

MS. — 132
INSTITUTE
OF
ISLAMIC
STUDIES
★
McGILL
UNIVERSITY

P 103

Mülteká

ملتقی ترجمه سی حمدی افندی

سنه ۱۲۹۱ فی صفر ۲۷

فی صفر سنه ۱۲۹۱ ۲۷

ترجمهٔ ملتقی [illegible]

Halabi

ملتقی ترجمی حمدی افندی

كتاب الطهارة ورقة ٥	باب التيمم ورقة ٢٠	باب المسح ورقة ٢٤	باب الحيض ورقة ٢٨
باب وقت الفجر ٣٨	باب الاذان ٤٢	باب صفة الصلاة ٤٨	فصل يجهر ٥٩
فصل قرب مخرج ٦٥	فصل الجماعة سنة مؤكدة ٦٥	باب الحدث في الصلاة ٦٩	باب مايفسد الصلاة ٧٢
فصل وكره محبسه ٧٧	فصل التراويح سنة مؤكدة ٨٥	فصل يصلى امام الجمعة بالناس ٨٧	باب ادرك الفريضة ٩٠
باب قضاء الفوائت ٩٢	باب سجود السهو ٩٤	باب صلوة المريض ٩٩	باب سجود التلاوة ١٠٠

باب المغر

باب المسا	باب العيدين	فصل الصلوة	باب الصلوة ف
قى	١١٤	١٢٠	الكعبة ١٢٧
١٠٤	باب صلوة الخوف	باب الشهيد	باب الزكوة
	١١٥	١٢٥	١٢٨
باب زكوة السوائم	فصل اذا كانت الخيل	باب العاشر	باب المصرف
١٢٢	١٢٥	١٢٩	١٤٥
فصل وليس	باب زكوة الذهب والفضة	باب زكوة الخارج	كتاب الصوم
١٢٤	١٢٧	١٤٢	١٥١
باب موجب الفساد	باب الاعتكاف	فصل واذا اراد الاحرام	فصل وان لم يدخل
١٥٤	١٦١	١٧٠	١٨٤
فصل بياح الحلق	فصل	فصل واذا دخل مكة	باب القران والتمتع
١٥٦	١٦٤	١٧٤	١٨٦
باب الجنايات	فصل ان قتل محرم	باب الاحصار	باب الهدى
١٨٩	١٩٢	١٩٨	٢٠٢
فصل وان طاف	باب مجاوزة الميقات	باب دخل الغير	مسائل منثورة
١٩٠	١٩٧	٢٠٠	٢٠٤
كتاب النكاح	باب الاولياء	فصل ووقف	باب نكاح الرقيق
٢٠٥	٢١٢	٢١٩	٢٣١
باب المحرمات	فصل فيعتبر الكفاءة	باب المهر	باب نكاح الكافر
٢٠٧	٢١٦	٢٢٠	٢٣٤
باب القسم	كتاب الطلاق	فصل وان قالت	فصل طلق غير المدخول
٢٣٦	٢٤١	٢٤٦	٢٥٠
كتاب الرضاع	كتاب ايقاع الطلاق	فصل قال لها انت	فصل بالكنايات
٢٤٨	٢٤٣	٢٥٠	٢٥٢
فصل التفويض	باب طرق المريض	باب الايلاء	باب الظهار
٢٥٥	٢٦٥	٢٧١	٢٧٥
باب التعليق	باب الرجعة	باب الخلع	باب اللعان
٢٦٤	٢٦٧	٢٧٢	٢٧٨

باب الضمين ٢٨٠	باب ثبوت النسب ٢٨٥	باب النفقة ٢٨٨	كتاب الاعتاق ٢٩٥
فصل بكفالة ٢٨٣	باب الحضانة ٢٨٧	فصل وتفقة الطفل ٢٩٢	باب عتق البعض ٢٩٨
باب عتق المبهم ٣٠١	باب العتق على جعل ٣٠٣	باب الاستيلاء ٣٠٧	فصل حروف القسم ٣١١
باب الحلف بالعتق ٣٠٢	باب التدبير ٣٠٥	كتاب الايمان ٣٠٩	باب اليمين ٣١٣
باب اليمين في الاكل ٣١٧	باب اليمين في البيع ٣٢٥	باب الشهادة على الزنا ٣٣٥	
باب اليمين في الطلاق ٣٢٣	باب اليمين في الضرب ٣٢٨	كتاب الحدود ٣٣٠	باب حد السكر ٣٣٧
باب حد القذف ٣٣٨	كتاب السرقة ٣٤٢	باب الوطء ٣٣٢	
فصل في التعزير ٣٤١	فصل في الحرز ٣٤٤	فصل في كيفية القطع ٣٤٦	كتاب السير ٣٤٩
فصل تقبيح الفتنة ٣٥٤	باب المستأمن ٣٥٨	باب قطع الطريق ٣٤٨	باب الغنائم ٣٥٣
باب استيلاء الكفار ٣٥٦	فصل والجزية ٣٦١	باب المرتد ٣٦٢	كتاب اللقيط ٣٦٦
كتاب الابق ٣٦٩	كتاب الشركة ٣٧١	باب البغاة ٣٦٥	كتاب اللقطة ٣٦٧
كتاب المفقود ٣٧٠	فصل ولا تصح الشركة ٣٧٥	كتاب الوقف ٣٧٦	فصل يدخل البناء ٣٨٤
فصل من اشترى ٣٨٦	باب البيع الفاسد ٣٨٧	كتاب البيع ٣٧٨	باب الخيارات ٣٨٥
فصل مطلق البيع ٣٩٢	فصل قبض المبيع ٤٠٢	باب الاقالة ٤٠٤	باب الربوا ٤٠٨
		فصل لا يصح ٤٠٧	باب الحقوق ٤١١

فصل البيع
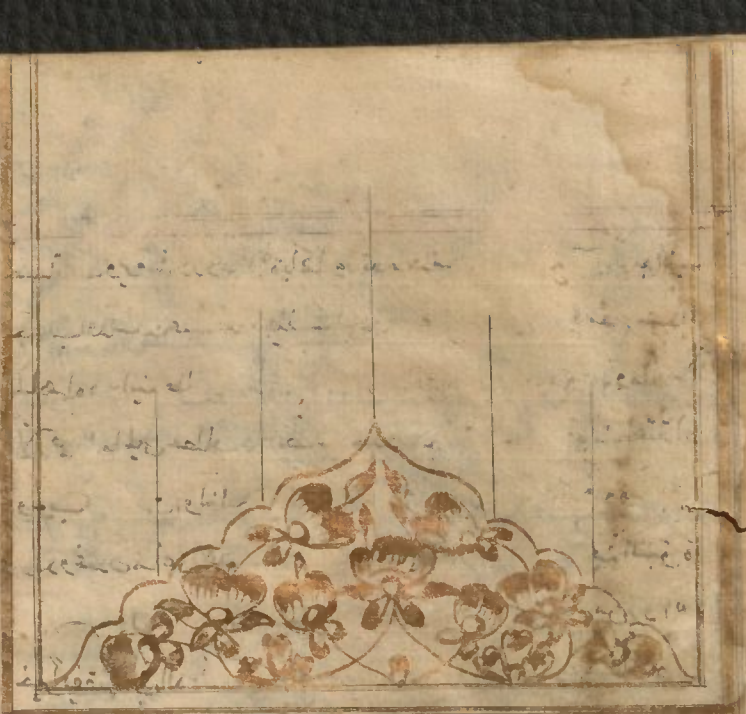
فصل البينة ٤١٦	مسائل شتى ٤١٨	كتاب الكفالة ٤٢٥	باب كفالة الرجلين ٤٣٢
باب هو بيع آجل ٤١٤	كتاب الصرف ٤٢٢	فصل ولو دفع ٤٣٠	كتاب الحوالة ٤٣٤
كتاب القضاء ٤٣٥	فصل ويجوز قضاء ٤٤١	فصل ولو حكم ٤٤٢	كتاب الشهادات ٤٤٩
فصل واذا تنازع ٤٢٨	مسائل شتى ٤٤٤	فصل ولذا لو مات ٤٤٦	فصل وليشهد ٤٥١
باب من تقبل ٤٥٢	باب تقبل في غير ٤٥٨	باب وشرطها ٤٦٢	فصل ولا يصح ٤٦٨
باب وشرط ٤٥٥	باب الرجوع ٤٦٠	باب الوكالة بالبيع ٤٦٤	باب الوكالة بالشراء ٤٧٠
باب عزل الوكيل ٤٧٤	باب التحالف ٤٧٧	باب دعوى الرجلين ٤٨٠	باب دعوى النسب ٤٨٥
كتاب الدعوى ٤٧٢	فصل قال ذو اليد ٤٨٠	فصل في التنازع ٤٨٤	كتاب الاقرار ٤٨٧
باب الاستثناء ٤٩٠	فصل ويجوز الصلح ٤٩٦	كتاب المضاربة ٥٠٠	فصل ولا ينفق ٥٠٥
باب اقرار المريض ٤٩٢	باب الصلح في الدين ٤٩٧	باب المضاربة ٥٠٢	كتاب الوديعة ٥٠٧
كتاب العارية ٥٠٩	فصل ومن ذهب ٥١٥	باب ما يجوز ٥١٧	فصل الاجير ٥٢٢
باب الرجوع عنها ٥١٢	كتاب الاجارة ٥١٥	باب الاجارة الفاسدة ٥٢٠	باب فسخ الاجارة ٥٢٥
فصل ولو اخرق ٥٢٦	باب ان يبيع ٥٢٨	كتاب المشركة ٥٣١	كتاب الولاء ٥٣٤
كتاب المكاتب ٥٣٧	فصل اذا مضت ٥٣٩	باب كتابة العبد ٥٤٢	فصل ولاء الموالاة ٥٤٥

كتاب الاكراه ٥٣٦	فصل بحكم ٥٤٠	فصل يتصرف ٥٤٤	فصل وان غيب ٥٤٧
كتاب الحجر ٥٣٨	كتاب الحجر المأذون ٥٤١	كتاب الغصب ٥٤٤	فصل وتبطل الشفعة ٥٦٠
كتاب المزارعة ٥٦١	فصل وان اختلف ٥٥٢	فصل ينبغي للقاسم ٥٥٨	فصل في المساقات ٥٦٤
كتاب الشفعة ٥٥٠	باب ما يجب ٥٥٤	فصل ويجوز المهايأة ٥٦٠	كتاب الذبائح ٥٦٥
فصل ويحرم ٥٦٧	كتاب الكراهة ٥٧٠	فصل اللبس ٥٧٢	فصل ولا يجاوز ٥٧٧
كتاب الاضحية ٥٦٨	فصل منه فرض ٥٧١	فصل في اللبس ٥٧٤	فصل ٥٧٩
فصل في البيع ٥٨١	باب احياء الموات ٥٨٩	كتاب الاشربة ٥٩٤	كتاب الرهن ٦٠٢
فصل المسابقة ٥٨٢	فصل وكرى الانهار ٥٩٤	كتاب الصيد ٥٩٨	باب ما يجوز ارتهانه ٦٠٥
باب الرهن ٦٠٩	باب التصرف في الرهن ٦١٠	باب ما يوجب القصاص ٦١٦	فصل وليسقط ٦١٩
فصل ٦١٣	كتاب الجنايات ٦١٤	باب القصاص ٦١٨	فصل ومن قطع ٦٢٠
كتاب الديات ٦٢٣	فصل الشجاج ٦٢٥	باب ما يحدث ٦٢٨	باب بيع الراكب ٦٣٢
فصل في نفس الدية ٦٢٤	فصل من ضرب ٦٢٨	فصل ان مال ٦٣١	باب حفاة الرفيق ٦٣٤
فصل دية العبد ٦٣٦	فصل غصب العبد ٦٣٧	كتاب المعاقل ٦٤١	باب الوصية ٦٤٤
فصل وان جنى ٦٣٧	باب اذا وجد ٦٣٨	كتاب الوصية ٦٤٢	باب الوصية في المرض ٦٤٧

باب

باب الوصية ٦٤٩
باب وصية الذمي ٦٥٢
باب ومن اوصى ٦٥٣
فصل وشهد ٦٥٥
باب وهو كذلك ٦٥٩
مسائل مشتركة ٦٥٧
فصل اذا ترك ٦٦٢
كتاب الفرائض ٦٦٢
فصل من الفرائض ٦٦٦
فصل جنبه ٦٦٧
فصل واذا زادت ٦٧٠
فصل ذوو الرحم ٦٧٤
فصل في العول ٦٧٦
٦٧٥
باب مناسخات ٦٧٦
فصل حساب ٦٧٩
فصل وتداخل ٦٨٢

تمت الفهرست
بعون الله تعالى

بسم الله الرحمن الرحيم

حمدي مثال اول منزل تنزيل واجب الامتثال كه زبدة الحقايق اولان در غهر نوع
انساني ملتقاي علم وكمال ومجمع بحرين جمال اتمكن بعض افراد في مظهر لطف
وجمال ايدوب بدايه وتحصايه دن منزه كنز لايفناي عنايه سنك جوهرهء بنزهء
غايت البياني ايله مانند آفتاب روشن دل وعالي منزل وبعض اخري منهج مختارك
غيرني اختيار وتوقايه ايله سالك مسلك هدايه اولمد قلري اجلدن معروض
قهر وجلال ايدوب تيره خاطر وغمكين دل قلمشدر وشكر بي همال اول واهب
العطايايي دوالافضاله كه اسرار كمالن بارگاه اطاعت عقيقيه وبقيه ده ٥
راكملرك درونده پيدا وانوار جمالك استان عبادت عمليه واعتقاديه ده
ساجدلرك جبينده هويدا ايدوب برمقتضاي حكمت ازاليه وامر نواهيدن
عبارت اولان احكام شرعيه سنه مطيع ومنقاد لره انواع نعم غير متناهيه
ايله بشارت ومجانب نواهيء عصيان وضلالت اولوب ظلم وفنايي
كندلره معتاد قيلانلره اصناف هموم متسلسله لانهايه متردءِ خسارت

حسارت ويرمشدر وصلاة باكما اول محرم حرمسراي ازل ولايزال كه جانب
جناب اقدسدن عباد الله مبلغ احكام دين مبين ودركاه شارع مقدسدن
شاهراه هدايته طالب وراغبلره هادي وادي شرع مبين اولوب وما ارسلناك
الا رحمة للعالمين خطاب مستطاب مقتداسنجه كافة انامدن پاك اعتقاد
اولوب معصيت اولنلره شفيع مشفع يوم الدين وصامن باغ فردوس برين
اولدوغندن ماعدا اعلو درجات علمايي اقرب الناس من درجة النبوة
اهل العلم قول شريفي ايله متعين وممتاز وسمو مراتب فضليايي من يرد الله به
خيرا يفقهه في الدين كلام لطيفي ايله بين الاسلام سرفراز بيورمشلر در
ودخي آل عصام سعادت انتظام واستكمال كه هربري حرم خاص نبوتدن
شمع چراغ روشن نهاده وكلمتان باغ رسالتده عندليب خوش نوا و فرياد اولوب
جواهر كرمنهاي محملري قلوب مسلمينه سرمايهٔ قوي وزوا هر صراوت اقراي
مويدلري دروس مومنينه راحت روح معنوي اولمشدر واصحاب كرام كرامت
ارتسلم واتصاله كه روايت دين محمدي في خورشيد جهان آراكبي عالي قلمغه
اقدام نامليري جهتندن جهاد اكبر واصغره اهتمام تمامدن صكره اجتهاد اصول
وفروع اسلام كمال اشتغال ايله اعلام شريعتك فرقئ فرقدانه بيتورب كنجينهٔ
حقيقتي الهكنور مشلرد[ر] اول زمان كه ارادهٔ قدرت ازليه وسبعتكه عدمدن
عالمكير اولان وجودمك قصاي ظهورنه كلمسنه تعلق ايدوب طوعاً وكرهاً
حيز امكانه حدوث بولدقده نعم عقل وادراك ايله مزين بلكه دخي كهواره
نشين طفوليت اولوب يانمده نفع وضررنامبين ايكن احوال عالمه چشم
عبرتين انديشه ايله نظر قلوب بوحديث پرعنانك بقاي فناسنه جازم اول
ديار بقانك عدم فناسنه حاكم حازم اولالدن خاطر فاطر اولغم

27038

جشم انصاف ايله نظر اولنرقده من صنف فقد استهدف سرشته اويخته
اولنيوب سهو ونسيانيني كرم ولطفله اصلاح وفساده وخطاسني قلم عفوه
ايله تصحيح وافلاحه همت وعنايت بيورب فمن عفى واصلح فاجره على الله شهر
غواسي اوزره مأجور ومثاب اولمق فالله ميسر المرام ومسهل الاختتام
وهو حسبي ونعم الوكيل ذوالاكرام الحمد لله الذي حمد شول الهه كه مخصوص
دركه وفقنا الله تفقه في الدين اول الله دينده فقيه اولمق ايچون بزه توفيقني
عطا ايلدي تفقه في الدين اعمال خير آتدن ايدوكنه من يرد الله خيرا يفقهه في
الدين حديث شريفي دليل قويدر علم فقه اللهم يوضله سبب اولمغين
مصنف رحمه الله حبل متين وصف ايدوب الذي هو حبلك المتين وصفله
المبين ديدي يعني اويله فقه كه اللهك حبل متينني در وميراث الانبياء
والمرسلين دخي اول فقه انبياء ومرسلينك ميراثي در بني ايله مرسل
بينده فرق بودركه حق تعالى يدن كندويه وحي كلوب تبليغ ايله امر اولنمش
رسول دنيلور اكر تبليغ ايله امر اولنميوب آنجق وحي ايله اولورسه نبيدر
پس امدي بني رسول دن اعم در زيرا هر رسول بني در لكن هر بني رسول دكلدر

التي سطريوش قلمشدر بحسب الاقتضا صكره دن يازلمغله غفلت اولنميه دكلدر

دكلدر ورسولنيدر افضلدر وعدد انبيا ايكون رسول اكرمدن سؤال
اولندقده يوز بكرمي درت بيكدر ديو جواب بيورمشلردر وبونلردن
اوچيوز اون اوچي شرف رسالت ايله مشرف اولمشلردر وحجته
الدامغه علي الخلق اجمعين ودخي اول فقه اللهك حجت قاطعه
سيدر جميع خلق اوزرينه ومحجته السالكه الي اعلي عليين ودخي
فقه اللهك اعلاي عليينه راقيه يعني جنة اولاشدر حي طريق مستقيم در
والصلوة والسلام دخي صلوة وسلام علي خير خلقه محمد اللهك خلقنك
خير ليسي اولان محمد اوزرينه اولسون المبعوث رحمة للعالمين
اوبله محمدكه عالمه رحمت ايكون بعوث اولنمشدر مصنف صلاة ايله
سلامي جمع ايلدي كه يا الكز صلاتي كتوررسه حق سبحانه
وتعالي سنك وسلمو تسليما قولنه عدم امتثال بولنمش اولوردي
ايكسني ايراد دن مراد امره امتثال واحراز فضيلت ايكون در وعلي اله
وصحبه التابعين وعلماء العاملين دخي صلوة وسلام رسول اكرم
محمد صلي الله عليه وسلم كه آل واصحابي وتابعين وعلماء عامليني
اوزرينه اولسون آل نبيدن مراد اهل وعيال واتباعيدر وعند البعض
آل بني هاشم ومطلبدر ديديلر وبعضلر اتقيا مؤمنيندر ديديلر
حتي رسول اكرم دن يارسول الله كيمدر ديو سؤال ايلديلر كل
مؤمن تقي فهو آل يعني هر مؤمن كه اوامر الهيه يه ونواهيدن اجتناب
ايدوب وبرهيزكار اولا اول بنم المدر ديو سور مشلردر بو تقديرجه
صحابه دخي آله داخل اولورلر وصحابه اولدركه حضرت رسول
اكرمي كورمش وايمان كتوره وايمان اوزرينه فوت اولمش وبعده اللهه

محمد ورسولنه صلوة وسلام دن صكره فيقول المفتقر الي ربه الغني ابراهيم
بن محمد بن ابراهيم الحلبي غني الله مفتقرا ولان ابراهيم اوغلي محمد ومحمد اوغلي
ابراهيم كه حلبي در مصنف رحمه الله ملك موطن اصليسي حلبدر اوائل حالك
عصرنده واقع اولان علما دن تلمذ ايدوب بعده مصر وارروب علماء مصر دن
علم حديث وتفسير واصول وفروع اوقيوب بعده اسلامبوله كلوب بعض
جامعلرده امام اولوب بعده فاتح سلطان محمد خان جامعنده امام وخطيب
اولوب ومفتي سعدي جلبي دار قصراسنده مدرس اولوب خطيب ومدرس
ايكن طقوز يوز اللي التي سنه سنده متوفي اولوب رحمة الله عليه وعمري
طقسان تجاوز ايلمش ايدي حتى تقوي وورعي بزمرتبه ده ايدبكه جامع
شريفه كندكده يوزيني نقابله ستر ايدوب كيدردي قد سئالني بعض طالبي
الاستفادة استفاديه طالب اولنلرك بعضيسي بندن سؤال ايلدي
يعني طلب ايلدي ان اجمع له اول بعض ايحون جمع ايليم كتابا بركتاب جمع
ايلمكه يشتمل علي مسائل القدوري والمختار والكنز والوقايه اول جمع
ايلدكم كتاب قدوري ومختار وكنز ووقايه مسائلني مشتمل يعني محيط
وجامع اوله بعبارة سهلة عبارة سهله ايله جمع ايليم كه قدوري ومختار
عبارتي كبي غير مغلقة مغلق اولميه كنز ووقايه عبارتي كبي غير مغلقه صفت
عبارة سهله در فاجبت الي ذالك پس امدي بندنجي اول بعضنك سؤالني
قبول ايلدم واضافت اليه اول جمع ايلدكم كتابه مضاف ايلدم يعني الحاق ايلدم
بعض ما يحتاج اليه من مسائل الجمع مسائل جمع البحرين دن محتاج اليه اولان
رشنك بعضيني دنجي الحاق ايلدم ونبذة من الهدايه ودنجي هدايه دن رشنك بعضيسين
دنجي الحاق ايلدم وصرحت بذكر الخلاف بين ائمتنا الاشرافيه ائمه اشرافيدن

اشارة بنبيخته اولان اختلافك ذكريني دخي تصريح ايلدم يعني اشكاره ايلدم
وقدمت من اقاويلهم ما هو الارجح ودخي اما ملزمك ارجح اولان قولريني
تقديم ايلدم ائمه دن مراد ابو حنيفه وابو يوسف ومحمد در واخرت غيره
ودخي ارتحدن غيري اولان قولريني تاخير ايلدم الا ان قيدته بما يفيد الرجحان
الاصول ارجحي كه تقدم ايلدم لكن ترجيحي افاده ايدر شيئ ايله قيد ايلدم اول
معقوله ارجحي تقييد آتا خير ايلدم واما الخلاف الواقع بين المتاخرين
اما متاخرين بينده واقع اولان خلاف اوبين الكتب المذكورة ياخود كتب
مذكوره بينده واقع اولان خلاف فكل ما صدرته بلفظ قيل هر مسئله كه
لفظ قيل ايله تصدير ايلدم اوقالوا ياخود لفظ قالوا ايله تصدير ايلدم
وان كان مقرونا بالاصح ونحو اكر لفظ اصح واصح مثلوبه مقرون ايسه ده
فانه مرجوح بالنسبة الى ما ليس كذلك اومسئله لفظ قيل وقالوا ايله
اولميه ده نسبتله مرجوحدر ومتى ذكرت لفظ التثنية من غير قرينة هر
بارك قرينه سز لفظ تثنيه ذكر ايلدم تدل على مرجعه اول تثنيه لفظى دلالت
ايدر اول لفظك مرجعنه فهو لابي يوسف ومحمد رحمهما الله اول لفظ
تثنيه ابو يوسف ومحمد رحمهما الله ايكون مصنفك قرينه ديد وكى
اولدكدن بر مسئله ده امام يوسف ذكر اولنسه بعده لها كلسه اول وقت
مراد امام ابو حنيفه ايله امام محمد در واما هج بري ذكر اولنميوب عندها
ياخود لها ذكر اولنسه اول زمان مراد ابو يوسف ايله محمد اولور ولم
آل جهدا في التثنية على الاصح والاقوى او زرينه تثنيه ده بن سعى
واجتهاد مي ترك ايلدم وهو المختار للفتوى دخي شول فتوى ايكون
مختار اولدخي انده جهد مي ترك ايلمدم وحيث اجتمع فيه الكثير

المذكورة كتب مذكوره كه يوقروده مسطور اولمش ايدي بيم كتاب ممد جمع اولندوغي
اجلدن سيمته ملتقى الابحرين بوكتابه ملتقى الابحر تسميه ايلدم ليوافق
الاسم المسمّى اسم مسمّى به موافق اولسون ايكون ابحر بحارك جمعيدر
بحرلر بر بوينه التقايعني اولاشاجق مكانلر اوزره اولسه هر كتابي بر بحره تشبيه
ايدوب كويا كه بوقدر بحر بريره جمع اولدوغن اشارت ايلمشدر والله سبحانه
اسئل ان يجعله خالصاً لوجهه الكريم انجق الله دن رجا ايدرمكه جمع ايله
ايلديكم كتابي خالصاً قله رضاي كريمي ايكون وان ينفعني به دخي اول كتابك
تاليفي سببي ايله بني نفعلندرمكي سؤال ايلدم ستوكوندن نفعلندره كه يوم
لا ينفع مال ولا بنون الا من اتى الله بقلب سليم مضموني ظاهر اولان كوندر
مراد روز قيامتدر كتاب الطهارة كتاب لغتده بامصدر در جمع معناسنه خطاب
كبي مبالغه قصد اولنوب صورت مصدرده ذكر اولندي ياخود مفعول
معناسنه فعالدر ننه كه لباس ملبوس معناسنه اولدوغي كبي امّا شريعتده
مسائلدن بر طائفه به اطلاق اولنور طهارت لغتده نظافته دير لر شريعتده
نجاست حقيقيه وحكميه يي ازاله ايلمكدر بر مزيل ايله كه اول مزيل دخي كندو
طبيعتي ايله اوله صوكبي ياشرعاً اوله تراب كبي شول شئ دن ازاله نجاست در كه
صلاة اول شيئه تعلّق ايله مصلينك بدن وثوب ومكاني كبي بوقولي بعضيلر
رد ايدوب شرعده طهارت نجاست حقيقيه وحكميه دن محلّي پاك ايمكدر
دير لر محل كرك صلاة متعلق اولسون بدن وثوب ومكان كبي كرك صلاة
متعلق اولمسون آوانيي واطعمه نظافتي كبي شول كسنه لرك اوله مخصوص قلمشلردر
انلر خطا ايلديلر امّا قاضي زاده صدر الشريعه تعليقاتنده تعريف اوّل صحيحدر
رد ايلدكلري ساقط در زيرا نظافت آوانيي واطعمه صلاة متعلق دكلدر

مقصود

مقصود ایسه صلاة متعلق اولان طهارتی تعریف در مطلق طهارت
تعریف دکلدر و بو معرضه اعتراض ایلمشدر و کتابك طهارتة اضافتی
لامیة اولمق احتمالدر و جائز در که حاکم قضیة قبیلندن اوله امّا اضافت
بیانیة اولمقدن بحث وارد زیرا اضافت بیانیه ده مضاف الیه
مضاف مبین اولمق لابد در بوندہ ایسه بیان متصور دکلدر بو محلده
مراد ازاله نجاست حقیقیه و حکمیه در کتاب ایسه فقهیه دن بر طایفه
در کتابك طهارتة اضافتنك صحتنده تکلف محتاج اولنور و مسائل
تقدیر اولنور کتاب مسائل الطهارت دیمك اولور دنی جائز اولمز
زیرا بو دنی بر شئ مفید دکلدر اول اجلدن که کتابك اضافتی
مسائله اولور طهارتة اولمز بزم ایسه کلامز طهارتة اضافتده در
و احتمالدر که اضافت بمعنی فی اولہ زیرا هذا الکتاب فی الطهارت
دیمك صحیح اولور توسع شایع بناءً علیه کم هذه لایة فی تحریم الخمر و تلك
القصیدة فی مدح فلان ای بیانها او شانها دیمکدر حاصل کلام بودر که یا مضاف
الیه مضاف مبین بو تقدیرجه اکر مضاف الیه مضاف ظرف اولورسه اضافت
بمعنی فی اولور ضرب الیوم کبی اکر ظرف اولمزایسه اضافت بمعنی اللام
اولور غلام زید کبی اکر مضاف مضاف الیه الیه مساوی اولوسه لیث
و اسد کبی و یاخود مضاف الیه مضافدن اعم اولورسه اضافت ممتنع
اولور احد الیوم کبی امّا مضاف الیه مضافدن اخص اولورسه یوم الاحد
و علم الفقه و شجر الاراك کبی بوندہ اضافت بمعنی اللام اولور اضافت
احوالی مقرر اولدیسه معلوم اولدی که کتابدن مراد یا الفاظ و یا معانی
و یاخود نقوشی اوله و یاخود مجموع مراد اوله و یاخود الفاظ الیله معانی و یکها

وياخود الفاظ ايله نقوش وياخود معاني ايله نقوش مراد اولنمجموعي
يدي قسم اولور اكر كتابدن لفظ مراد اولنور ايسه مناسب اولان يا بيان تقدير
ايله ياخود تقدير سز اضافت بمعنى في اولمقدر مثلا الفاظ في بيان الطهارة
ياخود الفاظ في الطهارة كبي ظرفيت مظروفيتة بين الالفاظ والمعاني مجاز
اولوب اعتبار ايله بربرينه ظرف اولمق جائز اولور اكر يا لكز معاني مراد اولنور ايسه
بو تقدير جه عامك خاصه اضافتي قبيلندن دركه بمعنى اللام در اكر يا لكز نقوش
مراد اولنور ايسه بينه اضافت بمعنى في اولور وسائر احتمالر ده دخي
بيان اضافت مبين در فافهم جونكم بو محل ده طهارة شريعتده نظافتدر
دنيلوب شريعت ذكر اولنديسه اجمالا شريعت محمديه يي بيان مناسب
اولدي امدي شارع دورت نوعدر خالصا حقوق
الله در خالصا حقوق عباددر حق عبد ايله حق الله مجمع اولمه
لكن حق الله غالب اولمه حد قذف كبي حق عبد ايله حق الله جمع اولمه
لكن حق عبد غالب اولمه قصاص كبي امثا حقوق الله خالصه سكز نوع ايله
متنوع اولمه عبادات خالصه دد ايمان كبي جميع توابع ولواحقي واصول
وفروعي ايله دخي عقوبات كامله در حد زنا وحد شرب كبي دخي
عقوبات قاصره در قتل ايله ميراثدن محروم اولمق كبي شمول حقوق
دركه عبادات ايله عقوبت مابينده دائر در كفارت كبي شمول
عبادات دركه آنده معناء مؤنت وارد در صدقة فطر كبي شمول
مؤنتدركه آنده معناء عبادت وارد در عشر كبي دخي شمول مؤنتدركه
آنده معناء عقوبت وارد در خراج كبي دخي كندو ذاتنده كندو ذاتنده
ثابت وقايم برمعنادركه موجب اولور برسبب سبقت ايلميه معادن وغنايمك

وغنايمك خمسي كبي امتا حقوق عباد معاملات مالية دن بيع وشرا كبي
غير مالية دن نكاح وطلاق كبي اكثر من ان يحصى در قال الله تعالى يا ايها الذين
امنوا جناب حق بيورركه ياشونلركه ايمان كتورمشلر در اذا قمتم الى
الصلوة قجن سز صلاة قائم اولسه كز يعنى صلاة قيامي مراد ايلسه
كز دكر مستتب وارادة سبب وارادة خاص مجازاً شايعدر فاغسلوا
وجوهكم يوز لريكزي يوك وايديكم الى المرافق دخي الله يكزي دبرسكلر
يكزه وارجله يعنى دبرسكلر يكزي معاً يوك وامسحوا برؤسكم دخي
باشلريكزه مسح ايدك وارجلكم الى الكعبين دخي اياقلريكزي
يوك طپوقلريكز وارجله يعنى طپوقلريكزي يوك ففرض الوضوء
غسل الاعضاء الثلثة پس امدي وضونك فرضي اوچ اعضايت
بر ركنى بومقدر فرض لغتده قطعه دبرلر فرض دخي ايكي نوع در بري فرض
اعتقادي وبري دخي فرض عملي در فرض اعتقادي اولدركه دليل قطعي
ايله ثابت اوله وحكمي تاركي عقابه مستحق اولور ومنكري كافر اولور كه
وفرض عملي اولدركه كندو فوت اولمغله آخر شيئك جوازي فوت اولور
منكري كافر اولماز مثلا صاحب ترتيب اولان كمسنه صلاة وتري
ادا ايلمسه صلاة فجري ادا ايله اندركن تذكر ايلسه فجرك جوازي فوت
اولور مادام كه صلاة وتري ادا ايلميه صلاة فجري جائز اولماز بوكه فرض
عملي دبرلر وضوء لغتده وضائتدن حسن معناسنه در وشريعتده اعضاء
ثلثه ني غسل ايله باشه مسح در وضوء دخي اوچ نوعدر برنوعي ارادة
صلاتده حدثدن وضوء دركه جنازه وسجدة تلاوة كبي سه مس
محل مصحف شريف ايچون اوله برنوعي دخي واجبدر طواف كعبه ايچون

وضوكبي وبرنوعيدي مندوب دراراده نوم كبي و وضوء و محافظه وضوء وضوء
بعد الغيبة وبعد انشاد الشعر وبعد القهقهة في غير الصلوة وغسل ميت
ايچون آبدست كبي و مسح الرأس دخي باشنه مسح ايلمكدر مراد ربع رأسدر
مسح رأس وغسل اعضاء ثلثه قطع التوتدر اختلاف مقدار مسح ايله
حدود اعضاده در بركسنه مسح ربع رأسي انكار ايلسه اكفار اولماز زيرا
فرض اجتهاديدر والوجه مابين قصاص الشعر واسفل الذقن وشحمة
الاذنين وجه اطلاقي طولاً باشده اولان شعرك ستها سيله چكه التنك
مابيني در وعرضاً ايكي قولاق يمشاقلري نك آره يريدر امدي بو ذكر
اولنان حدودك مابينده وجه شبهه اولندي ايسه فيفرض غسل مابين
العذار والاذن بخاف ايله قولاق مابيني يومق فرض اولندي عزاردن مراد
موضع لحيه در امدي اول محل ايله اذن مابيني يومق فرضدر ذكر اول
محل ايله اذن وجه داخل در خلافاً لابي يوسف امام ابو يوسف خلاف ايدوب
عزارمادر راسني اسقاط ايدر عزار ايله اذن مابيني غسل واجب اولمديغيني
ذاهب اولمشدر والمرفقان والكعبان يدخلان في الغسل ايكي ديرسك
وايكي طوپق غسلده داخلدر وجمهور فقهادخي خولده متفقلر در اما
امام زفر خلاف ايدوب غايت تحت مغياده داخل اولماز در ثوب اتموا
الصيام الى الليل قول شريفي دليل كتورمش وبزم ايچون دليل بودركه الكرغايت
مغيا جنسندن اولوب واسقاط ماورا ايچون اولورسه غايت مغيا يه داخل
اولور ومرفق وكعب اسقاط ماورا ايچون در وغايت مغيا جنسندن دكلدر
شبه يوقدر اكر غسل يده اقتصار اولنسه قولوغه دكين متناول اولورمي
زيرا ايد اطلاقي بوحملدر والمفروض في مسح الرأس قدر الربع مسح رأس

رأس در مفروض يعني مقدور اولان رأسك ربعيدر امام مالك واحمد
ابن حنبل استيعابنه ذاهب اولوب ايتك اطلاقي اوزره عمل ايلديلر
وبرؤسكم ده اولان بايي صله دردديلر وامام شافعي حضرتلري
برؤسيكم ده اولان بائك تبعيض ايچون اولمسنه ذاهب اولوب مسح
لها رأسده ادنا ما يطلق عليه البعض مراد درديو برا كي قيل اوزرينه
مسح ايلمكي جائز كورمشلر زيرا مسح امر آريدر امر آر ايسه بر ايكي
قيلده حاصل اولور اما بزم ائمه من قاتلنده برؤسكمده اولان با الصاقي
ايچون در فاجن با آلته داخل اولسه وفعل مسح بنفسه محله متعدي
اولسه اول محل مفعول به اولور مسحت الحائط بيدي كبي با آلته
داخل اولدي وحائط مفعول به اولدي فعل مسح حائط بنفسه متعدي
اولدي بو تقديرجه كله متناول اولوب استيعاب كل حائط لازم كلدي
امّا قين با محله داخل اولسه وامسحوا برؤسكم ده كي كبي محل مسح آلته
تشبيه اولنوب ومفعول به ذكر اولنمامغله محل آلته تعدي ايتمش اولور
تقديرجه استيعاب لازم كلمسوب بعض اقتضا ايدر وربع راسه مسح
خبر واحد ايله ثابت اولمشدر اول قول مغيره در كه ذكر اولنور ان النبي
عليه السلام اتي سباطة قوم فبال وتوضأ ومسح علي ناصيته وخفيه
زياده علي الكتاب لازم كلمزيي دييو سئوال اولنورسه جواب ويريلركه
آيت مسح بمجلد خبر واحد ايله مقداري بيان اولور بو قسه زياده علي
الكتاب لازم كلمز مسح رأسده يعني مقدارنده بش مسئله وارد در بحث بزم
ائمه مزدن ايكي قول وارد در بر قول وارد در مقداري ناصيه كه ربع رأسدر
وبر قول اوج برمق مقداريدر وشافعي حضرتلرينك قولي وهوايي

مايطلق عليه اسم المسح دير برايكي قيل ايله اوزديه اكتفا ايلدي واما مالك
استيعاب لازم دير بو جمله باشه مسح ايلمك اوزره ذاهب اولمشدر
وحسن بصريدن بر قول وارديركه باشك اكثريني مسح ايلكمدر وقيل بخبري
ووضع ثلث اصابع دخي دينلديكه اوج برمغي وضع كفايت ايدر زيرا
واجب اولان الصاق يد در برمقدار ايسه يدك اصلي در اوج برمق ايسه
يدك اصلي يدك اكثريدر اكثر ايسه حكم كل اولدوغي مقرر در لكن
مصنف قيل ايله ايراد ايلمكن بو كلامي ضعفه نسبت ايلمشدر زيرا
اكثرده حكم كل اعتبا اولنمق منع وقتنده اولور بو ايسه مقدرات شرعيه دن
دكلدر بونده اعتبار شرع تقدير ايلدوكي شئ در ولو مسحا صبعا واصبعين
لايجوز اكر برمغني ويا خود ايكي برمغني مسح ايچون چكسه جائز دكلدر
اما امام زفر قاتنده جائز در ويفرض مسح ربع اللحية في رواية امام ابوحنيفه
دن بر روايتده صقالك ربعني مسح ايلمك فرض اولدي زيرا لحيه نك تحتي
غسلدن ساقط اولمغين باشك ربع مسحنه قياس اولندي والاصح
مسح مايلاقي البشرة اصح اولان بشره يه ملاقي اولان برى مسح ايلمكدر
وسنة غسل اليدين الى الرسغين ابتداء آبدستك سنتي بلكه فرض وارنجه ايكي
الدرين يا مقدر ابتداء يعني جناغه الدرين ادخال ايلمدن سنت لغنده طريقه
معتاده يه در لواصطلاحده دينده مسلوكه اولان طريقه در لوا اما صاحب
المحيط ده يمشلر در كه سنت ايكيدر برى سنت رسولدر كه هي الطريقه
المسلوكة التي فعلها الرسول عليه السلام و واظب عليها كركعتي
الفجر والاربع قبل الظهر واشباهها وسنت الصحابة هي الطريقه التي
سلكها الصحابة و واظبوا عليها كالتراويح يقال لها سنة عمر لانه فعلها

فعلها و واظب عليها سنت اولدركه فعلنده ثواب و ترکنده عقاب
اولہ امّا عقاب اولمیه والتسمیه ابتداء وضوده تعوّذدن صکره بسم الله
الرحمن الرحیم دیمك سنّتدر لقوله علیه السّلام لا وضوء لمن لم یسم الله یوخسه
شریفك معناسی نفی وضوء اولمیوب نفی فضیلت اولمقدر وقیل مستحبّه
دینلدیکی ابتداء وضوده دیمه مستحبّه اولمسنه ذاهب اولمشدر کرجه
کتابده سنت دیو ذکر اولندی لکن سنت اولدرکه رسول اکرم علیه السّلام
اکا مواظبت ایلیه تسمیه مواظبت رسول اولدوغی مشهور اولمامشدر
حتّی حضرت عثمان وعلی رسول اکرمك آبدستی حکایه ایلدیلر لکن
تسمیه یی نقل ایلمدیلر مستحب اولمسی جائز درکه عدم مواظبتدن اولہ
والسّواك استعمال سواك دیمکی سنّتدر سواك حشب مخصوصك
اسمیدر وغسل الفم بمیاه والانف بمیاه صولر ایله اغزینی وبورنینی غسل
ایلمك مسنّتدر یعنی اوچ دفعه مضمضه واوچ دفعه استنشاق ایلمك سنّتدر
بعد بمیاه دیو جمع ایله ایراد ایلمك تجدید مایه دلالت ایلسون ایجندر امام
شافعی قتنده برصوایله هم مضمضه وهم استنشاق جائزدر وتخلیل اللّحیة
والاصابع هو المختار صقالینی وبرمقلریی تخلیل ایلمك سنّتدر مختار اولان
دینی بودر ابوداود انشدن روایت ایدوب حضرت رسول صلی الله علیه
وسلم آبدست آلدقده آوجنه صولوب مبارك بوغازی آلتنه قویوب صقالینی
تخلیل ایدردی وبیم بکابویله امر ایلدی دیو بیوردی واصحابه دائما خللوا
اصابعکم کیلا یتخللها نار جهنّم دیو خطاب ایدرلردی تخلیل لحیه واصابع
سنت اولدوغی بودلیل ایله ثابت اولمشدر وقیل هو فضیلة عند الامام محمّد
دینلدیکی لحیه ده تخلیل فضیلتدر امام ابوحنیفه ومحمّد قاتنده دیر اسنّت

فرضي تكميل ايچون در محلنده لحيه نك داخلي خود محل غسل دكلدر زيرا
داخل لحيه يه ايصال ماء نك عدم وجوبنه اتفاق اولمشدر بين امدي وارد
اولان روايت فضيلة حمل اولنمق كركدر وتثليث الغسل اوچ دفعه
غسل دخي سنتدر اوكي غسل فرض ايكنجي سي واوچنجيسي سنتدر
وبعضيلر ديديلركه ايكنجيسي سنتي واوچنجيسي نافله در والنية وضوده نيت
دخي سنتدر اما امام شافعي قاتنده نيت فرض در والترتيب المنصوص
آيه وضوده منصوص اولان ترتيب اوزره آبدست آلمق سنتدر اول يوزني
بعده قولدرني غسل ايده وبعده باشنه مسح ايده بعده آيقلرني يابقيه اما امام
شافعي قاتنده ترتيب فرضدر واستيعاب الراس بالمسح باشني قبلايي مسح ايلمك
دخي سنتدر امام مالك واحمد بن حنبل قاتنده فرضدر وقيل هن الثلثة دينلديكم
بواوج يعني نيت وترتيب منصوص واستيعاب راس مستحبة مستحبدر
بوقولك قدوريك اختيار والولاء ولا يعني اعتدال هواده آبدست الدقه
برعضوده اولان صوغور ومدن آخر عضوي دخي يابمق سنتدر اما امام
مالك قاتنده فرضدر ومسح الراس الاذنين بماء الراس باش صوبي ايله ايكي
قولاقلرينه مسح ايلمك دخي سنتدر زيرا قولاق باشدن اولديغنه حديث شريف
وارد اولمشدر قال النبي عليه السلام الاذنان من الراس حضرتك مراد شريفي
بو محلده حكمي بيانيدر بوقسم خلقتي بيان دكلدر امام شافعي باشنه وقولاغنه
ماء جديد لازمدر زيرا قولاق باشدن اولمسنه ذاهب اولمشدر ومستحبة
التيامن آبدستك مستحبي تيامندر يعني صاغدن باشلمقدر مستحب
لعينه محبوب اولان شيئه درلو مكروهك ضديدر ومسح الرقبة
بيونه مسح ايلمك دخي مستحبدر اما بوغازنه مسح ايلمك بدعتدر والعياذ

والمعاني الناقضة له ايدسي ناقضه اولان معنالر خروج شئ من السبيلين ذكر
ودبردن بر شمشك خروجدر معانيدن مراد نقض وضوء در مؤثر اولان
علة التامة در وضعك معاني تعبيري ايلمسي حديث شريف اقتضاء در قال
عليه السلام لا يحل دم امرء مسلم الا باحدي معان ثالث واحد سبيلين دن خروج
ايدن شئ كبرك سه معتاد اولسون بول وغائط كبي وكرك سه غير معتاد اولسون
قوله جعز لركبي وطاشجعز كبي وبر كسنه نك ذكريدن وياخود فرجيندن
قوله جقسه بالاجماع ناقض وضوء در قيجن نقض اجسامه مضاف فلنسه تاليفك
ابطالي مراد اولنور قيجن معانيه مضاف فلنسه مطلوب اولان شيئك حكمي
ابطال مراد اولنور بو محلده معنايه مضاف اولمغين وضوئك حكمي كه جواز
صلاة در اول جواز ابطال مراد النور سوي ريح الفرج والذكر فرج وذكريدن
جيفان ريح ناقض وضوء دكلدر زيرا فرج وذكر مقر نجاست دكلدر كه مجاورت
ايله ريح دخي نجس اوله اول اجلدن ناقض وضوء دكلدر وخروج نجس من
البدن بوندن خروج ايدن نجس دخي ناقض وضوء در اصطلاح فقهاده
نجس جيماك فتحي ايله عين نجاست در وجيمك كسري ايله طاهر اوليان
نسنه در ان سال بنفسه الي موضع يلحقه حكم التطهير اكر خروج ايدن نجس
بنفسه حكم تطهير لاحق اولاجق موضعه سيلان ايدرسه ناقض وضوء در
والفئ مدء الفم دخي اغز طولوسي قوصمق ناقض وضوء در قي جر ايله شئ
اوريرسه عطف ايلمك ايكسي دخي جائز در اولي اولان رفع ايله خروج
اوزره عطف اولمقدر ملاء الفم قريبنه سيله ولو طعاما او ماء او قوة
علقا اكر اول قي اولان طعام وصو وصفرا وسوداء دخي اولورسه بينه ناقض
وضوء در كسر ميم ايله قرء صفرا در فتح عين ايله علق دم غليظ در كه منعقد اوله

مراد سودا در لا بلغماً مطلقاً مطلق بلغم ناقض وضوء دكلدر زيرا بلغم ايكي
نوعدر بري باشدن نازل اولاندر وبري معددن صعود ايدندر مطلقاً
قيدي هر قنقسي اولورسه اولسون ناقض وضوء دكلدر دينمك اولور خلافاً
لابي يوسف في الصاعد من الجوف امام ابو يوسف خلاف ايدوب
معددن صاعد اولان بلغم ناقض وضوء در ديرز زيرا مجاورت حسيله
نجس در ديرلر وجيت كه پكلكدر وطاهر بخلقدر اكا اعتبار ايلمز وبشرط
في الدم والمايع والفيح مساواة البزاق لا المتنجس دم مايعه وار يكده كه
توكرك برابر لكي شرط قالمدي اغز طولوسي شرط قلمدي دم دخي شوندن
خالي دكلدر كه يا اغزدن چيقه وياخود باشدن نازل اولا وياخود جوفدن
صعود ايله اغزده اولان قان توكروكه غلبه ايدرسه وياخود فزلق وصاريلق
برابر اولورسه ناقض وضوء در وباشدن نازل اولان جراحتدن كلمش اولور
معددن كلن دخي ايكيني كبي در ناقض وضوء در خلافاً لمحمد امام محمد خلافا
ايدوب سائر قيدلرده شرط اولندوغي ملاحظه اعتبار ايلدي وهو يعتبر اتحاد
السبب امام محمد سببك اتحادني اعتبار ايلدي سبب ديدوكي عشيان
كبي في ايراث ايدن امر اضدر بجميع ماقاء قليلا قليلا آزآزقي اولاني جمع ايلمكه
وعشيان واحدان ايله ملاحظه مقداري واقع اولورسه ناقض وضوء در اكثر
مجلس مختلف ايسه ده زيرا اتحاد سبب اتحاد حكم مضنه سنده در مثلا
برکمسنه برکمسنه مجروح ايلسه اوكلمدين فوت اولسه موجب ديت اولوحتى
برکمسنه نك قولني عداد عبيدن اولان برمرضه مبتلا اولوب شفا بولدقدن
صكره بيع ايلسه واول قول مشتري النده دخي مريض اولسه اكر بايع النده ايكن
اولان مرض سبب اولمش ايسه مشتري عيد مرضي بايعه رد ايلمكه قادر اولور

اولور اگر بابعده اولان مرض دکل ایسه رد ایلمکه قادر اولماز زیرا سبب متحد
اولماش اولور وابو یوسف اتحاد المجلس ابو یوسف اتحاد مجلسی اعتبار
ایدر زیرا اتحاد مجلس متفرقاتی جمعده مؤثر در اتحاد مجلس متفرقاتی
جمعده مؤثر اولدوغی کبی اجلدن اقوال متفرقه مجلس واحده متحد
اولور نکاح وبیع وسائر عقوق کبی وبر کمسنه مجلس واحده سجده آیتینی
مکرر قرات ایلسه مجلس متحد اولوب وایت دخی اول ایت اولمغین
برسجده لازم اولور اگر مجلس متعدد اولورسه سجده دخی متعدد اولور
وما لیس حدثا لیس بنجسا دخی شول شیئ کہ حدث اولمیه نجس دکلدر
اعلاء معده دن خارج اولان قیء قلیل ناقض وضوء دکلدر بدن وثوبه
اصابت ایلسه جواز صلاتی منع ایلمز زیرا نجس دکلدر امام محمد قولی
اوزره نجسدر حتی برینه ایله آلوب ازاحق صویه القا اولنسه صویی
فاسد ایدر والجنون دخی ناقض وضوء در جنون زیرا مجنون مسلوب
العقل در اولنلر مسلوب العقل اولادن ایسه آبدستی حفظ متصور اولماز
والسکر دخی سرخوشلق ناقض وضوء در مسلکن اعتبار یوردکن
ایکی طرفه میل ایلیوب دوشرشکلن کوستر مکدر والاغماء اغماء دخی
ناقض وضوء در اغما اولدرکه عقل مسلوب اولیوب آنجق مغلوب
اولا اغما بر مرضدرکه قوای ضعیف ایدر غفلتی زائل ایلمز وسببی بلغم
غلیظ یاره دن بطون دماغدن امتداد سیدر انبیاده اغما واقع اولوب
امتی جنون واقع اولماستدر وقهقهه بالغ بالغ اولان کمسنه نک قهقهه سی
دخی ناقض وضوء در قهقهه ناقض وضوء اولمسنه نحدث حقیقی
نه حدث حکمیدر وقیاس دخی ناقض وضوء اولماسق ایدی لکن علی خلاف

القياس نص وارد اولمغين مورد نه اقتصار اولندي بركون حضرت
رسول صلى الله عليه وسلم صحابه ايله نماز اداايدركن كوز عليل براعرابي
اوكلرنده كچركن برقيويه دوشوب حضرتك خلفنده اولانلرك بعضيسي
قهقهه ايله شامل حضرت نمازي اداايلدكدن صكره الامن ضحك منكم قهقهة
فليعد الوضوء والصلوة ومن تبسم فلا شئ عليه بيورمشلردر معناسي
بودركه اكاه اولين شول من كه بزدن قهقهه ايله كولمشدر اول كمسه آبدست
وصلاتني اعاده ايلسون اما تبسم ايلين برشي بوقدر يعني اعاده ايلمسون
دمكدر قهقهه اولدركه كندوسي ويانده اولنلر استماع ايله ضحك اولدركه
آنجق كندوسي استماع ايله ضحك صلاتي باطل ايدر اما آبدستي باطل ايلمز تبسم
ايسه برينه ضرر ويرمز بالغ فيدي صبيدن احترازدر زيرا صبينك قهقهه سي
ناقض وضوء دكلدر في صلاة ذات ركوع وسجود ركوع وسجود صاحبي
اولان صلاتده قهقهه ناقض وضوء در ذات ركوع وسجود دمكله جنازه
نمازشدن وسجدهٔ تلاوتدن احترازاولندي جنازه نمازنده قهقهه ايلسه
نمازي فاسد اولور اما آبدستي بوزلماز سجدهٔ تلاوتده دخي جنازه نمازي
كبي در وذات ركوع وسجوددن مراد اصلنده ركوع وسجود صاحبي اولندر
امدي برمكسه عوزي اولوب ايما ايله ويا خود راكباً نفل وفرضي اداده قهقهه
ايله كلسه ناقض وضوء در وسباشرة فاحشة مباشرة فاحشه دخي ناقض وضوء
در مباشرة فاحشه اولدركه زوج ايله زوجه ويا خود ابكي مكسه عورت غليظه
لرين بربرينه بلا حائل طقوندرمقدر آلت دخي منتشر اولمق مباشرة
ناقض وضوء در بومقامده خروج مذي احتمالي حقيقة خروج منزل سبنه
تنزيل اولنمشدر خلافاً لمحمد ونوم مضطجع اومتكئ او مسند الي ما لو ازيل لسقط

اسقط وياخي اوزرينه يتان كسنه نك نومي ودزلرينه وياخود الرينه اتكا ايده نك
نومي وبر آخر شيئه استناد ايده نك نومي كه اكر اول شئ ازاله اولنسه اول مستند
اولان كسنه ساقط اولا بو مقوله نوملر ناقض وضوء در اضطجاع ياخي اوزرينه
يا تمكن لا نوم قائم اوقاعد اوراكع اوساجد قائم اولانك واوتورمك وركوع
ايده نك وساجدك نومي ناقض وضوء دكلدر وبو مقوله تومك عدم نقضنه
حديث شريف وارد اولوب قوله عليه السلام علي من نام قائما اوقاعدا
اوراكعا اوساجدا انما الوضوء علي من نام مضطجعا فانه اذا نام مضطجعا
استرخت مفاصله لاخروج دوده من فروج يا رده دن خروج ايدن قوردك
دخي چقماسي ناقض وضوء دكلدر اولكم سقط سنه ياخود يا رده دن چقن
ات يا رجه نبي چقسه اولدخي ناقض وضوء دكلدر زيرا دوده ولجم بولغر
نجس دكلدر انجق يا رده دن خروج ايله جزوي ستنجس اولمغري سبيلين دن
اولميجق ناقض وضوء دكلدر زيرا محل نجاست دن منبعث اولمامشدر امّا
سبيلين دن اولنجق قليل وكثيري ناقض وضوء در ومس ذكر وامرد ذكر في
وعورتني مس ايلمك ناقض وضوء دكلدر مادامكه مذيدن برشي خروج ايلميه
زيرا حضرت رسول اكرم صلي الله عليه وسلم نسائي تقبيل ايتدكدن صكره
تجديد وضوء ايلمو ب نماز قلمشلدر مس فساد دخي اربني مس ايلمكله آبدستي
بوزلماز امام شافعي بوزلماسنه ذاهب اولمشدر وفرض الغسل غسلك فرضي
غسل الفم والانف وسائر البدن اعرفي ودخي بورنني وسائر بدنني غسل ايلمكدر
امامتعذر اولان بر لركه كوزنك ايچي وكوبكي دلوكنك ايچي بومق لازم دكلدر
متعذر در امّا اذنده اولان خاتم واسع ايسه تحريك ايلمسي سنتدر اركتنك
اولوب الته صو داخل اولمزسه تحريك ايلمسي فرضدر لاد لكه اومسي فرض قلنمدي

بلکه سنتدر بعضیلر مستحبدر دیمشلر در غسل فمی وانف عملا فرضلردن
اعتقاداً دکلدر اعتقاد دن اولمدوغی اجلدن منکری کافر اولمز بویله اولدوغی
اجلدن مالك شافعی سنت اولمسنه ذاهب اولمشلر در فرض اولمسنه دلیل
قوله تعالی وان کنتم جنبا فاطهروا نقض شریفدر زیرا مبالغه صیغه سی اوزره
وارد اولمشدر وضوء حقنده وارد اولان قوله تعالی فاغسلوا وجوهکم نقض
شریفدر اعزن ایچی حسّاً قاندوی حالده داخلدر خارجدن حکماً دخی بویله
اعزندر اولان ریقی یوتمق ایله ناقض صوم اولمدوغی داخل اعتبار اولنوب اغزه
برشی کیدوب وبوغزدن آشغه کجدکده ناقض صوم اولدوغی اجلدن خارج
اعتبار اولنمز قیل ولا ادخال الماء جلدة الاقلف دیلدی کسنت سزك
جلده سنه صوبی ادخال واجب دکلدر بعض مشایخ قاتنده ایصال ماء
واجبدر زیرا نقض شریف فاطهروا وارد اولمشدر صیغهٔ مبالغه اوزره اغزك
وبوزنك غسل واجب اولوغی کبی اقلفك دخی جلده سنه ایصال واجبدر
باکالك مبالغه ایچوه وسنة غسل یدیه وفرجه غسلك سنتی ایکی الیه وفرجیه
بیقمق در مصنف ضمیری مذکر ایراد ندن آنخنثی مذکره احتصاص توهم اولمسون
زیرا ذکر وانثی دن هر بری جمله بدننی بیقمق واجبدر حتی کوبکنه وقولاغنه ایصال
ماء واجبدر حتی کوبکنه وقولاغنه ایصال واجبدر امانسانك داخل فرجنه
صوبی ایصال وبرمغنی ادخال واجب اولمدی ونجاست ان کانت فی بدنه
اکرینده نندن نجاست وارایسه غسل ایلمك دخی سنتدر والوضوء غسلده
وضوء دخی سنتدر الارجلیه الا ایکی اباغنی اولکه وضوء ده غسل سنتدر
دکل یعنی آخر غسله تاخیر ایلیه وتثلیث الغسل المستوعب استیعاب ایدن غسلی
اوچ کره ایلمك دخی سنتدر ثم غسل الرجلین لا فی مکانه فی مجتمع الماء اندن صکره

صكره ايكي ايقلرني غسل ايلديكي مكانده يوميه اكراول مكان اولورسه دكل
دكل ايسه مقدم ومؤخر غسل جائزدر وليس على المرأة نقض ضفرتها عمورت
اوزرينه اورلمش صاچي جوزمك يوقدر يعني واجب دكلدر ولابلها ان بل اصلها
اكراول صاچك اصلي اصلنمش ايسه كندوسني اصلتمق واجب دكلدر زيرا اصول الشعر
اصلندقدن صكره كفايت ايدر اصول شعر حصوصنده حديث شريف وارد اولمشدر
قوله عليه السلام لام سلمه يكفيك اذا بلغ الماء اصول شعرك شعر اورلمش ايسه
غسلي واجب اولور وفرض الانزال منيّ ذي دفق وشهوة دفق وشهوت صاچي
اولان منيك انزالي ايچون غسل فرض قلندي لفظ ذي دفق منيك صفتي در دفق
عسلك وجوبنه شرط در وشهوت ايسه بالاتفاق شرط دراكر برآدم حمل ثقيل كوتورركن
ياخود بلي قرلمق محللنده انزال اولسه غسل واجب دكلدر اما شافعي قاتنده خروج
منيّ هرنه وجهله اولورسه غسل ايجاب ايدر حتى الماء من الماء حديث شريفي تخصيص
ايدوب اكسال يعني بلا انزال ادخاله اغتسالك عدم وجوبنه حكم ايلمشدر
بوحكم بزم ائمه مز قاتنده باطلدر ولوفي نوم عند الانفصال اكراول انزال دفق
وشهوت طريقيله ايقوده دنيّ اولورسه من بين الصلب والترائب انفصالي
قاتنده غسل فرض قلندي امام ابوحنيفه وامام محمد قاتنده لاخروج منيّ نك
ذكردن خروجي قاتنده دكل يعني دفق وشهوت طريقيله بوقردة قويدقدن صكره
غسل واجب اولور خروجي شرط دكلدر خلافاً لابي يوسف ابي يوسف خلاف
ايدوب منينك دفقتي خروجي ايله اعتبار ايلدي انك قاتنده غسل واجب اولماز
برکسه انزال محللنده قبل الخروج ذكرني دوتوب صكره بلا دفق منيّ خروج ايلسه
ابي يوسف قاتنده غسل واجب اولماز اما ابوحنيفه وامام محمد قاتنده واجب
اولور وبعد الاغتسال بقيّه منيّ خروج ايلسه امام ابو يوسف قاتنده اعاده غسل

واجب اولماز امّا ابو حنيفه قائلدر اعادهٔ غسل واجب اولور ولرؤيته مستيقظ
لم يتذكر الاحتلام بللاً دخي احتلامي تذكر ايتميان مستيقظك بللي يعني ياتلو كور
مسي ايجون غسل واجب اولدي اكر مذي دخي اولورسه خلافاً ابي يوسف خلاف
ايدوب بومقوله يه غسل واجب اولدوغنه ذاهب اولمشدر وايلاج حشفة من قبل
اودبر من آدمي حيّ آدمي حيك اوندن يا اردندن ايلاج حشفه ايجون يعني سنّت
يرينه دخال ايجون دخي غسل واجب اولدي وان لم ينزل اكر انزال اولمه ده يه غسل
واجب اولور آدمي ديمكله حيوانلدن حيّ ديمكله ميتدن احتراز در زيرا حيوان وميّت
مجرد ادخال ايله غسل واجب اولماز مادامكه انزال اولميه علي الفاعل والمفعول فاعل
ومفعول اوزرينه غسل فرض اولدي لفظ علي ابتداء كلامده اولان فرضيّة متعلقه در
ولانقطاع حيض ونفاس انقطاع دمنده دخي غسل واجب اولدي لامذي ووديّ
واحتلام بلا بلل مذي ايجون وودي ياتلو ايجون اولميان احتلام ايجون
غسل واجب اولدي مذي شول شي در كه آدم خاتونني ياخود آخر كمسنه ايله ملاعبه
ايتدوكي زمان ذكردن چيقان صو در رسول عليه السلام كل فحل يمذي ففيه الوضوء
خاتوندن چيقان صويه قذي تسميه اولنور حكمي مذي كبيدر وايلاج في بهيمة وميتة بدل اولان
حيوان وميته يه ايلاج يعني ادخال انزال سز غسل واجب اولدي بوجمله دن انزال شرط در
وصغير قزه ادخال دخي بهيمه كبيدر لقاعادهٔ جماع اولنميه مثلا اني ياشنده وياخود
يدي وسكز ياشنده اولمه قابل جماع اولميه وسنن للجمعة والعيدين والاحرام وعرفة
جمعه ايجون دخي عيدين ايجون واحرام ايجون دخي عرفه ايجون غسل مسنون اولدي
بعضيلر مستحب در دمشلر در عند الحسن وابو يوسف غسل يوم جمعه ايجوندر
وعند ابي حنيفه ومحمد غسل صلاة جمعه ايجوندر دمشلر فوجب للميت كفاية
غسلي واجب اولدي فرض كفايه جهتندن جمله غسل ميت فرض كفايه در ايجون

ندن بري غسل ايلمز ايسه جمله سي گناه كار اولور بر سببي غسل ايدرسه جمله سندن ساقط
اولور وعلي من اسلم جنباً ودخي شول مكسنه كه جنب اولدوغي حالده اسلام كالدي
انك اوزرينه دخي غسل ايلمك مسنون اولدي والا اذنب اكر اسلامه كالدكده جنب
دكل ايسه غسل ايلمسي مندوب اولدي ولا يجوز لمحدث مس مصحف آيدست سز
اولان مكسنه ايجون مصحف شريفه باپشمق جائز دكلدر طاهر اولمدقجه نفيس
شريف وارد اولمشدر قوله تعالي لا يمسه الا المطهرون الا بغلافه المنفصل
لا المتصل في الصحيح الا منفصل اولان غلافي ايله باپشمق جائز اولور متصل اولان
غلافي ايله باپشمق جائز دكلدر صحيح اولان بودر وكره بالكم مصحف شريفي يك
ايله باپشمق مكروه قلندي اما كتب شرعيه يي باپشمق جائز در لكن تفسير شريفي باپشمق
جائز دكلدر ولامس درهم فيه سورة سوره اخلاص باغيرسوره يازلمش اقچه
يي مس ايلمك مكروه قلندي الا بصرته لانه مكر كيسه سي ايله مس اولنه صره غلاف
منفصل منزله سنده اولور ولاه يجنب دخول المسجد الا لضرورة جنب ايجون
مسجده دخول ايلمك جائز دكلدر الا مكر ضرورت ايله اوله الضروريات
تبيح المحظورات ولا قراة القرآن دخي جنب ايجون قراة قرآن جائز دكلدر ولو دون
آيه اكر بر اميدن دخي آز ايسه ده زيرا جنبك اغزي نجاست حكميه ايله نجس در بخس
اولان محل ايچون محل قرآن اولمغه صالح دكلدر اول احلدن دركه جنبك اغزي
غسل اولنمق فرض در الا علي وجه الدعاء او الثناء الا مكر كه دعا وثنا وجهي اوزره
قراءت ايلسه ويجوز له الذكر والتسبيح والدعاء جنب ايجون ذكر دخي دعا جائز اولور
اما الحائض والنفساء كالجنب حائض ونفسا بوذكر اولنان احكامدن جنب كبيدر
فصل بو محلده مسائل فقهيه دن بر بلوكه در لما قبلنه نسبت ايله احكامي
متغير اولمه وكتابدن وتايدن وآخر تمام اولمغه فصلك تعريفي بودر فصل تنوين

ايله اولورسه مبتداء محذوفك خبريدر اولمق اوليدر هذا فصل كبي ويجوز الطهارة
ظهارت جائز اولور بالماء المطلق ماء مطلق ايله كماء السماء والعين والبئر والاودية
والبحار ماء مطلق ديدكدر يعمور صويي دخي بيكار صويي دخي قيو صويي ودرر صويي
ودكز لر صويي كبي ادويه وادينك جميدر وادي درينك اسميدر وان غير طاهر
بعض اوصافه اكر اول صويك اوصافندن بعضيسني طاهر اولان شي تغير دخي
ايدرسه اول صو ايله آبدست آلمق جائزدر كالتراب والزعفران والصابون اول
طاهر طبراق ودر زعفران وصابون كبي بونلر طاهر اولمغله مجرد احداث اوصافندن برني
تغيير ايلمكله جوازنه خلل ويرمز احداث اوصاف ديدوكي بري زنكدر بري لزنتدر بري
قفوسي درولغتن بالمكث ياخود اول صويرمكانده جوقه رمغله قوقسه اول صو ايله
دخي آبدست آلمق جائزدر مجرد قوقمق ايله جوازنه خلل كلمز لانماء خرج عن طبيعة بكثرة
الاوراق من شجر اوثمر شول صو ايله آبدست آلمق جائزدكلدركه شجردن حاصل اولان
اوراقك كثرتي سببي ايله وياخود يمشك كثرت سببي ايله طبعندن چقمسي اوله وبغتة
غيره ياخود كندودن غير بنك غلبه سيله طبعندن چقا اوبالصبغ كالاشربة ياخود
شربت كبي يشمك ايله طبعندن چقا والخل وماء الورد وماء البقلاء والمرق دخي
سركه وكل صويي وبيثل اوتلر صويي وشوره صويي كبي بونلرك صويي كيدوطبعندن
غلبه سيله خروج ايدرسه بونلر ايله آبدست المق جائزدكلدر ولانماء قليل وقع فيه نجس
نجس دخي شول صو ايله آبدست المق جائز اولمزكه آزاوله وايجنه نجس واقع اولمالم
يكن عذيرا مادامكه نجس واقع اولان صوكول اولمايه آبدست جائزدكلدر لانحتراك
طرف الآخر اوبله كولكه طرف آخرك تحريكيله متنجس اولان طرف متحرك اولميه اوتم
يكن عسرا في عسر وياخود اول نجس واقع اولان صو عسرا في عسر اولمدقجه آبدست
آلمق جائزدكلدر وعمقه مالم ينحسر الارض بالغرف عشرا في عشر اولان عذير كدر

در كلي شويله در كه اولكه عرف ايله صويك التنده اولان عرض منكشف اولميه حس
آچلهق معناسنه در عرف عينك فنجي ورانك سكونيله اليه صوالمقدر فانته
كالجاري بوصفت ايله موصوف اولان غدير جاري اولان صوكبي در وهوما
يذهب بتبته ماء جاري شول صودر كه صماني كيده يعني صمان كثوره الكلميه
فيجوز التطهارة به يوقاروده ذكر اولنان صولركه شرايطي ايله بولنورسه بومقوله
صوايله آبدست المق جائز اولور مالم يرا ثر النجاسة فيه ماداما كه اول صوده نجاست
اثري كورنمه وهوطعم ولون اوريح اثر لذتدن ورنك وقوتو وطعم ولون
وريح در طعم وريح مربّاندن دكل ايكن مصنف ادراكي رؤيت ايله تعبير ايلدي
والماء المستعمل ماء مستعمل ابوحنيفه وابويوسف فانته طاهر غير مطهر هو
المختار طاهر در مطهر دكلدر مختار اولان بودر فتوي دخي يونك اوزرينه در
مالك عندنده هم طاهر هم طهور در وعن الامام انه نجس مغلظ اما اعظمه
نجس روايتي اوزره اول ماء مستعمل نجس مغلظه در وعند ابي يوسف رحمه الله
مخفف ابي يوسف فانته نجس مخففه در وهوماء استعمل لقربة اول ماء مستعمل
نيت ايله قربت ايچون استعمال اولنان صودر آبدستي اولان كمسنك تقرب
ايچون آولدوغي آبدست صوي كبي اولرفع حدث يا خود رفع حدث ايچون
استعمال اولنان صودر حلافاً لمحمد امام محمد فانته آنجق رفع حدث ايچون
اولان صو ماء مستعمل در قربت ايچون اولان ماء مستعمل دكلدر وبصير مستعملا
بانفصاله عن البدن اول صوكه بدندن منفصل اولسه مستعمل اولور ماداما كه
بدنده مقدر مستعمل دكلدر وقيل اذا استقر في مكان دنديكي اول استعمال اولنان
صو وقوع بولدوغي مكانده مستقر اولدقده ماء مستعمل اولور ولو انغمس جنب في البئر
بلانية اكبر جنب نيت ميزر قويه دوشوب باتسه فيقبل الماء والرجل عند الامام

دینلدیکه رجل وضو ایکیسی دخی بحسلو در نیتی اولمدوغندن ایجون امام اعظم
قاتنده زیرا جنبك نجاستی صویه سرایت ایدوب صوبی بحس ایلدی وعدم نیت
اولمغله صو جنابتی ازاله ایلمدی والاصح ان الرجل طاهر اصح اولان بودر کرجل
طاهر در والماء مستعمل عنده دخی صو مستعمل در ابو حنیفه قاتنده قول اولده
نیتی شرط طوقوب قول ثانیده شرط دوتمامشدر اصح اولان دخی بودر وعند
ابی یوسف هما بخلافها امام ابی یوسف قاتنده رجل جنب صو طاهر در نیتی
شرط اعتبار ایلمکله بوندہ ایسه فعل عدم نیت مقارن اولوب جنابت صویه
سرایت ایلمدی وضو دخی جنابتی ازاله ایلمیوب حالاری اوزره باقی قالدیلر وعند
محمد الرجل طاهر والماء طهور امام محمد قاتنده رجل طاهر وصو دخی طهور در
رجل طاهر اولمسی حدثی زائل اولدوغی ایجوندر وصویك طهور اولمسی نیت
اولمدوغی ایجوندر وموت ما یعیش فی الماء فیه لا ینجسه صوده معیشت ایده نك
موتی صوبی نجس ایلمز کالسمك بالوکی زیرا بالغك دمی یوقدر وقان کبی قرمزی
کورونن شیء کوننده دورد قده قرمزیلوق زائل اولور والضفدع قورباغالری کسردال
ایله وفتح الیاء برابر در اکر برّی ایسه نجس در دیمشلردر والسرطان دخی سنجاق کبی وکندو
مالا نفس له سائله صوده تعیش ایدن حیوانلرك حکمی کبیدر نفس سائله لری یعنی
اقارفالری اولمیانلر دخی کالبق والنبور والعقرب والزباب سونری سنك
وآری وعقرب وسکك کبی زیرا بونلرده دم یوقدر نجس اولان ایسه دمدر سنك
ایجون حدیث شریف وارد اولوب عن ابی هریرة رضی الله عنه قال قال رسول الله صلی الله
علیه وسلم اذا وقع الدباب فی شراب احدکم فلیغمسه ثم لیطرحه فان فی احد جناحیه
داء وفی الاخر دواء وکل اهاب دبغ فقد طهر هر جلدکه دباغت اولنه تحقیق پاك
اولور دباغت اولنیان جلده آهاب دینلور دباغت اولندوقدن صکره دیم دینلور

دنيلور دباغت ادويه ايله اولورسه ايدي پاك اولور امّا شمسه قورومق
ايله اولورسه ابو حنيفه دن بكي دوايت وارد در بر روايت طاهر اولمق اوزره
وبر روايت غير طاهر اولمق اوزره الا جلد الادمي لكرمته الا جلد ادميكرمتي
ايچون دباغت اولنماز بعض منقح به اولماز بعض محققين فقد طهر قولندن
ذكر ملزوم واراده لازم مراد ايدوب فقد طهر بي فقد يجوز الانتفاع به ايله تفسير
ايلمشلر زيرا تكليف ارتكاب اولنميجه الا جلد الادمي استثنا سندن ادمينك
جلدي دباغت ايله طاهر اولماز ديمك لازم اولور ادمينك جلدينك
دباغت ايله پاك اولدوغي ايسه سقر ومصر حدر لكن منتفع به اولمسي كرامتنه
بناءً جائز دكلدر ولخنزير نجاسة عينه دخي خنزيرك جلدي دباغت ايله پاك
اولمز عيني نجاست اولدوغي ايچون انك ايله انتفاع اولمدوغنه الله تعالينك
قولي شريفي كافيدر قوله تعالي او لحم خنزير فانه رجس من عمل الشيطان والفيل كالسبع
قيل دخي بر نجس جانور لوكبيدر ردر پيي دباغت ايله پاك اولور شرعاً وحقيقةً
منتفع به اولور سائر سباع جلدي كبي وعضد محمد كالخنزير امام قائلنده فيل
خنزير كبي در زيرا شكلده وحرمت لحمده خنزيره مشابه در امّا شكلي خنزير كبي
اولمق دليلينك دباغت ايله پاك اولمه سين ايجاب ايلمز قالوا وما طهر جلده
بالدباغ طهر باللزكوة فقهاء ديدلركه شول حيوانك جلدينه دباغت ايله پاك اولمه
ذبح اولندقدن دخي پاك اولور زيرا بو غزلق جلدن رطوبات قبول ايلمسه مانع اولور
نتنكم دباغت رطوباتي دفع ايلدوكي كبي وكذا لحمه وان لم يوكل جلدي دباغت
ذبح ايله پاك اولنلرك لحمي دخي پاك در اكر انلري بيغمز ايسه ده طهارت اكلك
حلتني مستلزم دكلدر دلكوكبي وسائر اكلي حرام اولان حيوان كبي بركسه نك
اوزرينه درهمدن زياده مزبوح اولمش دلكوايي اولسه صلاتي جائز در وسعر

الميتة خنزير دن غيري ميتة نك قلي ز عضمها و قرنها و حافرها طاهر اول
ميتة نك تمكي و بوينوزي و درنغي طاهر در امّا شافعينك قاتنده ميتة نك
جميع اعضاسي نجس در بزم ائمه مرقاتنده عظم و قرن و حافرده حيواة
بولمقدر و موت انلره حلول ايلمز زيرا موت زوال حيواندر هدايه ده شيخ
بويله در اكر برسائل سؤال ايدوب قوله تعالى قل يحييها الذي انشأها اول
مرة قول شريفي عظامك حيواتنه دليدر حيواه بولمقدر ديمكك صحيح اولمز
درسه ائمه حنفيه دن جواب و برياوب بوده لالت قطعيه دكلدر ديملوري
زيرا جائز در كه مراد اولكي اسلوب كبي بدنه عود اولمق اوزره تازه وطري
رد اولمق اوله يا عظامدن مراد نفوس اوله وكذا شعر انسان و عظمه انسانك
قلي و تمكي دخي طاهر در شافعي قاتنده نجس در زيرا انسانك قلي ايله انتفاع اولنمز
ببعي دخي جائز دكلدر كرامتي ايجون حضرت رسول اكرم صلى الله تعالى
عليه وسلم تراش اولوب مبارك قللرين تقسيم ايدردي فيجوز الصلاة معه
وان جاوز قدر الدرهم انسانك قلي و عظمي ايله صلاة جائز اولور اكر در عهي دخي
مجاوز ايدرسه و بول بوكل نجس لحمي اكل اولنان بر ايله نجس در نجاست حقيقيه در
بر شيوه و نافع اولسه قيو نجس اولور حمامصوبي اخراج اولنور ابو حنيفه و ابو يوسف
قاتنده خلافاً لمحمد امام محمد خلاف ايدوب طاهر در ديرامام محمد حديث
عرينين ايله استدلال ايدر امّا ابو حنيفه و ابو يوسف استنزهوا من البول فان عامة
عذاب القبر منه حديث شريفي ايله استدلال ايدرلر بو حديث شريف عرينين حديثندن
متاخرون در و بول عامه در جميع ابواله متناول اولور عام ايسه متناول اولدوغي
شئي ده قطعاً حكمي موجبدر خاص نسخ ايلمك جائز در على الخصوص و رودي
مقدم اوله و لا يشرب و لو للتداوي ابو حنيفه قاتنده علاج ايجون دخي اولورسه

سه ایجلمز زیرا بخسندر خلافا لابی یوسف امام ابو یوسف علاج ایچون جائز
کورمشدر امام محمد قاتندن مطلقا جائزدر ینرخ البئر قیوده اولان
صواچقاریلور مضاف حذف اولنوب مضاف الیه مضاف مقامنه قائم
اولمشدر وباخود ذکر محل ارادهٔ حال قبیلندر لو وقوع نجس نجس واقع
اولدوغی ایچون لا یخفی یعنی دوه نجسی مثللو ایله دخی نزح اولنماز وحشی
او کوز نجسی مثللو ایله دخی نزح اولنماز حشی خانك کسری ایله درمالم بستکز
مادامکه چوق اولمیه بونلرك قیلی نجس ایلمز ولا یخرج حمامة وعصفور فانه
طاهر کوکرجن وسرجه نجسی ایله نزح اولنماز زیرا بونلر طاهردر واذا علم وقت
الوقوع فحین نجاستك قیمویه واقع اولدوغی وقت معلوم اولسه حکم بالتنجس
من وقته اول دوشدوکی وقتدن صویك نجس اولدوغنه حکم اولنور الا فمن
یوم ولیلة اکر وقت وقوع بلنمز ایسه برکون وبرکیجه دن حکم اولنور ان لم ینتفخ
ولم ینفسخ اکر قیمویه دوشن ششمش ویاخود طاغلمامش ایسه برکون وبرکیجه
حکم اولنوب صلاة وسائر اعاده سی لازم اولان ابراول وقتدن اعاده اولنور
ومن ثلثة ایام ولیالیها ان انتفخ او تفسخ اکر شیشوب وداغلمش ایسه اعادهٔ صلاة
اوج کون واوج کیجه دندر زیرا شیشمك وداغلمق نفادمه دلیلدر انکحون اوج کون
ایله تقدیر اولندی کثرتك ادناسی اوج اولغله اوج کون تقدیر اولندی حتی برمیت
بلا صلاة دفن اولنسه اوج کونه دکین قبری اوزرنده نماز قیلنور اوج کوندن صکره
قول اصح بودر که قیلنماز وقالا من وقت الوجدان اما مین دیدیلرکه بولندوغی
وقتدن حکم اولنور زیرا یقین شك ایله زائل اولماز بو تقدیرجه اول صوایله آبدست
ایله نوب ادا اولنان فرض اعاده اولنمق لازم کلور نهایة آبدست مقتضی اولور زیرا رکیسته
اصابتندن درهمدن زیاده نجس بولسه نه زمان اصابت ایلدوکی معلوم اولمیه بالاتفاق

صلاتدن برشئ اعاده اولنماز صحيح اولان بودر وعشرون دلوا وسطا الى ثلثين
بموت نحو فارة وعصفور وسام ابرص بكرمي اورطه قوغه ايله نرخ اولنور اوتوز قوغايه
واريجه فاره مثللونك وياخود سرجه مثللونك وياخود صاري كلر ديد كلري
جانور مثللونك موتي سبيله بكرمي قوغاجه كمسي بطريق الايجاب اوتوز قوغا
اولمسي بطريق الاستحباب در ماخذ حكم ايكيدر بري مبسوطده امتدن روايت
اولنان حديث شريفدر كه قال عليه السلام في الفارة اذا وقعت في البئر فماتت فيها
بنرخ فيها عشرون دلوا اوثلثون ابو علي سمرقندي بويله وجه اسناد ايله روايت ايلدي
لفظ اوايكي شيئك برى ايجوندر بين امدي اقلي يقيناً ثابت اولوب حكمي وجوباً
اخذ اولندي اكثري دخي كتور لديكه مروي اولان لفظ ترك اولنمق لازم كلمسون
ايجون اكثري كتور ملك معنى استحباب اولدي بو بابده روايت مختلفه اولمشدر بر
روايت مطلق دلالتيله قوغالو معناسنه اولور وبرنده دخي بدي قوغا
وبرنده اوتوز قوغا وبرنده قرق قوغا وبعضيلر فاره مثللوده بكرمي قوغا وبعضيلر
دخي اقل ديديلر پس امدي علما مز اكثر ايله اقل مابينني اختيار ايدوب بكرمي قوغايه
واجب ودياده سينه استحباب ديديلر واربعون الى ستين بحو الما حمامة
ودجاجة اوسنور قرق قوغا نرخ اولنور القش قوغايه واريجه كوكرجين وطاوق
وكدي مثللوبك موتي سبيله قرق قوغا سي وجوباً بكرميسي استحباباً در وجوب
استحبابك سببي بكرمجي قوغا محلنده تفصيل اولنمشدر وكلم بحو كلب وشاة اوادمي
اوانتفاع حيوان اوتفسحه قيوده واقع اولان صويك كليسي نرخ اولنور كلب مثللونك
وقيون مثللونك وادم مثللونك موتي سبيله وياخود حيوانك شششمي وياخود
داغلمسي سبيله ابن عباس ابن زبير بئر زمزمه بر ويخي دوشوب اولدكده كلي صويت
نرخ ايلمك ايجون فتوي ورمشلر در وكوجك حيوان مثويه دوشوب شيشه ودا غلمسنه

يينه كلبسي نرخ اولنور زيرا انك رطوبت جيفه سي اجزاسنايه منتشر اولمغين صويك
كلبسين نجس ايدر وكلبك دوشمسته ايكي رواييدر راجح مين فاشتده نجس عين در
امّا امام اعظم فاشتده نجس عين دكلدر شرح ديلعيده كلب صويي افساد ايتمز مادامكه
اغزنه صوكيرميه ديو تصريح اولنمقدر زيرا نجس عين دكلدر وكلب ايله حفظ وحراست
وآدو اجاره وبيع اولوب انتفاع اولندوغي جلدين حزانه ده مذكور در كه سكز شي قيويه
دوشسه حتما اخراج اولنه صويك كلبسي اخراج اولنور بوسكز شي فاطر وحمار وكلب
وخنزير وبارس وقبلان وارسلان وقورت در وان لم يمكن نرخها نرخ قدر ما كان
فيها اكراول قيويده اولان صويك كلبت اليه اوزره اخراجي ممكن اولماز اسه قيوده اولان
صو مقداري اخراج اولنور ايكي اهل بصيرت مسلمه نك تخمينه اعتبار اولنه ويفتي بيرج
مائي دلوالي تلتمانه ايكبور قوغادين اوجبوز قوغايه وارنجه اخراج اولنمغه قويي وبرلدي
ايكبوزي وجوناً وبوزي استحباباً بوقول امام محمدن مرويدر مبنيه وحلاصه ده دخي
بويله در وقوي بونلك اوزرينه دكروماز اده على الوسط احتسب به دخي شول
شي كه وسط قوغه اوزرينه زياده اولدي يعني بويك قوغا ايله جكلدي اول جكلان
هموار طه قوغا ايله حساب اولنور وقيل بعتبر في كل بئر دلوها دينلديكه هر قبونك كندي
قوغاسي اعتبار اولنور وبعضلر دمشلدر كه اول دلوه برصاع بغداي صغه اكر بيويك قوغا ايله بركره ده دخي نرخ اولنسه كه يكرمي قوغه اولسه كفايت ايدر وسورالا دخي
واكفرين ومانا كل طاهر اد مينك سوري دخي هرمك سوري دخي شول شي كه
اكل اولنور يانك سوري طاهر در بز اسوره لعاب ايله مخلوط اولنور بونلرك
لعابي طاهر در لحم طاهردن متولد اولمغله بونره جنب وحائض وكافر داخل
اولور آدمي اولدوغي ايجون امّا جنب وحائض وكافر ايجون حديث شريف
وارد اولمشدر ان رسول الله عليه السلام لقي حذيفة فمد يده ليصافحه فقبض يده

فقال اني جنب فقال عليه السلام المؤمن لا يتجنس وروي عن عايشة رضي الله عنها
انها شربت من اناء في حال حيضها فوضع عليه السلام فمه على موضع فمها وشرب
وان رسول الله عليه السلام انزل وقد تقيف في المسجد حال بوكه تقيفك الحسي مشرك
ايدي اكر مشركين عين نجس اولديي حضرت رسول صلى الله عليه وسلم بوله البزدي
اكر برسائل سؤال ايدوب قوله تعالى انما المشركون نجس فلا تقربوا المسجد الحرام قول
شريفي تعارضني اراد ايدرسه نجس ايله مراد عين نجس دكلدر آنجق اعتقاده در ديو جواب
ويريلور وسؤر الكلب والخنزير وسباع البهايم كلبك سؤري دخي خنزيك سؤري
دخي بر نجي حيوانلرك سؤري نجس در امام شافعي خلاف ايدوب انك قائلدر قورك
وبارسلك وارسلانك دخي بونلره بكزرنه واراييه طاهر در خنزير وكلبدن غير يدر
مالك قائلدر سؤر كلب وخنزير طاهر در زيرا كلب طوفيندركدي كي خنزير ايسه
نجس در لكن لعابي صويه تاثير ايلمز زيرا انك قائلدر تاثير شرط در وسؤر الهرة والدجاجة
المخلات وسباع الطير وسواكن البيوت كالحية والفارة مكروه بندوقفصلدن حالي
اولان طاوق لرك وكدينك وبر نجي قوشلرك واولرده ساكن اولنلرك بيلان كبي دخي
سينيوان كبي لرك آرتقلري مكروهدر ابو يوسف قائلدن مكروه دكلدر وبو قول شافعيدندر
بوبابكي حديث شريف ايله احتجاج ايدوب شدر بري كتاب صيد محدك قوليدر
ان النبي عليه السلام كان يصغى لها الاناء وتشرب منه ثم تشرب عليه السلام مانبقي
ثم بتوضاء منه ابو يوسف بو حديث شريفي روايت ايدوب بو حديث واراييكن مكروه
دعمك ينجه ممكندر دراكنجي حضرت عايشه رضي الله عنها دن روايت ايدوب بركون برچناق
ايچنده هريسه اولوب كندوسي نماز قيلوركن كدي كلوب هريسه دن اكل ايدوب بعده
جاريه لري موضع فم مزدن صاوتوب لردي حضرت عايشه بو موضع فم مزدن آلوب
اكل ايدوب ديديكين حضرتدن اشندمكم يقول الهرة لا ينجسه انما هي من الطوافين

فين عليكم فالكن لا تاكلون ديو بيور مشارد راما ابو حنيفه وامام محمد ابن عمر دن يغسل
الاناء من ولوغ الهرة مرة حديث شرعيني نقل ايدوب بوندن كرهيتنه اشارت وارد
ديدلر وعن ابي هريرة ان النبي عليه السلام الهرة سبع بو حديث نجاستيه دلالت ايدر
حديث عايشه طهارتنه دلالت ايلمكن ايكيسنك بينده اولان كراهتي اختيار ايلديلر
وسؤر الحمار والبغل مشكوك حمارك وفاطرك سؤري مسكوك در مشكوك
اولمسي اباحت وحرمتنده ادلتنك تعارضي اولدوغي ايجوندر وصحابه نك دخي
طهارت ونجاستنده اختلافلري اولدوغي ايجون واقيسه نك دخي تعارضي اولدوغي
ايجوندر تعارض اولدوغي ايجوندر تعارض اولمه روي جابر رضي الله عنه عليه السلام سئل الوضاء
بماء افضلت الحمر قال نعم وروي انس رضي الله عنه انه نهى عن الحوم الحمر الاهلية وقال انها
رجس بو دلالت ايدركه سؤري نجس اولمه تعارض اقوال صحابه قال ابن عمر سؤر
الحمار نجس وكان ابن عباس لحمار يعلفه التين سؤر طاهر بو طاهر دياً مشكوك
اولمسنه منكر اولوب حكم مشروعده شك اولورمي ديو انكار ايلمشدر امام محمد طهارتنه
نص ايراد ايدوب انه عليه السلام اربع لوغسل فيه الثوب لم ينجس وهي سؤر الحمار والماء
المستعمل وبول ما يؤكل لحمه وابن الاتان يتوضاء ان لم يوجد غيره ويتيمم واياً قدم جاز
اول سؤر حمار وبغل ايله آبدست التور اكرمتوضيء اذن غيري صو بولمازايسه دخي
تيمم ايله هر قنفيسك تقديم ايدرسه جائزدر ديلرسه اول آبدست الور ديلرسه اول
تيمم ايدرصكره ابدست آلور وعرق كل شئ كسؤره هر نيه كه عرقي سؤري كبيدر زيرا سؤرده
حاصل اولان لعاب عرق لحمدن متولد اولور اوليله اولجق هريري صاحبسك حكمني اخذ
ايدر ديلمسون كسؤري مشكوك عرقي طاهر در زيرا سنك سؤرينك طهوريتدن
خلاف وارد عرقينك طهاريتي خلاف قياس حديث شريف ايله ثابتدر حضرت
رسول صلي الله عليه وسلم نقل بنوت ايله جمازك شدة حرارتنده جبلاق حمار اوزرينه

راکب اولمشدر اولبله حرارتدن ارتکاب رکوب طاهر بیت عرفه دلالت ایدر عرفک طاهر بیتی
فعل رسول ایله ثابت اولیحق سؤرنک حکمی اصل قیاس اوزره باقی قالمق لازم واولی اولور
وان لم یوجد الا نبیذ التمر یتیمم ولا یتوضأ به عند ابی حنیفه یوسف ومحمد رحمهما الله
صو بولنمیوب آنجق نبیذ تمر بولنسه ابو یوسف قاتنده اول نبیذ تمر ایله آبدست النماز
بلکه یالکز تیمم اولنور فتوی دخی بو قول اوزره در وعند الامام یتوضأ به حدیث
ابو حنیفه قاتنده نبیذ تمر ایله آبدست النور حضرت امام لیله الجن حدیث شریفی ایله
استدلال ایلدی ابن عباسدن روایت اولنور که ان النبی علیه السلام حط ذات لیله ثم قال
لیقم معنا من لم یکن فی قلبه مثقال ذره من کبر فقام ابن مسعود فحمل رسول الله مع نفسه
فقال دونه عبد الله بن مسعود خرجنا من مکه وحط رسول الله حوالا حطا وقال
لا تخرج من هذا الحط فانک ان خرجت منه لم تلقنی الی الیوم القیمه بیورولب اذ نصکره
حضرت کیدوب جنلری دعوت ایدوب واللهٔ قرآن اوقیوب حتی فجر طلوع ایلدی
وبکا حطاب ایدوب سنکله صو وارمیدر آبدست الام دیو بیوردقده صو بولدقدن لکن
نبیذ تمر وارد ر دیو جواب ویردم فقال صلی الله علیه وسلم تمر طیبة وماؤها طهور
فتوضأته وصلی الفجر دیلدیکم بو حدیث شریف ایله تیمم ایله نسخ اولنمشدر وعند محمد
یجمع بینهما اما امام محمد قاتنده هم نبیذ تمر ایله آبدست النور وهم تیمم اولنور زیرا
ناقل حدیث عند المحدثین مجهول اولا ابو زید در روایه تتیمم مدنیة اولوب تاریخی
دخی اختلاف اولمغین احتیاطا جمع ایلمشدر بو حدیث نسخنه اختلاف اولنوب
بعضیلرایته تیمم منسوخ اولمسنه وبعضیلر عدم نسخنه ذاهب اولمشدر وسؤال
اولنور که لیلة الجن بردفعه اولمیوب مکرر واقع اولمشدر جواب ویرده طائفه جن حضرت نه
ایکی دفعه کلمشلر در جائز در که دفعهٔ ثانیه آیت تیممدن صکره واقع اولمشدر بو تقدیرجه
دعوای نسخ صحیح اولماز وحدیث شریفک حکمی ایله ایسه صحابه کرامدن حضرت علی رضی

رضی الله عنه عمل یا دوب الوضوء نبیذ التمر وضوء من لم یجد الماء دیو بیور مشلر وعبد الله
ابن مسعود دن دخی ضو بولماد وغی محلنده نبیذ تمره ایله ابدست المق جائز ذکر
دیو روایت اولندی بونلرك خود اقوالری مرتبهٔ نصرده اولدوغی بیانه محتاج
دکلدر لکن بالاده عبد الله بن مسعود ك لیلهٔ جنده حضرت ایله بله اولمغی اوغلو
انکار ایلمش امدی ابو حنیفه حضرتلری دیرکه اکر ابن مسعود حضرت ایله لیله جنده
بیله اولسه اشتباه اولنور سه صحابهٔ کبارك روایتی اعتماده ایدر واکر ابو زید
مجهول دیلور ایسه اولدخی کبار تابعیندندر وبخاری حضرتلری ابن مسعود ك
لیلهٔ جنده حضرت ایله بیله اولدوغن اون وجهله اثبات ایلمشدر فدوری شرحنده
نبیذ تمر ایله وضوء جائز اولماز الا تیمم کبی دیه ایله اولور زیرا نبیذ تمر ماء دن بدلدر
بدلدر زیرا نبیذ تمر تیمم کبی صو اولدقدن جائز اولماز امدی برکمسنه صو بولماد وغی حالده
نبیذ تمر ایله آبدست آلسه بعده صو بولسه آبدستی ناقض اولور دیو تصریح اولمشدر

باب التیمم بو باب بونك بیاننده در باب دن مراد کتابدن مراد کبی در تیمم لغتده
مطلق قصد دیلور اما شریعتده ازاله حدث قصد ایله صعید طاهر اولان طیراق
اوزرینه ایکی الرین ظربدرکه ظرب اول ایله یوزلرینه وظرب ثانی ایله درسکلرینه وارنجه
ایکی الرینه مسح ایلمش اوله صعید دنمراد پاك طوافدر معلوم اولاکه تیمم ائمهٔ سالفه دن
بریله مشروع اولوب امت محمده بخصوص اولمشدر وتیمملك ثبوتی کتاب ایله وسنت
ایله در اما الکتاب فقوله تعالی فلم یجدوا ماء صعیدا طیبا بو آیت کریمه بك سبب نزولنی
بیوکونه روایت اولنمش در عروه بسیع دوکه غزوهٔ مطلق دخی دیمشلر در حضرت عائشه دن
رضی الله عنها بر قلاده دوشوب یولن کیدرکن حاطر شریفلرینه خطور ایمکین حضرت حبیب اکرم
خبیر ویرد کلرنن حضرت دخی اول قلاده یی آرمق ایچون شرف نزول بیورمشلر ایکی آدم
کوندرمشلر واول ادملری توقف ایچون شرف نزول بیورمشلر حال انتظارده صباح

اولوب یانلرنده صو بولنمادی حضرت ابوبکر رضی الله عنه عایشه اوررینه غلظت
ایدوب حضرتی وسائر مسلمینی ضوسز برده حبس ایتمکله یاعنه اولدی دیو منضجر
اولدی بو اثناده جناب کبریادن آیت تیمم نازل اولدی تیمم ایدوب نمازی ادا ایلدیلر
حتی اسید بن الحضیر حضرت عایشه نك جادرینه کلوب الله تعالی سکا رحمت ایلیسون
سنك سببك ایله برامر بزه نزول ایلدی کی مسلمینه فرج اولدی دیو نوازش ایلدی اما سنت
قوله علیه السلام جعلت لی الارض مسجداً وطهوراً اینما ادرکتنی الصلوة تیممت وصلیت
وقال علیه الصلوة والسلام التراب طهور المسلم ولو الی عشر حج مالم یجد الماء یتیمم المسلم
ومن هو خارج المصر لبعد میلا عن الماء مسافر تیمم ایدر دخی اول کسنه تیمم ایدرکه
خارج مصر ده اوله صودن بر مقدار بعید اولدوغی ایچون میل دن مراد ثلث فرسخدر
کندوالطمیله دورت بیك اطم اولور ومن هو خارج المصر قولی مسافر دن غیر بنیاك
تیمم جائزدر کلدردین کسنه نك قولنی ردایلمك ایچون ذکر اولنمشدر زیرا شهر خلقی وسائر
مقیمین جنازه ویرام نمازینك فوتی خوفی ایچون وجنبه صووق حوفی ایچون تیمم جائز اول
دوغی بوکتابده مسطور اولدوغی کبی سائر کتب معتبره ده دخی مصرحدر المرض حوف
زیادته یاخود اومرض ایچون تیمم ایدرکه زیاده اولمق خوفی اوله اوطول برینه یاخود اول
مرض کچ اونلمق حوفی اوله اولخوف عدو اوسبع یاخود عدو حوفی ایچون یاخود اوسلان
خوفی ایچون تیمم ایدر بوکا بیدلان وآتش دخی ملحق اولور یعنی آنلرك خوفندن دخی
تیمم ایلمك جائزدر زیرا هلاکه القاء نفس جائزدر کلدر یعنی حرامدر لقوله تعالی ولا تلقوا
بایدیکم الی التهلکة اوعطش یاخود صوسزلق خوفی ایچون تیمم ایدر اوالفقد آلة یاخوف
یاخود آلتك اولمعی ایچون تیمم ایدر آلت دیدوکی قونغاو اورغان وسائر صوبك اخراجی
ممکن اولن شیلردر بماکان من جنس الارض مسافر وخارج مصر اولاکسنه لرشول شیئی الله
تیمم ایدرلر کی اول ارض جنسندن اوله بماده اولان بایتیمم به متعلقدر کالتراب والرمل

والرمل والصورة والجص والكحل والزرنيخ والحجر اولجنس ارض طبراق كبي ودخي
قوم كبي وخرزه وكرج وسورمه وزرنخ وطاش كبي اولادر رماد يعني كل ايله تيمم
جائزدكلدر زيرا كل شجره تدر جنس ارضدن دكلدر ولوبلا نفع اكر اول تحر عبار
دخي اولورسه ده تيمم جائزدر حلافا لمحمد امام محمد ايچون خلاف واردر زيرا
امام قاتلدن نور مشطدر وحصه ابو يوسف بالتراب والرمل ابو يوسف تيمم
تراب وقومه تخصيص ايلدي امام ابو يوسف قاتلدن بوايكيسدن غير ملجنس
ارضدن دخي اولورسه تيمم جائزدكلدر دينلمشدر كه امام ابو يوسف رمل ديوكي
كلامدن رجوع ايدوب تراب خالصه يه مخصوص قلدي بوكلام شافعينك قولندر لقوله
تعالى فتيمموا صعيدا طيبا اى ترابا ابو يوسفدن غير رملي تراب اوزرينه
زياده ايلديلر زيرا ايزم برقوم حضرت رسول اكرم صلى الله عليه وسلم كلوب يارسول الله
برقوملقدن ساكن برقوم اولوب برآي وايكي آي اولوركه صو بولنماز وايجزده جنب
وحايض ونفسا وارد ديو شكايت ايلدكلرنده فقال عليه السلام عليكم بارضكم ايله
جواب ورمشلدر ويجوز بالنفع حال الاختيار بلاضرورت غبار ساده ايله تيمم جائز
اولور حتى برمكسه اسبابنك غباري ايله باخود اوينى سبوردكده طاهر اولان غبار
ايله وياخود ديوار يقلسه وياخود روزكار اورب غبار قالدرقده بوزينه وكوزلرينه
توز اصابت ايلسه اول مكسه تيمم نبيذ ايله مسح ايلسه تيمم جائز اولور حلافا لامام ابو يوسف
عدم جوازينه ذاهب اولمشلر وشرط العجز عن استعمال الماء حقيقة تيممك شرطى
صوبى استعمالدن عجزدر كرك حقيقة اولسون صوبى بولنماسى كبي اوحكما ياخود
اول عجز حكما اولسون صوبى بولوب استعمالنه قادر اولمامق كبي جونكه عجز شرط قلندي
ايسه محيطلدن نقل ايدوب صوبه قدرت ايله دخول مسجد ومس مصحف ايچون
تيمم جائزدر ديديكك قولنك بوطلاقين طاهر اولدي وطهارة الصعيد تيممك

شرطدك بريده دخي طوپراغك طاهر تربه سي كقوله تعالى صعيداً طيباً اصعيد وجه
ارضك اسميدر طيباً ديمك بو مقامده طاهر ايكدر والاستيعاب في الاصح
استيعاب دخي تيممك شرطندندر قول اصحه حسن ابن زياد ابو حنيفه دن استيعاب شرط
دكلدر روايتي ايتدي زيرا تيمم وضوئك قائم مقاميدر جنكه وضوءده استيعاب
شرط اولدي قائم مقامنده دخي شرط قلندي بو تقديرجه تحليل اصابعدن مسح تيمم
ايچون خاتم نزع اولنور والنية نيت دخي تيممده شرطدر تيمم ايله وضو بينده فرق
بودركه وضوكنده اعضاسنى تمام يقلستندن بنفسه مطهر تراب نفسنده مطهر اوليوب بلكه ماوندن
لكن نيت ايله شرعاً مطهر اولور زفر خلافنه ايدوب نيت شرط دكلدر زيرا تيمم وضوئك
خلفي در اصلده ايسه نيت شرط دكل ايدي بونده شرط اولينجق خلف اصله مخالف اولمش
اولور ديو جواب ايدر ولابد من نيته قربة مقصودة لانصح بدون الطهارت
طهارت صحيح اولميان قربته مقصوده نيتدن لابد در ولاشك در قربة مقصوده
مراد اداسي آخرم تبعيت ايله اولوب عبادة مقصوده اولاندن برمكسنه اذان
واقامت ايچون تيمم ايليسه اول تيمم ايله نماز قلمق جائز اولماز زيرا بونلر عبادة مقصوده
دكلدر غيره تابعلر در اما جنازه وسجدة تلاوت ايچون تيمم ايليسه اداء مكتوبات
جائز اولور زيرا بونلرن بدون الطهارة جائز اولميان قربة مقصوده دندر فلو يتمم كافر
للاسلام لايجوز صلاته يعنى اكر بر كافر اسلام ايچون تيمم ايليسه مسلمان اولدقدن اول
تيمم ايله نماز قلمق جائز دكلدر زيرا كافرنيتى اهل دكلدر تيممده اينيت شرطدر شرط
بولميه مشروط دخي بولنماز مصنف اسلام قيدي ايله مقيد ايلدي زيرا كافر صلاة
ايچون تيمم ايليسه بالاتفاق جائز دكلدر خلافاً لابي يوسف ابو يوسف خلاف ايدوب
دركه اول كافرك اسلام نيته قربة مقصوده نيت در زيرا اسلام قربة مقصوده در
اويله اولسه تيمم ايله نماز قلمق ودخول مسجد تيمم بوكا مخالف در زيرا دخول مسجد قربة

قربه مقصوده دكلدر ولا يشترط تعيين الحدث والجنابت هو الصحيح حدث
وجنابتي تعيين شرط قلمهدي صحيح اولان حتى بر ايكسى ايچون تيممه نيت ايكسنى ايچون
بر تيمم كفايت ايدر امام ابري ايچون نيت ايلسه آنجق بري ايچون اولور وبري ايچون تيممم آخر
اقتضا ايدر وهو الصحيح لفظى ابو بكر الرازي قولندن احترازدر انك فاقده حدث
وجنابت ايچون تيمم لازم ايدر زيرا حدث وجنابت ايچون اولان تيمم بوصفت
اوزره اولوب بونلرك غيري نيت ايله اولور ديو جواب ايدر انك ايچون
وهو الصحيح كتور مشدر وصفته ان يضرب يديه على الصعيد تيممك وصفتى اولدر كه
تيمم ايكي التي طيراق اوزرينه اورمقدر نفيضهما ثم يمسح بهما وجهه بعده ايكي
بعده ايكي التي سلكمكدر ادندن صكره اول اليله وجهه مسح اتمكدر نفض برشئ تحريكدر كه
اوزرنده اولان غبار وغيري نه وار ايسه دوشمك ايچون ثم يضربهما كذلك
كذلك آندن صكره ايكي التي اولكي كبي طيراغه ضرب اتمكدر ويمسح بكل كف طاهر
الذراع الاخرى وباطنها مع المرفق ودخي مسح اتمكدر هر كف ايله آخر قولنك ظاهر وباطنى
در سكلري ايله بيله مصنفك تصورنك غيري برصفت دخي اولدر كه ذكر اولنان
اوزره الرابي ضربدن صكره هر كفى كوجك برمغي طرفيله اولان آخر قولنك طشره طرفه
برمقدري اوجندن ابتدا ايدوب تا درسكه دكين مسح ايدوب بعده كفك جانب سبابه يدن
دوندوروب قولنك ايچري طرفندن طرنقلريه دار يخ مسح اتمكدر ويسوي فيه الجنب
والحائض والنفساء صفت تيممده جنب ومحدث وحائض ونفساء برابر در ويجوز قبل
الوقت تيمم وقتدن مقدم جائزاولور زيرا تيمم ايچون وارد اولان نصوص مطلق وقتدن
مقيد ايله فصل ايدوب تعيين بور مشدر مطلقدر مطلق ايسه اطلاقى اوزره جاريدر
بنه كم عام عمومي اوزرينه جاري اولدوغي كبي اكر مضيق وقت ايله مقيد ايله نقضه مخالف
اولورى ودخي تيمم وضوئك بدليدر وضوده ايسه قبل الوقت جائز در اما شافعي قائلك

وقتدن اول جائز اولماز زيرا تراب خلف صور وبدر يرم قائمزده خلف مطلقدر
اولوقتده اولان الف لام مضاف اليه دن عوض در قبل وقت الصلوة دعكدر ويصلي به
ماشاء من فرض ونفل بتيمم واحد ايله فرض ونوافلدن ديلدوكي وقت واحده اوقات
باخود اوقات متعدده ده ادا ايدر ماداميكه صو بولنمه وحدث واقع اولميه زيرا بزم
ائمه مزقاتنده تيمم حدثي ازاله ايدمجي طهارت مطلقه در وضوء كبي شافعي قاتنده طهارت
ضروريه در هرفرض ايچون تيمم اولنور زيرا تراب نفسنده ملوث دكر بويله اولدوغي اجلدن
صو كورديكدن حدث سابقي عودت ايدر اما فرضي ادا ايلديكن ضرورت منتفي اولوب
تكرار اعاده لازم كلز ويجوز الخوف فوت صلوة جنازه اوعيد جنازه وبيرام نمازينك
فوتي خوفندن شهرده صو موجود ايكن مقيم صحيح كمسنك تيممي جائز اولور زيرا
جنازه وبيرام نمازلري قضا اولنمز آبدستة استغالدن ترك صلوة لازم كلماين عجز
متحقق اولور ابتداء يعني جنازه وبيرام نمازيه ابتداء شروعدن بلاخلاف تيمم جائز
اولور وكذابناء بعد شروعه متوضئاً وسبق حدثه يعني ابتداء شروعدن تيمم جائز
اولدوغي كبي آبدست ايله صلاة جنازه وعيد شروعدن صكره حدث سبقت ايدن
كمسنه نك بناسي ايچون دخي تيمم عند الامام جائز اولور زيرا آبدستة استغالده امين
دكلدركه برعارض ظهور ايله سلام وتهنيه عيد كبي بونلره مشغول اولمغله فوت صلات
خوفي اولور خلافا لهما اما مين خلاف ايدوب بنا ايچون تيمم جائز دكلدر زيرا لاحق
امامك فراغندن صكره قلمق جائز در بودخي جماعت ايله صلاة حكمنده در فوت
اولمق خوفي يوقدر ديدبلراكر تيمم ايله شروع اولنمش ايسه بينه تيمم ايدوب بنا
ايدر بالاتفاق اكر تيمم ايله شروع ايدنه بناي آبدست ايله اولسون ديو ايجاب ايلمك
صلاتنده صويي بولمش كبي اولوب نمازي فاسد اولوردي لاكن خوف جمعة
اووقتيه جمعه نمازي ووقتيه نمازي فوت اولمق خوفي ايچون تيمم جائز دكلدر

در زیرا جمعه فوت اولورسه صلاة ظهر خلفیدر و وقتیه فوت اولورسه
قضا خلفیدر بو بلراك فوتی ایجون تیمم جائز اولماز ولا تنقضه ردة مرتد
اولمق تیمم نقض ایلمز یعنی بر کسنه مرتد اولسه وینه اسلامه کلسه تیممی نقض اولماز
انك ایله نماز قیلور اکر سؤال اولنورسه که ردت عملی حبط ایدر قوله تعالی
ومن یکفر بالایمان فقد حبط عمله وصؤو و تمم خود عملندن ذرنجه باقی قلور جواب
ویریلور که ردت ثواب وعملی حبط ایدر کورمز میسنکه برکسنه زیارت آبدست
السه انك ایله حدثی ازاله اولور اکر آبدستك ثوابی دخی اولماز ایسه ینه حدثی
زائل اولورینه براعراض دخی وارد اولوب برکسنه نماز قلسه آندن صکره مرتد
اولسه اول وقتده اسلامه کلسه قلدوغی نمازی اعاده ایدر بو تقدیرجه ثوابی
حبط اولوب عملی اولمدی ایسه ده نجون صلاتی اعاده ایدر بو تقدیرجه صلاة
و وصؤ بینلرنده فرق بو قدر بوکا جواب ویریلور که ردت عبادة اولا شئی حبط
ایدر صلاة ایسه عبادة محضه در ثواباو عملاً حبط اولنوب اعاده سی لازم اولور
امّا وضوء طهارت مخصوصه در اباحت صلاة ایجون شرط قلندی محض عبادت
دکلدر لکن وصؤ نیت ایله عبادت اولور ایسه ده وضونك عبادت اولمسی حبطی ایدر
بوجه طهارت اولمسی حبط ایلمز بو تقدیرجه وضوء و تیمم طهارتلر در بو ایکیسی
ایله نماز قلمق صحیح اولور امّا امام زفر دیرکه تیممی ردت باطل ایدر زیرا کفر عملی ابتداءً
وبقاءً منافیدر بل ناقض الوضوء بلکه وصوبی ناقض ایدن تیممی دخی ناقض ایدر
زیرا تیمم وصونك خلفی در ایله اولسه وضونك حکمی اخذ ایدر والقدرة علی الماء
کاف لطهارة دخی متیمملرك طهارتنه کافی اولمق مایه قدرت دخی ناقض تیمم در
بو محلده ناقض مایه قدرت ایله حدث سابقن طهور ایدر قدرت حقیقتده
ناقض دکلدر زیرا حقیقتاً وحکماً نجسلك خروجی دکلدر آنجق زائل طهور بتی

صوقاسده منتهی اولمقدرحینکه طهوریت منتهی اولدی حرمت سابقه دخی عودت
ایلدی حاجت اصلیه سندن فضله اولمق شرطدر اکر دینلورایسه لفظ ماء نکره در
الله تعالینک فلم تجدوا ماء قول شریفنک سیاق نفیده واقع اولدی صویک
قلیل و کثیرینه شامل در اکاد ینلورکه بوندن مراد ما یحل به الصلوة در کورمز بسنکه ماء
نجس و اراید یکن تیمم بوزلماز حال بوکه نکره مذکوره متناول اولمشدر لکن حال بوقدر
ماء کافی اوزرینه وعلی الاستعمال دخی اولمانک استعمال دخی قدرت ناقض تیممدر
فلو وجدت الکفایه قدرت بولنسه وهو فی الصلوة حال بوکه اول تیمم صلاتی اولاً
بطلت صلاتی اول تیممک صلاتی باطل اولور یزم قائلرده مطلقاً باطل اولور کرک مسافر
وکرک مقیم اولسون شافعی قائلنده مطلقاً باطل اولماز زیرا شافعی دیرکه تحقیقاً حرمة
صلاة بطلاندن مانعه در بو تقدیرجه حکماً استعمالدن عاجز اولمش اولور بزدیرزکه
میتمم حقیقةً صویه قادر اولدی صلاتی باطل اولدی و اول صلاة ایچون حرمت فی
قلمدی زیرا شرط فوت اولدوغی ایچون شرط دیدوکمز طهارتدر لاان حصلت بعدها
صلاتی باطل اولماز نمازی ادا دن صکره اول قدرت حال اولورسه بو مسئله اتفاقیدر اکر
میتمم صلاته شروعندن اول صویه قادر اولورسه تیممی باطل اولور بالاتفاق و لو نسیه
المسافر رحله وصلی بالتیمم لاتعید اکر مسافر صویی اونتسه کندیوکندن ودخی نمازی
تیمم ایله قلسه اعاده ایلمز ابوحنیفه و محمد قائلنده وقال ابو یوسف یعید ابو یوسف
درکه ماء اسکره وقتنده دراعاده ایدر و یستحب الراجی الماء تاخیر الصلاة الی اخر الوقت
صویه بدجا ایدن کمسنه ایچون آخر وقته دکین صلاتی تاخیر ایلمک مستحب اولور تاخیر دن
مراد اول نمازی اکمال طهارت در اولمله اولسون ایچون در بو خمسه تاخیر علی طریق الوجوب دکلدر
زیرا عدم ما حقیقةً ثابت در شک ایله انک حکمی زائل اولماز حتی برکمسنه اول وقتده ادا
ایلسه جائز در و یجب طلبه ان ظن قربه قدر غلوه صویه طالب اولان کمسنه صویی طلب ایلمک

ايلمك واجب ولو اكر غلوه مقداري بقين اولدوغني ظن ايدرسه غلوه اوو آتمي
مقدارى يردر وبعضيلرده مشلركه اوجيوزدرت يوزذراعه دكين در والا فلا اكر
صويك قريبي ظن اولنمزايسه ضويك طلبي واجب اولماز ويجب شراء الماء ان كان له
ثمن عنده طالب صو اولانه ماء اشترا ايلمك واجب اولور اكر اول طالبك ثمني وارايسه
ويباع ثمن المثل وثمن مثللو ايله بيع اولور ايسه والا فلا اكر ثمن مثلي ايله بيع اولنمزسه
زياده طلب اولنورسه وياخود ثمني يوغيسه مابي اشترا اولمكسزنه واجب اولماز
اكر عيني دخي اولورسه تيمم ايدروب نمازي قيلار وان كان مع رفيقه ماء طلبه قبل ان يتيمم
اكر طالب صو اولان كمسنه نك رفيقنده صو اولورسه اول صويي طلب ايلديتيمم ايلمزدن
اول غائب منعه تيمم اكر اول رفيق طالب مادن صويي منع ايدرسه تيمم ايلر عجز محقق اولدوغيچون
اكر بعد المنع نمازي ادا ايتسه ايلسه بعده رفيقي صويي ويرسه الا تيممي منتقض اولور اما قبل المنع
نمازي اعاده لازم اولماز وان تيمم قبل الطلب او الجنب في المصر لخوف البرد جاز اكر طلبدن
اول تيمم ايدرسه وياخود شهرده صووق خوفي ايچون جنب تيمم ايدرسه جائز در ابو حنيفه
قائنده خلافا لهما ابو يوسف وامام محمد خلاف ايدوب ايكي مسئله ده دخي جائز
دكلدر ديدبلر ولا يجمع بين الوضوء والتيمم متوضي اولان كمسنه آبدست ايله تيممي جمع ايلمز
اصل ايله بدلي جمع ايلمك لازم كلور اويله ايسه باطلدر زيرا تيمم اصلدن بدلدر اصلي اكمال در
امتاسور نماز ايله تيمم جمع اولوراندن غرض برسبيله ادا ايلمكدر بو حسه ايكسي ايله دكلدر زيرا
مكان شك اولمغين جمع اولنمشدر فان كان اكثر الاعضاء جريحا تيمم اكر متيمم اولان كمسنه نك
اكثر اعضاسي جريح اولورسه تيمم ايدرلوندن جنب ومحدث برابردر والا اكر اكثر اعضاسي
جريح اولميوب بلكه مساوي اولورسه وياخود اكثري صحيح اولوب اقلي جريح اولورسه غسل
الصحيح ومسح على الجريح صحيح اولان يري غسل ايدروجراحات اولانك اوزرينه مسح ايدرتيمم
ايلمز جنب دخي بويله در اكر اكثر بدني مجروح دكلايسه صحيحي غسل وجريحي مسح ايدر مسئله اخلافيدر

بعضلرينمم ايدر بعضيسي تيمم ابدة صحيح غسل اولنز رجريح مسح اولنور شديدبارد اكر ضرر ويرمز
ايسه باب بوباب مسحك بيانندة در مسحي تيمم درصكره كورة جكذير ايتمم كلدن
خلفدر مسح ايسه بعضدن ونيمم كتاب وسنت ايله ثابتدر مسح ايسه احق سنت ايله ثابت
اولمشدر تيمم مسجدون تقديمه من كل الوجوه اولي در زيرا تيمم مزيل حدث اصغر واكبردر
مسح ايسه انيسه مزيل بعض حدث اصغر در اول اجلدن تقديم اولي در بجور بالسنه حيفلي
اوزرينه مسح جائز اولور سنت ايله زيرا مسح حقنده فعلا وقولاً حضرت رسولدن
صلي الله عليه وسلم روايت چوقدر ابوبكر وعبادله وصحابه دن جوق كمسنه لر حيفلي اوزرينه
مسح روايت ايلمشلردر فقد روي عمر وعلي وجماعة من الصحابة انه قال يمسح المقيم
يوماً وليلة والمسافر ثلثة ايام ولياليها وقال مغيرة بن شعبه رضي الله عنه توضأ رسول الله
صلي الله عليه وسلم في سفر وكنت اصب الماء عليه وعليه جبة شامية ضيقة الكمين فاخرج
يده من تحت ذيله ومسح علي خفيه فقلت له نسيت غسل القدمين فقال امرني ربي
وقال الحسن البصري ادركت سبعين نفراً من اصحاب رسول الله صلي الله عليه وسلم كلهم
يرون المسح علي الخفين مسح علي الخفين جائز المسنة ابن عباس وعايسه انكا ايلمشلر ايدي
لكن اكسيي دخي اول اعتقاددن رجوع ايلمشلردر وبنجه حديث شريف روايت ايلمشلردر
من كل حدث موجبة الوضوء لامن وجب عليه الغسل مسح علي الخفين سنت ايله جائز
اولور هر حدثدنكه اول حدثك موجبي وضوء ايله اولا اما مسح علي الخفين جائز اولماز
شول كمسنه ايجونكه اول كمسنه نك اوزرينه غسل واجب اولمشدر ان كانا ملبوسين على طهر
تام وقت الحدث حدثدن اول طهر تام اوزرينه اول ايكي خف كيلمش اولور شرطيله مسح ايلمك
جائز اولور وقت الحدث اي قبل وقت الحدث يوماً وليلة للمقيم وثلثة ايام ولياليها
للمسافر مسح علي الخفين بركون وبركيجه جائز اولور مقيم ايجون اوج كون واوج كيجه
مسح ايلمك جائز اولور مسافر ايجون امام مالكدن ايكي روايت وارد در بري مقيم اصلاح

مسح ايلمز ومسافر ايسه مؤبد مسح ايدر وبر روايتده دخي مقيم ايجون مسافر كبي
در مؤبد مسح ايدر مقيم ايجون اولان احتجاجي مسح ضرورديدر مقيمده ايسه ضرورت
بوقدر مسافر ايجون حديث عمار بن ياسر ايله احتجاج ابدنمشدر انه قال قلت يا
رسول الله امسح على الخفين يوما قال نعم قلت يومين قال نعم حتى انتهت الى سبعة ايام
فقال اذا كنت في سفر فامسح ما بدا لك ثانيه ده سعد ابن ابي وقاص وخبر بن عبد الله
وصحابه دن برجماعت روايتيدن ان المسح على الخفين عين موقت وبزم ايجون دليل
اولان حديث شريف قوله عليه السلام يمسح المقيم يوما وليلة والمسافر ثلثة ايام ولياليها
من وقت الحدث حدث وقتيدن مقيم ايجون بركون وبر كنجه ومسافر ايجون اوچ
كون اوچ كنجه در وفرضيه قدر ثلث اصابع من اليد على الاعالي سحاك فهي الماك
برمقدرندن اوچ برمق مقداريدر حفيدنك طاهري اوزرينه حضرت عليدن روايت
اولنوركه اكر مسح زاي ايله اولسه باطنه مسح اولي ايدي لكن كوردمكه حضرت رسول
صلى الله عليه وسلم طاهر خف اوزرينه مسح ايدردي اكر برمكسنه درسه كه فرض دليلي قطعي
ايله ثابت اولدكه جاهدي كافر اولور مسح ايسه يجوز بالسنة قيدي ايله مقيد در
بونلر ايسه قطعي افاده ايتمسوب آنجق علم طمانينتي افاده ايدر مسح على الخفين انكار ايدن
كافر اولمز آنجق مبتدع اولور مسح على الخفين فرضدر ديمك نجه صحيح اولور اكا جواب
ويريلوركه فرض ايكي نوع اولوب بري فرض اعتقادي ديكه دليل قطعي ايله ثابت اولوب جاهدي
كافر اولور بريده دخي فرض عمليكه كذوبك فوتي ايله جوازي فوت اولورسه اولدخي فرضدر
دخي لمس ايدي بوده دخي اول قبيلدندر وسنتدر ان يبدا من اصابيع الرجل ويمد الى
الساق مسحك سنتي ايله برمقدرندن ابتدا ايدوب ساقه وارنجه جملكدر زيرا
رسول صلى الله عليه وسلم بوبابده ايلمشدر برمكسنه ابتكدن باشلنوب برمقدرينه وارنجه
مسح ايلسه مقصود حاصل اولور لكن سنته مخالف ايلمش اولور سفرجا اصابعم خطوطا

مرة واحدة برمقدرينى آچمجى اولوب خطا ايدوبجى اولدوغى حالده بركة اصابع رجلدن
ساقه وارنجه مدايلكدر ومنيعه الحرق الكبير حرق كبير مسح منع ايدر وهو مايبدو منه
قدر ثلث اصابع الرجل اصغرها حرق كبير شول شيئدركه حفيدن اياغك كوجك پرمقلرندن
اوج برمق مقداري ظاهر اولمه اصغر قيدي احتياط ايچون در اصابع رجل ديدكري
زيرا قدمده اصل برمقدر بلكه اياغك برمقدرينى بركسه قطع ايلسه ذنبت واجب
اولور اوج برمق ايسه اكثر ديدكرى اكثرده حاكم كل وارد در اوج برمقدن ظاهر اولدقجه
حكما ظاهر اولدي ويجمع في خف لاخفين برحفده اولان حرق جمع اولنور ايكي خفده
اولان دكلدر يعنى برخفده اوج برمق مقداري وار ايسه جمع اولنور بوحسه بر بايمق
مقداري برنه وايكي برمق مقداري برندن اولورسه جمع اولنماز بخلاف النجاسة
نجاست بوك خلافيجه در زيرا نجاستده ايكي خفده اولان نجاست جمع اولنور حتى
برحفده برد رهم وحفه آخرده نصف درهم واقع اولسه جواز صلاته مانع اولور والا لكان
لكنافده دخي خرق جمع اولنوراكر عورتك فرجيندن برمقدار وظهرينده برمقدار و
فارتيندن برمقدار وايكي اطرافندن برمقدار آچلسه جمع اولور وصلاتي منع ايدر ايرده
دخي عورت پري اولدوغى موضعدن آچلسه بينه بويلجه در وبنقضه ناقض الوضوء
ناقض وضوء مسحى دخي نقض ايدر ونزع الخف اياقدن خفك چقمسى دخي ناقض مسحدر
زيرا خف ايله استتار قدم سرايت حدث سابقه مانع ايدي عند النزع حدث ثابت ظهور
ايدن اولنزعه نقض مطاف اولور زيرا مسح خفين موقتدر ودخي حفينك برنجه
وياخود ايكيسى يه خارجدن نسنه داخل اولوب اكثر قدمه اصابت ايلسه بينه ناقض مسح اولور
ختى حفينك بريمى صو داخل اولوب اكثر قدمي اصلنسه بينه مسحى نقض ايدر زيرا مسح ابدله
غسل حالت واجبده جمع اولمش اولور بو ايسه جائز دكلدر ومصى المدة بلا مسح
دخي ناقض مسحدر ان لم يخف تلف رجليه من البرد اكر صوغدن ايقلرينك تلفى خوفن

فن ايلمز ايسه يعنى مسافرك مدت مسحى كچمش لكن اكر خفينى اخراج ايدرسه صو وقدت
ايقلرينه آفت ايرشمك خوفى اولسه اول زمان مدت كچدكدن صكره دخى اخراج ايتمدن
مسح ايدر صاحب تسهيل دخى شدر كه جبائره مسح اولندوغى كبى استيعاب طريقى
اوزره باشدن باشه خفينى مسح اولمق يعنى خفينك فرق و تحتى كعبه دكين مسح اولنمق
كركدر چيلاق ايايق اولندوغى غسل مقداري موضعى استيعاب طريقى اوزره مسح ايلمك
فلو نزع اثر مضت المدة وهو موضع غسل رجليه فقط اكر خفينى اخراج ايلسه يا خود
مدت كچسه حال بوله كندوسى ايدستلر اولسه انجق ايكى ايايغى غسل ايدر اعاده غسل
وضوء دكلدر شافعى درك اعادة وضوء لازمدر زيرا طهارت رجلين نزع و مضى مدت
ايله منتقض اولدى انتقاض طهارت ايسه منجرى اولور شيندن دكلدر اول بقدر جه
حدث ايله منتقض اولان كبى اولدى شافعيه جواب ويرلور كه حدث ديدوكمز شئ
نجس خروجى ايچون اسمدر نزع خفين و مضى مدت خود بخسدن دكلدر حدث ايسه
قبل النزع و مضى المدة ايقلره خاصه سرايت ايلمش ايدى سائر اعضاده غسل بولمغين ثانيا
لازم اولمش اولمز بوشول كسه نك آبدستنه بكزر كه آبدست الدى ايايغى يايقدى امثال اول
كسه نك اوزرينه واجب اولا آنجق ايكى ايايغى يايقدمق آنجق موالاة بولنمش اولدى
موالاة ايسه بزم فاتحزده شرط دكلدر وبرده ايلمز دخى ابن عمردن روايت اولندى كه
حضرت رسول عليه السلام غزاده آبدستى وار ايكن خفينى نزع ايدوب ايقلرين غسل ايدردى
اعادة وضوء ايلمز لردى وآندن غيرى اصحابدن جوق كسنه دن روايت ايلمشلردر وخروج اكثر
القدم الى ساق خف نزع ايايغك اكثرى خفك ساقنه وارمق حقيقى نزعدر اكثره حكم
كل ويرلدوكى اجلدن نزع اعتبار اولنمز ابو حنيفه فاتحدن اوكمه نك اكثر خفك اوكجه
سندن خروج ايلسه مسح منتقض اولور امام محمد درك اوزرينه مسح ايلمك جائز اولدوغجه
مقداري خفدن باقى قلورسه منتقض اولمز واكثر مشايخ دخى بونك اوزرينه در

زیرا ساق مسح دکلدرامدی محل مسح اولمیان یره قدمك خروجی ناقض مسح اولدی ولکو
مسح مقیم مسافر قبل یوم ولیلة تم مدة السفر اکر مقیم مسح ایلسه بعده بر کون بر کیجه تمامنه
مقدم مسافر اولسه مدة سفرك مسحنی تمام ایلیه زیرا مسح حکم وقتنه متعلقدر
اوقاتده ایسه آخر وقت اعتبار اولنور بو ایسه آخر وقتده مسافر بولندی حکم آخر
وقتنه نعلق ایدر ولو مسح مسافر فاقام لتمام یوم ولیلة نزع اکر مسافر مسح ایلسه بر کون
بر کیجه تمام اولدقده خفیتنی نزع المسون زیرا سفره رخصت سفر سنه فی قالماز ولا
انمها اکر بر کون وبر کیجه تمام اولماش ایسه یوم ولیلی تمام ایلسون زیرا مقیم
کبیدر حکمی تمام ایدر والمعذور ان لیس علی الانقطاع فکالصحیح معذور اکر
خفتی عذردن انقطاع اوزره کیرسه معذور کبیدر مقیم ومسافر اولدوغی
حالده والا اکر انقطاع اوزره کیمش ایسه مسح فی الوقت اول وقت ایجنده
مسح ایدر مثلا وقت ظهرده آبدست آلوب عذری غیر منقطع ایکن کیسه واول وقت
ایجنده اول عذردن غیری آبدستك نقضنك ایجاب ایدر سنه ظهور ایلسه اول وقت
ایجنده مسح ایدر لا بعد خروجه اول وقتك خروجندن صکره مسح ایلمز وبجورب المسح
علی الجرموق فوق الخف فوق الخف اولان جرموق اوزرینه مسح جائز اولور جرموق
شول شیدرکه خفی نخباست وجامردن صیانت ایچون کیبار اولبسه قبل الحدث
اکر اول جرموق حدثدن اول کیمش ایسه یعنی خفی کیدوکی آبدست ایله کیمش ایسه امام
شافعی خلاف ایدوب جرموق اوزرینه مسح جائز دکلدر زیرا خف رجلدن بدلدر
جرموق ایسه خفدن بدلدر بدلم رای وعقل ایله بدل اولماز دیرلر اما بزم دلیلمز اولدر که
حضرت عمردن روایت اولندی قال رایت رسول الله صلی الله علیه وسلم مسح علی الجرموقین
دلیل عقلی اولدر که جرموق رجلدن بدلدر یوخسه خفدن بدل دکلدر کانه جرموق الثنده
خف یوقدر وعلی الجورب مجلدا مجلد اولان جورب اوزرینه نخی مسح جائز اولور مجلد

مجلد اولدرکه خف کبی آلتی واوسنی درزی ایله قیلنمش اومنعلا یاخود منعل اولدوغی
حالده مسح جائز اولور منعل اولدرکه آلتی درزی ایله قیلنمش اوله سنعلا تشدیدایله و
تشذ ایسز روایت اولنمشدر وکذا علی التحتیین جورب مجلد ومنعل اوزره جائز اولدوغی
کبی قالک دیلک اولان جورب اوزرینه دخی مسح جائزدر دردیکلکی وقالکلغی شویله اولسون
کثیر کدرکه یتابعه یمشی دون دوره فی الاصح عن الامام قول اصحدر ابوحنیفه دن جوازنه برقول
اولوب وهو قولهما اول اصح اولان قول امامینك قولیدر فتوی دخی بونك اوزرینه
غیر المبتدادن امام اعظم تحتیین اوزرینه مسحی بجوز ایلمزدی وناسی منع ایدردی صکره رجوع
حالنده کندوسی مسح ایدردی فقال لعوده فعلت ماکنت امنع الناس دیردیکه ناسدن منع
ایلدوکم شیخین اشلدیم بوقول دلالت ایدرکه اولکی قولدن امامینك قولنه رجوع ایلمشدر
لاجل العمامه عمامه اوزرینه دخی مسح جائزدر کلدر احمد بن حنبل واوزاعی خلاف ایدوب
عمامه اوزرینه مسحی جائز کورمامشلردر حضرت رسول علیه السلام عمامه وخفینی اوزرینه
مسح ایلمشدر دیو بزدیرکه مسح علی الخف رخصه دفع خرج ایچون ثابت اولمشدر نزع
عمامه ده خود خرج یوقدر حدیث ایله تمسك ضعیفدر الله تعالی نك وامسحوا برؤسکم
قول شریفی زاسدن غیرینك عدم جوازنی اقتضا ایدر خبر واحد ایله عمل ایلمك زیادهٔ
علی الکتاب لازم کلور عمامه بکسر العین در وقلنسوه وبرقع قلنسوه وبرقع اوزرینه
مسح جائز اولمز قلنسوه فاوقدر وبرقع ضم با وفتح قاف ایله خمار که عورتلر باشی
اورتسیدر وقفا زین الدیوث در الدیوث اوزرینه دخی مسح جائزدر کلدر کرکسه
صووق ایچون اولسون کرك صغلدق ایچون اولسون وبجوز المسح علی الجبیرة جبیره اوزرینه
مسح جائزدر جبیره جبایرك واحدیدر اعتاج بارجلریدر که صیغه مکلری انك ایله
بغدلر وابن ماجه ودار قطنی علیدن روایت ایدوب انر قال انکسرت احدی زندی
فسئلت النبی علیه السلام فامرنی ان امسح علی الجبایر بعوز مشلردر وخرقة القرحة ونحوها

جرح اوزرینه وموضع فصد کبی وباغی کبی شیلرك اوزرینه بغلدیغی حرزه اوزرینه
دخی مسح جائز اولور وان شدها بلا وضوء اکراول حرقه یه دخی آبدست سز دخی بغلامش
ایسه ده جائز اولور زیرا حضرت رسول اکرم اشلدی وعلی یه امر ایلدی ان النبی علیه السلام
فعل وامر علیا حین کسر زندیوم احد وقیل یوم جبر فانه کان حامل رایة رسول الله صلی الله
علیه وسلم فکسر زندوسقط اللواء من یده فقال علیه السلام اجعلوها فی یساره فانه صاحب
لوائی فی الدنیا والاخرة فقال ما اصنع بالجبائر فقال علیه السلام امسح علیها من غیر فصل
زند زانك فمحی ونونك سکونی ایله بلك دیمك در صاحب نهایه تتمه فتاواسنده مسح علی
الجبائر مسح حفینه اوج حکمده مخالف اولمشدر دیر بری جبیره اوزرینه بلا وضوء
شد اولدقده مسحك جواری در ایکنجیسی مسح علی الجبیره موقت اولمیوب مسح علی الخفین
موقت اولمسیدر اوچنجیسی ماسح الخف خفینك برینی اخراج ایلسه ایکی اباغی بیرمن لازم
اولوب جبیره اوکلمدن دوشسه غسل ایلمك لازم اولمسدر وجبیره ده محدث وجنب
برابر در امّا خفده بویله دکلدر بو تقدیرجه مسح جبیره ایله مسح خفین بینده مخالف
اوج اولمیوب دورت اولور وهو کالغسل یعنی مسح علی الجبیره آلتنی غسل کبیدر ویجمع معه
مسح علی الجبیره غسل ایله جمع اولنور ولا یوقت مسح علی الجبیره وقت ایله موقت اولمادیغی
مسح علی کل العصابة عصابه نك جمیع اطرافنه مسح اولنور عصابه اولدیغی حراحت اوزرینه
قونیلان حرفدن باغلمق ایچون صاریلان شیئ در مع فرجتها ان خرم حلها اول عصابه نك
فرجه سیله یعنی اول عصابه نك بختنده بدن غیر معذور اولوسه ده اکراو مجروحه عصابه نك
حلی ضرر ایدرسه مسح جائز اولور کان تحتها حراحة اولا اول عصابه نك آلتنده کرك جراحت
اولسون کرك اولمسون وکفی مسح اکثرها عصابه نك اکثرینی مسح ایلمك کفایت ایدر زیرا
اکثر حکم کل مقرر در وفتوی دخی بونك اوزرینه در وان سقطت عن برء بطل والا فلا
اکر جبیره وعصابه اوکلمدقدنصکره دوشسه مسح باطل اولور اکراوکلمدن دوشسه مسح

منسخ باطل اولماز زيرا عذر اول محلده باقي اولور ولو تركه من غير عذر جائز اكر مسح
تجبيره اوزرينه عذر سز يتمش ضرر ومر مزكن ترك اتسا ايلسه امام ابو حنيفه قاتنده جائز
زيرا انك قاتنده مسح فرض دكلدر خلافا لهما امامين خلاف ايدوب انلر قاتنده عذرسز
جائز دكلدر فتوي دخي ائمه مين قولي اوزره در غاية البيان ده صحيح اولان بودر كه مسح على
الجبيره واجب در فرض دكلدر زيرا مسح سز صلاة جائز اولور ديو تصريح اولمش وضع
على اشتفاق رجله دولة بركسنه اياغنك يارقلري اوزرينه دوا وضع ايلسه لا يصل الماء
تحته يجريه جراء الماء على ظاهر الدواء ايله دوا كه آلتنه صو واصل اولمسه ظاهره دوا اوزرينه
صو آقمق كفايت ايدر صدر الشريعه ده ديمشدر كه بعض اعضاده شقاق واقع اولسه وغسل ده
عاجز اولسه امرار ما لا زمدر اكر امرار ماده عاجز اولورسه مسح لازم اولورسه سقاطك
اطرافي غسل ايدوب كندو سيخ ترك ايدر ولا يفتقر الى نية في مسح الخف والرأس مسح خف
ورأس ماسح اولان كمسنه نيته محتاج اولماز شافعي دركه ايكيسنده بيله نيته محتاجدر باب
الحيض بو باب حيض بيانندة در حيض لغتده جيغي قاندر شريعتده هو دم بنفسه اول
حيضي برقاندر اول قاني تحريك ايدر رحم امرء بالغة امرء بالغة نك رحمني تحريك ايدر
اقل حد بلوغ امرء ظهور ياشدر لاداء برها اوليه مرء بالغه كه آنده مرض اولميه لاداء بها قيدي
مرضدن رحم بالغه اخراج ايلدوكي قاندن احتراز در ولادت دخي بوكه بكزرنه وارايسه زيرا
نفساء مريض حكمنده در تبرعاتي ثلث دن اعتبارا ولنور يعني حال نفاسنده بعض تبرعات
ايلسه اول حالده فوت اولسه ايلدوكي تبرعات ثلث مالدن اعتبارا ولنور ولا ياس ديمدي
ويرا ياسه اختلاف جوقدر اكر مشايخ آلتمش سنه در ديو تقرير ايلمشلر در ومشايخ بخارا وخوارزم
الليي يش سنه در ديمشلر در بو مرتبه وارد قدمنكه كورد كلري حيض وكلدر ظاهر مذاهبك
امامي مختار اولان بودر كه اكر كورد وكي قان سياه وياخود احمر اولورسه حيض در واكر
صاري ويشيل وتراب رنكي ايسه استحاضه در واقل ثلث ايام وليالي حيضك اقل مدتي

اوج کون واوج یکجه در وس ابی یوسف یومان واکثر الثالث ابن سماعه ابو یوسفدن
روایت ایدوب حیضك اقلی اکی کون واوج کونلك اکثر وقیدیدر امام شافعی
برکون وبرکیجه در بزم المحون دلیل حضرت علی وعمر وابن مسعود وابن عباسدن روایت
ایتمشلر در جادیه بکر وثیبه نك حیضی اوچ کون واوچ کیجه در مقادیر ایشه نیاساً
بلغم انجق سماعه موقوفدر واکثری عشرة ایام وما نقص عن ایامکم اکثر اوداد عنی اکثره
فهو استحاضة حیضك مدتنك اکثری اون کون در دنی شول فانکه مدت انقطاعدن
ناقص اوله وباخود اکثرندن زیاده اوله اول فان استحاضه در امام شافعی رحمه الله
اکثر حیض اون بش کوندر رسول اکرمك بوحدیث شریفی الیله استدلال ایدرلر انهن ناقصات
العقل والدین بیوردقده نقصان دینداری نه وجهله در دیوسوان اولنه جواب بیوردیلر
انهن یقعدن فی قعر بیتها شطر عمرها لا تصوم ولا تصلی بوحدیث شریفدن حیض اون بش
کون اولمغله اشارت ایلدیکم ایدرلر اما بزم دلیلمز عبارت الیله اولان حدیث شریفدر اقل
الحیض ثلثة ایام واکثرها عشرة ایام بوحدیث عبارتی الیله عمل اولنمشدر عبارت نص اشارت
نصدن اقوی ایدوکی ظاهردر معلوم اولدکه نص شریف دوردت وجهله استدلال اولنور
عبارت نص واشارت نص ودلالت نص واقتضاء نصدر علی الترتیب مقدمك وجودنده
متوخرك عمل اولنماز وما فرآن من الالوان فی مدته سوی البیاض الخالص فهو حیض
دیمکله شول فانکه عورتلر کوردرلر دکلرندن مدتی حیضلرینده بیاض خالصدن غیری اولکوردکی
قان حیضدر وحیضك انواعی الستدر بری سواد بری حمرت بری صفرت بری کدرت
بری حضرت بری ترابیدر امّا سواد حیض اولدوغی مقرر در قال علیه السلام الحیض
اسود یعرف محتدم یعبط عبطا سناسنه محتدم شدید الحمرة الی السواد ودم عرق خود
فانك اصل لونیدر رحم سراء نبه ایله اوزمان سیاه مائل اولور اکر صفرا غلبه ایدرسه
رقیق اولور وصاریلغه میل ایدر اولدوغی سببدن زرد صاریاق دیمکله فانك الوانیدر

ايكي حيضدن بري اولورسه كدرت بونك كوني بولانمق صولوني كبيدر بوددخي حيضد
ايسون نظر اولنمز ومجمد فاتنده برابر در كركسه حيضك اوائلنده كورسون كركسه آخرنده
كورسون ابو يوسف فاتنده حيضك اوائلنده اول كدرني كورسه حيض اولماز واوخر
مدتده كورسه حيضدر بزم بعض مشايخمز حضرتك وجودنه منكر اولمشلردر ابو
نصر بن سلام حضرتلرندن سؤال اولندقده كانها اكلمت فضيلاد يو علي طريق الاستبعاد
جوابنه بورمشلردر تربية بونك لونى تراب لونى كبيدر بوددخي كدرتك برنوعي در حاصل
كلام بونك جملهسي حيضدندر اختلاف كدرت وحضرتده در قوله تعالي ويسئلونك
عن المحيض قل هو اذي بودكر اولنان الوان اذي حقنده برابردر ولذا الطهر
المتخلل بين الدمين فيما بينه حيضدر ابكي قانك مابينه حلول ايدن پاكلك مدة
حيضدن بري اعتبار مدة حيضك ابكي طرفي احاطه ايلدوكنه دير اوبله اولبحق دم
متوالي كبيدر امام محمدك ابي حنيفه دن روايتنده مدة حيضده دمك استمرار
بالاجماع شرط قلنمامشدر اول وآخرينه اعتبار اولنوب باب ذكواتدن نصاب كبي
ابتدا كورن عورت بركون وياخود ايكي كون فان كورسه جملهسي حيض اولور اما بركون
كورسه طهر كون كورمسه ان بر بخي كون كورسه بوجمله كون طهر حيضدن دكلدر وهو
يمنع الصلاة والصوم حيض صلاة وصومي بالاجماع منع ايدر ونقصيه دونها صومي
قضا ايدر صلاة قضا ايلز ونيز حيض صلاتك وجوبنه واداسنك صحتنه مانعدر واداسنك
اتماميك وجوبنه مانع اوليوب بلكه انجق اداسنك صحتنه مانعدر پس امدي اداسي وقتنده
صحيح اولمدي ايسه نفس وجوبك بقوتي ايجون قضاسي لازمدر صاحب الهايه قولي اوزره
حيضك احكامي ان ابكيدر سكز احكامدن حيض اله نفاس مشتركدر دوردي حيضه
مختصدر ايكيسي مشترك اولان سكز صلاتي قضاسنه ترك صومي قضا اولمق اوزره ترك در
ودخول مسجدك حرمتي وطواف كعبه نك حرمتي وقرآن قرائتنك حرمتي ومس مصحفك

حرمتی وجماعك حرمتی ومنقطع اولدقدن عسلك وجوبی اما درت کده حیضه محقق
انقضاء عدّه استبرا وبلوغیه حکم طلاق ستت وبدعیه ما بینی فصل در صلاة قضا
اولمیوب صومك قضا اولمسنه علت یعضیلودن روایت اولنمز کوقتلکه حیض
اولدیسه حضرت آدم کلوب دیدکه حیضه مبتلا اولدم نماری بنیه ایدرم دیدکده حضرت
آدم مناجات ایدوب جبرائیل امین کلوب عفو اولندوغی خبر ویردی تکرار رمضان آیده
بنه حائض اولوب بنه آدمه مراجعت ایلدکده قیاسا افطار نه حکم ایدوب الته
مراجعت ایلدی جناب رب العزت عتاب ایدوب قضا سنی امر ایلدی دیو نقل ایدیلر
ابتداده برقیز بالغه اولدوغی زمانده اون کون دم کوردی اندن صکره ایکی آی طاهر
اولدی اندن صکره فانی دائما اقرا اولدی اول بالغه نك عدّتی اون طهور آیدر الا
اوچ ساعت دکل زیرا بر محتاجز اوچ حیضدکه هر حیض اون کون اولدوغی اوچ طهری
محتاجز که هر طهر اللتی آی اولا الا بر ساعت دکل ابو یوسف قاتنده طهر متحلك
ایکی طرفی حیض اولمق لازمدر اکر دم حیض اوچ کوندن اقل ایسه ده طهر اون کوندن
اکز ایسه ده زیرا طهرن اقلی اون بنی کوندر جرنکا اون بنی کوندن اقل اولدی ایسه ده
اول طهر متحلك ایکی دمك بینی فصل ایتمکه صالح اولمدی زیرا طهر صحیح اولمیوب طهر فاسد
اولدی شرعاً صحیح اولان حکم ایسه فاسده تعلق ایلمز پس امدی ابتدای حیض انتهای
طهر اولمق ویا خود ایکی طرفی طهر اولمق جائز اولدی باقی احوال خمسه بوکا قیاس اولنه

امام محمد قاتنده حیضلك ایکی طرفی دم کرکدر بو قولی امام اعظمدن روایت اولنمق
وکندو قولندن نصاب دم شرط درد یمش واندن غیری برشرطجه دنی بولدرکه صهر مساوی
اولہ ویا خود طهر دمدن اقل اولہ

ایکی قولجه دخی بونلرك ایچنده مندجدر بونده نصاب
حیض بولمش اولور وطهر ایکی دمه مساوی دیدوکی اولده ایکی دم واورته ده بر دم بولمیه
جمله اورته سنده اولان اوچ طهره مساوی اولدیغی اما بو صورتده که دملر مابینده
المتی طهر اولدقدر حساب اولنور سه دمه غالب اولور لکن بو قاروده اولان ایکی دملك بینده تمامه
طهر دم حکمی عدا اولور سه آشغیده اولان طهر اقل اولوب اول دخی حیض اولور ابن مبارك
حضرتلری ایکی طهر فینی دمه احاطه ایلمسی مه شرط در اما دم حیض که افلی اوچ کوندر اول دخی
بولمق شرط در در ... ابو سهیل ایکی دمی اوچ طهر ایچ
ویردمی اولوب عشره اخیره نلك التی کونی حیض بدن دیو حکم ایلمشدر
حسن احاطهٔ دم شرط در اربعهٔ اخیرهٔ حیض حکم ایلمشدر دخول
مسجد وتسمیه دخول منع ایدر قال علیه السلام فانی لا احل المسجد لحایض ولا جنب
والطواف دخی طوافی منع ایدر وقربان ما تحت الازار حکمنده اولان شیئك
قربانی یعنی اسمنا عینی دخی منع ایدر ما فوق الازار قربانی منع ایلمز ابن عمردن روایت
اولنور که انه قال سئلت رسول الله صلی الله علیه وسلم عما یحل الرجل من امرأته الحایض
قال ما فوق الغزار وعن عایشة رضی الله عنها قالت کان رسول الله یأمرنی فاتزر فیباشرنی
وانا حایض وعند محمد قربان الفرج فقط بمجرد قائلنده حیض ایچون قربان فرجی منع
ایدر قوله علیه السلام اصنعوا کل شیء الا النکاح ویکفر مستحل وطئها حایضك وطئی حلال
کورن کافر اولور زیرا حرمتی نص قطعی ایله ثابت اولمشدر وان انقطع لتمام العشر حل
وطئها قبل الغسل اول حیض اون کون تمامندن منقطع اولورسه وطئی حلال اولور غسلدن
اول اولی زیرا اکثر مدت تمامندن صکره انقطاع طهارتدر وان انقطع لاقل لا یحل حتی
تغتسل او یمضی علیها ادنی وقت صلاة کاملة اکراوون کوندن اقلده حیض منقطع اولورسه
اول عورتلك وطئی حلال اولماز حتی غسل ایمیجه ویا خود اول عورتلك اوزرینه صلاة

كاملة نك ادنى وقتى مرور ايتمينجه زيرا قان احيانا منقطع اولور واحيانا سيلان ايدر
اويله اولسه اغتسال ايله جانب انقطاع مرجح اولور وان كان دون عادتها لا يحل وان
اغتسلت اكر اول انقطاع عادتدن ناقص اولورسه وطئ حلال اولماز اكر غسل دخى
ايدرسه زيرا دم عادة غالبدر اجتنابدن احتياط لازمدر واقل الطهر خمسة عشر يوم
طهرك اقلى اون بش كوندر اتفاق صحابه دخى بونك اوزرينه در ولا حد لاكثره طهرك
اكثرينه حد يوقدر معناسى بودركه ماداميكه طهر كوردى نماز قيلار واوروج طوتار زيرا
طهر كاه اولور كه ممتد اولور برايكى سنه دكين الا عند نصب العادة في زمن الاستمرار الا
مكر كه زمان استمراردده نصب عادتى فاتنده حد اولة بر عورت اون كون دم كوردى
والتى آى طهر كوردى اندن صكره دمى مستمر اولدى هيچ منقطع اولمدى انك حيضى
اون كوندر يومقوله عورة تلك عادتى اون طقوز آيدن اوج ساعت نقصاندن منقطع اولور
زيرا بر اوج حيضه كمتاجزكه هر حيض اون كوندر وهر طهر كه هر طهر آلتى آيدن بر ساعت
نقصان مزه محتاجز مجموعى اون طقوز آيدن اوج ساعت نقصان مدت اولور حاكم
الشهيد ايكى اى تقدير المشدر امام برهان الدين دخى بويله ديمشدر وفتوى دخى
بونك اوزرينه در زيرا اقوال مفتى به ونسابه قولا بدر وان زاد الدم على العادة فان
جاوز العشرة فالزايد كله استحاضة والا فحيض اكر فان عادت اوزرينه زياده اولسه
پس امدى اون كونى متجاوز اولورسه عادت اوزره زايد اولان استحاضه در اكر
اون كون اوزرينه زياده اولميوب تمام اون كوندن منقطع اولورسه اول كونك جمله سى
حيضدر مثلا بر عورتك عادتى يدى كون اولسه ويدى كون دم كورسه ويدى
كونى متجاوز اليسه اكر اون كوندن منقطع اولوسه اون كونك جمله سى حيضدر اكر
ممتد اولوب اون ايكى كونه وارسه عادتى اولان يدى كون حيض اولور يدى بيدن
يوقاروا اولان پس كون استحاضه در وان كانت مبتدية وزاد على العشرة فالعشرة حيض

حيض والذي استحاضة اكر اول حيض كورن ايتدا كورده وكي ايسه واون كون اوزرينه زيادة
اولمش ايسه اون كون حيضدر اوندن زياده سي استحاضه در بو مقوله انك حيضي اون كون
وطهري بكرمي اولور زيرا حيض اون كوني تجاوز ايلمز وكذوانك عادتي بو قدر كه عادتي اوزره
حكم اولنه امدي اكثر حيض اون كون اولمين اول وجهله حكم اولنور والنفاس دم يعقب الولد
ونفاس برده مدركه ولدي تعقيب ايدر وحكم حكم الحيض نفاسك حكمي حيضك حكمي كبيدر منع
صلاة وصوم وصبوحي قضا ايدوب وصلاة قضا ايلمامك ده ودخول مسجد وطواف
ووطء قرآنده دخي بوكه بكزر نه وار ايسه جمله سنده حيض حكمي كبيدر ولاكن اقلّ نفاسك
اقلنه حد يوقدر اصل خلاف انقضاء عدتدر بركسنه خاتونك اذا ولدت فانت طالق ديسه
خاتون دخي انقضت عدتي ديسه ابو حنيفه قاتنه يكرمش كون اعتبار اولنور واكثره اربعون
يوما نفاسك اكثري قرق كوندر اكثري قرق كون اولمسنه سبب زير روح درت آيدن مقدم ولده
داخل اولمازدورت آيلق دم مجتمع اولور بخلاف روح ولده داخل اولورسه قان اكا غذا اولور
بخلاف ولد جقسه مقدما محتبس اولان دورت آيلق دمكه هر آيده اكثر حيض اون كون
ايدي اول مجتمع اولان درت آيلق حيض فاينكه فرق كوندر اول دم چقمش اولور امانفاسي
بوكا قابل اولميوب انك قاتنده اكثر نفاس آلتمش كوندر ومابين اده الحامل حال الحمل وعند الوضع
قبل خروج اكثر الولد استحاضة شول دمكه حامل حال حملنده كورر وياخود ولدك
اكثرينك خروجندن اول عند الوضع كورده وكي دم استحاضه در حيض دم دكلدر زيرا حمله
ايسه رحمك اغزي مسدد اولور بو تقديرجه اقان فان استحاضه اولور وان زاد على
اكثره ولها عادة فالزائد عليها اكر دم نفاسك اكثري اوزرينه كه قرق كوندر زياده اولسه
نفس امدي عادتي اوزرينه زياده اولان دم استحاضه استحاضه در والا اكر انك عادتي
يوغيسه فالزائد على الاكثر فقط استحاضة آنجق اكثر اوزرينه كه قرق كوندر آنك اوزرينه
زياده اولان استحاضه در والعادة تثبت وتنتقل بمرة في الحيض والنفاس عند ابي يوسف

وبه يفتى مذهب ابى يوسف اوزره حيض ونفاسده عادت برده فعه ايله ثابت وبر
دفعه ده دخى منتقل اولور فتوى دخى بونك اوزرينه در وعندهما لابد من المعاودة
امامين قاتنده عادتك عود تندن لابد در زيرا امامين عادتى معاودتدن در دبو اعتبار
ايدر زيرا اول حالدن برقاچ دفعه عودت ايلمينجه عادت اولماز ديرلر امّا امام ابو يوسف
ديركه عادتده معاوده لازم دكلدر بركون كورد وكى عادت اولور وانك اوزرينه احكام
جارى اولور ديو بيورر لر ونفاس اقوامين من الاول خلافا لمحمد بطن واحددن ايكى
ولد طوغورن عورتك نفاسى اولكى ولدندن در امام ابو حنيفه وابو يوسف قاتنده
اكر ولدينك مابينى قرق كون ايسه ده امام محمد خلاف ايدوب ثانيدن اعتبار ايدر
وانقضاء العدّة من الاخير اجماعا عدّتك منقضى اولمسى اخيردن در اجماع اوزره بونده
خلاف يوقدر حق سبحانه وتعالينك حتى يضعن حملهن قول شريفى ايكيسنه دخى متناول
اولور زيرا اول عورت اولكى ولدى وضع ايلدكده صكره ثانى اولان ولده حاصل بولندوغى
محققدر انقضاء عدّت خود وضع حمل متعلق اولمشدر والسقط ان ظهر بعض خلقه
سقط يعنى دوشك اكر خلقتى ظاهر اولورسه مثلا ال واياق وبرمق وطرنق وقبل كبى بونلردن
ظاهر اولورسه فهو ولد تصير المرءة به نفساء اول سقط ولد در عورت اول ولد سبيله
نفسا اولور والامة ام الولد ويقع الطلاق المعلق بالولادة جاريه ام ولد اولورسه
ولادة معلق اولان طلاق اول سقط ايله واقع اولور وتنقضى به العدّة اول سقط
سببى ايله عدت دخى منقضيه اولور ودم الاستحاضة كرعاف دائم لا يمنع صلاة
ولا صوما ولا وطئا دم استحاضه دائم اقان قاندر بورن فانى كبيدر صلاه وصوم
ووطئ منع ايلمز ومن به سلس البول واستطلاق بطن وانفلات
ريح ورعاف دائم وجرح لا برقاء ينوضئون لوقت كل صلاة بو فصل مستحاضه بيانندە در
ودخى شول كسنه كه انك اچوه سلس البول واستطلاق بطن وانفلات ريح واداىم اقان

فان بورون فاني و برجراحت كه اصلا اوكلميه انلر حقنده اولان حكمك بيانندة
در انفلات ريح بل فوريلمقدر لكن مراد اولان امساكدن عدم قدرتدر ويصلون
به في الوقت ما شاؤ من فرض ونفل اول آبدست ايله ادا ايدرلر وقتنده فرض ونفلدن
مراد ايلدكلري نمازي بوايكيسي دكل نذور وواجبات اولان نمازلري دخي ادا
ايدرلر ما دامكه وقت بافيدر ابراهيم النخعي رحمة الله ديمشدركه اويله نك آخر وقتنده
آبدست آلسون ايله آخر وقتنده ادا ايدوب وعصري اول وقتنده ادا ايلسون
واخشام ايچون آخر وقتنده آبدست الوب وآخر وقتنده ادا ايدوب عشايي دخي
اول وقتنده ادا ايلسون نهايه صاحبي واوراعي دركه معذور يكسنه اويله ايچون
آبدست آلسون وقت عصره داخل اولمينجه آندن صكره آبدست آلوب ظهر وعصري
ادا ايلسون امام شافعي قاتنده اداء فرض ايچون نيت آبدوب آبدست الور امانوافلي
فرضه تبعيت ايله ادا ايدر ويبطل معذورك ابدسي باطل اولور بخروجه فقط امام
زفر انجق وقتك خروجيله باطل اولور وقال زفر بدخوله فقط زفر آنجق وقتك دخولي
ايله باطل اولور ديدي وقال ابو يوسف ايهما كان ابو يوسف هم دخول وهم خروج ايله باطل
اولور ديدي فالمتوضي وقت الفجر لا يصلي به بعد الطلوع وقت فجرده آبدست اولان
كمسنه اول ابدست ايله طلوع شمسدن صكره اداء صلوة ايده مز ائمة ثلاثة قاتنده زيرا خروج
بفروج وقت بولنمش اولور الا عندزفر امام زفر قاتنده ادا ايدر زيرا انك قاتنده
دخول شرطدر اويله اولنجه وقتك دخولي بولمدي والمتوضي بعد الطلوع شمس طلوعندن
صكره متوضي اولان يصلي به الظهر اول آبدست ايله اويله نمازي ادا ايدر ابو حنيفه
وامام محمد قاتنده زيرا خروج وقت بولمدي خلافا له امام زفر ايچون خلاف وارد
انك قاتنده دخول بولمش اولور ولابي يوسف دخي ابو يوسف ايچون خلاف وارد
انك قولنده دخي دخول بولمش اولور زيرا دخول وقت ايله ايكيسنك دخي قاتنده

ابدستی باطل اولور والمعذور من لا يمضي عليه وقت صلاة الا والعذر الذي ابتلي به
يوجد فيه معذور رسول كسنه درك انك اوزرينه بر وقت صلاة يكمه الا مبتلا اولدوغي
عذر آنده بولنه

بو باب نجاسات بيانندة در وقتاكه مصنف نجاست حكميه

نك تطهريني بيان ايلدي ايسه نجاست حقيقه وانك تطهريني بيانه شروع ايلدي زيرا
بو ايكيسندن طهارت جواز صلاتك شرطدر نجاست حكميه نجاست حقيقه دن اقوي در
زيرا حكميه نك قليلي جواز صلاتة مانع اولور بالاتفاق اما نجاست حقيقه نك اقلي معفو در
شافعي قاتنده وبزم قاتمزده بر درهم مقداري نجاست مغلظه ده معفو در ومخففه دن
ربع ثوب مقداري معفو در وبطهر بدن المصلي وثوبه ومكانه مصلينك بدني وثوبي
ومكاني طاهر اولور لقوله تعالي وثيابك فطهر الايه بو ايت كريمه تطهير ثيابه امر در امر الله
وجوب ايجوندر اكر دينلورسه كه مفسر لر فطهري قصر ايلمشلر در ازالة نجاسته
دليل تمام اولمز جواب ويريلور كه بو تفسير مجاز در بينه اصلي حقيقه در زيرا تقصير ثياب
عادة تطهيري مستلزم در بو تقدير جه اقتضاء تطهير ثوبه امر در بدن ومكان دخي
ثوبه قياس اولندي طهارت مكاندن مراد مصلي نك اياغي بصدوغي بر درجي بركسنه صلاتة
افتتاح ايلسه واياغي التنده بر درهم دن زياده نجاست اولسه صلاتي فاسد اولور زيرا
قيام ركندر موضع سجوده اولسه ابو حنيفه دن امام محمدك بر روايتي اوزره سجوده
دخي جائز اولمز زيرا سجود دخي ركندر قيام كبي وابو يوسفك ابو حنيفه دن
بر روايتي درهمدن زياده نجاست اولان موضعده سجود جائز اولمز من النجس الحقيقي
بالماء وبكل مايع طاهر مزيل كالخل وماء الورد مصلينك بدن وثوب ومكاني
نجس حقيقه دن صوايله طاهر اولور ودخي طاهر اولور وسپوق كه ازاله ايدبجي شئ
ايله كسركن وكل سوبي كبي انكله دخي طاهر اولور مايع صقيق ايله ثوبدن جفن شئ در
لا الدهن باغ دكلدر يعني ياغ ايله ازالة نجاست اولماز سود دخي بوكا مشابه در

در وعند محمد لا يطهر الا بالماء محمد قائلدر مايع ايله طاهر اولماز والخف ان تنجس بنجس يجرم
بالدلك المبالغ ان جف اكر خف جرمي اولان نجس ايله متنجس اولورسه مبالغه ايله اوصوايله طاهر
اولور اكر اول نجس قورو يمش ايسه امام اعظم وابو يوسف قائلدر طاهر اولور جرم
ديدوكي بروث وعذره وقان ومني كبيدر خلافا لمحمد امام محمد خلاف ايدوب انك قائلدر
دلك ايله طاهر اولماز وكذا ان لم يجف عند ابي يوسف وبه يفتى امام ابو يوسف قائلدر اول
نجاست قورو يمش ايسه بينه دلك ايله طاهر اولور وفتوي دخي اونك اوزرينه در عموم بلوي
ايجون وحديث شريفدك اطلاقي ايجون قال لنبي عليه السلام اذا جاء احكم الى المسجد فلينظر فان
راي في نعليه اذى او قذرا فليمسحها وليصل بهما وقال عليه السلام اذا خاء احكم الاذى بنعليه او
خفيه فطهورهما التراب ترابه دلك ايله طاهر اولور امام ابو حنيفه ومحمد قائلدر طاهر اولماز
زيرا طوبراغه سورمكله نجس چوق اولور طاهر اولماز ديدلر اما فتوي ابو يوسف قولي اوزره در
وان تنجس بمايع فلا بد من الغسل اكر مايع ايله متنجس اولورسه غسل ايلمك لازمدر مايع ديدوكي
بول وحمر كبي كه جرمي اولميه زيرا خف نجاستي شرب ايدر شرب ايلدكده نضكره اخراج اولمز
الا غسل ايله اولور اكر دنيلورسه كه حديث شريفده رطب ويابس وجرمي اولان اولمان
فرق اولمامق مشدر واجب اولان حكمدن برابر اولمقدر جواب ويريلور كه مابينده فرق
وارد رجرمي اولميان نعليل ايله اخراج اولمشدر زيرا قوله عليه السلام فان الارض لها طهور
قول شريفي مزيل نجاست اولمسنه دليل درپس اكر بول وحمري خف شرب ايلسه مسح ايله زائل اولماز
وجلدك اجزاسندن اخراج ايلمز بش امدي ازاله سي مسح ايله ممكن اولان نجاسته مصروف اولور
والمني نجس ويطهر ان يبس بالفرك والا تغتسل مني بجسد رقورو اولدقده اوصوايله باك اولور
اكر قورو اولمزايسه غسل اولنور قوله عليه السلام لعايشه رضي الله عنها فاغسليه اذا كان
رطبا وافركيه ان كان يابسا بو حديث شريف مذهبنه طاهر اولماسنه شافعيه دخي
حجتدر وشافعي حديث ابن عباس ايله دخي استدلال ايدوب قال النبي عليه السلام المني

كالمحاط فامطه عنك ولو باذخرة زيرا مني ادميك اصل خلقتي در تراب لبي طاهر در
انبيا عليهم السلام بخسدن خلق اولندي ديمك جائز دكلدر ديديلر مني بجس اولسه بزم ايكي
دليلمز وارد ر بري حديث عايشه در كه ذكر اولندي بري دخي شول حديث شريفدر كه ان صلى الله
عليه وسلم مر بعمار بن ياسر وهو يغسل ثوبه من النجاسة فقال عليه السلام ما نخامتك و
دمع عينك والماء الذي في زكوتك الاسواء وانما يغسل الثوب من خمس من البول والغائط
والدم والمني والقي اسرار روايتي اوزره في مكانده حمر واقع اولمشدر اكر سؤال اولورسه
امام شافعي بر حديث شريف ايله طهارتنه وحنفية بر حديث شريف ايله نجاستنه استدلال ايدوب
وبزم روايت ايلدوكمز اكا دخي حجتدر ديمكن فائده سي ندر جواب ويريلور انك وجهي بودركه
شافعيلك روايت ايلدوكي حديث كندويه دليل اولمز زيرا كا لمحاط قول شريفي آنك طاهر
اولمسني مقتضي دكلدر جائز در كه لزوجيتده وقلت تداخلده تنزيه اولمامطه يه امر بجس
اولمسني استدعا ايدر زيرا امر وجوب ايجون در وبجس اولميان شيئك ازالسي واجب دكلدر
بو حديث شريف موقوف عليه در آنك ايله احتجاج صحيح دكلدر ابو حنيفه دن روايت
اولنوركه مني بدنه اصابت ايلسه فرك ايله طاهر اولماز زيرا حرارت بدن جاذبه در اول
مني بنه جرمنه عودت ايلمكله مانع اولور وبدن فركه ممكن دكلدر وصويه محتاج
اولور امانثوب بونك خلافيدر فقيه ابو اسحق الحافظ ديمشدركه مني يابس
اول زمان فرك ايله طاهر اولورکه ذكرك ڤاسي طاهر اولديغي وقت خروجده اكر ذكرك
ڤاسي طاهر دكلسه فرك ايله طاهر اولماز اكر ديلورسه كه ڤاس ذكرك طاهر اولماسنده
فائده ندر كه مجراي مني مجراي بولدر خروجده خود ملاقات بول مقرر در بوكا
جواب ويريلورکه فقها نجاست باطنيه يي اعتبار ايلمشلر نيه كم ابو حنيفه
دن روايت اولنوركه برقيون هلاك اولسه وممستدن سوده چقسه اول
سدك اكل وشربي حلال اولور وآنك نجاستي ايله متنجس اولماز جداً ديه

يده دخي بومنوال اوزره مسطور در فحش مني يابس ثوبدن او ولسه طهارته حكم
اولنور صكره صو اصابت ايلسه نجس اول عودت ايدر مي بونده ايكي روايت وارد
خلاصه مختار اولان عودت ايلمكدر قاضيخان صحيح اولا بودر كه نجس اول عودت
ايلمكدر والتشيف ونحوه بالمسح مطلقاً سيف وسيفه مماثل اولا ايبنه وبحاق
كبيره نجاست اصابت ايلسه كرك يابس اولسون كرك رطب مسح ايله طاهر اولور
مطلقا قيدي رطب ويابس عذره وبول هر قنفيسي اولورسه ديمكدر زيرا اصحاب كرمن
رضوان الله تعالى عليهم اجمعين كفاري قتل ايدرلردي وقلجلرني مسح ايدوب واول
قلج ايله نماز قلارلردي سيف اكر مصقل اولميوب خشن وياخود منقش اولورايسه
مسح ايله طاهر اولماز والارض بالجفاف ودهاب الاثر ارض نجس طاهر اولور قورومق
ايله ودخي اثرينك كتمسيله للصلاة لا للتيمم صلاة ايجون طاهر اولورتيمم ايجون طاهر
اولماز صلاة ايجون طاهر اولدوغنه دليلمزه قوله صلى الله عليه وسلم ذكوة الارض يبسها
اي طهارتها جفافها اسم سببي مستبنه اطلاق قبيلندن زيرا زخ زيجه نك طهارته سبب
وكذا الآجر المفروش يعني دوشمش طوغله دخي قورومق ايله طاهر اولور ارض منزله سنده
والخص المنصوب حص منصوص دخي قورومق ايله طاهر اولور حص منصوب قامشدن
اولان اولرك او سيدر والشجر والكلاء غير مقطوع هو المختار اغاج واوتلر مقطوع
اولمدوغي حالده قورومق ايله طاهر مختار اولا بودر والمنفصل والمنقطع لابد من غسله
اجر وحنضدن منفصل وشجر وكلادن منقطع اولنلري غسلدن لابد در بونلر قورومق ايله
طاهر اولماز وطهارة المرئي بزوال عينه كوريلن نجاستك طهاري عينينك زوالي ايله در
نجاست ايكي نوعدر بري مرئي وبري غير مرئي مرئيه در زيرا نجاست بعد الجفاف ياجسم صاحبده
غائط ودم كبي ياخود جسم صاحبي دكلدر بول واكا بكزنيلر كبي امدي منجسر اولانك طهاري
زوال عيني ايله در غسلك عددي شرط دكلدر ويعني اثر شق زوالي مشقتلي اولان

نك اثر عفو اولنور يعني اول نجاست كه غسل ايله زكي زائل اولمه ر نكنك بقاسيله طهارته حكم
اولنور شيخ الاسلام مبسوطنده صو ايله اثري زائل اولميان نجاسته ضرر ويرمز ديو جوابت شريف
ايراد ايدوب روي عن خولة بنت يسار انها قالت يارسول الله ان لي ثوبا واحدا واني احيض
فيه فقال صلى الله عليه وسلم رشيه فاغرضيه ثم اغسليه بالماء فقالت انه يبقى اثره فقال صلى الله عليه
وسلم يكفيك الماء فلا يضرك اثره وابو اسحق حافظه بر عورت خناء نجس ايله الني بويا سه
برثوب
وياخود نجس بويا ايله بويا سه الني واول ثوبي پاك صو ايله غسل ايدوب بياض صوا قدر قدن
صكره اول ثوبي وياخود الني اوچ كره غسل ايلسه الك ثوبك طهارته حكم اولنور مي ديندكده
طاهر در بالاجماع ديو جواب ويرمشدر وغير المرئي بالغسل ثلثا او سبعا غيري مرئي
اولان نجاست اوچ دفعه يابدي دفعه غسل ايله طاهر اولور سبعا قيدي مختار دن غيري
متنلرده اولمغوب شرحي اختيار قطع وسوسه ايجوندر ديو تعليل ايلش والعصر كل مرة ان
امكن عصره دخي هر غسل اولندقده صمق ايله طاهر اولور اكر صمق ممكن اولورسه كل مرة
فيدي ايكي دفعه يبقوب او جنجيده صمق رواينه زن احترازه رصاحب در ر يمشدر كه
اوچ كره صمق واو جنجيده مبالغه ايلمك لازمدر بر وجهله كه اندن صو دامله ايه اكر ثوبي
صيانت ايدوسه طاهر اولماز كفايه ومحيط صاحبي ابو يوسفدن روايت ايدوب اكر ثوب
نجس اوزرينه صو جاري اولسه اندن نصكره طاهر اولدوغنه ظن غالبي اولسه صمقسز بن طاهر
اولور ديمشلر والاقبا التخفيف كل مرة حتى ينقطع التقاطر اكر صمقلق ممكن دكل ايسه هر غسل
ايلدكده نجده قطره لري منقطع اولنجه فور ومق ايله طاهر اولور صمق ممكن اولميان حصير
كبي منفصل طوغله وياخود نجاست دشرب ايلش بغداي كبي ياخود نجاست ايله دباغت
اولنمش جلد كبي وياخود نجس صو ايله صوارلمش بجاق كبي وياخود نجس صو ايله يشمش كبي
ات كبي بجاغلك طاهر اولمسي اوچ كره طاهر صو ايله صوارلمقدر وبغداي طاهر صو ايله
ايجينه قيوب بر زمان دورب بعده قورودب اوچ كره بو اسلوب اورره ايلمك ايله طاهر

طاهر اولور وانی طاهر صوایله قیناد وب وسوزوب اوج دفعه بویله ایلمك ایله طاهر
اولور یاغمه نجی دیمك در جناغه قیوب صوایله فارشدیروب اندن صکره دلکینی
آجوب صوبی آقدیرن اوج دفعه بویله ایله مکمل پاك اولور بونلردن ماعدا سنی
یقوب فورتمق ایله طاهر اولور وقال محمد یعدم طهارة غیر العصیر ابداً امام محمد
دیدیکی صقلاسی ممکن اولمیان ایدی طاهر اولماز زیرا نجاست متحلل انك خروجی ممکن اولمیان
دیرامّا فتوی قولی اول اوزرینه در وبطهر بساط یغش یجری الماء علیه یوماً ولیله متنجس
اولان بساط طاهر اولور برکون برکیجه اوزرندن صویك جریانی ایله ونحو الروث و
العذرة بالحرق حتی یصیر رماداً عند محمد هو المختار آت ترسی کبی انسان ترسی کبیلر امام
محمد فاتنده یاقوب کل اولمغله طاهر اولور مختار اولادنجی بودرکه زیرا حرق ازالهٔ عین
حقیقت آخره متبدل اولوب لدقدنصکره وصف خود بطریق الاولی متبدل اولور
کورمزمیسکه تازه شیره نجان حمر اولسه نجس اولور فحمن سرکه اولسه بالاتفاق طاهر اولور
خلافاً لابی یوسف ابو یوسف خلاف ایدوب انك فاتنده یاغمله طاهر اولور اولمازیرا
تغییر وصفنده اولدی عین بینه باقیه در وکذا یطهر حمار وقع فی الملاحة فصار ملحاً بنه
روث وعذره حرق ایله طاهر اولدوغی کبی حمار ملاحیه دوشسه وملح اولسه طاهر
اولور عینی حقیقت آخره متبدل اولمش اولور وعفی قدر الدرهم مساحة کعرض الکف فی
الرقیق درهم مقداری عفو اولندی نجاست رقیقه دن ایاسی مقداری عفو اولندی
ووزناً بقدر مثقال فی الکثیف وزن جهتندن نجاست کثیفه دن مثقال مقداری عفو
اولندی صاحب عنایه دیدیکی درهم مقداری دیمکدن مراد موضع خروج نجاست در
ونخفی دیدیکی مقعدی ذکر ایلمکله مجلس زده استنجاء ایدرلردی درهم ایله کنایه
ایلدیلر من نجس مغلظ کالدم والبول نجس مغلظ در فان کبی رقیقه دن ال ایاسی
مقداری کثیفه دن درهم مقداری عفو اولندی ولو من صبغیر ما یاکل اکر اکل ایلیان

كوجك رضيعدن ايسه ده ولومن صغير ما يأكل قيدي طعام اكل ايلمين صبيك
بولي طاهر در ديين قائلك قولني رد ايجوندر وكل ما خرج من بدن الادمي موجباً
للتطهير دخي تطهيري موجب اولان هر بشه كه بدن انساندن خروج ايتدي موجباً
للتطهير قولي كوزباشي وسومك وتولرك وعرقدن احترازدر والحمر وخوك والدجاجة
وبخوه دخي خر وطاوغلك نجسي دخي بونلره مشابه اولانك نجسي وبول الحمار والهرة
والفارة دخي حمار وهره وفاره نك بولي كبي بو مجموعك رقيقندن الباسي وكثيفندن
درهم مقداري عفو اولندي بول دورت نوعدر برنوعي بيوك ادمك بولي برنوعي رضيعك
بولي يعني عمر امر معصومك بولي برنوعي غير مأكول اولان حيوانك بولي وبرنوعي مأكول
اولان حيوانك بولي جمهور قاتنده جله سي نجسدر اما اوجيغي نوعنك بولي غليظ در
ائمه حنفيه قاتنده درد بخي خفيفه در امامين قاتنده طاهردر امام اعظم قاتنده
طاهردر وكذا الروث والخثى آت ترسي واوكوز ترسي دخي بول حمار وهره وفاره
كبيدر زيرا روث حقنده نص وارد اولمشدر ان النبي عليه السلام سئل عن مسعود رضي الله
عنه ليلة الجن احجار الاستنجاء فجاء بحجرين ورمى الروث وقال انه رجس او ركس ركس برشئ
قبول ايلمك معناسنه در بو حديث شريفه نص آخر تعارض ايلمكله غليظ لك اورده باقي
قالمغين خثى دخي بوكه قياساً اولمشدر وما دون ربع الثوب من مخفف كبول الفرس وما
يوكل لحمه بول فرس وايف اكل اولنان حيوانك بولي كبي مخففدن ربع توبك ما دوني عفو اولندي
بو بابدن ايكي حديث شريف تعارض ايلمشدر برسي قوله عليه السلام استنزهوا عن البول قول
شريفدر كه نجاسته دلالت ايدر وبري دخي حديث عرينين در طهارته دلالت ايدر دليل
نجاست مترجح اولدي لكن استنزهوا حديث شريفك تعارضي تأخير ايلمكله نجاست مخففه اولدي
تقدير ثوبده اختلاف اولمشدر بعضيلر ديركه ثوب اولدركه انك ايله صلاة جائز اولا طون كبي
بو ابو حنيفه دن مرويدر ابو بكر الرازي نك ثوبي تقدير بزده احتياطاً سراويل اعتباراً اولنور زيرا

زيرا سراويل قصر شايد ديدوكي امام اعظم حضرتلرينك قولنه قريبدر وبعضيلرينك
تفسيرنده نجاست اصابت ايلدوكي موضعك ربعيدن دكمشلرانك كبي وابو يوسف
دن روايت اولندي كه شبرقي يشيردن يعني طولي وعرضي برر قارش اولمق وخرطير لا يؤكل
اني اكل اولميان طيرك نجاستي دخي مخففه دركدر سباع طير اولوب كرك اولماسن
محمد قاتندن طاهردر شمس الائمه السرخسي مبسوطده اصح اولان بودركه طاهردر
دكمش بوندن غير سي اصح اولان نجسدر ديدي وبول ان تنضح مثل رؤس الابر عضو
بوله كه الكه باتمق كبي اسنانك اوزرينه صچراسه عفو اولنمشدر بو مقوله سي ابن عباسدن
سؤال اولندوقده فقال اني لارجو ان عفو الله ما هو اوسع من ذلك صاحب نهايه دخي كذلك
احيانا سكك نجاست اوزرينه قونوب بعده مصلينك اوزرينه قونارپرنك قنادي
واياغنده نجاستدن انر اولدوغي مقرردر بوندن كسنه امتناع قادر دكلدر اولهسه
بو مقوله لردخي معفو اولمق لازمدر دكمش سواس مفتيسي اسماعيل افندي ملتقاشرحنده
دكمشدركه بعض استادلر يمزدن استماع ايتمشوزدركه مثل رؤس الابر اولان بوله
اوزرينه التي يسح ايلمكله برابر اولاشرسه صلاة جائز اولماز اكر اولاشمزسه جائز اولور
حسن بصري حضرتلري بذن روايت اولوركه بر رجل كندوسندن سوري سكك قاتندن
سؤال ايلدي حسن بصري اول كسنه يه سن نه دياردسن ديدكده سامجيم ديو جواب
ويردكده اصحابنه خطاب ايدوب شوادمك قلتي حياسيني كورمكه بو برقومدندركه رسول الله
صلى الله عليه وسلم اوغلنك قاتني دوكرلر وسوري سكك قاتندن سؤال ايدرلر
حسن بصري بو سؤالي عميق عد ايلمشدر اسلامدن ايسه خرج بوقدر لقوله عليه السلام
تعبتت بالحنفيه السمحة السهلة ولم ابعث بالرهبانية الصعبة ودم السمك وخرء طيور
ماكوله طاهر الا الدجاجة والبط ونحوها بالغك قابي وافي اكل اولنان قوشلرك بخاري
طاهردر الاطاوغلك وقازك وبونلره مشابه اولانك طاهر دكلدر زيرا بالغك قابي

حقیقة دیه قاندکلدر زیرا کونشنده بیاض اولور ولعاب البغل والحمار طاهر فانزك
وحمارك لعابی طاهر در صاحب هدایه دیمشدرکه لعاب بغل وحمار مشکوك فیه در
طاهر انك ایله متنجس اولماز صاحب الکنز دیمشدرکه لعاب بغل وحمار معفو در زیرا
نجاست شك ایله ثابت اولماز جونکه طهور یدنده شك اولمه طاهر اولماسنده شك بوقدر
وعند ابی یوسف مخفف ابو یوسف قاتنده نجاست مخففه در زیرا نصوص تعارض
ایلمشدر وابن ملك کندو شرحنده دیمشدرکه ابو حنیفه ومحمد طاهر در دیه صلاتی
منع ایلمز دیو حکم ایلمشدر وماء ورد علی نجس نجس لعکسه برصوکه نجس اوزرینه ورد
ایدر اول صو نجسدر یعنی اوزرندن نجس ورود ایلسه بنه اول صو نجسدر شافعی دیدیکه
نجس اوزرینه وارد اولان صو نجس دکلدر زیرا رسول اکرم صلی الله علیه وسلم زمان
شریفلرنده براعرابی کلوب کلوب مسجدده بول ایلدکده حضرت رسول علیه السلام
بونك اوزرینه برقوغا صودوکك دیو امر ایلدی اکر نجس اوزرینه ورود ایدن ما
نجس اولایدی حضرت رسول بویله بیورمزدی زیرا صودوکلدکده تکثیر نجاسة
مقتضی اولور ائمة حنفیه جواب ویروب دیرلرکه احتمالدرکه اول امر رایحه نك ذهابی
ایچوندر یوخسه تطهیری ایچون دکلدر ولوانّ طاهر فجد طب نجس فظهرت فیه رطوبته
ان کان بحیث لو عصر قطر نجس اکر برثوب طاهر بر باش ثوب نجس ایچنده دوربه
اول باش ثوبك رطوبتی ثوب طاهرده ظاهر اولسه بروجهله که اکر اول ثوب طاهر
صقیلسه متقاطر اولورسه متنجسدر انك ایله نماز جائز اولماز والاّ فلا اکر صقیلدقده
متقاطر اولماراسیه نجس اولماز انك ایله صلاتی جائز اولور کما لو وضع رطبا علی
مطیّن بحطین نجس جاف برباش ثوبی نجس بالحق ایله صوآ اولمش دیوار اوزرینه
وضع اولنمق کبیدر اول ثوب متنجس اولماز زیرا جفاف رطوبت ثوبی جذب ایدر
امّا عکسی اولسه متنجس اولور مثلا قوری ثوب نجس بالحق ایله صوا اولمش باش دیوا

دیوارا اورزینه وضع اولمق کبیدر اول ثوب متنجس اولماز زیرا جفاف رطوبت ثوبی جذب
ایدر اما عکسی اولسه متنجس اولور مثلا قوری ثوب بجس یا لجق ایله صوا لمش یاش دیوار
اوزرینه وضع اولنه اول قورو ثوب یاش دیوار دن صوق ایله منقاطر اولا جق مرتبه رطوبت
جذب ایلسه اول ثوب متنجس اولور ولو متنجس طرف فنسبه وغسل طرفا بلا تحر حکم بطهارته
اکر ثوبک بر طرفی متنجس اولسه واول متنجس اولا طرفی مصلی اوندسه وبر طرفی تحری سز
غسل ایلسه اول ثوبک طهارتنه حکم اولنور لخنطه بالت علیها حمر قدوسرها فغسل بعضها
اوذهب طهر کلها ذکر اولنان ثوبک طاهر اولمسی شول بغدای کبی درکه خمار لر اول بغدایک
اوزرینه بتول ایله یاخود حرمن دوکرکن اول بغدایک بعضی بعضی غسل اولنسه ویا خود بر مقدار
کید رلسه جمله سی طاهر اولور بونلرده تحری شرط دکلدر مصنف بول حماری یه تخصیص بالذکر
ایله وکی جمارک بولی نجاست غلیظه اولدوغنه اشارتدر وانفحه المیتة ولبنها طاهر میتة
قورسغی وسدی طاهر درکرک جله سی مداولون کرک مایع اولسون انفحه هرنه ک کسری وفاک
فتحی ایله هنور طوغان قوزو واوغلاقک قارنیدر خلافا لهما امامین خلاف ایدوب انفحه و
لبن میته محللری بجس اولمغله کندولرده نجس در اما جامد اولا غسل ایله طاهر اولور مایع
طاهر اولماز دیرلر والاستنجاء سنة استنجا سنتدر لغتده استنجا بطندن چقان نجاسته
شی دن وانزندن فراغ طلبی در یعنی موضع نجاستی صوایله ویاخود تراب وغیری شی ایله
مسح ایدوب یاک ایلمک دیرلر حضرت رسول صلی الله علیه وسلم استنجایه کاه مواظبت وکاه
ترک ایلشدر مواظبت واحیانا ترک دلیل سنتدر شافعی قاشلده فرضدر اکر استنجا
ترک اولنسه صلاة جائز اولماز مما یخرج من احد السبیلین غیر الریح ریحدن غیر احد سبیلین
حیفان شیدن استنجا سنتدر اما ریحدن استنجا یدعتدر زیرا ریح بجس دکلدر اکر
قارنزدن دنی حیفا رایسه وماسن فیه عدد استنجاده عدد مسنون قلنمادی شافعی قاشلده
تثلیثدن لابد در بو حدیث ایله استدلال ایدوب قوله علیه السلام واستنج بثلثة احجار

امر وجوب ایچوندر حدیث شریف ایسه وجوبنه نکیته معلومه ایله دلالت ایدر
دیرلر بزم ایچون دلیل قوله علیه السلام من استجمر فلیوتر ایتدر ایسه واحده دخی
شامل اولور میسحه یعنی بخور حجر احد سبیلینه حجر وخزف مثلو ایله کسلك وخشب وتر
ایدر مسح ایله حتی یتقیه حتی اول موضع نجاستی پاك ایدیجه یدیر بالحجر الاول
اویله ادبار ایله یعنی حایه لری آلتندن دیر طرفنه چکه ویقبل بالذاتی ایلیجی طاش ایله
دیر طرفندن حایه لری طرفنه اقبال ایدوره ویدیر بالثلث اوجیجی طاش ایله بینه ادبار
ایله اولکی کبی فی الصیف باز کونلرنده حصتین برمقدار مرجی اولور مسح اولنه
اقبال ایلسه حصتین ملوث اولمق احتمالی اولور مصنفك عدد مسنون اولمدی
دیدوکنه یدیر بالحجر الاول الی آخره قولنده نوع رکاکت وارد ر بالحجر بینه بالمسح الاول دیمه
اولی اولوردی ویقبل الرجل بالاول ویدیر بالثانی والثالث فی الشتاء شتاده رجل
حجر اول ایله اقبال وثانی وثالث ایله ادبار ایلسه اما عورت شتاده صیفده اولان کبی ایشلیه
وغسله بالماء بعد الحجر افضل موضع نجاستی تجرد دن صکره صو ایله یقمق افضلدر اهل وبا
حقنده بعض شریف وارده اولمشدر قوله تعالی رجال یحبون ان یتطهروا والله یحب المطهرین
یغسل یدیه اولا ثم المخرج ببطن اصبع او اصبعین او ثلث اول ایکی الدیکی غسل ایلسه آندن
صکره مخرجی بر برمغك بطنی ایله باخود ایکی برمغك یعنی بطنی ایله اول دخی کفایت
ایلمز ایسه اوچ برمغك بطنی ایله غسل ایلیه لابرؤسها برمقلرك اوجلری ایله غسل ایلیه
شقوق اصفاره نجاست حلولندن احتراز ایچون وبرخی بالغة مالغه ایله ارخا ایلیه
یعنی مخرجی آشغه قیوویره ان لم یکن صائما اکر صائم دکل ایسه ومحل استنجاده
ذکر الله ایلیه وتوکر میه وسومکر میه ویجب ان جاوز النجس والمخرج اکثر من درهم
درهمدن زیاده نجس مخرجی تجاوز ایدرسه غسل واجب اولور ویعتبر ذالك وراء
موضع الاستنجاء درهم مقدارندن زائد نجاستك مجاوری موضع استنجادن

استنجادن عبريده اعتبار اولنور ابو حنيفه وابو يوسف قاتنده امام محمد قاتنده موضع
استنجا اليله معاً دراستنجا ايتمش وجه اوزره درايكيسي واجبدر بري مخرج نجاستي غسلدر
جنابت ومحايض ونفاسدن غسل محلنده ايكنجيسي امام محمد قاتنده مخرجي متجاوز اولمن
نجاست درهمدن زياده اولدوغي حالده دراحوط اولان دخي بودر اما امام اعظم اليه
ابو يوسف متجاوز اولان نجاستك درهمدن زائد اولدوغن اعتبار ايدر لر او جنجيسي سنتدن
استنجا دسنتي نجاست مخرجي نجاوز ائتمكسزين غسل اليمكدر بوكا ادب دخي ديمشلر در درنجيسي
مستحبدر استنجاء مستحب ما لا تغيط بتول اليله استحباباً مخرجي غسل اليمكدر بشنجيسي بدعتدر
وريجدن استنجا كبي ولا نيستنجي بعضم ولا بروث استنجا مزايدن كمنه كمك اليله ودخي آت ترسي
اليله استنجا اليلمز نبي عليه السلام بونلردن نهي ايلمشدر زيرا روث كندوسي نجسدر وعظم زاد
جنيدر اما كومر اليله واوراق نجر اليله وعلف حيوان اليله استنجا دخي مكروهدر وطعام طعام
اليله دخي استنجا اولنمز ويمينه دخي صاغ اليله استنجا اولنمز صاغ اليله استنجادن حضرت رسول
بري منع ايلمشدر قال عليه السلام اليمين للوجه واليسار للمقعد وكره استقبال القبلة
واستدبارها لبول ونحو بتول ايچون ودخي بتوله بكزر شيئ ايچون قبله يه قرشو وقبله ارقه
ويروب اوتورمق وطورمق مكروه اولدي قوله عليه السلام اذا آتيتم الغائط فعظموا
قبلة الله فلا تستقبلوها ولا تستدبروها ولكن شرقوا اوغربوا ابو حنيفه دن روايت
اولنمشدر كه استدبار لا بأس درزيرا قبله مقابل دكلدر ولو في الخلاء اكر حلاده
ايسه ده بنه استقبال واستدبار ايلمك طورن صورتيله تغوط وبتول دخي مكروهدر وحال
تغوط وبتولدن كلام دخي مكروهدر **باب** بو باب صلوة بياننده در صلاة
فرض عيندر فرضيته منكر اولان كافر اولور كتاب قوله تعالى واقيموا الصلوة وحافظوا على
الصلوة والصلاة الوسطى سنت قوله عليه السلام ان الله تعالى فرض كل مسلم ومسلمة
في كل يوم وليلة خمس صلوة اجماع امت بودر كه تحقيقا امت محمد حضرت رسول الله

صلى الله عليه وسلم دن بوكونه كليجه فرضيتنه اجماع ايدوب برمنكر انكار وبر اراده رد ايلمه
مشدر بركسنه فرضيتنه انكار ايلسه كافر اولور صلاة لغتده دعايه دير لر شريعتده افعال معلوم
واركان مخصوصه دن عبارتدر وقت الفجر من طلوع الفجر الثاني وهو البياض المعترض في الافق
الى طلوع الشمس صلاة فجرك وقتي فجر ثانيك طلوعندنكه اول فجر ثاني افقده بر بياض
معترض ظاهر اولوب طلوع شمسه دكين درصباح نمازين ابتداء آدم بيغمبر جنتدن هبوطندن ايلدكده
كيجه نك ظلمتندن خوف اوزره ايكن فجر طلوع ايلدي شكر لله ايكي ركعت نماز قلدي اولكي
ركعتي ظلمت ليلدن خلاص ايچون ايكنجي ركعتي ضوء نهارك رجوعي ايچون بياض معترض
ديدوكي بياض مستطيلدن احتراز در قوله عليه السلام لا يغرنكم اذان بلال ولا الفجر المستطيل
انما المعتبر الفجر المستطير في الافق مصنفك اول وآخر وقتي ضريح ايلدوكي حضرت
جبرائيلك حبيب اكرمه امامت ايلدوكنه اشارتدركه ذكر اولنور ان جبرائيل عليه السلام امام
برسول الله صلى الله عليه وسلم فيها حين طلوع الفجر في اليوم الاول وفي اليوم الثاني حين
اسرجداً وكادت الشمس تطلع ثم قال ما بين هذين الوقتين وقت لامتك ووقت الظهر
من زوالها ظهرك وقت شمسك زوالدن الى ان تصير ظل كل شيء مثليه هر شيئك كوليكسي ايكي
كبي ومثلي اولنجه يه دكين درسوي في الزوال في زوالدن غيريسي وقالا الى ان تصير مثله
اما مين ديديكه ظهرك وقتي زوال شمسدن هر شيئك آخر وقتنده ابو حنيفه دن روايت
مختلفه در امام محمد ديه ابو حنيفه دن روايت ايدوب في زوالدن غيري هر شيئك ظلي
ايكي كبي ومثلي اولدقده ظهرك آخر وقتي اولوب عصرك اول وقتي دخول ايدر ديمش
ابو حنيفه دخي بو قول اوزره در وحسن بن زياد ديه ابو حنيفه دن روايت في زوالدن غيري
شيئك ظلي كبي ومثلي اولدقده ظهرك وقتي چيقوب عصرك وقتي داخل اولور ديمش
ابو يوسف ومحمد وزفر وشافعي بو قولي اخذ ايلمشلر در واسد بن عمر ديه ابو حنيفه
حنيفه دن روايت ايدوب فجر هر شيئك ظلي في زوالدن غيري كبي ومثلي اولدقده

اولدقده وقت ظهر خروج ايدر لكن وقت عصر دخول ايلمز حتى هر شيئك كولكه سي ايكي كندو
مثالي اولدقده وقت عصر داخل اولور ديمش بو روايت اوزره بين الظهر والعصر وقتي
مهمل اولمش اولور صباح نمازي ايله اويله نمازي نك مابينده اولدوغي كبي دينلمشدر
ظهري بعد الزوال ابراهيم عليه السلام قلمشدر واوغلني ذبحه امر اولندقده درت ركعت
نمازقلدي اولكي ركعتي غم ولد زائل اولمق بتكرانسي ايچون اوجنسي رضاء الله ايچون
قصه قد صدقت الرؤيا خطابيله ندا اولدوغي حينده درد نجسي ولدنك
صبري ايچون اكا تطوع ايدي بزه فرض اولدي في زوال بلمك مراد اولنسه بر مسطح
مستقيم بيدا اولنوب وسطنه بر مقياس نصب اولنه اول مقياسك ظلي هر طرفده منتهي
اولورسه في زوال اول كولكه در اول منتهاي ظلدن اطراف مقياسه على السويه بر دائره
مستديره بيدا اولنه اول دائره دن هر بار ظل مقياس بر نقطه مقداري خروج ايلسه
صلاة ظهرك وقتي دخول ايدر بر دريجه دخي في زوالي بلمك مراد اولنسه مسطح
مستقيم اوزره بر دايره جزيلوب واورطه سينه بر مقياس نصب اولنوب واول مقياسك
دائره سندن مدخل ظل اولان محله اشارت اولنه وبعد الزوال بينه اول دائره دن
مخرج ظل محلنه دخي اشارت اولنوب مدخلي ايله مخرج اشارت اولنان محللرك وسط
حقيقتي اخذ اولنوب اول مقياسك ظلي اول وسط به زمانده ملاقي اولورسه اول
ملاقي اولدوغي محل في زوالدر آندن بر نقطه تجاوز ايلمكله صلاة ظهرك وقتي دخول
ايدر ووقت العصر من انتهاء وقت الظهر الى غروب الشمس عصرك وقتي ظهرك
آخر وقتنده غروب شمسه دكين در قوله عليه السلام من ادرك ركعة من العصر قبل
ان تغرب الشمس فقد ادركها وابتداء عصري فيلاني حصوت يونس عليه السلام مدر
حق سبحانه وتعالى كندوني دورت ظلمتدن خلاص ايلدكده اول دورت ظلمات ظلمت زلت
ظلمت ليل ظلمت ما ظلمت بطن حوت جلاص ايچون شكرانه دورت ركعت صلاة عصري

ادا ایلمش دیور وایت اولنور وقت المغرب سن غروبها الی مغیب الشفق مغربك وقتی غروب
دن شفق غائب اولنجه دکین درشافعی قاشنده وقت مغرب اوچ رکعت نماز ادا اولنجه دکین دیمك
زیرا حضرت جبرائیل ایکی کون اخشام نمازی ایچون امامت ایلدوکی بر وقتده واقع اولمشدر
انك امامتی خود تعلم ایچون ایدی بو قول شافعینك ایکی قولینك بریدر عدا الی حضرتلری
دیدیکم وقت مغربده ایکی قول وارد بر قول وقت مغرب غروب شفقدکین مدا اولنه واحمد
بن حنبل دخی بوکا ذاهب اولمشدر بو قول دخی غروب شمسدن صکره بر اوستاد آلوب
واذان واقامت وبش رکعت ادا اولنجه دکین در اصحاب حنیفه عبد الله ابن عمرك روایتی
احتجاج ایدوب دیلر ان النبی علیه السلام قال وقت المغرب مالم یسقط نور الشفق و روی
ابن هرمز ابو هریرة ان النبی علیه السلام قال اوّل المغرب حین تغرب الشمس وآخره حین یغیب
الشفق احشام نمازی ابتدا فیلان حضرت عیسی علیه السلام در حق سبحانه وتعالی انت
قلت للناس اتخذونی وامی الهین آیه کریمه سیلم حضرت عیسی به خطاب ایلدکده اوچ
رکعت نماز قلدی اولکی رکعتی کندو نفسندن الوهیتین نفی ایچون ایکنجی رکعتی الده
سندن نفی ایچون واوچنجی رکعتی جناب حقّك الوهیتین اثبات ایچون بونك ایله مخاطب
اولدقدن اخسام نمازینك وقتی ایدی دیور وایت اولنمشدر وهو البیاض الکائن فی
الافق بعد الحمرة وقالا هو الحمرة فیلدیه یفتی مغیب شفق دیدوکمز اول بر بیاض در که
افقده حمرتدن صکره واقع اولور امامین دیدیکمز مغیب شفق حمرت کندوسیدر حمرتدن صکره
اولان بیاض دکلدر دیلدیکه فتوی دخی بونك اوزرینه در شفقده علما اختلاف ایلمشلردر
ابو حنیفه دیدیکه هو البیاض فی الافق بعد الحمرة ابو بکر ومعاذ وانس وابن زبیر دخی
بوکه ذاهب اولمشلردر واامامین دیدیلرکه شفق حمرتدر دیو دخی ابو حنیفه دن روایت
اولنمش قولدر شافعی دخی بونی اخذ ایلمشدر وبو حدیث شریف ایله استدلال ایلمشلر قال
النبی علیه السلام الشفق هو الحمرة ابو حنیفه نك استدلالی ابو هریره روایت ایلدوکی

ایلدوکی حدیث شریفده رقال النبی علیه السلام آخر وقت المغرب اذا اسود الافق الشفق
هو الحمرة حدیث شریفی روایت ایلدیلر ابن عمر اوزرینه موقوفدر مالك موطاسنده ذکر
ایلمشدر که بو حدیث شریف بحث اولنمغه صالح دکلدر دیرلر بونده اختلاف صحابه وارد راختلاف
صحابه اولان حدیث ایله امیه عسك جائز دکلدر زیرا عدم قبوله دلیل اولمق احتمالی وارد
شیخ اسماعیل سواسی دیمشدر که ابو حنیفه نك روایت ایلدوکی مرفوع حدیث زیرا حدیث مرفوعك
ادراك روایت ایلدوکی موقوف اوزرینه مرجح اولدوغنی علم اصوله بیان مستغنی در لکن
اختلاف صحابه مرفوع وموقوفدن تاخیر ایدرفتوی امامین قولی اوزره در اهل لسان
بونك اوزرینه اتفاق ایلدکلری ایچون حتی نقل اولنور که امامین بو قولدن رجوع
ایلمشلر در ووقت العشاء والوتر من انتهاء وقت المغرب الی الفجر الثانی عشانك وقتی
دخی وترك وقتی مغریبك وقتك انتهاسندن فجر ثانیه دکین در فجر ثانی صبح صادق در
ابوهریره دن روایت اولندیکه ان النبی علیه السلام قال آخر وقت العشاء حین یطلع الفجر
تونتیلدیکه عشایی اول حضرت موسی قیلمشدر مدین دن جیقوب یولی صایع ایلدوکی
خبر ده خاتونی غمی وفرزندانی شر وبن غمی وعدوسی اولافرعونك غمی واولادت
غمی حق سبحانه وتعالی بو غملردن خلاص ایدوب وادی ایمنده نار ایلدکده درت
رکعت نماز قیلدیکه وقت عشا ایدی اکا تطوع بنه فرض اولدی ولاتقدیم الوتر علیها للترتیب
وترتقدیم اولنمار عشا اوزرینه ترتیب ایچون لاجل وجوب الترتیب دیمکدر برکمسنه
عشایی اونتسه وتری قیلسه اندنصکره عشایی قیلسه جائز اولور نهایت ترتیب ساقط
اولور بو ابو حنیفه قاتنده در زیرا وتر فرض عملی در امامین قاتنده جائز اولمار زیرا
ادراك قاتنده وترعشانك سنتی در وعشایه تابعدر قلمبنه وترك وقتی دخول ایلمن
سقوط ترتیب ایچون دکلدر عدم دخول وقت ایچون در وعن ومن لم یجد
شول کمسنه عشاوترك وقتی بولمسه لربعنی بر بلده ده اولسلر که شمس غروب ایلدوکی

کبی فجر طلوع ایلسه بلغار ولا اینجکبی لم یجبا علیه عشا ووتر اول لکسنه نک اوزرینه واجب
اولماز ویستحب الاسفار بالفجر فجری اسفار ایلمک بعضی بر مقدار متاخر قلمق مستحب قلنزی
قوله علیه السلام اسفروا بالفجر فانه اعظم للاجر یعنی بمک اداوه بر تیل اربعین آیة
او اکثر بر حیثیت ایله اسفار اولنه که فرق آیه کرعه بر تیل ایله اداسی ممکن اوله وباخود فرق
آیتدن زیادنک اداسی ممکن اوله ثم ان ظهر فساد الطهارة یمکنه الوضوء واعادته علی
الوجه المذکور آنده نصکره اکر طهارتنک فسادی ظاهر اولورسه اول جلسینه وضوء ممکن
اوله وغاری اعاده ایلیه ذکر اولنان وجه اوزره یعنی فرق آیه وباخود دخی زیاده اداایلمک
ممکن اوله قوله علیه السلام من صلی الفجر ومکث حتی تطلع الشمس فانما اعتق اربع رقبات
من ولد اسمعیل والابترد بظهر الصیف یارکونلرینک طهرینی تاخیر دخی مستحب اولور لحدیث
انس رضی الله عنه ان علیه السلام اذا کان الحر ابرد بالصلوة واذا کان البرد عجل ولحدیث ابوسعید
الخدری ان صلی الله علیه وسلم ابردوا بالظهر فان شدة الحر من فیح جهنم وتاخیر العصر مالم
یتغیر الشمس عصرک تاخیری دخی مستحب اولور ماداامکه شمسک لونی متغیر اولمیه والعشا
الی ثلث اللیل عشانک دخی تاخیری مستحب اولور ثلث لیلده قال علیه السلام لولا ان اشق علی
امتی لاخرت العشاء الی ثلث اللیل والوتر الی اخره لمن یثق بالانتباه دخی صلاة وتر آخر لیله
دکین تاخیر اولنمق مستحبدر شول لکسنه ایچونکه اویاغه اعتمادی اولمیه والا افضل النوم
اکراویاغه اعتمادی بوغیسه نوم دن اول اداایلیه قال النبی علیه السلام من خاف ان لایقوم
آخر اللیل فلیوتر اوله ومن طمع ان یقوم آخر اللیل فلیوتر آخر اللیل وتعجیل ظهر الدته تاخیر
کونلرینک ظهرینک دخی تعجیل مستحب اولور والمغرب قاش وبازکونلرینک مغربی تعجیل اولنمق
دخی مستحب اولور قال رسول الله صلی الله علیه وسلم لایزال امتی بخیر ما عجلوا المغرب واخروا
العشاء یوم الغیم عصر وعشانک تعجیلی دخی بولطلی کونده مستحب اولور وتاخیر غیرهما عشا
وعصردن غیر بسنده تاخیر اولنمق مستحب اولور زیرا تاخیرده قضایا ایله اداینده تردد

مرتبه وارد در تجلده صحت ابله فساد بینده تردد وارد در امدي بو تقدیر حبه تاخیر اولدر ومنع
عن الصلوة وسجدة التلاوة وصلاة الجنازة عند الطلوع والاستواء والغروب شمسك طلوع
واستواسي وغروبجه زمانده مصلي صلاتدن سجدهٔ تلاوتدن وصلاة جنازه دن منع اولندي عقبه
رضي الله عنه دن روايت اولندیکه نبي علیه السلام اوچ وقتده نماز قلمقدن وجنازه بي قبر قومقدن
نهي ایدردي وسجدهٔ تلاوتك مکروه اولدوغي کندن معنی صلاة اولدوغي ایچون در ذکرا
صلاتده بشرط اولان طهارت وستر عورت واستقبال قبله سجدهٔ تلاوتده دخي شرط در فتاواي
قاضي خانده مسطور در کہ طلوز وقتده نافله جائز دکلدر بري طلوع فجرده نصکره سنت فجرك
غیري نافله قلمق بري دخي فجرك فرضندن نصکره شمسك طلوعندن اول بري دخي صلاة عصردن
صکره تغیر شمسدن اول وبري دخي غروب شمسدن صکره مغربدن اول وبري دخي یوم جمعه ده
خطبه اوقونورکن وبري دخي جمعه کونی عند الاقامه وبري دخي بیرام نمازینك خطبه لري اوقونورکن
وبري دخي کسوف ایچون خطبه اوقونورکن نافله قلمقدر بو طلوز وقتده نافله قلمق جائز دکلدر نهي
اولان اوچ وقتك طلوع شمس واستوي وغروب وقتلري ایدي بونلردن غیردر بو طلوز
وقتلرده فایته نك قضاسي وصلاة جنازه وسجدهٔ تلاوت جائز اولور لکن مکروهدر
الا عصر یومه لا اولکونك عصري منع اولندي ومن التنفل ورکعتي الطواف بعد صلاة
الفجر والعصر صلاة فجر وصلات عصردن صکره طوافك ایکي رکعتدر ونافله نمازدن منع اولندي
قال علیه السلام لا صلاة بعد طلوع الفجر حتی تطلع وبعد العصر حتی تغرب لا عن قضاء فائته
وسجدهٔ تلاوة وصلاة جنازة قضاء فائته دن وسجدهٔ تلاوتدن وصلاة جنازه دن منع اولنمادن
وعن التنفل بعد طلوع الفجر بأکثر من سنته طلوع فجردن صکره فجرك سنتندن اکثر نافله دن دخي منع
اولندي قال علیه السلام لا صلاة بعد الصبح الا رکعتین وقبل المغرب مغربدن اول دخي نافله
منع اولندي ووقت الخطبة ایما کان خطبه وقتنده دخي نافله منع اولندي حرفتي خطبه اولور
اولسون کرك جمعه وعیدین وحج خطبه لري کرك خطبهٔ کسوف وخطبهٔ استسقا جمله سي بر در

وقبل صلاة العيد صلاة عيددن مقدم دخي تنفل منع اولندي كراهت مصلاده اولسون
كراهت غيري اولسون صحابه دن بوكا نهي وانكار وارد اولمش در روايت اولنور كه ابن مسعود
وحذيفه يوم فطرده ايكيسي قالقوب اماما مدن اول ناسي صلاتدن اولي منع ايدر لردي
در روايت اولنمشدر كه ان عليا خرج الى المصلى فراى قوما يصلون فقال ما هذا الصلوة
اللتي لم تكن تعرف فيها على عهد رسول الله صلى الله عليه وسلم فقيل له الانتهاهم فقال اكره
ان اكون الذي انهى عبدا اذا صلى وعن الجمع بين الصلاتين في وقت وقت واحده
ايكي صلاتك بيني جمعدن دخي منع اولندي سفر وحضر برابر در قوله تعالى ان
الصلوة كانت على المؤمنين كتابا موقوتا موقتا يمكدر جمع ايسه تغيير وقتدر فعلا جمع
جائز در اما وقتا جائز دكلدر صلاه ظهري آخر وقتده تاخير ايدوب وعصري اول وقتده
قيلوب ايكيسني بريرده قلمق جائز در اما شافعي خلاف ايدوب انك قائنده ظهر ايله عصري
سعرب ايله عشايي يا غمور ومرض وسفر عذر لري ايله جمع ايلمك جائز در الا بعرفه ومزدلفه
الا عرفده ومزدلفه ده دكل اويكيسني جمع ايلمك منع اولندي عرفده وقت ظهر ده عصر ايله معا
ادا اولنوب جمع اولور مزدلفده عشا وقتنده اخشام وعشا ادا اولنوب جمع اولنور ومن طهرت
في وقت عصر او عشاء صلهما فقط دخي شول حائض نكه حيض دن وقت عصرده ياخود وقت عشاده
طاهر اولسه آنجق ايكيسندن بريسني ادا ايدر امام شافعي خلاف ايدوب عصرده طاهر اولان ادا
ايدر زيرا انك قائنده ظهر ايله عصر ومغرب ايله عشا وقت واحد كبي در عذر ايله ايكي وقتي بريده
جمع اولور ومن هو اهل فرض قيه في اخر الوقت يقضيه لا من حاضت فيه شول يكسنه كه آخر وقتده
اهل فرض اولا اول يكسنه قضا ايدر اما آخر وقتده حايض اولان قضا ايلز منلا بر صبي بالغ ويا خود
بر كافر مسلم اولسه اول وقتدن آنجق تحريمه مقداري باقي قلسه اول وقتك فرضيتك قضاسي
آنك اوزرينه واجب اولور اما حايض اولا ويا نفسا اولا اوزرينه واجب اولماز زيرا سببيتده
اعتبار آخر وقتده در حنيفه قائنده شافعي قائنده اعتبار وقت اوله در صورت اولده

اولدوه قضا واجب اولور صورت ثانيده واجب اولماز

باب ٥ بوباب اذان

بيانندهدر اذان لغتده اعلام ديرلر كما قال الله تعالى واذان من الله ورسوله اي اعلام شرعده
اوقات مخصوصه ده اعلام مخصوصدن عبارتدر حضرت رسول صلى الله عليه وسلم مدينه
منوره يه كلدكده صلاتي كاه تاخير وكاه تعجيل ايدرلر ايدي صحابه كرين وقت صلاة بلمك
ايچون مشاوره ايلديلر بعضيسي ديديلركه بر بيراق نصب ايده لم اول بيراق نصب اولندقده
وقت صلاة ايدوكي معلوم اوله وكورنلر اعلام ايليه بعضيسي ديديكه چاك چلام
چان چالمغي نضارايه مخصوصدر ديوكريه كوردبلر بعضيسي ديديكه بوري چالنه يهود ديلر
مخصوصدر ديوانى دخى كريه كوردبلر بعضيسي ديديكه آتش يا قلسون مجوسيلره مخصوص
اولمغين اولدخى كريه كوردبلر مشاوره قرارداده اولدي صحابه كرين بعركسن اورينه كتدي
عبد الله ابن زيد الانصاري ديديكه يا نمتش ايدم بين النوم واليقظه كورمكه كوكدن برشخص نازل
اولدي اوزرنده يشل قفتان وار والنده ناقوصه شبيه برنسه وار ايدي ديدمكه النده
اولان شيئ بكا بيع ايدرميسين اول شخص بوكله نه اشلرسين ديدي بندخى صلاتمز زمانده
اعلام ايچون ضرب ايده رم ديدم بوندن خيرلي برشيئ دلالت ايده بيلي ديدكده بيورمك
ديوالحاح ايلدم اول شخص برسطل اوزرينه جيقوب قبليه استقبال ايدوب واذان اوقيوب
برمقدار مكث ايدوب بعده القوب اولكي كبي اذان ويروب آخرنده ايكي كره قد قامت
الصلوة ديدي بندخى حضرت رسول اكرم صلى الله عليه وسلمه كلوب بورؤيايي خبر
ويردم فقال عليه السلام رؤياي صدق اوحق بلالة القا ايله ديوامر ايلدي بندخي ايشتدوكم
كبي القا ايلدم وبلال مدينه ده برسطح اوزرينه جيقوب اذان ويردكن حضرت عمر
رضى الله عنه سعي ايدرك كلدي عبد الله كلان شخص بوكيجه بكا دخي كلدي لكن عبد الله
بندن مقدم حضرتة كلدي ديوبيوردي وروايت اولنديكه صحابه دن بدي كمسنه اوكيجه
اوبله دوش كورمشلردي ابو حفص محمد بن علي بوكار انكار ايلمشدر معالم دينده

اولاشئ رؤیا ایله ثابت اولدی دیمك تعمد در لكن حضرت رسول صلی الله علیه وسلم
اسری كیجه سی مسجد اقصایه وارد قلرنده انبیا علیهم السلام جمع اولدیغی برملك اذان وردی
واقامت ایلدی وانلر ایله رسول علیه السلام نماز قلدی ودخی دیمشدر كه حضرت جبرائیل
رسول علیه السلام ه اذانی كتورمشدر حتی كثیر بن مرة دیدیكه جبرائیل علیه السلام سماده
اذان اوقودی حضرت عمر رضی الله عنه اشتدی صكرر بلال اعلم ایدر سن نظر ایدوب غیرها
اذان فرایض خمسه ایچون مسنون اولدی فرایضدن غیری واجبا تدن صلاة عیدین وصلاة
وتر ایچون مسنون اولمدی كرجه صلاة وتر ابوحنیفه قاتنده فرض ایسه ده دخی وقت عشاده
ادا اولنمغله عشا اذان ایله اكتفا اولنور ولا یؤذن لها لصلاة وقتدن اول صلاة ایچون
اذان اوقنمق اوقنورسه وه قتنده اعاده اولنور خلافا لابی یوسف فی الفجر ابو یوسف
ایچون صلاة فجرده خلاف وارد لیلدن نصف اخیرده اذان اوقونسه اه عاده اولنماز
بنور مشلر ویؤذن للغایة ویقیم فاینه ایچون اذان واقامت اولنور زیرا حضرت رسول
اكرم صلی الله علیه وسلم لیلة تعریسده فجری قضا ایلدی اذان واقامت ایله بوقول اقامت ایله
اكتفایه شافعی یه جتدر شافعی ابكی خولك برندن لا یؤذن ولا یقیم دیمشدر استدلالا بی ابوبكر
حضرت رسول صلی الله علیه وسلم حندق قزاه سنده كفار شغلرنده دورت وقت صلاة
فوت اولمش ایدی اول درت وقتی اذان واقامتسز قضا ایلمشدر بزم ایچون دلیل
ابو یوسفدن رسول اكرمه اسناد ایله روایتده اول دورت وقتی قضا ایلدی اذان
واقامت ایله فصه نود ر لكن الفضل وكذا الاولی لا لاجل الفوائت فانه لدرك اولی ایچون
اذان واقامت اولنمق مسنون قلندی وخیر للبواقی فوائتك باقیلری ایچون مخیر
اولندی دیلرسه هر اذان وهر اقامت ایدر قضا بحسب الادا اولندوغی ایچون دیلرسه
آنجق قامت كتورر وكره ترككما للمسافر مسافر ایچون اذان واقامتك تركی مكروه
اولدی لقوله علیه السلام لاثنی ابی ملیكه اذا سافرتما اذنا واقیما ولیؤمكما اكبر

الكر كما سنا الا لمصلى في بيته في المصر شهره اوندا اولا مصلى ايجون اذان واقامتك
ترك مكروه قلمدي كقوله ابن مسعود اذان الحي يكفينا اي يكفينا للاذان والاقامة وفي رواية
يكفينا اذان الحي واقامته وندر بالها مسافر ومقيم ايجون اذان واقامت مندوب قلندي
مالك خلافنه ايدوب انك قاتلند صحراده واوندا بالكز نماز قلان مكسنه ايجون اذان واقامت
لازم دكلدر زيرا اذان واقامت اشعار جماعتدر بالكز اولدقدن خود جماعتلك بونمش
اولور لا للنساء ينسا ايجون اذان مندوب قلمدي وصفت الاذان معروفه اذانك صفتي
معروفه در اذان ده ورت كره الله اكبر در ايكي كره اشهد ان لا اله الا الله وايكي كره اشهد
ان محمدا الرسول الله در وايكي كره حي على الصلاه وايكي كره حي على الفلاح در والله اكبر الله
اكبر لا اله الا الله كلمه شريفه سيدر معنى اذان شريف الله اكبر اي الله اجل واعظم ديمكدر
يعني عمل دنياده مشغول اولدوغمز شيلردن اعظم واجلدر وبووقت شول وقتدر كه سكوك
اوزركن صلاتك عملى واجب اولمشدر امدي واجب اولانيه اشتغال ايدك اعمال
دنيايي موقوف ترك ايدك ديمكدر تكبيري تكرار ايلمك غفلتدن زياده تنبيه ايجون در زيرا
برشيي بيتكرر اولسه زياده بي تقرير ايدر اندن صكره شهادتي ذكر ايلدي بوكا اشارتدر كه مؤذن
اولدن اولانه مخالف سويلميوب بلكه انلره طاعت رب عزتده موافق سويليوب قلبلرنه
تقرير ايجون در آندن شهادت رسول اللهي ذكر ايدوب زيرا الله تعالى رسولنك ذكرني
عالي ايدوب واسمني اسمنه مقارن ايلدي كما قال الله تعالى ورفعنا لك ذكرك اندن
صكره حي على الصلاة يعني صلاتنه كلون ديوندا يدوب بووقت صلاة وقتدر ديمكدر
تكرار خود تقرير ايجون اولدوغي ذكر اولنمشدر اندن صكره حي على الفلاح ديوندا
ايدوب بونده وعد وارد رزنهار تكاسل ايلمكز اقبال ايدكز نجاتكز صلاتدندر ديمكدر
اندن صكره تكبيري ذكر ايدوب افتتاح واختتام جناب رب عزتك اسم شريفي ايله
بيلنسون ايجون در لا اله الا الله عباد تكري الله ايجون خالص قلك ديوندا در

امدي مؤمنلردن مركم اذاني بويلجه ايشدرسه طوبيلم وحسن مئاب فيزاد بعد فلاح اذان
الفجر الصلاة خير من النوم مرتين اذان فجر فلاحندن صكره زياده قيلنور ايكي كره الصلاة خير
من النوم كلاميني زيرا بلال رضي الله عنه صلاة فجر دن حجرهٔ عايشه كلوردي الصلاة يارسول الله
ديرايدي حضرت عايشه رسولنا نمدر ديو جواب ويروب بلال دخي الصلاة خير
من النوم ديو جواب ايلدكده حضرت عايشه بوكلامي حضرت حكايت ايلبوب حضرت
دخي بو استحسان ايدوب يابلال اجعله في اذانك ديو بيورمشلردر والاقامة مثله
فيراد بعد فلاحها قد قامت الصلاة مرتين اقامت دخي اذان مثلي درس ايكي كره قامت
الصلاة لفظلري اذانك فلاحندن صكره زياده قيلنور فيه اذانده ترسل
اولنور يعني بلا سرعة مهل اوزره اقنوب ويخدرفيها اقامتده سرعت اولنور ويكرر
الترجيع ترجيع مكروه اولور ترجيع شهادتيندن مؤذن صوتني اشغه ويوقاردو
ايتمكدر والتلحين التفعيل من اللحن تلحين دخي مكروه اولور تلحين تغني معناسنه در
يعني تحسين صوت ايحون كلماتك حروفني تغيير ايدوب مدايتمه جك يرده قصر ايلمك در
ويستقبل بهما القبلة اذان واقامتده مؤذن قبله يه استقبال ايليه زيرا الله تعالى يه ذكر وثنا
اوزره اولوب وحدانيتنه شهادت ودخي نبي عليه السلام اوزرينه رسالت ايله شهادت محلي
در لاجرم اولان بودركه قبله فرشواوله وبحول وجهه يمنه ويسره عند حي على الصلوة وحي على الفلاح
مؤذن وجهني صاغه وصوله دونوره حتى على الصلاة وحي على الفلاح ديدوكي حينده اذني
استماع ايدنلره لائق در كه مؤذن حي على الصلاة وحي على الفلاح ديدوكده لاحول ولاقوة الا بالله
كان ومالم يشأ لم يكن وماقدر سيكون ديه وبستديرفي موضعه ان لم يفد التحويل وامتحاده و
ايكي پاشنه دونمك فائده ويرمز ايسه اذان ويرمه جك يرده آرد دونوب اذان اوقويه والمتكلم
في اثنائهما اذان واقامت اراسنده تكلم ايتميه ويجلس بينهما اذان واقامت بدننده اونوره لعوده
عليه السلام وجعل بين اذانك واقامتك قدر مايفرغ الاكل من اكله الا في المغرب فيفضل

فيفصل بسكتة الاصلاة مويه او تويه پس بر سكتة ايله فصل ايليه جزوي فصله اتفاق
اولنمشدر نهايت مقداردة اختلاف اولنمشدر ابو حنيفه قاتنده ايكيسنك بينى سكتة
ايله فصل ايلمك مستحبدر اوج قيصه ايت وياخود براو زون آيت قرائت اتمك ايله جلا مقداري
وياخود اوچ آدم مقداري سكتة اولنه بعده اقامت اولنه وفلا بجلسة حقيقه ديديلركه
جلسة حقيقه لازمدر ايكي خطبه مابينده اوتورلدوغي مقداري واستحسن المتاخرون التثويب
في كل صلاة متاخرون تثويبي مستحسن كورمشلردر هر صلاته تثويب اعلامهم بعد الاعلام
يعني اذاني استماع ايمينلرة وقت نماز وياخود الصلاة ديو تنبيه ايتمكدن عبارتدر ويؤذن
ويقيم على طهر مؤذن اوقيه واقامت ايليه طهارت اوزره زيرا ذكر الله در قرائت قرآن
كبي طهارت مستحبدر وجاز اذان المحدث آبدتسز مكسه اذاني جائز اولور مقصوده
حاصل اولدوغي ايچون مكروه دكلدر وبنلمشدركه مكروه در زيرا كندوسي اجابت ايلدوكي
شيئه دعوت قوله تعالى أتأمرون الناس بالبر وتنسون انفسكم خطاب نك تحتنده داخل
اولور وكره اقامته محدثك اقامت مكروه اولدي واذان الجنب جنبك اذاني دخي
مكروه اولدي ويعاد اكر جنب اذان اوقيه دي ايسه اعاده اولنور كاذان المرئة والمجنون
والسكران مرئك ومجنونك وسكرانك اذاني اعاده اولندوغي كبي زيرا مراهقك صوتي
دخي عورتدر ومجنون وسكران خود سويلدكلري بلمز لر بونلردن غيري معتوهك
اذاني دخي اعاده اولنمق كركدر ظاهر روايت اوزره امّا طاهر روايتدن غيريدن اعاده
اولنماز ديمش ولا تعاد الاقامة اقامت اعاده اولنماز زيرا اقامتك تكراري مقيد دكلدر
بلكه مشروع دكلدر وبه يستحب كون المؤذن عالما بالسنة والا اقامت مؤذنك سنّت
واقامه واوقاته عالم اولمسي مستحب اولدي لقوله عليه السلام يؤذن لكم خياركم وفي
الفائق قال عمر لو اطيق الاذان مع الخليفة لاذنت يعني مع الخلافة وقد اذن رسول الله
واقام في بعض الاوقات حتى روي عن عقبة بن عامر قال كنت رسول الله في سفر فلما

زالت الشمس اذن و اقام و صلی الظهر و کره اذان الفاسق و الصبی و القاعد ه فاسق
و صبی و قاعدك اذانی مکروه قلندی اذان فاسق و صبینك مکروه او لمسنه حدیث شریفکم
یؤذن لکم خیارکم دلیل قویدر اذان قاعدك مکروه او لمسی مقصود اولان اعلامدر
حلالی اولدوغی لحوق در لاذان العبد و الاعمی و الاعرابی و ولد الزنا عبد و اعمی و
اعرابی و ولد زنانك اذانی مکروه او لمدی مقصود اولان اعلام ابدی حاصل
اولدی و اذا قال حی علی الصلاة قام الامام و الجماعة فجان مؤذن حی علی الصلاة
دیسه امام و جماعت قائم اولور و اذا قال قد قامت الصلاة سرعو فجن مؤذن
قد قامت الصلاة دیسه نمازه شروع ایلیه لر مؤذنی تکذیب ایلمك اجحوفه وان کان
الامام غایبا و هو المؤذن لا یقومون حتی یحضر اکر امام غائب اولسه و یاخود
مؤذن اولان امام اولسه جماعت قائم اولیه لر امام حاضر اولمیجه اکر امام
طشره ده بولنوب جماعة قارشدقده جماعت قیام ایده لر دینلمشدر هر قنقی
صفه داخل اولورسه اول صف قیام ایلسون قوله علیه السلام لا تقوموا حتی ترونی
قمت من مقامی

باب صلاتن شرطلری بیاننده در شروط

شرطلك جمع دیدر انك سکونی ایله امّا اشراط شرطلك جمع دیدر انك فتحی ایله کم علامت
معناسنه در اصطلاحده شرط شتول شیدر کم اول شیئك وجودی او زرینه شیئ آخر توقف
ایلمیه امّا کندوسی اول شیئ داخل اولمیه بوندن مراد صحتك شرطیدر یوخسه وجودك
شرطی دکلدر شرط مشرطدن مقدم ایدوکی بیّن در حق صاحب هدایه باب الشروط
اللتی یتقدمها دیو تصریح ایلمشدر صاحب عنایه دیرکم یتقدمها قولی شروطك صفت
مؤکده سی در ممیّزی دکلدر امدی تقدم ایلمین شرطدن اولمامش اولور امدی شرط
نفسنده اوچ نوعدر بری شرط عقلیه در الم ولدنك حیوة ایله وجودی کبی
و بری دینی جعلیه در کم عبادتی شرط قیلالر امّا نفسنده شرط دکلدر دخول

دخول داره تعلق ايله وقوع طلاق كبي بري دخي شرعيه در كم صلاة كبي طهارت كبي
ايله بوندن مراد اولان صلاة مختصه اولان شروط شرعيه در وجائز در كه صلاة تقدم اعلى
شروط صلاتدن احتراز اولة قعده اخيره كبي زيراد بنلم شد ركه قعده اخيره فرضدر
ركن اصليدر بلكه صلاتدن خروجه شرطدر تحريمه دخولة شرط اولدوغي كبي هو طهارة
بدن المصلي من حدث وخبث وثوبه ومكانه صلاتك شرطلري مصليدنك حدثدن وخبثدن
بدني پاك اولمقدر ولباسي ونمازقيلاجق مكان خبثدن پاك اولمقدر حدثدن طهارتة
دليل قوله تعالى وان كنتم جنبا فاطهروا واخبثدن طهارتة دليل قوله تعالى وثيابك فطهر
وقوله عليه السلام اغسلي عنك الدم وصلي وستر عون ربه شروطدك بري دخي مصلي
عورتني ستر ايلمكدر ستر عورة دليل قوله عليه السلام تعالى خذوا زينتكم عند كل مسجد
دراي شيايكم عند كل صلاة اوطواف ستر عورت صلاة ايچون در ناس ايچون دكلدر اكر ياس ايچون
اولسه ايدي عند دخول الاسواق وياخود عند الجمع بيورليوردي خذوا زينتكم قول بزدخي اطلاق
اسم المحال على المحل وعند كل مسجد قولي اطلاق اسم قولي المحال على المحال قبيلندن در اكر دينلورسه
ابن عباسدن روايت اولنمشدر وآية كريمه طواف حقنده نازل اولدي صلاة حقنده نازل اولمشدر
او لدي اولدي حق صلاتده ستر عورتك وجوبنه نجه حجت اولور جواب ويرليور كه اعتبار
عموم لفظه در خصوص سببه دكلدر بوندن ايسه عند كل مسجد بيورلدي عموم اولمق بري
دخي مسجد حرامدر واستقبال القبلة قبليه توجه دخي صلاتك شرطلندندر شروط اولدوغنه
دليل قوله تعالى فولوا وجوهكم شطره اي شطر المسجد الحرام ظهريه در بعض عارفيندن منقولدر
كه عبشرك قبله سي كعبه اهل سمانك قبله سي بيت معمور كروبيلك قبله سي كرسي حملة عرشك
قبله سي عرشدر وجمله نك مطلوبي وجه الله در والنية شرطك بري دخي نيتدر شرط اولدوغنه
دليل قوله عليه السلام انما الاعمال بالنيات اي حكم الاعمال زيرا صلوة قيام وقعده عادت وعبادت
بيننده تردد واردر الله تميز ايدر تميز اولمازا لا نيت ايله اولور وعورت الرجل من تحت سرته

الی تحت رکبته رجلك عورتی یعنی همه عورت پری کوبکنك التندن دیز لرینك آلتنه
وارنجیه دکین در والامة مثله مع زیادة بطنها وظهرها جاریه دخی رجل کبیه در قارنی
وارقسی در زیاده سیله یعنی امه ده رجلدن زیاده عورت پری قارنی وارقسی در وسائر
اعضاده رجل الیله برابر در مدبر وام ولد ومکاتبه دخی امه کبیه در حضرت عمر رضی الله عنه
خمار اورتمش برجاریه یه راست کلدکده الق عنك الخمار یاد فار انتشبهن بالحرایر
دیوب دیر الیله ضرب ایدوب منع بیور مشدر وجمیع بدن الحر عورة الا وجهها وکفیها
وقدمیها حرّ دنك جمله بدی عورتدر الایوزی وایکی الیاسی وایکی ایقلری عورت
دکلدر وجهی استثنا نه سبب بعض احیانده کال احتیاج ایچون شهادت کبی ومحاکمه کبی
اللری استثنا یه علت احوالك ظهوری الیله ضرورت الدوغی ایچوندر مادامکه الله
مکشوف اولمیه قدمین قدمین استثنا سندن مراد مثنی ده ضرورت واحتیاج ایچوندر
خصوصاً فقرادن اولمه وکشف ربع عضو هو عورة ربع عضوك کشفی دخی عورتدر
یمنع کالبطن والفخذ والساق وشعر النازل وذکره بمفرد والانثیین وحدها وخلقة الدبر
بلفردها ربع عضوك کشفی جوار صلاتی منع ایدر قارن کبی وایلق کبی وعورتك بالدری
کبی وعورتلرك باشندن نازل اولان صاچ کبی وبالکرذکر کبی وحایه لرك ایکیسی بر عضو
اولمسی کبی وبالکز بر خلقسی کبی وعند ابی یوسف انما یمنع انکشاف الاکثر وفی النصف
عنه روایتان ابو یوسف فاتن عضوك اکثرینك انکشافی منع ایدر ونصفك انکشافی
ابو یوسفدن ایکی روایت وارد رائمه مز انکشاف عورتك قلیلی قلیلی معفو اولوب
کثیری معفو اولدوغنه اتفاق ایلمشلر در اما قلت وکثرتدن اختلاف ایلمشلر در
ابو حنیفه ومحمد دیدیلر که ربع کثیر در ربعك مادونی قلیل در زرا ربع کمال مصروشتاب
وکمال مقامنه موضع کثیرده قائم اولمشدر ابو یوسف دیر که نصفك مادونی قلیل در
زرا بر شی کثرت الیله وصف تلنور که انك مقابلی اقل اولور زر قلیل وکثیر اسماء

مقابله دندر ونصف دینه امام ابو یوسف بر روایتده منع ایدر زیرا نصف حد قلتدن
چقمش در روایتده باجواز صلاتی منع ایلمز حد کثرته دال اولمامشدر وعادم مایزیل
النجاسة یصلی معها ولا یعید نجاستی ازاله ایدر شئ بولمیان کمسنه اول نجاست ایله نمازی
ادا ایدر واعاده ایلمز لفظ ماصوبه ومایع اولان مستاول اولور ولو وجد ثوبا رابعه
طاهر وصلی عریانا لا یخرنه اگر یصلی ربعی طاهر ثوب بولسه وعریانا قلسه کفایت ایلمز اول
ثوب ایله ادا ایلمک لازمدر وفی ظهر اقل من ربعه مخیر در یعدن اظهر اقل طاهر اولا ثوبده
مصلی مخیر در دیلرسه اول ثوب ایله ادا ایدر دیلرسه عریانا ادا ایدر بونلردن هریری حال
احتیارده جوازی صلاتی منع ایدر حق مقداردہ برابر دوا ولدقلری ایچون زیرا انکشاف
قلیل معفودر وبونلرك کثرتلری ما نعدر اویله اولیجق بنیلرنن ما نعیتده من غیر رجحان
برابرلك اولدی ایسه مصلی استدوکی اختیار ایدر والافضل الصلاة به افضل اولا
اول ثوب ایله نمازی قلمقدر وعند محمد یلزم امام محمد قاتنده اول ثوب ایله نماز قلمق
لازمدر زیرا ثوب نجس ایله نماز قلرسه برفرظ ترك ایلمش اولور کہ طہارت ثوبدر عریانا
قلارسه بنجه فرایض ترك ایلمش اولور ستر عورت وقیام ورکوع وسجود کبی وان لم یجد
ما یستر عورته فصلی قائما برکوع وسجود جاز والافضل ان یصلی قاعدا بایماء اگر مصلی
عورتنی ستر ایده جك شئ بولمازایسه رکوع وجدوی ایله قائما قلسون جائزدر
افضل اولان ایما ایله قاعدا قلمقدر زیرا اصحاب نبی علیه السلام بویلیجه استلمشدر
وستر عورتك خلفی یوقدر ایما ایسه ارکانده خلفدر خلفی اولان اولمیان ایچون ترك
اولنور برد نجس بونك ایچونکه قیام ورکوع وسجود صلاة ایچون واجبدر ستر عورت ایسه
هم صلاة وهم ناس ایچون واجبدر ایکی حق ایچون واجب اولانی اختیار ایلمك افضلدر
وقبله من بمکة عین الکعبة مکلفدہ اولان کمسنه نك قبله سی عین کعبه در حتی پرسکی اوزره
نماز قلسه دیوارینی قالدرسلر انك استقبالی سطح کعبه اولمق لایقدر ومن بعد جهتها

شول مكسنه كه كعبه دن بعيد اولمه انك كعبه سي جهت كعبه در بو جهتدن صلاتي جائز اولور

وان جهلها ولم يجد من يسئله عنها تحرى وصلى اگر مصلي كعبه يلمسه و بر مكسنه دخي تلبسه كه
قبله دن سئوال ايلمه اول مكسنه تحري ايدر و نمازي قبلادر زيرا اصحاب كرين رضوان الله تعالى عليهم
اجمعين تحري ايدرلر و نمازلرين قبلادرلر ايدي و حضرت رسول صلى الله عليه وسلم انكار
ايلميوب ودخي زهي الهندي تحفيسنده مسطوردر كه برادم برصحراده قبله كندوينه شبهه لي اولسه
ايكي ادم قبله بولدر ديو خبر ويرسه لكن كندولرده دخي مسافر اولوب قبله يلمسه لر و مصلي نك
كندو تحريسي انلرك حلافي اولسه اول ايكيسينك قولنه التفات اتميوب كندي اجتهادي اوزره
عمل ايلمه غيرك اجتهادي ايله كندو اجتهادني ترك ايلمه فان علم بخطائه بعد صلاته
لا يعيد اگر مصلي قبله يه خطاسي صلاتده فضكره بلسه اعاده ايلمز امام شافعي ديركه
اعاده ايدر شوشئ ايلمشلر بر مكسنه بري نجس و بري طاهر ايكي ثوبدن تحري ايدوب تحري تحريسي
اوزره بريله اداء صلاة ايلمش صكره كندوده يقين حاصل اولمش كه قيلدوغي قفتان نجس
ايمش اتفاقاً اعاده ايدر بوكا قياس فاسد در زيرا اول مكسنه ثوب طاهر ايله صلاة مأمور

مأمور در بزم مسئلۀ مزاکا مخالف در اشتباه قتنده قبله مزجهت تحریز در قوله تعالی
فاینما تولوا فثم وجه الله وان علم به فیها استدار وبی اکر خطایی بلسه یعنی قبله خطا ایدوکنی
بلسه صلاتده ایکن دونر وبنا ایدر استدابه دلیل قوی عن عمر رضی الله عنهما بینما الناس
فی صلاة الصبح اذ جاءهم آت فقال ان رسول الله صلی الله علیه وسلم قال انزل علیه اللیلة قران
وقد امران یستقبل الکعبة فاستقبلوها وکانت وجوههم الی الشام فاستداروا الی الکعبة
وکذا ان تحول رأیه بینه حکم سابقه کبیدر اکر مصلی نك رأیی بعد الصلاة تحول ایدرسه
اعاده ایلمز زیرا ستبدل اجتهاد منسخ نص کبیدر ماضیده طاهر اولمیوب مستقبلده ظاهر
اولور وان شرع بلا تحر لا یجوز وان اصاب اکر تحریسز صلاته شروع ایلسه جائز
اولمز اکر قبله اصابت دخی ایدرسه زیرا مشتبه اولان قبله جهت تحریدر دیلدیکه اجتهاد
سز نماز قلسه صلاتی جائز اولماز حتی ابو حنیفه دن روایت اولندیکه دیمیش استحسانا
ایلدوکی ایچون اکفا اولنور وبر کسنه دخی قصد قبله دن غیریه توجه ایلسه لکن قبله سی
کعبه یه موافق دوشسه ابو حنیفه دیرکه اول کسنه کافر اولمشدر ابو یوسف دیرکه
صلاتی جائز اولور فقیه ابو اللیث درکه قول امام اعظم حضرتلرینکدر وعند ابی یوسف ان اصابت
جازت امام ابو یوسف قاعده اکر فیله اصابت ایدرسه صلاتی جائز اولور
وان تحری قوم جهات وجعلوا حال امامهم جازت صلاة من لم ینقدمه اکر بر قوم
قرانولق کیجه ده جهات الجوف تحری ایلسلر واما مارینك حالنی بلمسلر جائز اولور
شول کسنه نك صلاتیکه امامه تقدم ایلمشدر جهت تحریی بولنمدوغی ایچون
دخی مانع اولمدوغی ایچوندر مانع له تقدمدر اکر بعضیسنك آرقه سی امامك ارقسنه
کلورسه جائز در بوقده سائلك سؤالی وارد اولورکه اکر جماعت حال امامی بلمك
لیلة مظلمه ده ایسه صلاة لیل جهریه در امامه جانبنده اولدوغی صوتندن معلوم
اولور کوندز ایسه یومیته اولمق محالدر احتمال جواب ویریلورکه جائز در که صلاة

قضا اولیسه و یا خود امام جهری اوقشی اوله احتمال درکه اوکلرنده اولدوغی
معلوم اوله لکن نوجهری جهری معلوم اولمیه و یا خود نهارده اولان برقرا کولیق
مغاره ده اوله و یا خود کسوف شمس واقع اولمش اوله بر وجهله که کوندوز لیله
مظلمیه مشابه اوله زیرا نوار بحدی ارمنه ماظنیه ده واقع اولمشدر بوجوابدرکه
جمله سی احتمالا ندر بخلاف من تقدمه شول منکه بونک خلافیدرکه امامه تقدیم
ایلمشدر او علم حاله وخالفه یا خود امامک حالنی بلدی وآکا مخالف ایلدی
انک دخی نمازی فاسد اولور زیرا امامک خطا اوزره اولدوغنه معتقد
اولمشدر و قبلة الخایف جهته قدرته قورقوسی اولان کسنه نک قبله سی کندوگ
قدرنی اولان جهتدر خایف اولان اکرعدودن و اکر اصلاندن و اکر غرقدن
و اکر خرسوزدن ایسه برابر در و یوصل قصد قلبه الصلاة بتحریمتها مصلی
مصلی قبلتک قصد بنی صلاة اولانشدره اول صلاتک تحریمه سی ایله یعنی نیتی
تکبیر افتتاحه مقارن ایلیه بلافصل بزم قائمزده نیت مقارن اولمیوب تحریمه
اوزرینه مقدم دخی اولورسه جائزدر مابینده صلاة منافی برشئ بولنمازایسه
اکل و شرب کبی فران بزده شرط دکلدر شافعی قائلدر فران شرطدر وضم التلفظ
الی القصد افضل ودخی بلفظی قصده ضم افضلدر نیت سزذکر باللسان اجماعی
اعتباریوقدر زیرا اول کلامدر نیت دکلدر اکر ایکیسنی جمع ایدرسه افضل
اولانی اشلمش اولور و یکفی مطلق النیة للنفل والسنة والتراویح فی الصحیح
نفل وسنت وتراویح ایچون مطلق نیت کفایت ایدر صحیح اولان قول بودر
فی الصحیح فولی سنت وتراویحه راجعدر وشول شیئ بن احتمال درکه بعض
کسنه لر سنتدن نیتدن لابد دیدیلر فوبیت ان اصلی سنة الرسول والتراویح
دیمك لازمدر وجه صحیح بودرکه سنن وتراویح اصلده نوافلدر مطلق نیت کفایت

كفايت ايدر وللفرض شرط تعيينه كالعصر مثلا فرض الجون تعيين اولمق شرط قلندي
مثلا عصر كبي كه نويت ان اصلي عصر اليوم ديمك لازمدر نويت الفرض ديمك كفايت
ايلمز زيرا فرضلرك اختلافي اولوب تميز ايلمك لازمدر والمقتدي ينوى المتابعة
مقتدي امامه متابعة نيت ايدر فرضه نيت ايلدوكي كبي يعني نويت عصر اليوم متابعا
او مقتديا بالامام بعض مشايخدن منقولدر بركسنه جمعه وعيده نيت ايلسه امامه
اقتدا نيت ايلمسه جائزدر زيرا بوايكسي امامسز اولماز ذاهدين مسطوردر كه بركسنه
امامه اقتدا ايلسه امامه بلمسه زيد مدرس بوخصه عمر مبدر صحيح درامازبده اقتدا ايلسه امام
عمرو اولسه جائز اولماز زيرا اقتدا ايدوكي نمازي قلمامش اولور وللجنازة ينوى
الصلاة لله تعالى والدعا للميت جنازه نمازنده صلاتي لله ايچون دعاي ميت ايچون
نيت ايلمه

باب ٥

بوباب صلاتك صفتي بيانندر صفت وصف ايكسي
لفاظ مترادفاندر اهل لغت قائلدر صفت اولان هاوآودن عوضدر وعدة كبي
يزم اصحابمزدن متكلمين قائلدر وصف واصفك كلامندر صفت موصوفك ذاتيله قائم برمعنادر
بوندن صفت ايله مراد اولان صلاة ايچون اركان وعوارضدن حاصل اولان هيئت دراكدر بنلرده
كه صفت عرضدر وصلاة دخي عرضدر عرض ايله عرض خود قائم اولمق جائزدر كلدر صفة
الصلاة ديمك نجه صحيح اولور جواب ويريلور كه قيام عرض بالعرض جائز اولمسي تسليم
زيرا عرض بعض كسنلرجه قيامي تجويز ايلمشلر سرعة الحركة ويطوها قولنك صحتي دليل
ايله اكر تسليم اولنورسه قيام عرض بالعرض جائز اولميه لكن صف الصلاة اول بابده اولدوغنه
اولنماز زيرا احكام شرعيه ده حكم جواهر وارد رپس بو اجلدن صحت وفساد وبطلان
وقبح وحسن وجواز ووجوب وفسخ وافاله صفتلري ايله متصف اولور فرضها التحريمه
صلاتك فرضي تحريمه در تكبيرافتتاح الله اكبر در دخي الله اكبر مقامنه قائم اللهك تعظيمي
مشعر اولان الله جل الله اعظم كبي باخود الرحمن اكبر يا خود تسبيح ايله سبحان الله

یاخود تهلیل ایله لا الٰه الا الله کبیر تحریمه دیمك کذودن اول اولان اشیاء مباحی حرام
ایدر دیمکدر سائر تکبیرات بویله دکلدر تحریمه ده اولان تاتاء انتقالدر وصفیتدن اسمیتیه
انتقال ایلدوکی ایچون وهی شرط عندنا تحریمه شرطدر نرم قائمزده شرط اولوب رکن اولمدوغنه
دلیل قوله تعالی وذکر اسم ربه فصلی شافعی قائمزده رکندر زیرا صلاته شروع تحریمه ایله اولور
پس امدی برشئ شروع اول شیئك جزؤ اولی اولور بویله اولیجون رکن اولور زیرا رکنسه اما مدن
اول الله اکبر دیسه باطل اولور شرط بویله در بو مسئله نك خلافنك فائده سی بودر که
نافله تحریمهٔ فرض اوزرینه بنا ایلمك جائزدر فرضك اتمامدن صکره نافله یه ابتدادن
تحریمه سز امام شافعی قائمزده جائزدکلدر زیرا رکندر و فرضك رکنی ایسه نافله نك رکنی
اولمازنرم قائمزده جائزدر زیرا فرضك شروطی نافله نك شرطی اولمق جائزدر برکمسنه
فرض ایچون آبدست آلسه آنك ایله نافله قیلار نافله ایچون آبدست آلسه فرض قیلار والقیام
قیام دخی فرضدر فرضیتنه دلیل قوله تعالی وقوموا لله قانتین ای مطیعین وخاشعین
ابن عمردن روایت اولنور که قنوت صلاتده طول قیامدر قیامدن مراد قیام فی الصلاة
والقراءة قرأت دخی فرضدر فرضیتنه دلیل قوله تعالی فاقرؤا ما تیسر من القرآن بو آیه کریمه
صلاة ایچون نازل اولمشدر خارج صلاتده قرأت واجب دکلدر داخلنده بالاجماع واجبدر
والرکوع والسجود رکوع وسجود دخی فرضدر فرضیتنه دلیل قوله تعالی وارکعوا واسجدوا
والقعدة الاخیرة قدر التشهد تشهد قرائی مقداری قعدهٔ اخیره اولور مقدار دخی فرضدر حدیث
شریف ایله ثابت اولمشدر عبده ورسوله یه دکین قرأت اولندقده صلاتی تمام اولور حتی مقتدی
قبل الامام فراغت ایلسه وباخود تکلم ایله صلاتی تمام اولور لان النبی علیه السلام اخذ
بید عبد الله بن مسعود رضی الله عنه وعلمه التشهد الی قوله واشهد ان محمدا عبده ورسوله
ثم قال اذا فعلت هذا او قلت هذا فقد قضیت صلاتك ان شئت ان تقوم فقم وان شئت
ان تقعد فاقعد حضر رسول الله صلی الله علیه وسلم تشهد تعلیق ایلدی وشول شئی که

كه فرض اكلك تمام اولور اول دخي فرضدر امام ابوحنيفه وامام ابو يوسف قاتنده تشهد
مقداري اوتورمق فرضدر اما قرائي فرض دكلدر وهي اركان قرأه وركوع وسجود وقعدهٔ
اخيره اركاندر زيلعي وغيريسي قعدهٔ اخيره فرضدر ركن دكلدر ديمشلردر والخروج
بصنعه فرض مصلي نك صنعي ايله نمازدن خروجي دخي فرضدر ابو حنيفه قاتنده
خلافالهما اما بين خلاف ايدوب خروج بصنعه فرض دكلدر ديرلر آز اولور كه خروج
معصيت اولور اول معصيت فرضيت ايله وصف اولمق جائزدكلدر زيرا حديث ابن مسعود
تشهد تعليم اولندقده اذا قلت هذا او قلت فقد تمت صلاتك بورمش ايدي خروج صلاتك
ضدي اولدي پس امدي صلاتدن اولماز ابوحنيفه حضرتلري ديركه صلاة ايجون محرمه
وتحليله وارد رامدي اندن خروج ممكن دكلدر الاصنع ايله درسنه كم صنعله داخل اولندي
حق اداء صلاة اخري ممكن دكلدر الاخروج ايله اولور هرشيء كه فرضه موصلدر اولدخي
فرضدر وواجبها صلاتك واجبي قراة الفاتحة فاتحهٔ شريف اوقومقدر فاتحهٔ ترك ايله
نمازي فاسد اولماز زيرا ابوحنيفه قاتنده ترك واجب ايله صلاتك فسادي لازم كلمز شافعي
قاتنده فرضدر برحرفي ترك اولنسه صلاة فاسد اولور شافعيك فرضيتنه دليل قال النبي عليه
السلام لاصلاة الا بفاتحة الكتاب بزم دليلمز قوله تعالى فاقرؤا ما تيسر من القرآن
نفس شريفده هرقدر آيت اوسورسه آيت اوقنورسه جائزدر شافعيك دليلي خبر واحد
خبر واحد ايله خود زيادة على النص جائزدكلدر وضم سوره ضم سوره دخي واجبدر
ابوحنيفه قاتنده اوچ آيت دخي قرائت ايدرسه اداء واجب ايلمش اولور مالك قاتنده
فرضدر شافعي قاتنده مستحبدر وتعين الفاتحة في الاوليين ايكي اولكي ركعتلرده
تعين قرائت دخي واجبدر شافعي دركه جمله سنده قرائت فرضدر قوله عليه السلام
لاصلاة الا بالقرائت زيرا هر ركعت صلاتدر بويله اولدوغي اجلدن برمكسه نماز فلمامه
بمين ايلسه بر ركعت اقتدا حانث اولور شافعي قاتنده بزم دليلمز قوله عليه السلام

القراءة في الاوليين قراءة في الاخيرين حديث شريفدر شافعينك روايت ايتدوكي
حديث شرعده معهوده اولان صلوة اوزرينه محمول در كه اوّل صلاة معهودة ايكي
ركعتدر بركسنه نماز قيلميايم ديو يمين ايلسه بزم قائمزده حائث اولماز ماداميكه ايكي
ركعتي اداايلميه اكر ايكي اولكين قرائتي ترك ايلسه وآخرلي ايكي ركعتده اداايلسه صلاتي
جائز اولور لكن سهو سجده لازم كلور مالك فاتنده اوچ ركعتده قرائت فرضدر اكثر
ايجون حكم كل اولدوغي ايجون امام فرديدكه بر ركعتده قرائت فرضدر زيرا فعلده امر
تكراري اقتضا ايلمز ابو حنيفه طرفندن دينلور كه ركعت ثانيه اول كبيدر چونكه شفع
اوّلك ركعت اولي سنده قرائت فرض اولدي ثانيده دخي فرض اولدي امّا شفع ثاني
اولكي كبي دكلدر زيرا سفر ايله سقوطي محققدر و رعايت الترتيب في فعل مكرر فعل
مكرر ده ترتيب رعايتيله دخي واجبدر ركعت واحده ده سجده كبي بر كسنه بر سجده دن
صكره قيام ايلسه و قيامده ايكن سجدهٔ ثانيهٔ تذكر ايلسه في الحال قضا ايدر و قيامي
حينه معتبر در معلوم اولا كه تحقيقاً صلاتده واقع اولان اركان شوندن خالي دكل
دركه يا افعال جنسندن اوله و ياخود اقوال جنسندن اوله افعال جنسندن اولورسه
اولدخي شوندن خالي دكل دركه هر ركعتده متكرر اوله و ياخود متكرر اولميه اكر متكرر
اولورسه ترتيبه واجب اولور حتي قصداً ترك ايدرسه آثم اولور و اكر ناسياً ترك ايدرسه
سهو سجده لازم كلور ثانيكه هر ركعتده متكرر اولميايدر ترتيبانده فرضدر عامداً و ساهياً
ترك ايدرسه صلاتي فاسد اولور اكر افعال جنسندن اولورسه قرائت كبي ترتيب واجبدر
اكر قرائتدن اوّل ركوع ايلسه اكر عامداً ايسه عائم اولور اكر ساهياً ايسه سجدهٔ سهو لازم كلور
وتعديل الاركان تعديل اركان دخي واجبدر وعند ابي يوسف فرض ابو يوسف فاتنده
تعديل اركان فرضدر ابو يوسفك دليلي حبيب اكرم صلي الله عليه وسلم براعرابي في خروس
منقاري ايله دانه ديو شرر كبي صلاتنده سجده ايدركورد كده قم صلي فانك لم تصلي قول

قول تشریفیدر تعدیل ارکان رکوعدن صکره قیام و سجدتین بینده فعود ایله برمقدار قراردر
رکوعدن صکره قائم اولمغه قومه تسمیه ایدرلر ایکی سجده مابینده اولان جلسه دیرلر
و ابو یوسف قاتنده طمانینت برتسبیح قرائتی مقداریدر بو قول بنا فعینکدرکه والقعود
الاول قعود اولی دخی واجبدر وزفر قاتنده نافله نك رباعی اولانده فرضدر زخیره ده
مذکوردرکه قعدهٔ اولی سنتدر وثانیسی فرضدر والتشهدان ایکی تشهد قرائتی دخی واجبدر
هدایه ده قعدهٔ اولیده سنت ثانیه ده واجبدر دیمش امام مصنف اول ثانی نیه بی اعتبار
ایله مذهب ایکیسنده دخی واجبدر دیو تشهدان لفظی ایله تصریح ایلدی ولفظ السلام
لفظ سلام دخی واجبدر یعنی سلام علیکم ورحمة الله دیمك دخی وجبدر شافعی قاتنده
فرضدر دلیلی قوله علیه السلام تحلیلها التسلیم بزم دلیلمز انه علیه السلام قال اذا قعد
الامام فی آخر صلاته ثم احدث قبل ان یسلم فقد تمت صلاته امام محمد قاتنده سلام الامام
یکفی للمقتدی امامین دیدیلرکه مقتدی صلاتدن خروج ایده مز بنفسه سلام ویرمیجه وقنوت
الوتری ترده قنوت او قومق واجبدر قنوت لغتده طاعته دیرلر قوله تعالی والقانتین
والقانتات اندنصکره صلاتده قیام دیدیلر قنوت دعاء الوتر دیمك درکه رمضاندن اولسون
کرك رمضاندن غیریده اولسون امام شافعی قاتنده رمضانك نصفی اخیریده واجبدر
الحق وتکبیرات العیدین تکبیرات صلاة عیدین دخی واجبدر والجهر فی محله والاسرار
فی محله محللرنده جهر ومحللرنده اسرار واجبدر سنت دخی دیمشلردر وسنتها رفع
الیدین للتحریمة صلاتك سنتلری ایکی الربن اول تحریمه ایچون رفع ایلمك درایها مبنی قولا
یوصل یرینه وضع ایلیه باخود برابرینه قالدوره ونشر اصابعه تکبیر البدکده برمقاربنی یتشر ایلمك
دخی سنت در یعنی الربنی تکبیره قالدوردقده برمقاربنی تفریج ایلیه ونه ضم ایلیه ونه ضم ایلیه ونه کندوحالی اوزرینه
ترك ایلیه وجهر الامام بالتکبیر امامك تکبیره جهری دخی سنتدر زیرا امام صلاتده دخولنی
اعلام ایلمك لازمدر اول اجلدن ایکی الربنی رفع ایلمك اصاغر ایچون وجهر ایلمك اعما ایچون سنت

اولمشدر والثناء سبحانك اللهم قرأت ايلمك دخي سنّتدر والتعوذ والتسمية والتأمين
سرًا اعوذ بالله من الشيطان الرجيم دييك بسم الله الرحمن الرحيم دييك ولا الضالين دنصكره
امين دييك سنّتدر سرًا ديدي ذكر اولنان اربعه دن عدد سبعي اجوزه در كركسه اذا اولنان صلاة
ناغله اولسون كركسه فرض اولسون كرك جهريه اولسون برابردر امام مالك ديركه امام فاتحه يه
بشر ثناسز وتعوذسز وتامين سز بوقولي ابوحنيفه دن روايت ايلمشدر امام مالك ينه دييش
تسميه سنت دكلدر شافعي ديديكه امام جهريا ديدر تسميه وتامين جهريتين وضع يمينه علي
يساره تحت سرّيه صاغ اليني صول اليمك اوزرينه كويكيمك آلتندن وضع ايلمك سنّتدر
امام مالك فاتحه الدين ارسال غير يمتدر ومنع ايلمك رخصتدر وتكبير الركوع ركوعك
تكبيري دخي سنّتدر واجب دخي دينلمشدر وتسبيحه ثلثا ركوعك تسبيحي اوچ كره سنّتدر
قال النبي عليه السلام من قال في ركوعه سبحان ربي العظيم ثلثا فقد تم ركوعه اكر منفردًا ادا ايدن
بش ويدي وطقوز كره تسبيح قرأت ايلمه اولي در امام اوچ دفعه ايلمك كركدر زراجما عتدن
بنجه اختيار وضعيفلر وارد راحتمالدر تحمل ايده ميه لر اول اجلدن اوچ دفعه ايلمسي اولي
ابو مطيع ديمشدر كه تسبيح الركوع والسجود واجب وقال مالك لا تسبيح في الركوع اصلا ورفع
من ركوعه رفع رأس دخي سنّتدر شافعي فائتدن فرضدر ابوحنيفه بر روايتده ركوع
وسجوددن رفع رأس فرضدر ديمش بوقول امام محمد نقل واخذ ركبتيه بديه وتفريج
اصابعه وتكبير السجود وتسبيحه ثلثا اليه دزلريني اخذ ايلمك وبارمقلريني آچمق وسجودك
اوچ كره تسبيحي سنّتدر سجودك تسبيحي سبحان ربي الاعلي دييكدر ووضع يديه علي
ركبتيه ايكي الكي ديزلري اوزرينه وضع ايلمك دخي سنّتدر واوراس ركعة اليسري
صول اياغني دخي سنّتدر ونصب اليمني صاغ اياغني قبله طرفنه دكمك دخي
سنّتدر والقومة ركوعدن قيام دخي سنّتدر والجلسة بين السجدتين جلسه دخي سنّتدر
ابو يوسف قائلدر فرضدر والصلوة علي النبي حضرت نبي عليه السلام اوزرينه صلاة

صلاة كورمك دخي سنتدر والدعاء بعد التشهد دخي سندر مثلا اللهم اغفرلي ولوالدي
كبي وباخود حضرت رسول دن مروي اولان دعا لركبي اللهم اني ظلمت بعني ظلما كثيرا وانه لا يغفر
الذنوب الا انت فاغفرلي مغفرة من عندك انك انت الغفور الرحيم كلام ناس ايليه وادابهما
الى موضع سجوده صلاتك ادابي مصليك موضع سجوده نظر يدر مصلي اياق اوزرنده ايكن
موضع سجوده نظر ايليه ركوعده ايكن اياغينك اوزرينه سجده ده ايكن بورننك قنادلرينه
نظر ايليه قعوده ده تجرينه بعني قوشاغنه نظر ايليه صاغه سلام ويردكده صاغ اومزينه صوله
سلام ويردكده صول اومزينه نظر ايليه اكر بويله ادا ايلز ايسه آثم اولور اولماز وكظم غيظه
عند التثاوب اسمك وقتنده اغزي دخي يومق ادابندر اشاغي دوداغني دشي ايله اخذ
ايليه اكر معتذر اولورسه النك آرقسيني اغزي اوزرينه وضع ايليه قال النبي عليه السلام
التثاوب في الصلاة من شيطان واذا انثاوب احدكم فليكظم ما استطاع واخراج كفيه
من كميه عند التكبير ايكي اليني يكلرندن اخراج ايلمك تكبير اولدقده ادابندر زيرا تواضعه
اقرب وجهاره يه تشبيه دن ابعددر بورجال حقنده ذم امما نسا الذين يكلرينه قومق
لازمدر ودفع السعال ما استطاع اكر قادر اولورسه اوكسورك دفع ايلمك
ادابندر زيرا اوكسورك افعال صلاتدن دكلدر بغير عذر اولورسه صلاتي
فاسد ايدر والقيام حتى يقال الصلاة مؤذن قد قامت الصلاة ديدكده شروع دخي
ادابندر فصل بو فصل صلاة شروعك صفتيني واحكاميني واحوالني بيان ايجوندر
در بليغي الخشوع في الصلاة صلاتده خشوع لازمدر يعني خشوع وخضوع ايلمك لازمدر
قوله تعالى قد افلح المؤمنون الذين هم في صلاتهم خاشعون حضرت رسول اكرم صلى الله
عليه وسلم بجن نماز قيلوردي قلب شريفي چومك قينار كبي قينار دي واذا اراد الدخول
فيها في تصلي صلاة دخول مراد ايلسه كبر خاذ فاتكبير ايلسه خزفدن مراد اللهك
غيرني سنيي واكبرك ياسني مدايلمكدر تكبيره دليل قوله تعالى وربك فكبر وقوله عليه السلام

تحريمها التكبير بعد رفع يديه بحاذيا بابهاميه شحمتي اذنيه ايكي البني رفع ايلديكدن صكره
باش برمقدريني قولقلرينك يومشقلرينه محاذي يعني مساوي ايلديكي حالده تكبير
ايلسه برمقدريني زياده آجه ونه زياده ضم ايليه امما ركوعده آجه وسجوده ضم
ايليه وقيل ماسيا دينلمشدر كه باش برمقدريني قولقلرينك يوشعنه دوقندره
قيل ديدوكي قاضيخاندر امام شافعي اومورزباشلرينه دكين قالدوره ديرامام
مالك باشنه برابر قالدوره درلرم ائمه مزخبر الامور اوسطها يي اختيار ايلديلر
وعند ابي يوسف يرفع مع التكبير لاقبله ابو يوسف فاتنده تكبيرايله معاً رفع ايليه مقدم
ايلمه رفع يدمع التكبير سنتدر زيرابني عليه السلام بوكا مواظبت ايلمشدر بوقول ابو
يوسفدن مرويدر وصحاوبدن محكيدر راجح اولان رفع يداييدوب بعد تكبيرايلمكدر
زيرارفع تعريف نفي كبريا غير الله در نفي ايسه اثبات اوزرينه مقدمدر كلمه شهادت
كي كبيو المراه ترفع حذاء منكبيها خاتون كشي رفع يداييدرا ومورزلرينه برابر زيرا الذي
عورت دكلدر بوفعلده رجل كبيدر ومقارنه تكبيرالمتيم تكبيرالامام افضل مقتديك
تكبيري امامك تكبيرينه مقارن اولمسي افضلدر ابوحنيفه رابو يوسف خلافا لهما امامين خلاف
ايدوب مقارنت لازم دكلدر بلكه مقتديك تحريمه سي امام تحريمه سندن صكره اولمق اولير
ديرلر دينلديكه جائز اولور امامين قاتنده جائز اولماز لاجله تكبيرايلسه امامينك دخيله
قوله عليه السلام انما جعل الامام ليؤتم به فاذا كبر فكبروا واذا قرء فانصتوا واذا ركع فاركعوا
بيورمشدر بوندن فانعقيب ايجوندر امدي خبردن لازم در وجوبا ويا خود ندبا
ابوحنيفه ايجون دليل لفظ اذا ظرفيت ايجوندر يعني كبروا في زمان يكبر فيه الامام ديمكدر
پس امدي اذا معنيني افاده ايلدي بر روايتده فان واجب اولدي وبر روايتده وجوب
ساقط خرج ايجون پس امدي اولويت صحت باقي قلدي ولوقال بدل التكبير الله اجل
واعظم اوالرحمن اكبرا ولا اله الا الله اكبر الله اكبر بدل بوكلامل ايله تكبيرايلسه اوكبرا بالفارسية

سنّيه صحيح باخوده فارسى ايله تكبير ايلسه خدايرزكست ياخود نام خدايرزكست كبي مطلق صحيح اولور
كركدر عربيه يه پك يرخوشجه تكلم ايلمسون تركك ايلمسون بوابو حنيفه قاتنده صحيح اولماز الا عربيه برتجه
تكلمه قادر اولميان ايجون صحيح اولور وكذا لو قرأ ترجمها عاجزا عن العربيه بنه لسان فارسيه ايله تكبير
كتيدز عربيه دن عاجز اولدوغي حالده فارسيه ايله قرأت ايلسه اوذبح وسمي بها ياخود ذبح ايلسه
وفارسيه ايله تسميه ايلسه صحيح اولور وغير الفارسيه من الالسن مثلها فارسيه دن غيري لسانلرك برايله
قرأت وياخود تسميه فارسيه مثللو در فى الصحيح قول صحيحده ابو سعيد بردعي فارسيدن غير ايله
جائز دكلدر فيرا فارسينك سائر لسانلر اوزريه مزيتي وارد ركه قال النبي عليه السلام لسان اهل الجنة
العربيه والفارسيه الدريه ولو شروع بالله اعفرلي لا يجوز اللهم اعفرلي لفظاري ايله شروع ايلسه
جائز اولماز زيرا خالصا تعظيم دكلدر كذا وحاجتي ايجون اولان اعفرلي به فارشدر مقدر وقال
ابو يوسف ان كان محض التكبير لا يجوز الا به ابو يوسف ديديكه اكر مصلي تكبير ايلمكه قادر اولورسه
فارسى ايله تكبير ايلمك جائز دكلدر الا تكبير ايله جائز اولور ثم يعتمد بيمينه على وسع يساره تحت
سرته اندن تصكره مصلي صاغ اليني صول بلكي اوزرينه قيوب كوبكي التنده قرار ايدوروب قوله
عليه السلام ان من السنة وضع اليمين على الشمال تحت السرة فى كل قيام سن فيه ذكر
هر قيامده كه ذكر اول قيامده مسنون اولدي سنه فيه ذكر قولي فضلك واصحابك
قولندن احتراز در زيرا انلر قاتنده صلاة جنازه وتكبيرات عيدين وبين الركوع والسجود
اولان قومه ده اللرين ارسال سنتدر وعند محمد فى قيام شرع فيه قرأه محمد قاتنده مشروع
اولان قيامده اعتماد ايليه فيضع فى القنوت وصلاة الجنازه قنوتده وصلاة جنازه ده
وضع ايلر يعني كوبكي التنده صول بلكي اوزرينه صاغ اليني وضع ايدر ايراهيم ابو يوسف
حنيفه وابو يوسف قاتنده ذكر مسنوندر خلافا له امام محمد خلاف ايدوب انك قاتنده
ارسال ايلمك كركدر زيرا بو ايكيسي قرأت مشروع دكلدر ويرسل فى قومة الركوع وبين تكبيرات
العيد اتفاقا مصلي اللرين ارسال ايدر ركوع قومه سنده دخي تكبيرات عيد بينده ائمه نك

اتفاقی اوزره زیرا بو ایکیسنده ذکر و قرأت مسنون دکلدر اکر اعتراض اولنورسه که قومه رکوعه ذکر کبر سمع الله لمن حمده ربنا لك الحمد در مسنوندر جواب ویریلور که بو تکبر مسنوندر مراد ممتد اولمسیدر ثم یقرأ سبحانك اللهم اندنصکره سبحانك اللهم آخره وارنجه قرأت ایلیه وجل ثنائك قولنی امام محمد زیاده ایلدی امام مالك دیرکه مصلی قعده تکبر ایلیه قرأته مشغول ثنا و تعوذ و تسمیه یه مشغول اولیه و لاتیضم وجهت وجهت وجهی لفظی ضم ایلیه خلافاً لابی یوسف ابو یوسف خلاف ایدوب انك فاتنده ضم اولنور ثم یتعوذ سراً اندنصکره سراً تعوذ ایلیه امام مالك فاتنده تعوذ اولماز انسك قولی ایله استدلال ایدر اسندن روایت اولندیکه این خلف رسول الله صلی الله علیه وسلم ده و ابو بکر و عمر رضی الله عنهما نك خلفنده تمام قلدم انلر الحمد لله رب العالمین ایله افتتاح ایدرلر ایدی بزم انجون دلیل قوله تعالی فاذا قرأت القرآن فاستعذ بالله من الشیطان الرجیم نص شریفیدر بونك ظاهری فرض اولمسنی مقتضیدر لکن سنت اولمسنه اجماع ایلیشدی للقرأت قرأت ایچون تعوذ ایلیه تعوذ قرأة تابع قیلنه ثنایه تابع قلمیه فبالی به المسبوق عند قضاء ما سبق مسبوق تعوذی کبور و سبقت ایدن رکعتی اداده زیرا تعوذ قرأة تابعدر امّا ثنایی کبور مزلا المقتدی امامه اقتدا ایلین تعوذ ایلمز زیرا آنك اوزرینه قرأت واجبدکلدر امّا ثنا ایدر و بو خر عن تکبیرات العید مصلی تعوذی تکبیرات العیدده تاخیر ایدر قرأته مصلی اولسون ایچون و عند ابی یوسف تبع للثناء فبالی به المقتدی ابو یوسف فاتنده تعوذ ثنایه تابعدر امدی مقتدی ثنایی کبور و یقدم علی تکبیرات العید و مصلی ثنایی تکبیرات عید اوزرینه تقدیم ایدر دینامشدر که تعوذ قرأة تابعدر محمد فاتنده و ثنایه تابعدر ابو یوسف فاتنده ابو حنیفه دن ایکی روایت وارد بر روایتی محمد ایله در و بر روایتی ابو یوسف ایله در امّا مختار اولان محمد ایله اولانی روایتدر و تسمیه سراً اول کل رکعت هر رکعتده اولنده سراً بسمله او قویه قوله علیه السلام ثلث

ثلث يجهرين الامام التعوذ والتسمية والتامين اندنصكره ابوحنيفه دن روايت اولندیکی کندوسی
آخرین صلاتك اولنده تسمیه ایدردی وینه اندن روایتده هر رکعتك اولنده تسمیه ایدردی
بوقول ابو یوسف ومحمد قولیدر واحتیاط افریدر لایسمی بین لکم الفاتحة وسورة مصلی
فاتحه ایله سوره بینده تسمیه ایلمز خلافا لمحمد فی صلاة المخافتة امام محمد خلاف ایدوب
انلك قاتنده اخفا اولنه جق صلاتدن فاتحه ایله سوره بینده تسمیه اولنور وهی ایة من القرآن
انزلت للفصل بین السور لنیتته من الفاتحة ولامن کل سورة بسمه فراتدن برایتدر سوره هر
بینتی فصل ایچون نازل اولمشدر نه فاتحه دندرونه کل سوره دندر الاسورة تملدن اولان
بسمله دکلدر زیرا حضرت رسول صلی الله علیه وسلم فاتحه شریفه قرأت ایلدی اندن
صکره بسمله یی وقودی وانی اینه عد ایلدی ثم یقرأ الفاتحة وسورة اوثلث آیات اندنصکره
فاتحه وبرسوره ویاخود اوچ آیت قرأت ایلیه قوله علیه السلام کل صلاة لم یقرأ فیها فاتحة
الکتاب فهی خداج ای ناقصة ورسول اکرم بوکا مواظبت ایدوب صحه ایدردی واذا قال
الامام ولا الضالین تامین هو الموجب سراً فجهراً امام ولا الضالین دیسه کندوسی ومقتدی
سراً امین دیه قوله علیه السلام اذا امن الامام فامنوا فانه من وافق تأمینه تامین الملائکة
غفرله ما تقدم من ذنبه امام مالك قاتنده امام امین یجهر وحسن بن زیاد دخی ابوحنیفه
دن روایت ایدوب اذا قال الامام ولا الضالین قولوا امین حدیث شریفی دلیل ایراد ایلمشدر
امابزم ایچون دلیل ذکر اولنان حدیثك آخریدرکه فان الامام یقولها قول شریفیدر ثم یکبر
راکعا اندنصکره راکع اولدوغی حالده تکبیر ایلیه ویعتمد بیدیه علی رکبتیه ویفرج اصابعه
ایکی الینی ذکری اوزرینه اعتماد ایلیه ورمقلریني آچه قوله علیه السلام لامن اذا رکعت
وضع یدیك علی رکبتیك وفرج بین اصابعك طهره ارقه سنی دوشیجی اولدوغی حالده زیرا
حضرت رسول صلی الله علیه وسلم مبارك ظهر شریفی تسویه بسط ایدردیکه صوایله دولسه
برقدحی ظهر شریفه قوسلردوکلمزدی اما شرط اولندیکه نصف اسفل ظهری اوله زیرا

اهل اصول قائلند رکوع قیامه شبیه در حقیقه حتی امامه رکوعه مدرک اولان
اول رکعته ایر شمش اولور غیر رافع راسه ولا منکس لم رکوعه باشنی رفع ایلمه رکبه لرینه
واشاغه اندورمه وکی حالده ویقول ثلثا سبحان ربی العظیم دخی اوچ کره سبحان
ربی العظیم دیه قوله علیه السلام اذا رکع احدکم فلیقل فی رکوعه سبحان ربی العظیم ثلاثا
وهو ادناه بواوچ کره او قومق تسبیحک ادناسی در ادناسی دیمک کمالک ادناسیدر
یوخسه جوازک ادناسی دکل وتسبیحک الزیاده مع الاثبات للمنفرد اوچدن زیاده مستحب
اولدی منفرد اولان تکسینه ونرایعنی بشره باخوده یدیه وطقوزنک اولمق اوزره ثم یرفع
الامام قائلا سمع الله لمن حمده اندنصکره امام باشنی رفع ایلیه سمع الله لمن حمده قولنی
قائل اولدوغی حالده سمع قبل معناسنه درای قبل الله محمد من حمد زیرا سماع قبول معناسنه
استعمال اولنور سمع الامیر کلام فلان اذا قبل وحمده اولان ها یا ساکنه ایجوندر
وباخود اسراحت ایچون اولحامیه وماهیه هاسی کبی بویله اولدوغی لجلدن تحریکی
جائز دکلدر ودیملدیکی کنایه اولدیعنی ضمیری اولاکا اللهم راجع اولدیغی کبی
ایدوسمع الله لمن حمده ربنا لک الحمد دیملی لازم دکلدر بوقول ابوحنیفه نک در ولا
یضم الیه ربنا لک الحمد امامین دیدیلرکه امام ربنا لک الحمد قولنی سمع الله لمن حمده
ضم ایدر ویکفی المقتدی بالتحمید تخفیفا اتفاقا امام شافعی دیرکه امام ومقتدی
ایکیسینه دخی جمع ایدر ومنفرد یجمع بینهما فی الاصح منفرد ایکیسینک بینینی جمع ایدر
اصح روایتده وقیل کالمقتدی دیملدیکم منفرد مقتدی کبیدر الحق تحمید ایدر جامع
صغیرده مذکور اولان بودر نوادرک روایتی اوزره تسمیع ایلدی منفرد دخی نفسنک
امامی در اوزرینه قرأت واجبدر امامه واجب اولدوغی کبی مصنفک اصح قولی
مقتدی کبی اولمقدن احتراز در ثم یکبر ویسجد ویضع رکبتیه ثم یدیه ثم وجهه بین
کفیه صائما اصابع یدیه محاذیه اذنیه اندنصکره تکبیر ایلیه ودخی سجده ایلیه ودرلرینی

وذراعینی ارضه وضع ایلیه اذنصکره ایکی الینی وضع ایلیه اذنصکره وجهمنی ایکی کفینك ماذنینه
قوله ایکی الینك برمقدارین بربرینه ضم اولدوغنی حالده ذراع رسول اکرم بویلجه ایشلردی امام
شافعی درکه حین سجوده اللرینی اوموزلری برابرینه وضع ایلیه ویدی ضبعیه بازولرینی
اظهار ایلیه قوله علیه السلام ابدأ ضبعیك صح وعضد معناسنه در وبجافی بطنه عن فخذیه
اویلقارندن فارینی بعید ایلیه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم سجوده ایلدکده شول قدر بعید
ایدردیکه برقوزی بکمك قابل اولوردی اما مصلی صافدن اولورسه اول درجه ایلیه
جارینه اذا اولمسون ایجون وبوجه اصابع رجلیه نحو القبلة ایکی اباقارینك برمقدارینی
قبله جانبنه توجه ایتدوره قوله علیه السلام اذا سجد المؤمن سجد کل عضو معه فلیوجه
من اعضائه القبله ما استطاع والمرأة تحوص وتلزق بطنها بفخذیها خاتون کبی
بازولرینی حفظ ایدوب فارینی اولقارینه اولشدره تلزق دیمکدر ویقول سبحان
ربی الاعلی ثلثا مصلی اوچ دفعه سبحان ربی الاعلی دیه وهو ادناه اوچ کره دیمك
کمالك ادنا سیدر ویسجد بانفه وجبهته مصلی سجده ایدر بورنی والینی ایله یعنی ایکیسی
ایله ذراع حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم مواظبت ایلمشدر مصنف بورنی جبهتدن
مقدم ذکر ایلدی حال بوکه وضع جبهه مقدم ذکر ایلدی سجوده بورندن افزیدر لکن
بورندن اغضه قریب اولمغین اول وضع اولدی عنه بناء درفان اقتصر علی احدهما او علی کور
عمامة جاز مع الکراهة اکر بورندن وجبهه نك برسیی اوزرینه وباخود عمامه سنك کوری
اوزرینه اقتصار ایدرسه کرهیت ایله جائز اولور بالکز بورنی اوزرینه سجوده ایلسه ابوحنیفه
قاتنده جائز در مع الکراهت اکر جبهه اوزرینه سجوده ایدوب من غیر عذر اکتفا ایدرسه
بالاتفاق کرهیتسز جائز در وقالا لا یجوز الاقتصار علی الانف من غیر عذر اما بین دیرلرکه
بورن اوزرینه عذرسز اقتصار جائز دکلدر ابوحنیفه دن روایتدرکه قال النبی علیه السلام
امرت ان اسجد علی سبعة اعظم جبهه یی بورندن عدا ایلمشلردر امدی واجبدرکه سجوده انف

ایله سجده اولمیه نیته کم یخاق واکلک ایله اولمدوغی کبی ابوحنیفه دن مرویدر که سجده بوزلک
بعضیسنی وضع ایلمکله متحقق اولور جمله سنی وضع ممکن دکلدر انف وجبهه ایکیسی مرتفع
کمکدر یوزلک جمیعسنی وضعه مانعلرد رجونکه کلک وضعی متعذر در مصلی بعضیسنی
وضع ایله مأمور اولور حد وزقن بالاجماع چقدیلر بونلرده تعظیم مشروع اولمدی اکر
دینلورسه که امامین ایجون امرت ان اسجد علی سبعة اعظم حدیث شریفی نیچه دلیل اولور که
برکسنه اللرین وذراعلرین وضع ایلمیوب ترک ایلسه سجده لازم اولور بالاجماع بود ورت اعضا
خود اول یدی اعضادندر بوندن غیری ابوحنیفه ایجون امامین اوزرینه ترک جبهه نلک
جواز یی بوحدیث شریف ایله احتجاج ایدنلک مستقیم اولور دورت اعضانلک ترکی
رجائز اولدوغی کبی سائله جواب ویریلور که حدیث شریف بیان ایجوندر شول اعضاکه
محل سجده در اول بیان دکلدر لامحاله اعضاء سبعه لازمدر دینله انف ایله بو یدی
اعضادن غیریدر لازم اولور که بورون ایله سجده اولمیه جمان محل سجده بیاندر وبجود
علی فاصل ثوبه مصلی کیدوکی ثوبلک اتکی ویکی اوزرینه سجده جائز اولور بونده حکایه
عربیه وارد ر برکون ابوحنیفه حضرتلری بروحرقه اوزرینه نماز قیلادی برکسنه یانندن
کچوب یانسنه بویله اشلمه بومکروهدر دیدی ابوحنیفه اول کسنه یه سرقند نسز دیو سؤال
ایلدی خوارزمدنم دیو جواب ویردی الله اکبر علم شریف بوندن خوارزمه کیدر بو حسبه
اذن بونده کلمز دیدی اندن نصکره دیدیکه سزلک سجده کرده حشیش وارمیدر وارد دیدی
یاحشیش اوزرینه سجده جائز اولدخرقه اوزرینه جائز اولمق عجبدر دیدی وعلی شئ
یجد حجمه ویستقر جبهته علیه دخی شول شئ اوزرینه سجده جائز اولورکه اول شیئلک
حجمی بولنه ودخی مصلینلک جبهه سی اول شیئلک اوزرینه مستقر اولمه یعنی قرار بولنه
اسبغه ائمه امدی حلاحلمش پنبه اوزرینه ودخی صمان اوزرینه وطاری اوزرینه سجده
جائزدکلدر وان سجد للزحمة علی ظهر من هو معه فی صلاته جاز اکر ازدحام محلدن کندو

كندوايله برصلاتده اولان كسنه نك ارقه سي اوزرينه سجده ايلسه جائز اولور اگر كندوقلدوغي
صلاة اولميوب اخر صلاة اولورسه جائز اولماز وهي يتم بالرفع عند محمد امام محمد قاتنده
سجده رفع ايله يعني قلدرمغله تمام اولور وعند ابي يوسف بالوضع ابو يوسف قاتنده
سجده وضع ايله تمام اولور زيرا سجود اخفا ضدن عبارتدر بوندن ايسه وضع راسه
سجده بولنمش اولور امدي اول تقدير جه وضع ايله تمام اولور فائده خلاف شول كسنه ده
ظاهر اولوركه اول كسنه اوليه نمازني بش قلدي ودردنجيده اوتورمدي بشنجيده قائم
اولدي وبشنجي سجده ايله قيد ايلدي سجده ده لكن حدث واقع اولدي ابو يوسف قاتنده
مجرد وضع خامسه تمام اولدي قعدهٔ اخيره فوت اولمغين صلاة فاسد اولدي وفاسد
اوزرينه بنا ايسه صحيح دكلدر امام محمد قاتنده خامسه تمام اولماز باشني رفع ايلينجه اول
كسنه آبدست الور وقعديه اوتورر وفرضي قعود ايله وتشهد وسلام ايله تمام ايدر ثم يرفع
راسه مكبراً ويجلس مطمئناً اندن صكره تكبير ايدوب اولدوغي حالده باشني رفع ايليه ومطمئناً
اوتوره يعني بر تسبيح مقداري اوتوره دينلديكه مقدار رفع اولدن جه كرك در كه جلوسه قريب
اولسجده يه قريب اولان سجده دن عد اولنور جلوسه قريب اولان جلوسدن عد اولور
دينلديكه فجن ساجدك جبهه سي ارضدن بروجهد آيرلسه كه ارض ايله جبهه مابينده بر كچك
ممكن اوله اول مقوله اولان سجده دخي جائز اولور ثم يكبر ويسجد مطمئناً اندن صكره
تكبير ايليه ومطمئنا سجد ايليه ثم يكبر للنهوض فيرفع وجهه ثم يديه ثم ركبتيه اندن صكره
قيام ايچون تكبير ايليه اول بوزني اندن صكره اللريني اندن صكره ذراعيني رفع ايليه وبينهض
قائماً من غير قعود دخي قيام ايتمكله قيام ايليه اوتورمقسزين قائماً بينهض نك مفعول مطلقي
ولا اعتماد بيديه على الارض ودخي ايكي اليني ارضه اوزرينه اعتماد ايليمه قيامه قلدردوغي
وقت بلكه دزلري اوزرينه اعتماد ايليه امام شافعي جلسهٔ خفيفه ايدوب ارضه اعتماداً
قيام ايلمكه ذاهب اولمشدر لنا حديث مالك بن الحويرث دان النبي صلى الله عليه وسلم كان

بنرض فى الصلاة على ظهر قدميه دليل تعارض ايلكلا امام شافعينك دليلى حالة كبى بزم ايلمز
قدرة محمول اولنق لازم در والثانية كالاولى ركعة ثانيه اولكبى در الا ان لا يثنى لا
يتعوذ الا بقدر واركه مصلى ثانيه ده ثنا و تعوذ اوقيه ولا يرفع يديه الا فى
مصلى اللرينى رفع ايلمز الا تحرم فلرد لالت ايلدوكى شيلرده رفع ايدرفا ايله مراد تكبير افتتاح
قاف ايله قنوت عين ايله عيدين سين ايله استلام الحجر صاد ايله صفا ميم ايله مروه عين ايله عرفات
جيم ايله حجرين دراكرد نيلورايسه كه حديث شريفده لا ترفع الايدى الا فى سبع مواطن بيورلمشدر
بونده ايسه سكز برده ذكر اولندى جواب و برىلور كه صفا و مروه حكم واحده درينه يدى مواطن
قالور فاذا رفع رأسه من السجدة الثانية افترش رجله اليسرى فجلس عليها و نصب يمناه ووجه
اصابعها نحو القبلة فهن مصلى ركعة ثانيه ده سجدهٔ ثانيه دن باشنى رفع ايلسه صول اياغنى
دوشيه وانك اوزرينه اوتوره وضع اياغنى ديكه و ركبتلرينى قبله جانبنه توجه ايدوره
حضرت عائشه رضى الله عنها رسول اكرم صلى الله عليه وسلم دك فعودنى بوبلجه وصف ايلمشدر
ووضع يديه على فخذيه وبسط اصابعه موجهة نحو القبلة وقرأ تشهد ابن مسعود دخى ايكى
ايلى اوزلقلرينى اوزرينه وضع ايلميه والنك ركبتلرينى دوشيه قبله طرفنه توجه ايدردكى
حالده ودخى تشهد ابن مسعودى اوقيه وهو التحيات لله والصلوات والطيبات
السلام عليك ايها النبى ورحمة الله وبركاته السلام علينا وعلى عباد الله الصالحين
اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا عبده ورسوله ابن مسعود دك تشهدى بويله
معلوم اولدكه صحابه كرامدن تشهد ده اختلاف ايلديلر حضرت عمر دك وابن عباسك
وعبد الله بن مسعود دك وحضرت عائشه نك تشهدلرى وارد در وجابر دك وبونلردن
غيرلرك تشهدلرى وارد در بزم علمامز تشهد ابن مسعودى اخذ ايلديلر وشافعى تشهد
عبد الله ابن مسعود عباس اخذ ايلديلر انك تشهدى التحيات المباركات الصلوات
الطيبات لله سلام عليك ايها النبى ورحمة الله وبركاته سلام علينا وعلى عباد الله الصالحين

لحين اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له واشهد ان محمدا رسول الله شافعي دركه
برجو تشهدي اخذ ايلدوكم ابن مسعود دن تشهد بذ دورت وجهله اوليدر بريسي بوذركه
بونده زياده كلمه وارذركه مباركات كليسيدر اكيسي قرانه موافقدر قال الله تعالى تحية فيها
سلام من عند الله مباركة طيبة او جنسي سلام الف لامسز ذكر اولنمشدر قال الله تعالى
سلام عليكم وقالوا سلاما قال سلام عليه يوم ولد نص شريفلريدر اشرف كلام ايسه
قرانه موافق اولانذر دردنجيسي ابن مسعوددن متاخر در زيرا ابن عباس صغير السن ايدي
شرعدن متاخر اولانري نقل ايدر شافعينك جوابي بو محلده تمام اولديغزم اصحابمز
دركه ابن مسعودك تشهدي اخذ ايتمجه وجوه ايله اولمدر اولكيسي ازابن مسعود قا اخذ
النبي بيدي وعلمني التشهد كما كان يعلمني سورة من القران وقال قل التحيات لله قل امر
ايسه استحبابدر اكينجيسي لام استغراقي افاده ايدر اوجنجيسي والصلاة والطيبات
اولان واو عطف ايجوندر زيرا معطوفك عليهك غيريدر هر بريسي برشنا اولور وآوسز
اوليمق جمله سي برشنا اولور بعضيسنك بعضيسنك صفتي اولمق لازمدر ولازم كلور دردنجيسي
اسم الله تقديم اولنمشدر فخر محدوحك اسمي ابتداء كلامده ذكر اولنمسيله تاخير اولنسه محتمل
اولور امدي كلام اولنده ازالهٔ احتمال اوليدر بشنجيسي بو دركه تمام صلاة ابن مسعود تشهدنه
تعليق اولنمشدركه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم ابن مسعوده تشهدي تعليم ايدنصكره ان فعلت
هذا فقد تمت صلاتك بورلمش ايدي ه لاشك ايدركه صلاة بوكلمه تمام اولمدوندن غيري بايله تمام
اولميه النجيسي تشهد ابن مسعود تشهد لرك احسنيدر اسناد آئمه حديث بويله دمشلردر
يدنجيسي عامهٔ صحابه ابن مسعودك تشهدني اخذ ايلمشلردر ان ابابكر رضي الله عنه علم الناس
على منبر رسول الله التشهد مثل ما قاله عبد الله بن مسعود سليمان فارسي وابن جابر ومعاويه
رضوان الله تعالى عليهم اجمعين بويله روايت ايلمشلردر سكزنجيسي التحيات فولي عامدر
فريضة صلاة وغيره متناول اولور فجان صلاة وآوسز ذكر اولنسه تخصيص وبيان اولور

شافعی تحیات ایله انجق صلاة مراد ایدر غیری مراد ایلمز هر بارکه واو ایله ذکر اولنسه عام اولوز ره باقی
قالور ثناده ایلع اولور بویله اولیجق بو وجه دخی اولیدر طقوز یجی بزم دیدکمز قیاسه اوفقدد
زیرا صلاتک ایکی طرفنه ممتد ومشروع ذکر در پس امدی واو هر ذکر اولنان ثنانک برسی اچون
استفتاح اولور وشافعینک اختیار ایلدوکی تشهده زیاده کلمه وارد یدوکنه بزدیرزکه زیاده
ایله ترجح لازم اولسه تشهد جابرده بسم الله الرحمن الرحیم وارد راول دخی وارد دکلدر وبزم تشهدزده
دخی واو لر والف ولام وعید کلمه سی زیاده در وشافعینک بوافق القرآن دیدکلرینه بدیرزکه
قرانه موافق اولمسی اولویت افتضا ایلمز زیرا قعده اخیرده قرأة قرآن مکروهدر نه کفیت ایله مستحب
اولور قرآنه موافق اولمق اولویت ایله ثابت اولور والله تعالی تحیة مبارکه نظم شریفی ادمیلر خطابنده ذکر ایلدی ازکا صلوات
ایسه خطاب ادمیلردن بعید اولمق اولیدر شافعینک التسلیمات قولکه نظم شریفی اکثر یا الف
[illegible] وارد اولمندر دیدوکی ایکی جوابک برینه مرور ایتمشدر اول مکروهدر جواب ثانی سلام
قاری ت ولام ایله کلمشدر قال الله تعالی والسلام علی یوم ولدت والسلام علی من اتبع الهدی
شافعینک سرم خیر مرسناخر دیدوکی غلطدر زیرا ابو وائل الاسدی عبد الله بن مسعود دن
روایت ایلدوکه بر حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم نماز قیلاردق السلام علی الله
دیردک رسول اکرم برکونلک نماز نی قضا ایلدی اندن صکره بزه اقبال ایدوب بیورد یلرکه لا تقولوا
السلام علی الله فان الله هو السلام ولکن قولوا التحیات لله والصلوات والطیبات وبنه
کرخی حدیث ابن مسعود دیدر وایت ایدوب اول سلامدن التحیات الطاهرات المبارکات
الزاکیات السلام علیک ایها النبی ورحمة الله وبرکاته دیو قرأت ایدردک دیردی دیو نقل ایلمشدر بو دلالت
ایلدیکه ابن عباسدن وایتندن متاخر اولمه زیرا ابن عباس صغر سنده روایت ایلمشدر شافعینک
بوسوزی روایتنده متاخر در واولدوغی صورتده دخی برشی دکلدر زیرا احد صحابه صغار
روایتنی کبار صحابه اوزرینه ترجیح ایلمشدر روایت اولندیکه برکون ابو حنیفه اصحابی ایله اوتورکن
براعرابی کلوب رحمک الله فی الصلاة واو اواو دیو سئوال ایلدی ابو حنیفه جوابنده واو اوان

واوان دیدی واعرابی بارك الله علیك كما بارك فی واولا لا ولا دیدی وكندی بجلسنده
حاظر اولانلر سئوال وجوابه واقف اولیوب ابوحنیفه دن سئوال ایلدیلر جواب بوردیكه
تشهدده برو امدر بوخصه ایكی واومیدر دیو سئوال ایلدی بزدخی ایكی واو در دیو
جواب ویردكده بركت ایله بزه دعا ایلدی كما بارك فی الشجرة الزیتونة لاشرقیة ولاغربیة
دیدی المعنی التحیات لله عبادات قولیه الله ایچوندر والصلاة عبادات فعلیه الله ایچوندر
والطیبات عبادات مالیه الله ایچوندر السلام علیك ایها النبی ورحمة الله وبركاته بو قول
مقابله سنده رسول اكرم لیلة معراجده جناب رب العزة اوج كلمه ایله كه تحیات وصلوات
وطیبات یدرشنا الیدی جناب حق اوج كلمه ایله مقابله بوروب بری سلام وبر رحمت وبری
بركت در السلام علیك كلمه سی اول معامله یی حكایتدر السلام علینا وعلی عباد الله الصالحین
بو قول لیلة معراجده رسول اكرمك قول شریفیدر ولا یزید علی هذا فی القعدة الاولی
بو تشهدك اوزرینه زیاده ایلمیه قعده اولیده یعنی صلوات كتورمیه ساهیا اكر كتورر سه
سهو سجده ایدر ویقرأ فیما بعد الاولیین الفاتحة خاصة ایكی اول ركعتدن صكره یا الكز فاتحة
شریف قرأت ایلیه كرك زیاده كرك ثلاثیه اولسون وهی افضل وان سبح او سكت جاز قراءة
فاتحه افضلدر اكر هوضع فاتحه دن تسبیح ایدرسه یاخود سكوت ایدرسه جائزدر ابوحنیفه
دن روایتدر كه فاتحة آخر ركعتده واجبه در ساهیا ترك ایله سهو سجده لازم اولور عمدا ترك
ایله مسی اولور والقعود الثانی كالاول قعود ثانی اول كبی در یعنی صول اباغنی دوشوب والك
اوزرینه اوتورب وصاغنی نصب ایلمك كبی والمراة تتورك فیما عورت تورك ایدر ایكیسنده
یعنی ایكی قعده ده وهو ان تخرج رجلیها الیسری ویخرج كلتا رجلیها من جانب الایمن
تتورك اولدركه عورت صول اوتوراغنك اوزرینه اوتوره وایكی بافلرینی صاغ جانبندن
اخراج ایلیه بصنعك تورك دیدوكندی تفسیری بودر واذا تم التشهد فیه قعود ثانیه فحان
یتشهد تمام ایلیه صلی النبی علیه السلام بنی علیه السلام صلاة ایلیه بزم قائمزده سنتدر

شافعی قائلدہ فرضدر رفرضیتدہ دلیل قولہ تعالی صلوا علیہ نص شریفیدہ امر وجوب
ایچوندر وجوب ایچون خارج صلاتدہ اولماز ایچون صلاتدہ اولور بزم ایچون دلیل ان النبی
علیہ السلام قال لابن مسعود بعد ما علمہ التشہد ان فعلت هذا او قلت هذا فقد تمت
صلاتک بیور مشدر زیرا حضرت رسول صلی اللہ علیہ وسلم صلاتک تمامی بوایکیسنہ
تعلیق ایلدی شول کسنہ کہ تشہدی صلوۃ علی النبی ایلہ تعلیق ایلدی اول کسنہ نصہ مخالفت
ایلدی زیرا صلاۃ علی النبی ذکر در اخفا اولنور اخفا اولدوغی ایچون سنت رکوع و سجود
تسبیحلرینہ قیاساً امام شافعینک دلیلی اولان آیت کریمہ جواب صلوا علیہ امر یدر امر ایسہ ایجاب
ایچوندر لکن لازم وجوب خارج صلاۃ دیدوکی تسلیم ایتمز زیرا بزم قائلمز صلاۃ علی النبی
عمرہ بر کرہ واجبدر کرخی و طحاوی بویلجہ دیمشدر زیرا امر بالفعل تکراری مقتضی دکلدر وفی
المحیط قال ابو الحسن الکرخی الصلاۃ علی النبی واجبۃ علی الانسان فی العمر مرۃ ان شاء فعلها
فی الصلاۃ او فی غیرها اما قال الطحاوی بل الصلاۃ علی النبی کلما سمع ذکر النبی جارح الصلاۃ
واجب کیفیۃ صلاۃ بودر اللهم صل علی محمد کما صلیت علی ابراهیم وعلی آل ابراهیم انک حمید
مجید و بارک علی محمد علی محمد وعلی ال محمد کما بارکت علی ابراهیم وعلی ال ابراهیم انک
حمید مجید ابن عباس و ابو هریره بویلجہ صلاۃ ایدرلردی لکن وارحم محمداً و آل محمد
کما رحمت علی ابراهیم وعلی ال ابراهیم انک حمید مجید لفظ شریفلریني زیاده ایدرلردی
و محمد بن محمد اللہ ابن عمر دن روایت ایلدی مصلی ورحم محمد و ال محمد دیمکدہ انبیاک
تقصیرینہ نوعاظر وارد زیرا بر کسنہ دن نامایم نسنہ صدور ایتمیجہ رحمتہ مستحق
اولماز انبیادن ایسہ نامایم نسنہ صدور ایتدی دیمک جائز اولماز حالا بز تعظیم
و توقیر انبیا ایلہ مأمور ز بو اجلدن بنی ذکر اولنسہ رحمۃ اللہ علیہ دینلمز لکن صلوۃ
علیہ دینلور شمس الائمہ السرخسی مبسوطدہ دیمشدر کہ وارحم محمداً ذیلک
لا باسدر زیرا بونک ایچون اثر وارد اولمشدر اثر اتباعدن عیب یوقدر رد خی بر کسنہ

تمسه الليلك رحمتدن مستغنى دكادر وشيخ ابو الحسن دير كه بوكلمه سويلمك لا يأسدر ورحم محمداً
قويلي رحم امة محمد ديمكدر بونك نظري بر شيخ فانينك اوغلي حيانت ايلكين اقامت عدم مراد
اولندقده خلق اولجرمك عفوين مراد ايلدكلرندن بو مجرمك حالنه مرحمت ايلك ديو طلب
عفو وخلاص ايلدكلري كبيدر رجونكه بو مثالك حقيقه طلب مرحمت مجرمه راجع اولديسه ورحم
محمداً ده دخي طلب مرحمت مجرم امته راجعدر ودعا بما شاء مما يشبه الفاظ القرآن ودعا ايليه
مراد ايلدوكي شيء ايلكه اول شيء الفاظ قرآنه مشابه اولمه اللهم اغفر لي ولوالدي مثلي وغفر لابي مثلي
شيخ جليل ابي بكر محمد بن الفضل رحمه الله دن نقل اولندي كه بر دعاكه قرآنده وارد راكر مصلي اول دعا ايله
دعا ايدرسه صلاتي فاسد اولماز حتى اللهم اغفر لوالدي ديسه صلاتي فاسد اولماز زيرا قرآنده وارد
واللهم اغفر لابي ديسه بنه فاسد اولماز امّا اللهم اغفر لامي ديسه صلاتي فاسد اولور واللهم اغفر
لزيد ويا خود عمر ديسه صلاتي فاسد اولور اللهم ارزقني بقلبها وقتالها وقومها وعدسها وبصلها
ديسه صلاتي فاسد اولماز زيرا عين قرآندر امّا اللهم ارزقني بقلا وعدس وبصلا ديسه صلاتي فاسد
اولور بولفظك عيني قرآنده يوقدر والادعية المأثورة دخي ادعية مأثوره الفاظنه مشابه
دعا ايله دعا ايليه زيرا نبي عليه السلام صلاتدن صكره دعا ايلمك اجابته اقربدر ادعية نبي
نصب ايله الفاظ عطف ايلمك وجر ايله قرآنه عطف ايلمك جائزدر وجائزدركه مما يشبه
قوله معطوف اوله اول وقت معنى ودعا بما شاء من الادعية المأثورة ديمك اولور
مأثوره مرويه عن رسول الله معناسنه درمرويدركه حضرت ابو بكر يا رسول الله بنه بر دعا
يتعليم ايلكه صلاتده آقوبالم دي فقال عليه السلام قل اللهم ظلمت نفسي ظلماً كثيراً وانه لا يغفر
الذنوب الا انت فاغفر لي مغفرة من عندك انك انت الغفور الرحيم ابن مسعود رضي الله
عنه اللهم اني اسئلك من الخير كله ما علمت منه وما لم اعلم واعوذ بك من الشر كله ما علمت
منه وما لم اعلم دعاسنى اوقورودي لا بما يشبه كلام الناس كلام ناسه مشابه شيء ايله دعا
ايلمه يعني اللهم ارزقني فلانه مثلو ايله دعا ايلميه ثم يسلم عن يمينه مع الامام

اندن صكره صاغ جانبنه امام ايله سلام ويره نهايه ومبسوطده دينلمشدر كه شول
كمسنه كه صلاة ايجنده ايكن تحريمه ايدركن ياكه اول كمسنه ناسدن غائب اولورنه اول ناسه
تكلم ايدرونه ناس كه تكلم ايدركان تحليلده رجوع ايدوب السلام عليكم ورحمة الله
ديو سلام ويرر ابو حنيفه قائلرنده مع الامام سلام ويره امامين قائلرنده بعده
بودخي ابو حنيفه دن روايتدر وعن يساره كذلك صولنه دخي صاغنده اولان
كبيدر تسليمتين جمهور علما وكبار صحابه نك قول شريفيدر ابن مسعود دن
روايت اولنديكه ان النبي عليه السلام كان يسلم عن يمينه حتى يرى بياض خده
الايمن وعن يساره حتى يرى بياض خده الايسر مالك شلقاه وجمهة برتسليم
ايدوب عايشه وسهل بن الساعديدن روايت ايلمكه رسول عليه السلام بويلجه ايلمشدر
كبار صحابه حضرتي ايكي طرفه سلام ويردوكي نور مشلو درديرلر عايشه صنف نساده
سهل ايله صيابدن اولمغله بوكلام ايلرك ايشتمدوكنه عمل اولنور روايت اولنان
بودركه حضرت سلام ثانيه بي اولديدن زياده ميللو ايدردي وينوي الامام به من يمين
يمينه ويساره من الحفظة والناس الذين معه في الصلوة امام سلام ايله نيت ايدر
صاغنده وصولنده اولان حفظه وناسدن شول كمسنه كه اول كمسنه كندو ايله صلاتده در
حفظه تقديم اولنمقده افضليتنه دلالت ايدر برشيء بوقدر وارايسه مطلوب جمع
ايجوندر والمقتدي كذلك مقتدي دخي سلام ايله امام كبي صاغ وصولده حفظه وناسدن
شول كمسنه لره كه كندو ايله صلاتده بيله درنيت ايدر وينوي امامه في الجانب الذي هو فيه
وفيهما ان جازاه مقتدي صاغ وصولده حفظه وناسدن اولنلره سلام ايله نيت
ايدوكندن غيري امامه دخي نيت ايلمكه امام سلام ويردوكي جانبنده اولان ايكي ملكه
دخي سلام ايله امامه نيت ايلمكه اكرامامك اردنده برابرنده ايسه زيرا اردنده برابرنده
اولورسه ايكي دفعه ده دخي سلامه نيت لازمه اولور بو امام محمد قائلرنده در

درو ابو حنيفه دن درو ايدر وعند ابي يوسف اولكي يه نيت ايله جانبيه تعارض ايلدي
يمان طرفي ترجيح اولدي والمنفرد الحفظة منفرد اولان مصلي ايجون حفظيه نيت ايدر
ابن مالك ديركه تحقيقا سلامدن ملائكه يه نيت شريعت منسوخه كبيدر آنجون فقهما
ايدر انلرده دخي نظر وارد ردينلدي حفظه دن انجق كراميين كاتبين دكلدر بعضيسي
زعم ايلديلركه بريسي صاغدن حسنات وبري صولدن سيئات يازر مسلم كندو ايله اولان
ملائكه در ملائكه نن عددنده اختلاف اولنمشدر ابن عباسدن روايت اولنديكه هر
مؤمنده بش ملك وارد بري صاغدن حسنات وبري صولدن سيئات يازر وبري
اوكدن خيرات القا ايدر وبري ارقدن كندو سندن مكاره بليات يي دفع ايدر وبريسي
التنده دور رنبي عليه السلام اوزرينه ايلدوكي صلوات شريفي يازوب رسول اكرمه
تبليغ ايدر بعضيسي ديمشدركه هر مؤمنده التمش وبعض اخباردده يوز التمش ملك
وارد رجونكه عددنده اختلاف اولندي برابكي به حصر ايلموب جمله ملائكه يه نيت
لازمدر بو مثال انبيا عليهما السلام جمله سنه ايمان كبيدر عددي حصر اولنمه
ايجنده اولان خارج قلمق لازم كلور ملكين كاتبينده اختلاف ايلمشلدركه كيجه ده وكوندزده
تبديل اولور لر مي حديث صحيحده مسطور در كه تبديل اولور لر وقورطبي شرح مسلمده ظاهر
اولان بودركه كيجه ملكي كوندز ملكندن غيري اوله ودينلمشدركه تبديل اولماز مادامكه
اولبادم محل اوله ومحل جلوسلرنده دخي اختلاف اولنمشدر دينلمشدركه محل جلوسلر آغزدر
زيرا انلرك عمليايدر ورزق معاد لريدر حديث شريفده وارد اولمشدركه نعوا افواهكم بالخلاء
فانها مجالس الملكين الحافظين ودينلمشدركه خنك اوزرينده اولان شعرك التنده در
ودينلمشدركه يمين ويسارده دراندر نصكره ديديلركه كاتب سيئا خايط وجماع رماننده
غائب اولور قرطبي صلات دخي زياده ايلدي زيرا صلاتدن سيئه استلمز فصل
يجهر الامام بالقراءة في الجمعة والعيدين والفجر واولي العشا اداء وقضاء امام قرائتي

جهر ایدر صلاة جمعه ده وذخی عیدین ده وذخی تراویح وعشائینك اکی اولرنده ادا
وقضاء عشائیندن مراد مغرب وعشا در تغلب جهتیله نبی علیه السلام وصحابه
وتابعیندن منقولدر یعنی متوارد در قضا جهر اولمسی زیرا رسول اکرم صلی الله
علیه وسلم لیلهٔ تعریسده فجری قضا ایلدی جماعت ایله جهر ایلدی وخیر المنفرد
فی نفل اللیل وفی الفرض الجهری ان کان یخرج وقته منفرد مخیّر در یعنی نفلنده ذخی
جهر اولان فرضده اکر وقتی اولورسه نفل لیلدن مراد تراویح و وتر در دیرسه جهر
ایدر دیرسه اخفا ایدر والافضل الجهر افضل اولان جهر در جماعت هیئتی اوزره
اولمق ایجون روایت اولنمشدر ان من صلی علی تلك الهیئة صلت بصلاته صفوف
من الملائکه ویخفیان ختماً امام ومنفرد اخفا ایدر لروجوباً فیما سوای ذلك ذلك
دن غیریده یعنی تراویح و وتردن وفرض جهریدن غیریدن وادنی الجهر اسماع غیره
وادنی المخافة اسماع نفسه فی الصحیح قول صحیحده جهرك ادناسی غیره ایشدرمکدر
واخفانك ادنای کندو نفسنه ایشدترمکدر بوهندوانی اختیار ایلدوکیدر اما
کرخی ادنا جهر کندو نفسنه ایشدترمکدر مخافه ایسه تصحیح حرو فدر دیمشدر وکذا
وکذا فی کل ما یتعلق بالنطق کالطلاق والعتاق والاستثناء وغیرهاینه حکم جهر
ومخافه کبیدر نطقه متعلق اولان شیئك کلیسنده طلاق وعتاق وان شاء الله کبی
بونلردن غیریلرده دیمکه ده تسمیه کبی ایلا وبیع کبیدر یعنی انت طالق ومعتق دیسه
نفسنی ایشتمسه طلاق وعتاق واقع اولور کرخی قائلدر اما هندوانی قائلدر واقع اولماز
سینه برکسنه طلاق وعتاق ایله جهر ایلیسه ان شاء الله لفظنی اخفا ایلیسه کرخی قائلدر واقع
اولور هندوانی قائلدر واقع اولماز ولو ترك سوره اولیچی العشاء قضاء فی الاخیرین
مع الفاتحة اکر مصلی عشانك اکی اولکی رکعتلرینك سوره سنی آخرینده ترك ایلیسه آخرینده
فاتحه ایله سوره لری قضا ایدر مصنفك اولی العشا قولی قید اتفاقیدر زیرا هر فرض رباعیك

عينك ايكي اولكي ركعتلرنده سوره ترك اولنسه ايكي آخرك ركعتلرنده قضاسي لازم اولور
وجهريهما فاتحه بي سوره ايله جهرا بدر ركعت واحده ده جهر و مخافه جمع اولمق شنيع اولدوغي
ايچون حانيه ده مذكور در كه برمكسه صلاة جهري شروع ايلدي كورديكه مكسه كندويه اقتدا
ايلمدي مخافه في اختيار ايلدي فاتحه بي اخفا ايله اقودي بعده جماعت كلوب كندويه اقتدا
ايلدي امامت قصد ايدوب سوره يه جهرا بدر بو محلده ايكي وظيفه ركعته واحده ده جمع اولمق
اولور ولو ترك فاتحتهما اثم يقضيهما اگر مصلي اولكي ايكي ركعتك فاتحه لرينى ترك ايلسه ركعتين
اخيريتين قضا ايلمز اگر قضا ايلسه بر ركعتده ايكي كره فاتحه قرائتي لازم كلور و فرض القراءة قرأتك
فرضي برآيتدر كرك قصيره كرك طويله اولسون اول آيت دخي كرك فاتحه دك اولسون
كرك غيريدن اولسون ابو حنيفه قائلدر قوله تعالى فاقرؤا ما تيسر من القرآن نص شريفيدر
ايتك مافوقي فصل اولنمامشدر زيرا ايت واحده حقيقة وحكما قرأتدر حقيقة قرآن اولمسي
ظاهردر حكما قرآن اولمسي حائض وجنب برايت قرأت ايلسي حرام در من القرآن قول شريفي كرچه
مطلقدر لكن ايت بو ايله محلده مطلوب كامل منصرف اولور قرأتدن مراد كامل اولان ايسه قرأتدر حقيقة
وحكما وبرايتك ماد ونى اگر قرآن ايسه ده لكن حكما قرآن دكلدر زيرا جنب وحائض قرأتي جائزدر
فجن آية قصيره اوقوسه كه اول ايتدن ايكي كلمه وياخود برفاج كلمات اولسه قوله تعالى فصل كيف قدر
ثم نظر فصلو ايله جائزدر بلاخلاف اما فجن آية صغيره كه كلمه ده واحده اولكمدهان متان اوايه
قصيره كه حرف واحد اولا ص ونون وق كرچه بونلر بعض قرا قائلدر ايتلردر بونده مشايخ اختلاف
ايلمشلردر واصح اولان بودر كه جائز اولميه اما بر مكسه ايه الكرسي يك نصفني بر ركعتده ونصفني
بر ركعتده قرأت ايلسه بعضيلر ديديلركه جائز دكلدر زيرا هر ركعتده آية تامة قرأت ايلدي علما
جائز ديو متعاقب در زيرا بو مثلو آيتك نصفي اوج قصار ايتدن جوقدر وياخود اكا معادلدر امدي
بو نصف ايكي قرائتي اوج آية قصاردن ادنى اولمجون دكلدر وفا لا قلت آيات قصار اوايه طويله
لمامنه ديديكم فرض قرأت اوج آية قصاردر وياخود برآية طويله در ابو حنيفه دن روايتدر كه مصلي

قرأت ایله مأمور در و بو مقداردن آشغه و یاخود برآیتدن آشغه قرأت ادنه عرفاً قاری دینمز
بو اختلاف شول مختلف فیه اولان اصله راجعدر که اول مختلف فیه اولان اصل بو در که حقیقة
مستعمل در مجاز متعارفدن اولیدر ابو حنیفه فاتحه زیرا مامین دیدیلدکده آیت قصیره قرأت
اولدوغی متعارف دکلدر بر کسنه لم یلد و ثم نظر قرأت ایلسه اکا قاری قرآن دینمز اولنمز عرفاً
زیرا قرآن معجزدر بو ایسه معجز دکلدر لان ادنی ما یقع الاعجاز به سوره او آیة تعادلها ایدوکی
بیندر ابو حنیفه دیرکه مقدار ایت قرآندر حقیقة و اسم القرآن ینطلق علی آیة و ان قصرت
ایدوکی بیاندر مستغنی در زیرا قرآن منزل منظوم حاصلک اسمیدر بس امدی بو اجلدن
حفظنه وجوب تعظیم و جاحدک کفری ثابت اولور لاتقدر برایتدن قلیل ایله صلاة جائز
اولمکن اجماع ایله عدم جوازی ثابت اولدی زیرا ایتدن قلیل اولان کندو معناسنه اولمق
ممکن اولمدی بس بو اجلدن جنب و حایض اوزرینه قرأتی حرام اولمدی اما ایتدرلک حلال در
و سنتها فی السفر عجله سفره عجله ایدیجی اولدوغی حالده قرأتله صلاة سفره سنتی الفاتحه
و ای سوره شاء فاتحه در دیلدوکی هر قنغی سوره اولورسه ان النبی علیه السلام قرأ فی صلاة
السفر بالمعوذتین زیرا سفر شطر صلاتلک اسقاطنده مؤثر اولدی تخفیف قرأتدن خوف
اثری بطریق الاولی و امنه دخی امین اولدوغی حالده نحو البروج و انشقت فی الفجر صلاة
فجرده سورهٔ بروج و انشقت مثلو اوقومق سنتدر زیرا حضرت رسول اکرم صلی الله علیه
وسلم سفرده امین اولدقلری حالده صلاة فجری سورهٔ تکویر و انفطار ایله قلمشلردر و قصر
و عشاده بوندن اشغه و معربده اقصر سوره قرأت ایلمشلردر و فی الحضر اربعون ایة و خمسون
قرأتلک حضرده سنتی فرقه یاخود الی ایتدر یعنی صلاة فجرده مصلی فرقه و یاخود الی
ایت اوقویه فاتحه دن غیری بعضیلر قاشدر فاتحه ایله بیلجه ایکی رکعتدن اولاکه هر برینده یکرمی
ایت اولیه اوقونه و کافیدر بویلجه مسطوردر و استحسنو طوال المفصل فیها و فی الظهر
مستحسن کوردیلر مفصلی صلاة فجرده و صلاة ظهرده بو ایکی وقتده انسان اولدوغی

اولدوغی ایچون واوساطه فی العصر والعشاء وقصاره فی المغرب اوساطنی مستحسن
کوردیلر صلاة عصرده وعشاده قصاره فی مستحسن کوردیلر صلاة مغربده حضرت
عمر رضی الله عنه ابو موسی اشعری یه اوقرأ فی الفجر والظهر بطول المفصل وفی المغرب
بقصار المفصل بومنوال اوزره یازوب کوندرمشلردر سعادر بلنمز الاسماع ایله بلنور
حضرت عمردن منقولدرکه نبی علیه السلام دن مروی کبیدر ومن الحجرات الی البروج طوال
ومنها الی لم یکن اوساط ومنها الی الاخر قصار سورهٔ حجراتدن سورهٔ بروجه دکین طوالدر
وسورهٔ بروجدن سورهٔ لم یکنه دکین اوساطدر سورهٔ لم یکندن آخره دکین قصاردر
وفی الضرورة بقدر الحال ضرورتده حال اقتضار ایلدوکی مقدارا قویه حالت ضرورت
وقتی فوت اولمق ویاخود خوف فی اوله اول زمان بقدما اقتضار الحال نه ایسه اولمقدار
اوقویه معلوم اولاکه امامه لاحق اولان بودرکه جماعتی نظر ایلیه ایجلرینده مریض وضعفا
وقوجه جقلر وارایسه طاقتلری بمقداری اوقویه زیرا حضرت رسول اکرم صلی الله علیه
وسلم معاذدن عشاده تطویل قرأت ایلدوکی ایچون شکایت ایلدیلر قال النبی صلی الله علیه
السلام افتان انت یامعاذ این انت من سبح اسم ربک الاعلی والشمس وضحیها امّا اکر صغیرلر
وقوجه لر بوغیسه دیلدوکی مقداری اوقویه روایت اولنمشدر حضرت ابابکر رضی الله عنه
یاخلیفة رسول الله قریب اولدیله شمس طلوع ایلیه دیدی ابابکر اکر شمس طلوع ایلیه سزی غافل
بولمازدیکوردیلر بوبیوردیلر وتطال الاولی علی الثانیة فی الفجر فقط رکعت اولینک قرأتی رکعة
ثانیه اوزرینه زیاده قلنور ایچون صلاة فجرده بواطاله ناسک جماعتی یتشمسه اعاننذر وعند
محمد فی کل امام امام محمد قائلدر کل صلاتده اطاله اولنور امام رکعت ثانیه یی رکعت اولی اوزرینه
زیاده تطویل ایلمک مکروه اولدیی بالاجماع قصار وطوال جبرا انکی ایت اولورسه مکروه دکلدر
زیرا حضرت رسول صلی الله علیه وسلم صلاة مغربده معوذتین اوقومشلردر اولکبدن
ایکینجیسی بر آیت زیاده اولور ولا یتعین شئ من القرآن اصلاة بحیث لا یجوز غیره بر شئ

تعیین اولنماز قرائدن صلاة ایجون برحیثیت الیه که اندن غیری بی اول صلاتدن جائز اولا
قافرؤا ما تیسر من القرآن نص شریفنك اطلاقی ایجون وکره التعیین صلوة ایجون تعیین
سوره مکروه اولدی مثلا سورهٔ سجده یوم جمعه نك فجری ایجون سورهٔ جمعه یی صلاة
یوم جمعه ایجون تعیین ایدوب وبوله قرائدن غیری جائز دکلدر دیو اعتقاد ایله قرأت مکروه در
ولا تقرأ المومّ بل یسمع وینصت امامه اقتدا ایدن قرأت ایلمز بلکه سکوت ایدوب
استماع ایدر اهل کوفه صلاتدن برشیء اوقومازلر مذهبلری بودر اهل مدینه کمالك
دخی انلردندر صلاة ظهرده وعصرده اوقورلر صلاة جهریه ده اوقومازلر شافعی
هرصلاتده فاتحه اوقورلر الا صلاة جهریه دکل لاصلاة الا بقراءة حدیث شریفی ایله
استدلال ایدوب وقرأت ارکان صلاتدندر امامه اقتدا ایله ساقط اولماز دیرلر بزم
ایجون دلیل واذا قرئ القرآن فاستمعوا له وانصتوا نص شریفدر واکثر اهل تفسیر بو
خطاب مقتدی ایجون اولمسنه ذاهبلر ومشلدر وقال النبی علیه السلام من کان له امام
فقراءة الامام له قراءة شافعینك دلیلی اولان لاصلاة الا بقراءة حدیث شریفه بر دخی
تسلیم ایدر زلفظ حدیثده کلام یوقدر کلام امامك قرائی مقتدی قرائی اولماسنده در
بونده ایسه امامك قرأتنده نفی واثباتدن برشیء یوقدر بزم دلیلمز مفهومنده دلالت واردر
ومقتدینك خلف امامده قرائدن منعی ایجون کبار صحابه دن سعد بن وقاص حضرتلرینك
اولمشدر وقال سعد بن وقاص من قرأ خلف الامام فسدت صلاته قال النبی صلی الله علیه
وسلم من قرأ خلف الامام فقد اخطاء الفطرة ای السنة وان قرأ امامه آیة الترغیب
والترهیب اوخطب اومصلی علی النبی علیه السلام اکر امامه آیة ترغیب وآیة ترهیب اوتزویده
وباخطبه وباخود بنی علیه اوزرینه صلاة شریفه خفی ایدرسه بنه مقتدی استماع ایدوب
سکوت ایله والثانی والدانی سواء بعید وقریب افراض انصات برابر در یعنی سکوت ایدوب
مستمع اولدقده برابر در معلوم اولا کر آیة ترغیب وترهیبده اویج مسئله وارد یعنی آیة ترغیب

غیبه طلب رحمت وایت ترهیبه عذابدن تعوّذ ده اوچ مسئله وارد ربری منفرد
حقنده در بو مسئله ده جواب اکر منفرد تطوّعدن اولورسه ایت ترغیب وترهیب اوقودقده
طلب رحمت واستعاذه عن العذاب ایتمك حسندر حدیث حذیفه اسندلابی ایله قال
صلّیت مع رسول الله صلی الله علیه وسلم صلاة اللیل فما مرّ بایة فیها ذکر النار الاوقف
وتعوذ بالله من النار صلاة لیلدن مراد نافله در فرض مراد اولورسه اسند لاجی صحیح
اولماز اکر فرضه اولسه مکروهدر زیرا فرضه حضر یدن بو مقوله برشی ایشید لمشدر
وائمّه دن دخی روایت اولنمشدر ومسئله نك بری امام حقنده در بو امام حقنده اولان
مسئله دن جواب امام اولان کمسنه آیة ترغیب وترهیبده سؤال رحمت واستعاذه عن
العذاب ایلمیه زیرا حضر یدن امامنی حالندن بو مقوله فعل نقل اولنمامشدر وجماعت
ایچون تطویل صلاة موجبی اولور وبر مسئله دخی مقتدی حقنده در زیرا مقتدی
سکوت واستماع ایله مامور در دعایه اشتغال ایله مامور دکلدر قال الله تعالی واذا قرئ
القرآن فاستمعوا له وانصتوا سکوت واستماعه امر در امر ایسه وجوب ایچوندر دعا ایسه
انصاتی محلدر جائز دکلدر اما خطیب خطبه اوقورکن وجیب اکرمه صلاة ایدرکن جماعت
استماع وانصات ایلدیکی نبی علیه السلام اوزرینه صلاة فرض اولمیوب استماع خطبه فرض
اولدوغی ایچوندر فرض اولمیان شئی ایچون فرض ترك ایلمك ایسه جائز دکلدر امّا صاحب هدایه
درکه اکر خطیب یا ایّها الذین امنوا صلّوا علیه دیدکده سامع کندو نفسندن صلاة ایلسوت
زیرا خطیب ان الله وملائکته یصلّون علی النبی دیمسی ایله الله تعالی وملائکه نبی علیه السلام صلاة
ایدرلر حکایه ایتمش اولور بعده یا ایّها الذین امنوا صلّوا علیه دیمکله الله امری بوایله در
دیدکده ناس صلاة شریفیه اشتغال ایلمری لازمدر دیو تصریح ایلمشدر عنایه ده دخی بویله در
ومنهم دن بعید اولان ایچون اختلاف ایلمشلردر احوط اولان انصاتدر فرضیتی اقامت
ایچون سکوتدر واختلاف اولنمشدر که بعید اولان قرائتی اوقوسون بوخصوصده سکوت می ایلسون

انصات لی در دیمشلر کرخی وصاحب عدایه دخی بو قولی اختیار ایلمشلر در وبعضیلر دیدیلر که
قرأت قرآن اولیدر بو اختیار فضلیدر مضمراتدن بعضیلر دیدیلر که مادامکه خطیب حمد و ثنا و
موعظه ده درسکوت ایلیسون مدح طلمیه بشلادقده کلام لابأسدر قاضیخان امام حلوانی
دن نقل ایدروب صحیح اولان بودرکه استماع ایلیسون وسکوت ایلیسون اولیدن اخریه دکین خلاصه
مذکوردرکه حرمت کلام خطبیه قریب ایکن بعید اولوب خطبیی استماع ایلیمین ایکون اختلاف
وارد ر ابو یوسفدن روایت اختیار سکوتدر ومشایخدن بعضیسی قرأت قرآنی اختیار ایلیمشلر
امافقه تعلم ایلمك وکتب فقهه نظر ایلمك حال خطبه ده بو نی دخی بعضیلر کریه رمشلر
وبعضیلر لابأسدر دیمشلر در امّا ابو یوسف حضرتلری فقه کتابته نظر ایدردی وفلم الم
تصحیح کتب ایدردی عبادت مصنفده قرأة مطلق تفصیل اولنمدوغندن ذلك القاری
اسمی ایله مسمّی افضل ایراد اولندیله صلاتده قرأتك صحّت وفسادینی بیان ایدر
شیخ الاسلام لاجل الزاهد نجم الدّین ابو حفص عمر بن محمد بن نسفی حضرتلرینك
مذاهبی اوزره معلوم اولکه قرائته خطا النحو نوع اوزره در بری آیتده وبری کلمه ده
وبری حرفده وبری اعرابده وبری قطع کلمه ده وبری وقفده وابتداده در آیتده اولان
خطادخی النحو وجه اوزره در بری بزیاده وبری بنقصان وبری بتقدیم وبری تأخیر وبری
ابدال وبری تکرار اولکه خطاکه زیاده در وزیاده شول شیدرکه سوره دن اولمیان بر آیتی
ایکی آیت بینته ادخال ایتمکدر مثالی مالك یوم الدّین ان الله هو الرزاق ذو القوّة المتین
ایّاك نعبد وایّاك نستعین در ایکنجیسی نقصاندر نقصان ایکی آیت بینته بر آیتی
ترك ایلمکدر مثالی الحمد لله رب العالمین مالك یوم الدّین اجیسی در دنجیسی تقدیم وتأخیردر
مثالی الحمد لله رب العالمین مالك یوم الدّین الرحمن الرحیم بشنجیسی ابدال بر آخر سوره دن
بر آیتی بر سوره نك آیتی یرینه اقامت ایلمکدر مثالی الحمد لله رب العالمین ان الله هو الرزاق
ذو القوّة المتین مالك یوم الدّین التنجیسی تکرار در مثالی مالك یوم الدّین مالك یوم الدّین

الذين كبي بوذكر اولنانك كلمسه جواب بودركه اكر اينده مصلى وقف ايدرسه صلاتي جميع حالده
فاسد اولماز واكر وصل ايدرسه ايكي معنا بينده مخالف بوغيسه بنه فاسد ايلمز اكر معنا ده
اختلاف اولورسه وقف اقسامندن ذكر اولنمسه كركدر باذن الله تعالى امّا خطا
كلمه ده اولورسه شوندن حالي دكل دركه اول كلمه ده يا زياده ايليه سين اول زياده ايلدوكبي
دخي قرائدن اوله ويا خود قرائدن غيري اوله يا اول زياده ايله معنى متغير اوله ويا خود اولميه
اكر قرائدن اولوب معنى متغير اولماز ايسه صلاة فاسد اولماز مثالي الحمد لله رب العالمين
اجمعين ويا خود الرحمن الرحيم الكريم اكر معنى متغير اولورسه صلاة فاسد اولور بالاتفاق
مثالي ان الذين آمنوا وكفروا وعملوا الصالحات اولئك هم خير البرية اكر قرائدن اولميوب
انكله معنى متغير اولماز ايسه فيها فاكهة ونخل ورمان كبي ابو حنيفه ومحمد قولنه
قياس ايله صلاة فاسد اولماز تفاح ورمان فاكهه دندر ابو يوسف قولنه قياس ايله صلاة
فاسد اولور زيرا بو لفظ قرائن يوقدر الله اكبر مكانته الله جل دينلدكده ابو يوسف
لفظك مراعاتي شرط ايدر امام ابو حنيفه وامام محمد لفظ ربي شرط ايلميوب معنا ربنه
اعتبار ايدر لر امّا قرائن اولميوب معنى متغير اولورسه بالاجماع صلاة فاسد اولور
مثالي فلعنة الله على الكافرين والموحدين كبي ايكينجي خطا آيتدن بر كلمه ناقص ايدوب انك
نقصاني ايله معنايه خلل كلميه صلاة فاسد اولماز بالاتفاق مثالي فاتحه دن الرحمن
الرحيم لفظ ربي ترك ايلمك كبي امّا ترك اولنان كلمه ايله معنا متغير اولورسه فالذين
ما يؤمنون آيتنده كلمه لا ترك اولنمق كبي بعضيلر قاتنده صلاة فاسد اولماز نوع ضرورة
آيجون زيرا كلمه لا احيانا كلامده كثر بلور وكاه اسقاط اولنور معنا متغير اولماز نه كم
انا افعل كذا دينلور معنا استفهام ايله حقيقتده خود معنا كلام منفي در لا افعل كذا دينلدكده
امّا صحيح اولان بودركه صلاة فاسد اولور معنا متغير اولدوغي ايچون او جنبي ودر دخي كلمه
تقديم وتاخير ايلدكده مثلا الرحمن الرحيم ويا خود لهم فيها زفير وشهيق صلاة فاسد اولماز

زیرا معنی متغیر اولدی امّا معنا متغیر اولمز مثالی ان الابرار لفی جحیم وان الفجار لفی نعیم بو
مسئله د اختلاف اولندی امام قاضی بلعمی ابو الحسن الرستغفنی لی دن اولدی محمّد
بن مقاتل الرازیدن اولدی امام محمّد دن رحمهم الله نقل روایت ایلدیکه صلاة فاسد اولور وبو
دکر اولنان اوج عزیز دخی امام محمّد اعتماد ایلمشلر دیشیخی برکلمهٔ رکلمهٔ مقامنده اقامت
ایلمکدر قرائتده اوله ویاخود اولمیه معنایی یغیر ایلیه ویاخود ایلمیه قرائتده اولوب معنایی
متغیر ایلمینه مثالی الرحمن الکریم صلاة فاسد اولماز بالاتفاق اکر قرائتده اولوب معنا
فاسد اولورسه مثالی انا کنا غافلین دیه سین فاعلین دیه جك یرده بعضیلر نوع صرورة
اولمغله صلاة فاسد اولماز دیدیلر صحیح اولان بو درکه فاسد اوله زیرا معنا متغیر اولدی
امّا قرائتده اولمیوب معنا متغیر اولورسه مثالی فلعنة الله علی الموحدین بالاتفاق صلاة
فاسد اولور زیرا معنی متغیر اولدی امّا معنی متغیر اولماز ایسه مثالی ان المتقین فی
بساتین کبی ابو یوسف قائلدر فاسد اولور امامین قائلدر فاسد اولماز اکر لتخلدن
علیهم مزکنا مکان مسجداً یاخود سزاء بما کانوا یعملون مکان نجزا فاسد اولماز ابو حنیفه
قائلدر زیرا بو مسئله فارسی ایله قرأة قرآن کبیدر امّا امامین قائلدر فاسد اولور اکر عربی ایله
تکلم قادر اولورسه برکمسنه یاعیسی بن عمران یاخود یاموسی بن عمران یاخود مریم بنت عمران
اوقوسه ابو یوسفدن ایکی روایت وارد ر بر روایتده فاسد اولور بر روایتده اولماز
وابو حنیفه ومحمّددن اولان روایتده فاسد اولور صحیح اولان دخی بودر التخیسی تکرار در
اکر معنا متغیر اولماز ایسه الحمد لله رب العالمین بالاتفاق صلاة فاسد اولماز
اکر معنا متغیر اولورسه رب رب العالمین یاخود مالك مالك یوم الدین کبی صلاة فاسد اولور
امّا حروفدن خطا اولدیغی وجه اوزره در اولکبسی بر حرف زیاده اولمقدن اولدیغی کبی وجه الله
در اول زیاده ایله معنی متغیر اولمیه مثالی واولئك او فالئك او قویه اولئك مکانده یاخود ان
ان الذین آمنوا وفان الذین امنوا او قویه ان الذین کما نه یاخود والتائبون والعابدون یاخود

خود الرحمن الرحيم ياخود اهدنا الصراط المستقيما صلاة فاسد اولماز ايكي وجهك بريدنجي
معنى متغير اولاندر وزرا بيب مبنوثه بوصلاتي فاسد ايدر بعضلر ديمشلر در كه ركسنه وماخلق
الذكر والانثى وان سعيكم لشتى واوكزياده سي ايله او قوسه صلاة فاسد اولور زيرا قسم انك
اوزرينه واقع اولوب كندو معنى سبى زائل اولور وكذالك يس والقران الحكيم وانك لمن المرسلين
واوزياده سيله معنا زائل اولوب صلاة فاسد اولور ايكنجيسى كلمه ده برحرف نقصان اولوب
اول دنجي ايكي دن حالى دكل يا معتايى تغيرا يله باخود ايليه معنايى تغيرا يلمينه مثال الذين
آمنوا يرينه والذين آمنوا اوقيه ياخود ان الله اوقيه فان الله مكانته ياخود كان الله غفورا رحيما اوقيه
وكان الله مكانته ياخود وما ادريك ماهى اوقيه وما ادريك ماهيه مكانته ياخود ماجاءهم البينة
اوقيه يعنى ماجاءتهم البينة نانك حذفى ايله صلاة فاسد اولماز زيرا بو حرف زوايدلك تركى ايله
معنى متغير اولمدي اكر محذوف اولان حروف اصليه ايسه ده فجان نذا اولسه ترخيم جائز اولغله
فاسد اولماز امامن خلق الذكر والانثى واوك حذفى ايله اوقسه عامهٔ مشايخ قاتنده فاسد اولور
معنى متغير اولدوغى ايجون اكر خلوده اولان خا وياخود قاف حذف اولنسه ماخلق مكانته لق ويا حوف
حق فاسد اولور زيرا غواولور اوحيى ودرد نجي برحرفى آخردن تقديم وتاخير ايلك وكبي
كعفض ماكول اوقيه كعصف ماكول مكانته ياخود فرت من قسورة اوقيه من قسورة مكانته ابو يوسف
روايت اولندي فاسد اولور اولدى امام محمد دن روايتدر فاسد اولور اما معنا متغير اولسه فاذا
بقر البصر اوقوسه برق مكانته وياخود فانفرجت مكانته فانبجست اوقوسه بوقريب المعنى در صلاة
فاسد اولماز معنا اعتبار ايدن لمسته قاتنده بشنجيسى برحرفى برحرف مكانته اقامت در اولدنجي
سقوطدن خالى دكل در بينه ماده قرب مخرج اوله ياخود اولميه واولدنجي شوندن حالى دكلدر كه
انكله معنا متغير اوله وياخود اولميه واول دنجي شوندن حالى دكلدر كه يا قرانن بولنه يا بولنمية
اما قرب مخرج اولوب معنايى تغيرا يلميه صلاة فاسد ايلمز مثالى الصراط والزراط اوقوسه الصراط
مكانته ياخود مزيطرا وقوسه مصيطر مكانته وياخود بصيطه اوقوسه بسيطه مكانته اما معنى تغير

ایلسه مثالی الضیف اقوسه السّیف مکانه والنّسر اوقوسه والنّصر مکانه محمّد بن سلمه دیرکه
عموم بلوی ایجون فاسد اولماز وابو مطیع وبرجماعت دیرلرکه فاسد اولور برکه
اباب اوقوسه اوّاب مکانه محمّد دیدیکی بومسئله نزه واقع اولدی ابو یوسف دن سؤال
ایلدم فاسد اولور دیدی صکره کسائی یه سؤال ایلدم فاسد اولماز زیرا ایکی یرده خی
لفظ ردیدی اول اجلدن بزه خی عدم فساد نه ذاهب اولدم دیدی امّا حرف آن
مقامنه اقامت اولنان حرف بینتن بعد مخرج اولسه ومعنا دخی متغیّر اولسه مثلا
فسحقا لاصحاب السّعیر اوقوموکبی سعیر مکانه ابو مطیع فساد نه ذاهب اولمق
امّا معنا متغیّر اولماز سه صلاة دخی فاسد اولماز ایا انظرناك الکونرکبی اعطینا یرینه
ولانکم یرکبی ولاتشتهی مکانه امّا ابو یوسف قیاسی اوزره فاسد اولور زیرا بوکلمه لر
قرآنده یوقدر امّا عضیم مکانه علیم وباخود حکیم مکانه حلیم قرات اولنسه بالاتّفاق
فاسد اولمز زیرا قرآنده موجوددر التنجیسی تکرار دراکر تکرار تضعیفی اظهار ایچون اولورسه
ومن یرتدد منکم عن دینه فیمت اوقوموکبی باخود تبت یدی ابی لهب وتبّ ما اغنی عنه
ماله اوقوموکبی صلاتی فاسد اولماز زیرا اصلی اولدرامّا زیاده ال الحمد لله کبی اولسه
یعنی ال الحمد لله اوقوسه صلاتی فاسد اولور زیرا زیاده لعو اولور امّا اعراب حطا
اولدخی اللّهم وجه اوزره دربری تشدید وتخفیف وبریمد وقصر بری همزه ولین بری
اظهار وادغام بری بسکین وتحریك بری تبدیل الحرکه درجمله سکزن بعضیلرقاتنده قاسد
اولماز نوع ضرورت ایچون مخفّفی مشدّد ومشدّدی مخفف ومدودی قصر وقصری
ممدود وهمزی لین ولینی مهموز وادغامی اظهار واظهاری ادغام وساکنی متحرّك ومتحرکی
ساکن وحرکه یی حرکه ابدال ایله صلاة فاسد اولماز ظاهر نظم باقی اولوب عموم بلوی ایچون
محمّد بن مقاتل الرّازیدن روایت اولندیکه برکسنه یدع الیتیم دالك سکونی ایله اوقوسه صلاتی
فاسد اولماز جواب صحیح بودرکه فضّ الله ناعلیم الغمام ترك تشدید ایله وباخود لمّا جاء

جاءهم موسى مدسز وجامعهم مدسز فاسد اولور زيرا جاموسى حيوان معلومدر
وجامع مجامعت مدر ودينلمشدركه فاسد ايلمز زيرا مجامعت اجتماعدندركه تعاون
ايچون جمع اولمق اوله اكر معنا تغيير اولماز سه ضرر ايلمز قتلوا تقتيلا بركسنه اياك نعبد
ياانلك بتشديدي ترك ايله ديديلركه تخفيف ايله اياشمسدن اولور كانه ضوء شمسك نعبد
ديمكي اولور صلاة فاسد اولور امابدل الحركه ده معنا متغير اولماز ايسه فاسد اولماز
بركسنه لاترفعوا صواتكم كسرتا ايله ولقد اريناه ايات نا تانك نصبي ايله وقتل داود جالوت
بنصب الدال ورفع التاء اوقوسه وياخود وعصى ادم ربه نصب ميم ورفع با ايله وياخود
واذ ابتلى ابراهيم ربه رفع ميم نصب با ايله اوقوسه صلاتي فاسد اولماز ابتلا بونده
سؤ الى معناسنه در بركسنه كسر لها ذال ايله منذرين بي فتح ايله اوقوسه وياخود فتح ذال
ايله منذرين بي كسر ايله اوقوسه فاسد اولور زيرا المنذرين بكسر الذال رسلدر والمنذرين
بالفتح كفاره معنا متغير اولور ودينلدنكه فاسد ايلمز زيرا رسل دخي فتح ايله موصوف اولور
زيرا كفار رسلي قتل ايله قور قودرلر بونلجه اولنحق كفار اول فعلك فاعلي اولور لربنه بونك كبي در
يعني فاسد اولماز ودخي كبيدر قوله تعالى فانظروا كيف كان عاقبة المنذرين ذالك كسرى ايله فاسد اولور
اولماز زيرا هر قوم انبيوه عاقبت واردر ياحسنه وياخود سيئه اولور اما الله تعالى نك قول
شريفي بري من المشركين ورسوله كسر لام ايله فاسد اولور زيرا معنى متغيردر وبعضلري ديمشدركه
برحق ورسوله دبو قسم قلنورسه فاسد اولماز اكرم الباري المصور واولك فتحي ايله قرات اولنور
فاسد اولور قرأ ديديلركه واو مفتوحه قرات اولنه دينلديكه واو مفتوحه قرأت اولنه دينلديكه فاسد
اولورسه فاسد اولماز دخي دينلمشكه بونك انبوه معنى غامض واردر اما قطع كلمه ده خطا
دينلديكه فاسد اولماز كيف ماكان ضرورة انبوه وبود خي التحويه اوزره در اولكي الحمد لله دن آل
لفظي قطعدر فاسد اولماز ديديلر زيرا الف لام اسم معروفدر فعلدن قدمنزلسنده در پس امدي
كلمة اولور لغو اولماز اكنجي بحث اسم وفعل اوله وآخره متصل اوله كتابنده قطع اولنه اهدنا ديه جك

كلمه احد ديسه انعمت دكلديه جك يرده انعم ديسه او جلجمى لغنا جمع اولوب احد
اوزرينه وقف ايلسه العالمين مكانه العالمي ديسه ياخود الذي مكانه الذين او قوسه دنجنيسى
اسم واحد اولمه بعض كلمه سينك اوزرينه وقف ايلسه الرحمن مكانه الرحيم او قوسه
بشنجيسى نصف كلمه ده وقف ايلسه كرجه لغود كلدر لكن اول اسم معناسنه دخى دكلدر
مالك ديسه جك يرده لك او قوسه بونك جمله سى لغود كلدر فاسد اولماز التنجيسى
ديسه جك يرده نغد حذف اولنسه لغود فاسد اولور اما وقف وابتدا ده سهلا فاسد
ايلمز ضرورت المجوز بو قول اختيار قاضى امام صدر الاسلام حكايت اولنمشدر
كبار دن برمكسه يخرجون الرسول او قودي وقف ايدي انذ نصكره وا باكم ان تؤمنوا
بالله ربكم ديدي بوكا طعن ايلديلر اول كبار صلاتني اعاده ايلمدي وبعضيلر ديديلركه
لآ الم ده وقف ايلسه انذ نصكره الآهود ديسه غير ده وقف ايلسه صكره ابن الله ديسه
لغود رصلاتي فاسد اولور وبوني شمس الائمة الحلوانى اختيا ايلمشدر بو جمله بيان
خطاء فاحشدر قرائته فصل بو فصل قرب مخرج وبعد مخرج بيانده در عين وحا رحلق
وها بر مخرجدندر كاف وقاف بر مخرجدندر وتا وطا ودال بر مخرجدندر لام ونون
بر مخرجدندر ظا وثا وذال بر مخرجدندر با وفا ومیم بر مخرجدندر واو وبا والفبر مخرجدر
امّا ظا وضاد بر مخرجيدن دكلدر ابن مطيع ومشايخ بلخدن بر جماعت ديديلركه بر مخرجدن
اقوسه طالمنون مكانه صلاتي فاسد اولور زيرا لغود رفصل في الجماعة سنة مؤكدة
فرايضده جماعت سنّت مؤكده در جماعت بر سنّتدر كه قوتده واجبه يقاربدر [illegible]
ايدن مؤمن اولدوغنه استدلال اولنور سائر مشروعاتك بويله دكلدر وفضيلتها جماعة سنّت
هدى تسميه ايلمشدر رفال النبي عليه السلام الجماعة من سنن الهدي لا تخلف عنها الائمة افق
احمد بن حنبل واصحاب شافعي فرضدر حتى بالكز نماز جائز دكلدر امّا بو صحيح دكلدر اصحاب
شافعينك اكثري وكرخي وصحاوي واركعوا مع الراكعين قول شريفكه آيه مؤكده در بونك ايله دخي خبر

خبر و امد ایله استدلال ایدوب و فرض کفایه در دیمشلر بو ایکیسی دخی جماعتك فرضیتنی
مفید اولدیغی جماعته وارمغه عذر مفلوج اولمق و یاخود بنمور و بالچق و برشدید بو ظلمت
شدیده و سلطان دن اختفا و یاخود غریبدن اختفا و شیخ فانی و اعمی بونلرك جمله سی
عذر در و فقه شریفه مطالعه دخی جماعته وارمغه عذر در امامغه بسی دکلدر و اولی
الناس بالامامة اعلمهم بالسنة قاعده سنك امامة اولی سی اول ناسك سنة اعلم اولانی در
یعنی احکام صلاتك صحت و فسادینی بلندر ثم اقرأهم اندنصکره قراءة اعلم اولانذر و عند
ابی یوسف بالعکس ابو یوسف قائلدر عکسیدر یعنی امامة اولی مجوّد اولانذر بعده
اعلم اولانذر قوله علیه السلام یوم القوم اقرأهم بکتاب الله تعالی اکر ایکیسی برابر اولورسه
اعلم اولان تقدیم اولنور ثم اورعهم اندنصکره امامة اولی اولان ورع صاحبیدر
ورع شبهاتدن اجتناب ایدن کمسنه یه دیرلر قال النبی علیه السلام ملاك دینکم الورع
و قوله علیه السلام من صلی خلف تقی فکانما صلی خلف نبی ثم اسنهم اندنصکره سن
جهتندن اکبر اولان امامة اولیدر قال علیه السلام لابن ملکیة ولیؤمکما اکبرکما سناً
ثم احسنکم خلقاً اندنصکره حسن خلق صاحبی امامة اولیدر حسن خلقده
اختلاف اولنمغدر بعضیلر دیدیلرکه ناس ایله معاشرت جهتندن حسن معامله یه بعضیلر
حدیث شریف ایله استدلال ایدوب کیجه ایله جوق نماز قیلان کمسنك وجهی حسن اولور
دیو کاذب ذاهبدر اولمشلردر قال النبی علیه السلام من کثر صلاته باللیل حسن وجهه بالنهار
انصار مسجودی الانصار المبدریدن روایت اولندیکه رسول علیه السلام قوم امامت ایلسون
قائلك کتاب الله اقرأ اولانی اکر برابر اولورسه اعلم بالسنة اولانی بنه برابر اولورسه سناً اکبری
برابر اولورسه خلقی حسن اولانی بنه برابر اولورسه بوزی کوزل اولان صاحب الدار
دیو کاذب منسب جهتندن اشرفی بنه برابر اولورسه اسبابی باك اولان زیرا بو صفات تکثیر
جماعته سبب اولدیغی بونلردن دخی برابر اولورسه قومك خیارینه حواله اولنور معراج

الدرایه ده دخی بویله در بعضیلر دیدلر که حانوتی حسنا ویکره امامت العبد عبدك
امامتی مکروه اولدیی مکروه اولمسی ناس کامتابعتده استنکاف ایدوب تقلیل جماعته سبب
اولدوغی ایچون شافعی دیرکه حرّ قول اوزرینه ترجیح اولنماز اکر قرائتده برابر اولورسه قوله
علیه السلام اجمعوا واطیعوا ولو امّر علیکم عبد حبشیّ مجدع والاعرابی دخی اعرابینك
امامتی مکروه اولور زیرا بادیه ده ساکن اولنغله جهل کندویه غالب اولمشدر بادیه ده ساکن
اولدقدن صکره اعرابی برابر در والاعمی اعمیك دخی امامتی مکروه اولور زیرا بحاسته
صاقنمی ممکن اولمیوب وقبله یه دخی کندو نفسنی ایلمکه قدرتی اولمغین واستیعاب
وضوءده دخی عدم قدرتی اولمغین امامتی مکروه اولور بو ابعده مسطور درکه اکر اعمی
کندو مسجدنده فضل جماعتدن کندویه مساوی اولور برکسنه یوغیسه امامتی جائزدر زیرا
رسول اکرم صلی الله علیه وسلم مدینه ده ابن ام مکتومی استخلاف بیورمشلردر والفاسق
فاسقك دخی امامتی مکروه اولور امر دینده اهتمامی اولمدوغی ایچون والمبتدع مبتدعك
امامتی دخی مکروه اولور مبتدعك شول کسنه درکه مرتکب هوا اولدیکی هوا کفر ایسه
اولنمیه اول هوا مبتدعك امامتی مکروه هوا برهوا اوردرکه فاعلی کفار اولنه اول مقولنك
امامتی اصلا جائز دکلدر وولد الزنا ولد زنانك دخی امامتی مکروهدر زیرا اباسی اولمغله
علمه مقیّد اولمیوب غلبهٔ جهل ایچون مکروه اولمشدر بعضیلر دیمشلردرکه صلاة عالمه
اقتدا اولنه انك امامتی ایچون جهلك ترك اولنمیه امّا جمعه دن غیری صلاة مکتوبه ده لا
بأس درکه مسجد آخره کیده آنك اردنده قلمیه یونك آنم اولنمیه اولماز وان تقدم واجائز اکر
تقدّم ایدرلرسه جائزدر امّا عبدك امامتنك جوازی ابو سعید دن روایت اولندیی
ابو اسیدك مولاسی ایدی اولدیدیکم کوره کی اولدم حال بوکه عبد ایدم اصحاب رسول الله دن
برجماعت نماره حاضر اولدیلر ابو در حضرتلری امامت مراد ایلدیلر اکا دیدیلر که غیرین
اوندن امامت ایدرمیسین دیو سبب بنی تقدیم ایدیلر وانلره نمازی اداایلدم امّا اعرابینك

بیلمك اما متینك جوازی حق سبحانه و تعالی اعرابك بعضیسنی و من الاعراب من یؤمن بالله و الیوم
الاخر قول شریفی ایله مدح و بعضی سنی الاعراب اشد کفراً و نفاقاً قول شریفی ایله ذم ایدوب
دیلمینك تعارضی اولدوغی ایچون دیرلر اما اعمی نك اما متینك جوازی بنی علیه السلام برکره ابن ام
مکتوبی مدینه ده استخلاف ایلمیشلردر و غسان ابن مالکی دخی برکره استخلاف ایلمشلردر
بونلرك ایکیسی دخی اعمی ایدیلر اما فاسقك اما متینك جوازی کبار صحابه دن عبد الله بن عمر
و انس بن مالك و بونلردن غیری صحابه و تابعین دن جوق کمسنه صلاة جمعه حجاجك اردنده
قلمشلردر اول خبر زمانشینك افسقی ایدی حتی حسن و عمر بن عبد العزیز دیمشلردر که اکثر
جمیع امت حجاجی کتورسه لر بز حجاجی کتورسك جمله امته علیه ایدردك اما مبتدع و ولد
زنانك و فاسقك اما متینك جوازی قال النبی علیه السلام صلوا خلف کل بر و فاجر نص شریفیدر
و شافعی به اقتدا دخی مکروهدر اما السیدی دیمشلردر که مختار اولان کراهتسز جائز اولمقدر
اصلده عدم کراهتدر الا مکروه مقتدی اولان بیله که شافعی فصد ایدوب آبدست المدی و یاخود
منتقض اسباب بنی غسل ایلمدی و یاخود بجسد دن ابدست الدی دخی بونلره مشابه اولان
شیلری بلدکده اقتدا سی مکروهدر کفایه دن ابن ملك جائزدر کلدر دیو نقل ایلمشلردر و یکره
تطویل الامام الصلاة اما مك صلاتی تطویل ایلمسی مکروه اولور قوله علیه السلام منام قوما
فیصل بهم صلاة اضعفهم مرویدر که رسول اکرم صلی الله علیه وسلم صلاة فجری معوذتین
ایله ادا ایدوب فراغدن صکره قال سمعت بکاء صبیی فخشیت علی امه ان تفتن بو حدیث شریف
دلالت ایلدیکه امام مقتضای حالی رعایت ایلمك لازمدر و کذا یکره جماعات النساء وحدهن
اما مك تطویلی کبی مکروهدر یا الکر نسا نك جماعت اولمسی زیرا الکردن بری تقدم ایدرسه زیاده
کشف اولور اکر اورته لرنده اولورسه اما مك شانی کر تقدم ایدی ایکی ترك ایلمش اولور اول اجلدن
مکروه اولور فان فعلن یقف الامام وسطهن اکر نسا طائفه سی جماعت اولسه امام اولان
خانون اورته لرنده دورسون یعنی امام اولان برابر دورسون زیرا حضرت عائشه رضی الله عنها

بولجه اشلمشدر تقدمده زياده كشف اولوب بوتقديرجه اورته ده طورمق بعض اشتباهوت
من بعض قلبدندر كالغرات غراة كبي جماعتك اورته لرنده دوره برجماعتدن جمله سي عريان اولسه لر
اما ملري اورته لرنده دوره اكر تقدم ايدرسه كشف عورت لازم كلور اما غراة اوتوردوغي يرده
قلمق اما افضلدر ولاكن حضرت جماعات الخوف الفتنه الا العجوز في الفجر والمغرب والعشاء
نساطائفه سي جماعة حاضر اولسونلر فتنه خوفي ايچون الا توجه قاريلر حاضر اولسونلر صلاة
فجرده ومغربده وجمعه ده مجتمع اولورلر مغربده ايسه طعامه مشغول للردر عشاء وفجرده اوبقده
اولورلر اول وقتلرده عجوز جماعته حاضر اولسونلر وجوزا احضورها في الكل اما مين
عجوزك كلي صلاتده حاضر اولمالرينه تجويز ايلديلر عجوزده عدم رغبت اولدوغي ايچون
فتوي كراهيت اوزره در ومن صلي معه واحد اقامه عن يمينه شول مزكه برادم ايله نماز قلسه
اول كمسنه في صاغنده اقامت ايدوره يعني صاغ جانبنه آله زيرا رسول اكرم صلي الله عليه وسلم
ابن عباس ايله قلدقده صاغنه المشدر وتقدم على الاثنين فصاعدا امام تقدم جماعت ايكي اوزره
دخي زياده اولسه لر يوقاروده اقامه لفظي مصلي برادقده اما بيتنه اشارت وآرده در
اما ايكي واوج اولدقده كيرودورك دنواحمر ايلمز ويصف الرجال ثم الصبيان ثم الخناثي
ثم النساء رجال صف بغليه امامه قريب اندنصكره خنثي اندنصكره نساطائفه سي صف
بغليه لربوكاد ليل ليليني منكم اولوا الاحلام والنهي حديث شريفيدر نهي عقلدر وان حادثه
مشتركه في صلاة مطلقة مشتركه تحريمه واحده واداء في مكان بلاحائل فسدت صلاته ان نوي
اما مها بركمسنه برمشتهيه عورت اداسي برتحريمه ايله مشترك صلاة مطلقه ده بلاحائل برمكانده
برابر اولسه اكر امام عورتلر ايچون نيت ايتمش ايسه اول كمسنه نك صلاتي فاسد اولور اكر امام
عورتلر ايچون امامة نيت ايتمش اولسه اول كمسنه نك صلاتي فاسد اولميوب بلكه عورتلر نمازي
فاسده اولور معلوم اولكه رجلك صلاتي فاسد اولدوغي حضرت حبيب اكرم صلي الله عليه وسلم
اخرواهن من حيث آخرهن الله تعالي قول شريفيه عدم متابعتدر زيرا بوحديث شريفك دلالتي رجحيا

وجوباً اندر ترکیدن ترک فرض لازم اولور وعورتك نمازینك فسادی امام اولان کمسنه امامت
نسایه نیت ایلمدوکندر معلوم اولاکه محاذات مرء مفسد صلاة اولدوغی بنجه اومور ایله
متشرح وطدر اولکسی اداء رکن مقداری مکتدر اکر اداء رکنك اقل اولسه مفسد صلاة
دکلدر ایکنجیسی محاذیه اولان مشتهاة اولمق لازمدر یعنی قابل جماع اوله اکر مجنون وصغیر
اولوب حسستها اولسه فاسد ایلمز اکر مشتهاة اولان محرم وعجوز اولوب طباع اندن دنی
نفرت ایدرسه بینه فاسد ایدر اوچنجیسی بونلرك صلاتی ذات رکوع وسجود اوله اکر ایما ایله
دنی قلارلرسه بس امدی صلاة جنازه ده فاسد اولماز دردنجیسی صلاتده مشترك اولمك
اداده بربیسی آخره امام اولمق اوزره وباخود اول ایکی کمسنه ایجون برآخر کمسنه امام اولمق اوزره
اندیشکره بوایکیسینك صلاتی اشتراکی یاحقیقة اوله مدرك کبی وباحکما اوله لاحق کبی زیرا
لاحق قضا ایلدوکی صلاتده کانه امامك خلفیدر اولم اولسه محاذیلك عامدر شروطی بولندقدن
اداده وقصاده وفرایضده وبونلردن غیری صلاة عید وتراویح ورمضان ووتر کبی مفسد صلاتدر
بشنجیسی بلاحائل مکان بتحدد اولمامق اکر حائل اولور شئ اولسه محاذات رفع اولور ومحاذاتك
ادناسی دونك حاود دینك اوك واردی مابتنی مقداریدر زیرا ادناء احوال قعود در
فرجه دنی حائل مقامنه قائم اولور فرجه برآدم صغاجق مقداری یردر التنجیسی جهتلری
متحد اوله حتی اختلاف اولورسه فاسد اولماز بوایسه باخود کعبه ده وباخود لیله مظلمه ده
غیری یرده متصور دکلدر یدنجیسی اول مشتهانك امامتنه اولکسنه نیت ایله وباخود وقت شروعده
امام امامتنه نسایه نیت ده ومحاذاة ده بدوکز جمیع اعضاسی محاذی اولمق دکلدر بلکه بعضی اعضاسی
محاذی اولمق دکلدر بلکه بعض اعضاسی بعض اعضاسنه محاذی اولمقدر حتی اکر مراه بر بوکسك یرده
اولسه ورجل اندن آشغه برده اولسه وعورتدن برشئ رجله محاذی اولورسه رجلك صلاتی فاسد
اولور ولابد حل فی صلاة بلانیة ایاها مرء امامك صلاتنه داخل اولماز امامه عورته نیت ایلمك
سرین یعنی امام جماعته نیت ایلدکی عورته دنی نیت ایدرسه عورت امامك صلاتنه داخل اولور

نیت ایلمرایسه داخل اولمازخلاصه ده مسطوردرکه جمعه وعیدده امامك نیتی اولمدین عورتك
اقتداسی جائزدر واصح اولان دخی بودر زیرا زده حامدن امامه محاذی اولمق ممکن دکلدر وخاتون
دخی بالکز جمعه وعیدین نمازین ادا ایلمك ممکن دکلدر اول اجلدن جائز اولور دیر وفقهاء اقتداء
رجل بامراه رجلك عورته فاسد اولدیقال النبی علیه السلام اخروهن من حیث اخرهن الله تعالی
زیرامرأه نك رجله تقدمی جائز دکلدر اوصبی دخی رجلك صبویه اقتداسی فاسد اولدیی زیرا
صبی مکلف دکلدر فرض نافله اولور مفترض متنفله اقتدا ایلمك جائزه دکلدر نافله دخی اولورسه
جائز دکلدر صبینك نفلی مضمونی دکلدر وطاهر بغدوره اقتداسی دخی فاسد اولدیی زیرا بناء
قوی علی الضعیف لازمدر یعنی لازم کلور اکر معذورك اثناء صلاتده عذری زائل اولسه بنا اولنمق
ومعذور ومعذوره اقتدا دخی فاسد در اکر عذر لری محالف ایسه اکر ایکیسنك دخی عذری
برایسه جائز در وقاری امی اوقومش اولانك امی به دخی اقتداسی فاسد اولدیی امی لغتده
امه منسوب دیمکدر یعنی اوقومیوب وبارمیوب کویاکه اناسندن دوغوغی کبی الق ادمی
دیلمشدر ومکتسب بعذر وغیر موم بموم ومفترض متنفل بلبس اولان مکتسه نك عریان اولانه اقتداسی
وایما ایلین مکتسه نك ایما ایدنه اقتداسی وفرض قیلانك نافله قیلانه اقتداسی فاسد اولدیی قوی ضعیفه
اوزره بنا ایلمك لازم کلمسون ایچون دراو بمفترض فرضا آخر وباخود فرض قیلانك فرض آخر قیلانه اقتدا
فاسد اولدیی امام ایله مأمومك صلاتاری بینده اشتراك اولدوغی ایچوندر اقتداده شرکت ومرافقت
لازمدر شافعی قاسده بوجمله ده اقتدا صحیح اولورانك قائلنده اقتدا ادا در علی سبیل الموافقه ویزم قائمزده
علی سبیل التضمندر اکر دیلورسه که معاذ عشا بی حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم ایله ادا ایدیردی
صکره رجوع ایدوب قومه نماز قیلوردی حال بوکه قومنك نمازی فرض ایدی ومعاذك ایسه نمازی نافله
ایدی جواب ویریلورکه جائز درکه معاذ بنی علیه السلام ایله نافله نیتیله ایله وقومه فرض ایله نیتیله اقتداء
غاسل یمسح ایاغنی غسل ایدنك مسح ایدنه اقتداسی جائز اولور زیرا خف سرایت حدثدن قدمی حفظ
ایدرسه ایسه خف اوزرنده اولان شئ ازاله ایدر ومتنفل بمفترض دخی متنفله مفترضه اقتداسی صحیح اولور

اولور زيرا مصلّى اصل صلاته نيته محتاجدر اما مده ايسه اول اصل نيته موجود در عكسنده موجود
دكلدر وموم ممثله درايا ايدن كمسه نك كندو مثللو يه اقتداسي جائز اولور ايكيسينك دخي احوالي
برابردر اما موتم قاعد اولوب امام مضطجع اولورسه جائزدكلدر وقائم باحدث قائم اولانك
كمسه نك بوكريه اقتداسي جائز اولور زيرا بوكري يه عرفا قائم دينلور وكذا اقتداء المتوضّي بالمتيمم
ذكر اولنان كبي جائز اولور متوضينك ميتممّ اولان كمسه يه اقتداسي زيرا بتيمم صو بولنمدوغي
يرده طهارت مطلقه در وضوء كبي والقائم بالقاعد وقائمك قاعده اقتداسي جائز اولور نبي عليه
السلام آخر صلاتنده قاعداً امامت ايلدي حال بوكه خلفنده اولان جماعت جملهسي قائم ديلر
خلافا لمحمّد فيهما امام محمّد متوضّئ ميتممه قائم قاعده اقتدا ايلمسنده خلاف ايدوب
بتيمم ضرورياً در صوايله طهارت اصليه در قائمك حالي قاعدك حالندن اقوى در بوتقدير جه
اقتدا لري جائزدكلدر وقياس دخي بودر ديو بو مسلكه ذاهب اولمندر وان اقتدي امّي وقاري
بامّي فسدت صلاة الكل واكر برامّي وبر قاري برامّي يه اقتدا ايلسه جمله سينك صلاتي فاسد
اولور حنيفه قائلدر امّا قارينك صلاتنك فسادي قرأته قدرتي واراكن ترك ايلدوكي ايچون
امّا ايكي اميلرينك صلاتنك فسادي جماعته راغب اولديلر واوزرلرينه واجب ايدكه قاري
قاري اولان كمسنه اقتدا ايليه لر قرأت تقديريه يي ترك ايلديلر حال بوكه بوقاري يه اقتدايه قدرتلري
وارايدي اواجلدن نمازلري فاسد اولدي وقالا صلاة القاري فقط اما مين ديه يلركه انجون
قارينك صلاتي فاسد اولور زيرا قاري قرأة تحقيقيه يي ترك ايلدي امّا امّي كمسه مثللو امي يه
اقتدا ايدي ايكيسينك صلاتي تمام اولور اما مين قرأه تقديريه يه اعتبار ايلمز ولو استخلف الامام
القاري جاسبا في الاخريين فسدت امام قاري برامّي استخلاف ايلسه بعض حدث واقع اولمغله
تزينه جكلسه ايكي اخرز كعتلرده جمله نك صلاتي فاسد اولور زيرا قران جميع صلاتده واجبدر تحقيقاً
او تقديراً بونده ايسه ايكيسي دخي بولنمدي باب الحدث في الصلاة بو باب صلاتده واقع اولان
حدثك حكمي بيانندهدر من سبقه حدث في الصلاة شول كمسنه كه صلاتده حدث سبقت ايلسه

یعنی بلا خلاف اختیار حدث عارض اولسه توضا و نبی بغیر مکث یعنی اکلمك سیزدن ابدست
السون اکر بر مقدار مکث ایدوب بعده آبدست السه صلاتی باطل اولور زیرا کلمك ایله صلاتدن
برجزوی حدث ایله ادا ایلمش اولدی برجزوی فاسد اولیحق ضرورة جمله سی فاسد اولور
زیرا صلاة واحده صحت و فساد و بناجهتدن منجزی اولمازشافعی فاننده حدث
صلاتة منافیدر و مشی و انحراف صلاتی فاسد ایدر زیرا حدث عمدی مستابیدر امّا
برم ایجون دلیل قوله علیه السلام من قرا اورعف او اسدی فی صلاته فلینصرف و لیتوضا و
لیبن علی صلاته مالم یتکلم و الاستیناف افضل استیناف افضلدر شبهه خلافدن
تحرز ایجون دینلمشدر که منفرد استیناف ایلسون جماعت فضیلتنی تحصیل ایجون فان کان
اماما جر الی مکانه اکر حدث سبق ایدن امام اولورسه کندو مکانته امامته صالح کمسنه یی حکم
و طشره یه کندکدن الی اغزینه و بورننه قویه کبوریجی تنامشدر دیو غیر حدثدن خلقك ظنی
منقطع اولو امام مکانته چکلدوکی کمسنه یه تکلم ایلمیه اکر رکوعی ترك ایلمش ایسه الیله دیزینه
اشارت ایلیه اکر سجدی ترك ایلدی ایسه الیله آلنه اشارت ایلیه اکر ترك قرأتی ایسه الیله اغزینه اشارت
ایلیه ابن ملك رحمه الله بویله مسطوردر فاذا توضا حدث سبق ایدن کمسنه اکر امام و اکر مقتدی ایدر
فجن ابدست آلسه عاد و اتم فی مکانه خلفا ان کان امامه لم یفرغ آبدست الان کمسنه عودت ایدن
و یرنده اتمام ایدر وجوباً اکر امامی فارغ اولمدی ایسه و الا فهو مخیر بین العود و بین الاتمام
حیث توضا اکر امام صلاتدن فارغ اولمدی ایسه مصلی یعنی حدث سبق ایدن امام و اکر مقتدی
مقتدی عود ایدوب مکانته ادا ایلمك ایله آبدست الدوغی مکانه اتمام ایلمك بینده مخیر در
آبدست الدوغی یرده اتمام ایلمسی قلت مشی ایجوندر و عود ایدوب یرینه کلمك صلاتی مکاد
واحده ادا ایلمك ایجوندر کامنفرد منفرد کبیدر زیرا منفرد عود ایله آبدست الدوغی یرده
اداده مخیردر و لو احدث عمداً استانف اکر عمداً حدث ایورسه استیناف ایدر تشهد
مقداری قعوددن صکره دکل ایسه اکر تشهد مقداری قعوددن صکره اولورسه نمازی تمام

تمام اولور وكذا الوجن او اغمي عليه او احتلم عمداً حدث ايدن كبيدر اكر مصلّى مجنون
اولسه وياخود مغمى عليه اولسه يعنى بمصروع اولسه وياخود احتلام اولسه يا ابو موسى يامس
ذكر ويا تفكر ايله انزال اولسه او قهقهه وياخود قهقهه ايلسه زيرا قهقهه كلام قاطع منزله
سنده در او اصابته نجاسة مانعة ياخود مصلى مانعه نجاست اصابت ايلسه اول
نجاست غليظه دن درهمدن زياده خفيفه دن ثوبك ربعي او زرينه زياده اولسه او شبح ياخود
باشي يا رلسه وقاني آقسه او ظن انه احدث خرج من المسجد وياخود ظن ايلديكه حدث ايلدي
ومسجد دن چقدي صلاة مسجدا يجنده اولدوغنه اشارت اولمه اوجاوز الصفوف وخارجه
وياخود صفوفي تجاوز ايلسه مسجدك خارجنده غالبا صحراده اولمغه اشارتدر ثم ظهر انه
لم يحدث اندنصكره ظاهر اولسه كه اول كسنه حدث ايلمش بوجمله ده صلاتي استيناف
ايدر ولو لم يخرج اكر مسجد دن چقمدي ايسه اولم يجاوز وياخود صفوفي تجاوز ايلدي
ايسه صحراده امامت ايدهنك وياخود اقتدا ايدهنك حالبده ربحي بنا ايلسون زيرا حدث
ظنى ايله انصراف قصد اصلاح ايجون در اول قصد حقيقه مقامنه اقامت اولنور
ما دامكه مكان مختلف اولمه امام محمد ديركه استيناف ايلسون عزيمتدر انصراف اولدوغي
ايجون قياس دخي استيناف در ديرلر ولو سبقت الحدث بعد التشهد مصلّى به بعد التشهد
حدث سبق ايلسه توضأ وسلم آبدست الور وسلام ويرر زيرا سلام واجبدر اداسي
وصول ايله در اول اجلدن آبدست المق لازمدر وان تعمده في هذه الحالة او عمل ما ينا
فيها تمت اكر مصلى تعمد ايدرسه يعنى قصد ايدرسه تشهد مقداري اولنور دقدر صكره
ياخود صلاتي منافي برعمل ايله صلاتي تمام اولور زيرا فرايضدن اوزرنده بر شيء قلما شدر
صنعي ايله خروج بولنمغيله صلاة اولدي ويبطل عند الامام صلاة باطل اولور ابو حنيفه
قائلدر ان رأى في هذه الحالة وهو متيمم ماء اكر مصلى شو حالنده يعنى تشهد مقداري اولنور
دقدر صكره صو كورسه حال بوكه كندوسي متيمم اولسه يعنى انك استعمالنه قادر اولسه او

تمت مدة المسح ويا خود ماسحك مدتي تمام اولسه اونزع خفيه بعمل قليل ويا خود مصلينك
خفيني عمل قليل ايله چقسه يعني واسع اولمغين جزوي حركت ايله آيه‌ي خفيين دن چقسه زيرا
عمل كثير اولمجق صنع بولنمش اولور اوتعلم الامي سورة ويا خود امي برسوره اوكرنسه بوندن تعلم
مراد تذكر ايله ويا خود غيريدن سماع ايله اولور زيرا اشتغال ايله تعلم اولورسه صلاة تمام اولور
خروج بصنعه بولنمش اولور آيت يرينه سوره اختيار اولندي زيرا سوره تعلمي بالاتفاق
مبطلدر برآيت ابوحنيفه قاتنده مبطل دكلدر او وجود العادي هو نوبا ويا خود عريان ثوب
بولسه اوقدا الموميّ على الاركان ويا خود ايما ايله قيلان مصلّي اركانه قادر اولسه يعني ركوع وسجوده
قادر اولسه اوتذكر صاحب الترتيب فايتنه ويا خود صاحب ترتيب اولان فايته سني تذكر
ايلسه او استخلف القاري اميًا ويا خود قاري امي استخلاف ايلسه اوطلعت الشمس في
المغرب الفجر ويا خود صلاة فجر شمس طلوع ايلسه او دخل وقت العصر في الجمعة ويا خود وقت
عصر دخول ايلسه صلاة جمعه ده اكر بنلورسه بوخلاف نجه محقق اولوركه ابوحنيفه قاتنده
وقت عصرك دخولي هر شيئك ظلي كندي ومثلاولدقده درواما مين قاتنده هر شيئك ظلي
كندي ومثلاولدقده دربوكا جواب ويريلوركه بوكلام حسن ابن زياد‌ك قولي اوزره در زيرا انك قاتنده
بين الظهر والعصر بروقت مهمل وارد رتجين هر شيئك ظلي كندي ومثلاولدقده ظهرك وقتي خروج
ايدر جمهور قاتنده وصلاة تمام اولور اما مين قاتنده وابوحنيفه قاتنده باطل اولور اوزار عذر
المعذور ويا خود معذورك عذري زائل اولسه اوسقطت الجبيرة عن برئه ويا خود هر اصبعك
ايو اولدوغندن جبيره دوشسه بوجمله تشهد مقداري اوتوردقدن صكره واقع اولسه صلاتي بطل
اولور زيرا خروج بصنعه بولنمامش اولور ولواستخلف الامام مسبوقا صح اكر امام برمسبوقي استخلاف
ايدرسه صحيح در تحريمه ده مشاركت اولدوغي چون اولي اولان مدركي استخلاف در زيرا مدرك
اسلام ايچون آخري استخلاف محتاج دكلدر قال النبي عليه السلام من قلد انسانا عمدا وفي رعيته
من هو اولي منه فقد خان الله ورسوله وجماعة المؤمنين فاذا اتم صلاة الامام تجز استخلاف

ف اولتان مسبوق امامك صلاتي تمام ايلسه يقدم مدركا ليسلم بوهم استخلاف اولتان بر
امام مسبوق برمدركي تقدم ايدوجماعتله سلام ويرمك ايجون ثم لوفعل منافيا بعده انذ نصكره
مسبوق اولان امام صلاته منافي برشئ اسلسه قهقهه وكلام دخي بولنمه مثابه اولان شئ كبي
بضره اول صلاته منافي اولان شئ مسبوقه ضرر ويرر والاول وامام اوله دخي ضرر ويرر زيرا
اول منافي ايكيسينك صلاتي ايجنده بولنمش اولور ان لم يكن فرغ اكر امام اول نمازدن فارغ اولدي
ايسه مسبوق وامام اوله ضرر ايدر ولا يضر من فرغ اما امام اول نمازدن فارغ اولديسه ضرر
ويرمز مثلا امام اول سجده ايجنده صو بولوب عجله ايله ركوع ايلمزدن مقدم ايريشوب خليفه
سينك اردنده نمازي تمام ايدوب فارغ اولدي ايسه مسبوقك منافي صلاة اشلدوكي شئ امام
اوله ضرر ايلمز ولو قهقهة الامام عند الاختتام اكر امام قهقهه ايلسه اختتام قاتنده يعني
تشهد مقداري اوتورد قدنصكره قهقهه ايلسه اواحدث عمدا اوياخود عمدا ايدسه
نقص ايلسه فسدت صلاته من كان مسبوقا مسبوق اولان كمسنه نك صلاتي فاسد اولور زيرا
مسبوقك حلال صلاتنده منافي صلاة بولنمش اولور مدركك صلاتي بالاتفاق فاسد اولور
اولمز صلاة لاحقده ايكي روايت وارد ر لاان تكلم اوخرج من المسجد اكر امام تكلم ايلسه
وياخود مسجدن جقسه مسبوقك صلاتي فاسد اولمز زيرا قهقهه امامك صلاتندن
خليفي اولدوغي جزء اخيري فاسد ايدمجبد ربو تقدير مجه مقتدينك دخي صلاتندن اول
مثللو جزوي افساد ايدر نهايت امام بنايه محتاج دكلدر اما مسبوق بنايه محتاجدر فاسد
اولور زيرا ايسه بنا فاسد در اما عند الاختتام واقع اولان كلام بوايله دكلدر زيرا كلامده معنى
سلام وارد ر سلام ايسه نهايت ويرمجبد ريوقسه منافي دكلدر زيرا كلام وسلام ايله شرط صلاة
لاطهارتدر فوت اولدي صلاة ايجنده قهقهه وعمدا احدث بونلك خلافيدر كه شرط صلاة فوت
اولمز بعضه دخي قاطع صلاتدر مفسد دكلدر ومن سبقه الحدث في ركوعه اوسجوده
اعادهما حتما ان بنا شتول كمسنه كه ركوعده وياخود سجوده حدث سبقت ايلدي ايكيسي دخي

وجوباً اعاده ایدر اگر بنا ایدرسه یعنی رکوعده سبحان ربی العظیم دیوب اوجیده حدث
واقع اولسه آبدست آلوب بنایه شروع ایلدکده یینه رکوعی ابتدا سندن باشلیوب
اعاده ایدر زیرا برکندن برکنه طهارت ایله انتقال شرط در اگر اعاده ایلمز ایسه انتقال
بولنماش اولور مع الحدث انتقاله شرط بولنماش اولور ایدی اعاده دن لازم دکل
ومن تذکر سجدة فی رکوع او رفع سجود ودخی شول مکسنه که رکعت اولیده سجده ترک
ایلدوکینی رکوع وباسجده ده تذکر ایلسه فسجدها ندب اعادتهما اول تذکر ایلدوکی سجده یی
ایلسه رکوع وسجودی اعاده ایلمك مندوب اولور ابو یوسف دیر رکوعك اعاده سی
لازم دکل زیرا بین الرکوع والسجود قومه انك قائمه فرضدر ومن ام فرداً فاحدث فان کان
الماموم رجلا یتعین للاستخلاف وان لم یستخلف ودخی شول مکسنه که برکسنه امامت ایلدی
وامامه حدث واقع اولدی اگر ماموم رجل ایسه اول مکسنه استخلاف ایچون متعین اولور
اگر استخلاف ایلمز ایسه ده نته کم برکسنه ایکی قولنه احدکما حرٌ دیسه بیان ایتمدین ایکیسندن
برینی فوت اولسه فوت اولمیان ایچون حریت متعین اولور والا اگر ماموم رجل اولمیوب بلکه صبی
ویاخود مرأه اولسه فقیل یتعین فتفسد صلاتهما دینلدیکی ماموم اولان امامه متعین اولور
ایکیسینك دخی صلاتی فاسد اولور والاصح انه لا یتعین فتفسد صلاته دون الامام صحح اولان
بودر که اول ماموم اولان فرد امامه متعین اولماز اول ماموم صلاتی فاسد اولور امامك
فاسد اولماز بو مسئله ده مشایخ اختلاف ایلمشلر در بعضلری دیدیلر که آنجق امامك صلاتی
فاسد اولور امامه صالح اولمیان مکسنه حکماً استخلاف ایلدوکی ایچون زیرا اول ماموم امامه متعین
اولدقدن امام اکا مقتدی اولمش اولور اول ایسه امامه صالح دکلدر ودینلدیکی فاسد اولماز زیرا
حقیقةً وحکماً استخلاف یوقدر زیرا حقیقة خلیفه ایلمدی وحکماً ایسه امامه عدل اعتباری یوقدر
ومشایخدن برطائفه ایکیسنك دخی صلاتی فاسد اولور دیدیلر عدم صلاحیتی اولان مکسنه
امامه متعین اولدقده کانه استخلاف ایلمش کبی اولدی جمله سینك صلاتی فاسد اولور ومشایخدن

دن برطائفه خاصّة مقتديدنك صلاتي فاسد اولور صحيح اولان دخي بودر زيرا اول مأموم
وقتاكه حقيقتاً وحكماً استخلاف اولنمدي ايسه امام منفرد قالوب صلاتي فاسد اولماز
امامك مكاني اماسز قالدوغي ايحون ولو حصر عن القراءة جازله الاستخلاف اكر امام
قرأتدن حصر اولسه اول امام ايحون آخري استخلاف ايلمك جائزدر خلافا لهما امامين
خلاف ايدوب انلرك قاتنده استخلاف جائزدكلدر زيرا استخلاف وقوعي مكرّر
ووجودي عام اولان امرده خلاف قياس ايله ثابت اولمشدر حصر ايسه نادر اولوب
جنابة شبيه در ويو حصر صلاة جائز اولاجق مقداري قرأت ايلدوكي سورتده در
اكر اول مقدار قرأت بولنورسه ركوع ايله استخلاف جائزدكلدر احتياج اولدوغي ايحون
محيطده مسطوردركه بر رجل بر رجلي امامت ايلدي وايكيسينه دخي حدث واقع اولدي
مسجدن جقديلر امامك صلاتي بنا اولنوب مقتديدنك صلاتي فاسد اولور زيرا اول
مقتديدنك صلاتي فاسد اولور زيرا اول مقتدي ايحون مسجده امام باقي اولمدي **باب**
ما يفسد الصلوة وما يكره فيها بو باب شغول شيئك بيانندهدركه اول شئ صلاتي افساد ايدر
ودخي شغول شئ بيانندهدركه اول شئ صلاتدن مكروه اولور يفسدها الكلام ولو سهواً كلام
صلاتي افساد ايدر اكرسهواً دخي اولورسه فسادنه دليل قوله عليه السلام ان صلاتنا هذه لا يصلح
فيها شئ من كلام الناس وانما هي التسبيح والتهليل وقرأت القرآن نصّ شريفيدر ولفظ شئ كه
سياق نفيده واقع اولمش ذكره درجميع كلامه عام اولور شافعي دركه خطا ونسيان صلاتي
فاسد ايلز دليل قوله عليه السلام رفع عن امتي الخطا والنسيان نصّ شريفيدر اوقي نوم وياخود
نومده دخي كلام ايدرسه بنه صلاتي فاسد اولور فخر الاسلام دعيشدركه ناسمك نمازده تكلمي
تكلمي فاسد ايلمز زيرا كلام تميزي اولميان كمسنه دن صدور ايلدي واقعات حسامية و
ومختصر اجناس ناطفي ده وغير يلرده مسطوردركه اويقود اولان احكام ايحون بكر مي يش
سحلك حكم يقظه وارد راولكي بي مصلّي اويوسه وكلام ناس ايله تكلم ايلسه صلاتي فاسد اولور

ایکنجی سی وصلی اویوسه وقرأت ایلسه برروایتده قرأتون اعتبارا ولنور تذکیر ده ومختاردده قرأتده
اعتبارا ولنماز دیونصریح اولنمشدر اوجنجیسی اگر برنائم سجده آیتی قرأت ایلسه وبر رجل اذن استماع
ایلسه اول رجلده سجده لازم اولور اویانقدن ایشتدوکی کبی درد نجیسی قچن مصلی نائم اویانسه
سجده آیتی اوقدوغنی خبر ویرسه لر بعض مشایخ دیدیلرکه انك اوزرینه سجده لازمدر صحیح اولان
دخی بودر امر عبارتده احتیاط ایجندر بشنجیسی قچن صلاتده اویوسه واحتلام ایلسه غسل واجب
اولور بنا صحیح اولماز کویاکه آنك کوزی حائوتنك فرجنه اصابت ایدوب انزال اولدی التنجیسی قچن
نائم برکون برکیجه ویاخود ایکی کون ایکی کیجه اویوسه صلاة آنك اوزرینه دیندرنته کم اویانقلقده
دین اولدوغی کبی درد نجیسی برر جل اویوقلایوب اولدغی باشنی دیزینه قوسه ویاخود قولتوغنه قوسه
واویوسه شمس الائمة الحلوانی ابو یوسف قولی اوزره حدث اولماز دیر وامام محمد روایتنده
حدث دیدی سکز نجی متیمم اولان نجسه نك دابه سی استعمالی ممکن اولان صودن بر ورالیله حال
بوکه کندوسی نائم اولسه تیمم ناقض اولور طفور نجی برصائم نائم اغزنی آچسه اغزینه صو ویاخود
قار کتسه صو سی بوزیلور اونجیسی قچن حاجی دوه اوزرنده اویورکن عرفانه اوغرامه تحقیقا اولکسنه حج شریفه
ایرشمش اولور اون برنجیسی قچن حاجی حرمده اویورکن وحالت نومده برقتلی جائز اولمیان نفسی قتل ایلسه جزا
لازم اولور اویانوکبی اون ایکنجیسی برمحرم اویوسه برکمسنه کلوب باشنی تراش ایلسه آنك اوزرینه جزا واجب اولور
اون اوچنجیسی برمحرم عورت اویوسه اری کندویه جماع ایلسه اوزرینه جزا واجب اولور اویانقلقده اولدوغی کبی
اون درد نجیسی برر جل صید اوق آتوب واروب وصید برنائمك اوینه دوشوب اول سهمدن اولسه صاید
اولانکسنه بعده ایرشسه اکا اول صید حلال اولماز کانه اول صید براویانق آدملك اوزنده واقع اولدی
وذبح ایلمکله فاد ایدی ایلمدی اون بشنجیسی برر جل برعورت ایله برمکانده حلوت اولسه لرلکن اول حلوتده
برنائم لمکسنه اولسه اول حلوت حلوت صحیحه اعتبارا ولنماز یقظه ده اولدوغی کبی اون التنجیسی برر جل
اونده اویوسه کندوسنه نکاح ایلدکلری عورت کلسه یانلرنده برساعت مکث ایلسه حلوت صحیحه اولمش اولور
یقظه ده کبی اون یدنجیسی برعورت اویوسه واری کلسه برساعت عورتنك یانلرنده مکث ایلمه جال

حال بوکه مانع اولمه حلوت صحیحه اولور اون سکز نجیسی بر رجل یمین ایله فلان کسنیه سوطلیه یم دیوانون
صکره یمین ایدن کسنه اول فلان کسنه نك اوزرینه مرور ایلسه حال بوکه اول فلان اویقوده اولسه واکا
قسم دیسه امّا اویانمسه بوندن اختلاف ایلمشلردن صحیح اولان بودرکه حانث اولور یمینندن برّ
اولمشدر ملك شرط دکلدر اون طقوز نجیسی برکسنه عورتنه طلاق رجعی ایله طلاق ویرسه اول
کسنه عورتنی نائمه ایکن شهوت ایله مس ایلسه مراجعه اولمش اولور بکر نجیسی اکر طلاق ویرن ار
نائم اولسه عورت کلوب ارینی مس ایلسه شهوت ایله ابو یوسف قاتنده مراجعه اولور بکر نجیسی نجیسی
اراویورکن برعورت کلوب ارك ذکرینی فرجنه ادخال ایلسه رجل دخی بلسه بونکله مابینلرنده حرمت
مصاهره ثابت اولور بکر نجیسی ایکی نجیسی فخذن برار ایله برعورت ایکیسی بیله نومده ایکن عورت اری
شهوت ایله اویسه وایکیسی دخی بونك اوزرینه انفاق ایلسه یعنی بعد الیقظه اویشدکلرینه انفاق
ایلسه لرایکیسنك مابینده حرمت مصاهره ثابت اولور بکر نجیسی اوجنجیسی فخذن نائم برکسنه نك
مالنی اتلاف ایلسه ظامن اولور بکر نجیسی درد نجیسی فخذن برکسنه نك باباسی بر دیوار التنده اویوسه
اول کسنه باباسنك اوزرینه سقطدن دوشسه وباباسی هلاك اولسه اول ابن میراثدن محروم اولور
عند البعض وبکر نجیسی بشنجی اکر اویقوده ایکن رفع اولنسه ونخت جدادده وضع اولنسه وجدار اوزرینه
دوشوب هلاك اولسه اول کتورن آدمه زمان لازم کلمز تا تاخانیه ده بویله مسطوردر وکذا
اذا تمنّاه بمایشبه کلام الناس وهو ما یمکن طلبه منهم کذلك کلام افساد ایلدوکی کبی ناسك
کلامنه مشابه دعا دخی صلاتی افساد ایدر کلام ناسه مشابه اولان دعا مثلو کلامدر کی ناسدن
طلبی ممکن اوله مثلا اللهم البسنی ثوباً وزوّجنی فلانة ورزقنی اولف دینار کبی شافعی قاتنده قرأته مشابه
اولان دعا افساد ایلمز والانین والتأوّه والتأفیف انین تأوّه وتأفیف دخی صلاتی افساد
ایدر انین آه دیمکدر وتأوّه اوّاه دیمکدر ولو کانت بحرفین خلافاً لابی یوسف کرهاول انین و
تأوّه وتأفیف ایکی حرف ایله دخی اولورسه بنه صلاتی افساد ایدر ابو حنیفه خلاف ایدوب
ایکی حرف ایله اولان صلاتی افساد ایلمز دیراه کبی اوچ حرف ایله اولورسه افساد ایدر بالاتفاق

مکروه مریض اولدیغین وتاوه دن وتانیفدن نفسنی منعه قادر اولمیه زیرا مریض اولوب نفسنی
ضبطه مالك اولمیجق عطسه وکرهك کبی اولورا کرچه نبجه حروف الیه دخی اولورسه
والبکاء بصوته لوجع اومصیبة وجع وباخود مصیبت ایچون صوت ایله بکا دخی صلاتی
ایدر زیرا بوندن اظهار تاسف وجزع وارد ربکا اعانت ایلمك دیمکدن ناشی در بو تقدیرجه کلام
ناس اولور لاذکر جنة اونار ذکر اولنان صفت ایله بکا جنت ذکری ایچون اولور ایسه
افساد ایلمز زیرا بو ذکر اولنان بکا زیاده خشوعه دلالت ایدر اکر جنت ذکر اولندقده اللهم
انی اسئلك الجنة ونار ذکر اولندقده اعوذبك من النار دیسه صلاتنه ضرر ویرمز حتی حضرت
عایشه رضی الله عنها دن صلاتده اینین دن سؤال اولندی دیدیکه اکر خشیة الله ایچون
اولورسه افساد ایلمز اکر امر اخروی ایچون اولورسه صلاتی فساد ایدر دیو بیورمشلردر
سراجیه ده مسطوردرکه برکسنه امامك قراتنی عجیبلیوب اغلسه وبلجه ونعم وباخود اری دیسه
صلاتی فاسد اولماز والتنحنح بلا عذر عذر سز تنحنح دخی صلاتی افساد ایدر اکر مضطر اولمزایسه
اکر صلاتی اصلاح وقرائتی حسن ایلمك ایچون اولورایسه افساد ایلمز واکر امام خطا ایلسه ومقتدی
خطاسنه اشارت ایچون تنحنح ایلسه یینه افساد ایلمز وتشمیت عاطس عاطس ایچون تشمیت دخی
صلاتی فاسد ایدر یعنی عطسه ایدن کسنه یرحمك الله دیمك افساد ایدر فسادنك وجهی بودرکه بین
الناس بو مقوله یه کلام سنا ول اولورا ول اجلدن افساد ایدر اما عطسه ایدن وباخود
استماع ایدن الحمدلله دیسه صلاتی فاسد اولماز زیرا عرفاً بو کلام جواب دکلدر ومصلی عاطس
کندو نفسنه یرحمك الله دیسه افساد ایلمز ظهریه ده مسطوردرکه صلاتده ایکن ایکی ادمدن بری
عطسه ایلسه وخارج صلاتده برکسنه یرحمك الله دیسه اول ایکی مصلی امین دیسه عاطسك
صلاتی فاسد اولوب آخرك صلاتی فاسد اولمز زیرا عاطس اولمیان امین دیمکی کندو ایچون
دعا دکلدر ابو حنیفه دن روایت اولندیکه عاطس صلی کندو نفسنه حمد ایلسون
اما لسانی تحریك ایلمسون اکر لسانی تحریك ایدرسه صلاتی فاسد اولور وقصد جواب

ب بالحمدلة او الهيللة او البسملة او الاسترجاع او لحوقله حمدله و يا هيلله و يا بسمله و يا استرجاع و يا
حوقله ايله جواب قصدي دخي مسد صلاتدر حمدله ايله جوابه مثال بركسنه مصلي يه استدو كين
فلان شئ حاصل اولدي ديسه اول دخي جواب قصدي ايله الحمد لله ديسه وهيلله ايله جوابه
مثال بركسنه صلاتده ايكن ديسلسه كه اللهدن غيري اله وار ميدر اول دخي جواب قصدي ايله
لا اله الا الله ديسه بسمله ايله جوابه مثال مصلي يه بركسنه تعجب ايده جك برسوز سويلسه اول
دخي جواب قصدي ايله سبحان الله ديسه واسترجاعله جوابه مثال مصلي يه بركسنه كلوب فلان
كسنه فوت اولدي ديسه اول دخي اكا جواب قصد ايدوب انا لله وانا اليه راجعون ديسه حوقله يه
مثال برامر عجيبه لا حول ولا قوة الا بالله ديسه جميعسنده صلاة فاسد اولور ابو حنيفه
ومحمد قاتنده زيرا كلام مخرج جوابه احراج اولندي مهما نتسمية جواب كبي اولمشدر خلافاً
لابي يوسف ابو يوسف خلاف ايدوب صلاة فاسد اولماز جميعسنده زيرا ابو حنيفه يه ايله
شادر عذر يتله معتبر اولماز زيرا كم كلام ناس عذر يتله شامل اولدوغي كبي امام شيخ الاسلام ذكر ايلمشدر
استرجاع اجماعاً قاطع صلاتدر لكن صحيح اولان بودركه خلاف اوزره اولديغر بلركبي ولو اراد
بذلك اعلامه انه في الصلاة لا يفسد اتفاقاً اكر مصلي ذكر اولسنان كلامله ايله كندوسي صلاتده اولدوغي
اعلام مراد ايلسه صلاتي فاسد اولماز اتفاقاً عدم فسادنه حديث شريف دخي وارد اولمشدر
قال النبي عليه السلام اذا ناابت احدكم نائبة في الصلاة فليسبح ولو فتح على غير امامه فسدت اكر
اكر مصلي امامندن غيري كسنه نك اوزرينه فتح ايلسه صلاتي فاسد اولور اول فتح ايله دوكي
كسنه كرك صلاتده وكرك خارج صلاتده اولسون زيرا بو تعليم در كلام ناس كبي اولوب فاسد اولور
اكر مراد ي فتح و تعليم ايسه فاسد اولور اكر مراد ي قرأت قرآن ايسه فاسد اولماز بوكا نظير بركسنه
نك قيلوب اوندن كتاب اولسه وخلفنده بجي اسمنده برادم اولسه اول مصلي بايجي خذ الكتاب
بقوة ديسه مراد ي قرأت ايسه فاسد اولماز اول آدمه خطاب ايسه فاسد اولور لا ان فتح على امامه
مطلقاً في الاصح اكر امامك اوزرينه فتح ايدرسه مطلقا صلاتي فاسد اولماز اصح اولان دخي

بود در صلاة جائز اولان مقداري قرائت دن صكره اولسون و ياخود قرائت دن اول اولسون برآيت
برآيتدن برآيته انتقال دن صكره اولسون وكرك اول اولسون حمد ديه لايق اولان بود ركعه
فتحده تعجيل ايليه واما مه دخي لاحق بقدر ركوع جماعة فتح ايجون التجا ايليه اكر مفرض مقتدي مقداري
اقوديسه ركوع ايليه برغيري آيته انتقال ايليه اكر مفرضدن اقلده حصر اولديسه برآيتدن برآيته
انتقال جائز در اكر مصلودن غيري سبي فتح ايدوب وامام دخي انلك فتحي ايچون اخذ ايدرسه صلاة
فاسد اولور زيرا تعليم و تعلم در والسلام عمداً قصد سلام دخي صلاتي فاسد ايدر اما
سهواً اولورسه فاسد اولماز زيرا سلام اركان صلاة جنسندن در واسماء الله دنور كلام حكمي
كاف خطابدن اخذ ايدرسه عند القصد قيمن ناسياً اولور از كان تشبيه ايدر زقيمن عمداً
اولور كلام ناسه تشبيه ايدز خلاصه ده مزكور در كه بركسنه ناسياً و ياخود ساهياً سلام ويرسه
اندنصكره بلسه سكوت اتسه صلاتي فاسد اولور وردّه وردّ سلام دخي صلاتي فاسد ايدر
عمداً قيد اولنمدي زيرا ردّ سلام عمداً و ياسهواً مفسد صلاتدن محض كلام اولدوغندن
ايجون و قرأة من مصحف مصحفدن قرأت دخي مفسد صلاتدر كرك قليل اوكرك كثير اولسون زيرا
تحفظ اوقوموغيردن تلقن كبيدر خلافاً لهما اما مين خلاف ايدوب انلر قائلنه مفسد صلاة
دكلدر زيرا مصحفه نظر عبادتدر صلاة عبادتنه منظم اولور وبوكا دليل قال النبي عليه السلام
اعطوا اعينكم من العبادة حظها قيل وما حظها من العبادة قال النظر الي المصحف نضن تريفيد
عبادة واحده مفسد اولميوب بر عبادة دخي منظم اوليجق نيجه مفسد اولور نهايت مكروهدر
زيرا اهل كتابك فعليدر انلره تشبهدن برنهي اولنمشدر وفرائض مقدارنده اختلاف اولنمشدر بعضيلر
برآيت مقداري وبعضيلر فاتحهٔ شريفه مقداري دريديلر ظاهر اولان بود ركعه قليل وكثيري
ابوحنيفه قائلنه مفسددر واما مين قائلنه مجموعي غير مفسددر واكله وشربه مصلّينك اكلي
وشربي دخي مفسد صلاتدر عمل كثيردر امّا دشلرا راسنده ماكول اولان طعامدن بقية اولسه
اني صلاتده ايكن يوتسه مفسد صلاة دكلدر وسجوده على نجس خلافاً لابي يوسف فيما اذا اعاده

ده علی طاهر مصلّی نك نجس اوزره اینه سجده دخی مفسد صلاتدر ابو حنیفه و امام محمد قائلدر
و ابو یوسف شول شیء ده اختلاف ایدرکه مصلی طاهر اوزرینه سجده سی اعاده ایلدوکی زمان
یعنی قچن مصلی نجس اوزرینه سجده ایلسه سجده سی فاسد اولور امّا صلاتی فاسد اولمازقچن موضع
طاهر اوزرینه سجده یی اعاده ایلسه سجده سی صحیح اولور زیرا نجاست اوزرینه اولان سجده سی عدم
کبیدر ابو حنیفه و امام محمد دلیل قیاس بودرکه صلاة تجزی قبول ایلز قچن بعضی سی فاسد اولسه
جمله سی فاسد اولور طاهر اوزرینه اعاده سی فائده ایلز امّا وضع ید و وضع رکبتین بونلك خلافنجه در
زیرا بونلری وضع اصلده ترك کبیدربونلرك ایسه ترکی جواز صلاتی ترك ایلز امّا یوزنی
وضع ایلمیوب ترك ایلسه صلاة جائز اولماز والعمل الکثیر عمل کثیر دخی صلاتی افساد ایدر
عمل کثیرك حدنده اختلاف اولنمشدربو اختلاف بش قول اوزرینه دربری شول عملدرکه
عادت ایکی ال ایله اشلمکه محتاج اولدیکربر الیله اشلرسه ده صار غنی باشه قومق و کولمك و دون
کیمك و یایدن اوف آمق کبی صلاتی افساد ایدر و شول عملکه عادت بر الیله اشلمکه محتاج
ایکی الیله اشلرسه اول عمل قلیل در دونی جورمك کبی وقاوغنی کیمك کبی ونزع خاتم کبی
صلاتی فاسد ایلز ایکنجیسی اول عملدرکه مصلی انی اعتکثار ایلرسه رخصی دیدیکه بوقول ابو حنیفه
مذهبینه قریبدر زیرا ابو حنیفه نك رأیندندرکه بوه تللوفی اکا مبتلا اولنلرك رأینه تفویض اولوردی
اوچنجیسی اول عملدرکه ایراقدن کورن انی مصلیه کل ظن ایلیه زیلعی صحیح اولان بودرد بمشردردنجیسی
عمل کثیر اولدرکه اشلین کمسننك مقصودی اولمیه عمل قلیل فاعلك مقصودی اولمیان عملدر بشنجیسی
عمل کثیر اولدرکه برشیء اوچ دفعه برباردنجه اشلیه سین اوجك مادونی قلیل درحتی اوچ کره یابنه
صلاسن و یاخود اوچ کره بده نفی قلشیه سن و یاخود اوچ کره طاش آته سن و یاخود بدنندن
یاوچ کیر قیل قوبا سه سن اکربرباردنجه اولورسه صلاة فاسد اولور اکر فصل اولورسه فاسد اولماز
امّا ایکی صف مقداری دفعه واحده ده منفی ایدرسه فاسد اولور امّا برصفه وارسه مکث ایلسه
بعده برصفه دخی وارسه بینه مکث ایلسه بینه برصفه دخی وارسه فاسد اولور اولماز اکربو ریوب

صفدن خروج ايدوب وصحرايه چقسه صلاتي فاسد اولور اكر برمصليه عورت اوغلان خفي امرسه
وياخود اوغلان بخي كلوب اناسي صلاتده ايكن امسه وسود نازل اولسه صلاتي فاسد اولور اكر اوغلان بخي
برد فعه مص ايلسه وياخود ايكي دفعه مص ايلسه وسود نازل اولمسه فاسد اولماز اما اوچ دفعه
مص ايلسه فاسد اولور اكر سدي نازل اولمزايسه ده اكر برمصليه عورته جماع ايلسه عورتك صلاتي
فاسد اولور اكر مني نازل اولمزايسه ده بينه مصليه عورتي قوجه سي شهوت ايله اوپسه وياخود شهوت
سز اوپسه وياخود مس ايلسه بينه فاسد اولور زيرا بونلرده معناء جماع وارد ر اما عورت قوجه
سني صلاتده ايكن اوپسه اما شهوت ايله اولمسه ارك صلاتي فاسد اولماز بو عبارة خلاصه بندر
وبنه خلاصه ده مذكور در كه برمكسه طلاق رجعي ايله مطلقه سنك فرجنه شهوت ايله نظر ايلسه
اولمكسه مراجع اولمش اولور وصلاتي فاسد اولور لماز مختار اولان بودر وبر مصلي دابه سني
بر ركعتده برد فعه ضرب ايلسه فاسد اولماز ركعت اخرايه برد فعه دخي ضرب ايلسه صلاتي فاسد
اولماز بر ركعتده ايكي دفعه دخي ضرب ايلسه فاسد اولماز اما بر ركعتده اوچ دفعه ضرب ايلسه
فاسد اولور اما قمچي ايله برسنايي اورسه وياخود اليله اورسه ضربك صلاتي فاسد اولور اما
قمچي ايله بر سه صلاتي فاسد اولور اولماز تر مصلي يلپزه ايله وياخود يكي ايله صالسه صلاتي
فاسد اولماز اكر مصينك صارغنك كوري بورنله بر كره دوزتلسه وياخود ايكي كره دوزتلسه
فاسد اولماز اما اوچ كره وياخود دخي زياده دوزتلسه فاسد اولور اكر مصليه عورت باشني
اورتني آلوب باشني اورتمسه صلاتي فاسد اولور اما صلاتده ايكي قپوني قپاسه صلاتي فاسد اولماز
اكر قپوني قپسه صلاتي فاسد اولور اكر مصلي عمامه سني باشندن چقاروب ارض اوزرينه وضع ايلسه
ياخود برده ايكن آلوب باشنه قوسه صلاتي فاسد اولماز بونلرك اصلي بودر كه برال ايله حاصل اولور
كه حاصل اولان عمل قليل در اما ايكي اليله اولان عمل كثير در بوقول ابوبكر محمد بن فضلك
ديركدر خلاصه ده دخي بويله در خلاصه ده رفع يدين صلاتي فاسد ايلمز ديو مسطور در
خمسة عشر في غيرها مصليك صلاتنده غيريه شروعي دخي صلاتني افساد ايدر مثلا ظهر اون بر ركعت

كعت قلدوه صكره صلاة عصره و ياخود تطوعه افتتاح ايلسه ظهري ناقص اولوب غيره شروعي
صحيح اولور و اول ظهردن جقمش اولور لاشروعه فيها ثانيا اول مصليدك قلدوغي صلاة ثانيا شروعي
افساد ايلمزاتيچي قلبي ايله ايدرسه مثلا ظهردن بر ركعت قلدي اندن صكره تكرار ظهره افتتاح ايلدي
صلاتي فاسد اولماز و اول اولكي ركعت محسوب اولور اوچ ركعت دخي قلوب صلاتي تمام
اولور اما اولكي ركعت منتقض اولدي ظن ايدوب اوچنجيده اوتورميوب دردي تمام ايلسه
صلاتي فاسد اولور اما قلبي ايله نيت ايلميوب نيت ان اصلي الظهر ديسه صلاتي باطل اولور
زيرا بو قول كلام باسد ندر اما صورت اوليده فقهادييلركه اكر مصلي صاحب ترتيب اولمزايسه
ظهردن عصره منتقل اولمز بلكه نفلي منتقل اولور زيرا صاحب تدبير ترتيب حقنده عصر
صحيح اولمزماداميكه ظهري ادا ايلميه ولاكن نظر الي مكتوب و فهمه اكر كتابه نظر و معناسني
فهم ايدرسه صلاتي فاسد اولماز كرك قرآن و كرك غيري اولسون بالاجماع فاسد اولماز
ديديلر يمين مسئله سنه قياساً مسئله يمين بودركه بركسنه يمين ايلسه كه فلان كسنه نك كتابني
اوقوميه جم ديسه اكا نظر ايدوب فهم ايتمكله امام محمدك قاعدتي حاصل اولور زيرا خلفدن مراد عدم فهمدر
بوندن ايلسه فهم بولندي اما صلاتك فسادي عمل كثيردن بولندي انكچون مفسد صلاة اولدي يه اكل
مابين اسنانه دون الحمصة و ياخود دينارى مابينده تخوددون آز اولان طعامي اكلده دخي مفسد صلاة
دكلدر و مفطر صوم دخي دكلدر و يفسد في قدرها صلاتي فاسد ايدر مابين الاسنان اولان شئ
تخود مقداري اولدقده خلاصه ده تخود مقداري فاسد ايلمزدير مسطوردركه بعالي ديدكه صحيح
اولان بودركه شغول شئ كصومي افساد ايدر صلاتي دخي فساد ايدر و ان مر مارّ في موضع سجوده
ان كان على الارض او حاذي الاعضاء الاعضاء ان كان على الدكان اثم المارّ و لا تفسد اكر مرور
ايدن مصليك سجودي موضعنده مصلي عرض اوزرنده نماز قيلار كن مرور ايلسه و ياخود دكان
اوزرنده نماز قيلار كسنه اعضاسنه مرور ايدنك اعضاسي برابر اولسه مرور ايدن كنهكار اولور اما صلاة
فاسد اولماز اما دكان برآدم بويي مقداري اولسه اثم اولماز اول ابو كسلك ستره اولمش اولور مابينده

اولمقده ده بوله درامام بر مصلينك اوستدن ايكي شخص يان يانه مرور ايلسه برسي اثم اولور برى اولماز
زيرا برسي آخره حائل اولور مرور ايدن كمسنه نك حقندة وعيد وارد اولمشدر قال النبي عليه السلام
لو علم المار بين يدي المصلي ماذا عليه من الوزر لوقف اربعين راوا ي يديكه بلدم اربعين عاما اوشهر
او يوما دينلديكه ابو هريره دن روايت اولنان حديث صحيح اولان دخي بودركه مراد اربعون سنة
اولة امّا صلاتك عدم فسادي قوله عليه السلام لا يقطع الصلاة مرور شي و ينبغي ان يعرز
امامه في الصحراء سترة طول ذراع وغلظ اصبع مصلي به لايق اولان بودركه صحراده اوننه
سترة ديكه اوزنلغي برآرشون قالكلغي بر برمق اولة قوله عليه السلام اذا صلى احدكم في الصحراء
فليجعل بين يدي سترة وقوله عليه السلام ايعجز احدكم اذا صلي في الصحراء ان يكون امامه
مثل مؤخرة الرحل اكر يومشق ايسه اول شيء دكسون اكر دكمك ممكن دكل ايسه طولاً و ياعرضاً
برآرشون ويقرب منها ودخي اول سترة يه قريب اولة قوله عليه السلام اذا صلى احدكم الي
سترة فليدن فيها منها لا يقطع الشيطان عليه صلاته ويجعلها على احد حاجبيه
مصلي اول عزايله دوكي شيء حاجبينك برسي اوزرينه ايليه قوله عليه السلام ما صلى الي شجرة ولا
الي عود ولا الي عمود الا جعله على حاجبيه الايمن والايسر ودكلن شيء مقابله اولمليه بلكه جزوي
ميللوجه اولة ولا يليق الوضع ولا الخط شيء وضع وياخود شيء وضع اولنمق وب خط حكمك
كفايت ايلز زيرا مانع دكلدر مقصود اولان ايسه منع در بوكلة اول مقصود حاصل اولماز
بود يد وكمزارضي يومشق اولدوغي صورتده دراكر دكل ايسه صرورى خطاً القا اولنمق لازمدر
الرخشيه يوغيسه مشايخ متاخريندن بعضي طولا خط حكمكي تجويز ايلمشلردر وبوقول
شافعي دكلدر امامتقدمون اعتبار ايلمشلر زيرا بوكلة مقصود حاصل اولماز مقصود
مصلي ايله مرور ايدنك مابينده حائل اولمقدر بونده ايسه وجودي ايله عدمي برابردر
وبوكلام ابو حنيفه واما محمد دن مرور يدر عنايه دخي بوبحثه مسطوردر ويدرء المار
بالاشارة مصلي اشارت ايله مرور ايدن كمسنه يي منع ايليه الميله وياخود باشي ايله وياخود كوزي

زیرا که قال النبی علیه السلام فادروا ما استطعتم نبی علیه السلام ام سلمه نك اوزره صلاة
ایکن ام سلمه نك اوغلو قالقدیکه رسول اکرمك اوکنده کچه حضرت قف دیو اشارت ایلدی اوغلان
دخی وردی بعده قرئی قالقدی کاد نجی قفی دیو اشارت ایلدی بابا ایدوب مرور ایلدی حضرت
صلاتدن فارغ اولدقده نصکره انلره محمد نده ناقصات العقل نا قصات الدین صواحب یوسف
صواحب کرسف نعلین الکرام ویفلیهن اللئام بیور مشلردر او التسبیح وباخود تسبیح ایله
منع ایلسه قوله علیه السلام اذا نابت احدکم نائبة فی الصلاة فلیسبح لانهما ایکیسی ایله
ایلمیه یعنی هم اشارت وهم تسبیح ایله رفع ایلمیه زیرا برسی ایله مقصود حاصل اولور ان عدمت
السترة او قصد المرور بینه وبینهما اکر سترة بولنماز ایسه وباخود مرور ایدن مکسنه مصلی ایله
سترة بینه مرور قصد ایلسه اول زمان اشارت ایله وباخود تسبیح ایله منع اولنور وجائز ترکها
عند امن المرور سترة نك ترکی جائز اولور مرور اولمزدیو امین اولورسه زیرا رسول علیه السلام
بویله اشلمشدر وسترة الامام سترة عن القوم امامك سترة سی قومه کفایت ایدر لان النبی
علیه السلام صلی بالبطحاء مکة الی عنزة ولم یکن للقوم سترة ولو صلی علی ثوب بطاهنه نجسة
صح ان لم یکن مضربا اکر بر مکسنه بر ثوب اوزرنده نماز قلسه کا اول ثوبك اچ طرفی نجس اولسه صلاتی
صحیح اولور اکر ثوب مضرب دکل ایسه مضرب اولمیان شول ثوبدر که هر طرفی دکلی اولوب اورته سی
دکلی اولمیسه اول ثوب ایکی حکمنده در اوزرنده صلاتك اداسی صحیح اولور اما اورته سی دکلی اولورسه
ثوب واحد حکمنده در جائز اولماز اما ابو یوسف فاتنده مطلقا جائز دکلدر ولکن الوصلی علی
الطرف الطاهر یعنی بساط طرفی نجس سواء تحرك احدهما بحرکة الآخر اولا یعنی ثوب اوزرینه
صلاة صحیح اولدوغی کبیدر اکر مصلی بر طرفی نجس بساطك طرف طاهری اوزرینه نماز قیلارسه
صلاتی صحیح اولور اول بساطك بر طرفی نجرك الیه طرف آخری متحرك اولسون کرك متحرك اولسون
برابر در یعنی کرك بیوك اولسون حرکتی ممکن اولمیه کرك کوچك اولسون حرکتی ممکن اولا
بو محله سی برابر در خلاصه ده مذکور در که بر خشب اوزره نماز قلسه اما طرف آخری نجس

اولسه اکر غلیظ اولوب قطعه قابل دکل ایسه جائزدر اکر قابل ایسه جائز دکلدر فصل ۲ وکره عبثه
بتوبه اوبدنه مصلی ثوبیله وياخود بدنیله لعب ایلمك مکروه اولدیغی برفصل کچدی خارج صلاتده
دخی مکروهدر فکیف کصلاة ایچنده واقع اولهٔ قال النبی علیه السلام ان الله کره لکم ثلثا وذکر
منها العبث فی الصلاة والرفث فی الصیام والضحك فی المقابر بدنی ایله اویاتمق مقابر مقبرینی
بربرینه صاروب اوتدرمك کبی وقلب الحصی الا مرة لیمکنه السجود قلب حصی یعنی سجده
ایتمك ایچون طاشی یرندن کیدرمك مکروه اولدیغی الا سجود ممکن اولیوب ایچون برکره الیله
کیدرمك مکروه دکلدر زیرا ابوذر حضرتلری سجده یرندن تسویه ایچون الیمك بابنده رسول
اکرم صلی الله علیه وسلمدن سؤال ایلدکده یا اباذر مرة اوزرای سره مرة اوترك زیرا بونده
اصلاح صلاة وارد راما عبث بویله دکلدر حاصل کلام هر عملکه مصلی ایچون مفید اوله
ایی اشلمك لابأس در اما مفید اولمیان مکروهدر وفرقعة الاصابع مصلی برمقبرینی چاتلتمق
دخی مکروهدر قوله علیه السلام لا تقرقع اصابعك وانت تصلی والتحصر والتخوش
بکرینه مومنه دخی مکروهدر زیرا بو فعللردن نهی اولنمشدر قال النبی علیه السلام الاختصار
فی الصلاة راحة اهل النار ودخی شیطان یرتوزینه سورلدکده ایکی الرین بوشه بوکرینه ایدی
اول اجلدن تحصر کریه اولدیغی کذا فی عرایس الثعلبی والالتفات مصلینك التفاتی دخی مکروه
در رسول اکرم صلی الله علیه وسلم دن صلاتده التفاتدن سؤال ایلدکلرنده تلك خلسه یختلسها الشیطان
من صلاة احدکم بیورمشلردر والتفات اوچ نوعدر برنوعی مکروهدر مکروه اولان بوبدینی
ضایع وصوله دوندرمکدر بریدخی مباحدر مباح اولان کوزی الیه صاغه وصوله نظر الیه اما بوبدینی
دوندرمیه زیرا رسول اکرم صلی الله علیه وسلم اصحابنه بویلجه نظر ایدردی دخی مبطلدر مبطل اولان
بودرکه صدر قبله دن تدرمیه تحویل ایلیه والاقعاء وافتراش زراعیه صلاتده رکبتینی
نصب ایدوب الیتینی اوزرینه اوتورمق دخی مکروهدر وقوله ربی دخی بره دوشمك دخی
مکروهدر لقول ابی ذر نهانا خلیلی عن ثلاث ان انقر نقر لدیك وان اقعی اقعاء الکلب وان افترش

الاقعاء یعنی دیزدن دیکمك
افتراش یرکبه الوقرا من

افتراش التعلب ورد السلام بيده اليله رد سلام دخي مكروهدر صاحب المجمع مفسدات
صلاتدر ده بوذكر اليشدر والتربع بلا عذر عدر سز تربع دخي مكروهدر زيرا تربع حباره نك جلوسيدر
اما حاجت صلاتده جائزدر وكف ثوبه صلاتده اسبابني اليله دوشرمك يعني سجده مراد ايلدكده
بين يدي اولان اسبابندن دفع ايلمك مكروهدر زيرا بو دفعده نوع بخترو عظمت وارد رمصلي اليه
مقام تواضعده در وسدله مصليدنك سدلي دخي مكروهدر زيرا رسول اكرم صلى الله عليه وسلم
نهي ايلشدر سدل شول فعلدركه بركسنه ثوبني باشي اوزرينه وياخود اومزلري اوزرينه قويه اندن
صكره طرفلرني صاليويره حلاصه ده مذكور در ردائي وياخود قباني اومو زلري اوزرينه
قويه واللرني بكلرينه كجرمبه والتثاوب اسمنك دخي صلاتده مكروهدر اكر اسمنك غلبه ايدرسه
الني وياخود بكني اغزنه قويه قال النبي عليه السلام ان الله يحب العطاس ويكره التثاوب فاذا تثاوب
احدكم فليرده ما استطاع والتمطي كرنمك دخي صلاتده مكروهدر وتغميض عينيه صلاتده
كوزلرني يومق مكروهدر اغزني كرامدن برى كوزيومغك خود جمعيت حاطره مدخلي واردر
بزايسه صلاتده جمعيت حاطر ايله مأمور زالله تعالى رحمت ايلسون شول كمسنيه كه نهي اولنمشدر
سرين بزي اكاه ايليه ديو بيورمشدر والصلاة معقوص الشعر صلاتده مكروه اولور معقوص
الشعر اولدوغي حالده عقص صاچني دبه يه جمع ايدوب براپلك ايله باغليوب وياخود برحرقه
ايله وياخود صنع ايله برينه ضم ايدوب سنه كم خاتونلر ايلرلر او خاسر الرأس ياخود مكشوف الرأس
اولدوغي حالده صلاة مكروهدر زيرا مكشوف الرأس نماز قلمق تكاسل وقلت رعايتي اشعار ايدر
لاجرم تدلل جهتندن اولور سه مكروه دكلدر وفي ثياب البذله ثياب بذله دخي صلاة مكروه
اولور ثياب بذله اولدركه اوده كيلوب كبار قاتنه انكله كيدلميه بو مقوله ثياب ايله صلاة مكروه
اولمسي ثوب آخرك وجودي قاتنده در اما ثوب آخر اولدوغي زمانده ثياب بذله ايله صلاة
مكروه دكلدر ومسح جبهته فيها مصلى صلاتده النبي مسح ايلمك دخي مكروهدر الا سكره اذي اولور
ونظره الى السماء مصلى نك كوكه نظر ايليسي مكروهدر زيرا سنت قيام وركوع وسجوده اوكنه بقمق

ایدی مخالفتده ترک سنت بولندی وعدالاتی والتسبیح بیده دخی ابتلری وتسبیحی الیله
صاتمق مکروه اولدی خلافا لهما امامین خلاف ایدوب آنلر قاتنده عدالیلك لاباسدر وقیام
الامام فی طاق المسجد امامك مسجد محرابنده بالکز قیامی مکروهدر زیرا امامك تقدیمی قومه
تبشیر ایچون مشروع اولمشدر یوقسه امامه تخصیص ایچون دکلدر بالکز محرابده قیامی ایسه
تخصیص ابهام ایدر واهل کتابه تشبیه ایدر اولور وانفراده علی الدکان او الارض امامك
دکان اوزرنده انفرادی ویاخود عرض اوزرنده انفرادی دخی مکروهدر یعنی امام بریوکسك
یرده دورب یاخود برفرد اوقسه وقوم اشغیده اولسه ویاخود امام الحق یرده وخلق
یوکسك یرده اولسه امامك بالکز اولمسی مکروهدر والقیام خلف صف فیه فرجة
برآدم صغاچون فرجه اولاصفك اردنده قیام دخی مکروهدر قال النبی علیه السلام من نظر
الی فرجة فی صف فلیشدها زاهدی دیمشدرکه برکمسنه خلوق غاردهایکن ارالرینه کیرسه
ایجلرندن بری توسع ایچون برطرفه میل ایلسه صلاتی فاسد اولور زیرا اول کمسنه الهدن
غیریه استئال ایلشدر ولبس ثوب فیه تصاویر تصویرلر اولان ثوبی کیمك مکروهدر
زیرا حامل صنمه مشابه اولمقدر اولور وان یکون فوق راسه اوبین یدیه اوبحذائه صورة دخی صلاتده
باشی اوزرنده ویاخود قارشوسنده ویاخود برابرنده صورت اولمق مکروهدر بوکا حدیث
جبریل امین قوی دلیلدر عن ابی هریرة رضی الله عنه قال استاذن جبریل علیه السلام علی النبی
علیه الصلاة والسلام فقال ادخل فقال کیف ادخل وفی بیتك سترة فیه تصاویر فاما معاشر
الملائکة لاتدخل بیتا فیه تصاویر دیدی دیملدیکه اکر صورت مصلی نك خلفنده اولسه مکروه
اولمقدن لکن مطلقا اوده صورت اولمسی مکروهدر زیرا دخول ملائکه یه مانع اولاندن
تنزیه مستحبدر الا ان تکون صغیرة لاتبدو للناظر الا کمرکه اول صورت صغیر اولوب
ناظر اولنه ظاهر اولمیه زیرا عادت کوجك صورتنه عبادت اولمامشدر اول اجلدن مکروه
دکلدر اما ابوهریره نك خاتمنده ایکی سمك نقشی اولمقله دانیالك خاتمنده صورت اسد

اسد ولیوه وما بیننده براوغلا یحق بارلشی که اول ایکی ارسلان اوغلایی یالاوهیشنده بونك سرّنده
بومنوال اوزره حکایت اولنورکه وقتاکه پخت نصر سریفه استیلا ایلدکده زمانلرنده طوغان
اوغلا بحقلر قتل ایلمك ایچون تفتیش ایدوب بولدوغنی قتل ایلدی دانیال والیده سی قلاده
خلاص ایچون برمدیشیه آندی حق سبحانه وتعالی حضرت دانیالی حفظ ایچون برارسلانك
ارسلانی وارضاع ایچون برد یشی ارسلانی حواله ایلدی بعده دانیال حضرت اللهن کندو
حفظنده وقوع بولان احسان عجیبنی تذکر ایچون خاتمنه نقش ایدرمش اولغبر ذی روح وبا خود
ذی روحدن غیری اشجار وازهار وریاحین کبی اولورسه مکروه اولمز اوکسز مقطوع الرأس
یاخود صورت حیوان اولدیغی اما مقطوع الرأس اولدیغی اول زمان مکروه دکلدر زیرا بو معلوم
عیاردت اولمشدر دکلدر لامثل الحیّة والعقرب صلاتنده حیّ وعقرب قتل مکروه اولدیغی قوله علیه
السلام اقتلوا الاسودین ولوکنتم فی الصلاة حدیث شریفی دلیل قویدر وشمس الائمة سرخسی برضرب
ایله تحمل قتل اولنمق کرکدر بوقسم برقاچ ضربله محتاج اولورمی دیو فرق ابدوب نصریح ایلمشدر
زیرا حدیث شریف دنی اقتلوا الاسودین اولوب فصل بیور لمشدر وبعضیلر اکر ضربه
واحده ایله قتلی ممکن اولورسه قتل ایلسون واکر قتلده ضربه لره محتاج اولورسه صلاتی استیناف
ایلسون زیرا بو عمل کثیردر دیو تصریح ایلمشلردر وقیام الامام فی المسجد ساجداً فی طاقه
امامك مسجده قیامی مکروه دکلدر محرابده ساجداً اولدوغی حالده یعنی کندوسی مسجدایچنده
اولوب سجده سی محرابده اولورسه مکروه دکلدر والصلاة الی ظهر قاعد یتحدث سویلیشن
کمسنه نك ظهرینه دنی صلاة مکروه دکلدر یعنی اونده سویلیشور آدم وار ایکن نماز قلمق
جائزدر زیرا رسول اکرم صلی الله علیه وسلم صحابه نماز قلمق مراد ایلدکده عکرمیه اونده اورمق
ایچون امر ایدردی زیرا صف اول امامك ظهرینه قیلور صف ثانی صف اولك ظهرینه قیلور
معلوم اولدیکه بو فعل لا باسدر انجق کراهت برآمك وجهنه طوغری قلمقده در حتی حضرت
عمر رضی الله عنه برر جلی برآخرك یوزینه قرشو نماز قیلادکن کوردکده ایکیسنی دنی فجی ایله اوروب

منع ایلمشدر ناسدن بعض کمسنه لر بونی کریه کورر دیلر دلیل لری ان النبی علیه السلام نهی ان یصلی الرجل
وعنده قوم یتحدثون اونائمون بونك تاویلی بودرکه تحدث ایدنلرك صوتی مصلی یی باکلتمق
خوفیدر امانائمك تاویلی بودرکه اول نائمك احتمال درکه بر صوت ظاهر اولوب صلاتدن ضحك
ایلیه ونائم تجهیل اولمامکریه اولمغه دلیل اصحاب رسول اللهدن بعضیسی نماز قیلار لردی وبعضی
قرأت ایدرلردی وبعضیسی فقه تعلیم ایدرلردی ورسول علیه السلام بونلری منع ایلمزلردی
والی مصحف اوسیف معلق اوالاشمع اوسراج دخی مصحف وباخود سیف معلقه وباخود
شمعه وباخود سراجه فارشو صلاة مکروه دکلدر وعلی بساط ذی تصاویر دخی بصویرلی
بساط اوزره صلاة مکروه دکلدر زیرا بونده تحقیر واهانت واردر تعظیم بولنمازان نهم
یسجد علیها اکر اول تصویرلرك اوزرینه سجده ایلمزایسه اکر تصویرلرك اوررینه سجده ایدرسه
مکروه اولور عبدة اوثانه تشبیه بولنور وکره التبوّل والتخلی والوطیء فوق مسجد بول
وتغوّط وجماع مسجد اوزرنده مکروه اولدی وعلق بابه دخی مسجدك قیوسنی قیامنه مکروه
اولدی ومصلی یی مسجد دن حرامدر لقوله تعالی ومن اظلم ممن منع مساجد الله ان یذکر فیها اسمه
قال النبی علیه السلام یامعشر عبد مناف لاتمنعوا احداً یطوف بهذا البیت ای ساعة من لیل اونهار
جونکه رسول اکرم دخول مسجد حرامدن منع بیورمیجق سائر مسجد لره خود منع اولنمق نیچه ممکن در
والاصح جوازه عند الخوف علی متاعه اصح اولان تعلیق بابك جوازیدر قیمن مسجدك وبابصلینك
متاعی اوزره خوف اولنه خصوصا فی زماننا ویجور نقشه بالجص وماء الذهب مسجدی کرج
ایله وماء ذهب ایله نقش ایلمك جائز اولدی زیرا حضرت عمر وعثمان مسجد نبی علیه السلام تزیین
ایلمشلر وبعضیلر کریه کورر حدیث تزیف ایله استدلال ایلمشلر در ان النبی علیه السلام عد ذلك
من اشراط الساعة قال تزخرف المساجد وطول المنارات وعن علی رضی الله عنه قال حین مر بمسجد
مزخرف لمن هذه الشیعة الکرمونی الجمالون وقفدن تزیین ایلمه ضامن اولور والتبول ونحوه فوق
بیت فیه مسجد بول وبول کبی بعینی تغوط جائزدر رشول بیتك اوزرنده کی اوبیتده مسجد اولمه

قیمز

اولہ حقیقتہ اول مسجد دکلدر اگر حقیقتدہ اول مسجد اولیدی بیعی جائز اولمزدی باب الوتر
والنوافل بو باب وتر و نوافل بیانندہ در الوتر واجب صلاۃ وتر واجبدر ابو حنیفہ فاتنہ وقالا
سنۃ امامینڈ دیدیلرکہ وترسنتدر امامینك سنت اولمسی مختاری حدیث اعرابیدر ان النبی علیہ
السلام علیہ خمس صلوات فی الیوم واللیلۃ فقال ھل علی غیرھن قال لا الا ان تطوع واجب اولمسنہ
دلیل الوتر حق علی کل مسلم و روایۃ آخرہ اوتروا قبل ان یفجو احدیث شریفلریدر و درجہ جھتندن
فرضدن اشغہ در زیرا جاحدی اکفار اولنماز و ازان و اذان و اقامت اولنماز دخی واجبی رکعتدہ
قرأت واجبدر و سنتدن درجہ جھتندن اعلی درجہ ناسیاً و ساھیاً ترکی ایلہ قضاسی لازم
اولور و دخی عذر سز راحلہ اوزرندہ ادا اولنمار و نیت سز ادا سی دخی جائز دکلدر اما سائر تطوع
و سنن بو کا مخالفدر اگر سنت اولیدی صلاۃ نیت ایلمك کفایت ایدردی وھو ثلث رکعات
صلاۃ وتر اوچ رکعتدر امام شافعی دیرکہ مصلی دیلرسہ بر رکعت و باوچ رکعت و باینی و یایدی
و یاخود طقوز و یاخود اون بر رکعت قلار اون بر ك اوزرینہ زیادہ ایلمز و عن ابن مسعود رضی اللہ
عنہ الوتر ثلث کالمغرب حدیث غریبدر اوچ اولدوغندہ لیل قویدر بسلام واحد سلام واحد ایلہ اوچ
رکعتدر روایت اولنمان ایجونکہ ان النبی علیہ السلام کان یوتر بثلث لا یسلم الا فی آخرھن
یقرأ فی کل رکعۃ منہ الفاتحۃ و سورۃ مصلی وترڈن ھر رکعتدہ فاتحہ و سورہ قرأت ایدر روایتا اولنمکلہ
رسول اکرم صلی اللہ علیہ وسلم رکعت اولیدہ سبح اسم ربك الاعلی و رکعت ثانیہ ده قل یا ایھا الکافرون
و رکعت ثالثہ ده قل ھو اللہ احد سورہ لرین اوقور لردی و یقنت فی الثالثۃ دائما قبل الرکوع دائما قنوت
اوتویہ رکعت ثالثہ ده دائما قیدی امام شافعیدن احترازدر زیرا مذھب شافعی لا یقنت فی
الوتر الا فی النصف الاخیر من رمضان در قبل الرکوع قیدی یمنہ شافعی فاتنہ قنوت رکوعدن
صکرہ در دیدوکندن احترازدر و قنوت فعل نبی علیہ السلام ایلہ ثابت اولمتدر و مشھور اولان
دعاء قنوت اللھم انا نستعینك و نستغفرك و نثنی علیك و نتوب الیك و نؤمن بك و نتوکل علیك
و نثنی علیك الخیر کلہ نشکرك و لا نکفرك و نخلع و نترك من یفجرك اللھم ایاك نعبد و لك نصلی و

نسجد واليك نسعى ونحفد نرجو رحمتك ونخشى عذابك ان عذابك بالكفار ملحق اكر قنوتي
قرأة قادر اولمنا يسه بدلي اللهم اغفر لي جدا وج كرم اوهبه و باجود بركة ربنا اتنا في الدنيا حسنة و
في الاخرة حسنة وقنا عذاب النار قرأت ايليه بعد ما كبر ورفع يديه قنوت او قويه تكبير الميه الذي
قالدر دقوه صكره ولا يقنت في صلاة غيرها صلاة وتردن غيريده او قويه امام شافعي دبركه
صلاة فجرك ركعت ثانيتدن ركوعدن صكره قنوت او قويه حديث انس اليه استدلال ايدوب
انه عليه السلام كان يقنت في كل صلاة الفجر الى ان فارق الدنيا بزم انجوق دليل حديث ابن مسعود رضي
حضرت رسول اكرم عليه السلام صلاة فجرده برآي قنوت او قويوب احيايي عمر بن حي اولنلره
دعاء عليه ايدردي صكره ترك ايلدي اوليه اولسه ترك فعله دليل نسخدر امدي وتردن غيري
صلاتده قنوت او قومق جائز دكلدر ويتبع الموتم فانت الوتر ولو بعد الركوع مقتدي
تابع اولور فانت وتر اولنه اكر ركوعدن صكره دخي اولورسه يعني حنبلي ثافعي يه تابع اولور
وقنوت او قور ركوعدن صكره دخي اولورسه زيرا اختلافلري فجرده در فجرده ايسه منسوخ
اولمشدر قنوتك وتردة اولمسنده خلاف يوقدر كرك ركوعدن اول كرك صكره اكر حنفي
شافعي يه رمضانك نصف اخيرنده وتردة اقتدا ايلسه متابعت ايلسون زيرا اولدخي مجتهد
اكر امام وتردة مقتدي قنوتيني تمام ايلمزدن مقدم ركوع ايليه امامه تابع اولسون اكر امام
قنوت او قمدن ركوع ايليه و مقتدي دخي قنوتدن برشي او قويوب اكر ركوع فوتمدن خوف
ايدرسه ركوع ايلسون اكر فوت ركوعدن خوفي اولمزايسه قنوت او قويه اندن صكره ركوع ايليه
اكر بركسنه قنوتي اونتسه ركوعدن باشن قالدردقدن صكره تذكر ايليه اول كسنه قنوت او قوسون
وسهو انجون سجده ايلسون بش شيايي فجن امام اشليه اني قوم دخي اشلمز اول كيسي قنوت
دركه ذكر اولندي ايكنجي سي تكبيرات عيد يني ترك ايليه قوم دخي ترك ايدر اوچنجي فجن امام
ذوات الاربع اولان صلاتك ايكنجي دكعتنده اوتورمسه و اوجنده دخي اوتورمسه قوم دخي
اوتورميه لر ودر دنجيسي فجن امام سجده آيتني او قويه وسجده ايليه قوم دخي سجده ايلمز بشنجي سي

سي فجي امام سهو ايلسه وسجده ايلمز ودرت موضعده امام مقتدي متابعت
ايلمز اكر امام صلاتن برسجده زياده ايلسه وتكبيرات عيدي زياده ايلسه واكر اقتدا ويل صحابه دن خروج بنور
تابع اولمز وامام صلاة جنازه دن بشنجي تكبيرايدرسه مقتدي تابع اولمز وصلوة نبي ده اكر امام
اشلمزسه قوم اني ترك ايلمز بري تحريمه ده رفع يدين در وبري ثنادر حاد اسكه امام فاتحه ده
واكر سوره يه دخي شروع ايدرسه مقتدي ثنايي اوقويه محمد قاتنده ابو يوسف بونك
خلافنجه در وبري دخي تكبير ركوع وسجود وايكيسنده معاً تسبيح ودخي تسميع وقراءت
تشهد وسلام وتكبيرات تشريق ولا يتبع قانت الفجر حنفي مقتدي صلاة فجرده قنوت
اقويان شافعيه قنوتن تابع اولمازز فجرده قنوت منسوخدر منسوخه متابعت باطلدر
جنازه ده بشنجي تكبيره متابعت اولمزدخي كبي خلافا لابي يوسف ابو يوسف بونك خلافنجه در
زيرا مقتدي امامه تابعدر قنوت ايسه مجتهد فيه در تكبيرات عيدين كبي وتر ده بعد الركوع
قنوتن متابعت كبي اولور بل يقف ساكتاً في الاظهر بلكه سكوت ايلدوكي حالده دورر
يعني قرات ايلمز اظهر اولن دخي بودر بل يقف كلمه سي لا يتبع كلمه سنه معناده متصل در تقدير
كلام لا يتبع بل يقف دمكدر والسنة قبل الفجر وبعد الظهر وبعد المغرب والعشا وكعتان
سنت مؤكده فجردن اول وظهر ومغرب وعشاده نصكره ايكي كعتدر وقبل الظهر والجمعه وبعدها
اربع ظهردن وجمعه دنصكره سنت مؤكده دورت ركعتدر سنت فجرك اقوي اولدوغي متفق
عليهادر بونده صكره اقوي اولان اختلاف اولنوب حلوائي ديدكي سنت مغرب اقويدر زيرا
نبي عليه السلام سفر وحضرده ترك ايمز ممشدر بعده ظهر دنصكره اولان ايكي ركعت قوي
اولدوغي دخي متفق عليهادر اما ظهردن اول اولان اختلاف اولنمش بعده عشادن صكره
اولان ايكي كعتدر وانك نصكره قبل الظهر اولان دورت ركعتدر انك نصكره قبل العصر اولان
سنت غير مؤكده در ودينلدي كه سنت فجر نصكره قبل الظهر اولان مؤكده غير لردن مؤكددر
زيرا قبل الظهر اولان سنت ايجون وعيد وارد اولمشدر كه قال عليه السلام من ترك اربعاً قبل

الظهر لم ينله شفاعتي وبخاريدن غيري برجماعت امت حبيبه بنت ابي سفيان حديث شريفي روايت
ايلمشدركه انها سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول ما من عبد مسلم يصلي في كل يوم ثنتي عشرة
ركعة تطوعاً من غير الفريضة الا بنى الله بيتاً في الجنة اما جمعه دن صكره اولان دورت ركعت
حقنده دخي حديث شريف وارد اولمشدر قال النبي عليه السلام من كان منكم مصلياً بعد الجمعة
فليصل اربعاً وعند ابي يوسف بعد الجمعه سنت ابو يوسف قائلدن جمعه دن صكره التي ركعتدر
هر صلاتدن سنت وارد اول صلاتدن صكره اوتوز مرتبه سبحان الله اوتوز مرتبه الحمد لله اوتوز مرتبه سبحان
مشغول اولاكه سنت ايله مكتوبه بينني فصل لازم كليه اما حضرت عايشه دن روايتدركه
رسول اكرم برمقدار قعود ايدوب اللهم انت السلام ومنك السلام واليك يعود
السلام تباركت ياذا الجلال والاكرام اوقوردي وسنة قلقاريدي وسنتي فرض سكاندن
اداايلمزدي برمقدار صاغه وياصوله وياخود خلفنه چكاوردي وسنت ايله فرض
مابينني تكلم سنتي ساقط ايدوب واتمسندن اختلاف اولندي بعضيسي ساقط اولور
اولماز لكن صوابي ناقص اولوردي ايلر وندب الاربع قبل العصر اوركعتان قبل العصر
دورت ركعت وياخود ايكي ركعت مندوب اولدي امام محمد اختلاف اثار ايچون
ايكيسنك بينني مخيراً ايلمشدر قال النبي عليه السلام رحم الله امرأ صلى قبل العصر اربعاً
ورودي انه عليه السلام كان يصلي قبل العصر ركعتين اما دورت ركعت افضلدر
والست بعد المغرب صلاة معزبدر بصكره التي ركعت دخي مندوبدر ابو هريره دن
رضي الله عنه روايتدركه قال النبي عليه السلام من صلى بعد المغرب ست ركعات لم يتكلم بينهن
بسوء عدلن لهن بعبادة ثنتي عشرة سنة وقال عليه السلام من صلى ست ركعات بعد المغرب
كتب من الاوابين يونك ايچون صلاة اوابين تسميه اولندي وحضرت عايشه دن روايتدر
اولدركه قال النبي عليه السلام من صلى بعد المغرب عشرين ركعة بنى الله له بيتاً في الجنة ذكر
ذكر اولنان التي ركعت مختار اولان اوچ سلام ايله درهدايه ده دخي بويله در كرخيه

جه بعد صبار سلام واحد ايله اولسه ذاهب اولمشدر لكن اصح اولان ايكي ركعتدن برسلامدر
والاربع قبل العشاء وبعدها عشادن اول دورت وصكره دورت ركعت مندوب اولوب
زيرا صكره كي دوردك ايكيسي سنت مؤكده در وايكيسي نافله در اما اولك دوردي وصكره كي دوردي
ايكي سي ترك اولنسه تاركي مسيء اولماز اما سنت مؤكده اولن ايكي ركعتي ترك ايلسه كنهار اولور
وكره الزيادة على اربع بتسليمة في نفل النهار كوندرده اولن نافله ده برسلام ايله دورت ركعت
اوزرينه زياده ايلمك مكروه اولدي زيرا رسول اكرم صلى الله عليه وسلم دن بو فعل صدور التمشدر
لاني نفل الليل الى ثمان كيجه نفلنده سكز ركعته وارنجه برسلام ايله مكروه اولدي خلافا لهما
امامين خلاف ايدوب كيجه ده سكز ركعت نافله برسلام ايله جائز دكلدر ديرلر ولا تزاد على
الثمان سكز ركعت اوزرينه زياده اولنمز زيرا زياده يه اثر وارد اولمامشدر والافضل فيهما رباع
كيجه ده وكوندرده افضل اولان رباع دورت ركعتدر اما ابو حنيفه قاتنده وقالا في الليل
المثنى افضل امامين ديديلر كيجه ده مثنى افضلدر وفتوي دخي امامين قولي اوزره در
وطول الكلام القيام افضل من كثرت الركعات وطول قيام افضلدر ركعاتك كثرتندن
قوله عليه السلام افضل الصلاة طول القنوت يعني اطول قياما ده جوق قرأت بولنور كثرة ركوع
وسجوده جوق تسبيح بولنور اويله اولسه كثرت قرأت كثرت تسبيحدن افضلدر سنن مصنفده
غير مذكور بيچه سنن ومعين محله مناسب ذكر اولنمشدر فروع مسجده وصولده اوتور
مزدن مقدم ايكي ركعت تحيت مسجد دخي سنتدر لقول النبي عليه السلام اذا دخل احدكم
المسجد فلا يجلس بركع الركعتين ومتواضيا اولان كسنه يه مستحب اولدركه عقيب الوضوء
ايكي ركعت نماز اداسيله قوله عليه السلام ما من احد يتوضاء فيحسن الوضوء ويصلي ركعتين
تقبل بقلبه ووجهه عليهما الا وجبت له الجنة وصلوة ضحى دخي مستحبدر ودورت ركعت در
زياده دخي اولورسه وضحى وقتك اعتباري بديع نهاردر والقراءة فرض في ركعتي الفرض فرضك ايكي
ايكي ركعتنده قرأت فرضدر اكر كليسنده اوقومسه وياخود بر ركعتنده اوقومسه صلاتي

فاسدا اولور ایکی اولزنده اوقومق واجبدر حتی اولزنده اوقومیوب آخر لزنده اوقوسه صلاتی جائز اولور
لکن سهو سجده لازم اولور اگر عمدا ایدرسه آثم اولور امام شافعی دیرکه جمله سنده اوقومق کراهتدر دیو
لاصلاة الا بقرأة حدیث شریفی ایله استدلال ایدرز براهر وکمت صلاتدر رسول اکرم صلی الله علیه
وسلم هر رکعتده قرأت ایدردی حضرتك قرأتی آیت بجمله بیان واقع اولمشدر دیرسنز قائلك
بر رکعتده قرأت کفایت ایدر زیرا امر تکراری مقتضی دکلدر وکل النفل والوتر وکلی نفلده وتردده دخی
قرأت فرضدر اما نفلده فرض اولدوغنه دلیل عقلی نفلك هر شفعی باشقه بر صلاتدر اوجهتی یه قیام
ابتداء تحریمه منزله سنده در بوا جلدن تحریمه اولی ایله جائز اولان آنجق ایکی رکعتدر دخی قرأت
اولمق احتیاط ایچوندر زیرا وترك فرضیتی شبهه یه دلیل ایله ثابت اولمغین سنت کبی اولدی ظاهر
زیرا باشقه اذان واقامت اولمز وجاهدی اکفار اولمز اول اجلدن جمله سنده قرأت ایجاب ایلدی
ویلزم نفل شروع فیه قصدا یعنی قضا لازم اولور بر نفلده که اکا قصدا شروع اولنه حنفی بر رکعتنه نافله یه
شروع ایلسه وبعد الشروع افساد ایلسه قضا لازم اولور شافعی دیرکه انك اوزرینه قضا لازم کلمز
زیرا نافله متبرع فیه در متبرع اوزرینه ایسه بر شیء لازم کلمز بزم ایچون دلیل بودرکه موجبی
اولان شیء محض قربتدر امدی قربت اولان شیئك ابطال عمل اولمسون ایچون بالضروری اتمامی لازم
اولور زیرا ابطال عمل حرامدر قصدا قیدی ظن ایله اولان شروعدن احتراز در ولو عند الطلوع
والغروب نافله یه شروع شمسك طلوع وغروبی زمانده ایسه دخی لازم اولور افساد ایدرسه قضا لازم
اولور اولور امام زفر حلاف ایدوب یوم عیده صوم قیاس ایدوب افسادنده بر شی لازم کلمز
دیو ذاهب اولمشدر بزم ایچون دلیل بودرکه یوم عیده صوم مباشر اولان معصیتی مباشر
اولمشدر زیرا یوم عیدك جمیع اجزاسنه صوم حرام اولمغین صوم شروع اولنان جزء منهی عنه
اولدوغندن صایم یوم عید قطع صوم ایله امر اولنمشدر بو جهتدن ورکه ثابت ایله قضاسی دخی لازم
اولمز اما اوقات مذکوره ده صلاة شارع اولان معصیتی مباشر دکلدر لان شرع ظنا انه علیه
قضاسی لازم اولمازکه مصلی شروع ایلسه ظن ایدیجی اولدوغی حالده اول صلاة انك اوزرینه در دیو

دیو یعنی برکسنه ظهر قلمدم ظن ایلسه وظهر شروع ایلسه بعده قلدوغی حالده کلسه اداایلدوکی نفل
اولور ونقض ایلسه قضا لازم کلور ولو نوی اربعاً وافسد بعد العقود الاول او قبله قضی اربعتین
اکر مصلی دورت رکعت نافله یه نیت ایلسه قعود اولدقصکره وباخود قعود اولدن مقدم افساد
ایلسه ایکی رکعتی قضا ایدر زیرا نفلدن هر شفع علی حدة صلادر اما ایکیدن بلا قعود او بتحلیده
شروع ودقصکره افساد ایلسه دوردی قضا لازم اولور قال ابو یوسف قضی اربعاً لو افسد قبله
ابو یوسف نذره تشبیه ایدوب دورت رکعتی قضا ایدر اکر قعوددن اول افساد ایدرسه
دیدی زیرا درده نیت سبب وجوب اولاشروعه مقارن اولدی بو تقدیرجه دورد رکعت
قضاسی لازم اولور دیر وکذا الخلاف لو جرّ الاربع من الفرآة بونده اولان خلاف بعینه
اولکی خلاف کبیدر اکر دورت رکعتی قرآتدن تجرید ایدرسه یعنی دورت رکعتده دخی
او قومسه ابو حنیفه ومحمد فاتحه ایکی رکعتی قضا ایدر ابو یوسف فاتحه دردینی قضا ایدر
ابو حنیفه ومحمدک دلیلی بودرکه شفع اولده ترک قرآت ایله تحریمه باطل اولدی شفع ثانیه
شروع صحیح اولدی آنجق شفع اولی قضا ایدر ابو یوسفک دلیل شفع اولده ترک قرآت تحریمه
نک ابطالاتی ایجاب ایلمز بو تقدیرجه شفع ثانیه شروع صحیح اولور اندنصکره ترک قرآت ایله
کلمی فاسد اولور دورت رکعتک قضاسی لازم کلور او قرآتی احدی الاخیرین فحسب
وباخود ایکی اخرکه رکعتلرک آنجق برنده قرآت ایلسه ابو حنیفه ومحمد فاتحه ایکی رکعتی قضا ایدر
وابو یوسف فاتحه دردینی قضا ایدر علتلری قرینده ذکر اولندوغی اوزره دراما ابو یوسفک
برد لیلی دخی بودرکه ترک قرآت تحریمه ابطال ایلمز کورمزمیسنکه صلاتک وجودی قرآتسز
بولنور مثلا امّی ودلسوز ومقتدینک قرآت سز صلاتلری جائز در بو اجلدن برکسنه افعاله
عاجز اولسه اما قرآته قادر اولسه اول کسنه یه صلاة لازم اولمز اما قرآته عاجز اولوب افعاله قادر
اولسه کاصلاة لازم اولور لکن ترک قرآت آنجق ادایی افساد ایدر شمتی وزیلعی دخی بو لحده ذکر
ایلشدر ولو قرآتی الاولیین والاخریین فقط اوترکها فی احدی الاولیین او احدی الاخریین

فقط قضی رکعتین اتفاقا اکر ایکیا اولدی و یا خود ایکی آخرده اوقوسه و یا خود ایکی اولدی
برنده قرائتی ترک ایلسه و یا خود ایکی آخرنی برنده ترک ایلسه اتفاقاً ایکی رکعتده قضا ایدر مثلا
برکسنه دورت رکعت نافله یی شروع ایلدی ایکی اولدی رکعتده قرأت ایلدی و ایکی آخرکه رکعت
لرده قرات ایلمدی آخرکه رکعتلری قضا ایدر بالاجماع زیرا تحریمه باطل اولمیوب ثانیه شروع
صحیح اولدی و شروع ایله قضاسی لازم اولدی اما اخرینده قرات ایلسه و اولکی ایکی رکعتلرده
قرات ایلسه ایکی اولکی رکعتلری قضا ایدر بالاجماع زیرا ابو حنیفه و محمد فاتحه یی ایکی اولکنده
ترک قرات تحریمه یی ابطال ایدر و کیجوندر ثانی یه شروع صحیح دکلدر بیرامدی آنجق ایکی اولکی
رکعتلرک قضاسی لازم اولور و ابو یوسف دیرکه شفع ثانیه یه شروع صحیح اولور لکن ثانیی قرأت
ایله ادا ایلدی اولکی ایکی رکعتلرک قرائتی ترک اولنمغله قضا لازم اولور اکر اولینک
بر رکعتنده قرات ترک اولنسه و اخرینک ایکی رکعتنده معاً ترک اولنسه یعنی قرات اولنسه
اولکی شفع قضا اولور بالاجماع اکر اولینی قرات اولنوب اخرینک بر رکعتنده قرات
ترک اولنسه اخرینی قضا اولور بالاجماع و لو قرأتی احدی الاولیین لا غیراً واحد الاخرین
قضی اربعاً اکر آنجق اولکی رکعتلرک برنده قرات ایلسه و یا خود اولکی رکعتلرک برنده و آخرکه
رکعتلرک برنده قرات ایلسه دوردی فی قرات ایدر فقط قضا ایدر زیرا ابو حنیفه و ابو یوسف
فاتحه تحریمه یا قیدر ابو حنیفه فاتحه سفعک بر رکعتنده قرات ترک اولنمغله تحریمه باطل اولمان ابو یوسف
فاتحه ترک قرات ایله تحریمه اصلا باطل اولمان بلکه ایکی شفعک بر رکعتنده ترک قرات اولور بو ایکی صورتله
دنیچه دوردی قضا اولور و قال محمد یقضی رکعتین امام محمد دیدیکه مصلی ایکی رکعتی قضا ایدر
زیرا ترک قرات ایله تحریمه مرتفع اولدی انجق ایکی اولکی رکعتلری قضا ایدر و لو ترک القعدة الاولی
فیه لا تبطل برکسنه نافله ده قعدهٔ اولی یی ترک ایلسه صلاة نافله باطل اولمان یعنی برکسنه نافله دن دورت
رکعت نماز قیلوب ایکی شفع بینده قعود ایلسه لایتوا اولمان بو درکه شفع اول فاسد اولوب قضاسی
لازم اولمه زیرا نافله دن کلی شفع باشقه صلاتدر لکن فرضه قیاساً فاسد اولمان زیرا قعوده تنک

نك فرض اولسي كبي واليه تحلل وخروج بولكسون ايجون در منفل اولا مكسنه ايسه وقتاكه قعود
روكني ترك ايدوب اوجنجيده قائم اولديسه صلاة ظهر كبي جملة سي بر صلاة اولوب قعود اولي فرض
اولدي خلافا لمحمد امام محمد خلاف ايدوب صلاة نافله باطل اولور ديرز براكلي شفع نافله دن
مسافرك صلاة ظهري كبي در هر سفعده قرات واجب اولور شفع ثانيسنك فسادي اولة سراية
ايتمز صاحب تحفه ديركه بر مكسنه بيك ركعت نافله نك آنجق آخرنده قعود ايلسه امامين قاتنده
اول نافله صحيح اولور اما امام محمد قاتنده دورت ركعت دخي اولور سه ده هر شفعده قعود
ايلسه صحيح اولماز ديو تصريح ايلمشدر ولو نذر صلاة في مكان فاديها في ادني شرفا منه جائز
اكر بر مكسنه بر شريف مكاندن بر صلاة نذر ايلسه واول صلاتي شرف جهتندن اول مكاندن
ادني بر مكاندن ادا ايلسه جائز در مثلا مسجد حرامدن قلعه نذر ايلسه بعده خارجدن بر يرده
اولنذري ادا ايلمك جائز در وصوم وصدقه دخي بونك كبيدر زفرقاتنده جائز دكلدر
واوفوا بعهد الله اذا عاهدتم نص نهي بغيي استدلال ايدوب هر نه مقوله شيء ايله قيد ايلمش ايسه
اداسي لازم در ديو باشقه مسالك سالك اولمشدر بزم انجون دليل عبد عبادي بر مكانه
تخصيص ايلمك لعدم تخصيص اول زمان اعتبار اولنور كه شارع جائز بندن اولمش اولور بو تقدير جه
نذر مطلق اولور نازر اولان مكسنه دليدوكي مكاندن ادا ايدر ولو نذرت صلاة اوصوما في غد فحاضت
فيه لزمها القضا اكر بر خاتون يارين صلاة وياخود صومه نذر ايلسه ونذر ايلدوكي كون حائض
اولسه اول صلاتك وياخود صومك قضاسي لازم اولور مصنف غير ايله قيد ايلدي زيرا اكر
اكر خاتون بوم حيضده بوقدر نماز قلمق وصوم ايلمك اوزريه نذر اولسون ديسه اتفاقا اوزريه
برشي لازم كلمز اما زفر قاتنده غير قيدي ايله اولنده دخي قضا لازم كلمز زيرا عبادتي بر بومه مضاف
ايلدي كه نذر اولان فعل اول كونده اشتغالمكه صالح دكلدر بوتقدير جه جائز اولمان بوم حيضده
حواله كبيجه بزم انجون دليل بودركه تحقيقا غد كندوذاتنده اولايه قابل در لكن اول ادايه مانع
سماوي حصوله ايلمكن قضاسي لازم اولور بوم حيضده نذر بونك خلافيدر مذور اولان

شیئه مقارن اولمغله اداید صالح اولمز و عمی ایجوق فضادخی واجب اولمزی ولا تصلی بعد صلاة
متلها اکر برصلاتدن صکره اول صلاة مثللو قلمامز بو لفظ حضرت حبیب اکرم صلی الله علیه وسلم علی
وعبد الله بن مسعود دن رضی الله عنهما دن روایت در که معناسی لا تصلی النفل مثل الفرض بل تغایر فی جمیع
رکعات النفل و تغایر فی الرکعتین الاولیین من الفرض الفاتحة وسورة وفی الاخیرین الفاتحة وحده برمعنی
دخی بولاکر بعض صحابه فرض ادا ایلدکدن صکره اجر زیاده اولمق ایجوق نافله یی دخی فرض مثللو
قیلار لردی اول معوله قلمسون دیو نهی اولنمشدر بر دخی برمسجده جماعت ایله ادا اولدقدن صکره
تکرارینه اولکی کبی جماعت اولماز دیمکدر بو قول حسنلدر تا ویلیدر بزم مشایخمز بوکا ذاهب اولمشلدر
مصلی فرایضدن ادا ایلدوکی نمازی شیطان وسوسه سیله تکرار ادا ایلمسون زیرا نبی علیه السلام
صلاة فجری لیله تعریس قوشلوق قتنده قلدی ارته سی اصحابه دیدیلرکه دونکی نمازی اعاده
ایدرمی سز نبی علیه السلام ان الله تعالی بینکم عن الربا فیقبله عنکم دیو بیور مشلدر وضع النفل
قاعداً مع القدرة علی القیام قاعداً تنفل صحیح اولور قیام قدرتی وار ایکن ابتداءً کراهتسز یعنی
اصح روایت بودر که عذرسز صلاة نافلهیی قاعداً قلمق صحیح اولور و مکروه دخی اولماز زیرا وارد
اولان حدیث شریف دلالتی عذرسز اولمقدر قوله علیه السلام صلاة القاعد علی النصف
من صلاة القائم معذور ایسه نصف اوزرینه دکلدر یلکه صلاة قائم کبیر و لو قعد
بعد ما افتتحه قائماً جائز و یکره و لو بلا عذر اکر مصلی قائماً افتتاح ایلدکدن صکره اوتور مغله تمام
ایلسه جائز اولور اما مکروه اولور اکر عذرسز اولورسه ده زیرا نفلده قاعداً جائز در بقیاسی دخی
حده اولیدر و قالا لا یجوز الا بعذر اما من فاتته قائماً افتتاح ایلدکدن صکره قعود جائز
دکلدر الا عذر ایله جائز در اما سینك دلیلی قائماً شروع قیامی ملزمدر نیته کم قائماً صلاة نذر
ایدنلکبی بر دخی دیرزکه صلاة قیام ایله نذر حده ذاتنده ملزمدر زیرا مصلی قیامی التزام ایلمندر
اما شروع ذاتنده ملزم دکلدر آنجق موءدای بطلاندن صیانت ایجوندر بو صیانت ایسه قیامه
محتاج دکلدر لکن امام ابو حنیفه کریهدر دیمکله مصنف دخی مکروه دیو ذکر ایلدی و ینتفل

وينشغل خارج المصر موميا الى اى جهة توجهت دابته مصلى خارج مصر ده راكب وموى
اولدوغى حالده صلاة نافله يى قيلور دابه سى هر قنغى طرفه توجه ايدرسه بوكا دليل حديث بن عمر در
رضى الله عنه قال رايت رسول الله صلى الله عليه وسلم يصلى على حمار وهو متوجه الى خيبر
نومى ايماء ديلديكى ابتداء صلاتده قبله يه توجه شرط مدر دكلميدر نهايه ده ومحيطده مسطور
علما دن برطائفه تطوع دابه اوزرنده بجويز ايلمشلر در الا كم دابه لرين افتتاح حالنده قبله يه
توجه ايتدرد كلرينده بجويز ايدرلر دى بعد منحرف اولدوغى يا سور زيرا ابتدا حالده ضرورت
يوقدر ضرورت صكره حالت ده در لكن بزم اصحابمز دن افتتاح قبله دن نوبتصه ايتدرمكى
اخذ ايلمشلر در زيرا نص تفصيل يوقدر اكر برمعارض دابه اوزرنده تطوع قلنمقده
منفعت يوقدر ديرسه جواب ويرليور كه بو فعلده حفظ لسان وخواطر فاسده ووساوس
دن ونفسنى حفظ منفعت كامله در ومسافر عذرسز مكتوبه دابه اوزرنده قيلماز زيرا مكتوبه
اوقات مخصوصه در ادا ايچون نزوله حيدان مشقت اولماز اما تطوع بونك خلافنجه در
دابه اوزرنده صلاتى قيلوب نزول ايلمكه عذر خرسزدن ويرنجى حيوانلردن خوف كبى ومكان
بالجمله ايله برابر اولوب اينمك ممكن اولميوب كبى وذابه سى جامشر اولوب كبى وياخود مسافر براختيار مكسنه
اولوب نزول ايدرسه بنمكه قادر اولميوب كبى بو احوالر موجود اولدقده دابه اوزرنده مكتوبه جائز اولور
وبنى نزوله مصلى دابه اوزرنده قلدوغى تطوعى بنا ايدر دابه دن نزول ايلدكده زيرا ركبك ايماسى
قوتله ركوع وسجودى كبيدر خلافا لابى يوسف ابو يوسف خلاف ايروب بنا جائز دكلدر زيرا ركوع
بنا اولنمش اولنجق ركوع وسجود ايله در بو تقديرجه قوى ضعيف اوزره بنا ايلمكدر مريض مومينك
عذرى زائل اولوب بناسى صحيح اولدوغى كبى بونك دخى بناسى صحيح دكلدر وبركوبه لا تبنى
وركوب ايله بنا الميز بمكسنه ارضه ايكن ايلكارى كمت قلسه بعده راكب اولسه بناسى صحيح اولماز
استيناف صحيح ايدر زيرا برده ايكن افتتاحى ركوع وسجودك وجوبى لجون منعقد اولمش ايدى
بغير عذر ما لزمه يى ترك ايلمكه قادر اولنمز اما راكبك تحريمه سى بونك خلافنجه در فصل ٧ التراويح

سنة مؤكدة للرجال والنساء ترويح رجال ونسا ايچون سنت مؤكده در وبعض روافض
سنت عمر دعشلر در اقامة رم ائمة مز قائلر سنت رسول در لقوله عليه السلام ان الله تعالى
فرض عليكم صيامه وسننت لكم قيامه حديث شريفي دلالت ايدر وبني عليه السلام بعض ليالي
اقامت ايدوب ورمضان كيجه لرنده بركيجه چقوب يكرمي ركعت تراويح قيلوروب ايكنجي
كيجه اولدقده ناس مجتمع اولوب وبني جبقوب اولكي كبي بكا مجد كعت قيلوروب اوچنجي
كيجه اولدقده جقمبوب عرفت اجتماعكم لكن خشيت ان يكتب عليكم بو رمشلر در اول
وقتلرن عمر رضي الله عنه خلافت زمانلرنده دكين ناس تراويحي منفرد اقلار ايردي عمر رضي الله عنه كندو
زمانلرنده ابي ابن كعب كه شيخ شيوخ القراء در اكا جماعتله قائم اولمايلمشدر وصحابه دن
عثمان وعلي وابن مسعود وابن عباس وطلحه وزبير ومعاذ ومهاجرين وانصاردن
دخي جوق كمسنه لرمعاً خاطر اولوب برفرد ده ايلمشلر در بلكم موافقت ومساعده ايلمشلر در
حتى علي كرم الله وجهه عمر رضي الله عنه حقنده نور الله مضجع عمر كما نور الله مساجدنا وانلم
يواظبها النبي عليه السلام خشيته ان يكتب علينا ديوشنا ايلمشدر وابو حنيفه دخي مشدر كه تراويح
برسنت مؤكده در كه عمر رضي الله عنه كندو نفسندن مواظبت ايلمشدر اما كندو قائلرنه براصل
وارد ركه اول اصل حضرت رسالتك عليه الصلاة والسلام ان لم عرفيكم سنة مهتدية فاتبعوها
ولاتخالفوه قول شريفيدر بو سننلرن جنيب اكرم تراويح مراد ايلديلر ذاهديلر دخي
بومنوال اوزره ذكر اولنمشدر عليكم بسنتي وخلفاء الراشدين من بعدي حديث شريفي دخي
سنت مؤكده اولمسنه دلالت ايدر مواظبت رسول اولمق ايله سنت مؤكده اولمسي لازم كلمز
ترك مواظبت عذريكه حشيت ان يكتب علينا در بتان اولنمشدر تراويح زويحه نك جمعيدر
واصلي مصدر در ترويحه تسميه اولندوغي هر دردت ركعت مابينلرنده استراحت اولندوغي
اچون در واتباع ايله عدم مخالفتي توصيه دخي بر بني مؤكده در في كل ليلة رمضان بعد العشاء
تراويح سنت مؤكده در رمضانك هر كيجه سنده عشادن صكره حتى اكر بر كمسنه قيلا العشاء

العشا تراويحي اداا ايلسه جائز در كلدر مشايخ بلخدن برجماعت كيجه نك كليسي تراويح ايجون وقتدر
قبل العشا وبعد العشا جائزدر زيرا قيام اليل تسميه اولنمغله وقت كيجه درديمشلر قبل الوتر وبعده
وترددن اول وتر دخصكره قلمق سنت مؤكده در اما مشايخ بجماعت ديمشلر دركم بركسنه عشادن اول
وياخود وترددن صكره تراويحي اداا ايلسه وقتنده اداا ايلمش اولور زيرا تراويحك وقتي فعل صحابه ايله
بلنمشدر انلر ايسه بعد العشا وقبل الوتر قلمشلردر بجماعة جماعتله اداسي سنت مؤكده در ابو يوسف
دن روايتدر كه بركسنه امام ايله مسجده قلدوغي كبي اوزده قلمغه قادر اولسه اوزده قلمق افضلدر
اما اصح اولان جماعتله قلمق افضلدر فاضيخان جماعتيله قلمسي مستحب درديمش مالك وشافعي
انفراداً افضلدر سائر سنت كبي زيرا خلاصه اقرب وريادن ابعددر حميدي درديمشلر بعض
علما ديمشلردركه اكر بركسنه تراويحي اوزده بالكزاداا ايدوب جماعتي ترك ايلسه مسي اولوب تارك سنت
اولمش اولور عشرون ركعة بكرميد كعتدر وترددن غيري مالك قنوته اوتوز التيد كعتدر
بعشر تسليمات اون سلام ايله يعني اكيد كعتده بر سلام اولبجق بكرميد كعتده اون سلام اولور
وجلسة بعد كل اربع بقدرها هر دورت ركعتد بصكره دورت ركعت مقداري جلسه ايله
بكرميد كعتدر بو مقدار اوتورمق مستحب در زمان اصحابدن بوكونه دكين متوارث اولان
بو دورت ركعت مابينده اوتورمق انتظار در مصلى مخيردر ديلرسه تسبيح اوتور ديلرسه
نماز قيلاد ديلرسه سكوت ايدر هر قنقسني ايشلرسه حسندر قوله عليه السلام المنتظر للصلاة
كمن في الصلاة واهل بكدّه تروحتيش مابينده طواف ايدرلر اهل مدينه نماز قلارلر ديمشلردر
اما بعضيلر طواف وصلاة تحقق دكلدر ديمشلر والسنة فيها الختم مرة تراويحده سنت
بركره ختم ايلكدر مقدار قرائتده مشايخ اختلاف ايلمشلردر بعضيلر هر شفعده صلاة مقدارى
قرات اولنان مقداري كمكدر زيرا تطوّع فرضدن آسغه در امدي تطوّعده ملكوبا نك
اخف اولانى اخذ اولنمق اوليدر ديمشلردر وبعضيلر عشاده قرات اولنان مقداري
كمكدر زيرا تراويح عشايه تابعدر ديمشلردر وبعضيلرك قوله كه حسنك ابو حسفه دن روايتيدر

هر رکعتده اون آیت مقداری اوتور مقدر صحیح اولان دخی بودر زیرا هر رکعتده اون آیت
اولمیجق ناسه تخفیف اولور وبونك ایله السنت فیها الختم مرة مضمونی دخی حاصل اولور
زیرا اونوز کیجه ده یکرمی خر آیتدن التیوز رکعت اولور وآیت قران التی یبك ویر مقدار آیتدر
هر رکعتده اون آیت قرات اولمیجق ختم حاصل اولمش اولور نهایه ده دخی مسطور اولان
بودر بو بابده برسؤال وارد اولوب مفسرلر ذکر ایلدوکی اوزره آیت قران التی یبك التیوز التمش
التی ایتدر بوقاروده مذکور اولان حساب اوزره التی یبك آیتی قرات اولنوب باقیسی حاصل
اولمامش اولور اللهم مراد التقریب برشد الیه مقوله سی اولمه صاحب نهایه دیمشدر که فضیلت
ایکی کره ختم ایلمکدر اهل اجتهاد اون کونده ایدرلرمش ابوحنیفه دن روایتدر که شهر رمضانده
التمش ختم شریف ایدرمش اوتوز ختمی کوندوزده واوتوز ختمی کیجه ده ویر ختمی تراویحده
واقع اولمش اولور فلا یترك لکسل القوم ختم ترك اولنمز قومك کسلی ایچون لکن فی زماننا
افضل اولان قومی جماعتدن نفرت ایتدرمکدر ونیتده تراویح وباخود سنت الیل وباخود
قیام الیل دیو نیت اولنسه جائزدر وتکره قاعداً مع القدرة علی القیام قیامده قدرت
وار ایکن تراویحی قاعداً قلمق مکروه اولور قاضیخان فتاویسنده فقها اتفاق ایلدیلر که عذرسز
قاعداً قلمق مستحب اولمیه دیمشدر وجوازنده اختلاف اولنمشدر بعضیلر عذرسز جائز اولمز دیو
ابوحنیفه دن حسنك روایتی ایله استدلال ایدوب اول روایت اولان بودر که بر کمسنه عذرسز
صباح نمازینك سنتی قاعداً قلسه جائزدکلدر وتراویح دخی بو یله در سنت مؤکده اولمغله
وبعضیلر عذرسز قاعداً تراویح قلمق جائزدر دیمشلر وسنت فجر ایله تراویح بینی فرق ایلمشلر
واصح اولان دخی بودر نهایت قاعداً ادا ایدنك ثوابی قائماً ادا ایدنون ناقص بلکه نصف اوزره در
ووجه فرقلری بودر که سنت فجر خلاف سز سنت مؤکده در تراویح تاکیده اذن اشعه در
برابر عوالیلك جائزدکلدر اکر امام عذر ایله واکر عذرسز تراویحی قاعداً قلسه وقوم قاعداً
اقتدا ایلسه لر بو مسئله ده مشایخ اختلاف ایلدیلر بعضیلر امام محمد مذهبنه ذاهب اولوب

اولوب قائمك قاعده اقتدا سی صحیح اولماز دیدیلر و بعضیلر امامین مذهبنه ذاهب اولوب
قائمك قاعده تراویحده اقتدا صحیح اولور دیدیلر قول صحیح دخی بودر و بوتر بجماعتٍ فی رمضان فقط
آنجق رمضانده جماعت ایله وتر قیلنور فقط قبدی سائر نوافلی اخراج ایجوندر سئوال اولنور سه
وتر رمضانده جماعت ایله یی افضلدر و یاخود منفرداً یی قلمق افضلدر جواب ویریلور که جماعت
ایله قلمق افضلدر زیرا عمر رضی الله عنه وتر ده امامت ایلمشدر و الافضل فی السنن المنزل منزلته
افضل اولان منزلرده قلمق افضلدر زیرا بیان بعیددر قوله علیه السلام افضل صلاة الرجل فی بیته
الا المکتوبة الا التراویح الا تراویح دکل یعنی تراویح منزله قلمق افضل دکلدر بلکه بوندن جماعت
افضلدر اکبر جماعت عشائك فرضنده جماعتی ترك ایلمشلر ایلسلر اول جماعت تراویحی جماعتله
قلمسنلر اما جماعت منفرداً عشا و تراویحی ادا ایلسه لر بعده امام ایله وتری اداجائزدر زیرا
جماعت ایله وتر رمضانه مخصوصدر و بعضیلر دیدیلر که امام ایله وتر قلمسون زیرا وتر تراویحه
تابعدر معلوم اولاکه جماعت ایله تطوع رمضاندن غیریده قلمق شمس الائمه دن مرویدر که جماعت
ایله تطوع علی سبیل التداعی اولورسه مکروه اولور نافله نماز قلان امامه اوچ کسنه نافله یه
ایمسنك کرهتندن اختلافا و لنمشدر امامه مقتدی دورت اولدقده کرهتنده اختلاف
یوقدر یعنی مکروه اولسنده متفق علیه در نافله جماعتله مکروه اولدوغنده و رغایب و برائت
و قدر نمازلرنده امامه اقتدا مکروه اولدوغنی فقهالر تصریح ایلمشلر در حتی ابن ملك بو نمازلرك
وضعنه قتل الله وضعها دیو دعاء علیه ایلمشدر **فصل** یصلی امام الجمعة بالناس عند کسوف
الشمس رکعتین کونش دوتلدوغی وقت امام جمعه ناسه ایکی رکعت نماز قیلوب رکسوف لغتده شمسك
ضیاسی کیدوب سیاه اولمسیدر مشهور اولان کسوف شمس ایجون خسوف قمر ایجوندر ابی مسعود
انصاریدن روایتدر که رسول اکرم صلی الله علیه وسلم ك اوغلی ابراهیم وفات ایلدوکی حینده شمس
دوتلمش ایدی ناس دیدیلر که شمسك کسوفی ابراهیم موتی ایجوندر نبی علیه السلام استماع بیورمدمی
دیدیکم ان الشمس و القمر آیتان من آیات الله تعالی لا تنکسفان بموت احد و لا بحیوته فاذا رایتم

شيئا من هذه الاقراع فافزعوا الى الصلوة صحابه دن برجماعت روايت ايلمشلر دركه بني عليه السلام
كسوف شمسده ايكي ركعت نماز قلمشدر في كل ركعة ركوع واحد هر ركعتده بر ركوع ايله ايكي ركعت
نماز قيلوبرر اما شافعي هر ركعتده ايكي ركوع ايله قلنه ديمشدر وشافعينك دليلي حديث عائشه
رضي الله عنها دركه ان النبي عليه السلام صلى صلات الكسوف ركعتين باربع ركوعات واربع
سجدات بزم ايجون دليل حديث عبد الله بن عمر والنعمان بن البشير وابو بكر وسمرة بن جندب دركه
الفاظ مختلفه ايله روايت ايلمشلر در بني عليه السلام كسوف شمسده ايكي ركعت نماز قلدي شمس
منجلي اولنجه صلاتي تطويل ايليدي امدي قچن روايتلر بعارض ايليه روايت رجال ترجيح اولنور
ايكي ركوع ايله روايت اولنانلك تأويلي بودركه بني عليه السلام ركوعي اوزادوب جوق دور معلم
صف اول ده اولنلر رسول عليه السلامي ركوعون قالمقش ظن ايدوب باشلرين قالدورب
خلفنده اولان صف دخي صف اولكي قيامده كورب باشلرين قالدورب واولكيلر ايسه نبي عليه
السلامي ركوعده كورب تكرار ركوع ايدوب صف ثاني دخي كذلك ركوع ايتمكله صكره كه صفده
اولنلر حضرتي ايكي كره ركوع ايتمش ظن ايليه لر تويلم اشتباه قوي جوق واقع اولور خصوصا حضرت
عائشه صف نساده كه صف اخيرده اكرديظور سه شافعينك دليلي اولان حديث كسوف
رجالدن ابن عباس دخي روايت ايلمشدر جواب ويريلور كه اول زمان ابن عباس صبيان دن اولمغين
نسا صفنك اونده ابدي وانلر دخي بعيد اولمغيله ايكي دفعه ركوع ايتمش ظن ايليه لر وبطيل القراة
امام قراتي تطويل ايليه تطويل ايلمكله بني عليه السلام متابعت ايلمش اولور زيرا بني عليه السلام
ركعت اولنده سوره بقره وثانيده آل عمران مقداري اوقومش وبخفيها امام قراتي اخفا ايدر
ابو حنيفه قائلدر وقال يجهر اما مين ديديلركه امام قراتي جهر ايدر ثم يدعوا بعدها حتى ينجلي
الشمس نمازي ادا ايلدكدن صكره شمس منجلي اولنجه دعا ايليه امام ديلرسه اولور ركن ديلرسه
قائما ديلرسه قبليه قرشو دور ومديلرسه جماعته قرشو دورب دعا ايليه وقوم دخي امين
ديمه لر قوله عليه السلام اذا رايتم من هذه الاقراع شيئا فزعوا الى الله تعالى بالدعاء والصلاة

لا يخطب امام خطبه او قومه شافعي دركه بعد الصلاة ايكي خطبه او قوبه برامن او قوزغي
كبي دليل عايشه رضي الله عنها نك روايتي دركه نبي عليه السلام نمازي قلدقدن صكره خطبه
او قويوب الحمد و ثنا ايلدي بزم ايجون جواب بو روايت حضرت عايشه رضي الله نك غير يدن
نقل اولنمامشدر اكر نقل صحيح اولورسه تاويلي بو اولا لم ناس كسوفي موت ابراهيم ايجوندر
ديرلردي آنلرك جوابلريني رد ايجون خطبه او قومشدر اولم يوقسه خطبهٔ شرعيه دكلدر و باخود
حضرت عايشه نك خطبه قولي دعاديمك اولور زيرا دعايه خطبه تسميه اولنمشدر
وان لم يحضر صلوا فرادي اكر امام جمعه حاضر اولمدي ايسه تقديم و تقدمه منازعه
فتنه سي اولمسون ايجون جماعت منفرداً ادا ايلسونلر زيرا تطوّعه اصل اولان نفرداً
ادا ايلكدر ركعتين او اربعاً كالخسوف ايكي ركعت و باخود دورت ركعت قلا لر صلاة خسوف
كبي اما صلاة خسوفده امام جمعه حاضر اولورسه ده بينه منفرداً ادا ايليه لر زيرا كيجه ده
اجتماع متعسّر در امام شافعي ديركه قمجن قمر منخسف اولسه امام مسجد ناسه ايكي ركعت
نماز قيلوب ركعتده ايكي ركوع ايدر و فرائض جهريدر صلاة كسوفده ايلدوكي كبي و الظلمة
و الريح و الفزع ظلمت و ريح و فزع زمانلرنده دخي صلات كسوف كبي نماز قيلنور و زلزلهٔ
شديده و صاعقه و انتشار كواكب و امطار دائمه و عموم امراض ايجون نماز قيلنور
لا صلاة بجماعة في الاستسقا بل دعاء و استغفار استسقاده جماعت ايله نماز يوقدر
بلكه دعا و استغفار در لقوله عليه السلام توبوا و استغفروا ربكم انه كان غفاراً يرسل السماء
عليكم مدراراً جنابه رب العزة استغفاري ارسال مطر ايجون سبب قلمشدر صلاة ذكر
اولنمدي و رسول عليه السلام استسقا به جيقوب نماز قيلمويوب مروي اولمدن دعا در و انشردن
روايت اولنوركه ناس قورقاقلقدن نبي عليه السلام منبرده ايكن شكايت ايلديلر نبي عليه السلام
منبرده دعا ايدوب برجمعة متوالياً باغمور ياغوب منقطع اولمدي و عمر رضي الله عنه دخي استسقا
جيقوب دعادن غيري بر فعل شايع مشدر و روايت اولنوركه عمر رضي الله عنه استسقا ايجون

صحابه ایله مشاوره ایدوب صحابه دن کعب یا امیر المؤمنین بنی اسرائیل پیغمبرلرینک عصیته سیله
استسقا ایدرلردی وحالا عباس حاضر در وعم رسول علیه السلام در دیدکده عمر رضی الله عنه عباسی
منبر اوزرینه اجلاس ایدوب کندوسی یانده دورب اللهم نتوسّل الیک بعم نبیک دیو دعا ایدوب
منبردن نزول ایلدیکی عظیم یغمورلر یاغمسندن استسقاده بنی علیه السلام دن مروی اولان
دعانک در اللهم اسقینا غیثا مغیثا هنیئا مریئا مریعا غدقا مجللا سحا طبقا عاما اللهم
اسقینا الغیث ولا تجعلنا من القانطین اللهم انا بالبلاد والعباد والخلق من الالاوة
والضنک ما لا یکشوه الا الیک اللهم انبت لنا الزرع وادر لنا الضرع واسقنا من برکات
السماء وانبت لنا من برکات الارض اللهم انا نستغفرک انک کنت غفارا فارسل السماء علینا
مدرارا تجن بغمور یا غسه اللهم صبیانا فعاده ودخی جماعت مصرنا بفضل الله ورحمته غیث
مطر معناسنه در مغیثا مریئا محمود العاقبه دیمکدر مریعا ایملی فیحی ایله اوجور لوده یمکدر
ضم میم وباء موحده ونا مشناه ایله دخی مرویدر مریعا ومربعا کبی غدقا فتح غین ودال ایله
صوبناک وخیرلی جوللی دیمکدر وبغمورلک قطره لرینک بیوکی اولمق دخی دیلمشدر مجللا
بکسر الزم شمول بلوط درکه یغمورلری بیوزتیه عام اولدیمشدر بلاد وعباده نفعی عام اولمق
سحا فتح سین ایله مطر شدید در عاما طبقا ای مسنوعبا للارض مطبقا علیها کثیرا قانطین
نمایوس معناسنه در من الاذواء بالمده شدة الجاعه الضنک ضنیق معناسنه در
برکات سما کثرة امطار در برکات الارض بردن حاصل اولان زرع ومرعیدن عبارتدر
فان صلوا فرادی جاز وقالا یصلی الامام بالناس رکعتین کما جماعت منفردا قیلا رلرسه
جائزدر اما مبنی دیدیلرکه امام ناسه ایکی رکعت نماز قیلوب ویررادما مین ایجون دلیل ابن عباس
روایت ایلدیکی نبی علیه السلام صلاه عید کبی ایکی رکعت نماز قیلوب ویررادی بزدیرکه برکره
استسقا در برکره دخی استسقا دیمشدر یعنی ترک ایلمشدر بو تقدیرجه سنت اولیمش اولور
بحصر فیهما بالقراة ایکی رکعتده قرائتی جهرا در صلاه عید اعتبار ایتمکله وبعضی نسخه لرده امام محمد

محمد دن روایت ایلمشلر درکه امام ایکی رکعتده دنجی تکبیرات عیدکبی تکبیر ایلیه ابو یوسف قاتنده
تکبیر اولنمار مشهور اولان دنجی بودر و یحطب بعدها خطبتین صلاتده نصکره ایکی خطبه ایدر
کالعید عند محمد و عند ابی یوسف خطبه واحده امام محمد قاتنده اول ایکی خطبه بیرام
خطبه سی کبی اوقونه تکبیرات زواید ایله ابو یوسف قاتنده خطبهٔ واحده اوقونه اکر ایکی
خطبه اوقونرسه جلسه ایله قطع ایلمیه زیرا مقصود اولان دعادر و امام منبره یحقوب
چقیوب یرده قلیجه و یاخود قوسه و یاخود عصایه اتکا ایده بدایعده لا یکبر فیهما فی
المشهور من الروایة عنهما و روی عن محمد انه یکبر دیو ذکر اولنمشدر طهریه ده و قال
محمد یصلی فیهما رکعتین بجماعت کصلاة العید الا انه لیس فیها تکبیرات عبارتلری
مسطوردرکه ابو حنیفه قاتنده خطبه یوقدر زیرا خطبه جماعت ایله قیلنان صلاته
تابعدر یوقدر ایسه جماعت یوقدر ابن عمردن روایتدرکه نبی علیه السلام استسقایه چیقنجه
درنه نماز قلمشدر و نه خطبه اوقومشدر انجق دعا ایلمشدر اما نبی علیه السلام خطبه اوقوردیغی
دیو اولان روایت جوازنك بیانی ایچون محمول اوله سنت اولمسنه محمول اولمیه و عمر رضی الله
عنهك استسقایه چیقوب نماز قلمدوغنی خود ثابت اولمشدر اکر سنت اولیدی عمر
رضی الله عنه ترك ایلزدی خصوصا سنت رسوله اتباعده جمله دن اشد ایدوکی بیانندن
مستغنی در رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بردفعه اشلدی و بردفعه ترك ایلدی دینلمش ایدی
عمر رضی الله عنه سنت رسوله اتباعده آخردن اشد اکن استسقایه چیقوب نماز قلمدوغنی
سنت اولمسنی مؤید در سنت موظبت ایله ثابت اولان ذر احیانا ترك ایله سنت ثابت اولمز
ولا یقلب القوم ارديتهم قوم ردالریني تقلیب ایلمزلر و یقلب الامام عند محمد
محمد قاتنده امام رداسنی تقلیب ایدر یعنی دنو در زیرا نبی علیه السلام استسقایه
چیقدوقده قبله استقبال ایدوب رداسنی تقلیب ایلمشدر صفت تقلیب بودرکه اکر ردا
مربع ایسه یوقاروسنی آشغه و اشغه سنی یوقاروبه ایلیه و اکر مدور ایسه صاغنی صولنه

وصولنجي صاغ اوزرينه تقليب ايليه لرامّا ابو حنيفه قاشنده امام دخي رد اسني تقليب ايلمز زيرا
عليه السلام يوم جمعه ده استسقا يه چيقدي رد اسني تقليب ايلدي اگر سنت اولسيدي ترك
ايلزدي امام محمد ك رد اسي نقلا اولديعني ربنجي تغيير ايله هو التغيير اولمق ايجون ويحتمل در كه
نبي عليه السلام وحي ايله بلمش اولكه الله تعالى تغيير ايله رد اجي تغيير ايلمكله بو ايسه غير يزده
بولنماز نبي عليه السلام ه مخصوص اولمق بر فعل اولور و ياخود وقتاكه اخبار تعارض ايلسه قياسي
تمسك ايده رز قياس ايسه تقليب اولنماقدر صلاة كسوف وجمعه وعيد بيزده اولمدوغي كبي
ويخرجون ثلثة ايام فقط جماعت متوالية ايجق اوج كون استسقا يه چيقمق لرزاوج كون زياده چيقمه لر وجهد قدري وقت يايان واسكي قفتان وياخود اسكي خرقه لر كيوب
زليل ومتواضع وخاشع اولدقلري حالده و باشلرينجي اكوب وچيقمزدن مقدم صدقه ايلمه لر
وتوبه واستغفار لرينجي تجديد ايلمه لر ما بينلرنده عداوت اولانلر برلرلرينجي راضي ايلمه لر
ضعفا و شيوخ وصبيان استسقا يه چيقمه لر يعني دعا يه كتدكده بونلر ايله معاً كيدرلر مختصر
السراج الوهاجه ده مسطور در كه امام ايجون مستحب اولور كه اوج كون خلق صائم
اولمق ايجون امر ايليه اندن صكره دورد يجي كون نده مصلا يه چيقه لر صبيان معاً استسقا يه چيقمقدن
مدخل عظيم اولدوغنه اشبو حديث شريف دلالت ايدر قال النبي عليه السلام لولا صبيان
رضع وبهايم رفع وعباد الله ركع لصب عليكم العذاب صبباً وحديث آخر دخي ضعفا امجون فوي
حجتدر قال النبي عليه السلام ان نبياً من الانبيا واستسقى فاذا هو بنملة رافعة بعض قوايمها
الى السماء فقال ارجعوا فقد استجيب لكم من اجل النمل وقال النبي عليه السلام هل تنصرون
وترزقون الا بضعفائكم ولا يحضروه اهل الذمة اهل ذمت استسقا يه حاضر اولمه لرزيرا
استسقا استنزال رحمت ايجوندر كفره اوزرينه نازل اولمازلاعذاب ولعنت نازل اولور
امام مالك قاتنده اكر كندولرجقمه لرسه منع اولنمه لرا استسقاده منع اولنمق ايجون
اثر دخي وارد اولمشدر وبعض خلفا عهدنده معاً چيقمشلر در ومنع ايلمشلر در ائمه مزقاتنده

قائنده حاضر اولمق لري جائز در كلدر ناس دعا ايجون جعفر لر وما دعاء الكافرين الا في ضلال
ايدوكي اظهر من الشمس در رسول اكرم صلى الله عليه وسلم دن تبعيد مشركين ايجون انا بريء من مسلم
مع مشرك امر شريفي خود بو بابده دليل قاطع ايدوكي قتي ظاهر در جنازه ده وغيريده امام كه
رسنغفني دن لا يجوز ان يقال دعاء الكافر يستجاب لانه لا يعرف الله تعالى ليدعوه قولى
نقل اولنمشدر بوكا مناسب برحكايه عجيبه كم بغداد ده بر قحط عظيم اولوب خليفه ناسي
جمع ايدوب استسقا يه چقاروب بر دفعه جميقوب دعا لري قبوله قرين اولميوب ايكنجيده
دخي اصلا اثري ظهور ايتميوب دوردنجيده اوچنجيده كذلك در دنجي ده دخي خليفه
يهود و نصاري يه امر ايدوب چقدقلري حينده عظيم يغمور لر ياغدي بونك ايجون علما
جمع ايدوب بونك اصلني سؤال ايدوب برمكنه جواب ويرمكه قادر اولميوب لكن بر زاهد
مكنه وار ايدي اني دعوت ايدوب سؤال ايلدكده الله تعالى سؤ منلري سور ودعا و نضرعلري
عجله ايله قبول ايلمز كه دعا و تضرعلريني زياده ايلسونلر اما يهود و نصاري بي الله تعالى
سوه زود دعالريني قبول ايلدوكنه سبب تكرار تضرع ايلسونلر ايجون در ديو جواب ويردكده
خليفه عظيم بيسند ايلمشدر **باب ادراك الفريضه** بو باب فريضه اولان صلاته ادراك
بيانندهدر شرع في فرض فاقيم بر شارع فريضه اولان صلاته شروع ايلسه واقامت اولنسه
يعني امام نمازه شروع ايلسه ان لم يسجد للاولى يقطع ويقتدي اكر شارع مذبور ركعت اولى
ايجون سجده ايلدي ايسه قطع ايليه واما مه اقتدا ايلميه ايليه صورت مسئله بودركه بر مكنه
فرضه شروع ايلدكده باننده اول فرض ايجون اقامت اولنوب امام فرضه شروع ايلسه اول
مكنه شروع ايلدوكي فرضك مثلو ركعت اولينك سجده سني ايلمدي ايسه قطع ايدوب
امامه اقتدا ايلر بلا عذر نقص عبادت حرامدر لقوله تعالى ولا تبطلوا اعمالكم لكن
بو محله نقض اكمال ايجون در معنى اكمال جائز در مثلا مسجدي اصلاح وتعمير ايلمك ايجون
وصلاة ظهري جمعه ايجون منفردا اصلاني جماعت ايجون نقض ايلمك جائز در وان سجد

وهو فى الرباعي يتم شفعا اكر ركعت اولى ايجون سجده ايليه حال بوكه مصلى فرضه رباعيده اولسه
شفع اولى تمام ايليه اداء اولنان بر ركعت صبانتا ايجون انذ نصكره قطع ايدوب امامه اقتدا ايلر
واداء ايلدوكي ايكى ركعت نافله اولور ولو سجده الثالثه يتم اكر اوجنجى ركعتك سجده سنى ايلمش ايسه
دورت ركعتى تمام ايليه زيرا اكثرى فى اداء ايلدي اكثر ده ايسه حكم كل وارد تمام ايلمسى لازم در ونفيدي
مطوعا الا فى العصر دورت ركعتى تمام ايلدكده صكره مطوعا امامه اقتدا ايلر الا صلاة عصر ده
نافله فلق مكروهدر ولو فى الفجر والمغرب يقطع مالم يقيد الثانيه بالسجده اكر صلاة فجر ده
وياخود مغرب ده اولورسه قطع ايلر ما دامكه ثانيه يى سجده ايله تقييد ايلمدكجه فان قيد يتم ولا
يقتدي اكر ركعت ثانيه يى سجده ايله قيد ايلدي ايسه تمام ايليه وامامه اقتدا ايلمسه زيرا بعد الفجر
تنفل مكروهدر وبعد المغرب اكر امامه موافقت ايدرسه اوچ ركعت نافله ايله موافقت
ايتمش اولور نافله ده ايسه اوچ ركعت بوقدر سنت مخالفت ايلمش اولور اكر نافله يى دورت
ركعت ايلمك ايجون سنته موافقت ايلسه بو تقديرجه امامه مخالفت ايلمش اولور بونلرك
هر بريسى بدعتدر ولو كان فى السنت الظهر او الجمعه فافهم اوخطب واكر اول شارع اولان
مكسه ظهرك سنتلرن وياخود جمعه نك سنتلرن اولسه بس امدي ظهرك فرضنه اقامت
وياخود خطبه يه شروع اولنسه يقطع على شفع شفع اول اوزره قطع ايليه زيرا اول سنت نوافل
سنتى در فرايض دكلدر بو روايت ابو يوسف دندر وقبل يتمها دينلديكه سنت ظهري تمام ايليه
وياخود سنت جمعه يي وهدايه ده دخى لفظ قبل ايله حكايه اولنمندر اما ظهريه ده هذا هو الصحيح
ديو مسطور در مرغيناني دخى هو الصحيح ديمشدر وامام جليل ابو بكر محمد بن البخاري صلاة
واحده منزله سنده در ديو دورت ركعتى امامه فتوي ويرمشدر وكره خروجه من مسجد اذن
فيه قبل ان يصلى ما اذن لها صلاة ايجون اذان اوقتنان مسجدن مصلّينك قبل الاداء خروجي مكروهدر
شول مسجد ده كه اذان اوقتنن در اول اذان ايجون اولان صلاتى قلمزدن مقدم مصلّينك خروجي
مكروه اولدي لقوله عليه السلام لا يخرج من المسجد بعد النداء الا منافق او رجل يخرج لحاجة يريد الرجوع

الرجوع الا لمن يقام به جماعة اخرى الا شول لكسنه نك مسجدن خروجي مكروه اولمزكه اول لكسنه الم
جماعت اخراي قائم اولا اول معتولكسنه بعد الاذان مسجدن خروج ايلسه مكروه اولمز وان صلى
اكر مصلى بركرة قلسه ومسجده داخل اولسه لا يكره اول لكسنه نك خروجي مكروه اولمز الا في الظهر
والعشاء ان شرع في الاقامة الاظهر وعشاده خروج مكروه اولور اقامة شروع اولنور ايسنه زرا
ظهر وعشادن صكره تنفل جائز در ومن خاف فوت الفجر بجماعة ان ادى سنته بتركها ويقتدي
شول مرتبه اكر فجرك سنتني ادا ايدرسه جماعتله فجرك فرضي فوتني خوف ايلسه اول سنتي
ترك ايدر واما مه اقتدا ايدر زيرا ثواب جماعت اعظم در وجماعتك تركنه وعيد الزمدر
امدي جماعت فضلني احراز اولنيدر روايت اولنمشدر قال النبي عليه السلام لقد هممت
ان استخلف من يصلي بالناس وانظر الى من لم يحضر الجماعة فاحرق عليهم البيتان بان يحرقوا
بيوتهم وسئل ابن عباس رضي الله عنهما عن رجل يقوم بالليل ويصوم النهار ولا يحضر الجماعة
قال هو في النار يحسبي صدر الشريعه اخي جلبي دمشدركه بركسنه خوف ايلسه كه اكر فجرك سنته
اشغال ايدرسه فجرك كندوني فوت ايدر اول لكسنه سنته شروع ايدوب تكبير ايلسون بو تكبير الم
بعده ثانيا فرضه تكبير الميسون بو تكبير الم سنتدن جقوب فرضه شارع اولمش اولور قيمن فرضدن
فارغ اولسه بعد طلوع الشمس قضا ايليه بو منوال اوزره او ليجق مكروه اولماز وعملي وخي
مبطل اولماز آنجق بر عملدن بر عمله تجاوز اليمش اولور دبو تفصيل اليمشدر وان رجا ادراك
ركعة لا يتركها اكر فرضك بر ركعتنه ايرشمك رجا ايدرسه يعني ايرشمك ممكن اولدوغنه
قلبي رجحان اولورسه اول سنتي ترك ايليه زيرا سنت فجر جماعت كبي مؤكد در ممكن اولدوغي
مرتبه ايكبسي نك مابينني جمع ايليه وصلا نك بر ركعتنه ايرشمك كلي سنه ايرشمك بابنده
حديث شريف دخي وارد اولمشدر قال النبي عليه السلام من ادرك ركعة من الصلاة فقد
ادركها بل يصليها عند باب المسجد ويقتدي بلكه اول سنتي مسجد قبو سنده ادا ايدر واما
اقتدا ايدر ولا يقضي لاتباعا للفرض فجرك سنتي قضا اولنمز الا فرضه تبعيت ايله قضا اولنور

مثلا بر كسنه صباح نمازي قضا ايلدكده معا قضا اولنور يا كز سنت قضا
اولنماز قياس بو ايدكه سنتده قضا اولميه زيرا قضا واجب ايكن مخصوص در كه قبل الزوال
فرضنيت ايله قضا ايكن از وارد اولمشدر واثر مذكور غداة ليلة التعريسه مع الفرض نبي عليه
السلام ك قضا سيدر وعند محمد يقضى بعد الطلوع امام محمد قائلدر طلوعدن صكره
قضا ايدر وقبل طلوع الشمس يا لاتفاق قضا اولنماز زيرا سنتك صفتي وقتك ذهابي ايله
فوت اولدي مطلق نفله مشتبه اولدي نفل ايسه بعد صلاة الصبح وبعد ارتفاع الشمس
الى الزوال قضا ايلمك جائزدر حقيقة نظر اولنسه مابينلرنده خلاف يوقدر ابو حنيفه
وابو يوسف ديركه قضا يوقدر اكر اشلنورسه لا باسدر وامام محمد ديركه قضا اولنمق يكا
سوكليدر اما اشلمز ايسه قضا اليمينك اوزرينه برشي لازم كلمز ويكره سنت الظهر في
الحالين ظهرك سنتي ترك اولنور ايكي حالده دخي يعني كركسه فرضك فوتي خوفي اولسون
كركسه اولمسون ترك اولنور زيرا بعد الفرض اداسي ممكندر ونقضيها في وقته قبل شفعه
اول سنتي قضا ايدر وقتنده ايكي ركعت اول امام محمد قائلدر ابو يوسف قائلدر ايكي
ركعتي اداً ايدر انذ صكره باقي دورت ركعتي قضا ايدر وبعضيلر عكسي ذكر ايلمشلردر وغيرهما
وغير الفرايض الخمس والوتر لا يقضى اصلاً سنت فجردن وسنت ظهردن غيري وفرايض خمس
ووتردن غيري اصلا قضا اولنمز ذكر اولنانلردن ماعدا استطرادنه يا لكزونه فرضه تبعيت ايله قضا اولنمز
سنت فجرك قضاسنه دليل غداة ليلة التعريس اثريدر وواجبه قريدر وسنت ظهرك قضاسنه
دليل نبي عليه السلام ك فعل شريفيدر اولدوغنه عايشه رضي الله عنها نك حديث شريفدر وبرك قضاسي
خود سنتدن اولى اولدوغي بيانندن مستغنى در ومن ادرك ركعة واحدة من الظهر بجماعة لم
يصله بجماعة بل ادرك فضلها بر كسنه صلاة ظهر جماعتله ادا اولنور كن بر كعه ايرتيسه اوكسنه
ظهري جماعتله قلمش اولماز بلكه فضيلتنه ايرشمش اولور جماعة مدرك اولدوغنه مثال بر كسنه
قولنه اكر اوبله نمازني جماعتيله ادا ايدرسك ازاد اول ديسه اول قوله دخي جماعتك در دبنجي ركعتنه

رکعتنه ایرشمسه ازاد اولمازدی زیرا نمازی جماعت ایله قلمامش اولوب واوزرینه قرأت لازم در
جماعة ایرشمك اکثرینه ایرشمك در امّا اوج رکعتی جماعت ایله قیلان جماعة ایرشمش اولور
برینه ایرشمك جماعة ایرشمك ایکمد رکعة بطریق الاولی فضل جماعة ایرشمش اولور لکن نمازی
جماعتیله قلمش اولور ومن اتی مسجداً ولم یدرك جماعةً یتطوع قبل الفرض ما شاء مالم یخف
فوتة شول کمسنه کمسجده کلسه وجماعة ایرشمسه مادامکه اول صلاة وقتنك فوتندن خوف
ایلمیه فرضدن اول دیلدوکی نافله یی قیلور ومن ادرك الامام رکعاً فکبّر ووقف حتی رفع
رأسه لم یدرك تلك الرکعة برکمسنه امام راکع اولدوغی حالده ایرشسه دخی تکبیر ایلسه ودخی
قیامده دورسه حتی امام باشنی رکوعدن رفع ایدنجه اول کمسنه اول رکعة ادراك ایلمش اولماز
ومن رکع قبل امامه فادرکه امامه فیه صحیح رکوعه دخی شول کمسنه کم امامدن اول رکوع ایلسه
وامام رکوعده اول مقتدی یه یتشسه مقتدینك رکوعی صحیح اولور زیرا شرط جزءٌ واحدٌ
مشارك ایدی رکوعك طرفیندن برنده مشارکت کافی اولمق ایله اول شرکت بو محلده
بولندی وامامدن مقدّم سجده ورکوع ایدنلر حقنده ورود ایدن حدیث شریف قال السی
علیه السلام لاتبادرنی بالرکوع والسجود وقال النبی علیه السلام امّا یخشی الذی یرکع قبل
الامام ویرفع ان یحول الله رأسه راس الحمار باب قضاء الفوائت بو باب فوت اولان
نمازلرك قضاسی بیاننده در الترتیب بین الفائتة والوقتیة وبین الفوایت شرط فائتة ایله
وسمه قتیة بینده دخی ترتیب شرطدر زیرا ابن عمر رضی الله عنه دن روایت در که نبی علیه السلام
بیور مشدر که من نسی صلاة فلم یذکرها الا وهو مع الامام فلیصل مع الامام ثم لیصل التی
نسیها ثم لیعد التی صلاها مع الامام اکر ترتیب شرط اولمیدی نبی علیه السلام مع الامام
قلنان صلاتی اعاده ایله امر المزدی حتی روایت در که بوم خندقده نبی علیه السلام دن دورت
وقت نماز فوت اولمش ایدی نبی علیه السلام ترتیب اوزره قضا ایدوب بعد القضا صلّوا
کما رایتمونی اصلی دیو بیور مشدر فلو صلوا فرضاً ذاکراً فائتة فسد فرضه موقوفا برکمسنه

اگر فرضی فائته سنی ذاکر اولدوغی حالده ادا ایلسه اول کمسنه نك فرضی موقوفاً فاسد اولور اما اعظم
فائته وعندهما (ابی حنیفه) اماماً امامین فائته قطعاً فاسد اولور زیرا بونلرك فائته موقوف دکلدر لکن
امام ابو یوسف فائته وصف فرضیت فاسد اولور وامام محمد فائته اصل فاسد اولور مثلا
برکسنه صلاة عصری ادا ایدرکن صلاة ظهری قلمدوغنی ذاکر اولسه عصری فاسد اولور اگر آخر
وقت دکل ایسه زیرا اعتبار ابو حنیفه وابو یوسف فائته اصل وقت ده ومحمد فائته وقت مستحب ده
حتی برکسنه عصره شروع ایلسه وادا ده نصکره صلاة ظهری قلمدوغنی بر وقتده تذکر ایلسه کر اگر صلاة
ظهره مشغول اولورسه عصر وقت مکروهده قلور اول کمسنه ابو حنیفه وابو یوسف فائته ظهری
قلار بعده عصری قیلار امام محمد فائته عصری قیلار بعده غروب الشمس ظهری قیلار
فجر فرضیتی فاسد اولسه اصل صلاة باطل اولماز ابو حنیفه وابو یوسف فائته امّا امام محمد
فائته باطل اولور اندن صکره عصر ابو حنیفه فائته موقوفاً فاسد اولور اماماً امامین فائته
قطعاً فاسد اولور ولو قضاها قبل اداء ست بطلت فرضیة (ماصلی) مصلی اگر فائته یی التی وقت
صلاتدن مقدم قضا ایلسه قلدوغنی صلاتك فرضیتی باطل اولور نهایت نفلی منقلب اولور
امّا امام محمد فائته اصل صلاة باطل اولور امام ابو یوسف وصفیتی باطل اولور دیمش ایدی
امدی وصف باطل اولمغله اصل صلا اصل صلاتك بطلانی لازم کلمز والا اگر التی وقت
ادا ایدیجه فائته یی قضا ایلزایسه صحت عنده لاعندهما قلدوغنی التی وقت صلاة صحیح
اولور امام اعظم فائته موقوفاً فاسد اولور اولمش ایدی اماماً فائته قطعاً فاسد
اولمش ایدی اول اجلدن صحیح اولماز ترتیب اوج شئی ایله ساقط اولور بر نسیان وبری ضیق
وقت وبری کثرت فوایتدر بو محلده ایسه التی وقت ده اولمغله ترتیب ساقط اولور
بو محلده درکه بر وقت صلاة بش وقت افساد ایدر وبر وقت دخی بش وقتی اصلاح
ایدر
بو در برکسنه صباح نمازی فوت ایدوب وظهری وعصری ومغربی
وعشائی وارته کونك فجری قلسه امامصر بنی قلدیجه قضا قلان نمازنی ذاکر اولسه اول

اول کسنه وقت ظهری قلارسه وقت التی اولور قلدوعی بس وقتی تصحیح المش اولور
اکر النجی صلاة ظهر در قلمزدن مقدم قضایه قلان صباح نمازی قضا ایدرسه قلدوعی
بش وقت نماز فاسدا ولور بو تقدیرجه مصحح اولان ظهر در فاسد اولان فجر در والوتر
کالفرض صلاة وتر دخی فرض کبیدر فذکره مفسد خلافا لهما وترک دخی ذکری
مفسد صلاتدر امامین خلاف ایدوب آنلر قائلدر مفسد دکلدر زیرا صلاة وتر
آنلر قائلده سنت هدا ولیجق فرض ایله سنت بینده ترتیب شرط دکلدر ترتیبک شرطی
فرض ایله فرض بینده در ولو صلی العشاء بلا وضوء ناسیا ثم صلی السنة والوتر
بوضوء یعید السنت لاعادة العشاء برکسنه ناسیا ایدوسه نماز صلاة عشایی قلسه ایدن
صکره سنتی و وتری ایدسه ایله قلسه سنتی اعاده ایدر عشانک اعاده سی ایجون زیرا
سنت فرضه تابعدر ولا یعید الوتر وتری اعاده ایلمز زیرا صلاة وتر ده مستقلةدر صلاتدر
امام اعظم قائلده خلافا لهما امامین خلاف ایدوب وتری دخی قضا ایدر زیرا وتر آنلر قائلده
سنتدر وبطلان الفریضة لا یبطل اصل الصلاة فریضتک بطلانی ایله اصل صلاه باطل
اولماز ابو حنیفه وابو یوسف قائلده تحریمه فریضتدر وصفی ایله اصل صلاة ایجون عقد اولنمشدر
پس بو تقدیرجه بطلان وصف ضرورتون بطلان اصل لازم کلز مکفر صوم کبیر برکسنه معسر ایکن
کفاره یی ایجون صائم اولوب ادا صوم اثنا سنده غنی اولوب تحریر رقبه ایلسه حالت اعساره
اولان صیامی بطوعه منقلب اولور خلافا لمحمد امام محمد خلاف ایدوب آنک قائلده
اصل صلاة باطل اولور زیرا تحریمه فرض ایجون عقد اولنمشدر فجان فریضت باطل اولسه اول فریضت
ایجون منعقد اولان تحریمه دخی باطل اولور ویسقط الترتیب بضیق الوقت ضیق وقت ایله
دخی ترتیب ساقط اولور زیرا ضیق وقتده فضا ایلسه صلاة وقتیه وقتنده ادا اولنمیوب
فوت اولمق لازم کلوردی اول اجلدن ضیق وقت ترتیبی ساقط ایدر وبالنسیان نسیان
ایله دخی ترتیب ساقط اولور زیرا ناسی وقتیه اوزرینه فائته یی تقدیمه عاجز در اونتمسی

سبب بی ایله اکر تکلیف اولنسه تکلیف عاجز مقوله سی اولور دی لا یکلف الله نفساً الا وسعها نص شریفی
عاجزی تکلیف دن خلاصه فوی مجتهد امام مالك فاتنه ضیق وقت و نسیان ایله ترتیب ساقط
اولور و بصیر و ترك الفوایت ستاً فوایتك التی اولمسیله دخی ترتیب ساقط اولور حدیثه حدیثه التی دن آز قدیمه قدیمه التی دن چوق
فوایت کرك جدیده و باخود کرك قدیمه اولسه فوایت جدیده ترتیب اسقاطده متفق علیه در قدیمه ده
مشایخك اختلافی وارد راختلافك سببی بودر که برکسنه برآیلق صلاتی ترك ایلسه و برآیلق دخی قلسه
و ترك اولدیغی دخی قضا ایلمسه بعده هرکون قلدوغی نماردن بر وقت ترك ایلسه و بر وقتی دخی ادا
ایدرکن فائته جدیده بی ذاکر اولسه بعضلر فاتنه ادا ایلدوکی وقت جائز اولمازکو یاکه قدیمه
اولان فوایتی صلاتنه تها وفی ایجون زجر لهیوفی مفاسنه اقامت اولنور و بعضلر فاتنه جائز در
وفتوی یه دخی جواری اوزرینه در زبرا قدیم ترتیب ابطال ایلدی کثرتی ایجون فوایت جدیده دخی زیاده
اولوب سقوطنی تاکید ایلمشدر بو تقدیرجه قدیمه و حدیثه ساقط اولمش اولور و لا یعود بعودها
الی القلة ترتیب عودت ایلز فوایتك قلة عودی ایله یعنی برکسنه نك فایته لری التی و قدن
زیاده اولوب قضا ایده رك بش و قدن اقل قلسه اقل اولمغله ترتیب عودت ایلمز صاحب هدایه
بعض کسنه لرفاتنه ترتیب عودت ایدر دیمش اظهر اولان دخی بودر صاحب هدایه دیمشدر که
مصنف رحمه الله شمس الائمة السرخسی و فخر الاسلام و صاحب المحیط و قاضیخان و صاحب المغنی
بو جمله نك مختاری اولان شیئك خلافی اختیار ایلمشدر فمن ترك ستاً او اکثر شرع یودی لوقتیات
مع بقاء الفوایت ثم فاته فرض جدید فصلی وقتیته بعد ذکر الم صحت و قضیته شول کسنه کی التی وقتی
و باخود دخی زیاده وقتی ترك ایلسه و فایته لری باقی ایکن وقتیاتی ادا ایه شروع ایلسه اندن صکره اول کسنه فی
بر وقت فرض جدیده فوت ایلسه بعده اول کسنه فرض جدیدی ذاکر اولدوغی حالده وقتیه بی قلسه اول
کسنه وقتیه سی صحیح اولور و بو قید حدیثه اوقدیمه قولنك تعریفیدر و کذا الوقضی الفوایت الا فرضا
او فرضین و صلی وقتیه ذاکرا اکر مصلی فوایتی قضا ایلسه الا خر فرض و ایکی فرض قلسه و باقی فلانی ذاکر
اولدوغی حالده وقتیه بی قلسه بو قاردوده ذکر اولندوغی اوزره وقتیه سی صحیح اولور یو قید و لا یعود بعودها

ها الى القلة قولنك تقرير يدر ولا تقبل ترك الصلاة عمداً ما لم يجحد قصداً تارك صلاة
قتل اولنماز ماداما مكر صلاتك فرضيتى انكار ايلمبه امامن ترك الصلاة متعمداً فقد كفر حديث شريفي
انكاري اوزره محمولدر سنة كه اصولده بيان اولنمشدر ولو ارتد عقب فرض صلاة ثم اسلم في الوقت
لزمه اعادتها كر بركمسنه قلدوغى فرضك عقبنده عياذاً بالله تعالى مرتد اولسه اندن صكره اول وقتده
اسلامه كلسه اول كمسنه به اول وقتك اعاده سى لازم اولور شافعي قاتنده اعاده سى لازم اولماز
زيرا نفس ردت عملى ابطال ايلمز بلكه حالت ردّده اصابت ايدن موت عملى ابطال ايدر بوكلام
دليل قوله تعالى ومن يرتدد منكم عن دينه فيمت وهو كافر فاولئك حبطت اعمالهم برا يجون
دليل نفس كفر ايله عمل باطل اولور وبطلانده حق سبحانه وتعالى نك ومن يكفر بالايمان فقد
حبط عمله قول شريفي دليل كافيدر اويله اولسه عمل باطل اولمق اولكمسنه كوياكه اول نمازى قيلمشدر
وقتنده اسلامه كلنجه اعاده سى واجب اولور ولا يلزمه قضاء ما فاته زمان الردة زمان ردتده
فوت اولان صلاتك قضاسى لازم كلمز امّا شافعي قاتنده قضاسى واجبدر بزم ايجون زمان
ردتده قضاء ما فات لازم كلمدوكنه دليل الله تعالى نك قل للذين كفروا ان ينتهوا يغفر لهم ما قد سلف
قول شريفيدر لفظ سلف عموم اوزره در مرتد دخى متناولدر وامام شافعي ايجون دليل مرتد
عمومدن مخصوصدر زيرا اصلنده كافر اولان بحاسن اسلامي بلمز تكا ليفدن اولا شئ دخى التزام
ايلمشدر اكر كافر حال كفرنده قضا مترتّب اكان واجب اولديسي اسلامدن كمذولربنى منع ايدر لمردى
اسلامه دخولدى ايجون تخفيف اولنديغى تمام مرتد بوليه دكلدر اسلامك حسنى بيلور ترك اسلام
ايلدوكى عناداً در بو تقديرجه تخفيف مستحق دكلدر بوعلت ايجوندر كه مرتدن جزيه قبول اولنماز
ولا قضاء ما فاته بعد اسلامه في دار الحرب ان جهل فرضيته دار حربده اسلامه كلدكدن
صكره فوت ايلدوكى صلاتك دخى قضاسى لازم كلمز اكر فرضيتنى بلمز ايسه يعنى بركمسنه دار حربده
مسلمان اولسه وجوب صلاتى بلمسه وبر فاج زمان دار حربده مكث ايلسه اندن صكره وجوب
صلاتى بلسه قضاسى لازم اولماز امّا امام زفر قاتنده قضاسى لازمدر وشرايعده جهل

ایمانك وجوبنی مانع اولمدوغی کبی ودار اسلامده برکسنه اسلام کلمه وشرایعی بلمیه
بیله اوزرینه واجبدر دارحرب دخی بوکا مماثلدر بوقول امام زفرندر وبزم ایجون دلیل انسان
قبل العلم شرایعی الیم صلاتی ادایه عاجزدر بونقد برجه فضا لازم کلمز امّا ایمان بونك خلافیچون در
زیرا وجود صانعه ووحدانیتنه دلیل ظاهردر باب سجود السهو بو باب سهوك سجده لری
بیانندهدر سجودك سهوه اضافتی حکمك سببینه اضافتی قبیلندندر اضافتك اصل بودر
زیرا اضافت اختصاص ایجوندر ووجوه اختصاصدن اقوی سیدر مسببك سببینه
اختصاصیدر سجود سهو صلاتنده واقع اولان نقصان فی جبر ایجوندر جبر اولان دم کبی
اداسنی بزیادة اونقصان سجده سجدتین فجنس مصلی افعال صلاتدن برفعلی زیاده ایلسه ویا
خود نقصان ایلسه سهواً سجده ایلیه یعنی برکسنه افعال صلاتدن برفعلی محلّی اولمیان برده زیاده
ایلسه ویاخود ماوجبدن برفعلی ترك ایلسه جبر صلاة ایچون ایکی سجده ایلیه بعد التسلیمین
وقبل بعد واحدة ایکی طرفه سلام ویرد کدنصکره سجده ایلیه دینلدیکی برسلامدن نصکره سجده
ایلیه امام شافعی قائلنده قبل السلام سجده ایلمکدر نبی علیه السلامدن دخی سهو سجده قبل السلام
اولدوغی مرویدر زیرا سهو سجده فاینك جبری ایچوندر فائت ایسه قبل السلامدر سهو سجده قبل السلام
کرکدر امامزم ایچون دلیل حدیث ابن مسعود در رسول علیه السلام بعد السلام سهو سجده ایلمشدر
وقضاکه نبی علیه السلامك فعلی روایاتنده مخالف اولسه نوبانك روایت ایلدوکی قولی مراجعت اولنور
ونوبانك روایت ایلدوکی کلی سهو سجده تا ن بعد التسلیم حدیث شریفیدر هدایه ده ذکر اولنمشدر کی
بو اختلاف جوازنده دکلدر اولو بیتنده در منلازم قائلنده بعد السلام سجده اولنسه اولیدر
قبل السلام اولنسه اولدخی جائزدر لکن اولی اولان بعد السلامدر امام مالك قائلنده اکر سهو نقصان
ایچون اولورسه قبل السلام اکر زیاده ایچون اولورسه بعد السلام کرکدر صاحب درر وصاحب
هدایه وشمس الائمه واما م ابو اللیث واما م ظهیر الدین المرغینانی سهو سجده یی ایکی سلامدن نصکره
اختیار ایلمشلردر وصاحب کافی وفخر الاسلام خواهرزاده وصاحب الایضاح برسلامدن نصکره

نصکرم اختیار الیشلر در امّا مختار اولان منفرد ایجون ابی سلام امام ایجون بر سلام مرت
صکره سهو سجده الیک کرکدر و تشهد و سلم و باقی بالصلاة علی النبی علیه السلام والدعاء فی
قعدة السهو هو الصحیح قعده سهوده دخی تشهد اوقویه و سلام ویره و نبی علیه السلام
صلواة شریفه دخی دعا اوقویه صحیح اولان بودر زیرا صلاة و دعانك موضعی صلاتك آخریدر
و یجب ان قرأ فی رکوع او قعود سهو سجد واجب اولور اگر رکوع و قعوده قرات ایدرسه
زیرا رکوع و قعود محل قرات دکلدر افعال صلاتدن بر فعل محل سز زیاده اولمش اولور
او قدم رکنا او اخره اوکره او غیر وجبا او ترکه کرکوع قبل القراة یاخود بر رکنی تقدیم
ایلسه و یاخود اول رکعتی تاخیر و یاخود مکرر ایلسه و یاخود بر واجبی ترك ایلسه قبل
القراة رکوع کبی بو افعالك جمله سنده سهو سجدی لازم اولور و تاخیر القیام الی الثالثة
بزیادة علی التشهد و تشهدا و زرینه زیاده ایلیه رکعت ثالثه یه قیامی تاخیر کبی فعلده
سهو سجده واجبدر مثلا برکمسنه قعده اولیده تشهدن زیاده برشی اوقومغله اوجلسی
قیامی تاخیر ایلسه سهو سجده واجب اولور زیاده ده اختلاف اولنمشدر ابو حنیفه دن بر
روایتده برحرف زیاده ایلمکله سهو سجده لازم کلور و بعضیلر اللهم صل علی محمد دیمکله سجدی
لازم کلور و بعضیلر و علی آل محمد دیمیجه بجزء اللهم صل علی محمد دیمکله واجب اولمازدیدیلر
امّا صحیح اولان بودرکه بر ذکر اداء اولنجق مقداری تاخیر اولنمغله سهو سجده واجب اولور و
رکوعین و رکوعی ایکی الیک کبی فعلده سهو سجده واجب اولور والجهر فیما یخفی و بالعکس
اخفی اولنجق محلده جهر و جهر اولنجق محلده اخفی کبی بو مقوله فعللرده دخی سهو سجده
واجب اولور صاحب هدایه نك ذکر ایلدوکی اوزره بو جهر و مخافت خصائص جماعتدندر
و امامه مخصوصدر منفرد ایچون دکلدر زیرا منفرد ایچون بین الجهر و المخافه مخیّردر امّا مخافت
اولانمحلده جهر ایلسه سهو سجده لازم کلور و ترك القعود الاول و قعود اولی ترك ایلسه
ایله دخی سهو سجده واجب اولور و قیل کلّه یؤول الی ترك الواجب دینلمشدر کرّر اولنان

کلیسی ترک واجب راجع اولور محیطده ذکر اولنان وجه اوزره اکر برکسنه قیام محلنده قعود
الیسه وقعود اینه جلسه محلنده قیام الیسه وایکی اول رکعتلرده فاتحه اوزرینه سوره تقدیم
الیسه وباخود ایکی اول لرده ترک الیسه وباخود برنده ترک الیسه وباخود ایکی اولده قرأتی
تاخیر الیسه وباخود قنوتی وباخود قرأت تشهدی وتکبیرات عیدینی ترک الیسه وباخود
برسجده وباخود برر رکوع زیاده الیسه وباخود تعدیل ارکانی ترک الیسه بین الرکوع والسجود
قومه یی ترک الیسه وباخود ساهیاً سلام ویرسه ونمازنی تمام الیسه سهو سجده لازم در
برکسنه اخر بینده ایکی کره الحمد اوقوسه سجده الیلز اکر اولیندن ده الحمد اوقوسه اندن صکره
سوره اوقوسه بعده بنه الحمد اوقوسه سجده الیلز سوره طویله اوقومش اولور اما برکسنه
سوره نک بعضی سنی اوقویوب اول حالده فاتحه اوقوماد وعینی ذکر اولنه اول کسنه
فاتحه یی اوقویه وبعده ضم سوره ایدوب سهو سجده ایلیه وبرکسنه فاتحه نک بعضی سنی اوقیوب
اکثری ترک الیسه سهو سجده لازم اولور اما فاتحه نک جمله سنی ترک ایدرسه سهو سجده لازم
کلمز کذلک ظهر وعشاده فاتحه اوقیوب سفع اخیرده سهو اضم سوره الیسه سهو ایچون سجده
الیلمك لازم اولمز کذا فی قاضیخان برکسنه بعض تشهدی ترک الیسه سهو سجده الیلر وان تشهد
فی القیام او الرکوع لایجب اکر قیام ورکوعده تشهد اوقوسه سهو سجده واجب اولماز زیرا
قیام محل ثنادکلدر وان سهی مراراً یکفیه سجدتان واکر مصلی یجه کره سهو ایلسه ایکی سهو سجده
کفایت ایدر وبوکا دلیل سجدتان بعد السلام خبرتان عن کل زیادة ونقصان حدیث شریفی
کافیدر ویلزم المقتدی بسهو امامه ان سجد مقتدی یه امامك سهو ایلمه سجده لازم اولوب
اکر امام سجده ایدرسه اما امام سجده الیلمزایسه مقتدی یه سجده الیلز لابسهوه مقتدینك
سهوی ایله سجده لازم کلمز والمسبوق یسجد مع امامه ثم یقضی مسبوق اولان کسنه
امامیله سجده ایدر اندن صکره فوت اولانی قضا ایدر محیطده ذکر اولنمشدر که اکر مسبوق
امام الیله سهو ایچون سجده الیلمزایسه صلاتك آخرنده سجده الیلك آنك اوزرینه واجب

واجب اولور و قایه شرحی ابن ملك و تحفه الفقهاده مسطوردر كه اگر هو تم مسبوق اولورسه
امام ایله سلام ویرمیوب منتظر اولهٔ اگر امام سجده ایدرسه موتم دخی سجده ایله اندنصکره
قالقوب ماسبوقی قضا ایله اگر امام ایله سجده ایلزایسه آخر صلاتده انك اوزرینه استحساناً
سهو سجده واجب اولور نوادرده مسطوردر كه اگر تعمداً مسبوق سلام ویرسه صلاتی فاسد
اولور اگر ساهیاً اولوب امام ایله سلام ویردیسه اکا سجود لازم دکلدر زیرا مقتدیدر اگر امام
دن صکره سلام ویردیسه سهو سجده لازم اولور زیرا منفرد در اگر مسبوق ماسبوقی قائم
اولسه اندنصکره امام سهوینی تذکر ایدوب سجده ایله مسبوقه لازمدر كه اگر اول رکعتی سجده ایله
قید المدی ایسه عودت ایدوب امام ایله معاً سجده ایله اگر سجده ایله قید اولنمش ایسه عودت
ایلیه زیرا امامدن منفرد اولوب اول رکعت کندو صلاتی ایله مقیّداً اولمشدر اگر عودت ایلسه
صلاتی فاسد اولور زیرا زیاده رکعت ایله منفرد اولدقده صکره اقتدا ایلمشدر اولور موضع انفراده
امامه برفعل ایله اقتدا صلاتی فاسد ایدر دردهٔ مسطوردر كه برکمسنه لاحق اولسه نمازده اویسه
وبرکمسنه نك دخی ابدستی بوزیلوب آبدست المغه مشغول اولسه و امام سهو ایله ایکیسنه ده
دخی سهو سجده لازم اولور زیرا ایکیسی دخی امامك خلفنده مصلی منزلسنده در سهوی عن العقود
الاوّل وهو الیه اقرب مصلی قعدهٔ اولیده سهو ایلسه حال بوکه مصلی قعود اقرب ایسه دخی زیرینی
یردن فالدرمش ایسه عاد عودت ایله اوتوره وتشهد اوقویه زیرا شئ قریبده اولانك حکمنی
اخذ ایلر صلاة عیدین وجمعه حقنده فتاوی مصر حکمنده اولدوغی کبی عودت ایلدلر نصکره وجوب
سجده اختلاف اولنمشدر بعضیلر دیمشلر كه سجده ایدر زیرا فیا ملیه استغال ایده جك مقداری
واجبی تاخیر ایلدی وبعضیلر دیمشلر كه سجده ایلز صحیح اولان بودر والا اگر قعوده اقرب دکل ایسه دخی
یردن قالدرمش ایسه لاعودت ایلمسون زیرا معنیً قائم کبیدر وقعده اولی واجبه در اوجنبی یه قیام فرض
در واجب ایچون فرضی ترك ایلمك جائزدکلدر بعضیلر دیمشلر كه قعود عودت ایلیه ما دامکه استقامت
اوزره مسطوردر ونسیجد للسهو سهو ایچون سجده ایلیه زیرا واجبی ترك ایلمشدر وان سهی عن الاصغیر

القعود الاخيره عاد مالم يسجد والقعده اخيره دن سهو ايليه عودت ايليم ماد امكه سجده
ايليه زيرا سجدهٔ سهو ايله اصلاح صلاة ممكن دكلدر بطلانندن احتراز ايچون اصلاحي ممكن اولان
عمل واجبدر وسجد السهوه سهو ايچون ايليه فرض تاخير الدوكي ايچون زيرا قعدهٔ اخيره ده فرضدر
تاخيري ايله سجده لازم در اتفاقاً اما قعود اولينك خلافيچه در زيرا قعدهٔ اولي واجبدر
تركي ايله سجود واجب اولور تاخير ايله وجوبنده اختلاف اولنمشدر اصح اولان عدم وجوبدر
قعدهٔ اولي ايله قعدهٔ اخيره بو محللده بربرندن مفترق اولدي وقعدهٔ اولينك سهوي قعده
اخيره نك سهوي كبيدر دينلمسون زيرا قعدهٔ اوليده قيام ثالثه ده ذكر ايدوب سهو سجده
قعديه سجودي ايچوندر اما قعدهٔ اخيره دن صكره قيامدن قعوده رجوعي قيامي ايچوندر ليس
اسدي بو محللده بربرندن مفترق اولدي فان سجد بطل فرضيته اگر بشنجي ركعتده سجده ايلسه
فرضي باطل اولور زيرا اول مصلي اركان مكتوبه نك اكمالندن اول نافله يه شروعك مستحكم ايدي
زيرا ركعت سجدهٔ واحده ايله حقيقتده صلاتدر حتي نماز قلمايان ديومين ايدن كسنه بو مقوله ده مانث
اولور امّا شافعي قائلدن اگر عامداً اولسه باطل اولور ساهياً ايسه باطل اولماز زيرا دليل عقلي اول
ركعت انك قائلدن عيندر وافعال صلاتده ترتيب فرضدر ولفظ السلام اصابتيچون فرضدر
ودليلي نقليسي نبي عليه السلامك ظهر بش قيلوب وقعدهٔ رابعه ده اولوردقجي صلاة اني اعاده
ايلدوكنه برخبر نقل اولنمدي برفعه وعند محمد امام محمد قائلدن باشني سجده ده رفع ايليه ايله باطل
اولور فتوي ايچون مختار اولان بودر زيرا هر شيئك تمامي آخري ايله دريس امدي سجده نك
دخي آخري رفع راس ايله در وبو صفه عند ابي يوسف ابو يوسف قائلدن باشني سجديه وضع ايله باطل
اولور زيرا سجود انخفاضدن عبارتدر بمجرد وضع ايله بو سجود حاصل اولدي وشول كسنه كه
سجودي رفع راس ايله شرط ايلدي كندو رايله نقصاني زيده ايلدي بونك ثمرهٔ خلافي بودركه
بونده طاهر اولور كه بركسنه التحيره وضع ايلسه واكا حدث سبقت ايلسه وابدست ايچون
باشني رفع ايدوب آبدست آلسه اندن صكره دوردقجه ركعتده اولورمدوغني تذكر آيلسه

ایلیسه اول کسنه قعده یه اوتورب بنا ایدرمجه دیوسئوال اولندقده ابو یوسف قائلدر عودت ایلمز
زیرا فرضی فاسد اولدی بجرد وضع راس ایله فرضدن نفله انتقال محققی اولدیغی امام محمد قائلدر
قعده یه عودت ایدوب فرضنی تمام ایدر زیرا سجده نک تمامی انتقال ایله در انتقال ایسه حدوث
ایله حاصل اولمغله صحیح اولمدی انتقال سز ایسه سجده صحیح اولمازکویاکه اول کسنه اصلا سجده
ایله مشغول اولمدی تقدیرجه عودت ایدوب بنا ایدر بوحکایت ابو یوسف قائلدر امام محمد دن
روایت اولندقده زه صلاة فسدت بیصلحها الحدث وفوایدظهریه ده بومسئله یه مسئله زه
نسمیه اولنمشدر زه زاء مکسوره معجمه ایله در کلمه استنجا بدر بومحلده تحکم ایله استنجا بدر
امام ابو یوسف بولفظ سولیکسنه سبب بودرکه برکون امام محمد بر مسجد یاننده مرور ایدوب
ایچینه اوکورلر بغلنوب وکلاب تبوّل ایدوب خراب اولمغله بومسجد ابو یوسفدر قیامته
دکین بومثللو مسجد باقیدر دیوجواب ایلمشدر زیرا ابو یوسف قائلدر وقف تحریر اولنمقدر
ملکه عودت ایلر دیورلر اما امام محمد قائلدر واقف حیاتنده اولدقده بنه ملکنه عودت
ایدر وغائلدر نصکره ورثه یه دخی انتقال ایدر نهایه دخی مذکور اولان بویله در وصارت
نفلا باطل اولان فرض ابو حنیفه وابو یوسف قائلدر نفل اولور خلافا لمحمد امام محمد خلاف
ایدوب وانک قائلدر وصف باطل اولمغله اصل صلاة دخی باطل اولور فیضم سادسة
ان شاء مراد ایدرسه سجده ایله قید ایلدوکی بشنجی یه التنجی رکعتی ضم ایلیه زیرا نفل وتر اولماز
نفل اولمق ایجون شفع ایلیه امام محمد بونک خلافنجه در واگر قعد فی الرابعة ثم قام عاد وسلم
مالم یسجد اکر رکعت بابعده اوتورسه اذنصکره قائم اولسه عودت ایلیه وسلام ویره ما
یشنجی یی بجده ایله قید ایلیه واگر سجده ثم فرضه اکر بشنجی رکعتنک سجده سنی ایلیسه فرضی تمام
اولور زیرا مصلینک اوزرنده لفظ سلامدن غیری برشی باقی قالماشدر سلام ایله فرض کلدر
وسجده للسهو سهو ایجون سجده ایلیسه ویضم سادسه التنجی رکعتی ضم ایلیه شفع اولمق
ایجون زیرا رکعت واحده مشروع دکلدر نبی علیه السلام نهی بیتر اذن نهی مورمشدر واگر

رکعتان نفل التنجینك ایکی رکعتی نافله در یعنی نافله اولور ولاعصدة لو قطع اوزرینه
برسجده بوقدر اکر بشنجی رکعتی قطع ایدرسه یعنی التنجی یی ضم ایلیوب بشنجیده قطع ایدرسه
برشئ لازم کلمز ولا تثوبان عن سنة الظهر دورت دن زیاده اولان ایکی رکعت ظهرك
سنت اخیرنده نایب اولماز لزیرا رسول علیه السلام سنت ظهره مواظبت بیورمشلر در امدی
مظنون اولان سنت مؤکده اولان مقامنه قائم اولماز ومن اقتدی به فیها مشغول من که
ضم اولنان ایکی رکعتده امامه اقتدا ایلیه صلا تهما فقط ایکی ایکیسنی قلا ابو حنیفه و
ابو یوسف فاتنده زیرا امام فرضدن خروجی یستحکم ایلدی کویا که ابتدادن بخروجه کبی
اولمشدر ولو افسد قضاها اکر امام ضم ایندوکی ایکی رکعتی افساد ایدرسه مقتدی قضا
ایدر زیرا مقتدینك قصدی ایله مشروع اولدی امام بونك خلافنجه در امامده قضا نك
سقوطی اکا مخصوص بر عارض سببیله در اول عارض نطوعه بلا قصد امامك شروعیدر
بو فعل ایله امامه مخصوصدر مقتدی یه تعدی ایلمز وعند محمد یصلی ستا امام محمد
فاتنده اول کسنه التی رکعت قلار ولا قضاء لو افسد دخی مقتدی یه قضا یوقدر اکر امام
افساد ایدرسه امام قضا ایلدوکی کبی مقتدی دخی قضا ایلمز زیرا مومك حالی
امامون اقوی دکلدر اکر اقوی اولسه زیادة الفرع علی الاصل لازم کلوردی ولو سجد للسهو
فی سفع التطوع لا یتبعه علیه اکر ایکی رکعت نطوعده سهو ایچون سجده ایلسه اول سهو ایلدوکه
نطوعك اوزرینه بنا ایلیه وسط اصلاتده ایلدوکی سجده سی باطل اولور ولو بنی صح اکر بنا
ایدرسه صحیح اولوز تحریمه سی بانی اولدوغی ایچون لکن سجود سهوی اعاده ایدر زیرا حلال
صلاتده بو لبغله باطل اولور وسلام من علیه السهو یخرجه من الصلاة موقوفا دخی
اوزرینه سهو سجده لازم اولان کسنه نك سلامی اول کسنه یی موقوفا صلاتدن اخراج ایدر
ابو حنیفه ایله ابو یوسف فاتنده موقوف اولمه سنك بیانی بودر که برکسنه اوزرینه سهو سجده
لازم اولسه سجده ایلمزدن اول سلام ویرسه موقوفا اول کسنه صلاتدن چمش اولور زیرا سلام

سلام نفسنده محلّلدر لكن مصلّى نك ادا سجده يه حاجتى ايجون وجه موقوف اولور اكر
اول كسنه سجده ايدرسه حاجت متحقق اولوب سلامدن معنى تحليل ساقط اولوب
صلاته عودت ايدر اكر سجده يه عودت ايلمزايسه حاجت منتفى اولوب سلامى ايجون
تحليل ثابت اولوران سيسجد عاد اليها اكر سجده ايدرسه صلاته عودت ايدر والّا اكر سجده
ايلمزايسه لاصلاته عودت ايلمز سلامى ايله صلاتدن خروج اولور فينبغى اقتداء من اقتدى
به بعد سلامه بس لمدى سهو ايجون سجده دن مقدّم اولان سلامدن صكره امامه اقتدا
ايدن كسنه نك اقتداسى موقوفا صحيح اولور يعنى اكر امام سهو ايجون سجده ايدرسه اول
كسنه نك امامه اقتداسى صحيح اولور اكر سجده ايلمزايسه اقتداسى صحيح اولماز ويصر وصفه اربعا
بنيه الاقامة ومصلّينك فرضى دورت اولور اقامت نيتنى ايله بوده كه
بر كسنه مسافر اولوب ظهرى اكى ركعت قيلدركن اوزرينه سهو سجده لازم كلوب سلامدن
صكره سجدهٔ سهو ايلمزدن مقدّم اقامة نيت ايلسه اكر سجدهٔ سهوى ايدرسه صلاته عودت
ايدوب نمازى دورت ركعت قيلدر اكر سجده ايلموب ترك ايدربه نمازى دورت ركعت
اولمز زيرا نيت اقامت خارج صلاتده واقع اولدى مقدّم ايسه مسافرك نمازى ادا ايلمش اولدى
خارج صلاتده نيتى كندوبى صلاته عودت ايتدرمز ويبطل وصوده بقهقهة سلامدن
صكره وسهو سجده دن مقدّم قهقه ايلسه اول قهقه سبيله مصلّينك ابدستى باطل اولور
ان سجد اكر سجده ايدرسه والّا اكر سجده ايلمزايسه فلا باطل اولماز اوج صورتده بيله اكر
سجده ايلمزايسه اقتداسى صحيح اولماز وفرضى دورت اولماز وقهقه ايله وضوسنى دخى باطل اولماز
وعند محمد لايخرجه امام محمد قاتندن اوزرينه سهو سجده لازم اولان كسنه نك سلامى
صلاتدن اخراج ايلمزنه موقوفا ونه قطعا زيرا سجدتى نقصانى جبر واجب اولدى
فتثبت الاحكام المذكورة احكام مذكوره كه صحت اقتدا وفرضك دورت اولمسى و
قهقه سبيله وضونك بطلانى درثابت اولور سجدا ولاكرك سجده ايلموب ترك

ایلمسون بو احکام ثابت اولور و امام زفرك قولی دخی بودر و لو سلم من علیه السهو ندیته
ان لا یسجد بطلت ندیته و له ان یسجد او زرینه سهو سجده اولان کمسنه سلام و برسه سجد الیهمك
ندیتی الیه نیتی باطل اولور و اول کمسنه ایجون سجده ایلمکلك وارد رماما امکه تکلم الیه و قبلدن
دوغمیه وصلاتی منافی برشیء الیه و ان شك فی صلاته کم صلی ان کان اول ما عرض له واکثر صلی صلاته
صلاتنزه مقدار قلدوغنه شك الیسه اکر کندوبه ابتداء عارض اولمش ایسه یعنی اولدن بومقوله
شك الیمك عادتی اولمیوب ابتداء عارض اولمش ایسه استقبل صلاتی استیناف ایلیه یعنی دونوب
واول ما عرض له شك معناسنده اختلاف اولمشدر صاحب اجناس مدة عمرنده اولان سهوك
اولمدر دیمش شمس الائمة السرخسی اولکیسنك اولکیسنه شك عادتی اولمیه یوقسه انجق سهوی
برکره واقع اولمشدر دیمك دکلدر دیمش فخر الاسلام هکذوزار اسنده اولدوغی صلادندر دیمش
والا اکر ما عرض له شك اولی اولمیوب اکثریا واقع اولسه تحری و عمل بغلبه ظنه تحری ایلیه
وظن غالبیله عمل ایلیه زیرا ما عرض له سی کثیر اولوب استیناف اولورسه حرج لازم کلور
فان لم یکن له ظن بنی علی الاقل اکر اول مصلی ایجون ظن غالب اولمسه اقل او زرینه بنا ایلیه بو
بابده بنی علیه السلام دن اخبار مختلفه وارد اولمشدر قال النبی علیه السلام اذا شك احدکم
فی صلاته انه کم صلی فلیستقبل الصلاة و قال النبی علیه السلام من شك فی صلاته فلیتحر
الصواب و قال النبی علیه السلام من شك فی صلاته فلم یدر اثلثا صلی ام اربعا علی الاقل یعمل
اولاکه اوح حدیث شریفك بینی ممکن اولدوغی مرتبه توفیق ایلمك لازم درامدی فلیستقبل
الصلاة حدیث شریفی ما عرض له نادر واقع اولمغله اکا حمل اولنمق و ایکنجی حدیث شریف فلیتحر
الصواب در غلبه ظن ایله تحری یه حمل اولنمق او چنجیسی بناء علی الاقل در یه اکا حمل اولنمق
اولیدر و قعدتی کل موضع احتمل انه موضع القعود و هر موضعده قعود الیه احتمال ادراکه
اول موضع موضع قعود اولمه یعنی قعده و اخیره اولمه مثلا برکسنه صلاة فجرده شك الیسه کم
قلدوغی برکعت میدر یوقسه ایکی رکعت میدر بر رکعت او زرینه بنا ایدر و تشهد مقداری

ربعا او تورر الکی رکعت احتمالی ایله ور رکعت دخی ضم ایدر شول احتمال ایله کہ مقدم قلدوغی
بر رکعت اولہ فجر دن بویلہ کہ کدر اکر مصلینک شکی دورت رکعت اولان صلاتدہ ایسہ
مثلا بر کعبہ صلاة ظہر ده بر رکعتی و یاخود الکی رکعتی قلمشدر شک ایدوب و تحریمہ دخی
برشیک اوزرینہ قرار داده اولسہ بر رکعتی قیلوب او تورہ اندن صکرہ قالقوب بر رکعت دخی
قیلوب بنہ او تورہ و تکرار قیام ایدوب بر رکعت دخی قلوب بنہ قعود الیلہ تکرار بر رکعت دخی
قلوب او تورہ بو تقدیرجہ دورت رکعتہ دخی او تورمش اولور خلاصہ ده دخی مسطور
اولان بودر بر کعبہ صلاتدہ شک ایلسہ و زیاده جہ تفکر ایدوب بر وجہلہ فکری اوزاتمہ
صلاتدن بر رکن ادا سی ممکن اولاجق مقداری اولسہ اول کعبہ نک اوزرینہ سجدۂ سہو واجب
اولور اکر بر کعبہ صلاتی ادا ده وعدم ادا ده شک ایلسہ اکر شکی اول صلاتک وقتی ایچنده ایسہ
ظاہر اولان بودر کہ ادا ایلمشدر ادا ایلیسون اکر وقت جقمش ایسہ ظاہر اولان بودر کہ
ادا ایلمشدر شکینک اصلی اولمامش اولور توہم مصلی الظہر انہا انتہا فسلم ثم علم انہ صلی
رکعتین انتہا و یسجد للسہو ظہر مصلی اولان بر کعبہ صلاتی تمام ایلمشدر دیو توہم ایدوب
سلام ویرسہ اندن صکرہ بلسہ کہ الکی رکعت قلمشدر اول کعبہ صلاتی تمام ایدوب سہو
ایچون سجدہ ایلیہ زیرا مصلی نک سلامی کندوی صلاتدن اخراج ایلمز حتی بنی علیہ السلام
بویلہ اشلمشدر اما بر کعبہ کندوی مشافر ظن ایدوب و یاخود صلاة جمعہ ی قلار ظن ایدوب
الکی رکعتدہ سلام ویرسہ انک صلاتی فاسد اولور بو مسئلہ اولکی مسئلہ نک خلافنجہ در
زیرا اول کعبہ ادا ایلدوکی رکعتک مقدارنہ عالمدر بو تقدیرجہ سلامی عمدا اولمش اولور
صلاتی باطل اولور **باب صلوة المریض** بو باب مریضک صلاتی بیاننده در عجز عن القیام
مرتبہ قیامدن حقیقة عاجز اولسہ او مشاف زیادة المرض و یاخود مریضک زیاده او لمسندن
خوف ایلسہ بسببہ اول قیام سببیلہ مثلا قیام قلمغلہ یکی او کلمکی و یا بنی دونمک و یاخود
البتہ شدید خوفی اولسہ صلی قاعدا برکع و یسجد اول مریض قاعد اولدوغی حالدن و قعودی

رکوع و سجود ایلدوکی حالده یتجه دیلرسه اوتورسون بو فعله دلیل نقلی عمران بن الحصین ایچون
وارد اولان حدیث شریف کافیدر قال النبی علیه السلام لعمران ابن الحصین صل قائماً فان لم
تستطع فقاعداً و ان لم تستطع فعلی الجنب تومی ایماءً رز اطاعت یجنب الطاقه در قال
الله تعالی لا یکلف الله نفساً الا وسعها و ان تعذر الرکوع و السجود اومی برأسه قاعداً
و اکر رکوع و سجود متعذر اولورایسه قاعداً باشنی الیه ایما ایلیه و جعل سجوده اخفض و اول
مریض مصلی ایماده سجودی رکوعدن آشغه ایلیه زیرا رکوع و سجود ک ایماسی اصلاری
مقامنه قائم اولور لر اصلده ایسه سجود رکوعدن آشغه در خلفنده ایجه ایلمک کرکدر
ولایرفع الی وجهه شیئاً للسجود مصلی مریض سجود ایچون یوزینه برشیء قالدرمیه فان
فعل اکراشلرسه یعنی سجوده ایلمک ایچون یوزینه برشیء قالدرسه و هو یخفض رأسه صحیح
ایماؤه حال بوکه اول مریض مصلی سجود ایچون باشنی رکوعدن آشغه ایدرسه ایماسی
صحیح اولور والا اکر رکوعدن سجودی آشغه اولمزایسه فلا ایماسی صحیح اولماز زیرا نبی
علیه السلام بر مریض عیاده ایلدی کوردیکه اول مریض بر یصدق اوزرینه سجوده ایدر رسول
اکرم تیصدوغی رفع ایلدی اول مریض بر تخته آلوب آنک اوزرینه سجوده ایلمک استدکده نبی
دخی دفع ایلدی وسوردیکه صل علی الارض ان استطعت والا فادم ایماءً وجعل سجودک
اخفض من رکوعک و ان تعذر القعود اومی مستلقیاً و رجلاه الی القبله اکر قعود متعذر
اولورسه آلتی سی اوزرینه ایما ایلیه و ایکی ایاقلری قبله جانبنه اولدوغی حالده باشنی الته بر یصدق
قونیلمکه قاعده شبیه اولمه و رکوع و سجود ایچون ایماسی ممکن اولمه او مضطجعاً وجهه الیها و یا
خود صاغ جانبنه یاتور اولدوغی حالده ایما ایلیه و وجهی قبله یه قرشو اولدوغی حالده و ان تعذر
الایماء برأسه اخرت الصلاة و اکر باشنی ایله ایما متعذر اولورایسه صلاة تاخیر اولنور ابن عمرک
روایتنده نبی علیه السلام دیمک فان لم یستطع فالله احق بقبول العذر منه قول شریفی
دلیل وافیدر بو حدیث شریفلرک معناسنده اختلاف اولمقدر شول مکسنه که ایما یه قدرتی

وقتی اولمزکه قضاسنك سقوطی لازم کلمز دیدی اول کسه نك قائلنه قبول عذر تاخیر یدر
یوقسه اسقاطی کلدر واخرت قولی دخی بوکا اشارتدر وشول کسه که سقوطنه ذاهب
اولمشدر فالله احق بقبول عذر الاسقاط دیمك معناسی یوقدر تأویل ایلمشدر وصحیح اولان
دخی بودر وعنایه ده دخی بویله در صاحب هدایه دیمشدر که اخرت قولی صلاتك
عدم سقوطنه اشارتدر اگر عجز برکون وبرکیجه دن زیاده دخی اولورسه مقبول اولدقده
قضا ایدر صحیح اولان بودر مظلومك خطابدن مفهوم اولان بودر سغنی علیه بونك
خلافنجه در شیخ الاسلام وفخر الاسلام وقاضی خانده اصح اولان عدم وجوب
قضادر مجرد عقل توجه خطاب ایجون کافی دکلدر حتی نوادرده مسطوردر که
برکسه نك ایکی الی درسکره وارمجه قطع اولنسه وایکی یاقلری ساقدن قطع اولنسه
انك اوزرینه صلاة یوقدر بوندن ثابت اولدیکه مجرد عقله خطابك توجهی ممکن دکلدر
صاحب اختیار دیمشدر که بوحالده فوت اولسه اوزرینه برشئ لازم اولماز امّا اگر
اقامت سز اولورایسه صحیح اولان بودر که برکون برکیجه نك صلاتی قضا ایدر غیر یبی
الیزدفع خرج ایجون جنون واغماده اولدوغی کبی ولا یومی بعینه ولا بحاجبیه ولا
بقلبه باشنی ایله ایمایه قدرتی اولان مریض کوزلری وقاشلری ایله ایما ایلیه ربرابنی علیه
السلام ان قدرت ان تسجد علی الارض فاسجد والا فاومی رأسك بیورمشلردر
پس موضع بیاننده ایماءِ رأسه اقتصار ایلدی اگر غیری ایله دخی جائز اولیدی بیان بیورلردی
وان قدر علی القیام وعجز عن الرکوع والسجود یومی قاعداً اگر مریض قیامه قادر اولوب
رکوع وسجوددن عاجز اولسه قاعداً اولدوغی حالده ایما ایلیه وهو افضل من الایماء قائماً
بوقاعداً ایماء قائماً ایمادن افضلدر زیرا قاعداً ایما سجوده شبیه در باشی ارضه قریب
اولمغله امّا امام شافعی وزفر قاشلری مریضدن قیام ساقط اولماز زیرا قیام رکندر ورکن
ورکن آخره قادر اولمغله عجز ایله ساقط اولماز ولو مرض فی اثناء الصلاة بنی بما قدر اگر

اثناء صلاتده مریض اولسه قادر اولدوغی ایله بنا ایدر ولو افتتاحه قاعداً یرکع ویسجد
فقدر علی القیام بنی قائماً اکر مریض صلاته قاعداً رکوع وسجود ایلدوکی حالده افتتاح
ایلسه پس قیامه قادر اولسه قائماً بنا ایدر وقال محمد یستانف امام محمد دیدیکه مریض مصلی
صلاتی استیناف ایدر زیرا امام محمد قاتنده قائم قاعد اقتدا ایلمك صحیح دکلدر وان افتتحها بایماء
فقدر علی الرکوع والسجود استانف اکر صلاتی ایما ایله افتتاح ایلسه وسجود ورکوعه قادر
اولسه استیناف ایدر زیرا اکعك موی یه اقتدا سی جائز دکلدر کذلك بنا سی دخی جائز
دکلدر امّا امام زفر قاتنده دخی جائز دکلدر والمطوع قائماً ان یتکی علی شیء ان اعیی قائماً
نافله فلان کسنه ایچون اکر بوریلور یعنی یوك حکمنه بر شیئه اتکا ایلمك واردر زیرا بو لمغ
عذر در ابو حنیفه قاتنده عذرسز اتکا مکروه دکلدر امّا امامین قاتنده مکروهدر ولو
صلی فی ذلك جاز قاعداً بلا عذر صح اکر برکسنه بورر کمیده بلا عذر قاعداً نماز قلسه
صحیح در ابو حنیفه قاتنده خلافاً لهما امامین خلاف ایدوب ایلر قاتنده صحیح دکلدر زیرا
قیام رکندر بلا عذر ترکی صحیح دکلدر وفی المربوط لا یجوز بلا عذر باغلو اولان کمیده بلا
عذر قاعداً صلاة جائز دکلدر ومن اغمی علیه او جن یوماً ولیلة قضی مثل من کان برکون وبر کیجه
مغمی علیه اولسه وباجنود مجنون اولسه برکون وبر کیجه نك صلاتی قضا ایدر شافعی قاتنده قضا
ایلمز قچن بر وقت صلاة کاملاً مغمی علیه اوزرنده مرور ایلسه وجوب صلاة اندن ساقط اولور
بزم ایچون دلیل علی رضی الله عنه مغمی علیه اولوب اوزرندن دورت وقت صلاة مرور ایدوب
وزائل اولدقده جمله سنی قضا ایلمشدر وعبد الله بن عمر اوج کون مغمی علیه اولوب بر شیئ قضا
ایلمدی مجنون دخی بویله در برکون وبر کیجه دن اکثر اولورسه قضا ساقط اولور امّا نقصانده
ساقط اولماز وان زاد ساعة لا یقضی وعند محمد یقضی مالم یدخل وقت سادسة
اکر برکون وبر کیجه دن بر ساعت زیاده اولورسه قضا ایلمز ومحمد قاتنده قضا ایدر مادامکه
وقت سادسه داخل اولمیه

باب سجود التلاوة

بو باب سجده تلاوت بیانندهدر بو محلده

محلده برسؤال وارد اولوب سجود تلاوت والسماع دیمك كرك ایدي زیرا سماع تلاوت
كبي سجوده سبب درجواب دیرلور كه تلاوت سماع انجون سبب اولدي ذكري من وجه سماعي
شاملدر وتلاوتك شرطي طهارت در حدث وجسدن واستقبال قبله در وستر عورت در وركني
ارضه وضع جبهه در صفتي وجوبدر یجب ابوحنیفه دن بر روایتده او ابو یوسف قاتلرده موسعاً
واجب اولور وابوحنیفه دن بر روایتده امام محمد قاتلرده فوراً واجب اولور شافعي دیر كه
عمر رضي الله عنهك وقولي سوجبدنجه مسنوندر تلاوت انجون سزه برشي واجب اولمدي زیرا نبي علیه
السلام آیت سجوده یي اوقودي وسجده ایلمدي دیو روایت بیور مشدر بزم انجون دلیل
نبي علیه السلامك السجدة علی من سمع وتلاها حدیث شریفي در وكلمهٔ علی وجوب انجوندر
وایات سجودنك بعضیسي سجده یه امر در وبعضي سي تارك ني ذم در وبعضي سي انبیا
علیهم السلامك افعالدن خبر در بس امري انلره اقتدا یزه واجبدر وعمر رضي الله عنهك
لم تكتب علیكم قولي لم تفرض بلهي واجبه دیمكدر ورسول اكرم صلی الله علیه وسلم سجده ایلدي
دیو بیكم دیو وكي عجله اوزره ایلمكه محمولدر تا خبري دخي جائز در ابوهریره رضي الله عنه
روایتدر كه قال النبي علیه السلام اذا تلی ابن آدم ایة السجدة فسجد اعتزل الشیطان وهو
یبكي ویقول امر ابن وادم بالسجود فسجد فله الجنة وامرت بالسجود فلم اسجد فلي النار امري
سجده تلاوت واجبدر علی من تلا ایة سجدة من اربع عشر بتول كسنه نك اوزرینه واجبدر كه
اون دورت سوره دن بر سجده ایتني او قویه في الاعراف والرعد والنحل والاسري ومریم
والحج الاول والفرقان والنمل والم تنزیل وص وفصلت والنجم والانشقاق والعلق اون دورت
سوره در بونلرده اولان آیت سجده دن تلاوت ایده نك اوزرینه سجده واجبدر شافعي عدده
بزه موافقدر نهایت سورهٔ سجده اكي سجده وارد روص ده سجده یوقدر وحكم ده اولان موضع
سجده قوله تعالی ان كنتم ایاه تعبدون در دیدي شافعي سجده اكي سجده اولدوغنه عقبه بن
عامرك حدیث ایله احتجاج ایدر قال النبي علیه السلام فضلت الحج بسجدتین من لم یسجدهما

لم يقرا هما نبم مذهبمز ابن عباس وابن عمر دن مرويدر سورهٔ سجده سجدهٔ تلاوت اولمكي درنا نبجي
سجدهٔ صلابدر وبو سجده صلابيه اولدوغنه دكوعه مقارن اولمسي مؤيدر قال الله تعالى يا ايها الذين
امنوا اركعوا واسجدوا وفصلت الخ بسجدتين حديث شريفنك تاويلي بو اولاكه اولكي سجدهٔ تلاوت
وثانيجي سجدهٔ صلاة اولمه زيرا نبي عليه السلام سجده فرائي عداياكدكه سورهٔ سجده برسجده عدايلمش
دروشافعي بك سورهٔ ص ده سجده يوقدر ديدوكنك اصلي يوقدر زيرا روايت اولنمشدر صحابه دن
برنيسي مجلس شريف نبوي عليه السلام كلوب يارسول الله بوكيجه رؤياده سورهٔ
ص اوقوردم سجده اينمه كلدكده دوات وقلم سجده ايلدي ديو حكايت ايلدكده بردوات
وقلم دن دخي احقر ديو سورهٔ مريوم بي قرائة فرمان ايدوب اول محلة كلدكده كندولر
واصحاب سجده ايلديلر نهايه ده دخي بويله ذكر اولنمشدر وعلى من سمع ولو غير قاصد
واستماع ايدن كمسنه نك اوزرينه دخي واجب اولور اكر استماعه فصدي دخي بوغيشه
كرك فهم ايتسون كرك ايتمسون برمعترض اعتراض ايدوب اكر سجده تلاوت واجب اولديسه
سجدهٔ صلاة وركوع صلاة ايلم وتداخل ايلم ونزوله قادر راكبك ايماسي ايله بيخه ادا اولوردي
ضمن اشياده حاصل اولان عملك وجوبي لازم كلمز ديو اوج سؤال ايراد ايلمه اكا جواب
ويرلور كه برعملك ضمن اشياده اداسي نفسنده وجوبني منافي دكلدر جمعه يه سعي تجارتة
سعي ضمننده حاصل اولدوغي كبي مثلا اذا نودي للصلاة من يوم الجمعة فاسعوا الى ذكر الله
وذروا البيع يوم جمعه ده سعي الى ذكر الله وترك بيع ايلم مخاطب اولان كمسنه جامعه سعي ايدركن
بولدي بيع وشرا ايلمه ومشيتده اصلا توقف بولنميوب انجق بيع وشراسي جامعه وارنجه
لسانا اولسه ضمن بيعي تجارتده سعي الى الجمعه بولنمش اولور وتداخل كه مجلس واحده اوج
دورت ياخود دخي زياده برآيت سجده يي مكرر قرات ايلسه برسجده ايله كفايت ايلدوكي تداخل
دخي جائزدر زيرا سجده ده دن مقصود اظهار خضوع وخشوع در يرقعده دخي بولنور
ودابه اوزرنده ناقصا اداسي ايجون جواب بودركه دابه اوررنده قرات ايلدي واول

اول محلده واجب اولان ایما الیه در اوزرینه واجب اولدوغی اوزره ادا الیمش اولدی بوندن نظری
برکسنه دابه اوزرنده صلاة تطوّعه شروع ایدوب ادا سی جائز اولدوغی کبی بو دخی جائز در وبعضا معلك
وجوبه اهل اولمسی لازمدر زیرا صبی وحائض وکافر ونفسا اوزرینه واجب دکلدر ومحیطده مذکور
در که اگر برکسنه آیت سجده یی کافر وصبی وعاقل وحائض وجنب ونفسا ومحدثدن استماع الیلیه
مسئله اختلافیدر اصح اولان واجب اولمقدر زیرا تلاوت معرفت وتمییزی اولمیان مکسنه دن
صادر اولمقدر واگر سکرانیدن استماع اولنورایسه واجب اولور امّا طایردن واگر صوبدن
استماع اولنسه واجب اولماز قاضیخانده مسطور درکه نائمدن استماع اولنسه مختلف فیه در
امّا صحیح اولان وجوبدر اگر فارسی ایله تلاوت اولنسه مستمع اولنه سجده واجب اگر فهم ایلمز ایسه
مجمعده فهمی شرط قلندی لکن ابن ملك شرح ایتدی اتفاقا موجب در دیو ذکر اولنمشدر زیرا
فارسی ایله قرأت دخی اگر لفظاً دکل ایسه ده معناً قرآندر وبرکسنه دابه سی یورر کن آیت سجده
مکرّر الیسه کندوسنه برسجده واجب اولور یاننده پیاده یورر کسنه یه همراینده برسجده لازمدر
کذا فی التوفیق وعلی المؤتم بتلاوة امامه امامك تلاوت الیه مؤتم اوزرینه سجده تلاوت
واجب اولور ایشتمز ایسه ده زیرا مؤتم اقتدا الیه متابعته التزام الیمش در اگر سجده الیمز ایسه امامه
مخالف الیمشدر الیمش اولور بو ایسه منهی در ولایجب بتلاوته اصلا مؤتمك تلاوتیله نه صلاتده
ونه خارج صلاتده ونه کندویه ونه امامه ونه سائر جماعته سجده واجب اولماز ابو حنیفه وابو
یوسف قائلدر وامام محمد قائلدر جماعت سجده ایدرلر صلاتدن فارغ اولوقدر نصکره زیرا سبب
تلاوت وسماع ایدی متحقق اولدی ومانع سجده که صلاة ایدی اول دخی مرتفع اولدی هر
شیده که سبب متحقق اوله ومانع دخی منتفی اوله البته اول شئ اشلنمك لازمدر امام محمدك
کلامی تمام اولدی واگر مصلی آیت سجده یی رکوع وسجودنده یاخود تشهدنده قرأت الیسه
قرأت دن مجور اولمغله اوزرینه سجده لازم کلمز امّا مرغیناني مصلی اوقودغی رکوع وسجودنده
سجده وتلاوت ایدر دیشدر الاعلی سامع لیسمعه فی الصلاة الاشغول سامع اوزرینه واجب

اولور کہ اول سامع تالیدہ صلاتسزہ شریک اولیہ بو قول متحقق علیہ در ولو سمعہا المصلی
ممن لیس معہ لا یسجد و الصلاۃ اگر مصلی کندو الیہ صلاتدہ معاً اولمیان کمسہ دن سجدہ
تلاوتی استماع الیسہ صلاتدہ سجدہ الیمہ زیرا بو سجدہ صلاتیہ دکلدر و افعال صلاتدن
دخی دکلدر زیرا افعال صلاۃ یا فرض و یا خود واجب و یا خود سنتدر بو استماع الیسہ
بونلرک بریسیدن دکلدر بو تقدیرجہ صلاۃ ایچندہ سجدہ ایلمک جائز دکلدر و یسجد
بعدہا صلاتدہ صکرہ سجدہ الیہ زیرا سببی کہ سماعدر مہجور اولمیان کمسہ دن ایشیدلمشدر
فان سجد فیہا لا یجوز و لا تبطل الصلاۃ اگر مصلی سامع صلاتدہ ایکن سجدہ ایلسہ جائز
دکلدر و صلاتہ دخی باطل اولماز اما عدم جواز بو درکہ افعال صلاتدن اولمیان شیئ صلاتہ
ادخال ایلمکی شارع منہی ایلمکلہ بو سجودہ مکان نقیض اولمغین ناقص اولدی ایسہ کاملک
مقامنہ اقامت اولنمق جائز دکلدر اما صلاتک عدم بطلانی بو درکہ حدیث سجدہ
افعال صلاتدن اول تقدیرجہ اول سجدہ صلاتی مبطل دکلدر اما نوادردہ مسطور درکہ
صلاۃ فاسد اولور زیرا صلاتدن غیریہ اشتغال فعلی صلاتدہ اشتغال اولدی ولو سمعہا من امام
فاقتدی بہ قبل ان یسجد سجد معہ اگر برکمسہ آیت سجدہ یی امامدن ایشتسہ و امام سجدہ ایلدن
مقدم اقتدا ایلسہ امام ایلہ معاً سجدہ ایلیہ زیرا مقتدی امامہ تابعدر استماع ایتمش اولسہ بیہ امام
الیہ سجدہ ایلردی بونہ خودھم استماع و ھم اقتدا بونلدی و ان اقتدی بعد ما سجد فان کان
فی تلک الرابعۃ لا یسجد اصلا اگر امام سجدہ ایندکدہ بصکرہ اقتدا ایدرسہ و اگر اقتدا تلاوت
اولنان رکعتدہ اولورایسہ یعنی اول رکعتدن تلاوت ایدوب و علی الفور سجدہ ایلدکدن
صکرہ اقتدا ایلمش ایسہ اصلا سجدہ الیہ یعنی نہ صلاتدہ و نہ خارج صلاتدہ زیرا مقتدی
اول رکنہ ایرشمکلہ سجدہ یی ادا ایلمش اولور برکمسہ و تردہ امامک اوچنجی رکوعنہ ایرشسہ
فضالیلدوکی رکعاتدن قنوتی اوقیماز و ان فی غیرھا تجد ھا خارج الصلاۃ اگر اول
رکعتدن غیریدہ اقتدا ایلمش ایسہ خارج صلاتدہ سجدہ الیہ زیرا قبل الاقتدا ایلمش استماع اولدی

اولدي كما لو لم يقتد ايلين مكسنه كي خارج صلاتده سجده ايليه ولا تقضي
الصلاتيه خارجها صلاتيه اولان سجده خارج صلاتده قضا اولمز بر مكسنه صلاتنده
آيت سجده تلاوت ايلسه اكر آيت سجده تلاوت ايلسه اكر آيت سجده وسطنده ايسه افضل
اولان في الحال تلاوت ايجون ركوع وياخود سجده ايلمكدر اندنصكره فالقوب اوقويه
وصلاتني تمام ايليه اما اكر سجده ايتدن صكره ايكي آيت وياخود اوچ آيت اوقوسه صلاة
ايجون ركوع وسجده ايلسون جائزدر وسجده تلاوت اندن ساقط اولور سجده دنصكره
بومقدار وقت فوريتي قطع ايلمزسه على الفور اولمش اولور مشايخ بلخ سجده ساقط اولماز
الا نيت ايله ساقط اولور دعتلر اما عامه مشايخ نزدنده احتياج يوقدر سجده تلاوت
صلاتيه ايله ادا اولور زيرا سجده صلاتيه اقوي درادني ايجون نائب اولور الامكركه
دورت بش آيت قرائتدن صكره قطع ايلسه بالاتفاق نيته محتاج اولور خزانة الفتاويلرده
دخي مسطوردر اولان بو در تلاها ثم دخل في الصلاة واعادها آيت سجده اوقوسه
اندنصكره صلاته داخل اولسه واول آيت سجده يي اعاده ايلسه اما مجلسي تبديل ايلمسه
وسجده كفته عن التلاوتين دخي سجده ايلسه اول سجده ايكي تلاوتدن كفايت ايدر يعني ايكي
ايجون كافيدر زيرا ثاني كه صلاتيه در اولكيدن اقويدر اما نوادرده مسطوردركه مصلي
صلاتدن فارغ اولدقدن صكره غيري سجده ايدر اكرچه صلاتيه اقوي ايسه لكن اولكي ايجون
قوت سبق اولمغين ايكيسي دخي قوتده برابر اولدي بريسي آخردن اولمز ديمك ممكن دكلدر
بوكا جواب ويريلورکه كرچه قوتده برابر اولديغن تسليم ايده لم لكن صلاتيه تلك مقصود قوت
اتصالي وارد ر يعني تلاوت ثانيه تلك سجوده اتصالي وارد ر بو تقدير چه ثاني مرجح اولمش
وان سجد للاولى ثم شرع واعادها يسجد اخرى اكر تلاوت ايجون سجده ايلسه اندنصكره
صلاته شروع ايلسه وآيت تلاوتي اعاده ايلسه بردفعه دخي سجده ايدر وصلاتيه يي تلاوتيه
الحاقده وجه يوقدر زيرا حكم سبب اوزرينه سبق ايلمك لازم كلور ولو كرر آية واحدة

في مجلس واحد كفته سجدة واحده اكر آيت واحده في مجلس واحده مكرر اليه بر سجده
اكا كفايت ايدر زيرا نبي عليه السلام وحي في تكرار ده بر سجده ايدردي زيرا آيت سجده في تكرار
ايلمك يا حفظ ايجون و ياخود تعليم ايجون و ياخود تعليم ايجون ندر دفع حرج ايجون سجده بر كره او لمشدر وان
بدلها او المجلس لا اكر آيت سجده في تبديل ايلسه و ياخود مجلسي تبديل ايليه بر سجده كفايت
ايلمز معلوم اولا كه سجده نك تداخلي مبناسي دفع حرج ايجوندر مسلمانلر تعليم و تعلم
قرآنه محتاجلر در اكر هر تلاوتده سجده اولوب تداخل اولميدي حرجه مفضي اولوردي
بو ايسه مدفوعدر زيرا جبرائيل عليه السلام آيت سجده في نبي عليه السلام او قويوب بيچه
دفعه تكرار او قوردي و بر سجده ايدر لر ايدي تداخل دخي شونون حالي دكلدر ياسببدن
تداخل اوله و ياخود حكمدن تداخل اوله لائيق اولان بودر كه عبادانده سببدن اولا عفو انده
حكمدن اوله و تشديد التوب تشديد توب يعني بركوزمك تشديد لغتا جلاده ارش جوزمك
ايجون ديوارده و ياخود بر بعض حشيشلر قومغه ديرلر زيرا سدي بفتح السين فارسيده
تارد يمكدر زكي سي ارش در و الدراسة و الانتقال من غصن تبديل حرمن دومك
بر بودا قدن بر بوداغه انتقال دخي تبديلدر سجده واحده كفايت البر حقيقتده اختلاف
موجوددر اما مسجد كوشلري واو كوشلري بونك خلافنجه در زيرا اول كوشه لر حكم واحده در
افندا صحيح اولمق دليلي ايله ولو تبدل مجلس السامع تكرار الوجوب عليه وان اتحد مجلس
التالي واكر سامعك مجلسي متبدل اولورسه سجدهٔ تلاوت انك اوزرينه سجدهٔ تلاوت
تكرار واجب اولور اكر تالينك مجلسي متحد ايسه ده زيرا سبب سماع ايدي بونده ايسه موجود
سجده دخي مكرر واجب اولور ان تبدل مجلس التالي و اتحد مجلس واكر تالينك مجلسي متبدل
اولوب سامعك مجلسي متحد اولسه لا سجده مكرر اولماز و كيفية ان يسجد بشرائط الصلاة
بجدود تلاوتك كيفيتي صلاتك شرطي ايله سجده ايلمكدر شرائط سجود صلاتكه طهارت
و ستر عورت و استقبال قبله در ركني ايسه جبهه سي ارض او زرينه قومقدر بين تكبيرين من غير

غير رفع يدايكي تكبير بينده رفع يد اتميوب سجده ايلمكدر من غير رفع يد فيدي مذهب شافعيدك
احمزاز در زيرا شافعي قاتنده رفع يد ايله نيت ايدوب بعده سجود ايجون تكبير ايدر ولا تشهد ولا
سلام سجده ء تلاوتده نه تشهد ونه سلام وارد در زيرا تشهد ذات ركوع وسجود اولانده
صلاتدن غيريدي مشروع اولمدي بو اجلدن صلاة جنازه ده دخي مشروع اولمدي سلام اولمق
عدم تحريمه ايجوندر ويكره ان يقرأ سورة ويدع آيت السجدة دخي مكروه اولور بر سوره يي قرأت
ايلمك وآيت سجده عمداً ترك ايلمك قرأت تركك صلاتده تركك خارج صلاتده اولسون آيت
سجده ترك ايلمك استكافي ايهام ايدر بو ايسه مومينك شافي دكلدر اكر استكاف ايدرسه كافر
اولور لاعكسه علي مكروه دكلدر يعني آيت سجده اوقيوب غيري آيت ترك ايلمك مكروه دكلدر
زيرا بونده سجوده مبادرت وارد رونده ان يضم البها آية واليتن قلبها آيت سجده يه برآيت
واياخوت اكي آيت ضم ايلمك مندوب اولدي سجده ايتمندن اول سجده آيتي سائر اوزرينه فصليتي
اولمق توهمي رفع ايجون واستحسن اخفاؤها عن السامعين سامعيندن سجده تلاوتي اخفا ايلمك
ستحسن اولدي سامعه معينه شفقت احتمالدركه آيد سلري اوليوب كندولره مشقت اولمه
اكر آيت سجده يي تلاوت ايدن كسنه تك يقيني اولمكه خلق متهيدر اصلا سجده دن كندولره
مشق بوقدركه جهر ايليه ايله قرأت ايليه برمكسنه آيت سجده يي نجهي ايليسه اوردينه سجده واجب اولمز
واول حروف اوقومغله صلاتي فاسد اولماز زيرا حروف قرائتدر ولكن قرأت
مقامنه قائم اولماز تحفة الملوك شرحنده دخي بويله در ويقضي اول اخفا اولنان
سجده قضا اولنور زيرا سجدهٔ تلاوت واجبدر باب المسافر بو باب مسافر بيانندهدر
من جاوز بيوت مصره من جانب خروجه مسافر شول كسنه دركه مصرنك بيوتني تجاوز
ايليه خروجي جانبندن مريداً سيراً وسطا ثلثة ايام اوج كونلك سير وسطي مريد اولدوغي
حالده بيوت مصري تجاوز ايليه سيراً مريدك مفعوليدر وسطا سيراً لفظنك صفتيدر
ثلثة ايام سير لفظنك وسطك صفتيدر تحاتك بعضيسي ثلثة ايام لفظني مريداً لفظنك

مفعولي دیمشلر در منلا خسرو دور رغررنده دیمشلر رکه علما مزك مدت سفرك اداسی
اوج کونلك مسیره در دیدکلرینك معناسی شول سیر در رکه آنك اراسنده استراحت اولم
بعضی سنده یورر و بعضی سنده استراحت و بعضی سنده اکل و شرب اولور بو مقوله مسیره ده
اوج کونلر امام شافعی فاتنده ایکی کون ایله مقدر در و ایکی کونلك مسیره سی اون الی فرسخ در
و بر قولنده برکون برکیجه در فصر فرض الرباعی فصار فرض فیه رکعتین مسافر فرض رباعی یی قصر ایدر
و اول مسافرلك فرضی سفر ده ایکی رکعت اولور زیرا قصر عزیمت در بزم قاعده امام شافعی فاتنده
و احمد فاتنده رخصت در عزیمت البته ترکدر رخصت ایله استرسه ترك ایدر استرسه ادا
ایدر و کتاب مسلمده یعلی ابن امیه دن روایت در رکه ابن عمر ابن الخطاب رضی الله عنه حضرتلرینه
لیس جناح ان تقصروا من الصلاة ان خفتم ان یفتنکم الذین کفروا نص شریفی قرأت ایلدم
عمر رضی الله عنه دیدیکم عجبت مما عجبت منه بیور دقده بن بنی علیه السلام دن سوال ایلدوکمده
صدقة تصدق بها الله علیکم فاقبلوا صدقته بیور مشلر در صحیحینده عایشه رضی الله عنها دن
روایت اولندکم فرضیت الصلاة رکعتین رکعتین فاقرت صلاة السفر و زیدت الحضر
ابن عباسدن روایت در رکه بنی علیه السلام بیور مشلر در رکه فرض علیکم الصلاة علی لسان
نبیکم فی الحضر اربعا و فی السفر رکعتین و قال الشعبی مرایتم الصلاة فی السفر فقد رغب
عن ملة ابراهیم معلوم اولاکم مسافرایجون ترك سنت لأباسدر عمر رضی الله عنهك روایتی
اوزره انه قال کنت انا و ابوبکر و عثمان مع النبی صلی الله علیه وسلم فی السفر فلم یصل سوی
الفرض احوط اولان سنن روایت حالت سعه ده ترکی اولیه وقت مشقتده بالکلیه
ترك اولنه دینلمشدر حال نزوله اشاره حال سیرده ترك اولنه ودینلمشدر رکه خاصة
سنت فجر قلنه وسنت مغرب دخی کذلك و اعتبر فی الوسط فی السهل سیر الابل و مشی الاقدام
صحراده سیر وسطده سیر ابل و دخی مشی اقدام اعتبار اولندی و فی البحر اعتدال الریح
بحرده اعتدال ریح اعتبار اولندی و فی الجبل ما یلیق به جبلده جبله لایق اولان اعتبار

اعتبار اولندي جبلده دخي سير اوج كون اعتبار اولنور حتى دينلمندر كه برمقصدك ايكي
طريقي اولسه اكربعيد اولان طريقه كيدرسه قصر اليله اكر قريبه كيدرسه قصر اليله فلواتم المسافر
ان قعد في الثانية صحت واساء اكر مسافر صلاتني تمام ايدرسه يعني دورت ركعت
قلسه اكر ايكنجي ركعتده قعود ايدرسه اول صلاة صحيح اولور وكناه كار اولور زيرا قعودة
اولي مسافره فرضدر سلامي تاخير ايلدوكي واللهلا صدقه سنك عدم قبولنه شبهه سيجون
مستي اولور وايكي اولكي فرض اولور ومابعدي نافله اولور ذاهديه مسطوردركه مسافر
صلاتي دورت قلسه سنة مخالف ايلمش اولور سئول كسينه ذكر ركه صلاتي فجري دورت
قله زيرا قصر صلاة رباعيه بزم قائمرده رخصت اسقاط در وحكمي غريمت ايله عاملي
آثم اولمق در والا اكر ثانيده اوتورمدي ايسه فلا تصح صلاتي صحيحه اولماز نفله
منقلب اولور زيرا قعدة اخيره ركندر اني ترك ايلدوكندن اوتوري صلاتي
صحيحه اولميوب نافله اولدي ولا يزال على حكم السفر حتى يدخل وطنه مسافر
حكم سفرده زائل اولماز وطنه داخل اولميجه دكين حكم سفر كه جواز قصر صلاة
وجواز فطر واوج كون اوج كيجه امتداد مسح وسقوط وجوب جمعه وعيدين
واضحيه تكبير تشريقدر اما قحين وطنه داخل اولسه تمام ايدر نيت اقامت لازم
اولميوب مدة الاقامة ببلد آخر اوقريه وياخود اول مسافر مدت اقامتي نيت
ايليه بلدة آخرده وياخود برقريه ده مصنفك بلد ايله قريه بي تقييد ايلمسي صحراده نيت
اقامت صحيح اولمدوغني اشعار در وهي خمسة عشر يوما او اكثر مدت اقامت اون
بش كوندر وياخود اون بش كوندن زياده در اكر بو قدر اقامه نيت ايلسه بزم قائمرده
قصر ايدر اما امام شافعي قائلدر بو قوله دورت كوندن اقامه نيت ايلسه مقيم اولور
برقوله نيت ايلزايسه ده دورت كوندن بكث ايلكله مقيم اولور ولو نواها بموضعين
كمكة ومنى لا يصير مقيما الا ان ينيت باحدهما اكر مسافر مكه ومنى كبي ايكي موضعده

اقامة نيت ايلسه مقيم اولماز الامكه برنده كيجه لیه وقصران نوي اقل منها اكر اون بش
كوندن اقلده نيت ايدرسه صلاتي قصر ايدر اولم يتو وبقي سنين وياخود نيت ايلميوب
بوكون ياريين ديو بيلمه يللر باقي قلسه بنه قصر ايدر بوكا دليل ابن عمر رضي الله عنه بابجانده
التي آي اقامت ايدوب وصلاتي قصر ايلمشدر سعد بن ابي وقاص رضي الله عنه بور
قريه لرنده برقريه ده ايكي آي اقامت ايدوب صلاتي قصر ايلمشدر وكذلك علقمة بن قيس
حوارزمده يكيجه يللر اقامت ايدوب وصلاتي قصر ايلدي وبنه ابن عباسدن واسندن
روايت اولنوركه اصحاب رسول الله عليه السلام شوندن طقوز آي اقامت ايليوب
صلاتي قصر ايلمشلردر محيطده مسطوردركه اكر حاج شامه واصل اولسه بلسلركه
قافله اون بش كوندن صكره حيقار وكندولردن بري قافله ايله عزيمتي مقرر ايلسلر انلر
صلاتي قصر ايلمزلر زيرا انلر اقامة نيت ايلمش كبي اولدلر وكذا عسكر نواها بارض الحرب
اوحاصر وامصراً فيها كذلك اكر عسكر عرض حربده اقامة نيت ايدرلرسه وياخود ارض
حربده برشهري محاصره ايلسلر صلاتي قصر ايدرلر زيرا اداء حرب موضع اقامت
دكلدر روايت دركه نبي عليه السلام تبوكده يكرمي كون اقامت ايلدي صلاتي قصر ايلدي
اوحاصروا اهل البغي في دارنا في غيره وياخود اهل بغي اسلام ولايتنده سهردن غيري
برده عسكري محاصره ايله لرمحصور اولانلر صلاتي قصر ايدرلر ويتم اهل الاحبيه
لونودها في الاصح اهل اخنيه صلاتي تمام ايدرلر اصحده بودر نهايه ده اهل اخنيه
نك نيت اقامتلرنده اختلاف اولنمشدر بعضلر فاتنده نيت اقامتلري صحيح اولماز زيرا
انلر ابراً مقيم اولماز لرزيرا انلرك موضع اقامتلري يوقدر اما اصح اولان انلر مقيم اولا
بوقول ابو يوسف سمنده مرويدر ومفتي به دخي بودر زيرا انسان اكثر اقامت اصلده
وسفر عارضدر انتقال زمانده حاصل اولور اهل اخنيه ده ايسه بو قصد يوقدر
انلرك انتقالي برصوبه برمرعادن برمرعايه دريس امدي آنلر دائما مقيم

مقيم اولوب مسافر حكمنده دكلدر اما شارح تحفه ديمشدر كه برصحراده نصف شهر
اقامة نيت ايلسه لرصحيح اولور زيرا انلر حقنده صحرا امصار وقرى اولوز وبنه ابو يوسفدن
روايتدر كه اهل اخيمه يجان اوتلو وصولو ير ايولسه وجادر لريني قورسه لر وان يش كون اقامة
نيت ايلسلر واوت وصولري اون يش كون كفايت ايلسه اول تقديرجه مقيم اولور لر تركمان
واعراب دخي بويله در ولو اقتدي المسافر بالمقيم في الوقت صح وبتم اگر مسافر مقيمه اقتدي
ايلسه وقت ايچنده اقتداسي صحيح اولور وصلاتني تمام ايدر زيرا مسافر مقيمه اقتداسي
وجوبي تكميلدر اقامة نيت ايلمش منزله سنده در واقتداسي صحيح اولمغله فرضي دورده
منقلب اولور اگر مسافر امامه اقتدا ايلمش ايكن صلاتي افساد ايلسه بنه اوزرينه ايكي ركعت
لازم اولور لزوم اربعه متابعت ايچون ايدي اول ايسه زائل اولدي اما نفل نيتي ايله اقتدا
ايلسه انزعكره افساد ايلسه سروعي ايله دورت ركعت لازم اولور وبعده لا يصح بعد
الوقت اقتداسي صحيح اولماز زيرا فرض بعد الوقت منقلب اولماز سبب مقتضي اولدوغي
ايچون پس امدي اقتدا ايلسه مفترض متنفله اقتدا ايلمش كبي اولور اگر شفع اوله اقتدا
ايلرسه قعده اولي مسافر حقنده فرض مقيم اوتلور حقنده نفل اولور وياخود حق
قرائه اگر شفع ثانيده اقتدا ايدرسه مسافر حقنده قرات فرضدر مقيم حقنده فرض دكلدر
اوبله اولسه مفترض متنفله اقتدا ايلمك لازم كلور اول ايسه جائز دكلدر واقتدا والمقيم
صحيح فيهما مقتدينك مسافره اقتداسي صحيح اولور وقتنده ووقتندن صكره زيرا مقيم
ايكي ركعتده متابعة التزام ايلدي باقيده مسبوق كبي منفرد اولدي يقصر هو مسافر قصر ايدر
وبتم المقيم بلا قراءة في الاصح مقيم صلاتي اتمام ايدر بلا قرات سجده يعني صح قوله و
يستحب له ان يقول لهم اتموا صلاتكم فاني مسافر مسافر مقيم اولانلره سز صلاتكزي تمام
ايدوكز تحقيقا بن مسافرم ديمك مستحبدر زيرا نبي عليه السلام اهل مكه يه مسافر ايكن نماز
قلدقده بويله بيور مشلردر وبطل الوطن الاصلي بمثله وطن اصلي كندو مثلي ايله باطل اولور

معلوم اولمق وطن اوجدر اولکی وطن اصلی دیر وایکنجی وطن اقامت دیر واوچنجی وطن سفر
وطن اصلی انسانک دوغدوغی یاخود تأهل ایلدوکی مکاندر وطن اقامت آندہ اقل مرتبہ
اون بش کون اقامت نیت ایلدوکی مکاندر بشول شرطلہ کہ اول مکان آنک مولودی وآندہ آنک
اهلی اولمیه وووطن سفر آندہ اون بش کون دن اقل اقامت نیت ایلدوکی مکاندر بشول شرطلہ کہ
اول مکان انک مولودی واندہ اهلی اولمیه وبوکا وطن سکنی دخی دیرلر ووطن اصلی کندوکبی
بر وطن اهلی ایله منتقض اولور مثلا برکیشینک وطن اصلی سیواس اولسہ وآندن انتقال
ایلسه وغیری یرده وطن توتسه اول مکان آنک وطنی اولمدن جیقمارحتی اندنصکره اکر
اکاداخل اولسه مادامکہ اقامت نیت ایتمیه اکا اتمام لازم اولماز زیرحضرت
رسول اکرم صلی الله علیه وسلم واصحابدن مهاجرین رضی الله تعالی عنهم اجمعین
مکہ مکرمه ده قصر ایدرلر شونک برلہ کہ مکہ مکرمه آنلرک وطنلری ایدی زیرا مدینهٔ
منوره یی وطن قلمشلر ایدی پس مکہ نک وطنلغی زائل اولدی لاجرم سفر ایله
وطن اصلی منتقض اولماز حتی مسافر وطن اصلیسنه کلسه مجرد دخول ایله مقیم اولور و
وطن الاقامة بمثله ووطن اقامت دخی مثل ایله منتقض اولور مثلا برکمسنه برطن اقامتدن
صکره بروطن اقامت اتخاذ ایلسه وایکی وطن اراسنده مدت سفر اولمسه صکره کہ وطن
اقامته داخل اولسه مقیم اولمز لاجرم بشنجی اولور زیرا موضع اول وطن اقامتدن جیقدی
والتسفر والاصلی دخی سفر ایله ووطن اصلی ایله وطن اقامت باطل اولور مثلا برکمسنه
بر بلده ده اقامة نیت ایلیه برقاچ کون نصکره فالقوب سفره کتسه تکرار وطن اقامته
کلسه باطل اولور مادامکہ اقامة نیت ایلیه وصلاتی قصر ایدر وبرکمسنه بر بلده ده اقامة
نیت ایلسه اندنصکره وطن اصلیسنه داخل اولسه اندنصکره اقامت نیت ایلدوکی بلده داخل
اولسه اولکی نیت باطل اولور صلاتی قصر ایدر مادامکہ تکرار نیت ایلیه وفائدهٔ التسفر
تقضی فی الحصر رکعتین وفائدة الحضر فی السفر اربعا وسفرک فائدهٔ سی حضرده ایکی

ايكي ركعت قضا اولنور وفائته حضر سفرده دورت ركعت قضا اولنور زيرا قضا بحسب
الاداد رامثا ايمائله اليم مصلي اولان مريضك فايته سي حال صحتده قائما قضا اولنور و
المعتبر في ذلك آخر الوقت وقضاده معتبر اولان وقتك آخريدر مثلا برمكسه وقت
اخيرده سفر كنسه واول وقتك صلاتي فوت اولسه قضا اولندقده مسافر صلاتي
كبي قضا ايدر وبرمكسه آخر وقتده مقيم اولسه واول وقتك صلاتي فوت اولسه
قضا اولندقده مقيم صلاتي كبي قضا ايدر زيرا اعتبار آخر وقته در وسفر واقامت
وحيض وطهر وبلوغ واسلام دخي بو اعتبار اوزره در والعاصي كغير وعاصي
مطيع كبيدر بزم قائمزده سفرده وحضرده ورخصتده وسفراوج قسمدر بري
سفر طاعت در حج وجهاد كبي ايكنجيسي دخي سفر مباح در تجارت كبي اوچنجيسي دخي
سفر معصيتدر قطع طريق وقول افندلرينك فرار ايلك وعورت محرم سز حجه كتمك
كبي ايكي اولكيسي رخصت ايجون سببدر خلاف سز اما اخيرك سفر معصيتدر بزم قائمزده
اولكيلر كبيدر سافعي قائمزده خلافدر زيرا رخصت تخفيف ثابت اولمشدر معصيتده جائز
دكلدر بزم ايجون دليل بضوصك اصلا في در قال الله تعالي ومن كان منكم مريضا او
على سفر فعدة من ايام اخر رخصت افطار نفس سفره تعليق اولندي وقال النبي
عليه السلام فرض المسافر ركعتان پس امدي نفس سفر معصيت دكلدر خروج مديد در معصيت
سفر خروجدن صكره اولور قطع طريق قصد كبي پس امدي بو تقدير جه سفر رخصت
صالح اولور زيرا سفر قبيح في عينه دكلدر مجاورت حسيله لغيره قبيح اولدي قبح مجاور
احكامني نفي ايلز وقت نداده بيع وارض مغصوبه ده صلاة فلمونكبي ونية الاقامة والسفر
لغيره من الاصل دون التبع نيت اقامت وسفر اصلدن اعتبار اولنور تابعدن اعتبار اولنماز
كالعبد والمرأة والجندي عبد ومراه وجندي كبي مثلا عبد اقامت وسفره نيت ايلك معتبر
دكلدر اعتبار مولي سندن در مراة نك زوجندن جندينك پادشاه وياخود سردار وامير

وامیر دن اعتبار اولنور شارح تحفه دن دیمشدر فجان زوج اقامة نیت ایله روجه مقیم
اولور روجه تبعیت ایله مهر معجلنی کامل ویرمش ایسه اکر ویرمش ایسه زوجه سیند نیتنه
اعتبار اولنور زیرا بویله اولدقده اول روجه ایچون نفسنی روجیند ن منع ایلمك واردر
جیش دخی امیر ایله بولنجه دراکر جیشك رزقلری امیرك اوزرینه ایسه امیرك نیته اعتبا
اولنور اکر هرکسك رزقی کندو اوزرینه ایسه نیلرینه اعتبار اولنور زیرا المراد ایله کلری
یره کیدرلر غریم مدیون مفلس ایله بولنجه در واجیر مستأجری ایله دخی کذلك باب الجمعه
بو باب صلاة جمعه بیاننده در معلوم اولاکم تحقیقا جمعه فرضدر ترکی جائز دکلدر
حاحدی اکفار اولنور وجمعه نك فرضیتی کتاب وسنت واجماع امت ومعیتدن
برنوع ایله ثابت اولندی امّا کتاب الله قوله تعالی یا ایها الذین آمنوا اذا نودی
للصلاة من یوم الجمعة فاسعوا الی ذکر الله نص شریفدر بو محلده ذکر الله دن مراد
صلاة جمعه در وحدیث شریف ایله ثابت اولدوغنه قال خطبنا رسول الله صلی الله
علیه وسلم فقال یا ایها الناس توبوا الی الله بارئکم قبل ان تموتوا وتقربوا الی الله بالاعمال
الصالحات قبل ان تشتغلوا واعملوا ان الله تعالی کتب علیکم الجمعة فی یوم هذا فی شهری
هذا فی عامی هذا فی مقامی هذا من ترکها تهاونا وتوانا واستخفافا بحقها وله امام جائر او عادل
الافلما جمع الله شمله الافلا صلاة له الافلا زکوة له الافلا صوم له الا ان یتوب من تاب الله
تعالی علیه قال النبی علیه السلام الجمعة حق واجب علی کل مسلم فی کل جماعة الا اربعة مملوك
وامراة وصبی ومریض وقال النبی علیه السلام من ترك ثلثة جمع تهاونا طبع الله علی قلبه وقال النبی
علیه السلام من ترك الجمعة ثلث مرات من غیر ضرورة طبع الله علی قلبه وقال النبی علیه السلام من
ترك ثلث جمع من غیر عذر کتب من المنافقین قال النبی علیه السلام من ترك الجمعة ثلث جمع
متوالیات فقد نبذ الاسلام وراء ظهره وامت فرضیته اجماع ایله مشاهده راختلافلری الحق
وقتنده دراما معنادن برمعنی ایله ثابت اولمغی بر صلاة ظهرك ترکی ایله امر اولندوغ جمعه یی

يي اقامت ايجون ظهرايسه فرصدر فرضك تركي جائزاولماز الاول فرضدن مؤكد برفرض ايله
اولور امدي بو تقديرجه صلاة جمعه ظهردن مؤكد فرض اولمق لازم اولور معلوم اولاكه جمعه ايچون
اون ايكي شرط وارد رشرطك التي سي اداوالتي سي وجوب ايچوندر امّا اداسي ايچون شرطك برى
مصر وياخود مصلاسي ايكنجيسي سلطان وياخود نائبي اوچنجيسي وقت ظهرد ر دنجيسي خطبه
بشنجي سي جماعت التجيسي اذن عام در امّا وجوب ايچون اولان شرطك اوّلكيسي اقامتدر ايكنجيسي
ذكوردتر اوچنجيسي صحتدر دردنجيسي حرّيتدر بشنجيسي سلامة العينين التجيسي سلامة الرجلين در
ادا ايچون اولانك جملهسي صلاة متعلقدر ووجوب ايچون اولانك جملهسي مصلينك صفتيدر
ادا ايله وجوبك بينده فرق بودركه ادا ايچون اولان شرطك انتفاسي ايله جمعه نك اداسي صحيح اولماز
امّا وجوب ايچون اولان شرطك انتفاسي ايله اداء جمعه صحيح اولور مثلا اعمى و مريض وعبد
وسائر لرى جمعهٔ ادا ايلسه لر صحيح اولور لاتصح الا بتسعة شروط جمعه صحيح اولمز الا التى شرط ايله
صحيح اولور امصراو فناؤه شرطك برى مصردر وياخود مصرك فناسيدر فنا ايسه مصر منزله
سنده در فنا اول محلدركه مصرك حوائجى ايچون معدّ اولمش اوله وياخود مصلاسى اوله
اول فناء مصر متصل اولمق لابد در اكر فنا ايله مصر بينده مرعى و مزارع كبى فرجه اولور سه فنا
اولمش اولور بعيد اولمق قريه اولمش اولور قريه ده جمعه اقامتى صحيح اولماز قال النبى عليه السلام
لاجمعه ولاتشريق ولاصلاة فطر ولا اضحى الا فى مصر جامع والسلطان اونائبه شرطك ايكنجيسى
وياخود نائبى در ووقت الظهر شرطك برى دخى وقت ظهرد رصلاة جمعه ظهردن مقدم ومؤخر
صحيح دكلدر والخطبة قبلها فى وقتها شرطك برى دخى خطبه در صلاة جمعه نك مقدم ظهر وقتنده
جمعه وقتيدر والجماعة شرطك برى دخى جماعتدر والاذن العام شرطك برى دخى اذن عامدر
حتى امير جامعك قبوسنه قيو جيلر قيوب جامعه دخولدن منع ايلسه لر جائز دكلدر والمصر كل
موضع له امير وقاض ينفذ الاحكام ويقيم الحدود مصر مرموضعدركه اول موضعده احكام تنفيذ
ايدر امير وقاضى اوله وقيلما لواجتمع اهله فى اكبر مساجدهم لايسعهم ودينلديكه مصر شول

موصعدرکه اول موضع اهلی یعنی اوردینه جمع واحب اولنلر مسجد لرینك اکبر لرینه صعید لر
وفناوه ما اتصل به معدّ المصالحه ومصرك فناسی شول موضعدرکه اول مصره متصل اولهٔ اهلنك
مصالحی انجون معد اولهٔ فنانك بعدی وقربی براوق آنمی اولهٔ ویرات قوشمی مقداری
اولهٔ وبعضلر مصر ایله فناسی بیننده مرازع اولهٔ مبنی اعتبار ایلمشلر لکن بو قول مرجوحدر
وتصح فی مصر مواضع هو الصحیح جمعه صحیح اولور مصرده بنجه موضعلرده صحیح اولمان دخی
بودر وعن الامام فی موضع فقط ابو حنیفه دن روایت وارد رکه جمعه انجق بر موضعده
اولور وعند ابو یوسف فی موضعین ان حال بینهما نهر ابو یوسف فاتنده ایکی موضعده جمعه
صحیح اولور اکراول ایکی موضعك مابیننده نهر جلول ایدرسه ومبنی مصر فی الموسم یصح الجمعة
فیها مبنی دخی مصردر موسمنده انده جمعه صحیح اولور امام محمد صلاة عیدی قیاس ایروب
جائز دکلدر زیرا مصر دکلدر للخلیفة او امیر الحجاز خلیفه ایجون ویاخود امیر حجاز لك وجودی
ایجون مبنی ده جمعه صحیح اولور بو ایکیسنده ولایت واردر ولا لامیر الموسم امیر موسم اولمغله
جمعه صحیح اولماز زیرا امیر موسمك ولایتی آنجق امور بحجه مقصوردر اول اجلدن بونلك وجودی
الیه صحیح اولماز ولا بعرفات عرفه فاتنده دخی جمعه صحیح اولماز امور عرفات دیمکله سبب برقاج
وجه بارمشلردر بریسی حضرت ابراهیم صلوات الله علی نبینا وعلیه به غایبانه عرفات وصف
اولنمغین کوریجه بلد کندن عرفات تسمیه اولندی بری دخی حضرت آدم علیه السلام حوّی
انا مزایله اول محله کورینوب بلشدکلرندن عرفات دینلدی تسبیحه ونحوها وفرض الخطبة
خطبه نك فرضی ابو حنیفه فاتنده تسبیحه ونحوها بر تسبیحه ویاخود بر تسبیحه به یکرر شیلر
خطبه قصدی ایله وعندهما لابدّ من ذکر طویل یسمّی خطبة اما مین فاتنده خطبه ایجون ذکر
طویل لابد در اویله ذکر کم طویل کم عرفا خطبه تسمیه اولنه شافعی درکه انکی خطبه اوقویه
بری حمد وصلاة وو عظی مشتمل اوله فاسعوا الی ذکر الله قولنه تفسیرنده متعارف اولان ذکر
طویلدر دیو بوکا ذاهب اولمشدر ابو حنیفه رضی الله عنه فاسعوا الی ذکر الله قولنه تفسیرنده

مفتيك اصلاحي اوزره حمل ايدوب خطبه تسبيح مقداري اولدوغنه داهت اولمشدر حتى
حتى انك قائلنده تسبيح وتحميد ايلسه عطاس وياخود تعجب ايجون دخي اولورسه خطبه
تمام اولورسه روايتدركه حضرت عثمان رضي الله عنه خطبه ده الحمد لله ديدي وخصر
اولدي ومنبردن اينوب نمازي قلدي وصحابه دن بركسنه معارضه ايلمدي بو دلالت
ايدركه بومقدار كفايت ايليه امّا امامين ايجون دليل زيرا خطبه واجبه در تسبيح
وتحميد ايسه عادة خطبه واجبه در تسميه اولنمدي اويله اولسه خطبه دن مراد ذكر
طويلدر امام كرخي اوج آيت مقداري اولمق اعتبار المش وفقهادن بعضيلري تشهد
مقداري اعتبار المشلردر وسنتها خطبه نك سنتي ان يخطب قائما على طهارة طهارت
اوزره قائم اولدوغي حالده خطبه اوقومقدر قيام اوزره اوقوسق متوار ندر يعني اكرچه
حفنده نص وارد دكلدر حضرتدن بوكونه كلمچ خطبه قائما قرأت اولنمشدر سيف ايله
فتح اولان بلاد ده سيف ايله خطبه اوقونه كندولر اسلامه كلن قومك بلاد نده بلاسيف
اقونه اكر طهارت سز خطبه اقورسه نيه جائزدر ولكن مكروهدر خطبتين يفصل بينهما بجلسة
ايكي خطبه اوقويه ايكيسينك مابيني فصل ايليه بر جلسه ايله جلسه تقريبي انسان اوتوردقده
هرعضوي موضعندن قرار ايليه مشتملتين على تلاوة آية والايصاء بالتقوى والصلاة
على النبي عليه السلام اويله خطبتين كه برآيتك تلاوتني دخي تقوى يه وصيتني دخي نبي عليه السلام
صلاتي مشتمل مشتملين قولينك خطبتين قولنك صفتي در شارح تحفه هدايه دن نقل اولوب
خطبه ايجون اون برسنت وارد ديرلر اولكيسي تعوذ در قبل الخطبه اخفا ايله ايكنجيسي حمد ايله
بدايه در اوچنجي ثنادر رسول ذات شريفك اوزرينه كه اكا اهلدر دردنجيسي شهادتدر بشنجيسي تصليه
التنجيسي وعظ وتذكيردر يدنجيسي قرأت قرآندر تاركي مسي اولور زيرا نبي عليه السلام خطبه ده سورة
عصر اوقومشدر وبرغير خطبه ده وناداوا ايامالك ليقضي الاية بولمري اوقومشدر سكر نجيسي بين
الخطبتين جلوسدر شافعي قائلنده واجبدر وطهور نجيسي خطبة ثانيه ده حمد وثنا وصلاتي اعاده

ایلمك در و وعظ مكانده دعا ایلمكدر اونجیسی دعاده مؤمنین و مؤمنات زیاده ایلمكدر
اون برنجیسی خطبتین طوال مفصل اولان سوره مقداری تخفیف ایلمكدر طوال مفصلدن
زیاده تطویل مكروهدر و یكره ترك ذلك مرتبه سنتی ترك ایلمك مكروه اولور واقل الجماعة
ثلثة سوی الامام جمعه ده جماعتك اقلی امامدن غیری اوجدر وعند ابی یوسف اثنان
ابو یوسف قاتنده اقل جماعت امامدن غیری ایكیدر وقیل محمد معه دیلدیكه محمد ابو یوسف
ایله معادر امتا اصح اولان امام محمد ابو حنیفه ایله در ابو یوسف قاتنده معنی اجتماع
وارد رزیرا واحد بر آخر ایله اجتماع ایلدكده ایكی اولور جمعه دخی معنی اجتماعدن مبنیه در
اثنین ده ایسه بو معنی وارد ر ابو حنیفه و محمد ایجون دلیل جمع صحیح اوجدر خطاب دخی
جمع ایجوندر قوله تعالی فاسعوا نص شریفی مؤیدر اكر دیلورسه كه ابو یوسف دخی امام
ایله اوج مراد ایلمشدر جواب ویریلور كه جماعت علی حده شرطدر امام جماعتدن اولماز
فاسعوا نص شریفی اوج اقتضا ایدر والی ذكر الله نص شریفی برذاكر اقتضا ایدر اول تقدیرجه
دورت اولور ایجلرندن صبی و مجنون اولمق اورره عبد و مسافر بونلك خلافیجه درزیرا بونلر
جماعت اولورلر شافعی قاتنده جمعه ایجون امامدن غیری قرق رجل حر و مقیم لازمدر ولو نفرلر
قبل سجوده یستانف الظهر اكر امامك سجودندن اول جماعت نفرت ایلسه لر یعنی داغلسه لر امام
اعظم قاتنده امام ظهری استیناف ایدر یعنی جمعه دن فارغ اولوب ظهره ابتدا ایدر شرط
منتفی اولدوغی ایجون زیرا صلاة شروعك منعقد اولمسی بر ركعت قالمیجه تمام اولمز بر ركعتك
اتمامی ایسه سجودن اول اولماز امذی سجده دن اول جمعیه شرطدر اولان جماعتك طاغلمسندن
صلاة جمعه نك فسادی لازم اولوب امام صلاة ظهری فلمق لازم اولور اما خطبه صلاتك
خارجنده در یعنی خطبه اوقورکن جماعت داغلوب صلاة محللرینه كفایت مقداری
مرتبه سی جماعت جمع اولسه جمعه نمازی صحیح اولور وعندهما لا یستانفها امامین قاتنده
صلاة ظهری استیناف ایلمز بلكه جمعه نمازین ادا ایدر زیرا جماعت انعقاد ده شرطدر

طلردوامی شرطة تلمذي حطبه كبي الآن نفروا قبل شروعه الاكمكه اماماك شروعندن اول
نفرت ايمش اولرلر اول زمان اتفاقا صلاة ظهري استيناف ايدراكر سجده دن صكره نفرت ايدرلرسه
امام جمعه بي اداايدر اتفاقا امام زفرفاتنده قجان كم تشهد مقداري اوتورمازدن اول
جماعت نفرت ايلسه لر امام بنه ظهري استيناف ايدر زيرا جماعت اداايه شرط در وقت كبيدر
امدي امام زفرقولنجه صلاة تمام اولنجه جماعتك دوامي لازمدر ويبطل بخروج وقت الظهر
صلاة جمعه باطل اولور وقت ظهرك خروجي ايله زيرا وقت ظهر جمعه نك سرو طندر وشرط
وجوبها سنة الاقامة بمصر جمعه نك وجوبنك شرطي الني دربي مصرده اقامتدر زيرا مسافر
اوزرينه وقريه ده مقيم اولان كمسنه لراوزرينه واجب دكلدر والذكورة صلاة جمعه نك وجوبنك
شرطنك بري دخي ذكوردندر يعني اركك اولمقدر زيرا عورت اوزرينه صلاة جمعه واجب دكلدر
والصحة شرطك بري دخي صحتدر مريض اوزرينه دخي جمعه واجب دكلدر والحرية بري دخي
حريتدر زيرا عبد اوزرينه صلاة جمعه واجب دكلدر اكر افنديسي صلاة جمعه ايچون اذن ويرسه
بعضيلر ديديلركه عبد اوزرينه واجب اولور وبعضيلر مخيّر اولمسنه ذاهب اولمشلردر ومعتق
البعض دخي بويله در ودينلمشدركه اجر مستأجري صلاة ندن منع ايدر اما اصح اولان منع المكلدر
لكن صلاة نه اشتغالي مقداري اجرتدن ساقط اولور اكر بعيد اولورسه اكر قريب اولورسه بر شي ساقط
اولماز وسلامة العينين والرجلين وشرطك بري دخي كوزلري وياقلري سالم اولمقدر لايجب على
الاعمى وان وجد قائداً واعمى اوزرينه صلاة جمعه واجب دكلدر اكر يدر كمسنه دخي بولورايسه ده
ابوحنيفه قاتنده زيرا اعمى بنفسه سعيدن عاجزدر مريض كبي خلافاً لهما اعمى نك قائد بولدوغنه
امامين اختلاف المشلردر ولذا الخلاف في الحج بجده اولان خلاف دخي بوخلاف كبيدر
فخر اعمى قائد بولسه امام ابوحنيفه قاتنده واجب اولماز امامين قاتنده واجب اولور صاحب
كافي وتسهيل بيمشدركه حق سبحانه وتعالى بيورمشدركه اذا نودي للصلاة من يوم الجمعة فاسعوا الى ذكر الله
وذروا البيع ذالكم خير لكم ان كنتم تعلمون قول شريفندن اون ايكي شيء اقتباس اولنور بعضي سعي

عبارت وبعضی اشارة وبعض دلالت وبعضی افشاء اذن عام اذا نودي قولندن وجماعت فاسعوا
قولندن اقتباس اولنور وبوندن فهم اولنان بودرکه امامدن غیري اوچ کمسنه اولمه ومصر ووقت
ودروالبیع قولندن زرا وقت ظهرده اهل سوق تجارتدن نهی اولنمشدر ومنعه محتاج اولان بیع
مصردن غیریدر اولماز وخطبه واما الی ذکرالله قولندن اقتباس اولنور زیرا اول ذکر ایجون برذکر
لازمدر باقی شروطی فاسعوا قولندن مستفاد اولور مرضی وکوتورم وکور وبنیان ایجون سعی یوقدر
نسوان ایجون خود اولمزده قرائن نقض شریف وارده ر وعبد ومسافر واجب اولمدوغی کندوخرمتلرینه
استغنا لازم اولدوغی ایجوندر ومن هو خارج المصر ان کان یسمع النداء تجب علیه عند محمد وبه
یفتی شول من که خارج مصردده اولا کرندایی ایشیدرسه صلاة جمعه انك اوزرینه واجب اولور امام
محمد فاتنه فتوی دخی بوقول ایله درقوله علیه السلام الجمعة علی من سمع النداء وبعضیلر مصر ایله
رجل مابینی برفرسخ اولورسه واجب اولور دیمشلردر ابو یوسفدن برروایتده ایکی فرسخ اولورسه واجب
اولور دیمشلر وامام محمد مصر ایله رجل مابینی اوچ میل اولورسه واجب اولور دیمشدر وفتوی دخی
بونك اوزرینه در اکر برکوی یوم جمعه ده مصره داخل اولسه اکر جمعه نمازنه دکین مکثه نیت
ایلسه صلاة جمعه اکا واجب اولور واکر وقت جمعه دخولندن اول خروجه نیت ایدرسه لازم
لازم اولمز امامه وقتك دخولندن صکره خروجه نیت ایلسه صلاة جمعه اکا لازم اولور فقیه ابو اللیثه
لازم اولماز دیمشدر وقاضیخان دخی مختاري بودر جمعه کوني اکر مسافر مصره داخل اولسه وغریبی
اول کون مصرده اولمق اوزره اولسه اوزرینه جمعه لازم اولماز ماداما که اون بش کون اقامة نیت ایلیه
ومن لاجمعة علیه ان اداها اجزأته عن فرض الوقت واوزرینه جمعه لازم اولمیان مسافر ومرأه وعبد واعمی ومقعد
اداایدرسه وقتك فرضنده کفایت ایدر اوزرلرینه جمعه لازم اولمیان مسافر ومرأه وعبد واعمی ومقعد
بونلره مشابه اولانلردر وللمسافر والعبد والمریض ان یؤم فیها مسافر وعبد ومریض ایجون صلاة
جمعه ده امام اولمق جائزدر انلرا امامته اقتدا انلردن وجوبك سقوطی رخصت ایجوندر بخلاف
حاضر اولسه لرا اوزرلرینه فرض اولور اول تقدیرجه سائر نمازلرکبی امامتلری جائزدر نبی علیه السلام

الدرهم مكده ناس ايله جمعه يي ادا ايلدي حال بوكه كندو لر مسافر ايدي بلر بود ليل جوازنه كا فيدر امام
زفر فاتنده جائز دكلدر زيرا اوزرلرينه واجب دكلدر صبي و مراهقي و تنعقد بهم مسافر و مريض و عبد
ايله جمعه منعقد اولور يعني امامك خلفنده بولندرن غيري لكسنه اولسه جمعه منعقد اولور شرحي
بونك حلا فيجه در و من لا عذر له لو صلى الظهر قبلها جاز مع الكراهة شول لكسنه نك كه عذري
اولسه ظهري صلاة جمعه دن اول قيلسه جائز اما كراهت تحريميه ايله مكروهدور امام زفر جمعه
اصالةً فرض در ظهر جمعه دن بدل كبي در اصله قدرت وار ايكن بدله رجوع جائز دكلدر ديرز
بزم ايجون دليل اصل فرض ظهر در كافه حقنده زيرا تكليف بحسب القدرت اولور صلاة ايله
مكلف اولان لكسنه صلاة ظهري ادا و قضاده آنجق بنفسه ادا ظهره قادر در صلاة جمعه يه قادر
دكلدر زيرا صلاة جمعه يه بنجه شرائط توقف ايدر بالكز بر شرط ايله تمام اولمز بو تقدير جمعه في
تكليف وسعدن خارج اولان تكليف اولور الا بو قدر وارد ركه مصلى اجتماع شرائط ايله
جمعه نمازين ادا ايدن لكسنه صلاة ظهرك اسقاطي ايله مأمور اولوب بو اسقاطه قدرت وار ايكن
بلا عذر عدول ايلمكين صلاة ظهري ادا مكروه اولدي ثم اذا سعى اليها و الامام فيها تبطل
صلاة الظهر انوصكره عذر سز صلاة ظهري قيلان مصلى جمعه يه سعي ايلمه حال بوكه امام
صلاتده اولسه اول لكسنه تلك صلاة ظهري باطل اولور جمعه يه سعي حصايص جمعه دندر اكا
سعي احتياطاً تارك ظهر منزلنه تنزيل اولنور اما امام صلاتده اولسه كويا نه جمعه يه سعي ايلمش
كبيره و قالا لا تبطل مالم يدرك الجمعة و يشرع فيها امامين ديد بلركه مادامكه جمعه يه ايريشه
و صلاة جمعه يه شروع ايلمينجه ظهر باطل اولمز و كره للعذور و المسجون اداء الظهر بجماعة
في المصر في يومها معذور و مسجون ايجون جمعه كوني مصر ده جماعت ايله اداء ظهر
مكروه اولدي كرك امامك فراغندن اول اولسون كرك صكره اولسون رابر در جماعاتي
جامعه اولان جمعه يه حمل ورد وكي ايجون مكروه اولدي اما اهل قريه بونك خلافيجه در زيرا انلرك
اوزرينه جمعه واجب دكلدر اكر جماعت ايله ادا ايدرلرسه كفايت ايدر جوازنك شرائطي

ایجوندر وسنادرکها فی التشهد اوسجود السهو یتم جمعته شول منکه جمعه نیه تشهده
وباخود سجود سهوده ایریشسه اول کمسنه جمعه یی تمام ایدر ایرشدوکنی امام ایله قلارا باقی
سنی بنا ایدر حدیث شریفده لاتی ایله قال النبی علیه السلام وما ادرکتم فصلوا وما فاتکم
دن مراد ما ادرکتم فصلوا قرینه سیله اماسك صلاه تندن دیمکدر وقال محمد یتم ظهر اولم
یدرك اکثر الثانیه امام محمد دیدیکی ظهری تمام ایدر اکر جمعه نك ایکنجی رکعتنك اکثرینه
ایرشمز ایسه ثانیه نك ایریشمك ایکنجی رکعتنك رکوعندن امام باشنی قالدرمدین ایریشمکدر
اکر اکثرینه ایرشملر ایسه ظهری ادا ایدر زیرا من وجه جمعه در اول اعتبار ایله کجمعه یه نیت سن
ادا اولمز ومن وجه ظهردر بعض شرایطه کی جماعت ایدی انك قوینی ایجون امدی اول کمسنه
دورت رکعت قلار ظهر اعتباری ایله وایکی رکعتده اوتور رجمعه اعتباری ایله وایکی اخیرینده
قرأت ایدر نافله اولمق اعتباری ایله امّا امامین قولی اوزره اول کمسنه جمعه یه ایریشمشدر حتی جمعه یه
نیت وایکی رکعت اولمسی شرطدر وامام محمدك دلیلی ایجون وجه یوقدر زیرا ظهر ایله جمعه برینه
مخالفدر برینك تحریمه سی ایله آخر اوزرینه بنا صحیح اولماز ایکیده رکعت اکر رکعت ثانیه نك اکثرینه
ایریشسه جمله نك انفاقی اوزره جمعه یه ایرشمش اولور واذا خرج الامام فلا صلاة ولا کلام حتی
یفرغ من خطبته یعنی امام خطبه ایجون منبره چقسه امام خطبه دن فارغ اولنجه جماعت ایچون
اصلا صلاة وکلام یوقدر اکر برکمسنه سنت جمعه یی ادا ایدرکن خطیب خطبه یه باشلسه ایکی رکعت
ادا دن صکره قعوده ایدر اکر برر رکعت قلدی ایسه برد خی ضم ایدر وسلام ویرر اکر اوچ رکعت قلدی
ایسه دردی تمام ایدر وقالا یباح الکلام بعد خروجه مالم یشرع فی الخطبة امامین دیدیکی کلام
مباح اولور امامك سبره حروجندن صکره ماداملکه خطبه یه شروع ایلمیه عمان شروع ایلدکن مکروه اولور
زیرا خطبه یی استماع فرض ایدی اول فرضی ترك ایلمکله کراهت اولدی قوله علیه السلام اذا خرج الامام
فلا صلاة ولا کلام ویجب السعی وترك البیع بالاذان الاول جمعه یه سعی وترك بیع واجب اولور
زیرا اذان اول نبی علیه السلام زمانده اولمامشدر حضرت عثمان رضی الله عنه زمانده اولمشدر فاذا جلس

جلس على المنبر ان بين يديه ثانيا قچن امام منبر اوزرينه جلوس ايلسه ثانيا امامك اونده اذان اقونه
بو منوال اوزره اذان اقونمق تواتر در زيرا رسول اكرم صلى الله عليه وسلم زمان شريفنده بو يله ايدي
وستقبلوه مستمعين جماعت خطبه يي مستمعين اولدقلري حالده امامه استقبال ايليه لر يعني اردلرين
وياخود يانلرين دوندرميه لر استماع واستقبالده بعيد وقريب برابر در بعضيلر امامه قريب
اولمق افضل در زيرا وعظى ايله منعظ اولور ديدي لر وبعضيلر بعيد اولمق افضل در ديدي لر وبعضيلر
وجوب استماع خطبه اوّله مخصوص در اما اصح اولان اولدن آخرينه وارنجه دك استماع در
تاتارخانيه ده مسطور در كه هر بلده كه فاتح ايله فتح اولمش در خطيب منبرده سيف ايله خطبه اوقونمق
كركدر فاذا اتم الخطيب الخطبة اقيمت يش امدي قچن خطيب خطبه يي تمام ايلسه اقامت اولنور
اما هر ركعته فاتحه ديلدوكي سوره يي قرأت ايليه واكليجيسي دخي جهر ايليه رسول اكرم صلى الله عليه
وسلمك قرأتنده اختلاف اولنمشدر بعضيلر سورهٔ جمعه ومنافقينى اوقومشدر ديديلر وبعضيلر
سبح اسم ربك الاعلى وهل اتيك حديث الغاشية اوقومشدر ديديلر يوم جمعه ده اجابت دعا
ساعتنده اختلاف اولنمشدر اما اصح اولان امام منبرده اوتورب صلاتى اتمام ايدنجه اولان
مابين در **باب العيدين** بو باب صلاة عيدين بيانندە در عبدك استقاقى عودت
در رجوع ومعاوده معناسنه در عرسنه ده عودت ايلدوكي يحون اصلى واويدر واحد دن
دخى واولا زمدر اويله اولسه واوبايه قلب اولنور ميقات وميزان كبي وجمع اعيار كلور
قياس اعوار كلمك ايدي لاكن خشب اولان عودك جمعنه التباس لازم كلور كلمون ايحون
اعياد وزنى اوزره كلدي بحث صلاة العيدين ايكي يرام نمازي واجب اولور سبب وجوبي
ولتكبّر الله على ماهديكم نص شريفيدر وتواتر بنى عليه السلام دخي وجوبنه دليلدر انس رضى الله عنه
دن روايت اولنديكه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم مدينهٔ منوّره يه دخول بيورد قده اهل مدينه دن
ايكي كونلري وار ايدي كه اول كونلرده لعب ايدرلردي نبي عليه السلام بيوردي كه فد بدل الله بهما
خيراً منهما الاضحى والفطر وامت دخى رسول عليه السلامدن بوكونه كلنجه اجتماع ايدوب بركمسنه

انكار ايلمسندر عند الجمهور واجب در وبعضيلر سنندر ديمشلر اصح اولان واجب اولمقدر بحثان
بركون ده ايكي عيد يعني جمعه وعيد جمع اولسه اولي سنت ثاني فرضدر بونلرك بريسي ترك اولنماز
وشرطلرنه كشرايط الجمعه وجوباً واداءً سوى الخطبه صلاة عيد ينك شرطلري خطبه دن غيري
وجوباً واداءً جمعه نك شروطي كبيدر زيرا جمعه ده خطبه سز صلاة جائز دكلدر امّا عيد ده خطبه سز
نماز جائزدر زيرا سنندر شرطه دكلدر نهاية ترك ايلمكله سنّته مخالفت بولنور اساءت ايلمش اولور
اكر خطبه صلاة دن مقدّم اولورسه ده جائزدر زيرا مقصود حاصل اولور لكن متوارث اولان
سنّته مخالف ايلمكين مكروه اولور عيد شريفك خطبه سنجون اذان واقامت يوقدر وندب
في الفطر ان ياكل شيئاً قبل صلاة عيد فطرده صلاة دن اول برشي اكل ايلمك مندوب اولدي انس
رضي الله عنه دن روايتدركه صلاة عيده كيمسه دن مقدّم رسول اكرم صلى الله عليه وسلم اوج يا
نبش وياخود بدي تمر اكل ايدر لردي ولبستاك يغتسل ويتطيب مسواك استعمال وغسل
وكوكجك قوقولر مندوب اولدي رسول اكرم صلى الله عليه وسلم بونلجه ايدر لردي زيرا يوم
اجتماع در برفرد رايحهٔ كريهه دن متأذي اولمسون ايچون ويلبس احسن ثيابه واحسن ثيابي
كيمك وغنج مندوب اولدي ويؤدي فطرة وصلاة دن اول فطره سنى ويرمك دخي مندوب
اولدي زيرا حضرت رسول عليه السلام بونلجه اشلردي مقدّم ويرمكده فقرانك فراغ بالنه سبب
وارد ربوم عيده رسول عليه السلام اغنوعن المسئلة في مثل هذا اليوم بيور لردي اكرنا خيري
دخي اولورسه جائزدر امّا تعجيل افضلدر ويتوجه الى المصلّى مصلى يه نوجه دخي مندوب اولدي
ولا يجهر بالتكبير في طريقه طريقنده تكبيري جهر ايلمك دخي مندوب اولدي امام اعظم قاتنده خلافنه
اما مين صلاة ايدوب وطريقنده تكبيري جهر ايلمك مندوب در ديديلر ابو حنيفه قولنك وجهي يوقدر
شناده اصل خفادر اما اصحيده جهر شارعك تعبيني در زيرا اول كون يوم تكبير در قال الله تع
واذكروا الله في ايام معدودات بوذكردن مراد تكبيرات عيد اضحيد ر وامّا عيد فطرنيه يلمز دكلدر
ولا يتفل قبلها صلاة عيد دن مقدّم نافله قلمازر زيرا نبي عليه السلام صلاة حريص ايكن قلمامشلردر

مندر روايت اولنور كه يوم فطرده على كرم الله وجهه مصلايه چيقوب برنجه خلقي نماز قيلار كن
كورب بونجه نمار در كه حضرت زمانندن اولي اشدر ديدكده حاضر اولنلر منى ايلمز ميسز ديو سؤال
ايلدكلرنده الذين ينهى عبداً اذا صلى زمره سندن اولمقدن خوف ايده رم ديو جواب بيورديلر
ووقتها من ارتفاع الشمس قدر الرمح اورمحتين الى زوالها صلاة عيدينك وقتى شمشك بررمح
وياخود ايكي رمح مقداري ارتفاعندن زواله وارنجه در انس رضى الله عنه دن روايت اولنديكه
برعلان شوال هو البوطلى اولوب اصحاب اول كونى صائم اولديلر زوالدن صكره برقاج كمسنه
كلوب بني عليه السلام حضور شريفنده هلالي دون كوردك ديو شهادت ايلديلر حضرت افطار
امر ايدوب يارين مصلى يه چيقمغه تنبيه بيورديلر اكر بعد الزوال صلاة عيد قلنمق جائز اولايدي
حضرت رسول صلاني يارينه تاخير ايلمزلردي وصفتها ان يصلى ركعتين يكبر تكبيرة الاحرام صلاة
صلاة عيدك صفتى ايكي ركعت قلمقدر احرام تكبيري كبي تكبير ايلدوكي حالده اولدوغي كبي ثم ينتحى
اذن صكره ثنا ايليه يعنى سبحانك اللهم اوقويه آخرينه وارنجه ثم يكبر ثلثا ثم يقرء الفاتحه وسوره اذن
صكره الفالدرمغله اوچ كره تكبير ايليه اذن صكره فاتحه وسوره اوقويه ثم ركع وسجد ويبدا في الثانية
بالقرأة ثم يكبر ثلثا اخري للركوع اذن صكره ركوع وسجده ايليه وثانيه قرأة ايله باشليه تمام قرأتدن صكره
اوچ كره ال قالدرمغله تكبير ايليه اذن صكره ركوع ايجون برتكبير دخي ايليه بوقول ابن مسعود در ونيم
ائمه مزك قولي دخي بودر وابن عباس دديدكه امام اولديغه برتكبير افتتاح ايجون ويدى دخي افتتاحده
صكره وركعت ثانيه ده دخي يدى تكبير واذن صكره قرأت ايليه وقتاكه حلاوت عباسدن انتقال
ايلدي ايسه ناسه ابن عباسدن قولي اوزره امر ايلديلر ومنشور لرنده دخي يازديلر وابو يوسف بغداده
كلدكده صلاة عيدي تكبيرات ابن عباس ايله قيلوردي زيرا هارون الرشيد امام يوسفك
خلفنده ايدي امام محمدن روايتدركه بو تكبيرات نه مذهبا ونه اعتقادا عمل اولنمز مذهب
قول اولدركه ابن مسعودك قوليدر زيرا ابن مسعود قولى عمر وابو موسى اشعري وحذيفه
وابن زبير وابو هريره وابن مسعود انصاري رضوان الله تعالى عليهم اجمعين مذهبلريدر

اخذه بو اولیدر و بین التکبیرات ذکری مسنون قلمزدی زیرا رسول اکرم صلی الله علیه وسلم دن
برحدیث نقل اولنمزدی امّا امام شافعی قاتنده هر تکبیر بینده سبحان الله والحمد لله ولا اله الا الله
والله اکبر دیمك لازمدر و یرفع یدیه فی الزوائد امام روایتنده ایکی التی رفع ایلیه قوله علیه السلام
لا ترفع الایدی الا فی سبع مواطن اول بدی موضعك بری تکبیرات صلاة عیدین در ابو
یوسف دیرکه ید رفع اولنماز زیرا رفع ید افتتاحك سننیدر زوائده ایسه افتتاح یوقدر
پس امدی رفع ید لازم دکلدر امّا بزم مجتمعا نفاً ذکر ایلدوکمزدر و امام تعوذ ایدر
امام محمد قاتنده زیرا انك قاتنده تعوذ قراءة تا بعدر امام اکر سهواً زوائد اولان
تکبیراتی ترك ایلسه رکوعده ذکر ایلسه بنه رکوعده قضا ایدر سهو ایچون سجده ایلمز
زیدة الاسرار و تحفة الملوك سرخسی نقل اولنمشدر و یخطب بعدها خطبتین صلاة
عیددن صکره ایکی خطبه اقویه ما بینلرین اوچ آیت مقداری برجلسه ایله فصل ایلیه
یعلم الناس فیها احکام الفطر ناسه احکام فطره یی خطبه ده تعلیم ایلیه و لا یقضی ان
فاتت مع الامام امام ایله ادا اولنان صلاة عیدی برکسنه فوت ایلسه قضا اولنمز
یعنی اول کسنه منفرداً صلاة عیدی قضا ایلمز جماعت شرط اولدوغی ایچون کلمه مع
فاتت ضمیری راجع اولان صلاة متعلقدر یوقسه فاتت لفظنه متعلقه دکلدر حاصل
معنی ادی الامام صلاة العید ولم یؤدها هو دیمك در و شافعی دیرکه یا الکز صلاة
عید قیلنور تکبیرات عید دخی ادا اولنور و ان منع عذر عنها فی الیوم الاول اکر اول
کیکونده بر عذر صلاة عیددن منع ایلسه اول عذر هواده بلوط اولنوب و یا خود بعد الزوال
عند الامام شاهد لرك شهاد تیله و یا خود زوالدن اول امّا ناسك اجتماعی ممکن
اولمیه و یا خود یوم عیده صلاة عید قیلنمش لکن صکره طاهر اولسه کروالد صکره ایمش
بو مقوله عذر لرا ولسه صلواها فی الثانی و لا یصلی بعده ایکیجی کونده صلاة عیدی قیلار
و لکن التبجید یصکره قیلنر یعنی اوچنجی کونده قیلنماز اکر ایکیجی کونده دخی عذر اولسه قضا اولنمز جمعه

جمعه قضا اولنمز وغي كبي والاضحى كالفطر لكن يستحب تاخير الاكل فيها الى ان يصلى دخي عيد اضحى
ايضاح احكام وصفده عيد فطر كبيدر لكن اضحيده صلاة عيد اداء اولنجه تاخير اكل مستحب
اولور روايتده كه نبي عليه السلام يوم نحرده طعام اكل ايلمزدي نمازدن صكره كلوب
اضحيه سندن اكل ايدردي ولاتكره قبلها في المختار عيد اضحى نك صلاتندن اول اكل
اولنمق مكروه دكلدر مختار اولان بودر وبجهرا بالتكبير في طريق المصلي عيد اضحيده مصلي
طريقنده تكبير بجهرا ولنور عيد فطر بونك خلافنجه درير روايتده همان طريقده تكبير اولنه
مصلاده اولديه بروايتده امام صلاتنه شروع ايدنجه دكين تكبير ايليه ويعلم في الخطبة تكبير
التشريق والاضحية وامام خطبه ده تكبير تشريقي وقربانيي ناسه تعليم ايليه ويجوز تاخيرها
الى الثاني والثالث بعذر وبغير عذر صلاة اضحى يي ايكنجي واوچنجي كونه عذر ايله وعذرسز
تاخير اليلك جائزدر زيرا صلاة اضحيه وقتي ايله موقته درير اول اجلدن اضحيه نك
ايامي ايله تقيد اولندي لكن تاخيري ايله مسيء اولور بغير عذر منقوله مخالفت ايلدوكي
ايچون امّا اوچنجي كوندن صكره جائزدكلدر وقضا اولنمز بو محلده عذر كراهتي نفي ايچوندر صلاة
فطر بونك خلافنجه دراكر صلاة فطري جماعت ملاعذر بارنه تاخير ايلسه لر جائزدكلدر
والاجتماع يوم عرفة تشبهاً بالواقفين ليس بشيء يوم عرفده واقفين عرفات اولانلره تشبهاً
اجتماع ايدوب دورمق برشيء دكلدر يعني برشيء مفيد دكلدر ابو يوسف ومحمد دن
روايت اصولدن غيريدر نقل اولنمشدر كه مكروه اولمبه امّا اصح اولان اولكي كلامدر ورد
تعريف فعل رواقصدر وبعضيلر بو فعل مستحب درير زيرا اهل كتابه تشبيه دراهل كتابه تشبيه
ايدن كمسنه ايچون ثواب حاصل اولور دميشلر دراين عباسدن دخي روايت وارد ركه بصمرده
كندوسني بو فعلي اشلمشدر امّا بزم ائمه مزفاتندن بو مقوله فعلر ارتكاب افعال حسنه دن دكلدر
عمره قزده موقوف دكلدر مخصوص عبادت مخصوصه دراوليه اولسه غيري مكانده اول عبادت
متصور دكلدر بر مكسنه كعبه دن غيري بر مسجدك اطرافني طواف ايليه عباذاً بالله تعالى يخشى عليه الكفر

مقوله سی بر قلدر زیرا نبی علیه السلام دن تعریف نقل اولنمامشدر دین اختراع حقنده جائز دکلدر
ابن عباسدن نقل اولنان وعظ وتذکیر در بو قسم تشبیه دکلدر ویجب تکبیر التشریق عقیب الصلاة
تکبیر تشریق واجب اولور قوله تعالی واذکروا الله فی ایام معدودات بونه نصکره مراد تکبیر
تشریق در تکبیر تشریق سنت دینجه یمشلر در ولکن اصح اولان واجب اولمسیدر تشریق لغتده تقدید
اللحم یعنی ات قورتمق معناسنه در اکثر بونه ات قورتمق معتاد اولدوغی ایچون تکبیر تشریق
تسمیه اولنمشدر قال النبی علیه السلام جمعه ولا تشریق ولا فطر ولا اضحی الا فی مصر جامع
نبی علیه السلام تشریقی واجبات مابینده ذکر ایلدوکی واجب اولمسنه دلالت ایدر ثقاتدن
بیجه کمسنه لر علی کرم الله وجهه دن نقل ایدوب بصکره واجب دیمشلر بو مثللو وجوبی اقتضا
ایدر اختیار ده دینجه بویله مسطور در صاحب کنز سنت اولمسنه ذاهب اولمشدر قدوری
وهدایه مختلف فیه اولمغله اطلاق اوزره ذکر ایلمشلر در من فجر عرفه تکبیر تشریق عرفه کونتک
صلاة فجردن الی عصر یوم العید بیرام کونتک عصرینه دکینه در تکبیر تشریقک ابتدا وانتهاسنده
بین الصحابه اختلاف اولمغله ابو حنیفه دن روایت اولنمشدر کبار صحابه دن عمر وعلی وابن
مسعود رضوان الله تعالی علیهم اجمعین قولرینه عرفه نک صلاة فجردن ابتدا اولنه دیمشلر وعلما
دینجه بو یله اخذ ایلمشلر در صغار صحابه دن عبد الله ابن عباس وعبد الله بن عمر وزید ابن ثابت رضی الله
تعالی عنهم یوم نحرک صلاة ظهریدن ابتدا اولنه دیمشلر وبعض روایتده ابو یوسف دینجه بوکا
رجوع ایلدی دیمشلر در ومذهب شافعی بو در اما انتهاسنده اختلاف ایدوب ابن مسعود
رضی الله عنه عرفه نک فجریدن ایام نحرک عصرینه وار نجه تکبیر اولنور دیمشلر بو تقدیرجه تکبیر
سکز وقت صلاتده اولور وجهره ده بدعت اولمغین اقل ایله اخذ ایلمشدر قال الله تعالی انه
لا یحب المعتدین ای معتبرین الجاهرین بالدعاء وقوله تعالی ادعوا ربکم تضرعا وخفیه وقوله
تعالی واذکر ربک فی نفسک تضرعا وخفیه ودون الجهر ورای النبی علیه السلام اقواما یرفعون
اصواتهم عند الدعاء فقال انکم لن تدعوا اصم ولا غائبا فجان برشی اثر ایله لازم اولمه افلنی

افلنی اخذ ایلمك اولیدر وابوحنیفه رضی الله عنهك حجتی جونکه بدایه برکونده واقع اولدیکه تجمك
رکنی انه ادا اولدی وقطع دخی بوکونده کرکدر که تجمك برر کنی دخی انده ادا اولمه اولدیکی طواف در یوم عرفه
تمام اولورامدی تکبیر دخی عرفه نك فجرنده تحرك عصرینه دکین اولمغه ارکان حج ایله تمام اولمش اولور علی
المقیم تکبیر تشریق مقیم اوزرینه واجب اولور مسافر واهل قریه یه واجب دکلدر عقب کل
فرض هر فرضك عقیبنده واجب اولور امّا بعد الوتر وبعد صلاة العید وبعد صلاة النافلة
تکبیر اولنمازادی بجماعة مستحبّه ایله فرض کی جماعت مستحبّه ایله ادا اولنه جماعت دیمکله منفرد دن
احترازدر ادی دیمکله قضاده تکبیر اولمغه اشارتدر مستحبّه دیمکله جماعت نسادن احترازدر
مادامکه ایکیلرنده رجل اولمیه الله تکبیر واجب دکلدر وبالاقتداء یجب علی المرأت والمسافر امامه
اقتدا ایله تکبیر تشریق مرأة ومسافر اوزرینه واجب اولور زیرا خاتون ومسافر اوزرینه واجب دکل
ایدی لکن امامه تبعیت ایله واجب اولور امّا خاتون تلرصوتنی اخفا ایلیه لر وعندهما الی عصر آخر ایّا
التّشریق امامین قاتنده تکبیر تشریق معتمد اولور آخر ایّام تشریقك عصرینه دکین بوقول علی کرّم الله وجهه
نذر امامدن روایت اولنان قولك بری دخی بودر احتیاطا بونی اخذ ایلدی زیرا عمادن هر فجرین
وجوب ایله عدم بینده برشی دوران ایلیه احتیاطاً وجوب اولان اخذ اولنور ابن عمردن روایت
درکه آخر ایّام تشریقك فجرین قطع اولنه شافعی بوقولی اخذ ایلمشدر علی من یصلی الفرض تکبیر
تشریق فرض قلان قسمنك اوزرینه واجب اولور تقدم ایدن شیلردن برینی شرط قلمندی یه مقوله
احداثه معدوم ادم اولورسه اولسون فرضی ادا ایلدکدن صکره انك اوزرینه تکبیر واجب اولور دیمکدر
وعلیه العمل ناسك علی امامینك قولی اوزره در وصفته ان یقول مرة الله اکبر الله اکبر لا الٰه الا الله
والله اکبر الله اکبر ولله الحمد تکبیرك صفتی بوکلام سعادت انجامی برکرّه دیمکدر مرّة قیدی شافعی
قولیندن احترازدر زیرا انك قاتنده اوچ کرّه الله اکبر دیمك انك اوزرینه زیاده ایلمن زیرا مفوض علیه
اولان تکبیر در تکبیر ایسه الله اکبر دیمکدر بزم قاتمزده تکبیر معهود برکرّه دیمکدر شول جهتدن کسنه ترکه ایکی
واوچ کرّه دیر لر تحقیقا الم سنّته مخالفت ایلمش اولور لر بو تکبیر ابراهیم بیغمبر صلوات الله علی نبینا

وعليه دن ماتورد دنيلديكه جبرائيل عليه السلام فرياني كتوزدكده حضرت ابراهيم زبح اسمعيل
عجله ايلمك خوفندن جبريل عليه السلام الله اكبر الله اكبر ديدي حضرت ابراهيم جبريل امينى
كوردكده لا اله الا الله والله اكبر ديدي حضرت اسمعيل فدا ايلدكده الله اكبر ولله الحمد ديدي
اخبرينكه حضرت ابراهيم واسمعيل عليهما السلام تكبير لريدر ياواجب وياسنت اولديغنه ابن عمردن
روايت اولنديكه حضرت رسول اكرم صلى الله عليه وسلم بيورمشدركه افضل ما قلت وقال الانبيا
من قبلي يوم عرفة الله اكبر الله اكبر لا اله الا الله والله اكبر الله اكبر ولله الحمد تكبير لريدر ولابتركه
المومن ان تركه امامه مقتدي تكبير تشريقي ترك ايلسه اكر امامي ترك ايدرسه ده زيرا تكبير صلاتدن نصكره
اولور بونده امامه تابع اولمازحتى امام ابو يوسفدن روايت اولنوركه يوم عرفه ده صلاة
مغربده ناسه امامت ايلدم استادم ابو حنيفه رضى الله عنه بكا اقتدي ايلمش ايدي تكبيري جهر
ايلدم استادم تكبير ايلدي پس امري دلالت ايدركه امام تكبير تشريقي ايلسه مقتدي ايلمك
لازم دكل ترك ايلمك كركدر

باب صلوة الخوف بو باب صلاة خوف بياننده در ان اشتد
الخوف من عدو او سبع انسانك عدودن وياخود برحيوان كبير لردن خوفي زياده اولسه فرائض الاعلام
مبسوطنده ذكر ايلمشدركه عند البعض خوف ايله مراد عدونك حاضر اولمسيدر بوقسم حقيقي
خوف دكلدر عدونك حضوري خوف مقامنه اقامت اولنديغنه كم رخصت مشقة تعليق
اولنوب نفس سفر ايله تعليق اولنمشدر زيرا سفر سبب مشقتدر سبب مسبب مقامنه اقامت اولنديغي
عدو دخي بو محلده سبب خوفدر حقيقت خوف مقامنه اقامت اولنوي عامة مشايخ قاتلدر
اشتداد خوف شرط دكلدر بلكه صلاة خوفك جوازينه سبب در جعل الامام الناس طائفة باداء
العدو وصلى بطائفة ركعة ان كان مسافرا اوفى الفجر امام بر طائفه يي عدونك مقابلسنه قويوب
طائفه ايله بر ركعتجك ايدركه مسافر ايسه وياخود صلاة فجر ده ايسه زيرا مسافرك وصلاة
فجرك وجمعه نك وعيدينك شطر نحوي بر بر ركعتدر وركعتين ان كان مقيما اوفى المغرب
ايكي ركعت ادا ايدركه مقيم ايسه وياخود صلاة مغرب ايسه طائفة اولى ايله ايكي ركعت ادا ايدر

ايدر زيرا صلاة مغرب تضيف قبول ايلمزكرامام خطاب ايدوب وطائفهٔ اولايه ركعت
وطائفهٔ ثانيه ايكي ركعت قيلورسه ايكي طائفه نك دخي صلاتي فاسد اولور اما اولكي طائفه نك
صلاتنك فسادي وقت سزانصراف لري ايجون در طائفه ثانيه نك صلاتنك فسادي وقتيكه
انلر ركعت ثانيه يه ايرشديلر انلر شفع اوله ادراك ايلديكلري ايجون طائفه اوليدن اولديلر
پس بو تقدير جه رجوعلري رمانندهٔ انصراف ايلديلر صلوا تلري باطل اولدي ومضت هذه
الى العدو واتيان ايله اذا ايدون طائفه عدو جانبنه كيدوجاءت تلك وعدو جانبنده اولنلر
كلم لرنقوله تعالى والتأت طائفه اخرى لم يصلوا فليصلوا معك وصلى بهم ما بقي امام عدو
جانبنده اولان طائفه ايله قلار باقي ايكي ركعتي وسلم وحده امام بالكز سلام ويره زيرا مامك
صلاتي تمام اولدي اما قوم سلام ويرميه لر صلاتلري ناقص اولدوعي ايجون ودهبوا
الى العدو وجاءت الطائفه الاولى واتموا بلا قرأة بو طائفه عدو طرفنه كيدلر وطائفهٔ
اولى كلم لر بلا قرأت صلاتلرينى تمام ايده لر زيرا بونلر لاحقلر در كويا ايله امامك خلفنده
طور لر حكمنده در ثم الطائفه الاخرى واتموا بقرأة اذ نصكم طائفه اخرى كلم لر قراءت ايله
تمام ايده لر زيرا انلر مسبوقلر در ويبطلها المشي والركوب والمقاتله يعنى صلاة خوفده عدو
مقابله سنه طور دقدنصكره صلاة خوفي مشي وركوب ومقاتله ابطال ايدر زيرا بونلر
عمل كثير در امّا عدو طرفنه مشي يجوز ايلمشلر شافعي قاتنده مقاتله ابطال ايلمز زيرا الله تعالى
اخذ سلاحي امر ايلمشدر قوله تعالى وليأخذوا حذرهم واسلحتهم اخذ سلاح ايله
امر فكذلك جوازي ايجوندر بزم ايجون دليل قتال صلاتي منافي عمل كثير در اخذ اسلحه
عدو ديه خوف ورمك ايجور بوقسه جواز قتال ايجون دكلدر روايت اولنديكه بني عليه
السلام مدن يوم خندق ده دورت وقت نماز فوت اولدي كيجه ايله قضا ايردي وقال
صلى الله بيوتهم وقلوبهم نارا كما شغلونا عن الصلاة الوسطى وفي روايت وقبورهم نارا
الزمع القتال صلاة جائز اوليدي ايجون تاخير ايدر لردي حال بوكه يوم خندق صلاة خوف

مشروع اولد قد نصكره در زيرا رسول اكرم صلى الله عليه وسلم صلاة خوفي غزوه ذات الرماعده
قلمشلر در بو غزا ايسه غزوه خندق دن مقدم در واقدي وابن اسحق بو يله ذكر ايلمشلر در وان
اشتد الخوف وعجزوا عن الصلاة بهذه الصفة اكر خوف مشتد اولورسه ذكر اولنان صفته
ايله صلاتي ادا دن عاجز اولورلرسه شروع ايدرلرسه اعدا هجوم ايلمسي مقرر اولسه
صلوا وحدانا ركبانا يؤمون الى اي جهة قدروا ان عجزوا عن التوجه بالكز اولد قلري
حالده قادر اولد قلري جهته ايما ايله صلاتي ادا ايده لر اكر قبله طرفنه توجهدن عاجز
اولورلرسه الله تعالى دن خفتم فرجالا او ركبانا فايما تولوفتم وجه الله نص
شريفلرينجه اخذا ايدوب فرجالا اي قياما على ارجلكم ديمكدر راكب اولد قلري
حالده وقدرتلري اولا طرفه توجه ايله اداء صلاة ايليه لر ولا يجوز بلا حضور
عدو صلاة خوف جائز اولماز عدو حاضر اولمينجه زيرا عدو ضرورة جواز صلاة
خوفي منع ايدر اكر مكان بعيد دن برالاي آتلو كورسه عدو ظن ايليه لر وياخود توزه
كورنسه صلاة خوفي قيلمه لر صكره عدو اولمدوغي ظاهر اولسه صلاتلري جائز اولماز
وابو يوسف لا يجيزها بعد النبي عليه السلام ابو يوسف صلاتي خوفي نبي عليه السلام
دن صكره جائز كورمز صلاة خوف خاصة نبي عليه السلام كحال حيوتنده مشروع اولدي
واذا كنت فيهم نص شريفي بوكا دلالت ايدر زيرا هر طائفه نبي عليه السلام كخلفنده
فضيلت صلاة نائل اولمق ايچون ايدي بو ايسه نبي عليه السلام دن صكره مرتفع اولدي
هر طائفه ايچون برامام ايله اداء صلاة ممكندر بو تقدير جه ذهاب واتيان صفته نسله
اداء صلاة جائز دكلدر دينلمشدر كه ابو يوسف صكره بو كلامدن رجوع ايلمشدر بزم
ايچون دليل صحابه كرين رضوان الله تعالى عليهم اجمعين صلاة خوفي بعد النبي قامت
ايلمشدر وصلاة خوفه سبب خوفدر خوف ايسه حصر نك حيا تلري زمانندن اولدوغي
كبي بعده مع الزياده اولمشدر وصلاة خوف نبي عليه السلام كخلفنده فضيلت صلاة ايچون

ایجون دکلدر زیرا صلوة ترك مشی واستقبالك قبلیه فرضدر خلف نبی ده اداء صلاة
فضیلتدر احراز فضیلت ایجون ترك فرض جائز دکلدر وخطاب علی الرسول بالکز اکا
مختص دکلدر بلکه خطاب بیاننده اکثر خطاب عامدر الله تعالی لك خذ من اموالهم
صدقة قول شریفنده وارد اولدوغی کبی زیرا بو خطاب نبی علیه السلام وخلفا وامیر الجیش
عامدر علی الخصوص که شرط تعلیق اولنان عدم حکم ایجاب ایلمز بزم قاعده اصولده
بلکه نکی اوزره بلکه قیام دلیل اولیجه موقوف دور ربونده ایسه وجوده دلیل قائم اولدیکه
بعد النبی علیه السلام فعل صحابه در روایت اولنورکه سعد بن ابی وقاص وعبیدة الجراح
وابو موسی اشعری بونلر صلاة خوفی اصفهانده اقامت ایلمشلردر وبنه روایت اولنورکه
سعید بن العاص طبرستانده مجوس طائفه سیله جنك ایلدکده کندوایله حسن بن علی و
حذیفه بن الیمانی وعبد الله بن عمر موجود اولوب صلاة خوفی قلمشلردر وبرکمسنه بونلره
انکار ایلمشدر پس امری صحابه نك بو فعلی اجماع محلنه حلول ایلدی **باب الجنائز**
بو باب جنازه نماز ینك بیاننده در جنائز جمع جنازه در فتح میم ایله میّت وکسر میم ایله سریر
الاعلی له لاعلی والاسفل للاسفل بو دخی فتح وکسری مشعر اولدوغی بیاننده مستفیددر
بوجه المختصر الی القبلة محتضر اولان کمسنه قبلیه دوندوریلور محتضر مونه مشرف یعنی موته
قریب اولان دیمکدر رکان موت اکا حاضر اولدی یاخود ملائکه رحمت ویا عذاب حاضر
اولدی دیمك اوله علامت احتضار اکلی اما قلری اکری اولمق وبورنی اکری اولمق ویکا قلری
یامق وحایه لرك جلدی اوزامق وبیضه لری غائب اولمق علی شقة الایمن صانع طرفی
اوزره قبلیه توجه ایدیریلور زیرا فیرده دخی وضع اولیجه در واختیار الاستلقاء استلقا
الاختیار اولندی یعنی متأخرون قیاسی اوزره توجهی اختیار ایلدیلر زیرا استلقا نغمض عینه
وسترة لحیه به وخروج روحه اسهلدر فی زماننا متاد اولان دخی بودر ویلقن الشهادتین
شهادتین تلقین اولنور ابو سعید دن روایت اولنورکه قال النبی علیه السلام لقنوا موتاکم شهادة

ان لا اله الا الله موتادن مراد موته قريب اولان كسنه دلائق اولان بودركه محتضرك حولنده
اولان كسنه لرلا اله الا الله محمد رسول الله ديو تلقين ايده لر و الحاح ايله لر احتمالدركه
صحوة رد واقع اوله و تلقين اولمق سنتدر قوله عليه السلام من كان آخر كلامه لا اله الا الله
دخل الجنة نص شريفي دخي تلقينه دلالت ايدر زيرا حال احتضارده شيطان ايمانه تعرض ايلمك
خوفي وارد ر وملك الموت روح انساني بدندن نزع ايدر بويله محلده مستعان اللهك عنايتي
طلبيني تلقينه محتاجدر و وقت تلقينده يا فلان اذكر دينك الذي كنت عليه رضيت بالله ربا
وبالاسلام دينا وبمحمد عليه الصلاة والسلام نبيا وبالقرآن اماما وبالكعبة قبلة ديمك كركدر
اكر دينلورسه كه تلقينك فائده سي بذر اكر ايمانله وفات ايدر ايلمش ايسه تلقينه حاجت يوقدر اكر كافر
اولمش ايسه تلقينك كانه فائده سي وارد ر بو سؤال ترديديه بعد الموت تلقين اوزره در بو وقته
عند الاحتضار اولان تلقين اوزره دكلدر ممكن دركه ايمان ايله كمتسي تلقينه معلق اوله اصول
كلامده مسئله تعليقده بلين شي اوزرينه على كل حال تلقين مندوبدر بلكم واجبدر وبعد الموت
تلقينده اختلاف اولمشدر بعضيلر تلقين اولنور ديدلر وبعضلر نه امر اولمشدر و نه نهي اولمشدر
حاكي اوزره در ديمشلر در امام الصفاوي ديمشدر تلقين مشروعدر زيرا بعد الدفن روح وعقل
اعاده ايدر و تلقين اولنانك فهم ايدر صاحب عنايه ديمشدر كه بن استادم فاضلجه دن اشدمكه
مرعبنانك دن حكايت ايدوب كندوسي بعض اصحابنه بعد الدفن تلقين ايردي و يلقيني نزه و صبية
ايردي وفقهاء ديمشلر دركه حايض و جنب و نفسا محتضر حضورنده اخراج اولنه و رائحه
طيبه فوتيلور و سورة يس اوقنور و قارئي اوزرينه فلج وضع اولنور الكري و اقربي اونلره يلوح
فاذا مات شدوا اللحيه و غضوا عينيه فجان بركسنه وفات ايلسه متوفاك صقالني باغلايه و ايكي
كوزلريني يومكز زيرا رسول عليه السلام ابو سلمه يه بويله ايلمشدر اكر مفتوح العين تركي اولنه كريه
المنظر اولوب اعين ناسده قبيح اولوردي توارت امتمدن خبر ما رآه المسلمون حسنا فهو عند
حسن قولي اوزرينه در و محمد تستحب تعجيل دفنه مينك دفنك تعجيلي مستحب اولور تعجيلو

عجلوا موتاكم فان يك خيرا قدمتموه اليك وان يك شرا فبعدا لاهل النار يعني اگر خير لوايسه
برينه ايلمش اولور سز اگر شر ايسه اهل نار كندو كزدن بعيد ايدرسز وفي رواية فبعدا واهل
النار وموتى ناسه اعلام ايلمك لاياسدر زيرا بونده طاعت اوزرينه تحريص وارد در
واذا اراد واغسله فجان ميتي غسل مراد ايلسلر غسل ميت احبا اوزرينه سنت واجماع
امت ومعناد دن برنوعله واجبدر اما سنت ايله اولان ابي بن كعب رضي الله عنه دن رواية
اولنمشدر كه رسول اكرم عليه السلام بيور مشدر كه وفاتنك حضرت آدم مبحضر اولدقن
ملائكه جنودن نحو كفن وحنوطي ايله نازل اولوب وفات ايلدكده صو وسدر ايله
اوچ كره غسل ايدوب وثيابندن وتر ايله تكفين ايلديلر وحضرت جبريل امين امام اولوب بيت
شريفده نمازي قلديلر وبو فعل آدم اولغلايزينه سنت دردديلر واجماع امت دخي
بونك كبيدر اما معناده برمعنا ديدوكي ميت جنازه نمازنه قوم امام مقابله سنده دور
زيرا امامسز صلاة جائز اولماز بواجلدن ابن مسعود ديمشدر الجنازة سنت متبوعة
وبو اجلدن امام كبي قوم اوزرينه ستيك تقديمي شرط قلندي زيرا امامك طهارتي جواز
صلاة شرطدر ومتيك دخي طهارتي كذلك تحقيقا بعد الموت متيك حالي اللهم
عرض اولنور ورجوع دخي اكا در تعظيما الله تعالى غسلي واجب اولدي بواجلدن تركه
كافرك دخي غسلي مسنون اولدي بواجلدن اكراوزرينه نماز قلنماز ايسه دينه رجوعي
اللهم در مجرد اكا رجوع اولنمغله تعظيما له غسل اولنور بونك ايچون وارد اولمشدر حتى
كافره حديث ابي طالبدر نهايه ده بونلجه درابي ابن كعب روايت ايلدوكي حديث ده وجوب
اولدي زيرا امامك حكمي سنت ولد آدم ديديلر وجواب اولماش اولدي صاحب كافي ايراد
ايلدوكي حديث شريف ايله استدلال اولنى ايدي اول حديث اول حديث شريف بودركه قال
النبي عليه السلام للمسلم على المسلم ستة حقوق اذا لقيته فسلم عليه واذا دعاك فاجبه واذا
عطس فحمد الله فشمته واذا مرض فعده واذا مات فاتبعه واذا استنصحك فانصح له
غسلي نه ايچون واجبدر عبد الله بلغني حديث ايچون در موت ثابت اولان نجاست

ایجون واجبدر زیرا دم میتك دم سائله سی موت الیه منجس اولور سائر حیوانلرك دلیل
قیاسا بونلرك دلیل برمسلم برقیوبه دوشمسه وفوت اولسه صویك جمله سنی اخراج الیلك جائز
واجب اولورسه بونك کبیدر برحجل برمیتی غسل اولمدین کتورسه وانك الیله نماز قلسه نمازی
جائز اولمازاکر غسل ازاله حدث ایجون واجب اولسه قبل الغسل میت الیله نماز جائز
اولوردی بنه کم برکمسنه برمحدثی کتورسه وآنك الیله نماز قلسه جائز در پس امدی علماء
اولدیکه غسل میتك وجوبی موتله ثابت اولان نجاست ایجوندر وبو نجاستك غسلی الیله
ازاله اولوب سائر حیوانلرده اولمسی انسانك کرامتی ایجوندر عنایه ونهایه ده دخی بویله در
شارح تحفه دیمشدرکه اکر برمیت صوده بولنسه غسل لازم در زیرا خطاب غسلی توجه ایلمشدر
غسل اولماز الا قصد الیله اولور وضع علی سریر مجمر وزا بجور لحیتی سریر اوزرینه وضع اولنه
مجمر اولمش اولا یعنی برو یاخود اوچ ویا بش کره بجور لحیتی اولا زیرا ایتار ایجون نص وارد در
قال النبی علیه السلام ان الله وتر یحب الوتر کیفیت بجور عدد مذکور اوزره دوران اندوره سن و
بستر عورة میتك عورتی ستر اولنور زیرا ستر عورت واجبدر آدم حیا ومیتا محترم در
رجال نسایی ونسا رجالی غسل حلال دکلدر حالنبه ده صغیر وصغیره حد شهوته بالغ اولمیجه
بوایکیسی رجال ونسا غسل ایدرلر زیرا بونلرك اعضالری عورت حکمنده دکلدر دیو تصریح
اولنمشدر وبجرد ومیت صو بولور یعنی اوزرنده اولان ثیابی جیفه ایله بولور شافعی قاتنده بکارچی واسع
کوملکی اجنده غسل اولنمق سنندر حتی غاسل الذینی بکارینه صوقوب بدنی غسل الیله اکر حنفی اولورسه
بکارینی برنه لر زیرا نبی علیه السلام متوفی اولدقده اوزرنده بولنان قمیصده غسل اولندی شول شیئ
کزو حقنده سنت اولمه غیر بلرحقنده دخی سنت درمادامکه تخصیصنه برد لیل قائم اولمیه بو
شافعینك سوزلریدر بردیرزکه حضرت عائشه رضی الله عنها روایت ایلدیکی وفیها کفن رسول الکریم
صلی الله علیه وسلم متوفی اولدی صحابه کرامك غسل ایجون اجتماع ایجون ایدوب بلرزینه غسل
دیو تحیر ده ایکن حق سبحانه وتعالی بونلره نوم حواله ایدوب والله برمنادی رسول اکرمی یا اهل

متابيله غسل ايدوك ديوندا ايلدكن صحابه اجماع ايدوب سائر موتاده بخريد سنندر ايكنى بغير تجريد
رسول اكرم مخصوص اولدى عظم حرمتى ايجون وضوء بلا مضمضه واستنشاق آبدست الدورلر
ومضمضه واستنشاق سز وضوء اغتسالك سنتى در النرك ايكيسى معتذر اولدوغى ايجون ترك
اولندى زيرا مضمضه اعزده صوبى اداده وبعض اخراجدر استنشاق ايسه بورنه صوبى بالنفس
جكمكدر بونلر ايسه ميتده حصولى ممكن دكلدر شافعى ديركه حيوانك اولدوغى كبى مضمضه
واستنشاق ايلمك كركدر بو اعتبار فاسددر نبى عليه السلام بيورمشدركه الميت بوضوء وضوئه
للصلاة ولا يمضمض ولا يستنشق ويغسل بماء معلى بسدر اوحرض معب غسل اولنور سدر
وياخود اشنان قيمش صوايله حرض حاء مهمله ايله ونك ضميمه مهمله نك ضمى در انك سكونيله
اشنان ديدكلرى براوتدركه ترايجه جوكان غاغان دبرلر ان وجدوا لا فالقراح اكر سدر وحرض بولنماز
ايسه خالص صوايله غسل اولنه قراح قافك فتحه سيله خالص معناسنه در وغسل راسه ولحيته
بالحطمى مبتلك باشى وصقالى حطمى ايله غسل اولنه استخراج وسخدن جمله دن ايلغدر اكر باشنده
صاچى وارايسه حطمى بولنماز ايسه صابون ايله غسل اولنه قاموسده حطمى كسر خاء معجمه
معجمه ايله برمشهور اوتدر مفتح ومحلل ومنفح درء وملين درعسر بوله وحصايه وفرحه امعاء
وارتعاشه وجراحاتك تضميخه وتسكين وجعه نافعدر سركه ايله بهمه نافعدر وجع اسنانده
مضمضه ايله نافعدر ونهش هوام وحروق ناره دخى نافعدر واضطجع على يساره صول طرفنه
طايه ندره لر فيغسل حتى يصل الماء الى ما يلى التخت منه پس امدى غسل اولنور حتى صو واصل اولان
شول محله كه ميتك صول طرفندن التنه ولى ايلنه اولنه ثم على يمينه كذلك اندنصكره صاغ طرفنه طايه ندره لر
وغسل اولنه كه صفى صو واصل اولان شول محله كه صاغ طرفندن التنه ولى ايلنه اولنه ثم يجلس مسنداً او
يضجع بطنه برفق اندنصكره مبنى اوتورده مسنداً اندنصكره قارنى رفق ايله مسح ايله رواية اولدى
على كما [illegible] وقالكه رسول اكرم صلى الله عليه وسلم غسل ايدوب مبارك قارنى رفق وملاينه
ايله صعادى ومبندن طلب اولنان شئ اندن دخى طلب ايلدى برشئ كورمدى طيبت حيا ومتبتاً

دیو بیوردی فان خرج منه شئ غسله ولا یعید غسله الکمیدن برشی جفرسه غسل ایلیم اما غسلنی
اعاده ایلیم ولا وضوء وصوسنی دخی اعاده ایلیم ویشقه بتوب برتوب ایله یاشنی الم یعنی سلم کفن
یاش اولمسون ایجون ویجعل الحنوط علی رأسه ولحیته یاشه ولحیه سنه حنوطی قلا یعنی وضع ایده
حنوط حاء غیر معجمه نك فتحی ایله اصناف طیبدن میت ایجون قلنان شئ در لر زعفران وورسدن
وغیری بعرنه قدر طیب وارایسه خلط اولنه لاباسدر والکافور علی مساجده کافوری سجده ایدن
اعضالرینه قویه سجده ایدن سکز اعضادر الفی وبورنی وایکی الری وایکی ذرلری وایکی اباقلریدر
بونلره کافور وضع اولنه بو اعضایه مواضع سجود تسمیه سی مجازاً در الحق سجود بونلر ایله حاصل
اولور بوقسه حقیقتده موضع سجود عرضدر وکافوره تخصیص اولنمغه باعث راجحه سندن
قورتلر فاجدوغی ایجون بذر ولا تسرح شعره ولحیته ولا تقص ضفره وشعره میتك شعری ولحیه سی
تسریح اولنمار وطرنقلری وشعری دخی کسلمز تسریح لغتده شعرك بعضی سی بعضی سندن تخلیص در
وبعضیلر طرنق ایله طراق ایله تخلیلدر دیمشلر در شافعی طراق واسع ایله تسریح اولنور وصفری
وشعری دخی قص اولنور دیو نبی علیه السلام اصغوا بموتاکم ما تصنعون بعرائسکم حدیث
شریفی اسندلال ایلمشلر ولایجمر حنتاز دخی اولنماز ختان حق احیاده سنتدر امادن دکل
ثم یکفنه اندنصکره تکفین اولنور اکرمالی اولیه اول میتك کفنی نفقه سی لازم اولان کمسنه لك اوزرینه
در سنتی مرجیه العدد در امااصلنده واجبدر شول دلیل ایله که دین وارث وصیت اوزرینه
مقدم اولدوغی ایجون وسنت کفن الرجل قمیص وهو من المنکب الی القدم رجلك کفننك سنتی
برکوملکدر وکوملك امور باشلرندن ۵ قدمه دکین در وازار ولفافه وهما من الرأس الی القدم
بری ازار وبرد دخی لفافه در بو ایکیسنه دن قدمه واریجه در واستحسن بعض المتاخرین العمامة
متأخرینك بعضی سی عمامه یی مستحسن کورمشلر در فاضیخان رزم قاعده کلیه عمامه بو وردر دیمشلر
متاخرون استحسان ایلمشلر در وابن عمردن مرویدر ومالك دخی بوکله اخذ ایلمشدر وقایم شرحی
این ملکون بعض کسنه لر عمامه یی کریه کورمشلر در والکر اشلنورسه کفن نفع اولمق لازم کلور دیمشلر

يمشدر تحصيله ده مسطور در كه اكر كفن صو يجي كفني سريقه ايله اكر ميت تازه ايسه وداغلمش
ايسه ثانيا تكفين اولنور راس مالندن اول بنجه تكفين اولنمش ايسه كركسه مالي تقسيم اولنسون
كرك اولنمسون برابر در وكفايه ازار ولفافه رجلك كفن كفايه سي ازار در ولفافه در
وحضرت ابو بكر رضي الله عنه ك اغسلوا ثوبي هذين وكفنوني فيهما قول شريفي موجبنجه
ايكيسي كافيدر وسنته كفن المرأه ذرع وازار وخمار ولفافه وحرقه ترتبط ثدسها
حانوتك كفنتك سنتي ذرع وازار وخمار ولفافه در وبر حرقه دركه ايكي مه سي اوزرينه
ربط اولنور ذرع خانوتك كوملكيدر خمار باشنه اور بجك شيدر خمارك طولي ايكي
ذراع وانبي برقه شدر حرقه نك طولي اوج ذراع وارضي قولتوغي التندن ذكرلرينه وارنجه
امّا شول حرقه كه وقت غسلده ميتك عورتي اوزرينه وضع اولنور بر بجوق ذراعدر
وعرضي ايكي ذراعدر بونك اوزرينه زياده ايدك ونا قص ايدن فقد تعدي فظلم
كلامك مضموني ايله عمل ايلمش اولور وكفايه ازار وخمار ولفافه كفن مرائك كفايتي
ازار وخمار ولفافه در بونلدن اقل اولورسه مكروه اولور ابو يوسف قاتنده ازار ولفافه
دخي كفايت ايدر بو ايكيسي ايله ستر بولندوغي ايجون وعند الضرورة ويكفي الواحد
ضرورتده بر كفن كفايت ايدر مقصود حاصل اولدوغي ايجون ولا يقتصر عليه بلا ضرورة
ولعدم اوزرينه اقتصار اولنماز ضرورتسز ويستحب الابيض كفن ابيض مستحب اولور
ولا يكفن الا فيما يجوز له لبسه حال حيوته رجل تكفين اولنماز الا شول شيء ايله تكفين اولنوركه
حال حيوتنده لبسك ايجون كيمسي جائز اوله ويجبر الاكفان وترا كفندر بجور لنور وترا يعني
يعني نك بجمرك اوج ويا خود بش ويا خود يدي دفعه طيب ايله دوران ايدوره رقبل ان
يدرج فيها مئت لفافه روح اولنماز دن مقدم بجمر اولنور زيرا بني عليه السلام ك فرزي ايجون
بجمر اترايلمشدر ميت ايجون بجمر اوج سوصنعده اولور بري تسليم روح محلنده راسنه كربهه جي
ازاله ايجون وبري غسل اولندوقده وبري تكفين اولندوقده خلفنده بجمر اولنماز لقوله عليه السلام

لا يتبعوا الجنازة بصوت ولا نار قبره دخي بخمر مكروه در وتبسط للفافة ثم الازار عليها لفافة
بسط اولنور اندنصكره لفافة اوزرينه ازار بسط اولنور ثم يغتض ويوضع على الازار اندنصكره
تعميض اولنور ازار اوزرينه وضع اولنور ثم يلف الازار من قبل يساره اندنصكره دوشريلور صول
طرفندن ثم من يمينه اندنصكره صاغندن لف اولنه ثم اللفافة كذلك اندنصكره لفافه دخي لف
اولنور ازار لف اولندوغي كبي والمرأة يلبس الزرع ويجعل سعرها ضفرتين على صدرها فوقه
عورت زرع ايله الباس اولنور دخي مرأتك شعري ايكي بولك قلنور مرأتك صدري اوزرينه كم
اول صدرده زرع اوزرينه اولاكم جبلاق صدرينه اوليه ثم الخمار فوق ذلك تحت اللفافة
اندنصكره خمار لبس اولنور زرع اوزرينه لفافه التنه ويقعد الكفن ان خيف ينتشر وكفن
بغلنور اكر منتشر اولمقدن خوف اولنور ايسه فصل الصلاة عليه فرض كفاية ميت اوزرينه
صلاة فرض كفايه در اكر بعضي بيجاد ايدرسه بعضدن ساقط اولنور اكر بري ادا ايلمز ايسه
جمله سي آثم اولور وشرطها اسلام الميت ميت اوزرينه صلاتك شرطي ميت مسلمان اولمقدر
زيرا الله تعالى كافرا وزرينه صلاتدن نهي بيورمشدر قال الله تعالى ولا تصل على احد منهم
مات ابدًا ولا تقم على قبره انهم كفروا بالله ورسوله وطهارة شرطك بري دخي منيك طهاريدي
حتى ميت غسل اولمقدن مقدم نماز قلنسه بعد الغسل صلاة اعاده اولنور زيرا طهارت
ميت حقنده اوزرينه نماز قلنمق ايجون معتبره درينه كم ميت اوزرينه نماز قلان مسلم طهارة
معتبر اولدوغي كبي واولى الناس بالتقديم فيها السلطان صلاة جنازه ده تقدم ناسك
اولمسي سلطان در روايت اولندي وقتاك حسن بن علي رضي الله عنهما سوقي اولدي
فرانداشي حسين بن علي رضي الله عنهما سائر ناس ايله جنازه سنه حقده يلر سعيد بن العاص
والي مدينه ايدي حسين رضي الله عنه سعيدي تقديم ايلدي سعيد ايلدكن حسين
رضي الله عنه بيورديلركه اكر سنت اولميدي سني تقديم ايلمز ايدم ثم القاضي سلطان دخي
صكره تقدم ناسك اولمسي قاضي در ثم الامام الحي اندنصكره جماعتي اما ميت زيرا

زیرا حیاتنده آنك امامتنه راضی ایدی ممانعتنده دخی صلاتنه احق اولان امام حی در ثم الولی
اذنصکره ولیسی اولیدر اصلاح وایضاحنده مسطور درکه تقدیم سلطان وابجدر الحاضر
اولورسه یاقیسنك تقدیمی بطریق الافضل در الاقرب فالاقرب الاقرب فالاقرب در یعنی عصبه
ترتیب اولنوب اوزره اولیاده دخی اقرب اختیار اولنه اول بولنمازایسه اذنصکره ثم وتیمم
بنی الاعیان که اباوبابابر قرنداشلرد رانلر تقدم اولنور لربنی العلات اوزرینه انلربابابر قرنداشلرد
الا الاب فانه یقدم علی الابن الاب دکلدیلر امدی اب ابن اوزرینه مقدم اولورخنثی میتك
باباسی ایله اوغلی جمع اولسه لراب اوعولدن افضلدر زیرا انس در وللولی ان یأذن لغیره فان
صلی غیر من ذکر وولی ایجون غیره اذن ورمکلك وارد ریس اکر غیر من ذکر که سلطان وقاضی وامام
حی وولی در بولنردن غیری صلاة میتی قلسه بلااذن اعادة الولی ان شاء اذن سز قلسه لرد لورسه
ولی اعاده ایلرولاتصلی غیر الولی بعد صلاته ولینك صلاتندن صکره ولیدن غیری تکرار قلمازرا
ولینك صلاتیله ادا اولمشدر بردخی قیلنورسه نافله اولور صلاة جنازه ده نافله مشروع دکلدر امّا
سلطان حاضر اولسه ولینك قلدوغی نمازی اعاده ایدر امّا شافعی قاتنده صلاة جنازه مکرر جائز
اکرد یلورسه که نبی علیه السلام حمزه رضی الله عنه اوزرینه یتمش کره نماز قلمشدر جواب ویریلورکه انك
تاویلی نبی علیه السلام احد قتلاسندن یتمش نفراوزرینه مره بعد مره هر بیسی نماز قلمشدر نهایت موضع
اولان حمزه رضی الله عنه ابدی ونبی علیه السلام هر صلاتده کما دخی دعا ایدردی بوتقدیرجه حمزه اوزرینه
یتمش صلاة تکرار اولمق لازم کلمز وان دفن بلاصلاة صلی علی قبره اکر میت بلاصلاة دفن اولنسه اولینك
قبری اوزرینه نماز قیلنور زیرا نبی علیه السلام انصاردن برخاتونك قبری اوزرینه نماز قلمشدر
مالم یظن تفسیخها دیکه اول میتك داغلمه سی ظن اولنمیه اکر داغلدوغی ظن اولنورسه قلنمیه ابوحنیفه
اهالیسندن روایتله اولمشدر بلاصلات میت دفن اولنوب بعده نماز قلنمسنك مدتی اوچ کوندر
واوچ کوندن صکره اوزرینه نماز قلنمازنوادرندن ابن رستم دخی بویله ذکر ایلمشدر امّا نبی علیه السلام
شهدای احد اوزرینه سکرسنه دنصکره صلاة ایلدوکی روایتك معناسی انلرایجون دعا ایلدی

دعیکدر ویقوم الی جذاء الصدر للرجل والمرأة امام رجل ومرأة یصدر بی برابرینه قائم اولور
زیر اصدر موضع قلبدر ونور ایمان قلبده در ویکبر تکبیرة بنی عبشها برکرة تکبیر الیه وعقبنده ثنا
الیه ثناده اختلاف ایلمشدر بعضیلر اللهم حمد الیه وبعضیلر سبحانك اللهم اوقویه دیمشلر
فاتحه اوقومیه مکرهٔ ثنا بنی الیه اوقویه شمنی ده بویله مذکور در ثم ثانیه تصلی علی النبی صلی الله
علیه وسلم بعدها اندنصکره ثانیه تکبیر الیه وبنی علیه السلام اوزرینه صلوات شریفه اوقویه تکبیر ده
صکره تشهد ده اولدوغی کبی ثم ثالثه ید عوا لنفسه وللمیت وللمسلمین بعدها اندنصکره ثالثه تکبیر
الیه وتکبیر دن صکره کندو نفسی ومیت وسائر مسلمات رایحون دعا الیه اوجنی تکبیر دن صکره اللهم
اغفر لحینا ومیتنا وشاهدنا وغائبنا وصغیرنا وکبیرنا وذکورنا واناثنا اللهم من احییته منا فاحیه
علی الاسلام ومن توفیته منا فتوفه علی الایمان وخص هذا المیت بالروح والراحة والمغفرة
والرضوان اللهم ان کان محسنا فزد فی احسانه وان کان مسیئا فتجاوز عنه والقه الامن والامان
والکرامة والزلفی وخلصه من عذاب القبر والنیران واسکنه فی دار الجنان مع الولدان اللهم اجعل
قبره روضة من ریاض الجنان واجعل قبره حفرة من حفر النیران برحمتك یا ارحم الراحمین بو دعا
اکرمیت مذکر ایسه بلا فرق خصوص قوله وارزقه یومنوان اوزره اوقویه مؤنثلر هذه المیت
دیوا وقویه ومؤنث ضمیری کلدکجه الجلر الیه ثم رابعة ویسلم عقبها اندنصکره در دنجی تکبیری
ایروب عقبنجه سلام ویره زیرا رابعه دنصکره زمان تحللدر که سلام در دنجی تکبیر دن
صکره سلامدن غیری دعا یوقدر اما بعض مشایخ ربنا آتنا فی الدنیا حسنة وفی الاخرة حسنة
وقنا برحمتك من عذاب القبر وعذاب النار اوقومغی اختیار ایلمشلر در وبعضیلر ربنا
لا تزغ قلوبنا بعد اذ هدیتنا وهب لنا من لدنك رحمة انك انت الوهاب قراءتنی اختیار
ایلمشلر در فان کبر خمسا لا یتابع یعنی اگر امام بش تکبیر ایدرسه متابعت اولنماز ولا قراءة
فیها صلاة جنازه ده قراءة یوقدر اما ثنا فمی قائلر فاتحه قراءة اولنور زیرا صلاة جنازه من دعوات
صلاتدر الیه اولیحق فاتحه سز صلاة اولمز بزم ایچون دلیل ابن مسعود دکی قوکیدر بنی علیه العلا

السلام صلاة جنازه ايجون قرات تعيين بيورمدي الكن فاتحه نيت ايله اوقونسه لابأس درامّا
تلاوت نيتي ايله اوقونسه مكروهدر اختياردهبويله مسطوردر ولا تشهد صلاة جنازه ده
تشهد دخي يوقدر زيرا بلا قعود تشهد مشروع دكلدر ولا رفع يدٍ الا في الاولي صلاة جنازه ده
تكبير اولنديكده غيري رفع يديوقدر شافعي قائلدر هر تكبيرده رفع يد جائزدر وابن عمردن روايت
اولنمشدر كه كندو لري هر تكبيرده رفع يد ايدرلردي بزم ايجون دليل بني عليه السلام دن روايت
اولنان لا يرفع يديه في صلاة الجنازة سوي تكبيرة الافتتاح حديث شريفيدر ولا يستغفر اصبحي صبي
ايجون استغفار اولنمز مجنون ايجون دخي استغفار اولنمز زيرا بوكيسنه كناه يوقدر ويقول
بعد الثالثة اللهم اجعله لنا فرطا امام اوجنبي تكبيرده نصكره بويله ديه معناسي بودركه يا الله اول
صبي بي امور آخرتمز ايجون متقدم ايلمه فارط وفرط لفظينك اصلي بركسنه دركه سو واوتلق
طلبي ايجون فومتي تقدم ايلمش اولدر بوحديث شريفدخي بوكلامي مؤيدر قال النبي عليه السلام
انا فرطكم على الحوض اي متقدمكم اللهم اجعله لنا اجراً وذخراً يا الله اول صبي بي بزم ايجون
اجر وخير باقي ايله واجعله لنا شافعاً ومشفعاً دخي اول صبي بي بزم ايجون شافع ومقبول الشفاعة
ايله ومن اني بعد تكبير الامام لا يكبر حتى يكبر اخري ويكبر معه وبركسنه امامك تكبيرنده نصكره
كلسه تكبير ايلمه حتى امام تكبير آخر ايلمينجه وتكبير آخر ايلديكده امام ايله معاً تكبير ايله قجان امام
وريسه مقتدي اورزينه لازم كلان تكبيري قضا ايليه جنازه رفع اولنمزدن مقدم زيرا صلاة جنازه
تكبيرسز متصور دكلدر وقال ابو يوسف يكبر ولا ينتظر ابو يوسف رحمه الله صلاة جنازه به بعد
تكبير الامام كلان بركسنه منتظر اولمديوب تكبير ايليه بيورمشدر وشافعينك دخي قولي بودر زيرا
اول بركسنه امامه اوشمش حكمدر هر حالده متابعت ايدر سائر صلاتده ايلدوكي كبي اما ابو حنيفه وامام
محمد ايجون دليل بلا قعود جنازه نك هر تكبيري بر ركعت مقامنه قائم اولور حتى صحابه كرامدن رضوان الله
تعالى عليهم اجمعين جنازه نك دورت تكبيري ظهرك دورت ركعتنه مشابه دركار بوكه بركسنه بولده
بري قالسه اولنه صلاتي جائز اولماز زيرا ظهرك بر ركعتي ترك ايلمكي اولور اكر امامك تكبيريله انتظار

ایلمرسه اول کسنه امامه ایرشدی کی تکبیر لری اداایلمزدن مقدم فوت اولان تکبیری قضا ایلمش
اولور بو ایسه منسوخدر امانکبیر رابعه دنصکره ایریشسه امام ابوحنیفه ومحمد قاتنده تکبیر ایلیوب
زیرا صلاة جنازه انی فوت ایلمشدر امّا ابو یوسف قاتنده تکبیر ایلیسون وامام سلام ویردکده
صکره اوچ تکبیر قضا ایلیسون کمن کان حاضراً حال التحریمه حال تحریمه ده حاضر اولان کسنه
کبی تکبیر ایلیه ولایجور راکباً استحساناً نزوله قادر اولان رکب صلاة جنازه یی رکباً قلمق جائز
دکلدر استحساناً زیرا صلاة جنازه من وجه صلاتدر تحریمه یلبذوعی ایچون امدی احتیاطا
اول راکب نازل اولوب صلاة جنازه یی قیلسون وقیاس بو ایدی که جائز اولزیرا صلاة جنازه
دعادر حتی رکوع وسجود صحیح اولدیغی رکبك دعاسی دخی نازلك دعاسی کبیدر وبو
صلاة قاعدین ادا ایلمدیلر قیاس بو ایدی که قاعدك صلاتی جائز اولزیرا قاعدك دعاسی
قائم دعاسی کبیدر وتکره فی مسجد جماعة جماعت مسجدی ایچنده صلاة جنازه مکروه اولور
بر روایتده کراهت تحریمیه وبر روایتده کراهت تنزیهیه دراں کان المیت فیه اگر میت مسجد
ایچنده اولورسه اول زمان مکروه اولور قوله علیه السلام من صلی علی جنازة فی المسجد فلا
اجرله زیرا مسجد اداء مکتوبات ایچون در وان خارجه اختلاف المشایخ والمیت خارج مسجد
اولورسه کراهت وعدم کراهتده مشایخ اختلاف ایلمشلردر شونلرکه مسجد اداء مکتوبات
ایچون اولدوغنه نظرایلدیلر کراهتنه ذاهب اولمشلردر المیت خارج مسجد ده دخی اولورسه
امّا شونلرکه تلویث مسجد احتمالنه نظرایلدیلر میت خارج مسجد ده اولدقده صلاتی کریه کورمیلر
شافعی قاتنده صلاة جنازه مسجد ده هرحالده مکروه دکلدر شافعینك دلیلی شول روایتدرکه
وقتا سعد بن ابی وقاص فوت اولدی عائشه رضی الله عنها جنازه یی مسجده ادخال ایچون امر
ایدوب حتی ارواح بنی علیه السلام صلاتنی معاً قلدیلر وبعض کسنه لرعائشه حصیر لری بی بو فعلی
ایچون تعیب ایلدیلر کندوسی بوکا واقفه اولدقده رسول صلی الله علیه وسلم سهل بن البیضاء
صلاة جنازه سنی مسجد ده قلدوغنی عجب تیز اونمشلردر صلاة جنازه دعادر

دعادر امدي مسجد دعايه غير دن اولبدر بو محلده دليل شافعي تمام اولدي بزم ايجون
دليل من صلى على جنازة في المسجد فلا اجر له حديث شريفيدر وحديث عائشه دخي بزه دليل در ح
انك زمانده كثرتا مهاجرين وانصار ايدي انلري تعيب ايديجك دلالت ايدركه كراهت مابينلرنده
معروف ايمش ورسول عليه السلام سهلك نماز في مسجده قلدوغنك تاويلي بواولمكه نبي عليه السلام
مسجده معتكف اولدي وقتده طشره جنفي ممكن اولميا ولا يصلى على غصو اوزرينه نماز قلنمار
برميتك بدنك اكثري بلا راس بولنورسه وياخود مع الراس نصفي بولنورسه غسل اولنور نماز قلنور
بالاتفاق واكر نصفي بلا راس وياخود مع راس نصفندن اقل بولنورسه اوزرينه نماز قلنمار بزم
قاعده امام شافعي بونك خلافيدر ابن ملكده كذلك وعلى غائب دخي غائب اوزرينه نماز قلنماز
امام شافعي دركه غائب اوزرينه نماز قيلنور زيرا نبي عليه السلام نجاشي فوت اولدقده غائب
ايكن نماري قلمشدر اما بزم ايجون دليل بودركه اكر غائب ايجون نماز قلنق جائز اولميدي نبي عليه السلام
انتقال بوردقده جميع امصاريده نماري قلار لر ايدي بوايسه اصلا نقل اولمشدر اما نجاشي
اوزرينه رسول عليه السلام صلاتي كشف مقوله سيدر حتى جناره سني مشاهده بورمشلردر
ونجاشي وفات ايلدكده قال النبي عليه السلام لاصحابه هذا اخوكم النجاشي قوموا فصلوا
عليه بس امدي كندوسي وصحابه كزين رضوان الله تعالى عليهم اجمعين نماز قلمشلردر ابن ملك
واختياريده بويله مسطوردر ومن استهل بعد الولادة ولاد تذكره برصبي رفع صوت اليسه
استهل اهل لغتده ضنوز طوغان اوعلانك صوتنه درلر استهلال صبي ايجون دينمشلردر
انك حياته دلالت ايدن شئ بولنمقدر بكا وتحريك عضو وكوزني آچوب وقبا تو كبي بولنمقدر بولندقده
غسل وسمي صلي عليه غسل اولنور دخي اسم قولنور واوزرينه نماز قيلنور قوله عليه السلام اذا استهل
المولود صلي عليه وان لم يستهل لم يصل عليه والا غسل في المختار واكر مستهل اولمزايسه غسل
اولنه مذهب مختاريده بعد ابو وكافيده دخي بويله در زيرا اول مستهل اولميان صبي من وجه
نفس در من وجه جزدر بس امدي غسل اولنور نفس اولمق اعتباريله ظاهر الروايه غسل اولنماز

لكن مختار اولان غير ظاهر الرواية در واد رج في حرقة ولا يصلى عليه غسل اولنه قد نصلى
برحرقة ايجيه درج اولنه واوزرينه نماز قلنمه صاحب عنايه ديمشدر كه زيرا اول مولود اكر
مستهل اولمزايسه من وجه جزء حكمنده در من وجه نفس حكمنده در بو تقدير جه اكبي شبهه دن
نصيب ويريلور نفس اعتباري ايله غسل اولنور اجزا اعتباريله نماز قلنماز ارث دخي بو تردد
اوزره در اكر مستهل اولورسه وارث اولور واكر مستهل اولمزايسه ولو سبي مع احد ابويه
لا يصلى عليه اكر بر صبي احد ابوين يعني اناسي ويا خود بابا سبي ايله اسير اولسه وفوت اولسه
اوزرينه نماز قلنماز زيرا اول صبي كافر در ابوينه تبعيت ايله الا ان اسلم احدهما الا
مكر كه ابويندن بري اسلامه كلمش اوله اول زمان صبي غسل اولنور ونمازي قيلنور احد
ابويناك اسلامه تبعاً الولد يتبع خير الابوين دينا حديث شريفي بوكا حجت كافيدر
وياخود دار اسلامه تبعاً نمازي قيلنور اما لقيطده اختلاف اولنمشدر بعضيلر مكانه
تابعدر وبعضيلر بولانه تابعدر ديمشلر در اواسلم طوعاً فلا ويا خود اول صبي صفت
اسلامي عاقل اولدوغي حالده مسلمان اولسه اولم يسب احدهما معه ويا خود بابا
وانا سندن بريسي كنده ايله سبي اولنمه تبعيت دار ايله اسلامه حكم اولنور غسل اولنور
ونمازي قيلنور ولو مات لمسلم قريب كافر غسله غسل النجاسة اكر بر مسلمك كافر اقربا سبي
اولسه اول مسلم اني نجاست غسل ايدر كبي غسل اليسون وكفنه في حرقة والقاه في حفرة اني
حرقة ايجنده تكفين وبر جقوره القا ايليه اورفعه الى اهل دينه ويا خود اهل دينه تسليم
ايليه روايت اولنديكه ابو طالب فوت اولدقده علي كرم الله وجهه نبي عليه السلامه كلوب يا رسول الله
ان عمك الضال قد مات بر روايتده ان الشيخ الضال قد مات ديدي نبي عليه السلام غسل ايليه
وتكفين ايله بوردي ديلر وبر رجل ابن عباسدن سؤال ايلديكه بنم انام نصرانيه ايكن فوت اولدي
ديدي غسل وتكفين ايله نمازي قيلمه ودفن ايله بوردي ديلر وسن في حمل الجنازة اربعة حملت جنازته
دورت كمسه مسنون اولدي وقال النبي عليه السلام من حمل جنازة اربعين خطوة كفرت عنه اربعين

اربعين كبيره وان يبدا واول دورت كسنه بدا ايليه قبضع مقدمها على يمينه ثم موخرها
ثم مقدمها على يساره ثم موخرها پس امدي جنازه نك صاغنك مقدمنى قويه صاغ اوموزينه
اندنصكره موخرني قويه يينه صاغ اوموزينه اندنصكره اوبرطرفندن مقدمنى صول اوموزينه
اندنصكره موخرني صول اوموزينه قويه بواسلوب اوزره كتورر ايسه فرق آدم بوردكده
فرق كناه كبيره سنه كفارت اولور ويسرعوبه دون الجيب سرعت ايله مشى ايدر لراما خبب
ايله دكل خبب يلمكدر بونوعيدر ومثبت عجله اوزره كتورلدكينك سببى نبى عليه السلامدن
سؤال اولندقده فان يكن خيراً عجلتموه اليه وان يكن شراً وضعتموه عن رقابكم بيورمشلردر
ياخود فبعداً لاهل النار بيورمش اولالرورواياتدر اولندبكه ابوهريره رضى الله عنه محتضر
اولدقده وصيت ايلدبكه بنى قبرمه عجله ايله قويه سن زيرا نبى عليه السلامدن العبد الصالح
اذا وضع على السرير يقول قدمونى واذا وضع العبد السوى على السرير يقول ياويلى اين تذهبون
حديث شريفنى استماع ايلدم امدي عجله ده مبالغه ايليه سز ديو سياريش ايدردي والمشى
خلفها افضل جنازه نك خلفنده مشى افضلدر قوله عليه السلام الجنازة متبوعة
حتى نبى عليه السلام سعد بن معاذ نك جنازه سنى خلفنده مشى بيورلردي على كرم الله وجهه دخى معاً
بيورردي نبى عليه السلام ديد يلركه ابوبكر وعمر رضى الله عنه اونده بيورلربونه سبب نذر دنبو
سؤال ايلديلر بيوردبلركه انلر جنازه نك خلفنده بورىمك افضلينى بيلورلر لكن ناسه
تأسير تيسير ايجون زيرا ناس جنازه نك اونده بورمكدن احتراز ايدرلر انلر خلفى اختيار
ايليه لردي طريق غايت ضيق اولوردي انلرك فعللرى تيسير امر ايجون بيورمشلردر وابن مسعود
بيورمشدركه خلف جنازه ده بورىمك اونده بوريين دن فضيلتى مكتوبه ايله نافله كبيدر امام شافعى
ايشته بورىمك افضلدر ديمشدر زيرا ابوبكر وعمر رضى الله عنهما اونده بورىمشلردر وابو حنيفه
البشر اكا جوابى ويرمشدر وجنازه نك اونده ذكر وقرأت ايليه رفع صوت مكروهدر زيرا
بيورمقوله فعل كتابيدر النهى تنزيه جائز دكلدر نهايه ده دخى بويله مسطوردر جنازه ايله كيدن

کسنه یه لا یقدرکه دنیا کلامی سویلیشمیه وکویلیه حتی ابن مسعود جنازه ده برکسنه ضحک
ایلدوکن ایشدکده سنك ایله ایدی سویلشمیه یم دیو تخطیه ایلمشدر لساطانه سی معاً چقمیه
بلکه کرهت تحریمیه ایله مکروهدر وجنازه ده نوحه وشق جیوب وخمش خدود حرامدر نبی علیه
السلام لیس منا من شق الجیوب وخمش الخدود ودعا بدعوی الجاهلیه بکا ایله ارتسال دمع
لا یأسدر واذا وصلوا الی القبر کره الجلوس قبل وضعه عن الاعناق فجان قبرینه واصل اولسه لم
یوتورلرندن ایسه ورب وضع ایلدین جلوس مکروه اولدی قال النبی علیه السلام من تبع الجنازة
فلا یجلوس حتی یوضع محیطده افضل اولنان جنازه نك اوزری زاب ایله تسویه اولنیجه اوتورمقدر
وینه محیطده برکسنه سفینه ده فوت اولسه غسل وتکفین اولنور ونمازی قیلنوب بحره القا اولنور و
یحفر القبر ویلحد وقبر حفر اولنه قبرك قبله دن طرفی شق اولنه ویدخل المیت فیه من جهة القبلة
او خان
میت قبره القا اولنه قبله جانبندن ویقول واضعه بسم الله وعلی ملة رسول الله دخی میتك واضعی
بسم الله وعلی ملة رسول الله دیه زیرا نبی علیه السلام ابا دجانه یی قبره وضع ایلدکده بویله دیمشدر
هدایه ونهایه ده دخی مسطور اولمغله بویله در اما صحیح اولان ذالك ابا دجانه نبی وضع ایلدکده دیمشدر
زیرا ابو دجانه نبی علیه السلام دن صکره حلافت ابو بکرده فوت اولمشدر وفاصل سعدی چلبی
دخی دیمشدر ابو دجانه عثمان رضی الله عنه زمانده فوت اولمشدر عایت البیان صاحبی دیمشدر که
ابو دجانه هجرتدن اون ایکنجی سنه ده یمامه ده شهید اولمشدر ویستحب قبر المرأة حاتونك قبری
ستر اولنور یعنی قبره وضع اولندوغی محله برشئ ایله ستر اولنور لا الرجل رجلك قبری
ستر اولنماز شافعی قائلدر ستر اولنور زیرا نبی علیه السلام سعد بن معاذك قبرینی ستر ایلدوکی
روایت اولنمشدر اما بزم ایچون دلیل علی رضی الله عنه برمیت دفن اولنور کن مرور ایدوب قبرینی
ستر ایلمشلر ایدی علی ستر مزبوری نزع ایدوب بو رجلدر رجلك حالی انکشافدر دیو بورمشلدر
اما سعدك قبری ستر اولنمغه تاویل بودرکه سعدك کفنی بدننك احاطه ایلمه سیدر قبر ستر
اولنمق اقتضا سندن برعضونه کسنه مطلع اولمسون ایچوندر ویوجه الی القبلة میت قبله جانبنه

جانبنه توجه ايدرلور يعنى يورى جبليه دوندرلور وحل الفقده دخى حل اولنور يعنى جنزيلور
ويسوى عليه اللبن والقصب ميت اوزرينه كزمج وقمش تسويه اولنور ويكره الاجر والخشب
طوغله وخشب تسويه اولنمق مكروه اولنور ويهال التراب دخى تراب صب اولنور يعنى
ميت اوزرينه برمقدار طبراق دوكلور ويسنم القبر قبر اوركجلنور يعنى بردن برقارش
دخى زياده مرتفع اولور ولا يربع قبر تربيع اولنماز شافعى قائلدر تربيع اولنور تسنيم اولنمار
زيرا روايت اولنمشدر نبى عليه السلام اوعلى ابراهيم وفات ايدوكدن مسنطيح ومربع المشدر
برم ايجون دليل بنى عليه السلام تربيع قبور دن برى نهى ايلمشدر وابراهيم النخعى دن روايت در
كندولر دميشدركه بكا خبر ويرمشدر ستون سنه نبى عليه السلام ملك وابوبكر وعمر رضى الله عنهما نك
قبرشريفلرن مسنم كورمشدر وقبر ابراهيم اولى مسطيح اولوب صكره مسنم اولمشدر عنايه
ونهايه ده دخى بويله در ويكره بناؤه قبرك بناسى مكروه اولور بالجص والاجر والخشب كزمج
وطوغله وخشب ايله بنا ايلمك مكروه اولور زيرا بونلر بقاوزينت ايجون نذر قبر ايسه بقاوزينت
محل دكلدر ولا يدفن اثنان فى قبر الا لضرورة ايكى كمسنه بر قبرده دفن اولنمز الا مكركه ضرورت
ايجون اوله وايكى سنك مابينه تراب قويله ايكى قبر ارلمق ايجون ولا يخرج من القبر ميت قبردن
اخراج اولنمز الا ان يكون الارض مغصوبه الا مكركه مغصوبه اوله كفن دخى بويله در كجن كفن مغصوب
اولسه صاحبى راضى اولسه الا قبرى آچلور اورردن اخراجنى مراد ايلسه قبر آچلوب ثوب نزع اولنور
بالاتفاق حاكم عبد الرحمن جامع صغيرين كجن ميت كفن سزدفن اولنسه قبرى اجكمز اما برمكسه قبر
ايجنده برشئ واياجوذ كيسه سى اچه ايله اوزنسه قبرى تبشر انكى ايدر واكر ميت دفن اولندقدن نصكره
شفعه الم اخذ اولنسه ميت اخراج اولنور ويكره وطئ القبر والجلوس والنوم عليه قبرى باصمق وقبرده
اوتورمق وقبراوزرنه اولتمق مكروه اولور زيرا نبى عليه السلام نهى بيورمشدر والصلوة عند دخى قبر
قاعده سلاده مكروه اولور برنصرانيه برمسلمه دن حامل اولوب فوت اولسه بعضلر مقابر مسلمينه دفن اولنور
ولدى شرفنه وبعضلر نصارى مقابرينه دفن اولنور دميشدراكر برحامل فوت اولسه وقرنده اوغلان حركت

ایلسه صول جانبندن قاریئی شق اولنوب اوغلان اخراج اولنور اما برکسنه آخرك براغوسنی یوسه
وفوت اولسه قاریئی شق اولنمار **باب الشهید** بو باب شهید بیانندہ در فعیل بمعنی مفعول اولوبکا
شهید تسمیه سی هلاکنه اکراما موتنه حاضر اولدقلری ایچون در و یاخود جنت ایله مشهور اولدوغی
ایچون در و یاخود فعیل بمعنی فاعل اولوب زیرا شهید حیدر کویاله ربی قاتلنه حاضر در هو من قتل اهل
الحرب والبغی او قطاع الطریق شهید شول کسنه در که اهل حرب و یاخود اهل بغی و یاخود قطاع طریق
اولکسنه یی قتل ایله لرکه کندیسنه حدید و کرك حدید دن غیری حرق و غرق کبی و هر نه مقوله شی ایله اولورسه
اولسون اول مقتول اولان کسنه شهید در او وجد فی المعرکة و به اثر الجراحة و یاخود اول کسنه
معرکه یولنه و اندن اثر جراحت اوله اول جراحت ظاهره و یاخود باطنه اوله باطنه اولان کوزدن
و قولاقدن قان جمع کبی زیرا بونلردن عادةً قان تحق اولماز و بوغازدن صافی قان تحق کبی زیرا
بونلردن خروج دم بالشه ضربدن حاصل اولور اما ذکردن اقان اعتبار اولنمار ختاتدن حاصل
اولمق احتمالیدر دیردن اقان دخی اعتبار اولنمار باصوردن اولمق احتمالیدر و بورندن اقان
دخی اعتبار اولنمار زعاف اولمق احتمالیدر و بوغازدن اقان دخی صافی اولرایسه سوداندن اولمق
احتمالیدر بونلر قتله دلالت ایلز غسل اولنور او قتل مسلم ظلماً و یاخود اول کسنه یی بر مسلم ظلماً
قتل ایله ظلماً قیدی رجماً و یا قصاصاً مسلماً نلر قتل ایله و کندن احتراز در ولم یجب بقتله دیةٌ دخی
اول کسنه نك قتلی ایله دیت واجب اولمیه بو قید شبه عمد و خطادن احتراز در فیکفن و یصلی علیه
ولا یغسل یدفن بدمه و ثیابه یعنی امدی یکفن اولنور و اوزرینه نماز قیلنور و غسل اولنمار و قانی
و ثیابی ایله دفن اولنور زیرا اول کسنه شهدا واحد معناسنه در نبی علیه السلام الم حمزه
زملوهم بکلومهم و دمائهم ولا تغسلوهم و بر روایتده لا تغسلوهم فان کل جرح یضوع مسکاً
یوم القیمة بور مشدر شول کسنه لرکه آلت جارحه ایله ظلماً قتل اولنه حال بوکه اول کسنه طاهر و بالغ
اولوب قتل ایله عوض مالی اولمیه شهدا واحد معناسنه در الحاق اولنور شافعی فاقتله
شافعی فاقتله شهید اوزرینه نماز قیلمز زیرا سیف ذنوبی یحو ایدیجیدر اول تقدیرجه شفاعته

عندن مستغنيدر بزديررکه سيت اوزرينه صلاة کرامتي ايجون شهيد خود کرامة دخي اولميدر
الا مالبس من جنس الکفن کالفرو والحشو والخف والسلاح جنس کفندن اولميان شئ
ايله دفن اولنماز کورك وبدنه لي اسباب وادك وسلاح کبيلر نزع اولنور معاً دفن اولنماز
شافعي رحمه الله ذملوهم حديث شريفي اطلاق اوزره حمل ايدوب مقتولك اوزرندن برشي
نزع اولنمق طرفنه ذاهب اولمشدر امام ايجون دليل سنن ده ابن عباسدن روايت
اولنان امر درکه نبي عليه السلام قتلهٔ احده حديد وحلودك نزعني امر ايلمشدر ويزاد
ينقص مراعاتاً لکفن السنة کفن سنة رعايتاً زياده ونقص اولنور مثلا مقتولك اوزرنده
کفن سنتدن زياده ثوب اولسه نقصان ايلمك کرکدر اکر ناقص ايسه زياده ايلمك لازمدر
وان کان صبيا اومجنوناً اوجنباً اوحايضاً اونفساء يغسل اکر مقتول صبي ويا مجنون
ويا جنب ويا حايض ويا نفسا اولورسه غسل اولنور ابو حنيفه قائلدر امامصبيك اعسلي
زيراسيف حق شهداء احده غسلدن کافيدر زيراسيف کناهي محو ايلمك وصفي ايله
متصف درصبي ده خود کناه يوقدرکه اني ازاله ايليه امدي شهداء احد معناسنه اولميان
غسل اولنور مجنون دخي صبي کبيدر امامجنب شهادت غسلي مانع در لکن جنابتي
دافع ايدوکي بلمدي اول تقديرجه جنابت رفع اولنمق غسل لازم کلدي روايتدرکه
حنظله بن ابي عمر الثقفي شهيد اولدقده نبي عليه السلام بيورمشدرکه حنظله يي ملائکه غسل
ايلمشلر درحتي حاتونلدن سؤال اولوندقده جنب ايدي برصوت هائلهٔ مفزعه استماع
ايتمکله البته قليج آلوب غسله اوزره کتمش ايدي ديو جواب ورد کده نبي عليه السلام صحابه يه
حطاب ايدوب لذلك غسلته الملائکه ديو سورمشدر حايض ونفسا دخي جنبه الحاق
اولندي خلافاً لهما امامين خلاف ايدوب غسل اولنماق جانبنه ذاهب اولمشلر در
زيرا شهيدلدن غسلك سقوطي قتلده مظلوميتك اثري ايدي بقا ايچوندر اکرامأ له حق صبي
ومجنون ده خود مظلوميت دخي زياده در اول تقديرجه سقوط غسل نولمرده اولميدر

اما جنب وحایض ونفسایه جنابت وحیض ونفاس ایله واجب اولان غسل موت ایله ساقط
اولدی وغسل ثانی دخی واجب اولمدی شهید اولدوغی اچون ویغسل ان قتل فی المصر وثم یعلم
انه قتل عمداً ظلماً اگر برکسنه شهر ده قتل اولنسه واول کسنه عمداً ظلماً قتل اولندوغی بلنمه غسل
اولنور زیرا اول قتلده واجب اولان قسامه ودیتدر واگر بلنسه که عمداً ظلماً قتل اولندی و
قاتلی دخی معلوم اولسه غسل اولنماز زیرا بوندہ واجب اولان قصاص در وقتی ان بلنسه که
عمداً ظلماً قتل اولندی لکن قاتلی معلوم اولمسه غسل اولنور زیرا بنه واجب اولان قسامه
ودیتدر وکذا ان ارتث بنه غسل اولنور ارتثاث اولنورسه یعنی احکام حیلوندن برحکم
انکچون ثابت اولورسه یان اکل او شرب او عولج او باع او اشتری او عاس اکثر یوم عند
ابی یوسف اکل ایتمکله وباخود ایمجکله وباخود معالجه ایتمکله وباخود بیع وشرا ایتمکله
وباخود برکونلک اکثرنده حیلوندہ اولمغله بونلرا حکام دنیادندر بونلردن برسی بولنورسه
غسل اولنور ابو یوسف قاتنده خلافا لمحمد امام محمد خلاف نهار کامل وباخود لیل کامل
اولمق لکدر دیمشلردر اومضی علیه وقت صلاة وهو یعقل وباخود اول کسنه نك اوزرینه بر
وقت صلاة مرور ایلیه حال بوکه اول کسنه نك عقلی باشنده اوله اوزرینه صلاة واجب اولور
وجواب ایسه احکام دنیادندر وامة حیضة وباخود اول کسنه یی جادره کتوره لر اونقل من
المعرکة حیا وباخود معرکه دن زنده نقل اولنه اواوصی مطلقاً وباخود وصیت ایلیسه
مطلقاً یعنی کرك امور دنیا ایچون وکرك امور آخرت ایچون اولسون برابر در وقال
محمد ان اوصی بامر اسروی لا یغسل امام محمد قاتنده اگر اول کسنه امر اخروی ایچون وصیت
ایدرسه غسل اولنماز حاصل خلاف اگر امور دنیا ایچون وصیت ایدرسه اتفاقا غسل اولنور
اگر امور آخرت ایچون وصیت ایدرسه ابو یوسف قاتنده غسل اولنور امام محمد قاتنده
غسل اولنماز حانیه ده وصیت ایکی کلمه ایله اولنورسه شهاد فی باطل اولماز معلوم اولدیکه
برکسنه ارتثاث ایلیسه اندنصکره فوت اولسه شهید اولماز لکن آخرتده ثواب شهدا کندو

كذا و انجون محققدر معلومدر كه عمر و علي رضي الله عنهما بعد الطعن اولرينه كوره بلر
و غسل ايلديلر و الكيسي دخي شهيد لردر صحيح مسلمده ابو هريره رضي الله عنه دن روايتدر كه نبي
عليه السلام حراطاغنه و ياخود شك راوي اوزره احد طاغنه كلدكده طاغ حركت ايدوب
نبي عليه السلام ايله ابوبكر و عمر و عثمان و علي و طلحه و زبير رضوان الله تعالى عليهم اجمعين
بيله ايديلر قال النبي عليه السلام اسكن باحراء او يا احد ويروي اهذا ما عليك الا نبي
و صديق و شهيد بو رمشاردر ابن ملك ديمشدر كه شهيدن مراد حمزه در زيرا احد ده
مذكور اولان ابوبكر دن غيري سي شهيد اولمشاردر بو تقديرجه بونلرك شهادتي احد قتلاسنك
معناسنده اولمسنه درحديث شريفك ورودنه اقتصار اولندي صحيح مسلمده وارد اولمشدر
بشهيد بش در مطعون و مبطون و حرقي و غريق و هدمي في سبيل الله مقتول ابن ملك ديمشدر كه
في سبيل الله مقتول مؤخر ذكر اولمغي ترقي بابنده در بوندن معلوم اولديكه شهيد اخي
على مجاهد في سبيل الله قتل اولنادر ظاهر اولان بودر اذ نصكره معلوم اولمكه بعض شهيد
مجاهد في سبيل الله اولان مقتولي شهيد حكمي يتسمية ايدوب بوندن غيري سي شهيد حقيقي يتسميه
ايلمشدر پس امدي معنى شهيد حكمي شول شهيد دركه حكم شهيد آنك اوزرينه جاري اولمق اولان
مقتول شهيد حقيقة و حكماً شهيد در و شهيد حقيقي نك معناسي شهيد اولور حقيقة نظر اليه
اما حكم شرعه نظر اليه شهيد اولماز و بعضيلر شهيد حكمي بي في سبيل الله مقتول اولادر غيريدر
اطلاق ايديلر و شهيد حقيقي بي في سبيل الله اولان مقتوله اطلاق ايديلر پس امدي شهيد
حكميتك معناسي شول شي اولوركه حقيقة شهيد اولمه بوتقديرجه هر شهيد حكمي حقيقي اولور
اما هر شهيد حقيقي حكمي اولماز اولكوجه اوزره مابيلرندن عموم و خصوص مطلقدر
و مثالي اوزره تبايندر فافهم و بعضيلر اولى ترجيح ايديلر و بعضيلر ثاني بي ترجيح ايديلر اما
راجح اولان اولكي در بلكه حق دخي اولدر و من قتل بحد او قصاص غسل و صلي عليه شول من كه
حد سببي ايله و ياخود قصاص سببي ايله قتل اولنمه غسل اولنور و اوزرينه نماز قيلنور زيرا حق

مستحقی ابقا ایجون نفسنی یارلدر روایت اولنمشدر وقتاکه ماعز رجما قتل اولندی ایسه عمونسی
نبی علیه السلام کلوب یارسول الله ماعز قتل اولندی کلاب قتل اولدوغی کبی امر شریفکز نوردیدکده
قال النبی علیه السلام لقد تاب هذا القد تاب توبة لو قسمت توبته علی اهل الارض لوسعتهم اذهب
فاغسله وکفنه وصل علیه بیور مشلدر ومن قتل لبغی او قطع طریق غسل ولا یصلی علیه
شول من که اهل بغی و یا قطاع طریق اولدوغی ایجون قتل اولنه غسل اولنور واوزرینه نماز
قلمازلر اما لرساعی فساد اولوب حقلرنده نص شریف وارد اولمشدر قال الله تعالی
لهم خزی فی الدنیا صلاة ایسه شفاعتدر الرایسه شفاعته مستحق دکلدر علی کرم الله
وجهه بغات اوزرینه نماز قلمامشدر وبغاة کفار میدر دیو سؤال اولنوقده دکلدر لکن
واذا شلریمزدر بزم اوزریمزه بغی ایلمشدر نمازك ترکی انلره عقوبت وعبرتلره جزا ایچوندر
اما شافعی دیمشدر اوزرلرینه نماز قیلنور زیرا مؤمنلردر وحقلرنده قتل اولندیلر اول تقدیرجه
رجم وقصاص مقتولرکبی اولمشلردر وقیل لا یغسل ایضا دینلمشدرکه نماز قلنمز وغی
کبی غسل دخی اولنمز ابو یوسف دن وانلر قبلندن ابو حنیفه دن روایت اولنمشدرکه غسل اولنمز بردی
ونمازلری دخی قلنمز زیرا علی کرم الله وجهه خوارجدن یوم نهروانده غسل ایلیوب ونمازلرین دخی
قلمامشدر ویصلی علی قاتل نفسه نفسنی قتل ایدنلرك بعد الغسل نمازی قیلنور ابو حنیفه ومحمد قاتلرنده
فاسقدرساعی بالفساد دکلدر فساد ایکیسنده رخلافا لابی یوسف ابو یوسف خلافا ابو حنیفه
انلرك قاتلرنده غسل اولنمز ونمازی قیلنمز باغی کبی سائره زجرا ایچون بو صورت عمدا ایسه اما خطأ
ایسه غسل اولنور ونمازی قیلنور باب الصلاة فی الکعبة صحیح فیها الفرض والنفل کعبه شریفده فرض
ونافله قلمق صحیح اولدیغی بزم قاعزده زیرا نبی علیه السلام یوم فتحده جوف کعبه ده نماز قلمشدر امّا
اخی جلبی وذاهدی شرح قدوریده ومالك وشافعی برقولده کعبه ایچنده اداء مکتوبات جائز
دکلدر دیمشلردر وبعضیلر دخی فرض ونفل قلمق نمازدیمشلردر ومن جعل فیها ظهره الی ظهر الامام
جاز شول من که کعبه ده ظهرینی امامك ظهرینه جائزدر یعنی ارقه سنه کلمه جائزدر

نزدر زيرا استقبال كعبه وعدم تقدم امام بولنمش اولور ولوالي وجهه لا يجوز اكر ظهري
امامك وجهنه قبلا رسه جائز دكلدر اقتدا سي صحيح اولمز وغي امامي تقديم البلدوكي ايجون نذر
وكر ان يجعل وجهه الى وجهه مصلى كندو وجهي امامك وجهنه ايلمك يعني مواجه اولمق
مكروه اولدي اما جوازي امامه متابعت بولندوغيدر وتقدم امامه كه مانع جواز صلاة
ايدي اولدخي منتفي اولدوغيدر اما كراهتي مقابله اولمغله معابد صورتنه تشبه فعلي بولنمسيدر
لابق اولان مواجه اولدقدن مابعدنه برسنه قومقدر ولو تخلقوا حولها اكر جماعت امامك
اطرافنه خلقه اولسه فيها كعبه اعجندن جائز جائز اولور اكر قيوسي مفتوح ايسه غيري مساجده
امامك محرابده قيامي كبي اولور اختياريده بوليجه مسطور در بوقول لا يقدر كه مكروه اولمه
زيرا امامك محرابده قيامي مكروهدر نته كم مكروهات صلاتده بيان اولنمش ايدي وان كان خارجها
واكر كعبه نك خارجنده اولسه وناسك خلقه سي كعبه نك حولنده اولسه جائز صلاة من هو
اقرب اليها شول كمسنه نك صلاتي جائز اولوركه اوكمسنه كعبيه اقرب درمنه اما مدن
ان لم يكن في جانبه اكر اول اقرب امام جانبنده اولماز ايسه اكر امام جانبنده اولورسه جائز
اولمز زيرا امامه تقدم بولنمش اولور ويجوز الصلاة فوقها كعبه نك اوزرنده صلاة جائز
اولور وتكره لكن مكروه اولور كراهتي ترك تعظيم بولنمش اولور نبي عليه السلام يدت
موضعنده صلاتي نهي بيورلمشدر بري مجزره مزبله مقبره حمام قوارع الطريق معاطن الابل
فوق ظهر بيت الله الحرام **باب الزكوة** ٥ بو باب ذكوة بيانندهدر زكوة لغتده زياده معناسنه در
زكي المال نام وارد اد يمكدر وطهارت معناسنه ده كلور قال الله تعالى وتزكيهم بها اي
تطهرهم پس زكوتده دنياده مال وآخرتده ثواب زياده لكي وارد ر وصاحبنك طهارتنه
باعث در قال الله تعالى خذ من اموالهم صدقة تطهرهم وتزكيهم بها وصدقه تسميه اولنمسنه
سبب كه عبوديتده صدقه دلالت ايدر اول اجلدن بو اسمله تسميه اولندي وزكوة كتاب
وسنت واجماع امت ايله فرضدر كما قال الله تعالى اقيموا الصلوة واتوا الزكوة وكذلك

بالسنة قال النبي عليه السلام بني الاسلام على خمس شهادة ان لا اله الا الله وان محمد رسول الله
واقام الصلاة وايتاء الزكوة الى آخر الحديث ورسول عليه السلام دون بوكونه كليجه اجماع امت
فرضيتنه منعقد اولمشدر مشروعات بشدر بري اعتقادات بري عبادات بري معاملات بري
عقوبات بري كفارات اعتقادات دخي بشدر اللهه ايمان وملائكيه ايمان وكتبه ايمان ورسله
ايمان ويوم آخرته ايمان در معاملات دخي بشدر معاوضات مناكحات مخاصمات امانات
شركات عقوبات دخي بشدر قتل نفسدر فصاص سرقه ايجون اخذ مالدن قطع يد زناده جلد
ورجم عرض مؤمنى هتكده حد قذف كبي مرتد اولنه قتل كبي كفارات دخي بشدر كفارات القتل
كفارت الظهار كفارت الافطار كفارت اليمين كفارت جنايات الحج عبادات خمس دخي
نوعله متنوع اولور بري عبادت محضه بدنيه در صلاة وصوم وجهاد كبي بري عبادت ماليه در
زكوة كبي بري دخي ماليه وبدنيه ايلم مركب عبادتدر حج كبي هي تمليك جزء من المال معين شرعاً
زكوة شرعاً مالدن جزء معينى تمليك در معينى جزك صفتى در شرعاً فقيدي ايله صدقه نافله
خارج قالور من فقير مسلم مالدن جزء معينى فقير مسلمه تمليكدر وقال الله تعالى انما الصدقات
للفقراء فقير مسلم قيدي ايله غنى وكافر خارج قالور غيرهاتمى هاشميدن منسوب اولانلر
آل علي وعباس وآل عقيل وآل جعفر وآل حارث بن عبد المطلب در وذات سعادت ابانلرى
غسالهٔ ابادي ناس ايله ملوث اولمق ايجون اوساخ وغساله دن كندولرينى تبعيد وخمس
الخمس بهره سيله تبشير ايدوب بابنى هاشم ان الله تعالى حرم عليكم غسالة ايدي الناس واوساخهم
وعوضكم منها بخمس الخمس بور مشلدر ولا مولاه وشمينك معتقه دخي تمليك اولنمه مولى
قريشدن بريشي بني عليه السلام دن سؤال ايدوب تحلى لي الصدقة فقال لا انت مولا بور مشلدر
مواضعدا تندرهم معتقد وهم افندي معناسنه كلور بو محلده مراد معتقد مع قطع المنفعة
عن المملك من كل وجه مملكدن قطع منفعت ايله مفروجهدن بعض وريلن زكوة مالكين منفعتدن
منقطع اولمق ايله يعنى اقرباء وتعلقاتنه مثلا اوغلنه واوغلى اوغلونه وان سفل وبابا سنه وجدنه

وجدنه وجودنك جدنه وان علا واحدر وجبن آخره ورمبه زبرابوندره وبرلجك وقطع منفعت اولمامش
اولور الله تعالى الله ايجون تمليكدر مضيفك الله تعالى ديدوكندن مرادي على وجه البنه مع الاخلاص
ديمكدر زبرا زكوة عبادتدر ايسه عبادت ايسه اخلاص لابدر قوله تعالى وما امروا الا ليعبدوا الله
مخلصين له الدين الله تمليكه متعلقدر وشرط وجوبها نه زكوة وجوبنك بعنى فرضيتنك شرطي
بو محللده وجوبدن مراد فرضدر زبرا حق سبحانه وتعالى نك وآتوا الزكوة قول شريفي كبي دليل قطعي
ايله ثابت اولمشدر وادّوا زكوة اموالكم حديث لطيفي دخي وارد اولمشدر بو محللده وجوب
تعبيري بابودركه مقدارينك وكفايتك بعضيسي جزاحاد ايله ثابت اولدوعندنده ياخود
فرض ووجوب مواضع آخرده ايكيسندن برينك استعمالي جائز اولمغله مجاز شايع فيلندنده
العقل والبلوغ وجوبنك شرطي عقل وبلوغدر زبرا بو ايكيسي اولمينجه تكليف صحيح اولماز اما شافعي يركه
واجبدر وليسي وياخود وصيسي مالندن اخراج ايدر زبرا حق مالدر ايكيسندن دخي مالندن
واجب اولور نفقه زوجات وعشر وخراج كبي اما بزم ايجون دليل نبي عليه السلام كه قول شريفيدر
رفع القلم عن ثلث عن النائم حتى يستيقظ وعن الصبي حتى يحتلم وعن المجنون حتى يعقل
بزم مذهبمزده بونلره زكوة واجب دكلدر والاسلام وجوبنك برشرطي دخي اسلامدر
كافره واجب دكلدر زبرا كافر فروع ايمانله مخاطب دكلدر اما اسلام ايله عباداتك صحتنه
شرطدر والحرية شرطلك بري دخي حريتدر رقيق اوزرينه واجب دكلدر زبرا رقيق تملك
وتمليكه مالك دكلدر وملك نصاب شرطلك بري دخي مالك اولمقدر نصابدن اقلدن زكوة
واجب دكلدر حولي نصابك صفتي در اولهلي نصاب كه حولي اولمق قوله عليه السلام لا
زكوة في مال حتى يحول عليه الحول نصّ شريفي دلالت كافيدر زبرا حول فصول اربعه يي مشتملدر
بوقدر مدتن نما متحقق اولور اولمغين شرع شريف حولي تقدير ايلدي فارغ عن الدين اولمق نصابكم
حولدن دينسدن فارغ اولمق اولدين دخي معجل ومؤجل واصالة وولاية لفافه صرف نفقسي اولور
اولسون بونلردن فارغ كركدر اما دين نذر وكفارت ووجوب حج وصدقه فطر وهدي وامتعه

واصحیه وبعد التعریف لفظه بونلر مانع زکوة دکلدر ودیند کوة دخی مانع زکوة در مثلا رکسنه
نصابه مالک اولسه لکن اوزرنده کچن سنه نک زکوة دین اولسه سنهٔ آتیه نک زکوتی اخراج اولنوقدن
نصابه نقصان کلسه کچن سنه نک زکوة ثنی ورلدکده صکره ثانیه نک زکوة یخی منع ایدر عباد دن مطالب
اولان دین کبی بعد الهلاک دخی دین زکوة کبی مانع در وحاجة الاصلیة واول نصاب
حاجت اصلیه سندن فارغ اولمه بنی علیه السلام ملک المرء احق من کسبه حدیث شریفی وابداء
بنفسک قول لطیفی حوایج اصلیه سنک تقدمنه دلالت ایدر وحوایج اصلیه ساکن اولدوغی
اولر وکیدوکی اسباب واساس بیت وبذوکی آلر وحزمت ایجون اولان قولر واستعمال
اولنان سلاح وکتب فقهیه وتفسیر وحدیث والات حرفت دخی معاشه لازم اولان شیلر حاجت
اصلیه در تام وتقدیراً اکر تقدیراً دخی اولورسه اول نصاب نامی اولمه یعنی زیاده اولمه نمادخی یا تضعیف
اولمه توالد وتناسل وتجارات کبی وباخود تقدیری اولمه کی استنمای ممکن اولمه زیرا تفاوت اسعار
وفصول اربعه دنک کچمه سندن استنمای ممکندر کرک نما بولنسون کرک بولنمسون حولان حول
نما مقامنه قائم اولورنته کم سفرده رخصت مشقت ایجون اولوب کرک مشقت اولسون کرک
اولمسون سفر مشقت مقامنه قائم دکل اولوب حکم رخصت سفر اوزرینه جاری اولدوغی کبی
بونده دخی حولان حول نما مقامنه قائم اولور ملکاً تاماً اول نصاب صفات مذکوره ایله متصف
اولدقده صکره ملک تام ایله مالک اولمه یعنی بدءاً اولمیه زیرا مکاتب کرچه الده اولان مالنه مالکدر
حقیقتده اول مالی افندیسنک ملکیدر فلا تجب علی مجنون ولا صبی ولا مکاتب پس امدی
مجنون وصبی ومکاتب اوزرینه زکوة واجب اولمز ولامدیون مطالب من العباد فی قدر دینه
عباد دن مطالب اولان دین ایجون مدیون اوزرینه مطالبه مقداری دینده زکوة واجب دکلدر
مثلا درت یوز درهم اولسه ومطالب اولان دین دخی درت یوز درهم اولسه زکوة واجب دکلدر
امادرت یوز درهم مالک اولسه مطالبه اولان ایکی یوز درهم اولسه باقی ایکیوز درهمون زکوة
واجب اولور ولا فی مال ضمار وهو المفقود دخی ضماردده زکوة واجب دکلدر اول مال ضمار مفقود

مفقود اولانلر ضمارلك اصلى ضمار دنلر اضمار تغييب واخفا ايلمكدر واضمار فى قلب بودنلر
ضمار شول شى يدركه كوزدن غائب اولوب عينى قائم اوله لكن انكله انتفاع قابل اولمه مال
مفقود وعبد ابق كبى دخى بونلره بكزرنه وار ايسه ائمه ثلثه قاتنده بونلردن زكوة واجب دكلدر
زفر وشافعى خلاف ايدوب قچن اول مال ضمارده واصل اولسه سنين ماضيه نك زكوتنى ويرر
زيرا سبب متحقق اولدى وضمار ايكن الى ايرشمك زكوتك وجوبنى محل دكلدر ابن سبيلك
مالى كبى بزم ايجون دليل على كرم الله وجهه نك لا زكوة فى المال الضمار قول شريفيدر زيرا
سبب مال نامىدر وبو نما ايسه تصرفه قدرتله اولور اولتقدير وجه سنين ماضيه نك زكوتنى واجب
اولماز والساقط فى البحر وبحره دوشن مالده دخى زكوة واجب دكلدر والمغصوب لا بينة
عليه دخى مال مغصوبده كه انك اوزرينه شاهدى اولميه اولدخى مال ضمار حكمنده در ومدفون
فى برية نسى مكانه دخى شول مالكه برية مدفون اولوب مكانى اوندلمش اولمايله دخى زكوة
واجب دكلدر وما اخذ مصادرة دخى ظلما اخذ اولنان مالدن زكوة واجب دكلدر كرك
مصادره ايدن سلطان اولسون كرك غيرى اولسون ودين كان قد جحد ولا بينة عليه
شول دين كه انكار اولنه وانك اوزرينه بينه دخى اولميه بونلك حكمى دخى مال ضمار حكمندر
بوذكر اولنان مال برقاچ سنه دن صكره الكلسه سنين ماضيه نك زكوة فى واجب اولماز
وبخلاف دين على مقر ملى او معسر او مفلس او حاحد عليه بينة او علم به قاضى
شول دين مقر غنى اوررنه اوله وياجود مقر فقرا اوزرنه وياجود مقر مفلس اوزرنه
اوله وياجود برمنكرك اوزرنه اوله امادينى اولدوغنه بينه سى اوله وياجود بينه سى
اولدوغى تقدير جه قاضى نك علمى اولدوغنه اوله يعنى اول دين قاضى نك معلومى اوله
بوجمله بو قاروده ذكر اولنان بونلك خلافنجه در زيرا بونلر مال ضمار حكمنده دكلدر
خلافا لمحمد فى المفلس امام محمد مفلسك خلاف ابو يوسف افلاسنه حكم اولنمدن
صكره هلاك مرتبه سنه وارمشدر زكوة واجب اولماز دمشدر ابو يوسف محمد ايله

افلاسنك تحقيقنده موافقت ايدوب وقت يسارده دكين مطالبه سبا قطدر دعيشلر در
وزكوة ماضى يى اداده ابو حنيفه ايله موافقت ايدوب قبض اولندقده زكوة ماضى ويرملك
واجب اولمسنه واجب اولمشلر در وبخلاف مادفن في البيت ونسى مكانه ذخى
خلاف شول مالكه كندو بيتنده دفن اولنه ومكانى اونلدوكى اول مقوله مالده زكوة واجب در
زيرا آرامق ايله وصولى ممكندر وفي المدفون في الارض المملوكة اوالكره اختلاف ارض
مملوكده وياخود باغده مدفون اولان مالك زكوتنده اختلاف وارد ربعضيلر جمله
ارضى قازمق ايله وصول ممكندر زكوة وارد ديديلر بعضيلر جمله ارضى قازمدن خرج وارد
زكوة واجب اولماز ديديلر ويزكي الدين عند قبضه ديندن قبض اولندى مقداردن
زكوة ويريلور معلوم اولاكه دين اوچ نوعدر برنوعى قوى برى متوسط برى ضعيفدر
قويسيه مثال فنحو بدل مال التجارة عند قبض اربعين بسامدى بدل مال تجارة مثلوده
قرق درهم قبض ايلدكده بر درهم زكوة تنى ويرملك واجب درثمن سوايم دنى دين
قويدندر واوسطه مثال وبدل مال ليس كذلك عند قبض نصاب وشول بدل مالكه
مال تجارت وثمن سوايم مثلولو اولميه نصاب مقدارى قبض اولندقده زكوة ويريلور
كرك حولان حول اولسون كرك اولمسون برابر درمال تجارتدن غيرى ديدوكى وحذمتده
اولان عبدك ثمنى وثياب بذلتك ثمنى وكذا اجرت دار كبى مالك در وضعيفه مثال
وبدل مالكيس بمال عند قبض نصاب وحولان حول وشول شيى مثلولو مال اولميه نصاب
قبضنده وحولان حولنده زكوة واجب اولور مال اولميان شيلر كمهر ووصيت وبدل خلع
ودم عمدن بدل صلح ودية وبدل كتابت وبدل سعايت كبى بونلردن نصاب قبض اولنوب
وحولان حول ايلدكده زكوة واجب اولوز وقالا يزكي ما قبض منه مطلقاً اما مبنى ديديلر
مزكى ديندن قبض اندوكى شيلك زكوة تنى ويرملك كرك حولان حول ايلسون وكرك ايلمسون
وكرك قليل وكرك كثير اولسون زيرا ديونك جمله سى مالية ده برابر ودين عينه ملحق اولمغى

ملحق اولدوغي اجلدن دين ايله اشترا اولنور ومديون زمستده دينك حولان حول
ايلمسي كوباكه كندو قاتنده حولان ايلمشدر الا لدية ولارش وبدل الكتابة عند قبض
نصاب وحولانن حول الاديت وارش وبدل كتابتده نصابك قبضنى وحولان حولي
شرط قلديلر زيرا بدل كتابت حقيقتده دين دكلدر بو اجلدن بدل كتابته كفيل اولمق
صحيح دكلدر وارش ودية دخي حقيقتده دين دكلدر عاقله اوزرينه واجب اولمسي نادر
قتل وجنايتي اصحا ايجون صله طريقيله درپس امدي صله طريقي ايله اولان شيئ قبل القبض
مالك اولماز وبو اجلدندركه اكر عاقله فوت اولسه تركه سندن استيفا اولنمز اولنمار
صاحب تسهيل ديمشدر لائق بودركه ديت وارش ايله دخي كفالت صحيح اولمليه بدل كتابت
ايله صحيح اولمدوغي كبي وشرط اداسنك نيتيله مقارنة لاداء اوالعزل المقدار الواجب
وزكوتك اداسنك شرطي اداية وياخود مقدار واجبي تفريقه مقارن اولان نيتدر
زيرا زكوة عبادتدر عبادتده ايسه نيت شرطدر وزكوة ده اصل نيت اداية مقارن اولمسيدر
لكن توزيع ابدوب دفع ايلمك متفرق اولمغله حالت عزله نيتك ايله اكتفا اولندي تيسيرا يجون
وصومده نيت تقديم اولندوغي كبي اكر برسؤال سؤال ايدوب امام برمكسه دن كرهاً زكوة في اخذ
ايدوب اهلنه توزيع ايلسه اول مكسه نك عهده سندن زكوة ساقط اولور حال بوكه اداية مقارن
نيت يوقدر بلانيت اولمغله صحيح اولمموكرك ايدي درسه بر جواب ويررز كه امام ايجون صدقه في
اخذده ولايت وارد رامدي جد في مالك دن رضاسي ونيتي ايله ويرمك مقامنه قائم اولور بابانك
ولد صغيري ايجون صدقه فطري اعطاسي كبي زيرا حين اعطاده منزله الولاية تك نيتي مقارن
اولمسي كافيدر ولو تصدق بالكل ولم ينوها سقطت اكر مزكي نصابك جملة سني بلانيت تصدق
ايلسه زكوة ساقط اولور استحساناً قياس بو ايدركه ساقط اولميه وساقط اولمموكرك امام زوركه
قوليدر زيرا نفل وفرض مشروعلدر درصلاتده اولدوغي كبي تعيين لازم دركا جواب ويرلور كه
واجب اولان جمله مالدن جزء در كه ربع عشر در جميع مالده خود معين دكدر پس امدي بونلره

تعيينه احتياج يوقدر ولو البعض لا تسقط حصته عند ابي يوسف اگر نصابك بعضي
تصدق ايلسه اول بعضك حصته سي ساقط اولماز ابو يوسف قاتنده زيرا بعض متعين دكلدر
باقي ده ايسه واجبه محل اولمغين ساقط اولماز خلافا لمحمد امام محمد خلاف ايدوب
بعضه ذكي كلدن معتبر در زيرا واجب اولان كول ايچنده شايعدر وتكره الحيلة لاسقاطها
عند محمد امام محمد قاتنده زكوتي اسقاط ايچون حيله مكروه اولور مثلا بر كمسنه اولان
نصابي اولاد صغارينه هبه ايلمك كبي حيله ضمنده سبب وجوب منعقد اولدقدنصكره
حق فقرايي ابطال ايچون خلافا لابي يوسف ابو يوسف خلاف ايدوب مكروه دكلدر
زيرا حيله حق فقرايي ابطال دكلدر انجق وجوبدن امتناعدر چونكه اولور كه مزكي كما هو حقه
واجبي اداده قصور ايدوب كنه كار اولمق خوفندن حيله يه سالك اولور اويله اولسه
معصيتدن فرار ذيلي طاعتدر صحيح اولان بودر محيطده ذيلي بوليجي در ولو اشترى عبدا
للتجارة قنوي استخدامه بطل كونه للتجارة بركمسنه تجارت ايچون بر قول اشترا ايلسه واستخدامه
نيت ايلسه تجارت ايچون اولمسي باطل اولور وزكوة واجب اولمز هدايه ده مسطوردر كه نيت
عمله متصل اولور اولديكه اول عمل ترك تجارت دكرچه امر عديمي ايسه ده بنيه عمل اسميه اولنمشدر
حقيقتده ترك تجارت استخدام ايچون اما كلك وامساك در بو امساك خود عملدر
وما نوي الخدمة لا تصير للتجارة بالنية مالم يبعه ذيلي شول شيء كه خدمت ايچون نيت اولنمشدر
اويله تجارت ايچون اولماز مادامكه اول شيء بيع اولنميه زيرا تجارت عملدر مجرد نيت ايله تمام
اولماز نبو اجلدندكه مسافر مجرد نيت ايله مقيم اولور اما مقيم نيت ايله مسافر اولماز الا سفر ايله
اولور وكذا ما ورث نيت ايله تجارت ايچون اولمدوغي كبي شيء ذيلي نيت ايله تجارت ايچون
اولماز نيت عمله مقارن اولمدوغي ايچون زيرا مورث وارثك ملكي اولور كندونك صنعي يوقدر
بو اجلدندركه جنيني ذيلي وارث اولور اذن خود عمل متصور دكلدر اما بنيتدن صكره وارث
اولدوغي شيء تصرف ايلسه تجارت ايچون اولور نيتك عمله اقترانى ايچون لكن قچي موروث التون

التون وكومس اولسه مجرد ارثله تجارت ايجون اولور زكوة دخى واجب اولور وان نوا التجارة
فيملكه بهبة او وصية او نكاح او خلع او صلح عن فود كان لها عند ابي يوسف اكر تجارة نيت
ايلسه شول شئ ده كه هبه وياخود وصيت وياخود نكاح وياخود خلع وياخود صلح سبي ايله مالك
اولسه نيتي تجارت ايجون اولور ابو يوسف قاتنده زيرا نيت عمله مقارن اولمشدر اول عمل بدلوكه
قبولدر وتجارت اكتساب مالدر ملكنه داخل اولماز الا قبول ايله اولوركه سببيدر پس امدي
بو تقديرجه تجارت ايجون اولمق صحيح اولور خلافا لمحمد امام محمد خلاف ايدوب نيت
عمله تجارة متصل اولمدي زيرا تجارت ديدوكمز مبادلة المال دربوزه ايسه بو لمدي ديو
تجارت ايجون صحيح اولمد وعند ذاهب اولمشدر وقيل خلاف بالعكس دينلديكي خلاف
عكسي ايله دريعني امام محمد قاتنده نيت تجارت ايجون اولماز بو محلك حاصل شول شئ كه
انسانك ملكنه داخل اولور ايكي نوع اوزره در بر نوع بغير صنع داخل اولا نذر ارث كبي
در بر نوع صنعيله داخل اولا نذر اول دخى ايكي نوعدر بر نوعي بدل مالدر شرا واجاره كبي
وبر نوعي دخى بدل غير مالدر مهر وبدل خلع ودم عمدن بدل صلح وغير بدل هبه وصدقه ووصيت
كبي شول شئ كه بغير صنع داخل اولور آنده مجرد نيت تجارت معتبره دكلدر بالاتفاق وشول شئ كه
بدل مالي ايله داخل اولور نيت تجارت آنده معتبره اولور بالاتفاق وشول شئ بدل غير مالي
وياخود بغير بدل داخل اوله بالاده ذكر اولندوغي اوزره اختلاف اولنمشدر بركسنه تجارت
ايجون ارض عشري وياخود عرض خراجي اشترا ايلسه انك اوزرينه زكوة تجارت اولماز
زيرا عرضك حقي عشر وياخود خراجدر وزكوة وعشر وخراجي بر يرجمع ايلمك متعذر در
وعشر وخراج ايسه زكوتدن اقوى در بو ايكي سي حولان حول اولمدين واجب اولور لر
بيانيده دخى بو بلجه در ولغا تعيين النادر للتصدق اليوم والدرهم والفقير نازرك
فلان كون شو درهمي فلان فقيره تصدق ايده يمن ديو تعييني لغو اولدي يعني بركسنه
جمعه كوني شو اقچه ي فلان فقيره تصدق ايده يم ديو نذر ايدوب سبت كوني بر غيري لقمه

برغيري فقيره تصدق ايلسه نذر بني ادا ايلمسون الحمد ايلمش اولور برم قائمزده زفر قائمزده كفايت
ايلمز زيرا نذر دن غيري بي الزام ايلمشدر برم ايجون دليل شول شيئ كه قريبدر تصدق دخي اصلي
اولدركه اول قربت ايسه نذر تحتنده داخلدر اول كمسنه ايسه اني اعطا ايلدي تعيين ايسه قربت
دكلدر اول تقدير جه تعيين باطل اولدي باب زكوة السوائم بو باب سوائم زكوه بي
بيانندة در سوائم سائمه نك جمعيدر السائمة التي تكتفي بالرعي في اكثر الحول سائمه شول
چاريادركه ييلك اكثرنده اوتلمغله اكتفا اولنه اكر نصف حولده و ياخود اكثرنده علف
ويرلسه اول چاريا سائمه اولمبوب علوفه اولور اكر سائمه نسل ايجون اولورسه زكوة
واجب اولور اكر بوك جكمك ايجون اولورسه و بيمك ايجون اولورسه زكوة واجب اولور
وليس في اقل من خمس من الابل زكوة دوه دن بشدن اقلده زكوة يوقدر فان كانت خمسا
سائمة ففيها شاة اكر اول بش دوه سائمه اولورسه اول سائمه ده برقيون زكوة وارد
وطقوزه واربخه برقيون ويرر اكر دينلورسه زكوة اصل هر نوعك كندو جنسندن
ويرلمك واجب ايكن دوه ده قيون ويرلمكه سبب نذر جواب ويرلورکه على خلاف القياس
نص ايله در زيرا بش ده برخمس درهم ايجوكه واجب اولان ايسه ربع عشر در بحرتيده
ضرر عيب اولمغين بشده برشاة واجب اولدي شاة الك ربع عشرنه قريب اولدوغي
ايجون زيرا شاة قيمتده بش درهمه و بربنت مخاص قرق درهمه تقويم اولنجه بش ابلك
برقيون واجب اولمق معناً ايكي يوز درهمدن بش درهمك واجب اولمسي كبي اولور
وفي العشر شاتان اون دوه ده ايكي قيوندر وفي خمس عشرة ثلث شياة اون بش
دوه ده اوچ قيوندر وفي عشرين اربع شياه يكرمي دورت قيوندر وفي خمس وعشرين
الى خمس وثلثين بنت مخاص وهي التي طعنت السنة ويكرمي بش دوه ده اون بشه
واربخه بنت مخاص ويرلور بنت مخاص شول دينلي دوه در كه كوشكدر كه ايكي ياشنه
كيرمش اوله وانا سي غيريه حامل اوله صاحب تحفه زكوة ده انا اذن غيري جايز دكلدر كه

مكرر قيمت مذبحه طريقيله اوله ديو ذكر ايلمشدر ونصابينك مابيني عفو در فى ستة وثلاثين
الى خمس واربعين بنت لبون وهى التى طعنت الثالثة واتوز التى دوه فرق بش دوه يه واربجه
بنت لبون وارد ربنت لبون شول دبشي دوه جكدركه اوج باشنه داخل اولمش اوله بنت لبون
تسميه سى اناسى دوغروب ذات لبن اولدوغي ايجون در وفى ستة واربعين الى ستين
حقه وهى التى طعنت فى الرابعة وفرق التى دوه دن التمش دوه يه واربجه حقه وارد ر
وحقه شول دوه در كه ركوبه وحمل صالح اوله وفى احدى وستين الى خمس وسبعين
جذعه والتمش بر دوه دن يتمش بشه واربجه برجذعه وارد ر وهى التى طعنت الخامسة
جذعه اولدوه دن در كه بش باشنه كيرمش اوله وفى ستة وسبعين الى تسعين بنتا لبون
وفى احدى وتسعين حقتان الى مائة وعشرين يتمش التى دوه دن طقسانه واربجه
ابكى بنت لبون كه بيان اولنمشدر وطقسان بردن يوز بكرميه واربجه ابكى حقه وارد ركه كذلك
مذكور در بس ابكى واجب اراسنده عفو بشدن اوتوز التى يهوا ربجه اوندر واتوز العيدن
التمش بر واربجه بكرى بشه واربجه دور در دور در دور در ويكرى بشدن اوتوز التى يه واربجه
اوندر واوتوز التى دن قرق التى يه واربجه طقوز در قرق التى دن التمش بره واربجه اون دورتدر
والتمش بردن يتمش التيه واربجه بنه اون دورتدر ويتمش التى دن طقسان بره واربجه بنه
اون دورتدر وطقسان بردن واجب آخره واربجه عفو اوتوز اوجدر نم فى كل خمس
شاة اذ نصكره فريضه استيناف اولنوب هر بشده برقيون يعنى يوز بكرميه دوه
ابكى حقه ويرليور ويوز بكرى بش اولدقده ابكى حقه وبرقيون ويرليور يوز اوتوز ده
ابكى حقه وبكى قيون ويوز اوتوز بشده ابكى حقه واوج قيون يوز قرقده ابكى حقه دورت
قيون ويرليور الى مائة وخمس واربعين ففيها حقتان وبنت مخاض يوز قرق بش دوه يه
واربجه اندن ابكى حقه وبر بنت مخاض وارد ر يعنى زكوة ايجون بونلر ويرليور الى مائة وخمسين
ففيها ثلث حقاق يوز اللى يه واربجه اوندن اوج حقه واجب اولور يعنى زكوة ايجون اوج حقه

وربلور تم فى كل خمس شاة بنه استيناف اولنور اندنصكره هر بشوده بر قيون اوندە ايكى
قيون اون بشده اوج قيون بكرميده دورت قيون الى مائة وخمس وسبعين ففيها ثلث حقاق
وبنت مخاض يوز يتمش بشده بر وار بخه اندە اوج حقه وبر بنت مخاض واجب اولور الى مائة
وست وثمانين ففيها ثلث حقاق وبنت لبون يوز سكسان التحيه وار بخه اندە اوج حقه وبر
بنت لبون واجب اولور الى مائة وست وتسعين ففيها اربع حقاق والى مائتين
يوز طقسان التحيه وار بخه اندە دورت حقه واجب اولور ايكى يوزه دكين تم يفعل
فى كل خمسين كما فعل فى الخمسين التى بعد المائة والخمسين اندنصكره هر اللى دوه دە اشلنور
يوز اللى دنصكره اولان اللىده اشلنه وكى كبى مثلا ايكى يوزده دورت حقه واجب
ايدى ايكى يوزده صكره بشده بر قيون اوندە ايكى قيون اون بشده اوج قيون بكرميده دورت
قيون بكرمى بشده بنت مخاض واوتوز التى دە بنت لبون وقرق التى دە حقه واجب اولور
اللى يه وار بخه بعده ايكيوز اللى دن صكره فريضه بويله سنه استيناف اولنور قاضيخانده
ومبسوطده مسطوردر كه بحان دوه ايكى يوز اولسه مزكى مخير در اربعه دورت حقه ويرر
اربعه بش بيت لبون ويررکه فرقه بر بنت لبون دوشر وده وه واجب اولان دېشيدر
اركك جائز اولماز مكر قيمتى طرفيله اولە والبخت والعراب سواء دە وه بخت وعراب برابر در
بخت بختى نك جمعيدر عربى وعجمى دوه در مولد اولوب ايكى اوركجى وار در بخت نصره مبسوطدر
وعراب عربينك جمعيدر زيرا اسم ابل ايكيسنى دخى متناولدر اختلاف صفتله در صنف اسمه
بخت وعربى نوعندن اخراج اكمز فصل ولبس فى اقل من ثلثين من البقر زكوة صغر دن
اوتوز دن اقلده زكوة يوقدر يعنى واجب دكلدر فاذا كانت ثلثين سائمة ففيها تبيع وهو
ماطعن فى الثانية وتبيعه پس امدى بحان اوتوز صغر سائمه اولسه اول اوتوزده بر تبيع واجب اولور
وتبيع اول بوزاغيدر كه اوروندن برحول اولان ايدوب ايكنجيه داخل اولە وياخود دېشى بوزاغى
اولە الى اربعين ففيها مسن وهو ماطعن فى الثالثة اومسنة فرق صغر اولدقده بر مسن واجب

واجب اولور مسنّ شول طاناردركه ايكى سنه تمام ايدوب اوچنجى سنه يه داخل اولوب ياخود دخى
طانا اولمه ولاشئ فيما زاده قرق اوزرينه زياده برشئ يوقدر الى ان يبلغ ستين التمشه واربعه ما
بينده اولان زياده ده برشئ يوقدر وعند الامام ففيه بحساب امام اعظم قاتنده مابينده
اولان زياده ده حسابيله درزياده ده ابوحنيفه دن اوچ روايت وارد رمبسوطده روايت
اولندوغى اوزره التمشه واربعه زياده ده حسابجا اوزره زكوة واجب اولور مثلا قرق بر
اولسه مسنّه تك بهاسى عشرينك ربعى ويرملك لازمدر قرق ايكى اولدقده مسنّه تك بهاسى
عشرينك نصفى ويرملك لازمدر بوذكر اولنان عشرك ربعى مسنّه تك جزءدن برجزئيدر
زيرا قرقك عشرى درتدر ودردن ربعى بردر وعشرك نصفى قرق جزئك ايكى جزئيدر
زيرا قرقك عشرى دورتدر ودردك نصفى ايكى دروحسن ابن زياد ك ابوحنيفه دن
روايتنده زياده ده برشئ لازم دكلدر مادامكه الى عده ده ايريشميه والليه وارد قده برمسنّه
وربع مسنّه ويريلور وياخود برمسنّه وثلث تبيع ويريلور واسد ابن عمرو دن بر روايتده كه
اول روايت قول ابو يوسف ومحمد در التمشه واربعه برشئ يوقدر ديمشدركه اما وجه اولكى
اونوز وقرق والتمش مابينده ودخى بونلرك ماعفو قنده على خلاف القياس نص ايله ثابت
اولمشدر زيرا شونون اونوركى عفوده واجبدن مالى حالى ايلمك بولنور ومقتضا نك
قياميكه الله تعالى نك خذ من اموالهم صدقة قول شريفنك اطلاقى در واهلنك قياسى
دخى موجود وزياده ده ايسه نص اولمغله جزحسابيله زياده ده واجب قلندى وتنقيص
زكوة موصوعنك خلافى ايكن مالى واجبدن اخلا متعذر اولمق ضرورتيندن اولدخى
اختيار اولندى حسن بن زياد ك روايتنك وجهى بونضابك مبناسى هر عقدينك يعنى زكوة
واجب اولان عددك مابينى وقصدر وهر عقدده ايسه واجبدر قرقك ماقبلى والتمشك
مابعدى دليل ايله اولمه اولمجق اربعين ايله التمشك مابينى دخى اولمجق درلكن مزكّى مسنّه
ربعى وتبيعك ثلثى ويرمكده مخيّر در زيرا قرق اوزرينه زياده اولندقده اون ايسه اونوزك

ثلثی در وارىعينك ربعيد ريس امدي مزكى بو بابده مخيّر در واسد بن عمرولك روايتنك وجهى كه
امامينك قولىدر نبي عليه السلام معاذ بن جبل رضى الله عنه لا تأخذ من اوقاص البقر شيئاً بيورد عى
حديث شريفدر اوقاص اىكيسه اربعين ايله ستين مابينى در بو تقديرجه قرق ايله التمشك مابينى
عفو در استيعابي ده مسطور در كه فتوى امامين قولى اوزره در وتصحيح قدوريده بويلجه
مسطور در ومذكور در وفى الستين تبيعان وفى سبعين مسنة وتبيع والتمشده ايكى تبيع
ويتمشده برمسنة ورتبيع واجب اولور وهكذا بحسب كلما زاد عشرة بويلجه حساب اولنور
هر بارده اون زياده اولد وفرض تبيعده مسنة متغير اولور وفى كل ثلثين تبيع وفى كل اربعين مسنة
وهر اوتوزده برتبيع وهر قرقده برمسنة واجب اولور سكسانده ايكى مسنة طقسانده اوچ
تبيعه اذ نصكره يوزده ايكى تبيع وبرمسنة ويوز اون برده اوندن برتبيع وايكى مسنة يوز
يكرمبده دورت تبيع وياخود اوچ مسنة نهايتنه واربعه بويلجه حساب اولنه والجواميس
كالبقر جامسلر صغر كبي در اسم بقر ايكيسنه دخى متناولدر فصل وليس فى اقل من
اربعين من الغنم زكوة قرق قيوندن اقلده زكوة بوقدر بعدى واجب دكلدر واذا كانت اربعين
سائمة ففيها شاة بحمان قرق قيون سائمه اولسه اوندن برقيون واجب اولور الى مائة
واحدى وعشرين ففيها شاتان يوز يكرمي بره واربعه اوندن ايكى قيون واجب اولور قرق ايله
يوز يكرمي بر ك مابيني عفو در الى مائتين وواحدة ففيها ثلث شياة ايكيوز بره واربعه اوندن
اوچ قيون واجب اولور الى اربعمائة ففيها اربع شياة دورت يوزه واربعه اوندن دورت قيون
واجب اولور ثم فى كل مائة شاة اوندن برقيون واجب اولور نبي عليه السلام
وابوبكر رضى الله عنهك كتابنده بويلجه بيان اولنمشدر واجماع امت دخى بونك اوزرينه منعقد
اولمشدر بو جمله علما مابينده خلاف دخى اولمامشدر والضان والمعز سواء كرك
خالصاً ضان كرك خالصاً معز وياخود مختلط اولسون برابر در ضان ذات الصوف
ومعز ذات الشعر در وضان اركك ايجون اسمدر نعجه دىشى ايجون اسمدر وتيس اركك

اركك كچي تكه ايچون اسمدر معز دخي ايچون اسمدر اما شاة اسم جنسدر غنمده
شاملدر واداى ما يتعلق به الزكوة ويوخذ في الصدقة التي وجوب زكوة تعلق
ايلدوكي شيك اك اداسي وزكوة ده اخذ اولنان شيك اداسي ثنيدر وهو ما تمت
له سنة منها ثني شول غنم دركه انكچون برسنه تمام اوله شئ زكوة دن اوبيچي اولدوغي
حالده يعني برباشنده اولمق كركدر فصل اذا كانت الحبل سائمة ذكورا واناثا ففيها
الزكوة فچن حيل سائمه اولسه كركدر آيغرات اولسون كركدر قسراق انده زكوة واجبدر مجمع
الفتاوي وخزانة الفتاوي ده انك نصابي بشدر بشدن اقل اولسه زكوة واجب
دكلدر وابو احمد العياضي ديمشدر كه نصابي اوجدر اوجدن اقلده زكوة واجب
دكلدر اكر ركوب وحمل ايچون اولورسه زكوة واجب اولماز اكر تجارت ايچون اولورسه
مال زكوة في كركدر حيل زكوة في ويرملزوان شاء اعطى من كل فرس دينارا وان شاء
قومها واعطى من قيمتها ربع العشران بلغت نصابا بيس اكرمزكي ديلرسه صرف ايدن
بر التون ديلرسه قيمنه دوتر قيمتدن ربع عشري ويرر اكر اول قيمت نصابه بالغ اولورسه
وتقويم ماثور در زيرا عمر رضي الله عنه ابي عبيدة رضي الله عنه بويلجه بازمشدر ليس في الزكوة
في الذكور الخلص شيئا اتفاقا خالص اركك خيل ايچون برشئ يوقدر اتفاقا زيرا ذكور ده
تناسل يوقدر وعدم نما مقرر در ظاهر الروايه ده بويلجه مسطور در ونوادر ده اما مدن
بر روايتده بالكز اوندن دخي زكوة واجب اولور سائر سوائمه قياس ايله وفي الاناث
الخلص عن الامام روايتان وخالص قسراقدن صكره واجب اوله سنده ابو حنيفه دن
ايكي روايت وارد زكوة واجب اولمق روايتده بالكز قسراقده تناسل اولمدوغي ايچوندر
وزكوة واجب اولور روايتده عمل مستعار ايله تناسل ممكن اولدوغي ايچوندر ولا
شئ في البغال والحمير مالم يكن للتجارة قاتر وحماردن برشي واجب دكلدر مادامكه
تجارت ايچون اولميه بني عليه السلام دن حمار وبغل ايچون سؤال اولندقده لم ينزل علي

فيها شئ الا هذه الاية الجامعة وهي قوله تعالى فمن يعمل مثقال ذرة خيرا يره سور مشلرد
وتكرار برحديث شريفده دخي ليس في الكسعة صدقة بيور مشلرد ركسعه خمار در وحماره
اولميجق قاترده دخي واجب اولمز الامكر كه تجارت ايجون اوله وكذا الفصلان فصلان
دخي حمير وبغال كبيجه ربر شي يوقدر فصلان جمع فصيلدر وفصيلده وه كوشكنه ديرلر
والحملان حملان ايجون دخي برشي يوقدر حملان حملك جمعيدر فتحتين ايله حمل قوزيدر
حملان ضم حا ايله وكسر يله دخي جائزدر والعجاجيل دخي بوزاغيدن برشي يوقدر
يعني زكوة واجب دكلدر عجاجيل جمع عجول در عينك كسري وجيمك ضم وتشديد يله
برايكي آيلق بوزاغيدر ديملديكه صورت مسئله ده اشكال وارد رزيرا زكوة حول حولان
ايتمديكي واجب اولمق بلا نقص اولمز وحول نصكره خود اسم جمل وفصيل والعجول
اطلاقي صحيح اولماز زيرا اول اسملكدن چقوب اوزرلرينه حكم اخذ جاري اولور صورت
مسئله بر رجل يكرمي بش فصلان وياخود اوتوز عجاجيل وياخود فرق حملان اشتري
ايلسه وياخود كندويه هبه ايلسه لربونك اوزرينه حول منعقد اولورمي وياخود اولمازمي
ديو سئوال اولندقده ابو حنيفه ومحمد رحمهما الله قوللري اوزرينه قوزي اولدوغي حالده
منعقد اولماز بلكه حين كبرد نكه اول مسنه دراول زمانده حول حولانه دكين انعقادي اعتبار
اولنور ويوسف كيسيندن غير يلري فاتنده منعقد اولور يعني مالك اولدوغي حينده حول
حولانه دكين انعقادي متغير اولور ودينلديكه برصوريني دخي مثلا برمكسه نك يكرمي بش
ناقه سي وياخود اوتوز بقري وياخود فرق دينجي قيوني اولسه بونلر حول تمامندن اول دوغورسه
وانالري هلاك اولوب اولادلري باقي قالسه اصولك حولي اولادلري اوزرينه باقي قالماز
ابو حنيفه وامام محمد فاتنده وحول اصول اولاد اوزرينه باقي قالور غير يلرك فاتنده كه صاحب
عنايه وهدايه وطحاوي علمالك اختلافني ذكر ايدوب ابو يوسف رحمه الله حكايت ايدوب
بركون ابو حنيفه حضورنه وارديم شول مكسه حقنده نه درسين كه فرق قوزي يه مالك در زكوة

زكوة ورسونجه ديدم برشاه مسئه ويرسون ديو بيوردي بندخي حطاب ايدوب جوق اولور
برشانك برباسي قوزيلرك اكثريته بلكه جمله سنه شامل وغالب اولور مسئه ويرمك بنجه صحيح
اولور ديدلكده برساعت تأمل بيورب مسئه ويرلر لكن برقوزي ويرىلور ديدي وبنه
سئوال متصدي اولوب قوزيدن زكوة اولورمي ديدم بنه برساعت تأمل بيورب برشئ
لازم اولمازديو جواب ويردي اوتكي قولكه مسئه در اول قولي زفر اخذ ايلدي ايكنجي
قولكه قوزي ويرىلور ديمك ابدي ابي ابو يوسف اخذ ايلدي واوجنجي قولكه لاشئ
فيها ايدي امام محمد اخذ ايلدي الا ان يكون معها كبيرة الا مكه انلر ايله كبار اولمه
يعني بوكلر اولمه مثلا برمكسنه نك فرق قيونى وقيون ايله معا قوزيسى دخى اولسه وحمل قيون
هلاك اولوب انجق برقيون قالسه برمسئه ويرمك واجب اولور وبرمكسنه نك يوز
اون طقوز قرقوسي وايكي مسئه سى اولسه ايكي مسئه واجب اولور وبرمكسنه نك يوز بكرمي
قوزيسى اولسه امام اعظم قاتنده انجق مسئه واجب اولور ابو يوسف قاتنده برمسئه
وبرحمل واجب اولور بو قياس اوزرينه دوه نك واوكوزك فصلان وعجاجيلى مثلا
برمكسنه نك اللى طقوز بوزاغيسى وبرتبيعي اولسه انجق تبيع ويرىلور ابو حنيفه ومحمد قاتنده
اما ابو يوسف قاتنده برتبيع وبرعجل ويرىلور وبنه بويلجه در برمكسنه نك يتمش بش فصلاني
وبرجنت لبوني اولسه ابو حنيفه واما محمد قاتنده انجق بت لبون واجب اولور ابو يوسف
قاتنده بربت لبون وبرفصل واجب اولور وعند ابو يوسف فيها ابو يوسف قاتنده اول حملان
وفصلان وعجاجيل ده واحده منها اول حملانك وباخود غير لرجنسندن بري واجب اولور
الكبار ده واجب اولان صغار ده دخى واجب اولسه مالك متضرر اولور ايدي اكر
صغار در ديو برشئ واجب اولمسه فقرا متضرر اولور دي جانبيخ رعايت ايجون
كذلك وجنسندن بري ايجاب قلندي ولاجل الحوامل والعوامل والعلوفة حوامل وعوامل
وعلوفه ايجون برشئ لازم دكلدر حوامل يك كتورمك ايجون حاضر لنمش اولمه عوامل

اعمال ایچون مثلا یرسورمك وسقالق ایلك ایچون حاضر اولان علوفه ایسه اونلق ویرلوب در
بونلرده زکوة اولمیه باعث دینلمشدر که زکوته سبب مال نامیدر بونلرده ایسه نامیلك
یعنی زیاده اوایجق یوقدر اویله اولسه سبب اولمیجق اولیجق یوقدر اولمیجق حکم دخی
اولماز وعلوفه ده دخی نما یوقدر بلکه علف ورماکله مشقت دخی زیاده اولور معنی عدم نما
متحقق اولمغین زکوة واجب دکلدر وکذا السائمة المشترکة سائمه مشترکه ده دخی زکوة واجب
دکلدر الا ان یبلغ نصیب کل منهما نصابا الا ممکه مصریلك نصیبی نصابه بالغ اوله یعنی
نصابه ایرلشه اکر ایکیسنه لك بیننده اون دوه اوله وایاخود سکسان قیون اوله هر بریلك
اوزرینه برقیون واجب اولور امابو شرکت برصبی ایله بالغ بیننده اولسه بالغه برشاة ویرملك
واجب اولور ومن وجب علیه مسن شول کسنه لك اوزرینه مسن واجب اوله بدیت لبون
وایاخود بدیت محاض کبی فلم یوجد عنده واجب اولان مسن مزکی قاتنه بولنمسه دفع
ادنی منه واجب اولاندن اداء فایی دفع ایدر مع الفضل فضل ایله دفع ایدر مثلا واجبك
قیمتی یوز اچه اولسه وویردوکی زکوة سکسن اچه یه قیمت اولسه یکرمی اچه دخی ویرملك
واجبدر اوا علی منه واخذ الفضل وایاخود واجبدن اعلایی ویرر وفضلنی زکوة جمع
ایدنلردن اخذ ایلر وقیل الخیار للساعی ودینلمشدر خیار ساعی اچون در ویرکسنلك اوزرینه
حقه واجب اولسه دیلرسه بنت محاض ایله فضلنی لبور وایاخود بدیت محاض واجب
ایکن حقه لبور فضلنی مالکه دفع ایدر ویجوز دفع القیم فی الزکوة والعشر والخراج
والکفارات والنذور وصدقة الفطر زکوة وعشر وخراج وکفارات ونذور وصدقه
فطره قیمتی ویرملك جائز اولور واجب اولان یا عین در وایاخود قیمتدر وقیمت
واجبدن بدلدر دینلمز زیرا اصل وار ایکن اصلدن بدل جائز دکلدر امامنصوص
علیهدن وجودی ایله دفع قیمت جائز اولمیجی ابتداءً دفع قیمتك وجودنه دلالت
ایدر عین کبی بوقسه بدلیت اوزره دکلدر ویسقط الزکوة بهلاك المال بعد الحول

الحول حولد نصكره مالك هلاكي ايله زكوة ساقط اولور وان هلك البعض سقطت
حصته واكر مالك بعضي سي بعد الحول هلاك اولسه اول هلاك اولان مالك حصته سي
ساقط اولور ويصرف الهالك الى العفو اولا وهالك عفوه صرف اولنور اولا اكر
هالك عفوي تجاوز المليوب واجب حالى اوزره قالورسه مثلا برمكسنك التمش قيون
بعد الحول يكرمي قيوني هلاك اولسه وياخود التى دوه دن برى هلاك اولسه برشاة
واجب ايدي بنه اول باقي درهالك عفوه صرف اولنور ثم الى نصاب بليه اكر هالك
عفوي تجاوز ايدرسه اندنصكره اول عفوي ولي ايدن نصابه صرف اولنور مثلا بر
مكسنك قرق دوه يه مالك اولسه ذكر اولنان قرق دوه دن اون بشي هلاك اولسه دوردي
عفوه صرف اولنور وان برى عفوي ولي ايدن اوتوز التى نصابي ايدي اندن صرف
اولنوب يكرمي بش قالور اول يكرمي بشده ايسه بر بنت مخاض وار ايدي اني اداايدر ثم
وثم عند الامام امام اعظم قاتنده هلاك اولان عفوه صرف اولنور بعده عفوي اولي
ايدن نصابه صرف اولنور تا منتهى اولنجه مثلا برمكسنك قرق دوه سي اولسه ذكر اولنان
دوه دن يكرميسي هلاك اولسه دوردي عفوه صرف اولنوب اون التى نصاب اولان
اوتوز التى دن صرف اولنور باقي اون يكرميدن دورت قيون ويررامايكرمي بشي هلاك
اولسه دوري عفو دن صرف اولنوب يكرمي برى اوتوز التى دن صرف اولنور باقي اون بش
قالور اوج قيون ويررامااوتوز هلاك اولسه دري عفو دن صرف اولنوب يكرمي التى سي
اوتوز دن صرف اولنور باقي اون قالور ايكي قيون ويررامااوتوز بش هلاك اولسه نصاب
بشده قالور بر قيون ويرر وعند ابي يوسف يصرف الى العفو والى النصب شايعا ابو يوسف
قاتنده هلاك عفوه ونصب شايعه صرف اولنور مثلا برمكسنك قرق دوه سي اولوب اون
بشي هلاك اولسه دوردي عفوه صرف اولنور اون برى نصاب اولان اوتوز التى دن صرف
اولنور اوتوز التى ده بيت لبون واجب ايدي هلاك اولان اوتوز التى نك مجموعندن حساب

اولور مثلا بنت لبون ربعی و تسعنك نصفی هلاك اولسه در و ثلثان و ربع و تسع
باقی قالمشدر و الزکوة تعلق بالنصاب دون العفو و عند محمد بهما زکوة نصابه تعلق ایدر
عفوه تعلق الیمز ابو حنیفه و ابو یوسف قاتلر و امام محمد قاتلر نصاب و عفوك
ایکیسینه ده تعلق ایدر و لو هلك بعد الحول اربعون من ثمانین شاة تجب شاة
کاملة و اکر سکسان قیوندن بعد الحول فرق قیون هلاك اولسه برکامل قیون واجب اولور
ابو حنیفه و ابو یوسف قاتلر و عند محمد نصف شاة و امام محمد قاتلر نصف شاة
واجب اولور زیرا امام محمد هلاکی شایعاً کلمه صرف اینمکله نصف شاة لازم کلور
و لو هلك خمسة عشر من اربعین بعیراً تجب بنت مخاض اکر فرق دوه ده اون بش دوه
هلاك اولسه مزکی یه بر بنت مخاض واجب اولور و عند ابو یوسف خمسة و عشرون
جزءاً من ستة و ثلثین من بنت لبون و ابو یوسف قاتلر بنت لبونك اوتوز الی جزو نده
بکر مخاض جزئی واجب اولور و عند محمد نصف بنت لبون و ثمنها امام محمد قاتلر
بنت لبونك بعضی و ثمنی واجب اولور مثلا بنت لبون قیمتی قرق درهم اولسه نصفی بکرمیدر
و ثمنی بشدر بو تقدیرجه بکرمی بش درهم واجب اولور و تأخذ الشاعی الوسط صدقاتی جمع ایدیجی
زکوة تك و سطلغی اولور لا الاعلی و لا الادنی اعلیجی و ادنیجی اخذ الیمز بو بابده حدیث شریف
دخی وارد اولوب قال النبی علیه السلام لا تأخذ من حرزات اموال الناس و خذوا من حواشی
اموالهم معنای شریفی ناسك کرایم اموالنی اخذ الیمز یلکم اوساطنی اخذ الیکز دیمکدر حرزات
حرز دك جمع در خیار مال معناسنه در و حواشی اوساط معناسنه در و لو اخذ البغاة زکوة
السوایم و العشر و الخراج اکر بغاة زکوة سوایمی و عشری و خراجی اخذ الیله یفتی ارباب ان
یعیدوها خفیة ارباب فتوی و یرلورکه اول زکوة یی خفیة اعاده الیله لر ان لم یصرفوها فی
حقها الا الخراج اکر اول زکوة یی بغاة حقنه صرف الیمدیلرسه اعاده ایدرلر الا خراجی ارباب
اعاده المزلر

باب الزکوة الذهب و الفضة و العروض

باب فضه و ذهب و عروض زکوتنك

تنك بيانده در نصاب الذهب عشرون مثقالاً ذهبك نصابي بكرمي مثقالدر و نصاب
الفضة مايتادرهم فضه تنك نصابي ايكي يوز درهمدر و فيها ربع العشر ذهب و فضه
واجب اولان ربع عشر در التونك بكرمي مثقالنده نصف مثقال و كومشك ايكي يوز
درهمده بش درهم لازم اولور مثقال بكرمي قيراطدر و قيراط بش شعير درود درهم اون
دورت قيراطدر عمر رضي الله عنه زمانده دراهم مختلفه ايدي برصنفي اون درهم التي
مثقال وزني اوزره ايدي و برصنفي اون درهم بش مثقال وزني اوزره ايدي بيوك درهم
ايله جمع اولمق مراد اولندقده رعايا تخفيف رجا ايلديلر عمر رضي الله عنه اصحاب ايله
مشاوره ايدوب اون درهمي يدي مثقال اولمق اوزره جمع اولنمغه قرار اولندي بونك
تفصيلي بودركه اون مثقالك ثلثي اوچ مثقال و بر مثقالك ثلثي درواني مثقالك ثلثي
ايكي مثقالدر و بش مثقالك ثلثي بر مثقال و بر مثقالك ايكي ثلثي درو مجموعي يدي مثقال اولور
بو منوال اوزره جمع اولندي و الا نه استعمال اولنان درهم و مثقال بودر ويدي مثقال
بكرمدبش قيراطدن يوز قرق قيراط اولور امدي اون درهم يدي مثقال اوليجق تفاوت اوتمش
اولور ثم في كل اربعة مثاقيل واربعين درهما بحسابه اذ نصكم التونك هر دورت مثقالنده
و كومشك هر قرق درهمنده حسابيله واجب اولور اولتونك دورت مثقالنده ايكي قيراط
و كومشك قرق درهمنده بر درهم لازم اولور وقالا ما زاد بحسابه و ان قل اما مين ديديلركه زياده
حسابيله زكوة واجب اولور اكر دورت دن و قرقدن اقل دخي اولورسه و المعتبر فيهما الوزن
وجوباً و اداءً التونده و كومشده معتبر اولان وزن زر وجوباً و اداءً يعني وجوب زكونده و
اداده معتبر اولان وزن زري الدراهم وزن سبعة دراهمده معتبر اولان يدي وزن در و هو
ان يكون العشرة منها وزن سبعة مثاقيل بو وزن دراهمدن ادني يدي مثقال وزني اولمقدر
وما غلب ذهبه او فضته فحكمه حكم الذهب والفضة الخالصين و شول شيئك النوعي
و ايخود كومشي غلبه ايلديكي اول شيئك حكمي خالص ذهب و فضه حكمي كبي درو ما غلب غشه

قيمة لا وزنه شول شيئك غشى كه غالب اولمه نصابه قيمتى اعتبار اولنور وزنى اعتبار
اولنمز اما فضة وغش مساوى اولسه ابو النضر ديمشدر احتياطاً زكوة واجب اولور
ودينلمشدر واجب دكلدر وبعضيلر ديمشلر درايكى يوز درهم فضة مغشوشه ده ايكى درهم
ونصف درهم زكوة واجب در ويشترط نية التجارة فيه كالعروض مغشوشة اولان شيئده
نيت تجارة شرط قلندى سائر عروض كبى ويجب فى تبرها وحليتها وانيتها والتون وكومشك
تبر لرنده وحلى لرنده وانيه لرنده يعنى صحن وتبسى وسائر استعمال اولنه جق شيلرده زكوة
واجب اولور عمر بن العاصدن روايت اولنور كه نبى عليه السلام كعبة شريفه ده ايكى عورتى
كوردكده طواف ايدرلر بونلرك قولرنده التون بلزكلرى وار بونلرك زكوتنى ويرر مليسز
ديو سؤال بيوردقده ايلرى دخى ويرمزز ديو جواب ويردقده ايسترسز الله تعالى ناردن
سيرى بلازك ايله ديدى استمزز ديدقده جوتكه استرسز زكوتنى ويرك ديو امر ايلدى
ام سلمه بركون التوندن برحالخال كيدى ونبى عليه السلام يا رسول الله بكا ميدر ديو سؤال
ايلدى اكر زكوتى ويرلمش ايسه دكلدر اكر ويرلمش ايسه كنز در ديو جواب بيوردقده كما قال
الله تعالى والذين يكنزون الذهب والفضة الآيه حق سبحانه وتعالى ذهبى اسم ذهب
وفضيه تعليق ايلدى بوحنود موجود در كنز دن مراد زكوتى اخراج اولنميان مال در قال النبى
عليه السلام كل مال لم يؤد زكوته فهو كنز وان كان ظاهراً وانما زكوتى ويرلدن مال مدفون
دخى دلور سه كنز اولماز وفى عروض تجارة بلغت قيمتها نصابا من احدهما التون وكومشدن
قيمتى نصابه بالغ اولان عروض تجارت ايچون زكوة واجبدر تقويم بما هو انفع للفقراء عروض
تجارة قيمتى دوبتلور فقرايه انفع اولان شئى ايله اكر فضه ايله تقويم فقرايه انفع اليسه انكله
تقويم اولنه واكر التون ايله انفع اليسه التون ايله تقويم اولنه عنايه ده مسطور در كه احد نقدينك
برى ايله تقويم اولنورسه نصابدن نقصان اولسه واخر ايله اولورسه كامل اولسه كامل اولان
ايله تقويم اولنمق كركدر بالاتفاق امام ابو يوسفدن روايتدركه نقودن ثمن ايله اشترا

ذهبه ذهب تسميه سى باقى
قالمبوب ذاهب اولدوغجون در
ملاك

عروض
يرينه ويز
يز
سكه تبر
كومش والتون

اشترا اولنان شي ايله تقويم اولنور اما نقود دن غيري ايله اشترا اولنورسه نقد ايله تقويم اولنمق
كذلك حق عباد ده معتبر اولان تقويم حق الله ده دخي معتبر اولور وتضم قيمتها عروضك
قيمتي ضم اولنور اليهما النون وكوشه ليتم النصاب نصاب تمام اولسون ايجون مثلا بركسنه
يوزدرهمه وياخود اون مثقال النوعه مالك اولسه ويوزدرهملك وياخود اون مثقال لق
عروضه مالك اولسه ايكيسي بربرينه ضم اولنوب زكوة واجب اولور زيرا جملسي تجارت ايجوندر
كرچهجهت اداري مختلف ايسه ده ثمن تجارت ايجون اولمسي وضعاً در عروضك تجارت
ايجون اولمسي جعلاً در وبضم احدهما الى الآخر بالقيمة وعندها بالاجزاء النون وكوشن
بري آخره قيمتي ايله ضم اولنور ابو حنيفه قائلدر واما بين قائلدر احدهمانك بري آخره
ضم اولنور اجزا ايله ثمرة خلاف بربو محلده ظاهر اولور كه بركسنه نك يوز الحي درهمي
وبش مثقال النوني اولسه بو بش مثقال النون الحي درهمه مساوي اولمسه امام اعظم قائلدر
زكوة واجب دكلدر زيرا قيمت ايله نصاب حاصل اولمدي امامين قائلدر زكوة واجب
اولور اجز جهتي ايله نصاب بولنور مثلا يوز الحي درهمدن فضة نك نصابندن اوچ ربع وار در
والتونك نصابندن دخي بر ربع وار در ايكيسي بربرينه ضم اولنيجق كامل نصاب اولوب
زكوة واجب اولور ويضم مستفاد من جنس نصاب اليه في حوله وحكمه جنس نصابدن
مستفاد اولان نصابه ضم اولنور ونصابك حولنده وحكمنده يعني نصاب حكمنده
ضم اولنور كه وجوب زكوتدر مثلا بركسنه نك ايكي يوزدرهمي اولسه وبونك اوزرينه الحي
آي مرور ايتدكدن صكره يوزدرهم فائده ايدوب والحي آيدن صكره اصلك حولي تمام
اولسه اول كسنه اصلك زكوتني حول تمامي ايجون اداايدر مستفاد اولانك زكوتني
اصله هتبعيت ايله اداايدر ونقصان النصاب في اثناء الحول لا يضر ان كمل في طرفيه
نصابك اثناء حولده نقصاني ضرر ايلمز ايكي طرفي كامل اولورسه مثلا بركسنه نك
سنه اولنده ايكييوز درهمي اولسه سنه اورته سنده يوزدرهمي هلاك اولسه يينه سنه آخرنده

كامل اولسه زكوتى كامل اداايدر ولو عجلدو نصاب ستين اولنصب صحيح اكر نصاب صاحبى
برنصابك برقاچ يللق زكوتى عجلدايلسه وياخود بنجه نصابلرك زكوتى عجلدايله صحيح اولورمثلا
بركمسنه نك ايكى يوزدرهمى اولسه اوزرينه واجب اولان بشدرهم ايكن دورت يللق زكوة
ايچون يكرمى درهم ويرسه صحيحدر ونصيه مثال بركمسنه نك بنه ايكى يوزدرهمى اولسه اوزرينه
لازم اولان بشدرهم ايكن سنه تمامنه دكين اوچ دورت نصاب قدر كسب وكاره قادرم ديو
دورت نصاب زكوتى ويرسه صحيح درزيرا سبب وجوب زكوة مال نامىدر حولان حول ايسه
وجوب اداية شرطدر اصولده مقررتر اولدوغى اوزره فجمن سبب بولنسه اداصحيح اولور
بردفعه دخى ويرمسى لازم كلمز ولاشئ فى مال الصبى التغلبى وعلى المرأة منهم ما على
الرجل تغلبى صبيانك مالنده برشئ يوقدر ورجالى اوزرنده اولان شئ نسالرى اوزرنده
دخى وارد رمعنى ازمدر تغلب لامك كسرايله قبيله نك باباسيدر قبيله يه نسبت اولنور سه
لامك فتحيله اوقنور قوم مزبور عربك مشركلرندن اولوب عمر رضى الله عنه بونلردن جزيه
طلب ايلدي اباايدوب جزيه ويرمدن عار ايده رزاكن ايكى قات صدقه ويرهم ديو راضى اولوب
صلح اولديلر عمر رضى الله عنه هذا جزيتكم فسموها ماشئتم ديو مشلرد رجونله صلح بونموال
اوزره اولدقده نصكده صبيلرندن برشئ النميوب رجال ونسالرندن برابر النمشر باب
العاشر بوباب عاشرك احوالى بيانندە در وهو من نصب على الطريق ليأخذ صدقات
التجار عاشر شول من دركه طريق اوزرينه طرور سلطاندن نصب اولنمشدر صدقات
تجاري اخذ ايچون ياخذ من المسلم ربع العشر اول عاشره مسلمدن نصابك عشرنيك ربعى
اخذ ايلر ومن الذمى نصفه وحربيدن عشرك نصفى اخذ ايلر ومن الحربى تمامه وحربيدن
تمام عشرنى اخذ ايلر شرح مختصر كرخيده مذكور در كه عمر رضى الله عنه عشارى نصب
ايلدكده محضر محصوص صحابه دە بولنجه امر ايدوب بركمسنه خلافنه الله مشدر خلاف اولمجق اجماع
اولمش اولور زكوة ربع عشر اولديغنه هابو اربع عشر امر الكم من كل اربعين درهما درهم حديث

حديث شريفي دخي حجت واثبه در ان بلغ ماله نصابا اگر حربينك مالي نصابه بالغ اولمش
ايسه عشري النور ولم يعلم قدر ما يأخذون منها اگر انلر بزدن اخذ ايلدكلري شيء بلنور سه
اول شيئك مثلي اخذ اولنور لكن ان اخذوا الكل لا يأخذه لكن اگر حربي بزدن جمله مالي اخذ
ايدر لرسه عاشر انلردن جمله سني اخذ ايلمز بل بزلك قدر ما يبلغه مأمنه بلكه عاشر اول
حربي مأمننه يعني دار امانته ايرشدوكي مقداري شيء ترك ايده رزبز لر
لايق دكلدر كه انلر كبي جمله سني اخذ ايده وز وان كانوا لا يأخذون شيئا لا تأخذ منهم
شيئا واگر انلر بزدن برشيء اخذ ايلمز لرايسه عاشر اولان نفسه انلردن برشيء اخذ ايلمز زيرا
مكارم اخلاقه برانلردن احق واولى يوز ولاسن القليل وان اقر بان في جنبه ما يكمل النصاب
وعاشر قليل دن دخي اخذ ايلمز اگر اون درهم نصابي تكميل ايدر شيء دخي فرار ايدرسه يعني اگر
الشن برلنان شيئ نصاب اولميوب لكن اون درهم اولان ايله كامل نصاب اولور ديو فرار ايله
بنه اعتبار موجود اولانه در انجون اخذ اولنماز ويقبل قول من انكر تمام الحول تمام حولي
انكار ايلين نفسنه نك قولي مقبول اولور والفراغ من الدين دخي بيندن فراغني انكار ايلين نفسنه نك
قولي مقبول اولور يعني دينم وار ديرسه يميني ايله مقبول اولور وادعى الاداء بنفسه الى الفقراء
في المصر في غير السوايم وياخود شهرده فقرايه كندوسي اداء ايلدوكي في دعوي ايلسه سوايمدن
غيريده يميني ايله تصديق اولنور سوايمدن تصديق اولنماز زيرا اموال ظاهره نك اداسي سلطان
مفوضدر واداء الى عاشر آخر ان وجد عاشر آخر مع يمينه وياخود عاشر آخره اداء ايلدوكني
دعوي ايلسه اگر عاشر آخر ممر نده بولنور ايسه يميني ايله مصدق اولور ودعواسي مقبوله
اولور اگر ممر نده عاشر آخر يوغيسه تصديق اولنماز ولا يشترط احراج براءة عاشر آخره
ويردم ديو كنه احراج براءة شرط قلنمدي اگر عاشر آخر وار ايسه تصديق اولنور يوغيسه تصديق
اولنماز فصل في احراج براءة شرط قلندي زيرا اول نفسنه نك عاشر آخره ويردم ديدوكي اخبار در
ابراء زيرا براءة صدقه تجتدر اگر اول عاشرك تمسكاتنه موافق ايسه مقبول اولور موافق دكل ايسه

مقبول اولمز مثلا بر عورت ولادتنی خبر ویرسه قابلیت دخی ولادتنه شهادت ایلسه
مقبوله اولور علامت ایله متمسک اولمق بابنده حق سبحانه وتعالی نك وانکان نقیصه
قدمن قبل قول شرعی یحجت قویه در ولایقبل اداءه بنفسه خارج المصر اولکمسه نك خارج
مصرده کندم اداسیله دیدوکی قولی مقبول اولماز ولافی السوایم ولوفی المصر وسوایمله
دخی کندم ویردم دیدوکی قولی مقبول اولماز اکر مصرده دخی اولورسه زیرا سوایم اموال
ظاهره دندر انك اخذی سلطانه مفوضدر جزیه کبی وما قبل من المسلم قبل من الذمی و
شول شی کر مسلمدن مقبول اولور ذمیدن دخی مقبول اولور لامن الحربی الا فی هذه الامة
هی ام ولدی بوذکر اولنان شیلرك برسی حربیدن قبول اولماز الا جاریه سنه شوجاریه
ام ولد مدر دیدوکی قولی مقبول اولور وان مر الحربی ثانیا قبل مضی الحول فان مر بعد
ه حوله عوده الی داره عشرا ثانیا والا فلا واکر حربی حول حولاندن مقدم ثانیا عاشره مرور
ایلسه اکر اول حربینك مروری کندو دارنه عودت ایلدکده نصکره ایسه ثانیا عشیر اولنور
اکر دارنه عودت ایلمك سزین مرور ایلسه عشیر اولماز اکر هر مرور ایلدکجه عشیر اولنور
استبطال مال لازم کلور وحق اخذ ایشه حفظ مال ایچوندر اول حربی امان اولدقدن
باقیدر بعد الحول عشری امان تجدید ایچوندر روایت اولنورکه بر نصرانی عمر رضی الله عنهك
عاشری اوزرینه برفرس ایله مرور ایلدی عاشر دخی فرسی عشیر ایلدی تکرار مرور ایدوب
ینه عشیر ایلمکه قصد ایلدکده هراوغردکجه عشیر اولنورسه فرسك سلك جمله سی کیدر
دیو فرسی عاشر یانده براغوب مدینیه کلوب مسجد ده عمره بولشوب رضی الله عنه قصه یی حکایه
ایلدکده عمر رضی الله عنه انك الفرس بورد یلر یعنی سکا مدد کلدی دیر نصرانی ظن ایلدیکه
احقاق حق اولمیه پس مکانندن رجوع ایدوب کورر که کندو دن مقدم عاشره کاغد کاغد کلمش که
سنه تمامندن اول بر دخی عشیر ایلمیه دیو نصرانی بوعده التی کورد کده دینکز حق ایچون دیو
مسلمان اولمش ویعشر قیمت الخمر لا قیمة الخنزیر خمرك قیمتی عشیر اولنور اما خنزیرك

خنزيك قيمتي تعشير اولنماز زيرا خمر ذوات امثال تذر قيمة حكم عين ويرلماز وقيمتي عيني كبي اولنماز
اما خنزير ذوات قيمتدر الك قيمتي عيني كبيدر مسلمان ايسه عيني اخذ الملك جائزدر كلدر شافعي
فاتنده ايكيسينك دخي تعشير اولنماز زيرا الراپخون قيمت بوقدر زفرفاتنده ايكيسنده دخي
تعشير اولنور زيرا مالتيندن ايكيسي دخي برابردر وعند ابي يوسف ان مرّ بها معاً بعشرها ابو
يوسف فاتنده اكرچه خنزير ايله معاً مرور ايدرسه عاشر ايكيسني دخي تعشير ايدر حرمة تبعيضه
ولا يعشر مال ترك في امصر شهر دد آلبيقونيلان مال دخي تعشير اولنماز زيرا حق اخذ
معاً مرور ايلدوكي مال ايله اولور حمايتنه حاجتي اولدوغي ايچون اوندن اولان مال خود
حمايتنه داخل اولماماشدر ولا بضاعة مال بضاعه دخي تعشير اولنماز بضاعت شول
مالدركه برمكسنه برادمه تجارت ايچون ويرمشدر اذن دخي برشي بوقدر زيرا اول مكسنه مالك
دكلدر ولا مضاربة دخي مال مضاربه تعشير اولنماز زيرا مضارب مالده مالك دكلدر واداء
زكاته دخي نايب دكلدر ابو حنيفه رحمه الله تعالى ابتدا قولنده تعشير اولنور زيرا مضارب
حق مضاربه ده مالك منزله سنده در بوسور مشلر ايدي بعده بوقولندن رجوع ايدوب تعشير
اولنمه ديديركه بوقول امامينك قوليدر اما اكر مالك مضاربك نصيبي اولان ربح بضاعه بالغ
اولمش ايسه اول ربحدن اخذ اولنه زيرا مضارب اول ربحه مالكدر صاحب ايضاح وتحفه
ديمشلر دركه بوقول مسلم وزمي حقنده در حربي حقنده دكلدر اكرحربي بشوماً مال بضاعه ومضاربه
ديسه مقبول اولماز ولا كسب ماذون الّا اذا كان لا دين عليه ومعه مولاه دخي مأذونك كسبي
دخي تعشير اولنماز الّا اول زمان تعشير اولنور كه اوزرنده دين اولميه وافندسي يانده اوله ومن
مرّ بالخوارج فعشّره عشّرها ثانيا شول من كه خوارجه مرور ايلسه يني اول خوارج اول تعشيري
تعشير ايلسه تكرار تعشير اولنور زيرا تقصير كندو طرفندن بولندي كه بغاة اوزرينه كندو كيدر
اكر بغاة يانده اوزرينه مستولي اولسه وتعشير ايلسه تقصيرات امامدن اولمش اولور تكرار تعشير
اولنماز باب الركاز بو باب ركاز بيانندهدر ركاز لغتده اشبات معناسنه در مصراغني

یره رکاز ایدی دیرلر فحش یره دکدوکی زمان و شرعاً حق سبحانه و تعالی نك تحت الارض
خلق ایتدوکی زمان معدنه و عباد دفن ایتدوکی مال علم اولمشدر بر بنه معدن و بر بنه کنز
تسمیه اولنمشدر رکاز ایسه ایکیسنه دخی شامل در مسلم اودمی وجد معدن ذهب او فضه
او حدید او رصاص او نحاس فی ارض عشر او خراج اخذ منه خمسه بر مسلم و یاخود ذمی
ارض عشریه ده و یاخود خراجیه ده اولسون و یاکومش و یامور و یاقورشون و یاخود بقر
معدنی بولسه اول بولدوغی معدندن خمسی اخذ اولنور بو بابده حدیث شریف دخی
وارد اولمشدر قال النبی علیه السلام و فی الرکاز الخمس امّا امام شافعی دیرکه خمس
اولنماز زیرا رکاز مباحدر بولان کمسه نك الی سبقت ایلمشدر صید کبی و بزم ایجون
دلیل تحقیقاً اول معادن کثیره الندن ایدی غلبه طریقیله اول اراضی یه مستولی اولدق
اول تقدیرجه قیمتنه مشابه اولوب خمس لازم کلدی ایدی چونکه بولان کمسه نك الی
حقیقة ایسه غائمینك الی حکمادر افوی در خمس امام ایجون و اربع اخماس بولان
ایجون تعیین اولندی بولان کمسه لرك حر و کرك عبد و کرك ذمی اولسون برابردر
ارض عشریه و خراجیه ده وکی کبدو دامنده بولنانلرن احتراز در زیرا دارده بولنانلرن
خمس اولنماز و الباقی له ان لم یکن الارض مملوکه و یاقی سی یعنی خمسدن باقی قالان بولان
ایجون در اگر ارض مملوکه دکل ایسه والا قائمقامی اولدقلری اگر ارض مملوکه ایسه یا قیسی مالکی ایجوندر
و ما وجده الحربی فکله فی مثل معدنی که حربی بولور جمله سی فیئ در یعنی غنیمتدر و ان وجد
فی داره اگر مسلم و یاخود ذمی دارنده بولسه لا تخمس تخمیس اولنماز حلافاً لهما امین خلاف
ایدوب تخمیس اولنمسنه ذاهب اولمشدر و فی ارضه روایتان اول مسلم و یاخود ذمی دار
حربك ارضنده رکاز بولسه ابو حنیفه دن ایکی روایت وارد بر روایتده تخمس اولنماز دارنده
بولدوغی کبی و بر روایتده تخمیس اولنور و ان وجد کنزاً فیه علامة الاسلام کاکر بر کمسه
کنز بولسه و اول کنزده علامت اسلام اولسه کلمهٔ شهادت و قرآندن بر شی کبی کالفظة

لفظة لفظه كبيدر وما فيه علامة الكفر ودخى شول شيء بولسه كه اول شئ علامت كفر
اولسه ضم كبي وصليب كبي خمس تخميس اولنور وباقيه داول كنزك باقي سي بولان ايجوندر
ان كان ارضه غير مملوكة اكر بولده وعي ارض مملوكه دكل ايسه وان كان مملوكة وكذلك عند ابي
يوسف واكر ارض مملوكه اولورسه بينه كذلك تخميس اولنز قولنصكره باقي سي بولان ايجون
در ابو يوسف فائزه وعندهما باقيه لمن ملكها اول الفتح ان علم وامام اعظم وامام
محمد فائزه باقيسي اول فتحده كيم مالك اولدي ايسه انندر واكر بيلورسه الا اكر
بامز ايسه يعني اول فتحده كيمك ايدوكي بلنمز ايسه فلا قضي مالك عرفها في الاسلام
اسلامده معروف اولان مالكنك اقصاسي يعني نهايتي ايجوندر بوقول شمس الائمه ك
اختياريدر اما ابو البيت بيت المال ايجون قبض اولنور ديمشدر وما وما اشتبه ضربه
دخي شول شيء كه ضربي مشتبه اولسه يعني اسلامي ميدر بوقسم كافر ميدر بلمز ايسه
بجعل كافر يا في ظاهر المذهب كافري قبلنور ظاهر مذهبده بوليجه ذكر اولنمشدر وقيل
اسلاميا في زماننا دينلمشدر كه في زماننا اسلامي قبلنور تقادم عهد ايجون ومن دخل
دار الحرب بامان فوجد في صحرائها ركازا دخي شول كسنه كه امان ايله دار حربه داخل
اولسه پس اول دار حربك صحراسنده ركاز بولسه فكله اول ركازك جملسي بولان كسنه
ايجوندر تخميس اولنماز زيرا واجدك اليي مال مباحه سبقت ايلدي اخذده مجاهد دكلدر
بلكه متلصص در بلا امان دخي كيرسه بينه حكم كيرسه بوليجه در وان وجده في دارمنها ردّه
على مالكها واكر اول ركازي دار حربده براوده بولسه عذر وخيانت اولمسون ايجون
مالكه رد ايتموب دار اسلامه اخراج ايدرسه مالك اولور شراء فاسد ايله مالك اولدوعي
كبي اكر مستأمن اولميان بولسه رد ايلمز وتخميس دخي اولنماز زيرا انك اخذي ملتقصاً
اولمشدر بو مسائل اون بش وجه اوزرينه اولور شول ذهب فضه يي بولمشدر شوندن
حاصلي دكل كه يا معدني در ويا خود كنزدر وبولمك دخي هر بري دار اسلامده اولمه

ویاخود دار حربه اوله وبونلرك دخی هربری اوج وجهدن حافی دکل یا اهل اسلام سکه سی
اوله ویاخود کافر سکه سی اوله ویاخود مشتبه اولوب ایکیسندن قنغی سی ایدوکی معلوم اولمیه جمله سی
اون بش وجه اولمشدر وجمله سی متناول موجود در وان وجد رکاز متاعهم فی ارض منها غیر مملوکه
خمسه باقیه والکر اهل حربك متاعی رکاز فی دار حربك مملوکه اولمیان ارضنده بولنه تخمیس اولنور
وباقیسی بولان کسنه ایچوندر ولا خمس فی نحو فیروزج وزبرجد وجد فی جبل صاعد بولنان زبرجد
وفیروزج مثللو تخمیس اولنماز زیرا لخمر حقنده لا خمر فی الحجر حدیث شریفی دخی وارد اولمشدر
ودینلمشدر معدندن مستخرج اولان اوج نوعدر برنوعی جامدر انتشاره ارر ویه منطبع اولور
النون وکومش ودمر وقورشون وقلای کبی وبرنوعی دخی جامدر ارپمز فیروزج وزبرجد
ولعل وزرنیخ ویاقوت کبی وبرنوعی دخی مایعدر منجمد اولماز صو وقطران ونفط کبی وخمس
اجزاء ارضدن برجزء درجمر ایله یتمم جائزدر اما ذهب وفضه وحدید اجزاء ارضدن
اولمامغله بونلر ایله یتمم جائزدکلدر وبخمس زیبق زیبق تخمیس اولنور لالئ لؤلؤ وعنبر
لؤلؤ وعنبر تخمیس اولنماز وعند ابی یوسف ابو یوسف قائلنده عکسی ایله در یعنی زیبقدن
النمار لؤلؤ وعنبردن النور زیرا حضرت عمر رضی الله عنه عنبردن خمس النمشار در باب
نوع الخارج بو باب غار جك زکوتی بیانندہ در فیما سقته السماء سماء یعنی یمور سقی ایله دوکی
ارضنده وارد اوسقی سیحا ویاخود ساقی اول ارضی ماء جاری ایله سقی ایلیه اول معقوله ارضنده
وارد رسیحا لفظنك انتصابی مفعول ثانی اولمق اوزره در کتب لغتده مفهوم اولان بودر که
لفظ سقی کاه مفعول واحده تعدی ایدر سقی الله ثراه کبی وکاه ایکی مفعوله تعدیه ایدر سقی الله
الغیث کبی وسمایه مطر اطلاقی حق سبحانه وتعالی نك وارسلنا السماء علیهم مدرارا قولی
شریفنده دخی وارد اولمشدر وشاعرك اذا وقع السماء بارض قوم رعیناه ولو کانوا غضابا
قولی دخی سمایه مطر اطلاقنه دلیلدر اوا خذ من ثمر جبل العشر ویاخود ثمر جبلدن اخذ
اولنان شیئدن عشر وارد رالعشر مؤخر مبتداء وفیما سقته السماء معطوفا یتلیه مقدم

مقدم خبر در قل اوکش بلا شرط نصاب وبقاء اول اخذ اولنان شئ کرک قلیل اولسون کرک
کثیر اولسون وبقانک شرط سز زکوة واجب اولور وعندهما انما یجب فیما یبقی سنة اذا بلغ
خمسة اوسق امامین قاتلرنده واجب اولور شول شئ دره که برسنه باقی قله ویشر وسقه بالغ اوله
امام اعظم ایچون دلیل نبی علیه السلام که ما اخرجت الارض ففیه العشر قول شریفیدر زیرا
حدیث شریفده بغیر فصل ذکر اولنمشدر امامینک دلیلی نبی علیه السلام لیس فیما دون خمسة
اوسق صدقة قول شریفیدر بونده نما محققی اولمغله نصاب شرط قلندی والوسق ستون
صاعاً وسق التمش صاعدر وصاع سکسان رطلدر وهر رطل اون اوقیه در وهر اوقیه قرق
درهمدر ومالا یوسق شول شئ که وسق اولمیه مثلا زعفران وپنبه کبی اذا بلغ قیمته ثمن وسق
اولمیان شیئک قیمتی بالغ اولسه خمسة اوسق من ادنی ما یوسق وسق اولان شیئک ادنا
سندن بیش وسقه بالغ اولسه عند ابی یوسف ابو یوسف قاتلرنده عشر واجب اولور وعند
محمد اذا بلغ خمسة امثال من اعلی ما یقدر به نوعه امام محمد قاتلرنده ثمن اول شئ کندونوعی
تقدیر اولنوب اولنان شیئک اعلاسندن بیش مثلنه بالغ اولسه عشر واجب اولور وبر شئ
تقدیر اولنمق لازم کلسه اقل وادنی اولورسه صاع ایله اوسط اولورسه کیل ایله اعلا واکثر
اولورسه وسق ایله تقدیر اولنور فاعتبر فی القطن خمسة احمال پنبه ده بیش یوك اعتبار
اولندی وجوب زکوة ایچون اعلا ما یقدر به القطن اعتباری حمل در بونده دخی ابتداء
تقدیر اولنان استار ایله درکه استار التی بچوق درهمدر اوسطی بطمن ایله درکه بطمن ایکی
یوز التمش درهمدر واعلاسی حمل حمل ایکی ایسه اوچ یوز بطمن درر وقیه حسابی اوزره
یوز طقسان وقیه اولور وفی الزعفران خمسة امناء زعفرانده وجوب زکوة بیش بطمنده
اعتبار اولنور ولا شئ فی حطب وقصب فارسی خطبه وقصب فارسیده بر شئ
یوقدر قصب فارسی دیدوکی قلمدر وخشیش وتبن وسعف خشیش وتبن وسعفه
دخی بر شئ یوقدر سعف دیدوکی خرما دالیدر وفیما سقی بعرب ودخی شول شئ که بیوك

قوغا ایله سقی اولنور اودالیه وایخود دولاب ایله سقی اولنور اوسانیه وایخود ناعوره ایله سقی
اولنور نصف العشر بولرده نصف عشر واجبدر قبل رفع مؤنتی زرعك مؤنتی رفعدن
اول نصف عشر واجبدر مؤنت دیدوکی اجرت ارغاد ونفقه اوکوز وکراء انهار واجرت
حافظ دخی بونلره بکزر نه وارایسه زیرا وارد اولان حدیث شریفده مؤنت ذکر اولنوب
اطلاقی اوزره در قوله علیه السلام فیما سقته السماء العشر وفیما سقی بالثانیه نصف
العشر وفی العسل العشر عسلده دخی عشر واجبدر قل اوکثر اول عسل کرك کثیر اولسون
کرك قلیل اولسون عشر واجبدر اذا اخذ من جبل اوارض عشریه فحص جبلدن وایخود
ارض عشریه دن اخذ اولنسه عشر واجب اولور ابوهریره دن روایت اولمشدر که نبی علیه السلام
اهل یمنه ازفی العسل العشر دیو یازمشلردر زیرا نحل اشجارك جیجك ومیوه سنی اکل ایدر
جیجك ومیوه ده عشر وارد راول اجلدن عسلده دخی عشر واجب اولمشدر اما اراضی
خراجیه ده برشی لازم کلمز وعند محمد اذا بلغ خمسة افراق والفرق ستة وثلاثون
رطلا امام محمد قاتلرنه بش فرقه بالغ اولدقده عشر واجب اولور وفرق اونور الی رطلا
رطل اون ایکی اوقیه در واوقیه قرق درهمدر بوتقدیرجه هر رطل دورت یوز سکسن درهم اولور
قرق فرق اوچ وقیه رومی وسکسان درهم اولور امام محمد قاتلرنه بومقدار اولینجه عشر واجب
اولماز وعند ابی یوسف اذا بلغ عشر قرب ابو یوسف قاتلرنه اون قربه بالغ اولدقده عشر واجب
اولور قرب اللی بطمن در معلوم اولمکه عسلده بش روایت وارد راولکی سی عشریه دن وایخود
جبلدن اخذ اولنسه قلیل وکثیر اعتبار اولنمیوب عشر واجب اولور ایکنجی سی بش فرقه بالغ اولسه عشر
واجب اولور بوقولی امام محمد اخذ الیمشدر اوچنجیسی اون قربه بالغ اولدقده عشر واجب اولور امام
ابو یوسف بوقولی اخذ الیمشدر ودردنجیسی وسق اولمیان شیئك اذا سکسان بش وسقك قیمتی اعتبار
اولنوب عشر واجب اولور بودخی ابو یوسفدن روایتدر بشنجیسی بش مئه بالغ اولدقده عشر واجب
اولور بودخی ابو یوسفدن روایتدر هدایه ده دخی وجه مشروح اوزره مسطوردر ویوخذ

ويؤخذ عشران من ارض عشريه تغلبي تغلبي نك ارض عشريه سندن ايكي عشر اخذ اولنور وعند محمد
عشر واحد ان كان اشتراها من مسلم امام محمد قاتنده بر عشر اخذ اولنور اكر اول ارضي تغلبي مسلمدن
اشترا ايلديايسه معلوم اولا اكر ارضاوج نوعدر بري عشري بري خراجي وبري تضعيف در مالك ذمي
اوج نوعدر بري مسلم بري ذمي وبري تغلبيدر ولو اشتراها من ذمي اخذ منه العشران اكر بر ذمي اول
ارضي تغلبيدن اشترا ايلسه اول ذميدن ايكي عشر آلنور العشر ان الف لام عهد خارجيدر يعني
عشر الارض ديمكدر وكذا لو اشتراها من مسلم وبنه ايكي عشر آلنور اكر اول ارضي تغلبيدن بر مسلم
اشترا ايلسه زيرا تغلبي تصرف ايلدكلري ارضك عشر بنك تضعفي اول ارضه وضيفه مشابه سندن در
اول تقدير جه ارض مزبوره مسلمه انتقال ايلدكده وظيفه سيله انتقال ايلمش اولور او اسلم هو
وياخود اول تغلبي مسلم اولسه بنه ايكي عشر النور بو جمله ابو حنيفه قاتنده در خلافا لابي يوسف
ابو يوسف خلاف ايدوب اكر تغلبي اسلام كلوب وياخود بر مسلم تغلبيدن ارضي اشترا
ايلسه عشر واحد عودت ايدر زيرا تضعيف داعي اولان كفر ايدي اول زائل اولدي بر عشر
النفي ايجاب ايدر كور مزميسنكه تغلبينك بش سائمه دوه سي اولسه ايكي شاة النور دي ذكر
اولنان دوه لري بر مسلم اشترا ايلسه وياخود كندوسي مسلمان اولسه بر شاة النور وخيل
محمد معه ودينلديكه امام محمد ابو يوسف ايله معا در اما صاحب هدايه دمشدر كه صحيح
اولنان بو در كه ابو يوسف ابو حنيفه ايله در وعلى المراهقة والصبي منهم ما على الرجل تغلبي
نك رجالي اوزره اولان شي صبيان ونساسنك اوزرينه ذمي لازم در عشريه ايسه عشر خراجيه
ايسه خراج ولو شري ذمي عشريه مسلم فعليه الخراج واكر بر ذمي بر مسلمك ارض عشريه سين
اشترا ايلسه اول ذميدن اوزرينه خراج لازم اولور ابو حنيفه قاتنده زيرا عشر ده معناي
عبادت وارد ر كافرايسه عبادته اهل دكلدر بو تقدير جه اوزرينه خراج واجب اولور وعند
محمد بنه بقي على حالهما وامام محمد قاتنده اول ارضك حكمي على حالها باقي در مسلمان ده
ايكن عشر النذوغي اوزره بنه عشر النور وان اخذها منه مسلم بشفعة اورد ت على البايع

لفساد البيع عاد العشر واكر اول ارضي بر مسلم شفعه ايله الله كافرين اخذ ايلسه وياخود
اول ارض بيع فاسد اولدوغي ايچون بايع مسلمك اوزرينه رد اولنسه مسلمه رد اولنمغله بنه
عشر عودت ايدر يعني عشر النور وفي دار جعلت بستانا خراج ان كانت لذمي بستان
قلنان اوده خراج وارد ر يعني خراج النور اكر اول اوذميدن اولورسه وماء عشريه ايله
دخي سقي ايدرسه بنه خراج النور اولمسلم سقاها بماء اكر بوستان قلنان دار مسلمك
اولوب ماء خراجيه ايله سقي ايدرسه بنه خراج النور وان سقاها بماء العشر فعشر اكر
مسلمك اول بوستاني ماء عشريه ايله سقي ايدرسه بعد عشر النور ولاشيء في الدار ولو ذمي
داره بر شيء يوقدر اكر ذميدن دخي اولورسه زيرا عمر رضي الله عنه خراجي وضع ايلدكده مسلمدر
ايچون سؤال ايلدكلرنده عفو در بور مشاردر وماء السماء والبئر والعين عشري ايمور
صويي وقيو صويي وبوكار صويي عشر در وماء انهار حفرها العجم عجم قازدوغي نهرلرك صويي
خراجيدر نوشروانك وزد جردك نهرلري كبي ودخي عرض خراجي ده برقيو قازلسه ويلخود
بربهار ظهور ايلسه خراجيدر زيرا زمان سابقده كفره يدنده ايدي بزاول ارضه قهرا غالب اولدق
بزه غنمت اولدي بويله اولمجق خراجيه اولور وكذا شيحون وجيحون ودجله والفرات عذابي
يوسف شيحون وجيحون ودجله وفرات دخي خراجيه در ابو يوسف قائلدر زيرا بونلرده كوپري
كورد قدنصكره خراجي اولور شيحون تركستانده بر نهرك اسميدر جيحون بلخده بر نهرك
اسميدر دجله نهر بغدادك اسميدر فرات نهر كوفه نك اسميدر ابو هريره دن روايتدركه
شيحان وجيحان والفرات والنيل كلهن انهار الجنة بو حديث شريفي مسلم دخي روايت ايلمشدر
غاية البيانده دخي بويلجه مسطوردر خلافا لمحمد امام محمد خلاف ايدوب بو نهرلرك صويي
عشر در زيرا ممكن دكلدر حمايه سنده دكلدر رجونكم ممكن دكلدر حمايه سنده اولميجق بحار مطر
مشابه اولور اول تقديرجه عشريه اولور وليس في عين قير اونفط في ارض عشر شيء وارض عشريه ده
رهوزفت ونفط بحار لرنده بر شيء يوقدر زيرا بونلر غلبه ارضدن دكلدر ملح دخي بويلجه در

بولجه در وان کانت فی ارض خراج ففی حرعیها الصالح للزراعة الخراج لانها کرعیون مذکوره
ارض خراجیه اولسه زراعة صالح اولان حرعیندن خراج النور اما عینك کندوسندن
النماز ولا یجتمع عشر وخراج فی ارض واحدة مسلمك عرض واحده سندن خراج وعشر
مجتمع اولماز عدم اجتماعنه لا یجتمع علی مسلم عشر وخراج فی ارض نص شرعیدن بخی وارد
اولمشدر وعشرك اخذنك وقتی ابوحنیفه قاتنده میوه سی ظاهر اولدقده در وابو یوسف
قاتنده وقتی میوه سی ایریشدکده در ومحمد قاتنده یتشل اولدقده در ثمرة خلاف اتلاف
اولندقده ضمانلنك وجوبنده ظاهر اولور باب المصرف مصرف بیانندر وقتاکه
مصنف زکوة عشر بیانندن فارغ اولدیسه مصارفك بیانته شروع ایلدی مصرفده اصل
حق سبحانه وتعالی نك انما الصدقات للفقراء والمساکین والعاملین علیها فی الرقاب و
المؤلفة قلوبهم وفی الرقاب والغارمین وفی سبیل الله وابن السبیل فریضة من الله والله
حکیم علیم نص شریفیدر ومصارف سکز صنف در بری مؤلفة قلوبدر شمدی یوندن
ساقط اولدی وبو مؤلفة قلوب اوچ نوعدر برنوعی نبی علیه السلام الرمة تالیف ایدردی
یعنی حاصل اولان عشر وزکوتدن بشی ویررد یکه کندولر مسلمان اولورقه ملری دخی
مسلمان اولورلر برنوعی دخی الردن اسلامه کلدیلر لکن اعتقادلرینده ضعف اللمغله ویررد یکه
ثابت قدم اولسونلر اچون وبرنوعی دخی بعض رساء عرب اولمغله اعطا ایدردی شرلرینی
دفع اچون انلر اون اوچ نفردر ابی سفیان بن حرب وصفوان بن امیه وعتبه بن حصین
واقرع بن حابس وعلقمه بن علاثه وعباس ابن مرادس وزید الخیل دخی بونلر مشابه مکنه لرندر
اکردینلورسه که انلره صرف صدقه نیجه جائزاولورکه آنلر کافرایدیلر بوخود فقرا وعزاة
حقیقدر جواب ویریلورکه مشرکینك شرلرینی دفع ایلمك فقرا واغنیا اوزرینه واجبدر
اولیه اولسه آنلره فقرا مالندن برشی ویروب وشرلرینی دفع ایلمك جهاد مقامنه قائم اولور
اولوقته بعد النبی علیه السلام اجماع ایله ابوبکر رضی الله عنه خلافتی زمانلرنده نصیبلری

ساقط اولدي روايت اولندي كه بعد النبي عليه السلام مؤلفة قلوب حضرت ابوبكر رضي الله
عنه عرضحال ويروب نصيبلرين طلب ايلديلر ابوبكر ويرملك ايجون كاغذ ويروب عمر رضي الله عنهه
وارد قن خط صدّيقي يرتدي وديدي كه بو برشئ دركه نبي عليه السلام سيزه تأليف ايجون
ويرمشدر اما الآن حق تعالى ديني عزيز ابوب سيزدن اعتنا ايلدي شمدي نصكره يا اسلام
ياخود قيلچ ديو جواب ويردي ومؤلفة قلوبدن اولوب عرضحال ويرنلر ابوبكره كلوب خليفه
سيز ميسز يوقسه عمر ميدر حالا كاغذي يرتدي بزه بومقوله جواب ويردي ديديلر ابوبكر جوابنده
خليفه در انشاء الله تعالى ديدي بو تقدير جمعنه اجماع منعقد اولدي لكن مؤلفة قلوبك
نصيلري كتابيله ثابت اولمشدر بعد النبي عليه السلام سقوطنك وجهندن قومك
اختلافي واقع اولمشدر الردن بعضي شونلر دركه كتابيله ثابت اولان شئ اجماعيله
نسخي جائز كوردكلري زيرا اجماع حجت قاطعه در كتاب كبي مذهبده ايسه بوجائز دكلدر
وبعضي دخي شونلر دركه مؤلفة قلوبك سقوطي علتك انتهاسيله حكمك انتهاسي قبيلندن
صوم رمضانك انتهاسي شهر رمضانك منتهي اولمسي كبي بو دخي رد اولنمشدر زيرا حكمك
بقاسنه علّة احتياج اولماز احسن قول بو در كه نبي عليه السلام زمانندة مؤلفة قلوب ايجون
نصيب ويرملك اسلامك اعزازي ايجون ايدي زيرا اول وقت اسلام ضعيف وكفره غلبه
اوزره ايدي اول زمان ويرملك اعزاز ايدي وقتاكه حال متبدّل اولوب اسلام غلبه ايتدي
ايسه بو دفعه اعزاز دين ويرمكدن اولدي اول اجمادن اجماع ايله ساقط اولدي وهو
للفقراء وهو من لا شئ له دون نصاب مصرف فقير ايجوندر فقير شول كسنه در انك ايجون
برشئ اولمه اول نصابه بالغ اولمليه والمسكين وهو من لا شئ له ومسكين شول كسنه در كه آنك
برشئ اولمليه قوله تعالى او مسكينا ذا متربة يعني جوع وعريانلقدن تراب ملتصق اولمه وقيل
بالعكس دنيا مشدر كه عكس ايله در يعني فقير برشئ اولمليه ومسكين نصابدن آشغه شئ
اولمه والعامل يعطى بقدر عمله ولو كان غنيا عامله على مقداري اعطا اولنور اگرچه دخي

دخی اولورسه یعنی کندویه وعیال واعوانه کفایت مقداری ویریلور زیرا کندو نفسی
عمل مسلمین ایچون غیری حدمتدن فارغ ایلمشدر والمکاتب بعاده فی فکّ رقبته مکاتب زکوٰة
خارج ایله معاونت اولنور فکّ رقبه ده اکر افندیسی غنی دخی اولورسه منقولدر که نبی علیه
السلام بر مکسه کلوب یارسول الله بنی بر عمله دلالت ایله کم جنّته دخوله سبب اوله فکّ رقبه سور مشلدر
ومدیون لایملك نصاباً فاضلاً عن دینه دینندن فاضل بضاعه مالك اولمین مدیون دخی
خارجدن معاونت اولنور ومنقطع الغزاة عند ابی یوسف والحج عند محمد ان کان فقیراً ابو
یوسف قاتنده منقطع غزاة دخی معاونت اولنور وامام محمد قاتنده منقطع حج معاونت
اولنور اکر فقیر اولورسه منقطع غزاتدن مراد فقراسیدر منقطع حاجدن مراد فقراسیدر روایت
اولندی بر مکسه فی سبیل الله بردوه حاضر ایلدم دیو نبی علیه السلام عرض ایلدکده فقراء حاجدن
بریسی تحمیل ایلمك ایچون امر ایلدی اصل مصرف فقرا ایچوندر وقوله علیه السلام خذها من اغنیائهم
وردها فی فقرائهم ومن له فی وطنه مال لامعه ودخی سئول مکسه معاونت اولنور که کندوسیله
مال اولیوب لکن وطننده مالی اوله بوندن مراد ابن سبیلدر وابن سبیل تسمیه سی سبیله کثرة
ملازمتی اولمغله کویا که ولد الطریقدر صوفی یه ابن وقت دیدکلری کبی ویجوز دفعها الی
کلهم والی بعضهم وزکوٰتی فقرانك کلیسنه وبعضی سنه ویرمك جائزدر یا بدی صنفه واخود
بدی صنفدن بریسنه ویرمك جائزدر شافعی قاتنده مادامکه اصناف سبعه ده مصرف صنفدن
اوج مکسه یه صرف اولنمیه جائزدکلدر زیرا لام تملیك ایله اضافت اکرچه حقیقت ملکی ایجاب
ایدرایسه ده استحقاقی افاده ایدر مستحق اولدقری مقرردر بر مکسه ثلث مالنی بدی اصنافه
وصیت ایلسه بونلردن بری محروم اولمق جائزدکلدر اویله اولیچون بودخی انك کبی دکلدر ایچون
دلیل بو محلده اضافت مصارفی بیان ایچوندر بو قسم اثبات استحقاق ایچون دکلدر خصوصا
ابن عباس حضرتلری بونده مراد بیان مصارف دکلدر هر فقیری بیه مصرف
اولورسه کفایت ایدر بیور مشلدر نه کم صلاتده استقبال قبله یه امر اولمشدر اول کعبه دن

برجزء نه استقبال اولنه امر ممتثل اولمش اولور ز وحق سبحانه وتعالى اول اصنافي محتاجيندن
اخبار ايدرم اوصافله ذكر اليدي بزبلدك كه بونلرك مقصود محتاجلك حاجتني قضا اليمكدر
پس امدي بوتقديرجه جمله اصنافي حقيقتده معنى جهتندن صنف واحد اولمش اولدي
جمع ايسه جنسدن مستعار در زيرا بجن جمع الف لام داخل اولسه معناي جمعيت مضمحل اولور
والف لام كلام عربده دورت معنايه استعمال اولنور بريسي جنس ايجون الرجل خير من المرءة
كبي وبري دخي استغراق ايجون ان الانسان لفي خسر كبي وبريده دخي عهد خارجي ايجون انا ارسلنا
الى فرعون رسولا فعصى فرعون الرسول وبري دخي عهد ذهني ايجون ادخل السوق كبي والخاف
ان ياكله الذئب كبي جونكه استعمال بويله اولبجق بو محلده عهد ايجون واستغراق ايجون حمل
اولنمق ممكن اولميوب جنس مراد اولنور كما في قوله تعالى لا يخلد الناس ومن بعد بو آيده كرعه
دخي عهد واستغراق ممكن دكلدر اكر استغراق مراد اولدي لازم كلور دنيانك جميع صدقاتي
جميع فقرا ايجون اولا بوتقديرجه برفرد محروم اولمق جائز اولمزدي بوكا ايسه برفرد لئيم
افتداري يوقدر لكن بو محلده احسن قول بو اولا كه استغراق حقيقي يه حمل اولميوب استغراق
عرفي يه حمل اولنسه نته كم جمع الامير الصاغه دينلور بوندن بلدرنك صاغه سني وياخود اطراف
مملكتك صاغه سني جمع ايليه دمكدر بوتقديرجه استغراق عرفي ايسه وسع بشردن خارج دكلدر
ولاندفع لبناء مسجد اوتكفين ميت مال زكوة بناء مسجد وتكفين ميت ايجون دفع اولنماز يعني
ويرلمز زيرا زكوة واجب اولان قطع ملك غيره تمليك ايله وزكوة ده تمليك اكندر واكر قائل بوبابده
التمليك ركن قولكز بلا دليل مجرد بر دعويدر حق سبحانه وتعالى نك انما الصدقات للفقراء قوليله
غيري بوكا دلالت ايدر بر دليل بوغيكز حال بوكه اولدلالتي دخي تمليك ايجون فلميوب عاقبت
ايجون قلدوكز كبي دبو جواب طلب ايدرسه اكا جواب بودركه بزم لام عاقبت ايجون ديدوكزك
معناسي صدقاتون فقرانك مقبوضي اولان عاقبت اولور الم ابتداء مصارف دينه مستحق
دكلدر ديننه كم توضيحنده فخر الاسلام دن الصدقة تقع في كف الرحمن قبل ان تقع في كف الفقراء

الفقرا حديث شريفنك معناسنده صدقه ابتداء يد فقيرده بينه الله ايجون در ويد فقيرده دوام
وبقا اعتباري ايله حق عبد اولور زيرا ابتداء حق فقير دكلدر بس مقبوضلري اولدقده صكره
عائد ملكلري اولور لازم دلالتي ايله بلا دليل دعواي مجرده ديد كلري صحيح اولمدي
اذ نصكم تكفين ميتدن تمليك متحقق اولمدوغنه دليل برميتي قورد اكل ايلسه اول كفن ملكفين ايجوندر
وارث ايجون دكلدر زيرا تمليك متحقق اولمدي او قضاء دينه ومتيتك دينني قضا ايجون
دخي زكوة ويرلمييه زيرا بونده دخي تمليك يوقدر او ثمن قن بعتق ازاد اولمغه عبدك ثمني ايجون
دخي زكوتدن برشيء ويرلمييه زيرا اعتاقده اسقاط مالك وارد رتمليك يوقدر ولا الى زعمي صحيح
غيرهادر دخي ذمي مال زكوتدن ويرلمييه اما مال زكوتدن غيري ويرلمك صحيح اولور ولا ندفع
الى غني تملك رضا بامن اي مال كان ودخي بضابه مالك اولان غني يه اكر زكوة مالندن واكر سائر
نزوردن هر قنفسندن اولورسه ويرلمييه او عبده وعيلنك قولنه دخي مال زكوة ويرلمييه زيرا
العبد وما يملكه كان لمولاه نحواسي او يمحق اعطا اولنان مال زكوة افتديسنه ويرلمش اولور
اوطفله كوچك او غلونه دخي ويرلمييه زيرا اول طفل بابا سي مالندن غني عد اولنور بخلاف ولده
الكبير اول غني نك ولد كبيري عبد وولد صغيرنك خلافيدر اكر زكوة ويرلمك صحيح اولور
اكر نفسي دخي اول اب غني اوزرينه ايسه دينه ويرلمك جائز در آنك غناسي ايله ولد كبير
غني عد اولنمز اولنماز ومرتبه ان كانا فقيرين اول غني نك حاتونينه زكوة ويرلمك صحيح اولور
اكر ايكيسي دخي فقير اولور لاسه ولا الى هاشمي من آل علي وعباس او جعفر او عقيل او الحارث
بن عبد المطلب ولو كان عاملا عليها وهاشمي دخي زكوة ويرلمز كهاشمي الى علي وآل عباس
وال جعفر وآل عقيل وياخود آل عقيل وياخود الحارث بن عبد المطلب در اكر زكوة اوزرينه عامل
دخي اولورسه بينه زكوة دن برشيء ويرلمييه زيرا بني عليه السلام بني هاشمه خطاب ايدوب يا بني
هاشم ان الله تعالى حرم عليكم غسالة اموال الناس واوساختهم وعوضهم عنها الخمس
الخمس بور مشاره معلوم اولمكه حارث وعباس بني عليه السلام عملري در وجعفر وعقيل

علی کرم الله وجهه نك قرنداشلریدر بونلرك جمله سی مذنوبلردر زیرا نبی علیه الصلاة والسلام نسب شریفلری محمد بن عبد الله بن عبد المطلب بن هاشم بن عبد المناف در قیل بخلاف التطوع دینلدیکه تطوع بونلرك خلافنجه در یعنی جواز نده اختلاف المشایخ در و بعضیلر دیدیلرکه صدقهٔ واجبه ایله صدقهٔ نفله بینده فرق یوقدر وقف دخی بنو هاشم حلال دکلدر بدایه ذکر اولنمشدر که اگر وقف بنو هاشم تسمیه شرط ایلسه جائزدر بعض مشایخ دیدیلرکه صدقهٔ نفل بنو هاشم حلال در زیرا نفل ایله مالك وسخی ذائل اولماز فرض ایله اولدوغی کبی ابو جعفر صحاویدهٔ آثاری شرح جنده ابو حنیفه دن روایت ایدوب صدقاتك کلی بنی بنو هاشم جائزدر حرمت بنی علیه السلام عهدنده ایدی زیرا خمسك خمسی کندولره واصل اولوردی بنی علیه السلام موتی ایله خمس الخمس ساقط اولدی وصدقه ده جائز اولدی وموالیهم مثلهم بنو هاشمك مولالری کندولرکبی در انلره دخی مال زکوة ویرلمز زیرا بنی هاشمك معتق قولرینه یری بنی علیه السلام دن سؤال ایدوب انلرك الصدقة دیدکده لا انت مولانا بیور مشلردر و بر حدیث شریفده دخی موالی القوم من انفسهم واقع اولمشدر ولایدفع المزکی زکوته الی اصله وان علا وفرعه وان سفل مزکی زکوتنی اصلنه یعنی بابالرینه اناسنه هرنقدر یوقاروده دخی اولورسه وفرعنه یعنی اوغلونه وقزینه هرنقدر اشغیده دخی اولورسه ویرمیه بونلرك مابینلرنده منافع متصله شرط ایله مملکدن قطع منتفعتدر اوروجته وزوجیسنه دخی ویرمیه بالاتفاق عادة منافعده اشتراکلری اولدوغی ایچون جائزدکلدر وکذا لایدفع الحر وجها ارعورتنه ویرمدوکی کبی عورت دخی ارینه زکوة ویرمیه ابو حنیفه قاتنده خلافاً لهما امامین ایچون خلاف واردر انلر قاتنده عورت ارینه زکوة ویرملك جائزدر زیرا ابن مسعودك خاتونی بنی علیه السلام دن سؤال ایلدکده زوجنه تصدق ایچون لك اجران اجر الصدقة واجر الصلة بیور مشلردر ابو حنیفه رحمه الله تعالی بو صدقهٔ نافله یه محمولدر دیو جواب ویرمشلردر ولا الی عبده او مکاتبه او مدبره اوام ولده دخی مزکی زکوتی قولنه ومکاتبنه ومدبرنه وام ولدنه

ولدنه ویرمیه اکر ویرلسه قطع منفعت بولنامش اولور جائز دکلدر بعض اعضاسی معتق
اولان عبدنه زیرا اول عبد مکاتب حکمنده در ابو حنیفه قاشنده خلافا لهما امامین خلاف
ایدوب زکوة ویرملك جائزدر زیرا اول عبد معتق البعض حر مدیون کبیدر ولو دفع
الی من ظنه مصرفا فبان انه غنی او هاشمی او کافرا او ابوه او ابنه اجزاه اکر مزکی مصرف
ظن ایدوب برکسنه یه زکوة ویرسه پس ظاهر اولسه که اول کسنه غنی و یا خود هاشمی و یا خود
کافر و یا خود مزکی نك باباسی و یا خود اوغلی ایمش کفایت ایدر یعنی زکوتنی ویرمش اولور
ابو حنیفه و امام محمد قاشنده بونلرك دلیلی حدیث معن بن یزید در روایت اولنیکه یزید
زکوتنی توزیع ایلمك ایچون برکسنه یی وکیل ایدوب اولدغی حین توزیعده یزیدك اوغلی
معنه دغی ویرمش صباح اولدقده کلدو زکوتنی اوغلونك النده کوردکده نبی علیه السلام
حضورعالیلرینه مرافعه اولدیلر فقال علیه السلام یا معن لك ما اخذت ولك یا یزید ما
نویت خلافاً لابی یوسف ابو یوسف خلاف ایدوب اعاده سی لازم در حطاسی یقیناً
حاصل اولدوغی ایچون ولو بان انه عبده او مکاتبه لا یجزیه فیعید مزکی مصرف ظن ایدوب
زکوتی دفع ایلدکدن صکره اکر ظاهر اولسه که اول مصرف ظن ایلدوکی کندونك عبدی و یا خود
مکاتبی ایمش ویرد وکی زکوة کفایت ایلز اعاده ایدر زیرا حقیقتده ملکندن خروج بولمیوب
وعبد ومکاتبده اهلیت دغی اولمغله اعاده سی لازم اولور وندب دفع ما یغنی عن
السؤال یومه بوکونلك سؤالدن اغنا ایده جك شئ ویرملك مندوب اولدیغی یعنی زکوة
دن برکونلك کفایت ایده جك مقداری ویرملك مندوب وکره دفع نصاب او
اکثر الی فقیر غیر مدیون مدیون اولمیان فقیره نصاب و نصابدن اکثر زکوة ویرملك مکروه
اولدیغی امامدیون اولان فقیره نصابدن زیاده ویرلسه لا باس در ونقلها الی بلد آخر ومال
زکوتی بلد آخره نقل ایلمك دغی مکروه اولدیغی زیرا حق جواری رعایت ایلمه مش اولدی
الا اذا قریبه لامکر کندو قریبی ایچون نقل ایلیه اول زمان مکروه دکلدر زیرا کندو قریبنه

هم اجرصدقه هم اجر صله بولمش اولور او اعوج من اهل بلده و یاخود کندو بلدنده اولان فقرادن
دخی فقرا و اعوج اولد اولدخی مکروه دکلدر مقصود محتاجلك حاجتی قضادر اعوج اولیمق
دخی اولی اولور و لاکن یسئل من له قوت یومه برکونلك قوتی اولان مکسنه دلیمیه معلوم اولاکه
بیت المال ایچون جمع اولان مال دورت نوعدر نوع اوّل زکوة سوایم و اعشار در و بونلر
ایچون صرف و رادین مسلمانلردن اخذ اولنان شیلدر و مصرف ایسه حق سبحانه و تعالی نك
انّما الصدقات للفقراء و المساکین قول شریفیدر بیان اولندوغی اوزره سکز صنفه که مؤلفه قلوب
ساقط اولمغله بدی صنف قالمشدر نوع ثانی غنایم و معادن و رکاز نك خمسیدر مصرف
ایسه حق سبحانه و تعالی نك و اعلموا انّما غنمتم من شیء فانّ لله خمسه و للرسول و لذی القربی
و الیتامی و المساکین و ابن السبیل قول شریفیدر اللهمّ سرهمی ایله رسولك سرهمی یرده رو بونلرك
بترك و کلامی افتتاح و بومالك فضیلتنی اظهار ایچوندر نبی علیه السّلام سرهمی موتی ایله
ساقط اولدی و دوی القربی که قرابة رسول علیه السّلام در الرك سرهمی یزم قائمزده ساقطدر
امّا امام شافعی قائلنده ثابتدر فی زماننا اوچ صنفه صرف اولنور بری یتامی و بری مساکین
و بری ابن سبیلدر نوع ثالث خراج و جزیه ذرکه مستأمن و اهل هدنتدن اخذ اولنور بونلك مصارفی
کاربان سرایلرك و کوپریلرك و سترغور و سائر بونلره مشابه اولان شیلدر و دخی ارزاق قضاة
و ولاة و مفتی و محتسب و حفّاظ و مفسّرین و معلّمین و متعلّمین و مقاتله ایچوندر حاصل کلام
بونوعلك مالی عمارت دینو صلاح دار الاسلام و المسلمیندر و نوع رابع شول مالدرکه
برکسنه فوت اولوب ورثه سی اولمادقجه متروکاتی بیت المالدن قبض اولنور او لمقوله مالك
مصرفی مرضیلك نفقه و ادویه سی ایچوندر و دخی مالی اولمیان فقرانك کفنی ایچون و قطیلك
نفقه و جنایتی ایچوندر و کسبدن عاجز اولان مکسنه نك نفقه لری ایچوندر سلاطین و ولاة
اوزرینه واجبدرکه ذکر اولنان ایراد و مصارفی ارباینه ایصالی اجتهاد ایله لرعایة البیانده
دخی مسطوردر باب صدقة الفطر بو باب صدقه فطر بیاننده در صدقه فطر عباد تدر زیرا

زیرا بونده معنای مؤنث وارد ربو اجلدن نیت شرط قلمدی و غیر سببی ایله واجب
اولمندر عقل وبلوغدن کمال اهلیت دخی شرط قلمدی صحی واجبه صدقهٔ فطر واجبه در
وجوبیتی معنای اصطلاحیسی اوزره در وواجب دلیل شبهه ایله ثابت اولاندر انکجون
جاحدی کفار اولنماز زیرا عملاً واجبدر اعتقاداً دکلدر امّا صدقهٔ فطرك وجوبیتنه
دلیل نبی علیه السّلام حضرتلرینك سندره ادا عن کل حرّ وعبد صغیر اوکبیر نصف صاع من برّ او
صاعاً من تمر اوصاعاً من شعیر قولندن اولان ادوا امر شریفیدر بو محلده وجوبك ذکری بین
الفرض والسنّة دیمکدر امّا محبوبی دیمشدر واجبات اسلام یدیدر صدقهٔ فطر نفقه ذوی
الارحام ووتر واضحیه وعمره وحدمت والدین وعورتك ارنه حدمتی کبی علی الحرّ المسلم لمالك
لنصاب فاضل عن حوایجه الاصلیه حوایج اصلیه سندن فضله نصابه مالك اولان حرّ مسلم
اوزرینه صدقهٔ فطر واجبدر وغنی اولمق شرطدر زیرا لاصدقة الّا عن ظهر غنیً حدیث شریفی
دخی دلیلدر وان لم یکن نامیاً اکر نامی دخی اولمز ایسه بنه صدقهٔ فطر واجبه در بونده حولان
حول لازم دکلدر وبه تحرم الصدقة ویجب الاضحیة اول نصاب سببی ایله کندویه صدقه
حرام اولور واضحیه یعنی قربان واجب اولور معلوم اولاکه نصاب اوچ نوعدر برنوعی شول
نصابدرکه انده زکوة سائر مالة متعلق اولان احکام واجب اولور برنوعی دخی شول نصابدرکه
انده احکام اربعه واجب اولور مثلا کندویه صدقه حرام اولمق واضحیه وصدقهٔ فطر ونفقه
اقارب واجب اولمق کبی وبونده تجارت ایله نما وحولان حولان شرط قلمدی وبرنوعی دخی
شول نصابدرکه کندویه دلیلك حرام اولور بعضیلر فاتنده قوت یومیه به مالك اولمقدر بعضیلر
فاتنده اللی درهم مالك اولمقدر عن نفسه صدقهٔ فطر انسانك کندو نفسندن واجبه در
عن نفسه ده اولان عن بوقارو ده اولن واجبة لفظنه متعلقدر واجبة عن نفسه دیمکدر واین
عمر رضی الله عنهما نبی علیه السلام زکوة فطری ذکور وانات اوزرینه فرض قلمشدر دیو حدیث
شریف نقل بیورمشدر وولدك الصغیر الفقیر فقیر اولان ولد صغیری ایجون دخی صدقهٔ فطر

واجبه در زيرا انك مؤنة كاملة سي وارد راو زرينه ولايتي دخي وارد ر وعبده للخدمة ولو كافر
حدنتي ايجون اولان عبدي ايجون صدقة فطر واجبه در اكر كافر ايسه ده ولايت ومؤنتي اولدوغي
ايجون افندي سي اوزرينه واجب اولمغه سبب راس مؤنه ويلمعليه قوليدر كويا كه عبدك راسي
كندو راسي در شافعي خلاف ايروب آنك فاتنده عبد ده جائز دكلدر وكذا اعز مدبره وام
ولده بينه عبد كبيه در مدبر دن وام ولدندن دخي صدقة فطر واجبدر زيرا بونلرده دخي مؤنت
واوزرلرينه ولايت وارد ر لاعن زوجيته وولده الكبير زوجه سي وولد كبيري ايجون واجبه دكلدر
مؤنت وولايته قصوري اولدوغي ايجون زيرا حقوق تكاحدن غيريه والي اولنماز ومؤنت
يعني قوتلندن تعيين اولندوغندن زياده ويرلمز حتى صاحب فراش اولسه مداواسي روجي اوزرينه
لازم كلمز شافعي فاتنده زوجي اوزرينه زوجه سي ايجون صدقة فطر واجبه در وطفله العني
يلمن مال الطفل وغني اولان طفلندن دخي صدقة فطر واجبه دكلور بلكه طفلك كندو
مالندن واجبه در ابو حنيفه وابو يوسف فاتنده امام محمد ديركه وزفرك قولي دخي
بودر قياس اولان بودركه باباسي كندو مالندن ويره اكر طفلك مالندن ويرسه ضمان لازم
كلور وصدقة فطر شريعتده زكوة در مال زكوتي كبي پس امري صغير اوزرينه واجبه دكلدر
زيرا صدقة فطر عبادتدر صغير ايسه عبادة اهل دكلدر ولاعن عبد آبق وعبد آبق ايجون
دخي واجبه دكلدر يعني قاچيغون كوده ايجون الا بعد عوده الا كلدكده نصكره واجبه در يعني
مامضي ايچون ادا ايدر والمجنون كالطفل مجنون طفل كبيدر اكر فقير ايسه باباسي ادا ايدر اكر غني
ايسه مالندن ادا ايدر ابو حنيفه وابو يوسف فاتنده امام محمد فاتنده باباسي ادا ايدر ولاعن
مكاتبه ومكاتبي ايجون دخي واجب دكلدر ولاعن عبده للتجارة وتجارت ايجون اولان قولري
ايجون دخي صدقة فطر واجبه دكلدر ولاعبد او عبيد بين اثنين وايكيسنه بدينلر يعني مشترك
اولان قول وقوللر ايجون دخي صدقة فطر واجبه دكلدر ولايت مؤنته هر بريكه قصوري
اولدوغي ايجون وعندهما يجب على كل فطرة ما يخصه من الرؤس دون الاشقاص اما مين

امامين قاتنده هر برينك اوزرينه رؤسده كذوبه محصوص اولان شيئك فطره سي واجبه در
اشفا صدن دكل امامين قسمت رقيقي جائز كورمشلر در مثلا ايكي مكسه نك دورت عبدي
اولسه هر برينه ايكي عبدك فطره سي ويرمك واجب در شريكين بينده اوچ قول اولسه
هر برينك اوزرينه بر عبدك فطره سي واجب اولور اوچنجي سي معفو در دينلمشدر كه عدم
وجوب ائمه ثلثه نك اجماعي ايله در زيرا شريكين دن هر برينك نصيبي قبل القسمه جمع
اولنيوب تماما رقبه يه مالك اولمامشدر كامل رقبه يه مالك اولميانه خود واجب اولمز
يوقروده بحثشدر ولو تبيع بخيار فعلى بن يتقرر الملك له اكر عبد خيار ايله بيع اوللسه
صدقهٔ فطر شول مكسه نك اوزرينه واجب اولور كه ملك آنك اوزرينه متقرر اوله
اكر خيار فسخ اولورسه فطره بايع اوزرينه در اكر فسخ اولمازايسه مشتري اوزرينه در ويجب
بطلوع فجر يوم الفطر صدقهٔ فطر يوم فطرده طلوع فجرده واجبه اولور شافعي
قاتنده رمضانك يوم اخيرنده غروب شمسده واجبه اولور زيرا صدقهٔ فطر
مختص قلندي غروب شمسده تمام وقتيدر بزم ايجون دليل اضافت اختصاص
ايجوندر اختصاص فطرايسه يومه در ليله دكلدر اول تقديرجه غرهٔ شوالده لازم كلور حالبوكه من
مات قبله واسلم اوولد بعده لا تجب فطرتهٔ پس امدي بر مكسه طلوع فجردن اول فوت اولسه
ويا خود طلوع فجردن صكره اسلام كلسه ويا خود طوغسه اول مكسه نك فطره سي واجبه اولمالز
زيرا وجوب ادا سنك شرطي معدوم در شافعي قاتنده بر مكسه رمضانك يوم اخيرنده بعد
الغروب الشمس فوت اولسه فطره واجبه اولور وصحح تقديمها صدقهٔ فطري تقديم الملك يصحح
بلا فرق بين مدة ومدة برمدت ايله برمدت بينى فرق سز تقديمي صحيحدر يعنى وجوبدن
اول ويا خود وجوبدن صكره بومدتلرى فرق ايلمك لازم دكلدر خلاصه مسطوردركه
بر مكسه اون بللق ويا خود دخى زياده سنه لرك فطره سنى اداايلسه جائزدر وحسن بن زياد
دعيشدر كه تعجيلي اصلا جائز دكلدر اضحى نك تعجيلي جائز اولمدوغى كبي وخلف بن ايوب

دیمشدر که شهر رمضان دخولنده نصکره جائزدر ونوح بن مریم دیمشدر که رمضان شریفك
نصف اخیری مرورنده نصکره تعجیل اولنه جائزدر ویدب اخراجها قبل صلاة العید بیرام
نمازندن اوّل فطره بب اخراج الیمك مندوب اولدیی زیرا نبی علیه السّلام مصلّایه جقمزدن
اوّل اخراج بیورر لردی واغلبهم عن المسئلة بیورمشلردر ولا تسقط بالتأخیر فطره
صلاة عید نصکره تأخیر الیه ساقط اولماز وهی نصف صاع من برّ اورقیقه اوسویقه
اوصاع من تمر اوشعیر صدقهٔ فطره بغدایدن نصف صاعدر ویاخود اول بغدایك
دقیقندن ویاخود سویقندن نصف صاعدر ویاخود تمردن ویاخود شعیردن
برصاعدر والذبیب کالبرّ اوزم بغدای کبیدر بوستنیه جامع الصغیر رایتید رزیرا
اوزم الیه بغدای معناده بربرینه متقاربدر ایکیسی دخی جمله اجزالرالیه اکل اولنور امّا
حرما وشعیر بونلره مخالفدر حرمانك چکردکی وشعیرك تحانه سی یعنی کپکی اخراج اولنور
وعندهما کالشعیر وهو روایت الحسن عن الامام امامین قاتلرنه زبیب شعیر کبیدر وبو
زبیب شعیر کبی اولمسی ابوحنیفه دن حسنك روایتیدر زیرا اوزم وتمر بربرینه متقاربدر
میوه لرك وملتلوقده والصّاع مایسع ثمانیة ارطال بالعراقی من نحو عدس اومنج وصاع شول
ظرفدرکه کاسکز رطل عراقی صغه مرحمك وبکرلجه مثللرندن صاع سکز رطلدر ورطل یکرمی
استاردر واستار کسر همزه ایله التی بحق درهمدر بس هر رطل یوز اوتوز درهم اولور اول
تقدیرجه برصاع بیك قرق درهم اولور وعند ابی یوسف خمسة ارطال وثلث رطل ابویوسف
قاتلرنه بش رطل وثلث رطلدر امّا استحبابی امام اعظم ایله امام محمّد قولنی تصحیح المشایخدر
ولو دفع منوی برمنّ خلافا لمحمّد اکر برکسنه ایکی من بغدای ویرسه صحیح اولور امام محمّد
خلاف ایدوب انك قاتلرنه صحیح دکلدر معتبر اولان کیله درونن دکلدر ودفع البرّ
فی مکان تشتری به الاشیاء فیه افضل بغدای ویرملك افضلدر شول مکانکه اول بغدای
ایله اول مکانده اشیا اشترا اولنه وعند ابی یوسف الذاهم افضل ابویوسف قاتلرنه درهم

درهم افضلدر كتاب الصوم ٥ بوباب كتاب صوم بيانندە در وصوم لغتدە
امساكدن عبارتدر هرنه شيدە وهرنه وقتدە اولورسە اولسون الله تعالى ذكرە حكايە
قول شريفي كيم اني نذرت للرحمن صوما اي امساكا عن الكلام وقال عليه السلام في صوم
عاشوراء ومن اكل فليصم بقيته يومه وهوترك الاكل والشرب والوطئ من الفجر الى الغروب
شريعتده اول صوم اكل وشرب وجماعي تركدر وقت فجردن غروب شمسه دكين ترك اكل
وشرب ابتداسي وقت فجردن اولدوغي نص شريف ايله ثابت اولوب قوله تعالى كلوا
واشربوا حتى يتبين لكم الخيط الابيض من الخيط الاسود اشتهاسي غروبه دكين اولدوغنه
دخي نص شريف وارد اولوب اتموا الصيام الى الليل مع نيةٍ من اهله اول صومك
اهلندن نيت ايله ترك اكل وشرب ووطئ درنيت قيدي الاعمال بالنيات ايدوكنه
اشارتدر من اهله ديدوكي حائض ونفسا وكافردن احترازدر وهو مسلم عاقل
طاهر من حيض ونفاس اول اهل اولان كسنه مسلم عاقل وحيض ونفاسدن طاهر اولانلر
وصوم رمضان فريضة على كل مسلم صوم رمضان كلى مسلم مكلف اوزرينه فرضدر
فرضيتي كتاب وسنت واجماع امت ايله ثابتدر وقوله تعالى كتب عليكم الصيام وقوله عليه
السلام في حديث بني الاسلام بويله اولدوغي اجلدن منكري كافر اولور مسلم ديدوكي
كافردن احترازدر زيرا كافر حكم دنيادە فروع ايمانله مخاطب دكلدر مكلف ديدوكي
صبي ومجنوندن احترازدر اداءً اداايوبيندن فرضدر وقوله تعالى فعدة من ايامٍ اخر
وصوم النذور والكفارة واجب وغير ذلك نفل نذر رصومي ودخي كفارت صومي
واجبدر وصوم رمضان اداءً وقضاءً وصوم نذور وكفارتدن غيري لري نافله در
صوم منذور الله تعالى ذكرە اليوفوا نذورهم واوفوا بعهد الله اذا عاهدتم قول شريفي
ايله ثابت واجماع امت دخي منعقد اولمشدر ايكن نذور مذكور نيجون فرض قلندي ديو
سؤال اولنورسه جواب ويرلور كه بوايكي آيت كريمه منذورك وجوبنه دالدر عامدر

لكن خصّ منه البعض در نذر معصيت كبي نذر طهارت وعيادة مريضي وصلاة جنازه كبي
بونلرايسه دليل ظنّي ايله ثابت اولمشدر كه عام مخصوص صدر حالبوكه اجماع فرضيّته تواتر ايله
ثابت اولمشدر مرتبهٔ وجوبده باقي قالدي وصوم العيدين وايام التشريق حرام بوم عيد صوم
ودخي ايام تشريقده صوم حرامدر ايام تشريق قربان بايرامينك ايكنجي واوچنجي ودردنجي كونلرنه
دير لر زيرا بو ايّامدن صائم اولمق نهي اولنمشدر روي عقبة بن عامر قال نهى رسول الله صلى الله
عليه وسلم في الايّام المنهيّة انّها ايّام اكل وشرب وبعال وهو المباعلة اي ملاعبة الرّجل
اهله وقال ايضاً الّا لا تصوموا هذه الايّام ويجوز اداء رمضان والنذور المعيّنة بنيّة من
اللّيل والى ما قبل نصف النّهار اداءً رمضان ونذر معين كيجه دن نيت ايله ودخي
نهارك نصفندن مقدّم نيت ايله صحيح اولور بونده يجوز يصحّ معناسنه مراد اولنان نهار
شرعيدر نهار لغويسي دكلدر نهار شرعي اولدركه صبح صادقدن مغربه دكين در بو تقديرجه
ده نصفي صحو كبريدر زوال دكلدر نهار لغوي طلوع شمسدن مغربه دكين در اول تقديرجه
نصف نهار وقت زوالدر لاعنده في الاصح نصف نهارده نيت صحيح اولماز اصح اولان دخي
بودر بين المسافر والمقيم فرق يوقدر زفر قائلنده وارد ر وبمطلق النيّة اداء رمضان
ونذر معيّن مطلق نيت ايله صحيح اولور نويت ان اصوم غدا وبكله ونيّة النفل ونفل نيتي ايله دخي
صحيح اولور نويت ان اصوم النفل غدا وبكله ائمهٔ حنفيه قائلنده رمضانده هركون اچون نيّت
لازمدر امّا مالك قائلنده شهر رمضانك اولنده نيّت واحده كفايت ايدر زيرا صوم شهر رمضان
عبادة واحده در نيّت واحده كفايت ايدر برآي اعتكاف ايدنه نيت واحده كفايت ايلدوكي
كبي بزم اچون دليل تحقيقا صومك هركوني على حدّه بر عبادت در زيرا هر ايكي كونك
مابينه ليل تخلل ايدر بو تقديرجه صوم اچون بر نيت صالح اولماز اعتكاف بونك خلافنه
ملابسدر زيرا اعتكاف عبادة واحده در جميع اوقاتي اعتكافه صالحه در وصوم رمضان في
بنيّة واجب آخر للصحيح المقيم صوم رمضان صحيح اولور واجب آخره نيت ايله صحيح مقيم

مقيم ايجون برمكسه صاغ وسالم اولوب ومقيم اولوب رمضان شريفده واجب آخر كه قضايه
قالمش رمضاني اولوب نيت ايلسه اول نيت ايله دوكي صوم رمضانده اولور قوله عليه السلام اذا
انسلخ شعبان فلا صوم الا رمضان لا النذور المعينة بل عما نواه نذر معين صحيح اولماز بلكه نيت
ايله دوكي شي واقع اولور برمكسه بوم معينده صوم ايجون نيت ايلسه بعده اول كون كلسه قضايه
قالمش رمضانه نيت ايلسه قضايه قالمش صحيح اولور مقدما نذر ايله دوكي صحيح اولماز صوم رمضان
ايله نذر معينك فرقي بوكه رمضان تعيين شارع ايله اولمغين تقييد ركندن ماعدا سني ابطال
ايدر نذر معينده اول وقت يوقدر زيرا نذر ايدرنك تعيينيدر ولونوبي المريض والمسافر
فيه واجبا آخر وقع عما نوي اكر مريض واكر مسافر رمضانده آخر واجبه نيت ايلسه نيت ايله دوكي
شي واقع اولور وعندهما يقع عن رمضان امامين قاعده نيت ايله دوكي رمضاندن واقع اولور
زيرا رخصت معذوره مشقت اولمسون ايجون در رجوعكه صومه تحمل ايلدي غيري معذور مرتبه
سنه ملحق اولديلر والنفل كله يجوز بنية قبل نصف النهار صوم نفلك جمله سي نصف نهاردن
اول نيت ايله صحيح اولور عن عايشة رضي الله عنها ان رسول الله صلى الله عليه وسلم كان يدخل علي
نسائه يقول هل عندكن من غداء فان قلن لا يقول اني اذا صائم والقضاء والنذور المطلق
والكفارة لا يصح الا بنية معينة من الليل صوم قضا ونذر مطلق وكفارات صحيح اولماز
الا يجه دن نيت معينه ايله صحيح اولور وبنيت رمضان برؤية هلاله او بعد شعبان ثلثين رمضان
ثابت اولور هلالني كورمكله يا خود شعبان اوتوز كون عد اتمكله ثابت اولور ناس ايجون لا يقدر
هلالي النماس ايده لر شعبانك يكرمي ظهور نده زيرا رسول اكرم صلى الله عليه وسلم الشهر هكذا
وهكذا وهكذا اشار باصابعه وحبس ابهام في الثلثة لقوله عليه السلام صوموا لرؤيته و
افطروا لرؤيته فان غم عليكم الهلال فاكملوا شعبان ثلثين يوما ولا تصام يوم الشك الا
تطوع شك كوني اورج طوطماز الا مكركه تطوعا طوتيله لقوله عليه السلام لا تصام
اليوم الذي يشك فيه انه من رمضان الا تطوعا وهو احب ان وافق صوما يعتاده يوم

شكده صوم مستحبدر اكر صوم معتاد اولان كمسنه شك صومي كونه موافق اولورسه موافقدن
مراد بركمسنه خميس واثنين كونلري وياخود ايكي آخري اون كوني وياخود بيرنجي كوني وياخود
طوغمق معتادي اولسه ويوم شك دخي صائمك معتادي كونه راست كلسه اول يوم
شكده صوم مستحب اولور اكر رمضان اولورسه رمضاندن اولور زيرا يوم شك صوم
نهي اولنمشدر قوله عليه السلام لا تقدموا رمضان بصوم يوم او يومين الا رجل كان
يصوم يوما فليصمه والا اكر يوم شك صوم معتاده موافق اولمازايسه فيصوم الخواص
ويفطر غيرهم بعد نصف النهار پس امدي حواصدن اولان صائم اولورحواصدن
غيرپسي افطار ايدر نصف نهارده نصكره فخر الاسلام ابو يوسفدن برحكايه نقل ايدوب
اسد بن عمرو دن ديدكه بركون باب رشيدك كلوب قاضي ابو يوسفه راست كلدم باشنده
عمامه سوداوزرنده ورع سودا آياغنده خف اسود برسياه آت اوزرنده سياه
ابر محصل كلام صقالندن غيري برآق شئ يوغدي حال بوكه اول كون يوم شك
ايدي ناسه افطار ايدن دينوقتوي ويررديي بن اكا ديدم كه سن مفطر مسين ابو يوسف بن
صائم ديدي معلوم اولدي كه خواص كه مفتي وقاضي كبيلر صائم اولمق لازم ايمش يوم شكده
افطار ايجون بوحديث شريف دخي كافيدر قوله عليه السلام اصبحوا يوم الشك متلومين
اي غير آكلين ولا صائمين وكره صومه عن رمضان عن واجب آخر يوم شكده رمضاندن
وياخود واجب آخردن نيت ايله صوم مكروه در قوله عليه السلام من صام يوم الشك فقد
عصى ابا القاسم وكذا ان نوى ان كان رمضان فعنه والا فعن نفل او عن واجب آخر هو بينه
يوم شكده صوم مكروهدر اكر نيت ايدرسه اكر يوم شك رمضان اولورسه اول صوم رمضاندن
اولسون واكر يوم شك رمضان اولمازايسه اول صوم نافله وياخود واجب آخردن اولسون
ديسه وصح في الكل عن رمضان ان نبت بو قروده ذكر اولنان كلامك جمله سندن صوم رمضاندن
اولور اكر رمضان ثابت اولورسه جمله سي دورت صورت اولدي اما صورت اولي اولكسنه

كمسنه هلال شهري كوردي صوم رمضان قطعاً نيت ايلدي اصل نيت موجود ايكن اول تقدير جهه
واجب آخرك جهتي لغو اولدي امّا صورت ثالثه رمضان ايله نافله بينده تردد راصل
نيت موجود و اصل نيت عدم تردد دخي وارد ر والّا اكر يوم شك رمضاندن ثابت اولمرسه
ثانوي ان جزم واجب و نفلدن نيت ايلدوكي اولور اكر جزم ايلمش ايسه و نفل ان تردّد
اكر تردّد ايلمش ايسه يوم شك اولسن صوم نافله اولور زيرا نيت رمضان اولورسم رمضاندن
اكر اولماز ايسه نافله اولسون ديمك تردّد در وان قال ان كان رمضان فانا صائم عنه
والّا فلا اكر ديسه اكر يوم شك رمضان اولور ايسه بن رمضانه صائم اولورم اكر رمضاندن
اولماز ايسه صائم اولمام ديسه لا يصحّ ولو نيت رمضان نيّة ولا يصير صائماً
اول كمسنه نك صومي صحيح اولماز اكر اول يوم شكدن رمضان اولدوغي ثابت دخي اولورسه
اول كمسنه صائم اولمز زيرا عزمي قطعي اولماش اولدي كويا كه اكر يارين غد ابولورسم كل
بو يوم بولماز ايسم صائم اولايم ديمش كبي اولدي و اصل نيت متردّد اولمغله كويا كه
نيت ايلمش در ايلمشدر مصنّف لا يصحّ ديدكده نصكره ولا يصير صائماً ديمكله حاجت برعدي
زيرا عدم صحّت عدم صيامي مستلزم ايدي و اذا كان بالسّماء علّة دخي فحين سماده علّت
اولسه بولت وغبار و دخان كبي رويته مانع اولمه قبل في هلال رمضان خبر عدل واحد
قبول اولنور هلال رمضاندن واحد عدلك خبري يعني كوردم ديو خبر ويرمسي زيرا بو
دينه متعلق خبر در عدالت شرط قلندي عدالت شرط قلندوغي اجلدن ولو عبداً او انثى
او محدوداً في قذف تاب اول عبد عدلك و يا خود انثى و يا خود قذف ايجون حد
اولنوب تائب اولندن ايسه ده زيرا بو شهادت دكلدر انجق خبر در و خبر و حدي
حضرت رسول اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم قبول ايلمشدر قال ابن عباس رضي الله عنه
جاء اعرابي الى النبي عليه السلام فقال اني رئيت الهلال يعني هلال رمضان فقال
اتشهد ان لا اله الا الله فقال نعم فقال اتشهد ان محمداً رسول الله فقال نعم فقال يا بلال

اذن في الناس ليصوموا غداً ولا تشترط لفظة الشهادة هلال رمضان نور مكده لفظ
شهادت شرط قلمدي زيرا بو شهادت دكلدر خبر در وفي هلال الفطر وذي الحجة شهادة
حرّين او حرّ وحرّتين قبول اولنور هلال فطرده وهلال ذي الحجه ده ايكي حرّك ويا خود
برحر وايكي حرّ لك يعني برار وايكي عورتك شهادتي قبول اولنور بشرط العدالة عدالت
شرطيله زيرا بونده الزام وارد ر ولفظ الشهادة ودخي لفظ شهادت شرطيله زيرا بونده
نفع عبد تعلق ايدر اول نفع فطر وقربان امتك جوقلغيدر سائر حقوقه شبيه اولغين
لفظ شهادت شرط قلندي لا الدعوي دعوى بدكلدر وان لم يكن بالسماء علة فلا
بدّ في الكل اكر سماده علت اولماز ايسه رمضان وفطر اوضحيه ده لابد در من جميع عظيم
بقع العالم بخبرهم جميع عظيمدن لابد در اول جمع عظيم كه خبر لري ايله علم واقع اولا
زيرا مطالع برموانع يوق ابصار صحيحه جمله حقّي برر ينه متقارب بولمغله زمانده تفرّد
ايلمك غلطي ايهام ايدر اويله اولسه توقف في اجواب ايدر حتى جمع كثير اولنجه كثرتك حدّي
اهل محله در ابو يوسف الى آدمدر قسامه اعتبار يله امام محمد عشر فدن خبر لر وارد اولمه
وفي رواية ابو حنيفه دن بر روايتده يكمي واثنين ايكي كسنه نك شهادتي كفايت ايدر سائر حقوقي
اعتبار يله وقال الطحاوي يكمتي بواحد ان جاز من خارج البلد اوكان على مكان مرتفع طحاوي
ديديكه بركسنه نك شهادتي كفايت ايدر اكر اوكسنه خارج بلددن كلمش اوله ويا خود مكان مرتفع
دن كورمش اوله منار ه كبي ولو صاموا ثلثين يوما ولم يروه حل الفطر ان صاموا بشهادة اثنين
اكر اونوزكون صائم اولسه لر وهلال فطري كورمشلر افطار ايلمك حلال اولور اكر رمضان
اولنده ايكي رجلك شهادتي ايله صائم اولديلر ايسه زيرا نصاب شهادت موجود اولمش
اولور وان كان بشهادة واحد لا يحل اكر اولديركه شهادتك شهادتي ايله صائم اولمغله
ايسه فطر حلال اولمز ورد قوله اول كورن كسنه نك قولي رد اولنه يعني قاضي شهادتي
قبول ايلمه صام اول كسنه صائم اولسون وان افطر قضى فقط اكر افطار ايدرسه

ایدرسه بلا کفارت قضا ایدر امّا قاضی شهادتی رد ایلمزدن اوّل افطار ایلسه صحیح اولان
بو درکه انك اوزرینه کفارت لازم در برکسنه هلالی رمضانی کورسه و یالکز صائم اولسه
واوتوزکونی تکمل ایلسه اولکسنه افطار ایلمسون الا قاضی الیه معًا افطار ایلیه اکر افطار
ایدرسه کفارت لازم کلمز ویجب علی النّاس التماس الهلال فی التّاسع والعشرین من
شعبان ومن رمضان ناسك اوزرینه واجب درکه هلال شعبانك و رمضانك یکرمی
طقوزنجی التماسن ایله لر یعنی طالب اولله لر قال عبد الله بن مسعود رضی الله عنه ماضمنا
علی عهد رسول الله صلی الله علیه وسلم رمضان تسعه وعشرین یومًا اکثر ممّا ضمنا ثلثین
یومًا واذا ثبت اکر هلال ثابت اولورسه فی موضع لزم جمیع النّاس برموضعده جمیع
ناسه صوم لازم اولور اختلاف مطالع اعتباری یوقدر حتی دیمشلر درکه اکر اهل
مغرب هلال رمضانی کورسلر اهل مشرق اوزرینه انلرك کورمسی ایله صوم واجب اولور
فقیه ابو اللیث فتوا سی بونك اوزرینه در وقاضیخان دخی بو یلجه ذکر ایلمشدر وقیل یختلف
باختلاف المطالع دخی دیلمشدر اختلاف مطالع ایله مختلف اولور فتوای خسامیده
دیمشدرکه بر اهل مصر اوتوزکون صائم اولسلر رؤیت ایله و بر آخر مصر اهلی دخی رؤیت ایله یکرمی
طقوزکون صائم اولسلر یکرمی طقوزکون صائم اولنلره برکونلك قضا سی لازم در اکر شهر لری
بربرینه یقین ایسه قریبده اختلاف مطالع اولماز امّا بعید اولسه اختلاف مطالع اولوب اهل
مصر آخره برشی لازم کلمز وحضرت عائشه رضی الله عنها دن روایتدر که فطر کل بلدة یوم
فطرجماعتهم واضحی کل بلدة یوم یضحی جماعتهم **باب موجب الفساد** بو باب افساد صومی
ایجاب ایدن شیئ بیانندہ در معلوم اولله کم صائمدن صادر اولان افعال اوچ قسمدر اولکی
قسمی شول فعلدرکه نوعهم اولنورکه مفسد اولله حال بوکه مفسد دکل ایکنجی قسمی شول فعل
درکه صومی افساد ایدر لکن کفارت ایجاب ایلمز اوچنجی شول فعلدر صومی افساد ایدر و کفارت
دخی ایجاب ایدر بش بو اجلدن مصنف ابتداء صومی افساد ایدوب کفارت ایجاب ایدن

ذكر ايلدي ويجب القضاء والكفارة ككفارة الظهار على من جامع او جومع رمضان عمداً
في احد السبيلين او اكل او شرب عمداً غداً او دواء قضاء ودخي كفارت لازم اولور شول
كمسنه اوزرينه كه اولكمسنه رمضانده عمداً احد سبيلين نه جماع ايليه وياخود جماع اولنه وياخود
اكل ايليه وياخود شرب ايليه قصداً غداً جهتندن كفارت ظهار كبي كفارت ظهار قول ازاد
ايلمكدر اكر قادر حكلرسه ايكي آي متتابعتين صيام اولمقدر اكر ضعف اولوب عدم استطاعتي
اولورسه التمش مسكيني اطعام ايلمكدر وكذا لو احتجم او اغتاب فظن انه فطره فاكل عمداً
بالاده ذكر اولنان حكم كبيي در اكر بركمسنه حجامت ايتدرسه وياخود عيبت ايليه يس اولكمسنه
افطار ايلدي ظن ايلوب عمداً اكل ايلسه كفارت لازمدر قال النبي عليه السلام ثلث يفطر
بفطرهن الصائم وينقضين الوضوء يعد من العقل الغيبة والنميمة والنظر الى محاسن المرءة
غيبت مفطر صوم اولمسك معناسي بالاجماع ذهاب ثواب ايلمؤلدر كانه صائم اولماميش
كبي اولور ولاكفارت بافساد صوم غير رمضان رمضانك غيري صومك افساد نده كفارت
يوقدر ويجب القضاء فقط لو افطر خطاءً او مكرهاً انجق قضا واجب اولور اكر خطا وياخود
مكرهاً افطار ايدرسه او احتقن او استقط وياخود احتقان ايلسه وياخود بورنته دواصب
ايدوب قصبه سنه واصل اولسه او افطر في اذنه وياخود قولاغنه دوا تقطير ايلسه او دوي جائفه
وياخود جوفه بالغه اولان جراحت ايچون مداوا ايلسه او آمه بالمد والتشديد وياخود باشنه او غيلكه
دماغه ايرشمش اولمكاد وا ايليه فوصل الدواء الى جوفه او دماغه بس د واجوفه وياخود داخله
واصل اولسه صوم فاسد اولور لكن كفارت لازم كلمز معلوم اولكه تجفيد وارطب اولسه ابو حنيفه
ايله امام بينده اختلاف وارد رتجفان يابس اولسه صوم فاسد اولماز بالاجماع بوقول ظاهر الروايه
نكدر واكثر مشايخ اعتباري جوفه وصوله در حتى يابس اولوب جوفه وصولي معلوم اولسه
صوم فاسد اولور ودواكر رطب اولوب جوفه واصل اولمسه صوم فاسد اولماز يس بوتقدير
يابس ورطبده فرق يوقدر مادامكه جوفه واصل اولميه او ابتلع حصاة او حديداً او انجق حصاة

حصاة يعنى كوجك طاشيمعز لربوسه وياخود يمور بوسه مثلا مشول شيء كه عادة غدا اولور
آنده واجب اولان حصاة قضاده كفارت دكلدر غدا اولميان شيء عد شيئه الحاق اولور حتى
بركسه بشمش ارپه اكل ايلسه وكاغد وطوپراق وايرشمش وطبخ اولمش حيوان اكل ايلسه كفارت بوقدر
امّا طين ارمنى اكل ايلسه كفارت وارد ر زيرا عادة دوا ايچون اكل اولنه كلمشدر واستقاء ملاء فمه
وياخود اغزدولیسى قومسمغه طالب اولدقده بعنى تكلف ايله قوصسه اوتسخر يظنه ليلا والفجر طالع
اوافطر يظن الغروب ولم تغرب وياخود كيجه ظن ايدوب سحور طعامى اكل ايلسه حال بوكه فجر طالع
اولمه وياخود شمس غروب ايلدى ظن ايدوب افطار ايلسه حال بوكه شمس غروب ايلمش اولمه
كفارت لازم كلمز امّا صومك فسادى غلط ايله ركن منتفى اولدوغى ايچون زيرا بونون احتراز ممكن
ايدى نسيان بونك خلافنجه در امّا صومك قضاسى شرعًا مثلى ايله مضمّون برحقدر مريض
ومسافرك قضاسى كبى امّا عدم كفارت صنايت فاطر اولدوغى ايچون در زيرا قصدًا دكلدر وبو
سوزى عمر رضى الله عنهدن روايت اولنان قول تأييد ايدر عمر رضى الله عنه مسجد كوفه نك ساحه
سنده اصحاب ايله رمضان شريفده وقت غروبده اوتوررکن برقدح سود كتوردیلر اول
سودى كندوسى واصحابى ايچدى مؤذن اذان ويرمك ايچون امر ايلدى ومؤذن اذان يرده چكدى
يره چقدى كونشى كوردیلر غروب ايلمش مؤذن الشمس يا امير المؤمنين ديدى عمر رضى الله عنه ديدیكه
بعثناك داعيًا ولم نبعثك واعيا بخانفسا لاثم قضاء يوم علينا يسر وبوبر مشار در عمر رضى الله
عنهك بوكلامى لزوم قضا وعدم كناهه دلالت ايدر اكر سن بوموضعى بومثلوده واجب
اولان شيئك بيانى موضعى قبلا جك اولورسك اول موضع عدم كروم كفارته دلالت ايدر
زيرا بيانه حاجت موضعنده سكوت بيانه بيان در اوكلنا ناسيًا فظن انه افطر فاكل عمدًا وياخود
ناسيًا اكل ايلسه وصومى افطار ايلدى ظن ايدوب پس عمدًا اكل ايلسه اول كسنه قضا لازم در
كفارت لازم دكلدر اوصبى فى حلقه نائمًا وياخود بوغازينه صو دوكلسه نائم اولدوغى حالده
اوجومعت نائمة وياخود برعورت نائمه اولدوغى حالده جماع اولنسه اومجنونه وياخود

مجنونه اولدوغی حالده جماع اولنسه یوایسه قضا لازم در ومجنونك اوزرینه صوم واجب دكلدر
كه جماع اولنمغله قضا لازم كلمه بو مسئله مؤلدر كه اول خاتون كیجه دن مجنونه اولمیوب صومه
نیت ایلمش اولیه صكره كندوزده مجنون اولوب اول حالده جماع اولنسه وجماعدن صكره افاقت
بولسه وجماع اولندوغی دخی كندویه دیسه لر خاتون صومنی قضا ایدر اوزرینه كفارت لازم
دكلدر عنایه ده ونهایه ده مسطوردر كه ابی سلیمان الجرجانی رحمه الله تعالی حكایت ایلدیكه
وقتا كه بو مسئله یی امام محمد قرأت ایلدكده بكا خطاب ایدوب بونی ترك ایلیه خلق لسانلرنده
سویلنور بر سوز در كلام معتمد دكلدر واصلنده مجنونه دكلدر بجبوره در دیو جواب
ویرمشلر در اولم ینوفی رمضان صوما ولا فطرا ویاخود رمضانده صومه وفطره نیت ایلمه
واكل ایلسه قضا لازم اولور كفارت لازم اولمز وكذا الوضیح غیرنا وو للصوم فاكل وعندهما
تجب الكفارة ایضا مینه قضا اولوب كفارت لازم اولمدوغی كبیدر اكر بركسنه صوم ایچون نیت
ایدوب اول اولدوغی حالده صباحه داخل اولسه واكل ایلسه امامین قاتنده كفارت واجب اولور
كرو كجلین حقیقتده بو مسئله مطلقه دكلدر مفیده در یعنی قبل الزوال ایدرسه كفارت
لازم كلور دیمكدر نته كم هدایه وشروحی بونی بیان ایلمشلر در ولو اكل اوشرب اوجامع ناسیا
لا یفطر اكر بركسنه ناسیا اكل وشرب وجماع ایلسه صومی بوزلمازینه كاكان باقیدر ولذا لو نام
فاحتلم وانزل وبنظره الی فرجها فانزل صومی بوزلمازیلیان كبیدر اكر بركسنه اویسه واحتلام اولسه واخود
بركسنه یه نظر الیه انزال اولسه اوادهن اواكتحل اوقبل واخود یغلنسه واخود كوزینه سورمه
چكسه واخود اویسه اواغتاب اواجنجم اوغلبه القیئ واخود غیبت ایلسه واخود جماعت
ایلسه واخود اكا قوصمق غلبه ایلسه اوقی قلیلا واخود تكلف ایله قلیلا قوصه واصبح جنبا
اوصب فی اذنه ماء واخود جنبله صباحه داخل اولسه واخود قولاغنه صو دوكلسه بونه صومی
بوزلمازولكذا الوصب فی اجلیله دهن وغیره خلافا لابی یوسف ورینه صومی بوزیلیان كبیدر اكر
ذكر یه دكلكنه دهن واغیری شی صب اولنسه ابوحنیفه قاتنده صومی بوزلمازابو یوسف

يوسف وبنه صومي بوزلماز كبيد تكرار اولمشدر ابو يوسف خلافنه ابو يوسف انك قائلنه مفسد
صوم در وان دخل حلقه غبار او دخان او ذباب لا يفطر واكر بركسنه نك بوغازنه غبار يعني
توز وياخود دخان وياخود سحك داخل اولسه صومي بوزلماز امّا دخول ايله ادخال اره
فرق وارد راكر كندو نك صنعي او لورسه مفسد صوم در ولو دخل حلقه مطر وثلج
افطر في الاصح واكر صائمك بوغازنه بعور صوبي وياخود فاره داخل اولسه صومي بوزيلور
اصح روايتده ولو وطئ ميتة او بهيمة او في غير سبيلين واكر صائم ميتة وياخود حيواني
وياخود اردن واوندن غير بكر بود وقولنوق وكوبك كبي محللري وطئ ايلسه او قبل
اولمس ان انزل افطر وياخود اوپسه ويا لمس ايلسه يعني باپشوب اخشاسه اكر انزال
اولورسه صومي بوزيلور قضا ايدر امّا كفارت اولماز قصور جنايت ايجون زيرا ميتة وحيوان
محل مشتهى دكلدر باقيسي ايسه صورت جماع دكلدر اول اجلدن كفارت لازم كلمز والّا فلا
واكر انزال اولماز ايسه صومي بوزلماز وان ابتلع ما بين اسنانه فان كان قدر الحمصة
قضى وان كان دونها لا يقضى واكر صائم دشلري اراسنده اولان شئي يوتسه اكر
نخود مقداري اولورسه قضا ايدر واكر نخوددن كوچك اشغه اولورسه قضا ايلمز
الّا اذا اخرجه ثم اكله الا بمضغ اول نخوددن كوچك اولن شئ اخراج ايدوب بعده يوتسه
قضا ايدر ولو اكل سمسمة من الخارج ان تسلحها ابتلعها افطر وان مضغها فلا واكر صائم خارجدن
برداله سمسم يعني سوسام اكل ايلسه اكر بود ار ايسه صومي بوزيلور واكر بو تمويب جيز ايسه
بوزلماز والقئ ملاء الفم ان عاد واعيد يفسد عند ابي يوسف وان كان قليلا لا يفسد
وعند محمد يفسد باعادة القليل لا بعود الكثير وآغزدولي سي قوصمق اكر عودت
ايدرسه وياخود صائم كندوسي اعاده ايدرسه فاسد اولور يعني صومي بوزيلور وابو
يوسف قائلنده واكر قليل اولورسه صومي افساد ايلز محمد قائلنده اعادة قليل ايله صومي
افساد ايلز وكره زوق شئ ومضغه بلا عذر ومضغ العلك والقبلة ان لم يأمن على نفسه

بلا عذر برشيئك زوقيد جنمسي مكروه اولدي وصاقز جيمك دخي مكروه اولدي
واوپمك مكروه اولدي اكر كندو نفسندن امين اولمازايسه لاكن امن اكر نفسه امين اولورسه
مكروه اولمدي يعني مكروه دكلدر ولا الكحل صائم ايجون اكتحال دخي مكروه دكلدر
ودهن التارب وصائم ببغني ياغلمق مكروه دكلدر والسواك ولوعشيا وصائم اولان
كمسنه استعمال سواك ايلمك مكروه دكلدر اكر اويله دن صكره دخي اولورسه ومضغ طعام
لابد منه طفل سدامر اوغلان ايجون لابد اولان طعامي جيمك مكروه دكلدر ولا الحجامة
حجامت دخي مكروه دكلدر زيرا نبي عليه السلام صائم ايكن حجامت ايلمشدر ويكره عند الامام
الاستنشاق للتبرد امام اعظم قاتنده تبرد يعني صوغلمق ايجون استنشاق مكروهدر
وكذا الاغتسال والتلفف بثوب بينه مكروهدر تبرد ايجون اغتسال ومبلول اولان
ثوب ايله تلفف يعني بورنمك دخي مكروهدر ولا يكره ذالك عند ابي يوسف تبرد ايجون
استنشاق وتلفف واغتسال ابو يوسف قاتنده مكروه اولماززيرا نبي عليه السلام شدة
حرارتده مبارك باشلرينه صوق صوصب ايدردي حال بوكه كندو ولربي صائم ايدي بوذكر
اولنان اشيا عبادته معاونت درو قيل يكره المضمضة لغير عذر دينلمشدر كم بغير عذر
مضمضه مكروه اولور والمباشرة والمعانقة والمصاحفة في رواية مباشرة فاحشه ومعانقه
يعني بربرينك بوينه صارلمق ومصافحه برر وايتده مكروه اولور ويستحب السحور وتاخيره وتعجيل
الفطر وسحور وتاخير مستحب اولور وفطرك تعجيلي دخي مستحب اولور تاخير سحور وتعجيل
افطاردده نبي عليه السلام ثلث من اخلاق المسلمين المرسلين تعجيل الافطار وتاخير السحور
والسوك بيورمشلردر وبردفعه دخي فرق مابين صيامنا وصيام اهل الكتاب اكل السحور
بيورمشلردر فصل يباح الفطر لمريض خاف زيادة مريضه بالصوم فطر مباح اولور
شول مريض ايجونكه صوم اليم مرضك زايده اولمسندن خوف اليم مباح اولوب قضا اولمسنده
حق سبحانه وتعالى نك فمن كان منكم مريضا او على سفر فعدة من ايام اخر قول شريفيدليلدر

دليل در وكتاب متبقى ده افطار ايجون مباح اولان عذر لرك بري سفر در وبريده دخي شول
مرضدر كه صوم ايله زياده اولسه وياخود يكي اوكله وبريده دخي حامله عورتدر وياخود اوغلان
امزر عورتدر اكر اوغلانه صوم ضرر ايدرسه وبري دخي برآجلقدر كه اول آجلقدن هلاك
خوفي اوله والمسافر ودخي مسافر ايجون افطار مباح اولور وصومه احب انلم يضره اول
مسافرك صومي واجبدر اكر ضرر ايلزاسه حق سبحانه وتعالى نك وان تصوموا خير لكم قول
شريفي دخي بوكا دليلدر وليس من البر الصيام في السفر حديث شريفي حالت مشقتده حمل اولنوب
ولاقضا وان ماتا على حالهما اكر اول مريض مسافر مريض ومسافر فى حالنده فوت اولسه لرانك
اوزرلرينه قضا يوقدر زيرا النر فعة من ايام اخر قول شريفنك مضمونى اولان وقتنه ايرشمديلر
ويجب قوم ما فاتهما ان صح اوقام بقدره مريض ومسافره صوم دن فوت ايلدكلري مقداري
قضا واجب اولور اكر مريض فوت ايلديكي مقداري زمان صحيح اولورسه وياخود مسافر فوت
ايلديكي مقداري اقامت ايدرسه مثلا بركمسنه رمضان شهريفك آخرنده اون كون مريض ورمضاندن
صكره اون كون صحيح اولسه وياخود مسافر رمضاني اون كون اكل اليش اولسه وبعده اون كون
اقامت ايلسه بعد الاقامت فوت اولسه لر بومقدار رمضانك زمانك قضاسي اوزرلرينه واجب اولور
والا اكر مريض فوت اولان زمان مقداري صحيح اوليوب ومسافر اول مقدار زمان اقامت ايلمسه بلكه
فوت اولنلر لاجل قليل اولسه فبقدر الصحة والاقامت پس صحت واقامتي مقداري قضا واجب
اولور مثلا رمضانك يكرمي كونى فوت اولسه مريض ايسه بعده بش كون صحيح اولسه ومسافر دخي
كذلك بش كون اقامت ايلسه آنجق بش كونك قضاسي لازم اولور فبقطع عنه وليه لكل يوم
كالفطرة پس وليسي انك ايجون فوت اولان هر كوني ايجون فطره كبي اطعام ايدر فطره كه
بوغدايدن نصف صاع وسائرندن بر صاع ايدي هر كوني ايجون هر كوني ايجون اول منوال اوزره
اطعام ايدر ويلزم من الثلث ان وصى اول طعام اولان شي وثلث دن لازم اولور والا فلا
اكر وصيت ايلمزايسه ورثه يه اطعام ايلمك لازم كلمز وان تبرع به صحيح واكر ولي فوت ايلدوكي

شئ بترع ايدرسه صحيحدر وثوابي اول ميت ايچون اولور والصلاة كالصوم صلاة دخي صوم كبي
يعني صوم مده نه مقدار طعام اولمش ايسه صلاة ده دخي اويله در وفدية كل صلاة كصوم يوم هو
الصحيح وهر صلاتك فديه سي بركون صومك فديه سي كبيدر صحيح اولان بودر وهو الصحيح لفظي محمد
بن مقاتل رضي الله عنهك اولكي قولندن احترازدر اولكي قولي بودر كه صوم قياس ايدوب هر كونك
صلاتي ايچون نصف صاع بغداي وبريلم ديمش ايدي بعده بو قولدن رجوع ايدوب هر صلاة فرض
در بركونك صومي منزله سنده در ديمشدر ابو حنيفه مذهبي اوزره وتر دخي فرض در اول تقدير جه
التي فرض اولور اون ايكي بطمان بغداي وبريلمك لازمدر زيرا صاع بيك قرق درهم نصف صاع
ايسه بتيوز يكرمي درهم وايكي من دخي ايكيتيوز التمشدن بتيوز يكرمي درهم اولور بو حساب
اوزره هر كونك صلاتي ايچون اوچ صاع بغداي كه بدي بجوق وقيه ويوز يكرمي درهم بغداي
ويرمك ايجاب ايدر ولا يصوم عنه وليه ولا يصلي اولميتك وليسي الكجون صائم اولماز ونماز
دخي قلماز يزم مذهبمز بودر اما امام شافعي من مات وعليه الصيام صام عنه وليه حديث شريفي كه
عائشه صديقه رضي الله عنها دن روايت اولنمشدر اني استدلال ايدوب وليسي صائم اولمق جوازنه
ذاهب اولمشدر اما بزم ايچون دليل عمر رضي الله عنهدن روايت اولنان لا يصوم احد عن احد
ولا يصلي احد عن احد حديث شريفيدر وعائشه رضي الله عنهانك روايت ايلدوكي حديث شريفك
تاويلي بو اولاكم ميتك وصيتي اولمش ايسه ولينك اطعام مندن ايلدوكي فعل ولينك ميت ايچون
صومي مقامنه قائمدر يعني قائم اوله وقضا رمضان ان شاء فرقه وان شاء تابعه ورمضانك
قضاسي قضا ايدن مكسنه ديلرسه تفريق ايدر ودبلرسه برسرينه تابع قيلار يعني تفريق ايلمز زيرا
نص شريف كه فعدة من ايام اخر در مطلق اولمغين مراد ايلدوكي اوزره قضا ايلمه لكن
مستحب اولان متتابعا ادا واسقاط واجبده مسارعت دخي مستحبدر كتاب الشهاده
مذكور اولان صوم سكز نوعدر دوردي متابعته در ودوردي تفريق متابعده صاحبي
مخيردر تتابع اولان صوم رمضان وكفارة قتل وظهار وكفارة يمين ايچون اولان صوم

صوم لردر وصاحبی مخیّر اولان صوم قضاء رمضان وصوم متعه وصوم کفارت حلق
وصوم جزاء صید ظهار امّا صوم رمضانك اداسنك وجوب تتابعنده اصلا برلسه نك
سوزی یوقدر امّا غیر بلرده مشایخ حنفیه ضبط ایلمشدر که شول شیئده عتق رقبه مشروع اولدقده
اندن تتابع واجبدر امّا عتق مشروع اولمیان یرده تتابع واجب دکلدر صاحبی مخیّر در وان اخره
حتی جاء آخر قدم الاداء ثمّ قضا ولا فدیه علیه واکر قضاء رمضانی رمضان آخر کلنجه
تاخیر ایلسه اداء صوم رمضانی تقدیم ایدر اندن صکره اولکی قضایه قلان صومی قضا ایدر
واوزرینه فدیه لازم کلمز زیرا وجوب قضا تراخی اوزرینه در یعنی غیر مقیّد در وشافعی فاتنده
قضا ایدر وهم هرکون ایجون برمسکینه طعام ایدر انك مذهبی ابو عمردن مرویدر وبزم مذهبمز
علی وابن مسعوددن مرویدر والشیخ الفانی اذا عجز عن الصوم یفطر ویطعم لکل یوم کالفطرة
شیخ فانی قحان صومدن عاجز اولسه افطار ایلیه وهرکون ایجون فطره کبی اطعام ایلیه وشیخ فانی
لفظی ایله توصیف بافنایه قریب اولدوغی ایجوندر یاخود فوتی فانی اولدوغی ایجوندر شیخ فانی نك
اوزرینه فدیه نك وجوبی بزم مدهمزده در امّا امام مالك دیمشدر که شیخ فانی اوزرینه فدیه واجب
دکلدر زیرا صوم که اصلدر اول واجب اولمیجون خلفی اولان فدیه دخی واجب دکلدر
بردیرزکه سبب شهود شهردر اول ایسه انك حقنده بولندی اکر مشقّة تحمل ایدوب
صائم اولسه فرضدن واقع اولور افطارنك مباح اولمسی دفع حرج ایجوندر بونك عذری
زائل اولور دکلدر که حتی قضایه رجوع اولنه مرضی وسفر کبی شیخ فانیده فدیه دلیل قطعی ایله
ثابت اولمشدر قوله تعالی وعلی الذین یطیقونه فدیة اهل تفسیر لا یطیقونه او قومشلر
وحق سبحانه وتعالی لکم بیّن الله لکم ان تضلوا قول شریفنده اولدوغی کبی ای لیلا تضلوا
دیمکدر اکر برسؤال ایدوب شعبی رضی الله عنهدن روایت ایدرکه وقتاله وعلی الذین
یطیقونه فدیة نصّ شریفی نازل اولدیسه اغنیا افطار ایدوب فدیه ویرر لردی وفقرا صائم
اولور لردی بوکا بناءً که اسلامك اوائلنده بین الصوم والفدیه مخیّر ایدیلر صکره من کان

شهد منكم الشهر فليصمه نص شريفي نازل اولدقده اولكيسي منسوخ اولدي ومنسوخ ايله استدلال
خود جائز دكلدر ديرسه اكا جواب ويريلور كه اكر اول آيت بتخ حقنده وارد اولديسه بعض سلف
ذاهب اولدوغي خود ظاهردر اكر تخيير ايجون وارد اولديسه بنه اول سلف ذاهب اولدوغي
اوزره در نسخ صوم قادر اولان حقنده دريسه امدي شيخ فاني على حاله كما كان باقي قالدي وان
قدر بعد ذلك لزمه القضاء اكر شيخ فاني اداء فديه ايله مكلف نصكره صومه قادر اولسه اول شيخ فاني
صومك قضاسي لازم اولور اكر ديلورسه كه خلف ايله مقصود حاصل اولدقدنصكره اصله
قدرت خلفي ابطال ايلمز نته كم يمم ايله صلاتي اداايله مكلف نصكره صومه قدرت صلاتي
ابطال ايلدوكي كبي اكا جواب ويريلوركه بو محلده اصله قدرت خلف ايله مقصود حاصل
اولمازدن مقدم اولمشدر زيرا خلفك صحتنك شرطي موته دكين دوام عجز ايدي بونده ايسه دوام
عجز بولنمدي اصله قدرت خلف ايله مقصود حاصل اولمازدن مقدم بولنمش اولدي اول
تقديرجه قضا لازم در وحامل اومرضع خافت عن نفسها او ولدها نفطر وتقضي بلا فديه
كندو نفسنده وياخود ولدنده خوف ايدن مرضع وحامل افطار ايدوب بلا فديه قضا ايدر
ويلزم صوم نفل شرع فيه نافله صوم كه اكا شروع اولنمش ايدي اكر افطار اولنورسه اول صوم كه
قضاسي لازم اولور زيرا الشروع ملزم در نذر كبي الا في الايام المنهية الا ايام منهيه ده قضا
ايلمز ايام منهيه ايكي بيرام كونلري واجح كون ايام تشريقدر ولا يباح له الفطر بلا عذر في رواية
شارع نفل ايجون عذرسز افطار ايلمك مباح دكلدر بر روايتده زيرا بونده ابطال عمل وارد رحق
سبحانه وتعالى نك ولا تبطلوا اعمالكم نص شريفي دلالتي ايله وابو يوسفدن بر روايتده افطاري
جائز در زيرا خلفي وارد رخلف اولدقده ابطال عمل جائز اولماز يعني لازم كلمز ويباح بعذر
الضيافة ويلزم القضاء ان افطر صوم نافله في ضيافت عذري ايله افطار ايلمك مباحدر
وقضاسي لازم اولور اكر افطار ايدرسه زيرا الشروع كملزم كركك كندوسي صاحب ضيافت
اولسون كركك ضيافته وارسون زخيره ده مذكور در كه قبل الزوال ايسه مباحدر اما بعد

بعد الزوال لايق دكلدركه افطار اولنه مكر كه عدم افطاردن عقوق والدين اوله وفقيه
دينمشدركه اولي اولان افطار ايدوب بعده قضا ايلمكدر اما خاتون صائم اولمسون الامكر كه
زوجك اذني اوله اكر شروع ايدوب بعده افطار ايلسه زوجك اذني ايله قضا واجب اولور
واجود بيتوتت واقع اولدقده قضا ايدر اكر فول نافله يه شروع ايلسه جائز دكلدر اكر افطار
ايدر ايسه افديسنك اذني ايله قضاسي واجب اولور واجود بعد العتق قضا ايدر
ولو نوي المسافر الفطر ثم اقام ونوي الصوم في وقتها صح اكر مسافر صومي افطاره نيت
ايلسه اندن صكره مقيم اولسه وافطاره نيت ايلدوكي وقتده صومه دخي نيت ايلسه اونيت
ايلدوكي وقتده صومه دخي نيت ايلسه اصومي صحيح اولور كرك فرض اولسون كرك نافله
زيرا مسافر صومه اهلدر تراخي سفر ايچون انجق وجوب اداده در اول ايسه اقامت ايله
زائل اولدي ويلزم ذلك ان كان في رمضان دخي نيت اندوكي صوم رمضانه واقع ايسه
نيتي وقتنده مرخص اولان سفرك زوالي ايچون لكن افطار ايلسه قضا لازم اولور كفارت
لازم كلمز كما يلزم مقيما مسافر في يوم منه نيتكم قضا لازم كلور شول مقيمه كه رمضان كونده
سفر ايلدي لكن لو افطر فلا كفارة فيهما لكن اكر لفطار ايدرسه ايكيسنده دخي كفارت يوقدر
يعني مسافر اولان مقيم ومقيم اولان مسافر اولسلر بونلرده كفارت يوقدر اختيار ده مذكور
در كه بوطلوع الفجر مسافر اولورسه اول كونى افطار ايلمسون اول كونك صومي اكا لازمدر
زيرا اول مقيم حكمنده در اختياري ايله ابطال ايلمسون اكر افطار ايدرسه قضا وكفارت
لازم اولور ومن اغمي عليه ايامًا قضا الا يوما حدث فيه وفي ليلة تشول كمسنه كه بيجه
كونلرك مغمى عليه اولسه اول كونلري قضا ايدر الا مغمى عليه اولدوغي كونلري قضا ايلمز
واجود كيجه سنده مغمى عليه اولسه يه كونى قضا ايلمز زيرا اول ليلده امساكه نيت بولنمغله
وجود صوم بولنمش اولور اول اجلدن اول كونك صومنى قضا ايلمز ولو جن كل رمضان
لا يقضي اكر بركمسنه جميع رمضانده مجنون اولسه قضا ايلمز زيرا جنون برمرض در كه

انسانڈن عقلی اسقاط ایدر اغما بونك خلافنجه در اغماده عقل زائل اولمز وان افاق
ساعة منه فضی ما مضی اگر اول مجنون رمضانك کیجه سنده یاخود کندوزنده بر
ساعت افاقت بولسه ما مضی یی قضا ایدر یعنی کچمش کونلری سواء بلغ مجنونا او عرض له
بعده فی ظاهر الروایة برابر در کرك مجنون اولدوغی حالده بالغ اولسون وکرك ایسه
بلوغندن صکره عارض اولسون مبسوطده بومنوال اوزره ذکر اولنمشدر ولو بلغ صبی او
اسلم کافر او اقام مسافر او طهرت حائض فی یوم من رمضان لزم امساك بقیة یومه
رمضاندن برکونده اگر صبی بالغ اولسه یاخود کافر مسلمان اولسه یاخود مسافر مقیم اولسه
یاخود حائض طاهر اولسه اول یومك بقیه سنی امساك لازم در رمضانه حرمت وکندو
لرینی صائمه تشبیه ایچون ولا یلزم الاولین قضاؤه اول کونك قضاسی ایکی اول کیسنه
که بالغ اولان صبی ومسلم اولان کافر در لازم کلمز اول یومدن عدم اهلیت اولمغین ادا سی
واجب اولمیوب قضاسی دخی واجب اولمدی اگر نصف نهاردن مقدم بالغ ومسلمان
اولسه لر وصومه نیت ایلسه لر بعده افطار ایلسه لر قضاسی واجب اولماز اگر شوال اولندن
صوم ایله صلاة بینده فرق نذر کصلاتی ایکی سی دخی قضا ایدر لر اگر وقتدن جزء اخیری
اخیره ادراك ایلسه لر جواب ویریلور کصلاة بینلرنده فرق بودر کصلاة سبب ادایه متصل
اولان جزء در اول جزء ده بونلرك اهلیتی بولنمشدر صوم دن ایسه سبب یومدن جزء
اولدر اول محلده ایسه اهلیت منعدمه در اول تقدیرجه صلاتك قضاسی لازم اما
صومك قضاسی لازم دکلدر بخلاف الاخیرین اخیرین اولکینك خلافنجه در اخیرنکه
اقامت ایدن مسافر وطاهر اولان حائض اگر انلر افطار ایلمشلر ایسه اول کونی افطار ایدیلر
اندن صکره بقیة یومك امساکندن اختلاف اولندیکه استحباب طریقی الیه میدر یوقسه ایجاب
طریقیله میدر محمد بن سجاع ذکر ایلمشدر علی طریق الاستحباب در زیرا انلر مفطر ایدیلر
مفطر اولدن منع ایلمك نیجه واجب اولور وکتاب صومده ابو حنیفه رضی الله عنه دعشر

دیمشدر کہ کندوزك بعض نہار ندن حایض طاہر اولسہ انکچون حسن دکلدر کہ خلق صائم ایکن اول اکل وشرب ایلیہ بوقول استحبابہ دلالت ایدر شیخ امام زاہد صفاد یمشدر کہ علی طریق الایجاب در زیرا امام محمد کتاب صومدہ قلیصم بقیۃ یومہ یوم دیو تصریح ایلمشدر امر ایسہ ایجاب ایچوندر وبر آخر موضعدہ الحایض اذا طہرت فی بعض النہار فلتدع الاکل والشرب بوردمشدر بودخی امر در وامام اعظم کہ لا یجسن بیور مشدی آندن دخی مراد قبیحدر دیمکدر اول تقدیرجہ علی طریق الاستحباب اولمش اولور فصل وقتاکہ مصنف حق سبحانہ وتعالی عبادتہ واجب قلدوغی شیء دن فارغ اولدیسہ عبد کندو نفسنہ واجب قلدوغی شبیہ شروع ایلدی عبدك کندو نفسنہ ایجاب ایلدوکی شیء حق تعالی نك ایجاب ایلدوکی ایلہ معتبر در وانك اوزرینہ مرتب اولور صاحب نہایہ دیمشدر کہ تحقیق نذر صحیح اولماز الا ایکی شرط ایلہ صحیح اولور مکرملا فنہ دلیل اقامت اولنہ شرطلك بری شرعاً واجبك جنسندن اولمق کرکدر ایکنجی شرط اول نذر اولان شیء مقصود اولہ وسیلہ اولمیہ پس بو اجلدن عیادہ مریض ایچون نذر صحیح اولماز شرطا اول منعدم اولدوغی ایچون وضوئیہ نذر دخی صحیح دکلدر شرط ثانی منعدم اولدوغی ایچون نذر صوم العید وایام التشریق صحیح اکر بر کسنہ ایکی بر ایمك اولکی کونلرك وایام تشریقی صومہ نذر ایلسہ صحیح اولور وافطر وقضا عندنا وافطار ایدوب بعدہ قضا ایدر بزم قاعدہ امّا امام زفر وامام شافعی مخالفت ایدوب ایام مذکورہ دہ صومہ نہی صریح اولدوغی ایچون نذر وارد اولان الا لا تصوموا فی ہذہ الایام حدیث شریفی ابو حنیفہ دن ابن مبارك روایت ایلمشدر دیو استدلال ایدوب ومعصیتہ نذر صحیح دکلدر خصوصا لا نذر فی معصیۃ اللہ نص شریفی دخی وارد اولمشدر دیو صحیح اولمہ سنہ ذاہب اولمشدر نعم ایچوردیلیل صومہ نذر مشروع عذر سہی غیری ایچوندر کہ اول ضیافۃ اللہ در اول کسنہ نك نذری صحیح اولور لکن تجارت حسبیلہ حاصل اولان معصیتدن احتراز ایچون افطار ایدر بعدہ واجبی اسقاط ایچون قضا ایدر وکذا لو نذر صوم السنۃ یفطر ہذہ الایام ویقضیہا سنہ اول

اولکی کبیسه اکر بکسنه برسنه اوزره دوکنه سنه نذر ایلسه بنه بو ایام منهیه یی افطار ایدوب بعده
قضا ایدر واجبی اسقاط ایچون صاحب عنایه دیمشدرکه برسنه صومنه نذر ایلسه شوندن
حالی دکلدرکه یا اول سنه یی تعیین ایدوب نذرت صوم هذه السنة دیر و یا خود اطلاقی اوزره
نذرت صوم سنة دیر و یا خود اطلاقی اوزره نذرت صوم سنة دیر اکر تعیین ایدرسه اول سنه
صومی لازم اولور نهایت اون بش کونی افطار ایدوب سنهٔ آتیه ده قضا ایدر زیرا سنهٔ معینی
نذر ایام خمسهٔ یی دخی نذر ذمار مضانک قضاسی لازم دکلدر رمضان نوندن داخل
دکلدر اکر ایام خمسه یی صائم اولسه کفایت ایدر بو قول سنه معینی اولدوغی حالده در امّا
اطلاقی اوزره اولدقده یعنی نذرت صوم سنة دیسه اولدخی شوندن حالی دکلدر یا تتابعی
شرط ایلیه یا خود ایلیه اکر تتابعی شرط ایلمزایسه بو ایامک صومی جائزدر دکلدر اول کسنه اوتوز
بش کونی قضا ایدر بو بش کونی ایام منهیه ایچون و اوتوز کونی مضان ایچون ولاکن عهده لو
صامها اکر ایام منهیه یی صائم اولورسه اوزرینه قضا لازم کلمز التزام ایلدوکی اوزره
ادا ایلمش اولور ثم ان نوی النذر فقط اکتفی بنصکره علی الایام او السنة دیو بو لفظ ایله آنچق
نذره نیت ایلسه اونواه و نوی ان لایکون صوما هذه یمینا و یا خود نذره نیت ایلسه اولو سیو
شیئاً کان نذراً فقط و یا خود بر شیئه نیت ایلسه یعنی نه نذر و نه یمینه نیت ایلسه اوچ صورتده
دخی آنچق نذر اولور یمین اولماز زیرا اول تلفظ ایلدوکی علی صوم لفظی صیغه سیله نذر در وان
نوی الیمین وان لایکون نذراً کان یمیناً فحسب فیجب بالفطر کفارة الیمین لا القضاء نذر اولمق
ایله اکر یمینه نیت ایلسه آنچق یمین اولور نذر اولماز پس افطار ایله کفارة یمین واجب اولور
قضا واجب اولماز زیرا علی صوم هذه الایام او لسنة کلامی یمینه محتمل در نیت ایدن کسنه
ایسه یمینی تعیین ایدوب غیری نفی ایلمش اولدی وان نواهما او نوی الیمین فقط کان نذراً
ویمیناً فیجب القضاء و الکفارة ان افطر و اکر نذره و یمینه نیت ایلسه و یا خود آنچق یمینه
نیت ایلسه نذر حاطرنه کلسه هم نذر و هم یمین اولور پس اکر افطار ایدرسه قضا و کفارت واجب اولور

اولور وعند ابي يوسف تذر في الاولين ويمين في الثاني وابو يوسف قائلدن اولكي ان نواهما
لفظي نذر در وثانيده يمين در معلوم او لا الله على صوم يوم النحر كلامنده نذر حقيقة در
نيته توقفي اولمديغي ايچون ويمين مجاز در ونيته توقفي ايچون پس امدي لفظ واحد حقيقة
ومجاز مي منتظم اوليماز فجان نذر ويمينه نيت ايلسه مراد اولان حقيقة نذر مجاز دكلدر
فجن يمينه نيت ايلسه نيتي ايله مجاز متعين اولور حقيقت مراد اوليماز ابو حنيفه ايله
امام محمد رحمهما الله مانحن فيه اولان كلامم حقيقت ومجازي جمع ايلمك بابنده دكلدر
ديو برر نون ثنائي ايله در والله يوم صوم النحر كلامي وجوب ايچون موضعدر وجوبده
مستعملدر غيريده مستعمل دكلدر حقيقت ايله مجاز جمع اولمق لازم كلمز الا بو فوروار
دركه اول صيغة وجوبده ايكي جهتدن استعمال اولنور برجهتدن برجهتي نذر دن
دنشنات ايدر زيرا نذر اول كلامك صيغه سيله اقتضا ايدر اول اجلدن تركي ايله
قضا واجب اولور برجهتي يمينلدن دنشنات ايدركه اول صيغه غيري ايچون اقتضاء
ايلمسيدر نيتي ايله يمين اولور كفارت يمين ايله اسم الله هتكدن صيانت در بو اجلدن
قضا واجب اولميوب كفارت واجب اولور ي منشأ اين دن هر برينك دليلي نزعيسي
وار دركه انك ايله عمل واجب اولور بو محلده ايسه ايكيسي ايله عمل ممكندر مابينلرنده عدم
ثنائي اولدوغي ايچون ايكي دليل ايله عمل ايدوب مابينلرك جمع ايلدك نتكم عوض شرطيله
اولان هبه ده نبرع ومعاوضه بينلري جمع اولدوغي كبي ولايكره اتباع الفطر بصوم ستة
من شوال فطري شوالك التي كوننك صومنه تابع قلمق مكروه اولمدي يعني بيرامك
اولكي كوننى افطار ايدوب بعده التي كوننى بلا انفصال صائم اولمق مكروه دكلدر وتفريقها
ابعد عن الكراهة والتشبه بالنصاري واول ايام سنيچي فطردن تفريقكراهتدن وتشبه نصاري
دن ابعددر قال النبي عليه الصلاة والسلام من صام رمضان فاتبعه ستا من شوال كان
صام سنة بعضيلر فاتبعه لفظندن اولان فايي تعقيب ايچون اولمسني توهم ايلمشلردركه فا

تعقیب ایجون اولسه یوم عیدک صومی دخی لازم کلور دیو انک فسادی قنی ظن صدر

باب الاعتکاف

بو باب اعتکاف بیانندہ در اعتکاف لغتده عکفدن افتعالدر و بو فعل متعدی ولازم کلور متعدینک مصدری عکف کلور ولازمک مصدری عکوف کلور متعدی اولدقده منع وحبس معناسنه اولور حق سبحانه وتعالی نک والهدی معکوفا ان یبلغ محله قول شریفی دخی منع معناسنه اولدوغنی دلیلدر الاعتکاف فی المسجد لفظی دخی بو معنایه در امّا فعل لازم اولدقده علی طریق المواظبه بر شیئه اقبالدر جناب رب العزتک یعکفون علی اصنام لهم قول شریفی مواظبت طریقی وزره اقبال علی الشیئ ایدوکنه دلیل کافیدر هو سنة مؤکدة اعتکاف سنت مؤکده در رمضانک عشر اخیرنده زیر ابنی علیه السلام رمضانک عشر اخیرنده زیر ابنی علیه السلام رمضانک عشر اخیرنده مدینه منوره یه قدوم بیورد وغیر زمانده آخر عمرنده فلهذا یه دکین اعتکاف ایدر لردی زهری دیمشدر که ناسه تعجب اولنور که اعتکاف اشراف اعمالدر زیرا الکی عبادتی جمع ایلمشدر بری صوم وبری مسجد ده جلوسدر بو عبادتده امور دنیادن قلبنی تفریغ ونفسنی مولاسنه تسلیم ودخی حصن حصینی لفظ واحسانده تحقیر وارد رعطا دعشر که معتکفک مثالی شول مکسنه یه بکزر که بر ذی شانک حاجت مهمه سی اولوب فیوسنده اوتورب مادامکه بنم حاجتم روا اولیه بو قبودن کتمم دیو تضرع ونیاز ایله بو دخی حق سبحانه وتعالی نک فیوسنده اوتورب اول صاحب حاجت کبی تضرع ونیاز ایلمکدر بو ایسه اشرف اعمالدر اکابر سائل سؤال ایدرسه که نبی علیه السلام نک بلا ترک مواظبتی وجوبه دلیلدر لازم کلور که اعتکاف دخی واجب اوله اکا جواب ویریلور که نبی علیه السلام نک دائما نذر که واجبده مواظبت ایدردی واول فعلی آخره امر وترکنه انکار ایدردی بونده ایسه فعلنه امر وترکنه معارضه ایلدی او ایله اولیه ترک معارضه وجوب اوله مسنی مقتضیدر واعتکاف اوچ قسمه منقسمدر بری واجبدر که اعتکافه نذر اولنمش اوله وبری دخی سنتدر اعشر اخیر رمضانده اولان اعتکافدر وبری دخی مستحبدر که غیری ایامده اولان اعتکافدر ویجب بالنذر اعتکاف نذر ایله واجب اولور

واجب اولور وهو الليتي في مسجد جماعة مع النية اعتكاف بش وقت نماز اداا ولنان مسجد ده
اكلمكدر اعتكاف نيتي ايله واقله يوم عند الامام واعتكافك اقلي امام اعظم قاتنده بركوندر و
اكثره عند ابي يوسف وابو يوسف فاتنده اعتكافك اقلي اكثر يومدر زيرا اكثره حكم كل واردر
وساعة عند محمد امام محمد قاتنده برساعتدر والصوم شرط في الاعتكاف الواجب اعتكاف
واجبده يعني منذوره صوم شرطدر وكذا في النفل في رواية امامدن بر روايتن نافلده دخي
صوم شرطدر لا اعتكاف الا بالصوم حديث شريفي اعتكافده صومك شرط اولمسنه دليلدر
بو تقديرجه بركوندر اقلده اعتكاف اولمغين اولور اما علي رضي الله عنه دن منقولدركه ليس على
المعتكف صوم الا ان يوجبه على نفسه يوملم اوليجون نذر اولمش اولور والوجيزه ده مذكوردركه
بركسنه تطوعاً صائم اولسه اندن صكره اول كونك اعتكافنه نذر ايلسه صحيح اولماز زيرا نذر ايله
اعتكاف واجب اولمغله صوم دخي واجب اولور اولدي لكن تطوعاً صومي اول نهاردن نافلايه
منعقد اولوب صكره واجب قلمق متعذر اولدي اول اجلدن اول كونك اعتكافنه نذر صحيح دكلدر
والمرة تعتكف في مسجد بيتها سراً اعتكاف ايليه كندونك اوي مسجدنده يعني اوينك كوشه
سنده اما اعتكافده اكن حايض اولسه اعتكافدن چقمق كرك ولا يخرج المعتكف الا لحاجة
الانسان معتكف مسجددن چقمه الا انسانك حاجتي اچون مثلا بول دخي بوكه بكزر شي اچون
چقه واو الجمعة في وقت يدركها مع سنتها واخود جمعه اچون بر وقتده چقه كه سنتي ايله اول
اول جمعه ادراك ايليه وحسن دن بر روايتن تحية المسجده دخي ادراك ايليه ولايلبث في الجامع
اكثر من ذلك وان لبث فلا فساد جامعدن اداء صلاة جمعه دن اكثر مكث ايليه پس اكر مكث
ايدرسه اعتكافي فاسد اولماز زيرا جامع دخي موضع اعتكافدر لاكن معتكفه مستحب اولان
مكث ايلمكدر واكچونكه اعتكافي بر مسجده ادايه التزام ايلمشدر بلاضرورت اكي مسجده
ادا ايلمك لايق دكلدر اما ضرورت اولسه مثلا مسجدك انهدامي كبي اول وقت مسجد آخرده
تمام ايلمك لازمدر فان خرج ساعة بلا عذر فسد اكر معتكف بلاعذر برساعت مسجددن

خروج ایلسه اعتکافی فاسد اولور منافیسی بولندوغندن اوتری زیرا خروج لبثك منافیسیدر
قلیل وکثیری برابردر اکلك قلیلی صومی وحدتك قلیلی طهاریتی افساد ایلدوکی وغندهما
لایفسد مالم یکن الکثر الیوم اما مین قاتنده اعتکاف فاسد اولماز ماداکه خروج یومك
اکثراولمیجه واکلی وشربی ونومی فیه معتکفك اکل وشرب ونومی مسجده در یعنی
معتکف بوافعالی مسجده اشلر ویجوزله ان یبیع ویبتاع فیه بلا احضار السلعة
اول معتکف ایچون مسجده بیع وشراجائزاولور متاعی احضارسز ولایجور
غیره معتکفدن غیریه مسجده بیع وشراجائزدکلدر زیرا مسجده بیع نهی ایچون
جنبوا مساجدکم صبیانکم ومجانینکم وبیعکم وشرایکم حدیث شریفی وارد اولمغله
وبومحلده سعدی افندی دیمشدرکه بوعموم دن معتکف پنجه مخصوص اولور جوابه
ویریلورکه ضرورت حسبیله اولور الضرورات تبیح المحصوراب ویحرم علیه الوطئ و
دواعیه معتکف اوزرینه وطئ ووطئك دواعیسی دخی حرام اولور قوله تعالی ولاتباشروهن
وانتم عاکفون فی المساجد دواعی دیدوکی اوپمك ویاپشمق کبی شیلردرا کرد ینلورسه اعتکافی فاسد
حرام اولدوغی کبی صومده وحالت حیضده دواعی نجون حرام اولمدیی جوابه ویریلورکه
صوم وحیض کثیرالوجوددرا کرد واعی آنلره حرام اولدیی خرج لازم کلوردی حرج ایسه شرعاً
مدفوعدر ونفسد بوطئه ولوناسیاً اوفی اللیل اعتکاف وطئ ایله فاسد اولورا کرناسیاً وایخود
کیجه دخی اولورسه وباللمس والقبله والوطئ فی غیر فرج ایضاً ان انزل والاکلا لمس واوپمك
ایله دخی اعتکاف فاسد اولور وفرجون غیریه دخی وطئ اعتکافی فاسد ایدرا کرانزال
اولورسه اکرانزال اولمزایسه فاسد ایلمزا کرد ینلورسه من غیرانزال نفس مباشرت حق سبحانه
وتعالی نك ولاتباشروهن وانتم عاکفون قول شریفنك ظاهرد لالتی ایله قلمش اولور
ایدی بونله ایسه مباشرة فرجون غیری جماعدن دخی متحققدر بوتقدیرجه انزال اولمزایسه
اعتکاف فاسد اولماز دیمك نجه صحیح اولور بوسائله جوابه ویریلورکه مباشرتده جماع

جماع مجازدر اکر مباشرت ایله مراد جماع اولیسه حقیقت مراد اولمق باطل اولوب بایشمق
اصلی اوزره یعنی حقیقتی اوزره قالمش اولور ویکره له الصمت معتکف ایچون صمت دخی
مکروهدر زیرا بنی علیه السلام صوم صمتدن نهی بیور مشلردر زیرا یهوده تشبیه در اما استراحت
ایچون اولیجق مکروه دکلدر وابو حنیفه دن صوم صمت ایچون سؤال ایلدکلرنده ان تصوم
ولا تتکلم احوا بیور مشلردر رحمید الدین دیمشدر که صمت کریه اولور قربت اعتقاد اولنور
اکر بویله اعتقاد اولمزایسه کریه اولمز من صمت نجا حدیث شریفی قربت اعتقاد اولینجه سکوت
سکوت احسن ایدوکنه دلیلدر والکلام الا بخیر ومعتکف ایچون کلام دخی مکروهدر
مکر کلام خیر ایله تکلم ایله من نذر اعتکاف ایام لزمته بلیالیها برکسنه بنجه ایام اعتکاف نذر ایلسه
اول کسنه نذر ایلدوکی ایام کیجه ایله لازم اولور زیرا علی سبیل الجمع ذکر ایام اراسنده اولانکه
لیلدر اکا دخی متناول اولور بنا برکه مارایتک منذ ایام دینلسه کیجه سی دخی داخلدر حتی سبحانه
وتعالی نک ثلثة ایام الا رمزاً وثلث لیال سویا قول شریفلرنده واقع اولدوغی کبی وان نذر یومین
لزماه بلیلتهما واکر ایکی کونه اعتکاف نذر ایلسه معتکفه اول ایکی کونک اعتکافی کیجه سیله
لازم اولور زیرا تثنیه ده معنای جمع وارد زیرا ایلم براید کیسی بر یرم کلسه معنای جمعیت اولور
امر عبارتده احتیاطاً تثنیه یی جمعه الحاق ایلدیلر خلافا لابی یوسف فی لیلة الاولی منهما
اول ایکی کیجه دن اولکی کیجه ده ابو یوسف داخل اولمازدیو مخالف ایدر زیرا تثنیه جمعدن
غیر بدر ولیلة متوسطه یومه ضرورت اتصالی اولمغله اول داخلدر اما اولکی کیجه اصلا
داخل دکلدر بونک بیانی تحقیقاً مثنی وقتا که جمعک غیری اولدیایسه مفرد ایله ومثنی
برابر اولدیی امابرکسنه علی ان معتکف اولدیسه اتفاق اوزره لیل داخل اولمازتثنیه دخی
بویله در الا بو قور وارد رکه لیلة وسطی البته داخل اولور بعض احزاسی بعضیسنه ضرورت
اتصالی اولدوغی اجلدن بو ضرورت لیلة اولیده بولنمدیکردن اولور سکه چونکه مثنی
جمعدن غیر بدر دیدک اویله اولیجق صلاة جمعه ده اما مدن غیری ایکی آدم کفایت ایلمک

كرك ايدي بونده كفايت ايلدي نه كم جمعه بابنده ذكر اولنمشدر اكا جواب ويريلور كه آنده
ذكر اولنان واحد وجمع كه ايكي واحدي بريه كتورمكده معنى اجتماع بولنور بو ايسه جمعه دن
غيريده بولنماز بونك ايچون جمعه تسميه اولنمشدر معنى اجتماع ايسه هم تثنيه ده وهم جماعتده
بولنور جمعه ده بونكله اكتفا اولندي وان نوى النهر خاصة صحت واكر خاصةً كوندوزلرى
نيت ايدرسه صحيح اولور زيرا اول كسر حقيقة نيت ايلمشدر بركسنه برآي اعتكاف نذر ايلدكدن
صكره خاصةً نهره دخى نيت ايلسه صحيح اولمز زيرا شهر اونوز كون اونوز كيجه نك وياخود كرميان طقوز
كون وكيجه نك اسميدر بونون آشغه محتمل دكلدر ويلزم التتابع واذا لم يلتزمه اعتكافده
تتابع لازم دكر معتكف تتابعى التزام ايلمش ايسه زيرا مبنى اعتكاف تتابع اوزره در
اما صوم بونك خلافنجه در ويلزم الاعتكاف بالشروع اعتكاف سروعله لازم اولور
بركسنه اعتكافه شروع ايدوب بركون تمام اولمدين اعتكافدن چقسه قضاسى لازم اولور
شروعيله كذوبه لازم اولمشدر الا عند محمد امام محمد فاتندن لازم كلمز زيرا انك فاتندن اعتكافك
اقلى برساعتدر اول ايسه حاصل اولدي اعتكافدن چقمغله قضا لازم كلمز

كتاب الحج

بو كتاب حج بيانندە در حجك شروطى وفرضى واجباتى وسننى واردر وشروح ايكى قسمدر
برقسمى وجوبنه شرطدر وبرقسمى اداسنه شرطدر وجوبك شرطى يديدر اسلام وحريت وعقل
وبلوغ واستطاعت ووقتدر وزاد راحله ووقتدن اختلاف اولنمشدر بعضيلر وقت
شروط ادادن قلديلر پس اول قول اوزره وقتدن اول اسلامه كلمز كافر بالغ اولان صبيى وجنوندن
خلاص اولان مجنونه ومعتق اولان عبده زاد وراحله يه قادر اولدقدن حالده الحاج
بالمال وصبى جائز دكلدر اما قول ثانيكه شروط وادادنكه اول قول اوزره واجيدر فقرى
دخى امن طريقدن رطالمدن وياخود دوشمندن وياخود غرقدن خوف ايدن كسنه نك اوزره
حج فرض دكلدر برده وبجرده اعتبار غالبه در اكر غالب اولان سلامت ايسه واجب اولور
اكر غالب اولان عدم سلامت ايسه واجب اولماز ديو شرطى بعضيلر شروط ادادە قلديلر

قلديلر ثمرهٔ خلاف احجاج بالمال وصبنى لازم كلور مى كلمزمى اندن لازم اولور اما عند المتاخرين
صحيح اولان وجوبه شرط اولمقدر وتجك اداسنك شرطى بيشدر اولكى شرطى تحت بدن وسلامت
اعضادر بعضيلر بوشرطى وجوبدن قلديلر پس بوقول اوزره اعمى ومقعد ومفلوج ومقطوع
الرجل اولنلرك اوزرلرينه حج فرض دكلدر ومختار اولان بودر كرچه كافيده بونلر حقنده اختلاف
اولنوب امام اعظمدن ظاهر روايتده كه مبسوط وجامع الصغير وسير كبير وجامع الكبيرده
وامام ابو يوسف اله امام محمد دن برر وايتده حج فرضه دكلدر زاد وراحليه قادر اولور لرسه ده
وبه امام اعظم برر وايتده وامامين ظاهر روايتده زاد وراحليه به قدرتلري اولدقلرنده حج فرض
اولور ديمشلر در لكن بودخى اختلافيدر بعضيلر فضلري اوزرينه وبعضيلر مالرندن فرض اولور
ديمشلر اما قول اصح اولوركه حج اولان مالرندن اولمقدر ثمرهٔ خلاف استطاعتى معذور ايكن بولمش اليه
حج فرض اولماز اكر صحتده ايكن معذور اولمش اليه كاحج بالاتفاق فرض در كما احجاج لازم در ايكنجي
شرطى احرامدر زيرا حج واحرام وعمره وياخود بر مصلحت ايچون مكه يه دخوله قصد ايدن كمسنه
احرام سز ميقاتلرى كچمك جائز دكلدر اكر كچرسه اكا قربان لازم اولور اوچنجى شرطى عدم حبس ومنع
در دخيسى عورت حقنده محرم در بشنجيسى حائض حقنده عدم عدتدر اول شهرك حاجيلر يله قافله
اله خروج ايده جك محلده معتدة اولسه اوزرينه حج فرض اولماز حجك فرضى اوجدر اولكيسى احرامدر
واحرام نيت اله تلبيه دن عبارتدر وياخود انك مقامنه قائم اولاهدى وتقليد بدنه دن عبارتدر
فرض ثانى عرفاتده وقوفدر وعرفاتك جمله سى موقفدر الا بطن عرنه دكلدر زيرا نبى عليه السلام شيطانى
اول محلده كورب احتراز ايچون اول محلده دور مقدن منع ايلمشدر واوچنجى فرضى طواف زيارتدر
واحرام شرطدر وقوف اله طواف ركنلدر بو اجلدن بري فوت اولسه حجى باطل اولور وسنهٔ آتيه ده
قضاسى لازم كلور حجك واجباتى يكرمى بردر اولكى سى طواف اله صفا اله مروه اراسنده سعى در
ايكنجيسى مزدلفه ده وقوفدر اوچنجيسى رمى جمار در دردنجيسى رمى اول تراشدن اول اولمسى ذر شنجيسى
طواف صدر در التنجيسى عرفاتده كوندزده دوران كمسنك وقوفى غروب دنصكره به دكين امتداديدر اما

غروبدن نصکره دوراله استداد واجب دکلدر یخنیسی افاقی حقندن مکه دن اولمقدر سکر یخنیسی طواف
زیاره نك اکثری اوزرینه زایدیدر زیرا انده فرض اولان دوریدر باقیلری واجبدر طقوز یخنیسی حدث
وخبثدن طهارتدر اونجیسی طهارت متوبدر اون بریجیسی ستر عورتدر اون ایکیجیسی طواف خطیمك
آردندن اولمقدر اون اوچنجیسی طواف صاغدن ابتدا ایدوب بیتی صول جانبنه المقدر اون دردنجیسی
صفا ایله مروه ارا سنده اکثر اشواطده یوریمکدر اون بشنجیسی طواف زیارتك ایام نحردن اولسیدر
اون التنجیسی هر طواف فرض نصکره کرك فرض وکرك نافله اولسون ایکی رکعت نماز قلمقدر اون یدنجیسی
افاقی حقندن طواف صدر دراون سکزنجیسی هر کونك رمینی یارتکی کونه تاخیر ایتمکدر اون طقوزنجیسی
تراش اولمقدر یکرمنجیسی تراش ایام نحرده وحرمده اولسی در یکرمی بریجیسی افاضه ده امامه
متابعتدر امدی واجبك حکمی کرك عمداً وکرك سهواً اولسون ترك ایدنه جزا لازم اولور وحجی
صحیح اولور وسنن حج اون بر در اولکیسی افاقی ایچون طواف قدوم در کرك منفرد بالحج کرك
قارن اولسون ایکنجیسی حجر الاسود دن ابتدا ایتمکدر اوچنجیسی امامك اوج مکاندن خطبه سی
وارد در دردنجیسی مکه دن عرفاته رویه کونی چقمسی در بشنجیسی عرفه کیجه سی منادا یا تعقد التنجیسی
عرفاته طلوع شمسدن نصکره کتمکدر یدنجیسی مزدلفه ده غسلدر سکزنجیسی مزدلفه ده یاتمقدر طقوزنجیسی
مزدلفه دن منایه طلوع شمسدن اول کتمکدر اون بریجیسی ابطحه نزولدر بو ذکر اولنان سنت مؤکده در
مطلق سنت بونلردن زیاده در سنتك حکمی اولدرکه تارکی کنهکار اولور اما جزا لازم کلمز

فصل اقسام حج بیانندہ در محرم دورت نوعدر بری مفرد بالحج در بری
دخی مفرد بالعمره در بری دخی قارن در حج ایله عمره یی جمع ایدر بری دخی متمتعدر متمتع
شول کمسنه در که عمره سببی ایله اشهر حجده وایاخود دخی اولده احرامه کیره واحرامون جقه
وحج ایچون احرامه کیره اول سنده اهلی ایله جمع اولمدن حج ایله قران عتمتعدن افضلدر وتمتع
افراددن افضلدر وافراد بالحج افراد بالعمره دن افضلدر کرچه ذکر اولنان شروط وفروض
وواجبات وسنن هر بری محللرنده ذکر اولنمشدر لکن پراکنده اولوب ومتنده دخی جملهسی

سبي ذكر اولنمامعين بو محلدر ده جمله سي ذكر اولنمق مناسب كوريلوب تحرير اولندي هو زيارة
مكان مخصوص حج مكاني مخصوص زيارتي درلر واول مكان مخصوص بيت الله وعرفات در في
زمان مخصوص زمان مخصوصده زمان اشهر حجدر بفعل مخصوص فعل مخصوص كه افعال
حجدر فرض في العمرة على الفور حج على الفور عمرده بركره فرض اولدي امّا حجك فرضيتي
كتاب وسنّت واجماع امّت ايله ثابت اولمشدر امّا كتاب ايله ثابت اولان والله على الناس
حج البيت من استطاع اليه سبيلا ومن كفر فان الله غني عن العالمين نص شريفيدر
صاحب كشّاف بو كلام معجز نظامدن انواع تأكيد وتشديد اولدوغي ذكر ايلمشدر اول
انواعدن بري الله على الناس حج البيت قول شريفيدر رقاب ناسه فرض واجبدر عهدندن
منفك اوليمازلار ايله زيرا لفظ على التزام ايجون در وبري دخي حق جلّ وعلى
ناسي ذكر ايروب بعده من استطاع اليه سبيلا قول شريفي ناسدن بدل ايلدي بونده
دخي ايكي تأكيد وارد ربريسي ابهام الدر ابدالدن ايسه مراد ايجون تثبيت وتكرير ايكنجيسي
ايضاحدر بعد الابهام ايضاح وبعد الاجماع تفصيل صورتين مختلفتين ده ايراد در
واول انواعدندركه ومن كفر كافدر ومن لم يحج قيديدر تارك حجّي تغليظ ايجون نبي عليه السلام
من مات ولم يحج فليمت ان شاء يهوديًا او نصرانيًا قول شريفي دخي بوني تأييد درونيه
اول انواعدندركه فان الله غنيٌ لفظي ذكر ايلدي وبو غنا ذكري دخي مقت وسخط وخذلان
دلالت ايدن شيدندر واول انواعدندركه عن العالمين قول شريفي لم يحج دن بدل ذكر ايلدي
بونده دخي استغنايه دلالت وارد ر واستغنا كامل اوليحق سخط عظيم اول الايدوكجي
قبيح ظاهردر امّا حجك سنت ايله ثابت اولمسي نبي الاسلام على خمس حديث شريفيله در
اجماع دخي بعير نكير فرض نيته منعقد اولمشيدر زيرا حجك فرض اولمسنك سببي بيت
شريفه دروحج بيت شريف مضاف اولمشدر حال بوكه احكام سببيه مضاف اولور بيت
شريف ايسه متكرر اولمزكه احكام دخي متكرر اوله اول اجلدن عمرده بركره فرض اولدي

وابو یوسف تأثیر علی الفور واجب در حتی تأخیر ایدن آثم اولور بشر ومعلی ابو یوسف
دن روایت ایلمشلر در وابو حنیفه دن دخی علی الفور وجوبنه دلالت ایدن کلام روایت
اولنمشدر واول روایت اولنان ابن شجاعك ذکر ایلدوکی شیدر که ابو حنیفه دن
برکسنه نك مالی وار در حج می ایلسون یوقسه تأهلی ایلسون دیو سئوال اولندی جواب
ویریلور که بلکه حج ایلسون بو قول دخی امام قائلده وجوب علی الفور اولدوغنه دلالت
ایدر زیرا تزوج ایله تحصین نفس حاصل اولور تحصین نفس ایسه هر حالده واجب در
اکر علی الفور واجب اولمسه هر حالده واجب اولان تزوج اوزرینه حج شریف امر المزدی
حتی حجی تأخیر ایدن تفسیق اولنور وشهادتی رد اولنور علی الفور واجب در دیو قائلرك
خلافا فالمحمد امام محمد خلاف ایدوب وجوبی علی الفور دکلدر تراخی اوزره اولمسنه
ذاهب اولمشدر وامام محمدك قولی دخی شافعی قولیدر حج شریف وظیفهٔ عمریه در
وصلاة وقتك آخرنده جائز اولدوغی کبی حج شریف دخی آخر عمرنده جائز در زیرا نبی
علیه السلام حج فرض اولدقده نصکره تأخیر بیور مشدر زیرا فرضیت حج هجرتك التنجی سنه سنه
واقع اولدی کذلك اونبنجی سنه ده حج ایلمشلر در بوجمله امام محمدك استدلالی در
وابو حنیفه وابو یوسف حج شریفی بنی علیه السلامك من وجد زاد أو راحلة یبلغانه الی بیت الله
ولم یحج فلا علیه ان یموت یهودیا ونصرانیا حدیث شریفیله استدلال ایلمشلر در وعمر رضی الله
عنه دیمشدر بن قصد ایلدمکه خلقك اهوالنه مطلع اولوب شول کسنه که زاد وراحله قادر
اولوب حج ایلمز ایسه اولر بن کندولری ایله احراق ایلیم والله ما أراهم مسلمین والله ما أراهم
مسلمین والله ما أراهم مسلمین دیو اوج دفعه بویلجه بیور مشلر در امّا بعض مشایخ التنجی سنه سنده
نازل اولان واتموا الحج والعمرة لله آیت کریمه سیدر او نبنجی سنه ده نازل اولان ولله علی الناس
حج البیت آیت کریمه سیدر دیو اختلاف ایلمشلر در ونبی علیه السلام فوت حجه امین ایدیلن
زیرا کندولرینه بیان احکام ایچون مبعوث اولوب حج دخی ارکان دیندن بالفعل ارکان

ارکان دینی ناسه بیاندن اول فوت دن امین اولدقلری مقرر ایدی وبوندن غیری نبی علیه السلام
تأخیری دخی عذر ایله ایدی بزرامشر کلر بیت شریفی عریانا طواف ایدوب وشرکله ثوب کلام ایله تلبیه
ایدرلردی اول عهده تعیین ممکن دکل ایدی چونکه مدت تمام اولدی نبی علیه السلام علی کرم الله وجهه
بی کعبهٔ مشرفه کندروب براءة من الله ورسوله سوره سنی قرأت ایدوب بوسنه دنصکره مشرکك بیت
شریفی عریان طواف المسون دیو نداایلدی وسنهٔ قابله ده یعنی کلمیك سنه ده نفس نفیسلری الحج
المشاهد رو بوعذری دخی نبی علیه السلام یا لکز خروج ممکن دکل ایدی بلکه اصحاب معاً اولمری
لازم ایدی اصحابك ایسه صبر بنك خروجه قدرتلری یوغیدی اول اجلدن تاخیر اولندی وبو اختلافکم
وجوب علی الفور و یا خود علی التراخی در بونك ثمره سی کناه کار اولمسنده در یوقسه قضا واراده و تطوع عدم
مشروطیتی عینی نفسندن دکلدر حتی فخر الاسلام دیمشدر اوزرینه حج لازم اولان کمسنه تطوعاً حج ایلسه
صحیح در اوزرینه صلاة ظهر لازم اولانك نافله نمازی کبی بشرط اسلام حج اسلام شرطیله فرض قلندی
زرا کافره واجب دکلدر وحرّیة دخی حریت شرطیله فرض قلندی عبد اوزرینه واجب دکلدر قال النبی
علیه السلام ایما عبد حج عشر حج ثم اعتق فعلیه حجة الاسلام حج الیه صوم وصلاة بینده فرق بودر که
حج زاد وراحلیه محتاجدر عبد ایسه مالك دکلدر صوم وصلاة بونك خلافنجه در
اکر عبد حج ایلسه بوقدر مدت طویله ده حتی مولی فوت اولمق لازم کلورسه بوتقدیرجه حق عبد حق الله
اوزرینه تقدیم اولندی وعقل وبلوغ وصحة عقل وبلوغ وصحت شرطیله فرض اولدی مجنون اوزرینه
حج واجب دکلدر زرا عقل جمله تکالیفدن شرطدر وصبی اوزرینه دخی واجب دکلدر زرا نبی علیه السلام
ایما صبی حج عشر حج ثم بلغ فعلیه حجة الاسلام بیورمشدر حج ایسه [illegible] دنك جمله سی صبید نکلمه
مرفوع در ومریضه دخی واجب دکلدر زرا مریض تحمل مشقت [illegible] دکلدر وقدرة زاد
وراحلة ونفقة ذهابه وایابه زاد وراحلیه قدرة وزهابه وایابه نفقه سنه قدرت شرطیله
فرض اولدی یعقوب باشاحاشیهٔ صدر الشریعه زاد وراحله ذکر ندن صکره نفقهٔ ذهابه وایابه
قیدینه حاجت یوغیدی دیمشدر فضلت عن حوائجه الاصلیة ونفقة عیاله الی حین عوده مع امن

الطريق زاد وراحله حوايج اصليه سندن وكلمخه عيالنك نفقه سندن فضله اولمق شرطيله فرض اولدي
بو ذكر اولنان شروط امن طريق ايله معاً در حوايج اصليه مسكندر وخادم واثاث بيت وثياب وبونلرك
بكزرنه وارايسه محمد ابن شجاع دمشدر كه برمكسه نك ساكن اولدوغي اوندن غيري استحدام اولنماز
قولي بونلره بكزر اولان اشيايه مالك اولسه بيع ايوب حج ايلسون وفضلت قولي ماقبلنه صعفت واقع
اولمق ممكن دكلدر لفظ قد تقدير يله حال واقع اولمق اوليدر حق سبحانه وتعالينك اوجاوكم حصرت
صدورهم قول شريفندن اولدوغي كبي وزوج اومحرم للمرأة ان كان بينها وبين مكة مسافة سفر ولا
تحج بلا احدهما عورت ايچون زوج ياخود محرم اولمق شرطيله فرض اولدي اكر اول عورت ايله مكه
مابينده مدت سفر اولورسه زوج محرم شرطدر واول عورت حج ايلسون زوج ياخود محرمدن
برايسي اوليجه ومحرمدن مراد ابدي اولكا نكاحي حلال اوليه مثلا قرابت ورضاع ومصاهرتجهتندن
بروجهله نكاحي صحيح اولمه وشرط كون المحرم عاقلا بالغا غير مجوسي ولا فاسق محرمك عاقل وبالغ
اولمسي شرط فلندي مجوسي وفاسق اولمسي شرط فلندي ونفقه عليها ومحرمك نفقه سي حج
ايدن عورتك ورينه دروجه معه حجة الاسلام بغير اذن زوجها روحيك اذني بوغيكن اول عورت
محرمي ايلمجه الاسلام اليرر يعني اداً ايلر اقا امام شافعي فاتنده زوج ايچون عورتي حجدن وجوبدن
منع وارد در زيرا حجدن خروجدن حق زوج فوت اولور اول اجلدن منع اولور بزم ايچون
دليل حق زوج فريضدن ظاهر اولمازاما نفلدن منع ايلمك وارد در سعدي افندي دمشدر كه
بو دليل اول زمان صحيح اولور كه الكر وجوب حج على الفور اوله اما رجا اولنور كه بوخلاف
بنائي اوليه بوخلاف بنائي اوليوب بنائي اولمق رجا اولنور دعيك دن مرادي بودر كه
ابتدا اولان خلاف حج على الفور والتراخي ايدي بوخلاف ايله صحيح اولماز بلكه بنا ايدر
يعني بر آخر خلافه مبني در خلاف آخر بودر كه سلامت بدن ابو حنيفه قولنده وامن طريق وعورتك
ايچون محرم شرايط وجوبدن عميد ريوقسه شرايط اداء عميد ريو اختلاف اولمقدر شرايط
وجوبدندر ديين مكسه نك قولي اوزره فحين قبل الحج متوفي اولسه احجاج بالمال وصيتي لازم كلمز

كلمز وشرايط اداء نذر ديمن مكسنه نك قول اوزره قبل الحج متوفى اكا احتجاج بالمال لازم كلور
بوتقديرجه شرايط وجوبدن اولوب وصيت لازم كلمز ايسه زوج روجه يي حجدن منع ايلمك
اولور وعورت بلا اذن كتمك قادر اوليماز اما شرايط اداء دن اولوب وصيت لازم اولورسه
منعه قادر اوليماز اما قيمان شرايط وجوب واداء جمع اولسه حج لازم اولور فلو احرم صبيّ
اوعبدٌ فبلغ اوعتق قضى نفس الكر صبيي وعبد محرم اولسه وبعد الاحرام صبي بالغ وعبد معتق
اولسه وافعال حجي اداء ايلسه لا يجوز عن فرضه نا بالغ ورقيق اكين ايلدوكي فرضدن جائز اولماز
زيرا نافله يه منعقد اولشدر فرضه منقلب اولماز صورت كبي يعني حج ايلمش ادم نافله ايحون
محرم اولسه انك ايله فرض ادا اولمز وصلاة ايحون دخي محرم اولسه نافله ايحون عقد اولدقده
صكره اول كسنه ايحون فرضي اداء ايلمك يوقدر يعني جائز اولماز الكر سؤال اولنسه كه احرام حنبقه قائلنك
شرطدر اول احرام ايله اداء فرض جائز اولمق واجب ايدي نته كم برصبي آيدسه السه بعده بالغ
اولسه اول آيدسه ايله نماز قلمق جائز ايدي بحون احرام ايله حج جائز اولديه ائمه حنبفيه طرفندن
جواب بودركه احرام من وجه ركنه مشابه در اداء انك اول احرامنه اتصالي حيثيتي ايله لكن
حج عبادت اولغين براحتياطي اخذ ايلدك احتياطه كه جائز اولماسون ايدي وان جدد الصبي
احرامه للفرض صح بخلاف العبد والكر صبي محرم اولدقده نصكره بالغ اولسه وبعد البلوغ احرامني عرفه
وقوفدن اول فرض ايحون تجديد ايلسه صحيح اولور لكن عبد بونك خلافنجه در زيرا صبيك احرام كندوه
لازم دكل ايدي اهليتي اولمدوغي ايحون بو اجلدن نكه الكر صبي احرام تناول ايلسه اوزرينه برشي لازم
كلمز صبيك احوالي بويله اولمق فسخي وغيري يه شروعي جائزدر [illegible] زيرا
كندوسي كروم ايحون اهليدركه عقل وبلوغدر احرام آخره شروعي ايله احرام اول دن خروجي
ممكن دكلدر كرك تلبيه يي تجديد ايلسون كرك ايلمسون اولكه احرام اوزرنده باقيدر پس بو
اجلدن نجة الاسلامي صحيح اولماز وفرضه الاحرام وهو شرط وجعك فرضي احرامدر واحرام
افعال حجدن شرطدر وشافعي قائلنه ركندر وثمرة خلاف شول زمانده ظاهر اولور كه بر كسنه

اشهر حجدن اول محرم اولسه بنم قاتمزده جائز در شافعی قاتنده جائز دکلدر ولوقوف بعرفه وطواف
الزیارة وهما رکنان اتفاقاً فرضك برسی عرفده وقوفدر وبرسی دخی طواف زیارتدر بوایکیسی
رکنلردر اتفاقاً اگر بونلردن بری فوت اولسه حج باطل اولوب قابله ده قضاسی واجب اولور
وواجبه الوقوف بمزدلفة حجك واجبی مزدلفه ده وقوفور مزدلفه رلفی دن مأخوذ در رزلفی
قریب معناسنه درادم علیه السلام حوی ایله انده جمع اولوب اکا یقین اولدوغی ایچون
بواسمله تسمیه اولمشدر وشافعی قاتنده مزدلفده وقوف رکندر حق سبحانه وتعالی بیورمش
فاذکروا الله عند المشعر الحرام قول شریفی ایله زیرا بومثللو دلیل ایله رکنیت ثابت اولور امّا
بزم ایچون دلیل روایت اولمشدر کی نبی علیه السلام کندو ایله اولان ضعفای ایله رویه
کیجه ایله کوندردی اگر مزدلفده وقوف رکن اولیدی بونلری ایله رویه کوندرمزدی وشافعینك
تلاوت ایلدوکی ذکر در ذکر ایسه بالاجماع رکن دکلدر بر وجوبی نبی علیه السلامك
من وقف معنا هذا الموقف وقد کان افاض قبل ذلك من عرفات فقد تم حجه قول شریفیله
بلمشدر وحجك تمامی بوکا تعلیق ایلدی زیرا امارت وجوبه صالح اولور تمامه تعلیق
اولنمز نفیه اولمدی زیرا اگر عذر ایله ترك اولنسه وياخود ضعف وعلت ایله ترك
اولنسه وياخود زحامدن خوف ایدن عورت دخی ترك ایلسه اوزرلرینه برشئ لازم
اولور هدایه ده دخی بویله در صاحب عنایه دیمشدر کی وقوف مزدلفه یی شافعیه
رکنیتنه نسبت ایلمك کاتبدن سهودر زیرا شافعیلرك کتابنده مزدلفه ده وقوف سنندر
دیو تصریح ایلمشلردر مبسوطده شافعی مکانه لیث بن سعد ذکر اولنمشدر واسراره
شافعی مکانه علقمه یاد اولنمشدر وفتوی قاضیخانده شافعی یرینه مالك ذکر اولنمش وتحفه ده
واصلاح وایضاحده وغیرلرده براحدك خلافی اولمیوب وجوب ذکر اولنمشدر صاحب
عنایه صاحب هدایه دن نقل ایلدکدن صکره جائز در کی مصنف شافعینك مذهبندن بر نقله
مطلع اولمش اولمه دیو ذکر ایلمشدر وصاحب بنایه ذکر ایلمشدر کی شافعی وجیز نام کتابنده

بنده وقوف مزدلفه سنندر دیمش رجبا اولنور که صاحب معه ابو شافعیدن رکن اولمسنه برنقل صحیح
بولمش اولمه امّا نافع نام کتابده الوقوف بالمشعر رکن فمن لم یقف به لیلا ولا بعد الفجر عامداً بطل حجّه
ولا یبطل لو کان ناسیاً لادم کلور که بو بابده شافعینك ایکی قولی اولمه بری وجیزده سنّت ذکر اولنه
ایکنجیسی وجوب اولمه نافعدن اولدوغی کبی والسعی بین الصفا والمروة صفا ایله مروه بینده سعی
دخی واجبدر شافعی قاتنده رکندر زیرا نبی علیه السلام ك ان الله کتب علیکم السعی فاسعوا اولمشدر بغی
رکنیته دلالت ایدر امّا بزم ایجون دلیل حق سبحانه وتعالینك ولا جناح علیه ان یطوف بهما قول
شریفیدر زیرا بونك مثللو اباحت ایجون استعمال اولنورسه که حق سبحانه وتعالینك ولا جناح علیکم
فیما عرضتم به من خطبة النساء قول شریفیدر جونکه اباحت ایجون استعمال اولنه رکنیت وایجابت
نفی ایدر لکن آیتك اولی ان الصفا والمروة من شعائر الله کلام شریفیدر وشعائر شعرینك جمعی در
وشعره ایسه علامتدر وبو مثللو ایسه فرضدر وآیتك اولی فرضیته وآخری ایله حسنه دلالت ایدرایسه من
الکی سی ایله عمل ایدوب وجوبنه قایل اولمشلر نهایه ده دخی بو بحثده رمی الجمار رمی جمار دخی
واجبدر زیرا نبی علیه السلام منایه کلدکده برشیئه مشغول اولمدین رمی جمرهٔ عقبیه اهتمام ایدوردی
وعلیکم بحصی الخذف لایؤدّی بعضکم بعضاً بیورمز لردی بونون مقصود سبب جلیل علیه
السلام اتباعدر وقتاکه ذبح ولد ایله امر اولندی شیطان علیه العنه کلوب وسوسه ویروب
ابراهیم علیه السلام شیطانی کوردکده طاش آتوب طرد ایلدی انك ایجون طرد بزم ایجون
عبادت اولدی وطواف الصدر للافاقی افاقی ایجون طواف صدر یعنی طواف وداع دخی
واجبدر وطواف صدر امام شافعی قاتنده سنت در طواف قدوم متزاسنده در طواف صدر
وطواف قدومی افاقی اولان امامکی اولان اشلمزلر واجباندن اولیدی افاقی ومکی برابر
اولورلردی بزم ایجون دلیل والحلق او التقصیر وتراش وایخود قرقمق دخی واجبدر زیرا نبی
علیه السلام باشنده شعری اولمین برکسنه تراش ایله امر ایلمشدر ابن مالك دیمشدر که تراش اولمغله
وجوبی حدّ امکانه مشروطدر برکسنه نك باشنده یاره اولوجهله اولسه اوسترہ بورتمك وقرقمق

ممکن اولمه بلاخلق وتقصیر حلال اولور وبنلمشدر کہ خلق وتقصیر سنت درام ایله
استحبابه حمل اولنور وکل ما یجب بترکه الدم وهر شئ کہ ترکی ایله دم واجب اوله اولدخی واجب
بوکلام اجمال اوزره واجبی بیاندر ان شاء الله تعالی تفصیلی عن قریب کلور وغیرها سنن وادب
فرایض وواجبات دن غیریسی سنن وآدابدر وبونلرك جمله سنی نبی علیه السلام اشلمشدر وخوفو
عنی مناسککم قول شریفلری دخی بیورمشلردر واشهر شوال وذوالقعدة والعشر الاول
من ذی الحجة جمك ایلری شوال وذوالقعدة وذوالحجه دن عشر اول درعباد له دن بوجمله
روایت اولنمشدر بری عبد الله بن مسعود بری عبد الله بن عمر بری عبد الله ابن عباسدر عرف
فقهاده عبد الله بن زبیر بونلردن دکلدر وامامهم عرف محمد دسه عبد الله بن زبیر داخلدر
داخل اولور عبد الله بن مسعود داخل اولمازعنایه ده دخی بویله در تحقیقاً حج ذی الحجه نك
اون کونی کچمکله حج فوت اولور معلوم اولدیکه حق جل وعلی نك الحج اشهر معلومات قول
شریفیندن مراد ایکی آی وثلث بعضی سی اولوب کل سی دکلدر کذا فی الهدایه سعدی افندی
دیمشدر کہ بو محلده جوق بحث وارد رزیرا افاقینك طوانی اون یرده وان ایکی یرده جائزدر
وامامهم مالك دیمشدر کہ اشهر شوالك اولنده ذی الحجه نك آخرینه دکندر وبوکلامه دلیل حق
سبحانه وتعالینك الحج اشهر معلومات قول شریفیدر زیرا اشهر اطلاقی کامل اوزرینه واقع اولور
حقیقه یوقسه ناقص اولانه شهر دینلمز دیو امام مالك بوکا ذاهب اولمشدر ابو بکر رضی الله عنه دن
روایت اولنوب نبی علیه السلام بیورمشلردر ان الزمان قد استدار کهیئته یوم خلق الله السموات
والارض معنای شریفی تحقیقاً زمان یعنی سنه عودت ایلدی شول هیئته کہ حق تعالی جل وعلی
سموات وارضی خلق ایلدوکی کونده اولان هیئتی کبی یعنی اوزرمزده اولان شهر ذی الحجه جناب
رب العزت سموات وارضی خلق ایلدوکی کونده هیئت اوزرینه وضع ایلدیکی ایله الان اول هیئته
عودت ایلمشدر بیورمشلردر وبو حدیث شریفك ذکرنه سبب بودرکه طائفه عرب اشهر حرمك
تحریمنه اعتقاد ایدرلردی حتی اوغلنی قتل ایدن قاتله یولدن ویاخود برحالی کمانده راست کلسه ثوررینه

لرینه تعرض ایلرلردی ابراهیم علیه السلام ملتفتی تمسک ایلمشلردی لکن قحیان مابینلرن
فتاله ضرورت واقع اولسه اشهر محرمه قتالك بالکلیه استحلالی کریه کورب غیری ایله تبدیل
ایروب مناول قبایل ایچنده برو جمله ندا ایدرلردیکه ماه محرمی شهر صفره تبدیل ایلمشلردر شیمدی
محرمده محاربه ایده لم اکا بدل صفرده ترك این لم دیوجنك ایدرلردی و اکر صفرده دخی حاجتلری
قوی اولورسه ماه محرمی صفرده دخی فالدیروب ربیع الاوله تبدیل ایدوب صفرده دخی جنك
ایدوب ربیع الاولی ترك ایدرلردی احوال بویله اولیجق حج شریف برآیدن برآیه نقل ایدرك وکاه
صفرده وکاه ربیع الاولده حج ایدرلردی سائر ایلرده دخی بوکا شبیه در نبی علیه السلام حجة الوداعده
خطبه ده یوم عرفه ده تحقیقا ذی الحجه موضعنده واصل اولمشدر حجی یونه ایلکز جاهلیتده اولدوغی
کبی غیری ایله تبدیل ایلمکز بیورمشلردر اشهر حرم ذی القعده وذی الحجه والمحرم ورجب ویکی
الاحرام قبلها اشهر بحجدن مقدم حج ایچون احرام مکروه اولدیی لکن مع کراهة جائز ومنعقد اولور
شافعی خلاف ایدوب احرام انك فاتنده رکن اولمغین عمره یه محرم اولمش اولورو وقتندن اول
اولمغله محقق اولمازاحرام بزم قائمزده شرطدر وقت اوزرینه نقد عینك جوازنده طهارته
تشبیه درکه دینلورسه احرام شرط اولسه وقتدن اول یچون مکروه اولورحال بوکه قبل الوقت طهارت
مکروه دکلدر جواب ویریلورکه وقت اوزرینه تقدیم ایچون دکلدر بلکه طول زمان اولمغله برحرام واقع
اولمق احتمالی ایچون زیرا احرام قتل صیدوده کلمش اسباب کیمك وساچنی تراش ایلمك ویونمك بکزر شیلر
انلمکی حرام ایدر والعمره سنته عمر دخی سنت مؤکده در شافعی فاتنده فرضدر نبی علیه السلام الحج کتب فریضة
الحج حدیث شریفی استدلال ایلمشدر بزم ایچون دلیل نبی علیه السلام الحج فریضة والعمره تطوع قول
شریفیدر زیرا عمره وقت ایله موقت دکلدر وغیر به نیت ایله عمره دخی حاصل اولور وبرمکسنه حجی فوت
ایلیسه عمره دخی فوت اولور اما شافعی نك روایت ایلدوکی حدیث شریف مکر اعمال ایله مقدره اولمق
تأویل اولنه علی الخصوص انارده تعارض ایله رضیت ثابت اولمزکذا فی النهایه والعنایه والموافیت
شول مواقیتدرکه انسان اول مواقیتی احرام سز مجاوز ایلمك جائز دکلدر مواقیت میقاتلك جمعیدر

بوایسه وقت محدود در مکان ایچون استعاره اولنمشدر نته کم مکان وقت ایچون اسقاط اولنور
حق سبحانه وتعالینك هنالك الولایت قول شریفی کبی معلوم اولاکه بیت شریف وقتالك معظمی
ومشرف اولدی ایسه انك ایچون حصین قیلندیکه اول مکه در وحمی قیلندیکم حرم ور وحرم ایچون
برحرم دخی قیلندیکم اول مواقیتدر ومواقیتی احرام سز کچمك جایز دکلدر بیت شریفی تعظیم ایچون
للمدنیین ذوالحلیفة مواقیتلرایچون میقاتی ذوالحلیفه کیم در مدینه دن محل مذکوره کلنجه
التی ویدی میل در عوام لسانده علی قیوسی دیکله مشهور در مواقیتدن بوندن بعید میقات
بوقدر وللشامیین جحفه شامیلرایچون میقات جحفه در اصلنده اسمی مسمیه ایدی سیل
کلوب اهلنی استیصال یعنی هلاك ایلمکله جحفه تسمیه اولندی جحفه ایله مکه مابینی اوچ
مرحله در وللعراقیین ذات عرق عراقیین ایچون میقات ذات عرق در حرسان واهل مشرق
دخی بونلردر وللنجدیین قرن نجدیین ایچون میقات قرندر ولیس القرنی بوقرنه منسوبدر
رضی الله عنه وللیمنین یلملم یمنیین ایچون میقات یلملمدر محل مذکوردن مکه یه اکی مرحله
در لاهلها ولمن مر علیها محل مذکور اهلی ایچون وخارجدن اول محله مرور ایدنلك میقاتی
در زیرا نبی علیه السلام بویله توقیت ایدوب وهن لهم ولمن اتی علیهن من غیر اهلهن یعنی مشار الیه
اکردیلورسه اهل عراق وشام یولنه توقیت اولنورکه المسلمان دکل ایدیلر جواب ویریلورکه نبی
نبی علیه السلام آنلرك ایمانه کلجك الرین طریق وحی الهی بیلوب توقیتنی تعیین بیور مشدر ویحرم
تاخیر الاحرام عنها لمن قصد دخول مکه یه دخول مکه یه قصد ایدن کمسنه ایچون مواقیتدن
احرامی تاخیر حرام اولورکرك حج وعمره یه قصد ایلسون کرك ایلمسون احرام سز دخول حرامدر
اما شافعی قاتنده الکی حج ویا عمره یه مراد ایدرسه اول زمان حرام اولور بوقصه غیری مراد اولورسه
بلا احرام جایز در زیرا جابردن روایت اولندی نبی علیه السلام مکه فتح اولدوغی کون اوزرنده
سیاه عمامه احرامسز مکه یه داخل اولمشلردر زیرا احرام اداء عبادت ایچون مشروع اولمشدر
اکر نیت ایدرسه احرام لازم اولور نیت ایلمزایسه لازم اولمز احرام بقعه یی تعظیم وعبادت

وعبادت ايجون درجونكه مراد عبادت وتعظيم اولمبجق احرام لازم دكلدر بزم ايجون دليل ابن عباس رضي
نقل ايلدوكي لايدخل احد مكة الا باحرام حديث شريفيدر زيرا احرام بقعهٔ شريفه نك
تعظيمي ايجون در بوندن تاجر ومعتمر وبونلردن غيريلر دخي برابر در احرامي ترك جائزدكلدر
وشافعينك روايت ايلدوكي حديث شريف اول ساعته مختصدر نبي عليه السلام بك قول شريفي
دلالتي ايله زيرا نبي عليه السلام مكه حرام لم تحل لاحد قبلي ولا تحل لاحد بعدي وانما احلت لي
ساعة من نهار ثم عادت حراماً بصور مشلدر بلا احرام دخول جائزدكلدر حرامدر
بعد النبي اجماع ايله حل اولدي قتال ايجون اكر بغاة وكفار غلبه ايلسه لر اول وقت حل
اولور وجاز التقديم وهو افضل احرامي ميقاتدن تقديم ايلمك جائزدر وتقديم افضل
در وابن مسعود شامدن وابن عمر بيت مقدسدن محرم اولمشلدر فجائن حرامدن نفسنه
امين اولدقده تقديم افضلدر ويجل لمن هو داخلها دخول مكة على محرم ميقاتك
داخلدن اولان ايجون بلا احرام مكه يه دخول حلال اولور ووقته الحل داخل ميقات
اولانك احرامي حل درحل حرم ايله ميقات مابينده برمكاندر وللمكي في الحج وفي العمرة
الحل بجده وعمره ده ململم ايجون ميقات حلدر نبي عليه السلام اصحاب رضي الله عنهم حضرتلرين
جوف مكه ده محرم اولم لرديوام اولمشدر امّا عائشه رضي الله عنها نك قرانداشه امر ايلديكي عائشه
عمره بي تنعيمدن ايتدوره وتنعيم حلدر برموضعك اسميدر وفضايل حج شريف ايجون وارد
اولان احاديث شريفه نك نهايتي اولميوب لكن برقاج حديث شريف بو محلده ايراد اولنمق
لازم اولمشدر قال النبي عليه السلام اعظم الناس ذنبا من وقف عرفة وظن ان الله لم يغفر له
وقال عليه السلام ان الحجر ياقوتة من ياقوت الجنة وانه يبعث يوم القيمة له عينان يبصر بهما ولسان
ينطق به ويشهد لمن استلمه بحق وصدق وقال حجة مبرورة خير من الدنيا وما فيها والحجة المبرورة
ليس لها جزاء الا الجنة وقال عليه السلام الحجة المبرورة كفارة سبعين سنة ورد في الخبر
النظر الى الكعبة بغير طواف وبغير صلاة افضل عند الله من عباده سنته بصيام نهارها وقيام

ليالیها ورد وی عن الحسن البصری ان الصوم فی مکة بعدل بمائة الف یوم فی غیرها ویصدق
درهم بمائة الف درهم وکذا کل حسنة تعدل بمائة فصل واذا اراد المحرم ندب ان یعالج
اظفاره بعض شاربه ویحلق عانته فجان حجمه قصد ایدن کسنه احرامی مراد ایلیه طرانقلرینی
کسمك وبیغینی قرقمق وقاسغنی تراش ایلمك مندوبدر احرام لغة احرم نك صدریدر
فجن حرمه داخل اولسنه کم اشتی دیلور فجان شتایه داخل اولسه عرف فقهاده مباح
اولان شئی کندو نفسنه حرام ایلمکدر وصلاتك تحریم وتحلیلی اولدوغی کبی حجك ده
دخی تحریم وتحلیلی وارد رثم یتوضأ او یغتسل وهو افضل ان نصکره آبدست آلمق وخود
اغتسال ایلیه واغتسال افضلدر مراد یاکلکدر ونظافتدر غسل البغدر اکر آبدست اکتفا
اولنورسه جائزدر جمعه ده اولدوغی کبی حایض ونفساء دخی اغتسال ایدر مرویدر که نبی علیه
السلام حضرت ابی بکرك حاملة اسما انجون نفساسی حالنده غسل ایلیوب وحج انجون محرمه
اولسون دیو امر ایلمشدر وابن عباسدن مرویدر که نفساء وحایض غسل ایدوب محرمه اولورلر
بیت شریفی طواف دن غیری مناسکك جمله سنی قضا ایدرلر کذانی الزیلعی ویلبس ازارا ورداء
جدیدین ابیضین احرام مراد ایدن کسنه یکی وبیاض رداء وازار کیرزیرا نبی علیه السلام ازار
ورداء کیمشدر اوکانا غسلین اولبس ثوبا واحدا ایسترعورته جائز وایاخود اول رداء وازار
یونمش اوله وایاخود برثوب کیه که عورتینی ستر ایلیه جائزدر زیرا لبس محیط ممنوعدر وستر عورت
دفع حر وبرده رداء وازار لازمدر وبتطیب قبل الاحرام تطیب ایلیه وعائشه رضی الله عنها دن
منقولدر نبی علیه السلام قبل الاحرام تطیب ایدردی اما امام محمد دن روایتدر که بعد الاحرام
عینی اما فی فلان طیب که مسك وغالیه کبی بولنمق کره کوره مشدر واما عائشه رضی الله عنها نك روایت
ایلدوکی مطلقدر هرنه مقوله طیب اولورسه جائزدر وممنوع اولتان بعد الاحرام تطیب در و
یصلی رکعتین وایکی رکعت نماز نفل وجایز دن روایتدر که نبی علیه السلام ذوالحلیفه ده ایکی رکعت
نماز قلمشدر وبیورمشدر که جبرئیل امین کلوب بو وادی مبارکده نماز قل وحج وعمره انجون لبیك دی

دي ودیلد وکین محلدن قرأت ایلمیه دیو تعلیم ایلمشدر اکر محرم اولان کسنه رکعت اولاده فاتحه
وقل یا ایها الکافرون سوره سنی ورکعت ثانیده فاتحه وقل هو الله احد سوره سنی قرأت ایلسه نبی علیه السلام ملک
فعلنه اقتدا ایلمش اولور وافضل اولان بودر وان کان مفرداً بالحج اکر مفرده بالحج اولورسه یقول عقیبهما
اللهم انی اریدالحج فیسرهلی وتقبله منی اول ایکی رکعتك عقیبنده بودعائی اوقویه معنی سنی یا الله تحقیقا
بن حجی مراد ایدرم اول حجی بکا میسر ایله وبنوذن اول حجی قبول ایله دیمکدر واکر قلبی ایله وان نوی بقلبه اجزاه
واکر قلبی ایله نیت ایدوب لسانی ایله سویلمزسه کما کفانیه ایدر اما اولی اولان لسانی ایله سویلیکدر ودخی
اولان لسانی تحریك ایلیه ومطلق حج نیت ایلسه نیه فرضدن واقع اولور زیرا جمیع عبادتده نیت شرطدر
حق سبحانه وتعالی دن وما امروا الا لیعبدوا الله مخلصین قول شریفدن اولان اخلاص نیت ایله
اولدوغی شرط اولمسی مؤیدر واکر تطوعه نیت ایدرسه تطوع واقع اولور زیرا وقت معیار دکلدر
بلکه مشکلدر معیاره وظرفه شبیه در اکر معیار وظرف نیت ایله نوع جائز اولیوب نیه اصل فرض
واقع اولور دی صوم رمضان کبی ثم یلبی اذ نصکره تلبیه ایلیه ونبی علیه السلام لبیك تلبیه سنده ناس
اختلاف ایلمشلردر وابن عباسدن روایتدر که صلاة عقیبنده تلبیه ایلمشلردر وابن عمردن مشهور که
دوه یه بندوکی زمان تلبیه ایلمشدر سعد بن جبیردن روایتدر که ابن عباس تلبیه نك اختلافندن سؤال
ایلدم بیورديلر که بو بابده بزم معلومزدن جمله دن زیاده در نبی علیه السلام برکوه حج ایلمشدر عقب صلاتده ایلیو
ودوه یه بندکین وصحابه چقدقده تلبیه ایلمشلردر خلق فوج فوج کلمکده عقب صلاتده استماع ایدن انی حفظ
ایدوب اول تلبیه اولمسی نقل ایلدیلر واحلیه راکب اولدوغی حالده استماع ایدن اول تلبیه اولمسی
نقل ایلدیلر صحابه چقدقده ایلدوکی تلبیه یی استماع ایدن اول تلبیه اولمسی نقل ایلدیلر سبب اختلاف
بودر فیقول لبیك اللهم لبیك لا شریك لك لبیك ان الحمد والنعمة لك والملك لك لا شریك لك
پس امدی آخرنده دکین لبیك اللهم لبیك دعاسنی قرأت ایلیه لبیك لفظنك اصلی الب البابین در
الب فعل ماضی لك مفعول به غیر صریحدر الب تك البابین ده اولان یا تثنیه ایچوندر نصب محلده معنی
تثنیه تکثیر ایچوندر فعل الب حذف اولنوب مصدر فعلنه دلالت ایلدوکی ایچون فعل مقامنه

اقامت اولندي والبابين لفظنك زوايدي حذف اولنوب تلاقي به نقل اولندي ايز نصكره
مفعوله حرف جر حذف اولنوب مصدر دخي كافه مضاف اولوب لبيك اولدي معناسي
بين سنك حذمتكه مقيم اولوب وامريه امتثال اولوب ودخي مكانمدن زائل اولمام اقامت
كثيره ايله اقامت ايتمكدن زبرا تثنيه تكرير وتكثير وتلبيه دعوته جواب ايدوكنه خلاف بوقدر
امّا داعيده اختلاف اولنمشدر بعضيلر داعي الله تعالى در فاطر السموات والارض لغفركم
من ذنوبكم نصّ شريفي ايله استدلال ايلمشلر در وبعضيلر داعي بني عليه السلام در قال النبي عليه
السلام ان سيد أبني دارا و انخذ فيها ماد نينه وبعثت داعيا بو حديث شريف ايله استدلال
ايلمشلر در داعيا لفظندن مراد كنوز ونفس نفيسلر يدر امّا اظهر اولان بودر كه داعي خليل الله
وقتاكه مكه مكرمه يي بنا ايلدي وادن في الحج يأتوك رجالا و على كل ضامر فحواسي اوزره ناسي حجه
دعوت ايلمك مراد اولندقده يارب نه كيفيت ايله دعوت ايده يم ديو بتيازايلدكده قل يا ايها الناس
اجيبوا ربكم خطابيله مخاطب اولدقده حضرت خليل ابي قبيسه چقوب يا ايها الناس اجيبوا ربكم
ديو ندا ايلدكده حق سبحانه وتعالى حضرتلري حضرت خليلك ندا سني اصلاب آبا و ارحام امّهات
اولوب اخي يوم القيام لباس وجوده ايله ملبس اولمش ارواحه استماع ايتدورب انلر دخي دعوته
اجابت ايدوب لبيك ديمشلر در اول كسنه كه بركره لبيك ديمشر بركره حج ايلمشر در اكي كره
اوج كره ديمش اوج كره وقس على هذا اولبيك ديمش حج اتمشر در ان الحمد قولي كسر الف ايله ثنايه ابتدا
اولنمش اولور فتح الف ايله اولورسه وصف اولور واكر بركسنه بوالفاظي تغيير ايدوب ثنا ويسبحدن
برغيري الفاظ اوقوسه ائمه حنفيه قاتنده جائز در كرك تلبيه اداية قادر اولسون كرك اولمسون
برابر در ويه تلبيه يي فارسي ايله جائز در امّا ابو حنيفه قولي اوزره تكبير افتتاحدن عربي وفارسي ايله
وامام محمد تكبير افتتاح ايله وتلبيه نك مابينني تفريق ايدوب تلبيه ده فارسي ايله تكلم جائز در بونده
ذكر دن غيري اولان ذكر مقامنه قائم در تقليد هدي كبي جونكه تقليد هدي ذكر مقامنه قائم
اولمجق غير بيتدن غير بسي عربيت مقامنه قائم اولور امّا صلاة بونك خلافنجه در ولا ينقص منها

منها بو تلبیه دن ناقص ایلمیه ویجوز الزیاده وزیاده ایلمك جائز اولور امام شافعی خلاف ایدوب
تشهد قیاساً بونده دخی جائز اولمسنه ذاهب اولمشدر زیرا بجمون دلیل کبار صحابه دن ابن مسعود
وابن عمر وابو هریره رضی الله عنهم ماثور اولوزیاده ایلمشلردر ابن مسعود الحمد لبیك عدد
التراب لبیك وبر روایتده لبیك حقا حقا تعبداً ورقاً لبیك لبیك اسئلك الی الخلق لبیك
لبیك والرغباء الیك لبیك مرغوباً ومرهوباً الیك لفظ دیگر زیاده ایلدی وعمر رضی الله عنهما
لبیك وسعدیك والخیر کله فی یدیك الی الخلق وغفار الذنوب لبیك ستار العیوب لبیك
کشاف الکروب لبیك الفاضی زیاده ایلدی واذا لبی ناویا الحج فقد احرم فچون حج بجمون
نیت ایلدوکی حالده تلبیه ایلسه تحقیقا اول کمسنه محرم اولور اما بیان اولنمزکه فنفسی الیه شارع
اولور حسام الدین شهید ذکر ایلمشدرکه اول کمسنه نیتدن صکره جه تلبیه الیه ایله شارع اولور
یوقسه تلبیه دن صکره دکل نتیکم صلاتده نیت دن صکره شارع اولور تکبیر ایله یوقسه تکبیر دن صکره
دکل ابو یوسف قاتلده یالکز نیت ایله تلبیه سز شارع اولور شافعی دخی بوکا ذاهب اولمشدر زیرا
دیرا اول کمسنه احرام ایله حرامدن منعی التزام ایلمشدر پس امدی مجرد نیت شارع اولمش اولور صوم
کبی بزم بجمون دلیل حق سبحانه وتعالی نك فمن فرض فیهن الحج فلا رفث ولا فسوق ولا جدال
فی الحج قول شریفیدر ابن عباس دیمشدرکه حجك فرضی اهلال در وابن عمر دیمشدرکه تلبیه در وابن
مسعود دیمشدرکه احرامدر وعائشه رضی الله عنها دیمشدر له لا احرام الا لمن اهل ولبی
زیرا حج بنجه ارکانی مشتملدر پس امدی واجب اولدیکه تعظیمی مراد اولان ذکر مشروط اولا صلاة
اولدیکی کبی صوم بونك خلافنجه در زیرا صوم رکن واحددر اما شافعی حرامدن منعی التزامدر دیمش
ایدی بزبوکا تسلیم ایتمز زیرا بونده منعی التزام دکلدر بلکه اداء افعالی التزامدر حرامدن
منع ضمناً بو لمشلر اولور صوم بونك خلافنجه در زیرا صوم کف عن الحرام رکندر انی التزام قصدی
اولور صلاة الیه حج بینی فرق ایلمشدر زیرا باب حج اوسعدر حتی حجده نیابت جاری اولور
تلبیه دن غیری تلبیه مقامنه قائم اولور ومحرم اولدقده صکره نبی علیه السلام صلوات

شریفه ایلیه دار قطنی روایت ایلمشدر کہ بلیه دن صکره اللهم اعنی علی اداء فرض الحج وتقبله منی
واجعلنی من الذین استجابوا لك وآمنوا بوعدك واتبعوا امرك واجعلنی من وفدك الذین
رضیت عنهم وارضیت وقبلت اللهم لك قداحرم سعر وبشری ولحمی ودمی ومخی وعظامی
دیمکی بعضلرم مستحب کورمشلردر رفیقلرینه الرفث اولکسنه رفثدن صقینسون جماعندر نتکم
حق سبحانه وتعالی نك احلکم لیلة الصیام الرفث الی نسائکم ویاخود کلام فاحشدر ویاخود
عورت یانندہ ذکر جماعندر ابن عباسدن روایت اولندیکہ وهن یعیشین بنا همیسا ان یصدق
الطیر انتك ملیسا وقتاکه بو بیتی انشاد ایلدی کندویه رفث ایدرمیسین حالبوکه محرم سن
دیدیلر جوابنده رفث اولدرکه نسا قاتنده ذکر جماعندر وهن ضمیری ایله راجعدر
همیس ایلك ایقلر لرینك صوتیدر ملیس ایسه اسم جاریه در والفسوق والجدال
دخی فسوق وجدالدن صقینسین فسق معاصیدر وجدال رقیقی وحمال وحرامی ایله
مجادله ایلمکدر ودینلمشدرکه وقت حجك تقدیم وتاخیرنده مشرکین ایله مجادله در حق سبحانه
وتعالی نك فلا رفث ولا فسوق ولا جدال فی الحج قول شریفی ایله نهی اولنمشدر وقتل
الصید للبرا الجر قتل صید برده اتقا ایلیه صید بحرده اتقا ایلیه ولا تقتلوا الصید
وانتم حرم نصّ شریفیله نهی اولنمشدر برقیدی بحرده احتراز در زیرا صید بحر جائزدر
والاشارة الیه والدلالة علیه واول صیده اشارتدن وانك اوزرینه دلالت دن
دخی اتقا ایلیه اشارت قیدی حاضر ایچون ودلالت قیدی غائب ایچوندر ومنقولدرکه
ابو قتاده رضی الله عنه محرم وکل ایکن برحمار وحشی صید ایلمش ایدی لکن یانندہ اولان
مکسنه لر محرم ایدیلر صید اولان وحشك لحمی ایچون نبی علیه السلام سئوال اولندقده
هل اشرتم هل دللتم هل غنم بیوردقلرنده اصلا یومقوله فعل بزدن صادر اولمدی
دیو جواب ویردیلر نبی علیه السلام اذا فکلوا بیوردیلر یعنی بویله اولیجق اکل ایدکوز
دیو اکلمکه اذن شریفلری اولدی وقتل القمله وکهله قتلندن دخی اتقا ایلیه امابره

پره وسوري سكك وقره سكك وبيلان وعقرب دفاره وقورد وقره قرعه والاقرغه وكلاغ
وسائر بونلره بكز سباع كه اوزرلرينه حمله ايليه بونلري قتل ايلمك جائزدر والتطيب رائحه طيبه دن
دخي اتقا ايليه وقلم الظفر طرنق كسمكدن دخي اتقا ايليه وحلق شعر راسه وبدنه وقض لحيه
وباشنك قلني تراشدن وبدني قلني دخي تراشدن وصقالني قرقمقدن ايليه نته كم حق سبحانه
وتعالى ولا تحلقوا رؤسكم قول شريفي ايله نهي ايلمشدر وبوآيت كريمه بعبارته باشني ترشدن
نصيدر امادلالتي ايله بدنك شعريني دخي تراشدن نصيدر امادلالتي ايله بدنك شعريني دخي
دسه تراشدن نهي درزيرا شعرده حيوان ثانيه وارد ربيور وزد باده اولور جونكه باشز قلي
تراشدن نهي اولنوب ازاله دن امنه مستحق اولدي بدن قلي دخي اكا تشبيه اولنوب
اول دخي منع اولندي وستر راسه ووجهه باشني يوزني ستر ايلمكدن دخي اتقا ايليه شافعي
رحمه الله بني عليه السلام ك احرام الرجل في راسه واحرام المرأة في وجهها حديث شريفني
استدلال ايدوب آرآدم يوزني ستر ايلمك وعورت باشني ستر ايلمك جائزدر زيرا اثر
احرام رجلده كشف راس ومرأده وجه دردي بزم ايجون دليل بودركه براعرابي محرم
دوه دن دوشوب بوبني قرلدقده يولداشلري يوزني اورتمك مراد ايلدكلرنده بني عليه
السلام لا تخمروا وجهه ولا راسه فانه يبعث يوم القيمة ملبيا بيور مشلردر بوحديث شريف
بزه كافيدر وشافعينك روايت ايلدوكي حديثك فائده سي رجل احرامينه مراد احرامنك
بيتي فرق ايجوندر شويله كه مرأه محرم باشني اورتمك جائزدر واما رجل محرم باشني اورتمك
جائزدكلدر شافعينك طرفندن سئوال اولنمش اعرابي حديثي ايله عمل ايدوب محرم حيوانك
تغطيه وجه وارس ايتمز اما محرم فوت اولدقده صكره تغطيه وجه وارس اولسون دير
سز برماده عمل ايدرسز برماده عمل ايلمزسز بوبنجه راست كلور غايت البيانده
ائمه حنفيه طرفندن جواب ويريلوركه براعرابي حديثي اذا مات ابن ادم انقطع عمله
الا عن ثلث حديث شريفيله معارضه اولنمشدر زيرا كشف راس وجه حالت احرامدندر

محرم فوت اولمغله احرام باطل اولدي انكچون كه محرماً وفات ايدن كمسه نك احرامي امور بالحج
اولان بنايه قادر دكلدر بالاتفاق بونون معلوم اولدي كه محرم فوت اولمغله احرامي باطل اولدي
اما حديث اعرابي مجرداً كما مخصوصدر زيرا نبي عليه السلام لا تحمزوا وجهه ولا رأسه فانه يبعث
يوم القيمة ملبساً حديث شريفي شهادتي ايله دربو معنا ايسه هر محرم موجود بولنمينوب ايجون اكا مخصوص
اولدي بوندن غيري محرماً فوت اولانك تغطية وجه رأسنه برد ايلمز دخي وارد ركه عطا رضي الله
عنه روايت ايلديكم نبي عليه السلام محرماً وفات ايدن كمسه ايجون سؤال اولندقده تخمزوا رأسه ووجهه
ولا تشبهوه باليهود والنصاري دبيو سوريشدر وغسل رأسه اولجيه بالخطمي دخي باشني وصقالني
حطمي ايله غسلدن دخي صاقله حطمي براوتدر والكز يا انك ايله باش غسل اولنور اما ابو حنيفه
فاتنده حطمي طيب در واما امامين فاتنده طيب دكلدر حطمي ايله هوام قتل اولنور وشعري
ملايم ايدر ثمره خلاف بونلك سببي ايله واجب اولان شيده در ابو حنيفه فاتنده دم لازم
اولور امامين فاتنده صدقه لازم اولور حطمي ايله قيد ايلدوكي شوندن اوتيدركه اكثر كمسه
اشنان وصابون ايله باشني غسل ايلمسه بالاتفاق اوزرينه برشي لازم كلز ولبس قميص وسراويل
وقباء وعمامة وقلنسوة وخفين الا انلر ايجد يغلين قيمه قطعهما من اسفل الكعبين كوملك
وطوق وقفتان ودولبند وقاووق كيملدن صاقله ودخي خفين كيملدن الا مكه يغلين بولمليوب
طوپقلرينك اشغه سندن قطع ايدوب كيمش اولم خفين اولوب اوزرينه مسح جائز اولور بو كيميه
زيرا نبي عليه السلام ذكر اولنان اشيادن كيملدن منع ايلمشدر اكر ازار بولمز ايسه سراويلي شقه ايدوب
بشتمال كبي يغلبه واكر رداء بولمز ايسه قميصني شق ايليه وبورنه ولبس ثوب صنع زعفران او ورس او عصفر
زعفران وورس ايله بويانمش ثوب كيملدن دخي اتقا ايله زيرا نبي عليه السلام نهي ايدوب ولا يلبس المحرم
ثوبا مسه زعفران ولا الورس حديث شريفيدر بو رمشدر وورس بر صاري بويادر رائحه اولمشدر دكلمش
زعفرانه بكر زيمندن كلور الا ما غسل حتى لا ينقص الا مكه غسل اولنوب رائحه سي اولمليه بعض
رائحه سي كتش اولمليدر زيرا منع رائحه ايجوندر لون ايجون دكلدر ويجوز له الاغتسال بالمحرم

محرم ايجون اغتسال يعنى غسل ايلمك جائز اولور زيرا نبى عليه السلام دخى محرم ايكن غسل
ايلدوكى متفق عليه در وعمر رضى الله عنه دخى محرم ايكن غسل ايلمشدر ودخول الحمام ومحرم ايجون
دخول حمام دخى جائز اولور زيرا اصحاب كرين رضوان الله عليهم اجمعين محرمى دخول حمامدن
نهى ايلمزايدى والاستظلال البيت والمحمل محرم اولان كمسنه بيت ايله كولكه لنمك ودخى محمل ايله كولكه
لنمك جائز اولور اما باشى ويوزى بيتله ومحمله وقيمتوكركور زيرا احرام اولان كيمسه در بونده
ايسه كيمك بولنماز اول اجلدن جائز اولور اما مالك جادر ايله واكا مشابه اولان شئى ايله
استظلالى كريه كورمشدر زيرا بومعوله ده باشنى اورتمك مشابه اولور بزم ايجون دليل عثمان
رضى الله عنه محرم ايكن جادر قورمشدر ومسجده دخول خود جائز در اول دخى بوقولى تاييد ايدر
وروايت اولنوركه نبى عليه السلام ايجون صريفه ثوب بغلنوب حرارت شمسدن كولكه لندرلمشدر
وشد الهميان فوق وسطه النون واقحه تويحق كيسه يى بلنه باغلمق جائز اولور امام مالك
ديركه اكر غير بيتك نفقه سى اولورسه مكروهدر بزديركه بولبس محيط معناسنه دكلدركه مكروه
اوله وقوشاق وقلچ وسلاح قوشانمق وبرماغنه خاتم كجرمك وطيبدن غيرى ايله اكتحال
جائزدر واما ابويوسف اكر قوشاق ابرشم اولورسه مكروهدر يمشدر ومقاتله عدوه و
محرم اولان كمسنه عدو سى ايله مقاتله جائز اولور كندو ونفسندن ضررى دفع ايجون
وبكثرة التلبية رافعا بها صوته عقيب الصلوة وكلما علا شرفا اوهبط واديا والقى راكبا
وبالاسحار محرم اولان كمسنه تلبيه يى عقيب صلوة ده جوف ايليه اول تلبيه ايله صوتنى
رفع ايدجى اولدوغى حالده هر باركه بر يوسك يره جقسلر ويا خود بر وادى يه هبوط ايلسلر
ويا خود اولره ملاقى اولسلر ودخى سحر لرده تلبيه يى جوف ايليه لر زيرا احرامده تلبيه صلوة ده
تكبير كبى در اولى شرط ماقيسى سنتدر بو يله اولمجق بر حالدن بر حاله انتقال اولندقده بنه تلبيه
كتورمك ابن مسعود نبى عليه السلامدن افضل الاعمال الحج والثج حديث شريفنى روايت ايلمشدر
ابوبكر رضى الله عنهدن منقولدركه نبى عليه السلام دن اى الحج افضل دبو سؤال اولندقده الحج والثج

بیور مشلر التیج تلبیه ایله رفع صوت در التج اراده ایدر یعنی قربان ایلکدر بنم امتمه مرافقتده دعا
واذکاردہ مستحب اولدیغی اخفادر مکرکه اعلامه مقصود تعلق ایلیه اذان وخطبه کبی اویله
اولسه تلبیه دخی اعلام دینلدی اولدیغی شیئ شروع اعلام ایچوندر بو تقدیرجه رفع صوت مستحب
فصل ۲ فاذا دخل مکة ابتداء بالمسجد فجن محرم مکه یه داخل اولدقده مسجدون ابتدا ایلیه
زیرا مقصود زیارت بیت در بیت ایسه مسجدده در پس امدی تلبیه ایدیجی اولدوغی حالده یا
خود مسجدده داخل اولمکدن لیلا داخل اولسون کرک نهارا ضرر ایلن مراد دخول بلده
کیجه وکوندوزی پرابر در وبنی علیه السلام خرسز خوفندن کوندوزون داخل اولمشدر وعمر
رضی الله عنه حجاجی کیجه ایله دخولدن نهی ایدردی خرسز خوفی ایچون اما امام حسن وامام
حسین رضی الله عنهما کیجه ایله کیرمشلردر ومکه حین دخولده اللهم هذا حرمك ومأمنك
قلت وقولك الحق ومن دخله کان آمنا اللهم فحرم لحمی ودمی علی النار وقنی عذابك
یوم تبعث عبادك دیه ومسجده چیلاق اياق ایله داخل اولمه الا مکر اياغنه ضرر اولمه
ومسجده دخول حینئذ بسم الله علی ملة رسول الله الحمد لله الذی بلغنی بیته الحرام
اللهم افتح لی ابواب رحمتك ومغفرتك وادخلنی فیها واغلق عنی ابواب معاصیك
وحببنی العمل فیها فاذا عاین البیت کبر واهلل فجن حرم بیتی معاینة کورسه تکبیر وتهلیل
ایلیه ومستحب اولور الله اکبر الله اکبر اللهم انت السلام ومنك السلام حینا ربنا بالسلام
اللهم زد بیتك هذا تشریفا ومهابة وتعظیما اللهم تقبل توبتی واقلنی عثرتی واغفر خطیئتی
یاحنان یامنان وعطادن روایتدرکه نبی علیه السلام فجن بیتی معاینه کورسلر اعوذ برب
برب البیت من الدین والفقر وضیق الصدر وعذاب القبر دیرلردی وبیت شریف اودفعه
بنا اولنمشدر بری بناء ملائکه کرام بری بناء ابن آدم علیه السلام وبری بنا خلیل علیه السلام
الله الجلیل وبری بناء عمالقه جرهم وبری بناء قصی ابن کلاب وبری بناء قریش وبری
بناء عبد الله ابن زبیر وبری بناء حجاج بن یوسف در وابتداء بالحجر الاسود واستلمه وکبر

وكبر وهلل رافعاً يديه كالصلاة وحجر اسودي استقبال ايلوب انك ايله ابتدا ايليه
وتكبير وتهليل ايليه ايكى الينى صلاته رفع ايلدوكي كبي رفع ايلدوكي حالده رفع يد سكز يرده
واقع اولور بري تكبير افتتاح حالده قنوتده عرفاتده استلام حجر اسوده وصفاده مزدلفه ده
عبد بنده جمرهٔ عقبه ده ويقبله ان استطاع من غير ايذاء وحجر اسوي اوپه بر كسنه اذا
ونعد بسز اكر قادر اولورسه مثلا ايكى الينى حجر اسودك اوزرينه وضع ايليه واوپه اوپكزده
صكره صوت ايليه تقبيل نصكره حجر اسوده استلام مستحب ميدر ديو سؤال اولندقده
عمر ابن عباس رضى الله عنهما دن مرويدر كه نبي عليه السلام حجر اسوي تقبيل ايدردي وتقبيل
حجري وسجده ايدردي وتقبيل حجري عدم ايذا ايله شرط ايلديكي زيرا استلام حجر سنندر
ازيتت مسلمون احتراز درواجبدر واجب سنت ايچون ترك اولنماز ونبي عليه السلام
مبارك شفتينني حجر اسود اوزرينه وضع ايدوب چوق بكايدر لردي وعمر رضى الله عنه
يا عمر بو محلده كوز ياشي دوك سن برقوي ادمسين ضعيفلر مزاحم ويرمه اكر برفرصت
فرجه بولورسك استلام ايله والا استقبال ايله تكبير وتهليل ايله بيور مشلر در اويسته
اكر تقبيله قادر اولمازايسه حجر اسودي استلام ايليه اوعينه شيئا في يده ويقبله وياخود
النده اولان برشيئي حجر اسوده مس اندوره واول شيئي تقبيل ايليه اكر اليله استلام ايلمك
ممكن دكل ايسه زيرا روايت اولنمشدر كه نبي عليه السلام راحله اوزرنده چوكان ايله استلام ايدوب
وچوكاني اوپمشدر اوبشير اليه مستقبلا مكبرا مهللا حامدا الله تعالى مصليا على النبي عليه السلام
وياخود حجر اسوده مستقبل اولوب حق سبحانه وتعالى يه مكبرا ومهلل وحامد ورسوله مصلى
اولدوغي حالده اشارت ايليه وحجر اسوده استقبال ايلدكده بسم الله الله اكبر اللهم ايمانا بك
وتصديقا بكتابك ووفاء بعهدك واتباعا لسنة نبيك اللهم هذا البيت بيتك وهذا
الحرم حرمك وهذا الامن امنك وهذا مقام عائذ بك من النار بود عائي اوقيه دنيلمشدر كه
استلام حجرده حكمت ندر نبي عليه السلام بيور مشدر كه وقتاكه حق سبحانه وتعالى ارواحدن

اخذ میثاق ایدوب الست بربکم قالوا بلی خطابیله مقرر ایلدکلرینه برمیثاقی بر ورقه یازوب حجر
اسوده امانت وضع ایلمشدر شول کسنه که حجر اسود یی تقبیل ایدر کان عهد ثابتی تجدید ایدر
وحجر اسود دخی قیامت کونندہ اول کسنه ایچون شهادت ایدر ویطوف آخذاً عن یمینه
مما یلی الباب بعد الاستلام طواف ایلیه کندو صاغ جانبندن شارع اولدوغی حالده
باب کعبه یی ولی ایدن طرفدن بوکا طواف قدوم وطواف التحیه وطواف النفاده نیتلرندہ
بو طواف افاضی ایچون نذر مکی ایچون مسنون اولدیغی وافاضی ایچون طواف افاضه در صلاة
نافله دن طوافده بیت شریف صول طرفنده اولمق کرکدر وبیت شریف طایفک یسارنده اولمغه
حکمت بودرکه طواف ایدن کسنه موتم کبی در زیرا بر آدم امام ایله نماز قلدقده امام موتمک
صول طرفنده اولور قلب صول طرفنده اولمغله قلبک بیت شریفه قریب اولمسی مقصود روقد
اضطبع ردائه بان جعل تحت ابطه الایمن والقی طرفیه علی کتفه الایسر محرم ردا سنی قولتوغی
التندن صول اومزینک اوزرینه قویه وتجعل طواف ردا الحطیم طایف اولان کسنه طوافنی
وراء حطیمدن ایله اکر بیت شریف ایله حطیم مابینی طواف ایله جائز دکلدر زیرا حطیم بیت
دندر روایت اولندیکه عایشه رضی الله عنها اکر مکه مکرمه فتح اولورسه بیت شریف ایچنده
ایکی رکعت نماز قلمغه نذر ایلمش ایدی مکه شرفها الله فتح اولدقده نبی علیه السلام عایشه نک الندن اخذ
ایدوب حطیمه کتوردی وحطیم بیتدندر بونده نذر فی ادا ایله دیو سور مشلردر زیرا سنک
قومک مضایقه اوزره اولغین قصر ایدوب بیتدن اخراج ایلمشلردر اکر قومک جاهلیتدن
حدیث العهد اولمیدی بنا بیتی نقض ایدوب قواعد خلیلیه اظهار ایدردم وحطیمی
بیته داخل ایدردم وعتبه یی عرضه ملصق ایدوب وایکی قپو ایدوب بریني شرقی وبریني غربی
ایدردم اکر کمجک سنه صاغ اولورسم بو نیته ایدیم دیو سور مشلر ایدی لکن عمر وفا ایمکین
میسر اولدی حتی خلفاء راشدیندن عبد الله ابن زبیر بو حدیث شریفی استماع ایدوب قواعد
خلیل علیه السلامی اظهار ایدوب بیت شریفی بنا ایدوب حطیمی بیته داخل ایلمشدر وقتاکه

اضطبع
ای فلتقنمق

وقتاکه عبد الله ابن زبیر حضرتلری قبل اولندیسه حجاج بناءً ابن زبیری نقص ایدوب
جاهلیتده اولان رسم قریش اوزره بنا ایلمشدر جونکه خطیم بیتدن اولیغی طوافده داخل
اولمق لازمدر زیرا خطیمك کلیسی بیتدن دکلدر دیو نبی علیه السلام ستة ازرع من الحجر
من البیت وماذا دلیس من البیت قول شریفی ایله استدلال ایدوب کتب بنده ذکر ایلمشدر التی زراعی
بیت شریفدن اولوب سائری بیت دن اولمدوغنه بو حدیث ایله استدلال ایلمشدر وهاجر و اسمعیل
علیهما السلام قبری شریفلری خطیمده در دیو غایة البیانده ذکر اولنمشدر فحین طواف ایدن
کمسنه باب شریفه مقابل گلدکده اولدقده اللهم بیتك عظیم ووجهك کریم وانت ارحم الراحمین واعذنی
من النار ومن الشیطان الرجیم وحرم لحمی ودمی علی النار وامنی من احوال یوم القیمة واکفنی مؤنة
الدنیا والآخرة وحین رکن عراقیه ایرشدکده اللهم انی اعوذ بك من الشرك والشك والنفاق وسوء
الاخلاق وسوء المنظر فی الاهل والمال والولد والدنیة وحین میزابه ایرشدکده اللهم اظلنی تحت عرشك
یوم لا ظل الا ظلك ولا الا غیرك یا ارحم الراحمین اللهم اسقنی بکاس محمد علیه الصلاة والسلام
شربة لا اظمأ ابداً دیه وحین رکن شامیه ایرشدکده اللهم اجعلنی حجاً مبروراً وسعیاً مشکوراً وذنباً
مغفوراً وتجارة لن تبور یا عزیز یا غفور وارحم وتجاوز عما یعلم انك انت الاعز الاکرم دیه وحین
رکن یمانیه ایرشدکده اللهم اعوذ بك من الکفر واعوذ بك من الفقر ومن عذاب القبر ومن فتنة الدجال
والممات واعوذ بك من الخیر فی الدنیا والآخرة دیه ورکن یمانی ایله حجر اسود مابینده ربنا آتنا
فی الدنیا حسنة وفی الآخرة حسنة وقنا عذاب النار وعذاب القبر دیه وحجر اسوده ایرشدکده اللهم
اغفرلی برحمتك واعوذ برب الحجر من الدین والفقر وضیق الصدر وعذاب القبر وبو ذکر اولنان
یرشوطدر وسبعة اشواط بدی شوط ایله طواف ایله وسبعة مفعول طوافدر یرمل فی الثلثة
الاول منها اشواط دن اوچ اولکی سنده رمل ایله ورمل ایلمك یریدکده امور دینی تحریك ایدوب
بللکمکدر معلوم اولاکه اوچ اولکی شوط سنتدر ابن عباس دیمشدرکه طوافده رمل یوقدر نبی
علیه السلام رملی فعلنی عمری قضا ایچون ایلمشدر بونك بنایی بودرکه نبی علیه السلام عمره ایچون

مكه مكرمه كلوب حديبيه يه قونوقدن مكه مشركلرينه جنكه كلمه مشورد راجق زيارته كلدك ديو عثمان
رضى الله عنهى كوندرد كده مشركلر رضا ورميوب بو سنه رجوع ايلسونلر سنه آتيه ده مكه يي
شرفها الله تعليه ايليه لم كلوب زيارت ايلسونلر ديو نمنوال اوزره مصالحه ايدوب رجوع بورمشلر
ايدي سنه آتيه ده نبي عليه السلام صلح اولندوغي اوزره مكه مكرمه يه كلوب سلاح سز داخل اولوب
اصطباع ايدوب كندولر رمل ايلد كلرنده اصحاب كرام رضوان الله تعالى عليهم اجمعين حطآ
ايدوب الله تعالى رحمت ايلسون شول تمسينه كه امور لرينى حركت ايتدورب اظهار جلادت
ايليه زيرا سببي بو ايديكه تمى يثرب محمدي واصحابي زبون ايلشدر مردانه حركته قادر دكل
لردر ديو مشركلر بربرلرينه سويلمكلري نبي عليه السلام استماع ايلد كلرنده مشركلره اظهار جلادت
ايچون بويلجه سور مشلردر وابن عباسك لارمل في الطواف ديو روايت ايلدوكي اظهار جلادت
اول زمان مشركين نه رغماً ايدي شمدي ايسه اول معنى يوقدور امدي رمل دنمى ايجاب ايدر
جواب ويريلور كه كرچه رمله سبب مشركين ايدي لكن اول سبب بزه ايدي سنت اولدي بنه كم
خليل الرحمن شيطانى كورب رمى جمار ايلشدر اول سبب خود شمدي يوقدور لكن خليل عليه السلام
اول فعلى بزه سنت اولشدر يعنى سنت اولدي وسفرده قصر صلاته سبب مشقتدر لكن
مشقت بوغيكن نيه قصر اولندي وجابر وابن عمر رضى الله عنهما روايت ايلشدر كه نبي عليه السلام
حجة الوداعده طواف ايلدكده اوج اولكى ده رمل ايلشدر بزه دخى ايدي سنت اولشدر تركي جائز
دكلدر اكر خلقك مزاحمه سى اولوب رمل ايلمك ممكن اولمازايسه برمقدار توقف ايدوب بعده رمل
ايليه استلام حجر اسود بونك خلافنجه در ويمشي في البواقي على هيئة اوج اولكى سنن باقي
سنده سكينه ووقار اوزره يعنى ثاني اوزره مشي ايليه ويسلم الحجر كلما مر به هرباركه حجر اسوده
مرور ايده استلام ايليه زيرا طوافك هر شوطي صلاتك ركعتلرى كبيدر وهر ركعت تكبير ايله
افتتاح اولدوغي كبي هر شوط دخى استلام حجر اسود ايله افتتاح اولنه وختم طواف بالاستلام
طوافى استلام حجر اسود ايله اختتام ايليه استلامن اولان الف ولام مضاف اليه دن عوضدر

صدر تقدیری بالاستلام الحجر دیمکدر و استلام الرکن الیمانی کلما مر به حسن هر مرور الیدکه رکن
یمانی بی استلام حجر دیمی مستحب در ابو حنیفه و ابو یوسف قائلرده امام محمد قائلرده سنت در زیرا
نبی علیه السلام حجر اسود ایله رکن یمانی بی استلام ایلمشدر لکن تقبیل ایلمشدر اما امام محمد قائلرده
سنت اولیجون تقبیل اولمق لازمدر و ابن عباس روایت ایلمشدر نبی علیه السلام رکن یمانی بی تقبیل ایلمشدر
دار قطنی دخی روایت ایلمشدر که نبی علیه السلام رکن یمانی بی استلام ایلدکده تقبیل ایلمشدر بانك
تشدیدی ایله یمنی تخفیفی یمانی ایلیسی دخی نسبی در لکن تخفیف ایله اولان یمانی نك الفی
یای نسبی اولان یانك برنون بدلدر ثم یصلی رکعتین عند المقام اذ ذکره مقام ابراهیمده ایکی
رکعت نماز قله اول مقام شول حجر در که آنده ابراهیم علیه السلام ك قدم مبارکلرینك اثری
وار در مقام فتح میم ایله موضع قیامدر ضم میم ایله موضع اقامتدر او حیث تیسر من المسجد
و یاخود مسجد حرامدن میسر اولان موضعده ایکی رکعت نماز قله زیرا صلاة یر مکانه
مخصوص اولوب یر مکانه مخصوص اولیجون یو قدر ممکن اولان محلده ادا ایلمك کرکدر رکعت
اولی ده قل یا ایها الکافرون و ثانیده قل هو الله احد سوره لرینی قراءت ایلیه و بونلردن غیری
سوره قراءت ایلیه و بونلردن غیری سوره قراءت ایدرسه جائزدر و ذکر اولنان ایکی رکعت نمازی
تطوع مباح اولان وقتلرده قلمق کرکدر شول کسنه که صلاة طواف جمیع اوقاتده مباحدر
دینمك قولی صحیح دکلدر زیرا یوم فطرده و یوم نحرده صوم دن نهی کرکدر کرك مکه ده
کرك خارج مکه ده برابردر و هما واجبتان بعد کل اسبوع جمعه مهریدی شوطدن صکره
ایکی رکعت صلاة واجبه در شافعی دیرکه ذکر اولنان ایکی رکعت نماز سنتدر زیرا وجوبنه
دلیل یو قدر اما یازم ایجون دلیل نبی علیه السلام ك والیصل الطایف لکل اسبوع رکعتین
قول شریفیدر زیرا امر وجوب ایجون در شافعی طرفندن بزه ایکی وجه ایله اعتراض اولنوب
بریسی بوحدیثك اصلی اولیوب کتب حدیثده یو قدر دیو و بریسی دخی حدیث اعرابیدر که
نبی علیه السلام براعرابی یه بش وقت نمازی تعلیم ایلدکده بونلردن غیری صلاة وارمیدر

دیو سؤال ایدوب یوقدر الامکه تطوع اولم دیو بیور مشلر ایدی بویله اولیجق وجوب
افاده سنی نه کیفیت ایله حاصل اولور جواب ویریلور اولکی اعتراض اکثر راوی عادل
اولورسه کتب حدیثده بولنمسی موجب قدح دکلدر اما حدیث اعرابی متروک الظاهر
در یعنی ظاهری مراد دکلدر واجماع امت بونک اوزرینه در که صلاة جنازه وصلاة
عیدین واجبلر در بو اعرابی حدیثنده صلاة جنازه نک وعید نک بیانی یوقدر
بو تقدیرجه معارضه صلاح دکلدر وامام مالک فرضیتنه ذاهب اولوب حق سبحانه
وتعالی نک واتخذوا من مقام ابراهیم مصلی قول شریفی الیم متمسک اولمشدر
امام مالکم جواب ویروب دیورکه بو آیت کریمه مولدر دینلمشدر مقام ابراهیم
شول موضعدر که مسجد حرام اول موضعده قلنمشدر مصلادن مراد مسجد در
پس امدی اول موضعی مسجد اتخاذ ایتمکه مامور اولمشدر وهذا طواف القدوم و
وهو سنة لغیر المقیم بمکة وشول ذکر اولان طواف قدوم در بو طواف قدوم مکه ده
مقیم اولانلر ایچون سنمدر امام مالک نبی علیه السلام مزاب البیت فلیجعل الطواف
حدیث شریفی دلیل تمسک ایدوب واجب اولمسنه ذاهب اولمشدر بزم ایچون دلیل
حق سبحانه وتعالی طوافی مطلق امر ایلدی امر مطلق ایسه تکرار مقتضی دکلدر حال
بوکه طواف زیارت بالاجماع متعین اولمشدر وشول محلده که تحیة المسجد اولنمشدر
اول دخی دلیل استحباب در معلوم اولدی که حج شریفده طواف اوجدر اولکی طواف
قدوم در انک دخی اوچ اسمی وارد در طواف التحیة وطواف اللقا وطواف اول العهد
بو سنندر مکه ده مقیم اولمیان نمسنه لره ایکنجی طواف زیارتدر طواف الافاضه وطواف
یوم النحر بو فرضدر اوچنجسی طواف وداعدر بونک براسمی وارد در بوندن غیری طواف
صدر در افاقی یه واجبدر اما مکی یه طواف زیارتدن غیری مشروع اولدی قدوم وصدر
اولدوغی ایچون ثم یعودان نصکره مقام ابراهیمده اکلی رکعت نمازی قلدقدن صکره

صکره حجر اسوده عودت ایله ویستلم الحجر دخی حجر اسودی استلام ایله ویخرج الی
الصفا وصفایه چیقه هر قبقی قپودن دیلرسه وعطا رضی الله عنه دیمشدرکه نبی علیه السلام
باب بنی مخزومدن چقمشدرکه اکا باب صفا دیمشلردر نبی علیه السلام باب
صفادن چقمسی بزم قائمزده سنت دکلدر نبی علیه السلامك اول قپودن چقمسی صفایه
قریب اولدوغی ایچون در یوقسه سنت اولمق ایچون دکلدر امّا فعل نبی یه اقتدا باب
صفادن چقمق اولیدر فیصعد علیه بیت شریف کورنجیك مقداری صفانك اوزرینه
صعود ایله وبستقبل البیت ویکبر ویهلل ویصلی نبی علیه السلام وبیت شریفه استقبال
ایدوب وتکبیر وتهلیل ایله ونبی علیه السلامه صلاة شریفه کتوره تحفه ده مسطوردرکه
صفا ومروه بینندهکی سعی طواف زیارته دکین تاخیر اولیدر زیرا سعی واجبدر فرضه تابع
فرق اولیدر ولکن علما مز طواف قدوم عقبنده سعی ایلمکدر رخصت ویرمشلردر زیرا
یوم نحر وقت طواف زیارتدر ودیگر رمی جمار رافعا یدیه للدعاء ویدعو بما شاء دعا ایدوب
اللهم نبی رافع اولدوغی حالده ودعا ایله دیلدوکی شئ ایله مثلا تکبیر وتهلیل وتصلیه
دن صکره لا اله الا الله وحده لا شریك له له الملك وله الحمد یحیی ویمیت وهو حی لا یموت
بیده الخیر وهو علی کل شئ قدیر لا اله الا الله ولا نعبد الا ایاه مخلصین له الدین ولو کره الکافرون
ثم یخط المروة ویمشی علی مهل فاذا بلغ بطن الوادی بین المیلین الاخضرین سعی سعیا حتی
یجاوزهما اندن صکره مروه جانبنه نزول ایله وباب باب یوریه یس قجان بطن وادیه ایرشدکده
میلین اخضرین بینندهکی سعی ایلمکله سعی ایله حتی اول اکی میلی مجاوز ایله ورب اغفر وارحم و
تجاوز عما تعلم انك انت الاعز الاکرم دیه میلین اخضرین علی طریق التغلیب در زیرا میلین
بری اخضر وبری احمر در وبفعل علی المروة کفعله علی الصفا صفاده ایلدوکی کبی مروه ده
دخی ایله استقبال بیت وتکبیر وتهلیل وصلاة علی النبی علی السلام ودعاده رفع ید کبی
وهو شوط صفادن مروه وارمجه بیور وملك وسعی ایلمك بر شوط در قیسمی بینهما سبعة

اشواط بیداء بالصفا وختم بالمروة صفا الیله مروه بینده بدی کره سعی الیله صفادن باشلیوب
مروه ده ختم الیله صفا و مروه بینده سعی بزم قاتمزده واجب در رکن دکلدر مالک و شافعی
رکن اولمسنه ذاهب اولوب حبیبه بنت ابی سحر انک روایت الیله وکی حدیثی استدلال ایدوب
حبیبه مذکوره روایت الیله شدر که نبی علیه السلام صفا الیله مروه مابینی طواف ایدوب
حال بوکه ناس فوج فوج اوکنه کیدوب سعادتله آرلرایمش سعی ایدوب شرة سعیدون مبارد
دکلری دخی الم ویرمشدر هم سعی ایدرلردی وهم اسعوا فان الله کتب علیکم السعی بیورلردی
امابزم ایجون دلیل حق سبحانه وتعالی نک ان الصفا والمروة من شعائر الله فمن حج البیت
او اعتمر فان الله شاکر علیم قول شریفیدر زیرا لفظ لاجناح فرض اولمسنی مقتضیدر
بونک مثللو یاخود ایجون استعمال اولنور رکیندر وایجابی نفی ایدر لکن ائمه حنفیه
رکنیتدن ایجابه عدول الیله دلیل ودینلمشدر بو محلده سعیک مشروع اولمسنه سبب ابراهیم
علیه السلام هاجر و اسمعیل اول محللرده قیوب صوسز لقدن صفا به جیقوب اطرافده
صو بولمق ایجون نظر ایدوب برشی کورممکله نزول ایدوب بطن وادیده سعی ایدوب
صکره هاجر اسمعیل الیله مروه جانبندن جیقوب کورنوکی کبی اولاد شفقتندن
اول محللرده سعی الیلمشلردر پس امدی بوسعی بزه عادت اولدی ابن عباسدن روایتدر که
مناسک الیله امر اولنوب سعی الیلک محللرده شیطان کندویه کورینوب سبقت الیلمکه
سعی الیلدکن حضرت ابراهیم زیاده سعی ایدوب شیطانی کچمشدر ثم یقیم بمکة محرما
اذ نصکره مکه ده اقامت الیله محرم اولدوغی حالده زیرا محرم بالحمد افعال حجی
کتورمزدن اول احرامدن جقمامق وبطوف بالبیت نفلا ما اراد دخی بیت شریفی نافله
جهتندن دیلدوکی مقدار طواف الیله زیرا طواف صلاتة مشابه در ونبی علیه السلام
الطواف بالبیت صلاة والصلاة خیر موضوع فمن شاء استقل ومن شاء استکثر
بیورمشلردر ورد دینلمشدر طواف تطوع غربا ایجون افضلدر اما اهل مکه ایچون

ايجون صلاة تطوع افضلدر زيرا غربا ايجون طواف قوت اولور اهل مكه ايجون قوت اولمز
بوطوافلردن صكره بومدتده سعى ايلمك واجبدر زيرا سعيي بر دفعه اولور سعيده تنفل
مشروع دكلدر فاذا كان اليوم السابع من ذي الحجه خطب الامام خطبة پس قچان
ذي الحجه ده يد بخي كون اولدقده بعد صلاة الظهر امام بر خطبه اوقويه اما جلوس ايليه
يعلم الناس فيها المناسك اول خطبه ده ناسه مناسك حجي تعليم ايليه مثلا منى يه وعرفه يه
خروجي وعرفه ده وقوفي افاضه يي بونلره مشابه اولان مناسكي تعليم ايليه ولكذا خطب
في التاسع بعرفات وينه ذي الحجه نك طقوزنده عرفاتده خطبه اقويه جمعه خطبه سي كبي
وفي الحادي عشر يعني وذي الحجه نك اون بر بخي كونى منى ده خطبه اقويه هر خطبه
بر بر كون ايله فصل ايليه امام زفرديركه متواليا اون كون خطبه اقويه بر بي يوم تروية ده
وبر بي يوم عرفه ده وبر بي يوم نحر ده بزم ايجون دليل بودركه خطبه دن مقصود افعال
حجي تعليمدر ويوم تروية ونحر اشعال كونلريدر بزم ذكر ايلديكمز انفع وقلوبه تاثيري
اكثردر فاذا صلى الفجر يوم التروية پس امدي قچان يوم تروية ده صلاة ظهري ادا
ايلسه خرج الى منى منى يه چيقه ودينلمشدركه اول كونه تروية تسميه سي ليلة تروية ده
روياسنده كويا كه بركسنه كنديه الله تعالى اوغلني ذبح ايلمك ايجون سكا امر ايلمشدر
ديو سويلدي وقتاكه صباح اولدي ابراهيم عليه السلام عجبا بو اشارت الله دندر
بوقسه شيطاندندر ديو تفكر ايدوب جونكه اخشام اولدي بنه ليلة سابقه ده كوردكي
اشارت اولدقده بلديكه من عند الله در اول كونه عرفه ديديلر واوجنجي كيجه ده بنه
كوريجك قصد ايلديكمز نحر ايليه يعني بوغازليه اول كونه يوم نحر ديديلر وبر روايتده ذبحي
تروية نك وجهي تسميه سي بودركه ناس اول كونه صوسز لقدن كندولريني ودوه لريني
قاندوروب ومنى وعرفه يه صوكتورمك ايجون راويه لريني صو ايله دولدرمقلري ايجون
تروية ديديلر ويوم عرفه يه وجه تسميه جبرئيل عليه السلام ابراهيم عليه السلام مناسكي تعليم

ایدوب جمله سنی بلدمی یعنی اعرفت دیدی ابراهیم علیه السلام دخی اعرفت دیدی
اول کونه یوم عرفه دیدیلر اونجی کونه یوم اضحی دیدیلر زیرا هرکس اول کونده قربانلرینی
ذبح ایدرلر دیررواییده عرفه تسمیه سی حضرت آدم علیه السلام وقتاکه بهنده وحوا
سنده هبوط ایلدیلر ایسه بونلر عرفه کیجه سی بربرینه ملاقی اولدیلر عرفه تسمیه سنه
سبب بودر دیمشلر ویقیم بها الی صلاة فجر یوم عرفة بس امدی منی ده یوم عرفه
نلك صلاة فجرنه دکین اقامت ایلیه زیرا نبی علیه السلام یوم ترویه ده صلاة فجری
مکه ده ادا ایدوب وطلوع شمسدن صکره منیه نوجه بیورب منی ده صلاة ظهر
وعصر ومغرب وعشا وفجری ادا ایلدکدن صکره عرفاته توجه بیورمشلردر ثم یتوجه الی
عرفاة اندن صکره یوم عرفه ده صلاة فجری ادا ایلدکدن صکره عرفاته نوجه ایلیه فاذا
زالت الشمس خطب الامام خطبتین کالجمعة وعلم فیها المناسك بس امدی چون
شمس زوالی وارسه امام جمعه کبی ایکی خطبه اقویه یعنی خطبه تین مابینلرنده جلوس
ایلیه واول خطبه ده ناسه مناسکی تعلیم ایلیه عرفاتده وقوفی ومزدلفه ورمی جمار وقربانی
وتراشی وطواف زیارت کبی دخی لازم اولان مناسکی تعلیم ایلیه وصلی بعد الخطبة
بالناس الظهر والعصر باذان واقامتین امام خطبه دن ناسه صلاة ظهر وعصری
براذان وایکی اقامت ایله قلیوبره مثلا امام منبره جقدقدن صکره جلوس ایلیه
جمعه ده اولدوغی کبی مؤذنلر اذان اوقویه امام ابو یوسفدن مرویدرکه امام جادرلرن
چقمزدن مقدم اذان اقونه قجان مؤذن فارغ اولا امام جادرلرن خروج ایلیه وعین امام ابو
یوسفدن بر روایتده خطبه دن صکره اذان اوقونه دیمشدر وشرط الجمع صلاتهما مع
الامام صلاة ظهر وعصرك بریده جمع اولمسنك شرطی امام ایله معا اولمقدر خلافا
لهما امامینك امام ایله جمع اولمسنك شرطلغنده اختلافلری وارد رمبناء اختلاف
صلاة عصرك وقتلرن اول قلمشدره در ابو حنیفه فاتنده جماعتی محافظ ایچوندر رواما

واما مين قاتنده امتداد وقوف انجوندر اما امام اعظم قاتنده محافظه على الوقف
فرضدر حق سبحانه وتعالى نك محافظوا على الصلوة والصلاة الوسطى وبو محلدن
دخى ان الصلاة كانت على المؤمنين كتابا موقوتا نص شريفيله مصرحدر بونلر كبي اولة تركى
جائز دكلدر الا ملكه تركنه دليل قطعى وارد اولمش اولة وكونه محرما فيهما اول مكسنه نك
صلاة ظهر وعصر ده محرم اولمسى در ائمة ثلثه قاتنده احرام شرطدر اما امام زفر انجق
صلاة عصر ده شرط اولمسنه ذاهب اولمشدر ثمره خلاف شونده ظاهر اولور كه بر مكسنه
ظهرى امام ايله قلسه انذ نصكره حجه محرم اولسه ده امام ايله عصرى قلسه وعمره انجق
محرم اولان مكسنه ظهرى امام ايله انذ نصكره حجه محرم اولسه ده عصرى امام ايله قلسه
عصرى جائز اولمز الا وقتنده جائز اولور اما زفر قاتنده مطلقا جائز اولور احرامدن
مراد احرام بالجمله اكمدر احرامى قبل الزوال اولورسه صلاة ظهر وعصرى جمع ايلمك جائز اولور
اكر بعد الزوال محرم اولورسه جمع ايلمك جائز دكلدر ثم يقف راكبا مع الامام بوضوء او غسل
وهو السنة انذ نصكره وضوء و ياخود غسل ايله راكب اولدوغى امام ايله واقف اولدر
وقوفده غسل سنندر وقرب جبل الرحمة جبل رحمتك قريبنده واقف اولة وقرب يقف
لفظنك مفعول فيه سيدر جبل رحمت تسميه سى اول كون حق سبحانه وتعالى نك رحمتى
حجاج اوزرينه نازل اولدوغى انجوندر نبى عليه السلام بيورمشدر كه افضل الايام يوم عرفة
واقع يوم جمعه وهو افضل من سبعين حجه فى غير جمعه انزه وارد اولمشدر كه حق سبحانه و
تعالى اهل موقفك جمله سنى مغفرت ايدر بس بو حديث شريفده جمعه به تخصيص ايلمك
وجهى ندر الله اعلم جواب بو اولاكه حق جل وعلى جمله اهل موقفى يوم جمعه ده بغير واسطه
مغفرت ايله وجمعه دن غيرى كونده برقومى برقومه هبه ايدوب واسطه ايله مغفرت ايله
وعرفات كلها موقف الا بطن عرفة وعرفانك كلى سى موقف در الا بطن عرفه موقف
دكلدر ويستقبل القبلة رافعا يديه باسطا امام قبله استقبال ايله الذى رافع وباسط

اولدوغی حالده یعنی شویله بسط الیله کویا بر مسکین وبی نوا احسان وطعام طلب ایلرمش
کبی مسکنت اوزره بسط الیه حامداً مکبراً ومهللاً ملبیاً مصلیاً علی النبی علیه السلام حامداً ومکبراً
ومهللاً وملبیاً ونبی علیه السلام اوزرینه مصلیاً اولدوغی حالده قبله استقبال الیله داعیاً بحاجته
بجهد حاجتی جهد الیله داعی اولدوغی حالده استقبال الیله روایت اولنوبکه نبی علیه السلام افضل
دعائی ودعاء الانبیاء من قبلی بعرفات لااله الا الله وحده لاشریک له له الملک وله الحمد یحیی
ویمیت وهوحی لایموت بیده الخیر وهوعلی کل شیء قدیر اللهم اجعل فی قلبی نوراً وفی سمعی نوراً
وفی بصری نوراً اللهم اشرح لی صدری ویسرلی امری عبادتی الیله اولان دعادر ویقف الناس
وراء الامام بقربه مستقبلین سامعین لقوله ناس امامه قریب اردنده قبله استقبال واما مک
قولنی سامع اولدقدری حالده واقف اوله لرثم یفیضون معه بعد المغرب انوصکن بعد
المغرب امام الیله رجوع ایده لرنبی علیه السلام بویله اشلمشدر زیرابونده مشرکین مخالفت
بولنوربنی علیه السلام بیورمشدرکه ای ناس اهل جاهلیت واهل اوثان عرفه ده غروب
شمسدن اول رجوع ایدرلردی امدی بزه اولان هدایت الهی اولان کبی دکلدر امدی بعد
غروب الشمس رجوع الیلیکوزدیوامرایلمشدر الی مزدلفه مزدلفه یه رجوع ایده لرمزدلفه
تسمیه سنه سبب آنده ناسک اجتماعی ایچوندر حق سبحانه وتعالی نک وازلفنا ثم الآخرین
قول شریفی بوکا دلالت زلفی ای جمعناهم ودنیلمشدر تقرب معناسنه اولان ازدلافندر
بویله اولدوغنه حق سبحانه وتعالی نک وازلفت الجنة قول شریفی دلیلدر عرفاتدن
مزدلفه یه برفرسخدر ومزدلفه دن منی یه برفرسخدر ومنی دن مکه یه دخی برفرسخدر وهر
فرسخ اوچ میلدر ویذل یعنی جبل قزح جبل مرخه قریبنه نزول الیله جبل قزح شول موضعدر
جاهلیت زمانلرنده اورزنده آتش یقرلرمش ودنیلمشدرکه حضرت آدم علیه السلام
اوجانبی ایمش حضرت نبی علیه السلام اول جبل قریبنه نزول الیلمشدر ویصلی المغرب والعشاء
باذان واقامه مغرب وعشایی براذان وبراقامت ایله ادا الیله امام زفر براذان وایکی اقامت

اقامت اولمسنه ذاهب اولمشدر اما بزم ایجون دلیل جابر رضی الله عنه روایت ایلدوکی حدیث شریفدر
نبی علیه السلام مغرب وعشایی بر اذان وبر اقامت ایله جمع ایلمشدر زیرا عشاوقتنده در اعلام ایچون
بشقه اقامت ایلمکه حاجت یوقدر وصلاتون فارغ اولدقدنصکره اللهم حرم شحمی ودمی وعظمی
وجمیع جوارحمی علی النار یا ارحم الراحمین بویله دیه وحضمرینك ارضاسنی طلب ایله زیرا الله
تعالی اول کیمسه ده ارضاء خصمی طلب ایدن کمسنه ایجون وعد ایلمشدر ومن صلی المغرب فی
الطریق او بعرفاة فعلیه اعادتها مالم یطلع الفجر خلافا لابی یوسف وشول کمسنه که
صلاة مغربی بولنده ویا خود عرفاتده ادا ایلسه اول صلاتی اعاده ایلمك انك اوزرینه در
یعنی اعاده سی لازم در ماداکه فجر طلوع ایلمیه ابو یوسف خلاف ایدوب انك قاتنده
اعاده سی لازم دکلدر زیرا وقتنده ادا ایلمشدر نتیکم بعد طلوع الفجر اعادهٔ صلاة مغرب
بالاتفاق واجب دکلدر امجق سنتی تأخیر ایلمك ایله آثم اولور بزم ایجون دلیل نبی
علیه السلام دن روایت اولنان حدیث شریفدر کر طریق مزدلفه ده اسامه یه خطاباً
الصلاة امامك بیور مشلدر معناسی وقت صلاة اوکنده دیمکدر زیرا صلاة فعل
مصلیدر اوکنده اولمق متصور دکلدر لکن امام ذکر اولنور وقت مراد اولور حق سبحانه
وتعالی بیورمشدر فخلف من بعدهم خلف اضاعوا الصلاة قول شریفی کبی بعض مفسرین
بو آیتك معناسنی صلاة ایله تفسیر ایلمشلدر ونبی علیه السلام اسامه یه الصلاة امامك
بیوردوغی مزدلفه در بو تقدیرجه ذکر حال اراده محل قبیلندن اولور بو کلامك صدورندن
صلاتك تأخیری واجب ایدوکنه ارشاد اولدیغی تأخیر واجب اولمسه ایدی وقتنده نصکره
قضا اولمق معناسنه اولوردی صلاتی وقتنده تقویت بری عرفه وبری مزدلفه در بو محللردن
غیری بر برده تقویت صلاة جائز دکلدر خصوصا نبی علیه السلام دن امر اولمه امّا بو کلامه
اعتراض اولنوب حدیث شریف خبر احاد در سز ایسه خبر احاد ایله عمل سبحانه وتعالینك
ان الصلاة کانت علی المؤمنین کتاباً موقوتاً قول شریفی ابطال ایلمك استرسز بو بحث صحیح اولور

صاحب عنایه شیخی شیخ العلام بو اعتراضه جواب ویردوکی نقل ایدوب بو حدیث شریف حدیث
مشهوردر اول حدیث شریف صدر اولده امت تلقی بالقبول ایلیوب انکله عمل ایلمشدر پس بو نفس زیاده علی الکتاب جائزدر وحق سبحانه وتعالینک ان الصلاة کانت علی المؤمنین کتابا موقوتا آیت شریفنده تعیین اوقاته قطعی دلالت بوقدر بونک دلالتی صلاة الجمعه وقتلر وارد دیمکدر
پس امدی بو وقتلرک تعیینی یا حدیث جبریل و یا خود حدیث احاد و یا خود فعل نبی علیه
السلام ایله ثابتدر بو مثللو ادله قطعی ایجاب ایلمز بو یله اولیجق خبر واحد ایله معارضه اولنوب
فعل نبی ایله عمل جائزدر و بو عمل دیدوکمز مزدلفه ده مغرب وعشایی جمع ایلمکدر قضا
اولمسی وقتی اول زمان اولمسی متعین اولدیی و بر اعتراض دخی شول صلاة مغربکه
طریقه ادا اولنمشدر یا صحیح اوله یا غیر صحیح اوله اگر صحیح اولور سه نه وقتده ونه وقتدن
صکره اعاده سی واجب اولمز اگر صحیح اولماز ایسه وقتده ووقتدن صکره ادا وقضا سی
واجب اولور اگر شول شئی که فاسد اوله وفنی ضروری ایله صحة منقلب اولمز بو اعتراضه
جواب ویریلورکه تحقیقا فساد موقوف در اثر ثانی یعنی ظاهر اولور بو کلام اول مسئله یی
بیندرکم صاحب ترتیب اولان کمسنه بر وقت صلاتی ترک ایدوب ذاکر اولیش وقت قلسه اول
یش وقت صلاة موقوفا صحیح اولور اگر النبیجی وقتی ادا ایدرسه صحیح اولور اگر النبیجی ادا ایتمزدن
مقدم فایته یی قضا ایدرسه موقوفا صحیح اولان یش وقت فاسد اولور ثانی حالده دیدوکی
بو مسئله کبی در وبیت بمزدلفة فاذا طلع الفجر صلی بغلس مزدلفه ده کیجه لیه یله پس فجر
ثانی طلوع ایله صلاة فجری غلسده ادا ایلیه غلس کیجه نک آخرنده اولان ظلمتدر هنوز
ضیاء صباح منتشر اولمیه مشعر حرامه استداد وقوف حاصل اولسون ایچوندر ووقف
بالمشعر الحرام وضع لمکانی عرفه صلاة فجری ادا ایلدکدن صکره مشعر حرامه واقف اوله
وعرفه ده ایلدوکی کبی اشلیه یعنی استقبال قبله وتکبیر وتهلیل وتلبیه ونبی علیه السلام صلواة شریفه
وحاجتی ایچون دعا ایله زیرا نبی علیه السلام بو مقامده واقف اولدی ودعا ایلدی وابن عباس

عباس دن روايت اولندي كه اول محلده بني عليه السلام ايلدوكي دعا كندو واسئ ايجون
مستجاب ايلمشدر ومزدلفه كلها موقف الا وادي محسر مزدلفه نك كلي سي موقف در الا وادي
محسر موقف دكلدر محسر كسر سين وتشديد ايله مزدلفه نك صولنده بر موضع معلوم در فاذا
اسفرنا ونفر قبل طلوع الشمس الى منى بير قحان جسيم ضياسي ظاهر اولدي قبل طلوع الشمس
منى يه توجه ايلديه زيرا بني عليه السلام قبل طلوع الشمس كتمشدر وبطن محسر بالغ اولدقده سرعت
ايله فيبداء فيها منى ده بداء ايله برمى جمرة العقبة جمرهٔ عقبهٔ رميله من بطن الوادي بطن
واديدن سبع حصات خصى الخذف خصباء حذف كبي بدي طاشي يعنى جمرهٔ عقبهٔ
منى ده بداء ايدوب بطن واديدن آته حذف حاء معجمه ايله برمقلك اوجي ايله آتمقه ديرلر كيفيت
رمي بودر كه كوچك طاشي باش برمق اوزره قويوب شهادت برمغى معاونتي ايله رمي ايلمه و
آتيلان طاش بش زراع يركمك كركدر يكبر مع كل حصات هر طاش آتدقده تكبير ايله ابن مسعود
وابن عمردن بو لجه روايت اولنمشدر اكر تكبيرينه تسبيح ايله كفايت ايدر اما تكبيرات رمي دندب
وكوچك طاش المق مستحب شيطانه اهانت ايچون در وطاش بيوك اولمجق ازدحامده غير لره مثاذي
اولمق لازم كلور ورمي اولنا جق طاشي هر نه يردن المق جائز در الا آتيلان طاشلردن
آلميه زيرا اول طاشلرده شفاست وارد رسعيد بن جبير رضى الله عنه ديمشدر حضرت خليل
عليه السلام زمانندن بري آتيلان طاشلر بحمون افقى سد ايده جك قدر يرطاغ اولميه اكا جواب
ويريلور كه صحيح كه قبول اولورانك جمره سنى رفع ايدرلر آنك كه حجي قبول اولمز مجاهد رضى الله عنه
وفتاكه بوكلامي ايشدم آندن صكره طاشلرى اوزرنده علامت وضع ايلدم بعده طلب ايلدم اول طاشلردن
بريني بولمق ميسر اولمدي بركسنه ذهب وفضه وجوهر آتمه جائز دكلدر زيرا بونلر رمي دكلدر نثار در
وهر طاش آتدقده بسم الله والله اكبر رغما للشيطان وحزبه اللهم اجعل حجي مبرورا وسعيي مشكورا
وذنبي مغفورا ديه طاشي براوغرادن آتمه بركره حكمنده در زيرا منصوص عليه اولان منفرقا يدي
دفعه آتمقدر ويقطع التلبية باولها عقبه الجمار ايجون رمي اولان حصاتك اولندن تلبيه يي قطع ايلمه

زرابنی علیه السلام اول رمی حصاده تلبیه یی قطع ایلمشدر ولا یقف عندها جمرهٔ عقبه ده
واقف اولمیه زرابنی علیه السلام واقف اولمشدر صاحب نهایه دیمشدرکه رمی ده اون ایکی
کلام وارد راولکیسی علما اتفاق ایلمشلر در وقت رمی یوم نحر در ویوم نحر دمضکده اوچ کوندر
ایکنجیسی رمی اولنان شئ ارض جنسندن اولان حصات ومدر کبی اوحجیسی رمی اولنان
طاشك مقدار ید حصات حذف کبی کوجك اولدرد نجیسی طاشك صفتی در وطاش اولنی
اولان بودرکه مغسول اوله ولا یقدرکه طاش اتیلان یردن اولمیوب یولدن اوله بشنجیسی کیفیت
رمید رطاش اتیلن برمغینك اورزینه قویوب بشهادت برمغی ایله معاونت ایوب رمی ایلیه
التنجیسی رامینك صفتید راکبا وماشیا رمی ایلمك جائز در یدنجیسی محل رمید راولده اوبیور
سکر نجیسی فنی موضعده رمید ربطن ودینك اسفلنده اعلاسنه رمی ایلمکدر طقوزنجیسی
وقوع حصاتدر لاینی اولان بودرکه طاش جمره لرده واقع اوله حتی اگر طاش یعید اولوسه
جائز دکلدر اونجیسی عوده در هر جمره ده یدی طاش آتیله اون برنجیسی هر طاشن تکبیر
اون ایکنجیسی یوم اولده رمی جمرهٔ عقبه در وبقیه امامدن جمله سی آلمقدر ثم بذبح
ان احب جمرهٔ عقبه دنصکره ذبح ایلیه اگر دیلرسه زیرا مفرد بالحج اولانه دم واجب
دکلدر ثم یحلق وهو افضل انذنصکره تراش اوله وتراش افضلدر نبی علیه السلامدن ان
اول لسنکنا فی هذ الیوم ان نرمی ثم نذبح ثم نحلق حدیث شریفی روایت اولنمشدر وتراش
اسباب تحللدندر اویقصر وباخود قرقه تقصیر باشنك قلندن بر برمق مقداری قرقمقدر
وقد حل له غیر النساء وتحقیقا نساءدن غیری شئ اکا حلال اولور نبی علیه السلام اذا رمیتم
وذبحتم وحلقتم فقد حل لکم کل شئ الا النساء قول شریفی ایله ثم یذهب من یومه اولغدا
ویعود الی مکة انذنصکره یوم نحردن وباخود یوم نحرك ارته رمی وباخود ارته سندن
صکره مکه یه کیده وبطواف الزیارة بلا رمل ولا سعی ان کان قد سعی بعد ابیت شریفی زیارت
ایچون طواف ایلیه رمل وسعی سز اگر رمل وسعی طواف قدومده تقدیم ایلمش ایسه والا

والا رمل فيه سعى بعده وقد حل له النساء واكر رمل وسعى بقديم الممشى ايسه طواف زيارتدن
رمل ايليه وزيارتدن صكره سعى ايلمسه تحقيقا اكا نسا حلال اولور وبو طواف حجدن فرضدر
وركندر وبوكا دليل حق سبحانه وتعالى نك وليطوفوا بالبيت العتيق قول شريفيدر ووقتى
بعد طلوع فجر النحر وهو فيه افضل وطواف زيارتك وقتى يوم نحرك فجرى طلوعندن
صكره در وبو طواف يوم نحرده افضلدر زيرا بو بابده اولها افضلها حديث شريفى وارد
اولمشدر وكره تاخيره عن ايام النحر طواف زيارتى ايام نحردن تاخير مكروه اولدى زيرا
بو زيارت موقتدر حتى برمكسنه تاخير ايلسه ابو حنيفه قاتنده دم لازم كلور سبى ان شاء الله
تعالى باب جنايتده ذكر اولنور ثم يعود الى منى اندنصكره منى يه رجوع ايليه فيرمى الجمار
الثلثة فى اليوم الثانى بعد الزوال يوم ثانيده بعد الزوال جمار ثلثدن رمى ايليه بدا بالتى
تلى المسجد فيرميها بسبع حصات بكر مع كل حصات مسجد حنيفى ولى ايدن جمرات الى باشليه
پس امدى بدى طاش ايله جمره يى رمى ايده وهر طاشنى آتدقجه تكبير ايليه ويقف عندها ويدعوا
ثم بالتى كذلك مسجد حنيفى يى ولى ايدن جمره قاتنده واقف اوله ودعا ايليه اندنصكره اول
جمره يى ولى ايدن جمرات قاتنده دخى بدى طاش آته واقف اوله ودعا ايليه مسجد حنيفى
ولى ايدن جمره ده ايندوكى كبى ثم بجمرة العقبة كذلك اندنصكره جمرة عقبه يى دخى بدى
طاش آته وهر طاش آتدقجه تكبير ودعا ايليه الا انه لا يقف عندها الا بوقدر وار كه جمرة عقبه ده
واقف اوليه نبى عليه السلام نك سنكى بويله اولمشدر ديو جابر رضى الله عنه دن روايت اولنمشدر
ثم يفعل فى اليوم الثالث كذلك اندنصكره يوم ثالثده اشبو دوكى شرطيله رمى جمار ايليه
ثم ان شاء نفر الى مكة اندنصكره دلرسه مكة يه توجه ايليه يعنى كيدن وله ذلك قبل طلوع فجر اليوم
الرابع در دنجى كونك فجرى طلوعندن اول حج ايجون مكة يه كتمك وارد ر يعنى محل مزبوردن
مكة يه كتمك وقتى بودر ديمكدر لا بعده حتى برمى طلوع فجر دنصكره مكة خروج ايليه رمى الجمرة
زيرا وقت رمى دخول الليلك واجب اولدى وان شاء اقام فرمى كما تقدم وهو احب

ودیلرسه مقیم اولوب رمی جمار ایدر اولکی کونلرده ایلدوکی کبی ویوم رمی جمار واجبدر زیرا
نبی علیه السلام صبرایدوب دردنجی کونده رمی جمار ثلثة المشدر تخییر فاضل ومفضول بینده
واقع اولور مسافر کبی صوم ایله افطار بینده تخییر اولنمشدر اما نهایه صوم افضلدر یوخسه انك
کبجه روان رمی ایدرسه قبل الزوال جائز واکر یوم رابعده زوالدن مقدم رمی ایدرسه جائزدر
ویوجواز استحساناً در خلافاً لهما امامین سائر ائمه اعتبار ایدوب خلاف المشلر در
وجار الرمی راکباً راکب اولدوغی حالده رمی جائزدر وغیر راکب افضلدر عبر جمرة العقبة
جمرهٔ عقبه دن غیریه ماشیاً رمی افضلدر ابراهیم ابن الجراح ابو یوسفدن حکایت ایدوب
مرض موتنده حضوریه وارندم کوزی آجوب بکا خطاب ایدوب رمی جمار راکباً می افضلدر
یوخسه ماشیاً می افضلدر دیدکده ماشیا افضلدر خطا ایلدك دیدی صکره ماشیا افضلدر
دیدم یه خطا ایلدك دیدی بعده دیدکه هر رمیدن صکره وقوف اولمه اندن ماشیاً افضلدر
وشول رمیدن صکره وقوف اولمیه اندن راکباً افضلدر بوکلامی کندیدن استماع ایلدکدن
صکره طشره جیقدم برفریاد ایشتدم مکر ابو یوسف حضرتلری انتقال بیورمشلر علمه
حرصی اولیمیق بولجه کزدم ویتیت لیالی الی المنی الرمی ملتی ورمی کیجه لری عناده بیتوتت
ایلیه یعنی کیجه لیه وکره تقدیم ثقله الی مکه قبل نفره کندوسی کتمزدن اول متاعنی مکه یه
کندورمك مکروه اولدی ثقل محبتین ایله متاع مسافردر وجمعی اثقال کلور حتی عمر رضی الله
عنه اسباب واثقالنی کندولردن مقدم کوندورلری منع وتادیب ایدردی زیرا ایلرو
اسباب کوندرمك اشتغال قلب ایجاب ایدر کویاکه قالمی اسباب یانده اولیمیق بنفسه خروج
الجش کبی اولور اول تقدیرجه مکروه اولدی فاذا نفر الی مکة نزل بالمحصب ولو ساعة بش
قچن مکه یه توجه ایلیه محصب نام موضعه نزول ایلیه اکر بر ساعت دنی اولورسه محصب ضم میم
وفتح صاد وتشدید صاد ایله منا ایله مکه مابینده مکه یه قریب بر موضعدر کلما ابطح دنی دیرلر
برطاشلی یردر وفقهادیمشلردر موضع مزبوره افعال خیردن طواف وصلاة وصدقه

وصدقة وتلاوت وذكر الله ودعا في جوف اليله وانشاد شعر دن وكلام فحش وما لا يعنيه ده
اجتناب اليله حديث شريفده ان الحسنة فيها تضاعف الى مائة الف وكذلك السيئة ابو حنيفه
رحمه الله مجاوره ي مكه ومكروه مشدر سيئه نك متضاعف اولمه مسي ايجون شول كسنه كه نفسنه
اعتمادي اوله اول مقوله مجاورت افضلدر فاذا اراد الخطف الطعن عنها يس فجان مكروه
كتمك مراد اليلسه طعن طاءدن جمله اليله ذهاب وطاء معجمه اليله سير دن اماذهاب معناسنه
اولمق اوليدر طاف للصدر سبعة اشواط بلا رمل ولا سعي صدر ايجون بدي كره رمل
وسعي سز طواف اليله بو صدر ايجون اولان طواف طواف وداع وطواف آخر العهد
تسميه ايلمشدر وهو واجب الآفاقي المقيم بمكة طواف صدر افاقيه واجبدر مكه ده
مقيم اولانه واجب دكلدر ثم يستقي من زمزم ويشرب اندن صكره زمزمدن صو طلب اليله
ايجه وصوبي ايجدوكي وقت اللهم اني اسئلك علما نافعا ورزقا واسعا وشفاء من كل
داء ديه وماء زمزمي ولايتنه تبرك واحبابه عطيه ايجون كتورمك جائزدر ويوليلده صو
بولنمسه يانده ماء زمزم اولان كسنه به بيمم اليلمك جائزدكلدر ثم يأتي الباب ويقبل العتبة
اندن صكره باب كعبه كله وعتبه يي تقبيل اليله ويضع صدره وبطنه وخده الايمن على
الملتزم بين الباب والحجر الاسود صدني وفارنني وصاغ يناغني ملتزمه اوزرينه وضع
اليله كه اول ملتزمه باب كعبه اليله حجر اسود مابينده در زير انبي عليه السلام بويلجه
المشدر ويتثبت بالاستار ساعة برساعت استار كعبه تشبث اليله يعني تعلق اليله ويدعو
بمجنهد ويبكي ويرجع القهقري حتى يخرج من المسجد اشتحا[illegible] دعاي اليله واغليه
ويوزني بيت شريفده دونوب كيرو كره وكلكم حتى مسجد دن جقنجه نبي عليه السلام بويرمشدر كه
من جج هذا البيت فلم يرفث ولم يفسق خرج من ذنوبه كيوم ولدته امه فصل وان
لم يدخل المحرم مكه وتوجه الى عرفة ووقف بها سقط عنه طواف القدوم اكر محرم مكه يه
داخل اولوب عرفه يه توجه ايلسه وعرفده واقف اولسه اول محرمدن طواف قدوم ساقط

ترتيب فوت اولدوغي جون طواف زيارت محرمي طواف قدومدن اغنا ابدر فرضي تخيت المجدون
اغنا اندوكي كبي ولاشئ عليه لتركه طواف قدومي ترك ايلدوكي ايجون محرمك اوزرينه برشي لازم
دكلدر زيرا سنت در وترك سنت ايله جبر ايده جك شي واجب اولمز ومن وقف او اجتاز به
بعرفة ساعة مابين زوال الشمس من يوم العرفة وطلوع الفجر من يوم النحر فقد ادرك الحج دخي
شول من كه يوم عرفه نك زوال شمسندن ويوم نحرك طلوع فجرندن مابينده بر ساعت عرفه ده
واقف اولسه وياخود عرفه يتجاوز ايلسه تحقيقا حج ادرك ايلشدر ولو نائما او مغمى عليه او لم
يعلم انها عرفة اكر عرفه نائما او يا مغمى عليه وياخود اول ارضي عرفه اولدوغن بلسه ده تجاوز
ايلسه بنه حجه يتشمش اولور زيرا نبي عليه السلام يوم عرفه ده زوال شمسندن صكره واقف
اولمشدر كنايه مجمل اولمغله فعل نبي عليه السلام عرفه نك اول وقتنه بيان اولندي اما عرفه نك
آخر وقتي ايجون نبي عليه السلام بيورمشدر كه من شهد معنا هذه الصلاة ومن فاته ذالك
وشول كسنه كه عرفه ده وقوفي ترك ايلسه فقد فاته الحج تحقيقا اول كسنه نيچ ترك البدي نطوف
وسعي وتحلل ويقضي من قابل ولادم عليه بس اول كسنه طواف وسعي اليله ومتحلل اولور وسنه
اتيه ده قضا ايليه بو افعالي اليمكله سائر حاجيلر كبي اوزرينه دم لازم دكلدر جونكه سنه
اتيه ده قضا لازمدر بو ذكر اولنان افعال لازم اولمق كرك ايدي لكن احرام صحيحا منعقد
اولدقدن صكره اول احرامدن خروجه طريق بوقدر الا ايكي نسكك بريني ادا ايلم اولور احرام
مبهمده اولان كبي جونكه بو محلده بنده عاجز اولدي اوزرينه عمره متعين اولدي عمره يي ادا
ايلمك ايله افعال [illegible] تحلل اولدي اوزرينه دم لازم اولمدي ولو امر رفيقه ان يحرم
عنه عند اغمائه ففعل صح بركسنه رفيقنه اغما سي حالنده كذا ايجون محرم اولمغله احرامي ايلسه
ورفيقي دخي اول فعلي اول فعلي اشبله انك ايجون احرام صحيح اولور وكذا ان فعل بلا امر
اكر برامر فعل احرامي اشبله امر ايله اشالدوكي كبي احرامي صحيح اولور خلافا لهما امامين
خلاف ايدوب الترك فاتنده بلا امر اولان فعل حرام صحيح اولمز اولمز والمرأة في جميع

في جميع ذلك كالرجل خانون كشي افعال تحلك جمله سنده رجل كبيدر زيرا حق سبحانه وتعالى ذلك
والله على الناس حج البيت من استطاع اليه سبيلا تولشريفي رجال ونسايه متناول در الا انها تكشف
وجهها الا راسها الا بوقدر واركه عورت بوزني كشف ايدر وباشني كشف ايلمز زيرا نبي عليه السلام
احرام المراة وجهها بور مشار در بونون معلوم اولديكه عورت بوزني ستر ايلمك جائز دكلدر
ولو سدلت على وجهها شيئا وجافته جاز اكر خانون بوزنه برشي صار قتسه وبوزنون بعيد
ايلمه جائز در عايشه رضي الله عنها كندولر محرمه ايكن يانمزدن آتلولر مرور ايدوب بزدخي ياشمزده
اولان چارشب ايله بوزمزي اورتدن وبعد مرورهم بنه كشف ايلدك ديدكلري بيخ وايت ايلمز در
ولاتجمص بالتلبية وتلبيه يي جهر ايلمه انجق كندو استماع ايده جك مرتبه اولمزيرا انك صوتي
عورتدركه فتنه يه مؤدي در ولا ترمل ولا تسعى بين الميلين خانون كشي ميلين احضرين بينده
رمل وسعي ايلمه زيرا رمل وسعي ستر عورته مخالدر ولا تحلق بل تقصر خانون كشي تراش اولمه
بلكه صاجندن قرقه زيرا نبي عليه السلام انما على النساء التقصير بور مشار در عورتلر حقنده
تراش مثله در رجل حقنده خلق لحيه كبي مثله ايسه حرام در وتلبس المحيط ديكلمش ثوب كيه
نبي عليه السلام سلراويل وقميصي محرم اولان نسا ايچون مباح قلمشدر غير محيط كشف عورته
سبب در ولا تقرب الحجر اذا كان عنده رجال خانون كشي حجر اسود يانده رجال اولورسه قريب اولمه
ولو حاضت عند الاعام اغتسلت واتت بجميع المناسك الا الطواف واكر خانون كشي عند الاحرام
حايض اولسه غسل ايدر وجميع مناسك حجي كتورر الا الطواف ايلمز زيرا حايض مسجده دخولي
جائز دكلدر وبو اغتسال احرام ايچون در صلاة ايچون دكلدر عايشه رضي الله عنها سرف نام
موضعده حايض اولدي نبي عليه السلام اوزرينه داخل اولدقده اغلر لورسين جك سنى كم اغلتدي
يوقسه حايضمى اولدك ديو سؤال ايلدكده بلى حايض اولدم ديو جواب ويروب نبي عليه السلام
بيور ديلركه بو بر شيدر حق سبحانه وتعالى بنات آدمه تقدير ايلمشدر طواف ايلمه مناسكي سائر
جيلر كبي اشله وان حاضت بعد طواف الزيارة سقط عنها طواف الصدر ولا شئ عليها

لدرکه واکر طواف زیارتدن صکره حایض اولسه اول خاتوندن طواف صدر ساقط اولور وترکی
ایجون اوزرینه برشی لازم دکلدر زیرا نبی علیه السلام حایض اولان نسایه ترک طواف صدره رخصت
ویرمشدر کما یسقط عمن اقام بمکه ده اقامت ایدنکسه دن طواف صدر ساقط اولدوغی
کبی بعد طواف الزیارة حایض اولان دخی ساقط اولدی ولو بعد النفر اکر رجوع عن صکره
دخی اولورسه یینه طواف صدر ساقط اولدی عند ابی یوسف وعند محمد لا یسقط بالاقامة
بعد النفر ابو یوسف قائلدر وامام محمد قائلدر بعد الرجوع اقامت ایلیه طواف صدر
ساقط اولماز یعنی فیمان حاجیلر یوم نحردن اوجنجی کونی رجوع عن صکره مکه ده اقامت
نیت ایلیه ابو یوسف قائلدر ساقط اولور وامام محمد قائلدر ساقط اولماز ومن قلد بدنة
تطوع اونذر اوجزاء صید اوکفاره وتوجه معها یرید الحج فقد احرم فان لم یلب وشول کسنه
بدنه یی قلاده یاخود بدنه نذر ویاخود جزاء صید بدنه سنی ودخی بونلره بکزر شیلر ایجون بدنه
تقلید ایلیه اول بدنه ایله اراده حج ایدوب توجه ایلیه تحقیقا محرم اولور اکر تلبیه ایلمدی ایسه ده
زیرا نبی علیه السلام من قلد بدنة فقد احرم بیور مشلردر زیرا سوق هدی معنی تلبیه در
زیرا اول هدی تقلید ایلمز الحج وعمره مراد کسنه ایدر اویله اولسه اظهار اجابت کاه فعل ایله
کاه قول ایله اولور مثلا برکسنه یا فلان دیوندا ایله سلک کاه اولور کر جواب ویرر وکاه اولور که
جواب ویرمزن کندوسی کلور اول تقدیرجه سوق هدی ایله محرم اولور زیرا نبی تحریمه متصل اولور که
حیضلی احرامدر فان بعث بها ثم توجه فلا حتی یلحقها پس اکر بدنه یی بعث ایله یعنی کوندرسه
اندن صکره کندوسی [illegible] اول کسنه محرم اولیمز بدنه یه ملحق اولنجه زیرا توجه زمانندن
سوق اولور هدی یه وعلیه عمرة نیت ایله محرم اولماز بو مسئله ده صحابه اختلاف ایلمشلردر
بعضلر تقلید بدنه ایلدوکی کبی محرم اولور دیدیلر وبعضلر هدیك ارد یجه کیمسك ایله محرم
اولور دیدیلر وبعضلر کونذر دوکی هدیه ایرلیشوب سوق ایدرسه محرم اولور دیدیلر الا
فی بدنة المتعة الا متعه بدنه سندن دکل زیرا اول کسنه حین توجه ده احرامه نیت ایلدکدن محرم در

محرم در اول تقدیر حج کونور دیکی بدنه یا ربشد یکی و یا ربشمد وکی برابر در بودید و کمزا شهر حجدن
اولورسه محرم اولور اشهر حجدن غیریدن اولورسه محرم اولمز فان جلقها واشعرها او قلد شاة
لایکون محرما بس اکربدنه یی تجلیل ایلسه و یاخود اشعار ایلسه و یاخود قیونی تقلید ایلسه اول کمسنه
محرم اولیمز زیرا دوه نلک اوزرینه جل قومق خلوص اورره افعال حجدن دکلدر بلکه بو فعل حر
وبردوذ باب ایچون صیانت در واشعار ایسه ابوحنیفه قاتنده بدعتدر بنکدن دکلدر
وتقلید شاة ایسه معتاد اولیوب ومسنون دخی دکلدر تقلید بدنه اعلامدر کمسنه راکب
اولمسون ویوک بوکلتمسون ایچوندر قیون ایسه یولده صالح دکلدر امدی یولده الهم محرم اولیماز
والبدنه من الابل والبقر بدنه دوه واوکوز دندر یعنی بدنه دیمك بو ایکیسندن در سائرنه بدنه
دیلز حتی شافعی رحمه الله آنجق دوه یه اطلاق اولنور دیمشدر باب القران والتمتع بو باب
قران وتمتع بیانندہ در وفقاکه مصنف مفرد بالحج ذکر ایلدی ایسه مرکب بیانینه شروع ایلدی قران
مصدر در وقارن جامع دیمکدر وحج الیه عمره بینی جمع ایلدوکی ایچوندر قارن دیلر وتمتع متاعدن
واخوذ متعه دن اولاکه انتفاع واخوذ نفع معناسنه اولمله معلوم اولورکه محرم دورت نوعدر بری
مفرد بالحجدر وبری دخی مفرد بالعمره در بوشول کمسنه درکه آنجق عمره به نیت ایلسه ولبیك بعمرةٍ دیه
صکره افعال عمره یی کتورر وبری دخی قارندر وقارن شول کمسنه درکه احرامده حج الیه عمره یی جمع ایلیه و
ایکی سنه نیت ایلیه لبیك بحج وعمرةٍ دیه وافعال عمره یی کتوره بعده افعال حجی کتوره ایکی سنك بینی تحلل
وبری دخی متمتعدر تمتع شول کمسنه درکه اشهر حجدن عمره یی کتورر وتحلل اوله امّا جماع ایلمیه
محرم اوله القران افضل مطلقاً قران افضلدر مطلقا تمتع وافراددن شافعی رحمه الله دیرکه افراد
علی حدة احرام الله اولان حج وعمره دن افضلدر ومالك دیرکه تمتع قران دن افضلدر زیرا قرانده
تمتع ایچون ذکر وارد ر شافعی رحمه الله نبی علیه السلام ك القران رخصة والافراد عزیمة قولی شریفیدن
استدلال ایدوب عزیمت الله شروع افضلدر اولیدر دیو افرادك افضلیته ذاهب اولمشدر
خصوصا افراد ده احرامك وسفرو تراشك زیاده لکی وارد ر قارن ایسه ایکی نسکی بر سفرو بر تلبیه

وبر شراش ایله اداایدر مفرد ایسه هر بنکی صفت کمال ایله اداایدر امری صفت کمال ایله مشروع
اولی دیو بوکا ذاهب اولمشدر بزم ایجون دلیل صحاوی شرحنده روایت ایلدوکی حدیث شریف
کر قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم یا آل محمد اهلوا بحجة وعمرة معاً کلام شریفلریدر زیرا
قرانده ایکی عبارتی جمع وارد راول تقدیرجه قران افضلدر ثانیه کم صوم ایله اعتکاف بینی وجهاً
وفی سبیل الله ده کیجه ایله غزاتی حمایت ایدوب واول کیجه ده نماز قلمق بینی جمع ایلمك بیجه افضل
ایسه قران دخی ایکی عبادتی جمع ایلمك ایله افضلدر وصاحب نهایه دیمشدر افراد ایله مراد
افراد الحج میدر بوقسم افراد بالعمره میدر ویاخود بونلردن هر بریني برسنه ده احرام ایله افراد
میدر ربیانه محتاجدر لکن افضلدن مراد اولان سنه ده هر بریني براحرام ایله اولان افرادر
یالکز بح قرانون افضل اولمسنی برفرد قائل اولمامشدر بونون معلوم اولدیکه افراد دن
مراد افراد بالحج والعمره در علی حده احرام ایله وبینلرنده المام صحیح ایله اکر بیلرنده المام
صحیح اولماسه عین تمتع اولمش اولور وهوان یهل بالعمره والحج معاً من المیقات ویقول بعد
الصلاة اللهم انی ارید الحج والعمرة فیسرهما لی وتقبلهما منی بو قران میقاتدن حج وعمره معاً
تهلیل ایلمکدر وبعد الصلاة اللهم انی اهل بالحج وبه من المیقات قول غالبه بناء اتفاقاً واقع
اولمشدر حتی اکر ایکی میی ایجون اهلنك اوندن محرم اولسه ویاخود بلدندن خروج ایلدکن میقاتی
کلمزدن اول بویله ایلسه بنه قارن اولمش اولور اما اوندن احرام افضلدر فاذا دخل مکة ابتداءً
فطاف للعمرة وسعی ثم طاف للحج طواف القدوم وسعی ثم فی ابتداء مکه یه داخل اولدقده بس
عمره ایجون طواف ایلیه ودخی سعی ایلیه اندن صکره حج ایجون طواف قدومی طواف ایلیه وسعی ایلیه
افعال عمره مقدم اولمسی حق سبحانه وتعالینك تمتع بالعمره الی الحج قولی مزیفدر اتباع در زیرا
عمره دن صکره کلمك الی انتهاء غایه ایجوندر لایق اولان بودر که عمره مقدم اولوب انتهاسی حج اولمق
کرچه کتاب الله ده تمتع وارد اولمشدر لکن بنه قران معناسنه در زیرا اونلرك هر بریسی ایکی بنکی جمع ایدر
وبین العمره والحج تراش اولمق کرك در زیرا جنایتدر یوم نحرده مفرد بالحج تراش اولدوغی کبی

كبي ء ترك اولنلو طواف ايله سعي سعيين جاز واساءت بس اكر عمره وحج ايچون طواف
قدوم ايچون ايكي طواف وايكي سعي ايله جائز در ومسي اولور يعني بر دفعه دن اون دورت
طواف ايدوب يديسي قدوم ايچون واون دورت سعي ايدوب يديسي عمره ويديسي قدوم
ايچون اولسون ديسه كرجه جائز در ولكن مسي اولور مسي اولمسنه سبب عمره نك سعي اوزرينه
طواف قدوم تقديم اولنمزدن ايچون در ثم حج كامر بعد حج ايله مرور ايلدوكي كبي فاذا رمي
جمرة العقبة ثم يوم النحر ذبح دم القران شاة او بدنة او سبع بس فجان جمرة عقبة يوم نحره
رمي ايله دم قران ايچون برشاة ذبح ايله وباخود بربدنه وباخود بدنه نك سبعي ذبح ايله
زيرا قرانده معناي متعه وار در وهدي ايسه متعه ايچوندر حق سبحانه وتعالى نك فمن تمتع
بالعمرة فما استيسر من الهدي قول شريفيله ثابت اولمشدر فان عجز عنه بس اكر هدي دن
عاجز اولورسه صائم ثلثة ايام قبل يوم النحر يوم نحر دن مقدم اوج كون صائم اوله والافضل
كون آخرها يوم عرفة افضل اولان اول اوج كونك آخري يوم عرفه دن اوله يعني ذي الحجه نك
بديسي وسكزي وطقوزي صائم اولمق كراهت دروسعة اذا فرغ ولو بمكة وبدي كون دخي صائم
اوله فجان افعال حجدن فارغ اولسه اكر مكه ده ايسه وه يه بدي كون صائم اوله حتى يسعه ان ويتى
تلك فمن لم يجد فصيام ثلثة ايام في الحج وسبعة اذا رجعتم تلك عشرة كاملة قول شريفيله حجه كرجه
نص تمتع ايچون ورود بلمشدر لكن قران دخي تمتع مثللو در ايكيسنك اداسي جمع ايچون فان
لم يصم الثلثة قبل يوم النحر يعين الدم بس اكر يوم نحر دن مقدم اوج كونى صائم اولدي ايسه
دم متعين اولور وان وقف القارن بعرفة قبل طواف للعمرة اكر قارن مكه يه داخل اوليوب عمره يي
طواف ايلمزدن مقدم عرفه ده واقف اولسه فقد رفعها تحقيقا عمره يي ترك ايلمش اولور وفعليه دم
لرفضها عمره يي ترك ايلدوكي ايچون اول مكسنه نك اوزرينه دم لازم اولور وبقضيها وسقط
عنه دم القران وعمره يي قضا ايدر واندن دم قران ساقط اولور زيرا دم قرانك وجوبي ايكي
عبادتي جمع نعمتنك شكري ايچون ايدي تارك عمره اولان جمع نعمتي ايله متنعم اولمدي اول جلده

ساقط اولدي والتمتع افضل من الافراد تمتع افراد دن افضلدر وهو ان يأتي بالعمرة في
اشهر الحج ثم يحج من عامه بو تمتع اشهر حجدن عمره يي كتور مكدر اندن صكره اول سنه ده حج ايلكدر
فيحرم لها من الميقات ويطوف لها ويحلق منها پس عمره ايچون ميقاتدن محرم اولو عمره ايچون
متحلل اولو يعني احرامدن چقه ان لم يسق الهدي اگر هدي سوق ايلدي ايسه اگر هدي سوق ايلدي
ايسه تراش اولميه وصاحبي قربيه واحرامدن چقميه يوم نحر اولمينجه ويقطع التلبية باول الطواف
عمره نك اول طوافنده تلبيه يي قطع ايليه ابن عباسدن مرويدر كه نبي عليه السلام عمره ده
حجر اسودي استلام ايلدكده تلبيه يي قطع ايدردي ثم يحرم بالحج من الحرم يوم التروية
وقيل افضل اندن صكره يوم تروية ده حجه حرمدن محرم اولو ويوم تروية دن اول محرم
اولمق افضلدر برمكنه عمره سببي ايله مكي اولمشدر مكينك احرامي حود حرمدندر
ويوم تروية دن مقدم محرم اولمقلغك فضيلتي عبادته مسارعت ايلمش اولور وحج ونسك
كالقارن وحج ايليه ودم تمتعي ذبح ايليه وحج ايليه قارن كبي قارن عجز محكم پس اگر هدي دن
عاجز اولورسه حكمي قارن حكمي كبيدر اوج كون مقدم ويدي كون حجدن منايه رجوع
ايلدكده صائم اولو وجائز صوم التلثة قبل طوافها وعمره طوافدن اوج كون صائم اولمق
جائزدر ولو في شوال بعد الاحرام بها عمره يه احرامدن صكره اگر اول صوم شوالده دخي
اولورسه جائزدر شافعي خلاف ايروب حج ايچون محرم اولمينجه اوج كونك صومي جائز
دكلدر حق سبحانه وتعالى بيورمشكه فصيام ثلثة ايام في الحج قول شريفي استدلال ايلمك ايليه
بزم ايچون دليل صوم متعقد سببي منعقد اولا شبهه دن صكره ادا اولنمش اولدي اول سببكه
عمره يه احرامدر امدي اداء مسبب تحقق سبب دن صكره جائزدر نص شريفده مذكور
اولان حجدن مراد وقتي بيان در لا قبله عمره يه احرامدن اول اوج كون صوم جائز دكلدر
زيرا صومك سببي وجوبي منعقد بوحالنده ايسه اول كسنه متمتع دكلدر بو احرامدن سببندن
اول اداسي جائز دكلدر افضل اولان تاخير يدي آخر وقتي عرفه كونيدر اولمق اوزره فان

فان شاء سوق هدي وهو افضل بس اكر متمتع اولان سوق هدي مراد ايلسه افضل اولان
سوق هدي در زيرا نبي عليه السلام بنفسه هدايا سني سوق ايلمشدر احرامي وساقه وهو
اولي من قوده عمره به محرم اولمه وهدي سوق ايليه وبو سوق اوليدر قود دن يعني بو مكه
زيرا نبي عليه السلام ذي الحليفه دن محرم اولوب هدايا سي اوطرن سوق اولنوردي
وكندولرندن سوق ايدرلردي وان كان بدنة قلدهما بمزادة اونعل وهو اولجق التجلل
اكر هدي دوه اولورايسه اول بدنه بي فراده ايليه وياخود نعل ايليه تقليد ايليه يعني قلاده
ايليه بو قلاده تجليلدن اوليدر مراد ايكي دريدن مشك ايدرلر ايجنه صو قورلار عند العامه
راويه ديرلر وحق سبحانه وتعالى نك والهدي والقلائد قول شريفنده اولمغين
تجليلدن اوليدر قلايد اعلام ايجوندر اما تجليل زينت ايجوندر يعني دوه يي جول القدر
والاشعار جائز عندهما وهو شق سنامها من الايسر وهو الاشهر بفعله عليه السلام اومن
الايمن واسعار جائزدر امامين قاتنده واشعار بدنه نك سنامي يعني اوركوجني شق
ايلمكدر صول جانبندن بو اشعار فعل نبي عليه السلامه اشبهدر واخود صاغ جانبندن
شق ايلمكدر مكروه عند الامام اشعار مكروهدر لمام اعظم قاتنده زيرا اشعار تعذيب
حيوانوربو اسه منهي در نبي عليه السلام نك فعلي آنك ايجون ابدي كه هدايا ده لريني مشركين
تعرضدن حالي دكلدر ايدي الا اسعار اولدقده معارضه دن قطع يد ايدرلردي ودر نيلمقدر كم
ابو حنيفه كريه كورمشدر وكي زمانه سنده اولان اشعار ايدكه مبالغه اوزره شق ايدرلردي
خوف هلاك اولمغله كريه كوردي ثم يعتمر كما تقدم ولا يتحلل اذ نصكره افعال عمره دن
بو قارونده بيان اولدوغي كبي كتوره احرامدن جيقمه زيرا سوق هدي تجليله مانعدر ويحرم
بالحج كما مر يوم ترويه ده حرمدن حج احرامي كبي بو قارونده بيان اولدوغي كبي فاذا حلق يوم النحر
من احرامه فجان يوم نحرده تراش اولسه احرام عمره وجمدن جيقمش اولور صلاتدن سلام ايله
جيقدوغي كبي ولا تمتع ولا قران لاهل مكه اهل مكه ايجون تمتع وقران يوقدر اهل مكه آيجون تمتع

افراد بالحج وارد در شافعی خلاف ابدوب اهل مکه یه دخی تمتع وقران اولمسنه ذاهب اولمغله
اما حق سبحانه وتعالینك ذلك لمن لم یکن اهله حاضر المسجد الحرام قول شریفی شافعینك
علیه سنه جمتدر زیرا تمتع وقرانك مشروعیتنی ایکی سفرك بری اسقاط اولمغله رفاهیت
اولسون ایچون در بوایسه افاقی حقنده صحیح اولور بوقسه مکی حقنده صحیح اولماز ومن هو
داخل المیقات دخی شول کسنه که داخل میقاتده دراکا دخی تمتع وقران یوقدر اول کسنه
مکی منزله سنده در فان عاد التمتع الی اهله بعد العمره ولم یکن ساق الهدی بطل تمتعه
افعال عمره یی ادادن صکره تمتع اولان کسنه اکر اهلنه عود ایلیه وهدی دخی سوق ایمش
اولسه اول کسنه نك تمتعی باطل اولور اهلنه الملم صحیح اولدوغی ایچون وان کان قد ساق
الهدی اکر هدی سوق ایلمش اولورسه اهلنه عود ایلیه تمتعی باطل اولماز ابوحنیفه وابویوسف
قاتنده زیرا سوق تحلیلدن منع ایدر اول تقدیر جه الملمی صحیح اولماز امام محمد قاتنده تمتعی
باطل اولور ومن طاف للعمره قبل اشهر الحج اقل من اربعه واتم بعد دخولها وحج کامتمتعا وکسنه
اشهر حجدن مقدم عمره ایچون دورت شوطدن اقل طواف ایلیه واشهر حجك دخولندن صکره
اشواطنی تمام اکمال ایدوب وبنج ایلیه اول کسنه متمتع اولور زیرا اکثر اشواطی اشهر حجك دخولندن
صکره ایلمش اولدی اکثر ده ایشه حکم کل اولمغین تمتعی صحیح اولور وان کان طاف اربعه قلا کر اشهر
حجدن مقدم عمره ایچون دورت شوطه ایلیه اول کسنه متمتع اولماز زیرا اول کسنه سواف اکثری
اشهر حجدن مقدم ایلمش اولدی ولو اعتمر کوفی فی اشهر الحج وحلل واقام بمکه وحج صح تمتعه
واکر کوفی اشهر حجده عمره ایلیه واحرامدن چقیه ومکه ده اقامت ایلیه وبعده حرمدن احرام
کیسه وحج ایلیه تمتعی صحیح اولور وکذا لو اقام ببصره کوفی اشهر حجده عمره ایلیوب ومتحلل اولوب
مکه ده اقامت وبعده حج ایلدکده تمتعی صحیح اولدوغی ایچون عمره دن صکره بصره ده اقامت ایلیه تمتعی صحیح
اولور وقیل لا یصح عندهما دینلدیکی اول کسنه نك تمتعی امامینه قاتنده صحیح اولماز ولو افسد عمرته
واقام ببصره وقضاها وحج لا یصح تمتعه واکر کوفی عمره سنی افساد ومیقاتدن حقوب بصره ده

بصره ده مقیم اولسه وعمره سنی قضا ایدوب حج ایلسه اول کسنه تک تمتعی صحیح اولماز الا ان یعود
الی اهله ثم یاتی بهما الا اگر اهلنه عودت ایلیه بعده عمره وحجی ادا ایلیه اول زمان متمتع اولور
زیرا صحیح اولیان صورتده ما دامکه وطننه عودت ایلیه حکم سفر اوّل باقیدور وبصره ده اتخاذ
دار مکّه ده مکث وقرار کبیدر اما صوره که صورتده اهلنه رجوع ایله سفر اوّله نهایت بولنوب
ابتدا دن شهر انشا ایلمش اولدی اول زمان تمتعی صحیح اولور وعندهما یصح وان لم یعد اما مین فاتنده
اول کسنه تک تمتعی صحیح اگر اهلنه عودت ایلمش ایسه ده وان بقی بعد الافساد وقضی وحج من عامه
عود لا یصح تمتعه اتفاقا اگر عمره یی افساد ذکره اول کسنه مکّه ده باقی قالسه اهلنه عودت ایلدن
عمره یی قضا وحجی ادا ایلسه اتفاقا تمتعی صحیح اولماز زیرا اول کسنه تک عمره سی مکّی اولدی وسفر
اوّلی خود عمرهٔ فاسده ایله منتهی اولدی اهلی مکّه یا ایسه تمتّع بوقدر اول تقدیرجه تمتعی صحیح اولماز
وما افسده والمتمتع من عمرته اوجه ومضوهیه شول شیئ که متمتع عمره وياخود حجدن افساد ایلسه
اول افساد لك اوزرینه گره بعض افعال حجی سائر حاجیلر اداء ایلدوکی کبی ادا ایدر ومن تمتع فضحی لا
لایجزیه عن دم التمتع شول کسنه تمتع ایلسه ونضحیه ایلسه دم تمتعنده کفایت ایلمز زیرا دم
تمتع واجبدر نضحی ایسه واجب دکلدر امدی غیر بر واجب واجبدن بدل اولماز باب
الجنایات بو باب جنایتلر بیاننده در وقتاکه مصنف احکام محرمینی بیان ایلدی ایسه
عوارضدن اعتبارا اولان شیئ که جنایات واحصار وقوانندر انلك بیاننه شروع ایلدی
وجنایات جنایتلك جمعیدر وجنایت شرعاً بر فعل حرامك اسمیدر بوندن مراد بر فعل
کا اول فعلی محرم اولان کسنه ایجون انشا ایلمك بوقدر اول فعل دخی بیجه نوعدر ان طیب المحرم
عضو المحرمه دم اگر محرم باش وساق وفخذی کبی بر عضو کاملنی طیبلسه یعنی بوسقوله عضولرده
طیب استعمال ایلسه اول محرمه بر دم لازم اولور وکذا الواحد من بربت بر عضوی طیبلسه بو
دم لازم اولدوغی کبی اگر زیبت ایله بر عضوینی یاغلسه بنه دم لازم اولور ابو حنیفه فاتنده
وعندهما صدقه اما مین فاتنده دم لازم دکلدر صدقه لازم اولور ولو حصب راسه

بخاود اوستره یوماً کاملا فعلیه دم واکر محرم باشه خنا ایله ایله بویاسه ویاخود باشی برکون
کاملا ستر ایلسه اول کسنه نك اوزرینه دم لازمدر زیرا خنا طیب در وطیب اولدوغندن
نبی علیه السلام نك الخناء طیب قولی مثریفی دلیلدر وکاملا برکون ستر رأس ممنوعدر امّا
بعضی رأسنی ستر ایلسه ابو حنیفه دن مرویدر که انلر ربع رأس اعتبار ایلمشلردر ابو یوسف
رحمه الله اکثر رأسی اعتبار ایلمشدر وکذا الولبس محیطاً یوماً کاملا یعنه ذکری کچان جنایت
کبی دم لازم اولور واکر محرم برکون کاملاً محیط کلیه کیسه اول اوخلق ربع رأسه اوخیه
اوخلق رقبه او ابطیه او احدهما او عانته ویاخود ربع رأسنی ویاخود ربع لحیه سنی
ویاخود رقبه سنی ویاخود ایکی قولتوغنی ویاخود بر قولتوغنی ویاقسق بر یرینی تراش ایلسه
دم لازم اولور وکذا الوخلق محاجمه واکر حجامت یرینی تراش ایلسه ینه دم ابو حنیفه قاتنده
محاجم فتح ایله میم محجمه نك جمعیدر محجمه ایسه موضع حجامتدر وعندهما صدقه امامین قاتنده
اول کسنه نك اوزرینه صدقه لازمدر وان قص اظافیر یدیه ورجلیه فی مجلس واحد
فعلیه دم واکر محرم ایکی الی ایکی ایقلرینك طرفلرینك مجلس واحده قطع ایلسه
انك اوچ زینه بر دم لازم اولور زیرا محظورات جنس واحددر وکذا الوقص اظافیر
یدواحده اورجل برالتنك وبر اياغنك طرفلرینی اکر قطع ایلسه یوقاروده ذکر اولندوغی
اوزره یینه دم لازم اولور وان قص اظافیر یدیه ورجلیه فی اربعة مجالس فعلیه اربعه دماء
واکر محرم اللرینك وایقلرینك طرفلرینی دورت مجلسده قطع ایلسه اول کسنه نك اوزرینه
دم لازم اولور ابو حنیفه وابو یوسف قاتنده یوزه معنای عبارت عالیدر پس امدی تداخل
اتحاد مجلس ایله منقید اولدی آیت سجده ده اولدوغی کبی وعند محمد دم واحده امام
محمد قاتنده بر دم لازم اولور وان طیب اقل من عضو او ستر رأسه اولبس المحیط
اقل من یوم فعلیه صدقه واکر بر عضون اقلده طیب استعمال ایلسه ویاخود باشنی ستر
ایلسه ویاخود برکوندن اقل محیط کیسه اول محرمك اوزرینه صدقه لازمدر جنایت قاصده

قاصر اولدوغي كبي وكذا لوحلق اقل من ربع راسه اولحيته او حلق بعض رقبته او عانته
او احد ابطيه او حلق راس غيره اكر محرم باشنك ربعندن اقلني وصقالنك ربعندن اقلني
وياخود رقبه سنك وياخود قاسغنك بعضي سني وياخود قولتوغنك برسنك بعضي سنمك
وياخود بر آخر محرمك باشني تراش ايلسه بنه صدقه لازم اولور اما غيرك باشني تراش كرك
امري ايله اولسون كرك اولمسون برابر در تراش ايدنه صدقه در تراش اولانه دم لازم اولور
شافعي دير كه تراش اولان كسنه نك اذني اولميوب اولور اكن تراش ايلمشلر ايسه اوزرينه
برشي لازم دكلدر زيرا اكراه مكروهه حكم فعلله مؤاخذه دن اخراج ايدر نوم ايسه اكراهدن
دخي ابلغدر اول تقديرجه اكابر شي لازم كلمز ائمه حنفيه قائلدرنوم واكراه سبيله اثم
منتفي اولور بوقسه حكم منتفي اولماز زيرا اول تراش ايله كندوده راحت وزينت اولمشدر
اول تقديرجه سبب متقرر اولوب وجوبا اوزرينه دم لازم اولور اما مضطر اولنلك
خلافنجه در مضطر اوج شي بينده مخيّر در بري دم بري اوج كون صوم ويري التي مسكينه
اوج صاع صدقه در اوقص اقل من خمسة اطفار اوخمسة متفرقة وياخود بش درنقدن
اقلني قطع ايلسه صدقه لازم اولور وعند محمد في الخمسة المتفرقة دم امام محمد قائلدر
خمس متفرقه دن دم لازم اولور زيرا بش درنق جمله درنقلرك ربعيدر اول تقديرجه بر
النك جمله درنقلرينى قطع ايلمش كبي اولور وان طيب اولبس اوحلق عذر خيران شاء
ذبح شاة وان شاء تصدق بثلثة اصوع على ستة مساكين وان شاء صام ثلثة ايام واكر
محرم عذر ايله طيب استعمال ايلسه وياخود محيط كيسه وياخود تراش اولسه مخيّر در ديلرسه
برقيون ذبح ايدر ودبلرسه التي مسكينه اوج صاع تصدق ايدر ودبلرسه اوج كون صائم
اولور حق سبحانه وتعالى لنك شن كان منكم مريضاً اوبه اذي من راسه ففدية من صيام
اوصدقة اونسك قول شريفي ايله مخيّر در اوايسه تخيير ايجوندر وايت دخي معذور
ايجون نازل اولمشدر بو محلده نسك شاة معناسنه در ولوارتدي اكر ادي امور دينه

القا ايله اوتشخ بالقميص وياخود قميص ايله انشاخ ايله يعنى اولمكى صناغ النك التدن كچروب
صول اومزينه القا ايله اوانمزر بالسراويل وياخود سراويلى ازار ايله يعنى طولنمى حمام فوته سى
كبى بلنه باغلسه فلا بأس به بوفعلك هربريسنده لابن محيط كبى كيمسه دركذا لودخل منكبيه فى القباء
ولم يدخل يديه فى كميته الكراموز لرينى قفتانه ادخال ايدوب والربنى بكلربنه ادخال ايلمز ايسه
بنه بأس يوقدر فصل وقنا كه مصنف احرام اورزينه اولان جنايتى بيانذن فارغ اولدى ايسه
طواف اورزينه اولان جنايه شروع ايلدى وانصاف للقدوم او للصدر جنبا فعليه دم
الكرطايف اولان كمسنه قدوم ايچون وياخود صدر ايچون جنايتى طواف ايله النك اورزينه
دم لازم اولور الكرسنت ايسه ده شروعى ايله واجب اولور وكذا الوطاف للركن محدثا اوترك
طواف الصدر اواربعة منه اودون الربعة من الركن اوافاض من عرفة قبل الامام اوترك
السعى والوقوف بمزدلفة اورمى الجمار كلها اورمى يوم اورمى جمرة العقبة يوم النحراوا كثره
الكر ركنى يعنى طواف زيارتى آبدست سز طواف ايله وياخود طواف صدرى ترك ايله
وياخود صدر دن دوردنى ترك ايله وياخود ركندن دورت اشغه طوافى ترك ايله زيرابونده
نقصان آزدر دم ايله جبر اولور وياخود عرفه دن اماما مدن اول رجوع ايله وياخود بين
الصفا والمروه سعى ترك ايله وياخود مزدلفه ده وقوفى وياخود رمى جمارك كلى سنى ترك
ايله وياخود بركونك رمى نى ترك ايله وياخود يوم نحرده جمرة عقبه نك رمينى ترك ايله
وياخود جمرة عقبه نك رمينى نك اكثرينى ترك ايله بنه دم لازم اولور ولوطاف للقدوم
او للصدر محدثا فعليه صدقة واكرطواف قدومى وطواف صدرى آبدست سز طواف ايله
اول كمسه نك اورزينه صدقه لازم اولور زيرا طواف صدر واجبدر كرچه طواف قدوم سنت در
لكن شروع ايله واجب اولور وكذا لوترك دون اربعة من الصدر ورمى احدى الجمار الثلث
واكرطواف صدر دن دردنى آشغه سنى وياخود جمار ثلثه نك برينك رمينى ترك ايله
بنه النك اورزينه صدقه واردر ولوترك طواف الركن اواربعة منه بقى محرما ابدا حتى يطوفها

يطوفها واكر طواف ركنى ترك ايلسه و ياخود طواف ركندن دورت شوطنى ترك ايلسه احرامي
ايدي قالور حتى طواف ركنى ايلمينجه احرامدن بجقمز جفه مزونساد خي كندويه حرام اولور وان
طاف جنبا فعليه بدنة واكر طواف ركن جنابت ايله طواف ايلسه اول كمسه نك اوزرينه بدنه لازم
اولور زيرا جنابت ايله اولان نقصان حدث ايله اولان نقصانندن اعظم در اول تقدير جبر
نقصان عظيمي جبر ايجون بدنه لازم اولور والافضل ان يعيده ما دام بمكة وليسقط
الدم افضل اولان طوافي اعاده ايلمكدر ما دامكه مكه ده در اعاده ايلمدكده دم ساقط
اولور ولو طاف للصدر طاهرا في آخر ايام التشريق بعد ما طاف للركن محدثا فعليه
دم ولو كان بعد ما طاف له جنبا فدمان عنده وعندهما دم فقط ايضا طواف ركنى
محدثا طواف ايلدكدنصكره ايام تشريقك آخرنده طواف صدري طاهرا طواف ايلسه
انك اوزرينه دم لازم اولور واكر طواف ركنى جنبا طواف ايلدكدنصكره طواف صدري
طاهرا طواف ايلسه ايكى دم لازم اولور ابو حنيفه قاتنده واما امامين قاتنده بخنى بر دم
لازم اولور كرو كچى بجيلين واطاف لعمرة وسعى محدثا يعيدهما واكر عمره يي طواف ايدوب وسعي
ايدوست سز ايلسه طواف وسعى ايدا اعاده ايلر وان رجع الى اهله ولم يعدهما فعليه دم واكر
اول طايف وساعى محدث اهلنه رجوع ايدوب طواف وسعي اعاده ايلسه انك اوزرينه
دم لازم اولور ولاشئ لو اعاد الطواف فقد هو الصحيح اكر ابجنب طوافي ايدرسه برشئ لازم كلمز
صحيح اولان بودر اما بعض مشايخ اكر سعيني اعاده ايلمز ايسه اوزرينه دم لازم اولور ديمشلر در
هو الصحيح قولي انلرك قولندن احتراز در وان جامع المحرم في احد السبيلين قبل الوقت
بعرفة ولو ناسيا فسد حجه ويمضي فيه ويقضيه وعليه دم واكر محرم عرفيه وقوفدن مقدم
احد سبيلين دن جماع ايلسه اكر ناسيا دخي اولورسه حجي فاسد اولور اما حجي فاسد اولدقده
صكره فراغ ايلمزا فعال حجي سائر حاجيلر كبي ادا ايدوب وسنه آتيده قضا ايدر واوزرينه
دم لازم اولور حتى بر كمسه خاتوني ايله محرم ايكن جماع ايلسه نه لازم كلور ديو بني على الصلا

والسلامدن سؤال اولندقده بريقان دماً ويمضيان نخ يخت هما وعليهما الخ من قابل بور مشار در
وليس عليه ان يفترق عن زوجته في القضاء فاسد اولان حجك قضاسندن اول كمسه نك اوزرينه
زوجندن مفارقت الملك يوقدر زفر ومالك وشافعي رحمهم الله ديديلركه قضاده اول كمسه يه
زوجندن مفارقت وارد رزرا اصحاب رضوان تعالى عليهم اجمعين افترافي واجب قلديلر امّا
مالك قولي منزللرندن چقد قلرنده مفارقت ايليه لر وشافعينك قولي جماع اولنان نكاحه
كلد كلرنده مفارقت ايليه لر وامام زفرك قولي محرم اولدقلري حالده مفارقت ايليه لرديو
هربري برمذهبه ذاهب اولمشدر ائمّه حنفيه لبجون دليل افتراق اداده نسك دكلدركه قضاً
دخي لازم كلر آنجق قضاني حاكم دراويله اولسه اريله عورتك بينني جامع اولان نكاحدر اول ايسه
قائمدر بو تقديرجه قبل الاحرام وبعده افتراقك معناسي يوقدر معاً اولمقري تذكر باعث
اولوركه لذّت يسيره ايله بوقدر مشقت عظيمه جكدك ديو نوامت ومحترملري دخي زياده
اولور معناي افتراق صحيح دكلدر خصوصاً حالت حيض وصومده فراشدن منع اولنمامق
صحابه دن منقول اولان افتراق ندب واستحباب اوزرينه محمولدر يوقسه ايجاب اوزرينه
محمول دكلدر وان جامع بعد الوقوف قبل الحلق لا يفسد وعليه بدنة واكر وقوفدن صكره
تراشدن اوّل جماع ايليه نجي فاسد اولماز واول كمسه نك اوزرينه بر بدنه لازم اولور وشافعي ديركه
فاسد اولور زيرا نجان نمفسد عبادتك آخرنده بوللنسه عبادتك اوّل وآخرني دخي افساد ايدر
وصوم كبي بزم ايجون دليل نبي عليه السّلام نك موقف بعرفة فقد تم حجّه قول شريفيدر
امّا اكر جماعي مراراً ايليه اوّل ايجون بر بدنه وصكره اولان جماعلرك هربري ايجون برشاة لازم در
بزم قائمزده امّا امام شافعي قائلدر جمله سي ايجون آنجق برجزا لازم در زيرا جنس واحد در
تداخل ايلمشدر بر ديرزكه جزا على حسب الجنايات در جماع اول جنايت كامله در احرامه
مصارف اولدوغي ايجوغ اول اجلدن بدنه اولدي ولو بعد الحلق قبل طواف الزيارت
فعليه دم واكر تراشدن صكره طواف زيارتدن اوّل جماع ايدرسه انك اوزرينه دم لازم اولور

اولور حق نساده احرامنك بقاسي ايجون شاة ايله اكتفا اولنور زيرا جنايت دخي حقيقتدر
وكذا لو قبل اولمش بشهوة وان لم ينزل اكر خاتونني تقبيل و ياخود شهوت ايله لمس ايلسه انزال
اولمزايسه ده بينه دم لازم اولور وكذا لو جامع في عمرته قبل طواف الاكثر و فسدت وقضاها
اكر بر لمسنه عمره ده اكثر اشواطي طوافدن اول جماع ايلسه وعمره سي فاسد اولسه وقضا ايلسه بينه دم
لازم اولور وان كان بعد طواف الاكثر لزم الدم ولا تفسد واكر جماع اكثر اشواطي طوافدن
صكره واقع اولسه دم لازم اولور وعمره سي فاسد اولمز اكثر اشواط وقوف منزله سنده در زيرا
اكثره حكم كل وارد در ولا شئ عليه ان انزل بنظر ولو الى فرج فرجه نظر ايله اكر انزال اولسه
انك اوزرينه برشي لازم دكلدر اكر انزالي فرجه نظر ايله دخي اولورسه وان اخر الحلق او
طواف الزيارة عن ايام النحر فعليه دم واكر تاشي ايام محرمدن تاخير ايلسه انك اوزرينه
دم لازم اولور خلافا لهما امامين خلاف ايدوب قضا و مافات اولدقدن صكره برشي
لازم دكلدر دم خود فوت اولان افعال خير ايچون در بونده ايسه قضا اولدي قضا
ايله برشئ لازم كلمز وكذا الخلاف لو آخر الرمي او قدم نسكا على نسك هو قبله وخلاف
دخي بو لجه در يعني دم لازم اولور اكر رمي تاخير ايلسه و ياخود بر نسكي بر نسكك اوزرينه
تقديم ايلسه كه اول تاخير اولنان نسك تقديم اولانك مقدم ايدي زيرا نبي عليه السلام
من قدم نسكا على نسك فعليه دم قول شريفي تقديم و تاخيريده لزوم دمه قوي دليلدر
وان حلق في غير الحرم نجم او عمرة فعليه دم خلافا لابي يوسف واكر حرمدن غيريه حج
و ياعمره ايچون تراش اولسه اول لمسنه نك اوزرينه دم لازم اولور ابو يوسف بونك خلافنجه در
وامام ابو يوسفك دليلي بودركه تراش حرمه مخصوص دكلدر زيرا نبي عليه السلام واصحابي
حديبيه ده احصار اولوب واندة تراش اولديلر حديبيه خود حرم دكلدر امدي حرم
غيريده تراش اولنق ايچون دم لازم دكلدر ابو حنيفه وامام محمد ايچون دليل بودركه تراش
وقتاكه محلل اولديسه آخر صلاتده سلام كبي اولمشدر پس تراش نسك اولدي ايسه حرمه

مختص اولور ذبح کبی حدیبیه ده بعضیسی حرمده جائز درکه اصحاب نبی علیه السلام حرم
اولان محلده تراش اولمش اولمله حاصل کلام تراش ابو حنیفه فاتحه زمان ایله موقت اولورکه ایام نحرده
ومکان ایله موقت اولورکه حرمدر ابو یوسف فاتحه بر بنی ایله موقت اولمازامام محمد فاتحه آنجق
مکان ایله موقت در وامام زفر فاتحه زمان ایله موقت در فلو عاد المحصر بعد خروجه قصر فلا دم
علیه اجماعاً یعنی اگر معتمر حرمون خروجدن صکره عود ایلسه وتقصیر ایلسه اجماعاً آنك اوزرینه دم لازم
کلمز زیرا مکاندن اولمشدر رجا بر لازم دکلدر اما اگر بو فعلی حاجی ایله اکون دم تأخیر اولمازابو حنیفه
فاتحه ولو حلق القارن قبل الذبح لزمه دمان واگر قارن ذبحدن مقدم تراش اولسه کما کی دم
لازم اولورابو حنیفه فاتحه بر قران ایچون دم وبری ذبح ایچون دم تراشدن تأخیر الدوکی ایچوندر
وعندهما دم امامین فاتحه بر دم لازم اولورتأخیر ایچون امام حنیفه فاتحه دم لازم دکلدر والدم
حیث ذکر شاة تجزی فی الاضحیه والصدقه ما تجزی فی الفطره تصر موضعه کم دم ذکر اولندی
مراد شول قیمتدرکه قربان اولمغه کفایت ایلیه یعنی قربان اولمغه لایق اوله وهر بر موضعده کصدقه
ذکر اولندی فطره ده کفایت ایده جك مقداری شئی درکه بغدایدن نصف صاع در وجمیع
مواضعده دینلمش ایدی لکن ایکی موضعده دکل بری جنباً طواف زیارتدر وبری ذبح عرفه ده
وقوفدن صکره جماعدر بونلرده شاة دکلدر بدنه در فصل ان قتل المحرم صید البر اودل علیه
من قتله الجزاء اگر محرم صید بر قتل ایلسه ویاخود صیدك اوزرینه قتل ایدن کمسنه یی دلالت ایلسه
اول دلالت محرمك اوزرینه جزا لازم اولورحق سبحانه وتعالینك ولا تقتلوا الصید وانتم
حرم ومن قتله منکم متعمداً فجزاؤه مثل ما قتل من النعم قول شرفی موجبنجه قاتل اوزرینه جزا لازم در
اما دلالت ایله جزانك لزومی استحساناً در قیاس بو ایدیکه دلالت ایدن کمسنه نك اوزرینه جزا
لازم کلمیه حتی شافعی جزا اولمسنی اخذ ایدوب زیرا جزا قتل صیده نص ایله تعلق ایلیشدر
دلالت ایسه معنی قتل دکلدر زیرا قتل قاتلدن مفتوله متصل برفعلدر دلالت ده ایسه اتصال
فعل یوقدر شول شئی که نص ایله ثابت اولا اولمیه انی نص ایله ثابت اولانك معنا سنده اثبات

اثبات ايلك جائز دكلدر برم انجون دليل نبي عليه السلام دك هل اشترم هل اعتنم هل دللتم قول
شريفدر پس امري دلالت واشارت واعانت محظوراتدن احرامون قلندي اول تقدير جه محظورات
احرامي ارتكاب موجب جزادر وهو قيمت الصيد بتقويم عدلين في موضع عدلين قتله
يوجزا صيدك قيمتيدر موضع قتلده ايكي عادلك تقويمي ايله يعني بهاسنه تقدير المسي ايله
اكر اول موضعده قيمتي اولورسه او في اقرب موضع منه ان لم يكن له قيمت وياخود قتل ايلدوكي
موضعه قريب برده ايكي عادلك تقويميله اولان قيمتيدر اكر موضع قتلده بوغليسه ثم ان شاء
ان تصكره يعني مقوّمينك تقويميله قيمتي معلوم اولدقده تصكره قاتل ديلرسه اشتري بها هدياً
ان بلغت قدبحه في الحرم تقويم اولنان صيدك قيمتي ايله برهدي اشتري ايسه وحرمدن ذبح ايليه
اكر قيمت هدي بهاسنه ايرشورسه وان شاء اشتري طعاماً فيتصدق به على كل فقير نصف صاع
من بر او صاع من تمر او شعير لا اقل قاتل صيد اكر ديلرسه اول تقويم اولنان قيمت ايله طعام اشتري
ايليه واول طعامي هر فقيره تصدق ايله بغدايدن نصف صاع وياخود خرمادن برصاع وياريه دن
برصاع وبو ذكر اولنانلردن اقل تصدق ايلمه وان شاء صام عن طعام كل فقير يوماً واكر ديلرسه هر فقيره
طعامي ايچون بركون صائم اوله فان فضل اقل من طعام فقير تصدق به او صام عنه يوماً كاملاً پس
اكر بر فقيرك طعامندن اقل قلورسه اني تصدق ايله وياخود اول قلان ايچون يوم كامل صائم اوله
زيرا صوم متجزي اولماز وعند محمد الجزاء ينظر الصيد في الجثة وامام محمد قاتلدن جزا جثه ده
صيدك نظيريدر مثل صيد ده كه كا نظيراوله زيرا حق سبحانه وتعالى فجزاؤه مثل ما قتل من النعم
قول شريفي مثل لازم ايدوكنه دليلدر تقدير كلام فعليه جزاء من النعم مثل المقتول يملكدر وحقيقت
مثل صورت ومعنى مماثل اولمقدر وحقيقتدن مجانس عدول حقيقتله عمل متعذر اولدقدر
نظيراولان صورة ومعنى مثلدر اما قيمت صورة مثل اولميوب آنجق معنى درفي الظبي شاة وفي
الضبع شاة وفي الارنب عناق وفي اليربوع جفرة پس امري قتل ظبي ده جزا برقيوندر
وقتل ضبعده دخي جزا برقيوندر زيرا نبي عليه السلام الضبع صيد وفيه الشاة بيورمشلردر

وطوشانی قتلده جزا اعتبار در یعنی فتح عین الم او غلاغلک دیشی سیدر و یرصیجانلک قتلنده جزا
فتح جیم وفا الم جفره در یعنی دورت آیلق او غلاقدر روفی النعامة بدنه ودون کوشلک قتلنده
جزا بدنه در وفی حمار الوحش بقره وحمار وحشی قتلنده جزا اوکوزدر وفیما لانظیر له فکقولهما
وشول شیئدر نظیر اولیه ابو حنیفه وابو یوسف قولی کبیدر اول زمان آیکی عادلک تقویمیله
قیمتیدر کوکرجین وسرجه دنجیونلره بکزر حیوانات کبی والعامد والناسی والعابد والمبتدی
فی ذلک سواء صیدی قصداً صیدایدن وناسیاً قتل ایدن وبردفعه قتل ایدوب جزا ویردکده
صکره یینه قتل ایدن وابتدا قتل ایدن وجوب جزاده برابردر وان جرح الصید اقطع عضوه او
نتف شعره ضمن ما نقص من قیمته واکر مجروح صیدی مجروح الیه ویاخود صیدک برعضوینی
قتل الیه ویاخود فلنی بولسه قیمتدن نقص الیدوکی شی ضمان اولور بعض کل اعتبارا ولنجه
نه کم حقوق عباده در مسئله بر رجلک کلی مالنی اتلاف الیه کلیسنی ضمان اولور بعضینی
اتلاف الیه بعضی سنی ضمان اولور وان نتف ریشه او قطع قوایمه فجرح عن جبر الامتناع
فعلیه قیمته کاملة واکر صیدک قنادینی بولسه ویاخود آیقلرینی قطع الیه واول صید جزا استاغه
جفسه یعنی کندوی صیاددن منعه وطیرانه ویورومکه قادر اولسه اول کمسه نک اوزرینه کاملة
قیمتی لازم اولور زیرا اول صیدن امن فوت اولمشدر آلت امتناع فوت اولمغله اول تقدیرجه جزاء
کامل لازم اولور وان خلیه فقیمة لبنه وان کثر بیضه فقیمة البیض اکر محرم صیدی صاغسه اکا
جزا سدنک قیمتیدر اکر صیدک بیضینی کسر الیه کا جزا بیضه نک قیمتیدر وان خرج من البیض
فرخ میت فقیمة الفرخ واکر کسر بیضه الدکن بیضه دن میت یورسه جفسه کا جزا یاورینک
جنیاً قیمتیدر استحسانا قیاس بوایدیکه جزا قیمت بیضه اولوب فرخ اولیه لما وجه استحسانا
بودرکه بیضه محل خروج فرخ محدر اصل الیه تمسک واجبدرکه حتی خلافی ظهور ایلیه
وکسر بیضه ایسه موت فرخه سبب رو قتلدن اول حاصل اولمه جونکه سبب کسر دنصکره
موت ظاهر اولدیی اول کسره مضاف اولمز احتیاطاً ویینه بو مسئله کبیدر برطبینک

طبيلنك قارنه ضرب ايلسه برميت جنين براقسه اندنصكره كندوسي اولسه كندينك و
جنينك قيمتي لازم اولور زيرا ضرب ايكيسنك موتنه صالحه سببدر اما انسان بونك
خلافنجه در بركسنه برخاتونك قارنه ضرب ايلسه برجنين دوشورب وكندوده حي
فوت اولسه آنجق اصلك زماني لازم اولور جنينك ضماني دكل زيرا جنين من وجه جزؤدر
من وجه نفسدر عبادك ضماني احتياط اوزره بنا اولمدي پس بو تقدير جه شك ايله
واجب اولماز صيدك جزئي احتياط اوزره مبني در شبيه نفس ترجيح جزا واجب اولدي
ولاتحي يقتل غراب وحداءة وزئبب وحية وعقرب وفارة وكلب عقور ويعوض ومعل
وبرغوث وقراد وسلمقاة برشي يوقور قارغه وچيلاق وقورد وييلان وعقرب
وسيچان وكلب عقور وسوري سكك وقرنجه وپره وكنه وقابلويغه بي قتل ايلسه قاتله
برشئ لازم دكلدر حداءة چيلاق قور وان قتل صدقه قلة اوجرادة تصدق بماشاء وتمرة
خيرمن جرادة واكر محرم بركسه واياخود حلكه قتل ايلسه جزا ايچون دبلدوكي شئ تصدق
ايليه وبرتمره خيرلودر برجرادة دن بماشا واليه مراد طعامدن براوج شنكده براكي واوج و
دورت كسه قتل اولنجق صدريه براوج طعام اويمجق نصف صاعه قريب اولور كسه بوندن
متولد در صدر يسي ازاله اولمغله بدنه كثرت ارتفاق حاصل اولمش اولور وجراده صيد
برنوع اخرى انواع حيله ايله ممكن اولور اول تقدير جه جزا لازم اولور وتمرة خير من جرادة و
عمر رضي الله تعالى عنه نك قوليدر بونك قصه سي بودركه اهل حمص محرم ايكن چوف حلكيه
راست كلوب قتل ايلمشلر وصدر بجراده مقابله سنده بردرهم تصدق ايدرلرمدي عمر رضي الله
عنه اهل حمصه خطاب ايدوب بن ظن ايدرم كه سيزك اچكز چوقدر امدي تمره خير
من جراده بيورمشلر در بوحساب اوزره جراده مقابله سنده برتمر جزا اولمق جائزدر
ولا يجاوز شاة في قتل السبع وان صال فلا شئ بقتله شاتي يجاوز ايلمز قتل سبعه واكر
سبع حمله ايلرسه قتلي ايله محرمه برشئ لازم كلمز يعني برتجي حيوانلرده آنجق قيمتون اولور زياده

اولماز وان اضطر المحرم الى قتل الصيد فقتله فعليه الجزاء واكر محرم قتل صيد دن مضطر
اولسه يعنى حالت مخمصه ده اولسه وصيدى قتل ايلسه اونك اوزرينه جزا لازم اولور وللمحرم
ذبح شاة وبقرة وبعير ودجاج وبط اهلى ومحرم ايچون قبون واوكوز ودوه واوقازى
بوغاز لمق وارد روصيد سمك ومحرم ايچون بالق اولامق وارد رحق سبحانه وتعالى لكم
احلل لكم صيد البحر قول شريفى صيد سمك حلال اولدوغنه دليل كافيدر وعليه الجزاء
بذبح حمام مسرول اوطبنى مسانس حمام مسرولى ذبح ايلمك محرم اوزرينه جزا لازم اولور
ولو ذبح صيدا فهو ميتة ولو اكل منه فعليه قيمة ما اكل مع الجزاء واكر محرم صيد ذبح
ايلسه اول مذبوح اولان ميتة در كركه ذبح فعل مشروع اولسون لكن محرم فعل حرام در محرمك
ذبيحه سى محوسى ذبيحه سى كبى اولور واكر اول ذبيحه دن اكل ايلسه جزا ايله اكل ايلدوكى مقدارينك
قيمتى لازم اولور واما مين قاتنده اكل ايلدوكى مقدارينك قيمتى لازم كلمز امنا امام تيمورطاشى
ديمشدر كه اكر محرم ذابح جزائى ادا ايلدكدن صكره اكل ايلدى ايسه اكل ايلدوكى قيمتى واجب
اولور واكر جزائى ادا ايلمزدن مقدم اكل ايلدى ايسه جزا لازم كلمز اكل ايلدوكى شيئك
قيمتى جزايه تداخل ايدر بخلاف محرم آخر كه كلمه محرم آخر اول ميتة دن اكل ايلسه بوكا
مخالفدور برشئ لازم كلمز اتفاقا ويحل للمحرم ولحم صيد صاده حلال اوذبحه ان لم
يدل عليه ولا امره بصيده ولا اعانة ومحرمه حلال اولور محرم اولميان كسنه نك صيد
ايدوب ذبح ايلدوكى صيدك لحمى محرمه حلال اولور اكر اول صيد اوزرينه دلالت وصيدى
ايچون امر وياخود معاونت ايلمدى ايسه طلحه رضى الله عنه دن روايتدر لحم صيد محرم حقنده
ذبيحه در ديو ما بيمزده مزاكره ابوب نبى عليه السلام حجرة مطهره ترزن نائم ايدلر
صوتمزى اسماع بيورب سويلشدوكوزندر ديو سؤال بيوردقلرى كلامزى افاده ايلدك
لابأس به بيور مشلدر ومن دخل الحرم وفى يده صيد فعليه ارساله وان باعه ردّ البيع
ان كان باقيا وان فات لزمه الجزا وشول كسنه كه حرمه داخل اولوب النده طشره دن

طشره دن كتورمش برصيد اولسه اول كمسنه نك اوزرينه لازم دور اول صيدي ارسال ايليه يعني
اطلاق ايليه واكر اول صيدي بيع ايليه بيعي رد اولنور اكر عيني باقي ايسه واكر عيني فوت كلمش
ايسه يعني باقي اولميوب التدن كتمش ايسه اول كمسنه يه جزا لازم اولور شافعي ديركه حق شرع
عبدك ملكنه ظاهر اولماز عبدك اكا حاجتي اولمدوغي ايچون شول اشجار كبي كه اني
حرمده انسان دكمشدر حرمت حرام اول اشجاره ده ظاهر اولماز بزم ايچون دليل
وقتاكه صيد ايله حرمه داخل اولمق اولدي ترك تعرض واجيدر حرمت حرم ايچون
وياخود حرمه دخول ايله اول صيد حرمدن اولمش اولور پس بوتقدير جه صيد امنه مستحق
اولور لاينفر صيدها حديث طويل موجبنجه ومن احرم وفي بيته اوفي قفصه صيد لايلزم
ارساله وشول كمسنه كه احرامه كيرمسه حال بوكه اونده وياخود قفصنده صيد اولسه ارسالي
يعني اطلاقي لازم اولماز زيرا اصحاب رضي الله عنهم محرم اولورايدي واولرنده صيد لري
وار ايدي صقر وشاهين وغزال كبي وان اخذ حلال صيد انتم حرم فارسله احد
ضمن المرسل بخلاف ما اخذه محرم واكر محرم اولميان كمسنه برصيد اخذ ايدوب بعده
محرم اولسه واول صيدي بر كمسنه صاليويرسه اول كمسنه اول صيدي ضامن اولور لما محرم
صيد اخذ ايده نك صيد ينه اطلاق بوذكر اولنانك خلافنجه در زيرا محرم ايكن اخذ
ايدوب صيده مالك اولمامشدر واطلاق اولنان صيد انك ملكي دكلدركه ضمان لازم
كله فان قتل ما اخذه المحرم محرم آخر ضمنا واكر محرمك اخذ ايلدوكي صيدي محرم آخر
قتل ايله ايكيسي دخي ضامن اولور يعني ايكيسي دخي جزا ويرر اولكي اخذ ايدن اول صيده
تعرض ايلدوكي ايچون ضامن اولور قائل ايسه آخذك تعرضني مقرر ايليش اولدي تقرير ايسه
حق تضمين ده قبل الدخول طلاقه شهادت ايدوب بنه رجوع ايدن كمسنه لرك تضمين كبيدر
زيرا اول شاهدلر شهادتلريله شرف سقوطده اولان شيئي تقرير ايلدكلري سبب ايله شاهدلر
تضمين لازم اولور مثلا زوجه رضاسيله زوجك اوغلي خاتون مزبوري تقبيل ايله اول ساعت

فرقت واقع اولور فرقت ايسه قبل الدخول فسخ معناسنه در وجنايت عورت طرفندن اولمغله
زوج ايجون مهر ويرملك لازم كلمز دي وشرف سقوط ديدوكي عدم مهر ايدي شاهد لر ايسه
طلاق شهادت ايلمك ايله نصف مهر لازم كلور ديه شاهد لر رجوع ايلمك ايله زوج ايجون
لازم كلن نصف مهري كندو لر تضمين ايدرلر ورجوع اخذ على قائله و اخذ محرم ضامن اولدوغي
جزا ايله قاتل اوزرينه رجوع ايدر يعني تضمين ايدرر امام زفر ديركه آخذ قاتل اوزرينه رجوع
ايده مز زيرا كندو صنعي ايله مؤاخذ در وان قتل الحلال صيد الحرم فعليه قيمته واكر حلال صيد
حرمي قتل ايلسه اول قاتلك اوزرينه قيمتي لازمدر وان حلية فعليه قيمة لبنة واكر صيد حرمك سدني
صاغسه سدك بهاسي لازم اولور ومن قطع حشيش الحرم اوشجرة وغير منبت ولا انسان
يغرسه بنبته الناس ضمن قيمته وشول كسنه كه حشيش حرمي قطع ايليه ويا شجرني قطع ايليه
اويله شجره كه دكلمش اولايه وانسان ديكه كلدوكي شيئدن دخي اولايه اول قطع اولنان شيئك
قيمتي ضامن اولور معلوم اولا كه شجر حرم دورت نوعدر اوج نوعنك قطعي وانك ايله
انتفاع حلال اولور اما بر نوعنك قطعي وانكله انتفاع بلاجزا حرامدر اما حلال اولان اوج
نوعدك اول كيشندن بري شول شجردركه انى انسان دكمش اوله واول دخي عادة انسان
ديكدوكي جنسدن اوله ايكنجيسي شول شجردركه انى انسان دكمش اوله لكن عادة انسان
دكه كلدوكي جنسدن اوله واوچنجسي شول شجردركه بنفسه بيتمش اوله لكن عادة انسان
دكه كلدوكي جنسدن اوله بونلرك قطعي وبونلرايله انتفاع حلال درلتادر دخي بنفسه بيتمش
اوله لكن عادة انسان دكه كلمش اولايه انك قطعي وانك ايله انتفاع بلاجزا حرامدر زيرا
نبي عليه السلام الا لاينحتلى خلاها قول شرحي ايله نهي جور مشلدر الحلاء النبات الرطبة
اختلاء الكلاء وقطع النبات يقال خلا الفلاء اي قطع نباتات الارض العضد القطع
الشوك البنت الآ ما جف الا مكمورمش اوله اول زمان قطع اولنسه برشئ لازم اولماز
والتصدق متعين في هذه الاربعة ولا يجزي الصوم تصدق شودورت ده متعين در

متعين در صوم كفايت ايلمز دورنون بري ذبح صيد حرمدر وبري صاعمقدر حشيش حرمدر
حرمي قطعدر وبري شجر حرمي قطعدر اما بو جنايتلرده صدقه متعين اولوب صوم كافي اولماسنك
علت بودركه ذكر اولنان دورت فعلك حرمتي حرم سببيله در بس ضمان محللدن اولوب
جزاء افعالدن اولمدي صوم ايسه قربتدر فعل محرم ايچون جزا اولمغه صالحدر بو تقدير جه بو
ضمان محل اعتباري ايله اوليجق ضمان اموال شبيه اولوب بو فعلده صوم كافي اولمدي وحرم
رعي حشيشه وقطعه الا الاذخر وحرمك حشيشني اوتلمق وقطع ايلمك حرامدر الا اذخر بو كلرك
اوچي قطع ايلمك واوتلمق حرام دكلدر ابو يوسف حشيش رعي اولمق لا بأسدر زيرا بونده ضرورت
وارد ر ابو حنيفه ايله امام محمد ايچون دليل بزم عليه السلامك لا يختلى خلاها قول شريفيدر ضرورت
اولديرده اعتبار اولنور كه خلافنه نص اولميه بونده ايسه لا يختلى خلاها نص شريفي وارد در رعي
وحلدن حشيش نقلي جمهور ممكندر بو تقدير جه ضرورت اولماسش اولدي وبو استثناء تلقيندر
دمنلر روايت اولندي كه نبي عليه السلام لا يختلى خلاها ولا يعضد شوكها بيوردقده عباس
رضي الله عنه الا اذخر يا رسول الله زيرا برادخري قبر لرمزه قورزديكده نبي عليه السلام الا
الاذخر بيورمنلر در بونك ثاني بو در كه نبي عليه السلام بو لفظي استثنا ايلوب ايلمك ايله قصد
ايلدي لكن عباس رضي الله عنه سبقت ايلدي وبا خود حق جل وعلي اول وقت عباسك مشيتنه
رخصت ويرمك ايچون وحي ايلمش اولمه وكل علي المفرد به دم فعلي القارن به دمان وهر جنايتكه مفرد
باغي اولان كسنه اوزرينه اول جنايت سببيله دم لازم اولور قارن اولان كسنه نك اوزرينه اول جنايت
سببيله ايكي دم لازم اولور بر دم حج ايچون وبر دم عمره ايچون الا ان يجاوز الميقات غير محرم الا
مكركه ميقاتي محرم اولمدوغي حالده تجاوز ايلديعمره وحج ايچون دم واحد لازم اولور زيرا جنايت بر در
جزا دخي بر اولور كه حق ميقاتي قضا در امازفر دبركه بر احرام ايچون بر دم لازم اولور سائر محظورات دخي
اولدوغي كبي بزم ايچون دليل ميقاتده محرم بر احرامه مستحقدر بر كسنه عمره ايچون ميقاتده احرام
كيسه اندن صكره ميقاتي تجاوز ايلمه ايلدكده حج ايچون احرام كيسه جائز اولور واوزرينه شيئ لازم كلمز

حال بوكه قارندرامدي واجب واحدي تاخير الم جزاء واحد لازم كلور وان قتل محرما صيدا فعلى
كل واحد منهما جزاء كامل واكر ايكي محرم برصيدي قتل ايلسه لرهر برينك اوزرينه جزاء كامل لازم اولور
بونك هر برسي شركت ايلم برجنايته جاني اولمشدر بوجنايت خود دلالت جنايتدن متفوقدر اولقدرجه
هر برينه برجنايت كامله لازم كلور وان قتل حلالا لان صيد الحرم فعليهما جزاء واحد واكر ايكي حلال
يعني محرم اولميان ايكي آدم حرم صيدي قتل ايلسه لر ايكيسنك اوزرينه برجزا لازم اولور زيرا بوجزا جنايت
ايكون دكلدر بلكه صيدك قيمتي ضماني در وبوجزا محل اوزرينه دلالت ايلمشدر ومحل اتحادي ايله متحد
اولدي نته كم ايكي كمسنه برآدمي خطاء قتل ايلسه لر ايكيسنه برديت لازم اولور وبيطل بيع المحرم الصيد
وشراؤه محرمك صيد حرمي بيع وشرا ايلمسي باطل اولور اكر حيا بيع اولنورسه امين اولان صيدي تعرض
ايلمش اولور واكر قتل ايلدكدن صكره بيع ايدرسه بيع ميته اولمش اولور كلا التقديرين بيعي باطل اولور
ومن اخرج ظبية الحرم محلى فولدت وماتا ضمنهما وشول كمسنه كه ظبيهٔ حرمي حرمون جيقارسه
وطوغورسه وفوت اولسه لر ظبيه بي وولدني ضامن اولور زيرا صيد حرمون اخراجدن صكره صيدك
آمنا شرعا امنه استمتاعا في باقيدر بوا جلدن صيدي مامننه رد ايلمك واجبدر وبوصفت شرعيه دركه
اولادينه دخي سرايت ايلدي حرتيت ورقيت وكتابت وغير يلرده سرايت ايلدوكي كبي لكن ولد مغصوبه
ايله بوكلامه سئوال وارد اولور مغصوب اولان شيئك مالكنه ردي واجبدر بودخي صفت شرعيه دركه
ولدينه سرايت ايلدي زيرا زوايد غصب مضمونه دكلدر مثلا بركمسنه برادمك برقصراغني غصب
ايدوب برفاج زمان نصكره قصراقطاي طوغورسه وقصراغي صاحبي اثبات ايدوب آلسه طابي
المغه قادر دكلدر بوكا جواب ويريلور كه صفت شرعيه اولاده اول زمانده سرايت ايدركه برمانع اولميه
صفت مغصوبيت ايسه مانعدر زيرا صيد حرمده سبب ضمان ازالهٔ امن ايدي ولدنده دخي بولندي
مغصوبده ايسه سبب ضمان يد ملكي ازالهٔ در ولدده اول سبب بولنمدي بولقدرجه بوكا قياس
اولنمدي وان ادي جزاها ثم ولدت لايضمن الولد واكر اول ظبيه نك جزاسني ادا ايلسه اذن
صكره ولد كتورسه وفوت اولسه ولدي ضامن اولماز زيرا ادا جزاده صكره ظبيه ده امن قالماز

فالجاز وصول خلف وصول اصل كبيدر يعني فقراء مكيه قيمت صيد وصول بولسي صيدك حرمه
وصولي كبيدر مثلا ظبيه حرمه وصول بولوب حرمه ولدكتورسه وفوت اولسه انك اوزرينه برشئ
لازم كلمز باب مجاوزت الميقات بلا احرام بوباب بلااحرام ميقاتي تجاوز ايلمك بيانندر
من جاوز الميقات غير محرم ثم احرم لزمه دم شول مكسنه كه ميقاتي محرم اولدوغي حالده تجاوز
ايلسه دمكه محرم اولسه اول مكسنه يه دم لازم اولور منهي عليه اولان شئ ارتكاب ايلدوكي ايچون فان
عاد اليه محرما ملبيا يسقط الدم واكر اول مكسنه ميقاتنه محرم اولوجي وتلبيه ايدوجي اولدوغي حالده عودت
ايلسه لازم اولان دم ساقط اولور ابو حنيفه فاتنده وعندهما يسقط بعوده محرما وان لم يلب و
ما بين فاتنده دم ساقط اولور اول مكسنه نك محرما عودي ايله واكر تلبيه ايلمز ايسه دم امام زفر ديركه
كر تلبيه ايلسون اكر ايلمسون اندن دم ساقط اولماز زيرا انك جنايتي عود ايله رفع اولمز حتى ميقاتدن
انشاء احرام ايدي محرم رجوع ايله احرامي انشا ايدن مزدلفه عرفاندن دونوب وينه بعد الغروب
عود ايلين مكسنه كبي اولور برم ايچون دليل بودركه تارك احرام اولان مكسنه متروكي وقتنده تدارك
ايلمكدر وبو عود ايسه افعاله شروعدن اول در متروك اولان شئ وقتنده تدارك كفارتي اسقاط
ايدر امّا افاضه يوندك خلافنجه در زيرا عرفاته بعد المغرب رجوع عن متروكي تدارك يوقدر انزه ايسه
متروك غروب شمسه دكين وقوفدر اول ايسه حاصل اولمدي وان عاد قبل ان يحرم فاحرم منه سقط
واكر احرام كيمزدن اول عود ايدوب ميقاتدن احرام كيسه اول مكسنه دن دم ساقط اولور بالاتفاق
وكذا لو احرم بعمره ثم افسدها وقضاها وينه ذكر اولنان كبيدر يعني دم ساقط اولور اكر بر مكسنه
عمره يه احرام كيسه اندن صكره عمره يي افساد ايدوب وقضا ايلسه وان عاد بعد ما شرع في الطواف
لا يسقط واكر طوافه شروع ايلدكدن صكره ميقاته عودت ايلسه لازم اولان دم ساقط اولماز حاصل
كلام ميقاتدن بلا احرام تجاوز ايدوب بعده عودت ايلمك اوج وجه اوزرينه در بريسي بالاتفاق
دم ساقط اولماز كه بو مسئله در وبريسي بالاتفاق ساقط اولور كه احرام كيمزدن مقدم عود در
وبريسي كه سقوطي وعدم سقوط ايچون اختلاف اولنادر وان دخل كوفي البستان لحاجة

قضا ايدر واوررينه دم لازم اولور فان مضى عليهما صح وعليه دم وهو دم جبر في الصحيح
پس اكر بوايكيسي اورزينه كچرسه يعني افعال عمره يي افعال حج اورزينه تقديم الملك ايله كچرسه صحيح اولور
وانك اورزينه دم لازم اولور وبودم جبر در روايت صحيحده وان اهل الحاج بعمرة يوم النحر و
ايام التشريق لزمته ولزمه رفضها وقضاؤها دم واكر حاجي يوم نحرده وياخود ايام تشريقده عمره يه
تحليل ايلسه يعني تلبيه ايلسه اكا عمره لازم اولور شروعي صحيح اولدوغي ايجون وعمره يي ترك دخي
لازم اولور زيرا حجك ركنني ادا ايلمشدر پس اول كمسنه افعال عمره يي افعال حج اورزينه بنا ايلمش
اولور بو اما ايامن ايسه عمره كريه در وبنه قضاء عمره لازم اولور زيرا شروعي ايله كندويه لازم قلمش
ايدي وترك ايلدوكي ايجون دم لازم اولور فان مضى عليهما صح وعليه دم پس اكر عمره اورزينه
كچسه يعني عمره به تحليل ايلمش ايدي ترك ايمتوب اول منوال اوزره اشلسه صحيح اولور واورزينه
دم لازم اولور زيرا بر احرامده عمره ايله حجي جمع ايلدوكي ايجون وياخود بقيه افعال حجده عمره
كتورديكي ايجون دم لازم اولور اكر بر سائل سؤال ايدوب بو احرامده حج وعمره يي جمع ايلدي ديرسه
حال بوكه اول كمسنه عمره ايجون محرم اولدي الا احرام حجك تحللندن صكره وتراش وطواف زيارتدن
صكره اولمشدر بوكا جواب يكز ديرسه بر ديرزكه واجبات حجك بعضي سعي باقي قالمشدر اول ايام تشريق
رمي جمار در پس بو تقديرجه ايكيسني جمع ايلمش اولور واورزينه دم لازم اولور ومن قاته الحج
فاحرم بحج اوعمره لزمه الرفض والقضاء والدم وشول كمسنه كه حج فوت ايلسه پس اول كمسنه
حجه وياخود عمره يه احرام كيسه احرام كيدوكي جمعدر وياخود عمره ميدر اني ترك ايلمك اكا
لازمدر ودخي قضا ودم لازمدر مثلا اكر حج ايجون احرام كيمش ايسه حجك ايكي احرامي جامع
اولمامش ايجون ترك ايلمك كركدر وقضا سنك لزومي شروعك صحتي ايجوندر ودمك
لزومي وقتندن اول ترك ايله متحلل اولدوغي ايجوندر واكر عمره يه احرام انقلاب احرام
ايمتدن متحلل اولور بو تقديرجه ايكي عمره يي جمع ايلمش اولور پس عمره يي ترك ايلمك كركدر و
اندن صكره قضا وقران ايليه باب الاحصار والفوت بو باب احصار وفوات بيانندهدر

در احصار افندی مطلق منعقد در لم حصرت العدم مراد حصرة المرض دینلور حق سبحانه
وتعالی نك الفقراء الذین احصروا فی سبیل الله قول شریفیدر دخی بو معنایه در وشرعاً وقوف
وطواف منعقد در لم امّا ایکی سنه دن برینه قادر اولسه اکا محصر دینلمز ان احصر المحرم بعدو
او مرض او عدم محرم او ضیاع نفقة فله ان یبعث شاه یذبح عنه فی الحرم فی وقت معین و
یتحلل بعد ذبحها من غیر حلق ولا تقصیر خلافاً لابی یوسف اگر محرم عدو و یا خود مرض و یا
خود خاتون عدم محرم سببیله و یا خود نفقه سنی زایع ایلمك ایله محرم اولسه اول محصر ایجون
برشاة کوندرملك لازمدر حرمده وقت معینده انك ایجون ذبح اولنه واول شاتی ذبح
ایلدکده صکره تراش سز و قرقق سز متحلل اولور ابو یوسف ایجون خلاف وارد رسنه کم حق سبحانه
وتعالی نك وان احصرتم فما استیسر من الهدی قول شریفی بوکا دلیل در و نبی علیه السلام و
اصحاب رضی الله عنهم عام حدیبیة عمره یه محرم اولدقلرنده محصر اولوب یعنی مشرکین
طرفندن ممنوع اولوب مصالحه ایلمشلر ایدی و اول زمان نبی علیه السلام برشاه بعث ایدوب
ذبح ایلدکدن صکره متحلل اولوب سنه قابله ده قضا ایلمشلر در و ان کان قارنا یبعث دمین
یجوز ذبحها قبل یوم النحر لابی الحل و اگر محصر مخارنا اولورسه ایکی دم کوندره و اول شاة
یوم نحرده اول ذبح ایدرسه جائز اولور امّا حلده ذبح ایدرسه جائز اولمز و اگر قارن حج ایجون
حلال اولمغه برشاة کوندررسه عمره ایجون اولان احرامی باقی قالمش اولور اول تقدیرجه برشاة
الیله ایکی احرامون جمعیتی ممکن دکلدر و عندهما لا یجوز قبل یوم النحر ان کان نحرها محصراً بالحج
محرم بالحج اولورسه و امّا احرام عمره ایله محصر اولورسه زمان ایله موقت اولمازیوم نحرده اول
دخی ذبح اولورسه جائز اولور امّا احرام حج ایله محرم اولانیوم نحرمختصدر تراش کبی مقدم جائز
دکلدر و علی المحصر بالحج اذا تحلل قضاء حج و عمرة حجه محرم اولان محصرك اوزرینه حج و عمره نك
قضاسی وارد رشجان متحلل اولسه ابن عباس و ابن عمر رضی الله عنهما دن روایت در که نبی
علیه السلام من فاته عرفة بلیل فقد فاته الحج فلیتحلل بعمره و علیه الحج من قابل بیور مشلر در

وجك قضاسي شروعنك صحتي ايجوندر وعمرتك قضاسي آنده فايت حج معناسي اولدوغي
ايجوندر وفايت حج ايسه افعال عمره ايله متحلل اولور وعلى المعتمد قضاء عمرة وعمره يه محرم اولان
محصرك اورزينه عمرتك قضاسي وار در عمره حقنده احصار يزم قائمزده متحقق در لكن امام مالك
دير كه عمره موقت دكلدر انك حقنده احصار متحقق اولماز يزم ايجون دليل نبي عليه السلام واصحابي
عام حديبيه ده محصر اولديلر حالبوكه انلر جملهسي معتمر ايديلر اويله اولسه تحلك مشروع اولمي
دفع خرج ايجوندر خرج ايسه احرام عمره ده موجوددر فجان احصار متحقق اولسه انك اورزينه قضا لازم
اولور حج كبي فجان متحلل اولسه وعلى القارن حجة وعمرتان وقران ايجون محرم اولان محصرك اورزينه هم
حج وهم عمرتك قضاسي وار در امّا تحلك وعمرتك قضاسي فايت حجك اورزينه لازم اولان حج وعمره ايجوندر امّا عمره وثانيه يه كندوسي قارن اولوب شروع ايلدوكي عمره در كه انده جقدن ايدي
فاذا زال الاحصار بعد بعث الدم وامكنه ادراكه قبل ذبحه محصر اولان محرم فجان بعث
ايلدكدن صكره فجان احصار زائل اولسه اول محرم هديه ذبحون مقدم ايرشمك ممكن اولسه وادرك
الحج لايجوز له التحلل وحجه ايرشمك دخي ممكن اولسه اول كسنه ايجون متحلل اولمق جائز دكلدر زيرا
خلف ايله مقصود حاصل اولماز دن مقدم اصله قدرت حاصل اولمشدر متيمم صلاتده
صويه ومكفر بالصوم فراغندن اول عتقه قدرتي اولسه تيمم وصوم جائز اولدوغي كبي بو دخي
جائز دكلدر ولزمه المضي اول كسنه افعال حج وعمره يي ادا ايلمك لازمدر وان امكن ادراكه
فقط تحلل وان امكن ادراك الخ فقط جار التحلل استحسانًا واكر آنجق هديه ايرشمك
ممكن اولسه اصل كه حج ايدي اكا عاجز اولدوغي ايجون متحلل اولور واكر انجق حجه ايرشمك
ممكن اولسه استحسانًا تحلل جائز در قياس بو ايدي كه جائز اوليه ومن منع بمكة عن الركنين
وشول كسنه كه مكه ده ركنين دن منع اولنسه يعني طواف ووقوف عرفه دن فهو محصر اول
كسنه محصر در وان قدر على احدهما فليس بمحصر واكر ايكي سندن برينه قادر اولسه اول كسنه
محصر دكلدر مثلا فجان طوافه قادر اولوب وقوفه قادر اولسه اول كسنه صبر ايلسون

ایلسون حج کندودن فوت اولسون بعده طواف وسعی ایله متحلل اولسون واما وقوفه قادر اولوب
طواف قادر اولمسه فوت اولمق احتمالی ایله احرامی باقی در طواف ایلیمیجه احرامدن متحلل اولسون
واما وقوفه اولیماز ومن فاته الحج بفوات الوقوف بعرفة فليتحلل بافعال العمرة وعليه الحج من قابل
وشول کمسنه دن عرفه ده وقوف فوتی ایله حج فوت اولسه پس امدی اول کمسنه افعال عمره ایله متحلل
اولسون وسنهٔ آتیه ده انك اوزرینه حج لازمدر حتی قضاسی لازمدر ولادم علیه واوزرینه دم
لازم اولماز زیرا افعال عمره ایله تحلل فایت الحج حقنده دم منزله سنده در وحتی محصر ده دم ایله افعال
عمره جمع اولماز ولافوت للعمرة وهی احرام طواف وسعی وعمره ایچون فوت یوقدر وبو عمره احرام
وطواف وسعیدر احرام عمرهنك شرطیدر وطواف وسعی رکنلریدر وعمره سنّتدر شافعی دیرکه فرضدر
نبی علیه السلام العمرة فریضة کفریضة الحج حدیث شریفی استدلال ایله بزم ایچون دلیل ابو عیسی ترمذی
جامعنده محمد بن مکندوه اسناد ایله جابردن روایت ایلدوکی حدیث شریفدر کہ نبی علیه السلام عمره ده
اواجبیه می دیو سؤال اولندقده لا وان تعتمروا هو افضل دیو بیور مشلر درونیه ابن عباسدن روایتدر کہ
نبی علیه السلام الحج جهاد والعمرة تطوع بیور مشلر در زیرا عمره نسنهٔ غیر موقتدر طواف نفل کبی اولدقدن صکره
واجب اولیماز اکثر بر سائل حق سبحانه وتعالی واقتوا الحج والعمرة لله قول شریفی ایراد ایدوب جواب کریمه
عمرهنك وجوبنه دلالت ایدر زیرا امر وجوب ایچون در دیو سؤال ایدرسه جواب ویریلور کہ بونده اصلا
امره دلالت ایدر برشئ یوقدر اتمام خلاف نقصدر اصلدن وجوب اولمسی اقتضا ایلز زیرا عمره نافله
صلاة نافله کبی اتمام ایدك دیمك صحیح اولور وایخود اتمام شروعدن صکره اولان شیئده استعمال
اولنور بزم کلامز ایسه شروعدن اول اولنده در وآتیده ایسه قبل الشروع عمرهنك وجوبنه دلالت
یوقدر ویجوز فی کل السنة سنه نك کلیسنده عمره جائز اولور وسلف اشهر حجدن وعمره یی مکروه
اختلاف ایلمشلر در عمر رضی الله عنه اشهر حجدن عمره دن نهی بیور مشدر وبعد النهی الحج فی الاشهر والعمرة
فی غیرها اکمل بحثکم وعمرتکم بیور رلردی اما صحیح اولان بلاکراهه عمرهنك جوازیدر بخاری صحیحنده
نبی علیه السلام اسناد ایله روایت ایلمشدر کہ رسول اکرم صلی الله علیه وسلم ذی القعده ده دو

عمره کتور مشدر بعده حجده کتور دکلدن غیری وکلمه یوم عرفه ویوم النحر وایام التشریق یوم عرفه
ویوم نحرده وایام تشریقده عمره مکروه اولور زرا عایشه رضی الله عنها عمره یی بوایامده کریه
کورمشدر وبوکونلرایام حج ایچون متعین در وبقطع التلبیه فیها باوّل الطواف عمره ده تلبیه یی
قطع ایلیه اوّل طواف ایله یاب عن الغیر بو باب غیر ایچون اولان حج نیابتنده در انسان
کندوعملنك ثوابنی غیر ایچون قلمق اهل سنّت وجماعت قاتنده جائزدر اول عمل کرك صلاة وصوم
وحج وکرك صدقه وقراءت واذکار وغیری الیکلردن هرقنغی سی اولورسه اولسون اشبلوب
غیریه ثوابنی هبه ایلمك جائزدر وثواب مذکور میّته واصل اولوب منتفع اولور معتزله دیرکه بونك
اصلی یوقدر وثوابی میّته واصل اولیوب وانتفاع دخی ممکن دکلدر حق سبحانه وتعالی نك وان
لیس للانسان الّا ما سعی قول شریفی بوکا دلیلدر وعبده اول قدرت بودرکه کندوعملنك ثوابنی
آخر ایچون قلمه کندو نفسنه بلمغه قدرتی یوقدر فکیف آخر ایچون قلمك مالك وشافعی دیرکه بوثواب
عمل آخر ایچون قلمق ایچون صدقه وعباده مالیه وبجمله در بونلردن غیری صلاة وصوم وقرأت
قرآن کبی اولان عباداتده جائزدکلدر دیمشلردر بزم ایچون دلیل شول روایت اولنان شیئ ورکه
برکسنه نبی علیه السّلام دن سؤال ایدوب ابویم حیاتنده ایکن بکا زیاده احسان اوزره ایدیلر ممکن
میدر انلرك موتندن صکره بن دخی انلره برایلك ایلیم رسول اکرم صلی الله علیه وسلم انلره ایلك بودرکه
انلر ایچون نماز قیلسن واوچ دونه سن دیو تعلیم بیورمشلردر دارقطنی علی رضی الله عنه دن روایت
ایدوب نبی علیه السلام بیورمشدرکه برکسنه مقابردن مرور ایدوب اون برکره سوره اخلاصی
قراءت ایلیه واجرینی موتی یه هبه ایلسه حق سبحانه وتعالی اول موتانك عددی مقداری اول کسنه یه اجر
احسان ایلر وانس رضی الله عنه نبی علیه السلام دن سؤال ایدوب یارسول الله بزموتامز ایچون صدقه
وحج ایدوب دعا ایده رز بزم انلر حقنده اشبلو وکزاعمالك ثوابنی انلره واصل اولورمی دیدکده
نعم انلر یصل ویفرحون به کما یفرح احدکم بالطبق اذا اهدی الیه دیو جواب بیورمشلردر
وابو درداء رضی الله عنه روایت ایلمشدرکه نبی علیه السلام ابکی قوچ قربان ایلمشلردر بری کندو نفس

نفس نفسلري وبري امتي ايجون بو بنه تعليم در وانسان غير بنك عملي ايله منتفع اولدوغنه
اشارتدر وابن عباس رضي الله عنه ربّ الناس حضرتلرندن روايتدركم حق سبحانه وتعالينك
وان ليس الانسان الا ما سعى قولي شريفي والذين آمنوا واتبعناهم ذرّيتهم بايمان آية كريمه سيله منسوخدر
ودينلمشدر بو آيت قوم موسي وابراهيم عليهما السلامه مخصوصدر زيرا آنلرك صحفلرنده ايله
بنيا بما في صحف موسى وابراهيم الذي وفّى حكايت واقع اولمشدر ودينلمشدركه بو محلده انساندن
مراد كافر در امامؤمن ايجون قرنداشنك عملندن حصه دار اولور ودينلمشدر بو طريق عدل دكلدر
طريق فضلدر ودينلمشدر الانسانده اولان الف لام علي معناسنه در وفي القرآن وان ليس لانسان
فلها كبي اي فعليكما ولهم اللعنة اي عليهم وعبادات دخي برقاج نوعدر برنسي محض مالية در زكوة وعشر كبي
وبري دخي محض بدني در صلاة وصوم واعتكاف وقرأت قرآن واذكار كبي وبري دخي مركبه در حج كبي
تجوز النيابة في العبادات المالية مطلقا عبادات ماليه ده نيابت جائزدر كرك كندونك قدرتي اولسون
وكرك عدم قدرتي اولسون هر حالده جائزدر بونده مقصود سد خلّة المحتاجدر بوايسه نائبك
فعلي ايله حاصل اولور ولا تجوز في البدنية بحال نيابت جائزدكلدر عبادات بدنيه محضه ده احوالدن
برحاله يعني كرك عذري اولسون وكرك اولمسون جائزدكلدر زيرا بونده مقصود رضاء الله ايجون
نفس امارهي انقياد بوايسه فعل نائب ايله اولماز وفي المركب منها كالحج يجوز عند العجز لا عند القدرة
عبادات ماليه وبدنيه دن مركب اولان حج كبي عبادتده عاجز اولدقده قدرتي اولدقده جائز اولماز
زيراحج كبي عبادتده مشتملدر بري تنقيص مال وبري اتعاب نفسدر بحرحالده تنقيص مال ايله اكتفا اولنور
وبشرط الموت او العجز الدائم الى الموت نيابت جهتي ايله حج ايلمك جوازي ايجون موت بشرط قلندي
وحج فرض عمردر جونكه حق فرض عمري اولدي ايسه اثناء عمرنده اولسه قادر اولدقده وقتنده اصله
قادر اولمش كبي اولور اوزرينه حج واجب اولور اكر نايب كندو ايجون ماضي ده حج ايلمش ايسه كافي اولمكين
اولمشدر رشول شيخ فاني كبي كه فديه ادا ايلمكدن نصكره صومه قادر اولسه انك اوزرينه صوم واجب
اولور وانما شرط العجز للحج العمرة لانتفل بحرك شرطي فرض اولان حج ايجوندر يوقسه نافله اولان

حج ایچون نذر ایچون دکلدر زیرا حج نفلده قدرتی وار ایکن نایب قلمق جائزدر زیرا باب نفل واسعدر
وصلاتده نافله ده قاعداً ورا کباً قلمق جائزدر قیام ونزوله قدرتی وار ایکن فمن عجز فاحج صح ویقع عنه و
وینوی النایب عنه پس امدی شول کمسنه که عجدن عاجز اولوب حج ایتدرسه اول حج صحیح اولور
وعاجز اولوب نایب کوندرن کمسنه دن واقع اولور ونایب اولان کمسنه فیقول لبیک بحجة عن
فلان ایکی رکعت نماز دخی قصد ایله اللهم انی ارید الحج فیسره لی وتقبله منی ومن فلان دیه الاعمال بالنیات
در اگر نیت دخی ایلمز ایسه جائزدر زیرا حق جل وعلا مطلع سر وبردر ویرد ما فضل من النفقة الی
الوصی او الورثة نایب اولان کمسنه نفقه دن فضله قلان شیئی وصیسنه ویا خود ورثه سنه رد
ایلیه ویا خود آمره رد ایلیه ویرلان شئی نفقه ایچوندر اجرت ایچون دکلدر ویجوز احجاج الصرورة
حج ایتمش کمسنه یه حج ایتدرمک جائزدر زیرا نبی علیه السلام خثعمیه باباسی ایچون حج ایتدرمکی
بجویر ایلدی سن کندوک ایچون حج ایلدکی دیو سؤال ایلدی اگر اولادم اولیدی تعلم وبیان
ایچون سؤال بیورر لم ردی والمرأة والعبد ومراده وعبدی دخی حج ایتدرمک جائزدر بو ایکیسنک
افعال حج بولندوغی ایچون وغیرهم اولی صرورة مرادو عبددن غیریلر احجاج اولیدر یعنی مختار
اولان عاقل وبالغ وحج ایلمش واحوال حجدن خبردار اولان بر رجلی احجاج ایتدرمکدر بو مقوله
ادم اولیحق اکمل وجوه اوزره اولمش اولور ومن امره رجلان فاحرم بحجة عنهما ضمن نفقتهما
والحجة له وشول کمسنه یه که ایکی رجل کندولر ایچون حجی امر ایلیه پس اول کمسنه ایکیسی ایچون بحج احرام
کیسه ایکیسنده اولدوغی نفقه یی ضمه ضامن اولور وحج حاج ابن کمسنه نک اولور واول کمسنه ایلدوکی
حج ایله حجة الاسلامدن چقار امّا امر ایدلر عهدسندن چقامز وحجة ممنوعه یی ایکی سندن برینه
دخی ایقاع ممکن دکلدر عدم ولایتی ایچون بر تقدیرجه نفقه یی کندو ایچون صرف ایلمشدر ضامن
اولور وان ایسم الاحرام ثم عین احدهما قبل المضی صح الذی احرم بهم کیسه انه صح کما اداء افعال بحمد دن
مقدم ایکی سندن برینه تعیین ایلیه صحیح اولور ابو حنیفه ومحمد قائلدر زیرا احرام مقصود دکلدر
بلکه افعال وسیله در ومنهمک ایسه تعیینی واسطه سیله وسیله اولمغه صلاحیتی وارد رخلافاً

خلافا لابي يوسف ابو يوسف ايجون خلاف وارد زيرا مأمور بالحج اولان تعيينه مأمور در ابهام ايسه تعيينه
مخالفدر بوتقدير حجه مأمور ك كندو نفسدن اولور وبعد لا افعال حجي ايلدكدن نصكره تعيين صحيح
دكلدر بالاتفاق زيرا اداء اولان شئ محتمل دكلدر ودم المتعه والقران على المأمور دم متعه ودم قران
مأمور اوزرينه در زيرا انكي عبادتي جمع ايلمك ايله حق جل وعلى كندويه توفيق ايلدوكي اجلدن
شكراً كندو اوزرينه لازم اولور بو نعمت ايسه مختص اولان مأمور در زيرا حقيقت فعل اداء صادر
اولمشدر واول تقديرجه دم متعه ودم قران مأمور اوزرينه در وكذا دم الجنابة دم جنايت
دخي مأمور اوزرينه واجبدر زيرا جاني اولان كندوسيدر دم دخي كندويه لازمدر ودم الاحصار
على الامر دم احصار امرك اوزرينه در زيرا مأمور امرك عهده سنده در تخليص دخي امرك
اوزرينه در كذلك مولاسي اذنيله محرم اولان عبدك احصاري مولاسي اوزرينه اولدوغي كبي
خلافا لابي يوسف ابو يوسف ايجون خلاف وارد زيرا محتمل ايجون ضرر امتداد احرامي
رفع ايلمك واجبدر بوضرر ايسه حاجي اوزرينه راجعدر اول تقديرجه دم احصار دخي مأمور
اوزرينه لازمدر وان ميتاً ففي ماله والكرخي اولنا نكسنه ميت اولورسه دم احصار ميتك
مالندن لازمدر ابو حنيفه ومحمد قائلدر وابو يوسف خلاف ايدوب انك قائلدر ميتدن
لازم دكلدر اذ نصكره دينلدي ميتك ثلث مالندن زيرا اول دم احصار صلة در نكوه و
وفديه كبي اما قتل صيد وتراش وتطيب ولبس محيط كبي اولان جنايتلرك جزاسي مأمور اوزرينه
اختيار ايله جاني كندوسيدر جنايت دخي كندو اوزرينه لازمدر وان جامع قبل الوقوف
فسد ضمن النفقة واكر مأمور قبل الوقوف جماع ايلسه حجي فاسد اولور اوزرينه دم لازم اولوب
نفقه يي ضامن اولور زيرا مأمور اولان صحيحه مأمور در فاسده مأمور دكلدر بوتقدير حجه نفقه
ايجون ويرلن اجره محلنه صرف اينمك ايله ضمان لازم كلور بعده سنه اتيه ده على وجه التحتمة
حجي قضا ايلسه قضا اولان حج مأمورون واقع اولوب ميتدن وباخود آمردن واقع اولماز
زيرا مأمور سنه ماضيه ده افساد ايله امر مخالفت ايلمك ايله احرام مأمورون واقع اولمشدر

وسنهٔ قابله ده ایله وکی حج اولکی حجی قضا المش اولور بوتقدیرجه حج مامورون واقع وان مات المامور
فی الطریق حج من منزل امره واکر مامور باحج طریقده وفات ایلسه برآخر کسنه مامور اولدقده امرك
منزلدن حج ایدر ابو حنیفه قاتلرده وقیاس دخی بودر زیرا سفردن حاصل اولان مقدار احکام دنیادن
اولمغله بوحی ایله حاصل اولان مقدار باطل اولدی ونبی علیه السلام اذامات ابن آدم انقطع
عمله الاعن ثلث حدیثی دخی بوکا دلیلدر وتنفیذ وصیت دخی احکام دنیادن اولمغین کویاکه
خروج بولمیوب وصیت وطنده باقی قالدی ثلث مابقی من ماله میتك ثلث مالی بقیهٔ سیله منزل
آمردن حج ایلیه ابو حنیفه قاتلرده وعندهما من حیث مات المامور واماسین قاتلرده مامور فوت
اولدوغی مکاندن حج ایلیه امرك منزلدن الیمك لازم دکلدر زیرا حق سبحانه وتعالی انك ومن
یخرج من بیته مهاجراً الی الله قول شریفی ورسول اکرمك من مات فی طریق الحج کتب له حجة مبرورة
فی کل سنة حدیث شریفی ایله مامور باطل اولمش امردی مامور فوت اولدوغی مکاندن حج ایلمك
جائزدر ولکن عند ابی یوسف حج مابقی من الثلث لکن ابو یوسف قاتلرده حج ایلر ثلث اولك بقیه سی
ایله زیرا وصیتك محل نفوزی ثلث درو عند محمد حج بمابقی من المال المدفوع وامام محمد قاتلرده
مامورده ویرلن اجرك بقیه سی ایله حج ایلر اکر باقی برشی قلمش ایسه والا اکر قالمامش ایسه وصیت باطل اولوب
ویردکی مافضل من النفقة الی الورثة او الوصی نفقه دن فضله قلان میتك ورثه سنه ویاخود
صیدسنه رد اولنور بومسئله اختلاف اوزره در مثلا برکسنه نك دورت بیك اجی سی اولوب
حج ایتدرمك ایجون وصیت ایدوب فوت اولسه وموته حج بیك اجی اولوب برکسنه یه حج ایجون
ویرلسه ویولدن سرقه اولنسه امام ابو حنیفه قاتلرده باقی فلان ترکه سندن تلثندن بیك اجی اخذ اولنور
واکر ثانیا سرقه اولسه تکرار بقیه مالندن اخذ اولنور وابو یوسف قاتلرده بر دفعه سرقه اولنانلرده
بقیه مالنك تلثندن اخذ اولنور امادفعهٔ ثانیه ده سرقه اولنورسه تکرار اخذ اولنماز وامام
محمد قاتلرده اول ویرلن بیك اجی نك جمله سی سرقه اولندی وصیت باطل اولور واکر جمله سی سرقه
اولمیوب برشی باقی قالمش ایسه انك ایله حج ایدر غیری اجی ضمن اولنماز ومامور یولده فوت اولدقده

اولدوقده دخی بویلجه در ومن اهل بحجة عن ابویه ثم عین احدهما جائز شول کسنه که ابوینی ایجون
حجه تقلیل ایلسه اندن صکره ایکیسندن برینه تعیین ایلسه جائز در زیرا اول کسنه عملنك ثوابنی ایکی
سندن برینه متبرع اولمش اولور اما ایکی رجلك برادمه سبارش ایلدکلری بوکا مخالفدر زیرا
مأمور امرك ایله اشلر بوندن ایسه امر ایکی اولمغله امرلرینه مخالف ایلمك ایله برسیدن واقع
اولور اولمز ابوین ایجون حج ایلمك مستحب در نبی علیه السلام بیورمشدر کم من حج ابویه او قضی عنهما
معربابوم یبعث القیمه مع الابرار وبینه جابردن روایتدر کم من حج عن ابویه وامه فقد قضی
عنه حجته وکان له فضل عشر حج وزیدبن ارقمدن دخی روایت در کم اذا حج الرجل عن والده
تقبل منهما ومنه واستبشرت ازواجها وکتب عند الله وللانسان ان یجعل ثواب
عمله لغیره فی جمیع العبادات انسان ایجون عبادات ده عملا عملنك ثوابنی غیری ایجون قیلق وارد

باب الهدی بو باب هدی بیانندهدر وهدی تقرب ایجون حرم شریفه اهدی اولنان
شیئك اسمی در هو من ابل اوبقر اوغنم اول هدیه واولوندهوقیونده دوه واوکوز وقیوندر
واقله شاة وهدیك اقللی شاندر زیرا نبی علیه السلام شاة هدیك ادنا سیدر دیو بیورمشدر
ولاجب تعریفه هدیك تعریفی واجب دکلدر ویجزی فیه ما یجزی فی الاضحیة اضحیه ده کفایت
ایدن شیئدر هدیه ده دخی کفایت ایدر زیرا هدی تقربدر اراقه دمه تعلق ایدر اضحیه
کبی اول تقدیرجه جمله عیبدن سالم کرکدر ویجزی الشاة فی کل موضع الا اذا طاف للزیارة
جنبا اول جامع بعد وقوف عرفه قبل الحلق فلا یجزی فیهما الا البدنة جنابات کم
موضعنده شاة کفایت ایدر الا بجنابات طواف زیارتی جنب طواف ایلسه وبا نمود عرفه دن
صکره تراشدن مقدم جماع ایلسه بو ایکیسندن بدنه دن غیری کفایت ایلمز اما تراشدن
صکره اولسه شاة کفایت ایدر ویاکل من هدی التطوع والمتعه والقران هو تطوع ومتعه
وقران هدیندن اکل ایلیه زیرا هدی دم نسکدر اضحیه منزله سنده در اکلی جائز دکلدر در
جابر رضی الله عنه دن روایتدر وقتاکه نبی علیه السلام نحر ده منصرف اولدقده کندو

مبارك الكريله التمتش اوج بدنه قربان بوغازليوب بعده على رضى الله عنه امر ايدوب اولدنجي
بوغازليوب وهر بر بدنه دن برار حصه التوب طلخ اولنوب اكليسي اكل ايدر مشلدر لامن غيرها
بونلردن غير بيسندن اكل اولنمق جائزدر كلدر يعنى دم كفارات ونذور وهدي لحصاردن اكل
اولنمق جائزدر كلدر بونلر واجب اولان تصدق در وخصوص ذبح هدي المتعه والقران بايام النحر
متعه وقران هدينك ذبحي ايام نحره مخصوص اولدي دون غيرها متعه وقرانلردن غير بيسي ايام
نحره مخصوص دكلدر اكر خبر نقصان ايجون واجب اولورسه تعجيلي اولير واكل بالحرم كلى
دم يعنى اكر متعه واكر قران وسائر تطوعك كليسي حرمه مختصدر ويجوز ان يتصدق به على
فقير الحرم وغيره ذبح البلدكه نصكره حرم شريفك فقيرنه وغيري فقيره تصدق جائز اولور زيرا
صدقه قربت معقوله در اول تقديرجه هر فقيره اعطا قربة معقوله در ويتصدق جملة وعطايه
ولا يعطى اجر الجزار منه وهديك جل ويولاري تصدق اليله وقصابك اجري ايجون هديدن
برشئ ويرميه زيرا بنى عليه السلام جل وخطامنى تصدق ايلمك ايجون على رضى الله عنه امر ايلمشلدر
ولا يركبه الا عند الضرورة وهديه راكب اولميه الا مكه ضرورتده اولا امام شافعى دركه كرك
مضطر اولسون كرك اولمسون ركوبي جائزدر زيرا بنى عليه السلام بركسنه بى بدنه سوق ايدر
كورد كده اركبها ويحك بوير مشلدر بزم ايجون دليل حاجي اولان كسنه هدى حاله الله ايجون
قلمشدر لايق اولان بودركه اول هديك عينندن ونفعندن كندو نفسنه برشى صرف ايلميه مكر كه
علميت مضطرب اوله فان نقص بركوبه ضمنه بس اكر هديه بنمك ايله بر نقص اولورسه ضامن
اولورسه اول نقصى ضامن اولور ولا يحليه فان حليه تصدق به وهدي صاغمى يه بس اكر صاغر
صاغدوغى سدى فقرايه تصدق ايليه زيرا هديك سدى كندودن جزؤدر اغنيايه جائز دكلدر
وينضح ضرعه بالماء البارد لينقطع لبنه وهديك سدى منقطع اولمق ايجون مرسه صوق
صوصب اولنه بوفعل وقت ذبحه قريب اولدقده در اكر وقت بعيد اولوب صاغلمسى ايله
هديه ضرر المسى تحقق اولميق صاغله وفقرايه تصدق اولنه واكر كندو حاجي ايجون ضرر

صرف ايدرسه قيمتني تصدق ايليه فان عطب الهدي الواجب پس اكر هدي واجب هلاك اولسه
و تعيب تعيب فاحشا اقام غيره مقامه و ياخود جوازا ضحيه يي منع ايدر عيب ايله معيوب
اولسه اول هديك مقامنه غير سنى اقامت ايليه وصنع بالمعيب ما شاء ومعيوب اولان
هدي ديلدوكي كبي اشليه زيرا كندونك خالصا ملكيدر وان عطب هدي التطوع نحره وضبع
نعلى بدنه وضرب به صفحة واكر هدي تطوع هلاك قريب اولسه اول هدي بوغازليه وقلادسني
قانى ايله بويايه ودخى اوركجنك برجانبني فان ايله ضرب ايليه كه هدي ايدوكي معلوم اوله ولا
يأكل منه هو ولا غنى اول هدي دن صاحبي اكل ايليه وغني دخى اكل ايليه ولبس عليه غيره اول
كسنه نك اوزرينه غيري هدي اقامتي يوقدر زيرا تطوع در وتقلد بدنة التطوع والمتعه و
القران تطوع ومتعه وقران بدنه سي تقليد اولنور زيرا بونلردم نسكدر تقليد اشعار در اول
تقديرجه تقليد اوليور لاغير هابونلردن غيري هدي تقليد اولماز تجنايات وكفارات
واحصار ايجون اولان هدي كبيلرستر اولنمق اوليدر ومحيطده مسطوردركه دم نذر تقليد
اولنور زيرا اول دخى دم نسكدر مسائل منثوره بو مثل مسائل منثوره در بيانيده دراي
هذه مسائل منثورة ديمكدر شهدوا ان هذا اليوم الذي وقف فيه يوم النحر يطلب برجماعت
شهادت اليدبلركه تحقيقا وقفيه دوريلان كون يوم نحر در شهادتلري باطل اولوب وج شريف
استحسانا صحيح اولور زيرا بو شهادت نفي اوزرينه قائمه در واذن غيري برامرك اوزرينه قائمه در كه
تحت حكمده داخل دكلدر بو شهادتدن مقصود ناسك تحصيل نفيدر وج ايسه تحت حكمده داخل
دكلدر زيرا تحت حكمده داخل اولان شول شيئدركه حاكم اول شئ ايله محكوم عليهي جبر ايدر
وج ايسه عبادتدر عبادات ايسه جبر يوقدر اول تقديرجه تحت حكمه داخل دكلدر بونده ايسه
اعاديه امر خرجدر مسلما نلري صيانت ايجون عند الاشتباه آنك ايله انتفا اولنوب شهادتلري
قبول اوليه ولو شهدوا انه يوم التروية صحت واكر عرفده واقف اولدقلري كون يوم تروية در ديو شهادت
ايله لر شهادتلري صحيح اولور زيرا ادراك ممكندر وعبادت وقتدن اول ادا اولنسه صحيح اولماز اماموخرات

جواز نك نظيري دارد رصلاة وصومده قضا كبي اما مقدمك جواز نده نظير يوقدر فقهها
ديديلركه حاكمه لايق اولان بودركه شهاد تلريني استماع ايلميه ومن ترك الجمره الاولى في اليوم الثاني
وشول كمسنه كه جمره اولى يي يوم ثاني ده ترك ايلسه فان ساء رماها فقط اكر ديلرسه آنجق جمرهٔ اولى يي
رمي ايدر واما الاولى ان يرمي الكل اولى اولان جمله سني رمي ايلمكدر ترتيب مسنوني رعايت ايجون
على الترتيب جمله سني رمي ايلمك اولى واليقدر ومن نذر ان يحج ماشيا يمشي من بيته حتى يطوف
للزيارة وشول كمسنه ماشيا حج ايلمكه نذر ايلميه اونون ماطواف زيارتي ايدنجه مشي ايلميه دقيل من حيث
يحرم دينلمشدر احرام كيدوكي مكانون مشي ايلميه مبسوطدن ركوب ايله مشي بينده تجيين اولنمشدر
وجامع الصغيرده موجبنه وجوبنه اشارت اولنمشدر اصل دخي بودر زيرا اولكسنه قريبي صفت
كمال ايله التزام ايلمشدر پس امري التزامي اوزرينه لازم در صوميي متتابعاً التزام ايلين كمسنه كبي زيرا
ماشياً حج افضلدر بني عليه الصلاة والسلام كه من حج ماشيا كتب له بكل خطوة حسنة من حسنات
الحرم قول شريفي افضليته دليل كافيدر حتى حسنات حرم نده بارسول الله ديو سؤال ايلكلرنده
واحده بسبعمائه ديو جواب بيور مشلدر لكن دفع حرج ايجون شرع شريف ركوبه رخصت ويرمشدر
فان ركب لزمه دم اكر نذر دنصكره ركوب ايلسه اكا دم لازم اولور روايت اولنمشدر كه عقبة ابن عامر
الجهني رسول عليه السلام كلوب بارسول الله بنم قرنداشم ماشية خافية حج ايلمكه نذر ايلمشدر
ديدكده بني عليه السلام ان الله لغني عن تعذيب اختك نفسها فلركب ولتذبح لركوبها شاة ديو بيور مشلدر
حلال اشتري امة محرمه بالاذن برحلال يعني محرم اولميان كمسنه افندبسنك اذنيله محرمه برجاريه
انتر ايلسه فله ان يحللها اول مشتري ايجون اول جاريه يي تحليل ايلمك واردر زفر ديركه مشتري
ايجون اول جاريه يي تحليل ايلمك يوقدر زيرا احرام برعقد در كه مشتريك ملكنه سبق ايلمشدر اول نفوذ
فسخنه قادر دكلدر ننه كم جاريه يي منكوحه اشتري ايدوب وطئنه قادر اولمدوكي برم ايجون دليل
بودركه مشتري بايعنك مقامنه قائم اولمشدر زيرا بايعك جاريه يي تحليل ايلمكه قدرتي وار ايدي
لكن بايعه مكروهدر خلف وعد اقتضاسي ايجون ابتداء احرامه اذن ويردي بعده اذ نندن

سندن رجوع ايدبجك خلف الملمش اولور اما مشتريه مكروه دكلدر والاولى تحليلها بقدر شعر
قبل الجماع اول جاريه نك محلله اولمسي قبل الجماع صاغنى قرقمق وبالخود طرنغنى قطع ايلمك ايله
اولير كتاب النكاح بو كتاب احكام نكاح بيانندە در وقتاكه مصنف عبادات ذكرندن فارغ
ايروب اولديسه معاملاته شروع ايدوب نكاحي سائر معاملات اورزينه تقدم ايلدي ونكاحي
تجدن صكره ايرادي حج ايلم نكاح مابينلرنده برقاچ وجهله مناسب اولدوغي ايچوندر زيرا حج
طاهرا اهل وعيالي تركدر ونكاح ايسه اخذ رما بينلرنده تناسب تقابل واردر وايكنجي وجه
دخي حج كبي عبادت مالیه وبدنيه دربلكه نكاح امر جامعدر من وجه معاملە در ومن وجه عبادتدر
مني بملشدركه نكاحه اشتغال عبادات نافلەيه اشتغالدن افضلدر ومحققون ذكر ايلمشلردركه
نكاحده اولان اتفاق احكامدن برحكمدر واقع اولمشدر زيرا نكاحده اوچ دواعي مختلفه جمع
اولمشدر بري دواعي شرع وبري دواعي عقل وبري دواعي طبعدر اما دواعي شرع كه حق سبحانه
وتعالى نك فانكحوا ما طاب لكم من النساء مثنى وثلث ورباع قول شريفيدر ونبي عليه السلام نك
تناكحوا تكثروا فاني اباهي بكم الامم يوم القيمة وحديث آخر النكاح سنتي فليس مني قول شريفيدر
اما دواعي عقل ظاهر عاقل لبيب فجان كندوندن عدمني فكر وتأمل ايلەسوتندن صكره واسمنك
بقاسني استيوب بالكليه مدنسي اولمامغى ايراد ايدر بو ايسه بقاء نسلدن غيري ايلم اولمارانك
ايسه طريقي نكاحدر وطباع انسانده محبت اولاد مقرر در لكن اوغل محبتي قز محبتندن زياده
ايدوكي اظهر من الشمسدر حتى روايت اولنور هرون الرشيد براوغلنك اوغلني بردخي قزنك
اوغلني حضورنه كتوروب واوغلنك اوغلونه سن كيمك اوغلوسك دبو سؤال ايلدكده انا ابن
فلان بن هرون الرشيد ديدي وقزي اوغلنه سؤال ايلدكده انا ابن فلان ابن فلانم ديدي اوغلي
اوغلنده احبابي اسم زياده ابدوكيني مشاهده ايدبجك بيت بنونا بنوا ابنائنا وبناتنا
بنوهن ابناء الرجال الاباعد ديو بويتي اوقومشدر واما دواعي طبع ذكر وانثى دن طبع
بهيمي مباضعات شهوانيه ومضاجعات نفسانيه به ميل ايلدوكي محققدر لكن امر شرعيله

او لحق منع اولنماز بلکه نفوس انک الیه ماجور اولور وجماع لذات جسمانیه نک
نهایتی درانک فوقنده بر لذت جسمانیه یوقدر وکمال لذت اولدوغی ایچون حق سبحانه
وتعالی تطهیر اولنمغی امر ایلیشدر که اول تطهیره غسل دیمیه اولندی زیرا لذت جماع کما لسنده
اولمغله خصوصن غیبت ایسه جنابت وبجاسدر وحقیقتده التذاذ توحید حق ایله
بوایسه التذاذ عن غیر الحق الیه انک ایله کویا که بجس اولدی اول تقدیرجه تطهری واجب اولدی
معلوم اولاکه نکاحدن یدی شیئک ذکری لازمدر بری لغت معناسی وبری شرعاً وبری سبب
وبری شرط وبری رکنی وبری حکمی وبری وصفی امانکاحک معنای لغوی پیی وطی در ووطی
او زرینه موضوعدر عقد او زرینه اطلاقی مجازدر مسببنک اسمنی سببی او زرینه اطلاق
قبیلندندر زیرا عقد برسبب درکه وطئه مقتضی در وشرعاً معناسی وینعقد بایجاب
وقبول بیان اولندقده ذکر اولنور ان شاء الله تعالی سببی تناسل وتوالدایله بقاء عالمه تعلقدر
وشرطی ایکی نوعدر بری عام وبری خاصدر عام اولان محل قابلدر وعقل وبلوغدن اهلیتدن
خاص اولان اشهاددر ورکنی ایجاب وقبولدر وحکمی ثبوت حلدر یعنی استماع ووجوب
مهر وثبوت حرمه مصاهره در وصفتی باواجب وباسنت وباحظر مکروهدر
میل ورغبت محللنده واجبدر امانفسنک ضبطنه قادر اولوب صبر ایدن حقنده
اختلاف اولندی ائمه حنفیه قاتنده عبادات نوافله اشتغالدن نکاحه اشتغال افضلدر
وشافعی قاتنده نکاحی ترک ایدوب نوافله اشتغال افضلدر زیرا شافعینک دلیلی نکاح
معاملاتدندر مؤمن وکافر بوفعلده مشترکدر بوفعل هرپیشدن صحیح اولور اول تقدیرجه عبادات
مقصوده اولماش اولور ولذاتها مقصوده اولان عبادات اشتغال افضل واولیدر برقوم
بوکا جواب ورمشلردرکه بعض قوم طلاق نسوانه قصد ایدوب عبادات مشغول اولمق
استدلالنده رسول اکرم صلی الله علیه وسلم تناکحوا توالدوا قولی شریفیله منع بیورمشلردر
وحاصل کلام کمسه نک صبره قدرتی اولسه بوتقدیرجه نکاحی ترک ایدوب عبادات مشغول اولسم

اولسه افضلدر و اما تزوج ایدوب نوافل ایجون نکاحی ترک بو محل نزاعدن خارجدر و بو حدیث
شریف سافعی بی رده صالح اولیماز زیرا ابتداء اسلامده مؤمنین و مسلمین قلت اوزره اولدوغنه
بناء اولمه و احتمالدرکه حدیث شریف ترکدن مانع اولمق ایجون اولمه هو عقد یرد علی ملک
المتعة نکاح برعقدرکه ملک متعه اوزرینه وارد اولور ملک متعه دن مراد رجلک
انساندن انتفا عیدر ملک متعه دیمکله بیعدن احتراز در زیرا بیع دخی ملک عین ایچون
موضع برعقددر و عقددن مراد مصدرده حاصل اولان معنادر و حاصل بالمصدر
اولدرکه اجزاء تصرف شرعی ارتباطدر زوجت و تزوجت کبی ایجاب و قبولدر معلوم اولمه کم
بونده علل اربعه وارد رمتعاقدان علت فاعلیه در ایجاب و قبول علت مادیه ارتباط علت
صوریه در استماع علت غائیه در قصداً من حیث القصد عقد اولمه قصداً و عمداً عقد
یرد علی ملک المتعة ضمناً کالبیع و الهبه مثللو اولان عقددن احتراز در و یجب عنه التوقان
نکاح واجب اولور توقان فاتنه زیرا زنایی ارتکابدن خوف اولنور و یکره عن الخوف الجور نکاح
مکروه اولور جور خوفی فاتنه جوردن مراد حقوق زوجیتی رعایتده قصوردن باشیدر
و یسن مؤکداً حال الاعتدال حال الاعتدال اعتدالده نکاح سنت مؤکده در اولدی یعقد
بایجاب و قبول نکاح ایجاب و قبول ایله منعقد اولور بایجابه اولان تاملابسه ایجوندر
نحو کم بنیت البیت یا لمجرد و المورده اولان یا کبی استعانت ایجون دکلدر کتبت بالقلم ده
اولان یا کبی زیرا استعانت ایجون اولمق ایجاب و قبولک اجزاء مادیه اولمسنی منافیدر
و عاقدینک هر قیمی سی اولورسه اول تکلم ایدرسه ایجاب و صکره کی کلام قبول اولور کلاهما
بلفظ الماضی بوایجاب و قبول لفظ ماضی ایله منعقد اولور اواحدهما و یاخود برینک ماضی
و بری مستقبل اولمق ایله منعقد اولور مستقبلله امر دخی داخل اولور کزوجنی فقال
زوجت نحو کم مراد نک بنی تزوج ایله و رجلک دخی زوجت دیدوکی قولی کبی ارک و کالتنه
اذنور و ارک زوجت قولی حکماً ایجاب و هم قبولدر زیرا برکسنه نکاحده زوج وزوجیه

وكيل اولمق جائز در وان لم يعلما معناهما اكر زوج وزوجه اول ايكي لفظك معنالرينى بيلمز ايسه ده بينه نكاح بو لفظلرلا منعقد اولور صاحب المحزان وشيخ الاسلام بو ايكي لفظك معنا لرينى بيلمك مكسه لرك نكاحى منعقد اولماز ديمشلر در ولو قال دادي اكر بر مكسه بر عورته خويشتن برنى بفلان دادي يعنى كندوني عورتلكه فلان مكسه يه ويردكمى ديسه او يزير رفيقى وياخود اره قبول ايلدنمى ديسه فقال دادبس امدي اول عورتى وبردي ايسه او يزير رفت وياخود رجل يزير رفت ديسه بلاميم صح مبهمسز اول نكاح صحيح اولور كرچه دادم ويزير رفتم ديمك كرك ايدي كبيع وشراديبع وشراكبي مبهمسز صحيح اولور مثلا بر مكسه دينلسه كه فروختى يعنى بيع ايلدنمى اولدخى فروختم وياخود خريدي ديسه يعنى اشترا ايلدنمى اول دخى خريد ديسه صحيح اولور اصح اولان فروختم وخريدم ايدي لكن بويله دخى صحيح اولور ولو فلا عند الشهود ماذون وشويهم لا ينعقد اكر رجل ومراة شهود فاتدن بزار وعورتدن دينلسه نكاح منعقد اولماز زيرا سابقده عقد واقع اولمايان بر كذبى اختيار ايلمش اولديلر بنه بويله در صدف امراتى وهذا روجه ديسه زيرا بو دخى واقع اولمامش شيئى اختيار در ومكروهدن انشاء عقد سراد ايلمه لر اول زمان منعقد اولور وانما يصح بلفظ نكاح وتزويج ايجاب وقبول ايله اولان عقود لفظ نكاح ولفظ تزويج ايله صحيح اولور وما وضع لتمليك العين فى الحال وفى المال تمليك عين المحون وضع اولنان شيئى ايله دخى نكاح صحيح اولور فى الحال وصبيدن احتراز در كبيع وشراء وهبه وصدقه وتمليك بيع وشراوهبه وصدقه وتمليك كبى اكر زوج نكحت منك وخانون قبلت ديسه وياخود زوج زوجتك عورت دخى قبلت ديسه وياخود اشتريت ديسه اكر عورت وهبت نفسى منك ديسه زوج دخى قبلت ديسه واكر عورت ملكت نفسى منك زوج دخى قبلت ديسه نكاح صحيح اولور لا باجارة واباحة واعارة ووصية اجاره واباحه واعاره ووصيت لفظلرى ايله نكاح منعقد اولماز مثلا اكر خاتون اجرمك نفسى يه ديسه ورجل دخى قبلت وياخود استاجرت ديسه واكر خاتون ابحتك نفسى لك ديسه رجل دخى قبلت ديسه واكر خاتون اعرتك

تك نفسي دييم اردخي قبلت دييم و اكر خاتون اوصيت بضع جاريجي بعد موني دييم رجل دخي
قبلت دييم بو الفاظ ايله نكاح صحيح اولماز زيرا اجارة ملك عيني ايجاب ايلمز بلكه منافع ايجاب
ايدر اباحه واعاره دخي ملك عيني ايجاب ايلمز وصيت ايسه في الحال اولميوب بعد الموت
ايجاب ايدر اول اجلدن نكاح منعقد اولماز وشرط اسماع كلمن العاقدين لفظ الاخر
عاقدين هر بيرينك لفظ آخري اسماعي شرط قلندي زيرا هر بيرينك كلامني اسماع ايلميجك
طرفين دن رضا متحقق اولماز اول تقديرجه نكاح منعقد اولماز وحاضرده اولان كمسنه
لرك كتابي ايله نكاح منعقد اولماز وحصور حرتين اوحريتين اوحر مكلفين مسلمين ان كانت
الزوجة مسلمة سامعين مع لفظهما واكي مكلف حر كمسنه نك وياخود برحر واكي حر نك
حصوري شرط قلندي اكر زوجه مسلم ايسه وشاهدين عاقدينك لفظلريني معا اسماع
ايلميه لر فلا يصح ان سمعا منفردين نكاح صحيح اولماز اكر شاهدلر عاقدينك كلامني استماع
ايدر لرسه وجار كونهما فاسقين وشاهدلر فاسق اولسه شهادتلري جائز ده برزم فاسقزده امام
شافعي قاتنده جائز در كلدر زيرا شهادت كرامت ايچون ايمان شرط در فاسق ايسه اهل اهانت در در
اما برزم ايچون دليل فاسق كندو نفسنه اهل ولايتدر زيرا فاسقده كندو نفسني وعبد
واهمسني تزويج ايلمك ولايتي وارد ريس امدب بو تقديرجه اهل شهادتدن اولمش اولور
اومحدودين في قذف او اعمين او ابن العاقدين او ابني احدهما وياخود اول اكي شاهد
قذفدن حد اورلمش اولمله لر وياخود ايلمسي دخي اعمى اولمله لر وياخود عاقدينك اوغول لري
اولمله لر وياخود عاقدينك برينك آكي اوغلي حضورنده جائز در نولمرك جمله سي اهل شهادتدن اولورت
اولدقلري ايچون ولا يظهر شهادتهما عند دعوا القريب اكي اوغلك شهادتي ظاهر اولماز قبرينك
دعواسي قاتنده مثلا زوجك اكي اوغلنك حضورنده نكاح اولسه وصكده زوج دعوا ايلسه اوغلرينك
شهادتي مقبوله اولماز اما دعوي عورت طرفنده اولسه زوجك اوغلرينك شهادتي مقبوله اولور
واكر عورتك اكي اوغلنك حضورنده نكاح اولسه لكن دعوي عورت طرفنده اولورسه كندو اوغلرينك

شهادتلری عورت حضورنده مقبوله اولمز امّا دعوی رجل طرفندن اولورسه مقبول اولور وصحّ
تزوج مسلم ذمّیته عند ذمّیین برمسلم ایکی ذمّی حضورنده برذمیه یی تزویج ایلمك صحیحدر
ابوحنیفه وابویوسف قاتلرنده خلافاً لمحمّد امام محمّد ایجون خلاف وارد ر وبو خلاف قبول زفر در
زیرا ایجاب وقبول دن وعاقدینك کلامنی بر کاحد استماع شهادتدر وکافرلرك خود مسلم اوزرینه
شهادتی جائز دکلدر بالاتّفاق کویاکه بونلر زوجك کلامنی استماع ایلمیلر خود یوقاروده بیان
اولندی ایدی ابوحنیفه وابویوسف ایچون دلیل بکاحده شهادت عورت اوزرینه اثبات
املاك منعه اعتباری اوزره شرط قلندی یوقسه وجوب مهر اوزرینه قلمندی بوتقدیرجه ذمّیلرك
ذمّیه اوزرینه شهادتی جائز در ولا یظهر شهادتهما ان ادّعت ذکر اولنان ذمّیلرك شهادتلری
ظاهر اولماز اکر دعوی عورت طرفندن اولورسه زیرا کافرلرك مسلم اوزرینه جائز دکلدر واکر
دعوی ارطرفندن اولورسه ذمّیلرك شهادتلری جائز اولور ومن امر رجلان یزوج صغیرة
فزوجهما عند رجل صحّ ان کان الاب حاضراً والّا فلا برکسنه صغیره سنی تزویج ایلمك ایچون
بر رجله امر ایلسه اول دخی بر رجل حضورنده تزویج ایلسه صحیح اولور اکر باباسی حاضر اولسه واکر
باباسی حاضر اولماز ایسه صحیح اولماز وکذا الموزوج الاب بالغة عند الرّجل ان حضرت صحّ والّا
فلا وینه صحیح اولور اکراب بر بالغه یی برادمك حضورنده تزویج ایلسه اکر اول بالغه حاضر
اولورسه صحیح اولور حاضر اولماز ایسه عقد صحیح اولماز کویاکه بالغه نك حضوریله کندوسی
حکماً عاقد اولوب باباسی وحاضر اولان رجل ایکیسی شاهد اولمش اولور لر باب
المحرّمات بو باب وطی حرام اولان نسبابیاننده در معلوم اولمه کرکه محرمات اون قسمدر
اولکیسی قرابت جهتیله حرام اولانلر اولادنی یعنی صلبدره انالر وقزلر وقزقرداشلر
وعمّه لر وخالهلری وقرنداشی قزلری وقزقرداشلری قزلریدر واکنجی قسمی صهریّت جهتندن
اولان حرامدر اول دخی دورت صنفدر بری عورتنك اناسی وعورتنك قزی وباباسنك
عوریتی واوغلونك عوریتدر واوچنجی قسمی رضاعاً اولان حرامدر دورنجی قسمی ایکی قز

قزقرنداشی جمع ایلمکدر نکاحاً و وطئاً و دخی ایکی عورتی جمع ایلمك دخی حرامدر بشنجی سی
قسمی مصاهره جهتیله حرام اولانلردر یعنی مصاهره ایله مراد مزبور درکه عورتك اناسی و قزی
اربی و زرینه حرام اوله وارك اوغلی و باباسی دخی عورت اوزرینه حرام اولمقدر زنا و مر و نظر
شهوت ایله دخی حرمت مصاهره ثابت اولور التنجیسی ملك ایله نکاح جمع اولمق مولی امه سنی
وسیده کوله سنی نکاح ایلمك مجوسیه و یاخود ثنیه یی جمع کبی سکزنجیسی تقدیم ایلمك مثلا امه یی
حراوزرینه تقدیم کبی و یاخود برابر جمع ایلمك کبی بونلرك برسی جائز دکلدر و حرتك عدتنده دخی
امه نك نکاحی جائز دکلدر و طقوزنجیسی شرع شریف تقدیر ایلدوکندن زیاده ایلمك کبی مثلا
عبد ایکیدن و حر دوردن زیاده ایلمك کبی اونجیسی غیرك زوجه سنی تزویج کبی اون برنجیسی
نکاحدن حاصل اولان خاتونی نکاح ایلمك کبی بونلرك جمله سی حرامدر یحرم علی الرجل امه وجدته و
ان علت رجل اوزرینه اناسی و جده سی حرام اولور مهر نقدر عالی اولورسه ده زبرا حق سبحانه و تعالی
تلك حرمت علیکم امهاتکم قول شریفی بوکا دلیل کافیدر جده کرك طرف رجالدن اولسون کرك قبل
نساءدن اولسون برابر در و جدتك حرمتی نص ایله ثابتدر و الکرایدن کسنه لرك قاتنده اجماع
و یاخود دلالت نص ایله و یاخود عموم مجاز ایله ثابتدر زبرا ام لغة اصلدر بنت ایسه فرعدر ام
الکتاب و ام القری اصل کتاب و اصل ارض دیمکدر بنته و بنت ولده و ان سفلت و رجل اوزرینه
کذولك قزی و اوغلی دنی حرام اولور مهر نقدر اشغاله اولورسه و اخته و بنتها و بنت
اخته و ان سفلتا و رجل اوزرینه قزقرنداشی و قزقرنداشنك قزی حرام اولور مهر نقدر اشغاله اولورسه
و عمته و خالته و ام امراته مطلقا و رجل اوزرینه عمته سی و خالته سی و عورتنك اناسی حرام اولور کرك
وطی ایلسون و کرك ایلمسون زبرا نکاح البنات یحرم الامهات ابدا و کذلك هر در و بنت امرأة دخل بها
و شول خاتونك قزی دنی حرام اولور کرك اول خاتونه دخول ایلمش اولسون امامدخول بها اولمیه حق حرام
اولمز و وطی الامهات یحرم البنات دون نکاحها مضمونی انا سنك و طئنده ظاهر اولور کرك
مدخول بها اولمیوب طلاق و یاخود موت ایله مفارقت اولورسه قزی الموحرام اولماز و امراة

ابیه وان کان علی علا وابنه وان سفل وباناسنك خاتونی دخی اکا حرام اولور بعرنه قدر
یو فرده اولورسه واوغلنك خاتونی دخی اکا حرام اولور بعرنه قدر اشغده اولور حق سبحانه و تعا
نك باباحقنده ولاتنکحوا ماناطاب کم نکح اباؤکم واوغل حقنده وحلائل ابنائکم الذین من اصلابکم
قول شریفی برکادلیل قاطعدر والکل رضاعاً محرماتدن ذکر اولنانك کلیسی رضاع جهتندن دخی
حرام اولور بو حرمت حق سبحانه وتعالینك وامهاتکم اللاتی ارضعنکم ونبی علیه السلام نك یحرم من
الرضاع مایحرم من النسب حدیث شریفی واخواتکم من الرضاعة قول شریفی کرك نسب جهتندن اختین
اولسون کرك رضاجهتندن ایله ثابت اولمقدر والجمع بین الاختین نکاحاً وایکی قرنداشی نکاح
جهتندن جمع ایلمك حرام اولور ولو فی عدة بائن او رجعی واکر بائن ویا رجعی طلاق عدة تمام
بیته حرام اولور حق سبحانه وتعالینك وان تجمعوا بین الاختین قول شریفی ونبی علیه السلام نك من کان
یؤمن بالله والیوم الاخر فلا یجمع ماؤه فی رحم اختین حدیث صحیح خود دلیل قاطعدر زرایکی
سنك جمعی قطع رحمه مقتضی در واجماع امت دخی حرام اولمسی اوزره در وعدت ایجنده اولیمسنه
سبب نکاح اولمق بعض احکامی کی نفقه در وخروجدن منعدر باقی اولدوغی ایچون حقوق نکاحدن
برشی قائم اولیجق عینی ایله نکاح دخی قائم اولمغله اولور ورجعیده خود وطئ حلال اولمسی ظاهر
اوروطء ایلك یمین ملك یمین ایله وطئ ایکی قرنداشی جمع ایلمك حرام اولور وطئ سز جمع اولمق جائز در
فلو تزوج اخت امته التی وطئها لایطاء واحدة منهما حتی تحرم الاخری بس اکر وطئ ایله دوکی
جاریه نك قرنداشنی تزوج ایلسه انلردن بریسنه وطئ ایله مز حتی کندو یه بریسی حرام ایلمیچه یعنی
برلسی بیع وباخود برآخره نکاح وباخر کسیه هبه ایلمك ایله کندو ملکندن اخراج ایتمیچه آخرك وطئ
اکا حلال اولمز ولو تزوج اختین فی عقدین ولم تعلم الاولی فرق بینه وبینهما ولهما نصف المهر
واکر ایکیسنی دخی قرنداشنی ایکی عقده تزوج ایلسه وقنقسی اول عقدا ولغتدر بلمسه اول رجل ایله
ایکی قرنداشنك مابینلری تفریق اولنور وایکیسی ایچون نصف مهر وارد ربعنی لازم در بریسنك
نکاحی باطلدر وقنقسی اولی ایدوکی معلوم اولمغله تعینك وجهی یوقدر ورجح بلامرجح

ح جائز دكلدر وايكيسندن برينك تنفيذه دخي وجه بوقدر زيرا تقديم وتاخيرده جهالت اولمغله عدم
قائله ايجون ورجله ايكيسندن برينك استماعي دخي جائز دكلدر وبونلردن غير بيسي معلقه قالوب
نه ارصاحبي اولوي ونه مطلقه اولوي وبويله اولمقده ايكيسنه دخي ضرر اولمغله تفريق اولمق متعين
اولوي وايكيسنه نصف مهر اولمسنه سبب زيرا نكاح آخرنا طلاز مهري موجب دكلدر نكاح اوّل
ايسه صحيحدر ومهري موجبدر اولبده ايسه قبل الدخول مفارقت اولمغله نصف مهر لازم اولوي
لكن اولي قنقيسي ايدوكي معلوم اولمغين نصف مهري ايكيسي بنيلرنده تنصيف ايدرلر والجمع بين
امراتين اوفرضت احدهما ذكرا تحرم على الاخرى وايكي عورتك جمعي دخي حرام اولور اكر ايكي
سندن بري اركك فرض اولنسه آخر اوزرينه حرام اوله بومقولهيي جمع ايلمك حرام اولور مثلا عمّة ايله
قريداشي قريي وخالة ايله قريداشي قريي بونلرك برسيي اركك فرض اولنسه آخره نكاحي جائز دكلدر
بخلاف الجمع بين امراة وبنت زوجها لامنها شول خاتون ايله قوجه سنك قريي بينيي بوكا مخالفدر
يعني بوجائز در اما قرعورتون اوليه مثلا برمكسنه برخاتونه نكاح ايدوب كندونك دخي آخر عورتون
قريي اولسه اول مكسنه نك قوتندن صكره وياخود طلاق ويردوكندن صكره برآخر مكسنه اول خاتوني و
سابقده اولان ازنك قريني جمع ايلمك جائز در والزنا موجب حرمة المصاهرة زنا حرمة مصاهرة ايجاب
ايدر اما شافعي ايجاب ايله مسئله ذاهب اولمشدر زيرا مصاهره برنعمت در اجنبيلري دخي محارمه
الحاق ايدر وهر شيوكه نعمت اوله اول شيئه حرام ايله ميل اولنماز وزنا كه سبب در وحرمتكه حكمدر
بونلرك بينلرنده مناسبت واجبه بوقدر اول تقدير جه حرمت ثابته اولمامشدر بزم ايجون دليل بودركه
وطئ ولد واسطه سيله جزئيدر زيرا ولد وطئ وموطوئك هر بريسنه نسبت اولنور وموطوئك اصوله
وفروعي رجلك اصول وفروعي كبيدر پس بوتقدير جه رجل كندو جزئي ايله استماع حرام اولور وبو
حرمت سبب ولد در وولده سبب وطئ در پس سبب حرمت ولد اولبجق زنا اولمامشدر اولور
لكن زنا كه وضعا ابدي ولد مقامنه اقامت اولندي بكر مشقت مقامنه اقامت اولندي وكبي وقاعده
مقرره در كه برشئ آخر شيئك مقامنه اقامت اولنسه اول شئ كندو صفتي ايله تعبير اولنمزيو

یرینه قائم اولدوغی شیئك صفتی ایله تعبیر اولنور تیمم ده تراب کبی فی الحقیقه تراب مطهر دکلدر لکن صویك قائم مقامی اولمغله صوده اولان صفت که طهوریت ابدی تراب دخی اول صفت ایله متصف اولدیغی شافعینك تمسك ایلدوکی نبی علیه السلام احرام لایحرم الحلال حدیث شریفی صحیح دکلدر وصحیح اولدوغی تقدیرجه متروك الظاهردر انك ایله احتجاج اولنماز زیرا حرام حلالی حرام ایدر کورمزمیسنکه برقطره خمرواه قلیل الجیفه دوسسه جمله سبی حرام اولور اما عطادن روایت اولنور الحرام لایحرم الحلال حدیث شریفی لایحرم الوطئ الزنا العقد الحلال مضمونی اوزره مقدما زنا ایلمش اوله بعده تزوج ایلسه دیمکه محمول در یوقسه غیر احمابی بعید در وکذا المس بشهوة من احدی المحارمین ایکی جانبدن شهوت ایله مس دخی حرمة مصاهره ایجاب ایدر عامدا و ناسیا وخطأ مس ایلسه جمله سنده حرمت مصاهره ایجاب ایدر زیرا نبی علیه السلام من مس امراة بشهوة حرمت علیها امها وبنتها حدیث شریفی حرمت مصاهره یه دلیل کافیدر شافعی بوکلامك خلافنجه در ونظره الی فرجها الداخل ونظره الی ذکره بشهوة ورجلك نظری مرآتك فرجی داخلنه ومرآتك دخی نظری رجلك ذکریه شهوت ایله حرمت مصاهره ایجاب ایدر شافعی دیرکه مس ونظر معتاد دخول ده دکلدر بو اجلدندرکه فساد صوم واحرام ووجوب اغتسال بومس ونظره تعلق ایلمز بویله اولسجق حرمت ده مصاهره ثابت اولماز بزم ایجون دلیل مس ونظر سبب داعیدر بس امردی احتیاطا سبب مسبب مقامنه قائم اولور زیرا نبی علیه السلام حرمت بضعه کمال اغتناسی اولمغله شهوته بعضیت کسبب رضاعدر اثبات حرمتده حقیقت مقامنه اقامت اولنمشدر وفساد صوم واحرام ووجوب اغتسال حرمة بضعه دکلدر سبب وطئی مقامنه اقامت اولنه ومادون تسع سنینی غیر مشتهاة وبه یعنی وطقوزسنه دن اشغه اولان غیر مشتهاة دکلدر ومفتی به اولان قول دخی بو قولدر بو تقدیرجه حرمت مصاهره ایجاب ایلمز اما عجوزه بوتك خلافنجه در علوق احتمالی ایجون زیرا زکریا علیه السلام زوجه سی عجوز ایکن علوق واقع اولمشدر اول احتمالدن حرمت مصاهره ثابت اولور ولو انزال مع المس لا تثبت الحرمة وهو الصحیح واگر مس ایله انزال اولسه حرمة مصاهره ثابت

ثابت اولماز صحيح اولان بودر شمس الائمة السرخسي وفخر الاسلام اختيار ايلدكلري بودر زيرا مع الانزال
اولان مس وطئ مقتضى دكلدر محرم اولان مس وطئ مقتضى اولاندر صاحب عنايه دركه فقهاءنك
المس بشهوة لايجب الحرمة بالانزال ديدوكي قولري بودر كه حرمت ابتدا شهوت ايله مس ايلدكده انزال
واقع اولمغه حكماً وموقوفاً واقع اولور اكر انزال واقع اولورسه حرمت مصاهره واقع اولماز اكر انزال
اولمزايسه حرمت ثابت اولور وصحّ نكاح الكتابيّة كتابيّة اولان خاتونك نكاحي صحيح اولور حق
سبحانه وتعالينك والمحصنات من الذين اوتوا الكتاب من قبلكم قول شريفيدلالتي ايله نكاحي
تزوج المشرك والصابئيه المؤمنة بنبي المقرّة بكتاب وصابئيه نك دخي نكاحي صحيح اولور
اولمله صابئيه كه برنبي يه ايمان وبركتابه اقرار ايلمش اولمله امام اعظم قاتنده كتابيه درآنجق
كواكبه تعظيم ايدرلر بر قبله يه تعظيم ايتدوكمز كبي واما مين قاتنده كتابي دكلدر زيرا كواكبه عبادت
ايدرلر وصحّ نكاح المحرم والمحرمة محرم ومحرمه نك نكاحي صحيح اولدي زيرا نبي عليه السلام ايكيسي محرم ايكن ميمونه يي
تزوج المشرك وصحّ نكاح الامة المسلمة والكتابة ولومع طول الحرة وائمة مسلمه نك وكتابيه نك
نكاحي صحيح اولدي واكر حرّه يه قدرتي اولورسه ده يعني مهر ونفقه سنه قادر اولورسه ده امام شافعي
قاتنده حرّه اولان كمسنه يه جائزدكلدركه امه وكتابيّه يي تزوّج ايليه جواز ينك نكاحي خوف ضرورتدر
زيرا اولاد رقوه امه تابعدر جزء حرّي رقينه بلاضرورة تغليط جائزدكلدر بزم قاعدمزده
جائزدر حق سبحانه وتعالينك فانكحوا ما طاب لكم من النساء قول شريفينك اطلاقي ايله والحرّة
على الامة وحرّه نك نكاحي امه اوزرينه صحيح اولور ونبي عليه السلام لك تنكح الحرّة على الامة قول
شريفي بوكا دليل كافيدر واربع فقط للحر من حرائر واماء وحر ايجون حرائر واماء دن يعني حرّه لردن
وجاريه لردن انجق دورت نكاح صحيح اولور دورت دن زياده سي جائز اولماز يعني صحيح اولماز
حق سبحانه وتعالينك فانكحوا ما طاب لكم من النساء مثنى وثلث ورباع قول شريفي دورت اوزرينه
نصّ در زياده سي منع اولنمشدر وللعبد ثنتان عبد ايجون ايكي نكاح صحيح اولور امام مالك
دركه احرار كبي عبد ايجون دخي دورت نكاح جائزدر حق نكاحده مركبيد رحتي مولاسينك

اذنی یوغیکن نکاح ایلمك ایله مالك اولور تطلیقه بغیر اذن مالك اولدوغی کبی بزم ایجون دلیل رقیت
اظهار ایجون عبد ایکیدن زیاده یه مالك دکلدر وحبلی من زنا وزنادن حامل اولانك نکاحی صحیح
صحیح اولور ابو حنیفه ومحمد قاتلرنده زیرا خانونك نکاحی مطلقا صحیح در لکن حامل اولدقده وطئی حرام
اولمق صحا حیث مایك احترام وزرعنی ماء غیر ایله سقی ایلمك وقاریسی ایجوندر زانی ایسه اول احترامه
مستحق دکلدر اویله اولیجون نکاحی صحیح اولور خلافا لابی یوسف ایجون خلاف وارد در
نکاح حبلی نك ممنوع اولمسی حملك احترامی ایجوندر بوندن ایسه نکاح صحیح ایله زنادن اولان
حملك بینلرنده فرق یوقدر بنه زنادن اولان حملك دخی احترامی لازمدر زیرا ولدك صنعیله قدر
جنایته مستحق اولمه عدم جنایت مقرر اولمغله اسقاطی جائز دکلدر امدی نکاحی دخی صحیح دکلدر
ولا توطئا حتی یضع زنادن حبلی اولان عورت نکاح اولندقده وطئی حمل ایلمینجه وطئی اولنماز
زیرا نبی علیه السلام دیمشدر من کان یومن بالله والیوم الآخر فلا یسقین ماءه زرع غیره حدیث شریفی عدم
وطئنه دلیل کافیدر وموطوءه سیدها وسیدك موطوءه سنك نکاحی صحیح اولور زیرا امه نك
فراشی ضعیفدر حتی جاریه ولدکتورسه عورت اولمینجه نسبی ثابت اولماز اما سید مستحبدر که
حمل اولمق احتمالی ایله کندوصویمی صیانت ایجون استبرا ایلیه اوزان وباخود زنادن موطوء
سنك نکاحی صحیح اولور وقبل الاستبرا وطئی جائز اولور ولو تزوج امرئتین بعقد واحد واحدهما
محرمة صح نکاح الاخری والا برکسنه عقد واحده ایکی خانونی تزوج ایلسه وایکیسندن بریسی کندونك
محرمی اولسه اولمینجه نکاحی صحیح اولور محرمك نکاحی باطل اولور ولمسمی کله لها ومسمی نك کالیسی
نکاح صحیح اولان عورت ایجوندر ابو حنیفه قاتلرنده وعندهما یقسم علی مهر مثلی هما امامین قاتلرنده مسمی
اولان مهر ایکیسنك مهر مثلی اوزرینه تقسیم اولنور ولا یصح تزوج امة وسیدة برکسنه جاریه سنی
وباخود عبد قادجغنی نکاح ایلمك جائز دکلدر زیرا نکاح متناکحین بینلرنده مشترکه اولان ثمرات
ایجون مشروع اولمشدر مثلا زوج ایجون زوجه اوزرینه برحق وارد رکه اولحق روجك مالکتنی اقتضا
ایدر وطئنه تمکین کبی واودن خروجنی منع کبی ومکسنه به کورنمکی منع کبی وسائرلرکا مشابه اولان

اولان شیلردن منع کبی وکذلك زوجه ایجون دخی زوجه اوزرینه برحق وارد رکه اول حق زوجه نك
زوج اوزرینه مالکیتی اقتضا ایدر نفقه وسکنی وکسوه وقسم طلب ایلمك کبی عزل ایچون منع ایلمك کبی
وسائر لوازم شرعیه سنی طلب کبی بس امری بو تقدیرجه روج ایله روجه دن هربری هم مالك وهم
مملوك اولور اویله اولسه بو ایکیسنك بینده منافات وارد رزیرا ملکیت قاهریت اقتضا
ایدر ومملوکیت مقهوریت اقتضا ایدر بینلرنده تنافی اولدوغی جهتی دکلدر بو تقدیرجه بونلرك نکاحی
صحیح دکلدر عبد سیدینك مقهور محض ایدر رقیتی ایچون ستیدن منه قاهر اولمق ممکن دکلدر
امه دخی کذلك اوبحوسیه اوو ثنیه وبحوسیه وثنیه نك نکاحی صحیح دکلدر بحوسی نك حکمی
نکاحدن وثنی حکمی کیود رحمن سبحانه وتعالینك ولا تنکحوا المشرکات حتی یؤمن قول شریفی عدم جوازنه
دلیلدر وثنی شول کسنه لردرکه صنمه عبادت ایدر لمرتض الیه عامدر جمله مشرکلر داخل اولور وبعض
کسنه لروثن ایله صنم بینی فرق ایلمشلردر اکر حشب وذهب وفضه دن معمول اولورسه صنمدر
واکر طاشدن اولورسه وثن در ولاخامسة فی عدة رابعه الا ثمانیا باین اولمق مباین اولمش در دیمکی
عوزنك عدة ثلثه بشنجینك نکاحی صحیح دکلدر مثلا برکسنه دورت عورتی اولوب برنجی طلاق باین
ایله تطلیق ایلسه ما دامکه عدت ایچنده درخامسیه نکاح صحیح دکلدر زیرا عدت جملتین بشنجیه
نکاح اولسه بشنجی جمع ایمش اولور وبرکسنه خاتونینی تطلیق ایلسه عدت ایچنده اول خاتونك
قرنداشنی نکاح ایلمك جائز دکلدر طلاق رجعی ایله اولیحق بالاتفاق جائز دکلدر ولانکاح حرة
امة علی الحرة اوفی عدتها امنك حره اوزرینه نکاحی صحیح دکلدر وعدتنده دخی جائز دکلدر
یعنی صحیح دکلدر نبی علیه السلامك لاتنکح الامة علی الحرة حدیث شریفی بوقوله عدم صحتنه دلیلدر
وعدتنده صحیح اولماسنه زیرا نکاح حره دن بعض احکام باقی اولمغله من وجه نکاح حره باقی اولمش
اولور خلافا لهما فیما اذا کانت عدة البائن فجائز عدت طلاق بائیدن اولسه امامین ایچون حلال
وارد رالمر فائنده عدت مزبوره ده امنك نکاحی صحیح اولور زیرا باین طلاقده حره نك نکاحی
برشئ باقی قالمامشدر حره اولی کسنه یه حرامدر بس بو اجلدن برکسنه اول حره نك اوزرینه تزوج

ایلمك ایله یمین ایلیه طلاق بایندن عورتنده آخره نزوج ایلسه حائث اولماز اما طلاق رجعی عورتنده
انفاقا جائز دکلدر ولاحامل من سبی وسبیدك حاملك نکاحی دخی صحیح دکلدر یعنی حامل ایکن
سبی اولنمش جاریه نك نکاحی صحیح دکلدر مادامکه وضع حمل ایلیه زیرا نسبی وجبندن ثابتدر پس
امدی انك صوبی جراهدر آنون صیانت جائز دکلدر اما ابوحنیفه رحمه الله نکاحنی تجویز ایدر
لکن وطئنی تجویز ایلمز او حامل ثابت نسب حملها ولو من سیدها وحملنك نسبی ثابت اولمش حاملك
نکاحی صحیح دکلدر واکر اول حمل سیدن دخی اولورسه بنه جائز دکلدر زیرا سیدی حملنی دعوت
ایلسه بعده آخره حامل ایکن نکاح ایله باطلدر زیرا مولاسنك فراشی حضور باقیدر اکر نکاح صحیح اولسه
ایکی فراشی جمع ایلمك لازم کلوردی بوایسه صحیح دکلدر معلوم اولدکه فراش اوچ نوعدر بری قوی
وبری وسط وبری ضعیف در وقوی اولان منکوحه نك فراشیدر بلا اقرار ولدك نسبی ثابت اولور
ولد نفی اولنماز الا احیان ایله اولور وسط اولان فراش ام ولدك فراشیدر بلا اقرار ولد ثابت اولور
بیم دکلدر بمسیله ولد نفی اولور بلا لعان وضعیف اولان فراش امه نك فراشیدر بلا دعوت
ولدك نسبی ثابت اولماز ولا نکاح المتعه ونکاح متعه دخی صحیح دکلدر ونکاح متعه اولدرکه برخاتونه
اعتمع بك کذا مدة بکذا مال ویاخود حدی هذه العشرة لاتمتع بك ایاما ویاخود متعتنی نفسك
ایاما وعشرة ایام ویاخود ایام مذکوره اولمقدر دیمکله طرفینه دن رضا بولنوب استماع ایلمکدر
وبونکاح بزم فاعزده باطلدر ربیع بن سبره دن روایت در که نبی علیه السلام عام فتحده نکاح متعه
اوچ کون حلال ایلمش ایدی حتی بن وعمم برخاتونك قبوسنه واردق صریر بمزلك برده سی وار ایدی
لکن عممك برده سی یوم برده سی وار ایدی ایوجه ایدی ایجرودن خاتون چقدی ایکی مزه دخی نظر ایلدی دیدیکه
بونك برده سی کیبی بر برده وار میدر وبونك کیبی بیك وار میدر دیوشبایم ایچون بنی اختیار ایلدی
جونکه صباح اولدی کورد مکه منادی لرنداء ایدوب نحو تقاحش سبحانه وتعالی ورسولی سزی
نکاح متعه دن نهی ایلمشدر دیو تنبیه ایدر لردی وخلق دخی متفرقه اولمشلردر انذر نصکره صحابه
کرین رضوان الله تعالی علیهم اجمعین بونك اوزرینه جمع اولمشلردر متعه حیوة رسول الله ده منسوخ

منسوخ اولمشدر بس امدي احاديث شريفه ناسخه اولدي واجماع دخي اول نسخي مظهر اولدي
زيرا كتاب وسنت اجماع ايله نسخ اولمز مذهب صحيح دخي بودر وامام مالك قائلدن نكاح متعه
صحيح در والموقت ونكاح موقت دخي صحيح دكلدر مثلا برعورت ايكي شاهد شهادتيله اون كونه
دكين نكاح ايلمك كبي امانكا متعه ايله نكاح وموقوتنك بينلرنده فرهد اينمك عبارتلرندن مفهوم اولان
ايكي شيئدر مثلا نكاح متعه ده اشتقاقدن متعه به مشاركت برلفظك وجودي در ثانيده نكاح
موقتدر شهود شاهدينده ولفظ تزوجتك وياخود نكاحك ذكري ومدت معينه نك
ذكريدر بونلرجه مابينلري فرق اولمش اولدي زيرا نوعا برينه مشابهت تامه سي مقرر ايدي
امام زفر ديركه نكاح موقت صحيح لازم در زيرا نوقيت شرط فاسد در عقد نكاحك مقتضاسنه
مخالفت اولدوغي ايچون ونكاح ايسم شروط فاسده ايله باطل اولماز لزم ايچون دليل زوج معنى
شعبي كه توقيت ايدي لفظ نكاح ايله كتوردي معنى متعه ايله خاتون ايله استمتاعدر
مقاصد نكاح قصدي ايچون دكلدر وعدم مقاصد نكاح ماحن فيه ده موجود در زيرا مقاصد
نكاح مدة قليله ده حاصل اولماز وعقود ده اعتبار معانيدر بو قسم الفاظ دكلدر باب
الاولياء والاكفياء بو باب اولياء واكفيانك احوالي بيانندر اولياء ولينك جمعيدر
مالك معناسنه اكفيا كفوك جمعيدر نظر معناسنه غاية البيانده مسطوردركه ولي ميراثه اهل
اولان عاقل وبالغ اولان كسنيه در لرصبي ومجنونك ولايتي ثابت دكلدر عقل وبلوغ حصتده
وكافرك دخي مسلم اوزرينه ولايتي يوقدر عدم وراثت ايچون ومسلمك دخي كافر اوزرينه
ولايتي يوقدر اولدخي عدم وراثت ايچون وعبدك دخي كذلك نفذ نكاحي حرة مكلف بلاولي
حرة بالغه وعاقله نك ولي سنك اذنسز نكاحي نافذ اولور اول حرة مكلفه كه كر اولسون
وكرك سيبه اولسون برابر در ابو حنيفه وابو يوسف قائلدن اما ابو يوسفدن بر رواينده صحيح
منعقد اولماز الا ولينك اذنيله منعقد اولور وامام مالك وشافعي قائلدن نسائك عباريني
ايله نكاح اصلا منعقد اولماز وله الاعتراض في غير الكفوء كفوا ولميانده ولي ايچون اعتراض

ایلك وارد ر دیلرسه فسخ ایدر و دیلرسه اجازت ویرر اکر ولد کتورمش
اولورسه ولی ایجون فسخ یوقدر زیرا عدم مرتجی ایله ولد ضایع اولمق احتمالی ایجون خلاصه ده
وتاتارخانیه ده دخی بویله در لکن شیخ الاسلامك منسوطنده ولد دن صکره ولی ایجون مابینهری
تفریق ایلك وارد ر دیو مسطور در و روی الامام عن الحسن عدم جوازه حسن ابوحنیفه دن
کفودن غیریه نکاحك عدم جوازی روایت ایلدی زیرا اشیاده جوق شیوع وارد ر که وقوعدن
صکره دفعی ممکن دکلدر وعلیه فتوی قاضیخان فتوی قاضیخان دخی بونك اوزرینه در یعنی عدم
جوازی اوزرینه در وعند محمد بیعقد موقوفا ولو من کفو امام محمد قاتلرنه ولیك اجازتنه
موقوفا منعقد اولور اکر کفودن ایسه اولورسه روایت اولنور که امام ابوحنیفه وابویوسف
قولنه رجوع ایلمشدر وعامة البیاندن مسطور در که رجا ابن ابی رجا امام محمد دن ولیك اذنسز
نکاحدن سئوال ایلدم جائز دکلدر دیدی ولی اولیحق نیجه اولمق کرك دیدم فاضیدنك
اذنی کرك دیدی وبر موضع اولسر که آنده قاضی اولسه دیدم سفیان دیدوکی کبی اشله دیدی
سفیان دیدوکی نذر دیدم برادم برادمه تفویض ایدر که واروب برمسلمانه تزویج ایله دیو
بیورد یکلر بونلرفهم اولنور که موقوفا منعقد اولور دیدوکی کلامدن رجوع ایلمشدر والبکر
ولی بالغة ولو بکرا بالغه یه ولی سی جبر ایلمز اکر بکر اولورسه ده ائمه حنفیه قاتلرنه امام شافعی
قاتلرنه ولیسی جبر ایدر حاصل کلام بکر صغیره ی ولیسی جبر ایدر بالاتفاق وثیبة بالغه ی
جبر ایلمز بالاتفاق بکر بالغه ده ائمه حنفیه ایله شافعی بینلرنده خلاف وارد ر نزهه قاتلرنده مروی
ایجون اجبار وارد ر وشافعی قاتلرنه بابا وجد صحیحدن غیر بنه جبر یوقدر فان استاذن
الولی البکر فسکتت او ضحکت او بکت بلا صوت فهو اذن ومع الصوت رد اکر بکردن استاذن
ایلسه وبکر دخی سکوت ایتسه وکلمایا خود کولسه ویا خود بلا صوت اغلسه اول اذندر واغلمسی
صوت ایله اولورسه رد وبکرك سکوتی رضادر زیرا رغبت کوسترمکه استحیا ایدر علیه رضی الله
عنه بکرك ضحکی رضایه سکوتدن اولیدر اکر علی وجه الاستهزا اولمز ایسه ونبی علیه السلام فاطمه

فاطمه رضی الله عنها با علی کرم الله وجه تزویج مراد ایلدکلرنده فاطمه نی باننه واروب ان علیاً
یذکرک بیورد قدنصکره طشره چیقوب تزویج بیورمشلردر وبکا ابو یوسف قاتنده رضادر
وامام محمد قاتنده رضادکلدردلیل کراهتدر رد کیجی اولور اما بعضلرد عشلردرکه اکردموعی
جاریه ایسه رضادکلدرزیرا اول دموع غمدن کلور اکر بارد ایسه رضادرزیرا سروردن کلور
فقیه ابواللیث دیرکه بنم قاتمده اولان صوت ایله بکارد سکوت ایله اولان اجازتدر وکذا
لوزوجها فبلغها الخبر وبنه ذکر اولنان کبیدر یعنی ولیسی بکری تزوج ایلسه وخبر کوندروبه
بالغ اولدقده سکوت ایلسه ویاخود بلاصوت بکا ایلسه رضادر وشرط فیهما ان تسمی الزوج
لا المهر وهو الصحیح استیذان وابلاغ خبرده زوجك اسمی ذکر اولنمسی مشروط فاندی مهرك
تسمیه سی شرط قلمزدی مذهب صحیح بودرزیرا زوجك اسمی ذکر اولنمیجق رغبت وعدم رغبت
ظاهر اولماز ولو استاذنها غیر الولی الاقرب فلابد من القول واکر ولی اقربدن غیریسی استیذان
ایلسه قولدن لابددر یعنی البته قول لازمدر بوندہ سکوت وبکا رضا اولمز شمس الائمه
السرخسی دیمشدر اجنبینك استیمادی زمانندہ سکوت رضادر طلب ایدن ولینك رسولی
ایسه رسول ولی مقامنه قائمدر اول زمان سکوتی رضادر وکذا لو استاذن الثیب اکر ثیبه
دن استیذان اولنورسه بنه قولدن لابددر ومن زالت بکارتها بوتبة اوحیضة اوجراحة
اوتغلیس فهی بمنزلة ثیوبك بکارتی میجراحق ایله ویاخود جوق حیض کورمك ایله ویاخود جراحت
ویاخود بعد البلوغ جوق زمان مکث ایله زائل اولسه بنه اول بکردر یعنی احکام بکرانك اوزرینه
اجرا اولنور بو قرروده ذکر اولنان احکام کیجیدر ابو حنیفه قاتنده اما الماماین خلاف ایدوب
بومقوله کمسه سیله حکمنده دراحکام بکرانك اوزرینه اجرا اولنماز ولو قال لها الزوج سکتت
وقالت ردد ت ولا بینة له فالقول لها واکر زوج عورتة دیسه که نکاح ایچون استیذان اولندقده
سکوت ایله دك وعورت رد ایلدم دیسه نکاح ایچون استیذان اولندقده زوجك بلیته سی اولسه
قول عورتندر زیرا زوج لزوم عقد وتملك نقضی دعوی ایدر عورت ایسه انی دفع ایدوب انکار ایدر

هذا اذا زالت بزنا
وقیده فانها بهما
الحیض کما فی
الاذان کمستملی
وغایی بوقارورده

پس بو تقدیرجه مودع کبی اولور نجن مودع ردّ ودیعه یی ادّعا ایلسه قول مودعکدر زیرا ردّ ودیعه
معنی نفیدر مودع ایسه یدِ مودعدن ودیعه نك بقاسنی دعوی ایدر بو تقدیرجه قول مودعکدر امام
زفر دیرکه قول زوجندر زیراسکوت اصلدر رد ایسه عارضیدر وتخلف عندهما الا عند الامام
امامین فاتنده عورته یمین ویرلور امام اعظم فاتنده ویرلمز والولی انکاح المجنونة والصغیر
والصغیرة ولو ثیبا ولی ایچون مجنونه وصغیر وصغیره یه نکاح ایلمك وارد اکر ثیبه ایسه ده زیرا
نبی علیه السّلام الا لا تزوّج النساء الا الاولیاء ولا تزوّجن الا من الاکفاء بیورمشلردر وابوبکر
رضی الله عنه قزی عائشه صدیقه یی یاشنده نبی علیه السلام تزویج ایلمشدر وعلی رضی الله عنه قزی
ام کلثوم وعمر رضی الله عنهما تزویج ایلدی حال بوکه ام کلثوم صغیره ایدی ان کان ابا او جدّا لزم
اکر ولی اب وجد صحیح اولورسه عقد لازم اولور وان کان غیرهما فلهما الخیار اذا بلغا وکر بابا و
جدّدن غیری ولی اولورسه اول صغیر وصغیره ایچون خیار وارد رنجن الکبیی دخی
بالغ اولسلر ابوحنیفه ومحمّد رحمهما الله قاتنده زیرا قرابت اخ ناقصه در نقصان ایسه قصور
شفقتی مشعردر اول تقدیرجه مقاصده حلل تطرق ایدر زیرا نکاحدن کفوء ومهرك واسنده
بنجه مقاصد وارد رحسن خلق وسوء خلق ولطافت عشرت وغلظت عشرت وکرم صحبت
وتوسیع نفقه وبوکا مشابه اولان شیلر کبی وبونلر ایسه کفات ومهردن اهمدر بوکا ایسه موفق
اولمق جدّ بلیغ نظر صایب ایله اولورکه اب وجددن غیریده نقصان قرابت اولمغله قصور شفقت
ظهور ایدوب جیندان مقید اولمغله حلل واقع اولور بو تقدیرجه خیار ادراك ایله تدارك
اولنمق لازم کلور وغیر الاب والجد اطلاقی انایه وقاضی یه متناول اولور صحیح اولان دخی
بودر انانك وقاضی نك نقصان شفقتی اولمغله حین بلوغده مخیّر اولورلر

وباخود بعد البلوغ وانکاح ونکاحه عالمه مخیّر اولورلر زیرا
حین بلوغده نکاحدن خبر دار دکللر ایدی
ابو یوسف ایچون خلاف
وارد رتیم ومتیمه ایچون کرك بالغه اولد قلرنده وکرك بعد البلوغ نکاحه عالمه اولد قلرنده مخیّر لك

لك يوقور وسكوت البكر رضاء بكرك بلوغ وعلمون صكره سكوتي رضادر ولا عبد خيارها
اني آخر المجلس وان جهلت على ان لها الخيار بخلاف المعتقة اول بكر مخير اكى آخرينه دكين
ممتد اولماز واكر كندو ايجون مخيرلك اولدوغني بلمز ايسه ده اما معتقه نك خلافنجه دد
مثلا بر صغيره بي باباوده ده سندن غيري ولسبي برمكسنه يه تزويج ايلسه يا كندوسي نكاح اولدوغك
بلسه ويا خود بلسه بالغه اولدقده بكر ايجون مخيرلك واردر اكر مجلس اولدن سكوت ايدرسه
رضادر انك سكوتي آخر مجلسه دكين ممتد اولماز مجلس آخرينه نكاحنه قادر ديلرسه رد ايدر
وديلرسه قبول ايدر يوقسه مجلسك آخرينه راضي اولمم فسخ ايده رم ديدوكي معتبر دكلدر
اما معتقه بويله دكلدر مثلا برمكسنه جاريه سني برآخره تزويج ايدوب بعده اعتاق ايلسه عتقي خبري
جاريه يه واصل اولدوغي ساعت سكوت ايدوب مجلس آخرينه نكاحنه قادر ديرز اخيار بلوغ
كندوسنده دراول مجلسده جهلدن سكوتي كندويه عذر درواول اجلدن آخر مجلسه دكين
خيار بلوغي ممتد اولور اما حرايره جهلي عذر اولمز زيرا طلب العلم فريضة على كل مسلم ومسلمة
مضمونجه اوزره تعلمدي لازم ايدي زيرا نبي عليه السلام مروا صبيانكم بالصلاة اذا بلغوا
سبعا واضربوهم اذا بلغوا عشرا ديور مشاردر اول اجلدن حرايره جهلي عذر اولماز وخيار
الغلام والثيب لا يبطل غلام وثيبده سكوت ايله خيار باطل اولماز ولوقاما من المجلس
مالم يرضا صريحا ودلالة اكر ايكيسي دخي مجلسده قائم اولور لر ايسه ده مادامكه رضايه
متعلق صريحا ودلالة برشيء اشتغال لر رضا باطل اولمز اوپمك وباتيشمو وغلامه مهدي وبروب
وثيبه دخي قبول ايلمك كبي دخي بوكا بكر تعلم اشتغالنجه سكوت ايله خيار باطل اولماز
وشرط القضاء للفسخ في خيار البلوغ لا في خيار العتق خيار بلوغده فسخ ايجون قضا
شرط قلمدي اما خيار عتقده قضا شرط قلمدي زيرا خيار بلوغده ضرر قصور شفقتدن
متوهم اولان حالدر اول ايسه غايت خفيدر ذكر واثنيه شامل اولدي زيرا الكي كسنه
مابينده اولان حقوقدن بريني حق آخره اكرام قلمقده قضا لازمدر زيرا دفع ضرر خفي

اولمغله هركس قهده عاجز در قاضينك قضاسنه محتاجدر امّا خيار عتقدن ضرر جلبي در
قضايه احتياج يوقدر زيرا معتقه نك زوجي كندويه ايكي طلاق مالك ايدي معتقه اولدقدن
اوج طلاق ايله مالك اولدي بوايسه امر جلبي در انكاره مجال يوقدر كه الزامه احتياج اوله
بواجلدن آنجق اثنى يه مختص اولوب قضايه احتياج اولمدي وان ماتت احدهما قبل التفريق
وزنة الآخر بلغها اولا اكر قبل التفريق اكيسندن بري فوت اولسه باقي فلان فوت اولنه وارث
اولور كرك خبر بالغ اولسون كرك اولمسون زيرا مابينلرين فرقت قضاء قاضي ايله واقع اولمق
شرط ايدي بونده ايسه شرط بولمدي مشروط دخي كذلك بوتقديرجه نكاح باقيدر بربرينه وارث
اولور لر ومهرلرك كليسي واجب اولور قبل الدخول اولورسه كذا في الزيلعي والولي هو العصبة
نسبا او سببا على ترتيب الارث ولي نسبت جهتدن عصبة اولانلر وبامعود سببت جهتدن
ترتيب ارث اوزره يعني ترتيب عصابت ولايت انكاحده دخي انلرن ترتيب لري كبيدر بس امدي
اقرب اوليا اوغلدر انلرن صكره اعلى اوغليدر هرنه قدر اشغه اولورسه بوكلام مغصومه ده ومجنونه ده
متصوّر در نوقسه صغيره ده متصوّر دكلدر انلرده صكره بابا وبعده جدّ صحيحدر هرنه قدر يوقرو
اولورسه وانلرنصكره بابا وانابر قرداش وانلرنصكره بابابر قرداش وانلرنصكره بابا وانابر قرداش اوغلي
وانلرنصكره بابابر قرداش اوغلي انلرنصكره لابوين عمّ انلرنصكره لاب عمّ بعده لاب وام ابن عمّ
انلرنصكره لاب ابن عمّ انلرنصكره مولي عتاقه بونده ذكور واناث برابر در انلرنصكره عصبه
مولي عتاقه در وابن المجنونة مقدّم على ابيها المجنونة نك اوغلي بابا سي اورزينه مقدّمدر
ابوحنيفه وابو يوسف قاتلرن زيرا ابن عصوبتده مقدّمدر نكاحده اولان ولايت ايسه
عصوبته مبنيه در خلافاً لمحمد امام محمد المجون خلاف وارد در زيرا بابا اوغلدن شفقتده
اوفر در رشوع دليل ايله كه بابانك نفسه ومالنه ولايتي عامدر امّا اوغلك ولايتي انجق نفسه در
مالنه دكلدر ولاولاية لعبد ولاصغير ولامجنون عبد وصغير ومجنون المجون ولايت يوقدر
كندو نفسلرينه دخي ولايتلري يوقدر فكيف كه آخره ولايتلري اوله ولاكافر على ولد المسلم

المسلم ودخی کافرك مسلم اولان ولدی اوزرینه ولایتی یوقدر حق سبحانه وتعالی لن
یجعل الله للکافرین علی المؤمنین سبیلا قول شریفی عموم ولایتنه دلالت ایدر پس بو اجلدن
کافرك ولد مسلمی اوزره شهادتی مقبوله اولمز وبری برلرینه دخی وارث اولماز لرفان ثم لکن
عصبة فللام ثم للاخت لابوین ثم للاخت لاب ثم لولد الام ثم لذوی الارحام الاقرب
فالاقرب التزویج پس اکر عصبه بنفسه بولنماز ایسه صغیره بی تزویج ام ایچندر اکرام دخی
بولنماز سه لابوین قرنداشی ایچون لابوین دخی بولنماز ایسه لاب قرنداشی ایچندر رحا
انه نصکره ولدام که انا بر قرنداشلریدر کرك اخ اولسون وکرك اخت اولادام ولایتده مساویدر
لرد رقسمتده مساویدر اولدقلری کبی انك ایچون مصنف ولدام دیدی مذکر ومؤنث مساویدر
اولدوغی ایچون بعده ذوی الارحام ایچوندر انه نصکره درجه ده اقرب اولان ترجیح اولنور
ذکر اولنان اولیا ایچون ولایت تزویج وارد ر التزویج مؤخر مبتدادر فللام مقدم خبردر
امی تقدیم البلدی زیرا اصحاب فرایضدن اصلدر خلافا لمحمد امام محمد ایچون خلاف وارد ر
آنك فاسقده ولایت عصبات ایچوندر غیری ایچون دکلدر ونبی علیه السلام مك الانکاح الی
العصبات قول شریفی بوکا دلیل ایدوکنه ذاهب اولمشدر وابو یوسف محمد الیه در ایکی
روایتك اشهرنده ثم لمولی الموالات انه نصکره تزویج مولا موالات ایچوندر ومولی موالات
عبارتی اولدرکه برکمسنه مجهول النسب اولوب اصلا وارثی اولمیه برکمسنه یه سن بنم وارثم
اول اکر جنایت ایدرسم جنایتم ویردیسه بومقولیه مولاة موالات دینلور بومقوله نك
تزویجی مولی موالات ایچوندر یعقوب باشاده یمشدر مولی موالاتك اجنبی وصغیر
وصغیره جبینده وجودنك صحتنده محل نظر وارد ر الا بوقدر وارد رکه بلا واسطه موالات
اولمق واجب اولمز بلکه موالات صغیر وصغیره نك باباسی ایله متحقق اولور دینلم
ثم للقاضی فی منشوره ذلك انه نصکره تزویج براتنده ولایته اذن بازیلان قاضی ایچوندر
وللابعد التزویج اذا کان الاقرب غایبا فجان ولی اقرب غایب اولسه ولی ابعد ایچون

تزویج ایلمك وارد رامّا امام زفر فاتنده ابعد لك انكاحی جائز دكلدر زیرا اقرب ولایتی
قائمه در وبرحق كه شخص ایله قائم اولمغین غیبتی ایله باطل اولماز وبو اجلدن كه ولی اقرب
هرقنده صغیره یی تزویج ایدرسه جائز در غیبتنده دخی ولایت ثابته در بوتقدیرجه ابعد
ایجون ولایت تزویج یوقدر یزم ایجون دلیل بودر كه بو ولایت نظریه در ونظر وشفقتدن
دكلدر كه رأیی ایله منتفع به اولمیان كمسنه یه تفویض اولنه امدی ولی اقرب غایب موتی منزله سنه
ستله در تنزیل اولنوب ولی ابعده ولایت تزویج تفویض اولندی وولی اقرب اولدوغی
یرده تزویج ایلمه جوازنه تسلیم اولنماز وتسلیم اولندوغی تقدیرجه ولی ابعد ایجون اكربعد
قرابه وارایسه قرب تدبیر وارد رووولی اقرب ایجون كرچه قرب قرابه وارد رلكن بعد تدبیر
اولمغین ایكیسی متساوی اولاجق ایكی مقامنه اقامت اولنوب هرقنقیسی عقد ایدرسه
نافذ اولور بحیث لاینتظر الكفو الخاطب جوابه ولی اقرب غیبتی برمكانده اولسه كه كندو
خاطب یعنی صغیره نك كفوی اولوب تزوجه طالب اولان كمسنه ولی اقرب جوابنه منتظر
اولمیه وقیل مسافت السفر ودینلمشدر كه ولی اقرب غیبتی مسافه سفر مقداری اوله وقیل
بحیثیة لایتصل القوافل الیه فی السنة الامرة ودینلمشدر كه اول ولی اقرب برمكانده اوله كه
سنده دو قوافل اول مكانه آنجق بركره واصل اوله اول مرتبه یه غیبت دینلمشدر بو مرتبه قدر بنلك
اختیاریدر وبعضیلر برآیلق یول غیبت دیمشلر در وبوكا مشابه مساوفه خصوصنده اقوال
كثیره یازمشلر در ولایبطل بعوده ولی ابعدك ولایتی ولی اقربك عودی ایله باطل اولماز
ولوزوجها اولیان متساویان اكر اول صغیره یی مرتبه ده متساوی اولان ایكی ولی
تزویج ایلسه لر مثلا نوامین ایكی قرانداش كبی فالعبرة للاسبق اعتبار ابتداده تزویج
ایدن اولمغله زیرا نبی علیه السلام اذا نكح اولیان فالاول اولی حدیث شریفی بوكا دلیلدر
وان كان معا بطلا اكر ایكی ولینك آخره تزویجی معا اولورسه یعنی مقدم ومؤخر اولمیوب
برابر واقع اولورسه اكر ایكیسی دخی باطل اولور ویصح كون المرأة وكیلة فی النكاح خاتونك

خاتونك نكاحنده وكيلم اولمسي صحيح اولور زيرا نكاحده معتبر اولان بلوغ وعقلدر
رجلك اوزرينه مترتب اولان عورت اوزرينه دخي مترتب اولور **فصل** تعتبر
الكفاءه في النكاح نسباً نكاحده برابر لك يعني بربرينه نسباً نظراً ولمقلق معتبر اولور
زيرا نبي عليه السلام لا يزوج النساء الا الاولياء ولا يزوجن الا من الاكفاء
بورد قلري كفانك لزومنه دليل قويدر امّا سفيان سوري ديديكم نكاحده كفاءت
اعتبار اولنماز زيرا ناس بربرينه نظير درنه كم نبي عليه السلام ك الناس سواسيه
كاسنان المشط لا فضل لعربي على عجمي انما الفضل بالكفوي حديث شريفي عدم
كفاءة دالدر وحق سبحانه وتعالينك ان اكرمكم عند الله اتقيكم نصّ شريفي
دخي بو قولي مؤيد درانتهى امّا بزم ايجون دليل رسول اكرم صلى الله عليه وسلمك
قريش بعضهم اكفاء لبعض بطن ببطن والعرب بعضهم اكفاء لبعض قبيلة بقبيلة
والموالي بعضهم اكفاء بعض رجل برجل قول شريفيدر وموالي دن مراد اعتقاددر
وكفاءت مصدر در وكفوء اسم در فقريش بعضهم اكفاء بعض وغيرهم من العرب ليسوا
كفوءاً لهم بل بعضهم اكفاء بعض پس امدي قريشك بعضي سي بعضي سنه كفوء در وعربدن
قريشيدن غيري قبيلهٔ قريشه كفوء كلدر دربلكه عربك بعضي سي بعضيسنه كفوء در وقريش
مابينده تفاصيل اعتبار اولنماز حتى هاشمي قريشي تزويج اليسه ردّ اولنماز زيرا نبي عليه السلام
قرني عثمان رضي الله عنهه تزويج ايلمشدر حال بوكه عثمان بني عبد الشمس قبيله سندن ايدي
وعلي كرّم الله وجهه قرني امّ كلسومي عمر رضي الله عنهه تزويج ايلدي وحضرت عمر قريشي اولوب
هاشمي دكل ايدي وبنو باهله ليسوا كفوءً غيرهم من العرب بنو باهله قبيله سي عربدن كندولرينه
غيرينك كفوي دكلدر بنو باهله بر قبيله نك اسميدر اصلده همدانه برعورته ك اسميدر
وقبيلهٔ مزبوره حساست ودناءت ايله مشهور لودر بقيهٔ طعامي مرّة بعد اخرى
اكل ايدرلر وطعام مسيّه يي طبخ ايدوب ياغني الورلر وبرعارف بي مانده بوسخن دل

پسندي د يمشدر كه كشنك نفسي باعله دن اولمق اصلده هاشمي دن اولمق نفع ويرمز
وتعتبر في العجم اسلاما وحرية عجمده يعني عربدن غيريده كفأت اسلام حريت جهتندن
اعتبار اولنور يوقسه نسب جهتندن اعتبار اولنماز حتى صحابه كرمين رضي الله عنهم نسب
اله احتماز ايلدكلرندن سلمان پارسي رضي الله عنه افتخر بالاسلام لا اب في سواه
ديو جواب ايردي مسلم اوحر ابوه كافر اورقيق بر امدي مسلم وياخود حر كه اول
مسلمك وياخود حرك باباسي كافر وياخود رقيق اولورسه غير كفو لمن لها اب في الاسلام
او الحرية كفوه كلدر شول خاتونه كه انك اسلامده وياخود حريتده باباسي اوله ومن له اب
فيه اوفيها غير كفو لمن لها ابوان وشول كمسنه نك اسلامده وياخود حريتده باباسي
اولسه كفو اولماز شول خاتونه كه اسلامده وياخود حريتده بابا وده سي اوله زيرا رقاتر
كفردر وكفرده ايسه معناء زل وارد روحكم كفائته سبب اعتبار اولنور خلافا لابي يوسف
ابو يوسف ايجون خلاف وارد رابوان اعتباري لازم دكلدر زيرا ابو يوسف واحدي
مثنى به الحاق ايلمك كندو مذهبيدر فجن شاهد اثر بر غايب كمسنه نك اسمني ذكر ايلسه زانك
قاتلدر تعريف حاصل اولوب جدك ذكرنه حاجت يوقدر اما امام ابو حنيفه وامام محمد قاتنده
جد آنلمق لازمدر ومن له ابوان كفو لمن لها اباه وشول كمسنه نك كه اسلامده وياخود حريتده
باباسي وجدي اولسه اول كمسنه كفو در شول عورته كه آنك اسلامده وياخود حريتده بابالري
وده لري اوله زيرا تعريف اب وجد ايله حاصل اولور فضل اولان عفو در نقص اولان
محو در وتعتبر ديانة كفأت ديانت اعتبار اولنور ديانت ديدوكي تقوي وصلاحدر
خلافا لمحمد امام محمد خلاف ايدوب ديانته اعتبار اولنماز زيرا ديانت امور اخرويه در
انك اوزرينه احكام دينيه مبني اولماز هدايه ده دخي بويله در اما امام محمده جواب
ويريلور كه قبول شهادت امور دنيا دندر لكن ديانت اوزره بنا اولنور بو تقدير جه ديانت
معتبر در فليس فاسق كفو آلبنت صالح بس امدي فاسق صالح كمسنه نك قزنه كفو دكلدر وان

وان لم يعلن في اختيار الفضلي اكر اول فاسق اشكار المزسه اختيار فضلى ده بوليجه در
اما بعض مشايخ فاتنده فاسق اكر فسقنى اعلان ايلمزايسه صالحك قرني ايجون
كفو اولور حتى امام ابو يوسفدن روايتدر كه فجان فاسق اصحاب مروتدن اولوب
احوالي منتشر اولمزايسه اولورسه كفو اولور زيرا اظهار ايلمك ايله خاتونه عار ايحق
اولماز فليس ده اولان فافاء فصيحه در ديانت قولي ايجون تفريعدور بو تقديرجه
ديانت اعتبار اولنيجق فاسق بنت صالح ايجون كفو دكلدر وتعتبر مالا مال جهتندن
كفأت معتبر اولور مهر ونفقه يه مالك اولمقلق اعتبار اولنور فالعاجز عن مهر
الحال المعجل او النفقة غير كفو للقادر بس امدي مهر معجلدن وياخود نفقه دن
عاجز اولان فقيره يه كفو دكلدر زيرا مهر بدل بضع در وفاسق لازمور نفقه ايسه ازدواج
قوام دوامنه سبب در امام ابو يوسف قاتنده نفقه يه قادر اولدوقجه كفايت ايدر ونفقه
دن مراد هر كون خاتونك نفقه سي مقداري شيئك كسبيدر وبعضيلر قاتنده برسنه نك
نفقه سيدر والقادر عليهما نفقه ومهر اوزرينه قادر اولان كفو لذات اموال
عظام عند ابي يوسف اموال عظام صاحبي ايجون كفو در ابو يوسف قاتنده زيرا مال
معرض زوال اولغله غنانك ثباتي يوقدر زيرا كثرة مال مذمومه در جناب رسول
عليه الصلاة والسلام ملك هلك الملكثرون الا من قال بمال هكذا هكذا اي تصدق به
قول شريفي مالك عموم اعتباريه دليلدر خلافا لهما ابو حنيفه ومحمد ايجون خلاف
وارد در انظر قاتنده غناده كفأت معتبر در وتعتبر حرفة عندهما وعن الامام روايتان
امامين قاتنده كفأتده شرف حرفت اعتبار اولنور وامام اعظمدن ايكى روايت
وارد در بري حرفتك اعتباري وبري عدم اعتباريدر زيرا كاه اولور برحسيس حرفتده
ايكن شريف حرفته نقل ايلمك ممكن در بو تقديرجه اعتبار اولنماز فحابك او حجام
او كناس او دباغ غير كفو العطار او صراف او بزاريه يفتى جلها وحجام ودباغ

كلنجي

عطار وصراف وبزاز ایچون کفو دکلدر ولو تزوج ایتسه غیر کفو فللولی ان یفرق اما کرخاتون
کهوندن غیری یه تزوج ایلسه ولیسی ایچون مابینلرنده تفریق واردر وکذا لو نقصت
عن مهر مثلها له ان یفرق اوان یتم مهر مثلها بینه مسئله سابقه کبیدر اما کرخاتون مهر مثلندن
نقصان ایلسه ولی ایچون تفریق وباخود مهر مثلی تمام ایتدرمك وارد رخلافا لهما
امامین خلاف ایدوب مهر مثلدن ولی ایچون حق اعتراض واردر وقبضة المهر
اوتحهیزه اوطلبه بالنفقة رضاء ولی دنك مهر مثلی وباخود جهازی قبض المسی
رضادر لاسکوته ولیتك سکوتی رضادکلدر وسکوت برقاچ محلده نطق مقامنه اقامت
اولنور اولکیسی بکرك ولیسی تزویج ایچون اذن طلب ایلدکده بکرك سکوتی نطق کبیدر
ایکنجی سی مهرینی قبض ایلدکده سکوتیدر اوچنجی سی بکر بالغه اولدقده سکوتیدر ردر نجیجی
برخاتون تزوج ایلمکه یمین ایوب باباسی کندوجی تزویج ایلدکده سکوتی نطقدر وهکذا
اولور بشنجیسی برکمسنه برشی تصدق اولندقده سکوت ایلسه قبولدر اول سکوت نطق
مقامنه قائم اولور امامو هوب لهك سکوتی نطق مقامنه قائم اولماز اذه نطق
لازمدر التنجیسی برکمسنه برمحلسده برکمسنه یه برشی هبه ایلسه لکن هبه اولنان شئ اول
حینده قبض اولنیوب مجلس دخی ممتد اولسه وآخر مجلسده موهوب علیه اول شئ قبض
ایلدکده یدنجیسی وکیلی سکوتی قبولدر مثلا برکمسنه سنی فلان شیئه وکیل ایلدم دیدکده
سکوت ایلسه قبولدر وصکره ردّه قادر اولور سکزنجیسی مقرلهك سکوتیدر یعنی برکمسنه
سن بنم اقربمیسین دیسه اول دخی سکوت ایلسه قبولدر وصکره ردّه قادر اولور طقوزنجیسی
مفوّض الیهك سکوتی تفویض قبولدر واول دخی ردّه قادردر وردّه عدم قبولدر
دنجیدیلمشدر اون برنجیسی متعلق تلجیه ده احدمتابعینك سکوتیدر مثلا
برسی دیه که مابینمزده بیعه متعلق اولان معنابی بیع صحیح ایدیلدم دیدکده
آخر سکوت ایلسه بو دخی نطق مقامنه قائم اولور اون ایکنجیسی مالك قدیمك

قديمك بين القائمين مالي قسمت اولندقده سكوتيدر اون اوچنجيسي خيار ايله عبد اشترا
ايدن كمسنه عبدي بيع وشرا ايلدكده سكوت ايله سكوتي خياري مسقط در اون درد نجيسي
مشتري بيعي قبض ايلدكده بايع سكوت ايله ازندركدك بيع صحيح اولسون كرك فاسد اولسون
اون بشنجيسي شفيعك سكوتيدر اون التنجيسي مولي عبدك بيع وشراسني كورو سكوت
ايلدوكيدر بوسكوت تجارته اذن در اون يدنجيسي اكر مولي ايله كه عبدنه تجارت ايچون
اذن ويرميه بعده بيع وشرا ايلدوكن كورد كده سكوت ايله حانث اولور سكوت نطق
مقامنه قائم اولور اون سكزنجيسي بركمسنه عبدي بيع ايله وياخود رهن ايچون ويرسه
وياخود جنايت ايچون تسليم ايله مربورك سكوتي عبد اولدوغنه اقرار در اكر عاقل ايسه
امّا اجاره يه ويرمك ايچون وياخود كندويي بيعه عرض ايچون وياخود تزويج ايچون استيذان
اولندقده سكوت ايله اقرار دكلدر بوسكوت يوقاروده ذكر اولنان خلافيدر اون طقوزنجيسي
بركمسنه فلان كمسنه يي حامنه نزول اندورميين ديو يمين ايله حال بوكه اول كمسنه دار نزول ايلمش
اولسه اكر سكوت ايدرسه حانث اولور امّا اومدن صوكره ديو سويله بعده سكوت ايله حانث
اولماز يكرمنجيسي بركمسنه نك خانوني وضع حمل ايله وحين تهنيه ده سكوت ايله اقرار در
وبعده ولدي نفسه مالك اولماز يكرمي بر نجيسي بركمسنه نك ام ولدي وضع حمل ايلدكده سكوت
ايله اقرار در يكرمي ايكنجيسي بركمسنه برشيء اشترا ايلمزدن مقدم عيبني مقدم خبر ويردكلرنده
سكوت ايدرسه عيبه رضادر امّا اكر مخبر عادل ايسه اكر فاسق ايسه امام اعظم قاتنده رضادر
يكرمي اوچنجيسي بركمسنه خانوني وياخود قريبني كندونك عقاري بيع ايدركن كورو سكوت
ايله اقرار در كه اول شيء كندونك اولميه يكرمي دوردنجيسي بركمسنه كورديكه كندونك قوماشني
وياخود اوينني بيع ايلديلر وبركمسنه دخي الوب بيچه زمان تصرف ايلدي حال بوكه بوكمسنه سكوت
اوزره اولدي انك دعوي سي ساقط اولور مذبورك سكوتي كندونك اولمسني اقرار
يكرمي بشنجيسي شركت عنان ايله شريك اولانك بريسي آخره ديسه كه شو جاريه يي خاصةً كندو

تقسيم ايجون المشتدر شريك آخر دخي سكوت ايلسه يالكز انك ايجون اولمسي اقرار ديكرمي التنجيسي
برمكسنه نك وكيلي شراء معين ده شو شيئ كندوم ايجون اشترا ايده رم ديو سويلدكده موكل سكوت
ايلسه اذندر اول شيئ وكيلمالد وكيلك اولور يكرمي بدنجيسي صبي عاقل بيع وشرا ايلدكده وليسي
كوروب سكوت ايلدوكي اذندر يكرمي سكزنجيسي برمكسنه نك ظلوم ايله صوبي اولوب برآخر
كسه ظلومي شق ايدوب وصويني دوكسه صاحبي سكوت ايلسه رضادر يكرمي طقوزنجيسي برمكسنه
عبدين استخدام ايتمكه يمين ايلسه عبد بلا اذن كندويه خدمت ايلدكده سكوت ايدوب شهي
ايلسه حانث اولور اوتوزنجيسي برخاتون قرنك جهازي ايجون باباسنك متاعندن بر
مقدار شيئ ويرسه حال بوكه باباسي دخي حاضر اولوب سكوت ايلسه رضادر باباسي
استرداده قادر دكلدر اوتوز برنجيسي برخاتون قرنك جهازنده عادتا اولان طعام ايجون
باباسنك مالندن انفاق ايدوب وباباسي سكوت ايلسه اذندر اناسنه تضمينه قادر دكلدر
اوتوز ايكنجيسي برمكسنه برجاريه بيع ايدوب اوزرنده وافرحلي وقولاغنده ايكي دانه منكوشي
اولسه لكن بيع وشراده شرط اولمسه ومشتري جاريه يي ذكر اولنان اشيا ايله قبض ايدوب كسنه
وبايع سكوت ايلسه تسليمدر اول شيئ مشتريnك اولور اوتوز اوچنجيسي برمكسنه برشيخدن
قرأت ايلسه حال بوكه اول شيخ سكوت ايلسه جواب ايلمسه شيخك سكوتي جواب واذن منزلنده
اوتوزدردنجيسي تركيه شاهدين ايجون برقاج مكسنه يه سؤال اولنسه انلر دخي جواب ويرميوب
سكوت ايلسه لر سكوتلري تعديلدر اوتوز بشنجيسي برمكسنه برشيئ وبعض قومق ايجون آخره سويليه
اول دخي قبول ايلسه ويا بينلرنده برقاج ساعت مرور ايدوب بعده مرتهن رهني آلوب قبض ايلدكده
راهن سكوت ايلسه اذندر ذكر اولنان مسائلك برمقداري جامع الفضولينده وبرقاجي
تصوفيه الفتوي ده وبرقاجي ظهريه ده وبرقاجي خلاصه ده وبرقاجي اشباه نظائر ده مسطوردر
شبه سي اولان محلنه نظر اليلسون وان ارضى احد الاوليان فليس لغيره الاعتراض اكر صغيرنك
متساوي اولان اوليا سندن برسي نكاحه راضي اولوب انكاح ايلسه غيريسي ايجون اعتراض

اعراض بر قدر يعني عقد نكاحي فسخه قادر دكلدر اما عاقد اولان ولي دن اقرب وليسي
وارايسه انك ايجون فسخ ايلمك وارد ر فصل ووقف تزويج فضولي او فضولينن على الاجارة
بر فضولينك وياخود فضولينك تزويجي اجازت اوزره موقوفدر يعني موقوف اولدي
مثلا بركمسنه بر رجلك خبري يوغيكن بر عورته نكاح ايلسه وياخود عورتك دخي خبري يوغيكن
بر آخري دخي خبري اولميان رجله تزويج ايلسه ايكيسنك دخي نكاحي اجازته موقوفدر
ويتولى طرفي النكاح واحد بان كان ولياً من الجانبين نكاحك ايكي طرفنه بركمسنه ولي اولور
ايكي جانبدن ولي اولمق ايله مثلا بركمسنه قرانداشي قزني بر آخر قرنداشي اوغلنه نكاح
ايجون ايكي طرفك ايجاب وقبولنه ولي اولور او وكيلا منهما وياخود اروعورت طرفندن
وكيل اولە او وليا واصيلا وياخود برطرفدن ولي وبر طرفدن اصيل اولمق ايله ايكي طرفه
ولي اولور مثلا بركمسنه عمه سنك كوجك قزينه كندو نفسي ايجون نكاح ايلسه كندو طرفندن
اصيل قز طرفندن ولي اولمش اولور او وليلا ووكيلاً وياخود برطرفدن ولي وبر طرفدن
وكيل اولە مثلا كندو قزني بر آخرك وكيلي اولوب نكاح ايلمك كبي او وكيلا واصيلاً
ياخود برطرفدن ولي وبر طرفدن وكيل اولە مثلا بركمسنه كندو قزني بر آخرك وكيلي اولوب
نكاح ايلمك كبي او وكيلا واصيلا وياخود وكيل واصيل اولە مثلا برخاتونك وكيلي اولوب
كندو نفسي ايجون نكاح ايلمك لاينبغي فضولي ولو من جانب نكاحك ايكي طرفنه بر فضولي
تولي ايده مزاكر جانبدن دخي اولورسه خلافا لابي يوسف ابوسف ايجون خلاف وارد ر انك
فاسئله فصولي واحد ايكي طرفك نكاحنه تولي ايدر ماصل كلام فصولي ايجون التي مسئله
وارد ر اول التي مسئله دن اوچي اجازته موقوفدر اتفاقاً اولكيسي بر فصولي غائب وغائبه
اولان اروعورت ايجون زوجت فلانة من فلان ديه فصولي آخر دخي قبلت ديه
وياخود برغائبه عورت ايجون تزوجت فلانة ديه فضولي آخر قبلت ديه ياخود
برغائبه عورت ايجون زوجتها منك ديه وياخود برعورت برغائب عورت اراايجون

زوجت نفسی من فلان دیسه برفضولی دخی قبلت دیسه بو اوج مسئله ده اتفاق اورر
اجازته موقوفدر واوج مسئله دخی اختلافیدر اوّلکی مسئله برفضولی زوجت فلانه من
فلان دیسه حال بوکه ایکیسی دخی غایب اولسه وقبلت دیر برکسنه اولسه ویاخود تزوجت
فلانه دیسه حال بوکه عورت عائیه اولسه قبلت دیر برکسنه اولسه ویاخوت برعورت
زوجت نفسی من فلان دیسه واول فلان غایب اولوب وقبلت دیر کسنه اولسه بو
اوج مسئله ابو یوسف قاتنده اجازته موقوفدر زیرا حاضر اولدقلرنده اذن ایله تمام
اولور امّا ابو حنیفه قاتنده وامام محمّد قاتنده بو قوالر باطلدر ابو یوسفک قیاسی بودرکه
اکر ایکی جانبدن مأمور اولسه لر نکاح منعقد اولور چونکه فضولی اولدیغی بینه منعقد
اولور آنجق اجازته توقف ایدر ابو حنیفه ومحمّد ایجون دلیل بودرکه عقدک شطری یعنی
نصفی موجود بولندیغی حینی آخردن قبول بولنمزدن مقدّم رجوعه قادر اولور ومجلسدن
قیام ایله باطل اولوب ماورای مجلسه توقف المز بیع کبی امّا ابو یوسفک ایکی جانبدن
مأمور اولدقلرنده نکاح منعقد اولور دیدوکی بوکا مخالف اولور زیرا جانبیندن حاوی
اولان عقد تامدر ایجاب وقبول بولندوغی ایچون المرده اجازته توقف ایدر ماعدن
فیه ده اولدوغمز مسئله باطلدر اجازته توقف المز ولو امره ان یزوّجه امراة فزوّجه
امة لا یصحّ عندهما وهو الاستحسان اکر بر رجل برکسنه یه امر ایلسه که کندویه برخاتون
تزویج ایلیه اول کسنه اکابر آخرلک جاریه سنی تزویج ایلسه امامین قاتنده صحیح دکلدر استحسان
دخی بودر زیرا مطلق متعارف مصروفدر که اول متعارف تزویج اکفاءدر وعند الامام
یصحّ امام اعظم قاتنده صحیح اولور زیرا لفظ مراوانک اطلاقی حرّه وامّه یه شامل اولور
حتی برکسنه عورت تزویج ایلیه بن دیو یمین ایلسه حرّه وامه یه شامل اولوب هر قنغیسی
تزویج ایلسه حانث اولور ولو زوّجه امرأتین فی عقده لایلزم واحدة منهما واکر
امر ایلدوکی کسنه ایکی عورتی بر عقده ده تزویج ایلسه اول ایکی عورتدن برسنه لازم کلمز

کلمز زیرا ایکیسیک نکاحی تنفیذه وجه یوقدرامه مخالفت اولدوغی ایچون وایکی سندن
بریني دخی تنفیذ ممکن دکلدر جهالت اولدوغی ایچون وبریني دخی عین ممکن اولمازهر قنقی سی اولیدر
بلمک ایله بو تقدیرجه تفریق واقع اولوب بریسی لازم کلمز ولو تزوج الاب او الجد الصغیر
والصغیرة بغبن فاحش فی المهر اومن غیر کفو جاز اکر بابا وده صغیر وصغیره بحث
مهردن غبن فاحش ایله وبا خود کفوندن غیریه تزویج ایلسه جائزدر ابو حنیفه قاتنده خلافاً
لهما امامین ایچون خلاف وارد رو ولایت شرط نظر ایله مقیددر شرط نظر اولمقله عقد
باطل اولور زیرا مهر مثلدن آشغه اولیجق شرط نظر بولنمامش اولور عدم کفائت خود
ضرر فاحشه درجائزدکلدر ولیس ذلک لغیر الاب والجد مهرده غبن فاحش وکفوندن
غیریه تزویج باب وجددن غیری ایچون دکلدر **باب المهر** بو باب مهر بیانندر ومهرك
نیجه اسماسی وارد ربری مهر وبری صداق وبری نحله وبری آخر وبری فریضه وبری
عقد در یصح النکاح بلا ذکره ومع نفیه مهر ذکر ایلمک ایله ومهری نفی ایلمک ایله یعنی
بلامهر اولسون دیمک ایله نکاح صحیح اولور ومهری تسمیه سز نکاحک صحتنده برفرد ك
تراسی یوقدر زیرا حق سبحانه وتعالی بیک فانکحوا قولی شریفی بوکا دلالت ایدر ونکاح لغةً انضمام
وارد وایچی اخبار دریس امدی مهردن سکوت ایله متناکحین بینده نکاح تمام اولور اکر
دینلورسه کلایتوا اولان بوایدیکه بلامهر نکاح صحیح اولمیه زیرا مهر دنیی اومجبور بیعده
ثمن کبی نه کم بیعده ذکر ثمن ترك اولنسه فاسد اولدوغی کبی بوده نی فاسد اولمق لازم ایدی
بوکا جواب ویریلورکه وجوب مهر نکاحك صحتی ایچون دکلدر بلکه محلك شرفنه اثابت
ایچوندر اول تقدیرجه صحت نکاح ایچون مهرك ذکرنه حاجت یوقدر واقله عشره دراهم
ومهرك اقلی اون درهمدر نبی علیه السلامك لامهر اقل من عشرة دراهم قول شریفی
بوکا دلالت درزیرا مهر وجوبا حق شرعدر محلك شرفنی اظهار ایچوندر ولو سمی دونها
لزمت العشرة واکر اون درهمدن اقل تسمیه اولنورسه وان سماها او اکثر لزم المسمی

بالدخول او موت احدهما اكراون و باخود اون دن زياده مسميه اولنه دخول و باخود
ايكي سندن برينك موتي ايله مسمى لازم اولور زيرا دخول ايله مبدل منهك تسليمي تحقق
اولوب بذلك لزومي مقتضى اولدي موت ايله نكاح منتهى اولدي كه رفعه قابل محله فالمدي
برشئ كه منتهى اولة مقتضى موجود و مانع منتفى اولدوغي ايچون لوازمي ايله مؤكد و مقرر اولور
و نصفه بالطلاق قبل الدخود او الخلوة الصحيحة دخولدن و خلوة صحيحه ده اولمازدن مقدم
طلاق ايله مسمى نك نصفى لازم اولور زيرا حق سبحانه و تعالى نك وان طلقتموهن من قبل
ان تمسوهن وقد فرضتم لهن فريضة فنصف ما فرضتم قول شريفي بوكا حجت قاطعه در
و خلوة صحيحه دخي دخول مقامنه قائم اولور ائمة حنفيه قائلدر و ان سكت عنه او نفاه
لزم مهر المثل بالدخول او الموت و اكر مهر بيانندن سكوت ايلدي ايسه يعني مهر ايچون نفي
نفي ايلدي ايسه يعني مهر ايچون اوزره نكاح ايلدي ايسه دخول و باخود موت ايله مهر مثل
لازم اولور و بالطلاق قبل الدخول و الخلوة متعه معتبره بحالنه في الصحيح دخول و خلوتدن
مقدم طلاق ايله متعه لازم اولور اويله متعه كه رجلك حالي ايله معتبره در روايت
صحيحه ده معتبره متعه نك صفتي در و باخود متعه دن حالدر مبين هيئت فاعل در
و متعه نك لزومي حق سبحانه و تعالينك و متعوهن على الموسع قدره و على المقتر قدره
قول شريفي ايله در لا تنقص عن خمسة دراهم و لا تزاد على نصف مهر المثل متعه بش درهمدن
ناقص اولماز و مهر مثلك نصفي اوزرينه دخي زياده قلنماز و هي درع و خمار و ملحفة متعه
درع و خمار و ملحفه در درع بدن ني ستر ايدن در خمار باش اورتيدر و ملحفه طشره
چقدقده جمله كندويي ستر ايدن شيئدر متعه نك اعلاسي ابرشمدر اوسطي فرزدر كه
ابرشم جنسندن دور اداناسي بزدندر و كذا الحكم لو تزوجها بخمر او خنزير بينهم مثل و باخود
متعه واجب اولور اكر خمر و باخود خنزير ايله تزويج ايلسه او بهذا الدن من الخل فاذا
هو خمر و باخود سركه دن شوكويه ديو تزويج ايلسه حال بوكه اوخللديدوكي خمر اولسه بينه

بينه مهر مثل لازم اولور ابو حنيفه قاتنده زيرا شرط فاسد در خلافا لهما امامين خلاف ايدر
الرك قاتنده خمرك وزني مقداري سركه لازم در مهر مثل لازم دكلدر اوبهذا العبد فاذا هو
حر فاذا هو ياخود شو عبده ديو ترويج ايلسه حال بوكه عبد ديدوكي حر اولسه بينه مهر مثل
لازم اولور ابو حنيفه ومحمد قاتنده خلافا لابي يوسف ابو يوسف خلاف ايدوب
خمر ده سركه نك وزني مقداري لازم اولدوغي كبي بونده دخي قيمتي لازم اولمسنه ذاهب
اولمشدر صاحب عنايه ديمشدر كه امام محمد ذوات امثالده ابو يوسف ايله معادر زيرا
حكم تسميه يه تعلق ايلمشدر وذوات قيمتده ابو حنيفه ايله در اوبثوب اوبدابة لم يبين
جنسها وياخود ثوبه وياخود دابه يه ترويج ايدوب جنسلرين بيان ايلمسه بينه مهر مثل لازم
اولور زيرا مسمى اولان مهر مجهول الشبه در الجنسدر ثوب مزبور ابريشمدن اولمق
وارينه دن وياخود كتاندن اولمق وار اختلاف مقرر در دابه دخي كذلك اجناسدر
اوبتعليم القرآن وياخود قران تعليم ايلمك ايله ترويج ايلسه بينه مهر مثل لازم اولور
زيرا تعليم قران مال متقومدن دكلدر اوبخدمة الزوج الحر لها سنة وياخود زوج حر خاتونه
برسنه خدمت ايلمك ايله ترويج ايلسه بينه مهر مثل لازم اولور ابو حنيفه وابو يوسف قاتنده
اكر خدمت جائز اولسه مرّاه ملكه مستحدمه وزوج خادم مملوكه اولوردي بوايسه
خلاف شرعدر كذا في الكافي شافعي ديركه خدمت وتعليم قران مهر دن اولمق جائزدر وعند
محمد لها قيمة الخدمة امام محمد قاتنده خاتون ايچون خدمتك قيمتي وارد ربعتي اول
خدمتك اجرينه مقدار اولورسه اني آلور وكذا يجب مهر المثل في النعار وهو ان يزوجه
بنته او اخته على ان يزوجه بنته واخته معاوضة بالعقدين بينه نكاح شعار ده مهر مثل
واجب اولور وبو شعار بر رجل كندو قزني وياخود قزم قزداشني رجل آخرك قزني و
ياخود قزم قزداشني عقد ايده معاوضه اولمق اوزره عقد وترويج ايلمكدر بو تقدير جه اخر دن
عوض اولان عقد صحيح اولور لكن شرط باطل اولوب مهر بنده مهر مثل لازم اولور

ولو تزوجها على خدمته لها سنة وهو عبد فلها الخدمة اكرا ولو خاتون برسه خدمت
ايلك اوزره تزويج ايلسه حال بوكه تزويج ايدن عبد اولسه عورت ايجون وجهي استحسام
ايلك واردر مهر مثل يوقدر وعبدك خدمتي حال ايله مطلوبدر زيرا تسليم رقبه يي متضمن
اولدوغي ايجون اما حريتك خلافيجه در ولو اعتق امته على ان يتزوجها فعتقها صداقها
عند ابي يوسف اكر جاريه سني كندوسي تزويج ايلمك اوزره ازاد ايلسه اول جاريه نك عتقي
صداقيدر ابو يوسف قاتنده زيرا نبي عليه السلام صفيه يي اعتاق وبعد الاعتاق تزويج ايدوب
عتقي صداقي اولسون ديوبيوردي وعندهما لها مهر المثل ابو حنيفه ومحمد قاتنده مهر مثل لازمدر زيرا
مهر البلده مالدن لازمدر عتقي ايسه مال دكلدر عتقي صداقي اولمق تسميه سي باطل اولوب مهر مثل واجب
اولور ولو ابت ان تزوجه فعليها قيمتها لها اجماعا اكر جاريه معتقه اعتاق ايدن افندسنه كندو
قيمتني ويرمك جاريه نك اوزرينه لازمدر زيرا جاريه يي صاحبي عتق مقابلسنده منفعته
شرط قلدي حتكم منفعت فوت اولدي قيمتي لازم كلدي حتكم منفعت فوت اولدي عتق
دخي نقض اولمق كرك بعد الوقوع اولمغله عتق نقض اولدي انجق معنيً نقض بولنمش اولور
قيمتي ويرمكدر حر اولمغله نكاحه جبر اولماز و لهذا مفوضه ما فرض لها بعد العقد ان دخل
بها اومات بلا مهر مفوضه ايجون بعد العقد فرض اولان شيء واردر اكر خاتون مدخول بها
اولوبسه ويا خود وفات ايدرسه حتى ابتداء مهر عقد اولوب بعده ما يقارنده مهر دن شيء
تسميه اليسه لر اول تسميه اولنان شيء لازم اولور والمتعة ان طلق قبل الدخول اكر قبل الدخول
ويرزسه متعه لازم اولور وعند ابي يوسف نصف ما فرض ابو يوسف قاتنده بعد العقد
فرض اولان شيئك نصفي لازم اولور وان زاد في مهرها بعد العقد لزمت اكر زوج بعد العقد
خاتونك مهرندن زياده ايدرسه اول زياده لازم اولور امام رفر خلافا ايدوب ديركه
بعد العقد اولان زياده هبه در اصل عقده داخل اولمغاز و يسقط بالطلاق قبل الدخول
طلاق ايله اول زياده اولان مهرسا قطه اولور ابو حنيفه ومحمد قاتنده وعند ابي يوسف ينتصف
تنصف

تتنصف ايضاً ابو يوسف قائله بعد العقد زياده اولان مهر تنصيف اولنور ماضي ده اولان
كبي وان حطت عنه من مهر صحح اكر خاتون مهرندن زوجنه خط ايلسه صحيح اولور زيرا مهر خاتونك
بقاء حقي در يعني معجل ومؤجل انك ايجون مولا رمدر تنزيل ايسه رجل ملاقي اولمسي حالنه
بقاده اولور كرهيه حالا برشيء وجوده كلمز لكن بعده حق مزبور ويرملك لازم كلدكده تنزيل
مزكور دخي اول زمان ملاقي اولور اولمسي حالنك بقادر اول اجلدن جائز اولور واذا
خلا الزوج بها بلا مانع من الوطيء حسا او شرعا او طبعا كمرض يمنع الوطيء ورتق
اكر زوج خاتون ايله حسا وشرعا وطبعا وطيء مانع شيء اولمدن خلوت اولسه وطئني
منع ايدر مرض كبي ودخي رتق كبي ورتق ارضلق ديدكلري شيئدر اوستوره ايله شق
ايلمينجه مجامعت ممكن اولمازذكر اولنان ايكي مرض حسا اولدوغنه مثالدر وصوم
رمضان واحرام فرض اونفل وصوم رمضان كبي ودخي فرض وياخود نافله احرامي كبي
وبواكبسي مانع شرعي اولدوغنه مثالدر وحيض ونفاس ودخي حيض ونفاس كبي بواكبسي
مانع طبعيدر لزمه تمام المهر بوذكر اولنان علت لردن حالي اولوب خلوت صحيحه اولمجين
تمام مهر لازم اولور خلوت تلري صحيحه در زيرا تلري سالمه دربس امدي حكم سلامتي اوزرينه
جاري اولور حصي اولدركه آلتي برنده اولوب حصتين قطع اولمش اولهعنين اولدركه
ذكر وحصتين برنده اولوب جماعه قادر اولميه وكذا لوكان مجبوباً وبينه كامل مهر لازم اولور
اكر مجبوب دخي اولورسه زيرا مجبوبك خلوتي خلوت صحيحه در ابو حنيفه قائله وعورت
اوزرينه مستحق اولان كندوبي مجبوبك حالنه كوره تسليمدر مجبوبك حالي كه سحق در
اول درجه ده تسليم بولندوقدنصكره كل بدلكه تمام مهر در مستحق اولور خلافالهما امامين
خلاف ايدوب مجبوبك تمام مهر لازم كلمز نصف مهر لازم اولور زيرا مجبوبك عجزي
مريضك عجزينون دخي زياده در مريضدن زوال مرضدنصكره وطئ توقع اولنور بوندن
اول توقع اولنور حصي وعنينه تشبيهده مناسبت يوقدر زيرا آلتركك آلتري سالمدر اما

محبوبك ده آلت يوقدر ابو حنيفه طرفندن جواب ويريلور كه تزوج ايلدوكي اثنا ل واستمتاع
ايجون در ايلاج ايجون دكلدر امام رضيك تزوجي ايلاج ايجون در بس امدي محبوبك احوالي
بو اولديجق حلوتي حلوت صحيحه اولور وصوم القضا وغير مانع في الاصح صوم قضا اصح روايتده
حلوت صحيحه يي مانع دكلدر زيرا فساد ندن كفارت بعدم وجوبي ايجون وكذا صوم النذر في رواية
صوم نذر ودخي بر روايتده مانع دكلدر زيرا فساد ندن كفارت يوقدر وبر روايتده مانعدر
زيرا ابطالي صحيح اولماز الا عذر ايله اولور اول تقديرجه حلوت صحيحه يه مانعدر وفرض
الصلاة مانع صلاتك فرضي حلوت صحيحه اولمغه مانعدر صاحب هدايه ديمشدر كه
صلاة صوم منزله سنده در صلاتك فرضي صومك فرضي منزله سنده در ونافله صلاة نافله
صوم منزله سنده در وصاحب اختيار ديمشدر كه سنن روايت حلوت صحيحه يي منع ايلمز
الا صلاة فجرك ايكي ركعتي وظهرك دورت ركعتي اولي سي مانعدر زيرا مؤكد در وشول
مكانده حلوت صحيحه اولور كه بر فرد النظر حالدرينه مطلع اولميه بو اجلدندر كه مسجده و
حمامده وياخود طريقده حلوت صحيحه اولماز وكذلك اعمي وصبي وعاقل وياخود مجنون
اولسه حلوت صحيحه اولماز وخانونك بر كلب عقوري اولسه اول دخي مانعدر والعنة تجب
بالحلوة ولو مع المانع احتياطاً حلوت صحيحه ايله عدت واجبه اولور اكر مانع ايله اولورسه
استحساناً يعني اغلب احتمال وطئ اولمق توهمي ايجون عدت لازمه اولور عدت شرعدر
زوجين بر عدتي اسقاط ايده وزوجيكه قادر دكلدر وعدتده حق شرع تداخل ايدر
مثلا صاحب هدايه وقدوري كندي شرحنده ديمشدر كه اكر مانع شرعي اولورسه حقيقة
تمكن ثابت اولدوغي ايجون عدت واجبه اولور واكر مانع حقيقي اولورسه مرض وصغر
كبي حقيقة تمكن منعدم اولمغله عدت واجبه اولماز اما صاحب بدايه ديمشدر كه
هر موضعده كه حقيقة وطئ ممكن اوله لكن بر مانع منع ايلسه آنده عدت واجبه اولور مثلا
ارصلقده فتق ايله وطئ متصور اولور ومحبوبده صحق ايله اما هر موضعده كه حقيقة وطئ

وطئ ممکن اولہ لکن برمانع منع ایلہ اندہ عدت واجبہ اولور مثلا ارصلقدہ قتق ایلہ وطئی
متصور اولور ومحبوبہ سحق ایلہ اما ھر موضعدہ کہ حقیقۃ وطئ ممکن اولیہ مرض نخیف وصغر
وصغیرہ کبی بوندہ اتفاقاً عدت واجبہ اولور والمتعۃ واجبۃ لمطلقۃ قبل الدخول لم
یسم لھا مھر بتسمیہ اولنمیوب قبل الدخول مطلقہ اولان خاتون ایچون متعہ ولجبہ در
زیرا انتفاع بضع مالدن منفک اولمق ممکن دکلدر چونکہ خاتون مھر دن برشئ اولمیجق
متعہ لازم اولور مجرد بضع مالدن منفک اولمق ایچون ومستحبۃ لمطلقۃ بعد الدخول
ودخولدن صکرہ مطلقہ ایچون متعہ مستحبدر رکرک مھر بتسمیہ اولنسون نکرک اولنمسون
کرہ متعہ مھر دن خلفدر معوضہ دہ واصل ایلہ خلف جمع اولماز وطریق وجوب ایلہ
متعہ لازم کلمز مستحب اولمسی طریق فضل ایلہ در وغیر مستحبۃ لمطلقۃ قبلہ تسمی لھا مھر
مھر بتسمیہ اولنوب قبل الدخول مطلقہ اولان خاتون ایچون متعہ مستحب دکلدر حاصل کلام
مطلقہ دورت قسمدر اولکی سی مھر بتسمیہ اولنمیوب مدخول بہا اولمیانلر کا آنجق
متعہ واجب اولور وایکنجیسی مھر بتسمیہ اولنوب مدخول بہا اولانلر کا بتسمیہ اولنان مھر واجبدن
فضلہ متعہ ویرمک مستحبدر واوچنجیسی مھر بتسمیہ اولنمیوب مدخول بہا در اولانلر
کا دخی مھر مثلدن فضلہ متعہ ویرمک مستحبدر ودردنجیسی مھر بتسمیہ اولنوب مدخول بہا
اولمیانلر کا نصف مھر ویردکدن صکرہ متعہ ویرمک مستحب دکلدر ولو سمی لھا الف
قبضۃ ثم وھبہ لہ ثم طلقھا قبل الدخول رجع علیھا بنصفہ واکر خاتونہ بیک اچہ مھر
بتسمیہ ایلہ وباخود بتسمیہ اولنسہ وباجود مھری خاتون قبض ایلہ اندن صکرہ زوجنہ
ھبہ ایلہ اندن صکرہ قبل الدخول خاتونہ طلاق ویرسہ رجل اول بیک اچہ مھرک نصفی
ایلہ خاتونہ رجوع ایدر یعنی خاتوندن بش یوز اچہ یی طلب ایدر وکذا مکیل اوموزون
جملہ مکیل وموزون دجہ درھم ودنانیر کبی دریعنی مھر اکر مکیل وباخود موزون اولہ
ایدن صکرہ خاتون قبض ایدوب رجلہ ھب ایلہ وقبل الدخول طلاق ویرسہ بنہ نصفی ایلہ

خاتونه رجوع ايدر يعنى خاتون نصفنى طلب ايدر ولو قبضت النصف ثم وهبت الكل
او الباقى لا يرجع خلافا لهما اگر خاتون مهرك نصفنى قبض ايلسه بعده مهرى وباخود باقيسنى
هبه ايلسه قبل الدخول طلاق ويرمكله زوج خاتون اوزرينه برشئ ايله رجوع ايليه مز يعنى طلب
ايده مز امامين ايچون خلاف وارد ر الرقاتنده خاتون قبض ايلدوكى شيئك نصفنى ايله رجوع
ايدر يعنى نصفنى طلب ايدر يعنى كل اعتبارى ايله مثلا اگر كليسنى قبض ايدوب هبه ايلسه قبض
ايلدوكى نصف ايله رجوع اولنور دى بس امدى بعض قبض اولندقده دخى مقبوضنى اولانك
نصفنى ايله رجوع اولنور زيرا مقبوض اولميان بعض مهرك هبه سنى حط در يعنى مهردن آشغه
ايدر مكدر حط ايسه اصل عقده ملحق اولور كويا كه ابتداءً بشيوز مقبوض درعه تزويج
ايلمشدر ابو حنيفه ايچون دليل بودر كه زوجك مقصودى بلا عوض هبه اولان نصف مهرك
سلامتيدر بوايسه طلاقدن اوّل حاصل اولدى عند الطلاق رجوعى ايجاب ايلمز بونك مثالى
مؤجّل اولان كبيدر كه قبل حلول الاجل استعمال اولنه واما مينك حط ايلمك اصل عقده ملحق
اولور دديدوكى قولدرى انكاحده اصل ملتحق اولماز مثلا عقد دن صكره مهرك اوزرينه زياده ايلدوكى
شئ اصل عقد ملحق اولماز كه تضعيف اولنه اما حط اول زمان ملحق اولور كه عقد معاينه
اولد اول وقت طرفيندن زياده وحط دفعه محتاج اولور نكاح ايسه بويله دكلدر عنايه دوديخى
بويلجه در ولو وهبت اقل من النصف وقبضت الباقى يرجع عليها الى تمام النصف وعندهما
نصف المقبوض اگر خاتون مهرك نصفندن اقلنى هبه ايدوب باقى سنى قبض ايلسه زوج
نصف تمامايله خاتونه رجوع ايدر واما مين قاتنده مقبوضى اولان شيئك نصفنى ايله رجوع ايدر
يعنى طلب ايدر مثلا برمكسه بيك اقچه مهر اوزره تزويج ايلسه وايكيوز اقچه سنى خاتونه هبه
ايدوب سكزيوز اقچه سنى قبض ايلسه وقبل الدخول طلاق واقع اولسه خاتوندن اوچيوز اقچه سنى
طلب ايدر كه نصف تمام اولسه زيرا خاتونك نصف مهرى بشيوز ايدى اوچيوز اقچه يى ويرمك
كندوسندن اولان بشيوز ايدى اقچه حقّى اولمش اولور اما مين ديركه ويردوكى سكزيوز اقچه دن نصفنه

كه دورت يوزدر اني طلب ايدر زيرا خاتونك هبه ايلدوكي اصلدن خطدر اول تقدير جه
مقبوضدر اولان اقچه نك نصفي ايله رجوع ايدر ولو لم تقبض شيئاً فوهبة لا يرجع احدهما
على الآخر اكر خاتون مهردن برشيء قبض ايلميوب جمله سني هبه ايلسه زوج وزوجه بربرينك
اوزرينه رجوع ايلمز يعني بربرندن برشيء طلب ايلمز وكذا لو كان المهر عرضاً فوهبته قبل
القبض اوبعده واكر عرض اولوب قبل القبض وياخود بعد القبض هبه ايلسه بنه بربرينه رجوع
طلب ايلدوكي كبيدر وان تزوجها بالف على ان يخرجها من البلد او على ان لا يتزوج
عليها فان وفا فلها الالف والا فمهر المثل بركسنه برخاتون شهردن اخراج ايلمك اوزره
وياخود اوزرينه بر آخر خاتون تزوج ايلمك اوزره بيك اقچه يه تزوج ايلسه اكر عهدنه
وفا ايدرسه اول خاتون ايچون مسمى اولان بيك اقچه واردر واكر عهدنه وفا ايلمز ايسه
مهر مثل واردر اكرچه بو شرط فاسد ايسه ده بنه نكاح صحيح اولور اكر وفا اولورسه مسمى لازم
اولور اكر عدم وفا ظهور ايدرسه مهر مثل لازم اولور صاحب عنايه ديمشدر كه مسئله
اكر مهر مثل مسمى دن اكثر اولورسه لازم اولور اقل اولورسه بنه مسمى لازم اولور ولو تزوجها
على الف ان اقام بها وعلى الفين ان اخرجها فان اقام بها فلها الالف والا فمهر المثل لا يزاد
على الفين ولا ينقص عن الف واكر خاتون بي شهرده اقامت ايتدرسه بيك اقچه اوزرينه تزوج
واكر شهردن اخراج ايدرسه ايكي بيك اوزرينه تزوج ايلسه پس اكر شهرده اقامت ايتدرسه خاتون
ايچون بيك اقچه واردر واكر شهرده اقامت ايتدرميوب طشره يه اخراج ايدرسه مهر مثل واردر
ايكي بيك اوزرينه زياده اولمز وبيك دن دخي ناقص اولماز وعندهما لها الالف ان اخرجها
امامين فاتنده شرط لرجا ئزدر اكر وفا ايدرسه بيك اكر وفا ايلمز ايسه ايكي بيك لازم اولور
اما امام اعظم فاتنده شرط اول صحيح وشرط ثاني فاسد اولور كرك شهرده قائم اولسون
وكرك اخراج ايلسون مهر مثل لازمدر ولو تزوجها بهذا العبد او بهذا العبد اكر خاتون فوت
شو عبده وياخود شو عبده ديو تزوج ايلسه يعني مهري عبدك بري اولمق اوزره ايكي عبد نه اشارت

عرين دنيا قاشي

ايله تزوج ايله لكن عبد سنك بهالري بر برندن متفاوتة اولسه فلها الاعلى ان تمثل مهر مثلها
او اقل خاتون ايجون اعلا سنى الموّ وارد راكر اعلا سنك قيمتى مهر مثلنه مماثل اولورسه
وياخود مهر مثلندن اقل اولورسه والادنى ان كان مثله او اكثر وخاتون عبد ادنا بي آلور
اكر عبد مهر مثلنه مماثل اولوسه وياخود مهر مثلندن اكثر اولورسه ومهر مثلها ان كان بينهما
وخاتونه مهر مثل لازم اولور اكر اعلا ايله ادنى بينلرنده اولورسه امام اعظم قاتنده وعندهما
لها الادنى بكل حال امامين قاتنده مهر حالده خاتون ايجون ادنى آلمق وارد روان طلقها
قبل الدخول فلها نصف الادنى اجماعاً واكر قبل الدخول طلاق ويررسه اجماعاً
اول خاتون ايجون ادنى تلك نصفى وارد ربعنى قيمتده ادون اولان عبدك نصفنى
الور وان تزوجها بهذين العبدين فاذا احدهما حر فلها العبد فقط عند الامام ان
ساوى عشرة اكر شو اكى عبده ديو اشارت ايدوب تزوج ايله ناكاه اول اكى عبد دن
برى حر اولسه اول خاتون ايجون آنجق عبدى المق وارد رامام اعظم قاتنده اكر عبدك
قيمتى اونه مساوى اولسه اكر اونه مساوى اولمزايسه اونى تمام ايلمك لازم در زيرا مهر
اون دون اقل اولماز وعند ابي يوسف مع قيمة الحر لو كان عبداً ابو يوسف قاتنده عبد ايله
حرك قيمتى لازم اولور اكر اول حر عبد اولسه نه مقدار بها ايدرسه وعند محمد العبد
وتمام مهر المثل وتمام مهر المثل ان هو اقل منه امام محمد قاتنده خاتون ايجون عبد
وتمام مهر مثل وارد راكر اول عبد مهر مثلندن اقل اولورسه وان تزوجها على فرث اوثوب
هروى بالغ فى وصفه اولا خير بين دفع الوسط او قيمته واكر خاتون فرث وياخود
ثوب هروى اوزرينه تزوج ايله عاقد كرك وصفنده مبالغه ايلسون كرك ايلسون
وسط ايله قيمتى بينلرنده زوج مخيّر در يعنى ديلرسه برفرث وسط ويرر ديلرسه فرسك
قيمتى ويرر ثوب هروى دخى كذلك وكذا لو تزوجها على مكيل اوموزون بين جنسه لا
صفته وبينه وسط ايله قيمتى بينلرنده مخيّر در اكر مكيل ياخود موزون اوزرينه تزوج ايله

ایلسه اولیه مکیل وموزون کبی جنسی بیان ایدوب صفتنی بیان ایلمش اولمغله خنطه
وسعیر وباخود زعفران اوزرینه تزویج ایدوب صفتنی ذکر ایلسه وسط ایله قیمتی بینلرینه
مخیر در وان بری صفته ایضاً وجب حلولا قیمته واکر اول شیئک صفتنی بیان ایلسه
اول وصف ایله دخی شئ لازم اولور قیمتی واجب اولمز زیرا مکیل وموزونده موصوف
اولان ذمتنده ثبوت صحیح ایله ثابت اولور کرک حالا وکرک مؤجلا بویله اولدوغی
اجلدن استعراضی وسلمی صحیح اولور وقیل الثوب مثله ان بولغ فی وصفه بینلرینده
ثوب مکیل وموزون کبی در اکر ثوبک وصفنده مبالغه اولنورسه بوقول زفر کبی در
ولو شرط البکارة فوجدها ثیبا لزمه کل مهر واکر تزویجده بکارة شرط ایلسه اول
خاتون ثیبه بولسه رجله کلی مهر لازم اولور شرطک بطلانی وحلوت صحیحه ایله
عقدک صحتی ایجون کلی مهر لازم کلور وان اتفقا علی قدر فی السر واعلنا غیره
عند العقد اکر عاقدان کزلوجه مهرده برمقداره اتفاق ایدوب عند العقد سرده
اتفاق ایلدکلرینک غیرینی اعلان ایلسلر یعنی سرده بیک اقچه اولسون دیو
خلق ایجنده ایکی بیک اقچه اعلان ایلسه لزفر للمعبر ما علناه ابوحنیفه ومحمد
فاتنده معتبر اولان اعلان ایلدکلریدر وعند ابی یوسف ما اسراه ابو یوسف فاتنده
کزلو ایلدکلری معتبر در ولا یجب شئ بلا وطئ فی عقد فاسد عقد فاسده وطئ سز
برشئ واجب اولمز مثلا برشهود اولان نکاحده ودخی برقرقر نداشنک طلاق بائن ایله
اولان عدتنده آخر قرقر انداشنی نکاحده ودور دخی نکاحلک عدتنده بشنجی بر نکاح کبی
اولان عقود فاسده ده بلا وطئ برشئ واجب اولمز وان خلا اکر حلوت صحیحه اولورسه
بونده مجرد عقد ایله مهر واجب اولمز عقد فاسد اولدوغی ایجون ومهرک وجوبی
منافع بضعی استیفا ایله اولور حلوتده نصکره دخی بویله در زیرا نکاح فاسده مجرد
حلوت ایله تمکن ثابت اولماز وطئک حرمتی ایجون بوتقدیرجه حلوت وطئ مقامنه

قائم اولماز حتی حرمت مصاهرة دخی ثابت اولماز وعدت دخی جکلمز وان وطئ وجب
مهر المثل لایراد علی المسمی واکر وطئ ایدرسه مهر مثل واجب اولور مسمی اوزرینه زیاده قلنماز
وعلیها العدة اول خاتون اوزرینه عدت لازم اولور موضع احتیاطده شبهه یی
حقیقه الحاقاً اشتباه نسبده تحرزایچون وابتداؤها من حین التفریق لامن آخر
الوطئات هو الصحیح ابتداء عدت حین تفریقدن در وطئ ایلدکاری تک آخرندن دکلدر
صحیح اولان دخی بودر زیرا عدت شبهه نکاح اعتباریله در ولیس شول حیثیتله
دنکه نکاحك رکنی ایجاب وقبولدر اول رکن بولنمه مغله ویثبت فیه النسب نکاح فاسده
نسب ثابت اولور زیرا نسبك اثباتنده احیاء ولد ایچون احتیاط اولنور بو تقدیرجه من
وجه ثابت اوزرینه ترتیب ایدر ومدته من حین الدخول عند محمد وبه یفتی ونسبك
مدة اقصی حیضه خولدر امام محمد قائلدر وبونك ایله فتوی ویرلمشدر اما ابوحنیفه وابویوسف
قائلدر وقت نکاحده درینه کم نکاح صحیحده اخذ اولنور امافتوی امام محمد قولی اوزره
زیرا نکاح فاسد دخوله داعی دکلدر ونکاحك مقام وطئه اقامتی وظنیه وطئه داعی اولدوغی
ایچون نکاح فاسد ایله وطئه داعی دکلدر وطئ مقامنه قائم اولمز وابوحنیفه وابویوسف
دیرلرکه اکر حین نکاحدن وقت وضعه دکین آلتی آی اولورسه نسب ثابت اولور اکر اقل اولورسه
نسب ثابت اولماز ومهر متلما یعتبر بقوم ابیها ان تساویا سنا وجمالا ومالا وعقلا
ودینا وبلدا وعصرا وبکارتا وثیابتا وخاتونك مهر مثلی یا باسنك قومیله اعتبار اولنور
اکر سن وجمال ومال وعقل ودین وبلد وعصر وبکارت وثیابت جهتنده برابر اولورلرسه
زیرا سنیك قیمتی بلیغ الاجنبسنك قیمتنه نظرا یله بیلنور ومهر مثل اختلاف اوصافله مختلف
اولور زیرا مهر مثل قیمت بضعدر وسنیك قیمتی اول صفت اوزره اولان شیئه رجوع ایدر
ایله بیلنور سن دیدوکی وقت تزوجده اولان سندر وبعضیلر اهل بیت شرف وحسبده
حمالی اعتبار ایلمشلر جمال اواسطه ناسده اعتبار اولنور دیمشلردر فان لم یوجد من هؤلاء

من الاجانب پس اكر باباسنك قومندن بولمزسه اوصاف اوزره بولنمز ايسه اجانبدن اولوب
مماثل اولان قبيله دن اعتبار اولنور ابو حنيفه دن برروايتده اجنبيلاندن اعتبار اولنماز
كذا في الزيلعي حتى زيلعي مماثله ده علم وادب وحسن خلق دخي زياده ايلمشدر فان لم يوجد
جميع ذلك مما يوجد منه اكر بو اوصاف مذكوره نك جمله سي بولنماز ايسه اول اوصافدن بولندوغي
ايله اعتبار اولنور زيرا كبي خاتون بو مقداري اوصافك اجتماعي متعسر در اوليه اولسه بولندوغي
مقداري اعتبار اولنور ولا يعتبر باسمها وحالتها ان لم تكونا من قومها يعني خاتونك امتي وحالتي سي
ايله اعتبار اولنماز اكر بولمز باباسنك قومندن اولماز لر ايسه امّا عمّتسي قزي اولمش ايسه بنه باباسي
قومندن اولمش اولور اول وقت اعتبار اولنور اما ابن ابي ليلي انا سنك قومنه اعتبار اولنور
ديلمشدر زيرا مهر قيمت بضع نساء ربو تقدير جه نساجر مختلف اولان دخي اعتبار اولنمسه ذاهب
اولمشدر وصح ضمان وليتها مهرها خاتونك ولي سنك مهره ضامن صحيح اولور مثلا حين عقده
ولي اولان كسنه مهرينه ضامن ديسه صحيح اولور وتطالب من شاءت منه ومن الزوج اول
خاتون ديلرسه ضامن اولاندن طلب ايدر ديلرسه زوجندن طلب ايدر سائر كفالاته اولدوغي
كبي ويرجع الولي على الزوج اذا ادّى ان ضمن بامره والا فلا ولي زوج اوزرينه رجوع ايدر فخن
مهري خاتونه ادا ايلسه اكر زوجك امري ايله ضامن اولورسه زوجه رجوع ايدر اكر بلا امر ضامن اولورسه
زوجك اوزرينه رجوع ايدمز سائر كفالاته دخي بويله در وللمرأة منع نفسها من الوطئ والسفر
حتى توفيها قدر مابين تعجيله من مهرها كلا او بعضا خاتون ايچون وطئدن وسفردن كندوسني
نفسني منع ايلمك واردر مهرندن تعجيلي بيان اولنان شيئك مقداري يعني اول مهرندن
تعجيلي كل شرط اولنمش ايسه وياخود بعض شرط اولنمش ايسه بعضي وفا ايدنجه نفسني منع ايدر
حق زوج كه بضعه رمتعين اولدوغي كبي خاتونك حقي دخي مهر متعين اولغله بيع كبي اولدي
زيرا بايع مبيعي حبس ايدوب وثمنني اخذ ايتمينجي ويرمدوكي كبي خاتون دخي كندو نفسني كه
مبيعه رمهرينه المينجه وطئدن وسفردن منع ايدر كلدن وبعض دن شرط ايلدكلري نه ايسه

ولها السفر والخروج من المنزل ايضاً حقي وفا اولمدن خاتون ايچون بلا اذن سفر 8
منزلندن خروج واردر وطئون وسفردن منع ايلادوكي كبي ولها النفقة ولو منعت
لذلك وخاتون ايچون زوجك اورزينه نفقه وارد راكر مهر معجلني المق ايچون وطنون
كندوبي منع ايدرسه اكر عادت مهر معجل ايسه ناسزه لك اولماش اولور نفقه سي لازم دراكن
معجلي اداادن صكره خاتون طرفندن نشوز بولندقه نفقه لازم دكلدر وهذا قبل الدخول
واما بعده خاتون مهرني المدن نفسني منع ايلمك وسفره ومنزلندن خروجه قادر اولمق قبل
الدخول در وبعد الدخول دخي بوليجه در امام اعظم قاتنده بعد وقبل مابينلرنده فرق يوقدر
خلافا لهما فيما لو كان الدخول برضاها غير مبتنية ولا مجنونة اما مين ايچون خلاف واردر
شول شرطيله كه اكر خاتون رضاسيله دخول اولورسه بعده منعه قادر اولماز صبيه ومجنونه
اولدوغي حالده وان لم يبين قدر المعجل من مثله عرفا واكر قدر معجل بيان اولنمز ايسه عرفا مهر مثل
دن تعجيل اولنان مقداري لازم در غير مقدر بربع ونحوه تعجيل اولنان شئ ربع وربع مثلي
اولان شئ ايله مقدار اولمق حالده وايسه لها ذلك لو اجل كله خاتون ايچون نفسني
منع ايلمك يوقدر اكر مهرك كليسي تأجيل اولنسه بعده اولدوغي كبي صاحب بيانيه ديمشدر كه
اكر مؤجل وقت معلومه دكين اولورسه ابو حنيفه ومحمد قاتنده خاتون ايچون نفسني منع ايلمكه
قادر دكلدر اكر مؤجل جهالت متقاربه ايله مجهول اولسه حصاده وحرمن زماني كبي خلافا
لابي يوسف ابو يوسف ايچون خلاف واردر يعني خاتون نفسني منع ايدر صاحب بحايه ديمشدر
ولوجيه ده فتوي ابو يوسف قوليي اوزره در واذا اوفاها ذلك فله نقلها حيث شاء دون
السفر واكر رجل مهر معجلي خاتونه ايفا ايدرسه پس امدي رجل ايچون خاتوني ديلدوكي يره
كتورملك واردر سفره دكل بعضي سفره كتورمز وقيل له السفر بها في ظاهر الرواية والفتوي
على الاول ودينلمشدر كه رجل ايچون خاتون ايله سفر ايلمك واردر وظاهر روايه اما فتوي
قول اول اوزره در زيرا حق سبحانه وتعالى لك اسكنوهن من حيث سكنتم من وجدكم قول

قول شریفی کفو کتورمک حجت قویه در صاحب نهایه تجنیس ویتحفه دن ذکر ایدوب
فتوی سفرم کتورمك اوزره در دیمشدر وفقیه ابو اللیث ابو القاسم الصفار دن کذلك
بلادن غربه خاتونی اخراج ایلمك یوقدر زیرا غربتده زحمت چکملك لازم کلور دیدوکی نی
نقل ایلمشدر وظهیر الدین المرغینانی دیمشدر که فقیه ابو اللیث قولی ایله اخذ دن
حق سبحانه وتعالینك اسکنوهن من حیث سکنتم من وجدکم قول شریفی ایله اخذ اولندی
صاحب عنایه دیرکه ابو القاسم الصفار دن شول کسنه که خاتونی مدینه دن قریه یه وقریه
دن مدینه به اخراج ایدر انك حقنده نه درسون دیو سؤال اولندقده بو سفرده کلدر تبدیل
مکاندر اما بر بلده دن بر بلده یه اخراج تبدیل مکان دکلدر سفرده در دیو جواب ویرمشدر
وطرسوسی انفع الوسایلده اقوال ائمه نقلندن صکره حاکمه لایق اولان بودرکه امعان
نظر ایدوب خاتونك وطنی اولان برده عشیرة وقومی اولوب الترك بینندہ تزوج
ایدوب بعده بلده اخر یه نقل ایلمك استرسه منع ایلیه ایله حکم ایلیه واکر خاتونت
ساکنه اولدوغی شهرده عشیره وقومی اولمیوب آنده تزوج البلدی ایسه وخاتونك
اصلی آخر شهردن ایسه لایقدرکه منع اولنمیه وان اختلف قبض المهر فالقول لها
ان کان مهر مثلها کما قالت او اکثر اکر مهرك مقدارنده زوجین اختلاف ایلسه لر بس
امدی قول زوجه نکدر یمینی ایله اکر مهر مثلی خاتونك دیدوکی کبی ویاخود دیدوکندن
اکثر اولورسه اکر دینلورسه نکاحده یمین یوقدر یمین بوندہ یمین اوله جواب ویریلورکه
بو مسئله مهر در نکاح دکلدر بوندہ یمین جائزدر ولهذا ان کان کما قال او اقل قول رجلکدر
یمینیله اکر مهر مثل رجلك دیدوکی کبی ویاخود دیدوکندن اقل اولورسه وان کان بینهما
واکر مهر مثل ایکی قولك مابینندہ اولورسه تخالفا ولزم مهر المثل ایکی یی یمین ایدوب شلر
هر نفسی نکول ایدرسه سوز آخرندر اکر ایکیسی دخی یمین ایدرلرسه مهر مثل لازم اولور
وفی الطلاق قبل الدخول القول لها ان کانت متعة المثل کنصف ما قالت او اکثر

قبل الدخول طلاقله قول خاتونكدر اكر متعه مثل خاتونك ديدوكنك نصفي كبي وياخود
دخي اكثر اولورسه ولهذا كانت كنصف ماقال او اقل قول رجلكدر اكر متعه المثل رجلك
ديدوكنك نصفي وياخود نصفندن اقل اولورسه مثلا برمكسه برخاتون قبل الدخول
تطليق ايلسه زوج اللي درهم مهر در وخاتون يوز درهمدن ديو دعوا ايلسه لر ابو حنيفه
ومحمد قاتنده حكما متعه مثل قيلنور اكر متعه مثل خاتونك ديدوكي يوز درهمك نصفي
وياخود نصفندن اكثر اولورسه يميني ايله قول خاتون نذر اكر متعه مثل رجلك ديدوكي
اللي درهمك نصفي وياخود نصفندن اقل اولورسه يميني ايله قول رجلك در زيرا متعه
بعد الطلاق موجب عقد در مهر مثل كبي پس امدي متعه دخي مهر مثل كبي حكم اولنور
وان كانت بينهما تخالفا ولزمت المتعه اكر متعه مثل رجل وخاتون ديدوكلرينك ما بينلرنده
اولورسه يمين ايدر لر ومتعه لازم اولور اما مهر قنفي سي نكول ايدرسه آخرك قولي لازم
كلور وفقهاء يمشلر دركه ابتداءً يمين ايلمكه قورعه لازمدر تقدمه بربرندن وحمار يوقدر
قدوري ديمشدركه اولا زوج يمين ايدركذا في البيانيه وعند ابي يوسف القول له قبل
الدخول وبعده ابو يوسف قاتنده قبل الدخول وبعده قول زوجكدر زيرا زادبي خاتون
دعوي ايدر بو بابده رجل منكر در امدي يمين ايله قول منكركدر الآن يذكر ما لا يتعارف
مهرًا لها الا مكركه زوج شول شيئي ذكر ايليه كه خاتونه مهرا ولمغله متعارف اوليه يعني عادة
اول ادعا ايلدوكي شيئي قليل مهرا ولمغه صالح اوليه اوزمانده قول خاتونكدر وايتهما برهن
قبل زوج وروجه هر قنفيسي بينته اقامت ايدرسه هما قبول قلنور وان برهنا فبينة اولي
حيث يكون القول لها او بينتها اولي حيث تكون القول له اكر زوج وروجه بينة اقامت
ايدر لرسه رجلك بينه سي اول محلده اولي دركه قول خاتونك اوله وخاتونك بينه سي
شول محلده اوليدركه قول رجلك اوله مثلا خچن زوج بيك وخاتون اكي بيك ادعا
ايلدوكنك بينه قبول اولور زيرا بينات خلاف ظاهري اثبات ايچوندر يمين اصلي

اصلی ابقا ایچوندر نکاحده ایسه اصل مهر مثلدر اول تقدیرجه خلافنی ادعا ایدن کمسنه نك
بینه سی اولیدر فان اختلفا فی اصله وجب مهر المثل واکر اصل مهرده اختلاف ایسه لر مهر
مثل واجب اولور اجماع مرکب ایله واجماع مرکبك معناسی اولدرکه حکمده اتفاق اوله
ماخذده اختلاف ایله نته کم علم اصول ده بیان اولنمشدر صاحب درر دیمشدرکه اکثر
اصلده اختلاف ایسه لر مهر مثل واجب اولور مثلا روجینك بربیی دیسه که مهر تسمیه
اولنمدی وآخر دیسه که تسمیه اولندی اکر بینه اقامت ایسه قبول اولور واکر منکر اولنه
یمین ویریلور اکر نکول ایدرسه دعوای تسمیه ثابت اولور واکر یمین ایدرسه مهر مثل واجب
اولور وموت احدهما کحیواتهما ایکیسندن برینك موتی حیواتلری کبیدر مهر زوجه دن
زیرا مهر مثل ایکیسندن برینك موتی ساقط اولماز وفی موتهما ان اختلف الورثة فی
قدره اکر ورثه روح وروجه نك موتنده مهرك مقدارنده اختلاف ایسه لر فالقول
الورثة الزوج عند الامام پس امدی قول ابوحنیفه قائلده زوجك ورثه سی ایچوندر
زیرا مهر مثل اعتباری حاتونك موتی ایله ساقط اولور ولا یستثنی القلیل وقلیل
استثنا اولنماز یعنی ورثه روح شیئی قلیل دخی استثنا ایدرلرسه تصدیق اولنور
بوحاله قلیل وکثیری برابر در ابوحنیفه قائلده دخی قول زوجك
ورثه سندر اکر قلیل ادعا ایلمزلر ایسه وعند محمد کالحیواة امام محمد قائلده حیواة
کبیدر یعنی حال حیواتلرنده نیجه ایسه نیه حکم اولنیجه در وان اختلفوا فی اصله الکرورثة
مهرك اصلنده اختلاف ایسه یعنی مهر تسمیه اولنمشدر واولنمامشدر دیو اختلاف
ایسه لر یجب مهر المثل عندهما وبه یفتی آمامین قائلده مهر مثل واجب اولور وفتوی
دخی بونك ایله در وعند الامام القول المنکر التسمیة ویجب شیئ ابوحنیفه قائلده
قول تسمیه یی منکر اولانندر وبرشیئ واجب اولمز مادامکه مهر مسمی اورزینه بینه
اقامت ایلمیه لر زیرا خاتونك موتنده صکره مهر مثل اعتبار اولنماز وان بعث

الزوج اليها شيئاً فقالت هو هدية وقال مهر فالقول له في غيرها ما هي للاكل اكر زوج
خانونه برشي كوندرسه خانون ديسه كه اول شي هدية در زوج ديسه كه مهر در ماكولات
قسمندن دكل ايسه قول زوجندر واكر نكح ذمي وذمية او حربي وحربية ثم اسلما على ميتة
او بلا مهر وذلك جائز في دينهم فلا شئ لها اكر برذمي برذمية يي وبر حربي برحربية يي
دار حربده ميته اوزرينه ويا خود مهر اولمق اوزره نكاح ايلسه حال بوكه ميته اوزرينه
مهر اولمق اوزره نكاح آنلرك ديننده جائز اولسه اكر ايكيسي ذمي مسلمان اولسلر خانون
ايجون برشي لازم كلمز ابو حنيفه قائلدر خلافا لهما سواء وطئت او طلقت قبله ومات
احدهما امامين ايجون خلاف واردر كرك وطئ اولنسون وكرك وطئ اولنسون اول
مطلقه اولسون برابردر ويا خود ايكيسندن بري فوت اولسه بينه بوليه درو سوق
كلام امامينك ذمي وحربيه ده خلافي ابرام ايدر لكن خلاف انجق ذمية در
حتى صاحب هدايه ديمشدر كه برنصراني برنصرانيه يي ميته اوزرينه ويا خود مهر
اولمق اوزره نكاح ايلسه ودينلرنده جائز اولسه ودخول ايلسه ويا خود قبل الدخول
تطليق ايلسه ويا خود ايكيسندن بري فوت اولسه خانون ايجون مهر بو قدر دار
حربده حربيه ذمي بوليجه در بو قول ابو حنيفه قائلدر حربيين ده امامينك قولي
ذمي بود راتاذميه امامين قائلدر مهر مثل لازمدر وقبل الدخول طلاق ويرمش ايسه
منعه لازمدر زفر قائلدر حربيين ده ذمي مهر مثل لازمدر امام زفرك قولي بودر كه
شرع ابتغاء نكاحي مشروع قلنمدي الاعماله مقارن قلدي حق سبحانه وتعالينك
ان تبتغوا باموالكم قول شريفي ذمي بوكا دليلدر وبو شرع عامدر وحكمي عموم اوزره
ثابتدر زيرا نكاح معاملاتدندر كفار ذمي معاملات ايله مخاطبدر امامينك دليلي
بودر كه اهل حرب احكام اسلاميي ملتزم دكلدر حكم ايسه آنلرك اوزرينه جاري
اولماز الا الزام ايله اولور والزام اولمز الا ولايت ايله اولور وبتباين دارين ايله اولور

اولور وتباين دارين ايله ولايت منقطع در امّا اهل ذمّت بونك خلافيجه در زيرا اهل
ذمّت معاملاته رجوع اولان اشياده بزم احكامزي التزام ايلمشلر در وعقد ذمّتن
اويله اويله التزام بولنمش اولور زيرا زنا ورباد ن اهل ذمّت دخي منع اولنور وانلرك
اوزرنه حدود دخي اقامت اولنور وتسليم اولنسون كه انلر احكامي التزام ايلمشلر در
لكن اتحاد دار ايله ايجون ولايت التزام محققدر ابو حنيفه ايجون دليل بودر كه تحقيقا
اهل ذمّت ديانتده بزم احكامزي التزام ايلمشلر در صوم وصلاة كبي دخي شول
شيئدن كه خلافنه معتقد لرد ر بيع خمر وخنزير كبي ولايت التزام ايسه سيف ومحاجّه
ايله در بو قولدرك جمله سي اهل ذمّتدن منقطع در عقد ذمّت ابلد كلري ايجون
فانا امرنا ان نتركهم وما يدينون معناسي اوزره ترك اولندقده پس امدي آنلر عدم
عدم التزام وانقطاع ولايتده اهل حرب كبي اولمشلر در زنا بونك خلافيجه در
زيرا زنا جميع اديانده حرام در آنلرك دينلرنده حلال دكلدر كه حالي اوزره ترك اولنه
ربا ايسه عقود لرنده مستثنى در نبي عليه السّلام لك الاّ من اربى فليس بيننا وبينهم
عقد قول شريفي ايله ربا دخي مستثنى اولور صاحب كنز ده يمشدر اگر برذمّي برذمّيه بي
وياخود مهر اولمق اوزره نكاحايلسه حال بوكه دينلرنده جائز اولسه پس امدي وطئ
اولنسه وياخود وطئدن مقدّم طلاق ويرلسه وياخود فوت اولسه خانون ايجون
مهر يوقدر وحربيده دخي بويلجه در وكنزك شراحي لامهر لها ديدوكذا نصكده بو قول
ابو حنيفه قائلنده در وامامين ديديلركه خانونه مهر مثل لازم اولور موتنه ووطئنده
ووطئدن اوّل صلاقده متعه لازم در وكذا الحربيان ثمّة قولندن صكره شراح دخ
ديديلركه اگر حربي حربيه بي دار حربده نكاح ايلسه حكمي ذمّي حكمي كبيدر ائمّه ثلاثه
قائلنده خلاف آنجق امام زفر ندر جونكه اقوال ائمّه مذهبه معلومه اولدي معلوم اولسون
كه مصنّفك بيان مذاهبده نوعا خللي وارد ر اگر خلافا لها قولي ذميتينه

صرف اولنسه كلامنده نوعاً عى يعنى بور غلق وضعيف لق واقع اولور وبلا مهر قول نفى
مهر ومهر ده سكوته محتملدر ودينلمشدر ميته ده وسكوتده ايكى روايت واردر
اصح اولان جلد سى خلاف اوزره اولمقدر كذا فى الهدايه وان نكحها بخمر او خنزير معين
ثم اسلما او اسلم احدهما قبل القبض فلها ذلك اگر ذمى برذميه به معين خمر وخنزير
مقابله سنده نكاح ايلسه بعده ايكيسى دخى اسلامه كلسه لر وياخود ايكيسندن برى
قبل القبض اسلامه كلسه خاتون ايچون معين اولان شيئى قبض ايلمك واردر
ابو حنيفه قاتنده زيرا خمر وخنزير وقت عقده معين اولمش ايدى اسلام ايله معين
اولان شيئك قبضنى مانع دكلدر نته كم برذميه مسلمان اولسه وآخر كمسه ده خمر
وخنزير اولسه خاتون ايچون اول خمر وخنزيرى قبض ايلمك واردر وان غير معين فقيمته
الخمر ومهر المثل فى الخنزير اگر خمر وخنزير معين اولمش ده كل ايله خمرك قيمتى لازمدر وخنزيرده
مهر مثل لازمدر ابو حنيفه قاتنده اما خمرك قيمتنك لزومى ملك وغير معين قبض ايله
حاصل اولور دين ايله مثلى ايله قضا اولنور اسلام ايله مثلى منافيدر بو تقديرجه قيمتى
لازمدر زيرا وقت عقده تسميه سى صحيحدر قيمتى آلمق عينى آلمق كبيدر زيرا ذوات
امثالدندر واما خنزيرده مهر مثلك لزومى زيرا خنزير ذوات القيمتدندر قيمتى اخذ
ايلمك عينى اخذ كبيدر انك ايچون مهر مثل لازمدر وعند ابى يوسف مهر المثل فى
الوجهين وابو يوسف قاتنده ايكى وجه ده يعنى معين وغير معين ده مهر مثل لازمدر
وعند محمد القيمة فيهما امام محمد قاتنده معين وغير معين ده قيمتى لازمدر وزيرا تسميه
وقت عقده صحيح اولمشدر وآنلر قاتنده مسمى مالدر جونكه اسلام ايله مسمى تسليمى
جائز اولميجق قيمتى لازم اولور وفى الطلاق قبل الدخول نجب المتعه عند من اوجب
مهر المثل ونصف القيمة عند من اوجبها قبل الدخول طلاقده متعه واجبه در مهر مثل
واجبدر دين قاتنده ونصف قيمت واجبدر قيمتى واجبدر دين قاتنده مهر مثل واجبدر

واجبدر دین ابو یوسف در وقیمی واجبدر دین امام محمد در باب نکاح الرقیق

بو باب عبدك نکاحی بیاننده در نکاح العبد والامة والمدبر والمکاتب وام الولد بلا

اذن السید موقوف عبد وامه ومدبّر ومکاتب وام ولدك افندلرینك اذن سز نکاحی

موقوفدر امّا عبدك نکاحی موقوف اولمسی نبی علیه السلام دن ایمّا عبد تزوّج بغیر

اذن مولاه فهو عاهر قول شریفی ایله در عاهر زانی معناسنه در عبده امام مالکك

خلافی وارد زیرا عبد طلاقه مالکدر نکاحه دخی مالك اولمسنه ذاهب اولمشدر

امّا امه نك نکاحنك موقوف اولمسی مولی بضع امه یه مالك درکندونك تحت ملکنده

اولان بضعه آخر مالك اولیمز مکر کندونك اذنی اوله بلا اذن نکاح صحیح اولماز ومدبّره

ومکاتبه حکم رقیت باقیدر ام ولده ملکیت قائم اولمغله نکاحلری اجازته موقوفدر فان

اجاز نفذ وان ردّ بطل پس امدی اکر افندیسی اجازت ویررسه نکاح نافذ اولور واکر

ردّ ایدرسه نکاح باطل اولور وقوله طلقها رجعیّة اجازة سیدك بلا اذن تزوّج ایدن

عبدنه طلقها رجعیّة قولی نکاحه اجازتدر زیرا طلاق رجعی نکاحی صحیحه اولور بوتقدیرجه

سیدك طلاق رجعیّه ایله تطلیق ایله قولی اجازتدر لاطلقها او فارقها طلقها واوخود فارقها

قولی اجازت دکلدر زیرا بو قول ردّ محتملدر فان نکحوا باذنه واکر عبد وغیر بلر افندینك

اذنیله نکاح ایلسه لر فالمهر علیهم پس امدی مهر کندولرینك اوزرلرینه دریباع العبد فیه

مهر ایجون عبد بیع اولنور زیرا مهر دیندر رقبه عبده واجب اولدی تزوّج سببی ایله ابتداء

حق مولاده اذنی سببی ایله ظاهر اولدی بعده اصحاب دیوندن مظرتی دفع ایجون

رقبهٔ عبدك انتقال ایلدی وسعی المدبّر والمکاتب ولابیاعان مدبّر ومکاتب سعی ایدرلر ومهر

ایجون بیع اولنماز زیرا بو ایکیسنك اوزرلرنده کتابت وتدبیر وارایکن برملکدن برملکه

انتقال محتملدر دکلدر بو تقدیرجه کسبلرندن ادا اولنور بوقسه نقللرندن ادا اولنمز واذنه

لعبد بالنکاح یشتمل جائزه وفاسده سیدك عبد ایجون نکاحه اذنی نکاحك جائز وفاسدنه

شامل اولور فيباع في المهر لو نكح فاسداً فوطئ اكر عبد نكاح ايدوب وطئ اليله مهر مجنون
بيع اولنور ابو حنيفه قاتنده زيرا نكاحه اذن جائز وفاسده شامل اولمغله مهر حين مولاده
ظاهر اولور اول اجلدن عبد بيع اولنور امامين ديركه اذن نكاحده جائز منصرف اولور
بو تقدير جه مهر حين مولاده ظاهر اولمبوب حين عبد ده واقع اولور لكن بعد الاعتاق
اخذ اولنور مقدم طلب اولنماز يتيم الاذن به نكاح فاسد ايله اذن تمام اولور حتى لو نكح
بعده جائزاً توقف على الاجازة حتى عبد نكاح فاسدن صكره اكر جائزاً انكاح ايله مولاسنك
اجازته توقف ايدر زيرا افندينك اذني نكاح فاسده منتهى اولوب تكرار اذنه
محتاج اولور ابو حنيفه قاتنده امامامين قاتنده اذن منتهى اولماز ثانيا نكاح ايله صحيح
وان زوج عبده المأذون المديون صح واكر سيد عبد مأذون و مديونني تزوج ايلسه
نكاح صحيح اولور وهي اسوة الغرماء في مهر مثلها اول خاتون مهر مثلدن غرما ايله برابر
عبد مزبور بيع اولنوب غرما ايله خاتون بينلرنده حصه مقداري تقسيم اولنور ومن زوج
امه لا يلزمه تبوئتها وبطاء الزوج متى ظفر بمكنه جاريه سني آخره تزوج ايلسه اول جاريه نه
مكان حاضر ايلمك لازم دكلدر زوج جاريه يه ظفر بولدوغي وقتده وطئ ايدر امه نك
استخدامنه مولانك حقي باقيدر اكر مكان حاظر ايله حق حذ متى ابطال ايلمك لازم كلور
ولا نفقة عليه الا بالتبوئة زوج اوزرينه نفقه يوقدر الا مكان حاضر ايلمك ايله وارد زيرا
نفقه خاتون في حبس مقابله سنده در حبس اولينجه نفقه نك دخي عدم لزومي مقرر در وهي
ان يحلا لي بينهما وبين الزوج في منزله ولا يستخدمها بتوئة جاريه ايله وزوج بينني حالي
ايلمكدر وان بوا ها ثم رجع صح واكر سيد امه يه مكان حاضر ايلسه بعده رجوع ايلسه صحيح
اولور زيرا افتدي مجنون امه ده بقاء ملك هنوز موجود اولمغله تبوئه ايله ساقط اولمز
نكاح ايله ساقط اولدوغي كبي وسقطت النفقة مولى رجوع ايلمك ايله زوج اوزرندن
نفقه ساقط اولور زيرا نفقه جزاء احتباس زائل اولينجه نفقه دخي زائل اولور وان

وان حدثته بلا استحداث لا يسقط مكان حاضر ايلدكن صكره مولاسي بكا حدثت ايله
ديو امر ايلمك سيزن جاريه حدثت ايلسه نفقه سي زوجندن ساقط اولماز وان زوج امته
ثم قتلها قبل الدخول سقط المهر اكر بكسه جاريه سني تزويج ايلسه بعده جاريه يي آخر بسي
قتل ايلسه زوجندن مهر ساقط اولور ابو حنيفه قاتلدن زيرا مقصود علميي تقرير دن
مقدم آتلاف ايلدكده اول تقرير زوجك جاريه يه وصولي ايدي واما مين ديركه
مهر ساقط اولماز زيرا فان المقتول ميت باجله عند اهل الحق مضمون اوزره قتل
موجب اسقاط مهر دكلدر بخلاف ما لو قتلت الحرة نفسها قبله خلاف شول
شيدر اكر حرة كندو نفسني قبل الدخول قتل ايلسه مهر ساقط اولماز امام زفر خلاف
ايدوب ديركه بضع كه مبدل منه ايدي تسليمدن اول فوت اوليجق بدل دخي فوت
اولمق مقرر درجاريه مقتوله نك مهر كبي كندو يي قتل ايدن حره نك مهري دخي ساقط
اولور نزم ايجون دليل انسانك كندو نفسنه جنايتي احكام دنياده اصلا معتبر دكلدر
حتى كندو نفسني قتل ايدن مكنه غسل اولنور واوزرينه نماز قيلنور اما مولانك جاريه سني
قتل بونك خلافنجه در آنده احكام دنيا معتبر دكلدر ومولانك اوزرينه كفارت
لازم اولور والاصل في العزل عند الائمة الثلثة امه دن عزل اذن سيد ايجوندر زيرا
امه دن ولد حاصل اولسه سيدك حقي اولوردي اول تقدير جه سيدك رضاسي
معتبر اولور وعندهما لها اما مين قاتلدن عزل اذن جاريه ايجوندر زيرا وطئك جاريه نك
حقيدر ومطالبه دخي آنك ايجون ثابت در اكر عزل اذن كندونك اوليجق حقي ناقص
اولمق لازم كلور اول تقدير جه جاريه نك رضاسي معتبر اولور حره كبي اما ائمه ثلثه يه
بونلرك خلافنجه درانك رضاسي معتبر دكلدر عزل حين جماعده خارج فرجك انزال
صاحب عنايه ديمشدركه بو مسئله ده عزلك جوازنه دلالت وارد روخصوص
عزل ابن مسعود دن رضي الله عنه سؤال اولندقده لا بأس در حق سبحانه وتعالى

الباس وجود ايله ملبس اولة جق لرواحدن اخذ ميثاق ايمشدر اكر وجود كليجك
منى صحة صمايه القا اولنسه بنه تلق اولور بيور مشلردر وابو سعيد الحضري دنجي بونك
مثلني روايت ايلمشدر وصاحب نهايه كراهية الفتاوي محلنده ذكر ايلمشدر كه بركسنه بدخوي
وفاسق ولد طهور ندن خوف ايلسه اول كسنه ايجون عزل ايلمك وارد ر يعني لابأ سدر و
اسقاط ولد ايجون معالجه ايلسه لرآثم اولماز لرما دامكه خلقتندن برشي ظهور اوليه اما
ظاهر اولدقدن صكره جائز دكلدر وان تزوجت امة او مكاتبة بالاذن ثم عتقت فلها
الخيار في الفسخ حر كان زوجها او عبداً واكر جاريه ومكاتبه سيدك اذني ايله تزوج
ايلسه وبعده معتقه اولسه نكاحي فسخندن جاريه ايجون خيار وارد ر زوجي كرك حر
اولسون وكرك عبد اولسون وان تزوجت بلا اذن فعتقت نفذ النكاح اكر جاريه
افندبسنك اذني ايله يوغيكن تزوج ايلسه ومعتقه اولسه نكاحي نافذ اولور وكذا العبد
ولا خيار لها وبلا اذن عبدك نكاحي نافذ اولور خانون ايجون خيار وارد ر مثل اركعبد
افندبسنك اذني يوغيكن نكاح ايله بعده معتق اولسه بنه نكاحي كما كان نافذ در خانون
ايجون خيار بوقدر والمسمى للسيد ان وطئت قبل العتق ولها ان وطئت بعد مهر مسمى
سيد ايجون در اكر جاريه قبل العتق وطئ اولنمش ايسه واكر بعد العتق وطئ اولنمش ايسه
مهر مسمى جاريه ومن وطئ امة ابنه فولدت فادعاه ثبت نسبه ولزمه قيمتها لامهرها
ولا قيمة ولدها وتصير ام ولد بركسنه اوغلنك جاريه سني وطئ ايلسه واول جاريه ولد
كوزمه ووطئ ابدن كسنه دعوت ايلسه اول ولدك نسبي دعوت ابدن كسنه دخود
دن ثابت اولور ودعوت ابدن كسنه يه جاريه نك قيمتي لازم اولور مهري لازم اولمز وولدك
قيمتي دخي لازم اولمز واول جاريه وطئ ابدن كسنه نك ام ولدي اولور زيرا بابا ايجون اوغلونك
مالني تملكه ولايت وارد ر بنه كم بني عليه السلام ولد الرجل من كسبه فكلوا من اموالهم بيور
دقلري وبنه دفعة ثانيه دمان اولادكم من اطيب كسبكم فكلوا من كسب اولادكم امن شرائكم

شرعيي بابانك مالنه تملكدن ولايتي اولدوغنه دليلدر هركسنه نك كه كندو بقاسنه حاجتي
اوغلونك مالنه تملكه ولايتي اولمق اولكسنه ايجون اوغلونك جاريه سنه دخي مالك صيانت
حاجتي وار در زيرا بقاء نفسنه نسلنه حاجت اما بقا نفسنه حاجتدن ادون ايمش
اشعه ايدوكي ظاهر در پس امدي ابقاء نسل حاجتي ابقاء نفس حاجتدن آشغه
اولدوغي اجلدن بابا اوغلك جاريه سنه قيمت ايله مالك اولور اما طعامنه قيمت كز
مالك اولور چونكه بابا اوغلنك جاريه سنى وطى ايلدي كوره لم كندويه جاريه نك
ملكيتي نه وقت ثابت اولور امدي بو ملكيت استيلادن مقدم مي ثابت اولور
استيلاده مي شرط ايجون زيرا استيلادي صحيح اولان يا حقيقت ملك در و يا خود حق
ملكدر بوذكر اولنان بابا ايجون جاريه حقنده ثابت دكلدر زيرا اول جاريه يي
بابا تزويج ايلسه جائزدر پس امدي بو تقدير جه تقدم ملك لازمدر و علوق ولد
دنصكره بابا اول ولدك صيانتنه محتاج اولور وصيانت ايله ثبوت نسب ايله
اولور و ثبوت نسب ايله ملكدن غير يله اولماز ملك وطئ اوزرينه تقدمي لازمدر كه
بابانك فعلي حرام اوليه تجن ملك وطئ اوزرينه تقديم اولنسه وطئ بابانك ملكنده
واقع اولمش اولور بو تقدير جه عقر و ولدك قيمتي لازم اولماز زيرا قبل الاستيلاد
ملكه استناد ايلمك ايله اول وادخراً علوق ايلمش اولسه اولدي و الجد كالاب
بعد موته لا قبله جد بابا كبير بابانك موتندن صكره اما قبل الموت دكل بو اجلدن
دركه بابا وار ايكن جد وارث اولماز و ان زوج امته اباه جاز اكر بركسنه جاريه
سنى بابا سنه تزويج ايلسه جائز در اما امام شافعي ديركه اوغل بابا يه جاريه سنى تزويج
ايلمك جائز دكلدر زيرا مال ولدده بابا ايجون حق ملك وارد رحتى بركسنه اوغلونك
جاريه سنه حرام ايدوكن بيلور كن وطئ ايلسه حد لازم كلمز بو قول شافعيدكدر
وعليه مهر حالا قيمتها جاريه نك مهري بابا سنك اوزرينه در قيمتي دكل زيرا ملك

رقبه یوقدور وان انت بولد لا یصیر ام ولد واکر جاریه ولد کتورسه ام ولد اولماز وهو حرّ
بقرابته اول ولد جاریه صاحبنك قرابتی ایله حرّ در بنی علیه السلام من ملك ذا رحم محرم
منه عتق علیه قول شریفی ایله معتق اولسی محققدر حرّة قالت لسیّد زوجها اعتقه عنی بالف
ففعل فسد النكاح ولزمها الالف برحرّ خاتون زوجنك افندیسنه بیك ایچه یه بندن اعتاق
ایله دیسه وافندیسی دخی اشبلسه نكاح فاسد اولور وخاتونه بیك ایچه لازم اولور والولاء
لها وبصح عن كفارتها لو نوت به اکر خاتون کندونك کفارتندن عتقنه نیت ایله صحیح
اولور وان لم تقل بالالف لا یفسد والولاء له واکر خاتون اعتقه بالف دیمیه نكاح
فاسد اولماز ولاسیّد ایچون خلافا لابی یوسف خلافا لابی یوسف ایچون در
وللمولی اجبار عبده وامته علی النكاح مولی ایچون عبد وامه سنی نكاحه جبر ایلمك
وارد اذا شاء فی دیرکه جبر اولماز لرزیرا بونلر افندیلرینك مملوکلریدر مال جهتندن
بوقسمه ادمی اولادلری جهتندن دکلدر نكاح ایسه ادمی خواصندندر بو تقویر به
اجبارده مالك دکلدر اما ائمّه حنیفه ایچون دلیل بودر که مولی عبد وامه سنی نكاح
ایلمك ملکنی اصلاح ایلمکدر که زیرا بو نكاح ایلمیه بو فعلی ارتكاب ایدیجك
معیوب اولوب مالیتنه نقصان عارض اولور بویله اولیجق اصلاح ایچون اجبار
مالك اولور وامه نك منافع بضعنه کندوسی مالکدر وغیریسنه دخی قادر در
انك ایچون امنك مهری مولاسی ایچون در حقایق نام کتابده عبد وامه بیوك اولدقلرنده
در اما کوچك اولسه لر اول وقت ادام شافعی فاتنده دخی اجبار جائز اولور دون
مكاتبه ومكاتبه اجبار اولنماز لرزیرا انلر تصرفنده احراره ملحق اولمشلردر بو اجلدندر
مكاتبه نك مهری کندو ایچون اولور باب نكاح الكافر بو باب کافرلرك نكاحی
بیاننده در اذا تزوج كافر بلا شهود او فی عدّة كافر وذلك جائز فی دینهم ثم اسلما
اقرّا علیه تیمان یر کافر بلا شهود وایکی یر کافر عدّه تندن تزوج ایلسه حال بوکه بلا شهود

شهود و عدت کافرده تزوج دیلرزده جائز اولسه انصکره زوج زوجه مسلمان اولسلر نقدی
دیلرزده عقد اولان نکاح اوزرینه قرار قلنور لر ابو حنیفه قاتنده مصنف فی عدة کافر لفظی
ایله تقیید ایلدی زیرا کر عدت مسلمده اولسه بالاجماع نکاح فاسد اولور خلافا لهما فی العدة
عدتده امامین ایجون خلاف وار در امام زفر دیرکه نکاح فاسد در کرك بلا شهود کرك
عدتده اولسون زیرا خطابات عامه درسنة کم نبی علیه السلام لا نکاح الا بشهود بیورد قلری
بلا شهود اولان نکاحك بطلانه دلیلدر و انلر بزم مرافعه یه کلسه لر و یا خود مسلمان
اولسه لر بینه اسکی حرمت قائمه در تفریقی واجب اولور حق سبحانه و تعالی لنبك و ان احکم
بینهم بما انزل الله و لا تتبع اهواءهم قول شریفی ایله عمل ایلك ایجون امامین ایجون دلیل بودر که
نکاح معتده حرام اولمسی مجمع علیهادر و کفره نکاح معتده جب التزام ایلمشلر در امّا بلا
شهود نکاحك حرمتی مختلف فیهادر زیرا مالك و ابن ابی لیلی جوز ایلدیلر که کفره بزم ح
احکامزی جمیع اختلافاتی ایله التزام ایلمشلر در لکن اهل ذمّت اولدقلری سبب ایله
بزتعرض ایلمزز چنان ایکیسی مرافعه اولسلر و یا خود برسی مرافعه یه کلسه و یا خود برسی
مسلمان اولسه حالبوکه عدت منقضیه اولمسه نکاح مصادم کبی بینلرنده تفریق اولنور امّا
محض اسلامه کلسه لر و یا خود عدت منقضیه اولمسه اولدقده نصکره مرافعه یه کلسه لر بالاجماع
ما بینلرنده تفریق اولنماز امام ابو حنیفه ایجون دلیل بودر که حرمت نکاح عدت ایچوندر
زیرا من وجه منکوحه نك نکاحی اولمش اولور و ثبوت عدت باشرع ایجون اوله و یا خود زوج
ایجون اولر شرع ایجون اولمغه مساغ یوقدر زیرا کفار حقوق شرعیه مخاطب دکللردر او
اجلدن خمر و خنزیر ده آنلره تعرض اولنمدیکی و ثبوت عدت زوج ایجون اولمغه دخی
مساغ یوقدر زیرا حرمت عدتده زوج دخی معتقد دکلدر بو تقدیرجه ابتداء نکاح
صحیح اولمش اولدیکی مقتضانك وجودی ایجون که رکنك اهلندن صدوری درکه
عاقل و بالغ در رکن که ایجاب و قبولدر بونلر بولنمغله ابتداء نکاح صحیح اولمش اولدیکی

اولور ولمّا تحت مسلمده واقع اولسه بونك خلافنجه درجونكه ابتداء صحيح اولمه اسلام ومرافعه
ايله اول نكاح مرتفع اولماز زيرا اولكر حالت كفرده اولان نكاح حالت بقادر وشهادت
ايسه حالت كفرده اولان نكاحه مشروط دكلدر امدي كما كان اوّلكي نكاح اوزره قرار
قلنور ولو تزوّج المجوسيّ محرمه ثم اسلما او احدهما فرق بينهما وكذا لو ترافعا الينا واكر
مجوسي محرمني تزوّج ايلسه بعده ايكيسي مسلمان اولوب ياخود ايكيسندن برسي مسلمان
اولسه مابينلرنده تفريق اولنور مسلمان اولدقلرنده تفريق اولنمز كبي اكر كفرلري حالتنده
ترافعه اولسه لرينه تفريق اولنور بربريته محرم اولوب ابتداء نكاح جائز اولمغله
بقاء دخي نكاح جائز دكلدر زيرا محل نكاح دكلدر وبمرافعة احدهما لا يفرق خلافاً
لهما مجوسيدن برينك مرافعه سي ايله مابينلرنده تفريق اولنماز ابو حنيفه قاتنده امامين
ايجون خلاف وارد رانلرك قاتنده تفريق اولنور والطفل مسلم ان كان احد ابويه مسلماً
او اسلم احدهما طفل مسلمدر اكر ابويندن بري مسلم ايسه وياخود ايكيسندن بري
مسلمان اولسه اكر دينلورسه بو تقسيم بنجه صحيح اولور كه مسلمه نك كافر ايله نكاحنك
وجودي يوقدر بوكا جواب ويريلوركه بو تقسيم حالت بقايه محمول اولور مثلا برذمّيه خاتون
مسلمان اولسه وزوجنه اسلام عرض اولنماز دن مقدّم ولد كتورسه اول ولد مسلمدر احد
ابوين قيدي بونك صحيح اولنور ولكتابي ان كان بين كتابي ومجوسيّ طفل كتابيدر اكر كتابي اليه
مجوسي بينلرنده اولورسه حتى اول طفل قز اولورسه مسلمه نكاحي جائز اولور وذبيحه سي
دخي حلال اولور بوندن نوعاً نظر وارد رهدايه ده دخي بويله در صاحب بيانيه
ان المجوسية شرّ من النصرانيّة واليهودية دعشدر ان النصرانيّة واليهودية خير من
المجوسيّة ديمه مشدر زيرا انلرك دينلرنده خير يوقدر ولو اسلمت زوجة الكافر
او زوج المجوسيّة اكر كافرك زوجه سي وياخود مجوسيه نك زوجه سي مسلمان اولسه
عرض الاسلام على الآخر فان اسلم عرض اولنور فان اسلم فهي له والا فرق بينهما

بينهما فان ابى الزوج فالفرق طلاق اكر اول آخر مسلمان اولسه زوجه زوج ايجون دكلدر يعنى
اولكى نكاح اوزره ثابت اولور نكاح آخره محتاج دكلدر واكر اسلامه كلمز ايسه ماجندرى
تفريق اولنور واكر زوج ابا ايدرسه بس امر يحرقت طلاق قدر خلافا لابى يوسف ابى يوسف
ايجون خلاف وارد ر آنك قاتنن فرقت طلاق دكلدر فسخدر لان ابت حتى طلاق
دكلدر اكر خاتون ابا ايدرسه ولها المهر لو بعد الدخول خاتون ايجون مهر وارد ر اكر
اسلامه زوج دخولدن نصكره اولورسه والا فنصف لو ابى الزوج واكر اسلام زوج
دخولدن اول اولورسه نصف مهر وارد ر اكر زوج ابا ايدرسه ولا شئ لو ابت اكر قبل
الدخول اسلامدن خاتون ابا ايدرسه برشئ يوقدر حاصل كلام فجان فاضى ما
بينلرين تفريق ايلسه اكر ابا رجل طرفندن اولورسه اول فرقت طلاق اولور اكر خاتون
طرفندن اولورسه طلاق اولميوب فسخ اولور زيرا طلاق رجال طرفندندر نسا
طرفندن دكلدر بو تقديرجه خاتون طرفندن فسخ اولمغله برشئ لازم كلمز ولو كان ذالك
فى دار الحرب اكر مجوسيلك اروعورتلدن برينك اسلامى وياخود زوجه كتابينك اسلامى
دار حربده اولسه لا بد بين حتى يختص تلك باقبل اسلام الآخر آخرك اسلامندن
اول اوچ حيض كورمنجه بيتوتت واقع اولمز كرك مدخول بها اولسون كرك اولمسون
ونفس اسلامه سبب تفرقه اولماز واخر اورر نيه عرض اسلام دخى ممكن دكل
زيرا دار حرب اولمغله اهل اسلامك ولايتى منقطعدر وقتاكه اعتبار سبب متعذر
اولسه شرط سبب مقامنه اقامت اولنور وبو مجلده شرط اوچ حيضدك انقضاسيدر
بعد ارض الاسلام ابا مقامنه قائم اولنور واولنور زيرا حكم شرطه مضاف اولور
فجان علت وسببه اضافت متعذر اولسه نته كم بركسنه طريق عامده برقيو يقارو ب
ايجنه برانسان دوشسه اصل بودركه تلف وهلاك ودوشن كسنه نك ثقلنه مضاف
اولمقدر زيرا علت هلاك انك ثقلى در لكن اول ثقله اضافت متعذر در امر

طبعی اولدوغی ایچون بعده هلاک سبب اولان کمسیه در اکا دخی مضاف قالمق متعذر در
زیرا بولده یوریمك امر مباح برشیدر اصلا تعدی ویجاوز بوقدر پس امدی سبب وعلته
مضاف اولمق متعذر اولیجق شرط مضاف قیلنور کا اول حفر بئر در وبو حفر علته مشابه
شول حیثیتدن ایلکه حکم اول شرط وجود ایله تعلق ایلمشدر وبونده تعدی وارد زیرا وبو
اولان ارض حفر ایدن کمسنه نك ملکی دکلدر وان اسلم زوج الکتابیه بقی نکاحهما اکر
کتابیه نك زوجی مسلمان اولسه ایکیسنك نکاحی باقی قالور زیرا ابتداء مسلمك کتابیه یه
تزویج ایلمسی جائز در بقاء جوازی دخی اولی زیرا حالت بقا حالت ابتدادن
اسهلدر وتباین الدارین سبب للفرقة لا الیتی فلو خرج احدهما الینا مسلما او اخرج
سبیا بانت وان سبیا معا لا وتباین دارین فرقة سبب در سبیی یعنی اسیر لك
فرقة سبب دکلدر پس امدی اکر زوجین دن بری مسلم اولدوغی حالده بزم جقسه یعنی
دار اسلامه کلسه وباخود اسیر لك ایله اخراج اولنسه بیتونت واقع اولور واکر زوج وزوجه
معا سبی اولنسه بیتونت واقع اولماز شافعی قاتلنده سبب فرقت سبی در حنفی زوجین دن
بری مسلماً دار اسلامه کلسه وباخود عقد ذمت ایله یعنی خراجی قبول ایلمکله ایله کلسه
بیتونت واقع اولماز زیرا سبی بولنمدوغی ایچون اما اکر احد زوجین سبی اولنسه ما
بینلرنده فرقت واقع اولور اتفاقا ائمه حنفیه قاتلنده سبب فرقت تباین دارین در
وامام شافعی قاتلنده سبیدر اکر زوجین معا سبی اولنسه لزوم قاعده فرقت واقع
اولماز امام شافعی قاتلنده واقع اولور دلیل شافعی بودر که مکه مکرمه فتح اولنمازدن
مقدم نبی علیه السلام کی دختر سعد اختری زینب زوجی اولان ابو العاصی مکه ده
قیوب کندوسی مدینه منوره یه هجرت ایلدی رسول اکرم صلی الله علیه وسلم نکاح اول
ایله مکه مکرمه ده زوجه کوندردی بونون معلوم اولدیکه تباین دارین موجب فرقت
دکلدر تباین دارینده احد زوجیندن انقطاع ولایت اثری وارد بوقسه انقطاع نکاح

نكاح دكلدر بو اجلدندر كه برحربي امان ايله دار اسلامه داخل اولسه و ياخود برمسلم دار
حربه امان ايله داخل اولسه فرقت واقع اولمزمع هذا تباين دارين موجود بو مسئله ايضاح
ايدركه اهل بغي ايله اهل بغي بينده نكاح باقيدر مع هذا ولايت منقطعدر لكن اما سبي
بونك خلافيجه درز يرا سبي سبينك سابي ايجون صافلكني اقتضا ايدر مسبيده
سابي ايجون ملك صافي اولماز الا مسبيه نك زوجندن نكاح منقطع اولمغله اولور
بو محله كلنجه شافعينك دليليدر اما بزم ايجون دليل بودركه حق سبحانه وتعالى يقول
يا ايها الذين آمنوا اذا جاءكم المؤمنات مهاجرات فامتحنوهن الله اعلم بايمانهن
فان علمتموهن مؤمنات فلا ترجعوهن الى الكفار قول شريفيدر اهل تفسير بو آيت
كريمه نك نزولنده بعضلر دركه عام حديبيده مكه مشركلري بني عليه السلام ايله
مصالحه ايدوب شول وجه ايله صلح اولندي كه اهل مكه دن بركم بني عليه السلام كلور
سنه انلره رد ايليه لر و بني عليه السلام دن مكه مكرمه يه كلن اهل مكه دن اولوب رد اولميه لر
بو منوال اوزره عهدنامه يازيلوب مهر لندكدن نصكره و بني عليه السلام حديبيه ده ايكن
سبيعه بنت الحارث الاسلميه قرار ايدوب بني عليه السلام كلدي و زوجي اولان
كافر دخي عقبنجه كلوب يا محمد بنم خاتونمي رد ايله حال بوكه سيزه كلنلري رد ايجون شرط
ايلدوكمز همنوز يازيلان نامه كزك مركبي قورو مدي ديدوكده بو آيت كريمه نازل اولدي
بوندن معلوم اولديكه تباين دارين موجب فرقتدر انذ نصكره حق سبحانه وتعالى يقول
ولا جناح عليكم ان تنكحوهن قول شريفي تباين دارين موجب انقطاع نكاح ايدوكنه
حجت قاطعه در ومن هاجرت الينا بانت ولا عدة عليها وشول خاتونكه بزه هجرت
ايليه زوجندن باين اولور واول خاتون اوزرينه عدت لازم اولماز ابو حنيفه قائلدر
اكر حامل اولمزايسه اكر حامل اولورسه وضع حمل ايدنجه نكاح اولمق جائزدر كلدر
خلافا لهما امامين ايجون خلافدر وارد رانلرك قائلدر خاتونه عدت لازمدر زيرا

فرقت دار اسلامه دخولدن نصکره واقع اولدیغی بو تقدیرجه خاتونه اسلام حکمی لازم اولور
وارتداد احد الزوجین فسخ فی الحال احد زوجینک ارتدادی فی الحال فسخدر طلاق
دکلدر وللموطوءة المهر ولغیرها نصف ان ارتد موطوءا بحوف تمام مهر لازم اولور کرک
ردت رجل طرفندن اولسون کرک عورت طرفندن اولسون وموطوءه دن غیری بحوف
نصف مهر لازم اولور اکر ردت رجل طرفندن اولورسه ولا شیء لها ان ارتدت
اکر خاتون مرتد اولورسه مهردن برشیء یوقدر زیرا تفریق خاتون طرفندن اولمغله
معصیت اول جانبدن اولمش اولور بو معصیت ایسه موجب سقوط مهر دکلدر وان
ارتدا معا واسلما معا لا یتبین اکر زوج وزوجه معا مرتد اولسه لر ومعا اسلامه کلسه لر
فرقت واقع اولمز اما قیاس بو ایدی که فرقت واقع اوله وبو قول زفر در وشافعی
دخی بونک ایله حکم ایلدی اما بزم ایجون دلیل بودرکه نبی حنفیه که عربدن قبیله در
زکوتی ویرمک ایجون جمله سی مرتد اولدیلر حضرت ابی بکر رضی الله عنه اوزرلرینه عسکر
کوندردکده جمله سی مسلمان اولدیلر تجدید نکاح ایله امر اولنمدیلر وصحابه دن برفرد
تجدید نکاحی امر ایله مشدر بونلرک اجماعی ترک قیاسه محتدر وان اسلما متعاقبین
بانت اکر زوجین متعاقبین اسلامه کلسه لر فرقت واقع اولور زیرا برینک اسلامی آخرک
ردتی اوزرینه مقدم اولمغله مابینلرنده اختلاف متحقق اولمش اولور اول تقدیرجه
فرقت متقرر در ولا یصح تزوج المرتد ولا المرتدة احدا مرتد ومرتده نک برکسه نک
تزوج ایلمسی صحیح دکلدر مادامکه اسلامه کلمیه لر باب القسم بو باب قسم بیانندهدر قاسم
قافک فتحی وسینک سکونی ایله مصدر در وکسر قاف ایله اقسامک بریدر بو محلده
قسمدن مراد زوج بنساسنک حقنی عدالت اوزره اعطا ایلمکدر یجب العدل
فیه بثبوتة لا وطئا فقسمه بثبوت جهتدن عدل واجب اولور وطئی جهتدن
دکل مأکول ومابوسه دخی عدل واجبدر وبعضی بعضیدن برشیئل جائز

جائز دکلدر زیرا حق سبحانه وتعالی فان خفتم ان لا تعدلوا فواحدة او ما ملکت ایمانکم
قول شریفی بین النساء تسویه نك وجوبنه دکلدر ونبی علیه السلام نك من کانت له امرتان فمال
الی احدیهما جاء یوم القیمة وشقه مائل قول شریفنك وعید اشتمالی اولمغله تسویه نك وجوبنه
دلیل تویدر وعائشه رضی الله عنها دن مرویدرکه نبی علیه السلام نساسی بینده عدالت ایدردی
واللهم هذا قسمی فیما املك فلا تؤاخذنی فیما لا املك دیو دعا ایدردی وعدلك وجوبی
بیوتنه ومأکولات وملبوسات وموانسنده ومصاحبنده دیو قسمه جمله عدد دکلدر
زیرا جماع نشاطه منوط برفعلدر آنده تسویه ممکن دکلدر والبکر والثیب والجدیده و
القدیمه والسلیمه والکتابیه فیه سواء بومذکوره لرجاله قسمده برابردر زیرا قسم حقوق
نکاحدندر اول تقدیرجه مابینلرنده تفاوت یوقدر اکر تفضیل اولنمق جائز اولسه بین
النساء مأکول وملبوس وسائر حقوقی تسویه دنصکره قدیمه یه تفضیل وحرمت اولنسه
اولیدر زیرا وحشت قدیمه جانبندن اکثر در ابتداء کاملة کندونك حقی ایکن تنصیف
اولوب بلکه تثلیث وتربیع اولور اول تقدیرجه حرمت اولسه اولیدر نته کم کل جدیدلرنه
والکل قدیم حرمت دینلمشدر امّا امام شافعی دیرکه جدیده ثیبه اولورسه انك قاتلن
اوج کیجه بیوتنه ایلمك کرکدر اکر بکر ایسه یدی کیجه کرکدر اندنصکره علی السویه دور
ایلیه انس ابن مالك رضی الله روایت ایلمشدرکه نبی علیه السلام بکر تزویج ایلدکده یدی
کیجه وثیب تزویج ایلدکده اوچ کیجه بیوتنه آبیورر لردی ومنه مبارك لسان دررر
بارلرندن للبکر سبع والثیب ثلث قول شریفی استماع ایلدم دیو روایت ایلمشلردر
ونبی علیه السلام ام سلمه یی تزویج ایلدکده اوچ کیجه کیجه لیوب کتمك مراد ایلدکده
ام سلمه کتمسنه رضا ویرمیوب بردهٔ مبارکلرین دوده رق نبی علیه السلام انه لیس بك
علی اهلك هوان ان شئت سبعت لك وسبعت للنسائی والا فثلثت وثم ادور
بیوردقده انلرده خی راضی اولمشلردر بو حدیث شریفك معنائی لطیف شان کلام بودرکه

سنك سببك ايله اهلك اورزينه خورلق ومذلت يوقدر يعني سنده اوج كيجه بي
اقتضا ايلمك ايله قوم وقبيله كه مذلت يوقدر سنك موانست ومصاحبتنه عوم رغبت
دن دكلدر كه قوم وقبيله كه عار ومذلت لاحق اولة استرسك يدي كيجه كيجه ايم ديدي
ويدي كيجه سائر نساده اكر استمز ايسك اوج كيجه كيجه لدم صكره دور ايده رم ديو
بيور مشلردر وللامة والمكاتبة والمدبرة وام الولد نصف الحرة جاريه ومكاتبه ومدبره
وام ولد ايجون حرية نك نصفي وارد رعلي رضي الله عنه للحرة الثلثان من القسم وللامة
الثلث بيور مشلردر بركسنه دن بونك خلافنه برقول روايت اولنمامشدر ولا قسم في
السفر فيسافر بمن شاء والقرعه احب سفرده قسم يوقدر زوج ديلدوكي خاتون ايله
سفر ايدر وقرعه ايلمك مستحبدر وقرعه مجرد قبلدن تطييب ايجوندر اول تقديرجه باب
استحبابدن اولمش اولور زيرا خاتونك حين مسافرتده زوج اوزرنده حقي يوقدر مصنفك
ولا قسم في السفر قولي مرضدن احترازدر زيرا مرض حالنده قسمده زوجاتك حقي ساقط
اولماز وعايشه رضي الله عنها دن روايت دركه نبي عليه السلام مرضي حالنده زوجات مطهراتي
حضور شريفلرينه دعوت ايلدكده جمله سنه خطاب ايدوب بيورديلركه قسم حضوصنده
مابدنكرده دور ايلمكه اقتدارم يوقدر اكر جائز كورب اذن ويررسكز عايشه يانده اولايم
ديو استيذان ايلدكده جمله سي اذن ويرمشلردر اكر قسم مرض ايله ساقط اوليدي نبي عليه السلام
نساسندن استيذان ايلمزدي كذا في البيانية وان هبت قسمها لضرتها صح اكر خاتون
ضرتسني يعني اورتاغنه هبه ايلسه صحيح اولور زيرا امير المؤمنين سوده بنت زمعه وقتاكه
مسنة اولدي ايسه نبي عليه السلام ملك كندوسنه اعندي بيوردقده سوده حضرتلري دخي
مراجعت ايلمك ايجون رجا ايلدي وكندوسنك نوبتني عايشه به هبه ايلدي زيرا نبي عليه السلام
يوم حشرده ازواج مطهراتي ايله حشر اولمغين اول سلكده بولنمق ايجون مراجعتي رجا
ايلدكده حق سبحانه وتعالى نك وان امرأة خافت من بعلها نشوزا او اعراضا فلا جناح

جناح عليهما ان يصلحا بينهما صلحا والصلح خير قول شربيني نازل اولمشدر ولهما ان
يرجع وقسمني هبه ايدن خاتون ايجون هبه سندن رجوع وارد ركتاب الرضاع بو
باب رضاع بيانندة در رضاع فتح را ايله در كسر ايله دخي لغتدر هو مص الرضيع من ثدي
الادمية في وقت مخصوص ويثبت حكمه وقليله وكثيره رضاع رضيعك مصيدر يعني
امسيدر وقت مخصوصده ادميه نك ممه سندن ورضاعك حكمي ثابت اولور قليل
دخي كثيري ايله برم قاعده شافعي فاتنده تحريم ثابت اولماز الا بش رضاعات ايله ثابت
اولور يعني بش دفعه مص ايلمك ايله ثابت اولور نبي عليه السلام لا تحرم المصة
ولا المصتان ولا الاملاجة ولا الاملاجات قول شربيني مصة وبر ايكي املاج
تحريم ثابت اولدوغنه دليل ايراد ايلمشدر مصة فعل رضيعدر املاج فعل مرضعدر ركه
ارضاعدر بو قول شافعيلك كندو مذهبي اوزرينه در برم ايجون دليل حق سبحانه وتعالى
نك وامهاتكم اللاتي ارضعنكم قول شربيني ونبي عليه السلام يحرم من الرضاع ما
يحرم من النسب كلام لطيفي در زيرا حق سبحانه وتعالى نك ارضعنكم قول شربيني اطلاق
اوزره در بين قليل وكثير فصل اولمامشدر خبر واحد ايله زياده على الكتاب جائز دكلدر
نته كم فن اصولده معلوم اهل قبولدر امام شافعيلك روايت ايلدوكي كتاب ايله مردود
در وياخود منسوخدر وابن عمر فاتنده لا تحرم المصة ولا المصتان حديث شربيني
ابن زبير روايت ايلدي ديو حكايت ايلدكلرنده ابن عمر قضاء الله ابن زبير قضا سندن
اولي در ديو بو قولي بيور مشاردر ارضعنكم قولنك اطلاقنه مخالفتي اولدوغي ايجون
في مدة لا بعدها وهي حولان ونصف وعندهما حولان رضيعك مدتنده مصتي در
مدتنده صكره مصتي رضاع دكلدر وبو مدت ايكي بجق بيلدر واما مين فاتنده آنجق
ايكي بيلدر امام زفر فاتنده مدت اوچ سنه در زيرا حول برحالدن برحاله محوله
صالحدر بو تقدير جه ايكي حولك اوزرينه زياده لك لازمدر زيرا مكمل ايكي سنه دن

صکره براوغرمق حاصل اولماز امدی برمدت لازمدرکه صبی طعامه معتاد اوله ولبنی
حاطرلمق کبدره بوله اولیجق اوج حول لازمدر امامین ایجون دلیل حق سبحانه وتعالینک
وحمله وفصاله ثلثون شهراً قول شریفیدر وحملک اقل مدتی آلتی آیدر وفصال ایجون
ایکی حول قلمور وبنی علیه السلامک لارضاع بعد الحولین قول لطیفی دخی بوکا حجتدر
وابوحنیفه ایجون دلیل بنه بوایت کریمه در زیرا حق سبحانه وتعالی ایکی شیئی ذکر
ایلدی واول ایکی شیئ ایجون برمدت بیوردی پس امدی بومدت اول ایکی شیئه کما ایله
اولمق لازم اولدی ایکی دین ایجون بروقت ده تعیین اولدوغی کبی اولدی مثلا برکمسنه
دیسه که فلان کمسنه نک بنم اوزرمده بیک اقچه سی وبش کیله بغدای وارد رایکی آیه دکین
بو تقدیرجه ذکر اولنان ایکی آی ایکی دین ایجون بطریق الکمال وقت مؤجل اولمش اولور
الا بوقدر وارد رکه حمل حقنده عائشه رضی الله عنها نک لایبقی الولد فی بطن امه اکثر من
سنتین ولدی بفلکه مغزل قول شریفی وارد اولمغله لفظ انفصال اوتوز آی اولمش
اولور آلتیدن زیاده مدت لازمدرکه لبن ایله حاصل اولان لحم تغیر غذا ایله منقطع
اولسون ایجون امامامنیک روایت ایلدوکی لارضاع بعد الحولین حدیث شریفی
استحقاقک مدتی اوزریته محمولدر یعنی لارضاع بعد الحولین حدیث شریفندن
مراد بابا اوزریته نفی استحقاق اجرت اولمغله حمل اولنه زیرا اجرت ایکی سنه ایله
محدوده دربالاتفاق مطلقه اولان خاتون ایکی سنه دنصکره اجرت رضاعه
مستحق دکلدربالاجماع فحین مدت رضاع یکمسه بعده رضاع ایله حرمت ثابت اولماز
کرک ممه دن کلسون کرک کلمسون امامدت رضاعدن مقدم ممه دن کسلسه ویر
خاتون ایی اول محله امزرسه حرمت رضاع ثابت اولور وصاحب عنایه دیمشدرکه
بعضیلر قائلدر اون یس سنه یه دکین حرمت ثابت اولور وبعضیلر قائلدر قرق
سنه دکین ثابت اولور وبعضیلر قائلدر جمیع عمرلرنده حرمت ثابت اولور فیحرم بما

به ما يحرم بالنسب الا جدّه ولدن رضاع ايله حرام اولور نسب ايله حرام اولان شيء الا رضاعاً
ولدنك جدّه سي حرام اولمز ونسبا ولدنك جدّه سي كندونك يا اناسي وياخود قاين اناسي
اولور ايسه حرام اولور اما رضاعاً بويله دكلدر واخت ولدن ورضاعاً ولدنك قزقرنداشي
حرام اولمز زيرا نسب جهتندن ولدنك قزقرنداشي باكندونك قرنديا خود خانوتنك
قرنديا بو ايسه حرام محضدر اما رضاعاً اولان حرام دكلدر وعمّه ولدن ورضاعاً ولدنك
عمّه سي حرام اولمازمنسبا ولدنك عمّه سي كندونك قزقرنداشيدر اول ايسه حرام محضدر
اما رضاعاً بويله دكلدر وام اخيه واختنه ورضاعاً قزقرنداشنك ورضاعاً قزقرنداشنك
اناسي حرام اولمازنسبا قرنداشنك وقزقرنداشنك اناسي كندونك اناسيدر بو ايسه حرام
محضدر اما رضاعاً بويله دكلدر اجنبيا ندن برصبي برصبيه براجنبي خانوندن امسه لمر
وصبيّه نك رضاعدن براناسي دخي اولسه اول اوغلان اجنبي رضاعدن اولان قزقرنداشنك
رضاعدن اولان اناسي حلال اولور وام عمّه وعمّه رضاعاً عمّه نك ورضاعاً عمّه نك
اناسي حرام اولمازنسباً باباسنك اناسي اولور وياخود جدّه نك موطوءٔ سي اولور بو ايسه
حرام محضدر اما رضاعاً بويله دكلدر وام خالة وخالته وام خالته نك وياخود خالته سنك
اناسي حرام اولمازنسباً بويله دكلدر حرام محضدر ولا اخا ابن المرأة لها دخي خانوتنك اوغلنك
رضاعدن قرنداشي اول خانون حرام دكلدر بو عبارت مكرر در زيرا بو قارووده وام اخيكم
اخيه قولنكله رضاعدن قرنداشنك اناسي حرام دكلدر ديمك ايدي ولا اخا ابن المرأة لها
قولي دخي عيني ايله مزانك اوغلنك رضاعدن قرنداشي اول خانون حرام دكلدر
ديمكدر بو تقديرجه كرجه لفظدن مغايردر لكن معناده ايكي سي دخي بردر حتى صدر الشريعه
دخي مكرر اولدوغن بيان ايلمشدر وشراحدن شيخ اسمعيل افندي فرايد متلقى الامجس
نام مؤلفنده نولديي بلسيدم كه مصنّف بو لفظي بجون ذكر ايلمشدر خصوصا صدر الشريعه
اعلم ان هذا مكرر قولي خود كوريب قرأت ايلمشدر ديو ذكر ايلمشدر وقس عليه استثنا سي

ممکن اولان صورتی آنك اوزرینه سن قیاس ایله وتحل اخت الاخ رضاعاً ونسباً کاخ
من الاب لها اخت من امه تحل هذه الاخت لاخیه من ابیه رضاعاً ونسباً قرنداشنك
قرقرنداسی حلال اولور مثلا بابا برقرنداشنك عبری انادن برقرنداشی اولسه اول قرنداشنك
قرقرنداشی بابادن برقرنداشنه حلال اولور نسبا جائز اولیجق رضاعاً اولان قرنداشنك
جوازی اولمیه وکی قیتی ظاهردر ولاتحل بین رضیعی ثدی وان اختلف زمانهما
برمعدن امن ایکی کمسه زنك بینی جمع حلال دکلدر واکر زمانلری مختلف دخی اولوب
زیرا رضاعاً قرنداش وقرقرنداش اولور لرصاحب عنایه دیمشدرکه ثدیدن مراد ادمینك
ادمینك ثدیدر حتی اول ایکی کمسه نك ضرع بهیمه ده جمع اولسه لرحرمت ثابت اولماز
زیرا بوحرمتك ثبوتی کرامت طریقیله در اویله اولیجق ابن ادمیه مختص قالدی واحد ابنین
رضیع وولد مرضعه وان سفل وضرع ایله مرضعه نك ولدی بینی جمع حلال
دکلدر مصرده قدر اشغه دخی اولور سه وولد لبنهما زوج لبنها هو اب للرضیع وابنه
اخ وبنته اخت واخوه عم واخته عمه رضیع ایله زوجك ولدی بینی جمع حلال
اولماز امام مرضعتك لبنی اول زوجدن اولسه پس امدی بویله اولیجق اول زوج
رضیعك رضاعاً باباسی در واوغلی قرنداشیدر وقزی قرقرنداشیدر وقرنداشی
عمتیسیدر وقرقرنداشی عمته سیدر ولاحرمة لو رضعا من شاة حرمت یوقدر اکر
برصبی برصبیحه برقیونون امسه لر زیرا ذکر اولمش ابدی که طریق کرامت ایله انسانه
مختصدر بهیمه یه دکل صاحب عنایه دیمشدرکه منسوب اولدوغی محمد بن اسمعیل البخاریدن
حکایت ذکر اولمشدرکه مزبور محمد بن اسمعیل بهیمه دن دخی حرمت رضاع ثابت اولور
دیردی وشیخ ابوحفص کبیر زمانده بخارایه داخل اولدقده حرمة فتوی ویردی
شیخ مشار الیه کندویه نصیحت ایدوب بومقوله سوزی سویله دیو تنبیه ایلدی لکن
متنصح اولمغله خلق جمع اولوب مزبور محمد بن اسمعیلی شهردن اخراج ایلدیلر اومن

اومن رجل و یاخود بر رجل دن اسه لر حرمت رضاع یوقدر زیرا رجلك لبنی حقیقتده لبن
دکلدر ولاکن الاحتقان بلبن المرأة خانون لبنی ایله احتقاندن حرمت رضایوقدر و
لبن البکر والمیت محرم بکرك و اولمش خانونك لبنی محرمدر بونلرك لبندن حرمت ثابت
اولور زیرا حقیقتده لبندر بونلردن ابنات لحم وانشاء عظم حاصل اولور صبی بونلردن
منغذی اولمغله شبیهٔ جزئیت ثابت اولور زیرا بنی علیه السلام حرمت رضاعی انشاء
عظم وانبات لحمه تعلیق بیورمشلردر زیرا کم الرضاع ما انشز العظم وانبت اللحم
بیورمشلردر وکذا الاشتعاط لبن مرأیی صبی نك بورنه صب ایلمك ایله دخی
حرمت رضاع ثابت اولور زیرا بورندن معده یه واصل اولور واندن منشو ونما حاصل
اولور صاحب اختیار دیمشلردکه برخانون مه سنك باشنی برصبی نك اغزنه ادخال
ایلسه امالبنی بوغازینه کیدوب وکیمسنده شبهه سی اولوب حقیقتاً لبمسه حرمت ثابت
اولمازینه بولجه در یعنی حرمت ثابت اولماز برصبیه بی اهل عربك بعضی بی ارضاع
ایلسه ولفمسه کفتقیسی در اول اهل عربدن بر رجل اول صبیه بی تزویج ایله جائزدر زیرا
نکاحك یا حتی اصلدر اول یا حت شك ایله زائل اولماز و البن المخلوط بالطعام
لایحرم طعام ایله مخلوط اولان لبن محرم دکلدر ابو حنیفه فاتنده خلافاً لهما عند غلبة
البن امامین ایجون خلاف وارد رلبنك غلبه سنده زیرا عبرت غالب ایجوندر وتعتبر
الغالب لوخلط بماء اودواء اولبن شاة آکر لبن مرأه ما ایله ویاخود دوا ایله ویاخود
لبن شاة ایله خلط اولنسه اعتبار غالبه در وکذا لوخلط لبن امرأة اخری وبنه اعتبار
غالبه در اکر برآخر خانونك لبنه مخلوط اولسه ابو یوسف فاتنده جمله سی شئ واحد حکمنده
قلنور وعند محمد بتعلق الحرمة بهما امام محمد فاتنده ایکیسنه دخی حرمت متعلق اولور حلیب
جنسه غالب وبر شی کذوجنسنده مستهلك اولماز مقصود براولدوغی جون ابو حنیفه
دن بوماده ده ایکی روایت وارد ربر روایت تحریم اغلبیه تعلق ایلمك در وشافعی بوکله

حكم ايلمشدر وبر روايتي دخي تحريم ايكيسنه تعلق ايلمكدر وبو قول امام محمد و امام
زفر كه قولدر وان ارضعت ضرتها حرمتا واكر خاتون ضرة سني اولان صغيره يي ارضاع
ايلسه زوج اورزينه ايكيسي دخي حرام اولور زيرا رضاعاً اناوقتي جمع ايلمك لازم كلور
بو ايسه حرامدر صاحب بدايه ديمشدر كه كبيره يي ايدي تزويج جائزدكلدر امّا صغيره يي
تزويج جائزدر اكر كبيره مدخول بها اولمدي ايسه اكر مدخول بها اولدي ايسه جائزدكلدر
ولامهر للكبيرة ان لم توطاء كبيره ايجون مهر بوقدر اكر موطوء دكل ايسه زيرا فرقت كندوطرفندن
كالمشدر قبل الدخول والصغيره نصفه صغيره ايجون نصف مهر وارد زيرا فرقت كندو
طرفندن اولمامشدر فيرجع الزوج به على الكبيرة ان علمت بالنكاح وقصد الفساد پس
امدي زوج صغيره ويردوكي مهر ايله كبيره اورزينه رجوع ايدر اكر كبيره صغيره نك
نكاحني بيلوب فساد قصد ايلدي ايسه ولاان لم تعلم به اوقصدت وقع الجوع
والهلاك اولم تعلم انه مفسد زوج صغيره يه ويردوكي مهر ايله رجوع ايده مز اكر
كبيره صغيره نك نكاحني بلمسه وياخود كبيره صغيره نك آجلغني ياهلاكني دفع قصد
ايلسه وياخود صغيره يي ارضاع مفسد ايدوكني بلمسه كبيره يه رجوع ايده مز زيرا ارضاع
فساد نكاحه علت دكلدر وارضاع فساد نكاح ايجون موضوع دكلدر وضمان تسبيبه
تعدي اوزرينه مبنيدر پس تعدي بولنسه ضمان واجب اولور والا تعدي بولنماز
ايسه ضمان واجب اولماز نته كم بول اوزرنده قيوقاروب برمكسه دوشسه حفر بئر
ايدن مكسه تعدي ايلمش اولدي ضمان لازم اولور كندو ملكنده اولسه تعدي بولنماش
اولور اول وقت ضمان لازم كلمز والقول قولها فيه قول خاتون نذر بوفعلده يعني فساد في
بلمدم ودفع جوع ايجون ايلدم ديمكده يعني ايله وانما يثبت الرضاع بما تثبت به المال رضاع
ثابت اولور شول شئ ايله كه اول شئ ايله مال ثابت اوله يعني اولور مثلا ايكي رجلك
شهادتي وياخود بر رجل وايكي خاتونك شهادتي ايله ثابت اولدوغي كبيره رضاع دخي شهادت ايله

ایله ثابت اولور امام دیرکه برخاتونك شهادتیله ثابت اولور بقیان عدالت ایله موصوف اولسه
زیرا بو مرتبه حقوق شرعدن برحقدر بخبر واحد ایله ثابت اولور دینه کم برکسنه لحم اشترا ایله وبر
کسنه دخی خبر ویرسه که زبیحهٔ مجوسیدر اول لحم حرام اولور ولو قال هذه اختی من الرضاع
ثم ادعی الخطاء صدقاً اگر بر رجل بشو خاتون بنم رضاعاً قرقرنداشمدر دیسه بعده خطا ایتدوکنی
ادعا ایله تصدیق اولور مثلا بر رجل ظن ایلدیکه کندو ایله فلانه بینلرنده رضاع اولا بعده
تفحص وسؤالدن صکره حقیقت حاله واقف اولدیکه یوغیمش عذری مقبول اولوب قولی
تصدیق اولنور کتاب الطلاق بو کتاب طلاق بیانندهدر طلاق اسمدر تطلیق
معناسنه سلام تسلیم معناسنه اولدوغی کبی طلاق لغتده رفع قیددن عبارتدر دینه کم
اطلق الفرس والاسیر دینلور ونکاحدهده تفعیل ونکاحدن غیریدهده افعال ایله استعمال اولنور
بو اجلدندرکه برکسنه خاتونینه تشدید لام ایله انت مطلقه دیسه نیته احتیاج سز طلاق
واقع اولور اما تخفیف لام ایله دیسه نیته محتاج اولور معلوم اولدکه اصلده طلاق حرام
درزیرا سنت انبیا اولان نکاحی قطع ایدرنته کم نبی علیه السلام ابغض المباحات عند الله
الطلاق بیورمشلردر لکن نسائك افعال قبیحه لریدن خلاص اولمق ایچون طلاق مشروع
اولمشدر زیرا خواتین طائفه سینك اکثرینك رأیلری کج وعقللری ناقص وسفاهتلری
غالب وقلت یقین وسوء تدبیر وکفران نعم ازواج وتضییع اموال معصومه وهتک اعراض
مصونه وافشاء اسرار مکنونه دن خالی دکلدر اگر طلاق مشروع اولمسه حزن ایدیلره قلنمق
لازم کلوردی بو مقولیه مبتلا اولندهٔ خلاص ممکن اولمیوب هو رفع القید الثابت شرعاً
بالنکاح طلاق شرعاً نکاح ایله ثابت اولان قیدی رفع ایدر وطلاق ویرن کسنه عاقل وبالغ
اولمق شرطیدر وخاتون دخی نکاحنده اولمق لازمدر وباخود برعدتن اولاکه طلاقه محل
اولمه مصنفك شرعاً قولیله حل وساق کبی حساً ثابت اولان قیدن رفعی ثابت خارج
اولدی وبالنکاح قولیله قید عتاق رفعی خارج قالدی وبعضلرد یمشلردر ایقاع طلاق

مباح دکلدر الا ضرورت حالنده نه کم نبی علیه السلام لعن الله کل ذواق طلاق بور مشلدر وعامهٔ
علما اطلاق نصوص ایله که حق سبحانه و تعالینک ولا جناح علیکم ان طلقتم النساء قول شریفی
وینه یا ایها النبی اذا طلقتم النساء فطلقوهن قول لطیفنی استدلال ایدوب اباحتنه ذاهب
اولمشلدر تطلیقها واحده فی طهر لا جماع فیه ترکها حتی تمضی عدتها وطلاق اوچ قسمدر
برسی احسن و برسی حسن و برسی بدعیدر امدی طلاقك احسنی خاتونی تطلیقه واحده
ایله تطلیق ایلمکدر بر طهرده که انده جماع اولمیه وخاتونی ترك ایله عدتی کمیجه زیرا صحابهٔ
کرام رضوان الله تعالی علیهم اجمعین طلاقده واحده اوزرینه زیاده نك ترکنی مستحسن کورمزلر
زیرا بویله اولیجق مراجعته تدارك ممکن اولوب صکره ندامت چکمزدی وحسنه وهو سنی
تطلیقها ثلاثا فی ثلاثة اطهار لا جماع فیها ان کانت مدخولا بها وطلاقك حسنی سنی در
واول سنی تطلیق خاتونی اوچ طهرده اوچ دفعه تطلیقدر که اول اطهارده جماع اولمیه
اکر مدخول بها اولورسه امام مالك دیدیکی اوچ طهرده اوچ طلاق بدعیدر مباح اولان
انجق واحده در طلاقدن اصل حرامدر حلاص حاجتی ایچون زیرا بویله واحده ایله حاصل
اولورزم ایچون دلیل حدیث ابن عمر در که خاتونی حالت حیضده تطلیق ایلدکده نبی علیه
السلام ما هکذا امرك الله تعالی انما السنة ان تستقبل الطهر استقبالا فتطلقها
لکل قرء تطلیقة بور مشلدر ولغیرها طلقة ولو فی الحیض وطلاقك حسنی مدخول بها
دن غیری ایچون طلقهٔ واحده در اکر حیضده دخی اولورسه والایسه والصغیره والحامل
بطلقتن للسنة عند کل شهر واحدة ایسه وصغیره وحامل طلاق سنی ایله تطلیق اولنورکه هر
آیده بر طلاق ایله بونلر حقنده شهر حیض مقامنه قائم در اولورسه کم حق سبحانه و تعالی والائی
یئسن من المحیض من نسائکم ان ارتبتم فعدتهن ثلثة اشهر قول شریفی بوکا دلیلدر وعند محمد
لا تطلق الحامل للسنة الا واحدة امام محمد قائلدر حامل طلاق سنی ایله مطلقا اولماز
الا بر طلاق ایله مطلقا اولور وجائز طلاق فیهن عقب الجماع ایسه وصغیره وحاملك طلاقی

في جماع عقبنده جائز در زيرا بعد الجماع طلاق مكروه اولمسي حيل توهمي ايجوندر بونلرده ايسه توهم
يوقدر وبدعيه تطليقها ثلثا او سنيتين بكلمة واحدة وطلاق بدعيسي كلمة واحده ايله خاتونى
اوج ويا اكي طلاق ايله تطليق ايلمكدر مثلا انت طالق ثلثا ويا خود انت طالق سنيتين دكلدر
بوايسه ائمة حنفيه قاتنده حرامدر لكن بوقولي اشلرسه بينونت واقع اولور وحرمت غليظه
ايله حرام اولور بدعي دخي ايكي نوعدر بري من حيث العدد بري من حيث الوقت
ثلث وسنيتين لفظي من حيث العدد اولان طلاقدر او في طهر واحد لا رجعة فيه ان كان مدخولا
بها ويا خود طهر واحده كه آنده رجعت اوليه التي كوندن صكره بنه برطلاق ويره وبعدن اون
كوندن صكره مرارا تطليق ايليه مثلا طهر واحده ابتدا برد فعه برطلاق ويره بعده يتشاون
كوندن صكره برطلاق دخي ويره كرجه د فعة واحدة واقع اولدي لكن برطهرده واقع اولمغله
بنه بدعي اولدي اكر خاتون مدخول بها اولورسه او في طهر جامعها فيه ويا خود برطهرده طلاقي
واحد ايله تطليق ايلسه كه اول طهرده خاتونه جماع ايلمش اوله كرجه من حيث العدد مخالفت
اولمدي لكن من حيث الوقت بولنمش اولدي بودخي بدعيدر وكذا تطليقها في الحيض
ويجب مراجعتها ان كانت مدخول بها في الاصح وقيل يستحب بنه طلاق بدعيدر اكر حيضدن
تطليق ايدرسه واكر مدخول بها اولورسه خاتونه مراجعت واجب اولور اصح روايتده ومستحب
دخي دينلمشدر واجب اولان مثال ابن عمر رضي الله عنه عهد رسول الله صلى الله تعالى عليه
وسلمده خاتونه طلاق ويرمش ايدي بابا سي عمر رضي الله عنه بني عليه السلام دن سؤال الدكده
مرابنك فليراجعها ثم ليمسكها حتى تطهر من الحيض ثم ان شاء امسك بعد وان شاء
طلق قبل ان يمسها حديث شريفي ايله جواب ويرمشلر در فاذا طهرت ثم خاضت ثم طهرت
طلقها ان شاء فجان مراجعت اولنان خاتون طاهر اولسه اذنصكره حائض اولسه اذنصكره
بنه طاهر اولسه زوجي ديلرسه اول خاتونى تطليق ايدر ديلرسه امساك ايدر زيرا اكي طلاقك
بينى حيض كامل ايله فصل سنتدر وقيل يجوز ان يطلقها في الطهر الذي يلي تلك الحيضة

ودیلدیکه خاتونه طلاق ویرمك جائز اولور شول طهرده که ذکری سبقت ایده حیضدن اولی ایله
زیرا حال حیضده ویردوکی طلاق مراجعت ایله منعدم اولور کلانه طلاق ویرمش اولدی سکره
کلن طهرده ویردوکی طلاق مسنون اولور بو قول صحاویندر ولو قال للموطوءة انت طالق
ثلثا للسنة وقع عند کل طهر واحد واکر موطوءه سنه سن اویج طلاق ایله طالق سن سنت ایله دیسه
امامنیتی اولسه بر طهرده بر طلاق واقع اولور نیت دخی ایلمیه طهرده بر طلاق واقع اولور زیرا
السنة ده الف لام وقت ایچوندر یعنی وقت السنة طهر لاجماع فیه دیمکدر ابن همام دمشدر که
لام اختصاص ایچوندر معنی طلاق قائم مختصاً بالسنة دیمکدر سنت ایله مطلقدر مطلق ایسه کامل
منصرف اولر اول سنی درعدداً ووقتاً بو تقدیر جه ثلثا الفطی اظهار اوزرینه صرف ایلمك واجیدر
وهر طهرده بر طلاق واقع اولر واکر موطوءه اولان خاتون ذوات الحیضدن اولورسه اکر ذوات
اشهردن اولورسه فی الحال بر طلاق واقع اولور ویردخی کلمجك آیده واقع اولور ویردخی اوتوز
صکره کلمجك آیده واقع اولور واکر موطوءه دکل ایسه فی الحال بر طلاق واقع اولور اوتوز صکره خاتونك
اوزرینه بر شی واقع اولماز تزوجون اولدن تقدیر کلام انت طالق ثلثا لوقت السنة دیمش اولدی خاتون
حقنده ایسه وقت سنت باقی قالمدی اوزرینه عدت اولمدوغی ایچون اما موطوءه بونك خلافنجه در
وان نوی الوقوع جمله صحت نیته واکر انت طالق ثلثا للسنة قولیله ثالثنل جمله وقوعنه نیت ایلمه اول
کسه نك نیتی صحیح اولور یعنی طلاق ثلثه واقع اولور ویقع طلاق کل زوج عاقل بالغ ولوکان
مکروها حر عاقل وبالغ اولان زوجك طلاقی واقع اولور اکر مکروه دخی اولورسه امام شافعی
دیرکه مکروهك طلاقی واقع اولماز زیرا ابقاء طلاق قصدی اختیاره معتمد در مکروه ایسه
اختیاری یوقدر اما هازل بونك خلافنجه در زیرا هازل لفظی طلاقی اختیاری ایله تکلم
ایدر بر دیرزکه مکروه منکوحه سنه ایقاع طلاقی قصد ایلدی زیرا انلره اولان شر بیتنی
بلمشدر که بری طلاق وبری عتاقدر بس امدی اهون اولانکی طلاقدر انی اختیار ایلدی
چونکه اهون شر بیتنی اختیار ایلمك قصد ایلدی یعنی ایلدوکی قبح ظاهردر اوسکاندن

سكران و باخود سكران دخى اولورسه طلاقى واقع اولور وعتاق وخلعى دخى واقع اولور ائمه حنيفه
قاتنده اما امام شافعى نك بو قولنده كه كرخى وصحاونيك قولىدر سكرانك طلاقى واقع اولماز
زيرا ايقاع طلاق قصد صحيحه معتمد دروسكرانك ايسه قصد صحيحى يوقدر بونقدير جه سكران نائم
حكمنده اولمق اولور بلكه نائمدن دخى قويدر زيرا نائمى اوياندرسلر اوبانور اما سكران اويانماز
اما ائمه حنيفه ايجون دليل سكران اولان كمسنه حرام اولان شئى ايله سكران اولمشدر مثلا خمر
ونبيذ كبى وازالهٔ عقلنه سبب معصيت اولان شيئدر پس امدى زجراً له انك عقلى ايله
حكمنى قلندى اواحرس باشارتهٔ المعهودة وباخود دلسزدخى اولورسه اشارة معهوده سى
ايله طلاق واقع اولور زيرا دلسزك اشارة معهوده سى عبارة مقامنه قائمدر يعنى قائم اولور
دفع حاجت ايجون لاطلاق صبىّ ومجنون ونائم صبى ومجنون ونائمك طلاقى واقع اولماز زيرا
نبى عليه السلام كل طلاق جائز الاطلاق الصبى والمجنون بيورمه فلرى عدم وقوعنه دليلدر
نائمك طلاقنك عدم جوازى نحكمدر عدم الاختيار اولدوغيدر وسيّد على زوجه عبدك وسيّدك
قولنك زوجه سى اوزرينه طلاقى واقع اولماز ابن عباسدن مرويدركه بر رجل نبى عليه السلام
كلوب يارسول الله افندم بكا جاريه سيني تزويج ايلدي شمدي نفرتمزي مراد ايلدي ديه كره نبى
عليه السلام منبره صعود ايدوب ايها الناس مابال احكم يزوج عبده من امته ثم يريدان
يفرق بينهما انما الطلاق لمن اخذ بالساق بيورمشلردر بوحديث شريف سيّد عبدونك
زوجه سنه طلاق مالك اولمدوغنه دليلدر واعتباره بالمنساء فطلاق الحرّ ثلثة ولوكان
تحت عبد وطلاق الامة ثنتان ولوتحت حرّ طلاقك اعتباري نسايه دريس امدي
حرّنك طلاقى اوجدر اكر تحت عبده دخى اولورسه وامه نك طلاقى ايكيدر اكر تحت حرّه دخى اولورسه وامه نك طلاقى ايكيدر اكر تحت حرّه دخى اولورسه امام شافعى
ويركه عدد طلاقى رجالك حالى ايله معتبردر زيرا نبى عليه السلام الطلاق بالرجال والعدة
بالنساء بيورمشدر زيرا صفت مالكيتده كرامتدر ادميت ايسه كرامتى مستدعى عبده رقّ معناى

اد سبب حرده اکمل در اویله اولسه مالکیتی دخی ابلغ واکثر اولور بزم قاتمزده اعتبار عدد طلاق
نسایه در جمیع طلاق حره اوجدر وجمیع طلاق امه ایکیدر رکرك زوجی حر اولسون کرك
عبد اولسون حتی عایشه رضی الله عنها نبی علیه السلام دن طلاق الامه ثنتان وعدتها حیضتان
حدیث شریفی بویرمشلردر کتاب ایقاع الطلاق بو باب ایقاع طلاق بیانندہ در وقتاکه
مصنف اصل طلاقدن فارغ ووصفندن فارغ اولدیسه نوعنه شروع ایلدی اول دخی ایکی نوعدر
بری صریح وبری کنایه در بس امدی صریح اصولین قاتندہ شول لفظدر که مراد انك ایله مکشوف
اولوب مجرد سماعله سامعك فهمی کما سبقت ایلیه کرك حقیقة کرك مجازاً صریحه ما استعمل
فیه خاصة ولا یحتاج الی نیته طلاقك صریحی شول لفظدر اول لفظ خاصة طلاقده
استعمال اولنه ونیته محتاج اولمیه وهو طلاقده استعمال مخصوص اولان لفظ انت
طالق ومطلقة وطلقتك ویقع بکل منها واحدة رجعیة انت طالق وانت مطلقة و
طلقتك لفظلریدر وبو لفظلردن هربری ایله طلاق رجعیه واحده واقع اولور والفاظ
مذکوره صریحه در طلاقده واستعمال اولنوب غیریده استعمال اولنماز صریح ایسه حق سبحانه
وتعالی فیك الطلاق مرتان فامساك بمعروف او تسریح باحسان قول شریفی ایله رجعتی تعقیب
ایدر زیرا بو کلام معجز نظام طلاق صریحدن صکره رجعتنه مالك اولدوغنه دلالت ایدر
زیرا علما فامساك بمعروف ایله مراد رجعتدر او تسریح باحسان ایله مراد ترك در دعیشار
وجناب رب العزة عزت اسماؤه رجعتنه امساك تسمیه ایلمشدر زیرا امساك ابقاء الشیء
علی ما کان فما دامت العدة باقیة ایدوکی ظاهردر بعد طلاق الصریح نکاح باقی
ایدوکنه حق سبحانه وتعالی نك وبعولتهن احق بردهن قول شریفی دخی زیرا بعد الطلاق
بعل تسمیه اولندی بوندن معلوم اولدیکم طلاق رجعی روجتی رفع وابطال ایلمزوان
نوی اکثر او بائنیه واکرر واحده رجعیه دن اکثر دخی نیت ایلدی ایسه وبا خود واحده
بائنه نیت ایلدی ایسه وبا خود واحده بتة بائنه یه نیت ایلدی ایسه بینه واحده رجعیه

رجعيه واقع اولور وقوله انت الطلاق وانت طالق الطلاق وانت طالق طالقا يقع بكل منها
واحدة رجعيه وان نوى ثنتين او بائنة رجلك انت الطلاق وباخود انت طالق الطلاق وبا
خود انت طالق طلاقا قولي بو قولرك كليسي ايله واحدة رجعيه واقع اولور اكر ايكي طلاقه و
ياخود باين طلاقه نيت دخي ايدرسه زيرا بونده لفظ طلاق صريحا ذكر اولندي صريحده ايسه
واحدة رجعيه واقع اولور كرك نيت ايلسون كرك ايلمسون وكاه مصدر ذكر اولنور اسم مراد
اولنور رجل عدل اي عادل وفلان عالم علم اي عالم ديمك اولور وان نوي بانت طالق و
بطلاقا آخري وقعتا واكر انت طالق ايله طلاق واحده وبطلاقا ايله طلاق اخري
نيت ايلسه ايكي طلاق رجعي واقع اولور زيرا بونلرك هربري ايقاع طلاقه صالحدر
صاحب عنايه دمشدر كه بركمسه انت طالق الطلاق ديسه وطالق تعطى ايله واحده و
الطلاق تعطى ايله طلاق اخري مراد ايلدم ديسه اكر زوجه موطوءه دكل ايسه طلاق ثاني
لغو اولور واكر موطوءه ايسه ايكي طلاق رجعيه واقع اولور وان نوي الثلث وقعتن واكراث
الطلاق وباخود انت طالق الطلاق ايله ثلث نيت ايدرسه اوج طلاق واقع اولور زيرا
مصدر جنسدر احتمال كل ايله ادنايه محتملدر ولفظ مصدر مفرد در عدد اوزرينه دلالت
ايلمز ثلث ايله واحد اعتبار ايدر تمام جنس اولدوغي ايچون ثنتان دخي امثلدر عدد
محضدر اكر زوجه سي امه ايسه طلاق كامل واقع اولور زيرا امه نك طلاق كاملي ايكيدر
ويقع الطلاق باضافته الى جمتها كما مر مثلا طلاق واقع اولور خاتونك جمله وجودنه
طلاق اضافت ايله انت طالق دينكله نته كم مرور ايلمشدر والى ما يعبر به عن الجملة
وجمله وجوددن تعبير اولنور شيئه اضافت ايله دخي طلاق واقع اولور كالرقبه والعنق
والراس والوجه والزوج والبدن والجسد والفرج جمله وجوددن تعبر اولنور شيلر بونلردن
زيرا بونلرك هربري وجوددن معبردر مثلا رقبه ده حق سبحانه وتعالى نك فتحرير
رقبة قول شريفي كبي وعنقه فضلت اعناقهم لها خاضعين كلام لطيفي ايله ذاكر ي

مراد ایدوکی وراسه مثلا فلان راس القوم ویجیوان راسك ای ببقاء نفسك وذاتك
دیمکدر حق سبحانه وتعالینك وبیقی وجه ربك قول شریفیدر وجهه مثال ولسان عربدر
یاوجه العرب وامری حسن مادام راسك سالم دینلور وبنه لسان مربورده هلاك وبنه
استعمال اولنور بقسمه مغناسنه وبدن وجسد خود ظاهر در فرجه مثال بنی علیه السلام
لعن الله الفروج قول شریفی ایله مراد اولان نساطائفه سیدر واعضاء مذکوره نك هر بریسنه
مثال رقبتك وعنقك وزوجك وراسك ووجهك وبدنك وجسدك وفرجك طالق
دیسه طلاق واقع اولور اما الراس منك طالق دیسه واقع اولماز وباخود الی خاتونك
باشنه قیوب هذا العضو منك طالق دیسه بنه طلاق واقع اولماز کذا فی البیانیة او
باضافته الی جزء شایع منها کنصفها وثلثها وباخود خاتونك جزء شایعنه طلاقك
اضافتی ایله دخی طلاق واقع اولور خاتونك نصفی وثلثی کبی زیرا شایع بر تصرفات سائره
ایچون ربع کبی در نصف وثلث دخی محل طلاقدر لکن اطلاق متجزی اولماز ضرورة کلده
واقع اولور لا باضافته الی بدنها او رجلها او ظهرها او بطنها خاتونك الله واباغنه و
ارقسنه وقارننه طلاقی اضافت ایله طلاق واقع اولماز زیرا بونلرك بری ایله کلدن تعبیر
اولنماز اکر سائل سؤال ایدوب بونه اضافت ایله طلاق واقع اولماز زیرا بو جمله بونون
تعبیر اولنماز دیوك یاحق سبحانه وتعالینك تبت یدا ابی لهب وبنی علیه السلام
علی الید ما اخذت وبنه حق تعالینك وانه انثم قلبه وما الفت بین قلوبهم قول شریفلرینه
نه دیرسون دیو جواب طلب ایدرسه جواب ویریلور کید وقلبك لغة استعمالی عرفا معروف
دکلدر ویدوقلبك جمله دن تعبیر اولمسیله ندرت اوزره واقعدر النادر کالمعدوم امما
اکر قومه ید وقلب جمله دن معتبر اولمق عادتلری ایسه انلره طلاق واقع اولور ولو طلقها
نصف تطلیقة اوسدسها اوربعها طلقت اکر خاتون نصف تطلیقه ایله تطلیق وباخود
سدسنی وباخود ربعنی تطلیق ایله طلاق واحده ایله مطلقه اولور زیرا طلاق متجزی اولماز

اولماز ومجزي اولميان ذكر كلمي ذكر كبير وقصاصدن بعضي عقوبي در زيرا كلام عاقلي
الفادن صيانت ومحترز حد صحيح اوزرينه تغليب ايجون كلمه صرف اولور ودليلي على قدر الامكان
اعمال ايجوندر زيرا حتى متجزي اولميان شئ اوزرينه دليل اقامت اولنسه حكم اكمل اوزرينه واجب
اولور اكر حكم اكمل اوزرينه اولمسه ابطال دليل لازم كلور ويقع في انت طالق ثلثة انصاف
تطليقتين من ثلث سن ايكي طالقك اوج نصفي ايله طالقسن قولنده اوج طلاق واقع
اولور زيرا ايكي طلاقك نصفي برطلاق قدر واكي طلاقك اوج نصفي ضرورة اوج
طلاق قدر يعني اوچ طلاق اولور صاحب عنايه ديمشدر كه بعض مكشه لر بوكلام برطلاق
مهلك ربوندر برشئ واقع اولماز ديمشلر وانلردن بعضيلري برطلاق واقع اولور
وعندك ذكري لغو اولوب ايكي انت طالق قولي قالوب بوقول ايله برطلاق واقع
اولور ديمشلر در برقائل ايجون ديمك وارد ركه بوكلام اراده اولان محاله باحقيقت
اوله وياخود مجاز اوله اولسه حقيقت اولمغه طريق بوقدر زيرا لفظ ما وضع له ده
استعمال اولنمدي ومجازه دخي طريق بوقدر زيرا عدم تصور حقيقت وعدم اتصال
اولمغله جواب ويرلور كه اول كلام مجاز در وتصور حقيقت ابو حنيفه قائلدر جواز ايچون شرط
دكلدر اتصال ايله موجود در بوكلام ذكر جزو اراده كل قبيلندن در عدم اتصال ديدوكنك
اصلي بوقدر وفي ثلثة انصاف تطليقة يقع ثنتان وانت طالق ثلثة انصاف تطليقه قولنده
ايكي طلاق واقع اولور بوقول امام محمددن منقولدر ناطفي اجناسنده وعنابي جامع
الصغيرينه شرحنده بوكا ذاهب اولمشلر در زيرا ثلثة انصاف تطليقه ونصف تطليقه
ديمكدر طلاق ايسه تجزي قبول ايلمك ايله ايكي واقع اولور وقيل ثلث ديلمشدر كه اوچ
طلاق واقع اولور زيرا اوچ نصف حسري تطليقه واحده اولور زيرا تجزي قبول ايلمز
وفي من واحدة الى ثنتين اومابين واحدة الى ثنتين واحدة وانت طالق من واحدة الى ثنتين
قولنده برطلاق اولور يعني سن بردن ايكي يه دكين طالقسن وياخود سن برمابينده

ایکی یه دکین طالقسین دیسه برطلاق واقع اولور ابو حنیفه قاتنده وعندهما ثنتان امامین قاتنده
ایکی طلاق واقع اولور وفی الی ثلث ثنتان وانت طالق من واحدة او مابین واحدة الی ثلث
قولنده ایکی واقع اولور ابو حنیفه قاتنده غایت اولی تحت معنیاده داخل اولور ثانیه داخل
اولماز وعندهما ثلث امامین قاتنده اوچ طلاق واقعه اولور آنلرك قاتنده ایکی غایت
اولده داخل اولور حتی اولیله ایکی طلاق واقع اولور وثانیده اوچ واقع اولور امام زفر
زفر دیرکه غایتین دن برشی معنیا تحته داخل اولماغله اولی ده برشی واقع اولماز اما
ثانیده برطلاق واقع اولور وقیاس دخی بودر زیرا برکسنه شو دیوار دن شو دیواره دکین
بیع ایلدم دیسه مبیع اولان ایکی دیوارك مابینی اولمش اولور اما مابینك قوالرینك
وبعضی استحساناً دیمشلر بومقوله کلامك مثلی عرفده ذکر اولنسه کلام اولنورنته کیم
سن برغیری کسنه یه خذ من مالی من درهم الی مائة دیسك یوز درهمك اخذنه اذن ورمش
اولور سن زیرا مطلق متعارف اوزره محمولدر ابو حنیفه ایچون دلیلی عقلی بودرکه
بومقوله کلام متلاشی اولدن عرفاً مراد الاکثر من الاقل والاقل من الاکثر مفهوم مدر یعنی آزده چوق
وچوقده آز مراد اولنور اولیله اولسه واحد ایله ثلثه نك مابینی ستین درلیسه امدی مراد اولان
ثنتین در مثلا سنی من ستین الی سبعین اومابین ستین الی سبعین دیمکدر مراد
اولان اکثردن اقل اقلدن اکثر دیو قارورده امام زفر اولی ده برشئی واقع اولمیوب ثانیده
برشئ واقع اولور ومبیع مابین الحائطین در دیو تنظیر ایلدوکی اجلدن اصحی
هرون الرشید قیوسندن زفره دیدیکه سن نه دیرسین شول رجل حقنده که کندوسنه قائل
یاشنده سین دیو سؤال اولندقده ستین الی سبعین دیدوکده اول آدم طقوز یاشنده
اولور می یوقسه دخی زیاده می اولور دیو سؤال ایلدکده امام زفر متحیر اولدی وفی واحدة
فی ثنتین واحدة ان لم ینو شیئاً او نوی الضرب والحساب انت طالق واحدة من
ثنتین قولنده برطلاق واقع اولور اکر برشیئه نیت ایلمزایسه وبایخود ضرب وحسابه نیت

نيت ايلدايسه زيرا ظهر به مظروبدن برشئ زياده ايلمز اثر ضرب تكثيراجزاده در يوقسه مضروبده
اثري يوقدر بو تقديرجه تعدد اقتضا ايدرايلمز صاحب كافي ديمشدركه اكر ضرب ايله مضروب
زياده اولسه دنياده برفرد فقيراولمازدي زفر وشافعي ديركه ايكيدواقع اولور ضرب ايله عمل
ايدوبن زيرابري ايكي يه ضرب ايلسك ايكي اولورامدي بونده دخي واقع اولورواك
نوي تنتين وثلث اومع تنتين فثلث اكرانت طالق واحدةً وثنتين واجود انت
طالق واحدة مع ثنتين نيت ايلسه اوج طلاق واقع اولور زيرا اولكمسنه معنئ اجتماع
ومقارنتي محتمل اولان كلمهٔ نيت ايلدي واو عاطفه معطوف ايله معطوف عليهي
جمع ايدر وظرف مظروفني واكا مقارن ومتصل اولاني جمع ايدوكبي وفي همه معناسنه
كلور حق سبحانه وتعالينك فادخلي في عبادي وادخلي جنتي مع عبادي ديمكدر
بو تقديرجه اوج طلاق واقع اولور وفي غير الموطوءة يقع واحدة مثل واحدة وثنتين
غير موطوءة ده انت طالق واحدةً وثنتين مثللو طلاقده برطلاق واقع اولور زيرا غير
موطوءة ده بركرهٔ طلاق واقع اولور واولدوقوه صكره طلاق آخره محل قالمز وان نوي
مع ثنتين فثلث وبها اكرانت طالق واحدة لفظنده مع ثنتين نيت ايدرسه اوج طلاق
واقع اولور غير موطوءة ده ايضاً موطوءة اولان خاتونده واقع اولدوغي كبي وفي ثنتين
في ثنتين يقع ثنتين ثنتان وان نوي الضرب انت طالق ثنتين في ثنتين قولنده ايكي
طلاق واقع اولور اكر ضربي دخي نيت ايدرسه زيرا ضرب مضروبك اجزاسني زياده
ايدر يوقسه نفس مضروبدن برشئ زياده ايلمز وفي انت طالق من هنا الي الشام واحدة
رجعية وانت طالق من هنا الي الشام قولنده طلاق واحده رجعيه واقع اولور امام
زفر ديركه طلاق باينه واقع اولور زيرا طلاق طول ايله وصف ايلدي طول ايسه
قوتبده استعمال اولنور وستيك وقوتي ابطال قبولدن امتناعي ايله طاغرا اولور نواسيه
باين در رجعي دكلدر واكر دينلور ايسه كه فحان طلاق طول ذكري ايله تصريح اولنمه

مثلا انت طالق تطليقة طويله ديسه امام زفر قائلده طلاق جمعي واقع اولور طوايله تعليقي
نجه صحيح اولور سائله جواب ويريلور كه چهان ابي الشام ديو طول ايله كنايه ايله صريحده
اقوي در بزم انجون دليل بودر كه طلاق حقيقة قصره محتمل دكلدر زيرا الطلاق جسم دكلدر كه
بنفسه قصره محتمل اوله بلكه حكمنك قصريدر بو ايسه رجعيدر باين اولمغله محتمل دكلدر
وفي انت طالق بمكة اوفي مكة تطلق للحال حيث كانت وانت طالق بمكة اوفي مكة قولنده في
الحال طالق اولور خاتون هر قنفي مكانده وهر قنفي شهرده اولورسه زيرا طلاقك بر مكانه اخ
بر مكانه اختصاصي يوقدر ولو قال اذا دخلت مكة اوفي دخولك مكة لا يقع الطلاق
يقع مالم تدخلها واكر رجل خاتونه چهان سن مكه يه داخل اولورسن وياخود سنك
مكه يه دخولنده سن طالقسن ديسه ماداميكه مكه يه داخل اولميه طلاق واقع اولماز وكذا
الدار داره دخي حكم بويلجه درماداميكه دخول بولنميه طلاق واقع اولماز فصل مضاف
طلاق بجثنده بر قاچ فصول ذكر ايلمشدر بو فصل طلاق في زمانه اضافت ايدوب كلمهٔ شرطي ذكر
ايلدي ايلمدن وطلاق في زمانه اضافتدن مراد اولان معني وقت تكلم طلاقدن حكمني تاخير در
وقالك انت طالق غدا اوفي غد يقع عند الصبح اكر زوج خاتونه يارين سن طالقسن ديسه
طلاق صباح وقتنده واقع اولور زيرا اول خاتون كلي غدن طلاق ايله موصوفه اولدي
وغد تكلم ايلدوكي كوندن صكره كلان جميع نهاردن طالقدر واول جزء كه وقت
فجر در اول وقت فجر در وقتنده واقع اولور وفي غده دخي وقت فجر در واقع اولور
اما اوله دكلدر كه كلي غده طلاق ايله موصوفه اوله آنجق غدك برجزوندن مطلقه اولمقدر
بو قسم كلي سنه دكل بويله اولمجق جزء اول سائر اجزادن اولي در سبق ايلدوكي انجون
ومعارضي اولمدوغي انجون وان نوى الوقوع وقت العصر صحت ديانة واكر وقوع
طلاقي انت طالق غدا لفظنده وقت عصره نيت ايلسه ديانة صحيح اولور قضاءً
دكل زيرا زوج عمومده تخصيص نيت ايلدي وتخصيص ايسه محتمل در ونيت محتمل صحيح در

وياخود يارين
طالق ميسن ديسه

تحقق دیانة تصدیق اولنور لکن ظاهر مخالفدر زیرا غد لفظی جمیع اجزاء نهارك بجمله سنك
اسمیدر اول اجلدن قضاءً تصدیق اولنماز واکر بر سائل سؤال ایدرسه عام که مشتقه
الحدود اوله افراده متناول اولور ولفظ غد بویله دکلدر وغده اوّل واوسط وآخر
توهم اولنماز زیرا غد اجزا الیه در افراد الیه دکلدر بوتقدیرجه آخر نهاره تخصیص اولماز
زیرا غده عموم بوقدر عموم اولمیجق تخصیص اولماز جواب ویریلور که تخصیص الیه
مراد حقیقت ومجاز در زیرا اطلاق کل وارادهٔ جزء مجازدیلندیکی بویله اولمیجق
حقیقت ترك اولنوب مجاز ارتکاب اولندی وسعدی افندی دخی بوقولی تأیید
ایدوب بیورر لکه بوندہ مجاز لغوی وارد رزیرا مراد کلدن جزئیتدر وبویله اولمیجق
اجزا افراد منزله سنه تنزیل اولنمش اولدی اکر معنا بویله مراد اولسه لفظ غد نکره در
سیاق اثباتده واقع اولمغله عام اولمزدی وفی الثانی یصدق قضاءً ایضاً
ثانیده یعنی انت طالق فی غد لفظنده وقوع طلاقی وقت عصره نیت الیه قضاءً
تصدیق اولنور دیانة تصدیق اولدوغی کبی ابو حنیفه قاتنده خلافا لهما امامین
ایچون خلاف وارد رزیرا امامین دیرلرکه اولده اولدوغی کبی دیانة تصدیق
اولنور اما قضاءً تصدیق اولنماز زیرا اول کسنه طلاقی جمیع غدایله وصف ایلدی
بوتقدیرجه قوله غداً منزله سنده اولدوغی اجلدن طلاق اوّل جزئنده واقع اولدی
نیت اولدوغی زمانده زیرا فی ذلك جزئی واثباتی برابر در وغداً الکی حالدن بیله ظرف
در اما ابو حنیفه رحمه الله ایچون دلیل بودرکه زوجك نیتی حقیقت کلامنه اولمشدر
کلمهٔ فی ایسه ظرف ایچوندر ظرفیت ایسه استیعابی اقتضا ایلر صاحب عنایه دیمشدرکه
بوکلامك حاصلی خلاف ظاهر قضاده تصدیق اولنماز مادامکه نیتی حقیقت
کلامنه مصادف اولمیه بوندہ ایسه مصارف اولدی اول تقدیرجه قضاءً تصدیق
اولورکور مزمیسنکه برکسنه نساءه تزوج ایلیم دیو یمین ایلسه وجمیع نسایه نیت ایلسه

قضاءً و دیانةً تصدیق اولنور اگرکه ظاهر کلامه مخالف ایسه ده زیرا نیتی حقیقت
کلامنه مضارف اولمشدرکه اذا قال واللہ لاصومن عمری و یا خود واللہ لاصومن فی
عمری دیو یمین ایلسه اولکی صورتده یعنی فی ذکر اولمیان ده جمیع عمرنی صوم ایله یکورمك
لازم کلور اما ثانیده که فی ذکر اولنمشدر عمرنده برکون صوم ایله یمینندن حانث اولماز
بو قیاس قولی اوزره در لاصومن الدهر و فی الدهر و نیت حقیقت کلامه مضارف
اولمسنده اعتراض اولنور زیرا حقیقت نیته محتاج دکلدر محتاج اولان محتملات
اولان کلامدر مجاز یکی یوقسه حقیقت حقیقت اولدوغی جهتدن نیته محتاج دکلدر
اولہ اولسه ممکندرکه فی غد لفظی استیعابی اقتضا ایلمدوکی حقیقت اولدوغی و غداً
استیعابی اقتضا ایلدوکی حقیقت اولدوغی بلندکدن صکره حق سبحانه و تعالی نك
انا لننصر رسلنا والذین آمنوا فی الحیوٰة الدنیا ویوم یقوم الاشهاد قول شریفی دلیل اتخاذ
ایلمك ایله منازع فیه اولان کلامه جواب و برمیله و فی الحیوٰة الدنیا قول شریفنده اولان
فی استیعاب ایلمدوکی ثابت در زیرا حق سبحانه و تعالی نصرت رسلی و مؤمنلره
دنیاده حرف فی ایله مقرون ذکر ایلدی و آخرتده نصرتی دائمه در اما دنیاده بعض
اوقاتده واقع اولور زیرا بو دار ابتلادر حقیقت کلامه نیت بیان تقریر بیانندن در بیان
تقریر ایسه تؤکید الکلام بما یقطع احتمال المجاز اولدوغی ظاهر در حاصل کلام استیعاب
اوقات ایلمزفی سزاولان استیعاب اوقات اولور دیمکدر ولو قال انت طالق الیوم
غدا او غدا الیوم یعتبر الاول ذکرا و اکر زوج خاتونه سن بوکون یارین طالق سنی و
یا خود سن یارین بوکون طالق سین دیسه اول ذکر اولان اعتبار اولنور ثانی لغو
اولور ولو قال انت طالق قبل ان اتزوجك ثم تزوجها لغو اکر زوج دیسه که سن طالق سین
بن سنی تزوج ایلمزدن مقدم بو کلام لغو در زیرا اول کسنه طلاق حالنه مسانفیه اولان
شیئه اسناد ایلدی بو تقدیرجه کلامی لغو اولدی و کذا انت طالق امس و قد نکحها الیوم

اليوم وبنه كلام لغو اولور سن دون طالق سين دييه حال بوكه خاتون بوكون نكاح ايلدي
يعني بوكون نكاح ايلدوكي خاتونه سن دون طالق سين دييه كلامي لغو اولور زيرا اول كسنه
دونكي كون اول خاتونه مالك دكل ايدي طلاقي مالك اولمدوغي وقته مضاف قلدي
اول اجلدن لغو اولور وان نكحها قبل امس يقع الان واكر دونكي كوندن اول نكاح
ايلمش ايسه اول ساعت طلاق واقع اولور اول كسنه ايجون قدرت بوقدر كه طلاق
زمان ماضي ده ايقاع ايليه همان سويلدوكي واقع اولور ولو قال انت طالق مالم اطلقك
او متى ما اطلقك او ما متى لم اطلقك وسكت طلقت للحال واكر بو لفظلرايله زوج خاتونه
سن طالق سين دييه وسكوت ايلسه خاتون في الحال طالق اولور زيرا اول كسنه طلاقي
تعليقدن خالي بر زمانه مضاف قلدي كه اول زمان حين سكوتده بولندي ومتى ومتى ما
معناي وقتده صريحدر زيرا بونلر ظروف زمان ذندر وكلهٔ ما وقت ايجون استعمال
اولنور نته كم حق سبحانه وتعالى نك حضرت عيسى صلوات الله علينا وعليه دن حكايةً ما
دمت حيًا قول شريفيده استعمال اولنمشدر وعي كبي اي مدت حيلوتي ديمكدر حتى لو علق
الثلث وقعن بسكوته حتى اكر ثلاثيه تعليق ايلسه زوجك سكوتي ايله طلاق ثلاثه واقع
اولور مثلا انت طالق ثلاثا مالم اطلقك ديمك كبي وان وصل انت طالق واحدة الى
مذكورات ايله انت طالق لفظني وصل ايدرسه طلاق واحد واقع اولور مثلا انت
طالق مالم اطلقك انت طالق ديمك كبي ولو قال ان لم طلقك فانت طالق لا يقع مالم
يمت احدهما اكر زوج ان لم طلقك فانت طالق دييه ايكيسندن برسي فوت اولمينجه طلاق
واقع اولماز زيرا كلمهٔ ان حقيقة شرط ايجون زوج طلاقي عدد تطليقه تعليق ايلدي
بو شرط ايسه عند اليأس متحقق اولور بو تقدير جه موته دكين متراخي اولور واذا بلا نية
مثل ان وعندهما مثل متى ومع نية الشرط او الوقت مما نوى نيت سن اولان لفظ اذا
ان كبير رابو حنيفه فاتنده واما مين فاتنده متى كبيدر مثلا ان معنا منه اولورسه

دلنده طلاق واقع اولماز اگر متی معناسنه اولورسه سکوتی ایله فی الحال واقع اولور
واقع اولور وقت نیت ایلدی ایسه ده متی معناسنه اولورسه سکوتی ایله فی الحال واقع اولور
والیوم النهار مع فعل ممتد والمطلق الوقت مع فعل لا یمتد فلو قال امرك بیدك یوم یقدم
زید فقدم زید فقدم لیلا لا تخییر وان قال یوم اتزوج فانت طالق فنکحها لیلا وقع یوم
نهار ایجون در فعل ممتد ایله مثلا امرك بیدك کبی فعل غیر ممتد ایله مطلق وقت ایجوندر
مثلا طلاق وعتاق وتزوج وکلام کبی زیرا ظرف زمان فی سزبر فعله تعلق ایلسه اول فعلك
معیاری اولور صمت السنة کبی اما صمت فی السنة بونك خلافنه در فحاصل فعل ممتدکه
امرك بیدك در معیار ممتد اولسه یوم ایله نهار مراد اولور واگر فعل غیر ممتدکه ونوع طلاق
کبیدر معیار غیر ممتد اولسه اول زمان یوم ایله وقت مراد اولور حاصل کلام بونده اوچ
الفاظ وارد ربی نهار وربی لیل وربی یومه نهار حصه بیاض ایجوندر لیل ایسه
خاصه سواد ایجوندر بو ایکیسنك حقیقت لغوی لری بودر امایوم بیاض نهار ده
ومطلق وقتده اشتراك ایله استعمال اولنور بعضیلر قائلدر واکثرك مذهبی دخی بودر
واما مطلق وقتده وقته اطلاقی مجاز در اشتراکه جمادن مجاز حمل اولیدر ننه کم مطلق
وقتده استعمالی حق سبحانه وتعالی نك ومن یولهم یومئذ دبره الا متحرفا لقتال قول
شریفنده اولمشدر یومون مراد مطلق وقت ایجوندر زیرا قتالدن فرار ایدن وعید ملحق
اولور کرك لیل اولسون کرك نهار اولسون وعلمانك وذکرهم بایام الله قولی ای باوقات
نعمائه وبلائه دیمکدر وشول مکسنه نك قولیکم فیوم لنا وبوم علینا ویوم لنماء ویوم لنس
وقت ایجون اولدوغی متحققدر ویومك بیاض نهار ده استعمالی حق سبحانه وتعالی
نك اذا نودی للصلاة من یوم الجمعة قول شریفنده واقع اولمشدر بو محلده مراد
انهار در لیس امری بونلرك هر برنده یومك استعمالی شایع اولیجق برضابطه لازمدر
احد استعمالین آخرده متعین اولمه اگر یومه فعل ممتدکه امرك بیدك ایدی مقارن اولور

اولورسه انكله بياض مراد اولور واكر فعل غير ممتد مقارن اولورسه طلاق وتزوج كبي اول زمان
مطلق وقت مراد اولور مثلا فعل ممتد كه امر اليد وصوم وليس وركوب ومساكنه كبي اولان فعللر
توقيتي قبول ايدر ليست يوماً وصمت يوماً وامري بيدي يوماً دمكدر ديمك صحيح اولور فعل
غير ممتد طلاق وتزوج وعتاق كبي اولان فعللره بونلر توقيتي قبول ايلمز زيرا طلقت شهراً
دينلوب بوكلام ايله جميع شهرده ايقاع طلاق مراد اولنمق وبا خود شهرك تمامنه دكين امتداد
مراد اولنمق ممكن دكلدر وتزوجت يوماً ديوب امتداد يوم مراد اولنمق ممكن دكلدر لاجرم اولان
بودركه فعل ممتد مقرون اولان يوم زمان ممتده حمل اولنه كه اول زمان ممتد بياض نهاردر
وفعل غير ممتده مقرون اولان يوم زمان غير ممتده حمل اولنه كه اول زمان غير ممتده مطلق
وقتدر بويله حمل اولنمق اهل عرفك استعمالنه موافقدر ولو قال انا منك طالق فهو
لغو وان نوي واكر بر كمسنه زوجم سنه بن سندن طالقم ديسه اول كمسنه نك كلامي لغو اولور
اكر نيت دخي ايدرسه زيرا اول كمسنه طلاقي محل اولميان موضعه مضاف قلدي زوج كندوسي
محل طلاق دكلدر طلاق ايسه قيدي ازاله ايجون در بويله اولدوغي
اجلدن حق سبحانه وتعالى فطلقوهن واذا طلقتم النساء قول قول شرفيله طلاقي زوجه
اوزرينه مشروع ايلدي زوج ايسه كندو نفسني تطليق ايلمويه مشروعي تغيير ايلمك ايله
كلامي لغو اولدي وان قال انا منك باين او عليك حرام بائنة ان نوي اكر زوج خاتونه بن
سندن بايئم وبا خود بن سنك اوزرينه حرامم ديسه بائن اولور اكر نيت ايلمويه زيرا
ايانت وتحريم ايكي شيئك مابينده اولان وصلت وحلتي ازاله ايجوندر بس امري بونلرك
هربري زوجين مابينده مشتركدر اضافتي صحيح اولور ولو قال انت طالق مع موتي اومع
موتك فهو لغو واكر زوج خاتونه سن طالقسين بنم موتم ايله وبا خود سنك موتك ايله
ديسه بوكلام لغودر زيرا اول كمسنه طلاقي كندو ايجون منافي اولان برحاله مضاف قلدي
وكندو نك موتي ايله اهليت طلاقي منافي در وخاتونك موتي محليت طلاقي منافيدر

ولفظ مع حقيقة قران ايحوندر وايكي سندن برينك موني ارتفاع نكاح خالد رطلاق ايسه
نكاحك بقاسي حالنده واقع اولور اول تقدير جه كلامي اولور ولكذا لو قال انت طالق واحدة اولا
خلافا لمحمد رحمه الله في رواية اكر انت طالق واحدة اولادي سه زوجك كلامي لغو اولور
زيرا واحدة لفظي مصدر محذوفك صفتيدر تقدير كلام انت طالق طلقة واحدة اولاد علاوه
قيجان وصف مصدره وياخود اسم فاعله مقارن اولسه وقوع طلاق بمصدر ايله وياخود
نعت ايله اولور وصف ايله اولماز جونكه كلمهٔ شكي مصدر وياخود نعتدر نصكره ذكر ايلدك
ايقاعده شك داخل اولدي بويله اولجق انت طالق اولان كبي اولدي وامام محمد ايجهنج
خلاف وارد ر بر روايتده واحدة رجعيه واقع اولور ديمشدر وان ملك امرأته او
شقصها اوملكته اوشقصيه بطل العقد فلو طلقها بعد ذلك لغا واكر برمكسه خاتونه
مالك اولسه وياخود برجزئ مالك اولسه وياخود خاتون زوجنه مالك اولسه وياخود
خاتون زوجنك برجزئ مالك اولسه عقد باطل اولور ديس امدي لكر بو ذكر اولنان
شيلردن نصكره خاتونني تطليق ايلسه طلاق لغو اولور زيرا الكيسندن بريسي صاحبنه مالك
اولسه ابتداءً نكاحي منع ايدر طلاقه محل قالماز ولو قال لها وهي امة انت طالق ثنتين مع اعتاق
سيدك اياك فاعتقها ملك الزوجة اكر زوج اخرك جاريه سي اولوب كندوك خاتونني اولان
مرايه انت طالق ستين مع اعتاق سيدك اياك ديسه وجاريه نك سيدي زوج مزبورك
موطوءهٔ سي اولان جاريه سني اعتاق ايلسه زوج رجعتة مالك اولور قياس بوابدبكم جاريه يتحقق
ايكي طلاق حرام غليظه اوله حره ده اوج طلاق اولدوغي كبي لكن اعتاق مولي تطليقه شرطدر
وشرط ايسه مشروطدن مقدم در ديس امدي عتق مولي وقوع طلاقدن مقدم واقع اولدي
بو تقدير جه جاريه تطليقدن مقدم حره اولدي بويله اولجق زوج اوج طلاقه مالك اولور
اكر بر سائل سئوال ايدوب كلمهٔ مع قران ايحوندر واعتاق ايسه وقوع طلاقدن مقدم اولور
ديمك نجه متصور اولور ديرسه جواب ويريلور كه كلمهٔ مع بعد معنا سنه استعمال اولنور حتى

حق سبحانه وتعالينك ان مع العسر يسرا قول شرفنده بعد معناسنه واقع اولمشدر وان علق
طلقتها يجي الغد وعلق مولاها عتقها به فجاء لا تحل الا بعد زوج آخر واكر زوج آخرك
جاريه سي اولوب كندوينك خانوني اولان مراتنك ايكي طلاقني يارتكي كونك كلمسنه تعليق
ايلسه وافنديسي دخي جاريه سنك عتقني يارينك كلمسنه تعليق ايلسه ويارين كلسه اول خانون
زوجه حلال اولماز الا زوج آخر دنصكره حلال اولور مثلا رجل خانونينه يارين كلدكده
سن ايكي طلاق ايله طالقسين ديسه وافنديسي دخي يارين كلدكده سن حره سين ديسه
زوج رجعتة مالك اوليماز ابو يوسف وابو حنيفه رحمهما الله قاتنده زيرا زوج ومولا
ايكيسي دخي طلاق وعتقي برشيئه تعليق ايلديلر بو تقديرجه ايكيسنك دخي تعليقي
خانونه امه ايكن مصادف اولدي زيرا اعتاق عتقك علتي در وتطليق طلاقك علتي در
فجان ايكي علت برزمانده مقترن اولسه معلول دخي برزمانده مقترن اولور بو بابده
عتق وطلاق دخي امه ايكن مصادف اولمش اولور بويله اولجق زوج آخره محتاج اولور
وعند محمد رحمه الله يملك الرجعة امام محمد قاتنده زوج رجعتة مالك اولور اكرچه عتق
وطلاق ايكيسي برو قتده واقع اولدي لكن عتق مقدم واقع اولور وقوع جهتندن اسرعدر
زيرا مندوبدر تطليق ايسه محظوردر تاخيرا ولنور وتعتد كالحرة اجماعا مطلقه اولان
خانون عدت چكر حره كبي احتياطا بالاجماع **فصل ٧** قال لها انت طالق هكذا مشيرا
باصابعه وقع بعدها وان اشار ببطونها يعتبر المنشورة اكر زوج خانونينه برمقداري ايله
اشارت ايلدوكي حالده سن شو لقدر طالق سين ديسه اصابعك عددي مقداري طلاق
واقع اولور واكر اصابعك بطونني ايله اشارت ايدرسه اچق اولان برمقدار اعتبار اولنور
زيرا اشارت عبارت معناسنه صرقائم اولور زيرا نبي عليه السلام الشهر هكذا وهكذا وهكذا
بورو ب مبارك برمقدرن اچق اشارت بيورمشلردر ومرة ثانيه ده ابهامني آچميوب
بينه الشهر هكذا وهكذا بيورمشلردر بوندن مراد شهر اوتوزكون ويكرمي طقوزكون اولمسنه

اشارت قدر نبودن معلوم اولديكه احتمال اولان برمقدره اعتبار اولنور بوقسم مضمومه اولانه
اعتبار اولنماز ومتعارف اولان باطن كفى محاطب جانبنه اكراصابع معقوده ايله اشارت
مراد اولورسه باطن كفى تكندو جانبنه قلمقدر وان اشارت يظهر ورها تعتبر المضمومة واكر اصابع
ظهري ايله اشارت ايدرسه مضمومه اولان اعتبار اولنور ولو وصف الطلاق بضرب من
الشدة بان قال انت طالق باين والبتة اوفحش الطلاق او البدعة اوكالجبل وكالف اوملاء البيت
وتطليقة شديدة اوطويلة اوعريضة وقع واحدة بائنة بلانية واكر طلاقى شدتون برضرب ايله
وصف ايلسه انت طالق باين وياخود انت طالق البتة وياخود انت طالق افحش الطلاق
وياخود انت طالق احبث الطلاق وياخود انت طالق اشد الطلاق وياخود انت طالق
طلاق الشيطان وياخود انت طالق طلاق البدعة وياخود انت طالق كالجبل وياخود انت
طالق كالف وياخود انت طالق ملاء البيت وياخود انت طالق تطليقة شديدة وياخود انت
طالق طويله وياخود عريضة ديمك ايله واحدة بائنة واقع اولور بلانية امّا امام شافعى
بوجمله ده واحدة رجعيه واقع اولمسنه ذاهب اولمشدر وكذا ان نوى الثنتين ذكر اولنوغى
اوزره واحدة بائنه واقع اولور حتى حقنده اكرايكى طلاقه نيت ايدرسه الّا اذا نوى بقوله طالق
واحدة وبقوله باين او البتة اخرى قيع بائنا فى الاصح كه فيجان انت طالق قوليله واحده مراد
ايدوب باين وصفيله واحد اخرى نيت ايليه وياخود انت طالق ايله واحده والبتة ايله طلاق
اخرى نيت ايليه بوتقديرجه ايكى باين واقع اولور زيرا بو وصف يعنى باين والبتة ابتداءً ايقاع
طلاقه صالح اولور بركسنه انت باين وانت البتة ديو طلاق نيت ايلسه واقع اولور مقدم طلاق
لفظنى ذكر ايلدكدن صكره بونلر ايله تطليقة اخرى نيت ايلسه خبر دن صكره خبر واقع اولور مثلا انت
طالق انت باين انت البتة ديمش اولور وصحت نية الثلث فى الثلث الكل نيت ثلاث صحيح اولور
كليسنده يعنى انت طالق لفظندن اوعريضه قولنه كلمخه نيت ثلث صحيح اولور فصل طلق غير
المدخول بها ثلثا وقعن زوج مدخول بها اولميان خاتونى ثلثا لفظى ايله تطليق ايلسه اوج

اوج طلاق واقع اولور وان فرق اگر حرف عطف سز مدخول بها دن غيري ده ثلاث تفريق
ايلسه مثلا انت طالق طالق طالق ديسه وياخود انت طالق انت طالق انت طالق ديسه
بائنت بالاولي ولم تقع الثانية خاتون اولكي طالق ايله باين اولور ثانيه واقع اولماز
زيرا اولكي ايله بلا عدت باين اولدي عدت اولماغله طلاق ثانيه يه محل قالمدي ولو قال
انتِ طالق واحدةً وواحدةً وقع واحدةٌ واگر انت طالق واحدة وواحدة ديسه طلاق
واحده واقع اولور زيرا خاتون مدخول بها اولماغله طلاق اول ايله اجنبي اولور
طلاق ثانيه يه محل قالماز وكذا لو قال واحدةً قبل واحدةً اوبعدها واحدةً اگر انتِ
طالق واحدةً قبل واحدةٍ وياخود انت طالق واحدةٍ بعدها واحدةً ديسه بنه واحده
واقع اولور زيرا قبليت يعني مقدم لك واحدةٌ قبل واحدة قولنده اول مذكور اولانك
صفتي درجونكه اول ايله طلاق واقع اولدي ثانيه يه محل قالمدي وتعويت دخي اخيرك
صفتي دربونون اول خود اباينت واقع اولمشدر بو كلام لغو اولمش اولور قبل بي ها
بعدي باها وحدتا قاعده سي دخي خود ظاهر اولمش اولور ولو قال بعد واحدة او
قبلها واحدة اومع واحدة اومعها واحدة فثنتان واگر انت طالق واحدة بعد واحدة
ديسه وياخود انت طالق واحدة قبلها واحدة ديسه وياخود انت طالق واحدة مع واحدة
ديسه وياخود انتِ طالق واحدة معها واحدة ديسه ايكي طلاق واقع اولور قيجان كه
بعد وقبلده ضمير اولسه ما بعدنده كلان واحدنك صفتي اولور قيجان ضمير اولسه
ما قبلنده اولان واحدنك صفتي اولور وبعدده ضمير اولماغله ما قبلنده اولان
واحدنك صفتي اولور بويله اولماغين واحدةٌ ثانيه نك وقوع جهتندن واحده
اولي دن تقدمي اقتضا ايدر زمان ماضيده وقوعي ايقاعه قادر اولماغلين في الحال
واقع اولورسنه كم انت طالق واحدة في الحال اولدوجي كبي ايكيسي دخي اقتران ايدوب
بر محلده اولماغله ايكي طلاق واقع اولور وقبلده ضمير اولماغله ما بعدنده كلان واحدنك

صفتی اولور بویله اولیحق قبل نك موصوفی اولان واحده دن فی الحال ایقاع اولان واحده نك
تقدمنی اقتضا ایدر بو اقتضای زمان ماضیده ایقاع ممکن اولمامغله تقدم اقتضا
ایدن واحده دخی فی الحال اولمغله ایکی سی دخی اقتران ایدوب معًا واقع اولمغله ایکی
طلاق واقع اولور ومع واحدة ومعها واحدة قولنده اولان کلمهٔ مع قران ایجوندر
اولی ثانیه یه توقف ایلمك ایله ایکیسی معًا واقع اولور فصلا دن بری قبلی بها بعدی بها
باها وحدتا بعدی بها قبلی باها وثنتا بینتی انشاء ایدوب ضمایرك وجودی وعدم
وجودی ایله واقع اولان معنای بیان ایلمشدر رحمه الله وابو یوسف دن بر روایتده
معها واحدة قولنده برطلاق واقع اولور زیرا کتابه یعنی مکنی عنهك وجود استفنی
استدعا ایدر وقوع طلاقده پس امدی بو تقدیرجه ثانیه یه محل قالمازوفی الموطوءة
ثنتان فی الکل مدخول بها اولان خاتونده ذکر اولنان الفاظك کلیسنده طلاق
واقع اولور زیرا طلاق اولی واقع اولدقده نصکره طلاق ثانیه یه محل وارد رزیرا
موطوءة اولان خاتون عدت جکر عدت ایجنده هنوز اثر نکاح باقیدر اول اجلدن
طلاق ثانیه یه محل وارد ر ولو قال ان دخلت الدار فانت طالق واحدة وواحدة
فدخلت تقع واحدة اکر زوج زوجه سنه ان دخلت الدار فانت طالق واحدة وواحدة
خاتون دخی داره داخل اولسه برطلاق واقع اولور وعندهما ثنتان اما مین قائله
ایکی طلاق واقع اولور زیرا ایکی طلاقك وقوعنی مطلق جمع ایجون اولان واو ایله
شرطك وجودی ایله اورزینه تعلیق ایلدیلر جونکه تعلیق ترتیب اورزینه اولیوب علی
سبیل الاجتماع اولدیکی طلاقده دخی شرط بولندقده اجتماع اورزینه واقع اولور شرط
ناخیر اولندقده واقع اولندوغی کبی واو جمع ایله جمع لفظی جمع ایله اولان جمع کبیدر
برمکنه موطوءة سی اولمیان خاتونه انت طالق ثلثا دیسه اوج طلاق واقع اولور
واو جمع ایله دخی بویله در ابو حنیفه رحمه الله ایجون دلیل واو مطلق جمع ایجوندر لکن

لكن جمع مطلق قران وترتيبه محتمل در اما بحسب الوضع نه ترتيبه ونه قرانه بو محلده تعرض
يوقدر لكن بو جمع وجود وقوعده ايكي امرك برنده حالي دكلدر اكر وقوعده قران مراد
اولورسه شرط بولندقده جملةً واقع اولور اكر وقوعده ترتيب مراد اولورسه آنجق واقع
اولورسه آنجق بر واقع اولور وشرط تقديم اولندوغي محلده شك اليه ثاني واقع اولماز
اما شرط تاخير اولندقده بونك خلافنجه در ولو اخر الشرط فثنتان اتفاقاً اكر شرطي
تاخير اليسه اتفاقاً ايكي طلاق واقع اولور مثلا انت طالق واحدةً و واحدةً ان
دخلت الدار ديسه زيرا تاخير شرط صدر كلامي تبغيزده تعليقه مغير اولدي
بويله اوليجق اولكي واقع اولميوب ايكنجيه توقف اليك اليه ايكيسي دقعة واحدة
واقع اولور ويقع بعدد قرن بالطلاق لابه طلاقه مقارن اولان عدد اليه طلاق
واقع اولور يوقسه انت طالق اليه واقع اولماز فلو ماتت قبل ذكر العدد في قوله انت
طالق واحدة لا تطلق انت طالق واحدة قولنده اولان واحدة ذكردن اول خاتون
فوت اولسه اول خاتون مطلقه اولماز زيرا طلاقه مقارن اولان عدد ذكر اولندي

فصل بالكنايات بو فصل كنايه بيانندر وكنايه ما احتمله وغيره طلاقك كنايتي
طلاقه وطلاقدن غيريه محتمل اولان شيئدر ولا يقع بها الا بنية او دلالة حال
كنايه اليه طلاق واقع اولماز الا نيت اليه اولور ويا خود دلالت حال اليه واقع اولور
وبو الفاظ كنايات طلاقي وطلاقدن غيري يي محتمل اولماغين احدهماي آخرذن
ترجيح ايچون برمرجح لازمدر وامام شافعي رحمه الله دبركه دلالت اعتباري بوقدر
البته نيت لازمدر زيرا طلاق ويرن جميع احوالده مختاردر بعيد دكلدركه خلاف
ظاهري اضمار اليه ويزم ايچون دليل دلالت حال نيتدن اقوي در زيرا دلالت
حال ظاهره در نيت ايسه باطنه دركور مزيسن كه افعال حسيه ده بركسنه سبل
سيف ايدوب بركسنه يه قصد اليسه حال دلالت ايدركه لطيفه ولعب اولة اول كسنه

قصد اليسه نك قتلى جائز دكلدر احتمال جد اعتبار اولنمز اما حال جد او زرينه دلالت ايدرسه
قتلى جائز در كندو نفسني خلاص ايجون پس امدي حالت ظاهر تيدن مستغني اولدي
بركمسنه خاتونته انت طالق دبوب بنم نيتم الطلاق عن وثاق ايدي ديسه قضاءً تصديق اولنماز
وبركمسنه اخره لي عليك الف ديسه اولدخي نعم ديسه ذكر اولنان الف اول كمسنه يه لازم اولور
وبنه اعتقت عبدك ديسه اولدخي نعم ديسه اقراري اليله عبد معتق اولور دلالت حال
نيت دن اقوي ايدوكي قتي ظاهر دن مقدم اعتدي واستبري رحمك وانت واحده
يقع بكل منها واحده رجعيه كنايات دن بعضدر اعتدي لفظي زيرا لفظ اعتدي ايكي
معنايي محتملدر بري نكاحدن عدت حكمكه وبري دخي حق سبحانه وتعالينك نعمتلريني
تعداد وياخود كندونك خاتون اوزرينه اولان نعمتلريني تعداد ايتمكه محتملدر اكر
زوج نكاحدن عدت حكمسني نيت ايدرسه ابهام زائل اولوب طلقه واحده رجعيه
واقع اولور كان طلقتك وياخود انت طالق فاعتدي ديمش اولدي زيرا نبي عليه السلام
زوجات مطهراتدن سودت بنت زمعه يه اعتدي ديدي بعده مراجعت ايلدي اما
مدخول بها دن غير يه نكاحدن اعتداد ممكن دكلدر زيرا غير موطوءه عدت يوقدر
بويله اولبحق اعتدي ديمك ممكن دكلدر لكن اعتدي لفظي طلاق ايجون مستعار
اولور حكمك سبب ايجون استعاره سي طريقي اوزره زيرا طلاق في الجمله اعتداده سبب
اكرچه غير مدخول بها صفتده طلاق ايجون سبب دخي كه ايسه يه استعاره اولنمق
جائز در حق سبحانه وتعالينك اني اعصر خمراً قول شريفنده اولان مجاز كبي پس امدي
بو دخي صريح طلاقدن مجازاً اولور اما استبري لفظي عدتدن مقصود اولان شي كندو
سببدر تصريح اولنمش اولور وجائز در كه استبري استعمال اولنوب نكاحدن اعتداد
مراد اولنه واحتمالدر كه تطليق ايجون خاتونك استبراء رحمي مراد اولنه كانه اول كمسنه
خاتونه خطاب ايدوب براءة رحمني بيل سكا طلاق ويرمك استرم ديمش اولدي چونكه

جونكه استبرى لفظى ايكى امرى محتمل اولدى قرينه سز طلاق واقع اولمق ممكن دكلدر البته
قرينه يه محتاجدر اما اوجبنى سيكه واحده لفظى در محتملدركه مصدر محذوفك صفتى اولە
مثلا انت طالق طلقة واحدة دينمك اولە محتملدركه خاتونك صفتى اولە يعنى جمال
وكمالده قومك قاتندە وياخود بنم قاتمده برسين وياخود قبحده وسوء خصالده
برسين دينمك اولە جونكه نيت ايلە وياخود دلالت قرينه سيلە ابهام ذائل اولوب
مبانى صريح طلاق واقع اولمش اولور صريح طلاق ايسه معقب رجعيه در اول
تقديرجه طلاق رجعيه در واقع اولور وواحدة فيدى اوزره تنصيص عددى
منافيدر وعامة مشايخ قاتندە واحده نك اعرابنه اعتبار يوقدر بعضيلر ديديلركه
واحده منصوص اولورسه طلاق واقع اولور اكر نيت دخى ايلمز ايسه ده زيرا مصدر
محذوفك نعتى در واكر واحده مرفوع اولورسه نيت دخى ايدرسه بر شئ واقع اولماز
زيرا لفظ واحده خاتونك نعتى اولور واكر واحده ساكن قلورسه ايكى امرك برينه
احتمالى ايلە نيته محتاج اولور اما صحيح اولان اولكى سيدر يعنى منصوب اولاندر
زيرا عوام وجوه اعرابى فرق ايلمزلر وواحدة مرفوع قلمق مصدر محذوفك صفتى
اولمغه منافى دكلدر رجل عدل كبى مبالغه قصد اولنوب انت طالقة واحدة دينمك
اولە ذكر اولنان اوج لفظدن هر بريلە طلاق رجعيه واقع اولور واكر ثنتين
وثلث دخى نيت ايدرسه ماداملكه مصدر ذكر اولنمه زيرا بو الفاظك اقتضاسى
سابقده وقوع طلاقدر صريح ايلە واقع اولان رجعيدر مدخول بها وغير مدخول
بها ده ذكر اولندوغى اوزره حكم سببى ايجون استعاره اولنور وماسوا مما
يقع بها واحدة بائنة الا ان ينوى ثلثا فيقع ثنتين ولا يصح نية الثنتين ذكر اولنان
اوج الفاظدن غيرى سيلە واحدة بائنه واقع اولور الا مكر كه ثلث يه نيت ايلەيه اول
تقديرجه اوج طلاق واقع اولور زيرا عدد اخبارى در ثنتين نيتى صحيح دكلدر

زیرا عدد مخصوص در مکرر جاریه حقیقیه اولیجی عدد اعتبار اولور بو
مسئله ده فرق خلافی وار در وصفی الفاظ ثلث دن ماعدا اولان کنایات انت
باین بتته بتلة حرام حلیتی بریتی حبلك علی غاربك الحقی باهلك وهبتك لاهلك
سترحتك فارقتك امرك بیدك اختیاری انت حرة تقنعی تخمری استتری اغربی
اخرجی اذهبی قومی ایتغی الارواج بو الفاظ ایله واحده بائنه واقع اولور اما بینونت
برقاج وجهله در وصلت نکاحده وباخود معاصیدن وباخود خیراتدن وبا
خود زوجنده نسباً وخلقاً بینونت اولمق احتمالی وار در ونیتیه قطع معناسنه در
اولدیغی نکاحدن منقطع اولمق وار در وباخود خیراتدن واقاربدن منقطع اولمق
احتمالی وار در وبتلة اولدیغی قطع معناسنه در حق سبحانه وتعالیدن وتبتل الیه تبتیلا
قول شریفنده واقع اولمشدر ای انقطع الی الله تعالی بتلة لفظی بتة لفظنك احتمالاتی
محتملدر طلاق واقع اولماز احتمالك قیامی ایله مادامکه نیتدن وباخود دلالت حالیه دن
برشئ ایله تعیین اولنمیه وحرام لفظی ایله طلاق واقع اولمق ظاهر در ومحتملدر که انت
حرام دیمکله حرام علی صحبت عشیرتك مراد اولمه معناسی ممنوعدر وبتة وبتلة محتمل
اولدقلرینی حرام دیغی محتمل اولمه وحلیتی حبراتدن وباخود قید نکاحدن خالی
اولملرینی محتملدر بریتی بو دیغی حسن ثنادن وباخود قید نکاحدن براءة محتملدر
حبلك علی غاربك معناسی اذهبی حیث شئت دریعنی مراد ایلدوکین یره کت
دیمکدر غارب دوه نك اورکجی ایله بوینی مابینی در عربك قاعده سی دوه یی اوتلاغه
صالیو یردکده النده اولان بولاری غاربی اوزرینه القا ایدر بو عبارت قبوویرمکدن
کنایه در والحقی باهلك لفظی طلاقه محتملدر وسکاادن ویردم اهلك لحلق
اول دیمکه دیغی محتملدر وهبتك لاهلك قولی سندن صدور ایدن جرایمی
قومك ایچون عفو ایلدم دیمك اولمه وباخود سنی قومنه باغشلدم زیرا سنی تطلیق

تطليق ايلمشدر ديمك اولە سرحتك وفرقتك قولي زوجيتندن تخليص وياخود تكاليف
شاقّه ده محتملدر مفارقت دينجه وياخود طلاق ايله مفارقت اولە وياخود مفارقت صوري اولە
امام شافعي رحمه الله دير كه بوايكي لفظ صريحلردن بريسيله محتاج دكلدر بر دير زكه صريح شول
شيدر كه نسادە استعمالي متعين اولە بوايسه متعين دكلدر زيرا سرحت ابلي وفارقت مالي
واصحابي بيلور بوتقدير جه صريح اولميوب سائر كنايات كبي اولمشدر امرك بيدك قولي عملك
بيدك ديمكدر امردن مراد بونلرە عليدر حق سبحانه وتعالينك وما امر فرعون برشيد قول
شريفي ايله فعله ديمكدر اختيارك الدركه طلاقه متعلق عمل مراد اولە بوتقدير جه طلاق ايچون خاتونه
تفويض اولمش اولور واختيارك الدركه طلاقدن غيري عملك تصرفنه متعلق عمل مراد اولە واختياري
قولي دخي اختيارك الدركه خاتون كندو نفسني قيد نكاحدن تخليص اختيار ايليه وياخود نفسندن
غيري شئ اختيار ايليه بوايكي لفظك يعني امرك بيدك واختياري لفظلري ايله نيت طلاق
كفايت ايلمز زيرا بو لفظلر باب تفويضدندر ابنت حرّة قولي دخي محتملدر ياحقيقت رقدن
وياخود رق نكاحدن وتقنعي لفظي دخي محتملدر ياقناعتدن اولە اقنعي عار ربك الله
من امر المعيشة وياخود بوزكي اورت ديمك اولە تحرّي استري بوايكي لفظ دخي محتملدر
يا استتري بالخمار ديمك اولە وياخود سن مستوره سين ديمك اولە اغربي غين معجمه وراء
مهمله ايله غربتدن در وعين مهمله وراء معجمه ايله دخي روايت اولنمشدر بويله اولميجق
غربتدن در اغربي ديمك بندن بعيد اول بن سكا طلاق وبرمشمدر ديمك اولە وياخود
بندن بعيد اول اهلك زيارتي ايچون غرب عني فلان دينلور غرب اولي اولمين
رجله دير لر غربة زوجي اولمين خاتونه دير لر اخرجني اذهبي قومي لفظلري اغربي مثللي
ابتغي الازواج قولي دخي محتملدر وقناكه لفظ زوج زوجه شامل اولدي ايسه معناسي
بو اولاكه زوج طلب ايله زيرا بن سني تطليق ايلدم دعشل اولە واختيارك الدركه بكا دليل اول
برزوجه بولميوبر تزوّج ابوبكر ديمك اولە مصنّفك مقدّما كنايات ايله طلاق واقع

اولماز الا بنيت اليه وياخود دلالت اليه حال واقع اولور ديمش ايدي حالات دخي اوجدر
بري حالت رضى وبري حالت غضب وبري مذاكره طلاق در وكنايات دخي اوج قسمدر
برقسمي طلاق طلب ايدن خاتونك سؤالنه انجق جواب اولمغه صالح اوله امّا كلامني
ردّه وسبّه وشتمه صالح اوليه اعندي امرك بيدك اختياري لفظلري دردخي
بونلرك مرادي في اولان كلمات كبي وبرقسمي دخي جواب سبّه صالح اوله ردّه صالح
اوليه حلّيه برّيه بتّه بتله بائن لفظلريدر دخي بو الفاظك مراد في اولان كلمات كبيدر
وبرقسمي جواب وردّه صالح اوله امّا سبّه صالح اوليه اخرجي اذهبي قومي اعزبي تقنعي
لفظلريدر دخي بو الفاظك مراد في اولان كلمات كبي حالات رضاده برالفاظ ايله
طلاق واقع اولماز الا بنيت اليه واقع اولور فلو انكر النيت صُدّق مطلقاً حالة الرضا
اكر زوج نيتي انكار ايلسه حال رضاده مطلقاً تصديق اولنور مطلقاً قيدي الفاظ
الخ ايجون اولان اقسام ثلثه ده ديمكدر قضاءً وديانةً تصديق اولنور ولا يصدق
قضاءً عند مذكورة الطلاق فيما يصلح للجواب دون الردّ شول برده جوابه صالح
اوليه حالت مذاكره طلاقده قضاءً تصديق اولنماز ولا عند الغضب فيما يُصلح للطلاق
دون الردّ والشتم عند الغضب طلاقه صالح اولان برده دخي تصديق اولنماز ردّه و شتمه
صالح اوليه اعندي اختياري امرك بيدك الفاظنده حالت غضب ارادت طلاقه
دلالت ايدر ويصدّق ديانةً في الكل دنايت كنايات كلسنده تصديق اولنور خلاصه
حاصل كلام اكر زوج نيتي انكار ايلسه حالة رضاده جميع اقسامده ديانةً وقضاءً
تصديق اولنور طلاق مذاكره سي حالنده جوابه صالح اولوب ردّه صالح اولميان
برده قضاءً تصديق اولنماز امّا جوابه وردّه صالح اولان برده تصديق اولنور حالت
غضبده ذكر اولنانلرك جملسنده تصديق اولنور الا طلاقه صالح اولوب ردّه وشتمه
صالح اولميان برده تصديق اولنماز امّا ديانةً كلسنده تصديق اولنور الله تعالى اعلم

اعلم بحقيقة الحال ولو قال ثلث مرّة اعتدي ونوى بالاولى طلاقاً وبالباقي حيضاً
صدق واكر زوج خاتونه اوج كره اعتدي ديسه واو لكي اعتدي ايله طلاق باقيلري
ايله حيض نيت ايلسه قضاءً تصديق اولنور ظاهر حال شهادتيله اول كمسنه حقيقة كلامنه
نيت ايلمشدر زيرا عادتا زوج زوجه سنه بعد الطلاق اعتداد له امر ايده كلمشدر وان
لم ينو بالباقي شيئا وقع الثلث واكر باقيسنده برشيء نيت ايلسه اوج طلاق واقع
اولور زيرا اول كمسنه اولده نيت ايلدي ايسه حال مذاكره طلاق حالي اولمغله باقيلر
دخي دلالت حال ايله طلاقه متعين اولدي اما جمله سنده برشيء نيت ايلمدم ديسه
برشيء واقع اولماز زيرا بزم ظاهر حال يوقدر كه اني تكذيب ايليه اول اجلدن طلاق
واقع اولماز وتطلق بلست لي بامرأة ولست لك بزوج ان نوى الطلاق بو
لفظلر ايله اكر طلاق نيت ايلدي ايسه زوجه مطلقه اولور اما امامين ديركه طلاق
واقع اولماز زيرا رجل بو الفاظ ايله خاتونك نكاحني نفي ايلدي ونفي دخي نكاح ايسه
طلاق اولماز بلكه كذب اولور ابو حنيفه رضي الله عنه ديركه بو الفاظ نكاحي انكار دره و
انشاء طلاقدر صالحدر نيت ايله طلاق واقع اولور والصريح يلحق الصريح والبائن
صريح صريحه وباينه لاحق اولور مثلا انت طالق ديدكدن صكره بنه عدت ايچنده
انت طالق ديسه ثاني دخي واقع اولور وانت باين ديدكدن صكره عدت ايچنده
انت طالق ديسه بنه طالق ثاني واقع اولور زيرا بينونت لحوقه مانع دكلدر شافعي
ديركه صريح باينه لاحق اولماز حتى اكر انت باين ديسه وياخود مال اوزرينه خلع
خلع ايليه اندن صكره انت طالق ديسه ثاني واقع اولماز زيرا طلاق ملك نكاحي ازاله
ايچون مشروع اولدي ملك نكاح ايسه خلع ايله وياخود مال ايله طلاقده زائل اولمشدر
صكره واقع اولان انت طالق لفظي محلنه مصروف اولميوب انقضاء عدتدن صكره
اولان طلاق كبي اولمش اولور بزم ايچون دليل حق سبحانه وتعالينك فلا جناح عليهما

فيما افتدت به قول شرعيدر وبونك ايله مراد خلع اولوب وانو نصكره فان طلقها فلا تحل له
من بعد حتى تنكح روجا غيره قول شرعي فاء تعقيب ووصل ايله وارد اولدي پس امدي بو آية
كريمه بعد الخلع ثلثه نك وقوعنه نص اولدي وبو بابده نبي عليه السلام دن المختلفة يلحقها
صريح الطلاق ما دامت في العدة زيرا قيد حكمي باقيدر ما دامكه عدته در احكام نكاحي
باقيدر آنجق اه استمتاع منع اولنور يوقسه تصرف في المحل منع اولنماز امدي عدت ايجنده ايكن
بعد الخلع طلاق صريح باينه لاحق اولور حديث شريف دنجي وارد اولمشدر والباين يلحق
الصريح لا البائن طلاق باين صريح لاحق اولور طلاق باينه لاحق اولماز مثلا بر كمسنه مدخوله
بها اولان خاتونينه انت طالق بدبكدن صكره عدت ايجنده انت باين ديسه ثاني واقع اولور
امّا انت حرام ديدكدن صكره عدت ايجنده انت باين ديسه ثاني واقع اولور وقتاكه اول كلمسنه
ثاني اولدن خبر قلدي ايسه صكره افشاء طلاقه حاجت قلنماز الا اذا كان معلقا بالشرط
باين باينه لاحق اولمز الا مكر كه شرطه معلق اوله مثلا اذا دخلت الدار فانت باين ديسه
اندن صكره انت باين ديسه بعده عدت ايجنده خاتون داره داخل اولسه خاتون مطلقه اولور
وباين باينه لاحق اولور باين صريحه لاحق اولدوغي كبي طاهر در زيرا ايقاع عدت ايله قيد
حكمي باقيدر امّا باينك باينه عموم لحوقي لفظ باين ثاني بي اولدن خبر قلمق ممكندر لكن
حاجت بوقدر كه اني افشا ايليه سين زيرا افشا قلمق اقتضاي ضرورت در حتى رجل ديسه كه
ثاني ايله بنم مرادم بينونت غليظه وياخود حرمت غليظه در لايق اولان بودر كه اعتبار اولنه
وحرمت غليظه ثابت اولدر زيرا اوكي باين محللدن ثابت دكلدر پس امدي ثاني ثانيدن
اخبار قلمق ممكن دكلدر افشاء ضروري قلنه بو اجلدن در كه اكر شرطه متعلق اولورسه
ثاني بي اولدن خبر قلمق ممكن دكلدر زيرا مقدم وعند وجود الشرط تعليق صحيح اولدوغي
ايجون واول صحت تعليق محل طلاق قدر بويله اولبحق باين باينه لاحق اولور كذا في الخانية

باب التفويض

بو باب طلاق تفويض بيانندە در واذا قال اختاري ينوي الطلاق

الطلاق فاختارت نفسها في مجلسها الذي علمت به فيه بائنة بواحدة وقعن زوج خاتونه
اختاري ديسه وطلاق نيت ايلسه وخاتون دخي نفسني شول مجلسده اختيار ايلسه كه
خاتون طلاقي اول مجلسده بلسه طلقه واحده ايله بائن اولور يعني زوج اختاري
لفظني سويلدكده طلاق ايدوكني خاتون اول مجلسده بلسه بائن اولور صاحب
عنايه ديمشدركه قياس بو ايدركه طلاق دخي نيت ايدرسه برشئ واقع اوليه زيرا
طلاق ويرد نكسته بو لفظ ايله ايقاع طلاقه مالك اوليمازحتى اختر تك من نفسي
وباخود اخترت نفسي منك ديسه برشئ واقع اولماز نيت دخي ايدرسه جوتكه
بوكلامله ايله كندو نفسنده برشيئه مالك اول مايبحق غير ايجون دخي تمليكه
مالك اولنماز لكن ففها اجماع صحابه ايجون ترك قياس استحسان ايلديلر زيرا
صحابه رضوان الله تعالى عليهم اجمعين ديرلر قيجان بر رجل خاتونني تخيير ايلسه ما
دامكه خاتون اول مجلسده در خاتون مخيّر در مجلسدن قلقدقده نفسكه خاتونده
مخيّرلك قالماز بو خصوصده غير يلردن خلاف واقع اولمغين اجماع كبي اولمشدر ينوي
الطلاق ايله مقيّد اولدي زيرا اختاري لفظي كنايات طلاقدن در نيت سز عمل اولنماز
ومجلس ايله مقيّد ايلدي زيرا اكر بر آخر مجلسده اختاري ديسه وخاتون استماع ايلمسه اعتبار
اولنماز اما خاتون اولدوغي مجلسه تفويض خبري واصل اولدوغي كبي اختيار ايلسه طلاق
واقع اولور ولاتصح نيته الثلث ثلث نيتي صحيح دكلدر يعني اختاري ديوب اوچ طلاق
ايلدم ديمك صحيح دكلدر زيرا تنوعي قبول ايلمماز انجق خلاصدن ابنا ايدر بو ايسه غليظه
وخفيفه متنوع عدد دكلدر اما نت بونك خلافنجه در زيرا بينونت غليظه وخفيفه متنوع
اولور هر قنقسنه نيت ايدرسه واقع اولور وان قامت منه او اخذت في عمل آخر بطل
اكر خاتون اول مجلسدن قالقسه وياخود عمل آخره شروع ايلسه خاتونك خياري
باطل اولور زيرا مجلسدن قيام اعراضه دليل در اكر اختاري دينلديكه خاتون

صلاة مکتوبه ده و یاخود صلاة وتره بولنسه و بو لفظی استماع ایلدکده صکره نافله یه
شروع ایلسه مجلس متبدل اولور و اکر نافله صلاتنده بولنسه و ایکی رکعتی قلدقدن صکره
اوچنجی رکعته شروع ایلسه خیاری باطل اولور و لابد من ذکر النفس او الاختارة
فی احد کلامیهما زوجه نک کلاملرینک برنده نفسنی ذکر ده و یاخود اختارت
لفظنی ذکر دن لابد در یعنی لازم در مثلا اختاری نفسک دیسه خاتون دخی
اخترت دیسه و یاخود رجل اختیاری دیدکده خاتون اخترت نفسی دیسه طلاق
واقع اولور و یاخود رجل اختاری اختیارة دیدکده خاتون دخی اخترت اختیارة
دیسه بینه طلاق واقع اولور و اختیارة لفظی نفسنی ذکر کبی در اما زوج اختیار دیسه
خاتون دخی اخترت دیسه بوسوز باطلدر برشئ واقع اولماز زیرا واقع طلاق
بو کلام ایله بالاجماع عرفور اجماع ایسه ایکی جانبک برندن مفسده وارد اولدی
مبهم ایسه مبهمی تفسیره صالح دکلدر و ابهام ایله دخی تعیین اولماز و اختاری
لفظی خود کنایاتدندر ایکی معنایه محتملدر البته تعیین لازمدر لفظ نفس و اختارت
ذکر اولنمینجه برشی واقع اولماز و ان قال لها اختاری فقالت انا اختار و اخترت
نفسی طلق و اکر زوج خاتونه اختاری دیسه خاتون دخی مضارع صیغه سیله اخترت
نفسی دیسه طلاق واقع اولور اکر زوج نیت ایدرسه قیاس بو ایدیکم اختار نفسی لفظی
ایله طلاق واقع اولمیه زیرا بو لفظ مجرد وعد در اکر خاتون استقبال مراد ایدرسه
اکر استقبال مراد ایلمز ایسه وعدی محتملدر بیس امدی بویله اولیجق کویاکه زوج خاتونه
طلقی نفسک دیدکده خاتون دخی انا اطلقنی نفسی دیمش کبی اولدی بو کلام ایله ایسه
طلاق واقع اولماز وجه استحسان حدیث عایسه رضی الله تعالی عنها در کما قال
حق سبحانه و تعالی یا ایها النبی قل لازواجک ان کنتن تردن الحیوة الدنیا
و زینتها فتعالین امتعکن و اسرحکن سراحا جمیلا فول شرحی نازل اولدی النبی

نبی علیه السلام عایشه رضی الله عنها یه خطاب ایدوب ای مخبرك بشی فلا تجیبنی حتی تشاوری
ابویك بو ورد فرزه صکره ایت مخیری کندویه قرأت ایدوب عایشه رضی الله عنها دخی ای هذا
استشامرنی ابویه بل اختار الله و رسوله و الدار الاخرة دیو جواب ویردکده نبی علیه السلام
عایشه نك کلامی کی صیغهٔ مضارع در کندولرك سئوالندن فی الحال جواب اولمغی اعتبار ایلدی
اکرچه عایشه نك جوابی وعد محتمل اولان مضارع صیغه سی اوزره ایسه ده بینه جواب قلدی
و برد لیلمز دخی بودرکه صیغهٔ مضارع حالده حقیقت استقبالده مجاز در بونده ایسه حقیقت
مراد اولمق ممکن دور ممکن اولیجق مجازه رجوع اولنماز کلمهٔ شهادتده اولدوغی کبی مثلا برکمسنه
اشهد ان لا اله الا الله و اشهد ان محمدا عبده و رسوله دیسه بوکلمهٔ طیبه ایله اول کمسنه ده ایمان
اعتبار اولنور بوقسه وعد اعتبار اولنماز فی الحال الله و رسوله ایمان کتوردم دیمش اولور
بوقسه استقبالده ایمان کتوردم دیمك وعد اولماز و شاهدك اشهد بکذا دیمسی حالاً
شهادت ایده رم دیمك در بوقسه استقبالده شهادت ایمکه وعد دکلدر امدی اختار نفسی
مضارع صیغه سی ایله جواب ویرمش ایدی قیاس بو ایدیکه طلاق واقع اولمیه لکن حقیقت حمل
اولمق ممکن اولمغله مجازه رجوع اولنمه حاجت یوقدر کویاکه فی الحال نفسمی اختیار ایلدم
دیمش اولدی امّا انا اطلق نفسی دیمك بونك خلافیدر زیرا بوکلامی حقیقتنه حمل ایلمك
متعذر در زیرا بو محلده متکلم ایله قائم اولور برحالت یوقدر حتی انا اطلق نفسی اول حالده
حکایه اولنه ده فی الحال طلاق واقع اولمز زیرا ایقاع طلاق لسان ایله در قلب ایله دکلدر
فعل لسان قائم باللسان اولان فعلدن علی سبیل الحال حکایه صحیح دکلدر زیرا هنوز حکایه
ایلدوکی شئ معدوم در و حکایه ایلمه محکی عنهك وجودی مقتضی در مع هذا حکایه
تغایر اقتضا ایدر حالبوکه فعل لسان ایله قائم باللسان بینده مغایر بوقدر که حکایه
صحیح اولور اولده امّا انا اختار نفسی بویله دکلدر زیرا اختار نفسی قلب ایله قائم برحالتدن
حکایه در که اول خاتونك اختیاریدر زیرا اختیار عمل قلبدندر پس امدی اختیار لفظی

لسان ايله ذكر ايلمك قلب ايله قائم برامرده حكايه در اول اجلدن في الحال طلاق واقع اولور
وان قال لها ثلث مرات اختاري فقالت اخترت الاولى او الوسطى او الاخيرة يقع
ثلاث بلا نية لكزوج خاتونه اوج كره اختاري اختاري اختاري ديسه خاتون
دخي اخترت الاولى و باخود اخترت الوسطى و باخود اخترت الاخيرة ديسه لفظ
اختارنك تكراري طلاق اوزرينه دلالت ايدوكي ايچون ابو حنيفه قاتنده نيت سز
اوج طلاق واقع اولور زيرا اختيار حق طلاق متكرر اولان شخصه رئيس امري طلاق
معين اولوب ابهام زائل اولمغله ذكر نفسه احتياج قلمز صاحب بيانيه دير كه بلا
نيته كلمه سنده نظر وارد ر زيرا امام محمد رحمه الله نيته عدم احتياج ايچون مبسوطده
وجامع الصغيرنده ذكر ايلدي و امام محمد ذكر ايلدوكي اجلدن فخر الاسلام دخي
جامع الصغيرنده شرحنده ذكر ايلدي وصاحب مختلف دخي ذكر ايلدي اما صدر
الشريعه وعتابي جامع الصغيرده اولان شرحلرنده نيتي ذكر ايدوب ظاهر اولان بودر كه
نيت شرطدر واختيار ايسه الفاظ طلاق صريحدن دكلدر وتكرار طلاق اوزرينه دلالت
ايلمز آنجق تاكيدي افاده ايدر بويله اولمغين اولدوغي اجلدن امام محمد جامع كبيرنده مقدما
نيتي شرط قلدي وابو المعين نسفي وغيرلري جامع كبير شرحنده اشراط نيتي تصريح ايلديلر
اختياري لفظي تكرار ذكر اولنمش ايكن باينه كلامي بو محلدن منتهي اولديغي وابن نجيم البحرينده
ذكر ايدوب بعده ومحيطده وزيادنده مذكور در كه نيت شرطدر ولابتي اولان بودر كه نيت
شهودي ايچون حذف اولنه بو خمسه شرط اولمدوغي ايچون دكل وعندهما واحده باينه
امامين قاتنده واحده باينه واقع اولور زيرا اولي وسطى واخيره فرد مرتبك اسمدر
بو محل ايسه محل ترتيب دكلدر بويله اولمغين ترتيب لغو اولور افراد باقي قالور كان
خاتون اخترت التطليقة الاولى دمش اولديغي زيرا اخترت الاولى دمكلك معناسي
شول شيء اختيار ايلدم كلمه كلمه اولي ايله بكا واقع اولدي اكا ايسه كلمه اولي ايله واقع

واقع اولان تطليقه ايدي كان اولي بي اختيار ايلمك ايله تصريح ايلمش اولدي تصريح ايله خود
واقع اولان واحده در وسطى واخيره دخى اختيار اولي بي اختيار كبي در ابو حنيفه الحوت
دليل اولي و وسطى واخيره لغو بر وصفدر زيرا ملك ده مجتمع اولانده ترتيب يوقدر مكانده
مجتمع اولانده اولدوغي كبي مثلا بر مكانده قوم اجتماع ايلسه دينلمز كه بو اولي بو وسطى و بو
اخيره در ترتيب ذوات اعيانده دكلدر انجق فعل اعيانده در شو اول كلدي وشو آخر كلدي
دينلور وهر بيرده ترتيب اوليه آنده ترتيبه متعلق اولان كلام لغو اولور كه اول اولي
وخاتونك اختار لفظلريدر فچان لفظ من حيث الترتيب لغو اولسه من حيث الافراد دخى
لغو اولور زيرا افراده ترتيب اشتقاق ولا ينيلم اصلدر زيرا اولي اوّلك ثانيشي در واول
ايسه فرد سابقك اسميدر بو تقديرجه ترتيب حاصل اولور ووسطى ايسه ثانيث اوسطدر
واوسط ايسه بر فرد متوسطك اسميدر انده دخى ترتيب حاصل اولدي واخيره ايسه
ثانيث اخيردر اول دخى بر فردك اسميدر كه كندودن اوّل شيء اوله اما كندودن صكره
اوليه بوله دخى ترتيب حاصل اولدي افراد ترتيبك ضرورا تندن در فچون اصلده ترتيب لغو اولديجق
بناده دخى لغو اولور فچان خاتون حقنده ترتيب لغو اولديجق آنجق اخترت قولي بافي قالور
اخترت قولي ايسه جمله سي ايجون جوابه صالح اولور پس بويله اولديجق ثالث واقع اولور كرك بو
اولي بي كرك وسطي بي وكرك اخيره بي اختيار ايلسون برابر در اصلا فرق يوقدر ولو
قالت اخترت اختيارة وقع الثلث اتفاقا و زوج اوج دفعه اختياري اختياري اختياري
ديرنكده صكره اكر خاتون اخترت اختيارة ديسه طلاق ثلثه واقع اولور بالاتفاق زيرا
اختيارة لفظي ايله تقييد ثلثة تصريح كبي اولدي وتقييد سز خود ثلث واقع اولوردي
لفظ اختيارة تأكيد ايجون در پس ثلثه نك تأكيد ايله وقوعي دخى اولي اولور ولو قالت
طلقت نفسي او اخترت نفسي تطليقة بائنة بواحدة في الاصح وينه زوجك اوج دفعه
اختياري اختياري اختياري قوله جواب ايجون اكر خاتون طلقت نفسي وبا خود

اختارت نفسي بتطليقة ديسه برطلاق بائن اولور اصح رواينده وقوع يملك الرجعة دينلديكي
زوج رجعيه مالك اولور بو لفظ يعني طلقت نفسي او اختارت نفسي بتطليقة لفظلري
بينونت اقتضا ايدر عدت چكدكدن صكره زيرا بو قول الفاظ صريحه دندر شول شئ كه
اقتضاء عدتدن صكره بينونت اقتضا ايدر اليه عند الوقوع رجعي واقع اولور پس امري
بو لفظ رجعي ايجاب ايدر اكر دينلورسه كه بو تقدير جه جواب تفويضه مطابق
اولماز زيرا مفوض اليها اختيار در اول ايسه بينونتي افاده ايدر جواب ويرلور كه
كويا كه خاتون منفضي اولدقده صكره نفسي اختيار ايتمش كبي اولدي پس امري بو يله
اولمجق جواب تفويضه مطابق اولور شول حيثيتله ايلكم بعد العدت خاتونده
اختيار بولنمش اولور اندن صكره زوجك رجعتة مالك اولمسنه قابل اولان
برسيي دخي صاحب هدايه در لكن صاحب عنايه شراح هدايه دن حكايه ديمشدر كه
يملك الرجعه لفظي غلطدر امّا طغيان قلم كاتب دندر ورواينده اصح اولان فهي
واحدة لا يملك الرجعة قوليدر زيرا روايت مبسوطده وجامع الكبير وزيادات وعامة
مشايخ وجامع الصغيرك نسخلري بويله در لكن صدر الاسلامك جامع الصغيرنده
هدايه دن ذكر اولندوغي اوزره ذكر اولنمشدر دررده دينلمشدر كه بوندن ايكي روايت
وارد ربسيي واحدة رجعيه نك وقوعيدر زيرا جواب طلقت نفسي ويا خود
اختارت نفسي بتطليقة لفظلري ايكيسي صريحدر وصدر الاسلام جامع الصغيرنده
ذكر اليمشدر وغير يسي وقوع باينه در رواصح اولان قول بودر امّا صاحب هدايه صدر
الاسلامك روايتني اختيار ايلدي اويله اولسه غلط اوزرينه حملدن روايت اوزرينه
حمل ايلمك اولير وصاحب هدايه يه غلطي نيجه حمل ايدرسنكز وقوع رجعيه في
مقيد شئ ايله تعليل ايلمشدر وبوندن صكره غلط كاتبدن اولدي ديمك نيجه صحيح
اولور ولو قال امرك بيدك في تطليقة او اختاري تطليقة واختارت نفسها

نفسها وقع واحدة رجعيّة اگر زوج خاتونه امرك بيدك في تطليقة ديسه وياخود اختياري
تطليقة ديسه وخاتون دخي نفسني اختيار ايلسه واحدهٔ رجعيّه واقع اولور زيرا زوج معقب
رجعيّه اولان تطليقة ايله اختياري تفويض البدي صريح ايسه معقب رجعيّه در ولو
قال امرك بيدك بنوي ثلثاً فقالت اخترت نفسي واحدة او بمرّة واحدةٍ وقع الثلث
اگر زوج خاتونه امرك بيدك ديوب اوج طلاق نيّت ايلسه وخاتون دخي اخترت
نفسي بواحدة وياخود اخترت نفسي بواحدٍ ديسه طلاق ثلاثة واقع اولور زيرا لفظ اختيار
امر باليد قولنه جواب اولمغله صالح اولور واما ثلث اوزرينه دلالتك كيفيتي زيرا
واحدٌ صفت اختيار در كان خاتون اخترت نفسي بمرّة واحدة اي باختيارةٍ واحدةٍ
ديمش اولدي بونك معناسي اخترت جميع ما فوضت الي اختيارة واحدة ديمك ايله
زوجك بتّي نه ايسه اني اختيار ايمش اولدي وان قالت طلقت نفسي واحدة او
اخترت نفسي بتطليقة واحدة بائنة زوجك امرك بيدك قولنه جواب ايچون خاتون
طلقت نفسي واحدة وياخود اخترت نفسي بتطليقة ديسه واحدهٔ بائنه واقع اولور
مغيّرا اولان زوجك تفويضي دريوقسه خاتونك ايقاع دكلدر وواحدة قبلي مصدر
محذوفك صفتي در طلقت نفسي طلقت واحدة ديمكدر امر باليدك جوابنده نفسي
ذكر ايلمك شرط در حتى امرك بيدك دينلدكده طلقت دينلوب نفسي ذكر اولنميه برشيئ
واقع اولماز كذا في المحيط ولو قال امرالبوم وبعد غدٍ لا يدخل الليل اگر زوج خاتونه
امرك بيدك اليوم وبعد غدٍ ديسه ليل داخل اولماز حتى كيجه ده خاتون ايچون خيار
اولماز زيرا يومدن هر بيسي مفرد آذكر اولمشدر يوم مفرد ايسه كيجه يه متناول اولماز
زفر ديركه متناول اولور انت طالق اليوم وبعد غدٍ كيجه در وان رتّه اليوم لا يرتدّ بعد غدٍ
اگر خاتون امر اول كونده ردّ ايدرسه اول كونده امر باطل اولور اما عددن صكره اولان
يومده امر يدنده در مثلا اليوم ده ردّ ايمك ايله خيار ساقط اولدي لكن بعده غده

اولان يوم ده خيار باقيدر ولو قال اليوم وغداً يدخل اليوم الليل وان ردّدته اليوم
لا يبقى غداً اكر زوج خاتونه امرك بيدك اليوم وغداً ديسه ليل داخل اولور واكر خاتون
يومده طلاق ردّ ايلسه خاتون يارينه خياري باقي قالماز جمله سنى ردّ ايلمش اولور يوم
وليل امر واحد حكمنده الوب مابينه اجنبي شئ متخلل اولمش اولدي وبعض احيانده
مشورت يوم نهايت ليله دكين ممتد اولوب منقطع اولماز ينه بركون مشورت ايلدك
دينلور ولو مكث بعد التفويض يوماً ولم تقم اوكانت قائمة فجلست اوجالسة ٥
فانكائت اومتكئة فعقدت اوعلى دابة فوقفت اوعلى دابة اودعت اباها
للمشورت اوشهوداً للاشهاد لا يبطل خيارها خيارها واوان سارت دابتها بطل لا يسير فلك
هي فيه زوج امرك بيدك ديدكده خاتون اكر بركون مكث ايلسه ومجلسدن قالهسه ياخود
قائم ايكن اوشلنسه واوتورسه وياخود اوتورركن اوشلنسه وبرشئ انكاف ايلسه وياخود
برشئ دايانمش اولسه اوشلنسه واوتورسه وياخود دابة اوزرنده ايكن اوشلنسه
ودابه سنى توقف ايتدورسه وياخود مشورت ايچون باباسنى دعوت ايلسه وياخود
اشهاد ايچون شاهد لر دعوت ايلسه خاتونك خياري باطل اولماز واكر دابة سنى
يورتسه خيار باطل اولور امّا كذوسى ايچنده اولدوغي كسنه نك يورمسيله باطل اولماز
ولو قال لها طلقي نفسك ولم ينو اونوى واحدة فطلقت وقعت رجعيّة واكر زوج
خاتونه طلقي نفسك ديسه وطلاق نيّت ايلمسه وياخود واحده نيّت ايلسه وخاتون
دخي طلقت نفسي ديسه طلاق رجعيّه واقع اولور زيرا مفوّض اليها صريح طلاق
اولمغله رجعيّه واقع اولور وكذا لو قالت ابنتُ نفسي زوجك طلق نفسك جوابنده
اكر خاتون انتُ نفسي ديسه بنه طلاق رجعيّه واقع اولور زيرا زوج خاتونه طلاق
تفويض ايلدي كه انقضاء عدّتده نصكره اول طلاق ايله بينونت واقع اولم خاتون
ابانهٔ عجلم ايدوب في الحال واقع اولمياني مراد ايلدي خاتونه ايسه ابانه تفويض

تفويض اولدي بونة تدبر جه خاتون اراده يي لغو اولوب مطلق طلاق فالدي اول
ايسه رجعيه اولدوغي ظاهر در وان مطلقت ثلثا و نواه وقعن زوج طلقي نفسك ديدكدن
صكره اكر خاتون اوج طلاق بوشنسه و رجل دخي ثلث نيت ايلسه اوج طلاق واقع اولور
زيرا طلقي نفسك ديمك فعل طلاقي اشلمه ديمكدر اما طلاق ايسه اسم جنسدر احتمالك
كل ايله ادني يه واقع اولور سائر اسماء اجناس كبي بو اجلدن بو محلده نيت ثلث عمل
ايدر ولغت نيت التثنين ايكي طلاق نيت لغو اولور زيرا ايكي عدد محضدر مكرر منكوحه
جاريه اوله ولو قالت اخترت نفسي لا تطلق زوجك طلقي نفسك جوابنده خاتون
اخترت نفسي ديسه طلاق واقع اولماز زيرا اختيار الفاظ طلاقدن دكلدر ولا يملك
الرجوع بعد قوله طلقي نفسك وتعيد بالمجلس و زوج طلقي نفسك قولنده تصكره رجوعه
مالك اولماز و بو قول مجلس ايله مقيد اولور زيرا بونده معنى يمين وارد ر اما اكر خاتون
مجلسدن قالقه لقمه خيار باطل در زيرا طلقي نفسك تمليكدر مجلس اقتصار اولنور الا
اذا قال متى شئت اكر زوج طلقي نفسك متى شئت ديسه مجلسده و بعد المجلس
خاتونك خياري باطل اولماز زيرا كلمه متى اوقاتده عامه در كويا كه زوج خاتونه في اي
وقت شئت ديمش اولدي و لو قال لها طلقي ضرتك او لاخر طلقي امرأتي يملك الرجوع
ولا يتقيد بالمجلس اكر زوج خاتونه طلقي ضرتك ديسه يعني اورتا غني بوشاديسه
و يا خود آخر كمسنه يه بنم خاتونمه طلاق ويرديسه زوج رجوعه مالك اولور بو كلام مجلس ايله
مقيد اولماز الا اذا اراد ان شئت الا مكر خاتونه ديسه كه ضرتكي بوشا اكر ديلرسك
و يا خود آخر بنم خاتونمي بوشه اكر ديلرسك ديسه خاتون ايجون و اكر كمسنه ايجون
اول مجلسده تطليق ايلمك وارد ر روح رجوعه مالك اولماز ان شئت لفظي ايله
تعليك اولوب مجلس ايله مقيد اولدي بو كمسنه غيري ايله ايجون عامل در غيري ايجون
عامل اولان توكيلدر دينلورسه دينلمسون زيرا اول كمسنه مشيت اعتباري ايله

عامل بنفسه اولمش اولدي امانا توكيل ايليه بونك كبي دكلدر زيرا توكيل بيعده ان شئت
افظي زياده اولسه حكم مختلف اولماز زيرا تعليق محتمل دكلدر اما طلاقده تعليق محتمل
ولو قال لها طلقي نفسك ثلثا فطلقت واحدة وقع واحدة واكر زوج خاتونه طلقي
نفسك ثلثا ديسه خاتون دخي كندويي طلاق واحده ايله تطليق ايلسه برطلاق واقع
اولور زيرا خاتون اوج طلاقي ايقاعه مالك اولدي اويله اولسه ضرورة بره دخي
مالك اولان جزئي مالك اولور وفي عكسه لا يقع شئ وعكسنده برشئ واقع اولماز
يعني زوج طلقي نفسك واحده ديسه خاتون دخي اوج طلاق ايله تطليق ايلدم ديسه
برشئ واقع اولماز زيرا كندويه تفويض اولنميان شئ كتوردي اول تقدير جه ابو حنيفه
قاتنده برشئ واقع اولماز وعندهما يقع واحدة امامين قاتنده برطلاق واقع اولور
زيرا خاتون مالك اولدوغي كه برايدي اني كتوردي ايكي دخي زياده كتوردي
مالك اولدوغجه برواقع اولور بويله اوليجق بيك طلاق ويرن زوج كبي اولدي
اوجي واقع اولوب سابري لغو اولور ابو حنيفه انجون دليل بودركه خاتون كندويه
تفويض اولميان شئ كتوردي بويله ايليان كشي مبدنه اولورنته كم برمكسنه خاتونه
طلقي نفسك ديسه اول مكسنه دخي ضرره سني تطليق ايلسه اول تطليق اجازته موقوف
اكر دينلورسه كه مذهب اهل حق مذهبيدر ثابت اولمشدركه عشردن واحده عينيدر
وغيريدر كذلك واحد دخي ثلثك نه عيني دروننه غيريدر ايكي سينك بينده مغايرت
اثباتنك وجهي نه درجواب ويريلورکه واحد عشره موجود اولدقده درامانث
بوكله معدومه درامامين قاتنده واقع اولان واحد موجود ثلث معدومه نك
غيريدر وفي طلقي نفسك ثلثا ان شئت قولنك جوابنده خاتون كندويي برطلاق
بوشاسه برشئ واقع اولماز زيرا معناسي ان شئت الثلث دينك درخاتون ايسه
واحد ايقاع ايلمك ايله ثلث دينلمامش اولدي شرط بولنجق برشئ واقع اولماز زيرا الجزاء

اجزاء مشروط اجزاء شرط اوزرینه توزیع اولیمان ولکذا فی عکسه عکسنده دخی بویله در مثلا
زوج طلقی نفسك واحدة ان شئت دیسه وخاتون دخی کندویی اوج طلاق بوشاسه بر
شی واقع اولماز ابوحنیفه قاتنده زیرا مشیت ثلث مشیت واحد کبی دکلدر وعندهما بقع
واحدة اما مین قاتنده برطلاق واقع اولور زیرا مشیت صریحی ایچون مشیت در
ولو امرها بالبین او الرجعی فعکس وقع ما امره اگر زوج خاتونه باین ایله امر ایلیه ویا خود
رجعی ایله امر ایلیه وخاتون دخی عکس ایلیه زوجك امر ایلدوکی واقع اولور مثلا زوج
طلقی نفسك واحدة بائنة دیسه خاتون دخی طلقت نفسی واحدة رجعیة دیسه باینه واقع
اولور خاتونك بائنهٔ واحدهٔ رجعیه قولی لغو اولور زیرا زوج خاتونه تفویض اولان طلاق
صفتنی تعیین ایلدیکی پس امدی بونده نصکره خاتونه لازم اولان اصلی ایقاعدر بوقدر تعیین وصف
دکلدر کوراکه خاتونه زوجك تعیین ایلدوکی صفت که اصلدر اکا اقتصار ایلمش اولدی
ورجعی طلاقه مثال زوج طلقی نفسك واحدةً رجعیةً دیسه خاتون دخی طلقت نفسی
واحدة بائنة دیسه رجعیه واقع اولور زیاده ایلدوکی وصف لغو اولور ولو قال انت طالق
ان شئت فقالت شئت اشئت فقال شئت ینوی الطلاق لایقع شئ واگر انت طالق ان
شئت دیسه وخاتون دخی شئت ان شئتِ دیسه زوج دخی شئت دیسه طلاق نیت ایلسه برشئی
واقع اولماز زیرا زوج خاتونك طلاقی بر مشیئة تعلیق ایلدیکی اول مطلقه ایله خاتون باین اولدی
لکن خاتون مخالفت ایلدی ما لا یعنی یه مشغول اولدیکه ان شئت لفظی در بوقدر رجعه
شرط بولنمیوب امر اختیار خاتونك اندن جهتوب شئت قولیله طلاق واقع اولمدی
اگر طلاقه نیت دخی ایدرسه زیرا لفظ طلاق خاتونك کلامنده بوقدر که رجل خاتونك طلاقی
مراد ایلمش اولسه ونیت ایسه طلاق مذکور اولمیانده عمل اولنماز اما شئتِ طلاقك دیسه
طلاق واقع اولور فجان نیت ایلسه زیرا بو کلام ابتدا ایقاعدر ومشیت ایسه وجودده
خبرویرر واصلده شیئدن مأخوذ در شئ ایسه موجودك اسمیدر پس امدی شئت

اوجدت منزله سنده در اولدي ايجاد وطلاق خود ايقاع ايلدم ديرامادت طلاقك قولي بولنك
مثلا فيجه در زيرا مادت وجود دن ابتدا ايلمز ولغتده طلبدن عبارتدر نتكم نبي عليه السلام
الحي رايت الموت قول شريفي دخي طلب ايجون اولدوغنه شاهددر اكر ديلورسكز بزم علمامز اصول
دينده بوكا ذاهب اولمشلردر ارادت ومشيت برددر بوندة تفرقه نه در جواب بودر كه ايكسينك
بيننده عباده نسبت ايلم تفرقه اولم اللهم نسبت ايلم تفرقه اولميه شول شئكم الله تعالى ديلم واراده
ايدر كابندر لامحالة صاحب بيانيه وشمس الائمة السرخسي دمشلدر مشيت صفت مخلوقدر
لغتده ارادتدن الزمدر كورمزميسين كه مشيت عقلادن غيريه مضاف ذكر اولنمز اما ارادت
مضاف ذكر اولنور نتكم حق سبحانه وتعالينك فوجد افيها جدارا يريد ان ينقض فاقامه
قول شريفنده ذكر اولندوغي كبي ولذا لوعقلت المشيئة بعدوم ينه برشي واقع اولماز اكر
مشيتي معدومه تعليق ايلسه مثلا شئت ان شاء ابي وباخود ان كان كذا ديسه حال بوكه هنوز
باباسي اسلمه مش واول امر محقق اولمامشدر بومقوله ده طلاق واقع اولماز وان
علقت بموجود وقع اكر موجوده تعليق ايلسه طلاق واقع اولور مثلا خاتون شئت
ان كانت السماء فوق الارض ديسه واقع اولور زيرا اول ممكنه مشيتي وجودي متحقق
اولان مشيته تعليق ايلمك ايله تنجيز اولوب في الحال طلاق واقع اولور ولو قال انت طالق
متى شئت واذا ما شئت او اذا شئت فردت الامر لايرتد والها ان تطلق واحدة متى
شاءت ولايرتد اكر زوج ذكر اولنان الفاظ ايله خاتونك طلاقني تعليق ايلسه وخاتون
دخي امر اول مجلسده رد ايلسه بينه خيار باقي اولوب رد ايلمامش اولدي خاتون ايجون كذلك
ديلدوكي زمان بوشامش وارد رزياده يوقدر وبو مشيت مجلسه انفصار اولنماز زيرا
متى ومتى ما وقت ايجون در واوقاته عامدر كان اول ممكنه في اي وقت شئت دمش
اولدي بوتقدير جه ردي اولمدي يعني اول مجلسده بن استهم ديسه بعده بينه اسلمك
وارد رزيرا زوج طلاقي خاتونك مشيتنه تمليك ايلدي قبل المشيت تمليك دكلدر رد ايله

ایله مرتبط اولا اما کلمه اذا اما و یاخود اذا متی و متی ما کبیدر اما مین قائلدن شول حیثیتیله که وقت
مطلقده حقیقت شرطده مجاز در عند الاطلاق معنی حقیقی مراد اولور بونقدیرجه متی
کبی کل وقتده کلمه اوقاته عام اولور ابو حنیفه قائلدن لفظ اذا اما ایله اذا شرط ایله وقت بینلرنده
مشترک در اگر شرط ایچون اولورسه مجلسدن قالمق ایله خیاری باطل اولور اگر وقت ایچون
اولسه مجلسدن قالمق ایله خیار باطل اولمز دیلدوکی زمان طلاق واحده یه مالک اولور زیرا
اول کلمه لر اذا مانه عامدر بو قسه افعاله دکل اول اجلدن بری مالک اولور زیاده یه مالک
اولماز ولو قال لها انت طالق کلما شئت فلها ان تطلق ثلثا متفرقا لا مجموعا ولا بعد
زوج آخر اگر زوج خاتونه انت طالق کلما شئت دیسه خاتون ایچون کندوسی متفرقا اوچ
طلاق تطلیق ایلمک واردر اما مجموعا دکلدر یعنی اوچ طلاقی براوغوردن دکل وزوج
آخره وارد قدنصکره دخی طلاقی مالک دکلدر اگر براوغوردن اوچ طلاق بوشاسه
امام اعظم قائلدن برشئی واقع اولماز امامین قائلدن بر واقع اولور زیرا کلمه کلما
عموم افرادی ایجاب ایدر بو قسه عموم اجتماعی ایجاب ایلمز ولو قال انت طالق حیث شئت
او این شئت لا تطلق مالم تشأ فی مجلسها و اگر زوج خاتونه انت طالق حیث شئت
یاخود این شئت دیسه خاتون طالق اولماز مادامکه اول مجلسده دنلمسه اگر مجلسدن
قالقسه خاتون ایچون مشیت قالماز زیرا حیث و این مکان ایچون در طلاقه ایسه مکانه تعلق
ایلماز مطلق مشیت قالور بس امری بویله اولیچق مجلسه قصر اولوب بعد المجلس مشیت قالماز
امازمان بونک خلافیچه ولو قال انت طالق کیف شئت فان شاءت موافقت لنیته رجعیه
وبائنه او ثلثا وقع کذلک اگر زوج خاتونه انت طالق کیف شئت دیسه اگر خاتون زوجلک
نیتی رجعیه وبائنه وثلث اولدوغی حالده نیته موافقاد یلرسه اویله واقع اولور یعنی
زوج انت طالق کیف شئت دیدکده رجعیه مراد ایلسه وخاتون دخی رجعیه دیسه زوجلک
نیتی ایله خاتونک مشیتی موافق اولمغله رجعیه واقع اولور بائنه وثلث دخی بویله در

وان تخالفا يقع رجعيّة واكر زوجك بتتي وخانونك اراد بتي تخالف اولورسه رجعيّه واقع اولور
مثلا خانون اوچ طلاق اراده ايلسه وزوج واحدهٔ باينه نيت ايلسه وبالعكس اولسه طلاق
رجعيّه واقع اولور وكذا ان لم تشاء وبينه طلاق رجعيّه واقع اولور اكر خانون مراد ايلمز ايسه
زيرا كلمهٔ كيف وصفى اطلبدر يوخسه اصليدر يوخسه اصلى طلب دكلدر زيرا رجل طلاقى
خانونه تفويض ايدوب هرنه وصف ايله استرسك دينمش اولديجه وعندهما لا يقع شئ امامين
برشئ واقع اولماز وان لم يكن له نيّة يقع ما شاءت واكر رجلك بتتي اولسه خانونك ديلدوكى
واقع اولور ولو قال انت طالق كم شئت اوما شئت طلقت ما شاءت في المجلس
لا بعده واكر زوج خانونه انت طالق كم شئت وياخود انت طالق ما شئت ديسه مطلقه
اولور مجلسده خانون ديلدوكى مقدار اما مجلسدن قالقسه بعده مراد ايلسه واقع اولماز
وكم وما عدده استعمالى اولنور وان قال طلقى نفسك من ثلث ما شئت قبلها
ان تطلق ما دون الثلث لا ثلث خلافا لهما واكر زوج خانونه طلقى نفسك من ثلث
ما شئت ديسه خانون ايجون اوجدن آشغه طلاق ايلمك وارد راما اوچ طلاق
ايلمك بر قدر ابو حنيفه قاتنده اما امامين خلاف ايدوب اوچ طلاق ايلمك دخى وارد زيرا
كلمهٔ ما تعميمده محكمه دروكلمهٔ من ايسه آذ اولوركه تمييز ايجون استعمال اولنور باب التعليق
بو باب طلاق تعليق بيانندهدر انما يصح في الملك تعليق صحيح اولماز الا كه حقيقة ملكدن صحيح
اولور مثلا بركسنه عبدنه ان فعلت كذا فانت حرّ ديمك كبى كقوله لمنكوحته ان ذرت
فانت طالق او مضافا الى الملك رجلك منكوحه سنه اذ ذرت فانت طالق قولى كبى
بو حكما ملكدر وياخود ملكه مضاف ايلدوكى حالده كقوله لاجنبيّة نكحتك فانت
طالق فيقع ان نكحها رجل اجنبيّه خانونه ان نكحتك فانت طالق قولى كبيده تعليق
صحيح اولور بس امدى اول اكر خانونى نكاح ايدرسه طلاق واقع اولور وكذا قال للاجنبيّة
ان زرتِ فانتِ طالق ونكحها فزارت لا تطلق اكر رجل براجنبيّه خانونه ان ذرت فانت

فانت طالق دیسه وبو کلامیدیکدن نصکره نکاح ایلسه وخاتون دخی زیارت ایلسه خاتون مطلقه
اولماز زیرا طلاق ملکه وسببنه مضاف اولماشدر طلاق واقع اولمغه المبتدء ایکیسندن برینه
مضاف اولمق لازمدر ومعلوم اولمکه اللهك اسماء شریفه سیله خلف اهل لغت وفقها قسمنده
یمین در امّا تعلیق بالشرط فقها قسمنده یمین در اهل لغت الجی یمین دیمه مشلدر والفاظ الشرط
ان واذا واذا ما وکل وکلما ومتی ومتیما والفاظ شرط بونلردر ولو ومن وای وایان
وابن وانی لفظلری دخی الفاظ شرطدندر ولفظ لو مستقبله داخل اولور ماضیده موضوعی
لامتناع الشئ لامتناع غیره در ولو شرط عملنی معنیً اشلر بوخسه لفظاً کل امامتی ده ذکر
اولنان الفاظدهم لفظاً وهم معنیً شرط عملنی اشلر حرف شرط ان در انك معنیً وقت
یوقورانون غیری سیی ان لفظنه ملحقدر وکلمهٔ کل ایسه حقیقتاً شرط دکلدر زیرا کل لفظنی
اسم ولی ایدر وشرط ایسه جزایه متعلق اولاندر جزا ایسه افعاله متعلقدر الا بوقدر وارکه
لفظ کلی رضی شرطه الحاق اولندی کندوی ولی ایدن اسم فعله تعلق ایلدوکی ایچون مثلا
کل عبد اشتریه فهو حرّ کبی ففی جمیعها بو الفاظك جمیعستده اذا وجد الشرط ان تنتهت
الیمین فچان شرط بولنسه یمین منتهی اولور مثلا زوج خاتونه اکر داره داخل اولورسك سن
طالقسین دیسه خاتون دخی داره داخل اولسه طالق اولور بوندن صکره رجل خاتونه نکاح
ایدوب تکرار داره داخل اولمغله برشئ لازم کلمز یمین عند وجود الشرط منتهی اولدی الّا
فی کلما فانها تنتهی فیها بعد الثلث الّا کلماده منتهی اولماز بیس امدی کلماده ثلثدن
صکره منتهی اولور زیرا کلما لفظی افعالك عمومنی اقتضا ایلر مالم تدخل علی التزوج تلث
یمین منتهی اولمسی کلمهٔ کلما تزوج اوزرینه داخل اولمدنجه در ولو قال کلما تزوجت امراة
فهی طالق تطلق بکل تزوج ولو بعد زوج آخر اکر رجل کلما تزوجت امراة فهی طالق دیسه
هر تزوج ایلدکجه خاتون طالق اولور اکر زوج آخر دن صکره دخی اولورسه وان قال کلما
دخلت الدار فانت طالق لا تطلق بعد الثلث وزوج آخر واکر رجل خاتونه کلما دخلت

الدار فانت طالق دیسه طالق ثلث دن وزوج آخردن صکره طالق اولماز وزوال الملك
لایبطل الیمین زوال الملك یمین ابطال ایلمز مثلا رجل خاتونه ان دخلت الدار فانت
باین دیسه اندن صکره داره دخولدن اول طلاق ویرسه بعده خاتونی تزوج ایلسه اندن
صکره داره داخل اولسه بینه طلاق واقع اولور زوال ملك یمین ابطال ایلمدی والملك شرط
لوقوع الطلاق لا لانحلال الیمین ملك طلاق معلقك وقوعی ایچون شرطدر انحلال یمین
ایچون شرط دکلدر وان وجد الشرط فیه انحلت الیمین ووقع الطلاق والا انحلت ان
حضت حیضة یقع اذا طهرت واکر زوج خاتونه ان حضت حیضة فانت طالق دیسه طاهر
اولدقده طلاق واقع اولور زیرا ها ایله اولان حیضة کامله دراناك کما فی ایسه طهرده ایکن
ولو قال ان ولدت ذکرا فانت طالق واحدة فان ولدت اوثنتی فانت طالق ثنتین فولدتهما
ولم یدر الاول نطلق واحدة قضاء وثنتین تنزها وتنقضی العدة اکر رجل خاتونه اکر
سن ارکك طوغورسك برطالق سك واکر قوطوغورسك ایکی طالق سین دیسه پس امری
ولا یقع واکر شرط ملکده ایکن بولنسه یمین منحل اولوب طلاق واقع اولور والا اکر شرط
ملکده ایکن بولنمسه یمین منحل اولور طلاق واقع اولماز بو محلك حاصل کلامی رجل اذا دخلت
الدار فانت طالق دیسه وداره داخل اولدن مقدم طلاق ویرسه وصکره بینه تزوج ایلسه
وخاتون داره داخل اولسه یمین منحل اولور اما ثمان ان دخلت الدار فانت طالق دیسه
اندن صکره طلاق ویرسه وخاتون مطلقه ایکن داره داخل اولسه یمین اولور وطلاق واقع
اولماز اندن صکره تکرار تزوج ایلسه وخاتون داره داخل اولسه برشی واقع اولماز اولا
دخول ایله یمین منحل اولدوغی ایچون وان اختلفا فی وجود الشرط فالقول له وجود شرطدر
زوج ایله زوجه اختلاف ایلسه لم قول زوجکه یمینیله مثلا رجل شرط بولندی دیسه
وخاتون بولندی دیسه قول زوجکه زیرا رجل اصله متمسك اولمشدر کی اول اصل عدم
شرطدر زیرا رجل وقوع طلاقه وزوال ملکه منکردر الا اذا برهنت الامکه عورت معاوضه

دعواسنه برهان اقامت ايليه وفيما لا يعلم الا منها القول لها في حق نفسها لا في غيرها ودخي
شول تعليق اولنان شرطلره كه اول شرطك وجودي بلمز الا خاتونلرده بلنور حيض كبي اولبابه
كندو نفسي حقنده قول خاتون تكدر غيري حقنده دكل فلو قال ان حضت فانت طالق وفلانة
طالق فقالت حضت طلقت هي لا فلانة واكر زوج خاتونه اكر سن حايض اولسك سن
وفلانه طالق سز ديسه وخاتون دخي بن حايض اولدم ديسه كندوسي طالق اولور فلان
ديدوكي طالق اولماز وكذا لو قال ان كنت تحبين عذاب الله فانت طالق وعبدي حر فقالت
احب ولا يعتق العبد بنه كندو حقنده فولي قبول ايدوب آخر حقنده قبول اولمدوغي كبيدر
اكر زوج خاتونه اكر سن الله‌ك عذابني سورسك سن طالق سين وبنم عبدم حر درديسه
پس امدي عورت دخي الله‌ك عذابني سورم ديسه كندوسي طالق اولور عبدي معتق اولماز
زيرا غيري حقنده شاهد در شهادت فرد ايسه مردوده در ولا يقع في ان حضت ما لم تسمع
الدم قلنا طلاق واقع اولماز اكر سن حيض كورديسك قولنده ما دامكه اوج كون دم مستمر
اولميه زيرا اوج كون اقل حيض ديانمز فاذا استمر وقع من ابتداءه فجان دم مستمر اولسه
طلاق دينك ابتدا سنده واقع اولور ولو قال ان حضت حيضة يقع اذا طهرت كر زوج
خاتونه ان حضت حيضة فانت طالق ديسه طاهر اولدقده طلاق واقع اولور زيرا هاليه اولان
حيضة كامله در كمالي ايسه طهرده ايكن در ولو قال ان ولدت ذكرا فانت طالق واحدة فان ولدت
اوانثى فانت طالق ثنتين فولدتهما ولم يدر الاول تطلق واحدة قضاء وثنتين تنزهها و
تنقضي العدة اكر رجل خاتونه اكر سن ارككك طوغورسك بر طالق سين واكر تر طوغورسك
ايكي طالق سين ديسه بس امدي ايكيز طوغورسه واول قنغي سي طوغدوغي بلنمه قضاء بر
طلاق واقع اولور تنزهها ايكي طلاق واقع اولور ولد اخبر اليه عدت منقضي اولور ولو علق
بشرطين واكر زوج طلاقي ايكي شرطه تعليق ايلسه يعني ان كلمت ابا عمرو وابا يوسف فانت طالق
ديسه شرط للوقوع وجوه الملك عند آخرهما فان وجدا وجد آخرهما فيه وقع وقوع طلاق

ایحون وجوه ملك شرط قلندي ایکی شرطلك برسی فاتنده پس امدي اکر شرطلك ایکیسی
بولنورسه و یاخود برسی ملکنده ایکن بولنورسه بو ایکی صورتده دخی طلاق واقع اولور
مثلا خاتون ملکنده ایکن اباعمرو و ابایوسف تکلم ایلسه و یاخود بوشاسه و عدتی دخی منقضیه
اولسه اندنصکره اباعمرو سویلسه بعده خاتونی تزوج ایلسه اندنصکره ابایوسف سویلسه ایکی
صورتده دخی طلاق واقع اولور وان وجد او آخرها الا فیه لایقع واکر شرطلك ایکیسی بعد
ان قضا عدتی بولنسه و یاخود شرط آخر ملکنده دکل ایکن بولنسه ایکی صورتده دخی طلاق
واقع اولماز مثلا اکر تکلمدن اول طلاق ویرسه و عدتی بیقسه اندنصکره رجل اباعمرو
وابایوسف سویلسه و یاخود بالکز اباعمرو سویلسه اندنصکره بینه طلاق ویرسه و عدتی
منقضیه اولسه اندنصکره ابایوسف سویلسه بو ایکی صورتده دخی طلاق واقع اولماز و
یبطل تنجیز الثلث تعلیقه تنجیز ثلث تعلیق ثلثة ابطال ایدر فلو علقها بشرط ثم نجزها
قبل وجوده ثم تزوجها بعد التحلیل لایقع شیء واکر رجل طلاق ثلثة شرطه تعلیق
ایلسه اندنصکره شرطلك وجود بدن اول ثلثة تنجیز ایلسه اندنصکره بعد التحلیل تزوج ایلسه برشیء
واقع اولماز مثلا برکسنه خاتوننه اکر سن داره داخل اولورسك اوچ طلاق ایله طالق بین دیسه
وخاتون دخی داره داخل اولمزدن مقدم اوچ طلاق بوشاسه و بر آخر قوجایه وارسه و بعده
طلاق و برن زوج اول بینه تزوج ایلسه و اندنصکره داخل اولسه برشیء واقع اولماز زیرا تعلیق
ثلثة تنجیز ثلث ابطال ایلدي ولو علق الثلث او العتق بالوطیء لایجب العقر باللبث بعد الایلاء
ولا یصیر به مراجعا مالم یلزمه یلزم نم یولج واکر طلاق ثلثه بی و یاخود عتقی وطئ یعنی جماع تعلیق
ایلسه عقر یعنی مهر مثل و یاخود مقدار اجرت وطئ ذکری ادخال الذکر صکره اکلتمك ایله واجب
اولماز و طلاق رجعیه ایدن کسنه دخی ادخال الذکر صکره اکلتمك ایله مراجع اولماز مادامکه
اخراج ایدوب تکرار ادخال ایلمیه خلافا لابی یوسف ابو یوسف ایحون خلاف وارد رآنك
قاتنده لبث ایله عقر واجب اولور طلاق رجعیه ایدن کسنه دخی مراجع اولور ولو قال انکحتها

فلكحها عليك فهي طالق فنكحها عليها في عدة البائن لا تطلق اگر زوج خاتونه اگرسنك اورزينه خاتون
نكاح ايدرسم اول الدوغم خاتون طالق اولسون ديسه واسكي خاتونه طلاق ويرسه عدت
باينده ايكن برخاتون نكاح ايلسه خاتون جديد مطلقه اولماز زيرا شرط بولنمدي اما عدت رجعيده
نكاح ايلسه جديده مطلقه اولور زيرا بقاء نكاح موجود اولدوغي ايچون وان وصل بقوله
انت طالق قول ان شاء الله اولم يشأ الله وما شاء الله وما لم يشأ الله اولا يقع ان يشاء الله
لا تطلق واگر انت طالق قوله ان شاء الله قولني متصل ايلسه وياخود ذكر اولنان كلمه لري
متصل ايلسه خاتون مطلقه اولماز زيرا بني عليه السلام من خلف بطلاق او عتاق وقال
ان شاء الله متصلا به فلا حنث عليه بور مشلم متصل اولدقده سائر شروطه منزله سنده
اولمش اولور بونده ايسه شرط معلوم دكلدر زيرا حق سبحانه وتعالينك مشيتيني مفود
عباد بلمز اول تقدير جه بو شرط عدم منزله سنده اولور وكذا لو ماتت قبل قوله ان شاء الله
وبنه بو قروده ذكر اولدوغي اوزره طالق واقع اولماز اگر خاتون ان شاء الله قولندن اول
فوت اولسه مثلا رجل خاتونه انت طالق يصه ديوب ان شاء الله تعالى ديمزدن مقدم فوت اولسه
طلاق واقع اولماز وان مات هو يقع واگر زوج انت طالق ديوكي كبي ان شاء الله ديمزدن
اول فوت اولسه طلاق واقع اولور وفي انت طالق ثلاثا الا واحدة يقع ثنتان بوقوله
ايكي طلاق واقع اولور وفي الاثنتين واحدة انت طالق ثلاثا الا اثنتين قولنده طلاق
واقع اولور وفي الا ثلاثا ثلث وانت طالق ثلاثا الا ثلثا قولنده اوج طلاق واقع اولور
استثناده اصل باقي قلان ايلم تكلمدر پس امدي انت طالق ثلثا الا اثنتين قولنده نصكره
باقي قلان واحده در الا واحدة قولنده نصكره باقي قلان ثنتين درامّا الا ثلثا قولنده برشئ
باقي قالمدي امدي تكلم ايلدوكي باقي قالوب اوج طلاق واقع اولدي باب طلاق المريض
بو باب مريضك طلاقي بيانينده در الحالة التي يصير بها الرجل فارا بالطلاق ولا ينفذ
تبرعه فيها الا من ثلث شول حالت كه رجل طلاق فار اولوب اول مالنده رجلك تبرعي

نافز اولور اولماز الا تلشدن نافز اولور مايغلب فيها الهلاك كمرض يمنعه عن اقامة مصالح
خارج البيت اول حالت شول شيدركه اول حالتده هلاك غالب اولر برمرض كبيكه اول مرض
مرضي خارج بينده مصالحي اقامتدن منع ايليه الحالة مبتداد ر وماخبر يدر ومبارزة يكلامك
رجلا بر آخر رجل ايله مبارزه سي يعني محاربه سي كبي وتقديمه ليقتل في قصاص اورجم ودخي
قصاص ورجمده قتل اولنمق ايجون رجل تقدم كبي بواحوالرده اغلب احتمال هلاك در
اوليه اولسه حكم مرض حكمي كبيدر فلوايان امرأة وهو بتلك الحالة اكرخاتون في رضاسي يوغيكن
بوشاسه حال بوكه رجل بوحالنده اولسه ثم مات عليها بتلك السبب اندنصكره اولحالت اوزره
دكر اولنان سبب ايله يعني مرض وياخود مبارزه ايله فوت اولسه اوبغيره وياخود بوسببلردن
غيري ايله فوت اولسه وهو في العدة ورثت حال بوكه خاتون زوجي فوت اولدقده عدت ايچنده
اولسه وارث اولور وكذا لو طلبت رجعية فطلقها ثلثا دونه وارث اولور اكر خاتون مريضدن
طلاق رجعيه طلب ايلسه ورجل اوج طلاق ايله تطليق ايلسه ومبانة قبلت ابنه بشهوة
دونه مبانه يعني بابن طلاق ايله بوش اولان خاتون دخي وارث اولور اويله مبانه كه زوجك
اوغلني شهوت ايله اوپمشدر زيرا بينونت ابان ايله اولمشدر تقبيل ايله دكلدر اما تقبيل ايله
مبانه اولان بونك خلافنجه در وهو تحضور او في صف القتال اومحبوس لقصاص اورجم
واكر رجل خاتونني بابن طلاق ايله تطليق ايلسه حال بوكه رجل برقلعه ده محصور اولسه وياخود قصاص
وياخود رجم وياخود صف قتالده وياخود رجم ايچون محبوس اولسه اويقدر على القيام بمصالح
خارج البيت لكنه متشكك اومحموم لا ترث وياخود خارج بيتده مصالحنك قيامنه قادر
اولوب لكن مرضدن متشكي اولسه بومقوله بينونتده خاتون وارث اولماز وكذا المختلعة
ومخيرة اختارت نفسها رجلك مرضنده مختلعه اولان ومخير اولوب نفسني اختيار
ايدن خاتون دخي وارث اولماز ومن طلقت ثلثا بامرها او بغير امرها لكن صح ثم مات
وشول خاتون كه كندونك امر ايله اوچ طلاق مطلقه اولسه وياخود كندونك امر اولمدن

اولمدن اوج طلاقه مطلقه اولسه لكن بعد التطليق زوج صحت بولسه اندن صكره عدت ايجنده
فوت اولسه بنه وارث اولماز اما زفرقاتنده وارث اولور ومن ارتدت بعد ما ابانها ثم اسلمت
وشول خاتون كه زوج كندوسي طلاق بائن ايله تطليق ايلدكدن صكره مرتد اولسه اندن صكره
بنه مسلمان اولسه وارث اولماز زيرا خاتون ارتة اهليتني رد ايله ابطال ايلدي بعده
اسلام ايله سبب عودت ايلمك ممكن اولماز وكذا امتفرقتا بسبب الجب او العنة واختيار
البلوغ او العتق وبنه فوجه سي محبوب وعنين اولمق سببيله وياخود خيار بلوغ وخيار
عتق سببيله تفريق اولان خاتون دخي وارث اولماز زيرا سبب تفريقي كندو طلبي ايله اولمشدر
ولو فعلت ذلك واكر خاتون ذكر اولنان خيارلرني اشلسه وهي مريضة لا تقدر على القيام
بمصالح بيتها ثم ماتت وهي في العدة ورثها حالة كه خاتون مريضه اولوب بيتينك
مصالحنه قيامه قادر اولمسه اندن صكره عدت ايجنده ايكن فوت اولسه زوج خاتونه
وارث اولور ولو ابانها بامرها في مرضه او نصادفا انها كانت حصلت في حصلتة صحة و
العدة ثم اوصالها او اقربين فلها الاقل من ارثها ومما اوصى او اقر اكر زوج مرضي حالنده
خاتونك امري يعني طلبيله تطليق ايلسه وياخود نصادف ايلسه لركه اولا بانه زوجك صحتنده حاصل
اولمشدر وعدت دخي تمامشدر اندن صكره زوج خاتون ايجون وصيت ايلسه وياخود خاتونه
دين اقرار الله پس امدي عدت ايجون ارثدن اقلي اخذ ايلمك وارد روياخود وصيت
ايلدوكندن اولمق وارد روياخود اقرار ايلدوكندن اولمق وارد رمثلا اكر ارث وصيت
وديندن اقل ايسه ميراث اولور اكر وصيت واقرار ارثدن اقل ايسه باوصيتي وياخود
اقراري اولور من ارثها ده اولان من افضل تفضيلك صله سي دكلدر صله ايجون
اولسه معنا فاسد اولوردي اويله اولسه بو محله بيان ايجوندر ومما ده اولان واو
اومعناسنه در وان علق الطلاق بفعل اجنبي او بمجيء الوقت فوجد فان كانت التعليق
والشرط في مرضه ورثت واكر زوج طلاقي اجنبيدنك فعلنه وياخود وقتك كلمه سنه

مضت
صح

تعليق ايلسه بس امدي اكر تعليق وشرط زوجك مرضندن اولورسه خاتون وارث اولور
مثلا زوج ديسه كه فلان كمسنه صلاة ظهري يادا ايلدكده وياخود آبي ياشي كلدكده سن
طالق سك ديسه وبو تعليق وشرط مرضي حالنده اولورسه خاتون وارث اولور وان
كان احدهما في الصحة لا ترث واكر تعليق وياخود شرط دن برسي صحتنده اولورسه شايون
وارث اولماز وان علق بفعل نفسه واكر طلاقي كندو فعلنه تعليق ايلسه مثلا اكر داره داخل
اولورسم وياخود صلاة ظهري قيلارسم سن طالق سين ديسه وهما في المرض او الشرط
فقد ورثت حال بوكه تعليق وشرط مرضنده اولسه وياخود يالكز شرط مرضنده اولسه خاتون
وارث اولور وكذا الو علق وفعلها ولا بد لها منه وهما في مرضه اكر زوج طلاقي خاتونك
فعلنه تعليق ايلسه حال بوكه اول تعليق ايلدوكي فعل خاتونه لا بد اولسه يعني البتة شلنمسيه
لازم اولسه وبو تعليقات وشرط مرضي حالنده اولسه بنه خاتون وارث اولور مثلا
اكر طعام اكل ايدرسك وصوا بجهك وباباك وانالك ايلمسو يلمشورسك ودينكي
قضا ايدرسك طالق سين ديسه بنه وارث اولور زيرا بو افعال لا بد قيلمق لندر وكذا الو قال
كان الشرط فقط فيه خلافا لمحمد بنه خاتون وارث اولور اكر اينجو شرط مرض حالنده اولسه
ابو حنيفه وابو يوسف قائلدر امام محمد خلاف ايدوب آنك قائلدر وارث اولماز ينجينك
دليلي بودركه زيرا زوج خاتوني مباشرة الجاء ايلديي پس لديي فعل زوجه انتقال ايلديي كاتن
خاتون زوجك النجا اولمش اولديي مثلا كم زيد عمرو يي برآخرك مالني اتلاغه اكراه ايلسه
زيد مكروه مالي تضمين ايدر كويا كه عمرو زيدك آلت فعلي اولديي بو تقدير جه عمرو فعلي
زيده منتقل اولديي وان كان لها منه بد لا ترث على كل حال اكر خاتون اينجون شرطدن
بدا اولسه يعني شرطلر منقطع اولسه ايكي حالده بيله وارث اولماز كرك تعليق وشرط
مرض حالنده اولسون اكر برسي مرض حالنده اولسون مثلا ان كلمت زيدا فانت طالق ديسه
خاتونك زيدايله تكلمي لا بد دكلدر اول اجلدن شرط بولنورسه وارث اولماز وان قدمها ولا

ولاعن وهو مریض ورثت واکر زوج خاتونی قذف ایلسه وزوج مریض ایکن ملاعنه ایلسه لکن
خاتون وارث اولور بو مسئله لابدّ لها اولان فعله تعلیق اولان مسئله یه الحاق اولندی
زیرا خصومت زنا ایچون اولان بهاریده قع ایچون اولمشدر وسبب ایسه زوج طرفندن
اولمشدر وکذا لو کان القذف فی الصحّة واللعان فی المریض وبینه خاتون وارث اولور
اکر قذف صحّتنده اولوب اللعان مرضنده اولسه خلافاً لمحمّد امام محمّد ایچون خلاف
وارد در وان ابی منها وبانت به اکر زوج خاتوندن ایلا ایلسه وخاتون دخی ایلا سببیله
باین اولسه مثلاً درت آی مدّتنده سکا جماع ایلمه یم دیسه وان کان فی المرض ورثت اکر
ایلا وبینونت مرض حالنده اولورسه خاتون وارث اولور وان کان الایلاء فی الصحّة
لا اکر ایلاء صحّتنده اولورسه وارث اولیماز وفی الرجعی ترث فی جمیع الوجوه طلاق
رجعیده وارث اولور ذکر اولنان وجوهک جمله سنده زیرا طلاق رجعیده نکاحک
بقاسی هنوز موجود در وان مات وهی فی العدّة طلاق رجعیده وجوه مذکور جمله
سنده وارث اولور اکر زوج خاتونک عدّتنده فوت اولسه والّا لا اکر زوج خاتونک عدّتنده
اولسه وجوه مذکورک جمله سنده وارث اولماز **باب الرجعة** بو باب رجعیه بیانندہ در
وهی استدامة النکاح القایم فی العدّة رجعت نکاح قایمی عدّت ایچنده طلبدر وفی العدّة
اولان فی علی سبیل التنازع متعلّق استدامه وقایم لفظلرینه متعلّق بو محلده نیجه شرایط
وار اولکیسی صریح طلاق وباخود الفاظ کنایه دن اولمق کرکدر ایکنجیسی مقابلهٔ طلاقده
مال اولمقدر اوچنجیسی طلاق ثلث اولمقدر ودردنجیسی خاتون مدخول بها اولمقدر بشنجیسی
عدّت قائمه اولمقدر والتنجیسی طلاق بشدتدن بر نوعله موصوف اولمیه رجعیه ده بو شرطلر
رعایت اولنمق کرکدر فمن طلق امرأته ما دون ثلث بصریح الطلاق یسن امدی شول کمسنه که خاتون نی
اوچ طلاقدن اشاغی طلاق صریح ایله تطلیق ایلسه انت طالق ومطلّقه طلّقتک کبی الفاظ ایله
او بالثلث الاوّل من کنایاته وباخود طلاقک کنایاتندن اوچ اولهکه الفاظ ایله که اعتدی

واستبرى رحمك وانت واحدة لفظ ايدر ولم يصفه بضرب من الشدة وزوج طلاقي شدتدن
برنوع ايله وصف ايلمسه انت طالق حقا طلاقة شديدة اوعريضة كبي ولم يكن بمقابلة مال وطلاق
مقابله سنده مال اولمسه طلقتك بالف كبي فله ان يراجع وان ابت ما دامت في العدة زوج ايخوخ
مراجعت ايلمك وارد رما دامكه عدت ايجنده دراكر خاتون اپا دخي ايدرسه بقوله راجعتك
اكر خاتون حاظر ايلسه راجعتك قولي ايله مراجعت ايلمك وارد ربقوله ده اولا بابان يراجع
قولنه متعلقدر اوراجعت امرأتي اكر خاتون غائبه ايسه راجعت امرأتي قولي ايله مراجعت
ايلمك وارد رياخود امسكتك وياخود انت عندي كما كنت وياخود انت امرأتي ديمك
كبي اوبفعل مايوجب حرمت المصاهرة من وطئ اومس ونحوهي من احد الجانبين
وياخود حرمة مصاهرة ايجاب ايدن فعل ايله مراجعت ايليه حرمة مصاهره في
ايجاب ايدن فعل وطئدن ومسدن وقبلدن وخروجنه نظردن فعللر در زوج وزوجه
طرفندن بر قنفيسي اولورسه اولسون مراجعت آنجق زوج طرفنه مختصه در كلدر وندب
الاشهاد عليها واعلامها بها رجعت اوزرينه اشهاد مندوب اولدي ولوقال بعد العدة
كنت راجعتك فيها فصدقته اكر زوج خاتونه عدتدن صكره بن سكا عدت ايجنده مراجعت
ايلمش ايدم ديسه وخاتون دخي زوجمي تصديق ايلسه رجعة صحيح اولور زيرا نكاح تصادف
ايله ثابت اولور رجعت خود دخي اولور الا فلا واكر خاتون زوجمي تصديق ايلز ايسه رجعت
صحيح اولكور اولماز ولوقال راجعتك فقالت بحيبة لم ان نقضت عدتي فالقول لها ولا
تصح الرجعة خلافا لهما واكر رجل وخاخاتونه ان شاء مراد ايدوب راجعتك ديسه
خاتون دخي رجل مجيب اولدوغي حالده عدتم كجدي ديسه قول يمين ايله خاتونك در
ابو حنيفه قاتنده رجعت صحيح اولماز اما مين خلاف ايدوب آنلر قاتنده رجعت صحيح اولور
وان قال زوج الامة بعد العدة كنت راجعت فيها فصدقه سيدها فكذبته فالقول لها
واكر جاريه نك زوج عدتندن صكره عدت ايجنده بن سكا مراجعت ايلمش ايدم ديسه

دیسه بس امدی جاریه نك سیدی ذوجی تصدیق ایدوب وجاریه دخی تكذیب ایلسه بس امدی قول
جاریه نكدر وعندهما القول للسید واما مین قاتنده قول سیدندر زیرا بضع سیدك ملكیدر
خالص حقندده اقرار ایلمش اولدی امدی قول سیدندر وفی عكسه القول للسید اتفاقاً فی الصحیح
عكسندن یعنی جاریه قوجه سنی تصدیق ایدوب سید تكذیب ایلسه اتفاقاً ائمه اوزره قول
سیدندر رجعت صحیح اولماز اصح اقوالدر وان قالت راجعتك فقالت مضت عدتی وانكر واكر
زوج امه انشاء مراد ایدوب راجعتك دیسه وجاریه دخی عدتم كچدی دیسه وروج وسید
مضی عدتی انكار ایلسه لر فقالتده اولان خاء تعقیب ایچون اولدوغنی اشارتدر واكر بر مقدار
سكوت ایدوب صكره سویلسه خاتونك قولنه اختیار اولیمیوب رجعت صحیح اولور اجماعاً فالقول
لها بس امدی خاتونك قولنه قول جاریه نكدر زیرا جاریه مضی مدتده امینه وانقطاع عدته عالمه در
واذا طهرت فی الحیض الاخیر لعشرة ان كانا انقطعت الرجعة وان لم تغتسل فجان خاتون حیض
اخیرده یعنی اوجنجی حیضدن اون كون تمامنده طاهر اولسه رجعت منقطع اولور اكر اغتسال
ایلمدی ایسه ده وان انقطع الاقل لاما لم یغتسل او یمضی علیها وقت صلاة او تیمم وتصلی
واكر اون كوندن اقلده دم منقطع اولورسه رجعت منقطع اولماز مادامكه غسل ایلمیه
واخود خاتونك اوزرینه وقت صلاة كچه واخود تیمم ایلسه ونماز قیلمامدی بومقدار
وقت مرور ایتدكدن صكره رجعت منقطع اولور وعند محمد تنقطع بالتیمم وان لم تصل
امام محمد قاتنده تیمم ایله رجعت منقطع اولور اكر نماز قیلماز ایسه ده زیرا تیمم صو اولدوغی
برده غسل كبیدر وفی الكتابیه مجرد الانقطاع اتفاقاً عدت كتابیه ده اتفاق اوزره
مجرد انقطاع ایله در ولو اغتسلت ونسیت اقل من عضو انقطعت واكر خاتون غسل
ایلسه وبر عضودن اقل محلی اوندسه رجعت منقطع اولور وان نسیت عضواً لا واكر بر
عضوك غسلنی اوندسه رجعت منقطع اولماز وكل من المضمضة والاستنشاق
كلا اقل مضمضه واستنشاقدن هر بری اقل عضو لبیدر زیرا اقل عضوده رجعت

منقطع اولمق ايدي بو نده دخي رجعت منقطع اولور وفي روايت عن ابي يوسف كتمام عضو
ابو يوسفدن بر روايتده تمام عضو كبيدر زيرا تمام عضو ده رجعت منقطع اولمازدي
ولو طلق حاملا او من ولدت منه وانكر وطئها له ان يرجع اكر زوج حاملا خاتونه تطليق
ايلسه وياخود كندو دن ولد كتورن خاتونى تطليق ايلسه وخاتونه جماع ايلمدم ديو
انكار ايلسه زوج رجوع ايجون مراجعه اولمق واردر يعنى مراجعت ايلسه صحيح اولور صاحب
كافى ديمشدر كه بركسنه حامل اولان خاتونه طلاق ورسه وجماع ايلمدم ديو انكار ايلسه
رجعت وارد راكر خاتون وقت طلاقده حامل اولسه وولد آلتى آيدن اقلده اوهر
اولسه اوغلانك نسبى ثابت اولور زيرا نبى عليه السلام الولد للفراش بو رمشلردر
وان طلق من خلا بها وانكر وطئها فليس له ان يراجع واكر حلوت صحيحه اولدوغى
خاتونى تطليق ايلسه وجماع ايلدوكنى انكار ايلسه رجل ايجون رجعت ايلمك يوقدر بعد الانكار
مراجعتى صحيح دكلدر وشرع ابنى تكذيب ايلمز انكار كندو اوزرينه حجت اولور فان راجعها
اكر زوج حلوت اولوب ولم اجامعها ديو وطئ انكار ايلدكده نصكره مراجعت
ايلسه ثم ولدت بعد الرجعة لاقل من ستة اشهر صحت الرجعة اندن نصكره بعد
الرجعة ايكى سنه دن اقلده خاتون ولد كتورسه رجعت صحيح اولور ولو قال لامرأته
ان ولدت فانت طالق فولدت ولدا ثم آخر من بطن آخر فهو رجعة اكر زوج
خاتونه ان ولدت فانت طالق ديسه پس امدى خاتون دخي بر ولد كتورسه اندن
صكره بطن آخردن يعنى آلتى آيدن نصكره بر ولد دخي كتورسه صكره كتوردكى ولد
رجعه در زيرا خاتون اولكى اوغلان طوغمغله مطلقه اولوب عدت واجب اولدى
پس امدى ولد ثانى عدتت ايجنده اولان علوقدن حادث اولمش اولور حاد اسكه
خاتون انقضاء عدته مقر اوليه بو تقدير جه مراجع اولور بطن آخر قيدى اوكسه
بو تقدير جه مراجع اولور بطن آخر قيدى اولسه بطن واحده رجعت ثابت اولمازدى

دي وان قال كلما ولدت فانت طالق فولدت ثلثة من بطون فالثاني والثالث رجعة اكر
زوج خاتونه كلما ولدت فانت طالق ديسه بس امدي خاتون دخي بطون مختلفه دن اوج
اولاد كتورسه ايكنجي واوجنجي اولاد رجعيه در بطون مختلفه دينلد وكي يعني هر اولاد
ما بيني آلتي آي وياخود دخي زياده مدت اكرسنه دن صكره اولورسه ده ماداميكه انقضاء
مدة خاتون مقرا وليه بويله اوليجق ولد اوّل ايله طلاق واقع اولوب خاتون معتدّ اولور
ثانيي ايله مراجعة اولمش اولور بو قارورده بيان اولندوغي اوزره واوجنجي ايله دخي مراجعة اولمش
اولور وتيمم الثالث بولادة الثالث اوجنجي ولدك طوغمه سيله طلاق ثلثه تمام اولور وحرمت
غليظه ايله حرام اولوب زوج آخره محتاج اولور وعليه العدّة بالاقراء حين طلاقه ذوات
حيضدن اولمغه خاتون اوزرينه اقرار ايله عدّت لازمدر والمطلقة الرجعية تتشوف
وتتزين مطلقة رجعية بوزني تزيين ايدر وبدننى دخي تزيين ايدر زيرا هنوز ما بينلرنده
نكاح قائمدر وتشوق وجمعه خاصدر وتتزين عامدر ويوب ان لا يدخل عليها حتى
يعلمها ان نم يقصد رجعها رجل مندوب اولدي كه طلاق رجعيه ايله مطلقه سنك اوزرينه
داخل اوليسه حتى كندوندك كلد وكين بلدر مينجه اكر خاتونه رجعت مقصود ديه كل ايسه
زيرا احتمال درك اعلام سز اوزرينه وارد وغي كبي خاتون جيلاق بولنوب مراجعتي اولاحق
محلنه نظري مصادف اولوب تكرار طلاق ويرسه خاتونك اوزرينه عدّت طويل اولمق
لازم كلور بوايسه ضرر در وليس له ان يسافر بها حتى يراجعها ورجل ايجون طلاق رجعيه
ايله مطلقه اولان خاتون ايله سفر ايلمك بو قدر مراجعت ايلمينجه زيرا حق سبحانه وتعالى
نك لا تخرجوهن من بيوتهن قول شريفي طلاق رجعيه معتدّ اولنلر حقنده وارد اولمش
والطلاق الرجعيه لا يحرم وطئ وطلاق رجعيدن وطئ حرام ايلمز شافعي ومالك فاتنى
طلاق رجعيه مطلقه اولانه وطئ حرامدر زيرا ملك نكاح شرطدر اول شرط ايسه
طلاق ايله زائل اولدي بزم ايجون دليل حق سبحانه وتعالينك وبعولتهن احق بردهن

قول شریفیدر امدی بعول تسمیه سی حقیقت اولیجق قیام زوجنی بستلر ندر وقیام زوجنی
بولمیجق بالاجماع وطئی حلال اولور ولهذا یزوج مبانه یمادون الثلث فی العده وبعدها وزوج
ایجون اوچ طلاق دن اشغی اولان مطلقه سنی عدت ایجنده وعدتدن صکره تزویج ایلمك
وارد رزیرا عدت ایجنده آخر نکاحك منعی صیانت ایچوندر بوندن ایسه اول محزور یوقدر
فلا یحل الحرة بعد الثلث ولا الامة بعد الثنتین الا بعد وطئ زوج آخر نکاح صحیح وسمی
عدة طلاق ثلث دنصکره حلال اولماز وطلاق ثنتین دن صکره جاریه حلال
اولماز الا زوج آخرك نکاح صحیح ایله وطئسندن صکره جائز اولور وزوج ثانینك عدتی
عدتی کبی کدنصکره حلال اولور لا تحل له یملك یمین رجل ایچون مطلقه ثلثه ملك
یمین ایله حلال اولماز مثلا بر کمسنه جاریه اولان زوجه سنه ایکی طلاق ویرسه بعده افندیسی
بیع ایلدکده کندوسی اشتری ایلسه زوج آخره وارمیجه کندویه حلال اولماز ویا خود حره اولوب
اوچ طلاق ویردکدنصکره مرتده اولوب دارحربه لاحق اولسه بعده سبیلی اولوب کندوسی
اشتری ایلسه یینه کندویه حلال اولماز زوج آخره وارمیجه ویحل بها وطئ المراهق لا
المسیء مراهقك وطئی خاتونی زوج اوله حلال ایدر امااقندیسینك وطئی حلال اولماز ومراهق
شول اوغلان دیرکه بلوغه قریب اوله والتی حرکت ایدوب جماعه اشتهاسی اوله اما خاتون
نقصان اولوب یعنی آلت کبیره یه راست کلوب فرج ودبر ایکیسی بر اولسه زوج ثانی
وطئ ایلسه ماد امکه حامل اولمیه زوج اوله حلال اولماز والشرط الایلاج دون الانزال
دولت زوج اول ایچون حلال اولمنك شرطیاد خالدر انزال دکلدر فان تزوجها بشرط
التحلیل کره واکر بر کمسنه اوچ طلاق ایله مطلقه اولان خاتونی تحلیل شرطیله تزویج ایلسه
مکروهدر زیرا نبی علیه السلام لعن الله المحلل والمحلل له بیورمشلردر صاحب هدایه
وامام محمد دیمشلردر معنی حدیث شریف کرهتدر فساد نکاح دکلدر وابن ملك شرح
مناردہ محللاوزرینه امر کرفران وقصد ایچون اولورسه در نکاح ایسه دوام ایچون

ایجون اولور سه در مشروع اولدیغی قران ایجون اولور سه لباس مستعار کبی اولمش اولور محلل ایجون
یعنی بویله نکاحه سبب هم اولدوغی ایجوندر بونده لعندن مراد بونلرك فضاحتی اظهار در
زیرا طبع سلیم بو مقوله فعلدن نفرت ایلور بو قسم حقیقت لعنه کلدر زیرا بنی علیه السلام دن لعان
وطعان بعث اولمدیغی وبزازیه ده المحلل ماجور وثاویل اللعن اذا شرط الاجر دیو مسطور در
وتحلل للاول خانون زوج اول ایجون خانون زوج اول ایجون حلال اولور اکرهکروه ایسه ده
وعن ابی یوسف ان النکاح فاسد ولا تحل للاول ابو یوسفدن روایت اولندیکه تحلیل شرطی
ایله نکاح توقیت معناسنه در نکاح موقت فاسد در زوج اول ایجون حلال اولماز وعن محمد
انه صحیح ولا تحل للاول امام محمددن روایت اولندیکه تحلیل شرط ایله اولان نکاح صحیح در
امازوج اول ایجون حلال اولماز زیرا زوج اول شرع شریف مؤخر الدوکی شیده استعجال
ایلدی نکاح عقد عمر یدر شرط تحلیل ایسه بونك خلافیدر بویله ایلدوکی ایجون حلافی مقصود
ایله جزا اولور سنه کم قتل ایله مبرا اثدن صروم فلمق کبی وزوج الثانی یهدم مادون الثلث
ایضاً خلافاً لمحمد زوج ثانی طلاق ثلثه نك مادونی هدم ایدر سنه کم اوج طلاق هدی ایلدوکی کبی
مثلا برکسه خاتونی بر طلاق واجعود ایکی طلاق تطلیق ایلسه وعدتی منقضی اولوب بر آخر قوجیه
وارسه بعده خانون مزبوری تزوج ایلسه اوج طلاق ایله مالك اولور تکرار بر طلاق ویرسه مقدما
ایکی دخی وارایدی بونك ایله اوج اولور دینلمز جدیدن اوج طلاق ایله مالك اولور امام محمد
ایله ایجون خلاف ابدوب انك قائلدر اوج طلاق ایله مالك اولماز من طلقت دونها شول خانونکه
مادون ثلث تطلیق اولنمه وعادت الیه بعد آخر خانون مزبور زوج آخردن صکره زوج اوله
عودت الیه عادت ثلث اوج طلاق ایله عودت ایدر وعندهما بنابقیه امام محمد قائلدن
بافی قلان ایله عودت ایدر مثلا اولدن بر طلاق وبرمش ایدی صکره تزوج ایلدکن ایکی طلاق
ایله مالك اولور اکر مقدما ایکی طلاق وبرمش ایسه بر طلاق ایله مالك اولور بو صورده تکرار بر
طلاق ویرسه مقدما ایکی طلاق ویرمش ایدی بر دخی شمدیکه ویرد وکی حساب اولنوب اوج

طلاق واقع اولوب زوج آخره محتاج اولور سائر حسابي دخي بوكا قياس اوزره در ولو قالت
مطلقة الثلث انقضت عدتي منك وتحللت وانقضت عدتي والمدة تحتمل ذلك
فلم تصدقها ان غلب على ظنه صدقها واكر مطلقه ثلث زوج اولنه سندن عدتم منقضي
اولدي وزوج آخره دن تحلل ايلدم وعدتم دخي منقضي اولدي ديسه حال بوكه مدت دخي تقدير
ايلدوكي زمانى محتمل اولسه روح ايجون خاتونى تصديق ايلمك واردر اكر خاتون كه صدقي
زوجك ظن اوزرينه غلبه ايدرسه وتحللت لفظنك لغت معناسي جيقمقدر يعنى زوج
ثاني لك عدتندن خروج ايلدم ديمكدر كذا في المغرب **باب الايلاء** بو باب ايلا
ايلا بياننده در وايلا لغتده يمين دن عبارتدر هو الحلف على ترك وطئ الزوجة مدة
وايلاء زوجك وطئ نك ترکي اوزرينه مدت ايلاء ده يمين در وهي اربعة اشهر للحرة
وشهران للامة وبو مدت ايلاء حرة ايجون دورت آيدر وجاريه ايجون ايكي ايدر فلا
ايلا لو خلف على اقل منها پس ابدي اكر حرة ايجون دورت آيدن وجاريه ايجون ايكي
آيدن اقلده يمين ايله ايلاء بوقدر وحكمه وقوع طلقة بائنة ان برّ والا انك حكمي وقوع طلقة
بائنه در اكر يمين ده ياد اولورسه يعنى يمينى حفظ ايروب مدت ايلاء كه دورت آيدر خاتونه
قريب اولورسه اولماز ايسه ولزوم الله الكفارة والجزاء ان حنث ودخي لزوم كفاره در
وياخود جزا در اكر حانث اولورسه اكر والله لا اقربك اربعة اشهر ديسه يمين بالله ده حانث
اولدوغي ايجون كفارت لازم در اما ان قربتكه فعل كذا ديسه بو معلوله ده جزا لازم اولور
فلو قال لزوجتي والله لا اقربك او والله لا اقربك اربعة اشهر كان موليا واكر زوج زوجه سنه
والله لا اقربك ديسه بلا تعيين مدت وياخود والله لا اقربك اربعة اشهر ديسه اولكمسنه
ايلاء ايلمش اولور وكذا لو قال اقربتك فعلي حج اوصوم اوصدقة اوفانت طالق اوعبده
حر وزينه موليا اولور اكر زوج زوجه سنه اكرين سكا قريب اولورايسه حج ايلمك وياخود صائم
اولمق وياخود صدقه ويرمك اوزرينه اولسون ديسه فان قربها في المدة حنث وسقط الايلاء

الايلاء اكر ايلاء مدتده يعني درت آيده خاتونه قريب اولور سه خانت اولور يعني نفسه لازم
ايلدوكي شيء اوزرينه لازم اولور وايلاء ساقط اولور والا بانت بمضيها واكر خاتون
قريب اولماز ايسه مدتك كچمه سيله خاتون باين اولور وسقط اليمين ان خلف على اربعة
اشهر ويمين ساقط اولور اكر درت آي اوزرينه خلف ايلديسه زيرا موقتدر مدتك انتهاسي
ايله يمين دخي منتهي اولور وبقيت ان اطلق يمين باقي قلور اكر اطلاق ايدرسه مثلا والله لا
اقربك لفظي اطلاق اوزره ذكر ايدرسه فلو نكحها ثانيا عاد الايلاء بس اكر زوج باينه
خاتوني نكاح ايلسه ايلاء عودت ايدر فان مضت مدة او اخرى ايلاء وطيء بانت باخري
واكر مدت اخيره يعني درت آي دخي ايلاء وطيء كچمه سه خاتون بر دخي باين اولور فان نكحها
ثالثا فكذلك بس اكر هذا توني اوچنجي دفعه دده دخي نكاح ايدوب ايلاء وطيء مدت
كچمشه نيه باين اولور بويله اولدقده نصكره طلقة ثلث ايله حرمة غليظه ثابت اولور زوج
آخره محتاج اولور فان تزوجها بعد زوج آخر فعاد ايلاء فاليمين باقية بس اكر رجل خاتوني
زوج آخردن صكره تزوج ايلسه ايلاء يوقدر يعني ايلاء تكرار عودت ايلز اما يمين باقيه در فان
وطيء لزم الكفارة او الجزاء ولا تبانينة بمضي المدة وان لم يطاء واكر خاتون وطيء ايدرسه كفارت
وياخود جزا لازم اولور مضي مدت ايله بينونت واقع اولماز اكر وطيء ايلز ايسه ده يعني زوج
آخردن صكره تزوج ايدوب درت آي جماع ايلسه اولكي زوجي ايلاء واقع اولماز وكذا لو الى
من اجنبية او من مباينة بركسنه اجنبي خاتونه ايلاء ايلسه يعني زوج وياخود مباينه سي اولان
خاتونه ايلاء ايلسه مولى اولماز زيرا بو ايكي سي نسائي حكمنده اولمغيله محل ايلاء دكلدر
اما الرجعية فلكالزوجه اما طلاق رجعيه ايله مطلقه اولان خاتون مخت نكاحده
اولان زوجه سي كبي در ايلاء صحيح اولور زيرا رجعيه ده زوجيت صفور باقيدر فلا ايلاء
فيما دون اربعة اشهر درت آيدن اشعيده يعني اقلده ايلاء يوقدر فلو قال والله لا
اقربك شهرين بعدهما كان ايلاء بس امديكي زوج خاتونه والله لا اقربك شهرين سهرين

بدست راست یکرم بروی حرام للعرف زوجك کل حلال علیه حرام قولی ایله دخی بلا نیته
طلاق وقوعیدر وباخود فارسیجه هرینسنه که صاغ المده طوتارم بنم اوزریمه حرام دیسه
عرفه بناءً اول دخی وقوع طلاقدر صاحب هدایه ومشایخدن بعضی سیی تحریم لفظی
طلاقه صرف ایلمشلردر بلا نیته عرف حکمی روایت اولندی بو مسئله ابو جعفر هندوانی
عصرنده واقع اولوب کندویه مشکل اولوب وکندو نفسنده دیردیکه لاتقدرکم بونك
ایله طلاق واقع اولمیه وبو سوزی سویلردیی وینجه ایام مغموم ومتفکر اوتوررديی
وبرکون کندونك صغیره قزنجغزی باباجغم سنی مغموم کوردم سبب نیدر دیو سئوال
ایلدکده احوالی تفصیل اوزره قزینه نقل ایلدکده باباجغم بونك ایله طلاق واقع اولور
عرفناسه بناءً زیرا رجال بو نکله یمین ایدرلر امّا نسا طائفه سی دکل کر طلاق اولمه
نساد خی خلف ایدرلردی امّا ابن همام وبردوی مبسوطنده بلا نیّت صحیح دکلدر
دیمشلردر امّا متأخرون صحیح دیمشلردر **باب الخلع** بو باب خلع بیاننده درخلع
فتح حا ایله مصدردر خلع ثوب ونعل درسین قجان کندو نفسنده نزع وازاله ایلمه
امّا قجان ضم حا ایله استعمال اولنمز لباس زوجیتی ازاله مراد اولنور هو خلع شرعده
ملك نکاحی ازاله مقابله سنده لفظ خلع ایله اخذ مالدن عبارتدر شرطی طلاق شرطی
کبیدر حکمی ایسه وقوع طلاق بائنه درزیرا نبی علیه السلام الخلع تطلیقة بائنة بیورمشلر
صفتی رجل طرفندن یمین درخاتون طرفندن معاوضدر خلع نکاحده
فصلدر یعنی انفصال دربو تعریف دکلدر تفسیردر اکر تعریف اولسه طلاق بائن
دخی خلعده داخل اولوردیی وقیل ان تفتدي المرأة نفسها بمال لتجعلها به دینلدیکه
خاتون کندو نفسنی مال ایله فدا ایلمك درکه زوج اول مال سبیله کندویه خلع ایله
بو تعریفه صاحب مختارك اختیار ردر لاجله فتی کوزل تعریف ایلمشدر ولا بأس به
عند الحاجة حاجت قائمده خلع لا بأسدر زیرا حق سبحانه وتعالی فلا جناح علیهما

علیهما افتدت به قول شریفی لا بأسه اولد وغنه دلیلدر حق سبحانه وتعالی السیر لرحقندر اولا
فدا کبی فدا بیوردی زیرا نساطائفه سی دخی عند الازواج عوان کبیدر نبی علیه السلام اتقوا
الله فی النساء فانهن عوان عندکم عانی السیر درعوان جمع کلور وکره له اخذ شیء ان
نشز زوج ایجون برشیء اخذی مکروه اولدی اگر نشز کندوطرفندن اولورسه زیرا حق سبحانه
وتعالینك فلا تأخذوا منه شیئاً قولی شریفی دلالتی الیله برشیء المق مکروه در واخذ اکثر
مما اعطاها ان نشزت اگر نشوز خاتون طرفندن اولورسه ویرد وکی شیدن اکثر آلمق
مکروه اولدیکی الواقع به وبا لطلاق علی مال باین ویلزم المال المسمی خلع ایله واقع اولان
وما اوزرینه اولان طلاق صریح ایله خاتون باینه در وایکی سنه دنبی مال مسمی لازم در
اولور وما صلح مهراً صلح بدلاً للخلع شول شیئکه مهر اولمغه صالح اوله خلع ایجون بدل اولمغه
صالح اولور وان بطل العوض فیه یقع باینا اگر خلعده عوض باطل اولورسه طلاق باین اولور
مثلا خمر وخنزیر اوزرینه خلع اولنسه بو عوض باطلدر لفظ خلع ایله کنایه در باین واقع
اولور وفی الطلاق یقع رجعیا بلا شیء خمر وخنزیر اوزرینه اولان طلاقدن طلاق رجعیه
واقع اولور بلا شیء کما اذا خالعها اوطلقها وهو مسلم علی خمر او خنزیر او میتة نه کم
خاتون خمر وخنزیر وباخود میته اوزرینه خلع وباخود نطلیق ایله حال بوکه زوج مسلم
اولسه عوضدن برشیء لازم اولماز وطلاق باین واقع اولور اوقالت فالعبد علی ما فی
یدی ولا شیء فسیدها وباخود خاتونه دیه که بنی خلع ایله المدن اولان شیء اوزرینه حال
بوکه الندن برشیء اولمه بینه طلاق واقع اولور مال دن برشی لازم اولماز وان قالت علی
ما فی یدی من دراهم ولا شیء فی یدها لزمها ثلثة دراهم واگر خاتون زوجه سنه بنی خلع
ایله المدن اولان دراهم اوزرینه دیسه حال بوکه الندن برشیء اولمیه خاتون زوجه نه اوچ
درهم ویرمك لازم کلور زیرا خاتون صیغه جمع ایله دراهم تعمیه ایلدی اقل جمع ایسه
اوجدر اول تقدیرجه اوچ درهم ویرمك لازم کلور کرك الندن برشیء اولسون کرك

اولمسون زيرا كلمهٔ من بو محللن صله ايچوندر بعضلر ايچون كلدر زيرا كلمهٔ من سوز محتمل
اولور كذا في الهدايه وان قالت من مالك لازمها ردّ مهرها اگر خاتون بني مالدن خلع ايله مالدن
المدم اولان شيئ اوزرينه ديسه خاتون مهري ردّ ايلمك لازمدر خاتون مال تسميه ايلدي اوبله
اولسه مسمّى جيد باخود قيمتي ايجاب ايلمك وجهيله قدر زيرا ايكيسي دخي مجهولدر ومهر مثل
دينمك دخي وجهيله قدر بس امدي بو تقديرجه زوج اوزرينه لازم اولان مهرك ردّي
لازم كلور وان حالعها على عبدها الآبق على انها برئية من ضمانه لا تبرأ ولزمها تسليم
ان امكن والّا فقيمته واگر زوج خاتوني عبد عابقي اوزره خلع ايلسه شونك اوزرينه كه اول
خاتون عبد عابقك ضمانندن بريسي اولسه بويله خلع اولدسه خاتون اول قولن ضمانندن
بري اولمازوخاتونه عبدنك تسليمي لازم كلور اگر ممكن اولور واگر ممكن اولمازايسه عبدك
قيمتي لازم اولور زيرا خلع بر عقد معاوضه در كه سلامت عوض اقتضا ايدر بويله اولمجق
اشتراط برأت فاسددر زيرا عقدي اقتضا ايلز اول تقديرجه فاسد اولور اما خلع
فاسد اولمازخلع شرط فاسد ايله باطل اولميانلردر ولو قالت طلقني ثلثاً بالف فطلق
واحدة فله ثلث الالف وبانت واگر خاتون زوجنه بني بيك اقچه يه اوج طلاق تطليق
ايله ديسه زوج دخي بر طلاق تطليق ايلسه روج ايچون بيك اقچه نك ثلث وارد روخاتون
باين اولور زيرا باعوض مصاحب اولدي بويله اولمجق اعواض مفوّض اوزرينه
انقصامي مقتضي در اول تقديرجه الف دن ثلث لازم كلور وفي على يقع رجعيّة
بلا شيئ واگر خاتون لفظ على ايله طلقني على الف ديسه زوج هدي بر طلاق تطليق
تطليق ايلسه بلا شيئ طلاق رجعيّه واقع اولور زيرا كلمهٔ على شرط ايچوندر ابو حنيفه
قاتلرنه امدي شرط تعليق ايله طلاق صحيح اولور وشرط اجزاسي مشروطك اجزاسنه
مستقيم اولمازومعلق بالشرط اولان بولنمازالا شرط قاتلرنه بلنور وعندهما كذا
لبابين امامين قاتلرنه باين كبيدر زيرا كلمهٔ على انلرقاتلرنه معاوضاتده بائكبيدر احمال هذا النظما

الطعام بدرهم واحمل هذا الطعام على درهم يمكن فرق بو قدر اول تقديرجه باين طلاق
واقع اولور ولو قال لها طلقتي نفسك ثلثا بالف او على الف فطلقت واحدة لا يقع شئ
اكر زوج خاتونه بيك اچه يه نفسني تطليق ايله ديسه و ياخود بيك اچه اوزرينه نفسني تطليق
ايله ديسه خاتون دخي كندو نفسني برطلاق تطليق ايلسه برشي واقع اولماز ولو قال انت طالق
بالف او على الف فقبلت بانت ولزمها المال واكر زوج خاتونه سن بيك اچه يه و ياخود
بيك اچه اوزرينه طالقسين ديسه خاتون دخي قبول ايلسه باين اولور وخاتونه مال اولور بيك
لازم اولور ولو قال انت طالق وعليك الف او قال لعبده انت حر وعليك الف طلقت
وعتق مجانا وان لم يقبلا واكر زوج خاتونه سن طالقسين وسنك اوزرينه بيك وارد
و ياخود عبدنه سن حرسين وسنك اوزرنكده بيك وارد ديسه زوج مطلقه وعبد
معتق اولور مجانا اكر بونلر بيك قبول ايلمزلرسه ده زيرا جمله ثانيه مستقبل برجمله در
اوله ارتباطي يوقدر وعندهما لا ما لم يقبلا واذا قبلا لزم المال اما مين خاتون خاتون
مطلقه اولماز وعبد دخي معتق اولماز مادامكه ايكيسي دخي قبول ايلمه لروفيجان
قبول ايلمه لرمال لازم اولور زيرا كلام معاوضاتده استعمال اولنور بو تقديرجه
بالف منزله سنده اولمش اولور والخلع معاوضة في حقها فيصح رجوعها قبل قبوله
بعدما اوجبت خلع خاتون حقنده معاوضه در بس امدي خاتون ايجاب يعني
خالعني ديدكده صكره زوجك قبولندن اول رجوعي صحيح اولور وشرط الخيار لها
سائر معاوضاتده اولدوغي كبي خاتون ايجون شرط خيار دخي صحيح اولور ويبطل الخلع
بالقيام عن المجلس قبل قبوله زوجك قبولندن اول خاتونك مجلسدن قيام ايله خلع
باطل اولور ويمين في حقه فلا يرجع بعدما اوجب زوج حقنده خلع يمينه رايجاب
اليه دكده تصكره رجوع اين مزولا يصح شرط الخيار له ولا يبطل بالقيام عن المجلس
قبل قبولها زوج ايجون صحيح دكلدر شرط خيار مثلا انت طالق على اني بالخيار ديمك

کبی قبول ایله خلع باطل اولماز خاتون قبول ایلمازدن مقدم زوجك مجلسدن قیام
ایله زیرا زوج ایجون خیار صحیح دکلدر وجانب العبد فی العتق علی مال کجانبها مال
مال اوزره عتق عبدك جانبی خاتونك جانبی کبیدر عبد طرفندن معاوضه درمیان
جانبندن یمین در ولو قال لها طلقتك امس بالف ولم تقبلی فقالت بل قبلت فالقول
له واکر زوج خاتونه دون کی کون نبك اقچه یه سنی تطلیق ایلمش ایدم وسن قبول ایلدین
ایدی دیسه بیس امدی عورت بلکه قبول ایلمش ایدم دیسه قول زوجدر ولو قال البایع
کذلك فالقول للمشتری واکر بایع یوقردن ذکر اولندوغی کبی دیسه ومشتری دخی
قبول ایلمش ایدم دیسه قول مشتریندر والمبارات کالخلع هرنه نك فتحی ایله مفاعله
باینلدر وهرنه نك ترکی ایلمك خطادر کذا فی المغرب للمطرزی مبارات خلع کبیدر ذکر اولنان
احوالك جمله سنده ومبارئتك معناسی احد زوجین آخردن دعوالریندن ابرا ایلمکدر
ویسقط کل منهما مبارات وخلعدن هربری اسقاط ایدر کل حق لکل واحد من الزوجین
علی الآخر مما یتعلق بالنکاح زوجیندن هربری ایجون آخر اوزرینه نکاحه متعلق اولان
شیئدن واقع اولان کلی حقی اسقاط ایدر نکاحه متعلق اولان حق مهر ونفقهٔ ماضیه در
اما نفقهٔ عدتی اسقاط ایلمز مادامکه ذکر اولنمیه فلا تطالب هی بمهر ولا نفقة ماضیة و
مفروضة وخاتون مهری ونفقهٔ ماضیه مفروضه یی طلب ایده مز کرك قبل الدخول
وکرك بعد الدخول اولسون طلب ایده مز ولاهو نفقهٔ عجلها ولم تمض مدتها وزوج دخی
مقدمجه ویرد وکی نفقهٔ طلب ایده مز حال بوکه اول نفقه نك مدتی دخی بحکمه ولا یمهر
سلمه وخلع قبل الدخول ودخی بشول مهری دخی طلب ایده مز کرك تسلیم ایدوب قبل
الدخول خلع ایلمش اولسه وعند محمد رحمه الله لا یسقط الا ما سمیا فیه لما امام محمد
قائلدر اسقاط ایلمز الا زوج وزوجه مباراة وخلعده تسمیه ایلدکلری شئ اسقاط
ایدر وابو یوسف مع الامام فی المباراة ومع محمد فی الخلع ابو یوسف ابو حنیفه ایله

ایله بیله درمباراة ده وامام محمد ایله بیله درخلعدن زیرا ابوحنیفه مباراده نکاحه متعلق
اولان شیئ ساقط اولور تسمیه دخی اولمازایسه امام محمد خود ایکیسندن بیله تسمیه اولمیوب
برشیئ ساقط اولمازدیمشدر ولوخلع صغیرة مزوجها بمالها لایلزم المال واکربابا
صغیره سنی زوجندن صغیره نك مالیله خلع ایلسه مال لازم اولمازولاتسقط مهرها
وطلقت فی الاصح وصغیره نك مهری ساقط اولمازوه مطلقه اولور اصح روایتده
زیرازوج قبول ابه طلاقی تعلیق ایلمشدر اول ایسه حاصل اولدی زیرابابانك لسانیله
صغیره نك لسانیدر وفی الکبیرة یتوقف علی قبولها کبیره ده خلع کندونك قبولنه توقف
ایدر زیرابابانك کبیره اوزرینه ولایتی یوقدر فضولی کبی اولمش اولدی ولوعلی انه
ضامن لزمه المال وطلقت اکربابا صغیره سنی خلع ایلسه شونك اوزرینه بدل خلعه ضامن
اولمابابایه مال لازم اولور وصغیره مطلقه اولور زیرابابا مالی ابتداءً التزام ایلمشدر
بوقسم صغیره ده کفالته دکل اکرصغیره اوزرینه لازم دکل ایسه ده بابایه لازم کلور
زیرا الشتراط بدل صلح اجنبی اوزرینه دخی صحیحدر بابا اوزرینه خود اولی بالطریق کبیره
دخی مطلقه اولور اکرخلعی قبول ایدرایسه ولوشرط المال علیها طلقت بلاشیئ ان قبلت
اکربابا صغیره اوزرینه مال شرط ایلسه بلاشیئ مطلقه اولور اکراصل قبولدن اولوب
قبول ایدرسه یعنی صبی یعقل اولورسه دیمکدر والاقلا تطلق اکرقبول ایلمزایسه مطلقه
اولمازوخلع المریضة من مرض الموت معتبر من الثلث مریضه نك خلعی مرض موتنده
ثلثدن معتبردر وبوخلع تبرعدر زیرا بضع مال خروجده متقوم دکلدر **باب**
الظهار بوباب ظهار بابی بیاننده در ظهار لغتده مقابله الظهر بالظهر دیلور زیرا
قجان ایکی شخصك مابینده عداوت اولسه بوزبوزه دورمیوب برلرینه ارقه لرین
ویررلر امّا شرعاً هو تشبیه زوجته او عضو منها ویعتبر به عن جملتها ظهار رشول شیدر کم
رجل زوجه سنی تشبیه ایلمکدر وباخود زوجه دن برعضوه تشبیه دراویله عضوکه

انكاح خاتونك جمله بدندن تعبير اولنه رقبه وعتق ووجه وفرج كبي اوجزء شايع منها بعضو
يحرم عليه النظر من محارمه ولو رضاعا وياخود زوجه دن جزء شايعي تشبيه دركه تأبيد محارم
اولعضوه نظر زوج اوزرينه حرام اولماكرمشتبه بها اولان محرم رضاعا دخي اولورسه
جزء شايع زوجه نك نصف وثلث وربعي كبي اولان اجزا سيدر فلو قال لها انت علي
كظهر امي پس اكر زوج خاتونه سن بنم اوزريمه انامك ظهري كبي سن ديسه اورأسك
وياخود سنك باشك انامك باشي كبيدر ديسه جمله بدندن تعبير اولنان عضوه
تشبيه در ونحوه وبوكا بكزر اعضايه تشبيه كه ذكر مرور ايلمشدر اونصفك وياخود
سنك نصفك بنم انامك نصفي كبيدر بو لفظ جزء شايعه اولان تشبيهك نظير در
اوشبهه وياخود نصفه شبيه اولان عضوه تشبيه كه ربع وثلث بدن كبي اوكبطنها
اوفخذيها اولظهر احتي اوعمتي ونحوها وياخود زوجه سنه سنك بطنك والده مك
بطنته وياخود اوبلغك والده مك اوبلغته بكزر ديسه وياخود سنك ظهرك
قرقرنداشمك ظهرينه وياخود سنك ظهرك عمه مك ظهرينه بكزر ديسه وبونلره بكزر
ديسه يعني كندويه نكاحي حرام اولان لره تشبيه كبي حرم عليه وطئها ودواعيه حتي يكفر
خاتونك وطئ ودواعيسي كمس وتقبيل در زوجك اوزرينه حرام اولور كفارت
ايدنجيه دكين كفارت عتق رقبه در وياخود ايكي آي متتابعين صوم در وياخود
ايكي آي التمش مسكيني اطعام در فلو وطئ قبل التكفير فليس عليه غير الاستغفار و
والكفارة الاولي اكر كفارت اوليدن غيري برشئ يوقدر وسعد بن جبير ديمشدر كه
ايكي كفارت لازمدر وامام نخعي ديمشدر اوج كفارت لازمدر وزوج وزوجه اوزرينه
حج دخي لازمدر ولايعود حتي يكفر زوج ثانيا وطئ عودت ايلمز حتي كفارت ايلميجه
نه اكر ظهار مطلق اولورايسه والعود الموجب للكفارت عزمه علي وطئها كفارتي
موجب اولان عود وطئ اوزرينه عزيمتدر شافعي دركه موجب كفاره اولان عود

عودتن مراد عقيب اظهار در طلاقده مذكور در سكوت در و بنيچ ها تمع نفسها منه
زوجيته لايق اولان بو در كه نفسني زوجك وطلقده منع ايليه زيرا حرام در و تطالبه بالكفارة
وزوجندن كفارة طلب ايليه ويجبره القاضي عليها قاضي كفارت اوزرينه اجبار ايلر خاتون
متضرر اولمسون ايچون واللفظ المذكور لا يحتمل غير الظهار لفظ مذكور يعني انت
طالق على كظهر امي لفظي اظهاردن غيريه محتمل دكلدر ولو قال انت علي كامي او كامي كامل
فانت فان نوي الكرامة صدق او لظهار فظهار او الطلاق فمباين وان لم ينو شيئا فليس بشئ
واكر زوج خاتونه انت علي كامي يا خود كامي ديسه بس اكر كرامة نيت ايدرسه زوج
تصديق اولنور اكر ظهاره نيت ايدرسه ظهار در اكر طلاقه نيت ايدرسه باين در واكر بر شئ
نيت ايلمز ايسه بر شئ دكلدر ولو قال انت علي حرام كامي ونوي ظهارا او طلاقا فكما نوي
واكر زوج انت علي حرام كامي ديسه وظهاره نيت ايليه ويا خود طلاقه نيت ايليه نيت
ايلدوكي كبي اولور زيرا تشبيه اعتباري ايله ظهاره محتملدر وحرام اعتباري ايله طلاقه
محتملدر پس امدي نيت محتمل اولانه ايكي سندن برينه تعيين ايلمش اولور بويله اولبحق
طلاق اولورسه باين اولور زيرا حرام كنايات در حرامي تصريح ايله كرامت احتمال منتفي اولور
واكر نيت اولمسه ادني اولان ثابت اولور كه ظهار در وابو يوسف قاتنده ايلا اولور
ولو قال انت حرام كظهر امي ونوي طلاقا او ايلاء فظهار واكر زوج خاتونه انت حرام
كظهر امي ديسه وطلاقه ويا خود ايلاءيه نيت ايليه پس بو قول اظهار در ذكر ظهر كظهر زيرا ظهر ذكر
اظهاري مرجع در ابو حنيفه قاتنده وعندهما مانوي واما مين قاتنده نيت ايلدوكي شئدر
والا ظهارا لا من الزوجية ولا ظهار من امته ظهار اولمز الا زوجيتدن اولور جاريه دن
ظهار اولماز زيرا حق سبحانه وتعالينك والذين يظاهرون من نسائهم بيورمشدر وطئ
امه دن متصور دكلدر والا ظهار ممن نكحها بعبارتها وطاهر منها فاجازت النكاح و
دخي ظهار بو قدر شول خاتوندنكه امري اولمدين نكاح ايلدي يعني فضولي نكاح ايلدت

واول وصولی خاتونه ظهار ایلدی وبعد الظهار خاتون دخی نکاحه اذن ویردی زیرا حین ظهار
خاتون کندی ملکنده دکلدی اول اجلدن اجنبی حکمنده اولمش اولور ولو قال للنسائه
انتن علی کظهر امی کان مظاهرا منهن وعلیه لکل واحدة کفارة واگر زوج خاتونلرینه سن بنم
اوزریمه انامك ظهری کبی سن دیسه جمله سنده مظاهر اولمش اولور وزوجك اوزرینه
هر بر خاتون ایچون بر کفارت واردر زیرا ظهار طلاقدن منقولدر طلاق جمله سنه اولنورسه
جمله سنده واقع اولور ظهار دخی کذلك وان ظاهر من واحدة مرارا فی مجلس او مجالس
فعلیه لکل ظهار کفارة واگر زوج بر خاتونینه مرارا بر مجلسده وباخود بر نچه مجلسده
ظهر ایلسه زوج اوزرینه هر ظهار ایچون کفارت لازم اولور وهی عتق رقبة کفارت
عتق رقبه در یجوز فیها المسلم والکافر والذکر والانثی والصغیر والکبیر والاعور
والاصم الذی اذا صیح یسمع رقبهٔ مسلم وکافر وذکر وانثی وصغیر وکبیر واعور یعنی
بر کوزلی و دخی شول صاغر که فحان صیحه اولنسه استماع ایلیه بو مقوله لر کفارته جائز
اولور ومقطوع احدی الیدین واحدی الرجلین من خلاف ومکاتب لم یؤد شیئا
وابکی الذی بری وابکی ابا غنك بری خلاف فاقد مقطوع اولان دخی جائز اولور
وبو مکاتب که بر شئی ادا ایلمش اوله اول دخی جائز اولور ولا یجوز الاعمی والاصم
الذی لا یسمع اصلا اعمی دخی شول صاغر که اصلا استماع ایلیه کفارت ایچون بو مقوله
عبد جائز اولماز والاحرس ومقطوع الیدین او ابهامیه والرجلین او ید ورجل من
جانب واحد ودلسز وابکی الذی مقطوع وباخود ابکی باش برمقلری وباخود بر ال
وبر ایاغی بر جانبدن مقطوع اولان عبدك اعتاقی کفارت ایچون جائز دکلدر ومجنون
مطبق ومدبر وام ولد ومکاتب ادی بعضا او معتق بعضه مجنون مطبق یعنی آیلماز
مجنون ومدبر وام ولد وشول مکاتب که بعضی بی ادا ایلمشدر واجزاء شایعه سندن
بعضی سنی معتق اولان عبد کفارت ایچون جائز اولماز ولو اشتری اقربه بنیتها

نيتها صح اكر بر كسته كفارت نيتى ايله قرينى اشترى ايلسه صحيحدر وكذا الوحرر بنصف عبده عنها
ثم باقيه قبل وطئ من ظاهر منها اكر بر كسته عبدك نصفنى كفارته اعتاق ايلسه اندنصكره
باقيسنى دخى ظهار ايلدوكى خاتونه وطئدن اول اعتاق ايلسه يينه صحيح اولور ولو حرر نصف
عبد مشترك وضمن باقيه لايجوز خلافهما اكر بر موسر مشترك اولان عبدنك نصفنى قبل
الوطئ اعتاق ايلسه وصكره باقى قيمتنى ضامن اولوب اعتاق ايلسه ابوحنيفه قاتنده كفارتده
جائز اولماز امامين خلاف جائز اولمسنه ذاهب اولمشلردر وكذا لوحرر نصف
عبد ثم جامع المظاهر منها ثم حرر باقيه وبينه ابوحنيفه قاتنده جائز اولميوب امامين
قاتنده جائز اولدوغى كبيدر اكر بر كسته عبدك نصفنى تحرير ايلسه اندنصكره ظهار اولنان
خاتونه جماع ايلسه اندنصكره باقيسنى تحرير ايلسه فان لم يجد ما يعتق صام شهرين متتابعين
ليس فيهما رمضان ولا شئ من الايام المنهية واكر اعتاق ايده جك شئ بولنمز ايسه متتابعين
ايكى آى صائم اولور اول ايكى آيده رمضان اولميه وايام منهيه دن يوم فطر ويوم نحر
وايام تشريق دخى اولميه وان وطئها فيهما ليلا عامدا او نهارا ناسيا استانف
خلافا ابو يوسف واكر زوج ظهار ايلدوكى خاتونى حال صيامده كيجه ده قصدا
وياخود كوندوزده ناسيا وطئ ايلسه بينه صومى استيناف ايدر ابو يوسف ايجون
خلاف واردر آنك قاتنده استيناف اولماز وان افطر بعذر او بغير عذر استانف
اجماعا واكر سفر واكر مرض كبى عذر ايله افطار ايلسه وياخود عذرسز افطار ايلسه اجماعا
استيناف ايدر وان لم يستطع الصوم اطعم هو او نائبه ستين مسكينا كل مسكين
كالفطرة او قيمه ذلك واكر مظاهر اولان كسنه صومه قادر اولمسه كندوسى وياخود
نايبى التمش مسكينى اطعام ايليه هر مسكينه فطره كبى وياخود فطره نك قيمتنى ويره
فطره بغداده نصف صاعدر وحرماده واريده بر صاعدر ويصح اعطاء من بر
مع منوى شعير او تمر بر من بغداى وايكى من شعير وياخود ايكى من خرما معا اعطا

ایلمك صحیح اولور برمن بغدای بدیع صاع اولور ایکیمن شعیر اولور سه بنه نصف صاع اولمش
اولور و بیضح الاباحة فی الکفارات و الفدیة کفارات و فدیه ده اباحه صحیح اولور یعنی
التمش مسکینی کتورب طویجه اکل ایدوکوز دیوب دویور مقدر دون الصدقات
و العشر صدقات و عشرده صحیح دکلدر فلو غداهم و عشاهم او غداهم غدایین و اشبعهم
جاز و ان قل ما اکلوا اکر التمش مسکینی صباح طعامندن اطعام ایلسه و اخشام طعامندن
اطعام ایلسه و یاخود صباح طعامندن ایکی دفعه اطعام ایلسه و یاخود اخشام طعامندن
ایکی دفعه اطعام ایلسه و دونیجه یدرسه جائزدر اکر اکل ایدن کلدکلرینده اقل ایسه ده
زیرا لازم اولان شبع در یوقسه مقدار دکلدر و لابد من الادام فی حیز الشعیر
دون الحنطة اربه امکنده ادامده فاقده اما بغداد ربغدای امکنده لازم دکلدر
و لو اطعم فقیرا واحدا ستین یوما اجزاه و اکر فقیر واحدی التمش کون اطعام
ایلسه کفایت ایدر زیرا مقصود سد خلة المحتاج در حاجت ایسه هر کون متجرد
اولور اویله اولسه یوم ثانیده اول فقیره دفع غیریه دفع کبیدر فان اعطاه
الطعام الشهرین فی یوم لا یجزیه الا عن یوم واحد و اکر بر کونده ایکی آیلك طعامنی بر فقیره
اعطا ایلسه کفایت ایلمز لابد کونلك اطعامنده کفایت ایدر فرض اولنان عدد ایدی
اول بولنما مغله کفایت ایلمدی فان جامعها فی خلال الاطعام لا یستانف اکر خلال
اطعامده خاتونه جماع ایلسه استیناف ایلمز و لو اطعم ستین فقیرا صاعا عن ظهارین
لا یصح الا عن واحد و اکر التمش فقیره اطعام ایلسه هر فقیره ایکی ظهاری ایجون بر صاع
بر سر صحیح اولمازلابد بر نده واقع اولور و لو عن ظهار و افطار صح عنهما و اکر ظهاردن
و افطاردن کفارت ایجون اولور سه ایکیسندن کفارت صحیح اولور و کذا لو حرر
عبدین عن ظهارین او صام عنهما اربعة اشهرا و اطعم مائة و عشرین فقیرا صح عنهما
و ان لم یعین و بنه صحیح اولور اکر بر کسنه ایکی عبدنی ایکی ظهاردن تحریر ایلسه و یاخود دورت

درت آیی ایکی ظهار دن صائم اولمیه اولسه و یاخود یوز یکرمی فقیره اطعام ایلسه ایکی ظهار دن
صحیح اولور اکر تعیین ایلمیه ایسه ده جنس متحد یعنی ایکسی دخی ظهار اولسه تقدیر حجه ظهاره
احتیاج بوقدر وان حرر عنهما رقبة واحدة اوصام شهرین ثم عین عن احدهما صح احدهما
صح ولو عن ظهار وقتل لا واکر ایکی ظهار دن بر عبد تحریر ایلسه و یاخود ایکی ای صائم اولسه
انذ نصکره ایکی ظهار دن بری ایچون تعیین ایلسه صحیح اولور واکر بری ظهار دن و بری قتلدن
اولورسه صکره تعیین صحیح اولماز وان ظاهر لعبد لا یجزیه الا الصوم وان اعتق
عنه سیدن او اطعم واکر عبد ظهار ایلسه اکا کفایت ایلز الا صوم کفایت ایدر اکر افتدیسی
کندوسی ایچون قبول اذا ادا ایدرسه و یاخود اطعام ایدرسه ده زیرا العبد وما یملکه
کان لمولاه زیرا کفارت عبادتدر آخرك فعلی ایسه انك فعلی اولماز اول تقدیر حجه جائز
دکلدر دررده زیلعیدن نقلا حدوده قیاس اولنوب بر آیی صائم اولورد یوسه طوردر
باب اللعان بو باب لعان بیاننده در هو لعان لغتده طرد و ابعاد معناسنه در
شرعده شهادة مؤکدة بالایمان ایله مؤکده شهادتدر مقرونة باللعن اولیلعن شهادتکم
لغة مقرونه در قائمة مقام حد القذف فی حق الزوج اولیله شهادتکه زوج حقنده حد
قذف مقامنه قائمدر و مقام حد الزنا فی حقها و دخی خاتون حقنده حد زنا مقامنه
قائمدر فلو قذف زوجته بالزنا، برکمسنه زنا ایله منهم اولمیان زوجه سنه زنا ایله قذف
ایلسه وکل منهما اهل للشهادة زوج زوجه دن هر بری اهل شهادتدن اولسه لر زیرا
بین الکافر و المسلم لعان یوقدر و هیچ حال بوکه اول خاتون ممن یحد قاذفها فاذ فی حد
اولنان کمسنه لردن اولسه او نفی نسب ولدها و یاخود اول خاتونك ولدنك نسبتنی
نفی ایلسه بو قول علی قذف قوله معطوف اولیجوز فعل ماضی اولور و بالزنا قوله
معطوف اولیجوز مصدر اولور و طالبته بموجبه و خاتون زوجندن قذفك
بموجبی طلب ایلسه وجب علیه اللعان زوجك اوزرینه لعان واجب اولور

زیرا خاتونه دقع عار ایچون طلب لعان انك حقیدر فان ابی حبس حتی یلاعن او یکذب
نفسه فیحد اکر زوج لعاندن اما ایدرسه منلاعنه ایدیجه و یاخود کندو نفسنی یکذیب ایدیجه
حبس اولنور اکر کندو نفسنی یکذیب ایدرسه حد قذف کبی حد اولنور عفو و ابرا و صلح جائز
اولمز فان لاعن وجب اللعان علیها فان ابت حبست حتی تلاعن پس اکر زوج ملاعنه ایدرسه
خاتون اوزرینه دخی لعان دخی واجب اولور واکر ایا ایدرسه خاتون ملاعنه ایدیجه حبس
اولنور تا تصدقه و یاخود خاتون زوجی قذف ایلدوکی شیئده تصدیق ایلیه فان لم یکن
الزوج من اهل الشهاده بان کان عبدا او کافرا او محدودا فی قذف وهی من اهلها حد
واکر زوج اهل شهادتدن اولسه عبد و یاخود کافر و یاخود قذفدن محدود اولمغله حال
بوکه خاتون اهل شهادتدن اولسه زوج حد اولنور وان کان اهلا وهی امة او صغیرة
او مجنونة او محدودة فی قذف او کافرة او ممن لا یحد قاذفها فلا حد ولا لعان
واکر زوج اهل شهادتدن اولسه حال بوکه خاتون جاریه و یاخود صغیره و یاخود مجنونه
و یاخود قذفدن محدوده و یاخود شول کمسه دن اولسه که قذف ایدن حد اولنسه
خاتون بو مقوله کمسه اولسه مابینلرنده حد و لعان یوقدر وصفته ان یبدأ بالزوج
فیقول اربع مرات اشهد بالله انی صادق فیما رمیتها به من الزنا وفی الخامسة لعنة الله
علیه ان کان کاذبا فیما رمیتها به من الزنا یشیر الیها فی جمیع ذلك لعانك صفتی زوج ایله
بدأ اولمقدر پس امدی زوج دورت کره بن الله شهادت ایده رمکه تحقیقا بن صادقم
شول شیئده که خاتونه زنادن اول شیئی ایله رمی ایلمشدم دیه یعنی زنا ایله رمی ایلدوکم شیئده
صادقم دیه بشنجی ده اللهك لعنتی شول کمسه نك اوزرینه اولسون که خاتونه زنادن رمی
ایلدوکی شیئده کاذب اوله زوج بشنده دخی خاتونه اشارت ایلدوکی حالده بوکلامی دیه
ثم تقول هی اربع مرات اشهد بالله انه کاذب فیما رماني به من الزنا ازنصکره خاتون
دخی دورت دفعه اللهه شهادت ایده رمکه زوجم کاذبدر شول شیئده که بکا زنادن

دن اول شی ایله رمی ایلدی یعنی زنا ایله رمی ایلدی و فی الخامسة غضب الله علیها ان کان صادقا فیما
رمانی به من الزنا یشیر الیه فی جمیع ذلک بشهیده انتهک غضبی خاتونک اوزرینه اولسون اکر زوج
صادق اولورسه شول شیئده که بکا رمی ایلدی زنا ایله دیه وجمله سنده زوج طرفنه اشارت
ایلیه وان کان القذف ینفی الولد ذکراه عوض ذکر الزنا واکر قذف نفی ولدایله ایسه نفی ولدی
زوج زوجه زنا ذکر ندن عوض ذکر ایلیه لر مثلا اللهم شهادت ایدرمکه بن صادقم نفی ولد دن
خاتونه رمی ایلدوکم شیئده دیه وان کان بالزنا ونفی ولد ذکر اهما واکر قذف زنا ونفی ولد ایله
اولورسه زوج وزوجه ابکیسی دخی ذکر ایلیه لر مثلا صادقم شول شیئده که بن کا رمی
ایلدم زنا ونفی ولد دن دیسه فان تلاعنا فرق الحاکم بینهما واکر زوج وزوجه متلاعنه ایلسه لر
بینلرینه حاکم تفریق ایدر زیرا نبی علیه السلام زمانده بر رجل خاتونی ایله ملاعنه ایلدیلر وما بینلرین
تفریق ایدوب ولدی والده سنه الحاق ایلدی قبل التفریق بینونت واقع اولماز وآیرلمزدن
مقدم بری فوت اولسه وارث اولور وهو طلقة لعان طلقة بائنه در وینتفی نسب الولد
ان کان القذف به ونفی ولد نسبدر اکر قذف نفی ولدایله اولورسه ویلحقه بامه قاضی
ولدی اناسنه الحاق ایدر فان اکذب نفسه بعد ذلک حد اکر زوج بعد اللعان نفسنی
تکذیب ایلسه حد اولنور وجوب حد لازم اولان شئ اقرار ایلدوکی ایچون ولعاندن
اول دخی تکذیب ایلسه بنه حد اولنور ابان ایلسه نه حد ونه لعان وارد رمثلا یازانیه
انت بابن دیسه برشئ لازم کلمز امامن بابن سین بازانیه دیسه حد اولور زیرا
قذف بعد البینونت واقع اولمشدر وحل له ان یتزوجها خلافا لابی یوسف
زوج ایچون اول خاتونی تزوج ایلمک حلال اولدی ابو یوسف ایچون خلاف وارد ر
آنک فاتنده بعد الملاعنه تزوجی حلال اولماز زیرا نبی علیه السلام المتلاعنان
لا یجتمعان ابدا حدیث شریفی اسند لال ایدوب حلال اولمسنه ذاهب اولمشدر
اما ابو حنیفه واما مم محمد دیدیلرکه ماداامکه ملاعنان اولا لر اجتماعلری جائز دکلدر

امّا زوج نفسنی تکذیب ایلدکده صکره ملاعنه لو یاقی فالماز زیرا روح اوزرینه حدّك ویرلمز
کندونك زجر عیلم اولمشدر وبطلان لعان ایسه اقامت حدّك صرورتندر زیرا اصل
وخلف ایکیسی بربرده جائز اولماز وکذا ان قذف غیرها فحد اوذنت فحدّن زوج
نفسنی تکذیب ایدوب حدّ اورلسه نصکره ملاعنه ایلدوکی خاتونی تزوّج ایلمك حلال
اولدوغی ایچون کبی اکر بنه زوجه سندن غیری خاتونی قذف ایلسه وحد ویرلسه ورلسه
وباخود خاتون زنا ایدوب حد اورلسه اول خاتونی تزوّج ایلمك حلال اولور وحد ایله
اهلیّت لعان باطل اولور زیرا زوجین بینده لعان عمر زده بر دفعه مشروع دیکر قسمه
تکراری مشروع دکلدر وخاتونك زنا سبی دخی احصانی اسقاط ایدر واهلیّت
لعانه دخی باطل اولور فحدت قولی قید اتفاقیدر زیرا خاتونك زنا سنی جلده سزایه
احصانی ساقط ایدر تکرار ذکرینه حاجت یوقدر بوغدی امّا قذف بونك خلافنجه
زیرا قذف ایله احصان ساقط اولماز حد اولمایه فقیه مکی رحمه الله دیمشدرکه تشدید
نون ایله زنّت درکه زنایه نسبت ایلمکدر اول تقدیرجه حدّك ذکری شرط اولمش اولور
ولا لعان بقذف الاجنبی دلسزك قذفی ایله لعان یوقدر زیرا بی زنا بك اشارت ایله
قذفی شبه دن حالی دکلدر وشبه ایله ایسه حدود مندری اولور ولا لعان یبقی
الحمل نفی حمل ایله دخی لعان یوقدر زیرا اول کمسنه قاذف اولمامش اولور احتمالدرکه
خاتونك قارنی شمشی اوله وعندهما یلاعن انت به لاقل من ستة اشهر امامین
قاتنده ملاعنه ایدر اکر خاتون التی آیدن اقلده منفی اولان ولدی کتورسه ولو
قال زنیت وهذا الحمل منه لاعن اتفاقا اکر زوج خاتونه سن زنا ایلدك وبو حمل زادن
در دیسه اتفاقا ملاعنه ایدر لمز زیرا لفظ زنیت صریحدر بو لفظ ایله قذف بولنمش
اولدی ولا ینفی القاضی الحمل قاضی حملك نسبنی قاذف دن نفی ایلمز زیرا لعان نفی ولد ایله
دکلدر بلکه زنیت قولی ایله در ولو نفی الولد عند التهنیة واکر عند التهنیة ولدی نفی

نفی ایلسه عادتاً تهنیه ولادتدن صکره بدی کون ایله مقدر در والا بتیاع الة الولاده صح ولا
عن الة ولادتی اشترا الملك وقتدن نفی ولد ایلسه ولدك نفی صحیح اولور وملاعنه ایدر لعر
وان نفی بعد ذلك لاعن ولا ینفی واکر زوج ولدك نسبتی ایام تهنیه نك مرورندن صکره
واشترا ءالت ولادتدن صکره نفی ایلسه ملاعنه ایدر ونسبت ولدی نفی ایده مز زیرا بو محلرده
سکوت اقرار در لعان واجب اولور لکن ولد نفی اولماز وعندهما یصح فی مدة النفاس
امامین قاتنده مدت نفاسك انقضاسندن کین نفی ولد صحیح اولور وان کان غایبا فحال
علمه بحال ولادتها واکر زوج غائب اولورسه انك عمتك حالی حاتونك ولادتی حالی
کبیر یعنی خاتون وضع حمل ایلدکده زوج غائب بولنسه ومدت بجد کدن صکره خبر دار
اولسه زوجك معلوم ایده رتدوکی حالی خاتونك ولادتی حالی کبیر وان نفی اول
توامین واقرار اخر حد اکر زوج ایکیز اولان اولادتدن اول وجود کلان ولدی نفی
ایدوب صکره کلوب اقرار ایلسه اول مکسنه حد اولنور زیرا نافی یه اقرار ایله نفسنی تکذیب
ایلمشدر ولو عکس لاعن واکر زوج اوله اقرار ایدوب ثانی یی نفی ایلسه ملاعنه ایدر لعر زیرا
اوله اقرار ایله عفتنه مقر اولوب ثانی یی نفی ایلمك ایله قاذف اولمش اولور ویثبت نسبهما
فیهما ایکیسنده دخی ایکی ولدك نسبی ثابت اولور زیرا ایکیسی برماده دن مخلوقدر برینك
نسبی ثابت اولیجق آخرك نسبی دخی ثابت اولمق ضروریدر **باب العنین** بو باب عنینك
بیانندهدر عنین اولان کسنه یه عنین شول مکسنه در کی جماعه قادر اولمیه اویقدر علی
الثیب دون البکر ویا خود سیئه یعنی بکارف زائل اولمش خاتونه جماع ایلمکه قادر اوله امابکره
قادر اولمیه فلو اقرانه کم یصل الی زوجته زوج خاتون ایله دعوادن صکره زوجه سینه واصل
اولمدوغنه اقرار ایلسه یؤجله الحاکم سنة قمریة هو الصحیح حاکم اول مکسنه مرافع اولدقدن
وقتدن سنة قمریه ایله تأجیل ایدر صحیح اولان دخی بودر سنهٔ قمریه اوچیوز الی دورت کوندر
ویرکونك ثلثی ویرکونك عشرنك ثلثیدر وحسن روایت المشدر کی امام اعظم مضر لمری

زمان شریفلرنده سنهٔ شمسیه ایله تأجیل بورمشلرده رسنهٔ شمسیه اوجیوز التمش بش کوندر
وربع یومدن برسنه تأجیل اولنمغله اولمغله سبب اکر مرض دفع اولمق ممکن ایسه فصول اربعه
نك برنده دفع اولور زیرا مرض دورت شیئدندر که بری برودت وبری حرارت وبری
یبوست وبری رطوبتدر وسنه نك فصولی ایسه بونلرك مشمالدر امدی ربیع حار رطب
وصیف حار یابسدر وخریف ایسه بارد یابسدر وشتا ایسه بارد رطبدر چونکه برسنه ده
مرض زائل اولمق ممکن اولمیه غیر قابل علاج دکلدر ومحسوب منها رمضان سنهٔ
مقدّر دن رمضان حساب اولنور وایام حیضها ودخی ایام حیضنی دخی
حساب اولنور لامدّت مریضه او مرضها زوجك مدتی مدّت مرضی ویاخود
خاتونك مدّت مرضی حساب اولنماز فان لم یصل فیها فرق بینهما ان طلبته وهو
طلّقه باینه واکر مدّت اولان سنه ده زوج خاتونه واصل اولمزایسه یعنی جماع ایلمز
ایسه قاضی بینلرینی تفریق ایدر ویاخود ماجینلری تفریق اولنور اکر خاتون تفریقی طلب
ایدرسه وبو تفریق طلقهٔ باینه درفسخ دکلدر زیرا فعل قاضی زوجه مضاف اولمغله
کانهٔ زوج بنفسه تطلیق ایلمش کبی اولدی زیرا مقصود اولان خاتوندن ظلمی دفعدر
ولو قال وطئت وانکرت ان قبل التأجیل واکر زوج وطئ ایلدم دیه وخاتون دخی
وطئ انکار ایلسه اکر قبل الاختلاف قبل التأجیل اولور ایسه اولدخی ثیّب ویاخود
بکر اولمقدن حالی دکلدر فان کانت ثیّبا وبکرا پس اکر زوج وطئ ایلدم دیوب
خاتون انکار اندوکی ثیّب اولورسه ویاخود بکر اولورسه فنظرت الیها نساء طائفه سی
اول خاتونك فرجنه نظر ایدر ففلنهی ثیّب فالقول له مع یمینه پس امدی اکر ناظرات اولان
نسا بو خاتون ثیّب در دیرلرسه یمینی ایله قول زوجندر زیرا خاتون زوجك
اوزرینه استحقاق فرقتی دعوا ایدر زوج ایسه انکار ایدر قول منکردر یمینیله
زیرا زوج اصله متمسّك اولمشدر که اول اصل سلامتدر زیرا انکارت وطئ سز

سز زائل اولور اویله اولسه احتمال موجود اولمغله قول زوجك اولور وان قلن هی بکر اجل
واکر بشناطائفه سی بوحاتون بکره ردیسه لر برسنه تأجیل اولنور وکذا ان نکل وبنه تأجیل اولنور
اکر زوج یمیندن نکول ایدرسه وان بعد التأجیل وهی ثیب او بکر واکر اختلاف تأجیلده
صکره اولورایسه حال بوکه حاتون ثیبه اولسه ویاخود بکر اولسه وقلن ثیب فالقول له وناظر
اولان دنسا ثیب دیرلرسه قول زوجك یمینیله بکری بجربه ده فقهادیشلرکه
طاوغك کوچك بمرده سی فرجنه ادخال ایدیلر اکر بلا تکلف داخل اولورایسه ثیب
واصل اولمزایسه بکردر وبعضیلر دیمشلرکه تبتل ایتدوره لر اکر بولجه دیواره نجاوز
ایدرسه بکردر الیمزایسه ثیب در وبعضیلر دیمشلرکه بمرده کسر ایروب حاتونك فرجنه
صب اولنه اکر فرجنه داخل اولورسه ثیب در داخل اولمزایسه بکردر وان قلن بکر بخبرت
اکر ناظر اولان دنسا خاتون بکردر دیرلرایسه خاتون تخییر اولنور دیلرسه قبول ایدردیلرسه
تفریق اولور وکذا ان نکل وبنه خاتون تخییر اولنور اکر زوج یمیندن نکول ایدرسه ومتی خیارنه
بطل خیارلرها هر زمانکه خاتون زوجنی اختیار ایلیه طلب تفریقده خیاری باطل اولور
والخصی کالعنین خصی عنین کبیدر جمیع احکامده خصی اولدرکه ذکری برنده اولوب خصیتلری
مقطوع اولمش اولورسه والمجبوب یفرق للحال محبوب خاتون طلب ایلدکده فی الحال
تفریق اولنور محبوب ذکری مقطوع اولاندر وحق التفریق فی الامه للمولا عند الامام
امه حقندن حق تفریق سولا ایچوندر ابوحنیفه قاتلرده ولها عند ابی یوسف امامین قاتلرده
تفریق امه ایچوندر زیرا وصل طی امه نك حقیدر ولاخیارلرها ان وجدت له بجنونا
اوجذاما اوبرصا خلافا لمحمد خاتون ایچون خیار یوقدر اکر زوجده جنون ویاخود
جذام ویاخود برص بولسه امام محمد ایچون خلاف وارد رانك قاتلرده خاتون ایچون
خیار وارد ر ولاخیارله لو وجد بها ذلك او رتقا او قرنا وزوج ایچون دخی خیار یوقدر
اکر زوج خاتونده جنون وجذام وبرص بولسه ویاخود رتق ویاخود قرن بولسه رتق فسخ

فرجه لحم کبی برشئ اولمق ردفرن فرجه ملك اولمقدر دخول ذکره مانع اولمه باب
العدة بو باب عدتك احکام بیاننده در عدت تربص معنی انتظار در
یلزم المرأة عدة الحرة للطلاق خاتونه حره عده سی لازم اولور طلاق ایکون یعنی
مدخول بها و یاخود خلوه صحیحه اولمش خاتون مطلقه اولسه عدت لازمدر والفسخ
و یاخود فسخ ایکون عدت لازم اولور فسخ خیار بلوغ و یاخود عتق و یاخود عدم کفاءت
و یاخود احد زوجین صاحبنه مالك اولمق و یاخود زوجینك اوغلنی ستوت ایله
تقبیل و یاخود زوجیندن برینك ردتی ایله فسخ اولدقده عدت لازمدر ثلثة قروء
ای حیض اوج حیض عدت لازمدر اولکی حیض تفریق ایکون و ثانی حرمة نکاح
ایکون ثالث فضیلت حرمت ایکوندر کذا فی المبسوط مکدامن وطئت بشبهة
وبنه عدت اوج حیض عدت جکر شول خاتونکه شبهه ایله وطئ اولندی برمثلی مکسنه خاتونی
ظن ایدوب وطئ ایلمك کبی اوبنکاح فاسدٍ و یاخود نکاح فاسد ایله وطئ اولندی
مثلا نکاح موقت وبلا شهود نکاح کبی بنه اکا دخی عدت لازمدر وفرقت اومات
عنها وخاتون تفریق اولسنه و یاخود زوجی فوت اولسه اوج حیض عدت جکر
وام ولد عتقت اومات مولاها وام ولد معتقه اولسه و یاخود افندیسی فوت
اولسه اولدخی اوج حیض عدت جکر و لا یحسب حیض طلقت فیه عدتون حساب
اولمز شول حیض که اول حیض مطلقه اولمقدر زیرا خاتونك اوزرینه واجب اولان
وان کانت لا تحیض لکبر اوصغرٍ اوبلغت بالسن ولم تحض فثلثة اشهر
واکر خاتون حیض کورر دکلایسه عجوزه و یاخود صغیره اولدوغی ایکون و یاخود سن
ایله بالغ اولوب حیض کورمزایسه پس امدی بونلرك عدتی اوج آیدر زیرا حق سبحانه
وتعالی شهری ایسه ده حیض مقامنه قایم قلوب واللائی یئسن من المحیض من نسائکم ان ارتبتم
فعدتهن ثلثة اشهر بویرمشلدر و ان نصکره صغیره حقنده واللائی لم یحضن بویر

بیور مشلردر والموت فی نکاح صحیح اربعة اشهر وعشرة ایام وحرة نك موت ایچون عدت
نکاح صحیحده دورت آیی وان کونور کرك زوج داخل اولسون کرك اولمسون وخاتون
دخی کرك صغیره وکرك کبیره اولسون وکرك مسلمه اولسون وکرك کتابیه اولون برابردر
وعدت الامة حیضتان جاریه نك عدتی ایکی حیضه درزیرا نبی علیه السلام طلاق
الامة تطلیقتان وعدتها حیضتان بیور مشلردر وفی الموت وعدم الحیض نصف ما للحرة
جاریه نك عدتی موتنده وعدم حیضنده حرة ایچون اولان شیئك نصفی درو عدت
الحامل وضع الحمل مطلقاً حاملك عدتی وضع حملدر مطلقاً قیدی کرك مطلقة اولسون
وکرك زوجی متوفی اولسون وکرك حرة اولسون وکرك امة اولسون برابردر ولو مات
عنها صبیاً واکر فوت اولان صبی ایسه دعدت وضع حمل ایدنجه درابو حنیفه و
ابو محمد قاتلرنده وعند ابی یوسف ان مات عنها صبیاً فعدتها بالاشهر وابو یوسف
قاتلرنده اکر صبی فوت اولسه اول خاتونك عدتی اشهر الیله در یعنی دورت آیی اون
کونور وان حملت بعد موت الصبی واکر صبینك موتندن صکره خاتون حامل اولسه
مثلا صبینك موتندن آلتی آیده وبالجمله دخی بیاده ده وضع حمل الیمك الیله حامل اولسه
فعدتها بالاشهر اجماعاً پس لمدی اول خاتونك عدتی اشهر الیله اجماعاً زیرا خاتون
وقت موتنده حامل اولمامش اولدی ولا نسب فی الوجهین ایکی وجهده دخی
ولدك نسبی ثابت اولماز یعنی کرك قبل الموت حامل اولسون کرك بعد الموت
حامل اولسون زیرا صبینك مالی یوقدرکه علوق تصور اولنه اکر دینلورسه نکاح آنك
مقامنه قائم اولور زیرا نبی علیه السلام الولد للفراش بیور مشلردر بوکا جواب ویریلورکه
نکاح اول زمان مقامنه قائم اولورکه تصور ممکن اوله صبی ده ایسه ممکن دکلدر ومن
طلقت فی مرض الموت تطلیقاً رجعیاً کانوزوجة شول خاتون زوجك مرض موتنده طلاق
رجعیه الیله مطلقه اوله آنك عدتی زوجه کبیدر زیرا نکاحدن معنویاً فی اولمغله عدتی

عدّت وفات کبیدروان بائنا تعتدّ بابعد الاجلین اگر مرض موتنده مطلقه اولان بائنه
اولورسه بعد اجلین ایله معتدّ اولور ابو حنیفه و امام محمد قائلنده مثلا اول بائنه اولان
خاتون عدّت طلاقه اوچ حیض گورمکله ایدی اول عدّت انجقده ایکنجل فوت اولسه و بو خاتونك
حیضی بر وجهله محمد اولسه که عدّت وفاتی تجاوز ایلیه یعنی آیده بر حیض گورمیوب قرق
التی گونده بر حیض گورمکله اوچ حیضی دورت آیی اون گونده تمام گورمسه اکا ابعد اجلین
عدّت طلاقدر اما هر آیده بر حیض گورر خاتون اولیجق تمام اولمدین وفات ایلیسه ابعد
اجلین عدّت وفات اولور و عدّة طلاقده مرور ایدن گونلر باطل اولوب عدّت وفات ایله
معتدّه اولور و عند ابی یوسف کالرجعیّ ابو یوسف قائلنده خاتونك عدّتی رجعی کبیدر
اوچ حیض ایله عدّت چکر و عتقت فی عدّت رجعیّ تتمّ کالحرّة و شول جاریه که عدّت
رجعیه ایله ده معتقه اولسه حرّه کبی عدّتی تمام ایدر جاریه نك عدّتی حرّه عدّتنه انتقال
ایدر زیرا رجعیده هنوز نکاح باقیدر و ان فی عدّت بائن او موت فکالامة و اگر عدّت
بائنده معتقه اولسه انك عدّتی ایکی سنده دخی امة عدّتی کبیدر حرّه عدّتنه انتقال
ایلمز زیرا بینونت و موت ایله نکاز ائل اولدوغی ایچون و ان اعتدّت الایسه بالاشهر
ثم عاد دمها علی عادتها بطلت عدّتها و تستأنف بالحیض هو الصحیح و اگر ایسه یعنی
حیضدن کسلان خاتون اشهر ایله عدّت چکسه اندنصکره اول خاتونك دمی عادتی اوزره
عودت ایلیسه اول خاتونك اشهر ایله جلدوکی عدّت باطل اولور و حیض ایله استیناف
ایدر صحیح اولان بودر و سنّ ایله آلنی یش یاشنده اولان خاتوندر و فتوی دخی بونك
اوزرینه در و کذا تستأنف الصغیرة اذا حاضت فی خلال الاشهر و بنه صغیره دخی
عدّتی حیض ایله استیناف ایدر اشهر ایله عدّت مابینده حایض و من اعتدّت البعض
بالحیض ثم ایست تعتدّ بالاشهر شول خاتونکه عدّتك بعضی سنی حیض ایله معتدّه
اولسه اندنصکره ایسه اولسه اشهر ایله معتدّه اولور بدل ایله مبدل فیه جمع ایلمك لازم

لازم كلمسون ايجون مثلا بر خاتون اوج حيضه ايله عدت طلاق حكمكن ايكي آيدن اقلده ايكنجي
حيض كورسه اندنصكره دم منقطع اولوب آيسه اولسه بر آي دخي مرور ايلمك ايله عدتي تمام ايلمز
بلكه استيناف ايدوب اوج آي دخي عدت حكم اولكي مرور ايدن محسوب ايدر اولماز اكر محسوب
اولورسه مبدل ايله مبدل منه جمع اولمق لازم كلور بو خود ممنوعدر كذا في اصلاح الايضاح واذا
وطئت المعتدة بشبهة وجبت عليها عدة اخرى وتداخلتا فان معتدة اولان خاتون
شبهه ايله وطئ اولنسه اول خاتونك اوزرينه عدت اخري واجبه اولور وايكي عدت بربرينه
تداخل ايدر وما نراه شول حيضكه معتده اولان خاتون شبهه ايله وطئ دن صكره كورر
يحتسب منهما اول حيض ايكي عدتك حساب اولنور وتتم الثانية ان تمت الاولى قبل تمامها
عدت ثانيه تمام ايدر اكر ثاني نك تمامندن اول عدتي اولي تمام اولدي ايسه شك يوقدركه
حيضه اولي عدت اولي ايجوندر اما اندنصكره اولان ايكي حيضه كه صكره اولمشدر كه
اول حيضه ايكي عدت دن اولوب ودرت حيضه منابنه نائب اولور ايكي عدت
اولي ايكيسي ثانيه ايجوندر واول حيضه ايله عدت اولي تمام اولور دوردنجي حيضه
لازم در كه ثاني تمام اوله وابتداء العدة في الموت والطلاق عقيبها موت وطلاقده
عدتك ابتداسي ايكيسينك عقيبنده در وان لم تعلم بها اكر خاتون ايكيسني ايلمز
ايسه ده بينه عدت عقيب موت وطلاقده در مثلا بر خاتونك زوجي سفرده فوت
اولسه وياخود تطليق ايلسه وكذوبه خبر درت آي اون كوندنصكره واصل اولسه
خبر واصل اولدوغي ساعت آخره تزوج ايلسه جائزدر زيرا عدتي منقضيه اولمشدر
وفي النكاح الفاسد عقيب التفريق نكاح فاسده عدتك ابتداسي قاضي نك
تفريقي عبنده در او العزم على ترك الوطئ وياخود جماع ايلمك اوزره زوجك
غريبدر مثلا تركنك وياخود خليت سبيلك ديمك كبي ومن قالت انقضت
عدتي بالحيض والقول لها مع اليمين ان مضى عليها ستون يوما شول خاتونكه

بنم عدّتم حیض ایله منقضی اولدی دیسه یمینله قول خاتونندن اکر اول عدّت اوزره
التمش کون کچمش ایسه وعندهما تسعة وثلثون یوماً وثلث ساعات امامین قاتنده اوتوز
طقوز کون واوچ ساعتدر وان نکح معتدته من باین واکر برکسنه بایندن معتدسنی نکاح
ایلسه ثم طلقها قبل الدخول لزمه مهر کامل وعدة مستانفه اندنصکره قبل الدخول
تطلیق ایلسه اول کسنه یه کامل مهر وعدت مستانف لازم اولور ابوحنیفه وابویوسف
قاتنده وعند محمد نصف مهر واتمام الاولی وامام محمد قاتنده نصف مهر وعدت
اولی بی اتمام لازم در زیرا حقیقة دخول یوقدر ولاعدة فی طلاق قبل الدخول
طلاقه بالاتفاق عدت یوقدر زیرا سبب که دخول ایله مؤکد اولان نکاح ایدی
اول ایسه هم محقق دکل وحلوت صحیحه که نکاح مقامنه قائمدر اولدنی محقق دکل
اول اجلدن عدت لازم اولمز ولاعلی ذمیة طلقها ذمی وذمی تطلیق ایلدوکی
ذمیه اوزرینه دخی عدت یوقدر اکر معتقد دکللر ایسه زیرا ذمیه فروع شرع ایله مخاطب
حق شرع ایچون واجب دکلدر زیرا اعتقاد لری یوقدر اکر معتقد ایسه ذمیه اوزرینه
عدت واجب اولور بالاتفاق زیرا عدت حق زوج در کافر دخی حقوق عباد ایله
مخاطبدر ولاعلی حربیة خرجت الینا مسلمة خلافا لهما ودخی شول حربیه اوزرینه
عدت یوقدر که مسلمه اولدوغی حالده دار اسلامه چقه امامین ایچون خلاف وار در انلر
قاتنده حربیه عدت حکمی اکر حامل اولورسه وضع حمل ایدنجه عدت حکمی زیرا قارنده اولان
ولدك نسبی ثابتدر **فصل 8** تحدّ خاتون منع اولنور یعنی نعمة نکاحك قوتندن مناسفه
دخی احداد اولور اصلده حد منع معناسنه در یقال احدت المرأة احدادا ای منعت
نفسها حداد مضاسنه در ایکیسی دخی زوجی وفاتنه نصکره ترك زینتده استعمال اولنور
معتدة البائن والموت معتدة بائن ودخی موت منع اولنور اما معتدة طلاق
رجعیه ترك زینت ایلمز زیرا هنوز نکاحدن اثر باقی اولدوغی ایچون اذا کانت مکلفة

مكلفة مسلمة بترك الزينة فخان خاتون مكلفة ومسلمه اولمسه ترك زينت ايله منع اولنور
وليس المرعفران والمعصفر والطيب والدهن والكحل والحناء الامن عذر زعفران و عصفر
ايله صبغ اولنمش ثوب كيمكدن دخى منع اولنور رايحة طيبة ايله ودهن وكحل وحنا ايله
زينتدن دخى منع اولنور الامكركه عذر دن استعمال اولنه دوا ايجون جمله سينك
استعمال جائزدر ولامعتدة العتق والنكاح الفاسد معتدة عتق ومعتدة نكاح
فاسد ترك زينت ايله منع اولنماز زيرا بو ايكيسى نعمة نكاحى فوت اتمديلركه تاسفه
مظهر اولهلر معتدة عتق ديدوكى شول ام ولدلركه افندیسى كندويى اعتقاد
ايليه بعده افندیسى وفات ايليه اول مقوله خاتون ترك زينت ايله منع اولنماز
ولا تخطب المعتدة معتدة اولان خاتون خطبه اولنماز ولا باس من التعريض
تعريض لا باسدر ابن عباس رضى الله عنه رب الناس تفسير ايدوب تعريضنك
معناسى بودركه بركسنه معتدة اولان خاتونه بن سنى تزوج ايلمك مراد مدر زيرا
سن حسنا سن وصالحه سين ديو قول لين ايله سويلمكدر بوذكر اولنان باين طلاق
ايله عدتى وفات ايله معتدة اولان حقنده در رجعيه ده ممكن دكلدر زيرا هنوز
اثر نكاح آنده باقيدر ابن ملك ديمشدركه تعريض آنجق عدتى وفات ايله معتدة
اولان خاتونه در يوخسه باين طلاق ايله مبتوته اولان دكلدر كا تعريض زوج اول
ايله عداوته مفضى در ولا تخرج معتدة الطلاق اصلا معتدة طلاق اوندن طشره
خروج ايلمز كرك كيمه كرك كوندز زيرا حق سبحانه وتعالى لنك لا تخرجوهن من بيوتهن
ولا يخرجن قول شريفى عدم خروجنه دليل قاطعدر ومعتدة الموت تخرج نهارا و
بعض الليل ولا تبيت فى غير منزلها ومعتدة موت كوندز اوندن طشره چيقار و
دخى ليلك بعضى سنده چيقار زيرا معتدة موت ايجون نفقه اوله اولنجه طلب
معاش ايجون نهارده چقمغه رخصت وارد ركاه اولوركه خروج ممتد اولوب

کیجه یه قالور انك ایجون وبعض الیلد یرجه کندو منزلندن غیریه بینونت اولمزاما معتده
طلاق بوکا مخالف در زیرا آنك نفقه سی زوجی اوزرینه در اونذن خروجه احتیاج یوقدر
والامه تخرج فی حاجة المولی جاریه معتده افندیسنك حاجتی ایجون اونذن خروج ایدر
وتعتد المعتده فی منزل یضاف الیها وقت الفرقة والموت معتده اولان خاتون
برمنزلده عدت حیکه وقت فرقتده یاخود وقت موتده اول منزل سکنی ایله اول خاتونه
مضاف منزل اولمش اولمله زیرا مفسرین حق سبحانه وتعالینك لاتخرجوهن من بیوتهن قول شریفی
بیوت سکنی ایله تفسیر ایلمشدر الا ان یخرج جبرا الامکره ورثه خاتونی جبرا اخراج
ایلیه اوخائف علی مالها ویاخود خاتون مالی اوزرینه خوف ایلیه مثلا اکره وقت فرقتده
ویاخود وقت موتده بولنوب اوده اولورسه مالی ضایع اولمق خوفی اولسه خاتون
اول اودن خروج ایدر انهدام المنزل اولم تقدر علی کرائه ویاخود منزلك انهدامندن
خوف ایلسه ویاخود اولدوغی اولك کراسنی ادایه قادر اولمسه خاتون معتده اولدوغی
حالده اول زمان اونذن خروج ایدر زیرا بونلرحالنی عذر در ولا یأسر بکینونتها معا
فی منزل وان کانت الطلاق بائنا اذا کان بینهما ستره معتده اولان خاتون زوج
ایله بومنزلده معا اولمسی لایأسر اکر طلاق بائن ایله اولورسه ده لایأسر رفقان اکبی
سینك مابینلرنده ستره اولسه یعنی پرده اولسه الا ان یکون فاسقا الامکره زوج فاسق
اولمله اول زمان بر پرده اولمق جائز دکلدر فان کان فاسقا اوالمنیت ضیقا خرجا
اکر زوج فاسق اولورسه ویاخود بیت ضیق اولسه خاتون اول اودن چیقار ایلیسی
بر پرده اولمق جائز دکلدر جقمه سی لازمدر والاولی خروجه اولبی اولان اودن خروجیدر
زیرا خاتونك منزل زوجه مکثی واجبدر وزوجك مکثی مباحدر امدی مباحی
رعایتدن واجبی رعایت اولیدر وان جعلا بینهما امرأة ثقة تقدر علی الحمل فحسن
اکره زوج فاسق ایله معتده مابینلرنده معتمد علیها بر خاتون قلسه لر اولیله خاتون کمنعه

منعه قادر اولسه حسن در كافي يمشدر اكر قاضي ايكيسنك بينه سنه بر معتمد عليها خاتون
تعيين ايلسه حسندر بقدر الامكان واجبي عمل اليمك ايجون ولو ابانها اوماتت عنها في سفر
وبينها وبين مصرها اقل من مدة رجعت اكر زوج خاتونني سفرده باين طلاق وطلبيله ايلسه
وياخود سفرده زوجي فوت اولسه حال بوكه خاتون بينمي ايله خاتونك شهري بينمي
مدت سفردن اقل اولسه خاتون شهرينه رجوع ايليه كرك بائنجه محرمي اولسون كرك
اولمسون وان كانت مسافة من كل جانب اكر هر جانبدن مسافة سفر اولسه يعني
شهري ايله مقصدي بينده هر جانبدن مسافة سفر اولسه تخيرت معها ولي
اولاخاتون شهري طرفيله مقصده توجهده مخير اولور اكر كندوسي ايله وليسي
اولسون كرك اولمسون والعود احمد شهرينه عود احمد در بقدر الامكان منزل
زوجي عدتي تمام اتمك ايجون وان كان ذلك في مصر لا تخرج منه ما لم تعتد
ثم تخرج اذا كان لها محرم اكر زوجك فوتي وياخود اباني سني برشهرده اولورسه
خاتون ما دامكه عدت جكمينجه اول شهردن چقميه عدت تمام اولدقدنصكره خروج
ايليه اكر خاتون ايجون محرم اولورسه وقالا ان كان معها محرم جاز الخروج قبل
الاعتداد اما مين دير لركه اكر خاتونك محرمي اولورسه عدتدن اول اول شهردن
خروجي جائزدر يعني جائز اولور باب ثبوت النسب بو باب ثبوت احكام نسبي
بياننده در اقل مدت الحمل ستة اشهر مدت حملك افلي التي آيدر وحق سبحانه
وتعالينك وحمله وفصاله ثلثون شهر اقولندن صكره وفصاله عامين قول شريفي
مدت حمل التي آيي اولدوغنه حجت قاطعه در بو قول علي وابن عباس رضي الله عنهم
حضرتلرندن منقولدر واكثرها سنتين مدت حملك اكثري بايكي سنه در بنم فاتمزده
امام شافعي قاتنده مدت حملك اكثري دورت سنه در مشهور اولاندنجي بودر
امام مالك بش سنه در ديمشدر وبر روايتده دنجي يدي سنه اولمق اوزره ذاهب

اولمشدر وروايت اولنمشدر كه ضحاك درت سنه اناسي قرينده باتوب وعدقده دشلري
ظاهر اولوب ضحاك ايدردي اول اجلدن ضحاك تسميه اولنمشدر وابن عجلان بن ربيعه دخي
اناسي قرينده درت سنه ياتمشدر وابن عجلاندن روايت اولنمشدر ولد اناسي قرينده درت
سنه وبعض زمان بدي سنه قالور بعده طوغار امما بزم ايچون دليل قول عائشه رضي الله عنها
دركه لايبقى الولد في بطن امه اكثر من سنتين ولو بقدك مغزل بيوركمشلرد ربيع بزم مزهبمزده
اكثر مدت حمل ايكي سنه در ومن قال ان نكحت فلانة فهي طالق فنكحها فولدت لستة اشهر
منذ نكحها لزمه نسبه ومهرها بركسنه اكر فلانه بي بن كاح ايدرسم اول خاتون طالقدر
ديسه وخاتون مزبوري نكاح ايلسه وخاتون دخي نكاح وقتندن التي آيده ولد كتورسه
ولدك نسبي ثابت اولوب خاتونك مهري اول كسنه يه لازم اولور ولو اقرت المطلقة
بانقضاء العدة ثم ولدت لاقل من سنتين اشهر من وقت الاقرار ثبت نسبه اكر مطلقه اولان
خاتون عدتي منقضي اولدوغنه اقرار ايلسه اذ نصكره وقت اقرارندن التي آيدن اقلده
ولد كتورسه اول ولدك نسبي ثابت اولور كذبي متيقن اولدوغي ايچون اقراري باطل اولور
وان لستة لا اكر وقت اقرارد نصكره آلتي آيده ولد كتورسه نسبي ثابت اولماز وان لم تقر
تثبت ان ولدت لاقل من سنتين اكر مطلقه اولان خاتون انقضاء عدتي اقرار ايلمز
ايسه ولدك نسبي ثابت اولور واكر ولدي ايكي سنه دن اقلده كتورسه زيرا حين طلاقده
علوقك ثبوتي احتمال واردر وان كان لسنتين او اكثر لا اكر خاتون ايكي سنه ده ويا خود
ايكي سنه دن اكثرده ولد كتورسه نسبي ثابت اولماز زيرا حدوث حمل بعد الطلاق وطئ
حرامدن اولمق احتمالي وارد ر الا في الرجعي ويكون رجعة بخلاف البائن الا ان يدعيه
فيثبت فيه ايضا ويحمل على الوطئ بشبهة في العدة الاطلاق رجعيدن ولدك نسبي ثابت
اولور وولدك ظهوري رجعيت اولور طلاق باين بونك خلافنجه در زيرا حدوث حمل
بعد الطلاق اولمق احتمالي وارد ر الا مكر كه زوج دعوت ايلمه يسلمدي بولمجه اولمق طلاق

طلاق بائنه دخی ولدك نسبی ثابت اولور رجعیده اولدوغی کبی ثبوت نسب عدتده شبهه
ایله وطئ اوزرینه حمل اولنور وان کانت المبانة مراهقة فان اتت به لاقل من تسعة اشهر ثبت
والاقلا اکر مبانه مراهقه اولسه یعنی صغیره اولوب انك مثلنك جماعی ممکن اولسه اکر
اول مراهقه اولان مبانه طقوز آیدن اقلده ولد کتورسه اول ولدك نسبی ثابت اولور واکر
طقوز آیدن اقلده کتورمیوب بلکه طقوز آیده ویاخود دخی اکثرده کتورسه نسبی ثابت
اولماز وعند ابی یوسف یثبت فیما دون سنتین ابو یوسف قاتنده ولدك نسبی
ثابت اولور ایکی سنه دن اقلده ومن مات عنها ان اتت به لاقل من سنتین اکرزوجی
ثوبت اولان خاتون ولدی ایکی سنه دن اقلده کتورسه نسبی ثابت اولور وان کانت
مراهقة اکرزوج متوفی اولان خاتون مراهق اولورسه فلا اقل من عشرة اشهر وعشر
ایام ولدایجون ثبوت نسبی اون آی واون کوندن اقلده دکزیراعدت وفات درت
آی اون کوندر واقل مدت حمل ایسه التی آیدر جمله سی اون آی اون کون اولور والاقلا
اکر بومدتدن اکثرده ولدکتورسه نسبی ثابت اولماز ولاتثبت ولادة المعتدة معتده اولان
خاتونك ولادتی ثابت اولماز الا بشهادة رجلین اورجل وامرأتین لا ایکی رجلك ویا
خود بر رجل وایکی خاتونك شهادتی ایله ثابت اولور وعندهما تکفی شهادة امرأة امامین
قاتنده برخاتون شهادتی کفایت ایدر وان کان حبل ظاهر واعترف الزوج به تثبت الولادة
بمجرد قولهما اکر حبل ظاهر اولسه ویاخود زوج اعتراف ایلسه مجرد خاتونك قولیله ولادت
ثابت اولور وعندهما لابد من شهادة امرأة واحدة امامین قاتنده بوخاتونك شهادتدن
لازم در وان ادعتها موتة لاقل من سنتین فصدقها الورثة صح فی حق الارث والنسب
هو المختار اکرخاتون زوجك موتدن صکره ایکی سنه دن اقلده ولادتی ادعا ایلسه ورثه
دخی خاتونی تصدیق ایلسه لرحق زنده وحق نسبده ورثه نك تصدیقی صحیح اولور مختار اولان
بودر ومن نکح فاتت بولد لستة اشهر فصاعدا ثبت منه ان اقر بالولادة او سکت برکمنه بر

خاتونی نکاح ایلسه اندن صکره اول خاتون دخی آیدن و دخی زیاده ده ولدکتورسه ولدك نسبی
اول کسنه دن ثابت اولور اکر زوج ولادتی اقرار ایدرسه و یاخود سکوت ایدرسه و ان جحد
فبشهادة امرأة فان تفاه لاعن اکر زوج ولادتی نکاح ایدرسه برخاتونك شهادتیله ثابت
اولور و اکر ولدی نفی ایدرسه ملاعنه ایدرلر زیرا نسب فراش ایله ثابت اولور و منکوحه نك
ولدی نك نسبی دعوت سز ثابت اولور و ولد مزبور نفی اولماز الا لعان ایله اولور
وان لاقل من سنة اشهر لا یثبت اکر آیدن اقلده ولدکتورسه نسبی ثابت اولماز
وان ادعت نکاحها منذ سنة اشهر وادعی الاقل فالقول لها مع الیمین و عند الامام
بلا یمین اکر خاتون نکاحی آیدندر دیو دعوی ایلسه و رجل آیدن اقلده دیو
دعوا ایلسه بس یمینیله قول خاتوننده و امام ابو حنیفه قاتنده بلا یمین قول خاتوننده
وان علق طلاقها بالولادة فشهدت بها امراه لا تطلق خلافا لهما اکر زوج خاتونك
طلاقنی ولادته تعلیق ایلسه و برخاتون ولادته شهادت ایلسه طلاق واقع اولماز و ان
اعترف بالحبل تطلق بمجرد قولها و عندهما لابد من شهادت امرأة اکر زوج حبله
اعتراف ایلسه بمجرد خاتونك قولیله مطلقه اولور و امامین قاتنده برخاتونك شهادتیله
لازمدر و من نکح امة فطلقها فاشتراها فولدت لاقل من سنة اشهر منذ شراها لزمه والا
فلا شول کسنه که برجاریه نکاح ایلسه و بعد الدخول طلاق بائن ایله تطلیق ایلسه و عودت
ایجنده ابکی جاریه اشترا ایلسه و اشترا ایلدوکی زماندن آیدن اقلده برولد کتورسه
اول ولد بلا دعوت رجل مزبوره لازم اولور کرك اقرار ایلسون و کرك نفی ایلسون و اکر
آیدن اقلده کتورمز ایسه ولد بلا دعوت رجل مزبوره لازم کلمز مثلا اکر وقت شرادن
آیدن اقلده ولد کلور ایسه علوق شرادن اول اولوب ولد خاتونك حال اعتدادنده
واقع اولمش اولوب بویله واقع اولان ولد بلا دعوت ثابت اولور حکما فراش قائم اولدوغی
ایچون اما آیدن و یاخود دخی زیاده ده کلورسه ولد مملوك اولور ولد مملوك ایسه

ایسه ثابت اولماز الا دعوت ایله ثابت اولور بو بابده طلاق رجعی وکرك باین وکرك خلع اولسون
برابردر ومن قال لامته ان کان فی بطنك ولد فهو منی فشهدت امرأة بالولادة شول کسنه که
جاریه سنه اکرقارنده ولد اولورسه اولد بندندر دیسه وایه اولان خاتون ولادتی شهادت
ایلمه جاریه اولکسنك ام ولدی اولور ولد کندونك دعوتی ایله ثابت اولور ولادت
ایسه قابله نك یعنی بابه نك شهادتی ایله ثابت اولور بو مسئله اکرآلتی آیدن اقلده اولورسه
ومن قال الغلام هو بنی ومات فقالت امه انا امرأة وهو ابنه یرثانه شول کسنه که برغلام
ایچون بنم اوغلمدر دیسه فوت اولسه وا اوغلانك اناسی دخی بن انك خاتونی ایدم
دیسه اول اوغلان متوفی نك اوغلیدر اناسی ایله معاً متوفی یه وارث اولور لرخان
جهلت حرّیتها وقالت الورثة انت ام ولد فلا میراث لها پس اکرخاتون انك حرّیتی
بلمسه وورثه سین متوفی نك ام ولدی سین دیسه لرخاتون ایچون متوفیدن میراث
یوقدر امّا اوغلان وارث اولور **باب الحضانة** بو باب حضانه نك احکامی بابنده
حضانة کسر حا ایله لغة مصدر در معناجیصتندن اناسی صغیر وصغیره فی قبل الفرقه
تربیه ایلمکدر الامّ احق بحضانة ولدها قبل الفرقة وبعدها فرقتدن اول وصکره
ولدینك حضانه سنه احق اولان اناد رماداملکه محرمندن غیریه تزوج ایلیه ثم امّها
وان علت اندنصکره حضانه به احق اولان اناسنك اناسیدر هرنقدر عالی
اولورسه ده یعنی هرنقدر بوقارو اولورسه ده ثم امّ ولد الاب اندنصکره حضانه
احق اولان باباسینك اناسیدر ثم اخت الولد لابوین اندنصکره احق اولان ولدك
باباوانابرقرنداشیدر ثم لام ثم لاب اندنصکره انابرقرنداشی اندنصکره بابابرقرنداشی
احق در ثم حالته اندنصکره حالته احق در قرقرنداشلرندن زیرا انا جانبندن قریب
اولانلر بو امرده یعنی حضانه خصوصنده باباجانبندن اولان اقاربدن اولی و
ارجح در کذلك یعنی لابوین حالته اول احق اولوب بعده لام بعده لاب اولدوغی

لبي حالته دخي بويله دو اسوق در يعني لابوين حالته بولنمزسه برطرفدن اولنلردن اسوق
ثم عمته كذلك اندنصكره عمته دخي حالته اولدوغي كبي احفاد وبنات الاخت اولي من
بنات الاخ ولدك قرقرنوا شيء قرنلري اركك قرنداسي قرنلردن اولي در وهن
اولي من العمات بنات اخ اولميدر عمالردن بنات عمات وحالات ايجون حضانه
يوقدر زيرا انلر محرم دكلدر بونك اصل وقاعده بودركه ولايته حضانه امهات
طرفندن استفاده اولنمشدر اوليه اولنجه انا جابني بابا جانبندن مقدم در ومن نكحت
غير محرمه سقط حقها شول خاتونكه ولدك محرمندن غيربه نكاح ايلسه خاتونك
حق حضانه سي ساقط اولور لامن نكحت محرمه كام نكحت عمته وجدته نكحت جده
شول خاتونكه نك حق حضانه سي ساقط اولمازكه ولدك محرمنى نكاح ايليه شول
انا كبي ولدك عمتسنى نكاح ايلدي وياخود شول جدته كه ولدك جدني نكاح ايلدي
زيرا بونلر بابا مقامنه قائم اولورلر ويعود الحق بزوال نكاح سقط به حق حضانه
عود ايدر نكاحك زوالي ايله اويله نكاح كه انك سببيله حق حضانه ساقط اولمتر ابدي
يعني حق حضانه ساقط اولمش ابدي يعني حق حضانه كندونك ايكن ولدك محرمندن
غيري ايجون تزوج ايليه بعده موت ايله وياخود طلاق ايله نكاح زائل اولسه حق حضانه عود ايدر
والقول قولها في نفي الزوج نفي زوجه قول خاتون دنمز يعني حق حضانه سي اولان خاتونه
سن تزوج ايلدك ديو دعوي ايلسه لرخاتون دخي تزوج ايلدم ديو انكار ايلسه قول خاتون دنمز
ويكون الغلام عندهن حتى يستغني يستغني بان ياكل ويشرب ويلبس ويستنجي وحده غلام
حق حضانه اولنلرك قاتنده شول زمانه دكين اولورکه ولد مستغني اوله ياكز اكل وشرب
ايلمك ايله وياكز كينوب واستنجا ايلمك ايله زيرا ولد صغير بو احوال ايله مستغني اولميجه آداب
اخلاق رجال ايله تأدب وتخلقه محتاج اولور بابا ايسه صغيرك تأديب وتسويه امورينه
نشأدن اهوندر وقدر بتسع اوبسبع واستفنا طقوزسنه وياخود بدي سنه ايله تقدير

تقدير اولندي بتسع وسبع ده اولان تنوين تميزي اولان مضاف اليه دن عوض در كه
ستين درنم بجبر الاب على اجدّة اندنصكره ولدي اجده باباجبر اولنور زيرا ولدك
نفقه سي بابانك اوزرينه واجب اولدوغي ايچون اجدّة جبر اولنور والجارية عند الام
والجدّة حتى يختص جاريه يعنى قيز انا وجده باننده حيض كورنجه اولور وعند محمد حتى
تنتهى كما عند غيرهما وبه يفتى لفساد الزمان امام محمد قاتنده حد شهوة بالغه اولنجه
ام وجده باننده دور مقدر بوايكيسندن غيرنك قاتنده اولدوغي كبي اهل زمانك
فسادي ايچون بونك ايله فتوى ويرلمشدر ومن لها الحضانة لا يجبر عليها حتى
حضانه اوزرينه جبر اولنماز حضانه دن عجزي اولمق احتمالي ايچون الامكه ولد
آخر ايله سنى المبيه باخود ولدك بوخانوندن غيري ذي رحم محرمي بولنمبه اول زمانده
جبر اولنور فان لم تكن امرأة اكر حضانه ايچون خانون بولنمز ايسه فالحق للعصبات
على ترتيبهم اول زمان ده حق حضانه عصبات ايچوندر عصباتك ترتيبي اوزره
عصبات بنيته ده اصل يعنى بابا تقديم اولنور اندنصكره جده هر نقدر عالى اولسون
اندنصكره انا وبابابر قرنداش اندنصكره لاب قرنداش تقديم اولنور اندنصكره لابوين
قرنداشى اوغلى اندنصكره لاب قرنداشى اوغلى تقديم اولنور اندنصكره لابوين عمى
واندنصكره لاب عمى واندنصكره لابوين عمى اوغلى اندنصكره لاب عمك اوغلى تقديم
اولنور لكن لا تدفع صبيته الجه عصبيته غير محرم كابن العم ومولى العتاقة لكن صبيه
اولميان عصبيه ويرلمز ابن عم ومولى عتاقه كبي زيرا بونلر محرم دكلدر ولا تدفع الى
فاسق ما جنّ صبيةٌ فاسق ما جنه دخى ويرلماز ما جن بلوغ مكسنه ديرلركه افعالنده
مبالاتى اوليه وعارى دخى اوليه وان اجتمعوا فى درجة اكر عصبات يعنى حضانه يه احق
اولنلر بر درجه ده جمع اولسه فاورعهم اولجنم اسنهم صاحب ورع اولنلرى اوليدر
اندنصكره مسن اولنلرى اوليدر والاحق لامة وام ولدك الحضانة قبل العتق جاريه

وام ولد ایچون حصانه ده قبل العتق حق یوقدر والذمیه احق هم بولدها المسلم مالم یخف
علیه الفاً لکفر حق حصانه ده ذمیه خاتون مسلم اولان ولدنه احقدر مادامکه ولد اوزرینه
کفر ایله الفت خوفی اولمیه اکر الفت کفر خوفی اولورسه احق اولماز ولیس للاب ان یسافر بولده
حتی یبلغ حد الاستغناء بابا ایچون ولد ایله مسافرت ایلمک یوقدر زیرا بو مسافرتده حق
حصانه صاحبه سی اولان خاتونک حقنی ابطال وارد رحتی حد استغنا به بالغ اولنجه
ولا للام زیرا بونده بابایه ضرر وارد رالا الی وطنها وقد تزوجها فیه وانا ایچون دخی
ولد ایله مسافرت ایلمک یوقدر الا کندو وطننه که آنده خاتون تزوج ایلمش ایدی اول
اول برده مسافرت ایلمک وارد روان لم یکن دار الحرب اکر خاتون تزوج ایلدوکی
وطن دار حرب اولماز ایسه مسافرت ایدر ولیس ذلک لغیر الام ولد ایله وطننه
مسافرت انادن غیری ایچون یوقدر مثلا قزقرنواش ایله مسافرت ایلمک یوقدر
الا مکه ولدک بابا سنک اذنی اوله وان کان ذلک بین المصرین او القریتین مایمکن
للاب ان یطلع علیه ویبیت فی منزله فلا باس به اکر وطن ایکی مصر و یاخود ایکی قریه ما
مابینلرنده اولسه مابین بر مسافه اولسه که بابا ولدک اوزرینه مطلع اولوب وکندو منزلنده
بینونت ایلمک ممکن اوله یس امدی بویله اولیجق اناسی ولد ایله بو مقوله محله سفر ایلمک لابأس بدر
وکذا النقلة من القریة الی المصر وبینه قریه دن مصره نقل ایلمک لابأس بدر بخلاف العکس
عکسی بونک خلافنجه در یعنی مصر دن قریه یه نقل جائز دکلدر زیرا بو نقلده صغیره ضرر
وارد راخلاق اعراب ایله مخلوق اولمق احتمالی اولدوغی ایچون ولاخیار للولد حق
حصانه ده ولد ایچون خیار یوقدر امّا شافعی قاتنده وارد ر **باب النفقة** بو باب
نفقه بیانلرنده در ونفقه اسمدر انفاق معناسنه یجب النفقة والکسوة والسکنی لزوجته
علی زوجها ولو صغیرة اخاتون نفقه وکسوه وسکنی زوج اوزرینه در واکر زوج صغیره
ایسه ده زیرا منافع وطئی خاتون طرفندن دکلدر مسلمة کانت اوکافرة صغیرة توطأ او زوجه

زوجه مسلمه اولسون وياخود كافره اولسون كرك كبيره اولسون وياخود وطئ اولنور
صغيره اولسون زوج اوزرينه نفقه سي واجبدر امّا وطئ اولنماز صغيره اولورسه نفقه سي
واجب دكلدر صغيره كرك زوج منزلنده اولسون كرك كندو منزلنده اولسون اذا سلمت
اليه نفسها في منزله اولم يسلم لمحوتها اولعدم طلبه زوج اوزرينه نفقه واجب اولور
قيجان خاتون نفسني زوجك منزلنده تسليم ايلسه وياخود نفسي ايليه كندو ايجون
لازم اولان حق ايجونكه مهر معجلدر وياخود زوجك عدم طلبي ايجون بوصورتلرك
جملهسنده نفقه واجب اولور وتفرض النفقة لكل شهر وتسلم اليها نفقه هر شهرده
خاتونه تقدير اولنور وتسليم اولنور مبسوطده ذكر اولنمشدر كه نفقه ده رجلك
حالي اعتبار اولنور مثلا اهل حرفدن اولورسه كون به كون ويرمك كرك در اكر
اكبجي اولورسه سنه به سنه ويرمك لازمدر زيرا كندو حالدرينه انسب اولان بودر
والكسوة كل سنة اشهر كسوه هر التي آيده برفرض اولنور اختلاف برد وحر التي آيجي
منقضيدر وتقدير بكفايتها بلا اسراف ولا تقصير نفقه خاتونه كفايت ايله تقدير
اولنور اسراف وتقصير سز زيرا حضرت رسول صلى الله عليه وسلم ابي سفيان
خاتوني هنده حدي من مال زوجك ما يكفيك وولدك بالمعروف ديو بيور دبلر ودخي
بونفقه دحد معين يوقدر اختلاف اوقات وطباع ورخيص وغلا حسبيله مختلف
اولدوغي ايجون اويله اولنجه نفقه ده وسط اعتبار اولنور وتعتبر في ذلك حالهما
ففي الموسرين حال اليسار وفي المعسرين حال الاعسار تقدير نفقه ده زوج وزوجه نك
حالي اعتباري اولنور زوج وزوجه موسرين اولدقلري حالده حال يسار اعتبار
اولنور ومعسرين اولدقلري حال اعسار اعتبار اولنور ومتحد واني درك مقابل
اعسار ايسار در لكن كلام عربده ايسار كلميوب يسار كلمشدر ديو نقل ايلمشدر
وفي المختلفين بين ذلك زوج وزوجه نك حالري مختلف اولسه يعني زوج دولتلو

وخاتون فقير اولسه ويا خود خاتون فقير اولسه ايكيسينك مابينى اعتبار اولنور وقيل يعتبر
حاله فقد ودينلمشدر نفقه ده آنجق رجلك حالي اعتبار اولنور والقول له في اعساره في حق
النفقة والبدنة لها حق نفقه ده زوجك اعتبار نده قول زوج ايجوندر بدنه خاتون ايجوندر
خاتون مدعيه در شاهد اكا لازمدر وتفرض عليه نفقة خادم واحد لو موسرا زوج
دولتلو ايسه اوزرينه خاتونك وخاتونه لائق برخادمه نك نفقه سي تقدير اولنور وعند
ابي يوسف نفقه خادمين ابو يوسف قاتنده ايكي خادمك نفقه سي فرض اولنور ولو معسرا
لا تلزمه نفقة الخادم في الاصح اكر زوج فقير اولورسه اصح روايتده خادمك نفقه سي
زوج اوزرينه لازم اولماز ولو فرضت لعساره ثم ايسر فما صمت تم لها نفقة النسار اكر
اكر نفقه زوجك حال عسارنده تقدير اولنه اندن صكره دولتلو اولسه وخاتون خصومت
ايلسه قاضي خاتون ايجون نفقه يسارى تمام ايدر زيرا مقدما تقدير نفقه عذر ايله اولمش
ايدي جونكه عذر زائل اولدي اولكي تقدير باطل اولدي بالعكس يلزم نفقة العسار
يو قارووده ذكر اولنان مسئله نك عكسنده رجل نفقه عسار لازم اولور مثلا دولتلو
ايكن نفقهٔ يسار تقدير اولنه بعده فقير اولسه نفقهٔ عسار لازم اولور ولا نفقة لناشزة
خرجت من بيته بغير حق ناشزه خاتون ايجون نفقه يوقدر اويله خاتونكه زوجك بيتيندن
بغير حق خروج ايلسه امّا اوندن خروج ايلمويوب وايجنده تمكين ايتدومن خاتون بونك
خلافنجه در يعني نفقه لازمدر زيرا طوعاً وطئه قادر اولمزايسه كرهاً قادر در ومحبوسه
اولان خاتون ايجون ووطئ ممكن اولميان صغيره ايجون زوج جبراً اولميان مجبه كيدن
خاتون ايجون نفقه يوقدر ابو يوسف قاتنده حجّ كيدن خاتونه نفقه لازمدر اقامت فرض
عذر كلوب در فلو حجت معه فلها نفقة الحضر لا السفر ولا الكراء اكر خاتون زوج ايله حج
ايلسه خاتون ايجون نفقهٔ حضر وارد رنفقهٔ سفر ودخي كراء واجب دكلدر وان مرضت
في منزله فلها النفقة اكر خاتون زوجك منزلنده مريض اولسه خاتون ايجون نفقه

نفقه وارد در لا لو مرض في بيتها ورفت مريضة اكر خاتون كندو اوزه مريض اولسه ومريضه
اولدوغي حالده زفاف اولسه نفقه واجب اولماز وزاهدي بحر محيطدن نقل ايدوب ذكر
ايلمشدر كه برخاتون نفسني كوندرتسليم ايدوب كيجه تسليم ايلسه نفقه يه مستحق دكلدر زيرا تسليم
ناقصدر نقصان اوزره اولمغه نفقه يه مستحق دكلدر ولا يفرق لعجز النفقة ونؤمر بالاستدانة
ليحل عليه زوجك نفقه دن عجزي ايچون خاتون تفريق اولنماز استدانه ايلمامر اولنور زوجك
اوزرينه حواله اولنمق ايچون مثلا قاضي زوجك نفقه دن عجزي ايچون خاتوني تفريق ايلمز
بلكه ويره سيه طعام اشترا ايليه واتچه سني زوجك اوزرينه حواله ايله ديو امر ايليه يعني ايلر
فلا تجب نفقة مدة مضت الا ان تكون قضى بها او تراضيا على مقدارها خاتونك مرور
ايدن مدة تنك نفقه سي واجب اولماز الا مكر كه اول نفقه خاتون ايچون حكم اولنمش
اوله وياخود اول نفقه نك مقداري اوزرينه ايكي طرفدن صلح اولنه زيرا صلح قضا كبي
بلكه دخي اقوى در ولو مات احدهما او طلقت بعد القضاء والتراضي قبل قبضها سقط
الا ان تكون استدانت بامر قاضي اكر زوجينك بري فوت اولسه وياخود بعد القضاء
وياخود بعد التراضي نفقه قبضدن مقدم مطلقه اولسه نفقه ساقط اولور زيرا اصلم
وهريه دروهديه موت ايله ساقط اولور موت ايله ساقط اولدوغي كبي طلاق ايله ده
ساقط اولور قاضيخان ده طلاق ايله ثابت اولديغنده علمانك اختلافي وارد راستين
مراجعت اتسون الا مكر كه اول نفقه امر قاضي ايله استدانه اولنمش اوله زيرا امر قاضي ايله
استدانه اولان موت وطلاق ايله ساقط اولماز ولم يعجل لها النفقة والكسوة لمدة ثم
مات احدهما قبل تمامها فلا رجوع اكر زوج خاتون ايچون نفقه وياخود كسوه برمدت
ايچون تعجيل ايلسه يعني بشيني ويرسه اندن صكره ايكيسندن بري بشين ويريلان مدتك تمامندن
اول فوت اولسه رجوع يوقدر يعني ويريلان شيء طلب اولنماز خلافا لمحمد امام محمد ايچون
خلاف وارد رآنك قائلنه ماضي حساب اولنور واذا تزوج العبد بالاذن فجاء عبد

مولاسنك اذني ايله تزوج ايلسه فنفقهادين عليه خاتونك نفقه سي عبد اوزرينه دينمز
يباع فيه مرة بعد اخري اول عبد دين مذكور ده يرد فعه بيع اولندقده نصكره يرد خي بيع
اولنور مثلا برعبد مولاسنك اذنيله تزوج ايلسه واوزرينه نفقه دن بنك درهم جمع اولسه
وبرمكسه عبد مذبورك اوزرنده نفقه دن بنك درهم اولدوغنه عالم اولسه وعبدك
قيمتي بش يوز درهم اولسه وبشيوز درهمه اشترا ايلسه عبد مزبور باقي فلان بشيوز درهم
ايچون تكرار بيع اولنور بوندنصكره تكرار نفقه ايچون دين ايدنسه اوج دورت دفعه بيع
اولنور ولايباع في دين غيرها الامرة عبد نفقه دن غيري دينده بيع اولنماز انجق برد فعه
بيع اولنور وعلى الزوج ان يسكنها في بيت حال عن اهله واهلها زوج اوزرينه واجب
اولور كه خاتوني كندو اهلندن وخاتونك اهلندن حالي براوده اسكان ايليه زيرا ما
سكنى دخي خاتونك كفايتندر نفقه كبي حال بوكه حق سبحانه وتعالى بنك سكني في بيتك
نفقيه مقرونا ذكر ايدوب واجب قلمشدر شول حينيت ايله كه ابن مسعود رضي الله عنه
اسكنوهن من حيث سكنتم من وجدكم وانفقوا عليهن من وجدكم ديو قرات ايلدي ولوولده
من غيرها الا برضاها اكر زوجك غيري خاتونلرن ولدي اولورسه ده آندن دخي
حالي اولمق كركدر الامكه خاتونك رضاسيله اوله ولكفيها بيت مفرد من داره اذا كان له
علق خاتونه داردن بر بيت كفايت ايدر تجان اول بيت اچون غلق اولسه يعني كليد ملك
اوله اكر كليد ملك اولورسه بر بيت كفايت ايدر زيرا مقصود بونك ايله حاصل اولور
ولم منع اهلها ولوولدها من غيره عن الدخول عليها زوج اچون خاتونك اهلني وكندوندن
غيري زوجدن اولان اوغلي دخي اولورسه اني دخي خاتونك اوزرينه دخولدن منع
ايلمك وارد زيرا منزل زوجك ملكيدر انجون غيري دخولدن حق منع وارد ولا
من النظر اليها وكلامهم معها متى شاؤا زوج خاتونك اهلني وولدني هر نه وقت ديلرسه
نظر دن وخاتون ايله تكلم ايلمكدن منع ايلمك يوقدر اكر منع اولنورسه قطع رحم لازم

لازم كلور دي اول اجلدن نظر ونكاحدن منع ايلك يوقدر فقير ديرمكم ظاهر بودركه خاتونه
نظر وكلاحدن منع اولنمانلر محارمدن اكرچه كتب فقهيه ده بوكه تعرض يوقدر مراد بويله اولسه
محارمدن غيرينك نظري ونكاحي جائز اولوردي بوحود نامشروعدر والصحيح انه لا يمنعها
من الخروج الى الوالدين ودخولها عليهما في الجمعة مرة وفي غيرهما في السنة مرة قول صحيح
بودركه زوج خاتوني جمعه كونلرى بركره والدينه خروجدن ووالدينني دخولدن منع ايلمز
وبو ايكيسيندن غير محارمدن سنه ده بركره خاتونك اوزن خروجني انلره وانلرك دخولني
منع ايلماز قاضيخانده مسطوردركه زوج خاتوني هر جمعه والدينني زيارتدن منع ايلمز منع
اولنان كيجه يلمسيدر وجمله مشايخ دخي بوكلامي اخذ ايلشلردر وفتوي دخي بونك اوزرينه
وتقرض نفقة زوجة الغائب وطفله وابويه في ماله من جنس حقهم عند مودع او مضارب
او مديون بقرية والزوجية او يعلم القاضي ذلك وتحلفها انه لم يعطها النفقة وياخذ
منها كفيلا فرض وتقدير اولنوب غايبك مالندن طفلنه وابويننه يعني قاضي غايب
اولان كمسه نك زوجه سينك نفقه سني وطفلنك وبابا وانا سنك نفقه لريني عايبنك
مالندن تقدير ايليه اويله مالكه نفقه صاحبلرينك حقلري جنسندن اوله دراهم ودنانير
وطعام وكسوه كبي اويله مالكه امانتدن اولا وياخود مضاربدن وياخود برمديوندن اولا كه
ماله وخاتونك زوجيتنه مقراولوب وياخود مال ونكاح وسبب قاضينك معلوميي اولسه
نفقه تقدير ايدر زيرا علم قاضي حجتدر انك ايله قضا جائز در كلدر وقاضي خاتونه زوج كندوه
نفقه وبرمدوكنه يمين ويرر وخاتوندن كفيل اخذ ايلر فلو لم يقروا بالزوجة ولو علم
القاضي بها فاقامت بينه لا تقضى بها اكر هو مودع ومضارب ومديون هر بري روجيته
اقرار ايلمسلر وقاضي دخي زوجيتيني بلمسه وزوجه زوجيتنه بينه اقامت اليمه نفقه
ايله قضا اولنمز زيرا غايب اوزرينه قضا جائز دكلدر وكذا لو لم يحلف مالا فاقامت
البينة على الزوجية ليفرض لها النفقة ويامرها بالاستدانة عليه لا يسمع القاضي بينتها

وبنه روجيّته قضا اولنمار اكر زوج قوماسه وزوجه زوجيّت اوزرينه يعنى زوجه سى
اولدوغنه بيّنه اقامت ايلسه كه قاضى كندويه نفقه تقدير امك ايجون وزوجه اوزرينه
استدانه ايله امر امك ايجون قاضى خانونك بينه سنى استماع ايلمز وعند زفر سيمعها الفرض
النفقة لا لثبوت الزوجيّة وهو المعمول به اليوم والمختار امام زفر قاتنده نفقه تقدير
ايجون قاضى خانونك بيّنه سنى استماع ايدر امام زوجيّتى ثبوت ايجون استماع ايلمز
وبو نفقه ايجون استماع ايدوب نكاح ايجون اولمامق آلان معمول به ومختار اولان
بودر ويجب النفقة والسكنى لمعتدة الطلاق ولو بائنا نفقه وسكنى طلاق ايله
معتدّه اولان خانون ايجون واجب اولور اكر طلاق بائن ايسه ده جزاء احتباس
اول ايسه عدّتده باقيدر والمفرّقة بلا معصية كخيار العتق والبلوغ والتفريق لعدم
الكفاءة بلا معصيت تفريق اولنان خانون ايجون دخى نفقه وسكنى واجب اولور
خيار عتق وخيار بلوغ كبى وعدم كفائت ايجون تفريق اولنان خانونه دخى نفقه وسكنى
واجب اولور لا معتدّه الموت والمفرّقة بمعصية كالردة وتقبيل ابن الزوج معتدّة
موت ايجون نفقه وسكنى يوقدر ومعصيت سبه بى ايله تفريق اولوب معتدّه اولان خانون
ايجون دخى نفقه وسكنى يوقدر اول معصيت ردّت كبى وزوجك اوغلنى اوپمك كبى امّا
موت ده معتدّه اولان خانون ايجون عدم نفقه يه سبب خانونك احتباسى حق رجل
دكلدر بلكه حق شرعدر امام مرتدّه ايجون نفقه اولمامسنى شيخ الاسلام مبسوطنده دعشد كه
مرتدّك نفقه سى اول زمان ساقط اولور كه زوجنك حبسندن خروج ايدرسه لكن اوندن
خروج ايتيوب عدّتى اونده چكرسه نفقه سى ساقط اولمازكذا فى العناية ولو ارتدّت
مطلقة الثلث تسقط نفقتها لا لو مكنت ابنه اكر اوح طلاق ايله مطلقه اولان خانون
مرتدّه اولسه نفقه سى ساقط اولور اكر زوجك اوغلنه تمكين ايدرسه نفقه سى ساقط اولماز
بوايكيسينك بينده فرق بودركه طلاق ثلاث ايله اولان فرقتده ردّت وتمكين عمل ايلمز

ايلمز الابقدر واركه مرتد نوبه ايدوخه حبس اولنور محبوسيه ايسه نفقه بوقدر عكين ويرن خاتون
ايسه حبس اولنماز مابينلرنده فرق انجق بوقدر اولدي زيرا مرتده زوجك اوندن حقيوب
اندن اوتورسه نفقه سي لازم ايدوكي مقرر دريو قروده ذكر اولندوغي اوزره فصل ونفقه
الطفل الفقير على ابيه لا يشركه فيها احد كنفقة الابوين والزوجة طفل فقير نفقه سي بابا سي
اوزرينه در براحد بابايه مشاركت اولمز ابوينك نفقه سي ولدا اوزرينه وزوجه نك نفقه سي
زوج اوزرينه اولدوغي كبي ونفقه بالكز بابا اوزرينه اولدوغي ظاهر الروايه ده قوليدر
امّا ابو حنيفه دن روايت اولنمشدر كه نفقه بابا وانا اوزرينه ميراث حسبي اوزرينه
اتلاناً در زيرا حق سبحانه وتعالينك وعلى الوارث مثل ذلك قولي بويني موئدر امّا وجه
ظاهر حق سبحانه وتعالينك وعلى المولود له رزقهن وكسوتهن قول شريفيدر دينلمشدر كه
وجه استدلال بودركه رزق ولد بابا اوزرينه واجب اولمسي ولد سببيله در اوليه اولينجي
ولدك رزقي بابا اوزرينه اولمسي بطريق الاولي زيرا حكم مشتق اوزرينه ترتيب ايلديي
نجان كم حكم مشتق اوزرينه ترتيب ايله مشتق منهك عليه نته دليلدر نته كم حق سبحانه وتعالى
نك السارق والزاني قول شريفيده واقع اولمشدر امّا بوكا مده نظر وارد زيرا زوجه نك
نفقه سي زوج اوزرينه اولمسنه علّت احتباس دربونده غيري شئ علّت اولمق جائز دكلدر
معلول واحد اوزرينه ايكي علّت وارد اولمسون ايجون امّا بوكا جواب علّت ولاد تدر
زيرا وجوب نفقه ده مؤثره در زيرا سبب زوجين والولد حاصل اولان جزئيدر
كندو نفسنه نفقه ينجه واجب ايسه جزئيه دخي اولجه واجب در واحتباس ايسه
علّتك علّتيدر ومصنف طفل فقير ايله قيد ايلديي اكر طفلك مالي اولورسه نفقه سي
كندو مالندن در واكر غائبدر مالي وار ايسه بابايه سن نفقه سين ويرسه بعده مالك
كلدكده رجوع ايله ديو امر اولنور اكر قاضينك امري اولمدين انفاق ايدرسه حكم ده
رجوعه قادر اولماز الا مكر كه اشهاد ايلمش اوله اكر بابا مملوك اولورسه اوزرينه ولد

ایکون نفقه یوقدر اکر طفل مملوك اولورسه مولاسی اوزرینه در کرك بابا سی حر اولسون
کرك عبد اولسون کرك مدبر اولسون ولا تجبر امه علی ارضاعه ولدك امی ارضاعی
اوزرینه جبرا اولنماز البته طوغرودوغك امر دیو جبرا اولنماز زیرا حق سبحانه وتعالینك
لاتضار والدة بولدها قول شریفی عدم جبره دلیلدر اکر دینلورسه کحق سبحانه وتعالینك
والوالدات یرضعن اولادهن حولین کاملین قول شریفنك معناسی خود والدات
ارضاعنه دلیلدر جواب ویریلور کحق سبحانه وتعالینك برضعن قولنك معناسی
والیدن لرك فعلندن اخبار در یعنی اشلد کلری زمان بویلی اشلیه لردیکدر
اکر معناسی امر ایسه ده وبا خود ندب اوزرینه محمول اولمه الا اذا تعینت الامکه
ارضاع ایکون متعین اولمه یعنی بر مرضع بولنماق ایله و یا خود ولد انا سندن غیری
لمکنه نك ممه سنی قبول ایلمه مك ایله متعین اولدقده ارضاعه جبرا اولنور ویستاجر
الاب من ترضعه عندها قولی خاتون ولدك کندو یا ننده اولمسنی مراد ایلدکدن در
زیرا حق حضانه کندو ننده بابا سینك حقنی ابطاله مالك اولماز ولو استاجرها وهی زوجته
او معتدته من رجعی لترضع ولدها لایجوز اکراب ولدك امسنی ولدی ارضاع ایکون
استیجار ایلسه حال بوکه خاتون کندونك زوجه سی و یا خود طلاق رجعیه دن معتده سی
اولسه استیجار جائز اولماز ولدك ارضاعی امی اوزرینه دیانة مستحقدر زیرا حق سبحانه
وتعالینك والوالدات یرضعن اولادهن قول شریفی صیغهٔ خبر ایله امر در ومؤکد در
احتمال عجز ایله معذوره اولدی چونکه اجرة اقدام ایدیجك قدر بی اولدوغی ظاهر
اولوب فعل ارضاع کندونك اوزرینه واجب اولور اجر لازم اولماز وفی البابین وایتان
معتده باینه ده ایکی روایت وارد در بر روایتده جائزدکلدر بر روایتده استحسانا جائزدر
وبعد العدة بجوز وهی لحق ان تطلب زیادة علی الغیر عدتو نصکره استیجار جائزدر
حال بوکه ارضاعده انا اولدی احقدر اکر غیر بینك اوزرینه اجر فی زیاده طلب ایلیسه

ايسه ولو استأجرها وهي زوجته لارضاع اكر بابا آخر خانوندن اولان ولدي ارضاع
ايجون كندوخانوني استيجار ايلسه صحيحدر زيرا خانونه ولد مزبورك ارضاعي ديانة واجب
دكلدر اول تقديرجه سائر اقربي اجنبيه اولمش اولور ونفقة البنت بالغة والابن
زمناً على الاب خاصة وبه يفتى بالغة قزك وكوتورم اوغلانك نفقه سي خاصة بابا
اوزرينه در وفتوي جه مفتي بو قوله در حق سبحانه وتعالينك وعلى المولود له رزقهن
نظم شريفي بو قوله مؤيد در وبو كلامدن رمز وارد ركه كسبده عاجز اولانك نفقه سي
باباسي اوزرينه در اوبله اوليوق معتوه ومشيخ الاعضاء وطالب علم دخي داخل اولمش اولور
وقيل على الاب ثلثاها وعلى الام ثلثه دينلدي بابا اوزرينه نفقه نك ثلثان وامه اوزرينه
ثلثي لازم در بو قول حصافه وحسنك روايتي در وحصافه وحسنك ثلثان وثلث
روايتي ايله ولد صغيره نك نفقه سي خاصة اب اوزرينه اولمسنك مابينده وجه فرق
بودركه بابا ايجون ولايت ومؤنت جمع اولدي حتى صدقة فطري دخي بابا اوزرينه واجب
اولمغله كندو نفسني منزله سنده اولدي امّا كبيره ده بابانك ولايتي يوقدر بالغ اولدوغي
ايجون بو تقديرجه سائر محارم كبي اولوب نفقه سي ميراث اعتباري ايله اولور وعلى
الموسر يسار ايجرم الصدقة نفقة اصول الفقرا بالسوية بين الابن والبنت كندوه صدقه
حرام اولان يسار ايله موسراً اولان ولداوزرينه اصولي فقراسنك اوغل التسوية
نفقه سي اوغل وقرينده كندولره على السوية واجب اولور اصول فقرا ديدوكت
ابوين واجداد وجدّتدر ويعتبر فيها القرب والجزئية لا لارث وجوب نفقه ده
قرب وجزئيت اعتبار اولنماز فلوكان له بنت وابن ابن فنفقة على البنت مع ان
ارثه لهما اكرمسنه نك برقزي وبردخي اوغلنك اوغلى اولسه اول كمسنه نك نفقه سي
قزك اوزرينه در حال بوكه اول كمسنه نك ارثي ايكيسي ايجوندر ولوكان بنت واخ
فنفقه على بنت ان كل ارثه للاخ اكر اول كمسنه ايجون قرينك قزي وبرقزداشي اولسه

انك نفقه سي قرا وزرينه در حال بوكه اول كمسه نك جمله ارني قرنداش ايكون بو بابده ارثه اعتبار
اولميوب قرب وجزئيه اعتبار اولندي وعليه نفقه كل ذي رحم محرم عليه كل ذي محرم اولا
كمسه لرك نفقه سي موسر اوزرينه واجب اولور ان فقيرا اوصغيرا اوانثي اوزمن او
اعمي اولا يحسن الكسب لحرفه اولكونه من ذوي البيوت اوطالب علم اكر ذي رحم
فقير وياخود صغير وياخود انثي وياخود كوترم وياخود اعمي اولسه وياخود احمق
اولدوغي اجلدن برحوشجه كسبه قادر اولميه وياخود ذوي البيوتدن اولسه وياخود
طالب علم اولسه بومقوله ذي محرمك نفقه سي موسر اوزرينه واجب اولور وحرفه ضم
حا وراي مهمله ايله وقاف ايله احمق معناسنه در وحرفه فا ايله فسد عقله معناسنه
كلور وذوي البيوت شريف وعظيم اولمقدن كنايه در ويجبر عليها موسرا ولان كمسه
امتناع ايدرسه نفقه اوزرينه جبر اولنور ونقدر بقدر الارث نفقه بقدر الارث
تقدير اولنور حتى لو كانت له اخوات متفرقات حتى اكر فقير ايكون اخوات
متفرقه سي اولسه يعني لابوين وياخود لام ولاب قرنداشلري اولسه فنفقته عليهن
اجماعا اول كمسه نك نفقه سي اخوات اوزرينه دراخماس جهتندن كما يرثن منه
اخوات اول كمسه دن وارث اولدقلري كبي نفقه تقدير اولنور اصل مسئله البته ندر
لكن بشمرده اولنوب اوچ ثلث لابوين قرقرنداشنه وبر ثلث بابابر قرنداشنه وبر ثلث
انابر قرنداشنه ويريلور ونعتبر فيها اهليه الارث لاحقيقه نفقه ده اهليت ارث
اعتبار اولنور بوخسه حقيقت ارث اعتبار اولنمز اهليت ارث ايله مراد اسباب حرامات
دن بري ايله محروم اولميا ندر اسباب حرامات دورتدر بري قتل بري رقت وبري
اختلاف دينين وبري اختلاف داين فنفقته من له حال وابن عم على حاله شول كمسه
نك حالا سي يعني دايسي وابن عمي اولسه اول كمسه نك نفقه سي خالي اوزرينه دراكر ميراث
بالكليه عمسي اوغلنه ايسه ده ونفقه زوجت الاب على ابنه ونفقه زوجة الاب

الاب على ابنه ونفقة زوجة الاب على ابويه ان كان صغيراً او زمناً فقيراً ولان بابانك
زوجه سنك نفقه سي غني اولان اوغلي اوزرينه در واوغلنك زوجه سنك نفقه سي
بابا اوزرينه دراكر ابن صغير وياخود كتورم اولورسه زيرا ابن بابا كبيد كلدركه اوغلنك
حرمتي كندو اوزرينه لازم اولاماداميكه صغير وزمن اولميه زوجه سنك نفقه سي
لازم كلمز ومبسوطده مذكور دركه ابنك زوجه سي نفقه سي ايجون بابا خير اولنماز امّا
بابانك خادمنك نفقه سي ابنك اوزرينه واجبدر اختياريده دخي بويله در ولاايجب
نفقة لغيره على فقير الا للزوجية والوالد غير ايجون يعني اصول وفروعدن وسائر
ذوي الارحام ايجون فقيراوزرينه صدقه واجب دكلدر الّا زوجه سي وولد صغير ي
ايجون واجب اولور زيرا حق سبحانه وتعالينك وعلى المولود له رزقهن وكسوتهن
بالمعروف بيورمشدر ولامع اختلاف الدين اختلاف دين ايله دخي نفقه واجب دكلدر
اهليت ارث باطل اولدوغي ايجون مسلم اولان كمسنه نك اقاربي اولان كفّار اوزرينه نفقه
سي واجب دكلدر عكسي كذلك الّا للزوجة وقرابة الولاد اعلى واسفل الّا زوجه ايجون وقرابت
ولاد ايجون نفقه واجبدر اختلاف دين موجود ايكن بيله كرك اعلى وكرك اسفل السون امّا
زوجه نك نفقه سنك وجوبي عقد نكاح ايله حبس اولمق اعتباري ايله در امّا اصول بابا وانادر
الدك نفقه سنك وجوبي حق سبحانه وتعالينك وصاحبهما في الدنيا معروفاً قول شريفي
ايله در ونبي عليه السلام بو آيت كريمه حسن عشرت ايله تفسير ايلمشدر وامّا فروع كه اولاد اولاد ي
دركندونك جزئيدر نفقه اجزاكفر ايله منع اولمزكندو نفسي نفقه سي منع اولمق وعكسي اصول
ففرادي دوكي ابوين واجداد وجدّتور وتعتبر فيها القرب والجزئية لا الارث وجوب
نفقه ده قرب وجزئيت اعتباراولنور ارث اعتباراولنماز فلوكان له بنت وابن ابن
فنفقته على البنت مع ان ارثه لهما اكر بركمسنه نك برقري وبردخي اوغلنك اوعلى اولسه
اكر اول كمسنه نك نفقه سي قرك اوزرينه در حال بوكه اول كمسنه نك ارثي اكيسي ايجوندر ولو

احد اجداد سهو اولنوب زياده يازلمشدر معلوم اولوب سهو اولنمه مكر راجع اولمشدر

اجداد وجدات ایوین کبیدر واولاد اولاد نجی کندو اولادی کبیدر زیرا بالواسطه
جزئی کبیدر وللاب بیع عرض ابنه لنفقة لا بیع عقاره باباکندو نفقه سی ایجون ولد
غایبك متاعنی بیع ایلمك جائزدر امّا عقارینی بیع ایلمك جائز دکلدر ولا بیع العرض
لدین له علی الابن سواها وبابانك دینی ایجون متاعنی بیع ایلمك اوغل اوزرینه نفقه دن
غیریده جائز دکلدر امّا نفقه ایجون واجبدر ولا للام بیع ما لنفقتها انا ایجون تعاك
اولان اوغلنك مالنی کندو نفقه سی ایجون بیع ایلمك جائز دکلدر وعندهما ایجوز
للاب ایضاً امامین قاتنده انایه جائز اولمدوغی کبی بابا ایجون دنجی اوغلنك متاعنی
بیع ایلمك یوقدر یعنی جائز دکلدر قیاس دنجی بودر ولاضمان علیهما لو انفقا
من مال الابن عندهما اکر بابا وانا اوغلنك کندو یانلرنده اولان مالندن
انفاق ایلسلر اوزرلرینه ضمان یوقدر زیرا ابو بیتك نفقه سی اوغل اوزرینه واجبدر
الوب قبض ایلدکلری حقلری جنسندن اولمش اولور ولو انفق المودع مال الابن
علیهما بغیر امر القاضی ضمن ولا یرجع علیهما اکر مودع یعنی امانت قویلان کمسنه
اوغلنك مالنی قاضینك امری اولمدین ابوینه انفاق ایلدوکی حالی ضامن اولور و
انفاق ایلدوکی مال ایجون ابوین اوزرینه رجوع ایده مز متروك اولمش اولور زیرا مودع
حفظ ایجون نائبدر یوخسه غیرك مالنه تصرفه ولایتی یوقدر امّا امر قاضی بونك
خلافنجه در زیرا قاضینك عمومه ولایتی وارد ر ولو قضی بنفقة غیر الزوجة ومضت
مدّة بلا انفاق سقط الا ان یکون القاضی امر بالاستدانة علیه اکر قاضی زوجه دن
غیری اقارب ایجون نفقه ایله حکم ایلسه وانفاق ایلمدین برمدّت کچسه اول مرور ایدن
مدّتك نفقه سی ساقط اولور الا مکر که قاضی اول کمسنه نك اوزرینه استدانه ایله امر ایلمش
اولور زیرا قاضینك ولایتی وارد ر واول ولایت غایبك اذنی مقامنه قائم اولور بوتقدیر
ذمّتنه دین اولوب مضی مدّت ایله ساقط اولماز وعلی المولی نفقة رقیقه قولنك

قولنك نفقه سى افندم سى اوزرينه در فان ابا اكتسبوا وانفقوا اكرافندم سى انفاق دن ابا
ايدرسه قول طائفه سى كسب ايليه لر وكسبلر ندن كندولره انفاق اولنور وان لم يكن لهم
كسب اجبر على بيعهم اكر عبد ايجون كسب اولسه يعنى كسبه قادر اولسه مولى عبدك بيعى
اوزرينه جبر اولنور حاكم طرفندن بيع اليه ديو جبر اولنور وفى غيرهم من الحيوان يامر ديانة
رقيقك نفقه سندن غيريدن حيوانلرك صاحبى ديانة امر اولنور زيرا حيوان اهل استحقاق دكلدر نفقه سى اوزرينه جبر اولنماز انجق بينه وبين الله ديانة امر اولنور نبى عليه السلام
تعذيب حيوانلرك نهى بيورمشلردر كتاب الاعتاق بوكتاب احكام اعتاق بيانندە
در واعتاق لغة مطلقا اثبات قوة در وهو اثبات القوة الشرعية فى المملوك شرعا
شرعاً اعتاق مملوكه ده قوت شرعيه يى اثبات در بروجهله كه اول مملوك سائر احرار كبى
هر شيئه اهل اولور وبو تصرف شرعى مندوب ومستحق اولدوغنه نبى عليه السلام ايما
مسلم اعتق مؤمناً اعتق الله بكل عضو امن النار قول شريفى دليلدر انما يصح من مالك
حر مكلف بصريحه وان لم ينو مالك حر ومكلفدن اعتاق لفظ صريح ايله صحيح اولدى اكر
نيت ايلمدى ايسه ده مالك ديمكله غير مالكلدن احتراز در حر ديمكله مملوكدن احتراز
مكلف ديمكله مجنون وصبيدن احتراز كانت حرة ومحررة اوعتيق اوحررتك اواعتقتك
اوهذا مولاى اويا مولى اوهذه مولاى اويا حر اويا عتيق اولم يجعل ذلك اسما
انت حر ويا خود انت محرر ويا خود انت عتيق ويا خود انت حررتك ويا خود اعتقتك لفظلرى
كبى بو الفاظ عتقه صريحدر نيته احتياج يوقدر ويا خود قولنه خطاب اثبات ايدوب
هذا مولاى ديسه ويا خود يا مولاى ويا خود هذه مولاى لفظلرى كبى زيرا لفظ مولاى
معتق ايله معتق بينده مشتركدر لكن عبد خطاب ايدوب اولمغله ارادة عتقه دليلدر
ويا خود يا حر ويا خود يا عتيق لفظلرى كبى اكر بو ايكيسى اسم قلمامش ايسه وكذا الواضافت
الحرية الى ما يعبر به وينه نيت سز اراده اولور اكر حرية جميع بدندن تعبير اولان شئ اضافت

ایلسه کرأسك حرّ وعوه راسك حرّ وجهك حرّ ورفیتك حرّ کبی وکفوله لامته فرجك حرّ رجلك
جاریه سنه فرجك حرّ قولی کبی زیرا فرج جمله بدندن تعبیر اولنور شیئدندر عتق واقع اولور جزء
شایعنه مضاف قلسه مثلا نصف وثلثی کبی امام اعظم قاتنده جزء شایع معتق اولوب
وباقیسنده سعی ایدر واما مین قاتنده جمله سی اراد اولور کما فی الاختیار اما ید ورجل مضاف
قلسه بزم قاتمزده واقع اولیماز اما شافعی مذهبنده واقع اولور اما غلامم ایجون فرجك حرّ دیسه
عتق واقع اولیماز کما فی النظم ومحیطده ابو یوسفدن روایت اولندیکه غلامله دخی عتق واقع اولور
اکر عتقه نیت ایدرسه وبکنایته لفظی بصریحه قوله معطوفدر کلا ملك لی علیك لاملك لی
علیك کبی معناسی سنك اوزرنده بزم ایجون ملك یوقدر بونك کنایسیدر سنی بیع ایلدم دیمك اولور
اولا سبیل اولا ارق او اخرجت من ملکی او حلیت سبیلك او قال لامته اطلقتك وباخود
لاسبیل لی علیك وباخود لارق لی علیك وباخود اخرجت من ملکی وباخود حلیت سبیلك
وباخود رجل جاریه سنه اطلقتك دیسه بو الفاظك جمله سی نده عتق واقع اولور اکر نیت ایدرسه
واطلقتك لفظی حلیت سبیلك منزله سنده در وبو قول ابو یوسفدن مرویدر اما اکر عبده
اذهب حیث شئت اوتوجه انا شئت من بلاد الله دیسه عتق واقع اولیماز اکر نیت دخی
ایدرسه بو الفاظ زوال ید افاده ایدر عتق اوزرینه ولا یتی یوقدر مکاتبده اولدوغی کبی کذا
فی الدرایه محیطده ابو یوسفدن روایت اولنمشدر اکر برکمسنه عبدینه الف تومان تاحارا
دیسه معتق اولور اکر نیت ایدرسه کذا فی جامع الرموز ولو قال طلقتك لاعتق وان
نوی اکر رجل جاریه سنه طلقتك دیسه معتق اولماز اکر نیت دخی ایدرسه زیرا اول
کمسنه نیتنی محتمل اولیان شیئه اولمندر اعتاق اثبات قوت شرعیه در وطلاق ایسه
رفع قیددر بویله اولیجق عبد جماداته ملحقدر اعتاق ایله احیا اولور اما منکوحه
بویله دکلدر حاتون هر شیئه قادره در لکن اول قدرینه قید نکاح مانعدر طلاق ایله اول
مانع رفع اولوب قوت حاصل ظاهر جهتدن ظاهر اولور بو تقدیرجه اعتاق طلاقدن اقویدر

اقوتدر امدي ادبي اعلى دن مستفار اولمق صالح دكلدر وملك يمين بيلك نكاحدن
اقويدر اول اجلدن طلاق اليله عتق صحيح اولماز اما عتق اليله طلاق صحيح اولور وكذا سائر
الفاظ صريح الطلاق وكتابته وبينه طلاق صريح وطلاق كنايه نك سائر الفاظي اليله دخي
عتق واقع اولماز مثلا بركسنه جاريه سنه انت طالق وياخود انت بائن وياخود تحرمي
ديوب عتقه نيت اليسه بزم قاتمزده عتق واقع اولماز ولو قال انتِ لله لا يعتق خلافا
لهما اكر بركسنه عبدنه انت لله ديسه ابو حنيفه قاتنده معتق اولور امامين ايجون دليل
لله ده اولان لام اختصاص ايجوندر اوليه اولسه الله ايجون خصوص ملك اولماز الا
ما لكدن زوال ملك اليله اولور وابو حنيفه نك دليلي رجلك بوقولندن اول عبد الله ايجوندر
زيرا جميع اشيا تحليق حسبيله الله ايجون امدي بوقول اخبار اولور انشا اولماز بوليله
اوليجق عبد معتق اولماز ولو قال هذا ابني او ابي عتق بلا نيتٍ اكر رجل بركوجك
وياخود بيوك عبدنه شويله اوغلمدر وياخود بابامدر ديسه نيت سز معتق اولور
ولكن اهنه امي جاريه سنه شويله انامدر ديسه بلا نيته معتقه اولور ابو حنيفه قاتنده
كرك جاريه معتقدن مسن اولسون كرك كوچك اولسون وعندهما لا يعتق ان لم
يصلح ان يكون ابنًا له او ابًا له او اما له امامين قاتنده معتق اولماز اكر اول مخاطب و
مخاطبه اولان عبد وجاريه معتق اولان رجل ابن اولغه وياخود بابا او ياخود انا
اولغه صالح اولمز ايسه زيرا كلامي مخالف اولوب اعتقتك ان اخلق او قبل ان تخلق
قولي كبي لغو اولور ولو قال لصغير هذا جدي لا يعتق في المختار اكر صغير ايجون
هذا جدي ديسه معتق اولماز مذهب مختاره زيرا جد حريت ايجون ملكدن بابا واسطه
سيله مجاز قلنور واسطه ايسه منتفيه اولوب جدي مجاز قلمق ممكن اولمدي امّا
بابالق واوغللق بونك كبي دكلدر زيرا بو ايكيسي بلا واسطه حريت ايجون مجاز قلنورلر
وصاحب عنايه دييشدركه اكر واسطه مذكور ايسه معتق اولور ودينلمشدركه بو مسئله

خلافیه در اولکی کبی وبعضیلر دیمشدر بونده خلاف یوقدر بلکه اجماعاً عتق واقع اولماز
وکذا لو قال هذا اخی وبینه معتق اولماز الرهذا اخی دیسه یوقرده ذکر اولندوغی اوزره
اخ حرّیت ایچون ملکدن مجازاً اولق واسطه‌سیله اب ایله ذکر اول ایسه منتفیه در اول تقدیرجه
مجازاً اولق ممکن اولمز مبسوطلرده مذکوردر که بو لفظ اکر مطلق ذکر اولنورسه در
امّا اکر مقید ذکر اولنورسه مثلاً هذا اخی لابی ولامی دیسه بلاتردد معتق اولور امّا
مطلق اخوت ایله اولماز زیرا اخوت مشترکدر کاه اولور که اخوت فی الدین مراد اولنور
نته کم حق سبحانه وتعالینك انّما المؤمنون اخوة قول شریفی وارد اولمشدر وکاه
اتحاد قبیله مراد اولنور والی عاد اخاهم هود کنفس شریفنده اولدوغی کبی وکاه اولور که
نسبدن اخوت مراد اولور اویله اولسه قول مشترك حجت اولمغه صالح اولماز اکرده بنلرسه
بنون دخی نسب ایله رضا بینلرنده مشترکدر هذا ابنی قولنك اطلاقی ایله عتق نجه ثابت
اولور جواب ویریلور که رضاعدن اولان بنون یعنی اوغلق مجازدر مجاز ایسه حقیقة
معارض اولیماز اولعبده هو بنتی وبینه معتق اولماز عبدیایچون بنم قزمدر دیسه
زیرا مشار الیه متمم جنسندن دکلدر اول تقدیرجه نه حقیقتاً ونه مجازاً اعتبار
اولنمز بینلرنده عدم ملازمت اولدوغی ایچون ودینلمشدر بو مسئله دخی خلافی
اوزره در لایعتق بلاسلطان لی علیك وان بنوی لاسلطان لی لفظی ایله دخی
عتق واقع اولماز اکر بنت دخی ایورسه زیرا سلطان حجت معناسنه در حق سبحانه
وتعالینك اولیائه بینی بسلطان مبین قول شریفی کبی وسلطان ذکر اولنور ید واستیلا
مراد اولنور بو محلده سلطان بینی نفی فوت نفی اولور کانه دیمش اولور که لایدی لی علیك
بو لفظی دیسه وعتق ثبت ایلسه معتق اولماز زیرا جائز در که یدی زائل اولوب ملك
باقی قله مکاتبده اولدوغی کبی لاسبیل لی علیك بونك خلافنجه در زیرا عبد مضاف
اولان سبیل ملکدن کنایه در واکر ملکی نفی ایدوب لاملك لی علیك دیسه وعتقه

عتقه نيت ايلسه معتق اولماز بو محلده عنايه دن سؤال جواب وارد وحاشيهٔ يعقوب
پاشاده وسعدي افنديده چوق بحث وارد ر تفصيل مراد ايچون آنلره مراجعت ايلسون
ولابيا ابني ولابيا اخي يا ابني ويا اخي ايله دخي عتق واقع اولماز زيرا ندا طلب
اقبال منادي در اكر منادي بر وصف ايله ندا ايلسه كه اول وصف منادي ده انشاية
قادر اولسه حرّيت كبي اول زمان ندا ذلك الوصف ايله تحقيق اولمش اولور يا حرّ
كبي زيرا بو صفتي منادي ده اثباته في الحال قادر اولور اما اكر اول وصفي اثباته قادر
اولماز ايسه مجرّد اعلام ايچوندر اول وصفي تحقيق ايچون دكلدر زيرا او غلامك حالت
نداده اثبات ممكن دكلدر اكر ماء غير يدن مخلوق ايسه آيچون اعلامدر وابو حنيفه دن
شاذ اكر روايت اولنمشدر كه ايكيسنده دخي معتق اولمه حاصل كلام ظاهر الرّوايه ده
ندا ايله عتقك وقولي يا حرّ يا عتق ويا مولاي لفظلري ايله در روايت حسنده ديش
الفاظ ايله در اوچي ذكر اولنان ايكيسي دخي يا ابني ويا اخي لفظلريدر اما اعتماد
ظاهر الرّوايه ده اولدوغي اوزره در كذا في العناية بركمسه عبديته بچه سن ديسه معتق اولماز
واخود بابا يا ديسه بنه معتق اولماز كذا في الصغرى اكر صغير ايله يا ابني ويا ابنتي ديسه
اضافت سز معتق اولماز كذا في الهدايه ابو جعفر دن روايت اولنمشدر كه ضم يا ايله يا ابنتي
ديسه معتق اولماز نصب ايله ديسه معتق اولور كما في التجنيس انت مثل الحرّ واخود
مولى عبدنه انت مثل الحرّ ديسه معتق اولماز زيرا مثل عرفاً بعض معانيده مشاركت ايچون استعمال
اولنور بو تقدير جه حرّيته ده شك واقع اولور وقيل بعتق دينلمشدر كه معتق اولور نيّت
ايله كما في الاختيار ولو قال ما انت الا حرّ عتق اكر مولى عبدنه ما انت الا حرّ ديسه معتق
اولور زيرا نفي دن استثنا اثبات در على وجه التأكيد كلمهٔ شهادتده اولدوغي كبي ومن ملك
ذا رحم محرم منه عتق عليه ولو كان المالك صغيراً او مجنوناً مثل كمسنه كه ذا رحم محرمنه مالك
اولسه اول ذو رحم محرم مالك اوزرينه معتق اولور اكر مالك صغير ويا خود مجنون دخي اولسه

ولمكال پاشازاده اصلاح ايضا حنده محرم صفت رحمدر وحقيقتده محرميته سبب در
لكن لسان شرعده نفس محرميه تشبيه قلمشدر ديو تصريح ايلمشدر وبنه تغيير فرايضده
ذو رحم محرم اولان رجل واولاد ابوين كه قرنداشلريدر وقرنداشلريدر وقرنداشلرى
اوغوللري وقرنداشلري اوغوللريدر نه قدر آشغه اولورسه واباو اجداد ديدر
نه قدر يوقرو اولورسه واعمام وعمّات واخوال وخالاتدر لكن بونلرك اولادلري
دكل محصل كلام قرابت حقيقيه اوچ نوع اوزرينه دربرى قرابت ذي رحم محرم در
قرابت ولاددن آنك حكمي عتقدر مالك اولدقده بالاتفاق بزم بيمزده واصحاب
شافعي بينده امّا اهل ظواهر خلاف ايدوب الدديدلركه مالكك اوزرينه معتق
اولماز لكن مالكه لازمدركه اعتاق ايليه وبرى دخي قرابته بعيد دركه اول ذي رحم
غير محرم در اول دخي كرك رضاعدن اولسون كرك مصاهرهدن اولسون بالاتفاق
حكمي عدم عتقدر وبرى دخي قرابت منوسطدركه قرابت ذي رحم المحرم المحرم
غير الولاد دربونك حكمي عتقدر بزم قاعدهمز امّا شافعي قاتنده خلافيدر وللكاتب
عليه قرابت الولاد فحسب مكاتب اوزرينه انجق قرابت ولادي مكاتب مثلا مكاتب
اولاكسه باباو اناسي اشترا ايلسه انك اوزرينه مكاتب اولور امّا قرنداشي وقرنداشي
مجراسنه جاري اولنلري اشترا ايلسه مكاتب اولماز ابو حنيفه قاتنده زيرا مكاتبك تملكي
ناقصدر اعتاقه قادر دكلدر وجوب ايسه قدرت اولدقده در خلافا لهما امامين
ايجون خلاف وارد در انلرك قاتنده قرنداشي وانلرك مجراسنه جاري اولنلر مكاتب
اولور قرابت ولاددبي ومن اعتق لوجه الله عتق شول كسنه كه لوجه الله عبدني
اعتاق ايلسه معتق اولور وكذا لو اعتق للشيطان وللصنم وان عصى اكر شيطان
ايجون ويا خود صنم ايجون اعتاق ايلسه بنه معتق اولور زيرا بو فعل كفره وعبدة
اصنام فعليدر وكذا لو اعتق مكرها اوسكرانا عبد معتق اولور اكر مكرها اوسكرانا

سكرانا اعتاق ايلسه زيرا اكراه ده اسقاطان رضابه توقف ايلمز كورمز مدبسنكه هزل ايله دخي
عتق ثابت اولور ركن اعتاق اهلنده محللنه صدوري محققق اولدوغي ايچون در طلاق اولدوغي
كبي ولو اضاف العتق الى الملك او شرط صحح اكر عتقي ملكم مضاف قلسه وياخود شرطه مضاف
قلسه صحيح اولور مثلا ان ملكت عبدا فهو حر وان دخلت الدار فانت حر ديسه ملك وشرط
بولندقده عتق صحيح اولور ولو جرح عبد حربي البنا مسلما عتق اكر عبد حربي مسلم اولدوغي
حالده بزه جقسه يعني دار اسلامه جقسه معتق اولور على كرم الله وجهه دن روايت اولندي
كه يوم حديبيه ده قبل الصلح طابغدن برقج عبد فرار ايدوب رسول عليه السلام كلمشلر ايدي
فرار ايدن قوللرك افندیلري نبي عليه السلامه مكتوب بازوب يا محمد بزم قوللرمزك ديكزده
فرار لري رغبتاً دكلدر آنجق رقيتدن خلاص ايچوندر ديدكلرنده حضور عاليلرينده اولان
لرد نجي كرجك ديدكلري كبيدر بونلري افنديلرينه رد ايلمك كركدر ديو جواب وبردكلرنده
نبي عليه السلام غضب ايدوب زيرا نبي عليه السلام طايفك قوللري مسلماً اهل اسلامه
ملحق اولدقلرندن هم عتقاء الله بور مشلر در والحال يعتق بعتق امه حمل اناسنك عتقي ايله
معتق اولور وصح اعتاقه وحده حملك بالكز اعتاقي صحيح اولور ولا تعتق امه به اناسي معتق
اولمازحمل سببيله يعني حمل اعتاق اولمغله اناسي معتق اولمز اكر حمل سببيله اناسي معتق
اولسه ام ولد تابع اولمق قلب موضوع لازم كلوردي مسئله ايسه عكسيدر والولد يتبع
امه في الملك والرق والحرية والتدبير والاستيلاء والكتابة ولد امه تابعدر ملكده
ورقده وحريتده وتدبيرده واستيلاده وكتابتده وولد الامة من سيدها حر جاريه
نك سيدندن اولان ولدي حر در ومن زوجها ملك لسيدها جاريه نك زوجندن
اولان ولدي جاريه نك سيدنك ملكي در وولد المغرور حر بقيمته ولد مغرور قيمتي
ايله حر در مثلا بر كمسنه بايعك ملكي ظن ايله بر جاريه اشتري ولادتدن صكره آخرك
ملكي اولدوغي ظاهر اولسه وياخود حر ظن ايدوب برخاتونه نكاح ايلسه ولادتدن

صکره برکسنه نك جاریه سی اولدوغی ظاهر اولسه ایکی صورتده دخی قیمتی ایله حرّ در

باب عتق البعض

بو باب عتق بعضك احکامی بیاننده در ومن اعتق بعض عبده صحّ وسعی فی باقیه برکسنه عبدنك بعضی سنی اعتاق ایلسه صحیح اولور وعبد بافیسنده مولاسیله ایجون سعی ایدر وهو کالمکاتب الّا انه برد فی الرق ولو عجز بو معتق البعض اولان عبد جمیع احواله مکاتب کبیدر الّا بو قدر وارکه اول معتق البعض رقیّته ردّ اولنمز اکر سعیده عاجز اولورسه امّا مکاتب عاجز اولدقده رقیّته رد اولنور زیرا کتابت عقدی اقاله وفسخ اولنور اعتاق ایسه اسقاط محضدر اقاله وفسخی قبول ایلمز وقالا بعتق کله ولا یسعی امامین دیدیلر عبدك کلیسی معتق اولورسعی ایلمز اصل مسئله بودرکه اعتاق ابو حنیفه قاتنده متجزّی اولور شو کابناءً که ابو حنیفه قاتنده اعتاق ازاله ملکدن عبارتدر ملك ایسه متجزّی اولور زولاً وثبوتاً وامامین قاتنده عتق متجزّی اولماز زیرا آنلرك قاتنده اعتاق اثبات عتقدن عبارتدر وایاخود ازاله رقدن عبارتدر بونلردن هربری متجزّی اولماز وان اعتق شریك نصیبه فللاخر ان یعتق او یدبّر او یکاتب او یتسعی اکر بر عبدك شریك اولان کسنه نصیبنی اعتاق ایلسه شریك آخر ایجون معتق النصف اولان عبدك اراده ایلمك وایاخود مدبّر ایلمك وایاخود کتابته کسمك وایاخود سعی ایتدرمك واردر والولاء لهما ولی ایکیسی ایجون اولور او یضمن المعتق لو موسراً وایاخود شریك آخر دیلرسه معتقه تضمین ایتدررکه موسر ایسه ویرجع به المعتق علی العبد والولاء له معتق ضامن اولدوغی شئی ایله عبده رجوع ایدر والولاء معتق ایجون اولور وقالا لیس علی الاخر الّا الضمان مع الیسار والسعایة مع العسار امامین دیدیلرکه شریك آخر اوزرینه یوقدر الّا ضمان واردر یسار ایله یعنی دولتلو ایسه سعایت واردر عسار ایله یعنی فقیرلك ایله یعنی مثلا شریك آخر دولتلو ایسه ضامن اولور فقیر ایسه عبده سعایت ایتدورر ولا یرجع المعتق علی العبد والولاء له فی الحالین معتق اکر ضامن اولورسه عبده رجوع ایلمز یعنی

يعني ضامن اولدوغي عبد دن طلب ايلمز وولاء معتق ايچون ايكي حالده دخي يعني ضامن
اولدوغي حالده وسعايت ايتدردكي حالده ولو شهد كل منهما باعتاق شريكي في حفظهما
والولاء بينهما كيف ما كانا ايكي شريكدن هر بري كندو حصه سني اعتاق ايلدي ديو بر بري
اوزرينه شهادت ايلسلر عبد اول ايكيسي ايچون نصيبلري مقداري سعي ايدر وولاء
ايكيسي بينده در شريكين هر بيچه اولولرايسه مثلا بر مكاتبك ايكي مكسبه بر عبده مالك
اولوب بعني بريسي شريك آخر سن حصه بني اعتاق ايلدك ديو شهادت ايلسه اولدخي
بن اعتاق ايلدم سن حصه بني اعتاق ايلدك ديو شهادت ايلسه عبد ايكيسي ايچون
سعي ايدر ابو حنيفه قاتنده وكيف ما كان ديدوكي يعني شريكيندن هر بري كرك سه معسر
اولسون كرك سه موسر اولسون كرك سه بري موسر وبري معسر اولسون برابر در وقالا
يسعى للمعسرين لا للموسرين امامين ديدلركه شريكين معسر اولورلرسه عبد سعي ايدر موسر
اولورلرسه سعي ايلمز زيرا معتق معسر اولدوغي عبدك سعايتني ادعايه دلالت ايدر صدقلري
تقديري اوزره اما موسر اولورلرايسه سعايت عبد دن منبره اولوب شريكنك ضمانك
ادعاسنه دلالت ايدر اول اجلدن حالت يسارده سعي ايلمز ولو احدهما موسر
والآخر معسر يسعى للموسر فقط اكر شريكيندن بري موسر وبري معسر اولسه ايچون موسر
ايچون سعي ايدر علتي يسعى للمعسرين لا للموسرين محلنده ذكر اولنمشدر والولاء موقوف
في الاحوال حتى يتصادقا اولا جميع احواله موقوفدر حتى شريكين بر بريني اعتاقن
تصادق ايلمينجه في الاحوال ديدوكي حال يسار واعساردة ديمكدر زيرا شريكيندن
هر بري صاحبي اوزرينه حيله ايدوب ولاءي كندو نفسندن نفي ايدوب صاحبي اوزرينه
اثبات ايلمشدر اول تقديرجه ولاء تصادقه توقف ايدر ولو علق احدهما عتقه احدهما
عتقه بفعل غد والآخر بعد مدة فيه قضى ولم يدر عتق نصفه لهما مطلقا اكر شريكيندن
بري عبدك عتقني يارن اولا حق برفعله تعليق ايلسه وشريك آخر اول فعلك

یارنده عدمنه تعلیق ایلسه و یارنکی کون کچسه و اول فعلك وجودی وعدمی بلنمسه عبدك
نصفی معتق اولور و نصفنده ایکیسی انجون سعی ایدر مطلقاً قیدی حال اعسار و یسار ایچون
مثلاً ایکی کسنه یرعبد مشترك اولوب شریکك بری اکر فلان کسنه یارین شو داره داخل اولورسه
عبدم معتق اولسون دیسه و شریك آخر دخی اکر فلان کسنه یارین داره داخل اولمزایسه
عبدم معتق اولسون دیسه و یارنکی کون دخی کچسه لکن اول کسنه نك دخول وعدم دخولی
معلوم اولمسه عبدك نصفی معتق اولوب نصفی انجون سعی ایکیسنه ایدر شریکین اکر کسنه معسر
اولسون اکرك موسر اولسون اکر کسنه مختلفین اولسون وعندهما ان کانا موسرین فلا سعایة
اما مین فاتنده اکر شریکین موسر اولورلرسه سعایت یوقدر زیرا شریکین دن هر بری عبددن
سعایتی تبرع ایدوب شریکی اوزرینه ضمانی ادعا ایلمك ایله سعایت واقع اولمز معتقك
بساری سعایت منع ایدر وان کان معسرین ففی نصفه عند ابی یوسف وفی کله عند محمد
اکر شریکینك ایکیسی دخی معسر اولورسه ابو یوسف فاتنده دخی بویله در و امام محمد
فاتنده عبد کلیسنده سعی ایدر وان کانا مختلفین سعی للموسر فقط فی ربعه عند ابی
یوسف اکر شریکین مختلفین اولورلرسه یعنی بری فقیر و بری غنی اولورسه ابو یوسف
فاتنده عبد ربع قیمتده انجق موسر انجون سعی ایدر و فی نصفه عند محمد امام محمد فاتنده
عبد نصف قیمتنده سعی ایدر و لو خلف کل معتق عبده و المسئله بحالها لا یعتق
واحد اکر ایکی کسنه نك هر بری عبدنك عتقنه یمین ایلسه یعنی رجلیندن بری اکر فلان
کسنه یارین داره داخل اولورسه عبدم معتق اولسون دیسه و بری دخی اکر داخل
اولمزایسه عبدم معتق اولسون دیسه و یارین کچسه دخول وعدم دخولی اوزرینه
بر سبی معتق اولمازجهالت فاحشه اولدوغی انجون من ملك ابنه مع بشراء او هبة
او صدقة او وصیة عتق حطه برکسنه اوغلونه شرا و یاخود صدقه و یاخود وصیت
ایله مالك اولسه کندونك نصیبی معتق اولورزیرا برکسنه ذی رحم محرمنك شقصنه مالك

مالك اولسه اول شخص معتق اولور ومعتق اولمسنه بنى عليه السلام مك من ملك ذا رحم
محرم منه عتق عليه قول شريفي ولا يضمن اب شريكينك حصه سنى تضمين ايلمز زيرا بعض
صورتده شريكينك حصه سنى تضمين ايلماز زيرا بعض صورتده شريكينك نصيبنى
افساد ايلمك ايله ضمان لازم كلور ديو بوصورتده ضمان لازم كلمز ولشريكه ان يعتق
او يستسعى سواء علم الشريك انه ابنه اولا او غلنه مالق اولا بابابك شريكي ايجون
اول عبدي اعتاق ايلمك وارد ر وياخود سعى ايتدرمك وارد ر كرك انك اوغلو
ايدوكنى بالسون كرك بلمسون برابر در يعنى بوصورتده علم وعدم علم برابر در
اكر اوغلو ايدوكنى بلورسه سبب رضا متحقق اولور واكر اوغلو ايدوكنى عالم
دكل ايسه حكم سبب رضا اوزرينه عمل اولنور وقالا يضمن الاب ان كان موسرا و
يضمن اعساره يسعى الابن اما مين ديديلر كه شريكك حصه سنى اب ضامن اولور
اكر بابا دولتلو ايسه اما اعساري قتنده ابن سعى ايدر يعنى فقير ايسه باقى حصه سنده
بابا سنك شريكي ايجون سعى ايدر زيرا بابا شريكينك حصه سنى قريبي اشترا ايلمك ايله ابطال ايلدى
سائر شركا تضمين ايلدوكي كبي بود نخي تضمين ايدر ولكن الحكم والخلاف لو اعلق عتق عبد بشراء بعضه
ثم اشتراه مع آخر او اشترا نصف ابنه ممن يملك كله حكم وخلاف دنخي كبي مسئله كبيدر بركسنه
بر عبدك بعضي سنى اشترايه عقدتي تعليق ايليه يعنى سنك نصفنى اشترا ايدرسم معتق اول
ديو تعليق ايليه صكره بر آخر ايله او عبدي اشترا ايليه وياخود اوغلنى مالك اولدن نصفنى اشترا
ايليه ابو حنيفه قاتنده شريك آخر نصفنى ضامن اولماز وشريك آخر ايجون اعتاق وسعى
ايتدرمك وارد ر وامامين قاتنده اب ضامن اولور اكر دولتلو ايسه اكر دولتلو ايسه اكر
فقير ايسه مشتري اولان ابن باقى حصه ايجون سعى ايدر ولو اشترا لاجنبي نصفه ثم الاب
باقيه موسرا ضمن الشريك او استسعى اكر جنبي عبدك نصفنى اشترا ايليه اندن صكره بابا سي
موسر اولدوغي حالده باقيسى اشترا ايليه شريك آخر ديلرسه بابا سنه تضمين ايتدرر

ویا خود دیلرسه سعی ایتدورر وقالا یضمن فقط امامین دیدیلرکه شریك آخر ایچون قضمین
ایتدورر زیرا امامین قاتنده معتقك بسارې سعایتی منع ایدر ولو ملکاه بالارث فلا ضمان
اجماعاً ایکی کسنه ارث ایله عبده مالك اولسه لر اجماعاً ضمان یوقدر صورة مسئله بودرکه برخاتون
فوت اولوب بر عبد یادشرك ایلسه که اول عبد زوجنك اوغلی اولسه وزوجی ایله برقرنداشنی
ترك ایلسه بس امدی عبدك نصفنه قرنداشی ونصفنه زوج وارث اولور بابا کی اوغلنه مالك
اولدوغی کبی معتق اولور بوصورتده بابا شریکینك حصه سنه ضامن اولماز زیرا ارث صورتیله
افساد حصهٔ شریکدر کذونك ضمنی یوقدر عبد اموسرین دبره احدهم واعتقه آخر ضمن
الشاکت مدبره والمدبر معتقه ثلثه مدبراً لاماضمن اوج موسر کسنه نك مشترك
برقولی اولوب ایکیلرندن بری حصهٔ مدبر اولسون دیسه وبری دخی بنم حصهٔ معتق
اولسون دیسه وبریسی دخی ساکت اولسه سکوت ایدن مدبره کندو حصه سنی عندهما
تضمین ایتدورب ومدبر دخی معتقه عبد مدبر اولدوغی حالده ثلث قیمتنی تضمین
ایتدورر بوخصه کندوسی تضمین ایتدوکنی تضمین ایتدر مزصورت مسئله بودرکه اوچ کسنه طفوز
التون حصهٔ ایله بکرمی یدی التونه عبد اشترا ایله لر بریسی تدبیر ایله وبری اعتاق ایله بریسی ایسه
ساکت اولسه اول ساکت اولان مدبره طفوز التونی تضمین ایتدورر ومدبر دخی معتقه رجوع ایدوب
مدبر اولدقده عبدك بهاسی اون سکز التونه قالمش ابدی ابی تضمین ایتدورر بوقول ابوحنیفه
قاتنده در والولاء ثلثاه للمدبر وثلثه للمعتق ولاجك ثلثان مدبر ایچون وثلث معتق ایچوندر
زیرا ثلث عبد حر اولوب ثلثان مدبر اولمش اولدیغی بوتقدیرجه معتقك حقی ثلث اولمش اولور
وقالا ضمن مدبر لشریکیه ولو معسراً والولاء کله لما مامین دیدیلرکه مدبر اولان کسنه ایکی شریکك
حصهٔ سنی ضامن اولور اکر مدبر معسر ایسه ده وولاجك کلیسی مدبر ایچون اولور وقیمة المدبر
ثلثا قیمة قنا مدبر ك قیمتی فمن اولدوغی حالده یعنی عبد اولدوغی حالده قیمتك ثلثاندر
ولو قال لشریکه صحبتم ولدك وانکر تخدمه یوماً وتوقف یوماً واکر برجاریه ده شریك اولان

اولان كمسنه شركنه جاريه سنك ام ولدكردیسه وشریك آخر انكار ایلسه جاریه منكی اولان
شریكه برگون حدمت ایدر وبرگون موقوفدر یعنی شریك مقرك نوبتی ایچون موقوفدر
زیرا مقر اولان شریك بنم جاریه اوزرنده حقم یوقدر شریكمك ام ولدیدر دعوی اولدی
وقالا للمنكر ان یستسعیها فی حصته ان شاء امامین دیدیلركه منكرك نصیبی ایچون
جاریه سعی ایلیك واردردیلرسه تمام تكون حرة اذ نصكده جاریه حر اولور مثلا بركمسنه
استیلادی كندو نفسنه اقرار ایلسه صحیح اولور واكر شركینه مضاف قلسه وشركی دخی انكار
ایلسه شركی اوزرینه اولان اقرار كندو اوزرینه منقلب اولور كانه كندوسی استیلاد ایلمشدر
ومالام ولد تقوم فلا یضمن موسرا عتق نصیبه منها ام ولد ایچون قیمت یوقدر یعنی
مال متقوم دكلدر بیرامدی جاریه دن بعضینی اعتاق ایدن شریك موسر اخر شركك حصه
سنی تضمین ایلمز زیرا ابو حنیفه قاتنده مال متقوم دكلدر صورت مسئله بودركه ایكی
كمسنه نك اشتراكلری جاریه سی اولوب وجاریه مابینلرنده بر ولد كتورسه وایكیسی دخی
دعوت ایلسه ایكیسینك دخی ام ولدی اولور اندنصكره شریك موسر حصه سنی اعتاق
ایلسه شریك آخرك حصه سنی تضمین ایلمز ابو حنیفه قاتنده وعندهما هی متقومة فیضمن
حصة شریكه منها امامین قاتنده ام ولد مال متقومه در اول تقدیرجه جاریه دن شریكینك
حصه سنی ضامن اولور زیرا ام ولد مملوكدر وطئا واجارة واستخداما منتفع بها در
مدبره كبی متقومه در بویله اولدوغی اجلدن برمكنه كل مملوك لی كذا دیسه ام ولد دخی
كل مملوكه داخل اولور باب عتق البعض بو باب عتق منهم بیانندهدر ثلثه اعبد
فالاثنین احدكما حر فخرج واحد ودخل الآخر فاعاد لقول ثم مات من غیر بیان برمكنه
اوج عبدی اولسه اولوب اونده دوران ایكی سی ایچون احدكما حر دیسه وكلام ایله
مخاطب اولانلرك بریسی چقسه وطشره اولانلرك بریسی دخی ایچروكیرسه ومولی احدكما
حر كلامینی اعاده ایلسه اندنصكره بیان اتمدن فوت اولسه وبیانده اولان تنوین مضاف

اليه دن عوضدر تقديري من غير بيان مراده ديمكدر عتق ثلثه ارباع الثابت ونصف
الخارج وكذا نصف الداخل ثابت اولاعبدك دورت بلوكنده اوچ بلوكي معتق
اولور وخارج اولان عبدك دخي نصف معتق اولور وكذلك داخلك دخي نصفي
معتق اولور بو قول ابو حنيفه وابو يوسف قدنده در وقال محمد ربعه امام محمد ديدي كه
داخلك ربعي معتق اولور زيرا ايجاب ثاني داخل اليه ثابت بينده دائر در ايجاب
اولده ثابتك نصفي معتق اولمش ايدي ايجاب ثانيده واقع اولان نصف عتق ثابت اليه
داخل بينده دائر اولديجق ربع عتق ثانيه وربع عتق داخل ايجون اولمش اولور ولو
في مرضه ولم يجز الوارث جعل كل عبد سبعة كسهام العتق وعتق من الثابت ثلثة و
يسعى في اربعة ومن كل من الاخرين وسعى كل منهما في خمسة واكر هو لي نك احدكما
حر قولي مرضنده اولورسه ووارث دخي جائز لكورمسه حر عبد سهام عتق كبي يدي
سهم قلنور وثانيدن اوچ سهم معتق اولوب دورت سهمدن سعي اولنور واخرينده
يعني داخل وخارجدن هر بريندن ايكي سهمي معتق اولوب بش سهمدن سعي ايدر
زيرا مرضده عتق وصيتدر ووصيت ايسه ثلثدن معتبر در بو تقدير جه بكرمي بش سهم اولده
بدي سهمي معتق اون دورت سهمي سعي اولمغله مسئله صحيح اولور ثابتده اوچ سهم واخرينده
ايكيشر سهم دن دورت سهم اولوب مجموعي يدي سهم اولور ثلث اعتباري حاصل اولمش اولور
وعند محمد يجعل كل عبد ستة كسهام العتق عنده ويعتق من الثابت ثلثه ويسعى في ثلثة ومن
الخارج اثنان ويسعى في اربع ومن الداخل واحد ويسعى في خمسة وامام محمد قاتنده هر عبد
سهام وعتق كبي الي سهم قلنور ثابتدن اوچ سهم معتق ابدر وخارجدن ايكي سهم معتق
اولوب دورت سهمنده سعي ايدر وداخلدن بر سهمي معتق اولوب بش سهمنده سعي ايدر
ولو طلق كذلك قبل الدخول ومات بلا بيان بركمسه نك اوچ زوجه سي اولسه وجعل سعي
مدخول بها اولسه واوجنك دخي مهري برابر اولسه اكر احدكما حر ديدوكي كبي طلاق

طلاق دیسه وبیان ایمدیکن فوت اولسه سقط ثلاثة اثمان مهر الثابتة وربع مهر الخارجة
وثمن مهر الداخله بالاتفاق هو المختار ثابتك مهرنك سکزبولکندن اوج بلوکی وخارجك مهرنك
ربعیوداخلك مهرنك ثمنی ساقط اولور زیرا ایجاب اول ایله برینك نصف مهرت
ساقط اولدیکی ذکر اولنان نصف مهر ثابتة ایله خارجه بیننده تقسیم اولنجق هر
برندن ربع مهر ساقط اولور اندن صکره ایجاب ثانی ایله ربع مهر ساقط اولور وساقط
اولان ربع ثابتة ایله داخل بیننده تقسیم اولنجق ثابتة دن سکزدن اوج وداخله دن
ثمن وخارجه دن ربع مهر ساقط اولور والبیع بیان فی العتق المبهم عتق مبهمه بیع
بیاندر مثلا احدکما حر دیان کسنه عبدك بریمی بیع ایلمك باقی فلانك معتق ایدوکنی بیاندر
وکذا العرض علی البیع وبنه عتق مبهمه عبدك بریمی بیعه عرض آخرك عتقی ایجون بیاندر مثلا
برکسنه ایکی عبدینه احدکما حر دیسه بعده بریمی بیعه عرض ایلسه آخرك اعتاقی ایجون بیان اولور
والموت والتحریر والتدبیر والاستیلاد والهبة والصدقة مسلمتین احدکما حر خطابیله
مخاطب اولان عبدك بریسنك موتیله یخی آخرك عتقنه بیاندر وایکیسندن بریسنی تحریر
وتدبیر وجاریه ایسه استیلاد وهبه وصدقه کتسلیم اولدقلری حالده بوذکر اولنان افعال
آخرك عتقنه بیاندر والوطئ لیس ببیان خلافا لهما احدکما حر قولی ایله مخاطبه اولان
جاریه نك برینه وطئ آخرك عتقنه بیان دکلدر ابو حنیفه قاتنده اما مین ایجون خلاف
وارد ر آنلر قاتنده برینه وطئ آخرك عتقی ایجون بیاندر وفی الطلاق المبهم هو والموت بیان
طلاق مبهمه وطئ وموت بیاندر هر مثلا برکسنه ایکی خاتونینه احدکما طالق دیدکدن صکره
وطئ ایلسه وخاتونك بریموت اولسه اول وطئ وموت آخرك طلاقنه بیان اولور وان
قال لامته اول ولد تلدینه ذکر فانت حر فولد ذکرا وانثی ولم یدر اولها فالذکر رقیق
وبعتق نصف کل من الامة والانثی اکر برکسنه جاریه سنه اول طوغورجاغن ولد ذکر اولورسه
سنی حر مین دیسه وجاریه ایکیز مرد ذکر وبر قز طوغورسه وقتیکه اول طوغان وغی بلغسه پس

امدی یا ذکر رقیق در وجاریه و قزك هر بری نك نصفی معتق اولور ولا تشترط الدعوی لعتمة
الشهادة علی الطلاق و عفد الامة معینة دعوی شرط قلمدی طلاق اوزرینه کمعینة اولم
اکا دخی دعوی شرط قلمدی دعوی حق عبد ده شرط در یوخسه حق الله ده شرط دکلدر
زیرا تحریم فرج حق الله در برکسنه خاتونینه طلاق ویرسه و یا خود جاریه سنی ازاد ایلسه
محلله سنده اولان قونشولری دعواسین قاضی یه واروب بلا دعوی طلاق و عتقنه
شهادت ایلسه لر شهادتلری مقبوله اولور و فی عتق العبد و غیر المعینة تشترط عتق
عبد ده و جاریهٔ غیر معینه نك عتقنده دعوی شرط قلمدی ابو حنیفه قاتنده خلافاً
لهما امامین ایکون خلاف وارد رانلر قاتنده دعوی شرط قلمدی زیرا مشهودٌ به حق
شرعدر شهادتلری بلا دعوی مقبوله در فلو شهد اعتق احد عبدیه و امتیه لا تقبل
اکر ایکی برکسنه نك ایکی قولنك بریسنك عتقنه شهادت ایلسه لر و یا خود ایکی
جاریه سنك بریسنك عتقنه شهادت ایلسه لر شهادتلری مقبوله اولمازابو حنیفه قاتنده
الا فی وصیة الا وصیت شهادت مقبوله اولور مثلا ایکی برکسنه قاضیه واروب فلان کسنه
مرض موتنده ایکی قولندن بریسنی اعتاق ایلمشدر و یا خود تدبیر ایلمشدر دیو شهادت ایلسه لر دخی
استحساناً مقبوله اولور و عندهما تقبل امامین قاتنده مطلق اکر وصیتندن غیریدر دخی
شهادت لری مقبوله اولور و ان شهد ابطلاق احدی نسائه قبلت اتفاقاً اکر ایکی برکسنه
برادملك ایکی خاتونندن بریسنك طلاقنه شهادت ایلسه لر بلا دعوی اتفاقاً شهادتلری مقبوله
اولور اکر سکوت اولنسه تحریم فرج لازم کلور دی محرم فرج ایسه حق الله ده دعوی شرط
قلمدی **باب الحلف بالعتق** بو باب عتق الیمین بیانندہ در و من قال ان دخلت فکل
مملوك لی یومئذ حر یعتق بر خوله من فی ملکه عند الدخول سواء کان فی ملکه وقت الحلف
او یجدد بعده برکسنه اکر داره داخل اولور سه جمله مملوکم اولان حر در دیه خالف
اولان کسنه نك دخولیله عند الدخول ملکنده اولان عبد معتق اولور کرکسه وقت حلفده

خلفه ملكنده اولسون كرك بعد الحلف حويد اشترا ايلمش اولسون برابر رجله سي معتق اولو
زيرا يومئذ لفظنك تقدري يوم ان دخلت ديمكدر وفعل حذف اولنوب اذن عوض تنوين ويرلمشدر
ومعتبر اولان حين دخوله ملكنده بولنمان قولدر ولو لم يقل يومئذ لا يعتق الا من كان في
ملكه وقت الحلف اكر يومئذ ديمسه معتق اولماز الا وقت خلفده ملكنده اولان قول معتق
اولور وكذا لو قال كل مملوك لي حر بعد غد اكر دار داخل اولورسم يازندن صكره جمع مملوكم
حر درديسه بنه خلف ايلدوكي زمان مملوكي اولان عبد معتق اولور زيرا كل مملوكه متناول
اولور يوحنسه بعد الحلف مالك اولدوغنه متناول اولماز وبعد غد قولي حر لفظنه ظرف در
يوحنسه مملوك لفظنه ظرف دكلدر والمملوك لا يتناول الحمل مملوك جمله متناول اولماز زيرا
جنين انايه تبعيت ايله مملوكدر ومن وجه عضو در مملوك ايسه نفسه متناول اولور يوحنسه
اعضايه متناول اولمز فلو قال كل مملوك لي دكر حر وله امة حامل فولدت ذكرا لاقل من نصف
حول مند حلف لا يعتق اكر داره داخل اولورسم جمله اركك اولان قوللرم حر در ديسه حال بوكه
اول كسنه نك برحامل جاريه سي اولوب وجاريه مزبوره مولي سنك خلف ايلدوكي زماندن نصف
حولدن اقلدن برا اركك اوغل طوغورسه اول اوغلان معتق اولماز ولو لم يقل ذكر عتق
الحمل تبعا لامه اكر كل مملوك لي حر ديوب ذكر لفظني ديمسه اناسنه تبعيت ايله حمل دخي معتق
اولوردي زيرا لفظ مملوك ذكور واناسه متناول اولور حتى مدبرن وامهات اولاده
دخي متناول اولور اكر خالف اولان كسنه بن رجاله نبيت ايلدم دنسايه نبيت ايلمدم ديسه
قضاءً تصديق اولنماز وحملك اناسي معتقه اولور زيرا امه كل مملوك تحته داخل
اولمغله تبعيت ايله حمل معتق اولور ولو قال كل مملوك لي حر بعد موتي صار من في ملكه
عند الحلف مدبرًا اكر خالف اولان كسنه جميع مملوكم موتمدن صكره حر در ديسه يمين
ايلدوكي وقتده ملكنده اولان عبد معتق او مدبر اطور لامن ملكه بعد يمين دن صكره
مالك اولدوغي عبد مدبر اولماز زيرا كل مملوك قولي بلا قرينه اوليجق حال ايجون استعمال

اولنور نته کم سین وسوف قرینه سیله استقبال ایچون اولدوغی کبی جونکه حال ایچون استعمال
اولندیغی ایسه جزاکه تدبیرده رغبی الحال واقع اولوب لفظ مذکور بعد الیمین اشترا اولان عبده
متناول اولماز لکن یعتق الجمیع من الثلث عند موته لکن یمین بودن یکسنه نک موتی زمانندہ
وقت حلفده موجود اولان عبدی وبعد الیمین اشترا ایلدوکی عبدی ثلثدن معتق اولور
چونکه عتق موته مضاف قلندی برحینئیتدن ایجاب عتق فی الحال مملوک اوالمه متناول
اولمغله موجود اولنلر مدبر اولور وبرحینئیتدن موته مضاف اولان عتق بعد
الموت ایجابدن اول ایسه وصیت دخی اولور ووصیت اولیحق خلف ایلدوکی
وقتده نصکره اشترا ایلدوکی قوللره دخی متناول اولور وصایاده معتبر اولان
حالت موته ملکنده بولنانلردر بوقول ابوحنیفه وامام محمد قتنده در اما
ابویوسف قاتنده بعد الیمین مالک اولدوغی معتق اولماز زیرا لفظ حالا حقیقتنه
صکره مالک اولدوغنه متناول اولماز بو اجلدندرکه وقت یمینده ملکنده اولان
مدبر اولور ملکنده بولنمیان مدبر اولماز **باب العتق علی جعل** بو باب جعل
اوزرینه عتقک بیانندہ در ضمّ جیم ایله جعل برفعل مقابله سنده تعیین اولان عوضدر ومن
اعتق علی مال شول یکسنه که عبدی مال اوزرینه اعتاق ایلسه مثلا انت حرّ علی الف درهم
دیسه اوبه وباخود مال مقابله سنده اعتاق ایلسه مثلا انت حرّ بالف درهم دیسه فقبل عتق
بس امدی عبد مخاطب اول مجلسده مال مذکوری قبول ایلسه معتق اولور والمال دین
علیه مذکور اولان مال عبد معتقک اوزرینه دیندر زیرا عبد قولیله الفی التزام ایلمشدر
یصح الکفالت به بدل عتق اولان مالله کفالت صحیح اولور زیرا اول مال دین صحیحه در کفالت
ایسه دین صحیحه اولور بخلاف بدل الکتابه بدل کفالت بونک خلافنجه در بدل کتابت
ایله کفالت صحیح دکلدر زیرا دین صحیح دکلدر اما رقیت باقی اولدوغی ایچون مثلا عبد
مکاتب بدل کتابتدن عاجز اولسه بنه رقیته عودت ایدر بوتقدیرجه عبد اوزرینه دین

دين صحيح دكلدر ودين صحيح اولميوب كفالت دخي صحيح دكلدر وان قال اديت الي الفا فانت حر
واذا ادّيت صار مأذونا لا مكاتبا اكر مولى عبدنه ان لفظى ايله اكر بكا بكي اداايدرسك سن حر
سين ديسه وياخود اذا لفظى ايله اكر بكا بكي اداايدرسك سن حر سين ديسه اول عبد
مأذون اولور مكاتب اولور مكاتب اولماز زيرا اداايه تعليق اولنه عتق صرير حدر مولى
عبدفي اداء ماله تعليق ايلمسي تجارة تحريص ايلمكدر ومالة تعليق ايله مأذون اولور
مكاتب اولماز ديمكدر مقصود افندمز عبد مزبوري مالي اداايلمزدن مقدم بيع
بيع ايلمي جائزدر اما مكاتبك ببعي جائز اولماز مادامكه كندوسي راضي اولميه اما اكر
مكاتبك كندوبي بيعه رضا ويرسه كتابت فسخ اولور ويعتق ان ادّي في المجلس
اوخلّي بين المولى وبين المال فيه في التعليق بان اكر عبد مال معيني اول مجلسده اداا
ايدرسه معتق اولور وياخود مولى ايله مال بينمي تخليه ايلسه يعني اول مجلسده
عبد مالي معيّني افندمسينك باننه وضع ايلسه كه مولى اول مالي اخذ ايلمك ممكن
اولسه بو مقوله تسليم ايله دخي معتق اولور وبو ابكي صورتده معتق اولمسي لفظ ان ايله
تعليق اولدقده درزيرا ان شرطدر ايجوندر وقت ايجون در مستعمل اولماز ومتى ادّي او
خلّي في التعليق باذ ودخي اذا ايله تعليقده هرنه وقت مال معيّن اداايلسه وياخود تخليه
ايلسه معتق اولور زيرا لفظ اذا وقت ايجون مستعمل اولور مجلس ايله مقيد اولماز متى كبي
ويجبر المولى على القبض هرنه وقت كه عبد مال معيّن اداايلسه وياخود باننه وضع ايلسه
مولاسي مال مزبوري قبض ايلمك اوزره خبر اولنور وان ادّى البعض يجبر على القبض
ايضا الا انه لا يعتق مالم يؤدّ الكل اكر عبد مال معيّندن بعضى سني اداايلسه يينه
قبض ايلمك اوزره مولى خبر اولنور الا اول عبد معتق اولماز مادامكه معيّن اولان
مالك كليسني اداايلمسه كما لو خطّ عنه البعض فادّى الباقي سولى مال معيّن دن
بعضى سني خط ايدوب عبد باقيسني اداايلدكده معتق اولمدوغي كبي بعضيسني اداايلمك

ایله عبد معتق اولماز زیرا شرط اداء الف ایدی اول شرط ایسه بولمدی مثلا برکسنه عبدنه ان
ادیت الی الف درهم فانت حر دیسه ذکر اولنان الفدن برمقداری خط ایلسه کامل
الفی ادا ایلمیچه معتق اولماز وعجالة سنی خط ایلسه بینه معتق اولماز زیرا شرط اداء الف
ایدی اول ایسه بولمدی امدی شرط بولنمیچه معتق مشروط دخی بولنماز کتابت بونك خلافنجه در
زیرا مکاتب اوزرینه مال واجب اولور مال واجب اولالاندن ابراء بعض وکل جائز در
وصاحب عنایه دیمشدرکه اکر درهم ذکر اولنوب آنك برینه دینار ویرسه بینه معتق اولماز
ثم ان ادی الف اکسبه قبل العتق التعلیق یرجع المولی علیه بمثلها او یعتق اندن
صکره اکر عبد قبل التعلیق کسب ایلدوکی الفی ادا ایلسه عبنی عبد معتق اولور لکن مولی
عبد اوزرینه اول الف مثلی ایله رجوع ایدر یعنی تکرار بیکی طلب ایدر زیرا اول
ویردوکی الف عبد ایکن کسب اولنمغله العبد وما یملکه کالمولاه مضنون اوزره مال
مولاسنك اولمش اولور اول اجلدن الف آخر ایجون عبد اوزرینه رجوع ایدر وان
کسبها بعد لا یرجع اکر عبد ویردوکی بیکی بعد التعلیق کسب ایلدی ایسه مولی عبد
اوزرینه رجوع ایده مز ولو قال انت حر بعد موتی بالف فان قبل بعد موته واعتقه
الوارث عتق اکر مولی نیم موتمدن صکره الف مقابله سنده سن حرسین دیسه اکر عبد
مولینك موتمدن صکره قبول ایدرسه ودخی وارث اعتقاد ایدرسه الف ایله معتق
اولور والا فلا اکر عبد مولینك عتقمدن صکره الف ایله قبول ایلمزایسه وایاخود عبد
قبول ایلیوب لکن وارث اعتقاد ایلمسه معتق اولماز فحان عتق موتدن صکره تأخیر ایلیه
عتق ثابت اولماز الا وارث وایاخود وصی وایاخود قاضی نك اعتاقی ایله اولور اکر بو ذکر
اولنان کسنه لردن اعتاق واقع اولماز ایسه معتق اولماز ولو حرره علی ان یخدمه سنة
فقبل عتق وعلیه ان یخدمه تلك المدة اکر مولی عبدی بر سنه خدمت ایلمك اوزره تحریر ایلیه
وعبد دخی قبول ایلسه فی الحال معتق اولور وعبد اوزرینه لازم در که اول مدتی مولی سنه

سنه حذمت ایله زیرا بو قول عوض اوزرینه عقد روعوض اوزرینه واقع اولان عتق
قبولیله قبل الادا واقع اولور مثلا اعتقتك علی ان تخدمنی سنة دیمکله فی الحال واقع اولور
امّا ان حدمتنی کذا مدّة دلیسه فی الحال واقع اولیوب شرط اولان مدّت تمام اولدقدن
صکره معتق اولور اوّلکی صورت معاوضه درصکره که صورت معلّق بالشرطدر فان مات
المولی قبلها لزمه قیمة نفسه اکر مولی عبدك برسنه حذمتندن مقدم فوت اولسه ابو حنیفه
وابو یوسف قتنده عبده قیمت نفسی لازم اولور وعند محمد قیمة حذمة امام محمد قتنده
عبد حذمتنك قیمتی لازم اولور وکذا لو باع المولی العبد من نفسه بعین فهلکت قبل
القبض یلزمه قیمة نفسه وبنه کچن مسئله کبیدر اکر مولی عبدینی کندو نفسنه یعنی
معین برشیئه بیع ایلسه وقبل القبض عبن هلاك اولسه اول عبده کندو نفسنك
قیمتی لازم اولور ابو حنیفه وابو یوسف قتنده وعند محمد قیمة العین امام محمد
قتنده هلاك اولان عینك قیمتی لازم اولور زیرا او عین بغیر مال اولان شیئه معاوضه در
زیرا نفس عبد کندو حقّنده مال دکلدر وکندو نفسنه مالك دکلدر بوکا مثال برخاتون
برعبد معتق اوزرینه تزوّج اولسه بعده عبد مستحق چقسه خاتون زوج اوزرینه
عبد قیمتی ایله رجوع ایدر یوخسه قیمت بضع که مهر مثلدر انکله رجوع ایلمز بو تقدیرجه
عبده هلاك اولان عینك قیمتی لازم اولور ابو حنیفه وابو یوسف انجون دلیل
عقلی بودرکه بو عین مال مقابله سنده معاوضه در زیرا عبد مولی حقّنده مالدر
وبونك مثالی برکمسنه برجاریه مقابله سنده باباسنی اشترا ایلسه وبابع جاریه قبض
ایلمزدن مقدم جاریه هلاك اولسه بابع مشتری اوزرینه باباسنك قیمتی ایله رجوع
ایدر یوخسه جاریه نك قیمتی ایله رجوع ایلمز کذا فی الزیلعی ومن قال لآخر عتق
امتك بالف ان تزوّجتیها ففعل وابت ان تزوّجه فلا شیئ علیه شول کمسنه که
بر آخر کمسنه یه جاریه کی بکا تزویج ایلمك اوزره بیك درهم مقابله سنده اعتاق ایلمه لیسه

وجاریه اول کسنه یه تزوجدن ابا ایلیسه اعتاق الیم دیان کسنه نك اوزرینه برشی لازم دکلدر
یعنی امرك تعتیق ایلدوکی بیك کندویه لازم کلمز اما طلاق بونك خلافنجه درمنال بر کسنه
آخر کسنه یه طلق امراتك علی الف درهم علی دیسه اول کسنه دخی طلاق ویرسه امر اوزرینه
الف لازم اولور طلاقده اجنبی اوزرینه اشتراط بدل جائزدر اما اعتاقده جائز
دکلدر بو محلده بحث واردر ولوضم عنی قسم الالف علی قیمتها ومهر مثلها ولزمه
حصة القیمة وسقط ما یخص الرعنی لفظنی ضم ایلیسه مثلا اعتق امتك عنی بالف
دیسه مذکور اولان الف جاریه نك قیمنه ومهر مثلنه تقسیم اولنور وامر جاریه نك
قیمتی لازم اولور ومهر مختص اولان ساقط اولور مثلا جاریه نك قیمتی ایکی بیك
مهر مثلی ایکی بیك اچه بیکه تقسیم اولنور الیوز التمش التی اچه حصة رقبه واوجیوز
اوتوز اوچ اچه حصة مهر مثل اولور امرکه اعتق امتك عنی بالف دیدکده بیك اچه
ایکی شیئ مقابله الیدی بری شراء رقبه وبری بضع نکاحدر ووقوع اعتاقك لازم مقدمی
که بیعدر طریقی اقتضا ایله واقع اولمشدر کان جاریه ایچون امر بیعها منی ثم اعتقها
عنی دیمش اولدی بو تقدیرجه اقتضاء اشتری بولنمش اولور وجاریه نك قیمتی اولان
الیوز التمش التی اچه امر لازم اولورکه کندویه تسلیم اولان رقبه مقابله سنده ومهر مثلکه
اوجیوز اوتوز اچه در اول اولورکه کندویه تسلیم اولمیان بضعدر ولو تزوجه حصة
المهر لها فی الوجهین وحصة القیمة للمولی فی الثانی وهدر فی الاول یوقرده تقریر
اولان مسئله جاریه تزوجدن ابا ایلدوکی صورتده ایدی اما اکر جاریه ابا ایلیوب امری
امری تزوج ایلیسه مهر مثلك حصه سی که اوجیوز اوتوز اچه ایدی ایکی صورتده دخی
جاریه ایچوندر کرکسه عنی لفظنی ذکر ایلسون کرك ایلمسون وقیمتنك حصه سی نائبده یعنی
عنی لفظنی ضم ایلدکده مولی ایچوندر صورت اولیده یعنی عنی لفظنی ضم اولنمدقده قیمتنك
حصه سی هدر در باب التدبیر بو باب حکم تدبیر بیانندہ در وقتاکه مصنف

تنبیه

مصنف اعتاق مطلقدن فارغ اولدي ايسه اعتاق مقيده شروع ايلدي وتدبير اعتاقه عاقبة امره
نظرا در شرعده بعد الموت حاصل اولان اعتق ايجابدر وتدبير ايكي نوعدر برنوعي مطلق
وبرنوعي مقيد در المدبر المطلق من قاله مولاه اذا مت فانت حر مطلق مدبر شول
كسنه در كه مولي سي كاكتجان بن الورسم سن حرسين ديه مطلق مدبر بو مقوله خطاب
ايله مخاطب اولان عبد در او انت حر عن دبر مني او يوم اموت او مع موتي او عند
موتي او في موتي او انت مدبر او قد دبرتك وياخود بند نصكه سن حرسين ديه
وياخود سن حرسين بن اولدوكم كون ديه وياخود سن حرسين بنم موتم ايله وياخود
بنم موتم قتنده وياخود بنم موتمده حرسين ديه وياخود سن مدبرسين وياخود تحقيقا
سني مدبر ايلدم ديه وان انت مت الى مائة سنة وياخود اكر بن يوز سنه يه دكين
اولورسم سن حرسين ديه وغلب موته فيها حال بوكه مولي سنك موتي يوز سنه دن
غالب اولسه يعني سكسان ياشنده اولسه مثلا بو قول صورتنده مقيد امامعناده مطلقدر
زيرا موت مقدر در بو قول حسن بن زياد دن ابو حنيفه دن روايتيدر وفقيه ابو الليث
نوادرلنده ذكر ايلمشدر كه اكر بر رجل عبدنه سن حرسين اكر بن يوز سنه يه دكين اولورسم
ديسه حال بوكه موتي غالب اولسه يعني اختيار ادم اولسه ابو يوسف ديركه اول
عبد مدبر مقيد در مولي سي اول غيدي بيع ايلمك جائزدر وحسن ابن زياد ديركه
عبد مدبر مطلقدر بيعي جائزدكلدر زيرا يوز سنه يه دكين تعيش ايلمينجه خود مولي سي
بيلور امدي بو تقديرجه ان مت فانت حر يعيش اولدي او اوصيت لك بنفسك
وبرقبتك اوثلث مالي وياخود سني كندو نفسنه وصيت ايلدم وياخود سني
كندو رقبته وصيت ايلدم وياخود ثلث مالمي سكا وصيت ايلدم ديسه مدبر اولور
لايجوز اخراجه عن ملكه الا بالعتق مولي نك ملكندن اول مدبرك اخراجي جائز اولز
الاعتق ايله جائز اولور اما ساقي فانتده بيعي وهبه سي جائزدر زيرا ذكر اولنان كلام

تعلیق بالشرط در وتعلیق بالشرط ایسه بیع وهبه یمنع ایلماز سائر تعلیقاتدن اولدوغی کبی
بزم ایچون دلیل نبی علیه السلام ملك یباع ولا یوهب ولا یورث وهو حر من الثلث قول شریفیدر
ویجوز استخدامه وکتابته وایجاره مدبرك استخدامی وکتابتی واجاره ویرلمسی جائز اولور
والامة توطاء وتزوج جاریهٔ مدبره وطی اولنور یعنی مولاسی وطی ایدر وهنوز ملك
باقی اولمغله آخره تزوج الملك دخی جائزدر واذا مات سیده عتق من ثلث ماله فجن مدبرك
سیدی فوت اولسه مدبرك سیدك ثلث مالندن معتق اولور زیرا تدبیر وصیت حکمندن
ثلثدن معتبر اولور وان لم یخرج من الثلث فیحسابه اکر مدبر قیمتی ثلثدن جمله سنه ثلث
مال حسابی ایله معتق اولور مثلا سیدك اوج بیك اقچه یی قالسه وعبدك دخی
قیمتی التی بیك اقچه اولسه جمله سی طقوز بیك اقچه اولور ثلثی اوج بیك اقچه اولیجق
عبدك نصفی معتق اولوب اوج بیك اقچه باقی سنده سعی ایدر وان لم یترك غیره اکر
فوت اولان سید مدبردن غیری برشی ترك ایلمسه وواردات تدبیری تجویز ایلمسه لرسعی فی
ثلثیه عبد مدبر فیه تنك ثلثاتدن سعی ایدر مثلا قیمتی التی بیك اقچه اولسه ایکی بیك اقچه یی
معتق اولوب درت بیك اقچه سنده سعی ایدر وان استغرقه دین المولی اکر مدبری مولی
سنك دینی مستغرق اولسه سعی فی کل قیمته موتدن معتق اولور لکن کل قیمتده سعی ایدر
ولو دبر احد الشریکین وضمن نصف شریکه ثم مات اکر شریکیدن مدبری حصه سنی تدبیر ایلیه
وشریکینك نصف حصه سنی ضمان اولسه وفوت اولسه عتق نصفه بالتدبیر وسعی فی نصفه
عبدك نصفی تدبیر ایله معتق اولور ونصف قیمتدن عبد سعی ایدر ابو حنیفه فاتدن
خلافا لهما امامین ایچون خلاف وارد راللر فاتدن تدبیر ایله کلیسی معتق اولور زیرا بعضی سنی
تدبیر کلیستی تدبیر در بو مسئله بجزی عتق مسئله سنك فرعیدر ابو حنیفه فاتدن عتق بتجزی
اولور اما امامین فاتدن بتجزی اولماز والمقید من قال له ان مت من مرضی هذا او سفری
هذا او من مرض کذا اولی عشر سنین او الی مائة سنة مدبر مقید شول کمسنه در کر

كه مولى سي اكا ديسه كه اكر بن شو مرضدن اولورسم و ياخود شو سفرمدن اولورسم و ياخود شو
مقوله مرضدن اولورسم و ياخود اون سنه يه دكين اولورسم و ياخود يوز سنه يه دكين
اولورسم ديسه و احتمل عدم موته فيها يوز سنه ده اولمامك احتمالي اولسه مثلا بوكلايجي
قائل اولان اون بش ياشنده اولسه فيجوز بيعه بو مقوله مدبر مقيدك بيعي جائز اولور
وهبه و رهني دخي جائز اولور زيرا بو ذكر اولنان صفتلرده موت البته واقع اولمي
متيقن اولمامغله في الحال سبب منعقد اولدي فجان معناسي سببت بين الثبوت و العدم
تردد ايجون منتفي اولسه سائر تعليقات كبي بودخي معلق قالور بو تقدير جه تعليقات
قبل دخول الشرط بيعي منع ايلماز وان وجد الشرط عتق عتق المدبر اكر شرط بولنورسه
عبد مدبر مقيد معتق اولور مدبر مطلق عتقي كبي زيرا بو صفت اجزاء حيثوا تندن
آخر جزئدن متعين اولوب مدبر مطلقك حكمني اخذ ايلدي زيرا موته اضافت
دخي بولنوب و زوال تردد دخي متحقق اولدي **باب الاستيلاد** بو باب
استيلادك حكمي بيانندە در استيلاد لغتده ولد طلبنه دير لر شرعده مولى جاريه سندن
وطئي ايله ولد طلبنه دير لر لا يثبت نسب ولد الامة من مولاها الا ان يدعيه جاريه نك
ولدينك نسبي مولاسندن ثابت اولمز الا مكر كه مولاسي اول ولدي دعوت ايلمه
زيرا فراش امه ضعيف اولمغله بلا دعوت ولد ثابت اولماز و فراش ضعيف اولدوغي
اجلدن دركه جاريه ده عزل جائز در اما ولد منكوحه بونك خلافيجه در انك ولدي
نفي ايله منتفي اولميوب كندوسنه لعان واجب اولور زيرا منكوحه نك فراشي قويدر
واذا ثبت صارت ام ولد لا يجوز اخراجها عن ملكه الا بالعتق فجان دعوت ايله
جاريه نك ولدنك نسبي ثابت اولسه اول جاريه ام ولد اولور اول جاريه ملكندن
اخراج جائز دكلدر الا عتق ايله جائز اولور ماريه ابراهيمي طوغورد قدره بني عليه السلام
دن سؤال ايلديلر يا رسول الله ماريه اعتاق ايلرميسين اعتقها ولدها دير جواب

ویرمشلر در وبر موضعده دخی من وطئ امة فولدت له فهی معتقة عن دبر منه قول شریفی
وارد اولمشدر وله وطئها واستخدامها واجارتها وتزویجها وکتابتها مولاسی ایجون جائزدر
اول جاریه یی وطئ واستخدام ایلمك واجاریه ویرمك وتزوج ایلمك وکتابة کسمك زیرا هنوز
اثر ملك باقیدر حقیقتاً معتقه دکلدر ونعتق بعد موته من جمیع ماله ولاتسعی لدینه ام ولد
اولان جاریه مولی سیدنك موتندن صکره جمیع مالندن معتقه اولور ومولی سیدنك دینی
ایجون سعی ایلمز زیرا بنی علیه السلام دن ام ولد جمله مالندن معتقه اولور مولی سیدنك
دینی ایجون سعی ایلمدوکنه حدیث شریف وارد اولمشدر وثبت نسب ولدها بعد ذلك
بلا دعوت ثابت اولور اولکی ولدن صکره ولد کتورسه زیرا اولکی ولدی دعوت ایله
متعین اولور که وطئ جاریه دن مقصود ولدی ایجون اولوب قضاء شهوت ایجون دکلدر
بو تقدیرجه ولد ایجون اولدوغی متحقق اولوب المولد للفراش حدیث شریفنه موافق
اولمش اولور وان نفاه انتفی اکر ولد اولمه اعتراف صکره ولد ثانی بی نفی ایلسه ولدك نسبی
منتفی اولور وفراش اوج نوعدر اولکی سی ضعیف درکه جاریه نك فراشیدر دعوت سز ثابت
اولمازوایکنجیسی متوسطدر اول دخی جاریه نك فراشیدر لکن اولکی ولد دعوت اولندقدن
صکره ولد ثانینك نسبی بلا دعوت ثابت اولور الا بوقوو اردرکه نفی ایله منتفی اولور
اوچنجیسی فراش قویدرکه فراش منکوحه در بلا دعوت ثابت اولور ونفی ایله منتفی اولیوب
لعان واجب اولور ولو استولدها بنکاح ثم ملکها فهی ام ولد له اکر برکسنه برغیرك
جاریه سنی نکاح ایله استیلاد ایلسه اندن صکره اول جاریه یه مالك اولسه اول جاریه
اول کسنه نك جاریه ام ولدی اولور وکذا لو استولدها بملك ثم استحقت ثم
ملکها اکر ملك یمین ایله جاریه یه استیلاد ایلسه اندن صکره جاریه مستحق جیقسه بعده جاریه یه
مالك اولسه جاریه اول کسنه نك ام ولدی اولور بخلاف ما لو استولدها بزنا ثم ملکها
امازنادن استیلاد اندن صکره جاریه یه مالك اولان بونك خلافیچه در زیرا زنادن نسب

غنی غیرك جاریه سنی

نسب ثابت اولماز ولو اسلمت ام ولد النصراني عرض الاسلام فان اسلم فهي له وان ابى
سعت في قيمتها وهي كالمكاتبة ولا ترق بعجزها اكر نصرانينك ام ولدي اسلامه كلسه
نصرانيه اسلام عرض اولنور اكر اسلامه كلورسه جاريه انك ايجوندر اكر اسلامدن ابا
ايدرسه قيد اولدوغي حالدن ثلث قيمتنده سعي ايدر وبو جاريه مكاتبه كبيدر مادامكه قيمتي
ادا اوليه معتقه اولماز لكن عجزي ايله رقيقته عودت ايلمز امام زفر قائلدر في الحال
معتقه اولوب وسعي ايلمك جاريه نك اوزرينه دين اولور هدايه نك عتق بعض محللدر
مسطوردركه ام ولد مال متقوم اولمسنده اختلاف اولنوب امام اعظم قائلدر
متقوم دكلدر لكن امامين قائلدر مال متقوم در زيرا ام ولدك وطئ واجاره واستخدام
ايله منتفع اولمسي مال متقوم اولمسنه دلالت ايدر لكن بيع اولنماسي مال متقوم اولمسنه
مانع دكلدر مدبره اولدوغي كبي كورمز مسيسنكه ام ولد نصراني مسلمان اولسه اول جاريه نك
اوزرينه قنا ثلث قيمتي ايجون سعايت وارد رمشايخك قولي اوزرينه بوله اولمسي مولاسنك
موتندن صكره ام ولدك بيع وسعايتي اولمدوغي ايجوندر مدبر بونك خلافنجه در ابو حنيفه
ايجون دليل تقوم احرازايله در وام ولدايسه نسب ايجون محرزه در يوخسه مال متقوم
اولدوغي ايجون دكلدر وان مات عتقت بلا سعايت واكر مولاسي اولان ذمي فوت
اولسه بلا سعايت معتقه اولور زيرا ام ولدير ولو ادعي ولدامنه له فيها شريك
ثبت نسبه منه وصارت ام ولده وضمن نصف قيمتها ونصف عقرها لاقيمته ولدها
اكر بكسنه مشتركه اولان جاريه نك ولدنده ادعا ايلسه يعني دعوت ايدوب ولد بندندر
ديسه ولدك نسبي دعوت ايدن كسنه ده ثابت اولوب جاريه اول كسنه نك نصف قيمتي
ونصف عقري شريكنه ضامن اولور بوخسه ولدينك قيمتني ضامن اولماز حرده عقر
مهر مثلدر كرك بكر اولسون كرك ثيبه اولسون جاريه ده قيمتنك عشريدر وان ادعياه
معا ثبت منهما وهي ام ولدلها وعلى كل نصف عقرها ونفاصا ويرث من كل منهما ميراث

ابن ويرتان منه ميراث اب واحد اكر شريكينك ايكيسي معاً ولدي دعوت ايله ايكيسندن دخي
نسب ثابت اولور وجاريه ايكيسنك دخي امّ ولدي اولور وضربينك اوزرينه جاريه نك
نصف عقري لازم اولور ونقاص ايدرلر يعني سنك بكاوبره جكني بيم سندن الاجمه حساب
ايله دعمكدر واوغلان ايكي سيندن دخي براوغل ميراثنه وارث اولور وايكيسي اوغلاندن
برباباميراثنه وارث اولور حتى بويله بر واقعه قاضي شريح زماننده واقع اولوب قطعي
حكم اولنمامغله عمر رضي الله عنه حضرتلرينه مكتوب كوندروب مشترك جاريه نك
ولدنده صاحبينك مضربي ولد بندندر ديو دعوت ايلمشلر در ديو استفتا ايلدكده
حضرت عمر رضي الله عنه قاضي شريحه بويوزدن مكتوب يازديكه لبشا فليس عليهما ولو
بنيا ليبين لهما وهو ابنيهما برثهما ويرثان وهو للباقي منهما اي للولد يكون للاب
الباقي من الابوين اذا مات احدهما حتى يكون كل الميراث للاب الحي دون ان يكون
نصفه لورثة الاب الميت كلامي ايله ختم بيورب وعمر رضي الله عنه بوكلامي تحرير و
تقدير بيورد قده اصحاب كرزين رضوان الله تعالى عليهم اجمعين دن قنى جوق مكسنه حاضر
اولوب بركسنه بوكلامه تعرض بيورمشدر ومكتوب بومنوال اوزره قاضي شريحه واصل
اولدقده موجبنجه حكم ايلمشدر وان ادّعى ولدامة مكاتبه فصدقه المكاتب ثبت نسبه
منه وعليه قيمته وعقرها بركسنه اكر مكاتبنك جاريه سنك ولدنه ادّعا ايلسه يعني
بندندر ديو دعوت ايلسه ومكاتب دخي مولاسني تصديق ايلسه وولدك نسبي
مولاسندن ثابت اولور وولدك قيمتي وجاريه نك عقري مولاسي اوزرينه لازم اولور
ولاتصير امّ ولده اول جاريه مكاتبك مولاسنك امّ ولدي اولماز زيرا حقيقتده
اول جاريه مولاسنك ملكي دكلدر وان لم يصدقه لا يثبت النسب اكر مكاتب مولاسني
تصديق ايلزايسه ولدك نسبي ثابت اولماز امّا ابو يوسف ديركه ثبوت نسبده
مكاتبك تصديقنه احتياج يوقدر زيرا مولانك مكاتبنك جاريه سنده حتى اوغلنك

غلنك جاريه سندن اقوى در جونكه اوغلنك جاريه سنده بلا تصديق نسب ثابت اولميوب
جاريه مكاتبه خود بطريق الاولى ثابت اولور يزم ايجون دليل بودركه بابا اوغلنك مالنى
تمليك ايدر فقهان احتياج اولسه اول اجلدن عقر و قيمت لازم كلميوب جاريه ام ولدى
اولور اما مولى ايجون مكاتبك مالنى تمليك ايلمك يوقدر زيرا مولى عقد كتابت ايله كندو
نفسندن مكاتبى حجر ايدوب اجنبيه الحاق ايلمشدر اول اجلدن ولدينك قيمتى و جاريه نك
عقرى كندويه واجب اولور و جاريه ام ولد اولماز الا ان يدخل الولد فى ملكه وقت اما
الامكره اوقاتدن بروقتده ولد كندو ملكنه داخل اوله اول وقت نسبى ثابت اولور كتاب
الايمان بو كتاب ايمانك احكامى بيانندە در يعنى ايقاع ايمان بيانندە در ايمان يمينك
جمعيدر و يمين لغتده قوّتە در لفظ حق سبحانه و تعالينك لاخذنّ بآليمن قول شريفى قوّت
ايدوكنه دليلدر زيرا باليمين قول شريفنى بالقوه ايله تفسير ايلمشدر و يمين شرعده بر عقددركه
يمين ايدن كمسنه عزيمتى اولعقد ايله قوى ايدركه فعل اوزرينه اولسون و كركسه ترك فعل
اوزرينه اولسون و يمينك شرطى خالف اولان كمسنه مكلف اولمقدر و سببى قصد ايلدوكى
شيئك تحقيقنى اراده در و ركنى شول لفظدركه انكله يمين منعقد اولور و حكمى بار اولمسى
واجب اولان محلده بار اولمقدر و قوّتنده كفارت ايلمكدر اليمين تقويه احد طرفى الخبر
بالمقسم به يمين خبرك ايكى طرفنك برطرفنى مقسم به ايله يعنى اسم الله ايله تقويت در يعنى قوّت
لندر مكدر و يمين دخى ايكى نوعدر بريحق سبحانه و تعالينك اسم ذات و اسم صفات
ايله يمين در و بريجناب رب العزتدن غيرى ايله يمين در نوع اول كتاب و سنت ايله مشروعدر
نته كم حق سبحانه و تعالينك تالله لاكيدنّ اصنامكم تالله تفتؤا تذكر يوسف تالله لقد
آثرك الله علينا قول شريفى ايله مشروعيتنه دليلدر و سنت ايله مشروع اولمسى نبى عليه السلام
لاعزوه فريشا حديث شريفى ايله در و صحابه كرين رضوان الله عليهم اجمعين يمين ايدر لردى
والله دن غيرى ايله دخى مشروعدر بو يمين ايسه جزايى شرطه تعليق در مثلا ان دخلت

الدّار فانت حرّ و یا خود فانت طالق و یا خود علی حجّ و العمرة دیمك کبی دخی بولنور مشابه اولان
شرط جزا کبی و جزا بی شرطه تعلیق وصفا یمین دکلدر لکن عند الفقها معنی یمین تسمیه سی یمین
بالله ایله حاصل اولان شیئ بولنکله حاصل اولدوغی ایچوندر حتی برکسنه یمین ایلمامکه یمین ایلسه
بعده طلاق و یا خود طلاق مثلو یه خلف ایلسه حانث اولور و یمین ایلمك کرچه کتاب و سنت
ایله مشروع در لکن تقلیلی تکثیرندن اولیدر احتمالدرکه حق سبحانه و تعالینك اسم شریفینك
حرمتی هتك ایلمك واقع اوله و بعضیلر قائلدرکه حق سبحانه و تعالیدن غیری ایله یمین مکروه
دیو نبی علیه السّلام دن کان خالفا فلیحلف بالله اولبدن و اهل شرع قتنده یمینك التی
اسمی وارد رقسم و یمین و حلف و عهد و میثاق و ایلاء و هی ثلث یمین اوچ نوع در مصنّف
بو محلده عدد ایمانی مراد ایلمدی زیرا ایمان اکثر من ان یحصی در بلکه مراد ی یمین بالله بر
یمین درکه برنده کفارت اولور و برنده کفارت اولماز و برنده الله دن رجا اولنور که خالف
مؤاخذه اولنمیه غموس و هی خلف علی امر ماض او حال کذبا و حکمها الاثم و لا کفارة فیها
الّا التّوبه نوع اوّل یمین غموسدر و یمین غموس فعل ماضی و یا خود حالا خالفك یمیندر
کذبی تعمّد ایلدوکی حالده یعنی عمدا کذب ایدوب فعل ماضی اوزره والله فعلت کذا و یا خود
والله فعلت الان کذا دیو یمین ایلمکدر و یمین غموسك حکمی کناهدر زیرا نبی علیه السّلام
من خلف کاذبا ادخله النّار بیورمشلدر و بر موضعده دخی الیمین الغموس تدع الدّیار
بلا دفع بیورد قلری محققدر و یمین غموسده کفارت یوقدر الّا توبه وارد رشافعی قتنده
یمین غموسده کفارت وارد رزیرا کفارت هتك حرمة اسم الله ایدن نکسنه نك کناهنی کیدرمك
ایچون مشروع اولمشدر بونده دخی کاذبا جناب رب العزتك اسم شریفنی استشهاد ایلدوکی
کناهی خود محققدر یمین منعقده اولدوغی کبی بونده دخی کفارت لازم اولمسنه ذاهب اولمشلر
و بزم ایچون دلیل بودرکه یمین غموس کبیرهٔ محضه در زیرا نبی علیه السّلام خمر من الکبائر لا کفارة
فیهن بیورد قده غموس دخی بشدن عد بیورمشلدر امدی هر بشنه کبیرهٔ محضه اولکفارت

کفارت ایجون متاط اولماز زیرا کفارت عبادتدر زیرا صوم ایله دخی کفارت اولور اکر
عبادت اولماسه صوم ایله کفارت جائز اولماز دیو نبی علیه السلام خمردن اکبائر
بیورد قلری بری اشراك بالله در وحقوق والدین وقتل نفس ویمین غموس وقطع صله
رحم ولغوودر وهی حلفه علی امر ماض بظنه کما قال وهو بخلافه وحکمها رجاء العفو
نوع ثانی یمین لغو در ویمین لغو خالفك فعل ماضی اوزرینه یمینی درکه اول فعلی کندو
دیدوکی کبی ظن ایدرحال بوکه اول فعل یمین ایلدوکی شیئك خلافیدر وانك حکمی
رجا اولنورکه عفو اولنه مثلا برکمسنه والله فعلت کذا اویاخود والله ما فعلت کذا
ویاخود جاء زید دیوب کندونك ظنی بویله اولسه لکن ظن ایلدوکنك خلافی اولسه
بومقوله یمین ایجون مؤاخذه اولنماق رجا اولنور حق سبحانه وتعالی لا یؤاخذکم
الله باللغو فی ایمانکم قول شریفی مؤاخذه اولنماغه دلیلدر اکر سئوال اولنورسه که یمین
لغو ده مؤاخذه اولنماق خود نص ایله ثابتدر نفی مؤاخذه رجایه تعلیقك معناسی
ندر بز دیرز که مذکور اولان یمین لغو ایجون مؤاخذه ده شك یوقدر لکن شك لغوك
تفسیرنده درزیرا لغو ایجون بعض اقوال وارد رنجاری حضرتلری حق سبحانه وتعالی
لا یؤاخذکم باللغو فی ایمانکم قول شریفی عائشه رضی الله عنها دن روایت ایدوب
بوکلامده یمین لغو حین تکلمده انسانك لا والله وبلی والله قولی در وبو روایت ابوحنیفه
حضرتلرینك در امام محمد وامام شافعی حضرتلری بیورد یلرکه یمین لغو اولدرکه حرام
شئی اوزرینه یمین ایلمکدر واول حرام شئی ترك ایلمك ایله حق سبحانه وتعالی اول کمسنه یی مؤاخذه
ایلماز بحمی حسن دن روایتدرکه یمین لغوده خالف شول کمسنه درکه برشی اوزرینه یمین ایلیه
صکره نسیان واقع اولوب کرك فعلنده کرك ترکنده بومقوله یمین لغو در حق سبحانه وتعالی
مؤاخذه ایلماز زیرا یمین لغوده عدم مؤاخذه منصوص علیه درانده شك یوقدر ایجون تمك
لغوك تفسیرنده واقع اولمشدر منعقده وهی حلفه علی فعل اوترك فی المستقبل وحکمها وجوب

الكفارت ان حنث يمينك او حنثي يوعي يمين منعقده ر ويمين منعقده مستقبله يعني كلجك ده
برفعلك اوزرينه ياخود ترك فعل اوزرينه خالفك خلافيدر ويو يمينك حكمي اكر حانث
اولورسه وجوب كفارتدر وحق سبحانه وتعالينك ولكن يؤاخذكم بما عقدتم الايمان قول
شريفي اليمراد مستقبله يمين اولدوغنه واحفظوا ايمانكم نص شريفي دلالت ايدر وخفظ
يمين تصوّر اولنماز آلمستقبله اولور وبما عقدتم الايمان قول شريفيدن اولان عقد بر
كلامي بركلامه بروجهله ارتباط در ايكيسنه برحكم متعلق اولو بوتقديرجه سائر عقود شرعيه
كبي عقد شرعي اولور وانذر صدقه برغيري موضعده دخي ولا تنقضوا الايمان بعد توكيدها
نص شريفيدر واقع اولان نص موضع عقد ده اولور بونص ايسه مستقبلدن غيريدر
تصويري ممكن دكلدر ومنها مايجب فيه البر كفعل الفرايض وترك الماضي يمين
منعقد ده نك اقسامندن بعضدر رشول شئ كه اندن بار اولمق واجب اولور فرايضي
اشلمك ومعاصي يي ترك ايلمك كبي مثلا والله لاصلين ظهر اليوم وترك معاصي يه
مثال والله لا اشرب الخمر ديسه ويو يمين صلاتي ادا ايدوب خمري شرب ايتمسوب بار
اولمقدر ومنها مايجب فيه الحنث كفعل الماضي وترك الواجبات يمين منعقد ده نك
اقسامندن بعضدر رشول شئ كه اندن حانث اولمق واجب اولور فعل ماضي وترك
واجبات كبي مثلا بركسنه والله لاشربن الخمر اليوم ديسه وياخود لاصلي ظهر اليوم ديسه
اولكسنه يه واجب اولور كه شربي ترك وغازي ادا ايدوب وكفارت ايليه زيرا نبي عليه
السلام دن خلف ان يضع الله فليطعه ومن خلف ان يصيه فلا يصيه حديث شريفي
بوكا دالدر ومنها مايفصل فيه الحنث كهجران المسلم ونحوه يمين منعقد اقسامندن
بعضدر رشول شئ كه اول شئ ده حنث براوزرينه تفصيل اولنور هجران مسلم كبي واكابرك
شئ كبي مثلا بركسنه فلان كسنه ايله سوبلشميوب سلام وكلام وبرميه يم ديو يمين ايليه
اولكسنه بار اولمقدن حانث اولمق افضلدر وحانث اولدقده نصكره كفارة ايلسون زيرا

زیرا نبی علیه السلام کمك من حلف علی یمین ورأی غیرها خیراً منها فلیأت بالتی هی خیر والیکفر
عن یمینه حدیث شریفی بو کلامه دلیلدر وما عدا ذلك یفصل فیه البر حفظاً للیمین ذلك
دن ماعدا یعنی فعلی جائز اولیان غیر لیسندن یمینی حفظ ایجون بار اولمق تفصیل
اولنور زیرا حق سبحانه وتعالینك واحفظوا ایمانکم قول شریفی امر در امر ایسه
وجوب ایچوندر امدی انسانه ایمانینی حفظ ایلمك واجبدر ولا فرق فی وجوب
الکفارة بین العامد والناسی وجوب کفارتده عامد وناسی بینده فرق یوقدر
کتاب درر ك متدنده ولو کان مکرهاً او ناسیاً تحریر اولندقده صکره شرحنده ای
محصناً ایله تفسیر ایلیوب مثلا برکسنه بکا صوکتورك دیمك مرادی ایکن والله لا اشرب
الماء دیو سویلمش اولدی ومولانا والی ناسی محیطی ایله تفسیر ایلمك بدیلرنده فرق
اولمدوغنی مشعر در لکن ممکندر که نسیان ایله خطا بینده فرق اولمه مثلا برکسنه نك
قلبی یمین اتمامك اوزره عازم ایکن لسانندن یمین جاری اولسه اکا خطا دیلور واکر
ترکنه عازم اولمیوب قلبی ذاهب ایکن لسانندن یمین جاری اولسه اکا نسیان دیلور فرق
بویله اولمق ممکندر اکر دیلورسه که یمین برعقد در عین اوزن برکسنه انکله فعل واخود
ترك فعل اوزرینه تقویت ایدر بو تقدیرجه افعال اختیاریه دندر ناسی قاصد کبیدر
دیمك نه کفیت ایله درکه بر دیرزکه قیاس بودر لکن نص ایله قیاس ترك اولنمشدر
والمکره فی الخلف او الحنث ووجوب کفارتده مکروه وغیر مکروه بینده خلفده
واخود حنثده فرق یوقدر زیرا نبی علیه السلام ثلث جدهن جدّ وهزلهن جدّ
بیور مشدر ثلثدن مراد بری نکاح وبری طلاق وبری یمیندر وبو محله مناسب
برقاعده درکه مثلا برکسنه مخلوق علیه ی مکروهاً واخود ناسیاً اثناسنه برابر در
زیرا فعل حقیقی اکراه ایله متغیر اولماز امدی فعل حقیقی اکراه ایله متغیر اولمدوغی کبی
اجلدن برکسنه برفعلی اشلمامکه یمین ایلیه بعده خالف اولان کسنه معمّی علیه واخود

مجنون اولسه بو حالده ایکی اول فعلی اشلسه حانث اولور زیرا شرط محلوف علیه اولان
فعل ایدی حقیقة بولنمزده دخی بولنمشدر اگرچه حکمت رفع ذنب ایسه ده لکن حکم دنیایی
اوزرینه دایر در کذا اول فعلدر یوخسه حقیقت ذنب اوزرینه دایر در کذلک زیرا اصولیون الحکمة
تراعی فی الجنس لا فی فرد مضمون اوزره بر قاعده بسط ایلمشدر بو تقدیرجه محلوف علیه
هرکمدن صادر اولدیسه حانث اولورسه حانث اولور وهی عتق رقبة کفارت یمین عتق
رقبه در بعض بر قول ازاد ایلمکدر وازاد اولان قول مسلم وکافر وصغیر وکبیر وذکر وانثی دن
قنقسی اولورسه جائزدر امّا اعمی ومقطوع الرجلین اولان قول جائزدر کذلک اوطعام
عشرة مساکین کما فی عتق الظهار واطعامه وباخود اون مسکینه اطعام در عتق ظهار ده
واطعامنده اولدوغی کبی وکلمهٔ او تخییر ایچوندر بونده واجب اولان اوچ شیئدن بر سیدر
اوکسوتهسیدر وباخود اون مسکینک کسوه سیدر کل واحد ثوبا یستر عامة بدنه هو الصحیح اون
مسکینک هر بریسی ایچون بر ثوب لازم در اویله ثوب که بدننک جمله سنی ستر ایلیه صحیح اولان
دخی بودر فلا یجزی السراویل ثوب ما یستر عامة بدنه اولیعق هر بریسنه سراویل ویرلسه
کفارت ایچون کفایت ایلمز زیرا عرفاً دون کیان ادمه عریان دیمیه اولنور فان عجز عن احدها
عند الاداء صام ثلثة ایام متتابعات اکر اعتاق واطعام واکساده بر ینی اداده عاجز
اولسه اوچ کون متتابعاً صائم اولور ولا یجوز التکفیر قبل الحنث کفارت جائز اولماز
ولا کفارت فی حلف کافر وان حنث مسلماً کافر یمینیله کفارت یوقدر اکر مسلم اولدقدن صکره
حالده حانث اولورسه ده زیرا حق سبحانه وتعالینک فقالوا ائمة الکفر انهم لا ایمان لهم
قول شریفی کفره نک عدم ایمانه برهاندر زیرا انعقاد یمین جناب رب العزتی تعظیمدر
کافرایسه کفر الیه اللهی تعظیم ایدیمز کذلک ویمینه دخی اهلدکلدر زیرا کفارت عبادتدر
ولا تصح یمین الصبی والمجنون والنائم صبی ومجنون ونائمک یمینی صحیح دکلدر فصل
حروف القسم الواو والباء والتاء حروف قسم واو وبا وتادر زیرا بونلرک هر بری

برى ايمانن معبود در وقران عظيم الشانده مذكور در وقسمده اصل بادر زيرا مظهر ومضمر
داخل اولور بالله وبك لافعلن دينلور واوايسه بادن بدلدر الحق مظهر داخل اولور والله لافعلن
دينلور يوخسه وك دينلز وتا ايسه واودن بدلدر بويله اولدوغي اجلدن اسم واحد دن غيريسه
داخل اولماز تالله لافعلن تربت الكعبه دينلز وقد تضمر كالله افعله ازاولور حروف قسم اضمار
اولنور الله افعله دينلور ايجاز ايچون حروف قسمي حذف ايلمك عربك عادتيدر دينلديكه
بو اختيار اهل بصره در منصوب اوقسمي كرك در حرف حاقط نزع اولندوغنه دلالت
ايلسون ايچون ودينلديكه اهل كوفه نك اختياريدر مكسور اوقسمي كرك در محذوفنه دلالت
ايلسون ايچون واليمين بالله اوباسم من اسمائه كالرحمن والرحيم والحق يمين اللهك اسم
شريفيله در وياخود حق سبحانه وتعالينك اسماسندن براسم شريفيله در الرحمن والرحيم
والحق كبي ولايفتقر الى نيته يمين نيته محتاج اولنماز الا فيما يسمى به غيره الاشهل اسمده
محتاج اولوركه اول اسم ايله الله دن غيريسي دخي تسميه اولنه كالحكيم والعليم حليم عليم
اسملري كبي بواسملرده اكر الله تعالى يي مراد ايدرسه يمين اولور اكر غيري مراد ايدرسه
يمين اولماز اوبصفة من صفاته يحلف بها عرفا كعزة الله وجلاله وكبريائه وعظمته وقدرته
وياخود يمين حق سبحانه وتعالينك صفاتندن برصفتي ايله دراوليه صفتكه عرفا انكله
يمين اولنور عزة الله وجلال الله وكبرياء الله وعظمة الله وقدرة الله كبي وبعض مشايخ
ديمشلركه صفات ذات ايله حلف يمين در مثلا قدرت وعزت كبي وصفات فعل ايله
حلف يمين در كلدر مثلا رحمت وغضب كبي اما صحيح اولان الايمان مبنية على العرف
مضمونى در لايحلف بغير الله كالقرآن والنبي والكعبة اللهدن غيرينك اسميله يمين اولماز
قران عظيم الشان ونبي عليه السلام وكعبة مكرمه اسملري كبي زيرا مالك موطأده ؟
نافعدن روايت ايلمشدركه نبي عليه السلام عمر رضي الله عنه بر محلده ملاقي اولديكه اولدخي
برقاج آدم ايله سويلشور لردي والله يا الرينك اسملري ايله حلف ايدرلردي نبي عليه

السّلام انلرم خطاب ايدوب ان الله ينهاكم ان تحلفوا بابائكم شمن كان حالفاً فليحلف بالله
وليصمت بيورمشلردركه حاشا اكرانا برئ من النبي والقرآن دييه يمين اولور زيرا ابوابكي
سندن تبري كفر درعياذاً بالله ولا بصفةٍ لايتحلف بها عرفا كرحمة الله وعليه ورضائه
وغضبه وسخطه وعذابه دخي شول صفت ايله يمين اولمازكه عرفا اول صفت ايله حلف
اولنماز رحمة الله وعلم الله ورضاء الله وغضب الله وسخط الله وعذاب الله كبي زيرا
بوصفات ايله يمين متعارف دكلدر وقوله لعمر الله يمين خالفك يمندر زيرا عمر الله بقاء الله
ديمكدر بقا ايسه صفات الله دندر تقديري لعمر الله قسمدر معناسي احلف ببقاء الله و
دوامه ديمكدر زيرا بقاء صفات ذاتدر وكذا وايم الله وايم الله دخي لعمر الله كبي يمين در
معناسي ايمن الله ديمكدر ايمن جمع يمندر كثرت واستعمالدن نون ساقط اولدي اهل
كوفه قتنده ونصريون قتنده اووان قتمندر ومعناسي والله ديمكدر وسوكندمي خورم
بخداي معناسي احلف الان بالله ديمكدر بودخي يمين در زيرا حال ايجون در اما اكر
مي لفظي اولميوب سوكندمي خورم بخداي دييه يمين اولماز وكذا قوله وعهد الله ومثاقه
خالفك عهد الله ومياثقه قولي دخي يمندر زيرا حق سبحانه وتعالينك واوفوا بعهد الله
بيورمشدر ومياثق دخي عهد دن عبارتدر واقسم واحلف واشهد وان لم يقل بالله اقسم
واحلف واشهد لفظلري دخي يمين در اكر بالله لفظ شريفي ديمزايسه ده زيرا بوالفاظ يمينك
مستعملاندر وكذا علي نذر اويمين اوعهد وان لم يضف الى الله وبنه يمين در بركسنه ان فعلت
كذا فعلي نذر دييه وياخود ان فعلت كذا فعلي يمين وياخود فعلي عهد دييه اكر نذر ويمين
وعهدي اللهه مضاف قلمزايسه ده بنه يمين در زيرا نبي عليه السّلام كمن نذر نذرا ولم يسم
فعليه كفارة يمين قول شريفي يمين ايدوكنه مجتهددر وكذا قوله ان فعل كذا فهو كافر او يهودي
او نصراني او برئ من الله وبنه خالفك اكر شويله اشلرسه كافر اولسون وياخود يهودي اولسون
وياخود نصراني اولسون وياخود الله هدن بريدر فولي يمين در ولا يصير كافراً بالحنث فيها نسوه

سواءٌ علق بماض او مستقبل ان كان يعلم انه يمين خالف اولا ان لم كسنه حنث ايله هو كافر او
نصراني او برئ من الله قولنده كافر اولمز ذكر بو قولي ماضيه تعليق ايلسون و ياخود مستقبله
تعليق ايلسون برابر در اكر خالف اول قولي يمين ايدوكني بيلورسه و ان كان عنده انه يكفر بصيرورة
به كافر اكر خالفك قتنده اول يمين ايله كافر اولق اعتقادي اولورسه بو مقوله يمين ايله كافر اولور
كفر رضا ويروب اول فعلك اوزرينه اقدام ايلدوكي ايچون وقوله ان فعلت فعلي غضب الله
او سخطه او لعنته او هو زان او هو سارق او هو شارب خمر او اكل الربا ليس يمين خالفك
ان فعله فعلي غضب الله وسائر ذكر اولنان الفاظ ايله اولان قولي يمين دكلدر زيرا
غضب الله وسخط الله ولعنة الله قولي كندونك اوزرينه دعاء عليه در شرطه تعليق
ايلمازز يرا يمين ده متعارف دكلدر وهو زان او سارق او شارب خمر او اكل الربا بونلر
دخي يمين ده متعارف دكلدر وكذا اقوله حقاً خالفك حقاً قولي دخي يمين دكلدر
زيرا لفظي متكرر در بونكله وعدك تحقيق مراد اولنور او حق الله و ياخود حق الله
قولي دخي يمين دكلدر ابو حنيفه و امام محمد قتنده زيرا يجان لفظ حق الله مضاف قلنسه
طاعة الله مراد اولنور خلافا لابي يوسف ابو يوسف ايچون خلاف وارد در زيرا لحق صفة الله
دنور اول كسنه والله الحق ده يمش اولدي بونكله يمين متعارف در بو دخي يمين اولور زيرا الف و لام
ايله و الحق ديسه بالاتفاق يمين اولور وكذا اقوله سوكندخورم بخداي يا بطلاق زن فارسي
ايله خالفك سوكندخورم بخداي ياخود سوكندخورم بطلاق زن قولي دخي يمين دكلدر
زيرا بونلر ايله يمين متعارف دكلدر ومن حرم ملكه لا يحرم بر كسنه ملكني كندويه حرام ايلسه
متلا حرمة على ثوبي هذا او طعامي هذا ديسه حرام اولماز وان استباحه او شيئاً منه اكر
اول كسنه كندويه حرام ايلدوكي شيئي مباح قلسه اول كيمكله وطعامي يمكله و ياخود اول
بر شيئك مباحلغنه طلب ايلسه فعليه الكفارة باقدامه اول كسنه نك اوزرينه كفارت لازم در
كندو نفسي اوزرينه حرام ايلدوكي شيئه اقدام ايلدوكي سببيله ولا يحرم قولي حراماً لعينه او بنز

قوله کل حل علی حرام محمل علی الطعام والشراب حالفك هر حلال بنم او زر بنه حرام او لسون
قولی طعام وشراب او زر بنه حمل اولنور الا ان یکون نیتی یه نیت الیه و الفتوی
انه تطلق امرأته بلا نیته فتوی بونك او زر بنه درکه اول کمسنه نك خاتونی بلا نیت مطلقه
اولور زیرا فی زماننا عرفاً بو الفاظ مستعمل در ومثل قوله حلال بروی حرام وقوله هر چیه
بدست راست کیرم بروی حرام حالفك حلال بروی حرام قولی وهر نه کصانع الملة
دوتم بروی حرام قولی دخی مقدم کجن مسئله کبی در فتوی بونك او زر بنه درکه بلا نیت
طلاق واقع اولور زیرا غلبهٔ استعمال بونك او زر بنه در اما هر چیه بدست جب کیرم بروی
حرام دیسه نیت سز طلاق واقع اولماز زیرا بو کلام عرفاً استعمال اولنماز ومن نذر نذراً
مطلقاً او معلقاً بشرط یرین کان قدم غایبی ووجد لزمه الوفاء بر کمسنه نذر مطلق ایله
نذر ایلیسه لله علی صوم شهر کبی وباخود اراده ایلدوکی بر شرطه تعلیق ایلیسه ان قدم غایبی
فعلی کذا کبی وشرط دخی بولنمسه ایکی صورتده دخی اول نذرك وفاسی نادره لازم اولور
زیرا نبی علیه السلام من نذر وسمی فعلیه الوفاء بما سمی ومن نذر ولم یسم فعلیه کفارة یمین
بیور مشلر در ولو علقه بشرط لا یرین کان زنیت اکر نذر ایدن مکسنه نزری اراده ایلدوکی
شرط تعلیق ایلیسه ان زنیت فعلی صوم شهر کلا سمی کبی خیر بین الوفاء والتکفین هو الصحیح
کفارت ایله وفا بینلره مخیر اولور صحیح اولان دخی بودر وفتوی دخی بونك او زر بنه در
ومن وصل بحلفه ان شاء الله فلا حنث علیه بر کمسنه ان شاء الله لفظنی حلفه یه وصل
حالفك او زر بنه حنث یوقدر زیرا نبی علیه السلام من حلف علی یمین فقال ان شاء الله فلا
حنث علیه بیور مشلر در باب الیمین في الدخول والخروج والاتیان والسکنی
وغیر ذلك بو باب دخول وخروج واتیان وسکنی وبونلردن غیری الفاظنی اولان
یمینك احکامی بیاننده در معلوم اولا که ایمانده اصل عرف او زر بنه مبنی اولمقدر حقیقت
لغویه او زر بنه دکلدر امام شافعی قاتلدن حقیقت لغویه او زر بنه در ومالك استعمال

استعمال قرآن شريف اوزره اولمسنه ذاهب اولمشدر واحمد ابن حنبل مطلق بيت اوزرينه
اولمسنه ذاهب اولمشدر بنيم فاتحزده آنجق عرف اوزرينه مبني در مثلا بركسنه سراج ايله
استضاءه ايلميه يم وسباط اوزرينه اوتورميم ديو يمين ايلسه وكونشدن استضا ايله ويرو
يوزنده اوتورسه حانث اولماز اكر قرآن عظيم الشانده شمسه سراج وارضه بساط تسميه
اولنمش ايسه ده مينه حانث اولماز ومن حلف لا يدخل بيتا فدخل الكعبة او المسجد
او البيعة او الكنيسة لا يحنث بركسنه بيته داخل اولميايم ديو خلف ايلسه وكعبيه داخل
اولسه وياخود مسجده داخل اولسه وياخود بيعه كه معبد نصاريدر اكا داخل اولسه وياخود
وياخود كنيسه كه معبد يهوديدر اكا داخل اولسه حانث اولماز زيرا بونلر بيتونت ايچون
بنا اولنمامشلردر وبعضيلر بيعه معبد يهودي وكنيسه معبد نصاريدر دمشلردر
وكذا لو دخل دهليزا وبنه خانث اولور اولماز اكر دهليزه داخل اولورسه ودهليزقپو
قپاندقدن خارج قلانه در اكر قپو قپاندقدن داخله قلورسه اكا دخول ايله حانث اولور
او ظلة باب دار وياخود باب دارك ظلهسنه داخل اولسه بنه حانث اولماز ظلة ظاهر
ضميمه قپو اولنمز اولان كولكه در ان كان لو غلق بقي خارجا والا حنث كما لو دخل صفة
اكر قپو قپاندقدن خارج قلورسه حانث اولماز اكر خارج قلمزايسه حانث اولور مثلا صفه يه
داخل اولورسه حانث اولدوغي كبي بر اصفه بيتونت ايچوندر وقيل لا يحنث في الصفة
ايضا ودنيلديكه صفه ده حانث اولماز دهليز وظلة ده اولدوغي كبي وفي لا يدخل
دارا فدخل دارا اخرى لا يحنث خالفك لا يدخل دارا قولنده دار حربيه يه داخل اولسه
يمينده حانث اولماز ولو قال هذه الدار فدخلها حربة صحراء اوبيت دارا اخرى
حنث اكر خالفك شو داره داخل اولميايم ديو يمين ايلسه واشارت ايلدوكي دار
حراب وصحرا اولدوغي حالده اول دارك عرصه سنه داخل اولسه وياخود اشارت
ايلدوكي دار منهدم اولوب بر آخر دار بنا اولنسه وبنا اولنان داره داخل اولسه حانث

اولور زيرا الوصف في الحاضر لغو وفي الغايب معتبر قولي بين الاصوليين مشهور در وعند
العرب دار اسم ارضه در وخالف اولان بكسنه هذه الدار ديو يمين ايلدكده كويا كه شو عرصه يه
داخل اولمايم ديو يمين ايلمش اولدي بو تقديرجه دار لفظ وصفي اسم اشارت ايله اولدقدن
يمينك لغو در كرك دار اولسون كرك بوزيلوب خراب اولسون عرصه سنه داخل اولدقدن
صانك اولور وكذا لو وقف على سطحها خالف اكر خلف ايلدوكي دارك اوزرينه چيقوب
دورسه ينه صانك اولور زيرا سطوح دار دنور حكمي معتكف اولان بكسنه مسجد كك سطحنه
صعود اليله اعتكاف فاسد اولماز وقيل لا يحنث به في عرفنا دينلمشدر كه سطوحنه چقمغله
بزم عرفمزده صانك اولماز بوكلامك قائلي فقيه ابو الليث در ولو دخل طاق بابها او
دهليزها ان كان لو اغلق يبقى خارجا لا يحنث والا حنث اكر خالف خلف ايلدوكي دارك
قبوسنك طاقنه داخل اولسه وياخود دهليزنه داخل اولسه اكر قبو قپانمدن خارج
قلورسه دخوليله حانث اولماز واكر قبو قپانمدن خارج قلمزايسه دخوليله حانث اولور
ولو جعلت مسجدا او حماما او بستانا او بيتا بعد ما حربت فدخلها لا يحنث اكر اول
دار مسجد وياخود حمام وياخود بستان وياخود خراب اولدقدن صكره بيت اولسه
واكا داخل اولسه حانث اولماز وكذا لو دخل بعد انهدام الحمام واشباهه اكر حمام
وبوكا مشابه اولانلر منهدم اولدقدن صكره داخل اولسه ينه حانث اولماز وفي لا يدخل
هذا البيت فدخله بعد ما انهدم وصار صحراء وبعد ما بني بيتا آخر لا يحنث بخلاف ما
لو سقط السقف وبقي الجدران خالف سوبيته داخل اولمايم ديو يمين ايلسه اول
بيت منهدم اولوب صحرا اولدقدن صكره وياخود برغيري بيت بنا اولندقدن صكره داخل
اولسه حانث اولماز اما بيتك سقفي ساقط اولوب ديوارلري باقي قلسه بونك خلافنجه
وهذه الدار قولنك حكمي هذا البيت حكمنك خلافيدر زيرا عرصه يه دخي دار دينلور
اما بيت دينلمز وفي لا يدخل هذه الدار وهو فيها لا يحنث ما لم يخرج ثم يدخل
بركسنه شو داره داخل اولمايم ديو يمين ايلسه حال بوكه كندوسي دارك ايچنده اولسه مادام

مادام كه داردن چيقوب بينه يمين ايلدوكي داره داخل اولميه حانث اولماز ولايدخل
غايب صيغه سيدر لكن فقهانك دابندندركه نفس متكلم صيغه سيله اداية جك
محلده غايب صيغه سيله اداية در لرو في لايلبس هذا الثوب وهو لابسه ولايركب هذه
الدابة وهو راكبها اولاينكن هذه الدار وهو ساكنها ان اخذ في النزع والنزول
والنقلة من ساعته لبث لايحنث والاحنث ويكسه ثوبي كيمه يم ديو يمين ايليه حال
بوكه اني كيمش اوله وشو دابة يه ركب اولميايم ديو يمين ايليه حال بوكه دابه اوزرنده
اوليه وياخود شو داره ساكن اولميايم ديو يمين ايليه حال بوكه ايجنده ساكن اوليه اكر
اول كسه يمينده صكره ثوبي نزع ودابة دن نزوله ودار دن نقله بلا توقف شروع ايليه
حانث اولماز اكر توقف ايدوب بر ساعت اكلنورسه حانث اولور ثم في لايسكن هذا البيت
اوهذه الدار لابد من خروجه بجميع اهله ومتاعه حتى لو بقي ولو ابرة حنث اندنصكره شو بيته
وياخود شو داره ساكن اولميايم ديو يمين ايليه اوكسنك جميع اهل ومتاعي ايله خروجي
لازمدر حتى بر اكنري باقي قلورسه حانث اولور ابو حنيفه قاتنده محيط وو جيزده مسطور
شئ يسير ترك ايليه حانث اولور مكر كه شئ عد اولنمين اكسر وسيور كه كبي شئ ترك ايليه وعند
ابي يوسف يعتبر نقل الاكثر ابو يوسف قاتنده متاعك اكثرني نقل معتبر اولور زيرا اكثر كل
مقامنه اقامت اولنور كذا في الكافي وفتوي دخي بوندك اوزرينه در وعند محمد نقل ما تقدم
به كه حدثيه وهو الاحسن والارفق امام محمد قاتنده اوه كفايت ايدن شيئك نقلي
اعتبار اولنور وناسه احسن وارفق اولان دخي بودر ثم لابد من نقله الي منزل آخر
حتى لايبره بنقلته الى السكة او المسجد اندنصكره متاعي منزل آخره نقلدن لازمدر
حتى متاعي صوقاغه وياخود مسجده نقل ايليه بار اولماز منزل آخره نقلي لازمدر وكذا
في لايسكن هذه المحلة شول محلده ساكن اولميايم ديو يمين ايليه ابو حنيفه قاتنده جمله اهل
متاعي ايله خروجي لازمدر وابو يوسف قتنده متاعنك اكثريني نقل اعتبار اولنور لمام

بحمد قائلنه اوه كفايت ايده جك شيئك نقلي اعتبار اولنور وفي لا يسكن هذه البلدة
او القرية يبرح بخروجه وترك اهله ومتاعه فيها وشوشهرده وياخود قريه ده ساكن اولمايم
ديو يمين ايليه اول كمسه اهل ومتاعني اول شهرده وياخود قريه ده ترك ايدوب كندوك خروجيله
بار اولور وفي لا يخرج فامر من حمله واخرجه حنث حالف محله دن وياخود قريه دن وبلده دن
جقمايم ديو يمين ايليه وبركمسه يه كندوبي كتوروب اخراج ايلمك ايله امر ايليه ومامور اولان
كمسه دخي كتوروب اخراج ايليه حانث اولور ولو حمل واخرج بلا امره مكرها اوراضيا لا يحنث
خالفك امري اولمدن مكرها حمل اولنوب اخراج اولنسه وياخود امري اولمدن رضاسيله
اخراج اولنسه وياخود امري اولمدن رضاسيله اخراج اولنسه حانث اولماز يعني كذوبي
اخراج ايلمك استدكلرنده تردد ايلمبوب راضي اولسه دخي كذلك زيرا انتقال امر ايله در حقيقت
بمجرد رضايله دكلدر ومثله لا يدخل لا يدخل لفظي ايله اولان يمين دخي لا يخرج مثللو
وفي لا يخرج الا الي جنازة فخرج اليهاثم اتي حاجة اخري لا يحنث خالفك لا يخرج الا
الي جنازة لفظي ايله اولان يمين ده جنازيه خروج ايليه انذ نصكره غيري حاجته كتمه
حانث اولماز زيرا ابتداء موجود اولان خروج مستثني اولان خروجدن نصكره آخر
مصلحته كندوكي حقيقت خروج دكلدر وفي لا يخرج الي مكة فخرج يريدها ثم رجع حنث
ولا يخرج الي مكة لفظي ايله اولان يمين ده يعني مكه يه جقمايم ديو يمين ايليه ومكه اراده
ايدوب خروج ايليه وخروجدن نصكره بنه اوبنه رجوع ايليه زيرا ابتداء قصد مكه ايله
خروج بولنمش اولدي وفي لا اجامعها لا يحنث مالم يدخلها لا ياتيها يعني مكه يه وارمايم
ديو اولان يمين ده مادامكه مكه يه داخل اولميه اوندن خروج ايله حانث اولماز زيرا اتيان
وصولدن عبارتدر خروج ايله حنث لازم كلمز والذهاب كالخروج في الاصح لفظ ذهاب
اصح روايتده خروج كبيدر مثلا بركمسه لا تذهب الي مكة ديو يمين ايليه لفظ ذهاب
احكامدن خروج كبيدر حاصل كلام بو مقامدن اوج مسئله وارد بري خروج وبري

وبري اتيان وبري دهابدر مثلا بركسنه مكه به حقيقتا يم ديو يمين ايليه مجرد قصد مكه ايدوب
شهردن انفصال ايله حانث اولور كرك واصل اولسون كرك واصل اولمسون زيرا خروج انفصال
دن عبارتدر بوخمسه وصولدن عبارت ذكلدر نته كم حق سبحانه وتعالينك ومن يخرج من بيته
مهاجرا الى الله ورسوله ثم يدركه الموت فقد وقع اجره على الله قول شرفيده ثم يدركه الموت
دن مراد قبل الوصول ايدوكي محققدر وبركسنه مكه به وارميايم ديو يمين ايليه ما دامكه داخل
مكه اوليه حانث اولماز اتيان وصولدن عبارتدر نته كم حق سبحانه وتعالينك فأتياه فقولا له
قولا ليّنا قول شرفي اتيان وصول ايدوكنه دالدر وبركسنه لاتذهب الى مكه ديو يمين ايليه
لفظ ذهابدن علماء مشايخ اختلاف ايلمشلردر بعضيلر اتيان منزله سنده دردلر و
بعضيلر خروج منزله سنده دردلر زيرا لفظ ذهاب ايكي امرده دخي استعمال اولنمشدر
نته كم حق سبحانه وتعالينك اذهبا الى فرعون انه طغى قول شرفيده اولان ذهاب اتيان معناسنه
وبر غبري موضعده دخي حق سبحانه وتعالينك فاذهبا بآياتنا انا معكما مستمعون قول شرفيده اولان
ذهاب توجه واقبال معناسنه درجونكه ايكي معنايه دخي استعمال اولنمق احتمال اولدي
ايسه مشايخ دخي اختلاف ايلدلر وبو اختلاف نيت اولمدوغي شيئده درمثلا خروجه نيت
ايدرسه خروج مكمي واقع اولور اكر اتيانه نيت ايدرسه اتيان مكمي واقع اولور زيرا اول كسنه
لفظ محتمل اولدوغي شيئه نيت ايلمش اولدي وفخر الاسلام بردويه عيشدركه بنم قتمده
اشبه اولان ذهاب خروج معناسنه اولمقدر زيرا حق سبحانه وتعالينك انما يريد الله ليذهب
عنكم الرجز اهل البيت قول شرفيده اولان نظم شرفي ازاله معناسنه درجونكه ازهاب
ازاله معناسنه اوليجق ذهاب زوال وانفصال معناسنه اولمش اولور وفي ليأتين
فلانا فلم يأته حتى مات حنث في آخر اجزائه حيواته خلاف فلان كسنه يه البتده واريم
ديو يمين ايليه وموت اصابت ايدنجه اول كسنه يه وارمسه اجزاء حيواتنك آخرنده حانث
اولور زيرا قبل الممات بارا ولمسي حين رجاده ايدي لكن موت اليه يأس متحقق اولمغله

أحراجزاء حيوانده حنث واقع اولور وان قيد الاتيان غدا بالاستطاعت فهو على سلامت
الآلات وعدم الموانع اگر خالف اتيانى غده استطاعت ايله تقييد ايلمه تقييد ايلدوكى
استطاعت سلامت الات وعدم موانعه حمل اولنور يوخسه قدرة حقيقيه اوزرينه
محمول اولماز واستطاعت ايكى معنايه اطلاق اولنور اطلاق اولنان معناك اولكى سى
سلامت اسباب والاتدر نته كم حق سبحانه وتعالينك وللہ على الناس حج البيت من استطاع
اليه سبيلا قول شريفنده واقع اولمشدر ونبى عليه السلام استطاعتى زاد وراحله ايله
تفسير ايلدى وايكنجيسى قدرة حقيقيه در وقدرت حقيقيه اولوركه عبد بر فعلى اشلمك
مراد ايلدكده حين اراده ده حق سبحانه وتعالى اول فعلى خلق ايليه نته كم حق سبحانه وتعالى
نك مكلفلرى ايستطيعون السمع قول شريفنده واقع اولمشدر فلولم يأت ولا مانع من مرض
او سلطان حنث ولو نوى الحقيقيه صدق ديانة لاقضاء فى المختار اتيانى غده
استطاعت ايله تقييد ايلدكده مريضدن وپادشاهدن برمانع اولمدن وارمسه
حانث اولور اگر خالف قدرت حقيقيه يه نسبت ايلمسه ديانة تصديق اولنور اما مذهب
مختاردة قضاءً تصديق اولنماز وفى لا يخرج الا باذنى شرط باذنه شرط الآن كلما خروج
خالفك زوجه سنه اوذن طشره چقمه الا بنم اذنم ايله چقديو يمين ايليه هر خروج ايچون
اذن شرط قلنور زيرا نكره موضع نفيده واقع اولدقدن عام اولور فعل ايسه لغة مصدر ينه
دلالت ايدر ومستثنى ايسه مستثنى منهك جنسندندر وبا ايسه الصاق ايچوندر
ملصقا بهى اقتضا ايدر پس امدى تقديرى لا يخرج خروجا الا خروجا ملصقا باذنى
ديمكدر بو تقدير جه اذنه مقرون اولان خروجلك ماوراسى تحت حطر عامده باقى
قالور پس بلا اذن خروج واقع اولورسه شرط بولنمغله حانث اولور وفى الآن اذن
يكفى الاذن مرة وخالفك لا يخرج الا ان اذن قولنده بر دفعه اذن ويردوكى كفايت
ايدر مثلا بر دفعه اذن ويروب خروج ايلدكده نصكره تكرار دفعه ثانيه ده بلا اذن خروج

خروج ايلسه حانث اولماز وفي لا يخرج الا باذنه لو اذن لها فيه متى شاءت ثم نهاها فخرجت لا يحنث
عند ابي يوسف خلافا لمحمد خالفك لا تخرج الا باذني قولنده اكر زوج خاتونه هر نه زمان ديلرسك
خروج ايله ديو اذن ويرسه صكره خاتونى خروجدن نهى ايلسه وخاتون دخي جمعسه حانث اولماز
ابو يوسف قائلنده وامام محمد ايجون خلاف وارد ر ولو اراد ت الخروج فقال ان خرجت اكر
خاتون خروج مراد ايلسه وزوجي خاتونك اراده سي حالنده اكر خروج ايدرسك سن
طالقسين ديسه او ضرب العبد فقال ان ضربت و ياخود خاتون ضرب عبدي مراد
ايلسه واول اراده حالنده زوج اكر سن عبدي ضرب ايدرسك طالقسين ديسه تقيد الحنث
بالفعل فورا حتى لو لبثت ثم فعلت لا يحنث حنث على الفور اشلمك ايله مقيد در حتى
اكر خاتون بو كلامدن نصكره اكلنسه اندن نصكره خروج ايلسه حانث اولماز بو يمينه يمين فور
تسميه اولنمشدر قال للآخر اجلس فتغد معي فقال ان تغديت فكذا لا يحنث بالتغدي
لا معه ولو في ذالك اليوم برکسنه آخر کسنه يه اوتورينجه تغدي ايله يعني طعام اكل ايله
ديسه اول کسنه اكر طعام اكل ايدرسم شويله اولسون يعني عبدم حر اولسون ديسه يمين
ايدن کسنه غدا اكل اينجه ايله حانث اولماز اكر اول كون اكل ايدر ايسه امّا اينجه تغدي
ايله ديان کسنه ايله تعدّي اولميه زيرا بو کسنه نك كلامي جواب مخرجنه خروج ايلمشدر
جونكه كلام سؤالنه مطابق اولمعيّت ايله موصوف اولان غدا مراد اولور الآن
قال ان تغديت اليوم الا مكرة اكر بو كون تعدّي ايدرسم ديسه اول كون تعدّي ايلسه
حانث اولور كركسه اينجه تعدّي ايله ديان اوليه اولسون كركسه غيري اولسون حانث
اولور وفي لا يركب دابة فلان فركب دابة عبد لمأذون لا يحنث الا ان نواه وهو غير
مستغرق بالدين خالف اولان کسنه فلانك دابه سنه بنمايم ديو يمين ايلسه يمين ايلدوكي
کسنك عبد مأذونك دابه سنه راكب اولسه حانث اولماز الا مكرة عبد مأذونك
دابه سنه نيت ايليه واول عبد مأذون دخي دين ايله مستغرق اوليه وعند ابي يوسف يحنث

مطلقا ان نواه ابو يوسف قائنده حانث اولور مطلقا اكر عبده نيت ايدرسه كركسه مديون
اولسون كركسه مديون اولمسون وكركسه اولدينه مستغرق اولسون كركسه اولمسون
حانث اولور وعند محمد يحنث مطلقا وان لم ينوه امام محمد قتنده حانث اولور مطلقا
اكر عبد نيت ايلمدي ايسه ده باب اليمين في الاكل والشرب واللبس
والكلام بو باب اكل وشرب ولبس وكلامده اولان يمين بيانندر لا ياكل من هذه
النخلة فهو على تمرها ودبسها غير المطبوخ بركسه شوحرها اغاجندن اكل ايلمياجم
ديو يمين ايلسه بو اكل نخلة نك ميوه سنه مطبوخ اولميان بكمزه محمولدر لا ينبيذها
وخلها ودبسها المطبوخ حرهانك نبيذي وسركسي وطبخ اولنان بكمزي ايله حانث
اولماز اومن هذه الشاة فهو على اللحم دون اللبن والذبد وياخود شو ضيوندن
اكل ايلمياجم ديو يمين ايلسه بو يمين لحمك اكلي اوزرينه محمولدر سود وقيمغي اوزرينه
محمول دكلدر زيرا ماكول اولان عين شاة در بو تقدير جه يمين خاصة لحمه منصرف
اولور بوخسه لبن وقيمق وياغه منصرف اولماز وفي لا ياكل من هذه البسر فاكله
رطبا لا يحنث وشول بسردن اكل ايلمياجم ديو يمين ايلسه ورطب اولدوغي حالده اكل
ايلسه حانث اولماز بسر بانك ضمي وسبنك سكونيله حرهاقور وغيدر بر مقدار كمال
بولدقده رطب درلر بعده تمر درلر اوّلنه طلع درلر اندنصكره حلال درلر واندنصكره
بلح درلر اندنصكره بسر اندنصكره رطب اندنصكره تمر درلر ولكذا من هذه الرطب
او اللبن فاكله تمرا او شيرازه شور رطبدن وياخود شوسودن اكل ايلمياجم ديو يمين
ايلسه وتمر اولدوغي حالده وياخود سود يوغورد اولدوغي حالده اكل ايلسه يمينه حانث اولماز
زيرا بسورة ورطوبت يمين ده معتبر صفتلرده رانلرايله يمين منعقد اولور ولبن دخي
ماكول دندر كندو ايله يمين اولور لكن كندودن اتخاذ اولنان شيئه يمين منصرف اولماز
بخلاف لا ياكل يكلم هذا الصبي فكلمه شابا او شيخا او لا ياكل لحم هذه الجمل فاكله

فاكلة كبشاشوا وغلا بجغه سويلميايم ديويمين ايلسه اول صبي يكيت وياخود فوجه اولدوغي
وقت سويلسه بونك خلافيجه در يعني حانث اولور وياخود شوقوزنيك اتتدن اكل ايلميايم
ديويمين ايلسه قوج اولدوغي حالده اكل ايلسه حانث اولور وفي لا ياكل بسراً فاكل رطباً
لا يحنث ولو اكل مذنبا حنث بسر اكل ايلميايم ديويمين ايلسه و رطب اكل ايلسه حانث اولماز
اكر بعضي سي بسر و بعضي سي رطب اولدوغي حالده يعني الاجه اولدوقده اكل ايلسه حانث
اولور وكذا لو اكله بعد ما خلفه لا ياكل رطباً وفالا لا يحنث فيهما رطب اكل ايلميايم
ديويمينيدن صكره مذنب اكل ايلسه حانث اولور اما مين ديديلر ايكي صورتده دخي
حانث اولماز مثلا بسر اكل ايلميايم ديويمينيدن صكره رطب وياخود مذنب كه الاجه در
اني اكل ايلسه اما مين فاتنده حانث اولماز ولو اكله بعد خلفه لا ياكل رطباً ولا بسراً حنث
اتفاقاً اكر رطب و بسر اكل ايلميايم ديويمينيد نصكره مذنبي اكل ايلسه بالاتفاق حانث اولور
وفي لا يشتري رطباً فاشتري كباسيه بسر فيها رطب لا يحنث خالفك لا تشتري رطباً فولنده
يعني رطب اشتري ايلميايم ديويمين ايلسه برصالقيم بسر اشتري ايلسه كه انده رطب اولسه
حانث اولماز زيرا جمله به مصارف اولدوغي معلوم مغلوب اولا غالبه نابعدر امايمين
اكل ايجون اولسه حانث اولور زيرا اكل شيئاً فشيئاً مصارف اولور بوتقدير جه حريري
مقصود اولمس اولور بوتقدير جه حريري مقصود اولمش اولور كما لو اشتري بسراً
مذنباً نه كم رطب اشترا ايلميايم ديويمين ايلسه وبسر الاجاسني اشترا ايلسه حانث اولماز
زيرا مغلوب نابعدر وفي لا ياكل لحماً اوبيضاً فاكل لحم سمك او بيضة لا يحنث خالف
ات ويمورطه اكل ايلميايم ديويمين ايلسه وبالق اتي وبالق يمورطه سي اكل ايلسه حانث
اولماز قياس بوايديكه حانث اولا زيرا قرآن عظيم الشانده لحماً طريّاً بيورلمشدر لكن بالق
اتنه لحم بيورلمسي مجازدر زيرا لحمك مدشاني در بالقده ايسه دم بوقدر اكردم اولسه
صوده ساكن اولمق ممكن اولماز دي ومطلق ايسه كامله متناول اولور بوخصه قاصره

متناول اولماز ولكذا في الشراء ويأكل لحما ديو يمين ابدوب ولحم سمك اكل ايلدوكن دن حانث اولدوغي
كبي لفظ اشتراده دخي حانث اولماز مثلا لحم اشترا ايلميايم ديو يمين ايلسه وبالفرض اشترا ايلسه حانث اولماز
ولو اكل لحم انسان اوخنزير حنث لحم اكل ايلميايم ديو يمين ايلسه اكر انسان اني وياخود خنزير اني اكل ايلسه
حانث اولور زيرا بونلر حقيقتن لحم دكلدر ودمون متولداً اولورلر وكذا لو اكل كبدا اوكرتا بنه حانث
اولور اكر جكلر وياخود اشكنه اكل ايلسه زيرا بو اشيالرك منشائي دمور صاحب محيط ديمشدر كه
يو يمين اهل كوفه نك عرفيدر امام بزم عرفمزده حانث اولماز زيرا بزم عرفمزده بونلر لحم عد اولنميوب
ولحومدن دخي استعمال اولنماز والمختار انه لا يحنث بهما في عرفنا مختار اولان بودركه حالف اولان
كمسنه كبد وكرس ايلسه حانث اولماز بزم عرفمزده كما لو اكل الية بنه كم قويرق يسه حانث اولدوغي
كبي انده دخي حانث اولماز وفي لا يأكل شحما يتقيد بشحم البطن فلا يحنث بشحم الظهر خالفك
شحم اكل ايلميايم ديو اولان يمينده اول شحم ايچ ياغي ايله مقيد اولور قيونك وسائر حيوانك
ارقه سي ياغي ايله حانث اولماز مثلا بركمسنه شحم يميايم ديو يمين ايلسه وارقه دن جيقان شحمي
اكل ايلسه حانث اولماز خلافا لهما امامين ايچون خلاف وارد ر آنلر قاتنده حانث اولور
ولو اكل الية اولحما لا يحنث اتفاقا حالف اولان كمسنه شحم اكل ايلميايم ديو يمين ايلسه اندن
صكره اكر قويرق وياخود لحم اكل ايلسه بالاتفاق حانث اولماز وفي لا يأكل من هذه الحنطة
يتقيد باكلها قضما فلا يحنث باكل خبزها خالفك شو بغدايدن اكل ايلميايم ديو اولان
يمينده يعني شو بغدايدن اكل ايلميايم ديو يمين ايلسه اول يمين محلوف عليه اولان بغداي
چينمك ايله مقيد اولور اتمكين اكل ايله حانث اولمز خلافا لهما امامين ايچون خلاف
وارد ر آنلر قاتنده خبزي اكل ايله حانث اولور قضم قاف وسكون ضاد ايله اطراف
اسنان ايله اكل ايلمكدر يعني جكنمك ايله ديمكدر وبو خلاف آخر خلافه نسبتدر مثلا
قجان بر لفظدن هم معنى حقيقي مستعمل اولسه وهم معنى مجازي متعارف اولسه
ابو حنيفه حضرتلري اول لفظي معناي حقيقي اوزره حملني ترجيح ايدر واما مين حضرتلري

زتلري متعارف اولان معناي مجازيه حملي ترجيح ايدر لروقت لا ياكل من هذا الدقيق بحنث
بخبزه لا يسفه في الصحيح خالفك شود قيق دن اكل اليمايم ديوا ولان يمينده دقيقك
اتمكي ايله حانث اولور اما دقيقي بلاماق ايله حانث اولماز صحيح اولان دخي بودر
سفيچيمدن بلايوب يومغه ديرلر والخبز يقع على ما اعتاده اهل مصره لخبز البر
او الشعير خبز خالفك شهرنك اهلنك معتاد لري اولان شيء اوزرينه واقع اولور
بغدايي واريه اتمكي كبي زيرا بونلرك اتمكي حقيقة وعرفاً خبز در فلا يحنث بخبز القطايف
او خبز الارز بالعراق مطلقاً قطايفك خبزي ايله خانث اولماز وياخود عراقده پزمغ
اتمكي ايله دخي حانث اولماز زيرا اهل عراق پزمغ اتمكي اكلنه معتاد دكللر در اكر طبسثانده
اولسه وياخود برشهرده اولسه كه طعاملري پزمغ اولسه حانث اولور الا اذا نواه الاتمكه
خبزه نيت ايلسه بو تقديرجه حانث اولور والبقوا يقع على اللحم لا على الباذنجان والجزر
او البيض اذا نواه برياني لحم اوزرينه واقع اولور يعني برمكسه بريان اكل اليمايم ديو يمين ايلسه
لحم اوزرينه واقع اولور بوخسه باذنجان وجزر وبمورده اوزرينه واقع اولماز مكرکه هو زرينه
نيت ايلسه جزر حاوجدر والطبيخ على ما يطبخ من اللحم بالماء وعلى مرقة الا اذا نوى غير
ذلك طبيخ اكل ايلمايم ديو يمين ايلسه حانث اولماز الا فجان بونلردن غيريه نيت ايلسه
حانث اولور والراس على ما يباع في مصره ويكس في التنانير بركمسه باش اكل اليمايم ديو
يمين ايلسه باش لفظي تنورلره ادخال اولنوب شهرده بيع اولنان باش اوزرينه واقع اولور
بويله باش اكل ايلسه حانث اولور بوخسه چيكرکه وسرچه باشني اكل ايلسه حانث اولماز و
الفاكهة على التفاح والبطيخ والشمش فاكهه لفظي الماوقاوون وقارپوز وزرد الو اوزرينه
محمولور مثلا بركمسه فاكهه اكل اليمايم ديو يمين ايلسه امام اعظم قتنده الماوقاوون وقارپوز
وزرد الو ايسه حانث اولور وعندهما على العنب والرطب والرمان ايضاً امامين قتنده اوزم
وحرمانك تازه سي وانار اورزينه دخي محمولدر تفاح وبطيخ ومشمش حمل اولندوغي كبي

ولا يقع على القثاء والخيار اتفاقا بالاتفاق قثاء وخيارا وزريه حمل واقع اولما زوالا دام
على ما يصطبغ به كالخل والزيت واللبن ادام يعني قتق شول شئ اوزريه محمول لدر كه
اول شئ اليله اتمك وضبغ اولنمق ممكن اولمه سركه وزيت وسود كبي مثلا بركسنه قاتق اكل
ايلمياييم ديو يمين ايلسه سركه وزيت وسود اكل ايلسه حانث اولور وكذا الملح طوز
دخي ادامدر يعني قاتقدر لا اللحم والبيض والجبن الا بالنيت لحم ويمورطه وبيز
ادام دكلدر الا نيت ايله ادام اولور مثلا قاتق اكل ايلمياييم ديو يمين ايلسه ولحم وبيضه
وجبن نيت ايلسه واكل ايلسه حانث اولور وعند محمد هي ادام ايضا امام محمد قتده
لحم وبيضه وجبن ده نخي خل وزيت ولبن وملح كبي ادامدر يعني قاتقدر زيرا بونلر اتمك
ايله اكل اولنوكلمشدر والعنب والبطيخ ليسا بادام في الصحيح عنب وبطيخ مذهب
صحيحده ادام دكلدر حاصل كلام ادام اوج وجه اوزره در ما يصطبغ به اولان يعني
اغمكي بولا يوب بولشمق ممكن اولمه بالاتفاق ادامدر بطيخ وعنب وتمر وبونلرك امثالي
يا لكز اكل اولنمق غالب اولمه بالاتفاق ادام دكلدر ولحم وبيض وجبن اختلاف اوزره در امام
محمد ادام اولمسنه ذاهب اولدي امام اعظم وابو يوسف ادام اولمامسنه ذاهب اولمشلدر
الغدا الاكل فيما بين طلوع الفجر والزوال عند الطلوع فجر اليه زوال بينده اولان اكلدر مثلا بركسنه
تعذي ايلمياييم ديو يمين ايلسه ذكر اولنان وقتده طعام يسه حانث اولور والعشا وفيما بين
الزوال ونصف الليل عشا زوال اليه نصف الليل بينده اولان اكلدر مثلا بركسنه تعشى
ايلمياييم ديو يمين ايلسه اول وقت اكل ايلسه حانث اولور والسحور فيما بين نصف الليل وطلوع
الفجر سحور نصف الليل ايله طلوع فجر بينده اولان اكلدر غدا وعشا وسحورك معناسي اكل
اكل الغدا واكل العشا واكل السحور دينكدر حذف مضاف قبيلندن در زيرا غدا اول وقتده
اكل اولنان طعامك اسمي در عشا وسحور دخي كذلك مثلا بركسنه تسحر ايلمياييم ديو يمين
ايلسه بو وقتلرده اكل ايلسه حانث اولور وفي ان كلت او شربت او لبست او كلمت او تزوجت او خرجت

جت ونوبی معینا لا یصدق اگر اکل ایدرسم وباخود ایجرسم وباخود یکرسم وباخود سویلرسم
وباخود نزوج ایدرسم وباخود جفا رسم لفظلری ایله یمین ایدوب وشی معینه نیت ایلیه
دیانة وقضاء تصدیق اولنماز زیرا نیت ملفوظه صحیح اولور طعام وشراب ثوب وسائر
ملفوظ دکللر در وطعام وشراب وثوب وغیرلری اقتضاء مقدر اولور اصولده ایله
ثابت اولمش درکه مقتضی ایجون عموم یوقدر بو تقدیر جه تخصیص لغو اولور اما امام شافعی
فاتنده تصدیق اولنور زیرا انك قتنده مقتضی ایجون عموم وار در ولو زاد طعاما
او شرابا وبخو صدق دیانة لا قضاء اگر طعاما لفظنی زیاده ایلسه مثلا ان اکلت
طعاما وان شربت شرابا ودخی بونلره مشابه اولنلری زیاده ایدوب یمین ایله دیانة تصدیق
اولنور اما قضاء تصدیق اولنماز زیرا مذکور اولان مفعول محل شرطده نکره در ومحل
شرطده نکره اولان موضع نفیده دخی نکره در زیرا جزا نك شرطه تعلقی منع ایجوندر بو
تقدیر جه نکره موضع نفیده عام در تخصیص ایجون نیت صحیح اولور الا خلاف ظاهر
تصدیق اولنمار وفی لا یشرب من دجلة لا یحنث بشربه منها بانا ومالم یکرع خالفك دجلة دن
اچمیه یم دیو اولان یمینده دجلة دن چناق ایله اچمه سیله حانث اولماز ابو حنیفه قتنده
مادامکه اغرنی دجلیه قیوب اچمیه خلافا لهما اما مین ایجون خلاف وار در انلر قاتنده
انا ایله شرب ایله حانث اولور وان قال من ماء دجلة بالاناء اتفاقا اگر ماء دجلة دن
شرب ایلمایم دیو یمین ایله بالاتفاق انا ایله حانث اولور زیرا یمین صو اوزرینه منعقد
اولدی هر نه وجهله ایجرسه حانث اولور وکذا فی الجب والبئر جب وبئردن اچمیه یم دیو
یمین ایلسه دخی انا ایله شرب ایله حانث اولور زیرا بو ایکیسنك صوبی انا ایله ایجیلور اول
اجلدن حانث اولور جب اچی اورلمش اولمیان قیویه در لر وفی الاناء بعینه انا ده
اولا یمین بعینه در یعنی برکسنه شو چناقدن شرب ایلمایم دیو یمین ایله واول چناقدن
شرب ایله حانث اولور زیرا متعارف اولا چناقدن اچلمکدر وامکان البر شرط صحت

الحلف بار اولمنك امكانى يمينك صحتنك شرطيدر واما امام اعظم واما محمد قتنده يمينك
منعقد اولمسى ترجيحان محلوف عليه ممكن الوقوع اولمكه يمين بالله اولسون كركسه طلاق
وعتاق اولسون ويمينك محلى برخير دركه انده صدق رجا اولنه زيرا شيئك محلى
قابل حكم اولمق كركدر ويمينك حكمى ايسه بار اولمقدر وبار اولمق ايسه صدقى رجا اولان
شيئده اولور امكان بر اولميوب اصلا يمين منعقد اولماز خلافا لابى يوسف ابى يوسف
ايجون خلاف وارد ر آنك قتنده امكان بر يمينك صحتنك شرطى دكلدر زيرا يمين سائر
عقود شرعيه كبى بر عقد در اول يمين ايجون بر محل لازمدر محل ايسه مستقبلده بر امرك
وقوعنون خبر ويرمكدر كرك حالف اول امرك ايقاعنه قادر اولسون كرك قادر اولميوب
يمين منعقد اولور فمن حلف ليشربن ماء هذا الكوز اليوم ولا ماء فيه اوكان فصب
قبل مضيئه لايحنث شول كمسنه كه بوكون شو برداعك صويني التده ايجه يم ديو يمين
ايلسه حال بوكه اول برده اقدح صو اولمسه و ياخود حين يمينده برده قدح صو اولسه لكن
كون كچمزدن مقدم دوكلسه امام اعظم واما محمد قتنده حانث اولماز زيرا بار اولمق ممكن
دكلدر آنلرك قتنده امكانى بر يمينك صحتنك شرطى در بوندن ايسه شرط بولنما مغله
حانث اولماز خلافا لابو يوسف ايجون خلاف وارد ر انك قتنده امكان بر شرط دكلدر
وكذا ان لم يقل اليوم خالف اولان يكمسنه اليوم لفظنى دعسه بنه حانث اولماز الا ان كان
فصب فانه يحنث بالاتفاق الا مكر كه يوم ذكر اولنميان يمينده برداق ايجنده صو اوله ودوكلسه
بالاتفاق يمين ايدن كمسنه حانث اولور وفي ليصعدن السماء اوليطيرن في الهواء او
ليقلبن هذا الحجر ذهبا واليقتلن زيدا عالما بموته ان عقدت وحنث الحال بر كمسنه التده
سماية صعود ايلديم وياخود هواده اوچايم وياخود شو طاشى التونه قلب ايلديم وياخود
زيدك موتنه عالم ايكن زيدى قتل ايلديم ديو يمين ايلسه اول يمين منعقد اولور وفى الحال
حانث اولور وان لم يعلم بموته فلا اكر زيدك موتنه عالم دكلسه يمين منعقد اوليوب

ثلیوب حانث اولماز زیرا اول کمسنه نك مرادی بین الناس متعارف اولان فعل ایدی اول ایسه
میت بولنوب حقیقتده فعل ممتنع اولدیغی بو تقدیرجه انعقاد یمینك شرطی امکان بر
ایدی بولنامغله حنث لازم کلمز خلافاً لابی یوسف ابو یوسف ایچون خلاف
وارد رزیرا انك قائلنده امکان بر انعقاد یمینه شرط دکلدر وفی لا یتکلم ففراوا القرآن
اوسبح اوهلل اوکبر لا یحنث سواء فی الصلاة اوخارجها هو المختار خلافاً سولیمانیم
دیو اولا یمینده قرات قرآن ایله وبا خود تسبیح اوسه وبا خود تهلیل ایله حانث اولماز
بو افعالی کرك صلاتده اشلسون کرك خارج صلاتده اشلسون برابردر ومختار اولان
بودر زیرا عرفاً وشرعاً بو افعالی اشلینه متکلم دینلماز بلکه قاری ومسبح ومهلل
ومکبر دینلور وفی یکلمه فکلمه بحیث یسمع وهو نائم حنث ان یقظاه برکمسنه سویلیه یم
دیو یمین ایلسه بروجهله سویلیه کمخلوف علیه اویور ایکن استماع ایلسه حانث اولور اکر
اول کلام انسانی اویاندرایسه صاحب هدایه منسوطك بعض روایاتنی نقلاً دیمشدرکه
اول کلام نائمی اویاندرمق شرطدر ومشایخدن بعضی بونك اوزرینه دروقیل مطلقاً و
دینلمشدرکه مطلق حانث اولور کرکسه اویاندرسون کرکسه اویاندرسون ولو کلام غیره
وقصد اسماعه لا یحنث فلانه سولیمانیم دیو یمین ایلدکدنصکره برآخر کمسنه یه سویلیسه
ومخلوف علیه ایشیدرمك قصد ایلسه حانث اولماز زیرا خلافك آخره تکلمی حقیقتده مخلوف
علیه تکلم درولوسلم علی جماعة هو فیهم حنث اکر خالف برجماعة سلام ویرسه مخلوف
علیه اول جماعت ایچنده اولسه حانث اولور وان نواهم دونه لا یحنث اکر جماعة نیت
ایدوب مخلوف علیه نیت ایلسه قصدی اولمدوغی ایچون دیانة حانث اولماز ولو قال
الا بادنه فاذن ولم یعلم فکلمه بحنث اکر خالف فلان کمسنه یه سولیمانیم الا کندونك اذنی
ایله سویلیه یم دیو یمین ایلسه ومخلوف علیه دخی حالف سولیمانك ایچون اذن ویرسه لکن کندوسی
اذن ویرمدوکنی بلمسه واول کمسنه سویلسه ابو حنیفه وابو محمد حانث زیرا اذن اعلام اولان

اذ اذن مشتقدر و یا خود اذنده واقع اولان اولمقدن مشتقدر بونلرك هر بری سبی
متحقق اولماز الا اشتمك ایله اولور خلافاً لابی یوسف ابو یوسف ایجون خلاف وارد
انك قسنده حانث اولماز وفی لا یکلمه شهراً فهو من حین حلف خالفك بر آی فلان یکسنه یه
سویلیم دیو اولان یمینده انعقاد یمین خلف ایلدوكی وقتدن حساب اولنور ویوم یکلمه
مطلق الوقت خالفك یوم اکلم فلاناً فامرأتی طالق دیو اولان یمینده لیلاً و نهاراً
تکلم ایدرسه حانث اولور زیرا اسم یوم فی ان فعل غیر ممتد مقارن اولسه مطلق وقت
اولور و یصح نیت النهار فقط یوم اکلم فلاناً لفظی ایله اولان یمینده خالف اولان
یکسنه نهاری نیت ایلدم دیسه انجق نیت نهار صحیح اولور زیرا یوم نهار ده استعمال اولنور
ولیلة اکلمه علی اللیل فحسب بر یکسنه فلان لیلدن سویلرسم دیو یمین ایلسه انجق کیجه
اوزرینه محمولدر حتی کوندز تکلم ایلسه حانث اولماز زیرا لیل مطلق وقت ایجون
استعمال اولنماز نهار بیارحالصدن عبارتدر ولیل دخی سواد ایجون استعمال اولنور وفی
ان کلمته الا ان یقدم زید او حتی یقدم والا ان یاذن زید او حتی یاذن فکلمه قبل ذلك
حنث خالفك اگر فلانه زید کلنجه یه دکین سویلرسم دیو یمینده و یاخود لفظ حتی ایله
یعنی ان کلمته حتی یقدم زید دیو اولان یمینده و یاخود الا ان یاذن زید لفظی ایله
اولان یمینده و یاخود حتی یاذن لفظی ایله اولان یمینده ذکر اولنان شروطدن
مقدم تکلم ایدرسه حانث اولور زیرا قدوم و اذن غایت اولمشدر و یمین ایسه قبل الغایه
باقیه در و بعد الغایه ایسه منتهیه در امدی قبل الانتهاء تکلم ایله حنث واقع اولور
بعد الانتهاء حنث واقع اولماز حتی نك غایت اولمسی ظاهر در امّا الان غایت ایجون اولماز
ایجون اولمسی الا اصلنده استثنا ایجوندر و ان ایسه مصدریه در جونکه بعد منك
مصدریه ایله قرومدر تکلمدن متعذر اولدیغی بو محلده الا و ان غایت ایجوندر متعارف
فلندی استثنا ایله غایت بینده مناسبت اولدوغی ایجون زیرا غایت معنیانك

معنیانك استدادی قصر و استثنا سنی بیان ایجون در و استثنا دخی مستثنی منه قصر و حکمنك
انتهاسنی بیان ایجون در و ان مات زید سقط الحلف اگر زید متوفی اولسه یمین ساقط اولور
ابوحنیفه و ابو یوسف امام محمد قتنده زیرا امکان بر آتیرك قتنده انعقاد یمینه شرط در بونده ایسه
زیدك موتی ایله منتفی اولدیغی امام ابو یوسف قتنده موت ایله یمین ساقط اولماز زیرا امکان
بر آتیرك قتنده انعقاد یمینه شرط دکلدر بو تقدیرجه غایتك سقوطی ایله یمین مؤبد اولدیغی
یعنی تأبید اوزره قلدی و فی لا یأکل طعام فلان او لا یدخل داره و لا یلبس ثوبه
او لا یرکب دابته اولانکله عبد خالف فلانك طعامنی اکل ایلمیایم و یاخود داره
داخل اولمیایم و یاخود ثوبنی کیمیه یم و یاخود دابه سنه بنمیه یم و یاخود عبدنه تکلم
ایلمیایم دیو یمینده ان عین زوال ملکه و فعل لا یحنث اگر خالف طعام و دار
و ثوبی و دابتی و عبدی تعیین ایلسه مثلا طعام فلان هذا او داره هذا او دابته
هذا او عبده هذا دیمك ایله تعیین ایلسه و تعیین اولنان اشیا بیع و یاخود هبه ایله
اول لمسه نك ملکندن زائل اولسه یمین ایدن کسنه اول فعلی اشلسه حانث اولماز زیرا
عقد یمین مضاف اولان شیئك یمینی اوزرینه واقع اولور و اشارتده اولان
تاء سیر کبی اضافتده دخی تاء سیر وارد ر و اضافت منقطع اولوب ملکندن زائل
اولیجق تاء سیر قلمیوب یمین منعقد اولماز کویاکه اول شئ مادامکه فلانك ملکنده
اولمه دیمش اولدی خلافا لمحمد فی العبد و الدار امام محمد ایچون عبد و داردده خلاف
وارد ر زیرا اضافت تعریف ایچون در و اشارت ایسه تعریفده اضافتدن ابلغ در
بو محلده اشارت معتبر اولوب اضافت لغو اولور بو تقدیرجه ذکر اولنان عبد
تکلم و داره دخول بولنورسه کرکسه فلانك ملکنده اولسون کرکسه اولمسون
حانث اولور و فی المتجرد لا یحنث اتفاقا ذکر اولنان صورتلرك کلیسنده مثلا
فلانك شو طعامنی اکل ایلمیایم و شو داره کیرمیه یم و سائرینه بو یلیجه اشارت ایله ایله

یمین ایلدکده صکره جدید اطعام و دار و ثوب و دابه و عبد اشترا ایلیه و خالف اولا مکسه
اشیاء جدیده دنکله اکل و دخول و لبس و رکوب و تکلم بونلری اشلسه بالاتفاق حانث
اولمز زیرا یمین مشار الیه اوزرینه واقع اولمشدر وان لم یعین لایحنث بعد الزوال اکر
خالف طعام و دار و ثوب و دابه بی و تکلمی تعیین ایتمیوب و اشیاء مذکوره مزبوره
ملکنون زائل اولدقدن صکره اشلسه حانث اولماز و یحنث بالمتجدد اشیاء مذکوره تجدد
ایلم حانث اولور مثلا معین اولدقده خالف اولان مکسه طعام و دار و ثوب و دابه و عبد
اشترا ایلیه بونلری اشلمك ایله حانث اولور و فی لایتکلم امرأته و صدیقه یحنث فی المعین
بعد الاباینه و المعادات برمکسه فلانك خاتونینه و صدیقه تکلم ایلمیایم دیو یمین ایلیه
معین ده خاتون زوجیندن مفارقت دن صکره و صدقی عداوت ایلدکدن صکره تکلم ایلدکدن
ایلیه حانث اولور مثلا لاأکلم امرأة فلان هذه و صدیق فلان هذا لفظری ایله تکلم
ایلیه حانث اولور زیرا بو محلده اضافتك تأثیری یوقدر و جانب اشارت ترجیح اولنور
زیرا اشارت تعریفده اضافتدن ابلغدر و فی غیره لاغیر معینه دن حانث اولماز مثلا
هذاه و یأخود هذا لفظنی سویلمیوب لاأکلم امرأته او صدیقه دیو یمین ایلیه اباینه و
ومعاداتون صکره تکلم ایلیه حانث اولماز الا فی روایة عن محمد الامام محمد دن بر روایتده
حانث اولور زیرا مقصود مخلوف علیهك هجرایتدر و اضافت ایله تعریف ایجوندر بو
تقدیرجه مشار الیه اولمیان مشار الیه کبی اولمشدر اما امام اعظم و ابو یوسف ایجون
دلیلی عقلی بودرکه اسم اشارت ترك اولنوب و هجر اولنه هر مکسه اسمیله ذکر اولنمق
عزیز ایجون دخی محتملدر بو تقدیرجه احتمال شك ایله حنث لازم کلمز و یحنث بالمتجدد
جدید اولان صدیق و خاتونینه تکلم ایلیه حانث اولور مثلا فلانك خاتونینه و صدیقه
تکلم ایلمیایم دیو یمین ایلیه بعد الیمین بر آخر خاتون آلوب و بر غیری صدیق ایدنسه خالف
اولان مکسه جدیدا الدوغی خاتونه و صدیقه تکلم ایلیه حانث اولور و فی لایتکلم صاحب

صاحب هذا الطليسان قباعه فكلمه حنث بركسه شو طليسان صاحنه سويليه يم ديو يمين ايليه
وصاحبي طليساني بيع ايليه وبعده خالف اولان كسنه طليساني بيع ايدن كسنه يه سويليه حانث
اولور زيرا امتناع اول كسنه نك داتنده در طليساندن دكلدر امدي طليسان كيمكه عوم
حنث لازم كلمز لا اكلمه حينا او زمانا او الحين او الزمان و لا نيته فهو علي ستة اشهر
ومعها مانوي برشخص آخر كسنه يه لا اكلمه حينا او زمانا ديو يمين ايليه و ياخود الف
ولام ايله معرف الحين و الزمان ديو يمين ايليه و برشيئه نيتي اولميه يو يمين التي اي اورزينه
واقع اولور زيرا حين ايله زمان قليل مراد اولنور نته كم حق سبحانه و تعالينك فسبحان الله
حين تمسون و حين تصبحون قول شريفنده واقع اولمشدر بو محلده حيندن مراد وقت
صلاتدر و لفظ حين ايله موضع آخرده مراد قرق سنه درنته كم حق سبحانه و تعالينك
هل اتي علي الانسان حين من الدهر قول شريفنده واقع اولمشدر و محل آخرده حين دن
مراد آلتي آيدر حق سبحانه و تعالينك تؤتي اكلها كل حين قول شريفنده اولدوغي كبي بو حين دن
مراد التي آيدر و عند الاطلاق وسط حمل اولنور زيرا خير الامور اوسطها ايدوكي بديهيدر
ابن عباس حضرتلري التي آي اولمق اوزره ذاهب اولمشدر لفظ زمان دخي حين استعمالي
كبي استعمال اولنور و حين و زمانك تنكيري علي السواد رجوعكه بو محلده حين و زمان التي آي
اولمق معهود اولدي ايسه تعريف دخي معهوده منصرف اولور و ذكر اولنان قيودلك
فائده سي برشيئ نيتي اولمدوغنده در اكر نيتي وار ايسه نيت ايدوكي شئ اوزرينه واقع اولور
وان قال الدهر او الابد فهو علي العمر اكر يمين ايدن كسنه لا اكلم الدهر و ياخود لا اكلم الابد
ديو يمين ايليه بو يمين عمر محمولدر و لو قال دهر فقد توقف الامام اكر اكرم دهر ديو
يمين ايليه امام اعظم حضرتلري منكر اذكر اولنان دهرده توقف بيورمشدر و قتاكه دهر دن
سؤال اولنوقده لا ادري امامقداره بيورد قلري محققدر ثمان توقف فيه الامام
و فرعدد دينا متبتنا و ان الختان و سؤر الحمار و فضل المائكة و المرسلينا و دهر و حشتي

وجلالة وكلب وطفل من المشركين واما امام اعظم حضرتلري منكر دهرك جوابنده توقف
بيورديغندن غيري يوريدي شيئده دخي توقف بيورمشدر بريكم مذكور اولان دهر وان
ختان وسؤر خمار وفصل بين الملئكه والمرسلين وخشاء مشكل ولحم حلالة وكلب معلم ومحل
اطفال مشركينده بوسكز شيئدن سؤال اولندقده جواب وبرميوب توقف بيورد قلري
محل خفاده دكلدر وعندهما هو كالزمان اما مين قتنده دهر زمان كبيدر ولو قال ايامًا
اوشهورًا اوسنين فعلى ثلثة اكرلا اكلم ايامًا وياخود لا اكلم شهورًا وياخود سنين ديو يمين
ايلسه ايامده اوج كون وشهوردده اوج آي وسنه ده اوج سنه اوزرينه محمول اولور زيرا جمع
منكر جنس وعهد اوزرينه واقع اولور وان عرف فعلى عشرة كايام كثيرة اكر معرف بالايام
ايلسه مثلا لا اكلم الايام والشهور والدهر ديو يمين ايلسه ايامده اون كون وشهوردده اون
آي وسنيّن اون سنه اوزرينه محمولدر ايامًا كثيرة كبي زيرا ابوحنيفه قتنده معرف بالام الاولان جمع
ايله مراد اولان اقصا سيدر بويله جمعك منتهاسي ايسه اوندر وقالا اعلى جمعة في الايام
وسنة في الشهور والعمر في السنين اما مين ديدبلركه لا اكلم الايام لفظنده جمع اوزرينه محمولدر
يعني حقيقيه حمل اولنور ولا اكلمه في الشهور لفظنده سنه اوزرينه محمولدر ولا اكلم السنين
لفظنده عمره محمولدر باب اليمين في الطلاق والعتق بو باب طلاق وعتقده واقع
اولان يمينك احكامي بيانندهدر قال ان ولدت فانت كذا حنث بالميت بركمسنه حاتونه اكر
سن ولدكتور رسن طالق اول ديسه ميّت ايله حانث اولور زيرا وجوده كلمك ايله حانث اولور
زيرا وجوده كلن ولد ميتا حقيقتا وعرفًا وحكما مولدر وتسميه اولنور وشرعًا دخي ولد تسميه
اولنور زيرا شرع بو مولودي ولد اعتبار ايتمشدر حتى اكله عدّت منقضيه اولور اندن صكره
خارج اولان دم نفاسدن عد اولنور وجاريه ايسه ام ولد اولور وقال فهو حرّ ولدت
ميتا ثم حيا عتق الحي بركمسنه جاريه سنه اكر ولدكتور رسك اول ولد حرّ اولسون ديسه وجاريه
برميت ولدكتور سه اندن صكره برحي ولدكتور رسه امام اعظم قتنده حي اولان ولد معتق

معتق اولور زيرا اسم ولد وصف حيوة ايله مقيد اولوب غافلك كلامي لغودن صيانت
ايجون اكر وصف حيوة ايله مقيد اولمسه لغو اولوردي خلا فاقلها اما مين ايجون خلاف
وارد الدرك قضيه معتق اولماز زيرا ولد اول ايله شرط متحقق اولوب لكن منبت تحمل
حريت اولمغين يمين منحل اولوب جزايه مصادف اولمدي يعني شرط منحل اولدي
وفي اول عبد املكه فهو حر فملكك عبدا عتق وبركسه اول عبده مالك اولورسم اول عبد
حر دديسه وبر عبده مالك اولسه معتق اولور زيرا اول فرد سابقك اسميدر بو تقديرجه
فرد سابقك اولمني عبد آخر اشترا سنه محتاج دكلدر ولو ملك عبدين معا ثم آخر لا
يعتق واحد منهم اكر معا ايكي عبده مالك اولسه اذن بر عبده مالك اولسه اوچ عبددن
بريسي معتق اولماز ه ولو زاد وحده عتق الاخر اكر وحده قيدني زياده ايلسه آخر كه ثالثدر
معتق اولور مثلا اول عبد املكه وحده فهو حر دديسه ومعا ايكي عبد اشترا ايدوب بعده
بر دخي اشترا ايدوب ايلسه وحده قيدي اولمغله ايكي دن صكره اولدوغي ايجون عبد معتق
اولور زيرا لحالف اولان بكسنه وحده لفظيله حالت ملكده انفرادي مراد ايلمشدر ولفظ وحده حال
ايجون در مثلا جائني زيد وحده ديمك اي منفردا كلدي دكلدر اما وحده موضعنده واحدا دديسه
اوجنجي عبد معتق اولماز وحده ايله واحد آبينده فرق بودركه وحده مقرون اولدوغي
فعلده غيرك مشاركتني نفي وكندينك اول فعلده انفرادني اقتضا ايدر يوخسه ذاتنده
انفرادني اقتضا ايلمز معلوم مودركه داره برخاتون وار ايكن في الدار رجلا واحد ديمك صحيح
اولور زيرا لفظ واحد ذاتنده انفرادني ايدركه اول رجو بتدر يوخسه فعل مقرونكه داره
اولمسيدر اني اقتضا ايلمز اما داره خاتون وار ايكن في الدار رجل واحد ديمك صحيح دكلدر
زيرا وحده لفظي رجلك تفرقنك وصفني اقتضا ايدركه اول رجلك داره اولمسي در يوخسه
ذاتنده انفرادني اقتضا ايلمز جونكه بوذكر اولنان حكم ثابت اولدي ايسه خالفك املكه وحده
تولي تملكدن تفردي اقتضا ايدر عبد ثالث دخي بوصفت ايله متصف اولمغين معتق اولور

ولو قال آخر عبد املكه فهو حر فمات بعد ملك عبد واحد لا يعتق اكر بر كسنه املكه فهو
حر ديه بر عنده مالك اولدقده نصكره اول عبد معتق اولماز زيرا آخر لفظى فرد لاحقك
اسمى دراول اسمه غيرى مشاركك اولماز اويله اولسه مقدم بر شيء واقع اولمديكه بو عبد
لاحق اسميله مسمى اولا اول اجلدن معتق اولماز ولو بعد ملك عبدين متفرقين عتق الآخر
منذ ملكه من كل ماله اكر خالف متفرقين ايكى عبده مالك اولدقده نصكره فوت اولسه آخر كه
عبد معتق اولور زيرا فرد لاحق اولور صحتى حالنده اشترى ايلديسه مالك اولدوغى
حيندن كلى مالنندن معتق اولور كركسه وقت شراده صحيح اولسون كركسه مريض اولسون
زيرا حريتك ثوبى كندودن صكره عدم شراد ربوابيه موقى ايله متحقق اولوب ثلثدن
اعتبار اولنور وعندهما عند موته من الثلث يعنى امامين عندنده فوت اولدقده
ثلثدن ازاد اولور وعلى هذا آخر امراته اتزوجها فهى طالق ثلثا فلا ترث وبو قول اوزر
اكر بر كسنه آخر امراة اتزوجها فهى طالق ثلثا ديسه صكره آلدوغى خاتون تزويج ايلدبكى
حيندنه ابو حنيفه قتنده مطلقه اولور بو تقديرجه ميراثه مستحقه اولماز خلافا لهما امامين بحون
خلاف وارد رانلر قتنده وقوع طلاق موتنه مقصور در ميراثه مستحقه اولور وفى كل عبد يبشرنى
وبكدافهو حر فبشر ثلثة متفرقون وعتق الاول وان بشروه معا عتقوا بر كسنه هر عبدكه فلان ثيشله بنى
تبشير ايليه اول عبد حر اولون ديسه واوج قولى متفرقا تبشير ايليه اولكيسى معتق اولور واكر اوجى
معا تبشير ايليه اوجيده معتق اولور زيرا بشارت جمله سنددن واقع اولمشدر ولو قال من اخبرنى
عنقوا فى الوجهين اكر بشرنى كانه اخبرنى ديسه اخبارايدن عبدك اوجى دخى ايكى وجهده يعنى
متفرقا او مجتمعا اخبار ايلدكلرنده معتق اولور زيرا هر برنده اخبار بولنمش اولور ولو نوى
كفارته بشراء ابيه سقطت اكر بانسنى شرا ايلدكده كفارتى ايجون نيت ايله كفارتى ساقط اولور
لا بشراء امة اسولدها بالنكاح نكاح ايله استيلاد ايجون جاريه اشترا سنى نيت ايله كفارتدن
واقع اولماز مثلا بر كسنه جاريه يه اكر سنى اشترا ايدرسم كفارت يمينيدن حر اول ديسه بعده اشترا

اشترا ايلسه شرط وجودي بولنمغله اول عبد خلف يعتقه وياخود عتقه يمين ايلديكه عبدك
شراسيله كفارت يمينلدن اولمق اوزره نيت ايلسه كفارتدن واقع اولماز مثلا اشتريت هذا
العبد فهو حر ديسه واشترا ايلدكده كفارت يمينه نيت ايلسه جائز اولماز الا ان قال ان
اشتريتك فانت حر عن كفارتي الا مكر كسني اشترا ايدرسم كفارتمدن حر اول ديسه بو
لفظ ايله تكلم ايدرسه كفارتدن واقع اولور وفي ان تسريت امة فهي حرة ان تسري
من في ملكه وقت الخلف اكر جاريه يه تسري ايدرسم اول جاريه يه حر ه در ديو يمين ايلسه
وقت خلفده ملكنده اولان جاريه يه تسري ايلسه معتقه اولور مثلا نه مقدار جاريه سي
بولنورسه حر فنقسنه جماع ايدرسه معتقه اولور زيرا لفظ امه نكره در سياق شرطده واقع
اولوب عموم افاده ايدر وان تسري من ملكها بعده لا يعتق اكر يمينلدن صكره مالك اولدوغي
جاريه يه تسري ايلسه معتقه اولور وفي كل مملوك لي حر عتق عبده ومدبره وامهات
اولاده لامكاتبواه الا ان نواه بر يكسنه كل مملوكم حر ه در ديسه جمله قوللري ومدبرلري و
امهات اولادلري معتق اولور امامكاتب اولان قوللري معتق اولماز الا مكر مكاتب اولدقلري
نيت ايلسه وفي هذه طالق او هذه وهذه طلقت الاخيرة وخير في الاولين اوح خاتونمه
اولان يكسنه نك هذا طالق او هذه وهذه قولنده اخيرك او جنجي سيد رمطلقه اولور ايكي
اولك طلاقنده مخير اولور زيرا لفظ واحد مذكور في اثبات اليمين دروا واايسه حكمده
مشاركت ايمين در كوياكه خالف اولان يكسنه احد يكما طالق وهذه دميش اولدي ولذا العتق
والاقرار عتق واقرار دخي بو يلجه در مثلا بر يكسنه اوح عبدنه هذا وهذا ديسه او جنجسنه معتق
اولور ايكي اولكيده مخير در اقراره مثلا بر يكسنه لفان على الف ولفلان وفلان ديسه او جنجي
اليمين بشيء لازم ايكي اولكيده مخير در باب اليمين في البيع والشراء والتزوج وغير ذلك
بو باب بيع وشرا وتزوج وبونلردن اشباه اولان يمينك احكامي بيانده در يجتنب بالمباشرة
دون التوكل في البيع والشراء والاجارة والاستيجار والصلح عن مال والقسمة والخصومة

وضرب الولد ذكر اولنان احوالدن يمين ايلسه مباشرتله حانث اولور وكيل ايلمكله حانث
اولماز مثلا بيع وشرا وسائر ذكر اولنلري ايلديم ديو يمين ايلسه حانث اولور اما غيري يكسنه
بوافعالي اشمك ايله وكيل ايلسه حانث اولماز ويحنث بهما في النكاح والطلاق والخلع و
الكتابة والصلح عن دم عمد والهبة والصدقة والقرض والاستقراض ذكر اولنان احوالدن
مباشرة وتوكيل ايله حانث اولور زيرا بونلرده اولان منفعتك كليسي مؤكله عايد در بوتقدير جه
وكيل رسول محض اولمش اولور درر ده مسطور در كه فقهانك استقراض عد ايلمري بو
محلده مشكل اولمشدر كه قرضه توكيل باطلدر بوتقدير جه واجب اولور كه مؤكلك اوزرينه
حكم ترتيب ايلمز وان نوي المباشرة خاصة صدق ديانة لا قضاء اكر خاصة كندوسيني
مباشرة نيت ايدرسه ديانة تصديق اولنور اما قضاء تصديق اولنماز وكذا ضرب العبد
والذبح والبناء والخياطة والابداع والاستبداع ذكر اولنان احوالدن دخي مباشرة وتوكيل
ايله حانث اولور والاعارة والاستعارة وقضاء الدين وقبضه والكسوة والحمل الا انه
لو نوي المباشرة يصدق قضاء وديانة ذكر اولنان احوالدن دخي مباشرة توكيل ايله حانث اولور
الا مكره مباشرة نيت ايلسه قضاء ودياتة تصديق اولنور مثلا فلانك عبدني ضرب ايلديم
وقيونيني ذبح ايلديم واوني بنا ايلديم وثوبني كيميه ديو يمين ايلسه واما نت وير ميه م واما نتي
قبول ايلديم وعاريت وير ميه م وعاريتني قبول ايلديم ودينني قضا ايلديم وقبض ايلديم
ديو يمين ايلسه وشو ثوبي كيميه م وشو رخشي حمل ايلديم ديسه خير يسنه امر ايلسه كه اكا كيدرسه
وياخود يوكلتسه حانث زيرا ذكر اولنان اشياء حسنا تدن در انرى فاعلدن ظهور يله معلوم
اولور بوتقدير جه فعل وكيلدن ظاهر اولسه مجازا مؤكلنه نسبت اولنور چونكه بنفسه
فعله نيت ايلدي حقيقت كلامنه نيت ايلمش اولدي قضاء ودياتة تصديق اولنور وفي
لا يتجوز يتزوج فزوجه فصولي فزوجه فصولي فاجاز بالقول حنث وبالفعل لا يحنث
تزوج ايلديم ديو اولان يمينه بر فضولي تزوج ايلسه وتزوج ايلدوكي كندوسي خبر ويردكده

دکه قول ایله اجازت ویرسه حانث اولور زیرا انتهاده اجازت ابتداده اذن کبی در اگر فعل ایله
اجازت ویرسه حانث اولماز زیرا عقود اقواله مختصدر خالفك فعلی عقد اولماز آنجق آنك
فعلی رضا اولمش اولور شرط حنث ایله ایسه عقد در یوخسه رضا دکلدر وقی لایبعنی و زیده
واهنه یحنث بالتوکیل والاجارة عبدی وجاریه سنی تزویج ایلیم دیو اولان یمیننده
توکیل واجازت ایله حانث اولور زیرا بونلرك تزوجی وکیلنك ارادتنه توقف ایدر وکذا
فی ابنه وبنته الصغیرین بوجك اوغل وقزنده توکیل واجازتله حانث اولماز الامباشرت
ایله حانث اولور ودخول اللام علی البیع کان بعت لك ثوبا یقتضی اختصاص الفعل ٥
بالمحلوف علیه بان کان یامره لابیع بك اوزرینه دخولی یعنی بعت فعلنه مقابل اولمسی ان بعت
لك ثوبا کبی اول لام فعلك محلوف علیه اختصاصی اقتضا ایدر کندنك امری اولمق اوزره
سواء کان ملکه اولا اول ثوب کرك ملکی اولسون کرك اولمسون برابردر لامك بیعه اقترانی
مخاطبك امری اولمسنی اقتضا ایدر ومثله الشرا والاجارة والصیاغة والبناء شرا واجارت
وصیاغت وبنا بیع کبیدر مثلا لایشتری ثوبا ویاخود ولا یوجرلك دار ولا یصوغ لك سواء
ولایبنی دار دیسه بوصقوله فعل محلوف علیهك امری اقتضا ایدر کرك ملکی اولسون کرك
اولمسون برابردر محلوف علیه مخاطبدر عینینه ثوبدر ملك اولدقدن صکره اکر امری ایله اولدین اول
اشلمك ایله حانث اولور حاصل کلام ان بعت لك ثوبا قولندن صاحب نهایه ایضاح ایچون
معنای فارسیه الم تسطیر ایدوب اکر فروشم ازبهر تو این جامه را یعنی اکر سنك ایچون شو جامه یی
بیع ایدرسم دیدکده اول ثوب کرك ملك اولسون کرك اولمسون محلوف علیهك امرك
لازم دکربلا امر اشلرسه حانث اولمز امّا ان بعت ثوبا لك قولندن اکر فروشم جامه را که ملك
تست یعنی سنك ملکك اولان جامه بیع ایدرسم دیدکده اول ثوب انك ملکی کرکدر بویله
اولدقده کرك امری اولسون کرك اولمسون اول فعلی اشلرسه حانث اولور وکذا دخولها
علی الضرب والاکل والشرب والدخول لام اختصاصك ضرب واکل وشرب ودخول

اوررینه دخولی دخی فعلك محلوف علیه احتصاصنی اقتضا ایدر ملك اولمق اوزره کرك
امر ایلسون کرك ایلسون اکر لا یضرب لك ولداً اولا یضرب ولداً لك ویاخود لا یاکل لك طعاماً
اولا یاکل طعاماً لك ویاخود لا یشرب لك شراباً اولا یشرب شراباً لك ویاخود لا یدخل لك داراً اولا
یدخل داراً لك دیو یمین ایلسه کرك تقدیم ایلسون کرك ایلمسون حانث اولور زیرا بو افعال نیابتی
قبول ایلمز وان نوی غیره صدق فیما علیه اکر غیره نیت ایدرسه یعنی بعت لك ثوبی قولی ایله
ثوباً لك قولنه وبعت ثوباً لك قولیله بعت لك ثوباً قولنه نیت ایله دیانتاً وقضاءً کذلك اورزینه
تغلیظ اولان شیئه تصدیق اولنور بوخسه تخفیف اولان شیئه تصدیق اولنماز صاحب
تسهیل دیانتاً کلیسنده تصدیق اولنمسنه ذاهب اولمشدر وفی ان بعته واشتریته
فهو حر فعقد بالخیار عتق اکر اول عبدی بیع ایدرسم ویاخود اشترا ایدرسم حر در دیو یمین
ایلسه بعده خیار ایله بیع ویاخود اشترا ایلسه شرط عتق کبیع وشرا در بولندیغی ایچون
اول عبد معتق اولور زیرا مبیعدن مادامکه ایام خیار مقتضیه اولمیه ملك بایع قایمدر
بالاتفاق اما خیار ایله اشتراده مشتری ایام خیارك مدتنده اول عبده مالك اولور بو تقدیرجه
دخی معتق اولور زیرا عتقی شرایه تعلیق ایلمشدر کانه اول کسنه خیار ایله شرادن صکره معتق اولسون
دیمش اولدی وکذا لو عقد بالفاسد او الموقوف اکر عقد فاسد ایله ویاخود عقد موقوف ایله
اولان بیع وشراده دخی معتق اولور زیرا معنای بیع وشرا بونلمش اولور ولو بالباطل لا یعتق
اکر عقد باطل ایله بیع واشترا ایلسه معتق اولماززیرا شرعاً بیع وشرا دکلدر وفی ان لم ابعه
وکذا فاعقده او دبره حنث خالفك عبد ان لم ابعه فکذا کلامنده یعنی عبدمی بیع المزیسم
شویله اولسون دیو یمین ایلسه واول قولی اعتاق ویاخود مدبر ایلسه حانث اولور زیرا بیعه
محل قالمیوب بونلمش اولور قالت تزوجت علیّ فقال کل امراة لی طالق طلقت معی ایضاً
برخاتون زوجنه بنم اوزریمه تزوج ایلدك دیسه وزوج دخی کل امراة لی طالق دیسه بویله
دیمین خاتون دخی کل امراة تحتنه داخلدر اصل ایسه عموم ایله عمل در الا فی روایة عن ابی یوسف

يوسف الا ابو يوسف دن بر روايتده سائر اركي خاتون مزكوره مطلقه اولمز زيرا اول كسنه نك
غره سي غير ينك طلاقيله خاتونمي ارضا ايلمك ايدي بو تقديرجه بو كلام مطلق اولميوب مقيد
اولمش اولدي وان نوي غيرها صدق ديانة لا قضاءً اكر زوج يمين ويرن خاتوندن غيريه
نيت ايلمش ديانة تصديق اولنور قضاءً تصديق اولنماز زيرا كلمهٔ كل عموم ايجوندر بو تقدير
تخصيص عام خلاف ظاهر در ومن قال علي المشي الى بيت الله او الى الكعبة لزمه حج او عمرة
مشيا فان ركب فعليه دم بر كسنه پياده بيت الله وارمق وياخود كعبيه وارمق اوزريه
نذر اولسون ديسه اول كسنه پياده حج وياخود عمره ايلمك لازم اولور اكر راكب اولورسه
قربان لازم اولور اول كسنه نك اوزرينه ولو قال علي الخروج والذهاب الى بيت الله
اوي المشي الى الصفا والمروة لا يلزمه شئ اول كسنه بيت الله خروج وياخود بيت الله
ذهاب اوزريه اولسون ديسه وياخود صفا وياخود مروه يه مشي اوزريه اولسون ديسه
اول كسنه يه بر شئ لازم كلمز زيرا بو عبارتله التزام حرام متعارف دكلدر مجازا واحقيقت
لفظ اعتباريله دخي ايجابي ممكن دكلدر اول اجلدن اصلاح ممتنع اولوب بر شئ لازم كلمز
وكذا ان قال علي المشي الى الحرم ينه بر شئ لازم كلمز اكر حرمه مشي وياخود مسجد حرامه مشي
اوزريه اولسون ديسه زيرا حقيقت لفظ احرامي موجب دكلدر والتزام احرام بو عبارتله
متعارف دكلدر خلافا لهما امامين ايجون خلاف وارد رزيرا حرم ومسجد حرامك
حج وعمره يه شمولي وارد ربو ايكيسني ذكر كبيدر امّا صفا ومروه نك بونك خلافيجه در
ومن عبده حرّ ان لم يحج العام فشهد ابكونه يوم النحر بكونه لا عتق بر كسنه اكر بو سنه حج
ايلمزسم عبدم حر اولسون ديسه وحج ايلدم ديسه واول كسنه حج ايلميوب يوم نحرده كوفه ده
اولدوغينه ايكي كسنه شهادت ايلسه لر اول قول معتق اولماز زيرا اول شاهد لر نفي تحجيه
شهادت ايدرلر خلافا لمحمد امام محمد خلاف ايدوب معتق اولمسنه ذاهب اولمشدر
زيرا شاهد بر معلوم اوزره شهادت ايلمشلر در كه اول كوفه ده تضحيه در انتفاء حج بونك

ضرور اتندن نذر بو تقدیر جه شرط بولنمش اولور وفی لا یصوم فصام ساعة بنیة حنث
برکمسنه صوم ایلیه یم دیو یمین ایلسه برساعت نیت ایله صائم اولسه حانث اولور زیرا صوم
قصد قریبت ایله مفطر اتدن امساکدر اول ایسه بولندی وان ضم صوما او یوما لا اما لم یتم یوما
اکر لا یصوم قولنه صوما قولنی ضم ایلسه ویا خود یوما قولنی ضم ایلسه حانث اولماز ماداکه
برکونی تمام ایلمیه وفی لا یصلی یحنث اذا سجد سجدة لا قبله حالفك لا یصلی یمینده برسجده
ایلسه اذنصکره صلاتی قطع ایلسه حانث اولور سجده دن مقدم حانث اولماز اما قیام
بوایدیکه صومه اعتبارا صلاته شروع ایله حانث اوله وجه استحسان بودرکه صلاته بودکه
صلاته ارکان مختلفه دن عبارتدر ارکانك جمله سی اولمیجه صلاته تسمیه اولنماز اما صوم کن
ولعدم درکه اول امساکدر اول اجلدن صومه شروع ایله حانث اولور صلاته شروع ایله
حانث اولماز وان ضم صلاة فیشفع لابافل اکر یصلی قولنی صلاة قولنه ضم ایلسه شفع
ایله حانث اولماز صاحب عنایه دیمشدرکه ماداکه قعده ایله ایکی رکعتی تمام ایلیمسه
حانث وفی ان لبست من غزلك فهو هدی لذلك قطنا فغزلته ونسج فلیسه فهو هدی برکمسنه
خاتونته اکر سنك اکرکندن کیرسم اول هدی اولسون دیسه وبر مقدار قطنه بعینی پنبه یه مالك
اولسه واول پنبه یی خاتون اکرسه واول ایلك دوقنسه وزوج کیسه اول دقنان شئی هدیدر انوحنیفه
قتنده هدیك معناسی مکدر تصدق در خلافا لهما امامین الجون خلاف وارد ر زیرا نزر ملکده
ویا خود ملکك سببنه مضافدر صحیح اولور فان لبس ما غزلت من هو قطن فی ملکه وقت الحلف
فهی بالاتفاق زوجك وقت حلفده کندو ملکنده اولان پنبه دن خاتونك اکردیکی کیسه
اول شئی بالاتفاق هدیدر خاتم الفضه لبس بحلی فضه دن اولان خاتم نساطانفه سینك
خاتمی هیئتنده اولوب فصی اولورسه حانث اولور وهو الصحیح دیو قید ایلمشدر بخلاف
خاتم وعقد اللؤلؤ ان رصع بحلی والا فلا عقد لؤلؤ اکر ترصیع اولنمش ایسه حلیدر واکر ترصیع
اولنمامش ایسه حلی دکلدر زیرا عرفا ترصیع اولنمایانه حلی دینلمز ایمان ایسه عرفه مبنیدر عقد کسمش عین

عين ايله قلاديه ديرلر وقالا حلى مطلقا وبه يفتى امامين ديد بلركه كرك مرصع اولسون كرك
اولمسون عقد لؤلؤ حليدر بو قول ايله فتوى ويرلمشدر زيرا حقيقتده لؤلؤ اولمسه حق سبحانه
وتعالينك وتسخرون منه حليه تلبسونها قول شريفي در در وفي لا يجلس على الارض فجلس على
بساط او حصير لا يحنث ارض اوزرينه اوتورمياجم ديو يمين ايلسه وبساط اوزرينه اوتورسه
حانث اولماز زيرا بساط وحصير اوزرينه اوتوران كمسنه يه ارض اوزرينه اوتور دينلمز
وان حال بينه وبينها ثياب حنث اكر كندو ايله ارض بينينه ثياب حائل اولسه حانث اولور
زيرا ثوب كندويه تابعدر حائل عد اولنمز وفي لا ينام على هذا الفراش فجعل فوقه فراش
فنام عليه لا يحنث شو فراش اوزرينه ايو مياجم ديو يمين ايلسه ومشار اليه اولان فراش اوزرينه
آخر فراش وضع اولنسه وانك اوزرنده اويوسه حانث اولمز وان جعل فوقه فرام يحنث اكر
مشار اليه اولان فراش فرام يعنى جارشب فوقنلسه وانك اوزرنده اويوسه حانث اولور
فرام كسر قاف ايله جارشيدر وجارشب ايسه فراشنه تابعدر حائل اولمسى اعتبار اولنماز وفي لا
يجلس على هذا السرير ان جعل فوقه سرير فجلس لا يحنث شو سرير اوزرينه جالس اولمياجم ديو يمين
ايلسه اكر اول سريرك اوزرينه سرير آخر وضع اولنوب اوتورسه حانث اولماز وان جعل فوقه بساط
او حصير حنث اكر مشار اليه اولان سريرك اوزرينه بساط وياخود حصير قويوب اوتورسه
حانث اولور باب اليمين في الضرب والقتل وغير ذلك بو باب ضرب وقتل وبونلردن غيرى
شيلردن اولان يمينك احكامى بيانندر در الضرب والكسوة والكلام والدخول يختص فعلها
بالحى ضرب وكسوه وكلام ودخول بونلرك فعلى حيوانه اولانه يختص اولور اما ضرب بدنه
متصل اولان فعلك سولمك اسمى اولمسن حق سبحانه وتعالينك وخذ بيدك ضغثا فاضرب به
ولا تحنث قول شريفي نقض ايلدى زيرا حضرت ايوب صلوات الله على نبينا وعليه بونك ايله
يمينندن بارا اولدى حال بوكه ضغث ايله ضرب ده اعلام يوقدر بوكه جواب ويريلور كه جائز
در كه حضرت ايوب عليه السلام كندويه اكراما وخائفى حقندن تحقيقا نص ايله ثابت بر حكم

اولنه بو تقدیر جه غیر حکم بوکه الحاق اولنماز امّا کسوه ایله عند الاطلاق مراد تملیك مقیّدن متحقق
دکلدر الّا مکر که کسوه ایله ستر مراد ایلیه امّا کلام ایله مراد افهام در موتدن ایسه فهم متصوّر دکلدر
اکر دینلورسه نبی علیه السلام دن روایت اولنمشدر که اصحاب قلیب اسمر یله هل وجدتم
ما وعد ربکم حقّاً فقد وجدت ما وعدنی حقّاً دیو خطاب ایلدکده عمر رضی الله عنه یا
رسول الله میّته می سویلرسز دیدکده فقال ما انتم باسمع منهم ولاکن لایردون زیاده
اشید جه دکلسن نبی علیه السّلام موتایه خطابی وانلرك خطاب نبی علیه السّلامی احیادن
اسمع اولماری معجزهٔ باهره در جواب ویریلور وعنایه ده خطاب نبی علیه السلام بولیجه مذکور در
وعلامهٔ تفتازانی کافیسنده بوکا جواب ویرمشدرکه بو حدیث شریف ثابت دکلدر وقتاکه بو
حدیث عائشه رضی الله عنهایه ایرشدکده نبی علیه السلام اوزره افترا ایلمش سن درحق سبحانه
وتعالینك انّك لاتسمع الموتی وما انت بمسمع من فی القبور قول شریفی بوکا منافی فضلا
امّا زیلعی دیمشدرکه بو خطاب جائز درکه احیا ایچون وعظ اولمقدر علی رضی الله عنه
روایت ایلمشدرکه هر قچن نبی علیه السّلام مقابره وارسه السلام علیکم دار قوم مؤمنین امّا سائکم
فقد نکحت واموالکم فقد قسمت ودوارکم قد سکنت فهذا خبرکم عما عندنا فما خبرنا عندکم
بیورر لردیو ینه سل الارض من شق انهارك وغرس اشجارك وجنی ثمارك فان لم یجبك
جواباً اجابتك اعتباراً بیورر لردی فلا یحنث من قال ان ضربته اوکسوته او دخلت علیه
بفعلها بعد موته برکسنه اکر فلانی ضرب ایدرسم ویاخود کسوه کیدورسم ویاخود اورینه
داخل اولورسم دیسه یعنی یمین ایلسه ومخلوف علیهك موتندن صکره اول فعلی اشامکله
حانث اولماز بخلاف الغسل والحمل والمس غسل وحمل ومس بونك بونك خلافنجه در
بو افعال انحق حیّه مخصوص دکلدر بعد الموت تحقق ظاهر در لایضربها فمد شعرها
او حنقها او عضها حنث برکسنه خاتونینی ضرب ایلیه مکر یمین ایلسه وخاتونك صاحبی
چکسه ویاخود بوغازنی بوغسه ویاخود اصرسه حانث اولور زیرا بو افعال ایله بدنه الم

الم حاصل اولور امدي الم ويرن شئ ضرب اولمش اولور اما حين ملاعبده بو افعال
صدور ايلسه حانث اولماز ديمشلر در زيرا عرفا بو افعاله مماره تسميه ايدرلر بو حضه ضرب
ضرب تسميه ايلمزلر ليضربنه حتى يموت فهو على اشد الضرب بركسه فلاني البته اونجه
ضرب ايده يم ديو يمين ايلسه اول يمين اشد ضرب اوزرينه محمولدر ليقضينّ دينه قريبا ما
دون الشهر قريب والشهر بعيد بركسه فلانك دينني البته تقضيد قضا ايده رم ديو يمين
وبر آيدن نقصان قريبدر براي بعيد در بر آيده قضا ايدرسه حانث اولور بقصاندة
قضا ايدرسه حانث اولماز ليقضينّه اليوم فقضاه ريوفا أو بنهرجة او مستحقة او
باعه به شيئا فقبضه بركسه فلانك دينني بوكون قضا ايده يم ديو يمين ايلسه و اول
دينني زيوف و ياخود قلب قضا الله و ياخود مستحقة يعني آخرك شي و برسه و ياخود
مديون حالف دائنه دينني مقابله سنده برشئ بيع ايلسه اول بركسه يمينده بار اولور زيوف
ونهرجه اسمر دراهمي سلب ايلمز بو ايكي صفت عيبدر عيب ايسه جنسيتي اعدام ايلمز
ولو رصاصا او ستوقة او وهب او ابراء منه لا يبراه اگر حالف اولان بركسه فلاني وليّ وصيّ
ستوقه قضا ايلسه و ياخود دائن مديون حالفه دينني هبه ايلسه و ياخود مديوني دينندن
ادا ايلسه يعني ابرا ايلسه يمينندن بري اولماز حانث اولور زيرا رصاص و ستوقه جنس
دراهمدن دكلدر وقضاء دين ايسه مديونك فعلي ايله دكلدر وقضاء دين ايسه مديونك
فعلي ايله اولور هبه و ابرا ايسه دائنك فعليدر وستوقه فارسيدر معربدر سه طاق
معناسنه در يعني برقات يوزي كومش ايله روسي بقدر لا يقبض دينه درهما دون
درهم لا يحنث بقبض بعضه مالم يقبض كله متفرقا بركسه فلانك دينندن بعضيني
قبض ايلميه يم بعضيسني اولمينجه ديو يمين ايلسه بعضيسني قبض ايله حانث اولماز
ما داما كه متفرقا كليسني قبضدر لكن تفرق ايله وصف اولمشدر وقبض دين مغرفه اضافت
ايلدي بو تقديرجه كلّه متناول اولور ما داما كه مديون قتنده برشئ باقي اوله داين حانث

اولماز اما بر مقداريني اول نهارده بر مقداريني آخر نهارده قبض ايلسه حانث اولور وان فرقه
بعمل ضروري كالوزن لا يحنث اكر قبض وزن كبي عمل ضروري ايله تفريق اولنسه حانث اولماز
مثلا ديسنى قبض ايلسه لكن استعمالي انجق عمل وزن اولسه بزم قاعده مز حانث اولماز زيرا فرقلنمز
حانث اولور زيرا زفر حقيقت اعتبار ايدر بز ايسه عرفي اعتبار ايده رز وان كان في الامانة او غير
مانة او سوي مانة لا يحنث بها او باقل منها بر كسنه ديسه اكر بنم ايجون الا تيوز و ياخود يوزدن
غبري اولورسه خانو تم طالق و ياخود عبدم حر اولسون ديو يمين ايلسه يوز ايله حانث اولمز
يوزدن اقلده دخي حانث اولماز زيرا عرفده بو قول يوزدن زياده سني نفيدر والا و غير
وسوي اداة استثنا در استثنا مانة جميع اجزا سيله مستثنى اولور بو تقدير جه اقل ايله
حنث لازم كلمز لا يعقل كذا تركه ابدا بر كسنه شويله اشلمه يم ديو يمين ايلسه بر دفعه ايدي ترك
ايدر زيرا نفي فعل مطلق اولدقده فرد شايعنه متناول اولوب عام اولور بو تقدير جه جميع
عمرنده اول فعلك تركني اقتضا ايدر وفي ليفعلنه يكفي فعله مرة خالفك ليفعلنه قولنده يعني
البته فلان فعلي اشلمايم ديو يمين ايلسه بر دفعه اشلمسي كفايت ايدر زيرا خالفك القاعي فعل
واحد در ومقام ايسه مقام اثبات در خلفه وال ليعلمنه كل داعر بتقييد بحال ولا ينه بر كسنه يه
والي بصره مفسد و فاسقي كندويه بلدرمك ايجون يمين ويرسه واليسك حال ولا ينه مقيد اولور بعد
العزل والموت عدم اعلام ايله حانث اولماز ليهبنه فهو فوهب ولم يقبل بر فلان كسنه يه
فلان شيئ هبه ايليه يم ديو يمين ايدوب وهبه ايلسه واول كسنه هبه يي قبول ايلسه واهب يمينندن
بار اولور زيرا هبه بلا عوض تمليكدر بو ايسه نفس هبه ايله تمام اولدي قبول ايسه ثبوت ملكك
شرطيدر وملك هبه نك حكميدر شرط حنث ايسه هبه در بو خسه حكمي دكلدر وكذا القرض
والعاريه والصدقه بخلاف البيع قرض وعاريه وصدقه دخي بو يلجه در بيع بونك خلافيدر
مثلا بر كسنه قرض ويره يم وعاريت ويره يم و ياخود صدقه ويره يم ديو يمين ايلسه وقرض وعاريت
وصدقه ويرسه لكن قبول ايلسه لر اول كسنه يمينندن بار اولور اما بيع معاوضه در جانبيندن

ن فعلي اقتضا ايدر لاشم ريحان فهو علي ما لا ساق له بركسه ريحان شم ايليه يم ديو يمين
ايلسه ساقي يعني صابي اولميان شيئه محمولدر فلا يحنث بشم الورد والياسمين كل وياسمين
شم ايلمك ايله حانث اولماز زيرا بو ايكيسيك ساقي يوقدر حنث لازم كلمز وقيل يحنث
دينلدبكه حانث اولور زيرا عرفاً ريحان رايحهٔ طيبه سي اولان نباته دينلور بو تقديرجه
شم ورد وياسمين ايله حانث اولور لاشم ورداً اوبنفسجاً فهو على ورقه كل وبنفسج شم
شم ايليه يم ديو يمين ايلسه حربرينك وره في اوزرينه محمولدر حتى بركسه بنفسج وكل اشترا
ايليه يم ديو يمين ايلسه ورقلريني اشترا ايلسه حانث اولور اما ياغلريني اشترا ايلسه حانث اولماز
كافيده دخي بويله در اما مبسوطده بونك عكسيدر ورقني اشترا ايلسه حانث اولماز ياغني اشترا
ايلسه حانث اولور بو ايسه اهل كوفه عرفيدر اما بزم عرفزده ورقي اوزرينه محمولدر لايدخل
دار فلان يتناول الملك والاجارة بركسه فلانك دارنه داخل اوليه يم ديو يمين ايلسه اول
يمين ملك واجاريه متناول اولور دار كرك ملكي اولسون كرك اولمسون اجاره ايله اوتورسون
داخل اولدقده حانث اولور اما شافعي دبركه اجاره ده حانث اولماز زيرا شافعي حقيقت
ومجاز بينني جمع ايدر بر ديرز كه عموم مجاز اعتباريله در زيرا سكني ايكيسنده دخي موجود در
حانث اولور خلف انه لا مال له دين علي مفلس اوملي لا يحنث بركسه مالم يوقور ديو
يمين ايلسه حال بوكه مفلس اوزرنده ياغني اوزرنده الاجق ديني اولسه حانث اولماز زيرا دين
مال دكلدر آنجق ذمتده بر وصفدر كتاب الحدود بو كتاب حدود دك احكامي بيانندهٔ
در وقتاكه مصنف ايمانك وعبادات ايله عقوبات بيننده دائراولان كفارات ذكرندن
فارغ اولديسه عقوبات محضيه شروع ايلدي وحدود دك محاسني قيچ وقدر حدّ زنانك
مشروع اولمسنده حكمت صيانت نسب اچوندر وحدّ قذف صيانت اعراض اچوندر
وحدّ قطاع طريق صيانت طرف اچوندر وحدّ لغتده منع معناسنه در وبوّابه حداد
تسميه سي خلقي دخولدن منع ايلدوكي اچوندر وشرعده الحدّ عقوبة مقدّرة تجب حقاً لله

تعالی حد شرعاً مقدره برعقوبتدر حق الله اولدوغیچون واجب فلایسمی تعزیر ولا قصاص
حداً وحد حق الله اولدوغی اجلدن تعزیره حد تسمیه اولنمدی زیرا تعزیر ده کتاب وسنت مشهوره
ایله ثابت برشئ مقدره یوقدر بلکه امامك رایینه مفوض در وحدود الله نوعدر حد زنا وحد شرب
وحد قذف وحد سکر وحد سرقه وحد قطع طریق والزنا وطئ مکلف فی قبل حال عن ملك
وشبهه زنا ومکلف یعنی عاقل بالغ ملك نکاح وملك یمیندن وشبهه ملکدن ومعتده
بایینه واعتاق ایلدوکی جاریه کام ولدیدر عدتنده زنا ایلمه ویونلردن حالی اولان خاتونك
اوکندن وطئدر ویثبت بشهادة اربعة رجال مجتمعین علیه زنا عند الحاکم دورت آدمك
شهادتیله اولور مجتمعین اولدقلری حالده یعنی جمله سی مجلس واحده شهادة ایلدکلری
حالده حتی متفرق اولدقلری حالده شهادت ایلسه لر شهادتلری قبول اولماز وبعض محققلر
حق سبحانه وتعالینك فاستشهدوا علیهن اربعة منکم قول شریفنده اشتراط اربعه معنای
سزی متضمندر زیرا بو مقوله فعله دورت شخصك وقوفیله نادر در بالزنا الا بالوطئ
اوالجماع لفظ زنا ایله شهادتلری ثابت اولور وطئ ویاخود جماع لفظلریله شهادتلری
ثابت اولماز زیرا زنا فعل حرام اوزرینه دال اولان لفظدر وطئ وجماع ایسه زنادن غیری
یرده استعمال اولنور اذا سالهم الامام عن ماهیة الزنا دورت شاهدك شهادتلریله
ثابت اولور فحجان امام انلره ماهیة زنادن سؤال ایلدکده اذا سالهم لفظی یثبت فعلنك
ظرفیدر ماهیة زنادن مراد زنادن سؤالدر کما دخال فرجدر وکافیده مذکور در کما امام
زنانك ماهیتندن سؤال ایلیه زیرا نا سدن جوف کسنه هر وطئ حرام زنا ایدوکنه معتقد
لردر نبی علیه السلام العینان تزنیان والیدان تزنیان والرجلان تزنیان قول شریفی
مادون فرجدر غیریه اولان فعله دخی زنا تسمیه اولندوغنه حمتدر لکن حد واجب
اولماز الا وجه جماع ایله اولور وکیفیة دخی زنانك کیفیتندن سؤال ایلیه احتمالدر که
مکرهاً زنا ایلمش اوله ویاخود التقاء ختانین واقع اولمامش اوله ونه من زنی ونه

ونه مقوله خاتونه زنا ايلدي ديو سؤال ايليه احتمال درکه کندويه حلال واحتمالي شبهه
اولمکن شاهدلر اول احواله واقف اولميه واين رجي ونه مکانده زنا ايلدي ديو سؤال
ايليه احتمال درکه صبي ايکن وياخود مجنون ايکن وياخود برزمان مرور ايلمش اولمه زيرا
تقادم حدي منع ايدر اما اقرار بونلرك خلافيدر مرة تقادم اصح روايت اوزره برآيدر
فيبنوه وقالوا رأيناه وطئها في فرجها كالميل في المكحلة وشاهدلر اول زنايي بيان
ايليه لرودخي زنايي کوردك که اول عورتي وطئ ايلدي سرمه دانك ايچنده ميلي کبي
ديه لر وعدلواستراً وجهراً شاهدلر سراً وجهراً تعديل اولنورلر وبالاقرار عاقلاً
بالغاً اربع مرات في اربعة مجالس ياخود عاقل وبالغ اولدوغي حالده درت مجلسده
دورت دفعه اقرار ايله ثابت اولور زيرا نبي عليه السلام ماعز دن حد زنايي درت دفعه
اقرار ايدنجه تاخير بيورمشلردر اما مذهب شافعيه ده سائر حقوق کبي بردفعه اقراري
کفايت ايدر کاتما اقرّ رده حتى يغيب عن بصره هرايکه مقر اولالن کسنه زنايي اقرار ايليه
قاضي الي ردايليه حتى قاضينك کوزندن غايب اولنجه ثم سئل کما مرّ سواء الزمان اندنصکره
قاضي مقردن سؤال ايليه بوقرورده مرور ايدن شئ کبي زماني دخي سؤال ايلمکدر زيرا احتمال
درکه زمان صباوه وياخود جنونده اولمه يعني زنا ايلمش اولمه فبيّنه بس قچان سؤال ايلدکلري
شئ بيان ايلسه اول کسنه يحصولازم اولور وندب تلقينه ليرجع بلعلك قبلت اولمست
اووطئت بشبهة حاكمك مقر اولالن کسنه يه اقرارندن رجوع ايلمك ايچون لعلّ سين ايمش سکدر
وياخود لمس ايلمش سکدر وياخود شبهه ايله وطئ ايلمش سکدر ديو قول ايله تلقين مندوب
اولور فان رجع قبل الحدّ اوفي اثنائه ترك اگر زنايه مقر اولالن کسنه حددن مقدم وياخود
حد اثناسنده رجوع ايدرسه ترك اولنور زيرا انك رجوعي صدقه محتمل برخبر در بوتقدير
شبهه عارض اولدي اويله اولسه ادرؤا الحدود ما استطعتم قوليله عمل اولنور والحد للمحصنين
رجمه في قضاء حتى يموت محصنين ايچون حد برصحراده رجم در نافوت اولنجه ببداءة الشهود

فان ابوا او غابوا او ماتوا سقط ابتدا شاهدلر رجم ايليه اكر ابا ايلسه و ياخود غايب اولسه لر
حد ساقط اولور زيرا شرط بدايه شهود ايدي منعدم اولغله شرط بولنمش اولدي ثم الامام
ثم الناس شهود دن صكره امام اما مدن صكره سائر ناس بدا ايليه لر و في المقر يبدا و الامام
ثم الناس و يغسل و يصلى عليه زنا مقر اولانك حدنده ابتدا امام باشليه اندن صكره ناس
باشليه و بعد الموت غسل اولنور واوزرينه نماز قيلنور زيرا نبي عليه السلام ماعز ايچون اوياله
يور مشلر در حتى ماعز رجم اولدقده عيسى نبي عليه السلام كلوب يا رسول الله ماعزي كلاب
قتل اولندوعي كبي قتل اولنمشدر ميتتى نه ايليه لم ديو سويلدكده نبي عليه السلام ماعز ك عمى سينه
خطاب ايدوب بو مقوله سوزي سويليه اول بر وجهله توبه ايلمشدر كه آنك توبه سي اهل ارضه
تقسيم اولنسه كفايت ايدردي وار غسل و تكفين ايله واوزرينه نماز قيلديو امر اولنمشدر ولغير
المحصنين جلدة مائة محصنين اولمين ايچون يوز جلده درحق سبحانه و تعالى الزانية و الزاني
فاجلدوا كل واحد منهما مائة جلدة قول شريفي حق محصنده نسخ اولوب فعل نبي ايله محصندن
غيريده عمل اولمدي روايت اخرى ايله نسخ اولنوب تلاوتي منسوخ وحكمي باقي قالدي و للعبد
نصفها عبد زنا ايچون حد محصنين اولان حرك نصفيدر كه الي جلده در زيرا حق سبحانه و تعالى
نك فان اتين بفاحشة فعليهن نصف ما على المحصنات قول شريفي حجت قاطعه در بونده نصف
ايله مراد جلده در زيرا رجم منصف اولماز يعني نصف اولماز بروايت كريمه جاريه لر حقنده نازل اولمشدر
وعبد جواريناك حكمي بحقنده داخل اولدي بوايسه خلاف معهود در زيرا معهود اولان نسا تحت
حكم رجالده واقع اولمقدر الله اعلم بوكابنا اولمكه اسباب سفاح يعني زنا آنلردن غالبه اولمه
ننه كم الزانية و الزاني قول شريفنده دخي تقديم اني اقتضا ايدر بسوطه لا عمره لم بر سوط ايله
جلده كه انك عقده و بود اغي اوليه زيرا روايت اولندكه علي رضي الله عنه وقتاكه حد اقامت
ايلمك مراد ايلدكده ثمره سوطي كسرايدردي ضرباً وسطاً مفرقاً على بدنه بر بره ضرب اوليوب
متفرقاً جميع بدنه وسط ايله جلده دراكر ضرب شديد اولورسه مقصود اصليكه ايلام و زنجار

دراول مقصود حاصل اولمش اولور اواجلدن وسط ایلا اعتبار اولنمشدر الآ الراس والوجه
والفرج الآ راس ووجه وفرجه ضرب اولنماز یعنی بواوچ محلّه ضرب اولنماز راس مجمع حواسّدر
ووجه ایسه مجمع محاسندر وفرج ایسه محلّ احتمال هلاکدر وعند ابی یوسف یضرب الرأس ضربة
ابو یوسف قاتلدر راس بردفعه ضرب اولنور زیرا ابوبکر رضی الله عنه اضربوا الرأس فان فیه
شیطانا بیور مشلدر لکن بوکا جواب ویریلور که بوقول غول لمکسنه نک حقنده درکه قتلی مباح
اولور ویضرب الرجل قائما فی کل حد بلامدّ رجل زانی جمیع حدوده بلامد قایم اولدوغی حالده
ضرب اولنور وینزع ثیابه سوی الازار ازاردن غیری الوانی نزع اولنور ازار جادر دیدکلری
شیدر رجالده ایسه جادر مناسب دکلدر ازاردن مراد کوملکدر والمرأة جالسة خاتون جالسه
اولدیغی حالده حد اولنور ولا ینزع ثیابها الا الفرو والحشو خاتونک ثیابی نزع اولنماز الّا
کورکی وپنبه لی اولان ثوبی نزع اولنور ویحفر لها فی الرجم لانّه خاتون ایچون رجمده
برچقور حفر اولنور رجل ایچون حفر اولنماز زیرا نبی علیه السّلام غامدیه ایچون مدینه دکن حفر
ایتدرمشیدی وعلی کرّم الله وجهه شراحۀ همدانیه ایچون حفر ایتدرمشیدی ولا یحدّ سیّد مملوکه
بلا اذن الامام امامک اذنی اولمیجه سیّد مملوکن حد ایلمز امام شافعی دیرکه سیّد مملوکنه اقامت
حد ایدر زیرا مملوک اوزرینه امام کبی ولایته مطلقه سی واردر بلکه دخی اولجه زیرا سیّد مملوکن
تصرّف مالک اولدیغی ایچون امام مالک دکلدر اقامت حدّی دخی تعزیر کبی اولمش اولور زیرا
بزم ایچون دلیل نبی علیه السّلام لک اربع الولاه قول شریفیدر زیرا دردنک بری حد اولدیغنی
ذکر بیور مشلدر وحدّ حق اللهدر وحدده مقصود عالمی فساددن حالی ایلمکدر بو اجلدن
نائب شرع جانبندن استیفا اولمیجه عبدک اسقاطیله ساقط اولماز تعزیر ایسه بونک
خلافیدر زیرا تعزیر حق عبددر واحصان الرجم الحرّیة والتکلیف والاسلام والوطئ
بنکاح صحیح حال وجود الصفات المذکورة فیهما احصان رجم حرّیة وتکلیف یعنی عاقل بالغ
مکلّف اولمق اسلام ونکاح صحیح ایله وطئ ده بو صفات مذکوره ایکیسنده بولندیغی حالدر

رجمك احصانى يديدر برى حريت ايكنجيسى عقلدر اوجنجيسى بلوغدر دوردنجيسى اسلامدر شبهسى
وطئدر التنجيسى اول نكاح صحيح ايله اولمقدر وحين زنا حالنده صفت احصان ايله متصف اولمقدر
عند الدخول ايكيسنده دخى صفت احصان شرط قلندى حتى منكوحهٔ كافره يه وباخود مملوكه
وباخود مجنونه يه وباخود صبيه يه دخول ايلسه اول كمسه محصن اولمش اولور اكر سؤال اولنورسه
زوج كافر وخانون مسلمه اولوب نيچه متصور در جواب ويريلور كه زوج وزوجه ايكيسى دخى كافر
اولوب زوجه اسلامه كلسه وزوج مسلمه اولان خانوننده قبل الارض الاسلام دخول ايلسه ديمكدر
زيرا مادامكه قاضى مابينلرين تفريق ايلميه ايكيسى دخى بر برينك زوجى سيدر ولا يجمع بين جلد
ورجم ولا بين جلد وبقى الا سياسة جلد ايله رجم بينى جمع اولنماز وجلد ايله نفى بلد بينى جمع
اولنماز الا مكر كه نفيده بر مصلحت اولورسه نفى اولنور سياسة زيرا ابوبكر رضى الله عنه ايكى جلد
جلد ايلدى وايكيسنى دخى نفى ايلدى وعمر رضى الله عنه نصر بن الحجاج مدينه دن بصريه نفى ايلدى
زيرا نصر صبيح الوجه بر غلام ايدى نساطائفه سى بوكه صباحة وجهندن فتنه دوشديلر اول
اجلدن نفى ايلدى اكرچه حسن موجب نفى دكلدر لكن امام لمصلحة نفى حتى مزبوريى تصور دكدر
ماد بنى يا امير المؤمنين بيدكده لا ذنب لك وانما الذنب لى حيث لا اظهر دار الهجرة عنك
ديو سوز مشتمل در والمريض يرجم ولا يجلد ما لم يبرأ زانى مريضه رجم اولنور اكر حدى رجم
ايسه جلد اولنمز مادامكه مرضدن برى اولميه زيرا حد زجر ايچون مشروع اولدى بوخسته
اتلاف ايچون مريضه جلد احتمالدر تلفه مفضى اولة والحامل ان ثبت زناها اليتيه يحبس
حتى تلد حامل زانيه اكر زنا سى بتنه ايله ثابت اولورسه وضع حمل ايدنجه حبس اولنور فرجم
اذا وصفت حامل زانيه رجم اولنور حملنى وضع ايلدكده نفاسك خروجنه تا خير اولنماز
بو مسئله ده عمر رضى الله عنه بينده بر حكايت لطيفه وارد رمثلا عمر زماننده بر زانيه حامل خاتون
بعد الاثبات رجمه فرمان ايلدى على رضى الله عنه يا عمر خانونك كندوسنه جكمك بحسب الشرع
جار يدر قارنده اولان جنينه نه يوزدن جكمك جار يدر ديدكده وضع ايدنجه رجمدن خارغ

فارغ اولوب لولا علي هلاك عمر بهورد قلري مقرر در ولا يجلد ما لم تخرج من نفاسها اگر حامل
زانيه نك حدي جلده ايسه ماذا مكه دوغروب نفاسدن جقميه جلد اولنماز زيرا نفاس دخي بر نوع
مرضدر وان لم يكن للولد من يربيه لا ترجم حتى يستغني عنها اگر ولدي تربيه ايدر مكسنه يوغيسه
ولدانا سندن مستغني اولميجه رجم اولنماز ولدي صيانت ايجون روايت اولنوركه غامديه
وقتاكه نبي عليه السلام كلوب زنايي اقرار ايلدكده حامل ايدي نبي عليه السلام قارنده اولان
ولدي وضع ايلديجه ديو امر ايلدي بعد زمان وضع حمل دن صكره يينه كلوب زنايي اقرار ايلدي
يينه نبي عليه السلام وار ولدني تربيه ايله سندن مستغني اولنجه ديو امر ايلدكده يارسول الله
خوف ايدرم حد اولنمازدن اول فوت اولوب جزام آخرته تأخير اولور ديدكده صحبت
رسول الله بركسنه بن ولدي تربيه ايده رم ولدي اولدي وخانوفي رجم ايلديلر وصاحب
اخبار ديمشدركه روايت اخر آده غامديه اوغلني تربيه ايلدي واوغلي ايله حضور حضرته
كلدي واوغلنك النده اتمك وار ايدي يارسول الله هذا ولدي وقد استغنى ديو رجمي
طلب ايلدكده رجم اولندي **باب** الوطئ يوجب الحد والذي لا يوجبه بوباب حدي
ايجاب ايدن وايجاب ايتمين وطئك احكامي بيانندهدر الشبهة دارية للحد شبهه حدي
دافعه در زيرا نبي عليه السلام ك ادرؤا الحدود ما استطعتم قول شريفي جهتيله اولمغين
امت محمد تلقي بالقبول ايلمشلدر وهي نوعان شبهة في الفعل حد دارية اولان شبهه ايكي
نوعدر بر نوعي فعلده شبهه در وبو كه شبهة اشتباه در لر وهي ظن غير الدليل دليلا في الفعل
دليل اولميان شيئ دليل ظن ايلمكدر فلا يحد فيها ان ظن الحل شبهة في الفعل حد اولنماز
اگر وطئ حلني ظن ايدرسه والا يحد اگر حلني ظن ايلميوب بيلورسه حرام در ديسه حد اولنور
وفعلده شبهه سكز موضعده در كوطئ معتدته من ثلثا ومن طلاق على مال طلاق ثلثه دن
معتدته سنه وطئ كبي وباخود مال اوزرينه طلاقدن معتدته سنه وطئ كبي وام ولد عتقها امة
اصله وان علي اواعتاق ايلدوكي ام ولدني وطئ كبي وباخود اصلنك يعني اناسنك وبابا سنك

جاريه سنى وطئ كبي وياخود هرنه قدر عالي اولورسه ده اوامة زوجة اوسيده وياخود
زوجه سنك جاريه سنه وياخود سيد ينك جاريه سنه وطئ كبي ولكن اوطئ المرهون المرهونة
في الاصح مرهون رهن اولان جاريهٔ وطئ ايلمك اصح روايتده حكمي ذكري سبق ايدن وطئات
كبيد ربو ذكر اولنان سكز محلده حلال ظن ايلدم ديسه حد اور ملماز امامحرم ايدوكني بيلورم
ديسه حد اور بيلور شبهة في المحل وهي قيام دليل ناف للحرمة في ذاته فلا يجد فيها وان لم
علم بالحرمة نوع ثاني محاله اولان شبهه در وبو شبهه بر دليلك قيامي در كه في ذاته
حرمتني نافي اولا بو تقدير رجم محلده اولان شبهه ده اولماز اكر حرمتني بيلورسه ده كوطئ
امة ولده وان سفل ولدينك جاريه سنى وطئ كبي هرنقدر اشغه اولورسه ده زيرا بني
عليه السلام لك انت ومالك لابيك قول شريفي حرمتني نافي ايدوكني قتي طاهر در
او مشتركة او معتدة بالكنايات دون الثلث وياخود مشتركه وياخود كنايات ايله
معتدسنه وطئ كبي معتدهٔ ثلث دكلدر زيرا معتدهٔ ثلثه وطئ نوع اولندر اوالبايع
المبيعة اوالزوج المهجورة قبل تسليمها وياخود بايع امهٔ مبيعه وزوج مهجوره خانونه تسليمدن
اول وطئ كبي مهجوره اجاريه دركه زوج مهر ايجون خانونه ويره تسليمدن اول وطئ ايلسه حد
اولنماز والنسب يثبت في هذه عند الدخول لا في الاولى وان ادعاه شبهه في المحلده نسب
ثابت اولور دعوت ايلدكده واما شبهه في الفعلده نسب ثابت اولماز اكر دعوت ايدرسه ويجد
بوطئ امة اخيه اوعمه وان ظن حلها قرنداشنك جاريه سنه وياخود عمجسنك جاريه سنى
وطئ ايله حد اولنور اكر حلني دخي ظن ايدرسه بينه حد اولنور وكذا بوطئ امرأة وجدها على فراشه
وان كان اعمى كندو قرداشندن بولدوغي خانونه وطئ ايله بينه حد اولنور اكر وطى اعمى ايسه ده
زيرا عمى ايسه ده زيرا اعمى كندو زوجنه سنك اوضاع وهيئاتندن تميزه قادر در الا ان ادعاها
فقالت انا زوجك الا مكرك خانونن بن سنك زوجه نم ديو ادعا ايلمش اوله اول زمان حد
اولماز لا بوطئ لجنبيته نك وطئ ايله حد اولنماز اجنبيته كه اول وطئ ايدن كسنه ايجون زفاف

زفاف اولنه وخاتونلر زفاف اولان خاتون سنك خاتونلرندر دیسه لر وزوجك اوزرینه
مهر لازم در وعلی کرم الله وجهه مهر حکم المدي وعدت چکسون دیو بیورمشلر در هدایه
وکافي وشرح کنز وابن ملکده بویله در امّا اخیّارده عمر رضی الله عنه مهر حکم المشدر
ولا بوطئ بهیمة حیوانی وطئ ایله دخی وطئ اولماز بوجنایتدر بوخصه زنا دکلدر
اکرایتی اکل اولنماندن دکل ایسه احراق بالنار اولنور بوغاز لندقدن صکره وفاعلك
دابه‌نك قیمتنه ضامن اولور اکرایتی اکل اولنماندن ایسه امام اعظم قتنده ذبح اولنور
واکل اولنور وامامین قتنده احراق اولنور اوذمی فی دار حرب اوبغی وياخود دار
حربده وياخود دار بغیده زنا ایلسه انك اوزرینه حد اقامت اولنماز ولا بوطئ
محرم تزوّجها وتزوّج ایلدوکی محرمنك وطئله حد اور لماز اکر محرمی ایدوکن بیلورسه
اشدّ عقوبت ایله تعزیر اولنور امامین قتنده ذکر محرمی ایدوکن بیلورسه حد اولنور
اومن استأجرها لیزنی بها خلافا لهما وياخود شول کسنه کز خاتونی زنا ایلمك
ایچون استیجار ایلسه انی وطئ ایدن کسنه یه حد اور لماز ابوحنیفه قتنده امّا امامین ایچون
خلاف وارد رآنلرك قتنده حد اورلیور وبوقول شافعینکدر زیرا رجل ایله مرأة بینده
ملك وشبهة ملك یوقدر بوتقدیرجه زناء محصن اولمش اولور امام اعظم ایچون دلیل
بودر کز خاتون بر رجلدن اچه استدي ابا ابوب نفسنی تمکین ایتمیجه ویرمدي
عمر رضی الله عنه ایکیسندن دخی منع ایلدي وهذا مهرها بیوردي ومن وطئ اجنبیّة
فیما دون الفرج یعزّر برکسنه اجنبیّة فرجندن غیریه وطئ ایلسه تعزیر اولنور تفخیذ کز
نورکی بودنه درآنك کبي افعالدن تعزیر اولنور وکذا لو وطئها فی الدبر اوعمل عمل لوط حد
حد اور لبوب تعزیر اولنور ابوحنیفه قتنده اکر خاتونی دبردن وطئ ایلسه وياخود لوط
قومنك عملنی اشلسه صاحب هدایه دیمشدر کز جامع الصغیرده زناده زندانه قونلمق
کرکدر دیمش وعندهما یحد امامین قتنده حد اولنور وبوقول شافعینك ایکی قولنك بریدر

وبرقول فاعل ومفعول ایکیسی دخی قتل اولنور لزیرا نبی علیه السلام اقتلوا الفاعل والمفعول
بیور مشلر فارجموا الاعلی والاسفل دخی روایت اولنمشدر واما مین ایجون دلیل لواط زنا
معناسنه در زیرا اول لواطه محل مشتهاده شهودی علی سبیل الکمال اقتضا در اما مم اعظم ایجون
دلیل لواطه زنا دکلدر اصحاب رضوان الله تعالی علیهم اجمعین موجب لواطه ده اختلاف ایدیلر
بعضیلر احراق بالنار وبعضیلر هدم جدار وبعضیلر مکان مرتفعدن احجار باشی اشغی اتیله
دیدیلر لواطه ده معنای زنا یوقدر آنجق برجانبدندر اما زناده داعی ایکی جانبدندر وان زنی
ذمی بحربیه فی دار نا احد الرمی فقط اکر بزم دارمزده برذمی برحربیه زنا ایلسه آنجق ذمی حد اولنور
وعند ابی یوسف یحدان ابو یوسف قتنده ایکیسی دخی حد اولنور زیرا مستأمن بزم احکامزی
ملتزمدر مادامکه دارمزده در وفی عکسه حدت الذمیه لا الحربیه حربی ذمیه زنا ایلسه ذمیه حد
اولنور حربی حد اولنور وعند ابی یوسف یحدان وعند محمد لا یحد ان ابو یوسف قتنده ایکیسی
دخی حد اولنور وامام محمد قتنده ایکیسی دخی حد اولنمازلر وان زنا مکلف بمجنونه او صغیره حد
اکر بر مکلف بر مجنونیه وبا خود بر صغیره یه زنا ایلسه حد اولنور وفی عکسه لا حد علیهما حد یوقدر
زیرا مجنون وصغیره مکلف دکلدر وخاتون تابعه در الا ابو یوسفدن بر روایتده حد وارد در
ولا حد بزنی المکره مکرهك زنا سیله حد یوقدر مکره کرك زانی کرك مزنیه اولسون ولا ان اقر
احدهما بالزنا والداعی الاخر النکاح زانی ایله مزنیه دن زنایه اقرار ایدوب وآخر نکاح ادعا
ایلسه بینه حد یوقدر اوزرینه مهر لازم کلور ومن زنی بامة قتلها به لزمه الحد والقیمة برکسنه
بر آخرك جاریه سنه زنا ایلسه وفعل زنا ایله اول جاریه یی قتل ایلسه زانیه هم حد وهم قیمت لازم
کلور زیرا اول کسنه ایکی جنایت ایلمشدر بو تقدیرجه اول کسنه نك اوزرینه زنا ایجون حد
قتل ایجون قیمت حکمی ترتیب ایدر وعند ابی یوسف القیمة فقط ابو یوسف قتنده
حد لازم اولمیوب آنجق جاریه نك قیمتی لازمدر والخلیفه یوخذ بالمال والقصاص
لا بالحد خلیفه مال ایله وقصاص ایله اخذ اولنور اما حد اورلماز زیرا مال وقصاص

قصاص ایله اخذ اولنور امّا حد اوزره زیرا مال و قصاص حقوق عباد در اجرا اولنور
امّا حدّ حق الله در اقامت حدود ایسه خلیفه یه مفوّض در بو تقدیره کندو نفسه اقامت
حد ممکن دکلدر **باب ٧ الشهادة علی الزنا والرجوع عنها** بو باب زنا اوزرینه شهادتی و اول
شهادت دن رجوع بیاننده در ولا یقبل الشهادة بحد سقادم من غیر بعد عن الامام الا فی
القذف امامدن بعید اولمیان مکاندن حق تقادم شهادت قبول اولنماز الا قذفده شهادت تکرار
قبول اولور حقوق الله خالصه اولان حدود حد سرقه و حد زنا و حد شرب خمر تقادم ایله
شهادت باطل اولور امّا اقرار ایله باطل اولماز الا شرب خمر اقرار ایله باطل اولور ابو حنیفه و ابو یوسف
قتده و بعد التقادم تممی مورندر مثلا شاهدلر اولان کمسنه اسباب حدکه حد زنا و حد شرب خمر
مشاهده ایلسه حسبتین ایله بینده مخیّر در برحسب کراقامت حد ایچون ادای شهادت تدرو بر
حسبه دخی بنی علیه السّلام من سرّ علی اخیه المسلم سرّه الله علیه عوراته یوم القیمة قول شریفنجه
و بو ایکیسی بینده مخیّر در جونکه وقت معاینه ده ادای شهادتی تاخیر ایلدی مرادی سرد رومنه
لایق اولان دخی بودر دیو حمل اولنور بعده ادای شهادت مراد ایلسه مقدما اوزرینه واجب اولان
شیئ تاخیر ایلدی امدی تاخیر واجب فسقدر بو تقدیره واجبک شهادتی قبول اولماز امّا حدّ
قذف تقادم ایله شهادت باطل اولماز زیرا حدّ قذف حق عبددر و دعوای مقذوف شرطدر حدّ
سرقه ده شهادة تقادم ایله ساقط اولور لکن سارق سرقه ایلدوکی شیئ ضامن اولور زیرا
وجوب مال تقادم ایله ساقط اولماز حق عبد اولدوغیچون و فی السرقة یضمن المال تقادم ایله
شهادت ساقط اولور لکن سرقه ایلدوکی مالی ضامن اولور و یصحّ اقراره الا فی الشرب بعد
التقادم حدّ اقرار صحیح اولور الا شرب خمرده صحیح اولماز و تقادم غیر الشرب بشهر فی الاصح اصح روایتده
شرب خمردن غیریدن تقادم برآیدر و الشرب بزوال الریح و عند محمد بشهر ایضا شرب خمرک تقادمی
زوال ریحدر و امام محمد قتده غیر لرکیی برآیدر و ان شهدوا بزناه بغائبة قبلت بخلاف سرقته
من غائب اکر شاهدلر برکمسنه نک برغائبه خاتونه زنا سنه شهادت ایلسه شهادتلری قبول اولنور

وحد اولنور امّا غائبدن سرقه شهادت بونك خلافيدر مثلا فلان غائبدن سرقه ايلمشدر ديو
شاهد لر شهادت ايلسلر شهادتلري قبول اولنمز وسارقك الي قطع اولنماز زيرا سرقه ده دعوى
شرط در امّا زناده شرط دكلدر وان اقرّ بالزنا مجهولة حدّ اكر بركسنه مجهوله برخاتونه زنا ايلدم
ديو اقرار ايلسه حد اولنور زيرا مقرّ لها اولان مزينه نك جهلى دافع حد دكلدر وان شهدوا
كذلك لا يحدّ اكر شاهد لر مجهوله خاتونه زنا ايلدي ديو شهادت ايلسلر محمد وعليه اولان كسنه
حد اولنماز زيرا اول خاتون كندونك منكوحه سي ويا خود جاريه سي اولمق احتمالي وارد ر وكذا
لو اختلفوا في طوع المرأة وبنه حد اولنماز اكر شاهد لر خاتونك مطاوعتنده اختلاف ايلسلر
مثلا شاهدك ايكيسي كرها وايكيسي طوعا زنا ايلدي ديو شهادت ايلسلر اختلاف اولنمغله حد
اورلمز وعندهما يحدّ الرجل اما مين قتنده رجل حد اولنور زيرا شاهد لر رجل حقنده موجب
اوزرينه اتفاق ايدوب ايكيسي طوعا ايكيسي كرها شهادت ايلدي اختلاف خاتون طرفندن
بولندي وخاتون حقنده خود مطاوعت شرط در اول ايسه بولمغدي بو تقدير جه خاتونه حد لازم
كلمز ابو حنيفه ايجون دليل بودر كه مشهود به زنا در اختلاف اولندي زيرا زنا رجل وخاتون ايله
قائم بر فعلدر هر فعلكه ايكي كسنه ايله قائم اوله ايكي وصف ضد ايله متصف اولماز زناده
طوع ايكي كسنه نك اشتراكني ايجاب ايدر اكراه ايسه رجلك انفراد في ايجاب ايدوب ايكيسنك اجتماعي
متعذر اولور بو تقدير جه آخره مخالف فعل اشتمل اولور وهر بري حقنده نصاب شهادت تمام اولمش
اولور وطواعيت شاهد لري خاتونه قارف اولمش اولور لر قارف ايسه خصمدر وخصمك شهادتي
خود جائز اولماز وطوعيت شاهد لري اوزرينه اقامت حد اقتضا ايدردي لكن اكراه شاهد لرينك
شهادتي اول حدّ قذفي اسقاط ايلدي ولا يحدّ احد لو اختلف الشهود في بلد الزنا او شهود اربعة
في بلد في وقت واربعة في ذلك الموقت ببلده آخر بر احد يعني زانيدن وشهود دن بركسنه
حد اولنماز اكر شهود زنا اولان بلده اختلاف ايلسه ويا خود دورت شاهد فلان بلده ده فلان
وقتنده زنا يه شهادت ايلسه بر احد حدّ اورلماز وكذا لو شهد اربعة على امرأة بزنا وهي بكر وبنه ذاتيه

ذانيه به حد اورلماز اكر دورت شاهد برخاتونك زنا سنه شهادت ايلسلر حال بوكه اول خاتون
بكر اولسه مثلا فلان خاتونه فلان رجل زنا ايلدي ديو شهادت ايلسلر وخاتون نلر مشهود بها اولان
خاتونه نظر ايدوب بكره رديو حكم ايلسلر حد ساقط اولور زيرا بكارت ايله زنا متحقق اولماز
ويوبابده خاتون نلرك شهادتي اسقاط حدوده حجت در كرچه ايجابنده حجت دكل ايسه ده
لكن اسقاطده حجت در وشاهدلر اوزرينه حد ايجاب ايلز اوهم فسقه او شهود على
على شهود وان شهد به الاصول بعد ذلك وياخود شاهدلر فاسق اولسلر وياخود شاهدلر
اعزندن شاهد اولسلر ينه حد اورلماز اكر شاهد اعزندن شاهد اولنلر شهادة ايلدكلرين
صكره اصل شهادتلري دخي شاهدلر دخي شهادت ايدرلرسه ده زيرا فروعك شهادتينك
ردي من وجه اصولي رد در برحادثده ده شهادت رد اولندقدن صكره ابدي اول شاهدلرك
شهادتي قبول اولماز وحد وقصاصده اعزندن اولان شاهدك شهادتي قبول اولماز
اما فساقك شهادتلري نك عدم قبولي فسقلري سببيله اداء شهادتده قصورلري
اولدوغي ايچوندر زيرا اداء شهادتده وتحمله اهل اولدقلري حق سبحانه وتعالى نك ارجاء كم فاسق
نبئاء فتبينوا قول شريفي ايله ثابتدر زيرا تبيين ايله امر اهليت شهادته دليلدر اكر اهل اولمسه تبيين
ايله امر اولنمزلردي آنجق نقصان وقصور ايچون قبول اولماز قاضيخانده ذكر اولنمشدر كه شاهد
اوج نوعدر برنوعي صفت كمال ايله اداو تحمله اهلدركه اول عدلدر وبرنوعي صفت نقصان و
قصور ايله تحمل اداية اهلدركه اول فاسقدر وبرنوعي دخي تحمله اهلدر اما اداية اهلدكلدركه
اول اعمى در وقذف ايله محدود اولان كمسه در وبونلر تحمله اهل اولدقلري اجلدن شهادتلري
ايله نكاح منعقد اولور وحد المشهود عليه لو اختلف شهوده زوياالبيت اكر شاهدلر بيتك
يعنى اولك زاويه سنده اختلاف ايلسلر شهود عليه حد اولنور قياس شهادتده اختلاف
اولغله عدم وجوب ابدي لكن استحسانا حد اولنور زيرا توفيق ممكندر مثلا بركوشه سنده
مباشرت ايدوب مصطرب اولغله آخر كوشه سنده منتهى اولمه ودررده كافيدن نقلا مسطور

بیت کوچك ایسه توفیق یمکندر بیوك ایسه یمکن دکلدر والشهود فقط لو کانوا اعمیانا او
محدودین فی قذف ایجق شاهد لرحد اولنور اکر اعمی لردخی اولورلرسه ویاخود قذفدن محدود
اولمشلر ایسه اکر شاهد لرک بو صفتله موصوف اولسه لرکندولرحد اولنور مشهود علیه حد
اولنماز وبو ایکی طائفه تحمل شهادته اهلدرلر لکن ادایه اهلدکلدرلر حتی لکم ادایه شهادته
کاملا ونا قصا اهل اولمامغله شهادتلری قذفه منقلب اولورلر بو اجلدن حد اولنورلر واقل
من اربعة اواحدهم عبد اومحدود ویاخود شاهد لردورتدن اقل اولسه ویاخود دورتدن
بری عبد اولسه ویاخود محدود فی القذف اولسه حد اولنورلر زیرا قاذف اولمش اولورلر وکذا
لو وجد احدهم عبدا او محدودا بعد حد المشهود علیه مشهود علیه حد اولنورلر زیرا
شاهد لرک بری عبد ویاخود قذف ایله محدود بولنورسه باقی شاهد لرحد اولنورلر زیرا
شاهد لر قاذف اولمشلر اولورلر جنکه قاذف اولیجق حق سبحانه وتعالینك والذین یرمون
المحصنات ثم لم یاتوا باربعة شهداء فاجلدوهم ثمانین جلدة قول شریفی موجبنجه اوزرلرینه
حد متوجه اولورلر دیتی فی بیت المال ان رجم دیت بیت المالدن لازم اولورلر زیرا حکم قضا قاضی
ایله اولوب خطاد خی قاضی طرفندن اولدیغی وقاضینك علمی ایسه مسلمینك نفعی ایچوندر بونقدیرجه
غرامت مسلما نلرك مالندن واجب اولورکه بیت المالدر وارث جرح ضربه اوموته منه هدر
زانینك ضرب حددن جرحنك ارشی ویاخود ضرب حددن موتنك ارشی هدر در ابو حنیفه
قائلدر متلازنا ایچون شهود شهادت ایلدکدن صکره زانی مجروح اولسه ویاخود فوت اولسه
صکره ظاهر اولسه که شاهدلرك بری عبد ایمش اول محدود ایدی ارشی هدر در زیرا جرح شهادته
مضاف دکلدر شاهد لرشهادتیله جلدی ایجاب ایلدیلرکه اول ضرب موملدر بو اجلدندرکه
غایت حرارت اولان کونده ویاخود برده شدیده اقامت حدود حلال دکلدر مریضه دخی
اقامت حد حلال دکلدر زیرا هلاك احتمالی واردر وفالا فی بیت المال ایضا امامین دیدیلرکه
رجمده اولان دیت کبی بونلك دخی ارشی بیت المالدندر وکذا الخلاف لو رجع الشهود اکر شهود

شهود رجوع ايدرسه خلاف يوقرودة ذكر اولنوب كيي درمتلاحين ده مجروح وياخود موت
اصابت ايلسه امام اعظم قتنده ارش بعدر اما مين قتنده بيت المال دنر ولو رجعوا بعد الرجم
حدّ واوعزموا الديته اكر شهود بعد الرجم رجوع ايدرلر ايسه حدّ قذف حد اولنور ودية كذلك ولرده
آلورلر زيرا رجوعلرينه شهادت منتقض اولدي وكل واحد رجع حدّ وعزم ربعها بعد الرجم شهود
دن بري رجوع ايلسه اول رجوع ايدن حدّ قذف ايله حد اولنور زيرا رجوعيله قاذف اولمش اولور
ودية ربعني ضامن اولور زيرا شهادتله تلف اولان ربعدر وربع ديتي ضامن اولور ولو رجع
احد خمسة فلا شئ عليه اكر بش شاهدك بري رجوع ايلسه آنك اوزرينه برشئ لازم كلمز زيرا
نصاب شهادت باقيدر فان رجع آخر حد اوعزما ربعها اكر بشنجي بري دخي شهادتدن
رجوع ايدرسه ايكيسي دخي قذف ايله حد اولنور زيرا شهادتلري قذفه منقلب اولدي وحد
ايسه متجزي اولماز اول اجلدن ايكيسي دخي حد اولنور ولو رجع واحد قبل القضا حد
واكلهم اكر شهود دن بري قبل القضا رجوع ايلسه شهودك جملسي حد اولنور ولو بعده
قبل الحد وكذلك اكر قضادن صكره حد دن مقدم شهودك بري رجوع ايلسه يينه شهودك
جملسي حد اولنور وعند محمد الراجع فقط امام محمد قتنده آنجق رجوع ايدن حد اولنور
زيرا شهادت قضا ايله مؤكد اولوب آنجق راجع اولان حصه سنه فسخ اولور ولو شهد وا فزلو
فرجم ثم ظهروا كفارا اوعبيدا فالدية على المزكين ان رجعوا على التزكية والا فعلى بيت المال
اكر شهادت ايلسلر وتزكيه اولنسلر وبعد التزكيه رجم اولنسه اندن صكره شهود كافر وياخود
قول اولدقلري ظاهر اولسه مرجومك ديتي مزكيلر اوزرينه در اكر تزكيه دن رجوع ايدرلرسه واكر
تزكيه دن رجوع ايلمزلرسه ديت بيت المال اوزرينه در وقالا على بيت المال مطلقا امامين
ديديلر مرجومك ديتي بيت المال دنر كركسه مزكيلر رجوع ايلسون كرك رجوع ايلمسون
ولو قتل احد المأمور برجمه كذلك فالدية في مال القاتل بركمسنه رجمه مأمور اولان كمسنه يي قتل
ايلسه صكره شهود عبيد وياخود كفار اولدوقجي ظاهر اولسه اول كمسنه ديتي قاتلك مال دنر قيلر

بو ايديكه قاتله قصاص واجب اولمز زيرا بغير حق بر معصوم نفسني قتل ايلدي لكن وجه استحسان
بودركه فاضينك قضاسي مباح اولمق شبهه سين ايراث ايلدي بو تقديرجه قاتلك عاقلدن
ديت واجب اولور زيرا عمداً قتل ايلدي وقتل عمداً ده عاقله يه برشيء لازم كلمز وذكر اولنان
ديتك اوچ سنه يه دكين ادا سي واجب اولور ولو اقرّ الشهود بتعمد النظر لاتردّ شهادتهم
اكر شهود قصداً نظر ايلدك ديو اقرار ايلسه لرشهادتلري ردّ اولماز زيرا فرج زناني وزانيه يه
نظر بحمل شهادت ايچون مباحدر طيب منزله سنده اولمش اولور وبعضيلر ديمشلردر كه غير ك
عورتنه نظر فسقدر شهادتلري مقبول اولماز ولو انكر الاحصان ثبت بشهادة رجلين
او رجل وامرأتين اكر مشهود عليه محصنين اولدوغني انكار ايلسه ايكي رجلك وياخود بر
رجل وايكي خاتونك شهادتي ايله احصان ثابت اولور او ولادة زوجته منه وياخود
احصان منكر اولان كسنه نك زوجه سي كندودن اولاد كتورسه خاتونك طوغرمسيله احصان
ثابت اولور مثلا بر كسنه نك خاتوني اولوب لكن شهود شهادت ايلدكه نصكره دخولي
منكر اولسه خاتونني ولد كتورمكله محصنين اولدوغي حالده ثابت اولور

باب ٢ حدّ الشرب

بو باب حدّ شرب بيانندهدر ومن شرب خمره او قطرة فاخذ ريحها موجود بر كسنه خمر
ايچسه اكر بر قطره دخي اولورسه حال بوكه خمرك قوتسي موجود اولا اوجاؤ اسكران ولو نبيذ وشهد
بذلك رجلان او اقرّ به مرّة وعند ابي يوسف مرتين وعلم شربه طوعاً حدّ اذا صحّا ياخود اول
كسنه سكران كتورسه لر اكر سكر نبيذ ايله دخي اولورسه وايكي رجل شهادت ايلسه لر
وياخود كندوسي ايجدوكنه بر دفعه اقرار ايلسه وابو يوسف قتنده ايكي دفعه اقرار ايلسه واكر شربي
طوعاً ايدوكي معلوم اولسه آيق اولدقده حد اولنور ثمانين سوطاً للحرّ واربعين للعبد متفرقاً
على بدنه كما مرّ في الزنا حد حرايچون سكسان دينكدر وعبد ايچون فرق دينكدر زياده اولدوغي
يري بدننه متفرقاً حد اولنور مثلا جمله بدننه ضرب اولنور وان اقرّ او شهد اعليه بعد زوال
ريحها لا لبعد المسافة لا يحدّ خلافاً لمحمد اكر خمرك رايحه سي زائل اولدقده سكره اقرار

اقرار ايلسه وياخود ايكي ادم شهادت ايلسه رائحه بعد مسافه ايچون دكل زيرا بعد مسافه ده زوال رائحه مانع
دكلدر اما قرب او يچق رائحه زائل اولدقدن صكره حد اولنماز زيرا تقادم شرب زوال رائحه ايله
مقدوره در ابو حنيفه وابو يوسف قتنده امام محمد خلاف ايدوب حد اولنمسنه ذاهب اولمشدر
زيرا امام محمد حدود تقادمي برآي اعتبار ايدر حد زنا وحد سرقه ده اولدوغي كبي زيرا وجود
رائحه دليل اولمغه صحيح دكلدر كوزمزمه سنكر شرب ايدن كمسنه فارتنده خمر موجود ايكن اول رائحه
تكلف ايدرآز اولور خمردن غيريدن دخي رائحه خمر بولنور بر كمسنه چوق حيوان اكلدن ايسه اول
كمسنه ده رائحه خمر بولنورسنه كم شاعرك قولنده وارد اولمشدر يقول لوانك شربت مدامة فقلت لعلهم
لابل اكلت السفرجلا ابو حنيفه وابو يوسفك دليل عقلي يي ابن مسعودك فان وجدتم رائحة
الخمر فاجلدوه قول شرنفيدر ولا يحد من وجد منه رائحة الخمر اوتقيأها او افر سكرانا اقرار و
شهادت سز حد اولنماز ستول كمسنه كه انده رائحه خمر بولنه وياخود اول خمري قوصنسه احتمالدر
رائحه خمردن غيري اوله وياخود اكراه ايله اولمش اوله وياخود شرب خمري اقرار ايليه اندنصكره
رجوع ايليه وياخود سرخوش اولدوغي حالده اقرار ايليه بوجمله ده حد اولنماز وسكرانا اقراردة زياده
كذب احتمالي وارد روحد شرب ايسه حق الله در شبهه ايله مندرئ اولور والستر لموجب للحدان
لايعرف الرجل من المرأة والارض من السماء ابو حنيفه قتنده حدي موجب اولان سكران اولان
خاتوندن رجلي وكوهكدن بري بلهامكدر وعندهما ان يهذي ويخلط كلامه وبه يفتى امامين
قتنده سكران اولان كمسنه نامقوله سويليه وكلامني خلط ايليه وفتوي امامين قوليله در صاحب
عنايه ديمشدر كه سكران اولان كمسنه اكثر كلامي هذيان اوله اكر نصفي مستقيم اوله اول كمسنه سكران
دكلدر واكثر مشايخ بوقوله مائل اولمشلردر ابن وليدون روايتدر كه ابو يوسف حضرتلرندن
موجب حد اولان سكردن سؤال ايلدكده قل يا ايها الكافرون سوره سني قراءت ايتدوره لم
اكر خطا ايدرسه كسر اندره ديو جواب ويرمشدر لكن بوكا جواب ويرلور كه بو سوره ده سكران اولميان
دخي خطا ايدر بو تقديرجه سورة مذكوره ينجه متعين اولمش اولور وبنه جواب ويرلوب ديدكه

تحريم خمر شول كسنه حقنده نازل اولمشدر كه صلاته شروع ايدوب سورهٔ مذكورهٔ قراءته قادر اولمدى سببي
بودر كه عبد الله بن عوف حضرتلري خمر حرام اولمزدن مقدم وافر طعام حاظر ايدوب بعض صحابه يي
دعوت ايدوب نعمت ويروب وخمر ايچوردي وصلاة مغربده امامت ايدوب قل يا ايها الكافرون
سوره سني قراءت ايدوب لا نري حذف ايدوب اوقومغه قادر اولمامغله حرمة آيت كريمه نازل
اولدي وبو اختلاف خمردن غيري شيلرده اولان سكرده در يوخسه خمرك قطره سني شربده حد
مقرر در سكره حاجت يوقدر ولو ارتداد السكران لا تبين امرأته اكر سكران مرتد اولسه خانوني
باين اولور اولماز قصدي واعتقادي اولدوغي ايچون زيرا كفر اعتقاد بابنده در سكران ايله كفر
متحقق اولماز وابو يوسف قتنده ارتداد كفر در زخيره ده مذكور در كه اكر مرتد اسلامه كلسه لا يقتل وصحيح
اولديكر هلك اسلامي كبي كذا في الزيلعي وظهريه ده مسطور در ركه عياذا بالله برمكسز مرتد اولسه اندن
صكره مزبوري امامه كتورسه لر اندن صكره خمر ايچسه وياخود خمردن غيري ايله سكران اولسه وياخود
سرقه ايلسه وياخود زنا ايلسه اندن صكره توبه ايلسه وياخود اسلامه كلسه خمر ايله وخمردن غيري شيئله
سكردن ماعدا سنده حد اولور بو ايكيسنده حد اولماز زيرا مرتد كافر در

باب حد القذف

بو باب حد قذف بيانندر وقذف لغتده رميه در لر وزنا ايله رمي اجماع امت ايله كبائر دندر
نته كم حق سبحانه وتعالى بيورمشدر ان الذين يرمون المحصنات الغافلات المؤمنات لعنوا في
الدنيا والاخرة ولهم عذاب عظيم قول شريفيدر واقع اولمشدر فتح قديرده دخي كبائر دندر
اولدوغي مذكور اولوب مطلق اولدوغي حالده دكلدر مقذوفك حذور زنا اولدقن
كبائر دندر اما حلوتده قذف شافعي قتنده صغيره دندر نته كم جمع الجوامع شرحنده مذكور
وبزم قواعد مزدخي بو قولدن ايا ايلمز زيرا قذف علت لحوق عار در بو ايسه حلوتده
مفقود در اما لايق اولان مقذوف محصن اولمق قيدي ايله مقيد اولمه شرح جمع الجوامع
الجوامع محشيسي دعيشدر كه بو مقوله عبارتده ايجاب حدي نفيدر يوخسه كيمسنه اولمسني
نفي دكلدر زيرا برقاج قيود ايله مقيد اولان كلام نفي اولمسه اول نفي قيد اخيره توجه

توجه ايدر وكلام قيد اخيرك نفينه وكذونك ثبوتنه صادق اولور مثلا لبس كبيره موجبيّه
للحدّ كلامنده نفي اولان وجه الحدّ قيديدر يوخه قيد اول كه كبيره در اول دكلدر هو لحدّ الشرب
كلية وثبوتاً احدّ قذف عدد جهتندن حدّ شرب كبيدر نته كم حق سبحانه وتعالينك والذين يرمون
المحصنات ثم لم يأتوا بأربعة شهداء فاجلدوهم ثمانين جلدة قول شريفنده واقع اولمشدر و
ثبوت جهتندن دخي حدّ شرب كبيدر مثلا برد فعه اقراري ايله ثابت اولور ويا خود ايكي
رجلك شهادتيله ثابت اولور وسائر حدوده مقبول اولدوغي كبي بونده دخي بنسا طائفه سنك
شهادتي مقبول دكلدر من قذف محصنا ومحصنة بصريح الزنا يطلب المقذوف شول كمسنه كه
بر محصين ويا خود بر محصينه صريح زنا ايله قذف ايلسه مقذوف طلبي ايله قاذف حدّ اولنور
زيرا مقذوفك حقيدر وانك ايله منتفع اولور خصوصا كندودن عاري دفع ايدر اگرچه
حق الله غالب ايسه ده حتى دردده مسطوردر كه اگر مقذوف قاذفك مجلسندن غايب
ايسه ده بينه حدّ اولنور متفرقاً وجه وراس وفرجدن غيريه متفرقاً حدّ اولنور ولا ينزع عنه
غير العزو والحشو قاذفدن كورك وبينه لي اتوابندن غيري يعني نزع اولنماز بو اكلسي نزع اولنور زيرا بدننه
المجي وصولما نعلردر وغيري اتوالري نزع اولنماز زيرا سببي مقطوع دكلدر قاذفك قصدي احتمالي ايله
اما حدّ زنا وشرب بونك خلافيدر واحصانه كونه مكلفاً حرّاً مسلماً عفيفاً عن الزنا مقذوفك احصانى
يعني محصين اولمسي مكلف يعني عاقل بالغ وحر ومسلم وزنادن عفيف اولمسيدر بوبش شرطه
حق سبحانه وتعالينك والذين يرمون المحصنات قول شريفنده داخل اولور بو شرطلردن بري
مفقود اولسه محصين اولماميش اولور زيرا عاقل وبالغك ضدّينه عار لاحق اولماز عبد دخي
كذلك ومقذوف مسلم كركدر زيرا نبي عليه السلام كمن اشرك بالله فليس بمحصين قول شريفي
دليلي قاطعدر وزنادن عفتي اولميانه عار لاحق اولماز ولو نفاه عن ابيه بان قال لست
لأبيك اولست بابن فلان ان كان في غضب حدّ والا فلا اگر قاذف مقذوفي بابا سندن
نفي ايدرسه يعني سن بابانك اوغلي دكلسك ديمك ايله ويا خود سن فلانك اوغلي

دكلسين ديمكله نفي ايدرسه اكر حالت غضبده اولورسه حد اولنور اكر حالت غضبده اولماز ايسه حد
اولنماز ولاتحد لونقاه عن جدّه اوبنته الى اوالى عمّه اوحاله اورآبه اكر قاذف مقذوفي جدّ دن
نفي ايلسه مثلا سن فلانك اوغلي دكلسين ديسه حال بوكه اول فلان آنك جدّي اولسه وياخود مقذوفي
جدّينه نسبت ايلسه وياخود عمّيسنه وياخود دايسينه وياخود تربيه ايدجيسنه كه اناسنك زوجيدر
بونلره نسبت ايلسه حد اولنماز زيرا بونلره تسميه اولنور اوقال يا ابن السمآء وياخود ماء سمانك
اوغلي ديسه بينه حد اولنماز زيرا قاذف اولان كمسنه بوكلام ايله مقذوفك جود وسماحته و
صفاسيني بطره تشبيه ايتمشدر اولعربي يا نبطي اولست بعربي وياخود برعربي به يا نبطي
ديسه وياخود سن عربي دكلسن ديسه حد اولنماز نبطه عربيدن برقومدر احلافي زميمه ايله
موصوفدر لرسواد عراقده ساكن اولورلر ويحدّ يقذف الميّت المحصنين ابن طالب به الوالد
او الولد او ولده ولو محرومًا عن الارث ميّت محصنى قذف ايله قاذف حد اولنور اكر بابامي
حدي طالبه ايدرسه وياخود ميّت بابا اولوب اوغلي طلب ايدرسه اكر اوغل واوغلى اوغلي
ارثدن محروم اولمغله بابسه ده بينه طلبيله حد اولنور وكذا ولد البنت خلافا لمحمّد اكر فرعي اوغلي
حدّي مطالبه ايدرسه بينه حد اولنور امام محمّد خلاف ايدوب آنك قتنده ولد بنت ايجون مطالبه
يوقدر ولا بن طالب ولد اباه ولا عبد سيّده يقذف امّه ولد بابا باسندن وعبد افندي بيندن
اناسنه قذف ايله مطالبه ايده مز زيرا بابا وسيّد وولد وعبد نه قذف ايله معاقب اولماز لر
حتّى بونلرى قتل ايله قصاص دخي ساقط اولور ويبطل بموت بمقذوف لا بالرّجوع عن
الاقرار مقذوفك موتي ايله حدّ قذف باطل اولور حتّى حدّك بعضيسي اقامت اولنوركن
مقذوف فوت اولسه حدّك باقيسي باطل اولور امام شافعي قتنده باطل اولماز مورث
اولور امّا اقرارندن رجوع ايله حد باطل اولماز ورجوعي باطل اوليوب حد اولنور
ولا يصحّ العفو ولا اعتياض عنه مقذوفك حدّي عفو ايلمسي صحيح دكلدر وحدّ قذف
ايجون عوض اولمسي دخي صحيح دكلدر بزم قاتمزده امّا امام شافعي قتنده صحيحدر ولو قال

قال زنات في الجبل وعني الصعود وحد واكر سن جبلده زنا ايلدك ديسه وصعودي قصد ايلسه
حد اولنور زنات زنيت معناسنه دراكر مهموز اللام حقيقتن صعود ايجون ايسه ده لكن
فحشده استعمال اولنور حالت غضب خود زنيت معناسنه اولدوغي مرتجدر خلافا لمحمد
امام محمد ايجون خلاف وارد رآنك فتنده حد اولمامازيرا مهموز صعود ايجون ده يا خود
مشترك ايجوندر بو تقدير جه ادرؤا الحدود بالشبهات قول شريفي اوزره وشبهه عارض اولغين
حد اولنماز وان قال بازاني وعكس حد اكر بر كمسنه آخره يازاني ديسه مقذوف دخي زانت
سنسك ديسه ايكيسي دخي حد اولنور لرزيرا ايكيسي دخي بربرلرينه قاذف اولمش اولديلر
ولو قال لامرأته وعكست وحدت ولا لعان اكر زوج خاتونينه يازانيه ديسه وخاتون دخي
عكس ايدوب بلكه زاني سنسين ديسه خاتون حد اولنور ملاعنه اولمامازيرا زوج وزوجه بربرلرينه
قاذف اولمش اولديلر زوجك خاتونه قذفي لعاني ايجاب ايدر وخاتونك زوجنه قذفي
حد ايجاب ايدر ابتدا لعان ساقط اولمق ايجون حد اولنور ولو قالت زنيت بك بطل الحد
ايضا اكر زوج خاتونه يازانيه ديدكده خاتون دخي سنك ايله زنا ايلدم ديسه حد باطل اولور
لعان باطل اولدوغي كبي بو مسئله ده ايكي احتمال وارد ربر احتمال بود ركه قبل النكاح زانيه
اقرار ايلمش اوله بو تقدير جه حد لازم اولور لعان لازم اولمامازيرا خاتون زوجني تصديق
أيلدي لكن زوج خاتوني تصديق ايلمدي وايكنجي احتمال خاتونك زنا ايله مرادي بعد النكاح
مجامعت ايلمش اوله بو تقدير جه لعان واجب اولور زيرا محصنه قذف بولنمش اولور بونلردن
هر بريسنه بر حالده واجب اولور بر حالده واجب اولمامز بو تقدير جه شبهه عارض اولغله
لعان وحد دخي باطل اولور وان اقر بولد ثم نفاه يلاعن وان عكس حدّ والولد له في الوجهين
اكر بر كمسنه نك خاتوني وضع حمل ايلدكده ولد بنمدر ديو اقرار ايلسه اندنصكره بنم دكلدر
ديو ولدي نفي ايلسه ملاعنه ايدر زيرا اقراري ايله ثبوت نسبدن صكره نفي ايلمك قذف در ملاعنه
اولنور واكر عكس ايدرسه يعني اول نفي ايدوب بنمدر ديو اقرار ايلسه حد اولنور لعان باطل اولور

ایکی وجهلدن دخی ولد اولمسنه نکدر ولاشئ بان یقال لیس بابنی ولا ابنک برشئ لازم کلماز
بنم اوغلم سنک اوغلک دکلدر دیمکله اولمسنه ولادتی انکار ایلمشدر وبو انکار ایله قاذف
اولماز ولاحد بقذف امرأته بولدلا یعلم له اب دخی شول خاتونه قذف ایلمکله حد یوقدر
اول خاتونک ولدی اوله لکن باباسی معلوم اولیه اولاعنت بولد بخلاف من لاعنت لغیره
وباخود ولدی ولدی مقابله سنده ملاعنه ایله اول مقوله خاتونه قذف ایله حد اولنماز
امّا ولددن غیری ایله ملاعنه اولان خاتون بونک خلافنه در بو مقوله یه قذف ایله حد
اولنور امازنا منعدم اولدوغی ایچون زیرا لعان جانب زوجدن حد قذف مقامنه
قائم اولور بوتقدیرجه خاتونک عفتنی مؤکد اولمز اولور ولایقذف رجل وطئ حراماً
لعینه کوطئ فی غیر ملکه من کل وجه حرام اولان خاتونی وطئ ابن رجلی قذف ایله حد
اولزمن کل وجه کندونک ملکیندن غیری کمسنه وطئ ایلمک کبی اومن وجه کوطئ امته
مشترکه اومملوکه حرمت ابدا کامة التی هی لغته رضاعاً وباخود من وجه ملکنده اولمه
مشترک اولن جاریه یی وطئ کبی وباخود ابدی حرام اولن مملوکه سنی وطئ کبی اول ابدی
حرام اولان شو جاریه درکه رضاعاً قرنداشی اولمه ذکر اولنان کمسنه لرک وطئ حرام لعینه در
قائلنه حد اولنماز ولایقذف مسلم ذمی کافره اومکاتب وان مات عن وفاء کفری حالنده
زنا ایدن مسلمه قذف ایله دخی حد یوقدر زیرا زنا جمیع ادیانده حرامدر وباخود مکاتبه قذف
ایله دخی حد یوقدر اکر بدل کتابته وفا ایده جک مال ترک ایدوب فوت اولورسه ده
زیرا صحابه کرمدن مکاتبک حرّ اولور وباخود عبد اقوتندن اختلاف ایلمشلدر بوتقدیرجه شبهه
عارض اولمغله حد اولنماز ویحد یقذف من وطئ حراماً کوطئ امته المجوسیّة اوامرأته وهی
حائض حراماً لغیره اولان کمسنه وطئ ابن رجلی قذف ایله حد اولنور وجاریه مجوسیه سنی
وطئ کبی وباخود حائض اولان خاتونی وطئ کبی زیرا بونلرده فیام ملک ایله حرمت
متوقفه در عارض اولان شئ شرف زوالنه در بوتقدیرجه لغیره اولان حرمة زنا اولماش

مش اولور وكذا وطئ مكاتبه بدل كتابته كفايت ايدر جك مالي اولمليان مكاتبه وطئ دخي بويله در
مثلا بر مكسه برجاريه سني كتابته كسسه وبدل كتابتي ويرمدن وطئ ايلسه بو مقوله مكسه يه قذف
ايدن قاذف اولنور خلافاً لابي يوسف ابو يوسف ايجون خلاف وارد رانك قتنده
حد اولنماز مكاتبي وطئ احصاني اسقاط ايدر ويحد من قذف مسلماً كان قد نكح
محرمه في كفره حالت كفرنده محرمي نكاح ايدن مسلمه قذف ايدن مكسه حد اولنور خلافاً
لهما امامين ايجون خلاف وارد رآنلر قتنده حد اولنماز زيرا نكاح فاسد در اسلاميه
محصنين اولمامش اولور بو تقدير جه قاذفي حد اولنماز ويحد مستأمن قذف مسلماً
في دارنا دار مزده مسلمي قذف ايدن مستأمن حد اولنور زيرا قذفده حق عبد وارد در
مستأمن حقوق عبادي ايفايه التزام ايلمشدر حاصل كلام مستأمن اوزرينه حد
قذف واجبدر بالاتفاق اما حد خمر واجب دكلدر بالاتفاق وحد زنا وشرقه ابو يوسف
قتنده واجبدر وابو حنيفه وامام محمد قتنده واجب دكلدر وذمي اوزرينه حد خمردن
غيري جميع حدود واجب اولور كذا في البيانيه والكافي ويكمي حد بجنايات اتحاد جنسها
جنسي متحد اولان جنايات ايجون حد واحد كفايت ايدر لا ان اختلف فجان جنايات
جنسي مختلف اولسه حد واحد كفايت ايلمز مثلا حد زنا وحد سرقه وحد قذف وحد
شرب بر مكسنده وه جمع اولسه هر بري ايجون شبقه حد اولنور اما براوغردن اولماز اكر
برو فعه دن حد اولنورسه هلاك اولمق احتمالي وارد رحتى حدك بريسي اقامت اولنوقده
اولحدك الجي زائل اولدقده ابتداء حد قذف اقامت اولنه بعده امام محيردر دبلرسه حد
زنايي اقامت ايدر دبلرسه حد سرقه يي اقامت ايدر زيرا اكيسي دخي قوتنده برابر در واكيسي
دخي كتاب ايله ثابتدر وحد شرب تاخير اولنور وجنايات مختلفه نك مقابله سنده برحد
كفايت ايلدوكي كبي هر بر نك حدي ايله مقصود حاصل اولور مثلا حد زنا ايله مقصود
صيانت انسابدر مثلا حد زنا ايله قذف ايله مراد صيانت اعراضدر وحد سرقه ايله مراد

صيانت اموالدر وحد شرب ايله مراد صيانت عقولدر بونقد برجه برحد ايله بومقدار مقصد
حاصل اولماز حتى حكايه اولنور كه ابن ابي ليلا كوفه قاضيسي ايكن مسجد قپوسنده بر رجل بر رجله
يا ابن الزانيين ديو قذف ايلدوكيني ايشتدي قاد في اخذ ايدوب مسجد ايجنده ايكي حد اقامت
ايلدي قاضيلك بومقوله فعلني ابو حنيفه حضرتلرينه خبر ويردكلرنده عجبدركه بلدمز قاضيلي
برمسئله ده بش وجه ايله خطا ايلدي ديو بيورديلر بري مقدوفك حصومتي لازم ايكن
عدم حصومت ايله حد ايلمكدر وبر بسي حد واحد مقامنه ايكي حد اقامت ايلدوكيدر
وبر بسي دخي ايكي حدك مابينني بركون وياخود دخي زياده ايله فصل ايلمك لازم ايكن
متعاقباً اقامت حد ايلمكدر وبر بجه دخي مسجد ايجنده اقامت حد ايلدوكيدر زيرا نبي
عليه السلام حضرتلري صبيانكم مساجدكم ومجانينكم وسل سيوفكم واقامت حدودكم
قول شريفنه مخالف ايلمش اولدي وبر بسي دخي اول مكسه نك والدبني حمي مبدر يوخسه
متيمدر كشف اولنمق كرك ايدوكم حصومت كندو ترمي اولنور بوخسه ولد الزنا كمي
اولنور بونلري ترك ايلمكله خطا ايلدي **فصل ٧** في التعزير بو فصل تعزير بيانندهدر
تعزير تأديبدر اصلي غرر دندر منع مناسبه تعزير دخي بو نوعدر زيرا تعزير فعل قبيحه معاونتدن
صاحبني منع ايدر يعزر من قذف مملوكاً او كافراً يا الزنا مملوك واياخود كافري زنا ايدن
مكسه تعزير اولنور احصان بولنما مغين وجوب حد منع اولنوب تعزير اولنور او قذف
مسلماً بيا فاسق يا كافر يا خبيث يا لص يا فاجر يا منافق يا لوطي يا من يلعب بالصبيان
يا اكل الربا يا شارب الخمر يا ديوث يا مخنث يا حائن ويا ابن الفحبه يا ابن الفاجر يا زنديق
يا قرطبان يا ماوي الزنا او اللصوص يا حرام زاده بو لفظلر ايله قذف ايدن تعزير اولنور
خبيث طيبك ضديدر فاجر عرفده هر معصيته مرتكب اولانه درلر وزنديق تيتو به دنور
زنده دن معربدر كه مجوسي كتابنك اسميدر وبعضيلر دميشدر كه كفري اختيار ايدوب
اسلامي اظهار ايدن مكسه در ديوس اهلنك زنا سندن كنديه عار لاحق اولميان

اولبان كسنه در قرطبان قلتبانلدن معرّبدر بعضيلر دبوتك مرادفيدر ديمشلر در امّا قرطبان شول كسنه
در كه خاتونني وياخود محرمني زنا محرم ايله كوروب حالي اوزرينه ترك ايده نه در لر لا بيا حمار و
ياكلب وياقرد ياتيس ياخنزير يابقر ياجمّه ياجمّام يا ابن الحجّام وابوه ليس كذلك يا بغاء يا موأجر
ياولد الحرام ياعيّار يا ناكس يا ملكوس ياسحره يا ضحكه يا كشخان يا ايله يا موسوسني بو الفاظ لر ايله
قذف ايلسه تعزير اولنماز بغاء فعال وزنى اوزره بغيدن ظلم وزنا معناسنه در عرف ناسده فحشدر
صدر الشريعه دد لفظ بغاء عوامك شتمندر عوام بوكلامي سويلر لكن نه ديدوكلرين بلمز لر
مواجر زانيلرك اجرتلرين اخذ ايدن كسنه يه در لر سخره ضم سين ايله وسكون خا ايله ناس ايني
مسخره لغه الان كسنه در ضحكه دنى سخره كبيدر كشخان شول كسنه در كه خاتونى رجال ايله ملامسه
ايدركن كوره وسكوت ايليه واسحسنوا تعزيره اذا كان المقول له فقيها اوعلويا فقيها بو مقوله
الفاظ ايله قذف ايدن كسنه تعزير ايلمك ايله استحسان ايلديلر فجان مقول له يعنى مقذوف
فقيه وياخود علوي اولورسه يعنى اولادهاشمى اولورسه والزوج ان يعزر زوجته لترك
الزينة وترك الاجابة اذا دعاها الى فراشه وترك الصلاة وترك الغسل من الجنابة والخروج
من بيته زوج ايجون زوجه سنى زينتى ترك ايلدوكى ايجون دنى فراشنه دعوت ايلدكده اجابت
اجابت ترك ايلدوكى ايجون دنى صلاتى وجنابتدن غسل ترك ايلدوكى ايجون واوندن
بلا اذن خروجى ايجون تعزير ايلمك واردر فراشنه اجابت واجبدر واداء صلاة وجنابتدن
غسل فرضدر بونلرى ترك ايلديكى ايجون تعزير ايلمك واردر واقل التعزير ثلثة اسواط والكثره
تسعة وثلثون تعزيرك اقلى اوج تجيدر واكثرى اوتوز طقوز تجيدر لانّ اولان بودركه تعزير
حد مرتبه سنه بالغ اولمه اكر اول درجيه بالغ اولورسه نبى عليه السلام من بلغ حدا فى غير حد فهو
من المعتدين قول شريفنك وعيدنه مظهر اولور وعند ابى يوسف خمسة وسبعون الكثر تعزير
ابو يوسف قتله يمش بتر تجيدر ويجوز حبسه بعد الضرب بعد الضرب فاذا فك حبسى جائز
اولور اكر امام حبسنده بر مصلحت اولدوغنى رأى ايدرسه اشدّ الضرب التعزير اشد ضرب

تعزیر در زیرا عدد جهتندن حنفیدر اما وصف جهتندن شدید اولمق لازمدر مشایخ ضربك شدتنده اختلاف ایلمشلر در شرح صحاویده بعضیلر دیمشلر که عضو واحده جمعدر سائر حدود دکبی اعضایه متفرقاً ضربدر وبعضیلر دیدیلر که ضربده شدت کرکدر یوخسه جمعده دکلدر ثم حد الزنا ثم الشرب ثم القذف اندنصکره حد زنا در زیرا کتاب ایله ثابتدر اندنصکره حد شربدر زیرا حد شرب قول صحابه ایله ثابتدر اندنصکره حد قذفدور ومن حد او عزر فات دمه هدر شول کسنه که حد اولنه ویاخود تعزیر اولنه واول حد وتعزیردن فوت اولسه دمی هدر در زیرا اقامت حدود واجباتدندر واشاد بکی فعل امر شرعیه در ومأمورك فعلی سلامت ایله مقیددکلدر فصل فصاد بکی بخلاف تعزیر الزوج زوجته زوج زوجه سنی تعزیر ایلدکده فوت اولسی یوقدر خلافیدر زیرا زوج زوجه سنی تعزیر ایلمك تأدیب مباحدر وسلامت شرطله مقیددر یوقدیرجه زوج اوزرینه دیت واجبدر کتاب السرقه یوکتاب سرقه نك احکامی بیانندهدر سرقه لغتده کندومالی اولمیان شیئ آخردن خفیه المغه در لرهی اخذ مکلف خفیه قدر عشره دراهم مضروبه من حرز لامثله لرفیه ولاشبهته وشرعده سرقه مکلفك یعنی عاقل وبالغك مکان محرزدن اون درهم مقداری مضروبه اقچه اخذ ایلمکدر وسرقه ایدن کسنه نك اول دراهمده ملکی اولمیه وشبهٔ ملکی دخی اولمیه وتثبت بما یثبت به الشرب سرقه شرب خمر ایله ثابت اولان شی ایله ثابت اولور مثلا ایکی رجلك شهادتیله ثابت اولور یوخسه بر رجل ایکی خاتون شهادتیله ثابت اولمازیرا حدود خاتونك شهادتی له ثابت اولمازیرا حدود ده خاتونك شهادتی مقبوله دکلدر فان سرقه مکلف حر او عبد ذالك القدر محرزاً بمکان اوحافظ واقر بها اکر حر مکلف وباخود عبد مکلف مکان ایله وباخود حافظ ایله محرز اولان اول مقداردهی سرقه ایله واقرار ایله اوشهد علیه وباخود سارقك اوزرینه شهادت اولنسه وسئالها الاعمام عن السرقه متی وکیف هی وابن هی وکم هی وممن هی سرق وبینا هافطع وامام دخی شاهدیندن سؤال

سئوال ايلسه كه مسروق نه درونه كيفيت ايله اخذ ايلدي حفيه مجيوحنه علانيه مي اخذ ايلدي
ونه زمان سرقه اولندي ونه مكانده سرقه اولندي وسرقه نه مقدار ايدي وكيمدن سرقه اولندي
بويله سئوال اولنوب جمله بي بيان ايدر لرسه سارق‌ك صاغ الحي قطع اولنور وان كانوا جمعا
واصاب كلا منهم قدر نصابها قطعوا وان تولى للاخذ بعضهم اكر سارقلر جماعت اولوب
واول جماعتدن هر بريني سرقه نصابي كه اون درهمدر اصابت ايلسه جمله سنك صاغ
الري قطع اولنور اكر انلردن بعضيسي اخذ ن تولي ايدر لرسه ده زيرا سرافك عادتيدركه
بعضيسي اخذ ايدر بعضيسي قفا دار اولور اكر اخذ ايليه انلردن حد سرقه ساقط اولسه
باب فساد فتح اولمق لازم كلور دي يقطع بسرقة انساج والانبوس ساج وانبوس سرقه سيله
سارق‌ك الي قطع اولنور والصندل والفصوص الحضر واليافوت والزبرجد والاناء
والباب المتخذين من الخشب صندل ومثل فصوص كه مراد زمرد در ويافوت وزبرجد
وجناق وقيو كه خشبدن متخذ اولمق لزم كلور اولنان اشيادي سرقه ايلمكله سارق‌ك الي قطع اولنور
لانبسرقه شيء نافه بوجد مباحات كبي دارنا الخشب وحشيش وقصب وسمك وطير وزرنيخ
وشعره ونوره دار مزده مباح بولنان شيء حقيري سرقه ايله قطع اولنماز خشب وحشيش و
قامش وبالق وصيد وقوش وزرنيخ وآشو وحرزمه وآلجو كبي اشيا ايله ولانبسرع فساده كلمين و
ولحم وفاكهه رطبه وبطيخ فسادي سريع اولان سود ولحم وباش ايمش وقاوون وقاربوز كبي
شيلري سرقه ايله قطع اولنماز وكذا ثمر علي شجر وزرع لم يحصد شجر اوزرنده اولان ميوه‌لك
وبجلمامش لكنك سرقه سيله دخي قطع يد اولنماز ولابمايتناول فيه الانكار كاشربه مطربه
وآلات لهو كدف وطبل وبربط ومزمار وطنبور وصيب ذهب اوفضه وشرخ وترد ودجي
شول شيدره قطع يد اولمازكه انده انكار نا ويلي ممكن اولمه اشربه سكره كبي وآلات لهوي سرقه كبي
ايله دخي قطع يد اولماز دف وطبل وسائر ذكر اولنان شيلر كبي ابو يوسفدن مرويدركه اكر
صيب ذهب وفضه كفه‌لك مصلحتلري اولورسه سرقه سيله قطع يد اولماز زيرا محرز اولمش اولور

اکر معبد اتخاذ ایتمامش ایسه سرقه سیله قطع ید لازم کلور ولا ایسه قه باب مسجد وکتب علم ومصحف
وصبی حرّ ولو علیها حلیه مسجد قپوسنی وعلم کتابلرینی ومصحف وحر اولان صبی یه سرقه ایله
قطع ید لازم کلمز اکر مصحف وصبی اوزرنده حلی یعنی یزاق دخی اولورسه ده خلافاً لابی یوسف
امام یوسف ایجون خلاف وارد ر ابو یوسفك دلیلی بودر که اکر حلی بالکز سرقه ایله قطع
ید لازم کلور امدی عنبری سرقه اولنجق کذلك قطع ید لازم در امام اعظم وامام محمد ایجون
دلیل بودر که قیجان دلیل قطع که سرقه حلیدر ودلیل عدم قطع که صبیدر ابکیسی جمع اولنه شبهه
عارض اولور الشبهة دارية للحد فحواسی ظهور ایدر وحر اولان مکسنه مال دکلدر اوزرنده اولان
دخی کذوندر وعبد کبیر ودفتر عبد کبیری سرقه ایله قطع ید لازم کلمز زیرا عبد کبیری اخذ
عضبدر سرقه دکلدر ودفتر سرقه سیله دخی قطع اولنماز بخلاف الصغیر ودفتر الحساب
عبد صغیر ومحاسبلرك دفتری بونك خلافنه در بونلری سرقه ایله قطع ید لازم کلور
زیرا صغیر ایجون نفسنده قوت معتبره یوقدر بونقدیرجه دواب کبی اولمش اولور امام یوسف
دیرکه کبیر ده اولدوکی کبی صغیر ده دخی قطع ید لازم کلمز ولا بسرقة کلب وفهد وکلب وبارس سرقه سیله
قطع ید لازم کلمز زیرا کلب وبارس مباح بولنان حیوانلردندر خصوصا مالیة کلبده علما اختلاف
ایلمشلردر بونقدیرجه شبهه ایراث ایلمشدر ولا تجنیانة ونهب اواختلاس خیانت ونهب
وقاپمق ایله قطع ید لازم کلمز زیرا عدم قطعی ایجون نبی علیه السلام لیس علی خائن ولا منتهب ولا
مختلس قطع قول شریفی وارد اولمشدر وکذا نبش نبش قبور سبیله دخی قطع ید لازم کلمز
زیرا نباش حفتده عدم قطع ایجون نبی علیه السلام لا قطع علی المختفی قول شریفی وارد اولمشدر
مختفی اهل مدینه لغتی اوزره نباش در خلافاً لابی یوسف ابو یوسف ایجون خلاف وارد ر
صاحب عنایه دیمشدر که صحابه کرامك نباش حفتده اختلاف ایلمشلردر حضرت عمر وعائشه
وابن مسعود وابن زبیر نباش ایجون قطع ید واجب دیمشلردر وابن عباس قطع یوقدر دیدی
بقیه صحابه بونك اوزرینه اتفاق ایلدیلر وعهد مروانده برنباش اخذ ایتدیلر صحابه کرامك بر قطعی

قطع جواب وبرمدكاري اجلدن قطع اولنمبوب برتاج سقوط اوروب تعزيرايلديلر ابوحنيفه
وامام محمد بوقولي اخذ ايلديلر ابويوسف وشافعي بني عليه السلام مك من نبش قطعناه قول
شريفيك اخذ ايلديلر زيرا كفن مال متقوم دكلدر حرز مثلي ايله محرز اولور وصحاوي
ديمشدر كه هر شيك ضرري مثلينك حرزيله معتبر در مثلا بركسنه آخوردن برآت سرقه ايلسه
قطع يد لازم كلمز ابويوسفك روايت ايلدوكي حديث شريف مرفوع اوله وياخود سياست
محمولدر ولابسرقه مال عامه او مشترك او مثل دينه او ازيد حالا كان او مؤجلا بيت المال
وياخود مال مشتركه وياخود ديني مثلني وياخود دينندن زياده شئ سرقه ايله قطع يد
لازم كلمز كرك اودين حالا اولسون كرك مؤجلا اولسون قطع يد لازم كلمز وقياس بوايدركه
دين مؤجلده قطع كله زيرا قبل الاجل اخذي مباح دكلدر بوتقديرجه ديني اولمامش
كبي اولدي واجل استحسان بودركه دين مؤجل مؤجل مديونك ذمتنده حال كبي
ثابتدر آنجق تأجيل مطالبه تأخيرايچوندر وان كان دينه نقد افسرق عرضا قطع اكراول
كسه نك ديني نقد اولسه كندوسي عرض يعني قماش واكسه حتى سرقه ايله قطع اولنور
زيرا دين ايچون عرضندن استيفاء حق ايلمك يوقدر زيرا بواستيفا اولماز الا بيع ايله واياخود
تراضي ايله اولور خلافا لابي يوسف ابويوسف ايچون وارد ذانك قتنده قطع يد لازم كلمز
ابويوسف ايچون دليل بعض علما قتنده ظفر بولدقده خلاف جنسدن حقني اخذ ايلمك
جائز درصفت مالليت اعتباريله بمجانست بولندوغي ايچون بعض علما ديمشلر در خلاف جنسي
جائز در كه ظفر بولدقده رهن ايچون اخذ ايلمش اولور بوتقديرجه شبهه عارض اولور الشبهه
دارية للحد خواسي ظهور ايدر وان كان دراهم فسرق دنانيرا وبالعكس لايقطع اكر دينده دراهم
اولوب الثمن سرقه ايلسه وياخود عكسي اولسه مثلا دين الثمن اولوب سرقه ايلديكده دراهم اولسه
قطع يد اولماز زيرا نقود جنس واحد حكمنده در وقيل يقطع دينلديكه قطع اولنور زيرا
خلاف جنسده انك ايچون حق اخذ يوقدر ولابما قطع فيه ولم يتغير ودخي شول شيئك

سرقه سیله قطع اولنماز که اول شئ سببیله قطع اوله ومتغیر اولمیه مثلا برشئ سرقه
ایدوب نصاب سرقه بولنمغله قطع اولنوب صاحبینه رد اولندقدن صکره تکرار اول شئ سرقه
ایلسه امّا اولکی حالنی کیجی اولوب اصلا تغییر بولنمسه قطع لازم کلمز وان کان قد تغیّر قطع
ثانیا العزل بنسخ اکر مقدم سرقه اولنوب صاحبینه رد اولان متغیّر اولوب تکرار سرقه اولنورسه
ثانیا قطع ایلمك کیجك که بزد وقمش اوله مثلا اولکی سرقه ده ایلك ایدی صکره که سرقه ده دوقمش
اولدی قطع لازم کلور تغییر ایله عین آخر اولدی واسمی دخی ایلك اولدی یعنی ایلك ایکن بز
اولدی اکرد ینلورسه که برکسنه یه بیع ایلسه اندن صکره تکرار اول شئ کندوسی اشتر ایلسه
وسارق اولکی تکرار اول شئ سرقه ایلسه قطع اولنور بوقوله جواب ویرلور که فیالحال برعینی
سرقه ایدوب قطع یددن صکره اول عینی صاحبی آلسه ویر آخر برکسنه یه بیع ایلسه مشایخ عراق
قتنده قطع لازم کلمز زیرا اول شئ عین اولدر ویزم مشایخمز قتنده قطع لازم کلور زیرا
اول عین حکماً متبدّل اولمشدر واختلاف اسباب اختلاف اعیان منزله سنه تنزیل اولنور
کافیده دخی بویلجه در وشرح جریده مذکور در که برکسنه التون وباخود کومش سرقه
ایدوب اول سبب ایله قطع اولنوب رد اولنمه وصاحبینه اول التون وکومشی طاسر وباخود
چناق اندرسه بعده سارق مقطوع الید اول طاسی وباخود چناغی سرقه ایلسه ابوحنیفه قتنده
قطع اولنماز انك قتنده عین متغیّر اولمشدر امامین دیرکه قطع اولنور زیرا اول عین متغیّر اولمندر
وحاوی قدسیده برکسنه بربیتده دینار اخذ ایدوب یوتسه اندن صکره اودن چیقسه اکاه
قطع یوقدر ظهیریه ده دخی بویلجه در فصل فی الحرز بو فصل حرز بیانندهدر وحرز لغتده
مکان حصینه تدن عبارتدر وهو قسمان حرز دخی ایکی قسمدر بمکان کبیت ولو بلا باب اویابه
مفتوح ولکصندوق برقسمی مکان ایله محرز اولاندر بیت کبی اکر قپوسی اولمزایسه وباخود
قپوسی مفتوح یعنی آچق اوله ودخی صندوق کبی اول دخی محرز در صاحب اختیار دیمشدر که
اکر باب دار مفتوح اولوب نهار برکسنه کیروب متاع اخذ ایلسه قطع اولنماز زیرا سرقه دکلدر

دكلدر اكر كيجه ايله داخل اولوب متاع اخذ ايلسه قطع لازم كلور زيرا حرز در وبحافظ كمن هو
عند ماله ولو نائم اكر قصدي دخي حافظ ايله محرز اولا ندر شول كسنه كيجه كندو يانندن حاضر اوله اكر
نائم ايسه ده اكر سارق صاحبي يانندن ايكن بو مقوله محرز اولان مالي سرقه ايلسه قطع يد لازم
كلور وفي الحرز بالمكان لا يعتبر الحافظ مكان محرز اولان مالده حافظ اعتبار اولنماز زيرا
بيت قپوسز دخي اولورسه بلا حافظ ايچندده اولان شيء محرز در مكان ايله محرز اولان شيء
سرقه ده ماداميكه بيتدن اخراج ايلميه قطع لازم كلمز اما حافظ ايله محرز اولا شيء اخذ ايلدوكي
كبي قطع يد لازم كلور ولا قطع بسرقة مال من بينهما قرابة اولاد قطع يد يوقدر شول كسنك
مالني سرقه ايله كه بيلدرده قرابته ولاد اوله مثلا بابا واوغل سنك مالندن سرقه ايلمك كبي
هرنه قدر عالي اولورسه وياخود عكسي اولوب هرنقدر اشغي اولورسه ولا بسرقة من بيت
ذي رحم محرم ولو مال غيره ذي رحم محرمك بيتندن سرقه ايلسه قطع يد لازم كلمز اكر اول مال
غيرينك دخي اولورسه زيرا حرز ده شبهه عارض اولدي ويقطع بسرقة ماله من بيت غيره
ذي رحم محرمك مالني غيرينك بيتندن سرقه ايله قطع اولنور خلافا لزفر بيتي حرز ايلدكجه
محققدر ويقطع بسرقة مال من بيت محرم رضاعا رضاعا محرمينك بيتندن سرقه اولان
مال ايچون قطع يد اولنور شبهه منعدم اولديغي ايچون خلافا لابي يوسف في الام رضاعا
رضاعا امده ابو يوسف ايچون خلاف وارد در زيرا اول كسنه رضاعا اناسنه بلا استيذان
دخول ايلمك اوله كلمشدر اما رضاعا غير قريبدن اشيا اكبي دكلدر ولا قطع بسرقة مال زوجته
اوزوجها ولو من حرز خاص رجل زوجه سنك مالني وياخود خاتون زوجينك مالني سرقه ايله
قطع يد يوقدر اكر حرز خاص سندن اولورسه ده زيرا بين الزوجين حرز مالده عادتا انبساط وارد
واتخاذ مانع قطعدر اول اجلدن شهاد تلري آخر اوزرينه مقبوله دكلدر وكذا لو سرق من
سيده اوزوجة سيده اوزوج سيدته اومكاتبه اوختنه اوصهره وبينه هقطع يد يوقدر اكر عبد
افندسندن سرقه ايلسه وياخود افندي سنك زوجه سندن سرقه ايلسه وياخود افندي خاتون

اولمش انك زوجندن سرقه ايلسه وياخود رجل كندو مكاتبندن سرقه ايلسه وياخود ختن وياخود صهرندن
سرقه ايلسه ختن كويكود رصهر قابن وقابن انادر وعورت واراكن نكاحي حرام اولان عورتلر خلافاً
لهما فيهما اما مين ايجون خلاف واردر ختن ايله صهرده اوسن مغنم اوحمام نهاراً اوان كان ربه
عنده وياخود مغنمدن سرقه ايلسه وياخود نهاراً حمامدن سرقه ايلسه اكر صاحبي يانده دخي اولورسه
قطع يد لازم كلمز زيرا مغنمده كندونك حقي دخي واردر اومن بيت اذن بدخوله اومضيفه
وياخود دخولنه اذن ويرلدن اودن سرقه ايلسه وياخود قونق اوصاحبندن سرقه ايلسه
قطع يد لازم كلمز بونلرحقنده بيت حرز اولماش اولور زيرا دخوله اذن ويرلمشدر اهل
دار منزله سنده اولوب فعلاري خيانت اولور سرقه اولماز وقطع لوسرق من الحمام ليلاً
اكركيجه ايله حمامدن سرقه ايدرسه قطع اولنور اومن المسجد متاعاً وربه عنده وياخود
مسجدن متاع سرقه ايلسه وصاحبي متاع قتنده اولسه قطع يد لازم كلور زيرا مسجد حافظ
ايله حرز ده دريوخسه مكان ايله حرز دكلدر اوادخل يده في صدوق غيره اوكمه او
جيبه ياخود سهوً كمه في صندوقه وياخود كمنه وياخود بقاسنه ادخال
ايدوب اخراج ايلسه قطع اولنور بونلرده ادخال يد دريوخسه دخول دكلدر اوسرق
جوال لنافيه متاع وربه محفظه اونائم عنده عليه وياخود جوال سرقه ايلسه كه ايجنده
متاع اولسه وصاحبي دخي انى حفظ ايلسه وياخود اول جوالك اورزنده اويور اولسه
بنه قطع اولنور محرز اولمشدر اوسرق المؤجر من بيت المستاجر اكر اجاريه دويتيلان
كمسنه مستاجرك بيتندن سرقه ايلسه ابوحنيفه قتنده قطع اولنور خلافاً لهما اما مين ايجون
خلاف واردر آنلرك قتنده قطع اولنماز زيرا دخول داردر مادون اولمش اولور ولوسرق
شيئاً ولم يخرجه من الدار لايقطع اكرسارق برشيء سرقه ايدوب اودن اخراج ايلسه قطع اولنماز
اخراجدن لابد در زيرا دركك كليسي حرز واحد در ودركك ايجنده اولان صاحبنك يدنده
بوتقدير جه عدم احدى شبهه عارض اولدي بخلاف ما لواخرجه من حجرة الى الدار اكرسرقه

سرقه ايلديكي شئ حجره دن صحن دار اخراج ايلسه بونك خلافيدر اكر داره حجرات كثيره اولوب بالذكر
صحن دار دن مستغنيدر ايسه سرقه اولان شئ صحن داره اخراجي طريقه اخراج ايلمك منزله سنده در
او سرقه بعض اهل حجره دار من حجره اخري اللهم بيكن فيها الكر دارك حجره لرينك اهلنك بعضي سي
اول دار ايجنده كندوسي ساكن اولديغي آخر حجره دن سرقه ايلسه بو مقوله حجره مدرسه حجره لري
اولمقدر بويله اولبحق محله حكمنده اولمش اولور واخذ شيئا من حرز فالقاه في الطريق ثم خرج
فاخذه وياخود حرز دن برشئ اخذ ايدوب طريقه القا ايلسه واندن نصكره جيقوب اخذ ايلسه
قطع اولنور او محمله علي حمار فساقه فاخرجه من الحرز وياخود سرقه ايلدوكي شئ حمار اوزرينه
حمل ايدوب وسوروب حرزدن اخراج ايلسه قطع اولنور زيرا حمارك سيري سارق حامله مضافدر
ولو دخل بيتنا فاخذ فناول من هو خارج لايقطعان اكر بيته داخل اولوب برشئ اخذ ايلسه
وبيتدن خارج اولان كمسنه يه اعطا ايلسه داخل وخارجك الري قطع اولنماز زيرا اولكي سنده
اخراج بولنمدي وثانيده دخي هتك حرز بولنميوب هر بريندن سرقه كامله بولنمامغله قطع يد
لازم كلمز وكذا لو ادخل الخارج يده فتناول الكر خارج الذي بيته على ايدوب داخلدن
تناول ايلسه بينه قطع يد لازم كلمز وقال ابو يوسف يقطع الداخل في الاولي ويقطعان في الثانية
ابو يوسف ديدكي مسئله اولي ده آنجق داخل قطع اولنور زيرا داخلده هتك حرز تمام
اولوب ومال دخي داخلك فعليله بخرج اولمش اولديو بو تقدير جه داخلك الذي قطع لازم
كلور مسئله ثانيه ده ايكي سنك دخي الي قطع اولنور خارجه قطع لازم كلدوكي الذي حرزه ادخال
ايلمك ايله اخراج بولندوغي ايجون درو داخله قطع لازم كلديكي كندونك معاونتيله محل
محرزدن مالك خروجي بولندوغي ايجون در وكذا الا يقطع لو نقب بيتا واد خل يده فيه واحد
شيئا اكر بركسنه بر بيتي نقب ايدوب يعني دلوب والذي والذي ادخال ايدوب برشئ اخذ ايلسه
بنه قطع يد اولنماز اوطرصره خارجه من كم غيره وياخود عنبري كسنه يكندن خارج بركيسه جيب
شق ايلسه بينه قطع يد لازم كلمز خلافا له ابو يوسف ايجون خلاف وارد رآنك قتنده قطع يد لازم

اولنور وان حلها واخذ من كل داخل الكم قطع اتفاقا اگر صرته يي حل ايدوب داخل كمدن اخذ
ايلسه اتفاقا قطع اولنور ولو سرق من قطار رجلا او حملا لا يقطع قطاردن بردوب ياخود
اوزرندن بريوك سرقه ايلسه قطع اولنماز كرك سور ركن كرك يدركن اولسون برابر در وسورمك
وبدمكدن مراد قطع مسافه در يوخسه حفظ دكلدر قطار كسر قاف ايله در وان شق الحمل
واخذ منه شيئا قطع اگر بوكي شق ايدوب ايجندن برشيئ اخذ ايلسه قطع اولنور حرز دن
سرقه ايلمش اولدي والقسطاس كالبيت جادر بيت كبيدر مثلا جادردن سرقه ايلسه قطع
اولنور **فصل ٧** في كيفية القطع واثباته بو فصل قطعك كيفيتي وقطعك اثباتي بيانندر
لكن مصنف بو فصلده قطعك دليل ايله اثباتي نه صريحا ونه ضمنا ذكر ايلمامشدر
صاحب هدايه فصل في كيفية القطع واثباته لفظني ذكر ايلدي ودليل ايله اثباتني دخي
بيان ايلدي كرچه مصنف صاحب هدايه اقتضا ايلدي لكن اثباتنه تقيد بيورمدي
يقطع يمين السارق من زند وختم سارقك صاغ اي بلكدن قطع اولنور وطاغلنور
انما قطع اولنمق جمعي [illegible] السارق والسارقة فاقطعوا ايديهما قول شريفيله ثابتدر مشهور
اولان دخي بودر ورجله اليسرى ان عاد اگر تكرار سرقيه عودت ايدرسه صول ايايغي قطع اولنور
فان سرق ثالثا لا يقطع بل يحبس حتى يتوب اگر اوچ دفعه سرقه ايدرسه قطع اولنماز بلكه توبه
ايدنجه حبس اولنور امام شافعي قتل اوچنجي دفعه صول الي ودردنجي دفعه صاغ ايايغي قطع
اولنور وطلب المسروق منه شرط القطع ولو هو دعا او غاصبا او صاحب ربوا او مستعيرا
او مستاجرا او مضاربا او مستبضعا او قابضا على سوم الشرا او مرتهنا اسبابي سرقه اولان
كمسه نك طلبي قطعه شرطدر اگر مسروق سنه متدنه ذكر اولنان طوائف مختلفه دن ايسه
سنه طلبي شرطدر صاحب ربا ديديكي مثلا بر كمسه اون درهمي يكرمي درهم بيع ايلسه وقبض ايلسه واول
درهم سرقه اولنسه سارقك يدي قطع اولنور طلبي ايله وبقطع بطلب المالك ايضا في السرق من
هؤلاء يو قرودده ذكر اولنان طائفه نك طلبيله دخي قطع اولنور لا بطلب السارق والمالك

المالك لو سرقت من السارق بعد القطع سارقك الي قطع اولندقده نصكره اول قطعه سبب
اولان شيء سرقه اولنه الي قطع اولنان سارقك ودخي مالكنك طلبيله سارق ثاني يه قطع
لازم كلمز زيرا موجب قطع لازم كلمز زيرا موجب قطع اولان سرقه يد مالكدن وياخود
اميندن وياخود ضمين كركدر بو مسئله ده ايسه سارق ومالكده قيود حد بولنمامغله طلب
لري ايله قطع لازم كلمدي بخلاف مالو سرقت منه قبل القطع وبعد در الحد بشبهه بو
مسئله شول شيء كه خلافنه ملا بسدر كه اكر سارق اولدن قبل القطع وياخود شبهه ايله
حد منع اولندقده صكره سرقه اولنسه سارق اولك ومالكنك طلبيله قطع اولنور زيرا سقوط
بوقروده ضروره قطع ايمون ايدي بولنمدي وان لم يطالب احد لا يقطع وان
اقر بها ولا بد من حضوره عند الاقرار والشهادة والقطع اكر بركسنه طلب ايلمز ايسه
قطع اولنمار اكر سارق سرقيه اقرار ايدرسه ده البته حين اقرار وشهادة وقطعده
مسروق منك حضوري لازمدر ولوكانت يده اليسري وابهامها مقطوعة او شلا
او اصبعان سوالابهام اكر سارقك صول الندك ابهامي مقطوع اولسه وياخود ابهامندن
غيري الكي بارمغي مقطوع اولسه قطع اولنمازكذلك لا يقطع منه شيء بل يحبس صول الي وبر مقطري
مقطوع اولوب وشلي اولان قطع اولنمديغي كبي برشيء قطع اولنميوب بلكه حبس اولنور
وكذا لوكانت رجله اليمنى مقطوعة او شلا صاغ اياغي مقطوع وياخود شلا اولسه يده قطع
اولنماز زيرا قطع اولنسه جنس منفعت فوت اولمق لازم كلوردي ولا يضمن المأمور
بقطع اما اليمنى لو قطع اليسري صاغ الي وياخود صاغ آيغي قطع ايله مأمور اولان كسنه
صولي قطع ايلسه ضامن اولماز ابو حنيفه قتنده وعندهما يضمن ان تعمد اما مين قتنده ضامن
اولور اكر قصد ايدرسه زيرا مضمون اولان طرفي بلاحق قطع ايلمش اولدي بوتقدير جه
مأمور اوليان قطع ايلدبكي ضامن اولور ومن سرق شيئا ورده قبل الخصومة الي مالكه
لا يقطع شول كسنه كه برشي سرقه ايلسه خصومتدن مقدم مالكنه رد ايلسه قطع اولنمار وكذا

لو نقصت قيمه من النصاب قبل القطع او ملكه بعد القضاء او ادعى انه ملكه ولن لم يثبت
اكر سرقه اولان شيئك قبل القطع قيمتى نصابدن ناقص اولسه يمينه قطع اولنماز وياخود بعد
القضا هبه وياخود بيع ايله مالك اولسه وياخود ملكه مدن دردیو ادعا ايلسه اكر ثابت اولمازايسه يمينه
قطع اولنماز وكذا لو ادعاه السارق بين ايكي سارقك هربري سرقه اولنان شيئده دعواي
ملك ايلسه لر ايكيسنك دخى الذي قطع اولنماز زيرا حق آخره شبهه ابراث ايدر ايلمشدر
ولو سرقا وغاب احدهما وشهد على سرقهما قطع الآخر ايكي سارق سرقه ايلسه لر وبري غايب
اولسه وايكيسنك سرقه سي اوزرينه شهادت اولنسه حاضر اولان قطع اولنور زيرا حاضر لك
سرقه سي ثابت ايله ثابت اولمشدر حتى ابو حنيفه حضرتلرى اولا لا يجب عليه القطع بو رمتلر
ايدي لكن صكره بو قولدن رجوع ايدوب قطع اولنور ديو بيورمتلردر ولو اقر العبد المأذون
بسرقه قطع وردت اكر عبد مأذون سرقه يى اقرار ايلسه قطع اولنور وسرقه اولان صاحبنه رد
اولنور اكر عين قائم ايسه اكر مالك اولمش ايسه ضمان يوقدر زيرا قطع ايله ضمان مجتمع اولماز و
كذا المجور عند الامام يجور دخى ابو حنيفه فاتنده مأذون كبيدر قطع اولنور وعند ابى يوسف
يقطع ولا يرد ابو يوسف فتنده قطع اولنور وعين رد اولنور اولنماز وعند محمد لا يقطع ولا يرد
امام محمد فتنده قطع اولنماز وعين رد اولنماز ومن قطع بسرقه والعين قائمه ردها تنول
كمسنه كه برسرقه سببيله قطع اولنسه وعين قائمه اولسه اول سرقه ايله ايكي شئ صاحبنه رد اولنور وان
لم يكن قائمه فلا ضمان عليه وان استهلكها اكر عين قائمه دكل ايسه سارقك اوزرينه ضمان لازم كلمز
اكر اول عيني كندو سي هلاك ايلمش ايسه ده قيد استهلاك حسركك ابو حنيفه دن استهلاكدن
لزوم ضمان ايمون بر روايتي وارد راندن احتراز ايجوندر وان سرق سرقان فقطع بكلهما او بعضها
لا يضمن شيئا اكر برمسنه زيد وعمرو وبكردن سرقه ايلسه كلى سرقه مقابله سنده قطع اولنور وياخود بعضى سرقى
مقابله سنده قطع اولنور وبعد القطع برشئ ضامن اولماز مثلا بر سارق زيد وعمرو وبكردن
سرقه ايلسه واجب اولان بر قطعدر زيرا حدود تداخل اوزره در اكر جمله سي حاضر اولورسه يمينه

بنه قطع بردر اگر جمله سی حاضر اولمیوب برسی حاضر اولورسه بنه قطع بردر جمله سی ایچون
استیفا اولنور زیرا حق الله اولدوغی ایچون در ایچون واجبدر یوخسه عباد ایچون دکلدر حضور
شرطدر سبب قطعدن اولان سرقه نك ظهوری ایچون جونکم برینك حصولی ایله طاهر
جمله سندن واقع اولمش اولور ولا یضمن مالم یقطع به امامین دیدیلر که شول شیئ
ضامن اولورکه اول شیئ سببیله قطع اولنمیه یعنی سبب قطع اولنمیان شیئ ضامن اولور وان
سرق ثوبا فشقه فی الدار ثم اخرجه قطع اگر ثوب سرقه ایدوب اول ثوبی یارده
شق ایلسه اندنصکره اخراج ایلسه قطع اولنور لاان سرق شاة فذبحها ثم اخرجها قطع اولنماز
اگر برقیون سرقه ایدوب وذبح ایلسه اندنصکره اخراج ایلسه زیرا تمام سرقه لحم اورزینه واقع اولمشدر
لحمه ایسه قطع یوقدر آنجق قیمتی ضامن اولور ولوضرب المسروق دراهم ودنانیر قطع
وردتها اگر سارق مسروقی انجه وبانخود التون ضرب ایلسه قطع اولنور وصاحبنه رد اولنور
عندهما الا برقتها امامین قتنده دراهم ودنانیری صاحبنه رد ایلمز زیرا صفت متقومه در
ضرب ایله شیئ آخر اولوب مسروق اولاشیئ مالك ایچون صاحبنه رد ایدر اولورامّا
ابوحنیفه قتنده صفت متقومه دکلدر ومسروق اولان شیئ مالك اولماز صاحبنه
رد ایدرولوصبغه احمر لایؤخذ منه ولا یضمنه اگر سرقه ایلدیکی شیئ ثوب اولوب قرمزی یه
بویاسه اول ثوب سارقدن اخذ اولنماز وضامن دخی اولماز عند محمد یؤخذ منه ویعطی
مازاد الصبغ امام محمد قتنده ثوب اخذ اولنور وصبغ زیاده ایلدیکی شیئ اعطا اولنور
زیرا مالك مالی من کل وجه قائمدر واصلدر صبغ ایسه اکا تابعدر یوتقدیر جه اصله
اعتبار اولنمق اولیدر ابوحنیفه وابویوسف ایچون دلیل سارقك ثوبدن ثوبیاسی صوره
ومعنی قائمدر وصاحب ثوبك حقی ایچی صوره قائم در معنی دکل حتی سارقك الذی
هلاك اولسه وبانخود استهلاك اولسه ضمان واجب اولماز وان صبغه اسود اخذ منه ولا
یعطی شیئا اگر سیاهه صبغ اولسه اول ثوب سارقدن اخذ اولنور وصبغ مقابله سنده برشیئ

اعطا اولنمار وحكما فيه كلمهما في الاحمر اسوده اما مين حكم ايلديلر احمد ده ابو حنيفه
وابو يوسف حكم ايلديكي كبي صاحب هدايه وصاحب كافي ديمشدر كه اكر سرقه اولنان
ثوب سياهه صبغ اولنسه ابكي مذهبه دخي اخذ اولنور زيرا ابو حنيفه قتنده سواد ده
نقصان اولوب زياده لك يوقدر بو تقدير جه حتى هالك ساقط اولميوب اخذ اولنور
وصبغ مقابله سنده برشي ويرملز امام محمد ديركه سواد ده زياده لك وارد راخذ اولنور
وزياده لك اولمسنده ابو يوسف امام محمد اليه در لكن ابو يوسف دركه حمرتده حق
مالك منقطع اولدوغي كبي سواده دخي منقطع اولوب مالك اخذه قادر دكلدر
وامام محمد ديركه سواد ده حمرتده اولدوغي كبي زياده لك وارد رمالك حق منقطع
اولماز اخذ اولنور وزياده سبي ايجون برشي ويرميلور وحكمادده وكلكمهما ده اولا ضمير
تثنيه دباجه ده تصريح اولندوغي اوزره ابو يوسف وامام محمد ده راجعدر اكر معنا
درست اولماز بونده بحث وارد رفتدبر **باب** قطع الطريق بو بابده طريقه سالك
اولنلري قطع باننده در قطع الطريق سرقه كبر تسميه ايلمشلر در من قصد قطع الطريق من
مسلم اوذمي على مسلم اوذمي مسلم وياخود ذمي دن بركسنه مسلم وياخود ذمي اوزرينه
قطع طريقه قصد ايلسه قطعك طريقه اضافتي مجازدر وذمي ديركي مستأمنك مالندن
احتراز در مستأمنك مالي معصوم دكلدر فاخذ قبله حبس حتى يموت يتوب قطع طريقدن
اول اخذ اولنسه بعد التعزير توبه ايدنجه حبس اولنور مجرد قول ايله توبه انذم دميكله دكلدر
بلكه سيما سنده اصلاح اثري ظاهر اولنجه حبس اولنه وان اخذ مالا وحصل لكل واحد نصاب
السرقه قطع يمنى ورجل يسرى اكر مال اخذ ايلمش ايسه وهر بري ايجون نصاب سرقه
حاصل اولسه صاغ الى وصول ايايغي قطع اولنور اكر صحيح الاطراف اولاحق اولورسه وان قتل
فقط ولو بقصرها بعضا اوجرحا فلا يعتبر عفو الولي اكر برشي اليوب آنجق قتل ايلمش
ايسه اكر عصا وياخود حجر ايله اولورسه دحرا قتل اولنور ولينك عفوي اعتبارا اولنماز

اولنمازبرا قصاصاً قتل اولنسه عفوي اعتبارا اولنوردي وان قتل واخذ مالا قطع وقتل وصلب
اوقتل اوصلب اكرقتل ايدوب ومال اخذ ايدرسه قطع اولنور اندنصكره قتل اولنور
وياخود قطع اولنور وصلب اولنور وخالف محمد في القطع امام محمد قطعدن مخالف
ايدوب ديدبكه ياخود بالكز قتل اولنور وياخود بالكز صلب اولنور اندنصكره كيفيت
صلبي بيان ايدوب ديدبكه وبصلب حياً وبيجغ بطنه برمح حتى يموت وقطاع طريق
حياً صلب اولنور اولنجه قارنى مزاق ايله شق اولنور ويترك ثلثة ايام فقط مصلوباً
آنجق اوچ كون ترك اولنور زيرا اوچ كوندن زياده اولورسه متغير اولوب ناس متأذي
اولمق لازم كلور ويرد ما اخذ الى مالكه ان باقياً والا فلا ضمان اكر اخذ ايلديكي شيئ
باقي ايسه مالكنه رد اولنور اكر باقي دكل ايسه ضمان لازم كلمز ولو باشرا الفعل بعضهم
حد واكلهم اكر كلدن بعضى بي مباشرت ايلسه لرجمله سي حد اولنور لزيرا حكم محاربه يه
تعلق ايدر بو تقدير جه مباشره ايله غير مباشره مساويدر وان اخذ مالا وجرح قطع من
خلاف والجرح هدراً كرمال اخذ ايدوب وجرح ايلسه [illegible] قطع اولنور يعني صاغ
الى وصول ايايغي قطع اولنور جرح هدر در زيرا عصمت نفس حق عبد در حق الله اولان حد ايله
ساقط اولور وان جرح فقط اوقتل فتاب قبل ان يؤخذ فلا حدّ اوليوب وقتل ايله
آنجق جرح ايله وياخود قتل ايلسه اخذ اولنمزدن مقدم توبه ايلسه توبه ايلديكي ايچون حد بوقدر
يعني جرحده وقتله قتل بوقدر زيرا حد قبل الاخذ توبه ايله ساقط اولورسه كم حق سبحانه
وتعالينك الا الذين تابوا من قبل ان تقدروا قول شريفنده واقع اولمشدر والحق للولي ان شاء
عفى وان شاء اخذ بموجب الجنايت حق ولي ايچون در ديلرسه عفو ايدر ديلرسه موجب جنايتي
اخذ ايدر وكذا لو كان فيهم صبي ومجنون او ذو رحم محرم من المقطوع عليه لا يحد كجن مسئله
حد اولمديغي كبي حد بوقدر اكر قطاع طريق ايچنده صبي وياخود مجنون اولسه وياخود مقطوع
عليك ذو رحم محرمي اولسه حد اولنماز اكر جنايت واحد اولوب جمله سيله قائم اولسه وايجابرنده

صبی و یا خود مجنون اولسه و یا خود و یا جماعتده پرسندن منفوطی لازم اولمه یا قیصاندن دخی
ساقط اولمق لازم کلورسه امدی بعضك فعلی بعضك علت اولیجق اونلرك اوزرینه حکم مرتب
اولماز علت کامله لازمدر او قطع بعض القافله علی بعض اگر رفاقلی اهلندن بعضی سنی قطع
ایلسه بینه حد یوقدر زیرا قافله دار واحد حکمنده در اول تقدیرجه حرز واحد اولمش اولور بو مسئله
دخی حق ولی ایجوندر او قطع الطریق لیلا او نهارا بمصر او بین مصرین مصرده و یا خود ایکی مصر
بینده لیلا و یا خود نهارا طریق قطع اولنسه بینه حد یوقدر زیرا قطع طریق مرور ایدن کمسنه لری
قطعدر بو مقوله امر اکثری خود قطع ممکن دکلدر زیرا حاکمك امدادی ایرشمك ممکن در
و من حفر فی المصر غیر مرة قتل به شول کمسنه کی مصرده برقاچ دفعه آدم بوغسه اولیوغمق
سببیله قتل اولنور عباد دن شرفی دفع ایجون و غیر مرة قولی دفعه ده قتل اولنامق اشاره در
و الا فکا لقتل بالمثقل اگر بوغمق مرارا اولیوب بر دفعه واقع اولمش ایسه مثقل ایله قتل کبیدر
بو تقدیرجه دینی عاقله سی اوزرینه لازمدر کتاب السیر بو کتاب سیرك احکامی بیانندهدر سیر
سیرة نك جمعیدر سیرت سیرة سیر دخی بو تقدیرجه سیرك هیئتی و حالتی بیان ایجوندر لکن لسان
شرعده امور مقاربه و کا متعلق اولان احواله اطلاق اولنوب اول اسمه غلبه ایلدیگندن کم مناسك
امور حجه غلبه ایلمشدر و اصل معتبر اولاسیر نبی علیه السلام الجهاد دین حقه دعوتدر اول
دعوتی قبولدن امتناع ایدنلره قتالدر بدأ ء منا فرض کفایه ابتدا بردن مباشرت ایلمك فرض
کفایه در مثلا کفار قتاله بدأ ایلمزدن مقدم مباشرت ایلمك اوزره فرضدر و نبی علیه السلام
ابتداء امرده صفح و اعراض ایله مأمور اولمشلردر زیرا لم حق سبحانه و تعالی بنك فاصفح الصفح الجمیل
قول شریفنده واقع اولوب و اعرض عن المشرکین نص لطیفنده اعراض امری واقع اولمشدر اندن
صکره طرف مستحسنه ایله دینه دعوتی امر ایدوب ادع الی سبیل ربك بالحکمة و الموعظة الحسنة و
جادلهم بالتی هی احسن نظم کریمله مأمور اولمشلردر و اندن صکره نبی علیه السلام بدایة کفاردن
مقدم قتاله امر ایدوب فاذا انسلخ الاشهر الحرم فاقتلوا المشرکین حیث وجدتموهم قول شریفی ایله

ایله خطاب بیورب اوندن صکره جمیع ازمانده وجمیع امکنده مطلق قتال ایمون حتی لا تکون فتنة ویکون
المسرکین کافة وقاتلوا الذین لا یؤمنون بالله والیوم الآخر کافة نظم شریفیله خطاب بیورمشلردر
اذا قام به بعض سقط عن الکل وان ترکه الکل أثموا فیجان بعضی سی جهادی اقامت ایلسه جمله
سندن ساقط اولور اکر جمله سی ترک ایلسه عموماً آثم اولورلر وجهاد فرض بعینه دکلدر
زیرا جهاد قتالدر وحق تعالینك بناسنی تخریبدر تخریب بنیاد رب ایدیکنه بنی علیه السلام دن
الانسان بنیان الرب ملعون من ندم بنیان الرب اثر وارد اولمشدر لکن اعلاء کلمة الله
واعزاز دین ودفع فساد ایجون فرض اولمشدر حتی بعضی سیله مقصود حاصل اولیجق
باقیسندن ساقط اولور صلاة جنازه ورد سلام کبی ولا یجب علی صبی وامرأته وعبد
واعمی ومقعد واقطع جهاد صبی اوزرینه واجب دکلدر زیرا مرقوع اولمشدر وخانون
وعبد اوزرینه دخی واجب دکلدر زیرا خانونك زوجنك اوزرینه اشتغالی حق شرع
اوزرینه مقدمدر واعمی ومقعد واقطع اوزرینه دخی واجب دکلدر زیرا عاجزلردن
دفع خرج ایجون واجب اولمدی فان هجم العدو فرض عین کما مر وجوم ایله یعنی علیه ایله جهاد
فرض عین اولور فتخرج المرأة والعبد بلا اذن الزوج والمولی عدو غلبه ایدیجك خانون زوجنك
اذنسز وعبد مولاسنك جهاد جیقار لر زیرا فرض عین اولمشدر صوم وصلاة کبی فرض عین ایسه
حق عبد اوزرینه مقدمدر وکره الجعل ان کان فی جعل مکروه اولدی اکر بیت المالده برشی وار
ایسه مثلا امام غزالی تقویت بولمق ایجون اصحاب اموالدن برشی قلمق یعنی الدن برشی المق مکروه
در زیرا بو جعل اجرة شهید جهاده خود حقیقت اجرت حرامدر واجرة سببیه اولان
مکروهدر زیرا ضرورت یوقدر والا فلا اکر بیت المالده فی بوغیسه جعل مکروه دکلدر زیرا بنی
علیه السلام صفوانك درعنی رضاسی بوغیکن الدی وعمر قاعدك فرسنی غزایه کیدنلره ویردی
واركن اولنلری اولی اولنلره تقدیم ایدردی اولی برینه ارکن کوندردی زیرا امور جهاده
احوال ناس متفاوت در واذا حاصرناهم ندعوهم الی الاسلام فیجان کفاری محاصره ایله سك

آنلري اسلامه دعوت ايده رز زيرا ابن عباسدن مرويدر كه نبي عليه السلام مأمورامكه اسلامه دعوت
ايلميه قتاله مباشرت بيورمزلردي فان اسلموا فيها اكر اسلامه كلورلرايسه قتالدن منع اولنور
زيرا نبي عليه السلام امرت ان اقاتل الناس حتى يقولوا لا اله الا الله قول شريفي شرف ورود
بولمشدر سعدي افندي كلمة لا اله الا الله كفايت ايلمز مأمورامكه محمد رسول الله ذكر اولنمه
دييو بيورمشدر لكن كاجواب ويرلور كه كلمة شهادت تك جزء اولي مجموعه علم اولمشدر سنة كم
قرأت قل هو الله احد دينلور شرح بخاريده كرماني دخي بويلجه تصريح ايلمشدر الا في الجزية
ان كانوا من اهلها اكر اسلامه كلمز لرايسه اداء جزيه يه دعوت ايدرز اكر جزيه يه اهل اولورسه
مثلا اهل كتاب ومجوسي كبي وعجمه عبدا وثان كبي بولمزلر اداء جزيه يه اهللرد رامامر بدلر
وعربدن عبدة اوثان بولمزلر جزيه يه اهل دكللردر اسلامدن غيري يسي قبول اولنماز وبيّن لهم
قدرها ومتى تجب وانلرك جزيه لرينك مقداري واوزرلرينه نه زمان واجب اولورسه بيان اولنور
فان قبلوا فلهم ما لنا وعليهم ما علينا اكر جزيه قبول ايدرلرسه بزم ايچون اولان آنلر ايچون
اولور وبزم اوزرمزه اولان آنلر اوزرينه دخي لازم كلور زيرا علي رضي الله عنه انما بذلوا
الجزية لتكون دماؤهم كدمائنا واموالهم كاموالنا بيورمشلردر معلوم اولاكه بوحكم عموم
اوزره دكللردر اكر عموم اوزره اولسه بزم اوزرمزه واجب اولان عبادات دن وغيردن آنلر
اوزرينه دخي واجب اولمق لازم كلوردي كفار ايسه عبادات ايله مخاطب دكللردر بزم
ائمة مزقاتندن امابعضيلر قتنده مخاطبلردر بلكه بوقارووده فلهم ما لنا وعليهم ما علينا
قولندن مراد تجان كسنه انلرك دما واموالنه تعرض ايلمه وباخود انلردن دخي بعضي بزم
دما واموالمزه تعرض ايلمه لرواجب اولان حكم نه ايسه هرطرفدن واقع اولورسه اجرا
اولنور ديمكدر وحرم قتال من لم تبلغه الدعوة قبل ان يدعى دعوت اولنمزدن مقدم شول
مكسنه نك قتالي حرام اولورکه اكا دعوت ايرشمامش اولا زيرا حق سبحانه وتعالى بيورمش وما كنا
معذبين حتى نبعث رسولا مقتضاسنجه رسول شريفي وارد اولمشدر وندب دعوت من بلغته اسلامه دعوت

دعوت ايلمك مندوب اولدي شول كسنه كه اكا دعوت ايرشمس اولة انحق انذار ده سهالغه ايجون ذكر
يوخسه واجب دكلدر زيرا نبي عليه السلام بلا دعوت غارت ايدر مشدر فان ابا نستعين بالله
وقاتلهم بنصب المجانيق اكر قبول جزيه دن ابا ايدر لرسه الله تعالى يه استعانت ايدوب
ونصب مجانيق ايله مقاتله ايده رز زيرا نبي عليه السلام بر طائفه اوزرينه نصب مجانيق ايلمشدر
والتحريق والتغريق وقطع الاشجار وافساد الزرع بوذكر اولنان اعمال ايله مقاتله ايده رز زيرا
نبي عليه السلام بويله احراق بالنار ايدوب واوزرلرينه صواقيدوب وشجرلرينى قطع واكنارينى
افساد ايلمشدر وترميهم وان تترسوا باساري المسلمين ونقصدهم به وكفاري رمحت
ايده رز يعنى اكراوق وغيري مصرنه ايسه انار زاكر اساري مسلمين مترس دخي ايدر لرسه واول
رمي ايله كفاري قصد ايده رز مثلا حين قتاله اسير اولان مسلمانلري مترس ايدر لرسه ده
كفار قصدي ايله رمي اولنور مجرد مسلمانه اصابت ايدر ديو قتال ترك اولنمز ويكره اخراج
النساء والمصاحف في سريه لا يؤمن عليها الا عسكر يؤمن عليه امين اولميان سريه ده مصحفلر
وخاتونلر اخراجي مكروه اولور الا شول عسكر ده مكروه اولمز كه اهل عسكر اوزرينه امن وسلامت
غالب اوله فاضيخان ده مسطور در كه ابو حنيفه دن مشدر كه اقل سريه اقل جيش دورت بيكدر
مبسوطدن مذكور در كه سريه عدد قليلدر كيجه يورر لركوندز كزلنور لر ولا دخول مستأمن
اليهم مصحف ان كانوا يوفون العهد مستأمن اولان كسنه نك مصحف ايله كفاره دخولي
مكروه دكلدر اكر عهد لرينه وفا ايدر لرسه ونهى عن العذر والغلول والمثله عذر وغلول
ومثله دن نهى اولندي عذر خيانت ونقض عهد در وغلول مغنمدن سرقه در مثله قطع اعضادر
برون وقولاق قطع ايلمك كبي زيرا نبي عليه السلام لا تغلوا ولا تغدروا ولا تمثلوا بيوروب نهى ايلمشدر
وحديث عرنيين مناخ اولان نهى ايله منسوخ اولمشدر ونهى عن قتل امرأة او غير مكلف و دخي
خاتونلر وغيري مكلف قتلندن نهى اولندي غيري مكلف صبي ومجنون كبي او شيخ او اعمى او مقعد
او اقطع اليمنى شيخ فاني واعمى ومقعد وصاغ الجي قطع اولنمش كسنه لرك قتلندن نهى اولندي زيرا

نبي عليه السلام لا تقتلوا شيخا فانيا ولا طفلا ولا صغيرا ولا امرأة حديث شريفلرنه نهي بيورمشلر
الا ان يكون احدهم قادر اعلى القتال او ذا راي في الحرب او ذا مال يحتاج به او ملكا الا مكر كه
بونلردن بري قتاله قادر اولا ويا خود حربده راي صاحبي اولا ويا خود صاحب مال اولوب اول
مال ايله قتاله ترغيب ايليه ويا خود ملك اولا بو مقوله كمسنه لر اولور لرسه قتل اولنور لر زيرا
نبي عليه السلام وزير بن الصمه دي قتل ايلدي حال بوكه بو زكر مي باشنده ابدي وبر روايتده
التمش باشنده ايدي زيرا صاحب رأي ايدي وعن قتل اب كافرا وغلكافرا ولا ن بابا سني
قتللدن منعي اولندي زيرا حق تعالينك وصاحبهما في الدنيا معروفا قول شريفي قتللدن منعي
ايدوكي برهان قاطعدر وبو آيت كريمه ابوين كافر حقنده نازل اولمشدر وانلري قتل معروف
دكلدر وحنظله بن ابي عامر نبي عليه السلام دن كافر بابا سني قتل ايلمك ايله استيذان ايلدكده
اذن ويرممشدر بل بابي الابن ليقتله غيره بلكه ابن ايا ايليه كه آني غيري كمسنه قتل ايليه زيرا مقصود
غيري ايله حاصل اولبمق اوغل طرفندن هتك حرمت ابويه حاجت قالمازلا قصد الاب
قتله ولا يمكن دفعه الا بالقتل الا مكراب اوغلني قتل قصد ايدوب قتللدن غيري ايله دفعي
ممكن دكل ايسه اول وقت قتل ايلمه جائزدر بوحالده مسلم اولان بابا سل سيف ايدوب
اوغلني قتل ايلمك مراد ايلسه دفع ضرر نفس ايجون قتل ايلمك جائزدر فكيف كه اب كافر اوله
ويجوز صلحهم ان كان مصلحة لنا انلر ايله صلح جائز اولور يعني خير اولورسه زيرا حق سبحانه
وتعالينك وان جنحوا للسلم فاجنح لها قول شريفي مصلحتك جوازينه دليلدر ونبي عليه السلام
عام حديبيه ده اهل مكه ايله اون سنه مابينلرنده حرب اولمامق اوزره موادعه ايلمشدر
ايدي وبو مصلح مسلمين ايجون خير لي ايدي زيرا اهالي مكه اهل خير ايله اتفاق اوزره ايدي
وصاحب عنايه ديمشدر كه وان جنحوا للسلم ايت كريمه سي مصلحت ايله مقيد دكلدر پس امدي
استدلال مدعايه مخالف اولمش اولور وبوكه جواب ويريلور كه آيت كريمه مسلمين ايجون
مصلحت اولمسنه محمولدر وحق تعالينك ولا تهنوا وتدعوا الى السلم وانتم الاعلون قول

قول شريفي دخي مصلحت اولورسه صلحك جوازنه دليلدر محصل كلام مصلحت اولوب اقتضا
ايدرسه جائزدر اكر مسلمانلره خير اولمازايسه صلح جائزدكلدر واخذ مال لاجله ان لم تاديه حاجة وهو
كالجزية وصلح ايچون اخذ مال جائز اولور اكر اول مال ايله برم ايچون جاحت اولورسه يعني اكر
اول مالله احتياج وارايسه اول مأخوذ اولان مال جزيه كبيدر ان كان قبل النزول بساحتهم اكر اول
ديارنه نزولدن اول الفتح اولورسه جزيه كبيدر وكالفيء اوبعده الفان مال اكر ديارنه نزولدن
صكره اولورسه غنيمت كبيدر تخميس اولنور وبقيه سي تقسيم اولنور زيرا معنى مقاتله جهتيله عسكرك
قوتي ايله حاصل اولمشدر ودفع المال ليصالحوان لايجوز الاالخوف الهلاك كفار ايله مصالحه
ايچون مال ويرمك جائزدكلدر الاهلاك خوفي ايچون جائزدر زيرا دفع مال ده مسلمينه الحاق
مذلت وارد رعلى الخصوص ليس للمؤمن ان يذل نفسه حديث شريفي عدم جوازنه دليلدر اما مرتبة
هلاكده جائزدر زيرا مشركين يوم احزابده مسلمانلري احاطه ايلدكده نبي عليه السلام هر سنه
مدينه منوره نك ميوه سنك ثلثني ويرمك اوزره مشركينك شرلرني دفع ايچون مصالحه ايلمك
مراد ايلدكده ثلثه رضا ويرميوب نصف مراد ايدوب تمسك ايتمكله ايچون الجي كونوردي لر بو احوال
ايچون سعد بن معاذ وسعد بن عباده نبي عليه السلام حضرتلرينه بارسول الله بو مراد اولنان
معنى وحي ايله مي در يوحسه كندو بشريتكز حسبيله رأيكز مي در اكر وحي ايله ايسه فيها اكر رأي ايله ايسه
بزجاهليتده آنلرك وبزم دينمز يوغيكن ثمار مدينه دن انكره اطعام ايلمز ايدك مكركه شرايله و
ياخود قونوق طريقيله اطعام ايدردك حق سبحانه وتعالى بزي دين ايله عزيز ايدوب وبزه رسول
بعث ايلدي بوندن صكره بزآنلره ميوه ويرمك اولور مجد والله العظيم وبرمزز الا سيف وبرز
ديدكلرنده الجي نبي حضرتلرينه رجوع ايدردي لر امدي نبي عليه السلام ابتدا مسلمانلرك ضعفي حسبيله
اولوب مسلمانلرك صلحه ميل ايلدي صكره قوتلري مشاهده اولنوب منع بيورديلر ويصالح
المرتدون بدون اخذ مال وان اخذ لايرتد مرتدلر ايله مال اخذ اولنمق سر مصالحه اولنور اكر
اخذ اولنسه رد اولنماز ومرتدلر ايچه ايله قتال تاخير ايلمك جائزدر احتمال دركه اسلامه كلمه لر

مال النمتو جائز دکلدر زیرا مال النمتو نبذ اولنده قرار ویرمکدر اول ایسه جائز دکلدر والنان مال
رد اولنمدیغی غیر معصوم اولدوغی ایچون اکراه اولنسه آنلرده قتاله قوت ایچون املش اولور ثم
ان ترجح النبذ ینبذ الیهم ابذ نصکره نقض مصالحه ترجیح اولورسه آنلره خبر نقض عهد ارسال اولنه
نبذ نقض عهد مصالحه نك خبر فی القایه دیرلر ومن جاءمنهم بخیانة قوتل فقط مشرکیندن
شول کمسنه که خیانة بدأ الیه آنچق اول کمسنه قتل اولنور وان کان باتفاقهم او باذن ملکهم قوتل الجمیع
بلا نبذ اکر خیانت جمله نك اتفاقی ایله اولورسه یا خود ملکلرینك اذنی ایله اولورسه نقض عهدی
اعلام مسزجمله سی قتل اولنورلر زیرا نقض عهد الندن اولمشدر ولایباع منهم سلاح ولا
خیل ولا حدید ولو بعد الصلح وانلره سلاح وآت وحدید یعنی قلیچ بیع اولنمیه اکر صلحدن
دخی اولورسه زیرا مصالحلری شرف نقضه درصلح منقضی اولدقده بینه قتال مقرردر
ولا یحمل الیهم فاخر متاع ایله آنلره تجار کوندرلمیه صاحب عنایه دیمشدر که جهاز ایله مراد سلاح و
خیل وحدید در معنی کلام سلاح وخیل وحدید بیع اولنمیه وبونلری تجار کتورمیه دیمکدر
وضع امان حر وحق کافر اوجماعة او اهل حصن وحرم قتلهم برحرك یا خود برحره نك
کافر واحده ویا خود برجماعته ویا خود اهل حصنین امانی صحیح اولورا وبعد الحرام قتلدری
حرام اولور فان کان فیه ضرر ینبذ الیهم وادب اکر ویرلان امانندن مسلمینه ضرر اولورسه
امامه کفاره نقض عهدی اعلام ایچون آدم ارسال ایدوب امان ویرن کمسنه تادیب
ایدر ولغا امان دخی اذ متینك امانی لغو اولدی یعنی باطل اولدی زیرا ذمی ایدی کفر
سعی ایدر واذن غیری مسلمانلر اوزرینه ولایتی یوقدر اواسیر اوتاجر عندهم کفاره
اولان مسلمان اسیرك وتاجرینك امانی باطل اولور اولدی زیرا بو ایکیسی انلرك تحت
قهرنده در وکذا امان من اسلم ولم یهاجر ومجنون اوصبی اوعبد غیر مأذونین باتصال
ویو قرده امان ویرن کمسنه نك امانی باطل اولدیغی کبی شول کمسنه نك امانیکه اسلامه کالمدی
امّا هجرت ایلدی ویا خود مسلم مجنون ویا خود صبی وعبدکه قتاله مأذون اولمیه لر

لر بونلرك دخى امانى باطل اولدى مجنونك امانى بالاتفاق باطل در صبى ايجون اكر عاقل دكل ايسه
مجنون كبيدر واكر عاقل اولورسه قتالدن مجوردر اولورسه ابوحنيفه قتنده امانى صحيح دكلدر امامدن
اولورسه امانى صحيحدر بالاتفاق امام عبد قتالدن مجور اولورسه ابوحنيفه قتنده امانى صحيح دكلدر
امامدن اولورسه امانى صحيح دكلدر بالاتفاق وعند محمد مجوز امانهم امام محمد قتنده صبى
عاقل ومجورك وعبد مجورك امانى صحيحدر زيرا امان العبد امان حديث شريفى بوكا دليلدر
وابو يوسف معه فى روايه امام يوسف امام محمد اليه در كرخينك روايتنده قدورى دخى
بوكا اعتماد ايتمشدر طحاوى روايتنده ابوحنيفه اليه در صاحب اسرار دخى بوكا اعتماد ايتمشدر

باب الغنائم وقسمتها

باب الغنائم وقسمتها بو باب غنايمك وقسمتك احكامى بيانندە در وما فتح الامام عنوة
قسمه بين المسلمين بلاد كفره دن مصر بلديكه امام قهراً فتح ايليه اخراجدن نصكره مسلمين بينلرنده
بلدى قسمت ايدر زيرا نبى عليه السلام خيبرى فتح خيبرى قسمت بيورمشلردر واوقرّ اهله عليه
وضع الجزية عليهم والخراج على اراضيهم وباخود اهلنى اول بلدە اوزرينه قرار ايدوركندوزينك
اوزرينه جزيه واراضيلرى اوزره خراج وضع ايدرسنه كم عمر شواد اراضى وعشرى فتح ايلدكده اولنبى
وعقارلرنى ابقا ايدوب كندولرينك اوزرلرينه جزيه واراضيلرى اوزرينه خراج وضع ايلمشدر
وقتل الاسارى امام ديلرسه قبل الفتح اخذ اولنان اسيرلرى قتل ايدر زيرا نبى عليه السلام بنى قريضه
قتل ايلمشدر واسترقاقهم وباخود ديلرسه انلرى قول ايدر اوتركهم احرازاً للمسلمين وباخود امام
انلرى حرّ اولدقلرى حالده مسلمين ايجون صاحب ذمّت ترك ايدر واسلامهم لا يمنع استرقاقهم
مالم يكن قبل الاخذ وانلرك اسلامى قول اولمزينه مانع دكلدر مادامكه اسلاملرى قبل الاخذ اوليه
اكر قبل الاخذ مسلم اولورسه رق اولمزلر ولا يجوز ردّهم الى دارهم وانلرى دار حربه رد جائز دكلدر
انلرى دار حربه كوندرمكده كفره به اعانت وارد روالا المنّ والا الفداء بالمال برشئ اخذ ايتمكوب
مجانا ترك جائز دكلدر ومال ايله فداء دخى جائز دكلدر زيرا كفره به تقويتدر وقبل لا باس به عند
الحاجة اليه دينلديكه مالده احتياج اولدقده فداء اليله اخذ مال لا باسدر بو قول امام محمدك سير كبيرده

اولان قولیدرکه اساریٔ بدری استدلال ایلمشدرسه بزم ایچون دلیل بودرکه نبی علیه السلام فتاکه
یوم بدرده اساریٔ فدا ایلدکده حق سبحانه وتعالینک نبی علیه السلام لولا کتاب من الله سبق
لمسکم فیما اخذتم عذاب عظیم قول شریفی ایله عتاب بیورمدقده نبی علیه السلام ابوبکر ایله اوتوروب
بکا ایدرلردی زیرا معادات ابوبکر رضی الله عنهک اشارتیله اولمش ایدی عمر رضی الله عنه نبی علیه السلام
وابوبکر مخالفت ایلمش ایدی نبی علیه السلام بیورمشدرکه اگر کوکدن عذاب نازل اولسه ایدی عمر دن
غیری کمسنه قورتلمزایدی دیو جایز بالاساری عندهما مال ایله اولیوب اسیر ایله فدا امامین قتنده
جائز اولور مثلا براسیری برمسلمان اسیر ایچون فدا جائزدر شافعینک دخی قولی بودر اما
امام قتنده جائز دکلدر زیرا فداده کفره یه معاونت بولنمش اولور وتذفیح مواشی شق نقلها وتحریق
ولا تعقروا دار اسلامه نقلی مشقتلی اولان مواشی ذبح اولنوب احراق بالنار اولنور اما سکر لنمز
سکرلنمک مثلا درمثله ایسه مثله دیو تحریق سلاح شق نقله دار اسلامه نقلی مشقتلی اولان سلاح
دخی احراق بالنار اولنور احراق اولمیوب ممکن اولمیان حدید کبی سلاح دفن اولنه کفره واقف اولمیه
ولا تقسم غنیمتی دار الحرب دار حربده مال غنیمت تقسیم اولنماز یعنی تقسیمی جائز دکلدر زیرا قسمتده
ثبوت ملک دار مزده احراز ایله اولور اما شافعی بونک خلافنه در الا للابداع ثم ترد الا امانتا
عسکره ویرمک جائزدر دار حربدن چقدقدن صکره رد اولنور ولاتباع قبل القسمة قسمتدن اول
مال غنیمتدن حصه سنه دوشمجک مالی بیع ایلمک جائز دکلدر والمقاتل والردء سواء فی الغنیمة جنک
ایدیجی واکا معین اولان غنیمتده برابردر وکذا امد لحقهم قبل احرازنا بدارنا غنیمتی دار مزه احراز
مقدم عسکره لاحق اولان مدد دخی مقاتل کبی قسمتده برابردر ولاحق فیها للسوقی لم یقاتل
مقاتله امیان سوقی ایچون غنیمتده حقی یوقدر زیرا آنلرک قصدی تجارتدر بوخصه اعزاز دین
وارتهاب عدو دکلدر واگر مقاتله ایدرلرسه غنیمتده مشارک اولورلر ولاحق ملزمات فی دار
الحرب قبل الاحراز بدارنا دار مزه احرازدن مقدم دار حربده متوفی اولان کمسنه ایچون غنیمتده
حقی یوقدر ولو بعد الاحراز بورث نصیبه اگر غنیمت دار مزه احرازدن عسکره متوفی اولسه نصیبی میراث

میراث اولور زیرا ارث ملکدن جاری اولور بعد الاحراز ملك متحقق اولوب نصیبی ورثه سنه
ویریلور وبنفع منها بلا قسمة بالسلاح والرکوب واللبس احتیج قسمت اولنمزدن مقدم غنیمتدن
سلاح استعمالی ودابه یه رکوب وثوبی لبس ایله انتفاع اولنور احتیاج اولنورسه اکر احتیاج اولنیوب
کندو سلاح ودابه وثوبنی صیانت ایچون اولورسه مکروهدر زیرا جماعت بینندن مال مشترکدر
استعمالی وانتفاعی مباح اولمز وبالعلف والحطب والدهن والطیب مطلقاً اولمق واودن وباغ
وطیب ایله انتفاع اولنور احتیاج اولنسون کراهت اولسون وقیل ان احتیج دینیلدیکی بولنمایله انتفاع
اولنور اکر احتیاج اولورسه ولا بالبیع اصلاً مطلقاً کراهت احتیاج وکراهت عدم احتیاج اولسون دار
حربده بیع ایله انتفاع اولنمز زیرا احرازدن مقدم مالك اولمدینی شئی بیع الیمش اولنور بو ایسه جائز
دکلدر ولا التمول تملك بعنی مان اتخاذ الملك دخی جائز دکلدر ولو بعد الخروج دار حربدن صکره
قبل القسمت دخی انتفاع اولنمز زیرا قبل القسمت جمله نك حقیدر رضا لری اولمیجق انتفاع اولنمق
جائز دکلدر بل یرد ما فضل الی الغنیمة بلکه دار اسلامه خروج ایلدکده علف وطعامدن بولنلری
شیدن فضله قالان غنیمته رد ایدر اکر قسمت اولنمش ایسه وان انتفع به رد قیمته ما فضل ایله بعد
الخروج منتفع اولدیی ایسه قیمتی غنیمته رد ایدر بو قول لیلدرکه بعد الخروج انتفاعی جائز دکلدر اکر بیع دخی
الیمش ثمنی رد ایدر وان قسمت قبل الرد تصدق به ولو غنیاً اکر دار الحربدن مقدم غنیمت قسمت اولنمش ایسه
اول رد ایدیجك شئی تصدق ایلیه اکر غنی ایسه ومن اسلم منهم قبل اخذه احرز نفسه وطفله وکل مال
هو معه او ودیعه عند مسلم او ذمی بقهره وغلبه وسبی بعد اخذه احرز نفسه وطفله وکل مال
کندو ومع

الاول دينلديكي عقارده امام محمدك وابو يوسفك قول اولنده خلاف وارد بونلر قتنده عقار
دخي سائر اموال كبيدر فيُ دكلدر اما ابو يوسف قول اخيرده ابو حنيفه ايله معادر وولد الكبير
وزوجته وحملها وعبده المقاتل وماله معه حربي بغضب او وديعة في كفره دن مسلم اولان
كمسه نك بيوك اوغلي وخاتونيله خاتونك حملي وجنك ايدن عبدي وحربيده كرك غضب ايله
كرك امانت ايله اولان مالي فيُ در يعني غنيمتدر اما ولد كبيري كافر وحربيدر بابايه تابع دكلدر
وزوجه سي دخي حربيه در اسلامده زوجه تابع دكلدر وحملي دخي كذلك وعبد مقاتلي تمردي
جهتيله مولاسنك حكمندن جقوب اهل داره تابع اولدي اهل دار ايسه فيُ در اما مقاتل
دكل ايسه فيُ اولمبوب مولاسنه تابع اولور وحربيك يدي يدحكمنده دكلدر آنده اولان مال
فيُ در كذا امانه مع مسلم وذمي بغصب مسلمده اولان وياخود ذمي ده اولان مال دخي فيُ در
استيلا ايله مالك اولور لرمال معصوم دكلدر خلافا لهما اما مابين ايجون خلاف وارد رانلر
قتنده مال مقصوم در صاحبنه تابعدر وقيل ابو يوسف مع الامام دينلديكي ابو يوسف
بو مسئله ده امام اعظم ايله در **فصل ٧** بو فصل كيفيت قسمت بيانندهدر تقسيم الغنيمة
غنيمت قسمت اولنور يعني امام غنيمتدن حق سبحانه وتعالينك فان لله خمسه قول شريفي موجبنجه خمسي
اخراج ايدوب باقيسني غزاة تقسيم ايدر للرجل سهم وللفارس سهمان بياده ايجون برسهم وفارس
ايجون اكي سهم قسمت اولنور ابو حنيفه قتنده وعندهما ثلثة اسهم ولفرسه سهمان امامين عندنده
فارسه برسهم فرسنه اكي سهم شافعينك قولي دخي بودر ولا يسهم لاكثر من فرس برفرسدن
زياده ايجون سهم آلمازيعني نصيب ويرلماز وعند ابي يوسف بسهم بصهبين ابو يوسف قتنده
اكي فرس ايجون سهم ويريلور والبرازين كالعتاق برازين سمرلي بارگير اولدرعرب بي ات كبيدر آنلر
ايجون دخي سهم ويريلور برازين بزرونك جميدر عجم انيدر عتاق كسرعين ايله عربي آتدر ولا يسهم
لراحلة ولا بغل راحله يعني سيبحانه ايجون وقاطر ايجون سهم يوقدر زيرا بو ايكيسي ايله ازهاب عدو
واقع اولماز واوزرلرنده مقاتله دخي ممكن دكلدر راجل حكمنده در والعبرة لكونه فارساً او

اورا جلا عند المجاوزة اعتبار دار حربه مجاوزه ده فارس و یاخود راجل اولمسیدر مثلا عسکر دن
هر قنقیسی حد اسلامدن دار حربه دخول و قتنده آتلو بولندی ایسه آتلو سهمی آلور راجل
بولندی ایسه پیاده سهمی الور اعتبار اول محله در فینبغی الامام ان یعرض الجیش عند
دخوله دار الحرب لیعلم الفارس من الراجل امام ایجون و یاخود نایبی ایجون لابد در
حربه دخوله عسکری عرض ایلیه راجلدن فارسی بیلمك ایجون فمن جاوز راجلا فاشتری
فرسا قبله سهم رجل یتناول کمسنه که دار حربه راجلا تجاوز ایلیه بعده بر فرس اشتری ایلیه اول
کمسنه ایجون پیاده سهمی وارد ر یعنی بر سهم ویریلور و من جاوز فارسا فنفق فرسه قبله
سهم فارس یتناول کمسنه که دار حربه فارسا تجاوز ایلیه و بعده فرس هلاك اولسه اول کمسنه
ایجون فارس سهمی وارد ر اعتبار دخوله در شافعی قتنده عکسی اوزره تقسیم اولنور ولو
باعه قبل القتال او وهبه او اجره او رهنه فسهم راجل فی ظاهر الروایة اگر قبل القتال
فرسنی بیع ایلسه و یاخود هبه ایلسه و یاخود اجره یتله آخره ویرسه و یاخود آخره رهن قویسه
اگر اول کمسنه یه راجل سهمی وارد ر ظاهر روایتده زیرا بو تصرفاته اقدام دلالت ایدر که
دار حربه مجاوزه سبی آت ایله قتاله قصدی یوغمش بو تقدیرجه راجل نصیبی ویریلور ابو حنیفه
دن حسن روایتنده ایکی سهم مستحقدر مجاوزه طهر اعتباری ایله و کذا لو کان مریضا او
مهرما لا یقاتل علیه بنه راجل سهمی ویریلور اگر فرسی مریض و یاخود طای اولسه اوزرنده مقاتله
اولمق ممکن دکل ایسه ولا یسهم لمملوك او مکاتب مملوك ایجون و یاخود مکاتب ایجون سهم
یوقدر عبد مولاشنك حد متی ایله داخل اولمغله تاجر کبی اولور مکاتب عبد منزله سنده در زیرا
مکاتب حالت مجزده رقیته رجوع ایدر اولمغله رقیت بافیدر او صبی او امرأة صبی و خاتون ذمی
سهم یوقدر زیرا بونلر قتالدن عاجزلردر او ذمی و ذمی یه ذمی سهم یوقدر زیرا جهاد
عبادتدر ذمی ایسه عبادته اهل دکلدر بل یرضخ لهم بحسب ما یری الامام ان قاتلوا او
داوة المرأة الجریحی او دل الذمی علی عوراتهم او علی الطریق بلکه انلره غنیمتدن شیئی قلیل

وريلور امام راي كوردوكي اوزره اكر بونلر مقاتله ايدرلرسه وخاتون مجروحلره مداوات ايدرسه
ودخي كفارك مستور اولان شيلريني كورورسه وياخود يول ايجون قولاغوز اولورسه زيرا بو
دلالتده بيماهدينه نفع عظيم وارد رجائز دركه ذمّي يه برمقدار شيئ زياده وبريله والخمس للتامي
والمساكين وابن السبيل خمس اوچ سرهم اوزره تقسيم اولنور برسرهمي يتيملر ايجون وبرسرهمي مساكين
ايجون وبرسرهمي ابن سبيل ايجوندر تقدم منهم ذوي القربي الفقرا سادات فقراء ايتام ومساكين
وابن سبيل فقرا سندن تقديم اولنور ودخي ايتام ذوي القربي سرهم بتامي يه داخل اولوب والمذكور
تقديم اولنورلر ولاحق فيه لاغنائهم خمسده اغنياء ذوي القربي حقي يوقدر وذكره تعالى للتبرك
حق سبحانه وتعالينك فان لله خمسه قول شريفينك ذكري تبرك ايجوندر ابو العاليه دعشر ركه حق
سبحانه وتعالينك سرهمي عمارة كعبهٔ شريفه صرف اولنور اكر فرينده اولورسه وياضميمت اولان محلك
قرينده اولان جوامع ومساجدك عمارتنه صرف اولنور وسرهم النبي عليه السلام سقط عمونه كما
كما التصفي نبي عليه السلام كه سرهمي موتيله ساقط اولدي صفي كبي مثلا غنيمتده ورع وسيف وامه كبي
ورمك صافيسي كبي يعني اعلاسني كندو نفس نفسلري ايجون اولمق خصايص نبي عليه السلامدن
اولمغله موتي ايله ساقط اولمشدر مثلا غنايم بدردن ذو الفقاري وفتح حيبردن صفيه اصطفا
ايلمشدر وقتاكه حيبر فتح اولدي صفيه نك جمالني مدح وذكر ايلدكده كندو نفس نفيسلري ايجون اصطفا
ايلدي بيانيه ده بخاريدن نقلا مسطوردر وابن عباس دعشر ركه سرهم الله وسرهم رسول الله
فتح كلام حق تعالينك اسم شريفي ايله تبرك وان دخل دار الحرب من لامنعة له بلا اذن الامام لاباخمس ما
اخذه اخذ وقوت وشوكتي اولميان نكسنه مثلا براكي اوچ نكسنه امامك انفي يوغيكن دار حربه داخل اولمه
اخذ ايلدكلري شيئ تخميس اولنماز زيرا غلبه وقهر جهتيله مأخوذ اولان شيئ دريوخسه سرقه واختلاس
يعني قيمق طريقيله اولان مال غنيمت دكلدر وان باذن اولهم منعة خمس اكر دخول امامك اذنيله اولورسه
داخل اولنلر ايجون قوت وشوكت واردر اخذ ايلدكلري شيئ تخميس اولنور زيرا قهرا اخراج
اولنمش حكمنده در زيرا امامك اذني ايله اولمكوياكه امام نصرت وامداد التزام ايلمشدر قوت

قوت كبي اولنور ولازم ان ينقل قبل احراز الغنيمة وقيل ان يضع الحرب اوزارها احراز غنيمتدن
اول وحرب اوزاري وضع ايلمزدن اول امام ايجون تنفل ايلمك وارد ر تنفيل غزاة سرهمارندن
زياده برشئ اعطا ايلمكدر واوزارها لفظندن مراد حربك اتقاني يعني سلاح دمكدر وياخود اهل
حرب اوزار وشرك معاصيلريني وضع ايلمزدن اول دمكدر اوله على كلا التقديرين انقضاء
حربدن كنايه در حاصل كلام معنى حرب منقضي اولمزدن مقدم امام ايجون تنفيل ايلمك وارد ر
قبول من قتل قتيلا فله سلبه بن اميه امام من قتل قتيلا سلبه لفظنى ديه يعنى امام بو قولي ديه
ويقول تنفيلك تفسيريدر بركمسه قتيلى قتل ايله اوزنده اولان اشياسى قاتل ايجون در وقتيله قتل
لفظنى مايقول اليه اعتباريله در اومن اصاب شيئا فله ربعه وياخود امام شول كمسه يه بر شيئ
اصابت ايليه انك ايجون ربع وارد ر ديه اويقول لسريه جعلت لكم الربع بعد الخمس وياخود
امام سريه يه غنيمتدن بعد اخراج الخمس ربع سيرك ايجون قلدم ديه سريه ضم سين وتشديد يا ايله
جيشدن بر قطعه در بو قولك جمله سي قتاله تحريصدر ولا ينفل بكل ما اخوذ ولا بعد الاحراز
الا من الخمس امام ايجون كل ما اخوذ ي يعني اخذ ايلدكلري شيئك جمله سني تنفيل ايلمك بو قدر الا خمسه
خمسدن تنفيل ايليه زيرا خمس غانمينك حقى كلدر صاحب عنايه ديمشدر كه بو كلامدن نظر وارد ر
اكر خمسه ابطال حق غانمين يوغيسه ابطال حق اصناف ثلثه وارد ر بو تقدير جه جائز دكلدر بو كه
جواب ويريلور كه امامك خمسدن تنفيلى اول كمسه يي اصناف ثلثه دن بريي قالنوب اعطا اولنور
بو تقدير جه ابطال حق اولماش اولور وصاحب كافي ديمشدر كه بزم فاتمزده بونك معناسى بودر كه
امامك خمسدن بعض محتاجينه اعطاسي شول اعتبارايله در كه اول كمسه مساكيندن اوله جونكه
مقابله اتميان محتاجينه صرف اولنجق مقابله ايدن محتاجينه اعطا اولنمق دخي اولا در و
السلب للكل ان لم ينفل وهو مركبه وما عليه من ثيابه وسلاحه وما معه سلب جميع عسكر ايجون
در اكر امام من قتل قتيلا فله سلبه قولى ايله تنفيل ايلماش ايسه سلب مقتولك مركبيدر وتركبك
اوزرنده اولا نيئدر وكندونك ثيابي وسلاحي در ودخي كندو ايله اولان مال دخي سلبدر لامانع

غلامه علی دابة اخری غیری دابة تلك او زرنده اولان غلامی ایله سلب دکلدر والتنفیل لقطع حق
الغیر لا للملك تنفیل غیرك حقنی قطعدر یوخسه ملکنی قطع دکلدر زیرا اسلامه احرازدن
مقدم ملکیت ثابت دکلدر ابو حنیفه وابو یوسف قتنده خلافا لمحمد امام محمد ایچون خلاف
وارد رآنك قتنده دار اسلامه احرازدن مقدم تنفیل ایله ملکیت ثابت اولور ولو قال من
اصاب جاریة فهی له لا یحل لمن اصابها الوطئ ولا البیع قبل الاحراز اکر امام دیسه که
شو مکسنه که جاریه یه اصابت ایدرسه انك ایچوندر یعنی انك اولسون دیسه اول جاریه یه
اصابت ایدن مکسنه ایچون جاریه یی بعد الاستبرا وطئ ایلمك حلال دکلدر وقبل الاحراز
بیعی دخی جائز دکلدر زیرا ملکیت ثابت دکلدر که وطئ وبیعی جائز اولا خلافا له امام
محمد ایچون خلاف وارد رتنفیل ایله ملکیت ثابت در بعد الاستبرا وطئ وبیعی جائز در

باب استیلاء الکفار

بو باب کفارك بعضی بعضیسنك اوزرینه استیلاسنك احکامی بیاننده در ابتداء کفارك مسلمانلر اوزرینه استیلاسی افتتاح اولنمق کریه اولطغین
هر بری اوزرینه استیلاسی مناسب کورملکك مصنف رحمه الله اذا سبی الترك الروم ۵
عبارتیله بدا بالمشدر اذا سبی الترك الروم فجاء کفار ترك نصاری رومی سبی ایلسه یعنی
استبرا ایلسه واخذوا اموالهم ملکوها وما للربنی اخذ ایلسه لرمالك اولور لر زیرا انلرك
مالی مباحدر ومال مباح اوزرینه استیلا خود سبب ملکدر وتملك ما وجدنا من ذلك اذا غلبنا علیهم
فجاء کفار ترك اوزرینه بر غلبه ایلسك کفار رومدن مالك اولدقلرندن بولدوغمز شیئدن مالك اولورز
وان غلبوا علی اموالنا واحرزوها بدارهم ملکوها اکر کفار بزم اموالمزاوزرینه غلبه ایله سلر ودارحربه
احراز ایلسلر اول اموال مالك اولور لر وکذا لو نومنا الیهم بعیر ینه مالك اولور لر بزدن دارحربه بردوه
فرار ایلسه فاذا ظهرنا علیهم فوجد ملکه اخذه قبل القسمة مجانا فجاء ۱۳ آنلرك اوزرینه غلبه ایلسك شول
مغلوبی اولسون کرك
مکسنه که قسمتدن اول ملکنی بولدکرك قیمتی اولسون مجانا اخذ ایده سنز وبعدها ان کان مثلیا لا یجوز
وان کان قیمیا اخذه بقیمته اکر ملکنی قسمت اولندقدن صکره کورسه اکر اول مال مثلیا ندن النون وکومش

كومش وبغداي واريه كبي اولورسه اخذ ايدر مزاكره قيمتا تدن اولورسه قيمتي ايله اخذ ايدر زيرا نبي عليه السلام ان
وجدته قبل القسمة فهو لك بغير شئ وان وجدته بعد القسمة فهو لك بالقيمة قول شريفي وارد اولمشدر
وان اشتري به منهم تاجر واخرجه فهو قيمي بوخدمنه بالثمن ان اشتراه به اكر بر تاجر آلدردن قيمتي اولان
بر شئ اشترا ايلسه ودار حربدن اخراج ايلسه تاجردن اول شئ ثمني ايله اخذ اولنور يعني مالك قديمي
ثمني ايله اخذ ايدر اكر ثمن ايله اشترا ايلدي ايسه وان اشتراه بعرض فبقيمة العرض اكر عرض ايله اشترا
ايلمش ايسه عرضك قيمتي ايله اخذ اولنور وان وهب له فبقيمة اكر اول اكرهنه اولنسه قيمتي ايله اخذ
اولنور زيرا هبه ايله اول كمسنه ايجون ملك خاص ثابت اولمش اولور ومثله المثلي ش اشترا به ثمن او عرض
تاجرك مثليا تدن اولان شئ ثمن ايله ياخود عرض اشترا سنده قيمتي مثلي ايدر مثلا مثلي اولان
شئ ثمن ايله اشترا ايلمش ايسه مالك قديمي ايله اخذ ايدر اكر عرض ايله اشترا ايلمش ايسه عرضك قيمتي
ايله اخذ ايدر وان اشتراه بجنسه او وهب له لا ياخذ اكر مثليا تي كندو جنسيله اشترا ايلسه وياخود
كندوبه هبه اولنسه مالك قديم اول شئ اخذ ايده مز مثلا اون كيله بغداي اون كيله بغداي ايله اشترا
ايلمك كبي وان كان عبدا فقئت عينه في يد التاجر واخذ ارشها يا خذ كل الثمن ان شاء اكر تاجرك اشترا
ايلدي كبي عبدك كوزي چقارلسه وتاجر ارشي اخذ ايلسه مالك قديمي ديلرسه كلي ثمن ايله اخذ ايدر ديلرسه ترك
ايدر الديغي ارشي ايمز وياخود ارش مقابله سنده قيمتندن نقصانه ويره مزيرا ارش تاجرك ملكندن
ايكن حاصل اولمشدر مالك قديمه اعاده اولمز وان اشتروه من يد التاجر فاشتراه اخر يا خذه المشتري
الاول منه بثمنه ثم المالك منه بالثمنين وليس له اخذه من المشتري الثاني بركسنه نك عبدي اسير اولوب
دار حربه داخل اولدقده نصكره بر تاجر اشترا ايلسه بعده اول تاجرك يدندن كفره اول عبدي اسير ايلسه بر
بعده كفره دن بر آخر كمسنه اشترا ايلسه ودار اسلامه اخراج ايلسه مشتري اول مشتري ثانيدن ثمنيله اخذ
ايدر اذ نصكره مالك قديمي مشتري اول دن اكي ثمنيله اخذ ايدر مالك ايجون مشتري ثانيدن اخذ ايلمك
يوقدر ولا يملكون حرنا ومدبرنا وام ولدنا ومكاتبنا كفره بزم حرمزه ومدبريمزه ومكاتبمزه مالك
اولمز لزيرا محل ملك اولان مال در بونلر ايسه مال دكللر در مثلا بونلري اسير ايلسه لر بعده بزغالبه

اولسق قسمتدن اول وصکره مالنی اخذ قادر اولور وملك علیهم کل ذلك بو ذکر اولنانلرك کلیسندن
بر انلرك اوزرینه مالك اولور زیرا شرع شریف انلردن عصمتی اسقاط ایلدی جنایتلرینه جزا ایچون
ولایملکون عبداً ابق الیهم فیأخذه مالکه بعد القسمة مجاناً ایضاً کذلك لو بزدن فرار ایدن عبده
مالك اولماز وبعد القسمة مالکی اولعبدی مجاناً اخذ ایدر قبل القسمة اخذ ایلدیکی کبی زیرا اهل
حربك ملکنه داخل اولمیوب بلکه مالکك ملکندن بافیدر لکن یعوض عنه من بیت المال لکن بیت المال دن
عبد ایچون خصته سنه دوشن مکسنه یه عوض ویرلور وعندهما کالماسور اما مین قتنده اسیر اولمش
کبیدر بو تقدیرجه عبد آبقه مالك اولور لر وان ابق بفرس ومتاع فاشتری رجل ذلك کله واخرجه
اخذ المالك ماسوی العبد بالثمن والعبد مجاناً اگر عبد فرس ومتاع ایله فرار ایدوب دار حربه داخل
اولسه وبر رجل عبدی فرس ومتاع ایله اشترا ایدوب دار اسلامه اخراج ایلسه مالك عبددن ماعدا
سنی ثمن ایله وعبدی مجاناً اخذ ایدر زیرا کفره فرس ومتاعنه مالك اولور لر اما عبده مالك اولزلر
وعندهما بالثمن ایضاً اما مین قتنده فرس ومتاعی ثمن ایله اخذ ایلدیکی کبی عبدی دخی ثمن ایله اخذ ایدر
وان اشتری مسلمان عبداً مسلماً وادخله دارهم عتق خلافاً لهما اگر مسلمان بر عبد مسلمی
اشترا ایلسه ودار حربه ادخال ایلسه عبد معتق اولور ابو حنیفه قتنده اما مین ایچون خلاف
وارد رانلر قتنده معتق اولماز ابو حنیفه ایچون دلیل بودر که ذل کافردن مسلمی تخلیص
ممکن اولدوغی مرتبه واجبدر پس امدی احدی شرط که تبابن دارینده علت مقامنه قائم
اولدیکم اول علت اعتقا اعتاقدر دار حربه احد زوجینك بری اسلامه کلسه اوج حیض
مقام تفریقه قائم اولدیغی کبی اما مین ایچون دلیل برم اوزرینه واجب اولان بیع ایتدرمکه
خبر در مسلم ذل کافردن خلاص ایچون لکن داخل اولان خبر دار حربه دخولی ایله زائل
اولدی پس امدی یه مستأمنده عبد اولدیغی حالده باغی قالوب معتق اولماز وان اسلم
عبدلریم ثمه فجاءنا اوظهرنا علیهم اوخرج الی عسکرنا فهو حر اگر دار حربه کفرنك بر عبدی
مسلمان اولسه وبزه کلسه ویاخود بزکفره اوزره غلبه ایلسك ویاخود بزم عسکریمز چقسه

جقسه اول عبد حر در بوكا سبب بودر كه عبيد طائفه سي ندن الني وياخود يدي نفر عبد مسلمان اولوب
بني عليه السلام كلديلر بعده افندلري كلوب ردا ولنمسني طلب ايلديلر نبي عليه السلام هم عتقاء الله بيورب
معتق اولدقلرينه حكم ايلدي وبونلر ايجون حكم ولايتدر زيرا بو عتق حكميدر باب المستأمن
بو باب مستأمنك احوالني بيانندة در حربي بكه بزم دارمزه امان ايله داخل اولمكله مستأمن در لر
وبزدن دخي دار حربه امان ايله داخل اولانه مستأمن در لر اذا دخلنا اجرنا اليهم بامان لا يحل له
ان يتعرض لشيئ من مالهم او دمهم فجان بزم تاجرمز امان ايله دار حربده كفره يه داخل اولسه اول
مستأمن ايجون آنلرك مالندن وقانلرندن برشيئه تعرض ايلمك حلال اولمز تعرض اولنجق
عذر اولور نبي عليه السلام حضرتلري ايسه غدردن نهي بيورمشلر در فان اخذ شيئا واخرجه
ملكه محضورا فيصدق به اگر مستأمن كفره دن برشئ اخذ ايدوب دار اسلامه اخراج ايلسه حبيثا
وحراما مالك اولور اول شيئي تصدق ايدر وان غدر به ملكهم فاخذ ماله او حبسه او فعل
ذلك غيره بعلمه حل له التعرض كالاسير اگر تاجرمز ملك كفره غدر ايدوب مالني اخذ ايلسه ويا خود
بو فعللري ملكدن غير يسي اشلسه لكن ملكك علمي يله اولسه اول تاجر ايجون تعرض ايلمك حلال
اولور اسير كبي زيرا انلره هر حالده تعرض جائزدر اما مستأمنه غدر اولدقده جائز اولور اما فروجه
تعرض ايكيسنه ده جائزدر كلدر زيرا فروجك حلال اولمسي تملك ايله در ملك ايسه بعد الاحراز در
الا مكره خاتونني ويا ام ولدني ومدبرني اسير اولمش بوله وكفره وطئ ايلمامش اوله اكروه وطئ
ايلمش ايسه وطئ اولنمه زيرا اشتباه نسب لازم كلور وجاريه سن بوله وطئ جائزدر كلدر
كرك حربي وطئ ايلسون كرك ايلمسون زيرا بجاريهٔ اسير ايالد كلرنده مالك اولور بو تقدير
حربينك مالي اولمش اولور وان اداه حربي ثم اوادان حربيا اگر دار حربده برحربي برمسلمه
مستأمني مديون ايلسه ويا خود مستأمن حربي مديون ايلسه او عضب احدهما من
الآخر وخرجا الينا لا يقضى بشئ ويا خود ايكيسندن بري اخردن برشئ غصب ايلسه و
ايكيسي دخي يعني مستأمن وحربي بزه جقسه لر بريسنه برشي قضا اولنمز وكذا لو فعلا حربيان

وخرجا مستأمنين وبنه برشئ قضا اولنمز اگر ايكي حربي بردن مديون ايسه لر و باخود بردن
غصب ايلسه لر و مستأمن اولدقلري حالده دار اسلامه كلسه لر وان خرجا مسلمين قضي بالدين
لا بالغصب اگر ايكي حربي ذكر اولنان افعالي اشلاكن صكره دار اسلامه مسلم اولدقلري
حالده جقسه لر دين ايله قضا اولنور اما غصب ايله قضا اولنمز ولو اسلم الحربي بعد ما غصبه
المسلم ثم خرجا يعني بالبرد ديانة بر مسلم بر حربيدن غصب ايلدكدن صكره اول حربي اسلامه
كلسه اندن صكره ايكي سي دخي دار اسلامه جقسه لر ديانة ردّ بنه فتوي ويرلور اما قضاءً ويرلماز
وان قتل احد المسلمين المستأمنين الآخر ثم فعليه الدّية في ماله اگر دار حربده ايكي مسلم مستأمنين
اخري يعني بولدا شتي قتل ايلسه ديت اول كمسنه نك كندو مالندن واجب اولور اگر كه عمداً اولسون
كرك خطاءً اولسون والكفارة ايضاً في الخطاء اگر مذكور لر مستأمن اوليوب اسير اولسه لر
اوزرنده برشئ واجب اولمز الا فضل خطاده كفارت واجب اولور وعندهما كالمستأمنين
اما مين قتنده اسير لر دخي مستأمنلر كبيدر عمده وخطاده ديت واجب اولور وقتل
خطاده كفارت واجب اولور ولا شئ في قتل المسلم ثم مسلماً اسلم ولم يهاجر سوي الكفارة
في الخطاء اتفاقاً دار حربده مسلمان اولوب مهاجر اوليان مسلمانك خطاء قتلنده
كفارتدن غيري برشئ بوقدر اتفاقاً شافعي قتنده خطاده ديت عمده قود واجب اولور
زيرا اول كمسنه نفس معصومه قتل ايلمشدر فصل ٢ بو فصل مستأمنك باقي قلان احكامي
بيانندهدر لا يمكن مستأمن ان يقيم في دارنا سنة ويقال له ان اقمت سنة تضع عليك
الجزية حربي مستأمن سنهٔ كامله دارمزده اقامت ايلمك ايله تمكين ايدرلمز واكا دينلور كه
اگر سن سنهٔ كاملهٔ مقيم اولورسك سنك اوزرنه جزيه وضع ايدرز فان اقام سنة
ولا يمكن من العود الى داره اگر بر سنه اقامت ايدرسه ذمّي اولور وبو تقديرجه كندو
ولا يتيسّر عوده تمكين ويرلمز يعني كيمكله قدرت ويرلمز وكذا لو قيل له ان اقمت شهراً او
نحو ذلك فاقام او اشترى ارضاً ووضع عليه خراجاً وعليه جزية سنة من حين وضع

وضع الخراج اكر اول حربي مستأمن اكرسن برأي اقامت ايدرسك وياخود ايكي وياأوج آي اقامت
ايدرسك سكا جزيه وضع ايده رز دينلسه واول بوندن نصكره اقامت ايلسه نيه ذمي اولور وياخود
ارض خراجي اشترا ايلسه واه رضك اوزرينه خراج وضع اولنسه خراج وضع اولنمه نك وقتدن
برسنه نك جزيه سي كندو اوزرينه واجب اولور اونلحت المستأمن ذمياً وياخود حربيه مستأمنه
برذمي يي نكاح ايلسه دار مزده اقامت التزام ايدوب زوجه تبعيت ايله ذميه اولور لاكن
نكح هو ذميه دخي اولمز اكر مستأمن ذميه يه نكاح ايلسه برطلاق ويروب بينه بلدنه رجوع
ايلمك ممكندر بو تقدير جه التزام ايلمامش اولور وان رجع الى داره حل دمه اسباب مزكوره
ايله ذمي اولان مستأمن اكر دارنه رجوع ايلسه قاني حلال اولور زيرا انك رجوعي امانى
ابطال ايدر وان كان له وديعة عند مسلم او ذمي او دين عليهما فاسر اوظهر عليهم سقط
دينه وصارت وديعة فيئاً اكر اول ذمي حربي مستأمنك مسلم باننده ياخود ذمي باننده
امانى اولسه وياخود براهل حربه غلبه ايدوب اولدخي ايجنده بولنوب قتل اولنسه دينى
ساقط اولور واما نتى مسلمه غنيمت اولور وان قتل ولم يظهر عليهم اومات منهما لورثته
اكر قتل اولنسه وزرم عسكر يمز انلره غلبه ايلسه يعني اول كسنه غلبه سز قتل اولنسه وياخود موت اولسه
اول دين وامانت ورثه شي ايجون درزير احكم امان هنوز باقيدر فان جاء حربي بامان وله زوجه
هناك وولد ومال عند مسلم او ذمي او حربي فاسلم ههنا ثم ظهر عليهم فالكل فيئ اكر امان ايله
برحربي دار اسلامه كلسه ودار حربده زوجه سي اولسه وبر مسلم باننده وياخود ذمي وياخود حربي
باننده ولد ومالي اولسه وكندو سي دار اسلامده مسلمان اولسه اندن صكره اهل حرب اوزرينه غلبه
ايلسك ذكر اولنان الرك جمله سي مسلمينه غنيمتدر بو الرك في اولمسي مثلا خانونى واولاد كبارى
بابايه تابع دكلدر انلر حربيلر در اما اولد صغارك في اولمسي بابا سنك اسلامنه تبعيت ايله اولور
فجان يدنده وتحت ولايتنده اولدقده بو ايسه تباين دارين حسبيله ولا ثبت متحقق دكلدر اموال
دخي كذلك حملسي في اولور وان اسلم ثم جاء ثم ظهر عليهم فطفله حر مسلم وودبعه عند

مسلم او ذمی او غیر ذلک فی دار حربه او دار حربه مسلم او لو ب اندن عسکر دار اسلامه کلسه
بعده اهل حرب او زرینه غلبه اولنسه اول کمسنه نک کوجک اولمی حر مسلمدر و مسلمان و یاخود
ذمیدن اولان امانتی کندو ینه در امّا طفل و امانتدن غیر سبی فی دروم اسلم ثمّة وله هناک
وارث مسلم فقتله مسلم عمداً او خطاءً فلا شیء علیه الا الکفّارة فی الخطاء بر کمسنه دار حربه
مسلمان اولسه و دار اسلامده مسلم وارثی اولسه و بر مسلم عمداً و یا خطاءً اول کمسنه نک
قتل ایلسه قاتلک اوزرینه برشیء یوقدر الا قتل خطاده کفّارت واردر زیرا عصمت عدم
مهاجرت ایله باطل اولوب خطاده دیت و عمدده قود واجب اولمدی امّا خطاده وجوب
کفّارت حق سبحانه و تعالینک و من قتل مؤمنا خطاءً فتحریر رقبة مؤمنة قول شریفیدر دار اسلام
و دار حرب قیدی ایله مقیّد کلدر بو آیتک اختصاصی آنجق خطایه در و خطایه اختصاص
ایجون عمدده کفّارت یوقدر و ان قتل مسلماً لاولیه خطاء اکر یحیی اولیلیان بر مسلم خطاءً قتل
اولنسه او مستأمن اسلم ههنا و یاخود دار اسلامده مسلمان اولان مسلم خطاءً قتل اولنسه
فللامام اخذ الدیة من عاقلة القاتل امام ایجون قاتلک عاقله سندن دیت اخذ ایلمک واردر
زیرا اول کمسنه نفس معصومه قتل ایلمشدر و فی العمد له ان یقتص او یاخذ الدیة و لیس له العفو
مجّاناً قتل عمدده امام ایجون قصاص ایلمک واردر و یاخود طریق صلح ایله دیت اخذ ایدر
زیرا امامک ولایت نظریه سی واردر نفی اولانی رای ایدرسه انی اشلر حقیقت مال قصاصدن
دیت بیت المال انفعدر امام ایجون مجّاناً عفو ایلمک یوقدر زیرا عامه نک حقیدر باب
العشر و الخراج بو باب عشر و خراج بیانندہ در ارض العرب عشریه ارض عرب عشریه در هی ما بین
العذیب الی اقصی حجر الیمن بمهره الی حدّ الشام ارض عرب عنیب ما بینندن یمنلمهره اقصی
حجر و حدّ شامه دکندر عذیب بنی تمیم صوبنک اسمی در و مهره بر رجلک اسمی در دیدیلر یعنی
طولاً عذیب و قادسیه دن یمن مهره ده حجرک آخرینه دکندر و عرضاً بریّن و دهنا و رمل و عالج
و مشارق شامه دکندر بو ذکر اولنان ممالک کلیسی عشریه در زیرا نبی علیه السّلام و خلفاء راشدین

راشدین عربدن خراج المامشلر در ولکد البصره بصره دخی عشریه در قیاس بوایدیکه خراجیه اوله زیرا
قهراً فتح اولمشدر واهلی دخی اول اراضی اوزرینه قرار قلمشدر واراضیٔ اراقدن دکل اجماع صحابه
ایله عشریه اولمشدر وکل ما اسلم اهله اوفتح عنوه وقسم بین الغانمین وهر ارضکه اهلی اسلامه کله
ویاخود قهراً فتح اوله بین الغانمین قسمت اولنه اول دخی عشریه در واراضی السواد خراجیه ارض سواد
عراق عرب خراجیه در زیرا حضرت عمر وابن العاص مصری فتح ایلدکده خراج وضع ایلدی
وحضرت عمر سوادی فتح ایلدکده مصره ده صحابه خراج وضع ایلدی وصحابهٔ کرمدن شام اوزرینه
خراج وضع اجماع ایلمشلر در وبوکا سواد تسمیه سی اعاجم والکلری غایت یشل اولدیغی
ایچون در وحی ما بین العذیب الی عقبه حلوان ومن الثعلبیه الی عباد ان ارض سواد عرضاً عذیب
مابیندن عقبه وحلوان وطولاً ثعلبیه دن وباخود علثدن عبّاد انه دکندر وحلوان
اسم بلد در عبّاد ان شط البحر اوزرنده برحصن صغیر در ولکد کلما فتح عنوه واقر
اهله علیه اوصولحو سوی مکه مکرمه مملکت که قهراً فتح اوله واهلی اول مملکت واراضی اوزرینه
قرار قلنه ویاخود صلح اولنه مکه دن غیری اول مقوله اراضی جمله سی بنه خراجیه در امّا اراضیٔ
مکهٔ مکرمه دخی قهراً فتح اولمشدر خراجیه اوله لکن نبی علیه السلام ترک ایدوب خراج وضع اولمشدر
وارض السواد مملوکه لاهلها ویجوز بیعهم لها ونصرفهم فیها ارض سواد اهلی ایچون
مملوکه در یعنی ملکلریدر سائر اموال واملاک کبی بیع وتصرف قلری جائز اولور وان احیی
موات یعتبر قربه عند ابی یوسف ومائه عند محمد اکر اموات احیا اولنسه یعنی بر ارض
اموات احیا اولنسه ابو یوسف قتنده اکر ارض خراجیه یه قریب ایسه ارض خراجی اعتبار
اولنور اکر عرض عشریه به قریب ایسه عشریه یه اعتبار اولنور وامام محمد قتنده صوینه اعتبار
اولنور اکر ماءِ خراجیه ایله سقی اولنورسه خراجیه اعتبار اولنور اکر ماء عشریه ایله سقی اولنورسه
عشریه اعتبار اولنور والخراج نوعان خراج مقاسمه ایکنجی نوعدر برنوعی خراج مقاسمه در
وخراج مقاسمه اولدرکه قجان امام برلدهٔ قهراً فتح ایدوب اراضی سی اوزرینه خراج وضع

ایله مثلا خارجك خمسی و یاخود ربعی و یاخود ثلثی و یاخود نصفی تعیین ایلمکدر سنة کم نبی علیه السلام جریب
وضع ایلمشدر و بونك حکمی عشر حکمیدر امّا نصف اوزرینه زیاده اولمز قیعلق بالخاج کالعشر بس امدی
بو تقدیرجه اول خراج عشر کبی خارجه تعلّق ایدرا لاّ بو قدر وارکه موضع خراجده وضع اولنور حقیقتده
بو دخی خراجدر کذا فی غایة البیان و خراج وظیفه و بر نوعی دخی خراج وظیفه در و خراج وظیفه ذمّه
واجب اولان شیئدر تعلّق ارض ایله انتفاعدن تمکّنه در و لا تزاد علی ما وضعه عمر رضی الله عنه
علی السواد سواد عراقه حضرت عمر وضع ایلدیکی شیئ اوزرینه زیاده قلمز لکل جریب صالح للزراعة
صاع من برّ او شعیر و درهم ذراعه صالح اولان هر جریب ایچون بغدآیدن و یاخود شعیردن
بر صاع و بر درهم وارد جریب شول عرصه در که طولی و عرضی ملك کسریدر ملك کسری زراعیله
التمش ذراع اوله و بو ذراع بدی قبضه در ذراع عامه نك اوزرینه بر قبضه زیاده ایلمش ایدی ذراع
عامّه ایسه التی قبضه در بو تقدیرجه یکرمی دورت اصبع اولور لا الٰه الاّ الله محمّد رسول الله عدد نجه
هر اصبع التی شعیر درو دینلدیکی سواد عراقك جریبیدر امّا سائر بلادك جریبی بلدانك
تعارفنه کوره در و لجریب الرطبة خمسة دراهم بو نجه نك جریبی ایچون بش درهم وارد ر یعنی
بس درهم خراج النور و الجریب الکرم و النخل المتصل عشرة دراهم باغك جریبی ایچون و یاخود
نخلك جریبی ایچون اویله باغکه بر برینه متّصل اوله اون درهم خراج النور و لما سواه لزعفران
و بستان ما یطبق جریب مذکور انك ما سواسی ایچون زعفران و بوستان کبی طاقتنه کوره
حضرت عمر بو کبی سنه بر شی وضع ایلدی اعتبار طاقتنه کوره در نصف الخاج غایة الطاقة
خارجك نصفی طاقتك غایتی در زیرا تنصیف عین انصافدر و ان لم تطق ما وظف
تنقص سو وظف اولان شیئ ارضك طاقتی یوغ ایسه نقص اولنور زیرا حضرت عمر رضی الله عنه
عثمان بن حنیف و حذیفه بن الیمانی سواد عراقی مساحه کوندوب انلردخی مساحه ایدوب وضع
خراج البلد کلمزدن حضرت عمر بونلره خطاب ایدوب لعلّکما حمّلتما الارض ما لا تطیق فقالا
بل حمّلناها تطیق و لو زدنا لاطاقة دیو جواب ویرلمشدر بو کلام عدم طاقتده نقصك

نقصك جوازنه دالدر ولابزاد ان طاقت عند ابي يوسف خلافا لمحمد ابو يوسف قائلدر اكر ارضك طاقتي
دخي اولورسه زياده قلمق جائز اولور محمد انجون خلاف واردر انك فائده طاقت اولدقدن زياده قلمق
جائز اولور ولاخراج ان انقطع عن ارضه الماء اوغلب عليها او اصابت الزرع آفة خراج يوقدر
يعني خراج النماز ارضدن صو منقطع اولورسه و ياخود صو غلبه ايدرسه و ياخود زرعه آفت اصابت
ايدرسه ويجب ان عطلها ما لكها خراج واجب اولور اكر مالكي اول ارضي ابطال ايدرسه ولا يتغير
ان اسلم او اشتراها مسلم ارض خراج صاحبي مسلمان اولسه و ياخود اول ارضي بر مسلم اشترا ايلسه
خراج متغير اولمز زيرا صحابه كرين ارض حراجي اشترا ايدرلر دي وخراجني ادا ايدرلر دي ولا عشر في خراج
ارض الخراج ارضي خراجك خارجنده يعني محصولندن عشر يوقدر محصل كلام عشر وخراج بر يرده جمع
اولماز ولا تتكرر خراج الوظيفة تتكرار الخاج تكرار خاج الخراج وظيفه بر سنه ده تكرار اولماز يعني
سنه ده ايكي محصول و بر مكلة ايكي دفعه خراج وظيفه النماز زيرا حضرت عمر رضي الله عنه مكرر توظيف
ايلمامشدر بخلاف العشر وخراج المقاسمة عشر وخراج مقاسمه بونك خلافيدر يعني خارجك تكراري
ايله متكرر اولور فصل ٧ وقتاكه مصنف خراج اراضيئ ذكر ندن فارغ اولديسه بو فصلده خراجي
رؤسي كه جزيه در اني ذكر ايلدي زيرا جزيه نسمه سي ذمي قتلدن كفايت ايلدوكي ايجون در قحان
كافر جزيه قبول ايلسه قتل اولنماز زنهكم حق سبحانه وتعالى بيورمشدر قاتلوا الذين لا يؤمنون بالله قول شريفي
حتى يعطوا الجزية عن يد وهم صاغرون قول شريفنده دكين واقع اولان نظم شريف اخذ جزيه ايله
قتلدن خلاصلرينه تجويز اكر دنيلورسه كه كفر معصيتدر جواب ويريلور كه جزيه كفري تقريردن
بدل دكلدر انجق ترك قتل واسترقاقدن عوضدر قصاص عوضي ايله اسقاط اولنمق كبيدر والجزية
اذا وضعت بتراض وصلح لا تتغير جزيه قحان رضا وصلح ايله وضع اولنسه متغير اولماز وان فتحت
بلاد عنوة واقر اهلها عليها توضع على ظاهر الغنى في السنة ثمانية واربعون درهما اكر بر بلاده قهرا
فتح اولنسه واهلي اول بلاد اوزرينه قرار قلنسه ظاهر غناسي اوزرينه سنه ده فرق سكزر درهم خراج قوي
اولنور هر آيده درت درهم اخذ اولنور وعلى الموسط نصفيها وعلى الفقراء القادر على الكسب ربعها

اورته حالنو کسه نك اوزرینه قرق سکزر درهملك نصفی وضع اولنور وهر آیده ایکی درهم اخذ اولنور
وکسبه قادر اولان فقیر اوزرینه قرق سکزر درهملك ربعی وضع اولنور اون ایکی درهم وهر آیده بر درهم
اخذ اولنور ونوضع علی کتابی ومجوسی ودنی عجمی کتابی ومجوسی ودنی عجمی اوزرینه جزیه وضع
اولنور زیرا دنی عجمینك استرقاقی جائز اولمسی وضع جزیه نك جوازینه دلیل لاعلی عربی ولاعلی
مرتد فلا یقبل منهما الا الاسلام والسیف ودنی عربی اوزرینه ومرتد اوزرینه جزیه وضع اولنماز
زیرا نبی علیه السلام کندولرن ظهور ایدوب وقرآن عظیم الشان کندولرینك لسانی اوزره
نازل اولوب ومعجزه باهره سی کندولره حمله دن اظهر اولوب بونلرك کفری سائر دن
اغلظ اولمغین بونلردن قبول اولمز الا اسلام ویاخود سیف مرتده جزیه نك عدم جوازی
بودرکه کندوسی مهتدی اولوب اسلامك محاسننه واقف اولدقدن صکره کافر اولمندر
بونقدیرجه کفرده غلظتی سائرلردن اغلظ اولمندر وتسترق اناثهما وطفلهما وتخیر
عربك ومرتدك نساسی وطفلری عبد اولور زیرا ابوبکر حضرتلری بنی حنیفه نك نسوان
وصبیانی اسیر ایدوب غانمین بینلرنده قسمت ایلمشدر ورجالدن اسلامه کلمیانلری قتل ایلمشدر
ولاجزیه علی صبی وامرأة ومملوك ومکاتب وشیخ کبیر وزمن واعمی ومقعد وفقیر لایکتسب
صبی وخانون ومملوك ومکاتب وشیخ کبیر وکتورم واعمی ومقعد وکسبه قادر اولمین فقیر
اوزرینه جزیه یوقدر وراهب لایخالط وناس ایله مخالطه ایلمیان راهب اوزرینه دخی جزیه یوقدر
زیرا جزیه قتلدن بدلدر راهب ایسه ماداماکه ناسه مخالطه ایلمیه قتلی جائز دکلدر وامام محمد
ابوحنیفه دن روایت ایدوب راهب اوزرینه جزیه وضع اولنور اکر عمله قادر اولورسه زیرا بو کسنه
ارض خراجیه معطل ایدن کسنه کبیدر ویجب فی اول الحول ویوخذ قسط کل شهر جزیه سنه اولندن
واجب اولور وهر شهرك قسطی اول آیدن اخذ اولنور غنیدن درت درهم ومتوسطدن
ایکی درهم وفقیردن بر درهم در ونسقط بالاسلام او الموت جزیه اسلام ایله ویاخود موت ایله
ساقط اولور زیرا ذمتینك اوزرنده جزیه وار ایکن اسلامه کلسه ویاخود کافر اولموت اصابت

اصابت ایلیه جزیه ساقط اولور و تندا خل بالتکرر جزیه تداخل ابدر حولوك تکرری ایله مثلا بر ذمینك
اوزرینه ایکی حول مرور ایدوب جزیه سن اداایلمامش اولسه امام اعظم قتنده سنهٔ اولینك جزیه سی ساقط
اولور زیرا جزیه کفره اوزرینه عقوبت واجب قیلمان که عقوبات جمع اولنه تداخل ابدر خلافاً لهما
امامین ایجون خلاف وارد ر المرقتنده ایکی سنه نك جزیه سی واجب اولور بخلاف خراج الارض
خراج ارض جزئ نك خلافیجه درهر سنه نك خراجی لازم اولور ولا یجوز احداث بیعة اوکنیسة او
صومعة فی دار نا بزم دار مزده بیعه وکنیسه وصومعه احداثی جائز اولماز وکنیسهٔ یهود و نصاری
نك معبد لریجون استعمال اولنور اما غالبا بیعه نصاری ایجون وکنیسه یهود ایجون در وصومعه
بونلردن برسی یا لکز عبادت ایله جك مقامدر و بعضیلرنا در دیمشلر وتعاد المنهدمة من
غیر نقل منهدم اولان کنیسه وبیعه وصومعه نقل اولمدین عودت اولنور یعنی کندو طاشی
وطبراغی ایله مرمات اولنور و یمیز الذمی فی زیه ذمی لباس وعمامه سنده مسلمانلردن تمیز
اولنور یعنی اهل علم واشراف لباسندن منع اولنور ومرکبه وسرجه ولا یرکب خیلا ولا یحمل سلاح
ومرکبنده واکرنده مسلمانلردن تمیز اولنور وانه ذمی راکب اولماز وسلاح ذمی استعمال المزو
یظهر الکستیج کستیج اظهار ایلر کستیج بارمق فالکلفی بوك و یاخود قلدن برایپدر ذمیه طائفه سی
ثیابی اوزرینه باغلر لر کستیج زنار دن عبارتدر برشیدر زیرازنار ابریشمدندر فیرکب سرجا کالکاف
ذمی طائفه سی کاف کبی اکره راکب اولور کاف ایسه پالان دیدکلری شیدر والاحق ان لا یترك
ان یرکب الا الضرورة وحینئذ ینزل فی المجامع احق اولان راکب اولمقدن منع اولنمقدر
الا مکر ضرورت ایجون اوله بونقدیرجه مسلمانلر مجمعنه اوغرادقلرنده بارکیرلرندن نازل اولور
ولا یلبس ما یخص اهل العلم والزهد والشرف اهل علمه وصاحب زهده مخصوص اولان
لباسی کیمیه لر وکیرلرسه منع اولنور لر و یمیز انشائه فی الطریق والحمام وطریقی وحمامده ذمینك
انناسی مسلمان انناسندن تمیز اولنه و یجعل علی داره علامة کیلا یستغفر له اوی اوزرینه
برعلامت قیلنا که مسلمان اوی ظن اولنوب آنك ایجون استغفار اولنیه ولا یبدء بالسلام

وذمي به سلام اليه بداء اولنمه لكن رد سلام لازم سدر ورد سلام ايلدكده عليكم ديه
زياده ايلمه يعني عليكم السلام ديمه اكر رد سلامده السلام علىٰ من اتبع الهدىٰ دينه جائز در
ويضيق عليه الطريق وذمي اوزرينه طريق ضيق اولنه مثلا فيجان مسلمان اليله ذمي يولده
برابر لرينه ملاقي اولسه مسلم ذميي اهانتا ضيق اليله اما ذمي ابتدا سلام ويروب
مسلمانه تعظيم اليله تضييق اولنمه ويؤدي الجزيه قائما والاخذ قاعدا ذمي جزيه قائما اولديغي حالده
ادا اليله واخذي قاعدا اولديغي حالده اخذ اليله ويؤخذ بتلبيبه ويهز ويقال له ادي الجزيه
ياذمي وياعدو الله وذمي يقاسسدن اخذ اولنوب تحريك اولنور واكر ياذمي وياعدو الله
جزيه ادا اليله دينلور ولا ينقض عهده بالاباء عن الجزيه ذمينك عهدي جزيه دن ابا اليله
نقض اولنماز زيرا امتناع مثل ذمي التزام اتيله دربوخسه ادا اليله دكلدر والتزام ايسه امتناع
ساقط اولنماز جائز در كه امتناع اليله مراد تاخير اوله اويزناء بمسلمه اوقتله مسلما اوسبه
النبي صلى الله عليه وسلم ويأخود ذمينك مسلمه زنا اليله وياخود برمسلمي قتل اليله وياخود
حاشا نبي عليه السلام سب اليله عهدي نقض اولمز بل بالتحاق بدار الحرب او الغلبة على موضع
لمحاربتنا بلكه عهدي نقض اولنور دار حربه لحوق اليله وياخود بزم محاربه مزايجون برموضعه
غلبه اليله عهدي نقض اولنور ويصير كالمرتد اول ذمي مرتد كبي اولورنا قض عهد اولان ذمي
مالنخي دار حربه كتورسه اول مسلمانلر فيئدر يعني غنيمتدر مال مرتد ذمي بويله در ذمي دار مزه ترك اليله كي
مالك حكمي مرتوك ترك اليله كي مالك حكمي كبي ميدر بوخسه آخر مدر تتبع اولنان كتبه محلين كورمدم
ويوقي فرايد صاحبي نقل اليمشدر حدة ذاتنده تتبع اولنماجق محلدر لكن نواسلا يجبر علي الاسلام بل يسترق
والمرتد يقتل لكن ناقض عهد اولان ذمي اسير اولنسه اسلامي اوزرينه خبر اولنماز بلكه استرقاق اولنور ومرتد
ايسه قتل اولنور وذمي ابتداء اسلامي التزام ايلمدي جزيه التزام ايليدي استرقاق وياخود دعوتي لازم در
امامرتد بونك خلافيدر نه رق اولنور ونه جزيه قبول اولنور بلكه مصر اولورسه قتل اولنور ويؤخذ
من بني تغلب رجالهم ونساؤهم صنف الزكوة بني تغلب قبيله سنك رجال ونساسندن ضعف زكوة اخذ اولنور

اولنور ر راخضرت عمر رضی الله عنه زکوتلرینك ضعفی اوزره مصالحه ایلمشدر لامن صبیناهم صبینالدن
زکوة یوفدر وبوخدمن مواشیهم الجزیه والخراج کموالی قریش تغلبك مواشیسندن یعنی عشر الرندن جزیه
وخراج اخذ اولنور قریشك عشر الرندن اخذ اولندوغی کبی ویصرف الخراج والجزیه وما اخذ من بنی
تغلب اومن ارض اجلی اهلها عنها او اهداه اهل الحرب او اخذ منهم بلا قتال خراج وجزیه
وبنی تغلبدن اخذ اولنان شئ وبر ارضکه اهلی اجلا یعنی اخراج اولنه اول ارضدن النان شئ
صرف اولنور فی مصالح المسلمین کسد الثغور وبناء القناطیر والجسور سد وثغور وبناء
قناطیر وبنا، جسور کبی مصالح مسلمیندن صرف اولنور قنطره ایله جسر مابینلرنده فرق بودر که
قنطره کمرلو وطاش ایله بنا اولنادن جسر خشبدن بنا اولنادر وکفایة العلما والمدرسین
والمفتین والقضاة والعمال والمقاتله وذراریهم دخی علمالرك یعنی مفسرین ومحدثین و
مفتیلرك وقضاة وعمالك ومقاتله یعنی عسکریك کفایلرینه وذریتلرینك کفایلرینه صرف
اولنور وذراریهم ده اولان ضمیر مقاتله یه راجعدر وکافی وهدایه ومجمع البحرین وشرح مجمع وشرح
مختار واختیارك کلامنك مفهومی انجق مقاتله یه راجع اولمغی مستعدر وتبیانده یکی ضمیر جمله سنه
راجعدر ومن مات فی نصف السنة حرم من العطایا مذکور بندن بری نصف سنه ده فوت اولنه
عطایادن غزاة ایجون کتب اولان شئ کاحرام اولور زیرا بو عطایا بر نوع صله در قبل القبض
مالك اولیمار وموت ایله ساقط اولور وصاحب عنایه دیمشدر که آخر سنه ده دخی فوت اولنه
ورثه سنه ویرلمز زیرا صله در قبضدن غیری ایله مالك اولمز باب المرتد بو باب مرتدك احکامی
بیاننده در ومن ارتد والعیاذ بالله تعالی یعرض علیه الاسلام عیاذاً بالله تعالی یرکسه مرتد اولسه انك
اوزرینه اسلام عرض اولنور عرض اسلام استحساناً در بوخسه واجباً در کلدرزیرا مقدما کندویه دعوت
بالغ اولمش ایدی ویکشف شبهته ان کانت کرشبهه سی وار ایسه کشف اولنور فان استمهل حبس ثلثة ایام
فان تاب فیها والا قتل اکر مرتد مهل طلب ایدرسه اوچ کون حبس اولنور اکر اوچ کونده تایب اولنورسه
فبها والا قتل اولنور واطلق دن نقل اولندیکه اکر مرتد تایب اولوب اسلامه کلدکده نصکره تکرار

کفره عودت ایلسه حتی اوچ دفعه یه دکین مرتد اولسه محل طلب ایلدکجه مهل ویریلور امادر دیجه ده مهل ویرلمز
همان اخذ اولنوب قبی اسلام کلورسه قبیلها و الاقتل اولنور و بعضیلر قتنده ما دامکه اخذ اولندقجه
اسلامه کلمه قتل اولنماز الامکه ابا ایلیه وجمیع اصحابمزک قولی بودرکه توبه طلب اولنور امام حضرت
علی وابن عمردن روایت اولنورکه اوچ دفعه دن صکره توبه سی قبول اولمازنتیجه سی استهزا اولمقله بر
وابو یوسفدن روایت ارتداد متکرر اولسه اسلام عرض اولنمدن قتل اولنور زیرا ارتداد تکرارنده
استخفاف دین لازم کلور وتوبته بالتبری عن کل دین سوی الاسلام او عما انتقل الیه مرتد توبه سی
اسلامدن غیری جمیع دین دن بری اولمسیله درمثلا اشهد ان لا الٰه الا الله واشهد ان محمدا عبده
ورسوله دیوشهادتدن صکره اسلامدن غیری جمیع دینلدن بری اولدم دیه ویاخود یهودیلکدن
ایسه یهودی دینلدن بری اولدم دیه ویاخود نصاریدن ایسه نصاری دینلدن بری اولدم
دیه وقتل قبل العرض ترک ندب بلاضمان فیه اسلام عرض اولنمدن اول قتل ایلمک فعل مستحبی
ترک ایلمکدر اول قتلده ضمان یوقدر زیرا مرتدک دمی مباحدر وکندوبه دعوت بالغ اولدقدن
صکره اسلام عرض ایلمک واجب دکلدر شرح صحاویده مسطوردرکه برکسنه مرتدی اما مک اونسز
قتل ایلیه تادیب اولنور ویزول ملکه عن ماله موقوفا فان اسلم اعاد مرتد ملکی ردتی سببیله
کندوما لندن موقوفا زائل اولورکه اسلامه کلورسه مالی ینه ملکنه عودت ایدر ابوحنیفه قتنده
وان مات او قتل اولحق بدار الحرب وحکم به اکر مرتد فوت اولسه ویاخود قتل اولنسه عتق مدبره
وامهات اولاده وحلت دیونه مدبلری وام ولدلری معتق اولور ودیون مؤجله سی فی الحال
اولور یعنی معجله اولور زیرا دار حربه لحوقی موت حکمیدر وکسب اسلامه لوارثه المسلم حال
اسلامده اولان کسبی مسلم اولان وارثی ایچوندر وکسب ردته حال ردتده اولان کسبی فیئدر
یعنی غنیمتدر بوقول ابوحنیفه قتنده درشافعی قتنده ایکیسی دخی فیئدر زیرا مرتد کافر اولدی
المثدر مسلم ایسه کافره وارث اولماز بوتقدیرجه ایکی حالده دخی فیئدر ویقضی دین اسلامه من
کسب اسلامه اسلامده ایکن اولان دینی اسلامده اولان کسبندن قضا اولنور ودین ردته

ردّته من كسبها وتوقف بيعه وشراؤه والجارته ورهنه وهبته وعتقه وتدبيره وكتابته و
وصيته فان لم اسلم صحت وان مات وقتل او حكم بلحاقه بطلت مرتدك بيع وشراسي واجاره
وهبه سي كبي ورهني وعتقي وتدبيري وكتابتي وصيتي موقوف اولور اكر اسلامه كلور سه
بو تصرفات صحيح اولور واكر فوت اولوب وياخود قتل اولنوب وياخود دار حربه دخولي ايله حكم
اولنور سه بو تصرفات باطل اولور وقالا لا يزول ملكه عن ماله ويقضى ديونه مطلقا من كسبه
اما مين ديديلركه مرتدك مالندن ملكي زائل اولماز ودييني مطلقا قضا اولنور حال اسلامده
وحال ردّته اولان كسبندن وكلاهما لوارثة المسلم اليكي حالده اولان كسبي دخي مسلم اولان
وارثي ايجوندر ومحمد اعتبر كونه وارثا عند اللحاق وابو يوسف عند الحكم به وتصح تصرفاته
امام محمد مسلمك مرتده وارث اولمسي دار حربه لاحق اولدقده اعتبار ايدر وابو يوسف
دار حربه لحوقنه حكم اولندقده اعتبار ايدر بو وقته كلنجه دكين مرتدك تصرفاتي صحيح اولور
ولا تتوقف غير المفاوضة شركت مفاوضه دن غير يسي موقوف اولماز آنجق شركت مفاوضه
موقوف اولور زيرا شركت مفاوضه دينده ومالده وتصرفده وربحده مساوات اقتضا ايدر
مرتدك ايسه دين بوقدر بالاتفاق موقوفدر اكر اسلامه كلور سه صحيح اولور والا باطل اولور لكن
كتصرف الصحيح عند ابي يوسف وكتصرف المريض عند محمد لكن مرتدك تصرفي ابو يوسف قتنده
صحيحك تصرفي كبيدر حتى تبرعاتي جميع مالندن اعتبار اولنور وامام محمد قتنده مريضك تصرفي
كبيدر تبرعاتي ثلثدن اعتبار اولنور وتصح اتفاقا استيلاده وطلاقه ويبطل نكاحه وذبيحه اتفاقا
مرتدك استيلاد وطلاقي صحيح اولور ونكاح وذبيحه سي باطل اولور وتتوقف مفاوضته شركت
مفاوضه سي موقوف اولور بو قول مصنفك ولا تتوقف غير المفاوضة قولندن فهم اولنمش ايدي
ثانيا ذكر ندن مراد نه ايدوكي معلوم اولمدي ونرثه امرأته المسلمة اذا مات او قتل وهي في العدة و
ان عاد مسلما بعد الحكم بلحاقه اخذ ما وجده باقيا في يد وارثه مرتدك مسلم اولان خانوني
وارث اولور قيجار مرتد فوت اولسه وياخود قتل اولنسه حال بوكه خانون عدتده اولسه بو تقدير جه

مرتد فار اولمش اولور اگر وقت ردّته صحیح ایسه ده زیرا ردّت بعلاکسب در مرض کبی و اگر دار حربه لحوقنه
حکم ندر نصکره مسلمان عودت ایلسه وارثك یدنده باقی قلان اشیادن بولدوغنی اخذ ایدر ولاینقض عتق
مدبره وام ولده وان عاد قباله فکانه لم یرتدّ مدبرك وام ولدنك عتقی نقض اولماز زیرا بوایکیسنك
عتقنه قضاء قاضی دلیل صحیح ایله صحیحدر بونلرك اسلامه قاضینك قضاسندن اوّل عودت ایدرسه
کانه مرتدا اولماز مکاتبك راول وقت عتقلری نقض اولور والمرأة لاتقبل بالتجنس حتی تتوب وتضرب کل ایام
مرتدا اولان خاتون قتل اولنماز بلکه توبه ایدنجه حبس اولنور وهرکون ضرب اولنور صاحبکافی دیمشدرکه حسن
ابوحنیفه دن روایت ایدوب هرکون زنداندن اخراج اولنوب اوتوز قطوردکنك ضرب اولنه والامة تجبر علی
مولاها جاریه مرتدّه مولاسی اسلامه جبر ایدر وینفذ جمیع تصرفاتها فی مالها مرتدّه اولان خاتونك مالندن
جمیع تصرفلری نافذ اولور وجمیع کسبها لوارثها المسلم اذا ماتت مرتدّه اولان خاتون کرك حال اسلامنده اولسون
وکرك حال ردّتنده اولسون جمیع کسبی قوت اولدقده مسلم اولان وارثی لچوندر ویرثها زوجها ان ارتدت
مریضة مریضه ایکن مرتدّه اولان خاتونه زوجی وارث اولور لاان ارتدّت صحیحة صحیحه ایکن مرتدّه اولسه زوجی
وارث اولماز وقالهما یعزّر فقط مرتدّه اولان خاتونك قاتلی آنجق تعزیر اولنور اوزرینه برشی لازم کلمز
زیرا اول کسنه بنی علیه السلام کمن بدّل دینه فاقتلوه قول شریفی اطلاقنه اعتماد ایلمك ایله قتل ایلمشدر
اول اجلدن اوزرینه برشی لازم کلمز آنجق تادیب وتعزیر اولنور وسائر احکامها کالرجل مرتدّه اولان خاتونك
سائر احکامی مرتدا اولان رجلك احکامی کبیدر فان ولدت امة فادعاه ثبت نسبه وامومتها والولد
حرّ برثه مطلقا ان کانت مسلمة اگر مرتدك جاریه سی برولدکتورسه ومرتدا اول ولدی دعوت ایلسه
ولدك نسبی اول وامّ مرتدّن ثابت اولور وجاریه انك ام ولدی اولور وولد حرّ اولور مطلقا وارث
اولور کرك ایسه ارتداد ایله ولادت مابینی التحاقی اولسون کرك اکثر اولسون برابر در واگر جاریه مسلمه
اولورسه زیرا ولد ابویندن مسلم اولانه تابعدر ومسلم ایسه مرتدّه تابع اولمز وکذا ان کانت نصرانیة
وینه ولد حرّ مسلمدن ثابت اولور اگر جاریه نصرانیه دنجی اولورسه الاان ولدته لاکثر من نصف
حول منذ ارتدّ الاّ مکره جاریه مرتدك ارتداددن نصف حولدن اکثرده ولدکتورمش اولسه اول زمان

زمان وارث اولیمازمتلا التی آیدن اقلده ولد کنورسه علوق حال اسلامده واقع اولوب ولد مسلمه
تابع اولمش اولور ومرتدن وارث اولور التی آیدن اکثرده واقع اولورسه علوق حال ارتداده واقع
اولوب ولد دخی مرتد اولوب ولد دخی مرتد اولوب اول تقدیرجه مرتد مرتددن وارث اولمناز
وان لحق بمالہ فظهر علیه فهو فیء اگر مرتد مالی ایله دارحربه لاحق اولسه واول مال اوزرینه غلبه اولنسه
اول مال غنیمتدر وان لحق ثم رجع فوهب به فظهر علیه فهو لورثته قبل القسمة اگر مرتد مالیله دارحربه
داخل اولسه اندن صکره دار اسلامه رجوع ایلسه یاخود مالنی دارحربه کتورسه بعده مرتد اوزرینه
غلبه اولنسه اول مال قبل القسمة وارثی ایچوندر زیرا مرتد ابتداء دارحربه داخل اولوب لحوقنه حکم
قاضی لاحق اولدقدن دار اسلامده اولان مالی ورثه سنه انتقال ایدوب ورثه اول مالہ مالک
اولور صکره مالنی آلوب دارحربه کتوردکده اعتبار بوقدر قبل القسمة مجاناً اولور لر وان لحق
فقضی بعبده لابنه فکاتبه الابن فجاء المرتد مسلماً فبدل الکتابة والولاء له اگر مرتد دارحربه لاحق
اولسه وعبدی اوغلی ایچون قضا اولنسه یعنی قاضی عبدی اوغلونه حکم ایلسه واوغلی اول
عبدی مکاتب ایلسه ومرتد اولان اولادی مسلم اولدوقجه مالده دار اسلامه کلسه بدل کتابت وولاء بابی
ایچوندر ومن قتله مرتد خطأ فقتل علی ردته برکسنه بی برمرتد خطأً قتل ایلسه اول مرتد ردتی اوزرینه
قتل اولنور اولحق فدیته من کسب اسلامه ویاخود خطأً ایلدکدن صکره دارحربه لاحق اولسه مقتولك
اسلامده اولان کسبندن در ابوحنیفه قتنده وقالا فی کسبه مطلقاً اما بین ید یلرکه مطلقا اسلام
وردته اولا کسبندن ومن وطئت یده عمداً فارتد العیاذ بالله تعالی ومات منه اولحق ثم جاء
مسلماً ومات منه فنصف دیته لورثته فی مال القاطع برکسنه نك الجی قطع اولسه بعد القطع عیاذ
بالله تعالی مرتد اولسه اول قطعدن حال ردتده فوت اولسه ویاخود دارحربه لاحق اولسه
اندن صکره مسلم اولدیغی حالده دار اسلامه کلسه واول قطعدن فوت اولسه قطع ایدن کسنه نك
مالندن نصف دیتی ورثه سنه ایچوندر وان اسلم بدون الحاق فمات فتمام لدیته وعند محمد نصفها
اگر مرتد اولان مقطوع الید دارحربه لاحق اولمدین مسلمان اولسه واول قطعدن فوت اولسه ابوحنیفه

وابو یوسف قتنده تمام دیدر و امام محمد قتنده نصف دیدر مکاتب ارتد فلحق فاخذ بمال و قتل
قبل الکتابة لمولاه و الباقی لورثة مکاتب مرتد اولوب دار حربه لاحق اولسه و بعده مالیله اخذ اولنوب
قتل اولنسه کندو مالندن بدل کتابت مولی سی ایجون درز وحان ارتد فلحقا فولدت المرأة ثم ولد
الولد فظهر علیهم فالولدان فی ذراری و عورت مرتد اولوب دار حربه لاحق اولسه لر بیس امدی خاتون
دار حربده بر ولد کتورسه اندن صکره اول ولدك دخی بر اوغلی اولسه بعده انلرك اوزرینه غلبه
اولنسه ولدك ایکیسی دخی فیئدر یعنی غنیمتدر رهدایه ده دخی یوقاجه در امّا ولد اولك فی
اولمسی انا سنك مرتد اولمسیدر زیرا مرتد اولان خاتون استرقاق اولنور ولدی دخی استرقاق
اکر تابعدر امّا ولد ثانینك فی اولمسی کافر اصلیدر مرتد دکلدر و استرقاقده شبهه ارتداد
یوقدر و یجبر الولد علی الاسلام لاولده ولد اول اسلام اوزرینه جبر اولنور زیرا اولاد دینده
بابایه تابعدر امدی باباسی جبر اولنه دینی کبی اوغلی دخی اسلام اوزرینه جبر اولنور امّا ولدك
ولدی جبر اولنماز و اسلام الصبی العاقل صحیح صبیئ عاقلك اسلامی صحیحدر و کذا ارتداده
ارتدادی دخی صحیحدر نکاح باطل اولوب میراثدن محروم اولور خلافا لابی یوسف ابو
یوسف ایجون خلاف وارد رانك قتنده ارتدادی صحیح دکلدر زفر و شافعی ده بمثلدر درك صبینك
اسلامی و ارتدادی صحیح دکلدر زیرا صبی عاقل اسلامده ابویه تابعدر و اسلامی طریق تبعیت ایله در
صحیحدر بوخصه طریق اصالتله دکلدر و تبعیت دلیل عجزدر اصالت ایسه دلیل قدرتدر و قدرت
ایله عجز بینده خود تنافی وارد ر و احد تنافیکه تبعیت طریق ایله اولان اسلامدر اول ایسه باقی
موجود در بو تقدیرجه ضرورت آخر منتفی اولور بزم ایجون دلیل بودر که علی کرم الله وجهه صبی
ایکن اسلامه کلدی و نبی علیه السلام اسلامك صحتنه حکم ایلدی و یجبر علی الاسلام و لا یقتل
ان ابی و صبی مرتد اسلام اوزرینه جبر اولنور اکراها ایورسه قتل اولنماز زیرا قتل عقوبتدر صبی
ایسه عقوبته اهل دکلدر **باب البغاة** بو باب بغانك احکامی بیاننده در و بغاة
باغینك جمعیدر قضاة قاضینك جمعی اولدوغی کبی اذا خرج قوم مسلمون عن طاعة الامام

الامام وتغلبوا على بلدة فجاز مسلما لهم دون بر قوم امامك طاعتند ن خروج اليه لر دعاهم الى العود
وكشف شبهتهم امام انلري طاعته دعوت ايليه وشبهه لري كشف اولنه زيرا على كرم الله وجهه اهل
حروراء قتالدن اول عبد بن عباسي كندروب محاصه ومحاجة ايدوب نيجه قوم رجوع ايدوب
دونمشلر در وبدأهم بالقتال لو تحيز وا مجتمعين امام وامام اليه معا اولنلر قتاله ابتداء باشلر لر
طائفة بغاة اكر مجتمعين اولدقلري حالده برمكان اتخاذ ايدر لرسه وقيل ما لم يبدأ ودينلر كه
امام وامام اليه معا اولنلر بداء ايلمه لر وبو قول قدورينك در وايتيدر روايت اولي خواهر
زاده نك مختار بدر امتا قتالك جوازنه دليل حق تعالينك وان بغت احديهما على الاخرى
فقاتلوا التي تبغي حتى تفيء الى امر الله قول شريفيدر فان كان لهم فئة ابحصر على جربحهم واتبع
موا ليهم والا فلا اكر بغاة ايجون فيئة اولميق اولورسه بو محلده فيئة دن مراد جماعتدر
مجروحلر ومقتولبر اول فيئة به التجا ايلسه لر اكر بويله اولورجر يحلري اوزرينه قتله سرعت
اولنه يعني مجروحلري قتل ايدوب تعقيب ايليه لر واكر فيه لري بوغيسه جربحلري قتل
ايليه لر وفرار ايدنلري تعقيب ايليه لر زيرا قتللرينك جوازي حوف ايجون ايديء فيئة اولميق حوف
بوقدر بو تقديرجه قتل اولنمز زيرا مسلما نلر در ولا تسبى ذريتهم فلا يقسم مالهم بل يحبس حتى
يتوبوا فيرد عليهم وذريتلري سبى اولنماز وما للري دخي تقسيم اولنماز بلكه توبه ايدنجه ما للري
حبس اولنور وبعد التوبة ما للري كندولره رد اولنور وجازا ستعمال سلاحهم وحيلهم عند الحاجة
محتاج اولندقده بغاتك سلاحي وآلاتلرينى استعمال جائزدر زيرا على كرم الله وجهه بصره ده سلاحي
قسمت ايلدي حاجت ايجون يوخسه تمليك ايجون دكل وحاجت اولدقده امام عامة نك مالندن
بوفعلى اشلمك واردر مال باغيدن خود بطريق الاولى در وان قتل باغي مثله فظهر عليهم فظهر هم
لا يجب شيء اكر باغي كندو مثلى برباغي يى قتل ايلسه بعده انلرك اوزرينه غالب اولسق قاتلك
اوزرينه برشيء يعني قصاص ودية واجب اولماز زيرا امامك انلر اوزرينه ولايتي يوقدر
وان غلبوا على مصر فقتل بعض اهله آخر منه عمدا قتل به اذا ظهر على المصر اكر بغاة طائفه سي

برشهر اوزرینه غلبه ایلسه لر و اول شهر اهلنك بعضی سبی بنه اهالیٔ شهردن آخری عمداً قتل ایلسه مقتول
مقابله سنده قاتل اولان کسنه قصاصاً قتل اولنور فقهاء مصره غلبه اولنه یعنی بغاة الندن النسه و اما
قتل عادل مورثه الباغی یرثه اکر عادل باغی اولان مورثنی قتل ایلسه او باغی به وارث اولور و لو
بالعکس لایرثه الباغی الا ان ادعی انه کان علی الحق اکر قتل عکس اولسه باغی عادل مورثنی قتل ایلسه
وارث اولماز ابو حنیفه و ابو یوسف امام محمد قتنده الامکر کندو سی حق اوزره اولدیغنی ادعا
ایلیه اول زمان وارث اولور و عند ابو یوسف لایرثه مطلقا ابو یوسف قتنده مطلقا وارث
اولماز کرك سه حق اوزرینه اولسون کرك باطل اوزره اولسون ادعاسی وکره بیع السلاح ممن علم
انه من اهل الفتنة اهل فتنه دن اولدوغی معلوم اولان کسنه یه سلاح ك بیعی مکروه اولدیغی زیرا
بو بیعده معصیته اعانت بولنور و ان لم یعلم فلا اکر اهل فتنه دن اولدوغی معلوم دکل ایسه
مکروه دکلدر کتاب اللقیط لقیط لغته یره دن شیئ قالدرمغه دیرلر و شرعده نسبی معلوم اولمیوب
فقیر دن یاخود تهمت زنادن خوف اولنمغله حمام قپوسنه و یاخود یول اوزرینه براغیلان اولغلانه
دراللقاطه مندوب و ان حیف هلاکه واجب جب لقیطی التقاط یعنی اخذ الملك مندوبدر
اکر هلاکی خوف اولنورسه التقاطی واجبدر زیرا نفسنی امانت ایماندندر و کذا اللقطة
لقطه دیخی بویلجه دراکر هلاکی خوف اولنمزسه التقاطی مندوبدر و اکر هلاکی خوف اولنورسه واجبدر
وهو حر الا ان ثبت رقه بالبینة لقیط حر در زیرا بنی ادمه اصل حریتدر کرچه آدم وحوا دندر انلر
ایسه حر در رقیت ایسه کفر عارضه سیله در اسلامده ساکن اولان غالبا حر در امدی
بو بابده حکم غالبه دراول تقدیرجه لقیط حر در الامکه رقیتی بحجت ایله ثابت اوله و نفقته
فی بیت المال و نفقه سی بیت المالدندر عمر و علی رضی الله عنهما دن مروی اولدیغی بودر
و کذا لجنایته و ارثه له جنایتی دخی بیت المالدندر و وارثی بیت المالدندر و ان انفق علیه
الملتقط فهو متبرع اکر ملتقط یعنی لقیطی اخذ ایدن کسنه لقیط اوزرینه انفاق ایلیه
اول انفاق ایلدوکی شیئ متبرعدر زیرا عدم ولایتی اولدیغی اجلدن اوزرینه دین اولماز

الملتقط الا ان يأذن الحاكم بشرط الرجوع او يصدقه اللقيط اذا بلغ الا مكر انفاق اليلدكه رجوع شرطيله
حاكم اذن ويره اول تقدير جه اوزرينه دين اولور قاضينك ولايتة عامة سي اولدوغي اجلدن وياخود
بالغ اولدقده ملتقطك رجوع شرطيله انفاق اليلدوكي تصديق اليله ولا ياخذ من ملتقطه
تطبيق لقيط ملتقطدن لخذ اولنماز زيرا انك حقي ابتدا دن التزام اليلمكله جمله دن احقدر
وان ادعاه واحد ثبت نسبه منه ولو عبداً وهو حر بمكسنه اول لقيطي اوغلمدر ديو ادعا ايلسه
اول مكسنه دن نسبي ثابت اولور اكر مدعي عبد دخي اولورسه نسب ثابت اولور ولقيط حر
اودمتياً وهو مسلم ان لم يكن في مقرهم ودمي ان كافيه وياخود مدعي ذمي اولورسه نسبي
ثابت اولور لكن لقيط مسلمدر ذمبلر مقرنده بولندي ايسه ذميدر اكر مقر ذميلرنده بولنمزسه
وان ادعاه اثنان معا ثبت منهما اكر لقيطي ايكي مكسنه نيم اوغلمدر ديو ادعا ايلسه ايكيسندن
دخي نسبي ثابت اولور زيرا سببنه دعوتدر برابر اولوب برطرفدن مرجح اولمماف وان وصف
احدهما علامة فيه اوسبق فهو اولي اكر مدعيلرك بري لقيطه برعلامت وصف ايلسه
واول وصف اصابت ايلسه وياخود دعوته آخر سبق ايلسه اول مكسنه لقيطي اخذه اولور
والحر والمسلم اولي من العبد والذمي حر ومسلم عبد وذميدن اولدر مثلا لقيطه
حر ايله عبد ادعا ايلسه ايكي سي دخي بينه اقامت ايلسه وبرنده مرجح اولسه حر عبددن لقيطي
اخذه اولدر وبر مسلم ايله بر ذمي ادعا ايلسه وما بينلرنده برمرجح اولسه مسلم اخذه اولدر
وان شد عليه مال اوعلى دابة هو عليها فهو له ينفق منه عليه بامر قاضي اكر لقيطك اوزرنده
مال شد اولنسه وياخود دابه اوزرنده اولسه پس امدي اول مال لقيطه ايجوندر ملتقط
لقيطه اوزرينه امر قاضي ايله اول مالدن انفاق ايدر زيرا مال ضايعدر قاضي ايچون ايسه صرفه
ولايت وارد ر وقيل بدونه ايضاً دينلدوكه قاضينك امرسز دخي انفاق ايدر امدي اويله
انفاق ايلديكي كبي وله شراء ما لا بد له اليه منه من طعام وكسوة ملتقط ايچون مال مشدودن
لقيطه طعام وكسوه دن لازم اولان شيئ اشترا ايلمك وارد ر وقبض هبته وتسليم في حرفة

ملتقط ایجون لقیط اولان هبهٔ قبض ایلمك ولقیطی برصغیره ویرمك وارد ر ولاتزویجه ویصرف
فی مالہ لغیر ماذکر ملتقط ایجون لقیطی تزویج ایلمك وذکر اولنان شیئ دن غیری ایجون مالنده
تصرف ایلمك یوقدر ولا اجارتہ فی الاصح ملتقط لقیطی اجاریه ویرمك یوقدر اصح روایتده
وبو قول جامع الصغیر روایتدر ملتقط منافع لقیطه مالك دکلدر پس امدی بو تقدیرجه
عم شبیهه اولدی زیرا عم صغیری اجاریه ویرمك جائز دکلدر وقیل له اجارتہ دینلدیکی
ملتقط ایجون لقیطی اجاریه ویرمك وارد ر زیرا امه شبیه بدر وام صغیری بلا عوض
استخدامه مالك در بو تقدیرجه اجاریه ویرمك جائز در **کتاب** اللقطه بو کتاب لقطه نك
احکامی بیاننده در لقطه لقیط معناسنه در لکن لقیط آدمیدر ولقطه ادمیدن غیریدر
استعمال اولندی واصطلاح فقهاده ارضده بولنان مالدر لکه صاحبی معلوم اولمیه
صحیح امانه ان شهد انه اخذه لیردها علی صاحبها والا ضمن والقول للمالك ان انکر اخذه للرد
لقطه امانتدر اکر ملتقط صاحبه رد ایجون اخذ ایلدوکنی اشهاد ایلدی ایسه ضامن اولور
اکر اشهاد ایلمدی ایسه قول مالکندر اکر مالك ملتقطك ردی ایجون اخذ ینی انکار
ایدرسه زیرا غیر بینك مالنی اخذ ایلدوکنه اقرار سبب ضمان در رد ایجون الدم دیدوکی مشکوکدر
اعتبار اولنماز وعند ابی یوسف للملتقط ابو یوسف قتنده قول ملتقط ایجوندر ظاهر حال
شهادت آنك اخذی حسبة لله در یوخسه معصیت دکلدر ویکفی للاشهاد قوله من سمع منه
ینشد فدلوه اشهاد ده ملتقط برقاچ ادمه خطاب ایدوب شول کسنه که لقطه طلب ایدر
انی اشتد کده بنم اوزریمه دلالت ایدکزه دیدیکی قولی کفایت ایدر لقطه کرك براولسون کرك
اکثر اولسون زیرا لقطه اسم جنسدر قلیل وکثیره شاملدر ویقرر منها فی کل مکان اخذها
وفی المجامع مدة یغلب علی ظنه عدم طلب صاحبها بعدها هو الصحیح ملتقط لقیطه یی
اخذ ایلدیکی مکانده ودخی مجامع ناسده برمدت تعریف ایلیه که ملتقطك ظننده علمی اولمکه
بوندن صاحبی لقطه یی طلب ایلمیه صحیح اولان دخی بودر وقیل ان کانت عشرة دراهم والکثیر

واكثر قولان وان كانت اقل قايماً دينلديكه اكر لقطه اون درهم اولورسه و ياخود دخي زياده اوكثر
برسنه تعريف اولنه واكر لقطه قليل اولورسه برقاج ايام تعريف اليله ومالا يبقى يعرف الى ان يجاف
فساده ثم يتصدق بها ان شاء وشول شيئله باقي اوليه اكل ايجون حاضر اولان طعام وبعضي صوغ
كبي فساد خوف اولنان وقتده دكين تعريف اولنور اذ نصكره ديلرسه اول لقطهٔ تصدق ايدر
امّا شافعي قتنده لقطه بيع اولنوب اثمنه سي برسنه حفظ اولنور وان جاء ربّها بعده اجازة ان شاء
واجره اكر لقطه نك صاحبي مدّت مديده تصدقدن صكره كلسه ديلرسه تصدقه اجازت
ويررثوابي صاحبي ايجوندر اوضمن الملتقط او الفقير لوها لكده ديلرسه ملتقط و ياخود فقيره
تضمين ابتدورر اكر لقطه هلاك اولمش ايسه و ايتيماضمن لا يرجع على الآخر ملتقط و فقيردن
هرقنغي بيسنه تضمين ايدورر سه ضامن اولا آخر اوزرينه رجوع ايدر مثلا ملتقط ضامن اولسه
تصدق ايلدوكم آخرك مالي ايدي ديو فقيردن المانغه قادر دكلدر اكر فقير ضامن اولسه ملتقط
سن تصدق ايلدك آخر كسنه المشدر ديو رجوعه قادر دكلدر و ياخذها منه ان باقيه مالك
لقطهٔ فقيردن اخذ ايدر اكر عيني باقي ايسه ولقطهٔ الحل و الحرم سواء حلك حرمك لقطه سي برابردر
ويجوز التقاط البهيمة برهنك يعني دوه واوكوز وقيون وسائر حيوانك التقاطي جائز اولورنولر
مالدر ضايع اولمسي توهمي اولنور اخذ ايلمسي مستحبدر مالك و شافعي قتنده تركي افضلدر وهو متبرع
في انفاقه عليها بلا اذن حاكم ملتقط حاكمك اذنيله لقطهٔ انفاقه متبرّعدر ملتقطك لقطه
اوزرينه ولايتي اولمدوعي ايجون و ياذنه بشرط الرجوع فدين على ربّها اكر فاضينك اذنيله
ايله رجوع شرطيله انفاق ايدرسه اول نفقه لقطه نك صاحبي اوزرينه دين ويرله ان يحبسه
عنه حتى ياخذه ملتقط ايجون انفاق ايلديكي شيء النجه لقطهٔ صاحبنه ويرميوب حبس
ايتمك وارد رزيرا لقطه معنى هلاك اولمش ايدي اول نفقه ايله احيا اولنوب كانه لا قطك
جهتندن استفاده ملك ايدوب بيعه شبيه اولدي وان امتنع ببعت في النفقة فان هلكت
بعد الحبس سقط اكر صاحبي نفقه ويرمكدن امتناع ايدرسه لقطه نفقه ايجون بيع اولنور اكر

حبسدن مكره هلاك اولورسه انفاق ايلدوكي شئ ساقط اولور حبس ايله رهنه مشابه اولمش اولور
وان قبله لا اكر حبسدن اول هلاك اولورسه انفاق ايلدوكي شئ ساقط اولماز زيرا اذن قاضي
ايله صاحبي اوزرينه دين اولمش ايدي دين ايسه يا قضا يا خود ابرا ايله ساقط اولور ويؤجر
القاضي بمآله منفعة وينفق منها قاضي اجاريه ويررشول بريمه كه آنك ايچون منفعت اوله واول
اجاره دن انفاق اولنور مثلا بر كمسنه بر قاطر و يا خود بر حمار بولدي قاضيه واوب لقطه در
ديدكده قاضي دخي اجاريه ويروب المنان اجرتدن قاطر وحمارك نفقه سي وريلور وما لا
منفعه له يا اذن با لانفاق ان اصلح وشول شيكه انك ايچون منفعت اولمليه قاضي ملتقطه
انفاقه اذن ويرر اكر انفاق اصلح ايسه اذا قام البيّنة انها لقطة انفاق ايلمسي مجان ملتقطدن
دبو بيّنه اقامت اندرسه وان قال لا بيّنة لي يقول له انفق عليها ان كنت صادقا و يا خود بيّنم
يوقدر ديسه قاضي منتقطه دركه لقطه اوزرينه انفاق ايله اكر صادق ايسك ديدكك
شيئده بوقيدلر غضبدن احتراز در زيرا غاصب انفاق ايلدوكي شئ المغه قادر دكلدر
والا باعها وامر يحفظ ثمنه اكر انفاق اصلح دكل ايسه يعني انفاق اولنورسه قيمتني مستغرق اولورسه
قاضي لقطه بيع ايدر وثمنني حفظ ايدر ايچون ملتقطه امر ايدر و للملتقط اينتفع بالقطة
بعد التعريف لو فقيرا وان غنيا تصدق بها ولو على ابويه او ولده او زوجته لو فقراء بعد
التعريف ملتقط ايچون لقطه ايله انتفاع ايلمك وارد اكر فقير ايسه واكر غني ايسه لقطه تصدق
ايليه اكر ملتقطك بابا و اناسي و يا خود ولدي و يا خود خاتوني اوزرينه دخي اولورسه
اكر فقير ايسه لر زيرا فقير مجل صدقه در وان كانت كالنوى وقشور الرمان والسنبل بعد
الحصاد وينتفع بها بدون تعريف اكر لقطه حقير اوليجق اولورسه چكردك و اتار قبوغي
وبجلد كدنصكره باشق كبي اولورسه تعريف سز آنك ايله انتفاع اولنور وبو مقوله ده
التقاط مباحدر و للمالك اخذها مالك ايچون لقطه اخذ ايلمك وارد زيرا باحد
عيندن ملكي اسقاط ايلمز ولا يجب دفع اللقطة الى مدعيها الا ببيّنة و لقطه مدعيسنه

مدعیسنه دفع ایلمك واجب دكلدر الابینه ایله دفع اولنور البینه للمدعی والیمین علی من انكر
حدیث شریفی مدعی اوزرینه بینه نك لزومنه برهان قویدر ویحل ان یبین علامتها من غیر جبر لقطه
صاحبنه جبر سز دفع ایلمك جائز اولور اكر لقطه نك علامتنی صاحب بیان ایدرسه
شافعی درکه علامتنی بیان ایلدكده صكره دفعنه ملتقطه جبر اولنور كتاب الابق
بو كتاب عبد آبقك افندیسندن فرار ایدن عبدك احكامی بیانندهدر ندآخذ من
قوی علیه عبد ابقی اخذ مندوب اولدیغی شول مكسنه ایجون كه حفظنه قوی اوله زیرا
آبق مولاسی حقنده هالك درپس امدی اخذ ایدوب بعده رد ایلمك صاحبی ایجون
احیادر وكذا الضال ضال اولان عبدك حكمی دخی آبقك حكمی كبیدر ضال اولدركه
منزلنك طریقك مهتدی اولمیوب یترمش اوله وقیل ترك افضل دینلدیكه ضال اولان
عبدی ترك ایلمك افضلدر زیرا ضال اولان اول مكانك اطرافندن زائل اولماز
اما آبق بونك خلافیدر وبرفعان الی الحاكم عبد آبق وضال حاكمه رد اولنور لیحفظنه عجزلری اولدوغی ایجون لقطه بونك خلافنجه در بو قول شمس الائمه السرخسی رحمه الله
اما شمس الائمه الحلوانی نك اختاری یوقدر كه اخذ اولنان مخیر رد ایلرسه بنفسه حفظ ایدر
دیلرسه حاكمه رفع ایدر فیحبس الآبق دون الضال عبد آبق حبس اولنور ضال حبس اولنماز ولكن
رده من مدة سفر اربعون درهما مدة سفردن عبد آبقی صاحبنه رد ایدن مكسنه ایجون جعل
فرق درهم وارد روان كانت قیمته اقل من اربعین قیمته الا درهما عند محمد اكر ابقك قیمتی
فرق درهمدن اقل اولور پس امدی آبقك قیمتی ویرلمك لازمدر اما الامام محمد قتنده رد درهم
نقصان ویرلور مالكه فائده حاصل اولسون ایجون وعند ابو یوسف اربعین ابو یوسف
قتنده فرق درهم منصوص علیه نقص اولماز وان رده من دونها فبحسابه اكر مدة سفردن
اكسكده رده ایدرسه پس امدی حسابیله در یعنی فرق درهم اوج كونه توزیع اولنور مثلا
بر كونلك یولدن كتوروب رد ایلسه فرقك ثلثی ویرلور اكر ایكی كونلك یولدن كتوروب رد ایلسه

قرقك ثلثاني ويرلور وان ابو حنيفه لا يضمن ان شهد انه اخذه ليردده اكر ابو يوسف واخذ
ايدنون فرار ايلسه ضامن اولماز اكر دايجون اخذ ايلدوكني اشهاد ايلمش ايسه زيرا بعد الاشهاد
يد آخذه امانت اولمش اولور والا فلا ينتفي له ويضمن ان ابو حنيفه اكر حين اخذده صاحبنه
رد ايجون اشهاد ايلمز ايسه اول كمسنه ايجون جعل يوقدر ونولان كمسه دن فرار ايدرسه ضامن
اولور ابو حنيفه والامام يوسف قتنده زيرا اشهاد انلر قتنده شرط ربو تقدير جه اشهادي
ترك ايلمك كندو نفسي ايجون المغه نشان اولوب غاصب اولمش اولور اما ابو يوسف قتنده
جعله مستحق اولور اكر اشهاد ايلمز ايسه ده آنك قتنده اشهاد شرط دكلدر وجعل الرهن
على المرتهن عبد مرهونك جعلي مرتهن يعني رهني قبول ايدن كمسه نك اوزرينه در وجعل
الجاني على المولى ان فداه وعلى ولي الجناية ان رفعه عبد جاني وابقك جعلي مولاسي
اوزرينه در اكر جاني اولان عبدي ولي جنايته ويررسه وجعل المديون من ثمنه عبد
آخر مديونك جعلي كندو ثمنندن در اكر مولاسي ديننى قضا دن ابا ايدرسه ويقدم
على الدين ان بيع فيه اكر دين ايجون بيع اولنورسه جعل دين اوزرينه تقديم اولنور دايرن كمسه ابتدا
جعلني الور باقيسي غرمايه ويرلور وعلى المولى ان اداه عنه جعل مولي اوزرينه در اكر مولي
عبدك ديننى ادا ايدرسه وجعل الموهوب له وان رجع الواهب في هبته بعد الرد هبه اولان
عبد آبك جعلي موهوب له يعني هبه اولنان كمسه نك اوزرينه در اكر بعد الرد واهب هبه سندن
رجوع ايدرسه ده زيرا ملك عند الرد موهوله ايجون زوال ملك ايسه بوندن صكره رجوع ايله
مثلا عبدك موتي ايله زوال ملك اولدوغي كبي واما نفقته كاللقطة عبد آبك نفقه سنك
حكمي لقطه نك حكمي كبيدر مثلا قاضينك اذني ايله اولدقده تبرع اولوب وقاضينك
اذني ايله اولوب رجوع شرطيله اولورسه صاحبي اوزرينه دين اولوب واتفاق ايلدوكي
شئ آنجه حبس ايلمك كبي والمدبر وام الولد كالقن مربر وام ولد عبد كبيدر مولاسندن
جعلني طلب ايدر لكن مولاسك موتندن صكره رد ايليه ايكيسي ايجون دخي جعل يوقدر زيرا معتقلر

معتقلرد روان كان الرآداب المولى وابنه وهو في عياله اكر عبد اتقي رد ايدن صاحبنك بابا سي
اولسه وباخود اوعلي اولسه واول بابا وياخود اوغل هر قنقيسي اولورسه آخرك عيالندن اولسه
او وصيته وباخود عبد آبقك مولاسينك وصيسي اولسه او احد الزوجين فلا شئ له وباخود
زوجيندن برسي اولسه اول رد ايجون برشي يوقدر زيرا بونلردن هربري صاحبنك مالني
حفظ ايلك عادت اولمشدر بو تقدير جه رد ايله جعله مستحق اولماز والمالك الصبي
كالبايع مالك صبي مالك بالغ كبيد رد ايلدكده جعلني ويرمك لازم در صبي ايله بالغ مابينده
فرق بوقدر كتاب المفقود بو كتاب مفقود بيانندن در مفقود فقد دن مشتقدر
مفقود لغتده اضداد دندر فقدت الشئ اي اضللته وفقدته اي طلبته دينلور وكلا المعنيين
مفقوده محققدر اولور فهو غايب لايدري مكانه ولاحيوانه ولاموته مفقود شول غايبدركه
مكاني وحيواني ومماتي معلوم اولميه فينصب الله القاضي من يحفظ ماله ويستوفي حقه مما
لاوكيل له فيه ووكيلي اولميان شيئده حقني قاضي مفقود ايجون بركمسنه نصب ايدركه مالني
حفظ ايليه وقبض ايليه اما وكيلي اولان شيئده وكيلي قبض ايدر منصوب اولان دخل ايلماز
وبيبع مايخاف عليه من ماله قاضي طرفندن منصوب اولان كمسنه مفقودك مالندن بعلاكي
خوف اولان شيئي بيع ايدر وينفق على زوجته وقريبه ولاد امنصوب اولان كمسنه مفقودك زوجه سني
وولاد جهتندن قريبي اوزره مالندن انفاق ايدر وولاد جهتندن قريبي ديدوكي اصول وفروع ايدر
هربنه قدر عالي وهربنه قدر اسفل اولورسه ده زيرا اصول وفروعك نفقه سي قاضينك قضاسيله
اولدين واجب اولور بو اجلدندركه اصول وفروع مفقودك مالندن ضرر بولدقلرنه بغير قضا اخذ
ايدر لرامام قرابته وولاد دن غير ذي رحم محرم دن اخوه واعمام بونك خلافنجه در زيرا بونلرك
نفقه سي قضاء قاضي ايله در غايب اوزرينه خود معاش دكلدر حاصل كلام قرابته وولاد دن غيريه
انفاق معاش دكلدر وهو حي في حق نفسه لاتنكح امرأته ولاتقسم ماله ولا تفسخ اجارته مفقود
كندوحقنده محدر يعني حي كبيد ربو تقدير جه خانوني آخره نكاح اولنماز وبين الونه مالي تقسيم

اولنماز ولكن وعقد ايندوكي انجاره سي فسخ اولنماز زيرا مفقودك حيوانى استصحاب حال ايله ثابتدر
استصحاب ايسه ابقاء ما كان على ما كان ايجون صالح اولور يوخسه اثبات مالم يكن ايجون صالح اولماز
حاصل كلام دفعه حجت اولور اما استحقاقه حجت اولماز ميت فى حق غيره فلا يرث بمن مات حال
فقده ان حكم بموته مفقود غيري حقنده ميتدر بيش امدي ميت اولمجق كندو فقدي حالنده اقربا سندن
فوت اولان كسنه دن اولمماز اكر موته حكم اولنورسه زيرا مفقودك ميراسندن نصيبي مفقوده ملك
اولماز فيوقف نصيبه منه كلا او بعضا الى ان يحكم بموته اكر موته حكم اولنماز ايسه مفقودك حال
فقدنده فوت اولان مورثندن نصيبي موقوف اولور حكم شرعي اولان موته حكم اولنجه دكين ان حكم
بموته عبارتنده نوعا اشكال وارده اولوب قلم ناسخدن خطا اولمق ظن اولنوب لكن بعض تقديراته
ايله صحيح اولور اما كافي وزيلعي وواقعات حسامية دن مفهوم اولان بودركه اكر قبل تقدير
اولنور حال فقدنده قبل ان حكم بموته قرابت اولنورسه معنا بويله اولوركه مفقودك موته حكم
اولنماز دن مقدم دنجي مورثندن وارث يعني مالك اولنماز نصيبي موقوف اولور حكم شرعي
اولان موته دكين زيرا غيري حقنده ميتدر ميت ايسه وارث اولنماز آنجق احتمال حيوة ايله
موقوف اولور واكر ان حكم بموته تقدير اولنورسه بالاده ورادوكي اوزره معنا صحيح اولنور
اول وقت قلم ناسخك خطاسنه حمل اولنور وغيري حقنده ميت اولمسي حيوة حكم شرعي
اولان وقته دكين بلمديكي ايجون در اما اوقاتدن بر وقتده حيوة معلوم اولسه اول وقتدن
اول فوت اولان مورثندن وارث اولور پس امدي بو اجلدن درك نصيبي موقوف اولور
حي اولمق احتمالي ايله اكر حيوتي ظاهر اولورسه موقوف اولان شيء آنك اولور
اكر حيوتي ظاهر اولمزايسه كويا كه مفقود فقد اولدوغي كون فوت اولمشدر موقوف اولان
مال مورثنك وارثلرينه رد اولنور صاحب مال فوت اولدوغي كوندن جنين ايجون موقوف
اولان شي كبي زيرا جنين ميت طوغسه بينه وارث لرينه رد اولنور فان جاء قبل الحكم پس
اكر مفقود موته حكمدن اول كلورسه فهوله موقوف اولان مال كلان مفقود ايجوندر

ايجوندر والاكر موتنه حكم دن اول كلمز ايسه فلمن يرث ذلك المال لولاه موقوف اولان مال
شول كسنه ايجوندركه اكر مفقودك وجودي اولسه وارث اولوردي جونكه تقدير مدت
اختلافي اولدي ايسه مضي مدتي بيانه شروع ايلدي واذا مضى من عمره مالا يعيش
اليه اقرانه فحينئذ مفقودك عمرندن برمدت كچسه كه اول مدته دكين اقرانى يعيش ايلمه
يعني درك ايلميه مفقودك موتنه حكم يوقدر مدتدر وقيل تسعون سنة دينلديكه
طقسانه مرور ايلمكدر وقيل بمائة وعشرون سنة دخي دينلديكه يوز يكرمي سنه مرور ايلمكدر
زيرا بوز يكرمي سنه عمرك نهايتي درا بو يوسف قتنده يوز سنه درا ما مختار اولان راي حاكمه
مفوض در حكم بموته في حق ماله حينئذ مفقودك موتنه حكم اولنور كندو مالي حقنده
بو تقديرجه يعني اقراني منقرض اولوب وطقسان ويوز يكرمي سنه مرور ايلدوكي وقتدن
حكم بموته اذا يه جوابدر فلا يرث من مات قبل ذلك مفقودك موتنه حكم اولنمازدن
مقدم فوت اولان كسنه اول مفقود وارث اولمان زيرا مفقود موتنه حكم اولنمازدن مقدم
كندو مالي حقنده حيدر بو تقديرجه اولان كسنه نك مالنه برفرد وارث اولمان وتعدد زوجته للموت
عند ذلك مفقودك موتنه حكم اولندقدن زوجه سي موت ايجون عدت چكر زيرا موت محكمي حقيقي
اعتبار اولنور كتاب الشركة بو كتاب شركتك احكامي بيانندهدر وهي ضربان شركة ملك وشركة
عقد شركت ايكي نوعدر برنوعي شركت ملكدر وبرنوعي شركت عقددر فالاولى ان يملك اثنان
عينا ارثا او شراء او تهبا او استيلاء او اختلط مالهما بحيث لا يتميز او خلطا وكل
منهما اجنبي في نصب الآخر شركتك اول كسيك شركت ملكدر ايكي برعينه ارث جهتندن
ويا خود شراجهتندن ويا خود هبه جهتندن ويا خود مالي حربيه استيلا جهتندن ويا خود
ايكيسيك مالي بربرينك مالنه بروجهله مختلط اولهكه متميز اولميه ويا خود ايكيسي رضا لريله
خلط ايلميه ايكي بغداي بغدايه خلط كبي وشركت ملكده شريكينك هربري آخرك نصيبنده اجنبي در
بربرينه اذن اولمقيجه تصرف جائز دكلدر ويجوز بيع نصيبه من شريكه في جميع الصور احد شريكين

نصيبي شريك آخره بو صورتلرك جميعسنده بيع ايلمك جائز در ومن غير بغير اذنه فيما عدا المخلط
شريكيندن غيري به مخلط اولاندن ماعداده بغير اذن جائز در والاختلاطها فلا يجوز بلا اذنه
اختلاط اولان مالده شريك آخرك اذنسز بيع جائز دكلدر والثانية ان يقول احدهما شاركتك
في كذا او يقبل الآخر شركت عقد احد شريكين آخره سنى شو قدر شريك ايلدم ديه و آخر
دخي قبول ايليه وركنها الايجاب والقبول شركتك حكمي ركني ايجاب وقبولدر وشرطها
عدم ما يقطعها شرطي شركتي قطع ايدن شيئك عدمي در كشرط دراهم معينه من الربح لاحدهما
احد شريكين ايچون ربحدن دراهم معينه شرط كبي زيرا بو شرط شركتي قطع ايدر وهي اربعة
انواع شركت عقد درت نوعدر شركت معاوضه برنوعي شركت معاوضه در وهي ان يشتركا
متساويين تصرفاً ومالاً ودیناً وربحاً شركت معاوضه اولدركه ايكيكسه نك تصرفاً ودیناً
ومالاً وربحاً برابر شريك اولايدر تصرفا ديدوكي شريكك بريي هر بنيه قادر اولورسه شريك
آخر دخي كاقادر اوله اكر قادر اولمزايسه معناي مساوات فوت اولور ودينا ديدوكي
ايكيسي دخي مسلم اولمق كدر مالدري دخي برابر كركدر وحاصل اولا ربحده دخي برابر اولمق كدر
شويلكه شركت معاوضه دن برشرط فوت اولورسه شركت عنان اولور وتتضمن الوكالة
والكفالة ذكر اولنان شركت معاوضه وكالت وكفالتي متضمندر شريكنك هربري آخرك وكيل
وكفيل اولورشريكينك بري برشيئي اشترا ايلسه بايع شريك آخردن مطالبه ايدر فلا يجوز مطالبة
بين مسلم ودخي خلافاً لابي يوسف شركت معاوضه مسلم ايله ذمي بينده جائز دكلدر
ابو حنيفه وامام محمد قتنده وابو يوسف ايچون خلافنه وارد رآنك قتنده جائز در وكذا
بين حر وعبد وبالغ وصبي ولابين صبيين شركت معاوضه عبد ايله حر مابينده وبالغ ايله
صبي مابينده وايكي صبي مابينده جائز دكلدر عبد ايله حرك بالغ ايله صبينك شركت معاوضه
ده عدم جوازي برابرلك اولمديغي ايچوندر وصبينك بينده شركت معاوضه اولميوب
كفالتلري صحيح اولمديغي ايچوندر اوعبدين اومكاتبين دخي ايكي عبد وايكي مكاتب بينده

بينده دخي شركت معاوضه جائز دكلدر وعدم جوازي وكفالتلري صحيح اولدوغي انجوندر
ولابد من لفظ المعاوضه يوشركتدن لفظ مفاوضهٔ ذكردن لابد درزيرا ناسك اكثري
شرايط مفاوضهٔ بلمزلر بو تقديرجه مفاوضهٔ تصريح ايلمك شرايطك كليسنى مقامنه قائم
اولور اويبان جميع مقتضياتها وياخود شركت مفاوضه نك جميع مقتضياتني بيان
ايلمك لابد درا كرلفظ مفاوضهٔ ذكر اولنمزايسه ده زيرا مقصود اولان معنى دركورمز
ميسنكه اصلي بري قلمق شرطيله كفالت حواله در واصلي ضمان شرطيله حواله كفالتدر
ولاشتراط تسليم المال ولاختلاط شركت مفاوضه نك صحتنده تسليم مال وبري برينه
خلط ايلمك شرط قلنمدي وما اشتراه كل منهما سوي طعام اهله وكسوتهم فلهما شركتدن
هربري اهلنك طعام وكسوه لرنده غيري اشترا ايلدكلري شئ ايلبسي انجوندر زيرا مقتضى
عقد مساواة هربري تصرفنده صاحبنك قائم مقامي دركوياكه بربينك اشتراسي ايكيسنك
اشتراسيدر الا استثنا اولنان شيلردكل وكل دين لزم احدهما بما تصح فيه الشركة
بيع وشراء واستيجار لزم الآخر شركت صحيح اولان شئ سببيله هردين كه احدهمايه لازم كلسه بيع وشرا
واستيجار كبي شريك آخره دخي اول شئ لازم كلور بما يصح فيه الشركة قيدي شول دينك لزومندن
احترازدركه آنده شركت صحيح اولميه جنايت ونكاح وخلع ودم عمدده صلح ونفقه كبي مثلا شركت
مفاوضه ايله شريك اولانك بري جنايت ايلسه جنايتك ارشي جانبنك اوزرينه دينمز
وتزويج ايلسه مهري كندواوزرينه دينمز وزوجه نك نفقه سي كندواوزرينه دينمز بو
مقوله ديونلي شريك آخر ضامن اولماز وان لزم بكفالة بامر لزم الآخر اكر شريكينك برينه
كفالت سببيله مكفول عنهك امري ايله دين لازم اولسه شريك آخره لازم اولور برينه
براجنبي بكا شول مال ايجون كفيل اول ديسه اول دخي امريله كفيل اولسه شريك آخره دخي
لازم اولور ابو حنيفه قتنده خلافا لهما امامين ايجون خلاف وارد رآنلر قتنده شريك
آخره لازم كلمز زيرا بو كفالت تبرعدر ابو حنيفه ايجون دليل عقلي بو درك كه جهه ابتداء تبرعدر

لكن بيفاء مفاوضه در بو تقديرجه امر ايله اولدقده ضمان لازم كلور وكذا ان لزم بغصب بينه
شريك آخره لازم اولور اكر غصب سببيله بين لازم اولورسه ابو حنيفه وامام محمد قتنده اول دين
شريك آخره لازم كلور خلافا لهما لابي يوسف ابو يوسف ايجون خلاف وارد رآنك قتنده
شريك آخره لازم اولمز بو دين تجارت سببيله دكلدر تحت عقد ده داخل اولان زمان تجارات
التزاميدر بو خسه ضمان عدوان دكلدر بو تقديرجه جنايه شبيه اولوب شريك آخره برشي لازم
كلمز ابو حنيفه وامام محمدك دليل عقلي سي بودركه اداء ضمانده مضمونه مالك اولور
بو تقديرجه ضمان تجارته منقلب اولور وفي الكفالة بلا امر لا يلزم في الصحيح مكفول
عنهك امري اولمديكن كفالتده شريك آخره برشي لازم اولمز قول صحيحده زيرا ابتداء و
انتهاء معناء مفاوضه منعدم اولدوغي ايجون مصنفك في الصحيح قيدي بعضيلر
جامع الصغيرك اطلاقي جوابي ايله عمل ابدوب شريك آخر ايجون لزومه ذاهب اولدقلرندن
احتراز در وان ورث احدهما ما تصح به الشركة او وهب له وقبضه صارت عنانا مفاوضة بين
بري شركت صحيح اولان شيئه وارث اولسه دراهم ودنانير كبي وياخود اكر شركت صحيح اولور
برشي بهبه اولنسه واول دخي قبض ايلسه شركت مفاوضه شركت عنان اولور مساوات فوت اولدوغي
ايجون زيرا شركت عنانده مساوات شرط دكلدر وكذا ان عقد فيها شرط لا يشترط في العنان
وبينه شركت عنانه منقلب اولور اكر مفاوضه ده برشرط فقد اولسه كه عنانده شرط اولماسن
ايدي يعني عنانده مشروط اولميان شرطلك بري مفاوضه ده فقد اولسه بينه عنانه منقلب
اولور زيرا مساوات زائل اولمشدر وان ورث عرضا او عقارا بقيت مفاوضة اكر شريكيندن
بري عرضه وياخود عقاره وارث اولسه شركت مفاوضه حالي اوزره باقي قلور شركت
آخره منقلب اولمز زيرا بو ايكي شيئدن شركت صحيح اولور ولا تصح مفاوضة ولا عنان
الا بالدراهم والدنانير شركت مفاوضه وشركت عنان صحيح اولمازلا باقي والتون ايله صحيح
اولور ائمه ثلثه قتنده اوبا الفلوس النافقه عند محمد فلوس رايجه ايله دخي صحيح اولور

صحيح اولور امام محمد قتنده درهم ودنانير خلقة ووصفاً ثمن اشيا در بونن خلاف يوقدر اما
فلوس قجان رائج اولسه اثمانه داخل اولور امام محمد قتنده جائز دكلدر زيرا ثمنيتي اصطلاحي ايله
منعدد راو بالتبر والنقرة ان تعامل بهما شركت مفاوضه وعنان تبر ونقره ايله دخي صحيح اولور
اكر ناس ايكيسي ايله معامله ايدرلرسه تبر كوش والتون دن مضروب اولميانه ديرلر نقره التون
وكومشدن ارتمش قطعه يه ديرلر ولا تصحان بالعروض الا ان يبيع نصف عرضه بنصف عرض الآخر
عروض ايله مفاوضه وعنان صحيح اولماز الا ممكن كه نصف عروضني بيع ايله امّا عروضك
قيمتلري برابر اولسه ثم ينعقد الشركة اذ نصكم شركت منعقد اولوب ثمنده شريك اولورلر
وهربري سي نصيبي آخره منصرف اولور عروضده شريك اولمق مراد ايدن كسنه حيله برطريقدر
ولا بالمكيل والموزون والعدديّ المتقارب قبل الخلط شركت مفاوضه وعنان قبل الخلط
مكيل وموزون وعدد متقارب ايله صحيح اولماز وان خلطا جنسا واحدا ثم اشتركا فشركة عقد
عند محمد اكر ايكي كسنه جنس واحدي خلط ايلسه لر مثلا ايكيسينك دخي متاعلري بغداي اولوب
بربره خلط ايلسه لر اذ نصكم شريك اولسه لر بو مقوله شركت عقد در امام محمد قتنده وشركت
ملك عند ابي يوسف شركت ملكدر ابو يوسف قتنده بو ايسه طاهر روايه در وبو خلافك فائده سي
شول محلده ظاهر اولور كه قجان ربحك زياده سني برينك نصيبي اوزريته شرط ايلسه امام ابو يوسف
قتنده شرط اولان زياده يه مستحق اولماز بلكه هربري ملكي مقداري ربحه مستحق اولور وامام محمد
قتنده شرط ايلدكلري شيئه مستحق اولور وان خلطا جنسين لا تنعقد اتفاقاً اكر ايكي جنسي خلط
ايلسه لر اتفاقاً شركة منعقد اولماز مثلا بغداي ايله ارپه خلط كبي وشركت عنان دورت نوعك
ايكنجيسي شركت عنان در وهي ان يشتركا متساويين فيما ذكر شركت عنان ايكي كسنه متساويين اولدقلري
حالده شريك اولمقدر مفاوضه ده ذكر اولنان شيلرده اوغير متساويين وباجود غير متساوي
اولدقلري حالده شريك اولمقدر يعني شركتده تساوي شرط اولمقدر وتتضمن الوكالة دون
الكفالة شركت وكالتي متضمن اولوب امّا كفالتي متضمن اولماز وشركتده مقصود اولان غيرك

مالنده تصرف قدر اول تقدیرجه وکالتی متضمن در ای اقتضا ایلمش ایدی ولفظ عنان ایسه اعتراضدن
مشتق در عنان ای اعتراض دیملور وبو لفظ کفالتی یعنی دکلدر وحکم تصرف مقتضای لفظ ذلك
خلافی ایله ثابت اولماز وتصح فی نوع من التجارات شرکت عنان تجارات دن برنوعدر یعنی برنوعده
صحیح اولور وفی عمومها دخی عموم تجارتده صحیح اولور وبعض مال کل منهما ایکیسندن هر برینك مالندن
بعضی یسیله دخی شرکت عنان صحیح اولور زیرا تساوی شرط دکلدر وبکله وکلی مالیله دخی صحیح اولور
ومع التفاضل فی راس المال والربح راس مالده ورعجده تفاضل ایله دخی شرکت عنان صحیح اولور برینك
راس مالی ایکی بیك وبرینك بنك اولمغا وزره ورعجد دخی برینه ثلثان وبرینه ثلث اولمق اوزره
جائزدر ومع التساوی فیهما راس مالده ورعجده تساوی اولمق اوزره دخی شرکت عنان صحیح اولور
وفی احدهما دون الآخر عند عملهما وباخود برنده تساوی اولوب آخرده اولمیه ایکیسنك عملی
قدرنده یعنی ایکیسی دخی عملده برابر اولمغله ومع زیادة الربح للعامل عند عمل احدهما ایکیسندن برینك
عملی قدرنده عامل اولمق زیاده ربح ایله دخی شرکت عنان صحیح اولور ومع کون مال احدهما دراهم
والآخر دنانیر شرکت عنان برینك مالی اقچه وبرینك التون اولمغا وزره صحیح اولور ولا یشترط الخلط
فیها ایضا شرکت عنانده خلط شرط قلمدیغی مفاوضده شرط اولمدیغی کبی لفظ ایضا ایکیسنه دخی
قیددر والوضیعة علی قدر المال وان شرطا غیر ذلك وضیعه راس مالك مقداری اوزره در
اکر وضیعه برینه اولمق شرط ایلدیلر ایسه ده زیرا نبی علیه السلام الربح علی ما شرطا والوضیعة علی
قدر المالین بیور مشلر در وما شراه کل منهما طولب بثمنه هو فقط شول شیئکه شرکتدن برسی
اشترا ایلسه آنجق اشترا ایدن مکسنه ثمنی ایله طلب اولنور یوخسه شریك آخردن طلب اولنماز زیرا
شرکت عنان وکالتی متضمن در لکن کفالتی متضمن دکلدر ورجع علی شریکه بحصته منه ان اداه
من ماله اشترا ایلدیکی شیئك ثمنی خالص مالندن ادا ایلمش ایسه شریکی اوزرینه حصه سی
مقداری ایله رجوع ایدر زیرا شریك آخر جهتندن حصه سنده وکیلدر بو مسئله مبیع هلاك
اولدوغی تقدیرجه در وتبطل الشرکة بهلاك المالین شریکینك مالی کبی هلاك اولمغله شرکت

شركت باطل اولور اوا حدهما قبل الشراء وهو على ماله قبل الخلط هلك في يده او في يد الآخر واخود
ايكيسندن بريسنك مالي قبل الشرا هلاك اولمغله دخي شركت باطل اولور وقبل الخلط كندو
يدنده وياخود آخرك يدنده هلاك واقع اولورسه مالكي اوزرينه دركندو الندن هلاك اولورسه
معناسي ظاهر دراما آخرك يدي امانتدر وعليهما بعده اكر هلاك بعد الخلط مال مشترك كندو
واقع اولورسه ايكيسي اوزرينه درفان هلك بعد ما شرى الآخر بالف فالمشتري بينهما ورجع المشتري
بثمن حصته اكر شريكك بري كندو ماليله برشي اشتري ايلدكده نصكره آخرك مالي هلاك اولسه
پس امدي اشتري اولنان شيئ ايكيسنك بينده درمشتري شريك اوزرينه حصه سنك
ثمني ايله رجوع ايدر زيرا مشتريه نك نصفي اشتراده شريكينك وكيلي ايدي اول تقديرجه شريكي
اوزرينه رجوعي صحيح اولور وان هلك قبل شراء الآخر فان كان وكله حين الشركة صريحا في
المشتري لهما شركة ملك ورجع بحصته والا فالمشتري فقط آخرك شراسندن اول شريك
آخرك مالي هلاك اولسه اكر حين شركتده صريحا اني وكيل ايلمش ايسه مشتريه شركت ملك
ملك ايله ايكيسنكدر حصه سيله رجوع ايدر اكر حين شركتده صريحا وكيل ايلمامش ايسه مشتريه آنجق
مشتري المجوندر ولكل من يكي المفاوضة والعنان ان يبضع ويضارب ويستأجر ويوكل ويودع
ويرهن في المال يد امانة شركت وعنان ايله شريك اولنلرك هر بري ايجون مالي آخر كسنه يه سرمايه
ويرمك ومضاربه ويرمك وبركسنه يه اجاريه دوتمق ووكيل ايلمك وامانت قومق واردر
ومالده شريكندن هر بريسنك بدي يد امانت در اكر هلاك اولسه شريك آخر سن مالي سرمايه يه
ومضاربه يه ويردك وآخري وكيل ايلدك وامانت قودك ديو تضمينه قادر دكلدر زيرا
شريكينك بدي يد امانتدر وشركت الصنايع والتقبل اوجيخي نوعي شركت صنايع وتقبلدر
وهي ان يشترك خياطان وصباغ وحياط على ان يتقبلا الاعمال ويكون الكسب بينهما شركة
صنايع وتقبل ايكي درزي وياخود بربوياجي وبر درزي اعمالي تقبل ايدوب كسبلري ايكي

سينك بينده اولمق اوزره شريك اولمقدر ولو شرطا العمل نصفين والربح اثلاثا جاز اكر

شريكين عملي نصفين وربحي اثلاثا شرط ايلسه لرجائز در يعني عملي مناصفت اوزره ايتليه لوم
لكن ربحك ايكيسي بنم اولسون دبو شرط ايلسه جائز در وكل عمل يقبله احدهما يلزمهما هر عمل كه ايكي
سندن بري اوزرينه عمل ايله طلب وارد ر يعني هر بر سندن عمل طلب اولنور وكل منهما طلب
الاجر وشركيندن هر بري انجون اجرت وارد ر وبرئ الدافع بالدفع الى احدهما والكسب بينهما
وان عمل احدهما فقط اكر عملي آنجق بري اشلمش ايسه ده شريك آخره اجرتي دفع ايلمك ايله دافع
بري اولور زيرا كسب ايكيسينك بينلرنده در وبو شركت اقتضاء ضمانده شركت مفاوضه كبيدر
وشركة الوجوه وهي ان يشتركا ولا مال لهما على ان يشتريا بوجوههما ويبيعا والربح بينهما
شركت عقدك دوردنجي سي شركت وجوه در وبو شركت وجوه رأس مالدري اولمايان
ايكي كسنه شريك اولمقدر شونك اوزرينه وجوه لري اوزره اشترا ايلمه لر يعني عند الناس
وجاهت واماننلري اولمغله وبره سيه اشترا ايدوب واول شئ بيع ايليه لر رأس مالي
صاحبينه ويروب حاصل اولان ربح مابينلرنده مناصفه اوله وان شرطا مفاوضة
صحت اوله وان شرطا هامفاوضة صحت اكر شركت وجوه مفاوضه شرطلرايله لر صحيح اولور يعني
لفظ مفاوضه وياخود شول امور ده كه مساواة شرطدر واول شرط اوزرينه احكام مفاوضه جاري
اولور ومطلقها عنان شركت لفظك مطلقي عنانلر وتتضمن الوكالة فيما يشتريانه عند الاطلاق
بو شركت اشترا ايلدكلري شيئده آنجق وكالتي متضمن اولور زيرا غيرك اوزرينه تصرف آنجق
وكالت ايله اولور اما مفاوضه شرطي اولنسه كفالتي متضمن اولور فان شرطا مفاوضة
المشتري ومثالثة فالربح كذلك اكر شركيني مشتريه نك مفاوضه ومثالثه سني شرط ايلسه بس امدي
ربح دخي شرط ايلدكلري كبيدر زيرا استحقاق ربح ضمان ايله در ضمان ايسه مشتريه ده ملكه
تابعدر بس امدي ملك مقداري ربح مقدار اولور وشرط الفضل باطل شرط فضل باطل اولور
يعني الثانك شئ نصف اوزره اولوب لكن ربح ثلث اوزره اوله ديو شرط ايلسه لر فضل باطل
زيرا زائد بر ربحدر كه ضامن اولمازبو ايسه جائز دكلدر الا مضاربه ده جائز اولور فصل هذا

هذا فصل و باخود وقف اوزره فصل اولده وقتاكه مصنف شركت صحيحه دن فارغ اولدي ايسه شركت
فاسده يه شروع ايلدي زيرا شركت صحيح اصلا و وصفاً موجود در فاسد ايسه اصلاً موجود در
لكن وصفاً موجود دكلدر بو تقديرجه من كل وجه موجود اولان تقديمه اولير ولاتصح الشركة
الوكالة به كالاحتطاب والاحتشاش والاصطياد والاستقاء وكالت صحيح اولميان شيئده
شركت صحيح دكلدر اودن واوتلق جمع الملك كبي وصيد الملك وصقالق ايلك كبي بونلردده شركت
صحيح دكلدر زيرا معنى وكالتى متضمن دكلدر ومباح شئ اخذه توكيل باطلدر وما جمعه
كل فله شول شيئكه آخرك معاونتي اولمدين هر قنقي سي جمع ايدرسه اول شئ انك اولمق اوزره
وان اعانه الآخر فله اجر مثله اكر آخر كمسنه جمع ايدنه اعانت ايدرسه اعانت ايدن انجمون اوزره
اجر مثل واردر لايزاد على نصف ثمن الماخوذ وعند ابي يوسف اجر مثل ماخوذك يعنى
جمع اولنان شيئك نصف ثمنى اوزره زياده قلنماز ابو يوسف قتنده خلافاً لمحمد امام
محمد انجمون خلاف واردر انك قتنده بلغاً ما بلغ اجر مثل لازمدر وما اخذاه معاً فله فلهما
نصفين وشول شيئكه ايكيسى انجون نصفين واردر زيرا سبب استحقاقده برابردرينه بونك
كبيدر اكر ايكي سنك بركلب اولوب معاً ارسال ايلسه اصابت ايلدكي شئ ايكيسى بينده
نصفيندر اكر كلب برينك اولوب وآخرك يدنده ايكن ارسال اولنسه اصابت ايلدكي
شئ خاصة صاحب كلبندر واكر هر برينك بركلبي اولوب ايكيسى معاً ارسال ايلسه لرصيد
واحده اصابت ايلسه ايكيسى بينده مناصفه اوزره در اكر هر برصيده اصابت ايلسه لر اصابت
ايلدكلري شئ خاصة كندولر بينلرنده در كذا في غاية البيان وان كان لاحدهما دابة وللآخر
بغل فاستقى احدهما فالكسب له وللآخر اجر مثل ماله اكر بريسى انجون قاطر وآخرى انجون
دابة اولسه وبريسى سقالق ايلسه سقالق كسب ايدن انجوندر وآخر انجون مالنك اجر مثلى
وارد راكر استقا ايدن صاحب دابة ايسه بغلك اجر مثلى وير راكر صاحب بغل ايسه دابة نك
اجر مثلى وير والترجح في الشركة الفاسدة على قدر المال وبطل التفضل شركت فاسده ده رجح

رأس مال مقداري در رعجك زياده يني برينه شرط ايلمك باطلدر ويبطل الشركة بموت احدهما شركت
احد شريكينك موتي ايله باطل اولور زيرا وكالت لوازم شركتدر موت ايله وكالت باطل اولور
لازمي باطل اولمجق ملزوم كذلك وبلحاقه مرتدا ان حكم به موت ايله باطل اولدينجي كبي شريكك
بري مرتد اولدوغي حالده دارحربه لحوقي ايله دخي شركت باطل اولور اكر لحوقه حكم اولنورسه
زيرا مرتدك لحوقه حكم موت حكميدر ولا يزكي احدهما مال الآخر بلا اذنه شريكينك
بري بلا اذن شريك آخرك مالنك زكوتني زكوتني اذا ايده مز زيرا اداء زكوة جنس تجارتدن
دكلدر فان اذن كل لصاحبه فاديا معا ضمن كل حصة صاحبه اكر شركينك بري صاحبينه
يعني شريكينه اذن ويرسه وهر بري صاحبنك غيبتنده زمان واحده اداايلسه وياخود
تقدم وتاخير معلوم اولمسه شريكينك هر بري شريلينك حصة سني ضامن اولور اكر
برسي زياده ويرمش ايسه زياده ايله بعض بعد التقاض آخرك اوزرينه رجوع ايدر وان
ادّيا متعاقبين ضمن الثاني علم باداء الاوّل اولا اكر متعاقبت اداايلسه لرثاني ضامن
اولور كرك اوّلك اداسني بلسون كرك بلمسون مثلا بري اوّل وبري صكره اداايليان
ضامن اولور ابو حنيفه قتنده وقالا لا يضمن ان لم يعلم اما بين ديدلركه اكر اولينك
اداسني بلمدي ايسه ضامن اولماز زيرا اول كمسنه فقيره دفع ايجون مأمور در اول ايسه
ايلدي وآنك قدره في فقيره تمليك ايلمك ايدي بوخصه زكوة دفع ايلمسي دكل بويله اولديجق
قدرني اولان شيء طلب اولنور بوخصه عدم قدرتده اولان طلب اولمز وان اذن
احد المفاوضين لشريكه ان يشتري امة ليتطاها ففعل فهي له خاصة بلا شيء شركت مفاوضه
ايله شريك اولانك بري وطيء ايلمك ايجون برجاريه اشتراسنه اذن ويرسه مأذون اولان
شريك دخي مال شركت ايله اشترا ايلسه اول جاريه خاصة اشترا ايدن كمسنه ايجوندر بلا شيء
يعني شركته برشي غرامت جكمك سزن ابو حنيفه قتنده زيرا جاريه مقتضاي شركت اوزره
ملكنه داخل اولور اذن صكره اذن كندو نصيبني هبه ايلمكي متضمندر زيرا وطيء حلال اوزه

اولمز الا ملك ايله اولور ويوخد كل منهما بثمنها شريكيندن هر بري جاريه نك ثمنى ايله اخذ اولور
مثلا جاريه صاحبي شريكيندن هر بريسنى بولورسه جاريه نك ثمنى اخذ ايدر مشتريدن اصالت
شريك آخردن كفالت زيرا مفاوضه وكالت وكفالتى متضمن در وقالا يضمن حصة شريكه
امامين ديديلركه شريكنك حصه سنى ضامن اولور زيرا شرايا لكرما مور دن واقع اولوب ثمنى
آنك اوزرينه رجوع اولنور كتاب الوقف بوكتاب وقفك احكامي بيانندر وقف
وقفه نك مصدريدر متعدي لازم اولور وقفيه مفعول تسميه سي مبالغه ايچوندر منسوخ
ومضروب ايچون نسخ اليمين ومضروب الامير كبي هو حبس العين على ملك الواقف والتصدق
بالمنفعة كالعاريه وقف واقفك ملكي اولمق ايچون بر عينى حبس منفعتى تصدق در عاريت
كبي امام اعظم قتده يعنى فقرا اوزرينه تصدق در وياخود وجوه خيردن بر وجه اوزرينه تصدق در
اذ نصكره ديلديكمنعت معدومه در ومعدومي تصدق صحيح اولماز بو تقدير جه ابو حنيفه
قتده وقف جائز دكلدر امّا اصح اولان اجماعاً وقف جائز در فلا يلزم ولا يزول ملكه الا
ان يحكم به حاكم پس امدي لازم اولماز ودخي حكمي زائل اولماز الا مكر كه حاكم لزومنه حكم
ايلمه مثلا بر كمسنه وقف ايلديكي متولي به تسليم ايدوب اندنصكره رجوع عنى مراد ايدوب
عدم لزومنه ذاهب اولوب منازعه ايلدكده قاضي لزومنه حكم ايلمه اول وقت لازم اولور
وملكندن زائل اولور وقيل او يعلق بموته بان يقول اذا مت فقد وقفت ديلديكه ياخود
واقف وقف ايدجك شئ موته تعليق ايلسه كه اولدكم زمان تحقيق وقف ايلدم ديمكله
يعنى فلان شئ اولدوكم زمان وقف اولسون ديه وعندهما هو حبس العين على ملك
على وجه يعود نفعه الى العباد فيلزم ويزول ملكه بمجرد القول عند ابي يوسف امامين
قتده وقف بر عينى حبس در الله تعالينك ملكى اولمق اوزره بر وجه اوزرينه كم اول وقفك
نفعي عباده عائد اوله پس امدي بو تقدير جه لازم اولور واقفك ملكي زائل اولور
ابو يوسف قتده مجرد وقفت قوليله وقفت داري هذه وياخود وقفت ارضي هذه

ولذا يصح عند ابو يوسف وقف تبعا لمكن وقف ضيعة ببقرها واكرتها ومع عبيده وسائر الآت
الحراثة ومنقولك وقفي ابو يوسف قتنده دخي صحيح اولور عقاره تبعيت ايله شول لكسنه كبيكه
برجفتلك اوكوزي واكبي سي ايله كه انلر واقفك قولاريدر وسائر الآت حراثتكه منقول اندن
صنعيه تبعيت ايله وقفي صحيح اولور اكرت جمعي اكارت كلور اكبي معناسنه واذا صح الوقف
فلا يملك الا انه يجوز قسمة المشاع عند ابي يوسف فجان وقف صحيح اولسه لكسنه تلك
عملوكي اولز ولكسنه يه دخي تمليك اولنماز الا بو قدر واركه ابو يوسف قتنده مشاع اولان
وقفك قسمتي جائز در ويبداء من ارتفاع الوقف بعمارته وان لم يشترطها الواقف
ان وقف على الفقراء فقرايه وقف اولان وقفك عمارتنه غلهء وقف ايله بشلمز
اكر واقف عمارتنه شرط ايلمدي ايسه ده وان وقف على المعين فعليه اكر معين اوزرينه
وقف ايلدي ايسه عمارت وقف اول معين اولان لكسنه تك اوزرينه زيرا اخراج بالضمان
ايدوكي معين مبين در فان امتنع اوكان فقيرا اجره الحاكم وعمر من اجرته ثم رده
اليه اكر موقوف عليه عمارتدن امتناع ايلسه وياخود فقير اولوب عمارته عجزي اولسه
حاكم وقفي اجاريه ويروب اجرتدن تعمير اتدرر اندنصكره وقفي موقوف عليه رد
ايدر ونقض الوقف بصرف الى عمارته ان احتاج والا حفظ الى وقت الحاجة ووقفك
نقضي عمارتنه صرف اولنور اكر احتاج اولنورسه واكر احتياج اولنمز ايسه وقت
حاجته دكين محفظ اولنور وان تعذر صرف عينه اكر نقضك عينيچ صرف اولنمق متعذر
اولورسه ويصرف ثمنه اليها اول نقض بيع اولنوب ثمني عمارتنه صرف اولنور ولا يقسم
بين مستحقي الوقف وياخود ثمني وقفك مستحقلري بينده قسمت اولنماز زيرا اول
نقض عينك حزيدر عين دده ايسه مستحقينك حقي بو قدر انلرك حقي منافعدندر
عين خود حق الله در فصل ٧ بو فصل احكام مسجد بياننده در اذا بنى مسجدا لا يزول
ملكه عنه فجان بر كسنه مسجد بنا ايلسه اول لكسنه ملكي مسجد دن زائل اولماز حتى يفرز

يفرز عن ملكه بطريقه ويأذن بالصلاة فيه ويصلى فيه واحد وفي رواية شرط صلاة جماعة
متى واقف اول مسجدي ملكندن طريق عام ايله افراز ايدبجه ودخي اول مسجده صلاة
اذن ويرنجه وبر كمسه مسجده نماز قلنجه وبر روايته صلاة جماعت شرط قلنمشدر
بو مذكورات اولنجه ملكندن زائل اولور ولا بضر جعله سردابا بالمصالحة واول مسجدك
تحتنى مصالح ايجون سرداب قلمق ضرر ايلمز فان جعله بغير مصالحه اوجعل فوقه بيتا
وجعل بابه الى الطريق وعزله اكر سردابي مسجدك مصالحندن غيري ايجون قلسه وياخود
مسجدك فوقنى بيت قلسه ومسجدك قپوسنى طريق قلسه واپرسه واتخذ وسط داره
مسجدا واذن بالصلاة فيه لا يزول ملكه عنه وياخود دارينك اورطه سنده مسجد
اتخاذ ايلسه واذنده صلاة اذن ويرسه اول مسجد بابينك ملكندن زائل اولماز ولا يبيعه
ويورث عنه اول بابي ايجون وسط داردة ايله وكي مسجدي بيع ايلك وارد ربانيدن وارث
يعنى ميراث اولنور يعنى فوت اولدقده مسجد ابدي ديو ميراثدن منع اولنمز وعند
ابي يوسف يزول ملكه بمجرد القول مطلقا ابو يوسف قتنده بانينك ملكندن زائل اولور
بمجرد قول ايله مطلقا كرك مسجد اولسون كرك مسجدك غيري اولسون ويزار بها ابو يوسف
قتنده تسليم شرط دكلدر ولو ضاق المسجد ويحسبه طريق العامة يوسع منه وبالعكس كر مسجد
ضيق اولسه حال بوكه بانينك طريق عام اولسه اول طريقدن مسجد توسيع اولنور عكسي ايله
دخي بويله در يول مسلمانلرك ضيق اولسه مسجدك النوب يولة ضم اولنور رباط استغنى
عنه يصرف وقفه الى اقرب رباط اليه رباطكه اذن استغنى اولنه اول رباطك وقفى اقرب
رباطه صرف اولنور زيرا مصلحت عامة ايجوندر والوقف في المرض وصيته حال مرضه
وقف وصيتدر ثلثدن معتبر اولنور ويتبع شرط الواقف في اجارة الوقف ان وجد اجارة
وقفده اكر شرط واقفه اتباع اولنور والا فيختار ان لا توجر الضياع اكثر من ثلث
سنين شرط اجاره بولنمزايسه اختيار اولنان بودركه جقلك اوج سنه دن اكثر اجاره ويرلمه

ولا يؤجر غيرها اكثر من سنة جفلكدن غير يسي برسنه دن اكثر اجاريه ويرملمه وفتوى بونك
اوزرينه در زير امدت اجازه طويل اولورسه ابطال وقف لازم كلور ولا يؤجر الا باجر
المثل وقف اجاره اولنماز الا اجر مثلي ايله ايجاز اولنور ثم لا ينقض ان زادت الاجرة
الكثيرة الرغبة اجر مثلي ايله ايجاز اولندقدنصكره اجاره بوزلماز رغبة ناس ايله اكر اجرت
زياده اولورسه ده بينه نقض اولنماز وليس للموقوف عليه ان يؤجر بادنى الا بنيابة او
ولاية موقوف عليه ايجون وقفي كندو اذني ايله ايجار ايلمك يوقدر الا وقف طرفندن
بنائت ايله وياخود ولايت ايله يعني متولي اولمق ايله ايجاز ايلمك واردر ولا يعار ولا يرهن
وقف عاريه ورهن ويرلماز وان غصب عقاره يختار وجوب الضمان اكر وقفك عقاريدن
غصب اولنسه ضمانك وجوبي اختيار اولنور يعني قيمتي اخذ اولنوب بر آخر منيفه اشترا
اولنور غصب اولنه بدل وقف اولور كذا في الدرر ولو شرط الولاية لنفسه لو كان
خاينا ينزع منه اكر تولييتي كندو نفسنه شرط ايلسه اكر خاين اولورسه تولييتدن نزع اولنور

كتاب البيع

بو كتاب بيوعك احكامي بيانندة در معلوم اولكه بيعك مشروعيتي
كتاب وسنت واجماع ومعقول ايله ثابتدر اما كتاب ايله ثابت اولدوغي حق سبحانه
وتعالينك احل الله البيع وحرم الربوا ولا تاكلوا اموالكم بينكم بالباطل الا ان تكون
تجارة عن تراض قول شريفيدر وسنت ايله ثابت اولدوغي نبي عليه السلامك يا معشر التجار
ان البيع يحضره اللغو والحلف فشوبوه بالصدقة قول شريفيدر واجماع ايله ثابت اولمسي
ظاهر در ومعقول ايله ثابتدر ثابت اولمسي نوع انسان مدني بالطبع اولوب هر بري
آخره محتاج اولدر اكر بيع وشرا اولسه نظام وانتظام اولمزدي حاجت ناس ايجون
مشروع اولمشدر ولفظ بيع اضداد دندر شراده دخي مستعملدر نبيكم نبي عليه السلامك
قول شريفيندة لا يخطب الرجل خطبة اخيه ولا يبيع على بيع اخيه اي لا يشترى شراء اخيه واقع
اولمشدر وشراد خي اضداد دندر نبيكم حق سبحانه وتعالينك وشروه بثمن بخس قول شريفيندة

يفده واقع اولمشدر ايكي باعوه ديمكدر وايكي مفعوله تعديه ايدر بعت زيدا الدار كبي ومفعول
اوّله علي وجه التاكيد من داخل اولور مثلا بعت زيدا الدار كبي ومن مكانته لام داخل اولور
بعت للشئ وبعت لك كبي ولك ده اولان لام زائد در ومصنّف ببعي صيغهٔ جمع ايله ايراد
ايلديكي انواع قصد ايلمشدر زيرا بيع مبيع اعتباري ايله درت نوعدر برنوعي بيع مفايضه در
سلعهٔ بسلعه بيعدر حالا دخي سلعهٔ ثمنه بيعدر حالا تعامل ناس اولان بيعدر وبرنوعي
ثمني ثمنه بيعدر بوكا بيع صرف تسميه اولنور وبرنوعي دخي دينى عينه بيعدر كما سلم تسميه اولنور
وثمن اعتباري ايله دخي درت نوعدر بري بيع مساومه دوبري دخي بيع مرابحه در وبري
دخي توليه در كه الدوغي بهايه بيع ايلمكدر وبري دخي بيع وضيعه در كه سرمايه سندن
نقصانه بيعدر وبيعك شرطي دورت در شرط انعقاد وشرط صحت وشرط نفاذ
وشرط لزوم وشرط انعقاد دخي دورتدر بري عاقده وبري نفس عاقده وبري مكان
عاقده وبري معقود عليه ده وعاقده عدد لازمدر زيرا عدد اولميجق جانبيندن
وكالت ايله بيع منعقد اولماز الّا بابا ايله قاضي مال يتيمه طرفينه تولي ايدر لو نفع اولمق
اوزره وبري دخي عبدك كندو نفسني افندينك امري ايله اشتر ايلمك كبي بودخي طرفينه
تولي ايدر ومعراج الدرايه ده قاضينك طرفنه توليسي كندو نفسي ايجون اولميجق منعقد
اولماز زيرا قاضينك حكمي قضا در كندو نفسي ايجون قضا جائز دكلدر وعاقد شرطي عقلدر
زيرا مجنون وصبينك عقدي صحيح دكلدر ونفس عقده اولان شرط قبول وايجابه موافق اولمق
زيرا ايجاب اولان شيئك غير سيني قبول ايله بيع منعقد اولماز صفقه منصرف اولدوغي
ايجون امّا مكان عقده اولان شرط ايجاب وقبول مجلس واحده اولمق كركدر امّا معقود
عليهك شرطي مبيع موجود اولمق ومال متقوم اولمق ونفسنده مملوك اولمق مقداري
معلوم اولمق ومقدور التسليم اولمق كركدر زيرا بيع معلوم اولمز وبيعك معناسي تمليكدر
اول دخي ايكي وجه اوزره در بري تمليك منافع اشياد كه بدل ايله ايجاره وبدل سز عاريه كبي

وبری دخی اعیان اشیادر کہ بدل ثمن وعوض شرطیلہ بعد القبض ھبہ کبی من غیری بدل وعوض
ھبہ وصدقہ کبی ومبیعک احوالی بدی وجہ اوزرہ در اولکی وجہ مبیع حاضر ومعین اولمسیدر
وایکنجیسی مبیع حاضر اولمسیدر امابایع تسلیمہ قادر اولہ متاع وحیوانات واعصان
اشجاردہ میوہ کبی اوچنجیسی بایع تسلیمہ قادر اولیہ ظہر غنمدہ صوف وبطون حیواندہ
اولان وعبد آبق کبی وبونلرہ مشابہ اولنلر کبی وبو معقولہ بیع فاسددر دردنجی مبیع مفقود
اولمسیدر بو دخی فاسددر زیرا نبی علیہ السلام بیع مالیس عندہ دن نہی بیور مشدر بشنجیسی
مبیع برکسنہ نک اوزرندہ دین اولمسیدر اول دینی اوزرندہ اولان بیع جائزدر آخرہ بیع
فاسددر التنجی سی مبیع امانت وباخود عاریہ واجارہ ورھن وباخود سرمایہ اولمسیدر
وباخود اوزرندہ امین اولمقدر ذکر اولنان مبیع کندودہ اولان کسنہ یہ بیع جائزدر
لکن قبض جدیدہ محتاجدر زیرا قبض اول امانتدر وقبض ثانی قبض ضمانتدر وقبض
امانت ایسہ قبض ضمان مقامنہ قائم اولماز لکن مبیع مشتریناک ثانیا قبضندن اول
ھلاک اولسہ بایع اوزرینہ درا کر قبض جدیددن صکرہ ھلاک اولسہ مشتری اوزرینہ در
یدنجیسی مبیع مشتری قہرندہ غصبا وباخود سرقہ وباخود خیانتہ موجود اولمسیدر مبیعی
اول کسنہ یہ بیع جائزدر قبض جدیدہ محتاج دکلدر زیرا قبض اول قبض ضمانتدر وقبض ثانی
دخی ضمانتدر وقبض ضمان مقامنہ قائم اولور اکر مبیع قبل قبض ثانی ھلاک اولسہ مشتری
اوزرینہ در وثمن دخی سکر وجہ اوزرینہ در اولکیسی فضہ در ایکنجی سی ذھب ودنانیر
اوچنجیسی مکیل در ومکیل الیہ نقدا وباخود نسیہ اشتر جائزدر اکر جنسی ومقداری
وصفتی بیان اولنورسہ دردنجیسی موزون در مکیل حکمی کبیدر بشنجیسی مذروع الیہ نقدا
اولسہ برشئ واشتری الیلک جائزدر جنسی ومقداری وصفتی ووقتی بیان اولنورسہ
اتفاق اوزرینہ امام اعظم قتدہ اجل بیان اولنمق ایسہ دہ جائزدر التنجیسی حیواندر
امابونلک الیہ ویرسیلہ برشئ اشتر الیلک جائزدکلدر یدنجی سی عقاردر بونکلہ دخی

دیمی و برسیه جائز دکلدر و بیع صحیح بر کبی وجه و یا اقل و یا اکثر اولمه قطعی دکلدر بیع صحیحدر اولی بیعی
مساومه در ایکنجیسی بیع تولیه در اوچنجیسی بیع مرابحه در دردنجیسی بیع محاسره در کر بیع وضیعه دیملکدر
بشنجیسی بیع شرکتدر التنجیسی بیع اقاله در یدنجیسی بیع حرفه در سکزنجیسی بیع هبه در قیحان عوض
شفعه اوزرینه اولورسه زیرا بونده شفیع ایجون شفعه وارد رطقوزنجیسی بیع صلحدر قحن اقرار اوزرینه
اولسه و بونده دخی شفعه وارد راونجیسی بیع مبادله در اون برنجیسی بیع موقوفدر کر برآمرك اذنی
بوغیکن متاعنی بیعدر بو بیع صاحبنك اجازتنه موقوفدر اکر اجازت ویرسه بیع جائز اولور اکر
اجازت ویرمزایسه جائز اولمز اون ایکنجیسی بیع اولسه در بو بیع ویرسیه اولن بیعدر اکر وقتی معلوم
اولمزایسه فاسددر اون اوچنجیسی بیع ثمنی بیدیدر اون دردنجی بیع التراضی والتعاطیدر اون بشنجیسی
البراءه من العیب ان سکزنجی بیع مختلف فیه در اون طقوزنجی بیع مستحبدر و بکرنجیسی بیع فاسددر
وفتاکه بیع فاسد اولسه و سلعه مشتری یدنده تلف اولسه مشتری اوزرینه قیمتی لازمدر ثمنی لازم دکلدر
واکر مشتری اول سلعهٔ بیع ایلسه و یاخود هبه ایلسه و یاخود سلعیه ویرسه و یاخود عبد اولمغله اعتاق
اولسه و یاخود جاریه اولمغله اوده ولق اولسه و یاخود مدبر ایلسه و یاخود مکاتب ایلسه بو ذکر اولنان
مسائل جائزدر و مشتری اوزرینه قیمتی لازمدر و بیوع فاسده اونوزنوعدر اولکی سی بیع محاقله در کہ
سنبله ده بغدای بغدایه بیعدر و بو بیعه بیع الزرع بالحظه دینلور ایکنجی بیع المزابنه در بنجرده
حرمایی حرمایه بیع کبی اوچنجیسی بیع محاصره در مثلا رجل رجل آخره بعت منك هذا المتاع بکذا
وکذا ان قدم فلان من ثمره دیمك کبی دردنجیسی بیع ملامسه در بو بیع جاهلیتده ثوبی برکسنه
برمناعی مساومه ایدرکن مس ایلسه مراد ایلدوکی ثمن ایله اول شئی مشتریسنك اولوردی بشنجیسی
بیع منابذه در بو دخی جاهلیتده بایع سلعهٔ مشتری اوزرینه اتسه عند المساومه مشتری مراد
ایلدیکی ثمن ایله بیع واقع اولوردی التنجی سی بیع ملامسه در بو بیعدر بهانمك ذکورنك ظهورنده اولان
شئی بیعدر و عبدك دخی ظهورنده اولان بیعدر سکزنجی سی جل الحبله در حیلی نك حیلنی طوغدقده
و بسود کده بیع کبی طقوزنجیسی بیع محاصره در بو بیع میوه هنوز تمام ابرشمدین اشجار اوزرنده

بيعدر اوينجي بيع ضربه فابضدر وبيع غايض دنجي ديلمشدر مثلا غواص اولان مكسنه بعث
منك ضربه بكذا من الثمن ديو فعر غوص ايلمشدر اون برنجي بيع غرور در مثلا حرما انجاري
نه ويررسه وياخود زراعت اولنان ارضدن نه خروج ايدرسه انى بيع ايلمكدر اون ايكنجيسي
بيع مصطر در مثلا برمكسنه طعام وشراب ولباسه مصطر اولدقده بايعك اكثر بهايه بيع ايلمسيدر
وشراد نجي بويله دراون اوچنجيسي بيع الكالي بالكالي در بوايسه هر شيئده وبرسيه بيعدر
اون دردنجي سي سنا حيواني حيوانه بيعدر بوايسه فرسي عبده بيع ايلمكدر ولكن عبد غائب
اولمقور اون بشنجي سي بيع معادمه در مثلا بعت منك ما يخرج من ارضي او شجري كذا
عاما بكذا درهما كبي اون التنجي سي بيع مالم يقبضدر امام مالك قتنده بونك معناسي
طعامده در غيريده دكلدر ابو يوسف قتنده طعامده ومنقولاتده در عقاريده دكلدر
اما امام محمد قتنده وشافعيده جمله سنه اطلاق اولنور اون يدنجي سي بيع سلفدر
مثلا برمكسنه رجل آخره شو شئ سكا بيع ايده رم اما بكا فرض ويرمك اوزره ياخود شو قدر
شئ سكا قرض ويره يم ديمك كبي اون سكزنجي سي بيعاني في بيع واحد در مثلا شو جاريه
بو مقدار درهمه بيع ايده رم شونك اوزرينه كه فلان اوفلاني بو مقدار درهمه بيع
ايده سين ديمكدر ان طلوزنجي سي سرطان في بيعه در مثلا برمكسنه آخره شو شئ سكا
اون درهمه بيع ايده رم اكر نقد ويررسك اون بش درهمه ويرورم برآيه دك اداايدرسك
ديمك كبي بكرمنجي سي بيع الشيناء در مثلا برمكسنه آخره شو بغداي حنطه اعنى اوجوز شو قدر
درهمه بيع ايده رم اما اون قفيزنى بيع ايلميم ديمك كبي بكرمي برنجي سي بيع المواضعة در
مثلا برشئ بيع ايليه لكن اول شئ كندو قتنده اوليه يكرمي ايكنجي سي بيع العربان در مكلا برمكسنه
برمتاع اشترا ايدوب بايعه درهمي شو شرط اوزرينه تسليم ايليه كه اكر متاعي الورسم اون
درهم متاعك ثمنى اولسون اكر متاعى اخذ ايتمز ايسم درهم رد اولنه ديمك كبي بكرمي اونبرنجي سي
بيع الماء والنار در قجن صويي برطرفه اخراج ايليه تحقيق مالك اولور بيعي جائز اولور واتش

آتش كومراولدقده بيع جائز اولور يكرمي درد نجي سي محمد ده سودي ببعد ربوبيع نهي اولنمشدر
يكرمي بشنجي سي بيع الدين بالدين متاع بها سندن بركسنده دين اولسه اول دينې ويره سيه رجل
آخره بيع ايلمك كبي يكرمي التنجي سي بيع صدقه در وانك اهلي حق سبحانه وتعالينك انما
الصدقات للفقراء قول شريفنده واقع اولمغله در واول شئ اهلنه ويرلمدن بيع اولمق جائز
دكلدر يكرمي يدنجيسي قسمت اولنمزدن مقدم غنائمي ببعد ربكرمي سكزنجي سي قيون ارقه
سندن اولان شئ بيع ايلمكدر يكرمي طقوزنجي سي ميشه ده اولان صبدي بيع ايلمكدر اوتوز
نجي سي هواده طيري وصوده بالغي ببعد روبيعي بدي شئ افساد ايدرسه اولكي جهالت
ايلينجي جهالت وقت اوجنجي جهالت ببعد ردور دنجي اوج كونون زياده اولان شرط خيار در
بشنجي بعده برشرط اولمكه يا يمك ايجون منفعت اوله مثلا سكا شول شئ بيع ايلدم
اما سندن مراد ايلدكده بنه بكا بيع ايله سين وياخود بكا قرض ويره سين وياخود برشي
هبه ايله سين ديمك كبي التنجي سي برشرط اولمكه مشتري ايجون منفعت اوله مثلا مشتري
بايعه ديه كه سندن شو شئ اشترا ايلدم شونك اوزرينه كه اوعه كتوره سين وياخود
بندن شو قدر شئ اشترا ايله سين وبو مقداره بنم ايجون بيع ايله سين وياخود بندن
استيجار ايله سين بدنجي بعده بو شرط اولمكه متاعه منفعت اوله مثلا شو عبدي
سكا بيع ايده رم شول شرط اوزرينه كه اعتاق وياخود مدبر ايده سين وياخود شو جاريه
سكا بيع ايده رم شول شرط اوزرينه كه اولدالغ ايليه سين وياخود شول ارضي سكا بيع
ايده رم وقف ايليه سين ديمك كبي البيع مبادله مال بمال بيع مالي مال مقابله سنده
مبادله در بالتراضي قيدي لازم لكن كمال ظهوري ايجون مصنف تراضي قيدي بي ترك
ايلدي وينعقد بايجاب وقبول بيع وايجاب وقبول ايله منعقد اولور وعاقدينك
هر قنفيسي اول تكلم ايدرسه ايجاب اولور صكره كي كلام قبول در كركسه بعت كلامي اولسون
كرك اشريت كلامي اولسون وانعقاد عاقدينك كلامي شرعا آخره بر وجهله متعلق اوله

كه محلنده انڭ ظاهر اولمه حاصل كلام اجزاء تصرف شرعيه دن ارتباط در مجرد ايجاب ايله بيع منعقد
اولور يا باتك ابن صغيري حقنده كمال شفقتي اولدوغيچون عبارت واحدي ايكي عبارت مقامنه
قائم اولور مثلا اشتريت هذا من ابني فلان بكذا اوياخود بعت هذا منه بكذا ديسه بيع
منعقد اولور قبوله احتياج يوقدر وتيمه نفع اوليحق وصي دخي باباكيدر بيعك تعريفنده
علل اربعيه اشارت وارد رمبادله اموال بالمال قولي علة فاعليه يه اشارتدر زيرا مبادله ايكي كمسنه
مابينندن اولور يا ايجاب وقبول وبيعا ارتباط قوليله علة ماديه يه اشارتدر زيرا بونلر بيعك
اركان ومواد ندر وينعقد قوليله علة صوريه يه اشارتدر زيرا شول انعقاد كه ارتباط
شرعيدر علة ماديه نك عوارضندندر ومحشي قاضي شيخ زاده علة غائيه مبادله مال بمال
قولنه اشارت ايلمشدر بحر ائق صاحبي بو محلده علة غائيه ملكدر ديو بيان ايلمشدر لفظ
الماضي كبعت واشتريت كبي لفظ ماضي ايله بيع منعقد اولور زيرا بيع تصرف شرعيدن انشادر
وشرع شريف لغة اخبار ايچون موضوع اولان لفظ ماضي انشاده استعمال ايلدي ولفظ
ماضي ايله تخصيص مخبر بهك وجودنك تحقيقي ايچوندر لفظ مضارع وجود اوزرينه جزما
دلالتي يوقدر اكر لفظ مستعمل مستقبل جانب بايعدن صدور ايدرسه وعده اولور بيع اولماز
واكر جانب مشتريدن صادر اولورسه مساومه اولور يعني بيعي سويليشمك اولور انعقاد
بيع اولماز وبنى عليه السلام دخي لفظ ماضي ايله بيعي استعمال بيورمشلردر وبعضيلر دخي بو
دركه مجاز طريقي ايله در بو محلده بحث چوقدر حاصل كلام لفظ مضارع ايله بيع منعقد اولماز
اكر دينلورسه كه خذ هذا بالف دينار لديكه مشتري دخي قبول ايلسه بلا نيه في الحال بيع منعقد
اولور اكا جواب ويرلور كه بايعك مشتري يه حين قولي بعتك هذا بالف فخذه دينمز اولدي
زيرا مشتريده ولايت لخذ يوقدر الا اقتضاء ثابت اولان بيع ايله در ومادل على معنا طلبي دخي
بعت واشتريت معناسنه دلالت ايدن لفظ ايله دخي بيع منعقد اولور اعطيتك بكذا
دينلدكده مشتري دخي اخذت وياخود رضيت وياخود امضيت وياخود قبلت ديسه بونلر

بولمز ايله بيع منعقد اولور وبالتعاطى وتعاطى ايله دخى بيع منعقد اولور وتعاطى اولدركه بايع مبيعى
وبروب مابينلرنده لفظ بعت واشتريت اولمامقدر فى النفيس والخسيس هو الصحيح تعاطى ايله
بيع منعقد اولور اشياى نفيسه وخسيسه صحيح اولور اولان بودر ولو قال خذه بكذا فقال
اخذت اورضيت صحح اكر بايع شوكى اخذ ايله شو لقدر ثمنه ديسه مشترى دخى اخذت وياخود
رضيت ديسه بيع صحيح اولور زيرا خذه بدل ايله اخذ امر در اقتضاء بيع تقديرا ولنور كانه بعت
منك فخذه دعمش اولدى واذا اوجب احدهما فللآخر ان يقبل كالمبيع بكل الثمن فى مجلس اونرك
عاقدين دن برى بيعى ايجاب ايلسه يعنى بعت هذا بكذا ديسه آخر ايجون مبيعك كليسنى كلى ثمن
ايله مجلسدن قبول ايلمك وياخود ترك ايلمك وارد ر يعنى ديلرايسه قبول ايدر ودىلرسه رد ايدر
بوكا خيار قبول تسميه اولنور لانبعضا دون بعض آخر ايجون مبيعك بعضيسى قبول ايدوب
بعضيسنى ترك ايلمك يوقدر الا ادا بيّن ثمن كل الا ممكه كلك ثمنى بيان اولنمش اوله مثلا بعت
هذا الثوب بدرهم وهذا الثوب بدرهمين ديسه ومشترى ايكيسدن برينى قبول ايلسه جائز در
وياخود شو اسبابلرك صرر بسى اونراقچه يه در ديوب ومشترى دخى بعضيسنى قبول ايلسه جائز در
وان رجع الموجب اوقام احدهما عن المجلس قبل القبول بطل الايجاب اكر موجب يعنى
ايجاب ايدن رجوع ايلسه وياخود عاقدين دن برى قبولدن اول مجلسدن قالقسه لقسه ايجاب
باطل اولور زيرا قبل القبول مجلسدن قالقمق اعراض در اما ايكيسى كسنه يوررکن برى ايجاب
ايلسه اكر مخاطب جوابنى متصل ايدرسه عقد تمام اولور اكر بر مقدار مشى ايلدكدن صكره تكلم
ايلسه جوابنى فصل ايلمش اولور بيع منعقد اولماز وياخود قبول ايلمدين ايكيسى طوررکن معا
مشى ايلسه لر وياخود برى طوروب آخرى مشى ايلسه بيع منعقد اولماز اكر يكى جريان اوررکن
تبايع ايلسه لر وايكيسنك خطابى بينلرده برسكته واقع اولسه بيع منع ايلمز واذا وجد الايجاب
والقبول لزم البيع بلا خيار مجلس فجان ايجاب وقبول بولنسه بلا خيار مجلس بيع لازم اولور
ويصح فى العوض المشار اليه بلا معرفة قدره ووصفه بيع عوض مشار اليه ده قدر ووصفى

بلمك سزين صحيح اولور وعوض كرك مبيع اولسون كرك ثمن اولسون برابر در زيرا اشارت
تعريفك اسبابندن در ابلغدر ووصف وقدرك بياننه احتياج يوقدر اما مشار اليه اولميان
بونك خلافجه در سلم كبي زيرا سلمده وصف وقدر بيان اولنمق لازمدر وقيل العبد عوض
تسميه سي مايؤل اليه اعتباري ايله در لاغير مشار اليه اولميانلر غيريله قدر ووصفي
بلمك سزين بيع صحيح اولماز زيرا قدر ووصف معلوم اولميجق نزاعه مؤدي اولور اون توبدر
وبخاريدر وياخود غرقنديدر ديمك لازمدر وبثمن حال ومؤجل باجل معلوم وبيع ثمن
حال ومؤجل ايله صحيح اولور اجل معلومه دكين زيرا حق سبحانه وتعالينك احل الله البيع
وحرم الربوا قول شريفي مطلق اولوب ونبي عليه السلام يهوديدن اجل ايله طعام اشترى
ايدوب درعني رهن قودوغي اجلدن معجل ومؤجل ثمن ايله ويره سيه بيع جائز اولور ولو
اشترى باجل سنة برمكسه برسنه يه دكين برشيء اشترى ايلسه منع البايع المبيع حتى مضت
ثم سلم وبايع سنه مرور ايدنجه مبيع منع ايدوب بعده تسليم ايلسه فله اجل سنة اخرى
مشتري ايجون برسنه دخي تاجيل ايلمك واردر ابوحنيفه قتنده خلافا لهما امامين ايجون
خلاف اجل وقت عقد ده واقع اولمشدر اول اجل ايسه تمام اولدي بوتقدير جه مشتري
ايجون تاجيل ايلمك يوقدر وان طلق الثمن اكر ثمني اطلاق ايلسه يعني صفتي ذكر ايلميوب
آنجق بعته بعشره دراهم ديسه فان استوت مالية المنقود ورواجها اكر نقودك
ماليتي ورواجي برابر اولورسه صحح ولزم مطلقا در من اي نوع كان بيع صحيح اولور هر قنقي نوعدن
اولورسه تقديراولنان شيء لازم اولور وان اختلف رواجا من الاواج اكر نقود رواج له
جهتدن مختلف اولورسه تقديراولنان رواجدن لازم اولور وان استوى رواجها لا
ماليتها فسد مالم يبن اكر ماليتي برابر اولسه بيع فاسد اولور قنقي نوعدن ايدوكي بيان اولنجه
ويصح في الطعام طعامدن دخي بيع صحيح اولور طعامدن اوحنطه ودقيقدر وكل مكيل و
موزون كيلا ووزنا هر مكيل موزوندن كيلا ووزنا بيع صحيح اولور وكذا جزافا ان بيع بغير جنسه

جنسه جزافا دخي بيع جائز اولور اگر جنسدن غير بيه بيع اولنورسه زيرا غيري جنس حقنده اذا
اختلف النوعان فبيعوا كيف شئتم حديث شريفي وارد اولمشدر وباناء اوحجر معين لا
يدري قدره اناء وحجر معينكه مقداري بلنميه انكله دخي بيع صحيح اولور ومن باع صرة كل صاع
بدرهم صح في صاع فقط الآن بيتي جملتها برمكسه برصيره يعني حرمن اوزرنده برخج بغداي
هر صاع برر درهم مقابله سنده اولمق اوزره بيع ايلسه آنجق برصاعده بيع صحيح اولور مكركه
صاعك جمله سني تسميه ايليه مثلا بوز صاع بغداي بوز درهمه ديو بيع ايلسه جائز در زيرا
جهالت مرتفعه اولور وليشترى الفسخ بالخيار وان كيل اوسمى جملتها في المجلس بعد ذلك
مشتري ايجون فسخ خيار وارد راگر بعد انعقاد البيع مجلسدن كيل اولنورسه ده وباخود
صاعك جمله سي تسمي يه اولنورسه ده يينه خيار فسخ وارد رومن باع قطيع غنم كل شاة
بدرهم لا يصح بشئ منها برمكسه برقطيعه غنمي هر قيوني برر درهمه بيع ايلسه ويجوعي مجهول
اولسه اول قطيعه دن برشئ ده بيع صحيح اولماز زيرا بعضيسي بعضيسندن متفاوت
اولغله نزاعه مؤدي اولور ذكر اولنان بيع ابوحنيفه قتده بيع فاسددر اما جمله قطيعه
بوز قيونه بر بيك درهمه بيع ايلدم ديسه اتفاق اوزره بيع صحيح اولور كرك متفاوت
اولسون كرك متفاوت اولمسون برابر درثمن مبيع معلوم اولمغله بيع صحيح اولور وكذا
لو باع ثوبا كل ذراع بدرهم اگر ذراعي برر درهمه اولمق اوزره برثوب بيع ايلسه ينه بيع صحيح اولماز
ابوحنيفه قتده زيرا جمله مبيع وثمن معلوم اوليوب جهالت اولدوغجون وكذا كل معدود
متفاوت معدودات متفاوته نك كليسنده دخي بيع صحيح اولماز مثلا شو فريوزلك
هر بري برر درهمه اولمق اوزره بيع ايلسه صحيح اولماز زيرا متفاوتدر وعندهما يصح في الكل
في جميع ذلك اما مين قتده مبيع اولان شيئك جميعسنده يعني صرة وقطيعه وثوب
وعود متفاوته بيع صحيح اولور وان باع صبرة على انها مائة فغيز بمائة درهم فوجدت
اقل او اكثر اخذ المشتري الاقل بحصته او فسخ اگر برمكسه برصبره بوز كيل اولمق اوزره بوز درهمه

بيع ايلسه وصبره يوز كيلدن اقل وياخود يوز كيلدن اكثر بولنسه مشتري حصه سيله اقلنى اخذ ايدر
وياخود وياخود بيعي فسخ ايدر صفت متفرقه اولدوغيچون والزائد للبايع اگر صبره يوز فقيزدن
زياده اولسه زياده بايع ايچون در زيرا بوز فقيز اورزينه زياده اولان مفقود عليه دكلدر وفى
المذروع ياخذ الاقل بكل الثمن اويفسخ بيع مذروعده مشتري كلى ثمن ايله اخذ وياخود
بيعي فسخ ايدر مثلا برمكسه بوتوبي يوز زراع اولمق اوزره يوزدرهمه بيع ايلسه لكن يوز
زراعدن اقل بولنسه مشتري ديلرسه كلى ثمن كه يوزدرهمدر انكله يوز ذراعدن نقصان
بولدوغي ثوبي الوردديلرسه بيعي فسخ ايدر زيرا مزروعده زارع وصفدر بواجلدندر كه زراع
زياده اولمغله ثوبك قيمتى زياده اولور نقصان ايله ناقص اولور بو تقديرجه ثمن وصفه
مقابل اولماز وصف فوت اولمغله مخير اولور ديلرسه آلور ديلرسه بيعي فسخ ايدر
والزايد له بلاخيار للبايع زايد مشتري ايچوندر وبايع ايچون خيار يوقدر وان سمى لكل
ذراع قسطا اخذ الاقل بحصته اگر هر ذراع ايچون قيمت تسميه اولنور ايسه مشتري
حصه سيله اقلى اخذ ايدر وكذا الزايد زائدي دخي حصه سيله اخذ ايدر وله الخيار في
الوجهين مشتري ايچون ايكي وجهده خيار وارد ر يعني اقل بولورسه ديلرسه حصه سيله
اخذ ايدر ديلرسه بيعي فسخ ايدر اگر اكثر بولورسه ديلرسه زياده سيله اخذ ايدر
ديلرسه بيعي فسخ ايدر وصح بيع عشرة اسهم من مائة سهم من دار دارك يوز سهمدن
اون سهمك بيعي صحيحدر بالاتفاق زيرا سهم شايع غير معين ايچون اسهمدر امدي
اون سهم صاحبي طقسان سهم صاحبنه شريك اولوب داردن هر قنغي موضعدن
مراد ايدرسه اخذ ايدر نزاعه مؤدي اولماز لا بيع عشرة اذرع من مائة ذراع منها دارك
يوز ذراعدن اون ذراعي بيع صحيح دكلدر ابوحنيفه قتنده بر دار يوز ذراع اولوب
اون وارثه اون ذراع حصه دوشسه يعني دكسه بر بسي دكر اولنان يوز ذراعدن اون
ذراعي بيع ايلمك صحيح دكلدر زيرا نزاعه مؤدي اولور وعندهما يصح فيهما اماما من قتنده اسهم

اسهم واذرعه بيع صحيح اولور ولو باع عدلا على انه عشرة اثواب فاذا هو اقل او اكثر فسد البيع كما
برينك ثوبي اون ثوب اولمق اوزره بيع ايلسه حال بوكه اول ثوب اون دن اقل وياكثر اولسه
بيع فاسد اولور ولو فصل الثمن بينه بيع فاسد اولور بايع ثمني تفصيل ايدرسه ده فكذا
في الاكثر كذلك بيع فاسد اولور اكثر اولدوغي صورتده مثلا بر عدل ثوبنه اون ثوب اولمق
اوزره وهر ثوبي بر درهمه بيع ايلسه لكن اون بر ثوب جقسه بيع فاسد اولور ويصح في الاقل
بحصته اون دن اقلده حصته سيله بيع صحيح اولور مثلا بر عدل اون ثوب اولمق اوزره وهر
ثوب بر درهمه بيع اولنسه لكن طقوز ثوب جقسه حصته سيله طقوزي الور ومخير المشتري
مشتري مخير اولور ديلرسه حصه سيله الور ديلرسه ترك ايدر وان باع ثوبا على انه عشره اذرع
كل ذراع بدرهم اخذه المشتري بعشرة لو عشرة ونصفا بلا خيار وبتسعة ونصفا بخيار
برمكسه بر طوپي اون ذراع اولمق اوزره وهر بر ذراعي بر درهمه بيع ايلسه مشتري اول شئ اون
درهمه بلا خيار اخذ ايدر اون بجق ذراع اولورسه طقوز درهمه خيار رايله اخذ ايدر ابو حنيفه
قتنده وعند ابي يوسف مخير في اخذه باحد عشر في الاول وبعشرة في الثاني ابو يوسف قتنده
مشتري اولكي مسئله ده يعني اون بجق ذراع بولندقده اوتدرهمه اخذ ايلمكده مخير در وثانيده
يعني طقوز بجق ذراع بولدقده اون درهم ايله اخذه مخير در وعند محمد مخير في اخذه في الاول
بعشرة ونصف وفي الثاني بتسعة ونصف امام محمد قتنده اولده يعني اون بجق ذراع
بولدقده اون بجق درهم اخذه مخير در وثانيده يعني طقوز بجق درهم اخذده مخير در **فصل**
يدخل البناء والمفاتيح في بيع الدار بلا ذكر بيع داره بنا ومفتاحلر بلا ذكر داخل اولور
وكذا الشجر في بيع الارض وبنه بيع ارضده شجر داخل اولور ولو اطلق شراه شجره دخل مكانها
عند محمد هو المختار اكر بر شجرك شراسنى اطلاق ايلسه يعني قطع وقرارني ذكر ايلمسه انجق اطلاق
اوزره شرا ايلسه اول شجرك مكاني داخل اولور امام محمد قتنده ومختار اولان دخي بودر خلافا
لابي يوسف ابو يوسف انجون خلاف وارد رزيرا ارض اصلدر شجر الحاقا بعد اكر شجرك

بیعنده ارضه داخل اولمسه لازم کلور دیو اصل فرعه تابع اولدیغی بوایسه جائز دکلدر اکر قطع ایچون
اشترایلیه بالاتفاق ارضه داخل اولماز اکر قرار ایچون اشترایدرسه ارضده شجرك فالکلغی مقداری
داخل اولور یوخسه کوکلر ابرشدیکی مقداری داخل اولماز ولایدخل الزرع فی بیع الارض ولا الثمن
فی بیع الشجر الا باشتراطه وان ذکر الحقوق والمرافق بیع ارضده زرع داخل اولماز وبیع شجرده
میوه دخی داخل اولماز الا شرط ایلمك ایله داخل اولور مثلا ارضی اشترایده رم ذرعی ایله
شجری اشترایده رم ثمری ایله دیو شرط اولورسه داخل اولور اکر حقوق ومرافقی ذکر ایدرسه
اشتراط سز داخل اولماز زیرا ثمر وذرع حقوق مرافقدن دکلدر ویقال للبایع اقلعه واقطعها
وسلم المبیع بایع مزبور اراضی بیع ایدوب مشتریه تسلیم ایلدکدن صکره بایعه دیلور که ارضه
اولان ذرعی قلع ایله یعنی قوبرو شجرده اولان ثمره فی قطع ایله یعنی کس واراضی ذرعدن
وثمردن خالی مشتریه تسلیم ایله زیرا ارض مشتریك ملکی اولمشدر وکذا لایدخل حب
بذر ولم ینبت بعد بینه بیع ارضده داخل اولماز شول دانه کلمش اولمه لکن ظهور یتمامش
اولمه بو تقدیرجه اول حب متاع کبی اماندر وان نبت ولم یصر له قیمة دخل
اکر اول بتسه لکن اول بتن شئی ایچون قیمت اولمسه بیعه داخل اولور وقیل لا ودینا لو کان
داخل اولماز بیعه داخل اولماز دین ابو القاسم الصفار در ومن باع ثمرة بدا صلاحها
اولم یبد اصلاح شول کسنه که بر شجرك ثمره سنیکه یمکه صلاحی ظاهر اولسون وبا خود
ظاهر اولمسون بیع اولمه اصح اقوالدن بیعی صحیحدر زیرا اول میوه حالا ومالا مال متقومدر
وتقطعها المشتری للحال مشتری اولان کسنه اول اشترایلدیکی ثمری فی الحال شجردن
قطع ایدوب بایعك ملکنی تفریغ ایدر وان شرط ترکها علی الشجر فسد اکر مشتری ثمره نك سجر اوزره
ابقا اولنمسنی شرط ایدرسه بیع فاسد اولور زیرا بو شرط مقتضای شرطك خلافیدر
وبو بیع صفقة ایچنده صفقتدر یا اعاره در ویا خود اجاره در اجرتسز شرط ایلدیی ایچون
اعاره در بوایسه منهیدر ولو بعد تناهی عضمها یعنی ثمره نك مقداری حجمده متناهی اولدقدن

اولد قدفصكره اولورسه ده اشتراطا بقاء ببعي بنه افساد ايدر ابو حنيفه وابو يوسف قتنده خلافا
لمحمد امام محمد ايجون خلاف وارد رانك قتنده بيوكلكي متناهي اولد قدنصكره بيع فاسد
اولماز وكذا الشراء الذرع شراء ذرع دنجي ذكر اولنان جميع مسائل كبيدر وان تركها باذن البايع
بلا اشتراط اكر مبيوع شجر اوزرنده بايعك اذني ايله ترك ايلسه اما حين عقد ده شرط ايلسه لرطاب
له الزياده مشتري ايجون نماجهتندن اولان زياده لك طيب اولور زيرا مباح ظهر يقيله
حاصل اولمشدر وان بغير اذنه تصدق بماذا دفي ذاتها اكر بايعك اذني يوغيكن ترك ايلسه
اول مبيوعك ذاتنده زياده اولان شئ تصدق ايلمه متلاحين عقد ده كمال اوزره يتشمدين
فمت تقدير اولنوب بعده قيمتي تقدير اولندقده برابكيسنك مابينده زياده اولاني تصدق
ايلمه زيرا حاصل اولان زياده لك ارض مغصوبه نك فوقي ايله حاصل اولمشدر بو تقدير جه
مشتري ايجون اول زياده لك كوكجك اولماز وان بعد ماتناهت لا يتصدق بشئ واكر
مبيوع متناهي اولد قدنصكره بايعك اذني اولمدين ترك ايلسه بر يسي تصدق ايلمز زيرا مبيوع
كمالني بولد قدنصكره جسمده زياده متحقق اولماز حق سبحانه وتعالينك ارادة عليه سبايله
شمس طلوع ايدر قمر لون وير ركواكب طلوع اعطا ايدر بو تقدير جه زياده لك اولمش اولور وان استاجر
الشجر الي وقت الادراك بطلت الاجارة وطابت الزيادة اكر مبيوع اشتر ايلدكدصكره وقت
ادراك دكين شجري استيجار ايلسه اجاره باطل اولوب حاصل اولان زياده لك مشتري يه
كوكجك اولور وان استاجر الارض لترك الذرع ولا طيب الزيادة اكر اشتر ادن صكره ترك
ذرع ايجون اراضي استيجار ايلسه اجاره فاسد اولور وحاصل اولان زياده لك مشتري يه
كوكجك اولماز زيرا ذرعك ابر شمك وقتي مجهول در احيانا شدة حرارتدن ادراد تقدم
ايدر واحيانا شدة برودت تاخر ايدر ولو اثمرت ثمرا آخر قبل القبض فسد البيع واكر اول
اشترا اولنان ثمره نك شجري بعد الشرا وقبل القبض بر ثمره دنجي ويرر سه بيع فاسد اولور زيرا
اولكي ثمره نك اختلاطي ايله متعذر در وبعد القبض بشتركان اكر قبضدن صكره مبيوع حاصل

اولسه بايع ايله مشتري حادث اولان ميوه ده مشترك در والقدر في قدر الحادث للمشتري وحادث
اولان ميوه نك مقدارنده اختلاف ايله لم قول مشتريينك ظاهر حال ايسه مشتريه شاهد در
ولو باع ثمرة واستثنى منها ارطالا معلومة صح يعني اكر برادم بر آغاجي اوزرنده وياخود قطع اولنمش
ثمره بيع ايله واتون برقاج رطل استثنا ايله بيع صحيح اولور ذكر اولنان استثنا ايله مثلا بعتك هذه
الثمرة الا عشرة ارطال ديسه بيع صحيح اولور وقيل لا ديلديكه استثنا ايله بيع صحيح اولماز ويجوز بيع البر
في سنبله ان بيع بغير جنسه بغداي باشغنده بيع ايلمك جائز اولور اكر جنسندن غيريه بيع اولنورسه
اما جنسنه بيع جائز اولماز وكذا الباقلاء في قشره والارز والسمسم وكذلك بقله پ وبر بخت
وسمسمي هر بريده قشرنده بيع ايلمك جائزدر وكذا الوز والفستق والجوز في قشرها الاول وكذلك
بادمي وفستقي وجوزي ايچ قشري ايله بيع جائزدر واجرة الكيل وعد المبيع ووزنه وزرعه
على البايع يعني مكيل اولان مبيعده كيالك اجرتي ومعدود اولانده اجرتي بايع اوزرينه در
فجان بوشرط ايله بيع اولنسه زيرا مبيعي مشتريه تسليم بايع اوزرينه واجبدر واجرة نقد
الثمن ووزنه على المشتري اما مبيعك ثمني نقد ايدوب وزن ايلين كمسنك اجرتي مشتري
اوزرينه در وفي بيع سلعة بثمن سلم هو اولا ان لم يكن مؤجلا يعني براسبابي نقد ثمن
ايله بيع ايلمكلك صورتنده اولا مشتري اولان كمسنه ثمني تسليم ايله بعده بايع اول مبيعي
تسليم ايليه مكر اول مبيعك ثمني مؤجل اولمق بوصورتده ثمني اول رفع ايلمك لازم اولماز
وفي بيع سلعة بسلعة او ثمن بثمن سلما فجان برسلعه به برسلعه يي يعني برمتاعي برمتاعه
وياخود برثمني برثمن ايله يعني برنقدي برنقد ايله بيع ايلسه ايكيسي معا تسليم اولنه لر ياخود
بايع ومشتري معا تسليم ايليه لر باب الخيارات بو باب خيار لمرك احوالي بيانندهدر
صح خيار الشرط لكل من العاقدين ولهما معا ثلثة ايام فما دونها الا كثر عاقد يندن
هر برنجي ايجون خيار شرط صحيحدر وعاقدين ايجون معا اوج كون دن افلدن شرط خيار
واردر اما اوج كوندن نصكره زياده ده خيار شرط صحيح اولمز بو مسئله نك اصلي بودركه حيتان

حبان بن منقذ الانصاري رضي الله عنهك باشنه برشئ اصابت ايلمكله دائما مبغون اولور دي
يعني الدانور دي نبي عليه السلام مشار اليه حبانه اذا باعت فقل لا خيابة ولي الخيار ثلثة ايام
ديو تعليم بيور مشار در معلوم اولدكه خيار شرط برقاج نوعدر برنوعي بالاتفاق فاسد در مثلا اذا
قال اشتريت على اني بالخيار ثلثة ايام اوماد ونهاد بمك كبي وبري دخي مختلف فيه در مثلا اذا
قال اشتريت على اني بالخيار شهرا اوشهرين ديسه ابو حنيفه ور فر وشافعي قتلرنن فاسد در
ابو يوسف ومحمد قتنده جائز در الا ان اجازة في الثلث مكرك زياده يه شرط خيار اولان اوج كون
ايجنده اجازت ويرمه مثلا حين بيعده شرط خياري اوج كوندن زياده يه ايلسه واوج كون مرور ايلمزدن
مقدم زياده يه اجازت ويرسه لزوم عقد جوازه منقلب اولور ابو حنيفه قتنده زفر ايجون خلاف واردر
اما زفرك قولي بودركه اوج كوندن زياده شرط خيار ايله بيع فاسد آمين منعقد اولور صحيحه عود ايلمز بغير
شهود اولان نكاح كبي وبنيك درهم ايله برربطل خمره برعبد اشترا ايدوب بعده درهمي اسقاط وخمري
ابطال ايلمك كبي وبركمسنه نك تحت نكاحنده دورت حاتوني وار ايكن برد خي نكاح ايدوب اندن
صكره دردك برينى تطليق ايلمك كبي بونلرك برسي صحيح دكلدر زيرا ابتدا سي فاسد اولمغله صحيحه منقلب
اولمز ابو حنيفه دليل عقلي بودركه مفسد اولان شرط تقدرندن اول زائل اولدي بوتقدير جه عقد
صحيح اولور مثلا بركمسنه سقفنده برسنوني بيع ايلسه اندن صكره اخراج ايدوب تسليم ايلسه بيع صحيح اولور
ابو حنيفه حضرتلرينك بوقولي اصحاب عراق قتنده صحيحدر زيرا انلرك قتنده بيع فاسداً منعقد
اولور اندن صكره شرط حذف اولمغله فساد مرتفع اولور زيرا مفسد اولان يوم رابعك اتصالدر
جونكه يوم رابعدن مقدم مفسدكه شرط ايدي حذف اولنمغله عقد صحيح اولور كويا كه شرط يوم
رابعده مشروط اولمامش بولندي واهل حرمان قتنده اسقاط شرطله دكين عقد موقوف ايدي
اكر يوم رابعدن برجزء مرور ايده جك اولورسه عقد فاسد اولور اكر مرور ايتيوب اجازت ويرسه
بيع صحيح اولور وعندهما يجوزان بين مدة معلومة اي مدة كانت اما مين قتنده خيار شرط جائز
اولور اكر بايع ومشتريدن حضر بر مدة معلومه يي بيان ايدرسه حرفنفي مدة اولورسه يعني اكر مدت

طولی اکرمدت قصیر هر فتیقدسی اولورسه اولسون امامین ایجون دلیلی عقلی بودرکه شرط شرط خیار
مشروعیتنی دفع عینه تفکر ایجون در بوتقدیرجه مدت کثیره یه محتاج درواگر اشتری علی انه لم یعقد
الثمن الی ثلثة ایام فلا بیع صح اکر برکسنه برشیء اشترا ایلسه شونك اوزرینه که اکراوچ کونه دکین
ثمنی نقد ایلمز ایسه بیع منعقد اولمیه بوقول صحیحدر ائمهء ثلثه قتنده قیاس بوایدیکه صحیح اولمیه
بوقول زفرنذر زیرا بوقول بربیعدر بوندن اقاله شرط اولمشدرکه اول شرط عدم نقددر مثلا برکسنه
بیعك اقاله صحیحه شرط ایلسه یعنی بن سکا شوفی بیع ایدهرم امابیعی اقاله ایلمك شرطیله دیوقول صحیحه
ایلسه عقد فاسد اولورادیله اولسه اقاله صحیح فاسد اولیجق اقالهء صحیحه فاسد ایله حکمده بطریق الاولی
فاسد اولورواکی اربعة لا الا ان ینقد فی الثلثة - اکردورت کونه دکین ثمنی انقاد ایدوب تسلیم ایلمز
ایسه لم دیوشرط ایلسه بیع صحیح اولماز ابوحنیفه قتنده مکر مشتری اوچ کونه دکین ثمنی انقاد ایدوب
بایعه تسلیم ایله بوتقدیرجه بیع صحیح اولور وعند محمد یجوز الی اربعة ایام واکثر امام محمد قتنده
دورت کونه دکین وده ورت کوندن اکثر اشتراط جائزدر والخیار البایع خروج المبیع من ملکه
بوندن اسبق بیان اولمغله ایدرکه شرط خیار متعاقدینك هربرینه جائزدر امدی بوتقدیرجه
بایع اولان کسنه نك خیاری اول مبیعی کندو ملکندن خارج اولمسنه مانعدر فان قبضه المشتری
فهلك لزم قیمته بوصورتده اکر مشتری اول مبیعی مدت خیارده اذن بایع ایله قبض ایدوب
یدنده هلاك اولسه مشتری به قیمتی لازم اولور وخیار المشتری لایمنع اما مشتریك خیاری
مبیعك بایع ملکندن خروجنه مانع دکلدر بیع بایع جانبندن لازم اولدوغی اجلدن فان هلك
فی یده لزم الثمن واکر اول مبیع مشتریك یدنده هلاك اولسه مشتری یه ثمنی لازم درو کذا لو
تعیب کذلك مبیع مشتری یدنده تعیب اولسه ثمنی لازم اولور زیرا مشتری مبیعی معیوب اولمق
ردی منع ایدر الا انه لا یدخل فی ملك المشتری الا تحقیقا اوامبیع بایعك ملکندن خارج
اولسه مشتریك ملکنه داخل اولماز ابوحنیفه قتنده زیرا ثمن مشتریك ملکندن حقا مستدر
وخیار ایسه من له الخیاردهء عمل ایدر زیرا مبیع مشتریك ملکنه داخل اولماز اکر داخل اولسه بلا

بلاعوض داخل اولمش اولور شخص واحدك ملكنده بدل ومبدل منه جميع اولمق شرطيله نظيري بوقدر پس
امدي واجب اولور كه مشتريك ملكنه داخل اولميه خلافا لهما امامين ايجون خلاف وارد زيرا مبيع مالكك
ملكندن خروج ايلمشدر اكر مشتريك ملكنه داخل اولمسه ملك بلامالك لازم كلور دي شرطه ايسه بونك
نظيري بوقدر فلواشتري زوجته بالخيار لايفسد النكاح اكر بكسنه اسير اولمش زوجه سين شرط خيار
ايله اشترى ايلسه ابوحنيفه قتنده نكاح فاسد اولماز زيرا خيار شرط اعتباري ايله ملكنه داخل
اولماز امامين قتنده فاسد اولور زيرا مشتريك ملكنه داخل اولور ولو وطئها فله ردّها لانه بالنكاح
الاقي البكر اكر خيار ايله اشترا ايلدوكي زوجه سنه وطئ ايلسه ابوحنيفه قتنده مشتري انجون
اني رد ايلمك جائز در زيرا اني وطئ ايلمك مابينلرنده اولان نكاح ايله در ملك يمين ايله دكلدر
الاقجن بكر اولسه واني وطئ ايلسه اني رد ايلمك جائز دكلدر زيرا ازاله بكر عيبدر ردّي ابطال
ايدر ولو ولدت في مدّته لاتصير ام ولده اكر اول مشتريك اشترا ايلدوكي زوجه سي مدّت
خياريده ولد كتورسه ام ولدي اولماز ابوحنيفه قتنده زيرا مشتريك ملكنه داخل اولمشدر
امامين قتنده خياري باطل اولوب مشتريك ملكنده ولد كتورمشدر ردّ مالك اولماز
ولواشتري قريبه اوعبدا بعد قوله ان ملكت عبدا فهو حرّ لايعتقان في مدّة بركسنه قريبه
محرمي خيار شرط ايله اشترا ايلسه وياخود اكر بر عبده مالك اولورسم اول عبد حر در
قولندن صكره خيار شرط ايله بر عبد اشترا ايلسه اكيسي دخي مدّت خياريده معتق اولماز لر
ابوحنيفه قتنده امّا امامين قتنده معتق اولورلر زيرا مشتريك ملكنه داخل اولمشلردر
امّا ان ملكت مقامنه ان اشتريت ديسه ديسه مدّت خياريده ائمّهٔ ثلثه قتنده معتق اولور
زيرا اول كسنه بعد الشراء عتقي ائتنا ايلمش اولور ولا يعتد حيض المشتراة به في مدّة من الاستبراء
يعني شرط خيار ايله اشترا اولنمش جاريك مدّت خياريده كوردوكي حيض استبرادن عدا اولماز
ابوحنيفه قتنده ملكيّت ثابت اولمدوغي اجلدن امّا امامين قتنده استبرادن عدا اولنور و
الاستبراء على البايع به يعني خيار شرط ايله رد اولنان جاريه نك بايعنه استبرايوقدر كركسه ردّ

قبل القبض اولسون اگر کسه بعد القبض اولسون ابو حنیفه قتنده اما امامین قتنده بایع اوزرینه استبرا
لازمدر واگر بعد القبض رد اولنور ایسه قیاساً واستحساناً استبرا لازمدر واگر قبل القبض رد
اولنورسه قیاساً واجبدر استحساناً واجب دکلدر ولو قبض المشتری به المبیع باذن البایع
ثم اودعه هنده فهلك فهو علی البایع لارتفاع القبض بالرد لعلم المالك اگر مشتری شرط خیار ایله
اولان مبیعی اذن بایعله قبض ایلسه صکره مشتری بینه اول مبیعی بایعك یاننه ودیعه طریقیله قویسه
مدت خیار اثنا سنده بایعك یدنده هلاك اولسه ابدی حصه‌لك اولان بایعه لازم اولور
زیرا مبیعی بایعدر رد ایلمك ایله قبض مرتفع اولدیغی عدم ملك ایچون زیرا ابو حنیفه قتنده
مالك اولمامشدر امدی مالك اولمیجق امانت دخی صحیح دکلدر ومبیعك هلاکی مشتری اوزرینه در
ولو اشتری المأذون شیئاً به فابراه بایعه عن ثمنه ببقی خیاره وله الرد لانه علی عدم التملك
اگر عبد مأذون خیار شرطله بر شیئ اشترا ایلسه واول شیئك بایعی عبد مأذونی ثمندن ابرا
ایلسه اول ابرا صحیحدر ومشتریدنك خیاری باقی قالور وانك ایچون اول شیئ رد ایلمك وارد
استرسه اول مبیعی بلا ثمن اخذ ایدر زیرا مشتری ایچون رد جائزاولدیغی عدم ملکی ولی ایله
دیکی اجلدندر ابو حنیفه قتنده اول مبیعی مأذونك ملکی اولمامشدر بایع انی ملك ایدن من
امامین قتنده خیار باطل اولور زیرا قتلرنده بایع انی مأذونه ملك ایلمشدر ولو اشتری
ذمی من ذمی خمراً به واسلم فی مدته بطل شراء کیلا یملکها مسلماً بالاجازة اگر ذمی بر ذمیدن
شرط خیار ایله خمر اشترا ایلسه بعد الشرا اول مشتری مدت خیاردده ایکن اسلامه کلسه اشترا سی
باطل اولور مسلم اولدیغی خمره بیعی جائز کور مکله تملك ایلمسون ایچون شرا سی باطل اولور
خلافاً لهما فی الجمیع اما مین ایچون خلاف وارد رجمیع مسائلده تا اشترازوجته قولندن
بو مسئله یه کلنجه یعنی اشترا سی باطل اولمازاما مین قتنده ومزله الخیار یحیر بحضرة صاحبه
وغیبته ولا یفسخ الا بحضرته مزله الخیار کرك بایع اولسون کرك مشتری اولسون صاحبنك
حضورنده وغیبتنده بیعه اجازت ایتمك وارد رکرك قولاً کرك فعلاً لکن بیعی فسخ ایلین

ايلمز الا حضورنده فسخ ايدر ابو حنيفه قتنده خلافا لابي يوسف ابو يوسف ايجون خلاف وارد ر
وابو يوسفك قولي امام شافعي قولنه در صاحبك حضورنده وغيبتنده فسخ الملك وارد ر صاحبين
مراد عاقدينك بريدر معلوم اولاكه فقهانك حضرت ايله مرادي علمدن كنايه در زيرا حضور علم سببدر
فان فتح وعلم بفي المدة انفسخ والا تم العقد اكر من له الخيار بيعي فسخ ايلسه وصاحبي اولان كمسنه
اول فسخ ايلدوكني مدت خياردده بلسه بيع فسخ اولور اكر بلمزايسه عقد تمام اولور يعني صحيح اولور
وتم العقد ايضا بموت من له الخيار من له الموقف ايله بينه عقد تمام اولوب خيار باطل اولور امام
مالك قتنده بيع منفسخ اولور بزم ايجون دليل بودركه لزوم عقدده مانع اولان خيار ايدي خيار
ايسه موت ايله باطل اولوب عقد لازم اولور وورثه يه انتقال ايلمز وشافعي قتنده خيار ورثه يه انتقال
ايدر ومن له الخيار ك وارثي كندو مقامنه قائم اولور وكذا يتم بمضي المدة وبينه عقد تمام اولور
فجان شرط باطل اولور مدت خيارك مروري ايله وبالاخذ بشفعة بسبب المبيع وبينه عقد تمام
اولور فجان مبيع سببيله شفعه لرداري اخذ ايلسه مثلا بر كمسنه اوج كون خيار شرط ايله بر
داري اشترا ايدوب ومدت خياردده جوارنده اولان داري بيع اولندقده سفعه ايله داري
اشترا ايلسه اول كمسنك شفعه ايله اشترا سي بيعه رضا در عقد تمام اولوب خيار باطل اولور
وبكل ما يدل على الرضا كالتكوب لغير الاختيار والوطئ والاعتاق وتوابعه ودخي عقدهر
رضايه دلالت ايدن شيئله تمام اولور وخيار باطل اولور مثلا دابة لغير الاختيار يعني
تجربه ايتمك غيري ايله ركوب كبي وجاريه وطئ ايلمك كبي وعبدي اعتاق ايلمك كبي وتوابع
اعتاق وكتابت وتدبير كبي ولو شرط المشتري الخيار لغيره جاز وايتهما اجاز او فسخ صح
اكر مشتري خياري غيري ايجون شرط ايلسه جائز در اكر مشتري وغيري وبايعهر قنقيسي بيعه
اجازت ويرسه صحيحدر وباخود فسخ دخي ايدرسه جائز در اتفاقيدر زيرا بايع دخي غيري ايجون
شرط ايدرسه جائز در نوازلده مسطور در كه اكر خياري خيراني ايجون شرط ايلسه اكر اسملرينى
ذكر ايدرسه جائز در اكر ذكر ايلمرسه جائز دكلدر وان اجاز واحد وفسخ الآخر اعتبر السابق

وان کانا معا فالفسخ والکهتما قدینك بری بیعی تنفید ایدوب بری فسخ ایله سابق هر قنقیسی ایسه اول اعتبار
اولنور کرك رد اولسون کرك اجازت اولسون واکر بر بنك اجازتی و بر بنك فسخی آن واحده معا واقع اولوب
بر وابنده فسخ معتبر در زیرا اثر اجازت مشتری ایجون حلی اثبات در و اثر فسخ اول حلی بایعه ابقا در چونکه کلام
آن واحده واقع اولیجق ابقا اثبات دن اولیدر زیرا مشتری اوزرینه حرمتی ایجاب ایدر اجازت ایسه
اباحتی ایجاب ایدر بو تقدیرجه ثمن محرم ایله مبیع جمع اولسه محرم مبیع اوزرینه ترجیح اولنور ولو باع
عبدین بالخیار فی احدهما فان عینه وفصل ثمن کل صح والا فلا اکر بر کسنه ایکی عبدی جمع ایدوب
ایکیسندن برنده خیاری شرط ایلسه واکر عبدی بیع ایدوب وهر بر بنك ثمنی تفصیل ایلسه بیع
صحیح اولور اکر خیار ایله اولان عبدی تعیین اولنمیوب وهر بر بنك ثمنی تفصیل اولنمسه بیع صحیح اولز
بو مسئله درت وجه اوزرینه در بر وجهی ثمن تفصیل اولنوب خیار شرط ایله اولان عبد تعیین
اولنه بو قسمك بیعی جائز در وثمن معلوم در وایکنجی وجهی ثمن تفصیل اولنمیه واوچنجی وجهی
ثمن تفصیل اولنه وخیار شرط اولان عبد تعیین اولنمیه ودردنجی ثمن تفصیل اولنمیه خیار شرط
اولان عبد متعین اوله بو درت قسمك اولکی بیعی جائز در واوچ قسمی جائز دکلدر ویجوز خیار
التعیین وهو بیع احد الشیئین او ثلثة علی ان یأخذ المشتری ایهما شاء خیار تعیین جائز اولور
وخیار تعیین ایکی شیئك و یاخود اوچ شیئك برینی بیع درشونك اوزرینه که مشتری اول
شیئی ردن استدوکنی اخذ ایلیه ولا یجوز فی اکثر من ثلثة خیار تعیین اوچ شیئدن زیاده ده جائز
دکلدر قیاس بو ایدیکه ایکیده واوچده دنخی جائز اولیه لکن وجه استحسان بودر که بو مقوله بیعده
معنای شرط خیار وارد ر وبو محلده جواز دفع عین ایجوندر که کندویه اوفق اولانی اختیار ایلمك
ایله تأمل ایلیه بعدن بو نوعه خود حاجت متحقق در بو ایسه معنای خیار شرط در جهالتی نزاعه
مؤدی دکلدر وبتقیید تخییره بمدة خیار الشرط اول خیار تعیین صاحبی اولان کسنه نك خیاری
شرطك مدتیله مقید اولور علی الاختلاف خلاف اوزره که ابو حنیفه ایله امامین بینده واقع
اولمشدیکه مدت خیار ابو حنیفه قتنده اوچ کوندر واماهین قتنده مدت معلومه ایله جائز در المبیع

المبيع واحد الباقي امانة وبوذكر اولنان ايكي شيئدن وياخود ثلثه دن بيع اولان شيئ واحد در
وواحددن زياده سي بدمشتريه امانتدر زيرا اول باقي اولان بايعك ملكيدر آنجق تحت
عقده داخل اولان بريدر ومصنفك بيع احد شيئين ديدوكي بوكا اشارتدر ولو قبض
الكل فهلك واحد اوتعيب لزم البيع فيه وتعيين الباقي للامانة اكر مشتري خيار تعيين اولنان
ايكي شيئك وياخود اوچ شيئك كلبسني قبض ايلسه وبرسي هلاك اولسه وياخود مشتري باننده
معيوب اولسه اوّل تعيب اولنده بيع لازم اولور بهاسيله وسائري امانت اولمغه متعين اولور
وهلاك اولدوغي تقديرجه بلاشئ هلاك اولور امانت اولدوغي اجلدن فيه ده اولان
ضمير تعيب اولنه راجعدر وان هلك الكل لزمه نصف ثمن اوثلثه اكر ايكي شيئك كلبسي هلاك
اولسه مشتري يه ايكي سنك دخي نصف ثمني لازم اولور اكر شئ اوچ ايسه ثلث قيمتي لازم اولور
مثلا ايكي شئ اولوب بوز درهم اولسه وايكي شئ هلاك اولسه اللبشر درهمدن مشتريه يوز
درهم لازمدر واكر اوچ شئ اولسه هربرينك ثلث ثمني لازم اولور هربري يوز درهم اويجق
بنه مشتري يه يوز درهم لازم اولور زيرا اوچ يوز درهمك ثلثي يوز درهمدر وليس له ردة الكل
الا ان ضم اليه خيار الشرط ودخي خيار تعيين ايله مشتري اولان كمسنه به اول مبيعك طلبيسنك
رد ايلمك يوقدر مكر مشتري خيار تعيين خيار شرطي ضم ايلمش اولا اول زمانده كلي مبيعي رد ايلمك
جائز اولا له ده اولان ضمير مشتري به عائد در واليه ده اولان ضمير خيار تعيينه راجعدر وبورت
خيار التعيين والعيب يعني وارث اولان كمسنه كندو مورثندن خيار تعيينه وخيار عيبنه وارث
اولور مثلا بركمسنه آخردن خيار تعيين ايله وياخود خيار عيب ايله برشئ صاتون آلسه ومدت خيار
اثناسنده فوت اولسه اول مشتريك خياري وارثنه انتقال ايدر زيرا وارث مورثك قائم مقامي
اولمشدر لا الشرط ولا الرؤية اما خيار شرط ايله خيار رؤيت وارثه انتقال ايلمز ولو اشتريا
على انهما بالخيار فرض احدهما لا يدرة الآخر يعني بخي ايكي كمسنه هربريسي صاحب خيار اولمق اوزره
برشئ اشترا ايلسه لر وايكي سنك بري بيعه راضي اولوب قبول ايلسه اول برينه اول بيعي رد ايلمك

جائزدر کلدر ابو حنیفه قتنده زیرا شرط اولنان ایکیسنك معاً مخیّر اولمیدر بو نقدیر جه ایکیسنك بری خیار
ایله منفرد اولمق جائز دکلدر خلافالهما اما مین ایجون خلاف وارد ر یعنی قجن ایکیسنك بری
بیعه راضی اولسه اول برینه رد ایلمك جائزدر زیرا خیارك مشترو عینی بیعده واقع اولان عیبك
دفعی ایجون در وعلی هذا خیار العیب و الرؤیة ای علی هذا الاختلاف دیمکدر یعنی خیار عیبك
وخیار رؤیه ده حکم وخلاف ماقبلندن اولان مسئلدنك حکمی وخلافی کبیدر مثلا خیار عیبك
ایکیسی برعبد اشترا ایلسه لر اشترادن صکره عیبی ظهور ایتسه ایکیسنك بری راضی اولوب بری
راضی اولمسه راضی اولمایه رد جائز دکلدر وخیار رؤیه ده قجن ایکیسی قبل الرؤیه بینه برعبد اشترا
ایلسه لر بعد الرؤیه بری راضی اولوب بری اولمسه اولمایه رد جائز دکلدر ابو حنیفه قتنده اما مین
قتنده آخر رد قادر اولور ولو اشتری عبداً علی انه حبّاز اوکاتب فظهر بخلافه اخذه بکل الثمن
او ترك اکر برکمسنه برعبدی حبّاز اولمق اوزره ویاخود کاتب اولمق اوزره اشترا ایلسه بعده ذکر
اولنان وصفنك خلافی ظهور ایتسه یعنی حبّاز وکاتب اولمسه اول حینده مشتری مخیّر
اولور استرسه عبدی کلی ثمن ایله اخذ ایلر استرسه ترك ایدر زیرا بو حبّازلق وکتابت وصف
مرغوبدر امّا کلی ثمنی ایله اخذ ایدر حبّازلق وکتابت وصفدر اول وصف ثمنندن برشیئ
مقابل اولمز وبو وصف ثمنندن برشیئ مقابل اولماموبیعك ردّی ممکن اولدقده در اکر
اسبابدن برسبب ایله مبیعك ردّی ممکن اولمازایسه مشتری وصف فایتك حصّهٔ ثمنی
ایله بایعك اوزرینه رجوع ایدر **فصل** بو فصل خیار رؤیه یه متعلق بنجه مسائل بیانندهدر
من اشتری مالم یره جاز شول کمسنه که کورمدیکی شیئ اشتری ایلیه اشترا سی جائزدر شافعی قتنده
جائز دکلدر بزم دلیلمز نبی علیه السلام دن اشتری شیئا لم یره فله الخیار قول شریفیدر بو حدیث
شریف بو بابده نصدر بلا معارض ترك اولنماز اکر دینلورسه که حکیم ابن حزامك روایت ایلدیکی
حدیث بو مسئله یه معارضدر زیرا نبی علیه السلام حکیم بن حزامه لا تبع ما لیس عندك بیورمشدر
بوندن مراد ما لیس بمرئی للمشتری دیمکدر بر جواب ویریرز که بو دخی مراد النهی عن بیع ما لیس

يا رسول الله بعضى مكسنه لركلوب

٢٩٠

فى ملكه ديلكدر حكيم بن حزامك قصه حديثى دخى بوكا دلالت ايدر بركون حكيم بنى عليه السلام كلوب
سندن شئ استر لرحال ابوكه استدكلرى شئى بنده يوقدر لكن بيع ايدرم واروب چارسوده طلب
ايدوب اشترى ايدرم ديدكده حضرت بنى عليه السلام لا تبع مالیس عندك بيورمشلردر اخذ ايدى
بومسئله نك اوزرينه اجماع عدر بركسنه مالك المدوعى مرئى شئى بيع ايله بيعدن صكره اول شئه مالك
اولسه بعده تسليم ايلسه اول بيع جائزدكلدر بومسئله دليل وضحدر كه مراد مالیس فى ملكه ديمكدر
ولهذا اذا راه مشترى اول شئى كوردكدن صكره مخير اولور استرسه ردايدر مالم يوجد مايبطله
يعنى اول مبيعى ردايلمك جائزماداميكه مشترىدن خيار رؤيه يى ابطال ايدر شئى ظهور ايلميه ظهور
ايدرسه جائز اولمازيبطلده اولان ضمير ردّ راجعدر وان رضى قبلهما اكر مشترى قبل الرؤيه اول مبيعه
راضى اولورسه ده ردايلمك جائزدر مثلا مشترى رضيت بما اشترى قبل الرؤيه ديسه يه كوردكدن
صكره ردّ ايلمك جائزدر ولا اختيار لمن باع مالم يره كورمدوكى شئى بيع ايدن كسنه يه خيار رؤيت يوقدر
يعنى جائزدكلدر مثلا بركسنه نك مورثى فوت اولوب كندوسنه ميراثدن بعض شئى حاصل اولسه كورمدن
اول شئى بيع ايله بيعى صحيح اولور لكن خيار رؤيت يوقدر ويبطل خيار الرؤيه مايبطل خيار الشرط
من تعييب فى يده وتعذر ردّ بعضه وتصرّف لا يفسخ كالاعتاق ونوابعه هر شيئكه خيار شرطى
ابطال ايدر مثلا مبيع مشترينك يدنده تعييب اولمق كبى ودخى مبيعك بعضى هلاك اولوب
بعضى سنك ردّى متعذّر اولمق كبى ودخى فسخ اولمازتصرّف كبى اعتاق وتدبير وكتابت
واستيلاد كبى بوجمله خيار رؤيه يى ابطال ايدر شئى يدده اولان ضمير مشترى يه راجعدر
اويوجب حقا للغير كالبيع المطلق والرهن والاجارة قبل الرؤية وبعدها مصنفك او
يوجب قولى ما قبلنده مايبطل خيار شرطه اولان ماء موصوله معطوفدر تقدير كلام هر
شيكه خيار شرطى ابطال ايليه خيار رؤيه يى ابطال ايدر شول شئى دخى ابطال ايدركه غير
حق ايجاب ايليه بيع مطلق كبى يعنى بايعك خيارنده مطلق بيع كبى ودخى رهن واجاره كبى
قبل الرؤيه اولسون زيرا بونلرده فسخ شرعا متعذّر اولدوغى اجلدن خيار باطل اولور

وباخود معنی بویله اولهٔ کبو قارورده ونصرف لا ینفسخ کالاعتاق وتوابعه قوله معطوف اوله
وتصرّف یوجب حقًا للغیر معناسی یاخود بر تصرف اولاً غیره حق ایجاب ایله ومالا یوجب
حقًا للغیر کالمبیع بالخیار والمساومة والهبة بلا تسلیم یبطل بعدها لا قبلها ودخی تقول
تصرّف که غیری ایچون حق ایجاب ایلیه خیار ایله اولان بیع کبی ومساومة کبی وتسلیم اولمیان
هبه کبی بعد الرؤیة خیار رؤیه یی ابطال ایدر اما قبل الرؤیة ابطال ایلمز ولکفت رؤیة وجه
الرقیق والدابة وکفلها اسقاط خیار رقیقك وجهنی کورمك کفایت ایدر ودابه
یعنی آت وقاطر وخمار کبیلرده بوزین وصغر یسین کورمك کفایت ایدر اما بعض علما
قتنده دابة نك قوائمی دخی کورمك شرط در وفی شاة اللحم لابدّ من المس کلی مراد اولان
شاتك اسقاط خیارنده مس ایلمك لابد در یعنی ال ایله مس ایتمکه محتاج در کسمز
وارق ایدوکی معلوم اولسون ایچون وفی شاة الفتیة لابدّ من رؤیة الضرع اما افتنان
ایچون یعنی بسلیوب اولادینی اتخاذ ایلمك ایچون اشتراسی مراد اولان شاتك اسقاط
خیارنده ضرعنی یعنی مه سنی کورمك لازمدر ورؤیة ظاهر الثوب ان لم یکن معلما کافیه
معلوم اولمیان ثوبك اسقاط خیارنده ظاهری کورمك کفایت ایدر زیرا ظاهرین کورمك
ایله نه ایدوکی معلوم اولور وبو ثوبن ظاهر باطنی متفاوت اولمدقده در اما متفاوت اولورسه
علمنی کورمك کفایت ایدر زیرا مقصود علمنی کورمك ایله حاصل اولور ورؤیة داخل الدار
وان لم یشاهد بیوتها ودخی دارك داخلنی کورمك اسقاط خیارده کفایت ایدر اکراول
دارك بیوتنی مشاهده ایلمز ایسه وعندزفر لابدّ من مشاهدت البیوت وعلیه الفتوی
الیوم واما مزفر قتنده اول دارك بیوتنی مشاهده دن لابد در زیرا فی زماننا بیوتك متفاوتی
تفاوت فاحش در وبو کون یعنی فی زماننا فتوی امام زفر قولی اوزره در وان رأی بعض
المبیع فله الخیار انه اری باقیه اکر بر کسنه مبیعك بعضنی سین کورب تعضیسنك کورمشه
باقیسنی کورسه اول کسنه ایچون خیار وارد ر یعنی مجرّد رزیرا بعضیسنی کورمکله مقصود حاصل

حاصل اولمز جائز در کہ کور دوکی شئ ایلہ کور مدوکی شئ مابینده تفاوت فحش اولہ ومایعرض
بالنموزج کالمکیل والموزون فروتہ بعضہ کرؤیۃ کلہ شول شیئکہ انموزج ایلہ یعنی نمونہ ایلہ بیعہ
تعریض اولنور مکیل وموذون کبی اسقاط خیارده بعضی سنك کورمك کبی کابسك کورمك
کبیدر مثلا بر ادم بر آخرہ مکیلا تدن ویاخود موذونا تدن بر مقدار شئ کوسترسہ اول شیئك
اصلنی کوردکدن صکره مخیّر اولماز مکر صوکره کوردوکی اصل نمونہ دن آیقی اولہ وفیما یطعم لابدّ
من الذوق مطعومات یعنی یمکولات اولان شیلرده اسقاط خیار اولماز مجنون ذوقدن
لابدر یعنی اغزایلہ طاتمغہ محتاجدر ونظر الوکیل بالشرط بالشراء اولقبض لانظر الرسول
برشیئك شراسنہ وکیل کسنہ نك نظری ویاخود مبیعك قبضہ وکیل اولان کسنہ نك نظری
اسقاط خیارده کافیدر امامبیعك قبضنہ ارسال اولنان رسولك نظری اسقاط خیارده
کافی دکلدر معلوم اولہ کہ بواوج مسئلہ ده بری شرایہ وکیلدر بری دخی قبضہ وکیلدر وبری
دخی رسولدر امامشرایہ وکیل اولان کسنہ یہ مؤکل دیہ کہ فلان شئ شرایہ بنم وکیلم اول وقبضہ
وکیل اولانہ دیہ کہ بنم کوردکم واشترایلدوکم شیئك قبضہ وکیل اول ورسولہ دیہ سین
بنم رسولم اول سویلہ کہ فلان کسنہ سکا ارسال ایلدی سندن اشترایلدوکی شئ بکا تسلیم ایلہ سین
بوتقدیرجہ شرایہ وکیل اولانك نظری بالاجماع خیار اسقاط ایدر وقبضہ وکیل اولانك
نظری ابوحنیفہ قتندہ خیار اسقاط ایدر ورسولك نظری بالاجماع اسقاط ایلمز وعندهما
هو کالوکیل امامین قتندہ رسول وکیلدر یعنی انك اول مبیعی قبض ایلمسیلہ مشتری مخیّر
اولماز وبیع الاعمی وشراؤه صحیح اعمینك بیعی وشراسی وعقود وتصرفاتی صحیحدر ومکلف اولدوغی
حینیتدن امام شافعی قتندہ اول کوزلی اولوب بعده اعمی اولمش ایسہ بیع وشراسی صحیح واکرانا سندن
کورسورلمش ایسہ اصلا بیعی وشراسی صحیح دکلدر زیرا الوان صفاتدن اصلا عملی یوقدر
ولهم الخیار اذا اشتری مذکور اعمی برشئ اشترایلیسہ کاخیار فسخ واردر ویسقط بحسة المبیع
اوتمہ اودوقہ اعمی طوقونان یدی ایلہ مبیعی مس ایلیسہ ویاخود شم ایلیسہ ویاخود ذوق ایلیسہ ویاخود

خياري ساقط اولور فيما يعرف بذلك يعني اعمى نك خياري مس وتتم وزوق اليه ساقط
اولمسي بشول شيلرده اولور كه ذكر اولنان حوائش اليه بيلنور بوصف العقار له بوصفنده
اولان ما قبلنده يسقط به متعلقدر يعني اعمينك خياري شول برده دخي ساقط اولوركه
عقاري وصف اليه اشترى ايلمش اوله زيرا وصف رؤيت مقامنه قائم اولور بشجرده دخي وصف
اليه قائم اولديغي خياري ساقط اولور ابو يوسفدن روايتدر كه اكر اعمى بر مكانده واقف
اولسه اكر اول مكانده كوزلي اولسه اول عقاري كورمش كبي وديسه كه راضي اولدم خياري
ساقط اولور زيرا تشبيه موضع مجرده حقيقت مقامنه قائم اولور معلوم در كه بي زبانك
صلاتنده شفيتني تحريك ايلماسي قرأت مقامنه قائم اولور وحج شريفده باشنده قيل
اولمايان كمسنه اوسترمي باشنه اجرا ايلسه تراش مقامنه قائم اولور ومن رأى احد الثوبين
فشراهما ثم رأى الآخر فله اخذهما او ردهما لا ردّ احدهما شول كمسنه كه ايكي ثوبك برينى
كوروب ايكيسنك اشترا ايلسه اشترادن صكره اوثوب اخري كورسه اول كمسنه مخيّر اولور
استرسه ايكيسك لخذ ايلر ديلرسه رد ايلر زيرا برينى كورمك ايكيسنه كافي دكلدر اول الجلده
آخرده خيار باقيدر امّا برينى اخذ ايدوب برينى رد ايلمك جائزدكلدر تفريق صفقت وارد رحضرت
نبي عليه السلام تفريق صفقتدن نهي بيورمشلردر ومن رأى شيئاً ثم اشتراه فوجد متغيراً مخيّر شول
كمسنه كه برشيئ كوروب بعد زمان اشترا ايلسه اشترادن صكره اول كورديكي صفتدن متغيّر بولسه
اول كمسنه مخيّر اولور استرسه قبول ايدر استرسه رد ايدر والّا فلا واكر اول كورديكدن متغيّر دكل
ايسه مخيّر اولماز وان اختلف في تغيّره فالقول للبايع اكر بايع اليه مشتري اول شيئك متغيّر
وغير متغيّر اولدوغندن اختلاف ايلسه لر قول يمين اليه بايعندر ومشتري يه بيّنه لازمدر
زيرا لزوم عقده سبب رؤيه سابقه ايدوكي ظاهردر تغيّر ايسه حادث در اكر عيب اليه وكرك
تبدّل هيئت اليه ايكيسي دخي عارضدر مشتري ايسه عارضي ادّعا ايدر بايع ايسه حادثه منكردر
واصله تمسك ايلمشدر قول ايسه ظاهر اليه تمسك ايده نكدر وان في الرؤية فالمشتري واكر

واكر بايع ومشترى رؤية وعدم رؤيتده اختلاف ايلسه لر مثلا بايع ديسه كه رأيت ومشترى
ديسه كه ما رأيت ديسه قول بوصورتده مشترينكدر يعنى ايله زيرا رؤيته منكردر بايع اوزرينه
مشترينك كوردوكنه بينه لازمدر ومن اشترى عدلا رطبا فباع منه ثوبا اووهب وسلم فله ان
يردّ بعيب وشول كمسنه كه بررطيدن طايفه صنوددن برهنديدن برعدل يعنى بردنك
قوماش اشترا ايلسه وشراد نصكره اول عدلدن برطوبنى بيع ايلسه وياخود بركمسنه به هبه ايدوب
تسليم ايلسه اول مشترى يه وارد ركه اشترا ايلديكى طوبى عيب ايله رد ايلسه منده اولان ضمير
عدلا راجعدر فله ده اولان ضمير مشترى يه راجعدر ويردّه ده اولان ضمير ثوبه راجعدر
لاخيار رؤية اوشرط اول مشترى اسير ايلدوكى ثوبى خيار رؤية وخيار شرط ايله
رد ايلمك جائزدكلدر زيرا كليسك رد ايلمك متعذر اولمشدر وبعضيسى ملكدن خروجى سببيله **فصل ٢** بو فصل خيار عيبه متعلق بنيجه مسائل بيانندر مطلق البيع يقتضى
سلامة المبيع مطلقك بيعه اضافتى صفتك موصوف اضافتى قبيلندندر يعنى بيع مطلق
شول بيعدركه مبيعك هر عيبدن سالما ولمسى اقتضا ايدر زيرا اصل سلامتدر سلامت
عرفا وعادة بر وصف مطلوب ومرغوبدر اوبله اولسه عرفا مطلوب اولان نقصاً مشروط
كبيدر فلمن وجد فى مشتريه عيبا ردّه واخذ بكل ثمنه يعنى اشترا ايلدوكى شيده عيب بولان
كمسنه به جائزدركه انى رد ايليه وياخود كلى ثمن ايله اخذ ايليه ردّه مبتدادر فلمن قولى خبردر
لا امساكه ونقص ثمنه الا برضاه بايعه اول مشتراء امساك ايروب وثمننى تنقيص ايلمك
جائزدكلدر مكر بايعك رضاسى اولمش اولا وكل ما اوجب نقصان الثمن عند التجار فهو
عيب هر شيكه مبيعه نقصان ثمن ايجاب ايليه عند التجار اول شئ عيبدر فالاباق ولو
الى مادون السفر من صغير يعقل عيب امدى بوتقديرجه يعقل اولان عبد صغيردن
الى مادون السفر اباق ايلمك عيبدر تنقيص ثمنه موجبدر تجار قتنده الى مادون السفر
دعكدر مراد يعنى شهردن جغماسه ده اصح قول اوزره اباق عد اولنور اما شهردن خروج ايلسه

اتفاق علما ایله اباق عد اولنور امّا جاریه غاصبدن افتدیسنه اباق ایلمه اول اباق عد اولنماز
امّا غاصبدن آخر یره اباق ایلمه حال بوکه افتدیسنك اوینی ویولمغی بیلور اولسه اول اباق
اولنوب عیبدر وکذا السرقة والبول فی الفراش وکذالك یعقل اولان عبد صغیردن سرقه
وفراشه بول ایلمك عیبدر تنقیص ثمنه موجبدر عجّار قتنده وحی فی الکبیر عیب اخر بو مذکورات
یعنی سرقه واباق وبول فی الفراش کبیر السن اولان کمسنه یه عیب آخرده سبب مختلف اولدوغی
اجلدن زیرا صغیرده اولان سبب کبیرده اولان سببك غیر سیدر فلو ابق او سرق او
بال فی صغیره ثمّ عاوده عند المشتری فیه ردّ به یعنی اول صغیر اولان عبد اباق ایلسه وباخود سرقه ایلسه
صکره بو اشیانك بری مشتریسنك یانده ایکن یینه صغیره ده عودت ایلسه اول عیب ایله رد اولنور ایکیسنده سبب
متّحد اولدوغی ایچون وان عاوده عنده بعد البلوغ لا اکر بو اشیادن ثلثه نك بری یینه مشتری یانده ایکن بعد البلوغ
یینه عودت ایلسه رد اولنماز زیرا ایکیسنده سبب مختلف اولدوغی اجلدن زیرا صغیرده اولان بول فی الفراش
مثانه نك ضعفندن کبیرده ایسه باطنده مرضدندر وصغیرده اباق لهو ولعبه محمّلدندر سرقه ایسه قلّت
مبالاتدندر وبعد الکبر اباق وسرقه ایسه باطنده اولان خیانتدندر والجنون عیب مطلقا جنون مطلقا عیبدر
جمهور مشایخ قتنده کرك کبرده کرك صغرده اولسون زیرا جنون دماغ آفتندندر فلو جنّ فی صغیر
وعاود عند المشتری فیه او کبره ردّه مصنّفك فلو جنّ قولی ما قبلنده والجنون عیب مطلقا قوله تفریعدر
یعنی بو عبد صغرنده مجنون اولسه صکره مشتری یانده ایکن صغیرده یا خود کبرده یینه جنون عودت ایلسه
اول جنون ایله رد اولنور والبخر والزفر والنتن والتولّد منه عیب فی الجاریه لا فی الغلام ودنجی بحرکا غزك
بدرایحه سیدر ودنجی فرقولتوغك بدرایحه سیدر وزنازادن متولّد اولمق جاریه ده عیبدر غلامده
ایسه عیب دکلدر وبو اشیانك جاریه ده عیب اولوب غلامده اولمدوغنك حکمتی بودرکه زیرا
جاریه دن مراد استفراشه محلدر غلامده مجرّد استخدامدر الّا ان یکون من داءٍ یینه بخروز فر غلامده
عیب دکلدر دیو بیان اولنمش ایدی الاّ یخفان بو ایکیسی مرضدندن اولسه اول تقدیرجه عیوبدن اولنورلر
زیرا تجّار قتنده ثمنی تنقیص ایدن اشیادندر وشافعی قتنده غلام وجاریه ده مطلقا زنا عیبدر کفرکبی

كبي زيرا طبع سليم صحبتدن تنفر ايدر والاستحاضه عيب دخي استحاضه كه جاريه نك قاني مستمر اولوب
منقطع اولمامقدر جاريه ده عيب در زيرا مستمر اولمسي مرض عد اولنور وكذا عدم حيض بنت عشره سنه
كذلك اون يدي سنه لك بنتك عدم حيضي عيبدر زيرا دمك مستمر اولمسي وبالكليه منقطع اولمسي
مرضدن ناشيدر بو تقديرجه عيوبدن اولور لاأقل امّا اون يدي سنه دن اقلده منعدم اولمسي
عيب دكلدر زيرا اون يدي سنه نك اقصاصي بلوغيدر نساده ايسه عادت اصليه وقتنده ووقتنده
طاهر اولوب سلامت اوزره اولمقدر حلافي اوليجق مرضدن ناشي اولمش اولور ويعرف ذلك
بقول الامة يعني استحاضه اون يدي سنه ده اولان بنتك عدم حيضي بنه اول امه نك قولي ايله
ببلنور مثلا مستحاضه اسماضم مستمر اولديي ديمه سي ايله باخود اون يدي سنه ده اولان بنت
الى الان حيض كورمدم ديمسي ايله ببلنور فرد الى الضم اليه نكول البايع قبل القبض وبعده
هو الصحيح امديي ذكر اولنان امه ذكر اولنان عيب ايله رد اولنور فجن اول جاريه نك قولنه باعك
بينندن نكول الله سي ضم اولنجه يعني اجونكم عيب اول جاريه نك قولي ايله ثابت اولنور نبو عيب
بايعك بانندن اولمدوغنه تحليف اولنور وبايعك نكولي كرك قبل القبض وكرك بعد القبض
اولسون برابردر وصحيح اولان بودر امام محمد قتنده بايعك يمينني اولمدين قبل القبض رد
ايدر زيرا قبل القبض بيع ضعيفدر شرح وافي اولان كافيده مسطوردر كه فجانكه مشتري
انقطاع حيضي دعوي ايليه قاضي انقطاع مدتدن سؤال ايليه اكر مدت قصيره ده ادّعا
ايدرسه ده دعواسي استماع اولنماز اكر مدة مديده ده ادّعا ايدرسه دعواسي استماع اولنور مدت
مديده ابو يوسف قتنده اوچ آيدر امام محمد قتنده درت ايدر وابو حنيفه قتنده كه قول زفر در
اكي سنه در والكفر عيب فيهما دخي كفر غلامن وجاريه ده عيبدر زيرا مسلمك طبعي انك صحبتدن
نفرت ايدر عدوي دين اولدوغي اچون وكذا الثيب والدين والسعال القديم دخي ثيب عيبدر
زيرا علامت كبر رودين دخي عيبدر زيرا ماليتي حق غرضا ايله مفيددر ودخي سعال قديم عيبدر
زيرا قلبنده متمكن اولان مرضدن ناشيدر امّا قديم اولمسه عيب اولماز والشعر والماء في العين

وكوزده قال اولمق وصواولمق عيبيدندر زيرا بصري ضعيف ايدن شيلردندر وجائزدركه اعمايه مؤدي
اوله وان ظهر عيب قديم بعد ما حدث عند المشتري آخر رجع بالنقصان يعني قجان برمكسنه برشئ اشترا ايله
مشتريك يانده ظهور ايدوب حادث اولان عيبدن صكره برعيب قديم ظاهر اولسه مشتري اولان مكسنه
بايعك اوزرينه نقصان ثمن ايله رجوع ايدر كثوب شراه فقطعه فاطلع على العيب ثوبي كبي كه مشتري اشترا
ايلدي يعني بحدي قطع ايلدكدن صكره برعيبه مطلع اولدي مثلا بلا عيب بيك درهم قيمتي وار ايدي واول
عيب ايله قيمتي طقوزيوز درهم اولدي مشتري بايعك اوزرينه يوزدرهم ايله رجوع ايدر وليس له الرد اول مشتريك
اول مبيعي رد ايلمك لك يوقدر يانده حادث اولان عيبدن اوتري الا ان يرضى البايع باخذه كذلك فله ذلك
يعني رد ايلمك يوقدر الا قجانكه بايع انجق اول حادث اولان عيب ايله آلمغه راضي اولسه اول حينده مشتري
جائزدر انجق بايعه حادث اولان عيب ايله رد ايليه كذلك قولجه عيبا ومقطوعا شيئه اشارتدر باخذه ده
اولان ضمير مبيعه راجعدر فلهذه اولان ضمير مشتريه راجعدر حتى باعه المشتري سقط رجوعه
يعني قجان مشتري عيب قديم ظهور ايدن ثوبي بيع ايله نقصان ثمني ايله رجوعي ساقط اولور فان خاط
الثوب او صبغه احمر ولت السويق بسمن ثم ظهر عيبه رجع بنقصانه يعني اگر مشتري اولان مكسنه
اشترا ايلديكي ثوبي قطعدن صكره دكسه وياخود قرمزي بويامسه وياخود سويقي قاورلمش اولان
حنطه اونبي ياغله لت يعني مزج ايلمه بونلرنصكره بوذكر اولنان اشيانك هربرينك عيبي
ظهور ايلسه مشتري اولان مكسنه هربرينك نقصاني ايله رجوع ايدر وليس لبايعه ان ياخذه اول
عيبي ظهور ايدن ثوبك وياخود سويقك بايعنه انى اخذ ايلمك يوقدر مشتري راضي اولسه زيرا
اول مبيعي مشتريك ملكي ايله مختلط اولمشدر معلوم اوله كه زياده يامتصله در وياخود منفصله در
وبونلردن هربريسي يامبعدن متولد در وياخود غير متولد در بس لمدي مبعدن متولد اولان
زياده متصله در كوزلك وسمنلك كبي بونلردن دي منع ايلمز ظاهر روايده وغير متولد اولان
زياده متصله بويامن ودلمك كبي بالاتفاق ردي منع ايدر وزيادهٔ منفصله متولده ولدومبيع كبي
ردي منع ايدر وغير متولد كسب كبي اولدينجي منع ايلمز حتى لو باعه بعد رؤيه عيبه لا يسقط

يسقط الرجوع يعني اكر مشتري اول احمر بوياغني ثوبي وياخود غن ايلدلت اولنمش سونجي عيبك رؤيتندن
صكره بيع ايلسه ايدرسه ده عيبك نقصاني ايله رجوعي ساقط اولماز حاصل كلام هر قجنكه مشتري
مبيعي حايس اولورسه يعني بايعه تسليمي ممكن اولمزايسه نقصان عيب ايله رجوع ايده مزاكر حايس
اولمزايسه رجوع ايدر بواجلدنوركه بركمسنه بر ثوب اشترا ايلسه وولد صغيري ايجون قطع ايلسه ودكسه
اندن صكره اول ثوبك عيبنه مطلع اولسه نقصاني ايله رجوع ايده مز زيرا حياطه دن اول ولد صغيرنه
تمليك وهبه ايلمش اولدي وبابانك ولد صغيري ايجون قبض نفس ايجاب ايله هبه تمام اولور
بوتقدير جه قطع عيب حادث اولدي مشتري ايجون نقصاني ايله رجوع جائز اولورا كن قجان
مشتري نقصاني ايله رجوعي مراد ايلدكده بايع ثوبي اول هيئت ايله قبول ايده رم ديسه مشتري
ولد صغير ايجون ثوبي قطع ايلمك كما عليكدر بوتقدير جه حايس اولوب نقصان عيب ايله رجوعي
منع اولور ولو اعتق بلامال اودبر اواستولد ثم ظهر العيب رجع مشتري اولان مكسنه اول
مشتري اولان عبدي بلامال اعتاق ايلسه وياخود مدبر ايلسه وياخود جاريه استيلاد ايلسه
بونلردن صكره عيب ظاهر اولسه مشتري نقصان عيب رجوع ايدر استحسانا وقياس ايسه
عدم رجوع ايدي وكذا ان ظهر بعد موت المشتري به نقصان عيب ايله رجوع ايدر مشتريك
موتندن صكره مشتري فتح رايله اسم مفعول معناسنه در وان اعتق على مال اوقتله لايرجع بشئ
اكر مشتري اولان مكسنه اول عبدي مبيع مال اوزرينه اعتاق ايلسه وياخود قتل ايلسه عيبي بايعك
اوزرينه برشئ ايله رجوع ايلمز زيرا اول مبيعك بدلني حبس ايلمشدر وقتل دخي بر فعل مضمون در
غيرك ملكنده ايكن مباشرت ايدوب قتل ايلسه ضامن اولور حاصل كلام امتناع ردّ بود ركه
قجنكه فعل مضمون مشتريدن اولور رجوع ايده مز زيرا قجان فعل مضمون اولورسه معنى مبيع
ايجون امساك بولنمش اولور نقصان ايله رجوعك شرطي ايسه امساك بولنماموكرك در اما
قجن فعل مضمون بولنمسه هلاك كبي وياخود فعل بولنسه اما غير مضمون اولسه رجوع ايدر زيرا
امساك بولنمامش اولور اما ابو يوسف قتنده رجوع ايدر زيران المقتول ميت باجله فحواسينجه

ذاهب اولمشدر وكذا لو اكل الطعام كله او بعضه اولبس الثوب فخرق لا يرجع وكذلك مشترى اولان
كسنه اشترا ايلدوكي طعامك جمله سني ياخود بعضيسنك اكل ايلسه ودخي اشترا ايلدكي ثوبي لبس ايله
تخريق نقصان عيب ايله بايعك اوزرينه رجوع ايلز ابو حنيفه قتنده خلافا لهما امامين ايجون
خلاف وارد ر الترك قتنده نقصان عيب ايله رجوع ايدر وان اشترى بيضا اوجوزا اوبضعان
اوخيارا اوخيارا فكسره فوجد فاسدا فان كان ينفع رجع بنقصانه والا فبكل ثمنه واكر مشتري
يورطه وياخود جوز وياخود بضعان وياخود زرد لي وياخود خيار وياخود قاريوز وياقوون
وبعده كسر قطع ايدوب ايجنى فاسد بولنه في الجمله منتفع به اولورسه نقصان عيب ايله رجوع ايدر واكر
واكر اصلا منتفع به اولمازايسه كلى ثمن ايله رجوع ايدر يعنى مبيعى ويروب ثمنى آلور وبورده نقصان
عيب ايله دكلدر مبيعك بطلاني ايله در ولو وجد البعض فاسدا وهو قليل كالواحد والاثنين
في المائة صح البيع اكر اشترا ايلدكي شيئك بعضيسنى فاسد بولنوب حال بوكه فاسد اولان قليل اولسه
مثلا يوزده بر واكى دانه اولمق كبي بو تقدير جه بيع صحيح اولور والا فسد ورجع بكل ثمنه اكر فاسد اولان
چوق بولنورسه بيع فاسد اولور ومشتري بايع اوزرينه كلى ثمنى ايله رجوع ايدر ابو حنيفه قتنده زيرا
عقد ده ذي قيمت وغيري ذي قيمت جمع اولدوغي ايجون بيع فاسد اولور وعبد ايله حرى بيع
ايلمك كبي اولمش اولور اما امامين قتنده قيمتى اولنده صحيح اولور ودينلمشدر كه صحيح وفاسدنه ايمائ
عقد فاسد اولور ثمن تفصيل اولنمامشدر ومن باع ماشراه فرقد عليه بعيب بقضاء باقرار او
نكول اوبينه ردّه على بايعه ولو قبله برضاه لا يردّه عليه وسئول كسنه كه اشترا ايلدوكي شيئ برآخره
بيع ايله وكره اول شيئ ايكينجي بايعك اوزرينه عيب سبيله ردّ اولنسه اكر اول رد قضاء قاضي ايله
اولدي ايسه كرك قضاء قاضي اقرار ايله اولسون كرك يمينلدن نكول ايله اولسون كرك بينه ايله اولسون
زيرا قضاء قاضي جمله سنك حقنده فسخدر صورت مسئله بركسنه برآخردن برشئ اشترا ايلسه
وبو اشترا ايدن دخي برآخره بيع ايله بيع ايلدكدن صكره ايكينجي مشتري مبيع اولان شئ اده اولان عيب
ايله قضاء قاضي ايله ايكينجي بايعك اوزرينه ردّ ايلسه وقاضينك قضاسي ايكينجي بايعك مبيع معيبدر

معيبدر ديو اقرار اولسه وياخود ايكنجي بايع عيب سزبيع ايلدوكنه يمين تكليف اولنوب نكولي ايله اولسه
ياخود ايكنجي مشترى معيب اولدوغنه بينه احضار ايلمسيله اولسه اول شئ اوّلكى مشترى بايعه
ردايدر واكر قضاء قاضى ايله اوليوب رضاسيله رد اولنسه بايع اوّلك اوزرينه ردايلمز ومن
قبض ماشراه ثمّ ادّعى عيبا لاتجبر على دفع ثمنه ولكن يبرهن اويحلف بايعه وشول كمسنه كه
اشترا ايلدوكى شئ بايعدن قبض ايلسه وقبض ايلدكدن صكره بوشيده عيب واردر ديو
دعوى ايلسه بوتقدير جه اول مشترى اول شيئك ثمنى بايعه دفع ايلمكه خير اولنماز ولكن
مشترى اولان كمسنه دعواسنه شاهد كتوره وياخود بايعه اول مبيع اولان شئ ده عيب
اولدوغنه يمين ويريله فان قال شهودى عيب دفع ان حلف بايعه اكر مشترى اولان كمسنه
بوشئ عيبلو اولدوغنه شاهد لرم واردر واكن غائبلردر ديسه ثمنى دفع ايدركا بايع عدم
عيبه يمين ايدرسه زيرا شاهد لرى كلنجه انتظار ده بايعه ضرر واردر ولزم العيب ان
ان نكل اكر بايع اولان كمسنه يمين دن نكول ايدوب امتناع ايدرسه عيب ثابت ولازم اولور زيرا
بايعك يمين دن نكولى حجتدر ومن ادّعى اباق مشتريه يبرهن اولا انه ابق عبده وشول كمسنه كه
اشترا ايلدوكى عبدك اباقنى دعوى ايلسه وبايع انى تكذيب ايلسه اوّلا مشترى به لأزم در كه
عبدكنده ياننده اباق ايلدوكنه شاهد احضار ايلييه ثمّ يحلف بايعه بالله لقد باعه وسلمه
وما اباق قطّ مشترى شاهد احضار ايلدوكندن صكره اول عبدك بايعنه لفظة الله ايله يمين
ويريلور كه تحقيق بوعبدى بيع ايلدوكنه مشترى يه تسليم ايلدوكنه وبوندن اسبق اصلا كندو
ياننده اباق ايلمدوكنه اوبالله ماله حقّ الردّ عليك من الوجه الذى تدّعى المشترى ياخود بايع
اولان كمسنه يه لفظة الله ايله تحليف اولنوركه مشتريك دعوى ايلدوكى وجهدن اوزرينه
حقّ رد يوقيدر ومالده اولان ضمير مشترى يه راجعدر اوبالله ما ابق عندك قطّ وياخود
يه بايع اولان كمسنه يه لفظة الله ايله تحليف اولنوركه بوعبد سنك ياننده اصلا اباق ايلمدى
ديو لاباالله لقد باعه ومابه هذا العيب امّا بيع وقتنده تحقيق بوعبدى بيع ايليوب بوعيب

انده اولمدوغنه تخليف اولنماز ولقد باعه وسلمه ومابه هذا العيب وياخود تحقيق بوعبدي بيع
ايدوب ومشتري يه تسليم ايدوب وبوعيب آنده اولمدوغنه دبو تخليف اولنماز وبو ايكي صورتده تخليف
اولندوغندن عدم جوازي بيودركه بعد البيع وقبل التسليم بو مقوله عيب حادث اولمق جائز اولدوغي
احلدندر وفي اباق الكبير يحلف بالله ما ابق منذ بلغ مبلغ الرجال اكر دعوي عبد كبيرك اباقنده
اولورسه بايعه لفظة الله ايله يمين ويريلور كه بوعبد مبلغ رجاله بالغ اولدوغي كوندن بوكونه دكين
اباق ايلمدي ديو زير احالة صغره ده اباق بعد البلوغ ردي ايجاب ايلمز وعند عدم بينة المشتري
على اباقه عنده يحلف البايع عندهما انه ما يعلم انه ابق عنده ومشتري اولان كسنه بوعبدك
كندو باننده ايكن اياق ايلمدوكنه علمي واصل اولمدوغنه يمين ويريلور بو تخليف امامين قتنده در
واختلفوا على قول الامام امام اعظم قولنده ايكي قول اوزره اختلاف اولنمشدر بو قولده
تخليف اولنور وبر قولده تخليف اولنماز وبو قول اصح قوليدر فان نكل على قولها حلف ثانيا
كما مر اكر بايع اولان كسنه يمينندن نكول ايدرسه امامين قولي اوزره عبد رد اولنمق ايجون ثانيا
تخليف اولنور يعني بركره دخي تخليف اولنورسنه كم بباني مرور ايلمشدر ولو قال بايعه بعد
التقابض بعتك هذا مع آخر وقال المشتري لاوحد فالقول له واكر مبيع اولان شيئك بايعي
بعد التقابض يعني مشتري مبيعي وبايع ثمني قبض ايلدكدن صكره بايع بن سكا بر شيئ آخر ايله بيع ايلدم
ديسه ومشتري دخي دكلدرسن بكا بويني بالكز بيع ايلدك ديسه بو تقديرجه قول مشتري ينكدر يمينيله
زيرا حاصل اختلاف مقبوضك مقدارنده واقع اولمشدر بو تقديرجه قول قابضندر زيرا قبضك
زياده سنه منكر درحتى غاصب اولان كسنه مغصوبده زياده منكر اولسه قول غاصبندر پس امدي
غاصبده بويله اوليجق بو مسئله ده خود اولي بالطريق در وكذا لو اتفقا في قدر المبيع واختلفا
في المقبوض ودخي قول مشتري ينكدر چونكه بايعه مشتري اول مبيعك مقدارنده اتفاق ايدوب مقبوضنده
اختلاف ايلسه لر مثلا برادم ايكي جاريه اشترا ايلسه بايع اولان كسنه برين قبض ايلدم ديسه قول مشتري ينكدر
قول قابضندر ولو اشترى عبدين بصفقة وقبض احدهما ووجد بالمقبوض او بالآخر عيبا ردهما

هما او اخذهما والكر بكسه ايكي عبدي صفقة واحده ده اشترا ايدوب برين قبض ايله مقبوضده ياخود
اول برآخرده عيب بولسه استرسه ايكيسك رد ايدر استرسه ايكيسك اخذ ايدر زيرا صفقه ايكيسنك
قبضي ايله تمام اولور ولا يرد المعيب وحده الآن ظهر العيب بعد قبضهما امّا اول معيب اولمياني
آتوب ومعيب اولاني بالكز رد ايلمه زيرا تفريق صفقه دن نهي وارد اولمشدر ديوبيان اولندي
ايدي الآشغول زمانده معيبك ردّي جائز اولور كه قجن اول عيب ايكي عبوك قبضندن نصكره
ظهور ايلسه ولو وجد بعض الكيلي او الوزني معيبا بعد القبض ردّ كلّه او اخذه قجن برآدم
برمكيل وياخود موذون برشيئ اشترا ايلسه واول مكيلك وياخود موذونك بعد القبض بعضي
معيب بولسه جمله سين رد ايليه ياخود جمله سين اخذ ايليه زيرا مكيلات وياخود موذونات
حكماً وتقديراً شيئ واحد حكمنده اكر حقيقة اشيا ايسه ده زيرا بونلرده مالليت وتقوّم اجتماعي
اعتباري ايله دريوخسه بردانه مال متقوّم اولمق صالح دكلدر وقيل هذا اود نيلديكه كليسك اخذ
ايلمك وياخود كليسك رد ايلمك ان لم يكن في وعائين فجان بو مبيع اولان كيلي وياخود وزني
ايكي وعاده اولمدوغي تقديرجه والّا فهو كالعبدين واكر ايكي وعاده اولنه اول شئ عبدين حكمنده
اولور يعني اول معيب اولاني ردّ ايليه فجان عيب اول ايكيسنك قبضندن نصكره ظهور ايلسه ولو استحق
بعضه بعد القبض ليسله ردّ ما بقي فجان اول كيلينك وياخود وزنينك بعضيسي بعد القبض غيره
مستحق اولسه مشتري ايجون اول باقي قلاني رد ايلمك لك يوقدر زيرا تبعيض اولنمقده ضرر يوقدر بلكه
معيب اولاني رد ايلمك اولور اصحها استحقاق صفقهٔ منع ايلمز بخلاف الثوب ثوب بو مسئلهنك
خلافنه رمثلا مبيع فجان ثوب اولسه وبعضيسي غيره مستحق اولسه باقيسنك ردّنه مخيّر در زيرا تبعيض
بونده عيبدر ومضر در ومداواة المعيب بعد رؤية العيب وركوبه رضا معيب اولان مبيعه
عيبك رؤياسندن نصكره مدوات يعني دوا ايدوب نيمار ايلمك ودخي معيبك معيب اولان دابّة
كندوحاجتي ايجون ركوب قبوله رضادر زيرا دوا ايلمك وبنمك ابقايه دليلدر وركبه لردّه او سقيه او
شراءُ علفه ولابد منه فلا اول معيب اولان دابّهي واروب بايعك اوزرينه ردّ ايلمك ايجون راكب

اولسه وياخود صوورمك ايجون راكب اولسه وياخود علىغى اشترا ايجون راكب اولسه حال بوكه اول
راكبه بورکوبرن يديوقدر يعنى غنايوقدر بونقديرجه رضا اولمزاده اولان ضمير مشترى يه راجعدر
منه ده اولان ضمير ركوبه راجعدر ولوقطع المبيع بعد قبضه اوقتل بسبب عند البايع ردّه واخذ ثمنه
اكربركسنه اشترايلدوكى مبيعى قبضدن صكره سرقة بسبيله يدي قطع اولنسه وياخود برسبب ايله بايعك
ياننده قتل اولنسه قطع اولندوغى صورتده اني رد ايليه وقتل اولندوغى صورتده ثمنى اخذ ايليه امام
اعظم قتلنده زيرا بوصورتلرده غيره مستحق اولمق مرتبه سنده درو قالارجع بفضل مابين كونه سارقا
وغيرسارق واما مين ديه لركه مشترى اولان كسنه اول عبدك سارق اولمقلغنك مابينده اولان فضل
ايله رجوع ايليه مثلا غيرسارق ايكن بوزدرهم دكردي وسارق اولدوغى حالده سكسان درهم دكردي
بكرمى درهم ايله رجوع ايليه او قاتلا اوغيرقاتل ودخى قاتل وغيرقاتل اولمقلغنك مابينده اولان فضله
ايله رجوع ايليه مثلا غيرقاتل اولدوغى حالده بيك درهم دكردي وقاتل اولدوغى حالده بشيوز درهم
دكردي وقاتل اولدوغى حالده بشيوز درهم ايله رجوع ايليه ان لم يعلم بالعيب عند الشرا والا فلا يعنى
مشترينك ذكر اولنان عبدي رد ايلمسى وياخود ثمنى اخذ ايلمه سي قيمن شراوقتنده اول عيبك وجودي
يلمسه واكر وقت شراده اول عيبك موجود اولدوغنى بيلورايسه رد ايلمك ونقصان ثمن ايله رجوع ايلمك
جائزدكلدر ولوتداولته الايدي ثم قطع في يد الاخير رجع الباعة بعضهم على بعض كما في الاستحقاق
واكر مبيع اولان شئ ابدي تداول ايلمسه يعنى برالدن يرالده يعنى برملكدن برملكه انتقال ايلمسه واخير
اولان مشترينك يدنده قطع اولنسه باعه بعنى بايعه بري برينك اوزرينه رجوع ايدرلر ابو حنيفه
قتنده استحقاقده اولان حالت كبي لفظ باعه بايعك جميدر وعندهما برجع الاخير على بايعه
واما مين قتنده اول اخير اولان مشترى كندو بايعنك اوزرينه رجوع ايلر مثلا برمبيعي زيد
عمروه بيع ايلدي عمرو دخى بكره بيع ايلدي وبكر دخى خالده بيع ايلدي امدي حالده كه اخير
مشتري دير بايعي اولان بكرك اوزرينه رجوع ايدر وبكر عمروه رجوع ايلر اما مين قتنده اما امام
اعظم قولنده زيده واردخى رجوع اولنور ولوباعه بشرط البرأة من كل عيب صح وان لم يعد العيوب

العيوب تحن بايع اولان كسنه برشئ هر عيبدن بري اولمق شرطيله بيع ايلسه بيع صحيح اولور واكر اول
مبيعده اولان عيوبي بايع اولان كسنه عوايلدي ايسه ده ويد خلقي البرأة الحادث قبل القبض عندابي
يوسف كل عيبدن براءت شرطيله اولان ببعده قبل القبض حادث اولان عيب داخل اولور خلافاً
لمحمد امام محمد ايجون خلاف وارد رانك قتنن حين عقدده موجود اولان عيب داخل اولور
قبل القبض حادث اولان عيب داخل اولماز **باب ٦ البيع الفاسد** بوباب بيع فاسدك احكامي
بياننده در وقتاكه مصنف بيع صحيحدن فارغ اولدي ايسه بيع فاسد شروع ايلدي وبيع برقاچ
نوعدر بري صحيحدر وبري فاسد در وبري بيع باطلدر وبري بيع مكروهدر وبري بيع موقوفدر بيع صحيح
اولدركه ذاتاوصفاتاً مشروع اوله وبيع فاسد اولدركه ذاتاً مشروع اولوب وصفته مشروع اولميه
وباطل اولدركه ذاتاوصفة مشروع اولميه وبيع مكروه اولدركه اصلى ووصفي صحيح اوله لكن برمنهي
شئ مجاورت ايله اولمش اوله جمعه اذاني وقتنده اولان بيع كبي وبيع موقوف اولدركه اصلى ووصفي
صحيح اولوب على سبيل التوقف ملكي افاده ايليه اما غيرك حقي تعلق ايلمك ايله تمام ملكي افاده ايلمز
بيع ما ليس بمال البيع به باطل كاملميته والدم والحر مال اولميان برشئ بيع ايلمك ومال اولميان
برشئ ايله برشئ آخر بيع ايلمك باطلدر ومتيته ودم وحر كبي زير ابيعك شرطي ثمن ومثمن مال
غير محترم اولمقدر مذكورات ايسه مال عد اولنور اشيادن دكلدر بيه ده اولان ضمير ما قبلنده اولان
مايه راجعدر وشئ آخري مال اولميانه بيعه مثال بعت هذا الثوب بهذه الميتة وكذا ام الولد
والمدبر ودخي ام ولدك ومدبرك بيع اولنماكري باطلدر وام ولدك باطل اولمسي نك وجهي
حضرت نبي عليه السلام اعتقها ولدها قول شريفي ايله در ومدبرك بيعي باطل اولمسنك وجهي
جوذركه سبب حريت في الحال منعقد اولدوغي اجلدن ذركه الرجعين تدبيرده حريت منعقد اولميه
بعد موت المولى مدبر اولان عبد معتق اولمازدي وكذا بيع المكاتب الا ان يجيز ودخي
عبد مكاتبك بيع اولمسي باطلدر مكركه مكاتب كندوسي بيع اولنمه اجازت ويره بو تقديرجه
بيع اولنماسي صحيح اولور وبرروايتده اجازت ويرسه ده بيعي صحيح دكلدر وكذا بيع مال غير متقوم

كالخمر والخنزير بالثمن ودخي غير متقوم اولان مالي خمر وخنزير كبي ثمن ايله يعني دراهم ودنانير كبي ايله بيع ايلمك
باطلدر اما عروض ايله يعني متاع ايله بيع ايلمك فاسددر زيرا خمر وخنزير اهل ذمت قتنده مال غير متقوم در
زيرا شرع شريف خمر وخنزيرك اهانتنه وترك اعزازنه امر ايلمشدر وبيع قتنه ضم الي حر وزكية ضمت
الي ميتة وان بين ثمن كل ودخي حر ضم اولنمش قتنك يعني عبدك بيع اولنمسي وميتة ضم اولنمش زكيتك
يعني شرعاً مزكاتك بيعي باطلدر ابو حنيفه قتنده اكر مهر بينك ثمني بيان اولنمش ايسه ده اما مين
قتنده عبده وزكية ده بيع صحيحدر چنان مهر بينك ثمني بيان اولنسه زيرا ثمن معين ايله ايكيسي
حقنده عقد صحيح اولدوغجون ضم اولدوغي حالده بيعلري صحيح اولور وصح في قن المدبر اوالي
قن غيره بالحصة يعني مدبر ضم اولنمش عبده وباخود قتنه ضم اولنمش عبده بيع
صحيح اولور حصة سيله زيرا بعض علما مدبرك جوار بيعنه ذاهب اولمشلدر وكذا في ملك
ضم الي وقف في الصحيح ودخي بيع صحيح اولور شول ملكدن كه بر وقف ضم اولنمش اوله قول صحيحده زيرا
وقف مال متقوم در في الجمله بيعه قابلدر بو اجلدن ائلاف ايدن ضامن اولور وقف ابتداء
عقده داخل اولوز اندن صكره عقددن بقدار بو تقدير جه ضم اولان ملكه وقفدن فساد سرايت
ايلمز وبعضيلر قتنده بيع صحيح اولمازحر ايله عبده صحيح اولمدوغي كبي اما اصح اولان اولكيسي
مسئله در يعني صحيح اولاندر وبيع العرض بالحر وبالعكس فاسد وعروض تجارتدن اولان
اشياي خمره وباخود خمري عروضه بيع ايلمك فاسددر وكذا بيعه بالخنزير ودخي عروضي خنزيره
بيع ايلمك فاسددر ولايجوز بيع طير في الهوي ودخي هواده اولان طيرك بيعي جائز اولمازر
قبل الاخذ مملوك اولمدوغي اجلدن وسمك لم يصد اوصيد والقي في خطيره لايؤخذ
منها بلاحيلة اودخل اليها بنفسه ولم يسد مدخله ودخي صوده اولوب صيد اولنمش طير
بالغلك وباخود صيد اولنوب بركوله القي اولنسه كه حيله سز اول كولدن اخذ قابل اولميه
وباخوده بالقي بنفسه اول كوله داخل اولسه اما مدخلي سد اولنمسه بو مقوله بالغلك
بيعي جائزدكلدر منها واليها ده اولان ضمير خطيره راجعدر بنفسه ومدخله ده اولان ضمير

ضمير سمكه راجعدر وان صيد والقى فيها وان امكن اخذه بلا حيلة يخ واكر سمك صيد اولنوب كرو
اول كولى القا اولنسه وحيلة سز اخذ اولنمق ممكن اولورسه بيع صحيح اولور زيرا تسليمه قادر اولمازبر شئى
بيع ايلمش اولور ولا يجوز بيع الحمل والتتاج ودخى بطنده اولان حمل وتناجك بيعى جائز دكلدر
حمل ادميه قارشدى اولان جنيندر وتناج حيوانات فرشده اولان اولادر وبو مذكورات
معدوم قبيلندن اولدوغى اجلدن حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم بيع اولنماسنى
نهى بيور مشلدر واللبن فى الضرع ودخى ممه ده اولان سودى بيع ايلمك جائز دكلدر مقدارى
معلوم دكلدر وممه ده اولان يحميدر بوحسه قاغيدر معلوم اولمامغله بيعى جائز دكلدر
وكذا اللؤلؤ فى الصدف والصوف على ظهر الغنم ودخى صدفده اولان انجويى وظهر غنمده
اولان صوفى بيع ايلمك جائز دكلدر زيرا لؤلؤ صدفده اولمسى مجهول الوجود والمقدار
وصوفك ظهر غنمده جائز اولمدوغى موضع قطع معلوم اولمدوغى انجوندر خلافا لابى
يوسف فيهما لؤلؤده وصدفده ابو يوسف انجون خلاف وارد ر يعنى آنك فتنده بونلرك
بيعى جائزدر ولا بيع اللحم فى الشاة ودخى اتى شاة انجنده بيع ايلمك جائز دكلدر مثلا ذبح
اولمامش قيونك اتى شو قدر وقيه در ديو بيع ايلمك جائز دكلدر احتمال درکات آرق
اولد وياخود سمز اولد تراغه مؤدى اولور وضربة القانص ودخى ضربة فابضك بيعى
جائز دكلدر ضربة القابضدن مراد صياد بر آخره شو المده اولان شيئكه يعنى اتى بركره آتمقدر
صيددن نه حاصل اولورسه سكا بيع ايده رم ديمكدر مجهول اولدوغى اجلدن باطل اولمشدر
وتهذيب ازهريده قانص لفظى قابض ديو روايت ايلمشدر بو تقديرجه صيادك صيد
انجون صويه دالمسندن وياخود انجودر ياسنه غوص ايلمسندن عبارت اولور وجذع فى
سقف وذراع من ثوب وان ذكر قطعه ودخى سقفده اولان جذعى يعنى دير كى وثوبدن
برزراعى بيع ايلمك جائز دكلدر اكر اول مبيعك قلع وقطعنى عند البيع ذكر ايدرسه ده زيرا
بلاضرر تسليمى ممكن دكلدر فلو قطع الجذع او قطع الذراع وسلم قبل الفسخ عاد صحيحا فان

بايع اول جزمي قلع وثوبدن برذراعي قطع ايدوب مشتري يه تسليم اليله صحيح عود ايدر يعني صحته منقلب اولور
مفسد رائل اولدوغي اجلدن ولا المزابنة وهي بيع الثمر على النخل بثمر محدود مثل كيله حرصاً ودخي بيع
مزابنه جائز دكلدر وبيع مزابنه اكا دير لركه حرمانك اوزرنده اولان ثمري ظن تقديريله اولان كيل قدر قطع
اولنمش ثمره بيع ايلمكدر مثلا برحرمانك اوزرنده اولان ثمري ظن وتخمين ايله بو مقدار كيلدر ديو قطع
اولنمش حرمانه بيع ايلمكدر مزابنه دنك معناسي مدافعه در وبو بيعه مزابنه تسميه سنك وجهي بودركه
زيرا مدافعه منازعيه مؤدي در اولور والمحاقلة وهي بيع البر في سنبله ببر مثل كيله حرصاً ودخي
بيع محاقله جائز دكلدر بيع محاقله اكا دير لركه سنبلنده اولان بغداي ظن وتخمينله نفس كيل ايسه
خارجدن اولقدر بغدايه بيع ايلمكدر زيرا مماثل اولان اشياده جهالت ربايي مفضيدر ولا البيع
بالملامسة والمنابذة والقاء الحجر بان يتساوما سلعة فيلزم البيع لو لمسها المشتري او وضع
عليها حجرا او نبذها اليه البايع ودخي بيع ملامسه ومنابذه والقاء الحجر جائز دكلدر مثلا اليكي كمسه
برسلعه تمام ايليه لر وچاقكم مشتري اول سلعه يي اليله لمس ايليه وياخود اوزرينه برحجر وضع
ايليه وياخود بايع اني مشتريه نبذ يعني طرح ايليه بيع لازم اولديو ذكر اولنان اقسام بيع
جاهليه ده جاري ومتعارف ايدي نبي عليه السلام اوجبدن دخي نهي بيور مشلردر ولمسها
وعليها ونبذها ده اولان ضمير سلعه يه راجعدر ولا بيع ثوب من ثوبين الا بشرط ان يوخذ ايتهما
شاء ودخي اليكي ثوبدن برثوبي بيع ايلمك جائز دكلدر مكرکه مشتري اول اليكي ثوبدن هر قنغيسنك
مراد ايدوغونو رسه اني اخذ ايلمك ايله شرط ايليه بو تقديرجه مجهوليتي مرتفع اولوب بيع صحيح
اولور ولا بيع المراعي ولا اجارتها ودخي مرعيلرك يعني اوتلاقلرك بيعي واجارهسي جائز دكلدر
زيرا بين الناس مشترك اولان اشياده نبي عليه السلام الناس شركاء في ثلث الماء والكلاء
والنار حديث شريفي نحو اسنجه ولا النخل بلا كوارات خلافاً لمحمد ودخي كواره سز يعني
قوانسز آريسي بيع ايلمك جائز دكلدر اما امام محمد ايجون خلاف وارد رانك قفزه بيعي جائزدر
فتوي امام محمد قولي اوزره در ودود القز وبيضه ودخي ابريشم قوردني وبرده سيني

سنی یعنی تخمنی بیع الملک جائز دکلدر ابو حنیفه قتنده زیرا هوام قیمتدندر ویعوده سی ایسه بعینه منتفع بدکلدر
وعند ابی یوسف یجوز فی الدود ان کان مع القز فی البیض عنه قولان ابو یوسف قتنده قوردده بیع صحیحدر
پچان ابریشمی معاً اولسه ویموردده سنده ابو یوسفدن ایکی قول وارد ر برقولده ضرورت ایچون بیعی مطلقاً
جائزدر برقولده امام محمد ایله بیله در ویرقولده بیعی جائز دکلدر بو قولده ابو حنیفه ایله بیله در وعند
محمد یجوز بیعهما مطلقا وهو المختار وامام محمد قتنده ایکیسنك دخی بیعی جائزدر مطلقا کرك انتفاعی
اولسون کرك اولمسون ویموردده سینده دخی بیع الملک جائزدر ومختار اولان بودر ولا یبیع الابق
الا ممن یزعم انه عنده ودخی عبد آبقك بیعی جائز دکلدر زیرا بایع تسلیمه قادر دکلدر الا شول کمسنه یه
جائز اولورکه اول عبد ابق کندو باننده اولدوغنی زعم ایلیه مثلا برکمسنه عبد ابقك صاحبینه دیسه که
ابق الیان عبدك موجود در بکا بیع ایله بو تقدیرجه بیع صحیح اولور زیرا بونده اولخله تسلیمدن عجز
زائل اولمش اولور بزعمنك تحتنده اولان ضمیر مستتر الا ممن ده اولان من لفظنه راجعدر انه ده اولان
ضمیر ابقه راجعدر وعنده ده اولان ضمیر بینه من لفظنه راجعدر فان عاد قبل الفسخ لا ینقلب صحیحاً
اکر اول عبد ابق قبل الفسخ عود ایلسه عقد صحیحه منقلب اولماز زیرا واقع اولان عقد باصل ایدی
وقبل ینقلب ودینلدیکه عقد صحیحه منقلب اولور وبو قول ابو حنیفه دن روایتدر زیرا عقد مالیتك
قیامی ایچون منعقد اولمش ایدی مانع اولان تسلیمدن عجز ایدی اول عجز ایسه زائل اولدی بو تقدیرجه
عقد صحیحه منقلب اولور ولا لبن امرأة ولو بعد الحلب ودخی نساطانفه سنك سودنی بیع جائز
دکلدر اکرهاغاد قدنصکره اولورسه ادمینك جزئی اولمغین جائز دکلدر زیرا بعینه اهانت
وارد رحتی وامه بوحکمده برابردر وعند ابی یوسف بصح فی اللبن الامة وابو یوسف قتنده
جاریه نك سودندن بیع صحیحدر چونکه نفسنده جائز اولدیی جزئیدن دخی جائزدر ولا شعر
الخنزیر ولکن یباح الانتفاع به للخرز ضرورة ودخی شعر خنزیرك بیعی جائز دکلدر لکن آنك
ایله انتفاع مباح اولور بعض نعال دلمك ضروری ایچون حرز حاء معجمه نك فتحی ورانك
سکونیله دلمك معناسنه در ویفسد الماء القلیل عند ابی یوسف لا عند محمد ودخی اول شعر

خنزیر ماء قلیلی افساد ایدر ابو یوسف قتنده امّا امام محمد قتنده ماء قلیلی افساد ایلمز زیرا آنلرك قتنده
انتفاعی مباح اولمقلن طهارتنه دلیلدر ولایبع شعر الادمی ولا الانتفاع به ولا بشئ من اجزائه
ودخی بنی ادمك شعرنی بیع ایلمك جائز دکلدر ودخی آنکله انتفاع جائز دکلدر ولایبع جلود
المیتة قبل الدّباغ ویجوز بعده وینتفع به ودخی باعتدن مقدم جلود میته جی بیع ایلمك جائز
دکلدر زیرا نجاستی ایچون منتفع به دکلدر امّا دباعتدن صکره بیع جائز اولور وبیاع عظمها
وینتفع به ودخی میته نك کوکی بیع اولنور انك ایله انتفاع دخی اولنور وعظمها ده اولان
ضمیر میته راجعدر وکذا عصبها وقرنها وصوفها وشعرها ووبرها وکذلك میته نك سکری
وبیوبوری وصوفی وقلی ووبر یکدوه نك بکیدر بیع اولنور ودخی انك ایله انتفاع اولنور
زیرا مذکورات طاهر اولان اشیادندر معدوم الحیوة اولدوقلری ایچون موت حلول
ایلمز وکذا عظم الفیل وکذلك فیل کوکی بیع اولنور وانکله انتفاع بیله اولنور ابو حنیفه وابو
قتنده زیرا فیل المرك قتنده سباع بهائم منزله سنده در نجس عین دکلدر خلافاً لمحمد امام محمد ایچون
خلاف وارد ر یعنی امام محمد قتنده فیلك کوکی بیع اولنمز وانتفاع دخی اولنماز زیرا آنلك قتنده
خنزیر کبی نجس عیندر امّا مختار اولان امامین قولیدر ولایجوز بیع علوسفل ودخی ساقط
اولمش علوك بیعی جائز دکلدر مثلا بکی کمسنه بر اوده ساکن اولسه لر بری علونه مالك اولسه وبری
سفلنه مالك اولسه وعلوده اولان بنا ساقط اولسه بو ساقط اولان علوی بیع ایلمك جائز
دکلدر زیرا حق علو دکلدر ومحل بیع ایسه مال مال اولان شیئدر وبعد السقوط صاحبنه
آنجق حق معلّی وبرینه ارجاع ایلمك حقی وارد ر ولا المسیل ولا هبته ودخی سیل جاری اولان
بری بیع وهبه ایلمك جائز دکلدر زیرا لکن سیل صویی نه مقداری بری اشغال ایلدوکی معلوم
اولمدوغی اجلدن امّا موضوع وحدود بیان اولنسه بیع جائز اولور بو مسئله فاضیخانده مسطوراً
وصحاً فی الطریق امّا طریغده بیع وهبه جائز وصحیح اولور طول وعرض ایله معلوم اولدوغی اجلدن
ولایبع شخص علی انه امة فاذا هو عبد ودخی شول شخصله بیعی جائز اولماز چنان انی جاریه

جاريه اولمق اوزره بيع ايده لر وحال بوكه اول شخص عبده رعكسي دخي ذكر وشخي ده جائز دكلدر ولو باع
فاذا هو بعجة صح ويخير اكر بركسنه بركشي يعني اركك قيوني بيع صه ايلسه حال بوكه اول قيون بعجه در يعني
انثي در بيع صحيح اولور ومشتري مخير استرسه رد ايدر استرسه قبول ايدر استرسه زيرا ذكر وانثي بو مسئله ده جنس
واحد حكمنده در مقصود دخي متفاربدر ولا اشراء ما باع باقل مما باع قبل نقد الثمن ودخي بركسنه بيع
ايلدوكي شئي اچي سك نقد البلدن مقدم يعني برباسين ويرمزدن اول بيع ايلدكي شئي برباسندن اقل
ايله اشترا ايلمك جائز دكلدر مثلا بركسنه برجاريه بيك درهم بيع ايدوب مشتري دخي مزبور جاريه قبض
ايدوب ثمنني ويرمزدن مقدم بايع مزبور مشتريدن جاريه يه يشيوز درهم اشترا ايلسه بيع ثاني فاسد در
وكذا اشراؤه مع غيره بثمنه الاول قبل نقده بينه بيع ايلدوكي شئي غيري شئي ايله معا ثمن اول ايله ثمنني
تسليم البلدن مقدم اشترا ايلمك جائز دكلدر ويصح في الغير بحصته اما بيع غيرين حصته سيله صحيح اولور مثلا
بركسنه يشيوز درهم برجاريه بيع ايدوب ومشتري دخي جاريه يه قبض ايلسه بعده مشتري اولان كسنه مزبور
جاريه نك برباسني بايعه ويرمزدن مقدم برآخر جاريه ايله اشترا ايلدوكي جاريه يه بايع مزبوره يه يشيوز درهم
بيع ايلسه ثمني مقبوض اولميوب كندو بيع ايلدوكي جاريه نك اشتراسي جائز دكلدر زيرا بيع فاسد در اما
ضم اولان جاريه ده حصته سيله اشتراسي صحيحدر بحصته ده اولان غير غير لفظنه شاملدر ولا اشراء
زيت على ان يزيه بظرفه ويطرح عنه الكل ظرف مقدار معين ودخي شول زيتلك جائز دكلدر شونلك
اوزرينه كظرف ايله وزن اولنه اول زيتدن ظرف اچون مقدار معين مثلا الي بطمن طرح اولنه
زيرا بو شرط عقدك اقتضاسنه ايلدوكي شرطلر دندر بزنه وبظرفه ده وعنده ده اولان ضبر لر زيتيه
راجعدر وان شرط طرح مثل وزن الظرف يصح اكر اول زيت اولان ظرفك وزني مثلي طرح اولنمش
ايسه اولنسه بيع وشراسي صحيح اولور زيرا عقدك اقتضاسنه ايلدوكي شروطدندر وان اختلفا في الظرف
وقدره فالقول للمشتري واكر بايع ايله مشتري ظرفنده وظرفك مقدارنده اختلاف ايلسه لر قول مع اليمين
مشتريدندر مثلا بركسنه برصولوم ايله زيت اشترا ايدوب وطلومي وزن ايدوب اون رطل در
ديو بايعه رد ايلسه بايع دخي بو طلوم اولدكدر بيم طلوم بش رطلدر ديو اختلاف ايلسه لر بو تقدير جه

قولامع الیمین مشتری بلکه ولو امر مسلم ذمیا ببیع خمر او شرائها صح امر مسلم برد میته خمر بیع الیمنی و باجود
اشتری الیمنی امر الیه بیع و شرای صحیح اولور ابو حنیفه قتنده زیرا وکیل اولان کسنه که ذمی در بیع
و شراسنه اهلدر و ملکك مؤکلنه که مسلمدر انتقال الیمنی امر حکمیدر زیرا اسلام بو ملکك انتقالنه
مانع اولماز کومزمیسنکه خمر الیه خنزیر بر ذمینك اولسه و اول ذمی هدایه الهم مظهر اولسه ده مسلم اولسه
خنزیری اطلاق و خمری تخلیل المزدن مقدم وفات ایلسه اول خمر و اول خنزیر مسلم اولان وارثلرینه
انتقال ایدر خلافا لهما امامین ایجون خلاف وارد ر یعنی اول خمرك و خنزیرك بیع و شرالری
قتلرنده صحیح دکلدر زیرا وکیل اولان ولایتی مؤکلدن استفاده ایدر مؤکلك ایسه بو خصوصده ولایتی
یوقدر وکیلنك ذمی اولماز شول مسلم کبی که بر مجوسی وکیل ایدوب اول مسلمه بر مجوسیه تزویج ایلمك
ایجون بو ایسه اجماعا جائزدکلدر وکذا امر المحرم غیره بیع صیده و اگر مسلم اولان کسنه کندو صیدنی
بر غیری کسنه بیع ایلمك ایله امر الیه بینه بو ذکر اولنان خلاف اوزره در ابو حنیفه قتنده صحیح اولور
امین قتنده صحیح اولماز و لو شرا کافر عبد مسلما او مصحفا و یجبر علی اخراجهما من ملکه و اگر بر کافر
بر عبد مسلمی و یا خود بر مصحف شریفی اشترا ایلسه اشترا سی صحیحدر بیع اهلندن واقع اولدوغیچون
امّا ایکیسنك ذمی ملکندن اخراج اولنمسنه جبر اولنور زیرا کافرك ملکنده قلمك اونده ذلت و اهانت
وارد ر بو خصوص ایجون جبر اولنور اخراجهما ده اولان ضمیر عبد مسلم ایله مصحفه راجعدر
و ملکنده اولان ضمیر کافره راجعدر و البیع بشرط یقتضیه العقد صح کشرط الملك للمشتری
و ذمی بیع شول شرطله که عقد انی اقتضا ایلیه صحیحدر مبیع مشتریك ملکی اولمق اشراط کبی
زیرا بیع بو شرطی اشترا ایلمك سزین ثابت اولور امدی شرط بو مکانه انجق تاکید افاده ایدر و لکذا
لا یقتضیه العقد و لا تنفع فیه لاحد ان لا تبیع الدابة المبیعة و بنه بیع صحیح اولور بر شرط ایلمك
عقد انی اقتضا ایلیه و حال بوکه اول شرطده احد متعاقدین ایجون نفع یوقدر بایع مشتریه
مبیع اولان دابه یی غیر بیع ایلمك شرطی کبی مثلا بر کسنه بر آخره دابه بیع ایلدکده شول شرط ایله
بیع ایده رمکه سنك ملکنده طوروب آخره بیع ایلیه سین دیو زیرا بو مقوله شرطلرنه عقد اقتضا

اقتضا ایدرونه متعاقدینه نفعی وارد رلا یقتضیه ده اولان ضمیر شرطه راجعدر بو شرط بیع افساد ایدر ولو بشرط لا یقتضیه
مؤدی اولمامغله لو اولور ابو یوسفدن بر روایت بو شرط بیع افساد ایدر ولو بشرط لا یقتضیه
العقد وفیه نفع لاحد المتعاقدین اولمبیع یستحق فهو فاسد کبیع عبد علی ان یعتقه المشتری اویدبره
اویکاتبه او امه علی ان یستولدها واکر بیع بر شرط ایله اولسه اول شرطی عقد اقتضا الممه وحال بوکه
اول شرط ده متعاقدین ایجون نفعی وارد رو یاخود مبیع ایچون ادمی اولدوغی تقدیرجه مستحق
اولاجق نفع اولسه بیع فاسد اولور مثلا بایع بر عبدی مشتری به عتق ایلمك شرطیله بیع ایلمك
کبی ویاخود عبدی مدبر ایلمك کبی شرط ویاخود عبدی مکاتب ایلمك شرطی ویاخود امه یی
استیلاد ایلمك شرطی کبی بو مقوله شروط ایله اولان بیع فاسد اولور مصنفك کبیع عبد قولت
علی ان یستولدها قولنه واریجه دکین اول مبیعك نفعه مستحق اولدوغنه مثالدر یقتضیه ده
اولان ضمیر لر شرطه راجعدر وان یعتقه ویدبره ویکاتبه ده اولان ضمیر لر امه یه راجعدر فلو
اعتقه المشتری عاد البیع صحیحا فیلزم الثمن اکر مشتری عتق شرطیله اشترا ایلدوکی عبدی عتق
الله ایلسه بیع صحیحه عود ایروب مشتری به آنجق ثمن لازم اولور ابو حنیفه وعندهما لا یعود فیلزم
القیمة اما مین قتنده صحیحه عود ایلز بو تقدیرجه بایعه مشتری اوزرینه آنجق قیمت لازم اولور زیرا التدبیر
فاسد واقع اولمقدر وکشرط ان یستخدمه البایع شهرا ویسکنها اولا یسلمه الی رأس الشهر اویقرضه
المشتری درهما اوهدیة له هدیه اویقطع البایع الثوب ویخیطه قباء اوقمیصا اویحذو النعل
اویشرکه مرجوم مصنفك وکشرط قولی ما قبلنده کبیع عبد قولنه معطوف در یعنی ودخی شول شرط
کبیکه بایع بیع اولان عبدی بر شهر استخدام ایلمك اوزره بیع ایلسه ویاخود بیع اولان دارك ثمنی آی باشنه دکین تسلیم ایلمك اوزره بیع
سیاکن اولمق اوزره بیع ایلسه ویاخود بیع اولنان دارك ثمنی آی باشنه دکین تسلیم ایلمك اوزره بیع
ایلسه ویاخود مشتری بایعه درهم یعنی آنجه قرض ویرمك اوزره بیع ایلسه ویاخود مشتری
بایعه هدیه ویرمك اوزره بیع ایلسه زیرا بو شرطلر عقدك اقتضا ایلدوکی شرطلر ندندر ویایع ایجون
نفعی وارد رودخی شول شرط کبیکه بایع ثوبی قطع ایروب مشتری ایچون قفتان دکمك اوزره بیع ایلسه

وياخود قيصر دكك اوزره بيع ايلمسه وياخود قعلى خذ يعنى تسويه واصلا ايلمك اوزره بيع ايلمسه
وياخود نعله شراك وضع ايلمك اوزره بيع ايلمسه شراك ايسه نعلك اوزرنده كه طهر قدمك اوزرنده
وضع اولنان قايشه در لر وبو اهل مكه نك نعالنده مخصوص اولان اشيادندر حاصل كلام ايجاب
عقد شرط اقتضا ايلمسه وياخود ايلمسه اول عقده عاقديندن بري ايجون بيع صحيح اولور وقبول
كم عقد شرط اقتضا ايلمسه وبايع وياخود مشتري يا مبيع ايجون نفع اولسه اول بيع فاسد در ان
يستحدثه ده اولان ضمير عبد راجعدر يسكنها ده اولان ضمير داره راجعدر ويسلمه ده اولان
ضمير ثمنه راجعدر له ده اولان ضمير بايعه راجعدر يشركه ده اولان ضمير نعله راجعدر ويصح
في النعل استحسانا نعلك ببعنده اشتراط وضع شراك استحسانا صحيح اولور بين الناس آنكله
تعامل ايلدكلري ايجون وقياس صحيح اولمامق در عقدك اقتضا ايلدوكي شرطلك وجودندن
اوتري بوقول زفر ندر ولا يجوز بيع امة الا حملها حامل اولان جاريه يي بطنندن اولاد لرسز
بيع ايلمك جائزدكلدر مثلا بعتك بهذه الامة الا حملها ديسه يعنى سكا بو حامل اولان جاريه يي
بيع ايلدم الا قرنده اولان ولدني بيع ايلمام ديو استثنا ايلسه جائزدكلدر زيرا شئ كه عقد
ايله افرادي صحيح اولمايه انى استثنا ايلمك صحيح دكلدر بطن حامله اولان حملي بيع ايله افراد ايلمك جائز
اولدوغي اجلدن استثنا سي دخي جائز اولمدي بو شرط فاسد در بيع بونك ايله فاسد در ولا
البيع الا النيروز وزوز والمهرجان وصوم النصاري وفطر اليهود وان لم يعلم العاقدان
ذلك ودخي نيروزه ومهرجان وصوم نصاريه وفطر يهوده دكين اجل ايله بيع ايلمك
جائزدكلدر اكر عاقدان اول وقتلري بلمزلر ايسه زيرا عدم علملري ايله مجهول اولور ومجهول
اولدوغي تقدير جه نزاعه مؤدي اولور ولا البيع الى الحصاد والدياس والقطاف والخمار
وقدوم الحاج ودخي حصاده كه اكين بيجي زمانى درو دياسه كه حرمن دكمك زمانيدر وقطافه كه
اوزم قطعي زمانيدر وخمار كه صوغي قيونلرك زمانى ظهر اولدن فصل ايلمك زمانيدر وذال بمجه ايله
حرمانك قطعي زمانيدر وحجاجك قدومي وقتنه دكين تا اجل ايله بيع ايلمك جائزدكلدر كاه

كاه تقدم وكاه تأخر ايلد كلري انجون ويصح الكفالة الى هذه الاوقات يعنى بو ذكر اولنان
اوقاته دكين كفالت صحيحه اولور زيرا بو اوقاتده جهالت يسيره در وجهالت يسيره ايسه كفالته تحمل
اولنور اشياد ندر اما بيعده بونك خلافيدر فان اسقط الاجل قبل حلوله صح اكر بايع اولان
كمسنه بو ذكر اولنان اوقاتك برينه تأجيل ايلدوكي وقتك حلولندن اول اجلى اسقاط ايلسه صحيح
اولور مثلا بر كمسنه بالاده ذكر اولنان اوقاته دكين بيع ايلسه اندن صكره اول وقتلر كلمزدن مقدم
اجلى اسقاط ايلسه بيع صحيح اولور وكذا لو باع مطلقا ثم اجل الى هذه الاوقات وبينه بيع صحيح
اولور فجان بايع اولان كمسنه بيعى اطلاق ايلسه يعنى ذكر اولنان اوقاتدن بر وقت تعيين
ايلسه اندن صكره بو اوقاتك برينه دكين تأجيل دين صحيحدر تأجيل دينده ايسه جهالت تحمل
اولنور كفالت منزله سنده در ومن باع نصيبه من دار يجوز ان علم المتعاقدان وشيوع
كمسنه كه مشاع اولان داردن كندو نصيبنى يعنى حصته سين بيع ايلسه جائز اولور اكر متعاقدين
اول نصيبنى بلوب تميز ايدر لر ايسه زيرا جهالت بيعك جوازنه مانع در خلافا لابى يوسف
ابو يوسف ايجون خلاف وارد ر انك قتنده مطلقا جائز در كرك متعاقدين اول نصيبى بلسونلر
كرك بلمسونلر نزاعه مؤدى ايدكلدر ويكفى علم المشترى عند محمد وامام محمد قتنده مشترى اولان
كمسنه نك علمى كافيدر زيرا مبيع الحاريجوع ايلسه كركدر بو تقدير جه علمى شرطدر **فصل** بو فصل بيعه
متعلق بعض احكام بيانندە در قبض المشترى المبيع بيعا باطلا باذن بايعه لا يملك مشترى اولان كمسنه بيع
اولنان مبيعى اذن بايع ايله قبض ايلسه اول قبض ايله اكا مالك اولماز ركن بيع كه مبادله مال بمال در
منعدم اولدوغى اجلدن زيرا بيع باطل اوزرينه حكم ترتيب المزبيع فاسد بونك خلافيدر قبض
المشترى لغطنده حرف شرطه كه لو در محذوفدر لا يملكه شرطك جوابيدر وهو امانة فى يده عند البعض
وقيل الاول قول الامام والثانى قولهما اول بيع باطل ايله بيع اولنان مبيع مشترينك يدنده امانت در
وبعضيلر قتنده قتنده زيرا عقد ابتداءدن باطل اولسه اذن بايع ايله آنجق قبض قالور اول قبض ايسه
ضمان موجب دكلدر وبعضيلر قتنده قيمتله مضمونه در زيرا سوم ايله قبض شئ كبيدر ودينله يكه

قول اول امام اعظمك قوليدر وقول ثاني امامين قوليدر اخذ من الاختلاف فيما لو بيع مدبر وام ولد
مات في يد مشتري به حيث لا يضمن عنده يعني بو بيع باطلدر ذكر اولنان اختلاف شول صورتك
اختلاف قدن مأخوذ در كه ام ولد بيع اولنسه بعده مشتريسنك يدنده وفات اتسه ابو حنيفه قدنده
مضمون اولماز ضلافا لهما امامين انجون خلاف وارد ر يعني مضمون اولور ولو قبض المبيع
بيعا فاسدا آبادن بايعه صريحا او دلالة كقبضه في مجلس عقده وكل من عوضه مال ملكه واكر اول مشتري
بيع فاسد ايله بيع فاسد ايله بيع اولنان مبيعي اذن بايع ايله صريحا ياخود دلالت قبض ايله مبيعي مجلس
عقدنده قبض ايلدوكي كبي وحال بوكه اول مبيعك ايكي عوضنك هر بريسي يعني ثمن ايله مثمن مالدن
مشتري اولان نكسنه اني ملك ايدر زيرا مباداة مال بمال واقع اولمشدر اما ايكي عوضنك بريسي مال اولمسه
خمر وخنزير كبي باطل اولور ولزمه لهلاكه مثله حقيقة او معنى كالقيمة في القيمي ودخي مشتري اولان
نكسنه بيع فاسد ايله اشترا ايلدكي مبيعك هلاك اولمسنده حقيقة مثلي لازم اولور اكر
مثليا تدن ايسه ياخود معنى معنى لازم اولورسه كم قيمتي لازم اولا شئيده قيمتي لازم يعني يوم قبضده
اولان قيمتي لازم اولور يوم هلاك قيمتي دكلدر لزمه ده اولان ضمير مشتري يه راجعدر لهلاكه ده
اولا ضمير مبيعه راجعدر لكل منهما فسخه قبل القبض يعني بيع فاسد ده متعاقدينك هر بريسي انجون
اول بر آخرك حضورنده جائزدر كه بيعي قبل القبض فسخ ايله بيعده واقع اولان فساد دفعي انجون
فسخه ده اولان ضمير بيعه راجعدر وبعده ما دام في ملك المشتري اذا كان الفساد في صلب العقد كبيع
درهم بدرهمين ودخي بعد القبض متعاقدينك هر بريسي انجون فاسد اولان بيعك فسخي جائزدر
ما دام كه ملك مشتريده اولا زيرا مبيع ملك بايعدن خروج ايلدكدن صكره حق فسخ ساقط اولور فسخك
نعقد بعد القبض جائز اولماسي وقتاكه فساد صلب عقدده اولسه بر درهمي ايكي درهم بيع ايلمك ايكي
وايكي بدلك بري خمر وياخود خنزير اولمق كبي بعده ده اولان ضمير قبضه راجعدر وان كان
بشرط زائد كشرط ان يهدي له هدية فكذا قبل القبض واكر عقد واقع اولان فساد بر شرط زائدك
وقوعي ايله اولسه مشتري بايعه هديه اهدي الملك كبي بنه متعاقدينك هر بريسنه اولا بيع فاسدي

فاسدي قبل القبض فسخ ايلمك جائز اولور اما بعده فالفسخ لمن له الشرط الا لمن عليه اما بعد القبض
فسخ ايلمك شول كمسنه نكدركه شرطي اشترا ايلمش اوله اوزرينه شرط اولنان دكلدر مثلا بايع مشتريه سكا
بوشئ برهديه ويرمك شرطي ايله بيع ايده رم ديسه امدي فسخ بايعندر زيرا شرطي كندو ايلمشدر مشتريك
دكلدر ولا ياخذ البايع حتى يرد ثمنه يعني بايع اولان كمسنه اول مبيعي بعد الفسخ اخذ ايلمسون تا كم اول
مبيعك ثمنني بايعك اوزرينه رد ايدنجه فان مات البايع فالمشتري احق به حتى ياخذ ثمنه اكر بوانثاده
بايع اولان كمسنه وفات ايلسه مشتري اولان كمسنه اول مبيعي اخذ ايلمك ايله احقدر تا كم ثمنني اخذ
ايدنجه دكين زيرا مشتري حال حيوانده بايع اوزرينه مقدم ابدي امدي بعد الموت دخي
تجهيزينك اوزرينه مقدم اولور به ده اولان ضمير مبيعه راجعدر ثمنه ده اولان ضمير مبيعه
راجعدر وطاب للبايع زيج ثمنه بعد التقابض لا للمشتري زيج مبيعه فيصدق به وبايع انجون
بعد التقابض ثمنك ربحي طيب يعني حلال اولور اما مشتري انجون مبيعك ربحي طيب اولماز
بلكه آنك ايله تصدق ايليه مثلا بر كمسنه بيع فاسد ايله بر جاريه اشترا ايلسه وثمن وجاريه تقابض
اولنسه صكره مشتري اولان كمسنه اشترا ايلديكي جاريه زيج ايله بيع ايله بايع اولان كمسنه ثمنده زيج ايلدوكي
طيب يعني حلال اولور مشتريك جاريه ده زيج ايلدوكي طيب اولماز كما طاب زيج مال ادعاه قضي ثم
تصادقا على عدمه فرد بعد ما زيج فيه المدعي يعني بايعه ثمنك زيجنك طيب اولماسي كبيدر
قجن برادم برآخرون مال دعوي ايدوب اثبات ايلسه مدعي عليه دخي اول مالي قضا يعني مدعي
بيهي ادا ايلسه ادا ايلدكدن صكره اول دعوي ايلدوكي مالي كرو مدعي عليهه رد ايلسه اول مال دن
حاصل اولان زيج مدعي به طيب يعني حلال اولور وانكله تصدق ايلمك جائزدكلدر زيرا مال
مدعينك ادا سيله حاصل اولمشدر عدمه ده اولان ضمير ماله راجعدر وان باع المشتري ما اشتراه
شراء فاسدا صح واكر مشتري شراء فاسد ايله اشترا ايلدوكي بشئ بيع ايلسه صحيح اولور شراده اولان
ضمير مايه راجعدر وكذا لو اعتقه او وهبه وسلمه سقط حق الفسخ وعليه قيمته كذلك شراء
فاسد ايله اشترا ايلدوكي عبدي اعتاق ايلسه يا خود بر كمسنه يه هبه ايدوب تسليم ايلسه صحيح اولور حتى

ساقط اولور ومشتريك اوزرينه انجق قيمتي لازم اولور زيرا قبض ايله مضمون اولمشدر اعتقه وهبه
وسلمه ده اولان ضمير لرمايه راجعدر عليه ده اولان ضمير مشتريه راجعدر ولو بنى فى دار اشتراها
فاسداً اوغرس فعليه قيمتهما واكر مشتري اولان شراء فاسد ايله اشترا ايلدوكي داره بر مكان
تعمير ايلسه ياخود دارن بر مكان تعمير ايلسه ياخود دارنده بر مقدار اشجار دكسه اول مشتريك
اوزرينه اولدارك قيمتي وارد ر ابو حنيفه قتنده وقالا ينقض البناء والغرس ويردهما وامامين
ديديلركه اول دارك ايجنده بنا ايلدوكين نقض ايليه يعني بنايي هدم وشجري قلع ايليه يردده
اولان ضمير داره راجعدر وشك ابو يوسف رحمه الله في روايته لمحمد عن الامام لزوم قيمتها
ولم يشك محمد امام ابو يوسف رحمه الله ابو حنيفه دن روايتده قيمت لازم اولور بو رد قلرينى
امام محمد روايت ايلمسنده شك ايلمشدر يعني ايلدوكي روايتي انكار ايلدي واما امام محمد روايت
ايلدوكنه شك ايلماشدر مثلا امام ابو يوسف امام محمد ديديكه داره لزوم قيمت لازم
ايدوكني ابو حنيفه دن بن سكار روايت ايلدم روايت ايلدوكم بنايي نقض وغرس اولان اشجار قلع
ايتمك روايت ايلدم امام محمد ديديكم لزوم قيمت روايت ايلدم ايلدك بو نزاع روايتده دريو خسه بيان
مذهبده دكلدر قيمتهاده اولان ضمير داره راجعدر ولكره النجش بفتحش فتح نون وفتح جيم ايله در وسكون
جيم ايله دنجي جائزدر برسلعه نك ثمنني بلا قصد الشرا زياده ايلمك در ابي عنبر ترغيب ايلمك انجون
بوايسه مكروهدر ونهي عليه السلام دن لاتناجشوا قول شريفي ايله نهي واقع اولمشدر والسوم على
السوم غيره اذا رضيا بثمن ودنجي غيرينك سومي اوزرينه سوم ايلمك مكروهدر فجان متبايعان
برثمنه ائتلاف ايدوب راضي اولسه لر مثلا بر آدم بر آخردن برشئ اون درهم فصل ايدوب بايع
ومشتري رضي وتراضيلكن بر بسي دنجي كلوب بن بونى اون ايكيه الورم ديسه كرچه بو صحيح جائز در
لكن مكروهدر زيرا الانسام الرجل على سوم اخيه ولا يخطب على خطبة اخيه حديث شريفي
ايله نهي اولمشدر وتلقي الجلب لمصر باهل البلد جلب فمعنى بجلوب مصدر بمعنى المفعول در
تلقي الجلب كاهدر لركه يولدن كلان متاع وارزاقي تلقي ايدوب قارشولمقدر بو ايسه مكروهدر اهل

اهل بلده مضر اولسه مثلا شهر لرده اولان تجار بولده كلان متاع وارزاقه فرشو اروب ارتبدن
ثمن قليل ايله اشترا ايدوب كتورب مخزنلره وضع ايليوب زياده بها ايله بيع ايلدكلري اجلدن مكروه
اولمشدر وبيع الحاضر للبادي طمعاً في غلاء الثمن زمن القحط ودخي حاضرك بادي به غلاء ثمنده
طمع ايلمك ايچون قحط زمانده بيع ايلمسي مكروهدر للباديده اولان لام من معناسنه اولور رسته شهرلي
اهل قريه يه بيع ايلمك معناسنه اولور اما لامك كندو معناسنه اولورسه صورة مسئله بويله اولور كه
باديه حلقندن برادم قريه سندن كتورده وكي طعامي كندو بيع ايليوب بلكه اهل بلده دن بركمسه
كندو طرفندن برزياده بها ايله بيع ايلمكه وكيل طوته نبي عليه السلام لايبيع الحاضر للبادي
قول شرفي ايله نهي اولمشدر والبيع عند اذان الجمعه ودخي جمعه كوني اذان اول قتنده فحان
بعد الزوال واقع اولسه بيع مكروهدر لابيع من يزيد يعني برسلعه نك ثمنده ثمني مقرر اولمادن مقدم زياده لك ايله بيع مكروهه دكلدر وصح البيع في الجمع مصنفك ذكر ايلدوكي صورتلرده
وكره النجش قولندن تا والبيع عند اذان الجمعه قولنه كليجه دكين اولان بيع صحيحدر شروط
صحت موجود اولدوغي اجلدن مكروه اولمسي بيعك صحتنه منافي دكلدر ومن ملك مملوكين
صغيرين اوصغير اوكبيرا حدهما اوزوجين محرم من الآخر كره له ان يفرق بينهما بدون حتى مستحق
وشولكمسه كه ابكي عبد صغير باخود بري صغير وبري كبير اولان مملوكلرن مالك اولسه وايكيسنك
بري اول آخردن محرم اولان مثلا اوغل وانا كبي باخود ايكي قرانداش كبي مالكه مكروهدر كه حتى
مستحق سز الدري بري برندن تفريق ايليه زيرا نبي عليه السلام دن مرفوعدر من فرق بين والده وولدها فرق الله
بينه وبين احبته يوم القيمة حديث شريفي وارد اولمشدر نبي عليه السلام على كرم الله وجهه يه اخوين
ابكي كوجك عبد هبه ايدوب بعد زمان غلامدن اشلر ديو سؤال بيوردقده على رضي الله عنه نبي
بيع ايلدم ديو جواب وبردكده نبي عليه السلام ادرك ادرك بيوردقلري تحققدر بروايتده
اردد اردد بيورمشلر رخصوصاً صغير اوله من لم يرحم صغيرنا ولم يوقر كبيرنا فليس منا وعبدي
خود فتي ظاهردر اما حق مستحق اولسه مثلا بري جنايت ايدوب جنايته دفع ايلمك ابكي باخود

عيب ايله رد اولنماسي كبي باخصوص اول زمانده تفريق مكروه اولماز ويصح البيع ذكر اولنان مملوكين ده
بيع صحيح اولور اهلندن محلنه واقع اولدوغجون خلافا لابي يوسف رحمه الله في قرابة الولاد في
روايه في جميع في اخري ابو يوسف ايجون ولاد قرابتنده خلاف وارد ر يعني ولاد قرابتنده
تفريق اولنماق انك قتنده جائزدكلدر وبر روايت اخراده جميعسنده خلاف وارد ر فان كان
كبيرين فلا باس بالتفريق اكر ملك ايلدوكي مملوكين كبيرين ايسه تفريقده باس يوقدر يعني
تفريق جائزدر زيرا مصر حاكمي امير قبط بني عليه السلامه ايكي جاريه كوندردكي قرنداشلر ايدي
بريسنك اسمي ماريه وبريسنك اسمي سيرين ايدي اما بيوك ايدبلر ماريهٔ قبطيهٔ استيلاء ايدوب
حضرت ابراهيم اندن متولد اولدي وسيرين بني حسان ابن ثابته باغشلدي باب ٧ الاقالة
بو باب اقاله نك احكامي بيانندهدر اقاله بعض علمانك قتنده قلع دفع معناسنه در وبعض علمانك
قتنده قولدن مشتقدر وعلي كل تقدير شرعده معناسي بيعك عقدني رفع ايلمكدر اقاله عقلاً
ونقلا جائزدر نقلا جائز اولدوغنه مثال بني عليه السلامك من اقال نادماً بيعته اقال الله
عثرته يوم القيمة وعقلا جائز اولدوغنه مثال زيرا عقد عاقدينك حقيدر ايكسنك رضاسي ايله
منعقد اولمندن بو تقديرجه رفع دخي ايكيسنك حقيدر ورضا لري ايله متحقق اولور نصح
بلفظين احدهما مستقبل يعني اقالهٔ مزبوره ايكي لفظك بريسي مستقبل اولان لفظ ايله صحيح
اولور ابو حنيفه قتنده متابعينك بريسي اقلني ديدكده آخر دخي اقلتك ديمه خلافا لهما
امام محمد ايجون خلاف وارد ر زيرا انك قتنده اقلتك ايكي لفظي ماضي اولوب شرط در بعده
اولدوغي كبي وتوقف علي القبول في المجلس كالبيع يعني اقالهٔ بر آخردن مجلس عقده بيع كبي
طرحة باخود دلالة قبول ايلمك ايله متوقتدر وهو بيع جديد في حق غير المتعاقدين
اجماعاً ودخي اقالهٔ غير متعاقدينك حقنده اجماع ايله بيع جديد در وبيع جديد اولدوغنك
مثالي بودركه مثلا اكر مبيع عقار اولسه سفيع اولان كسنه دعوي شفعه يي فارغ اولوب
تسليم ايلسه اندن صكره عاقدين اقاله ايدوب مبيع بايعك ملكنه عودت ايلسه شفيع اولان

اولان كمسنه يه شفعه واجبه اولور عاقد بيندن غيريه بيع جديد اولدوقجون واكر مبيع جاريه
اولسه بعد الاقاله بايعه استبرا سي واجب اولور زيرا بيع جديد عاقد بيندن غيريه نائك
الله سبحانه وتعاليدر يعني حق الله ديمكدر وبرمثال دخي بركمسنه حول حولان ايلمش عروض
تجارت ايله حرمت انجون برعبد اشترا ايلسه اندنصكره بغير قضا برعيب سبيله رد ايلسه و
مردود اولان عروضك بونك يدنده هلاك اولسه اول كمسه دن زكوة ساقط اولماز
زيراحقنده بيع جديد در واوجنجي ديدوكز فقرادر وفي حقهما بعد القبض فسخ ومتعاقدين
حقنده بعد القبض فسخ در ابو حنيفه قتنده بوتقديرجه ثمن اول نه ايسه اول لازم اولور
اول زياده ونقصان وتاجيل شرط اولندي ايسه باطل اولور فان تعذر جعلها فسخا بطلت
واكر اول اقاله فسخ قلمق مبغك طغرسي سبيله متعذر اوليجق اولور ايسه اقاله باطل
اولور ابو حنيفه قتنده زيرا بوزياده منفصله كه حاصل اولمشدر وعقدك فسخنده مانعدر
جعلها هاده اولان ضمير اقاليه راجعدر وعند ابي يوسف بيع فان تعذر تفسيخ وامام
ابو يوسف قتنده بيعدر اكر بيع اولماسي متعذر اولورسه فسخ اولور فان تعذر بطلت اكر
فسخ متعذر اوليجق اولورسه باطل اولور وعند محمد فسخ فان تعذر فبيع فان تعذر بطلت
وامام محمد قتنده فسخدر اكر فسخ اولمسي متعذر اوليجق اولورسه بيع اولور اكر بيع اولمق
دخي متعذر اولورسه اقاله باطل اولور وقبل القبض فسخ في العقلي وغيره اقاله قبل القبض
منقولده وغيريده فسخدر ابو حنيفه وامام محمد قتنده وعند ابي يوسف في العقار
بيع وامام يوسف قتنده عقاردبيعدر فلو شرط فيها اكثر من الثمن الاول او خلاف
خلاف الجنس بطل الشرط ولزوم الثمن الاول اكر اقاله ده ثمن اولدن اكبر برشي وشرط
اولنسه ياخود خلاف الجنس برشي شرط اولنسه شرط باطل اولور اولكي ثمن لازم اولور
ابو حنيفه قتنده وعندهما يصح الشرط لو بعد القبض ويجعل بيعا واما بين قتنده شرط
صحيح اولور اكر اقاله قبل القبض ايسه ده كه اول اقاله بيع اولنور زيرا ابو يوسف قتنده بيع

قلنور زبرابو یوسف قتنده بیع اصلدر و امام محمد قتنده فسخ متعذر اولور سه بیع قلماسی ممکندر
وان شرط اولمن غیر تعیت لزم الثمن الاول ایضاً و دخی اقاله ده اکر ثمن اولدن اقل اولور سه
عیب سزینه ثمن اول لازم اولور امام ابوحنیفه و امام محمد قتنده و عند ابی یوسف تجعل بیعاً
و تصح الشرط و امام ابو یوسف قتنده اول اقاله بیع قلنور و اولان شرط دخی صحیح اولور وان
تعیبت صح الشرط اتفاقاً و اکر مبیع اولان عیبلنوا اولسه اتفاقاً شرط صحیح اولور و لا تصح بعد
ولادة المبیع یعنی مبیعك ولادتندن صکره اقاله صحیح اولماز ابوحنیفه قتنده خلافاً لهما
امامین ایکون خلاف وارد ر یعنی قتلرنده ولادتدن صکره اقاله صحیحه اولور و لا تمنعها هلاك
الثمن بل هلاك المبیع و هلاك بعضه بمنع بقدره مبیع اولان شیئك ثمنی هلاك اولمق
اقاله یه مانع اولماز بلکه اقاله یه مانع اولان اول مبیعك هلاك اولمسیدر و بعضنك
هلاك اولمسی یه مقدار ایسه اقاله دن اول مقداره مانع اولور یعنی هلاك اولان مقداره
اقاله اولماز مثالك دن باقی یه قدر ایسه آنده اقاله جائز اولور **باب** المرابحة و التولیة وقتاله
مصنف بیع صحیحدن فارغ و بیع فاسدك احکامی بیاننده فارغ اولدی ایسه ثمنه متعلق انواعك
بیاننه شروع ایلدی المرابحة بیع ماشراه به بمثل ما شراه به و زیادة مرابحه رابحه لك مصدر یدر اصطلاحاً
شرعده معناسی بر آدم اشترا ایلدوکی شیئك مثلی ایله مع الزیاده بیع ایلمکدر مثلا مشتری اولان
کسنه بر آخره اشتریت هذا بعشرة و ابیعك باشی عشره به و التولیة بیعه به بلا زیاده و لا
نقص تولیه ولاه جعله والیا لفضلك مصدر یدر و اصطلاح شرعده معناسی اشترا
ایلدوکی شیئ بیع ایلمکدر مثلا مشتری اولان کسنه اشتریت هذا بعشرة و به و بیعه ده اولان
ضمیر مایه راجعدر و به ده اولان ضمیر مایه راجعدر یعنی اولان مایه اولان مایه راجعدر و الوضیعه
بیعه نمانقصدن منه وضیعه حطه مصدر یدر اصطلاح شرعده معناسی اشترا ایلدوکی شیئدن
انقضه یعنی اکسیلمه بیع ایلمکدر مثلا مشتری اولان کسنه بر آخره اشتریت هذا بعشرة و ابیعك
لك بتسعة دیه و لا یصح ذلك مالم یکن الثمن الاول مثلیاً او فی ملك من یرد الشراء یعنی ذکر

ذكر اولنان مرابحه وتوليه وضيعه نك معاقده اولنماسي صحيح اولماز مادامكه ثمن اوّل مكيلات وموزونات
كبي مثلي اولميه وياخود شراء ايدين نكسنه نك ملكيتنه اولميه والربح معلوماً ودخي مادامكه ربح
معلوم اولميه عقد صحيح اولماز ويجوز ان يضمّ الى رأس المال اجرة القصّار والصبغ والطراز
والقتل والحمل وسوق الغنم والسمسار يعني مرابحه ايله بيع اولنان شيده جائز اولور كقصارك
جريجنك وصبغك يعني بويامنك وطرازك يعني نقشك وقتلك يعني بورمغك وحملك
يعني كتورمنك وسوق الغنم يعني قيون سورمانك وسمسارك يعني ميانجينك يعني
اجر تلري رأس مالة ضم اولنه زيرا تجارك عادتلري بو اشيانك اجر تلري رأس مالة الحاق ايلمك
ايمش ولكن يقول علي بكذا الا اشتريته لكن مرابحه ايله بيع ايلين نكسنه يه لاژمدر بوشي بنم اوزريمه
شو قدر شيئ طورمشدر ديه شو قدر شيئ الدم ديمه يه كذبدن احترازا ايجون ولا يضمّ نفقته
ولا اجرة الرّاعي والطبيب والمعلم وبيت الحفظ اما مشتريك طلب مبيعه كندو نفسنه
صرف ايلدوكي نفقه ودخي راعينك نفقه سي طبيبك ومعلمك ومبيعك حفظ اولنمق
بديك اجر تلري رأس مالة ضم اولنماسي جائزدر كلدر نفقه ده اولان ضمير مشتريه راجعدر وان
ظهر للمشتري خيانة في المرابحة خيّره في اخذه بكل ثمنه او تركه اگر مشتري ايجون مرابحه ايله اشترا ايلدوكي
شيئ بايعك ربحدن خيانتي ظهور ايتسه اول مشتري مخيّر اولور استرسه اول مبيعي كل ثمن ايله
اخذ ايدر استرسه ترك ايدر خيّره ده اولان ضمير مشتريه راجعدر في يده ده وثمنه ده و
تركه ده اولان ضمير لمبيعه راجعدر وفي التوليه يحط من ثمنه قدر الخيانة وهو القياس في الوضيعه
واگر بايعك خيانتي توليت بيعده ظهور ايتسه اول مبيعك ثمنندن خيانت مقدار ربحه خط ايدي
واضع اولمق امام ابو حنيفه قتنده خط اولنمق وضيعه ده قياسدر زيرا خط اولنماسه ثمن
ثاني ثمن اولدن زياده اولمق لازم اولور بو تقدير جه توليه اولماز وعند ابي يوسف يحط فيهما
قدر الخيانة مع حصتها من الربح في المرابحة امام ابو يوسف قتنده مرابحه وتوليه ده خيانت
مقدار ربحه خط اولنور ربحدن اول خيانتك حصه سني بيله قومق ايله مثلا مراد مبر توليي

ایکی ثوبی هر بری بش درهمه صفقه واحده اشتری ایلسه اول مکسنه مکروهدر که بری مراجحه ایله
بلا بیان بش درهمه بیع ایلیه مصنفك ثوبین ایله تعبیر ایلمسی شول اجلدندر که بحن ثوب واحدك
نصفنی مراجحه ایله بیع ایلسه اتفاق علما ایله جائزدر ومن ولی بما قام علیه ولم یعلم مشتری قدره
فسد وان علمه فی المجلس خیر وشول مکسنه که اشترا ایلدوکی شئی اوزرینه طورد وغی بها ایله غیره
بیع ایلسه وحال بوکه مشتری اولان مکسنه اول تولیه اولندوغی قدری بلمسه اول بیع فاسد اولور
واکر مشتری مجلسنده ایکن اول قدری بیلورسه مخیر اولور استرسه قبول ایدر استرسه
رد ایدر **فصل ۷** بو فصل قبل القبض اولان بیعك احکامی بیاننده در لا یصح بیع المنقول
قبل قبضه نقل اولنان شیئك بیعی قبل القبض صحیح اولماز زیرا حضرت رسول صلی الله علیه
وسلم قبض اولنمیان شیئك بیعنده نهی بیورمشلدر ویصح فی العقار امّا عقارده بیع
قبل القبض صحیح اولور امام ابو حنیفه وابو یوسف قتنده خلافاً لمحمد امام محمد الحون خلاف
وارد ر یعنی آنك قتنده عقارده دخی بیع قبل القبض صحیح اولماز زیرا وارد اولان نهی منقوله
وعقاره شاملدر ومن استری کیلیاً کیلا لا یجوز له بیعه ولا اکله حتی یکیله وشول مکسنه که کیلی
یعنی کیل ایله اولجون شیله کیل ایله اشترا ایلسه مشتری ایجون اول شئی بیع ایلمك واکل ایلمك
جائزدکلدر ما دامکه مشتری تکرار ایلیه زیرا نبی علیه السلام دن نهی اولمقدر وکفی کیل البائع بعد
العقد بحضرته هو الصحیح یعنی کیل اولان شیئك بیعنده بائع اولان مکسنه نك کیلی بعد العقد
مشتریئك حضورنده کفایت ایدر وصحیح اولان بودر زیرا غیبتنده واقع اولسه معتبر اولماز
بحضرته ده اولان ضمیر مشتری یه راجعدر ومثله الوزنی والعددی لا المزروع وذبی
اولان شئی ودخی عددی اولان شئی کیل کبیدر ذکر اولنان احکامدن امّا مزروع اولان شئی
آنلرکی دکلدر مثله ده اولان ضمیر کیلی یه راجعدر وصح التصرف فی الثمن قبل قبضه بائع
ایجون صحیح درکه کندو مبیعنك ثمنی قبل القبض تصرف ایله مثلا بائع اولان مکسنه مشتری یه متاعی
بیع ایلیوب حضورا تجه سین قبض ایلمیوب مشتریئك یانندن اولان ثمندن بر ثوب یا خود غیری

غيري شيء اشترا ايله صحيح اولور والحط منه والزيادة فيه حال قيام المبيع لا بعد هلاكه ودخي بايع
ايجون ثمندن برمقداري اشغه وارمق صحيح اولور مبيعك قيامي وعدم قيامي برابر در ودخي بايع ايجون
صحيحدر كه اول مبيعك حال قيامنده يعني وقت وجودنده اول مشتريدن اوزرنده اولان برهادن
برمقدار زياده ايليه امّا بعد الهلاك ثمنده زياده ايلمك صحيح دكلدر وكذا الزيادة في المبيع وكذلك مبيع
اولان شيئده زياده لك صحيحدر ويتعلق الاستحقاق بكل ذلك يعني مصر شيئكه اوزرينه عقد واقع
اولمش اولة ثمن كبي وثمنده واقع اولان زياده لك كبي شيئه بايع ومشتريك استحقاقي تعلق ايدر فبرايع
ويوقى على الكل ان يزيد او على ما بقي ان حط بو تقديرجه مشترى اولان مكسنه اول ثمنده وزياده لكده
مراجحه وتوليه ايليه تجن ثمندن زياده لك اولسه ودخي مراجحه وتوليه باقي قلان شيئك اوزرينه تجن
ثمندن برمقدار خط اولنسه مثلا برمكسنه برعبدي بيك درهمه اشترا ايلدي صكره بايع ايله مشتري
يوزدرهم اولمق اوزره اتفاق ايليه امدي بيك ويوزدرهم اوزرينه مراجحه وتوليه ايده لر واكر
يوزدرهم خط اولنمق اوزرينه اتفاق اليله طقوزيوزدرهم اوزرينه مراجحه وتوليه ايده لر و
الشفيع ياخذه بالاقل في الفصلين وصاحب شفعه اولان مكسنه اول شيئ ثمنده زياده اولمق فصلنده
وثمنده خط اولنمق فصلنده واقع اولان شيئك اقلى ايله اخذ ايلر ومن قال بع عبدك من زيد بالف
على اني ضامن كذا من الثمن سوى الالف من زيد والزيادة منه وشول مكسنه برآخره عبدي في
زيده بيك درهمه بيع ايله سكا ثمندن اول ذكر اولنان بيك درهمدن غيري بش يوزدرهم ضامن
اولمق اوزره ديسه اول برآخره دخي اني مبيع ايليه بيك درهمي زيددن اخذ ايدر وزياده ضامن
اولان مكسنه دن اخذ ايدر مثلا برمكسنه برمكسنه به بو عبدي بكا بيك درهمه بيع ايله ديسه اولدخي
بيك بش يوزدن اكسكه بيع ايلمم ديسه برمكسنه دخي عبد صاحبنه عبدي بيك درهمه ويرمين
سكا بش يوز ضامن اوله بن ديسه امدي بايع اولان مكسنه بيك درهمي مشتريدن آلور وبش يوز
درهمي ضامندن آلور منه ده اولان ضمير ضامنه راجعدر وان لم يقل من الثمن فالالف
على زيد ولا شئ عليه واكر ضامن اولان آخر ضامن الثمن كذا ديمزايسه اول ثمن اولان اون

درهمي ويرمدن آلور واوريضامن اولان مكسنه نك اوزريه برشيء لازم كلمز وكل دين اجل باجل معلوم صحيح تاجيله
الا القرض الا في الوصية هر دينكه اجل معلوم ايله تاجيل صحيح اولور الا قرض اولان تاجيل صحيح اولماز زيرا
ابتداده عاريه حكمنده در بو تقدير جه تاجيل اولماز صاحبي اولان مكسنه نه زمان طلب ايلسه الماغه قادر
اولور الا وصيتكده واقع اولان قرضده تاجيل صحيح اولور مثلا بر مريض مكسنه مرض موتنده فلان مكسنه يه
برسنه يه دكين بيك درهم قرض ويرم سز ديو وصيت ايلسه وارثلر ثلثدن يعني ثلث مالندن اقراض ايلمك
لازم اولور بو وصيتده واقع اولان تاجيل صحيح اولور ولا يصح التاجيل الى مجهول متفاحش
كهبوب الريح ويصح في المتقارب كالحصاد ونحوه جهل فاحش ايله مجهول اولان وقته دكين هبوب
الرياح زمانلري كبي ويغمور يا غموز مانلري كبي تاجيل صحيح اولماز ومجهول متقاربه دكين حصاد
يعني بجيم زمانلري كبي كالبكر زمان كبي تاجيل صحيح اولور ونحوه ده اولان ضمير حصاده راجعدر
باب ٧ الربوا جون مصنف رحمه الله مرابحه و توليه و وضيعه نك احكامي بيانندن فارغ
اولدي ايسه بينه بيعده واقع اولان زبانك احكامي بيانينه شروع ايلدي وهو فضل مال خال عن عوض
ربا كسر ايله ربا الشيء بو اذا راد لفظنك مصدر يدر اصلاح شرعده معناسي هو فضل مال الخ
يعني ربا اصطلاح فقهاده شول شيدركه عوضدن خالي اولان مالك فاضلدر شرط لاحد العاقدين
في معاوضة مال بمال شول فضلدركه برمالي برمالك معاوضه سنده متعاقدينك برينه شرط اولنان
شيدركه اكر متعاقدينك برينه شرط اولنميوب خارجدن برآخره شرط اولنسه ربا اولماز وعلة
القدر والجنس زبانك علتي قدر در يعني مكيلاتده كيلدر وموزونانده وزندر ودخي جنسدر
يعني جنس متحد اولوب وايكي عوض جنس واحددن اولمق بو تقديرجه كيل تحتنه داخل
اولميان شيء زبا اولمز التوندن برذره كبي ودخي غبري جنس ايله بيع اولنان مكيل وموزون
ربا اولماز زبانك علتي قدر جنس اولدوغنه بني عليه السلام دن الحنطة بالحنطة مثلا بمثل
يدا بيد والفضل ربوا حديث شريفي وارد اولمشدر واشياء ستة كه حنطه وشعير وتمر
وملح وذهب وفضته در ذكر اولنان التي شيء ذكر المشدر باب ربواده وارد اولان حديث

حدیث شریف معللا میدر بوخسه دکلمیدر دیو سؤال اولندقده لکن علتدن اختلاف اولنمشدر
بزم اصحابمز علت قدر جنسدر ذکر اولنان حکمی هر مکیل موزون شاملدر حبص ونوره ده
وبونلره مشابه اولندرده دخی بوحکمی اثبات ایلمشلردر زیرا بونلرده کیلك موجود در حدید ونحاس
ورصاص وبونلره بکزر شیلردده دخی اثبات ایلدیلر وقدرلك موجود اولدوغیچون وحرم
بیع الکیل والوزنی بجنسه متفاضلا ونسئة بوترکیب ماقبلندده وعلة القدر والجنس قولنه تفریع
واقع اولمشدر بوتقدیرجه فاکرك ایدیجی یعنی کیل ووزنی اولان شیئ کندوجنسی ایله متفاضلا یاخود
نسئة یعنی زیاده لك ایله ویرسه بیع ایلمك حرامدر مثلا بغدایی بغدایه والتوتی التونه بیع
ایلمك کبی ربا اولدوغی اجلدن ولوکان غیر معلوم کالجص والحدید ولووصلیه در یعنی اکر
اول کیلی ووزنی غیر مطعومدن اولورسه بیعی حرامدر مثلا جص وحدید کبی وحل مما مثلا
مع التقابض او متفاضلا غیر مغیر ذکر اولنان اشیادده بیع حلال اولدیجی تحریر بیع متماثل
اولسه مع التقابض یاخود متفاضل اولمه اما معیار ایله غیر معیر اولسه یعنی معیار تحتنده داخل
اولمسه کحفنة بحفنتین وبیضه ببیضتین وتمرة بتمرتین مثلا برحفنة ایکی حفنه یعنی براوج
شئ ایکی اوج شیئه وبربیضه ایکی بیضیه وبرتمرة ایکی تمریه والنون وباخود مکشدن برزه بی
ایکیزه بیع ایلمك کبی زیرا بونفاضل که بواشیادده وارد رمعیار شرعله دکلدر بحصل
کلام مادامکه معیار شرعی بالغ اولمیه جنس جنسله بیع ایلمك جائزدر فان وجد الوصفان
والنساء اکربیعده ذکر اولنان ایکی وصف قدر ایله جنس موجود اولسه فضل که برتقدیری
ایکی قفیزه بیع ایلمك ونسا فتح نون ایله ومد ایله تأخیرده ریعنی وبره سیدر ایکیسی دخی
حرام اولور وان عدما حلالا واکر اول ایکی وصفدن قدر له جنسدر منعدم اولسه لکن فضل ایله
نسا حلال اولور لکن علت تحریم منعدم اولدوغی اجلدن عدماده اولان ضمیر مثنی وصفه
راجعدر وحلالده اولان ضمیر مثنی فضل ایله نسایه راجعدر وان وجد احدهما فقط
حل التفاضل لا النساء واکر اول ایکی وصفدن الحق بریسی بولنسه تفاضل حلال اولور

نساء اولماز مثلا بر قفیز بغدایی ایکی قفیز اربه یه یدا بید بیع اولمق کبی زیرا ایکی وصفک بری
موجود درکی کیلدر و بری مفقود درکی جنسدر فلا یصح سلم هروی و لا بر قفیز شعیر مصنفک
فلا یصح قولی وان وجد احدهما قوله تفریع واقع اولمشدر یعنی چون عقد ده قدر یا خود جنس
بولنسه تفاضل حلال اولور امدی بر ثوب هروی یه سلم و یرمک حلال اولماز زیرا جنس متحد
اولمغله نسا حرام اولدی و دخی بر قفیز بغدایی بر قفیز اربه یه سلم و یرمک حلال اولماز زیرا
قدر متحد اولمغله نسا حرام اولدی و شرط التعیین و التقابض فی التصرف تصرفدن تعیین
و تقابض شرطدر تعیینک شرط اولماسی ظاهردر و تقابضک ایکی عوضی مجلسده قبض
ایلمکدر اولدخی شرطدر زیرا حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم الفضة
بالفضة هاء و هاء بیور مشلردر معناسی بید ابید در زیرا هاء اخذ معناسنه در و التعیین فقط
فی غیره و صرفک غیر یسندن شول شیلردنکه اندن ربا واقع اولور آنجق تعیین شرطدر زیرا
مبیع متعین اولمسیله تقابضه حاجت قالمز مثلا ایکی کسنه نک هر بری بر آخره بر معین
بغدایی بر معین بغدایه بیع ایلسه لر و قبل القبض متصرف اولسه لر جائز اولور فی غیره ده اولاً
ضمیر صرفه راجعدر و ما نص علی تحریم الربوا فیه کیلا فهو کیلی ابدا کالبر و الشعر و التمر
و الملح شول شیئکه کیلی اولدوغی حیثیتدن اندن ربانک تحریمینه نص وارد اولمش اولمه اولدی دائما
کیلیدر بغدای و اربه و حورما و تمر کبی او غلی تحریمه وزنا شهر و زنی ابدا کالذهب
و الفضة و شول شیئکه وزنی اولدوغی جهتدن اندن ربانک تحریمه نص وارد اولمش اولمه اولدی
وزندن دائما التون و کومش کبی و لو تعورف بخلافه لو کله سی وصلیته در یعنی اکر ناسدن متعارف
بونک خلافی ایسه ده نص وارد اولدوغی اوزره در زیرا نص عرفدن اقویدر ضعیف ایله قوی
ترک اولنماز و ما لا نص فیه حمل علی العرف غیر السنة المذکور و شول شیئدر که کیلی یا خود وزنی اولمغه
حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلمک اندن نص شریفلری اولمیه اول عرف ناسه حمل اولنور
اول تقدم ایلیان سنة مزکوره دنک غیر یسی کبی محصل کلام نص وارد اولان الی شیئدن غیریدر

غيريده عادت ناس بعتبره در زيرا نبي عليه السلام ماراه المؤمنون حسناً فهو عند الله حسن
قول شريفي دلالتيله فلا يجوز بيع البر بالبر متماثلاً وزناً امدي بوتقرير اوزره وزن ايله متماثلاً
بغداي بغدايه بيع ايلمك جائز دكلدر زيرا كيليدر وكيل ايله اولجولدوكي تقديرجه تفاضل
ظهور ايليه والذهب بالذهب متماثلاً كيلاً ودخي ذهبي ذهبه كيل ايله متماثل اولدوغي
حالده بيع ايلمك جائز دكلدر زيرا اوزنيدر وزن اولدوغي تقديرجه جائز در تفاضل
ظاهر اولور اوله وجاز فلس معين بفلسين معينتين خلافاً لمحمد بر فلس معيني ايكي فلس معينه
بيع ايلمك جائز اولدي ابوحنيفه وابويوسف قتنده زيرا فلس حقنده اتماندن دكلدر ح
قتلرنده امام محمد ايجون خلاف زيرا انك قتنده بر فلس معيني ايكي فلس معينه بيع ايلمك
جائز دكلدر زيرا اصطلاح ناسده فلس ثمن اولمقدر ويجوز الكرباس بالقطن ودخي بانبوق
ايلكندن اولان بزي بانبوغه بيع ايلمك جائز در باعتبار القصد جنس مختلف اولدوغي
اجلدن وبيع اللحم بالحيوان ودخي اتي حيوان ايله بيع ايلمك جائز در زيرا مأخوذ
ايله بيع ايلمك قبيلندندر وعند محمد لا يجوز بيعه بحيوان جنسه وانلم محمد قتنده اتي
كندو حيوانيني جنسي ايله بيع ايلمك جائز دكلدر حيوان مختلف اولسه جائز اولوز حتى
يكون اللحم اكثر مما في الحيوان من اللحم يعني اتي حيوان ايله بيع ايلمك جائز دكلدر تاكم
اول ات اول حيواندن اولان اتدن اكثر اولسه اول زياده اول حيواندن اتدن غيري اولان
شيئك مقابله سنده واقع اولور ويجوز بيع الدقيق بالدقيق متماثلاً لا بالسويق اصلاً
دقيقي دقيق متماثل اولدوغي حالده بيع ايلمك جائز در ابوحنيفه قتنده اما دقيقي سويقه
بيع ايلمك جائز دكلدر اصلاً يعني متفاضل اولسون كرك متساوي اولسون خلافاً لهما
اما مين ايجون خلاف وارد زيرا آنلرك قتنده دقيقي سويقه بيع ايلمك جائز در وكذا
بيع الرطب بالرطب متماثلاً وينه رطبي رطبه حرمايي تازه حرمايه متماثل اولدوغي حالده
بيع ايلمك جائز در زيرا تمري غير اليه بيع ايلمك قبيلندندر وكذا بيع الرطب بالتمر والعنب

بالزبيب متفاضلا وكذلك رطبي تمر اليه وعنبي بعني تازه اوزومي زبيب اليه يعني قوري اوزم اليه
متفاضلا بيع الملك جائزدر ابو حنيفه قتنده خلافهما امامين بجون مذكوراندة خلاف واردر
زيرا رطبي رطب اليه ياخود رطبي تمر اليه وعنبي زبيب اليه بيع الملك قتلرنده جائزدكلدر تازه اولان
شيلر قوقغله ناقص اولدقلري بجون وكذا بيع التمر رطبا اومبلولا تمثله او باليابيس ودخي
ياش اولان بغداي ياخود اصلا نمش اولان بغداي كبي كندو مثلي اليه يعني مبلول اليه ياخود يابيس
بعني قورو بغداي اليه بيع الملك جائزدر والتمر والزبيب منفعين بمثلهما متساويا واصح ودخي
اصلنمش اولان تمري ياخود اصلنمش اولان زبيب متساوي اولدقلري حالده كندو مثللرينه
بيع الملك جائزدر خلافا لمحمد امام محمد بجون خلاف واردر زيرا انك قتلر متساوي اولدوغي
جون جائزدكلدر ويجوز بيع لحم حيوان بجم حيوان غير جنسه متفاضلا برحيوانك لحمني كندو و
جنسندن غيري برحيوانك لحميله متفاضلا بيع الملك جائزدر جنس مختلف اولدوغيجون وكذا
اللبن وسودي دخي كذلك برحيوانك سودني كندو وجنسندن غيري برحيوانك سودي اليه
متفاضلا بيع جائزدر هر بريك اصلي بشقه اولدوغي بجون والجاموس والبقر جنس واحد
جاموس اليه بقر جنس واحد در جنس واحد اولدقلري بجون بريك بجي اليه متفاضلا بيع اولمامي
جائز اولماز وكذا بريك سودني اول بريك سودي اليه بيع الملك جائزدكلدر وكذلك المعز
والضان ودخي قيون اليه كجي جاموس اليه بقر كبي ايلبسي جنس واحد در جاموس اليه بقره
حكم نه ايسه قيون اليه كجي ده كذلك والبخت مع العراب بخت عربيدن وغير عربيدن متولد
اولان دوه در عراب ايسه خالص عربيدن متولد اولانلر ودخي بختي اولان دوه عربي
اولان دوه جنس واحد در بونك دخي حكمي عين ماقبلندر كي كبيدر ويجوز بيع حل العنب
بحل الدقل متفاضلا دخل فتح دال اليه وفتح قاف اليه حرمانك فناسيدر يعني اوزوم
سركه سين اول فنا اولان تمرك سركه سيله بيع اولمامي جائزدر متفاضل اولدوغي حالده وكذا
شحم البطن بالاليه واللحم ودخي لحم باغيلي قويرق باغيله ياخود ات اليه بيع اعلمك جائزدر اختلاف

جناس مختلفه اولدقلري ايچون والخبز بالبر والدقيق والسويق ودخي انكي برايله باخود دقيق ايله
باخود سويق ايله بيع ايلمك جائزدر زيرا خبز مكيلا تدن جقوب معدوداتدن اولمقدر وان كان
احدهما نسئة يفتى ان وصليه در يعني واكر اول ايكي شيئك برسيي نسئه ده اولورسه بيع جائز اولور
فتوي بونك اوزرينه در وبونك ايله فتوي اولنور ولا يجوز الجيد بالردي مع فيه الربوا الامتساوي
ايوا اولان شيء برامازاولان شيئله ربا اولان اشيادن اوله بيع اولنماسي جائزدكلدر مكرك متساوي ايوا اولا
وكذا البسر بالتمن ودخي بسر بتمر ايله يعني قزل اولمش حرما بي تمر ايله بيع ايلمك جائزدكلدر ولا البيع البر
بالدقيق والسويق وبالنخاله مطلقا ودخي بغداي دقيقي ايله وياخود سويقي ايله وياخود كيك
ايله بيع ايلمك جائز اولماز مطلقا كرك متساوي اولسون كرك متفاضل اولسون كرك برابر در
زيرا برجهدن جنسيت بافيدر ولا يبع الزيتون بالزيت ودخي زيتوني زيت ايله بيع ايلمك
جائزدكلدر والتمسم بالسيرج ودخي صوصمي صوصم ياغي ايله بيع ايلمك جائزدكلدر حتى يكون الزيت
والشيرج اكثر مما في الزيتون والسمسم ليكون الزيادة بالتخمير زيتوني زيت ايله وسمسمي شيرج
ايله بيعك جائز اولمدوغي تاكم زيت ايله سيرج ايله اول زيتونده وسمسمده اولان مقداردن زياده
لك اول زيتوندن وسمسمدن جيقا تخمير مقابله سنده اولمق ايچون تخمير فتح ثاء مثلثه ايله اوزوم
صقمديسندن وزيتون صقمديسندن حاصل اولان جبره در ولا يستقرض الخبز اصلا امام
ابوحنيفه قتنده اتمكي اصلا نه عدد ايله ونه وزن ايله استقراض ايلمك جائز اولماز زيرا برقاج حصه
دن متفاوتدر وعند ابي يوسف يجوز وزنا وبه يفتى وامام ابو يوسف قتنده وزنله استقراض
اولنمسي جائزدر وبو قول ايله افتا اولنور يعني فتوي بونك اوزرينه در وعند محمد ويجوز
عددا ايضا وامام محمد قتنده عدد ايله استقراض اولنمسي جائزدر ولا ربوا بين السيد
وعبده سيد ايله عبدينك مابينده اولان ربا دكلدر يعني ربا واقع اولماز زيرا عبد بنده اولان
شيئ سيدينك ملكيدر سيد ايله عبدينك مابينده واقع اولمدوغي قجون عبد مأذون
غير مديون اوله امامديون اوله عبدك بنده اولان سيدك ملكي اولماز بوصورتده

ربا تصور اولنور والمسلم والحربي في دار الحرب دخي دار حربده اولان مسلم ايله حربينك مباينده ربا اولمز
زيرا اهل حربك مالي دار الحربده مباحدر ومسلم مستأمن اولان كمسنه اول حربينك مالني برطريق ايله
اخذ ايدر ايسه مباح اولور ربا اولور **باب ٧** الحقوق والاستحقاق بو باب مبيعده داخل اولان
بعض حقوقي واستحقاقي بيان ايدر يدخل العلو والكنيف في بيع الدار لا الظلة مبيع اولان دارك
بيعنده علو يعني عالي مكانلر ودخي كنيف كه اب خانه در داخل اولور ظلة داخل اولماز ظلة لفظنده علماك
تعريفلري مختلف اولمشدر كنيسي هي فوق الباب ديو تعبير ايلمش وكنيسي شول سايا طدركه برطرفي
اشترا ايده جكي دارك اوزرنده اولا ديو تعريف ايلمش حاصل كلام ظلة دن مراد شول قتو اوزرنده اولان
كولكه لكدر ودار اطلاقي ديوار لرك احاطه ايلدوكي يره در ظلة ايسه انده داخل دكلدر بو تقريب
ايله ظلة دارك بيعنده داخل اولمدي الا بذكر كل حق هو لها وبرافقها وبكل قليل وكثير هو فيها
ومنها ظلة دارك بيعنده داخل اولماز ديو تفريق اولندي لكن قجان دارك بيعنده متعلق اولان
حق ذكر اولنسه ياخود كل منافع ومرافقي ايله ديو ذكر اولنسه ياخود انده اولان هر قليل وهر كثير
ذكر اولنسه اول ظلة بيعده داخل اولور ابو حنيفه قتنده مثلا بر كمسنه بر آخرك سكا بو داري هر كا متعلق
اولان خفي ايله وجمله منافعي ومرافقي ايله والجمنده قليل وكثير اولان هر شيي ايله بيع ايلديم ديسه ظلة دخي
داخل اولور جمله بو مسئله ده اولان ضمايرك مؤنثه داره راجعدر وهو ضمير انكي يرده كلمه راجعدر
وعندهما تدخل ان مفتحها في الدار واما من قتنده اول ظلة بيعده داخل اولور قجان ظلة نك
مفتحي يعني آچيلاجق قپوسي داره اولسه ولا يدخل العلو في شري منزل الا بذكر نحو كل حق
اشتري اولنان منزلده علو داخل اولماز الا قجان دارك هر حقي مثلي اولان شيئ بيعده
ذكر اولنسه اول حينده داخل اولور ولا في شراء بيت وان ذكر كل حق ودخي بر بيتك شراسنده
هر حقي ذكر اولنسه ده علو داخل اولماز زيرا بيت بيتوته يه در ريعني كيجه ليجك يه در وعلو
ايسه بو مقوله دكلدر محصل كلام علو اوچ قسم اوزره در قسم اول اكر مبيع اولان دار ايسه
بيعده داخل اولور زيرا توابع ولو احقد در قسم ثاني اكر مبيع اولان بيت ايسه داخل اولور اولماز

اولماز زيرا علو بيت كبيدر وشئ كندو كبيه داخل اولماز قسم ثالث اكر مبيع اولسه حقوق ومرافق
ذكر اولنور ايسه داخل اولور اولماز ايسه داخل اولماز ولا الطريق والمسيل والشرب الا بذكر
كل حق يعنى طريق ومسيل كه صوا قاحق يردر وشرب كسر شين ايله اقرصودن اولان حصه در
ارضك ومنزلك ودرك بيعلرنده داخل اولماز زيرا بونلر حدود دن خارجدر الا قجان
اول مبيع كندويه متعلق اولان هر حقك ذكر ايله اولسه اول حينده داخل اولور لر مثلا سكا
بو ارضى يا خود بو داري يا خود بو منزلى جمله حقوق وتوابعى ايله بيع ايلدم ديسه داخل اولور
وتدخل في الجازة بدون ذكر يعنى ذكر اولنان طريق ومسيل وشرب اجازه ده ذكر اولمق سز
داخل اولور وياحقوق ومرافقى ذكر ايلمك سز داخل اولور زيرا بو اشيا انتفاع ايجون
وضع اولنمشلردر بو اشيا سز انتفاع ممكن دكلدر فصل بو فصل استحقاقك احكامى
بياننده البينة حجة متعدية متعدي اولان حجتلر دندر كافة ناس حقنده ظاهر اولور
قجان قضاء قاضى ايله متصل اولسه زيرا قاضى ولايت عامه صاحبى اولدوغى اجلدن
كافة ناس حقنده قضاسى نافذ اولور مثلا بر عبد بر انسانك اوزرينه حر ه لك دعواسك
ايلسه قاضى دخى معتوق اولدوغنه قضا ايلسه صكره بركسنه دخى بنم عبدمدر ديو دعوى ايلسه
دعواسى استماع اولنماز زيرا قاضى سنك عتق ايله قضا ايلدوكى كافة ناس اوزرينه قضادر والاقرار
حجة قاصرة اقرار نفس مقرك اوزرينه قاصر غير متعدي اولا حجتلر بندندر والتناقض يمنع
دعوى الملك يعنى انسانك كلامنده حين دعواده تناقض واقع اولمق ملكيت دعواسنى
منع ايدر مثلا بر رجل بر آخرك اوزرينه شو قدر اقچه حقم وار ديو دعوى ايلسه مدعى عليه
دخى اكار ايلسه صكره بنه مدعى يوقدر ديو دكلدر شركت جهتيله وبردم ديو دعوى ايلسه
دعواسى استماع اولنماز دعواسنده تناقض واقع اولدوغى اجلدن لا الحرية يعنى تناقض
حريت دعواسنه مانع اولماز مثلا عبد مكاتب كندو سيدنك اوزرينه كتورسه كه سيدى
كندوسنى قبل الكتابه عتق ايلمش ابدى وبو بيته استماع اولنور وعتقده واقع اولان تناقض

صحتة دعوايه مانع دكلدر زيرا جائز در كه سيدي اني قبل الكتابه عتق ايلمش اوله والطلاق دخي تناقض
طلاق دعواسنه مانع اولماز مثلا خاتون زوجندن خلع اولسه خلع اولدقدن صكره زوجي كندوسني
قبل الخلع اوچ طلاق تطليق ايلدوكنه بينه كتورسه بينه سي استماع اولنور ويردوكي بدل خلعي
زوجندن استرجاع ايدر واقع اولان تناقص مانع اولماز زيرا جائز در كه زوجي اول خاتوني غيبتنده
تطليق ايلمش اوله والنسب ودخي تناقص دعواء نسبه مانع اولماز مثلا بركمسه كندو باننده طوغن
عبدي بيع ايلسه اشترا ايدن دخي بركمسه يه بيع ايلسه بو نزعصكره اول كمسه بايع اوغليدر ديو دعوا
ايلسه دعواسي استماع اولنور اول وثانيده اولان بيع باطل اولور وواقع اولان تناقص مانع
اولماز فلو ولدت امة مبيعه فاستحقت ببينة تبعها ولدها ان كان في يده وقضي به ايضا مصنف
رحمه الله عليهما فلو ولدت قبل البينة حجة متعدية قوله تفريع واقع اولمشدر يعني اكر مبيعه اولان
مشتريك باننده استلادسز وضع حمل ايلسه وبعد الولاده امه بينه ايله غير مستحقه اولسه وضع
ايلدوكي ولد دخي اكا تابع اولور اكر مدعي عليهك بدنده ايسه غيره مستحق اولدوغنه قضا اولنور
اناسنك اوزرينه قضا اولندوغي كبي تبعها ده اولان ضمير امه يه راجعدر فيده ده اولان ضمير
مشتري يه راجعدر وبه ده اولان ضمير ولده يه راجعدر وقيل يكفي القضا بالام ودينلديكه ام
ايله قضا ايلمك كفايت ايدر يعني امك غير مستحقه اولماسنك قضاسي كفايت ايدر زيرا بينه
حجت متعديه اولمسي سببيله ظهور ايدر ولد ايسه اكا متصلدر وان اقرتها لرجل لا تتبعها و
اكرامه باننده اولان كمسه بر آخره برامه سنكدر ديو اقرار ايلسه ولد اكا تابع اولماز زيرا اقرار
حجت قاصره در ملكيت آنجق مقرّبه در ثابت اولور بهاده اولا ضمير امه يه راجعدر يتبعها
اولان ضمير مستتر ولده راجعدر وها ضمير ينه امه يه راجعدر وان قال شخص لآخر اشتري
فانا عبد فاشتراه واذا هو حرّ واكر بر شخص بر آخره بني اشترا ايله بن عبدم ديسه اول بر آخر
اني اشترا ايلسه وحال بوكه اول شخص حرّدر بو مسئله مصنفك والتناقص يمنع دعوي
الملك لا الحرية والطلاق والنسب قوله تفريع واقع اولمشدر زيرا اشتري فانا عبد ديمسي

دمسي رقبق اولدوغنه اعتبار قدر صكره حرّه بولنسه بايعك اوزرينه رجوع ايدر لر واول تناقص عفو
اولور حرّيت ايچون فاشتراه ده اولان ضمير شخصه راجعدر وهو ضمير ينه شخصه راجعدر فان كان
البايع حاضراً اوكان مكانه معلوماً لا يضمن الآخر اكر بايع اولان كسنه غايب اولمبوب حاضر اولسه
ياخود مكاني معلوم اولسه اول اشتري دين شخص بهايه ضامن اولماز مكانه ده اولان ضمير
بايعه راجعدر والا يضمن واكر بايع اولان كسنه حاضر اولسه ومكاني معلوم اولسه واشتري
دين كسنه مشتريدن دفع ايلدوكي شيئه ضامن اولور وبرجع على البايع اذا حصر وتجاه
بايع غيبتدن حاضر اولسه عبد آنك اوزرينه بها سيله رجوع ايليه وان قال ارتهني فلا ضمان
اصلا واكر بر شخص بر آخره بن عبدم بنم رهنمه آل ديسه الدوقدر نصكره حرّه اولدوغي ظهور
ايليه هيچ اول ضمان يوقدر اصلا اكر آنك حاضر اولسون كرك غايب اولسون زيرا اشتري كبي
عقد مفاوضه وكالدر ومن ادعى حقاً مجهولا في دار فصولحي على شيء فاستحق بعضها فلا
رجوع عليه وشول كسنه كه بر دار رده بر حق مجهول دعوي ايلسه واول دعي بر شي اوزرينه
صلح اولنسه مثلا اني بر قاج درهم ايله صلح ايلسه لر بوبد نصكره اول دار آنك بعضيسني مستحق
اولسه امدي اول مجهول دعوي ايدوب صلح اولنان كسنه نك اوزرينه اولدوغنه رجوع يوقدر
زيرا جائز در كه دعواسني اول دار دن باقي قلانه اوله بعضها ده اولان ضمير داره راجعدر
عليه ده اولان ضمير مدّعي يه راجعدر ولو استحق كلها ردّ كل العوض واكر اول دار آنك
جمله سي مستحق اولسه اول جمله اخذ ايلدوكي عوضي ردّ ايلر وفهم منه صحة الصلح عن المجهول
يعني بو كلامدن ياخود بو كلامك تقريرندن مجهول اولان شيدن صلح آنك صحتي فهم
اولندي بعض شرّاح هذه المسئلة على ان الصلح عن المجهول على معلوم جائز در ديو معنى ويرمش
نهاية الامر منه ضمير ي نه يره راجع اولدوغي معلوم اولماز ولو كان ادّعى كلها ردّ حصّته
ما استحق ولو بعضاً واكر اول دار آنك جمله سين دعوي ايتمش اولسه ايدي مستحق اولان
مقدار آنك حصّه سين ردّ ايليه بعضيسنده ردّ اولورسه مثلا بر رجل بر دار آنك جمله سين

دعوي ايلسه مالك اني يوز درهم صلح ايلسه صلح اولدقدنصكره اكر دارك كليسي مستحق اولسه يوز درهمي
مالكه رد ايلر واكر نصفي مستحق اولسه اللي درهم رد ايلير وعلى هذا فقس كلماورده اولان ضمير داره راجعدر
بوماده ولمن باع فضولي ملكه ان يفسخه وله ان يجيزه بشرط بقاء العاقدين والمعقود عليه والمالك
الاول وشول مكسنه يه كه فضولي اولان مكسنه اني ملكمي بيع ايلمش اولدكا جائز اولور كه اول بيعي فسخ ايليه
وجائز دركه اجازت ويره شول شرطله متعاقدين ومعقود عليه كه بيعدر ومالك اولكي اسكي صاحبيدر
انلر موجود كركدر مثلا بر مكسنه فضولي بر مكسنه نك ملكمي بيع ايلسه ملك صاحبنه جائز دركه بيعه
اجازت ويره يعني تنفيذ ايليه شول شرطله كه متعاقدين ومعقود عليه ومالك اول باقي اولمه لر
ملكده اولان ضمير لمن لفظنه يفسخه ويجيزه ده اولان ضمير لربيعه راجعدر ولاده اولان ضمير
منه راجعدر وكذا بقاء الثمن ان كان عرضا وكذلك ثمن عرض ايسه يعني متاع ايسه باقي اولمسي
شرطدر وان اجاز فالثمن العرض ملك الفضولي وعليه البيع ولو مثليا والا فقيمته واكر
اول مالك اولان مكسنه فضولي دن واقع اولان بيعي فسخ ايليوب اجازت ويرسه ذكر اولنان
شروط خمسه نك وجودي قتنده اول عرض اولان ثمن فضولينك ملكي اولور اول فضولينك اوزرينه اول
مبيعك مثلي وارد ريعني مثلي لازم اولور اكر مبيع مثلي ايسه واكر مثلي اولمازايسه قيمتي لازم اولور وغير العرض
ملك للمجيز امانة في يد الفضولي اكر ثمن عرض اوليوب غير عرض يعني متاع اولسه اول بجيزك يعني مالكك ملكي
اولور وفضولينك يدنده ثمن امانت اولور وللفضولي ان يفسخ قبل اجازة المالك ودخي فضولي
ايجون جائز دركه ايلدوكي عقدي مالكك بيعه اجازت ايلدوكندن مقدم فسخ ايليه وصح اعتاق المشتري
من الغاصب اذا اجيز البائع البيع مشترينك غاصبدن اشترا ايلدوكي عبدك اعتاق اولمه سي صحيحدر
فجان اول عبدك مالكي اولان مكسنه بيعه اجازت ويرسه خلافا لمحمد امام محمد ايجون خلاف وارد
يعني آنك قتنده اول عبدك اعتاق اولمه سي صحيح اولماز ولا يصح بيعه ودخي اول غاصبدن اشترا اولنان
عبدك بيعي صحيح دكلدر مالكي اولان مكسنه بيع اوله اجازت ويرسه ولو قطعت يده عند المشتري
فارشه له يعني اكر اول غاصبدن اشترا اولنان عبدك مشتري يانده يدي قطع اولنسه مالك دخي

دخي غاصبك بيعه اجازت ويرسه امدي اول غصب اولنان عبدك قطع اولنان يدك ارشي
اول مشتريكدر زيرا انك بيعه اجازت ويرلمسي ايله ملكي كبي اولمشدر يده اولان ضمير عبده يه
راجعدر له ده اولان ضمير مشتريه راجعدر ويتصدق بمازاده علي نصفه ثمنه يعني چان مشتريك
اولدوغي ارش نصف ثمندن زياده اولسه اول نصفدن زياده اولان ايله تصدق ايليه ثمنه ده
اولان ضمير عبده يه راجعدر ومن اشترا عبداً من غير سيده ثم اقام بيّنة على اقرار البايع بعدم
الاذن واراد ردّه لا تقبل بركسنه سيّدندن غيري كسنه بر عبد اشترا ايلسه لكن اول عبدي ردّ ايلمك
مراد ايليوب بايعك اقراري اوزرينه بيّنه اقامت ايلسه مثلا اول عبدي صاحبي بكا بيع ايچون
اذن ويرمش ايدي ديو وياخود سيّدك اقراري اوزريه كه بن اول عبدي بيعه امر ايلمدم ديو مشتريدن
يمين وبرمش ايدي ديو وياخود سيّدك اقراري اوزريه بيّنه اقامت ايلسه مثلا

بر آخره سلمت اليك عشرة دراهم في كر حنطة ويدكره مسلم اليه دخي قبلت ديمك كركدر و
كتاب وسنت اليه مشروع اولمغدر كتاب اليه مشروع اولدوغنه دليل حق سبحانه وتعالى بيورمشدر
يا ايها الذين آمنوا اذا تداينتم بدين الى اجل مسمى فاكتبوه قول شريفيدر وسنت اليه مشروع اولدوغنه
دليل نبي عليه السلام كه من اسلم منكم فليسلم في كيل وزن معلوم قول شريفيدر ويصح في ما
امكن ضبط صفته ومعرفة قدره لا في غيره يعني سلم شول شيلرده صحيح اولور كه انك صفتي
يعني ايولك وبدلكي ضبط ايلمك ممكن اوله ودخي مقدارينك معرفتي يعني مكيل وموزون
ومزروع اولدوغني ضبط ايلمك ممكن اوله صفتنك وقدرينك ضبطي ممكن اولميان شيلرده
دكلدر فيصح في المكيل والموزون سوي النقدين امدي سلم نقدينك سواسندن يعني
مكيلده وموزونده صحيح اولور كرچه نقدين موزوناتدندر اما حق سبحانه وتعالينك حضرتلري
ثمن خلق ايلمشدر مثمن اولماز لربوا اجلدن انلرده سلم صحيح اولمديي وفي العددي المتقارب
كالجوز والبيض عدداً وكيلاً ودخي سلم جمده متقارب اولان عدديده يعني متقارب
جوز كبي ويمورطه كبي اولان شيلرده عدداً ايله وكيل ايله صحيحدر وكذا الفلوس
ولذلك فلوسده عدداً ايله سلم صحيح اولور خلافاً لمحمد امام محمد ايجون خلاف وارد ر يعني
آنك قتنده فلوسده سلم ويرمك صحيح اولماز زيرا فلوس انك قتنه اثمان قسمندندر وفي اللبن
والآجر اذا سمي ملبن معلوم ودخي سلم لبنده يعني كرپجن وآجرده يعني پشمسز كرپجده
قچن برملبن معلوم لبني قطع ايله جك الت تسميه اولنسه زيرا لبن قطع اولنجق الت
تسميه اولنوب معلوم اولسه لبنك احادنده تفاوت قالماز وفي المزروع كالثوب
ان بين طوله وعرضه ورقته ودخي مزروع اولان شيلرده ثوب كبي كه طولي وعرضي وانجه لكي
بيان اولنسه صحيح اولور وفي السمك المليح وزناً ونوعاً معلومين ودخي طوبلي اولان سمكده
يعني قديد اولنسه سلم صحيح اولور قچان وزن ايله نوع معلوم اولسه لر يعني بوايكي معلوم
اولدقلري حالده سلم صحيح اولور وكذا الطري في حصيه فقط ودخي تازه سمكده سلم

سلم صحيح حينئذ يعني چيقاجق وقتنده فقط اكر وقتنده نصكه اولسه جائز دكلدر زيرا صيف
ايامنده ظاهر وشتا ايامنده خفي اولور امّا بريرده غير منتفع اولسه مطلقا سلم صحيح اولور ولا يجوز
فيهما عدداً طوزلي وتازه بالقله عدد ايله سلم جائز دكلدر ولا في الحيوان واطرافه ودخي حيوانده
واطرافده تفاوت وارد ر ولا في جلوده عدداً ودخي حيوانات دريسنده عدد ايله سلم جائز
دكلدر متعارف اولدوغيچون مكرك طولي وعرضي وصفتي بيان اولنسه جائز در وفي الحطب حزماً
حزم ضم حا ايله جمع حزمه در بغ معناسنه وفارسيده اكا بند هيزم ديرلر يعني حطبده حزم
اولدوغي حالده يعني بغ بغ ايكن سلم جائز دكلدر متفاوت اولدوغي اجلدن مكر برطرفله حزمه نك
طولي وعرضي بيان اولنسه جائز اولور والرطبة حزراً رطبه تازه سبزه در تازه اوتلق جزر ضم جيم ايله
جمع جزره در طوتم معناسنه وفارسيده اكا دست تره درلر ودخي سبزه وات اولان شئ جزراً اولدوغي
حالده يعني طوتم طوتم اولمش ايكن سلم جائز دكلدر بو دخي متفاوت اولدوغي اچون ولا في الجوهر
والجزر جوهر فرنجان قسمنده معلوم درجزايسه فتح جاء معجمه ايله وفتح را ايله بونجك معناسنه در
يعني جواهرده وبو بجقده سلم جائز اولماز زيرا بونلرده دخي تفاوت فاحشدر امّا جوهرك حبه حبكاري
صغار اولسه ميزان ايله بيع اولنان لؤلؤ حبه لري ميزان ايله اولنسه سلم جائز در ولا في اللحم طريّاً ودخي
لحمده طري يعني تازه اولدوغي حالده سلم جائز دكلدر ابو حنيفه قسمنده زيرا ثمز ايله وضعف ايله ودخي
ودخي كوكك قلتي وكثرتيله مختلف اولدوغي اجلدن وقالا يصح ان اوصف موضع معلوم مسنه
بصفة معلومة وامام محمد وابو يوسف ديديلركه طري اولان لحمده سلم صحيح اولور چونكه لحمدن
برموضع معلوم برصفة معلومه ايله وصف اولنسه زيرا بو وصف ايله صفتي مضبوط اولور
ولا يجوز السلم بكيل او ذراع معيّن لا يدري قدرهُ مقدار بلنمز كيل معيّن ايله وياخود مقدار بلنمز
ذراع ايله سلم جائز اولماز زيرا احتمالدركه اول كيل ياخود اول ذراع وقت تسليمه دكين ضايع
اولا زيرا ضايع اولدقده نزاعه مؤدي اولور ولا في طعام قريةٍ وثمر نخلة معيّنة ودخي برقريةٍ
معيّنه نك طعامندن ياخود برنخلهٔ معيّنه نك ثمرندن سلم جائز اولماز جائز دركه وقت

تسليمه دكين بونلره برافت عارض اولمه لكن قريبه نك ذكري اولمسلم فيه اولان طعامك صفتك
بياني ايجون اولسه جائز در ولاقيما لا يبقى من حين العقد الى حين المحل ودخى حين
عقد ده وقت تسليمه باقي قلنان شيده سلم جائز اولماز زيرا جائز در كه وقت تسليم كلمزدن
مقدم اكابر آفت عارض اولمه وشرط بيان الجنس كبر او شعير يعنى سلمك جائز اولماسنك
شرطى طقوز شرطدر مصنف سكزن بيان ايلدي طقوزنجيسى بيان اولنور اوّلكي بيان
الجنس در مثلا مسلم فيه بغداي ياخود شعير اولمق كبي امدي مسلم فيه نك جنسني بيان
اولنمق شرطدر والنوع لسفيته لونجنسيته ايلكنجي بيان النوع در يعنى اول مسلم فيه اولان
شئي سقيه ميدر فتح سين ايله وكسر قافله وفتح ياء مشدده ايله انهار صويلي ايله صوارىلان
اكندر وياخود بجنسيته ميدر فتح باء موحده ايله وسكون خاء معجمه ايله امطار صويلي
ايله صوارىلان اكندر والصفة لجيده ورديته اوچنجي بيان الصفه در يعنى اول مسلم فيه
جيد ياخود ردي يعنى ايو ياخود كم اولمق كبي والنحو كذا رطلا او كيلا بما لا ينقبض
ولا ينبسط در دردنجيسى بيان القدر در يعنى مسلم فيه بوقدر رطل ياخود بوقدر كيل بيان اولنمق كبي
كيلده و وزنده منقبض ومنبسط اولميان اشياءده يعنى انقباض وانبساط قبول ايلماز بر كيل ايله
اولمه تفاوت ظهور ايلمك ايجون مثلا زنبيل اولميازراز زنبيل منقبض ومنبسط اولور بو تقدير جه منازعة
سبب اولور واجل معلوم وافله شهر في الاصح بشنجي بيان الاجل در يعنى مسلم فيه حاج ايه دكين تسليم
اولنور بيان اولنمسى كبي زيرا نبي عليه السلام مك من اسلم منكم فليسلم في كيل معلوم الى اجل معلوم قول
شريفي وارد اولمشدر واقلى قول اصحه بر آيدر زيرا بر آيدن اقل اولسه معجلدر وبر آيي ياخود بر آيدن زياده
اولسه مؤجل عد اولنور ودنيلديكي اوج كونيله مقدر در رأس المال ان كان كيليا او وزنيا او عدديا
البتجي سي رأس مالي بيان ايلمكدر مثلا يوز درهم ياخود اون درهم بيان اولنمق كبي اكر كيلي وياخود
وزني ياخود عددي اولسه ابو حنيفه قتنده مثلا بر كيسه بر آخره اسلمت اليك هذه الدارفي كر بر
ديسه ياخود اسلمت اليك هذا البر وكذا منا من الزعفران ديسه وحال بوكه اول دراهمله اول بر ك

برك وزن ومقداري بلمسه صحيح اولماز ابو حنيفه قتنده فلا يجوز في جنسين بلا بيان رأس مال
كل منهما جونكه رأس مال سلمي بيان ايلمك شرط اولدي ايسه امدي جنسين مختلفين ده هر بر ينك
رأس مالني بيان ايلمك سزين سلم جائز دكلدر مثلا بر كرّه بغداي ايله بر كرّ شعير يوز درهم سلم
ويرسه هر بر ينك مقداري بيان اولنمسه سلم صحيح اولماز ولا ثبنقدين بلا بيان حصّه كل منهما من
المسلم فيه ودخي سلم نقدين مختلفين ايله كه هر بر ينك مسلم فيه ده اولان حصّه سني بيان
ايلمك سزين جائز دكلدر مثلا بر كرّه بُرّده بر قاج دينار وبر درهم سلم ويرسه وهر بر ينك وزني
بيان اولنمسه سلم صحيح اولماز ومكان ايفائه ان كان لحمل ومؤنته بد نخي سي اولمسلم فيه نك
مكان ايفاسني بيان ايلمكدر فحين مسلم فيه نك حمل ومؤنتي اولسه مثلا بغداي واريه نك
حمل ومؤنتلري كبي ايفائه ده اولان ضمير مسلم فيه راجعدر وعندهما لا يشترط معرفة قدر
رأس من المال اذا كان معينا واما مين قتنده رأس مال مسلمك مقداري بلمك شرط اولماز
فحين رأس مال معين اولسه مثلا بر كسنه بر آخره اسلمت اليك هذه الدراهم في كرّ بر ديسه و
اول درهمك وزني بلمسه سلم صحيح اولور اما مين قتنده ولا مكان الايفاء ويوفيه في مكان عقده اما مين
قتنده مكان ايفاء دخي شرط دكلدر واول مسلم فيه اولان شئ مكان عقده ايفاء تسليم ايلر بوفيه ده
اولا ضمير مسلم فيه راجعدر وكذلك عقده اولان ضمير كار راجعدر ومثله الثمن والاجرة والقسمة
يعني مسلم فيه نك قتنده واجرتنده وقسمتنده خلاف مسلم فيه ده واقع اولان خلاف كبيدر
خلافك ثمنده واقع اولمسنك صوريتي مثلا بر كسنه بر حاضر عبدي اجل ايله ذمتنده اولان بر كرّ
بغداي بيع ايلسه ابو حنيفه قتنده مكان ايفانك بيان اشتراط اولنور واما مين قتنده اشتراط اولماز
بلكه اني مكان عقده وفا ايلمك متعين اولور واجرتده واقع اولماسنك صوريتي مثلا بر كسنه اجرته
محتاج بر دار ياخود بر دابّه اجاريه ايلسه ابو حنيفه قتنده مكان ايفانك بياني اشتراط اولنماز موضع
دار وموضع دابّه وقابه متعين اولور وقسمتده واقع اولماسنك صوريتي مثلا ايكي كسنه بر داري
قسمت ايلسه لر وايكيسنك بر سي اول بر آخرك اوزرينه مؤنته وحمله محتاج بر شئ شرط ايلسه بر انج

دكك كبي ولكن وحصه سنده بر بابي يا بعق كبي قسمت صحيحه اولور ابو حنيفه قتنده مكان ابقانك بيانى
اشتراط اولنور واما مين قتنده اشتراط اولنماز وما لا تحمل له بوفيه حيث شاء في الاصح اتفاقا
وشول شئى كه سلمده حملي اولمليه مسك وكافور كبي بايع اني استدوكي برده ابقا وتسليم ايلر اصح
اولان اقوالدن حمله علمانك اتفاقلرى ايله وقبض رأس المال قبل التفرق شرط بقايه سكز نجي متفا
تفرقلرندن مقدم اول رأس مالي قبض ايلمك عقد سلمك بقاسنه شرطدر واول طفوزنجي شرطك
مصنف اني ذكر ايلمامشدر مسلم فيه نك تحصيلنه قادر اولمقدر فلو اسلم مايه فقد اومايه دينا
على المسلم اليه في ذكر بطل في حصة الدين فقط مصنفك فلو اسلم قولي ما قبلندن وقبض رأس
المال قولنه تفريع واقع اولمشدر يعني قجان بركسنه يوزدرهم نقد ايله ومسلم اليه ده اولان
يوزدرهم ديني بركره بغداي ياخود بركرار بره يه سلم ويرسه دين حصة سنده اول سلم
باطل اولور ومقبوض اولان يوزده صحيح اولور مجلسده مقبوض اولدوغي اجلدن ودينده
صحيح اولماز زيرا دينده اولان يوزدرهم معدوم قبيلندندر ولا يجوز التصرف في رأس المال
والمسلم فيه قبل قبضه لشركه اوتوليه شركت صورتي بودركه بركسنه برآخره ديدكه رأس المالك
باريسي بكا وبر مسلمك فيهك باريسي سنك اولسون ديدي ودخي توليتك صورتي بودركه
بركسنه برآخره ديدكه سلمدن اوتري وبر ديكمك مثلني بكا وبر مسلم فيه سنك اولسون رأس
مال سلمده ياخود مسلم فيه ده قبل القبض شركت ايله ياخود توليه ايله تصرف جائز دكلدر زيرا
مسلم فيه مبيعدر ومبيعده تصرف قبل القبض جائز دكلدر رأس مال ايسه مبيعه مشابه در
وقبل القبضنده اولان ضمير رأس ماله راجعدر ولاشراء شئ من المسلم اليه برأس المال بعد
التقابل قبل قبضه ودخي رأس مال ايله مسلم اليه يعني بائعدن بعد التقابل اول رأس مالي
قبض ايلمدن مقدم برشئ اشترا ايلمك جائز دكلدر مثلا بر رجل بر رجله بركر بره اون درهم
سلم ويرسه صكره اول احكام سلمي تقابل ايلدكدن صكره رب السلم اولان بكسنه اول رأس
مال مسلم ايله قبل القبض مسلم اليه دن برشي اشترا ايلمك مراد ايلسه جائز دكلدر ولو اشترا

اشترا كره او امر رب السلم بقبضه قضاء لا يصح واكر او لمسلم اليه اولان كسنه بركره بغداي
اشترا ايلسه واني قبض ايلمك ايجون ايله رب سلمه امر ايلسه كه كندو اوزرنده اولان دينى قضا
ايلمك ايجون صحيح اولماز صفقتين واقع اولدوغيجون بقبضه ده اولان ضمير كره راجعدر
ولو امر مقرضه بذلك صح واكر مديون اولان كسنه بركره بغداي اشترا ايلسه وكندو
مقرضه اول اشترا ايلدوكي كره يي اوزرنده اولان قرضدن قبض ايلمكه امر ايلسه صحيح
اولور مثلا بر رجل بر آخردن بركره بغداي استقراض ايلسه صكره مستقرض اولان
كسنه بر آخردن بركره بغداي اشترا ايلسه كه كندو قرضندن انى قبض ايليه صحيح اولور
مقرضه ده اولان ضمير مديونه راجعدر وكذا لو امر رب سلمه بقبضه لنفسه ثم لنفسه
فاكتاله لاجل المسلم اليه ثم لنفسه صح واكر رب السلم اولان كسنه اول مسلم اليه كسنه
اول اشترا اولمنان كرّيي اولا رب السلم كسنه به قبض ايليه صكره كندو نفسه قبض
ايليه ديو امر ايلسه رب السلم اولان كسنه ده مسلم اليه ايجون انى اكتال ايلسه يعنى
اولجسه صكره كندو نفسى ايجون اولجسه صحيح اولور كيلين اجتماع ايلدوكي اجلدن بقبضه ده
اولان ضمير كره راجعدر له ده اولان ضمير رب السلمه راجعدر اكتاله ده اولان ضمير رب
السلم راجعدر لنفسه ده اولان ضمير نيه اكا راجعدر ولو اكتال المسلم اليه فى ظرف رب
السلم بامره وهو غايب لا يكون قبضا واكر مسلم اليه اولان كسنه ذكر اولمنان كرّيي رب السلم
اولان كسنه نك ظرفنه كندو امريله كيل ايلسه وحال بوكه اول رب السلم غايب اولسه ذكر اولمنان
اولجك رب السلمك حقنه قبض اولماز ولو اكتال البايع كذلك كان قبضا واكر بايع
اولان كسنه مشتري اولان كسنه نك امريله اول كرّيي برّي مشتريننك ظرفنه غايب ايكن
كيل ايلسه قبض اولور امر ايله واقع اولدوغي اجلدن بخلاف ما لو اكتاله فى ظرف نفسه
او فى ناحية بيته اما بايع كندو نفسنك ظرفنه كيل ايلسه يعنى اولجسه باخود كندو
اوينك بر ناحيه سنده كيل ايلسه تقدم ايلين مسئله نك خلاف قبدر ولو اكتال الدين

والعين في طرف المشتري ان بدا بالعين كان قبضاً وان بدا بالدين فلا والكر بايع اولان دين ايله عيني
مشتريدك طرفنه اكتال ايلسه اكر عيني ايله ابتدا ايدرسه قبض اولور واكر دين ايله ابتدا ايدرسه قبض
اولماز مثلا بر كمسنه برآخردن عقد سلم ايله بر كره بغداي اشترا ايلسه صكره وقتنك حلولندن صكره
عقد بيع ايله بر كره بغداي دخي اشترا ايلسه ومشتري بايعه ديسه كه بو ايكي كرّي بنم طرفه قو اكر عين
ايله ابتدا ايدرسه ايكيسندن قبض اولور زيرا كندو امريله واقع اولمشدر واكر دين ايله ابتدا
ايدر ايسه قابض اولماز ابو حنيفه قتنده زيرا رب السلمك مسلم اليه امري اول مسلم فيهي
كندو نفسنه قبض ايله ديمسي صحيح اولور وعندهما صحيح قبض العين واما مين قتنده عينك
قبضي صحيح اولور فان شاء رضي بالشركة وان شاء فسخ البيع امدي مشتري اولان كمسنه
استرسه شركة ايله راضي اولور اول محلوطده واسترسه بيعي فسخ ايدر زيرا آنلرك قتنده خلط
استهلاك دكلدر ولو اسلم امة في كرّ وقبضت ثم تقابلا ثبانت قبل ردّها بقي التقابل
اكر بر كمسنه براميه بي بر كره بغداي سلمه ويرسه ومسلم اليه اولان كمسنه طرفندن اول امه قبض
اولسه قبض اولندقدن صكره عقد سلمي تقابل ايلسه لرمسلم اليهك يدنده ايكن رب السلم
رد اولنمزدن مقدم امه فوت اولسه اول واقع اولان تقابل باقي قالور واول امه نك يوم
القبضدن اولان قيمتي واجب اولور ردّها ده اولان ضمير امه يه راجعدر وكذلك قيمتها ده
اولان ضمير ويوم قبضها ده اولان ضمير لرامه يه راجعدر ولو ماتت ثم تقابلا صح والكر امه اول دكره
صكره تقابل ايلسه واول تقابل صحيح اولور وصورة اولاده كي بكي اول امه نك قيمتي واجب
اولور زيرا جاريه رأس مال اولمين عقده ثمن حكمنده در مبيع مسلم فيه در واقالة نك
صحتي مبيعك قائم اولماسنه اعتماد ايدر بوخصه ثمنك قيامنه دكلدر بو تقدير جه جاريه نك
هلاكي اقالة تغيير ايلماز ولكذا اللفاظ بضته في الوجهين مقابضة دخي ايكي وجهده بوليمه
سنه دريعي صحيح اولور مثلا بر كمسنه براميه بي برعروض ايله ياخود عبد ايله بيع ايلسه اكر تقابلدن
صكره برسبي هلاك اولسه اول تقابل باقي قالور واكر تقابلدن اول هلاك اولسه يه تقابل صحيح

صحيح اولور بيع مقايضه عيني عينه بيعدر بخلاف الشرا بالثمن فيهما اما ثمن ايله شرا ايلمه ده ايكي
وجهدن ده دخي ذكر اولنمانك خلافيدر مثلا بركسنه برامپي بيك درهمه اشترا ايلمه اشترا
دن صكره عقد بيعي تقابل ايلمه وتقابلدن صكره يد مشتريده فوت اولسه اقاله باطل اولور
مؤيدنصكره ده واقع اولسه تقابل بينه باطل اولور ولو ادعي احد عاقدي السلم
ببيان الاجل او اشتراط الردأت فانكر الاخر فالقول لمدعيهما مطلقا واكر سلمك
عاقدينك بري يعني مسلم اليه ياخود رب السلم اجلك بيانني ادعي ايلسه يعني
براجله شرط ايلدم ديسه ياخود ردأت اشتراط اولنمسين ادعي ايلسه ومتعاقدينك
بريسي انكار ايلسه قول مطلقا ابو حنيفه قتنده ردأت ايله اجلي ادعا ايده نكدر
ادعيهما ده اولان ضمير تثنيه اجل ايله ردأته راجعلدر وقالا للمنكران كان رب
السلم في الاولي والمسلم اليه في الثانية واما مين ديديلركه قول اجله منكر اولانكدر
اكر رب السلم اولاده ايسه يعني قول رب السلمندر قجان مسلم اليه تاجيلي ادعا
ايلسه ودخي قول منكر ندر قجن مسلم اليه ثانيده اولسه يعني ردأت اشتراط ايلمك صورتنده اولسه
مثلا رب السلم كه مشتريدر ومسلم اليه كه بايعدر اكر مسلم اليه فلان زمانه دكين تاجيل ايلمش
ايدك ديوادعا ايلسه ورب السلم اجلي انكار ايلسه قول رب السلمندر صورة اولا ديدوكي
تاجيل مسئله سيدر وصورة ثانيده كه ردأتدر رب السلم ردأة شرط اولنمش ايدي ديو
دعوي ايلسه مسلم اليه انكار ايلسه امامين قتنده قول مسلم اليه مكدر والاستصناع باجل سلم
استصناع برصانعه مثلا بركسنه برخفاف نيكا كندو مالندن بوجنسدن بوصفت ايله فلانيه
برخف اشله ديسه بو استصناع اجل معلوم ايله سلمدر فيصح فيما امكن ضبط صفته وقدره
تعورف اولا امدي صفتك وقدرنك ضبطي ممكن اولان شيئده صحيح اولور كرك بين الناس
متعارف اولسون شياب وثيابه بكزر شيلركبي وبلا اجل يصح فيما تعورف كخف وطشت وقمقمه
يعني استصناع اجل سز صحيح اولور تعارف اولان شيلرده خف وطشت وقمقمه كبي وهو بيع

لاعدة واول استصناع بيعدر وعدد دكلدر فيجبر الصانع على علمه ولا يرجع المستصنع عنه مصنفك
فيجبر قولي بيع لاعدة قولنه تفريع واقع اولمشدر يعني صانع سبارش اولندوغي عملندن امتناع ايدرسه
عمله جبر اولنور ومستصنع اولان عملندن رجوع ايدرسه رجوع ايلماسي جائزدكلدر زيرا عقد ايله واقع اولمشدر
والمبيع هو العين المعمولة يعني مبيع اولان اول عيندر اول صانغك صنعي دكلدر بوعباره معقود
عليه اولان عملدر عين دكلدر دين مكسنه لرك قولنه لمريني ردّ در فلو اتى بما صنعه هو قبل العقد
فاخذه صح اكر اول صانع اولان مكسنه غير سينك صنع ايلدوكي شئ كورسه ياخود قبل العقد
صنع ايلدوكي شئ كورسه مستصنع اولان مكسنه دخي اني الله صحيحدر ولا يتعين للمستصنع بلا
اختياره اول صانغك بعد العقد صنع ايلدوكي شئ مستصنع اولان مكسنه به اختيار سز يعني رضاسز
معين اولماز ويصح بيع الصانع لما قبل رؤيته صانغك بعد العقد صنع ايلدوكي شئ مستصنعك
رؤيتندن مقدم بيع ايلمسي صحيحدر لانه اولان ضمير مستصنعه راجعدر ولهذا اخذه وتركه مستصنع
ايجون اول صنع اولنان شئ اخذ ايلمك وترك ايلمك جائزدر ولهذا اولان ضمير مستصنعه راجعدر
اخذه وتركه ده اولان ضمير لمستصنعه راجعدر ولا يصح فيما لم يتعارف كالثوب غير متعارف
اولان شيئك استصناع صحيح اولماز ثوب كبي اولان اشيادن مثلا بر مكسنه حاين اولان مكسيه امر
ايلسه كه كندو ياننده اولان ايلكندن دراهم معلومه ايله بر ثوب طقويه بوخصوصه جبر اولنماز
زيرا بين الناس جاري وتعامل اولان شيلردن دكلدر **مسائل شتى** هذه مسائل شتى
تقديرنده درشتى ايسه جمع شتيت متفرق معناسنه در يعني ذكر اولنيجق بر الآي مسائل
متفرقه در ابواب متفرقه دن جمع اولنمشدر يصح بيع الكلب والفهد وسائر السباع علمت
اولا كلب وفهد يعني پارس وسائر سباع بهائمك بيعلري صحيحدر كرك تعليم اولنسون
وكرك اولنمسون آلات صيد وحراست اولدقلري اجلدن ودخي هرذي مخلب اولان
طيرك بيعي صحيح اولور منتفع به اولدقلري ايجون زيرا شرع شريف الحرايله انتفاعي مباح
ايلمشدر حراسة واصطياد ابو تقديرجه مال متقوم اولور ابن عمردن روايت اولنمشدر

كه نبي عليه السلام كلب حقنده قرقه رهم قضا ايلمشدر وكلب مال متقوم اولبغى ايلاقدر
ضمان لازم كلور والذمي في البيع كالمسلم ذمي اولان كسنه احكام بيعده مسلم كبيدر الا
في الخمر فانها في حقه كالخل والخنزير فانها في حقه كالشاة الاخمرده ذمي مسلم كبي دكلدر
زيرا خمر ذمي حقنده مسلم حقنده اولان حل كبيدر والا خنزيرده ذمي مسلم كبي دكلدر
زيرا خنزير ذمي حقنده اولان شاة كبيدر يعني ايكيسنك بيعي ذمي حقنده جائزدر
فانها ده اولان ضمير خمره راجعدر في حقه ده اولان ضمير ذمي يه راجعدر فانه ده اولان
ضمير خنزيره راجعدر ومن زوج مشتريه قبل قبضها جاز وشول كسنه كه كندو اشترا
ايلدوكي امه يي قبل القبض غيره تزويج ايلسه جائز اولور وان وطئ كان قبضها واكر
زوج اني وطئ ايدرسه قبض اولور زيرا وطئ مشتريدن تزويجي ايلمه اولمشدر والا
فلا واكر زوج اني وطئ ايلمزايسه قبض اولماز ومن اشتري شيئا فغاب عيبته ٢
معرفة لا يباع في دين بايعه وشول كسنه كه برشئ اشترا ايلمش اوله اول شيئك ثمنني
نقد ايدوب تسليم ايلمزدن مقدم برغيبتي معروف ايله غايب اولسه يعني غايب اولدوغي مكان
معلوم اولسه اول اشترا ايلدوكي شئ بايعك ديني ايچون بيع اولماز وان لم يكن معروفة يباع فيه
اذا برهن انه باعه منه اذا لم يكن قبضه منه واكر غيبه سي معروف دكل ايسه يعني غايب اولدوغي
مكان معروف اولماز ايسه اول اشترا ايلدوكي شئ اول بايعك ديني ايچون بيع اولمز بلكه
غايب اني قبض ايلمامش اولسه ودخي قبض اول بايع اولان كسنه اول غايب اولان مشتريني
بيع ايلدوكنه برهنه يعني شاهد كتورسه اكر مشتري غايب مبيعي قبض ايلمش اولسه بايع بتينه يمين
مبوله اولمز زيرا مبيعده علاقه سي يوقدر واقامت ايلدوكي بينه مشتري غايبك ذمتي
ايچون اولمش اولور غايب اوزرينه اثبات دين ممتنعدر وان غاب احد المشتريين
فللحاضر دفع كل الثمن وقبض المبيع وحبسه اذا حضر الغايب حتى ينقد حصته
واكر ايكي مشتريدن بريسي غايب اولسه اول حاضر اولان كلي ثمن دفع ايلمك لازم اولور

حتی مبیعی قبض ایدوب حبس ایمکلك وارد رتاکم غایب اولان حاضر اولہ وکندو حصہ سنك ثمنی
انفاد ایدوب اداایلیہ زیرا کندو حصہ سنك اداایلمہ سنہ مضطر در حاضر اولان ایسہ انزہ
وکیلدر متبرع دکلدر واشترا بالف مثقال ذهب وفضۃ فیهما نصفان واکر برکسنہ بیك
مثقال التون وکومش ایلہ برشیئ اشترا ایلسہ اول التون ایلہ کومش نصفاندر یعنی بش یوز مثقال
لازم اولور وبش یوز مثقال کومش لازم اولور فان قال بالف من الذهب والفضۃ لم یجب من الذهب
خمسمائۃ مثقال ومن الفضۃ خمسمائۃ درهم ووزن سبعۃ واکر مشتری اولان
کسنہ اشتریت بالف من الذهب والفضۃ دیسہ ذهبدن بش یوز مثقال واجب اولور
وفضۃ دن بش یوز درهم واجب اولور وهر اوندرهمی بدی مثقال وزنی ایلہ اولہ ومن قبض
زیفا بدل جید غیر عالم به فانفقها اوهلکت فهو قضاء وشول کسنہ کہ ایبو اولان انی بنك
بدلنی زیوف قبض ایلسہ غیر عالم اولدوغی حالدہ وآنی انفاق ایلسہ وباخود هلاك اولسہ
اول قبض ایلدوکی کندو حقندہ قضا اولور اول کسنہ نك اوزرینہ برشیئ لازم کلمز ابو حنیفہ
قتندہ زیرا قبض ایلدوکی جنس حقندہ در وقال ابو یوسف یردّ مثل الزیف ویقضی الجید
وابو یوسف دیدیکی اول زیوفك مثلنی رد ایلیہ اول جیدی قضا ایلسہ وان قرّح طیرا وباض
او تکنس ظبیا فهو لمن اخذه واکر طیری ارضندہ بوریلسہ باخود یمرطلسہ وباخود یرظبی کندو
کناسنہ داخل اولسہ اول شیلر وضع ید ایدوب قبض ایدہ تکدر ارضندہ بولنانك دکلدر
وکذا صید یعلق بشبکۃ منصوبۃ للجفاف اودخل دارا وودخی قورمق ایچون نصب اولنان
شبکیہ تعلق ایلیان یعنی اصلان ودخی داره داخل اولان صید قبض ایدہ تکدر شبکہ
ودار صاحبنك دکلدر ودرهم اوسکر نثر توقع علی ثوب ودخی نثار اولوب ثوب
اوزرینہ واقع اولان دراهم ایلہ سکر الا تکدر فان اعده صاحبه کذلك اوکفّه بعد
السقوط اواغلق باب الدار بعد الدخول ملکه بوترکیبلر لف نشر مشوش واردر زیرا
فان اعده اولان ضمیر ثوبه راجعدر یعنی اول ثوبك اوزرینہ واقع اولان درهم ایلہ سکر

سكرانلري الان كسنه نكدر قجان اول نوبي اول معنايه معد ومهيا قلسه وكفه ده اولان ضمير اول
شبكه ده واقع اولان صيده راجعدر يعني اول شبكه يه دوشوب اصلان صيد اول كسنه نك اولور
قجان كف يعني منع ايلسه اول اوغلق باب الدار بعد الدخول اوادخل داراً قولنه راجعدر يعني
صيد اول كسنه نك اولور قجان اوينه كيرسه وقيو اوزرينه قياسه اني ملك ايدر ولبس للغير اخذ
ذكر اولنان ضيدي غيري كسنه ايجون اخذ ايلمك جائزدكلدر اخذ ده اولان ضمير صيد راجعدر
كما لو غسل النحل في ارضه اونبت فيها شجرا واجتمع تراب بجريان الماء بواوج مسئله شول
تقدم ايليان اوج مسئله كبيدر قجن بال آرسي برادمك ارضنده بالني جمع ايلسه ياخود ارضنك
اچنده برشجر بتسه ياخود اول ارضده صويك جريانيي سببيله طيراق جمع اولسه بوذكر اولنان
اشيا ارض صاحبيندكدر غيري كسنه نك دكلدر ما لا يصح تعليقه بالشرط وبيطله الشرط الفاسد
بو محلده فصل في بيان ما لا يصح تعليقه بالشرط ديمكله برايدي لكن مصنف رحمة الله عليه كنز
صاحبنه تابع اولوب بو ترتيب اوزره ذكر ايلدي امدي مصنف بو محلده شرط ايله تعليقي
صحيح اولميان واني شرط فاسد ابطال ايدن اشيانك بيانني ذكر ايدر بو اشيا ايسه اون درت شيئدر
البيع اولكي بيعدر مثلا عبدي بيع ايلسه وكندويه برشهر خدمت ايلماسين شرط ايلسه ياخود
برداربيع ايدوب آنده برآي ساكن اولماسين اشتراط ايلسه بيع فاسد اولور والاجارة ايكنجي بيع
اجاره در مثلا بر كسنه بريكسنه يه دارمني اجاريه ويرسه كندويه يوز درهم قرض ويرمك شرطيله
ياخود برهديه ويرمك شرطيله بو اجاره فاسد اولور والقسمة اوچنجيسي قسمتدر مثلا برادم
فوت اولوب مخلفاتنك برمقداري عين وبرمقداري ذمتنلرده دين اولسه جمله دين وعين
هرنه كه وارايسه قسمت اولنوب ذمتنلرده اولان دين ديني وارنلردن برينه اولماسين شرط
ايلسه بو قسمت باطل اولور والاجازة درد نجيسي اجازتدر زاءِ معجمه ايله مثلا برفضولي
بركسنه نك عبدني بيع ايلسه عبدك صاحبي اولان كسنه بيعه اجازت ويردم بكا يوز درهم قرض
ياخود برهديه ويرمك شرطيله ديسه بو اجازت باطله اولور والرجعة بشنجيسي رجعه در

مثلا برکسنه کندو مطلقاً رجعیه سنه سنی مراجعت ایلدم بکا یوز درهم قرض ویرمك شرطیله
یاخود زید سفردن کلورسه دیسه رجعه بو تعلیق ایله باطل اولور و الصلح عن مال التنجیمی
مالی ما لیله صلح ایلمکدر مثلا برکسنه بر آخره سنده اولان مالدن بنی اوندن برآی ساکن
ایلمك شرطیله صلح اولدم دیسه بو صلح بو شرطله باطل اولور و الابراء عن الدین یه تنجیسی
دینمدن ابرا ایلمکدر مثلا برکسنه بر آخره سنده اولان دینمدن بکا برآی حذمت ایلمك
شرطیله سنی ابرا ایلدم دیسه بو ابرا بو تعلیق ایله و بو شرطله فاسد اولور عزل الوکیل
سکز تنجیسی وکیلی عزلدر مثلا برکسنه کندو وکیلنه سنی وکالتدن عزل ایلدم فلان کسنه سفردن
کلورسه یاخود بکا برهدیه ویرمك شرطیله دیسه بو تعلیق بو شرطله فاسد اولور والاعتکاف
صفور تنجیسی اعتکافدر مثلا برکسنه اگر حق تعالی حضرتلری بو مریضه سفا ویررسه بو قدر
کون اعتکاف ایلمك نذرم اولسون دیسه بو تعلیق فاسد اولور و المزارعة اون بر تنجیسی مزارعه
مثلا برکسنه بر آخره سکا اضمی مزارعه یه ویردم سکا شو قدر درهم قرض ویرمك شرطیله دیسه
بو تعلیق فاسد اولور و المعاملة اون بر تنجیسی معامله در یعنی مساقات مثلا برکسنه بر آخره سکا بو
شجرمی یاخود بو باغمی مساقاة ایله ویردم بکا شو قدر درهم قرض ویرمك شرطیله دیسه بو تعلیق فاسد اولور
و الاقرار اون ایکنجیسی اقرار درمثلا برکسنه فلانك بنده شو قدر شیئی وارد اگر بکا یوز درهم قرض ویررسه
بو شرطله تعلیق فاسد اولور و الوقف اون اوچنجیسی وقفدر مثلا برکسنه اگر فلان کسنه سفردن کلورسه دارم
دارم وقف اولسون دیسه بو شرطله تعلیق فاسد اولور وکذا التحکیم عند ابی یوسف اون درنجیسی
تحکیمدر مثلا ایکی رجل بر آخره اگر فلان کسنه سفردن کلورسه مابینمزده بر قضیه ده حکم ایله دیسه
بو تعلیق صحیح اولمازابو یوسف قدسنده وفتوی انك اوزرینه درخلافا لهما لمحمد امام محمد ایله قول
خلاف وارد رزیرا آنك قدسنده بو تعلیق صحیح اولور ومالا یبطله الشرط الفاسد وشول شیلرکه
انلری شرط فاسد ابطال ایلمز بو شیلر ایسه بکرمی بدی شیدر القرض اوالکی سی قرض در بر آخره بن سکا
یوز درهمی قرض ویردمکه بکا برآی حذمت ایلمك شرطیله دیسه بو شرط ایله قرض باطل اولمازو الهبة

وهبه ايلكي سي هبه در مثلا برمكسنه برآخره سكا بر جاريه هبه ايلدم قارنده اولان حملي بنم اولمق
شرطيله هبه بو شرطله باطل اولماز والصدقة اوجنجيسي صدقه در مثلا برمكسنه برآخره سكا بو
جاريه صدقه ويردم بكا برحفته حزمت ايلمك شرطيله بو صدقه بو شرطله اولماز والنكاح
دردنجي سي نكاحدر مثلا برمكسنه برخاتونه مهرك اولمق شرطيله سني تزوج ايلدم ديسه
نكاح صحيح وشرط فاسد اولور والطلاق بيشنجي سي طلاقدر مثلا برمكسنه كندو خاتونه غير
تزوج ايلمك شرطيله سكا طلاق ويردم ديسه طلاق واقع اولور وشرط فاسد اولور
والخلع التنجي سي خلعدر مثلا برمكسنه خاتونه سني خلع ايلدم برآي مخيرا اولمق شرطيله ديسه
وطلاق واقع اولور شرط باطل اولور وشرط خلع مقابله سنده تسميه اولنان مال واجب اولور والعتق
يدنجي سي عتقدر مثلا برمكسنه كندو مملوكنه سني ازاد ايلدم اوج كون مخيرا اولمق شرطيله ديسه
اول مملوك معتق اولور وشرط فاسد اولور والرهن سكزنجي سي رهندر مثلا برمكسنه برشي
آخره عبد مي سكا رهن قودم بنه بكا حزمت ايلمك شرطيله ديسه رهن صحيح اولور شرط فاسد اولور
والايصاء طقوزنجي سي ايصاءدر مثلا برمكسنه برآخر بن سني واصي ايلدم شول شرطله كه قرنجي تزوج
ايليه سين ديسه شرط باطل اولور ووصيت صحيحه اولور والوصية مثلا برمكسنه برآخره سكا مالك
تلثني وصيت ايلدم اكر فلان كمسنه اجازت ويررسه ديسه وصيت صحيحه اولور وشرط باطل
اولور والشركة اون برنجي سي شركه در مثلا برمكسنه برآخره سني بكا شريك ايلدم فلان شئي هديه
ويرمك شرطيله ديسه شركه صحيح اولور وشرط فاسد اولور والمضاربة اون ايكنجي سي مضاربه در
مثلا برمكسنه برآخره سني بيك درهمه نصف ايله مضاربه ايلدم اكر فلان راضي اولورسه
ديسه مضاربه صحيحه اولور وشرط فاسد اولور والقضا اون اوچنجيسي قضادر مثلا خليفه
اولان كمسنه برمكسنه يه سكا مكه قضاسين ويردم برمكسنه معزول ايلمك شرطيله ديسه توليه
صحيح اولور وشرط فاسد اولور والامارة ان دردنجي سي امارهدر مثلا خليفه اولان
كمسنه برمكسنه يه سكا شام امارتني ويردم آته بنمه ملك شرطيله ديسه امارة صحيحه اولور وشرط

فاسد اولور والكفالة اون بشنجي سي كفاله در مثلا برکسنه برآخره فلان عمر عمله كفيل اولدم
فلان مقداري قرض ويرمك شرطيله ديسه كفالت صحيحه اولور وشرط فاسد اولور والحوالة
اون التنجي سي حواله در مثلا برکسنه برآخره سني فلان شيئ اليله فلانك اوزرينه حواله ايلدم
محال عليه بك هلاكي قتنده اوزرمه رجوع ايلمامك شرطيله حواله صحيحه اولور وشرط
فاسد اولور والوكالة اون بدنجسي وكاله در مثلا برکسنه برآخره سني فلان خصوصده
وكيل ايلدم ذمتمده اولان حقلرندن ابرا ايلمك شرطيله ديسه وكالت صحيحه اولور شرط
فاسد اولور والاقالة اون سكزنجي سي اقاله در مثلا بايع مشتري يه سني بو بيعدن اقاله
ايلدم بكا فلان قدر درهم قرض ويرمك شرطيله ديسه اقاله صحيحه در شرط فاسد اولور
والكتابة اون طقوزنجي سي كتابت در مثلا سيد عبدنه سني بيك درهم اوزرينه مكاتب ايلدم
بو بلده دن چقمامق يا خود فلان ايله معامله ايلمامك شرطيله ديسه كتابت صحيحه اولور وشرط
فاسد اولور واذن العبد في التجارة يكرمينجي سي تجارتنه اذن در مثلا سيد عبدنه سكا
تجارت ايلمكه اذن ويردم بنم ايجون برآي تجارت ايلمك وفلان متاعده تجارت شرطيله
ديسه اذن تجارتنه عام اولور وولدوكي شرط فاسد اولور ودعوة الولد يكرمي برنجي سي
دعوة الولد در مثلا برکسنه يكرمي برنجيسي دعوة الولد در مثلا برکسنه كندودن طوغمران امه سنه
بو دوغردوغك ولدبندر اكر زوجم اكا راضي اولورسه ديسه ولدك نسبي اندن ثابت اولور وشرط فاسد
اولور والصلح عن دم العمد يكرمي البشنجي سي دم عمددن صلح اولمقدر مثلا عمد اقتل اولمش برکسنه نك
ولسي قتل ايله برشئ اوزرينه صلح اولسه قاتل ولي مقتوله برهديه ويرمك شرطيله صلح صحيح اولور
وشرط فاسد اولور والجراحة يكرمي اوچيچي جراحتدن صلح اولمقدر مثلا صاحب جراحت اولان برکسنه
اكا برهديه ويرمك شرطيله صلح اولسه صحيح اولور وشرط فاسد اولور وعقد الذمة يكرمي درد نجي
سي عقد الذمه در امام اولان برکسنه برحربي يه عقد الذمة طلب ايلدوكي انجلدن عقد الجزيه يي
اوزرينه ضرب ايلدم اكر فلان برکسنه راضي اولورسه ديسه رد صحيح اولور وشرط فاسد اولور

اولور او بخيار شرط بكرمي التبجي سي مبيعي خيار شرط ايله ردّ ايلمكدر مثلا من له الخيار اولان
كمسنه بو بيعي رد ايدرم اكر فلان كمسنه راضي اولورسه ديسه ردّ صحيح اولور وشرط فاسد
اولور وعزل القاضي بكرمجيد بحثي سي عزل قاضي در مثلا خليفه اولان كمسنه قاضي يه سني
عزل ايلدم فلان كمسنه راضي اولورسه ديسه قاضي عزل اولور وشرط فاسد اولور

كتاب الصرف جيون مصنف رحمة الله عليه كتاب السلم ومسائل شتى تلك احكامي
بيانندن فارغ اولديجايسه صرفك احكامي بيانينه شروع ايلديصرف لغتده نقل وزياده مغاسنه
كلور زيرا صرف نقل اولدوغنه حديث شريفده وجي واقع اولمشدر قال النبي عليه السلام
من انتمى الى غير الله لا يقبل منه صرفا ولا عدلا ابو محمد لفظ صرف ناغله در وعدل فرضدر
واصطلاحي شرعده هو بيع ثمن بثمن بر ثمني بر ثمن ايله بيع ايلمكدر تجانسا اولا استرسه اول
اكي ثمن متجانس اولسون ذهبي ذهبه ياخود فضه يي فضه يه بيع ايلمك كبي وشرط فيه التقابض
قبل التفرق يعني صرفده ابدا ايله تفرق اولمازدن مقدم تقابض شرطدر تقابض ايسه تفاعل
متبايعينك بعضيري اول برآخرده اولان شيئ قبض ايلمكدر فيه ده اولان ضمير صرف راجعدر وصحح
بيع الجنس بغيره محاذفة ويفضل يعني صرفده برجنسي كندو جنسنك غير سي ايله ذهبي فضه يه و
فضه ذهبه بيع ايلمك كبي محاذفه يعني مقداري غير معلوم اولدوغي حالده وياخود فضل ايله بيع
اولنماسي صحيحدر جنس مختلف اولدوغي اجلدن بغيره ده اولان ضمير جنسه راجعدر لا بيعه
بجنسه الا مثلا بمثل اما برجنسي كندو جنسي ايله بيع اولنماسي صحيح اولمازذهبي ذهبه وفضه يي
فضه يه بيع ايلمك كبي الا يحان مساوي اولسه جائز اولور وان اختلفا جودة وصناعة ان وصلية
يعني برجنسي كندو جنسي ايله بيع ايلمك صحيح دكلدر اكر جوده يعني ابو لكن رديء وصناعته
مختلف اولورسه ده زيرا جوده ايله صناعه متحد در اعتبار يوقدر فان بيع محاذفة قبل
التفرق جاز اكر برجنسي برجنس ايله فضه يي فضه يه بيع ايلمك كبي محاذفه يعني مقداري بيلنمك صرتن
بيع اولنسه بعد البيع وقبل التفرق متساوي اولدقلري بلنسه بيع جائز اولور ولا يجوز

التصرف في بدل الصرف قبل قبضه بدل صرفده قبض اولمامزدن مقدم تصرف ايلمك جائز اولماز
شرطكه قبضدر مفقود اولدوغي اجلدن قبضه ده اولان ضمير صرفه راجعدر فلو باع ذهبا بفضة
واشترابها ثوبا قبل قبضها فسد بيع الثوب فلو باع ده اولان فا فلا يجوز التصرف في بدل
الصرف قوله تقريع واقع اولمشدر يعني اكر بركسه ذهبي فضه ايله بيع ايلسه واول فضه يي قبض
ايلمازدن مقدم انك ايله بر ثوب اشترا ايلسه اول ثوبك بيعي فاسد اولور واقع اولان صرف
حالي اوزره قالور بهاده وقبضها ده اولان ضمير لر فضه يه راجعدر ولو اشترا امة تساوي
الفا مع طوق قيمة الفا بالفين ونقد الفا فهو من الطوق واكر بيك درهم دكر برامه يي قيمتي
بيك درهم بر طوق ايله ايكي بيك درهم اشترا ايليوب بيك درهمي نقد ويرسه بو نقد ايليوب
ويرده وكي بيك درهم يا الكر طوقك ثمني واقع اولمشدر زيرا طوقك ثمني مجلسده قبض اولمغه
محتاجدر بدل صرف اولدوغجون وباقي فلان بيك درهم اول امه نك ثمني اولور قيمة ده اولان
ضمير طوقه راجعدر ولو اشتراها بالفين الف نقد فالف نسيئة فالنقد من الطوق واكر اول
امه يي طوق ايله بيك درهم نقد وبيك درهم مؤجل ايله اشترا ايلسه اول نقد اولان بيك درهم طوقك
ثمني واقع اولور زيرا صرف اجل باطلدر واول مؤجل اولان بيك درهم امه نك ثمني واقع اولور
وجاريه ده جائزدر واشتراهاده اولان ضمير امه يه راجعدر وان اشترا سيفا حليته خمسون بمائة
ونقد خمسين وفي حصة الحلية وان لم يبين او قال هي من ثمنها واكر حليه سي التي درهم يعني
اوزرنده اولان فضه سي التي درهم اولان سيفي يوزده رهمه اشترا ايلسه والتي درهمي نقد ويرسه
بو نقد اولان التي درهم اول سيفك اوزرنده اولان حليه نك حصه سيدر يعني بها سيدر
اكر مشتري اولان كسنه اني بيان ايلمزايسه ده وياخود مشتري اولان يوز التي درهم سيفك
ياخود حليه نك ثمنندن ردايسه ده زيرا احيانا واحدي تثنيه ايله تعبير ايدرلر نته كم حق
سبحانه وتعالى ينك يخرج منهما اللؤلؤ والمرجان قول شريفنده واقع اولمشدر مراد ايكيسندن
بريدر وحليه ده اولان ضمير سيفه راجعدر ثمنها ده اولان ضمير سيفه حليه يه راجعدر

راجعدر وان تفرقا بلا قبض صح في السيف دونها ان تخلص بلا ضرر والا بطل فيهما واكر بايع ايله
مشتري تبايع ايدوب بلا قبض متفرق اولسلر انجق سيفده صحيح اولور حليه ده صحيح اولماز اكر اول حليه
اول سيفك اوزرندن خلاص اولمسه بلا ضرر ولا كلفه ممكن اولورسه واكر ضرر سز ممكن اولمز
ايسه بيع ايكيسندن يعني سيفله حليه ده باطل اولور ولو باع انا وفضة وقبض بعض ثمنه وافترقا
وافترقا صح فيما قبض فقط والا نا مشترك وشول كمسنه كه فضه دن براناء يعني برقاب بيع اليله
ومجلسده ايكن بعضي ثمني قبض اليله صكره اول بايع اله مشتري تفرق اولسلر بيع انجق قبض
اليله وكذه صحيح اولور واول انا بايعله مشتري مابينده مشترك اولور وان استحق بعضه اخذ
المشتري مابقي بحصته اوردده واكر اول بيع اولنان انا نك بعضي سبي مستحق اولسه مشتري اولان
كمسنه باقي قلان يي نصفي استرسه بشبوز درهم اخذ ايدر استرسه رد ايدر زيرا اناده شركت عيبدر
بعضه ده اولان ضمير انايه راجعدر بحصته ده اولان ضمير ينه انايه راجعدر ولو استحق بعض
قطعه نقره اشتراها اخذ الباقي بحصته بلا خيار واكر اشترا اليله وكي برقطعه نقره نك يعني
كومشك بعضي سبي مستحق اولسه اول مستحقدن باقي قلان بلا خيار حصته سيئه اخذ اليله زيرا نقره ده
شركت عيب دكلدر تبعيض اليله تنقيص اولمدوكي اجلدن اشترا اهاده اولان ضمير قطعيه
راجعدر بحصته اولان ضمير باقي يه راجعدر وصح بيع درهمين ودينار بدينارين ودرهم ايكي
درهم اليله بردينار ي ايكي دينار اليله بردرهم بيع اليلك صحيحدر وبيع كر بر وكر شعير بكر بر
وكري شعير ودخي بركر بر اليله بركر شعير اليله بيع اولنمسي صحيحدر واقع اولان اختلاف ايچون
وبيع احد عشر درهما بعشرة دراهم ودينار ودخي اون بردرهمي اون درهم اليله بردينار ه بيع اليلك
صحيحدر وبيع درهم صحيح ودرهمين غلة بدرهمين صحيحين ودرهم غلة فتح عين اليله بيت المالك
قبول اليلموب تجارك اخذ اليله كلري دراهمدر معشوش انجق معناسنه دريعني ودخي
بردرهم صحيح اليله ايكي درهم غلة ي ايكي درهم صحيحه درهم صحيح درهمله بردرهم غلة به بيع اليلك صحيحدر
هرجنسي خلاف جنسه مقابل اولمق اعتباري اليله وبيع دينار ه هي عشرة عليه اوبعشرة مطلقة

ان دفع الدينار ودخي بر دينارى اوزرنده اولان ذمتده اولان اون درهم ايله ياخود مطلق اون
درهم ايله بيع اولنماسى صحيح اولور قحان اول دينار دفع اليله مثلا بر رجلك بر آخره اون درهمى
اولسه واول اون درهمى كابر دينارە ياخود اوزرنده درهم اولان مكسه بر دينارى كمند وادائنه
اون درهمه بيع ايلسه صحيح اولور وبتقاضان العشرة بالعشرة يعنى متداينين اولان مكسه لرك
اون درهمى اول برآخردن تقابض ايلمك صحيحدر مثلا زيدك عمرده اون درهمى دينى اولسه
عمرو دخي اون درهمه بر دينار بيع ايلسه بو وجهله هر بريك اول برآخرده اون درهمى اولور
تقابض ايدوب اول زيدك عمرده اولان اون درهمى اول عمرك زيده ثمن دينار دن اولان
اون درهم مقابله سنده قيلنور زيرا زيدك عمرده اولان اون درهمى دينار وعمرو ك
زيده اولان اون درهمى ثمندر عيندر بو تقديرجه مابينلرنده مجانسه اولماز وماغلبه الفضه
اوالذهب فضه وذهب حكمنا بو تركيبه لف ونشر مرتب واردر يعنى شول نقدك كه غالبى
يعنى اكثرى فضه اولور حكما اول فضه در وشول نقدك كه غالبى يعنى اكثرى ذهب در اول
حكما ذهب در دراهم ودنانير كبى غالبه ده اولان ضمير ماقبلنده كه مايه راجعدر ولا يجوز
البيع الخالص به ولا بيع بفضه بيعض الا متساويا وزنا جنسا اول نقدك اكثريكه فضه در اول
فضه قسمندر واول نقدك كه اكثرى ذهبدر اول ذهب قسمندر امدى حالص اولان ذهب
وفضه معشوش ايله بيع اولنمق جائزدر كالدر ودخي بعضى معشوشى بعضى سنه بيع ايلمك جائز
اولماز الا بتحان وزنده متساوى اولسه ربحى جائز اولور به ده اولان ضمير وبعضه ده اولان
ضمير اول غالبى فضه وذهب ده اولان شيئه راجعدر ولا استقراضه الا وزنا ودخي اول
ذهب وفضه سى غالب اولان استقراض دخي جائزدر كالدر الا وزنا جائز اولور استقراضده
اولان ضمير ينه غالبى فضه وذهب اولان شيئه راجعدر وماغلب عليه الغش منهما فهو
فى حكم العروض وشول شيئ كه غشى غلبه ايلسه فضه دن وذهبدن اول شيئ عروض التجاره
حكمنده در مثلا ذهب وفضه يه باقر وسائر شيئ غالب اولسه اول شيئ باقر حكمنده در منهماده

د اولان ضمير ذهب ايله فضه يه راجعدر فبيعه بالخالص على وجوه حلية السيف مصنف فبيعه
قولي وما غلب عليه الغش قوله تفريع واقع اولمشدر يعني تسول شبده كه غش غالب اولد هبدن و فضه دن
انى خالص اولان ذهب ايله ياخود خالص اولان فضه ايله بيع ايلمك سيفك حليه سي وجصاري
اوزرينه در يعني اكر اول خالص اولان فضه ياخود خالص اولان ذهب معشوشه ده اولاندن
اكثر ايسه بيع جائز اولور بو خالص اولان مقداردن برمقداري معشوش اولان خالص مقابله سنده
قيلنور و اول زياده لك وارد غش مقابله سنده اولور و اول خالص معشوشده اولان خالصك
مثلي ايسه ياخود اندن اقل ايسه ياخود مقداري بلميز ايسه جائز اولماز سيفك حليه سنده كي كبي
فبيعه ده اولان ضمير غش غلبه ايليان شيئه راجعدر و يصح بيعه بجنسه متفاضلا في المجلس شول
شئ كه غش غلبه ايلمش اوله مجلس شرط تقابض ايله متفاضلا كندو جنسي ايله بيع ايلمك جائزدر
فضه ايكي جانبدن موجود اولدوغي اجلدن بيعه ده اولان و بجنسه ده اولان ضمير لر اوغشي
غلبه ايدن شيئه راجعدر و التتابع و الاستقراض بما يروج منه وزنا او عددا او بهما يعني اول غالبي
مغشوش اولان درلهمك رايجي ايله وزنا ياخود عددا ايكيسي تتابع و استقراض صحيح اولور اكر رواج وزنه
ايسه وزن ايله تتابع اولنور اكر عدد ده ايسه عدد ايله تتابع اولنور و اكر ايكيسنده ايسه ايكيسي ايله بيله تتابع
اولنور و لا يتعين بالتعيين لكونه ثمنا اول غالبي غش اولان شئ رواج حيثيتندن ثمن اولمقله تعيين
ايلمز متعين اولماز و لو اشترابه فكسد بطل البيع و اكر اول غالبي غش اولان شئ ايله برشئ اشترا ايلسه اول
دخي كاسد اولسه يعني انك ايله معامله اولنمق ترك اولنسه بيع باطل اولور كاسد ياصاق معناسنه در
ابو حنيفه قتنده زر ثمن اولمسي اصطلاحيدر كساد اولمسي ايله ثمنيت هلاك اولمشدر ثمن هلاك
اولمجق بيع بلا ثمن اولمق لازم كلور اول ايسه جائز دكلدر بو ده اولان ضمير غالبي غش اولانه راجعدر
و قالا لا يبطل و تجب قيمته يوم البيع عند ابي يوسف و امامين ديديلكه بيع باطل اولماز يوم
مبيعه اولان قيمتي واجب اولور ابو يوسف قتنده و اخرها تعويل به عند محمد و امام محمد
قتنده كساد اولدوغي كونلرك صوك كوننده تعامل ايلدكلري شئ واجب اولور ما لا يروج منه

يتعين بالتعيين وشول مغشوشتدن اولوب رواج بولمين شئ تعيين ايله متعين زيرا اصلده
سلعه ايدي وثمن اولمسي اصطلاحيدر والمتساوي الغش مغلوبه في التبايع والاستقراض
عشر متساوي اولان دراهم مغلوبه كبيدر يعني غشي ناقص اولان كبي تبايع واستقراضده
يعني انكله بيع واستقراض اولنماز الا وزن ايله اولور وكذا في الصرف وقيل كفاليه ودخي
غشي متساوي اولان مغلوبي كبيدر صرفده ودينلديكه غالبي كبي بوتقدير جه كسندوجلسي
ايله بيع اولنماسي جائزدر كفاليه اولان ضمير غشه راجعدر ويجوز البيع بالفلوس النافقة
وان لم تتعين ناقصه يعني رايجه اولان فلوس ايله بيع جائز اولور تعيين اولنماز ابسه ده
فان كسدت فالخلاف كما في كساد المغشوش واكر اول معامله اولنان فلوس كاسد اولوب
انكله معامله اولنمزدن قبلنور ابسه مغشوشك كساديندن ذكر اولنان خلاف في كبيدر ولو استقرض
فكسدت يرده مثلها واكر فلوسي استقراض ايلدكن صكره كاسد اولسه اول كاسد اولان فلوسك
مثلني رد ايلر ابو حنيفه قتنده زيرا قرض عاريه كبيدر استقرضنهاده اولان ضمير فلوسه راجعدر
مثلنهاده اولان ضمير فلوسه راجعدر وعند ابي يوسف قيمتنهايوم القرض وامام ابو يوسف قتنده
يوم قرضده اولان قيمتي لازم اولور يعني قيمتني رد ايلر وعند محمد يوم الكساد وامام محمد قتنده
كساد كوننك قيمتي لازم اولور ولا يجوز البيع النافقة مالم تتعين غير نافقة يعني غير رايجه اولان فلوس
فلسوس ايله جائز اولماز مادامكه تعيين اولمايه زيرا سلعه درتعيينه محتاجدر ومن اشترى بنصف
درهم فلوس اودانق فلوس اوقيراط فلوس جاز البيع وشول كسنه كه نصف درهم فلوس ايله ياخود
بردانق فلوس ايله ياخود برقيراط فلوس ايله برشي اشترا ايلسه بيع جائز اولور دانق سدس درهمدر
وقيراط ايسه معلومدر وعليه مايباع بنصف درهم اودانق اوقيراط منها واول مشتري اولان
كسنه نك اوزرينه اول فلوسدن نصف درهم ايله ياخود بردانق ايله ياخود برقيراط ايله بيع اولنور
شئ وارد رعليه ده اولان ضمير مشتري يه راجعدر منهاده اولان ضمير فلوسه راجعدر مايباع
اولان مايه وبيان وافع اولمقدر ولو دفع الجيد وصار في ردها وقال اعطني بنصفه ولو

ولوساو وبنصف نصفا الاحبه فسد البيع في الكل اكر برمكنه برصيه في يه بردرهم دفع ايدوب
بكادرهمك برنصفنه فلوس وبرنصف آخرنه برنصفدن برحبه اكسك وبردييه جمله سنده بيع
فاسد اولور ابو حنيفه قتنده زيرا معناسي برنصفنه فلوس وبرنصفنه برحبه اكسك دراهم وردينك
فضه فضه به متفاضلا بيع ايلمش اولور بوايسه رباد روعندهما صح في الفلوس واما مين قتنده
فلوسده صحيحدر شوقدرايسه صحيح اولماز ولوكرر اعطني صح في الفلوس اتفاقا واكر اعطني لفظي تكرير
ايلسه بيع اتفاق ايله فلوسده صحيح اولور زيرا اعطني لفظي مكرر اولسي ايله عقد متفرق اولور ولو
قال اعطني بنصف درهم فلوس ونصفا الاحبه صح في الكل والنصف الاحبه بمثاله والفلوس
بالباقي واكر بكا بردرهمه نصف درهم فلوس وبرو بر نصفدن برحبه اكسك وبردييه جمله سنده
صحيح اولور واول نصفا لاحبه كه دمشدر كندو مثلي واقع اولور واول فلوس كه واردر درهمك
باقيسنك مقابلده سنده واقع اولور اتفاق ايله بده اولان ضمير درهمه راجعدر

كتاب الكفاله

جون مصنف رحمة الله عليه انواع بيعدن واحوال سلمدن واقسام صرفدن فارغ اولدي ايسه كفالت
احوالنك بيانينه شروع ايلدي كفالتك محاسني عقلا ونقلا ثابته درعقلا ثابته اولسي برمؤمن
قرنداشنه اعانتدر وبو اعانت ايكي امري متضمندر اولكي امر كندو حقنده حق سبحانه وتعالينك
اعانتني استجلابدر لان الله عزوجل في عون العبد مادام العبد في عون اخيه المسلم ايكنجي
امر غيردن طلب احسانه فروعدر زيرا غير حقنده احسان سبب انعكاس امر در اذا القلوب
بجبولة على حب من احسن اليها وولدوغي لجلدن نبي عليه السلام اللهم لا تجعل لفاجر عندي
يدا فيحبه قلبي مور مشلر در يعني بعضي عار فلر د يمشلر در كه من احسن فقد استحسن لا نفس
الانسان طلب الاحسان المحسن عليه زيرا حق سبحانه وتعالينك هل جزاء الاحسان الا الاحسان
قول شريفي واقع اولمشدر اما نقلا ثابت اولسي حق سبحانه وتعالينك وكفلها زكريا قول
شريفي ايله در كفالت لغتده مطلقا برشيئ برشيئه ضم معناسنه در واصطلاح شرعده هي ذمته
الى ذمة في المطالبة كفالت اصطلاحده برذمتي برذمته فوشمقدر برنسنه نك طلبنده نور جاك

كندوسنده دكل يعني قوشمق دكلدر اصح بودر بعضيلر اويله درلر مديونده اولان ديني مطالبه ايلمك
ضمم ايلمكدر بو تقديرجه ذمتده اولان ديون كفيلك اوزرينه واجب اولور واذن طلب اولنور
واصيلك ذمتي بري اولمناز لاني الدين هو الاصح يعني كفالت برذمتي برذمته بيع ايلمكدر لكن
لكن دينده دكلدر اصح بودر ولاتصح الا ممن يملك التبرع كفالت صحيحه اولماز الا تبرعه مالك اولان
كمسنه دن صحيح اولور مثلا عاقل وبالغ اولحر اولمامعبد اولسه بعد العتق اذن مطالبه اولنور وهي
ضربان بالنفس وبالمال ذكر اولنان كفالت ايكي ضربدر يعني ايكي قسم اوزرينه دربرضمني كفالت بالنفس
دركه برادمك نفسنه كفيل اولمقدر وبري كفالت بالمال درادمك ذمتنده اولان مالة كفيل اولمقدر
والاولي تعقد بكفلت بنفسه اوبرقبة ونحوهما مما يعبر به عن البدن كفالتك اولكي قسمي كفالت
بالمال درر بالنفس دركه كفلت بنفسه اوبرقبة يعني فلان كمسنه نك نفسنه ياخود رقبه سنه كفيل اولدم
ديمسيله منعقد اولور ياخود بو ايكي لفظك مثللريله شول الفاظ دنكه بدندن كنايه تعبير اولنور مثلا
روحكي وجسدكي وراسكي الفاظ ايله اوبخزء شايع منه كنصفه اوعشره ودخي كفالت صحيح منعقد
اولور بحيث مكفول دن جزء شايعه كفيل اولدم ديسه مثلا نصفكي وعشريكي منه ده اولان ضمير مكفول
عنديه راجعدر نصفه ده وعشره ده اولان ضمير لدينه اكا راجعدر وبضمنته اوهو على اولي اوانا زعيم
اوقبيل به ودخي كفالت ضمنيه لفظله يعني بن اكا ضامن اولدم ياخود هو علي يعني شوشيء بنم اوزرمده
ياخود الي يعني شوشيء بكا ويرياخود انا زعيم يعني كفيلم اوقبيل به يعني كفيلم ديسيله منعقد
اولور ضمنده ده اولان ضمير دينه ياخود مكفوله راجعدر به ده اولان ضمير دينه اكا راجعدر زعيم
وقبيل كفالت معناسنه در لا بانا ضامن لمعرفته كفلتك انا ضامن لمعرفته يعني بن بوادمك
معرفتنه ضامنم ديمسي ايله كفيل اولماز بولفظ معرفة مستلزم در مطالبه ايلمك ايسه مستلزم
دكلدر معرفته ده اولان ضمير اول مكفول اولان شخصه راجعدر وصح احد كفيلين او اكثر
برآدم برآخرده اولان دينه ايكي كفيل وايكيدن اكثر اخذ ايلمك صحيحدر ويجب فيها
احضار المكفول به اذا طلب المكفول له كفالتدن اول مكفول به نك احضاري واجبدر

واجبدر بحجان مكفول له اولان كسنه اني طلب ايلسه شهاده اولان ضمير كفالته راجعدر وان لم يحضره
حبس اكر كفيل اولان كسنه اول مكفول به بي احضار ايلمز ايسه اول كفيل اولنان حبس اولنه تا كم
فلضي به عدم احضارك وجهي ظاهر اوله بحضره ده اولان ضمير يار زمكفول ايسه يه راجعدر
وان عين وقت تسليمه لزمه ذلك فيه اذا طلبه واكر اول كفيل اولان كسنه اول مكفول به نك
وقت تسليمني تعيين ايلسه اول كفيله اني اول وقتده اني تسليم ايلمك لازم اولور بحجان اني
اول مكفوله طلب ايلسه تسليمه ده اولان ضمير مكفول به يه راجعدر ولزمه ده اولان ضمير
كفيله راجعدر فيه ده اولان ضمير مكفول به يه راجعدر فان سلمه قبل ذلك برئ اكر اول كفيل
اولان كسنه اول مكفول به اولان شئ قبل الوقت تسليم ايلسه اول كفيل برئ اولور مقصود
حاصل اولدوغي اجلدن سلمه ده اولان ضمير يار زمكفول به يه راجعدر فان غاب
المكفول به وعلى مكانه امهله الحاكم مدة ذهابه وايابه فان مضت ولم يحضره حبسه
واكر اول مكفول به غايب اولسه وغايب اولدوغي مكان بلدسه حاكم اولان كسنه اول مكفول به
بي احضار ايلمز ايسه حاكم اول كفيلي حبس ايليه زيرا اكا لازم اولان حقك وفاسندن امتناع ايلمشدر
مكانه ده وامهل ده وذهابه ده وايابه ده اولان ضمير لزمكفول به يه راجعدر وان غاب لا يعلم مكانه
لا يطالبه به واكر مكفول به اولان كسنه غايب اولسه وغايب اولان مكان بلدسه اول مكفول به نك
احضارنه مطالبه اولنماز زيرا مكاني نامعلوم اولدوغي ايچون احضارندن عاجز اولمشدر مكانه ده
اولان ضمير مكفول به يه راجعدر وبه ده اولان ضمير بينه اكا راجعدر ويبطل بموت الكفيل والمكفول به
ولو عبدا يعني كفالت كفيل اولان كسنه نك موتيله ودخي مكفول به نك موتيله عبد ايسه ده باطل اولور
اولا مطلوب اولان شيئك تسليمندن عجز حاصل اولدوغي اجلدن دون موت المكفول له بل
بطالب وارثه او وصيته الكفيل اما اول مكفول له اولان كسنه نك موتيله كفالت باطل اولماز بلكه
اول مكفول له نك وارثي يا خود وصيسي اولان كسنه اول كفيلدن طلب ايدر وارثه ده ووصيته ده
اولان ضمير لزمكفول له يه راجعدر ويبراء اذا سلمه حيث يمكنه مخاصمته وان لم يقل اذا دفعه

اليك وانا بريء فجان اول مكفول به اولان شيئ تسليم ايلمه بري اولور شول حيثيندنكه ويرد وكنه مخاصم
ايلماسي ممكن اوله يعني شهرده وياخود حاكمه كتورمك ممكن اولدوغي برده اوله واكر كفيل اولان
كسنه فجان سكا مكفول به بي دفع ايلرسم بن بري اولورم ديمك ايسه ده زيرا تسليم برائة موجبدر
سلمه ده اولان ضمير مكفول به يه راجعدر مخاصمة ده اولان ضمير مكفول به يه راجعدر
دفعة ده اولان ضمير ينه مكفول به يه راجعدر وبتسليم وكيل الكفيل اورسوله ودخي
كفيلك وكيلنك وتسليمي ايله وياخود كفيلك رسولنك تسليمي ايله كفيل بري اولور رسوله ده
اولان ضمير كفيله راجعدر وبتسليم المكفول به نفسه من كفالته ودخي مكفول به كندو نفسني
كفيلك كفالتدن تسليم ايلماسيله كفيل بري اولور مثلا مكفول به ادم اولسه وكندو نفسني تسليم
ايلسه اكا كفيل اولان كسنه بري اولور زيرا مقصود كه تسليمدر حاصل اولمشدر نفسه ده اولان
ضمير مكفول به يه راجعدر كفالته ده اولان ضمير كفيله راجعدر فان شرط تسليمه في مجلس
القاضي فسلمه في السوق قالوا يبراء اكر كفيل اولان كسنه اول مكفول به اولان شيئ قاضي
مجلسنده تسليم ايلماسني شرط ايلسه صكره اني سوقده تسليم ايلسه علما ديديلركه اول كفيل بري
اولور زيرا مقصود كه تسليمدر حاصل اولمشدر تسليمه ده اولان ضمير فسلمه ده اولان ضمير
مكفول به يه راجعدر والمختار في زماننا انه لا يبراء اكر زمانمزده مختار اولان اول كفيل
بري اولماسي مقدر زيرا ظاهر اولان بودركه شرع شريف قاضيلر احضار ايلمه يحاون
ايلمشلردر انه ده اولان ضمير كفيله راجعدر وان سلمه في مصر آخر لا يبراء عندهما واكر اول
كفيل اولان كسنه اول مكفول به اولاشيئ بر آخر شهر تسليم ايلسه امام ابن شجنه بري اولماز
زيرا احتمالدركه شاهد لري تسليمني تعيين ايلدوكي شهرده اوله ويبراء عند الامام وامام
ابو حنيفه قتنده بري اولور زيرا معتبر اولان تسليم اولماسيدر وان سلمه بريه اوفي سواد
لا يبراء واكر كفيل اولان كسنه اول مكفول به اولان شيئ بريه ده يعني صحراء واسعه ده ياخود
برسواد ده يعني حاكمي اولميان برقريه ده تسليم ايلسه بري اولماز خصومة قدر بب اولمدوغي

اولمدوغي اجلدن سلمه ده اولان ضمير مكفول به يه راجعدر وكذا ان سلمه في السجن وقد حبسه
غير الطالب ودخي كفيل بري اولور اولماز قيلمان اول مكفول به في سجنده تسليم ايلسه وحال
بوكه اني طالبدن غيري حبس ايلمش اوله زيرا اني شرع شريفه احضار ايلمدن متمكن
او لماز سلمه ده اولان ضمير مكفول به يه راجعدر حبسه ده اولان ضمير كفيله راجعدر
وان كفل بنفسه على انه ان لم يوافه به غدا فهو ضامن لما عليه فلو لم يوافه به غدا
لزمه ما عليه وان مات واكر بر كمسنه نك نفسنه شول شرط اوزرينه كفيل اولسه كه
اول مكفول عنه اكر بارين مكفول به اولان شئ احضار ايلمز ايسه اوزرنده اولان شيئ
ضامن اوله اول مكفول به يي يارنكه كوزده احضار ايلمز ايسه كفيل اولان كمسنه اول مكفول
عنه نك اوزرنده اولان شئ لازم اولور واكر مكفول عنه اولان كمسنه فوت اولسه كفيل
اولان كمسنه ماله ضامن اولور بنفسه اولان ضمير مكفول عنه يه راجعدر انه ده اولان ضمير
ينه اكا راجعدر به ده اولان ضمير مكفول به يه راجعدر عليه ده اولان ضمير مكفول عنه
راجعدر لزمه ده اولان ضمير مكفول عنه يه راجعدر بارز كفيله راجعدر ولا يبرء من الكفالة
النفس يعني كفيل اولان كمسنه يه اول مكفول عنه نك اوزرنده اولان شئ لازم اولور ودخي
نفسك كفالتندن بري اولماز من ادعى على آخر مائة دينار بينتها اولم يبينها فكفل
بنفسه رجل على انه ان لم يوافه به غدا فعليه المائة فلم يوافه به لزمه المائة خلافا لمحمد رحمه الله
شول كمسنه كه بر آخرك اوزرينه يوز دينار دعوي ايلسه كرك اول التونك جيد ورديء واشرفي
وافرنكي ايدوكيني بيان ايلسون وكرك ايلمسون بعده بر رجل اول مدعي عليهك نفسنه كفيل
اولسه شول شرط اوزرينه كه اكر بارين دعوي اولنان يوز دينار ي وفا ايلمز ايسه اول يوز دينار
بنم اوزريمه اولسون ديسه وكفيل اولدوغي كمسنه يوز دينار ي ويرمسه يوز دينار كفيله لازم
كلور بو مسئله ده امام محمد ايجون خلاف وارد ر ولا يجبر على اعطاء كفيل بالنفس في
حد وقصاص فان سمحت نفسه به صح يعني شول كمسنه نك اوزرينه حد يا خود قصاص

لازم اولماکله کندو نفسه کفیل ویرمکه جبر اولنمار ابو حنیفه قتنده و اکر کندو نفسی سماحت ایدوب
ویرمدیسه صحیح اولور وقالا یجبر فی القصاص وحد القذف واما مین دیدیلرکه قصاص وحد قذفده
کفیل ویرمکه جبر اولنور زیرا حق عبد در فاشهد علیه مستور ان فی حد او قود حبس یعنی قجان ایکی
مستور آدم یعنی فساد وعداوتلری غیر ظاهر ایکی کسنه برآخرك اوزرینه حد یاخود قود ایچون
شهادت ایلسه لر اول کسنه حبس اولنور وکذا ان شهد علیه عدل واخذ خلافا لهما فی روایة
ودخی قجان انك اوزرینه عدل واحد شهادت تلك ایلسه حبس اولنور امامین ایچون خلاف واردر
یعنی حدود ده وقصاصده عدل واحدك شهادتیله حبس اولنماز وصح الرهن والکفالة
باخراج خراجه رهن وکفالت صحیحه اولور مثلا برکسنه اوزرنده اولان خراجه کفیل ویرسه یاخود
رهن قویسه صحیح اولور زیرا خراج طلب اولنور دیو ندر واستیفاسی ممکن اولان اشیادندر
جون مصنف رحمة الله علیه کفالت بالنفس اولانك احوالندن فارغ اولدی ایسه کفالت بالمال
اولانك احکامی بیانینه شروع ایلیوب دیدی والکفالت بالمال صحیحه ولو مجهولا اذا کان
دینا صحیحا کمال ایله کفالت یعنی مالله کفیل اولمق مجهولده اولورسه صحیحه در قجان اول مال دین صحیح اولسه
ویو محلده اولان جهالت مضره دکلدر یکفالت عنه بالف اوبما لك علیه اوبما یدرکك فی هذا البیع
یعنی مالله کفیل اولمق فلانه مونك اوزرنده اولان بیك درهمه یاخود آنده اولان شیئه یاخود بو بیعدن
سکا درکه جکك شیئه کفیل اولدم دیمسی ایله کفالت صحیحه اولور ویکفلت ده اولان باصحیحه لفظنه
متعلقدر ویو کفالتده ضمان الدرك وضمان الاستحقاق کفالتی تسمیه ایدرلر وکذا لو علقها بشرط
ملایم کشرط وجوب الحق نحو ما بایعت فلانا اوما غصبك اوما ذاب لك علیه او استحق المبیع
فعلیّ ودخی کفالت صحیحه اولور قجان انی کفالته ملایم برشرط ایله تعلیق ایلسه حق واجب
اولمغی شرطی کبی مثلا ما دامکه فلان ایله مبایعه ایدرسك بنم اوزریمه در و یاخود فلان سنك
نه شیئك کغصب ایدرسه بنم اوزریمه در و یاخود فلانه نه شیئك واجب وثابت اولورسه
بنم اوزریمه در و یاخود اشترا ایلدوکك شیئ مستحق چقسه بنم اوزریمه در دیمه سی کبی شبلر

شیدایله وذاب لفظی وجب معناسنده وعلقهاده اولان ضمیر کفالة راجعدر وکشرط
امکان الاستیفاء نحوان قدم وهو المکفول عنه وکشرط امکان قولی کشرط وجوب الحق قوله معطوف
در بعنی ودخی کفالت صحیحه اولور استیفاسی ممکن اولان شئ ایله تعلیق ایلمك شرطی کبی
مثلا اکر زید کہ مکفول عنه درسفردن کلورایسه شرط اولنماسی کبی وشرط تعذر الاستیفاء
بحوان غاب عن البلد ودخی کفالت صحیحه اولور استیفاسی متعذر اولان شرط مثلا
زید بلددن غایب شرطکبی وان علقها بمجرد الشرط کهبوب الریح ومجئ المطر بطل
واکر کفالتی بمجرد شرط ایلمه مثلا یل اسمك کبی ویغمور کلمك کبی تعلیق ایلسه اول تعلیق
باطل اولوب کفالت صحیحه اولماز علقها داولان ضمیر کفالة راجعدر وکذا ان جعل
احدهما اجلا فتصح الکفالة ویجب المال حالا یعنی وکذلك شرط باطل اولور قجان
ایکی شرطك برنکه هبوب الریح دیاخود مجئ المطر دراجل قلسه کفالت صحیحه اولور واول
مال حالا واجب اولور مسئله بودر که برکمسنه هبوب ریحه دکین ویاخود یغمور کلنجه فلان
مقدار شیئی کفیل اولدم دیسه ایلدوکی شرطکه هبوب ریحدر ومجئ مطردر باطل اولوب
کفالت صحیحه اولور وکفیل اولدوغی مال فی الحال واجب اولور احدهما ده اولان ضمیر
منئ هبوب الریح ایله مجئ المطر راجعدر والطالب مطالبة ای شاء من کفیله واصلیه
طالب اولان ایکون ایکی کمسنه نك که برى کفیل وبرى مدیون دین اولان اصیلدر هر
قنقی سندن استرسه مطالبه یعنی طالب ایلمکله وارد رالا اذا شرط براءة الاصیل فتکون
حوالة الا فحان کفیل اولان حین کفالتده اول اصیلك برى اولماسین شرط ایلسه بو شرط
بو شرط ایله مطالبه اولنماز بو تقدیرجه حواله اولنماز کما ان الحوالة بشرط براءة المحیل کفالة
نه کم حواله محیلك عدم برائتی شرطیله کفالت اولور عقوده اعتبار معاینه در الفاظله
ولو طالب احدهما الدن مطالبة الاخر واکر اول طالب اولان کمسنه اول ایکیسنك برندن
یعنی مدیون وکفیلدن مطالبه ایلسه اول برندن مطالبه ایلمکله وارد رینی برندن طلبه

ایلمکه مانع یوقدر ایکیسندن دیو طلب ایدر احد شهاده اولان ضمیر مدیون ایله کفیله راجعدر و ان کفل
بما له علیه فیرهن علی الف لزمه اگر برکسنه برکسنه نك اوزرینده اولان شیئه کفیل اولسه صاحب حق اولان
کسنه اول مکفول عنزیاده ببیك درهمی اولدوغنه شاهد کتورسه اول کفیل اولان کسنه یه اولبیك
درهمی لازم اولورله ده اولان ضمیر صاحب حقه راجعدر علیه ده اولان ضمیر مکفول عنه یه راجعدر
لزمه ده اولان ضمیر کفیله راجعدر فان لم یبرهن صدق الکفیل فیما اقربه مع یمینه واگر صاحب
حق اولان کسنه شاهد کتورمزایسه کفیل اولان کسنه یمینله اقرار ایلدوکی شیئده تصدیق اولنور
یمینه ده اولان ضمیر کفیله راجعدر والاصیل فی اقراره باکثر علی نفسه خاصة اصیل اولان
کسنه کفیلك اقرار ایلدوکی شیئدن زیاده ایله اقرار ایلمه خاصة اول زیاده لك کندو نفسنك
اوزرینه درزیر اکندو اقرار علی الغیر اول غیره سرایت ایتمز انجق مقرك اوزرینه واقع اولور مثلا
داین اولان کسنه شاهد دن عاجز اولسه کفیل اولان کسنه یوزدرهمی وارد ردیو اقرار ایدوب
اعتراف ایلدوکدنصکره اصیل اولان کسنه ایکیوزدرهمی وارد ردیو اقرار ایلسه اول کفیلك
اقراردن زیاده اولان یوزدرهم اصیله لازم اولورزیرا اقرار علی الغیر انجق کندو نفسنده
تصدیق اولنور اقرار ده اولان ضمیر اصیله راجعدر نفسه ده اولان ضمیر اصیله
راجعدر فان کفل بلا امره لا یرجع علیه بما ادی عنه اگر برکسنه بر آخر کسنه یه بکا کفیل اول
دیمکله بسز کفیل اولسه واوزرینه لازم کلانی ادا ایلسه اول کسنه مکفول عنه انجون
ادا ایلدوکی شیئله رجوع ایده مزامری اولدوغی انجون متبرع اولور امره ده اولان ضمیر
مکفول عنه یه راجعدر عنه ده اولان ضمیر یه کا راجعدر وان اجازه المکفول عنه ان
وصلیه در یعنی واگر مکفول عنه اولان کسنه کفیل اولدوغنه عالم اولدوغندن صکره اول
کفالته اجازت ویررسه ده یه رجوع ایده مز متبرع اولور اجازه اولان ضمیر کفالته راجعدر
وان کفل بامره رجع ولا یطالبه قبل الاداء واگر کفیل اولان کسنه مکفول عنه نك امریله کفیل
اولسه ادا ایلدوکی شیئله رجوع ایدر واول مکفول عنه اولان کسنه کفیل اولان قبل الاداء

الادا ر یعنی مکفول به ادا اولنماز مقدم ادا ایلمیه یا مره ده اولان ضمیر مکفول عنه یه راجعدر
بطالبه ده اولان ضمیر یینه اکار راجعدر فان لوزم فله ملازمته واکر اول کفیل ملازمت اولنسه
یعنی اکا حوالة قیوب ملازمت ایلسه لر کفیل دخی اول مکفول عنه یه ملازمت ایلمك جائزدر فله ده
اولان ضمیر کفیله راجعدر ملازمته ده اولان ضمیر مکفول عنه یه راجعدر وان حبس فله حبس
واکر کفیل حبس اولنسه اکا دخی مکفول عنه یی حبس ایلمك وارد رفله ده اولان ضمیر کفیله راجعدر
حبسه ده اولان ضمیر مکفول عنه یه راجعدر ویبراء الکفیل بادا ء الاصیل اصیل اولان کمسنه
اوزرینه شئ ادا ایلمك ایله کفیل اولان کمسنه کفیل اولدوغی شیئدن بری اولور وان ابراء
الطالب الاصیل اوآخر عنه واکر طالبه براء الکفیل وتأخر عنه واکر طالب یعنی رب الدین
اولان کمسنه اول اصیلی یعنی مدیون اولان کمسنه ابرا ایلسه یاخود برفاج کون تأخیر ایلسه
کفیل اولان کمسنه بری اولور یعنی طالب اصیلی ابرا ایلدوکی صورتده کفیل بری اولور وتأخیر
اولندوغی صورتده کفیل اوزرندن تاخیر اولنور بو تقدیرجه ترکیبده لف ونشر مرتب وارد
عنه ده اولان ضمیر اصیله راجعدر ایکنجی عنه کفیله راجعدر وان ابراء الکفیل واخر عنه واکر
لابراء الاصیل ولاتیئاخر عنه واکر طالب اولان کمسنه کفیل اولان کمسنه ابرا ایلسه یاخود دینی اوزرنده
تأخیر اولنماز فان کفل بالدین الحال مؤجلا الی وقت بتأجل عن الاصیل اکر کفیل اولان
کمسنه اول حال اولان دینی بر وقت مؤجل کفیل اولسه اصیلك اوزرندن دخی مؤجل اولور
ولوصالح الکفیل علی عن الف علی مائة برئا واکر کفیل اولان کمسنه بیك درهم حققدن یوز
درهم اوزرینه مصالحه ایلسه اصیل ایله کفیل بری اولور لر ورجوع یوقدر الکفیل فقط ان کفل
بامره واول کفیل اولان کمسنه یوز ایله اصیلك اوزرینه رجوع ایلیه فقط اکر اصیلك امری
ایله کفیل اولمش اولسه بهاده اولان ضمیر مائه یه راجعدر یا مره ده اولان ضمیر اصیله راجعدر
وان صلح عن الالف بجنس آخر رجع بالالف واکر اول کفیل اولان کمسنه اول اصیلدن اولان
بیك درهمی جنسندن غیری شیئله مصالحه ایلسه اول کفیل اول بیك درهم ایله اصیلك

اوزرینه رجوع ایلر وان صالح عن موجب الکفالة بریئ هو دون الاصیل واکر کفیل اولان کسنه
کفالة موجب اولان شیئدن صلح ایلسه یعنی کفیل اولمقلغندن صلح اولسه کفالتدن بری اولور
واصیل اولان کسنه بری اولماز وان قال الطلب بالامر برئت الی من المال رجع علی اصیله واکر
طالب اولان کسنه امر ایله کفیل اولان کسنه یه برئت الی سن بکا بری اولدك یعنی بنم جهتمدن
سنده اولان مالدن بری اولدك دیسه کفیل اولان اصیلك اوزرینه رجوع ایدر زیرا بو اقرار کہ
طلب دن واقع اولمشدر الدم قبض ایلدم مرتبه سنده در اویله اولسه کفیل اصیله رجوع ایدر
وکذا فی برئت عند ابی یوسف خلافا لمحمد وکذلك کفیل اولان کسنه اصیل اوزرینه رجوع
ایدر بالکز برئت دیسه یعنی برئت ذمتك ایله ابو یوسف قتنده امّا امام محمد ایجون خلاف
وارد راما امام محمد قتنده کفیل اولان کسنه رجوع ایلمز وفی ابرأتك لا یرجع یعنی ابرأتك کفیل
اصیلك اوزرینه رجوع ایلمز زیرا ابرأتك ابرا ایلماده صریحدر وان کان الطالب حاضرا
یرجع الیه فی البیان فی الکل واکر طالب اولان کسنه حاضر اولسه بیانده رجوع اولنور
جمله صورتلرده زیرا مجملدر تاکم اجمال بیان اولنه الیه ده اولان ضمیر طالبه راجعدر ولا تصح تعلیق
البراءة عن الکفالة بالشرط کسائر البراءة والمختار الصحیحة کفالتدن اوتری برائی بشرط الهوسائ
براءت کبی تعلیق ایلمك صحیح اولماز امّا مختار اولان صحیح اولماسیدر مثلا طالب اولان کسنه
کفیل اولان کسنه یه اذا جاء غد فقد ابرأتك عن الکفالة یعنی یارنکی کون کلدکده سنی کفالتدن
ابرا ایلدم دیسه بعضیلر قتنده صحیح دکلدر امّا مختار اولان قول اوزره اول تعلیق دخی صحیح اولور
ولا یجوز الکفالة بما تعذر استیفاؤه من الکفیل کالحدود والقصاص یعنی کفیل اولان کسنه
دن استیفاسی متعذر اولان شئی کفالت جائز دکلدر حدود وقصاص کبی اولان شیلرده
واستیفاؤه ده اولان ضمیر ما قبلنده اولان مایه راجعدر ولا بالاعیان المضمونة تغیرها
کالمبیع والمرهون ودخی غیر بسبی مضمون اولان اعیان ایله کفالت جائز دکلدر مبیع کبی
ومرهون کبی اولان شیلرده مثلا برکسنه مشتری ایجون بایعك بیع ایلدوکی شیئه کفیل

کفیل اولسه که قجان مبیع هلاك اولسه بده لنی ویره یاخود قیمتنی ویره صحیح اولماز زیرا قجان مبیع
ید بایعده هلاك اولسه وثمن الیه حق مطالبه قلماسه کفالتك معناسی قلمز ودخی راهن ایجون
مرتهندن اوتوری کفیل اولسه که قجان مرهون هلاك اولسه بده لنی ویره یاخود قیمتنی ویره صحیح اولماز
زیرا هلاك اولسه مرتهندن برشی لازم کلمز ولا بالامانات کالودیعة والمستعار والمستأجر
ومال المضاربة والشرکة ودخی امانات الیله کفالت جائز دکلدر ودیعه کبی ومستعار کبی ومستأجر کبی
ومال مضاربه کبی ومال شرکه کبی زیرا بونلر اشیا غیر مضمونه در ولا بدین غیر صحیح کبدل الکتابة
حر کفیل به او عبد ودخی دین غیر صحیح الیله کفالت صحیحه دکلدر بدل کتابت استرسه اول دین دیننه
حر کفیل اولسون استرسه عبد اولسون وکذا بدل السعایة عند الامام ودخی بدل سعایه
الیله کفالت صحیحه دکلدر امام ابو حنیفه قتنده ولا الحمل دابة معینة او بخدمة عبد معین
ودخی دابة معینه نك اوزرینه حمل ایلمك الیله یعنی کونرمك کفیل اولمق یاخود برعبد معینك
خدمتنه کفیل اولمق صحیح دکلدر امابو ایکی شئ غیر معین اولسه لرذکر اولنمامك خلافیدر
یعنی برداّبهٔ غیر معینه اوزرینه حمل ایلمك یاخود برعبد غیر معینك خدمتنه کفیل اولسه صحیح اولور
ولا عن میت مفلس خلافالهما ودخی مفلس اولان میتدن کفالت صحیحه دکلدر زیرا دین میتك
ذمتنه متعلقدر مادامکه دینیاده اداسی اولیه آخرتده مطالبه اولنور بو مسئله ده امامین ایجون خلاف
وارد ریعنی امامین قتلرنده میتدن کفالت صحیحه اولور ولا بلا قبول الطالب فی المجلس ودخی
طالبك مجلسده قبول ایلمك سز کفالت صحیحه اولماز وقال ابو یوسف تجوز مع غیبته اذا بلغه فاجاز
وامام ابو یوسف دیدیکه کفالة طالب اولان مکسنه نك غیبتنده جائز در قجان اکا کفیل اولدوغنك
خبری واصل اولسه اولدخی اکا اجازت ویرسه غیبته ده اولان ضمیر طالبه راجعدر بلغه ده اولان
ضمیر فاعل ضمیر کفالة راجعدر ومفعول ضمیری طالبه راجعدر فان قال المریض لوارثه فکفل عنی
بما علی فکفل مع غیبة الغرماء جاز اتفاقا واگر مریض اولان مکسنه کندو وارثنه اوزرمده اولان دینه
بدن کفیل اولدیسه پس مریض وارث غرمانك غیبتنده اکا کفیل اولسه اتفاقا علما الیله کفالت جائزه اولور

وارثا اولان مریضه راجعدر ولو قال لاجنبی اختلف فیه المشایخ واکر مریض اولان کمسنه یه اجنبی
کمسنه یه اوزرمده اولان مالی کفیل اولدیسه مشایخ آنده اختلاف ایلمشلردر یکمسی صحیحدر دیمشلر
کمسی صحیحدر دیمش ویجوز بالاعیان المضمونة بنفسها کالمقبوض علی سوم الشرا والمغصوب
والمبیع فاسدا ودینی بنفسها اولان اعیان ایله کفالت صحیح اولور علی سوم الشرا مقبوض
اولان شئ کبی ومغصوب کبی وبیع فاسد ایله مبیع اولان شئ کبی صورة مسئله برکمسنه برشئی
اشترا الملك اوزره بلا صفقة الیه وبرآدم دخی کاکفیل اولسه کفالتی صحیحدر اولور اکر موجود
ایسه عینی تسلیم اولور قیمتی ضامن اولور ومغصوب وبیع فاسد ایله اولان مبیع دینی
بولمجه دربنفسها ده اولان ضمیر اعیانه عائدر وبتسلیم المبیع الی المشتری والمرهون
الی الراهن والمستأجر وبالثمن ودینی مبیعی مشتری یه تسلیم ایلمك ایله ویاخود مرهون
راهنه تسلیم ایلمك ایله کفالت جائزه وصحیحدر زیرا کندو نفسنه اکرام ایله وکی حبیتیدن
واجب اولدیی ودینی ثمنه کفیل اولمق دینی جائزدر زیرا حقوقدن واجب اولان
حقوقدندر **فصل** بو فصل کفالة متعلق بنیجه اشیا بیاننده در ولو دفع اصیل المال
الی کفیله قبل دفع الکفیل الی الطالب لایسترد منه واکر اصیل اولان کمسنه یعنی ذمتنده مال
اولان کمسنه ذمتنده اولان مالی کفیله دفع ایله کفیلك طالبه یعنی دین صاحبنه دفع ایلماسندن
مقدم کرو اول اصیل اولان کمسنه کی مکفول عنه درآنی کفیلدن استرداد ایلمامز زیرا قاضینك
حقی کما تعلیق ایلمشدر کفیله اولان ضمیر اصیله راجعدر ویسترده ده اولان ضمیر مالة
عائددر رمنه ده اولان ضمیر کفیله راجعدر ومارئ عنه الکفیل فله ولا یتصدق به ورده الی
المطلوب احبت ان کان المدفوع شیئا یتعین کالبز کفیلك قبض ایلدوکی مالدن محاصل
اولان زیح کندو نکدر انکله تصدق ایلمیه زیرا قبض ایلماسیله ملکی اولمشدر واکی یعنی
مطلوبه یعنی دائنه رد احبت واولیدر واکر اول مدفوع اولان شئ متعین اولان
اشیادن ایسه مثلا بغدای کبی خلافا لهما امامین قتنده خلاف وارد زیرا اوزیح

رجح كفيلندر آنى مكفول عنه يه ردّ ايلمز ولو امر الاصيل كفيله ان يتقين عليه ثوبا ففعل فالثوب للكفيل
والرجع عليه واكر اصيل اولان كسنه كفيل اولان كسنه يه كندويه برثوب عتينه ايلسون ديو امر ايلسه كفيل
دخى امره مطيع اولوب امر ايلدوكنى اشبلسه اول ثوب كفيلندر ورجع دخى كندو اوزرينه ردّ وامر ايدنه
برشئ لازم اولماز مثلا اصيل اولان كسنه كندو كفيلنه بكا ثوب اشترا ايله وبا بعك سندن رجع ايدوب
سندن خسارة ايلدوكن بنم اوزرمه اولسون ديسه كفيل دخى برتاجره كلوب برثوب ياخود بر
عرض طلب ايلسه تاجر اولان رجع طلب ايدوب زيادن خوف ايلسه كيروكا اون درهم دكر برثوب
اجل ايلسه اون بش درهم بيع ايلسه كه آنى مشترى بازارده اون ندرهمه بيع ايلبه وكندو اوزرينه بايع
ايجون اون بش درهم ادا يلمك واجب اولور امدى بو تقديرجه ثوب كفيلندر واون بش درهم
رجح كه بايع رجح ايلمشدر رينه كفيل اوزرينه ونوكا بيع العينه تسميه ايدرلر كفيله ده اولان ضمير اصيله
راجعدر عليه ده اولان ضمير كفيله راجعدر ومن كفل لآخر بما ذاب له على غريمه او بما قضى به له عليه
فغاب الغريم فبرهن الطالب على الكفيل بان له على الغريم الفا لا تقبل وشول كسنه كه برآخره كندو
غرمينك اوزرينه مقرر وثابت اولان شئ كفيل اولسه ياخود اول آخر غرمينك اوزرينه كندويه قضا
اولنمش حقه كفيل اولسه غايب اولدقده نصكره طالب اولان كسنه دخى كفيلك اوزرينه برهنه ايدوب
يعنى شاهد كتورسه كه اول غائب اولان غرميده بيك درهمى وارد راول طالبك ايلدوكى برهنه و
احضار ايلدوكى شاهد قبول اولماز زيرا مستقبلده قضا ايله واجب اولميان شئ كفيل
اولمشدر له ده اولان ضمير آخره راجعدر غرميده ده اولان ضمير رينه آخره راجعدر به ده اولان
ضمير ثابت اولان شئ راجعدر له ده اولان ضمير رينه آخره راجعدر ايكنجى له ده اولان ضمير
طالب راجعدر ولو برهن ان له على زيد الفا وهذا كفيله بامره قضى به عليهما واكر
طالب اولان كسنه اول غايب اولان زيدك اوزرنده اولان بيك درهمى اولدوغنه برهنه
ايله ونوكسنه كندو امر ايله آنك كفيليدر دعوى ايله ذكر اولنان بيك درهم ايله ايكيسينك
اوزرينه يعنى كفيل ايله اصيلك اوزرينه قضا اولنور يعنى حكم اولنور له ده اولان ضمير طالبه

راجعدر كفيلده اولان ضمير زيده راجعدر بارمغه اولان ضمير نيه زيده راجعدر و بعض شراحه
يه ده اولان ضميري برهانه ارجاع ايلمش ايدي قصي بالبرهان عليه ماده اولان ضمير كفيل ايله
اصيله راجعدر و لو بلا امره قضي على الكفيل و الكر طالب اولان مكسنه نك اوزرينه امر سن
كفيل اولدي ايسه بالكر كفيل اوزرينه قضا اولنمز و ضمان الدرك للمشتري عند البيع تسليم
يبطل دعوي الضامن المبيع بعد ذلك ضمان الدرك مبتدا و مضاف اليهدر تسليم
خبري واقع اولمشدر يعني مشتري ايچون بيع قاتنده درك ضامن اولمق تسليمدر و اول
مبيعده حقي اولمدوغنه اقراردر اول ضامنك ضمانندن صكره اول مبيعي دعوي و طلب
ايلمسنه مبطلدر زيرا ضامن اولمغه اقدام ايلمامسي حقي اولمدوغنه اقرارد رصكره اني طلب
ايلمك صحيح دكلدر وكذا لو كتب شهادة و ختم على صك كتب فيه باع ملكه او بيعا ياه و دخي
دعوي باطل اولور چونكه مكسنه كندو شهادتني برصكه يعني بروثيقه يازسه و اول صكك
اوزرينه ختم ايلسه كه فلان مكسنه ملكني بيع ايلدي ديو باخود بيع نافذ و قاطع ايله بيع ايلدي
ديو زيرا رسم شهادتي بو وجهله بيع ايلدوكنه اقرارد رصكره رجوع ايدوب طلب ايلمامسي
صحيح دكلدر بخلاف ما لو كتبها على اقرار العاقدين اما بر مكسنه شهادتني متعاقدينك
اقرارلرينه يازسه تقدم ايدن مسئله نك خلافيدر يعني متعاقدينك اقرارلرينه شهادته
يازمق اولمسي دعوي ايلمامسنه مبطل و مانع دكلدر و ضمان الوكيل بالبيع الثمن للموكل
باطل بيعه وكيل اولان مكسنه نك موكل ايچون اول مبيعك ثمنه ضامن اولمق باطلدر و لذا
ضمان المضارب الثمن لرب المال و دخي مضارب اولان مكسنه رب المال ايچون ثمنه ضامن
اولمق باطلدر زيرا بر كفالت برادمك ذمتنده اولان مالي طلب ايلمكه التزامدر طلب بو نظره
مخصوصدر بو تقديرجه هر بريسي كندو نفسنه ضامن اولمش اولور و ضمان احد الشريكين
حصته شريكه من ثمن ما باعه صفقة واحدة و دخي ايكي شريك بريسي صفقة واحده ايله
بيع ايلدكلري شيئك ثمنندن كندو شريك حصه سنه ضامن اولمق باطلدر مثلا ايكي رجل

رجل بر رجلہ صفقۃ واحدہ ایلہ بر عبد بیع ایلسہ لر و ایکیسینک بریسی کندو شرکتنہ تمتندن حصہ
ضامن اولسہ باطل اولور زیرا صفقۃ واحدہ باطل اولدوغی ایچون ثمن ایکیسننده مابیننده
مشترک اولور زیرا ایکیسینک بریاول بر آخرک حصہ سنہ ضامن اولمسی صحیح اولیدی کندو نفسنہ
ضامن اولمق لازم اولور ایدی اول ایسہ باطلدر وصح لو بصفقتین وضمان صحیح فجان
بیع صفقتین ایلہ اولسہ زیرا بو صورتدہ اشتراک اولماز وضمان الدرک والخراج والقسمۃ
صحیح ضمان الدرک اثقالہ جائزدر وضمان خراج دخی جائزدر زیرا دین مقولہ سیدر وضمان
القسمۃ دن مراد قسامک اجرتنہ ضامن اولمقدر یعنی سجدیدیکہ ضمان قسمتدن النوائب
ایمش کہ بیان اولنسہ کرکدر امدی نوائبی اورزینہ عطف ایلمک عطف تفسیر در وبعضیلر
دیدیکہ عطف الخاص علی العام قبیلندندر محصل کلام بو انواع ثلثہ نک ضمانی صحیحدر
وکذا ضمان النوائب سواء کانت بحق کالبریۃ الانہار واجرۃ الحارس او بغیر حق کالجبایات
نوائب شول نازلہ در کہ مسلمینہ حوایجدن اصابت ایدر کویلری اصلاح ایلمک کبی
وسد سعور کبی بو مقولہ شیلر ظہور ایدوب مسلمین بینندہ توزیع و تقسیم اولندقدہ
بعضیلر اول حوایجی ویرمکدہ تردد ایلیان کمسنہ ایچون بر آخر کمسنہ کفیل اولسہ کفالتی صحیحدر اولور
کرک اول نوائب حق ایلہ اولسون ذکر اولنان صویولرینی اصلاح وسد ثغور کبی وحارسک
اجرتی کبی وکرک بغیر حق اولسون انواع جبایات کبی اولکی قسمک کفالتی انفاق ایلہ
صحیحدر قسم ثانیدہ جبایات درانہ خلاف وارد رزیرا بعضیلر کفالت جائزہ دکلدر
دیدیلر وبعض مشایخ کفالت صحیحہ در سائر دیون کبی مطالبہ اولنور لکن فتوی صحیح اولمانک
اورزینہ در جبایات دیدوکی فی زماننا شول شیدرکہ ظلمہ بغیر حق اخذ ایدرلر عوارض وبدل
نزول کبی اولان تکالیف کبی لردر وضمان العہد باطل وضمان عہدہ باطلدر مثلا بر رجل
بر رجلدن بر عبد اشترا ایلدی بر رجل دخی عہدہ سنہ ضامن اولدی باطلدر زیرا لفظ
عہدہ بر قاچ معنایہ اصلاق اولنور بر صدہ قدیمہ اطلاق اولنور وبری عقد وحقوق

عقد اطلاق اولنور وبري درك وخيار شرط اطلاق اولنور بونلر ايله قبل البيان عمل ايلمك متعذر
در بو اجلدن ضمان باطل اولدي وكذا ضمان الخلاص ودخي ضمان الخلاص باطلدر ابو حنيفه
قتنده زيرا خلاص ابو حنيفه قتنده مبيعي مستحقدن تخليص ايدوب مشتريه تسليم ايلمكدن بو ايسه
باطلدر زيرا بوكا قادر دكلدر خلافا لهما امامين قتنده خلاف وارد ر يعني ضمان الخلاص قتنده
جائزدر كلدر زيرا عينك تسليمنه قادر اولمازايسه ثمنه ضامن اولور ولو قال الكفيل ضمنته الي شهر
وقال الطالب بل حالا فالقول للكفيل وقيل ان كفيل ايله طالب نزاعه دوشوب كفيل اولان كسنه زيرا
دكين ضامن اولدم ديسه طالب اولان كسنه سن حالا ضامن اولدك ديسه قول كفيلندر زيرا حال
اولمق دعواسنه منكر در ضمنته ده اولان ضمير دينه راجعدر وجائزكه مديونه راجع اوله وقت
الاقرار للمقرله واقراردة قول مقرله نكدر مثلا بركسنه بر آخر سنك بنده برايه دكين يوز درهم وارد ر
ديو اقرار ايلسه مقرله اولان كسنه يوز درهمي اولدوغنه تصديق ايدوب اجلي انكا ايدرسه قول مقرله نكدر
ولا يأخذ ضمان الدرك ان استحق المبيع مالم يقض بثمنه علي بايعه مبيع اولان شيء قيمان
مستحق اولدوغي ظهور ايلسه ضامن الدرك اولان كسنه اخذ اولنماز مادامكه اول بايعك اوزرينه
اول مبيعك ثمنيله قضا اولنيه بثمنه ده اولان ضمير مبيعه راجعدر وكذلك بايعه ده اولان ضمير
مكاره راجعدر **باب** كفالت الرجلين او العبدين جون مصنف رحمه الله رجل واحد لك كفالتي
بيانندن فارغ اولدي ايسه ابكي رجلك كفالتلري بيانينه شروع ايدوب ديدي دين عليهما كفل
كل عن صاحبه فما اداه احدهما لا يرجع به علي الآخر الا اذا اداه علي النصف بر رجلك مناع بها
سندن ابكي رجل اوزرنده ديني اولوب وهر بريسي كندو صاحبه كفيل اولسه امدي ابكيسنك
بريسي شول اداء البلدوكي شيء دلك اول بريندك اوزرينه اكله رجوع ايلمازالا فيجان اداء البلدوكي
مقدار نصفدن زياده اولسه اول زياده رجوع ايدر زيرا ابكي رجلك هر بريسي اوزرنده اولاندن
حساب اولنور عليهما ده اولان ضمير رجلينه راجعدر اداده اولان ضمير فماده اولان ضمير
مايه راجعدر به ده اولان ضمير اداء البلدوكي شيئه راجعدر ولو كفلا بمال عن رجل وكفل كل

كل منهما به عن صاحبه فما اداه رجع بنصفه على شريكه او بكله على الاصيل لو باسره واكر ايكي رجل بر رجلك
اوزرنده اولان ماله كفيل اولسه لر بو ايكي رجلك هر بري كندو صاحبك اوزرنده اولان جمله ماله
كفيل اولسه امدي بو ايكيسنك بريسي شول اداايلدوكي شيئك نصفني ايله كندو شريكينك اوزرنده
رجوع ايدر ياخود جمله اداايلدوكي شيئ ايله اول اصيلك اوزرينه رجوع ايدر اول اصيلك امري
ايله كفيل اولدي ايسه زيرا ايكيسي دخي اوزلرنده اولان شيدوه برابر لردر ايلدكلري شئ شيوع
ايله ايكيسنك اوزرنده دربه ده اولان ضمير فماده اولان مأيه راجعدر بنصفه ده اوبكله ده اولان
ضمير لر اداءه يه راجعدر وبامره ده اولان ضمير اصيله راجعدر وان ابراء الطالب احدهما فله
اخذ الاخر بكله واكر طالب اولان كمسنه ايكي كفيلك بريني ابرا ايلسه طالب ايجون كفيل اخرك
كل مال ايله اخذ ايلمك وارد رزيرا كفيلي ابرا ايلمك اصيلك ابراسنه موجب دكلدر اويله اولسه
مالك كليسي اصيلك اوزرينه باقي قلور اول بر آخر ايسه كلي ماله كفيل درفله ده اولان ضمير
طالبه راجعدر بكله اولان ضمير ماله راجعدر ولو فسخت المفاوضة فلرب الدين اخذ من
شاء بكلتيهما بكل دينه يعني شركة مفاوضه ايله شريك اولان كمسنه لر اول شركة مفاوضه فسخ ايلسه
لرب الدين اولان كمسنه ايجون جائزدر اول مفاوضه شريكلرينك هر قنقسي استرسه كلي دين ايله
اخذ ايليه بكنيهاده اولان ضمير مفاوضه يه راجعدر دينه ده اولان ضمير ربّ الدينه راجعدر
وما اداه احدهما لا يرجع على الآخر ما لم يردّه على النصف وشول شئ كه ايكي شريكك بريسي
ايچون ربّ الدينه اداايلمش اولسه آنكله اول بر آخرك اوزرينه رجوع ايلمز مادامكه نصفندن زياده
اوليه اداده اولان ضمير مأيه راجعدر به ده اولان ضمير اداده اولان ضمير راجعدر ايكنجي به ده
اولان ضمير ينه اكار راجعدر واذا كوتب العبدان بعقد واحد وكفيل كل عن صاحبه رجع كل على
الآخر بنصف ما ادى فجاء ايكي عبد عقد واحد ده مكاتب اولسه لر واول ايكي عبدك هر بريسي
صاحبندن كفيل اولسه يعني هر بري صاحبندن كفيل اولسه يعني هر بري كندو رفيقنه كفيل اولسه
هر بريسي مال كتابتدن وبر دوكي شيئك نصفني ايله اول بر آخرك اوزرينه رجوع ايلر بو عقد

استحسانا جائز در وقياس جائز اولما مقدر زيرا بو عقده كفالت مكاتب وكفالت بدل كتابه وارد
بونلرايله مصرح بسبي على حدة باطلدر ايكيسي برعقده ده اولمق بالطريق الاولى در صاحبه ده
اولان ضمير ايكي عبدك برينه راجعدر وان اعتق السيد احدهما قبل الاداء صح واكر اول ايكي
ايكي عبدك سيدي اولان كسنه اول ايكي عبد مكاتبك برينى مال كتابت اداء اولنمازدن مقدم
اعتاق ايلسه صحيح اولور احدهما اولان ضمير عبدانه راجعدر وله ان يأخذ حصته الآخر
منه اصالة او من العتق كفالة ودخى سيد ايجون جائزدركه اول برآخر مكاتبك خصه سنى
مينه كندودن اخذ ايلمه اصالت طريقيله زيرا صاحبنه كفيل ايدي محصل كلام اول ايكي عبدك
سيدي مخيردر بدل كتابتي كفالت طريقيله اخذ ايدر ويرجع المعتق فقط بما ادّي على صاحبه
ومعتق اولان كسنه صاحبنك اوزرينه آنجق اداء ايلدوكي شيئله رجوع ايدر زيرا كندو امريله
اداء ايلمشدر ولوكان على عبد مال لا يجد يجب عليه الأبعد عتقه واكر برعبد مملوكك اوزرينه
اداسي واجب اولماز الا عتق اولدقدن صكره زيرا مملوكيتي حالنده جملة مالك اولدوغي
شيئ سيده بندر عنه ده اولان ضمير عبده راجعدر عتقه ده اولان ضمير ينه عبده راجعدر
فكفل به رجل كفالة مطلقة لزم الكفيل حالا يعني اول عبد مملوكك اوزرنده اولان ماله
برر جل كفالت مطلقه ايله يعني حال وتاجيل قيدندن مطلق كفيل اولسه اول كفيل اولدوغي
مال كفيله في الحال لازم اولور اكر مطلق اولميوب مؤجل اوليدي قبل حلول الاجل طلب
اولنمازايدي به ده اولان ضمير ماله راجعدر واذا ادّي لا يرجع على العبد الأبعد عتقه
وفي ان كفيل اولان كسنه عبدك اوزرنده اولان مالي اداء ايلسه انكله عبدك اوزريه رجوع
ايلمازالا عتقدن صكره ولو ادّعى رقية عبد فكفل به رجل فمات العبد فبرهن المدّعي انه له
ضمن الكفيل قيمته واكر بركسنه برعبدك رقيته سين دعوي ايلسه يعني بوشخص بيم عبد مدر
ديو دعوي ايلسه اول رقيته سي دعوي اولنان عبده برآخر كسنه كفيل اولسه مزبور بعد الكفالت
فوت اولسه اولدكدن صكره مدّعي اولان كسنه كندو عبدي اولدوغنه شاهد كتورسه اول عبده

عبده كفيل اولان كسنه انك قيمتى ضامن اولور زيرا عين هلاك اولدوغى تقديرجه قيمتى لازم اولور
يرده اولان ضمير عبده يه راجعدر له ده اولان ضمير مدعى به راجعدر ولو كفل سيد عن عبده بامر
اومن عبد غير مديون عن سيد فعتق فاى اداى لا يرجع على الآخر واكر سيد كندو عبدنه امر ايله
كفيل اولسه ياخود برعبد غير مديون كندو سيدنه سيدك امريله كفيل اولدقده نصكره معتق اولسه
عبددن وسيددن بر قنقيسى برشئ ايلمش اولسه قول افنديسنك اوزرينه افنديسى قولك
اوزرينه اداايلدكدن صكره رجوع ايلمز **كتاب الحوالة** الحوالة جون مصنف رحمة الله عليه كفالتك
احوالندن فارغ اولدى ايسه حواله نك احكامى بيانه شروع ايلدى حواله لغتده نقل وتحويل
معناسنه در واصطلاح شرعده هى نقل الدين من ذمة الى ذمة يعنى حواله بر دينى بر ذمتدن
بر ذمته نقل ايلمكدر يعنى محيل اولان كسنه نك ذمتندن اول محتال عليهك ذمتنه نقل اولنمقدر
وتصح فى الدين لا فى العين حواله دينده صحيح اولور عينده صحيح اولمز زيرا حواله نقل معناسنه در
عينده ده ايسه نقل تصور اولنماز برضى المحتال والمحتال عليه يعنى حواله صحيح اولور محتالك
يعنى حواله اولانك ودخى محتال عليهك يعنى حواله قبول ايده نك كه مديون در برضا المريله وقبل لابد
رضى من المحيل ايضا دينلديكى اول محيل اولان كسنه نك دخى رضاسندن لابد در واذا تمت برئ المحيل
بالقبول فلا ياخذ المحتال من تركته لكن ياخذ كفيلا من الورثة او الغرماء مخافة التوى وثجان
حواله تمام اولسه محيل اولان كسنه برى اولور يعنى محتالك ومحال عليهك قبول المريله تمام اولسه ومحيل
اولان كسنه فوت اولسه محتال اولان كسنه انك ترسندن اخذ ايلماز لكن ورثه دن وياخود غرمادن
كفيل اخذ المرحلاك اولمانك خوفندن اوتورى تركه ده اولان ضمير محيله راجعدر ولا يرجع
محتال اله اذا توى حقه واول محتال اولان كسنه اول محيلك اوزرينه رجوع ايلماز الا ثجان
حقى هلاك اولسه اول حينده رجوع ايدر عليه ده اولان ضمير محيله راجعدر وهو يموت محتال عليه
مفلسا او انكار الحوالة وحلفه ولا بينة عليها يعنى اول توى كه هلاك اولمقدر ابو حنيفه
قتسن ايكى شيئك برسبى ايله اولور برى اول محتال عليهك مفلس اولمسى وبرى دخى بنه محتال عليهك

حواله انكار ايدوب يمين الملماسي ايله وحال بوكه محتالك ومحيلك بينه لري يوقدر وهو ضميري توبه
راجعدر انكار ده اولان ضمير محتال عليه راجعدر حلف ده اولان ضمير بينه انكار راجعدر وعندهما
بتفليس القاضي اياه ايضاً واما مين قتنده اول توي برقاضينك اول محتال عليه يي حال حيواتنده
مفلس يازمسي ايله دخي ثابت اولور يعني مفلس ردديو اوزرينه حكم ايلمك ايله اولور اياه ده
اولان ضمير محال عليه يه راجعدر وتصح بالدراهم المودعة ودخي حواله وديعه اولان دراهم
ايله صحيح اولور مثلا زيد اولان مكسنه عمروك يانده وديعه طريقيله بيك درهم امانت قويسه
زيدك دخي بكره بيك درهم ديني اولسه زيد بكري اول عمرو ده اولان بيك درهم حواله ايلسه
صحيح اولور ويبرأ المحتال عليه بهلاكها محتال عليه اولان مكسنه بري اولور اول وديعه اولان
دراهمك هلاك اولمسي ايله زيرا حق كامتعلق ايدي وبالمغصوبة ولا يبرأ بهلاكها ودخي
غصب اولنمش دراهم ايله صحيح اولور اما هلاك اولمسي ايله محتال عليه اولان مكسنه بري اولماز
بهلاكها ده اولان ضمير وديعه راجعدر واذا اقيدت الحوالة بالدين والوديعة او الغصب
ولا يطالب المحيل المحتال عليه يعني قجان دين ايله ياخود وديعه ايله ياخود غصب ايله قيد
اولنسه اول محيل اولان مكسنه اول محتال عليه مكسنه دن طلب ايلماز يعني محيل اولان مكسنه اول شئ
محال عليه دن اخذ ايلماز زيرا محتالك حقي تعلق ايلمشدر مع ان المحتال اسوة الغرماء المحيل
بعد موته مع هذا محتال اولان مكسنه اول محيل اولانك غرماسنه اسوه رمحيلك موتندن
صكره موته ده اولان ضمير محيله راجعدر وان لم تقيد بشئ فله المطالبة والمرحوالة برشئ ايله
قيد اولنمازايسه يعني دين ايله ياخود وديعه ايله ياخود غصب اولماسيله قيد اولنمازايسه
محيل ايجون مطالبه ايلمك لك وارد رمثلا مديون اولان مكسنه رب الدينه بورجلك اوزره
اولان بيك درهمي سني حواله ايلدم ديسه محتال اولان مكسنه نك حقي اول محتال عليه اولان مكسنه ده
دينه ووديعه وغصبيه تعلق ايلماز بلكه محتال عليه اولان اوزرينه واجب اولان اول محتالك
ديني كندو مالندن وفا ايلمكدر واول محيل اولان مكسنه محتال عليه ده اولان ديني وديعه سني

سنی ومغضوبی غصب ایلر ولا تبطل الحوالة یا خذها علی المحتال علیه او عنده محتال علیه نك یاننده یا
خود اوزرنده اولان شیئی تحصیل اولان کمسنه اخذ ایلمك ایله حواله باطله اولماز عنده ده اولان ضمیر
محال علیه به راجعدر واذا طالب المحال علیه المحیل بمثل ما احال به فقال احلت بدینی علیك
لا یقبل بلا حجة فجان محال علیه اولان کمسنه حواله ایلدوکی شیئك مثلی ایله مطالبه ایلسه دخی
محال علیه یه بنم سنده اولان دینم ایله حواله ایلدم دیسه بو قولی حجت سز یعنی بینه سز قبول اولنماز
زیرا دینم وارد ردیو دعوی ایلدوکی اجلدن بینه یه محتاج اولدی زیرا البینة علی المدعی در
به ده اولان ضمیر مایه راجعدر ولو طالب المحیل المحتال بما احاله به فقال احلتنی بدینی
علیك لا یقبل بلا حجة و فجان محیل اولان کمسنه اول محتال حواله ایدوب قبض ایلدوکی شیئ ایله
مطالبه ایلسه محتال دخی اول اولان کمسنه یه سن بنی اوزرنده دینی ایله حواله ایلدك دیسه محتالك
قولی حجت سز قبول اولنماز وقول محیلکدر وتکره الضمیمة وهی الاقراض لسقوط حط الطریق
سفجة ضم سین ایله وسکون فا ایله وفتح تا ایله فوقانیه ایله وجیم ایله واحد السفاتج در سفتة لفظدن
تعریب اولنمشدر لغتده محکم معناسنه در واصطلاحده فقهاده مصنفك ذکر ایدوکی سفتجه اقراض در
مکروه اولور وبو سفتجه اقراض دریعنی برکمسنه بلد آخره اچه کوندرمك مراد ایدوب لکن حرامی خوفندن
امانت طریقیله کوندرمکدن خوف ایلمك ایله برکمسنه یه قرض ویروب فلان بلده ده شریکیه تسلیم ایله
دیمکدر ومکروه اولدوغنك سببی زیرا حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم نفع جر ایدن
قرضدن نهی بیور مشلر در کتاب القضا جون اکثر بیع وشراده ورباو سلمده وکفاله وحواله
نزاع واختلاف واقع اولور قضاء قاضی یه احتیاج اولنور مصنف رحمة الله علیه برقاچ معنایه
کلور بری الزام وتقدیر معناسنه کلور وقضی ربك الا تعبدوا الا ایاه کبی وبری فارغ اولمق معناسنه
کلور فاذا قضیتم الصلوة کبی وبری قرض وتقدیر معناسنه کلور قضاء الحاکم بالنفقة کبی واصطلاح
شرعده الزام وفصل معناسنه در والقضاء بالحق من اقوی الفرایض وافضل العبادات قضا
اجماع علما ایله فرض کفایه در ایکی خصمك مابینده حق وعدل ایله قضا ایلمك اقوی اولان

فرایضدندر وافضل اولان عبادالله در واهلدر من هو اهل للشهاده واهل قضا شول کسنه در که شهادة
اهل اولا یعنی هر شیئکه شاهد ده اشتراط اولنور قاضی ده اشتراط اولنور واهلده اولان ضمیر فقهایه راجعدر
وشرط اهلیة شرط اهلیتها وقضانك اهلیة سنك شرطی شهادتنك اهلیة سنك شرطیدر یعنی
شاهده عقل وحریت وعدالت اشتراط اولندوغی کبی کذلك قاضی ده اولمایی اشتراط اولنور
اهلیة ده اولان ضمیر فقهایه راجعدر اهلیتهاده اولان ضمیر شهادته راجعدر والفاسق اهل فاسق
اولان کسنه قضایه اهلدر وبعضیلر قتنده قضاسی صحیح دکلدر اصلا زیرا فاسق کندو نفسنه امین دکلدر
غیره امین اولمامق بطریق الاولیدر ویصح تقلیده ویجب ان لا یقلد یعنی فاسق اولان کسنه قضایه
اهلدر دین کسنه لرك قولاری اوزره تقلید صحیح اولور لکن واجب اولان تقلید اولمامه سیدر کرچه
تقلید اولندقده صحیح اولور ومقلدی آثم اولور تقلیده ده اولان ضمیر فاسقه راجعدر کما یصح
قبول شهادته یعنی فاسقك قضایا اهلدر شهادتنك قبولی صحیح اولدوغی کبی ویجب ان لا یقبل
امّا واجب اولان اولمامقدر ولو فسق العدل یستحق العزل ولا ینعزل فی ظاهر المذهب و
علیه مشایخنا واکر عدل اولان کسنه رشوت اخذ ایلمك ایله یاخود شرب خمر ایله فاسق اولسه عزل
مستحق اولور وظاهر مذهبده عزل اولنماز اکثر مشایخ عزل اولنمامق اوزره در علیه ده اولان ضمیر
عدم عزله راجعدر ولو اخذ القضاء بالرشوة لا یصیر قاضیا واکر قاضی قضاء رشوت ایله اخذ
ایلسه قاضی اولماز وبرمآده ده حکم ایلدوکی تقدیرجه حکمی نافذ اولماز صحیح بودر والفاسق یصح مفتیا
وقیل لا فاسق اولان کسنه مفتی اولمایی صحیح در وبعضیلر قتنده مفتی اولمه صلاحیتی یوقدر ولا ینبغی
ان یکون القاضی فظا غلیظا قاضی اولان کسنه فظ غلیظ یعنی سوء الخلق کلامی شدید اولق لایق
دکلدر وجبارا عنیدا ودخی جبار عنید یعنی منکر حقه مخالف اولق لایقه دکلدر وحسن خلق صاحبی
اولمق کرکدر زیرا حضرت رسول صلی الله علیه وسلم خلقی حسن سیدر وینبغی ان یکون موثوقا به
فی دینه ودخی قاضی اولان کسنه لابقدر که دینده موثوق به یعنی معتمد علیه اولا وعفاف ودخی
عفافنده یعنی عفیف اولمه زیرا عفاف انسانیوت دندر وعقله ودخی عقلنده زیرا عقل مدار

مدار تكليفدر وصلاحه ودخي صلاحنده زيرا ضدنده فساد وارد وفحصه ودخي فحصنده زيرافهمي اولمسه
خصمانك كلامك تصوراينه مزوعلمه بالسنة ودخي حضرت رسول الله صلى الله عليه وسلم
سنتنه عالم اولمه ده يعني حضرتك اقوال افعالنده مطلع اولماسنده والاثار ودخي آثارنه عالم اولمه
يعني اصحاب كرين رضوان الله تعالى عليهم اجمعيندن مروي وواردا ولان احكامنده عالم وفاضل
اولماسنده ووجوه الفقه ودخي وجوهه فقهنده يعني احكام وقايعه متعلق اولان مسائلنه و
قياسنده عالم اولمقدر محصل كلام قاضي اولان كمسنه يه لايقدركه بوجمله ذكر اولنان احوالده موثوق به
ومعتمد عليه اولمقدر وكذا المفتي وكذلك مفتي اولان كمسنه يه لايقدركه بوذكر اولنان اوصافايله
موصوف اوله وفظ وغليظ وجبار وعنيد اوليه والاجتهاد وشرط الاولية اجتهادك مفاسي
بذل المجهود لنيل المقصود دربعني انسان مقدور ومجهود ينيل مقصوده بذل وصرف ايلمكدر
ومجتهد الحاصل دركه كتاب الله ده اولان وسنت رسولنده اولان احكام واشيانك جميعسنه عالم
اولدوغني قاضينك مجتهد اولماسي شرط واولويتدر وائمه ثلاثه قتنده شرط جوازدر فيصح
تقليد الجاهل جونكه قاضينك مجتهد اولماسي شرط اولويت اولدي بوتقديرجه قضاء جاهله
تقليد ايلمك صحيح اولدي زيرا جائزدركه قضاوغيرينك فتواسيله ايليه سافعي قتنده جائزدكلدر
ويختار الاقدر والاولي يعني برمكسنه يه قضاء تولية اولنمق اقتضا ايلسه اقدر اولان كمسنه يعني
احكامنده وعلمنده زياده قدرتلويه ودخي غيريدن اولي اولان كمسنه توليه ايلمك اختيار اولنمق كركدر
زيرا حديث شريفده وارد اولمشدركه من قلد انسانا عملا وفي عينته من هواولي منه فقد خان الله
ورسوله وجماعة المسلمين وكره تقلد لمن خاف الخيف والعجز عن القيام به يعني ارتكاب قبايح
ايله حيف خوف اليان كمسنه يه قضا تقليد ايلمك مكروهدر ودخي قضايه قائم اولماسنده عاجز
اولدوغني خوف ايليان كمسنه يه قضا تقليد ايلمك مكروهدر ولاباس لمن يثق من نفسه باداء فرضه
يعني قضالاباسدر شول كمسنه يه كه كندو نفسندن فرضك اداسنه واثق اولا بومفتي قحيان فرضده
اولان ضمير لمن ده اولان منه يه راجع اولسه اما قضايه راجع اولسه معنى شويله اولور قضى لاباسدر

شول كسنه يركندو نفسندن اول قضانك اداوفرضندن واشق اولدن نفسنده اولان ضميرلرنده اولان
منه راجعدر ومن تعين فرض عليه وشول كسنه كه اول قضايه متعين اولدانك دخي اوزرينه قاضي اولمق
فرض عين اولور فرض كفايه ايكن ياخود اختيار ايلمامسي فرض اولور آندن غيري اولمامغله عباد الله
حقوقي ضايعات اولمق ايچون لزم ده اولان ضميرقضايه راجعدر عليه ده اولان ضميرمنه راجعدر
ولا يطلب القضاء ولا يسئله وهيچ كسنه قضاء قلبجي ايله قضا ايلميه يعني استميه ولسان ايله سئوال
ايتميه زيرا حضرت رسول الكرم صلى الله عليه وسلم من طلب القضاء وكل الي نفسه بيورمشلردر
ويسئله ده اولان ضميرقضايه راجعدر ويجوز تقلده من السلطان الجابر ودخي قضاء
جور صاحبي اولان سلطاندن تقلد ايلمك يعني انك تقليدي ايله قاضي اولمق جائزدر
وتقلده اولان ضميرقضايه راجعدر ومن اهل البغي ودخي قضا اهل بغيدن تقلد ايلمك
جائزدر اهل بغي شول كسنه لردركه امامك طاعتندن خارج اولمشلردر الا اذا كان لا يمكنه
من القضا بالحق الا بتحان اول سلطان جابر ياخود سلطان باغي اول قاضيء حق ايله
قضا ايلمكدن تمكين ايتدرسه مثلا اكا شرع شريفه مخالف شيلر ارتكاب ايلمك ايله امر ايلسه
اول حينده آندن تقلد جائزدر كذلك يمكنده اولان ضميرقاضي يه راجعدر واذا تقلد يسئل
ديوان قاضي قبله وهي الخرايط التي فيه السجلات والمحاضر وغيرهما وتحان قاضي سلطان
طرفندن مولي اولسه ابتدا كندودن اول اولان قاضيدن ديوانني طلب ايليه ديوان ايسه
شول خرايطدر يعني شول كيسه لردركه آنده سجلات وضع اولنور ودخي محاضر كه جمع محضردر
طلب ايليه ودخي بونلردن غيري اولان شيلري طلب ايليه مثلا وصيتنامك واوقاف وفرض
تقدير اولنان نفقاتك كتب وتحريراولنان صكوكي كبي قبله ده اولان ضميرقاضي يه راجعدر
فيها ده اولان ضميرخرايطه راجعدر ويبعث امينين يقبضانها بحضرة المعزول اوامينه
يكي متولي اولان قاضي كندو طرفندن اول معزول اولان قاضي ده اولان خرايطي قبض ايلمك
ايله ايكي امين ارسال ايليه اول خرايطي معزول اولان قاضيدنك ياخود كندو امينيك

امینینك حضورنده قبض ایلیه لر یقیضنا نماده اولان ضمیر خرائطه راجعدر اوامینه ده اولان ضمیر
معزوله راجعدر ویسئلانه شیئا فشیئا یعنی اول ارسال اولنان ایکی امین اول سجلاتی معزول
اولان قاضیدن شیئا فشیئا بر بر طلب ایلسونلر یسئلانه ده اولان ضمیر معزوله راجعدر ویجعلان
کل نوع فی خریطة علی حدة واول ایکی امین اولان کمسنه لر اول سجلاتك هر نوعنی بر خریطه یه علی حدة
یعنی بشقه بشقه قیولر مثلا اموال ایتامده نصب وصی ایچون اولان سجلات بشقه برکیسه ده و
اموال اوقافدن قیم نصب ایلمك ایچون اولان سجلات بشقه برکیسه ده تقریر نفقات ایچون بازیلان
بشقه برکیسه ده وقس علی هذا اوینظر فی حال المحبوسین واول قاضی جدید اولان کمسنه ابتدا کله
محل حکومتة حلول ایلر اول محلده محبوس اولان ادملرك حالدرینه نظر ایلیه وهر برینه خصوص
ایچون حبس اولندوغك استفسار ایلیه فمن استحق اقر بحق اوقامت علیه بینة امدی شول کمسنه بر
حق ایله اقرار واعتراف ایلیه یاخود انکار ایدوب اوزرینه اول حق ثابت اولدوغنه بینة قائم
اولسه انی الزام ایلیه علیه ده اولان ضمیر منه راجعدر الزامه ده اولان ضمیر بنه انکار راجعدر
ولا یعمل بقول المعزول قاضی جدید اولان کمسنه اول محبوسلرك حقنده معزول اولان قاضیلك
قولی ایله عمل ایلیه زیرا معزول اولمغله احاد رعایایه الحاق اولنمشدر واحدك ایسه شهادتی کفایت
ایلمز والا بنا علیه ثم یجلی سبیله بعدما استظهر فی امره ویاخذ منه کفیلا واکر اقرار ایلموب
بینة دخی قائمه اولمسه اول محبوسلك اوزرینه ندا اولنه که هر کیمك محبوس اولدغنه فلان ابن فلانك
باننده حقی وار ایسه مجلس شرع شریفه حاضر اوله بر کمسنه کلوب دعوی ایدوب بر شیئ اثبات
ایدرسه اوزرینه حکم اولنور هیچ کمسنه کلموب بر شیئ اثبات اولنمز ایسه سبیلی تخلیه اولنور یعنی
اطلاق اولنور امرینه استظهار اولندقدنصکره یعنی احتیاط ایدوب تفحص ایلدکدنصکره
اطلاق ایلیه واطلاق اولندوغی تقدیرجه نفسنه برکفیل اخذ ایلسون بوترکیبله اولان
ضمائرك جمله سی محبوسه راجعدر ویعمل فی الودایع وغلات الوقوف بالبینة اوباقرار ذی
الید ویکی متولی اولان قاضی ودایعه متعلق اولان دعوالرده بینة ایله عمل ایلیه یاخود ذوالید

اولان كسنه نك اقراريله عمل ايلمه ووقفك غلة رينه كذلك زيرا جنيسنك اقراري مقبول دكلدر لابقول
المعزول الا اذا اقر ذو اليد بالتسليم منه وذكر اولنان قاضينك قولي ايله عمل اولنمه ديو
حاكمي بيان اولندي ايدي الا يقان ذو اليد اولان كسنه يدنده اولان شئ معزول اولان قاضينك
اخذ ايلدوكي نه اقرار واعتراف ايلسه اول حينده معزول اولان قاضينك قوله عمل اولنور منزه
اولان ضمير قاضي به راجعدر ويجلس للحكم جلوسا ظاهرا في المسجد والجامع اولي واول بكي
متولي اولان قاضي وصاحب امر اولان سلطان ناس اراسنده حكم ايلمك ايجون مسجد ده
جلوس ظاهر ايله يعني غير مختفي وغير محتجب اولان جلوس ايله جلوس ايلسون لكن جامعده
جلوس ايلماسي اولدر زيرا جامع مسجد دن زياده شهر تلودر ولو جلس في داره واذن
واذن في الدخول فلا بأس به واكر قاضي اولان كسنه كندو دارنده جلوس ايدوب ناسه
كندو اوزرينه دخول ايلمك ايله اذن ويرسه لا باسدر يعني دارنده جلوس ايلمده ضرر يوقدر
زيرا حكم عباد تدر مكان واحده مخصوص اولماز اما وسط بلده ده جلوس ايلماسي افضل
وعلتيه انفعدر ده اولان ضمير جلوسه راجعدر ولا يقبل هدية الا من قريبه او من
جرت عادته بمهاداته ان لم يكن لها خصومة ولم تزد على العادة يعني قاضي اولان كسنه هيچ كمسه دن
هدية قبول ايلمسون الا كندو قريبندن يعني خصمندن ياخود اكا هدية ويرمكه عادتي سبقت
ايتمش اولان كسنه دن ويا ايكي كسنه نك هديه لرينك قبول اولماسنك شرطي خصومتلري اولدوغي
تقديرجه در هدية لر معتاد دن زياده دكل ايسه زيرا زياده اولسه قضا مصلحت ايجون اولور
قريبه ده اولان ضمير قاضي به راجعدر عادة اولان ضمير منه راجعدر بمهاداته ده اولان ضمير
قاضي به راجعدر لهاده اولان ضمير قريب ايله هديه به راجعدر ويحضر الدعوة العامة لا
الخاصة ودخي قاضي اولان كسنه عامه اولان دعوتلره حاضر اوله خاصه لره حاضر اولميه وهي
ما لا يتخذ ان لم يحضره يعني دعوة خاصه شول وليمه در ويا خود شول طعام لردركه كندوسي
حاضر اولميه ابدي اتخاذ اولنماز ويشهد الجنازه ويعيد المريض ودخي قاضي اولان كسنه جنازه

جنازه نمازنه حاضر اولمه و مریض اولان کسنه لری عیاده ایلمه یعنی زیارتلرینه واره و یتخذ مترجماً و کاتباً
عدلاً و دخی قاضی اولان کسنه یه لازمدرکه برمترجم یعنی ترجمان اتخاذ ایلمه که خصملردن واقع اولن سوز لری
آکا افهام اعم ایلمك ایجون و دخی برکاتب عدل اتخاذ ایلمه واقع اولان مادّه لری قید ایدوب تحریر ایلمك
ایجون و یستوی بین الخصمین جلوساً و اقبالاً و نظره و دخی قاضی یه لازمدرکه ایکی خصمك مابینی
تسویه ایلیه جلوسده و اقبالده و نظرده و لایسار احدهما و دخی قاضی اولان کسنه یه لازمدرکه ایکی
خصمك برسی ایله مسارّة ایلمیه یعنی سرّاً سویلشمیه و لاتشترالیه و دخی اول ایکی خصمك برینه اشارت ایلمیه
و لایضیفه دون الآخر و دخی اول ایکی خصمك برینه صیافت ایدوب اول برینه ایلمامکی ایلمه زیرا
متّهم اولور و لایضحك الیه و دخی برخصمك یوزینه کلوب اول برینك یوزینه تعیس ایلمیه یمزح معه
و دخی انك ایله ممازحه ایلمیه یعنی لطیفه ایتمیه و لایلقنه حجّته و دخی اول ایکی خصمك برینه حجّه تنی
تلقین ایلمیه یعنی خصمه سکا جواب مانع شویله دردینه سن دیمیه زیرا قاضی متّهم اولور و غیری
غیری اول برخصمك قلبی منکسر اولور و جائز درکه بو خصومدن اوتری حقّنی ترك ایلیه یلقنه
ده و حجّته ده اولان ضمیر لرحضمه راجعدر و یکره تلقینه الشاهد یقوله اشتهد بکذا یعنی فلان
معنا به شهادت تلق ایدر میسین دیو دیمیه و استحسنه ابو یوسف فی غیر موضع التهمة یعنی امام ابو
یوسف شاهدة تلقین ایلمکی حسن کورمشدر غیر موضع تهمة امّا موضع تهمت اولیجق اتفاقله جائز
دکلدر استحسنه ده اولان ضمیر تلقینه راجعدر و لایبیع و لایشتری فی مجلسه یعنی قاضی اولان کسنه
لایق دکلدر مجلس قضاده بیع و شرا ایلیه زیرا بیع و شراده دخی تهمت وارد رمجلسه ده اولان ضمیر قضایه
راجعدر و لایمازح و دخی قاضی اولان کسنه یه لایقدرکه خصم ایله ونه غیر سی ایله مجلس حکمده ممازحه
ایلمیه زیرا خلق اراسنده مرابتی ساقط اولور فان عرض لهم اوتعاس او غصب اوجوع او عطش
او حاجة کفّ عن القضا و اکره قاضی اولان کسنه یه غم و یا خود اوقو و یا خود غضب و یا خود آچلق
و یا خود صوسزلق و یا خود قضاء حاجت عارض اولسه ایکی خصمك مابینده قضا ایلمیه دن کف
ایلیه یعنی امتناع ایلیه زیرا قضاء تفکره محتاجدر و بو اشیا ایله تفکر قابل دکلدر و دخی هر برندن نهی خاص

وارد اولمشدر له ده اولان ضمير قاضى به راجعدر واذا تقدم اليه الخصمان فان شاء قال لهما ما بالكما وان
شاء سكت واذا تكلم احدهما سكت الآخر ودخى ايكى خصم تقدم ايدوب قاضى حضورنده واقف
اولسه لر قاضى اولان كمسنه مخير اولور استرسه ايكى خصمه ما بالكما يعنى نه در دعوا كردديه استرسه سكوت
ايليه تخان ايكى خصمك بريسى تكلم ايليه اولبريسى سكوت ايلسون تاكم اول حضم كلامندن فارغ اولوب
اول بريسى مسئول اوله **فصل** وقتاكه حبس احكام قضادن اولوب واكا منجه احكام تعليق ايلدى
ايسه مصنف رحمة الله عليه بو فصلى حبسك احكامى بياننه وضع ايلمشدر واذا ثبت الحق للمدعى
وطلب حبس خصمه فان ثبت بالاقرار لا يحبسه الا اذا امره بالاداء فابى فحينئذ حق مدعى اولان
كمسنه ايجون ثابت اولسه وكندو خصمك جبسنى طلب ايلسه اكر اول حق اقرار ايله ثابت اولدى ايسه
ماداماكه اول خصم ثابت اولان حقك دفعنه امر ايدوب اولنوب ابا يعنى امتناع ايلمه فحينئذ
امر ايلماسنه امر ايدوب ابا ايلسه حبس اولنه خصمه ده اولان ضمير مدعى به راجعدر واذا ثبت
بالبينة حبس قبل الامر بالدفع وقبل لا واكر اول بينه ايله ثابت اولسه حقى مستحقنه دفع ايلمك
ايله امر ايلمزدن مقدم حبس ايليه ودينلدكه قبل الامر حبس اولنمه فان ادعى الفقر حبسه فى كل
لزمه بدل مال كاثمن والقرض يعنى مدعى عليه اولان خصم فقير اولدوغنى ادعا ايلسه قاضى اني
حبس ايليه صرشيده كه بدل مال اولسى طريقيله لازم اولمش اولا ثمن كبى وقرض كبى شيلردده حبسده
اولان ضمير بارز خصمه يه راجعدر لزمه ده اولان ضمير نه كار راجعدر او بالتزامه كالمهر المعجل
والكفالة ودخى قاضى اول فقر دعواسين ايدن خصمى حبس ايليه صرشيده كه كندو نفسنه التزام
طريقيله لازم اولمش اولا مثلا ثمانونك مهر معجلى كبى كفالت كبى شيلردده بالتزامه ده اولان ضمير
خصمه راجعدر لا فيما عدا ذلك بو ذكر اولنانلرك ماعدالرندن حبس اولنمه مثلا ضمان
متلفات وارش جنايات ونفقات اقارب وزوجات كبى شيلردده الا اذا برهن خصمه
على يساره الا فحينئذ اول فقر دعواسك ايدن كمسنه نك خصمى يسارى اوزرينه برهنه ايليه يعنى
مالى اولدوغنه شاهد كتورسه اول حينده حبس اولنور خصمه ده اولان ضمير فقره راجعدر

اني حبس المعسر

راجعدر ویساره ده اولان ضمیرینه اکار راجعدر ویحبسه مدة یغلب علی ظنه انه لو کان له مال لاظهره
هو الصحیح یعنی قاضی اولان کمسنه مدعی علیه اولان فقیری برمدت حبس ایلیوب کم تا ظننه بو فقیرك
اکر مالی اولیدی بو مدته اظهار ایدوب ایدرد یغلبه ایدیکنه دیکن صحیح دیکر بودر یحبسه ده اولان
ضمیر وعلی ظننه ده اولان ضمیر لر قاضی یه راجعدر انه له لاظهره ده اولان ضمیر لر فقیره راجعدر
وقیل شهرین اوثلثة ودینادیکه ایکی آی یاخود اوچ آی حبس ایلیه وان لم یظهر له مال حلی
سبیله واکر یوم مدتده نصکره مالی ظهور ایلمز ایسه قاضی انك تخلیه ایلیه یعنی اطلاق ایلیه لر ده اولان
ضمیر وسبیله ده اولان ضمیر لر فقیره راجعدر الا ان یبرهن خصمه علی یساره فیؤمر بحبسه الا
فجاءان اول فقیرك حضمی اولان کمسنه انك یسارینه یعنی وارلی اولدوغنه برهان ایلسه اول زمانده
حبسی تأبید اولنور زیرا اول آدمك حقنی ویرمکه قادر ایکن منع ایلدوکی اجلدن تأبید ایلیه
حبسه مستحق اولور جمله بو ترکیبده اولان ضمایر فقیره راجعدر ولا یسمع البینة علی اعساره قبل
حبسه علیه عامة المشایخ یعنی قاضی اولان کمسنه برکسنه یه حبس اولنمغه امر ایلدکده اول کمسنه بن
معسرم ومعسر اولدوغنه بینم وار در دیو دیسه قاضی آنی حبس ایلمازدن مقدم بینه سین
استماع ایلمیه عامة مشایخ بونك اوزرینه در زیرا بینه سی نفیه در ماداملکه برمؤبد ایله تأبید
اولنمیه قبول اولنماز اول مؤبد ایسه حبسدر اعساره وحبسه ده اولان ضمیر لر فقیره راجعدر
ویحبس الرجل النفقة زوجته رجل کندو زوجه سنك نفقه سیچون حبس اولنور زیرا ویرمه
سندن امتناع ایلمك ایله ظالم اولمشدر زوجه ده اولان ضمیر رجله راجعدر لاوالدی فی دین
ولده الا ان ابی من الانفاق علیه یعنی والد اولان کمسنه کندو ولدینك دیننده حبس اولنماز
الا بخلاف والدکندو ولدلرینك اوزرینه انفاق ایلمادن ابا یعنی امتناع ایلیه اول زمانده حبس
اولنور زیرا بو صورتده حبس اولنماسی ظلم دکلدر ولده ده اولان ضمیر والده راجعدر علیه ده
اولان ضمیر ولده راجعدر ولو مرض فی الحبس لا یخرج ان کان له من یخدمه فیه والا اخرج واکر
اول حبسده اولان کمسنه مریض اولسه اول حبسدن اخراج اولنمیه اکر اول مریضك حبس ایجنده

اکا حذمت ایدرکسنه سی وارایسه واکر حذمت ایدرکسنه سی بوغیسه حبسدن اخراج اولنه له ده اولان ضمیر
وبجذمه ده اولان ضمیر محبوسه راجعدر فیه ده اولان ضمیر محبوسه یه راجعدر ولایمکن المحترف من اشتغال
فیه هو الصحیح صاحب حرفت اولان یعنی صاحب صنعت اولان کسنه حبسده اولدوغی تقدیرجه حبسدن انجنه
حرفتنی اشتغال ایلیمکدن تمکین اولنمه صحیح بوددر واشتغاله ده اولان ضمیر محترفه راجعدر فیه ده اولان ضمیر
حبسه راجعدر ویمکن من وطئ جاریة ان کان فیه حلوة واول محبوس اولان کسنه کندو جاریه سنك وطئندن
تمکین اولنور اکر اول حبسده بومعنایه قابل برحلوة وارایسه جاریه ده اولان ضمیر محبوسه راجعدر فیه ده
اولان ضمیر حبسه راجعدر واذا تمت المدة ولم یظهر له مال حلی ببیله وتجان اول محبوسك حبسی مدتی
تمام اولسه واصلا برمالی ظهور ایلمسه قاضی انك سبیلنی تخلیه ایلیه یعنی اطلاق ایلیه له ده اولان ضمیر
محبوسه راجعدر ولایحول بینه وبین عرماته بل یلازمونه ولایمنعونه من التصرف والسفر ویاخذون
فضل کسبه یقسم بینهم بالخصوص ودخی قاضی اولان اول حبسدن اطلاق اولنان فقرك وغرماسنك
بینه حائل ومانع اولمسون یعنی حقوقه حقلرینی طلب ایلمدن مانع اولمسون واول ارباب حقوق
اولان کسنه لردخی اول کسنه یه ملازمت ایلمسونلر واکا تصرفدن وسفرکتمدن مانع اولمسونلر وبرشی
کسب ایلدوکی تقدیرجه اکر اول کسبك فضله سین اخذ ایلسونلر وما یبقیلرنه حصه لری مقدارنجه قسمت
ایلسونلر بینه ده اولان ضمیر محبوسه راجعدر والملازمة ان یدور واسعه حیث دار یعنی محبوس
اولان کسنه اطلاق اولسون وملازمت اولنسون دیو بیان اولندی ایدی امدی ملازمتك
معناسی غرما اول حبسدن اطلاق اولنان کسنه ایله دوران ایلسونلر یعنی بیلجه کزسونلر هرنه یره
توجه ایدرسه معه ده اولان ضمیر حبسدن اطلاق اولنه راجعدر فاذا دخل داره جلسوا علی
الباب وجون اول غرماتر سمیندن اولان محبوس کندو اوینه داخل اولدقده اوغرما قپوده جلوس
ایلسونلر داره اولان ضمیر اول حبسدن اطلاق اولنه راجعدر ولوکان الدین لرجل علی امرة لا
یلازمها بل یبعث امرة ثلازمها واکر رجلك دینی برامراه نك یعنی خاتونك اوزرینه اولسه
دین صاحبی اولان رجل اول خاتونه ملازمت ایدوب بیلجه کزمسون بلکه انکله برکندوکی خاتون

خاتون كوندرسون يلاز شهاده اولان ضمير امر ايله راجعدر وقالا اذا فلسه الحاكم بحوبينه وبين غرمائه
الى ان يبرهوان لا مال واما مين ديديلركه فجان اول محبوس اولان كسنه حاكم تحليف ايلسه يعنى
مفلس اولدوغنه حكم ايلسه اول حينده كندوسيله غرماسنك مابينه حائل ومانع اولة تاكم غرما
انك مالى اولدوغنه برهنه ايده لر يعنى شاهد كتوره لر فلسه ده اولان ضمير محبوسه راجعدر
غرمايه ده اولان ضمير ينه كاراجعدر له ده اولان ضمير كذلك بوفصل مجلس شرعدن حاضر
اولوب ومجلس شرعدن غائب اولوب اوزرلرينه شهادت اولنلرك بيانندة دراذا شهدوا
عند القاضي على حضم حاضر حكم بها وكتب بالحكم وهو التجمل يعنى فجان شاهد لر حضور قاضيده
برحاضر اولان خصمك اوزرينه شهادت تلك ايلسه لر اول شاهد لرك شهادتلرى ايله حكم
اولنسه واول قاضينك ايلدوكى حكم كتب اولنه يعنى اول يازدوغى حكم سجلدر مثلا قاضينك
حكمت بكذا وثبت عندى بكذا ديدوكى سجلة قيد اولنسه زيرا قولى حكمدر شهاده اولان ضمير
شهادة راجعدر وان شهدا على غايب لا يحكم بها بل يكتب بها الى حكم المكتوب اليه فجان قاضى
حضورنده برغايب اولان كسنه نك اوزرينه شهادت تلك ايلسه لر اول شهادتلة اول غائبك اوزرينه
حكم ايلميه بلكه اول شهادتى برقاضيه دخى يازه تاكم اول مكتوب اليه انكله حكم ايليه ايكى شاهده
اولان ضمير لر شهادة راجعدر وهو كتاب القاضى الى القاضى يعنى بو مكتوب منه دن اول
مكتوب اليه به يازيلان كتاب القاضى الى القاضى والكتاب الحكمى وهو نقل الشهادة فى الحقيقة
يعنى حقيقتنده كتاب الحكمى اول شهادتى مكتوب منه اولان قاضى اكا حكم ايليوب اول مكتوب
اليه اولان قاضى يه تفويض ايلمشدر كه اول ماده ده كندوزايله حكم ايليه ويقبل فى كل
ما لا يسقط بالشبهة كالدين والعقار والنكاح والنسب الغصب والامانة والمضاربة المحدودين
يعنى قاضينك كتابى برآخر قاضى يه شبهه ايله ساقط اولميان اشيادن قبول اولنور مثلا دين
كبى زيرادين قدر ووصفله بلنور واكا اشارت ايلمكه محتاج دكلدر وعقار كبى زيرا عقار تجديد ايله
بيلنور ونكاح كبى مثلا برر جل برخاتونك اوزرينه نكاح دعوى ايلمك ونسب كبى زيرا نسب ذكراب

وذكر جدايله وذكر قبيله ايله بيلنور وغصب كبي زيرا غصب دخي دين كبي تعريف اولنور اشارة محتاج دكلدر
ودخي بحجود اولان امانت وبحجود اولان امانتده مضاربه كبيدر زيرا بونلر دخي دين منزله سنده در
محجود اولمسه لر اعيان منقوله قبيلندن اولور لر واعيان منقوله اولدوغي تقدير جه انده كتاب
قاضي قبول اولنماز دعن محمد قبوله في كل ما ينقل وعليه المتأخرين وبه يفتى وامام محمد دن روايت
درك قاضي نك كتابي هر نقل اولنان شيئده قبول اولنور ومتأخرون يونك اوزرينه ويونك
ايله فتوي اولنور زيرا خلقك بوكا حاجتلري اولدوغيچون جائز اولمشدر قبوله ده اولان ضمير
كتابه راجعدر به ده اولان ضمير قول محمده راجعدر ولابد ان يكون الى معلوم بان يكون من فلان
الى فلان ويذكر بسماوده دخي لابد درك ارسال اولنان مكتوب معلوم كمسنه يه اولمه مثلا من فلان
بن فلان ديمك ايله ودخي ايكيسك نسبلرين ذكر ايليه مثلا كاتبك ومكتوب اليه نك وان
شاء قال بعده والى كل من يصل اليه من قضاء المسلمين واكر اول كاتب اولان قاضي استرسه
الى فلان ابن فلان يازدقدنصكره ودخي بوكاتب قضاة مسلمينده هركمسه واصل اولورسه
ديه بعده اولان ضمير من ابن فلان قولنه راجعدر ويقراء على من يشهدهم عليه ويعلمهم بما فيه
يعني كاتب اولان قاضي يازدوغي مكتوبي اول مكتوبه شاهد ايده جكلري كمسنه لرك اوزرلرينه
اوقومزايسه دروننده نه يازليدر اعلام ايليه يقراه اولان ضمير مكتوبه راجعدر يشهدهم ده
اولان ضمير على لفظي ايله مجرور اولان منه راجعدر عليه ده اولان ضمير مكتوبه راجعدر ويعلمهم ده
اولان ضمير منه راجعدر فيه ده اولان ضمير مكتوبه راجعدر وتكون اسماؤهم داخله ويختمه يحضرتهم
ويحفظوا منه ما فيه ويسلمه اليهم ودخي اول شاهد ايده جكي كمسنه لرك اسمالري اول مكتوبك داخلنده
اولور واني حضورلرنده ختم ايلر وآنلر دخي دروننده اولان شيئي حفظ ايلر لر واول مكتوبي انلره
تسليم ايليه وجمله بو ذكر اولنان اشيا امام ابو حنيفه وامام محمد قتنده دراسماؤهم ده اولان
ضمير شاهدلره راجعدر داخله ويختمه ده اولان ضمير لر مكتوبه راجعدر ويحضرتهم ده اولان
ضمير ينه شاهدلره راجعدر فيه ده ويسلمه ده اولان ضمير لر ينه مكتوبه راجعدر وابي يوسف رحمه

لم يشترط شيئا من ذلك سوى اشهادهم انه كتابه لما ابتلى بالقضاء وامام ابو يوسف رحمه الله
بوذكري تقدم ايدن اشيادن هيچ برشئ اشترط ايلمامشدر شاهدلرك اشهاد لردن غيريكه بو
بوكتاب كندوكتابيدر اول برقاضى يه بواشياء شرط قلمدي كندوسي قضايه مبتلا اولدغجون
اشهادهم ده اولان ضمير شاهدلره راجعدر انه ده اولان ضمير كتابه راجعدر كتابه ده اولان ضمير
قاضى يه راجعدر واختار السرخسي قوله وليس الخبر كالعيان يعنى امام سرخسي امام ابو يوسفك
قولني اخذ ايلدي وخبر عيان كبيدر كلدر يعنى امام ابو يوسف قضايه مبتلا اولمزمقدم واحوال
قضا مشاهده اولمازدن مقدم ابو يوسفك قولي ابو حنيفه وامام محمد قولدر كبي ايدي وقجاق
قضايه مبتلى اولدي واحواله واقف اولدي مشاهد ايلدي اول ذكر اولنان اشيايي
شرط دكلدر ديدي خلقه برسهولت اولمق ايجون قوله ده اولان ضمير ابو يوسفه راجعدر
اذا وصل الى المكتوب اليه ينظر الى ختمه ولا يقبله الا بحضرة الخصم وبشهاده رجلين او رجل
وامرأتين قجان مكتوب اول مكتوب اليه اولان قاضى يه واصل اولة ختمنده اولان ضمير
نظر اليه واول مكتوبي قبول ايلميه اولا اول خصم اولان كسنه نك حضورنده وايكي رجلك شهادتلرله
قبول ايليه ياخود برر جل وايكي امرأنك شهادتلريله قبول ايليه ختمه ده اولان ولا يقبله ده اولان ضمير
مكتوبه راجعدر انه كتاب فلان الا القاضى قراه علينا وختمه وسلمه الينا في مجلس حكمه يعنى
مكتوب اليه اولان قاضيكا واصل اولان مكتوب قبول ايلميه الا ايكي رجلك شهادتلريكر بوكتاب
فلان قاضيلك كتابيدر واوزريمزده اولويوب وختم ايليوب يعنى مهرليوب مجلس حكمنده
بزه تسليم ايلمشدر ديو تسليم تقرير ايدرلر انه ده اولان ضمير كتابه راجعدر قراه وختمه وسلمه ده
اولان ضمير لر مكتوبه راجعدر وحكمه ده اولان ضمير قاضى يه راجعدر وعند ابي يوسف انه كتاب
فلان وختمه وامام ابو يوسف قتده بوكتاب فلان كسنه نك كتابيدر وختميدر وبرنسخه ده
خاتميدر ديمك كفايت ايدر قراه علينا وختمه وسلمه الينا ديمك شرط دكلدر انه ده اولان ضمير
كتابه راجعدر وختمه ده اولان ضمير فلانه راجعدر وعنه ان الختم ليس بشرط ودخي ابو يوسف

دن رواید رکه مکتوب ختم ایلمك شرط دکلدر واذا اشهد واو افتحه واقرأه علی المختم والزمه ما فیه
ویخان اول مکتوبك سها شاهد لری مکتوبك مضمونینه شاهد لك ایله سلر اول زمانده قاضی مکتوبی
آچه اول حضمك اوزرینه اوقویه وایجنده اولان شیئله الزام ایلیه فتحه ده وقرأه ده اولان ضمیر مکتوبه
راجعدر والزامه ده اولان خصم راجعدر فیه ده اولان ضمیر مکتوبه راجعدر ویبطل الکتاب بموت
الکاتب وعزله قبل وصول الکتاب یعنی کتب اولنان کتابك حکمی باطل اولور کاتب اولان قاضی نك
موتی سبیله یاخود معزول اولماسی سبیله کتاب واصل اولمزدن مقدم عزله ده اولان ضمیر کاتبه
راجعدر وبموت المکتوب الیه الا ان کتب اسمه والی کل من یصل الیه من قضاة المسلمین ودعی
مکتوب الیه نك موتی سبیله کتاب باطل اولور الا مکر مکتوب الیه اولان قاضی نك اسمدن صکره بو
کتاب قضات مسلمین دن هرکه واصل اولورسه دیو تعیین ایدرسه بو تقدیرجه مکتوب الیه نك موتی
ایله باطل اولماز اسمه ده اولان ضمیر قاضی یه راجعدر لا یموت الخصم بل ینفذ علی وارثه یعنی قاضی نك
کتاب خصمك موتیله باطل اولماز بلکه وارثی اولان کسنه نك اوزرینه نافذ اولور زیرا آنك مقامنه
قائمدر وارثه ده اولان ضمیر خصمه راجعدر واذا علم القاضی بشیئ من حقوق العباد فی زمن ولایته
ومحلها جازله ان یقضی به یعنی قاضی اولان کسنه کندونك زمان ولایتنده ومحل حکومتنده قجاقکه
حقوق عباده دن برشیئ برآخرك ذمتنده اولدوغنه علمی واصل اولسه واکا لعاطله ایلیه کا جائزدرکه
اول حقی بینه سز وشاهد سز حکم ایدوب قضا ایلیه وحقی مستحقنه ایرشدرمکه سبب اولدولایته ده
اولان ضمیر قاضی یه راجعدر ومحلها ده اولان ضمیر ولایته راجعدر له ده اولان ضمیر قاضی یه راجعدر
به ده اولان ضمیر شیئه راجعدر **فصل ۲** بو فصل قضاسی جائز اولان وقضاسی واجب اولمیان
کسنه لرك تفصیلی بیان اولنور ویجوز قضاة المرأة فی غیر حق وقود مرأة نك یعنی خاتونك
قضاسی غیری حدود وغیر قود جائزدر زیرا بیان اولنمش ایدی هرکسنه که شهادتی اهل اولدقضایه
اهل اولور حدود وقودلك غیر بسنده ولا یستخلف قاض الا یفوض الیه ذلك بخلاف المأمور
بالجمعه یعنی قاضی اولان کسنه یه خلیفه استخلاف ایلمك جائزدکلدر مکر اول قاضی یه استخلاف

استخلاف ایلمك سلطان طرفندن تفویض اولنمش اولہ مثلاً اکا استخلف مکانك شئت دیلمش اولہ
اولحینده اکا استخلاف ایتمك جائز اولور امّا جمعہ نمازنہ مأمور اولان خطیب بوذکر اولنان
مسئلہ نك خلافیدر زیرا خطیب اولان کمسنہ یہ نمازده استخلاف ایلمك صحیح درجمعہ نمازینك
فوت اولماسی خوفندن اوتوری الیہ ده اولان ضمیر قاضی یہ راجعدر واذا استخلف المفوض
الیہ فنائبہ لاینعزل بعزلہ قجان اول مفوض الیہ اولان قاضی نائبی عزل اولنمز عزل سببی ایلہ محمد
الیہ ده اولان ضمیر مستخلف اولان قاضی یہ راجعدر بعزلہ اولان ضمیر بینہ قاضی یہ راجعدر ولا
بموتہ بل ھو نائب الاصیل ودخی مذکور نائب اول قاضینك موتیلہ عزل اولنمز بلکہ اول نائب
اصیلك نائبدر کہ سلطاندر وبموتہ ده اولان ضمیر قاضی یہ راجعدر وغیر المفوض ان قضی نائبہ
بحضرتہ اوبغیبتہ فاجازہ جاز کما فی الوکالۃ استخلافی مفوض اولمیان قاضی قجان کہ نائبی
آنك حال حضورنده یاخود حال غیبتنده برماده ده قضا ایلسہ یعنی حکم ایلسہ واول قاضی
اول نائبك قضاسنہ اجازت ویرسہ یعنی جائز کورسہ جائز اولور وکالہ ده جائز اولدوعی کبی
مثلاً وکیل غیر مفوض اولان کمسنہ بروکیل نصب ایلسہ بووکیلك تصرّفی مؤکلك حال حضورنده
وحال غیبتنده عمل ایلیہ ومؤکلدخی اجازت ویرسہ جائز اولور نائبہ ده اولان ضمیر قاضی یہ راجعدر
اجازہ ده اولان مفعول ضمیری عملہ راجعدر واذا رفع الی القاضی حکم قاض آخر فی امر اختلفوا فیہ
فی الصدر الاوّل امضاہ ان لم یخالف الکتاب والسنۃ المشہورۃ والاجماع وقجان برقاضی
برمادّہ حصوصنده برآخر قاضینك حکمی رفع اولنسہ بوندہ صدر اوّلکی صحابہ رضی اللہ عنہ در
اختلاف ایلمشلر در اول حکمی امضا ایلیہ اکر کتابہ وسنّت مشہورہ یہ وجماعۃ مخالف دکل
ایسہ محصّل کلام قجان برقاضی یہ برآخر قاضینك برماده ده قضاسی یعنی حکم ایلدوکی
مادّہ نك صورتی رفع اولنسہ اول حکمی امضا ایلمك واجب اولور مکر کہ کتابہ وسنّت
واجماع امّتہ مخالف اولہ اول حینده امضا ایلمسون فیہ ده اولان ضمیر رفع اولنان
حکمہ راجعدر امضاده اولان ضمیر بینہ حکمہ راجعدر وما اجتمع علیہ الجمہور ولا یعتبر

فيه خلاف البعض وشول حكم كه جمهور اول مسئله ده اجتماع ايلسه بعضيلرك آنده اختلاف
ايلماسي اعتبار اولنمز زيرا اصول فقهده بيان اولنمشدر اكر علمانك اتفاقي برحكمك اتفاقه احتياج يوقدر
عليه ده اولان ضمير ما قبلنده حكم معناسنه اولان مايه راجعدر فيه ده اولان ضمير اجتماعده اولان حكمه
راجعدر والقضا يحل اوحرمة ينفذ ظاهرا وباطنا ولو بشهادة زور اذا ادعي بسبب معين فجان رشيلك
حلال اولماسنده ياخود حرام اولمسنه قضا ايلمك يعني حكم ايلمك ظاهرده وباطنده نافذ صحيح اولور
ابو حنيفه قتنده واكر كه شهادة زور ايله اولحق اولورسه ده فجان دعواسي برسبب معين ايله اولسه مثلا
نكاح كبي وطلاق كبي وبيع شرا كبي شيلرده وهبه وصدقه ده ايكي روايت وارد وعندهما لا ينفذ باطنا
بشهادة زور اما مين قتنده اكر كه ظاهرده نافذ وصحيح اولور اما باطنده قضا نافذ وصحيح اولماز فجان
شهادة زور ايله اولسه فلو اقامت بينة زور انه تزوجها وحكم به محل لها تمكينه خلافا لهما واكر خاتون
بر رجلك اوزرينه بينة زور اقامت ايلسه كه بو رجل كندوسي تزويج ايلمش ايدي قاضي اولان كمسنه ايله بينه
ايله حكم ايلسه اول خاتونه حلال وجائز در كه كندوسني تمكين ايتدوره امام ابو حنيفه قتنده اما مين
ايكيسنك خلاف وارد در يعني آنلرك قتلرنده نفسني تمكين ايلمك جائز دكلدر اما ابو حنيفه حضرتلرينك دليلي
بودر كه علي رضي الله عنه زمانده بر كمسنه بر خاتون اوزرينه دعوي ايدوب بو خاتون بنم نكاحلو مدر ديو ايكي
شاهد كتوروب شهادت ايلدوكلرنده حضرت علي رضي الله عنه شاهدلرك شهادتيله منكوحه سي اولدوغنه
حكم ايلدكده خاتون فريور علي حضرتلرينه خطاب ايدوب يا امير المؤمنين كرچه بنم اوزرمه نكاح ثابت
اولدي لكن حقيقتده مقدم نكاح اولمامش ايدي شمدي كه حالده باري رضامز ايله نكاح ايلديكدن
علي رضي الله عنه زوجاك شاهدك ديوبيور مشلدر اما مين دليلي بودر كه شهادة زور باطنا حجت
دكلدر آنجق ظاهرا حجتدر وقضاءك قوتنه كوره در انده اولان ضمير مقدر اولان جمله راجعدر
تزوجها ده اولان ضمير اقامت ده اولان تاء تانيثه راجعدر به ده اولان ضمير تزوجه راجعدر
لها ده اولان ضمير راجعدر تمكينه ده اولان ضمير زوجه راجعدر وفي الاملاك المرسلة لا ينفذ باطنا
اتفاقا ودخي املاك مرسله ده يعني مطلقه ده كه كا سبب معين اولنمامش اولة شهادة زور ايله ظاهرده نافذ

نافذ اولور ایسه امّا باطنده اتّفاق علما ایله زیرا ملك مطلقی بغیر سبب اثبات ایلمك طاقة بشردن دكلدر و
القضاء فی مجتهد فیه بخلاف رأیه ناسیا او عامداً لا ینفذ عندهما وبه یفتی یعنی قاضی اولان کسنه مجتهد
فیه اولان مسئله ده بر مجتهد اولان کسنه نك رأینك خلافنجه ناسیاً ولدوغی حالده قضا ایلمك ایله
نافذ اولماز امامین قتنده یعنی کتاب وسنّة واجماع امّته مخالف اولمامق شرطیله وبونك ایله یعنی
امامین قولی ایله فتوی اولور مثلا حنفیّ المذهب اولان کسنه شافعی مذهبی اوزره ناسیاً یاخود
عامداً حکم ایلسه قضاسی نافذ اولماز امامین قتنده امّا حنفیّ المذهب اولان کسنه ابو یوسفك
وامام محمدك ذاهب اولدقلری قول ایله یاخود ائمّهٔ حنفیّه دن بر کسنه نك ذاهب اولدوغی
قول ایله قضا ایلسه خلاف رأی اولماز رأیه ده اولان ضمیر مجتهده راجعدر وعندهما ده
اولان ضمیر ثنیه امامینه راجعدر یعنه اولان ضمیر امامین قولنه راجعدر وعند الامام ینفذ
لو ناسیاً وامام ابو حنیفه قتنده نافذ اولور اکر ناسی اولورسه فی العمد روایتان وعمده ایکی
روایت وارد ر یعنی اکر عامداً اولورسه ایکی روایت وارد ر ولا یقضی علی غائب الا بحضرة نائبه
نائبه حقیقة کوکیل یعنی قاضی اولان کسنه حقیقة غائب اولان کسنه نك اوزرینه قضا ایلمیه یعنی
حکم ایلمیه الّا اول غائب اولان کسنه نك حضورنده مثلا اول غائبك وکیلی کبی ووصیسی اولان کسنه
لرك حضورنده قضا ایلیه زیرا بو لرك مقامنه قائم اولور نائبه ده اولان ضمیر غائبه یه راجعدر
کوکیله ده اولان ضمیر ینه غائبه یه راجعدر او شرعاً کوصی نصب القاضی مصنفك او شرعاً قولی
حقیقة قولنه معطوفدر یعنی ودخی غائب اولان کسنه نك شرعاً نائبی اولان کسنه نك حضورنده اول
اولی قاضی لك نصب ایلدوکی وصی کبی مثلا مدّعی علیه اولان کسنه میّت اولسه وآنك برغائب صغیر
اوغلی اولسه حاکم اکابر وصی نصب ایلسه اول وصینك اوزرینه قضا اولنه نصبه ده اولان ضمیر
وصیّه راجعدر او حکماً بان کان یدّعی علی الحاضر مصنفك او حکماً قولی شرعاً قولنه معطوفدر
یعنی ودخی قاضی اولان کسنه غائب اولان کسنه اوزرینه حکم ایلمیه الّا غائب اولان کسنه نك حضورنده
یعنی اول غائبك اوزرینه حکم ایلمك جائز اولور مثلا بر کسنه بر غیری کسنه نك یدنده اولان داری

دعوی ایله اول ذوالید انکار ایلیه و بو دار نیم ملکمدر غائب اولان فلانه ذن اشتری ایلدوکنه بینه سی
قبول اولنور و حکم اول غائب ایله حاضر ک اوزرینه ثابت اولور صکره اول غائب حاضر اولنه تکرار
بینه ناک استماع اولنمسنه احتیاج یوقدر فان کان شرطا لا فتضح یعنی اول غائبک اوزرینه دعوی اولنان
شی شرط ایسه و غائب اولان کمسنه آندن متناذی اولوب متضرر اولور ایسه قضا صحیح اولمازنه حاضر ک
اوزرینه و نه غائبک اوزرینه مثلا بر خاتون کندوزوجه سنه نیم طلاقی غائب اولان فلانک تعلیق
ایلدوکی طلاق ثلاثه ایله تعلیق الدک دیسه و اول غائب اولان فلان کندوزوجه سنه طلاق ثلاثه
تطلیق ایلدوکنه خاتون بینه احضار ایلیسه بینه سی قبول اولنماز زیرا اول غائب کمسنه یوندن متضرر اولور
و متناذی اولور اکر اولنماز ایسه جائز اولور و یقرض القاضی مال الیتیم و یکتب ذکر الحق یعنی مال
یتیمی اقراض البر یعنی قرض ویرر و اول حقیقتکه اقراض ذکر کتب ایله یعنی فلان مقداری فلان کمسنه یه
اقراض ایلدوکی حجت یازر و لایجوز ذلک للوصی و لا للاب فی الاصح یعنی مال یتیمی وصی ایله
ابی اقراض ایلمک جائز دکلدر زیرا استخلاص ایلماسندن عاجز اولور فصل بو فصل خصمین
طرفندن قاضی دن یمینی تحکیم اولنان کمسنه بیاننده در و بعض علمانیوقی فروع قضادن عد
ایلمشلردر و لو حکم الضمان من یصلح قاضیا لیحکم بینهما صح و ینفذ حکمه علیهما بلبنه او
اقرارا و نکول اکر مدعا علی اولان ایکی خصم قضایه صلاحیتی اولان کمسنه یی مابینلرینه فصل
ایلمک ایچون تحکیم ایتدرسه صحیح اولور و ایلدوکی حکم اوزرینه نافذ جاری اولور مدعی علیه
بینه سیله یاخود مدعی علیهک بینه سیله اقراریله یاخود یمیندن نکول ایله ما سیله بینهما
اولان ضمیر خصمینه راجعدر حکمه ده اولان ضمیر تحکیم اولنان کمسنه یه راجعدر علیهما ده
اولان ضمیر ینه خصمه راجعدر و اخباره باقرار احد الخصمین و بعدالة الشاهد حال
و لایته یعنی اول تحکیم اولنان کمسنه نک ایکی خصمک برینک اقرار ایلدوکنه اخباری و شاهد
اولان کمسنه نک عدالتنه اخباری حال و لایته صحیح و مقبولدر اخباره ده اولان ضمیر
محکم اولنه راجعدر و لکل منهما لا یرجع قبل حکمه لا بعده و اکر اول ایکی خصمک هر

هر بر سبی ایجون جائز در کا اول تحکمك حکمندن اوّل رجوع ایلیه بعده دکلدر منهاده اولان ضمیر خصمینه راجع
حکمه ده اولان ضمیر تحکیمه راجعدر بعضده اولان ضمیر حکمه راجعدر واذا رفع حکمه الی قاض امضاه وان
وافق مذهبه والا نقضه تجاسر اول تحکم اولان کسنه نك حکمی بر قاضیه رفع اولنسه اینی تنفیذ ایدوب امضا
ایلیه اکر کندو مذهبنه موافق ایسه واکر مذهبنه موافق دکل ایسه اینی نقض ایلیه زیرا اول تحکمك حکمی قاضی یه لازم
اولان امور دن دکلدر حکمه ده اولان ضمیر تحکمه راجعدر امضاده اولان ضمیر حکمه راجعدر مذهبه ده
اولان ضمیر قاضی یه راجعدر نقضه ده اولان ضمیر حکمه راجعدر ولا یصح التحکیم فی حد وقود یعنی
قاضیدن غیری حدود ده وقوده تحکیم ایلمك صحیح دکلدر ویصح فی سائر المجتهدات وسائر مجتهداتك
تحکیمی صحیح اولور مضاف اولان طلاق کبی واکا مشابه اولان شیلر کبی قالوا ولا یفتی دفعا لتجاسر العوام یعنی
مشایخ دیدیلر کا اول تحکم اولان کسنه نك حکمنه فتوی ویرلمیه یعنی حکمی جائز اولدوغنه فتوی ایلیه عوام
ناسك تجاسر لری رفع اولنمق ایجون ودخی مولی اولان قاضیلر احتیاج واعتبار قالمز وشرع شریفك
رونق وبهجتی مضمحل اولور ولو حکماه فی دم خطاء تحکم بالدیة علی العاقلة لا ینفذ واکر اول کیمسه
اولان کسنه لر اول تحکم اولان کسنه خطا ایله واقع اولان دمدن تحکیم ایلیه لر تحکم دخی اودمك دیتی عاقله نك
اوزرینه در دیو حکم ایلیسه بو خصوصده حکمی نافذ اولماز زیرا حکمی خصمار حقندن نافذ اولماز
حکماه اولان ضمیر تحکمه راجعدر ولا یصح حکم المحکم والمولی لابنه بویه وزوجته یصح علیهم
یعنی تحکم اولان کسنه نك حکمی ودخی مولی اولان کسنه نك ابو بیلرینه وولدلرینه وزوجه لرینه صحیح
دکلدر واوزرلرینه حکم ایلمالری صحیحدر یعنی مولی اولان قاضی نك حکمی اینی تولیه ایدن سلطان ایجون
ایلماسی ودخی اوزرینه حکم ایلماسی صحیح ونافذ در ولاه ده اولان ضمیر بارز قاضی یه راجعدر وعلیه ده
اولان ضمیر سلطانه راجعدر **مسائل شتی** مبتداء محذوفك خبری واقع اولمشدر تقدیر کلام
هذه مسائل وشتی مسائلك صفتی واقع اولمشدر یعنی بو ذکر اولاجق مسائل بر آلای مسائل متفرقه
در احکام قضایه متعلق در استدراك طریقیله بو محله ذکر اولنمشدر لیس لذی سفل علیه علو
لغیره ان یتلفی سفله او یثقب کوته بلا رضی لذی العلو بر غیر کسنه نك فوقانی بیتی اولسه سفلی سنك

اولان کسنه ایکون برمسمار قاقمق و یاخود پنجره آجمق یوقدر مکر رضاسی اولسه یوخسه بلا رضا جائز دکلدر
کرك مضاف اولسون کرك مضاف اولسون علیه اولان ضمیر سفله راجعدر لغبره ده اولان ضمیر ذوی یه راجعدر ولا
لذی العلو ان یبنی علیه و دخی علو صاحبی اولان کسنه یه جائز دکلدر کا اول سفلك او زرینه بنا ایلیه ابو حنیفه
قتنده علیه ده اولان ضمیر سفله راجعدر و عندهما کل منهما فعل ما لا ضرر فیه بلا رضی الآخر و ما مین
قتنده هر برینه جائز ه رکا کندو مکانتده ضرری اولیان فعلی اشلمك اول بر آخرك رضاسز زیرا کندو
ملکنده تصرف ایلمکدر و قیل قولهما تفسیر لقوله و دیلدیکه امامینك قولی امامك قولنی مفسر در زیرا
ابو حنیفه نك اول ذکر اولنان اشیایی منع ایلدوکنك علتی قان ضرری اولسه جائز در دیمشلر بو
تقدیرجه قولنی امامك قوله تفسیر واقع اولور قولهما ده اولان ضمیر امامینه راجعدر لقوله ده
اولان ضمیر ابو حنیفه یه راجعدر ولیس لاهل زایفة مستطیلة ینشیعت منها مستطیلا غیر نافذ
فتح باب فی المنشعبة معلوم اولدکه لیس اخوات کان در اسمنی رفع ایدوب خبرنی نصب ایدر
کلما تدر اسمنی رفع ایدوب خبرنی نصب ایدر کلما تدر لاهل زایفة جار مع المجرور محلا منصوب
اولوب لیس یه خبر مقدم واقع اولمشدر فتح لفظ امر فوعدر اسم مؤخر واقع اولمشدر امدی معنای
ترکیب بودرکه اوزایفة مستطیلة تلك محلهٔ طویله تلك کا اندن بر مستطیلة غیر نافذه یعنی بر موضع
آخر منشعب اولمه جائز دکلدرکا اول منشعبه ده برقپو آچمق لوزیر اباب مرور ایچون فتح اولنور غیر
نافذه اولمغله انلرم حق دخول یوقدر بو سببدن جائز اولمدی بعض فضلا اول زایفهٔ مستطیله
غیر نافذ فتح اولمشدی تمثیل ایدوب تصویر ایلمشدر صورتی بودر دیمشلردر معلوم اولدی

وقت

وفى النافذ والمستدير لزوم طرفاها لهم ذلك واول نافذ اولان منشعبه ده وايكي طرفي ملتصق اولان مستديره
بو ايكي محله نك اهلنه جائز در كه اول منشعبه ده باب فتح ايده لر زيرا آنلرك مهر بينه انده حق مرور وارد در
زيرا ساحهٔ مشتركه مقوله سبدر اول مستدير اولوب ايكي طرفي ملصق اولانى تمثيل ايدوب تصوير المبشر صوره ده بودر

ومن ادعى هبة فى وقت فسئل بينة فقال جحد فى الهبة فاشتريتها منه ولم يقبل ذلك فبرهن على الشراء بعد
وقت الهبة تقبل ولو قبله لا تقبل وشول كسنه كه بر دارك بر وقتده هبه اولدوغنى ادعا ايلسه قاضى
اولان كسنه اندن هبه اولدوغنه بينه طلب ايلسه موهوب له اولان كسنه قاضيه اول اولان كسنه
بكا هبه ايلدوكنى انكار ايلدى وبن اندن اشترا ايلدم جحد فى الهبة قولنه دينور هبه وقتندن صكره اشترا
ايلدوكنه برهنه ايلسه يعنى بينه اقامت ايلسه بينه سى قبول اولنور واكر هبه وقتندن اول اشترا ايلدوكنه
برهنه ايلسه قبول اولنماز فاشتريتها ده اولان ضمير مقدر اولان داره راجعدر منه ده اولان ضمير هبه
راجعدر فبله ده اولان ضمير وقت هبه يه راجعدر ومن ادعى ان زيدا اشترا جاريته فانكر زيد وترك
هو خصومته خلّه وطئها وشول كسنه كه زيد كندوذن جاريه سين اشترا ايلدي ديو ادعا ايلسه زيد نجى
انكار ايلسه دعوى ايدن دعوى سندن وآز كلسه اندن اشترا يى انكار ايدوب خصومتى ترك
ايلسه مدعى الجون اول جاريهٔ وطئ ايلمك حلال اولور جاريته ده اولان ضمير من ادعى ده اولان
منه راجعدر هو ضمير مدعى يه راجعدر خصومته ده اولان ضمير جاريه يه راجعدر ومن اقر بقبض
عشره دراهم وادعى انها زيوف او بنهرجة صدق لان ادعى انها ستوقة وشول كسنه كه بر كسنه دن اون
درهم قبض ايلدوكنه اقرار ايلسه صكره زيوف ديو يا خود بنهرجه در ديو ادعى ايلسه يمينيله تصديق اولنور

زیرا جنسی جنس دراهمدن اما اول عشره بی ستوفه ردیو ادعا ایلسه تصدیق اولنماز زیرا ستوفه جنس
دراهمدن دکلدر نته کیم هر بری بیان اولنمشدر کرکدر انهاده اولان ضمیر عشره راجعدر ولاکن اقر بقبض الجیاد
اوحقه او الثمن او بالاستیفا واکر اولکسنه جیاد قبض ایلدوکنه اقرار ایلسه یاخود حقی قبض ایلدوکنه
اقرار ایلسه زیرا حقی جیاد در یاخود ثم تمدردیو قبض ایلدوکنه اقرار ایلسه یاخود استیفا ایلدوکنه اقرار
ایلسه صکره زیوف در یاخود بهنهره جه در دیو ادعا ایلسه تصدیق اولنماز والزیوف ما یرد ببیت المال والنهرجه
ما یرده التجار ایضاً والستوفه ما غلب غشه یعنی زیوف شول دراهمدر که انی بیت المال قبض ایلیوب
رد ایلدکلریدر وبنهرجه شول دراهمدر که انی بیت المال و تجار دخی رد ایلدکلریدر ودخی
دار السلطنه نک غیر بسنده ضرب اولنمش اولوستوفه شول دراهمدر که غشی غلبه ایلمش اوله
یعنی باطنی نحاس ظاهری فضه ایله محلی اولان دراهمدن رده ده اولان ضمیر ما قبلنده اولان
مایه راجعدر رده ده اولان ضمیر کذلک غشه ده دخی اولان ضمیر کذلک ومن قال لمن اقر له
بالف لیس لی علیک شئ ثم قال فی مجلسه نعم لی علیک الف لا یقبل منه بلاحجة وشول کمسنه
کندویه بیک درهم اقرار ایدن کمسنه یه بنم سنده هیچ دنیم یوقدر دیسه صکره بینه اول مجلسده بنم سنک اوزرنده
بیک درهم وار دیه بو صکره که واقع اولان قول حجت سز یعنی بینه سز قبول اولنماز دعوی اولدوغی جلدن
مجلسده ده اولان ضمیر مقر له یه راجعدر منه ده اولان ضمیر بینه اکار راجعدر بخلاف ما لو کذب من قال
له اشتریت منک هذا یعنی سن بنوم بو شئی اشترا ایلدک دین کمسنه نک قولنی تکذیب ایلیوب بعده
تصدیق ایلدکده تقدم ایلیان مسئله نک خلافیدر یعنی صکره ایلدوکی تصدیق صحیح اولور ومن قال
لمن ادعی علیه مالا ما کان لک علی شئ قط فبرهن علیه فبرهن هو علی القضاء اولی من براءة قبل برهانه
وشول کمسنه اوزرینه مال ادعا ایدن کمسنه یه هیچ سنک بنم اوزرمده برشیئک یوقدر دیسه مدعی دخی
اول ادعا ایلدوکی شئی برهنه ایلسه اول مدعی علیه دخی اوزرنده اولانی قضا ایلدوکنه یاخود ابرا اولدوغنه
برهنه ایلسه اول مدعی علیه نک برهانی قبول اولنور اولکی علیه ده اولان ضمیر کمسنه ده اولان منه راجع
ایکینجی علیه ده اولان ضمیر مالا راجعدر برهانه ده اولان ضمیر مدعی علیه راجعدر واذا اراد علی الکار

انكاره ولا اعرفك وتجان اول انكار ايدوب صحيح سنك بنم اوزرمده برشيئك يوقدر وبن سنى بلمم ديسه برهانى
قبول اولنماز يعنى قضا ايلدوكنه انكاره ده اولان ضمير مدعى عليه يه راجعدر اما عجبا آخر بيع امته واراد
ردها بعيب فانكر برهن المدعى على البيع والمنكر على براءة من كل عيب لا يسمع برهان المنكر يعنى اكر بر كمسنه
بر آخرك اوزرينه بر آدم بكا جاريه سين بيع ايلدى ديو ادعى ايلسه وانى بر عيب ايله ردّ ايلمك مراد ايلسه مدعى
عليه اولان كمسنه آنى انكار ايلسه صكره مدعى اولان كمسنه منكرك انى بيع ايلدوكن برهنه ايلسه صكره منكر اولان
كمسنه دخى هر عيبدن برى اولدوغنه برهنه ايلسه اول منكر اولان كمسنه نك بايع اوزرينه برهانى استماع اولنمه
زيرا عقد هر عيبدن برى اولماسين اقتضا ايدر وبراتك اشتراط اولنماسى عقد ايچون معتبردر واول
وجود بيعه مستند عيدر آنى ايسه بايع انكار ايلمشدر امدى برهنه شهادت ايتدرمسى دعواسنه مناقض
اولور وبو اجلدن برهانى استماع اولنمدى امته ده اولان ضمير آخره راجعدر منه ده اولان ضمير مدعى به
راجعدر ردّها ده اولان ضمير امته يه راجعدر وذكر ان شاء الله تعالى فى آخر الصك يبطل كله وعندهما
فقط وهو استحسان يعنى قجان خصوص ايچون برصك يعنى برحجت كتب اولنسه واول صك آخرنده
ان شاء الله ذكر اولنسه اول جمله صكى ابطال امام ابوحنيفه قتنده بو ايسه قياسدر زيرا اول صكك جمله سى
واحد حكمنده در اول برى برينه عطف اولان اشيا اعتبار يله در واما مين قتنده آنجق اول صكك
اخرى باطل اولور وبو ايسه استحساندر زيرا صكره اولان جمله لر هر برى كندو نفسنه مستقلدر
كله ده اولان ضمير صكّله راجعدر **فصل** بو فصل بعينه وشاهده متعلق بنجه شيلر بيان اولنور
مات نصرانى فقالت زوجته اسلمت بعد موته وقال وارثه بل قبله فالقول قوله برنصرانى مرد اولسه ومرد
اولدقده نصرانه فلانه زوجه سى بن فلان زوجمك موتندن صكره اسلامه كلدم ديسه واول هلاك اولان
نصرانى انك وارثى اولان كمسنه بلكه موتندن اول مسلمان اولدك ديسه قول وارثك قولدر يمينيله زيرا
اسلام بو حالده ثابتدر وحال ايسه ما قبلنه دلالت ايدر معلوم اولديكه قبل الموت مسلم ايمش بو تقدير جه
قول وارثندر زوجه ده اولان ضمير نصرانيه راجعدر وارثه ده اولان ضمير بنه نصرانيه راجعدر
قبله ده اولان ضمير موته راجعدر قوله ده اولان ضمير وارثه راجعدر وكذا لو مات مسلم فقالت

زوجته اسلمت قبل موته وقال الوارث بل بعده يعني وكذلك قول وارثك قوليدر وميبيلم اكر مسلم
وقات ايليه اندنصكره فلانه زوجه سي بن فلان زوجمك موتندن اوّل مسلمه اولدم ديسه وارثي
اولان كمسنه بلكه سن موتندن صكره مسلمه اولدك ديسه قول بينه وارثندر زوجته ده اولان ضمير
مسلمه راجعدر قبل موته ده اولان ضمير دخي اكا راجعدر بعده ده اولان ضمير موته راجعدر
وان قال المودع هذا ابن مودعي الميت لا وارثه غيره دفع الوديعة اليه اكر مودع اسم مفعول
صيغه سي اوزرينه يانده وديعه اولان كمسنه درو بركسنيه هذا ابن مودعي الميت يعني بوآدم بنده
وديعه وضع ايليان كمسنه نك اوغليدر وبونون غيري وارثي يوقدر ديسه اول يانده اولان
وديعه يي اكا دفع ايليه زيرا كندوسي اقرار ايلديكه تحت يدنده اولان حق وارثندر خلافت
طريقيله وان قال الآخر هذا ابنه ايضا وكذب به الاوّل فضى للاوّل يعني واكر اول مودع
اولان كمسنه بوفلان مودع ميتك اوغليدر بونون غيري وارثي يوقدر ديدكده صكره
بينه برآخر بودخي فلان مودعك اوغليدر ديسه واول اوّلكي انى تكذيب ايليه اوّلكى
اوغلنه قضا اولنور يعني وديعه اوّلكى اوغلنه حكم اولنور زيرا مودعك قولي اولكينك اوزرينه
شهادت واقع اولمشدر بدي وديعه دن رفع اولندقدنصكره قبول اولنماز ابنه ده اولان ضمير
مودعه راجعدر وكذبه ده اولان ضمير مودعه راجعدر ولو قسم الميراث بين الورثة او الغرما
بشهاده لم يقولوا فيها لا نعرف له وارثا او غريما لم يأخذ شيأ آخر لم يؤخذ منهم كفيل يعني واكر قاضي
اولان كمسنه متوفّي اولان كمسنه نك ميراثني ورثه بينده يا خود غرمابينده ايكي شاهدك شهادتلري
ايله قسمت ايليه وشاهدلر شهادتلرنده برمتوفايه بووارثلردن غيري وارث وبوغه يلردن غيري
بلمازز ديميه لر اول ورثه دن كفيل اخذ اولنماز ابو حنيفه قتنده فيها ده اولان ضمير شهادته راجع
لرده اولان ضمير متوفايه راجعدر منهم ده اولان ضمير ورثه يه راجعدر وهو احتياط اظلم
حال بوكه وارثلردن كفيل اخذ ايلمك احتياطدر اما حاضر اولان وارثلرده وغرمايه ظلمدر وغنيدن
يؤخذ اما مين قتنده وارث اولان كمسنه دن وغرمادن كفيل آلينور احتمال دركه خارجده برغائب

برغائب وارث ظهور ايليه ومن ادعي عقارا ازاله ولاخيه الغائب وبرهن عليه دفع اليه نصفه وترك
باقيه مع ذي اليد بلا اخذ كفيل منه ولو جاحدا وشول كمسنه كه بر عقاري كندويه وغائب اولان
قرنداشنه ارث طرقيله انتقال ايلدوكن ادعا ايلسه وكندويه ارثله انتقال ايلدوكنه برهنه ايلسه
يعني شاهد كتورسه اكا اول عقارك نصفي دفع وتسليم اولنور واول نصف آخري أول ذواليدك يدنده
كفيل سز ترك وابقا اولنور اكر ذواليد منكر اولورسه ده له ده ولاخيه ده اولان ضمير لزمن ادعيده
اولان منه راجعدر عليه ده اولان ضمير عقاره راجعدر اليه ده اولان ضمير مدعيتيه راجعدر نصفه
باقيه ده اولان ضمير لزينه عقاره راجعدر منه ده اولان ضمير ذواليده راجعدر وقالا ان كان
جاحدا اخذ النصف الآخر منه ووضع عند امين واما مبين ديديلركه اكر اول ذواليد اولان
كمسنه جاحد ايسه يعني منكر ايسه اول نصف آخر اندن اخذ اولنور وبر امين كمسنه نك يانه وضع
اولنور واكر جاحد دكل ايسه يدنده ترك اولنه منه ده اولان ضمير ذواليده راجعدر وفي المنقول
يؤخذ منه بالاتفاق ومنقول اولان شيئدن جمله سينك اتفاقيله اول شئ منقول اخذ اولنور
زيرا منقول اولان حفظه محتاجدر منه ده اولان ضمير ذواليده راجعدر وقيل على الخلاف وديلدركه
منقولدن خلاف عقاردده اولان كسيدر يعني اول منقولك نصفي مدعي يه دافع اولنور ونصفي
اول ذواليده ابقا وترك اولنور واذا احضر الغائب دفع اليه نصيبه بدون اعاده البينه و
قبان اول مدعي اولان كمسنه نك غائب اولان قرنداشي حاضر اولسه واكا نصيبي يعني خصه سينه
باقي قلان نصفدر بينه اعاده اولنمق سزدفع اولنور نصيبه ده اولان ضمير غائبه راجعدر ومن
اوصى بثلث ماله فهو على كل مال له وشول كمسنه كه حين موتنده ثلث مالي ايله وصيت ايلمش
اولد اول ثلث كل مالي اوزره در يعني جمله مالندن اخراج اولنور زيرا وصيت ميراثك اخذيدر
ميراث كل مالده جاريدر اولدوغي وصيت دخي كل مالده جاريدر ماله ده اولان ضمير منه راجع
ولو قال مالي اوما املك صدقه فهو على مال الزكوة واكر اول كمسنه كل مالم يانمود جمله مالك اولاجمع
صدقه ديسه اول وصيت مال زكوة حمل اولنور وقياس جمله مالي تصدق الملك ابدي ويدخل

فيه ارض العشر عند ابي يوسف يعني كل مالم ياخود جمله ملك ايلدوكم صدقه دردين كمسه نك قولنده ارض
عشريه دخي داخل اولور ابو يوسف قتنده زيرا ارض عشريه صدق به سبب درخلافا لمحمد بو مسئله ده
امام محمد ايجون خلاف وارد ر يعني ارض عشريه انك قتنده داخل اولماز زيرا سبب مؤنتدر وكذلك ارضي
خراجيه اتفاقله داخل اولماز زيرا مؤنت ايجوندر فقسطه فان لم يكن له مال غيره امسك منه قوته فاذا
اصاب مالا تصدق بمثل ما امسك يعني شول كمسنه كه كل مالم ياخود هر ملك ايلدوكم صدقه اولسون
دين كمسنه نك تصدق ايلدوكدن غيري مالي اولمسه اندن قوتي مقداري امساك ايليه يعني آليقويه اكر
اهل حرفت ايسه بركونلك قوتني آليقويه واكر اصحاب غله دن ايسه برآيلق اليقويه واكر اهل قرادن ايسه
برسنه لك اليقويه واكر ارباب تجارت دن ايسه مالنه واصل اولبجق مقداري آليقويه وچون بو حالدن
صكره اول كمسنه مال اصابت ايليسه يعني كامال حاصل اولسه اول امساك ايلدوكي مال مقداريني ده
تصدق ايليه يعني صدقه ويرسون ده اولان ضمير ولو قاله ده اولان ضمير فاعله راجعدر غيره ده
اولان ضمير مالي وما املك به راجعدر منه ده اولان ضمير مالك اولدوغي مالنه راجعدر
ومن اوصي اليه ولم يعلم فيه وصي وشول كمسنه برمكسنه حال غيبتنده وصي ايليه وحال بوكه آنك
علمي اولمسه اول كمسنه وصي اولور وصي ده اولدوغنه علمي ده اولمسه بخلاف التوكيل يعني وكيل اولمق
وصي اولمانك خلافيدر زيرا چون برمكسنه برمكسنه حال غيبتنده وكيل ايليه وكيل اولدوغنه علمي
اولمسه وكيل اولماز وقيل في الاخبار بالتوكيل خبر فرد وان فاسقا بركسنه برمكسنه وكيل ايلمه برآدمك
اخباري قبول اولنور فاسقده اولورسه ده ياخود صغير ميمين اولورسه ده زيرا الزام اولمدوغي
اجلدن واحدك خبري كافيدر لانفي العزل منه الا خير عدل او مستورين وعندهما هو كالاول
يعني وكيل توكيلدن عزل اولنماده خبر واحد مقبول دكلدر الا عدول اولان واحدك
خبري ياخود مستور العدالت اولان ايكي كمسنه نك خبري لزم مقبولدر واما مين قتنده كالاول
يعني توكيلده فرد واحدك خبري مقبول اولدوغي كبي عزلده دخي كذلك منه ده اولان ضمير توكيله
راجعدر وكالت توكيلي ايلمه صغيري عزله راجعدر وكذا الخلاف في اخبار السيد بجناية

بجنايه عبد ودخي سيدك كندو عبدي جنايت ايلدوكنه خبر اولمامسنده اختلاف توكيلدن وعزلدن
واقع اولان اختلاف كبيدر مثلا سيد واحد غير عول عبدك جنايت ايلدي ديو خبر ايلسه غبا
اخبار سيد اني اعتاق ايلسه ابو حنيفه قتنده سيد ارش جنايته لازم اولماز واما مين قتنده ارش
لازم اولور زيرا اني اعتاق ايلمك ايله فدايه اخبار ايلمشدر اخبارك سيده مضاف اولماسي مصدر
مفعولنه مضاف اولوب فاعل محذوف اولان اضافات قبيلندندر عبده ده اولان ضمير سيده
راجعدر والشفيع بالبيع ودخي بو مسئله ده خلاف ماقبلنده كي اولان مسئله كبيدر مثلا شفيع شفعه
ايله مستحق اولدوغي دارك بيعنه واحد فاسق خبر ويرسه شفيع اولان كسنه سكوت ايلسه شفعه دن
تارك اولماز ابو حنيفه قتنده امّا امامين قتنده تارك اولور والبكر في التزويج بو مسئله دخي خلاف
ماقبلنده كندو اولان خلاف كبيدر مثلا بر واحد فاسق بر بكره كندويه تزويج ايلدكلرينه خبر ويرسه
اول بكر دخي سكوت ايلسه نكاح اولماز ابو حنيفه قتنده واما مين قتنده اولور ومسلم لم يهاجر بالشرايع
ودخي بو مسئله ده خلاف ماقبلنده اولان مسئله ده اولان خلاف كبيدر مثلا برحربي دار الحربده
مسلم اولسه واحكام اسلاميي بعلم ايلمك ايله مهاجرت بلمسه بو اثناده واحد فاسق كه شرايع اسلاميي
اخبار ايلسه ابو حنيفه قاتنده اول شرايعي ترك ايلمؤاخذه اولماز واما مين قتنده مؤاخذه اولنور
ولو باع القاضي اوامينه عبداً للغرماء واخذ المال فضاع واستحق العبد لا يضمن يعني اكر قاضي
اولان كسنه مديون كسنه نك عبدني غرما ايچون بيع ايلسه وكندو وياخود امينى اول مال ايله كه ثمندر
اخذ ايلسه اخذ ايدوب قبض ايلدكدن صكره مال قاضيده ياخود امينده ضايع اولسه عبد دخي
مستحق اولسه ويد مشتريدن اخذ واستخلاص اولنسه قاضي ياخود امين اولان كسنه اول عبدك
ثمننه ضامن اولماز زيرا قاضي ك مقامنه قائمدر وقاضي خليفه مقامنه قائمدر تضمين اولنسه
مصالح مسلمين معطل اولمق لازم اولور ايدي ويرجع المشتري على الغرماء يعني اول عبدي اشترا
ايدن كسنه يه عبدك بها سيله اولغرمانك اوزرلرينه رجوع ايليه زيرا بيع انلرايچون واقع اولمشدر
عهده سي دخي انلراوزرينه در ولو باعه الوصي لاجلهم بامر القاضي ثم استحق اومات قبل

قبضه فضاع رجوع المشتري على الوصي واكر مزبور عبد يحه وصي اولان كسنه امر قاضي ايله عزما ايجون
بيع ايلسه بيعدن صكره مستحق اولسه ياخود وصيدن قبض ايلمازدن وقات ايلسه مال دخي ضايع
اولسه مشتري اولان كسنه ثمن عبد ايله اول وصينك اوزرينه رجوع ايدر زيرا عقد ايليان كندو سيدر
باعده اولان ضمير عبده راجعدر لاجله ده اولان ضمير غرمايه راجعدر قبل قبضه ده اولان ضمير
عبده راجعدر وهو على الغرماء وصي اولان كسنه اول غرمانك اوزرينه رجوع ايلر ولو قال لك
قاضي عدل عالم قضيت عليك هذا بالرجم او القطع او الضرب فافعله يعني اكر سكا بر قاضي عدل
احوال شرعه عالم بن بركسنه نك اوزرينه حد ورجم ايله ياخود قطع يد ايله ياخود ضرب ايله
قضا ايلدم يعني حكم ايلدم سن دخي فكر اولنان اشيانك هر قنيسني ايله اشله ديسه سكا جائز
كه امر ايله وكي شئ هرنه حال ايسه اشليه سين وسكا حضور حقده لوم وعقاب يوقدر زيرا
حق تعالى حضرتلرينك امرنه واولو الامره اطاعت ايلمك واجب در فاعله ده اولان ضمير اول
ذكر اولنان اشياء ثلثه نك برينه راجعدر فعله ده اولان ضمير دخي كذلك وكذا في العدل
غير العالم ان اسكفسر فاحسن تفسيره والا فلا وكذلك يومسئله ده حكم تقدم ايدن مسئله
كبيدر قضان عادل غير عالم اولان قاضي بركسنه يه بركسنه نك رجمنه ياخود يدينك قطعنه
ياخود ضربنه امر ايلسه مأمور دخي انون سببيني استفسار ايدوب قاضيكا على احسن وجه
تفسير ايلسه اول حينده اني تصديق الملك واجب اولور واكر اول قاضي عادل عالم اولميوب
حسن تفسير ايلمسه قولي قبول اولنماز ولا يعمل بقول غير العدل مطلقا عالم يعني سبب الحكم
ودخي اول غير عدل اولان قاضي نك قوله مطلقا يعني استرسه عالم اولسون استرسه جاهل
اولسون عمل اولنماز مادامكه حكمك سببي معاين اولمايه زيرا حتما ادركه اندن خطا وغلط واقع
اوله ولو قال قاضي عزل الشخص اخذت منك الفاوده فسمتها الى فلان قضيت بها عليك او قال
قضيت بقطع يدك في حق فقال بل اخذتها او قطعت ظلما واعترف بكون ذلك حال ولايته
برعزل اولنمش قاضي برشخصه بن سنك اوزرينه ببك درهم دين ايله قضا ايلدم سندن

سندن اول بنك درحي اخذ ايدوب فلان كسنه يه دفع ايلدم ديسه باخود سنك الك قطعنه برحق سببي ايله
قضا ايلمش ايدم ديسه اول كسنه دخي اول قاضي يه بلكه سن اول بنك درحي بندن ظلماً قطع ايلدك ديسه
ودخي اول شخص بو اشياء قاضينك زمان ولايتنده واقع اولدوغنه اعتراف ايلسه صدق القاضي ولا
يمين قاضي تصديق اولنور واوزرينه يمين يوقدر زيرا قاضي يه يمين اوليدي خصم اولمق لازم كلور
دي وخصم اولدوغي تقديرجه قضاسي نافذ اولماز دي فصتهاده اولان ضمير الفه راجعدر
اخذ تهاده اولان ضمير ينه الفه راجعدر ولايته ده اولان قاضي يه راجعدر ولو قال فعلته قبل
ولايتك وبعد عزلك وادعى القاضي فعله في ولايته القول له ايضاً هو الصحيح واكر اول
شخص اول قاضي يه سن اول ذكر اولدن اشيايي زمان ولايتنده اول باخود عزلندن صكره
ايلدك ديسه وقاضي اولان كسنه ولايتنده واقع اولدوغنه ادعا ايلسه قول ينه قاضي نكدر صحيحده
بودر زيرا قاضي اولدوغنه اعتراف ايلسه اخذ ايلدوكي اشيايي حالت قضايه اضافت
ايلماسي صحيح اولور حالت قضا ايسه ضمانه منافيدر اول اشيايي حالت قضايه اضافت ايلمه
سيله ضمانه منكر اولور بو تقديرجه قول آنك اولدي فعلته ده اولان ضميرينه اكار راجعدر فيه والبينه
اولان ضمير قاضي يه راجعدر له ده اولان ينه قاضي يه راجعدر والقاطع والاخذان كانت
دعواه كدعوي القاضي صنا يعني حكم قاضي ايله قاطع يد واخذ مال اولان كسنه لري فجان
هر بريندك دعواسي قاضي نك دعواسي كبي اولسه يعني قبل التوليه وباخود بعد العزل ايلدك
ديدوكي نسنه دن ضامن اولور سبب ضمانه مقرا ولمقلري بندن اوتوري لا في الاول يعني قاطع
ايله اخذ ايلكي صورتده قاضي كندو توليتده ايدوب تصديق اولندوغي درزيرا كندو فعلي قضا سنده
انلرك نصاد قلري ايله ثابتدر **كتاب الشهادات** جون مصنف رحمة الله عليه قضانك
احوالي بيانندن فارغ اولدي اكا لازم اولان شيئك بيانينه شروع ايلديكه شهادت تدر
شهادت لغتده صماح صاحبينك تعريف ايلدوكي اوزره اخبار قاطعدر ديو تعريف
ايلمشدر يعني هر اخبار كه عن عيان ومشاهده اولا كا لغتده شهادت درلر واصطلاحده

فشهاده هو اخبار بحق للحق على الغير يعني شهادت غير ايجون برغيرك اوزرنده اولان حقه اخبار ايلمكدر
عن مشاهده لاعن ظن يعني شهادتك صحيح اولماسنك شرطي شهادت ايده جكي شيئ مشاهده ايليش
اولمظن وتخمينله اولميه زيرا حديث شريفده اذا علمت مثل الشمس فاشهد والافدع نص وارد اولمشدر
ومن تعين لتحملها لايسعه ان يمنع منه ويفترض اداؤها بعد التحمل اذا طلب منه وشول كسنه كه
شهادتك تحملنه متعين اولمه اكا جائزدكلدركه اول شهادتي تحملدن امتناع ايليه واول شهادتي
بعد التحمل ادا ايلمك فرض اولور فچان انذن طلب اولنسه زيرا حق سبحانه وتعالى نك ولاياتي
الشهداء اذا ما دعوا يبور مشدر يعني فچان شاهد لرشهادت ايلمكه دعوت اولنسه لر ابا واستناع
ايلمه سنلر زيرا ماداكه دروبرابت اخريده ولاتكتموا الشهادة ومن يكتمها فانه آثم قلبه يور مشدر
يعني تحمل ايلدوكونر شهادتي كتم ايلماكز وشول كسنه كه اني كتم اليه قلبي آثم اولور واثم قلب
اكبر الاثام در لتحملها ده اولان ضمير شهادته راجعدر منه ده اولان ضمير تحملها ده اولان ضمير
مصدره راجعدر كه تحملدر اداؤها ده اولان ضمير شهادته راجعدر منه ده اولان
شاهده راجعدر الآن يقوم الحق بغيره الآچان اول مدعي اولان كسنه نك حقي شهادتي
تحميل ايليان كسنه نك غيري ايله قائم اولا اول حينده اداسي التماسي فرض اولماز بغيره ده اولان
شاهده راجعدر وسترها في الحدود افضل يعني حدوده متعلق اولان شهادتي ستر ايلمك
افضلدر زيرا حضرت رسول اكرم صلى الله عليه وسلم من ستر مسلما ستر الله في الدنيا والاخرة بيور مشدر
ودخي آنده صون دم وارد رستر هاده اولان ضمير شهادته راجعدر ويقولون في السرقة اخذ الاشرف
ودخي سرقه اولان شهادتده شاهده اولي وافضل اولدركه اخذ فلان الشئ وبه سرق عليه زيرا
اخذ دمده ستر وارد رو سرقه ديملا قطع لازم كلور وشرط للزنا اربعة رجال زنا ثبوت ايچون
دورت رجل شهادتي شرطدر ونسائك شهادتي جائز دكلدر زيرا حدوده وقصاصده نسائك
شهادتلري جائز دكلدر والقصاص بيعته الحدود رجلان قصاصده وباقي فلان حدوده ده
يعني زنائك ماعداسنده ايكي رجلك شهادتي شرطدر قلندي واللواطة والبكارة وعيوب النساء

النساء مما لا يطلع عليه الرجال امرأة يعني ودخي ثبوت ولاده ايچون وثبوت ولادت بكارت ايچون يعني
قز اوغلان اولماسنده وعيوب نسا ايچون شول عيبلر دنكه رجال اول شيئك اورزينه مطلع اولماز
اول مقوله برامراونك شهادتي كافيدر حديث شريفده بويله وارد اولمشدر عليه ده اولان ضمير عيب معناسنه
اولان مايه راجعدر وكذا في الاستهلال المولود في حق الصلاة لا الارث وكذلك مولودك استهلالك
ايچون يعني اناسنك رحمندن ساقط اولدقده تصويب ايدوب بيلغرمق صلاتنه يعني اورزينه نماز
قلمق ايچون برامراونك شهادتي كافيدر اما ارثنده شهادتي كافي دكلدر ابو حنيفه قتنده زيرا رجال
اطلاع ايده جك امور دندر وعندهما في حق الارث ايضا واما مايين قتنده حق ارثنده دخي برامراونك
شهادتي كافيدر ولغير ذلك رجلان اورجل وامراتان مالاكان اوغير مال كالنكاح والرضاع
والطلاق والوكالة والوصية يعني واول ذكري تقدم ايدن اشيالرك غير سينه ايكي رجلك يا خود
برر جل ايكي امراونك شهادتلري كافيدر استرسه شهادت ايلدكلري مال اولسون استرسه غير مال
اولسون مثلا نكاح ورضاو طلاق ووكالت ووصيت كبي شيلرده زيرا حق تعالى حضرتلري
كلام عزتنده فان لم يكونا رجلين فرجل وامرتان بورمشلدر زيرا ايت كريمه دينون سياقندن ذكر اولنمشدر
يعني ايكي اولماز ايسه برر جل ايله ايكي امراء كفايت ايدر وقبول اولنور ذكر اولنان اشيادن وشرط للكل
الحرية والاسلام شاهدك كليته حريت واسلام شرط قلندي بو تقدير جه ذمي نك مسلم اورزينه
شهادتي جائز دكلدر وعبدك دخي شهادتي جائز دكلدر وبعض علما حريتي اسقاط ايدوب اعتبار
ايلمامشدر زيرا ذمي في الجمله شهادته اهلدر والعدالة عدالت دخي شرطدر بو تقدير جه فاسقك
شهادتي قبول اولنماز عدالت ديمك بركمسنه نك حسنات سيئاتنه غالب اولمقدر اما قاضي اولان
كمسنه نك فاسقك شهادتي قبول ايتمه قضاسي نافذ اولور وحرام اولان شيئ ارتكاب اغمش اولور
ولفظ الشهادة يعني قاضي حضورنده شهادت ايلمه ده لفظ شهادت شرطدر يعني اشهد ديمك
لازمدر فلا تصح وقال اعلم او اتيقن بوقاتمز يقينه در يعني جنكه لفظ شهادت شرط قلندي
ايسه امدي برادم شهادتنده اعلم يا خود اتيقن ديسه شهادتي صحيح اولماز ولا يسئل القاضي

عن شاهد بلا طعن الخصم الا في حد او قود يعني قاضي اولان كمسنه حضور نده شاهد شهادت
ايلديكي زمان مادامكه خصم اول شاهدك حقنده طعن ايلميه قاضي اول شاهدك حقنده طعن
ايلميه قاضي شاهدك حالندن سئوال ايلميه الا حدود ده وقوده سئوال ايليه حضرت
رسول اكرم صلى الله عليه وسلم بيورر لركه المسلمون عدول بعضهم على بعض الا حدود في
قذف بو تقديرجه ابو حنيفه قتله دروعندهما يسئل في سائر الحقوق واما مين قتله قاضي
اولان كمسنه اول شاهد لرك حالندن سائر حقوقده سراً وعلانية وبه يفتى فيذ مانا سئوال
ايليه في زماننا فتوي اينك اوزرينه درزير اقاضي اولان كمسنه حكمنده احتياط ايلمك واجبدر
واول ايسه شاهد لرك سراً وعلانية حالندن سئوال ايلمك اولور يعني الاكتفاء بالتزكية في
زماننا شاهدك حالندن سراً سئوال ايلمده اكفا جزى يعني سراً سئوال ايلمك كافيدر فتنه
واقع اولمق خوفندن اوتوريدر ويكفي التزكيه هو عدل في الاصح يعني شاهدي تزكيه ايلمده
مزكينك هو عدل قولي كفايت ايدر اصح اولان احوالده وقيل لابد من قوله عدل جائز الشهادة
ودينلديكه شاهدي تزكيه ايلمده مزكينك هو عدل جائز الشهاده ديمه سندن لابد ربعني
هو عدل جائز الشهاده دييمي لازمدر قوله ده اولان ضمير مزكيه راجعدر ولا يصح تعديل الخصم
بقوله هو عدل لكن اخطا اولشئ يعني خصم كه مدعي عليه در شاهد اولان كمسنه به هو عدل
لكن اخطا اونسي يعني بو شاهد عدلدر لكن خطا ايلشدر يا خود نسيان ايلشدر قولي ايله تعديل
يعني تزكيه صحيح دكلدر زيرا مدعي اولان كمسنه شاهد لرايله زعم ايدر لركه مدعي عليه اولان كمسنه
كاذب در ظالمدر انكار ايلمسي سبب ايله وفاسق وكاذب اولان كمسنه نك تزكيه سي صحيح اولماز بو اجلدن
خصمك تعديلي جائز اولمدي فان قال هو عدل صدق ثبت الحق والا خصم اولان كمسنه
شاهد اولان كمسنه نك حقنده هو عدل صدق يعني بو شاهد عدل وصادق در ديسه لكن
اخطا اونسي قولنجه ذكر ايلمسه حق ثابت اولور زيرا حتى اقرار ايلشدر امدي اقراري موجبنجه
حكم اولنور ويكفي الواحد لتزكية السر والترجمة والرسالة الى المزكي يعني واحد سراً

شرائط تزکیه سیوشاهد ایکون ترجمه سی قیلان قاضی کلام شاهدی فهم ایلمه قاضیدن تزکیه رسول اوملسی کفایت
ایدر زیرا شهادتده عدد شرط در بواشیا ایسه شهادت دکلدر بو اجلدن واحد کفایت ایدر والاثنان
احوط وعند محمد لابد من اثنین یعنی تزکی ایکی اولق احوطدر یعنی زیاده احوطدر وامام محمد
قتنده ایکی اولق لابد در زیرا آنلك قتنده تزکیه سی سرده شهادت معناسنه در وتشترط الحریة فی
تزکیة العلانیة دون السر علانیه تزکیه سنده حریت شرطدر سر تزکیه سنده شرط دکلدر فصل بو
فصل شهادت ایلمانك کیفیتنی بیاننده در ویشهد بکل ما شمعه اوراه کالبیع والاقرار وحکم الحاکم
والقتل وان لم یشهد علیه یعنی شاهد اولان کسنه یه شهادت ایلمك اقتضا ایتسه حاضر ایشتدوکی
شیئلدن وخی حاضر کوردوکی شئی ایله شهادت ایلمه مثلا بیع کیجی واقرار کیجی وحکم حاکم وغضب کیجی
شیلرده واکر اول کسنه نك اوزرینه اشهاد ایلمز ایسه ده بینه شهادت ایدر زیرا کندوسی کوروب
ایشتدوکی اجلدن عیان اولمیدر امانت بر برده نك ماوراسنده بر کسنه نك صوتنه فلان شئی
سنده در یاخود فلان شئی اشترا ایلدم دیو استماع ایلمه کا شهادت ایلمك جائزدکلدر زیرا اصوات
بری برینه مشابه در ویقول اشهد لا اشهد فی وشاهد شهادت ایلدوکی زمانده اشهد دیمه اشهد فی
فلان دیمه یعنی فلان کسنه یه فلان شئی بیع ایلدوکنه شهادت ایدرم فلان کسنه بنی شهادت ایتدردی
دیمه کاذب اولماموں ایچون ولا یشهد علی شهادة غیره اذا سمع اداءها یعنی شاهد اولان کسنه کندوندن
غیری اولان شاهدك شهادتی اوزره شاهد لك ایلمه قچان شاهد آخر شهادتنی ادا ایلدوکنی
استماع ایتدکده غیره ده اولان ضمیر یشهدنك مفعولنه اولان ضمیره راجعدر ادا اوهاده اولان
ضمیر شهادته راجعدر اواشهاد الغیر علیها مالم یشهد علیه یاخود شاهد اصل بر آخری اصل شهادت
اوزرینه اشهاد ایلدکده بر آخر کسنه واروب شهادت ایلمه جائزدکلدر مادامکه کندوسی شهادت
اوزرینه اشهاد اولنمیه مثلا بر کسنه اصل شاهد ایکن بن شهادته وارمغه قادر دکلم سنی بو خصوصه
اشهاد ایده رم دیو مکه بر آخر کسنه کندویه شهادت تکلیف اولنمدین واروب شهادت ایلمك
جائزدکلدر امااشهاد اولندقده جائزدر ولا یعمل شاهد ولا قاض ولا راو ویحط ما لم

يتذكر يعني شاهد اولان كمسنه ودخي قاضي اولان كمسنه ودخي راوي الحديث اولان كمسنه مجرد حفظنه نظر
ايلمك ايله عمل الملزماد امكدر وحفظي اولدوغني تذكر ايلميه زيرا خطوط بري برينه مشابهدر بو اجلدن علم
حاصل اولماز ابو حنيفه قتنده يحفظه ده اولان ضمير ثلثه نك على طريق الافراد هر بريته راجعدر وعندهما
يجوز ان كان محفوظا في يده واما مبن قتنده مجرد حفظنه نظر ايلمك ايله شهادت جائز اولور اكر اوراق
هر بريننك يدنده محفوظ اولور زيرا التباسدن امن حاصل اولور في يده ده اولان ضمير اول ثلثه نك
بريته راجعدر ولا يشهد بعالم يعاينه الا النسب والموت والنكاح والدخول ولا يتم قاضي واصل
الوقف يعني بركمسنه شهادت ايلمك مراد ايدنسه هيچ شهادت ايلميه الا كوروب معاينه ايلدوكي
شيئه شهادت ايلميه الا منسبده مثلا فلان ابن فلان ديمك كبي ودخي موتده فلان وفات ايلدي
ديمك كبي ودخي نكاحده مثلا فلان كمسنه فلان خاتونه تزويج ايلدي ديمك كبي ودخي دخولده
مثلا فلان كمسنه فلان خاتونه داخل اولدي ديمك كبي ودخي ولايت قاضي ده مثلا فلان كمسنه
سلطان طرفندن قضايه متولي اولدي ديمك كبي ودخي اصل وقفده مثلا فلان كمسنه فلان
داري فلان جامعه وقف ايلدي ديمك كبي يعني بو اشيانك ثبوتنده تسامع ايله شهادت كفايت
ايدر معاينه حاجت يوقدر مصنفك اصل الوقف ديسي شرايطه وقفنده احتراز در زيرا
شرايطنده تسامع ايله ثابت اولماز مشاهده ومعاينه يه محتاجدر اذا اخبره بها من يثق به من عدلين
او عدل او عدلين يعني بو ذكر اولنان اشيا تسامع ايله ثابت اولور فكان مشاهده بو اشيانك هر بري حي
كلامنه اعتماد اولنور ايكي اهل عدالت رجل ويا خود بر اهل عدالت خاتون اخبار ايلسه اخبر ده اولان
ضمير شاهده راجعدر بهاده اولان ضمير ذكري تقديم ايليان اشيايه راجعدر وفي المكتوب يكفي العدل
ولو انثى هو المختار يعني بركمسنه نك موتي ثبوتنده بر عدلك شهادتي كفايت ايدر انثى دخي اولورسه
مختار اولان قول بودر ويشهد من رآها لسا في مجلس القضاء ويدخل عليه الخصوم انه قاضي وشول كمسنه
برمسي بركمسنه بر مجلسده قضا مجلسنده جلوس كبي جلوس ايلدوكن كورسه وبزالاي اصحاب
خصومتك وارباب دعوانك اوزرينه دخول ايلدوكن كورسه اني اني قاضيدر ديو شهادت

شهادت ايلسون اكا تقليد ايليان كسنه مشاهده ومعاينه ايلمز ايسه زيرا ارباب خصومتك اوزرينه داخل
اولماسي قاضي اولدوغنه دلالت ايدر عليه ده اولان ضمير جالسه راجعدر انه ده اولان ضمير ينه اكا
راجعدر ومن رأي رجلا وامرأه يسكنان معاً وبينهما انبساط الازواج انهما زوجه وشول كسنه كه
بر رجل ايله بر امرأه يي معاً بر مسكنده ساكن اولدوقلرين كورسه اول رجل ايله اول امرأه نك مابينه
زوج ايله زوجه نك بينلرنده واقع اولان انبساط وملاعبيه واقع اولور آني زوجه سيدر ديو
شهادت ايلسون زيرا ظاهر حال اكا دلالت ايدر زوجه ده اولان ضمير رجله عايد در ومن رأى
شيئاً سوي الآدمي في يد متصرف فيه تصرف الملاك انه له ان وقع في قلبه ذلك وشول
كسنه كه بر غيري كسنه نك النده آدميدن غيري شئ كورسه واويدنده شئ اولان كسنه اول شيئه
اصحاب ملاك املاكلرنده تصرف ايلدكلري كبي تصرف ايدر اول شئ انكدر ديو شهادت
ايلر اكر اول شاهدك قلبنه بو شئ انكدر ديو دوشر ايسه زيرا بحسب الظاهر اول شئ يدده اولق
دليل ملكيتدر فيه ده اولان ضمير شيئه راجعدر انه ده اولان ضمير ينه اول شيئه راجعدر له ده
اولان ضمير منه راجعدر قلبه ده اولان ضمير شاهده راجعدر والآدمي ان علم رقه وكان
صغيرا لا يعتبر عن نفسه فكذلك واكر اول غيرك يدنده اولان آدمي ايسه اكر رقيق اولدوغنى
بلسه ياخود صغير اولسه كندو نفسندن تعبير ايلمكه قادر اولمسه كذلك اول يدنده اولان كسنه نك
ملكيدر ديو شهادت ايلسون زيرا رقيق كندو نفسك يدنده اولماز ولو قر للقاضي انه شهد
بالتسامع او بمعاينة اليد لا يقبلها واكر اول شاهد اولان كسنه قاضي اولان كسنه يه تسامع ايله
ياخود معاينه ايد ايله شهادت ايلدوكن تعبير ايلسه اول شاهدك شهادتني قبول ايليه الا وقتده
نته كم بياني كچمشدر يقبلها ده اولان ضمير شهادته راجعدر ومن شهد انه حضر دفن زيد او
صلى عليه قبلت وهو عيان وشول كسنه كه زيدك دفنه حاضر اولدوكنه واوزرينه نماز قلمسنه
شهادت ايلسه انك شهادتي قبول اولنور وبو ايسه عيانه در يعني دفنه ونمازنه حاضر اولمق موتنه
مشاهده ومعاينه درانه ده اولان ضمير ما وبلذه اولان منه راجعدر عليه ده اولان ضمير زيده

راجعدر باب من تقبل شهادته ومن لا تقبل بو باب شهادت تلري قبول اولنور وشهادت تلري
قبول اولنماز مكسنه لرك بيانندر ولا تقبل شهادت الاعمى يعنى اعمى اولان مكسنه نك شهادتى قبول
اولنماز ابو حنيفه وابو محمد قاتنده اما امام ذفر قاتنده تسامع ايله جائز اولان اشياده
جائزدر خلافا لابى يوسف فيما اذا تحملها بصيرا امام يوسف ايجون خلاف وارد رشول
صورتده كه قجان اول شهادتى بصير اولدوغى حالده تحمل ايلسه اعمى اولدوغى حالده اداى ايلمك
جائز اولور زيرا اعتبار حالت تحمله در معاينه ايله اولدوغى جون ولا شهادة المملوك
والصبى الا ان تحملا حال الرق والصغر وادّيا بعد العتق والبلوغ ودخى مملوك صبى نك
شهادت تلري قبول اولنماز مكر كه مملوك اول شهادتى حال رقده وصغيرنده تحمل ايدوب
رقيق معتق اولدقدن صكره وصغير اولان بلوغدن صكره اداى ايلمش اولور اول زمانده
شهادت تلري جائز اولور زيرا حال صغرنده وحال رقده ولا شهادت تلري بوقدر وبو ايكى وصف
زائل اولدقدن صكره شهادتى تحمل ايلمكه اهل اولور ولا شهادة المحدود فى قذف وان تاب
ودخى سبب قذف ايله حد اولنمش مكسنه نك شهادتى قبول اولنماز توبه ده ايدرسه زيرا حق
تعالى حضرتلري محصناتى قذف ايدنلرك حقنده ولا تقبلوا لهم شهادة ابدا وآية تلريه نك
اولى والذين يرمون المحصنات ثم لم يأتوا باربعة شهداء فاجلدوهم ثمانين جلدة ولا
تقبلوا لهم شهادة ابدا در واما امام شافعى قاتنده توبه ايدرسه شهادتى قبول اولنور زيرا حق
تعالى حضرتلري ذكر اولنان آيتك آخرنده الا الذين تابوا من بعد ذلك واصلحوا فان الله غفور رحيم
يعنى سبب قذف حد اولنمش مكسنه شهادتى قبول اولنماز الا قجان كافر اولدوغى حالده حد
اولنسه صكره اسلامه كلسه اول حينده شهادتى قبول اولنور لان الاسلام يجب ما قبله در
ولا الشهادة لاصله وان علا وفرعه وان اسفل ودخى كندو اصلنه يعنى والدنه وان علا
واكر والدندن اعلا اولسه يعنى والدك ولدى ودخى فرعنه ودخى يعنى اوغلنه وان اسفل
واكر اوغلندن اسفل اولسه يعنى اوغلنك اوغلنه شهادتى قبول اولنماز وعبده ومكاتبه

مكاتبه ومن احد الزوجين للآخر ودخي كندو عبدينه وعبد كندو سيدنه ومكاتبنه وايكي زوجك بري
اول بر آخرن شهادتلري قبول اولنماز حضرت رسول اكرم صلى الله عليه وسلم بيورمشدر كه لا تقبل
شهادة الولد لوالده ولا الوالد لولده ولا المرأة لزوجها ولا الزوج لامرأته ولا العبد لسيده ولا المولى
لعبده ولا الاخير لمن استأجره زيرا بابا اوغلو يانندن اولان منافع متصلة در بو اجلدن مذكور لره
ربوبي دفع ايلمك جائز اولمادي وعبد وزوج ومكاتب مابينلرنده اولان منافع دخي متصلة
بو تقديرجه كندو نفسلرينه شهادت ايلمش اولورلر بو خود جائز دكلدر والشريك لشريكه فيما
هو من شركتهما ودخي شريك كندو شريكينه شهادتي قبول اولنماز كندو شركتلرينه متعلق اولان
شيلرده زيرا منفعت اول بر شريكه عائد در اما كندو شركلرينه متعلق اولميان شيلرده
بري بريني شهادتلري مقبول در شريكده اولان ضمير شريكه راجعدر شركتهاده اولان ضمير
يه شركينه راجعدر ولا شهادة المجنث الذي يفعل الردي ودخي اول كندويي نسايه
تشبيه ايدوب كندويه فاحشه ايدورن مخنثك شهادتي قبول اولنماز زيرا فاسق فسمنذر
ولا النائحة ولا المغنية ودخي نايحه ايله مغنيه نك شهادتلري قبول اولنماز نايحه اول
خاتونه در لركه غير لرمينلرن رفع صوت ايله وتحزينله موته وفراقه متعلق نيجه شيلر سويلينديكي
مغنيه شول خاتوندر كه آلات لهو ايله ياخود آلاتسز اجنبيلره تغني ايدندر زيرا خاتونلرك
مجرد رفع صوتلري حرامدر امدي تغني ونوحه ايله اولماسي بطريق الاولىدر ولا العدو
بسبب العدو الدنيا ودخي دنيا سببي ايله اولان عدوك عدوسنه شهادتي قبول اولنماز
يعني قيجان ايله رجلك بينده امور دنيا يحون عداوتلري اولسه اول بر رجلك اول بر آخرك
اوزرينه شهادتي جائز دكلدر ومدمن الشرب على اللهو ودخي لهو اوزره يعني آلات لهو ايله
شربه شرب خمر واشربه محرمه شربته مدمن اولان كمسنه نك شهادتي قبول اولنماز زيرا بو كمسنه
حرام اولان شيء ارتكاب ايلمشدر ومن يلعب بالطيور او بالطنبور ودخي انواع طيور ايله
وطنبور ايله لعب ايليان كمسنه نك شهادتي قبول اولنماز زيرا او قاتني تضييع ايلدوكي

احلدن حرام ارتكاب ايلمشدر مصنّفك لعب دينسنده اشارت وارد ركّ كندو اوزره استيناف
ايجون بعض كوكرجين اتخاذ ايدوب تربيه ايلسه مباح اولور وحرام اولماز اويغي الناس وياخود
لهوايله ولعب ايله ناسي جمع ايدوب آنلره تفنّيسك ايشتدورمغينك شهادتي قبول اولنماز
وحرام اولان شئ ارتكاب ايلدوكي اجلدن ولوثقاهها بالشرع اوتفوته الصلاة بسببه
معلوم اولمكه نزوله مجرّد لعب مطلق حرامدر ومسقط شهادتدر زيرا نبي عليه السلام دن
من لعب بالنرد فقد عصى ابا القاسم حديث شريفي وارد اولمشدر اما شرع ايله لعب ايلمك
شهادتده مسقط اولماسي اوج شرطله مشروطدر بري مدمن اولمقدر ايكنجي سي قمار ايله اويغمق
اوجنجي سي صلاتي تفويت درامدي بواوصاف ايله شهادت تلري قبول اولنماز اما بواوصاف
ثلثه نك بري اولماسه شهادتي ردّ اولنماز زيرا عقله دائر برشيدر بو اجلدن امام شافعي قتلنه
جائز اولدي تفوّته ده اولان ضمير لاعنه راجعدر بسببه ده اولان ضمير شربخه راجعدر او
يرتكب مايوجب الحدّ وياخود حدّه موجب اولان شئ ارتكاب ايده انك دنيي شهادتي
قبول اولنماز زيرا حدّه موجب اولان كبائردندر اوياكل الربوا ودنيي بالاكل ايلمانكسنه لرك
شهادتي قبول اولنماز كبائردن اولدوغي اجلدن اويدخل الحمام بلا ازار ودنيي حمام ده
ازارسز يعني فوطه سز داخل اولان كسنه نك شهادتي قبول اولنماز زيرا كشف عورت حرامدر
ويفعل مايستخفّ كالبول والاكل على الطريق وياخود كندويه استخفاف ويرن شئ اشلسه
مثلا طريقده بول ايلمك واكل ايلمك كبي انلرك دنيي شهادتلري قبول اولنماز زيرا اكل على الطريق
وبول على الطريق مروري مسقطدر اوبطهرسبب السلف وياخود سلفي يعني اصحاب كرين
وسادات تابعين رضوان الله تعالى عليهم اجمعينك سبتني اظهار ايليه انك دنيي شهادتي
قبول اولنماز وتقبل الشهادة لاخته وعمّة يعني ادمك كندو ايكي قرنداشنه وعمّيسنه شهادت
ايلماسي قبول اولنور غيري متّهم اولدقلري ايجون ومحرمه رضاعاً اومصاهرة ودنيي
رضاع جهتندن بالخود مصاهره جهتندن مثلا كندو زوجه سنك آنه سي وزوجه سنك

سنك قربي كبي ودخي كندو قرينك زوجه سي وبابا سنك زوجه سي واوغلنك زوجه سي كبي اولان
محرملرينك شهادتلري قبول اولنور غير متهم اولدقلري ايچون وشهادة اهل الاهواء الا
الخطابية ودخي اهل هوا اولان مكسنه لرشهادتلري قبول اولنور زيرا بونلرك اعتقادجه يندن
فاسق اولمري ارتكاب كذبه مانع دكر بواجلدن شهادتلري قبول اولندي اهل هوادن
مراد اهل بدعت اولان مكسنه لردر بونلرك اصولري التي بولك طائفه در اولكي سي خارجيلردر
دردخي سي قدريلردر بشنجي سي مشبهيلردر التنجي سي معطلدر وبوالتينك هربري اون اكي
فرقه يه منقسم در طرب طريقيله جمله سي يكمشر اكي فرقه اولور الا خطابيه اولان طائفه نك شهادتلري
قبول اولنمز وبو طائفه خطابيه رافضيلردن برفرقه ابو الخطاب محمد ابن وهب الاسدي نام
نام مكسنه به منسوبلردر وبو طائفه مذهبي واعتقادلري بودركه مدعي اولان مكسنه قحبان
قذفلرين دعوا سي حقده اولدوغندن يمين ايلسه اول شهادتي تجويز ايدرلر ودليلدير لركه مسلم
اولان مكسنه كذب سويلمز بوخصلت ايچون شهادتلري قبول اولتمدي والذمي على
مثله يعني ذمي ذميتنك كندو مثلنه جائز ومقبولدر زيرا رسول اكرم صلى الله عليه وسلم ذميلرك
شهادتلريني بري برلرينه تجويز بيور مشلرده رمثله ده اولان ضمير ذميه راجعدر وان اختلفا
ملة يعني ذميلرك كندو ملتلرينه شهادتلري مقبولدر واكر ملت جهتندن مختلف اولورلر
ايسه ده مثلا نصرانينك يهودي اوزرينه ويهودينك نصراني اوزرينه شهادتي جائز ومقبولدر
زيرا الكفر ملة واحدة وعلى المستأمن دون مكسنه يعني ذمي ذميتنك مستأمن اوزرينه شهادتي
قبول اولنور لكن مكسنه دكل يعني مستأمنك ذمي اوزرينه شهادتي قبول اولنماز زيرا مستأمنك ذمي
اوزرينه ولايتي يوقدر والمستأمن على مثله ان كان من دار واحدة وذمي مستأمنك كندو مثلنه
يعني مستأمن شهادتي قبول اولنور ايكيسي دار واحده دن اولسلر واكر دارلري مختلف اولسه
شهادتلري قبول اولنماز زيرا دارك اختلافي ولايتي قطع ايدر وعدو بسبب الدين ودخي
دين سببي ايله اولان عدوك شهادتي قبول اولنور وغير متهم اولدوغي اجلدن ومن الثم

بصغیران جنینا الکبائر کلها وغلب صوابها وشول کسنه کصغیره یه المام ایلیه یعنی ارتکاب
ایلیه شهادتی قبول اولنور اکر کبائردن کلیسندن اجتناب ایدوب وصوابی خطاسنه غالب اولور ایسه
عدد عدالتده صحیح بودر کلهاد اولان ضمیر کبائره راجعدر صوابه ده اولان ضمیر من لم یتب به راجعدر
والاقلف ودخی اخلف اولان غیر مختون یعنی سنتسز کسنه نك شهادتی قبول اولنور والحصی
ودخی حصی اولان یعنی ایکی حصه صی جیقمش کسنه نك شهادتی قبول اولنور وولد الزنی والخنثی
ودخی ولد زنی انك وخنثینك شهادتی قبول اولنور حنفی اولان اکر مشکل دکل ایسه شهادتلرینی
قبول اولمامسندن اشکال اولمقدر واکر مشکل ایسه شهادتنه خصوصنده احتیاط امرا قلنور
کندوسیله برامراة دخی اولورسه ورجل مقابله سنده عدد اولنور والعمال جمع عامل در اول انواع صدقات
وجزیه وخراجی جمع ایدن کسنه لردر یعنی عمالك دخی شهادتلری قبول اولنور زیرا عملری مفسق
دکلدر فقهاء اوضاع شرعیه لری اولسه بو تقدیرجه بو زمانده شهادتلری قبول اولنماز زیرا ظلملرینی
حالی دکللردر امام ابو اللیث دیمشدرکه اکر عامل عمر ابن العزیز کبی واکابکر اولور ایسه شهادتی
قبول اولور واکر یزید کبی اولورسه قبول اولماز والمعتق المعتقه ودخی عتیق اولمش کسنه نك
کندو معتقنه شهادتی مقبوله اولور عکسی دخی قبول اولنور نهمت اولمدوغی اجلدن
والمعتبر حال الشهادة وقت الاداء لا التحمل یعنی حال شاهده ده معتبر اولان شهادتی ادا ایلدك
وقتیدر شهادتی تحمل ایلدك وقتی دکلدر زیرا شهادتیله عمل اولنمق والزام اولنمق حالت اداده
واقع اولور ولو شهد ان اباهما اوصی الی زید وزید یدعیه قبلت وان انکر فلا واکر بر میتك
ایکی اوغلی بابالری زیدی وصی ایلدوکنه شهادت ایلسه وحال بوکه زید دخی وصی اولدوغنی
دعوی ایلسه اول ایکی اوغلونك شهادتلری قبول اولنور وقیاس قبول اولنماملری ایدی زیراه
بیان اولنمشدیکه فرعك اصله شهادتی جائز دکلدر واکر زید وصی اولدوغنه انکار ایدرسه شهادتلری
قبول اولنماز ولو شهدا ان اباهما الغائب وکلة لا تقبل وان ادعاه واکر بر رجلك ایکی اوغلی
غائب اولان بابالری زیدی فلان کسنه ده اولان دینك قبضنه وکیل ایلدوکنه شهادت ایلسلر

ایلسلر شهادتلری قبول اولنماز اکر زید وکیل اولدوغنی ادعا ایلسه ده زیرا قاضی اولان کمسنه عالم ایجون
وکیل نصب ایلمکه قادر دکلدر ولو شهد دائما میت انه اوصی الی زید وهو یدعیه وقبلت واکر بر
میتك ایکی دائنی بزم دینمز اولان فلان میت زیدی وصی ایلدی دیو شهادت ایلسلر وحال بوکه
زید اول وصی اولمقلغی ادعا ایلسه اول ایکی داینك شهادتلری قبول اولنور ولکذا لو شهد مدیوناه
اومن اوصی لهما او ووصیاه مدیوناه شهدنك فاعلی واقع اولمشدر ونون اضافت ایجون
حذف اولنمشدر اومن محلاً مرفوعدر فاعلك اوزرینه معطوفدر او ووصیاه لفظاً مرفوعدر
بنه معطوفدر ونون اضافت ایجون حذف اولنمشدر یعنی ودینی برمیتك ایکی مدیونی
یاخود کندو ووصیت ایلدوکی کمسنه یاخود کندونك وصیسی اولان کمسنه لر زید وصی ایلدوکنه
شهادت ایلسلر شهادتلری قبول اولنور وقیاس جائز اولما مقدر زیرا مذکور لرله بو شهادتدن
وارد مدیوناه اولان ضمیر میته راجعدر ووصیاه ده اولان ضمیر کذلك کفار اجعدر
ولا تقبل الشهادة علی خرج مجرد وهو ما یفسق به من غیر ایجاب حق الشرع او للعبد نحو هو فاسق
او اکل ربوا او انه استاجرهم خرج مجرد اوزرینه شهادت قبول اولنماز وخرج مجرد شول شیدرکه
آدم انك سبی ایلمه فاسق اولور شرعه یاخود عبده حق ایجاب ایلمك سز مثلا مدعی علیه اولان
کمسنه اول مدعی نك لهو شاهدی حقنده بونلر فاسقلردر ویاخود بونلر اکل ربادر یاخود بونلری
اجاره ایله طوتدی دیمك کبی وخرج مجرد شهادتی قبول اولنمز وغی فسق مجرد حکم تحتنده داخل
اولان اشیادن دکلدر وقاضی اولان کمسنه طائفهٔ مسلمینك عیبلرین ستر ایلمك ایله مامور در
واول بنه استماع ایلمه هتك حرمات واشاعهٔ فاحشه وارد راول ایسه حرامدر الا تجان اول
بنه نك استماعی حق شرعه یاحق عبده متضمن اولسه اول زمانده قبول اولنور به ده اولان ضمیر
خرج مجرده راجعدر وتقبل علی اقرار المدعی بفسقهم وعلی انهم عبید ومحدودون فی قذف
اوشاربوا خمرا وفذفوا اوشرکاء اومدعی اوانه استاجرهم لهابکذا واعطاهم ذلك ثم ابی عنده
او ابی مصالحتهم بکذا او دفعته الیهم علی ان لا یشهدوا فشهدوا یعنی مدعی اولان کمسنه

اول شاهد ترك فاسق اولدوقدرينه اقرار ايلدوكنه شهادت ايلسه قبول اولنور ودخي عبد اولدقدرينه
وياخود قذفن محدود اولدقدرينه ياخود قذف ايدبجبلر اولدوقدرينه ياخود مدعي نك شريكلري
اولدقدرينه ياخود مدعي انلري فلان مقداره شهادت ايچون اجاره يه طوتدي واول اجاره اقچه سيني
بنم كندو باغمده اولان اقچه دن ويردي ويا خود بن آنلري فلان مقداره مصالحه ايلدم واول
مقداري آنلره بنم اوزريمه شهادت ايلمك ايچون دفع ايلدم عمل ايتمويوب شهادت ايلديلر زيرا
بو صورتلرك بعضيسنده حق شرع وارد روبعضيسنده حق عبد وارد ربو اجلدن بو محللره
شهادت قبول اولنور وجمله بو مسئلدن اولان ضمير جميع شاهدلره راجعدر دفعة ده اولان
ضمير بكذاده اولان مقداره راجعدر ومن شهد ولم يرجح حتى قال اوهمت بعض شهادتي
قبل ان كان عدلا وسئل كسنه بر مجلسده قاضي حضورنده برخصوص ايچون شهادت ايدوب
واول شهادت مجلسدن زائل اولميوب تاكم بن بعض شهادتده اوهام وخطا ايلدم ونيجه يه
دكين يعني شهادتده زياده لك ياخود نقصان ايلدم ديسه اول شاهد عدل ايسه شهادتي
قبول اولنور زيرا شاهدلره كاهيده واقع اولور كه مجلس شرعده غلط ونسيانه مبتلي اولورلر
مجلس شرعده اولان سهايتدن **باب ٧٠ الاختلاف في الشهادة** بو بابده شهادتده واقع اولان
اختلاف بيان اولنور وشرط موافقة الشهادة للدعوي شهادتك دعوايه موافق اولمايي
شرطدر يعني شهادتك دعوايه معناده موافق اولمايي شرطدر لفظده دكل زيرا دعوانك
تقدم اولمايي عبد حقنده شهادتك قبول اولنماسنه شرطدر مثلا بركسنه بركسنه نك اوزرينه
بوشئ بندن غصب ايلدي ديو دعوا ايلسه وغصب ايلدوكنه ايكي شاهد احضار ايلسه برييي
غصب ايلدوكنه شهادت ايلسه واول آخر شاهد مدعي عليه نك غصب ايلدوكنه اقرار ايلدوكنه
شهادت ايلسه شهادتي قبول اولنور فلو ادعى عجد الشراء اوارثا وشهد ايملك مطلق ردت يعني
فچان بركسنه بركسنه نك اوزرينه برداري اشترا ايلدوكنه ياخود وارث طريقيله مالك اولدوغنه
دعوا ايلسه بو خصوص ايچون شاهدلر احضار اولنوب اشتشهدا اولندقدرنه ملك مطلقه

مطلقه شهادت ايلمسلر شهادتلري رد اولنور زيرا ادعا اولنان شيئدن زياده ايله شهادت ايلديلر
زيرا مدعي اولان كسنه ملك حادثه اولدوغني ايلدي وشاهدلر ايسه ملك قديمه شهادت ايلديلر
بو ايسه مختلف در زيرا ملك مطلق اصلدن ثابت اولمغه مقيد دن زياده در سبب ايله اولان ملك
سبب بك وثيقه متقضي در دعوا ايدن مدعي سبب ايله اولان ملكي دعوا ايلدي شاهدلر ايسه
ملك مطلقه شهادت ايلديلر اول اجلدن رد اولنور وفي عكسه تقبل يعني قبول اولنان مدعي برملك
مطلقي ادعا ايلسه وشاهدلر برملك معينه يه شهادت ايلسلر شهادتلري قبول اولنور زيرا
ادعا اولنان شيئدن اقل ايله شهادت ايلديلر وكذا شرط اتفاق الشاهدين لفظاً ومعناً وكذلك
شاهدلرك لفظده ومعنيده اتفاق اولنماسي شرط اولندي امام ابو حنيفه قتنده واما مين
قتنده بالكز معناده موافقت اولنمسي كفايت ايدر فلا تقبل لو شهد احدهما بالف ومائة
اوطلقه والآخر بالفين وبمائتين وبطلقتين اوثلث وعندهما تقبل على الاقل جونكه شهادتده
اتفاق لفظ اتفاق ومعنى شرط اولدي امدي ايكي شاهدك بريسي بوآدمك بوادمدن بيك
درهمي وارد ديو شهادت ايلسه ياخود بوز درهمي وارد ديو شهادت ايلسه ياخود خانوني
نطلقه واحده ايله تطليق ايلدوكنه شهادت ايلسه واوبريسي ايكي بيك درهمي وارد ديو
شهادت ايلسه ياخود ايكيوز درهمي وارد ديو شهادت ايلسه وياخود خانوني ايكي طلاق
ياخود اوچ طلاق ايله تطليق ايلدوكنه شهادت ايلسه شهادتلري قبول اولنماز زيرا شهادتده
اختلاف لفظي واقع اولمشدر واما مين قتنده اقلده قبول اولنور زيرا اقله اتفاق ايلديلر و
بريسي اول زياده لك ايله منفرد اولدي امدي اتفاق ايلدكلري صورت ثابت اولور ولو
شهد احدهما بالف والآخر بالف ومائة والمدعى الاكثر قبلت على الالف اتفاقاً واكر
ايكي شاهدك بري بيك درهمه شهادت ايلسه واول بري بيك يوز درهمه شهادت ايلسه
وحال بوكه اول مدعي اولان كسنه اكثر اولان مقداري دعوا ايلسه اتفاق علما ايله انجق
الفده قبول اولنور زيرا شاهدك ايكيسي دخي لفظاً ومعنىً بيكده اتفاق ايلمشلر وكذا

مائة ومائة وعشرة يعني وكذلك قچان ايكي شاهدك بري يوزدرهم شهادت ايلسه وبري
يوز اونه شهادت ايلسه شهادت تلري يوره ده قبول اولنور وطلقه طلقه ونصف يعني وكذلك
قچان ايكي شاهد بري برطلقه تطليق ايلدوكده شهادت ايلسه شهادت تلري طلقة واحده ده
قبول اولنور ايكيسينك طلقة واحده يه اتفاقلري اولدوغي مجنون ولو شهدا بالف او بقرض
الف وقال احدهما قضى منها كذا قبلت على الالف والا ايكي شاهد برادملك اورزينه بيك
درهم دين ايله ياخود قرض ويرلمش بيك درهم شهادت ايلسلر وبو ايكي شاهدك بري
شهادتدن تصكره ذكر اولنان بنكدر بر مقدار في قضا ايلدي يعني ادا ايلديسه اول شهادت
بباقي درهم قبول اولنور زيرا ايكيسك اتفاقي بيك اورزينه در منهاده اولان ضمير الفه
راجعدر لاعلى القضاء مالم يشهد به يعني اول بيك درهمدن مديون بعض يوزي قضا
ايلدوكده شهادت قبول اولنماز مادامكه برشاهد آخر اول بعض يوزي قضا ايلدوكده شهادت
ايلميه ابو يوسفدن بر روايتده بشيوز درهم قضا اولنور ويعني لمن علم انه لا يشهد حتى
يقر المدعي به يعني اول قضا اولنان دينك مقدارني بلن آدمه لايقدر كه شهادت ايلميه
اول مدعي اولان كسنه بعضك قبضني اقرار ايلميچي علمده اولان ضمير قضا اولنان بعضه
راجعدر به ده اولان ضمير بعضه راجعدر ولو شهدا بقتله زيدا يوم النحر بمكة واخر
بقتله اياه فيه بكوفة ردتا وايكي اكشاهد مكه مكرمه ده نحر كونده عمروك زيدي قتل
ايلدوكده شهادت ايلسلر وايكي شاهد دخي عمروك زيدي نحر كونده كوفه ده قتل ايلدوكده
شهادت ايلسلر اول ايكي فريقك شهادتلري رد اولنور زيرا ايكي فريقك بري كاذبدر
على التحقيق واول فريق آخر بردن اولي دكلدر ايكيسي رده بقتله ده اولان ضمير لر مقدار
اولان عمرو راجعدر اياه ده اولان ضمير زيده راجعدر فيه ده اولان ضمير يوم النحره راجعدر
فان قضى باحديهما اولا بطلت الاخر يعني اگر قاضي اولان كسنه اول اولكي بينه ايله
ايكنجي بينه كلمزدن مقدم قضا ايلسه صكره كلن بينه يعني ايكنجي بينه باطل اولور زيرا اولكي شاهد

شاهد لرايد حكم لاحق اولدي قضاء اولضمناً ثانيي ابطال ايلدي جونكه زيد مكذه قتل اولندوغنه
حكم اولندي غيري برده قتل اولمدوغنه قضا اولمشدر زيرا شخص واحد ايكي موضعده قتال
اولنمق ممكن دكل باخذ شهاده اولن ضمير تثنية ايكي بيّنه ناك برينه راجعدر ولو شهد بسرقة بقرة
واختلفا في لونها قطع واكر شاهد اولان كسنه لر بركسنه ناك اوزرينه بقره سرقه ايلدوكنه
شهادت ايلسه لر واول بقره نك رنكنده اختلاف ايلسه لر مثلا شاهدك بري سياهده
ديسه وبري صاريدر ديسه اول سارقك يدي قطع اولنور ابو حنيفه قتنده لونها ده اولان ضمير
بقره به راجعدر وان اختلفا في الذكورة والانوثية لا واكر اول سرقه اولنان بقره نك شاهد لري
اركك ودينجي اولمسنده اختلاف ايلسه لر يعني شاهدك بر ذكر در ديسه وبري اونثى در
ديسه اول سارقك يدي قطع اولنماز وعندهما لا يقطع فيهما واما مين قتنده ايكي صورتده
دخي قطع اولنمز زيرا مشهود فيه اختلاف ايلمشدر وفي الغصب لا تقبل اتفاقاً وغصب
صورتنده شهادت قبول اولنماز زيرا غصب غالب انها رده واقع اولنور بو تقديرجه اشتباه
واقع اولماز اشتباه واقع اولميجون شهادتلري قبول اولنمادي ولو شهد واحد بالشراء
والكتابة بالف والآخر بالف ومائة ردّت يعني قيمان ايكي شاهدك بري زيد بو عبدي
فلان كسنه دن بيك درهم اشترا ايلدي ديو شهادت ايلسه واول بري بيك يوز درهم اشترا
ايلدي ديو شهادت ايلسه باخود زيد بو عبدي بيك درهم اوزرينه مكاتب ايلدي ديو شهادت
ايلسه ايكيسنك بيله شهادتلري مردود اولور زيرا عقد واحد اتفاق ايله مشاردر وكذا
العتق على مال وكذا مال اوزرينه عتق اولنان عبد ده شهادت رد اولنور مثلا عبد اولان
كسنه مولاسي بيك درهم اوزرينه اعتاق ايلدي دبو ادّعا ايلسه ومولي بيك ايله يوز درهم اوزرينه
اعتاق ايلدم ديسه وهر بريسي مدّعاسنه بيّنه احضار ايلسه لر كذا اولنور والصلح عن قود والرهن
والخلع بعني وكذلك صلح عن قود شهادت رد اولنور مثلا ولي المقتول ايله قاتل قوده مستحق
اولمش ايكن قاتل قوددن عفو اولنمق ايجون برمقدار اوزرينه صلح اولسه لر ولي المقتول اولان

کمسنه بیک ایلیوز اوزرینه صلح اولدوقده بدوکنه بیّنه کتورسه وقائل اولان کمسنه بیک درهم اوزرینه
صلح اولدوقده بدوکنه بیّنه کتورسه ایکیسنك بیّنه سی ردّ اولنور وکذلك رهنده ردّ اولنور وکذلك
خلعده ردّ اولنور مثلا زوج ایله زوجه بدل خلعك مقدارنده اختلاف ایلسه لزوم بریدعواسنه
مطابق بیّنه کتورسه ردّ اولنوران ادّعی العبد والقاتل والرهن والمرئة یعنی بوذکر اولنان
صورتلرده شهادتلك قبول اولنماسی ایچون دعوا بوذکر اولنان اربعه نك طرفندن اولسه
زیرا جمله سنده مراد واثبات عقددر اول ایسه مختلف فیه دربو اجلدن شهادت قبول اولنمدی
وان ادّعی الآخرکان کدعوی الدّین واکر دعوا اول برآخردن اولسه یعنی ذکر اولنان اربعه نك
مقابله سنده اولان اربعه دن اولسه یعنی مولی عبدی مال عتقده وولی مقتوله عتقده وولی
مقتول صلح عن قوده ومرتهن رهنده وزوج خلعده دینده دعواسی کبی اولور مثلی مولی
اولان کمسنه عبدنك بیك درهم اعتاق ایلماسین دعوا ایلسه وعبد بشیوز درهم معتق
اولدوغنه دعوا ایلسه ودخی ولی قصاص اولان کمسنه نك بیك درهم صلح اولدوغنه
دعوا ایلسه قائل اولان کمسنه بشیوز درهم صلح اولدوغنه دعوا ایلسه واول ایکی صورتده کذلك
دینده دعواسی کبی اولور یعنی اقل اوزرینه ثابت اولورنه کم دینده دعواسنده بیان اولنمش
ایدی والاجارة کالبیع عند اوّل المدّة ودخی اجاره بیع کبیدر اول مدّت قضده یعنی فجان
دعوا الاجاره اوّل مدّة اجاره ده اول معقود علیه نك استیفاسنده اول اولسه وشاهدلر
شهادتنده اختلاف ایلسه لر شهادتلری قبول اولنمازنه کم بعده اختلاف قضده صحیح اولماز
وکالدین بعدها یعنی واکر دعوا مدّت کجدکدن صکره ومنافعك استیفاسنده نصکره اولسه
دین کبی اولور یعنی اقل اوزره ثابت اولور ودی النکاح تقبل الالف استحسانا ولا فرق فیه
بین دعوی الاقل والاکثر وفاالاردت فیه ایضا ودخی شهادت نکاحده اول الف ایله
استحسانا قبول اولنور مثلا زوج اولان کمسنه تزوج ایلدوکی خاتونك مهری بیك درهم
دیو ادّعا ایلسه وبیّنه کتورسه زوجیه اولان بنی ایکیبك درهم تزوج ایلدی دیو ادّعا ایدوب

ايدوب بتنه كوره بيله قبول اولنور زيرا ايكيسنك شهادتي اقله منعقد و فرق بوقدر مدعي
اولان كمسنه اسرسه اقلي دعوا ايلسون اسرسه اكثري دعوا ايلسون و اما مين ديد يلركه
نكاحده شهادت رد اولنور بعده رد اولندوغي كبي و بوقياسدر زيرا جانبيندن مقصود
اولان عقددر بونقديرجه بيع كبي اولديغي فيه ده اولان ضمير نكاحه راجعدر و لابد من الخبر
في شهادت الارث و يقول الشاهد مات و ترك ميراثا للمدعي او مات هذا الملك او في
يده يعني اربنه متعلق اولان شهادتدن جرلابد در يعني شهادت ايدن شاهدلر لابد در كه شهادت
فلان كمسنه وفات ايلدي و مدعي ايجون ميراثي ترك ايلدي ديه و ياخود فلان كمسنه وفات
ايلدي و بوشئ آنك ملكيدر ياخود بوشئ عند الموت انك يدنده ايدي ياخود كندو مقامنه
قائم اولان كمسنه نك يدنده ايدي ديه زيرا عند الموت بدي يد ملك ايسه اول ظاهر در و اكر
يدي يد امانت ايسه بينه ظاهر در زيرا امانت عند الموت يد ملكه منقلب اولور ضمان واسطه سيله
امري اولجيندن اثبات يد اثبات ملكدر ملكه ده اولان ضمير مأته نك تحتنده اولان فاعله
راجعدر و في يده ده اولان ضمير بينه كه راجعدر فلافلابي يوسف بو مسئله ده ابو يوسف
ايجون خلاف وارد در زيرا حري اشتراط ايلمز فان قال كان هذا الشئ لافي المدعي اعاره من
ذي اليد او ادّعه اياه قبلت بلاحر يعني شاهد اولان كمسنه بوشئ مدعينك باباسندن
ذو اليد اولان كمسنه يه عاريه طريقيله وضع ايلمش ايدي ياخود ذو اليد اولان كمسنه اول شئ
بو مدعينك باباسنده ودبعه طريقيله وضع ايلمش ايدي ديه بوشهادت ايلسه جرسز قبول
اولنور او دعه ده اولان ضمير شيئه راجعدر و ان شهدا ان هذا الشئ كان في يد المدعي
منذ كذا ردّت و اكر ايكي شاهد اولان كمسنه لر تحقيق بوشئ فلان تاريخدن مدعينك يدنده
ايدي ديو شهادت ايلسلر شهادتلري رد اولنور مثلا بر رجل بر رجلك يدنده اولان داري
بونيم دارمدر ديو دعوا ايلسه و بينه كتورسه شاهد لر دخي اداء شهادت ايلدكلرنده بو
بوداري برسنه دن ياخود برآيدن مقدم بو مدعينك يدنده اولدوغنه شهادت ايلدكلرنده

دیسه لر وحال بوکه وقت دعواده ذکر اولنان دار مدعینك یدنده اولسه شهادتلری قبول اولنماز زیرا مجهول
واقع اولمشدر وان شهد انه کان ملکه قبلت واگر شاهد اولان کمسنه بوشئی مدعینك ملکی ایدی دیو
شهادت ایلسلر شهادتلری قبول اولنور بو ایسه ظاهر درانده اولان ضمیر شیئ راجعدر ملکه ده اولان
ضمیر مدعی به راجعدر ولو اقر المدعی علیه انه کان فی ید المدعی امر بالدفع الیه وکذا لو شهدا باقراره
بذلك واگر مدعی علیه اولان کمسنه بوشئی مدعینك یدنده ایدی دیو اقرار ایلسه مدعی علیه اولان
کمسنه بوشئی مدعینك یدنده ایدی دیو اقرار ایلسه مدعی علیه اولان کمسنه اول شئی مدعی به دفع
ایلمکه امر اولنور وکذلك شاهدلر مدعی علیهك اوزرینه بوشئی مدعینك یدنده ایدی دیو اقرار ایلدوکنه
شهادت ایلسلر اول شئی مدعیه دفع ایلمکه امر اولنور زیرا مشهود به اولان اقرار در اقرار ایسه
معلوم در اول مقر به نك مجهول اولماسی اقرارك صحتنه مانع دکلدر انده اولان ضمیر شیئ راجعدر
الیه ده اولان ضمیر مدعی به راجعدر باقراره ده اولان ضمیر مدعی علیه راجعدر باب الشهادة
علی الشهادة مصنف رحمة الله علیه بو بابده شهادتلری اوزرینه واقع اولان شهادتلك احوالنی بیان
ایدر تقبل فی غیر حد وقود وان تکررت یعنی شهادتلری اوزرینه شهادت حدود لك وقودلك
غیر یسنده استحسانا قبول اولنور وقیاس قبول اولنماسی ابدی شبه نلك زیاده متمکن اولدوغی
اجلدن لکن ناسك اکا احتیاجی اولدوغی اجلدن اول اصل شاهدلرك موت لری ایله یاخود
غیبتلری ایله عجز ظاهر اولدوغی اجلدن قبول اولندی حقوق ادمیین ضایع اولماسی اجلدن
واگر اول شهادتلری بحسب الظاهر مکرر ده واقع اولدی ایسه فقیه ابو اللیث خزانة الفقه نام کتابنده
شهادت علی الشهادت کتاب القاضی الی القاضیده وحد زناده وشرقرده وقصاصاده وقذفده
وحد شرب خمرده قبول اولنماز دیو تصریح ایلمشدر وشرط لها تعذر حضور الاصل بموت او
مرض او سفر یعنی شهادتلری اوزره شهادت اول شاهد اصلك مجلس حکمه موت سببیله
یاخود مرض سببیله یاخود سفر سببیله حاضر اولماسی متعذر اولماسی شرط اولمشدر یعنی
مادامکه بو اوج نسنه نلك بری اولمیه اول فرعك شهادتی قبول اولنماز لهاده اولان ضمیر

ضمير شهادة علي الشهادة بر راجعدر وان يشهد عن كل اصل اثنين و دخي شهود اصلك هر بريسنك
بريسنه ايكي شاهد شهادت ايلمك شرط اولمشدر لاتغاير فرعي الشاهدين يعني اصل شاهدلك فرعلري
بر اصل آخرك فرعلرينه مغاير اولماسي يعني غيري اولماسي شرط دكلدر مثلا ايكي رجل اصل
شاهدك بري ايجون شهادت ايلسه بعده بعينه اول بر اصل شاهد ايجون دخي انلر شهادت
ايلر ايسه ابو حنيفه قتنده قبول اولنور شاهد اصلك هر بري ايجون بشقه ايكي شاهد اولمسي
لازم دكلدر وصفتها ان يقول الاصل اشهد على شهادتي اني اشهد بكذا او يقول الفرع عند
الاداء اشهد ان فلانا اشهدني على شهادته بكذا او قال اني اشهد على شهادتي به يعني شهادت
اولتمانك صفتي اول اصل اولان شاهد فرع اولان شاهدده اشهد على شهادتي اني اشهد
بكذا يعني فلان شئ فلان منوال اوزره شهادت ايلدوكمه شهاديلك ايلديه واول فرع اولان
كمسنه عند الاداء اشهد ان فلانا اشهدني على شهادته وقال اني اشهد على شهادتي به بن شهادت تلك
ايدر مكه تحقيقا كه فلان كمسنه فلان شيئ كندو شهادتنه بني شاهد قلدي وبكا ديديكم فلان
معنايه شهادتم اوزره شهادت ايله وبعض مشايخ بو شهادتي ايلمامك بيانندن زياده ونقصان
لري واقع اولمشدر لكن بو كيفيت كمال ملاحظه در ويصح تعديل الفرع اصله يعني فرع اولان
شاهد اصل اولان شاهدي تعديل ايلمك صحيحدر زيرا اهل تزكيه دندر واحد الشاهدين الآخر
وايكي شاهدك بري اول بر آخري تعديل ايلمك صحيحدر بو دخي اهل تزكيه دن اولدوغي اجلدن
فان سكت عنه جاز واكر اول فرع اولان كمسنه اول اصلك تعديلندن ساكت اولوب تعديل ايلمسه
فرعك اصل اوزرينه شهادتي جائز دعنده اولان ضمير تعديله راجعدر ونظر في حاله عند ابي
يوسف وقال محمد ترد شهادته وقاضي اولان كمسنه اول اصل اولان شاهدك حالنه نظر ايلمه
اكر حصورنده اصلك عدالتي ثابت اولورسه اول فرعك دخي شهادتي قبول اولنور والعلم
محمود ديديكم اول اصلك شهادت صحيح اولماز الا عدالت ايله اولور حاله دعا اولان ضمير اصله
راجعدر شهادته دعا اولان ضمير بنه اكار راجعدر وتبطل شهادة الفرع بانكار الاصل الشهادة

فرع اولان شاهدك شهادتي باطله اولور شاهد اصل شهادتي انكار ايلسه يعني قچان شاهد اصل
بن شاهد دكلم دنيسه اول فرع اولان شاهدك شهادتي باطله اولور وان شهد اعلى شهادة اثنين على
فلانة بنت فلانة الفلانية وقالا اخبرنا انهما يعرفانها وجاء المدعي بامرأة لم يدر بانها هي ام لا قبل
هاتت شاهدين انها هي يعني قچان ايكي نفر شاهد ايكي نفر شاهدك شهادتلري اوزره برخاتونك
اورزينه كه بوخاتون فلانة بنت فلان در واول ايكي فرع اولان شاهد ديدلركه اول اصل اولان
شاهد لرزه خبر ويردلركه كندولر بوخاتوني فلانة بنت فلان ايدوكن بيلورلر مدعي دخي
مجلس شرعه بن خاتوني كتورب اول ايكي شاهد بو اول خاتوندر ديدرديكلميدر بلمسه لر قاضي اولات
كمسنه اول مدعي به بوخاتوني بيلور ايكي شاهد كتوردي كه بو اول خاتوندر ركه اوزرينه شهادت
اولنمش ايدي ديه وقالا ده اولان ضمير تثنيه شهود اصله راجعدر اخبرناه ده اولان ضمير تثنيه
اصله راجعدر يعرفانه ده اولان ضمير امرأة يه راجعدر وكذا في نقل الشهادة يعني وكذلك
نقل شهادتده كه كتاب القاضي الى القاضي در ايكي شاهد اصلكه آخره محمتا جدركه بوخاتون
اول شهود عليها ده اولان خاتون در مثلا برقاضي برقاضي يه بارسه كه فلان وفلان كمسنه لر
بزم حضورمزده شهادت ايلديلركه فلان كمسنه نك فلانة بنت فلان زوجه فلان قدر حقي وارد ر
ديو مكتوب اليه اولان قاضي يه مكتوب وصول بولدقده مدعي اولان كمسنه مكتوب اليه اولان
قاضي نك مجلسنده برخاتون احضار ايلدوكنه بوخاتون اول مشهود عليها اولان خاتوندر
سئوال اولندقده انكا ايلبوب قاضي يه لازم اولور كه بو اعتراف ايدوب اوزرينه اشهاد اولنان
خاتون ايدوكنه ايكي شاهد كتوره لر بو امر ايليه فان قالا فيهما التميمية لا يجوز حتى يسميانها
الى فخذها واكرا ول ايكي شاهد اول سابق الذكر اولان ايكي صورتده كه بري شهادة در وبري
كتاب القاضي الى القاضي در اول خاتون اوزرينه شهادت ايدوجك فلانة التميمية در ديسه لر
جائز اولماز تاكم اول خاتوني فخذنه يعني قبيلهٔ خاصهٔ سنه منسوب ايده لر زيرا بو نسب تعريف
مقامنه قائمدر والتعريف يتم بذكر الجد او الفخذ وبر كمسنهٔ ذكر جد ايله وياخود فخذ ايله ويا

وباخود نخذ ایله او بنسبة خاصة یعنی نسبت خاصه ایله تعریف ایلمك تعریف تام حاصل اولور والنسبة
الی المصر او المحلة الکبیره عامة وبر کمسنه مصره ومحلهٔ کبیره یه نسبت ایلمك نسبت عامه در والی السکة
الصغیره خاصة ومحلهٔ صغیره یه نسبت ایلمك نسبت خاصه در **باب ٧** الرجوع عن الشهادة
بو بابده مصنف رحمة الله علیه شهادتدن رجوع ایلمانك احکامنی بیان ایدر ابن عمر رضی الله عنه بویله مشهور
الرجوع الی الحق خیر من التمادی فی الباطل لانصح الرجوع عنها الا عند قاضی یعنی شهادت ایلدکدن
صکره شهادتدن رجوع ایلمك صحیح اولمازالا قاضی اولان کمسنه نك حضورنده زیرا شهادت فسخ
مقوله سیدر اویله اولسه شهادة مخصوص اولان مجلس ایله مخصوص اولور فلو ادعی المشهود علیه
رجوعهما عند غیره لا یحلفان ولا یقبل برهانه علیه امدی قیحان مشهود علیه اولان کمسنه اول
شاهدك شهادتدن رجوع ایلدکلرینه قاضی حضورنده غیریدن دعوی ایلسه مذبور شاهدلر
رجوع ایلمادکلرینه تحلیف اولنمازلر ودخی مدعی علیه اولان کمسنه نك شاهد شهادتدن رجوع
ایلدوکنه بینه سی قبول اولنمازز یرا شهادتدن رجوع ایلماسی مجلس قضاده غیریده باطلدر رجوعهما
اولان ضمیر ایکی شاهدی راجعدر علیه ده اولان ضمیر مدعی علیه راجعدر علیه ده اولان ضمیر شاهدی
راجعدر بخلاف مالو ادعی وقوعه عند قاضی وتضمینه ایاهما اما قیحان مدعی علیه اولان
کمسنه اول رجوعنك قاضی مجلسنده واقع اولوب مالی اول ایکی شاهدی تضمین ایلدوکنی
ادعا ایلسه اول تقدم ایدن مسئله نك خلافیدر یعنی دعواسی قبول اولنور زیرا سببکه قاضیه
باننده رجوع ایلمکدر صحیحدر وقوعده اولان ضمیر رجوعه راجعدر فارجعا قبل الحکم لا
یحکم وان بعده لا ینقض حتی اکر شاهد اولان کمسنه لر بعد ادای الشهادة وقبل الحکم اول
ایلدکلری شهادتدن رجوع ایلسه لر اول ایلدکلری شهادتله حکم اولنمازلر اکر بعد الحکم رجوع ایلسه لر
قاضی ادراك شهادتله ایلدکلری حکم نقض ایلمازز یرا اولکی یه حکم اتصال اولدوغی ایچون
مترجح اولمشدر بعده اولان ضمیر حکمه راجعدر وضمنا ما اتلفاه بها ادی قبض المدعی مدعاه
دینا کان او عینا یعنی شاهد اولان کمسنه لر قیحان شهادتلری سببیله بر شیئك اتلافنه سبب

اولسه لر اول شیئ ضامن اولور قحان اول مدعی اولان کمسنه اول ادعا ایلدوکی شیئ قبض ایلسه کرک اول شیئ
کرک دین اولسون کرک عین اولسون اما اول ادعا اولنان شیئ قبض اولنمسه ضمان واجب اولماز قبضه
مسوف اولدوغی احلدن وبو قول امام سرخسینك مختاریدر وبعضلرسی عین ایله دین مابینده تفریق
وتفصیل ایلمشلردر انلفاده اولان ضمیر ماقبلنه اولان مایه راجعدر بیاده اولان ضمیر شهادته
راجعدر فان رجع احدهما ضمن نصفا والعبرة لمن بقی لا لمن رجع یعنی قحان ایکی شاهدك
بری ایلدوکی شهادتدن رجوع ایلسه اول شهادت ایلدوکی شیئك نصفنه ضامن اولور ودخی
شهادتدن رجوع ایلمه ده اعتبار رجوع ایدنلرهن باقی قلانلردر رجوع ایدنلرك دکلدر فان
شهد ثلثة ورجع واحد لا یضمن فان رجع آخر ضمنا النصف امدی اول تقدم ایدن مسئله نك
نصر یفی بودر که قحان برماده ده اوچ کمسنه شهادت ایلسه وشهادت ایلدوکندن صکره برسی رجوع
ایلسه اول رجوع ایدن ایله صکره رجوع ایدن نك ایکیسی اول شهادت ایلدکلری مالك نصفنه ضامن
اولور لر اکر دینلور ایسه که لایق اولان بو ایدی که شاهد ثانی رجوع ایلمك ایله انجق ثانی نصفین
ایلیه زیرا تلف مال ثانی یه مضاف اولدی جواب ویریلور که تلف مال جمله یه مضاف در الا بو قدر
وارد رکه مانع اولمغله شاهد اول رجوعندن اثری ظاهر اولدی قحانکه ثانی رجوع ایلدی
ظاهر اولدی که تلف مال ایکیسنك سببی ایله در بو تقدیرجه ایکیسی ضامن اولور وان شهد
رجل وامرأتان فرجعت واحدة ضمنت ربعا واکر برماده ده بر رجل ایله ایکی خاتون شهادت تلك
ایلسه لر صکره اول ایکی خاتونك بریسی شهادتدن رجوع ایلسه ربع مالله ضامن اولور زیرا بر رجل
ایله بر خاتون باقی قالمسیله اوچ ربعی باقی قلور وان رجعنا ضمنتا نصفا واکر اول ایکی امرأة
رجوع ایلسلر نصف مالله ضامن اولور لر زیرا نصف مال اول رجلك باقی قالمسیله باقی قالمشدر
وان شهد رجل وعشرة نسوة فرجع ثمان لا یضمن شیئا واکر برماده ده بر رجل ایله اون خاتون
شهادت ایلسه لر صکره اول خاتونك سکزی شهادتدن رجوع ایلسلر برشئ ضامن اولماز لر
زیرا جمله حق باقی قلانلر کمسنه ایله که بر رجل ایله ایکی خاتوندن باقی قالمشدر فان رجعت اخری

اخري ضمن التسع ربعاً واكر اول رجوع ايدن سكز خاتونك رجوعلرندصكره اول باقي فلان ايكي
خاتوندن برخاتون دخي رجوع ايلسه طقوزي ربع مالدضامن اولور لرواج ربعي برر جل ايله
برخاتونك بقاسيله باقي قلمشدر وان رجع العشرة ضمن نصفاواكر اول اون خاتون
شهادتدن رجوع ايلسه لرمالك نصفنه ضامن اولور وان رجع الكل فعلى الرجل سدس وعليهن
خمسة اسداس واكر اول ذكري تقديم ايدن خاتون ايله برر جل شهادتدن رجوع ايلسلر مزبور
رجلك اوزرينه سدس وارد ربعني رجل سدس مالدتضمين اولنور واول اون خاتونه مالك
بش سدسي تضمين اولنور امام ابوحنيفه قتلده وعندهما عليه نصف وعليهن نصف وامامين
قتلده رجلك اوزرينه نصف وارد روخاتونلرك اوزرينه نصف وارد ربعني هر فريقه نصف
مال تضمين اولنور وان شهد رجلان وامرأة ورجعوا فالغرم على الرجلين حاصة واكر
برماده يه ايكي رجل ايله برخاتون شهادت ايلسلر صكره ايلدكلري شهادتدن رجوع ايلسه لر
غرامه ايكي رجل اوزرينه درانجق زيرا برخاتونك شهادتي شهادت عدا ولنماز زيرا مالي
غرامه ايدوب قضايه سبب اولان اول ايكي رجل اولمشدر ولابضمن راجع شهد بنكاح
بمهرمسمى عليها اوعليه يعني فجان برمكسنه برخاتونه ياخود برر جل مابينلرنده مهرمسمى ايله
وانفع اولان نكاحه شهادت ايلدكدنصكره شهادتندن رجوع السلر اول شهادتدن رجوع
ايلمك ايله تلف اولان مهره ضامن اولمازمثلا برر جل برخاتون مهرمسمى ايله بنم منكوحم
ديو دعوا ايلسه مزبوره خاتون دعوا اولنان نكاحي انكار ايلسه مزبور رجل كندو منكوحه سي
اولدوغنه بينه اقامت ايلسه قاضي دخي بينه موجبنجه حكم ايلدكدنصكره شاهدلرشهادتدن
رجوع ايلسلر بيچ مهردن آنلره برشئ تضمين اولنماز وياخود خاتون رجلك اوزرينه بيك درهم
مهري اولدوغنه دعوي ايلسه رجل انكار ايدوب بشيوز درهم ردبو ادعا ايدوب شاهدلر
بيك درهم اولدوغنه شهادت ايلدكلرينه دنصكره رجوع ايلسه لر برشيئ ضامن اولمز لر
عليهاده ضمير مرأة به راجعدر عليه ده اولان ضمير رجله راجعدر الامراد على مهر المثل

یعنی فجان شاهد لر مهر مثلدن زیاده بر مقدار ایله شهادت ایلسلر صکره رجوع ایلسلر اول زیادیه
ضامن اولورلر زیرا او زیاده عوض سز اتلاف ایلدیلر ولامن شهد بطلاق بعد الدخول
ولذلک برخاتون نکاحلو اولوب بعد الدخول اطلاق اولندوغنه شهادت ایدوب صکره رجوع
ایلسه لر برشیئه ضامن اولمازلر زیرا رجوع ایله آنجق منافع بضع اتلاف اولنمشدر ویضمن
فی الطلاق قبل الدخول نصف المهر اما قبل الدخول اطلاق ایلدی دیو شهادت
ایدوب صکره رجوع ایلسه لر نصف مهره ضامن اولورلر وفی البیع ما نقص عن قیمت البیع
ودخی بیعده اول مبیعک قیمتنده اقل اولان مقداردہ شهادت ایلسه لر اول نقصانه ضامن
اولورلر وفی العتق القیمة ودخی عتقده اول معتقک قیمتنده ضامن اولورلر مثلا ایکی
کمسنه بر رجلک اوزرینه بور رجل عبدنی اعتاق ایلدی دیو شهادت ایدوب صکره شهادتدن
رجوع ایلسلر اول عبدک قیمتنه ضامن اولورلر وفی القصاص الدیة فقط ودخی قصاصده
دیته ضامن اولورلر فقط مثلا ایکی شاهد بر قصاص ایله شهادت ایلسلر واولکی
قصاصنه شهادتلرنی ایلدیلر ایدی قتل اولوب قصاص اولنمشدی بعده شهادتدن رجوع ایلسه لر
آنجق دیته ضامن اولورلر قصاص لازم اولماز زیرا قصاص مباشره مقابله سنده لازم اولور
مباشره ایسه شاهدلردن منتفی در ویضمن الفرع ان رجع الاصل بقوله ان قال ما اشهدته علی
شهادتی یعنی شاهد فرع اولان کمسنه فجان شهادتدن رجوع ایلسه اول شهادت ایله وکی
شیئه ضامن اولورزیرا اصل اولان تلف کندو شهادتی سببیله واقع اولمشدر وشاهد اصل
اولان کمسنه فجان شهادتدن رجوع ایدوب دیسه کہ بن بو شاهدی شهادتمه اشهاد ایلدم
تلف اولان شیئه ضامن اولمازز یرا شاهد فرعک کندو شهادتنه اشهاد ایتدوکنی انکار
ایتمشدر حوله ده اولان ضمیر باب مقدر یضمن به متعلق در مذکور مذکور یضمن به دکلدر
وانده اولان ضمیر اصله راجعدر اشهدته ده اولان ها ضمیری فرعه راجعدر ولو قال
اشهدته وغلطت ضمن عند محمد لا عندهما یعنی شاهد اصل اولان کمسنه شهادتنی انکار

نكار التيوب بن اول شاهد فرعي شهادتمه اشهاد ايتدم اما غلط ايلدم ديسه امام محمد قتنده ضامن
اولماز زيرا فضا فرع شاهد لرك شهادتيله واقع اولمشدر واشهدته ده اولان ضمير هاء فرعه راجعدر
وعندهماده اولان ضمير تثنيه امام ابو حنيفه ايله امام ابو يوسفه راجعدر وان يرجع الاصل والفرع ضمن افقط
واكر اصل ايله فرع شهادتدن رجوع ايلسه يا الكر فرع اولان شاهد اول بلف اولان شيئه راجعدر ضامن
اولور زيرا فرعك شهادتيله واقع اولمشدر وعند محمد بضمن المشهود عليه اي الفريقين شاء وامام محمد
قتنده مشهود عليه اولان كمسنه ايكي فريقدن هر قيفسنك استرسه تضمين ايتدورر يعني استرسه شهود
اصله تضمين ايتدوره واسترسه شهود فرعه وقول الفرع كذب اصلي اوغلط ليس بشيء يعني شاهد
فرع اولان شاهدك اصل اولان شاهدلك كذب اصلي يعني بن شهادتنه شهادت ايلدوكم اصل
كذب سويلديكدن سني برشيء دكلدر يعني يوسوزي سويلمك ايله حكم منتقض اولماز والمغرم غرامه
دحي لازم اولماز زيرا شهادتندن رجوع ايلمامدلر انجق شاهد اصل اولنلرك اوزرينه كاذب
اولدقلرينه شهادت ايلمدلر وان رجع المزكي عن التزكية ضمن خلافا لهما والكر مزكي اولان كمسنه تزكيه
سندن رجوع ايلسه اول شهادت اولنان شيئه ضامن اولور ابو حنيفه قتنده زيرا تزكيه شهادتك
قبول اولنماسنه سبب واقع اولمشدر وامامين انجون خلاف وارد ر يعني انلرك قتنده ضامن
اولماز ولاتضمن شاهد الاحصان برجوعه يعني شاهد اولان كمسنه بركمسنه نك محصن اولدوغنه
شهادت ايلدكدن صكره رجوع ايلسه برشيء ضامن اولماز ونسنه لازم كلمز فرقتنده ضامن اولور
زيرا جنايتنك محصنه رديو شهادتي ايله حقيقة علت اولمشدر اما امام ابو حنيفه وامام ابو يوسف
وامام محمد قتلرنده احصان شرط محصنين درحكم اكا مضاف اولمز زيرا شهادت على الزنا بغير احصان
عقوبتي مفيد ر بو تقدير جه راجع اولان كمسنه به برشي لازم كلمز ولو رجع شاهد اليمين وشاهد
الشرط ضمن شاهد اليمين خاصة وقيجان شاهد اليمين ايله شاهد الشرط اولان كمسنه لر شهادتلرندن
رجوع ايلسه لر شاهد اليمين اولان كمسنه اول مشهود بدنك قيمتنه ضامن اولورانجق اول شاهد الشرط
اولان كمسنه يه نسنه لازم كلمز مثلا ايكي كمسنه بركمسنه نك اوزرينه كه بوآدم كندوخانوني انجون والله

الرخانونم فلان داره داخل اولورسه طالق اولسون دیدوکده شهادت ایلسه صکره ایکی رجل دخی
داره داخل اولدوغنه شهادت ایلدکلرنده نصکره اول شاهد الیمین اولان کسنه ایله شاهد الشرط
اولان کسنه لرشهادتلرنده رجوع ایلسه لر آنجق شاهد الیمین اولان کسنه ضامن اولور زیرا طلاق
بولرك تعلیقنه شهادت ایلدکلری اجلدن واقع اولمشدر ولو رجوع شاهد الشرط وحده
اختلف المشایخ واکر شاهد الشرط اولان کسنه لر رجوع ایلسلر مشایخ اختلاف ایلمشلردر
کمیسی ضامن اولور دیمش وکمیسی ضامن اولماز دیمش لکن صحیح اولان ضامن اولمامقدر
ومن علم انه شهد زورا اشهروا یعزروا ولا شوك کسنه کزور شهادت ایلدوکی معلوم اولد اول کسنه
همان خلق اراسنده شاهد زور اولدوغی شهادتلرنه توبیخ تعزیر اولنمیه امام ابوحنیفه قتنده وکیفیت
اشهاد بودرکه قاضی اولان کسنه اول شاهد زور اولان کسنه اهل سوقدن ایسه اهل سوقه ارسال
ایلیه که بوآدم شاهد زوردر بونون حذر اوزره اولیکوزدیو انلره دخی تنبیه ایلیه زیرا قاضی
شریح رضی الله عنه دن ابوحنیفه حضرتلری بویله روایت ایلمشدر وعندهما بوجمع ضرب اویحبس
واما مین قتنده انی ضرب وجمیع ایلم اجماع ایدوب حبس ایلمه لرزیرا حضرت عمر رضی الله عنه
برشاهد زوره قرق سوط ضرب ایدوب بورنی تشویر ایلمشدر **باب الوکالة** مصنف رحمه الله
علیه بوکتابده وکالتك کیفیتی احوالنی بیان ایدر وکالت لغتده حفظ معناسنه در واصطلاحده
شرعده هی اقامة الغیر مقام نفسه فی التصرف یعنی وکالت برآدم کندودن غیری کسنه کندو نفسنك
مقامنه قائم ایلمکدر تصرفده زیراکاه اولورکه آدم کندو نفسنك مصالحنه قائم اولمزدن عاجز
اولور امدی آدم کندو مصالحنی اتمام ایلمکه وکیل نصب ایلمك جائز اولدیغی وشرطلرنی کوت
الموکل بملك التصرف یعنی وکالتك شرطی موکل اولان کسنه تصرفه مالك اولمقدر مالك
التصرف دیمکدن مراد موکل عاقل وبالغ وحر اولمقدر زیرا وکیل اولان کسنه تصرفی موکلدن
استفاده ایدر امدی مادامکه موکل بو اوصاف ایله موصوف اولمیه توکیل ایلماسی جائز
وکلدر شرطلرنده اولان ضمیر وکالته راجعدر والوکیل ممن یعقل العقد ویقصده ووکالتك

انك بشرطي دخي وكيل اولان كسنه عقدي تعقل اليه مثلا بيع سالب اولوب وشراجالب اولدوغني
تعقل اليه وقصدي اوله وغبن بيردن غبن فاحشي فرق ايلسه فيصح توكيل الحر البالغ اولماذون
حرا بالغا اومأذونا اوصبيا عاقلا اوعبدا مجورا بكل مايعقده فيصح ده اولان فامصنفك بعقل
العقد ويقصد قوله تفريع واقع اولمشدر يعني حر وبالغ اولان كسنه نك وباخود مأذون
اولان كسنه نك برحرا بالغي وباخود مأذوني وباخود مجور اولان صبي وعاقلي وباخود عبد مجوري
توكيل ايلمك صحيح اولور هرشيدن كه موكل اني كندو نفسي اليه عقد ايلمك صحيح اولور زيرا صبي عاقلك
كندو ملكندن اذن وليسي اليه تصرفي نافذ رامدي كندوي وكيل ايلمك اليه غيرك ملكندن تصرفي
صحيح اولور ودخي عبد عاقلك كندو نفسنده تصرفي صحيحدر مثلا طلاق كبي وحدود اليه اقرار
اليماسي كبي امدي حق غيريده توكيل سببي اليه تصرفي صحيح اولور بعضدن اولان ضمير ما قبلندن اولان
مالفظنه راجعدر بنفسه اولان ضمير وكيله راجعدر وصحح التوكيل بابقاء كل حق وباستيفائه الا في
حدود وقود مع غيبة الوكيل ودخي غير حقي ابقا ايلمك واستيفا ايلمك اليه توكيل صحيح اولور لكن حدود
توكيل صحيح اولماز اول موكل اولان كسنه مجلسدن غائب اولمسيله زيرا بوايكي بتنه شبهه اليه دفع
اولنور اشيادندر امدي غيرك مقامنه قائم اولان استيفا الري جائز دكلدر استيفائه ده اولان
ضمير حقه راجعدر وبالخصومة في كل حق بشرط رضى الخصم للزوم ياودخي خصومت ايلمك ايچون
عما حقوقن توكيل ايلمك صحيحدر خصم اولان كسنه نك راضي اولماسي شرطيله زيرا اول خصومت
لازم اولدوغي ايچون الا ان يكون الموكل مريضا لا يمكن حضوره مجلس الحكم اوغايبا مسافة
سفر اومريضا المسفر بعني هر حقده خصومت صحيحدر خصمك راضي اولمسي شرطيله الا موكل اولان
كسنه بروجهله مريض اولسه كه مجلس حكمه راضي اولمسي ممكن اولسه وباخود سفر مسافه سي صور
برده غائب اولسه وباخود سفري مراد ايدنمش اولسه او محذورة غير معتادة للخروج الي مجلس
الحاكم وباخود موكل اولان برمحذوره كه مجلس حاكم چقمغه غير معتاد اولسه بوتقدرجه بوذكر
اولنان صورتلرده خصمك رضاسي اشتراط اولنماز امام ابوحنيفه قتنده وعندهما الا فيشترط

رضی الخصم واما امین قتنده مطلقا خصمك رضاسی شرط دکلدر زیرا توکیل مؤکلك حقنه بعید رغبتك
رضاسنه توقفی بوقدر وحقوق عقد یضیفه المؤکل الی نفسه کبیع واجارة وصلح عن اقرار یتعلق
به ان لم یکن الوکیل مجورا وشمول حقوق عقدك الذی وکیل اولان مکسنه کندو نفسنه اضافت ایله
مثلا بیع واجاره وصلح عن اقرار کبی شیلر وکیلی متعلقدر اگر وکیل اولان مکسنه محجور علیه اوطار
ایسه مثلا صبی محجور علیه وعبد محجور علیه کبی زیرا عقد کندو کلامیله قائم اولمشدر زیرا صحتنه
تعبیره قادر درامدی اولدوغی حیثیتدن واما شافعی قتنده حقوق عقد مؤکله راجعدر
یضیفه ده اولان ضمیر عقده راجعدر الی نفسه ده اولان ضمیر وکیله راجعدر فیسلم المبیع یعنی
وکیل اولان مکسنه مبیعی تسلیم ایلیه فخان بیعه وکیل اولسه ویتسلمه ویقبض الثمن ودخی اول مبیعی
تسلم یعنی قبض ایلیه فخان شرایه وکیل اولسه ویطالب به وکیل اولان مکسنه ثمن ایله مطالبه اولنور
اگر شرایه وکیل اولمش اولسه ویرجع به عند الاستحقاق ونخاصم فی عین مشتریه ویرد به ان لم
یسلمه الی مؤکله وبعد تسلیمه لا الا باذنه ودخی وکیل اولان مکسنه ثمن ایله رجوع اولنور وفخان
مبیع مستحق اولسه ودخی مؤکلك اشترا ایلدوکی شیئك ظهور ایدوب عیبدن وکیل مخاصمه ایلدوکی
ودخی اول شیئ انده اولان عیب ایله رد ایلدکده اول وکیلك مؤکلنه تسلیم اولندی ایسه انی
رد ایلمیه الا اذن مؤکل ایله رد ایلیه بده اولان ضمیر ثمنه راجعدر ومشتریه ده اولان ضمیر
مؤکله راجعدر برجع به ده اولان ضمیر ثمنه راجعدر مؤکله ده اولان ضمیر مبیعه راجعدر باذنه ده
اولان ضمیر مؤکله راجعدر ونخاصم فی عیب مبیعه وفی شفیعه ان کان فی یده وکذا شفعه
مشتریه ودخی وکیل اولان مکسنه کندو مبیعك عیبدن مخاصمه اولنور ودخی اول مبیعك
شفعه سنده مخاصمه اولنور اگر اول مبیع وکیلك یدنده ایسه ودخی مشتریه سنك شفعه سنده
مخاصمه اولنور زیرا جمله بو مذکورات حقوق قتنه اولدوغی اجلدن مخاصمه ایلمك جائز اولمشدر
وبیعه ده وسفعه ده وفی یده ده اولان ضمیر لر وکیله راجعدر والملك یثبت للمؤکل ابتداء یعنی
فخان وکیل اولان مکسنه برشیئ دعوا ایدوب اثبات ایلسه وباخود برشیئ اشترا ایلسه اوشفیع

شيء ده ملكيت ابتدادن مؤكل ايجون ثابت اولور و بعض علمانك قولي بودركه وامام كرخي ديديكه ملك
ابتدادن وكيل اولان كمسنه يه ثابت بعده مؤكله انتقال ايدر لكن اوكي صحيحدر فلا يعتق قريب وكيل
شراء جونكه ملك ابتدادن مؤكل ايجون ثابت اولور امدي وكيل اولان كمسنه كندو قريبني وكاله اشترايله
اشتر اليله اوزرينه عتق اولنماز زيرا ملك موكلدر صحيح قول اوزرينه شراء اولان ضمير وكيله راجعدر
وحقوق عبد بضيفه الي مؤكل تتعلق بالمؤكل كنكاح وخلع وصلح عن انكار ودم عمد وكتابة
وعتق على مال وهبه وصدقه واعاره وايداع ورهن واقراض وشركه ومضاربه وشول حقوق
عقدكه وكيل اني مؤكله اضافت ايليه اول حقوق مؤكله متعاقد رمثلا نكاح وخلع وصلح عن
انكار كبي آنلرك مؤكله اضافت اولنور اما صلح عن اقرار مؤكل ايله وكيلك هر بريه اضافت اولنماسيله
جائزدر ودم عمد كبي وكتابت كبي ومال اوزرينه عتق اولمق كبي وهبه كبي واعاره كبي وايداع كبي
ورهن كبي واقراض يعني قرض ويرمك كبي وشركه ومضاربه ولايطالب وكيل الزوج بالمهر ولا وكيل
المرأة بتسليمها امدي زوجه نك وكيل اولان كمسنه به لازم دكلدركه زوج اولان كمسنه نك وكيلندن
اولا زوجه نك مهري طلب ايليه وزوجك وكيلي اولان كمسنه يه جائز دكلدركه مهرك خانونه تسليم
ايلماسني طلب ايليه زيرا وكيل بوايكي صورتده سفير محضدر يعني واسطه درفقط كوزلمزمي كه وكيل
اولان كمسنه اوعقدي مؤكله اضافت ايلمادن مستغني دكلدر اكر كندو نفسنه اضافت ايتسه ايدي
نكاح كندويه اولوردي ولايبدل الخلع وكيل اولان كمسنه دن بدل خلع طلب اولنماز والمشتري منع الثمن
عن المؤكل يعني وكيل اولان كمسنه فيجان برشيء بيع ايلسه مؤكل كلوب اندن ثمن طلب ايلسه مشتري اولان
كمسنه يه جائز دركه اول مبيعك ثمنني آندن منع ايلسه زيرا عقد دن اجنبيدر وحقوق عاقده راجعدر
فان دفعه اليه صح ولايطالبه الوكيل ثانيا واكر مشتري اولان كمسنه وكيلدن اشترا ايلدوكي مبيعك
ثمنني مؤكله دفع ايليه صحيحدر صكره وكيل اولان كمسنه تكرار ثمني اول مشتريدن طلب ايلمه زيرا ثمن
اصلده مؤكلك حقيدر واكا واصل اولمشدركه اول ثمني مؤكلدن اخذ ايدوب وكيله دفع ايلمك
اول دخي اني مؤكله دفع ايليه بي فائده در اليه ده اولان ضمير مؤكله راجعدر يطالبه ده اولان ضمير

مشتریه راجعدر وان کان للمشتری علی المؤکل دین وقعت المقاصة به وکذا ان کان له علی الوکیل دین وکذا لو اشتری
اولان کسنه نك مؤکلك ذمتنده دخی دینی اولسه اول مشتری ایله مؤکل اولان کسنه مابینده مقاصه یعنی
حقلشمه واقع اولور وکونك مشتریبنك وکیل جهتنده حقی اولسه مقاصه واقع اولور امام ابوحنیفه
وامام محمد قتنده خلافا لامامی یوسف وامام ابویوسف انجود خلاف وارد رزیرا انك قتنده مقاصه
واقع اولماز ویضمنه الوکیل للمؤکل وان کان دینه علیهما فالمقاصه بدین المؤکل دون الوکیل
یعنی قپجان مشتریبنك دینی وکیل اوزرینه اولسه وانك ایله مقاصه اولنسه وکیل اولان کسنه مؤکلك
حقنه ضامن اولور واکر مشتریبنك دینی وکیل ایله مؤکلك اوزرینه اولنسه مقاصه آنجق مؤکلك
دینی ایله واقع اولور وکیلك دینی ایله واقع اولماز یضمنه ده اولان ضمیر ثمنه راجعدر دینه ده اولان
ضمیر مشتریه راجعدر علیهما ده اولان ضمیر مؤکل ایله وکیله راجعدر **باب الوکاله بالبیع والشراء** مصنف رحمة الله علیه بو بابده بیع وشرایه توکیل اولنان کسنه نك احوالنی بیان ایدر لا
یصح التوکیل بشراء شیء یشتمل اجناسا کالرقیق والدابة اجناس مختلفه شامل اولان شیئك شراسنه
توکیل صحیح دکلدر مثلا رقیق وثوب کبی ودابه کبی اولان شیلرده توکیل جائز دکلدر زیرا رقیق برقاچ
نوعدر وثوب برقاچ صنفدر ودابه برقاچ قسمدر امدی مادامکه توکیل صحیح دکلدر وماهو کالرقیق
وکالدابة ودخی اجناس مختلفه کبی اولان اشیایه شامل اولان شیئك شراسنه توکیل صحیح دکلدر
مثلا دار کبی مثلا دار اجناس مختلفه کبی اولان شیئه شامل در مثلا محله کبی وقوشلق کبی ومنافع و
مرافق کبی بو اجلدن اولدیغی توکیل صحیح دکلدر وان بین الثمن ان وصلیة در یعنی بو تقدیم ایدن اشیادن
توکیل صحیح اولماز اکر ثمن بیان اولنسه ده فان سمی نوع الثوب کالهروی جاز امدی اول اشترا
اولنجق ثوبك نوعنی مؤکل تسمیه ایلسه مثلا هروی کبی توکیل صحیح اولور وتخلیصه دخی رخصت
وارد رکذا ان سمی نوع الدابة کالفرس والبغل وکذا توکیل صحیح اولور قپجان مؤکل دابه نك نوعنی
تسمیه ایلسه مثلا آت وقاطر کبی وبین ثمن الدار والمحله وبین جنس الرقیق کالعبد ونوعه کالترکی
ودخی توکیل اولور قپجان رقیقك جنسنی بیان ایلسه مثلا عبد کبی وباخود نوعی بیان ایلسه

ایلسه متلا ترکی وحبشی بیی اوغنا یعنی بوغای یاخود برتمن تسمیه کا اولتمن اولتیشك نوعنی تعیین ایلیه
اوعم فقال اشتع لی ما رایت ودخی مؤکل اولان کسنه توکیلنده تعمیم ایدوب اتبع لی ما رایت یعنی وکیل بکا
هرکور دوکك شیئ اشترا ایلیه دیسه جائز در زیرا امر فی شراده کا تفویض ایلیشدر امدیجه اشترا
ایلیه امر یله اولمش اولور ولو وکله بشراء الطعام فرءوعلی البر ودقیقه وقیجان مؤکل اولان کسنه وکیلنی
طعام شراسنه توکیل ایلسه متلا اشتر لی الطعام یعنی بکا طعام اشترا ایله دیسه اول وکالت برّه یعنی
بغدایه ودقیقه حمل اولنور وکله ده اولان ضمیر وکیله راجعدر ودقیقه ده اولان ضمیر برّه راجعدر
وقیل علی البر فی کثیر الدراهم وعلی الخبز فی قلیلها وعلی الدقیق فی وسطها ودینلدیکه یعنی بعض علما
دیدیکه دراهم کثیره ده برّه حمل اولنور ودراهم قلیله ده انیمکه حمل اولنور یعنی جوق دراهم ویرسه
بغدایی اشترا ایلیه دیمك اولور وآز دراهم ویرسه انمك اشترا ایله دیمك اولور ونه جوق ونه آز دراهم
ویرسه دقیق اشترا ایله دیمك اولور وفی قلیلها ده وفی وسطها ده اولان ضمیر لر دراهمه راجعدر وفی
متخذ الولیمة علی الخبز بکل حال ودخی ولیمه اتخاذ ایلین کسنه ده خبزی حمل اولنور مرحالدن یعنی صاحب
ولیمه اولان کسنهٔ برکسنهٔ وکیل ایدوب برمقدار درهم ویروب بکا طعام اشترا ایله دیسه کرك اولدراهم
قلیل اولسون کرك کثیر اولسون کرك وسط اولسون انمك اشترا اولنسنه حمل اولنور وصح التوکیل
بشراء عین بدین له علی الوکیل مؤکل اولان کسنه نك وکیل ذمتنده اولان دینی ایله برعینی ایله ایلمکله اشترا
توکیل صحیحدر مثلا مؤکل اولان کسنه بنم سنده اولان دینم ایله بکا بو عبدی اشترا ایلمك ایچون سنی
وکیل ایلدم دیسه توکیل صحیح اولور وفی غیر العین ان هلك فی ید الوکیل فعلیه وان قبضه المؤکل فهو له
یعنی غیر معینده وکیل اولان کسنه ایچون اشترا ایلدوکی شئ یدنده هلاك اولسه اول شئی انمك اوزریه در
یعنی هلاك اولمیه کندو مالندندر واگر مؤکل اولان کسنه انی قبض ایلسه ویدنده هلاك اولسه
اول مؤکلك اوزریه در امام ابو حنیفه قتنده فعلیه ده اولان ضمیر وکیله راجعدر قبضه ده اولان
ضمیر غیر معینه راجعدر لده ده اولان ضمیر مؤکله راجعدر وقالا هو لازم للمؤکل ایضا وهلاکی
علیه اذا قبضه الوکیل واما بین یدیلرکه اول مبیع بنه مؤکله لازمدر وهلاکی کندو اوزریه در قیجان

وكيل اني قبض اليه هلاكه ده اولان ضمير مبتدا راجعدر قبضه ده اولان ضمير اينه وكيلم راجعدر وعلى
هذه الخلاف اذا امره ان يسلم ما عليه او يصرفه وبو احتلاف اوزرينه در يعني بو مسئله ده اولان
خلاف تقدم ابرن مسئله ده اولان خلاف كبيدر چنانچه مؤكل اولان كمسنه يه اوزرنده اولان تسليم ايلكه
امر ايلسه و ياخود صرف اليه ديو امر ايلسه واول فلانى تعيين ايلمسه ما وكيلم راجعدر عليه ده اولان
ضمير اينه وكيلم راجعدر يصرفه ده اولان ضمير ما قبلنده كه مايه راجعدر ولو وكل عبد التجارى
نفسه لمن سيده فان قال بعتنى نفسى لفلان فباع فهو له وان لم يقل لفلان عتق فجاء برجل يدعوى
كندو نفسنى سيدندن اشترا ايلمكه وكيل ايلسه اكر عبد اولان كمسنه كندو سيدنه بكا نفسمى فلان
كمسنه ايجون بيع ايله ديسه سيد دخى سكا كندو نفسنى بيع ايلدم ديسه اول عبد اول رجلك
اولور زيرا عبد اولان كمسنه كندو نفسنى ايلدى غيره وكيل ايلمامسى صالح ومكندر واكر فلانه ديمز
ايسه اول عبد معتق اولور زيرا قول مطلقدر ومطلقك ايكى وجهه احتمالى وارد نفسه ده اولان
ضمير غيره راجعدر له ده اولان ضمير اول مقدر اولان رجلم راجعدر سيده ده اولان ضمير
عبده راجعدر ولو وكل العبد غيره ليشتريه من سيده فان قال الوكيل للسيد اشتريته لنفسه
فباع عتق على السيد وولاؤه له وان لم يقل لنفسه فهو للوكيل وعليه ثمنه واكر اول عبد اولان
كمسنه كندودن غيرى برادمى كندويى سيدندن اشترا ايلمكه وكيل ايلسه اكر اول عبده وكيل اولان
كمسنه تلك عبدك سيدنه بن بو عبدى كندو نفسنه اشترا ايلدم ديسه سيد دخى بيع ايلدم ديسه
سيد اوزرينه معتق اولور زيرا عبد عبدنى كندو نفسنه بيع ايلمك اعتاقدر وعبد دخى كندو
نفسنى افندسندن اشترا ايلمك بدل ايله اعتاقى قبول ايلمكدر بو بابده وكيل اولان كمسنه رسول
كبيدر وولامى سيدى ايجون ثابت اولور واكر وكيل اولان كمسنه كندو نفسنه ديمزايسه اول عبد
وكيلك اولور واوزرينه ثمنى لازم اولور غيره ده وليسترده ومن سيده ده اولان ضمير اينه عبده
راجعدر واشتريته ده اولان ضمير ولنفسه ده اولان ضمير وولاه ده اولان ضمير اينه عبده
راجعدر له ده اولان ضمير سيده ده اولان ضمير سبده راجعدر عليه ده اولان ضمير وكيلم

وكيلدر راجعدر ثمنده اولان اولان ضمير عبده راجعدر وما اعطاه العبد لاجل الثمن للمولى وضمنه
ما اعطاه قولى مبتدا در للمولى خبرى واقع اولمشدر يعنى شول شئكه عبدك ثمن اولمق ايجون وكيله ويرمش
اولد اول مولى سنكدر زيرا عبدك حال عبود يتنده كسب وتحصيل اليله وكى مولى سنكدر ومشترى اولان
كسنه يه اول عبدك ثمنى لازم اولور زيرا اشترا كا واقع اولمشدر اعطاه ده اولان ضمير ما قبلنه اولان
مايه راجعدر واذا قال الوكيل لمن وكل به بشراء عبد اشتريت لك عبداً فمات وقال الموكل اشتريته
لنفسك فالقول للموكل ان لم يكن دفع الثمن والا فللوكيل يعنى برعبدك شراسنه وكيل اولان كسنه
ايجون كندو موكلنه سكا بو عبدى اشترا اليلدم واشترا اليلدوكى نصكره اولدى ديسه موكل اولان كسنه
دخى سن كندو نفسنه اشترا اليلدك بكا اشترا اليلدك ديسه قول بو مسئله ده موكلك دراكراول وفات
ايدن عبدك ثمنى وكيله دفع اليلماديسه زيرا وكيلك اخبار دن مقصودى ثمنه رجوع اليلكدر موكل اليسه
كا منكر دراما دى قول انك اولور واكر موكل ثمنى وكيله دفع اليلديسه قول بوصورتده وكيلك در زيرا امين
ومقصودى اول امانتك عهده سندن چقمقدر بو تقديرجه قولى قبول اولنور وكله ده اولان ضمير
عبده راجعدر وللوكيل طلب الثمن من الموكل يعنى وكيل اولان كسنه يه جائزدركه موكل ايجون
اشترا اليلدوكى شئك ثمنى موكلدن طلب ايليه زيرا وكيل بايع كبى اولمشدر وان لم يدفعه للبايع وحبس
المشترى لاجله واكر موكل اولان كسنه اول مبيعك ثمنى بايع اولان كسنه يه يعنى وكيله دفع ايلمبوب
اول مشترى اولان شئ ثمن ايجون حفظ اولنه فان هلك قبل حبسه هلك على الامر ولا يسقط ثمنه
امدى اكر اول مبيع اولان شئ مشترينك حبسندن اول هلاك اولسه اول امرك اوزرينه در يعنى
موكلك اوزرينه هلاك اولنور زيرا مأمور آمرك وكيلدر واول ثمن ساقط اولمازبلكه وكيل اولان
كسنه انك اليه موكل اوزرينه رجوع ايدر بدفعه ده اولان ضمير ثمنه راجعدر لاجله ده اولان
ضمير مبيعه راجعدر حبسه ده اولان ضمير مشتريه راجعدر ثمنه ده اولان ضمير مبيعه راجعدر
وان هلك بعد حبسه سقط واكر مبيع اول مشترينك حبسندن صكره هلاك اولسه اول ثمن ساقط
اولور بيع كبيدر حبسه ده اولان ضمير مشتريه راجعدر وعند ابو يوسف هو كالرهن وامام ابو يوسف

قیدنده اول بیع اولان شیئ رهن کبید زیرا رهنك حبس اولنماسی استیفا ایچوندر امدی قیمتدر دیرسك
اقل اولان شیئ ایله ضامن اولور مثلا ثمن اون بش درهم اولسه مبیعك قیمتی اون درهم اولسه وکیل اولان
کمسنه مؤکل اولان کمسنه نك اوزرینه بش درهم ایله رجوع ایدر ولیس للوکیل بشراء معین شراؤه لنفسه یعنی
برمعینك شراسنه مأمور اولان وکیله لایق وجائز دکلدر اول عینی کندو نفسنه اشترا ایلیه زیرا اول
امرك تقریرینه مؤیدر امر مأمور اعتاق ایلدوکی حینیتدن شراوه ده اولان ضمیر اول عین اولان
شیئه راجعدر لنفسه ده اولان ضمیر وکیله راجعدر فان شراه بخلاف ما سمی من الثمن او بغیر النقود
وقع الکر اول شراسنه وکیل اولان کمسنه اول شیئ ثمندن تسمیه اولنان شیئك خلافی جنسی ایله اشترا
ایلسه اول شیئ وکیل ایچون واقع اولور زیرا مؤکلك امرینه مخالفت ایلدوکی ایچون کا واقع اولمشدر
وکذا ان امر غیره فشراه بعینه وان بحضرته فللمؤکل وکذلك شراؤکیله واقع اولور بخلاف وکیل اولان
کمسنه اول وکیل اولدوغی شیئك شراسنه کندودن غیری کمسنه وکیل ایدوب غیبتنده اشترا ایلیسه
زیرا مؤکلك مخالفت ایلمشدر والکر اول شراسنه مؤکلك حضورنده اولسه مؤکل ایچون واقع اولور غیره ده
اولان ضمیر وکیله راجعدر فشراه ده اولان ضمیر اشترا اولنان شیئه راجعدر بغیبته ده اولان ضمیر
مؤکله راجعدر بحضرته ده اولان ضمیرینه کما راجعدر وفی غیر المعین هو للوکیل الا ان اضاف
العقد الی مال المؤکل او اطلق او نوی له ودخی غیر معین شیئك شراسی وکیل ایچون در الا بقرینه
وکیل اولان کمسنه عقدی مؤکل اولان کمسنه نك مالنه اضافت ایلسه مثلا وکیل اولان کمسنه اشتریت
بهذه الالف وهذه الملك الالف المؤکل یعنی بن فلان شیئی بیك درهمه اشترا ایلدم دیو بیك درهم
مؤکلك ملکیدر دیسه یاخود اطلاق ایلسه یعنی فلان شیئی بیك درهمه اشترا ایلدم دیسه اول شیئ
شرا مؤکلك اولور ویعتبر فی السلم والصرف مفارقة الوکیل لا المؤکل یعنی عقد سلمده وعقد
صرفده وکیل اولان کمسنه نك مفارقتی اعتبار اولنور زیرا کندوسی درعاقد اولان وجوندن اپی
قبض ایلسه عقد تمام اولور اکر قبل القبض مفارق اوله عقد باطل اولور ومؤکل اولان کمسنه نك
مفارقتی قبل القبض اعتبار اولنماز زیرا عاقد دکلدر ولو قال یعنی هذا الزیت فباع ثم انکر کون زیت

زيدا انكره فلزيد اخذه ان لم يصدق انكاره واكر وكيل اولان برمكسنه يه بكا بو عبدي زيد ايجون
بيع ايله ديسه ايلدوكندن صكره وكيل اولان مكسنه زيدك اكا اول عبدك اشتراسنه امر ايلدوكنه انكار
ايلسه امدي زيد ايجون اول عبد اخذ ايلمك جائزدر اكر اول وكيلك انكاريني تصديق ايلمازايسه
زيرا بعضي لزيد ديمسي وكيل اولدوغنه اقرار در صكره انكار ايلدوكي قبول اولنمازامر ده اولان
ضمير وكيله راجعدر اخذ ده اولان ضمير هذا يه راجعدر انكاره ده اولان ضمير وكيله راجعدر
فان صدقه لايا خذ جبراً اكر زيد اول وكيل اولان مشترى شرايه امر ايلدوكنه تصديق ايدرسه
اول مبيع اولان عبدي جبراً اخذ ايليه زيرا انكاري تصديقي ايلمشدر صدقه ده اولان ضمير مشترى
اولان وكيله راجعدر ياخذه ده اولان ضمير مبيع اولان عبده راجعدر فان سلمه المشترى اليه صحيح
اكر وكيل اولان مشترى اول مبيع اولان عبدي زيده تسليم ايلسه صحيح اولور تعاطيله بيع ايلمك
قبيلندن در سلمه ده اولان ضمير مبيعه راجعدر اليه ده اولان ضمير زيده راجعدر ومن وكل
بشراء رطل لحم بدرهم فشراه رطلين بدرهم مما يباع رطل بدرهمين لزم مؤكله رطل بنصف درهم
وشول كمسنه كه بر جلي بر بطمان اچه بدرهمه اشترا ايلمكه وكيل ايلمش اولسه مزبور وكيل ايكي
بطمان بدرهمه اشترا ايدوب اخذ ايليه ايله اولسه مؤكل اولان مكسنه يه اول ايكي بطمانك
بر بطمانيني نصف درهم ايله لازم اولور ابو حنيفه قتنده وعندهما يلزمه الرطلان بدرهم واما مين
قتنده اول ايكي بطمان بدرهم لازم اولور زيرا مؤكل اولان مكسنه اول درهمي لحمه صرف ايلمكه امر
ايلمشدر طالعه اولقدر كلدي مؤكله ده اولان ضمير وكيله راجعدر يلزمه ده اولان ضمير مؤكله
راجعدر وكل بشراء عبدين بعينهما فشرى احدهما جاز واكر بر مكسنه بر مكسنه ايكي عبد معينك
شراسنه وكيل ايلسه وكيل دخي اول ايكي عبد معينك بريني اشترا ايدوب بريني ترك ايلسه اول اشترا صحيح
وجائز اولور زيرا نوكيل مطلقدر وجائزدركه ايكيسي معا مباشر اولمليه بعينهما ده اولان ضمير تثنيه عبدينه
راجعدر وكذا ان وكل بشرائهما بالف وقيمتهما سواء فشراء احدهما بنصفه او باقل وان كان
باكثر لا يعني وكذلك شراء صحيح اولور فحجان اول مكسنه ايكي عبدي ببك درهمه اشترا ايلمكه وكيل

ایلیه وچال بوکه اول ایکی عبدك برینی اولبیك درهمك نصفنه باخود نصفندن اقله اشترایلیه جائز
اولور ابوحنیفه قتنده واکر نصفندن زیاده ایله اولورسه جائز دکلدر قیمتهاده اولان ضمیر عبدینه
راجعدر بنصفه ده اولان ضمیر الف درهم راجعدر وقالا یجوز ایضاً ان کان مما یتغابن
فیه وقد بقی ما یتسری بمثله الآخر واما بین دیدیلدکه اول عبد واحدی ببیك درهمك نصفندن
زیاده ایله اشترایلمك جائزاولورا کراول عبده تغابن اولان اشیادن ایسه فیه ده اولان ضمیر
عبده راجعدر فان شراه الآخر بما بقی قبل الخصومة جاز اتفاقاً واکر وکیل اولان مکسنه اول باقی
قلان عبدی ببیکدن باقی قلان دراهمله قبل الخصومه اشترایلسه ائمة ثلثه نك اتفاقی ایله جائز در
زیراعرض اول عبدی تحصیل ایلمکدر وان قال الوکیل بشراء عبد غیر معین بالف شریته وقال الموکل
بنصفه فان کان قد وقع البه الالف صدق الوکیل ان ساوی الالف واکر بر عبد غیر معینك
شراسنه وکیل اولان مکسنه بن بوعبدی ببیك درهمه اشترایلدم دیسه ومؤکل اولان مکسنه سن
بوعبدی بشیوز درهمه اشترایلدن دیسه امدی مؤکل اولان مکسنه اول ببیك درهمه وکیله دفع
ایلدی ایسه وکیل اولان مکسنه تصدیقی اولنور وسوزی قبول اولنور واکر اول عبد ببیك درهمه
دکر ایسه وان لم یکن دفعها فان ساوی نصفها صدق المؤکل وان ساواها تحالفا واکر اول ببیك
درهمی دفع ایلدی ایسه اکر بشیوز ذکر ایسه مؤکل اولان بلا یمین تصدیق اولنور واکر اول ببیك درهمه
دکر ایسه تحالف ایلسونلر یعنی وکیل ایله مؤکل بایع ایله مشتری کبیدر فجان ما بینلرنده ثمنده تحالف
واقع اولسه تحالف ایدرلر وما بینلرنده اولان عقد فسخ اولنور والعبد للمأمور یعنی تحالفدن
صکره عبد مأمورك اولور یعنی وکیلکدر شریته ده اولان ضمیر عبده راجعدر بنصفه ده اولان
ضمیر الف راجعدر الیه ده اولان ضمیر وکیله راجعدر دفعها ده اولان ضمیر الف راجعدر نصفها
اولان ضمیرینه الف راجعدر ساواها ده اولان ضمیرینه الف راجعدر وکذا فی متعینین لم یسم له ثمناً
فشراه واختلفا فی ثمنه وکذلك حکم بو مسئله ده ما قبلنده که اولان حکم کبیدر یعنی وکیل اولان
برمتعین اولان عبدك شراسنه وکیل اولسه وانك ثمنی تسمیه اولنمسه وکیل ایی اشترا البلدکدن صکره

نصکره وکیل الیه مؤکل ثمنده اختلاف ایلیه لر مثلا وکیل بیک درهم اشترا ایلدم دیسه مؤکل اولان کسنه
یتمش درهم اشترا ایلدم دیسه تخالف ایدر لرله ده اولان ضمیر متعینه راجعدر فشراه ده اولان ضمیر
بینه کلاهما راجعدر ولا عبرة لتصدیق البائع فی الاظهر یعنی بایعك تصدیقنه اعتبار یوقدر اظهر
قولده زیرا بایع اولان کسنه ثمنی استیفا ایلدکدن صکره انلردن اجنبیدر **فصل** بو فصلده وکیله
متعلق بعض اشیا بیان اولنور ولا یصح عقد الوکیل بالبیع و الشراء مع یرد شهادته له یعنی بیعه وشرایه
وکیل اولان کسنه نك عقدی شول کسنه لرایله اولماز کم کندو شهادتی انلرك حقنده رد اولنور
مثلا اصول و فروعی کبی شهادتی حقلرنده غیر صحیح و مردود اولدوغی کبیدر کالعدو طریقیله انلرایله
مبایعه صحیح دکلدر زیرا متحد محتدر وقالا یجوز بمثل القیمة الا فی العبد و المکاتب واما مین دیدیلر که
وکیل اولان کسنه جائزدرکه انلره برشیئ قیمتی مثلی ایله بیع و شرا ایلیه الا عبدی و کاتبنده دکلدر زیرا وکیلك
بوایکی ایله بیع و شرایی اتفاقله جائزدکلدر شهادته ده اولان ضمیر من لفظنه راجعدر والوکیل
بالبیع یجوز بیعه باقل او الکثر و بالعروض یعنی بیعه وکیل اولان کسنه جائزدرکه اول مبیع اولان
اقل ایله بیع ایلیه زیرا وکیل مطلقدر وقالا لا یجوز الا بمثل القیمة و بالنقود واما مین دیدیلر که بیع جائز
اولماز الا قیمة مثلی ایله و دخی نقود ایله و یجوز بیعه بالنسئة و دخی وکیل اولان کسنه نك نسئة ایله یعنی
اجل ایله بیعی جائزدر امام ابو حنیفه قتنده زیرا وکیل مطلقدر بیعه ده اولان ضمیر وکیله راجعدر و بیع
نصفها و کل مبیعه و دخی وکیل اولان کسنه به جائزدرکه بیعه وکیل اولدوغی شیئك نصفنی بیع ایلیه
الکن بعیضنده ضرر اولماز ایسه بیعه ده اولان ضمیر ما قبلنه اولان مایه راجعدر واخذه وکفلا
اورهنا فلا یضمن ان نوی علی الکفیل او ضاع الرهن فیده و دخی وکیل بالبیع اولان کسنه یه
جائزدرکه بیع ایلدوکی شیئك ثمنی مقابله سنده کفیل باخذ رهن اخذ ایلیه و قجان کفیلك اوزره
اولان شئ هلاك اولسه و باخذ یدنده اولان رهن ضایع اولسه وکیل اولان کسنه کلاهما ضامن اولدر
اولماز زیرا وکیل بالبیع اولان کسنه اصالتله ثمنی قبض ایلرامدی اخذ رهن و اخذ کفیل دخی
جائزدر اخذ ده اولان ضمیر وکیله راجعدر و فی یده ده اولان ضمیر مینه کلاهما راجعدر ولو

وهب الثمن من المشتري وابراه منه او خط عنه جاز ويضمن يعني قبان وكيل اولان كسنه اول بيع ايلدوكي
شيئك ثمنني مشتري اولكسنه يه هبه ايلسه يا خود اني اوثمندن بر مقدارني مشتريدن اوزرنده خط ايلسه جائز
اولور وكيل اولان كسنه ثمنه ضامن اولور بو ذكر اولنان حالاتك جملسنده ابراء ده اولان ضمير مشتريه راجعدر
منه ده اولان ضمير ثمنه راجعدر عنه ده اولان ضمير مشتريه راجعدر وعند ابو يوسف لا يجوز واما مام
ابو يوسف قتنده جمله ذكر اولنان صورتلرده جائزدر كذا در زبرا مؤكلك مالنه تصرفدر وكذا الخلاف
لو اجّله او قبل به حواله بو مسئله ده اولان خلاف ماقبلنده كي اولان خلاف كبيدر قبان اول وكيل
اولان كسنه مشتريه ثمن ايلدن تاجيل ايلسه يا خود ثمني حوالك ايله قبول ايلسه يا خود ثمني اجله ده اولان
ضمير مشتريه راجعدر به ده اولان ضمير ثمنه راجعدر ولو اقاله صحّ وسقط الثمن عن المشتري ولزم الوكيل
بالشراء واكر وكيل بالبيع اولان كسنه مشتري اولان كسنه بيعدن اقاله ايلسه صحيحدر وذكر اولنان ثمن
مشتريدن اوزرنده ساقط اولور وشرايه وكيل اولان كسنه يه ثمني لازم اولور وعند ابو يوسف لا يسقط
عن المشتري واما مام ابو يوسف قتنده ذكر اولنان ثمن اول مشتريدن اوزرنده ساقط اولماز بو مسئله ده
والوكيل بالشراء يجوز شراؤه بمثل القيمة وبزيادة يتغابن بها وهي ما تقوم به مقوم وقدّر في العروض
ده بنم وفي الحيوان بازده وفي العقار ده دوازده وكيل اولان كسنه يه جائزدركه بر شيء قيمتي
مثلي ايله اشترا ايليه ودخي يتغابن حاصل اولور زياده لك ايله اشترا ايليه ودخي اول زياده لك قبول
تقويم مقوم ايله نفوم اولنه اول ايسه عروضده ومتاعلرده اوني اون بجقدر وحيوانده اوني
اون بردر وعقاراتده اوني اون بكيدر بويله تقدير اولنمشدر زبرا اوكي قيمده تصرفده چوق
واقع اولور واخيرده قليلدر واوسطده متوسطدر وكثرة غبن قلة تصرف ومعامله دندر شراؤه
اولان كسنه ضمير وكيله راجعدر لا بما يتغابن بها يعني تغابن واقع وحاصل اولميان اشيا ايله اشترا ايلمك
جائزدكادر زبرا ثمنك متحققدر بها ده اولان ضمير قيمة راجعدر ولو كل بيع عبد فباع نصفه
جاز واكر وكيل اولان كسنه بر عبد بيعنه وكيل اولوب نصفني بيك ايله بيعي جائزدر ابو حنيفه
قتنده زبرا لفظ اجماع وافتراق قيدندن مطلقدر نصفه ده اولان ضمير عبده راجعدر وقالا

وهلاو قالا لا يجوز واما مين ويديلر كه نصفني بيع ايلمك جائز دكلدر زيرا غير متعارفدر الا ان باع الباقي
قبل الخصومة مكركه اول فلان نصفني قبل الخصومة بيع ايده اول زمانده بيع جائز اولور زيرا نصف اولك
بيعي نصف آخرك بيعنه وسيله واقع اولمشدر احتمالدركه آني الور كامل آدم بولنميه وان وكل بشراء عبد
فاشترا نصفه لا يلزم الموكل الا ان يشتري باقيه قبل الخصومة اتفاقا واكر وكيل بالشرا اولان كسنه
برعبدك اشتراسنه وكيل اولنور نصفني اشترا ايلسه بوشرا موكله لازم اولمز مكركه اول باقي فلان
نصفني اشترا ايليه ايلرايسه قبل الخصومه موكلك مقصودي حاصل اولور واكر بعد الخصومه اشترا ايورسه
مخالفتي ظاهر اولور نصفه ده اولان ضمير عبده راجعدر باقيه ده اولان ضمير بنه عبده راجعدر
ولو ردّ المبيع على الوكيل بعيب بقضاء ردّ على امره مطلقا يعني تجاوز وكيل اولان كسنه نلك بيع ايلدوكي
شيئ ترغيب سبي ايله قضاء قاضي ايله اوزرينه رد اولنسه وكيل دخي اني اول امرك يعني موكلك
اوزرينه رد ايليه مطلقا كركه بيّنه ايله اولسون كركه نكول ايله اولسون كركه اقرار ايله اولسون زيرا قاضي
اولان كسنه عيبك حدوثنه متحقق اولمشدر ردّه ده اولان ضمير مبيعه راجعدر وامره ده اولان
ضمير وكيله راجعدر فيما لا يحدث مثله يعني اول مطلقا عيب ايله رد اولنان مبيعك رد اولنماسي
شول شيئده دركه اول مدّته انك مثلي حادث وموجود اوليه مثلا زايد اولان دشكيجوز اولد اولان
برموكبي يومسئله ده اولان ضمير ما قبلنده اولان مايه راجعدر وكذا فيما يحدث مثله بيّنه وتكول
ودخي مبيع اولان عيب ايله رد اولنور شول شيئده كه اول مدّته انك مثلي حادث اوله بيّنه سيله يخود
نكول ايله واك اقرار فلا ولزمه الوكيل واكر اول عيب اقرار ايله ثابت اولسه انى آمره رد المسون وكيله
لازم زيرا اقرار ايله ثابت اولسه اني امره رد ايلمسون وكيله لازم زيرا اقرار حجة قاصره در ولو باع
نسئة وقال الموكل امرتك بالنقد وقال بل اطلعت قدق الموكل يعني وكيل بالبيع اولان كسنه
برشيئ نسئه ايله يعني اجل معتبه بيع ايلسه موكل ايله نزاع لشغوب موكل وكيله بن سكا نقد ايله بيع ايليه سين
ديو امر ايلدم ديسه وكيل سن اطلاق ايلدك ديسه موكل اولان كسنه تصديق اولنور زيرا امر كندو
جهتيندن استفاده اولنور واصلا دليل يوقدر وفي المضاربة المضارب يعني وكذلك مضاربه

ده اولان کسنه تصدیق اولنور مثلا رب المال اولان کسنه بن سکا فلان نوعدن مضاربه ایله سیس دیو مضارب
اولان دخی سن بنی سائر انواعدن مضاربه ایلدك دیسه مضاربه تصدیق اولنور ولا یتصرف
الوکیلین وحده فیما وکلا به یعنی ایکی وکیلك معا وکیل اولدقلری ایکیسنك بری علی الانفراد اذن تصرف
ایلماسی صحیح دکلدر یه ده اولان ضمیر ما قبلنده اولان مایه راجعدر الا فی خصومة ردّ ودیعه
وقضاء دین وطلاق وعتق لاعوض فیهما یعنی وکیلك بریسنه علی الانفراد تصرف ایلمك
صحیح دکل ایدی الا خصومتده وردّ ودیعه ده وقضاء دینده وعوض سز زوجه طلاق ایلمه
ودخی عوض سز عبدی عتق ایلمه زیرا بو اشیاده رأیه محتاج دکلدر فیهما ده اولان ضمیر
طلاق ایله عتقه راجعدر ولیس للوکیل ان یوکل الا باذن موکله او بقوله اعمل برأیك یعنی وکیل
اولان کسنه یه جائز دکلدر که کندو طرفندن وکیل نصب ایلیه مگر موکل اولان کسنه نك ادنی
ایله اوله یا خود وکیله اعمل برأیك یعنی کندو رأیك ایله عمل ایله دیسیله زیراه رأینه تفویض
ایلمش اولور موکله ده اولان ضمیر وکیله راجعدر فان اذن فوکل کان الثانی وکیل الموکل
الاول لا الثانی فلا ینعزل بعزله ولا بموته وینعزل لان یموت هو الاول امدی فجان موکل
اولان کسنه کندو وکیلنه وکیل نصب ایلمکه اذن ویروب اولدخی برکیل نصب ایلسه
بو کیل ثانی بینه اولکی موکلك وکیلی اولور اویله اولسه بو ایکینجی وکیلك عزلی ایله وموتی ایله معزول
اولماز واولکی وکیل وایکینجی وکیل اولکی موکلك موتیله معزول اولور لر بعزله وبموته ده اولان
ضمیر لر وکیل اوله راجعدر وان وکل بلا اذن فعقد الثانی بحضرته جائز واکر وکیل اولان کسنه
موکلك اذنسز بر وکیل نصب ایلسه وبو وکیل ثانی وکیل اولك حضورنده عقد ایلسه عقدی
جائزدر زیرا مقصود اول اولکنك رأینك حاضر اولمسیدر بحضرته ده اولان ضمیر اولکیه
راجعدر وکذا لو عقد بغیبته فاجازه اوکان قد قدر الثمن وکذلك عقد جائز اولور فجان وکیل
اولك غیبتنده عقد ایلیوب انی وکیل اول استماع ایدوب بجوز ایلسه ویا خود وکیل اول وکیل ثانی یه
ثمنی مقدر ایلسه یعنی بیان ایلسه اول حینده عقد صحیح اولور زیرا وکیل اولك رأینه محتاج دکلدر

جدر ولا يجوز لعبد او مكاتب التصرف في مال طفله ببيع او شراء يعني عبد اليه مكاتب اولان كسنه كند وطفلنك مالنه بيع شرا اليه تصرف اليماسي جائزدكلدر زيرا رق ولايتي قطع ايدر ولانزويجه ودخي عبد اليه مكاتبه جائزدكلدر كه كند وطفلكرينى تزويج اليملك جائزدكلدر تزويجه ده اولان ضمير طفله راجعدر وكذا الكافر في حق طفله المسلم وكذلك كافر اولان كسنه كند طفلى مسلمي يعني كافر طفل مسلمني تزويج اليماسي جائزدكلدر زيرا رق اليه كفر ولايتي قطع ايدر وكافرك مسلم اوزرينه جائزدكلدر

باب ٧ الوكالة بالخصومة والقبض بو بابده مصنف رحمة الله عليه خصومت اليه وقبض اليه اولان توكيلك احوالني بيان ايدر للوكيل بالخصومة القبض يعني وكيل بالخصومة اولان كسنه به قبض اليملك جائزدر اول قبض اليله وكي استرسه دين اولسون استرسه عين اولسون زيرا خصومتك تمامي قبض اليله در خلافا للزفر والفتوي اليوم على قوله امام زفر ايجون بو مسئله ده خلاف وارد ر يعني زفر قتنده وكيل بالخصومة اولان كسنه به قبض اليملك جائزدكلدر وفتوي بو كون امام زفر قولي اوزرينه در زيرا خيانت وكاله ده ظهور اليمشدر بو اجلدن مالة اثمنان اولنماز على قوله ده اولان ضمير زفره راجعدر ومثله الوكيل بالتقاضي يعني وكيل بالتقاضي اولان كسنه وكيل بالقبض اولان كسنه كبيدر ووكيل بالقبض اولان خلاف وكيل بالتقاضيده جائزدر وفتوي بنه امام زفر قولي اوزره در مثله ده اولان ضمير وكيل بالقبضه راجعدر وللوكيل يعني قبض دينه وكيل اولان كسنه به قبل القبض خصومت اليملك جائزدر ابو حنيفه قتنده خلافاً لهما امامين ايجون بو مسئله ده خلاف وارد ر يعني قتلرنده دينك قبضنه وكيل اولان كسنه به خصومت اليملك جائزدكلدر وبو قول ابو حنيفه دن بر روايتدر زيرا قبض خصومتك غير سيدر والوكيل باخذ الشفعة المخصومة قبل الاخذ اتفاقا ودخي شفعه نك اخذنه وكيل اولان كسنه به قبل الاخذ اتفاقا خصومت جائزدر زيرا اظهار خصومته متوقفدر وكذا الوكيل بالرجوع في الهبة او بالهبة او بالرد بالعيب يعني وكذلك صبه ده رجوع اليملك رجوع وكيل اولان كسنه به باخوذ قسمنه وكيل اولان باخوذ مبيعدن ظهور ايدن عيبك ردنه وكيل

اولان کسنه یه خصومت قبل الاخذ جائزدر وکذا الوکیل بالشراء بعد مباشرته ودخی کذلك شراء وکیل
اولان کسنه یه شرابی مباشره ایلدکدنصکره خصومت جائزدر ومباشرتدن اوّل اولماز مباشرته ده اولان
ضمیر وکیله راجعدر ولیس للوکیل بقبض العین المخصومة امابرعینك قبضنه وکیل اولان کسنه اتفاق
علیها ایله خصومت جائزدکلدر زیرا امامین محض درفلو رهن ذوالید علی وکیل بقبض عبدان
مؤکله باعه منه تقصیر ید الوکیل یعنی قیجان ذوالید اولان کسنه برعبدك قبضنه وکیل اولان
کسنه نك اوزرینه برهنه ایدوب یعنی شاهد کتورب که عتیقی بو وکیلك مؤکلی اولان کسنه یه
بوعبدی بیع ایلدی دیو اویله اولسه اول وکیلك یدی قصر اولنور یعنی منع اولنور زیرا یدی اولیحق
حضم اولور زیرا مؤکلك مقامنه قائمدر مؤکله ده اولان ضمیر وکیله راجعدر باعه ده اولان
ضمیر عبده راجعدر منه ده اولان ضمیر ذوالیده راجعدر ولایثبت البیع فیلزم اعادة البیّنة
اذا حضر المؤکل یعنی ذوالیدك برهنه ایدوب عبده ادّعا ایلدوکی بیع ثابت اولماز ثابت اولدوغی
تقدیرجه بیّنه نك اعاده اولنماسی برذوجه نك برمکاندن برمکانه نقل ایلماسنه باخمود برعبدی
نقل ایلمکه نصب اولنان وکیلك یدی قصر اولدوغی کبی ولایثبت الطلاق والعتاق لو برهنا
علیهما بلاحضور المؤکل وقیجان زوجه ایله عبد طلاق وعتقه برهنه ایلسه لرمؤکلك حضورنسز
اول طلاق ایله عتق ثابت اولماز برهناده اولان ضمیر تثنیه زوج ایله عبده راجعدر علیهماده اولان
ضمیر طلاق ایله عتقه راجعدر واقرار الوکیل بالخصومة علی مؤکله عند القاضی صحیح یعنی خصومة
وکیل اولان کسنه نك مؤکل اوزرینه قاضینك یانتده اقرار ایلمسی صحیحدر کرك مدّعی طرفندن
قبض ایله یاخود ابرا ایله وکیل اولسون کرك مدّعی علیهك طرفندن اولوب ثبوت حق ایله
اقرار ایلمش اولسون مؤکله ده اولان ضمیر وکیله راجعدر لاعند القاضی یعنی قاضینك
غیرینده اقراری صحیح دکلدر خلافا لابی یوسف وامام یوسف ایچون بو مسئله ده خلاف
وارد ر یعنی انك قتنده قاضینك غیرینده اقراری صحیح در لکن لابرهن علیه انه اقرّ فی مجلس
القضاء خرج عن الوکالة اما قیجان وکیلك اوزرینه برهنه اولنسه که غیر مجلس قضاده

ده اقرار ايلدي ديو وكالتدن چقار ابو حنيفه قتنده ولا يدفع اليه المال وجون انك اوزرينه غير
مجلس قضاده اقرار ايلدي ديو برهنه اولندي اول مال اكا دفع اولمز زيرا مال ايتمان اولنمازا يدي
تناقض ظهور ايلدوكي اجلدن عليه ده اولان ضمير وكيله راجعدر انه ده اولان ضمير بنه اكا راجعدر
اليه ده اولان ضمير بنه اكا راجعدر كالاب او الوصي اذ اقر في مجلس القضاء لا يصح ولا يدفع اليه
المال مثلا شول اب كبي يا خود شول وصي كبي قجان مجلس قضاده اقرار ايلسه اقراري صحيح اولماز و
مالكي اكا دفع ايلمك جائز اولماز نته كم نفس هدايه ده بيان اولنمشدر ولا تصح توكيل رب المال
كفيله بقبض ما على المكفول يعني رب المال اولان كسنه مكفول عنهك اوزرنده اولن مالك
قبضنه كندو وكفيلني وكيل ايلمك صحيح ده كلدر زيرا وكيل اولان كسنه غيره عامل در بو صورتده توكيلي
صحيح اوليدي كندو نفسنه عامل اولور ايدي بنه كندو ذمتني ابرا ايلمه امدي دكندر كه غيره عامل
اولمسيدر منتفي اولدوغي ايچون عقد وكالت دخي منتفي اولدي كفيله ده اولان ضمير رب المال راجعدر
ومن صدق مدعي الوكالة بقبض الدين امر بالدفع اليه وشول كسنه كه كندو اوزرنده اولان دينك قبضنه
وكيلك دعواسن ايدن كسنه تصديق ايليه اول اوزرنده اولان ديني اكا دفع ايلمكه امر اولنور زيرا كندو
نفسنه اقرار ايلمشدر اليه ده اولان ضمير وكيله راجعدر فان صدقه صاحب الدين برئ والا امر بالدفع
اليه ايضاً واكر صاحب الدين اولان كسنه مديون اولان كسنه كندو دعواسنه تصديق ايلسه اول
مديونك ذمتي بري اولور واكر تصديق ايلمازايسه اوزرنده اولان ديني دفع ايلمكه امر اولنور ايدي
اليه ده اولان ضمير دائنه راجعدر ويرجع به على الوكيل ان لم يهلك في يده يعني مديون اولان
دفع ايلدوكي شيئ اليه وكيل اولان كسنه نك اوزرينه رجوع قجان دفع ايلدوكي شيئ وكيلك يدنده هلاك
اولمسه زيرا دفع ايلمكدن مراد ذمتنك بري اولماسيدر وان هلك لا واكر يدنده هلاك اولسه رجوع
ايلماز زيرا تصديق ايلماسيله محقق اولدوغنه اعتراف ايلمش اولور به ده اولان ضمير دينه راجعدر
في يده ده اولان ضمير وكيله راجعدر الا ان كان ضمنه عند دفعه الا قجان وكالته مدعي اولان كسنه دينك
قبض ايلدوكي مقداره دفع قتنده ضامن اولسه اودفع اليه على ادعائه غير مصدق اولدوغي حالده دينك

اولان كسنه يه حصومت قبل الاخذ جائزدر وكذا الوكيل بالشراء بعد مباشرته ودخي كذلك شراية وكيل
اولان كسنه يه شرايي مباشره ايلدكدنصكره حصومت جائزدر ومباشرتدن اوّل اولماز مباشرته ده اولان
ضمير وكيله راجعدر وليس للوكيل بقبض العين المحصومة امّا برعينك قبضنه وكيل اولان كسنه اتفاق
علما ايله حصومت جائزدكلدر زيرا امامين محض دركلور هن ذوا اليد على وكيل بقبض عبدان
مؤكله باعه منه تقصّر يد الوكيل يعنى قجان ذوا اليد اولان كسنه برعبدك قبضنه وكيل اولان
كسنه نك اوزرينه برهنه ايدوب يعنى شاهد كتورب كه تحقيق بو وكيلك مؤكلى اولان كسنه يه
بو عبدي بيع ايلدي ديو اويله اولسه اول وكيلك يدي قصر اولنور يعنى منع اولنور زيرا يدي اويجون
حصم اولور زيرا مؤكلك مقامنه قائمدر مؤكله ده اولان ضمير وكيله راجعدر باعه ده اولان
ضمير عبده راجعدر منه ده اولان ضمير ذوا اليده راجعدر ولا يثبت البيع فيلزم اعادة البيّنة
اذا حضر المؤكل يعنى ذوا اليدك برهنه ايدوب عبده ادّعا ايلدوكي بيع ثابت اولماز ثابت اولاوجهي
تقدير جه بيّنه نك اعاده اولنماسي برذوجه نك برمكاندن برمكانه نقل ايلماسنه ياخود برعبدي
نقل ايلمكه نصب اولنان وكيلك يدي قصر اولدوغي كبي ولا يثبت الطلاق والعتاق لوبرهنا
عليهما بلا حضور المؤكل وقجان زوجايله عبد طلاقه وعتقه برهنه ايلسه لرمؤكلك حضورنسز
اول طلاق ايله عتق ثابت اولماز برهناده اولان ضمير تثنيه زوج ايله عبد راجعدر عليهماده اولان
ضمير طلاق ايله عتقه راجعدر واقرار الوكيل بالخصومة على مؤكله عند القاضي صحيح يعنى حصومة
وكيل اولان كسنه نك مؤكل اوزرينه قاضينك ياننده اقرار المامي صحيحدر كرك مدّعي طرفندن
قبض ايله ياخود ابرا ايله وكيل اولسون كرك مدّعي عليهك طرفندن اولوب ثبوت حق ايله
اقرار ايلمش اولسون مؤكله ده اولان ضمير وكيله راجعدر لاعند القاضي يعنى قاضينك
غيرينده اقراري صحيح دكلدر خلافا لابي يوسف وامام يوسف ايجون بو مسئله ده خلاف
وارد ر يعنى انك قضنده قاضينك غيري سنده اقراري صحيح در لكن لابرهن عليه انه اقرّ في مجلس
القضاء خرج عن الوكالة امّا قجان وكيلك اوزرينه برهنه اولدنسه كه غير مجلس قضاده

ده اقرار ايلدي ديو وكالتدن چقار ابو حنيفه قتنده ولا يدفع اليه المال وجون انك اوزرينه غير
مجلس قضاده اقرار ايلدي ديو برهنه اولدي اول مال اكا دفع اولمز زيرا مال ايتمان اولنمازايدي
تناقض ظهور ايلدوكي اجلدن عليه ده اولان ضمير وكيله راجعدر انه ده اولان ضمير بنه اكا راجعدر
اليه ده اولان ضمير بنه اكا راجعدر كالاب او الوصي اذا اقر في مجلس القضاء لا يصح ولا يدفع اليه
المال مثلا شول اب كبي يا خود شول وصي كبي قيجان مجلس قضاده اقرار ايلسه اقراري صحيح اولماز و
ما لكي اكا دفع ايلمك جائز اولماز زنهار كم نفس هدايه ده بيان اولنمشدر ولا تصح توكيل رب المال
كفيله بقبض ما على المكفول يعني رب المال اولان كسنه مكفول عنهك اوزرنده اولن مالك
قبضنه كندو وكفيلني وكيل ايلمك صحيح دكلدر زيرا وكيل اولان كسنه غيره عامل در بو صورتده توكيلي
صحيح اوليدي كندو نفسنه عامل اولور ايدي بنه كندو ذمتني ابرا ايلمك امدي ركندركه غيره عامل
اولمسيدر منتفي اولمدوغي ايجون عقد وكالت دخي منتفي اولدي كفيله ده اولان ضمير رب المال راجعدر
ومن صدق في دعوى الوكالة بقبض الدين امر بالدفع اليه وشول كسنه كه كندو اوزرنده اولان دينك قبضنه
وكيلك دعواسن ايدن كسنه تصديق ايليه اول اوزرنده اولان دينبي اكا دفع ايلمكه امر اولنور زيرا كندو
نفسنه اقرار ايلمشدر اليه ده اولان ضمير وكيله راجعدر فان صدقه صاحب الدين بري والا امر بالدفع
اليه ايضا والكر صاحب الدين اولان كسنه مديون اولان كسنه كندو دعواسنه تصديق ايلسه اول
مديونك ذمتي بري اولور والكر تصديق ايلماز ايسه اوزرنده اولان دينبي دفع ايلمكه امر اولنور ايدي
اليه ده اولان ضمير دائنه راجعدر ويرجع به على الوكيل ان لم يهلك في يده يعني مديون اولان
دفع ايلدوكي شيئ ايله وكيل اولان كسنه نك اوزرينه رجوع قيجان دفع ايلدوكي شيئ وكيلك يدنده هلاك
اولمسه زيرا دفع ايلمدن مراد ذمتك بري اولماسيدر وان هلك لا والكر يدنده هلاك اولسه رجوع
ايلماز زيرا تصديق ايلماسيله محقق اولدوغنه اعتراف ايلمش اولور به ده اولان ضمير دينه راجعدر
في يده ده اولان ضمير وكيله راجعدر الا ان كان ضمنه عند دفعه الا قيجان وكالته مدعي اولان كسنه دينين
قبض ايلدوكي مقداره دفع قتنده ضامن اولسه اودفع اليه على ادعائه غير مصدق اولدوغي حالده دينبي

دفع ايلسه بوايكي صورتده رجوع ايدر اليه ده اولان ضمير مدعي الوكالة راجعدر ومن صدق مدعي الوكالة بقبض
الامة لا تؤمر بالدفع اليه وشول كمسنه كه برامانتك قبضنه وكيل اولدوغني تصديق ايلسه اول تصديق ايدن
كمسنه اول يانده اولان امانتي اول وكيله دفع ايلماسنه امر اولنماز زيرا تصديقي غيرك مالي اولدوغنه اعتراف
اليه ده اولان ضمير مدعي الوكاليه راجعدر وكذا لو صدقه في دعوي شرائها من المالك واكر اول يانسده
امانت اولان كمسنه اول وكيلك اول امانتي مالندن اشترا ايلدوكنه تصديق ايلسه كذلك اول امانتي
اكا دفع ايلماسنه امر اولنماز زيرا غيره اقرار در ولو صدقه في ان المالك مات وتركها ميراثا لم امر بالدفع
اليه واكر يانسده اولان امانتي كندويه ميراث ترك ايلديكي ديوكني تصديق ايلسه وحال بوكه ابن غيري
وارثي يوقدر اول امانتي اكا دفع ايلمكه امر اولنور ترك ايلماده اولان ضمير امانته راجعدر له ده اولان
ضمير وكيله راجعدر ولو ادعي المديون على الوكيل بقبض الدين استيفاء الدين ولا بينة له امر بدفعه
اليه واكر مديون اولان كمسنه بر دينك قبضنه وكيل اولان كمسنه نك اوزرينه كه كندو اوزرنده اولان
دين ايچون استيفا ايلديكي ديو دعوا ايلسه وحال بوكه اول مدعينك بينه سي يوقدر امدي اول
مدعي اولان كمسنه اول كندو اوزرنده اولان دين ايچون وكيله دفع ايلماسنه امر اولنور زيرا وكالت اقرار
ايله ثابت اولديغي حالده اول دائنك مجرد دعواي ايله دينني استيفا ايلدوكي ثابت اولديغي يدفعه ده
اولان ضمير دينه راجعدر اليه ده اولان ضمير وكيله راجعدر ولا يستحلفه انه ما يعلم استيفاء موكله
واول مديون اولان كمسنه موكل دينچي استيفا ايلدوكنه اول وكيل اولان عليچي اولمدوغنه استحلاف ايلمسون
زيرا نائبدر ونائبه ايمان يوقدر يستحلفه ده اولان ضمير بايعه وكيله راجعدر انه ده اولان ضمير كالراجعدر
موكله ده اولان ضمير كذلك بل يبيع رب الدين ويستحلفه انه ما استوفى بلكه اول مديون اولان
رب الدين اولان كمسنه يچي اتباع ايلسون وموكلك دينچي استيفا ايلمدوكني وكيل دخي تحليف ايلمسون
يستحلفه ده اولان ضمير بايعه وكيله راجعدر ولو ادعى المبتاع على وكيل الرد بالعيب ان موكله رضي به
لا تؤمر برفع الثمن قبل حلف المشتري واكر بايع اولان رد بالعيبه توكيل اولنان وكيلك اوزرينه
تحقيق كندو موكلي بو مبيعده اولان عيبه راضي اولديغي ديو دعوا ايلسه نزبور بايع اول مبيعك ثمنك

ثمنك ردتنه يعني نفس مبيعك ردتنه امر اولنمازمشتري اولان كسنه نك خلفندن اول مثلا مشتري اولان كسنه
اول اشترا ايلدوكي شيئ انده اولان عيبيله رد ايجون بر رجل وكيل قيلوب عايب اولسه اول وكيل اولان
كسنه اول عيبلي اولان مبيعي ردا ايلمك مراد ايدندكده بايع اولان كسنه مشتري بو عيبه راضي اولوب
اشترا ايلدي ديسه امدي وكيل اولان كسنه اول مبيعك ردتنه قادر اولمازتاكم مشتري بو مبيعده
اولان عيبده راضي اولدوغنه يمين ايلسه مؤكله ده اولان ضمير وكيله راجعدر يه ده اولان ضمير عيبه
راجعدر ومن دفع اليه آخر عشرة ينفقها على اهله فانفق عليهم عشرة من عنده فهي بها وشول
كسنه كه بر آخر كسنه يه اون درهم دفع ايليوب كه بو اون درهمي اهل وعيالم اوزرينه نفقه ايلمديه امدي
انفاقه مأمور اولان كسنه كندو يانندن يعني كندو دراهمندن انفاق ايلدوكي اون درهم مقابله سنده
عد اولنوردي واستحسانا ردوقياسده جائزدكلدر زيراكندو دراهمي ايله مبنيعد عليهمده اولان ضمير
اهله راجعدر عنده اولان ضمير مأموره راجعدر فهي ده اولان ضمير كندو يانندن انفاق ايلدوكي
دراهم راجعدر بها ده اولان ضمير كاور يلان دراهم راجعدر

باب ٧ عزل الوكيل

مصنف رحمة الله عليه بو بابده مؤكلك وكيلي عزل ايلدوكيني بيان ايدر للموكل عزل وكيله يعني مؤكل ايجون جائزدركه
هرنجان استرسه كندو وكيلني عزل ايليه زيراوكالت مؤكلك حقي در ابطالنه قادر در عقود لازمه دن
اولدوغي اجلدن وكيله ده اولان ضمير مؤكله راجعدر الا ان تعلق به حق الغير كوكيل المخصومة بطل
الخصم يعني مؤكل ايجون وكيلنك عزلي جائزدر الا بجان اول وكيله غيرك حقي تعلق ايلسه مثلا
خصومت وكيلي كبي بجان خصمك طلبي ايله اولسه ضمن رهنده اولسه بو صورتلرده اكا عزل ابوقدر
اول غيرك حقي ابطال اولمق ايجون به ده اولان ضمير وكيله راجعدر ويتوقف ان عزله على علمه
قتصرفه قبله صحيح يعني بجان مؤكل اولان كسنه كندو وكيلي عزل ايليه اول معزول اولان وكيلك علمنه
متوقف اولور امدي وكيلك عزله عالم اولمسندن اول اولان تصرفي صحيحدر زيرا وكيله عزله ضرر
وارد رولايتي ابطال اولدوغي جهتدن بو اجلدن علمنه متوقف اولدي عزله ده اولان ضمير بارر وكيله
راجعدر على علمه ده اولان ضمير بينه اكا راجعدر قبله ده اولان ضمير عزله راجعدر وتبطل الوكالة

بموت الموكل وجنونه مطبقا يعني عقد وكاله مؤكل اولان كسنه نك موتى ايله باخود مطبق اولان جنونى
ايله يعني دائم ومتلازم اولان جنونى ايله باطل اولور وجنون مطبق اولمسه انما حكمندن اولور وانك
ايله عقد وكاله باطل اولماز جنونه ده اولان ضمير مؤكله راجعدر وحد شهر عند ابى يوسف وحول
عند محمد وهو المختار يعني جنون مطبقنك حد امام يوسف قتنده شهر ولمحمد در زيرا رمضانك
صومى انكله ساقط اولور وامام محمد قتنده حدى برحولدر يعني برسنه در وبو مختار قولدر زيرا
انك ايله محمله عبادات ساقط اولور زيرا انك ايله محمله عبادات ساقط اولور اما قاضيخان ده ابوحنيفه
قتنده جنون مطبق شهر واحد ايله منعذر در وفتوى بونك اوزرينه در حد اولان ضمير جنون مطبقه
راجعدر وبلجوقه بدار الحرب مرتدا ودخى مؤكلك دار حربه مرتد اولدوغى حالدن لاحق اولمسيله والعياذ
بالله تعالى وكالت باطله اولور وامام ابوحنيفه قتنده زيرا اهل حرب احكام اسلاميه امورندن
در لزوم امدى انلره لاحق اولمغله انلردن اولمشدر خلافا لهما يعني امامين بو مسئله ده اختلاف واردر
زيرا انلرك قتنده حربه لحوق اولمسيله عقد وكاله باطل اولماز بلجوقه اولان ضمير مؤكله راجعدر وكذا
بعجز مؤكله مكاتبا وحجره ماذونا وافتراق الشريكين ودخى مؤكلك مكاتب اولوب مال كتابتدن
عاجز اولماسى سبيله وباخود مؤكلك ماذون اولوب مولاسى اني تصرفون واذ ندن حجر ايلماسى سبيله
باخود مؤكل ايله وكيل شريك اولوب افتراقى سببيله ايله وكالت باطله اولور استرسه وكيل بوصورتلرده
عالم اولسون استرسه عالم اولمسون زيرا عزل حكميدر علمه متوقف دكلدر وتصرف المؤكل فيما وكل به
ودخى مؤكل اولان كسنه نك توكيل ايلدوكى شيئده تصرفى وكالتى مبطل در به ده اولان ضمير فيما ده اولانك
مايه راجعدر ولا يشترط في الموت وما بعدن علم الوكيل يعني صوده موته وما بعدنده اولان صورتلرده
جنون مطبقدر وغير بيسيدر وكيل اولان كسنه نك علمى اشتراط اولنماز كتاب الدعوى وقتاكه وكالة
بالخصومة دعوى انجون بو اجلدن مصنف رحمة الله عليه كتاب الدعوايى وكالت بالخصومة نك
عقيبنده ذكر ايلدى دعوى على وزن فعلى الفى ثانيتى ايجوندر رجحى دعاوى كلور فتوى فتاوى كبى
اغندده معناسى آدم برشيئ حالت مسالمه ده ومنازعه ده كندو نفسنه اضافت ايلمكدر واصطلاحا

اصطلاح شرعده معناسی مصنفك ذكر ایلدوكی دعوی اخبار بحق له علی غیره یعنی دعوی برادم كندودن
غیری اولان كسنه نك اوزرنده اولان حقه اخبار ایلكدر لهده اولان ضمیر دعوانك ضمنده اولان مدعی یه
راجعدر غیره ده اولان ضمیر ینه اكا راجعدر والمدعی من لا یجبر علی الخصومة والمدعی علیه من یجبر دعوا
اوج نسنه اوزرینه شتمالدر بری مدعی بری مدعی علیه وبری مدعاكه دعوی اولنان مالدر مدعی به دیمك
خطادر امدی مدعی شول كسنه در كه خصومت اوزرینه جبر اولنمیه ومدعی علیه شول كسنه در كه اوزرینه
دعوی اولنمغه جبر اولنه وزمرهٔ مشایخك عبارلرندن مدعی ایله مدعی علیهك حدلرنده مختلف
اولمشدر اول عبارلرك اصحی بو مصنفك ذكر ایلدوكیدر ولابصح الدعوای الا بذكر شئ علم جنسه
وقدره یعنی دعوی صحیح ومسموع اولماز الا برشیئك جنسی كه بغدایدر مثلا وقدری كه بو قدر
كیل ایدر مثلا بلخمش اولدیرزاما دامكه معلوم اولمیه الزام اولنماز جنسنه ده اولان ضمیر وقدره
اولان ضمیر شیئه راجعدر فان كان دینا ذكر انه یطالبه به امدی اكر اول مدعی دین ایسه اول مدعی
اولنان كسنه اودینی اول مدعی علیهدن مطالبه ایلدوكنی ذكر ایلسون بوآدمده دینم وارد روآنی
اندن طلب ایلدم ویسك انه ده اولان ضمیر بارز مدعی علیه یه راجعدر یه ده اولان ضمیر دینه راجعدر
راجعدر وان كان عینا نقلیتا ذكر انها فی ید المدعی علیه بغیر حق وانه یطالبه بها واكر اول مدعی
عین نقلی ایسه مدعی اولان كسنه اول عین بو مدعی علیهك یدنده بغیر حق اولدوغنی ذكر ایلسون
وآنی اندن طلب ایلدوكی نی ذكر ایلسون یعنی بوآدمده فلان شیئم وارد روآنی اندن طلب ایلدم
ویسك مصنفك بغیر حق قولی اول عینك مرهون یاخود ثمن ایچون محبوس اولماسنك احتمالی
دفعی ایچوندر انها ده اولان ضمیر مدعی علیه یه راجعدر یه ده اولان ضمیر عینه راجعدر وبدمن
احضارها ان امكن لیشار الیها عند الدعوی وعند الشهادة او الحلف یعنی اكر اول مدعی
عین اولسه انی مجلس شرعیه احضار ایلمك لابد در یعنی لازم در اكر احضار ممكن اولان
اشیادن ایسه كه اكا مجلس شرعده دعوی قلنده وشهادت قلنده یمین لازم اولدقده اشارت
اولنمق ایچون احضارها ده اولان والبیها ده اولان ضمیر لرعینه راجعدر وان بعذر بذكر

فیمتها واکر اول عینك احصاری منعذر اولیجق اولورسه قیمتنی ذکر ایلیه و اول مدعی معلوم اولمق ایچون
فیمتهاده اولان ضمیر عینه راجعدر وفی العقار لایحتاج الی قوله بغیر حق و اکر مدعی عقار ایسه
اثناء دعواده وانه فیه بغیر حق دیمکه حاجت یوقدر زیرا کم بونون اول اولان مسئله ده بیان
اولندی ایدی قوله ده اولان ضمیر مدعی به راجعدر ولا یثبت الید فیه بتصادقهما بل یثبت ببینة
اوبعلم القاضی فی الصحیح یعنی مدعی اولان کسنه نك یدی اول ادعی ایلدوکی عقاردہ مدعی ایله
مدعی علیه تصادق قلری ایله ثابت اولماز زیرا تهمت مواضعه وارد بلکه یدی بینه ایله یاخود علم
قاضی ایله ثابت اولور صحیحدہ بودر وبعض مشایخ قتنده تصادق کفایت ایدر ولابد فیه مزید ذکر
الید والحلة والحدود الاربعة فی الدعوی والشهادة ودخی عقار دعواسنده بلدی و محلهٔ وحدود
اربعه یی ذکر ایلمك لابد در دعواده شهادتده زیرا عقار بواشیانك ذکر ایله بیلنور واسماء اصحابها
ونسبهم الی الحدود دخی عقار دعواسنده حدود ذکرنده اول حدود صاحبلرینك اسمالرینك
ذکری لابد در ودخی نسبلرینی حده وارنجه دکین ذکر ایلمك لابد در زیرا تعریف بونلرك ذکریله
حاصل اولور ودخی غیریلردن تمیز واقع اولور اصحابها ده اولان ضمیر حدوده راجعدر وفی
الرجل المشهود یکتفی بذکره ومشهود اولان رجلده بالکر ذکری ایله اکتفا اولنور زیرا شهرتی
نسب مقامنه قائمدر ومقصود حاصل اولور ابو حنیفه قتنده واما مین قتنده دارد عواسنده
ثمان مشهود اولسه حدودك ذکرینه حاجت یوقدر بذکره ده اولان ضمیر رجلم راجعدر فان
ثلاثة وترك الرابعة صح واکر اول عقار دعواسین بون کسنه اول حدودن اوجینی ذکر ایدوب
دورنجی سنك ترك ایلیسه صحیح اولور وامام زفر قتنده صحیح اولماز زیرا تعریف تمام دکلدر وانه ذکر
وغلط فیه لایصح واکر اول دردنجی حدی ذکر ایدوب انده غلط ایلسه یعنی دردنجی حدك
خلافنی ذکر ایلیسه صحیح اولماز زیرا مدعی یختلف اولور ذکره وفیه ده اولان ضمیر حدّ راجعدر
واذا صحت الدعوی سال القاضی الخصم عنها وجوبا دعوا صحیحه اولدقاضی اولان کسنه اول مدعی
علیه اولان خصمه اول دعوانك حقیقتنده وصحتنده سؤال ایلیه وجه حکم ظهور ایلمك ایچون

انجون فان اقر سكم عليه امدي مدعي عليه اولان كسنه اعتراف ايليوب اقرار ايليسه اقراري موجبنجه انك
اوزرينه حكم ايليه يعني اقرار ايلدوكي شيئه الزام اولنه عليه ده اولان ضمير مدعي عليه يه راجعدر وان
انكر سال المدعي البينة فان اقامها قضي بها والا تحلف الخصم ان طلب خصمه واكر مدعي عليه اولان
كسنه اول ادعا اولنان شيئ انكار ايدر ايسه قاضي اولان كسنه مدعيدن طلب ايلسون اكر بينة اقامت
ايدوب احضار ايدر ايسه قاضي بينه موجبنجه قضا يعني حكم ايليه اكر بينه احضار ايلمز ايسه
قاضي مدعي عليه اولان خصمي تحليف ايليه اول مدعي اولان خصم تحلفني طلب ايدر ايسه اقامت
اولان ضمير بينه يه راجعدر خصمه ده اولان ضمير مدعي عليه يه راجعدر فان حلف ان قطعت
الخصومة حتى تقوم البينة يعني فحان مدعي اولان كسنه بينه دن عاجز اولوب مدعي عليه يه يمين
تكليف اولنوب حلف ايليسه خصومت منقطع اولور تاكم بعد اليمين بينة قائم اولنجه يه دكين
يعني مدعي عليه يمين ايلدكدن صكره مدعي اولان كسنه بينه كتورسه قبول اولنور زيرا حضرت عمر
رضي الله عنه بيورركه اليمين الفاجرة احق من ان ترد من البينة العادلة كذا في مختار النوازل
اما مبسوطده سلفدن بعض قضاة بينه يي يميندن صكره استماع ايلمز لرجوعه درکه ولسنا نا
خذ بذلك وانما ناخذ بقول عمر رضي الله عنه فانه جوز قبول البينة بعد حلف المدعي عليه
اشتري فان نكل مرة او سكت بلا آفة فقضى بالنكول صح امدي فحان مدعي عليه اولان كسنه يه يمين
تكليف اولنوب بركره نكول ايليسه واخود افة طرس وحرس نكول ايليسه قاضي اولان كسنه مرة
واحده دن انك اوزرينه نكول ايله قضا ايليسه صحيحدر زيرا يمين ايلمك اوزرينه واجبدر وعرض
اليمين ثلاثا تاتم القضا احوط اما يمينى منكره اوچ كره عرض ايدوب اندن صكره قضا ايلمك احوط در
احتمال دركه ايكنجي كره دن صكره يمين ايليسه ولا ترد يمين على المدعي يعني مدعيك اوزرينه رد اولنماز
مثلا مدعي عليه يه يمين تكليف اولندوغي زمانده مدعي يه كلسن يمين ايله مدعايي ويره يوزديمك
جائزدكلدر واما شافعي قتنده رد اولنماسي جائزه در ولا يقضى بشاهد ويمين ودنجي قاضي
اولان كسنه بر شاهد ايله وبر يمين ايله كسنه نك اوزرينه قضا ايليه مثلا بر كسنه بر آخر دن بر شئ طلب ايليسه

اندن دعواسنه موافق بينه طلب اولنسه برشاهد احضار ايدوب اول برشاهدك برينه
يمين ايده بيز ديسه جائزدر كلدر وامام شافعي قتنده جائز در ولا يحلف في نكاح يعني مدعي عليه
اولان كمسنه نكاحده تحليف اولنمز اولنمه مثلا برر جل برخاتونك اوزرينه يا برخاتون برر جلك
اوزرينه بوبنم زوجمدر ديو دعوى ايلسه مدعي عليه دعوى ايلسه مدعي عليه انكار ايلسه تحليف
اولنماز ورجعة ودخي مدعي عليه اولان كمسنه رجعه ده تحليف اولنماز مثلا برر جل ياخود
برخاتون اول برآخرك اوزرينه بوبنم عدتدن صكره مراجعت ايلدم ديو دعوى ايلسه اول برسي
منكر اولسه تحليف اولنماز وفي ايلاء ودخي ايلاده مدعي عليه اولان كمسنه تحليف اولنماز مثلا
زوج مولي اولان كمسنه ايلا ايلدوكي خاتونك اوزرينه ياخود زوجي اوزرينه مدة ايلادن صكره
بن بكا ايلاده وطي ايله رجوع ايلدم كندويه يعني كندو بي وطي ايلدم واول برسي انكار ايلسه
تحليف اولنماز واستيلاد ودخي استيلاده مدعي عليه يه تحليف يوقدر مثلا برامه كندو
مولاسنك اوزرينه بن بونون برولد طوغردم ديو دعوا ايدوب مولا انكار ايلسه امدي اول
ولد كندودن اولمدوغنه تحليف اولنماز ورق ودخي قده تحليف يوقدر مثلا برر جل بر
مجهول النسب اولان كمسنه نك اوزرينه عبد يدر ديو دعوا ايلسه اول مجهول النسب اولان كمسنه
انكار ايلسه تحليف اولنماز ونسب ودخي نسبده تحليف يوقدر مثلا برمجهول كمسنه برمجهول
كمسنه نك اوزرينه بن بونك اوغلويم ديو دعوا ايدوب مدعي عليه انكار ايلسه تحليف اولنماز
وولاء وولاء ده يعني عتقده ياخود موالاتده مثلا بركمسنه برآخرك اوزرينه بونبم معتقمدر
ديو دعوا ايلسه ياخود موالييمدر ديو دعوا ايدوب مدعي عليه انكار ايلسه تحليف اولنمازبو
بديي صورتده ابوحنيفه قتنده تحليف لازم اولنماز وعندهما يحلف وبه يفتى واما بين قتنده
تحليف لازم اولور وبونك ايله فتوي اولنور يعني فتوي بو مسائلده اما مين مولي اوزرينه در
ولا في حد ودخي منكر اولان كمسنه حدده تحليف اولنماز مثلا برر جل برآخرك اوزرينه سن بني
زنا ايله قذف ايلدك اوزرينه حد لازمدر ديو دعوى ايلسه مدعي عليه انكار ايلسه اجماع ايله تحليف

تحليف اولنمازز انكول ايله حد ساقط اولور حاصل اولان شبهه انجون كه نكولدر ونكول ايسه
اقراردر ولالعان ودخي لعانلان تحليف بوفرر مثلا بر خاتون كندوزوجي اوزرينه ملاعنه لازمدر
ديو دعوا ايدوب زوجيه دخي انكار ايلسه اتفاقله تحليف اولنماز والسارق يحلف فان نكل ضمن ولم
يقطع يعني سارق دلالان كمسنه قيمان بتينه اولماسه اول ادعا اولنان شئ سرقه ايلمدوكنه تحليف
اولنور واكر يمينيدن نكول ايلسه اول مدعا به ضامن اولور ديديكي قطع اولنماز واقع اولان شبهه
انجون ويحلف الزوج اذا ادعت طلاقا اجماعا فان نكل ضمن نصف المهر ودخي زوج اولان
كمسنه تحليف اولنور قيمان خاتوني كندوزوجندن قبل الدخول طلاق ايلدوكنه دعوي ايدوب
زوج انكار ايلسه واكر يمينيدن نكول ايدرسه مهرك نصفنه ضامن اولور زيرا طلاق قبل الدخول
ايله ثابت اولور وكذا يحلف الزوج في النكاح اذا ادعت مهرها وكذلك زوج اولان كمسنه نكاحه
تحليف اولنور قيمان خاتون مهرلان زوجندن دعوي ايدوب مالي طلب ايلسه مزبور زوج انكار
ايلسه تحليف لازم اولور نكول ايدرسه مال لازم اولور وكذا يحلف في النسب ان ادعي حقا
كارث يعني وكذلك منكر اولان نسبده تحليف اولنور قيمان ارث كبي حقوق عواسن ايلسه دعوا
ونصكه بابالري فوت اولوب مدعي عليهك بنده بر مقدار ميراث ترك ايدوب اليقومسه
امدي بنده مال اولان تحليف اولنور ونفقه ودخي نفقه ده منكر اولان كمسنه تحليف اولنور
قيمان نفقه كبي برحق دعواسن ايلسه مثلا بر كمسنه برموسر كمسنه نك اوزرينه قرانداشي اولدوغنه
ونفقه سي كما لازمدر ديو دعوا ايلسه مدعي عليه اكر انكار ايدرسه استحلاف اولنور اكر يمين
ايدرسه بري اولور واكر نكول ايدرسه قرنداشنك نفقه سنه حكم اولنور وعبرهما ودخي
ذكر اولنان ايكي صورتك غير يسنده تحليف لازم اولور قيمان نسبدن غيري برشئ ايله برحق
دعوا ايلسه لقيطده اولان حجر كبي مثلا حرية الاصل بر خاتون بر رجلك بنده النفات اولنمش
كندو نفسنه تعبيره قادر اولميان برشئ بولنمم قرانداشمدر ديو دعوا ايدوب بن بونك
خصانتنه اولي يم ديسه مدعي عليه اولان رجل تحليف اولنور اكر يمينيدن امتناع ايدوب

نکول ایدرسه اول خاتون اول صبی ایکندو حصانتنه نقل ایلمانک حقی ثابت اولور غیرهاده اولان ضمیر
ارتلم نفقیه راجعدر وفی القصاص فان نکل فی النفس حبس حتی یحلف وفی مادونها یقتص وفی
قصاصده منکر اولان کمسنه تحلیف اولنور واکر نکول نفسنک غیربینده واقع اولسه اندن قصاص
ابوحنیفه قتنده در وعندهما یضمن الارش فیهما واما مین قتنده ارش لازم اولور نفسنده ونفسینک
غیربینده وقصاص ایله حکم ایلمک لازم اولمازونهاده اولان ضمیر نفسه راجعدر فان قال
المدعی لی بینة حاضرة وطلب یمین خصمه لایحلف واکر مدعی اولان کمسنه بنم مصرده برحاضر
بیتم وارد ردیسه وکندو خصمنک یمینینی طلب ایلسه تحلیف اولنمازابوحنیفه قتنده صحیح بودر
واما مین قتنده تحلیف اولنور ومصرده دیمز اول مصردن خارج اولاندن احترازدر زیرا
خارج مصر اولسه اتفاق علما ایله تحلیف اولنور ومجلس حکمده اتفاق ایله تحلیف اولنماز
ویکلف بنفسه ثلاثة ایام یعنی مدعی علیه اولان کمسنه اوچ کون دکین نفسنه کفیل وبردیلسه
ونواوچ کون دکین تقدیر اولنماسی امام ابوحنیفه دن مرویدر صحیح بودر وامام ابویوسفدن
مرویدرکه قاضی مجلس قضایه جلوس ایدنجه یه دکین کفیل البنه بنفسه ده اولان ضمیر مدعی
علیه راجعدر فان ابی لازمه ودار معه حیث دار واکر مدعی علیه اولان کمسنه کفیل ویرمدن
امتناع ایلسه مدعی اولان کمسنه اول مدعی علیه یه ملازمت ایروب مدة کفالتی ایله دوران
ایلسون یعنی مدعی علیه هرنیره کیدرسه بیلجه اولسون لازمه ده اولان ضمیر بارز مدعی
علیه یه راجعدر وان کان یکفل اویلازم قدر مجلس القاضی واکر مدعی علیه اولان کمسنه غریب
ایسه کفیله ویریله یاخود قاضینک مجلس مقدارنجه ملازمت اولنه اکر مدعی اولان کمسنه بینه
کتورسه فیها اکر کتورمزایسه استرسه یمین ویرسون واسترسه اطلاق ایلسون زیرا غریب
اولان کمسنه یه بوندن زیاده ضرر واردر والیمین بالله تعالی لابطلاق وعتاق یعنی
جون برادمه یمین ایلمک مترتب اولور امدی یمین ایلمک لفظة الله ایله اولور طلاق ایله وعتاق
ایله یمین اولماززیرا حضرت رسول الکرم صلی الله علیه وسلم الله تعالینک غیربیسیله یمین

یمین الملمادن نهی بیور مشارالیه رد و نخی طلاق و عتاق ایله یمین ایلمك حرامدر و قیل ان الحاح الخصم
بهما فیصح فی زماننا و دینالدیکه اکرمدعی اولان کسنه الحاح ایدوب لج ایدرسه خصم اولان کسنه
طلاق و عتاق ایله تحلیف اولنور بو زمانده خلق الله ایله یمین ایلمه ده تها وین ایلمشلردر بهماده
اولان ضمیر طلاق و عتاقه راجعدر و یغلظ یذکر صفاته ان شاء القاضی یعنی الله ایله یمین
ایلمك حق تعالینك صفاتنی ذکر ایلمك ایله تغلیظ اولنور اکر قاضی تغلیظ اولنمامغی استرسه
و بعض علما فتوی اکر اول تحلیف اولنان کسنه صلاح حال ایله معروف ایسه اوزرینه تغلیظ
ایلمانك صفتی والله الذی لا اله الا هو عالم الغیب و الشهاده الرحمن الرحیم الذی یعلم من
السر ما یعلم من العلانیة دیمکدر صفاته ده اولان ضمیر الله تعالی به راجعدر و یحیز زمن
التکرار یعنی یمین تکرار واقع اولمازدن احتراز اولنه زیرا مستحق و لازم اولان یمین واحدر و لا
بزمان او مکان یعنی یمین ایلمك زمانی ایله مثلا جمعه کونی کبی یا خود مکان ایله مثلا مشهرده معظم
اولان جامع و بعض مراقد کبی ایله تغلیظ اولنمیه زیرا وارد اولان نصدن زیاده در و یحلف الیهود
بالله الذی انزل التوراة علی موسی یعنی یهودیه تحلیف ایلمك لازم اولدوغی زمان ده اول توراتی حضرت
موسی علیه السلام ك او زرینه انزال ایدن الله ایله تحلیف اولنور زیرا یهودی طائفه سی توراته تعظیم
ایدر لر و یحلف النصرانی بالله الذی انزل الانجیل علی عیسی و نصرانیه یمین مترتب اولدوغی وقت اول
اول تخیلی حضرت عیسی یعنی غیر علیه الصلاة و السلام ك او زرینه انزال ایدن الله ایله تحلیف
اولنه زیرا نصاری طائفه سی انجیله تعظیم ایدر و المجوسی بالله الذی خلق النار و یرجو سی یمین
دیرمك واقع اولدوغی تقدیرجه اول ناری خلق و ایجاد ایدن الله ایله تحلیف اولنور زیرا مجوسی
نار ه عبادت ایدر و لکا تعظیم ایدر و الوثنی بالله و وثنی که الله تعالینك غیر دیسك عبادت
ایدر الله ایله تحلیف اولنور زیرا جمله مخلوقات الله تعالی حضرتلرینه تعظیم ایدر لر و لا یحلف
فی معابدهم و بومذکور لرك تحلیف اولندقلرنده کنده و بیوت عبادتلرنده تحلیف اولنمیه لر
زیرا اول بیوته تعظیم وارد روقاضی دخی اول بیوته حاضر اولمقدن ممنوع عدر و یحلف

علی الحاصل فی البیع والنکاح ما بینکما بیع قائم او نکاح فی الحال یعنی مدعی علیه اولان مکسنه حاصل
اولان شیئك اوزرینه تحلیف اولنه مثلا بیعان دعواء بیعده اولسه ایکیسنك مابینلرنده بو حالده
بیع قائم اولدوغنه تحلیف اولنور بیع ایلدك دیو تحلیف اولنمیه زیرا احتمال درکه اول سابقده واقع
اولان بیعدن اقاله واقع اولمش اوله وبیعان دعواء نکاحده اولسه مابینلرنده بو حالده نکاح اولدوغنه
تحلیف اولنور نکاح ایلدك دیو تحلیف اولنمیه زیرا احتمال درکه مابینلرنده خلع واقع
اولمش اوله وفی الطلاق ماهی بائن منك الان واکر دعواء طلاقده ایسه بوخاتون سندن
بائن دکلدر دیو تحلیف اولنه سن بوکا طلاق ورمدوکی دیو تحلیف اولنمیه زیرا احتمال درکه
بعد الطلاق تجدید اولنمش اوله وفی الغصب مایجب علیك ردّه واکر دعواي غصبده ایسه
اوزرینه بوشیئك ردّی واجب دکلدر دیو تحلیف اولنه بوشیئ غصب ایلدیو تحلیف
اولنمیه زیرا احتمال درکه اول غصبی هبه ایله یاخود بیع ایله فسخ ایلمش اوله ردّه ده اولان
ماقبلنده اولان مایه راجعدر وفی الودیعه ماله هذا الذی یدعی فی یدك ودیعه ولاشئ
منه ولاله قبلك حق واکر دعوی ودیعه ده اولسه بوسنك یدنده در دیو دعوا ایلدوکی
شئ انك دکلدر واول شیئدن بعضی سنجه دخی انك دکلدر وهیچ سنك جهتنده انك حقی
یوقدر دیو تحلیف اولنه ده اولان ضمیر ایکی محلده مدعیه راجعدر ومنه ده اولان
ضمیر هذا یه راجعدر لا علی السبب نحو والله مابعته سبب اوزرینه تحلیف اولنمیه مثلا
والله بن بوکا بر شئ بیع ایلدم دیو تحلیف اولنمیه بعته ده اولان ضمیر مدعی به راجعدر خلافا
لابی یوسف ابو یوسف ایجون خلاف وارد ربوذکر اولنان مسائلده سبب اوزرینه تحلیف
اولنورکه یمین دعوایه مطابق اوله فان کان فی الحلف علی الحاصل ترك النظر للمدعی خلف
علی السبب اجماعا یعنی حاصل اولان اوزرینه ایلمکده مدعی ایجون ترك نظر اوله اجماع
علما ایله اول زمانده مدعی اولان مکسنه سبب اولسون اوزرینه یمین ایلیه کدعوی الشفعة
بالجوار ونفقة المسبوبة الخصم لابریهما یعنی اجماع ایله سببیه یمین اولان مسئله نك

نك صورتی حق جواری شفعه ایله دعوی ایلمك کبی و اول مبتوته اولان خاتونك شفعه سی
کبی وحال بوکه خصمك اولان کمسنه بو ایکی مسئله یی کندو مذهبنده جائز کورمز مثلا اول شفعه ایله
طلب اولنان دارك مشتری سی اولان کمسنه شافعی المذهب ایسه شفعه یی جائز کورمز لردن
دکلدر باخود اول مبتوته اولان خاتونك زوجی شافعی المذهب اولسه شافعی ایسه اوبت ایله
طلاق اولنمش زوجه نك نفقه سین جائز کورمز لردن دکلدر بو تقدیرجه حاصلی اوزرینه
الیه ایله تحلیف اولنه که بو آدم سنك اوزرینه شفعه یه مستحق دکلدر دیو اول تمییز ایله یمین شدن
صادق کندو اعتقادنده امامدعی اولان کمسنه متضرر اولور امدی سببه تحلیف اولنور که
سن بو داری اشترا ایلمدن دیو و مبتوته کذلك لابراهماده اولان ضمیر تثنیه ضمیر شفعه ایله
نفقه یه راجعدر وکذا سبب لایرتفع کعبد مسلم یدعی العتق و ذمی منکر اولان کمسنه سبب
لایرتفعدن تحلیف اولنور یعنی قبان دعوی و قوعنده نصکره برافع ایله مرتفع اولمازسببده
واقع اولسه اول زماندن تحلیف سببی اوزرینه اولور عبد مسلمك مولی سی اوزرینه عتقه دعوی
المامی کبی مثلا عبد کندو مولاسی اوزرینه عتق اولدوغی دعوا ایدوب مولاسی انکار ایلسه سبب
اوزرینه تحلیف اولنورکه والدین بوفی عتق الیلدم دیو زعم احاصل اوزره تحلیف اولنمغه ضرورت
یوقدر زیرا عبد عتقدن نصکره کرور رقیقیته عودت جائز دکلدر بخلاف الامة والکافر امامکافر ایله
امه تقدم ابدن عبد دعواسنك خلافنه یعنی قبان کافر ایله امه مولاسی اوزرینه عتق اولندقدن
دعوی ایلسه مولا اولان کمسنه ایله حاصل اوزرینه تحلیف اولنورکه بوکافر حقده دکلدر زیرا سبب
بوایکیده جائز درکه مرتفع اولا مثلا عبد نقض عهد ایله رقیق اوله باخود دارحربه لاحق اولمغله
وامه دخی دارحربه داخل اولمغله ومن ورث شیئا فادعاه آخر خلف علی العلم دیو دعوا
ایلسه اول وارث اولان کمسنه علمه تحلیف اولنور زیرا مورثك نه اشلدوکنی علمی یوقدر بو اجلدن
بتا تحلیف اولنور النماز وان اشتراه او وهبه له فعلی البتات واکرا اول کمسنه اول شیئی اشترا
ایلسه و باخود کا هبه اولنمش اولسه صکره برآخر کمسنه اول اشترا اولنان یا اول هبه اولنان

شئ كذا وننذر ديو يمين ايلمه زيرا اول شئ سبب شرعي ايله مالك اولمشدر ولو اقتدي المنكر يمينه
او صالح عنها على شئ صح يعني فجان يمينه دن نكول وانكار ايليان كمسنه يمين ايلمك ايجون بر شئ
ايله يميني فدا ايلسه ياخود بر شئ ايله مصالحه ايلسه واقع اولاً اقتدي ايله صلح صحيحدر زيرا حضرت
عثمان رضي الله عنه ايك اوزرينه قرق درهم دعوي اولنوب بر مقدار يني ويروب بر مقدار ندن
يميني افتدا ايلدي كاسن صادق سن يمين ايلمك ديدكلرنده اخاف ان يوافق قدر
هو يميني فيقال هذا بسبب يمينه اكاذيبه ديو سور مشلر ديمكدر يعني قورقرم يمينه برامر مقدر
موافق كلمه حمل خلق بوامر عثمانه يمين ايلدوكندن حاصل اولديو لا يخلف بعده يعني
منكر يميني افتدا ايلدوكندن تحليف اولنماسي جائز دكلدر بعده ده اولان ضمير افتدايه راجعدر

٢ باب التحالف

مصنف رحمة الله عليه ايكي كمسنه نك مابيلرنده واقع اولان تحالفي بيان
ايدر ولو اختلفا في قدر الثمن اوفي قدر المبيع او فيهما حكم لمن برهن يعني فجان بايع ايله
مشتري يا اول بيع اولنان ثمنك مقدارنده اختلاف ايلسه لر مثلا مشتري اون درهم اشترا ايلدم
ديسه بايع اون بش درهم اشترا ايلدك ديسه ياخود نفس مبيعده اختلاف ايلسه مثلا بايع
اولان كمسنه اون بطمان بيع ايلدم ديسه مشتري اولان اون بش بطمان بيع اشترا ايلدم ديسه
ياخود ايكيسنك معا يعني ثمن ايله مبيع اختلاف ايلسه لر برهنه ايدن كمسنه ايجون حكم اولنور
يعني بايع ايله مشتري نيك هر قنقسي كه دعواسنه موافق بينه احضار ايدر قول انكدر فيهما
اولان ضمير قدر ثمن ايله مبيعه راجعدر وان برهنا فلم تثبت الزيادة واكر بايع ايله مشتري
هر بري برهنه ايلسه يعني هر بريسي دعواسنه موافق بينه احضار ايلسه بينه زياده لك اثبات
ايلديه نندر زيرا بينات لاجل الاثبات در وان عجزا عن البرهان قبل لهما اما ان يرضى احدهما
بدعوي الآخر والا فسخنا البيع اكر بايع ايله مشتري نيك هر بريسي برهنه دن يعني بينه احضار دن
عاجز اولنلر ايكيسنك اوزرينه دينلور كه بابريكز اول برآخرك دعواسنه راضي اولسون ياخود
مبيعي فسخ ايدر زيرا مقصود قطع نزاعدر بوايسه فطع نزاعه بر وجه در فان لم يرض احدهما

هما دعوی الاخر تخالفا امدی ایکیسك بری اول براخرك دعواسنه راضی اولمازایسه تخالف ایلسونلر
یعنی حاکم اولان کسنه هربرینه انکار ایلدوکی شیئه یمین ویرسون مثلا مشتری بایع اولان کسنه واللہ بن بوشیئی
بیك درهمه اشترا ایلدم دیو یمین ایلسون بایع اولان کسنه بن بوشیئی بیك درهمه بیع ایلدم دیو یمین
ایلیه وبدی یمین المشتری قاضی اولان کسنه عین دین ایله بیع ایلمکدن مشتری اولان کسنه نك یمینی اپله
بدا ایلیسون زیرا مشتری بینك انکاری بایعك انکاریدن اشد درو فی المقایضة بایّهما شاء ودخی
قاضی اولان کسنه مقایضه ده یعنی عینی یمین ایله یاخود بن دین ایله بیع ایلمکدن بایع ایله مشتری بینك
قنقسنك یمینی ایله استرسه بدا ایلیه زیرا ایکیسی مستویدر فائده نکولدر ومن نکل لزمه دعوی
صاحبه یعنی خصمك دعوی ایلدوکی شیئ لازم اولور وان خلفا فسخ البیع القاضی بطلب
احدهما واکر اول ایکی خصم بری بریله اتفاق ایمیوب تخالف ایدرلر ایسه قاضی اولان کسنه
اول منخالفتك بربنك طلبی ایله مابینلرنده واقع اولان بیع فسخ ایلیه مابینلرنده اولان نزاع
قطع اولنمق ایچون ومسئله ده ماداممکه بربنك طلبی ایله اولیه فسخ واقع اولمازامّا لعاندن قبل
زوجین لعاندن فارغ اولسه قاضی مابینلرین تفریق ایلسون استرسه ایکیسك بربنه طلب
واقع اولسون دیلرسه واقع اولمسون زیرا حرمت لعان حق شرعدر وفسخ عقد حق عبددر
طلبه محتاج دکلدر ولا تخالف لو اختلفا فی الاجل او شرط الخیار او قبض بعض الثمن وخلف
المنکر یعنی قبحان اختلاف متبایعین بینده اجلده اولسه تخالف اولمازومنکر اولان کسنه یمین ایلر
یعنی اجله ویا شرط خیاره وقبض ثمنه منکر اولان کسنه یمین ایلیه وقول انك اولور یمینی ایله ولا
بعد هلاك المبیع ودخی امام ابو حنیفه ایله امام یوسف قتنده یدمشتریده هلاکدن صکره
تخالف یوقدر وخلف المشتری وعند محمد تخالفان وامام محمد قتنده اول ثمنك مقدارنده
تخالف ایلسونلر وبفسخ وتلزم القیمة واول فسخ اولنور وقیمتی لازم اولور زیرا سلعه نك
هلاکی تخالفه مانع دکلدر وکذا الخلاف لو تعذر الردّ وهو قائم وکذلك بو مسئله ده اولان
خلاف ماقبلدن کی اولان مسئله نك خلافی کبیدر یعنی قبحان مبیعك ردّی متعذر اولسه برعیبك

ظهوری بیسبله وحال بولکه اول مبیع قائم وموجود در امام ابوحنیفه الیه امام ابو یوسف قتنده عیب مشتریك
بدون ایکن ظهور الیله تخالف لازم اولماز وامام محمد قتنده لازم اولور ولا بعد هلاك بعضه الا ان
یرضی البایع ودخی مبیعك بعضیسنك هلاکندن صکره تخالف لازم اولور اولماز الاتفاقیه
بایع اولان کسنه اول هلاك اولان حصه نك ترکنه راضی اولسه یعنی اول هلاك اولان حصه نك
ثمنندن وقیمتندن برشئ المغه راضی اولمیه نصفه بعضه ده اولان ضمیر مبیعه راجعدر وعند هما
یتخالفان ویرد الباقی والقول للمشتری فی حصة الهالك عند ابی یوسف وامامین قتنده تخالف
ایده لر اول هلاك دنصکره باقی قلان ردا اولنه واول هالك اولان حصه ده قول مشتریدر
امام ابو یوسف قتنده ویلزم قیمته عند محمد وتعتبر قیمتها فی الانقسام یوم القبض ودخی
مشتری اولان کسنه اول هالك اولان شیئك قیمتی لازم اولور ذکر اولنان قیمت انقسام اولمقدن
قبض کونیله اعتبار اولنور قیمته ده اولان ضمیر هالکه راجعدر قیمتها ده اولان ضمیر مؤنثه
راجعدر مصنفك کلامندن مرجع بوقدر امدی بونك صوابی ونعتبر القیمة دیمکدر وان
اختلفا فی قیمة الهالك فالقول للبایع واکر بایع ایله مشتری قبض کونندن اول هالك اولان حصه
نك ثمنندن اختلاف ایلسه قول بو مسئله ده بایعندر زیرا ثمك ایکیسنك اتفاقیله واقع اولمشدر
مشتری اولان کسنه اول هالك اولان حصه نك زیاده سیله ناقص اولدوعی دعوی ایدر بایع اکا
منکردر برواجلدن قول آنك اولدیی وان برهنا فبرهانه اولی اکر بایع ایله مشتری بنك هریسی کندو
دعواسنه برهنه ایدوب بینه احضار ایلسه لر بایعك برهانی اولیدر زیرا اثباتی اکثر در برهانده
ضمیر بایعه راجعدر وان اختلفا فی قدر الثمن بعد اقالة المبیع ان لم یقبض البایع المبیع واکر بایع ایله
مشتری مبیعك اقالهسندن صکره ثمنك مقدارنده اختلاف ایلسه لر تخالف ایلیه بینه لری اولدوعی
تقدیرجه مابینلرنده واقع بیع عودت ایدر اکر بایع اولان کسنه اول مبیعی قبض ایلمدیسه وان قبضه
فلا تخالف واکر بایع اولان کسنه اول مبیعی قبض ایلمدیسه مابینده تخالف لازم اولماز ابوحنیفه الیه
ابو یوسف قتنده خلافا لمحمد وامام محمد ایجون خلاف وارد زیرا آنك قتنده تخالف لازم در

در ولو اختلفا في قدر رأس المال بعد اقالة السلم فالقول للمسلم اليه قبه ولا يعود السلم اكر مسلم اليه
ايله مسلم اليه اولان كسنه لر رأس سلمك مقدارنده عقد سلم اقاله سندنصكره اختلاف ايلسه قول
بومسئله ده مسلم اليهندر ذكر ايلدوكي مقداردهزيرارت السلم اولان كسنه مسلم اليهنك اوزرينه
زياده لك دعوي ايدر ومسلم اليه اني انكار ايدر واول عودت ايلمازجمع عودت ايلدوكي كبي
زيرا انكاليفدن مقصود اول عقدي فسخ ايلمكدر ولو اختلفا في قدر الاجرة والمنفعة او فيهما قبل
الاستيفاء والمنفعة تحالفا وترادا واكر موجراولان كسنه ايله مستأجراول عين موجرنك منافعني
استيفا ايلمزدن مقدم اجرتك مقدارنده ياخود واول موجراولان عينك منفعتنده ياخود
ايكيسنده معًا اختلاف ايلسه لر ايكيسي تحالف ايدوب عقد اجاره في رد النسه لر يعني بري
برينه رد ايلسون زيرا اجاره بيعه مشابه در ويدًا بيمين المستأجر ان اختلفا في الاجرة بيمين
الموجر لو في المنفعة يعني موجر ايله مستأجر مابينده تحالف واقع اولدوعي حينده مستأجر
اولان كسنه نك يميني بدًا اولنه واكر اختلاف اينده ايسه ودخي اخرك يميني ايله بداءة اولنه اكر اختلاف
منفعتنده ايسه وايتهما نكل لزمه دعوي الآخر وايتهما برهن قبل ويوذكر اولنان موجر ايله مستأجر
هر نيقيسي بيمينيدن نكول ايلسه اول بر آخرك دعواسي لازم اولور هر نيقيسي كه مدعا سنه برهنه ايليه
مقبول اولور بكله ده اولان ضمير نكول ايدنه راجعدر وان برهنا فحجة المستأجر في المنفعة واكر
مستأجر ايله موجرك هر بري دعواسنه برهنه ايلسه مستأجراولان كسنه نك حجتي يعني بينه سي
منفعتنده اولديغندن زيرا زياده لكه مثبتدر وحجة الموجر في الاجرة وموجراولان كسنه نك حجتي
اجرتنده اولى در زيرا اثباني اكثر در وبعد استيفاء المنفعة لا يتحالفان يعني مستأجر اولان
كسنه اول عين موجرنك منافعني استيفا ايلدكدن نصكره ايكيسنك مابينده تحالف يوقدر
زيرا تحالف فسخ اجون اولور ومنافع استيفا اولندقدن نصكره فسخ ممتنعدر قول مستأجر در
يميني ايله وبعد استيفاء البعض يتحالفان وتفسخ فيما بقي والقول للمستأجر فيما مضى
واول عين موجرنك منافعنك بعضيني استيفا ايلدكدن نصكره تحالف ايدلر واول باقي

قلامتناعدن اجاره فسخ اولنه وقول مستأجر بذر اول ماضی اولان منافعده وان اختلفا فی قدر
بدل الکتابة لا یتحالفان وقالا یتحالفان وتفسخ واکر مولی ایله مکاتبك بدل کتابتك مقدارنده
اختلاف ایلسه تحالف ایلیه لر امام ابو حنیفه قتنده واما مین دیدیلر که تحالف ایلیسونلر واول
ما یتبلرنده اولان کتابت فسخ اولنه زیرا فسخی قبول ایدر عقد ده اختلاف ایلمشلر در وان اختلف
الزوجان فی متاع البیت فالقول لهما فیما یصلح لهما وله فیما یصلح لها اولها یعنی ایکسان زوج ایله
زوجه مابینلرنده کندولرینك متاعندن اختلاف ایلدکلرنده قول زوجه نکدر اکا لایق وصالح اولان
اشیاده وبور زوجه ایله زوج بینلرنده کرك نکاح قائم اولسون وکرك قائم اولمسون ودخی
قول زوجندر اکا لایق وصالح اولان ایکیسنه لایق وصالح اولان اشیاده دوشك وبورغان
کبی وعقار وموانی ونقود کبی بونلره بکزر اولان اشیاده قول زوجنکدر وبعد موت احدهما
القول للحی المحتمل للحی یعنی زوج وزوجه نك بریسنك موتندن صکره قول محتملدر حی اولیدر
یعنی اول شیئله زوج ایله زوجه به محتملدر یعنی لایقدر اول شیئ ایکی زوجدن حیوان اولدقلا
ودخی میتك وارثلریکدر زیرا انلر دخی احیاء ندر واول شیئ که برینه لایق وصالح دیدیکمز اول
شیئ انکدر وعند ابی یوسف کذلك فی الزاید علی جهاز مثلها وامام ابو یوسف قتنده کیمن مسئله
کبی قول زوجکدر یعنی ایله اول زوجه نك کندو مثلنك جهازنده زیاده اولان مثلهاده اولان
ضمیر زوجه به راجعدر وفی جهاز مثلها لها واول زوجه نك کندو مثلنك جهازندن قول
زوجه نکدر اولورقتها باخود اول زوجه نك وارثلری نکدر زیرا اول زوجه نك مقامنه قائم
جمله ضمیرلر زوجه به راجعدر وعند محمد للرجل اولونه وامام محمد قتنده اول رجلك
اولان اشیاء رجلکدر باخود ورثه نکدر اولورثه ده اولان ضمیر زوجه راجعدر وان کان
احدهما مملوکا فالکل للحر فی المعتوة اکر اول متاعدن اختلاف ایدنلرك بریسی مملوك اولسه
اول اولك ایچندن اولان متاعك جمله سی اول حر اولان مکسنه نکدر حال حیوتلرنده زیرا حر لك
یدی اقویدر للحی والموت ودخی اول اولك جمله متاعی حی اولان مکسنه نکدر حال موتده

مونده وقال الماذون والمكاتب كالحر واما مين ديدلركه ماذون ايله مكاتب حركبيدر يعنى حمله اوده اولان اشيا
آلمق دور زيرا ديدلري خصومتدن معتبر در **فصل ٦** بو فصل مدعي ايله مدعي عليهك مابينلرنده دفع اولنه
ودفع اولنميان خصومت بيان اولنور قال ذو اليد هذا الشئ اودعنيه فلان فلان الغايب او اعاره
او اجرنيه او رهنيه منه وبرهن على ذلك اندفعت خصومت المدعي يعنى بركسنه بركسنه نك
بدن اولان شئ دعوا ايدوب بوشئ بنمدر ديو نزاع ايلسه ذو اليد اولان كسنه بوشئ بكا فلان غايب
اولان كسنه وديعه قودي ياخود رعايه طريقيله ويردي ياخود اذنون اجاره يه الدم ياخود بندن رهن
باخود اذن غصب طريقيله الدم ديسه واول ديدوكي سوزيني برهن به ايلسه اول مدعي اولان كسنه نك
خصومتي مندفع اولور بوبابن صورتده زيرا ايدي يد خصومت اولدوغنى بيّنه ايله اثبات ايلدي
وبعض علما خصومت مندفع اولماز ديدي وبوبابش برده اولان ضمير لرشيئه راجعدر منه ده
اولان ضمير غايبه وقال ابو يوسف فيمن عرف بالحيل لاتندفع وبه يوخذ وامام ابو يوسف ديدكي
شول كسنه كه خلق اراسنده حيله معروف اولان خصومت مندفع اولماز وبوقول ايله اخذ وعمل
اولنور فتويه وقضاده واذا قال الشهود اودعه من لانعرفه لاتندفع واكر شاهدلر بوشئ بونك
ياننده بزم بلمدبكمز كسنه وديعه قودي ديسه لر خصومت مندفعه اولماز زيرا احتمال دركه مودع
اولان بودعوي ايدن كسنه اوله اودعه ده اولان ضمير مدعي عليه يه راجعدر لانعرفه ده اولان
ضمير ما قبلنده اولان من لفظنه راجعدر بخلاف قولهم نعرفه بوجهه لاباسمه ونسبه تندفع
عند الامام اما شاهدلرك براد مجهوري ايله ببلورز اسمي ونسبي ايله بلمازز ديمالري تقدم ايدن
مسئله نك خلافيدر وامام ابو حنيفه قتنده خصومت مندفعه اولدي خلافا لمحمد امام
ايجون بو مسئله ده خلاف وارد رقولهمزده اولان ضمير شهوده نعرفه ده اولان ضمير
ووجهه ده باسمه ده ونسبه ده اولان مدعي عليه يه راجعدر ولو قال اشتريته منه
لاتندفع وقيحان مدعي عليه اولان كسنه بن بوشئ غائب اولان فلاندن اشترا ايلدم خصومت
مندفع اولماز وكذا لو قال المدعي سرقته او غصبته مني ودخي شول خصومتكه مندفع اولماز

فجان مدعي اولان كسنه مدعي عليهه سن بوشئ بندن غصب ايلدك ديسه وان برهن ذواليد على بداع
الغائب ان وصليه در يعني خصومت مندفع اولماز واكر ذواليد اولان كسنه اول بدندن اولان كسنه وديعه
تودوعنه برهنايدرسه ده وكذا ان قال سرق مني ملافا لمحمد ودنجي خصومت مندفعه اولماز فجان
مدعي اولان كسنه بوشئ بندن سرقه اولندي ديسه وامام محمد ايكون بومسئله ده خلاف وارد زيرا
انك قتنده خصومت مندفعه اولور ولو قال ابتعته من زيد وقال ذواليد اودعنيه اندفعت بلا حجة
واكر مدعي اولان كسنه دعواسنده بوفي بن زيد دن ابتاع ايلدم يعني اشترا ايلدم ديسه اول ذواليد اولان
كسنه مزبور زيد بوفي بكا وديعه قومشدر ديسه اول خصومت حجة سز يعني بينه سز مندفعه اولور زيرا
ملك غيري كسنه نك اولدوغنه توافق ايلمشلردر ابتعته ده اولان ضمير واودعنيه ده اولان ضمير مدعي
اولان شيئه راجعدر الا اذا برهن المدعي ان زيدا وكله بقبضه لا فجان مزبور زيد كندوي اول
شيئك قبضنه وكيل ايلدوكنه برهنه ايلسه اول حينده خصومت مندفعه اولماز زيرا اول شيئك
امساكنه كندوسي احق اولدوغني بينه ايله اثبات ايلمشدر

باب ٧ دعوي الرجلين مصنف رحمة الله عليه

بو بابده ايكي رجلك بري يدينك اوزرينه ايلدكلري دعوانك احوالني بيان ايدر لا تعتبر البينة ذواليد
في الملك المطلق ملك مطلقدن صاحب ذواليد كسنه نك بينه سي اعتبارا اولماز ملك مطلقك معناسي
بر رجل دعواسنده بوشئ بنم ملكمدر ديو سببي بيان ايلمكدر وبينة الخارج فيه احق وبو ملك
مطلقدن خارج اولان كسنه نك بينه سي احق واولدر ذواليد اولان كسنه نك بينه سندن
زيرا انه زياده لك اثبات وارد رشافعي قتنده ذواليد اولان كسنه نك بينه سي اولدر فيه ده اولان
ضمير ملك مطلقه راجعدر برهنا على ما في يد آخر فصي به لهما يعني فجان ايكي كسنه بر آخر رجلك
يدنده اولان شئ دعوي ايدوب برهنه ايلسه لر قاضي اولان كسنه اول ايكي كسنه به برهانلري
موجبنجه اول شيئه قضا ايلمه يعني حكم ايلمه ولو على نكاح امراة سقطا واكر ايكي كسنه بر خاتونك
نكاحنه برهنه ايدوب بينه اقامت ايلسه لر ايكيسنك دخي بينه سي ساقط اولور زيرا ايكي بينه ايله
عمل ايلمك متعذردر اول بضع اشترا كه قابل اولمدوغي اجلدن وهو لمن صدقته واول خاتون

خاتون بونيم زوجمدر ديو تصديق ايلدوكي نكدر زيرا نكاح تصادق ايلمحكم اولنور فان ارخا السابق احق
واكر اول ايكي زوجك هر بريسي دعواسنده بن بوخاتونى فلان تاريخده تزويج ايلدم ديو تاريخ ايدرلرسه تاريخ
اسبق اولان كمسنه اول خاتونه احقدر زيرا اسبقده زياده اثبات واردر وان اقرت لاحدهما قبل البرهان
فهي له واكر خاتون زوجك برينه قبل البرهان اقرار ايدوب بونيم زوجمدر ديسه اول خاتون انك اولور تصادق
البدل كاري اجلدن له ده اولان ضمير اقرار ايلدوكي كمسنه به راجعدر فان برهن الاخر بعد ذلك قضى اكر اول
خاتون اول زوجه اقرار ايلدوكدن صكره اول بري دخي كندو خاتونيدر ديو برهنه ايلسه اول خاتون اول برهنه
ايدن كمسنه به قضا اولنور يعني اول خاتون انكدر ديو حكم اولنور زيرا بينه اقراردن اقويدر له ده اولان ضمير
برهنه ايدن كمسنه به راجعدر وان برهن احدهما قضى له ثم برهن الآخر لا يقبل واكر اول ايكي زوجك
بري اول خاتون كندو زوجه سي اولدوغنه برهنه ايدوب اكا قضا اولندقدن صكره اول بر آخرك دخي كندو
زوجه سي اولدوغنه برهنه ايلسه قبول اولنماز زيرا قضاء اول محلنه واقع اولدوغي اجلدن انك مثلي كا
مناقض اولماز الا ان اثبت سبقه مكر اول اخر كندو نكاحي اسبق اولدوغنه اثبات ايلسه زيرا اولكي بلا شبهة
ظهور الملكدر وكذا لا يقبل برهان خارج على ذو اليد نكاحه ظاهر الا ان اثبته سبقه وكذلك خارج اولان
كمسنك برهاني اول نكاحي ظاهر اولان ذو اليدك اوزرينه قبول اولنماز الا يجان كندو نكاحنك
سبقني اثبات ايلسه اولكي قضانك خطاسي ظهور ايلدوكي اجلدن نكاحه ده اولان ضمير ذو اليد راجعدر
وان برهنا على شرائى من آخر فلكل نصفه نصف ثمنه لو تركه واكر ايكي خارج كمسنه بر آخردن بر شيئه ملك
شراسنه برهنه ايلسه لراول ايكي كمسنه مخير اولور استرسه هر بري اول شيئك نصفنى نصف ثمن ايله اخذ
ايلسون استرسه ترك ايلسون نصفنه ده اولان ضمير غير بلده اولان ضمير لرشيئه راجعدر ويترك
احدهما بعد ما قضى لهما ولا تاخذ الآخر كله يعني اول ايكي برهن اولان كمسنه لرك بريندن ترك ايلديسنه
قضاسنه اولنمش ايكي ايكن اول آخر اولان كمسنه شيئك كلسين اخذ ايلسون زيرا اول شيئك نصفنه حكم
اولنمش ايدي كله ده اولان ضمير شيئه راجعدر فان كان لاحدهما بدا او تاريخ فهو اولى واكر مدعى عليك
بربنك اول مدعى عليك بريسينك اول مدعى اولان شيده يدي اولسه يعني صاحب يد اولان كمسنه

وباخود اول صاحب تاريخ اولان كمسنه اول شيئ اخذ ايلمك ايله اوليدر زيرا صاحب يد اولمسي شرايسي سبق
اولمسنه دليلدر وصاحب تاريخ اولمسي دليلدر فان ارخا فالسابق اولي واكر ايكيسي مدعيك هر بري دعواسنه
تاريخ ذكر ايدوب اثبات ايلسه اول تاريخ اسبق اولان كمسنه اول شيئ اخذ ايلمك ايله اوليدر فان كان لاحدهما
يد وللآخر تاريخ فذو اليد اولي واكر مدعيك بريمك يد ي اولسه وبرينك تاريخ اولسه ذو اليد اولان
كمسنه اول شيئ اخذ وقبض ايلمكه اوليدر زيرا السبق وارد ر والشراء احق من الهبة وصدقة مع قبض
يعني شرانك بتينه سي قبض ايله اولان هبه نك بتينه سندن احفدر مثلا بركمسنه تحت يدنده وقبضنده
برشي اولوب اشترا ايلدوكده بتينه سي اولسه بركمسنه دخي بوشيئ دعوا ايدوب بتينه احضار ايلسه كه بوشيئ
فلان كمسنه بكا صدقة باخود هبه ايلدي ديو اول تحت يدنده وقبضنده اولوب شراء دعواسين ايدن كمسنه نك
بتينه سي احفدر والهبة والصدقة فيما لا يحتمل القسمة سواء يعني قيمتي محتمل اولميان اشياده هبه ايله
صدقه اولدوغنك بتينه سي برابر در وكذا الشراء والمهر عند ابي يوسف يعني شرا ايله مهر هبه ايله صدقه كبي در
امام ابو يوسف قتنده زيرا البكيسي فوتن مساويدر وقال محمد الشراء اولي وعلى الزوج القيمة وامام محمد
ديديكه شرا اوليدر يعني شرا بتينه سي اوليدر مهرك بتينه سندن واول زوج اوزرينه اول شيئك قيمتي واجبدر
واكر اصحاب متون بو مسئله ده ابو يوسف قولنه متابعت ايلمشلر در وبو اجلدن بو متنده تقديم اولنمشدر
والرهن مع القبض اولي من الهبة معه يعني رهنك بتينه سي قبض ايله هبه نك بتينه سندن اوليدر استحسانا
وقياسا جهتندن هبه اوليدر زيرا ملكيت اثبات ايدر ومعه ده اولان ضمير قبضه راجعدر فان كانت
بشرط العوض فهي اولي واكر اول هبه شرط عوض ايله اولنديسه رهندن اوليدر زيرا بو صورتده بيع اولور
بيع ايسه رهندن اوليدر وهي ضمير هبه به راجعدر فان برحص خارجان على ملك مؤرخ او شراء مؤرخ
من واحد غير ذي اليد فالسابق اولي واكر ايكي خارجكمسنه هر بري اول دعوي ايلدكلري شيئ اول ذو اليد
اولان كمسنه غير يسندن ملك مؤرخه فلان تاريخده مالك اولدقدرينه باخود شراء مؤرخه يعني فلان
تاريخده اشترا ايلدكلرينه برهنه ايلسه لر بو ايكي صورتده سابق اولان كمسنه نك بتينه سي اوليدر وان برهنه
احدهما على الشراء من زيد والآخر من بكر واتفق تاريخهما فهما سواء واكر ايكي مدعيك بريسي بوشيئ زيدن

دن اشتر ایلدوکنه برهنه ایله واول برآخر عمر و دن اشترا ایلدوکنه برهنه ایله و ایکیسنك تاریخی متفق
اولسه امدی اول ایکی دعواده برابر اولور واول ادعا اولنان ایکیسنك مابینده ایکی نصف صمت اولنور
کرك ایکی تاریخك بری مقدم اولدیکرلسه اولیه وکذا الووقت احدهما فقط وکذلك اول ایکی مدعی اولان
کمسنه لرده دعواده برابر اولور فیجان ایکیسنك بری توقیت ایله فقط زیرا برینك توقیتی ملكك تقدمنه دلالت
ایلماز ولو برهن خارج علی الشراء من شخص وآخر علی الهبة والقبض من غیره والآخر علی الارث من ابیه
وآخر علی الصدقة والقبض من رابع قضی بینهم ارباعا یعنی خارج اولان کمسنه برشئی برشخصدن اشترا ایلدوکنه
برهنه ایله و برآخر دخی باباسندن ارثله انتقال ایتمشدر دیو دعوی ایله و برآخر دخی اول شئی برکمسنه دن
صدقه طریقیله الوب قبض ایلدوکنه برهنه ایله قاضی اولان کمسنه اول مدعی اولان شئی دورت ربع ایلوب
هر بینه بر ربع ویره زیرا هر بری کندو یانه ملك اثبات ایلمشدر ومن غیره ده اولان ضمیر شخصه راجعدر
من ابیه ده اولان ضمیر ماقبلدن آخره راجعدر ولو برهن خارج علی ملك مؤرخ وذو الید علی ملك اقدم منه
فهو اولی یعنی فیجان خارج اولان کمسنه برملك مؤرخك اوزرینه برهنه ایله وذو الید اولان اندن اقدم
برملکه برهنه ایله امدی اول ذو الید اولان کمسنه اول خارجدن اولیدر یعنی بینه سی اول خارجك بینه سندن
اوزریه مقدم در خلافا لمحمد وامام محمد الجون بر روایتده یعنی ذو الیدك بینه سی قضدن اولیدر کلدر زیرا ایکی
سنك دخی ملك مطلقه قائم اولوب ملك جهتنه تعرض اولنمامشدر بو اجلدن تقدم وتأخر برابر اولدی
منه ده اولان ضمیر ملك مؤرخه راجعدر فهو ضمیر ذو الید راجعدر وکذا الخلاف لو کانت الید لهما
ودخی بو ایکیسنك اولمق لو صورتنده خلاف اول تقدم ایدن مسئله نك خلافی کبیدر کم فیجان ایکی
مدعینك بری ملك مؤرخه برهنه ایدوب وبری اندن اقدم برتاریخه برهنه ایله اول اقدم اولان تاریخ
اولیدر وامام محمدك بر روایتده خلافی وارد ر ولو برهنه خارج وذو ید علی ملك مطلق ووقت احدهما
فقط فالخارج اولی وعند ابی یوسف ذو الوقت اولی یعنی فیجان برخارج ایله بر ذو الید بر ملك مطلق
برهنه ایله امدی اول خارج اولان کمسنه اول ذو الید اولان کمسنه دن اولیدر امام ابو حنیفه ایله امام
ابو یوسف قضده اول ذو الوقت اولان کمسنه اولیدر زیرا اقدمدر ولو کان المدعی فی ایدیهما اوفی

يد ثالث والمسئلة بحالها فهما سواء يعني فجان مدعي اولان شئ ايكي مدعينك يدنده اولسه يا خود
ثالث كمسه نك يدنده اولسه وحال بوكه اول مسئله حالي ايله اولسه يعني ايلبسنك بري ملك مطلقه
برهنه ايلسه بري وقت ذكر ايلسه ايكيسي برابر اولور لر امام ابو حنيفه قتنده وعند ابي يوسف الذي
وقت اولي ولمام ابو يوسف قتنده وقت ذكر ايليان اوليدر وعند محمد الذي اطلق اولي
وامام محمد قتنده اطلاق ايدوب وقت ذكر ايليمان اوليدر وان برهن خارج وذو يد على النتاج
فذو اليد اولي واكر برهن خارج برذو اليد اولان كمسه لر برنتاجه يعني برحيوانك والدينه برهنه
ايلسه لر ذو اليد اولان كمسه نك برهاني اوليدر بو اجلدن اكا قضا اولنور وكذا لو برهنه كل على
تلقي الملك من آخر وعلى النتاج عنده وذخي اول خارج ايله ذو اليد اولان كمسه لرك هر بري اول
دعوي ايلدوكي شيئك ملكنه بر آخرك تلقي ايلدوكنه وذخي اونتاجك باننده حاصل اولدوعنه
برهنه ايلسه اوّل اولان كمسه اوليدر يعني اول ذو اليد اولان كمسه نك برهاني قبول اولنماسق اوليدر
عنده اولان حاضير مبرهنه راجعدر ولو برهنه احدهما على الملك المطلق والآخر على النتاج
شهو اولي وفجان ايكي مدعينك بري ملك مطلقه واول بري نتاجه برهنه ايلسه لر
اول نتاجه برهنه اما ايدن اوليدر زيرا بينه سبي اولوثبت ملكه قائم اولمشدر وكذا لو كانا خارجين
ودعي نتاجك بينه سبي اوليدر فجان مدعينك ايكيسي خارج اولسه لر وبري صاحب يد اولمسه لر وبري
اولمسه ولو مضي بالنتاج لذي اليد ثم برهن النتاج قضي له الان يعيد ذو اليد برهانه فجان
قاضي اولان كمسه ذو اليد اولان كمسه يه نتاج ايله قضا ايلسه صكه اولمدعي دن غيري برثالث نتاج
اوزرينه برهنه ايلسه يعني نتاج كونتاجي كندونك اولدوغنه برهنه ايلسه اول ثالثه قضا اولنور
مكرذو اليد اولان كمسه كرو برهاني ادعا ايلسه يعني اولكي كتورد وكي بينه دن غيري برينه اخصا
ايليه اول زمانده بينه كا قضا اولنور لرده اولان ضمر ثالثه راجعدر برهانه ده اولان ضمير ذو اليد
راجعدر كما لو برهنه المضي عليه بالملك المطلق على النتاج يقبل وينقض بالقضاء يعني بو تقدم
ايدن مسئله كبيدر فجان اوّل اوزرينه ملك مطلق اوزره ايله قضا اولنمش اولان كمسه نتاجه برهنه

برهنه ایدوب بیّنه احضار ایلسه اول بیّنه قبول اولنور واقع اولان قضا نقض اولنور زیرا بو برهان
نقض منزله سنده در مثلا اوزرینه ملك مطلق ایله قضا اولنمش کمسنه اول دعوی اولنان شیئی کندو دانه
سنك نتاجی اولدوغنه برهنه ایلسه اول نتاجه قائم اولان برهان قبول اولنور واول اوّل واقع اولان
قضا نقض اولنور وکل سبب لاینکر فهو مثل النتاج کنسیج ثیاب لانتسیج الامّة وکحلب اللبن واتخاذ الجبن
واللبد والمرعزی وجز الصّوف وهر سببکه متکرّر اولمیه اول نتاج کبیر ربعنی نتاج حکمنده در شول ثیابك
نسیجی کبی برکره نسیج اولنور ودخی سود صمغی کبی ودخی پیر اتخاذ ایلمك کبی ودخی کیجه اتخاذ ایلمك کبی ودخی
مرعزی قرقمق کبی ودخی یونك قرقمق کبی مثلا برکمسنه نك یدنده اولان نوبی بیمدر بن نسیج ایلدم دیو دعوی ایلسه
اول یدنده اولان کمسنه دخی بن نسیج ایلدم دیو دعوی ایلسه باخود برکمسنه نك یدنده اولان پیر بو بیمدر بن اتخاذ
دیو دعوی ایلسه یدنده اولان کمسنه دخی بوبنی کندو قیومدن صاغوب کندم پیر اتخاذ ایلدم دیسه صاحب ید
اولان کمسنه یه حکم اولنور زیرا سبب بو صورتلرنده متکرّر دکلدر وباقی صورتلرده کذلك ومایتکرّر بمنزله
الملك المطلق کنسیج الخز وکالبناء والغرس وزراعة البرّ والحبوب وهر سببکه متکرّر اولمه اول ملك مطلق
مدّتنده رجحانی طوقمق کبی وبنا کبی واخاج دلمك کبی ونعدای وسائر حیوانات کبی مثلا برکمسنه نك
یدنده اولان نوبی کندو خزیمدن نسیج ایلدم دیو دعوی ایلسه وذو الید اولان کمسنه بینه
بو منوال اوزره دعوی ایدوب بیّنه کتورسه اول خارج اولان کمسنه بیّنه سنه عمل اولنور وکذا حکم
سبب متکرّر اولدوغی اجلدن زیرا ذکر خزا سعمال اولنوب باره کندو وکندو نصکره برکره دخی الکروب
نسیج ایدرلرایمش وبناوغرس وزراعت حبوب ایکیشر کرّه واقع اولمسی ممکندر ومانشکل رجع
فیه الی الخبرة وشول شیئکه حال مشکل اولمه متکرّر میدر دکلمیدر متعیّن اولمیه انده عدول ناسدن
اهل خبره اولان کمسنه لره رجوع اولنور وحکم انلرك سوزلریله اولور فان اشکل علیهم جعل
کالمطلق واکرحال اوعدول اولان کمسنه لرك اوزرلرینه مشکل اولسه مطلق کبی قلنور واول خارجه
حکم اولنور وانك بیّنه سی ایله عمل اولنور فان برهن خارج علی ملك مطلق وذو الید علی الشراء منه نحو
اوجواکراج اولان کمسنه ملك مطلقه برهنه ایدوب ذو الید اولان کمسنه اول خارجدن اولیدر

منه ده اولان ضمير خارجه راجعدر وان برهانا كل منهما على الشراء من صاحبه ولا تاريخ لهما تهاتر باو اكر
خارج ايله ذو اليدك هر بريسى كندو صاحبندن اشترا ايلدوكنه برهنه ايلسه وحال بوكه تاريخلرى
اولمسه اول بتيه متهاتران اولور لم يعني ساقط اولور لم وترك المال في ذي اليد واول ثمن اولان
مال اول ذو اليدك يدنده ترك اولنور امام ابو حنيفه وامام ابو يوسف قتلرنده وعند محمد
الخارج وامام محمد قتنده اول مال خارج اولان كسنه نكدر وان ارخا في العقار بلا ذكر قبض
وتاريخ الخارج اسبق قضا لذي اليد واكر خارج ايله ذو اليد اولان كسنه لر عقار اولان كسنه
شبئده ذكر قبض سز تاريخ ذكر ايلسه لر وحال بوكه اول خارج اولان كسنه نك تاريخي اسبقدر
اول ذو اليد اولان كسنه يه حكم اولنور امام ابو حنيف وامام ابو يوسف قتلرنده وعند محمد
للخارج وامام محمد قتنده خارج اولان كسنه يه حكم اولنور وان اثبتا قبضا فضى لذي
اليد اتفاقا واكر قبض اثبات ايدر لرسه اتفاقله اول صاحب يد اولان كسنه به قضا اولنور
زيرا اول ايكي بيع ايكي قبول اوزريه در يعني جائزدر وان كان وقت ذي اليد اسبق قضى
الخارج في الوجهين واكر اول ذو اليد اولان كسنه نك وقت ذكر الماسي اسبق ايسه ذكر اولنان
ايكي وجهده اول خارج كسنه يه قضا اولنور ولا ترجح بكثرة الشهود يعني شاهد لرك كثرتيله
ترجيح بوقدر قوت دليل ايله دركثرت ايله دكلدر وان ادعى احد عنده خارجين نصف دار
والآخر كلها فالربع للاول يعني اول خارجك بري بردرك نصفني دعوا ايدوب اول برلرى
كليسين دعوي ايسه امدي اول دارك ربعي نصفيني دعوي ايدن اجوندر امام ابو حنيفه قتنده منازعه طريقيله
زيرا نصف صاحبي اولان كسنه اول آخر كسنه يه اول نصف آخرده منازعه ايلمازا ويلم ايسه اول نصف آخر
ما بينلرينه تنصيف اولنور كلهاده اولان ضمير دارة راجعدر وعندهما الثلث وامام محمد قتنده اول
اول ايجون ثلث وارد ر والباقي للآخر واول ثلث باقي قولان اول بر آخرك درعدل محضار به طريقيله زيرا
مسئله ده كل ونصف وارد ر اصلي ايكي دندر اوجه عدول ايلديكي كلد عوي ايدن ايكي سهم اولور ونصف
دعوي ايدن بر سهم اولور تمام بحث صدر الشريعه ده مسطور در وان كانت في ايديهما فكلها للمدعي

المدعي الكل نصفها بقضاء ونصفها بلا قضاء واكر اول ذكر اولنان دار كلي ونصفي دعوي
ايدن كسنه لرك يدلرنده ايسه اول دار لك كليسي اولكل دعوي ايدن دندر برنصفي قضا ايله وبر نصفي
قضاسز زيرا كندوسي خارجدن برنصفي كاتبنه ايله قضا اولنور واول يدنده اولان نصفده صاحبي
اولان كسنه اكا منازعه ايلمز ايدر بناء عليه اولان ضمير تثنيه مدعي النصف ايله مدعي الكل راجعدر نصفها
اولان ضمير دارم راجعدر وان برهن خارجان على نتاج احدهما دابة ارخا قضي لمن وافق منهما تاريخه
واكر ايكي خارج كسنه لر بردابه نك نتاجنه برهنه ايدوب تاريخ ذكر ايلمه لرشول كسنه يه قضا اولنور كه
تاريخ دابه نك سننه موافق اوله يعني هركيمك تاريخي اول دابه نك سننه موافق اوله اكا حكم زيرا موافق
اولمايي علامة صدق در وكرك اول ايكيسنك يدنده اولسون فان اشكل فلهما واكر اول دابه نك سنتي
اول ايكي تاريخك برينه موافقنده مشكل اولسه اول دابه ايكيسنك اولور واول تاريخ ايكيسنك اولور
وان اختلفا بطلا اكر اول ايكي تاريخ مختلف اولوب سننه موافق اولمسه بتثنية نك ايكيسي باطل اولور
زيرا ايكي فريفك كذبي ظاهر اولمشدر وان برهن احد الخارجين على غصب شيء والآخر ودايعته
ستوياً واكر ايكي خارجك بريسي برشيئك غصبنه يعني كندوسندن غصب اولندوغنه برهنه ايلسه واول آخر
وديعت اولدوغنه يعني وديعه قودوغنه برهنه ايلسه ايكيسي مستوي اولور لرعيني ايكيسنه تنصيف ايله حكم
اولنور زيرا وديعه جحود ايله غصب اولور **فصل** في التنازع بالايدي يعني ايله متنازع اولان شيئك
لحكايي بيانندر در لابس الثوب اولي من الآخذ بكمه يعني برثوبك لابسي اولان كسنه اخذ اولان كسنه دن اولي در
زيرا لابسك يدنده اخذ اولان كسنه نك تصرفندن اولي در واظهر در والراكب احق من الآخذ باللجام
ودابة دابه نك راكبي اولان كسنه اول لجامني اخذ ايدن كسنه دن احقدر زيرا راكبك تصرفي اخذك تصرفندن
اظهر در ومن السرج احق من الرديف وشول كسنه كه دابه نك سرجنده اوله يعني اكراوزرنده اولان كسنه
آردنده اولان كسنه دن احقدر صاحب الحمل اولي من علق كونه عليها يعني دابه نك اوزرنده اولان حملك
صاحبي اول بلاوزرينه بردق ياخود قربه تعليق ايليان كسنه دن اولي در زيرا انك تصرفي اكثر در كونده
اولان ضمير ما قبلنده من لفظنه راجعدر عليها ده اولان ضمير دابه يه راجعدر والراكبان بلا سرج

وفيه سواء يعني بر دابه نك اوزرينه بلاسرج ايله راكب اولانلر برابر در يعني دعوي ايلد كلري دابه ده
برابر اولورلر وما بينلرنده على السويه قسمت اولنور فيه ده اولان ضمير سرجه راجعدر وكذا الجالس
على البساط والمتعلق به ودخي بساط اوزرينه جلوس ايدن كمسنه ايله اكا متعلق اولان برابر در يعني
بركليمك اوزرينه بركمسنه اوتورمش اولسه وبري برطرفدن ياپش مش اولسه بو صورتده ايكيسي برابر در
زيرا اوتورمق يابشمق زياده دكلدر ومن معه ثوب وطرف مع آخر شول مسئله كبي كه برادم ايله بر
برثوب اوله واول ثوبك طرفي بريله اوله ايكيسينك مابينلرنده برابر اولورزيرا هربرينك اول ثوبن يدي
وار در معه ده اولان ضمير ماقبلنده اولان منه راجعدر وطرفه ده اولان ضمير ثوبه راجعدر والخائط
لمن جذوعه عليه او اتصل ببنائه اتصال تربيع يعني منازع فيه اولان ديوار شول كمسنه نكدر كه كندو
جذوعلري يعني دركلري اول ديوارك اوزرنده اوله ويا خود انك بنيانه اتصال تربيع ايله متصل
اولمش اوله اتصال ترتبعك معناسي بو محلده بخان ديوار كربچدن اولسه بو منازع فيه اولان
ديوارك كربچلرينك نصفلرينه داخل اولمش اوله واكر ديوار انجدن اولسه برآنجق اوزرينه تركيب
اولمش اوله جذوعه ده اولان ضمير ماقبلنده كه منه راجعدر عليه ده اولان ضمير حائطه راجعدر بنيانه ده
اولان ضمير ماقبلنده كه منه راجعدر لاتمن له هراوي يعني اول منازع فيه ديوار شول كمسنه يه اولمزكه انك
اول ديوار اوزرنده هراولسي اوله هراوي شول قشدركه اوزم اغاجلرينك تحتنه وضع ايلدوب اوزرينه ممد
اولمق ايجون لم ده اولان ضمير من لفظنه راجعدر عليه ده اولان ضمير حائطه راجعدر بل الجار ان فيه
سواء يعني اول هراوي اولان ديوار ده اول ايكي جار مستوي اولور ديوارك انتفاعنده برابر اولورلر
فيه ده اولان ضمير حائطه راجعدر وان كان عليه لكل ثلثة جذوع فبينهما ولا ترجيح بالاكثر واكر
ايكي كمسنه نك هربرينك اول حائطه اوزرنده دركي اولسه اول ذكر اولنان اوچ دركك مابينلرنده على
السويه در زيرا ايكيسي مستوي واول اوچدن زياده ده نرجح يوقدر مثلا هربرينك اوچ دركي اولسه مجموع
ايكي سنك مابينلرنده نصفيندر منهاده اولان ضمير جذوعه راجعدر وان كان لاحدهما ثلاثة وللآخر
اقل فهو لصاحب الثلاثة وللآخر موضوع خشبته واكر اول ايكي كمسنه نك بربنك اوچ دركي

درکی اولسه واول برینك اوجدن اقل اولسه امدی اول دیوار اوج درك صاحبیندر واول براخرحه
برحشه یعنی بر دیرك موضع ویربلور بر روایتده هر برینه کندو حشمی مقداری حکم اولنور ولوکان
لاحدهما جذوع وللآخر اتصال فلذی لااتصال وللاخر حق الوضع وقبل لذی الجذوع وقجان اول ایکی
کمسه نك برینك اول دیوار اوزرنده جذوع اولسه ویرینك اتصالی اولسه امدی اول دیوار اتصال
صاحبی نکدر زیرا اول ایکی دیوار اتصال ایله شی واحد حکمنده اولمشلدر واول براخر حق وضع وارد
یعنی جذوعی وضع ایلمك حقی وارد ویر روایتده دینلدیکه اول دیوار صاحب الجذوع اولان کمسه
نکدر وهدایه نك عبارتی نه مخالفدر زیرا دیرکه ولوکان لاحدهما جذوع وللاخر اتصال فالاول اولی
ویدالثانی اولی زیرا صاحب جذوعك تصرفی وارد روصاحب اتصالك یدی وارد رقتأمل
وذو بیت من دار الذی بیوت منها فی حق ساحتها یعنی بر دار دن بر بیت واحد صاحبی اولان کمسه نك
اول دار دن برخارج بیتی اولان کمسه کیچد رساحتی حقنده یعنی اول دارك حولیسنده انتفا
ایلمکدن زیرا ایکیسی استعمالده ومروردہ مستویلردن شهادہ اولان ضمیر دارہ راجعدر ساحتها
اولان ضمیر بینه دارہ راجعدر ولو ادعیا ارضا کل انها فی یده وبرهنا قضی بیدهما وقجان ایکی
کمسه بر ارضی دعوی ایلیوب هر بری کندو یدنده اولدوغنه برهنه ایلسه برهانلری موجبنجه یدلری ایله
قضا اولنه یعنی هر بریسی صاحب یداولدوغنه حکم اولنه بونده نصکره بو ارضك قسمتی طلب
ایلسه لر قسمت اولنماز ناکم هر بریسی ملکه اقامت بینه ایله اثباتده اولان ضمیر ارضه راجعدر فی یده
اولان ضمیر ایکی مدعینك بریسنه راجعدر وان برهن احدهما اوکان لیس فیها احد منهما او بنی او حفر فصنی بیده
دعوی ایدن کمسه نك بری اول ارض کندو یدنده اولدوغنه برهنه ایلسه یاخود اول ارضده کرم قطع
ایلمش اولسه یاخود انده بر بنا ایلمش اولسه یاخود انده بر قوو یی قازمش اولسه بری ایله قضا
اولنور یعنی صاحب یداولدوغنه حکم اولنه زیرا بو ذکر اولنان اشیادن متمکن اولمسی صاحب
یداولدوغنه دلیلدر فیها دهاولان ضمیر ارضه راجعدر بینده اولان ضمیر مبرهنه راجعدر
صبی یعتبر عن نفسه قال انا حر فالقول له برصبی کندو نفسندن تعبیر قادر یعنی تکلمه قادر

انا حر ديه قول انكار زيرا كند و نفسندن تعبيره قادر اولمسي كندو نفسنك يدنده اولمسنه دليلدر امدي
غيرك بونيم عبد مدبر ديمسي قبول اولنماز اول منك انكاري متضمن مكرك عبد اولدوغنه قائم اولمله ده
اولان ضمير صبي يه راجعدر و ان قال انا عبد لفلان فهو عبد لذي اليد واكر صبي اولان يكسنه نك عبدي
ديسه امدي اول ذو اليد اولان يكسنه نك عبدي اولور زيرا رقيتيله اقرار ايلمش اولور وكذا من لا يعتبر
عن نفسه و دخي كندو نفسندن تعبيره قادر اولميان صبي صاحب اليد اولان يكسنه نك اولور زيرا
بو صورتده متاع منزله سنده در فلو ادعى الحرية عند كبر لا يقبل دعواه بلا حجة امدي قجان بوذكر
اولنان صبي كبري متضمن حرّه اولدوغني دعوي ايلسه دعواسي حجت سز قبول اولنماز زيرا رقيت
اوزرينه حالت صغرده ثابت اولمش ايدي **باب** دعوى النسب بو بابدن مصنف رحمة الله
عليه نسب دعوي ايلمانك كيفيتني و احكامني بيان ايدر ولدت مبيعة لاقل من نصف سنة منذ بيعت
فادعاه البايع فهو ابنه وهي ام ولده بربيع اولنمش جاريه بيع اولندوغي كمندن بنصف سنه دن
اقلده ولادت ايلدي يعني وضع حمل ايلدي وضع حمل ايلدكدن صكره بايع اولان يكسنه اول وضع اولنان
ولدي كندو ولدي اولدوغني دعوي ايدي اول ولد كندو اوغلي اولور و اول وضع ايليان جاريه
ام ولدي اولور و يفسخ البيع و يرد الثمن و اول اميه واقع اولان بيع فسخ اولنور و ثمني صاحبنه
رد اولنور زيرا اصلده جائز دكل ايدي و ادعاه ده اولان ضمير ولدنك مفعول محذوفه راجعه
و ان ادعاه المشتري مع دعوته او بعدها ان وصليه در يعني اول امه دن طوغن ولد بايعندر
واكر كه اني مشتري بايعك دعوتي ايله ياخود دعوتندن صكره دعوي ايلديسه ده زيرا بايعك
دعواسي اسبقدر ادعاه ده اولان ضمير بينه ولده راجعدر وكذا لو ادعاه بعد موت الام او
عتقها و دخي اول ولدك نسبي اول بايعدن ثابت اولور قجان بايع اولان يكسنه اول ولدي
امك و موتندن صكره دعوي ايلسه ياخود اول امي عتق ايلسه زيرا ام ولدنه تابعدر كما مضى فاولدوغني
جهتدن ويرد حصته من الثمن في الموت يعني بايع اولان يكسنه اول امه يي عتق ايلدوكي صورتده اول
ولدك حصته سين رد ايليه زيرا حصته سي قيمتلرندن متقوم در و لو ادعاه بعد موته او عتقه ردت

ردت وبيان اول تابع اولان كسنه اول ولدي موتندن صكره ردّ اليله ياخود اني عتق اليله دعوا سي
رد اولنور زيرا موتندن صكره نسبه حاجت يوقدر ولو ولدت لاكثر من نصف سنة واقل من سنتين
وان صدّقه المشتري فالحكم كالاوّل وبيان اول مبيع اولان امه بيع اولندوغي كيدن نصف سنه دن
اكثر وايكي سنه دن اقلدر طوغورسه اكر مشتري اولان كسنه بايعي بو خصوصدن تصديق ايلرسه
حكم كالاوّل اولور واقع اولان بيع فسخ اولور والّا فلا يثبت اكر مشتري بايعي تصديق ايلمازايسه
اول ولدك بايعه نسبي ثابت اولور زيرا احتمالدركه ولدك علوقي مشتريدن ملكنده واقع اولمش
اوله ودعوي دخي ردّ اولنور صدقه ده اولان ضمير بايعه راجعدر وان لاكثر من سنتين صدّقه
المشتري لا يصح دعوته واكر اول امه بيع اولندوغي كيدن ايكي سنه دن اكثرده وضع اليله بايع
اولان كسنه نك دعوي صحيح اولور اولماز زيرا اول ولدك علوقي كيدوملكنده واقع اولدوغي متيقندر
فان صدّقه المشتري ثبت نسبه وحمل على النكاح ولا يردّ البيع ولا يعتق الولد واكر مشتري بايعي
ايكي سنه دن اكثرده وضع حمل ايلمك اليله تصديق ايلسه اول ولدك نسبي بايع اولان كسنه يه ثابت
اولور ونكاح صحيحه حمل اولنور يعني بعد البيع مابينلرنده نكاح صحيح واقع اولدوغنه حمل اولنور
حالدري صلاحه حمل اولنور نهمندن بري اولمق ايجون واول مابينلرنده واقع اولان بيع
رد اولنماز ولد دخي عتق اولنماز واول امه ولد اولماز زيرا نكاحدن صكره بو اشيا متصوّر
دكلدر وان باع عبد اولد عنده ثم ادّعاه بعد بيع مشتريه صحت دعوته ورد بيع مشتريه
واكر بركسنه كندو باننده طوغن عبدي بيع ايدوب صكره اول عبدك مشتري اولان كسنه اني
بيع البلكدن صكره بايع اني دعوي ايلسه دعوي صحيح اولور واول عبدي مشتري ايدن مشتريدن
بيع ردّ اولنور عنده ده اولان ضمير بايعك فاعلنه راجعدر ادّعاه ده اولان ضمير بائعه
عبد راجعدر مشتريه ده اولان ضمير يه عبده راجعدر دعوته ده اولان ضمير بايعه راجعدر
وكذا لو كاتبه المشتري او كاتب امه او رهن او اجر او زوّجها ثم كانت الدعوة صحت
وانقضت هذه التصرفات وبيان مشتري اولان كسنه اول بايعك يانندن طوغن ولدي

اشترا ایلدکدنصکره مکاتب ایلسه و یاخود اول ولدی رهنه قویسه یاخود اجاریه ویرسه یاخود امه‌یی
ترویج ایلسه بو اشیالرك برینك وقوعندنصکره بایع اولان بکسنه اول ولدی ادعا ایلسه دعوی صحیح
اولور اول ذکر اولنان تصرفات کمشتریدن واقع اولمش نقصان اولور زیرا بو ذکر اولنان اشیا
عوارض قبیلندندر نقضه محتمل دیو اجلدن نقصان اولندی کاتبه ده اولان ضمیر عبده راجعدر
ولو باع احد توأمین ولحقا عنده فاعتقه مشتریه ثم ادعی المبایع الآخر ثبت نسبهما منه وبطل
عتق المشتری یعنی بچجان برکسنه کندو یانندن طوغان توأمنك برینی بیع ایلسه مشتری دخی آنی
اشترا ایلدکدنصکره عتق اولندقده بایع اولان بکسنه اول برتوأمن اخری کندو ولدیدر دیو ادعا
ایلسه اول ایکی توأمنك نسبلری اول بایعدن ثابت اولور و اول مشتریدنك اشترا ایلدوکی
توأمنده عتقی باطل اولور زیرا توأمنك برینك نسبنك ثابت اولمسی اول برینك نسبنك
ثبوتنه مستلزمدر ومن فی یده صبی لو قال هو ابن زید ثم قال هو ابنی لا یکون ابنه وان
جحد زید بنوته وشول بکسنه کیدنده بر صبی اولان بو صبی کندویو سؤال اولندقده بو
زیدك اوغلیدر دیدکدنصکره بو صبی بنم اوغلمدر دیدی زیرك اوغلی دردیدکدن
صکره کندو اوغلو اولماز ابو حنیفه قتنده واکر که زید اوغلانك بنوتن یعنی اوغلوغلك
محمود ایدرسه ده وعندهما یصح ان جحد واما مین قتنده اکا اوغل اولور اکر که زید اوغلوغلك
محمود ایدرسه ده ولو کان فی ید مسلم وذمی فادعی المسلم رقه والکافر بنوته فهو حر
ابن الکافر وبچجان اول صبی بر مسلم ایله بر ذمینك یدلرنده اولسه مسلم اول ایکی بکسنه اول صبینك
رقیق اولدوغنی دعوی ایلسه وکافر اول ایکی بکسنه بنوتن دعوی ایلسه امدی اول صبی حرّه در
اول کافرك اوغلیدر زیرا اول حالده شرف حریّته نائل اول حالده شرف اسلامه واصل
اولور اما اول مسلم ایله ذمینك هر بری اول صبینك بنوتنه ادعا ایلیه مسلم بو خصوصده
اولی اولور واکر که ایکیسی دعواده برابر اولدر اما شرف اسلام ایچون مسلمك جانبی
ترجیح اولنور رقه ده اولان بنوته اولان ضمیر لر صبی یه راجعدر ولو کان فی ید زوجین

جين فزعم انه ابيه من غير بها وزعمت انه ابنها من غيره فهو ابنهما وجان اول صبي برزوجه ايله برزوجنك
يدرنده اولسه زوج اولان كمسنه زعم ايدركه بوصبي غيري زوجدن كندواوغليدر ديور وروجه زعم
ايدركه بوصبي غيري زوجدن كندواوغليدر بوتقدرجه ايلكينبك اوغلي اولور زيرا ايكي زوجلك
هريري كندواوغليدر ديوادعا ايتمبوب نسبه اقرار ايلمشلدر ولواستولد مشترانه تم استحلف
فالولد حرو على الاب قيمته يوم الخصومة يعني قجان بركمسنه كندو مشتراسي اولان امه يي
استيلاد ايلسه الملدلد نصكره اول امه يي مستحق اولسه يعني برمستحق ظهور ايدوب اني
اخذ ايلسه اول حاصل اولان ولد حرّ اولور واول ولدك والدي اوزرينه يوم خصومتده اولان
قيمتي لازم اولور مشتراده اولان ضمير استولدك فاعلنه راجعدر فان مات الولد فلاشئ
على ابيه وتركته لمصنفك فان مات قولنده اولان فانقربعيه دريوم الخصومة قولنه تفريع
واقع اولمشدر يعني اول مستحق اولان مستولدي كندودن اوّل وفات ايلسه باباسنه برشئ
لازم اولماز واول ولدك منزوكاتي باباسنكدر زيرا باباسي حقندن حرّ الاصل در على ابيه ده
اولان ضمير والده راجعدر وان قتله الاب عزم قيمت واكر باباسي اني قتل ايلسه قيمته
عازم اولور وكذا ان قتله غيره واحد دينه ودخي كذلك باباسي قيمتنه عازم اولور غيرسي
اني قتل ايدوب باباد ينك اخذ ايلسه ان قتله ده اولان ضمير ولده راجعدر برجع بقيمته
وبالثمن على بايعه لا بالقصر يعني مشتري اولان كمسنه اول ولدك فيمتيله واول جاريه نك
ثمني ايله كندو بايعنك اوزرينه رجوع ايدر زيرا سلامتة ضامن ابدي اما عفر يله رجوع
المماز زيرا اوجاريه نك منافعني استيفا ايلمك ايله لازم اولمشدر بقيمته ده اولان ضمير
ولده راجعدر كتاب الاقرار وقتاكه مصنف رحمه الله عليه كتاب الدعوى نك
احكامني بيانذن فارغ اولديسه دعوايدنصكره واقع اولان اقرارك احكامي بياننه
شروع ايلدي معلوم اولكه اقرار اقرّ نك مصدريدر لغتده ثبوت معناسنه در قرّ
الشئ واقرّ غيره اذا ثبت معناسنه اخذ اولنمشدر واصطلاح شرعده هو اخبار

بحق لاخر على نفسه يعنى اصطلاح فقهاده اقرارك معناسى برآدم نفسى اوزرينه برآخرى برحق ايله
اخبار ايلمكدر مثلا برمكسنه فلان مكسنه نك بيم اوزرمكده فلان شئ واردر دييه اول شئ لازم الادا دن
اولان اشيادن اولور كرك مجلس قضاده اولسون كرك غير بسنده اولسون ولا يصح الا المعلوم
يعنى اقرار صحيح اولماز الا برشخص معلوم ايجون امدى مجهول ايجون اقرار ايلمك صحيح اولماز
وحكمه ظهور المقربه واول اقرارك حكمى اول مقربه اولان شيئك ظهور ايلماسيدر حكمه ده
اولان ضمير اقراره راجعدر لا انشاؤه يعنى اقرارى انشا ايلمك صحيح دكلدر بلكه سبب دكلدر
شارح ايدركه بولفظك محلى مصنفك وحكمه قولندن اول ذكر اولنمقدر وتخصيصه ذكر
اولنماسنه حاجت يوقدر تكلم متأمل حتى دكلدر فصح الاقرار بالخمر للمسلم بوفا مصنفك
حكمه ظهور المقربه قولنه تفريع واقع اولمشدر زيرا اول مقربه اولان شئ قبل الاقرار ثابتدر
ابتدادن واقع اولمش تمليك دكلدر امدى مسلم اولان مكسنه يه برمقدار خمر اقرار ايليه اني
مقربه يه تسليم ايلمك ايله امر اولنور ابتدادن تمليك اوليدى صحيح اولمازدى لانطلاق
وعتاق مكرها يعنى طلاق وعتاق ايله مكروه اولدوغى حالده اقرار ايلمك صحيح دكلدر دليل
الاذكر اكراهدر قائم اولدوغى جلدن واكراه انشا اوليدى صحيح اولورايدى زيرا مكرهك
طلاقيله عتاقى بزم قائمزده واقع اولور واذا اقر حر مكلف بحق معلوم ومجهول كشئ
وحق صح يعنى فرض مكلف اولان مكسنه برمكسنه برحق معلوم ايله ياخود مجهول ايله شئ وحق
كبى بوشئ ايله اقرار ايليه اقرارى صحيح اولور ومجهول اقرار ايلمك صحت اقرارى مانع دكلدر
ولزمه بيان المجهول بما لم يقيمه يعنى اول مكلف اولان مكسنه برمجهول اقرار ايلدوكى تقديرجه
اكا اول مجهول قيمتى اولان شئ بيان ايلماسى لازم اولور زيرا ذمتنده واجب اولان شيئدن
عجزه يردى لزمه ده اولان ضمير مابه راجعدر والقول قوله مع يمينه ان ادعى المقربه اكثر
يعنى مقربه اولان مكسنه اكا اقرار اولنان شيئدن زياده برشئ دعوا ايليه قول بومشكله ده
مقربدر يمينى ايله زيرا منكردر قوله ده مع يمينه ده اولان ضمير لر مقربة راجعدر منه ده

ده اولان ضمير مقر به راجعدر وفي مال لا تتصدق في اقل من درهم يعني قيجان مقر اولان كسنه
لاعلى مال يعني فلان كسنه نك بنده مالي وار در ديسه برد رهمدن اقلده تصديق اولنميه زيرا درهمدن
اقلك اوزرينه اطلاق اولنماز ومال عظيم نصاب بمما بين به سن فضه وغيرها ودخي مقر اولان
كسنه نك لاعلى مال عظيم ديمسندن برنصابدن اقلده تصديق اولنماز بيان ايلدوكي
نصابدن كرك فضه اولسون وكرك غير سي اولسون زيرا نصاب شرعن عظيم در وامام
ابوحنيفه قتنده اون درهمدن اقلده تصديق اولنماز زيرا نصاب سرقه در واول مهر دربه ده
اولان ضمير ما قبلنده اولان مايه راجعدر ومن الابل خمسه وعشرون واكر اول عظيم مال
البلدن ايسه يكرمي بش دوه دن اقلده تصديق اولنماز زيرا نصاب ابلدر ومن البر خمسة
اوسق واكر مال عظيم بردن ايسه بش وثقدن اقلده تصديق اولنماز زيرا بش وسق امامين
قتنده برنصاب ايله مقدر در وامام ابوحنيفه قتنده مقرك بياننه راجعدر ومن غير
مال الزكوة قيمة النصاب واكر اول لاعلى مال عظيم دين كسنه قولى زكوة مالينك
غير سيندن نصاب زكوة تك قيمتندن اقلده تصديق اولنماز واموال عظام ثلاثه نصاب
واكر لاعلى اموال عظيم يعني فلان كسنه نك بنده اموال عظيمه سي وار در ديسه اوچ نصاب بدن
اقلده تصديق اولنماز كندو بيان ايلدوكي مالدن واكر اموال زكوتدن ايدوكين بيان
ايلماز ايسه اوچ نصاب قيمتنه مساوي اولمسي معتبر در زيرا اقل جمع اوچدر اندن
اقلده تصديق اولنماز ودراهم ثلثه واكر دراهم اقرار ايلسه اوچ درهمك ودراهم كثيره
عشرة واكر بركسنه فلان كسنه نك بنده دراهم كثيره سي وار در ديسه اون دراهمدن اقلده
تصديق اولنماز امام ابوحنيفه قتنده وعندهما نصاب وامامين قتنده برنصاب دن
اقلده تصديق اولنماز وكذا دراهما درهم واكر بركسنه لاعلى دراهما ديسه برد رهم لازم
زيرا مبهم تفسير واقع اولمشدر وخانيه ده وزخيره ده ايكي درهم لازم اولور ديو بيان
ايلمشدر زيرا كذا تعدي انجو ندر وكذا كذا احد عشر واكر بركسنه لاعلى كذا كذا دراهما ديسه

اون بر درهم لازم اولور اون بردن اقلدن تصديق اولنماز وان ثلث فلذلك واكر لفظ كذا بي تثليث
ايدوب له علي كذا كذا درهما ديسه بنه ان بر درهمدن اقلدن تصديق اولنماز واون بر درهم لازم اولور
وكذا وكذا احد وعشرون واكر بركسنه له علي كذا وكذا درهما ديسه يكرمي بر درهمدن اقلدن تصديق اولنماز
يكرمي درهم لازم اولور وان ثلث زيد مائة وان ربع زيد الفا واكر لفظ كذا بي واوايله تربيع ايدوب له علي
كذا وكذا وكذا وكذا ديسه يوز يكرمي برك اوزرينه بيك دخي زياده اولنور واكا بيك ويوز يكرمي برلازم اولور
اندن اقلدن تصديق اولنماز وكذا اكل مكيل وموزون وسائر مكيلات وموزونات بوتقديم ايدن اشبانك
حكمي كبيدر بوذكر اولنان تفصيل كه بيان اولنمقدر فقهان لفظ درهم مجرور اولسه مثلا له علي كذا درهم ديسه
امام محمد ديركه يوز درهم لازم اولور وفي هذا القدر كفاية وبشركة في عبد فهو نصف عند ابي يوسف يعني
اكر بركسنه برعبدن بركسنه ايله شريك اولدوغنه اقرار ايلسه زيرا اصل تركيب وان اقر بشركة في عبد درمثلا بن ر
ادم ايله بوعبدن شريكم ديسه امدي براقرار نصفدر يعني اول عبدك نصفنه اقرار ايلمكدر امام ابو يوسف
قتنده زيرا شركت غالبا تسويه معناسنه اولور وعند محمد بو مر بالبيان امام محمد قتنده اول شركتده مقدار
ايله شريكدر ديو بيان ايلمه سنه امر اولنور زيرا شركت كاه نصف ايله وكاه اقل ايله وكاه اكثر ايله اولور وقوله علي
او قبلي اقرار بدين يعني مقر اولان بركسنه له علي او قبلي يعني فلان بركسنه نك بنم اوزرمده ياخود قبمده ويمسي ايله
دين ايله اقرار ايلمه سنه محمل اولنور وان وصل به هو وديعة صدق وان فصل لا واكر اول مقر اولان بركسنه
له علي او قبلي قولنه هو وديعة قولنه اتصال ايلسه تصديق اولنور واول مال وديعه اولور واكر وصل ايتمو ب
فصل ايلسه تصديق اولنماز واول له علي او قبلي ديدوكي دين ايله اقرار اولور وعندي وعمي او في بيتي او
صندوقي اوكيسي اقرار بامانة واكر اول مقر اولان بركسنه عندي مال وياخود معي مال وياخود بيتي مال
وياخود في صندوقي مال وياخود في كيسي مال ديسه يانده وتحت يدنده برامانت اولدوغنه اقرار در
وبعض شارح بوذكر اولنان سؤال اوزره لفظ مالي هر برنده ذكر ايلمش وشارح خاقانيده بعضلر لفظ
لفظ مال ذكر اولنماسن درمثلا بركسنه نك اوزرينه دعوي اولنسه عندي ياخود معي ياخود في بيتي
الى آخره ديسه امانت ايله اقرار اولور ولو قال لمن ادعى عليه الفا اتزنها وانقدها او اجلني بها او قد

قد قضيتكما او ابرأتي منها او وهبتها وصدقتها علي او احلتك بها فقد اقر يعني فجان مدعى عليه اولان
كمسنه اوزرينه بيك درهم دعوي ايدن كمسنه يه اترنها يعني اول دعوي ايلدوكك بيك درهم ويرن ايله
ياخود انتقدها يعني اول بندن اولان بيك درهمي نقاده كوستر يعني صرافلت ياخود اجلني بها
يعني بامدن اولان بيك درهمي اوزريمه بروقت معين تاجيل ايله ياخود قضيتكما يعني بن سكا
اول بندن اولان بيك درهمي قضا ايلدم ياخود ابرائني منها يعني سنك بندن اولان بيك درهمدن
بيني ابرا ايلمش ايدك ياخود وهبتها يعني سن بكا اول بيك درهمي صبه ايلدك ياخود تصدقت بها
علي يعني سن بنم اوزريمه اول بندن اولان بيك درهم ايله تصدق ايلمش ايدك ياخود احلتك بها
يعني بن سكا بندن اولان بيك درهم ايله فلان كمسنه يه حواله ايلمش ايدم ديسه جمله بوذكر اولنان صورتلرده
ادعا اولنان الفه اقرار ايلمش اولور وتركيبده اولان ها ضمير لري جميعا الفه راجعدر وبلا ضمير
اما اترنها او انتقدها الفظلرينه ضمير سز اترن وانتقد ديسه اقرار ايلماز زيرا ادعا اولنان اولفه
راجع اولانجق ضمير بو قدر ولو اقرار بدين مؤجل قال المقر له هو حال لزمه حالا خلف المقر له علي الاجل
وجان بركمسنه بر دين مؤجل ايله اقرار ايلسه واول مقر له اولان كمسنه مؤجل دكلدر حال دديسه اول اقرار
ايلدوكي شيئ حالا لازم اولور اول مقر له اولان كمسنه اجل اوزرينه يمين لازم اولور دين غير مؤجل اولماسنك
اوزرينه استحلاف اولنور اوزرنده اولان حقه منكر اولدوغي اجلدن لزمه ده اولان ضمير
مقر له يه راجعدر ولو قال علي مائة ودرهم في الكل دراهم وقيان اول مقر له اولان كمسنه بنم
اوزرمده يوز ايله بر درهم وار دديسه امديي اول يوز ايله بر درهمك جمله سي دراهمدن اولور
ويوز درهم ايله بر درهم لازم اولور وبر درهم يوزه بيان واقع اولمشدر وكذا كل ما يكال او
يوزون ودخي هر مكيل وموزون حكم بويله در مثلا له علي مائة وقفيز ديسه ياخود
مائة ورطل ديسه واوكي صورتده يوز بر قفيز اولور وايكنجي صورتده يوز بر بضمان اولور اما ثانيده
دكلدر ولو قال مائة وثوب او مائة وثوبان لزمه تفسير المائة بتابين لازم اولمدوغي اجلدن
فلان كمسنه نك اوزرمده يوز ايله بر ثوبي وياخود يوز ايله ايكي ثوبي وار دديسه اكا اول ذكر

ایلدوکی مائیتك تفسیری لازم اولور یعنی اول مائة قفیزی اجناسدن ایدوکین بیان ایلمسی
لازم اولور زیرا لفظ مائة مبهم در ولفظ ثوب اوزرینه عطف واقع اولمشدر لزمه ده
اولان ضمیر مقرّه راجعدر وان قال مائة وثلثة اثواب فالکل ثیاب ولو افرّ بمر قوصرة لزماه
وقفیز برکسنه بر قوصره ایجنده بر مقدار حرمایه اقرار ایلسه اکا اول قوصره ایله اول حرما لازم
اولور زیرا مظروف ایله اقرار ایلماسی ظرفسز تحقق وتصور اولنماز وبخاتم لزمه الحلقة
الفص وقفیز برکسنه بر آخره بنم خاتم ایله اقرار ایلسه حلقه ایله طاش لازم اولور زیرا خاتم ایکی
سندن مرکبدر ولزمه ده اولان ضمیر مقرّه راجعدر اوسیف فالنصل والجفن والحمایل وقفیز
برکسنه بر آخره برسیف اقرار ایلسه ومورد فین وحرد مبتدل لازم اولور زیرا قلیج اوجینك بمعنوندن
مرکبدر وبجلة فالکسوة والعبدان ودخی جمله تقدیم حال ایله وجیم ایله براودرکه انواع ثیاب
ویررلر اصناف درلو پرده لرایله تزیین ایدرلر یعنی قفیز برکسنه بر آخره بر جمله ایله اقرار ایلسه آنچق آنده اولان
کسوه وانجیله لازم اولور زیرا مجموعندن ترکیب اولانه درلر وان بدابة في اصطبل لزمه الدابة
فقط واکر برکسنه بر آخره اصطبلده موجود برداّبه اقرار ایلسه اول اقرار ایله دوکی دآبه لازم اولور
فقط زیرا اصطبل ابوحنیفه وابو یوسف قتلرنده غصب ایله مضمون دکلدر وامام محمدك
قیاسیجه اوزرینه ایکیسی دخی مضمونیدر لزمه ده اولان ضمیر مقرّه راجعدر وثبوت ومندیل لزماه
واکر برکسنه بر آخره مندیل ایجنده بر ثوب اقرار ایلسه اول ثوب ایله مندیلك هر بری لازم اولور
لزماه ده اولان ضمیر مثنی ثوب ایله مندیله راجعدر واندها ضمیری مقرّه راجعدر وکذا
ثوب في ثوب ودخی ثوب ایجنده بر ثوب ایله اقرار ایلسه ایکی ثوب لازم اولور امادرهم في
درهم دیسه بر درهم لازم اولور زیرا ظرفده بر در وان ثبوت وعشرة اثواب لزمه ثوب واحد
عند ابی یوسف واحد عشر عند محمد واکر برکسنه بر آخره اون ثوب ایجنده صاریلمش ثوب اقرار
ایلسه امام یوسف قتلرنده ثوب واحد لازم اولور زیرا قانون قدیمده بر ثوب ایجنده صاریلمش
لزمه ده اولان ضمیر مقرّه راجعدر ولو قال له علیّ خمسة في خمسة لزمه خمسة وان نوی الضرب

الطرب وبجان برکسنه نك اوزرنده بش درهم اچنده بش درهمي وارد ردیسه آنجق بش درهم لازم اولور
اکر که ضرب دخي نیت ایلسه زیرا ضرب اجزاده تکثیر درمالده دکلدر وبعض علما یکرمي بش لازم اولور
دیوي اهل حساب عرفنده وقاعده سنده زیرا بنیي بشه ضرب ایلکدن یکرمي بش حاصل اولور لزمه ده
اولان ضمیر مقرره راجعدر وبیّنه مع یلزم عشرة یعني له علي خمسة في خمسة دیوب مع معناسنه استعمال
اولندوغني بیّنه ایلسه اون درهم لازم اولور زیرا في لفظنك مع معناسنه استعمال اولندوغي قرآن
عظیمده فادخلي في عبادي ایتنده وارد اولمشدر وفي قوله علي من درهم الي عشرة یعني فلان
برکسنه نك بنده بر درهمدن اون درهمه وارنجه دراهمي وارد ریاخود بر درهم ایله عشره مابینده
اولان مقدارجه وارد ردیسه سنده طقوز درهم لازم اولور ابو حنیفه قتنده زیرا غایت عده ده
داخل دکلدر آنجق ابتدا ایله وسطه داخلدر وعندهما عشرة اما مین قتنده اون درهم لازم اولور
زیرا آنلرك قتلرنده غایت وابتدا اوسط عدده داخلدر وامام زفر قتنده سکز درهم لازم اولور
زیرا انك قتنده ابتدا ایله غایت عدده داخل دکلدر وان قال له من داري ما بین هذا الجدار
فله ما بینهما فقط واکر اول مقر اولان برکسنه فلان برکسنه نك بو داره بوجداردن بوجداره وآرنجه
اوزره حتي وارد ردیسه آنجق اول ابکي جدارك مابینده اولان مقداري لازم اولور نفس
جدار لازم اولماز زیرا غایت مغیاده داخل دکلدر له ده اولان ضمیر مقرره راجعدر وصحّ الاقرار
بالحمل یعني برامر انك قتنده اولان حمل ایله اقرار ایلمك صحیحدر وحمل علي الوصیة من غیره واول
حمل ایله واقع اولان اقرار غیر پسنده وصیّت حمل اولنور مثلا برکسنه برکسنه یه وصیّت ایلسه و
وصیتدن صکره وفات ایلسه بعده وفات ایدن برکسنه نك وارثي بنم مورثم برحمل ایله فلان برکسنه یه
وصیّت ایلدي ایدي دیسه صحیح اولور وللحمل ودخي برحمل ایچون اقرار ایلمك صحیح در مثلا برکسنه
نوعبد فلان خاتونك حملي در دیو اقرار ایلسه صحیح اولور وان بین سبباً صالحاً کارت اوو صیّته
یعني حمل اقرار ایلمك اول زمانده صحیح اولور اکر مقر اولان برکسنه اول حملك ملکي ثابت اولماسنه
برسبب صالح بیان ایلسه ارث کبي وصیّت کبي زیرا ایکیسي دخي ملك مثبتدر وان ولدت

حيا الاقل من نصف حول مدافقرقله ما اقرّ به آمدي اكر اول حملك انا سي كما اقرار اولندوغي
كوندن نصف سنه دن اقلدا اول حملجه دري طوغرسه اول اقرار اولنان شئ انكدر وان حيين قله
واكر ايكجه دري طوغرسه اول اقرار اولنان شئ انكدر وان ميتاً فالموصي والمورث واكر برمدت طوغرسه
اوّل اقرار اولنان شئ موصى ايليه مورثك اوزرينه ردّ اولنور زيرا اقرار حقيقة بوايكينك در وان
فسر بيع اوا قرار اوابهم الاقرار لغا واكر اول اقراري بيع ايله تفسير ايليه مثلا حمل بكا بيع ايلدي ديسه
ياخود اقراض ايله تفسير ايليه مثلا حمل بكا اقراض ايلدي ديسه اقرار لغو اولور بونلر سبب غير صالح
ملكي ياخود اقراري لغو اولور زيرا مستحيل اولان شئ بيان المشتر بيع ايله اقراضك صحيح دن
غير متصوّر اولمغله وان اقرّ بشرط الخيار لزمه المال وبطل الشرط يعني كندوسي مخيّر اولمق
شرطيله اقرار ايليه اول اقرار ايلدوكي مال لازم اولور وشرط خيار باطل اولور زيرا اقرار اخبار
قبيلندن ور وخيار ك اقراره مدخلي يوقدر **باب ٧ الاستثناء** وما في معناه مصنف
رحمة الله عليه بو بابده اقرار اولنان شيئدن استثناء اولنان شيئك احكامني واستثناء معناسنده
اولنان شئ بيان ايدر معلوم اولكه استثنانك معناسي ائمّه حنفيّه قتنده باقي ايله تكلم ايلمكدر
مثلا له علي عشرة الا درهم يعني طقوز درهمي وارد رحق سبحانه وتعالى نك قول شريفيدر

يعني قومندن طقوز يوز اللّي ييل مكث ايلدي صح استثناء بعض ما اقرّ به لو متصلا يعني برکسنه
كندوا قرار ايلدوكي شيئدن استثنا ايلمك صحيح اولور اكر متصل اولورسه زيرا استثناء غير متصل
اولورسه صحيح اولماز وبعضي علما كلامك برى برينه متصل اولماسني شرط عد ايلمشلر در زيرا
كلام اخري ايله تمام اولور وجون كلام قطع اولنور تمام اولدي دينلور امدي بونلر نصلكه استثنا
اعتبار اولنماز ولزمه باقيه واول مستثنادن باقي قلانكه مستثنا منه در لازم اولور على مائة
الا عشرة ديسه طقسان درهم لازم اولور كذلك له على مائة الا تسعون ديسه اون درهم لازم
اولور زيرا اكثري اقللدن استثنا ايلمك جائزدر وبطل استثناء الكل يعني برکسنه اقرار ايلدوكي

كي شيئك جملة سني استثنا ايتمك باطلدر متصلده ذكر اولنسه زيرا كلامه بيان واقع اولماز مثلا عندي
عشرة الا عشرة ولا علي قفيز بر الا قفيز بن بر ديمك كبي بلكه بو استثنا اقراردن رجوع اولور وان اقر
بشيئين واستثنا واحدهما او احدهما وبعض الآخر بطل استثنا وه اكر بر كمسنه ايكي شئ اقرار ايليوب
واكيسينك بريني استثنا ايلسه باخود بري ايله اول بر آخرك بعضيسنك استثنا ايلسه استثنا سي
باطل اولور امام ابو حنيفه قتنده مثلا ديسه كه علي كر حنطه وكر شعير الا كر حنطه ديسه باخود الا كر حنطه
وقفيز شعير ديسه بو استثنا باطل اولور خلافا لهما امامين انجون بو مسئله ده خلاف وارد ر
زيرا آنلرك قتلرنده ايكي شيئك بريني باخود ايكي شيئك بريسي ايله اول بر آخرك بعضيسنك استثنا
ايلمك صحيح در وان استثنا بعض احدهما او بعض كل منهما صحح اتفاقا واكر اول اقرار ايله دوكي ايكي شيئك
بريندن بعضي سنك باخود اول ايكي شيئك هر بريندن بعضي سنك استثنا ايلسه اتفاق علما ايله صحيح در
ولو استثنا كيليا اوزنيا اوعدديا متقارب امن دراهم صحح بالقيمة وقيجان مقر اولان كمسنه اقرار ايله دوكي
دراهمدن بر كيلي اولان شئ وياخود وزني اولان شئ ياخود عده دي متقارب استثنا ايلسه
اول استثنا قيمت ايله صحيح اولور مثلا مقر اولان كمسنه لا علي الف درهم الا قفيز حنطه او الا
دينار ا ديسه صحيح در وامام ابو حنيفه ايله امام يوسف قتنده خلافا لمحمد امام محمد رحمه الله انجون
خلاف وارد ر بو مسئله ده يعني كيلينك ووزنينك دراهمدن استثنا اولنماسي صحيح دكلار
انك قتنده زيرا خلاف الجنسدر ولو استثنا منها شاة او ثوبا او دارا بطل اتفاقا وقيجان بر كمسنه
برقيوني باخود بر ثوبي باخود بر داري اقرار ايله دوكي دراهمدن استثنا ايلسه اتفاق علما
ايله اول استثنا باطل اولور زيرا خلاف جنسدن استثنا در مثلا لا علي مائة درهم الا
شاة باخود ثوبا باخود الا دارا ديسه استثنا باطل اولور منها ده اولان ضمير اقراره راجعدر
ومن وصل با قراره وان شاء الله بطل اقراره وشول كمسنه كه اقرارنه ان شاء الله ايصال ايلسه
اول كمسنه نك اقراري باطل اولور واول اقرار ايله دوكي شئ لازم اولماز زيرا حق سبحانه وتعالى
انك مشيتني ايلمك باطل در باتقليدر وايكي صورتده استثنا باطل اولور باقراره ده اولان

اولان ضمير من لفظنه راجعدر وكذا ان علق بمشيته من لا تعرف مشيته كالملائكه والجن يعني
اول مكسنه نك اقراري باطل اولور فجان اقراري مشيتي بلمز مكسنه نك مشيتي ايله تعليق ايلسه ملائكه
وطائفهٔ جنّك مشيتلري مخبر معروف در مثلا علي كذا ان شاء الله الملائكه والجن ديسه باطل
اولور علقه ده اولان ضمير اقراره راجعدر مشيته ده اولان ضمير اقراره راجعدر ما قبلدن
اولان من لفظنه راجعدر ولو اقر بدار واستثنا بناءها كانا للمقر له ولو قال بناءها و
العرصة كان كما قال وفجان اول مقر اولان مكسنه بو دارك بناسي بنم ايمش در وعرصه سي بو مكسنه
نكدر ديسه ديدوكي كبي اولور يعني اول مقر له نك اولور عرصه دارك اوكدن اولان واسع بقعه يه
دير لر بناء دها ده اولان ضمير دار راجعدر وقص الخاتم ونخل البستان كبناءها وخاتمك
فصّي وبستانك نخلي دارك بناسي كبيدر يعني اقراره داخلدر مثلا بر مكسنه له علي خاتم الا فصّه
يا خود هذا البستان لفلان الا نخلة ديسه استثنا سي صحيح اولور اما زاما خلقة هذا الخاتم
لفلان والفص لي يا خود هذه الارض لفلان والنخل لي ديسه صحيح اولور وان قال له علي الف
من ثمن عبد لم اقبضه فان عيّنه قبل للمقر له سلم وتسلم ان شئت واكر بر مكسنه بر مكسنه اچون
فلان مكسنه نك بنم اوزرمده اشترا ايدوب قبض الدوكم بر عبدك بها سندن بيك درهمي وارد ديسه
مزبور مقر ذكر ايلدوكي عبدي تعيين ايدرايسه اول مقر له اولان مكسنه يه دينلو رسه مزبور عبدي
مشتري يه تسليم ايله واول اقرار ايلدوكي بيك درهمي اندن تسلم يعني قبول ايله استر ديسه له ده
اولان ضمير مقره راجعدر وان لم يعيّنه لزمه الالف ولغا قوله لم اقبضه واكر اول مقر اولان
مكسنه اول عبدي تعيين ايلمز ايسه اقرار ايلدوكي بيك درهم ابو حنيفه قتنده كالازم اولور واول
عبدي اچون له اقبضه ديدوكي لغو اولور استرسه كالامني وصل ايلسون ديلرسه فصل ايلسون
بعينه ده اولان ضمير عبده راجعدر ولو قال من ثمن خمر او خنزير لا يصدق وفجان اول مقر اولان
مكسنه اول اقرار ايلدوكي بيك درهم بنم اوزريمه خمر و يا خود خنزير بها سندن در ديسه تصديق
اولنماز امام ابو حنيفه قتنده اكر كلامني وصل ايدرسه تصديق اولنور واول بيك درهم كالازم
وعندهما ان وصل صدق والا مين قتنده

لازم اولماز ولو قال من ثمن متاع او قرضني وهي زيوف او بنهرجته لزمه الخيار وبجان اول مقر
اولان كمسنه فلان كمسنه نك متاع بها سندن اوزرمده بيك درهمي وار در ياخود بكا بيك زيوف درهم
ياخود بيك بنهرجه درهم اقراض ايلدي ديسه اكا بيك دانه خيار دراهم لازم اولور ابو حنيفه
قتنده ديلرسه وصل ايلسون ديلرسه فصل ايلسون زيرا عقد اول عوضك عيبدن سالم اولمسون
اقتضا ايدر فلا يلزمه ما قال ان وصل واما مين ديديلركه اكر وصل ايدرسه ديدوكي لازم اولور
نته كم بيان اولدي ايدي وان قال من غصب او وديعه وهي زيوف او بنهرجه صدقه واكر مقر
اولان كمسنه فلان كمسنه نك بنده غصبدن ياخود وديعه دن بيك درهمي وار در وحال بوكه اول
دراهم زيوف ياخود بنهرجه در ديسه تصديق اولنور كرك وصل ايلسون كرك فصل ايلسون
يلزمه ده اولان ضمير مقره راجعدر ولو قال ستوقه او رصاص فان وصل والا فلا واكر اول بنده
اولان بيك درهم ستوقه ياخود رصاص صدر ديسه اكر وصل ايدرسه تصديق اولنور واكر وصل ايلمبوب
فصل ايدرسه تصديق اولنماز ولو قال غصبت ثوبا وجاء بمعيب صدق يعني بركمسنه اقرار ايلبوب
بن فلان كمسنه دن برثوب غصب ايلدم وبر معيب ثوب كتورب احضار ايلسه تصديق اولنور زيرا مغصوبك
معيبدن سالم اولمسي شرط دكلدر اما وديعه نك عيبدن سالم اولمسي لازمدر غصبده اولان
ضمير مقرايه راجعدر ولو قال على الف الا انه ينقص مائة صدق واوصل والا لزمه الالف
وبجان بركمسنه اوزرمده فلان كمسنه به بيك درهم وار در الا بيك درهمك يوزد رهمي نقصاني وار در
ديسه تصديق اولنور اكر وصل ايلسه واكر وصل ايلماز ايسه اول بيك درهم على التمام لازم اولور انه
اولان ضمير الفه راجعدر ولو قال اخذت منك الف او وديعة فهلكت وقال المقر له اخذتها غصبا
ضمن ولو قال بدل اخذت اعطني لا يضمن وبجان بركمسنه بركمسنه يه بن سندن وديعه طريقيله
بيك درهم اخذ ايلدم وبنده هلاك اولدي ديسه واول مقر له اولان كمسنه سن بندن اول بيك درهمي
غصب طريقيله اخذ ايلدك ديسه اول الفه ضامن اولور واكر اول مقر اولان كمسنه اخذت منه ولكنك
بدلي اعطني ديسه يعني بن سندن اخذ ايلدم اول بيك درهمي سن بكا ويردك ديسه اول الفه ضامن

اولماز وبو ایکی صورتلك برنده ضامن اولوب وبرنده اولماسق زیرا اولکی صورتده سبب ضمان که اخذ
در اقرار ایلدکدن صکره انی بری ایدر شیئ ادعا ایدر ایلدکدن ایلدیکه اذندر واول برآخره انی انکار ایدر
امدی قول انکدر یمینیله وایکینجی صورتده اول فعلکه اخذ در انی غیریه اضافت ایلدی اول غیر ایسه
سبب ضمانیکه غصب در ادعا ایدر امدی قول منکردر ولو قال غصبت هذا الشئ من زید لا بل عمرو
فهو لزید وعلیه قیمته لعمرو یعنی قیمتان مقر اولان مکسنه بن بو شئ زیددن غصب ایلدم دیسه
صکره بو بنی بلکه عمرودن غصب ایلدم دیسه امدی اول دیدوکی شئ زیدندر واول مقر اولان مکسنه
نك اوزرینه اقرار ایلدوکی بتمك وقیمتی وارد رعمرو ایچون زیرا ابتدادن من زید دیمکله اقرار
صکره لاد یمکله اقرار رجوعدر قبول اولنماز دخی صکره بل العمرو دیمکله سچی عمرو ایچون اقرار در واول شئ ایسه زیده
اقرار اولنمغله مستهلك اولدی امدی عمروه قیمتی لازم اولدی وقیمتان له علی الف لا بل الفان دیسه
استحساناً ایکی بیك درهم لازم اولور وقیاسده اوچ بیك لازم اولور فحوی ضمیری شیئه راجعدر ولو
قال هذا کان لی ودیعة عندك فاخذته وقال الآخر هو لی دفع الیه وقیمتان برمکسنه برآخرك یدینه اولان
شئ بو بنمدر دیو دعوی ایلسه اول مدعی علیها ولان مکسنه دخی دیسه که بو بنمدر سنده امانت ایدی سندن
اخذ ایلدم اول مدعی اولان مکسنه یه که بو بنمدر دیسه اول مقر له اولان مکسنه یه که مدعیه رد دفع اولنسه
زیرا اول مقر اولان مکسنه ایکی شیئ له اقرار ایلمشدر بری مقر له نك صاحب ید اولدوغی وبری اول مقر له نك
اولدوغنه فاخذته ده اولان ضمیر هذا یه راجعدر الیه ده اولان ضمیر اخذه یه راجعدر وان قال
لآخر اجرت قربی وثوبی هذا فلانا فرکبه ولبسه اورده علی اواعرته اواسکنه ثم ردها علی صدق
اکر اولمکسنه بن بو فرسی یاخود ثوبی فلان مکسنه یه اجاره ویردم واول ثوبی لبس ایلدکدن صکره
اوزریمه رد ایلدی دیسه یاخود بودار می کا اعاریه ویردم دیسه یاخود آنده سکان ایلدم صکره
اوزریمه رد ایلدی دیسه تصدیق اولنور ابو حنیفه قتنده وعندهما القول للمأخوذ منه واما مین
واما مین قتنده قول بو مسئله ده مأخوذ منه نکدر ولو قال حاط ثوبی هذا بکذا ثم قبضته منه
وادعاه الآخر فعلی هذا الخلاف فی الصحیح وقیمتان برمکسنه برآخردن اوتوری فلان مکسنه بنم

بنم نوبمي بردرهم دكدي تمام اولوقدنصكره اني اذن قبض ايلدم ديسه واول آخر بمدر ديوادعا ايلسه
امدي بومسئله ده خلاف اولماقبلنده اولان مسئله نك خلافي كبيدر صحيحده يعني اول قبض ايدن
كمسنه تصديق اولنور ابو حنيفه قتده وامامين قتده قول مأخوذ منه نكدر ولوقال اقتضيت من
فلان الفا كانت لي عليه او اقرضه الفا ثم اخذتها منه وانكر فلان فالقول له وقجان بركمسنه بنم فلان
كمسنه نك اوزرمده اولان منك درهمي تقاص ايلدم يعني آلدم حقلشدرم ديسه ياخود كاقراض
ايلدوكم بنك درهمي اخذ ايلدم ديسه واول فلان اولان انكار ايلسه قول انكدر يعني اول مقر له
اولان نكدر منكر اولدوغي اجلدن عليه ده اولان ضمير فلانه راجعدر ولوقال زرع فلان هذا الزرع
اوبنى هذا الدار او غرس هذا الكرم لي استغنيت به فيه وادعى فلان ذلك فالقول للمقر وقجان
بركمسنه اكني فلان كمسنه فلان كمسنه بنم ايجون اكدي اذن استعمانه طلب ايلبوب بكا انده بردم اتمشدر
ياخود بوداري فلان كمسنه بنم ايجون يا بدي وبن اذن يا بمغه طلب ايلدم بكا مساعده ايلمشدر ياخود
بوبانى فلان بنم ايجون غرس ايلدي اذن استعمانه رجا ايلدم بكا بردم ايلمشدر ديسه اول فلان كمسنه اول
شئى كندو نندر ديو دعوي ايلسه قول بومسئله ده مقر اولان كمسنه نكدر زيرا اول حائله صاحب يددر
بوده اولان ضمير فلانه راجعدر فيه ده اولان ضمير اول ذكر اولنان اشياء ثلاثه نك برينه راجعدر

باب ٧ اقرار المريض مصنف رحمة الله عليه بوبابده مريض اولان كمسنه حالة مرضده واقع اولان
اقرارك احكامني بيان ايدر دين صحته ومالزمه في مرضه بسبب معروف يعني مريض اولان كمسنه نك
حالت صحتنده ايدوكي دين ودخي حالت مرضنده برسبب معروف ايله كالازم اولان دين برابردر
ويقدمان على ما اقر به في مرضه يعني حالت صحتنده اولان ودخي مرضنده لازم اولان دين حالت مرضنده
اقرار ايلدوكي دينك اوزرينه تقديم اولنور لرواكمل مقدم على الارث وبوجمله ذكر اولنان صورتلر دخي
يعني اول حال صحتنده حاصل اولان دين قضا اولنور اندنصكره برشئ قلورسه وارثلره فريضه يعني
علمي فرض الله تعالى تقسيم اولنور صحته ده اولان ومالزمه ده اولان وفي مرضه ده اولان ضمير لر مرضه راجعدر
ولايصح تخصيصه غير بما بقضاء دينه يعني مريض اولان كمسنه ارباب ديوندن برغير يمي قضا وديني ايله تخصيص

ایلمك صحیح دکلدر زیرا بو بربنی تخصیص ایلمکدر اول باقیلرك حقلرینی ابطال ایلمك وارد ر دینه ده
اولان ضمیر مریضه راجعدر ولا اقرار لوارثه الا ان یصدقه بقیة الورثة و دخی مریض اولان کسنه نك
کندو وارثلری شندن برینه بنده فلان شیئ وارد ر دیو اقرار ایلمسی صحیح دکلدر مگر که بقیهٔ ورثه اول مریضی
اقرار ایلدوکنه تصدیق ایدلر و بو ترکیبده اولان ضمیر لر مریضه راجعدر و ان اقر لاجنبی صح ولو احاط
بماله و اگر مریضه اولان کسنه براجنبی ایچون برشئ اقرار ایلسه اقراری صحیح اولور و اگر که جمله مالنه احاطه
ایدرسه ده قیاس ثلثدن زیاده ده صحیح اولمامقدر لکن ابن عمر حضرتلری اذا اقر الرجل فی مرضه بدین
لرجل غیر وارث فانه جائز و ان احاط بماله دیو ر د قلری ایچون قیاس ترك اولندی بماله ده اولان
اولان ضمیر مریضه راجعدر و ان اقر لاجنبی ثم اقر لابنه ثبت نسبه و بطل اقراره و اگر مریض براجنبی به
اقرار ایلسه اجنبیدر دیو صکره اقرار ایلسه او غلومدر دیو نسب ثابت اولور اقرار باطل اولور و ان اقر لاجنبیه
ثم تزوجها لا یبطل اقراره و اگر مریض اولان کسنه براجنبیه خاتون ایچون اقرار ایدوب صکره انی تزویج
ایلسه اقراری صحیح اولماز تزوجها ده اولان ضمیر اجنبیه اقرار ده اولان ضمیر مقره راجعدر و لو اوصی
لها ثم تزوجها بطلت و قیل ان اول اجنبیه یه وصیت ایدوب صکره انی تزوج ایلسه اول وصیت باطل
اولور زیرا وصیتدن صحیح اولماسی بعد الموت در و لو وهبها ثم تزوجها قلا رجوع و قیل ان اول اجنبیه
برشئ وهب ایدوب صکره انی تزوج ایلسه اول وهبه البدوکی شیئله رجوع یوقدر ملتقی دك کوریلان نسخه بزده
بویله واقع اولمش و بوایسه اکثر متونه و کتبك عبارتنه مخالفدر زیرا کنزده دیرکه و ان اقر لاجنبیة ثم نکحها
صح بخلاف الهبة و الوصیة اویله اولیجون جائزدر بو محله ملتقی عبارتی تحریف دنساجدن اوله و
صاحب کافی دخی بخلاف مالو وهب لها هبة او اوصی لها ثم تزوجها فانها تبطل بیور مشلدر
زیرا وصیت بعد الموت تملیکدر و مرضده هبه دخی وصیتدر و حال بوکه خاتون وارثه در و صاحب
اختیار دخی لو اوصی لها او وهبها ثم تزوجها لا یصح بیور مشلدر و صاحب الدرر دخی بخلاف
مالو وهب لها شیئاً او اوصی لها بشئ ثم تزوجها فانهما تبطلان اتفاقاً بیور مشلدر و صاحب
نهیل لو وهب لها ثم نکحها لم تخبر الهبة و الوصیة بیور مشلدر و ان اقر لغلام مجهول

مجهول النسب بولد مثله لمثله انه ابنه وصدقه الغلام ثبت نسبه منه ولو مريضا واكر مريض اولان
كسنه بر مجهول النسب اول غلامكه اول غلامك مثلي اول كسنه نك مثلنه طوغمه سي ممكن اولمه كندو
اوغليدر ديو اقرار ايلسه غلام دخي ابني تصديق ايلسه اول غلامك نسبي اول كسنه دن ثابت اولور مريضده
اونور سه زيرا اول كسنه نك اقرارنك صحتنده مانع يوقدر وصدقه الغلام ديمسندن فهم اولندركه اول
غلامك شرط كندو سندن تعبير ايلمكه قادر اولمه امدي غلام صغير اولسه كندو نفسندن تعبيره
قادر اولمسه تصديقنه اعتبار يوقدر مثلده اولان ضمير علامه راجعدر لمثله ده اولان ضمير مقره راجعدر
انه اولان ضمير غلامه راجعدر ابنه ده اولان ضمير مقره راجعدر ويشارك الورثة يعني اول نسبي
ثابت اولمش غلام اول اقرار ايدن كسنه نك ورثه سنه ميراثده مشترك اولور زيرا نسبي ثابت اولمغله
انلردن اولدي وصح اقرار الرجل بالوالدين والولد والزوجة المولى وشرط تصديق هؤلاء يعني
والدينه والده وزوجه يه ومولا يه اقرار ايلمك صحيحدر اما مذكور لر آنلره اولان اقراره تصديقلري
شرطدر مثلا بويله يا امدر ياخود انا امدر ياخود اوغلومدر ياخود روحمدر ياخود مولامدر
ديسه صحيح اولور اما زوجه نك نكاحي وعدتدن خالي اولماسي شرطدر وكذا اقرار المرأة لكن يشترط في
اقرارها بالولد تصديق الزوج ايضا او شهادة قابلة يعني زوجك رجلك اقراري صحيح اولدوعي كبي خالوك
دخي اقراري صحيحدر لكن امرأة نك بر ولده اقرار ايلماسندن كندو زوجنك تصديقي شرط اولندي
زيرا حق انكدر ياخود قابلة نك شهادتي زيرا قابلة نك بو تحلده قولي مقبولدر وصدق تصدق صح تصديقهم
بعد موت المقر يعني بو ذكر اولنانك تصديقلري اول مقر اولان كسنه نك موتندن صكره صحيحدر زيرا
نسب موتدن صكره باقي قالور الا تصديق الزوج بعد موتها الا زوج اولان كسنه نك موتندن صكره زوجه يه
تصديق ايلماسي صحيح دكلدر زيرا روجه نك موتندن صكره نكاح منقطع اولور ابو حنيفه قدسره وعندهما
يصح ايضا واما مابين قتلرنده تصديقي صحيح اولور زيرا ميراث حققنده زوجه نك موتندن صكره بكاح
باقيدر وان اقر بنسب غير الولاد كاخ وعم لا يثبت ولاد دن غيري بر كسنه نك نسبنه اقرار ايلسه اخ وعم كبي
نسبي ثابت اولماز وكنزك عبارتي وان اقر بنسب نحو الاخ والعم لم يثبت زيرا انده غيره تحميل

نسب واردر وبو ايسه جائز دكلدر ويرثه ان لم يكن له وارث معروف ولو بعيدا يعني بو غير ولادتدن
كمسنه كه نسبه اقرار اولنمشدي اول مقرك وارث معروفي اولمدوغي تقديرجه كندوسي وارث اولور
وارث بعيد اولدوغي تقديرجه ده بينه وارث اولور زيرا ارث حقي اولور مزاحم اولمدوغي ايجون
يرنه ده اولان ضمير بارز مقرله ده به مقره راجعدر ومن مات ابوه فاقر به باخ شارك في الارث
ولا يثبت نسبه وشول كمسنه كه بركمسنه نك اخوتنه يعني اكا اخ اولدوغنه اقرار ايليه اول اكا ارثده
مشارك اولور لكن نسبي ثابت اولماز زيرا اقراري ثابت ومقبول دكدر وحقنده ابوه ده
اولان ضمير ما قبلنده اولان من لفظنه راجعدر مشاركه ده اولان ضمير مقره راجعدر نسبه ده
اولان اخه راجعدر ولو كان لاحدهما الميت دين على شخص فاقر احدهما بقبض ابيه نصفه
فالنصف الباقي للآخر ولا شئ للمقر يعني بابا لري اولمغين ايكي قرنداشك بر شخصده اولان دينك
نصفني قبض ايلدي ديو اقرار ايلسه اول باقي قلان نصف اول بر آخر قرنداشك اولور واول اقرار
ايدن كمسنه يوقدر زيرا ايلدوكي اقرار كندو نصيبنه مصروف اولور لا بدينهما ده اولان ضمير
اخويه راجعدر بابيه ده اولان ضمير مقره راجعدر نصفه ده اولان ضمير دينه راجعدر كتاب الصلح
جون مصنف رحمة الله عليه اقرار كتابنك احكامي بيانندن فارغ اولدي ايسه صلح كتابنك احكامي
بيانينه شروع ايلديكه زيرا كاه اولور كه اقرار دن صكره صلح واقع اولور بنه كم بيان اولنسه كركدر بو اجلدن
كتاب اقرارك عقبنده ذكر اولندي معلوم اولكه لغتده اسمدر مصالحه معناسنه در اصلي صلاحدن
مأخوذ در كه ضد فساد در اصطلاح شرعده هو عقد يرفع النزاع يعني صلح بر عقد در كه مدعي اليه
مدعي عليهك مابينلرنده اولان نزاعي وعداوتي رفع واقع اولان حصومتي رفع ايدر وقالوا رروبجور
مع اقرار وسكوت وانكار يعني ايكي خصم اراسنده صلح اولمق اقرار ايله وسكوت ايله وانكار ايله جائزدر
زيرا حق سبحانه ونعالينك بيورد قولري مطلقدر واقسام ثلثه يه شامل در
فالاول كالبيع ان وقع عن مال بمال امدي صلحك قسم اولي كه صلح عن اقرار در بيع كبي جميع احواله
دمتدر اولان مالدن بنه مال ايله صلح اولنسه زيرا معناي بيع انده موجود در كه مالي مال ايله مبادله

مبادله ایلمکدر فیثبت فیه الشفعة والرد بالعیب وخیار الرؤیة والشرط بوقافا وتفریعیه دریعنی اولکی
قسمی بیع کبی اولدی آنده شفعه اکر عقار ایسه ومعیب رد اولنمق وخیار رؤیة وخیار شرط ثابت اولورفیه
اولان ضمیر طلحه راجعدر ویفسده جهالة الصالح عنه یعنی قچان بدل صلح مجهول اولسه اول واقع اولان
صلحی فساد ایدر زیرا نزاعه مؤدی در امّا اول صالح عنهك مجهول اولماسی واقع اولان صلحی افساد ایلمز زیرا
اسقاط قبیلندندر ونفسده اولان ضمیر صلحه راجعدر ویشترط القدرة علی تسلیم البدل ودخی واقع
اولان صلحك بدلنی تسلیم ایلمکه قادر اولمق شرط اولنور بو اجلدن عبد آبقك اوزرینه صلح اولنمق جائز اولدی
زیرا تسلیمه قدرت یوقدر وان استحق بعض الصلح عنه او کله رجع بکل البدل او بعضه واکر اول صالح عنهك
بعضیسی یاخود کلیسی مستحق اولسه اول مدّعی علیه اولان کمسنه کل بدل ایله رجوع ایدر قچان اول صالح عنهك
کلیسی مستحق اولسه بعضی سی ایله رجوع ایدر قچان بعضیسی مستحق اولسه کله ده اولان ضمیر مصالح فیه یه راجعدر
وان استحق بعض البدل او کله رجع بکل المصالح عنه او بعضه واکر اول بدل صلحك بعضی سی یاخود
کلیسی مستحق اولسه مصالح عنهك کلیسی ایله یاخود بعضیسی ایله رجوع ایدر کله ده اولان ضمیر بدله او
بعضه ده اولان ضمیر مصالح عنه یه راجعدر وان وقع عن مال بمنفعته اعتبر اجاره واکر صلح برمالدن
منفعت ایله واقع اولسه اجاره اعتبار اولنور مثلا برکمسنه برآخردن برمال دعوی ایلیه صکره اول مدّعی
اولان کمسنه برداره ده ساکن اولمق اوزره ویاخود برمعلوم دآبه نك اوزرینه بنمکه یاخود برثوب دمکه
مصالحه ایلیه جائزدر وعقد اجاره معناسنه در ویشترط فیه التوقیت ویبطل بموت احدهما بوقافا
تفریعیه درچونکه مالدن منفعت ایله واقع اولان صلح اجاره معناسنه اولدی امدی آنده توقیت
اشتراط اولنور عین موجوده اشتراط اولندوغی کبی دخی متصالحینك برینك مونیله باطل اولور
اجاره اولدوغی کبی والاخیران معاوضة فی المدّعی وفداء الیمین وقطع المنازعة فی حق الآخر مضافدر
فالاوّل قوله معطوف در یعنی انواع صلحك باقی قلان ایکی قسمی کبری صلح عن انکار جی در وبری صلح
سکوت در معاوضه در مدّعی اولان کمسنه حقنده وفداء یمین وقطع منازعه در اوّل وآخرکه مدّعی
علیه در حقنده فلا شفعة فی دار صولح عنها مع احدهما امدی سکوت ایله ویاخود انکار ایله مصالحه

اولنان دارده شفعه یوقدر عنها ده اولان ضمیر دار راجعدر احدهما ده اولان تثنیه سکوت
ایله اولان صلحه راجعدر ویجب فی دار صولح عنها وشول دارکه انك اوزرینه مصالح اولمغله
اوله اول دارده شفعه واجب اولور ومن استحق من المدعی کلا او بعضا یرد المدعی حصته
من البدل وشول شیئکه مدعیدن یعنی متنازع فیه دن مستحق اوله کلا و یاخود بعضا اول سون
مدعی اولان کسنه حصه سن یعنی مقدار دن رد ایلیسون حصته ده اولان ضمیر ما استحقه یه راجعدر
ویرجع بالخصومة یعنی اول کسنه مستحق اولان کسنه ایله مستحق اولنان شیئده خصومت ایلیه فیه ده
اولان ضمیر مستحق اولان شیئه راجعدر وما استحق من البدل بعضا او کلا یرجع المدعی الی
دعواه فی قدره وشول شیئکه بدلدن مستحق اوله بعض اولسون و یاخود کل اولسون مدعی اولان
کسنه انك مقدارنده دعواسنه رجوع ایلیه مثلا بر کسنه بر آخردن بر شیئ دعوا ایلیوب مدعی علیه
انکار ایلدکده نصکره اول مدعی اولنان کسنه بر ثوب ایله صلح ایلیسه صلح اولدقده نصکره اول مصالح به
اولان ثوب مستحق اولسه مدعی اولان کسنه اول دعوی ایلدوکی شیئك دعواسنه رجوع ایلیه زیرا اول
مصالح به اولان ثوبك دعواسنه رجوع ایلماز امانیجان بر کسنه بر آخردن بر دار دعوی ایلیسه
مدعی اولان کسنه یه ثوب بیع ایلیوب وانك اوزرینه مصالحه اولدقده نصکره اول ثوب مستحق
اولسه مدعی اولان کسنه مدعی علیه اوزرینه اول ثوب ایله رجوع ایلیسه دعواه ده اولان ضمیر مدعی
راجعدر وفی قدره ده اولان ضمیر بدله راجعدر وهلاك البدل قبل التسلیم کاستحقاقه فی
الفصلین یعنی بدل صلحك تسلیمدن اول هلاك اولماسی مستحق اولماسی کبیدر تقدم ایدن
ابکی فصلده که بری فصل اقرار در وبری فصل انکار در یعنی صلح باطل اولور زیرا بدلك هلاکی
مبعدن بیعی ابطال ایدر بو دخی کذلك استحقاقده اولان ضمیر بدله راجعدر ولو صالح عن
بعض دار یدعیها لا یصح وقیجان امدی مدعی اولان کسنه دعوی ایلدوکی دارك بعضی سنده
مصالحه ایلسه اول صلح صحیح اولماز واول دار دن باقی قلان شیئ دعوی ایلدك اوزرینه باقیدر
بدعیها ده اولان ضمیر دار راجعدر وصلته ان یزید فی البدل شیئا او یبرئ عن دعوا الباقی

الباقي يعني دارك بعضيسنه صلح ايلمانك جائز اولماسنده حيله سي يوقدر كم اول مدعي عليه اولان
كمسنه اول واقع اولان بدلنه برشئ زياده ايليه مثلا برثوب كبي ياخود دراهم كبي كه زياده اولة باقي
عوض واقع اولة ياخود اول مدعي اولان كمسه اول باقيدن ابرا ايليه مثلا ابرا نك من دعوي
هذه الدار ديه **فصل ٧** بو فصل بنه صلحك بيانندة در ويجوز الصلح عن مجهول يعني
مجهول اولان شيئدن صلح واقع اولمق جائزدر اسقاط اولدعي اجلدن ولا يجوز
الا علي مقدور معلوم ودخي صلح جائز اولماز الا معلوم اولان شيئك اوزرينه زيرا تمليك
معلوم اولماسنه منازعه به مؤدي اولور بوندن صكره معلوم اولة كه صلح درت قسم اوزره
برقسمي معلوم ايله معلوم اوزرينه در برقسمي مجهول ايله معلوم اوزرينه در وبو ايكي قسم
جائزدر وبرقسمي مجهول ايله مجهول اوزرينه در وبرقسمي مجهول ايله معلوم اوزرينه صلح
اولمقدر وبو ايكي قسم فاسددر ويجوز عن دعوي المال امدي مال دعوي اولنمقده صلح
اولنمقده جائزدر زيرا بيع معناسنه در اوالمنفعة ودخي منفعت دعوي اولنمقدن
صلح جائزدر بو صلح اجاره معناسنه اولور وعن الجناية في النفس وما دونها عمدا كان
او خطأ ودخي نفسدن ونفسدن دونده واقع اولان جنايه ده كرك عمدا اولسون
كرك جناية كرك خطأ اولسون صلح واقع اولمق جائزدر زيرا حق سبحانه وتعالينك
قولنده دم عمددن واقع اولان صلحده نازل اولمشدر وان دعوي الرق
وكان عنقا بمال ودخي رق دعواسنه صلح اولنمق جائزدر وبو واقع اولان صلح اول
مدعي عليهك طرفندن مدعيه صلح ايچون وريلان مال ايله مدعي جانبندن عتق واقع
اولور ولا ولا له عليه واول مدعي اولان كمسنه نك اول عتق اولنان عبدك اوزرينه
ولاسي بوقدر اول مدعي عليه رقيتي انكار ايلدوكي اجلدن له ده اولان ضمير مدعي به راجعدر
عليه ده اولان ضمير رقيتي دعوي اولنان ماله راجعدر ودعوي الزوج النكاح وكان
خلعا ودخي بر رجل برخاتونك نكاحني دعوي ايلمكدن مال ايله صلح واقع اولمق

صحیحدر واول مال ایله واقع اولان صلح اول خاتونه صلح واقع اولور مثلا بر رجل بر خاتونك
اوزرینه بوینم خاتون تمدر دیو دعوی ایدوب مزبوره خاتون انکار ایلسه واو رجلی بر مقدار مال
ایله صلح ایلسه جائزدر وصلح واقع اولور ویحرم علیه دیانة ان کان مبطلا واکر اول زوجیتی
دعواسن ایدن کمسنه دعواسنده باطل اوزره ایلسه اول بدل انك اوزرینه حرام اولور دیانت
جهتندن ولو صالح بمال لتقرله بالنکاح جاز ولا یجور ان ادعته المرأة واکر بر خاتون بر رجلك
منکوحه سی اولدوغنی دعوی ایلسه اول بدل صلح ویرمك جائزدکلدر وقیل یجوز وبعض روایاتده
جائزدر دینلدی زیرا اول خاتونك مهرینه زیاده قیلنور ادعته ده اولان ضمیر نکاحه راجعدر
ولا عن دعوی الحدود ومنی بر رجلك اوزرینه حد واجب اولان دعوی اولنمامق ایچون
مال صلح اولمق جائزدکلدر واول اخذ ایلدوکی مالی رد ایلیه مثلا بر کمسنه بر زانی یی یاخود بر
شارب خمری حاکمه اخذ ایلمکه مراد ایلسه اول مال اخذ اولنوب حاکمه اخذ ایلمامك ایچون بر مقدار
مال ایله صلح ایلسه اول صلح باطل اولور ومال اخذ اولندوغی تقدیرجه صاحبینه رد اولنه
زیرا اول حد حق الله در ابی مال ایله صلح ایلمك جائزدکلدر وان قتل عبد مأذون رجلا عمدا
اوصالح عن نفسه لا یجوز واکر بر عبد مأذون بر رجلی قصدا قتل ایدوب کندو نفسنی مال تجارت
دن بر مقدار مال ایله صلح ایلسه جائزدکلدر زیرا اول عبد انجق تجارته تصرف ایلمکه مأذون در
کندو نفسنه تصرف ایلمکه مأذون دکلدر نفسه ده اولان ضمیر عبده راجعدر بخلاف صلحه
عن نفسه عبده لقتل رجلا اما اول عبد مأذونك عبدی بر رجلی عمدا قتل ایلیوب سید اول
مقتول ابن عبدك نفسنی مال ایله صلح ایلماسی اول تقدم ایدن مسئلدنك خلافیدر مثلا عبد
مأذونك بر عبدی اولسه بر رجلی قصدا قتل ایلسه سیدی اولان کمسنه اینی مال ایله صلح ایلسه
جائزدر زیرا اول عبد مأذون کندو کسبندن وتجارتندن اولان شیده تصرفی جائزدر واول
قاتل اولان عبد ایسه کندو کسبندن در صلحه ده اولان ضمیر عبد مأذونه راجعدر له ده اولان
ضمیر بینه انکار اجعدر وان صالح عن مغصوب متلف باکثر من قیمته جاز وفا لا یبطل الفضل

الفصل ان كان لا يتفاوت قيمة اكثر بكسة تلف او نقش بر مغصوبي قيمتدن اكثر بر شئ ايله صلح ايلسه
جائزدر امام ابو حنيفه قتنده زيرا تراضي ايله اولسه عوض اولور ربا اولماز واما مين ديدبلركه انك
قيمتدن فاضل اولان يعني زياده اولان باطل اولور اكراه اولسه تفاوتدن اولماز ايسه زيرا اول
زياده لك رياد رقيمتنه ده اولان ضمير مغصوبه راجعدر وان بعروض صح مطلقا اتفاقا اكر صلح عروض
ايله اولسه مطلقا اجماعا علما ايله جائزدر زيرا اول زياده لك واقع اولان اختلاف قيمتدن ظاهر اولماز
وان اعتق موسر عبدا مشتركا وصالح عن باقيه باكثر من نصف قيمته بطل الفضل واكر موسر اولان
كسنه مشترك اولان عبدي عتق ايلسه وباقي كندو شريكندن نصفنك قيمتدن زياده ايله مصالحه
اول نصفدن زياده اولان فضل باطل اولور حاصل سنك اتفاقيله باقيه ده اولان ضمير عبده
راجعدر قيمته ده اولان ضمير بنه عبده راجعدر وان تعرض صح واكر عرض ايله اولور سه صحيح اولور
زيرا بيان اولنمشديكه اول فضل اختلاف جنسدن ظاهر اولماز ويجوز صلح المدعي بمال بدفعه
الى المنكر ليقره بعني مدعي اولان مكسنه منكر كه مدعي عليه ده اقرار ايلمسون ايچون مال دفع
اديوب صلح اولنمق جائزدر واول وبرلان مال بدل صلح واقع اولور ونو صلح منكر اولان مكسنه حقندن بيع كبي
اولور مدعي اولان حقندن ثمندن واقع اولان زياده لك كبي اولور بدفعه ده اولان ضمير بازر مال راجعدر
اده اولان ضمير مدعيه راجعدر وبدل الصلح عن دم عمد اوعلي بعض دين بدعيه يلزم الموكل لا الوكيل
يعني دم عمددن اولان بدل صلح وياخود مدعيك ادعا ايلدوكي دينك بعضيسي اوزرينه واقع
اولان بدل صلح موكل اولان مكسنه راجعدر لازمدر وكيله لازم اولماز زيرا وكيل اولان مكسنه واسطه در
واسطه اولدوغي اجلدن صلح لازم اولماز الا ان ضمنه الايفاء وكيل اولان مكسنه اول بدله ضامن اولسه
اول زمانده ده ضامن اولور ضمنه ده اولان ضمير بدله راجعدر وبدل ماهو كبيع يلزم الموكيل وشول بيع
كبيكه اولان شبك بدلي مثلا بر مقدار مالدن بنه مال ايله صلح اولسه وكيله لازم اولور زيرا بيعده واقع اولان
وكيله راجعدر وان صالح فضولي واكر فضولي اولان مكسنه مدعي عليه طرفندن مدعي اولان مكسنه ايله
مصالحه ايلسه وضمن البدل واضاف الى ماله ودخى البلدوكي صلحك بدلنه ضامن اولسه باخود كندو

مالنه اضافت ايلسه مثلا على الف من مالي ياخود على عبدي هذا ديسه او اشالي عرض اونقد
بلا اضافة وياخود برعرضه يا برنقده اضافت سزاشارت ايلسه مثلا على هذا الالف ياخود هذا
العبد ديسه او اطلق وسلم صحيح ياخود اطلاق ايلسه مثلا على الف ديسه وتسليم اول فضولينك صلحي
صحيح اولور بو ذكر اولنان مسائلك هر بريندك عليني ذكر ايلمكده تطويل واردر بريندن مراجعت اولنه
ماله ده اولان ضمير فضوليه راجعدر وكان متبرعا واول فضولي اولان كمسنه مدعي عليه ايچون متبرع
اولور واطلق وليم ايسلم توقف واكر فضولي اولان كمسنه اطلاق ايدوب يعني على الف درهم
ديوب تسليم ايلمسه صلح توقف اوتنور فان اجاز فالمدعي عليه جاز ولزمه البدل والا بطل
امدي اكر مدعى عليه اولان كمسنه اولان صلحه جواز ويرسه جائز اولور واكا بدل لازم اولور واكر
جواز كوسترمزايسه باطل اولور زيرا مصالح كه فضولي در مطلوبه ولايتي يوقدر بو اجلدن تصرفي
نافذ اولماز **باب الصلح في الدين** بو بابده دينده واقع اولان صلحك احكامي بيان اولنور
والصلح عما استحق بعقد المداينة على بعض جنسه اخذ لبعضه واسقاط لباقيه لامعاوضة
عقد مداينه ايله مستحق اولان شيئك جنسنك بعضيسي اولوزيرنه صلح اوزيرنه مثلا بركمسنه نك بر آخرنده
بيك درهم اولوب بشيوز درهمه صلح ايلسه بعض حقني اخذ ايدوب باقيسين اخذ اسقاط ايلمك
قبيلندن اولور معاوضه اولماز زيرا معاوضه ايلسه ربا اولور جنسه ده اولان ضمير عما استحق به راجعدر
حقه ده اولان ضمير مصالحه به راجعدر لباقيه ده اولان ضمير حقه راجعدر فلو صالح عن الف حال
على مائة حالة او الف مؤجل صح امدي يقيان بركمسنه حال اولان بيك درهمي يرنه حال يوز درهم ياخود
حال اولان بيك درهمي بيك مؤجل صلح ايلسه صحيح اولور زيرا اولكي صورتده بعض حقي اولوب
بعضيسين اسقاط المشروط اكنجي صورتده معاوضه قلنماسي ممكن دكلدر امدي تأخير اولنمغه
محتاجدر ولذا عن الف جياد على مائة زيوف ودخي بيك ايودرهمدن بيك زيوف درهم اوزرينه
صلح ايلسه صحيح اولور ولا يصح عن دراهم على دنانير مؤجلة يعني حال اولان دراهمدن مؤجل
دنانير اوزرينه صلح اولمق صحيح اولماز اوعن الف مؤجل على نصفه حالا ودخي بيك مؤجل درهم

درهم دن بشر يوز حال درهم اوزرينه صلح اولمق صحيح دكلدر اوالف سود على نصفه بيضا ودخي
ببك قره درهمدن بشيوز بياض درهم اوزرينه صلح اولمق صحيح دكلدر ولو صالح عن الف درهم
ومائة دينار على مائة درهم حالة اومؤجلة صح وان قال من له علي الف الف اذا غد نصفه على انك
بري من باقيه ففعل بريء والا فلا يبرأ يعني شول كسنه نك كه برآخر كون اوزرينه ببك درهمي اوله بكا يارين
نصفني اداايله اول باقيسندن بري اولمق اوزره ديسه اول مديون اولان كسنه اول ببك نصفي
باقيدن بري اولمق ايچون اداايلسه بري اولور امام ابو حنيفه قتنده اداايلسه بري اولماز
خلافا لابي يوسف ابو يوسف ايچون خلاف وارد ربو مسئله ده يعني انك قتنده بري اولور
زيرا مطلقدر وان قال صالحتك على نصفه على انك ان لم تدفع غدا النصف فالالف عليك
لا يبرأ اذا لم يدفع اجماعا اكر اول ببك درهم صاحبي اولان كسنه مديون اولان كسنه يه سني سنده
اولان ببك درهمك نصفنه مصالحه ايلدم شول وجه اوزره كه اكر سن بكا يارين اول مصالحه
ايلدوكم نصفي دفع ايلمز ايسك بينا اول الف اوزرينه لازم اولديسه اجماع ائمه ايله اول نصفي دفع
ايلمينجه بري اولماز زيرا قيد صريحيله ذكر اولمشدر نصفه ده اولان ضمير الفه راجعدر وان قال
ابرانك من نصفه ان تعطيني نصفه غدا بري من نصفه اعطى ولم تعط واكر اول ببك درهم صاحبي
اولان كسنه مديون اولان كسنه يه سني سنده اولان ببك درهمك نصفدن ابرا ايلدم يارين بكا اوبر
نصفي ويرمك اوزره ديسه اول مديون اولان كسنه برقول ايله بري اولور استرسه اول نصفي ويرسون
استرسه اول نصفي ويرمسون زيرا برات مطلق ذكر اولمشدر نصفه ده اولان ضمير الفه راجعدر
وكذا اذا قال اداالي نصفه على انك بري من باقيه ولم يوقت ودخي فجان صاحب دين اولان مديون
بكا سنده اولان ببك درهمك نصفني اداايله اول ببك باقي قالان نصفدن بري اولمق اوزره ديسه
واداايه بروقت توقيت ايلمسه اول مديون بري اولور باقيه ده اولان ضمير الفه راجعدر ولو قال ان ادّيت
الي نصفه فانت بريء واذا ادّيت او متى ادّيت لا يصح الابراء وان ادّي يعني اكر بر كسنه مديون اولان
كسنه يه اكر سنده اولان ببك درهمك نصفني بكا اداايدسك اول برنصفدن بري اولسن ديسه ياخود

بن اول سنده اولان بيك درهمك نصفني اداايليه سن برنصفدن بري اوله سين ديسه اول ابرا صحيح
اولمازاكر اداده ايليه زيرا شرط صريحه تعليق المشدر وبراتك شروطيله يعليق اولنماسي باطلدر
ومن قال سترالرب دينه لااقرلك حتى توخره عني اويحط عني فعجل جاز وشول كسنه كه كندو
دينى صاحبنه بن سنك بنده اولان حقمه اقرار ايلمم تاكم برقاج آي تاخير اتمينجه باخود
اقرار ايلمم تاانك برقاجني اوزرمدن قوميه سين صاحب دين اولان كسنه امتثال ايدوب
برقاج كون تاخير باخود برقاجني اشغه قوسه جائزاولور زيرا كراه سز اولمشدر دينه ده اولان
ضمير ما قبلنده اولان من لفظنه راجعدر يوخره ده اولان ضمير دينه لاراجعدر وان اعلن
لزمه للحال واكر سترسو ليموب انكاره سويليه تاخير سز وحط سز حالا لازم اولور والله اعلم

فصل ٧ بو فصل بينه صلحه متعلق بنجه اشيا بيانندە در ان صالح اخذ ربي الدين عن نصف
على ثوب فللشريك ان يتبع المديون بنصفه او ياخذ نصف الثوب يعني اكر ايكي صاحب دين
اولان كسنه لرك بري مديون اوزرينه اولان كندو ونصفندن برثوب اوزرينه مصالحه ايليسه
اول برشركنه جائزدركه كندو نصفني استخلاص ايلكدن اول مديونه تابع اوله يعني نصفني اندن طلب
ايليه باخود اول ثوبك نصفني شريكندن اخذ ايليه من نصفه ده اولان ضمير شريكه راجعدر الا ان يضمن
المصالح ربع الدين الا بتجان مصالح اولان كسنه اول شريكه ربع دينه ضامن اوله كندو ونصفني اول مديوندن
طلب ايليه ونه اول ثوبك نصفني اخذ ايليه زيرا حقى دينده درثوبده دكلدر له ده اولان ضمير شريكه
راجعدر وان قبض شيئا من الدين شاركه شريكه فيه واتبعا الغريم بما بقي واكر ايكي شريكك بري
مديون اولان كسنه دن ذمتنده اولان ديندن برشيئى قبض ايليه اول برشئى اولان كسنه اول
قبض ايلدوكي شيئده اكا مشاركه ايلر واول باقي قالاندە غريمه كه مديوندن متابعت ايدرلر يعني ايكي
اخذ ايدوب قسمت ايدرلر شاركه ده اولان ضمير قابضه راجعدر شريكه ده اولان ضمير ينه قابضه
راجعدر فيه ده اولان ضمير شيئه راجعدر وان اشترى بنصيبه ضمنه شريكه ربع الدين او اتبع الغريم
ومن ابراء عن نصيبه او قاص الغريم بدين سابق لا يضمن لشريكه وشول شريك كه مديون اولان

ولان كسنه كندو خصه سندن ابرا ايلمش اولە ياخود كندوده اولان قديم ايلە كندو غرمينه مقاصه ايلمش
اولە ذكر اولنان صورتده شريك حصه سنه ضامن اولماز نصيبه اولان ضمير ماقبلنده من لفظنه
راجعدر وان ابرا عن البعض قسم الباقي على سهامه واكر ايكي شريكك بري كندو خصه سندن مديون اولان
دينك بعضي سندن ابرا ايلسه اول باقي قالان دين اوزرلرينه سهاملري قدر قسمت اولنور مثلا ايكي
شريكك بركسنه ده يكرمي درهم دينلري اولسه ايكيسنك بري مديون اولان كسنه بي كندو خصه سندن
بش درهمدن ابرا ايلسه اول باقي قالان ان بش درهم سهاملري قدر قسمت اولنور ابرا ايدن كسنه بش
درهم آولور واول بريسي اون درهم الور وان اجل نصيبه لا يصح واكر ايكي شريكك برنصفني تاجيل
ايلسه صحيح اولماز امام ابو حنيفه ايله امام محمد قتنده خلافا لابي يوسف ابو يوسف ايجون بو مسئله
خلاف وارد ر يعني انك قتنده شريك كندو خصه سين تاجيل ايلمك صحيحدر ابراده صحيح اولدوغي كبي
وبطل صلح احد ربي سلم عن نصيبه على ما وقع بعني صاحب سلم اولان كسنه لرك برينك كندو نصيبندن
دفع ايلدوكي شيئك اوزرينه صلح الماسي باطل اولور مثلا دفع ايلدوكي رأس مالي يوزدرهم ايدي
يه بنه انك اوزرينه صلح اولسه صلح صحيح دكلدر زيرا اذن شريك سز دفتنده دينك تسمي لازم اولور اول ايسه
جائز دكلدر نصيبه اولان ضمير احدهما راجعدر خلافا ايضا واو اخرج الورثة احدهم عن عرض
او عقار مال او عن احد النقدين بالآخر او عن هما بهما صح اقل البدل او اكثر يعني كر وارث اولان
كسنه لر كندولردن برينې مرتكاره اولان عروضدن باخود عقاردن برمقدار مال ايله مصالحه
ايدوب اخراج ايلسه لر باخود موجود اولان ايكي نقدن برندن اول برآخرم صلح ايدوب اخراج ايلسه لر
مثلا مرتكاره اولوب اكابرينه كومش ويرسه لر باخود نقدينندن بنه نقدين ايله صلح ايليوب
اخراج ايلسه لر صحيح اولور كرك ويرد كلري بدل قليل اولسون كرك كثير اولسون زيرا حضرت عثمان
رضي الله عنه عبد الرحمن بن عوفك خاتونيني ربع ثمنندن سكسان بيك بعض نسخه لرده سكسان اوج
بيك النونه مصالحه ايلمش عنهما دكي ضمير نقدينه راجعدر بهما ده اولان ضمير بنه كار راجعدر وعن
نقدين وغيرهما باحد النقدين لا يصح واكر ايكي نقدن برينه صلح ايدوب اخراج ايلسه لر صلح صحيح اولماز

الا ان يكون المعطي اكثر من نصيبه من ذلك الجنس مكر اول معطيكه وارثه ويرلان بدلدر كندو جنس
متروكاتده اولان نصيبندن اكثر اولمه زيرا اول زياده لك متروكاتك بقيه سنك مقابله سندن
واقع اولور من نصيبه ده اولان ضمير وارثلرك اخراج ايلدكلري آخره راجعدر وان تعرض
جائز مطلقا واكر وارث اولان كسنه كندو لردن برينى نقدينندن عروض ايله صلح ايدوب
اخراج ايلسه مطلقا جائز اولور زيرا ربا اولماز وان كان في التركة دين على الناس فاخرجوه ليكون
الدين لهم بطل الصلح واكر برميتك متروكاتنده ناس اوزرنده برمقدار ديون اولوب وارث
اولان كسنه لردن برينى صلح ايدوب اخراج ايلسه لر اول ناسده اولان دين كندو لرى اولمق
ايچون صلح باطل اولور زيرا مصالحك حصه سيني لغيره من عليه الدين تمليك اولور فاخرجوه
ده اولان ضمير بارز اخراج اولان وارثه راجعدر وان شرطوا براءة الغرماء من نصيبه صحيح
واكر اول ميتك وارثلري اولان كسنه لر موجود اولان غرمانك بينه كندو لردن بر وارثك
نصيبندن برى اولمالريني شرط ايلسه لر صحيح اولور زيرا اسقاط قبيلندندر وكذا ان قضوا
حصته منه متبرعا او اقرضوه قدرها او احاط به على الغرماء صالحوه من غيره ودخي بحان
وارث اولان كسنه لر اول وارثك حصه سين اول دينندن متبرع اولدقلري حالده قضا ايلسه لر ياخود
اكا حصه سي قدر شئ اقراض ايلسه لر باخود وارث اولان كسنه اول وارثلر اول دين ايله غرما يه حواله
ايلسه وارثلر دخي اول دينك غير سيي ايله مصالحه ايلسه لر صحيح اولور حصته ده اولان ضمير مصالحه
اولان وارثه راجعدر منه ده اولان ضمير بينه اكا راجعدر وفي صحة الصلح عن تركة هي اعيان غير معلومة
على مكيل او موزون اختلاف بوجار مجرور محلا مرفوع در خبر مقدم در اختلاف لفظا مرفوع
مبتداء مؤخر در يعني اعيان غير معلومه اولان متروكاتده مكيل باخود موزون اوزرينه صلح
اولنماسنك صحتنده اختلاف وارد در بر فرقه عدم جوازه ذاهب اولمشلردر بر طائفه جوازه
سالك اولمشلردر زيرا مسئله ده شبهه الشبهه وارد در والاصح بجوازان علم انها غير المكيل الموزون
اذا كانت كلها في يد البقية اما اصح اولان جائز اولماسيدر بحان مصالح اولان كسنه اول اعيان

اعيان يكل ايله موذونك غير يسى اولدوغنى بلسه وقتاكم اول اعيانك حصه سى باقى قلان وارثلرك
بدنده اولسه انماده اولان ضمير اعيانه راجعدر كلماده اولان ضمير اعيانه راجعدر وبطل الصلح
والقسمة ان كان على الميت دين مستغرق وان كان الدين غير مستغرق فالاولى ان لا يصالح قبل
قضائه وقيحان دين غير مستغرق اولسه اولى اولان بودركه اول دين قضا اولنمزدن اول
مصالحه اولنمه ولو فعل قالوا يجوز وقيحان دين قضا اولنمزدن مقدم مصالحه اولنسه ائمه
علما جائز اولور ديدلر قضائه ده اولان ضمير بينه اكار راجعدر والقسمة يجوز قياسا يجوز
استحسانا يعنى قسمت قياسده جائز اولور استحسانا ده جائز اولماز وقيل القياس ان
يوقف الكل والاستحسان ان يوقف قدر الدين ويقسم الباقى ودينلديكه مالك كليسى
موقوف الوب قسمت اولنماقدر واستحسان دين مقدارى موقوف اولوب باقيسى
قسمت اولنمقدر كتاب المضاربة جون مصنف رحمة الله عليه كتاب صلحك
احكامى بياننده فارغ اولدى ايسه مضاربه نك احكامى بيانينه شروع ايلدى مضاربه
ضاربه نك مصدريدر لغتده ضربه فلان فى الارض اذا سافر قوله تعالى يضربون مشتقدر زيرا قران
عظيمده وآخرون يبتغون من فضل الله اى المسافرون للتجارة وجه تسميه بودركه مضارب
اولان كمسنه ارضده ضربه يعنى سير وسفره محتاج اولماسيدر واصطلاح فقهاده وهى مشتركه فى
الربح بمال من جانب وعمل من جانب يعنى مضاربه اصطلاحده ايكى كمسنه برمالك ايچنده شريك اولمقدر
برينك جانبندن مال ايله وبرينك جانبندن عمل ايله مثلا بركمسنه برآخره بيك درهم ويروب
بويله درهم ايله سفر ايليوب تجارت ايله حاصل اولان ربح بينلرينه سنك مابينمزده برابر اولمق
دييه والمضارب امين يعنى مضارب اولان كمسنه امين در مال مضاربه يدنده تلف اولدوغى
تقديرجه ضامن اولماز فاذا تصرف وكيل فان ربح فشريك فان خالف فغاصب وجون اول
مضارب اولان كمسنه اول مالده تصرف ايليه وكيل اولور رب المال كندوامريله عمل ايلرجون
اول مالده ربح ايليه شريك اولور زيرا اول ربح مال سببيله تحصيل اولنمشدر وجون مضارب

مخالفت ايله غاصب اولور متعدّي اولدوغي اجلدن بو تقدير جه ضامن اولور وان شرط كل الربح
له فسد قرض واكر اول مضارب اولان كسنه ربحدك حمله سين كندويه شرط ايلسه مستقرض اولور
زيرا ربحدك كليسنه مستحق اولماز مالك كليسي آنك اولمينجه وان شرط لرب المال فسد بضع واكر مضارب
اولان كسنه اول مال مضاربه دن حاصل اولان ربحي رب المال شرط ايلسه مستبضع يعني وكيل متبرع
اولور حاقاني بويله معنى ويرمش وان فسدت فاجير فله اجر مثله ربح اولمز اولسه واكر اول مضاربه
فاسد اولسه اول مضارب اولان كسنه اجير اولور اجير اولدوغي تقدير جه كما اجر مثل وارد راسترسه
ربح اليلسون استرسه اليلسون زيرا مضاربهٔ فاسده د اجر مثل لازم اولور ولا تتزاد على ما شرط له
عند ابي يوسف يعني اجر مثل لازم اولدوغي تقدير جه شرط اولان مقدارك اوزرينه زياده اولمز
امام ابو يوسف قتنده خلافا لمحمد امام محمد ايجون خلاف وارد زيرا امام محمد ديدكه كما
اجر مثل وارد اكركه شرط اولان مقدارك اوزرينه زياده اولورسه ده ولا يضمن المال فيها ايضاً
ودخي مضارب اولان كسنه مضاربهٔ فاسده ده ماله ضامن اولماز زيرا مال مضاربهٔ فاسد غير
مضمون در ولا تصح المضاربة الا بمال تصح به الشركة يعني عقد مضاربه صحيح اولماز الا شول مال
ايله اولور كه عقد شركة انك ايله صحيح اولا يعني لابد دركه رأس مال دراهم يا خود دنانير يا خود فلوس
نافقه نته كم شركنده بيان اولنمشدر وان دفع قرضاً وقال بعه واعمل في ثمنه مضاربة او قال اقبض
مالي على فلان واعمل فيه مضاربة جازت ايضاً يعني اكر مضارب اولان كسنه برآخره عروض تجارتدن
برعرض دفع ايدوب بوني بيع ايله وثمني ايله مضاربه ايله ديسه يا خود فلان كسنه ده اولان مالمي قبض
ايله و اني مال مضاربه ايله ديسه جائز اولور ربعه ده اولان ضمير عرضه فيه ده كمايه راجعدر وشرط
تسليم المال الى المضارب بلا يد لرب المال فيه يعني مال مضاربهٔ مضارب اولان كسنه يه رب
المال آنده يدي اولمقسزين تسليم اولنماسي شرط اولدي زيرا مال يدنده امانتدر اول مضاربه
تسليم اولنماسي لابد در فيه ده اولان ضمير ماله راجعدر عاقداً كان اوكان عاقد كالصغير اذا
عقد هاله ولية واحد الشريكين اذا عقدها الآخر كرك رب المال اولان كسنه اول عقد مضاربه

مضاربه كذروسي بالذات عاقد اولسون كرك اولسون شول صغير كبيك وليسي اكا عقد مضاربه بي
عقد البلمش اولمز زيرا مالك يدي ثابتدر ويدينك بقاسي مضاربه تسليم اولمقدن مانعدر عقدها
ده اولان ضمير مضاربه راجعدر وكون الربح بينهما مشاعا وذكر مضارب اليه مضاربك
مابينده ربحك متناع اولمسي شرط اولندي فتفسدان شرط احدهما عشرة دراهم مثلا امري
فجان ايكي شريكك بريسنه اون درهم شرط اولنسه مثلا اول مضاربه باطل اولور وكل شرط
يوجب جهالة الربح يفسدها وهر شرط كه ربحك جهالتي موجب اوله مضاربه افساد
ايدر وما لافلا وهر شرط كه ربحك مجهول اولماسني موجب اوليه عقد مضاربه افساد
ايلمز ويبطل الشرط كشرط الوضيعة على المضارب يعني عقد مضاربه ده شرط ذكر اولنمق
باصلدر مضاربك اوزرينه وضيعه يعني حاصل اولان زيان خسراني شرط ايلمك كبي
زيرا شرط زايد در شركتك قطعنه موجب دكلدر واول اثناء عقده ذكر اولنان وضيعه
رب المالك اوزرينه حساب اولنور وللمضارب ومطلقها ان يبيع ويشتري ويوكل بهما
اويسافر ويبضع ويودع ويرهن ويرتهن ويواجر ويستاجر ويحتال بالثمن على الايسر وغيره
يعني زمان اليله ومكان اليله مقيد اولميان مضاربه ده مضارب اولان كمسنه ايچون جائزدركه
اول مال مضاربه ايله بيع وشرا اليله ودخي بيع وشرايه وكيل نصب اليله وسفر اليله وابضاع اليليه
يعني مال مضاربه نك برمقداري برنوع متاع اشترا ايلمك ايچون بركمسنه يه ويرمكدر وديعه يه ويره
ورهنه قويه ويانمنه رهن قويه لر واجاريه ويره واستيجار اليليه ودخي صاحب يسار وغيره كه صاحب
اعسار دراو زر لرنده اولان ثمنه حواله اوله زيرا عقد مطلقدر وبو عقددن مراد ربح حاصل
اولمقدر ربح ايسه بواشيالر اليله حاصل اولور مطلقها ده كي ضمير مضاربه يه راجعدر غيره ده
اولان ضمير ايسه راجعدر وابضع رب المال صح ولا يفسد به المضارب وفجان رب المال اولان
كمسنه مضاربه بي ابضاع ايلسه صحيح اولور وانك ايله مضاربه فاسد اولمازيه ده اولان ضمير ابضاعه
راجعدر وليس له ان يضارب الا باذن رب المال او يقوله له اعمل برايك مضارب اولان كمسنه

مضاربه ایلمك جائز اولماز الا رب المال اولان کسنه نك اذنیله یاخود کندو رأیك ایله عمل ایله دیمیه
له ده اولان ضمیر مضاربه راجعدر ولا یقرض اویستدین او یهب اویتصدق الا بتنصیص
ودخی مضارب اولان کسنه نك قرض ویرمسی واستدانه ایلماسی وهبه ویرمسی وتصدق ایلماسی
جائز دکلدر مکرر رب المال اولان کسنه بو اشیایی تنصیص وتعیین ایلیه اول زمانده جائز اولور زیرا
توکیل کبی اولور فان شرابها بما لهما ابرا وقصره او محل بماله فهو متبرع برافتح باوزاید معجمه ایله عند اهل
الکوفه ثیاب الکتان والقطن کذا فی المغرب لا ثیاب الصوف والجز یعنی مضارب اولان کسنه
مال مضاربه ایله بز یعنی بر ثوب اشترا ایدوب قصاره دق ایتدرسه یاخود ایچی بر مکاندن بر مکانه
نقل ایلمك ایچون حمالیه سین ویرسه متبرع اولور بماله اولان ضمیر مضاربه راجعدر وان قیل
له اعمل برأیك واکر رب المال اولان کسنه مضاربه اعمل برأیك دیسه ده زیرا صنیع تجاردن دکلدر
وله یخلط بماله ودخی مضارب اولان کسنه یه جائز در کہ مال مضاربه یی کندو مالی ایله خلط ایلیه
وایکی مالی برابر وب تجارت ایلیه وله الصبغ ان قیل له ذلك ودخی مضارب ایچون جائز در کہ صبغه
محتاج اولان شئی صبغ ایلیه اکر اول صبغ اولنمق دیلدیی ایسه بعض شراح ان قیل له ذلك قیدی
صبغه راجع ایلمش وبعضیلر اعمل برأیك قولنه راجع ایلمش اما ترکیبه تأمل اولنسه خلط ایله صبغه
ارجاع اولنمسی کورینور له ده اولان ضمیر مضاربه یه راجعدر لا یضمن به ویصیر به شریکا عما زاد
الصبغ اویله اولسه مضارب اولان کسنه اول ایلدوکی صبغ سببی ایله ضامن اولماز واول
صبغك زیاده ایلدوکی شیئه شریك اولور به ده اولان ضمیر صبغه راجعدر وحصته له اذا بیع
واول حادث اولان صبغك حصته سی ثمان اول مصبوغ اولان ثوب بیع اولنسه وحصته
الثوب فی المضاربة ودخی مضارب ایچون اول مال مضاربه ده اولان ثوب ابیضك حصته سی
وارد رمثلا بر ثوبك بهاسی آق ایکن بیك درهم اولسه مصبوغ اولدقده نصکره بیك ایکیوز
درهم اولسه بیك درهمی مضاربه نك اولور وایکیوز درهمی مضاربك بدل مال صبغ اولور
حصته ده اولان ضمیر صبغه راجعدر له ده اولان ضمیر مضاربه راجعدر وان قیدت بیلد

بلد او سلعة او وقت او معامل معين فليس له ان يتجاوز كما في الشركة والكر اول ايكي سنه نك مابينده
واقع اولان عقد مضاربه بر بلد ايله تقييد اولنسه مثلا مصرده تجارت ايله ديسه ياخود بر سلعهٔ
معينه ايله تقييد اولنسه مثلا بزدن غيري نسنه ده تجارت ايلسه ديسه ياخود بر وقت معين ايله
تقييد اولنسه مثلا فلان تاجردن غيري كسنه ايله ديسه مضارب اولان كسنه يه جائز دكلدر كه ذكر
اولنان قيودي تجاوز ايلسه شركتده تجاوز ايلدوكي كبي فان تجاوز وضمن والترجح له مضاربده اولا
كسنه ذكر اولنان قيودي تجاوز ايدوب برشئ تلف ايلسه ضامن اولور واول حاصل اولان
ربح انكدر زيرا كاضمان ايله مالك اولمشدر فان قال له اعمل اهل الكوفة او الصيارفة فعامل
في الكوفة غير اهلها او صارف مع غير الصيارفة لا يكون مخالفا امدي ربّ المال اولان
كسنه يه اهل كوفه ايله معامله ايله ياخود صرافلر ايله معامله ديسه مضاربه اولان كسنه مخالفة
ايليوب ايليوب نفس كوفه ده غيري اهالي ايله معامله ايلسه ياخود صرافلرك غيريسي ايله مصارفه
ايلسه بوايكي صورتده مخالف اولماز زيراكه مقصود كوفه در وصرافلري ايله معامله ايلمكدر اهلنهٔ
اولان ضيعه كوفه يه راجعدر وكذا لو قال اشتري في سوقها فاشتري في غيرها ودخي ربّ المال اولان
كسنه مضاربه اولان كسنه يه كوفه بازارنده اشترا ايله ديسه اول دخي مخالفت ايدوب كوفه بازارنك
غيريسنك اشتري ايلسه مخالفت عد اولنماز زيراكوفه نك غيريسي بقعه ولمحره حكمنده در في
سوقها ده كه ضيعه كوفيه راجعدر بخلاف قوله لا تشتر في غير السوق يعني بازارك غيريسنده
اشترا ايله ديمه سي اول تقدم ايدن مسئله نك خلافيدر زيرا صورتده مخالف اولور وان قال
خذ هذا المال تعمل به في الكوفة او فاعمل به فيها او خذه بالنصف فيها فهو تقييد واكر ربّ المال
اولان كسنه آل بومالي كه آنك ايله كوفه ايچنده عمل ايده ديسه ياخود آنك ايله اندن عمل ايله ياخود
بومالي نصف ايله تجارت ايله ديسه ربّ المال اولان كسنه نك طرفندن تقدم اولنور آنك عمل ايلمك
واجب اولور بخلاف فيها خذه واعمل به فيها ربّ المالك خذه واعمل به فيها يعني بومالي
آل وانكله كوفه ده عمل ايله ديمه سي تقدم ايدن مسئله نك خلافيدر خذه ده اولان ماله به ده اولان

مدت کما راجعدر وللمضارب ان یبیع بنسیة مالم یکن اجلا لا یبیع الیه التجارة ودخی مضارب
ایچون جائز در کہ نسیئة الیه یعنی اجل الیله بیع الیله الا آنچان براجل الیله اولسه کہ تجار اول مقدار اجله
بیع الیمازلر مثلا اوچ سنه یه دیکین بیع الیله جائز اولماز زیرا تجارطائفه سی اوچ سنه یه دیکین بیع الیمازلر
الیه ده اولان ضمیر اجله راجعدر فان باع بنقد ثم اخر صح اجماعا واکر مضارب اولان کسنه نقد الیله
بیع الیلبوب صکره تاخیر الیله اجماع ائمه الیله صحیح اولور والا ان باذن لعبد المضاربة فی التجارت
ودخی مضارب اولان کسنه یه جائز در کہ مضاربه مالندن عبده تجارت الیله اذن ویرزیرا نفعی
متوقع ومحتملدر ولیس ان یزوج عبدا او امة من مالها امامضارب اولان کسنه یه جائز دکلدر
بو عبدی یا خود بو امه یی مال مضاربه دن تزویج الیله رب المال اولان کسنه بوشیدن متاذی
ومتضرر اولور ولا ان یشتری به من العتق علی رب المال وان شری کان له لا لها ولا ان یشتری
من یعتق علیه ان کان فی المال ربح ودخی مضارب اولان کسنه یه جائز دکلدر تجارتدن کندو اوزرینه
شری الیله عتق اولنان کسنه اشترا الیلك اکر مالده ربح وار ایسه زیرا عتق اولنماغه رب المال سرایت ایدر
اکر مالده ربح یوغ ایسه اولنماز به ده اولان ضمیر مالله علیه ده که ضمیر مضاربه یه راجعدر فان فعل ضمن
وان لم یکن ربح صح فان حدث الربح بعد الشراء عتق نصیبه ولا یضمن واکر اول ربح اول عتق اولان
کسنه نك شراسندن صکره حادث اولسه اینجو مضارب اولان کسنه نك نصیبی یعنی حصه سی عتق اولنور
ورب المال اولان کسنه نك حصه سنه ضامن اولماز زیرا مشارکت ربحك حصولندن صکره
اولور بل یسعی المعتق فی نصیب رب المال بلکه اول معتق اولان کسنه رب المال اولان کسنه نك حصه سنه
سعی ایدوب اداالیله ولو اشتری المضارب بالنصف امة بالف وقیمتها الف فوطئها فولدت
ولدا یساری الفا فادعاه موسر فصاحب قیمة الفا ونصفه یعنی ایکیوز نصف الیله مضارب
اولان کسنه یبك درهم براءه اشترا الیله وحال بوکه اول امه نك قیمتی یبك درهمدن اشترا دن
صکره وطی الیلبوب مره عمل تمام اولدقدن صکره یبك درهم دکر برولدوغردقده مضارب
اولان کسنه صاحب یسار اولدوغی حالده اول ولدی دعوی الیلدکده اول ولدك قیمتی الف

الف ونصف اولدوغي يعني بيك بشيوز درهم اولدي استيماء رب المال في الف وديعه او
اعتقه وجون اول مضارب موسر اولدوغي حالدن اول ولدي دعوي ايليه وقيمتي بيك بشيوز
درهم اولدرب المال اولان اول ولدي الف وربعنده يعني اكيوز اللي درهم سعي ايتدوره
واسرسه عتق ايليه قيمتنه اده اولان ضمير اميه راجعدر فاذا قبض الالف يضمن المدعي نصف
قيمة الامة وجون رب المال اولان مكسنه الفي قبض ايليه مدعي اولان مكسنه نك اول امه تك
قيمتنك نصفنه ضامن اولور **باب المضارب** بوباب دخي مضاربه يه متعلق نيجه اشيانك
احكامي بيانندر معقود در المضارب بضارب يعني مضارب اولان مكسنه بر مكسنه ايله مضاربه
ايلمك جائزدر فان ضارب المضارب بلا اذن فلا ضمان مالم يعمل الثاني في ظاهر
الرواية امدي قيجان مضارب اولان مكسنه رب المال اولان مكسنه نك اذنسز بر آخر ايله
مضاربه ايليه اكا ضمان يوقدر ظاهر روايتده مادامكه اول ثاني اولان مضارب
عمل ايليه وهو قولهما يعني اول ظاهر الرواية ديدوكي امامين قوليدر وفي رواية
الحسن عن الامام لايضمن بالعمل ايضا مالم يربح وامام حسنك ابوحنيفه دن روايتي
ايلماسنده عمل ايله دخي ضامن اولماز مادامكه ربح ايليه وجون رابح اوله ضامن اولور
وامام زفرقتنده مجرد دفع ايلمكله ضامن اولور كرك تصرف ايلسون كرك ايلمسون وان كان
الثانية فاسدة فلا ضمان وان ربح واكر اول مضاربه ثانيه فاسد اولسه مضارب اولك اوزرينه
ضمان يوقدر واكر كه ثاني سبي ربح ايلرسه ده وحيث ضمن فلرب المال تضمين ايتمه شاء
في المشهور وجونكه رب المال تضمين ايتدوره امدي رب المال مخيردر ديلرسه اولكي
مضاربي تضمين ايتدوره واسرسه ثانيسين تضمين ايتدوره مشهور اولان قولدر اولكينه
تضمين ايتدوره زيرا ثاني مضارب اولكينك اذنسز دفع ايلمسيله غاصب اولمشدر و
ثاني يه تضمين ايتدوره رب عبرك مالني اذنسز قبض ايلدي وقيل على الخلاف في ابداع
المودع ودينلديكه بو مسئله ده خلاف مودع اولان وديعه يي ابداع ايلماسنده اولان

اختلاف کبیدر یعنی امامین قتنده ضامن اولور مودع ودیعیه ضامن اولدوغی کبی ابو حنیفه قتنده ضامن
اولماز فان اذن له بالمضاربة فضارب بالثلث وقد قبل له مارزق الله بيننا نصفان اوفلي نصفه وما فضل
فنصفان فنصف الربح لرب المال وثلثه للثاني وسدسه للاول یعنی رب المال اولان کسنه مضارب اولان
کسنه مضارب ایلمکه اذن ویروب اولدیغی آخر ایله ثلث ایله مضاربه ایلسه وحال بوکه مضارب اولان کسنه یه
رب المال طرفندن دینلمش ایدیکه حق تعالی حصه تارینك بو مضاربه دن ویرد وکیدرزق مابیفرده ایکی
نصف اولد یاخود نصفی بنم اولد یاخود فضل اولان مقدار مابیفرده ایکی نصف اولد امدی بو شرطله اوزره
در بحك نصفی رب المال اولان کسنه نك اولور ثلثی مضارب ثانینك اولور وسدسی مضارب اولك
اولور مثلا ایلدوکی ربح اوتوز درهم اولسه اون بش درهم که نصف قدر رب المالك اولور شرط اولندوغی
اوزره واون درهمی که ثلثقدر مضارب ثانینك اولور وسدسی که بش درهمدر مضارب اوّلك اولور لهذه اولان
ضمیر مضاربه راجعدر نصفه ده اولان ضمیر ماقبلنده اولان مایه سدسه اولان ضمیر ربحه راجعدر فان دفع
بالنصف فنصفه لرب المال ونصفه للثاني واكرا اول مضارب اولان آخره اولان مضاربه مضارب ثانیه
نصف دفع ایلسه امدی اول ربحك نصفی رب المال اولان کسنه نکدر رب المالك شرط ایلدوکی اوزره اول
نصف آخر ثانینکدر ولاشئ للاوّل واوّل اولان مضاربه شئ یوقدر زیرا کندویه اولان شئ یاول ثانیه اولدیغی
وان شرط الثاني الثلثين فكما شرط ويضمن الاوّل للثاني سدسا واكرا اول مضارب ثاني ایجون ربحك
ثلثی شرط ایلمیه شرط ایلدوکی کبی اولور اول مضارب اوّل اولان کسنه مضارب ثاني ایجون ربحك سدسنه
ضامن اولور کندو مالندن ثلثین تکمیل اولنمق ایجون وان کان قبل للمضارب الاوّل مارزق الله فلك اوما ربحته
بيننا نصفان فدفع بالثلث فلكل منهم ثلثه واكر رب المال اولان کسنه مضارب اولان کسنه یه حق تعالی سکا
زرق ایلدوکی شئ یاخود ربح ایلدوکی شئ مابیفرده ایکی نصف اولسون دیسه اول مضارب اوّل دخی
اول مالی مضارب ثانی یه ثلث ایله دفع ایدوب ویرسه امدی هر بریکك برثلثی وارد ربعنی رب المال ایجون
برثلث ومضارب اوّل ایجون برثلث ومضارب ثاني ایجون برثلث وارد روان دفع بالنصف فللثاني
نصف ولكل من الاوّل ورب المال ربع واكرا اول مضارب اوّل اولان کسنه مضارب ثاني اوکسنه یه

یه مالی نصف الیله دفع الیله ثانی مضارب ایجون شرط اولنان ربح نصفی وارمر واول مضارب اول الیله رب
المال اولدی کسنه لرك هر بریسنه بر ربع وارمر مابینلرنده شرط اولندوغی اوزره وان شرط لعبد رب المال ثلثا
لیعمل معه ولرب المال ثلثا ولنفسه ثلثا صحیح یعنی بوجهان مضارب اولان کسنه رب المال اولان کسنه نك عبدیله
کندو الیله عمل الملك ایجون ثلث ربح کندو نفسه ثلث ربح شرط الیله بو عقد صحیح اولور زیرا عبدك اذنیله ید
معتبره سی وارمر وفی الحقیقه ربحك ایکی ثلثی رب المال اولان کسنه نك اولور زیرا العبد مما یملك لسیده در
وبر ثلثی مضارب اولان کسنه نکدر وتبطل بموت احدهما یعنی عقد مضاربه یه عاقدینك بریسنك موتیله الیله
باطل اولور زیرا توکیلدر وبلحاق رب المال مرتدا او دخی رب المالك دارحربه مرتدا اولدوغی حالده
لاحق اولماسیله عقد مضاربه باطل اولور زیرا العیاذ بالله تعالی دارحربه لاحق اولمق موت منزله سنده در
ریحلده دخی بیان اولنمشدر لاالحاق المضارب یعنی مضاربك دارحربه لاحق اولماسیله عقد مضاربه
باطل اولماز ولاینعزل لعزله مالم یعلم یعنی مضارب اولان کسنه رب المال اولان کسنه نك عزلی
الماسیله معزول اولماز مادامکه معزول اولدوغنه عالم اولمیه زیرا وکیل کبیدر وکیل ایسه عزلنه عالم
اولمدن مقدم معزول اولماز فان علم والمال عروض فله بیعها واکر مضارب اولان کسنه عزلنه عالم
اولوب وحال بوکه اول بیننده اولان مال عروض تجارت اولسه اکا جائز در که اول عروض بعد العلم
بیع الیله زیرا حقی اول عروضك ایجنده ثابت اولمشدر فله ده اولان ضمیر مضاربه یه راجعدر بیعهاده
اولان ضمیر عروضه راجعدر ولایتصرف فی ثمنها یعنی مضارب اولان کسنه عزلنه عالم اولدقدنصکره
اول عروضك ثمننه تصرف الیمیه ثمنهاده اولان ضمیر عروضه راجعدر وان کان نقدا من جنس
رأس المال لایتصرف فیه واکر مال مضاربه ده جنس رأس المال دن نقود اولسه مضارب اولان
کسنه انده تصرف الیمیه وان کان من غیر جنسه استحسانا واکر مال مضاربه ده اولان نقود رأس
مالنك جنسندن غیر یسندن اولسه مضارب اولان کسنه ایجون استحسانا جائز در اول نقدی
جنس رأس مالنه تبدیل الیله جنسنه ده اولان ضمیر رأس ماله راجعدر ولو افترقا وفی المال دین
علی الناس لزمه الاقتضاء ان کان له ربح والا فلا وبوجهان رب المال الیله مضارب اولان کسنه عقد

مضاربه دن افتراق ايلسه لر وحال بوكه اول مال مضاربه دن ناس اوزرنده دين وارد ر ومضاربه اولان
كسنه يه اني اقتضا ايلمك وارد ر يعني لازم اولور واكر مالده زيح وارايسه اكر مالده زيح بوغيسه كا اقتضا لازم
اولماز زيرا اوكي صورتده اخير در وربحده اولان حصة انك اجرينى كسيدر واكر بوكبي صورتده وكيل محضدر
وكيل ايسه متبرع در متبرع ايسه تبرع ايلدوكي شيئك اتمامنه جبر اولنماز لرفعه ده اولان ضمير مضاربه راجعدر
ويؤكل المالك به يعني مضارب اولان كسنه مالك اولان كسنه يه قضايه توكيل ايليه به ده اولان ضمير
قضايه راجعدر وكذا سائر الوكلا ودخي سائر وكالا قضاده توكيل ايلسونلر يعني عزل اولندقلرنده
صكره ناس اولان ثمنك طلب وتحصيلنه جبر اولنماز لرقيد ذكر اولنان ناس بونلرده اولان دينك
قضاسندن امتناع ايليه لر والبياع والتسمسار يجبران عليه يعني حالل ايله سمسار اولان كسنه
اقتضا ايلمكه جبر اولنور لر زيرا اكي سبدخي اجرت ايله عاملدر وماهلك من مال المضاربة
صرف الى الزيح اولا ومال مضاربه دن هلاك اولان مقدار اول الامردن اول مقدار ربحه
صرف اولنور يعني راس مالدن هلاك اولان مقداري موجود اولان ربحدن تتميم وتكميل ايدرلر
زيرا زيح راس ماله تابعدر مادامكه راس مال موجود اولمليه زيح بولنمز فان زاد ماهلك على الزيح لايضمن
المضارب واكر راس مالدن هلاك اولان مقدار حاصل اولان ربحدن زياده اولنسه مضارب
اولان كسنه اكا ضامن اولماز زيرا اميندر فان اقتسماه وفسخت ثم عقدت فهلك المال وبعضه
يترادان الزيح واكر ربح المال ايله مضارب اولان كسنه مضاربه دن حاصل اولان ربحي
اقتسام ايليوب صكره مضاربه فسخ اولنسه فسخ اولندقدن بينه معاقده اولنسه معاقده اولندقدن صكره
مالك جملة سي يا خود بعضي سي هلاك اولسه اول قبل الفسخ اقتسام ايلدكلري ربحي بري بريندن ردّ ايلمسونلر
زيرا مضارب اولي فسخ ايله نهايت اولمندر اقتسماه ده اولان ضمير ربحه راجعدر واو بعضه ده اولان
ضمير ربحه راجعدر وبعضه ده اولان ضمير ماله راجعدر وان اقتسماه من غير فسخ تركاه حتى
تتم راس المال واكر اول حاصل اولان ربحي فسخ سز اقتسام ايلسه لر اول ايلدكلري ربحي بري بريندن
ردّ ايليه لر قائم راس مال تمام اولمه اقتسماه ده اولان ضمير ربحه راجعدر فان فضل شئ اقتسماه

فنتهاه فان لم يف فلا ضمان علي المضارب يعني رأس مالي تكميل ايدوب تمام اولدقدن صكره برفصله قلورسه
اني ضرب المال ايله مضارب اقتسام ايلسونلر واكر موجود اولان زمح رأس مالي تكميل ايدوب وفا ايلمزايسه مضارب
اولان كسنه يه ضمان يوقدر زيرا امينددر **فصل** بو فصل مصنف رحمة الله عليه مال مضاربه دن انفاق
اولنان اشيانك احكامني بيان ايدر ولا ينفق المضارب من ماله من مصره يعني مضارب اولان كسنه
يدندن اولان مال مضاربه دن كندو طورد وغي مصره انفاق ايلمسون زيرا كندو وطننده اولماغله مضاربه دن
فالور ومالك تلف اولمسي قورقولور اوفي مصر اتخذه دارا ودخي دار اتخاذ ايلدوكي مصرده انفاق ايلمسون
امام برقاج كون اقامت نيتي ايله انفاق ايلمه جائز در ولا في الفاسد ودخي مضاربه فاسد ده انفاق ايلمسون
زيرا الجير در فان سافر فطعامه وشرابه في ماله بالمعروف واكر اول مضارب اولان كسنه برشهره مسافرت
ايلسه طعامي وشرابي اول مال مضاربه دنك ايچنده يعني طعام وشرابنك بهاسي اول مضاربه دن معروف اولمق
ايله اخذ ايلسون وكذا ركوبه وكسوته شراء واستجارا ودخي مضارب اولان كسنه نك كسوه سي وبيمه سي بهاسي
كرك شرا ايله اولسون كرك ايجار ايله اولسون مال مضاربه ده در وكذا اجرة خادمه ودخي مضاربه خدمت
ايدن خادمك اجرتي مال مضاربه در وفراشه بنام عليه وغسل ثيابه ودخي باذ وغي فرانكك اجرتي واسابنك
بيطه سنك اجرتي مال مضاربه دندر والدهن في موضع يحتاج فيه اليه ودخي مضاربك دابه سنك يغلمه سنك
اجرتي يغلمه محتاج اولان موضعده مال مضاربه دندر فيه ده كي اولان ضمير موضعه اليه ده كي ضمير
دهنه راجعدر ضمن ما كان زايدا على العادة يعني مضارب اولان كسنه طعامنده وشرابنده وغير يلرنده عادتدن زياده صرف ايلدوكي مقدار ضامن اولور ونفقته في مصره من ماله كالذهاب يعني مضارب اولان كسنه
نلاكندو اهلنه ومصرنده ايكن نفقه سي كندو مالندن در ودوايه صرف ايلدوكي كندو مالندن اولدوغي كبي كسوه لر
مكه خانه تك نفقه سي زوجه اولدرينه دواسي كندو مالندن در مابقي من كسوة وغيرها اذا قدم الى رأس مال
مضنفك الى رأس المال تولي برة قوله متعلقدر يعني چون مضارب سفردن كلدي ومصرينه عودت ايلديكي
كسوه دن باقي قلان شيئي رأس ماله رد ايلديكي غير هاده اولان ضمير كسوه يه راجعدر وما دون
السفر كسوة الحضر ان اكله ان يغدو او يبيت في اهله والا فكالتفرج وشول موضعكه سفر مسافه سندن دون اولنه

يعنى اقل اولمه مثلا بر مصرك طشرسنده اولان سوقى كبى اكا كيدوب وكلوب كندو اهلنده كيجه ملك ممكن اولورسه
شهر حكمنده اولورسه شهر حكمنده اولور ونفقه سى كندو مالك دن اولور واكر كيدوب وتكرار كلوب اون كيجه ملك
ممكن اولمازايسه سفر كبى اولور نفقه سى مال مضاربه دن اولور وليس للمستبضع الانفاق من مال الرب مع
اولان كسنه به جائز دكلدر كه مال مضاربه دن انفاق ايليه ومن لهما ده اولان ضمير مال مضاربه به راجعدر
ويؤخذ ما انفقه المضارب من الربح اولا وما فضل يقسم يعنى مضارب اولان كسنه نك انفاق ايلدوكى
مقدار ابتدا اول حاصل اولان ربحدن اخذ اولنور وباقى فلان ايسه رب المال ايله مضارب بينلرنده
قسمت اولنور وان سافر بمالهما ومال المضاربة او بمالين لرجلين انفق بالحصّة واكر مضارب اولان كسنه
كندو ماليله ومال مضاربه ايله مسافرت ايلسه يا خود ايكى مالايله انفاق ايليه يعنى مال مضاربه نك
مؤنثه مال مضاربه دن انفاق ايليه كندو مالنك مؤنثنى بيله كندو مالندن انفاق ايلسون وهر ماله
كندو ايجندن انفاق ايلسون وان باع متاع المضاربة مراجحة حسب ما انفقه عليه من حمل ونحوه لا نفقة
نفسه واكر مضارب اولان كسنه اول مال مضاربه نك متاعنى مراجحه ايله بيع ايلسه اول متاع بيعده حمل
ايجون غير يسير ايجون صرف ايلدوكى مقداري مال مضاربه دن حساب ايلمه زيرا كندو نفقه سى كندونك
اوزرينه در ولو شري مضارب بالنصف بالف المضاربة بزاد باعه بالفين واشتري بهما عبد افضاعاً
من يده قبل نقدهما بغرم المضارب ربعهما والمالك الباقي بزاى يعنى مضارب اولان كسنه مضاربه مالى اولان
بيك درهم بر مقدار بز اشترا ايدوب ايكى بيك درهم بيع ايلسه واول ايكى بيك درهم بر عبد اشترا ايلسه
واول ايكى بيك درهمى نقد ايله يوب بايعه تسليم اولمزدن مقدم مضاربك يدنده ضايع اولسه بوصورتده
مضارب اولان كسنه اول ايكى بيك درهمك ربعنه كه بشيوز درهم در غارم اولور واول مالك اول
ايكى بيك درهمك باقى سينه كه بشيوز درهم در غارم اولور زيرا اصل مال بيك درهم ايدى زيح دخى
بيك درهم در رب المال ايله مضاربك مابينلرنده على التسوية در وچون اول عبد ايكى بيك درهم
درهمه اشترا اولندى اوچ ربحى رب المالك وبر ربحى مضاربك اولدى باعه ده اولان ضمير

صمیر راجعدر ضمیر تثنیه لر الفینه راجعدر وربع العبد للمضارب وباقیه للمضاربة واول ایکی
بیك درهم اشترا اولنان عبدك بر ربعی مضاربك اوج ربعی مضاربه نك اولور وراس المال
الفان وخمسمائة واول رب المال مضاربه دفع ایلدوکی راس مالك همان سی ایکی بیك یوزی
اولور زیرا اوکی دفعه ده بیك درهم ویردی وایکنجی دفعه ده بیك یوزدرهم ویردی
ولایبیعه مرابحة الا علی الفین یعنی اول عبدی مرابحه ایله بیع ایلدوکی تقدیرجه بیع ایلسون الا
ایکی بیك اوزرینه بیع ایلسون وایکی بیکه اشترا اولنمشدر ولو بیع باربعة الاف فحصة المضارب
ثلثة الاف من الربح منها وخمسمائة بینهما یعنی اول عبد مزبور ایکی دورت بیك درهمه
بیع اولنسه مضاربه نك حصه سی اندن اوج بیك درهم اولور ایکی بیك یوزدرهمی راس مال
اولور یوزدرهمی ربح اولور هر بینك ایکی یوز الی درهم اولور ولو اشتری رب المال
عبد الخمسمائة وباعه من المضارب بالف لایبیعه مرابحه الا علی الخمسمائة وقیمة رب المال
اولان کسنه یوزدرهم بر عبد اشترا ایدوب مضارب اولان کسنه یه بیك درهمه بیع ایلسه
مضارب اولان کسنه انی مرابحه ایله بیع ایلدکده بیع ایلیه الا یوزدرهم اوزرینه بیع ایلیه زیرا
مضاربه بیع الماسی کبی ونفسنه بیع الماسی کبیدر ولو اشتری مضارب بالنصف بالف المضاربة
عبد ابعدل الفین فقتل رجلا خطأ فربع العداء علیه وباقیه علی المالك واکر نصف مضارب
اولان کسنه مضاربه نك بیك درهمی ایکی بیك درهم معادل یعنی ایکی بیك درهم دکر بر عبدی
اشترا ایلسه اشترا ایلدکده نصکره مزبور عبد بر رجلی خطا ایله قتل ایلسه سیدی اولان کسنه اول
عبدك فداسن اختیار ایدوب انی دفع ایلمادن امتناع ایلسه اول فدا نك ربعی مضارب اولان
کسنه نك اوزرینه در باقیسی مالك اولان کسنه نك اوزرینه در فاذا افدای مخرج عن المضاربة وجون
ذکر اولنان عبد فدا اولنه مضاربه دن چیقار وبخدم المضارب یوما والمالك ثلثة ایام و
مضاربه دن چقدقدنصکره مضارب اولان کسنه یه برکون مالکه اوج کون خدمت ایلیه
تقدیم ایدن فدا احکمنجه ولو اشترا بالف المضاربة عبدا وهلك الالف قبل نقده دفع المالك

الثمن ثم ثم واكر مضارب اولان كسنه مضاربه نك بيك درهمى ايله برعبد اشترايله اول بيك
درهم نقد اندوب بايعه تسليم ايلمزدن مقدم هلاك اولسه مالك اولان كسنه اول ثمنى كه بيك
درهمدر كندو باندن دفع ايليه ثم وثم يعنى هر بيك كه قبل التسليم هلاك اوله بيك درهم
دخى ويره تاكم بايعه حق واصل اوله وجميع مادفع رأس المال يعنى مالكك دفع ايلدوغى ايكى بيك
بيك ميدر رأس درامّا وكيل اولان كسنه ثمنك بعد الشراهلاك اولماسيله قتنه رجوع ايلماز الاّ بركره ولوكان
مع المضارب الفان فقال دفعت الىّ الفا وربحت الفا وقال المالك بل وقعت الاّ الفين فالقول للمضارب
يعنى قحان مضارب اولان كسنه ده ايكى بيك درهم اولوب مالك ايله مضارب بينده نزاع واقع اولسه
مضارب اولوب رب المال اولان كسنه يه سن بكا بيك درهم دفع ايلدك اول بر بيك درهمى زع ايلدم ديسه
مالك دخى حين بكا سن خير سكا ايكى بيك درهم دفع ايلدم ديسه قول بو مسئله ده مضارب اولان كسنه نكدر
وامام زفر دركه قول رب المال در وابو حنيفه قوليدر ولو اختلفا مع ذلك فى قدر الزع فللمالك واكر رب المال
ايله مضارب اولان كسنه لر رأس مالده اختلاف ايلدكلرى كه حاصل اولان ربحك مقدارنده دخى
اختلاف ايلسه لر قول بو صورتده مالكندر ولو قال من معه الف قد زع فيها مضاربة زيد وقال زيد بل
بضاعة فالقول لزيد قحان كندو سيله بيك درهم اولوب آنده زع ايلمش اولان كسنه ديسه كه بو بيك درهم
زيدك مضاربه سيدر وزيد اولان كسنه بو بيك درهم سنده بضاعه در يعنى مصباصنعه طريقيله ويردم
ديسه قول بو صورتده زيدندر كه رب المالدر وبينه مضاربه در وكذا لو قال ذو اليد هى قرض وقال زيد بضاعة
او وديعة او مضاربة ودخى زيدندر قحان ذو اليد اولان كسنه بو بيك درهم قرض در ديسه وزيد بضاعه در
ياخود وديعه در ياخود مضاربه در ديسه وبينه بينه مضاربه در زيرا كندى ملكيدر بو دعوا ايدر زيد ايسه
انى انكار ايدر ولو قال المضارب اطلقت وقال المالك عينت نوعاً فالقول للمضارب واكر مضارب
اولان كسنه رب المال اولان كسنه يه سن عقد مضاربه ده اطلاق ايدوب بر نوع تعيين ايلدك ديسه
قول بو صورتده مضاربه در زيرا عموم اصل در خصوص ايسه بر غرض ايچون شرط اولنور وان ادّعى
كل نوعاً فالقول للمالك واكر رب المال ايله مضارب اولان كسنه لرك هر بري بر نوع تعيين ايلدم ديو دعوى

دعوي ايلمه قول بو صورتده مالكندر وبدينه مضاربه اولان كمسنه يه لازمدر **كتاب** الوديعه جون
جون مصنف رحمة الله عليه كتاب مضاربه نك احكامي بياننده فارغ اولدي ايسه كتاب وديعه نك
احكامي بياننه شروع ايلدي معلوم اولكه وديعه لغتده فعيل بمعني مفعولدر ووديعه مودوعه معناسنه
اولان ترك معناسنه در ودعدن مشتقدر وسفر وقتنده اولاد اوغا بو ماده ده ماخوذ در زيرا
هر بيسي اول برصاحبني ترك ايليوب مفارقت ايلمه كركدر الا بدان بسليط المالك غيره على حفظه
ماله ايداع كه اودعك مصدريدر معناسي اصطلاحده شرعده مالك اولان كمسنه كندوسندن غيري
آدمي مالنك حفظنه مسلط ايلمكدر بعض نسخه ده مال يرينه متاع دوشمشدر غيره ده اولان ضمير
مالكه راجعدر ماله ده اولان ضمير بينه مالكه راجعدر والوديعة ما يترك عند الامين للحفظ ووديعه ايسه
اصطلاح شرعده شول مالدركه امين اولان كمسنه نك يانينه ترك اولنور يعني وضع اولنور حفظ
اولنمق ايجون وهي امانة فلا تضمن بالهلاك يعني وديعه برامانتدر مودع اولان كمسنه نك يانينده
هلاك اولسه انكا تضمين اولنماز هلاك اولمقدن احتراز ايلمك ممكن اولسون كرك اولسون وللمودع ان
يحفظها بنفسه وعيالة اسم مفعول صيغه سيله مودوعه لازمدر كه كندوده اولان ووديعه يي نفسي ايله
وعيالي ايله حفظ ايليه عيالدن مراد زوجه وولد ويدر صغيره ده اولور سره واله السفر بها عند عدم النهي
والخوف يعني مودع اولان كمسنه يه جائزدركه اول يانينده اولان ووديعه ايله سفر ايليه انكله سفر ايلمك
عدم نهي قتنده وعدم خوف اولنمك عمومي وقتنده خلافا لهما فيما له حمله ومؤنته واما مين ايجون حمالية سي
ومؤنتي اولان شيئ ايله سفر ايلمك جائزدكلدر زيرا وديعه صاحبي بوكا رضا ويرمزله ده اولان ضمير مودعه
راجعدر فان حفظها لغيرهم ضمن واكر اول يانينده اولان ووديعه يي اهلنك وعيالنك غير بسيله
حفظ ايليوب هلاك اولسه ضامن اولور زيرا صاحبي اولان كمسنه اهل وعيالنك غير بسينه راضي
دكلدر الا اذا خاف الحرق والغرق فدفعها الى جاره او الى سفينة اخرى يعني مودع اولان
كمسنه به ووديعه يي نفسي ايله وعيالي ايله حفظ ايلمك لازمدر الا بخان ووديعه نك آنته يا مسون ياخود
صويه غرق اولمسون خوف ايدوب يا غرق ايجون كندو قونشوسنه دفع ايليه ياخود غرق اولنماق

انجون سفينة اخرى به نقل اليه ضامن اولماز فرفعها ده اولان ضمر وديعيه راجعدر فان طلبها
ربها فحبسها وهو قادر على تسليمها صار غاصباً واكر رب الوديعة اولان كمسنه مودعه ده اولان وديعة سين
طلب ايدوب مودع اولان كمسنه حبس يعني منع ايدوب صاحبنه ويرميه وحال بوكه اول مودع اولان وديعة نك
تسليمنه قادر در غاصب اولور وكذا الوجحده اياها وان اقر بعده ودخي بجحان مودع اولان كمسنه وديعة بي
مودع اولان كمسنه دن طلب ايلوب آني اندن جحد يعني انكار ايلسه غاصب اولور واكر انكار دن صكره
اقرار ايلرسه ده بخلاف جحدها عند غيرها اما وعيده وديعه صاحبنك غير يسنك قتنده جحود ايلسه
تقدم ايدن مسئله نك خلافيدر يعني غاصب اولمز مثلا بر رجل مودع اولان كمسنه يه كلوب
مودع اولان بني سنده اولان وديعيه حواله ايلدي ديسه مودع انكار ايدوب فلانك سنده وديعة
يوقدر ديسه جحود اولماز وان خلطها بمالم بحيث لا يتميز به وان بحبسها ضمن واكر مودع اولان
كمسنه يا نندن اولان وديعه بي بينه كندوحبسني ايله خلط ايلسه شول حيثيت ايله كه بري برندن
متميز اولماسي قابل اولميه ضامن اولور زيرا خلط وهلاك ايلمشدر وانقطع منها في المايع و
غيره عند الامام يعني بجحان وديعه بي خلط ايلسه هم ضامن اولور هم مالكك حقي منقطع اولور
ابو حنيفه قتنده مانع اولان شيئدن مثلا مذاب اولمش دراهمي كندو مثلنه خلط ايلسه ودخي غير
مايعده مثلا بزي شعير ايله خلط ايلسه وعندهما في غير المايع للمالك ان يشركه ان شاء وكذا
في المايع عند محمد واما بين قتنده غير مايعده مالك بجحون جائز دركه اول مودع ايله مشاركه ايليه
اكراميرسه زيرا ابو يوسف قتنده تقسيم متعذر در وامام محمد قتنده جنس جنسه غالب اولمز
وعند ابي يوسف يصير الاقل تابعا للاكثر فيه وامام ابو يوسف قتنده بجحان جنس بر غير جنس مايع
ايله خلط اولنسه اقل اكثره تابع اولور وان بغير جنسها كبر وشعير وزيت وشيرج وان قطع
في المالك اجماعا واكرا اول مودع اولان كمسنه يا نندن اولان وديعه بي غير جنسي ايله خلط و
مزج ايلسه مثلا بغداي ارپه ايله وزيت يا يخي شرلغان ايله خلط ايلمك كبي ضامن اولور ومالك
اولان كمسنه نك حقي منقطع اولور اجماع ائمه ايله وان اختلطت بلا صنعه اشتركا اجماعا

اجماعاً واكر مودع يانده وديعه صنع سز يعني بلا قصد بركند وجنسي ايله خلط اولنسه مثلا ايكي
كيسه آچيلوب بربرينه خلط اولسي اجماع ائمه ايله مودع ايليه مودع شريك اولور لر وان تعدي فيها
بان كانت ثوباً فلبسه او دابة فركبها او عبداً فاستخدمه ضمن واكر مودع اولان كسنه يانده اولان ودعه
به تعدي ايدوب ثوب اتسه اني كيسه دابه ايسه اني بنسه عبد ايسه اني استخدام ايليه ضامن اولور
متعدي اولدوغي اجلدن فان ازال التعدي زال الضمان واكر اول مودع اولان كسنه اول اركابه
ايلدوكي تعدي ازاله ايدوب قالدرسه مثلا يانده اولان وديعهٔ صاحبنه رد ايليسه ضمان دخي زائل
اولور بخلاف المستعير والمستاجر اما مستعير ايله مستاجر اولانلر مودع اولان كسنه نك خلافيدر
يعني مستعير ايله مستاجرك تعدي زائل اولسه ضمان زائل اولماز زيرا براة امام قتنده يعني صاحبنه
اعاده ايلمك ايله اولور بو ايكيسنك يدلري قويدر كندو نفسلرينه عامل اولدقلري ايچون
وكذا لو اودعها ثم استردها ودخي قچان مودع اولان كسنه يانده اولان وديعه يي برآخرك
يانه قويوب صكره استرداد يعني استرجاع ايليسه ضمان زائل اولور وان انفق بعضها فهلك
الباقي ضمن ما انفق فقط واكر مودع اولان كسنه يانده اولان وديعه نك بعضيسك انفاق
ايليوب صكره باقي سي هلاك اولسه انفاق ايلدوكي مقداره ضامن اولور فقط وان رد مثله
خلطه بالباقي ضمن الجميع واكر انفاق ايلدوكي مقداري برينه رد يعني ارجاع ايدوب باقي قلانه
خلط ومزج ايليسه جميعسنه ضامن اولور زيرا غيرك مالني مالنه خلط ايلمك استهلاكه سبب
اولور ولو تصرف فيها فربح لتصدق وبه وعند ابي يوسف يطيب له واكر مودع اولان كسنه
يانده اولان وديعه يه برنوع معامله ايله تصرف ايليوب اكا بر مقدار ربح حاصل اولسه انكله
تصدق ايليه وامام ابو يوسف قتنده اكا طيب اولور يعني اكا مباح اولور لازم اولان مصالحه
صرف ايليه وان اودع اثنان من احد شيئاً لا يدفع الى احدهما بغيبة الآخر واكر ايكي كسنه نك
يانه برشيء ايداع ايلسه مودع اولان كسنه يه جائز دكلدر كه ايكي مودعدن بري غائب اكن اول برآخره
خصه سين ويره زيرا وديعه مشاعدر واول برآخر ايسه افراز اولنماسين استر خلافا لهما المامين

يكون خلاف وارد ر بو مسئله ده يعني امامين قتنده او بر آخره خصته سين ويرمك جائز در وان
اودع عند اثنين ما يقسم اقتسماه وحفظ كل حصته واكر بر كسنه ايكي كسنه نك يانده قسمت اولنور
اشيادن برشئ ايداع ايلسه اول ايكي كسنه اول شئ اقتسام ايليه وهر بري كندو خصته سين حفظ ايليه
اقتسماه ده اولان ضمير مايه راجعدر حصته ده كه كلي راجعدر فان دفع احدهما الى الآخر ضمن
الدافع لا القابض واكر ايكي مودع بري يانده اولان شئ اول بر آخره دفع ايلسه دافع اولان كسنه
دفع ايلدوكي شيئه ضامن اولور ابو حنيفه قتنده وقابض اولان كسنه يه دفعه يو قدر وضامن اولماز
وعندهما الكل يا ذن الآخر واما مين قتنده مودع اولان ايكي كسنه نك هر بريسنه جائزدر كه جمله وديعه بي
اول بر آخرك اذني ايله حفظ ايليه زيرا مالك اولان كسنه ايكيسنك امانتنه راضي اولمشدر وان كان
مما يقسم حفظه احدهما با ذن الآخر اجماعا واكر اول ايكي كسنه نك وضع اولنان وديعه قسمت
اولنور اشيادن دكل ايسه اني اول ايكيسنك بري اول بر آخرك اذنيله حفظ ايليه ائمه ثلاثه نك اجماعيله
زيرا ايكيسينك حفظي متعذر حفظ ده كه ضمير وديعه يه راجعدر وان نهى عن دفعها الى عياله
فدفع الى من له منه بد ضمن واكر مودع اولان كسنه مودع اولان كسنه يه وديعه كندو عياله دفع
ايلمكدن نهي ايلسه مودع دخي اني اذن بدي يعني غناو فراق اولان بر كسنه يه دفع ايلسه ضامن اولور
وان دفع الي من لا بد له منه كدفع الدابة الي عبده وشئ تحفظه النساء الجيد وجبته لا يضمن واكر
مودع اولان كسنه وديعه بي بر كسنه يه دفع ايلسه كه اذك اذن بدي يعني غناو فراقي اولميه مثلا
بر دابه بي كندو عبدنه دفع ايلمك كبي ونسائك حفظ ايلدكلري شئي كندو زوجه سنه دفع ايلمك
كبي ضامن اولور اولماز وان امر بحفظها في بيت معين من دار فحفظها في غيره هلك منها لا يضمن
واكر مودع اولان كسنه يه بو وديعه بي بر داردن بر بيت معينك انجنده حفظ ايلمسنه امر ايلسه
مودع دخي مزبور وديعه بي ذكر اولنان داردن تعيين اولنان بيتك غير بيسنده حفظ ايلسه
ضامن اولماز زيرا اشتراط شرطدن فائده يو قدر اول داردن ايكي ايكي بيتك بري برندن
تفاوتي اولمدوغي اجلدن الا ان كان فيه حمل ظاهر الا في حفظ ايلدوكي بيتده برحمل

احلل ظاهر اولسه اول حينده ضامن اولور فيه ده اولان ضمير بنيه راجعدر وان امر بحفظها في دار
تحفظ في غيرها واكر مودع اولان كمسنه وديعه يي بر دار معينه ده حفظ ايلمسني امر ايلسه مودع
اولان كمسنه مخالفت ايدوب تعيين اولنان دار ك غير يسنده حفظ ايلسه ضامن اولور زيرا
ايكي دار ك حرز نده اولماسنده تفاوت وار در بحفظها ده كه ضمير وديعه يه راجعدر ولو اودع
المودع فهلكت ضمن الاول فقط واكر مودع اولان كمسنه يا نندن اولان وديعه يي بر آخر لمسنك
يا نندن ايداع ايليوب يدنده هلاك اولسه فقط اول اولكي اولان مودع اول وديعه يه ضامن اولور
امام ابو حنيفه قتنده وثاني اولان مودعه نسنه يوقدر زيرا اولكي مودع اول ثانيسنك يا نندن قبض مغيله
مخالفت ايلمشدر وعندهما يضمن ايا شاء واما مين قتنده ايكي مودعك هر قنقيسنه استرسه تضمين
ايتدورر فان ضمن الثاني رجع على الاول لانا العكس امديي فجان مودع اولان كمسنه ثاني اولان
مودعي تضمين ايتدورسه ثانيسي اولكيسنك اوزرينه رجوع ايليه عكسنده دكل يعني فجان اولكي
مودعه تضمين ايتدورسه اولكي سي ثانيه رجوع ايليه ولو اودع الغاصب ضمن المالك ايا شاء فجان
غاصب غصب ايلدوكي شيئ وديعه ايلسه اول مغصوب اولان شيئك مالكي اولان كمسنه مخير
اولور ديلرسه غاصبه تضمين ايتدوره ولو اودع عند عبد شيئاً فاتلفه ضمنه بعد عتقه وفجان
بر كمسنه بر شيئ عبد محجورك يا نندن وديعه قوسه مزبور عبد اول وديعهٔ اتلاف ايلسه بعد العتق
يعني اول عبد معتق اولدقدنصكره اكا ضامن اولور وان كان اودع عند صبي فاتلفه فلا
ضمان اصلا واكر بر شيئ بر صبينك يا نينه وديعه قوسه صبي اني اتلاف ايلسه اصلا اكا ضمان
يوقدر زيرا غير مكلفدر ولو قال ابو يوسف يضمنان للحال وامام ابو يوسف ديديكه او عبد ايله
صبي اول شيئه اول حالده ضامن اولور وان دفع العبد الوديعهٔ الي مثله فهلكت ضمن الاول
بعد العتق واكر اول عبد يا نندن اولان وديعه يي كندو مثلي بر عبد محجور عليه يه دفع ايليوب اول
عبدك يا نندن هلاك اولسه اول اولكي عبد اول وديعه يه بعد العتق ضامن اولور مثله ده اولان
ضمير عبده راجعدر وعند ابي يوسف ضمن ايهما شاء للحال واما مام ابو يوسف قتنده مودع

اولان كسنه اول حالده ايكي عبدك هر قنيسنه ديلرسه تضمين ايتدوره وعند محمد ضمن الاول وبعد
العتق وان ضمن الثاني في الحال وامام محمد قتده اكر مودع اولان كسنه اولكي عبدي تضمين ايتدوررسه
بعد العتق ضامن اولور واكر ثانيه تضمين ايتدوررسه اول حالده ضامن اولور ومن معه الف فادعى
كل من الاثنين ايداعها عنده فكل لهما فرضي لهما وضمن لهما مثلها وشول رجل كه انكا بيك درهم
اولوب ايكي رجلك هر بري بن بو بيك درهمي بو رجلك يانده وديعه طرقيله قودم ديو ادعا ايلدكده
ايكيسنك دخي دعوالريني انكار ايلسه هر برنده دعوالرينه مطابق بينه دن عاجز اولوب اول بر رجله
يمين تكليف اولنوب نكول ايلسه اول بيك درهم مدعى اولان ايكي رجلك اولور ودخي مزبور رجل
اول ايكي رجل ايچون بيك درهم ضامن اولور هر برينه بيك درهم اولمق ايچون زيرا هر برينك
دعواسي بنك درهم ايدي **كتاب** العاريه عاريه تشديدها وايله فعليه وزني اوزريه لغتده
عطيه معناسنه اولان عربيه دن مأخوذ در بعض اصحاب لغت عاردن مأخوذ در ديدوكي
تغليط ايروب تغليط ايلمشلر در هي تمليك منفعة بلا بدل عاريه اصطلاحي فقهاده بر عينك
منفعتي بدل سز تمليك ايلمكدر وامام كرخي هو اباحة انتفاع بملك الغير ديو تعريف ايلمشدر
ولا يكون الا فيما ينتفع به مع بقاء عينه يعني عاريه صحيح اولماز الا شول شيئده كه منتفع به اولة
اول عين معاره نك باقي اولماسيله ضمير بن مايه راجعدر واعارة المكيل والموذون والمعدود فرض
مكيل وموذون ومعدود اولان اشيانك اعاره سي فرضدر اعاره وكلدر الا اذا عين انتفاعا يمكن
رد العين بعده الا بخان مستعيرا اولان كسنه اول عاريه يي المقده انتفاعلردن برنوع انتفاع تعيين ايلسه
كه اول عين معاره يي اندن صكره رد ايلمك ممكن اوله اول زمانده عاريه فرض اولماز مثلا بر كسنه بر
آخر عاريه ايچون ياخود دكانني مزين ايلمك ايچون برمقدار درهم ويرمك كبي بعده اولان ضمير
انتفاعه راجعدر ونصح باعرتك ومنحتك واطعمك ارضي يعني اعاره يتجه الفاظ ايله صحيح
اولور بري اعرتك ديسيله بوشئ سكا عاريه ويردم منحتك ديسيله يعني بوشئ سكا وبردم
وبري اطعمتك ارضي ديسيله يعني بو يرمي سكا اطعام ايلدم يعني برا بخشده اولان شيئه اطعام

اطعام ممكن اولميان شيئ اسناد ايلمك ايجون اولان شيئ حمل اولنور وحملنك على دابتى واخذ منك
عبدي اذا لم يرد بذلك الهبة والفاظ عاريه نك بري دخى حملتك على دابتى يعنى سنى دابتم اوزرينه حمل
ايلدم وبري دخى اخذ منك عبدي يعنى عبدي سكا خادم قلدم قجان بوذكر اولنان الفاظ ايله هبه مراد
ايلمسه وداري لمك سكنى والفاظ عاريه نك بري دخى داري لمك سكنى ديمسيدر يعنى دارمك سكنا سنى
سكا قلدم اوعمري سكنى والفاظ عاريه نك بري دخى داري لمك عمري سكنى ديمسيدر يعنى عمرك آخر
اولنجه دكين دارمي سكا سكنى قلدم وللميران برجع فيها متى شاء يعنى نفس عاريه ده معتبر ايجون
هرنه زمان استرسه رجوع ايلمك جائزدر اول عاريه مطلقه اولسون موقته اولسون ولو هلكت
بلا تعد فلا ضمان يعنى قجان عاريه مستعير اولان كمسنه نك تعدي سز هلاك اولسه اكا ضمان يوقدر
استعمال ايله اولورسه ده ولا تؤجر عاريه نك اجاره اولنماسى جائزدكلدر ولا ترهن كالوديعه ودخى
رهن اولنماسى جائزدكلدر وديعه نك جائز اولدوغى كبي فان اجرها فتلفت ضمن ايهما شاء يعنى
قجان مستعير اولان كمسنه اولدوغى عاريه يي اجاريه ويروب هلاك اولسه مالك اولان كمسنه مستعير ايله
مستاجرك هرقنقسنه استرسه تضمين ايتدورمز زيرا مستعير عاريه يي اجاريه ويرمك ايله متعدي اولمشدر
مستاجر ايسه غيرك مالني اذنسز قبض ايلمشدر فان ضمن الموجر لا يرجع على احد امدي قجان مالك
اولان كمسنه موجر اولان يعنى مستعير اولان كمسنه تضمين ايتدورسه جميع كمسنه نك اوزرينه رجوع ايلماييه
يعنى موجر مستاجر اولان كمسنه نك اوزرينه رجوع ايلماييه زيرا متعدي دكلدر وان ضمن المستاجر رجع
على الموجر ان لم يعلم انه عاريه واكر مالك اولان كمسنه يه تضمين ايتدورسه مستاجر اولان كمسنه موجر اولان
كمسنه نك اوزرينه رجوع ايلييه اكر مستاجر اولان كمسنه اول اجاريه الدوغي شئ عاريه اولدوغنى بلمز ايسه
ولا ان يعير مالا يختلف باختلاف المستعمل كحمل على الدابه يعنى مستعير اولان كمسنه ايجوز جائز
دركه استعمال ايله مختلف اولميان شئ اعاره ايلييه مستعير اولان كمسنه عاريه الدوغي دابه غيره حمل
ايجون ويرمك كبي مثلا بر كمسنه برشئ كتورمك ايجون بر كمسنه نك دابه سين استعاره ايلسه غير
كمسنه نك ودخى شئ كتورمك ايجون وبرمك جائزدر زيرا كتورمك ده تفاوت و اختلاف

یوقدر وهبیه دخی بویله در ذکر اولنمشدر لاما یختلف کالرکوب ان عین مستعمله امما استعمال ایله مختلف
اولان شئی اعاره ایلیه ایچون مستعمل تعیین اولنسه مثلا رکوب زیر ارکوب تفاوت واختلاف
وارد رکور مزمیسنکه عسکرینك رکوبی سوقینك رکوبی کبی دکلدر وان تعیین جاز ایضا مالم
تعیین لا یجوز واکر مستعمل تعیین اولنمایوب رایسه اعاره دخی جائزدر مادامکه تعیین اولنمایه واکر
تعیین اولنورسه اعاره جائز دکلدر فلو رکب هو ولیس له ارکاب غیره وان رکب غیره فلیس له ان یرکب
هو امدی ایچون مستعیر اولان کسنه عاریه الدوغی دابه یی کندو یه بنسه غیری یی بندرمسی
جائز دکلدر اکر کندو غیری بندرسه کندوسی بنمك جائز دکلدر کندوسی دخی بنسه ضامن
اولور له ده اولان ضمیر هویه راجعدر وان قیدت بنوع او وقت او بهما ضمن بالخلاف
الی شر واکر عاریت انواع انتفاع انتفاعا تدن بر نوعله تقیید اولنسه یاخود بر وقت
معین مثلا برآیه دکین یاخود فلان هفته یه دکین تولی ایله تقیید اولنسه یاخود نوع ووقت
ایله معا تقیید اولنسه تقیید اولنان شیئدن شرا اولان شیئه مخالفت ایله ضامن اولور
اما ایچون تقیید اولنان شیئك نظریه یاخود خیریه مخالفت ایلسه ضامن اولماز الی شر
دیدیکنك حکمی بودر وان اطلق فیه ما قاله الانتفاع بای نوع شاء فی ای شاء واکر ایلیسنده اطلاق
ایلسه یعنی نوع ایله ووقت ایله تقیید ایلماسه مستعیر ایچون جائزدر که هر قنغی نوع وهر قنغی
وقتده استرسه انتفاع ایلیه مثلا بنمك ایچون بردابه ویمك ایچون بر ثوب استعاره ایدوب
انواع انتفاعدن بر شئی تسمیه اولنماسه مستعیر ایچون جائزدر که اودابه یه رکوب ایدوب
اول ثوبی لبس ایلیه وجائزدر غیره اعاره ایلسه فلده اولان ضمیر مستعیره راجعدر وتصح اعاره
الارض للبناء والغرس ودخی براراضی ایچنده بناوغرس ایلمك ایچون اعاره یه ویرملك
صحیحدر زیرا منفعتی معلوم مدروله ان یرجع متی شاء ویکلفه قلعها ودخی معیر ایچون
هرنه زمان دیلرسه رجوع ایلمك جائزدر ودخی اول مستعیرك اول ارضده ایلدوکی
بناوغرسی هدم وقلع ایلماسین تکلیف ایلیه زیرا ارض انلرایله مشغول اولمشدر ولا

ولا تضمن ان لم يوقت وان وقت رجع قبل كره له ذلك واكرا اول معيرا ولان كمسنه اول ارضك
اعاره سنه بر وقت توقيت ايلماز ايسه اول بنا وغرس نقصانندن ضامن اولماز واكر توقيت ايدوب
اول وقتك تمامندن اول رجوع ايلسه اول رجوع اكا مكروه اولور وضمن بالنقض بالقلع ودخي
معيرا ولان كمسنه قلع ايله ناقص اولان مقداره ضامن اولور وقيل يضمن قيمته ويملكه ودينلدي
كه رب الارض اولان معيرا ول بنا نك واول غرسك قيمتنه ضامن اولور واني كندو نفسي ايچون
تمليك ايدر وللمستعير قلعه بلا تضمين ان لم تنقص الارض به كثيرا وعند ذلك يختار للمالك
ودخي مستعيرا ولان كمسنه ايچون اول ارضده اولان بنا ايله غرسي تضمين سز قويرمق جائزدر
واكر قويرمغيله نقصان كثير اولماز ايسه اويله اولبحق خيار اول زمانده مالك اولان كمسنه نك
اولور زيرا صاحب اصلدر مستعير ايسه تا بعدر وان عارها للزرع لا تؤخذ حتى تحصد وقت
ام لا واكر معيرا ولان كمسنه اول ارضي زراعت ايچون اعاريه وبرسه مستعيردن اخذ اولنميه
تا ايچنده اولان زرعي بيچه كرك توقيت ايلسون كرك ايلمسون واجره رد المستعار
والمستأجر والوديعه والرهن والمغصوب علي المستعير والموجر والمودوع والمرتهن
والغاصب يعني اعاره اولنان شيئك رد اولماسنك اجرتي مستعير اولان كمسنه نك
اوزرينه در ومستأجر اولان شيئك رد اولماسنك اجرتي مودع اولان كمسنه اوزرينه در ورهن
اولان شيئك رد اولماسنك اجرتي غاصب اولان كمسنه نك اوزرينه در اذا رد المستعير الدابة
الي اصطبل ربها او العبد او الثوب الي دار مالكه بري وفجان مستعير اولان كمسنه عاريه طريقيله
اخذ ايلدوكي عبدي يا خود ثوبي مالكنك دارنه رد ايلسه استحسانا ضامندن بري اولور
وقياسا بري اولماز مقدر ذكر اولنان اشيانك هلاكي اولسي قدنده بخلاف الغصب والوديعه
يعني غصب ايله وديعه تقدم ايدن مسئله لرك خلافيدر يعني غاصب ايله مودع يانلرندن اولان
مغصوب ايله وديعه مالك اولان كمسنه نك دارنه رد ايلسه لر ضمان دن بري اولماز لر وان رد
المستعير الدابة مع عبده او اجيره مشاهرة او مسانهة فجان مستعير اولان كمسنه يانندن عاريه اولان

دابه بي كندو عبدي ايله ياخود شهير ايله ياخود سنه ايله طوتامش خذ متكارايله رد ايلاسه ضمان دن
بري اولور زيرا بو ايكي كسنه عيالدن عد اولنور لرعبده ده اولان ضمير و اجيره ده اولان ضمير مستعيره
راجعدر وكذا ردها مع اجير ربها او عبده يقوم على الدابة اولا ودخي فجان مستعير اولان كسنه
يانده عاريه اولان دابه بي صاحبنك اجيري ايله ياخود عبدي ردّ ايلسه ضمان دن بري اولور
كرك اول عبد اول دابه نك اوزرينه على الدوام قائم اولسون زيرا مالك بونلره راضيدر بخلاف
الاجنبي والاجير مياومة اما اجنبي ويوم ايله اجير اولانلر تقدم ايدن مسئله نك خلافيدر
يعني فجان مستعير اولان كسنه يانده اولان دابه بي براجنبي ايله ياخود كونلك ايله اجير اولان
كسنه ايله ردّ ايلسه ضمان دن بري اولماز زيرا بو ايكي كسنه عيالدن عد اولنماز لرورده شئ نفيس
الى دار مالكه ودخي جواهر كبي برشئ نفيسي مالكنك دارنه ردّ ايلمك ايله ضمان دن بري اولماز
زيرا بو اصل اشيايي علمان ايله داره كوندرمك معهود وعادت دكلدر مالكه ده اولان ضمير
شئ نفيسه راجعدر ويكتب مستعير الارض للزراعة قد اطمعتني ارضك لاعرتني يعني براراضي
زراعت ايچون اعتعاره ايدن مستعير فجان كندو نفسني اوزرينه اشهاد ايدرسه قد اطمعتني
ارضك ديه يعني تحقيق سن بكا ارضي اعاره يه ويرمك زراعت ايچون وغير سي ايچون اولور
خلافا لهما واما مين ايچون خلاف وارد ر يعني امامين قدّس اعرتك لفظني يازسون كتاب
الهبة هبه مصدر در لغتده برکسنه بر آخره منتفع اولحق شئ ايله تفضيل واحسان ايلمكدر
كرك مال اولسون كرك غير اولسون واصطلاح شرعده هي تمليك عين بلا عوض در يعني برکسنه
بر آخره عوض سز تمليكدر مصنفك تمليك عين ده يسيلم عاريه واجاره بو تعريفدن خارج اولمقدر
زيرا انلر تمليك منافعدر وتصح بالايجاب وقبول يعني هبه ايجاب وقبول ايله صحيح اولور ايجاب
واهبك وهبتك ديمسيدر وقبول موهوب له نك قبلت ديمسيدر زيرا هر بري ركندر
وتتم بالقبض الكامل يعني هبه قبض كامله ايله تمام اولور فان قبض في المجلس بلا اذن صح وبعده
لا يتم من الاذن امدي فجان موهوب له اولان كسنه هبه يي مجلسده اذنسز قبض ايلسه صحيح اولور

اولور وقبان مجلسدن صكره قبض ايلسه اذنك لابد در يعني اذنه محتاجدر زيرا هبه ده قبض
قبول منزله سنده در بعده ده كه ضمير مجلسه راجعدر وتنعقد بوهبت وتحلت واعطيت يعني
هبه واهبك وهبت قولي ايله منعقد اولور زيرا بو بابده صريح اولان الفاظ ندر ودخي هاذا مهمله
ايله عطيت معناسنه اولان تحلت قولي ايله منعقد اولور زيرا حضرت ابو بكر حضرت عائشه
رضي الله عنها يه ديدبكه كنت نحلتك جذاذ عشرين وسقا بالعالية ولم تكوني جزيته ولا قبضتيه
يعني بن سكا عاليه نام مقامده بكرمحي وتق حرمانك جذاذي يعني اكسلماسني ويردم وعطيه ايلدم
وحال بوكه سن الي آلان آني نه كسدك ونه قبض ايلدك ودخي اعطيت قولي ايله منعقد اولور زيرا
هب مستعمل اولان الفاظ ندر واطعمتك هذا الطعام يعني اطعمتك هذا الطعام يعني بو طعامي سكا
اطعام ايلدم قولي ايله هبه منعقد اولور زيرا بودخي هبه ده صريحدر وكسوتك هذا الثوب ودخي
كسوتك هذا الثوب يعني بو ثوبي سكا كسوه قلدم قولي ايله منعقد اولور زيرا كسوه تمليك معناسنه
استعمال اولنور اعمرتك هذا الشئ يعني مدة عمرنده دكين ويردم قولي ايله منعقد اولور زيرا تمليكدر
حضرت رسول اكرم صلى الله عليه وسلم بيورر لركه من اعمر عمري فهي للعمرة والورثة وجعلته لك عمري
يعني بوشي سكا مدة عمرنه دكين قلدم قولي ايله منعقد اولور وداري لك هبة تسكنها يعني دارم سكا
هبه در ساكن اولور سين قولي ايله منعقد اولور زيرا تسكنها قولي مشاوره واقع اولمشدر ما قبلنده
اولان اسم تفسير دكلدر امدي استرسه مشاوره قبول ايليه استرسه رد ايليه ونيتها في حملتك
على هذه الدابة ودخي بر كسنه هبه نيتي ايله بر آخر كسنه يه حملتك على هذه الدابة يعني سنى بو دابه نك اوزرينه
كوردم قولي ايله منعقد اولور زيرا منافعه تصرف در نيت ايله هبه اولور وان قال داري لك هبة سكني
او سكني هبة او تحلى سكني او سكني صدقة او صدقة عارية او عارية هبة فعاريه واكر بر كسنه بر آخره
دارم سكا سكني طريقيله هبه اولسون باخود هبه طريقيله سكني اولسون باخود تحلى سكا سكني اولسون
باخود صدقه يعني دارم سكا سكني در سكني صدقه اولدوغي حالده باخود صدقه عاريه يعني دارم
سكا صدقه اولدوغي حالده عاريه طريقيله اولسون باخود عاريه هبه يعني دارم هبه اولدوغي حالده

عاريه طريقيله اولسون ديسه حمل بو صورتله رده عاريه اولور فتصح هبة مشاع لا يحتمل القسمة
امدي قسمت محتمل اولميان مشاعك هبه سي صحيح وجائز در لاكن بيما يحتملها وقسمة محتمل اولان
شيئده هبه صحيح دكلدر فان قسم وسلم صح امدي بچان قسمت قابل مشاعي هبه ايليوب صكره
قسمت ايدوب تسليم ايلسه صحيح اولور زيرا هبه قبضه ايله تمام اولور ولاتصح هبة دقيق في بر دهن
في سمسم وسمن لبن وان طحن او استخرج وسلم يعني بغداي ايجنده اولان دقيقي وصوصم ايجنده
اولان ياغي وسودا ايجنده اولان ياغي وسودا ايجنده اولان ياغي هبه ايلمك صحيح دكلدر واكر اول
بغداي اولوب وصوصمده وسوده اولان ياغي استخراج ايدر ايسه ده زيرا موهوب هبه
وقتنده معدوم ايدي وهبة لبن وقطن في ضرع وصوف على ظهر غنم ونخل وزرع في ارض وثمر
في نخل هبة المشاع ودخي ضرع ايجنده يعني حمل ايجنده اولان سودي وقبون ارقه سنده اولان يوكي
وارض ايجنده اولان نخلي وزرعي ونخل ايجنده اولان ثمري هبه ايلمك مشاع اولان شيئ هبه
ايلمك كبيدر يعني جائز دكلدر جائز اولمق وعنك حكمي متصل اولماسي در اتصال ايسه قبضه مانعدر
مشاعك قبض ممنوع اولدوغي كبي وهبة شيئ هو في يد الموهوب له تم بلا تجديد قبض يعني موهوب
لهنك يدنده اولان شيئ كندويه هبه ايلمك تجديد قبض سز تمام اولور يعني جائز اولور زيرا مطلوب
اولان شرط كه قبض در بو صورتده ثابت وموجود در وهبة الاب لطفله تم بالعقد ان كان
الموهوب في يد الاب او يد مودوعه ودخي بابانك طفل صغيرنه هبه بمجرد عقد ايله تمام اولور
اكر اول موهوب اولان شيئ بابانك يدنده ياخود بابانك مودعنك يدنده اولور سه زيرا بابانك
يدنده اولماسي قبضدر ومودعك يدنده اولماسي بد بابا كبي قبضدر لاان كان في يد غاصب
اومتاع ببعا فاسدا اومنرب امّا اول موهوب اولان شيئ چكان غاصب يدنده اولسه ياخود
بيع فاسد ايله ابتياع ايدن كمسنه نك يدنده اولسه ياخود مرتهن ياخود مستاجر يدنده اولسه هبه
الماسي جائز دكلدر زيرا بو مذكور لرك قابض اولماسي كندو نفسلري ايچوندر اويله اولسه قبضلري
اول بابانك قبضي كبي اولماز والصدقة في ذلك كالهبة ودخي ادمك تصدق ايلدوكي صدقه

صدقه تقدم ايدن احكامدن اب كبيدر والام كالاب عند غيبته منقطعه ودخي ام تقدم ايدن
احكامدن اب كبيدر بابانك برغيبت منقطعه ايله غايب اولماسي قتنده اوموته اوعدم وصيته
ان كان الطفل في عيالها ودخي ام بابا كبيدر فوت اولوب عدم وصيتي قتنده اكر اول طفل اول
امك عيالندن اولورسه ده وكذا كل من يقول الطفل ودخي هر يكسنه كه اول طفله كفيل اولوب
بسليه بابا كبيدر مثلا اخ كبي وعم كبي اولان يكسنه لره وهبة الاجنبي له يتم بقبضه لوكان
عاقلا يعني اجنبيدن طفل صغيره هبه الماسي قبض ايله تمام اولور يعني صحيح اولور اكر اول
طفل عاقل ايسه اويقبض ابيه اوجده اووصي احدهما ودخي بابانك ياخود ده ده نك ايكي
سنك برينك وصي سنك قبضي ايله عقد تمام اولور زيرا اب ايله جد تصرفه مالكدر وصي ايسه
انلرك مقامنه قائمدر وائمه في حجرها اواجنبي بربيه ودخي امك قبضي ايله اكر اول طفل كندو
حجرنده ايسه ياخود اني براجنبي كه تربيه ايدر حجرنده ايسه عقد تمام اولور اويقبض زوج الطفل
لها لومع حضرت الاب بعد الزفاف ودخي طفله صغيره نك باباسي حضورنده ده اولور ايسه
بعد الزفاف يعني حلوتدن صكره لا قبله يعني حلوتدن اول دكل زوجي اكا هبة قبض الماسيله
عقد تمام اولور زيرا بابا اول صغيره نك امورني زوجنه تفويض ايلمشدر وصح هبة الاثنين
او احد دارا ودخي ايكي يكسنه يه برداره هبه ايلمالري صحيحدر زيرا ايكيسي دخي جمله تسليم ايلمشلردر
انعكس عكسي صحيح دكلدر ابو حنيفه قتنده خلافا لهما اما مين ايجون خلاف وارد زيرا قتلرنده
بركسنه نك ايكي يكسنه يه هبه صحيح دروصح تصدق عشرة على فقيرين اوهبتها لهما اون فقير يكسنه نك
ايكيسنه بر تصدق قلري ياخود هبه ايلمالري صحيحدر وبيحصان لعذبين واول تصدق ايله
هبه ايكي غني يكسنه لره اولماسي صحيح دكلدر امام ابو حنيفه قتنده خلافا لهما واما مين ايجون نو مسئله ده
خلاف وارد زيرا قتلرنده ايكي غني يه تصدق وهبه ايلمك صحيح دكلدر **باب ٧** الرجوع عنها
نواب هبه دن رجوع ايلمك احكامي بيانندر ونصح الرجوع فيها كلا او بعضا ويكره
يعني انسانك ايلدوكي هبه ده بعد القبض رجوع الماسي صحيح دركرك رجوع موهوبك كليسي

کرك بوصنبسی اولسون زیرا حضرت نبی علیه الصلوة والسلام بیورر لرکم احق بهبته مالم یثب
یعنی واهب اولان هبه سنه احقدر موهوب له دن مادامکه عوضین اولیه و رجوع ایلماسی مکروهدر
زیرا حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بیورر لرکم الراجع فی هبته کالراجع فی قیئه و یمنع
منه حروف مع خزقه یعنی هبه دن رجوع ایلمکدن یدی شئ مانعدر و اول یدی منه به و مع
خزقه حروفیله رمز و اشارت اولنمشدر زیرا هر حرفی برمانعه اشارتدر بعض علما بو یدی
حرفی برعره بی بیت ایلمشلردر اول بیت بودر و یمانع عن الرجوع فی الهبة یاصاحبی حروف
مع خزقة فالدال الزیادة المتصلة کالبناء والغرس والسمن المفصل امدی بعده اولان
دال موهوبده اولان زیاده ء متصله یه اشارتدر مثلا اوده اولان بنا و غرس کبی وجاریه ده
وغلامده موجود اولاسمو زلك کبی و زیاده ء منفصله اولنه مثلا ولدکبی وارث کبی رجوع عدن
مانع اولماز والمیم موت احد العاقدین ودمعده اولان بیم متعاقدینك برینك موتنه اشارتدر
یعنی فجان متعاقدینك برسی اولسه هبه یه رجوع ایلمکدن مانع اولور والعین العوض المضاف
الیها اذا قبض نحو خذ هذا عوضا عن هبتك او بدلا عنها او فی مقابلتها اولو کان من اجنبی
ودمعده اولان عین هبه مقابله سنده واقع اولان عوضه اشارتدر یعنی فجان عوض قبض اولنمه
وهبه به مضاف اولنه مثلا برکسنه یه خذ هذا عن هبتك یعنی بوشئ هبه ایلدیکك شیئه عوض
اولدوغی حالده آل او بدلا عنها یاخود اذن بدل اولدوغی حالده آل او فی مقابلتها یاخود انك مقابله
اولدوغی حالده آل دیمك کبی والکراول ویرلان عوضده دماولورسه رجوع ایلمکدن مانعدر فجان واهب
اولان کسنه عوض اولوب قبض ایلسه الیها ده اولان ضمیر هبه یه راجعدر فلولم یضف فلکل یرجع
فیما وهب امدی عوض هبه یه اضافت اولنمسه واهب ایله موهوب له نك هر برینه جائزدرکه
هبه ایلدوکی شیئدن رجوع ایلیه والخاء المعروج عن ملك الموهوب له وخزقه ده اولان خاء
هبه نك موهوب له نك ملکندن خروجنه اشارتدر یعنی فجان موهوب اولان شئ موهوب له
ملکندن خارج اولسه رجوع ایلماسی صحیح اولماز زیرا ملکك مبتذل اولماسی کبیدر والزاء الزوجیة

زوجيّة وقت الهبة فلا رجوع لو وهب ثم نكح لا لو وصب ثم ابان ودخي خزفدده اولان
زاو وقت هبه ده اولان زوجيّة اشارتدر يعني فجان برکسنه کندو خاتونه زوجه سي اولدوغي
حالده برشيء هبه ايلسه رجوع ايلمکدن مانعدر امدي فجان برکسنه خاتونه برشيء هبه ايدوب
صکره نکاح ايلسه کاايلدوکي هبه ده رجوع ايلمک جائزدر امّا فجان برخاتونه برشيء هبه ايلبوب
صکره آني ابانه ايلسه يعني طلاق بائن ايلسه کارجوع يوقدر له ده اولان ضمير واهبه راجعدر
والقاف القرابة فلا رجوع فيما وهب لذي رحم محرم ودخي خزفدده اولان قاف واهب
ايله موهوب له نك مابينده اولان قرابة اشارتدر امدي فجان برکسنه ذي رحم اولان محرمنه
برشيء هبه ايلسه کارجوع يوقدر زيرا بونلره هبه دن مراد صلهء رحمدر کرو رجوع ايلمکدن جائز
اولدي دخاء هلاك الموهوب ودخي خزفدده کذا هکذا آخر الحرف در موهوبك هلاكك
اوسنده اشارتدر يعني عين موهوبك هلاك اولسي رجوعدن مانعدر والقول فيما قول الموهوب له
يعني موهوب له ايله واهبك بينده نزاع واقع اولسه عين موهوبه نك هلاك اولماسنده قول موهوب له
نكدر فيه ده اولان ضمير هاكذا راجعدر وفي عدم الزيادة قول الواهب واول هبه نك عدم زياده سنده
قول واهب اولان کسنه نكدر زيرا موهوب له اولان کسنه حقّ رجوعك باطل اولماسك ادّعا ايدوب واهب
ايسه آني انكار ايدر امدي قول منكر اولان کسنه نكدر ولو عوض فاستحقّ نصف الهبة رجع بنصف العوض
يعني فجان واهب اولان کسنه هبه ايلدوکي شيئك مقابله سنده برشيء ايله تعويض اولندقده نصكره اول هبه نك
نصفي مستحقّ اولسه موهوب له اولان کسنه ويردوکي عوضك نصفي ايله رجوع ايلبه وان استحقّ نصف
العوض لم يرجع بشيء حتى يردّ باقيه واكر عوضك نصفي مستحقّ اولسه واهب اولان کسنه موهوب له
اولان کسنه نك اوزرينه هيچ برشيء ايله رجوع ايلمبه تاكم واهب اولان کسنه اول عوضدن باقي قالان ركي ايله
باقيه ده اولان ضمير عوضه راجعدر وان استحقّ الكل رجع بالكل فيهما واكر اول عوضك كليسي مستحقّ اولسه
هبه ده وعوضده كل ايله رجوع ايلبه فيهما ده اولان ضمير هبه وعوضه كيبدر ولو عوض عن نصفها
ان يرجع فيما لم يعوض وفجان واهب اولان کسنه هبه ايلدوکي شيئك نصفندن تعويض اولنسه

كذا اول تعويض اولنماز غي مدار ه رجوع ايلمك جائزدر بلا عوض اولدوغي ايجون ولو خرج نصفها
عن ملكه قبل ان يرجع بما لم يخرج وتجان هبه نك نصفي واهب اولان كسنه نك ملكندن جقسه اول
ملكندن خارج اولميان ايله رجوع ايتمك جائزدر باقي اولدوغي ايجون ولا يصح الرجوع الا برتراض
او حكم قاض يعني هبه ده رجوع ايتمك صحيح اولماز الا تراضي ايله يعني واهب ايله موهوب له رضالري
يا خود حكم حاكم ايله زيرا دفع ايلمكدن امتناع اولدوغي تقدير جه الزامه محتاج در الزام ايسه قاضي
مخصوصدر فلو اعتق الموهوب له بعد الرجوع قبل القضاء والتسليم نفذ يعني تجان موهوب له
اولان كسنه اول موهوب اولان عبدي واهبك رجوعندن صكره وقبل القضا والتسليم آزاد
ايلسه اول عتق نافذ اولور زيرا قبل القضاء ملكندن زائل اولماز ولو منعه فهلك لا يضمن
واكر موهوب له اولان كسنه واهب هبه سندن رجوع ايلدكده اول موهوب اولان شيئ
منع ايلموب يدنده هلاك اولسه ضامن اولماز زيرا ملكي اوزره باقيدر منعه ده اولان ضمين
واهبه راجعدر وهو مع احدهما فسخ من الاصل لا هبة من الموهوب له فلا يشترط قبضه
يعني واهبك هبه ده ايكيسنك برسي ايله رضا ايله يا خود قضا ايله رجوع ايلماسي فسخدر موهوب
له دن هبه دكلدر اويله اولنجه واهبك قبضي اشتراط اولنماز زيرا قبض اشتراط اولنمز الا انتقال
ملك ده اعتبار اولنور ملك قديم دعواسنده اولماز وصح في المشاع يعني مشاع اولان شيئك
هبه سنده رجوع صحيح اولور مثلا بر كسنه ايكي كسنه يه برعين هبه ايدوب صكره نصيبنه رجوع ايلسه
صحيح اولور وان تلف الموهوب فاستحق ضمن الموهوب لا يرجع على واهبه واكر موهوب
اولان شيئ تلف اولوب صكره مستحق اولسه مستحق اوليجق موهوب له اولان كسنه كا ضامن اولسه
واهب اولان كسنه نك اوزرينه رجوع ايلميه زيرا عقد هبه تبرعاتدندر سلامت انده شرط
دكلدر والهبة بشرط العوض هبة ابتداء يعني شرط عوض ايله هبه واقع اولور امّا واهبك
هذا العبد بثوبك بالف درهم ديسه ابتداء وانتهاء بيع واقع اولور اجماع ايله فشرط القبض
في العوضين في العوضين امدي ايكي عوضده قبض شرط اولور زيرا هبه ده قبض شرط در منعها

منها الشيوع في احدهما يعني اكي عوضك برينك شايع اولماسي هبه دن ماعدا زيرا مشاعك
هبه سي صحيح دكلدر ديو بيان اولمش ايدي بيع انتها يعني شرط عوض اليله هبه ايلمك ابتداء هبه
انتهاء ببيعدر انتهاء عقد ده بعد التقابض بيع اولور فتثبت الشفعة وخيار الغبن والشرط
الرؤية في كل منها جون هبه انتهاء بيع واقع اولور آنده شفعه وخيار عيب وخيار شرط
وخيار رؤية ثابت اولور ببيعده ثابت اولدوغي كبي **فصل ٧** بو فصل بيده هبه يه متعلق بعجه اشياك
احكامي بيانندهدر ومن وهب امة الا حملها او علي ان يردها عليها او بعتقها او بستولدها
صحت الهبة وبطل الاستثنا والشرط وشول مكسنه كه حامل اولان امه يي يعني جاريه هبه ايلبوب
قارنده اولان حملني ايلمسه ياخود اول امه يي كرو رد ايلمك شرطي ايله هبه ايلسه ياخود اني عتق
ايلمك شرطي ايله هبه ايلسه ياخود اني استيلاد ايلمك شرطي ايله هبه ايلسه صحيح اولور البته وكي شرط واستثنا
باطل اولور زيرا بو شرط مقتضي عقده مخالفدر بو اجلدن فاسد اولدي وجمله بوتركيبده اولان ضمائر
مؤنثه امه يه راجعدر وكذا لو وهب دارا علي ان يردّ عليه بعضها او يعوضه شيئا منها او دخي
فجان برد ارك بعضيسنه كه كسر رد ايلمك شرطيله ياخود واهبه اول دار مقابله سنده برشيء تعويض
ايلمك شرطيله هبه ايلسه هبه صحيح اولور شرط باطل اولور ولو دبر الحمل ثم وهبها فالهبة باطلة واكر اول
امه نك قارنده اولان حملي تدبير ايدوب صكره هبه ايلسه هبه باطل اولور زيرا كندو ملكي ايله مشغول
اولان شيئ هبه ايلمش اولور بخلاف ما لو اعتقه ثم وهبها اما اول حملي عتق ايدوب صكره امه يي هبه ايلسه
اولا تقدم ايدن مسئله نك خلافيدر يعني هبه صحيح اولور زيرا حملي كندو اوزرينه دكلدر ومن قال للديون
اذا جاء غد فالدين لك او فانت بريء منه اوان ادّيت الي نصفه فالباقي لك او فانت بريء منه
شرطي باطل وشول مكسنه كه كندو مديونه فجان بارنكي كون كلسه سنده اولان دين سنك اولسون ديسه
ياخود اكر بري اولدسين ديسه ياخود سنده اولان دينك نصفي بكا ادا ايلمزسك باقيسي سنك
اولسون ديسك ياخود اكر بري اولدسين ديسه باطل اولور زيرا تعليق صريح ابرايه صحيح دكلدر
والعمري بعمري بضم عين ايله فعلي وزرني اوزرينه عمردن مشتقدر براسمدر معناسي دره عقب

بیان اولنور حال حیوتی ولورثته بعد حال حیوتنده وموتنده تصکین وارتدیرمه جائز در وحی
ان یجعل داره لمدة عمره فاذا مات ردت الیه یعنی ذکر اولنان عمری برادم کندو دارین برادم یعنی
مدة عمریه دکین قلمقدر وجون فوت اولدکرو مالکنه عودت الیه امدی تملیک صحیح وشرط باطل اولور
والرقبی رقبی ضم را ایله انتظار معناسنه اولان مراقبه دن مشتق براسمدر معناسی درعقبت بیان
اولنور باطلة یعنی رقبی باطله در زیرا حضرت رسول الکرم صلی الله علیه وسلم عمری الی
اجارت قلوب قبائی منع منع بیور مشلر درمن اعمر عمری فهی لعمرة فی حیوته ومماته
لاترقبو من رقبة شیئاً فهو سبیل المیراث قولرینه وعند ابی یوسف یصح کالعمری وامام ابو
یوسف قتنده رقبی جائز وصحیحدر عمری جائز اولدوغی کبی وهی ان یقول ان مت قبلک لک
وان مت قبلی فلی یعنی رقبینک معناسی برادم برآخره بوداری سکا رقبی قلدم اکر اول اولان الوریم
نک اولسون اکرسن اول اولورسک بنم اولسون دیمکدر وان قبضها کانت عاریة فی یدی
فجان له اولان کسنه اول داری قبض ایلسه یدنده عاریه اولور والصدقة کالهبة لاتصح بدون
القبض یعنی صدقه ویرمک هبه ویرمک کبیدر قبض سز صحیح اولدوغی کبی صدقه دخی قبض سز
اولماز صحیح زیرا تبرع عائد ندر ولا فی مشاع یقسم ودخی قسمت اولنور مشاعده صدقه صحیح
دکلدر ولا رجوع فیها ولو لغنی ودخی صدقه ده رجوع یوقدر یعنی اولان کسنه یه اولور مزده
زیرا صدقه دن مقصود ثواب در اول ایسه هر وجهله حاصلدر ولا فی الهبة للفقیر ودخی فقیره
هبه ایلمکده رجوع زیرا فقیره هبه المادن مراد ثواب در ولو قال جمیع مالی اوما املکه لفلان فهو
هبة فجان برکسنه جمیع مالم یاخود جمله مالمک اولدوغم شئی فلان کسنه نک اولسون دیسه هبه
واقع اولور وان قال ما ینسب الی او یعرف لی لفلان فهو اقرار واکر قول بکا منسوب اولان
شئی یاخود بنم الدوکی معروف اولان شئی فلان کسنه نک اولسون دیسه اقرار واقع اولور
بو مسئله ایله ما قبلنده اولان مسئله نک فرقی بو درکه اولکی مسئله ده کندو نفسنه اسناد
ایلدی بو اجلدن هبه اولندی وبو مسئله ده ایله دکلدر کتاب الاجارة اجارة کسر همزه

عمزه ايله اجرتك مصدريدر لغتده ثواب معناسنه اولان اجر دن مأخوذ در زيرا مستأجر اولان
كمسنه موجرك ثوابنه سبب در يعني سبب اولور اول عين موجره منافعي بذل ايلدوكي اجلدن
هي بيع منفعة معلومة بعوض معلوم يعني اجاره اصطلاح شرعده برعينك منفعة معلومه سنين
برعوض معلومه ايله بيع ايلمكدر دين اوعين كرك اول منفعت دين اولسون نقدين ومكيل وموزون
كبي كرك عين اولسون ثياب وعبيد كبي ومن صلح ثمنا صلح اجرة وهر نسنه كه ثمن اولمغه صالح اوله اجرت
اولمغه صالح اولور وتفسد بالشروط الفاسدة يعني اجاره شروط فاسده ايله فاسد اولور ويثبت
فيها خيار الشرط والرؤية والعيب ودخي اجاره خيار شرط وخيار رؤية وخيار عيب ثابت اولور
فيهاده كه ضمير اجاريه راجعدر وتقال وتفسخ ودخي اندن احكام اقاله واحكام فسخ ثابت اولور
والمنفعة يعلم تارة ببيان المدة كالسكنى والزراعة فتصح مدة معلوم اي مدة كانت يعني اجاره دن
مراد اولنان منفعت كاه اولوركه برمدتك بيانيله بيلنور كرك قليل اولسون وكرك كثير اولسون
مثلا برداره سكنى وبرارضده زراعت كبي امدي برمدة معلومه ايله صحيح اولور كرك قصير اولسون
كرك كبير اولسون في الوقف بتبع شرط الواقف وقفده بيان مقدار شرط واقفه مراعات اولنور
فان لم يشرط فالفتوى ان لا تزاد في الاراضي ثلاثة سنين وفي غيرها على سنة واكر واقف اولان
كمسنه ايلدوكي وقفك اجاره سنده مدة اشتراط ايلمديسه فتوي برلر اجاره سنده اوچ سنه نك
اوزرينه زياده اولمقدر وبرلرك غير سنده برسنه نك اوزرينه زياده اولنمقدر مستأجرك ملكيت
وعواسك ايلمك خوفندن وتارة يعلم بذكر العمل كصبغ الثوب وخياطة وحمل قدر معلوم
على دابة معلوم مسافة معلومة وكاه اجاره دف مراد اولنان منفعت برعملك ذكري ايله بيلنور
مثلا برثوبي بويامغ كبي ويا خود برثوبي دكمك كبي وبرمقدار معلومي برداية نك اوزرينه حمل ايلوب
برمسافة معلوميه كتورمك خياطه ده اولان بخير ثوبه راجعدر وتارة يعلم بالاشارة كنقل هذا
الى موضع كذا وكاه اول منفعت اشارت ايله بيلنور مثلا بوشئ فلان مكانه نقل الملك كبي والاجرة
لا تستحق بالتعجيل وبشرطه او باستيفاء المعقود عليه او بمكنة منه يعني اجاره اولنان

شيئك اجر في بمجرد عقد اجاره اليه مستحق اولما زيكم تعجيل اولنمق اليه مستحق اولور ياخود شرط تعجيل
اليه ياخود معقود عليه اولان شيئك استيفاسيله ياخود استيفادن متمكن اولما سيله مستحق اولور فيجب
لو قبض الدار ولم يسكنها حتى مضت المدة بوفاء تفريعه در يعني جون معقود عليه نك منافعنك استيفا
متمكن اولمامدي جهتان دارك مستاجري اولان كمسنه اجاره به الدوغمجه اري قبض ايليوب تامتن اجاره
مضمنه دكين ساكين اولمسه اجرت واجبه اولور وتسقط بالغصب بقدر فوت التمكن يعني جهتان
عين موجره مستاجرك يدنده اكين غصب اولنسه اول عين موجره دن متمكن اولمامسنك قولي مقدارنده
اجرة ساقط اولور واكر جميع مدتده متمكن اولمامسي فوت اولسه جميع اجرت ساقط اولور مثلا بر كمسنه
بر داري برسنه يه اجاره الوب بر آخر كمسنه آني اندن غصب ايليوب آنده التي آي ساكن اولسه صكره مستاجر
تسليم اليه اول غصب اولنان التي آي اجرتي ساقط اولور زيرا التي آي متمكن اولمادن فوت اولمشدر
ولرب الدار والارض طلب الاجر كل يوم ورب الدار يعني صاحب دار وصاحب ارض اولان كمسنه لره
جائز دركه اول دارك واول ارضك اجرتي هر كون طلب ايليه زيرا اجرت نفقه كبيدر كونك آخرين طلب
اولنور وجهتان اطلاق اولنوب نقدين اولنمسه اول وقت نقدين اولنه وقته دكين متعينين اولنور ولرب
الدابة كل مرحلة ودخي دابه صاحبنه جائز دركه دابه سنك اجرتني هر مرحله ده يعني هر قوناقدن
طلب ايليه وامام زفر قتنده سفرك انتهاسنده صكره طلب ايليه والمعتصار والخياط بعد
الفراغ من عمله وان عمله في بيت المستاجر ودخي خياط ايله قصار ك هر بر دسي ايجون جائز دركه
اجرتي عملندن صكره يعني عملندن فارغ اولدقدن صكره طلب ايليه وللخباز بعد اخراج الخبز ودخي
انمكي بشورن خباز ايجون جائز دركه انمكي بشورندن اخراج ايلدكدن صكره اجرتي طلب ايليه زيرا
اخراج اليه عملندن فارغ اولور فان احترق قبل الاخراج سقط الاجر واكر اول انمك بشورندن اخراج
اولنمزدن اول محترق اولوب يا نمسه اول خبازك اجرتي ساقط اولور وغاية البيان دخي بيلجه در
اذا احترق قبل الاخراج فعليه الضمان في قول اصحابنا جميعا وان بعده فلا وان في بيت المستاجر
ولا ضمان واكر اخراجدن صكره يا نمسه اجرتي سقوط بوقدر اكر اول يا نمق مستاجر اولان كمسنه نك

نك اوندايسه وضمان دخي يوقدر امام ابوحنيفه قتن زيرا كندودن ضايعات واقع اولمامشدر
وقالا ان شاء المستأجر ضمنه مثل دقيقه ولا اجر وان شاء ضمنه الخبز ولا اجر واما مين ديديلركه مستأجر
اولان كمسنه استرسه اول خبازه احراق ايدوب بيندردوخي اتمك دقيقي مثلني تضمين ايتدورمز
واجرني يوقدر واسترسه اولتمكي تضمين ايتدورمز واجرة مستحق اولور كذا في الهدايه والطباع الوليمة
بعد الغرق وليه طباخي اچون جائزدركه اجرتني طعامي تخمير لري قوطاروب صحانلرنوزيع البلدكدن
صكره طلب ايليه زيرا عمل اكثر تمام اولور واظارب اللبن بعد اقامته ودخي كرمچي قطع ايدكمسنه
اجرتني اول كرمچي اقامت ايدوب تسويه البلدكدن صكره طلب ايليه ومن لمعه اشرفي العين لصباغ وقصار
وتقصير بالنشاء والقبض فله جنسها للاجره وشول كمسنه كه موجوده عملك اثري اولمه مثلا شول صباغ
وقصار كبي كه ثوبي بنساسته ويعوره طه ايله جاروبا كا اول عيني حبس ايليك جائزدر اجرتك طلب ايليك
اچون فان حبسها وضاعت فلا ضمان فلا اجر له فجان صباغ باخود اول قصار اول عيني اجرني
اچون حبس ايليوب بوانناده ضايع اولسه اكا ضمان يوقدر امام ابوحنيفه قتنده واجرني دخي يوقدر
زيرا اول معقود عليه قبل التسليم هلاك اولمشدر وقالا ان شاء المالك ضمنه مصبوغا وله الاجر وغير
مصبوغ ولا اجر اما مين ديديلركه مالك اولان كمسنه ديلرسه اول عيني مصبوغ اولدوخي حالده تضمين
ايتدورمز اكا اجرت واردر واسترسه غير مصبوغ اولدوخي حالده ضمين ايتدورمز واكا اجرت يوقدر
ضمنه اولان ضرر صانعه راجعدر ومن لا اثر لعمله كالحمال والملاح وغاسل الثوب ليس له حبسها و
شول صانع كه عين موجوده اثري اولمايه مثلا حمال كبي وكمي چي كبي وثوبي بيقايچي كبي آنلره جائزدركه
اجرني حبس ايدلر بخلاف رآد الابق اما عبد ابقي مولاسنه رد ايليان كمسنه به جائزدركه اول عبدي
حبس ايليه تا جعلني اخذ ايدبخه دكين واذا اطلق العمل للصانع فله ان يستعمل غيره يعني فجان مالك
اولان كمسنه صانع ايچون جائزدركه اول عمله كندوسندن غيرسنك استعمال ايليه وان قيد لعمله
بنفسه فلا والكر مالك اولان كمسنه اول عملي اول صانعك كندونفسي ايله عمل اولمامسين تقييد ايلسه
غيري كمسنه استعمال ايليك جائزدكلدر ومن استأجر رجلا ليبني بعباله فوجد بعضهم قد مات

فاني بمن بغي فله اجره بحسابه وشول كمسنه كه بر رجلك عيالني برآخر ولا يتدين كتورمك ايجون
استيجار ايليه مزبور رجل اول ولايته توجه ايدوب اوكتوره جكي عيالك بعضي يسنك فوت
اولمش كورسه باقي قلانلري كتورب مسئلا يسليم ايليه امدي اول رجله حساب ايله اجرتي
وارد رزيرا معقول عليهك جمله سين استيفا ايلمدي مثلا اون نفر كمسنه كتورمكه بيك درهم
طوتمشدي بشي فوت اولوب بشين كتورسه بشوز درهم لازم اولور وقس على هذا واون استوجر
لايصال طعام الى زيد فوجده ميتا فرده فلا اجرة واكر اول اجير اولان رجل برمقدار طعامي
زيده ايصال ايلمك ايجون استيجار اولنسه اول دخي طعامي الوب زيدك محلنه وارديب آني
ميت بولوب اول طعامي كروصاحبنه رد ايليه امدي اواجيره اجرت يوقدر زيرا معقود عليه
تسليمي نقض اولنمشدر وكذا لو استوجر لرد كتاب اليه فرده بموته ودخي فجان اول رجل برمكتوبي
زيده ايصال ايليوب رد جواب ايلمك ايجون استيجار اولنسه مزبور رجل كتابي ايصال ايليوب
كروزيدك فوت اولدوغني ايجون اني رد ايليه اجرة مستحق اولماز وقال محمد رحمه الله له اجرة
ذهابه هنا وامام محمد ديديكه اول اجير ايجون آنجق كتماسنك اجري وارد ربوطرفه كلدكدن
صكره ولوتركه هناك فله اجر الذهاب اجماعا واكر اول اجر اولان كمسنه طعامي يا خود مكتوبي
زيدك اولدوغني برده ترك ايليه يعني آنده اليقويسه اجماعا له اني كتمك اجري وارد ربا ٢
مايجوز من الاجارة ومالا يجوز مصنف بو بابده اجاره سي جائز واجاره سي جائز اولميان
شيء بيان ايدر صح استيجار الدار والحانوت وان لم يذكر ما يعمل فيه دارك وخانوتك يعني
دارلرك ودكانلرك اجاره سي صحيح در اول دارك اجيده نه اشتكد وكني ذكر اولنماسنه ده زيرا
اجيده متعارف اولان عمل سكيندر وله ان يعمل كل شيء وعند الاطلاق مستأجر اولنكسنه به
جائز در كه اول داره اول خانوتده هر شيء اشليه سوبي مايوهن البناء كالحدادة والقصارة
والطحن الا شول دارك وخانوتك بناسنه وهن يعني ضعف ويره وخراب ومنهدم اولمسنه
سبب اوله مثلا حداده يعني دمورجيلك صنعتي كبي وقصاره يعني برجي يمك صنعتي كبي

كبي وقصاره يعني برجرمك صنعتي كبي وطحن يعني اوده اب ياخود كهبود كرهني ايله اون
اوكرتمك كبي امدي بوذكر اولنان اشيانك وبولمن بكزر اولان اشيانك اولرده اشلمه سي
جائزدر كلدروضح استيجار الارض للزرع ان بين بازرع ودخي ارضي زراعت ايجون استيجار
صحيح اولدي اكر آنده زراعت اولنان شئ بيان اولنورسه زيرا ارضده زراعت اولنان شئ بيان
مختلف اولدوغي ايجون بيان اولنمغه محتاجدر اوقال على ان يزرع ماشاء ياخود مستأجر
اولان بوارضده استدوكي شئ زراعت ايلمك ايجون اجاره يه الدم ديسه اجاره صحيح
اولور وللبناء والغرس ودخي برارضك ايجنده بنا واغجك دكمك ايجون استيجار
ايلمك صحيح اولور واذا انقضت المدة لزمه ان يقلعها ويسلمها فارغة يعني بنا وغرس ايجون
اريه اولنان ارضك اجاره سي جون تمام ومنقضي اولسه مستأجر اولان كسنه يه لازم دركه
اول ارضده اولان بنا ايله غرسي تويره وارضي موجر اولان كسنه يه بوش تسليم ايليه الا ان يغرم
الموجر قيمة ذلك البناء والغرس مقلوعا برضي صاحبه مكركه موجر اولان كسنه ارضده اولان
بنانك ياخود غرسك قيمتنه برندن قويمش ايكن عازم اوله صاحبنك رضاسيله اول
اول زمانده ارضده اولان بنا وغرسك قويرماسنه حاجت يوقدر وان كانت الارض
تنقص بقلعه وبدون رضاه ايضا اكر اول ارض ايجنده اولان غرسك قويرماسيله ناقص
اولورسه اول غرسك قيمتنه صاحبنك رضاسين عازم اولوب تملك ايلدوكي كبي اوبرضيا
بتركه ياخود موجر ايله مستأجرك بعض برسي اول غرسك برنده باقي قلماسيله راضي اوله
فيكون البناء والغرس لهذا والارض لهذا يعني راضي اولدوغي عينده بنا ايله غرس مستأجر
اولان كسنه نك اولور وارض موجر اولان كسنه نك اولور والرطبة كالشجرة ودخي رطبه نك
يعني برسيم ديدكلري سبزه نك حكمي تقدم ايدن شجرك حكمي كبيدر زيرا نهايتي يوقدر والزرع
بترك باجر المثل الى ان يترك يعني ارض موجره ده اولان اكين قيمتان ارضك اجاره سي
منقضيه تمام اولسه اجرت مثليله ايله بالغ اولوب بدنشجغه يه دكين ترك وابقا اولنه

زیرا نهایة معلوم میشود واستیجار الدابة للرکوب والحمل والثوب للبس یعنی دابه بی بیمك
ایجون واوزرنده برشئ کتورمك ایجون ودخی ثوبی کیمك ایجون اجاره به المق صحیح اولدیغی قان
اطلق فله ان یرکب ویلبس من شاء واکر موجر اولان کمسنه بندرمك ایله کیدرمك ایله اطلاق البلوب
فرد معین ذکر اولنمسه لنمسه مستأجر ایجون جائز درکه اول دابه بی یاخود ثوبی استدوکی کمسنه یه
بندوره فان رکب اولبس غیره تعیین فلا یستعمل غیره وجون اول دابه بی یاخود ثوبی کندوسی
بنوب کیسه یاخود غیر کمسنه یه بندورب کیدرسه اول کمسنه متعین اولور ومتعین اولان
کمسنه نوك غیر بسی استعمال ایلمك جائز دکلدر وان قید برالکب اولبس نخالف ضمن واکر
اول دابه بی بیمك واول ثوبی کیمك تقیید وتعیین اولنسه امدی تقیید وتعیین اولنان کمسنك
غیر یسی بنفسه ضامن اولور وکذا کل ما یختلف باختلاف المستعمل ودخی هر شبهه اختلاف
مستعمل ایله مختلف اولر ثوب ودابه کبی مثلا جمه کبی قحان برادم الجی اجاره به الوب برکمسنه به
استعمال ایلمکه وبروب سقط اولسه ضامن اولور ومالا یختلف به فتقیید هدر وشول
شیئله اختلاف مستعمل ایله مختلف اولمیه انی تقیید ایلمك هدر ودر یعنی بی فائده در فلو شرط
سکنی واحد جاز ان یسکن غیره امدی قحان بردارك اجاره سنده برفرد واحدك سکنی بی
شرط اولنسه اول فرد واحد جائز درکه کندودن غیر یسك سکنی ایتدوره زیرا دار سکنی ایله
مختلف اولماز بو اجلدن تقییدك فائده سی اولمدیغدن سمی مایحمل علی الدابة اوقدر کله برفلة
حمل مثله واکر اول دابه نك اوزرینه حمل اولنان شئ تسمیه ایلسه یاخود نوعی ومقداری تسمیه
ایلسه مثلا کرباس کبی امدی اول مستأجره جائز درکه مقداردن وضرردن انك مثلنی تحمیل
ایلیه واخف منه کالشعیر والسمسم ودخی تسمیه اولنان بوندن حقیر خفیفدر اولان شئ
بوکلمك وارد رمثلا ارپه کبی وصوصم کبی زیرا بوایکی نوع بوغدایدن خفیفدر درلاما هو اصغر
کالملح امابردن اثقل اولان وزیاده ضرر لی اولان شئ تحمیل ایدوب بوکلمك جائز دکلدر
مثلا طوز کبی زیرا موجرك بوکا رضاسی یوقدر وان تسمی قدرا من القطن فلیس له ان یحمل مثل وزنه

وزنه حد بدآبر مقدار بنبوق تسمیه ایلیه انك وزننده ومقدارنده دمور بوکلتمك جائزدکلدر وزننده
مساوی اولورایسه ده زیرازیاده مضرد روان علی ماسمی فعطیت الدآبة ضمن مقدر الزیادة ان کان حملها
تطیق حملها واکر تسمیه اولنان مقدارندن زیاده بوکلدوب دآبه سقط اولسه اوزیاده نك
مقدارنه ضامن اولورواکر اول دآبة تحمیل اولندوغی مقدارك حملنه طاقت کتورمزایسه حملها ده اولان
ضمیرده آبه راجعدر والافکل الیقیمة واکر تحمیل اولندوغی مقداره طاقت کتورمزایسه حمله قیمته ضامن
اولورویی الارداف یضمن النصف ولاعبرة بالثقل بعنی دآبه نك مستأجری اولان کمسنه آردینه
برآخری ارداف ایدوب بندرسه دآبه ده اول سببدن سقط لق حاصل اولسه نصفنه ضامن اولور
واکر رکبك ثقیل اولماسنه اعتبار یوقدر زیراکاه اولورکه خفیف اولان کمسنه ثقیل کورینور بنمکه
اهل اولدوغی اجلدن وکاه اولورکه ثقیل اولان کمسنه خفیف کورینور بنمکه اهل اولدوغی اجلدن
وان کیجه‌ها اوضربها فعطیت ضمن وتجاوز دآبه نك مستأجری اولان کمسنه اجاره یه الدوغی
دآبه یی بولارنون کندوطرفنه طوریلیه جکسه یاخود طرب ایلیوب ساقط اولسه ضامن اولور
امام ابوحنیفه قتنده خلافا لهما فیما هو معتاد اما مین ایچون معتاد اولان حملك اویله ضررسز
خلاف وارد ربعنی ان زمان یوقدر زیرامطلق اولان عقدك تحتنده داخلدر وان تجاوز بها
مکانا سماه ضمن واکر دآبه یی استیجار ایلیان کمسنه تسمیه ایلدوکی مکانه تجاوز ایدوب اندن
بعید برمکانه وارسه اول دآبه هلاك اولوب یاخود سقط اولسه ضامن اولور زیرا تجاوز ایله
متعدی اولور ولابرز ردها ماسماه واول دآبه یی تسمیه ایلدوکی یره ردا لماسیله بری اولماز
وان استأجرها ذهابا وایابا آن وصلیه در یعنی اکرکه اول دآبه یی کیدش وکلش اجاریه السنه ده
فی الاصح اصح قولده بری اولماز وبوقوله دنیلدیکی بری اولورودیعه ده اولدوغی کبی ولو
نزع سرج الحمار واسرجه بما سرج به مثله لایضمن واکر حمارك اوزرنده اولان کری فالدوب
اول حمارك مثلی ایرلنور برایرایله ایرلسه ضامن اولماز زیراما لکك اذنی غیری ایله ایرایله ایرلنمسه
مثلی اولدروان اسرجه واوکمه بمالایسرج اولایوکف به مثله ضمن واکر اول حماری برسرج ایله

یعنی برایرایله ویاخود برکاف ایله یعنی برثمرایله سمرلسه کا اول دابه تك مثلی اول سرج واول کاف ایله
کافلمسه ضامن اولور وکذا ان اوکف بمایوکف به مثله ودخی فحمان اول دابه بی بنه انك مثلی سمرلنور
برثمرایله ثمرلسه ضامن اولور وفالا یضمن ماذاد وزنه علی السرج فقط واملایین دیدیلرکه اول سرجك
وزنیاوزرینه زیاده اولان شیئ ضامن اولور فقط زیرا مالکك راضی اولدوغی زیاده در فقط
وزنه ده اولان ضمیر کاذ راجعدور وان سلك الجمال طریقا غیر ما عینه المالك مما یسلکه الناس فلا
ضمان علیه واکر جمال اولان کسنه مالکك تعیین ایلدوکی طریقك غیر پسنه سالك اولسه شول طریقدنکه
ناس آندن سلوك ایلیه کا ضمان یوقدر ان لم تفاوت الطریقان وان تفاوتا او کانا لا یسلکه الناس او حمله
فی البحر فتلف ضمن یعنی اول جمال ایکیون ضمان یوقدر ایکی طرین متفاوت اولمازایسه واکر متفاوت اولسه
یاخود ناسك سلوك ایلدکلری طریقلردن اولماسه ویاخود باجی بجردن کنوروب تلف اولسه ضامن اولور
زیرا مخالف ایله متعدی اولور وان بلغ قله الاجر واکر جمال اولان کسنه کنوردیکی شیئ محلنه ابرشدرسه
اجرت لازم اولور وان عین ذرع برّ رطبة ضمن ما نقصت الارض واکر ارضی اجاره یه ویرن کسنه ارضه
بعد ای زراعت اولنمق تعیین ایلسه مستاجر مخالفت ایدوب رطب زراعت ایلسه اول ارضك
نقصانندن ضامن اولور زیرا رطبه نك زراعت اولنمسی ارضه مضر در وتعبه محتاج در باجلدن ارضك
نقصانندن ضامن اولور ولا اجر علیه واوزرینه اجرت یوقدر زیرا غاصب اولور وان امر بخیاطة
الثوب قمیصا فخاطه قباء خیر المالك بین تضمینین وبین اخذ القبا واکر بر کسنه خیاط اولان کسنه به
برطوب برینی کوملك دیکمکه امر ایلسه خیاط مخالفت ایلیوب اینی قباد دیکسه مالك اولان کسنه اول
ثوبك قیمتنی تضمین الملك ایله قبا اخذ ایلمانك مابینندن مخیر اولور دیلرسه طوبك بهاسین آلسون
دیلرسه دیکلمش قبا آلسون قباد ن مراد یعنه سی آجق اولان اسبابدر وقمیصدن مراد یقه سی
اچلمدق اسبابدر ووقع اجر مثله لازیاده علی مسمی واول خیاط اولان اجیرك اجر مثلنی دفع ایلیه
واول عقد اجاره ده تسمیه اولنان مقدارك اوزرینه زیاده اولنمیه زیرا جهت موافقده قصور
وارد رو کذا لو امر بقبا فخاطه سراویل فی الاصح ودخی ثوبی قباد یکمکه امر ایلسه خیاط مخالفت

مخالفت ايلبوب اني سراويل دكسه تضمين ايله سراويلي اخذ ايلمانك مابينده مخيّر اولور اصح اقوالده
وقيل يضمن هناك بلاخيار ودخي دينلدكبو رجحده تخيير سز ضامن اولور باب ٧ الاجارة الفاسدة
بوباب اجارهٔ فاسده نك احكامي بيانندر يجب فيها اجر المثل لا يزاد على المسمّى يعني اجارهٔ فاسده
اجر مثل لازم اولور تسميه اولنان مقدارك اوزرينه زياده اولماسي شرطيله ومن استأجر دارًا كل شهر
بكذا صح العقد في شهر واحد فقط وشول كمسنه كه بر داري هر آيده اون درهم اجاره يه السه مثلا
اول عقد شهر واحده صحيح اولور فقط باقي شهورده فاسد اولور زيرا لفظ كل مالانهايه له اولان
شيئ داخل اولسه معيّنه صرف اولنور زيرا عموم ايله عمل اولنمق متعذّر در الّا ان يسمّي جملة الشهور مكرّرة
موجر اولان كمسنه اجاره يه ويرد وكي شهورك جمله سني تسميه ايليه اول زمانده اجاره جمله شهوره ده
صحيح اولور وكل شهرك منه ساعة صحّ فيه وسقط حقّ الفسخ وهر آيدنكه بر ساعت ساكن اوله
اول شهوره ده عقد صحيح اولور وموجر امجبون اول مستأجر اولان كمسنهٔ اخراج ايلمك جائزدر كلدرو
حقّ فسخ ساقط اولور وبو قول مشايخ قولنده روظاهر روايت بقاوه في الليلة الاولى ويومها
اما ظاهر روايت اول عقدك باقي قالوب فسخ اولماسيدر ومتعاقدينك هر بريني اول داخل اولمجون
آيلك اولكي كيچه سنده اولكي كونلرده مخيّر اولماقلق وارد روفتوي بونلك اوزرينه در بقاوه ده
اولان ضرر عقد فسخه راجعدر وبعض شراح عقده راجعدر ديو ذكر ايلمش وان استأجر
سنة بكذا صح وان لم يبيّن قسط كل شهر واكر اول داري كامل سنه يوزدرهم الوب استيجار ايليه
مثلا عقد صحيح اولور واكر كه اجرتدن هر شهرك قسطي يعني مقداري بيان اولنماز ايسه زيرا مدّت
معلومه در وابتداء المدّة ما سمّى يعني ابكي شنخصك مابينده واقع اولان اجاره نك ابتداء
مدّتي تسميه اولنان كوندر والّا فوقت العقد اكر ابتداء مدّت تسميه اولنماز ايسه اول مدّتده
آيلك ابتداسي وقت عقد در فان كان حين يهل يعتبر بالاهلة والّا فبالايام واكر اول عقد اجاره
هلالك طوغدوغي كوندن ايسه اول مدّت هلال اعتبار اولنور وعند محمد الاول بالايام و
وامام محمد قاتنده ايام ايله اعتبار اولنور والباقي بالاهلة وباقي شهر اهلّه ايله اعتبار اولنور

وابو يوسف معه في روايت وامام ابو يوسف محمد ايله در بر روايتده ومع الامام في الاخري و
امام اعظم ايله بيله در بر روايت اخريده وكذا العرق و دخي خانونك عدتي ذكر اولنان اعتبارات
وتفصيلات بولنجه در ويجوز اجرة الحمام و الحجام و دخي حمام وحجام اجرتلري بني اخذ ايلمك
جائز در يعني حمامجي ايله حجامت ايدن كمسنه لري جائز در اجرة الاثر زيرا عرف ناسده جائز و
متعارفدر وحضرت رسول اكرم صلى الله عليه وسلم ماراه المؤمنون حسنا فهو عند الله حسن
بيورمشلردر و دخي حضرت رسول اكرم صلى الله عليه وسلم حجامت ايلبوب حجامة اجرت
ويردبلر لا اجرت عسب التيس يعني ارككك جينك دشي كجي اوزرينه صحجرلماسنك اجرتي
اخذ ايلمك جائز دكلدر وحرامدر امّا اجرت سنجائز ولاباسدر ومصنفك عسب التيس
دعسنك تحتنده سائر اركك حيوانات دشيلره صحجرلماسي داخل اولور زيرا حضرت رسول
اكرم صلى الله عليه وسلم اذن نهي بيورمشلردر ولاعلى الطاعات كالاذان والحج والامامة وتعليم
القرآن والفقه و دخي سائر طاعات وعبادات مثلا اذان وحج وامامت ايلمك وتعليم قرآن عظيم
وفقه كبي شيلره شيلره اجرت المق جائز ورواد كلدر زيرا حضرت رسول اكرم صلى الله عليه وسلم
بو اشيادن اجرت النماسين نهي بيورمشلردر واقرؤا القرآن ولاتاكلوا به قولري ايله ولاعلى المعاصي كا
الغناء والنوح والملاهي و دخي معصيت اولان اشيانك اوزرينه پاس وفرياد ايلمك وسائر الات
لهو كبي اجرت المق جائز ورواد كلدر ويفتى اليوم بالجواز على الامامة وتعليم القرآن والفقه وبو كونله
زماننده امامت وتعليم قرآن واقراء فقه اوزرينه النمانك وجوازنه فتوي ويرلور زيرا صوتا كعملدر
ويجبر المستأجر على دفع ماسمّى ويحبس به يعني مستأجر اولان كمسنه عقد اجاره ده تسميه اولنان
مقدارك دفعنه جبر اولنور ودفع ايلدوكي تقدير حبس اولنوره ده اولان ضمير مايه راجعدر
ويجبر على دفع الحلوة الموسومة قرآن عظيم الشانك سورة شرح يفلرينه جقوب وصول اولدقده
معلم قرآن معتاد ومعلوم ومعروف اولان حلوانك يعني هديه نك دفعنه جبر اولنور ولاتصح
اجارة المشاع الامن الشريك و دخي مشترك اولان مشاعك اجاره سي صحيح دكلدر الا فيجان اول اجاره

اجاره شريك اولان كمسنه يه جائز اولور زيرا كندو حصه سنه اجنبي يه تسليم ايلمك متصور
دكلدر وشريك واضع اليد ومتصور ردر ومتصرف در وعندهما يصح مطلقا واما مين
قتنده مشاعك اجاره سي مطلقا جائز در كرك شريك اولسون كرك غير اولسون زيرا
تخليه ايروب بوش ايلماسي ايله تسليم اولنماسي ممكندر واذا اجر دارا من رجلين صح اتفاقا
وقحان بر رجل ايكي رجله بر داري اجاره يه ويرسه اتفاق ائمه ايله اول عقد اجاره صحيح اولور
انتفاع ممكندر ويجوز استيجار الظئر باجر معلوم ودخي امزيجي اولان عورتي بر ولدي
امزيمك ايچون اجرت معلومه ايله استيجار ايلمك جائزدر زيرا حق سبحانه وتعالى قرآن
عظيمنده فان ارضعن لكم فاتوهن اجورهن ديو بيان بيورمشلر در يعني قحان مرضعه
اولان خاتونلري اولاد لكزي ارضاع ايلسه لر انلره اجرتلريني ويريكوز ودخي خلق اراسنده
متعارف ومعتاد در ولذا يطعامها وكسوتها ودخي اول امزيجي اولان خاتونه في طعامي ايله
يعني يومي نفقه سيله وكسوه سنيله استيجار ايلمك صحيح وجائزدر خلافا لهما واما مين
ايچون خلاف وارد ر يعني امزيجي خاتونه في طعام ايله كسوه ايله استيجار ايلمك صحيح وجائز
دكلدر زيرا اجرت مجهول در وعليها غسل الصبي وغسل ثيابه واصلاح طعامه ودهنه واول
واول طفل رضيع اولان صبينك غسل اولوب پاك اولمسي واسبابني پاك ايتمسي ودخي طعامني
اصلاح ايلمسي وكذويي عند الولاده لازم اولان ياغلر ايله ياغليوب خذ مني كورمك اول ظئر
اولان خاتونك اوزرينه لازم ومتعين در لاغير شئ منها اول رضيع اولان صبينك ذكر اولنان
لوازمندن اول اول ظئر اولان خاتونك اوزرينه برشيئك بهاسي يوقدر يعني كما لازم دكلدر
بل هو اجرها على من نفقته عليه بلكه اول صبينك لوازمنك ثمني ودخي ظئرك اجرتي شول
كمسنه نك اوزرينه در كه اول صبينك نفقه سي اوزرينه لازم اوله فان ارضعته بلبن شاة
وغذته بطعام فلا اجر لها واكر اول ظئر اولان خاتون ارضاع ايلدوكي صبيي برقيون
سدي ايله ارضاع ايليه يا خود آني غدا ايله يعني طعام ايله غذالندرسه كما اجرت يوقدر زيرا

اوزرینه واجب اولان عملی کی ارضاعدر اشلامشدر ولزوجها وطئها لا في بيت المستأجر
ودخي اول ظئرا ولان خاتونك زوجنه جائز ومباحدر کی کندو زوجیسنی وطئ ایلسه مستأجر
اولان کسنه نك اوزنه وطئ ایلمیه زیرا وطئ زوجك حقیدر هرقنده ایسه لکن مستأجرك اوزنه
دکلدر ولهذا مسخها ان لم یکن برضاه ان کان نکاحه ظاهرا ودخي اول ظئرك زوجي ایچون جائز
درکه ظئرك عقد ایلدوکی اجاره یی فسخ ایلیه اکرکه اجاره کندو رضاسیله اولمدي ایسه فحان کم
زوجك اول ظئره نکاحي بين الناس ظاهر ومشهور اولسه لا ان اقرت به اما اول ظئر اولان خاتون
زوجك نکاحنه اقرار واعتراف ایلسه نکاح صحیح اولماز ولاهل الطفل فسخها ان مرضت او
حبلت واول رضیع اولان طفلك اهلنه جائزدرکه اول اجاره یی فسخ ایدلر فحان ظئر مریض
یاخود حامل اولسه زیرا سدي فاسد اولور وفساد استیجار خانك لینسبح له عز لا بنصفه او حمار
یحمل علیه طعاما بقفیز منه ونور البطیخ له برا بقفیزین من دقیقه یعني جولها اولان مکسه طقوزدن
ایکك نصفی ایله استیجار ایلمك یاخود برحماري اوزرینه تحمیل ایدوکی طعامدن برقفیز ایله استیجار
ایلمك یاخود برثوري برمقدار براوکتمك واوکندنون برقفیز دقیق ایله استیجار ایلمك فاسددر
ویجب اجر المثل في الکل لا یتجاوز المسمی وبو جمله ذکر اولنان صورتلرده اجر مثل واجب اولور
عقد ده مسمی اولان مقداردن تجاوز زیاده اولماسی شرطیله وان استأجره لیجزه الیوم قفیزا
بدرهم فشدوا وفحان اول مکسه بوکون برقفیزي بردرهمه بشورمك ایچون استیجار ایلسه
عقد فاسد اولور امام ابوحنیفه قدسه خلافا لهما واما مین ایچون خلاف وارد رزیرا قفلرنده
صحیح درواول عقد اول عمل اوزرینه واقع اولور وذکر اولنان وقت تعجیل ایچوندر ولو قال في اليوم
صح اتفاقا وفحان بوني بوکون بشوره سین دیو شرط ایلسه اتفاق ایله صحیح اولور زیرا لفظ في
ظرفیت ایچوندر تقدیر مدت ایچون دکلدر وان استأجرها ارضا علي ان یکریها ویزرعها صح واکر
برمکسه براراضی برآخردن حرث ایله اصلاح ایلیوب زراعت ایلمك اوزره اجاره یه السه یاخود آني
سوریب زراعت ایلمك اوزره اجاریه السه صحیح اولور ترکیبده اولان ضمایر مؤنثه جمله سی ارضه

ارضه راجعدر وعلى ان يثبتها او يكري انهارها او يسترمنها لا يصح واكر اول ارضي بركره حرث اولدوقدن
صكره كره وحرثي اعاده ايلمك اوزره اجاره يه السه ياخود اول ارضك ارمقلرينى قازوب پاك ايدوب
صولرينى اجرا ايلمك اوزره اجاره يه السه صحيح اولماز زيرا بو شرط مقتضاى عقددن دكلدر زيرا انثري
باقيدر وبو اجارهٔ تمامندن صكره ارض صاحبنه قالور وكذا الاستيجار للزراعة بزراعة والتركوب
بركب والسكنى بسكنى واللبس بلبس ودنيى برارضى زراعت ايلمك برارض آخر انك زراعتيله استيجار
ايلمك ودنيى بردابهٔ يى ركوب ايچون بردابهٔ آخر انك ركوبي ايله استيجار ايلمك وبرداري سكنى ايچون
بردار آخر انك سكنى سبيله استيجار ايلمك وبر ثوبي لبس ايچون بر ثوب آخر انك ثوبي ايله استيجار
ايلمك صحيح دكلدر زيرا مقصود عليه اولان انتفاع معدوم در وان استئاجر شريكه اوحماره تحمل
طعام صولطه لايلزم الاجر واكر بر كمسه كندو شريكني ياخود شركنك حماريني مايينلرنده بر وجه
اشتراك اولان طعامي كنورمك ايچون اجاره يه طوتسه اجرت لازم اولمز كراهن استئاجر
الرهن من المرتهن وشول راهن كبي كه رهني مرتهندن اجاره يه الهكا اجرت يوقدر زيرا كندو
ملكيدر شريكه ده اولان ضمير استئاجرنك فاعلنه راجعدر وان استئاجر ارضاً ولم يذكر انه يزرعها
اولم يبين مايزرعها لا يصح ان لم يعتم واكر بر كمسه برارضى استيجار ايليوب وحال بوكه اول ارضك
ايچنده زراعت ايده جكي شئ ذكر ايليه ياخود آنده زراعت ايده جكي بيان ايليه اجاره صحيحه اولماز
اكر يعتم ايروب استدوكي شئ زراعت ايده رم ديمز ايسه زيرا زراعت اولنان اشيا مختلف در فان
زرعها ومضى الاجل عاد صحيحا وله المسمى امري قيجان اول زراعت اولنوب مدت اجاره كچسه اول
عقد صحيحه عودت ايدر واول موجر ايچون نسنه اولنان وارد روان استئاجر حماري مكهٔ مكرمه يه
يذكرها يحمل عليه تحمل المعتاد فهلك لا يضمن واكر اول كمسه بر حماري مكهٔ مكرمه يه استيجار ايليوب وحال
بوكه اول حماري كنوره حكي شئ ذكر ايلمسه خلق اراسنده معتاد ومتعارف اولان شئ تحميل ايليوب
حمار هلاك اولسه اكا ضمان اولمز زيرا اول عين يدنده امانتدر عليه ده اولان ضمير حماره راجعدر
وان بلغ مكهٔ فله المسمى واكر اول مستئاجر اولان كمسه مكهٔ مكرمه واصل اولوب يتشمسه موجر ايچون

اول عقد اجاره ده اجرندن تسمیه ایلدوکی شئ اولور لذه که ضمیر موجره راجعدر وان اختصما
قبل الزراعت والحمل نقضت الاجارة رضا للفساد واکر موجر ومستأجر اولان کسنه لر قبل الزراعت
والحمل اختصاص ایدوب نزاع ایتسه لر مابینلرنده اولان عقد اجاره منتقض اولور واقع ده اولان
فسادك دفعی ایچون **فصل ۷۷** بو فصل اجیر مشترك وغیر مشترك احکامی بیاننده در
الاجیر المشترك من یعمل للغیر ولهذا اجیر مشترك شول کسنه در که کندوسندن غیری یه عمل ایلیه یعنی منافع
بر فرد واحده مخصوص اولمیه بکا استیجار آدمه عمل ایلیه ولا یستحق الاجر حتی یعمل کالطباع والقصار
اجیر مشترك اولان کسنه اجرتی مستحق اولماز تاکم عمل ایدوب اتمام ایلیه مثلا طباع وقصار کبی والمتاع
فی یده امانة لا یضمن ان هلك واول یدنده اولان متاع امانتدر هلاك اولسه کا ضامن اولماز
زمان اولماسین شرط ایلرسه ده وبه یفتی یعنی عدم ضمان ایله افتا اولنور امام ابوحنیفه قتنده
وعندهما یضمن ان امکن التحرز منه کالغصب والسرقة اما مین قتنده ضامن اولور اکر اندن احتراز
ممکن ایسه مثلا غصب سرقه کبی زیرا بو ایکی شیئدن احتراز ممکن در بخلاف مالا یمکن کالموت
والحریق الغالب والعدو المکابر اما احتراز ممکن اولمیان شیئده مثلا موت کبی وزیاده غلبه
ایله اولان یانغین ومعاند اولان عدو کبی اول تقدیم ایدن مسئله نك خلافیدر یعنی ضمان
یوقدر ویضمن ما تلف بعمله اتفاقا التخریق الثوب من دقة وزلق الحمال وکسر الحمل الذی یشد به
المکاری وغرق السفینة من مدها یعنی اجیر اولان کسنه کندو عملی ایله ضامن اولور مثلا
جرمیغه آلدوغی ثوبی زیاده دقیق ایلمکدن تخریق ایدوب یاره لمق کبی وحمالك آیغی صیرنوب
کتورد وکی شئ تلف ایلمك کبی ودوه جبینك یاخود قاطر جبینك یوك بغلدوغی ایپ
کسیلوب یوکلندوکی شئ تلف ایلمك کبی وسفینه نك مد اولماسندن غرق اولماسی کبی
ولاکن لا یضمن به الادمی ممن غرق فی السفینة او سقط من الدابة لکن اول ایپك کسلمسیله
وسفینه نك مد اولماسیله ادمی مضمون اولماز شول آدملره که سفینه ده سفینه غرق اولیه
یاخود دابه نك اوزرندن دوشوب اولیه زیرا ادمی جنایتیله مضمون اولور ولا یضمن قصاد

غصاب ولا ذراع لم يتجاوز المعتاد ودخل مدن قان المقدر وسبطار لقدن محل معتادي تجاوز
ايلميان غصاد ايله بزاعك اوزرينه ضمان يوقدر الا قچان محل معتادي تجاوز ايلسه لراول
زمانده دبت نفسه ضامن اولور ولو انكسر دن في طريق الفرات فللمالك ان يضمنه في مكان
حمله ولا اجر او في مكان كسره وله الاجر بحسابه وقچان فرات بولنده بربويك كوپي فرلسه مالك
ايچون جائز در كه اول اجيره اول كوپك قيمتني مكان حمله ياخود مكان كسره كه كانضمين
ابتدوره واجرت وارد رزيرا بوكسره كه وارد روحاصل اولمشدر اول حمالك اپي فرلماسيله
اولمشدر اول ايسه كندو صنعندندر بو اجلدن ضامن اولور والاجير الخاص من يعمل لواحد
ويسمى اجير واحد اجير خاص اجير مشترك مقابليدر زيرا ابكي قسم اوزره دربري مشترك
وبري خاص درامدي اجير خاص شول كمسنه در كه واحد معينه عمل ايليه وبونه اجير واحد
تسميه اولنور وتستحق الاجر بتسليم نفسه مدته وبو اجير خاص مدة عملدن ياخود من استيجا رده
نفسني تسليم ايلمك كبي ايله اجرته مستحق اولور زيرا اجرت عمل مقابله سنده در فمن استاجر
للخدمة سنة اولرعي الغنم شول كمسنه كبي كه خدمت ايلمك ايچون برسنه يه دكين اجاره يه طوتلمش
اوله ياخود برسنه يه دكين قيمون كومك ايچون اجاره يه طوتلمش اوله اول هبه نك تمام اولماسيله
اجرته مستحق اولور عملي ناقص اولورسه اجرته مستحق اولماز زيرا اجرت منافع مقابله سنده
در ولا يضمن ما تلف في يده بعمله يعني اجير خاص اولان كمسنه كندو عملي ايله يدنده تلف
اولان شيئه ضامن اولماز امام ابو حنيفه قتنده زيرا اول شئ يدنده امانتدر واما مين قتنده
اجير مشترك اولان كمسنه ضامن اولور اسمعسا نابر الاي ادملرك مالري صيانت المق
ايچون وصح تردد الاجير بين نصفين مختلفين وايتهما وحد لزم ما سمى له نحو ان حنطه قارسيا
قبدرهم اورميا قبدرهمين ونحو صبغته بعصفر قبدرهم وبزعفران قبدرهمين يعني مستاجر
اولان كمسنه اجيري نصفين مختلفين بينده متردد اولماسي صحيحدر واول نصفين مختلفينك
هر قنيقسي بولنوب موجود اولسه اول نفع مقابله سنده تسميه اولنان شئ لازم اولور

مثلا مستأجر اولان كسنه حياط اولان كسنه يه اكر كابر توبي فارسي كسمنده ديكرسن بر درهم واكر
رومي كسمنده ديكرسك ايكي درهم يا خود بو يا نجي اولان اجيره بو توبي بكا عصفر ايله بويارسك
بر درهم واكر زعفران ايله بويارسن ايكي درهم ديمه سي كبي و نخوان سكنت هذا الدار فبدرهم
في الشهر او هذه الدار فبدرهمين ودخي تردد صحيح اولور مثلا اكر بو داره ساكن اولورسك
آيده ايكي درهم ردايلك كبي وان اركبتها الي الكوفة فبدرهم والي واسط فبدرهمين ودخي تردد
صحيح اولور اكر بو دابه بي كوفه يه دك بنرسك بر درهم در واكر واسطه دك بنرسك ايكي
درهم در ديلك كبي وكذا يصح لو ردد بين ثلاثة لا بين اربعة ودخي اوج شيئك بينده تردد
ايلك صحيح در دردت شيئك بينده تردد ايلك صحيح دكلدر ولو قال ان خطته اليوم فبدرهم
اوغدا فبنصف فخاطه اليوم فله الدرهم وان خاطه غدا فله اجر المثل لا يجاوز نصف درهم
وقجان مستأجر اولان كسنه اجيره اكر بو توبي بوكون ديكرسك بر درهم واكر يارين ديكرسك
بحق درهم در ديسه امدي حياط اولان كسنه اني اول كونده كسه كا بر درهم وارد واكر
يارنكي كون دكسه كا اجر مثل وارد رامام ابو حنيفه اول اجر مثل نصف درهمدن زياده
اولسه اول زياده اولسه اول زياده لازم اولماز خطته ده كه ضمير ثوبه راجعدر وقالا الشرطان
جائزان وامامين ديديلركه ذكر اولنان ايكي شرط كه بري اكر بوكون ديكرسك بر درهم وبري
يارين ديكرسك بوچق درهم در ديدي كي جائزدر امام صحيح قتلرنده نصف درهمدن
ناقص اولور زياده اولماز مقدر ولو قال ان سكت هذا الحانوت عطارا فبدرهم اوهذا
فبدرهمين جار وقجان ديسه كه اكر بو خانوته يعني بو دكانه عطار لق صنعتي ايله ساكن اولور
سك بر درهم در واكر دمورجيلك صنعتي ايله ساكن اولورسك ايكي درهم در ديلك
جائزدر امام ابو حنيفه قتلرنده خلافهما وامامين انجون خلاف واردر زيرا قتلرنده
جائزدر كلدر وايكي صورتده اجر مثل واجب اولور وكذا لو قال ادهبت بهذه الدابة
الي الحيرة فبدرهم وان جاوزتها الي الفارسية فبدرهمين اوان حملت اليها الي الحيرة

الخيره كره شعير فبدرهم وان حملت كر بر فبدرهمين ودخي موجر اولان كسنه مستأجر اولان كسنه يه
اكر بودآبه ايله حيره يه كيدرسك بردرهمه واكر حيره بي تجاوز ايدوب فارسيه يه كيدرسك
ايكي درهمه دردیسه اكر بودآبه تاك اوزرينه حيره يه بركره شعير يوكلدرسك بردرهمه واكر بركره بر
يوكلدرسك ايكي درهمه دردیسه تقدم ايدن مسائل كبي صحيح اولور جاوز نهاده اولان ضمير حيره يه
راجعدر ولايسافر بعبد استأجره للخدمة بلا اشتراط يعني مستأجر اولان كسنه يه حذمت ايچون
اجاره يه الدوغي عبدي اشتراط سفر سز انك ايله سفر ايلمك جائزدكلدر زيرا عضو منافعدر استأجره
اولان ضمير عبده راجعدر ولو استاجر عبدا مجهورا فعمل واخذ الاجر لايسترد منه يعني فجان
برعبد مجهور علمه بي براي حذمت ايلمك ايچون اون درهم استيجار ايلسه مثلا مزبور عبد اول
شرط اولنان خذمتي ادا وعمل ايليوب مقابله سنده اولان اجري اخذ ايلسه مستأجر اولان كسنه
اون عبد مجهوره ويرد وكي اجري بعد الفراغ استرداد واسترجاع ايلمكون ولو آجر العبد المغصوب
نفسه وكل غصبه اجره لايضمن وفجان عبد مغصوب اولان كسنه كندو نفسني بركسنه يه اجاره
ويروب غاصبي اولان كسنه اول عبدك اجاره دن تحصيل ايلدوكي اجري الوب كل ايلسه ضامن
اولماززيرا مال غير متقوم مدرخلافا لهما امامن ايچون خلاف واردر بومسئله ده يعني قتل زنه
كلي ايلدوكي ماله ضامن اولور وما وجده سيده اجد يعني غاصبك اكلندن صكره اول عبدك
سيدي اولان كسنه مزبور عبدك اجرتندن بولدوغي شئ اخذ ايلسه زيرا لعبدك عمله كبي سيدندر
وقبض العبد اجره صحيح دخي كندو اجرتني قبض ايلمك صحيح وجائزدر واجر عبده هذا الشهرين
شهرلرا باربعه وشهر بخمسه صح وفجان عبدك سيدي اولان كسنه كندو عبدني بوايكي آي اجاره يه
ويرسه برآي دورت درهمه وبرآي بش درهمه اول عقد اجاره صحيح اولور والشهر الاول
باربعه والشهر الثاني بخمسه اولكي شهره ورده اولور زيرا لفظ اربعه شهر اوله ولي المشدر والكيني
شهر بنه اولور زيرا لكيني زيرا لفظ خمسه شهر ثاني ولي المشدر ولو استأجر عبدا فاق او مرض
فاديعي وجوده في اول المدة والمولى وجوده قبل الاخبار بساعة حكم الحال فجان بركسنه بركسنه نك

عبد في اجاره يه طوته مزبور عبد قرار ايدوب ياخود حسته اولسه صكره مستأجر اولان كمسنه بو
آنبق ياخود حسته لق اجاره نك اول مدتنده واقع وموجود اولماسني ادعا ايلسه اول عبدك مولاسي
اولان كمسنه اول آنبوك ياخود مرضك اخبار ندن برساعت اول واقع وموجود اولدوغني
ادعا ايلسه بو تقدير جه حال تحكيم اولنه فان كان العبد حاضرا وصحيحا صدق المولي والا فالمستأجر
امدي حالي تحكيم ايلمانك معناسي بودركه فجان اول عبد اول حالده حاضر وموجود ياخود
صحيح غير مريض اولسه عبدك مولاسي تصديق اولنور واجره واجبه اولور واكر اول حالده حاضر
وصحيح اولمسه مستأجر تصديق اولنور واجرت لازم وواجب اولماز وكذا الخلاف بالانقطاع ماء
الرحي جريانه ودخي برصورتكه مانك منقطع وحاوي اولماسنده اختلاف ايله تقدم ايدن مسئله نك
اختلافي كبير رحال تحكيم اولنمقله يعني اول دكرمانك صوبي خصومت وقتنده منقطع ايسه قول
مستأجرك اولور واجرت لازم اولماز واكر جاري ايسه قول رب الرحا اولور بمعنى ايله واجرت لازم اولور
جريانه ده اولان ضمير ماء الرحي يه راجعدر ولو قال رب الثوب امرك ان تصيغه احمر فصيغه اصفر
اصفر وقال الصباغ امرتني بما صبغت صدقت رب الثوب يعني فجان رب الثوب اولان كمسنه يه
بن سكا بو ثوبي قزل بويامغه امر ايلدم سن اني صاري بويادك ديسه صباغ دخي رب الثوب اولان
كمسنه يه سن بكا امر ايلدوكك رنكه بويادم ديسه رب الثوب اولان كمسنه تعبير ايله تصديق اولنور وكذا
الاختلاف في القميص والقباء دخي قميص وقباده اختلاف كبير مثلا رب الثوب اولان كمسنه
خياط اولان كمسنه يه بن سكا بو ثوبي قباد كمين ايجون ويردم سن اني قميص دكدك ديسه خياط
دخي سن بكا قميص دبك ديو سياريش ايلدك ديسه قول رب الثوب كدر يعني ايله فجان بدئه لري اوليه
فان خلف ضمن الصانع قيمة ثوب غير معمول ولا اجر امدي رب الثوب اولان كمسنه فجان يعني ايلسه
صانع اولان كمسنه كرك صباغ اولسون كرك خياط ثوبك قيمتنه غير معمول يعني غير مصبوغ
وغير محيط اولدوغي حالده ضامن اولور واجرني دخي يوقدر واخذ الثوب واعطاه اجر
مثله لا يجاوز به المسمى وياخود رب الثوب اولان كمسنه اول ثوب اخذ ايدوب صانع اولان

اولان كسنه يه اجرة مثلني ويره واول ويردوكي اجرت مثل ايله عقد ده مسمى اولان مقداري
تجاوز ايلميه وان قال رب الثوب عملت لي بلا اجر وقال الصانع عملت باجر فالقول لرب الثوب
والكرب الثوب اولان كسنه صانع اولان كسنه يه سن بكا بو ثوبي اجرت سز ايشلدك ديسه صانع
وخي خير بن سكا اجرت ايله ايشلدم ديسه قول بو مسئله ده رب الثوب اولان كسنه نكدر يمينيي ايله
زيرا منكر در وعند ابي يوسف القول للصانع مع يمينه ان كان حريقا وامام ابو يوسف قتنده
قول صانع اولان كسنه نكدر يمينيي ايله اكر حريف ايسه يعني اكر اهل حرفتدن ايسه وعند محمد
الصانع ان كان معروفا بعمله بالاجر فالقول قتنده قول صانع اولان كسنه نكدر اكر اول صانع
اجرت ايله اولورسه يعني اجرت ايله عمل ايلمكدن معروف ومشهور ايسه

باب ٧ فسخ الاجارة

مصنف رحمة الله عليه بو بابده اجاره فسخ اولنماسنك احكامني بيان ايدر نقصان بعيب قوة
النفع كخراب الدار وانقطاع الماء من الارض او الرحى يعني اجاره ده معقود بالذات اولان
منفعتي موت اولان عيبي ايله اجاره فسخ اولنور مثلا اجاره يه النان دارك خراب اولميچي
وارضك باخود دكرمنك اوزرندن صويك منقطع اولميچي او اجل به كمرض العبد ودر الدابة
وباخود اجاره اولنان شيئك منفعتنه حائل واقع اولمچي مثلا اجاره يه النان عبدك مريض
اولماسي كبي واجاره يه النان دابة نك يفراولميچي فلو انتفع به مغبنا اوزال المؤجر عيبه سقط
خياره امديچي فان مستأجرا اولان كسنه اول عيبلو اولان عبدله باخود عيبلو اولدوغي حالده
منقطع اولسه وموجرا اولان كسنه اجاره ايله دوكي شيئك عيبني ازاله ايلسه مستأجرا اولان كسنه نك
خياري يعني مختار اولميچي ساقط اولور زيرا مقصود حاصل اولمشدر وتفسخ بالقدر وهو
العجز من المضي على موجب العقد الا بتحمل ضرر غير مستحق به ودخي عذر ايله فسخ اولنور
عذر ايسه واقع اولان عقد اجاره نك موجبنه مستمر اولور اوزرينه يورييمكدن عاجز اولمقدر
مكره عقد ايله مستحق اولميان ضرري تحمل ايلمك ايله اولة لقطع سن سكن وجعه بعدما استوفى
له اوطبخ وليمة ماتت عروسها بعد الاستيجار للطبخ لها او اختلف بعني عقد ايله مستحق اولميوب

تحمل اولنان ضرر شول اغر بسي زائل اولان دیشك يعني ساكن اولان دیشك قوپرمسي كبي كه اني
قوپرمغه براجير استيجار اولندقدن صكره ياخود برولیمه نك طعامني بشورمك كبي كه برعروس
وليمه سنك طعامني بشورمكه اجير استيجار اولندقدن صكره عروس وفات اينمش اولمه اول
عروسي زوجي خلع ايلمش اولمامدي بوصورتلرده اجاره فسخ اولور زيرا بو عقد اوزره مستمر اولمق
كندو نفسنه عقد ايله مستحق اولميان ضرري الزام وتحميل ايلمش اولور وكذا لو استأجر دكانا للبيع
فذهب ماله او اجر شيئا فلزمه دين لا يجد قضاؤه الا من ثمن ما اجره ولو ثبت باقراره ودعي
فجان بردكانك ايجنده تجارت ايلمك ايچون اني اجاره يه طوتوب يدنده اولان مال ذاهب
وضايع اولوب يعني اولسه ياخود دكان كبي برشئ اجاره يه ويروب صكره كامل بر دين لازم
اولسه كه قضا ايلمكه برشئ بولمسه الا اول اجاره يه ويردوكي شيئك ثمنندن واكر كه اول لازم
اولان دين كندو اقراري ايله ثابت اولدي ايسه ده اجاره فسخ اولور ذكر اولنان ضرري
تحميل ايلمك ايچون او استأجر عبد المحذمة في المصر او مطلقا فسافر ودعي فجان برعبدي
اجاره به الوب كندويه مصرده حذمت ايلمك ايچون ياخود مطلق حذمت ايلمك ايچون كرك
مصرده اولسون كرك غيريده اولسون مستأجر اول عبدي الوب سفره كتمك مراد ايلسه عبدك
مالكي اولان كسنه اكا رضا ورمسه اجاره فسخ اولنور وكذا اوراد مالكه السفر فيه ودعي فجان
عبدك مالكي اولان كسنه اول عبدي مستأجردن الوب سفره كتمك مراد ايلسه اجاره فسخ اولنور
واكر بدابة للسفر ثم بدله منه ودعي فجان بر كسنه سفره كتمك ايچون بردابة يي براجردن اجاره به
الدقدنصكره سفردن قالمق كورنسه اول اجارة فسخ ايلمك جائزدر زيرا جائزدركه تجارت
ايله جكي مال تلف اولمش اولسه ولو بد المكاري عذر فليس بعذر اما فجان موجر اولان كسنه يه
سفردن قالمق كورنسه عذر دكلدر يعني اجارة فسخ ايلمكه عذر اولماز ولو مرض المكاري فهو عذر
في رواية الكرخي اما فجان دابة يي كرايه ويرن كسنه حسنه اولسه حسنه لكي عذر در دون رواية الاصل
رواية اصلده عذر دكلدر زيرا جائزدركه مكاري اولان كسنه كندو يرينه برادم كندوره ولو

ولو استأجر خياط ليعمل لنفسه عبداً يحيط له فافلس فهو عذر يعني فجان كندو نفسنه اشلين
خياط بنه كندوبه ديمك ايجون برعبد استيجار ايليسه صكره مفلس اولسه اول مفلس اولدوغي
عذر اولور بخلاف خياط بخيط بالاجرة اما اجرت ايله دكين خياط طلق بونك خلافيدر يعني
برعبدي استيجار ايله عذر اولماز واجاره فسخ اولماز بخلاف ترك الخياط ليعمل في الصرف
ودخي خياط اكي ترك ايليوب صراف لكن عمل ايلمك ايجون تقدم ايدن مسئله نك خلافيدر
يعني عذر اولماز زيرا جائز در كه خياط اكي برناحيه ده ايدوب صراف اكي برناحيه ده ايده
وبخلاف بيع ماجره ودخي اجاريه ويرد وكي شئ بيع ايلمك كبي تقدم ايدن مسئله نك خلافيدر
يعني عذر اولور اجاره فسخ اولماز مادامكه اكا دين لاحق اولمية ولو استأجر كانا العمل الخياطة
فتركه لعمل الاجر فعذر وفجان بردكاني حياط طلق صنعتي ايلمك ايجون اجاره يه السه صكره خياط طلق
عملني برآخر عمل ايلمك ايجون ترك ايلسه عذر اولور واجاره فسخ اولور وكذا لو استأجر عقاراً
ثم اراد السفر ودخي بويله در فجان بركسنه برعقاري استيجار ايليوب صكره سفر مراد ايلسه
عذر اولور واجاره فسخ اولور وتفسيخ بموت المتعاقدين ان عقدها لنفسه فان عقدها لغير
فلا كالوكيل والوصي ومتولي الوقف يعني اجاره ايكي متعاقدينك برينك موتيله فسخ اولور
اركندو نفسنه عقد ايلديسه واكر كندو نفسك غيريسنه عقد ايلديسه مثلا وكيل ووصي ووقف
متولي سي كبي فسخ اولماز زيرا وكيل اولان كسنه نك عقدي موكل ايجون در ووصي نك عقدي
صغير ايجوندر ومتولي نك عقدي واقف ايجوندر بو اجلدن برينك موتيله فسخ اولماز **فصل**
ودخي بو فصل برالاي مشهور ومجمع اولان مسائلك بياننده در ولو احرق حصائد ارض
مستأجرة او مستعارة فاحترق شئ في ارض غيره لا يضمن ان كانت الريح هادية وان كانت مصطرمة
ضمن يعني فجان بركسنه برارض مستأجره نك يا خود برارض مستعاره نك بجلمش اولان اكنني
احراق ايله بوسبب ايله غيري كسنه نك ارضنده اولان شئ محترق اولسه اكا ضامن اولماز اكر
روزكار اول وقتده ملايم ايسه واكر روزكار اول وقتده ملايم دكل ايسه يا نمو قتده متحرك اوه مصطرم

ایسه ضامن اولور غیره ده اولان ضمیر احتراقه تک فاعلنه راجعدر ولو فعل حیاط اوصناع فی حانوته
من یصرح علیه العمل بالنصف صح یعنی دکان حیاط وصباغ اولان کسنه کندو دکانوتده عملی نصف
ایله طرح ایلر یعنی نصف ایله اشتراک کسنه اوتوردیسه عقد صحیح اولور زیرا اکا احتیاج وارد روقیاس
جائز اولماسه در زیرا عقد مجهول وضعفدن خارج اولان غیر معلوم در وکذا لو استأجر حمالا
یحمل علیه محملا وراکبین الی مکة فله المحمل المعتاد ودخی عقد صحیح اولور فجان برکسنه برده اوزرینه
مکه مکرمه یه برمحمل یعنی برمحفه ایله ایکی راکب کتورمک ایچون استیجار ایلسه امدی اول حمال
ایچون معتاد اولان حمل وارد ریعنی نه غایت ایله ثقیل ونه خفیف اولمه قیاس عدم جواز در زیرا
مجهول دروان شاهد الحمال المحمل فهو اجود واکرا اول حمال اولان کسنه اول کتورد وکی محملی
کتورمک اولی واحسن اولور وان استأجر المحمل الحمل زاد فاکل منه فله ردّ عوض ما اکل واکر
برکسنه برآخردن برده یی برمقدار ارزق بوکتمک ایچون استیجار ایلسه صکره اول صاحبی اولان
کسنه اذن برمقدار اکل ایلسه مالک ایچون جائزدر که اول مالکدک یدوردیکی مقداری عوضنی ردّ ایله
ولو قال لغاصب داره فرّغها والا فاجرها کل شهر بکذا فلم یفرغ فعلیه المسمّی وجحان برر جل
دارینی غصب ایدن کسنه یه بکا دارمی بوش ایلمزایسک هرایه اجرینی فلان مقداره اولسون دیسه
غاصب اولان کسنه انی بوش ایلیسه انک اوزرینه اول مسمّی وارد رزیرا اجاره تعیین اولنمغله منعقد
اولدیغی فان جحد الغاصب ملکه اولم یجحد ولکن قال لا اریدها بالاجرة فلا وان برهن علی ملکه بعد
جحده امدی اول غاصب اولان کسنه اول صاحب ملکک ملکیتنی انکار ایلسه لکن دیدیکی بزبودارینی
اجرتیله استیجار اول مسمّی لازم کلمز واکر صاحب دار اولان کسنه اول غاصبک جحودینه نصکره برهنه
ایدرایسه ده زیرا اول مالکدک ملکنی جحود ایلمک اول مسمی یه ملزم اولمز زیرا بینه قائمه اولماسنک
مدخلی یوقدر ومن اجرها استأجرها باکثر یتصدق بالفضل وشول کسنه که اجاره یه الدوغی شیئی
مقداردن زیاده یه ویره اجاره صحیح اولوب اول زیادة یی تصدق ایلیه زیرا ماد امکه اول فضل اولمغله
ربحکدر وتفسخ الاجارة مضافة یعنی اجاره زمان مستقبله ده مضاف اولدوغی حالدن

حالده صحیح اولور مثلا شعبانده اولا اجرتك الی رمضان دیمك کبی وکذا فسخها و دخی اجارتك فسخ
اولنماسی زمان مستقبله مضاف اولدوغی حالده صحیح در والمزرعة و دخی مزارعه زمان مستقبله اضافت
ایلمك صحیح در مثلا شعبانده اولسه زراعتك ارضی من رمضان دیمك کبی والمعاملة و دخی معامله یعنی مساقات
زمان مستقبله اضافت صحیح در والمضاربة و الوکالة والکفالة والایصاء و دخی مضاربه و وکالتی وکفالتی
ووصیتی نصب ایلمانی زمان مستقبله اضافت ایلمك صحیح در مثلا برکسنه بن وفات ایلدیکمده فلان کسنه
وصی ایلدم دیمك کبی والوصیة والقضا و دخی وصیت ایله قضا نی زمان مستقبله اضافت ایلمك صحیح در
مثلا امام اولان کسنه فلان آیی باشی اولسه فلان کسنه قاضی ایلدم دیسه والامارة یعنی امارت بی و دخی زمان
مستقبله اضافت ایلمك صحیح در مثلا امام اولان کسنه فلان آیی باشی اولسه فلان کسنه فلان ولایتك امیری
ایلدم دیسه والطلاق و دخی طلاق زمان مستقبله اضافت ایلمك صحیح در مثلا برکسنه کندو خاتونته
فلان آیی باشی اولسه بوش اوله سین دیسه والعتق و دخی عتق زمان مستقبله اضافت ایلمك صحیح در مثلا بر
کسنه کندو عبدنه فلان آیی باشی کلمه حر اوله سین دیسه والوقف و دخی وقفی زمان مستقبله اضافت ایلمك صحیح در
مثلا برکسنه دارم مؤمد نصکره وقف اولسون دیمك کبی لا البیع واجارة و فسخه والقسمة والشرکة والهبة
والنکاح والرجعة والصلح عن مال وابراء الدین یعنی بو اشیاء عشره نك هر بریسی زمان مستقبله اضافت ایلمك
صحیح دکلدر زیرا بو اشیا تملیك قبیلندن در متجرد واقع اولور اضافته جائز بوقدر کتاب المکاتب مصنف
رحمة الله علیه بو کتابده مکاتب ومکاتبه نك کیفیتی احوالدن بیان ایدر الکتابة کتابت لغتده کتبه نك
مصدریدر ضم وجمع معناسنه در وبو عقد عقد کتابت تسمیه اولندیغی ایچون کتابت دیمك حریتی رقبه نك حریتنه ضمنی
ایلمك لازم در وباخود هر بری وثیقه کتب ایلدوکی جلدن هی تحریر المملوك بدا فی الحال ورقبته
فی المآل واصطلاح فقهاده معناسی بو عبد مملوکی بد جهتندن فی الحال تحریر ایلمکدر یعنی فلان
برکسنه برعبد مملوکینی برمقدار دراهم اوزرینه تحریر ایلیه اول مالده عبد صاحب ید اولور واستدوکی
شیئه تصرف ایلمکه قادر اولور ورقبه سی مالده فلان اوزرنه اولان مال کتابتی ادا ایلیه محرر
اولور و بو کتابتده نك رکن لازمی ایجاب وقبول در کرك کتابه ایله اولسون کرك انك معناسنه اولسون

يعوانك معناسن اولان لفظ ايله اولسون قمن كاتب مملوكه ولو صغير آيفعل بمال حال او مؤجل او منجم
فقيل صح امدي برکسنه عبد مملوکيني بيع و شرايي مقل ايدر صغيره ده اولور سه برمقدار مال حال ياخود
برسنه يه دکين مؤجل ياخود آيلر ايله منجم يعني مسقط که هر آي باشنده فلان مقدار ويرمك اوزره مکاتبه
ايلسه اول مکاتبه ايلدوکي عبد اني قبول ايله اول عقد مکاتبه صحيح اولور وکذا لو قال جعلت عليك الفاً
تؤدّيه نجوما اولها کذا و آخرها کذا فان ادّيت فانت حرّ وان عجزت فمن فقيل ودخي فجان برعبدك
مولاسي کندو عبدنه بن سنك اوزرينه بيك درهم قلدم که بکا اول بيك درهمي آيلر ايله منجم وره سين
اول آيلرك اولي مثلا محرّم الحرام و آخري ماه رجب در واکر سن اول بيك درهمي بومنوال اوزره
وبو شرط اوزرينه قبول ايدوب ويرر سن حرّه اولاسن ديسه مزبور عبد بو شرطي قبول ايلسه و
اول التزام اولنان شئ محصّلنده ايله کتابت صحيح اولور عبد حرّ اولور ولو قال اذا ادّيت اني الفاً
کل شهر مئة فانت حرّ هو تعليق وقيل مکاتبه و فجان مولي اولان کندو عبدينه اکر بکا بيك درهمي
ايصال واداايدرسك حرّ اولهسين ديسه تعليق اولور مکاتبه اولماز دينار ايله مکاتبه اولور واذا
صحّت الکتابة خرج العبد عن يد المولي دون ملکه و فجان اول مولانك ايلدوکي کتابت
صحيح اولسه اول مکاتب اولان عبد يدنه اولاني تسليمندن اوّل مولينك يدنه جقار ملکندن دکل
زيرا ماداامکه عبدك اوزرينه بقيّه قله مولي سي ملکنده در فان تلف ماله ضمن امدي فجان مولي
اولان مکسنه کندو مکاتبه نك مالني اتلاف ايلسه ضامن اولور زيرا جنيي اولمشدر وکذا ان وطئ
المکاتبة او جنى عليها او على ولدها ودخي فجان مولي اولان مکسنه کندو مکاتبه سين وطئ
ايلسه اول مکاتبه نك عقرينه ضامن اولور و فجان بو مکاتبه يه ياخود ولدينه جنايت ايلسه ارش
جنايته ضامن اولور زيرا ملك رقبه باقي اولمغله حد اولنمغه محال اولغدوغي اجلدن عقر
متعين اولدي وان کاتبه على قيمته فسدت فان ادّها عتق واکر مولي اولان مکسنه کندو عبد
رقيقغي قيمت اوزرينه مکاتبه ايلسه مکاتبه فاسد اولور واکر مزبور عبد اول قيمتي دفع ايدوب
اداايلسه ازاد اولور وکذا لو فسد لو کاتبه على عين لغيره بيّعين بالتعيين ودخي کتابت فاسده

فاسده اولور فجان مولي اولان مكسه كندو عبدي برغير مكسه نك عيني اولان شيئ اوزرينه مكاتب ايليه مثلا
كاتبتك على هذا العبد دينه كتابت فاسده اولور وعلى مائة ويرده عليه عبد غير معين وياخود مولي
اولان مكسه كندو عبد رفيقني يوز درهم اوزرينه مكاتب ايدوب كره مولي اكا برعبد غير معين رد ايلمك
اوزره مكاتبه فاسد اولور امام ابو حنيفه اليه امام محمد قتنده وعند ابي يوسف يجوز وتقسيم المائة
على قيمة المكاتب وقيمة عبد اونقسط قسط العبد والباقي بدل الكتابة وامام ابو يوسف قتنده
مكاتبه جائز در واول ذكر اولنان يوز درهم مكاتب ايله برعبد وسطك قيمتي اسقاط اولنوب يوز
دن باقي قلان مقدار بدل كتابت مقابله سنده عد اولنور وبعض شراح بو مسئله يه مثل وضع
ايلمش مثلا مكاتبك قيمتي التي درهم اولوب عبد وسطك قيمتي درت درهم اولسه امدي اول قيمت
عبد وسطدن زياده اولان ايكي درهم بدل كتابت واقع اولور ويوز درهمدن قسط وسطك
مقداري آلتمش التي وايكي ثلث اولور ويوزدن باقي قلان اوتوز اوچ درهم وبر ثلث بدل كتابت
مقابله سنده واقع اولنور تامل اولنه وان كانت المسلم عبده بخمر وخنزير فسد واكر مسلم اولان
مكسه كندي عبدي خمر ياخود خنزير اوزرينه مكاتب ايليه عقد كتابت فاسد اولور زيرا بو ايكي
سنه مسلم حقنده مال دكلدر وان ادعاه ولزم قيمة نفسه امدي فجان خمر ايله ياخود خنزير ايله
مكاتبه اولنان مكاتبه اولدوغي خمري ياخود خنزيري مولي سنه اداايليه عتق واقع اولور كندو
نفسنك قيمتي لازم اولور والكتابة على حالها وهم باطلة فلا يعتق باداء المسمى يعني فجان بر
مولي كندو وعبدي برميته وياخود بردم اوزرينه مكاتب ايليه اول كتابت باطله اولور واول
مسمى اولان شيئ اداايلمك ايله عبد عتق اولنماز زيرا بو ايكي دخي مال دكلدر بو اجلدن عقد باطل
اولور ويجب القيمة في الكتابة الفاسدة ولا ينقص عن المسمى يزاد عليه يعني مكاتبه فاسده
اول عبد مكاتبك قيمتي لازم اولور وقيمتي واجب اولدوغي تقديرجه مسمى دن ناقص اولميه
بلكه اوزرينه زياده اولنه وصحت على حيوان ذكر جنسه لا وصفه ولزم الوسط او قيمة يعني
بالكر جنسي ذكر اولنمش وضع ونوعي ذكر اولنمامش حيوان اوزرينه كتابت اولنمق صحيح وجائز ودر

وصحيح اولدوغي تقدير جه حيوان وسط و باخود قيمتي لازم اولور وصح كتابة كافر عبد الكافر بحر مقدر
يعني كافر اولان كسنه كندو عبد كافر بني مقدر اليله مكاتب ايلمك صحيح و جائز در زيرا محرر كفار حقنده مال
قبيلندر عبد الكافر ديمسي عبد مسلمدن احتراز در زيرا كافر اولان كسنه عبد مسلمي مكاتب ايلسه فاسد
اولور و قيمت واجب اولور و اي سلم فللسيد قيمتها و عتق باداء عينها و عبد ايله مولينك حصر
قنقيسي مسلم اولسه سيد ايجون اول حصرك قيمتي وارد ر و اول عبد اول عيني ادا ايلمك ايله آزاد اولور
زيرا عتقي كا متعلقدر **باب ٣** تصرف المكاتب بو باب مكاتب اولان عبدك كندو نفسنه
تصرفي بيانندهدر له ان يبيع و يشتري و يسافر و ان شرط عدمه يعني عبد مكاتب ايچون
بيع و شرا ايلمك و برمكاندن برمكان آخره سفر ايلمك جائز در اكر كه عقده عدم سفر شرط
اولنورسه ده زيرا صاحب يد در و يزوج امته و دخي امه سك تزوج ايلمك جائز در و يكاتب عبده
و دخي عبدي مكاتبه ايلمك جائز در فان ادى بدل كتابته بعد عتق الاول له و ان ادى قبله
يعني مكاتب اولان كسنه يه مولي سنك اذنسز تزوج ايلمك جائز دكلدر بونبي قدن خلاص اولدي
و لا يهب و لو بعوض و لا يتصدق الا بتيسير و دخي مكاتب اولان كسنه عوض ايله ده اولورسه
برشي هبه ايلمسون و تصدق دخي ايلمسون مكر كه يسير يعني قليل اولان شيئ ايله تصدق ايليه زيرا بو
ايكي شيئ سيدك حقنده ضرر در و لا يكفل و لا يقرض و دخي بر كسنه يه كفيل اولمسون يا نده اولان مالدن
كسنه يه اقراض ايلمسون زيرا بونلرده دخي ضرر در و لا يعتق و لو بمال و دخي مكاتب اولان كسنه كندو
عبدي عتق ايلمسون يعني ايليه مال ايله دخي اولورسه ده زيرا عتق كتابتدن اعلا در و لا يزوج
عبده و دخي عبدي تزويج ايليه و لا يبيعه بنفسه و دخي كندو عبدي نفسي ايله يعني مولي سنك
اذنسز بيع ايليه و الاب و الوصي في رقيق الصغير كالمكاتب يعني صغيرك باباسي و وصي سي
اولان كسنه صغيرك رقيقنده تصرف ايلمكده مكاتب كبيلدر امدي مكاتب جائز اولان شيئلر
مثلا بيع و شرا كبي و مكاتبة عبد و تزويج امه بونلر جائز در و جائز اولميان شيئلر مثلا اعتاق
و تزويج و بيع عبد ايلمك جائز دكلدر و لا يملك المأذون شيئا من ذلك يعني مأذون اولان عبد

عبد بوذكر اولنان تفصيل فاندن برشيئ مالك مكاتبه رانجق تجارته مأذوندر وعند ابي يوسف نه تزويج امته
وامام ابو يوسف قتنده عبد مأذون ايجون جائزدركه كندو امه سني تزويج ايليه وعلى هذا خلاف
المضارب والشريك يعني مضارب ايله شريك اولان كسنه لر تقدم ايدن خلافنده مأذون كبيلردر
يعني بونلرده امه لريني تزويج ايلمك جائزدكلدر امام ابو يوسف قتنده وان اشترى المكاتب قريبه
دخل في الكتابة يعني قجان مكاتب اولان كسنه كندو كتابتنه داخل اولور يعني قجان مكاتب اولان
كسنه كندو قريبني صاتون السه كندو كبي مكاتب اولور قجان اول مال كتابتي ادا ايليه اذا اداه اولور
ومكاتب كندو قريبني اشترا ايدوب اذا اولدوغنك سببي اعتاه اهل اولدوغي اجلدن وان اشترى
ذا رحم محرم غير الولاد لا يدخل واكر مكاتب اولان كسنه ولاد دن غيري صاحب رحم اولان
محرمني مثلا قرنداش وعمجه ودايي كبي اولان كسنه لري اشترا ايليه كتابتنه داخل اولمز خلافا
لهما واما مين ايجون خلاف وارد رقتلرنده بوكسنه لر كتابتنه داخل اولور وان اشترى ام ولده
مع ولدها دخل الولد واكر مكاتب اولان كسنه كندو ام ولدني ولدي ايله بيله اشترا ايليه اول
ولد والدسيله كتابته داخل اولور زيرا ولد كندو باباسي حكمنده در ولا تتباع الام يعني قجان
ام ولدي ايله اشترا اولنسه ام ولد بيع اولنماز وان لم يكن معها جاز بيعها واكر اول والدسيله
اشترا اولنسه اول ام ولدك بيع اولنماسي جائزدر امام ابو حنيفه قتنده خلافا لهما واما مين
ايجون خلاف وارد رزيرا قتلرنده بيع اولنماسي جائزدكلدر وولد من امته يدخل في
كتابته وكسبه له يعني مكاتب اولان كسنه ناك امه سندن اولان ولدي باباسنك كتابتنده
داخلدر ولو زوج امته من عبده ثم كاتبهما فولدت يدخل الولد في كتابة الام وكسبه لها يعني
قجان مكاتب اولان كسنه كندو امه سني بنه كندو عبدينه تزويج ايدوب صكره انلره مكاتب ايليه
مكاتبه ايلدكدن صكره امه بر ولد طوغورسه بو طوغورد وغي ولد كندو كتابتنه داخل اولور
واول ولدك حاصل اولان كسبي كندو اناسنندر زيرا امه سنه تابع اولماسي باباسنه تابع اولمقدن
ارجحدر ولو نكح مكاتب بالاذن امراه زعمت انها حرة فولدت فاستحقت فولدها عبد

وقجان مكاتب اولان كسنه كندو سيدينك اذني ايله برخاتون نكاح ايله آلسه واول نكاح ايله دوكي خاتون
حرّه ديوزعم ايلسه صكره برولد طوغورسه طوغورد قدن صكره مستحقه چقسه اول طوغورد غجي
ولد امام ابو حنيفه قتنده عبد اولور زيرا ايكي رقيقدن حاصل اولان ولد رقيقدر وعند
محمد حرّ و امام محمد قتنده اول ولد حرّ اولور زيرا مكاتب اولان كسنه اول خاتونى حرّه در
ديو تزويج ايلدي وكلان اولان ولد حرّه در وحرّ اولمق ايجون تزويج اولندي ونوخذ منه قيمته
بعد عتقه يعنى مكاتب اولان كسنه دن عتق اولدوغي وقتده صكره اول ولدك قيمتى كندو
سندن اخذ اولنور وان وطئ المكاتب امة يملك بغير اذن سيده فاستحقت اخذ منه عقرها
في الحال يعنى اكر مكاتب اولان كسنه كندو سيدينك اذنسز مالك اولدوغي امه يى وطئ ايلسه
صكره مستحقه چقسه اول حالده اول مكاتب اولان كسنه دن اول وطئ ايلدوكي جاريه نك
عقري اخذ اولنور وكذا ان شراها شراء فاسدا فوطئها فردّت ودخى مكاتب اولان كسنه براتمه يى
شراء فاسد ايله اشترا ايدوب وطئ ايلدكده نصكره استرداد اولنسه اندن عقر اخذ اولنور
وان وطئها بنكاح لا يوخذ منه العقر الا بعد عتقه واكر امه يى نكاح ايله وطئ ايلسه مزبور مكاتبدن
عقر اخذ اولنماز الّا اول مكاتبك عتقنده نصكره ومثله المأذون في التجارة يعنى مأذون في التجارة
اولان عبد مكاتبك مثليدر تقدّم ايدن وذكر اولنان احوال واحكامدن فصل ٢ بو فصل
مكاتبه اولان جاريه نك احكامي بياننده در يعنى قجان مكاتبه اولان جاريه كندو مولى سنك
عرقندن برولد طوغورسه اول قبل الولادة اولان كتابتك اورزينه ماضيه ومستمراوله و
استرسه كندو نفسنى اداو بدل كتابتدن تجيز اليه وبدل كتابتى اداايلدكده نصكره بنه امّ
ولدي اولور اذا مضت على المكاتبة اخذت منه عقرها وان مات المولى عتقت
قجان اول مكاتبه اولان جاريه واقع اولان كتابتك اورزينه مستمراوسه عقرني اول مولايدن
اخذ ايليه واكر اول مولى وفات ايلسه اول مكاتبه مجانا عتق واقع اولور وسقط عنها البدل
واورزينه اولان بدل كتابت ساقط اولور وان مات وترك مالا ادّيت منه كتابتها وما

وما بقي ميراث لانها واكر اول مكاتبه اولان جاريه وفات ايدب برمقدار مال ترك ايدوب اليقوسه
مال كتابت اندن ادا اولنوب صكره كتابتدن باقي قالان كندوا وغلنه ميراث قالور باقي قالان
ورثه اليه ولا ينتسب من تلدن بعد بلا دعوه يعني مكاتبه نك كتابتي ثابت اولدقدن صكره طوغورد وغي
ولدك نسبي دعوت سن ثابت اولمز زيرا مكاتبه در مولي به جائز دكلدر كه اني وطئ اليسه بل هو مثلها
في الحكم بلكه اول مكاتبه نك طغورد وغي ولد كندر مثلي در حكمده يعني اناسي كبي مكاتب اولمقده
ولو كاتب المولى مدبرا اوام ولد صح واكر مولي كندو مدبر في ياخود ام ولدني مكاتبه اليسه عقد
كتابت صحيح اولور ڤجان بدل كتابتلرندن قبل الموت ادا اليسه لر عتق واقع اولور فان مات عتقت
مجانا والمدبر يسعى في بدل كتابته اوثلثي قيمته ان كان معسرا وان واكر مولي وفات اليسه اول
مكاتب اولان ام ولد مجاناً عتق اولور وبدل كتابت اوزرندن ساقط اولور ومدبر
اولان كسنه بدل كتابه سنك جمله سنده سعي ايدوب ادا اليله وعند ابي يوسف يسعى والاقل
من البدل اوثلثي قيمته واما مع محمد ابو يوسف قتنده بدل كتابتي اليله قيمتك ايكي ثلثنك
اقلنده سعي اليله مثلا بدل كتابت طقوز يوزدرهم اولسه وقيمتك ايكي ثلثي يدي يوزدرهم اولو
يدي يوزدرهمي ادا ايلمكه سعي اليله وعند محمد يسعى في الاقل من ثلثي القيمة واما مع محمد قتنده بدل
كتابتك ايكي ثلثي اليله قيمتك ايكي ثلثنك اقلنده سعي اليله مثلا بدل كتابتك ايكي ثلثي بشيوز
اولسه وقيمتك ايكي ثلثي يدي يوز اولسه بشيوزي ادا ايلمكه سعي اليله وان دبر كتابته صح ومضى
عليها او عجز نفسه فصار مدبرا واكر مولي اولان كسنه كندو عبد مكاتبي مدبر اليسه صحيح اولور
واول مكاتب اولوب مدبرا اولان كتابتي اوزرينه مضى ومستمر اوله ويلزمه كندو نفسني تعجيز
اليوب مدبرا اولسه وان مضى عليها فمات سيده معسرا يسعى في ثلثي البدل وثلثي قيمته واكر
اول مدبرا اولان مكاتب اول مكاتبك اوزرينه مستمر اولوب سيدي اولان كسنه معسر اولدوغي
حالده وفات اليسه بدل كتابتك ايكي ثلثنه ياخود كندو قيمتك ايكي ثلثنه سعي اليله وعندهما
سعي في الاقل ومن ثلثي كل منهما واما مين قتنده مكاتب اولان كسنه بدل كتابتك ايكي ثلثي اليله

قيمتنك ايكي ثلثنك اقلنده سعي ايليه مثلا بدل كتابتك ايكي ثلثي الديوز اولسه وقيمتنك
ايكي ثلثي يوز اولسه التي يوزي اداايلمكه سعي ايليه وان عتق مكاتبه عتق يسقط عند بدل الكتابة
واكر بركسنه كندو مكاتبيني عتق ايليه عتق اولور واول اوزرنده اولان بدل كتابت ساقط اولور
زيرا مقصود كه عقد رحاصل اولمشدر وان كوتب على الف مؤجل فصالحه على نصفه حالا
صح واكر عبد اولان كسنه ببك درهم مؤجل اوزرينه صلح ايليه صلح صحيح اولور استحسانا وقياسا
جائز اولما مقدم زيرا اهلكه حال دكلدر مال ايله تعويض ايلمك قبيلندن ربوايسه
ربوادر وان مات مريض كاتب عبد قيمته الف على الفين الى سنة ولا مال لغيره ولم
يجز الورثة ادى العبد ثلثي البدل حالا والباقي واكر مريض اولان كسنه بها سي ببك
درهم اولان عبدي سنه يه دكين ايكي ببك درهم اوزرينه مكاتب ايليان مريض وفات
ايليه حال بوكه اول وفات ايلين مريضك اول مكاتبدن غيري مالي بوقدر ودخي
ورثه اولان كسنه لر بوكتابت اجازت ويرسلر بو مكاتب اولان كسنه بدل كتابتك
ايكي ثمنني حالا اداايليه اول برثلث آخري اجلنه دكين اداايليه اوردر رفيقا وياخود حالته رقيته
عودت ايليه امام ابوحنيفه قتنده وامام ابويوسف قتنده وعند محمد بودي ثلثي قيمته للحال
والباقي الى اجله اوبرده رفيقا واما مام محمد قتنده قيمتنك ايكي ثلثني اداايليه وباقيسني كه برثلثدر
اجلنه قدر اداايليه واول بدلي اداايلمكدن امتناع ايلرسه حالته رقيته رد يعني عودت ايليه وان
كانت على الف وقيمته الفان ولم يجزوا ادى ثلثي القيمة للحال اوره الى الرق انفاقا واكر مريض اولان
كسنه كندو عبدي ببك درهم اوزرينه مكاتب ايليه وحال بوكه عبدك قيمتي ايكي ببك درهم ودخي
ورثه اولان كسنه لر اول كتابتي جائز كورمشلر بوتقديرجه مكاتب اولان كسنه قيمتنك ايكي ثلثني في الحال
اداايليه حالته رقيته عودت ايليه منلها البيع يعني بيعك بعضي احكامي كبيدر مثلا مكاتب اولان
كسنه بدل كتابتي اداايلمك ايليه عتق اولور ديلرسه مولي سي اكا اوزرنده اولان بدل كتابتي اداايلدكده
حره اولسين ديسون استرسه ديمسون بايع اوزرنده اولان ثمني اداايدوب بري اولدوقدن صكره ودخي

ودخي بدل كتابتدن برشئ نك خط اولماسي لازم دكلدر وان كاتب حرّ من عبد بالف فادّي عنه
عتق ولا يرجع به عليه واكر حر اولان مكسنه بر مكسنه نك عبدي بيك درهم اوزرينه مكاتب ايليوب
واول بيك درهمي ايدن اوتوري ادا ايلسه عتق اولور مثلا بر عبدك مولاسنه بو عبدي بيك
درهم اوزرينه مكاتبه ايله ديسه اكر بن سكا اول بيك درهمي ويررسم عبد حر اولسون ديسه
مولي اولان مكسنه بو سوزه عامل اولوب عبدي كتابته كسسه اول دخي بيك درهمي ادا
ايلسه اول عبد عتق اولور واول حرّك وبردوكي درهم ايله اول عبدك اوزرينه رجوع
ايلماز متبرع اولدوغي اجلدن وان قبل العبد يصير مكاتبا اكر اول عبد اولان مكسنه اول
عقدي بدل كتابتي ادا ايلماز دن اوّل قبول ايلسه اول عبد مكاتب اولور وان كاتب عبداً
من نفسه وعن آخر غائب فقبل صحّ واكر مولي اولان برحاضر اولان عبد ايله برغائب اولان
عبدي مكاتبه ايليوب حاضر اولان عبد ايكيسي ايجون مكاتبه يي قبول ايله صحيح اولور زيرا
حاضر اولان عبدكندو نفسنه اصابت طريقيله واول برغائبه تبعيّت طريقيله قبول ايلمشدر
وقياس آنجق كندو نفسنه قبول ايلك ايدي غائبه ولاكن اجلدوغي اجلدن وقبول الغائب وردّه
صكره اول غائب اولان مكسنه نك مكاتبه قبول ايدوب ردّ ايلماسي لغو در ويوخذ الحاضر بكل
البدل ولا يوخذ الغائب بشئ واول حاضر اولان عبد كل بدل ايله اخذ اولنور واول غائب
اولان عبد برشئ ايله عقد اولماز زيرا عقد اوزرينه منعقد اولماشدر واتيهما ادّي اجبر المولى
على القبول وعناق وبو حاضر اولان عبد ايله غائب اولان عبدك هر قنغي سي كه اول بدل كتابتي
ادا ايلسه مولي اني قبول ايلمكه جبر اولنور وبو حاضر اولان عبد ايله غائب اولان عبدك ايكيسي
دخي ادا اولنور ولا يرجع احدهما على الآخر وكذا لو كاتبهما معا ودخي قحان ايكيسي معه مكاتبه
ايلسه اكر اوزرنده اولان مال كتابتي ادا ايدرلرسه عتق اولور لرواكر عاجز اولورلرسه حالت
رقّه عودت ايدرلر ولا يعتق احدهما بادار حصّته وبو ايكي عبدك بري حصّه سني ادا ايلمك
عتق اولماز بخلاف مالو كانا لاثنين اما قحان ايكيسي ايكي آدمك اولسه تقدم ايدن مسئله

خلاف در یعنی هر بریسی کندو حصه سین ادا ایلسه عتق اولور ولو عجز احدهما ثم ادی الآخر
الکل عتقا ولا یرجع علی الاخر یعنی فجان ایکی مکاتبك بری بدل کتابتنی ادا ایلمازدن عاجز اولسه
صکره اول بری اول بدلك کلیسنك کندو یاندن ادا ایلسه ایکی دخی عتق اولور لر اول کلی بدلی
ویرن آخرك حصه سیله رجوع ایلمازدن وان کاتبت امة عنهما وعن صغیرین لها جاز وایی
ادی اجیر المولی علی القبول وعتقوا ولا یرجوع علی غیره واکر اول امه کندو نفسندن وایکی
صغیر اولادندن اولوری مکاتبه ایلسه عقد جائز وصحیح اولور وهر قنقیسی کندو یاندن
ادا ایلسه مولی اولان کسنه انك قبولنه جبر اولنور وحمله سی عتق اولور لر واول بدلی ادا ایلیان
کسنه اول بر لرینك حصه لریله رجوع ایلماز زیرا منبرعدر باب ۷ کتابة المشترك بوبابده
مصنف رحمة الله علیه عبد کتابتك احکامنی بیان ایدر وان اذن احد الشریکین فی عبد
لآخرین یکاتب حصته منه بالف ویقبض البدل ففعل وقبض البعض فعجز المکاتب
والمقبوض للقابض خاصة فجان برعبدی شریك اولان ایکی کسنه نك بری اول بر آخرینه
کندو حصه سنی بیلغ درهم اوزرینه مکاتبه ایلمکه وبعض بدلی قبض ایلمکه اذن ویرر سه بر آخر شریکك
قولی ایله عمل اولنوب واول بعض بدلك قبضندن نصکره مکاتب اول بعض اخری ادا ایلمکدن عاجز اولسه
امدی اول قبض اولنان بعض خاصة قبض اولنان کسنه نك اولور امام ابو حنیفه قتنده زیرا
کتابت قتنده متجزی اولماز خلافا لهما وامامین انجمون خلاف وارد رزیرا قتلرنده مقبوض
ایکی شریکك مابینلرنده مشترکدر امة کر امة لرجلین کاتباها فانت بولد فادعاه احدهما ثم انت باخر
فادعاه الآخر فعجزت فهی ام ولد الاول وضمن نصف قیمتها ونصف عقرها برامه ایکی رجلك
مملوکه سی اولوب مزبوران ایکی رجل اول امه یی مکاتبه ایلسه لر مکاتبه اولندقدن نصکره ایکی رجلك
بری انی وطئ ایدوب برولد طوغورسه طوغورد قدن نصکره ایکیسنك بری ادعا ایلسه صکره اول
بریسی وطئ ایلیوب برولد طوغورسه انی دخی اول رجل آخر ادعا ایلسه اول امه دخی بدل کتابتك
ادا سندن عاجز اولسه اولکی رجلك ام ولدی اولور واولکی رجل ثانی رجل ایجون اول امه نك

امه نك نصف قيمته ونصف عقرها ضامن اولور اول مشتركه اولان جاريه يي وطئ ايلدوكي
اجلدن وضمن الثاني تمام عقرها وقيمة الولد وهو ابنه وايتماد فع العقر اليها قبل العجز
جاز وثاني اولان رجل امه نك عقرينه تمامنه وولدك قيمتنه ضامن اولور واول ولد
ثانينك اوغلي اولور واول ايكي رجلك هر قنقيسي كه اول عقري اول امه يه عاجز اولمزدن
مقدم دفع ايليه جائزدر زيرا ماداميكه كتابت بافيدر حقن حق بعض مكاتبه نكدر وعنوقها
لاتبنت نسب الولد من الثاني واما مين قتنده اول ولدك نسبي رجل ثانيدن ثابت
اولماز زيرا اوّلكي رجل اوّلكي ولدي ادعا ادعا ايلمك ايله اكا امّ ولد اولمشدر بويله اولبمتق
ثانينك وطئ جائزدكلدر ولا يضمن قيمته ودخي اول ولدك قيمتنه ضامن اولماز
وحكمه كامّه ويضمن تمام العقر واول ولدك حكمي آنه سي كبيدر وعقرك تمامنه ضامن
اولور ويضمن الاوّل نصف قيمتها مكاتبه عند ابي يوسف واما مابو يوسف قتنده
اوّلكي رجل اول امه نك نصف قيمتنه ضامن اولور والاقل منه ومن نصف ما بقي
من البدل عند محمد واما مجمد قتنده نصف قيمتيدن وبرلدن باقي فلانك نصفيدن اقلدر
ضامن اولور ولو لم يطئ الثاني دبرها فعجزت بطل التدبير وهي امّ ولد الاول والولد له واكر
اول ثاني رجل اول امه يي وطئ ايليوب مدبر ايله امه دخي كتابتدن عاجز اولسه اول تدبير باطل
اولور امه اول اوّلكي رجلك اولور وضمن نصف قيمتها ونصف عقرها يعني اوّلكي رجل
كندو شريكي ايجون اول امه نك نصف قيمتنه ونصف عقرينه ضامن اولور ولو اعتقها
احدهما موسرا فعجزت ضمن المعتق قيمتها ويرجع قيمتها ويرجع به قيمتها عليها يعني قحان
ايكي شريكك بري اول امه يي موسر اولدوغي حالده عتق ايليه اول امه كتابتدن عاجز اولسه معتق
اولان كسنه كندو شريكينه اول امه نك نصف قيمتنه ضامن اولور صكره اول نصف ايله اول
امه نك نصف قيمتنه ضامن اولور صكره اول نصف ايله اول امه نك اوزرينه رجوع ايليه
خلافا لهما اما مين ايجون خلاف وارد زيرا قسلرنده اول نصف ايله اول امه نك اوزرينه رجوع

ايلماز وان لم يعجز فلا ضمان واكر اول امه اول كتابتدن عاجز اولماز ايسه ضمان يوقدر امام
ابو حنيفه قتنده زيرا انك قتنده تدبير واعتاق تنجزي قبول ايلماز وعندهما يضمن الموسر بجب
السعايت في المعسر يعني چنان مكاتبه نك سيدي معسر اولسه مكاتبه نك اوزرينه سعي ايلمك
لك واجب اولور ولو دبر احد الشريكين ثم اعتق الآخر موسر ضمنه المدبر واستسعى العبد
واعتقه اكر ايكي شريكك بري اول مابينلرنده اولان مشترك عبدي مدبر ايلسه صكره اول ايكي شريكك
بري دخي موسر اولدوغي حالده اول عبدي عتق ايلسه اول مذكور اولان مدبر اول معتق
اولان كسنه يي تضمين ايتدوره يا خود عبدي سعي ايتدوره يا خود كندوسي دخي عتق ايلسه وعكسها
فالمدبر يعتق او يستسعى واكر اولكي صورتك عكسي اولسه يعني ايكي شريكك بري عبدي عتق ايلسه
واول بر آخري مدبر ايلسه امدي مدبر اولان كسنه استرسه عتق ايلسه استرسه سعي ايتدوره وبو عتق
ابو حنيفه قتنده ضامن اولماز وعندهما دبر الاول ضمن نصف قيمته موسرا او معسرا وعتق الآخر
لغو واما مين قتنده اكر ايكي شريكك اولكي سي اول عبدي مدبر ايلسه قيمتنك نصفنه ضامن
اولور كرك موسر اولسون كرك معسر اولسون واول آخرك عتقي لغو اولور زيرا عتق آخرك
قتنده منجزي اولماز وان اعتق الاول ضمن نصف قيمته موسرا او استسعى وتدبير الآخر لغو واكر
اول ايكي شريكك اولكي سي عتق ايلسه موسر ايسه ضامن اولور معسر ايسه عبده سعي ايتدوره واول
بر آخرك تدبيري لغو اولور باب كتابة العجز والموت بو بابده مكاتبك نجوم كتابتدن موت
ايله وغير يسيله عاجز اولماسنك احكامي بيان اولنور اذا عجز المكاتب عن نجم فان رضي بحصول
مال لا تعجل الحاكم بتعجيزه وتمهيله يومين او ثلاثة يعني چنان مكاتب اولان عبد بر نجمك
ادا سندن يعني برجاهك قسط معينندن عاجز اولسه اكر اول مكاتب اولان كسنه يه
برمالك حصولي رجا اولنوب انتظار اولنورسه حاكم اولان كسنه كي تعجيز ايلمكله عجله ايليه
وايكيه يا خود اوچ كون مهلت ويره بو تركيبده اولان ضمير مكاتبه راجعدر والا عجزه وفسخ كتابته
ان طلب سيده برضاه واكر اول مكاتب برمالك حصولي توقع اولنوب رجا اولنماز حاكم اولان

اولان کسنه ایی تعجیز ایلیه وکتابتی فسخ ایلیه اکر مولاسی اولان کسنه فسخی طلب ایدرسه و یاخود سیّدی
اولان کسنه کندو رضاسیله آنی تعجیز ایلیه بو ترکیبده اولان ضمایر مکاتبه راجعدر وعبد ابی
یوسف لا یعجز مالم یتوال علیه نجمان واما م ابو یوسف قدّس اول مکاتب تعجیز اولنمیه
ماد امکه اوزرینه ایکی نجم متوالی اولمیه زیرا حضرت علی کرّم الله وجهه بیورر لرکه اذا تولی نجمان
ردّ الی الرّق واذا عجز عادت احکام رقّه ویجان مکاتب اولان کسنه عاجز اولسه احکام رقّ
انك اوزرینه عودت ایدر ومافی یده مولاه واول مکاتبك یدنده نه وارایسه مولاسنکدر
ویحلّ له ولو اصله من صدقه واول مکاتبك یدنده اولان شیئ اول مولایه حلال اولور
اصلی صدقه دنده اولورسه زیرا اول مکاتبك کسبی مولاسنکدر وان مات عن وفاء لا تفسخ
ویودّی بدله من ماله واکر اول مکاتب عجز سز بدل کتابتینه وفا ایده جك مال اوزرنده
وفات ایلسه کتابت فسخ اولنماز واوزرنده اولان بدل کتابت کندو مالندن ادا اولنور
ویحکم بعتقه آخر جزء من حیوته ویورث مابقی من ماله ویعتق اولاده الذین شراهم
اولد فی کتابته اوکونبو معه تبعا او قصدا واول مکاتب متوفی اولدقده نصکره
حیوتیك آخر جزئنده عتقنه حکم اولنور وبدل کتابتی ادا اولندقده نصکره مالندن باقی قلان مقدار
وارثلرینه میراث اولور ودخی حیوتنده شرا ایلدوکی اولاد یاخود زمان کتابتنده طوغن اولاد
یاخود کندو سیله معا مکاتبه اولنمش اولان اولاد تبعیت طریقیله یاخود قصد طریقیله عتق
اولنور وان لم یترك وفاء وله ولد ولد فی کتابته سعی علی نجومه واکر اول مکاتب اولان کسنه
بدل کتابتنه وفا ایده جك شیئ ترك ایلمازایسه وحال بوکه اول مکاتبك زمان کتابتنده
طوغمش بر ولدی وار در بابا سنك اوزرنده اولان نجومه سعی ایده فان ادّی حکم بعتقه
وعتق ابیه قبل موته وچون مزبور ولد اول بابا سنك اوزرنده اولان مالی آدا ایلیه
کندو عتقنه ودخی بابا سنك عتقنه قبل الموت حیوتنك آخر جزئنده حکم اولنور وولدك
اولدوغنك سببی زیرا بابا سنك کتابتنه وقت عقده داخلدر وبابا سنك جزا سندر

وكاتب تعلق در والد المشتري اما ان يؤدي حالا او يرد في الرق يعني مكاتب اولان مكسنه نك
زمان كتابتنده طوغمش ولدي اولمغله برمشتري ولدي اولسه امدي بو ولد مشتريينك
اوزرينه اولان مالي في الحال ادا ايليه امام ابو حنيفه قتنده وعندهما كالاول واما مين
قتنده بو مشتري اولان مكاتبك زمان كتابتنده طوغمش اولان ولدي كبيدر وان مات
المكاتب وترك ولدا من حره ودينا على الناس فيه وفاء فجني الولد فقضي بارش الجناية
على عاقلة الام لا يكون ذلك قضاء بعجز المكاتب واكر مكاتب اولان عبد حره دن
حاصل اولمش برولدايله ناس اوزرنده بدل كتابتني وفا ايدر برمقدار ديون ترك ايلسه
صكره مزبور ولد بركسنه يه جنايت ايله وجرح ايلسه مثلا امدي قاضي اولان كسنه ارش
جنايتله اول امك عاقله سي اوزرينه قضا ايلسه بو قاضينك ايلدوكي قضا اول مكاتبك
عاجز اولدوغنه قضا اولمز زيرا قضا كتابته منافي دكلدر وان اختصم موالي الام
والاب في ولائه فقضى لموالي الام فهو قضاء بعجزه واكر امك موالي يسي ايله ابك موالي سي
اولان كسنه لر اول ولدك ولاسنده اختصام ايلسه لر قاضي دخي ولائي اول امك موالي سنه
قضا ايدوب حكم ايلسه امدي بو قضا اول مكاتبك اولان كسنه نك عجزنه قضادر زيرا
اول ولدك ولاسني امك والا موالي يسنه حكم ايلمك بابا سنك رقنه مقتضيدر اول ايسه
فسخ كتابته موجبدر ولو جنا عبد فكاتبه سيده جاعلا بجنايته فعجز العبد دفع او
فدي يعني فجان عبد اولان كسنه جنايت ايدوب مجروح ايلسه مكاتب ايلدكده نصكره كتابتدن
عاجز اولسه مولي سي اولان كسنه مخيرا ولور استرسه اني اول ايلدوكي جنايتي مقابلنده
دفع ايليه ديلرسه فدا ايليه وكذا لو جني المكاتب فعجز قبل القضاء به ودخي سيد اولان
كسنه عبدي دفع ايلمك ايله فدا ايلمك مابينده مخيرا ولور فجان برجنايت ايدوب موجبنه
حكم ايدوب وقضا اولمزدن اول عاجز اولسه ولو بعد ما قضي عليه فهو دين ويباع
فيه واكر ارش جنايتيله اوزرينه قضا اولندقدنصكره عاجز اولسه اول دخي بيلان ارش

ارش جنايت اوزرينه دين اولور وانك سببي ايله بيع اولنماسي جائزدر زيرا كندو رقيه سنه
لازم اولمش ديندر ولا تفسخ الكتابة بموت السيد ويودي البدل الى ولده ورثته بنجومه
وقجان عبد مكاتبك سيدي وفات ايتسه كتابت فسخ اولنماز زيرا كتابت عبدك حقيدر
صكره بو مزكور كتابت اوزرنده اولان بدل كتابتي سيدينك وارثلرينه ادا ايليه اوزرينه
تقسيط اولنان نجوم حسبيله فان اعتقه بعضهم لا ينفذ امدي قجان اول وارثلرك
بعضيسي اول مكاتبي عتق ايلسه نافذ وصحيح اولماز زيرا كندونك اولميان شيئ عتق ايلمشدر
وان اعتقوه كلهم عتق مجانا واكر وارثلرك جمله سي اني عتق ايلسه لر مجانا عتق اولنور وقد
عتق اولنماق ايچون كتاب الولاء بو كتاب ولائك احكامي بيانندر ولا
فتح واوايله ينه محبت ونصرت معناسنه اولان ولايت لفظندن مشتقدر زيرا ولا
عتاقه وموالاتده محبت ونصرت وارد ريا خود قريب معناسنه اولان ولي دن
مشتقدر واصطلاح فقهاده وهو التناجز بولاء العتاقه در ديو تعريف ايلمشلردر
الولاء لمن اعتق ولو بتدبير او استيلاء او كتابة او وصية او ملك قريب يعني عتق اولان
عبدك ولاسي اني عتق ايدن كمسنه نكدر وبو واقع اولان عتق كركه عبدي مدبر قلمه اولسون
كركه جاريه يي استيلاد ايلمك ايله اولسون كركه مكاتب ايلمك ايله اولسون كركه ملك قريب
ايله اولسون مثلا قريبي اولان كمسنه اني شرا ايله يا خود هبه ايله يا خود وصيت ايلسه
عتق اولور وبو مسائلده رجل ايله خاتون برابر در ولغا شرطه لغيره او سائبة يعني مولي
اولان كمسنه قجان كندو عبدي عتق ايليوب ولاسني كندودن غيري يه شرط ايلسه يا خود
سائبه يه يعني اندن وارث اولمقلغي شرط ايلسه لغو اولور زيرا شرع شريفه مخالفدر
نسبده مخالف اولدوغي كبي ومن اعتق حاملا من زوج فان ولدت لاقل من نصف
سنة فولاء الولد له لا ينتقل منه ابدا وشول كمسنه فن اولان زوجدن حاصل اولان
جاريه سين عتق ايلسه مزبور جاريه عتق اولندقدن صكره نصف سنه دن اقل طهور

سنه اول طوغمش ولدك ولاسيله اول معتق اولان كسنه دن انتقال ايلماز ابداً وكذا لو ولدت توأمين
احدهما لاقل من نصفها و دخي ولاسي معتق اولان كسنه نك اولور فخان اول قندن حامل
جاريه ايكي ولد طوغورسه وبري بر سنه نك نصفندن اقلده طوغورسه وان ولدت
لاكثر من نصف ذلك فولاؤه ايضاً واكر نصف سنه دن اكثرده طوغرمه ينه كچن جليندر
ولاسي معتق اولان كسنه نك در زيرا ولد اول امك برجزئيدر كاصفات شرعيه ده تابع
اولور كورمزميسنكه مزبور ولد اكثر سنه جزئيتده ورقيتده تابع اولور لكن ان اعتق الاب
جره الى مواليه لكن فخان اول ولدك بابا سي اولان كسنه عتق اولنه كندو اوغلك
ولاسني كندو مواليسنه جر ايدر ولا يرجع الاولون عليهم بما عقلوه عنه قبل الجر يعني
اكر اول اولان كسنه لرك موالي الام دن اول برلرينك اوزرلرينه كه موالي الاب دن
اول ولد ايجون وبردكلري ديت ايلم قبل الجر رجوع ايلماز ولو تزوج عجمي له مولي
موالاة او لامعتقه فولدت منه فولاء الولد لمواليها يعني فخان مولاي موالاتي
اولان برعجمي معتقه اولان برجاريه يي تزوج ايلسه صكره مزبور عجميدن برولد طوغرسه امدي
اول ولدي ك ولاسي اول معتقه اولان جاريه نك مواليسنك در وعند ابي يوسف حكمه
حكم ابيه وامام ابو يوسف قتنده اول ولدك حكمي ابك حكمي كبيدر ايكيصورتده والمعتق
مقدم على ذوي الارحام مؤخر عن العصبة النسبية يعني معتق اولان ذوي الارحام
اوزرينه مقدم وعصبات نسبيه دن موخره رتبه كم بياني كلمه كهدر فان مات السيد
تم المعتق فاربه لاقرب عصبته سيده وفخان سيد اولان كسنه وفات ايسه صكره
معتق اولان كسنه دخي وفات ايسه امدي اول معتقك وارثي سيد بنك اقرب
اولان عصبه سنكدر فيكون لابنه دون ابيه لو اجتمعا امدي فخان اول وفات
ايدن سيدك براوعلي ايلم بابا سي قالسه ميراث اوغلك اولور امام ابو حنيفه ايلم
امام محمد قتنده بابانك اولماز فخان ايكيسي موجود ومجتمع اولسه لر وعند ابي

ابي يوسف لابيه السدس والباقي لابن واما ابو يوسف فقد بانك قلان ميراندن
سدسي وارد باقيسي اوغلندر وعند استواء العرب تسوي القسمة جفان وفات
ابدن سيدك وارثلري اولان كمسنه لر قربده مستوي اولسه لر مثلا جمله سي كندو
اولادي اولسه ياخود اولاد ينك اولادي اولسه لر قسمت مستوي اولور ما بينلرنده
يعني برابر اولور زيرا علتده درجه ده مستويلردر وليس للنساء الا ما اعتقن
او اعتق من اعتقن او كابن او كاتب من كابن الحديث نساطا نفسنه ولادن برشيئ
بوقدر الا عتق ايلدكلري ياخود مكاتب ايلدكلري كمسنه لرك ولاسي وارد ركندولري
نك عتق ايلدكلري كمسنه لرك عتق ايلدكلري وياخود مكاتب ايلدكلرينك مكاتب
ايلدكلري كمسنه لرك ولاسي وارد ر وبو حديثك بعض روايتده زياده لك وارد ركه
او كاتب من كابن دن صكره او دبّرن او دبّر من دبّرن وارد اولمشدر بو حديث
شريفي تامل وتدبر ايدوب اكلة فصل ٧ بو فصل ولاء معاقدن احكامني بيان
ايدر ولاء الموالاة سببه انعقد ولاء موالاتمك سببي عقد در مثلا برعاقل وبالغ كمسنه ياخود
برصبي عاقل كندو باباسنك اذني ايله ياخود وصي سي اذني ايله مجهول النسب غير عرب
اولان كمسنه يه فجان اولسك سكا وارث اولاين وفجان سندن برجنايت واقع اولسه
ديه اوزريمه اولسون ديسه مولايي الموالاة اولور زيرا مولي الموالات شرطله صحيح
اولور شرطك بري الموالاتك معتقي اولمامقدر وبري كمسنه يه منسوب اولمامقدر
ونسب معروفي دخي اولمامقدر فلو اسلم اعجمي على يد رجل وولاه على ان يرثه
ويعقل عنه او والى غير من اسلم على يده صح ان لم يكن معتقا امدي فجان براعجمي كمسنه
بر رجلك يديله اسلامه كلسه اول مزبور رجل اعجمي يه مولاة ايدوب كندويه وارث
اولمق اوزره ايلدوكي جنايتي عقل ايدوب ديني ويره ياخود كندو يدينك غيري
سبيله اسلامه كلمكي موالاة ايلسه صحيح اولور اكر بو اسلامه كلة معتقي اولمازايسه وعقلة

علیه وارثه یعنی اول اعجمی اولان کسنه نك دینی اول موالات ایدن رجلك اوزرینه درمیراتی
دخی انکدر وان لم یکن له وارث اکر اول اعجمی اولان کسنه نك وارثی یوغیسه وهو مؤخر عن
ذوی الارحام قرابت ایله وارث ذوی الارحام اولان کسنه لردن مؤخر در زیرا ذوی
الارحام قرابت ایله وارث اولور لر وقرابت ایسه ولادن اقویدر وما لم یعقل
عنه فله ان یفسخه قولاً بحضرته وفعلاً مع غیبته بان تنقل عنه الی غیره یعنی
عقد ولاء صاحبی اولان کسنه ماداملکه موالاة ایله دوکی کسنه ایجون دیت ویرمیه
کا جائز در کا اول موالاتنك حضورنده اول ولائی قول فسخ ایله ودخی غیبتده
فعل ایله فسخ ایلیه مثلا اول موالاتنك اوزرنده اولان ولائی غیریه نقل ایلمك
ایله زیرا عقد غیر لازم در وبعد ان عقل عنه اول عن ولده لا یفسخه وهو ولاء ولده
یعنی موالی اولان کسنه قحان اول موالاة ایله دوکی کسنه دن اوتوری یا خود ولدندن
اوتوری دیت ویرسه امدی موالات اولنان کسنه یه جائز در کا لدرکه اول عقدی
فسخ ایلیه وغرض حاصل اولدوغی ایجون عنده اولان ضمیر موالات اولنان کسنه یه
راجعدر ولاء علی ایضاً یبراء عن ولائه بحضرته ودخی اعلا اولان کسنه یه کم مولیدر
جائز در کا اول اسفل اولان کسنه نك ولاسندن بری اولہ اسفلك محضرندن عدم
عدم لزوم اولدوغی ایجون ولو اسلمت امرأة فی رجل فوالت واقرت بالولاء
فولدت مجهول النسب اوکان معها ولد صغیر کذلك تبعها فیه یعنی قحان
مجهولة النسب برکافره خاتون مسلمه اولوب صکره موالات ایلسه یاخود
ولایه اقرار ایلسه صکره اول خاتون مجهول النسب برولد طوغرسه یاخود کندو
سیله مجهول النسب برولد اولسه اول ولد اول خاتونه ثبوت ولادت
تابع اولور ابو حنیفه قتنده خلافا لهما واما بین قتنده خلاف وارد زیرا
قتلرنده تابع اولما زیرا انك کندو ولدینك مالنه ولاسی اولدوغی ایجون

اجنبي ولدينك غيري يه اولماسيله بالطريق الاولي كتاب الاكراه بوكتاب ده اكراهك
احكامي بيانندر اولوراكراه لغتده اجبار معناسنه در اصطلاح فقهاده هو فعل يوقعه
الانسان بغيره برفعل دركه انسان قصد ضرر طريقيله غيرك ايقاع وايصال ابدر يقدر به
رضاسنه كه اول فعل سببي ايله اول غيرك رضاسي فوت مثلا حبس وضرب كبي اويفسد
اختياري مع بقاء اهليته وياخود اول مكره هك اختياري فاسد اولور مثلا قتل
وقطع يد كبي اهليتك بقاسيله وشرطه قدرة المكره علي ايقاع ما هدد به سلطانا كان
اوامثاليعني اكراه ايلمك شرطي مكره اولان كسنه نك تهديد وتخويف ايله وكي
فعلك ايقاع واجراسنه قادر اولمقدركه اول تهديد ايدن كسنه صاحب
سلطنت اولسون كركه حرامي اولسون وخوف المكره وقوع ذلك ودخي
مكره اولان كسنه مكرهك فعلندن خوف ايلماسي شرطدر وكونه ممتنعا قبله
عن فعل ما اكره عليه لحقه ودخي مكره اولان كسنه نك اكراه اولندوغي فعلدن
قبل الاكراه ممتنع اولماسي شرطدر اول اكراه اولان كسنه نك اول شيئده حقي
اولدوغي امور مثلا ملكني بيع ايتدرمك كبي ومالني اتلاف ايلمك كبي وعبدني
اعتاق ايتدرمك كبي اولحق آخر اولحق الشرع ياخود برآخرك حقي اولدوغي امور
مثلا غيرك مالني اتلاف ايلمكه امر اينمك كبي ياخود شريك حقي اولدوغي امور
مثلا شرب خمر ايلمك كبي وكون المكره به متلفا نفسا اوعضوا ودخي مكره بهنك
شرطي نفس ياخود عضو تلف اولمقدر مثلا بركسنه برآخري قتل ايله ياخود
قطع عضو ايله تهديد ايلمك كبي اوموجبا عما بعدم الرضا ياخود مكره اولان
كسنه نك رضاسنك عدمنه موجب اوله وشرط اختلاف ناس ايله مختلفدر
زيرا بعض ناس واردركه ادني كلام ايله متأذي وغملو اولور وبعض ناس واردركه
ضرب مبرحدن بيله متأذي اولماز فلو اكره على بيع وشراء اواجارة اواقرار

بقتل اوضرب شديد اوحبس مخير بين الفسخ والامضاء امدي فجان بركسه برشئ بيع
ايلمكه ياخود شرا ايلمكه ياخود برمكافي اجاريه ويرمكه ياخود برشئ اقرار ايلمكه قتل
ايله ياخود ضرب شديد ايله ياخود حبس مديد ايله تهديد اوانوب اكراه اولنسه فسخ
ايله امضانك مابينلرنده مخيره ديلرسه فسخ ايليه ودبلرسه قبول ايليوب امضا ايليه
زيرا بوعقودك صحتنه رضا شرطدر وعملكم المشتري ملكا فاسدا ان قبضته يعني
مشتري اولان كسنه اول مكرهك بيع ايلدوكي مبيعه ملك فاسد ايله مالك اولور اكر
اني قبض ايلمش اولسه زيرا ركن بيع اهلندن صادر اولمشدر فلواعتق صح اعتاقه
ولزمه قيمته واكر مشتري اولان كسنه اول مكرهدن اشترا ايلدوكي عبدي عتق ايليه عتقي
صحيح اولور واكا اول عبدك قيمتي لازم اولور وقبض الثمن اوتسليم المبيع طوعا
اجازة يعني اكراه ايله بايع اولان كسنه ثمني قبض ايلماسي ياخود مبيعي طوعله تسليم
ايلماسي اجازتدر زيرا رضايه دليلدر لافعلهما كرها ولادفع الهبة طوعا بعدما
اكره عليها اما الاول قبض ايله تسليمك كره ايله واقع اولماسي اجازت اولماز ودخي
هبه يي طوعله دفع ايلمك اكراه اولمقدنصكره اجازت اولماز وان هلك المبيع
في يد مشتر غير مكره لزمه قيمته واكر مبيع اولان شئ غير مكره مشتر بنيك يدنده هلاك
اولسه اكا قيمتي لازم اولور وللبايع المكره تضمين اي شاء من المكره والمشتري يعني
اكراه ايله بايع اولان كسنه جائزدركه مكره ايله مشتر بنيك هر قنفسنه ديلرسه تضمين ايدوره
فان ضمن المكره رجع المشتري بقيمته امدي فجان بايع اولان كسنه اول هلاك اولان
شئ مكرهه تضمين ايتدورسه اول هلاك اولان شيئك قيمتي اول مشتر بنيك اوزرينه
رجوع ايدر وان ضمن المشتري بعد ما تداولته البياعات نفذ كل شراء وقع بعد
شرائه لانها وقع قبله اكر اول مبيعي بياعات تداول اوايلدكدن نصكره يعني
برالدن برالة انتقال ايلدكدن نصكره مشتري به تضمين ايتدورسه هر بيعكه ضامنك

ضامنك شراسندن صكره واقع اولان نافذ اولور وشراسندن اول واقع اولان نافذ
اولماز وان جاز عقد امنها جاز ماقبله ايضاً واكر مكره اولان كمسنه عقودن برعقدي
اجازت ايدوب تنفيذ ايلسه ماقبلي دخي جائز اولور وله استرداده اذا فسخ لوكان
باقيا يعني قيمان مكره اولان كمسنه بيع فسخ ايليه مشتري ايچون جائز در كه اول بيعي
استرداد ايليه اكر مبيع مشتريدن يدنده باقي اولورسه وضرب سوط وحبس يوم
لبس باكراه يعني بركمسنه بركون حبس ايلمك وبر سوط ضرب ايلمك اكراه دكلدر
يعني بحسب العادة اكراه عد اولنماز الا فيما تستضر به لكونه دامنصب الاشول
كمسنه ده كه بركونك حبسندن وبر سوطك ضربندن متأذي ومتضرر اوله صاحب
منصب اولدوغي اجلدن انك حقنده اكراه عد اولنور وان اكره على اكل ميتة اودم
خنزير اودم اوشرب خمر بضرب اوحبس اوقيد لايحل التناول يعني بركمسنه ميته
يماسينك اوزرينه ياخود لحم خنزير يماسينك اوزرينه ياخود شرب خمر الماسينك
اوزرينه ضرب ايله ياخود حبس ايله ياخود قيد بند ايله اكراه اولنسه بو اشياي
تناول ايلمك حلال اولماز زيرا بو اشيانك حرام اولماسي نص ايله ثابت اولمشدر ما
دامكه برنفسك ياخود برعضوك تلفي خوف اولمينجه بو اشياي تناول ايلمك جائز
كورلمز وان يقتل اوقطع عضو حل واكر قتل ايله ياخود قطع عضو ايله اكراه اولنسه بوذكر
اولنان اشياي تناول ايلمك حلال اولور ويأثم بصبره على التلف ان علم الاباحة
كما في الخصيه يعني قتل ايله ياخود قطع عضو ايله تهديد اولنان كمسنه جان ياخود عضوين
تلف ايلمك لكه صبر الماسيله آثم اولور اكراه ايدن حكمي فعلك مباح اولدوغنه بيلورسه
آجلوب حالنده اولدوغي كبي زيرا دم آج اولسه وبر حرام ميته بولوب يماسه وآچلقدن
هلاك اولسه آثم اولور وان اكره على الكفر اوسب النبي صلى الله عليه وسلم بقتل اوقطع
عضو رخص اظهاره وقلبه مطمئن بالايمان ويوجر بالصبر على التلف واكر بركمسنه كفر ايلمك

لكه ياخود سب بني ايلمكه قتل ايله ياخود قطع ايله اكراه اولنسه لر اول امر اولندوغي كبر وسب بني
بي اظهار ايلمك ترخص اولنور قلبي مطمئن بالايمان اولدوغي حالده واول تلف اولنا جق نفسك
ياخود عضوك تلفنه صبر ايلما سيله مثاب ومأجور اولور ولا رخصته بغيرهما ودخي
قتل ايله ياخود قطع عضوك غير سيله رخصت يوقدر زيرا ضرب وحبس ايله اولمكره
عليه نك فعلي حلال اولماز وان اكره علي اتلاف مال مسلم باحدهما رخصت لم والضمان
علي المكره واكر بركسنه قتل ايله ياخود قطع عضو ايله بر مسلمك مالني اتلاف ايلمكه اكراه
اولنسه اول مكره ايچون رخصت وارد ركه اول مالي اتلاف ايليه واول اتلاف اولان
مالك ضمانيني مكره اولان كسنه نك اوزريه در اوعلي قتله اوقطع عضو لا يرخص لم ذلك
واكر قتل ايله ياخود قطع عضو ايله برادرمك قتلنه ياخود قطع عضوينه اكراه اولنسه
اول ذلك الفعل كه قتل ياخود قطعدر اكا ترخيص اولنماز فان فعل فالقصاص علي المكره
فقط امد يكلر اول مكره عليه اولان فعلي اشبه قصاص مكره اولان كسنه نك اوزريه
در فقط ابو حنيفه قتنده وعند ابي يوسف لا يجب علي احد وامام ابو يوسف قتنده صحيح بركسنه
نك اوزريه لازم وواجب دكلدر وامام زفر قتنده قاتلك اوزريه در فقط ولو اكره علي
ان يرتدي من جبل فعل فديته علي عاقلة المكره وقچان بركسنه برآخري برطاغدن آتمغه
اكراه ايلسه اول مكره دخي كندوسك اول جبلدن القا ايلمه ديتي مكره اولان كسنه نك عاقله
سيله اوزريه در امام ابو حنيفه قتنده وعند محمد عليه القصاص وامام محمد قتنده اول
مكرهك اوزريه قصاص وارد ر وعند ابي يوسف في ماله وامام ابو يوسف قتنده ديتي
مكره اولان كسنه نك اوزريه مالنده در ولو اكره بقتل اوعلي ترد او اقتحام نار اوماء وكل
مهلك فله الخيار في الاقدام والصبر وقچان بركسنه براخري قتل ايلمكه كندوسك بريوكسك
يردن القا ايلمكه ياخود برصويه القا ايلمكه اكراه ايلسه وحال بوكه ذكر اولنان اشياء ثلثه نك
هر بريسي مهلكدر اول مكره ايچون اقدام ايروب كندوسك القا ايلمك وصبر ايروب القا

القا ايلماملدن مخيّر لك وارد رامام ابوحنيفه قتنده وقالا يلزمه الصبر واما باين ديديلركه
اكا لازم اولان صبر ايلمك درزيرا كندو نفسني القا ايلمك ايله قتله مباشر درولو وقعت
في سفينة ان صبر احترق وان القا نفسه غرق فله الخيار وعند الامام وعند محمد
يلزمه الثياب يعني بركسنه برسفينه ده اولسه واول سفينه يه آتش دوشسه اكر آتشه صبر
ايلسه محترق اولور واكر كندو سلك دكزه القا ايلسه غرق اولور امدي اول كسنه امام ابوحنيفه
قتنده مخيّر اولور استرسه صبر ايلسون ويلرسه كندوسين دكزه القا ايلسون وامام محمد
قتنده اكا اول سفينه نك ايچنده فالوب ثابت اولمق لازم اولور يعني لازم درولو
كان اكره على اصداق اواعتاق اولوكيل بهما نفذ ورجع بقيمة العبد على المكره واكر بركسنه
بركسنه نك حاتونن تطليق ايلمكه ياخود عبدني عتق ايلمكه ياخود ايكي شيئك بريني اشلمكه وكيل
نصب ايلمكه اكراه ايلسه نافذ وصحيح اولور واول عتق ايلدوكي عبدك قيمتي ايله اول مكره اولان
كسنه نك اوزرينه رجوع ايدركه بو مكره اولان كسنه معسر اولسون كرك موسر اولسون زيرا ضمان
يسار واعسار ايله مختلف اولماز وكذا نصف المهر لو قبل الدخول ولا يرجع بعده ودخي مكرهك
اوزرينه قبل الدخول نصف مهر ايله رجوع اولنور بعد الدخول رجوع اولنماز وصح المكره ونذوره
وظهاره ولا يرجع بما غرم بسبب ذلك يعني مكره اولان كسنه نك يمينني ونذري وظهاري صحيح
وجائزه روبواشيا سببي ايله غرما ايلدوكي شيئه رجوع ايلمه ورجعتنه وايلاؤه وفيئة واسلامه
ودخي مكره اولان كسنه نك طلاق رجعيسي وايلاسي وفيئي يعني رجوع الماسي واسلامي صحيحدر
زيرا قاتمزده صحة عقدكه فسخه محتمل اولمقيه اكراه انك صحتنه مانع اولماز لكن لا قبل فيئه لو ارتد
لكن اكراه ايله اسلامه كلوب صكره مرتد اولنه قتل يوقدر ولا يصح ابراؤه ولا ردته ولا ابين
بها امرأته يعني مكره اولان كسنه نك ابراسي ومرتد اولماسي صحيح اولماز امدي بو تقديرجه اكراه ايله
مرتد اولان كسنه امراه سي كندودن باين اولماز فان ادعت تحقق ما اظهر وادعى ان قلبه مطمئن
بالايمان صدق امدي اكر زوجه كندوزوجنك اظهار ايلدوكي ردتنك تحقيقني دعوي ايلسه

وروج اولان کسنه قبلی ایمان ایله مطمئن اولدوغنی دعوی ایلسه زوج بوصورتده تصدیق
اولنور زیرا ارتداد العیاذ بالله تعالی اعتقاده متعلقدر اعتقاد ایسه اکراه ایله معتبر اولماز
وان اکره علی الزنا ففعل حد مالم یکرهه سلطان واکر برکسنه یه زنا ایلمکه اکراه ایلیوب اول
دخی زنا ایلسه حد اولنور ما دامکه ایی سلطان اکراه ایلمیه وچون سلطان اکراه ایلسه
حد اولنماز وعندهما لاحد علیه وبه یفتی وامامین قتنده کاحد یوقدر بوقول ایله فتوی
اولنور یعنی فتوی حد اولنمامنك اوزرینه درزیرا اکراه حدی مسقط در والله اعلم کتاب الحجر
حجر لغتده منع معناسنه در واصطلاح شرعده هو منع نفاذ تصرف قولی یعنی تصرف
قولینك نفاذینی منع ایلمك در ومنصف رحمة الله علیه نك تصرف قولی دیدوکی تصرف
فعلدن احتراز در زیرا تصرف فعلی منع اولنماز واسبابه الصغر والجنون والرق یعنی
حجر اولنماسنك سببلری اوجدر بری صغره در زیرا صغرك عقلی یوقدر بو اجلدن تصرف
غیر صحیح اولدیغی وبری جنوند ر زیرا جنون معدوم العقل در بو اجلدن تصرفی غیر صحیح
اولدیغی وبری رقدر زیرا رقیق بیدنده اولان شیئ مولی سنکدر امدی تصرفی غیر نافذ در فلا یصح
تصرف صبی او عبد بلا اذن ولی او سید امدی صبینك اذن ولی سز تصرفی وعبدك اذن سید سز
تصرفی غیر صحیحدر ولا تصرف المجنون المغلوب بحال ودخی مجنون مغلوبك تصرفی برحالده
صحیح دکلدر ومن عقد منهم وهو یعقل فولیه مخیر بین ان یجیزه او یفسخه وشول ذکر اولنان
کسنه لردن غیری برعقد ایلسه وجال بولمکسزین اول عقدی تعقل ایلیوب یعنی ببیعك ملکی سالب
وشرانك ملکی جالب اولدوغنی بیله امدی اول کسنه نك ولیسی اول عقدی اجازت ایدوب فسخ
ایلمانك بینده مخیر اولور ومن الف منهم شیئاً فعلیه ضمانه وشول ذکر اولنان کسنه نك بری
برکسنه نك برشیئنی اتلاف ایلسه اوزرینه ضمانی واردر زیرا بونلرافعالدن محجور علیهم دکلدر
ولا یصح طلاق الصبی والمجنون ولا اعتاقهما ولا اقرارهما یعنی صبی ایله مجنونك طلاق
وعتاقی واقرارلری صحیح اولماز وصح طلاق العبد واقراره فی حق نفسه لا فی حق سیده یعنی

یعنی عبدك طلاق واقرار یکند و نفسی معتقد صحیح و معتبر در ستدی حقنده صحیح دکلدر فلو اقر
بمال لزمه بعد عتقه بوفاء لا فی حق سیده به تعریف یعنی چون عبد برکسنه یه برمال اقرار واعتراف
ایلسه عتقدن صکره اکا لازم اولور زیرا عتقدن صکره مانع زائل اولور ولو بجدا وقود لزمه فی
الحال یعنی مزبور عبد چون حد یاخود قود ایله اقرار ایلسه اقرار ایلدوکی حالده لازم اولور
ولا یحجر علی السفیه وان کان مندرا یعنی سفیه اولان کسنه نك اوزرینه حجر یوقدر مالنی مبذر
یعنی مالنی تلف ایلرسه ده ومن بلغ غیر رشید لا یسلم علیه ماله واکر صبی اولان کسنه غیر رشید
اولدوغی حالده بالغ اولسه مالی اکا تسلیم اولنمیه مالم ببلغ سنه خمسا وعشرین فاذا بلغ دفع
الیه یعنی اول بالغ غیر رشید لك مادامکه ستی یکرمی بش سنه یه واصل اولمیه مالی اکا دفع اولنمیه
وجونکه یکرمی بش یاشنه واصل اوله اکا مالی دفع اولنه وان لم یونس رشده یعنی مالی اکا دفع
اولنه واکر انده رشده مشاهده اولنمازایسه ده وان تصرف فیه قبل ذلك نفذ واکر اول غیر
رشید اولان کسنه یکرمی بش سنه یه واصل اولمازدن اول اول مالده تصرف ایلسه تصرفی
نافذ اولور امام ابو حنیفه رحمه الله وعندهما یحجر علی السفیه ولا یدفع الیه ماله ولم یونس رشده
ولا یصح تصرفه والمایان فتوی سفیه اولان کسنه حجر اولنور وانك اولان مالی اکا دفع اولنمازسه
دامکه رشید اولمایی مشاهده واستیناس اولنمیه تصرفی صحیح اولمازبو ترکیبده اولان ضمایر
سفیه راجعدر فان باع لا ینفذ وان فیه مصلحة اجازة الحاکم واکر صبی اولان کسنه برشیئی
بیع ایلسه صحیح اولمازواکر انده مصلحت اولوب فائده دار ایسه حاکم انی اجازت ایدوب تنفیذ ایلیه
وان اعتق نفذ واکر بر عبدی عتق ایلسه نافذ وصحیح اولور وسعی العبد فی قیمته صکره اول معتق
اولان عبد کندو قیمتنه سعی ایدوب ادا ایلیه وان دبر صح واکر بر عبدی مدبر ایلسه صحیح اولور
فان مات قبل رشد سعی العبد فی قیمته مدبرا واکر مولی اولان کسنه رشید اولمازدن
مقدم وفات ایلسه عبد اولان کسنه کندو قیمتنه مدبر اولدوغی حالده سعی ایلیه زیرا موتله عتق
اولور مدبر اولدوغی حالده ویصح تزوجه بمهر المثل وان سمی اکثر بطلت الزیادة یعنی غیر رشید

اولان كسنه نك مهر مثل ايله تزوج ايامامسي صحيحدر واكر مهر مثلدن زياده برشئ تسميه ايلرسه باطلدر
اولور زيرا زياده لكه ضرورت يوقدر ويخرج مال ذكوة السفيه يعني مال دار اولان سفيهك مالندن
زكوة اخراج اولنه زيرا واجبدر وينفق منه وعليه من تلزمه نفقته ودخي شول سفيهك مالندن
كندو اوزرينه ودخي كانفقه سي لازم اولان كسنه لرك اوزرينه انفاق اولنه زيرا سفاهت حقوقي
ابطال ايلماز ويدفع القاضي قدر الزكوة اليه ليؤدي بنفسه يعني قاضي اولان كسنه زكوة مقداري
اول سفيهك مالندن اخراج ايليوب اكا تسليم ايليه تاكه كندو يديلم مستحقنه ادا ايليه زيرا كندو
نيته محتاجدر ويتوكل عليه امينا الي ان يؤديها وقاضي اولان كسنه اول سفيهك اوزرينه
برامين وكيل ايلمه تاكم اولزكوتي فقراء مساكين بعينه اصناف ادا اوتسليم ايليه تركيبن اولان
ضمايرسفيهه راجعدر فان اراد حجة الاسلام لايمنع منها واكر اول سفيهه اولان كسنه حجة
الاسلام مي حج ايلمك مراد ايلسه منع اولنميه زيرا فرضدر ولامن عمرة واحدة ودخي عمرة واحده دن
منع اولنميه زيرا وجوبنده اختلاف وارد ر وتدفع نفقته الى نفقة عليه في الطريق اليه
يعني مزبور سفيه حجه نيت وعزيمت ايلدكن نفقه سي وخرج راهي برمعتمد عليه نفقه ادمه
دفع وتسليم اولنه انك اوزرينه طريقده منزل بمنزل انفاق وصرف ايليه واكا دفع اولنميه
زيرا تلف ايليوب بوطريقك غيرينده صرف ايليه وبوتركيبن اولان ضمايرسفيهه راجعدر
وتصح منه الوصية بالقرب وابواب الخير من الثلث قرب جمع قربة در حق تعالى بومقرب
اولان عملدن عبارتدر يعني مقربات وطاعات وسائر انواع خيرات ايله اولان كسنه يه
ثلث مالندن وصيت ايلمك صحيح وجائزدر ويحجر على المفتي الماجن والطبيب الجاهل
والمكار المفلس اتفاقا ودخي مفتئ ماجزكه حلقه حيله تعليم ايدر وطبيب جاهلكه
ناسك ابدان واحيا مالرين بلاعلم افاده ايدر ومكار مفلس كه دابه سي اولميوب ناسه
كرايله دابه ويرر اتفاقا فجمله سي حجر وبومعنا لري ارتكاب ايلمك دن زجر اولنور لر
مرحوم مصنف ويمنع مفتي دينه ويحجر على المفتي دينه سندن اولي ايدي ولا يحجر علي

على فاسق ومغفل اذا كان مصلحا لماله يعني فاسق ومغفل اولان كسنه ترك اوزرلرينه حجر اولنماز
قجان هر بريي كندو مالنه مصلح وغير مبذر اولسه ولاعلى مديون ودخي مديون اولان كسنه نك اوزرينه
حجر يوقدر زيرا حجر اولنسه اهليتي زائل اولور ولايبيع القاضي ماله فيه بل يحبسه ابدا حتى يبيعه هو بنفسه
يعني قاضي اولان كسنه مديون اولان كسنه نك مالني اوزرينه اولان دينني اداايلمك ايچون بيع ايلمسون
بلكه اني مؤيد حبس ايلسون تاكه كندو مالني كندو نفسي ايله بيع ايدوب غرمايه دفع ايله فان كان ماله
من جنس دينه اداه الحاكم منه امدي اكر اول مديونك موجود اولاه مالي جنس دينندن اولورسه
حاكم اول دينني اول مالدن اداايله ويبيع احد النقدين بالاخر استحسانا واكر اول مديونك
دينى دراهم اولسه ومالي دنانير اولسه ياخود عكس اولسه قاضي اولا كسنه ايكي نقدين برينى اول برآخره
استحسانا بيع ايله وقياس بيع اولنما مقدر وعندهما يحجر عليه ان طالب غرماؤه واما مين قتنده
اوزرينه حجر اولنه اكر غرمالسي اني طلب ايدرسه غرماؤه اولان ضمير مديونه راجعدر ويمنع من
التصرف والاقرار يعني مديون اولان كسنه كندو مالندن تصرف ايلمكدن منع وغيري كسنه يه
بردين ياخود برعين اقرار ايلمكدن منع اولنور ويبيع الحاكم ماله ان امتنع ويقسمه بين غرمائه
بالحصص وحاكم اولان كسنه اول مديونك مالني بيع ايدوب غرمالسي بينلرنده حصه لرينه
حسبنجه قسمت ايليه زيرا بيع مديونك اوزرينه لازمدر دينني وفا ايلمك ايچون وجوبا متناع اليه
حاكم بيع ايده وان اقر حال حجره لزمه بعد قضاء ديونه لافي الحال واكر مديون اولان كسنه حال
حجرنده برشيء اقرار ايلسه ديونني قضا ايلدكدن نصكره اول شيئك اداسي لازم اولور
اول حاله لازم اولماز وينفق من مال المفلس عليه وعلى من تلزمه نفقته يعني مفلس اولان
مديونك كندو مالندن بينه كندو اوزرينه واكانفقه بيحلازم اولان كسنه نك اوزرينه انفاقي
اولنه زيرا مديونك مصلحتي اوزرينه مقدمدر والفتوي على قولهما في بيع ماله لامتناعه
يعني مديونك مالني بيع ايلمك ده امتناع ايلماسنده فتوي امامين قولي اوزرينه در
محصل كلام قجان مفلس مديون مالني بيع ايلمكدن امتناع ايليسه امامين قولي اوزرينه

بيع اولنه وبياع النقود ثم العروض ثم العقار يعني قجان مديونك مالي قضاءِ دون ايجون
بيع اولنمق مراد اولنسه اولا نقود بيع اولنه وفا ايلمزسه عروض بيع اولنه وفا ايلمزسه عقار بيع اولنه
زيرا مذكورات بيع ايلمك ده قضاءِ دين اولمق ايجون مسارعه ومبادره واردر ويترك
ثوب من ثياب بدنه وقبل توبان وقجان مديونك اسبابي بيع اولنسه اكابر قات البقويوب
ترك ايده لركندو وبدني اسبابندن وبر روايتده ايكي قات دينلديكه برقاچي بيقاده قره
اول برقاچي كيه ومن افلس وعند متاع رجل شراه منه فرب المتاع استوى الغرماء و
شول كمسنه كه مفلس اوله وياننده برر جلك متاعي بولنه كه اندن اشترا ايلمش اوله امدي نبو
متاع صاحبي ايله سائر ارباب ديون برابر در يعني نو متاع صاحبنه سائر غرمايه وبرلدوكي
كبي ويريله اول متاعي اخذ ايلمك لك ايله آنلردن متميز اولميه **فصل** بو فصل حد بلوغك
احكامي بيانندهدر بحكم غلام البلوغ بالاحتلام والانزال والاحبال يعني صبينك نفقع ثاخير
بالغ اولمسي احتلام ايله ياخود انزال ايله ياخود احبال ايله يعني خاتوني حبلى ايتمكله
حكم اولنور زيرا جماع ايله بونلرامارات بلوغدندر وبلوغ الجارية بالحيض والاحتلام
او الحبل ودخي جاريه نك يعني قزك بالغ اولمسي حيض كورمك ايله احتلام ياخود حبل ايله
يعني حبلى اولمق ايله حكم اولنور وجاريه بلوغندن انزال ذكر اولنمدي زيرا كورلماسي نادردر
فان لم يوجد شئ من ذلك فاذا تم له ثماني عشرة سنة ولها سبع عشرة سنة والكر بوذكر اولنان
علامات دن برشئ بولنمازايسه امدي قجان غلام ان سكز ياشنه واصل اولوب بلوغه حكم
اولنور امام ابوحنيفه قتنده وعندهما اذا تم خمس عشرة سنة فيهما واما مابين قتنده قجان
غلام ايله جاريه اون دقوز ياشنه تمام اولمق حد بلوغه واصل اولور لر وبلوغ حكمنده اولور لر
وهو رواية عن الامام وبواما مابين نك قولنه ابو حنيفه دن روايت اولنمش برقولدر
وبه يفتى وبونك ايله فتوي اولنور يعني فتوي اما مابين قولي اورزينه دروادخي مدة له اثنى
عشرة سنة ولها سبع سنين يعني بلوغك ادنى مدتي غلام حقنده اون ايكي سنه در وجاريه

وجاريه حقنده طفوزنجي سنه در فاذا راهقا وقالا بلغنا صدقا وكانا كالبالغ حكما وقجان غلام
ايله جاريه مراهق اولسه لر يعني حد بلوغه واصل اولسه لر وبالغ اولدق ديسه لر تصديق اولنور
وبوايكيسي حكما بالغ كبي اولور لر كتاب الحجر المأذون بوكتابده حجردن فك اولنوب مأذون
اولان عبدك احكامي بيانندە در مأذون لغتده اذندن مشتقدر كه فك حجر واطلاق
معناسنه در اصطلاحده فقهاده الاذن فك الحجر واسقاط الحق ديو تعريف ايلمشلردر
يعني اذن برعبدك اوزرينده اولان حجري فك ايدوب حقي اسقاط ايلمك در زيرا عبد
رقدن صكره اهل تصرف اولور لكن مولينك حقي الجمود تصرف دن منع اولندي
وجون سيدّه اذن ويرمه حقني اسقاط ايلمش اولور ثم يتصرف العبد باهليته يعني
اذندن صكره مزبور عبد آنده اولان اهليت ايله تصرف ايليه فلا يلزم سيده عهدته
ولا يتوقف يعني قجان عبد مأذون اولان مكسنه برشيء اشترا ايليه سيد اولان مكسنه به اول
عبدك اشترا ايلدوكي شيئك عهده سنى يعني عهده سندن جيقوب برياسين ويرمك
كالازم دكلدر واذن دخي بر وقت ايله موقت اولماز فلو اذن له يوما فهو مأذون دائما
الى ان يحجر عليه ولا يختص امدي قجان مولي اولان مكسنه كندو عبدنه كونلردن بركون اذن
ويرسه علي الدوام مأذون حكمنده اولور تاكيم بينه مولي سي تكرار حجر ايليه صكره بينه محجور عليه
اولور واول سيدك ويردوكي اذن بر نوع ايله تخصيص اولنماز فاذا اذن له في نوع من التجارة
كان مأذونا في سائر الانواع وقجان مولي اولان مكسنه كندو عبدينه انواع تجارتدن بر نوعه اذن
ويرسه سائر انواعده مأذون اولور ويثبت صريحا ودلالة بان راي عبده بيبع ويشتري فسكت
سواء كالبيع للمولي اولغيره بامره اوبامر غيره صحيحا اوفاسدا اذنهم صريحا وهم دلالة ثابت
يعني صراحت طريقيله ودلالت طريقيله ثابت اولور مثلا سيد اولان مكسنه كندو عبدي بيبع
وشرا ايلدوكين كورب سكوت ايلسه كرك بيع مولينك اولسون كرك غيريسنك اولسون كرك
امريله اولسون كرك وكرك امرسز اولسون امدي كرك بيع صحيح اولسون كرك فاسد اولسون وللمأذون

اذناً عاماً ولا بشراء شئ بعينه او طعام الاكل وثياب الكسوة ان يبيع ويشتري ودخي اذن
عام ايله مأذون عبده بيع وشرا ايلمك جائز وصحيحدر امتابر شئ معينك شراسنه مأمور اولان
مكسنه يه وياخود كسوه ايچون براسبابك شراسنه مأمور اولان مكسنه يه دكلدر ويوكل بهما
ودخي بيع وشرا ايلمك ده توكيل ايلسون يعني نصب ايليه ويسلم ويقبل السلم ودخي
مأذون اولان مكسنه يه سلمي ويرمك وسلمي قبول ايلمك جائز اولور وبرهن وبرتهن
ودخي مأذون اولان مكسنه رهن الوب ورهن ويرمك جائزدر ويذاري ويشتريت
بذر ايله بذرعه ودخي مأذون مكسنه برآخر ايله شريك اولوب ذراعت ايلسه وبذر يعني
تخم صاتون آلوب ذبح ايلمك ايچون ذراعت ايليه وشارك عناناً ويشاجر ويوجر
ولونفسه ودخي انواع شركه دن عنان شركين ايليه واستيجار ايدوب غيره اجاريه وبره
ويضارب ويدفع المال مضاربة ودخي مضاربه ايليه ومالي مضاربه طريقيله ويروب
ومالي دفع ايليه ويبضع ويعبر ويقره بدين وديعة وغصب ودخي مالني مباضعه
طريقيله ويره واعاره ايليه وذمتنده اولان دين ايله اقرار وياننده اولان وديعه ايله
وغصب ايله وكي عين ايله اقرار ايليه ويوذكر اولنان مسائلك جملهسي توابع تجار انزندر
وتجارك تعاطي ايوب معامله ايلدكاري مسائلدندر ولو باع واشترى بغبن فاحش
جائز وقچان مأذون اولان مكسنه برمتاعي غبن فاحش ايله بيع وياخود اشترا ايلسه جائزدر
امام ابو حنيفه قتنده خلافاً لهما واما مين ايچون خلاف وارد ريعني آنلرن قتنده غبن فاحش
ايله بيع وشرا صحيح وجائزدكلدر ولو حابي في مرض موته صح من جميع المال ان لم يكن عليه
دين وان كان فمن جميع ما بقي وقچان اول مأذون اولان مكسنه كندو مرض موتنده برمكسنه
ايله محاباً ايلسه صحيح اولور جميع مالندن اكثر اوزرنده دين يوق ايسه واكر ديني وار ايسه
باقي قلانك جميع سندن اولور مثلا مأذون اولان مكسنه برر جله ايكيبوز درهم دكر
برعبدي يوزدرهمه بيع ايلسه واول رجلدن ايكيبوز درهم دكر برعبدي يوزدرهمه

ماضی صحیح

ورهنه اشترايله صحيح اولور وان لم يبق ادي المشتري جميع المحاياة اوريحي البيع واكر اولمازسه
دينى قالمازايسه مشتري اولان كسنه جميع محاياتى كادفع ايدوب اداايله وياخود مبيعى رد
ايله ولهان يضيف معامله ودخى مأذون اولان كسنه ايجون جائزدركه معامله ايله دوكى
ادي دعوت ايدوب طعام يدوره زيراعادت تجار تدر ويحط من الثمن بعيب ودخى
مأذون ايجون جائزدركه بيع ايدوب عيبى ظهور ايدن شيئك ثمنندن برمقدارى خط
ايدوب اشغه قويه ويأذن لرفيقه فى التجارة ودخى رفيقى اولان كسنه به تجارت ايلمكه
اذن ويره زيرا اول دخى تجار تدندر لاان يتزوج اويزوج عبده وكذا امته اماكندو
نفسنى تزويج ايلمك ودخى عبدى انفاق ايله ياخود امه سك تزويج ايلمك جائزدكلدر
زيرايجارتون دكلدر خلافا لابي يوسف وابو يوسف ايجون بو مسئله ده خلاف وارد
زيرانك قنده امه سين تزويج ايلمك جائزدر ولاان يكاتب ودخى مكاتبه ايلماسى جائز
دكلدر اوبعتق ولو على مال ودخى عتق ايلماسى جائزدكلدر مال اورزينه ده اولورسه
مال اورزينه ده اولورسه اوبقرض ودخى اقراض ايلماسى جائزدكلدر ولايهب ولوبعوض
ودخى هبه ايلمسون عوض ايله ده اولورسه ولايهدي الا اليسيرمن الطعام ودخى هديه ويرمك
ويرمسون مكر طعامدن برشئ قليل اولهاى هديه ويرمك جائزدر والمحجور لايهدي اليسيرايضاً
ومحجور عليه اولان كسنه به طعامدن شئ يسير هديه ويرمك جائزدكلدر وعن ابي يوسف اذادفع
المولى المحجور قوت يومه فدعا بعض رفقائه للاكل معه فلابأس به بخلاف مادفع اليه قوت شهره
ودخى ابو يوسفدن مرويدركه بجان مولى محجور اولان عبدينه بركونلك قوتنى دفع ايدوب
زيرسه محجور ودخى رفيقلرينه دعوت ايدوب معاجه بيسه لرآنده بأس يوقدر اما اكر بر آيلق
قوتنى دفع ايلسه تقدم ايدن مسئله نك خلافنه درينى رفيقلرين دعوت ايدوب بيله اكل
ايله بأس وارد زيرامولى انون مأذوني ومتضرر اولورقالوا ولابأس للمرء ان يتصدق
من بيت زوجها اليسير كالرغيف ونحوه ائمة فقهابيوردبلركه بركشينك خانونندن بأس

وضرر دكلر كندو زوجنك خانه سندن يسير اولان مقداري ايله مثلا رغيف ورغيف مثلي
شيئني تصدق ايليه زيرا بحسب العادت يسيردن منع اولنماز وزوج متضرر اولماز وما
لزم المأذون من الدين بسبب تجارة اومافي معناها كبيع وشراء واجارة واستيجار
وغصب وجحد امانة وعقر امة شراها فوطيها فاستحقت تعلق برقبته فيباع ان لم
يفده المولى وشول شيئكه ديون قسمندن اولوب مأذون اولان كسنه يه لازم اولمش اولمه
تجارت سببي ايله اولمه يا خوده تجارت معناسنه اولان شيئك سببي ايله بيع وشرا واجاره
واستيجار وغصب وانكار امانت وشرا ايلبوب وطئ ايدوب صكره مستحقه اولان امه
عقري كبي اولان شيلر مأذونك رقبه سنه متعلق اولور اويله اولسه اول مأذون اولان
عبد بيع اولنور اكر مولي اولان كسنه اني فدا ايلمز ايسه ويقسم ثمنه ومافي يده من كسبه
بالحصص سواء قبل الدين او تهبته يعني اول مأذون اولان عبد كندو كسبندن
يدنده اولان شئ ايله بيع اولنور ثمني ايله غرما بينلرنده حصه اعتبار ايله قسمت كرك يدنده
اولان شئ قبل الدين كسب ايلمش اولسون كرك بعد الدين كسب ايلمش اولسون وكرك
هبه طريقيله اكتساب ايلمش اولسون ومابقي عليه بطالب به بعد عتقه وشول بقيه كه مأذون
اوزرنده اولان ديونلرن باقي قالمش اولسه بعد العتق اندن طلب اولنه وبو تركيبه اولان
ضمائر جمله سي مأذونه راجعدر وما اخذه سيده منه قبل الدين لاسترداد وشول شيئكه
سيدي قبل الدين اندن اخذ ايلمش اولا استرداد اولنمه وله اخذ غله مثله مع وجود الدين
يعني مولي انجون كندو مأذونندن قبل الدين اخذ ايلدوكي مثلندن غله سين اخذ ايلمك
جائزدر اول اوزرنده اولان دينك موجود اولماسيله مثلا مولي كندو مأذونندن
قبل الدين ايدوكي الي درهم اخذ ايدر ايسه بعد الدين اول مقداري اخذ ايليه والزايد
عليها للغرماء واول غله نك مثلندن زياده اولان مقدار غرمه ماشندر ويحجر المأذون
ان ابق اومات سيده اوجن مطبقا اولحق بدار الحرب مرتدا يعني عبد مأذون

مأذون فجان اباق ايلسه باخود سيدي وقات ايلسه باخود جنون مطبق ايله مجنون
اولسه باخود دار الحربه مرتد اولدوغي حالده داخل اولسه بينه كالاول محجور اولور زيرا اذن
غير لازم در اولمجر عليه وعلم به اكثر اهل سوقه وقجان محجور عليه اولسه ومحجور عليه اولدوغن
اكثر اهل سوق بيلسه لو محجور عليه اولور اما اهل سوقك بري وايكيسي بلمسه محجور عليه
اولماز والامة ان استولدها يعني قجان مأذون اولان امه نك سيدي امه يي استيلاد
ايلسه محجور عليها اولور لاان دبرها اما اول امه يي تدبير ايلسه محجور عليها اولماز ويضمن
القيمة للغريم فيهما يعني مولي اولان مكسنه صورة استيلاد وه وصورة تدبيرده غرما
ايجون قيمة ضامن اولور واقراره بعد الحجر بدين اوبان مافي يده امانة اوغصب صحيح
يعني محجور عليه اولان مكسنه محجور عليه اولدوقدنصكره بر مكسنه يه بردين اقرار ايلسه باخود
يدنده اولان شئ امانت باخود غصب اولدوغنه اقرار ايلسي صحيح اولور خلافا لهما
امامين اكحون خلاف وارد ر يعني انلرك قتلرنده بوتقديم ايدن صورتلرده اقرار صحيح اولماز
وان استغرق دينه رقبة ومافي يده لايملك سيده ماافي يده واكر اول مأذون اولان مكسنه
نك اوزرنده اولان دينى كندو رقبه سيني ويدنده اولان شئ استغراق ايدوب احاطه ايلسه سيدي
انك يدنده اولان شيئه مالك اولماز فلواعتق عبدا ممافي يده لا يصح وعندهما يملك فيصح
عتقه امدي قجان اول مأذون نك سيدي اولان مكسنه اول مأذون نك يدنده اولان شيدن
برغيري عتق ايلسه صحيح اولماز واما مين قتنده اول شيئه مالك اولور وعتق صحيح اولور وان
لم يستغرق صح اتفاقا واكر اول مأذون نك اوزرنده اولان دين رقبه سيله مالني استغراق
ايلماز اول مولينك عتق ايلدوكي اتفاق ايله صحيح اولور ويصح بيعه من سيده بمثل القيمة
لا باقل يعني مأذون نك سيدينه برشئ قيمت مثلي ايله بيع ايلماسي صحيح در اما قيمت مثلندن
اقل ايله بيع ايلمك صحيح دكلدر بيعه ده اولان ضمير مأذونه راجعدر وبيع سيده منه بمثلها
لا باكثر ودخي سيدك كندو عبدنه برشئ قيمت مثل ايله بيع ايلماسي صحيحدر واكثر ايله بيع ايلماسي

صحیح دکلدر زیرا مولی اول مأذونك کسبدن اجنبی اولمقدر ابو حنیفه قتده فلو باع باکثر بحظ الزاید
ونقص البیع امدی فان اولمأذونك سیدی اولان کسنه کندو عبدنه قیمة مثلندن اکثر ایله برشیء بیع
ایلسه اول زیاده اولان اول زیاده اولان مقدار حظ اولنه یاخود بیع تنقیص اولنه فان سلم سیده الیه
البیع قبل نقد الثمن سقط امدی اول مأذونك سیدی اولان اول مأذونه ثمنی نقد ایدوب تسلیم
ایلمزدن مقدم تسلیم ایلسه ثمن ساقط اولور زیرا مولی انجون عبدی اوزرینه دین واجب اولماز
وله ان یسلم باحد الثمن ودنحی مولی انجون جائز درکه اول مبیعی اول مأذونه تسلیم ایلیه تاکیم
ثمنی اخذ ایلیه زیرا بایعك بدی مبیعك اوزرندن زائل اولماز ثمنی قبض ایلمنجه ویضمن السید
باعتاقه المأذون مدیونا الاقل من قیمته من الدین یعنی سید اولان مأذونی مدیون اولدوغی
عتق ایلماسیله اول مأذونك قیمتندن اقل اولان مقداره ضامن اولور زیرا غرمانك حقی کندو
رقبه سنه متعلقدر وما زاد من دینه علی قیمة طولب به معتقا یعنی اول مأذونك قیمتندن
زیاده اولان دینی ایله معتق اولدوغی حالده مطالبه اولنور زیرا دین ذمتنده مستقر در وان
باعه وهو مدیون مستغرق وغیبه مشترته فللغرماء واجازة بیعه واخذ ثمنه او تضمین ایتی شاء
من السید او من المشتری قیمته واکر مولی مأذون عبدی بیع ایلسه وحال بوکه اول مدیون اولان کسنه
مدیون مستغرقدر وانی مشتریسی اولان غائب ایلسه غرما انجون جائز درکه اول بیعی اجازت ایدوب
ثمنی اخذ ایلیه لرو یاخود مشتری ایله سیدن قنعیسنك استرسه لر قیمتنی تضمین ایدوره
فان ضمنوا السید ثم ردّ علیه بعیب رجع علیهم بالقیمة وعاد حقهم فی العبد امدی غرما
اولان کسنه اول مأذونك قیمتنی سیدنه تضمین ایدورسه لر صکره اول عبد بر عیب سببیله
رد اولنسه سید اولان کسنه قیمتیله اول غرمانك اوزرلرینه رجوع ایلیه واول غرمانك حقی اولری
اول عبده عودت ایدوب رجوع ایدرلر وان باعه مأذون واعلم بکونه مأذونا فللغرماء ورد
البیع ان لم یصل ثمنه الیهم واکر سید اولان کسنه اول مأذونی بیع ایلسه ومشتری اولان کسنه یه اول
مأذونك مدیون اولدوغنی بیلورسه غرما انجون جائز درکه اول بیع رد ایلیه اکر اول مبیعك

مبيع ثمني آنلر واصل اولماز ايسه زير لحقلري كاملعقد ولان وصل محاياة في البيع فالا
واكر ثمن وصل اولورسه بيعده محاياة بوقدر اويله اولسه اول بيعي ردايليه لرحقلري واصل
اولدوغجون فان غاب البائع فالمشتري ليس خصما لهم وان انكر الدين واكر بايع اولان كسنه
غائب اولسه مشتري اولان كسنه آنلر خصم اولماز اكر مشتري اولان كسنه دينى انكار ايدرسه
وعند ابي يوسف هو خصم ويقضى لهم بالدين وامام ابو يوسف قتنده اول مشتري خصمدر
واول خصملرى دين ايله قضا اولنور ومن قال ان عبد فلان اشتراه وباعه فحكمه كالمأذون وشول
كسنه بن فلانك عبديم ديو اعتراف واقرار ايليه وبرالاي خلقه بيع وشرا ايليه انك حكمي ماذونك
حكمي كبيدر الا انه لا يباع في الدين ما لم يقتضيه باذنه الا شول قدر واردركه بن فلانك عبديم دين
كسنه ديمنده بيع اولنمه مادامكه سيدي اكا اذن وبرمدوكنه اقرار ايليه **فصل ٢** بو فصل صبي ايله معتوه
اولان كسنه لرك احكامي بيانندهدر تصرف الصبي ان نفع كالاسلام وقبول الهبة والصدقة
صح بلا اذن يعني صبي اولان كسنه نك تصرفي مثلا اسلام كبي وقبول هبه كبي وصدقه كبي شيلرده
اكر نفعي وار ايسه وليسنك اذنسز صحيح اولور وان ضر كالطلاق والاعتاق ولو باذن واكر اول صبينك
تصرفنده ضرر وار ايسه طلاق وعتاق كبي صحيح اولماز اكر اذن ايله ده اولورسه وان احتملهما
كالبيع والشراصح باذن لابد ونه واكر اول صبينك تصرفنده نفع ايله ضررك احتمالي اولوايسه
مثلا بيع وشراكبي اذن ايله صحيح اولور اذنسز صحيح اولماز فان اذن للصبي في التجارة ابوه او
جده عند عدم الاب او وصي احدهما او القاضي واكر صبي اولان كسنه باباسي يا خود جدي
باباسنك عدمي حالنده تجارت ايلكه اذن ويرسه يا خود برينك وصي يي اولان كسنه يا خود
قاضي اولان كسنه اذن ويرسه حكمه حكم العبد المأذون امدي صبينك حكمي عبد ماذونك
حكمي كبيدر بشرط ان يعقل كون البيع سالبا للملك والشرا جالبا له يعني صبينك ماذون
حكمنده اولمسي بيعك ملكي سالب وشرانك جالب اولدوغني تعقل ايلمك شرطدر
ولو اقر بما في يده من كسبه او وارثه صح امدي بحمان عاقل اولان صبي يدنده كندو كسبندن

اولان شئ ايله ياخود كاحاصل اولان ميراث ايله برآخره اقرار ايله صحيح اولور زيرا جبر اذن ايله منع اولنمز
بوتركيبده ضمير لرصبى يه راجعدر والمعنوه بمنزلة الصبى يعنى معتوه اولان كمسنه صبى منزلسنده
تقدم ايدن احكامدن وصح اذن الصبى او القاضى لعبد اليتيم يعنى وصيسنك ياخود قاضيسنك
يتيم اولان كمسنه نك عبدنه اذنى صحيحدر **كتاب** الغصب مصنف رحمة الله عليه غاصب
اولان كمسنه نك احكامنى بيان ايدر وغصبك لغتده معناسى برشئ كرك مال اولسون كرك
غيرى اولسون ظلماً وجبراً اخذ ايلمكدر واصطلاح فقهاده هو ازالة اليد المحقة باثبات
اليد المبطلة يعنى صاحب حق اولان كمسنه نك يدنى ازاله ورفع ايليوب صاحب باطل
كمسنه نك يدنى اثبات ووضع ايلمكدر واستخدام العبد وحمل الدابة غصب لا الجلوس على
البساط امدى بركمسنه نك عبدنى استخدام ايلمك ودابه سنه برشئ تحميل ايلمك غصبدر
امّا بساطى اوزرينه اوتورمق غصب دكلدر زيرا اوتورمق ايله اول بساطدن صاحبنك
يدى رفع اولنمز وحكمه الاثم ان علم يعنى غصب ايلمانك حكمى اثمدر وكنهكار اولمقدر اكر
اول غصب ايلدوكى شئ مال غير اولوب غصب ايلدوكين بيلورسه ووجوب ردّعنه فى مكان
غصبه ان كانت قائمة والضمان لو هلكت يعنى غصب ايلمانك برحكمى اثم وكنهكار اولمقدر
وبرحكمى دخى اول غصب ايلدوكى عينى بنه غصب ايلدوكى مكانده صاحبنه رد ايلماسنك
واجب اولمسيدر اكر اول غصب ايلدوكى عين قائم وباقى ايسه وضمان واجب اولور فحان
اول عين هلاك اولسه فى المثلى كالكيلى والوزنى والعددى المتقارب يجب مثله امدى
كيلى كبى ووزنى وعددى المتقارب كبى مثليدر مثلى واجب اولور فان انقطع المثل
يجب قيمته يوم الخصومة والقضاء امدى فحان اول مثلى منقطع وغير موجود اولسه
يوم خصومتده اولان قيمتى واجب اولور وقال ابو يوسف يوم الغصب وامام ابو
يوسف ديديكى يوم غصبده اولان قيمتى واجب اولور وقال محمد يوم الانقطاع وامام
محمد قتنده يوم انقطاعده اولان قيمتى واجب اولور وفى القيمى كالعددى المتقارب والبر

والبر المخلوط بالشعير يجب قيمته يوم الغصب اجماعا يعني متقوم اولان شيء متقارب
اولان عددي كبيض وبارية ايله مخلوط اولان بنداي كبي اجماع ائمه ثلاثه ايله يوم غصبنده اولان
قيمتي واجب اولور مثلي بوقدر فان ادعى الهلاك حبس حتى يعلم انه لو كان باقيا
لاظهره ثم يقضى عليه بالبدل امدي اكر غاصب اولان كمسنه اول مغصوبك هلاكنه اولمامين
ادعا ايله حبس اولنور تاكيم بيلنه كه اول مغصوب اولان شيء باقي اوليدي غاصب آني
اظهار ايدر اندن صكره اوزرينه بدل ايله قضا وحكم اولنور والغصب انما هو فيما ينقل
فلو غصب عقارا فهلك في يده لا يضمن يعني غاصب تصور اولنماز الا منقول اولان
شيء اولور فيجان بر كمسنه بر عقار غصب ايلبوب يدنده هلاك اولسه كما ضامن اولماز
امام ابو حنيفه قتنده خلافا لمحمد امام محمد ايجون خلاف وارد ر يعني انك قتنده
قيمتي واجب اولور ومانقص منه بفعله كسكناه وزرعه ضمنه وشول مقدار كه عين
مغصوبه دن كندو فعلي ايله ناقص اولمش اولو اولمه اولمه مثلا داره ساكن اولماسيله ناقص
اولمق كبي وبر ارضده زراعت ايلبوب عرض زراعت ايله نقصان اولمق كبي كما ضامن اولور
ائمه ثلاثه قتنده ويؤخذ راس ماله ويتصدق بالفضل يعني اول ارضي غصب ايلبوب زراعت
ايليان كمسنه كندو راس ماليني كه زراعته صرف ايلدوكي اچه در اخذ ايدوب فاضل اولان
مقدار ايله يتصدق ايليه امام ابو حنيفه ايله امام محمد قتنده وعند ابي يوسف لا يتصدق به
وامام ابو يوسف قتنده اول فضل ايله تصدق ايليه به ده اولان ضمير فضله راجعدر
وكذا لو اشتغل العبد المغصوب فنقصه الاشتغال ودخي فيجان مغصوب اولان
عبد برايش اشلمه اول ايشي اني تنقيص ايلمه مثلا غاصب اولان كمسنه غصب ايلدوكي عبدي
اجاريه ويرسه اجاره سببي ايله ثمني ناقص اولسه اول نقصانه ضامن اولور وما فضل
من القلة والاجرة تصدق به وشول مقدار كه غلة دن واجرتدن فاضل اولمش اولنه
ك ايله تصدق امام محمد ابو حنيفه قتنده خلافا له وامام ابو يوسف ايجون خلاف

وارد در زیرا ابو یوسف قتنده فاصل ایله تصدق ایلیه وان تصرف الغاصب والغصب والودیعه
فرع وهما یتعیتان بالتعیین تصدق بالزنج واکر غاصب اولان اول غصب ایلدوکی شیئی
یاخود یانده اولان ودیعه ده تصرف ایلسه واکا زنج حاصل اولسه وحال بوکه اول مغصوب
ایله ودیعه تعیین ایله متعین اولسه لر مثلا عروض مثلی اولان شیلردن کی اولسه اول حینده زنج
ایله تصدق ایلمیه امام ابو حنیفه ایله امام محمد قتنده کما متعلقدر خلافا له وابو یوسف ایجنی
خلاف وارد در وان کانا لا یتعینان فان اشار الیهما و نقدهما فکذلک واکر اول ودیعه ایله
غصب تعیین ایلیه متعین اولمازسه مثلا دراهم و دنانیر کبی اولسه امدی اکر انلره اشارت
ایدوب نقد ایورسه فکذلک یعنی انک زنجی ایله تصدق ایلیه وان الی غیرهما و نقدهما او اشار
الیهما و نقد غیرهما وان اشار الیهما و نقدهما او اطلق و نقدهما طاب له الزنج اتفاقا
واکر اول مغصوب ایله ودیعه نک غیریسنه اشارت ایدوب آنلری نقد ایلیسه یاخود آنلره
اشارت ایدوب غیریلرین نقد ایلیسه یا اطلاق ایدوب انلری نقد ایلیسه اتفاق ایله اول زنج اکا
طیب اولور قبلاوه یفتی دینلدیکی بو تقدیم ایدن قول ایله افتا اولنور والمختار انه لا
یطیب مطلقا لکن مختار اولان قول زنج مطلقا اکا طیب اولماز ولو اشتری بالف الغصب
اولودیعه جاریه تعدل الفین تو هبها او طعاما فاکله لا یتصدق بشئی یعنی فجان غاصب
اولان کسنه غصب ایلدوکی بیک درهمه یاخود بیک درهم دکری یانده ودیعه به ایکی
بیک درهمه معادل اولور یعنی ایکی بیک درهم دکری جاریه اشترا ایلسه واینی برکسنه
هبه ایلسه یاخود برکسنه نک طعامنی غصب ایلیوب اکل ایلسه جمیع برشی ایله تصدق
فصل ایلمیه اتفاق علما ایله زیرا زنج اتحاد جنس قتنده ظاهر و متبین اولور بو فصل غصب
اولنان عینک متغیر اولماسی احکامی بیانده در ورد ان غرما غصبه فزال اسمه
واعظم منافعه ضمنه وملکه اکر فجان غاصب اولان کسنه غصب ایلدوکی شئی طریق
ایله تغییر ایدوب واسمی واعظم اولان منافعی زائل و مضمحل اولسه غاصب اولان کسنه

كما ضامن اولور ومالك اولور دبو تركيبده اولان ضمانه مالغضه راجعدر ولايحل انتفاعه
به قبل اداء الضمان كشاة ربحها وطبخها اوشواها اوقطعها ودخي غاصب اولان كمسنه عين
مغصوب ايله انتفاع ايلمك ضمانى اداايلماز دن مقدم حلال دكلدر مثلا برشاتى بوغرليوب
كباب ايلمك كبي وياخود بوغرليوب باره باره ايلمك كبي وبر طبخته اوزره اود قيق خبز و
دخي بغداي اوكتمك كبي ياخود انى بره صاجوب ذراعت ايلمك كبي ودخي أنى بشوروب اتمك ايلمك
كبي وعنب وزيتون عصره ودخي تازه اوزمي وياخود زيتوني صمقوق كبي وقطن غزله
وغزل نسجه ودخي بنبوغى اكرمك كبي واكرلمش ايلك طوقق كبي وحديد جعله سيفا وسفر
جعله انبه ودخي دموري قليج ايلمك كبي وصاروبا فري قاب ايلمك كبي وصاجة اولبنة
بني عليها ودخي برصاج انجنك اوزرينه بنا ايلمك كبي وياخود كرمج اوزرينه ياپوياپمق
كبي جمله بوصورتله رده ضمانك اداسنى ايلماز دن اول انتفاعى حلال دكلدر وان جعل
الفضة والذهب دراهم اودنانير اوانبة لايملكم ولمالكه بلاشئ واكر غاصب اولان
كمسنه اول غصب ايلدوكى كومش ياخود التونى دراهم ياخود دنانير وياخود انبه يعنى
أودآنلرى ايلسه بينه اول مغصوب بغيرده اولديسه لامثلا بلاشئ مالكندر ابوحنيفه قتنده و
عندهما يملكه الغاصب وعليه مثله واما مين قتنده اول غاصب غصب ايليوب تغيير ايلدوكى
شيئ مالك اولور نهايه الامر اوزرينه قيمتى واردر يعنى انى قيمتنى ويرمك لازم اولور
فان ذبح الشاة فالمالك ان شاء وطيئها عليه وضمنه قيمتها واخذ وضمنه نقصانها
امدي غاصب غصب ايلدوكى شاتى ذبح ايلسه مالك اولان كمسنه مخيراولور ديلرسه اول
شاتى اول عاصبك اوزرينه طرح ايليه وقيمتى كما تضمين ايتدوره وكذا لو قطع يدها ودخي
قيجان غصب ايلدوكى شاتك بدنى قطع ايلسه حكمى تقدم ايدن حكم كبيدر اوقطع طرف
دابة غير ماكولة اوحرق الثوب حرقا فاحشا قوة بعض العين وبعض نفعه ودخي قيجان
بر دابة غير ماكولة انك بر عضوني قطع ايلسه وياخود بر ثوبى حرق فاحش ايله تعيب ايلسه

كه اول حرق فلمش اول عينك بعضي سك و بعض نفعك تقويت ايليوب تنقيص ايليوب
حكم بنه تقدم ايدن حكم كبير و في حرق كثير نقصه ثم يفوت شيء من النفع يضمن فقط نقصان
وشول ايسه يعني كوجك اولان حرقده كه اول حرق سببي ايله ثوبك بهاسي ناقص اولوب منافعدن
برشيء فوت اولمسه آنحق اول ثوبك نقصانه ضامن و ثوب مالكنك اولور و من بني في ارض غيره
او غرس امر بالقلع والردّ وشول كسنه كه غير كسنه نك ارضه اذنسز باپمش باپه باخود برشجر
دكمكه اول بنا ايدوب وغرس ايلدوكي شيئك قلعنه و صاحبي او زرينه رد اولونماسنه امر
اولنور وان كانت تنقص بالقلع فللمالك ان يضمن له قيمتها مأمورا بقلعها واكر اول ارض
ايجنده اولان غرسي خوبا روب قلع ايلمكه ارض ناقص اولسه مالك ايچون جائز در كه اول
غاصب اولان كسنه اول ارضك قيمتني تضمين ايتدوره اول بنا ايله غرسك قلعنه مأمور
اولدوغي حالده واكيسي غاصبك اولور فتقويم الارض بلا شجر او بناء وتقويم مع احدهما
مستحق القلع فيضمن الفضل امدي اول غصب اولنان ارض شجرسز ياخود بناسز تقويم
اولنور ودخي اول ايكي شيئك بري ايله كه شجر ايله بنادر مستحق قلع اولدوغي حالده تقويم اولنور صكره
مالك اولان كسنه فاضل اولان مقداره ضامن اولور مثلا ارضك قيمتي بيك درهم اولسه واول
شجرك يردن قوپرمانك اوجرو بي اون درهم اولسه اول شجرك قيمتندن اخراج اولنور طقسان درهم
قالور امدي فاضل اولان طقسان درهم مالك و ضامن اولور وان صبغ الثوب احمر او اصفر
ولت السويق بسمن فالمالك ان شاء ضمنه قيمة ثوبه ابيض ومثل سويقه او اخذهما وضمن ما
زاد الصبغ والسمن واكر غاصب اولان كسنه اول غصب ايلدوكي ثوبي احمر ياخود اصفر بويامسه
وياخود غصب ايلدوكي سويقي ياغ ايله لت ايدوب قارشدرسه مالك اولان كسنه مخير اولور
استرسه اول غصب اولنان ثوبك بهاسني ابيض اولدوغي حالده تضمين ايتدوره و دخي
سويقك مثلني تضمين ايتدوره واسترسه انلري اخذ ايليوب صبغ ايله سمنك زياده ايلدوكي
شيئه ضامن اولور وان صبغه اسود ضمنه قيمة ابيض و اخذه بلا ردّ شيء لانه نقص واكر

والكر اول غاصب اولان كمسنه اول غصب ايلدوكي ثوبي سياه بويامسه مالك اولان كمسنه مجبر اولور
استرسه اكا قيمتي ابيض اولدوغي حالده تضمين ايتدوره واسترسه برشئ اخذ ايلمك سزايف
اخذ ايليه زيرا اول سياه رنك امام ابو حنيفه يانده ناقصدر سائر الوانه نسبت ايله و
عندهما الاسود كبيره وهو اختلاف زمان واما بين قتنده سياه اولان رنك غير يسير
كبيدر يعني سائر الوانله فرقي يوقدر وبو اختلاف زمانلرده زيرا بني اميه زمانلرنده سياه
كيمسه دن خلقي منع ايتمشلر ايدي وبني العباس زمانلرنده كيماسنه امر ايلمشلر ايدي امديي
هركس مشاهده ايلدوكي زمانه نسبت ايله جواب ويرمشدر **فصل** بو فصل غاصبك
غصب ايلدوكي شيئه تصرفي بيانندهدر وان عيب ما غصبه وضمن قيمته ملكه مستند الي
وقت التغصب واكر غاصب اولان كمسنه غصب ايلدوكي شئ تعيب ايلدوكن اقرار ايلمسه
وقيمتنه ضامن اولسه اكا مالك اولور وقت غصبه مستند اولدوغي حالده يعني يوم
غصبده اولان قيمتنده ضامن اولور وتسليم له الاكساب دون الاولاد يعني مدة غصبده
اولمغصوبدن تحصيل اولنان كسلر غاصب اولان كمسنه يه تسليم اولنور اما مدت غصبده
حاصل اولان اولاد تسليم اولنمه زيرا كسب نابعدر والقول في القيمة للغاصب
مع يمينه مالم يبرهن مالك على الزيادة يعني تجلي غصب اولنان شيئك قيمتنده تنازع واقع
اولسه قول غاصب اولان كمسنه نكدر يمينيله اول غصب اولنان شيئك قيمتنده مادام اول مغصوب
مالكي زياده لكنه برهنه ايدوب شاهد كتورميه وجون زياده لكه برهنه ايره شو قول انكدر
مع يمينه فان ظهر وقيمة اكثر وقد ضمنه بقول المالك اوببرهانه اوبالنكول فهو للغاصب
ولاخيار للمالك امديي تجلي اول مغصوب اولان شئ غايب ايكن ظهور ايلسه وحال بوكه
قيمتي اول ثابت اولان قيمتدن زياده اولسه حال بوكه اول غاصب اولان كمسنه اول مغصوبه
قول مالك ايله ياخود بينه كتورمسيله ياخود غاصبك نكولي ايله ضامن اولمش اولسه اول
اول زياده لك غاصب اولان كمسنه نكدر ومالك ايجون خيار يوقدر وان ضمنه بقوله فالمالك

ان شاء امضى الزمان او اخذه او رد عوضه واكر اول غصب اولنان شيئ غاصب كندو قولیله صاحبن
اولسه مالك اولان كسنه مخير اولور استرسه اول ضمانی امضای ایدوب تجویز ایلیه واسترسه اول مغصوبی
اخذ ایلیوب عوضنی رد ایلیه وان برهن كل من المالك والغاصب على الهلاك عند الاخر فبينة الغاصب
اولی واكر مالك ایلم غاصب هر بری اولعین مغصوبه نك هلاك اولدوغنه برهنه ایدوب شاهد
احضار ایلیه لر غاصب اولان كسنه نك بينه سی اولیدر امام محمد قتنده خلافا لابی یوسف
وابو یوسف ایجون بو مسئله ده خلاف وارد ر زیرا ابو یوسف قتنده مالكك بينه سی اولیدر
ومن غصب عبدا فباعه فضمنه فقد باعه وشول مسئله كه بر كسنه نك بر عبدینی غصب ایلیوب
بیع ایلیه صكره مالك اولان كسنه اول عبدك قیمتنی كاه تضمین ایدوب رسه بیع نافذ وصحیح اولور
وان اعتقه فضمنه لا ینفذ عتقه واكر غاصب اولان كسنه اول غصب ایلدوكی عبدی عتق ایلیه
صكره مالك انی تضمین ایدوب رسه عتقی نافذ اولور وزوايد المغصوب غير مضمونة مالم
يتعد فيها او يمنعها بعد طلب المالك اياها سواء كانت منفصلة كالحسن والثمن او
منفصلة كالولد والثمرة یعنی غصب اولنان شیئك زوايدی غير مضمونه مادامكه غاصب انده
تعدی ایتمیه ودخی انی طلبندن صكره منع ایلمیه كرك اول حاصل اولان زوايد متصله اولسون
حسن كبی وسمن زلك كبی كرك منفصله اولسون ولد كبی ومیوه كبی وان نقصت الجاریة بالولادة
فی ید الغاصب ضمن نقصانها او یجبر بقیمة الولد واكر غصب اولنان جاریه نك غاصب اولان
كسنه نك یدنده ولادت ایدوب ولادت سبیله ناقص اولسه غاصب اولان كسنه نقصانندن
ضمان اولور ودخی اول اطلوعن ولدك قیمتنه خبر اولنور او بالعقر ویا خود اول ولدك عقر سنه
جبر اولنوران وقت اكر قیمة ولد ایله عقر نقصانه وفا ایدرسه وقیاس ترکیب ان وفا ایدی
تأمل اولنورسه ولوزنی بامة غصبها فرقها حاملا فولدت فماتت بها ضمن قیمتها یوم علوقها
بخلاف الحرة وعندهما لا یضمن فی الامة ایضا یعنی بجاریه كسنه غصب ایلدوكی امه یه
زنا ایدوب حامل اولسه واني حامل اولدوغی حالده صاحبنه رد ایلسه رد اولندقدن صكره

اموال دكلدروعندهما تجب في خصة المال واما مين تتمه مال خصة سنده شفعه واجبه اولور
مثلا مهر مقابله سنده حساب اولنور واول قبض اولنان بيكدن شفعه واجبه اولور ولاكن فيما
صولح عنه بانكار اوسكوت ودخي انكار ايله ياخود سكوت ايله مصالحه اولنان شيده شفعه
واجبه اولماز مثلا بركمسنه برآخر كمسنه نك داري دعوا ايدوب مدعي عليه اولان كمسنه اول اثنادة
انكار ياخود سكوت ايلسه صكره مابينلرينه صلح كيروب اول مدعي برمقدار مال ايله مصالحه ايلسه
اول داره شفعه واجبه اولماز عنده اولان ضميريله راجحدر ويجب فيما صولح عليه
باحدهما اما بالكر مدعي عليهك سكوتيله وياخود بالكز مدعينك مصالحه اولندوغي
داره شفعه واجبه اولور مثلا مدعي اولان كمسنه دعوي ايلدكده مدعي عليه انكار ايلسه وياخود
سكوت ايلسه صكره مدعي دعواسي مقابله سنده برداراييله مصالحه ايلسه اول داره شفعه
واجبه اولور زيرا مدعينك زعمنجه اول داري كندوحقي مقابله سنده اخذ ايلمشدر ولا
فيما اسلمت شفعه ثم رد بخيار رؤية اوشرط اوخيار عيب بقضاء ودخي شفعه سبي تسليم
اولنوب صكره خيار رؤيت ايله ياخود خيار شرط ياخود خيار عيب ايله قضاء قاضي ايله رد اولنسه
اشياده شفعه واجبه اولماز زيرا قضا فسخدر شفعه ده اولان ضميريله راجحدر ومارد به
بلا قضاء اولا قاله تجب فيه وشول بيعكه خيار عيب ايله قضاء قاضي سز رد اولنمش اوله ياخود
اقاله ايله رد اولنمش اوله آنده شفعه واجبه اولور ويجب في العلو وحده في السفل بسببه ودخي
شفعه بالكز عالي اولان مكانده واجبه اولور ودخي اسفل اولان مكانده واجبه اولور اول
عالي مكانك سببي ايله ومابيع بخيار المشتري ودخي خيار مشتري ايله بيع اولنان شيده شفعه
واجبه اولور وان بيعت دار بجنب المبيعة لمن له الخيار فالشفعه لمن له الخيار بايعا اومشتريا
يعني فجان خيار ايله بيع اولنان دارك جانبنده برداره دخي بيع اولنسه امدي اول داره شفعه
خيار صاحبي اولان كمسنه نكدركه اول صاحب خيار بايع اولسون كرك مشتري اولسون
تمام بحث محلنده مسطوردر ويكون اجازة من المشتري واول شفعة طلب ايلمك بيعه اجازت

اولور مشتريدن والشفيع الاول احدهما منه لا اخذ الثانية يعني اول شفيع ايجون جائزدر كاولكي
داري اخذ ايلديم ثاني داري اخذ الملك جائزدكلدر وان بيعيت دار بخنب بعد الحكم لهما لا تبطل وان
بيعت بعد قبض المشتري فالشفعه للمشتري واكر بيع فاسد ايله بيع اولنسه دارك جانبنده بر دار دخي
بيع اولنسه امديي اول دارك شفيعي يا بعد راكر ابكيني دار اولكي داري قبض ايلمزدن اول قبض ايلمش
اولورسه زيرا باقيدر شفعه سي يا وجود مشتري اول داري بايعه حكم اولندقدن صكره قبض ايلمش اولا
شفعه سي باطله اولمازفان استردّ البايع منه المبيعة قبل الحكم لها الشفعة بطلت شفعه واكر بايع
اول مبيع اولان داري مشتريه شفعه ايله حكم اولنمازدن مقدم استرداد ايدرسه شفعه سي باطله اولور
زيرا ملكي منقطع اولمشدر شفعه سين طلب ايده جك دار دن منه ده اولان ضمير مشتريه راجعدر
وان بعد الحكم ه بقيت الثانية على حكمه واكر اول بايع اولان كسنه اول مبيع اولان داري بعد الحكم
استرداد ايلسه دار مشتريدنك حكمي اوزرينه قالور برنسخه ده حكمه برينه ملكه واقع اولمش والمسلم
والذمي في الشفعه سواء يعني طلب شفعه ده مسلم ايله ذمي مستويدر يعني برابر در ديمكدر
اولاد قاري كبي وكذا المحرر والعبد المأذون والمكاتب يعني مسلم ايله ذمي شفعه ده برابر اولدقاري كبي
كذلك حرّ وعبد مأذون ومكاتب اولان كسنه لر شفعه ده برابر در ولو في بيع السيد كالعكس
يعني قجان شفعه سيدك مبيعنده اولسه عكسي كبي اولور يعني عبد مأذونك ومكاتبك مبيعنده
اولماسي كبيدر فصل بو فصل شفعه نك باطل اولماسي احكامي بيانندهدر وتبطل
الشفعه بتسليم الكل والبعض ولو من الوكيل بترك طلب المواثبة والتقرير يعني شفعه ايله
طلب اولنه جق شيئك كلني ياخود بعضني وكيلدن الورسه تسليم ايلمك ايله ترك مواثبه
ايلم وياخود ترك طلب تقرير ايله شفعه باطله اولور زيرا شفعه طلبندن اعراض واردر و
امتناع ايلمك دليلدر وبالصلح عن الشفعه على عوض ودخي شفعه طلب المأذون بر عوض
معين اوزرينه صلح اولمق ايله شفعه باطله اولور زيرا مال اولميان حقدن اولمق حقني ابطال
ايدر وعليه رده واول اخذ ايدن كسنه نك اوزرينه اول عوض رد ايلمك واردر زيرا رشوت

وهذا الآخر لا يجوز يعني ايكي عبدي استقلال ايلمده كه بو شريك بو عبدي استقلال ايله ديو شريك
بر عبدي استقلال مهايات جائز در كلدا امام ابو حنيفه قتنده خلافا لهما واما بين ايكون خلاف وار
يعني آلرك قتلرنده جائز در منافعده مهايات جائز اولدوغي كبي وعلى هذا الدابتان يعني ايكي
عبد ده نقدم ايدن خلاف وحكم كبي ايكي آبه ده جاري اولور ولا يجوز في ثمر شجر اولبن
غنم اولادها يعني بر شجرك ثمره سنده وبر قبونك سودنده مهايات جائز اولماز واولادن
وخي جائز در كلدر زيرا مهايات بر آلي منافعي قسمت ايلمكدر ودخي شجردن حاصل اولان
ثمره وقيوندن تحصيل اولان سود متفاوتدر ويجوز في عبد ودار على السكنى والخدمة
يعني مهايات بر عبد ايله بر داره ده جائز در كه ايكي شريكك بري داره ده ساكن اولوب اول
بر عدي استخدام ايله وكذا في كل مختلفة المنفعة ودخي غير مختلف المنافع اولان اشياده
مهايات جائز در مثلا بر آلي اولرده ساكن اولمق كبي وبر آلي يرلري زراعت ايلمك
كبي ولا تبطل المهايات بموت احدهما ولا بموتهما يعني ايكي شريكك بيننده اولان مهايات
بريسنك موتيله باخود ايكيسنك موتيله باطله اولور اولماز زيرا منتقض وباطل اولسه استيناف
محتاج اولور ابدي ولو طلب احدهما القسمة بطلت وتجان ايكي شريكك بريسي قسمت
طلب ايلسه مهايات باطله اولور يعني قسمة محتمل اولان شيده كتاب المزارعة مصنف
رحمة الله عليه بو كتابده مزارعه نك احكامني بيان ايدر مزارعه مفاعله در ذراعه نك
مصدريدر زرعدن مشتقدر رحمته في تراب وضع ايدوب ستر ايلمكدر واصطلاح شرعده
هي عقد على الزرع ببعض الخارج يعني مزارعه بر عقددر كه بر كمسنه ارضدن خارج اولان
شيئك بعضي سني زراعت ايتدرمكدر مثلا بر كمسنه بر كمسنه يه بردن حاصل اولان غلانك
ثلثي ايله باخود ربعي ايله استيجار ايلمك در وهي فاسدة يعني تقدم ايدن تعريف ايله
تعريف اولنان مزارعه فاسددر امام ابو حنيفه قتنده زيرا حضرت رسول صلى الله عليه
بيور مشلر در زيرا بردن حاصل اولان شئ مجهول در وعندهما جائزة واما بين قتنده

جائز در و به بفتی یعنی امامین قولیله فتوی اولنور زیرا حضرت رسول صلی الله علیه وسلم اهل خیبر
کندو حرمالرین و کندو برلرینی حاصل اولان شیئک نصفی ایله ویرمشلر ایدی و بو مسئله نک تفصیلی
طولاتن مفصلدر مراجعت اولنه قال الحصری و ابو حنیفه هو الذی فرع هذه المسائل علی اصوله
تعلم ان الناس لا یأخذون بقوله و امام حصری رضی الله عنه دیدیکی امام ابو حنیفه در بو مسائلی
کندو اصول و قواعدی اوزره تفریع ایدوب تدوین ایلیان زیرا ناس کندو زمانلرنده کندو قولی ایله
اخذ ایدوب عامل اولدقلرینه عالم اولدوغی اجلدن عسکر سلف تعامل ایلیوب شریعت متواتر
اولمشدر و یشترط فیها صلاحیة الارض للزرع یعنی مزارعه نک صحتنه برقاچ شئ اشتراط اولنمشدر
بری ارضک زراعته صالح و قابل اولماسیدر زیرا مقصود اولان حصول زرعدر و اهلیة
العاقدین و بریسی دخی متعاقدینک اهلیتلریدر زیرا عقوده معتبردر و تبیین المدة و بریسی
مدتی بیان ایلمکدر و تعیین رب البذر و بریسی دخی رب البذر اولان کسنه یعنی تخم صاحبی
تعیین ایلمکدر مابینلرنده منازعه قطع اولنمق ایچون و جنسه و دخی بزرک زراعت اولنمق
تخمک جنسنی بیان ایلمکدر و نصیب الآخر و بریسی دخی اولبر آخرک یعنی بذر یا ویلیان
کسنه نک نصیبنی بیان ایلمکدر و التخلیة بین الارض و العامل و اشتراط اولنان اشیانک بریسی دخی
اول ارضک خارج و حاصل اولان شیده شریک اولمقدر زیرا ابتداده اجارهٔ اشتباهده شرکدر
حتی فاسد اولان شرط لاجلها فقزان معینهٔ امدی چقان ایکی مزارعک بریسنه قفزان معین
یعنی برقاچ کیل تعیین اولنوب شرط اولنسه مزارعه فاسده اولور زیرا جائز در که ارضدن برشئ
بتمیه او مایخرج موضع معین کالمادنا یانات و السواقی و دخی چقان ایکی مزارعک بریسنه برموضع
معیندن خارج اولان شئ خارج شرط اولنه مزارعه فاسده اولور مثلا مادنا یاتلر که ارمق دن
کوجک اولان صولر در و ساقیه لر ایله چقان شیلری اشتراط ایلمک کبی زیرا اهتمام در که
بونلرده برشئ حاصل اولمیه او ان یرفع البذر و الخراج و یقسم ما بقی و دخی چقان ایکی
شریکدن بریسی ارضدن چقان شیده بذر المثل خراجک مقدارنی رفع ایدوب باقیسنک

نصکره وضع ابدوب وفات اولسه مزبور غاصب اولماز امه نك طویدوغی کونده اولان قیمتنه
ضامن اولور وحرّه اولان خاتون امه نك خلافیدر یعنی قجان برحرّه غصب ایدوب اکراه
ایله زنا ایلسه ضامن اولماز واما مین قندره امه دخی ضامن اولماز لکن حملك نقصانندن ضامن
اولور بهاده اولان ضمیر ولاده راجعدر قولان ضمیر لرامیه راجعدر ولوردّ ها محمودة فمات
لایضمن وقجان اول غصب ایلدوکی امه یی محمومه ایکن یعنی سکته مرضنه مبتلی اولدوغی
حالده ردایلیوب صکره وفات ایلسه ضامن اولماز امّا عمانك آنجق تنقیص ایلدوکی مقدار
ضامن اولور وکذا الوزنت عنده فردّها فجلدت فماتت منه ودخی قجان غصب اولنان
جاریه غاصب اولان کمسنه نك یانده زنا ایلسه صکره انی صاحبنه ردایلسه ردا ولندقده نصکره
جلد اولنسه یعنی کاحد زنایی ضرب ایلیوب اندن وفات ایلسه ضامن اولماز زیرا جلد
غیر متلفدر ولایضمن منافع ماغصبه سواء سکنه اوعطّله ودخی غاصب اولان کمسنه
غصب ایلدوکی دارك منافعنه ضامن اولماز کرك آنده ساکن اولسون کرك اولماسون
الاّ فی الوقف مکر غصب ایلدوکی دار وقف اولد اول زمانده منافعنه ضامن اولور اتلاف
اولنمقدن حفظ اولنمق انجون ولاضمن المسلم اوخمر المسلم اوخنزیره بالاتلاف ودخی مسلم اولان کمسنه نك
خمری یاخود خنزیری اتلاف ایلمك ایله ضمان اولنماز زیرا خمر وخنزیر مسلم حقنده متقوّم
دکلدر وضمن القیمة فیهما لوکان لذمّی یعنی اتلاف ایلدوکی خمرك یاخود خنزیرك قیمتنه ضامن
اولور قجان ذمّیه نك اولسه لرو ان اتلف ذمّی خمر ذمّی ضمن مثلها واکرها ذمّی اولان کمسنه
بر ذمّی آخرك غصب ایلدوکی خمری اتلاف ایلسه اول اول اراقه ایلدوکی خمرك مثلنی ضامن
اولور زیرا ذمّی حقنده مال در ولاضمان اتلاف المیّته ولو لذمّی ودخی بر کمسنه نك میته سین
اتلاف ایلمکه ضمان یوقدر ذمّی نك دخی اولورسه ده زیرا میته جهتی بر دیندن مال دکلدر ولا
باتلاف متروك التسمیة عمداً ولو لمن ذبیحة عمد وقصد طرقیله بسمله سی ترك اولنمش
ذبیحه اتلاف ایلمك سیاله ضمان یوقدر واکرکه اول ذبیحهٔ ترك تسمیه جائز ومباح کورن کمسنه یك

اولورسه وان غصب خمر مسلم تخللها بما لا قيمة له اخذها المالك بلا شئ واكر بكسه برمسلمك خمرني
غصب ايلبوب قيمتي اولميان شئ ايله تحليل ايدوب سركه ايلسه مثلا اني كولكه دن كونشه وكونشدن كولكه
نقل ايلمك ايله مالك اني برشئ سز اخذ ايليه زيرا تحليل برتوبي تطهير ايلمك مرتبه سنده در فلو اتلفها
الغاصب ضمنها الا لو تلفت امدي قحان اول غاصب اول غصب ايلدوكي خمري اتلاف ايليه اكا
ضامن اولور اما كندو نفسي ايله تلف اولسه اكا ضامن اولماز وان حللها بالقاء ملح ملكها ولا شئ
عليه واكر غاصب اولان كسه غصب ايلدوكي خمري برمقدار طوز القا ايلمك ايله تحليل ايلسه ابو حنيفه
قتنده كا مالك اولور واوزرينه برشئ يوقدر وعندهما يا خذها المالك ان شاء قدر وزن الملح
واما مين قتنده مالك اولان كسه استرسه اول خمري اخذ ايليه واول سركه دن القا اولنان طوزك
وزني مقداري رد ايليه فلو اتلفها الغاصب لا يضمن خلافا لهما امدي قحان غاصب اولان
كسه اول سركه اولان خمري اراقه ايدوب اتلاف ايلسه ضامن اولماز واما مين ايجون خلاف
وارد رتقدم ايدن مسئله ده اولان خلاف كبيدر زيرا آنلرك قتلرنده ضامن اولور وان
حللها بالقاء حل مقنها ولا شئ للمالك عند الامام واكر غاصب اولان كسه اول غصب ايلدوكي
خمري اوزرينه حل القا ايلمك ايله تخليل ايلسه اكا مالك اولور ومالك اولان كسه يه نسبه يوقدر امام
ابو حنيفه قتنده وكذا عند محمد ان تخللت من ساعتها وعند امام محمد قتنده مالك اولان
كسه يه برشئ يوقدر اكر اول ساعتده متخلل اولورسه والا فالحل منهما على قدر ملكهما
واكر اول ساعتده متخلل اولماز ايسه اول حل مالك ايله غاصب اولان كسه نك
بينلرنده تقسيم اولنور ملكاري مقدارنجه وان غصب جلد ميته فدبغه بما لا قيمة له اخذه
المالك بلا شئ برميته نك درسيك غصب ايليوب قيمتي اولميان برشئ ايله دباغت ايدوب
يا ك ايليه مالك اولان كسه اني اخذ ايليه فلو اتلفه الغاصب ضمن قيمة مذبوغا وقيل ظاهر الرواية غير
مذبوغا امدي قحان غاصب اولان كسه اول دباغت اولنماميش درسي قيمتنه مدبوغ اولدوقدن صكره
حالده اولان قيمتنه ضامن اولور وان دبغه بما لا قيمة له يا خذ المالك ويرد ما زاد الدبغ بان

بان

بان يقوم مدبوعا وزكيا غير مدبوع ويرد فصل ما بينهما واكر اول غاصب اولان كسنه اول
غصب ايلدوكي جلد ميته بي قيمتي اولان برشئ ايله دباغت ايدوب باك ايلسه مالك اني اخذ
ايليه اول دباغتك زياده ايلدوكي شيئ رد ايليه مثلا مدبوغ اولدوغي ايله مذكاء غير مدبوغ
اولدوغي تقويم اولنوب ايكيسينك مابينلرنده اولان فضلي رد ايليه وللغاصب ان يحبسه
متى يستوفي حقه ودخي غاصب ايجون اول مغصوبي حبس ايلمك لك وارد رتاكم اولان حقي
استيفا اولنجه مثلا بايع مبيعي استيفاء ثمن ايجون حبس ايلدوكي كبي وان اتلفه لا يضمن
واكر اول غاصب اول جلدي آلاف ايلسه قيمتنه ضامن اولماز ابو حنيفه قتنده اول جلد
مدبوغ اولدوغي حالده ضامن اولور الا دباغتنك زياده ايلدوكي مقداره ضامن اولماز زرا
مالك ملكي اوزره باقيدر ولو اتلف لا يضمن اتفاقا وقحان غصب اولنان جلد كندو
نفسي ايله تلف اولسه اتفاق ائمه ايله ضامن اولماز ومن كسر لمسلم برطبا اوطبلا اومزمارا
اودفا اوراق لهسكرك اومنصفا ضمنه لغير لهو وشول لمكسنه كه بر مسلمك بربوطني يعني
طبوزني ياخود طبلني طاووسني ويا خود مزماريني يعني زورناسني ويا خود دفني يعني
دائره سني كسر ايلسه ويا خود سكرني ايكي فتحه ايله يعني مكسر اولان شرابني ويا خود منصف اولان
بشوب نصفي ذاهب اولان مسكرني اراقه ايدوب دوكسه كما ضامن اولور امام ابو حنيفه قتنده قحان
بوذكر اولنان الاته ومسكرات غير لهو ايجون اولسه لر وبصح بيع هذه الاشياء يعني بوذكر اولنان اشياء
بيعي جائز وصحيح اولور وقالا لا يضمن ولا يجوز بيعها وعليه الفتوي واما مين ديدلركه بوذكر اولنان
اشيانك كسر واراقه ايلمك ايله ضامن اولماز ودخي بيع اولنمامق صحيح وجائز دكلدر فتوي ودخي بوغك اوزرينده
ومن غصب مدبره فماتت في يده ضمن قيمتها وشول لمكسنه كه بر مكسنك ام ولدني غصب ايليوب وفات
ايله اولسه كاضمان يوقدر امام ابو حنيفه قتنده خلافا لهما واما مين ايجون بو مسئله ده خلاف وارد
يعني قسلرينده ضامن اولور منقوم اولدوغنجون ولو شق الزق واراقة الخمر لا تضمنه عند ابي يوسف
خلافا لمحمد يعني قحان بر مكسنه بر مكسنك رقتني يعني خمري اراقه ايمه ايلمك ايجون لا تزقه ضامن اولماز
اولان طولو يعني شق ايليه ايجنده اوتانه
اول

امام ابو یوسف قتنده و امام محمد انجون خلاف وارد ر یعنی انك قتنده ضامن اولور زیرا رافع حکم
طولیسی شق ایلمك سز ممکندر و لاضمان علی من حل قید بند غیره اور باط دابّه او فتح اصطبلها او قفص
صیر قدهیب یعنی شول کمسنه کی برکمسنه نك عبدك آیغنده اولان قیدی حل ایده و یاخود دابّه سنك ربطه
ایده جك ایپنی حل ایده و یاخود دابّه سنی اولان آخوری آچه و یاخود قوش اولان قفسنی آچه انك
اوزرینه ضمان یوقدر خلافا لهما فی الدابّة و الطیر و امام محمد انجون بو مسئله ده دابّه ایله طیرده
خلاف وارد ر یعنی انك قتنده ضمان وارد ر زیرا مالا یعقل کندو سنن بویله طور مز و لامن سعی
الی سلطان یمن تودّیه و لا یندفع الا بالسعی او من یفسق و لا یمتنع بهیبه و دبخی برکمسنه کندویی
ایذا ایدوب رنجیده ایدر بوکمسنه ی سلطانه سعی ایدوب شکایت ایلماسیله و حال که اول ایذا ایدن
کمسنه سلطانه سعی ایدوب شکایت اولنماینجه مندفع اولماز یاخود برکمسنه فسق ایدوب برکمسنه نك
نهی ایلماسیله منتهی اولیان کمسنه نك سعی و شکایت ایلماسیله اوزرینه ضمان یوقدر و لاعلی من قال
لسلطان قد یعزم و قد لا یعزم ان فلانا وجد مالا فغرمه شیئا و دبخی شول کمسنه سلطانه توجه
ایدوب فلان کمسنه مال بولدی دیسه اول سلطان ایسه کاه خلقه غرامه چکدرمه و کاه چکدرمه
انك اوزرینه سلطان دبخی اول شکایت اولنمش کمسنه یه برمقدار غرامه چکدرمه انك اوزرینه ضمان
یوقدر زیرا احتمال درکه اول غرامه شکایت سببیله اولمیه و ان کان عادته البعزم البیّنة تضمن
و اکر اول سلطان انك عادتی دائما خلقه غرامه ایدرمك ایسه اول سعی ایدوب شکایت ایدن کمسنه
اول غرامه ضامن و کذا الوسعی بغیر حق عند محمد زجر اله و به یفتی .. و دبخی قحبان برکمسنه
بغیر حق و لاسبب برسلطانه سعی ایدوب شکایت ایلسه انك اوزرینه ضمان وارد ر امام محمد
قتنده کما زجر اله انمق انجون و بو قول ایله فتوی اولنور یعنی فتوی ضامن اولمانك اوزرینه در
و لو اطعم الغصب المغصوب مالکه برئ و ان لم یعلمه یعنی قحبان غاصب اولان کمسنه اول
غصب ایلدوکی شئ مالکی اولان کمسنه یه اطعام ایلسه غاصب اولان کمسنه بری اولور و الکر که
مالك اول اطعام کندو طعامی ایدوکین بلمازایسه ده زیرا کندو مالی کندویه واصل اولمشدر

اولمشدر

اولمشدر كتاب الشفعه مصنفت رحمة الله عليه بو كتابده شفعه نك احكامك بيانى اولور
معلوم اولكه شفعه لغتده ضم معناسنه اولان شفعدن مشتقدر واصطلاح فقهاده هى
تمليك العقار على مشتريه بما قام عليه جبراً يعنى شفعه نك معناسى عقار اولان شئى مشترى سنه
اشتراسى اولنان بهاايله تمليك الملكدر وتجب بعد البيع يعنى ذكر اولنان شفعه بيعدن
صكره واجبه اولور وتستقر بالاشهاد ودخى شفعهٔ مزبوره اشهاد ايله لازم ومستقر اولور
زيرا حق شفعه قبل الاشهاد ثابت دكلدر وتملك بالاخذ بقضاء اورضاء يعنى مزبوره شفعه
قضاء قاضى ايله ياخود رضا ايله اخذ اولنمق ايله تملك اولنور وماداميكه قضا ايله ياخود
رضا ايله اخذ اولنميه تملك اولنماز وانما تجب للخليط فى نفس المبيع يعنى شفعه نفس مبيعده
خليط ايجون يعنى قسمت ايليان شريك ايجون ثابت ولازم اولور مثلا ايكى شريكك
برى حصه سين براجنبيه بيع ايلمك كبى وان لم يكن اوسلم فللخليط فى حق المبيع كالشرب
والطريق الخاص يعنى كشهر لا تجرى فيه السفن وطريق لا ينفذ يعنى واكر خليط يعنى شريك
موجود اولمسه وياخود موجود اولسه لكن حصه سين تسليم ايلسه اول تقديرجه بينه شفعه خليط
اولور حق مبيعده اول شرب خاص وطريق خاص اولان شيلر كبى وشرب خاص شول ايجنده
سفينه جريان ايلمز ارمق كبى وطريق خاص شول نافذ اولميان طريق كبى ثم الجار الملاصق
ولو بابه فى سكة اخرى يعنى سفعه خليط واجبه اولدقدن صكره جار ملاصق ايجون واجب
وثابت اولور وجار ملاصق كادر لركه اوى اول شفعه ايله اخذ اولنا جق دار لك ضررنه ملاصق
اولميوسى برسكه آخره يعنى برطريق آخرده اولورسه ده وشفعه يه مانع اولماز زيرا قيوسى
سكه ده اولسه حق مبيعده خليط اولور ومن له جذوع على حائطها اوشركة فى خشبته عليها
جار واد فى نفس الجدار فشريك يعنى شول كمسه نك شفعه ايله اخذ اولنا جق دار لك ديوارى
اوزرنده جذوعى يعنى دركلرى اولمش اوله ياخود اول ديوار لك اوزرنده اولان خشبه ده
يعنى دركده شركتى اولمش اوله اول كمسه جار عد اولنور واكر اول جذوع نفس جداردده اولسه

اوررنده اولماسه شريك عد اولنور زيرا شركت عقاريده در منقولده دكلدر وهي على عدد الرؤس
لا السهام يعني شفعه بردارده موجود اولان شركا نك رؤسي عدد نجه تقسيم اولنور سهام
اوزره تقسيم اولنماز مثلا اوچ كسنه بردارده شريك اولسه لرد برينك نصفي اولسه وبرينك
ثلثي اولسه وبرينك سدسي اولسه صاحب النصف اولان كسنه نصفني بعد بيع ايله صاحب
الثلث ايله صاحب السدس اولان كسنه لرك مابينلرينه برابر قسمت اولنور امام شافعي
وامام مالك وامام احمد قتلرنده سهام اوزره تقسيم اولنور مثلا دار اوچ كسنه نك
مابينلرنده مشترك اولسه برينك نصفي وبرينك سدسي اولسه صاحب سدس اولان
كسنه كندو سدسني بيع ايله صاحب النصف اولان كسنه اوچ خمس آلور وصاحب
الثلث اولان كسنه ايكي خمس اولور فاذا علم الشفيع بالبيع يشهد في مجلس علمه على
انه يطلبها وجون شفيع اولان كسنه اول واقع اولان ببعه عالم ومطلع اولدينه اول
عالم اولدوغي مجلسده شفعه طالب اولدوغنه شاهد طلوبدر كم شفعه طلبندن
اعراض ايلدي دينلماسون وشفيعك عالم اولماسي ايكي رجل باخود برر جل ايله ايكي
امرأة اعلام ايلماري ايله اولور امام ابو حنيفه قتنده ويسمى طلب الموائبة يعني سفيعك
ايده حكي طلب طلب موائبه تسميه اولنور موائبه ثوبدن مشتقدر كه سرعت ايله صچرامقدر
كويا كه اول شفيع اولان كسنه اول مجلسدن محل ايله صچرايوب شفعه طلب اولندوغنه شاهد
طوتر ثم كيشهد عند العقار او على المشتري او على البايع كان المبيع في يده يعني شفيع اولان
كسنه مجلس علمنده اشهاد ايلدوكندو نصكره عقار قتنده اشهاد ايليه زيرا حق اكا متعلق در
وياخود مشتري اوزرينه اشهاد ايليه اكر مبيع يدنده ايسه زيرا اول حينده يدي وارد رفيقول للمشتري
اشتري فلان هذه الدار وقد كنت طلبت الشفعة وانا اطلبها الان فاشهدوا على ذلك
امدي سفيع اولان كسنه شفعه طلب ايليوب اشهاد ايلدوكي زمانده ديه كبوندن اسبق
فلان كسنه بو داري اشترا ايلمش وين بونون اول شفعه يي طلب ايلمش ايدم وشمدي كي حالده

صاده

حالده طلب ايده رم سز لردخي طلب ايلدوكه شاهد اولنوز وبيمي طلب تقرير واشهاد وبو
وبو طلبه طلب تقرير واشهاد تسميه اولنور امام ابو يوسف قدس اول طلب ايلدوكي عقارك
تسميه اولنماسي وتحديد اولنماسي اشتراط اولنور زيرا شفعه طلب ايلمك صحيح اولماز ماداملكه
طلب ايلدوكي معلوم اولميه ثم يطلب عند قاضي فيقول اشتريت فلان دار كذا اوان شفيعها
بسبب كذا امره بالتسليم الي يعني شفيع اولان كمسنه شفعه طلبنه اشهاد ايلدكدن صكره شفعه ني
برقاضي حضورينده طلب ايليه ديه كه فلان كمسنه فلان داري اشتري ايلمش ابوي وبن اول
درك شفيعيم فلان سبب ايله امدي مشتري اولان كمسنه نه امر ايله كه بكا اول داري تسليم ايليه
واسمي طلب خصومه وتمليك ديو طلبه طلب خصومت وطلب تمليك تسميه اولنور ولا تبطل
الشفعة بتاخيره مطلقا في ظاهر المذهب وعليه الفتوي يعني شفيعك شفعه سي تاخير
ايلماسيله شفعه باطل اولماز مطلقا يعني كرك عذري اولسون كرك اولمسون ظاهر مذهبده
قول بودر وفتوي بونك اوزرينه در هدايه ده وكافيده بويلجه در يعني بويله ذكر اولنمشدر
وقيل يفتي بقول محمد انه ان اخر شهرا بلا عذر بطلب وبرر وايسه ديملدر يكه امام محمد قوليله
فتوي ور يلور شفيع اولان كمسنه اكر شفعه طلب ايلمك ايچي بلا عذر شهري برايي تاخير ايلسه
شفعه باطل اولور مبسوطده وقاضيخانده فتوي بونك اوزرينه در ديو بيان ايلمشلردر
وان ادعي الشراء وطلب الشفعه سال القاضي المدعي عليه فان اقر ملك ما يشفع به او
نكل عن الحلف علي العلم بملكيته او برهن الشفيع ساله عن الشراء يعني تجاني شفيع اولان
كمسنه اول شفعه ايله طلب ايده جكي داري اشترا ايلماسين دعوا ايدوب شفعه سين دعي
طلب ايلسه قاضي اولان كمسنه مدعي عليه اولان كمسنه يه كه مشتريدر سوال ايليه امدي اول مدعي عليه
اكر اول ما يشفع بهنك ملكيتنه اقرار ايلسه يا خود ملكيتنه عالم اولدوغنه يمين ايلماز دن
نكول ايلسه ويا خود شفيع اولان كمسنه ما يشفع بهنك ملكيتنه برهن ايلسه قاضي اولان
كمسنه اول خصم اولان كمسنه يه شرا ايلدوكندن سوال ايليه فان اقر به او نكل عن اليمين انه ما

اتباع اوما استحق عليه هذه الشفعة اولبرهن الشفيع قضى له بها امدي مزبور خصم سئوال
اولند قد نصكره اكر شرا ايلدوكنه اقرار ايله ياخود اشترا ايلمادوكنه يمين ايله ونكول ايله وياخود
بوطلب اولنان شفعه اوزرينه مستحق اولدوغنه يمينندن نكول ايله وياخود شفيع اولان
كمسنه شرايه برهنه ايدوب شاهد كتورسه قاضى اولان كمسنه اول شفعه يي شفيع اولان كمسنه يه حكم
ايدوب قضى ايليه بو تقدم ايدن اشيالرك بري ايله ثابت اولدوغي اجلدن ولاجل شرط احضار
الثمن وقت الدعوي فانه اقضى له لزم احضاره يعني شفعه ايله طلب اولنان دارك ثمني
وقت دعواده احضار ايلمك شرط دكلدر وجون قاضى مدعي اولان كمسنه يه شفعه يي
حكم وقضا ايليه اول زمانده ثمنك احضاري لازم اولور ابو حنيفه قتده بر روايده ملازم
كه مدعي ثمني احضار ايلميه كاقضا اولنميه وللمشتري حبس الدار لقبضته ودخي مشتري
ايجون جائز دركه داري حيس ايدوب تسليم ايلميه ثمني قبض ايلمك ايجون وزيرا دارك مشتري سبي
بايع منزله سنده در ولاتبطل شفعته بتاخير الثمن بعد ما امر داعيه يعني شفيع اولان كمسنه شفعه ايله
اخذ ايده جكي دارك ثمنني ادا ايلماسنه امر اولندوقده نصكره ثمني تاخير ايلمك لك ايله شفعه سي
باطل اولماز زيرا قضا اولنمق ايله تاكيد اولنمشدر وللشفيع ان يخاصم البايع ان كان المبيع
في يده ودخي شفيع ايجون جائز دركه بايع اولان كمسنه ايله خصومت ايده كر اول مبيع اولان
دار يدن ده ايسه زيرا اصابت طريقيله يد انكدر ولا يسمع القاضي البينة عليه حتى
يحضر المشتري فيتفسخ البيع بحضرته ويقضي بالشفعة على البايع يعني جان مشتري غايب
اولسه قاضى اولان كمسنه اول بايع اولان كمسنه نك اوزرينه شفعه ايله قضا ايليه تا كيم
مشتري حاضر اولدقده نصكره قاضى اول بيع مزبور مشتريينك حضورنده فسخ ايدوب
شفعه ايله بايع اوزرينه حكم وقضا ايليه زيرا هر بيك مبيعده حقي واردر ويجعل
الثمن عليه ودخي مبيع اولان كمسنه اول شفعه ايله اخذ اولنان دارك عهده سنى يعني
حقوقني اول بايعك اوزرينه ايليه والوكيل بالشرا خصم للشفيع ما لم يسلم المبيع الي

الى المبيع الوكيل يعنى شرايه وكيل اولان كسنه شفيع اولان كسنه يه خصم اولور مادام كه مبيعى
وكيله تسليم ايلميه ومبيعى تسليم ايلدوكى تقدير جه خصم اولماز وللشفيع خيار الرؤية
والعيبان وشرط البراءة منه ودخى شفيع ايچون خيار رؤية وخيار عيب وارد
واكر مشترى عيبدن برى اولماسنى شرط ايدرسه ده زيرا شفعه ايله اخذ ايلمك شرا
منزله سنده در اولهم اولسه انده خيار رؤية وخيار عيب ثابت اولور فصل بو فصل
شفيع ايله مشترينك مابينده واقع اولان احكام بيانندە در وان اختلف الشفيع
والمشترى فى الثمن فالقول للمشترى يعنى تجان شفيع ايله مشترى اولان كسنه لر اول شفعه ايله
اخذ اولنان دارك ثمنده اختلاف ايلسه لر قول بو مسئله ده مشترينك در زيرا شفيع
اولان كسنه عقارك استحقاقنى دعوى ايدر امدى قول منكر اولور وان برهنا فللشفيع و
قجان شفيع ايله مشترينك هر برى برهنه ايدوب شاهد كتورسه لر قول شفيع عندنده
امام ابو حنيفه وامام محمد رحمهما الله عندنده وعند ابى يوسف للمشترى وامام ابو يوسف رحمه الله قولى
مشترينكدر زيرا زياده لكن مثليدر وان ادعى المشترى ثمنا والبايع اقل منه اخذ الشفيع بما قال
البايع قبل قبض الثمن ودخى اكر مشترى اولان كسنه فلان قدر ثمن دعوى ايدوب بايع اولان
كسنه اول مقداردن اقل مقدار دعوى ايلسه امدى اول مبيع اولان دارى شفيع اولان كسنه
بايعك ديدوكى بها ايله اخذ ايليه ثمن قبض اولنماز دن اول وبما قال المشترى بعده وثمن قبض
اولندقدن صكره مشترينك ديدوكى بها ايله اخذ ايليه وان عكسا فبعد القبض يعتبر قول
المشترى وقيله يتحالفان واكر عكس اولنوب مثلا بايع اولان كسنه مشترينك دعوى ايلدوكى
مقداردن زياده دعوى ايله امدى اكر قبضدن صكره ايسه مشترينك قولى اعتبار اولنور
واكر قبضدن اول ايسه ايكيسى تحليف اولنور واى كل اعتبر قول صاحبه واكر ايكيسنك
برى يمين دن نكول ايلسه صاحبنك قولى يعنى اول برينك قولى اعتبار اولنور وان حلفا
فسخ البيع ويأخذ الشفيع بما قال البايع واكر بايع ايله مشترينك هر برى يمين ايلسه بيع فسخ اولنور

وشفيع اولان كمسه اول مبيعي يابمك ديدوكي بها ايله اخذ ايليه ببعك فسخ اولنماسي شفيعك
حقّنك بطلانه موجب دكلدر وان خطّ عن المشتري ببعض الثمن يأخذ الشفيع بالباقي واكر
بايع اولان كمسه مشتريدن اوزرنده ثمنك بعضني سك خط ايليوب آشغه قوسه شفيع اولان
كمسه اول باقي مبيعي فلان بها ايله اخذ ايليه وان خطّ الكل يأخذ الكل واكر ثمنك جمله سين
خط ايدوب اوزرندن دفع ايلسه كل ثمن ايله اخذ ايليه وان خطّ النصف ثم النصف يأخذ
بالنصف الاخير واكر اول كره ده برنصف خط ايدوب صكره برنصف اخري خط ايلسه
اول برنصف اخير اخذ اولنور واذا ازاد المشتري في الثمن لايلزم الشفيع الزيادة واكر
مشتري اولان كمسه اول مبيعك ثمنه برشيء زياده ايلسه اول زياده لك اول شفيعه لازم اولماز
زيرا شفيعه ضرر وارد ر وان كان الثمن مثليا كزم الشفيع مثله يعني فجان اول مبيعك ثمني
مثلي اولسه مثلا عقارات كبي متقوم اولسه قيمتي لازم اولور وان كان مؤجلا اخذ بثمن حال
وبطلت في الحال ويأخذ بعد ما مضى الاجل واكر اول مبيعك ثمني مؤجل اولسه اني ثمن
حال ايله اخذ ايليه ياخود اول شفعه اول حينده طلب ايليه واول مبيعي اجلك مضيتندن صكره
اخذ ايليه ولا يتعجل ما على المشتري لو اخذ الشفيع بالحال ودخي بايع اولان كمسه مشتريدن
اوزرنده اولان ثمني تعجيل ايدوب اخذ ايليه اكر شفيع اولان كمسه مبيعي ثمن حال ايله اخذ ايلمش اولسه
ولو سكت الشفيع عن الطلب ليحل الاجل بطلت شفعته خلافا لابي يوسف وفجان شفيع
اولان كمسه شفعه طلب ايلمكدن سكوت ايلسه اول تأجيل اولان اجل حال اولنجه شفعته
باطله اولور امام ابو حنيفه ايله امام محمد قدس امام ابي يوسف خلاف وارد ر يعني آنك
قدس باطله اولماز ولو اشتري ذمي بخمر او خنزير يأخذ الشفيع الذمي بمثل الخمر وقيمة الخنزير
والخنزير والمسلم يأخذه بالقيمة فيهما يعني فجان بر ذمي بر عقاري اول خمرك مثلي ايله وخنزيريك
قيمتي ايله اخذ ايليه ومسلم اولان شفيع اني ايكيسندن قيمتله اخذ ايليه زيرا خمر ايله خنزير مسلم حقنده
متقوم اولان اموالدن دكلدر ولو بيع المشتري او غرس اخذها الشفيع بالثمن وبقيمة ما قلو
عين

مقلوعين

عين كما في الغصب يعني فجان مشتري اولان كسنه اشتري ايلدوكي ارضده يا بو باپسه ياخود
اغج دكسه شفيع اولان كسنه اول ارض اشترا اولنان ثمني اخذ ايليه وابجنده اولان بنا ايله غرسي
برلرندن مقلوع اولدقاري حالده اولان بنا ايله اخذ ايليه ارض مغصوبه ده اولدوغي كبي اوكلف
المشتري قلعها و ياخود شفيع اولان كسنه مشتري اولان كسنه يه اول بنا ايله غرسك قلعني
تكليف ايليه ولو استحقت بعد ما بنى الشفيع او غرس رجع على المشتري بالثمن فقط يعني
فجان اول اشترا اولنوب شفعه ايله اخذ اولنان ارضده شفيع اولان كسنه مشتري اولان
كسنه نك اوزرينه آنجق ثمن ايله رجوع ايدر بنا ايله غرسك قيمتي ايله رجوع ايلماز وان جف
الشجر او انهدم البناء عند المشتري ياخذ الشفيع بكل الثمن ان شاء واكر اول عرضده
غرس اولنان شجر كسدوقورييه ياخود اول بنا اولنان بنا مشتري ياننده منهدم اولسه
مشتري اولان كسنه اني كل ثمن ايله اخذ ايليه اكر اسرسه زيرا ايكيسيده ارضه تابعه در واسترسه
ترك ايليه زيرا تملك ايلمك جبر اولنماز وان هدم المشتري البناء اخذ الشفيع العرصه
بحصتها واكر مشتري اولان كسنه اول ارضده اولان بنايي هدم ايلسه شفيع اولان كسنه اول
بنادن حالي اولان عرصه ثمندن حصه سيله اخذ ايليه زيرا هدم كسدوفعلي ايله اولدوغي
اجلدن ثمنك برمقداري اول هدم اولنان بنانك مقابله سنده صرف اولندي وليس
اخذ النقض نقض كسرنون ايله منقوض معناسنه در يعني مشتري اولان كسنه يه اول منقوض
شيئ اخذ ايلمك جائزدكلدر زيرا منفصل اولمشدر وان اشتري المشتري الارض مع شجر مثمر فاثمر
في يده اخذها الشفيع مع الثمر فيهما يعني اكر مشتري اولان ارضي شجر مثمر ايله ياخود شجر غير مثمر
ايكن ويدنده مثمر اولسه اخذ ايدوب اشترا ايلسه شفيع اولان كسنه ارضي ابجنده اولان ثمر
ايله ذكر اولنان ايكي حالده اخذ ايليه زيرا ثمر متصل اولمغله اكا تابع اولمشدر فان جذه المشتري
فليس للشفيع اخذه واكر مشتري اولان كسنه اول شجره اولان ثمري جذ ايدوب قطع ايلسه
شفيع اني اخذ ايلمك جائزدكلدر زيرا منفصل اولمشدر وياخذ ماسواه بالحصة في الاول

وبكل الثمن في الثاني يعني سفيع اولان مكسه ثمر اولان شجرك ماعدا سي حصته سيله اخذ ايله
عقد اولان شجري ثمر ايله اشترا ايلمكدر صورتنده وكل ثمن ايله اخذ ايليه عقد ثانيه ده يعني شجر
غير ثمر ايله اشترا ايلمك لك صورتنده باب مما يجب الشفعه ومالا يجب مصنف بو بابده
شفعه واجب اولان وواجب اولميان وشفعه يي ابطال ايدن برلري بيان ايدر انما يجب
الشفعه قصد آتي عقار ملك يعوض هو ما قال يعني شفعه قصد طريقي ايله شول عقارده
واجبه اولور كه عوض ايله ملك اولنمش اولنه انجلين عوض كه مال اوله وان لم يكن قسمه كرخي
وحمام وبئر يعني اول عقارك قيمتي ممكن دكل ايسه ده دكرمن وحمام وبئر كبي اشيالرده ولا
يجب في عرض وفلك امدي عروضده وكميده شفعه واجبه اولماز زيرا حضرت رسول صلى الله
عليه وسلم بيور رلركه لاشفعه في ربع وحائط وامام مالك قتده شفعه عقارده جائز اولدغي
كبي كميده دخي جائزدر وبنا شجر بيعاً بدون الارض ودخي ارض سز بيع اولنان بنا ايله شجرده
شفعه واجبه اولماز زيرا منقولاتدن قسمندندر واكر ارض ايله بيع اولنورسه شفعه واجب
اولور ولا في ارث وصدقه بلا عوض مشروط ودخي ارث ايله منقول اولانه وصدقه
ايله وعوض مشروط سزهبه ايله ملك اولنمش شيئ لرده شفعه واجبه اولماز ولا ما بيع بحيا
البايع او بيعا فاسداً مالم يسقط حق الفسخ ودخي خيار بايع ايله وبيع فاسد ايله بيع
اولنان شيلرده شفعه واجبه اولماز مادامكه بايع حق فسخي ايليه اسقاط ايدرسه شفعه
واجبه اولور زيرا بايع كه حق فسخدر زائل اولمشدر ولا فيما قسم بين الشركاء وجعل
اجرة او بدل خلع او عتق او صلح عن دم عمداً او مهر اوان تقويل ببعضه مال ودخي شركا بينده قسمت
اولنوب اجرت اجير ياخود بدل صلح وياخود بدل دم عمد مقابله سنده واقع اولان صلحي بدل
وياخود برخاتونه مهر قلنان اشيالرده شفعه واجبه اولماز واكر كه اول مهر بعضي سي مال ايله مقابله
اولورسه ده مثلا بر كمسنه برخاتونه پي بردار اوزرينه تزوج ايلبوب اول خاتون اكا بيك درهم رد ايلمك
اوزره امدي بوذكر اولنان مسئله لرك جمله سنده شفعه ثابت اولماز زيرا بوذكر اولنان اشيا اموال

رشوت در وكذا لو باع شفعته بمال ودخي فجان شفعه سني مال ايله بيع ايلسه شفعه باطله اولور
شفعه دده اولان صاحب شفعه به راجعدر وكذا لو قال للمخيرة اختاري بالف وقال العين
لامرأته ذلك فاختارته بطل خيارها ولا يجب العوض ودخي تقدم ايدن مسائله مشابه اولان
مسايلدن فجان بركسنه تخيير ايلدوكي زوجه سنه اختاري ترك الفسخ بالف ديسه زوجه دخي
اختيار ايلسه خياري باطل اولور واول ذكر اولنان عوض واجب اولماز وتبطل ببيع ما يشفع
به قبل الحكم له بها يعني شفيع اولان كسنه يه شفعه ايله حكم اولنماز دن مقدم ما يشفع به اولان
شئ بيع اولنسه شفعه باطله اولور ويموت الشفيع ودخي موت شفيع شفعه باطله اولور
ولا يموت المشتري يعني مشتريدن موتيله شفعه باطله اولور اولماز ولا شفعة لمن باع يعني
بايع اولان كسنه نك شفعه سي يوقدر مثلا شفيع اولان دار صاحبنك طرفندن بيعه وكيلي
اولسه وبيع ايلسه اول دار مشفوعه ده شفعه سي قلمناز او بيع له ياخود انك ايچون بيع اولنمش
اوله مثلا بايع اولان كسنه مضارب اولسه برداري بيع ايلسه بوصورتده رب المال اولان
كسنه ايچون شفعه يوقدر اول بيع اولنان داره زيرا آنندر اوضمن الدرك اوسام المشتري
بيعا واجارة ودخي فجان شفيع اولان كسنه اول بيع اولنان دارك دركيني مشتري ايچون ضامن
اولسه وياخود مشتري اولان كسنه دن اول دارك بيعني وياخود اجاره سني مساومه ايدوب
طلب ايلسه شفعه باطله اولور زيرا مشتريدن ملكي ثابت اولماسنه رضا در ويجب لمن تبايع
او ابتيع له ودخي شفعه شول كسنه يه واجبه اولوركه برداري وكالت طريقيله بركسنه يه اشترا
ايلمش اوله حالكه كندوسي شفيع اوله وياخود انك ايچون اشترا اولنمش اوله وحال بوكه كندوسي
شفيع اوله ولو قيل للشفيع انها بيعت بالف فسلم ثم بان انها بيعت باقل او بكيلي او وزني
اوعددي متفاوت فيهما القاوا كثر قلة الشفعه يعني فجان شفيع اولان كسنه يه بو دار مثلا
بيك درهمه بيع اولندي دنلسه شفيع دخي بو مقدار بيع اولندوغين تسليم ايلسه صكره بيك
درهمدن اقله بيع اولندوغي ظاهر ومتعين اولسه ياخود كيلي ايله ياخود وزني ايله وياخود

عددی متقارب ایله که قیمتی بیك درهم ریا خود اکثر در بیع اولندوغی ظاهر و متبین اولسه اول
تسلیم ایلیان کسنه ایچون شفعه طلب ایلمك لك وارد رزیرا کندودن واقع اولان تسلیم محلدن
واقع اولمشدر ولو بان انها بیعت بعرض قیمتها الف او بدنانیر قیمتها الف فلا اول دار قیمتی بیك
درهم اولان عروض ایله باخود قیمتی بیك درهم اولان دنانیر ایله بیع اولندوغی متعین اولسه اکا
شفعه یوقدر ولو قیل له المشتری فلان فسلم فبان انه غیره فله الشفعه وفجان شفیع اولان
کسنه یه داری اشترا ایدن فلان کسنه در دیسه لر اول دخی تسلیم ایدوب سکوت ایلسه صکره
اشترا ایدن کسنه فلانك غیر سی ایدوکی ظاهر و متبین اولسه اول شفیع ایچون شفعه وارد رزیرا
شفعه اسقاط ایلدوکی کسنه ظهور ایلدیکی ولو بان انه هو مع غیره فله الشفعه فی الحصه الغیر
وفجان شفیعك شفعهٔ اسقاط ایلدوکی کسنه اول ایلدوکی لکن غیر پسیله اشترا ایلدوکی
ظاهر و متبین اولسه امدی شفیع اولان کسنه نك اول غیر اولان کسنه نك حصه سین ده شفعه سی
وارد رتسلیم اول اولکی یه ایدیکی ولو بالغه بیع النصف فسلم فظهر بیع الکل فله الشفعه و
فجان شفیع اولان کسنه یه شفعه ایلم اخذ ایده جکی دارك نصفی بیع اولندوغی خبری واصل اولسه
صکره محله سی بیع اولندیغی ظاهر و متبین اولسه اول شفیع اولان کسنه ایچون شفعه وارد ر
بلغه ده اولان ضمیر شفعه یه راجعدر ولو باعها الآدر اعا من طول جانب الشفیع له
وفجان برکسنه دار نی بیع ایلیوب الا شفیع اولان کسنه نك اوینك طولیتی جانبندن بر ذراع
مقدار نی بیع ایلمسه شفیع اولان کسنه ایچون شفعه یوقدر زیرا جوار منقطع اولمشدر
ویو مسئله اسقاط شفعهٔ برحیله در وان اشتری منهما سهما بثمن ثم شری بافیها
بالشفعه فی السهم فقط واکر برکسنه بر دارك بر سهم اشترا ایدوب صکره باقی سین ده
اشترا ایلسه امدی شفعه ایچون آنجق یالکز اشترا ایلدوکی سهمده در ویو مسئله دخی
اسقاط شفعهٔ جوار ده حیله اخر بدر واتباعها بثمن ثم دفع عنه ثوبا اخذها
الشفیع بالثمن لا بقیمة الثوب واکر اول دار نی بر ثمن ایله اشترا ایدوب واول ثمن

عش

ثمن مقابله سنده بر ثوب ویرسه شفیع اولان کمسنه اول داری ثوب معین ایله اخذ ایلیه واول
ثوبك قیمتی ایله اخذ ایلیه بو مسئله دخی اسقاط شفعه جوارده وغیر بسنده برحیله در ولاکن
الحیلة فی اسقاطها عند ابی یوسف وبه یفتی وقیل وجوبها عند محمد تکره یعنی اسقاط شفعه حیله
ایلمك مکروه دکلدر امام ابو یوسف قتنده وبو قول ایله فتوی ویلنور یعنی فتوی مکروه اولماسینك
اوزرینه شفعه واجب اولماز دن مقدم اما واجب اولدقده نصکره بلاخلاف مکروهدر
وامام محمد قتنده مکروهدر امام حصاف کتابنده ترکه لا بأس فیما یحل ویجوز یعنی جائز
وحلال اولان صورتلرده وبرکمسنه نك حقنی ابطال اولنماق صورتنده حیله جائزدر وللشفیع
اخذ حصة بعض المشتریین لا حصة بعض البایعین یعنی شفیع اولان ایکون جائزدر ترکه
بعض مشتریلرك حصه سین اخذ ایلیه اما بعض بایعلرك اخذ الیماسی جائزدکلدر مثلا
اولکی صورتده برجماعت برکمسنه دن بردار اشترا ایلسه شفیع ایکون اول مشتریلرك حصه سین
آلمق وارد روایکنجی صورتده برجماعت برکمسنه یه دار بیع ایلسه لر اول بایعلرك حصه سین
آلمق یوقدر زیرا اولکی صورتده تعریف تفریق صفقه وارد روایکنجی ده یوقدرو للجار
اخذ بعض مشاع بیع ففسم وان وقع فی جانبه یعنی جار ایکون اول بیع اولنوب قسمت اولنان
مشاعك بعضی سین اخذ ایلمك وارد رواکرکه اول مشتریدنك حصه سی اولشفیع اولان کمسنه نك
جانبنك غیر بسنده اولورسه ده وللعبد الماذون المدیون الشفعة فی بیع سیده وبالعکس یعنی
عبد ماذون مدیون اولان کمسنه نك کندو سیدی مبیعنده شفعه سی وارد روعکسنده کذلك
یعنی عبد مدیونك مبیعنده سیدینك شفعه سی وارد رزیرا ماذون اجنبی در یعنی اجنبی کبیدر
وصح تسلیم الاب والوصی شفعة الصغیر خلافا لمحمد فیما بیع بقیمته او اقل وقوله فی روایة
عن الامام فی الاقل الذی لا تتغابن فیه یعنی صغیرك بابا سی یاخود وصیسی اولان کمسنه لره اول
صغیرك شفعه سنی تسلیم ایلمك صحیح اولدیغی وامام محمد ایکون خلاف وارد رشول قیمتی ایله
یاخود قیمتندن اقل ایله بیع اولنان شیئه وامام محمدك قولی ابو حنیفه دن بر روایتدر

شمول اولدیغی کبی انواع متفاوت اولیه کتاب القسمة بو کتابده احکام قسمت بیان ایدر قسمت مصدر
لغتده انقسامك اسمدر قدرة اقتدارك اسم اولدوغی کبی واصطلاحج فقهاده هی جمع نصیب
شایع فی معین یعنی شایع اولان نصیبی واحد معینده جمع ایلمك در یعنی شریکلرك طلب ومعرفت
لریله هر بریلك نصیب وحصه سنی افراز وتمییز ایلمك وتشمل علی الافراز والمبادله یعنی قسمت ایکی
شی اوزرینه مشتمل در بری افراز در کی تمییز در وبری مبادله در بخان اول قسمت اولنا جق دارك
انواعی متفاوت اولسه والافراز اغلب فی المثلیات یعنی مثلیاتده کیلات وهوله دیات
وعددیات متقاربه در افراز اغلبدر فیاخذ الشریك حظه منها حال غیبة صاحبه بوفاما قبلنده
اولان کلامه نظرا در یعنی جون مکیلاتدن یاخود غیریدن قسمت اولنه شریك اولان کسنه کندو
حظ نفسنی اول قسمت اولنان شیدن کندو صاحبنك یعنی شریکینك غیبتنده اخذ ایلیه زیرا کندو
حقیدر ولو اشتراه فافتسماه فلکل ان یبیع حصته بحصة ثمنه وبخان ایکی شریك اولان کسنه لر
مثلی اولان شی اشترا ایدوب قسمت ایلسه لر امدی هر بریسی انجون جائز در کی کندو حصه سنی
مرابحه ایله بیع ایلیه ثمنك حصه سیله زیرا کندو حصه سنی عین حقیدر والمبادله اغلب فی غیرها
یعنی مبادلت مثلیاتك غیریده اغلبدر یعنی اسباب وعقارات وحیوانات کبی شیلرده
اغلب اولور فلا یاخذه ولا یبیع مرابحة بعد الشراء والقسمة امدی اول ایکی شریکدن بریسی کندو
حصه سین شریکینك غیبتنده اخذ ایلیه ودخی شراء مقاسمه دن صکره حصه سین مرابحه ایله
بیع ایلیه ابعاضی متفاوت اولدوغی اجلدن ویجبر علیها فیه یطلب الشریك فی متحد
الجنس یعنی شریك اولان کسنه اول بر شریکینك طلب الماسیله غیر مثلیاتده مثلا قیمون
وده وه کبی متحد الجنس اولان شیده قسمت اولنمانك اوزرینه جبر اولنور یتیم فائده المحوجة
یعنی ولایی غیر یعنی غیر متحد الجنس ده شریك جبر اولنماز زیرا مبادله متعذر در وندب
للقاضی نصب قاسم رزقه من بیت المال لیقسم بلا هجر یعنی قاضی اولان کسنه یه مندوب
در یعنی سنتدر بر قسام نصب ایلیه واول قسامك رزقی بیت المالدن اولنه اول شریکلرك

نك حصه لري ما بينلرنده اجرت سز قسمت ايلمك ايجون اول ما بينلرنده واقع اولان نزاع قطع
اولنمق ايجون فان لم يفعل نصب قاسما يقسم باجر بقدرة القاضي واكر اول قاضي نك اجرت سز
قسمت ايلمك ايجون نصب ايلدوكي قسام اجرت سز قسمت ايلمك ايجون دن امتناع ايلسه قاضي
اولان كسنه اجرت ايله قسمت ايدر بر قسام نصب ايليه واول اجرتي بينه قاضي فرض وتقدير
ايليه كه قسمت صاحبلرندن اخذ اولنه وهو على عدد الرؤس واول قاضي نك تقدير ايلدوكي
اجرت رؤس عددي اوزره توزيع اولنور امام ابو حنيفه قتنده وعندهما على قدر السهام والمامين
قتنده سهام عددينه توزيع اولنور واجرت الكيل والوزن على قدر السهام اجماعا ان امكن
القسمة فان كان لها فعلى الخلاف يعني مكيلات وموزونات اولان اشيانك قسمتنده
اولجمك ايله اطرتمق ايله اجرتي سهام مقداري اوزره در اجماع ثلاثه ايله اكر اول مكيل ايله
موزونك اجرتلري قسمت ايجون اولمازايسه واكر اول قسمت ايجون ايله تقدم ايدن
خلاف اوزره دركه امام قتنده رؤس اوزره اولماسيدر وامامين قتنده سهام اوزره اول
ماسيدر ويجب كونه عدلا امينا عالما بالقسمة يعني قاضي نك نصب ايلدوكي قسام
صاحب عدل وامين واحوالندن عالم اولمغلغي واجيدر زيرا مادامكه بو اوصاف
ايله موصوف اولميه ايلدوكي قسمت اعتبار اولنمز ولا يجبر الناس على قاسم واحد يعني
شهرده اولان ناس ما بينلرنده واقع اولان قسمت ايجون قسام واحد اولمغه جبر اولنمازلر
اجرت مثلى اولماق ايجون ولا يترك القسام ليشتركوا يعني قاضي اولان كسنه قسام لر
متعدد اولدوغي صورتده بري بريله شريك اولمقدن منع البصون زيرا شريك اولد قلري
بو صورتده خلقه ضررحاصل اولور وصح الاقتسام بانفسهم بلا امر القاضي يعني
برلاآي كسنه لرك ما بينلرنده قسمت متعين كندو نفسلريله امر قاضي سز قسمتلري
صحيح اولور بري برينك قسمتندن راضي اولدوغمجون ويقسم على الصبي وليه او
وصيه فان لم يكن فلابد برامر القاضي يعني نابالغ اولان صبي به متعلق اولان قسمت

ولیسی اولان کمسنه یاخود وصیسی اولان کمسنه قسمت ایلیه اکر ولیسی یاخود وصیسی اولمسه امر قاضی دن
لازم در یعنی قسمت امر قاضی یه محتاج در زیرا قاضی ولیسی اولمیان کمسنه نك ولیسی در ولا یقسم عقار بین
الورثة باقرارهم مالم یبرهنوا علی الموت وعدد الورثة یعنی طار نلر اعتراف واقرار ایلیوب بو عقار
بزم بابامزدن قالدی دیو قسمتی طلب ایلسه لر اول عقار الرك مابینلرك ده کندو اقرار لری اوزره
قسمت اولنماز مادامکه موته وعدد ورثه یه برهنه ایدوب شاهد کتورمیه لر امام ابو حنیفه قدس
وعندهما یقسم وامامین قدس کندو اقرار واعتراف لریله قسمت اولنور وغیر العقار یقسم اجماعاً
واکر ورثه نك اقرار ایلدکلری عقار دکل ایسه اجماع ثلاثه ایله برهنه سز قسمت اولنور وکذا العقار
المشتری ودخی مشتری اولان عقار اجماعله برهنه سز مابینلرنده قسمت اولنور وکذا المذکور مطلق
ملکه ودخی مطلق اولان ملکه برهنه سز قسمت اولنور مثلا بوشی بزم ملك مطلقدر دیسه لر
برهنه سز مابینلرینه قسمت اولنه زیرا ید لرنده اولمسی ملك اولمسنه دلیلدر وان برهنا ان العقار
فی ایدیهما لا یقسم حتی یبرهنا انهما وقعا ان قسمته طالب اولان ایکی کمسنه کندو ید لرنده اولدوغنه
ایدوب بینه کتورسه لر والی قسمت ایدنلمك مراد ایدنسه لر قسمت اولنمیه تاکم کندو ملکلری اولدوغنه
برهنه ایدوب شاهد کتوره لر زیرا کندو ید لرنده اولدوغی کفایت ایلماز جائز در که برغیر کمسنه نك
اوله ولو برهنوا علی الموت وعلی الورثة والعقار فی ایدیهم ومعهم وارث غائب او صبی قسم
ونصب وکیل او وصی لقبض حصة الغائب او الصبی یعنی قیمان وارث اولان کمسنه لر کندو
مورثلرینك موتنه وعدد ورثه یه برهنه ایدوب شاهد کتورسه لر وحال بوکه عقار کندو ید لرنده
در ودخی کندو لریله میراثه داخل اولور برغائب کمسنه یاخود برصبی وارد ر اول عقار قسمت اولنور
وبویله ذکر اولنمشدر هدایه ده ونصب وکیل او وصی لقبض حصة الغائب والصبی و
قاضی طرفندن برو کیل ویاخود بر وصی نصب اولنوب او غائب اولان کمسنه نك حصه سین قبض
ایلمك ایجون لکن امام ابو حنیفه قدس اقامت بتینه یه محتاجدر وامامین قدس لازم دکلدر
قولله یلم قسمت اولنور ولو کان العقار فی ید الغائب او شئ منه او فی ید مودوعه او فی ید

يد الصغير لا يقسم وقيمان اول عقارك جملسي يا خود انك برمقداري غائب اولان كسنه نك يدنده
اولسه وياخود مودعنك يا خود صغيرك يدنده اولسه قسمت اولنمييه زيرا قسمت اولنمق غايب ايله
صغيرك حضورنده خصم سز يد لري يد استخفاف اولدوغنه قضادر وكذا لو حضر وارث
واحد وكانوا مشتريين وغائب احدهم ودخي قيمان وارث اولان كسنه لرك بريسي ظاهر اولسه
حاضر اولسه مشتري اولان كسنه لر برقاچ اولوب بري غائب اولوب قسمت اولنمييه زيرا جملسنك
حاضر اولمسي لازمدر واذا انقطع كلمن الشركاء بنصيبه بعد القسمة قسم بطلب احدهم وقيمان
شركانك هر بريسي كندو نصيبي ايله منتفع اولسه وايجلرندن بريسي قسمت طلب ايلسه طلبي ايله
قسمت اولنه زيرا كندو حقيدر اكا اجابت واجب دروان تعتبر الكل لا يقسم الا برضاهم
اكر شركانك جملسي قسمت اولنمادن متضرر اولسه لرما دامكه جملسي راضي اولمييه زيرا قسمت
تكميل منفعت ايجوندر وان انتفع البعض دون البعض قسم بطلب ذي النفع لا بطلب الآخر
هو الاصح واكر اول قسمدن بعض سركامندقه اولوب بعضيسي منتفع اولمدي ايسه اول
صاحب النفع اولان كسطلبي ايله قسمت اولنه اول برآخرك طلبي ايله اولنمييه زيرا اولكي منتفع
اولمغله طلبي معتبر دروبقسم العروض من جنس واحد ولا يقسم الجنسين بعضها على بعض
يعني عروض تجارت جنس واحددن اولسه قسمت اولنه زيرا مقصود مختلف درمكر تراضي ايله
اولا ولا الجوهر ولا الحمام ولا البر ولا الرحى ولا الثوب الواحد ولا الحايط بين دارين
الا برضاهم ودخي انواع جواهر وحمام وقويي ودكرمن وثوب واحد وابكي دارما بينده
اولان ديوار قسمت اولنماز لرمكر شركانك رضا لريله اولا اول زمان قسمت جائز اولور
وجوهره قسمت جائز اولدوغنك حكمي زيرا تفاوت فاحش وارد روبعضيلر قيده
جوهر كوچك اولسه قسمتي جائز اولور وكذا الرقيق خلافا لهما ودخي قسمت اولنميان
اشيانك بريسي دخي رقيقدر امام ابوحنيفه قيده واما مين ايجون خلاف وارد ربعضي
امامين قيده قسمت اولنور آت وقيون كبي متحد الجنس اولدوغي اجلدن والدور

في مصر واحد يقسم كل على حدة يعني مصر واحد ده واقع اولان اولر هر بريسي على حدته يالكز
قسمت اولنور امام ابو حنيفه قتنده زيرا انتفاع بومنوال اوزره حاصل اولور وقالا ان كان
لاصلح قسمت بعضها في بعض جاز واما مين ديد يلركه اكر بري برينك انجنده قسمت اولنمق
اصلح واولي ايسه قسمت اولنماسي جائز در زيرا دار واحد ده ايكي او اوتوكبي اولور وفي
مصر بن يقسم على حدة اتفاقا وشول دوركه ايكي مصر ده اوله اتفاق ثلاثة ايله هر بريسي
كندو محلنده على حدة قسمت اولنور وامام محمد دن بر روايتده قجان دار ك بري بصره ده
وبري كوفه ده اولسه بري بري انجنده اولدوغي حالده قسمت اولنور وكذا دار وصنعة ودار
حانوت وقجان بردار ايله بركوي اولسه ياخود بردار ايله بردكان اولسه هر بريسي على حدة
قسمت اولنور زيرا جنس مختلفدر والبيوت ومحلة واحدة او في محلات يجور قسمت في
بعضها في بعض وشول اولركه محلة واحده دماوله ياخود محلات متعدده اوله بعضي بعضي انجنده
قسمت اولنماسي جائز در زيرا مابينلرنده تفاوت قليلدر والمنازلة والمتلاصقة كالبيوت
والمتباينة كالدور يعني بري برينه ملاصق اولان منزللر اوكبيدر يعني اوحكمنده در ومتباين
اولوب بري برينه متباعد اولان دارلر حكمنده در **فصل** بو فصل قسامه متعلق بعض
اشيا بيانندر وبر ينبغي للقاسم ان يصور ما يقسمه ويعدله ويزرعه ويقوم بناءه يعني قسام اماكن
اولان كسنه يه لابد وكه ولازم در كه اول قسمت ايله حكمي كاغذ اوزره تصوير ايليوب تحديد
ايليه ودخي قسمت سهامي اوزره تعديل وتسويه ايليه ودخي اجنبي غير يسندن قسمت ايله قطع ايروب
آيره ودخي زراعت ايله تحديد ايروب مساحه ايليه ودخي بناسني بها ايله تقويم ايليوب تخمين
ايليه وبونر كيبده اولان ضمائر مالفظنه راجعدر ويفرز بطرفيه وشربه ودخي قسام اولان
كسنه صاحب حصه اولان كسنه لرك هر بريسنك حصه سبن كاملا متعلق اولان طريقيله وصو
الآجق يريله افراز وتمييز ايليه هركسك انتفاعي بيان اولنمق ايجون ويلقب الانصباء بالاول
والثاني والثالث ودخي قسام اولان كسنه قسمت ايلدكده هركسك نصيبني تعيين ايدوب

ايدوب يقينلندوره بو اولدربو ثانيدربو ثالثندربو رابعدرتا اخرينه واريجه دكين عد ايدوب
ويره ويكتب اسماؤهم ويقرع فالاول لمن خرج اسمه اولا والثاني لمن خرج اسمه ثانيا وهكذا
قسام اولان كمسنه اول شركانك اسما لرين يازوب مابينلرنده قرعه براغه امدي اولكي نصاب
اسمي اول حقاننده واكنجي نصاب اسمي ثانيده حقاننده واوجنجي نصاب اسمي ثالثنده حقاننده
وتانهايته واريجه ولاتدخل الدراهم في القسمة الابرضاهم يعني قسمت عقار ده دراهم قسمتده
داخل اولمازمكر اول شركانك رضالريله اولهوان وقع مسيل اوطريق لاحدهم في نصيب آخر
ولم يشترط في القسمة صرف عنه ان امكن والافقيمت يعني فجان قسمت اولنان عقارده
شركانك برينك حصه سنده اول برآخرك يقينندن برصوبني ياخود مرور ايده جك برطريق
واقع اولسه وحال بوكه قسمت زمانلرنده شرط بوكمسنك اولسون ديو اولنمادي ايدي انذن
صرف اولنوب عودت اولنه اكرصرف اولنماسي ممكن ايسه اكرممكن دكل ايسه اول قسمت
اجماع ايله فسخ اولنوب كيروا ستيناف اولنه تاكيم شريكلرك هربرينه برمسيل ايله برطريق
ايله واقع اولا وهربرسيي انتفاعدن ممكن اولسه ويقسم سرهمين من العلو بينهم ومن السفل
يعني قسام اولان كمسنه قسمت ايلدكده عالي مكانده اولان ايكي سرهمك مقابله سنده اسفلدن برسرهم
قسمت ايليه ابوحنيفه قتده زيرا السفلك منافعي علوك منافعندن اكثر در وعند ابي يوسف سرهم
برسرهم وامام ابويوسف قتده علوايله سفل برابر درامدي علودن برسرهم مقابله سنده اسفلدن
برسرهم قسمت اولنه بلازيادة ولانقصان وعند محمد يقسم بالقسمة وعليه الفتوي وامام محمد
قتده اكرايكيسي اعلا واكراسفل قيمت ايله قسمت اولنه وفتوي بوقول اوزرينه در زيرا تعديل بونك
ايله حاصل اولور فان اقر احد المقاسمين بالاستيفاء ثم ادعا ان بعض نصيبه في صاحبه
لايصدق الابحجة امدي فجان برعقار قسمت اولنوب ايكي متقاسمك بريكندوحصه سني
استيفا ايلدوكنه اقرار واعتراف ايلسه صكره نصيبنك بعضيسي بينكندوصاحبنك يدنده
اولدوغين نزاع ايدوب دعوا ايلسه تصديق اولنماز مكرداعوا سنه حجت وبينه احضار ايلماز ايسه

شرداسي اولان كسنه لر استحلاف اولنه لر امدي يمين ايدن بري اولور و يمين ايدن نكول ايدن كسنه نك
حصه سنى اول مدعي اولان كسنه نك حصه سنه جمع اولنوب ابتدا ايدن قسمت اولنه حق مستحقه واصل
اولمق ايجون و تقبل شهادة القاسمين فيها خلافا لمحمد يعنى شركا بينده واقع اولان دعواده قسمت
ايدن ايكي قسامك شهادتلري قبول اولنور امام ابو حنيفه ايله امام ابو يوسف قتنده امام محمد ايجون
خلاف وارد ر يعنى انك قتنده جائز و قبول اولنماز زيرا كندو نفسلرينك فعلنه شهادت ايلمشلر در
وان قال قبضته ثم اخذت بعضه خلف حصته واكر اول شركانك بري بن كندو حصه مي
قبض ايلدم صكره شريكيم بعضى سنك اخذ ايلدي ديسه مزبور شريك سؤال اولنوب انكار ايلسه
تكليف اولنه و ان قال قبل ان يقر بالاستيفاء اصابني كذا ولم يسلم الي وكذبه الاخر تحالفا
وفسخت واكر اول بر شركانك بري حصه سين استيفا ايلدوكنه اقرار ايلماز دن اول ديسه كه
بكا فلان مقدار دكدي لكن بكا تسليم اولنمدي و اول شريك آخر اني تكذيب ايدوب سكا دكدي
ديسه ايكيسي يمين ايلير و اول واقع اولان قسمت فسخ اولنه زيرا اختلاف مبيع ده واقع اولان
اختلاف كبير و فوات غي عيبا لا يعتبر كالبيع الا اذا كانت القسمة بقضاء والغبن الفاحش فتفسخ
يعنى قجان شركانك بري قسمتنده مغبون اولمقلق دعواسين ايلسه قولي اعتبار اولنماز بيع
اعتبار اولنمدوغي كبي مكر قجان قسمت قضاء قاضي ايله اولسه غبن دخي فاحش اولسه اول زمانده
قسمت فسخ اولنور عدم عدالت اولدوغي جلدن ولو استحق بعض معين من نصيب البعض
لا تفسخ و قجان بعض شركانك نصيبلرندن بعض معين غير مستحق اولدوغي ظهور ايلسه اتفاق
ايله اول قسمت فسخ اولنميه و يرجع بقسطه في حظ شريكه بلكه شريك كندو قسطى ايله اول بر شريكك
حصه سنده رجوع ايلسه يعنى حصه سنى اول بر شريكنك حصه سندن آلمه وكذا في الشايع و دخي
شايع اولان عقارده قجان بعضى غير مستحق اولسه قسمت اولنميه امام ابو حنيفه قتنده و عند
وعند ابي يوسف تفسخ و امام ابو يوسف قتنده فسخ اولنور و في بعض متاع في الكل تفسخ اجماعا
و دخي قسمت اولنان عقارده جمله سنده يعنى شركانك هر بريسنك نصيبنده بعض متاع و مستحق اولسه

اولسه اجماعله فيخ اولنور زيرا قسمت ثابت اولسه مستحق متضرر اولور ايدي ولو ظهر بعد القسمه دين
على الميت محيط نقصت يعنى تخمين ميت اولان كمسه نك اوزرينه مالنه احاطه ايدر بر دين ظهور
ايلسه قسمت نقض اولنور زيرا دين ميراثك اوزرينه مقدمدر وكذا لو غير محيط ودخى دين
غير محيط اولورسه ده قسمت نقض اولنور زيرا غير مانك حقى تركه يه متعلقدر الا اذا ابقى
بلا قسمة ما يقربه الانجان بر قسمتدن صكره اول ميتك دينني وفا ايدر برشئ باقى قالسه
اول حينده قسمت نقض اولنميه زيرا نقض اولنمغه حاجت قالمز ولو ابرا الغرماء او اداه
الورثة من مالهم لا تنقض مطلقا وقحان عرما اولان كمسه لر اول دينى كندو مالندن
ادا ايلسه لر اول قسمت مطلقا نقض اولنميه يعنى كركه دين محيط اولسون كركه غير محيط
اولسون زيرا مانع ضايع اولمشدر **فصل** بو فصل شركا بينده واقع اولان مهايانك
احكامى بيانندە در ويجوز المهايات مهايات مفاعله درهيئت دن مشتقدر كه حالت ظاهر در
معناسى شركا اولان كمسه لر بو معنايه توافق ايدوب تراضى ايلمكدر واصطلاح شرعده
قسمت منافعدن عبارتدر امدى مهايات استحسانا جائزدر قياسده جائز اولمامقدر زيرا
بر الآخر منافعى كندو جنسى ايله مبادله ايلمكدر نهايت الامر اجماع ايله تجويز ايلمشدر ويجبر عليها
يعنى شريك اولان كمسه مهايات ايلمانك اوزرينه جبر اولنور وغيكبى في دار واحد نيكن هذا بعضها
وهذا بعضها هذا اعلوها وهذا اسفلها مصنفك في دار دميسى ويجوز المهايات قولنه
متعلقدر يعنى ذكر اولنان مهايات دار واحده ده جائزدر كه ابكى شريكك بريدخى اول
بعض آخر ده ساكن اولا باخود بريعالى اولان مكانده ساكن اولا بريسفل اولان مكانده ساكن
اولا قسمت بو وجه اوزره جائز اولدوغيكبى مهايات دخى جائز اولور يعنى اولدى وفى بيت
صغير بيكده هذا شهر او هذا شهر ايعنى مهايات مكانيه جائز اولدوغيكبى مهايات زمانيه
دخى جائزدر مثلا بر بيت صغيرده بر شريك برآى ساكن اولوب وبر شريك دخى برآى ساكن
اولمق جائزدر وله الاجارة واخذ الغلة في نوبته يعنى مهايانده صاحب نوبت اولان كمسه يه

جائز در کا اول مکانی اجاره به و یروب غلة بین یعنی اجرتین اخذ ایلیه فجان کندو نوبتی ایلسه فی عبد یخدم هذا
یوماً و هذا یوماً و فجان مهایات برعبد ده اولسه برکون برشریکه حذمت ایدوب برکون برشریکه
حذمت ایلسه بو دخی مهایات زمانیه قبیلندندر و چون مکان متعذر اولدیغی زمان متعین اولدیغی
و فی عبدین یخدم احدهما الآخر الآخر و فجان مهایات ایکی عبد ده اولسه ایکی عبدك بری
برشریکه حذمت ایلیوب و اول برآخره حذمت ایلیه و لو اتفقا علی ان نفقة کل عبد من یخدمه
جاز استحساناً بخلاف الکسوة و فجان اول ایکی عبد ده شریك اولان ایکی کسه هر بریسی
کندویه حذمت ایدوب عبدك نفقه سی بینه کندو اوزرینه اولمق اوزره اتفاق ایلسه لر استحساناً
جائز اولور امّا کسوه ده خلاف وارد ر یعنی هر کس کندویه حذمت ایدن عبدك کسوه سی لازم
اولماز زیرا نفقه ده مسامحه اولنور کسوه ده اولماز نفقه کسوه یه نسبت ایله شئ قلیلدر
یعنی بعض قلیل اولدوغی اجلدن و فی هذا رین یسکن هذا هذه و هذه لاخری و لا یجوز ذلك
فی دابة و دابتین الا بنر اضیهما یعنی ایکی شریك اولان بکسنه لی ایکی دارده مهایات ایلمالری
جائز در که بریسی بر دارده ساکن اولوب و بو دخی بر دارده ساکن اولسه امّا ایکیسی بر دارده و یا خود
ایکیسی ایکی دابه ده مهایات ایلمالری جائز دکلدر مکر ایکیسی بو معنایه تراضی ایدرلر امام ابو حنیفه
قتنده جائز اولور خلافاً لهما و امامین ایجون خلاف وارد ر یعنی قتلرنده جائز در قسمت
اعیان جائز اولدوغی کبی و یجوز فی استقلال دارو دارین هذا و هذه الاخری و دخی بر دارك
استقلالندن یعنی اجاره به و یروب اجرتین المقده برکسنه بو داری استقلال ایلیه دیو مهایات
جائز اولور و ظاهر روایتده لا فی استقلال عبد و دابة امّا بر عبد ایله بر دابه یی استقلال
ایلمك ده مهایات جائز دکلدر و ما زاد فی نوبة احدهما فی الدار الواحدة مشترك لا
فی الدارین یعنی شول شیئکه ایکی شریکك بری نك نوبتنده دار واحده زیاده اولیه
اول ایکی شریکك مابینده مشترك در ایکی دار دن حاصل اولان زیاده لك مشترك
دکلدر مقیمز و متعذر اولدقلری ایجون و فی استقلال عبدین هذا هذا و هذا

قيسمك و قسمت ايلمسين شرط ايلسه مزارعه فاسد اولور زيرا احتمالدر كه شرط اولنان دن غير سي حاصل
اوان يكون التبن لاحدهما و الحب للاخر و دخي قيفان ايكي شريكك برينه اكندن جيفان ضمان شرط
اولنوب اول بر آخره جيفان حب شرط اولنسه مزارعه فاسد اولور زيرا جائز در كه اول حاصل
اولان اكين برآفت سبي ايله جيوب تلف اولوب آنجق قلم اوان يكون الحب بينهما و التبن
لغير رب البذر و دخي قيفان اول ارضدن جيفان ايكي شريكك مابينلرنده قسمت اولوب
حاصل اولان ضمان صاحب البذر اولان كمسنه نك غيري سنه اولماسي شرط اولنسه مزارعه فاسد
اولور زيرا مقتضاي عقدك خلافيدر اوان يكون التبن بينهما و الحب لاحدهما و دخي قيفان
اول ارضدن حاصل اولان ضمان ايكي شريكك مابينده اولوب حبوبات بينه ايكي سنك
برينه اولماسي شرط اولنسه مزارعه فاسد اولور و ان شرط الحب بينهما و التبن لرب البذر
اوشرط رفع العشر صحت و قيفان ارضدن جيفان حتى ايكي شريكك مابينده اولماسي
و دخي جيفان ضمان بذر صاحبنه اولماسي شرط اولنسه و باخود اول جيفان اكندن عشرك
رفع اولماسي شرط اولنسه مزارعه صحيحدر اولور زيرا اولكي صورتده مقتضاء عقده موافقدر و ايكنجي
صورتده عشري رفع ايلمك جائزدر و ان لم يتعرض التبن فهو بينهما و اكر جين عقده جيفان ضمان و
تعرض اولنماز ايسه بينه ايكي شريكك مابينلرينه قسمت اولنور زيرا عادت بونك اوزرينه جاري
اولمغدر و قيل لرب البذر و بر روايتده و بنلديكه ضمان رب البذر اولان كمسنه نكدر زيرا كندو بزرينك
غمره سيدر و اجر الحصاد و الرفاع و الدياس و التذريه عليهما بالحصص يعني اكين كلوب
بتشه امدي حصاد لغه يعني بيجمك و لان كمسنه نك اجريي و رفاعك يعني طاره لانك حرمن برينه
كتورن كمسنه نك اجريي و دياسك يعني حرمن برندكيي اوكوزايله دوس ايدوب دوكن كمسنه نك
اجريي و نذويه يعني صاره و منك اجريي ايكي شريك اوزرينه در حصه لري اعتباري ايله
فان شرط على العامل فسدت يعني بوذكر اولنان اشيانك اجرتلري نفس عقدده عامل اولان
كمسنه نك اوزرينه شرط اولنسه مزارعه فاسد اولور زيرا عقدك اقتضا ايلدوكي شرطلردن

وعن ابي يوسف انه يصح وعليه الفتوى وامام ابو يوسف در روايت اولندي كه اولذكر اولنان
شرط صحيحدر وبو ايسه انوالك اصحيحيدر وفتوى دخى انك اوزرينه در وبو قول ايلخ مشايخك قولايدر
يعنى مختاريدر وشرط على رب الارض مفسد اتفاقا يعنى ذكر اولنان اجرت رب الارض اولاً
كسنه نك اوزرينه شرط اولنماسيله عقدي افساد ايدر اتفاقا ثالثا ايله وما قبل الادراك كالسقى
والحفظ فهو على المزارعه وان لم يشترط يعنى شول اشياكه الكن ادراكندن اول لازم اولا
مثلا بريي صورمق كبي والكي حفظ وحراست ايلمك مزارع اولان كسنه يه لازم در اشتراط اولنماسى
ايسه ده واذا كان البذر والارض لاحدهما والعمل والبقر للآخر والارض لاحدهما والبقية
للآخر او الارض لاحدهما والبقية للآخر او العمل لاحدهما والبقية للآخر صحت يعنى قيمان
بذر ايله ارض ايكي شريكك برينك اولسه وعمل ايله اوكوز اول بر شريكك باخود ارض برينك
اولسه بقيه لوازم اول برينك اولسه مزارعه صحيح اولور واذا كانت الارض والبقر لاحدهما
والبذر والعمل للآخر بطلت وقيمان ارض ايله بقر برينك اولسه وبذر ايله عمل اول برينك
اولسه مزارعه باطل اولور وكذا لو كان البذر والبقر لاحدهما والارض والعمل للآخر والبذر
لاحدهما والبقي للآخر ودخى قيمان بذر ايله بقر ايكي شريكك برينك اولسه وارض ايله عمل اول
بر شريكك اولسه باخود بذر برينك اولسه باقي لوازم اول بر آخرك اولسه مزارعه باطل اولور وتوسئله
تحتنه يدي قسم وارد رتأمل اولنه واذا صحت فالخارج على الشرط وقيمان مزارعه صحيح اولوب اشتراط
اولندوغي وجهه اوزره وافع اولسه امدي اول زراعتدن خارج وحاصل اولان شئ عقد ده
اشتراط اولندوغي وجه اوزره تقسيم اولنور زيرا المؤمنون عند شروطهم وارد اولمشدر
فان لم يخرج شئ فلا شئ للعامل واكر اول ارضدن برشئ چقمار ايسه عامل ايچون بسنه يوقدر
زيرا اشتراك خارج اولان شيئده در خارج ايسه معدوم در ومن ابي على المضي بعد العقد
اجبر رب البذر وشول كسنه كه بعد المعاقد اولان شيئك اوزرينه مستمر وداعم اولمقدن
ابا وامتناع ايليه اول اشلمكه جبر اولنور الارب البذر اولان كسنه جبر اولنماز زيرا بذر صاحبنك

صاحبنك

صاحبنك حقندہ مزارعہ غیر لازمدر وان فسدت فالخارج لربّ البذر وتجان مزارعہ فاسد
اولسہ اول ارضدن چقان شئی صاحب البذر اولان کمسہ نك اولور زیرا کندو ملکیدر نما سیدر
وللآخر اجر مثل عملہ اول ارضہ اول بر آخر شریك کندو عملنك اجر مثلی واردر اکر بذر عاملك
ایسہ ربّ الارض اولان کمسہ ایجون ارضك اجر مثلی واردر ولایزاد علی ما شرط یعنی قسمت
اولنمدہ شرط اولنان مقدارك اوزرینہ زیادہ اولنمیہ امام ابو حنیفہ ایلہ امام ابو یوسف قدّس
خلافا لمحمد وامام محمد ایجون خلاف واردر یعنی انلرك قتلرندہ اجر مثلی واردر بالغا ما بلغ
وان فسدت لکون الارض والبقر فقط لاحدهما لزم اجر مثلها هو الصحیح وتجان ایکی شریکك
مابینندہ واقع اولان مزارعہ فاسدہ اولسہ ارض ایلہ بقر ایکی شریکك برینك اولدوغی ایچون
فقط اول ارض ایلہ تقرك اجر مثلی لازم اولور صحیحدہ بودر وبعضیسی دیرکہ ایچق ارضك
اجر مثلی لازم اولور واذا فسدت والبذر لربّ الارض فالخارج کلّہ حلال لہ وتجان مزارعہ
فاسدہ اولسہ وحال بوکہ اول بذر ربّ الارض اولان کمسہ نك اولسہ امدی اول ارضدن خارج اولان
شیئك جملہ سی انك در زیرا بزر کندو بذر نندر وان کان العامل یتصدق بما فضل عن قدر بذرہ واجرۃ
الارض واکر اول بذر عامل اولان کمسہ نك اولورسہ امدی بذر ندن زیادہ اولان فضل ایلہ
تصدق ایلیہ زیرا کندو بزر ندن حاصل اولمشدر بذرہ دہ اولان ضرر عاملہ راجعدر واذا ابی
ربّ البذر عن المضی وقد لربّ العامل فلا شئ لہ ویسترضی دیانۃ وتجان صاحب البذر
اولان کمسہ عقد مزارعہ دن ابا ایدوب مستمر اولسہ وحال بوکہ عامل اولان ارضی اصلاح
ایدوب جمرث ایلمش اولسہ امدی اول عامل اولان کمسہ یحکم وقضا جهتیلہ بر شئ یوقدر
امادیانت جهتیلہ ربّ المال اولان کمسہ عاملی ارضدن ایلیہ وتبطل المزارعۃ بموت احدهما
یعنی عقد مزارعہ ایکی شریکك برینك موتیلہ باطل اولور وتفسخ بالاعذار کالاجارۃ ودخی
عقد مزارعہ اجارہ کبی اعذار ایلہ فسخ اولنور وتفسخ ان لزم دین محیط الی بیع الارض
قبل نبات الزرع لا بعدہ مالم یحصد امدی تجان ربّ البذر اولان کمسہ یہ ارضدہ اولان نباتك

غاسندن اول ارضنك بيعنه مؤدي وملزم ولازم الاداء دين لازم اولسه فسخ اولنور اكر بعده
اولسه مادام كه اول اكين اكلميه اول مزارعه فسخ اولنماز ولاشئ للعامل ان كرب الارض او حفر انهر
ودخي اول عامل اولان تكسنه بر شئ بوقدر اكر اول ارضي اصلاح ايدوب حرث ايلسه و ياخود
اول ارضده اولان ارمقلرين قاروب صولرين اجرا ايلسه زيرا انفاق ايلدكلري نسنه معدوم در
وان تمت مدتها قبل ادراك الزرع فعلى العامل اجر مثل حصته من الارض متى يدرك يعني فجان
مزارعتك مدتي اكنك ادراك الوب بتشمامسندن اول تمام اولسه عامل اوزرينه كندو حصه سنك
اجر مثلي واردر اول ارضدن كلوب بتشنجه دكين مدتها ده اولان ضمير مزارعيه راجعدر
ونفقة الزرع عليهما بقدر حصصهما وايتهما انفق بغير اذن الآخر ولا امر قاض فهو متبرع
يعني ايكي نفر شريكك زراعت ايلدكلري اكنك نفقه سي ايكي شريكك اوزرينه در حصه لري
مقدار نجه تاكم بچيلوب حرمن برينه كلنجه زيرا مال مشتركدر مصروفي ايكي شريكك اوزرينه
وليس لرب الارض احد الزرع بقلا يعني صاحب الارض اولان تكسنه يه جائز دكلدر كه اول يرده
اولان اكني تازه اكين الوق وان اراد المزارع ذلك قيل لرب الارض اقلع الزرع ليكون بينكما او
اعطه قيمة نصيبه او انفق انت على الزرع وان رجع في حصته واكر مزارع اولان تكسنه ارضده
اولان اكني تازه ايكن آلوق مراد ايلسه صاحب الارض اولان تكسنه يه ديتلور كه ارضده اولان
اكني قوپركه ايكي كزك مابينده اولوق اوزره ياخود مزارع اولان تكسنه يه ديتلور كه رب الارض
اولان تكسنه يه كندو نصيبنك قيمتني ويرياخود ارضده اولان اكنه نفقه ومصرف ايلسه صكره
مزارع اولان تكسنه نك حصه سندن انفاق ايلدوكك شئ ايله رجوع ايلسه زيرا مزارع عمادن
امتناع ايلسه جبرا ولنمز ولو مات رب الارض والزرع بقل فعلى العامل العمل الى ان
يدرك يعني فجان رب الارض اولان تكسنه وفات ايلسه وحال بوكه اول ارضده اولان
اكن تازه درامدي اولعامل اولان تكسنه نك اوزرينه حذمت وعمل ايلمكلك واردر
تاكم اول اكين بتشوب بالغ اولنجيه دكين زيرا عقدك مدتي باقيدر وان مات العامل

العامل

العامل فقال وارثه انا اعمل الي ان يستحصد فله ذلك وان ابي رب الارض واكر عامل اولان كسنه وفات
وفات ايدوب وارثي اولان كسنه بن مورثم يرينه عمل ايدوب حزمت ايده رم تاكيم اكين بتشوب سيجيلجه دكين
ديسه اكه عمل ايلمكلك وارد راكركه رب الارض اولان كسنه وارثك عمل ايلمسندن امتناع ايدوب اما ايدرده
زيرا رب الارضه بوخصوصده ضرر يوقدر **فصل في المساقات** مساقات مفاعله دندر
لغتده بنسيفدن مشتقدركه صورتي معناسنه در واصطلاحج شرعده هي دفع الشجر الي من يصلحه
بجزء من ثمره يعني مساقاتك معناسي برباغجه نك اغاجني اصلاح ايدوب ثمار ايدن كسنه يه حاصل
اولان ثمره نك برجزئينه يعني برخصه سنه وبروب سبارس ايلمك در وهي كالمزارعة حكما وخلافا
وشروطا الا المدة فانها بلا ذكرها يعني ذكر اولنان مساقات حكمده وخلافده وشروطده تقدم
ايدن مزارعه كبيدر اما تعيين مدتده انك كبي دكلدر امدي مساقات ده ذكر مدت صحيح دكلدر
ويقع علي الاول ثمره تخرج يعني عقد مساقاتده ذكر مدت جائز دكلدر دبو ذكر بيان اولنمش ايدي
اويله اولسه ابتدا حاصل اولوب خاچقا ثمره نك اوزرينه واقع اولور زيرا بيشمامسنك زمانني
معلوم مدروفي الرطبة علي ادراك بذرها ولو دفع نخيلا او اصول رطبة ليقوم عليها او اطلق في الرطبة
فسدت مصراقليمنده برسيم تسميه ايلدكلري سبزه در يعني مزبور رطبه ده مساقات ايلمك بزرينك
يعني تخمنك بتشوب قوي اولماسنك زمانندن دكين واقع اولور بيان مدة حاجت يوقدر زيرا بزرك
بتشمامسي كبي ويفسدها ذكر مدة لا يخرج الثمر فيها يعني قجان عقد مساقاتده ثمره بتشوب حقها بحق
مدت ذكر اولنسه مساقاتي افساد ايدر مقصود فوت اولدوغجوندر اول خارج اولان شيده شريك
اولمقدر وان احتمل خروجها وعدمه جازت واكر اول ثمره نك خروجنه وعدم خروجنه محتمل
برمدت ذكر اولنسه مساقات جائز در فان خرج فيها فعلي الشرط وان تاخر عنها فسدت ولكن للعامل
اجر مثله امدي قجان مدت ذكر اولنان مدتك اثنا ثنده ثمره خروج ايدوب ظهور ايلسه عقد ده
اشتراط اولندوغي وجهه اوزره مابينلرنده قسمت اولنور واكر ذكر اولنان مدتدن تاخر ايلسه مساقات
فاسد اولور وعامل ايجون اجر مثل واردر عقد فاسد اولدوغي اجلدن وكذا كل موضع فسدت فيه

ودخی هر یرده کم معاقدهٔ فاسده واقع اولمش اولہ اول عامل ایچون اجر مثلی وارد ر ولن لم یخرج فلا شیء
واکر مساقات اولمش ایسہ اشجاره یاخود ارضدن برشیء بتماسه اول عامل ایچون برشیء یوقدر زیرا فعلت الیه ذا عیب
اولمشدر ویصح المساقات فی النخل والکرم والشجر والرطاب واصول الباذنجان یعنی خرما اغاجنده
وسائر میوه اغاجلرنده وسبزه لرنده وباذنجان کوکلرنده مساقات صحیح وجائزدر زیرا هر کس کا محتاج
فان کان فی الشجر ثمر وان کان یزید بالعمل صحت والا فلا یعنی حین عقد ده اکر اول مساقات واقع اولان
سجره ثمره اولسه اکر اول اجیرك عملی ایله زیاده اولوب نمو بلورسه یعنی بلور دیسه مساقات صحیح اولور
اکر زیاده اولمازسه صحیح اولماز وکذا فی المزارعه لوقوع فی ارضا فیها بقل ودخی مزارعه حکم مساقاتده
اولدوغی کبی درختان برکسنه برآخره براضی مزارعه ایلمك ایچون ویرمسه واول ارضده بعضی سبزه
اول اجیرك عملی ایله زیاده اولوب نمو بلورسه مزارعه صحیح اولور واکر زیاده اولمازسه صحیح اولماز
وما قبل الادراك کالسقی والتلقیح والحفظ فعلی العامل یعنی شول شیلکم ثمره ادراك اولوب پشتماسندن
اول لازم اولمش اولہ انجلریچی صو وارمق وحرمانجلرینی اصلاح ایدوب جفتلشدرملری کبی و
باغ وبنجه حفظ وحراست ایلمك کبی اول عامل اولان کسنه نك اوزرینه درزیرا کندونك تمام عملندن در
وما بعده کالجذاذ والحفظ فعلیهما وشول شیلکم ادراك ثمردن صکره لازم اولمیوه قطع ایلمك کبی
وحفظ کبی اول ایکیسنك اوزرینه در ولو شرط علی العامل فسدت اتفاقا یعنی شول شیء بعد الادراك
ایکیسنه لازم اولمش اولہ یا الکز عاملك اوزرینه شرط اولنسه اتفاقا ایله مساقات فاسد اولور زیرا خلاف
مقتضاء عقد در وتبطل بموت احدهما کان الثمر خاما أعند الموت او تمام المدة یقوم العامل
او وارثه علیه وان ابی الدافع او وارثه علیه وان ابی الدافع او وارثه امدی شول بحانه متعاقد دینك
برى موتندہ شجره نك ثمره سی خام اولسه وياخود مدتك تمامی قائمده ثمره خام اولسه عامل اولان کسنه
یاخود میتك وارثی اولان کسنه ایله ثمره نك اوزرینه قایم وملازم اولہ تاکیم بالغ اولوب پشتجه دیکی
والکر واقع اولان کسنه کہ صاحب الارض در یاخود میتك وارثی اولان کسنه ابا وامتناع ایدرسه ده
وارثه ده اولان ضمیر عامله راجعدر فان اراد العامل او وارثه صرمه نصیب الآخر او وارثه بین ان

ان یقتسموه

ان يقتسموه على الشرط او يدفعوا قيمة نصيبه او ينفقوا ويرجعوا كما في المزارعة يعني فجان عامل
اولان كسنه ياخود عاملك وارثي اولان كسنه اول حرمانك ثمره سني بسر ايكن يعني بشل ايكن قطع ايلمك
مراد ايلسه اول برآخر ياخود آخرك وارثي اولان كسنه مختار اولور استرسه قطع ايدر لرما بينلرنده واقع
اولان شرط اوزره قسمت ايدرلر واسترسه عاملك نصيبني قيمتني دفع ايدوب ويرمه لرواسترلرسه اول
ثمرنك اوزرينه لازم اولان نفقهٔ انفاق ايدرلر صكره عامل اوزرينه رجوع ايده لر مزارعه ده
بيان اولنوب جائزٔ اولدوغي كبي ولا تفسخ بلا عذر يعني مسافات عذر شرعيه فسخ اولنماز اجاره
ده اولنماد وغي كبي ومرض العامل اذا عجز عن العمل عذر يعني عاملك مريض اولوب عمل مسافاتدن
عاجز اولماسي عذر در وكذا كونه سارقا يخاف منه على الثمر او السقف ودخي عاملك سارق
اولمسي عذر در فجان اول ثمره نك باخود بيراعنك سرقه اولنماسي خوف اولنه ولو دفع قضاءً
مدة معلومة لمن يغرس ليكون الارض والشجر بينهما لا بصح يعني فجان بر كسنه بر ارض واسعهٔ برمدت
معلومه دكين اني احيا ايدوب ايجينه بر الآي اغج غرس ايدن كسنه يه دفع ايليوب ويرسه واول
دفع اولنان ارض ايله اغجندن حاصل اولان ثمر ايكيسنك مابينده اولمق شرطي ايله صحيح اولماز زيرا مستقبلك
حاصل اولان حق شيوع شركت اشتراط اولنمشدر والشجر لرب الارض للغارس قيمة غرسه وعمله امدي شجر
غرس اولنوب حاصل موجود اولدقده نصكر رب الارض اولان كسنه تكدر زيرا كندو رضاييله
كندو ارضنده اولمشدر واول غارس اولان كسنه ايجون كندو غرس ايلدوكي شجرك قيمتي ايله كندو عملنك
اجري واردر غرسه ده وعمله ده اولان ضرر لر غارسه راجعدر كتاب الذبايح مصنف بوكتابي
ذبح اولنان حيوانك احكامك وحل حرمتك بيان ايدر ذبايح جمع ذبيحه در الذبيحة اسم ما يذبح
ذبيحه حيوانلدن ذبح اولنانك اسميدر ومعنايي اصطلاحيسي مصنفك قولنده بيان
اولنمشدر والذبح قطع الاوداج يعني ذبح شرعي ايكي ودجي يعني شاه طمرلرين حلقومه ايله دكين
قطع ايلمكدر وتحل ذبيحه مسلم وكتابي او حربي يعني مسلم اولان كسنه نك ذبيحه سي ودخي
كتابي اولان كسنه نك ذبيحه سي جائز وحالا لدركك اول كتابي ذمي اولسون كرك حربي اولسون

بیور احق تعالی حضرتلری بیور مشلر در رسول شرط ایله که حق تعالی اسمی ذبح قتنده ذکر ایدوب غیر بسمك ذکر ایتمیه امّا والعیاذ بالله تعالی نصرانی اولان کسنه باسم المسیح ویاخود یهودی اولان کسنه باسم العزیر دیوب ذبح ایله حلال اولماز ولو امرأة اوصبیاً او مجنوناً یعقلان یعنی ذبح ایدن کرك امراء اولسون کرك صبی اولسون کرك مجنون اولسون دیمکله ذبیحه لری حلال وجائزدر صبی ایله مجنونك تسمیه سی شرائط دیمکی یعقل ایدوب بلمك شرطی ایله اواحرس اوافلف وکرك ذابح اولان کسنه دلسز ویاخود سنّت سز اولسون دیمکله ذبیحه لری حلال وجائزدر لاذبیحة وثنی اومجوسی اومرتدّ یعنی وثنی ومجوسی اولان ومرتد اولان کسنه لرك ذبیحه لری حلال دکلدر زیرا بو مذکور لرك ملّة معیّن لری یوقدر اوتارك التسمیة عمداً ودخی تسمیة قصداً ترك ایدن کسنه نك ذبیحه سی حلال دکلدر زیرا حق تعالی حضرتلری بیور مشلر در

فان ترکها ناسیاً تحل واکر تسمیه سهو ونسیان طریقیله ترك ایله ذبیحه حلال اولور زیرا رفع عن امتی النسیان بیور مشلر در وکره ان یذکر مع الله غیره وصلاة دون عطف یعنی ذبح قتنده حق تعالی اسمی ایله غیر بسنك اسمی موصول اولدوغی حالده ذکر ایلمك مکروهدر مثلا بسم الله محمد رسول الله رفع لفظ ایله دیسه وقتجان لفظ محمدی جرایله یاخود نصب ایله دیسه حرام اولور در رصاحبی غایة البیانده بویله نقل اولمشدر وعطف ایله اولسه بسم الله وبسم محمد یاخود بسم الله ومحمد دیسه حرام اولور وان یقول بسم الله اللهم وتقبّل من فلان ودخی قتجان ذابح اولان کسنه بسم الله اللهم تقبل من فلان دیسه ذبیحه مکروه اولور زیرا مشارکه وارد رفان قال قبل الاضجاع اوالتسمیة اوبعد الذبح لایکره یعنی اکر ذابح اولان کسنه اللهم تقبّل قولنی قبل الاضطجاع ویاخود قبل التسمیه ویاخود بعد الذبح دیسه مکروه اولماز زیرا حضرت رسول صلی الله علیه وسلم بعد الذبح

بیور مشلر در وان عطف حرمت نحو بسم الله وفلان بالجر واکر اول ذابح اولان کسنه حین ذبحده بسم الله وفلان دیسه بو لفظ فلان جرایله لفظة الله عطف ایله حرام اولور زیرا مشارکه وارد رکذا ان اضطجع شاة وسمی وذبح غیرها بتلك التسمیة ودخی قتجان ذابح اولان کسنه بر شاتی اضطجع

اضطجاع

اصطبحاع ایدوب وتسمیه ایلیوب واول تسمیه ایله برغیر شاة ذبح ایلسه اول دیمکدر اولور
زیرا تسمیه اولکی شاتك اوزرینه واقع اولمشدر وان ذبحها بشفرة اخری حلت واکر اضطباع
ایلدوکی شاتی یدنده حاضر اولوب تسمیه ایلدوکی بچاعك غیر بسیله ذبح ایلسه حلال اولور
زیرا اختلاف آلته اعتبار یوقدر دیمجهاده اولان ضمیر شاة راجعدر وان رمی الی صید
وسمی فاصاب غیره اکل یعنی قیجان برکسنه براوق اوزرینه تسمیه ایدوب رمی ایلدوکی صیدك
غیر بسینه ده دوشسه اکل اولنمز زیرا معتبر اولان لدی الارسال در تسمیه ایلمکدر وان
سمی علی سهم ورمی بغیره لا یوکل واکر اول اوق تسمیه ایدوب غیر یسکك رمی ایلسه اول صید
اکل اولنماز زیرا تسمیه ایلدوکی ای طلقو تندی و الارسال کالرمی یعنی کلب معلمی صیدك
اطلاق ایدوب ارسال ایلمك اوقی آتمق کبیدر تسمیه خصوصنده والشرط فی التسمیة الذکر
الخالص فلو قال اللهم اغفرلی لا یحل یعنی دیمجه نك اوزرینه تسمیه ایلدوکی ذکر حالص
فرصدر امدی صیاد اولان کسنه اللهم اغفرلی دیوب رمی ایلسه اول صید حلال اولمز
زیرا اللهم اغفرلی دیمك دعادر ذکر خالص دکلدر واحمد الله وسبحان الله دیمك ایله حلال اولور
زیرا ذکر خالصدر لا اوکبر واحمد الله دیوب ذبح ایلسه واخود صیدی
رمی ایلسه حلال اولمز زیرا حمد ایله ایسی قصر متحقق واقع اولمشدر والسنة تحلیل وذبح الجنی
والقتیل وبیرو یعکس و یحل یعنی دیوبی اوتریلن سنت تحریر و تقدیر کبی مقدر اولان حکم بیرو
قطع الحلقوم والودجین وقیمورده سنت ذبح اولمق درکه اعلایی مقدر اولمشدر اولنکچون قطع الحلقوم
ویوذکر اولنان صورتلرك عکسی یعنی دیوبی ذبح ایدوب اوزرینه تسمیه ایلمکله مکروه اولور
وحلال در زیرا مقصود کرافه در مقدر حاصل اولمشدر والذبح الحلق والمنحر اعلی الحلق
واسفله والوسط یعنی ذبح شرعیکه دیکه مشیر در حلق البهیمة کرس المقدور منها یعنی فی
اول ذکر یله حلقك اعلا سنه اوسون کبی مقدور اولسون کبی اوسطنه اولسون
جامع الصغیره دابه یه قبض اتمش اولسون کبی اعلا و اسفله واقع اولمشدر بحدیث

Bibliothek Qatar Foundation

شرحیده وارد اولمشدر واسفله ده واوسطه ده اولان
ضمر لرخلقه راجعدر وقیل لایجوز فوق العنق وبر روایتده دینلدیکه اعلای حلقومدن اولان عقده لرك
اوزرینه ذبح جائزدر کلدر والعروق تقطع فی الذکوة الحلقوم والمری والودجان یعنی ذکوة
شرعیه ده قطع اولنا جق طمر لردر بری حلقومدر کنفسك مجراسیدر والیکنجی ذبحی وجین در
بوغز طمر لری در وقان مجرا کرچه دراصح تعبیرات بودر ویکفی قطع ثلاثة منها ایا کانت وبوذکر
ذکر اولنان طمر لردن اوچنك برینی قطع کفایت ایدر حرفیقی سی اولورسه وعن محمد لابد من قطع
اکثر کل واحد منها وامام محمددن روایت اولنورکه ذکر اولنان طمر لرك هر برینك اکثری
قطع اولنمق لابددر وهو روایة عن الامام وبوقول امام ابوحنیفه دن روایتدر وعند ابی یوسف
لابد من قطع الحلقوم والمری واحد الودجین وامام ابویوسف قتده خلقوم ومری طمر لرینی
وایکی ودجك برینی قطع ایلمك لابد ولازمدر وقیل محمد معه ودخی دینلدیکه امام محمد
امام یوسف ایله بیله درکه یعنی ابویوسف قولنه تابعدر ویجوز الذبح بکل ما افری الاوداج وانهر
الدم ولو مروة اوقیطة اوسنا اوظفرا منزعین لا بالقائمین یعنی زکوة شرعیه هر اوداج طمر لرینی
قطع ایلیوب قانی اقیدوب اجرا ایدن الت ایله جائزوصحیح اولورکه اول آلت مرده یعنی کنارینی
طاش وکرك لیطه یعنی قامش وکرك دیش وکرك طرنق مشروح یعنی برلرندن قوپمش ومنفصل اولدقلری
حالده امّا قائم ومنفصل اولمسه لر جائزوصحیح اولماز حقنده نهی وارد اولمشدر وندب احداد
الشفرة قبل الاضطجاع یعنی ذبح ایدن کسنه یه سنتدرکه ذبح ایده جك حیوانی اضطجاع ایلماز دن
مقدم شفره سنی یعنی بجاغنی احداد ایدوب بیله یه زیرا حقنده ولیحد احدکم شفرته وارد
اولمشدر وکره بعده وحیوانی اضجاعدن ممکن بیله مك مکروهدر وکذا جرّها برجلها
الی المذبح ودخی ذبح ایده جك حیوانی ذبح ایده جك برینه ایاغندن بورمیوب جزا الملك
مکروهدر زیرا تعذیبدر وکذا النمع ودخی بجاغی بیوندن اولایم بلکه ایصال الملك مکروهدر
زیرا حقنده نهی وارد روقطع الرأس ودخی ذبح ایلدوکی حیوانك باشنی قطع ایدوب بوینندن

فورخزدن

يندن آيرمق مكروهدر زيرا تعذيبدن خالي دكلدر والسلخ قبل البرد ودخي حيواني بوغزلبوب
صووق اولمازدن مقدم دريسك يوزمك مكروهدر زيرا المدر وكذا الذبح من القفا
ودخي حيواني اكسه سندن بوغزلمق مكروهدر زيرا خلاف سنت وزياده المدن خالي
دكلدر ويحل ان بقيت حيّة حتى قطع العروق يعني قفادن بوغزلنان ذبيحه اكر طمرلرچي
قطع اولنجه دكين صاغ قلورسه حلال اولور واكر طمرلرچي قطع اولنجه دكين صاغ قلمماز
ايسه حلال اولماز زيرا ذكوتسز اولمش اولور ولزم ذبح صيد استئناس يعني اصلده وحشي
اولوب صكره مستأنس اولان صيدك ذبحي لازمدر مثلا جيران كبي برو يابانده وحشي
ايكن مستأنس اولسه ذكوة شرعيه يه محتاج دكلدر اولور زيرا ذكوه ضروريه بوكبي محلده منتفيدر
وجاز جرح غنم توحش وتردي في بئر اذا لم يكن ذبحه يعني اصلده اهلي اولوب
صكره وحشي اولان حيواني جرح ايلمك ايله حلال اولور ياخود برقيويه متردي
اولوب واني اول قيوينك ايجنده ذبح ايلمك ممكن اولمزايسه جرح اولنماسي جائزدر
واول جرح انك ذكوة شرعيه سي اولور وفجأن اول جرح ايله اولدوكي معلوم اولسه ولا
يحل الجنين الجنين بذكوة امه اشعارا ولا وقالا يحل ان تم خلقه يعني حيوانك
قارننده اولان جنين انه سنك ذكوه اولماسيله حلال اولماز كرك اول جنينك
فلي بتسون كرك بتماسون واما من ديديلركه اول خلقتي تمام اولدي ايسه حلال
اولور واكر اولمادي ايسه اولماز فصل بوفصل بعض حيوانات حل وحرمتي
بيانندهدر ويحرم اكل كل ذي ناب او مخلب من سبع او طير يعني سباع بهايمدن
ناب يعني آزي دشي اولان حيوانك اكلي حرامدر دخي سباع طيردن مخلب
صاحبي يعني پنجه طرنغي اولان قوشك اتي حرامدر زيرا ابن عباس رضي الله عنهما
بورلركه نهي رسول الله صلى الله عليه وسلم عن اكل كل ذي ناب من السباع واكل كل
ذي مخلب من الطير ولو ضبعا او ثعلبا يعني اول اكلي حرام اولان سباع صنفلان

ایسه ده ثعلب ایسه ده حرامدر زیرا بولرك دخی قورد کبی دیشلری وار در و الحمر الاهلیة و البغال
و دخی حمر اهلیة که اوخمار لریدر و دخی بغال که فاطر در اکلی حرامدر زیرا حضرت رسول صلی الله
علیه وسلم حمر اهلیة نك لحمنی جیبر کوننن تحریم ایلمشدر بغال ایسه حمردن مولود در و الفیل
فیل دخی حرامدر زیرا صاحب ناب در و الضبّ و دخی ضبّ بکه طاغ کلریدر که فارسیده
سوسمار دیرلر حرامدر زیرا خبایثدندر و الیربوع و ابن العرس و دخی بربوع که بیان صحنی
درکه اکا فارسیده موش دست دیرلر و ابن عرس که کالنجك دیرلر که حرامدر زیرا سباع
بهایمدن عد اولنمشدر و الزنبور و السلحفاة و دخی اشك آرپسی و قیلوبغه حرامدر زیرا
اخبا ثدندر و الحشرات و دخی سائر حشرات بیلان و عقرب و بوجك و بونلره بکزر
شیلر حرامدر زیرا بونلر دخی خبایثدندر و یکره الغراب الابقع و دخی الابجع قرغه مکروهدر
زیرا جیفه یه بیان طیوردندر و العذاف و الرخم و البغاث و دخی غذاف که بیوك قوزغندر
اکا فارسیده کلاغ سیاه بزرك دیرلر و دخی رخم که باباقوشیدر و دخی بغاث که بالحرکات
الثلث اواجق قوشلر مکروهدر بونلر ذی مخلب در و جیفه یرلر و الخیل تحریما فی الاصح و دخی
آت کراهت تحریم ایله مکروهدر امام ابو یوسف قتنه زیرا الات جهاد در و عندهما لا یکره الخیل
و اما مین قتنه اکل اولنماسی مکروه دکلدر زیرا حضرت رسول صلی الله علیه وسلم حیبر کوننده حمر
اهلیة نهی بیورودب آتلره اذن ویرمشلردر و حل العقعق و غراب الزرع و الازنب یعنی قوشلردن
عقعقه که فارسیده کاکاژه دیرلر سقسعان در و اکن بیان قوزغون و طوشان حلالدر زیرا
بونلر سباع طیور جنسندن دکلدر و لا یوکل من حیوان الماء الا السمك بانواعه کالجریث و المار
ماهی یعنی صو حیوانندن بالقدن غیری ماکول دکلدر و بالق سائر انواعی ایله ماهی کبی و جریث
کبی ماکولدر دکلدر و لا یوکل الطافی منه یعنی صو ایجنده اولوب آره سی اوزرینه منقلب اولان
بالق ماکول دکلدر و ان مات بحر او برد افعنه روایتان و اکر صو ایجنده اولوب حرارت یا خود
برودت سببیله اولان بالق آنده ایکی روایت وار در بر روایتده اکلی حلالدر و بر روایتده حرامدر

حرامدر

مدرهو والجراد بلاذكوة يعني بالق ايله جكرمك ذكا نسز اكل اولنماسي حلالدر زيرا ميتان حلالدر
السمك والجراد وارد اولمشدر ولو ذبح شاة لم تعلم حيوتها فتحركت اوخرج منها دم حلت
والا فلا يعني قجان بركسنه حيواني بلمز برشاتي ذبح ايدوب حركت ايلسه ياخود اندن قان
چيقسه حلال اولور واكر حركت ايلمبوب قاني آقرسه حلال اولماز وان علمت حلت
واكر ذبح قانتده حيوتي معلوم اولوب بيلنسه حلال اولور مطلقا حلال كرك حركت
ايلسون كرك ايلمسون كرك قاني خروج ايلسون كرك ايلمسون **كتاب الاضحيه** مصنف
بوكتابده اضحيه احكامنى بيان ايدر اضحيه لغتده تضحيه اولنان حيوانك اسميدر
اضحيه تسميه اولندي زيرا وقت ضحيده بوغزلنور غالبا واصطلاح شرعده برمخصوص
حيوانك اسميدركه برمخصوص كونده نيت تقرب ايله ذبح اولنور وهي واجبه يعني اضحيه
اصح قول اوزره واجبه در زيرا حضرت رسول صلى الله عليه وسلم بيورر لركه من وجد
سعة فلم يضح فلا يقربن وعن ابي يوسف سنة واما م ابو يوسفدن روايت اولندي
سنتدر وقيل قولهما ودينلديكه ابو يوسفك بوقولي امام محمد ايله ابو يوسفك قولريدر
وانما تجب على حر مسلم مقيم موسر عن نفسه لا عن طفله يعني اضحيه آنجق برحر مسلم مقيم غير
مسافر صاحب يسار اولانكسنه نك اوزرينه واجب اولور كندو نفسندن اوتوري طفل
صغيرينه دكل امدي عبد رقيق وكافر ومسافر ومعسر اولانكسنه لرك اوزرلرينه واجب دكل
زيرا حضرت علي كرم الله وجهه حضرتلري ليس على مسافر جمعة ولا اضحية بيورمشلردر وقيل
تجب عنه ايضا وبر روايتده دينلديكه طفل صغيرك دخي اوزرينه تضحيه واجبدر وقيل
يضحي ابوه اوصيه من المال ودخي دينلديكه صبي المجنون باباسي ياخود وصي سي اولانكسنه
كندو مالندن اضحيه سين بوغزليه وامام محمد قتنده باباكندو مالندن اضحيه ايليه فيطعم منها
ما امكن فليستبدل بالباقي ما ينتفع به مع بقائه امدي طفل صغير المجنون اضحيه بوغزلندوغي
تقديرجه اندن ممكن اولان مقداري اكل ايدوب باقي سني باباسي اولانكسنه برمنتفع

اولان شيئ استبدال ايليه مثلا ايليه ثوب كبي وثوبه بكز كبي كه طفل انك ايله منتفع اولمق
ايجون وهي شاة اوبدنه اوسبع بدنه بان اشترك مع سنة في بقرة اوبعير وكل واحد تريد
القربه وهو من اهلها ولم ينقص نصيب احدهم عن سبع يعني اضحيه ده كافي اولان
قربان برشاتدر ياخود بدنه در وياخود بدنه نك سبعيدر مثلا بركسنه التي نفر كسنه ايله
برقره ده ياخود بربدنه ده شريك اولوب اضحيه ايلمك كبي وحالبوكه اول بدي نفر
كسنه نك هربري تقرب مراد ايدوب اهلندن اولديعني حر ومسلم اولديغي بدي
نفر كسنه نك نصيبيسي سبعدن ناقص اولميه فلواراد احدهم بنصيبه اللحم اوكان
كافراً اونصيبه اقل من سبع لايجوز عن واحد منهم امدي قحان بربدنه ياخود برقره ده
شريك اولان بدي كسنه نك نصيبي يعني كندو خصه سنه آلمق مراد ايله وياخود اول بدي
نفرك بري كافر اولسه ياخود نصيبي سبعدن ناقص اولسه هيچ برندن جايز اولماز زيرا
تقرب برندن منتفي اولمشدر ويجوز اشتراك اقل من سبعه ولواثنين يعني بقره ده يعني
ياخود بدنه ده بدي نفردن اقل اشتراك ايلمك جائزدر ايكي بيله اولور جائز اولور بدي
اولميق بطريق الاولي در شركا سكز اولسه جايز اولماز حصه نده نقص اولماز وعيجون وتقسيم
اللحم وزنا لاعزافاً الا اذا خلط به من اكارعه اوجلده يعني بدي نفر كسنه اشتراك
اولوب بربدنه ياخود برقره قربان ايلسه لراتني ميزانله قسمت ايليه لركنوريجه قسمت ايلميه لر
الا قحان ايقلريني ياخود دريسني ايله خلط ايلسه لر جائز ومعتبر اولور بعضلر معتبر
اولدوغي كبي ولواشتري بدنه بنيه الاضحيه ثم اشترك فيها جاز استحساناً يعني
بركسنه قربان نيتي ايله بربدنه اشتري ايلسه صكره اول بدنه ده اول كسنه ايله التي نفر كسنه
دخي شريك اولسه لر استحساناً جائز اولور وقياس اولماز بدي زيرا ابتداده تقرب
ايجون اشترا اولندي صكره بيع اولنسه جائز دكلدر والاشتراك قبل الشرا احب
يعني بدنه ده ياخود بقره ده اشتراك اولمق افتضا ايلسه قبل الشرا اشتراك ايلمك

ایلمك واجبدر یعنی محبوبرك ومقبولركدر واوّل وقتنه بعد فجر الخر ولا یذبح فی المصر
قبل صلوة العید یعنی اضحیه نك اوّل وقتی نحركوننك فجرندصكره در ومصرده اوّ
عید نمازندن اوّل ذبح اولنمیه زیرا حضرت رسول صلی الله علیه وسلم من ذبح قبل
الصلوة فلیعد ذبیحته بیور مشاهده ویوشرط شول كسنه یه راجعدركه اوزرینه عید
نماری واجب اوله اما اهل قرادن اوله فجر طلوع ایلدوكی كبی ذبح ایلیه واخره قبل غروب
الیوم الثالث یعنی اضحیه نك آخر وقتی یوم ثالثك غروبندن اوّلدر واعتبار آخره للفقیر
وضدّه للغنی والولادة والموت یعنی فقیر ایله غنی حقنده وولادت حقنده وموت خصوصنده
اضحیه نك آخر وقتی اعتبار اولنور مثلا بركسنه ایام نحرك اولندن غنی اولوب آخرنده
فقیر اوله اضحیه واجبه اولماز وكذلك بركسنه ایام نحرك اوّلندن فقیر اولوب آخرنده
غنی اوله واجبه اولور وقربان بركسنه آخر ایام طوغسه واجبه اولور وقربان وفات اوله
واجبه اولماز واوّلها افضل یعنی ایام نحرك اولی آخرندن واوسطندن افضلدر ذبح
ایلمك وكره الذبح لیلا یعنی اضحیه یی كیجه ایله ذبح ایلمك مكروهدر وجائزدر زیرا احتمالدر
ایله غلط واقع اوله فان فات وقتنه قبل ذبحها لزم التصدق بعین المنذورة حیّة یعنی
قربان اضحیه نك وقتی فوت اولوب كیجسه واول ذبح اولنماجق اضحیه ذبح اولنماسه اول عین
مندوره ایله حیه اولدوغی حالده تصدق لازم اولور وكذا ما شراها فقیر للتحه للتضحیه ودخی
فقیرك اضحیه ایچون اشتراایلدوكی عین مندوره ایله تصدق ایلمه زیرا وجوب فقیرك اوزرینه
شرایله اولور والغنی یتصدق بقیمتها شراها اولمغ یعنی غنی اولان كسنه اول اضحیته نك قیمتی ایله
تصدق ایلیه كرك ایی اشتراایلمش اولسون كرك اولمسون زیرا غنی نك اوزرینه مجرّد ندر ایله واجبه اولور
وانما یجری فیها الجذع من الضان یعنی اضحیه ده قیمون نوعندن مجری وكافی اولان جذوع در
جذع كادیرلركه اوزرینه اكثر حول مرور ایلمشدر ومعسوطه قربان اوزرینه یدی آی مرور ایلیه
والثنی فصاعدا من الجمیع قیمون اولان ثنی كادیرلركه بر سنهٔ استكمال ایدوب الكنجی سنه یه داخل

اولمش اولہ وکیجدن واوکوزدن کادیرلرکہ ایکی سنہ استکمال ایدوب اوجنجی سنہ یہ داخل
اولمش اولہ ودہ دن کادیرلرکہ بش سنہ استکمال ایدوب التنجی سنہ یہ داخل اولمش اولہ امدی
ثنی دن یقارواولان سائر انواع حیوانات کاتی ومجزی در ومجوزہ الحماء یعنی بوینوزی اولیان
قیون ایلہ تضحیہ ایلمک جائز در والحضی دخی خصی ایلمکہ ایکی طشاغی چیقمش اولہ جائز در
والتولاء ودخی ثولاء ایلمکہ مجنون در قجان سموز اولہ والحرباء السمینہ ودخی حرب یعنی
ایوز اولوب سموز اولوب قیون ایلہ اضحیہ جائز در اویوزدریدہ اولورانہ کحز لاالعماء و
العوراء والعجفاء التی لاتنقی یعنی ایکی کوزی اعمی اولان قیون ایلہ دخی برکوزی اعمی ایلہ
دخی عجفا ایلمکہ شول ارقدرکہ آرق لغتدن کولکندہ ایلکی اولمیہ اضحیہ دہ جائز دکلدر
والعرجاء التی لاتمشی الی المنسک ودخی معنسکہ یعنی ذبح محلندہ یورییمکہ قادر اولمیان
اقسق ایلہ اضحیہ جائز دکلدر زیرا حدیث شریفدہ لایجوز فی الاضاحی العوراء البین
عورها والمریض البین مرضها والعرجاء البین ضلعها والبکرۃ التی لاتنقی وارد اولمشدر
ومقطوعۃ الید والرجل وذاهبۃ اکثر العین والاذن والذنب والالیۃ ودخی الیکسک وپاخود
ایاغی کسک وپاخود کوزینک اکثری ذاهب اولمہ ایلہ تضحیہ ایلمک جائز دکلدر وفی ذهاب النصف
روایتان یعنی بوذکر اولنان اعضانک نصفی ذاهب اولمقدہ ایکی روایت وارد بریسنده جائز
بریسنده جائز دکلدر ویجوز ان لاذهب اقلہ منہ یعنی قجان بوذکر اولنان اعضانک نصفندن اقلی
ذاهب اولمسہ جائز در ان ذهب اکثر من الثلث لایجوز وبر روایتده دینلدیکہ قجان ثلثدن
اکثری ذاهب اولسہ جائز اولماز وقیل ان الثلث لایجوز وبر روایتده دینلدیکہ قجان ثلثی
ذاهب اولسہ جائز دکلدر ولایضر تعییبها من اضطربها عند الذبح یعنی اضحیہ نک ذبح
قتنده اضطراب وحرکتی سببی ایلہ عیبلنوا اولماسی ضرر ایلمز اسنحسانا وان مات اسبعۃ
وقال ورثتہ ادبحوها عنکم وعنہ صح یعنی قجان برقره ده یاخود بربوندہ یدی شریک
اولان کمسنہ لرک بری اولسہ وارثی اولان کمسنہ اول بقیہ اولان التی نفر کمسنہ یہ سزبو بقره یی

يي كندوكزدن اوتوري ومينّدن انوري ذبح ايلم كردي سه جمله سندن ذبح اولنماسي صحيح اولور
زيرا قصد تقرّب جمله سندن واقع وموجود اولمشدر وكذا لو ذبح بدنة عن اضحيّة ومتعة
وقران ودخي بركسنه بدنهٔ اضحيّة ومتعه وقران ايجون ذبح ايلسه صحيح اولور جمله دن مقصود
تقرّب دور ويأكل من لحم اضحيّة ويطعم من شاء من غنى وفقير اضحيّة صاحبي اولان كسنه كندو
اضحيه سندن اكل ايلسه ودخي غنيدن وفقيردن استدوكي كسنه به طعام ايلسه زيرا حضرت
رسول صلى الله عليه وسلم كنت نهيتكم عن اكل لحوم الاضاحي فكلوا منها واد خروا بور مشلر در
وندب انه لا تنقص الصدقة عن الثلث يعني مندوبدر يعني سنّدر كه تصدق ايلدوكي
سنت مقدار ندن ناقص اولميه وندب لذي عيال توسعه عليهم ودخي صاحب عيال
اولان كسنه به تصدق ايلمك مندوبدر وسنّدر عيالنه توسعه اولق ايجون وندب ان يذبح
بيده ان احسن والا بامر غيره ويحضرها ودخي صاحب عذا اضحيّه اولان كسنه يه اضحيّه سين
كندو ايلم ذبح ايلمك مندوبدر واكر ذبحه قادر ايسه واكر قادر دكل ايسه برغير كسنه به امر ايلميه
وكندوسي حاضر اولمه ويكره ان يذبحها كتابي يعني مسلم اولان كسنه نك اضحيّه سين كتابي اولان
ذبحي ذبح الملك مكروهدر ويتصدق بجلدها او يعلمه الة كجراب اونيف اوقربه واول ذبح اولنان
اضحيّه نك دريسين تصدق ايلميه وياخود ايني جراب كبي وكرك خف كبي وكرك كرك كبي انتفاع
اولمه حق برآلت ايلسون زيرا انكله انتفاع ايلمك حرام دكلدر اوبيتري به ماينتفع به مع بقائه
عينه كغربال ونحوه ياخود اول دريي ايلم برعين باقي برمنتفع به غير مستهلك مثلا غربال
والك ومجق كبي برشئ اشترا ايلسه زيرا بدلي مبدل منهلك حكمي وارد رلا مايستهلك كحل وشبهه
يعني حل ويوغرد كبي مستهلك العين اولان اشياء اشترا ايلمك ايلميه فان بدل اللحم او الجلد به
يتصدق به امدي اكر اول اضحيّه نك ابتله ياخود ياغيله ياخود درسيي ايلم مستهلك العين
شئ استبدال ايلسه اول بدل ايلم تصدق ايلميه وذبح اضحيّه غيره بغير امره جائز يعني قجان
بركسنه برغير كسنه نك اضحيّه سين امر سز ذبح ايلسه جائز اولور استحسانا وقياسا وغلط اثنان

فذبح كل شاة الاخر ضح ولا ضمان يعني ايكي كسنه نك اضحيه لري قربشوب آلدر دخي غلط ايدوب
هر بريسي اول آخرك شاتني ذبح ايلسه صحيح اولور واوزر لرينه ضمان يوقدر زيرا هر بريسي وكيل
شكليدر وقياسدر اولما مقدر ومتحالان صكره هر بري اول آخر ايله حلال لشوب براءت ذمتلر
ايده لر ولان يتشاحا ضمن كل صاحبه قيمة لحمه ويتصدق بها واكر بوايكي كسنه بري برينه مشاحت
ايلسه هر بري اول برآخره كندو اضحيه سنك لحمنك قيمتني تضمين ايندوره صكره اول قيمة ايله
تصدق ايليه وصحت التضحية بشاة الغصب دون شاة الوديعة وضمنها يعني غصب اولان
شاة ايله تضحيه ايلمك صحيحدر وديعه اولان شاة ايله تضحيه ايلمك صحيح دكلدر وهر قنقسنك
ذبح ايلسه ضامن اولور اولكين اولوب ثانيده اولما مق زيرا مغصوبه ده ملكيت وقت
غصبده ثابت اولور وديعه ده ذبح ايلمك ايله غاصب اولور والله اعلم كتاب الكراهة
مصنف رحمة الله عليه بو كتابده مكروه اولان اشيا يي بيان ايدر كراهت لغتده ضد رضادر
وضد اراده در وبعض متونده باب الحظر والاباحه ايله تعبير ايلمشلدر زيرا حظر منع معناسنه در
وبو بابده اباحة اطلاق وجواز معناسنه در وبو بابده حلال وحرام اولان شيلر بيان اولنور
المكروه الى الحرام اقرب يعني مكروه اولان شئ امام ابو حنيفه ايله امام ابو يوسف قتنده حرامه
اقربدر زيرا دليلري متعارضدر وعند محمد كل مكروه حرام وامام محمد قتنده هر مكروه اولان شئ
حرامدر ولم يحكما يتغلظ به العدم القاطع يعني امام محمد مكروه حقنده نص قاطع اولمدوغي ايچون
لفظ حرام ايله تلفظ ايلمدي يعني انك حقنده حرام لفظني اطلاق ايلمدي شول محلده كه مكروه
هيات كراهة تحريميه عدايلمش ايدي زيرا حرمتنه دليلي قطعي بولمامشدر مصنف ديمشدر كه كراهت
تحريميه اولان مكروه امام محمد قتنده شول حرامدن عبارتدر كه دليلي ظني ايله حرمتي ثابت اولمش اولة
وحرام دليل قطعي ايله حرمتي ثابت اولان در پس امدي مكروهك حرامه نسبتي واجب ايله فرضه
نسبتي كبيدر فضلا دن چوق كسنه امام محمد ايله شيخين بينلرنده واقع اولان خلافك ثمره سيني
بولمامشلدر لكن بعضيسي ديمشدر كه خلاف يمينده طاهر اولور مثلا بر كسنه حرام يمه اشليم يم

اشليم

يم دبونعين ايلسه وكرابهت تحريم ايله مكروه براش ايشلسه امام محمد قتنده حانث اولور وشيخين
قتنده حانث اولماز **فصل** بو فصل انسانك اكل ايلدوكي شيئك احكامي بياننده در
منه فرض وهو ما يندفع به الهلاك يعني كلدن برنوع وارکه فرضدن شول مقدار در كه
آنك ايله هلاك اولمق لق دفع اولنه زيرا بدنك بقاسي اكله در اكل ايله درامدي براردم
اكلي وشربي ترك ايلبوب هلاك اولسه عاصي اولور زيرا كندو نفسني تهلكيه القا ايلمش
اولور ومندوب وهو ما زاد ليتمكن من الصلاة حتى قائما ويسهل عليه الصوم يعني اكلك
برنوعي دخي مندوبدر ومندوب شول مقدار در كه فرض مقدارندن زياده اولنه كه صلا
قائم ايكن ادا ايلمكدن متمكن وصيامي دخي اوزرينه سهل واسان اولنه ومباح وهو ما زاد
في الشبع لزيادة قوة البدن واكلك برنوعي دخي مباحدر ومباح شول مقدار در كه شبعدن
زياده اولنه بدنك قوتي زياده اولمق ايچون وبونوعده اجر ووزر يوقدر وحرام وهو الزائد
عليه وبرنوعي دخي حرامدر شول مقدار در كه شبعدن زياده اولنه وقوت بدني قصد ايلمه
زيرا اضاعت مالدر وهم نفسه مرضدر الا لقصد التقوي على الصوم اوليلا يستحي الضيف
مكر شبع مقدارندن زياده ايلدوكي صوم ايلمكه قوت بولمق ايچون اولسه وياخود يانندن
قونغي اولنه حجاب ايلمامك ايچون يلسه اول حينده باس يوقدر لكن عفلا وشرعا مذموم در
ولا يجوز الرياضة بتقليل الاكل حتى يضعف من العبادة يعني ترك غدا ايله وتقليل
اكل ايله تاكم عبادت ايلمادن ضعيف اولنجيه دكين رياضت ايلمك جائزدر كلدرامدي
كامؤدي اولان شئ دخي جائزدر كلدر ومن امتنع من اكل الميتة حال المخمصة اوصام
ولم ياكل حتى مات اثم يعني شول كمسنه كه مخمصه حالنده يعني آچلق زمانندن ميته يمادن
امتناع ايدوب توقف ايليه وياخود صائم اولوب نفسنه يماسه تاموتنه مؤدي اولنجيه دكين
آثم وكنهكار اولور زيرا كندو نفسني تلف ايلشدر بخلاف من امتنع من التداوي حتى
مات اما حسته اولوب دوا استعمال ايلمادن امتناع وتخلص ايدوب وفات اولسه

اول تقدم ايدن مسئله نك خلافيدر يعنى انم اولمازيراد وانك اكاشائى اولدوغى معلوم دكلدر
ولاباس من التفكه بانواع الفواكه انواع ميوه ايله تفكه لاباسدر زيراحق سبحانه وتعالينك
كلوا من طيبات ما رزقناكم قول شريفي وارد اولمشدر بويله اولمغله انواع ميوه اكل ايلمك لاباسدر
وتركه افضل انواع تفكه ايله تفكهي ترك ايلمك افضل اولماسيي حق سبحانه وتعالينك حضرتلرينك
اذهبتم طيباتكم الدنيا قول شريفينك تحتنده داخل اولماق ايچون واتخاذ الاطعمه اسراف
برقاچ نوع طعام اتخاذ ايلمك اسرافدر وكذا وضع الخبز على المائده اكثر من قدر الحاجه صفره
اورزينه قدر حاجتدن زياده اتمك وضع ايلمك بينه اسرافدر ومسح الاصابع والسكين بالخبز
ووضع الملحه عليه مكروه وبرمقلري وياخود بجاغي اتمكه مسح ايلمك ودخى مملحه يي
اورزينه وضع ايلمك مكروهدر بو فعلدن اتمكه اهانت وارد در بزايسم اتمكه اكرام ايله مامورز
زيرا نبي عليه السلام اكرموا الخبز فانه من بركات السموات والارض حديث شريفي بورمشدر
خبزك اكرامي اولدركه حاضر اولدقدن غير طعام كلمكه توقف ايلميوب اكل ايلمكه مباشرت اولمق
كركدر وبركسنه نك الندن برلقمه دوشسه المبوب ترك ايليه اسرافدر ديمشدر وبو بابده نبي عليه السلام
التي عنها الاذى ثم كلها حديث شريفيده دخى وارد اولمشدر وسنت الاكل بالبسمله في اوله
والحمدله في آخره طعام يمك سنتي يعني طعام يمك ده سنت اولندن بسم الله الرحمن الرحيم
وآخرنده الحمد لله ديمكدر وبو بابده نبي عليه السلام ان الله يرضى من عبده المؤمن اذا قدم عليه
طعاما ان يسمي الله في اوله ويحمد الله في آخره حديث شريفي وارد اولمشدر وغسل اليدين قبله وبعده
سنت اكلدندر طعامدن اول طعامدن صكره اللرينى غسل ايلمك زيرا نبي عليه السلام دن الوضوء
قبل الطعام ينفي الفقر وبعده ينفي اللمم حديث شريفي وارد اولمشدر بو محلده وضوء ايله مراد
غسل يدينده وبيداء بالشباب قبله وبالشيوخ بعده طعامدن اول غسل يدينه يكت لردن بشلنه
طعامدن صكره فوجه لردن بشلنه ولا يحل شرب لبن الاتان لبن حماري ايچمك حلال دكلدر
يعني اشك سود ديني ايچمك حلال دكلدر واتان ديدكي اشكه ديرلر زيرا سود لحمدن متولد

متولد

متولد اولنوب بو تقدیر جه لحمك حكمنی سود اخذ ایدر و قسر اغك سودی انی كبی مكروه
ابو حنیفه قدس سره و فتاوای قاضیخان مذكور در رجلا اكل اولنمز و سودی دخی انجلمز
زیرا نبی علیه السلام جلاله نك انی و سودندن نهی بیور مشلر در جلاله شول حیوان در كه
جیفه و نجاست اكلنه معتاد اوله اول معقوله حیوانی حبس ایلمك لازم در كتاب نوازل
مدت حبس تقدیر اولنوب مثلا دوه یی برآی و یاخود قرق كون حبس ایلیه و اوكوزی
بكری یی كون حبس ایلیه و قیون اون كون و طاووغی اوچ كون حبس اولنوب بعده ذبح
داولنه و لایحمل بول الابل دوه نك بولی حلال دكلدر ابو حنیفه قدس سره و ابو یوسف قدس سره
تداوی یعنی برمرضه دوا ایلمك حلال در حدیث غربیین محا تمسك ایلمشلر و الاستعمال
اناء ذهب او فضه لرجل و امرأة التون و كومش جناقدن استعمال ایلمك ارو عورت
ایچون حلال دكلدر اناد یمك هرنه در لو ظرف اولو رایسه اولسون استعمال حرام در
زیرا نهیده حدیث شریف وارد اولمشدر و قال النبی علیه السلام ان الذی یاكل فی اناء
الذهب و الفضه انما یجرجر فی بطنه نار جهنم اول كمسه نك بطنده دوه نك صوتی
كبی صوت ایدر دیمكدر و حتی استعمال اناء عقیق و بلور و رصاص و رجاج حقیق
و رجاج و بلور و رصاص دن یاپلمش انادن استعمال حلال در شافعی قدس سره مكروه در
زیرا بو معقوله شیلر ایله استعمال موجب تفاخر و لعله مكروه اولماسنه ذاهب اولمشلر
رجاج شیشه در و رصاص قلایدر **فصل** بو فصل كسبك احوالی بیانندر در زیرا كسب
حقدن نبی علیه السلام طلب الكسب فریضة علی كل مسلم حدیث شریفی وارد اولمشدر انبیا
صلوات الله علیهم اجمعین كتاب ایدر لردی حضرت آدم زراعت ایدردی حضرت
نوح نجار ایدی و حضرت ابراهیم بزاز ایدی و حضرت داود زره اشلردی و حضرت
سلیمان حرما لیفدن زنبیل اشلردی و حضرت زكریا نجار ایدی و صدیق رضی الله عنه
بزاز ایدی و عمر الفاروق رضی الله عنه صحتیان اشلردی و عثمان رضی الله عنه طعام آلوب بیتع ایدردی

وعلی کرم الله وجهه الکتساب ایدردی برقاچ دفعه نفسنی اجارہ ویردوکی محقق در ونبی علیه
السلام ان الله یقول عبدی حرک یدک انزل علیک الرزق حدیث شریفی کسبه و آلدر افضله
الجهاد کسبک افضلی جهاد در زیرا جهاد ده کسب ایله اعیان دینی جمع ایلمک وارد ر ثم
التجارة جهاد دن صکره افضل کسب تجارتدر زیرا نبی علیه السلام ک التاجر الصدوق مع
الکرام البرره قول شریفی وارد اولمشدر وموضع آخرده ان الله تعالی یحب التاجر الصدوق
بیورمشلدر ثم الحراثة اندن صکره افضل کسب الکنجیلک در زیرا نبی علیه السلام الزراع
یتاجر ربه بیورمشلدر وموضع آخرده اطلبوا الرزق تحت حبایا الارض بیورلدوغی
کبی معتبر ده مسطوردر وبر موضعده دخی ما زراع او غرس مسلم شجرة فتناول
منها انسان او دابة او طیر الا کانت له صدقة ثم الصناعة اندن صکره افضل کسب صنا
زیرا نبی علیه السلام صنعة تحریص ایدوب الحرفة امان من الفقر بیورمشلدر ومنه فرض
وهو قدر الکفایة لنفسه وعیاله وقضاء دیونه کسبدن بعضیسی فرضدر وفرض اولان
کسب نفسی ایجون ودخی عیالی ایجون ودینمی قضا ایجون کفایت ایده جک مقدار در وهو
مستحب وهو الزیادة علیه کسبدن بعضیسی مستحبدر ومحمد مستحب قدر کفایت اوزرینه زیاده
اولان مقدار در دیو اسی به فقیرا او یصل به قریبا اول زیاده ایله فقیره معاونت و یارلق ایلمک ایجون
یاخود قریبنه صله رحم ایلمک ایجون یعنی اقربا و تعلقاتنه معاونت ایجون اولان زیاده یه سعی
مستحبدر زیرا نبی علیه السلام الناس عیال الله فی الارض واحبهم الیه انفعهم لعیاله بیورمشلدر
بو حدیث شریف موجبنجه فقرا وضعفایه معاونت وصدقه واحسان ایجون قدر کفایتدن
زیاده کسب ایلمک مستحبدر ومباح وهو الزیادة للتجمل وکسبدن بعضیسی مباحدر شول زیاده یه
اظهار زینت وتنعم ایجون اولا اول مقوله زیاده لک مباحدر زیرا نبی علیه السلام نعم المال نعم الرجل
للرجل الصالح وموضع آخرده دخی من طلب الدنیا حلالا مستعففا لقی الله وجهه کالقمر لیلة البدر
بیورمشلدر وحرام وهو الجمع للتفاخر والبطر وان کان من حل وکسبدن بعضیسی حرام اولان شول

سوء

سؤل مالك كسبيدر كه تفاخر وشادلق ايجون جمع اولنه اكر اول كسب حلال دن دخي اولور ايسه
ذكر اولنان شيلر ايجون جمع اولنمق حرام در زيرا نبي عليه السلام دن مطلب الدنيا مفاخراً
مكاثراً لقي الله تعالي وهو عليه غضبان حديث شريفي وارد اولمشدر وينفق على نفسه وعياله
بلا اسراف ولا تقتير كسب ايلدوكي مالدن اسراف وتقتير بنسز كندو نفسنه وعياله انفاق
ايليه حق سبحانه وتعاليدنك والدين اذا انفقوا لم يسرفوا ولم يقتروا وكان بين ذلك قواما
قول شريفي وارد اولمشدر ومن قدر على الكسب لزمه وشول كمسنه كه كسبه قادر اوله كسب ايلمك
لازمدر وان عجز عنه لزمه السؤال اكر كسبدن عاجز اولورسه اول كمسنه يه سؤال لازم اولور
يعني دليلجك ايليه زيرا سؤال دخي اكتسابك برنوعيدر لكن مادامكه عاجز اوليه حلال
دكلدر زيرا نبي عليه السلام السؤال آخر كسب العبد بيورمشلردر فان ترك حتى مات اثم واكر
سؤالي ترك ايدوب فوت اولسه كنه كار اولور زيرا نفسني تهلكيه القا ايلمشدر بويله محلده
سؤال ذات دكلدر حق سبحانه وتعاليدنك حضرت موسى وصاحبندن بطريق الاخبار
انهما اتيا اهل قرية استطعما اهلها فابوان يضيفوهما قول شريفي وارد اولمشدر وقال
النبي عليه الصلاة والسلام لرجل من اصحابه هل عندك شئ تاكله حديث شريفي نمود
عاجز اولدقده سؤال ايلمكه دليلدر وان عجز عنه اكر سؤالدن دخي عاجز اولورسه فرض على
من علم به ان يطعمه اويدل عليه ان يطعمه امدي اول عاجزي اطعام ايتمك شول كمسنه
اوزرينه فرض اولور كه انك سؤالدن عجزني بيله وياخود اطعام ايلمكه قدرتي بوغيسه
اطعام ايده جك كمسنه يه دلالت ايليه اكر احوالنه واقف اولدقده نصكره قدرتي وار ايكن كندوسي
اطعام ايلمايوب اكر كندونك قدرتي بوغيسه آخره دلالت ايلميوب اول عاجزه موت اصابت
ايليه كناهده شريك اولور زيرا نبي عليه السلام ما امن مامات شبعان وجاره الى جنبه
طاببيورمشلردر وموضع آخرده ايما رجل مات جياعا بين اقوام اغنياء فقد برئت
عنهم ذمة الله وذمة رسول الله بيوردوغي محققدر ويكره اعطاء سؤال في مسجده

مسجد ده سؤال یعنی دیلنمك مکروهدر تشدید ایله اولورسه سائلك جمعیدر ناصر و نصار
کبی اکثر تخفیف ایله اولورسه مصدر اسم فاعل معناسنه اولوه واثره وارد اولمشدر کیناد یوم
القیمة لیقم مبغوض الله تعالی قیقوم سؤال المسجد وقیل انه کان لا یتخطی رقاب الناس
ولا یمر بین یدی المصلی لا یکره اعطاؤه وهو المختار ودیلدیکم اکرسائل ناسك بیولری
اوزرنده تجاوز ایلیوب ونماز قیلکورکن اوکلرندن مرور ایلمز ایسه مکروه دکلدر ومختار اولان
دینی بودر زیرا حضرت رسول صلی الله علیه وسلم زمانلرنده مسجد ده سؤال ایدرلردی ورؤیت
اولندیکه علی کرم الله وجهه صلوته ایکن خاتمنی تصدق ایلمشدر بو وجهله تصدق ایلدوکی اجلده
حق سبحانه وتعالی ویؤتون الزکوة وهم راکعون قول شریفی ایله مدح ایلمشدر وفتاوی قاضی
خان ده قال ابو نصر من اخرجهم عن المسجد ارجعوا ان یغفر لکم باخراجهم وبعض علما دیمشلرکه
من تصدق بفلس فی المسجد یوم الجمعة ثم تصدق بعده بار بعین فلسا لم یکن کفارة لذلك
الفلس الواحد خلف ابن ابی یزید روایت اولنمشدر انه قال لو کنت قاضیا لا اقبل شهادة من
تصدق علی سؤال فی المسجد الجامع ولا یجوز قبول هدیة امراء الجور ظالم اولان بکارك
هدیه سنی قبول اولنمق جائزدکلدر زیرا اغلب احتمال ماللری حرام اولوب الا اذا اعلم ان اکثر
اموالهم من حل الا ممکن اکثر اموالی حلال اولدوغی معلوم اولمق مثلا صاحب تجارت
وصاحب زرع اولوب وحاصل ایلدوکی اکثر مالی بو مقوله کسبدن اولورسه هدیسنی قبول
ایلمك لا بأس در ولا یکره اجارة بیت بالسواد لیتخذ بیت نارا وکنیسه او بیعة او یباع فیه الخمر
کویده براوی بیت نار یاخود کنیسه ویاخود بیعه اتخاذ ایچون اجاره یه ویرمك ویاخود اول
بیتده خمر بیع اولنمق ایچون اجاره یه ویرمك مکروه دکلدر ابو حنیفه قدس وعندهما یکره اما من
قتنده مکروه اولور زیرا معصیته اعانت درتهکم حق سبحانه وتعالی نك وتعاونوا علی البر
والتقوی ولا تعاونوا علی الاثم والعدوان قول شریفی موجبنجه معصیته اعانت اید وکی ظاهر
ابو حنیفه رحمة الله علیه ایچون دلیل بودر که بیتك منفعتی اوزرینه دربونده معصیت یوقدر

تو قدر آنچی معصیت ستأجرك فعلنده در مختار اولان قول دخی بودر و بکره فی المصر اجماعاً
شهرده اولان • بیتی ذکر اولندوغی اوزره اجاره یه ویرمك مکروهدر و کذا فی سواد غالبه
اهل الاسلام شهرده مکروه اولدوغی کبی اهل اسلام غالب اولان قریده دخی مکروهدر
ومن حمل الذمي خمراً باجر طاب له الاجر بسوال من که اجرت ایله برذمینك خمرینی کتورسه ٨
اول اجرت اکا کوچك در ابو حنیفه قتنده وعندهما یکره اما مین قتنده مکروهدر زیرا معصیته
اعانتدر حبیب کرم صلی الله علیه وسلم لعنت ایلمشدر وحاملها والمحمول الیه
لفظ شریفلری اول معدود اولان عدد دندر امام اعظم قاتنده حمل اوزرینه اجاره
معصیتدن دکلدر انجق معصیت فاعل مختارك فعلیدر که شریدر ولا بأس لقبول
هدیة العبد التاجر واجابة دعوته واستعاره دابته عبد تاجرك هدیه سنی
قبول ودعوتنه اجابت ودابه سنی استعاره یعنی عاریت ایجون المق لا باسدر
وکره قبول کسوة ثوبا واهدائه احد النقدین عبد تاجر کسوه سیکه ثوب اولمه انی
التون وکومشدن اولان هدیه سنی قبول مکروه اولور قیاس بو ایدیکه ذکر اولنان
حمل سندن جائز اولیدی زیرا بو هدیه تبرعدر عبد ایسه اکا اهل دکلدر لکن قلیلی ضرورت
ایجون استحساناً جائز اولمشدر کروایت اولندیکه سلمان فارسی معتق اولمادن
مقدم نبینا علیه السلام هدیه ویردکده قبول بیور مشلردر و بروبره نك دخی صحابه ایکن
هدیه سنی قبول بیور مشلردر حتی اول محلده هو لها صدقة ولنا هدیه سور دقلری محققدر
نبی علیه السلام مملوکك دعوتنه اجابت ایلمشلردر صحابه کرین رضوان الله علیهم اجمعین
دعوت ایدرلردی ابو اسید ك عبدی اولان ابو سعید خطری حضرتلری رسول الله دن
برجماعتی دعوت ایلدم ابو ذر رضی الله عنه دخی معاً ایدی وقت صلاة اولدقده
امامته نبی تقدیم ایلدیلر حال بوکه اول کوندن بن عبد ایدم دیو روایت ایلمشدر اما
ثیاب ودراهم ودنانیره اثر اولمامغله اصلی اوزرینه باقی قالدی ویقبل فی المعاملات

قول الفرد ولو انثى او عبدا او فاسقا او كافرا كقوله شربت اللحم من مسلم او كتابي قبل او من مجوسي
فيحرم معاملاته براد مك قولي مقبول اولور اول فرد خاتون و يا خود عبد و يا خود فاسق و يا خود
كافر اولسون شربت اللحم من مسلم او كتابي قولي كبي بو تقديرجه فردك قولي حلال اولور و شربت
من مجوسي قوليله دخي حرام اولور و قول العبد و الامة و الصبي و الهدية و الاذن عبدك و جاريتك
و صبيك قولي هدية ده و اذنده قبول اولور مثلا عبد وامه و صبيدن بري برهدية كتوب
فلان كسنه سيزه كوندرمشدر ديسه قبولي حلال در و بن تجارة ماذونم ديسه قولي قبول اولور
و شرط العدل في الديانات ديانتده عدل شرط قلندي زيرا فاسق ديانتده متهمدر
و كافر و صغير دخي كذلك متهمدر كالخبر عن نجاسة الماء بنجاسة ماده خبر كبي فيتهم
ان اخبر بها مسلم و لو انثى او عبدا الكر صويك نجس اولدوغني برمسلم عدل اخبار ايليه
اول كسنه آبدست الميوب تيمم ايدر و توضاء و تيمم عند علته كذبه و دخي صويي دوكيوب
اخبار ايده نك كذبي عليه سبق قيلندي اول صودن آبدست آلور و تيمم ايدر كان اهبوط
اهبوط اولان بوده رحاصل كلام صدق كذبدن هر فيقي طرفي غالب اولورسه انكله عمل
اولنه **فصل في اللبس** و فصل لبس بياننده در يعني كيبجك اثواب بياننده در الكسوة
منها فرض كسوه دن بعضيسي فرضدر و هو ما يستر العورة و يدفع ضرر الحر و البرد و فرض
اولان شمول مقدار در كه عورتني ستر ايليه حرارت و برودتك ضرريني دفع ايليه زيرا حق سبحانه
و تعالى بنك حذوا زينتكم عند كل مسجد قولي شريفي واقع اولمشدر معناي شريفي اي استر عوراتكم
عند الصلاة ديمكدر و الاولى كونه من القطن او الكتان بين النفيسة و الخسيس اولى اولان
كسوه دن لباس اولم جوق نفيس ايله خسيس مابينده بنيه دن ياخود كتاندن اولم نفيسه نفسه
عجب كلمامك ايچون خسيسه احتقار اولمامق ايچون نبي عليه السلام ايكي شهرتدن نهي بيورمشلردر
بري لباس غايت نفيس اولمقدن و بري غايت خسيس اولمقدن خير الامور اوسطها
ايدوكي معلوم النهي در و مستحب و هو الزايد لاخذ الزينة و اظهار نعمة الله تعالى لباسك

لباسك برنوعي دخي مستحب در ومستحب اولان عورتني ستر وحرارت وبرودت ضرورتني
دفع قصدكه شول لباسدركه زينت ايچون اخذ اولنه ودخي حق سبحانه وتعالى حضرتلرينك
نعمتني اظهار ايچون اولهزيرا نبي عليه السلام ان الله تعالى يحب ان يرى اثر نعمته على عبده
بيورمشلردر وحق سبحانه وتعالى بيورمشدر قول شرفيده واما بنعمة ربك فحدث
واقع اولمشدر ومباح وهو الثوب الجميل المتزين كسوه نك بعضيسي مباحدر
ومباح اولان شول ثوب دركه جمعه وعيده ومجامع ناسه تزين ايچون
كيلر روايت اولنوركه نبي عليه السلام درت بيك درهم قيمتلى برجبه نبي وار
ابدي يوم عيده كيردي ومكروه وهو اللبس المتكبر كسوه نك بعضيسي مكروهدر
ومكروه اولان شول لباسدركه تكبر ايچون كيلر ويستحب الابيض بياض وشيا
كيمك مستحب اولور نبي عليه السلام خير ثيابكم البيض بيورمشلردر ومو ضع
آخرده ان الله يحب الثياب البيض بيورمشلردر وروايت صحيحه ايله مرويدركه
نبي عليه السلام مكه مكرمه نك فتحنده سياه جبه كيوب وسياعمامه صارمشلردر
ويكره الاحمر والمعصفر قرمزي لباس وعصفر ايله بويانمش لباس مكروه
اولور زيرا نبي عليه السلام نهي بيورمشلردر والسنة ارخاوطرف العمامة بين كتفيه دور
شبر سنت اولان عمامه نك بر طرفي بر قرش مقداري كتفين بينه ارخا يعني صالي بيرمك
زيرا نبي عليه السلام بويلجه اشلمشدر وبيورمشلردر كتفان مع العمامة خير من سبعين
ركعة بغيرها وقيل الى وسط الظهر وقيل الى موضع الجلوس ديملديكدر طرف عمامه يي
ارقه نك وسطنه دكين ارخادر ودخي ديملديكه موضع جلوسه دكين صالي ويرمكدر
واذا اراد تجديد لفها نقضها كما لفها فجان عمامه نك جديد صارمه سني مراد
ايله صارلدوغي كبي نقض ايله براوغرذن بوزوب يره القا ايله يعني صارمدوغي
كبي بوزه زيرا نبي عليه السلام فعل شرفيدر بويلجه نقل اولنمشدر ويجعل للنساء

لبس الحرير ولا يحل للرجال فسا ايجون حرير كيمك حلال در اما رجال ايجون جائز دكلدر
زيرا ابو موسي اشعري دن روايت در كه ان النبي صلى الله عليه وسلم احل الحرير والذهب
للاناث من امته وحرم على ذكورها وعمر رضي الله عنه دن روايت در كه قال سمعت رسول الله
صلى الله عليه وسلم يقول لا تلبس الحرير فانه من لبسه في الدنيا لم يلبسه في الاخرة وروايت
اولندركه عمر رضي الله عنه غزا دن كلان عسكره استقبال ايچون يعقوب عسكر اسلام واوزغايم
ايله معتنم اولوب حرير لباسلر كيمشلر ايدي وقتاكه عمر رضي الله عنهك انلره نظر ايلدكده
اوزرلرنده حرير لباسلر كورمك ايله انلردن اعراض ايلدي عسكر اسلام ديدلركه يا عمر
نيچون بزدن اعراض ايلدك حضرت عمر رضي الله عنه بيوردي كه اوزريكزده اهل نار
ثيابي كوردم آنك ايچون اعراض ايلدم ديدي الا قدر اربع اصابع كالعلم الا دورت
برمق مقداري حرام دكلدر اول مقدار حرير رخصت ويرمشلر در زياده حرامدر
ولا بأس بتوشك حرير دن وساده يعني يصدق ايلمك لا بأس در وافتراشه حرير دن
مقعد يعني دوشمك لا بأس در ابو حنيفه قتنده خلافا لهما امامين ايجون خلاف
وارد در زيرا حذيفه رضي الله عنه دن روايت اولنديكه ان النبي صلى الله تعالى عليه وسلم نهانا
ان نشرب في آنية الذهب والفضة وان نأكل فيها وعن لبس الحرير وان نجلس عليه رواه
البخاري وقال سعد بن ابي وقاص لا انكى على حمر الفضا احب الي من اتكى على مرافق الحرير
ابو حنيفه ايجون لا بأس اولمسنه دليل ما روي ان النبي صلى الله عليه وسلم جلس على مرفقه
حرير وابن عباس حضرلرينك نسبا علي اوزرنده حرير دن بوز بصدوبي اولدوبي روايت
اولنمشدر ولا بأس ما سدا بارسم ولحمة عنزه ارنى ابرشم اولوب ارغاجي غيري اولان ثوبك
كيمسي لا بأس در سدا بزك اريشه در لحمه ارغجنه در لو فتح لام ايله وضم ايله جائز در
وعكسه لا يلبس الا في الحرب ارغاجي ابرشم اولوب اريشي غيري اولان ثوب كيملز الا
جنكده كيلور زيرا اعتبار ارغجه در زيرا جنكده كيمك ضرورتدر وسلاحك مضرتيني

بنی ذیاده دفع ایدر وبکره لبس خالصه قیرسا وحریر خالصی جنکده کیمك مکروهدر ابوحنیفه
قتنده خلافلهاو اماماین ایجون خلاف وارد رآنلرك دلیلی نبی علیه السلام ك حربده حریر
ودیباج کیملر رخصت بیوردوغی روایتدر زیرا حریر ده ضرورت وارد ر وحریر
خالصدن مضرت سلاح ادفعدر واعدایه هیبتلو کورینور وابوحنیفه رحمة الله علیه
ایجون دلیل لبس حریری نهیده نصوص وارده نك اطلاقیدر زیرا تمالده لاباس اولوب
وبرحالده لاباس اولماسنه نظرا یوقدر ضرورت ایسه ارغاجی حریر اولملغله مخلوط
اولان ایله دخی دفع اولور حریر خالصه احتیاج یوقدر ویجوز للنساء التحلی بالذهب
والفضة لا للرجال بنسا ایجون التون وکومش ایله تحلی یعنی برنمك جائز اولور اما رجال ایجون
جائز دکلدر الا الخاتم المنقطة وحلیة السیف من الفضة کومشدن خاتم وقوشق
وقلج حلیه سی یعنی زکی رجال ایجون جائزدر کومشدن خاتم ایلمك جوازی ایجون
احادیث شریفه وارد اولمشدر ونبی علیه السلام ك کومشدن خاتمی وار ایدی واوزرنده
برسطر محمد وبرسطر رسول وبرسطر الله نقش اولمش ایدی ومعاذ رضی الله عنه نك کومشدن
برخاتمی اولوب اوزرنده محمد رسول الله یازلمش ایدی نبی علیه السلام یا معاذ خاتمك نقشی ندر
دیو سئوال ایلدکده محمد رسول الله درد یو جواب ویردکده نبی علیه السلام کل من معاذ حتی
خاتمه بیوردقده صکره خاتمی بکاهبه ایله دیو بیوردقده معاذ دخی نبی علیه السلام هبه ایلدی
وخاتم مذکوری نبی علیه السلام دار فنادن دار بقایه انتقال ایدنجه مبارك برمعنده ایدی
ابوبکر حضرتلرینه انتقال ایلدی انك دخی برمعنده بولندی ابو بکر صکره عمر رضی الله
عنه استعمال ایلدی انلر دخی انتقال ایدنجه برمعنده ایدی صکره عثمان رضی الله عنه آلوب
استعمال ایدرکن قیویه دوشوب وافرمال ویروب اخراجنه سعی ایلدی بولمدی اول
وقتدن صکره مابینلرنده خلاف وتشویش واقع اولوب شهید اولنجه تشویشدن خالی
اولمدیلر ومسمار الذهب فی ثقب الفضة خاتم قاشنده مسمار ذهب جائزدر اما مثقالدن

زیاده اولمامق کراهت وکتابة الثوب بذهب او فضة وثوب الثوب الیم وباخود کومش ایله
کتابت ایلمك جائزدر زیرا ابو یوسف ثوبه تابعدر مخصوص بونلرایچون حکم یوقدر وشد السن بالفضة
ودیشی کومش ایله بغلمق جائزدر ذکر اولنان اشیا استثنایه ذاخلالدر ولایجوز بالذهب اما دیشی
الثوب ایله شد ایلمك جائزدکلدر ابو حنیفه قتده خلافها امامین ایجون خلاف وارد ر ولا یتختم
بحجر ولا صفر ولا حدید طاش ونوح وحدید دن خاتم ایلمك جائزدکلدر جامع صغیرده ولا یتختم
الا بالفضة قولی حجر وصفر وحدید دن تختم حرام اولمسنه نص اولمش اولور روایت اولندیکه نبی علیه
السلام براد مك برمعدنه توجه دن برخاتم کوردی اول ادمه خطاب ایدوب سنده راحة اصنام
بولدم دیو بیوردی ودخی براد مك برمعدنه حدید دن خاتم کوردی اول ادمه خطاب ایدوب
سنده حلیة اهل نار کوردم دیو بیوردی وابن عمر رضی الله عنهما دن روایتدر که برآدم نبی علیه السلام
حضورنده اوتورردی وبرمعدنه التوندن خاتم وارایدی نبی علیه السلام اندن اعراض ایدی اولکسنه
قالقوب کدی وینه عودت ایدی برمعدنه خاتم حدید وارایدی نبی علیه السلام هذا شرمنه هذا حلیة
اهل نار بیور مشلردر وقیل یباح بالجم الیشب دینلدیکی یشم طاش ایله خاتم ایلمك مباح اولور
ویشب یشمدن معتبردر زیرا نبی علیه السلام عقیقدن خاتم وارایدی قال النبی علیه السلام تختموا
بالعقیق فانه لا تصیبکم مادام علیکم وترك التختم افضل لغیر السلطان والقاضی پادشاه وقاضی دن
غیری خاتم اتخاذ ایلمك ترك افضلدر زیرا بوایکیسنه دن غیری ایجون خاتمه حاجت یوقدر ویجوز الاکل
والشرب من اناء مفضض والجلوس علی سریر مفضض بشرط اتقاء موضع الفضة کومش ایله مرصع
اولمش جناقدن اکل وشرب جائز اولور وکومش ایله ترصیع اولمش سریر اوزرینه اوتورمق جائز اولور لکن اکل
وشربده اغرنی وجلوسده اوتوراغنیی کومش اولان موضعدن صاقنمق شرطیله ویوجواز ابو حنیفه قتده
ابو یوسف قتده مطلقا مکروه اولور وعن محمد روایتان امام محمد دن ایکی روایت وارد ر بر روایتده
ابو حنیفه دن اولوب اتقاء شرطیله مکروه اولمامق وبر روایتده ابو یوسف قولی کبیدر مطلقا مکروه
اولور برکون ابو جعفر دوانیقی مجلسنده ابو حنیفه حضرتلری واول عصرده واقع اولان ائمه حاضر

حاضر

حاضر ايدي لر بوكا متعلق كلمات اولوب جملة سي مكروهدر ديو جواب ويرديلر لكن امام اعظم
حضرتلري سكوت ايلمش ايدي امام حضرتلرينه ديديلركه سزنه ديرسز ديدكده امام حضرتلري
اكرانغزي موضع فضيته وضع ايدرسه مكروهدر والافلا ديو جواب ويردكده جملة امام
حضرتلرينه مكروه اولماسنه دليلك نه در ديديلر امام حضرتلري بيور ديلركه برمسئلك
برمغلق كومش خاتمي اولسه واوجي ايله صوايجسه مكروه اولوريي ديدكده جملة سي سكوت
ايدوب تعجب ايدوب ابو جعفر امامك جوابنده تعجب ايلديي وبكر الباس الضبق ذهباً
اوحريراً صبي به الثوب قفطان وحرير قفطاني الباس ايلمك مكروهدر كندونك لبسي نيجه حرام
ايسه الباس دينجي حرامدر حمرك شربي حرام اولدوغي كبي صبي به سقي دخي حرامدر ميته ودم دخي
بويلجي در وبكر محل حرقة تلمس العرق او المخاط او الوضوء ان للتكبر واى للحاجة لا بأس به
هو الصحيح عرق وسومك وياخود آبدست صويني سلمك ايجون حرقة كتورمك مكروهدر
اكر تكبر ايجون اولورسه واكر حاجت ايجون اولورسه لا بأس در صحيح اولان يودر وفاضل
زيلي ديديكي عرق ومخاط ايجون حرقة كتورمك محدث بر بدعت در عجب تنبيه دربني عليه السلام
بوفعلي اشلمديي واصحاب وتابعيندن برفرد اشلمديي برنوع تجرّد در مكروهدر بيوردقي صحيح اولماغين
زيرا جميع بلدانده مسلمانلر بويله استعمال ايلدلر جونكه عامة مسلمات نوعي اشلديلر وما
رآه المسلمون حسناً فهو عند الله حسن حاصل كلام شول شول فعلك على وجه التجبّر اشلنور
مكروهدر وشول فعلك ضرورت وحاجت ايجون اشلنور مكروه دكلدر والرّعم لا بأس بر رتم
شول ابلاكه دير لركه فراموش ايلمامك ايجون برماغه بغلر لر حاصل زيلي دعيشدر كه رتم تميمة به
تشبيهدر حاصليتده براپلكي بيونورد الله بغلر لركه رعملر نجه نفسلرندن بعض مضرتي
دفع ايجون بوايسه منهيدر وحدود ايمانده ذكر ايلمشدر كه بوفعل كفردر اما نسيان ايجون عقد
اولنان ايلك مكروه دكلدر **فصل** في النظر ونحوه بوفصل نظر ونظره مشابه شيلر بيانندة
ويحرم النظر الى العورة الا عند الضرورة كالطبيب والخاتن والحافضة والقابلة والحاقن

برکسنه نك عورت یرینه نظر حرام اولور الضرورت عندنده حرام اولماز طبیب وسنبجی کبی
وعورت سنبجی سیی کبی وابه کبی وعقعقه کبی بونلرك نظری ضرورت ایچون دیو حافصه خاوضنا
معجمه ایله نساطائفه سی سنت ایدن کسنه یه دیرلر ولایجاوز قدر الضرورة نظر فی قدر ضرورت
مقدارندن تجاوز ایلمیه انلره موضع فرجدن وموضع ختاندن وموضع حقنه دن غیری یره
نظر ایلیامك لازمدر وینظر الرجل من الرجل الی ما سوی العورة وقد بینت فی الصلاة
رجل بر رجلك عورت یرندن غیریه نظر ایدر یعنی عورت یرندن غیریه باقمق جائزدر
وبونك تفصیلی صلاه محلنده بیان اولنمشدر رجلك عوریتی دیزایله کوبك بابندیدر
کوبك کندوسی عورت دکلدر وتنظر المرأة من المرأة والرجل الی ما ینظر الرجل ان امنت
الشهوت خاتون خاتونه ورجل رجله نظر ایلدوکی شیئه نظر ایدر اکر شهوتسه امین اولورسه
امّا اکر قلبنده شهوت وار ایسه مستحب اولورکه کوزینی بوموب نظر ایلمیه وینظر الرجل الی جمیع
بدن امرأته وامته یحل وطؤها رجل خاتونتك جمیع بدننه ودخی وطئ حلال اولان جاریه
سنك جمیع بدننه نظر ایدر حضرت عائشه رضی الله عنها بیورر لرکه بن رسول الله صلی الله علیه وسلم
ایکیز اناءدن واحددن غسل ایدردك اکر حلال اینه نظر مباح اولمسه جبلا قبر یرده نیجه غسل ایدردی
امّا اولی اولان خاتونتك عورت یرینه نظر ایلیامکدر زیرا نبی علیه السّلام اذا اتی احدکم اهله
فلیستتر ما استطاع لان النظر یورث النسیان وحضرت عائشه رضی الله عنها مارای منّی وما
رایت منه بیورمشلردر ای العورة وابن عمردن روایتدر که اولی اولان وقت وقاعده خاتونتك
فرجینه نظر ایلمك تحصیل لذّته ابلغدر بیورر ابو یوسفدن مرویدر که ابو حنیفه دن سؤال اولندقده
بر رجل خاتونتك فرجینه مس ایلدکده ویا خود خاتون رجلك ذکرینی مس ایلدکده باس وارمدر دیو سؤال
اولندقده بیورمیلرکه رجا اولنورکه اجر عظیم حاصل اوله ومن محارمه وامته غیره الی الوجه والرأس
والصدر والسّاق والعضد رجل کندو محرملرندن وغیرینك جاریه سندن یوزینه وباشنه
وکوکسنه وساقنه وقولنه نظر ایدر زیرا بونلره نظر موضع زینتدر بونك اصلی حق سبحانه وتعالینك

لینك ولایبدین زینتهن الا لبعولتهن او اباءهن قول شریفیدر بونده ایسه نفس زینت مقصود دکلدر
زیرا عین زینته نظر ایلمك مباحدر مراد اولان موضع زینتدر پس امدی رأس موضع تاجدر وعین
مع الکحل وجه در عنق وصدر موضع قلاده در ساعد موضع سوار در کف موضع خاتم وخضاب در
وساق موضع خلخالدر واما ظهر وبطن وفخذ بونلرك خلافیدر زیرا موضع زینت دکلدر
ولا بأس بمسه بشرط امن الشهوة فی النظر والمس محارمدن وغیر بنك جاریه سندن نظر
حلال اولان مواضعه مس ایلمك لا بأس در لکن نظر ومسده شهوتدن امین اولمق شرطیله
روایت اولنمشدر که نبی علیه الصلاة والسلام غزادن کلدکده حضرت فاطمه رضی الله عنها آنك
مبارك باشنی اوپردی ورایحه جنت استشمام ایدردی بو بیورردی ونبی علیه السلام
بیورمشلردر کمن قبل رجل امه فکأنما قبل عتبة الجنة لاینظر الی البطن والظهر والفخذ
وان امن من الشهوة رجل کندو محارمدن وغیر بنك جاریه سندن بطنه وظهره واولونه
نظر ایلمازا کر شهوتدن امین دخی اولورسه زیرا بو موضعلر محل زینت دکلدر نظر ایلمك مباح
اولمسی زینت موضعلریدر ولا الی الحرة الاجنبیة الا الی الوجه والکفین ان امن الشهوة
رجل اجنبی حره یه نظر ایلمازالا وجهنه وایکی یاسنه نظر ایدر اکر شهوتدن امین اولورسه والا
فلا یجوز لغیر الشاهد عند الاداء والحاکم عند الحکم اکر شهوتدن امین اولمازنظر ایلمك جائز
دکلدر آنجق اداء شهادته شاهددن غیری ایجون وحکم وفتده حاکمدن غیری ایجون حره اجنبیه
نظر ایلمك جائزدر دکلدر ولا یجوز من ذلك وان امن ان کانت شابة وجه وکفی مس ایلمك جائز
دکلدر اکر شهوتدن دخی امین اولورسه اکر خاتون تازه اولورسه ویجوزان یجور الا تشتهی وجه
وکفه جائز اولور اکر خاتون عجوزه اولوب مشتهی اولمازسه اوهو شیخ یأمن علی نفسه وعلیها
یاخود مس ایدن ذاتی اولوب کندونك وخاتونك نفسی اوزرینه امین اولورسه ویجوز النظر
واللمس مع خوف الشهوة عند ارادة الشراء او النکاح مثلا بر جاریه یی شراء مراد ایلدکده
ویاخود نکاح مراد ایلدکده شهوت خوفیله دخی اولدقده یعنی اولورسه نظر ولمس جائز اولور

زرا نبي عليه السلام مغيره بن شعبه يه برخانون آلمق مراد ايلدكده انظر اليها فانه احري ان يودم
بينهما بيور مشلدر الادم والايدام اصلاح وتوفيق والفت معناسنه در والعبد مع سيدته
كالاجنبي عبد سيده سي ايله اجنبي كبيدر يعني عبد سيده سنه نظر ايلمك جائزدر كلدر والمحبوب
والمحصى كالفحل محبوب وحصى اركك كبيدر نسا ايله اختلاط جائزدر كلدر محبوب ذكري
قطع اولانمز حصى حايه لري اخراج اولانمز زيرا حصى اولان جماع ايدر محبوب ايسه سحق
ايدر فتنه دن امن يوقدر ويكره للرجل ان يقبل الرجل او يعانقه في ازار بلا قميص بر رجل
بر رجلي ازار واحده كوملك سز اويمك وياخود معانقه ايلمك مكروه اولور ابو حنيفه
قتنده ازاد شول ثوبه در لركه انساني باغدن اباغه اورته وعند ابي يوسف لايكره ابو يوسف
قتنده مكروه دكلدر نبي عليه السلام جعفري حبشتدن كلدكده معانقه ايلدي ويوم فتح خيبرده
ايكي كوزي مابينني اوپدي واصحاب ورسول الله بر بريني معانقه ايدرلردي اوپوس ايدرلردي
ونبي عليه السلام من عانق حاجا او غازيا فقد عانق الف نبي بيور مشلدر ابن عباسدن
معانقه ايجون سؤال اولندي بيور ديلركه ابتدا معانقه حضرت ابراهيم ايلمشدر
حضرت ابراهيم مكه ده ايكن ذو القرنين اكبر مكه يه قريب كلدكده ديديلركه ابراهيم خليل
الرحمن بوندن در ذو القرنين ديديكي بريرده كه خليل الرحمان اولبكا آته سوار اولمق لايق دكلدر
ديو بياده كلوب حضرت ابراهيمه بولشدقده معانقه ايلمشدر معانقه نك نبي وتجويزي
ايجون احاديث كثيره وارد اولمش در شيخ ابو منصور ماتريدي وارد اولان احاديث
شريفه نك بعضي توفيقا يوب مكروه اولان معانقه على وجه الشهوة اولانمز بوخصه علي
وجه التبرك اولان دكلدر ابو الليث بيور مشلدر تقبيل بش وجه اوزرينه در بري علي
وجه الرحمة والدو والديني اويمك در وبر وجه مؤمنلر بر بريني على وجه التحيه اويمك
وبر وجه دخي والدو والديني على وجه التعظيم اويمك در وبر وجه دخي على وجه المودة
قرنداشني اويمك در وبر وجه دخي على وجه الشهوة خاتونني اويمك در وبعضيلر دخي

دخي

دخی زیاده ایدوب علی وجه الدیانة تجراسودی اوپمك کبی اما قیامی دخی مکروهدر دیرلر فقد
جاء فی الحدیث انه علیه السلام خرج فقمنا له فقال لا تقوموا کما یقوم الاعاجم بعضهم بعضا
وعن انس رضی الله عنه انه صلی الله علیه وسلم کان یکره القیام ان النبی صلی الله علیه وسلم قال
من احب ان یقام له فلیتبوأ مقعده من النار جامع صغیرده حضرت عایشه رضی الله
عنها دن روایت اولندیکه قال النبی علیه السلام من احب ان یتمثل له الرجال قیاما
فلیتبوأ مقعده من النار شیخ ابو القاسم اغنیا یه قیام ایدوب علما و فقرا یه قاعد اولمازدی
کندودن سبب بنی سؤال ایلدکلرنده اغنیا بندن تعظیم توقع ایدرلر اکر ترك ایلسم بغض و عدو
ایدرلر اما علما و فقرا اغنیا کبی تعظیم توقع ایلمازلر دیو جواب ویرمشدر ولا بأس بالمصافحة
مصافحه لا باسدر زیرا نبی علیه السلام اذا لقی المؤمنان فتصافحا تناثرت ذنوبهما
کتناثر الورق الیابس من الشجر بیورمشلدر و بو حدیث شریفدن مأمن مسلمین
یلتقیان فتصافحان الا غفر لهما قبل ان یفترقا بیورمشلدر فتاوی بزازیه ده مصافحه
لا باسدر زیرا سنت قدیمه دربین المسلمین متوارثدر دیو مسطوردر انس رضی الله عنه دن
روایت اولنورکه قلنا لرسول الله صلی الله علیه وسلم ایصافح بعضنا بعضا قال نعم قلنا ایلتحی
بعضنا البعض قال لا ایعانق بعضنا بعضا یو قرر ده شیخ ابو منصور ماتریدی حضرتلری
معانقه نك جواز وعدم جوازنده وروده بولان احادیث شریفه نك بینی توفیق ایدوب
علی وجه الشهوت معانقه جائز اولیوب علی وجه التبرك والاکرام اولان معانقه جائزدر
بیورردو قلری عجب توجیه وجهدر و تقبیل ید العالم والسلطان العادل عالم عاملك
و سلطان عادلك الذینی علی سبیل التبرك اوپمك لا باسدر زیرا اصحاب کرام رضوان الله
تعالی علیهم اجمعین نبی علیه السلام ك اطرافنی تقبیل ایدرلر دیو ابو بنك و رحل صاحلك
الذینی اوپمك لا باسدر سفیان ابن عیینه دن روایتدر تقبیل ید العالم و السلطان العادل
سنة دیو بیورردقوه عبد الله ابن المبارك قالقدی سفیانك باشنی تقبیل ایلدی

ویعزل عن امته بلا اذنها لا عن زوجته افندیسی عند الجماع جاریه سنك اذنی
یوغیکن عزل ایدر دیمکی طشره انزال ایدر امازوجه سندن بلا اذن عزل ایلمان زیرا جاریه
وطئ حقی یوقدر امانحره نك وطئ ده حقی وار در بلا اذن عزل جائز دکلدر بونك
ایچوندرکه محبوب وعنینده خاتون مخیر در ولا تعرض الامة اذا بلغت فی ازار واحد
جاریهٔ بالغه اولدقده ازار واحده ده مشتریه عرض اولنماز ازار دن مراد ستره ایله رکبه
بیننی ستر ایدن شیدر جاریه نك ایسه ظهر وبطنی عورتدر کشفی جائز دکلدر ۞ فصل فی
الاستبرا بو فصل استبرانك احکامی بیاننده در من ملك امة بشراء او غیره برکمسنه شرا
ایله یاخود هبه یاخود ارث ایله برجاریه یه مالك اولسه یحرم علیه وطؤها ودواعیه
اول رجله جاریه نك وطئ ودواعیسی حرام اولور وطئ ودواعیسی اوپمك ومعانقه
ایلمك شهوت ایله فرجینه نظر ایلمك کبی شیلردن استبرا ایلمیجه بوافعالی اشلمك
جائز دکلدر استبرانك اصلی نبی علیه الصلاة والسلام

ایشلر مشلردر

زیرا استبرادن مراد ماء غیریدن براءت رحم در فتاوی قاضیخانده مسطور در که بر
کمسنه وجوب استبراءی انکار ایلسه اختلاف ایلمشلردر بعضیلر کافر اولور اجماع مسلمینه
اولان شیء انکار ایلدی دیو جواب ویردیلر وعامهٔ مشایخ کافر اولماز دیدیلر زیرا
حق سبحانه وتعالینك وما ملکت ایمانکم قول شریفنك ظاهری مطلق اباحتی اقتضا ایدر
ووجوب استبرا خبر واحد ایله بلنمشدر بونك جاحدی تکفیر اولنماز وبعضیلر دولجی حرام
اولماموطرفنه ذاهب اولمشلر زیرا استبرا سز حرام اولمق مانك اختلاطی ونسبك اشتباهی
دواعی ده ایسه بوذکر اولنان معدود مدر بو کلام رد اولنمشدر زیرا وطئك حرمتی غیرك ملکنده
اولمق ایله در جائز در کعند البیع حامله اوله وبعده بایع دعوت ایله وجاریه رد
اولنه پس امدی ظاهری اولورکه وطئ غیرك ملکنده مصادف اولدی بو معنا

معنا

معنا ایسه دواعی ایسه ده دخی موجود در وطئ کبی دواعی دخی حرامدر حتی یستبرا الحیضة
فی تحیض وبشر فی غیرها حتی حیض کورن جاریه ده برحیضه استبرا ایلیه واحیض کورندن
غیریده مثلا صغیره ایسه برآی ایله استبرا ایلیه زیرا شهر عوتده حیضك قائم مقامیدر استبراده
دخی قائم مقامیدر وفی مرتفعة الحیض ایاس بثلثة اشهر وعند محمد باربعة اشهر وعشر
وفی روایة بنصفها حیضی مرتفعه اولان جاریه که ایاس ایله دکل اوچ آی استبرا ایلیه وامام
محمد قشره دورت آی اون کون استبرا ایلیه حرتنك بعد الوفات عدة فی اعتباری ایله
اندنصکره رجوع ایدوب بر وایتده دورت ای اون کونك نصفی ایله استبرا ایلیه دیو بیور مثلاذر
بوحساب اوزره ایکی آی بش کون اولور وفی الحامل بوضعه حامل جاریه ده استبرا حملنی
وضع ایله در ولو کانت بکرا بوکلام یحرم علیه وطئها ودواعیه قوله متصلدر یعنی جاریه نك
وطئی ودواعیسی استبرادن مقدم حرام اولور اکر جاریه بکر دخی اولورسه او مشتریه من
من امرأة اومال طفل اوممن یحرم علیه وطؤها وباخود اوجاریه خاتوندن وباخود طفل
مالندن وباخود اوزرینه وطئی حرام اولان کمسه دن دخی اشتریا اولورسه استبرادن مقدم
ودواعیسی حرام اولور ویستحب الاستبرا للبایع ولا یجب علیه موطوء اولان جاریه سنی بیع
ایدن کمسه یه استبرا ایلمك مستحب اولور لکن اوزرینه واجب دکلدر امام مالك احتمال حمل
وارد راستبرایی واجبدر دیمش بزم ایچون دلیل بودرکه بایعك ملکی مقهورقائمدر زیرا
اول قیام وطئك جوازینی مقتضیدر اما مشتریه استبرا لازمدر زیرا ملکی حادثدر شرع
شریف ایسه وطئی تجویز ایلمدی رحمك فراغ عندنصکره مثلا برکمسه جاریه سنی بیع باتت
ایله بیع ایلسه وقبل القبض اقاله ایلسه لر بایع اوزرینه استبرا واجب دکلدر ابو حنیفه حضرتلری
ابتدادن بایع اوزرینه واجبدر واستبرا زیرا جاریه نك ملکندن زائل اولوب الان مالك
اولدی دیو بیوردی اندنصکره اول قولدن رجوع ایدوب واجب دکلدر دیو بیوردیلد
بوقول امامین قولیدر زیرا اقاله اصلدر فسخدر ویکفی حیضه ملکها فیها استبرا الحوض

مشتري مالك اولدقده واقع اولان حيضه كفايت ايلماز زيرا اول حيضك بر مقداري مشتري
يانده واقع اولمغله كامل اولماش اولور واجب اولان ايكي حيضه كامله در ولاني قبل
القبض ودخي بعد الملك قبل القبض واقع اولان حيضه دخي استبرا ايجون كفايت ايلماز زيرا
اول حيضه علقدن اول بولندي او قبل الاجازة في بيع الفضولي ودخي شول حيضه بيع
فضوليده بعد البيع وقبل الاجازة واقع اولمه اول دخي كفايت ايلماز اكر جاريه مشتريك
يدنده دخي اولور سه زيرا ملك اجازه يه موقوف در بس امدي بو تقديرجه حيضه قبل الاجازة
وقبل الملك واقع اولمش اولور كما اعتبار يوقور وكذا الولادة حامل حامل اولان جاريه
نك استبرا سندن ملكك وجودندن صكره قبل القبض وضع حملي كفايت ايلماز زيرا
سبب استحداث ملك ويد در وبو استحداث ملك ويد قبض ايله اولور قبل السبب
حكمك اعتباري اولماز ويكفي حيضته وجدت بعد القبض وهي مجوسيه فاسلمت
ودخي بعد القبض واقع اولان حيضه كفايت ايدر جاريه كه مجوسي اولوب اندن صكره اسلام
كلمه مثلا بركسنه مجوسي جاريه اشترا ايلسه بعد القبض مجوسيلك حالنده حيض كورسه اندن
صكره اسلامه كلسه اول حيضه استبرادن كفايت ايدر زيرا اول حيضه سببندن صكره
بولندي ويجب عند تملك نصيب شريكه جاريه مشتركه يه شريكك نصيبنه مالك اولدقده
استبرا واجب اولور زيرا ملك الان تمام اولدي بس امدي حكم علت قريبه نه مضاف اولور
لا عند عود الابقه ورد المغصوبة والمستأجرة وفك المرهونة استبرا واجب دكلدر فاجفان
اولان جاريه عودت ايلدكده ومغصوبه اولان جاريه رد ايلدكده واجاره يه ويرلان جاريه
افندبسنه كلدكده ورهن اولان جاريه صاحبنه تسليم اولدقده بو جمله يه استبرا واجب دكلدر
ولا تكره الحيلة لاسقاطه عند ابي يوسف ابو يوسف قتنده استبرا اسقاطي ايجون حيله مكروه
دكلدر خلافا لمحمد امام محمد ايجون خلاف وارد راحكام فرعيه دن فراراخلاق مرضيه دن
دكلدر واخذ بالاول ان علم عدم الوطي من المالك الاول اخذ اولنور يعني قوي ويريلور

ويريلور

یلور یعنی امام محمد قولیله اسقاط حیله مکروه در احتمالی وطئ ایله والحیله ان لم یکن تحته حرة
ان یتزوجها ثم یشتریها اسقاط استبراده حیله اکر تحت نکاحنده حره بوغیسه اول جاریهٔ تزوج
ایله اندنصکره اشترا ایله زیرا نکاح ایله استبرا واجب دکلدر وزوجه سنی استرایکدکدن نکاح باطل
اولوب وطئ حلال اولور واستبرادی خی ساقط اولور وصاحب الدرر فتاوی صغرادن نقل
ایدوب ظهیر الدین المرغینانی کتاب استبراده مشایخدن نقل ایدوب استبرا ساقط اولوب
وطئ حلال اولمسیله تزوج ایلدوکی حین ده مصنوعنا اشترا ایلدین وطئ ایدوب ایله زیرا مشتری
عدت ایچنده جاریه مالك اولور اما وطئ ایلمازدن مقدم اشترا ایلسه نکاح باطل اولور وشبوت
ملك حالنده ایسه نکاح بولنمازا استبرا واجب اولور سبب متحقق اولمغله سبب ایسه ملك یمین
ایله استحداث حل الوطئ در زیلعیده بویله مسطور در وطاطا رخانیه خیردن نقل ایدوب
اسقاط استبراد اسهل حیله اولدرکه جاریهٔ استبرا ایلیه وکتابته کسه اندنصکره رضا سیله
رق ایلیه اول مکسنه اوزرینه استبرا واجب دکلدر دیو مسطور در وان کانت تحته حرة فان تزوجها
البایع قبل البیع اکر مشتریدن تحت نکاحنده حره اولورسه بایع اولان مکسنه قبل البیع بزاعتماد ایلدوکی
آدمه تزوج ایلیه والمشتری بعد البیع قبل القبض واخود مشتری بعد البیع قبل القبض برمعتمد علیه
آدمه تزوج ایلیه ثم یطلق الزوج بعد الشرا والقبض اندنصکره مشتریدن شرا سندن وقبضندن
صکره زوج تطلیق ایلیه جاریه مشتریدن قبضنده کرکور بوتقدیرجه استبرا واجب اولماز
واستبرانك سقوط نه سبب اول مکسنه آمرك منکوحه سنی اشترا ایلدی مادامکه طلاق ورمیه
وطئ حلال اولماز قبل الدخول زوج طلاق ویردکده مشتری اوزرینه جاریه نك وطئ حلال
اولور وحین طلاقده حدوث ملك بولنمامغله استبرا ساقط اولور وفتاوای قاضیخانده
اکر مکسنه جاریهٔ تزوج ایلسه لکن خوف ایلسه که تطلیقده مخالفت ایلیه بونده دخی حیله بودرکه
حین تزوجده اول جاریه نك حکمی جاریه صاحبنك یدنده اولوب صحبت زمانده ایلرسه
تطلیق ایلیه ومن ملك امتین لا یجتمعان نکاحا برمکسنه ایکی جاریه یه مالك اولسه اویله

ایله جاریه کہ نکاح جہتیله جمعی جائز اولمیه فرضا باری ارکك عداولنسه مابینلرنده نکاح جائز اولمه
بو مقوله ایکی جاریه یه مالك اولسه فله وطئ احدیتهما فقط ودواعیه مالك ایجون آنجق برینك
وطئ ودواعی سبی دار دیمکدر یعنی کندویه حلال در ایکیسنی وطئ حرام در ودواعیسی دخی حرام در
فان وطئتهما اوفعل برهما شیئا من الدواعی حرم علیه وطئ کل واحدة منهما ودواعیه حتی یحرم
احدیهما بملك اونکاح اوعتق اکر مالك اولان کمسنه ایکی سنی وطئ ایلمه ویاخود دواعیدن کچه اویمك
وشهوت ایله لمس وشهوت ایله فرجنه نظر ایلمك کبی تشدید ایکی سنه ایلمه الدردن هر برینك وطئ
ودواعیسی کندویه حرام اولور حتی ایکیسندن برینی بیع ایله ویاخود آخر نکاح ایله ویاخود ازاد ایلمك
ایله کندویه حرام ایلیه اول وقت برسی کندویه حلال اولور امابرینی رهنه قویسه لر ویاخود اجاریه
ویرسه لر ویاخود مدبره ایلسه لر بوافعال ایله باقی قلان حلال اولماز زیرا ملکندن کلیتا ایله اخراج
اولنمشدر **فصل** فی البیع بوباب بعض شیئك ببعض احکامی بیانندہ در ویکره بیع العذرة
خالصة آدم رجیعی یعنی نجس خالصا بیع الیمك مکروهدر زیرا نجس عینه در مال دکلدر وجائز لونه مخلوطه
فی الصحیح اکر کول وطهارت ایله مخلوط اولورسه بیعی جائز اولور فی الصحیح قولیله روایت اخریده جائز در
زیرا اول روایت اخریده خالص اولدوغی حالده بیعی جائز در دیمشلر حتی صاحب الدرر یلعی دن
نقل ایدوب ابو حنیفه قتنده خالصا بیعی جائز در دیو تجویز ایمشدر لکن سائر کتبه مخالفدر صحیح اولان
عدم جوازدر وجاریه بیع الشرقین والانتفاع به زیلعی کوبره در وبیعی جائز در وآنك ایله انتفاع جائز در
امام شافعی دیرکه جائز در دکلدر زیرا نجس عینه در مال دکلدر عذره خالصه یه مشابه در وامام مالك
واحمد حنبلی دخی بوکا ذاهبدر ومن راجاریة رجل مع اخر بیعها فاثلان وکلتی صاحبها برکمسنه
بر رجلك جاریه سنی برآخر کمسنه یه بوجاریه نك صاحبی بنی وکیل ایلدی بیع ایلمکه دیو قائل اولدوغنی
کورسه اواشتریتها منه اووهبتها لی اوتصدق بها علی ویاخود بن جاریه صاحبین دن اشترا
ایلدم ویاخود بکا هبه ایلدی ویاخود بکا صدقه ایلدی دیو سویلدوکنی کورسه ووقع فی قلبه
صدقة حل له شراؤها منه ووطؤها واول کورن کمسنه نك قابلنده بنی وکیل ایلدی ویاخود اشترا

اشترا

اشترا ايلدوم و ياخود بكا هبه ايلدي و ياخود بكا صدقه ايلدي ديو قائل اولان كمسنه كلماتي
صادق ايلدوكي واقع اولورسه اول كمسنه دن اولجاريه اشترا ايلمك و بعده وطئ ايلمك
حلال اولور و يجوز بيع بناء مكه مكرهه ده واقع اولان بنانك بيعي جائز اولور
زيرا بنا ايدن كمسنه بناسنه مالك اولور نور مزيسنكه وقف ارضنك اوزرينه بنا ايلمسه بيع
جائز اولور بو دخي كذلك و يكره بيع ارضها و اجارتها مكه مكرمه نك ارضني بيع ايلمك و اجاره
ويرمك مكروه اولور امام اعظم قدس سره خلافا لهما امامين ايجون خلاف وارد در قولهما
روايه عن الامام امامينك امام حضرتلرندن مرويدر امامين ايجون دليل بودركه
اراضي مكه مملوكه در زيرا انر مالك طاهر در شرعا اختصاصلري وارد در نبي عليه السلام
هل ترك لنا عقيل من ربع قول شريفي اراضي مكه ملك اولدوغنه دليلدر بر بريندن انتقال
دخي قبول ايدر بين الناس اراضيلري و اولربي بيع ايلمك اوزره متعارف اولوب بر فرد
انكار ايلمامشدر بعارف ناس خود حجتك اقواسيدر و ابو حنيفه ايجون دليل نبي عليه السلام
ان الله تعالي حرم مكه فحرام بيع رباعها و لا توجر بيوتها قول شريفي وارد اولمشدر و نبي
عليه السلام دن اكل اجور ارض مكه فكاتما اكل الربوا و يكره الاحتكار في اقوات الادميين
و البهايم ببلد ينضر باهله انسانك و حيوان ماكولا متزه احتكار مكروه اولور شول شهرده كه
اول احتكار اهالي شهره ضرر ايليه احتكار تحقق ايجون طعامي حبسدر ديمشلر در كه احتكار
اون شيده اولور بغداي و ارپه و حرما و اوزم و داري و ياغ و بال و روغن زيت و پيبز
و جوز محتكر حقنده نيجه احاديث شريفه وارد در قال النبي عليه السلام الجالب مرزوق و المحتكر
ملعون و نيه حديث آخرده من احتكر فهو مخطئ و روايه ملعون و بو محلده ملعون لفظي
مطرود عن درجة الابرار معناسنه در و حديث آخرده من احتكر الطعام اربعين يوما يطلب
التخط فعليه لعنة الله و الملئكة و الناس اجمعين لا يقبل الله منه صرفا و لا عدلا واقع كذا في الكافي
نقل عدل فرض معناسنه در و قال النبي عليه السلام من تمنى الغلا على امتي ليلة واحدة حبط الله

عمل اربعين سنة وحديث آخرده ان المحتكر يحشر مع قتلة الانبيا عليهم السلام بور مشدر
زيرا احتكار اولان اشياده عامه نك حقى تعلق ايلمشدر چونكه بيعدن امتناع انلرك حقلرينى
ابطالدر وخلقه تضييق دراكر شهر كبير اولوب احتكار اهالى شهر ضرر ويرمز ايسه كندو ملكى
حبس المليش اولور واحتكاري اقوانه تخصيص ابوحنيفه وامام محمد رحمهما الله قولندر
وعند ابي يوسف فى كل ما يضر احتكاره وبالعامة ولو ذهبا او فضة او ثوبا ابو يوسف
قتنده مأكولاته مخصوص دكلدر عامية ضرر اولان شيئك كليسنده احتكار مكروه
اولور اكر التون وكومش واثواب دخى اولورسه احتكاركه حبسدر فرق كون حبس
ايدوب بيع الملامك در زيرا نبي عليه السلام من احتكر طعاما اربعين ليلة فقد برئ
من الله وبرئ منه والحاصل حكامدن تجارت على كل حال مستحسن دكلدر كذا فى الهادية
وان رفع الى الحاكم حال المحتكر امره ببيع ما بفضله عن حاجته فاذا امتنع باع عليه
حال محتكر حاكمه رفع اولنسه حاكم محتكره كندوينك واهل عياله نك حاجتندن زياده
اولانى بيع ايلمكه امر ايلر محتكر بيعدن ابا ايدرسه حاكم بيع ايدر مثلا محتكرك حالى
حاكمه رفع اولندقده ابتدا احتكاردن منع ايدر اكر امتثال ايلماز ايسه حبس ايليه وتعزير
ايليه وحاكم صرفندن منع ايدر بيع اولنه ولو احتكار فى غلة ضيعته ولو فيما جلبه من بلد
آخر كندو جفتلكى غلة سنى حبس ايدوب حفظ ايلمك احتكار دكلدر وبو بر آخر شهردن
جلب ايدوب كتورد وكى شيئ حفظ ايدوب بيع ايلمامك احتكار دكلدر ابو حنيفه قتنده
زيرا عامة نك حقى تعلق ايلماسى شهرده اولان شيئ جمع ايدوب حفظ ايلمك در وبر يا خود
شهره قريب كلان شيئ فارشو ليوب المقدر وعند ابي يوسف بكر ابو يوسف قتنده احتكار
مكروه اولور نبي عليه السلام حضرلرينه المحتكر ملعون قول شريفلرينك اطلاقى الجون
اختلاف آنجق بلد آخردن جلب ايلدوكى شيئده در وكذا عند محمد اذا كان يجلب
منه الى المصر عادة وهو المختار وابو يوسف قتنده مكروه اولدوغنى كبي امام محمد قتنده

قشده دخی مکروهدر فیجان اول بلده دن شهرهم جلب اولنمق عادت اولمسه مکروه اولور
زیرا عامه نك حقنی تعلق ایدر جلب اولان بلد فناء مصر منزله سنده اولور امام محمد لك
قولی فتوایه مختاردر ویجوز بیع العصیر ممن یتخذ خمرا خمرا اتخاذ ایدوب کسنه یه بیع عصیر
جائز اولور زیرا عین عصیر معصیت مقامنده قائم اولمازیلکه تغییندن صکره قائم اولور امّا اهل فتنه
بیع سلاح بونلره خلافیدر جائزدکلدر ولو باع مسلم خمرا اوفی دینه من ثمنها کره لرب الدین اخذه
واکر مسلم دیننی ادا ایلمك ایچون خمر بیع ایلسه رب دینه خمردن حاصل اولان ثمنی اخذ ایلمك
مکروهدر زیرا مسلمك خمر بیع الماسی باطلدر وثمنی حرامدر وان کان المدیون ذمیا لایکره
اکرمدیون اولان ذمّی ایسه رب دین ایچون اخذ ایلمك مکروه دکلدر زیرا ذمّی حقنده خمر مالدر
ومنفومدر ویکره التسعیر یتسعیر مکروهدر یعنی نرخ ویرمك مکروه اولور زیرا نبی علیه السلام
لاتسعروا فان الله هو المسعر القابض الباسط الرازق قول شرعی وارد اولمشدر الّا اذا
تعدّی ارباب الطعام فی القیمة تعدّیا فاحشا فلا بأس به بمشورة اهل الخبرة الامکار ارباب
طعام قیمنده تعدّی فاحش ایلسه تعدّی ایلیه لر بونفذیر وجه اهل خبره مسوغ رأی ایله تسعیر لابأسدر
مثلا اون اقچه یه آلوب یکرمی اقچه یه بیع کبی بومنوال اوزره اولدقده علمه نك ضرورتی دفعی
ایچون تسعیر جائز اولور ویجوز شراء مال الابد للطفل منه وبیعه لاخیه واحد عمه وامه وملتقطه
ان هو فی حجرهم طفلك قرنداشی وعمّی سی واتاسی وملتقطی اکر طفل محجوزده ایسه طفل ایچون لازم
اولان شیئی اشترا ایدوب وطفلك بعضی شیئنی بیع ایلمك جائزدر اکر طفل ایچون لازم اولایدی
اشترا ولازم اولایدی بیع ایلسه لر صغیره ضرر اولمق لازم کلور وصغیر اوزرینه تصرف اوج
وجه اوزره در برنوعی نفع محضدر وصدقه وهبه کبی صبی ممیز ایدرسه نفسنه دخی مالك اولور
برنوعی دخی ضرر محضدر عتاق وطلاق کبی بوکا کسنه مالك اولمازوبرنوعی دخی متردّد در
یحتمل که نفع اوله یحتمل که ضرر اوله اسیر اباح ایچون بیع واجاره کبی بوکا بابا وجد ووصی
مالك اولور غیرسی اولمازاکر صبی اللرنده اولسون کرك اولمسون ولایتلری حسبیله

تصرف ایدرلر وداية دوغق نوع اولدقدن صوکره فقط صبی ایچون اما سی اجرت ایله استخدام ایتدکده
غیر بلراجرتله ویرمکه مالک اولیمز وصنعته ویررفصل بو فصل مسائل متفرقات بیاننده در جواز
المسابقة بالسهام والخیل والخمیر والبغال والابل والاقدام اوق وآت وخمار وفاطر دوه وپیاده
ایله مسابقه جائزدر زیرا نبی علیه السلام قال لا سبق فی خف اونصل اوحافر بیور مشدر بو حدیث
شریف ابوهریره دن روایت اولنمشدر خف ایله مراد دوه در ونصل ایله مراد رمیدر حافر ایله
مراد آت وقاطر وخمار در ابوهریره دن روایتدر که اصحاب رسول الله بیننده خیل ورکاب
وارجل ایله مسابقه اولوردی وهرشئ که اسباب جهاد دن اولیه آنی تعلم مندوبدر نبی علیه السلام
غضبانا منده برناقه سی وار ایدی اصلا سبق اولنماش ایدی براعرابی کلوب ناقه سیله غضبانا
سبق ایلدکده مسلمانلر الم چکدیلر نبی علیه السلام مارفع الله شیئا الا وضعه بیور مشدر رسول علیه
السلام وابوبکر رضی الله عنه مسابقه ایدیلر نبی علیه السلام سبق ایلدی وحدیث اخرده لا یحضر
الملئکة شیئا من الملاهی سوی النضال والمرهان بیور مشلردر نضال رمیدر مرهان مسابقه
ورمیده فضائل کثیره وارد رقال النبی علیه السلام من تعلم الرمی ولم یرم فلیس منی کذا فی الاختیار
وقال النبی علیه السلام ان الله یدخل الجنة بالسهم الواحد الثلثة صانعه یحتسب فی صنعه الخیر
والرامی به ومبتله فان شرط فیها جعل من احد الجانبین اومن مالث لا سبقها جاز اکر مسابقه
برجانبدن جعل یعنی اوکدل شرط اولنورسه مثلا برپسی آخر دیه کسن بنی کچرسك سنك ایچون
فلان شئ وارد راکر بن سنی کچرسم بکا بر شئ لازم دکلدر وباخود اوچنجی کمسنه انلر ایله مسابقه ایلیه
بونلره دیه که هرقنغی نوز فلان شئ آنك ایچندر دیو شرط ایلسه جعلی اسبق ایچون ویرمك جائزدر وان
من کلا الجانبین یعنی اکر شرط ایکی جانبدن اولورسه حرام اولور مثلا اکر سن بنی کچرسك فلان شئ
سنك اولسون واکر بن سنی کچرسم فلان شئ بنم اولسون دیو شرط اولنسه حرام اولور الا ان یکون
بینهما محلل کی لهما ان سبقه هما اخذ منهما ان سبقاه لا یعطیهما وفیما بینهما ایتهما سبق اخذ من الاخر
الا محلل که اول ایکیسنك مابینه برفرس محلل اولیه اویله فرس محلل که اول ایکی بی سبق ایلیه کوتیم اولنه

اولنه

اولنه اكر اول محلل ايكسنه سبق ايدرسه جعل اولان شئ ايكيسندن اولور اكر ايكيسي سبق ايدرسه
برشئ ويرمز انلر ايكيسي مابينده هر قنغيسي سبق ايدرسه آخردن جعلني اخذ ايدر محلل سببي ايله قمار
اولمقدن چيقوب اخذي جائز اولور كفى لفظي محلل لك صفتيدر ولفظ كفى كفودن اولورسه اول
ايكيسنك مثلي ديمك اولور كفيانهما ان يتوهم سبقه اياهما معناسنه اوليجق كفودن اولماز
اولور وعلى هذا لو اختلف اثنان في مثله مسئله واراد الرجوع الى شيخ وجعل على ذلك جعلا
مرور ايدن مسئله اوزرينه دركه اكر ايكي عالم برمسئله ده اختلاف ايلسه لر وبرشيخ فاضله مرور
ايلسه لر وبونك اوزرينه جعل ايلسه لر برطرفدن اولورسه جائز اولور ايكي طرفدن اولورسه قمار
اولور جائز دكلدر مثلا مسئله سنك ديدوكين كبي اولورسه فلان شئ سنك اولسون ديسه
وآخر دخي ديسه كه مسئله سنك ديدوكين اولورسه فلان شئ سنك اولسون ديسه جانبيندن
اولور قمار در جائز دكلدر امّا برطرفدن اوليجق جائز اولور وليمة العرس سنّة تزوّج محلنده اولان
طعام سنّت قديمه در زيرا نبي عليه السلام اولم ولو بشاة بيورمشلر در فرس فانك وسنك
كسريله ورانك سكونيله دوه نك اياغندن طوار طرناغي مثابه سنده اولان نسنه در وكاه اولور فرس
الشاة دخي درلر استعاره طريقيله وحديث آخرده اعلنوا الزفاف ولو بالزفاف وارد اولمشدر
ومن دعي فليجب ومن لم يجب اثم بركسنه وليمه يه وغيري يه دعوت اولنسه اجابت ايلسون
وشول كسنه كه اجابت ايلسه آثم اولور دعيت الى كراع لاجبت قول شريفي وارد اولمشدر
ولايرفع منها شئ ولا يعطى سائلا الا باذن صاحبه طعام وليمه دن برشئ قالدرميه وسائله
دخي برشئ اول طعامدن اعطا اولنميه الا صاحبنك اذني ايله ويره زيرا طعام وليمه دن
اذن اكل ايچوندر يوخسه كتورمك اعطا ايلمك ايچون دكلدر وان علم المدعوان فيها
لهوا لا يجب اكر مدعو اولان كسنه وليمه مجلسنده لهو اولدوغني بلورسه اجابت ايلمسون
وان لم يعلم حتى حضر فان قدر على المنع فعل اكر مجلسنده لهو اولدوغني بلمازايسه حتى
حاضر اولنسه اكر منعه قادر اولورسه منع ايلمه والا فان كان مقتدى به اوكان اللهو على المائدة

فلا يقعد واكر هوي منعه قادر دكل ايسه اكر مقتدي ايسه و ياخود لهو مائده اوزرنده اولسه اونور مبه
زيرا مقتدي به اولحق قعود ايدرسه دينه شئين درو مسلمانلر اوزرينه باب معصيتي فتح ايلمك در والا
فلا بأس بالقعود مقتدي به دكل ايسه ولهو مائده اوزرنده دكل ايسه اونور مسي لا بأسدر وقال الامام
ابتليت به مرة فصبرت فهو محمول على ما قبل ان يصير مقتدي امام اعظم حضرتلرينك بركتي لهو متبلا
اولدم صبر ايلدم ديو بيور مشلر در لكن امام اعظم حضرتلرينك بو قولي كندولرمقتدي اولمازدن
مقدم ابتلاسنه محمول در لايق اولان صبر ايلمك واونور ممقدر زيرا مفيد در ودل قوله ابتليت
على حرمة الملاهي لان الابتلا انما يكون بالحرم وامام اعظم حضرتلرينك قولي جميع ملاهينك
حرمتي اوزرينه دلالت ايدر زيرا ابتلا حرام اولان شيده استعمال اولنور وملاهي حقنده احاديث
شريفه وارد اولمشدر قال النبي عليه السلام لهو المؤمن باطل الا في ثلث تأديب فرسه وفي روايته
ملاعبته فرسه ورميته عن قوسه وملاعبته مع اهله وبو مسئله دلالت ايدركه عناد حي معصيت
اولمه زيرا نبي عليه السلام اسماع الملاهي معصيته والجلوس عليها فسق واللذة بها كفر بيور مشلر در
انسان اوزرينه واجب در كه اجتهاد ايليه حتى ملاهي اسماع ايلمه وبعضيلر ديدلركه بركسنه باكز
اولسه وكندو نفسندن وحشتي دفع ايچون تغني ايلسه لا بأسدر شمس الائمة السرخسي بونك ايله فتوى
ويرمشدر مكروه اولان على سبيل الهو اولانلردر وبو كا قائل اولان انس بن مالك رضي الله عنهدر
كلامي ايله استدلال ايلمشدر انس حضرتلري صحابه نك ذاهدي ايدي تغني ايردي انس حضرتلري
تغني تلهي ايچون ايلمازدي كندو نفسنده اولان وحشتي دفع ايچون ايردي شيخ الاسلام ذكر
ايلمشدر بو ذكر اولنان جمله سي مكروهدر بزم علمامز قتده والكلام منه ما يوجر به كالتسبيح ونحوه
كلامكه اول كلامك بعضيسي ايله ماجور اولور تسبيح كبي وتحميد وتكبير وتهليل كبي ونبي عليه السلام
اوزرينه صلوات شريفه كبي وقراءت قرآن كبي واحاديث شريفه وعلم فقه كبي كلام ايله ماجور اولور
نته كم حق سبحانه وتعالى بيورمشدر والذاكرين الله كثيرا والذاكرات اعد الله لهم مغفرة واجرا عظيما قول
شريفنده واقع اولمشدر بو بابده آيات كريمه واحاديث شريفه چوقدر وقد يأتم به اذا فعله

فعله في مجلس الفسق وهو بيلمه و واقع اولور كه تسبيح ايله اثم اولور فكيف مجلس فسقده اول كلامي
تكلم ايله حال بوكه كندوسي دخي اهل فسقي ايشلمه زيرا بو مقوله محلده بو كلام ايله تكلم استهزائي و تمانعي
موجب در و ان قصد به الاعتبار و الانكار فحسن واكر اول تسبيح ايله عبرت ايجون و افعال فاسقانه
انكار ايجون اولورسه مستحب در و بوكا مشابه در بر كمسنه بازارده تسبيح و تحميد ايلسه شول نيتيله
ايله كه ناس امور دنيايه مشغول اولوب ذكر دن غافل در ديو اويله اولسه بو تسبيح بازاردن
غيريده يا كر تسبيحدن افضل در نبي عليه السلام ذاكر الله في الغافلين كالجاهد في سبيل الله ويكره
فعل المتاجر عند فتح مناعه و تاجر طائفه سنه متاعي فتح ايلدكجه لا اله الا الله و ياخود سبحان الله
و ياخود اللهم صل على النبي ديسه آثم اولور زيرا اول تاجر بو كلامي ايله ثمن اخذ ايدر امّا غازي
حين مبارزه ده و عالم مجلسنده علنا تكبير ايلسه لوما جور اولور زيرا انلرك مقصود لري
تعظيم و تفخيم و اظهار و شعاير دين در و الترجيع بقراءة القران و الاستماع اليه قراءت
قرآنده ترجيع مكروهدر و اول ترجيع ايله اولان قران استماع دخي مكروهدر ترجيع اولدركه
صوتني اشغه ايدوب بعده رفع ايليه زيرا ترجيع حال فسقلرنده فسقه نك تشبيهدر و قيل
لا بأس به دينلديكه قرانده لا بأسدر زيرا نبي عليه السلام زينوا القران باصواتكم بيور مشاردر
و عن النبي صلى الله عليه وسلم انه كره رفع الصوت عند قراءة القران و الجنازة و الزحف و التذكير
فاظنك به عند الغنا الذي يتمونه وجد ابني عليه السلام دن روايت اولنديكه قراءت قران
محلنده رفع صوت ايلمكي كريه كورمشدر و جنازه قتنده و حربده و مجلس وعظنده رفع
صوتي كريه كورمشدر بس امدي وجه تسميه شول غناء حرامده رفع صوته سنك ظنك
ندر كذا في الاختيار و لطايف الاشارة لصاحب جامع الفصولين ذكره الامام القرابت
عند القبر امام اعظم حضرتلري قبر اوزرنده قران اوقومغي كريه كورمشدر زيرا اهل قبر جيفه در
قبر اوزرينه اوتورمغي كريه كورمشدر زيرا قبرك سقفي ميتك حقيدر اوزرنده اوتورمق اهانتدر
قال النبي عليه السلام لان يجلس احدكم على جمر فيحرق ثيابه حتى يبلغ الى جلده خير له من ان يجلس على قبر

بیور مشلردر وجوزها محمد وبه اخذ امام محمد قبر اوزرینده قرائت قرآن تجویز ایلدی وامام
محمدك قولیله فتوی ویرلدی زیرا قبر اوزرینه آیة الکرسی واخلاص شریفه وفاتحه شریفه قرادت
اولنمق بابنده بیچه آثار وارد اولمشدر ومنه مالا اجر فیه ولا وزر یخو قیم واقعد وقیل لا یکتب
علیه واول کلامدن بعضی یحی اوزرینه اجر وارد ونه کناه وارد رقم وافعد لفظی یحی
دخی اکلمك وشربت یحی بوکلامه نه عبادتدر ونه معصیتدر دیلدیکه بومقوله کلامی لم متکلمك
اوزرینه یازلمازمی نه اجر وارد رونه عقاب وارد رکه یازیله هشامدن اول دخی اکرمه دن اول
دخی ابن عباسدن رضی الله عنهما دن روایت اولنمشدر که تحقیقا ملائکه اول کلامی
یازمازلر الا آنده اجر ویاخود کناه اولمه اول مقوله کلامی یازرلر ودیلدیکه یازیلور لکن
جزایی اولمیان زیاده یی اولور جزایی اولان باقی قالور ومنه ما یاثم به کالکذب والغیبة
والنمیمة والتیمة اول کلامك بعضنده اثم اولور کذب وغیبت وشتمه کبی بولمرك جمله سی
بحسب النقل والعقل حرامدر تملق دخی حرامدر تملق عادتدن زیاده تواضع وتذللدر
والتواضع محمود والتملق مذموم وبنی علیه السلام لیس من اخلاق المؤمن التملق
الا المتعلم لاستاده والولد لوالده والعبد لمولاه بیور مشلردر والکذب حرام الا فی الحرب
للخدعة کذب نقلا وعقلا حرامدر الا جنکده اعدایه خدعه ایچون کذب حرام دکلدر
وفی الصلح بین اثنین وفی ارضاء الاهل وفی دفع الظالم عن المظلوم ودخی ایکی آدم مابینی
اصلاحه وبرکسنه نك اهلینی زوجیه ایله ارضا ایلمك ده وظالمك ظلمنی دفع ایلمك ده کذب
حرام دکلدر زیرا البته خالصه یی اصلاح ایچوندر ویکره التعریض به الا لحاجة کذب ایله
تعریض مکروه اولور الا برحاجت ایچون اولورسه مکروه اولمازلغته تعریض تصریح یمك
ضدیدر تعریض شول کلامه دیرلرکه سامع اولان کسنه اپی وهله اولیده فهم ایلیوب تامل
ایله فهم ایلیه مثلا برکسنه یه بزم ایله طعام اکل ایله دیسك اول کسنه اکل ایلدم دیو کذب
ایلسه امامرادی دونکه کون اکل ایلدم دیمك اولسه مکروه دکلدر ولاغیبة لظالم ولا اثم

اثم فی السعی به ناسه قول و فعل ایله ظالم اولان کسنه ایچون اولان کلام غیبت دکلدر و اول
ظالم ایچون سعی ایدوب حاکمه و اربوب احوال ظلمنی اعلام ایلمك کناه دکلدر بلکه ثوابه
داخل اولور نهی عن المنکردر ولا غیبة الا لمعلوب فاغتاب اهل قریة لیس بغیبة غیبت
دکلدر الا معلوم ایچوندر بو تقدیرجه بر اهل قریه یه اغتیاب دکلدر زیرا مراد اولان
مجهولدر و قذف کبی اولمش اولور درر و غرر ده مسطوردر که بر کسنه بر مسلمانك
علی وجه الاهتمام مساویسنی ذکر ایلیسه غیبت دکلدر غیبت اولدرکه علی وجه الغضب
ذکر ایدوب سب ایلمك مراد ایله و یحرم اللعب بالنرد و الشرنج و الاربعة عشر و کل
لهو نرد و شرنج و اربعة عشر اوینامق حرامدر و عمله لهو حرامدر و صاحب کفایه دیمش
اربعة عشر بر لعبك اسمیدر یهودی طائفه سی استعمال ایدر اکر بونلر ایله لعب ایلدکن
قمار ایدرسه میسر اولور نص ایله حرامدر زیرا میسر جمیع قمارك اسمیدر اکر قمار ایله ماز ایسه
عبث اولور اول دخی حرامدر نه کم حق سبحانه و تعالی بیورمش افحسبتم انما خلقناکم عبثا
قول شریفی دلیل قاطعدر و لعب حقنده نبی علیه السلام کل لعب ابن آدم حرام الا
ثلثة ملاعبة الرجل باهله و تادیبه لفرسه و مناضلته بقوسه قول شریفی واقع اولمشدر و
حدیث آخرده دخی من لعب بالشرنج و النرد فکانما غمس یده فی دم الخنزیر قول شریفی
واقع اولمشدر و بو حدیث شریفی مسلم و احمد و ابو داود روایت ایلمشدر و بنه مالك و احمد
روایتی ایله حدیث آخرده من لعب بالنرد فقد عصی الله و رسوله بیور مشلدر و روایت
اولندیکه ابن عمر رضی الله عنهما دن شرنج لعب ایدن قوم اوزرینه اوغرایوب سلام ویرمدی
ما هذه التماثیل التی انتم لها عاکفون بیور دیلر و بر روایتده دخی علی رضی الله عنه شرنج لعب
ایدن قوم اوزرینه اوغرایوب سلام ویرمدی حضرت علی یه دینلدیکه نجوم سلام ویرمدن
پنجه ویره یم که بر قوم که کندولرایچون اصنام اتخاذ ایدوب عاکف اولمشلدر و بر روایتده
باخلرینه ضرب ایلمشدر و بنی علیه السلام ما الهیك عن ذکر الله تعالی فهو میسر قول شریفی

جامعدر مؤمنه لايق اولان ما خلق له بيلوب موجبنجه عمل ايلمك در
وابو حنيفه رحمة الله عليه سلامي معقول كورمشدر وابو يوسف وامام محمد دخي آنلره سلامي
كريه كورمشدر تحقير ايجون وامام شافعي حضرتلري شريخ مباح كورمش در فقار اولمامق اوزره
واجبات حلل ويرمك اوزره وكلام فحش وايمان كاذبه اولمامق اوزره تشخيص خاطر ايجون
لعب اولنسه لابأس دير بور مشلر در بزم ايجون دليل نبي عليه السلام كل لعب ابن آدم حرام الحديث
حديث شريفيدر وما الهاك عن ذكر الله فهو ميسر قولي شريفي جميع ملاهي حرام ايلدوكنه دليل كافيدر
وبكره استخدام الخصيان طواسي استخدام مكروهدر زيرا بو صنعته ناسي تخريص وارد ربو
ايسه مثله در نبي عليه السلام ايسه مثله دن نهي بور مشلر در بركسنه استخدام ايلمسه طواشي ايلمكه برفرد
تقييد المزدي بو تقديرجه استخدامي مكروهدر فوصل الشعر بشعر آدمي شعر آدمي شعريله وصل
مكروهدر كرك آدمي شعري اولسون كرك غيري شعر اولسون برابردر بوندن مراد خانونلر صاچلريله
چوق واوزون كورنسون ديو آخرك صاچني كندو صاچلريله وصل والحاق ايدرلر بويابده
نبي عليه السلام دن لعن الله الواصلة والمتوصلة والواشمة والمتوشمه حديث شريفي وارد اولمشدر
واصله اول شعري شعره وصل ايدندر متوصله وصل والحاقني طلب ايدندر وشم اولدركه اكنه
ايله يوزلرني وقولرني دلوب بعده اوزرينه جويت سورمك در واشمه بو فعلي اشليجي متوشمه
بو فعلي طلب ايدندر وقوله في الدعاء اسئلك بمقعد العزمن عرشك وعزتك دعاده بو قولي
مكروهدر ابو حنيفه ومحمد قتلرنده بمقعد ايكي روايت عبارت ايله روايت اولنمشدر روايت
اولي قاف اوزرينه عينك تقديمي عقددن اولمق اوزره وروايت ثانيه قافك عين اوزرينه
تقديم وقعوددن اولمق اوزره ثانيدنك كرهتنده شك يوقدر زيرا معناسي جناب ربت
العزة وصفاتنه استحالة سي يعني محال اولدوغي اجلدن وروايت اولنيك دخي كراهتنده
شك يوقدر زيرا معنا ابهام ايدركه جناب ربت العزتك عزتي عرشه متعلق اولمه عرش ايسه
حادثدر شول شيئكه حادثه متعلق اولمه حادث اولور حق سبحانه وتعالينك عزتي حادث

حادث متعلق اولمقدن منزهدر طاب ربّ العزّتك عزّي قديمدر زيرا صفتيدر صفات الزات
والافعال طرّاقديمات مصونات الزوال خلافا لابي يوسف ابي يوسف ايجون خلاف وارد در
دعاده بويلجه قراءت ايلمك لابأسدر فقيه ابو الليث بويله اخذ ايلدي زيرا نبي عليه السلام دن
روايت اولنمشدر كه كندو لردعا ايلدكده اللهمّ اني اسئلك بمعقد العزّ من عرشك ومنتهى الرحمة من
كتابك وباسمك الاعظم وجدك الاعلى وكلماتك التامة بومنوال اوزره قراءت بيورردي لردي
وصاحب نهايه ابن مسعود دن روايت اوزره ديمشدر كه نبي عليه السلام بيورمشدر كه بر كمسنه
كيجه ده ياخود كندوزده ايكي ركعت نماز قلسه وهر ركعتده برفاتحة شريفه وبر سوره قراءت
ايلسه وايكي ركعتده برتشهد ايلسه وسلام ويرسه امدي اخر ركعتده بعد التشهد قبل السلام
سجده ايليه وبدي كره فاتحة شريفه قراءت ايليه ولا اله الا الله وحده لا شريك له له الملك وله الحمد
يحيي ويميت وهو على كل شئ قدير اللهمّ اني اسئلك بمعقد العزّ من عرشك ومنتهى الرحمة من كتابك
وباسمك الاعظم وجدك الاعلى وكلماتك التامة ان تقضي حاجتي ديو قراءت ايلسه حق
سبحانه وتعالى اول كمسنه نك حاجتن قبول ايليه انو نصكره نبي عليه السلام لا تعلموها السفهاء
لانها دعوة مستجابة بيورمشدر لكن احوط اولاى امتنا عدر زيرا خبر واحد ايله ثابت در
متشابه ده ايسه دليل قطعي ايله ثابت اولمق كرك در وفاضل زيلعي ديمشدر كه اكر عزعرشك
صفتي قلنورسه جائز اولور زيرا عرشك قرآنده مجد وكرم ايله موصوف در عز ايله دخي موصوف
اولور وقوله اسئلك بحق انبيائك ورسلك بوقول دخي مكروهدر زيرا مخلوقك حق تعالى اوزرينه
حقي يوقدر واستماع الملاهي حرام ملاهي استماع ايلمك حرامدر زيرا نبي عليه السلام دن استماع
الملاهي معصيته حديث شريفي وارد اولمشدر ويكره تعشير المصحف ونقطه الا للعجم فانه حسن
مصحف شريفي تعشير مكروهدر الا عجمي ايجون ونقطه دن هر بري حسندر ولا بأس بتحليته
مصحف شريفي تحليه وتزيين لابأسدر زيرا تزيين وتحليه ده تعظيم بولنور ولا بأس بدخول الذمي
المسجد الحرام مسجد حرامه ذمي نك دخولي لابأسدر شافعي رحمه الله كريه كورمشدر شافعي ايجون دليل

انما المشركون نجس فلا يقربوا المسجد الحرام بعد عامهم هذا ويزم ايجون دليل بني عليه السلام سقيفك
الجنبي مسجد ايجينه قونذورب جيمه قوردورمش ايدي صحابهٔ كرزين رضوان الله تعالى عليهم اجمعين
المشركون نجس ديه بلربني عليه السلام لبس على الارض من نجاستهم شئ بل على انفسهم بيور مشلردر
ولا بعبادته ذهبنك عيادسنه وارمز لا باسدر زيرا بني عليه السلام همجوارنده اولان بر يهودي مريض
ايكن عيادسنه واروب باشني اوجنده اوتورب كلمهٔ شهادت تكليف ايلدكده مريض اولان يهودي
باباسنه نظرايلدي باباسي دخي اجابت ايله ديوسويلدكده اجابت ايدوب كلمهٔ شهادتي ديدكده نصكره
فوت اولدي بني عليه السلام الحمد لله انقذني من النار بيور مشلردر ذمي اوزرينه سلام لا باسدر
لكن وعليكم قولنده زياده ايلمه وذمي يه ابتدادن سلام ويرمكده تعظيم وتكريم وارد راكر اولان
ذمي يه حاجتي وارايسه ابتدا سلام ويرمك لا باسدر وذمي يه مغفرت ايله دعا جائزدكلدر يعني
مغفرت ايله دعا ايلميه واكر هدي ايله دعا ايدرسه جائزدر دينلديكه اكر مجوسي ايسه عياده اولنمه ودينلديكه
عياده اولنه زيرا بو فعللردن محاسن اسلامي اظهار وارد روعيادهٔ فاسقده اختلاف ايديلدي اصحّ
اولان اولنمامقدر زيرا مسلمدر عياده ايسه حقوق مسلميندندر ويجوز احصاء البهايم بهايمي احصا
ايلمك جائزدر وانزاء الحمر على الخيل خماري حيل اوزرينه جكمك لا باسدر زيرا آنلردن قاطر حاصل اولور
والحقنة للرجال والنساء رجال ونسا ايجون حقنا ايلمك لا باسدر بالاجماع مباحدر واباحتنه
نيجه احاديث شريف وارد اولمشدر بري بني عليه السلام لكل داء دواء واذا اصاب الدواء
بري باذن الله تعالى قول شريفيدر روايت اولنديكه براعرابي بني عليه السلام ديديكه الا نتداوى قال نعم
عباد الله تداووا فان الله لم يضع داء الا وضع له شفاء وقال ما انزل الله داء الا وقد خلق دواء الا السام
والهرم شول كسنه كه تداوي ايلمكي كريه كوردي ابن عباس رضي الله عنهما روايت ايلدوكي
شئ ايجوندركه بني عليه السلام بيور مشلردركه يدخل الجنة من امتي سبعون الفا بغير حساب هم
الذين لا يسترقون ولا يتطيرون ويكرون وعلى ربهم يتوكلون بو حديث شريفي بخاري ومسلم
واحمد روايت ايلمشلردر وروايت اولنديكه بني عليه السلام تداوي واحتجام ايلمشلردر لا يحرم

تحرم کالخمر و نحوها احتقان خمر و خمر مثابه حرام شیدر ایله جائز دکلدر ابن مسعود روایت ایلمشدر
نبی علیه السلام ان الله لم یجعل شفاکم فیما حرم علیکم قول شریفی وارد اولمشدر ابو الدرداء دن
روایت اولندیکه نبی علیه السلام ان الله انزل الدواء و الدواء و جعل لکل داء دواء فتداووا
الا تداوا بالمحرم قول شریفندن حرام ایله دوا نهی اولنمشدر حدیث شریفی ابو الدرداء روایت ایلمشدر
ولا بأس برزق القاضی کفایة بلا شرط بیت المالدن قاضی ایچون کفایت مقداری رزق
ویرمک لا بأس در اما بلا شرط کرکدر زیرا بیت المال مصالح مسلمین ایچوندر قاضی ایسه
مسلمانلرك مصالحی ایچون محبوسدر حبس ایسه اسباب نفقه دندر ولا بأس بسفر الامة
وام الولد بلا محرم جاریه نك وامّ ولدك بلا محرم سفری لا بأس در زیرا جاریه عامّهٔ
رجاله محرم منزله سنده در وامّ ولد دخی جاریه منزله سنده در واوزرنده رقیت باقیه در
مکاتبه دخی بویلجه در زیرا رقبه مملوکه در ومعتقه البعض دخی ابو حنیفه قتنده مکاتبه در
کافیده مسطور در کره بو ذکر اولنان اول زمانده جائز ایدی زیرا اهل صلاح غالب ایدی
فی زماننا لا بأس دکلدر وفتوی دخی بونك اوزرینه در والخلوة بها قیل یباح وقیل لا
جاریه ایله خلوت دینلدیکی مباحدر محارم اولمق اعتباری ایله ودینلدیکی مباح دکلدر
عدم ضرورت ایچون وفتوی مباح اولمامق اوزره در وبکره جعل الرایة فی عنق العبد
لا تقیده عبدك بوینه رایه ایلمك مکروهدر لکن تقیید ایلمك مکروه دکلدر رایه شول
خلقه درکه بیوك مسمار ایله تشهیر اولنوب باشنی برطرفه حرکت ایتمکه قادر اولیه بین الظلمه
معتاد برقیمدر بو ایسه حرامدر صاحب نهایه دیرکه بو بر علامت در فرار ایدن عبدك بوینه
قورلر فی زماننا لا بأس در رایه محدث برشیدر وشر الامور محدثاتها نبی علیه السلام محدث
ایچون بیور مشلردر کل محدث بدعة وکل بدعة ضلالة وکل ضلالة فی النار بیور مشلردر
ویقرض بقالا درهما لیأخذ منه بما یحتاج الی ان یبتعرفه مثلا بر فقیر یکسنه نك برنجه درهمی
اولسه خوف ایدرکه اولدرهملر لزنده اولورایسه یا هلاك ویا خود آخر حاجتنده صرف ایلیه

لكن بقال ايله معامله سي جمله دن اهم اولمغين اول دراهمي بقاله قرض و بروب محتاج اولدوغي
شيئ اول دراهمي استغراق ايدنجه بقالدن آلمق مكروهدر و بو فعل مكروه اولمسي برقرضدركه
جر نفع ايدر بوايسه مكروهدر زيرا نبي عليه السّلام نفعي جرايدن قرضدن نهي بيورمشلردر
لكن بونده حيله بولدركه دراهمي بقاله امانت وضع ايله اخذ ايدنصكره مراد ايلدوكي اوزره شيئا
شيئا ما يحتاج اليه نه ايسه اخذ ايله اكردراهم هلاك اولورسه ضمان لازم كلمز زيرا وديعه در
والتذة تقليم الاظافير ونتف الابط وحلق العانة والشارب وقصه حسن طريق كسمك
وقولنقده اولان قلى بولمق وادب برينجي تراش ايتمك ودخى بيغنى تراش ايلمك سنتدر و
بيغنى قرقق حسندر طحاوي شرح اماره دن نقلن قصّ الشارب حسن بيورمشدر صاحب
اختيار تراش ايلمك سنتدر سنّت ايسه قرقدن احسندر وبو قول بزم اصحابمز قولبدر زيرا نبي
عليه السّلام احفوا الشارب واعفوا اللحا بيورمشدر احفا استيصال در يعنى كوكندن
كيدرمكدر اعفا اللحا صقالي چوق ايلمك در صاحب قنيه ديمشدركه افضل اولان هر بدي
كونده طرنقلرين كسمه وبيغنى قرقه وادب برينجي تراش ايليه وبده نخ باك ايليه اكر حفته ده برايلمزسه
اون بش كونده برايليه قرقكونده زياده ترك عذر يوقدر اما افضل اولان حفته ده بردر اوسطى
اون بش كونده بردر ابعدي قرق كونده بردر قرقك ماوراسنده وعيد مستحق اولور ومحيطلده مسطوردر
كه عمر ابن الخطّاب رضى الله مقابله عدوده طرنقلريكوزي قطع ايلمكزيرا سلاح منزله سنده در
دار حربده مجاهده مندوبدر يعنى مندوب حكمنده در ودار حربده بيقلرينى قرقمبوب اوزاتمق
مندوبدر زيرا اعدايه مهيب كورينور ولا بأس بدخول الحمّام للرجال والنّساء اذا التزر وغضّ بصره
رجال ونسا ايچون حمّامه دخول لا بأسدر فجان ازار ايليه يعنى عورت برينجي ستر ايليه وكوزينى
نظردن يعنى آخرك عورت برينه نظر ايلمك دن منع ايليه ويستحبّ اتخاذ الاوعية لنقل الماء
الى البيوت وكونها من الخذف افضل اولرينه صونقلى ايچون اوعيه اتخاذ ايلمك مستحبدر
اما اتخاذ ظروف اقدن اولان دستى وچوملك اولمق افضلدر زيرا نبي عليه السّلام من اتخذ

اتخذ

اتخاذ آوانی بیته حزفارارته الملئکه بیورمشلر دربا قردن وقلآیدن و دریدن دخی اتخاذ اولنسه
جائزدر اما ذهبدن اتخاذ اولنسه جائزدکلدر ولاباس بستر حیطان البیت باللبد والبرد ویکره
للزینة اولک دیواری یکچه ایله صوقدن حفظ ایچون ستر ایلمک لاباسدر اما زینت ایچون
مکروهدر وکذا ارخاء الستر علی البیت ستری بیت اوزرینه ارخا یعنی صارقمق مکروهدکلدر
الکرصوق ایچون اولورسه اکر زینت ایچون اولورسه مکروه اولور خزانه ده مسطوردرکه بیتی
دیباج ستر ایله اورتمک لاباسدر لکن اوزرینه اوتورملیه واویونمیه ودیلدیکی بیت دیباج
وحریره وشمک واوزرینه اوتورمق واوزرنده اویومق وقاپویه آصمق ودیوار لری ستر
ایلمک جائزدر واذا ادّی الفرایض واحب ان یتنعّم بمنظر حسن وجواری جمیله فلاباس به
فجان فرایضی اداایلسه ومنظر حسن یعنی کوزل یوز وجمیله جواری ایله تنعّم ایلمکی سوسه
لاباسدر نبی علیه السّلام ابراهیمک انابی ماریه ایله تسرّی ایلردی حالبوکه تحت نکاحنده
حرّه واردی وعلی رضی الله عنه تحت نکاحنده حرّه وار ایکن تسرّی ایلمشدر والقناعة
بادنی الکفایة وصرف الباقی الی ما ینتفع فی الاخرة اولی ادنی کفایت ایله قناعت ایلمک وباقی آخرنده
نفعی اولاجق شئی صرف ایلمک اولیدر لان عندالله خیرٌ وابقی ایدوکی قیمتی ظاهردر معلوم اولدکه
کفایت ایدن شیئک ادنی سنه اقتصار عزّ عظیمدر وادنی نک اوزرینه تنعّم ونیل لذّاتدن زیاده
ایلمک رخصتدر زیرا نبی علیه السّلام بعثت بالحنفیّة السّهلة السّمحة ولم ابعث بالرّهانیّة الصّعبة

بیورمشدر **باب** احیاء الاموات بوکتاب احیاء اموات احکامی بیاننده درموات لغتده ارض
خرابدرکه مالکی اولمیه هدایه ده موات دیوشول ارضه دیرلرکه انکله انتفاع اولنمیه واحیاء بدوکی
صورت احیاء ربو خمسه حقیقة احیاء کلدر واحیاء مواتک مشروعیتی نبی علیه السّلامک
من احیی ارضاً میتة ◉ فهی له قول شریفیله در یعنی ارض لاینتفع بها عادة شرعیندن اول موات
برارضدرکه انکله انتفاع اولنمیه یعنی خراب ایلغی قدیم اولمه عادة قولی کویا عادة زمانندن بروخراب
اولمشدر دیوکا نسبت اولنمشدر اوعملوکة فی الاسلام لیس لها مالک معیّن مسلم اوذمّی وایخود

اسلامده مملوك اولمكن مسلم وذمي دن مالك معتبني اولميه وعند محمد ان ملكت في الاسلام
لايكون مواتا امام محمد قتنده اكر اسلامده مملوكه اولمش ايسه لكن هنوز مالك معتبني بولنميسه ده اول
ارض موات اولماز وبشرط عند ابي يوسف كونها بعيدة عن العامر لوصيح فيها لا يسمع
ابو يوسف قتنده اول ارض مواتك معمور اولان برلرندن بعيد اولماسي شرط قلندي اكر عامر اولان
يرك اقصاسندن يعني نهايتندن صحه ايليه موات اولان ارضده استماع اولميه ابو يوسف قتنده
بعدك مقداري بودر بر رواييده ابو يوسف قتنده غلوه مقداريدر غلوه ايسه براوق آتمي يرك
نهايتيدر بعضيلر قتنده دورت يوز ذراع يردر حاصل كلام ابو يوسف قتنده مدار حاكم
قرب وبعد اعتباريله در كركك عاديه اولسون كركك اسلامده مملوكه اولسون لكن مالك معتبني
اولميه برابر در وعند محمد لاينتفع بها اهل العامر قريبة منه امّا امام محمد قتنده مشروط اولان
اهالي معموره اول مواتدن منتفع اولميه لر اوّل عامره قريب ايسه ده عدم انتفاع لازم در جائزدر
اهالي معموره نك مرعاسي وياخود اودن جمع ايده جك برلري اولماسي ائمه ابو يوسف
قولنه اعتماد اليدي حواهرزاده امام قولني اعتبار ايلمشدر من احياها باذن الامام ولو ذمّيا ملكها
وبلا اذنه لاخلافا لهما بركسنه امامك وياخود نائبينك اذني ايله ارض مواتي احيا ايليه كركه ذمّي
دخي اولورسه اول ارض مواته مالك اولور امامك ونائبينك اذنسز احيا ايليه مالك اولماز ابو حنيفه
قتنده امامين ايكيسنك خلاف واردر امامين قتلرنده بلا اذن احيا ايليه مالك اولور زيرا نبي عليه السلام
من اعمر ارضا ليست لاحد فهو حق بها بيورمشلردر وحديث آخرده من احيا ارضا ميتة فهو له واقع
اولمشدر زيرا مال مباحدر احيا ايدنك الي سبقت اليدي بوقدر برجه اول ارض مواته احق اولدي
صو واودن واوتلق وصيد كبي ابو حنيفه ايكيسنك دليل نبي عليه السلام لك مالك ليس لمرء الّا ما طابت به
نفس امام قولنه تعريفنده بو اراضي جمله كفره الذه ايدي اذ نصكر مسلمات لر الميه كيردي بو
تقدير جه في اولدي في ايسه برفرده مختص دكلدر الّا امامك رايبله در وامام مخصوص اولور
غنايم كبي وشول شيئكه امامين روايت ايلمشدر كاحمل اولنوركه نبي عليه السلام اذن ويرمشدر

ويرمشدى

مشدر یوخسه نصب شرع دکلدر صاحب نهایه شیخدن روایت ایدوب دیمشدر که مشرعات
ایکی نوعدر بر نوعی نصب شرعدر و بر نوعی اذن بالشرع در نصب شرع نبی علیه السلام من قاء او
رعف فی صلاته فلیتصرف قول شریفیدر اذن بالشرع نبی علیه السلام من قتل قتیلا فله سلبه
قول شریفیدر امام ایچون اول مرتبه ولایت وارد رکه بو قول شریفی اجرا ایچون اذن ویره بخت
علیه السلام من احیا ارضا میته فهی له قول شریفی ابو حنیفه قتنده اذن بالشرع قبیلندندر
واما مین قتنده نصب الشرع قبیلندندر چونکه بو حدیث شریف ایکی معنایه محتمل اولیحق
نبی علیه السلام لیس للمرء طابت به نفس امام حدیث شریفی من احیا ارضا حدیثنه معارض
اولماغه صالح اولیماز ولا یجوز احیاما قرب فی العامر بل یترک مرعی لاهل القریه ومطرحا
الحصائدهم جائزدکلدر عامره قریب اولان عرض خالیه یی احیا الملک بلکه اهل قریه ایچون
مرعی ترک اولنمش اولمه و یاخود اهل قریه نک حصادی مطرح براغیلاجق یرینی ح
حرمن یرلری ایچون ترک اولنمش اولمه ولاما عدل عنه القران ونحوها واحتمل عوده الیه
فان لم یحتمل جاز ودخی شول ارضک احیاسی جائزدکلدرکه انون ماء قرات وتمرانه شبیه اولان
دجله مثالی صنور عدول الیله رو عود الیلسی احتمالی اولسه جائزدکلدر واکر عود احتمالی اولمز
ایسه احیاسی جائزدر بو تقدیرجه بکمسه نک ملکی اولمش اولور ومن حجر ارضا ثلثة سنین ولم یعمرها
احذت منه ودفعت الی غیره بر کمسه بر ارض حالیه اوج سنه یه دکین تحجیر الیله لکن معمور الیلسه
اول ارض اندن اخذ اولنور آخره ویریلور تحجیر الیلک یعنی طاش الیله جوانب اربعه سنی دیوار
شکلی نسنه ان الیلکدر و یاخود بعضی احجار قویسی الیله دیوار شکلی الیلک در ومن حفر بئرا فی
ارض موات فله حریمها ان باذن الامام بر کمسه ارض مواتده بر قیو حفر الیلسه یعنی فارسه اول ارض
مواتک حریمی احیا ایدنکدر اکر امام اذنی الیله حفر الیدی ایسه وکذا ان بعیرها عندها اما ملک
قتنده اکر اذنسز دخی حفر الیلمش ایسه حریمی حفر ایدنکدر وحریم العطن اربعون ذراعا
فی کل جانب هو الصحیح عطنک حریمی هرجانبیدن قرق ذراعدر عطن قیونک وحوضنک

اطرافنده دیوارچکوب صو وراجق بیر مبرك الابل کبی وحریمك عطنه اضافتی ادنی ملابسه
ایچوندر معنا بویله اولهٔ که اطرافنه دوه چکوب ایله صوچیکوب دوه بی سقی ایلمك ایچون قیو حفر
ایلسه هرجانبدن قرق ذراع حریمی حفر ایدن کمسنه نکدر صحیح اولان دخی بودر وکذا حریم الناضح
حریم ناضح عطن کبیدر ابو حنیفه قتنده ناضح شول دوه یه دیرکه انکله قیودن صوچکر مضافی
محذوف اولمشدر حریم بئر الناضح دیمکدر وعندهما للناضح ستون اما بین قتنده بئر ناضح ایچون
هرجانبدن التمش ذراع حریمدر زیرا نبی علیه السلام حریم العین خمسمائة ذراع وحریم بئر العطن
اربعون ذراعاً وحریم بئر الناضح ستون ذراعاً بیور مشلر در وحریم العین خمسمائة ذراع من کل
جانب حریم عین هرجانبدن بشیوز ذراعدر زیرا عینده زیاده مسافیه احیاج وارد زیرا عیندن
ذراعت ایچون استخراج اولنور لابد جریان ایدن جلك موضع لازمدر وبرمقدار موضع دخی
صو جمع اولمق ایچون لازمدر وبرمقدار دخی مزرعه یه جریان لازمدر بو اجلدن زیاده ایله
تقدیر اولندی ویمنع غیره من الحفر فی حریمه آخر کمسنه بئرك حریمنده قیو قازمقدن منع اولنور
لانه ما وراءه اما حریمك ما وراسنده حفردن منع اولنماز زیرا حریمك ما وراسنده تعلقی
یوقدر فان حفر احد فیه ضمن النقصان ویکبس اگر بر کمسنه آخرك داخل حریمنده قیو قازسه
بئر اولك نقصانی ضمان صکره قیو قازنه تضمین ایدیر یر وصکره قازلان قیو طپراق ایله طولدورملو
ودینلدیکه تضمین ایدرلر آنجق طپراق ایله طولدورر بطال ایدیر لر رکبس لغتده طپراق ایله
قیویی وار قلری دلدورمق در کافك کسر یله قیو طولدورد قلری طپراغك اسمیدر وان حفر
فیما وراءه فلا ضمان ولهٔ الحریم مما سوی حریم الاول بر کمسنه آخرك حریمنك ما وراسنده بر قیو
قازسه انکچون زمان یوقدر واول بئر ده حریم وارد راول قیو قازنه نك جانبندن غیریده بئر
اولك حریمی نهایتنده ایسه جوانب اربعه دن حریم اولمق ممکن وکلدر ثانیا یه اوچ طرفدن
حریم اولور مثلا بر کمسنه اذن امام ایله بر آخرك قازدوغی قیونك حریمی نهایتنده بر قیو قازسه
بئر اولك صویی بئر ثانیا یه تحول ایلمه ثانیا یه برشیئ یوقدر زیرا فعلده تعدی ایلمامشدر صو

صو

صوابیه تحت الارضده برفردك مملوکی دکلدر والقناة حریم بقدر ما یصلحها قنات ایجون
حریم وارد راول فنانه صاحبی اولدوغی مقدار ایله وقیل لاحرم لها ما لم یظهر ماؤها ودیلدیکم
قناة ایجون حریم یوقدر مادامکه صوبی وجه ارضده ظاهر اولیه ابوحنیفه قتنده قناة تحت
الارض مجری مادر فارسیده کاریز در لر وعندهما کالبئر وان ظهر ماؤها فهی کالعین
اجماعاً اما مین قتنده قنات بئر کبیدر اکر صوبی وجه ارضده ظاهر اولورسه اجماعاً عین
قواری کبیدر یعنی قینار عین کبیدر وحریمی دشی بوزدر اعدر ایله تقدیر اولنور ولاحریم لنهر
فی ارض الغیر الا بحجة غیرك ارضده جاری اولان نهر ایجون حریم یوقدر ابوحنیفه قتنده
الاحریم اولدوغنه بینه اقامت ایله وعندهما له مسنات بقدر نصف ارضه من کل جانب
عند ابی یوسف وبقدر عرضه عند محمد وهو الاوفق اما مین قتنده نهر ایجون مسنات
وارد رابو یوسف قتنده هر جانبدن نهرك عرضنك نصفی مقداری بر حریمی وارد رمثلا
نهرك ارضی اوچ ذراع اولسه هر طرفدن بر بوچوق ذراع حریم اولور طحاوی بوبی اختیار ایلمشدر
وامام محمد قتنده ارضی مقداری بر حریمیدر مثلا نهرك اوچ ذراع ارضی اولسه هر جانبدن
اوچ ذراع بر حریمی اولور کرخی بوبی اختیار ایلمشدر امام محمدك قولی صاحب نهره
او قدر مسنات صوار قلرینك ایکی جانبدن اولان کنارنه دیر لر والمسنات بین
النهر والارض ولیست فی ید احد لصاحب الارض بین النهر والارض واقع اولان مسنات
حال بوکه برفردك یدنده اولسه صاحب ارضندر ابوحنیفه قتنده ومسنات مبتدادر
لصاحب الارض خبریدر فلا یغرس فیها صاحب النهر ولا یلقی علیها طینه ولا یمر بس
امدی صاحب نهر مسنانه برشئ غرس ایلمز وطبر اغنی مسنانه القا ایلمز واوزرندن دچی
مرور ایلمز وقیل له المرور والقاء الطین مالم یفحش ویتلدیکه صاحب نهر ایجون مرور
وارد روطبر اغك مسنانه القا ایلمك وارد رمادامکه فاحش اولیه صاحب کافی صحیح اولان
یورد ویمشدر عندهما لرب النهر فله ذلك اما مین قتنده مسنات نهر صاحبندکدر پس امدی

غرس والقاء طين ومرور صاحب نهر نزد قال الفقيه ابو جعفر اخذ بقول الامام في الغرس وبقولهما
في القاء الطين فقيه ابو جعفر ديديكه غرس امام اعظم قوليله فتوى ويرلور طين ده امامين
قوليله فتوي ويرلور ومن غرس شجرة في ارض موات فله حريمها خمسة اذرع من كل جانب بركسنه
ارض مواتده بر شجري غرس ايلسه انك حريمي حريم هر جانبندن بش ذراع قدر ممنوع غيره من الغرس فيه
غيري يكسنه انك حريمنده غرس شجردن منع اولنور فصل بو فصل احكام شربك بيانندهدر
هو النصيب من الماء لغة شرب كسر شين ايله مصنف ديدوكيدر اول شرب صودن نصيب
معناسنه در شرعده كرك مزارع صو وارمق اولسون وكرك دواب صو وارمق اولسون نوبت
ايله صونمك انتفاعنه در لر والشفة شرب بني آدم والبهايم شفة صودن بني ادمك وبهايمك
نصيبيدر بو اجلدن شرب عام اولديي وشفه خاص اولديي شفه نك اصلي شفتدر تحقيق
ايجون ها اسقاط اولديي والانهار العظام كفرات دجلة غير مملوكة انهار عظام فرات
ودجله وجيحون وسيحون ونيل كبي بر فردك مملوكي دكلدر ولكل احد فيها حق الشفة
والوضوء وتصب الرحى وكري نهر الى ارضه ان لم يضر بالعامة هر فردك انهار عظامدن شفه
حقي ووضو حقي وارد ر ودكرمن وضع ايلمك وكندو ارضنه نهر قازمق وارد ر اكر عامه يه بر
ضرر ويرمز ايسه زيرا نبي عليه السلام الناس شركاء في ثلثة الماء والكلاء والنار بو ر مشدروفي
الانهار المملوكة والحوض والبئر والفناة لكل احد حق الشفة انهار مملوكه ده وحوض وقناته
هر احدك حق شفه سي وارد ر يعني الناس شركاء حديث شريفي موجبنجه هر كسك حق شرب سقي
ودابه سي ثابت اولور زيرا نهر لر وقيولر وحوض لر احراز ماء ايجون وضع اولنمشدر ومباح
اولان شيئ آنجق احراز ايله مالك اولنور وان لم تخف التخريب لكثرة المواشي او الاتيان
على جميع الماء وكثرة مواشي ايجون انهار وحوض وبئر وقناتك اطرافي تخريبدن خوف اولنماز
ايسه وباخود جمله صويك اوزرينه كلمك وجميع صويي دوكمك خوفي اولماز ايسه منع اولنماز
ودنيلديكه بعض مشايخك قولنده منع اولنور لا سقي ارضه وشجره الا باذن مالكه هر احد

احر

احداثجون انهار مملوكه وحوض وبئر وقناتدن وارض وشجرني سقي ايلمك بوقدر الامالكنك
اذني ايله اولور وله الاخذ للوضوء وغسل الثياب وسقي شجر وحضروات في داره بالجرار في
الاصح هراحد اثجون انهار مملوكه وحوض وبئر وقناتدن وضوء ايجون وانوابني غسل ايجون
واوانجنده اتخاذ ايلدوكي شجر وحضر وايچي دستي ايله سقي ايلمك وارد راصح رواييده قيد اولنمغدر
جرار حرة نك جمعيدر دستي دعمكدر وما احرز بحب اوكوز ونحوه لا ياخذ الا برضاه صاحبه ودنجي
شول صوكه كوب وبرداق وبونلره بكزر شيلر ايله احراز اولنمشدر اخذ اولنماز الا صاحبينك
رضاسيله اخذ اولنور زيرا صاحبي احراز ايله املاكا مالك اولمشدر وحب فتح حاء مهمله ايله كوپ
معناسنه در وله بيعه ماء محرز لك صاحبي ايجون اول صوبي بيع ايلمك وارد رزيرا احراز ايله مالك
اولمشدر ولو وجد البئر او العين او النهر في ملك احد فله منع من يريد الشفة من الدخول اكر
برکسنه نك ملكنده بئر و ياخود حوض وعين ونهر اولسه اول ملك صاحبي ايجون شفه مراد ايدن
كمسنه ء ملكنه دخول ايلمكدن منع وارد راكر املاكا قريب هر ارض مباحه ده صو بولنورسه فان لم يجد
غيره لزمه ان يخرج اليه الماء او يمكنه من الدخول اكر شفه مراد ايدن كمسنه او صودن غيري بولمازايسه
ملكنده صو اولان كمسنه يه لازم در كه طالب اولنه صو اخراج ايليه وياخود دخوله مكن ويره يعني
داخل اولمغه اذن ويره زيرا ضرورة داعيه موجود در فان لم يفعل وخيف العطش قوتل
بالسلاح اكر مالك صوبي اخراج ايليه ودخوله تمكين ايلمسه وحال بوكه صوسز لقدن كندويه ودابه
سنه هلاك وخوفي اولسه سلاح ايله قتال اولنور زيرا قيو وعين ونهر مباحدر عين مملوكه دكلدر
غير مملوكه درامدي بومقوله برده صوبي منع ايدن كمسنه ايله سلاح ايله مقاتله املك لازم در
حضرت عمر رضي الله عنه دن رواييدر كه بر قوم طالب ماء اولوب صو قيوسني بجسسلش ايدر لردي
هرنه حال ايسه اهللدن سؤال ايده رك قيو بولديلر قوغا استديلر ويرمديلر مسلمانلدن بر
ودوه لريمز وآتلريمز هلاك مرتبه سنه واردق احسان ايلك دينياز ايلديلر دينه اباايدوب
ويرمديلر بو احوالي عمر رضي الله عنه حضرتلرينه عرض ايلديلر هلاك ومنعم فهم السلاح

بيور مشدر وقي المحرز يقاتل بغير سلاح كما في الطعام حال المخمصة اما محرز ده سلاحسز مقاتله
اولنورسه كم حال مخمصه ده طعامه اولدوغي كبي مثلا محرز اولان صوحاجتدن فضله ايسه ويرميوب
منع ايلدكده سلاحسز مقاتله اولنور قدر حاجت مقداري دفع ايلمكه مأمور در اول كسنه منع ايلهامر
مخالفت ايدوب معصيتي ارتكاب ايلدي انكله سلاحسز مقاتله تعزير منزله سنده در فصل وكري
الانهار العظام من بيت المال انهار عظامك قرمسي بيت المال در زيرا كري انهار عظامه نك
مصلحتي ايچوندر وبيت المال دخي عامة ايچوندر بو تقديرجه خرج وجزيه نك اچي كبي كما صرف
اولنور اما عشر وصدقات ضرف اولنماز زيرا بونلر فقرا ايچوندر وان لم يكن فيه شئ وعلى العامة
اكر بيت المال ده برشئ بوغيسه عامه اوزرينه امام برناظر نصب ايدوب خلقك اوزرينه جبر ايليه
زيرا تركنده ناسه ضرر وارد وكري ما ملك على اربابه لا على اهل الشفه ملك اولان نهرك كري
يعني قازمسي اربابي اوزرينه در اهل شفه اوزرينه دكلدر اهل شفه يه مخصوص دكلدر آنلر تابعلردر
وبيت المال اوزرينه دخي دكلدر زيرا منفعتي اربابنه عوديدر وعزم غنم ايله ويجبر من ابى مؤنته
عليهم من اعلاه نهرك اربابندن ابا ايدوب كري ايلمك ده عناد ايدن كسنه قارمق ايچون جبر
اولنور ومؤنت وزحمت وثقلتي يعني خرج وحواليجي اربابي اوزرينه در نهرك اعلاسنده يعني
پوقروسنده واذا جاز ارض رجل سقطت عنه شجان كري بركسنه نك ارضنه تجاوز ايلسه
يعني كچسه اول رجلدن مؤنت كري ساقط اولور زيرا مؤنت كرى نهردن انتفاع ايدن كسنه نك
اوزرينه لازمدر تجاوز ايلدكده نصفكه اول ارض صاحبنه برشئ لازم كلمز ابو حنيفه قدس سره و
ليس لمستقى ارضه ما لم يفرغ شركاؤه اول ارضى تجاوز ايدن رجل ايچون كندو ارضى سقى يوقدر
ماداميكه شركاسي كريدن فارغ اولميه لو قيل له ذلك ودينلديكه اول رجل ايچون ارضنى سقى ايلمك
وارد مؤنتى ساقط اولدوغي محلدن حقى وارد شركاسي فارغ اولمدين ارضنى سقى ايلمك
جائز دكلدر وعندهما هي عليهم جميعا من اوله الى آخره تخصيص الشرب اما بين عنده من مؤنت
من اوله الى آخره جميع اربابي اوزرينه در شرب كري خصه كري مقداري زيرا بونلردن هر بري

بر

برى سبى سقى ايله منتفع اولور اراعلاسنه منتفع اولدقلرى كبى بونلر صويك زياده سنى آخر يره
افتمغه محتاج اولدقرى اكر سد ايله ارصوطاشوب ارضنى باصدورر ودرونى فاسد ايدر بوندن
ظاهر اولديكه نهرك ابتداسندن انتهاسنه وارنجه منتفع اولور لرجونكه جمله سبى غمده برابر
اولديلر ايسه واجبدركه عزمده دخى برابر اولهلر وبصح دعوى الشرب بلا ارض دعوى شرب
صحيح اولور استحسانا يوخسه قياسا اولهلق ايدى ومن كان له نهر يجرى فى ارض غيره فاراد
رب الارض منع الاجراء فليس له ذلك بركسنه نك نهرى اولوب آخر كسنه نك ارضندن جارى اولسه
وارض صاحبى اول نهرك جريانى منع ايلمك مراد ايلسه صاحب ارض انجون منع ايلمك يوقدر
يعنى منعه قادر دكلدر وان لم يكن فى يده اكر يدنده اولسه اول نهر صاحب نهرك ونهر يدنده اولسه
علامتى اولمق اوزره فرمق وايكى جانبنه غرس اشجار كبى شيلردر اولم يكن جاريا ويا خود حين دعواده
صوجارى اولمسه فادعى انه له قصد اجرايه لاتسمع بلا بينة انه له اوانه كان له حق الاجراء
صاحب نهر دعوى ايلسه كه اول نهر كندونندر اجرا سنى قصد ايلسه بلا شاهد دعواسى
اسماع اولنماز دعواده شهادت بويله اولهكه ادعى ايدن كسنه نكدر ويا خود اول نهرده اول
مدعى انجون حق اجرا وارد ربويله اولورسه دعواسى اسماع اولنور بو صورتده خول زمانده
اولورکه صوجارى اوليوب بنجه زمان كسلمش اولهبعده اجرا ايلمك مراد ايلسه وعلى هذا المصيب
فى نهر اوعلى سطيح والميزاب والممشى فى دار الغير دعواى شربه مذكور اولان طريق اوزره
نهرده دعواى مصيب ودعواى ممشى مثلا بركسنه دعوى ايلسه كه شو نهر بنم نهرمك مصيبيدر
وياخود شو سطيح بنم نهرمك مصيبيدر وياخود منزلمك مصيبيدر وغيرك دارنده شو
موضع بنم ممشام يعنى يوريدبنه جك يردر ديو دعوى ايلسه شاهد سز دعواسى استماع
اولنماز شهادت بويله كه كدركه اونهر وسطيح انكدر ويا خود انده حق صبى وحق ممشى سبى
وارد ربويله شهادت اولندقده دعواسى مسموع اولور وان اختصم جماعة فى شرب
بينهم قسم على قدر اراضيهم فجان بر قوم مابينلرنده اولان نهرده شرب خصوصنده اختصما

احتصام ایلسه لر شرب قسمت اولنور هر بر بنك اراضی یه مقداری زیرا شربدن مقصود سقی
اراضیدر و بوکه هر بر بنك احتیاجی اراضیدنك قلت و کثرت مقداریدر اما طریقه احتصام
اولنسه درك بیوکلکی و کوچکلکی اعتبار اولنمار و جمیع الاعلی من سکر النهر بلا رضاهم وان لم یشرب
ارضه بدونه نهرك اعلاسنی یعنی یوقرو سنی شرکاسنك رضاسی یوغیکن سکردن یعنی سد ایلیکدن
منع اولنور اکر سد سز اولکسنه نك اراضی صولمز ایسه ده منع اولنور زیرا یوقرو سنی سد ایلك اسفلده
اولانك منفعتنی قطع ایدر اما شرکاسی راضی اولوب خصه سی مقداری سقی ایلك ایچون سد ایدرسه
رضا ایله اولنده منع یوقدر و هر کس دیلدیکنده سد ایلك ایچون مصالحه ایلسلر جائزدر اکر هاء نهر
وجهکه جریان ایلسه کبلا سکر بر بنك ارضنه واصل اولسه اویله اولیجق اهل سفل ابتدا سکر ایروب ارضنی
سقی ایدر و بعده کذا کذا اعلایه وارنجه نوبت ایله سقی ایدر لر زیرا ابن مسعود رضی الله عنه دن روایتدر
اهل اسفل النهر امراء علی اهل اعلاء حتی یروون برأیك طاعتك فهو امیرك بونك بیانی بودر که نبی
علیه السلام صاحب الدابة القطوف امیر علی الرکب لانه یأمرهم بانتظاره وعلیهم طاعته ولحق
الصحبة قطوف الدابة اشکنی ازاولان جیواندر ولیس لواحد منهم ان یشق منه نهرا نهر مشترکدن
شرکادن بری ایچون یوقدر کذا اول نهردن بر آخر نهر شق ایلیه اوینصب علیه رحی اودالیة اوجسر
بلا اذن البقیة ودخی باقی شرکانك اذنی یوغیکن اول نهرك اوزرینه دکرمن و یاخود دولاب و یاخود
جسر نصب ایلیه یعنی بونلری ایلك یوقدر منه قادر لردر الا رحی فی ملکه ولا یضر بالنهر ولا
بماء الا کندو ملکنده نهر وصوینه ضرر اولیجق اوزره دکرمنه قدر موجائزدر ولا ان یوسع فم النهر
ولا ان یقسم بالایام اومناصفه بعد کون القسمة بالکوی شرکادن بریسی ایچون نهرك اغزنی واسع
ایلك یوقدر و ایام ایله دخی تقسیم ایلك یوقدر کوی ایله تقسیم ایلدکده نصکره مناصفه ایلك یوقدر کوی
ضم ایله مفرد در و کسر ایله جمعیدر کوی اولدرکه براغیجی دولوب صوانك ایچندن و ریلور اراضی سقی
ایلك ایچون ولا ان یزید کوة وان لم یضر بالباقین و شرکادن بری ایچون کوة زیاده ایلك یوقدر
اکر باقیسنه ضرر الملز ایسه ده ولا ان ینقص ببعض کوات و اول نهرك بعض کوة لرینی دخی نقص

نقص

نقص المك يوقدر ولاان بسوق شربه الي ارض اخري له لبس لها منه شرب شركادن بري شربي
اول نهردن شربي اولميان آخر ارض سوق ايدوب كونور مك يوقدر فان رضي البقية بشيء من ذلك
جائز اكر بعضي شركا ذكر اولنان نقص وزياده يه راضي اولور لرايسه جائز در وقسمت بالايام و
آيام اليله تقسيم اولنور ولهم نقصه بعد الاجازة ولورثتهم من بعدهم واول شركا ايجون
بعد الاجازة نقص المك وارد راول اجارت ويرن شركانك ورثه لري كندو لرد نصكره
اول اذني نقص المك وارد رزيرا كوة اليله قسمت تمام اولدي اول قسمني بوزمونيوقدر
اكر بو قسمك خلافنه رضا لشمش لرايسه هر بري نصيبني صاحبنه عاريتي ويرمش اولور
هر نه زمان استرلرسه كندو لري وورثه لري رجوع ايدر زيرا عاريه غير لازمدر والشرب
يورث ويوصى بالانتفاع به شرب ميراث اولور وشربك انتفاعي اليله وصيت دخي اولور
زيرا ورثه ميتك حلافلسيدر ميتك حقوقني واملاكندن مقامنه قائم اولور ومعاوضات
وتبرعات كه تملكي جائزدكلدر دين وقصاص وعمركبي بونلردن دخي ورثه ميتك قائم
مقامي اولور ولايباع ولايوهب ولايورث ولاينصدق به شرب بيع آولنماز ذهبه اولنماز
ايجار اولنماز وانك اليله تصدق اولنماز زيرا شرب مجهولدر مقداري معلوم دكلدر و
شمدي جريانيي وارد راكن بارين كما كان جريانيي معلوم دكلدر ومال متقوم دكلدر حتى
بركسنه آخرك شربني تلف ايدوب كندو ارضني سقي اليله اصل روايتي اوزره ضامن اولماز
ولايجعل مهر شرب مهر قامق جائزدكلدر مثلا بركسنه برخاتوني تزوج اليله بلا ارض شرب اوزره
نكاح اليله لر جائزدر لكن شربدن خاتونه برشيء يوقدر زيرا شرب بلا ارض عقد معاوضه ده تملك
احتمالي يوقدر ولا بدل صلح دخي شرب اليله بدل صلح اولماز عقد دن برشبه مالك اولمان شيء
اوزرينه صلح باطلدر كذا في الكافي ولا يضمن من ملاء ارضه فترت ارض جارنه بركسنه كندو
ارضني صوايله مولد ورسه قوكشوسنك ارضنه سزوب درعني افساد ايليه ضامن اولماز
كندو ارضنده قيو قزوب وطاش وضع ايدن كسنه كبيدر زيرا كندو ارضنده ايلدوكي

فعل مباحدر برشئ اهلاك اولسه ضامن اولماز ويومسئله معتاد اوزره شتوى ايلدكده دراما معتاده
زياده كندو ارضى تحمل ايلدوكى مقداري سقى ايليه وقوكتوسنك ارضى شرب واجتذاب ايله فاسد
اولسه ضامن اولور زيرا تعدّي ايلمش اولور كذا في الدرر نقلا عن الكافي ولامن سقى من شرب غيره بركسنه
غيرك شربندن كندو ارضنى سقى ايليه ضامن اولماز روايت اصل اوزره خواهرزاده نك مختاردر
يعنى ضامن اولماز مقدر **كتاب الاشربه** بوكتاب اشربه نك احكامي بيانندهدر واشربه نك حرام
اومه سنك حسنى لايعد ولا يحصى درجه دن بري عقل كبي برعزيز شئ ازالم ايليه بوندن اقبح
برشئ مي اولور حتى ابتداء اسلامده اصحاب بعضلرى قدانده شرب ايدرلمردي حضرت
عمر رضى الله عنه جناب رب العزته تضرع ايدوب حرام اولمسنك رجا ايلدكده دعاسى قبول اولوب
حرمتنه آيت كريمه نازل اولدي وشراب لغتده شرب اولنان شيئك اسميدركرك حلال اولسون
وكرك حرام اولسون اما في زماننا استعمال اولنان لفظ شراب معهود اولان خمر درتحريم الخمر
وهى التى من ماء العنب اذا غلى واشتدّ عمر رضى الله عنه شريف ايله حرامدر اكر برقطره دخي اولورسه
وخمر ماء عنبدن اولان شيئدر وماء عنب شول زمان حرام اولوركه غليان ايليه واشتداد
بوله واشتداددن مراد سكر ويرمه صالح اولمه اوزره صوبي كه شره درماد امكه قائميه وشتد
اولميه حرام اولمز والقذف بالزبد شرطدر وكوپكين اتمق شرطدر ابو حنيفه قدّس الله خلافا لهما
امامين ايجون خلاف واردر زيرا آنلرك قتلرنده ماء عنب غليان واشتداد بولدقده
حرام اولور وحرام اولور بونده كوپكين اتمق شرط دكلدر زيرا الزّات مطربه وقوّة مكسرة
غليان واشتداد ايله حاصل اولور وعدواوفي ابقاده وصلا في متعدده بوصفت مؤثردر
اما قذف زبدبر وصفدر صفت سكري احداثده تاثير يوقدر امام اعظم حضرتلرى ايجون
دليل بودركه غليان اشتدادك بدايتيدر كمال قذف زبدايله اولور زيرا كدرددن صافي
اولمق قذف زبدايله متعيّن اولور حرمه متعلق اولان احكام شرعيه قطعيه درحد كبي
مستحل اولانى اكفار كبي كتاب في النهايه كتاب وسنّت واجماع ومعقوله ايله حرامدر اما

امّا کتاب ایله حرام اولمسی حق سبحانه وتعالینک یاایها الذین آمنوا انما الخمر والمیسر والانصاب
والازلام رجس من عمل الشیطان فاجتنبوه لعلکم تفلحون انما یرید الشیطان ان یوقع بینکم
العداوة والبغضاء فی الخمر والمیسر ویصدکم عن ذکر الله وعن الصلاة فهل انتم منتهون
قول شریفلرنده وبو آیتک سبب نزولی حضرت عمر رضی الله عنه ایله سوء الیدر برکون عمر رضی الله عنه
حبیب اکرم ونبی محترم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه دیدیکه الخمر مهلکة للمال ومذهبة للعقل
ایدوکی فحی ظاهر در حق سبحانه وتعالی دن رجا ایله کم خمرک احوالنی بیان ایله حضرت رسول
اکرم دخی اللهم بین لنا فی الخمر بیانا شافیا دیو دعا ایلدکده یسئلونک عن الخمر والمیسر قل فیهما اثم
کبیر ومنافع للناس واثمهما اکبر من نفعهما آیة کریمه سی نازل اولدی بو آیت کریمهٔ اسمائه عند نصکره
بعض کسنه لر شرب خمردن امتناع ایلدی بود فعه حضرت عمر رضی الله عنه زد نا فی البیان دعا
ایلدکده ولا تقربوا الصلاة وانتم سکاری ایتی نازل اولدی ناسک بعض سی شرب خمردن امتناع
ایلدیلر وبعضی سی ایسه وقت صلاتدن غیریده شرب ایده رز دیدیلر تکرار حضرت عمر رضی الله عنه
زد نا فی البیان دیو دعا ایلدی یاایها الذین آمنوا انما الخمر والمیسر ایتی نازل اولدقده شفاء قلب
حاصل اولدیکه خمر رجس در شول شیئکه رجس در عین حرام در بیور دیلر امّا خمرک سنت ایله حرام
اولمسی روایت اولندیکه قال النبی علیه السلام شارب الخمر کعابد الوثن وحدیث آخرده الخمر اجتنبوا
بیور مشلر در ویرد فعه دخی اذا وضع الرجل قدحا من خمر علی یده لعنته الملئکة السموات
والارض بیور مشلر در وحدیث آخرده فان شربها لم تقبل صلاته اربعین لیلة وان دام فیها
فهو کعابد الوثن بیور مشلر در امّا اجماع ایله حرام اولمسی تحقیقا امت محمد محترمی اوزره اجماع
ایلمشلر در اجماع امت ایسه حجت قویه در امّا معقول ایله حرام اولمسی برا خمرک قلیلی وکثیری
مستغنید ربوصفت خمرک خواصندندر برا خمرک لتنی اکثاریده در سائر مشروبات بونک
خلافنده در والطلاء وهو ما طبخ منه فذهب اقل من ثلثه طلا حرام اولور وطلا شول
شیئکه ماء عنبدن طبخ اولنه وثلثدن اقلی ذاهب اوله بو معقوله اولدن حرامدر فاضل زیلعی

محبطدن نقل ايدوب طلا اسم مثلثدر ومثلث شول شيدركه ماء عنبدن طبخ اولنه حتى
ثلثاني ذاهب اولوب ثلثى باقي قلان صوصدر روايت اولنمشدركه كبار صحابه ثلثاني
ذاهب اولوب ثلثى باقي قلان طلادر شرب ايدرلردي فان ذهب نصفه سمّى
منصفا اگر طبخ اولوب نصفى ذاهب اولورسه اول مطبوخ اولان منصف تسميه
اولنور وان طبخ ادنى طبخة سمّى باذقا اذا غلى واشتدّ اگر ماء عنب ادنى طبخ ايله اولورسه
بازق تسميه اولنور فجان غليان واشتداد اولسه حرام اولور ابن مسعود رضى الله عنهما بيورمشلر
بادق ايچون سؤال اولندقده سبق جواب محمد صلى الله عليه وسلم البادق وما اسكر فهو حرام
بيورمشلردر طلا ومنصف وبادق عملرى حرامدر فاصل زيلعى ديديكه عملرى حرامدر سهم زبم قائلرى
فجان غليان واشتداد بولسه وكوپكين آتسه اما اشتداد بولوب قذف زبد ايلمسه اختلاف
اوزره در اوزاعي ديديكه مباحدر بوايسه بعض معتزلينك قوليدركه مشروب طيبدر خمر
دكلدر زبم ايچون دليل مطبوخ اولان شئ خمر كبيدر رقيقدر مطربدر قليل كثيرى مسكد عيدر
بونك ايچون طائفة فساق جمع اولوب شرب ايدرلر اما مثلث بونك خلافيدر رقيق دكلدر
قليل كثيرى مسكدي دكلدر والسكر وهو التى من ماء الرطب اذا غلى واشتدّ سكر دخي حرامدر
سكر ماء رطبدن طبخ اولنش اولمامش شيدركه فجان غليان واشتداد بولسه حرامدر سكر فتح
سين وكاف ايله در ونقيع الزبيب اذا غلى واشتدّ فوري اورمك نقيعى فجان غليان واشتداد
بولسه حرام اولور اما غليان واشتداد بولسه حرام اولمازابن عباس حضرتلرندن روايت اولنوركه
ذبيبي اصلا دوب اولكون وارته سي كون واوجيغي كونك اخشامنه دكين ايچردي خدم
ديردي واشتراط قذف الزبد فيهن نقيع وسكر وطلا قذف زبدك اشتراطيدر على ما
في الخمر بين الامام والامامين واقع اولان اختلاف اوزره در والكل حرام وحرمتها دون
الخمر عملرى حرامدر وبو اشيانك حرمتي خمر حرمتندن اشغيدر فنجاسة الخمر غليظة و
نجاسة هذه مختلفة في غلظها وخفتها خمرك نجاستى غليظدر وفكر اولنان اشيانك

اشيانك

نك نجاستنك غليظ وحفنى حصوصنده اختلاف اولنمشدر بر روايتن غليظ در
در روايت اخريده حفنه در ويكفر مستحل الخمر دون هذه خمرك مستحل كافر اولور زيرا حرمتي
قطعيه در اما بواشيانك مستحلى كافر اولماز حرمتى اجتهاديه در ويجد بشرب قطره من
الخمر وان لم يكسر حمردن بر قطره شرب اليه حد اولنور اكر سكران اولماز ايسه ده زيرا حرمتي
قطعيه در بخلاف هذه ذكر اولنان تونك خلافنه در ماداميكه سكران اولميه قليلي اليه اولماز
زيرا حرمتى اجتهاديه در ويجوز بيع هذه ويضمن متلفها وبواشيانك بيعى جائز اولور و
متلفى ضامن اولور امام اعظم قتنه خلافا لهما اما مابين ايجون خلاف وارد در زيرا خمرك
حرامدر وفى الخمر عدم جواز البيع وعدم الضمان اجماعا حمرده عدم جواز بيع وعدم ضمان
اجماعا در بيعك عدم جوازى نبى عليه السلام ك ان الله حرم شربها وحرم بيعها قول
شريفيدر اما عدم ضمانى مسلم حقنده نقومك سقوطى ايجوندر زيرا الله تعالى وقتاكه
خمري حرام ايلدى ايسه اهانت دخى ايلدي تقوم ايسه عزفى مشعر در اهانت ايجون
مسلم حقنده مال متقوم دكلدر ولو طبخت الخمر او غيرها بعد الاشتداد لا يحل وان ذهب
الثلثان حمردن واشربه دن محرمدن بعد الاشتداد طبخ اولنسه حلال اولماز اكر ثلثاني ذاهب
اولورسه ده زيرا طبخ حرمت ثابت اولمسوددر يومنع ايجوندر يوخسه حرمت ثابت اولدقدن
صكره رفع ايجون دكلدر طبخ اليه حرمت رفع اولماز لكن قيل لا يحد مالم يسكر لكن دينلديكه
ماداميكه سكران اولميه حد اولمز ويحل نبيذ التمر والزبيب اذا طبخ ادنى طبخة وان اشتد
مالم يسكر ماداميكه سكر ويرميه نبيذ تمر وزبيب قيجان ادنى طبخ اليه مطبوخ اولسه
حلال اولور اكر اشتداد بولورسه ده زيرا اصحاب رسول نبيذى شرب ايدرلردي
واكثر صحابه دن مشاهده يندن قولا وفعلا نقل اولنمشدر حتى امام اعظم حضرتلري
بيور مشلر دركه حلّنه اعتقاد واجبدر شبيه اولبجق نفسنى صحابه يه مؤدى
اولمق لازم كلور وصاحب اختيار ديمش دركه اكر بدنه قوت حاصل اولمق ايجون

ایسه حلال در اکر نلهی قصد اولنورسه حرام در و امام محمد دن بر روایتده مطلقا حرام در دیمش
و بر روایتده حل و حرمتنده توقف بیور مشلر در وکذا النبیذ العسل والتین والحنطة والشعیر و
الذرة والخلیطین طبخت لا ولا ینه حلال اولور نبیذ عسل و نبیذ تین یعنی انجیر و نبیذ حنطه و نبیذ
شعیر و نبیذ داري و خلیطین دخی حلال اولور کرك طبخ اولسون کرك اولمسون خلیطین دن مراد
زبیب ایله تمر در وکذا المثلث وهو عصیر العنب اذا طبخ حتی ذهب ثلثاه و ان اشتد بنه مثلث دخی
حلال اولور مثلث اولدرکا اوزمی صقوب قوان طبخ اولنه حتی ثلثانی ذاهب اولوب ثلثی قاله
بو مقوله مثلث اشتداد اولنورسه ده حلال اولور ابو حنیفه و ابو یوسف قتنده اما امام محمد و امام
مالك و امام شافعی حرام اولمسنه ذاهب اولمشلر در نبی علیه السلام مك کل مسکر حرام قول شریفی تعلك
المشلر در و بنه حدیث آخرده کل اسکر کثیره فقلیله حرام قول شریفی دلیل کتور مشلر در و روایت
اولندیکه شول شیئك دستیکه سکر ویره انك جرعه سی حرام در زیرا مسکر اولان شئ عقل افساد
ایدوب کیده رور بویله اولیجق جمر کبی قلیل و کثیری حرام اولور بزم انجون دلیل بنی علیه السلام مك حرمة
الخمر لعینها قول شریفدر و جمر دن غیریده سکر مخصوص قلندی اکر جه بونلرده مفسد مسکر اولان
قدر بولنیسه بزم قاتمزده دخی حرام در و جمر دن حرام اولدوغی رقت و لطافتی انجون جونکی
مستد عیدر اول اجلدن قلیلنه کثیر حکمی اعطا اولنور اما مثلث غلیظ اولمغله کثیری مستدعی
دکلدر و نفسندن غدار اباحتی اوزره باقی قالدی حدیث اول غیر ثابتدر زیرا یحیی ابن معین
انجون بونده طعن وارد در تسلیم اولنسه ثابت یعنی قدح اخیره محمولدر و حدیثان اخریان
دخی قدح اخیره محمولدر و فی الحد بالسکر فیها روایتان والصحیح وجوبه مثلث و نبیذ عسل
و تین و حنطه و شعیر و طاري و خلیطین دن مسکر ایله حد ده انکی روایت وارد در بر روایت
حد اولمق و بر روایت حد اولمق در اما صحیح اولان حد لك وجوبیدر زیرا فی زماننا فساق
اشربه محرمه جمع اولدقلری کبی بونلره دخی جمع اولور لر بو اجلدن سکر حاصل اولدقده
مفاسدی مستلزم در بو تقدیرجه مادهٔ فسادی قطع انجون و یا خود تقلیل انجون حد

حد

حد واجب اولور ووقوع طلاق من يكسر منها تابع للحرمة وذكر اولنان اشيا سكران اولان كمسنه نك
طلاقنك وقوعي حرمتنه تابعدر شول كمسنه كه حرامدر ديدي زجراً له طلاقي واقع اولور شول
كمسنه كه حلالدر ديدي طلاقي واقع اولماز نائم منزله سنده اولمش اولور والكل حرام عند محمد
وبه يفتى وذكر اولنان اشيانك جمله سي امام محمد قتنده حرام وبونلردن سكران اولوب طلاقي
ويرسه واقع اولور زمانه ده اهل فساد چوق اولمغله امام محمد قولي ايله فتوى ويرلمشدر والخلاف
انما هو عند قصد التقوي اما عند التهلي فحرام اجماعاً امام محمد ايله شيخين بينده اختلاف
شول كمسنه نك كه شربدن مرادي قوت بدن قصد اولنمزه در بوخسه شربدن مرادي تلهي ايسه
اول وقت اجماعاً حرامدر وابو حفص كبيردن مثلث ايجون سئوال ايلدكلرنده شرب حرام ديو
جواب ويردي كندويه ديديلركه ابو حنيفه وابو يوسف حضرتلرينه مخالفت ايلدك ابو حفص
ديديكم براناره مخالفت ايلدك انلر تقوي ايجون حلال كوردىلر اما ناس فجور وتلهي ايجون
شرب ايدرلر وحلال الخمر حلال ولو حلت بعلاج حرمدن اولان سركه حلالدر اكر علاج ايسله
دخي اولمش ايسه ده علاج ديدوكي حمرك ايجينه توز آتمك كبي وسائر شئي ايله وسائر شئي ايله
سركه اولورسه حلال اولور شافعي قتنده طوز وسائر شئي القا ايلمك ايله تحلل ايلسه حلال اولماز
زيرا نبي عليه السلام دن حمردن سركه اتخاذي سئوال ايلدكده لا ديو نهي بيور مشلردر واندن روايت
اولنديكه ابو طلحه نبي عليه السلام دن يتيم ايجون خمر وارث اولمشلردر ديو سئوال ايلدكلرنده اهرقوها
بيور مشلردر تكرار طلحه يا رسول الله سركه ايلميم مجيديو سئوال ايلدكده لا ديو جواب بيور مشلردر
وشافعي دركه حمرك ايجينه ابتدا القا اولنان شئي اول ملاقاتده متنجس اولور شول شئيك نجس
اولور طهارت مفيد دكلدر وبوكا نظير بركسه مور شئي قتل ايلسه ارتدن محروم اولور زيرا حرامه
مباشرت ايلمشدر روايت بويلجه در وبركسه حرم شريفده صيد ايلسه حلال اولماز بچاق كندويي
اخراج ايلسه بلكه واجبدر حرمه رد ايلمك اكر كندويي بفسه حرمدن طشره چقرسه اول وقت
صيدي حلال اولور بزم ايجون دليل نبي عليه السلام كه نعم الادام الخل قول شريفيدر مطلقا

جمع صورته شامل اولور زيرا تحليل وصف مفسدي ازاله وصفه صلاحي اثبات در شمول
حيثيت ايله كه صطريي تسكين ايدر وشربوني كسر ايدر وغدا اولور اصلي ايسه مباحدر ولا بأس
بالانتباذ في الدباء والحنتم والمزفت والنقير بونلردن نبيذ اتخاذ ايلمك لا باسدر دباء
قيقدر ختم قرمزي وباخود يشيل دستيدر ومزفت رفت ايله مطلا ظرفدر ونقير اجي
اويومش اغاج بردقدر وبونلرك ايچنده نبيذ اتخاذ ايلمك لا باسدر اما ابتدادن خمر وضع
اولنسه بعده انتباذ اولنسه اكر عتيق ايسه اول دفعه اول دفعه غسل ايله طاهر اولور اكر جديد
ايسه امام محمد قتنده طاهر اولماز زيرا حديد اولمله خمري تشرب ايلمشدر وابو يوسف قتنده
اوچ دفعه غسل ايله طاهر اولور هر غسلده قوردمق شرطدر بو مسئله مالا يغ عصر بالعصر
قبيلندندر ودينلديكم ابو يوسف قتنده برقاچ دفعه صويي دولدوروب بعده اخراج ايلدكن
صاني جيقوب لون وطعم ورايحه دن برشئ متغير اولماز ايسه طهارته حكم اولنور ويكره شرب
دردي الخمر والامتشاط بخمرك دردي يعني بوصاسني ايچمك مكروه اولور وامتشاط
دخي مكروه اولور يعني طرانغي بوصايه بولاشدوروب صقالني طارامق مكروهدر ذكر اولنان بوصانك
قلري كوزل المكدن تاثيري واردر ولا يحد شاربه بلاسكر امام شافعي قتنده سكران اولمسه ده
دردن شاربي حد اولنور زيرا خمر ده حد بر قطره ايچمكله واجب اولور دردده ده بيچه قطرات
وارد ركه ايچمشدر بزم ايچون دليل بودركه وجوب قدح ايچوندر وطباع حرامه ميل ايلدوكي ايچوندر
شرع شريف زجر ايلمشدر شرب دردده ايسه طباع ميل ايلمك دكل بلكه نفرت ايدر بوتقدير رجه
ناقص اولدي خمردن غيري اشربه يه ده مشابه اولدي بونده حد يوقدر الا سكر ايله وارد ولا يجوز
الانتفاع بالخمر وخمر ايله انتفاع جائز دكلدر زيرا نجس ايله انتفاع حرامدر ولا ان يداوي بها
جرح وخمر ايله برجريحه دوا ايلمك جائز دكلدر زيرا مداوي دخي انتفاعدندر ولا ديردابة وبردابتك
قرحه سنه دخي دوا ايلمك جائز دكلدر يعني باغرنه دميك اولور بو دخي نوع انتفاعدندر ديرلر تحريك
ايله دابتك قرحه سيدر كذا في القاموس ولا يسقى ادمنيا ولو صبيا للتداوي بل يداوي ايچون ادمي

مي بر خمر سقي اولنمه اول ادمي صبي دخي اولورسه زيرا حق سبحانه وتعالى رجسدن شفا قلمامشدر
وخمر ايله استشفا دخي جائزدركلدر واحاديث دخي جائزدركلدر ونهايه ده مذكوردركه حرام استشفا
شمول زمان جائزدركه اذن غيري ايله شفا بولمدوغي كبي معلوم اولمه ولانسقي الدواب مطلقا خمر ايله
دواب دخي سقي اولنماز وقيل لايحمل الخمر اليها فان قيدت الى الخمر لابأس به دينلدبكه دواب سقي
مراد اولنورسه خمر دوابه تحميل اولنمه كردواب خمر طرفنه يديلورسه لابأسدر حاصل كلام بعض
مشايخ دعيشدركه دابه خمر طرفنه نقل ايلمك لابأسدر اما خمري دابه طرفنه نقل ايلمك مكروهدر
كما في الكلب مع الميتة ميت ايله كلبدن اولان مسئله كبيدر ميته كلبه نقل ايلمك مكروهدر اما
كلبي ميته طرفنه نقل لابأسدر ولابأس بالقاء الدردي في الحل لكن يحمل الحل اليه دون عكسه
دردي حله القا ايلمك لابأسدر لكن حلي دردي حمل ايلمك كركدر يعني نقل ايلمك كركدر يوخسه دردي
حله نقل ايلمامك كركدر بونلرك جمله سندن اكر ميته كلبه نقل اولورسه ميته اقرب لازم كلور
اول ادميه مكروهدر اكر دردي خله نقل ايدرسه بنه خمره اقرب لازم كلور ودوابه خمري دخي نقل
بونلك كبيدر قيل الفارة لايحمل الى الخمرة ولكن الخمرة الى الفارة جمله سي بو قبيلدندر بيلسن

كتاب الصيد

بو كتاب صيدك احكامي بيانندر معلوم اولكه اصطياد كتاب وسنت
ايله مباحدر اما كتاب ايله مباح اولمسي حق سبحانه وتعالينك واذا حللتم فاصطادوا قول
شريفيدر وبر قول شريفده دخي احل لكم صيد البحر واقع اولمشدر اما سنت ايله مباح اولمسي
نبي عليه السلامك الصيد لمن اخذه قول شريفيله درهو الاصطياد صيد لغتده اصطياد در
ازاولورکه مصيده صيد تسميه اولنور تسمية للمفعول بالمصدر قول اوزره معناي مصدري
تفسير ايلمسي جوارحله اسهلدر وهو جائز بالجوارح معلمة اصطياد جوارح معلمه ايله
جائزدر جوارح معلمه ديدوكي كلب وفارس وطوغان وشاهين وآنجه وسقركبيلردر
زيرا تعلمي قبول ايدرلر والمحدد من سهم وغيره لما يوكل لاكله سهمدن غيري محدد ايله
ماكول اللحم اولانك كلي ايجون صيدي جائزدر وما لايؤكل جلدي وشعري ولحمي اكل

اولنمیه نك دریسی وفیلی ودیشی یعنی بوکلری ایجون صیدی جائزدر مضرتنی دفع ایجون
ولابدّ فیه من الجرح صیده البیده جرح لازمدر وکون المرسل والرّامی مسلماً اوکتابیاً ودخی
جراح ارسال ایدن ویاخود اوقی رمی ایدن البتده مسلم اولمق کرکدر ویاخود کتابی اولمق
وان لایترك التسمیة عمداً عند الارسال والرّمی ارسال ایلدکده ویاخود عمداً بسمله ترك ایلمامك
عمداً قید ایلدی اکر بسمله نسیان ایله ترك ایدرسه اکلی لابأسدر وبالجمله ذکر اولنمقدر وکون الصید
ممتنعاً وصیدك ممتنع ومتوحش اولمسی لابدّه رزیرا صید اطلاقی ممتنع ومتوحش اولان ایجون
در وان لایقعد عن طلبه بعد التواری عن بصره لابدّ درکه مرسل ویاخود رامی اولان کسنه صید
کوزیدن غائب اولدقدنصکره طلبیندن فارغ اولوب اوتورمیه وان لایشارك المعلّم غیر المعلّم
لابدّ درکه جوارح معلّمی غیرمعلّم ایله مشارك اولمیه زیرا مسیح ایله محرّمی جمع ایتمك لازم کلور
او مرسل من لایحلّ ارساله ویاخود معلّم مرسلی شول کسنه یه مشارك ایلمیه که انك ارسالی
حلال دکلدر کلب مجوسی کبی وعمداً اسم اللّهمی ترك ایلیان کسنه نك کلبی کبی بونلره مشارك
ایلمیه وان لاتطوّل وقفت بعد الارسال غیر الاکمال للصید واول جوارح معلّمك بعد الارسال
وقفه سی یعنی دورمسی اوزغیه صیدی اکمال ایجون اولاندن غیری اکر وقفه سی اوزانورسه
اصطیادی ارساله مضاف اولمامش اولور بارسك عادتی بودرحلوانی دیمکدرکه بارسك
خصال حمیده سی جوقدرعاقل اولان کسنه اول خصالدن اخذ ایدوب موجبنجه عمل ایلمك
کرکدر ویجوز بکل جارح علم من ذی ناب اومخلب ذی ناب وذی مخلب اولان معلم جارحك
جمله سیله اصطیاد جائزدر وثبوت التعلّم بغالب الرّأی وبالرّجوع الی اهل الخبرة جمیع
جارك تعلّمی غالب رأی ایله ثابت اولور ودخی اهل خبره به رجوع ایله ثابت اولور بونلره
برشئ تقدیر اولنماز ابوحنیفه قتنده زیرا مقادیر فرض ایله بیلنور بوخصه اجتهاد ایله معلوم
اولماز آنجق اصطیاده مبتلا اولانلر بونلرك اهل خبره سنك رأینه مفوّض اولور وعندهما
وهو روایة عن الامام یثبت فی ذی الناب بترك الاکل ثلثا امامین قتنده که امام اعظمدر

اعظمون

اعظم دن روايتدر ذي نابدن تعلم اوج دفعه اكلى ترك ايله ثابت اولور وفي ذي المخلب
بالاجابة اذا دعي بعيد الارسال دعوت اولندقده اجابت ايله در قولواكل منه الباذي اكل لا
ان اكل منه الكلب او الفهد اكر طوغلن اخذ ايلدوكي صيددن اكل ايلسه اكل اولنور امّا اول كلب
كه صيدي اكل ايلسه و بارس اكل ايلسه اول صيد اكل اولنماز فان اكل او ترك الاجابة بعد التحكم
بتعلمه حرم ماصاده بعده حتى يتعلم تعلمنه حكمدن صكره ذي نابك اخذ ايلدوكي صيددن
اكل ايلسه وذي مخلب اولان اجابتي ترك ايلسه بعده صيد ايلدوكي حرام اولور حتى تعلم ايو نخچه
زيرا اكل و ترك اجابت علامت جهلدر بو تقديرجه صيدي حلال اولماز وكذا اماصاد
قبله وبقي في ملكه وبينه حكم اولنماز تعلمنه حكمدن صكره ذي ناب اولان اخذ ايلدوكي صيددن
اكل ايلسه وذي مخلب اولان اجابتي ترك ايلسه مقدم صيد ايلدوكي وملكنده باقي قلاندن
دخي اكل اولنماز ابو حنيفه قتاده خلافا لهما امامين انجون خلاف وارد روان شرب الكلب
من دمه او نهشه فقطع منه بضعة فرماها واتبعه اكل وان اكل تلك البضعة بعد صيده اكر
كلب صيددن قالندن شرب ايلسه و ياخود صيروب صيددن برقطعه لحم قوپارووب اتسه وصيدك
عقبنجه كتسه اول صيد اكل اولنوب حلال اولور اكر صيددن صكره قوپارلان لحم قطعه سنى اكل ايلسه ده
بينه اول صيد اكل اولنور وكذا لو اكل ما اطعمه صاحبه من الصيد بينه اكل اولنور اكر كلب صيددن
صكره صاحبى اطعام ايلدوكي شيئى اكل ايلسه اول صيد اكل اولنور او اكل بنفسه منه بعد احراز
صاحبه و ياخود كلب بنفسه اول صيددن صاحبي احراز ايلدكدن صكره اكل ايلسه بينه اكل اولنور
بخلاف ما لو اكل القطعة قبل اخذه الصيد شول شيئك خلافيدر اكر كلب صيددن قطع
ايلدوكي لحمى صيد ايلمزدن مقدم اكل ايلسه اول صيد اكل اولنماز وان حنفه ولم يجرحه لا يوكل
اكر كلب صيدي بوغسه امّا جرح ايلسه اول صيد اكل اولنماز البتّه جرح لازمدر وكذا ان شارك
كلب غير معلّم او كلب مجوسى او كلب ترك مرسلة التسمية عمداً وبينه اكل اولنماز كلب معلّمه
غير معلّم كلبي مشارك ايلسه و ياخود كلب مجوسى بي مشارك ايلسه و ياخود شول كلبي مشارك

ارسال ایدن کسنه تسمیه عمداً ترک المش اولہ بو مقوله کلاب اخذ ایلدوکی صید اکل اولنماز وان ارسل
مسلم کلبه فزجره مجوسیّ فانزجر حلّ وبالعکس حرم واکر بر مسلم کلبی ارسال ایلسه واول کلبی بر مجوسیّ
زجر ایلسه کلب دخی انك زجری ایله منزجر اولسه اول صیدك اکلی حلال اولور عکسی ایله حرام اولور
زجر صحیحه ایدوب کلبی صید جانبنه اغزا ایلمك دصاحب المغرب یقال زجر الراعی الغنم صاح بها
فانزجرت دیمك در وان لم یرسله احد فزجره مسلم اوغیره فلعبرة للزاجر اکر کلبی بر کسنه ارسال
ایلیوب بر مسلم زجر ایلسه وبا خود مسلمدن غیری کسنه زجر ایدرسه عبرت زاجر انجوندر مثلا
مسلمك زجر ایلدوکی صید اکل اولنور اکر مجوسی زجر ایدرسه اول صید اکل اولنماز اول زجر ارسال
منزله سنه تنزیل اولنور وان ارسله ولم یسم ثم زجره فسمّی فالعبرة لحال الارسال اکر کلبی ارسال
ایلسه امّا تسمیه ایلسه اندن صکره زجر ایلسه وتسمیه ایلسه بو تقدیر جه عبرت ارسالده در اول صید
اکل اولنماز وان ارسله علی صید فاخذ غیره حل مادام علی سنن ارساله اکر کلبی صیده ارسال
ایلسه اول صیدی الیوب بر آخر صیدی آلسه اکلی حلال اولور مادامکه ارسال ایلدوکی
طریقی اوزره اولور شه مثلا صاغه وصولمیل الیوب بر آخر صید ایله مشغول اولیه آنجق اوکنه
راست کلمك ایله اخذ ایلدوکی صید اکل اولنور اکر بو ذکر اولنانلرك خلافی اوزره اولورسه حلال
اولماز وکذا لو ارسله علی صیود بتسمیة واحدة فاخذها کلها حلّت وبنه حلال اولور اکر مرسل
کلبنی بیجه صید لر اوزرینه تسمیه واحده ایله ارسال ایلسه وجمله سی حلال اولور وان ارسل الفهد فلم
یمسك حتی استکمن ثم اخذ حلّ واکر بر یره بسمله ایله ارسال ایلسه وبارس یکین امسکه ایلسه یعنی کزلنسه حتی
قدرت حاصل ایلسه اندن صکره اخذ ایلسه حلال اولور زیرا استمکان بارسك عادتیدر وکذا
الکلب اذا اعتاد ذلك اکر کلب دخی فهد کبی یکون ایلمك معتادی ایسه اخذ ایلدوکی صید
حلال اولور بو تقدیر جه بارس منزله سنده اولمش اولور ولو ارسله علی صید فقتله ثم اخذ
اخر اکلا اکر مرسل کلبنی برصیده ارسال ایلسه واول صیدی قتل ایدوب بر آخر صیدی اخذ
ایلسه ایکیسی دخی اکل اولنور کما لو رمی صیدا فاصاب اثنین نته کم رامی اولان کسنه برصیده

صید ۵

صيده او قوانسه آتسه ايكي صيده اصابت ايلدوكي مسئله كبيدر واذا رمي سهمه وسمي اكلما اصاب
ان اجرحه فجان رامي سهمني رمي ايلسه وتسميه ايلسه اصابت ايلدوكي شيئ اكلا اولنور اكر جرح ايدرسه
وان تركها عمدا حرم اكر تسميه عمدا ترك ايدرسه اول صيد حرام اولور وان وقع السهم به فتحامل
وغاب ولم يقعد عن طلبه ثم وجده ميتا حل ان لم يكن به جراحة غير جراحة السهم واكر سهم
صيده واقع اولسه وصيد سهمي تحامل ايلسه يعني كتوروب كتسه وكوزدن غايب اولسه ورامي
اولان صياد طلبندن حالي اولميوب اوتورمسه بعده صيدي ميت بولسه اكلي حلال اولور
اكر اول صيده سهمك جراحتندن غيري جراحت بوغيسه اكر غيري جراحت بولنورسه
حلال اولماز زيرا صيدك موتنه ايكي سبب اولمش اولور بري حلني موجب وبري حرمتني
موجب بو تقدير جه حرمتي طرفي غالب اولور بو مقوله ده موهم اولان شئ متحقق كبيدر
ولا يحل ان قعد على طلبه ثم وجده اكر رامي صيدك طلبندن فارغ اولوب اوتورسه
اندن صكره بولسه اكلي حلال اولماز والحكم فيما اجرحه الكلب كالحكم فيما اجرحه السهم شول
صيده كه كلب جرح المشدر انك حكمي سهمك جرح ايلدوكي شيئده اولان حكم كبيدر وان رماه فوقع
وان رماه فوقع في ماء او على سطح او جبل او شجر او خايط او اجرة ثم تردى فغاب حرم اكر رامي
برصيده رمي ايلسه واول صيد دوشسه واولسه ياخود سطح اوزرندن وياخود جبل
اوزرندن وياخود اغاج اوزرندن وياخود ديوار اوزرنده وياخود كرهد اوزرنده اولان
صيده آتسه بعده صيد ارضه دوشوب اولسه حرام اولور اكلي اولنماز زيرا متردده ي به نقض
ايله حرامدر اول صيدك موتي جائز در كه رسيدن غيري ايله اولمز زيرا بو صيد مهلكدر وسقوط
كذلك مهلكدر وكذا لو وقع على رمح منصوب او قصبة قائمة او حزف اجرة فجرح بها
وبنه اكلي حرام اولور صيده رمي ايلدكده منصوب اولمش رمح اوزرينه دوشسه وياخود
قائم اولمش قامش اوزرينه دوشسه وياخود قائم اولمش كرهد كناري اوزرينه دوشسه
بونلرايله مجروح اولسه اكلي حلال اولماز زيرا احتمالدركه ذكر اولنان اشيانك كسكين

لكي اني قتل ايلمش اوله وان وقع على الارض ابتداء حل الرمي اولندقدن ابتداء ارضه دوشمه
حلال اولور وكذا وقع على حجرة او اجرة فاستقر ولم يتجرح حل ويه حلال اولور اكر طاش
اوزرينه وياخود كرمو اوزرينه واقع قرار بولسه متجرح اولمسه حلال اولور بونلرك اوزرينه
دوشمسي ارض اوزرينه دشمك كبيدر وان وقع في الماء فمات فحرم اكر صيد صويه دوشسه
اولسه حرام اولور احتمال دركه صوده غرق اولمش اوله وان كان الطير مائيا فوقع فيه فان التحمس
بجرحه فيه حرم والا حل واكر صو قوشي اولسه رمي اولندقدن صويه دوشسه اكر جرحي صويه
منغمس اولورسه حرام اولور اكر صودن طشره ده اولورسه حلال اولور زيرا احتمال دركه
موتي صودن اوله رميدن اولميه وجرحي صويي نشرب ايدوب زياده الله سبب اوله ويحتمل
قتله المراض بعرضه او البندقه ولم يجرحه مراض ارضيله قتل ايلدوكي صيد حرام اولور
وياخود بندقه نك قتل ايلدوكي صيد حرام اولور حال بوكه بوايكيسي يعني مراض وبندقه
اول صيدي جرح ايلمش اوله مراض دبدوكي شول اوقدركه يلكي بوقدر اول ايسه دوغري
كتبوب عرضا كمتمي تحققدر بندقه ايسه جاسردن مدوردور ملش قدفدر وان اصابه
بجرح وجرحه بحد فان تقيلا لا يؤكل وان خفيفا يؤكل راميي جرايله صيده اصابت ايلسه وطاشن
كسكين لكين ايله جرح ايلسه اكر طاش ثقيل ايلسه اول صيد اكل اولنماز واكر طاشن خفيف ايله اكل
اولنور زيرا طاشن ثقيل اولدقده احتمال دركه صيدي قتل ايدن طاشك ثقلي اوله بحده حدك
كسر ايله حدتن معناسنه اوله في ابن ملك شرح مجمع البحرين وان لم يجرحه لا يؤكل مطلقا اكر جرح
ايلماز ايسه مطلقا اكل اولنماز كرك جرح ثقيل اولسون كرك خفيف اولسون ولو رماه بسيف
او سكين فاصابه ظهره او مقبضه فقتله لا يؤكل اكر صيد فلجه وياخود بجاق آتسه اول
فلجك وياخود بجاغك ارقه سي وياخود فلجك قبضه سي اصابت ايدوب قتل ايلسه اكل
اولنماز زيرا دف ايتمكله قتل ايلشدر حاصل كلام اكر موت يقينا جرح اولدوغي معلوم اولمش
اوله اكلي حلال اولور ثقيل ودف ايله موتي واقع اولورسه اكلي حلال اولماز وشرط

وشرط

فتحماق

وشرط في الجرح الادماء جرحه قنا تحق شرط قلندي وقيل لا يشترط دينلديكه شرط قلمدي زيرا الجرح
دم كلب معلمك وسعنده دكلدر آنجق جرحه قادر در وقيل ان كبير الا يشترط وان صغير ايشترط دينلديكه
الكرجرح كبير ايسه دم شرط قلمدي والكرجرح صغير ايسه قلندي وان اصاب السهم ظلفا او قرنه فان ادماه
حل والا فلا والكر سهم يله سي طرفنه وياخود بوينوزي نه اصابت ايلسه اكر قانه دير سه اكلي حلال اولور
واكر قانه مزايسه اكلي حلال اولماز وان رمي صيدا فقطع عضوا منه اكل دون العضو اكر رامي
برصيده رمي ايلسه اول صيدك عضوني قطع ايلسه اول صيد اكل اولنور قطع اولان عضو اكل اولنماز
وان قطعه ولم يبنه فان احتمل الثيامة اكل العضو ايضا والا فلا اكر صيددن بر عضو ني قطع
ايلسه وقطعي آيرلمسه پس امدي بر بريني ضم اولوب التيام احتمالي اولورسه اول عضو اكل اولنور
اول قطع اولان سائر اجزا منزله سنده در بو تقديرجه جرح اولور ابانه اولمز علاج ايله التيام
احتمالي اولبوب جلده معلق دوررسه اول عضو اكل اولنماز معناي ابانه موجود درعبرت
ايسه معاني به دربو خمسه صورته دكلدر وان قده نصفين او اثلاثا والاكثر من جانب العجز
اكل الكل اكر صياد صيدي اورد قده طولا ايكي شق ايدوب نصفين اولسه وياخود اثلاث اولسه يعني
اوج بلوك اولسه ايله حال بوكه اكثري قويرق طرفدن اولسه اول صيدك جمله سي اكل اولنور وكذا لو قطع نصف
راسه او اكثر اكر باشك نصفني وياخود زياده سني قطع ايلسه جمله اكل اولنور واذا ادرك الصيد حيا
حيوة فوق حيوة المذبوح فلا بد من ذكوته فان تركها متمكنا منها حرم فجان حيا صيده ادراك اولنسه
اما حيوة مذبوح حيوتندن اولسه يعني زياده جه اولسه التبدد بوغاز لغي لازم در واكر ذكوته يعني
بوغاز لمغه تمكن يعني قدرت وار ايكن ترك ايلسه حرام اولور وكذا غير متمكن في ظاهر الرواية نيه حرام
اولور اكر ذكوته قدر في دخي اولماز ايسه ده ظاهر روايتده بافقد آلت وياخود ضيق وقت اولمغله
بوغاز لمقدن قادر اولسه نيه حرام اولور وان لم يبق في حيوته الا مثل حيوة المذبوح وهو ما لا يتوهم
بقاوه فلم يدركه حيا اكر صيد حيوه متده بر شئ باقي قالمسه الا بوغاز لنمش حيوانك حيوتي مثالي
قالسه حيوه مذبوح شول شئيدركه انك بقاسي متوهم اولميه بو تقديرجه اول صيده حيا ايرلمامش

اولور بوبابده تزکیه لازم کلور وقیل عند الامام لابد من تزکیته ایضا فان ذکاة حل دیلدیکه امام
اعظم قتنده بوغازلمق لازمدرکیه وکمن مسئله کبی اکر تزکیه ایدرسه اکلی حلال اولور حاصل کلام
حیوه باقی قالمیوب آنجق بوغازلمش حیوانك حیوانی کبی قالسه وبوغالمغه دخی قدرت اولسه
روایت مختلف اولمشدر بر روایتده تزکیه لازم دکلدر حتی تزکیه سز اولسه اکل اولور زیرا حکماً
مذبوحدر امام اعظمدن بر روایتده دخی تذکیه ایلدکده حلال اولور وکذا ان ذکی المتردیة
والنطیحه والموذة والذی نفر الذیب بطنها وفیه حیوة حفیفة اوحلیة حل ویه حلال اولور
اکر بوکسك یردن دوسن کبی اکل اولنان حیوانی تزکیه ایلسه ونطیحه کبینوز ایله اورلمش انی
تذکیه ایلسه واغاج ایله اورلمشدر انی تزکیه ایلسه ودخی شول حیوانك قورده قارنینی شق ایلسه
انلره تذکیه ایلسه وبونلرك هرببرنده حیوة حفیفه وباخود حیوة جلیه اولسه اکلی حلال اولور
ابوحنیفه قتنده وفتوی دخی بوینك اوزرینه در وعند ابی یوسف ان کان یحال لایعیش مثله
لایحل ابو یوسف قتنده اکر برحال ایله اولسه که اول مثالی اولان صاغ اولمق ممکن اولسه تذکیه ایله
اولماز زیرا موبی ذبح ایله اولمامش اولور وعند محمد ان کان یعیش فوق ما یعیش المذبوح
حل والا فلا امام محمد قتنده اکر انك صاغلغی بندن زیاده اولور تذکیه ایلسه حلال اولور اکر
ذکر اولنانك خلافی اولورسه حلال اولماز ومن رمی صیداً فاسخنه واخرجه من حیز الامتناع
ثم رماه آخر فقتله حرم وضمن قیمته مجروحاً للاول برکسنه برصیده رمی ایلسه وزبون ایلسه وحیز
امتناعدن اخراج ایلسه یعنی صید کندو یی خلاصه قادر اولمسه بعده بر آخر کسنه دخی رمی ایدوب
قتل ایلسه اول صید حرام اولور ورامی ثانی رامی اول انجون اول صیدك قیمتنی مجروحاً ضامن
اولور زیرا رامی اول صیدی زبون ایلیوب حیز امتناعدن اخراج ایلمش ایدی بو تقدیرجه
کندونك مملوکی اولمشدر ثانی دخی انك مملوکنی تلف ایلمك ایله ضامن اولور وان لم یسخنه
الاول حل وهو للثانی اکر اول کی رامی اول صیدی زبون ایلمامش یعنی حیز امتناعدن اخراج
ایلمدی ایسه صکره اورلمغله حرام اولمیوب اکلی حلال اولور صید ثانی انجون نذر زیرا بنی علیه

علیه السلام الصید لمن اخذه بیورمشدر ومن ارسل کلبا علی صید فادرکه فضربه وضربه ثم
ضربه فقتله اکل برکسه کلبنی صید ارسال ایلسه وکلب صیده ایریشوب ضرب ایلسه ویره دوشوب
بعده یینه ضرب ایدوب قتل ایلسه اکل اولنور زیرا بردفعه جرحدن صکره بردفعه دخی جرح امتناع
تحت تعلّقه داخل دکلدر بس عفو اولنور وکذا لو ارسل کلبین فضربه احدهما وقتله الآخر برصیده
ایکی کلب ارسال ایلسه بریسی دوشرب وبریسی دوشرمکله دوصکره قتل ایلسه یینه حلال اولور
ولو ارسل رجلان کل منهما کلبه فضربه احدهما وقتله الآخر حلّ وهو للاوّل واکر ایکی رجل
هر بری کلبنی صیده ارسال ایلسه وکلبك بری یره دوشرسه وبری قتل ایلسه اکل حلال اولور
وصید اوّل ضربه ایدوب یره دوشوره نکدر ولو ارسل الثانی بعد ضرب الاوّل حرم وضمن
کما فی الرمی اوکی کلب ضربه ایلدکدن صکره ثانی کلبنی ارسال ایلسه اکلی حرام اولور رمیده
اولدوغی کبی قیمتنی ضامن اولور وسمع حسّا فظنّه انسانا فرماه او ارسل علیه کلبه فاذا هو
صید اکل برکسنه حس یعنی صوت خفی اسماع ایلسه وظن ایلسه که انسانور واکا رمی ایلسه
ویاخود کلبنی ارسال ایلسه واول حسّ استماع ایلدوکی صید اولسه اکل اولنور حقیقت حال
صید اولمغله انك ظنّك اعتبار یوقدر **کتاب الرهن** بوکتاب رهنك احکامی بیاننده در
رهن لغته برشیء محبوس قلمقدر رنته کم حق سبحانه وتعالینك کل نفس بما کسبت رهینة قول
شریفنده واقع اولمشدر رهنة ای محبوسة بوبال ما کسبت من المعاصی دیمکدر رهن مرهون معناسنه
اطلاق اولنور جمعی رهان ورهون کلور رهن کتاب وسنت واجماع امّت ایله مشروع
اولمشدر اما کتاب ایله مشروع اولمسی حق سبحانه وتعالینك وان کنتم علی سفر ولم تجدوا کاتبا
فرهان مقبوضة قول شریفی واقع اولمشدر وسنت ایله مشروع اولمسی نبی علیه السلام بریهودیدن
ویره سیه طعام اشترا ایدوب کندونك درعنی رهن ویرمشدر واجماع ایله دخی منعقد اولمشدر
رهن شرعیده مصنّف دیدوکی اوزره در وهو حبس شیء بحق یمکن استیفاؤه منه کالدین
رهن برشیئك حبسیدر برحق یمقابله سنده که اول حقّك استیفاسی ممکن اوله اول حبس

اولان شیدن دین کبی زیرا دین برحقدر کہ انك ایجون حبس اولان شیدن استیفاسی ممکندر
شول شیئك رهن که اندن استیفاسی ممکن دکلدر وینعقد بایجاب وقبول ورهن ایجاب
وقبول ایله منعقد اولور ایجاب رهن برکسنه نك رهنتك هذا المال بدین لك علی دیمسیدر
وبوکا مشابه اولان کلامدر وقبول رهن قبول ایدن کسنه نك قبلت دیمسی در وشیخ الاسلام
خواهرزاده دیمشدر که رهنك رکنی ایجابدر زیرا عقد تبرع در وتتم بالقبض مجوزاً
مفرغاً ممیزاً مجوز ومفرغ وممیز اولدوغی حالده رهن قبض ایله تمام اولور محوز هاء مهمله
ایله مجموعاً دیمکدر ومحوزاً دیمکله ثمری شجر اوزرنده وذرعی ارضی اورزندن رهندن
احتراز در ومفرغاً دیمك ایله شجری میوه سز وارض درع سز ودار یی راهنك متاعی
ایجنده ایکن رهن قومقدن احتراز در ممیزاً دیمك ایله مشترك اولان شیئ رهن قومقدن
احتراز مثلا نصف عبد وبا خود نصف داری رهن قومق کبی کذا فی شرح الهدایه فاضل
زیلعی وصاحب کافی دیمشدر که اول ایله یعنی محوز ایله مشاعدن احتراز در ثانی ایله راهنك
متاعی مشغول اندن احتراز در ثالث ایله غیر متصل اولان شیدن احتراز در مثلا میوه نك
اغاج اوزرنده رهنی کبی اما شجری رهن اولیه والتخلیة یعنی رهن ایجاب وقبول ایله
منعقد اولور ومحوزاً ومفرغاً وممیزاً قبض ایله تمام اولور ودخی تخلیه ایله تمام اولور یعنی
مانعی برزماندہ دکین منع ایلیه که رهنی قبض ایلمك ممکن اوله وفی البیع قبض مبیعدہ قبضدر
وللراهن ان یرجع عنه قبل القبض راهن ایجون قبضدن اول رهن قومقدن رجوع ایلمك وار
واذا قبض لزم فجان راهن مرتهن رهنی قبض ایلیه راهن رجوعه قادر دکلدر وهو مضمون
بالاقل من قیمته ومن الدین رهن هلاك اولسه رهنك قیمتندن ودیندن هر قینیسی اقل ایسه
اقل ایله مضمون در الاقل اسم تفضیل در لام ایله استعمال اولنور من کلمه سی تفضیلیه دکلدر
معنی بویله اولیجق رهندن ودیندن اقل هر قنقیسی ایسه انکله مضمون در امام شافعی قتنده
رهن امانتدر مضمون دکلدر فلو هلك وهما سواء صار المرتهن مستوفیا الدین الا کرهن

رهن هلاك اولسه حال بوكه رهن ودين ايكيسي قيمتده برابر اولسه مرتهن دينني استيفا ايلمش اولور مرتهن
راهندن وراهن مرتهندن برشيء طلب ايلماز وان كان قيمة الرهن اكثر فالزائد امانة في يد المرتهن واكر رهنك
قيمتي دينden اكز ايسه زياده سي يدمرتهنده امانتدر اكر تعدي ايدوب هلاك اولمش ايسه ضامن
اولور اكر تعدي سز هلاك اولمش ايسه مرتهنه ضمان لازم كلمز وان كان الدين اكثر سقط منه
قدر القيمة وطولب الراهن بالباقي اكر دين رهن قيمتden اكز ايسه اول دينden رهن قيمتي
مقداري ساقط اولور وباقي قلان دين ايله راهن مطالبه اولنور مثلا رهنك اون درهم
قيمتي اولسه واون درهم مقابله سنده رهن اولسه وهلاك اولسه دين ساقط اولور اكر رهنك
قيمتي بش درهم اولسه اون درهم مقابله سنده رهن اولنسه بش درهمي ساقط اولوب بش درهمي
مطالبه اولنور واكر رهنك اون بش درهم قيمتي اولوب اون درهم مقابله سنده رهن اولسه
بش درهمي امانتدر ضمان لازم كلمز وتعتبر قيمته يوم القبض هلاك اولان رهنك قيمتي يوم قبضدن
اعتبار اولنور زيرا قبض ايلدوكي كوندن ضمانته داخل اولور اكر قيمتنده اختلاف اولنورسه قول
مرتهنكدر زيرا زياده يه منكر در وبينه راهنه لازمدر ويملك على ملك الراهن فكفنه عليه عبد
مرهون وامة مرهونه هلاك اولسه راهنك ملكيدر ملكي اوزره هلاك اولور بس امدي
كفني راهن اوزرينه در زيرا راهنك ملكيدر آنجق يدمرتهنده امانتدر والمرتهن ان يطالب
الراهن بدينه ويحبسه به وان كان الراهن عنده مرتهن انجون راهندن دينني مطالبه واردر
دين مقابله سنده راهني حبس ايلمك دخي واردر رهن كندوذمتنده ايسه ده دينه حبس ايدر
حاصل كلام مرتهنده رهن موجود ايكن دينه راهني حبس ايدوبرمك واردر وله ان يحبس
الرهن بعد فسخ عبده حتى يقبض دينه الآن يبرائه مرتهن انجون عقد رهني فسخ ايلمكدن رهني
حبس ايلمك واردر حتى دينني قبض ايدنجه الا ممكدر دينden ابرا ايلمش اولسه زيرا دينني قبضدن
صكره اول كسنه يه مرتهن اصلا في صحيح اولماز ابرادن صكره دخي بو يلجه در اكر ابراء دين بولنماز
ايسه بينه حق حبس واردر ولبس عليه ان كان الرهن في يده ان يمكن الراهن من بيعه للاتفاء

فجا رهن مرتهن بدندن اولسه مرتهن ایجون بو قدر که رهنی بیع ایجون راهنه مکث ویره مثلا راهن اولان
کسنه مرتهنه رهنی بکا ویر واروب بیع ایدوب سکا حقنی اوا ایدیم دیسه مرتهن ویرمکه قادر دکلدر زیرا
رهنك حکمی حبس دائمدر دین قضا اولنجه ولیس للمرتهن الانتفاع بالرهن ولا اجارته ولا اعارته
مرتهن ایجون رهن ایله انتفاع املك یوقدر ورهنی اجاره به ویرمك وعاریه ایجون ویرمك یوقدر
زیرا رهنك اقتضاسی دین استیفا اولنجه حبسدر ویصیر بذلك متعدیا انتفاعله وباخود اجاره
وباخود اعاره ایله متعدی ایمش اولور زیرا مالکی طرفندن مأمور ومأذون دکلدر ولایبطل
به الرهن تعدی ایله رهن دخی باطل اولماز یعنی عقد رهن بوزلماز واذا طلب مرتهن دینه
امر بالاحضار الرهن فجان مرتهن دینی طلب ایلسه کندویه رهنی احضار ایلمکه امر اولنور
رهن باقیمدر یوخسه هلاك اولمش میدر دیو معلوم اولمق ایجون احضار لازمدر
فاذا احضره امر الراهن بتسلیم کل دینه اولا ثم المرتهن بتسلیم الرهن فجان مرتهن رهنی
احضار ایلسه راهنه امر اولنور که جمله دینی ابتدا، تسلیم ایلیه اذ تصکره مرتهنه امر
اولنور که رهنی تسلیم ایلیه وکذا الوطالبه بالدین فی غیر بلد العقد وبینه مرور ایدن مسئله
کبیر اکر مرتهن رهن عقد اولنان بلد دن غیریده دینی طلب ایدرسه ولم یکن للرهن حمل
ومؤنة اکر رهنك حملیه ومؤنتی یوق ایسه مرتهن رهنی احضار ایله دیو امر اولنور
ابتدا، وحمل ومؤنت اولمیان رهنده حمل اماکن بقیه واحده حکمنده در فان کان له
حمل ومؤنة فله ان یستوفی دینه بلا احضار الرهن اکر رهنك حملی ومؤنتی وار
ایسه مرتهن ایجون بلا تکلیف احضار رهن دینی راهندن طلب ایدوب آلمق
وار در ومرتهن اوزرینه واجب اولان تخلیه در یوخسه برمکانه نقل دکلدر
لکن راهن مرتهن رهنی بیع ایلمدوکنه وضایع ایلمدوکنه یمین بالله ویر رکذا فی
الکافی وکذا ان کان الرهن وضع عند عدل ولا یکلف باحضاره بینه حکم بویله در
فجان رهنك امر بلد برعادل کسنه نك قاتنده وضع اولنسه رهنك احضاری مرتهنه

مرتهن تكليف اولنماز ولا باحصار ثمن رهن باعه المرتهن بامر الراهن حتى يقبضه ودخي
راهنك امريله مرتهن ك بيع ايلدوكي رهنك ثمني دخي احضار اولنمق تكليف اولنماز قبض
ايليمجه صورت مسئله مثلا مراهقن مرتهنه رهني بيع ايلمك ايچون امر ايليسه مرتهن دخي
راهنك امري اوزره رهني بيع ايلسه لكن ثمنني هنوز قبض ايليه احضار ثمن ايچون مرتهنه
تكليف اولنماز اكر ثمني قبض ايليسه احضاري ايچون تكليف اولنور زيرا بدلكه ثمندر مبدلدر منه كه
رهندر انك مقامنه قايم اولمق ايچون تكليف اولنور ولا ان قضى بعض حقه بتسليم حصته
حتى يقبض الباقي ودخي مرتهن رهن مقبوضك حصته سني تسليمه تكليف اولنماز اكر مديون
بعض حقني قضا ايلسه باقي سني قضا ايليمجه صورت مسئله بركسنه متساوي ايكي ثوبيكز بشر
يوزدرهم قيمتي اولسه وبيك درهم مقابله سنده رهن وضع ايلسه راهن مديون بشيوزدرهم
دينني قضا ايلدكده ثوبك برينني تسليم ايليه بري دين مقابله سنده دورسون ديمكه قادر دكلدر
ومرتهنه دخي برينني تسليم ايلديو تكليف اولنماز مادامكه باقي دين قبض ايليمجه وللمرتهن ان
يحفظ الرهن بنفسه وزوجته وولده وخادمه الذي في عياله مرتهن ايچون وارد رك يعني مرتهنه لازم
اولان رهني بنفسه حفظ ايليه ودخي وجه سي وولدي وشول حاده مكه كندو عيالندن اوله يعني نفقه سي
كندو اوزرينه لازم اوله يعني بونلردن غيري يه حفظني سپارس ايليه تعدي المش اولور عبرت معاسا كن
اولمقه در بونقدر جه آيلق وياخود سنوي دوتلمش اجيره كه بيليجه ساكندر الكر دخي حفظ
ايلمك جائز در فان حفظه بعيرهم او اودعه ضمن كل قيمته اكر رهن مذكور لردن غيري بكسنه لر
حفظ ايليه لر وياخود مرتهن اول رهن برآخره امانت قويسه وضايع اولسه جمله سي ضامن
اولور زيرا تعدي ايلمش اولور وكذا ان تعدى فيه وبنه جميع قيمتي ضامن اولور الكر مرتهن
رهندن تعدي ايليسه اوجعل الخاتم في خنصره وياخود خاتمي صرجه پرماغنه داقسه وهلاك
اولسه جميع قيمتني ضامن اولور زيرا استعمالنه اذن يوقدر متعدي اولمش اولور يمين
ويسار برابر در فان جعله في اصبع غيرها فلا يضمن الكر مرتهن خنصردن غيري پرماغنه

داقسه وهلاك اولسه ضامن اولماززيرا غيري برمقوله خاتم داقلمق عادت دكلدر جنكم مرتهن
خنصردن غيري يه داقمشدر مرادي حفظ ايچون ايدي اكر مرتهن خاتون اولورسه ضامن
اولورزيرا خاتونلرك خنصردن غيري برمغه خاتم داقلمق عادتلريدر اكر برمكسه اوج قلج
رهن وضع ايلسه مرتهن اوجنيه دخي قوشاتوب ضايع ايلسه ضامن اولماززيرا اوج قلج قوشاغي
عادت دكلدر امابعض شجيع ادملك ايكي قلج قوشاغي عادتيدر اول اجلدن ايكيسه
ضامن اولور وعليه مؤنته حفظه رهنك مؤنته حفظي مرتهن اوزرينه دراكر رهنك
قيمتي ديندن اكثر ايسه ده ومؤنته ردّه الي يده ويه رهنك يدمرتهنه ردّ نك مؤنتي دخي
مرتهن اوزرينه درمثلا رهن اولان عبد ابقش فرار ايلدكده اخذ اولنوب يدمرتهنه تسليم
ايلدكلرنده انك جعلي مرتهن اوزرينه دراورد اجرتي وياخود رهنك ردّ اجرتي ردّ مرتهن
اوزرينه لازمدر مثلا رهن اولان عبد وياخود جاريه اولوب كوزي اغرسه وياخود برمرض
حادث اولسه بونلرك مداواتنك اجرتي مرتهن اوزرينه درزيرا امساك وحفظ مرتهن
اوزرينه واجبدر ومؤنتي دخي انك اوزرينه دركاجرت بيت حفظه وحافظه نته كيم
حفظ اولنان بيتك اجرتي وحافظك اجرتي كبي زيرا بونلرك اجرتي مرتهن اوزرينه دراما جعل
الابق والمداوات والفدا من الجناية تقسم على المضمون والامانة اما قاچقين قولك جعلي
وامراضه معالجه ومداواتك حرج واجرتي وجنايتدن فدا مثلا رهن اولان قول ابقش
انك اچون وبر يلان فدا مضمون وامانت اوزرينه منقسمدر مثلا اون بيك اقچه قيمتي
اولان عبد بش بيك اقچه رهن قونيلوب اول عبد جنايت اشليوب بيك اقچه فدا ويرسه
بش يوز اقچه سي مرتهنه وبش يوز اقچه سي راهنه لازم كلور زيرا عبدك اون بيك اقچه سنك
بش بيك اقچه سي مضمون وبش بيك اقچه سي امانتدر ومؤنته بقيه واخلاصه على الراهن
كالنفقة والكسوة واجرة الداعي واجرة ظئر ولد الراهن رهنك بقاواصلاحنك
مؤنتي راهن اوزرينه درنفقه وكسوه وجوباتك اجرتي ورهنك ولدنك دايه سنك

سنان

سنك اجرتي كبي زيرا بو متالربقاسنك مؤنتي انجون در وستي البستان وتلقيح نخله وجذاده وانقا
بمصالحه ودخي بستان ستي كبي وحرما اغاجني تقليح كبي عربستانده اركك حرمايي دبشي حرمانك
اوزرينه القا ايلمك كبي واغاجدن حرمايي دوشورمك كبي واول بستانك مصالحه قيامي كبي مثلا
ديوار لرينى اصلاح كبي وخارجتن اوتلو لرينى كيدرمك بومقوله مؤنت راهن اوزرينه در كرك
رهنده فضله اولسون كرك اولمسون زيرا راهنك ملكنده باقيدر كذلك منافعي دخي راهنك
ملكنده باقيدر وما اداه احدهما بما وجب على صاحبه بلا امر فهو تبرع راهن ومرتهندن برشيئي يعني
هرقنقيسي صاحبنك اوزرينه واجب اولان شيئ بلا امر اديلسه ايلدوكي شيئ تبرعدر وبامر القاضي
برجوع به اما قاضينك امري ايله اداايلسه ويرد وكي شيئ ايله صاحبنك اوزرينه رجوع ايدر زيرا قاضي
ولايت عامه سي وارد ركانه صاحبي امر ايلمشدر وعن الامام رحمه الله لايرجع ايضا ان كان
صاحبه حاضرا امام اعظمدن رحمه الله انقل بيور مشلدر كه بلا امر ويرد وكي كبي رجوع ايدر من
اكر صاحبي حاضر اولورسه امام ابو يوسف ايكي وجهده دخي صاحبي اوزرينه رجوع ايدر ديو
بيور مشلدر

باب ما يجوز ارتهانه والرهن به وما لا يجوز به وباب شول شيئك بيانندر

كه اول شيئك ارتهاني وانك ايله رهن جائز اولور ودخي ارتهاني ايله رهن جائز اولمازلا يصح رهن
المشاع مشاع اولان شيئك رهني جائز دكلدر وان مما لا يحتمل القسمة قسمت احتمالي اولميان
برده ايسه بينه مشاع اولان شيئك رهني صحيح دكلدر اما هبه ده جائز در زيرا هبه نك حكمي ملكدر ملك
ايسه واشتراكي قبول ايدر اوكان من الشريك شريكنه دخي رهن اولورسه صحيح دكلدر زيرا مشاعده ثبوت
يد منصور دكلدر اكر شريكنه رهن جائز اولسه بركون رهن طريقيله امساك ايدوب وبركون ملك
طريقيله امساك ايلمك لازم اولوردي بو ايسه جائز دكلدر ولو صراء فسد اكرارتهاندن صكره
شيوع طاري اولورايسه عقد رهن فاسد اولور ابو حنيفه وامام محمد قتنده خلافا لابي يوسف
ابو يوسف انجون خلاف وارد رانك قتنده عقد رهن فاسد اولماز ولا رهن الثمر على الشجر
بدون الشجر والا الزرع في الارض بدون نامبوه نك شجر اوزرنده اولوب شجر سز رهن اولماسي صحيح دكلدر

وارضنده درعك ارض سز رهن اولمسي صحيح دكلدر ولا الشجر او الارض مشغولين بالثمر والزرع
درع ميوه ايله مشغول ارض وشجرك دخي رهني صحيح دكلدر مثلا انجق شجر وارض قونيلوب
ثمر وزرعي رهن اولنه بو مقوله شئ رهن اولمق صحيح دكلدر زيرا انجق انكله مرهون اولميان شيئ متصل
اولسه جائز دكلدر زيرا ذكر اولنان مرهون اولان مشغولك يا اكثر قبضي ممكن دكلدر ولو رهن
الشجر بمواضعها والدار بما فيها جاز اگر شجر مواضعي ايله وياخود دار انجق اولان شيئلر رهن
اولنسه جائز در شول شيئكه رهن اولنه اكا مرهون اولان شيئك مجاور يعني رهنك
صحتني منع ايلماز امانجر اوزرنده ميوه اولنسه رهنه داخل اولور اتصالي انجون تابعدر
ولا يجوز رهن الحر والمدبر وام الولد والمكاتب حرك ومدبرك وام ولدك ومكاتبك
رهني جائز دكلدر حره ده مالبت بوقدر وسائر ينك خود بيعي جائز دكلدر ولا بالامانات
امانات اولان شيلرك رهني دخي جائز دكلدر ودبيعت امانت در رهن ودبيعت اما نتدر
اما عارية امانت ودبيعت دكلدر عاريت امانتدر ودبيعت دكلدر وشول شالي كه روزكار كونوب
برآخرك اوينه وارسه اولدخي امانتدر ودبيعت دكلدر ودبيعت خاصه در كه قصد احفظ
انجون ويرله امانت عامه در رهن شبه شاملدر ولا بالدرك درك ايله دخي رهن جائز دكلدر رهن
بالدرك تفسيرنك صورة مسئله سي بودركه برمكسنه برآخر مكسنه يه رشئ بيع ايدوب وثمني قبض ايلمسه
وبيع ايلدوكي شئ دخي تسليم ايلمسه لكن مشتري مبيعك مستحق اولمسندن خوف ايدوب ويردوكي
ثمنه في بايعدن رهن انجون السه باطلدر واول مبيع مشتري قتنده امانتدر هلاك اولورسه ضمان
لازم كلمز ولا بما هو مضمون بغيره كالمبيع في يد البايع ودخي شول شيئك رهني جائز دكلدر كه غيري
ايله مضمون اولا يد بايعده اولان مبيع حقيقت كبي زيرا رهن حقيقة وحكما دين اولان دين
مقابله سنده در يد بايعده اولان مبيع ايسه حقيقة وحكما دكلدر بنجان هلاك اولسه ثمن ساقط
اولور زيرا بايعك حقيدر وضمان يوقدر وفقها بوكا عين مضمونه بغيرها تسمية ايلديلر اما عين
مضمونه بعينها هلاك اولدقده مثلي وياخود قيمتي ايله مضمونه در معضوب وبدل خلع وهبه

مهر بدل صلح عن دم العمد كبي بونلره رهن صحيح دكلدر ولا بالكفالة بالنفس ولا بالقصاص في النفس وما
دونها كفالت بالنفس ايله دخي رهن جائز دكلدر ودخي قصاص في النفس ايله وقصاص كه نفسدن
غيري اولدانك ايله دخي رهن جائز دكلدر مثلا بركسنه بركسنه به كفيل بالنفس اولسه بعده اول كفالته رهن
ويرسه جائز دكلدر وبركسنه تك اوزرينه قصاص في النفس ودخي نفسدن غيري قصاص واجب اولسنه
بو قصاص مقابله سنده رهن قومق جائز دكلدر زيرا استيفاسي متعذر در اما حطاء جنايت واقع
اولسه ارش مقابله سنده رهن قومق جائز در زيرا استيفاء ارش رهندن ممكن در ولا بالشفعه وشفعه
ايجون دخي جائز دكلدر مثلا بركسنه اوينجي آخره بيع ايلدكده بركسنه شفيع اولوب شفعه سنه قضاء قاضي
لاحق اولدقده نصكره بايع وياخود مشتري شفيع اولان كسنه به اوي بنزه تسليم ايله ديو رهن ويرسه جائز
دكلدر بو صورتده دين يوقدر كه مقابله سنده رهن قومنيله ولا باجرة النايحه والمغنية اغلايجي ومغنيه
اجريني مقابله سنده رهن جائز دكلدر اكر رهن قومنيله يه ضايع اولسه مضمون دكلدر زيرا رهن اصلا واجب
اولمايان شي مقابله سنده قونلمشدر حتى قبل الرهن قاضي به وارسه اجرت ويرمك ايجون حكم ايلماز ولا
بالعبد الجاني او العبد المديون عبد جاني يعني جنايت ايلمش قول ايجون وياخود عبد مديون ايجون
رهن جائز دكلدر ولا يجوز للمسلم رهن الخمر ولا ارتهانها من مسلم او ذمي مسلم ايجون خمري رهن
قومق ورهن آلمق مسلمدن وياخود ذمي دن جائز دكلدر زيرا مسلم حقنده ايقا واستيفا
متعذر در عدم ماليتي ايجون ولا يضمن له مرتهنها ولو ذميا مسلم ايجون ضامن اولماز اكر
اول خمرك مرتهني ذمي ايسه ده صورة مسئله بودركه برمسلم برذمي يه خمر رهن قويسه ذميدن اول
خمري غصب ايلسه لر ذمي اول خمري ضامن اولماز زيرا مسلم حقنده مال متقوم دكلدر ويضمنها
معلوم ارتهنها من ذمي مسلم اول خمري ضامن اولور اكر ذميدن ارتهن ايلمش ايسه زيرا آنلر
حقنده مال متقوم در ويصح بالدين ولو كان موعودا بان رهن ليقرضه كذا ودين مقابله سنده
دخي رهن صحيح اولور اكر اول دين موعود ايسه ده يعني راهن مرتهنه برشي رهن قويه واول
دخي كا بوقدر بيعني بيك اقچه قرض ويره ونبو وعده ايليه واول وعده ايلدوكي دين مقابله سنده

رهن قومق جائزدر فلو هلك في يد المرتهن لزمه دفع ماوعدان مثل قيمة او اقل كردين موعود
مقابله سنده وضع اولنان رهن يد مرتهنده هلاك اولسه مرتهنه لازم اولور كه وعد ايلدوكي
شيء راهنه دفع ايليه اكر موعود الف رهنك قيمتي مثلي ايسه و يا خود رهنك قيمتندن اقل ايسه
وعد ايلدوكي شيء ويرر اكر موعود اولان الف رهنك قيمتندن زياده ايسه آنحق رهنك قيمتي
مقداري ويرر روبراس مال السلم و ثمن الصرف و بالمسلم فيه سلمك راس مالي مقابله سنده
دخي رهن صحيح در و ثمن صرف و مسلم فيه مقابله سنده دخي رهن صحيح اولور فان هلك
في مجلس العقد استوفى حكماً اكر رهن مجلس عقده هلاك اولسه مرتهن ديننى حكماً استيفا
المشدر زيرا حكما قبض متحقق اولمغله سلم و صرف صحيح اولور و ان افترقا قبل النقد و الهلاك
بطل العقد اكر راس مال سلمي و ثمن صرف نقد ايلمزدن و رهن هلاك اولمزدن مقدم مجلسدن
مفترق اولسه لرايكيسندن دخي عقد باطل اولور زيرا حقيقةً او حكماً قبض فوت اولمشدر و الرهن
بالمسلم فيه رهن ببدله اذا فسخ فجان عقد سلم فسخ اولنسه مسلم فيه مقابله سنده اولان رهن
راس مال بدلي رهن اولور و هلاكه بعد الفسخ هلاك بالاصل بعد الفسخ رهنك هلاك ايله
هلاكدر يعني مسلم فيه ايله هلاكدر اكر غير شيء مقابله سنده محبوس ايسه ده بينه اصلي ايله هلاك
و يصح بالاعيان المضمونة بنفسها اي بالمثل و القيمة كالمغصوب و المهر و بدل الخلع و بدل الصلح
عن دم العمد بنفسها يعني مثل و قيمت ايله اولان اعيان مقابله سنده دخي رهن صحيح اولور مثل
و قيمت مغصوب اولان اعيان مغصوب و مهر و بدل خلع و دم عمددن صلح كبي شيلر كبي مثلا
مغصوب اولان شيء قائم ايسه ور بلور قائم دكل ايسه قيمتي ور بلور و سائري دخي بانفسها اعيان
مضمونه در فقها اعيان اوج قسم ايلمشدر برقسمي عين غير مضمونه در امانات كبي زيرا ضمان
مالك اولان شيئك مثلني ايلمك در اكر مثليات دن ايسه اكر قيمي ايسه قيمتني رد ايلمك در
امانت ايسه بلا تعد هلاك اولسه مقابله سنده برشي لازم كلمز اكر تعدي اولمش امانت اولماز
مغصوبه اولور و ايكيسي قسمي بنفسها عين مضمونه در مغصوب كبي و اوچنجي قسمي عين مضمونه
دكلدر

و كلدر

دكلدر بلكه مضمون به شيء بهدر بدايده اولان مبيع كبي زيرا هلاك اولسه مثلني و ياخود قيمتني
برفرد ضامن اولمازلر ايجون مشتري دمتندن ثمني ساقط اولور وبدل الصلح عن انكار وان اقر المدعى
بعدم الدين انكاردن بدل صلح مقابله سنده رهن صحيح اولور اكر مدعي عدم دينه اقرار ايدرسه ده
صورة مسئله بركسنه آخردن بيك درهم ادعا ايلسه مدعي عليه دخي انكاردن بيشوز درهم اوزرينه صلح
ايدوب بيكدرهم مساوي بر ثوب رهن وضع ايلسه ورهن مرتهن ياننده هلاك اولسه بعده بنم سنده
الاجل حقم بوغدي ديو اقرار ايلسه مرتهن راهنه بيشوز درهمي ضامن اولور ابو يوسف ايجون خلافه
واردر انك قيدنده زمان لازم كلماز ولو رهن الاب لدينه عبد طفله جائز اكر باباكندو كوجك اوغلونك عبدنه
كندو دينيني ايجون رهن ويرسه جائزدر زيرا ايداع ايلمكه قادر رهن ويرمك خود صحيح حقنده اولديكندن
زيرا هلاك اولسه مضمون هلاك اولور وكذا الوصي ووضعك حكمي بابانك حكمي كبيدر فان هلك
لزم مثل ما سقط به من دونهما اكر رهن وضع اولنان عبد هلاك اولسه اكر بابا وضع ايلديي ايسه
بابايه اكر وصي وضع ايلديي ايسه وصي يه ايكيسنك دخي تندن رهن ايله ساقط اولور شيئك مثلي لازم
كلور مثلا دين بيك درهم اولسه عبدك بهاسي ايكيبيك درهم اولسه بيك درهمي ضامن اولور زياده سني
ضامن اولمازلر زياده سي مرتهن قتنده امانتدر نهايه دمتمورطا شيدن نقل ايدوب اكر دينيدن
زياده ايسه بابادين مقداري ضامن اولور زيرا بابا ايجون مال صبي ايله انتفاع وارد ر اما وصي ايجون
انتفاع يوقدر وبنه زخيره دن نقل ايدوب بابا ايله وصي زياده نك عدم ضمانندن واقع اولان حكم
برابر در زيرا مرتهن قتنده امانتدر ايكيسي ايجون خود ولايت ايداع وارد ر برابرلك دخي وارد ر
يعني محققدر ولو رهن الاب من نفسه اومن ابن آخر صغير له اومن عبد له تاجر لادين عليه صحيح
واكر بابا كوجك اوغلونك عبدني كندويه اولان دينيني رهن ايجون وضع ايلسه وياخود بابا بابانك
ذكر اولنان طفلنك عبدني برآخر اوغلونه اولان ديني ايجون رهن وضع ايلسه وياخود بابا بابانك
برتاجر عبد بله مديون دكلدر كن اولان ديني ايجون اول طفلك عبدني رهن قوسه صحيحدر
بخلاف الوصي بوذكر اولنان مسائلده بابا وصينك خلافيدر وصي يولوجي ايله جائز دكلدر

وان استدان الوصي لليتيم في كسوته او طعامه ورهن به متاعه صح واكر وصي دين اليه يتيم ايجون كسوه وطعام اشترا اليه واول استدانه مقابله سنده يتيمك متاعيني رهن وضع اليه صحيح اولور وليس للطفل اذا بلغ نقض الرهن في شئ من ذلك مالم يقبض الدين طفل ايجون بالغ اولدقده رهني برشيئه نقض ايلمك يوقدر مادامكه ديني قضا اليه ولو رهن شئ بثمن عبد فظهر حرًا او بثمن حل فظهر خمرًا او بثمن ذكية فظهرت ميتة فالرهن مضمون اكر بركسنه برعبد اشترا ايدوب ثمني مقابله سنده برشئ رهن وضع اليه واول عبد حر اولدوغي حالده ظاهر اولسه وياخود سركه اشترا ايدوب برشئ وضع اليه اول حل خمر اولدوغي ظاهر اولسه وياخود بوغاز لنمش قيون وياخود اوكوز اشترا ايدوب برشئ رهن وضع اليه ومسيته ايلدوكي ظاهر اولسه پس امدي رهني مضمون اندر مرتهن رهني ضامن اولور وجاز رهن الذهب والفضة وكل مكيل وموزون فضة نك رهني وهر مكيل موزون اولان شيئك رهني جائزدر زيرا بونلردن استيفا ممكندر فان رهنت بجنسها فهلاكها يمثلها من الدين ولا عبرة للجودة مذكورات جنسنه رهن اولنسه پس امري آنلرك هلاكي ديندن مثلي ايله در ايلوكنه وقيمتنه اعتبار يوقدر امام اعظم قتده اموال دنيوبك جنسنه مقابله ده جوديه قيمت يوقدر وزن اعتباري وياخود كيل اعتباري ايله استيفا ايدر يوخسه قيمت اعتباري جكلدر وعندهما هلاكهما بقيمتها ان خالفت وزنها فضمن بخلاف الجنس وتجعل رهنا مكان الهالك اما مين قتده مذكورانك هلاكي قيمتي ايله در اكر رهنك وزني ديننك وزننه مخالف ايسه مرتهن خلاف جنسيله ضامن اولور وضامن اولدوغي شئ هالكك مكانته رهن قيلنور بو مسئلدنك بياني بودركه بركسنه برآخر كسنه يه اون درهم بركومش بلازك اون درهم مقابله سنده رهن قويسه وبلازك هلاك اولسه جميع دين بلاخلاف ساقط اولور اكر بلازك دري اولمغله سكز درهم قيمتي اولسه وهلاك اولسه ابو حنيفه قولي اوزره جميع دين ساقط اولور وسائر ائمه قتده مرتهن بلازكك قيمتني خلاف جنسي ايله ضامن اولور ومبسوطده بركسنه نك اون درهم كومش بلازكي اون

اون

اون درهم مقابله سنده رهن وضع ايلسه بو مسئله اوج وجه اوزره در بلازك قيمتي وزننه مماثل
اوله و ياخود قيمتي وزنندن اقل اولوب سكز درهم مماثل اولسه و ياخود قيمتي وزننده زياده
اولوب ان ايكي درهم مماثل اولسه مثلا بلازك هلاك اولسه و ياخود منكسر اولسه اكر قيمتي
وزني مثللي ايسه مرتهنك حقي ساقط اولور زيرا وزن وقيمتده دينه وفا در بو تقدير جه مرتهن
هلاكي ايله كمال حقني استيفا ايلمش اولور اكر منكسر اولسه ابو حنيفه و ابو يوسف قولي اوزره
مرتهن قيمتني ضامن اولور ديلرسه جنسندن و ديلرسه خلاف جنسندن ضامن اولور
زيرا خلاف جنسندن اوليجق ربو احوفدن امين اولور وضامن اولدوغي شيء
وقتي كلنجه انك قيمتنده رهن اولور وقت كلدكده حقني قضا ايلر ومكسور اولان
كندونك ملكيدر زيرا صامن اولمشدر ومن اشتري شيئا على ان يعطي بالثمن رهنا
بعينه صحح استحسانا كشول مكسنه كه بر عبد مشتري يه شول شرطله بيع ايلسه كه اول عبدك
ثمني مقابله سنده بعينه خلاف فلان شيء رهن وضع اليله و ياخود بعينه فلان
مكسنه كميل ويرديو بيع استحسانا صحيح اولور اما قياسا صحيح اولماز ايدي زيرا بو بر شرطدر كه عقد
بيعي مقتضي دكلدر و بو بعيده عاقدينن بري الجون منفعت وارد ر و بو مثللي ايسه مفسد بعيدر و بري
دخي صفقه ايجنده بر صفقه دخي بولنور بو مقوله دن ايسه نهي اولنمشدر اما استحسانا صحيح اولمسي
بو بر شرطدر كه عقد بيعه ملايمدر زيرا رهن استيثاق ايجوندر وكفالت دخي استيثاق ايجوندر
زيرا استيثاق عقده ملايمدر استيثاق تملك آلمق و محكم ايلمك معناسنه در وان امتناع عن اعطاء
لا يجبر اكر مشتري رهن اعطادن امتناع ايدرسه مشتري به البته رهن ويرديو جبر اولنماز و للبايع
فسخ البيع الا ان دفع الثمن حالا او قيمة الرهن رهنا بايع ايجون اول بيع فسخ ايلمك وارد ر يعني
فسخه قادر در مكر كه مشتري حالا ثمني دفع ايليه و ياخود مشروط اولان رهنك قيمتني
رهن فويه زيرا رهن مشروطدر كه حاصل اولان مقصود قيمتي ايله دخي حاصل اولور ولو شرى
شيئا و قال للبايع امسك هذا حتى اعطيك فهو رهن وعند ابي يوسف وديعة اكر مكسنه

برشئ بيع ايلسه وشترى بايعه ثمنى سكا اعطا ايدجك شوشئ دوت دبسه وبو ويروكي شئ بايعك
يانده رهندر امام ابو يوسف قتده وديعه در ولو رهن عبدين بالف فليس له اخذ احدهما بقضا
خصته كالبيع بر كسنه بيك درهم مقابله سنده ايكي عبد رهن وضع ايلسه راهن انجون يوقدر
برينك خصته سنى قضا ايلمك ايله عبدك برينى اخذ ايليه بيع كبي ببعه مثال بر كسنه ايكي عبدي
صفقة واحده ايله بيك درهم بيع ايلسه بعده بشر يوزدرهمي ادا ايلدكده نصكره برينك خصته سيدر
ديو عبدك برينى المغه قادر دكلدر ولو رهن عينا عند رجلين صحح وكلهارهن كل منهما
والمضمون على كل خصته وبنه بر كسنه ايكي رجل قاتنده ديناري مقابله سنده برعين وضع
ايلسه صحيحدر وعينك كليسى ايكيسندن هربرينك دينى انجون رهندر يوخسه نصفى برى انجون
ونصفى آخرى انجون دكلدر زيرا شيوع يوقدر اكر رهن هلاك اولسه هربرينك دينى نك خصه سي
اورزينه مضمونلر واكر تهائيا فى حفظها فكل فى نوبته كالعدل فى الآخر اكر اول عينك حفظنده
تهائى يعنى نوبتى ايدرلرسه هربرى كندو نوبتنده آخر حفظنده عدل كبيدر فان قضى دين احدهما
وكلهارهن عند الآخر اكر ايكيسندن برينك دينى قضا ايلسه عينك كليسى دائن آخر قاتنده رهن
دندر زيرا عينك كليسى اجزاء دينك هرجزيى انجون محبوسدر مادامكه دينك برشئ باقيدر
استرداد رهن ممكن دكلدر ولو رهن اثنان من واحد صح ولو ان يمسكه حتى يستوفى فى جميع
حقه منها اكر ايكي كسنه بر كسنه يه رهن وضع ايلسه صحيحدر واول واحد انجون وارد ركه اول رهنى
امساك ايليه ايكيسندن جميع حقنى ادا يدنجه ولو ادعى كل من اثنين ادا رهن هذا الشئ
منه وقبضه وبرهنا عليه بطل برهانهما در رغر ربو مسئلة مستقلاً برمسئله دريو قرو
مسئله يه ارتباطى يوقدر ديمشدر تحت اللفظ معناسى مثلا راهندن هربرى ادعى ايلسه كه
ان هذا تحقيقا شو كسنه رهن هذا الشئ منه شوشئ سكا رهن ويردى وبودخى قبض
ايلدى ديو ايكيسى دخى مستقلاً دعوى ايلسه وادعا ايلدكلرى شئ اوزرينه برهان اقامت
ايلسه لر ايكيسنك دخى برهانى باطلدر صورت مسئله بر كسنه نك بدندن برعبدي اولوب ايكى

ایکی کسنه نك هر بری ذوالیدا ولان کسنه یه دیسه لر که شو عبدی سن بکا بیك درهم مقابله سنده
رهن ویردك وبن دخی قبض ایلدم وایکیسی دخی بینه اقامت ایلسه لر برهانلری باطل در
زیرا عیدك کلیسی وقت واحده ده هم اکا وهم آخره دعوی ایدنه رهن اولمق مستحیل در ولو بعد
موت الراهن قبلا ویحکم بکون الرهن مع کل نصفه رهنا بحقه اکر ادعی ایدنلر راهنك
موتندن صکره دعوی ایدوب بینه اقامت ایلسه لر ایکیسنك دخی بینه سی قبول اولور وحکم
اولنور که رهنك نصفی برینك ونصفی برینك حقی مقابله سنده رهن اولمشدر جوازی
استحسانا در یوخسه قیاسا ادکلدر **باب الرهن یوضع علی ید عدل** بو باب شو رهنك
بیاننده در که ید عدله وضع اولنه بو محلده رهن معنای نکره اولوب یوضع نکره نك صفتی
اولمه ولقد امر علی اللئیم یسبنی طریقه سی اوزره ویا خود الرهن معرف باللام اولمغله یوضع
حال اولمه ولو اتفقا علی وضع الرهن عند عدل صح وتم بقبض العدل اکر راهن ومرتهن
برعدل قاتنده رهنی وضع الملك اوزره اتفاق ایلسه لر صحیح اولور وعدلك قبضی الی عقد
رهن تمام اولور ولیس لاحدهما اخذه منه بلا رضاء الآخر وراهن ومرتهندن برینك اجنبی
یوقدر که اول آخرك رضاسی یوغیکن رهنی عدلدن اخذ ایلیه یعنی برینك خبری یوغیکن رهنی
آلمکه قادر دکلدر زیرا شرعوه مساع یوقدر ویضمن بدفعه الی احدهما اکر عدل رهنی راهن
ومرتهندن برینه ویرسه ضامن اولور زیرا رهن راهنك مودعیدر حقندن ومرتهنك
مودعیدر مالیت حقندن بونلرك هر بسی اجنبی در آخر مودع اولان شئی اجنبی یه ویرمك
ایله ضامن اولور وهلاکه بی بده علی المرتهن یدعدلده رهنك هلاکی مرتهن اوزرینه در زیرا
یدعدل مالیت حقندن یدمرتهندر وکل الراهن العدل والمرتهن وغیرهما ببیعه عند
حلول الدین صح اکر آهکن دینك وقتی حلول ایلدکده رهنی بیعه عدلی ویا خود مرتهنی
ویا خود ایکیسندن غیری وکیل ایلسه صحیح اولور زیرا رهن کندو مالیدر مراد ایلدوکی
کمسنه یه وکیل الملك جائز در فان شرطت فی عقد الرهن لا ینعزل ولا یموت الراهن او المرتهن

وابیعه بغیبته وورثه واکر وکالت عقد رهنده شرط قلنسه وکیل مؤکلك عزلی ایله معزول اولمز و
راهنك ومرتهنك موتی ایله دخی وکالتدن معزول اولماز وکیل وارد رکه راهنك ورثه سی غیبتنده
بیع ایلیه حیاتنده بیع ایلدوکی کبی زیرا حیاتنده اولدقده راهنك حاضر اولمسی لازم دکل ایدی
موتنده نصکره دخی وارثی حاضر اولمق لازم دکلدر وتبطل بموت الوکیل وکالت وکیلك
موتی ایله باطل اولور وارثلری بر وکالت ایده رزده یمکه قادر دکلدر وکل بالبیع مطلقا
بیعه فبالنقد والنسئة فلو نهاه بعده عن بیعه نسئة لا یعتبر نهیه اکر راهن اولان کسنه
رهنی بیع ایلمك ایچون عزلی مطلقا وکیل ایلسه یعنی مجرد بیع ایله دیسه امانقد ونسئة ذکر
ایلمسه وکیل اولان کسنه اول رهنی نقد ایله ویرسه بیع ایلمك وارد راکر رهنده نصکره راهن
وکلنی نسئیه بیع ایدرسه ده نهی معتبر دکلدر یعنی نهیه اعتبار اولنمز ولا یبیع الراهن ولا المرتهن
بلا رضی الآخر راهن ومرتهن رهنی آخرك رضاسیز بیعه قادر دکلدر زیرا رهنده ایکیسنك
دخی حقی وارد راولا راهنك ملکیدر رهناسی لازمدر ومرتهن دخی مالیت جهتندن
راهندن احقدر بو تقدیرجه رضاسز بیعه قادر دکلدر فان حل الاجل والراهن غایب
اجبر الوکیل علی بیعه کما یجبر الوکیل بالخصومة علیها عند غیبة مؤکله اکر اجل حلول ایلسه وحال
بوکه راهن غایب اولسه اول رهنی بیعه وکیل اولان کسنه اجبار اولنور خصومة وکیل اولان کسنه
مؤکلی غایب ایکن خصومة جبر اولندوغی کبی وکذا یجبر لو شرطت بعد عقد الرهن فی الاصح
وینه وکیل رهنی بیع ایچون جبر اولنور اکر عقد رهنده نصکره وکالت شرط اولنمش ایسه اصح
روایتده فانه باعه العدل فثمنه قائم مقامه وهلاکه کهلاکه اکر عدل رهنی بیع ایلسه پس امدی
اول رهنك ثمنی مقامنه قائم اولنور یعنی اول ثمن رهن اولنور ثمنك هلاکی رهنك
هلاکی کبیدر فان اوفاه المرتهن فاستحق الرهن وکان هالکا فلمستحق ان یضمن الراهن
اکر عدل رهنك ثمنندن مرتهنه دینی ویروب وفا ایلسه ورهن مستحق چقسه اول رهن
مشتری یدنده هلاك اولمش اولنور مستحق راهنه رهنك قیمتنی تضمین ایتدورر

ایتدورر

رر وصح البيع والقبض عدلك ببيعي مشتربنك عدلدن قبضي صحيح اولور او العدل ودخي مستحق
اولان كسنه عدلر رهنك قيمتني تضمين ايدور رر او العدل قولي بضمن الراهن قوله معطوفدر
ثم العدل ان شاء ضمن الراهن اذ نصكره عدل ديلرسه راهنه تضمين ايدور رر ويصح ان
حال بوكه عدلك ببيعي ومرتهنك ثمني قبض ايلدكي صحيح اولور وضمن المرتهن ثمنه وهو له
عدل ديلرسه مرتهنه ثمنك رهنك ثمني تضمين ايدور رر واول تضمين ايدور ردوكي
ثمن عدل ايجوندر زيرا كندوسي ادا ايلمش ايدي وببطل القبض فيرجع المرتهن علي
الراهن بدينه مرتهنك ثمني قبض ايلمسي باطل اولور ومرتهن كندونك دينني ايجون
راهن اوزرينه رجوع ايدر وان كان الرهن قائما اخذ المستحق اكر رهن قائم ايسه يعني
حاضر ايسه مستحق اولان كسنه رهني اخذ ايدر زيرا كندونك مالني بولمشدر ورجع
المشتري على العدل بثمنه مشتري ويردوكي ثمني ايجون عدله رجوع ايدر ثم هو على الراهن
اذ نصكره عدل ثمن ايجون راهن اوزرينه رجوع ايدر وصح القبض فحين عدل راهن
اوزرينه رجوع ايلسه مرتهنك ثمني قبض ايلمسي صحيح اولور وعلى المرتهن ثم المرتهن ثم الراهن
بدينه اذ نصكره عدل مرتهن اوزرينه رجوع ايدر فحان عقد منتقض اولسه ثمن باطل اولور
وحال بوكه مرتهن ثمني قبض ايدر فحان ثمن باطل اولسه ضرورت قبض دخي منتقض
اولور اذ نصكره مرتهن دخي دينني ايجون راهن اوزرينه رجوع ايدر زيرا فحان عدل
مرتهن اوزرينه رجوع ايلسه وقبض منتقض اولسه مرتهنك حقي دينه رجوع ايدر وان لم
يكن التوكيل مشروطا في الرهن بوقروده ذكر اولنان مسائل اكر توكيل عقد رهنده
اولدوغي تقديرجه ايدي اما اكر عقد رهنده توكيل مشروط اولماميش ايسه برجع العدل
على الراهن فقط عدل ايجون راهن اوزرينه رجوع ايدر مرتهن اوزرينه رجوع ايدر مزيد
عقد رهنده نصكره اولان توكيل حق مرتهنه تعلق ايلماز قبض المرتهن ثمنه اولم يقبض
اكر مرتهن رهنك ثمني قبض ايلسون كرك قبض ايلمسون عدل راهن اوزرينه رجوع ايدر

عدم قبضنك صورة مسئله سي مثلا عدل راهنك امري ايله بيع ايلسه ويد عدلن بلا تعدد ثمني ضايع
اولسه صكره مرهون اولان شئ مستحق چقسه اول اجلدن عدل راهنه رجوع ايدر وان هلاك الرهن
عند المرتهن تم استحق فللمستحق ان يضمن الرهن قيمته واكر راهن مرتهن قاتنده هلاك اولسه
واندن صكره مستحق چقسه مستحق ايجون وارد ركه دير سه اول رهنك قيمتني راهنه تضمين
ايتدورر ويصير المرتهن مستوفيا بدينه رهن هلاك او لمغله مرتهن دينني استيفا الثمن اولور
وان يضمن المرتهن مستحق ديرسه مرتهنه تضمين ايتدورر زيرا مستحقك حقني قبض ايله
متعدي اولمش اولور ويرجع المرتهن بما ادى بدينه على الراهن مرتهن دخي راهن اوزرينه
تضمين ايلدوكي رهنك قيمتي ايله رجوع ايدر اما قيمت ايله رجوعي راهن جهتندن تسليم ايله
معذور اولمسيدر اما دين ايله رجوعي تضمين ايلمك ايله قبضي منتقض اولوب حقي كما كان
عودت ايلمسيدر **باب** التصرف في الرهن وجنايته والجناية عليه بو باب نفس رهندن
تصرفك ورهنك جنايتي ورهنك جنايتي اوزرينه اولان جنايتك احكامي بيانندر
بيع الرهن موقوف على اجازة المرتهن او قضاء دينه راهنك رهني بيع ايلمسي مرتهنك اجازتنه
موقوفدر وياخود دينني قضا ايلمك ايله موقوفدر فان اجاز صار ثمنه رهنا مكانه اكر مرتهن رهني
بيع ايلمكه اجازت ويرسه اول رهنك ثمني بنه رهنك مكانه رهن اولور وان لم يجز وفسخ لا ينفسخ
في الاصح اكر مرتهن بيعه اجازت ويرمسه وبيعي فسخ ايلسه اصح روايتده بيع فسخ اولمازنهايت موقوفدر
بعضو موقوف اولور مرتهنك حقني بطلاندن صيانت ايجون فان شاء المشتري صبر الى ان
يفك الرهن اورفع الامر الى القاضي ليفسخه مشتري ديرسه راهن فك ايدنجه صبر ايدر وياخود
امري يعني دافع اولان عقد بيعي قاضيه واروب بيعي فسخ ايلمه وصح عتق الراهن الرهن وتدبيره
واستيلاده راهنك رهني اعتاق ايلمسي واستيلاد ايلمسي ومدبر ايلمسي صحيحدر زيرا عتق
محلنده يعني ملكه مضاف اولدوغي حالده اهلندن صدور ايلمشدر مرتهنك عدم اذن
ايجون راهنك تصرفي لغو اولمازفي الحال اعتاق سبيله ملك رقبه زائل اولسه مرتهنك دخي ملك

ملك يدي زائل اولور اكا بناءً ملك رقبه يددن اقويدر جنكه اعلى واقوي زائل اولمغي اذني خود
بطريق الاولى زائل اولور فان كان موسراً طولب بدينه ان حالاً واخذ قيمة الرهن فجعلت
رهنا مكانه لو مؤجلا رهنك قيمتي اخذ اولنوب رهنك مكانته رهن قيلنور حلول وقته
ديكن اكر دين مؤجل ايسه وان كان معسراً سعي العبد المعتق في الاقل من قيمته من الدين ورجع
على سيده اكر راهن معتق معسراً اولمسي ظاهر اولسه يعني مفلس ايسه عبد معتق مرتهن
ايجون سعي ايدر رهنك قيمتندن ودينندن اقلدر يعني اكر رهنك قيمتي اقل ايسه دين
ايجون سعي ايدر وعبد سعي ايدوب مرتهنه ويردوكي شئ ايله سيدي اوزرينه رجوع
ايدر ديسر حالنده زيرا سيدك اضطراري حالنده دينني قضا ايلمشدر والمدبر وام
الولد في كل الدين بلا رجوع مدبر وام ولد كلي دين مقابله سنده سعي ايدر بعده ديسر
حالنده سيدي حالنده اوزرينه رجوع ايلماز معتق بونلرك خلافي ايدي زيرا بونلرك سيدك
مالندر اول اجلدن رجوعه قادر دكلدر واتلافه كاعتاقه راهنك رهني اتلاف ايلمي
موسراً اعتاق ايلمي كبيدر راهندن دين مطالبه اولنور حالا ايسه كل دين اخذ اولنور مؤجلا
ايسه قيمتي اخذ اولنوب رهنك مكانته رهن وضع اولنور اوقيمت رهنك قائم مقامي
اولور وان اتلفه اجنبي ضمنه المرتهن قيمته وكانت رهنا مكانه اكر رهن اجنبي اتلاف ايلسه
مرتهن اجنبي به رهنك قيمتني ضمين ايتدورر واول قيمت تلف اولان رهنك مكانته
رهن اولور ولو اعار المرتهن الرهن من راهنه خرج من ضمانه اكر مرتهن رهني راهنه عاريت
ويرسه مرتهنك ضمانندن چقار زيرا ضمان قبض اعتباري ايله در صاحبنه رد ايله منتقض
اولنوب ضمان مرتفع اولدي وبرجوعه يعود ضمانه راهنك عاريتدن رجوعيله ضمان
رهن عودت ايدر وله الرجوع متى شاء هر زمان استرسه مرتهن ايجون عاريتدن
رجوع ايلمك وارد زيرا عقد رهن باقيدر نهايت حالنده ضمانك حكمي يوقدر ولو اعاره
احدهما باذن الآخر من اجنبي خرج من ضمانه ايضاً فلو هلك في يده هلك مجاناً وباخذ

مرتهن بربنك اذنيله اجنبي يه رهن عاريت ويرسه مرور ايدن مسئله كبي مضمون اولمقدن
چيقار اكر مستعيرك يدنده هلاك اولسه مجانا هلاك اولور زيرا عاريت ايسه مضمونه
دكلدر وكل منها ان يرد رهنا راهن ومرتهن ايچون رهن استعاري كما كان رهن ايچون
ردّ ايلمك واردر زيرا عقد رهنيت باقي اولمغله عقد جديده احتياج يوقدر فان مات الراهن
قبل ردّه فالمرتهن احق به من سائر الغرماء واكر راهن رهن مستعاري رد ايلمزدن مقدم
فوت اولسه سائر غرمادن مرتهن احقدر زيرا حكم رهن بدء مرتهنده ثابتدر اكر راهن فوت
اولمغله رهني مرتهن اخذ ايلسه قبض عودت ايدر پس بو تقديرجه مرتهن راهنه احق اولور
اجاره وبيع وهبه بونك خلافيدر بو ذكر اولنانلردن اكر راهن ثانيا رهن وبرمزدن مقدم
فوت اولسه مرتهن غرمانك برسي اولور ولو استعار المرتهن الرهن من راهنه او استعمله
باذنه فهلك حال استعماله سقط ضمانه عنه اكر مرتهن رهني راهندن استعاره ايلسه
وياخود راهنك اذني ايله رهني استعمال ايلسه حال استعماله رهن هلاك اولسه مرتهندن
ضمان ساقط اولور زيرا عاريت ثابتدر عاريت ايسه رهنه مخالفدر اول اجلدن ضمان
مرتفع اولور وان هلك قبل استعماله او بعده فلا اكر رهن يد مرتهنده استعمالدن صكره
هلاك اولسه ضمان ساقط اولماز زيرا استعمالدن صكره هلاك اولمسي يد عاريت مرتفع
اولوب يد رهن عودت ايلمشدر بو تقديرجه ضمان لازم كلور وصح استعارة شئ لير هن
رهن قومق ايچون برشئ استعاره ايلمك صحيحدر فان اطلق اكر معيرنه ايچون ونه مقدار
ايچون وكيمك قاتنده رهن قويا جغني تعيين ايلميوب اطلاق ايلسه رهنه بعاشاء عند
من شاء مستعير اول استعاره ايلدوكي شئ مراد ايلدوكي شئ مقابله سنده مراد ايلدوكي
ادمه رهن ويرر زيرا اطلاق واجب الاعتباردن خصوصا عاريتده جهالت منازعه يه
مفضي دكلدر وان قيد بقدر اوجنس او مرتهن اوبلد دهو تقييده اكر معير مقدار في
وياخود جنسني وياخود مرتهن وياخود بلدني تقييد ايلسه معيرك تقييد ايلدوكي شئيله

مشئ

شيئله مقيد اولور فان خالفت فان شاء المعير ضمن المستعير قيمته ويتم الرهن بينه وبين
مرتهنه اكر مستعير معيره بعد التقييد مخالفت ايلسه معير ديلرسه مستعيره تضمين ايتدورر عقد
رهن مستعير وراهن بينلرنده تمام اولور زيرا مستعير ضمان ايله اول شيئه مالك
اولور بوتقدير جه طاهر اولور كه ملكنى رهن قومش اولديى اوالمرتهن ويرجع المرتهن بما ضمنه
وبدينه على المستعير وياخود معير مرتهنه تضمين ايتدورر ومرتهن دخى تضمين ايلدوكى
شى ايله وياخود دينى ايله مستعيره رجوع ايدر وان وافق فهلك عند المرتهن صار
مستوفيا دينه اكر معيرك قدر وجنس ومرتهن وبلده تقييد ايلدوكى اوزره موافق
اولسه ومرتهن قائنده اول رهن هلاك اولسه مرتهن دينى استيفا ايلمش اولور اوقدر
قيمة الرهن اقل من الدين وياخود رهنك قيمتنى استيفا ايلمش اولور اكر دين رهندن
اقل ايسه طالب راهنه بباقيه مرتهن باقى دين ايله راهنى مطالبه ايدر ووجب للمعير مثل
الدين اوقدر القيمة دينك مثلى وياخود رهنك قيمتى مقدارى معير ايجون مستعير اوزرينه
واجبدر حاصل كلام اكر دين اون درهم اولسه ورهنك قيمتى دخى اون درهم اولسه
مرتهن كلى دينى استيفا ايلمش اولور واكر رهنك قيمتى اون بش درهم اولوب دين اون
درهم اولسه بينه مرتهن اون درهمى اخذ ايلمش اولور مستعير معير ايجون اون درهمى ضامن اولور
تمام قيمتى ضامن اولماز زيرا امرينه موافقت ايدوب متعدى اولمامشدر واكر رهنك قيمتى
اون درهم اولسه دين اون بش درهم اولسه مرتهن اون درهمى اخذ ايدوب باقى دين راهن اوزرينه
قالور ومستعير معيره دينمدن ابقا ايلدوكى كه اون درهمدر اني ضامن اولور كذا في الصغير
الشريعه ولو هلك عند المستعير قبل الرهن وبعد فكه لا يضمن فان كان قد استعمله من قبل
اكر رهن مستعير قائنده قبل الرهن هلاك اولسه وياخود فك رهن ايلدكدن صكره هلاك
اولسه ضامن اولماز اكر مستعير رهنى قبل الارتهان استعمال ايلمش ايسه ده ضامن اولماز
ولو اراد المعير افكاك الرهن بقضاء دين المرتهن من عنده فله ذلك ويرجع المعير بما

ادي على الرهن اكر معير مرتهنك رهنمي كندو وقاتندن قضا ايله فك رهن ايلمك مراد ايلسه معير انجون
بوفعلي اشلمك وارد رومرتهن تسليم ايلمك ده تردده قادر دكلدر تسليم ايدر ويرجع بما ادي على الراهن
معير اداايلدوكي شيئ ايله راهن اوزرينه رجوع ايدر آخرك ديننمي قضا ايله متبرع اولمزيرا بونده كندو
ملكيني تخليص وارد رمعيرك اداسي راهنك اداسي كبي اولمش اولور ولو قال المستعير هلك
في يدي قبل الرهن اوبعد الفكاك وادي المعير هلاكه عند المرتهن فالقول للمستعير مع يمينه اكر
مستعير ديسه كه دين بنم يدمده قبل الرهن هلاك اولدي ويا خود انفكاكدن صكره هلاك اولدي
ديسه ومعير دخي رهن مرتهن قاتنده هلاك اولدي دبو ادعا ايلسه قول مستعيرك در يمني ايله
فلو اختلفا في قدر ما امر بالرهن به فللمعير اكر معير ايله مستعير رهن قومي انجون امر ايلدوكي
شيئك مقدارنده اختلاف ايلسه لر قول معير ندر وجناية الراهن على الرهن مضمونة راهنك
رهن اوزرينه جنايتي مضمونه در مثلا دين بيك درهم اولسه ورهنك قيمتي ايكي بيك درهم اولسه
وراهنك جنايتي ايله رهنك قتنده بيك رهم ساقط اولسه مرتهن قاتنده رهن هلاك اولسه آنجق
نصف دين ساقط اولور وكذا جناية المرتهن فلا يسقط من دينه بقدرها مرتهنك رهن اوزرينه
جنايتي مضمونه در بو تقدير جه جنايتي مقداري مرتهنك ديننمدن ساقط اولور زيرا عبرك ملكني
اتلاف ايلمشدر امدي اتلاف ايلدوكي مقداري ضامن اولور وجناية الرهن عليهما رهنك جنايتي
راهن ومرتهنك اوزرينه در مثلا رهن بار كير اولسه وبر شئ باآصسه كه خطاءً ديت لازم كلسه
مناصفه طريقي اوزره راهن ومرتهنه واجب اولور وعلى ما لهما هدر ومرتهنك مالي اوزرينه
اولان جنايتي هدر در ابو حنيفه قتنده خلافا لهما امامين مرتهن قاتنده خلاف وارد ر آنلرك
قتنده مرتهنك مالنده جنايتي هدر دكلدر ولو رهن عبد ايسا وي الفا بالف مؤجله فصارت
قيمته مائة فقتل العبد رجل خطاءً وغرم مائة وحل الاجل بقبض المرتهن المائة قصاصاً عن
حقه ولا يرجع على راهنه برشئ برمكسنه بيك درهم مساوي بر عبدي بيك درهم مؤجله مقابله
رهن قوسه اتفاقاً عندن عبدك قيمتي يوزدرهم اولسه وبرمكسنه عبد مذكوري قتل ايدوب يوزدرهم

درهم غرامت جكسه اول مؤجل اولان الفك وقتي حلول ايلسه مرتهن يوز درهمي حقين قضا ايجون قبض
ايدر و راهن اوزرينه برشيء ايله اعاده ايلماز يعني صلقور يوز درهم ايجون رجوع ايلماز وان باعه بالمائة
بامر راهنه رجوع عليه بالباقي اكر مرتهن رهني يوز درهم راهنك امريله بيع ايلسه يوز درهمي حقني قضا ايجون
قبض ايدر باقي سيكه صلقور يوز درهم و راهن اوزرينه رجوع ايدر زيرا راهنك ادني ايله بيع ايلمك
رهني رد ايدوب راهن بنفسه بيع ايلمش كبي اولدي بو تقدير جه رهن باطل اولوب دين باقي قالدي
وان قتله هو عبد بعدل مائة فدفع به افتكه الراهن بكل الدين اكر ببيك درهم مساوي اولان
عبدي يوز درهم معادل برعبدي قتل ايلسه ومقتول مقابله سنده قاتل اولان عبدي ويرسه راهن
كلي دينني مقابله سنده افتكاك ايدر افتكه نك معناسي رهني بدمرتهندن اخراج و تخليص ايلمكدر كذا في المغرب وعند محمد ان شاء دفعه الى المرتهن وان شاء افتكه بالدين امام محمد قدس سره
ديلرسه راهن مدفوع اولان عبدي دينني مقابله سنده مرتهنه ويرر غيري برشيء ويرمز ديلرسه
عبد جاني رهندن خلاص ايدوب دينني ادا ايدر وان جنى العبد الرهن خطا فداء المرتهن
ولا يرجع اكر عبد مرهون خطاً جنايت ايلسه وعبد جاني ايجون مرتهن فدا ايلسه يعني جنايتي سببيله
عبد اوزرينه لازم كلاني اعطا ايلسه مرتهن فدا ايلدوكي شيئدن برشيء ايله راهن اوزرينه رجوع ايده مز
زيرا ضمان جنايت مرتهن اوزرينه در عبد جاني ايجون فداسي رهني اصلاح ايچوندر دين كما كان
راهن اوزرينه عبد دخي كما كان رهندر فان ابي اكر مرتهن ابا دن ايا ايلسه دفعه الراهن او فداه و راهن
عبد جاني ولي جنايته دفع ايلسه و يا خود فدا ايلسه سقط الدين دين ساقط اولور كرك راهن
عبد جاني بي ويرسون كرك فدا ايلسون ساقط اولور كرك دين عبدك قيمتنه مساوي يا خود
اقل ايسه اكر دينددن اكثر ايسه زياده سي ساقط اولماز ولو مات الراهن باع وصيته الرهن وقضى الدين
اكر راهن فوت اولسه وصيسي رهني بيع ايدوب دينني قضا ايدر زيرا وصي قايم مقامدر فان لم يكن له
وصي نصب القاضي له وصيّاً و امر بذلك اكر راهنك وصيسي يوغيسه قاضي انك ايجون بر وصي نصب
ايدر و وصي يه بيع ايجون امر ايدر **فصل** بو فصل رهنك تغيير و زياده سيني و بونلردن غيري

شول مسائل متفرقه بيانندہ دركه اواخر اولنور رهن عصر قيمته عشرة بعشرة ثم تحلل وهو
يسا وبها فهو رهن بها برمكسنه عصري يعني اوروجي صقوب شيره سيكه قيمتي اون درهم در اون
درهم مقابله سنده رهن قودي بعده اول عصير خمر اولدي انڈن صكره سركه اولدي حال بوكه قيمتي
عشره به مساوي اولسه بنه عشرة مقابله سنده رهندر قياس بو ايديكه رهن باطل اولور زيرا خمر
اولدي مال متقوم اولمقدن جهتدي امّا باطل تحلل ايلمامك احتمالي ايله در وتخلّل دخي
ايلدي كما كان رهن اولمق اوزره باقي قالدي وان رمت شاة قيمتها عشرة بعشرة فماتت
فدبغ جلدها وهو يساوي درهما فهو رهن به قيمتي اون درهم ايدر برقيون اون درهم مقابله سنده
رهن قونيلسه وقيون اولسه وجلدي دباغت اولنسه واول جلدي برد درهم مساوي اولسه
اول برد درهم مقابله سنده رهندر ونماء الرهن كولده ولبنه وصوفه وثمره للراهن رهنك
نماسي وولدي وسودي وصوفي ومبوه سي اولان شيلر راهن ايچوندر زيرا كندو
ملكندن متولد اولمشدر ويكون الرهن مع الاصل فان هلك هلك بلاشئ واول رهندن
نما اولان اشيادن هر قنيسي اولورسه اصلي ايله معاً رهن در اكر هلاك اولسه بلاشئ هلاك
اولور زيرا نما مقصود اكمتمت عقده داخل دكلدر وان بقي وهلك الاصل يفتك بحصته
من الدين يقسم على قيمة الاصل يوم القبض وقيمة النماء يوم الفكاك فما اصاب الاصل
سقط وما اصاب النماء افتك به واكر نما باقي قالوب اصل هلاك اولسه اصلك حصه سيچون
نما اولان شئ رهندن اخراج اولنور ودين يوم قبضده اصلك قيمتي اورزينه وبو فكاكده
نمانك قيمتي اورزينه تقسيم اولنور وشول شيئكه اصابت ايلدي ساقط اولدي وشول سيئكه
نمايه اصابت ايلدي اول شيئله نمادن رهن اخراج اولنور صورة مسئله بودركه برمكسنه آخر
مكسنه يه بيك درهم مساوي برجاريه رهن ويروب جاريه برولدكتورسه بس امدي دين
جاريه اورزينه وولداورزينه نصفين حسابي اورزينه تقسيم اولنور وبرمحاله ده دخي صورة
مسئله يي بويوزدن بيان ايلمشدر دركه برمكسنه يوز اللي درهم مساوي برجاريه يي بيك درهم مقابله

مقابله رهن ايلدي جاريه بش يوز درهم مساوي برولدكتوردي انذ نصكره جاريه هلاك اولدي ولد
باقي قالدي دينذن يوز درهمي ساقط اولدي زيرا امك حصه سيدر وولد راهنه تسليم اولنور مرتهن
راهندن الني درهمي استيفا ايدر حصته ولد در ثلث وثلثان اعتباري اوزره در تصحيح الزيادة
في الرهن ولا يصح الزيادة في الدين فلا يكون الرهن رهنا بها رهنده زياده صحيح اولور امادينده زياده
صحيح اولماز اول رهن رهن اولماز زياده مقابله سنده مثلا برگسنه اون درهم مساوي برثوب يي
اون درهم مقابله سنده رهن قوسه بعده برثوب دخي كتورب بودخي اولكي ايله رهن اولسون ديسه
صحيحدر امّا ابتدادن بشيوز درهم استقراض ايدوب رهن وضع ايلسه وصكره ديسه كه بشيوز درهم
دخي قرض ويررهنم بيك درهم مقابله سنده رهن اولسون ديسه صحيح دكلدر ابوحنيفه وابو امام
محمد قدس خلافا لابي يوسف ابي يوسف امجون خلاف واردر وان رهن عبد بعدل الفا بالف
فرفع مكانه عبدا بعدلها فالاول رهن حتى يردّه الى راهنه والمرتهن امين في الثاني حتى يجعله
مكانه الاول برگسنه بيك درهم معادل برعبدي بيك درهم مقابله سنده رهن ايلسه بعده عبد
اولك مكانته بيك درهم معادل برعبد دفع ايلسه اولكي عبدي الوب بينه بيك درهم معادل برعبدي
اولكي نك يرينه رهن ويرسه بيرامدي اولكي عبد راهنه ردّ اولنجه بينه رهندن ومرتهن عبد ثانيده
امين درشول زمانه دكين عبد ثاني اولكي يرينه رهن ايدنجه زيرا اليكيسي كندوده اولنجه ثاني امانت
اولمش اولور امّا اولكي سيني راهنه تسليم ايلدكدن ثاني رهن اولمش اولور ولو ابراء المرتهن
الرهن عن الدين او وهبه من الدين فهلك الرهن هلك بلاشئ اكر مرتهن راهن دينذن
ابرا ايلسه راهن دخي ابرائي قبول ايلسه رهن مرتهن يدنده هلاك اولسه بلاشي هلاك اولور
استحسانا وياخود مرتهن راهنه ديني هبه ايلسه زيرا رهنده اعتبار مجرد قبض ايله دكلدر
بلكم دين ايله بيله در زيرا رهنك ضماني ضمان استيفادر بو ايسه بلا دين متحقق اولماز
ابرا ايله ايسه باقي قالمدي وشول حكمك ثبوتي كه ذات وصفلرنن اوعلت ايله اوله وصفنك
برينك زوالي ايله آخر دخي زائل اولور معلومدر اكر رهني ردّ ايلسه وقبض ايلسه ضمان

ساقط اولور اگر باقی ایسه ده زیرا وصفك بری زائل اولمشدر كه قبضدر وینه ضمان ساقط اولور
دینده ابرا ایله اگر قبض باقی ایسه ده وصفك بری كه دین ایدی زائل اولدی ولو قبض دینه او بعضه
اومن غیره او شری به عینا او صالح عنه واحتال به ثم هلك الرهن قبل رده هل یهلك بالدین ویرد
ماقبض الی من قبض منه وتبطل الحوالة اگر مرتهن دینی قبض ایلسه ویاخود دیندن بعضی
راهندن قبض ایلسه ویاخود راهندن غیریدن قبض ایلسه ویاخود اول دین ایله برعین اشترا
ایلسه ویاخود دیندن برشئ اوزرینه مصالحه ایلسه ویاخود آخر اوزرینه اول دینی حواله ایلسه
اذنصكره رهنی راهنه رد ایلمازدن مقدم رهن هلاك اولسه دین ایله هلاك اولور ومرتهن
قبض ایلدوكی شئ كیرو رد ایدر وحواله دخی باطل اولور ابرا ایله استیفا بینلرنده فرق بودر كه
ابرا ایله دین اصلا ساقط امّا استیفا ایله دین منعدم اولمازبلكه مصرفیسی ایچون آخر اوزرینه
دین ثابت اولور ایچون طلبی ساقط اولور عدم فائده ایچون وحواله دینی اسقاط ایلمازنهایت
محتال علیهك ذمّتی محیلك ذمّتی مقامنه قائم اولور مراجلدن درك محتال علیه
مفلساً فوت اولسه محیلك ذمّتنه عود ایدر وكذا لو تصادقا علی عدم الدین ثم هلك هلك بالدین
راهن ومرتهن عدم دین اوزرینه تصادق ایلسه لر اذنصكره رهن هلاك اولسه یوقروده مرور ایدن مسئله
كبی دین ایله هلاك اولور

كتاب الجنایات

بوكتاب جنایاتك احكامی بیاننده درجنایات جمع جنایتدر
فقهاقتلی محرمه تخصیص ایلمشدر شرعاً وبونك تفصیلی بودر كه جایندن صادر اولان ضرر لی اولان فعلی
نفسی اوزرینه ویاخود اطرافنه ویاخود مالنه ویاخود عرضنه واقع اولمقدر القتل امّا عمد وهو ان یقصد
ضربه بمایفرق الاجزاء من سلاح او محدّد من حجر او شجر او خشب اولطیشه اوحرقه بنار قتل عمد اجرای
متفرقه اولان شیئله اونفسی ضربه قصد ایلمك در اول متفرقه اجزا اولان شئ سلاح محدد اوله ویاخود
محدد اوله حجر دن یاخود خشبدن ویاخود لیطه دن اوله یاخود نار ایله حرق اوله لیطه كسر لام ایله قامشك
قشریدر زیرا عمداً قصد در وقصد ایسه فعل قلبلدر بوكا ایسه دلیل استعمال الت قتلدر بوتقدیر جه متعمد
اولمش اولور ابوحنیفه رحمة الله قتنده وعندهما بما یقتل غالبا امامین قتنده غالبا قتل ایچون جك شیئله

شیله ضربه قصد ایلمك در حتی اگر حجر کبیر ایله و یاخود حشب کبیر ایله ضرب ایلسه ابو حنیفه قتلنده عمد
اولمز امامین قتلنده عمد در و موجبه الاثم عمدا قتلك موجبی آخرته اثمدر حق سبحانه و تعالینك قول شریفنده
ومن قتل مؤمنا متعمدا فجزاؤه جهنم خالدا فیها واقع اولمشدر و نبی علیه السلام دك سباب المؤمن فسوق
وقتاله کفر بیور مشلدر و حدیث آخرده لزوال الدنیا اهون علی الله تعالی من قتل امرء مسلم و نبی
نبی علیه السلام خطبه وداعده الا ان دماءکم و نفوسکم محرمة علیکم کحرمة یومکم فی شهرکم هذا
فی مقامکم هذا بیور مشلدر و القصاص ودیناده قصاص صدر زیرا حق سبحانه و تعالی کتب علیکم
القصاص فی القتلی قول شریفی واقع اولمشدر و نبی علیه السلام العمد قود ای موجبه تحقیقا حق سبحانه
و تعالی قتل خطاده بیور مشلدر من قتل مؤمنا خطاء فتحریر رقبة مؤمنة ودیة مسلمة الی اهله
قول شریفی دلیل قطعیدر زیرا قصاص نهایت عقوبتدر عقوبت ایسه جنایتك تناهی سنده در
و تناهی جنایت ایسه عمد ایله در حطاده شبه عمد وارد رعینا یعنی متعیناً یمکدر شافعی قاتلنده
متعیندر بلکه ولیسی قصاص ایله اخذ دیلنده مخیر در الآن یعفی الامکه کرک عفو اولنه یعنی ولی
قصاص عفو ایلیه و یاخود برشیله مصالحه ایلیه ولاکفارة فیه عمدده کفارت یوقدر کرک عمداً
قتل ایدوب قصاص واجب اولسون و کرک قصاص واجب اولمسون بابا اوغلنی عمداً قتل
ایلسه و یاخود برکمسنه دار حربده مسلمان اولوب دار اسلامه هجرت ایلیوب بو مقوله ادمی قتل
ایلسه کفارت اولمازکذا فی النهایة و امّا شبه عمد و هو ما ضربه قصداً بغیر ما ذکره و یاخود قتل شبه عمد
اوله و بو شبه عمد شول ضرب درکه قصداً اوله امّا عمدده ذکر اولنان شیئك غیر یعنی ایله اوله مثلاً عمدده
سلاح ایله و محدد ایله اولدیمش ایچی شبه عمددده محدد اولمیه حجر و عصا کبی و هر شبکه اجرای تقریبی
ایلیه اول شیئ غیر محدد در بزیم قاتمزده شول شیئکه غالباً قتل ایدر انکله قتل عمد در و شول شیئکه
غالباً قتل ایلماز اول شیئ عمدك غیر در و بو نوعه شبه عمد تسمیه سی انك ایچون درکه بونده قصد
فعل وارد ر یوخسه قصد قتل یوقدر نفس فعل اعتباری ایله عمداً اولور و قتل اعتباری ایله خطا
اولور یو محلده التی قتل اولمامغله عمد قصدسنه دلیلدر خطا شبه العمد اولمش اولور و موجبه

الاثم والكفارة شبه عمد آقتلك موجبي آعدر شرعاً محرم اولان شئ قصد ايلدوكي انجوغه ودخي
كفارتدر زيرا من وجه خطادر الت نظر ايله بو تقدير جه حق سبحانه وتعالينك ومن قتل مؤمناً
خطاءً قول شريفينك تحته داخل اولور وصاحب نهايه وصاحب ايضاح ديمشلردركه اصحابمزك
كتابنده بو مشروحدركه ابو حنيفه قولي اوزره شبه عمددهكفارت يوقدر زيرا بو اثم كامل ومتناهي
تناهي سبيله يعني سببيدن شرع شريف كفاريتي منع ايلمشدر والديه المغلظة على العاقلة
لا القود شبه عمددهقاتلك عاقله سي اوزره ديت مغلظه وارد رقود يوقدر وهو فيما دون
النفس عمداً شبه عمداً نفسدن غيريدن يعني اطرفده عمددر مثلا بركسنه الت غير جارحه ايله بر
عضوي جرح ايلمه يعني آتلاف ايلمه قصاص واجبدر مادون نفسده شبه عمد يوقدر و
امّا خطاء امّا عمد قولنه وياخود امّا شبه عمد قولنه معطوفدر يعني قتلي برقاج نوع ايلمش ايدي
بونوعي دخي خطا اولان قتلدر وهو في القصاص القصد بان يرمي شخصاً ظنه صيد اوحربياً
فاذا هو ادمي معصوم خطادخي ايكي قسمدر برقسمي قصددهدر مثلا برشخصه اوق وياخود
غيري شي رمي ايلمكه كه اول شخصي صيد ظن ايلمش اولمه وياخود حربي ظن ايدوب اولظن ايلدوكي
حربي معصوم الدم ادم ايلمه رمي ايدن كسنه نك خطاسي فعل رميده دكلدر انجق خطا قصدنده در
اوفي الفعل بان برمي عرصافه نصيب ادميا وياخود خطا فعلده در مثلا برشخص ديكوب كه آتمغله
ادمه اصابت ايلمه بونده خطا فعلده در عرض عينك ضمني ايله هدف يعني نشان معناسنه در واما
ما اجري مجرى الخطا كنائم انقلب على آخره فقتله وهو موجب هما الكفارة فالدية على العاقلة وياخود
خطا مجراسنه جاري اولمشدر يايم كه آخر اوزرينه منقلب اولوب قتل ايلمك كبي خطاء قتلك
مجراسنه جاري اولان قتلك موجبلري كفارتدر وعاقله سي اوزرلرينه ديتدر واما قتل بسبب
وهو ان يحفر بئراً اويضع حجراً في غير ملكه بلا اذن فهلك بالسان وياخود بسبب قتل اولدركه بركسنه كندونك ملكندن غيريدن ملكينك اذنسز قيو حفر ايلمه وياخود حجر وضع ايلمه
واول حفر وياخود وضع سببي ايله انسان هلاك اولمه بو مقوله يه بسبب قتل ديمشلردر وموجبه

موجبه الديه على العاقله بسبب قتلك موجبي عاقله سي اوزرينه ديندر زيرا نلفه سبب
اولمقدر ومتعدي در لاكن كفارت يوقدر زيرا بونده حقيقت قتل معدوم در لكن ضمان
مقتنده خطايه الحاق اولندي وغيري حقنده اصل اوزرينه باقي قالدي وكلها توجب
حرمان الارث الاطلاق انواع قتلك كليسي حرمان ارثي موجبدر الا بسبب قتل ارنك صرانيني
ايجاب ايلمازيا ب ما يوجب القصاص ولا يوجبه بوباب قصاص ايجاب ايدر و
قصاص ايجاب ايلمازقتلك احكامي بيانندر يجب القصاص بقتل من هو محقون
الدم على التابيد عمداً قصاص واجب اولور شول كمسنه نك قتلي سببيله كه تابيداً محقون
الدم اولا محقون محفوظ معناسنه در مثلا اهل ابدي قاني محفوظ اولان كمسنه عمداً قتل
ايلياركسنه يه قصاص واجب اولور فيقتل الحر بالحر وبالعبد قاتل اولان حر حر مقابله سنده
وعبد مقابله سنده قتل اولنور شافعي قاتلنده حر عبد مقابله سنده قتل اولنماز والمسلم بالذمي
مسلم دخي ذمي مقابله سنده قتل اولنور شافعي قاتلنده قتل اولنماز ولا يقتلان بمستامن
بل المستامن بمثله مسلم وذمي مستامن مقابله سنده قتل اولنماز لزيرا مستامن على التابيد
محقون الدم دكلدر بلكه مستامن مثلي مقابله سنده قتل اولنور زيرا بيناردنده مساوات واردر ويقتل
الذكر والانثى والعاقله بالمجنون والبالغ بغيره والصحيح بغيره وكامل الاطراف بناقصها ذكر عاقل
وعاقل مجنون مقابله سنده وبالغ غير بالغ مقابله سنده وصحيح مريض مقابله سنده وكامل الاطراف ناقص
الاطراف مقابله سنده قتل اولنور والفرع باصله لا الاصل بفرعه فرعه اصل مقابله سنده قتل اولنور
قدر عالي ايسه ده يعني اوغل بابا ايجون قتل اولنور اصل فرع مقابله سنده قتل اولنماز مصرنه قدر عالي
اولورسه زيرا نبي عليه السلام لايقاد الولد بوالده قول شريفي بيور مشلدر يجب الدية في مال العاقلة
في ثلث سنين بلكه مال قاتلدن اوچ سنه ده ادا ايدر اما شافعي قتنده في الحال ادا ايدر ولا السيد
بعبده ومدبره ومكاتبه وعبد ولده وعبد بعضه له سيدي عبد مقابله سنده ودخي مدبري
ومكاتبي مقابله سنده قتل اولنماز وولدينك عبدي مقابله سنده دخي قتل اولنماز كه اول عبدلك

بعضی بیی کندونك بعضی بیی اخرك اوزرینه اولہ بعضدہ متخرجی اولماز وان ورث قصاصا علی ابیہ
ساقط برکسنہ بابا سیی اوزرینہ قصاص وارث اولسہ قصاص ساقط اولور مثلا بابا اوغلنك
اناسیی و یاخود خاتونك قرنداشنی قتل ایلسہ بابا قصاص اولنماز مقدم خاتون فوت اولسہ
بابادن قصاص ساقط اولور زیرا اوغلی وارث اولمشدر ولا قصاص علی الشریك الاب او المولی
او المخطی او الصبی او المجنون وکل من لا یجب القصاص بقتلہ بابا اوغلنی قتل ایلدکدہ برکسنہ
قتلہ کندوبہ شریك اولسہ اول شریك اوزرینہ قصاص یوقدر و مولی عبدی عبدینی قتلہ شریك اولان کسنہ نك
اوزرینہ دخی قصاص یوقدر وخطاء وصبینك ومجنونك شریك اوزرینہ دخی قصاص یوقدر
وقتل ایلہ قصاص واجب اولمیانلرك جملہ سی شریك اولندہ دخی قصاص یوقدر وان قتل
عبد المرتهن لا یقتص حتی یحضر الراهن والمرتهن اکر رهن قونبلان عبد قتل اولنسہ قاتلی
قصاص اولنماز راهن و مرتهن حاضر اولمیجہ زیرا مرتهنك ملکیہ کلدرکہ قصاص یولی
ایلیہ واکر راهن یالکز یولی ایلیہ مرتهنك حقی باطل اولمق لازم کلور پس امدی حق
حق مرتهنك رضا سیلہ ساقط اولمق ایجون اهمالمدی شرط قاندی وان قتل المکاتب
علی وفاء ولہ وارث مع سیدہ فلا قصاص اکر عبد مکاتب عن وفاء قتل اولنسہ حال بوکہ
اول مکاتب سیدی ایلہ وارثی اولہ قاتلی ایجون قصاص یوقدر زیرا صحابہ کرین اول مکاتبك
موتی حر اولیدر یوخسہ عبد اولیدر دیو اختلاف ایلدیلر حضرت علی وابن مسعود رضی الله عنهما
قولنجہ اوزرہ اکر حر اولہ قتل اولنمش ایسہ قصاص وارث ایجوندر وزید بن ثابت رضی الله عنہ قولنجہ
اوزرہ اکر عبد اولہ قتل اولنمش ایسہ قصاص مولی ایجوندر حنفکك ایدوکندہ شبہ اولدیی قصاص ایسہ
شبہ ایجون مندفع اولدیی وان لم یکن وفاء یقتص سیدہ اکر وفاء قتل اولنمش ایسہ قاتلی سیدی
قصاص ایدرکدك وارثی اولسون کدك اولمسون برابردر بلا ارتهاب عبد قتل اولنمشدر وکذا
ان کان وفاء لا وارث غیر سیدہ اکر عبد وفا قتل اولنوب سیدین قتل اولنوب سیدین غیری
وارثی اولمسہ کذلك مولی بیی قصاص ایدر ابو حنیفہ وابو یوسف قتلرینہ خلافا لمحمد امام محمد

محمد رحمه الله ایجون خلاف وار در آنلرك قتنده قصاص یوقدر سبب استحقاق مختلف اولدیغی
حر اقتل اولمش ایسه ولاجرم قتنده مستحق اولور عبد اقتل اولمش ایسه مالك حصتنده مستحق اولور
بو تقدیرجه حال مشتبه اولوب سبب مستحق اولماز زیرا اختلاف سبب اختلاف مستحق
کبیدر اصلا ساقط اولوب شول کسنه کیچی اولورکه آخر کسنه یه شو جاریه بکا بیع ایله شو قدر اقچه یه
دیسه و مولاسی دخی سکا تزویج ایلدم دیسه اول جاریه نك وطئی کا حلال اولماز زیرا سبب مختلف
اولمشدر ولا قصاص الا بالسیف قصاص یوقدر الا سیف ایله در زیرا نبی علیه السلام لا قود الا
بالسیف دیو سور مشدر دیمکدر یعنی لا قود یستوفی الا بالسیف دیمکدر و صحابه کرین رضوان الله
تعالی علیهم اجمعین الا بالسلاح دیو زیاده ایلمشلدر و لاب المعتوه ان یقتص من قاطع یده
و قاتل قریبه معتوهك باباسی ایجون قصاص الیمك وار در شول کسنه بیکه معتوهك
ید یی قطع ایلدی و یا خود قریبی قتل ایلدی و ان یصالح لا ان یعفو دخی بر شی ایله مصالحه الیمك
وار در اما عفو الیمك یوقدر بلا عوض معتوهك حقنی ابطال ایلدوکی ایجون و الصبی کالمعتوه
صبی معتوه کبیدر ما ذکرناه جمیع مسئله و الفاضی کالاب فی الصحیح قاضی بابا کبیدر روایت صحیحه
و کذا الوصی الا انه لا یقتص فی النفس وصی دخی بابا کبیدر الا نفسده قصاص الیماز زیرا ولایت قصاص
نفسه تابعدر اول ایسه ابه مخصوصدر و من قتل وله اولیاء کبار و صغار فللکبار و الاقتصاص من قاتله
قبل کبر الصغار برکسنه قتل اولنسه و آنلك کبار و صغار اولیاسی اولسه قتل ایدن کسنه صغار بیوك اولماردن
مقدم قصاص الیمك اولیاء کبار ایجون در یعنی اولیاء کباری قاتلی قصاص ایدر ابو حنیفه قتنده خلاف
لهما امامین ایجون خلاف وار در آنلرك قتنده صغار بالغ اولمیجه قاتلی قصاص اولماز و لو عاب
احد الکبار ینتظر اجماعا اگر اولیاء کبارك بری غایب اولسه حاضر اولسی ایجون انتظار اولنور اجماعا
جائز در عاء ب اولان عفو ایلیه و من قتل بحدید المرافقتص منه ان جرحه شول کسنه که مرد می ایله
قتل اولنسه اگر جرح ایلمش ایسه قصاص اولنور مرفق میم و تشدید ایله تر کیده بلدیدکلری شیدر و ان ظهر هم
او عصاه فلا و علیه الدیة و اگر اول بلدك ظهریله و یا خود عصا سیله قتل اولنسه قاتلی قصاص اولماز

واوزرینه دیت لازم اولور ابو حنیفه قتله وعندهما یقتص امامین قتله قصاص اولنور وکذا الخلاف
فی کل مثقل وفی التفریق والخنق جمله مثقلدن وتفریق وخنقده اولان خلاف یوقرده مرور ایدن خلاف
کبیر مثلا مثقل ایله قتل ایلسه وصویه غرق ایلسه ویوغیلسه امام اعظم قتله قصاص اولنماز امامین قتله
قصاص اولنور ابو حنیفه حضرتلرینک دلیلی بودرکه قصاص یحصن عمده تعلق ایدر اول یحصن عمد ایسه آلت
جارحه ایله ظاهر اولور وباطنا بیّنه بی نقض ایدر بولنمدی قصاص ایسه سیف ایله استیفا در بوتقدیرجه
مماثل اولمز وان تکرر منه قتل به اجماعا اکراه مثقل ایله تفریق وتحنیق قاتلده مکرر اولورسه یعنی برقاچ
دفعه بومقوله کارده بولنمش ایسه اجماعا حنیفه ایله قتل اولنور حاکم اولان کسنه بومقوله آدمی سیاسة
قتل ایدر زیرا ساعی بالفساد در ولا قصاص فی القتل بموالات طرب السوط فمجی ایله طرپی بربرینه اولاشدرمق
قتلده قصاص یوقدر مثلا برکسنه فمجی ایله قتل ایدنجه ضرب ایلسه قاتلی قصاص اولنماز دیت ویرر ومن
جرح فلم یزل فراش حتی مات اقتص من جارحه برکسنه جرح اولنه حتی فوت اولنجیه دکین صاحب
فراش اولمقدن اولسه جارحی قصاص اولنور زیرا بسبی موجود در اذا التقی الصفان من المسلمین
واهل الحرب وقتل مسلم مسلما فعلیه الدیة والکفارة لا القصاص فجهاد مسلمین واهل حربدن ایکی
صف بربرینه ملاقی اولسه لرو برمسلم برمسلمی حربی ظن ایدوب قتل ایلسه قاتلك اوزرینه دیت
وکفارت لازمدر قصاص لازم دکلدر زیرا خطانك برنوعیدر ومن مات بفعل نفسه وزید وحیّة
واسد فعلی زید ثلث دیة برکسنه کندو فعلی وزید فعلی ویلان وارسلان فعلی ایله اولسه زید
اوزرینه ثلث دیت لازم اولور مثلا برادم ابتدا کندو باشن شق ایلسه بعده زید اول آدمی مجروح ایلسه
بعده یلان صوقسه وبعده ارسلان مجروح ایلسه زیده ثلث دیت لازمدر متوفانك فعلی دنیاده
هدردر آخرتده معتبر در حتی اکله آثم اولور وزیرك فعلی دخی دنیاده وآخرتده معتبر در
احوال اوج جنس اولدی برجنسی مطلقا هدر در وبرجنسی معتبر وبرجنسی من وجه معتبر
درکه ابو حنیفه وامام محمد رحمهما الله قتلزده بوآدم غسل اولنور زیرا کندو فعلنك اثری
غیر معتبر در یانی منزله سنده اولمش اولور ومن شهر علی المسلمین سیفا وجب قتله ولا شیء

شيئ بقتله بركسنه مسلمين اوزرينه قلج چيقارسه يعني قلجي عمدندن اخراج ايدوب اوزرلرينه
سلاح ايلسه اول كسنه نك قتلي واجب اولور زيرا نبي عليه السلام من شهر علي المسلمين سيفاً
احل دم اي هدر قول شريفي واقع اولمشدر واول سل سيف ايدن كسنه ٔ قتل ايدنه برشيئ
يوقدر زيرا باغي اولمشدر ولاقتل من شهر علي آخر سلاح ليلا اونهاراً في مصر اوغيره
اوشهر عليه عصا في مصر اونهاراً في غيره وقتله المشهور عليه ودخي شول كسنه ٔ قتلدن
برشيئ يوقدر مثلا بركسنه آخر اوزرينه شهرده وياخود شهردن غيريده كيجه ده وياخود كندوزده
سلاح چيقارسه وهجوم ايلسه وياخود شهردن غيريده كوندوزده عصا ايله هجوم ايلسه
ومشهور عليه كه اوزرينه سلاح وعصا ايله هجوم اولان كسنه در هجوم ايده في قتل ايلسه
برشيئ ولازم كلمز ولاشيئ علي من قتل من سرق متاعه ليلا واخرجه ان لم يمكنه الاسترداد
بدون القتل ودخي برشيئ يوقدر شول كسنه اوزرينه كه متاعني كيجه ايله سرقه ايلدوكي شيئ
اخراج ايلسه اكر قتلدن غيري ايله استرداد ي ممكن اولميوب سار في قتل ايلسه برشيئ لازم
كلماز اكر سرقه ايلدوكي اسباب قتلدن غيري ايله استرداد ممكن ايسه قتلي ممنوع در ويجب
القصاص علي قاتل من شهر عصا نهاراً في مصر اوشهر سيفا وضرب به ولم يقتل ورجع قصاص
واجب اولور شول كسنه نك قاتلي اوزرينه كه اول كسنه شهرده كوندوز عصا ايله هجوم ايلدي وياخود
سل سيف ايدوب ضرب ايلدي وقتل ايلميوب رجوع ايلدي مثلا برآدم بركسنه نك اوزرينه شهرده
كوندوز عصا ايله هجوم ايلسه وياخود قلج چيقاروب ضرب ايلسه لكن قتل ايلميوب رجوع ايلسه
بعده مضروب اولان كسنه قالقوب آردندن اريشوب قتل ايلسه قاتله قصاص واجب اولور
زيرا بعد الضرب منصرف اولمغله عصمت عودت ايلمشدر بوندن صكره قتل ايلمك ايله شخص
معصومي قتل ايلمش اولور بوتقديرجه قصاص واجب اولور ولو شهر مجنون اوصبيي
علي آخر سيفاً فقتله الآخر عمداً فعليه الدية في ماله اكر مجنون وياخود صبيي برآدمك اوزرينه
سل سيف ايلسه اول آخر دخي عمداً مجنوني وياخود صبيي قتل ايلسه قاتلك اوزرينه كندو

مالندن دیت لازم کلور زیرا بر نفس معصومی قتل ایلمشدر قاتلك اوزرینه بو قدر وارد رکه قصاص
واجب اولماز مبیع اولان شیکه دفع شر موجود اولمغله دیت لازم کلور ولو قتل جملا حصال علیه
ضمن قیمتی اکر برکسنه نك اوزرینه برده حمله ایلسه واول کسنه اول ده وه یی قتل ایلسه قیمتی ضامن
اولور زیرا دابّه فعلی اصلا معتبر دکلدر باب القصاص فیما دون النفس بو باب نفسدن
غیریدر اولان قصاصك احکامی بیاننده در واطرافده دخی قصاص مشروعدر زیرا جزء کله
تابعدر زیرا حق سبحانه وتعالینك والجروح قصاص قول شریفی ما دون نفسده دخی
قصاص مشروع ایلاوکنه دلیل قویدر وهو ما یمکن فیه حفظ المماثله اذا کان عمدا یقتص
بقطع الید من المفصل وان کان اکبر من ید المقطوع ما دون نفسدن قصاص اولی شیده درکه
اول شیده مماثله ممکن اوله فیجان عمدا اولسه پس امدی مفصلده قطع ید مقابلیسنده قصاص
اولنور اکر ید قاطع ید مقطوعدن بیوك ایسه ده مفصلدن قطع ایلمش ایسه آنی دخی مفصلدن
ایله قصاص ایدر لر زیرا مماثله وارد رامانصفدن قطع ایلمش اولسه قصاص اولنماز زیرا حفظ
مماثله ممکن دکلدر واکذا الرجل یعنی ایاق دخی بویله در اکر مفصلده اولورسه امانصف
ساقدن اولسه قصاص اولماز زیرا حفظ مماثل ممکن دکلدر وفی مارن الانف یقطع قوله
معطوفدر مارن انفی یعنی burun یومشنه غنی عمدا قطع ایلسه قصاص اولنور اکر قصبه سینی
قطع ایلسه ضامن اولماز زیرا حفظ مماثل ممکن دکلدر وفی الاذن قولاق قطعنده دخی قصاص
اولنور وفی العین ان ذهب ضوؤها وهی قائمة وکوزده دخی قصاص اولور فیجان صوی کیدوب
کوزبرنده قائم اولسه لاکن قلعت کوز قلع اولنسه قصاص اولنماز زیرا حفظ مماثله دکلدر
فیجعل علی الوجه قطن رطب وتقابل العین بمرآت محماة حتی یذهب ضوؤها مصنف
غیریدر حفظ مماثله طریقی اوزره قصاصك طریقنی بیان ایدوب مثلا ضاربك وجهی
اوزرینه یاش بینه یی وضع ایلیه قزمن اینه یی تاصویی کید بخه کوزینه مقابل طوتوه لر اکر
برکوز ایسه اول برکوزنی باغلیه لر واوزرینه بینه قویه لر بو حاده ده حضرت عثمان رضی الله

الله

رضی عنه زمانلرنده واقع اولوب صحابهٔ کرامدن رضوان الله تعالی علیهم اجمعین ایله مشاوره ایلدکده حضرت
علی رضی الله عنه بو منوال اوزره قصاص اولمسنی بیان بیور مشلردر وفی کل نجده تراعی فیها المماثلة کما موضحة
وهر بابنی یارغندن قصاص واجبدر اویله نجه که آنده مماثله رعایت اولنه موضحه بحثنده بیان یارغنده درکار
عظم ظاهر اولدقده شاء الله تعالی اشاغیده بیانی کلمسه کرکدر یعنی مماثله رعایت اولنمق یارغینك
کلیسنده قصاص واجبدر ولا قصاص فی عظم سوی السن فیقلع ان قلع ویکسر ان کسر دیشدن
غیری ممکن قصاص بوقدر صاریق سنی قلع اولنور اکر مضروبك سنی قلع الیمش ایسه وایکه ایله
ایکه لنور برابر اولیجه اکر کسر الیمش ایسه ولا قصاص بین طرفی ذکر وانثی وحر وعبد اوطرفی عبدین
ذکر وانثی وحر وعبد وایکی عبد طرفینلردن قصاص بوقدر مثلا برارکك آدم برخاتونك
طرفندن بربرینی قطع ایلسه ویاخود خاتون ارکك ادمك بربرینی قطع ایلسه ویاخود بر حر بر عبدك
ویاخود بر حرك بربرینی قطع ایلسه ویاخود ایکی عبد بری برینك اطرافندن بربرینی قطع ایلسه
قصاص اولنماز زیرا اطراف اموال حکمنده در قیمتده تفاوت واردر مماثله ممکن دکلدر ولا
فی قطع ید من نصف الساعدین نصف ساعدن واقع اولان قطع یده قصاص بوقدر زیرا
حفظ مماثله ممکن دکلدر ولا فی جائفة برئیت اوه کیلن یعنی ایو اولان جائفه ده دخی
قصاص بوقدر زیرا جائفه نك اوکلمسی نادردر اول طائفه درکه جوفه ایرشمش اوله او
جائفه ده مماثله ممکن دکلدر ولا فی اللسان ولا فی الذکر الا ان قطعت الحشفة فقط لسان
وذکرده قصاص بوقدر مکر که انجق حشفه قطع اولنمش اوله زیرا حشفه قطع اولنجق حفظ
مماثله ممکندر وطرف المسلم والذمی سواء مسلم وذمینك طرفی برابر درزیرا ارشده مابین
قصاص جاریدر وخیر المجنی علیه بین القصاص واخذ الارش ان کان ید القاطع شلاء
اوناقصة الاصابع مجنی علیه قصاص ایله ارش بینده مخیردر اکر ید قاطع شلاء ویاخود
ناقصة الاصابع اولورسه مثلا برکسنه الی شلاء واولوب ویاخود برمقطوع ناقص اولسه
برکامل الی قطع ایلسه مقطوع الید اولان مخیردر دیلرسه قصاص ایدر دیلرسه ارشی اخذ ایدر

زیرا کاملا استیفا ممکن دکلدر اوراس الشاج اصغر اواکبر لاتستوعب الشجة مابین قرنیه
وقد استوعب مابین قرنی المسیوح ویاخود شاجتك یعنی باش یارجینك باشی کوچك
اولسه ویاخود بیوك اوله وشجة ناحیه راسی استیعاب ایلیه کبیر اولمغله ومحال بوکه شجم مسیوعك
یعنی باشی یارلاه مکسنه نك راسنی استیعاب ایلمشدر صغیر اولمغله حاصل کلام حق اوزره
استیفا ممکن اولمامغله مخیر اولور دیلرسه قصاص ایدر دیلرسه قصاص ایلمازارشنی
اخذ ایدر **فصل** ویسقط القصاص بموت القاتل فاقاتلك موبی ایله قصاص ساقط
اولور زیرا محل فوت اولمشدر ویعفو الاولیاء ویصلحهم علی مال وان اقل ویجب حالاً
ودخی ولیلرك عفو ایله قصاص ساقط اولور وولیلرك مالی اوزرینه صلحلری ایله دخی
ساقط اولور اکراول مال قلیل ایسه ده واول مصالحه اولان مال حالا واجب اولور اکرحالاً
ومؤجلا ذکر اولنمامش ایسه ده ویصلح بعضهم اوعفو ولیلرك بعضی سهمنی صلحی ایله
ویاخود بعضی سهمنك عفوی ایله قصاص ساقط اولور ومن بقی خصته من الدیة فی ثلث
سنین علی العاقل هو الصحیح ورنه دن باقی قلان مکسنه دیدن خصه سین اوچ سنه یه دکین در
یعنی حالا دکل دیت اجون ویرلان مال قلیل اوزرینه صحیح اولان بودر وقیل علی العاقلة
ودیلدیکه دیت عاقله سی اوزرینه در ولو قتل حر وعبد شخصا فامر الحر وسید العبد رجلا
بالصلح عن دمها بالف وصالح فهی بضعفان برحر وبرعبد اشتراك اوزره برشخصی قتل
الیله لریس امدی حر وعبدك سیدی برر جله بوایکیسنك قانندن بیك درهم صلح ایلمکه
امر ایله سه لر واول رجل دخی امر الیه اول الف نصفندر یعنی نصفی حر اوزرینه ونصفی
عبدك سیدی اوزرینه در زیرا بویبك درهم قصاصه مقابلدر وعلی السویة تقسیم اولور
ویقتل الجمع بالفرد برجماعت برآدم مقابله سنده قتل اولنور قیاس بوایدیکه قتل اولنمیه زیرا
مساوات بولنمامش اولور لکن اجماع صحابه کرامدن رضوان الله تعالی علیهم اجمعین واقع اولمشدر
اول اجلدن قیاس ترك اولندی ر ولیت اولنمشدر کر اهالی صفادن یدی کسنه برآدمی

دمي قتل اليد يلر حضرت عمر رضي الله عنه يد يسني دخي قتل اليدي اهالئ صفائك جمله سي اجماع ايلمش
اولسه لر محمد سي قتل ايدردم ديو بيور مشلر در محضر صحابه ده بو سوزي سويلدي بر فرد انكار ايلدي
بو تقدير جه اجماع امت مقامنه قائم اولدي والفرد بالجمع الكفاء ان حضر اولياؤهم فرد جمع مقابله
سنده قتل اولنور اكفاء مقتولك ليلري حاضر اولور لرسه يعني قتل ايله اكفا اولنور ديت
لازم كلمز وان حضر واحد قتل له وسقط حق البقيه اكر مقتولك ليلري ندن بري حاضر اولورسه
قاتل اولان شخص وليسنك بري حاضر اولدوغي ايجون قتل اولنور باقي فلان وليلرك حقي ساقط
اولور محل استيفا فوت اولدوغجون ولا تقطع يدان بيد وان امر اسكينا فقطعهما معا يضمنان
ديتهما بريد مقابله سنده ايكي يد قطع اولنماز انجق اول مقطوع اولان يدك ديتني ضامن اولور زيرا
يولدرك مصريي كامل ال قطع ايليوب آنجق برالك بعضي سني قطع المشدر حفظ مماثله ممكن دكلدر
فان قطع رجلا يمني رجلين فلما قطع يمينه ودنية بينهما ان حضر معا اكر بر رجل ايكي رجلك
صاغ الديني قطع ايلسه اول مقطوع اليد اولنلر ايجون وارد ركه قاطعك صاغ الني قطع ايدوب وبرالك
ديتكه نصف ديتدر مابينلرنده مناصفه اوزره تقسيم ايدرلر اكر قطع يدده ايكيسي اولورلرسه
وان حضر احدهما وقطع فللاخر الدية واكر مقطوع اليد اولانك بري حاضر خصمك الني قطع ايلسه
حاضر اوليان آخر ايجون ديت وارد ربرالك ديتني كامل حاضر اوليان آلورزيرا حاضر اولانك
حقني استيفا ايلمشدر غير علاوه سي قالمامشدر ثانيسنك حقي باقي قالماغين ديتني كامل آلوركر
قاطع اولان رجل برادمك صاغ الني وبرادمك صول الني قطع ايلسه آنك دخي صاغ وصول الني
قطع ايدرلر ديت الماز وصح اقرار العبد بقتل العمد ويقتص به عبدك عمدا قتل ايلدوكنه اقراري
صحيح اولور واول عبد اقراري ايله قصاص اولنور ومن رمي رجلا عمدا فنفذ الى آخر عمدا
فمات اقتص للاول والدية على عاقلة الثاني بركسنه عمدا بر رجله رمي ايلسه اول رجلدن برآخره
كجوب ايكيسي دخي فوت اولسه اولكي ايجون قصاص اولنور ثاني ايجون راميك عاقله سي اوزرينه
ديت لازم اولور زيرا اولكي عمدا در ثاني ايسه خطائك ايكي نوعندن بريدر يعني فعلن خطأ در

كان حربي يرمي ايدوب مسلمانه كبي اولدي وفعل واحد اثرينك تعدي ايله متعدي
اولمشدر **فصل** ومن قطع يد رجل ثم قتله اخذ بهما مطلقا ان تخلل برء بركسنه برجلك
التي قطع ايلسه اندنصكره قتل ايلسه اول كسنه قطع وقتل ايله اخذ اولنور مطلقا اكر قطع ايله
اكر قطع ايله قتل بينه برء تخلل ايلسون كرك ايلمسون ايكيسي عمدا اولسون كرك خطاء اولسون
وكرك مختلفين اولسون والا فان اختلفا عمدا وخطاء اخذ بهما اكر برء تخلل ايلمش
ايسه عمدا وخطاء اولمقده مختلفين اولسه وياخود عكسي اولسه ايكيسي ايله دخي اخذ اولنور
اكر قطع عمدا اولوب قتل خطاء اولسه قطع مقابله سنده قصاص اولنور خطا قتل المجون
ديت اخذ اولنور اكر قطع خطاء اولوب قتل عمدا اولورسه يدك ديتي اخذ اولنور وقتل
المجون قصاص اولنور لاان كان خطائين بل تكتفي دية اكر قطع وقتل خطاء اولسه ايكيسي
ايله اخذ اولنماز بلكه ديت واحده كفايت ايدركه اول ديت نفسده ديت قطع دكلدر وفي
العمدين يؤخذ بهما قتل وقطع عمدا اولدقده ايكيسي ايله معا اخذ اولنور ابو حنيفه قتنده
وعندهما يقتل فقط امامين قتنده قطع اولنميوب انحق قتل اولنور ولوطرح بمائه سوط فبرئ من تسعين
ومات من عشره وجبت دية فقط اكر بركسنه بي رر رجل يوز قمچي ضرب ايلسه طقسان ضربدن اثر جراحت
ظاهر اولسه وصكره ضرب ايلدوكي اون قمچي دن فوت اولسه انحق ديت واجب اولور وان جرحه
وبقي الاثر ولم يمت بحكومة عدل اكريوز قمچي اورد قده جرح ايلسه بعد البرء اثر جراحت باقي قلسه
وفوت اولسه حكومت عدل واجبدر ان شاء الله تعالى ديات محللنده حكومت عدلك بياني
كلور ومن قطعت يده عمدا فعفى عن القطع فمات منه فعلى قاطعه الدية في ماله شول كسنه نك اني
قطع اولنسه مقطوع اليدا ولان كسنه قطعدن عفو ايلسه واول قطعدن فوت اولسه قاطعك
اوزرينه كندو مالندن ديت واجبدر ابو حنيفه رحمة الله عليه قتنده وعندهما هو عفو عن النفس
امامين قتنده مقطوعك عفوي نفسدن عفو در قاطع اوزرينه برشيء لازم كلمز وان عفى عن القطع
ومايحدث منه اومن الجناية فهو عفو عن النفس اجماعا اكر قطعدن عفو ايلسه وقطعدن حادث

حادث

دن اولان شئ دخی عفو ایلسه و یاخود جنایتدن عفو ایلسه اول عفو اجماعاً نفسنده عفو در قاتل
اوزرینه برشئ لازم دکلدر والعمد من کل المال والخطا من ثلثة عمددده کل مالدن عفو در خطادة ثلث
مالدن عفو در زیرا عمدك وجوبی قود در مال دکلدر حتی ورثة تعلق ایلماز عفو کمال اوزره در
اکر خطاءً اولسه اول عفو دیتدن عفو در ثلثدن اعتباراولنور زیرا دیت مالدر ورثه یه تعلق
ایدر بونزه ایسه عفو دیتدر ثلثدن صحیح اولور والتیح کالقطع باش یارمغی قطع کبیدر یعنی شجة دن
عفو نفسدن عفو دکلدر ابوحنیفه رحمه الله دیدی که اکر بر کمسنه بر امرأه یه رجل قتل ایدوب
علی یده ثم مات فعلیه مهر مثلها وعلیه الدیة فی مالها ان عمداً وعلی عاقلتها ان خطاءً بر خاتون
بر رجلك الینی قطع ایلسه اول مقطوع الید اولدقده دیتی مهر اولمق اوزره اول خاتون تزویج ایلسه
اندن صکره اول رجل قصاص ید دن فوت اولسه رجلك اوزرینه مهر مثل لازم کلور النك دیتی لازم
کلمز وخاتون اوزرینه کندو مالندن دیت لازم کلور اکر عمداً قتل ایلمش ایسه واکر خطاءً ایسه
دیت یدعاقله سی اوزرینه لازم کلور وان تزوجها علی الید وما یحدث منها او علی الجنایة ثم مات
فعلیه مهر المثل فی العمد اکر مقطوع الید اولان کمسنه النك دیتی اوزره اول قطع دن حادث اولان
شئ اوزرینه قاطعه اولان خاتون تزویج ایلسه و یاخود جنایت اوزرینه دیمکدر معناسی خاتون اول
کمسنه جنایتدن اوزرینه واجب اولان بنم مهرم اولسون دیه زوج قبول ایلسه اندن صکره فوت اولسه
زوجك اوزرینه مهر مثل لازم اولور عمددده زیرا آدم قصاص اوزرینه تزویج ایلمشدر بوایسه مال دکلدر
مهر صالح اولمازبو تقدیرجه مهر مثل واجب اولور ویرفع عن العاقلة مقداره فی الخطاء والثانی
وصیته لهم خطاده مهر مثل مقداری شئ عاقله سندن رفع اولنور اکر مهر مثل دیتدن اقل ایسه قدر دیتدن
باقی بی عاقله ایجوندر فان خرج من الثلث سقط والا قدر ما یخرج منه اکر مهر مثلدن باقی قللات
ثلثدن جیقارسه عاقله دن ساقط اولور واکر ثلثدن خارج اولان مقداری ولیسنه ادا ایدر لر
حاصل کلام خطاده دیتی عاقله سی اوزرینه لازم کلور دی مهر مثلی اخراج اولنوب باقی سی لازم کلور
اول ایسه وصیتدن اکر ثلثدن جیقمازسه عاقله دن ساقط اولور ثلثدن جیقمازسه ثلث حساب

اولنور بقيه سي عاقله سي اوزرينه لازم كلور وكذا الحكم عندهما في الصورة الاولى اما مين قتنده حكم دخي
بويلجه در زيرا بدون عفو اول قطعدن حاصل اولان عفو در اما مين قتنده ايكي فصلده دخي بو ابراي
متفقدر مثلا بر فصلده كه يد اوزرينه واول قطع دن حادث اولان شئ اوزرينه و ياخود جنايتي اوزرينه
تزوجدر ومن قطع يده فمات بعد ما اقتص له من القطع قتل قاطعه بركسنه نك الى قطع اولنسه قصاص
اولندوقصكره فوت اولسه اول كسنه نك الني قطع ايدن قتل اولنور مثلا بر رجل بر رجلك الني قطع
ايلسه قاطعك الى قصاصا قطع اولنسه بعده مقطوع اول فوت اولسه مقطوع ثانيه دخي قتل اولنور
زيرا قاطع اولدر ومن قتل له ولي عمدا فقطع يد قاتله ثم عفا عن القتل فعليه دية اليد بركسنه عمدا قتل
اولنسه وانك وليسي اولسه وولديسي قاطعك يدني قطع ايلسه اذن نصكره قتل دن عفو ايلسه وفي
اوزرينه الك دكلي ديتي لازمدر ابو حنيفه قتنده ومن قطعت يده فاقتص من قاطعها فسرى الى
نفسه فعليه دية النفس خلافا لهما فيهما بركسنه نك الى قطع اولنسه مقطوع اليد قاطعني بلاحكم
قاضي قصاص ايلسه وقطع نفسه سرايت ايدوب فوت اولسه مقطوع اولك اوزرينه ديت نفسي لازم
كلور زيرا اول قطع يدي قصاصا اولما مشروع اولور بلاحكم شرعي اولان شيئك سرايتي ايجون ديت نفس لازم
كلور اما مين ايجون ايكي صورتده دخي خلاف وارد رانلرك قتنده برشئ لازم كلمز يا ب الشهادة في القتل
واعتبار حاله بوباب قتلده اولان احكامي واعتبار حالي بيانندر مصنفك اعتبار حال قولي آتي يه
اشارتدر اعتبار حالت دمي يه در وصولي دكلدر القود يثبت للوارث ابتداء لا بطريق الارث
قصاص ابتداء وارث ايجون در يعني ثابت اولور اما ارث طريقيله وارث اولماز واصل خلاف
بودركه استيفاي قصاص حق ورثه در ابو حنيفه رحمه الله قتنده وحق ميتدر اما مين قتنده
رحمهما الله كذا في النهاية والزيلعي فلا يكون احدهم خصما عن البقية فيه فحاصله قصاص ابتداء ورثه نك
حقي اولدا ابو حنيفه قتنده اول ورثه دن اثبات قصاص بغير وكاله خصم اولنماز بخلاف المال
مال بونك خلافيدر مثلا شريكه ورثه بطريق الارث مالك اولسه ورثه نك بري حصومنده بريسنك
قائم مقامي در حتى ورثه نك بري بركسنه نك اوزرينه تركه دن برشئ دعوي ايلسه وبينه اقامت

اقامت

اقامت ايله جميعسنك حقي ثابت اولور سائري تجديد دعوي يه محتاج اولماز وبينه بويله در بركسنه ورثه دن
برينك اوزرينه دعوا ايدوب اقامت بينه ايلسه جملهسنك اوزرينه ثابت اولمش اولور ورثه شول شيئ بطريق
الخلاف مالك اولمز ايجابرندن بري باقيسنك اذني بوغيكن قصاصده حصهم اولميز فلو اقام احدى بينين
حجة بقتل ابيهما عمداً والآخر غايب لزم اعادتها بعد عود الغايب خلافاً لهما وفي الخطاء والدية لا يلزم
ايكي اوغلنك بري بابالرينك عمداً قتلنه حجت اقامت ايلسه وآخر يعني اولبر اوغلي غايب عودت ايلدكده
صكره اعادهٔ حجت ايلمك لازمدر ابو حنيفه قتنده حاصل كلام حاضر اولان اوغلي واولبر اوغلان
استيفاءِ قصاص ايلمكه قادر دكلدر بلكه قاتلي حبس ايتدورر امامين ايجون خلاف وارد ورثه
بري بقيهٔ ورثه ايجون اثبات قصاصده حصهم اولور غايب عودت ايلدكده اثبات بينه لازم كلمز
غايب حاضر اولدقده اولكي بينه ايله قصاص ايدر لرامّا خطاءً قتلده ودينده غايب كلدكده
اعادهٔ حجت لازم دكلدر زيرا بونلرك مال ايدر ولو برهن القاتل على عفو الغايب فالحاضر خصم
وبسقط القود اكر قاتل غايب اولان ورثه نك عفوي اوزرينه برهان اقامت ايلسه حاضر
اولان ورثه خصمدر بينه سز اسماع اولنور وقصاص ساقط اولور زيرا قاتل قصاصك سقوطني
ومالة انتقالني دعوي ايلمشدر بنجان حاضرلك اوزرينه حكم قاضي اولسه غايب دخي حاضره تبعيت
ايله مقضي عليه اولور وكذا لو قتل عبد لرجلين واحدهما غايب وبينه بوقروده اولان حكم كبيور
ايكي آدمك برقوني قتل اولنسه وبري غايب اولسه وقاتل غايب ايجون عفو ايلدي ديو بينه اقامت
ايلسه حاضر اوزرينه اثباتي جائز اولور قصاص ساقط اولور ولو شهد وليّا قصاص بعفو
اخيرهما لغت اكر قصاصك وليلرندن ايكيسي برينك اوزرينه عفو ايلدي ديو شهادت ايلسه
اول شهادت لغو در مثلا بر رجل بر رجلي عمداً قتل ايلسه واول مقتولك اوج وليسي اولسه ايكيسي
شهادت ايلسه كه اول برقرنداشمك قاتلي قصاص دن عفو ايلدي ديو شهادت ايلسه اول
ايكيسنك شهادتلري باطلم در زيرا كندو نفسلرينه منفعتي جر در قوده مالة منقلب اولمسي در
لكن شهادتلري قصاص ايجون عفو در ومسئله اوج وجه اوزرينه در فان صدقهما القاتل

فقط اگر اخوی قاتل اولان کسنه تصدیق ایلیوب شریکی تکذیب ایلسه فالدیه بینهما اثلاثا دیت بینلرنده اثلاثا
تقسیم اولنور فان کذبهما فلا شئ لهما عفو الیه مشهود علیه ولی اول اول شهادت ایکیدن ولی بی تکذیب ایلدکدن
صکره قاتلی دخی تکذیب ایلسه اول شاهد اولان ایکی ولی یه برشئ یوقدر ولاخیهما ثلث الدیه شاهدین
اولان ایکی ولیدن قرنداشنه ثلث دیت وارد ر یعنی اوحیی ولی یه وان صدقهما اخوهما فقط
عزم القاتل له ثلث الدیه ثم یأخذ انه منه اگر مشهود علیه اولان قرنداشی شاهدین اولان قرنداشلرینی
تصدیق ایلسه امام ابو حنیفه قاتل تصدیق ایلمسه قاتل ثلث دیت مشهود علیه غرامه ایدر یعنی ویرر وان
اختلف شاهد القتل فی زمانه او مکانه او الته او قال احدهما ضربه بعصا وقال الآخر لا بل ضربه بحدید
قبله بطلت اگر قتله شاهد اولنلر زمان قتل ومکان والت قتلده اختلاف ایلسه ویا خود بر یدیسی
عصا ایله اوردی واکثر شاهد دیسه که بلمم نه شئ ایله قتل ایلدی دیو اختلاف ایلسه شهادتلری
باطله اولور سینه بویلجه در شاهدك معاینه قتله شهادت ایلسه واکثر شاهد قاتلك اقرارینه
شهادت ایلسه باطله اولور مشهود به ده اختلاف اولندی بر ینك شهادتی فعلده بر ینك
شهادتی قولده اولمق اولور وان شهدا بالقتل وجهلا الآلة لزمه الدیة واگر ایکی شاهد قتله
شهادت ایلسلر ونه مقوله الته ایله قتل اولندوغین بلمسه لر دیت لازم اولور قاتلك مالندن
استحسانا الفا فیاسا گوایدیکو شهادت اصلا قبول اولنمیه زیرا بونلر قتل مجهوله شهادت
ایلدیلر زیرا الته جهل قتله جهلدر وجه استحسان بودرکه بونلر مطلق قتله شهادت ایلدیلر
مطلق ایسه محل دکلدر زیرا الکلة عمل ممکن دکلدر واقل موجبی دیندر وبو شاهدلرك
لاتدری قولی لری غفلته حمل اولنمز بلکه عفو دیانةً مندوب الیه اولاندر یعنی منع اولنمیوب
سعلریته حمل اولنور وبو مثلویه شرعاً مساغ واردر زیرا نبی علیه السلام لیس بکذاب من
اصلح بین اثنین بیورمشلر در دیت کندو مالندن واجب اولور عاقله سندن واجب اولماز
ومطلق کاملده عمل اولنور مثل ایله خطا ثابت اولماز ولو اقر کل من رجلین بقتل زید
وقال ولیه قتلتماه جمیعاً فله قتلهما رجلین دن هر بری زیدك قتلنه اقرار ایلسه وزیدك

زيدك وايسي ايكيز معاً جه قتل ايله بكر ديسه اول ولي ايجون ايكيسني دخي قتل ايلمك واردر ولو
شهدا بقتل زيد عمرواً او آخر بقتل بكر اياه وادعي وليه قتلهما لغتا اكر ايكي شاهد عمرو زيد قتل
ايلدي ديو شهادت ايلسه وعمرو كلوب ايسي زيدي وبكري قتل ايلمكه ادعا ايلسه شهادتان دخي لغو اولور
زيرا شاهد ينك شهادتلري آخر شاهدينك شهادتلريني تكذيب ايلمشدر والعبرة بحالة الرمي لا
الوصول في تبدل حال المرمي عند الامام مرمي عليهك حال تبدله اعتبار حال رميه در يوخسه
حال وصوله دكلدر ابو حنيفه قتنده فلو رمي مسلماً فارتد فوصل اليه فمات بجب الدية بركسنه برمسلمه
رمي ايلسه ومرمي عليه اولان مسلمان مرتد اولسه ورمي ايلدوكي شئي اكه واصل اولسه وفوت اولسه
رامي اوزرينه ديت واجب اولور كه اول رمي در رمي ايسه تحت قدرتنده واخلدر اما اصابت
تحت قدرتنده واخل دكلدر بو تقدير جه رمي ايله قاتل اولمشدر ومرمي اليه بو حالتده متقدم در كورمز
ميسنكه برمسلم صيده اوق آتسه اندن صكره عياذاً بالله تعالى مرتد اولسه وسرهم صيده اصابت ايلسه
وفوت اولسه اكلي حلال اولور امدي عبرت حالت رميه در قياس بو ايدكه قصاص واجب اوله
لكن حالت لمفده عصمتك سقوطنده شبه اولمغله ديت واجب اولور خلافا لهما امامين ايجون
خلاف واردر آنلرك قتنده ديت لازم كلمز زيرا تلف عصمت اولميان محله واقع اولدي غير معصوم
اولان كسنه اتلافي هدر در ولو رمي مرتداً فاسلم قبل الوصول لا يجب شئ اتفاقاً بركسنه مرتد رمي ايلسه
قبل الوصول مسلمان اولسه اتفاق اوزره رامي يه برشئي يوقدر يعني واجب اولماز وان رمي عبداً فاعتق
فوصل فعليه قيمة عمداً بركسنه برعبده رمي ايلسه وعبد اعتاق اولمنه سرهم دخي عبده واصل اولسه پس امدي
رامي يه عبد اعتاق اولندوغي حالده قيمتي لازم اولور زيرا رامي اولندقده مملوك ابدي ابو يوسف قتنده
وعند محمد رحمه الله فصل مابين قيمة مرتباً وغير مرتباً امام محمد قتنده مرمي وغير مرمي اولان قيمتك
فضلي لازم كلور مثلا رمي اولندوغي كونده بيك درهم قيمتي وار ايمش ورمي اولندقده سكز
يوز درهم قيمتي اولمش بو تقدير جه رامينك اوزرينه ايكييوز درهم لازم كلور زيرا عتق سابقي قاطعدر
من له الحق منبه اولدوغي ايجون زيرا مستحق ابتداء جنايت حالنده ولديسي ايدي يعني ولديسي درحال

وحال اصابتده مستحق عبده رحم بنی ایجون بس امدی عتق برمنزاسنده اولمش اولور وان رمی محرم صید
فحل فوصل وجب الجزاء اکر برمحرم برصیده رمی ایلسه وحلال اولسه و رمی ایلدوکی شئ صیده واصل اولسه جزا
واجب اولور ضمان واجب اولماسی نعدی ایله درکه احرام حالنده رمی دروان رماه حلال فاحرم فوصل
فلا برکسنه حلال ایکن صیده رمی ایلسه و محرم اولسه وآندوغی شئ صیده واصل اولسه جزا واجب اولماز
زیرا وقت رمیده حلال ایدی وان رمی من قضی برجم فرجع شهوده فوصل لایضمن برکسنه رجم ایله
قضا اولنمش کسنه یه رمی ایلسه وقضی اولنان کسنه نک شهودی رجوع ایلسه و رمی ایلدوکی شئ اول کسنه یه
واصل اولسه ضمنا ضامن اولماز زیرا اعتبار حالت رمیه در اول کسنه ایله اول حالده مباح الدم اول
اجلدن برشئ لازم کلماز ولو رمی مسلم صید ا فمجس فوصل حل وفی العکس حرم اکر برمسلم صیده رمی ایلسه
ومجتس ایلسه یعنی اندن صکره مجوسی اولسه وآندوغی شئ واصل اولسه اول صید حلال اولور عکسنده
حرام اولور مجوسی ایکن رمی ایلسه وصکره مسلمان اولسه حرام اولور اعتبار حالت رمی یه در کماه اوله

کتاب الدیات

بوکتاب دیانتک احکامی بیانندہ در دیات دیننک جمعیدر ارش فیما دون
النفس واجب اولان شئ کسمیدر مغربده ارش جراحتک دیتدر دیمشدر وارش مطلقا اخص
دیت مطلقا اعم در الدیة المغلظة من الإبل مائة اربعاً دیت مغلظه یوزدوه دورت قسمه تقسیم اولنور
یعنی دورت نوعدر بنا مخاص بر ربعی بنات مخاص دربعی برحول تمام اولوب ایکی باشنه کیرمش اوله
ونبات لبون بر ربعی بنات لبون دراوج باشنه کیرمش اوله وحقاق وبر ربعی دخی حقاقدر دورت
باشنه کیرمش اوله ورکوبه وحمله مستحق اوله وجذاع وبر نوعی جذاعدر بش باشنه کیرمش اوله من کل خمس
وعشرون بوافسام اربعه نک هربرندن بکرمی بش دوه و ربلور حمله سی یوز اولور وعند محمد ثلثون
حقه وثلثون جذعه واربعون ثنیة کلها حلفات فی بطونها اولادها امام محمد قتده اوتوز
حقه واوتوز جذعه وفرق ثنیه درحمله سی حامل اولوب اولادلری قرنلرندن اوله ثنیه بش یاشنی
دلدورب التی یاشنه یاصمش اوله خلفات فتح خاء معجمه وکسر لام جمع خلفة درحامل دیمکدر
قوله فی بطونها اولادها نک صفت کاشفه سیدر ولا تغلظ فی غیر الابل وهی فی شبه العمد ابلدن

ابلدن غیریده تغلیظ یوقدر و بو دیت مغلظه شبه عمدده در و المخففة وهي في الخطاء وما بعدده
یعني خطا محراسنه جاري اولدن و بسبب قتلده ذهبدن اولجي اولدوغي حالده بيك دينار در
والمخففة مبدا الف دينار خبرده در و من الورق بعشرة الف درهم ديت مخففه كومشدن مضروب
اولدوغي حالده ان بيك درهمدر و من الابل اخماسا ابن مخاض بنت لبون و حقه و جذعه
من كل عشرين حصاده و خطا محراسنه جاري اولانده ديت دوه در اخماسا يعني بش نوع اوزره
برخمسي ابن مخاض و برخمسي بنت لبون و برخمسي حقه و برخمسي جذعه در بونلرك هربرندن بكرجي
دوه درحمله يوز اولور زيرا نبي عليه السلام فديت الخطاء عشرون حقه وعشرون جذعه
وعشرون ابن مخاض وعشرون بنت لبون بيور مشلدر ولاديته من غير هذه الاموال ابو حنيفه
التون وكومش والبلدن غيري مالدن ديت يوقدر ديو بيور مشلدر و قالا منها و من البقر ايضا
مايتان بقرة و من الغنم الفاشاة و من الحلل مائتا حلة كل حلة ثوبان اما مين ديديلركه ذكر اولنان
انواعدن اولدوغي كبي اوكوزدن دخي ايكيبوز و قيوندن دخي بيك و حللدن ايكيبوز حلل حلكه
هربري ايكي ثوب اولمامين قتنده ذكر اولندوغي اوزره ديت ويرلمك جائزدر مجرد اوج نوعه
مخصوص دكلدر نهايه ذكر اولنمشدر كه في زماننا حاله ديدكلري پرقميص و پرسراويلدر اما مينك
دليلي جابر روايت اليله وكي اوزره ان النبي عليه السلام فرض في الدية على اهل الابل مائة من الابل
وعلى اهل البقر مائتي بقرة وعلى اهل الشاة الفي شاة وعلى اهل الحلة مائتي حلة وكفارة شبه العمد
والخطا عتق رقبة مؤمنة شبه عمدك وخطانك وخطا محراسنه جاري اولان قتلك كفارتي
عتق رقبة مؤمنة در زيرا حق سبحانه وتعالى مطلقا بيور مشدر وان عجز فصيام شهرين
متتابعين اكر تحرير عتق رقبه دن عاجز اولورسه متتابعين ايكي آي صائم اولمه ولا اطعام فيهما
سببه عمد وخطاده طعام يوقدر نص وارد اولما مشدر مقاديرايسه انجق سماعا بلنور وضع اعتاق
رضيع احد ابويه مسلم احد ابويندن بري مسلم اولان كمسنه مما امر اولنجق اعتاق صحيحمدر لان الرضيع
يتبع احد الابوين دينا طاهرا ولدوغيدر بو تقدير جه حق سبحانه وتعالى نك فتحرير رقبة

مؤمنة قول شرعبنك تحتنه داخل اولور وكفارت ايجون اولان رقبه ده سلامة اطراف شرط اولور ولا
الجنين جنين اعتاق جائز دكلدر زيرا حيلوق وسمايي معلوم دكلدر وسلامت اطراف دخي مجهول در
وللمرء في النفس ومادونها نصف في الرجل خاتون ايجون نفسده ونفسدن غيرده كه اطراف در ديت رجل
ايجون اولان شيئك نصفيدر والذمي مثل ما للمسلم ودخي ذمي ايجون اولان شيئك مثلي در زيرا نبي عليه السلام
دية كل ذي عهد في عهده الف دينار بيور مشلدر ابوبكر وعمر رضي الله عنهما دخي زمان شريفلرنده
بويلجه قضا ايلمشدر **فصل** في النفس الدية قتل نفسده ديت واجبدر مراد اولان نفسدر حرده
كبير وصغير وصحيح شريف ومسلم وذمي برابردر وكذا في المارن بورون دن دخي واجب اولور
وفي اللسان ان منع النطق واداء اكثر الحروف قطع لسانده دخي ديت لازمدر وواجبدر اكر نطقي
منع ايدرسه وياخود اكثر حروفي ادا الملك دن منع ايدرسه بعضي حروفي تكلم ايدوب وبعضي
حروفي تكلمه قادر اولمازايسه عدم حروف تقسيم اولنور ولسانه متعلق اولان حروف تا وثا وجيم
ودال وراوزا وسين وشين صاد وضاد وطا وظا ولام ونون وياد رودخي حرف خلقه
وشفويه داخل دكلدر حضرت علي كرم الله وجهه حروف اوزره تقسيم ايدردي شول حروفي كه
تكلمه قادر اولمازدي ديت دن حساب اوزره الزام ايدردي ودينلديكه اكثر حروفك
ادا سندن عاجز اولورسه ديتك كليسي واجب اولور وفي الصلب ان منع الجماع صلبده
دخي ديت واجبدر اكر جماعي منع ايدرسه وصوتي قطع ايدرسه وفي الافضاء ان منع
استمساك البول والغائطه دخي ديت واجبدر اكر بولك استمساكني منع ايدرسه
وافضا خاتونك فرجي ايله دبري برا ولمقدر وفي الذكر وفي خشفته قطع ذكرده دخي
ديت كامله واجبدر وذكرك حشفه سي قطعنده دخي ديت وارد در والعقل وفي السمع
وفي البصر وفي الشم وفي الذوق عقل وسمع وبصر ده وشم وزوقده يعني هر برنده ديت كامله
وارد در روايت اولنوركه حضرت عمر رضي الله عنه بر رجل ايجون بر رجل اوزرينه دورت ديت
قضا ايلمشدر مثلا بركسنه بركسنه نك باشنه برضرب ايدوب اول ضربه واحده ايله عقل وسمع

وسمع

سمع و بصر و کلامی زائل اولدی صهریی ایچون بر دیت حکم ایلدی بصرك دهابنه علم حاصل
اولمق ایچون سمعه قارشو مفتوح العین استقبال ایتدورمك اگر کوزندن یاش کلورسه باقیدر
اگر کلمازسه باقی دکلدر وفی اللحیة ان لم ینبت لحیه ده دخی دیت کامله واردر اگر قیل بتمز ایسه
و لحیه ارآدمی جمال در زیرا نبی علیه السلام ان الله ملئکة یسبحونهم سبحان من زین الرجال باللحا
و النسا بالذوائب قول شریفی وارد اولمشدر وفی شعر الرأس و کذا الحاجبان و الاهداب و دخی
باش قللری ایچون دیت واجب اولور اگر قیل بتمز ایسه قاشلرده دخی کذلك و کرپکلرده دخی
کذلك دیت واجبدر وفی العینین و فی الاذنین و فی الشفتین و فی ثدی المرأة ایکی کوزه و ایکی
قولقه و ایکی دوداقه و خایه نك ایکی همه سنده دیت کامله واجبدر وفی الیدین و الرجلین
ایکی الده و ایکی ایقده دخی دیت کامله واجبدر وفی اشفار العینین اشفار عینین ده دخی دیت
کامله واجبدر اسفار جمع شفر در منبت اهداب یعنی کرپکلر بته جلك بردر وفی کل واحد مما
هو اثنان فی البدن نصف الدیة مما هو اربعة ربعها بدنده که ایکی شیئ اولهصهریی ایچون نصف
واردر و دورت اولانه ربع دیت واردر مثلا ال ایکی و ایاق ایکیدر و کوز ایکیدر و قولاق ایکیدر
برسی ایچون نصف دیت واردر ایکی سی ایچون کامل دیت واردر دورت اشفار کبی بربنه حلل کلسه
ربع دیت واردر وفی کل اصبع من ید او رجل عشرها الدن و ایقدن صهریمق ایچون عشر دیت
واردر وفی کل مفصل مما فیه مفصلان نصف عشرها و مما فیه ثلثة مفاصل ثلاثة و اصابعدن
صهر مفصلده وشول برمقده ایکی مفصل واردر دیتك عشرنك نصف واردر وشول برمفده
اوچ مفصل واردر دیتك عشرنك ثلثی واردر مثلا برکمسنه برادمك ایکی مفصل اولابر مغك
برمفصلن قطع ایلسه دیتك عشرنك نصفنی ویررایکی مفصلن قطع ایلسه دیتك عشرنی
ویرر اگر اوچ مفصلی برمغك برمفصلن قطع ایلسه عشر دیتك ثلثی ویرر اگر مفصلنك
ایکیسك قطع ایلسه دیتك عشرنك ایکی ثلثنی ویرر اوچ مفصلنی قطع ایلسه عشر دیت ویرر

وفي كل سن نصف عشرها وهر دشده بيك عشر بك نصفي وارد رزيرا بني عليه السلام وفي كل سن
خمس من الابل من الدراهم خمس مائة درهم بيور مشلرد رو في كل عضو ذهب نفعه ففيه دية وان كان
قائما كيد شلت وعين ذهب صوتها هر عضوكه نفعي ذاهب اولة آنده دية واجبدر اكر قائم ايسه
شول الكي كشل اولدي وشول عين كه نوري كيدي زيرا وجوده دية حبس منفعتي بك قوتي
ايجون بزربلا منفعت صورتة اعتبار بوقدر فصل بو فصل سجاج بيانده درلافود في
الشجاج الا في ضحة ان كانت عمداً شجاجده يعني باش يارغنده قصاص يوقدر الا موضحده
قصاص وارد رعمداً اولورسه زيرا بونده مساوات وارد ربعني ممكندر بني عليه السلام
موضحه ده قصاص حكم بيور مشلرد رو فيها خطاء عشر الدية موضحه ده اكر خطاءً اولورسه
دبيك عشر بك نصفي وارد رو هي التي توضح العظم موضحه شول سيدركه عظم واضح اولة يعني
كمك كورينه و في الهاشمة نهتسم العظم عشرها هاشمه ده دخي عشر دية واجبدر هاشمه
شول شجه در كه عظمي كسر ايليه زيرا بني عليه السلام و في الهاشمة عشر من الابل وهو عشر الدية
قول شرعي واقع اولمقدر و المنقلة وهي التي تنقل العظم عشرها و نصف منقله ده دخي
دية واجبدر بو منقله شول شجه در كه بعد الكسر عظمي نقل ايدر لر بر بندايبر ردبيك عشري
و نصف عشري واجبدر زيرا بني عليه السلام حضرتلرندن روايت اولنمشدر كه في المنقلة خمسة
عشر ابلا وهي عشر و نصف عشر بيور مشلرد رو في الامة وهي التي تصل الي الدماغ تلتها
امه ده دخي دية واجب در اول امه شول شجه در كه ام دماغه ايرشور بو مقوله شجه ده
ثلث دية وارد رو كذا الجائفة فان نفذت فيها جائفتان ويجب ثلثها جائفه ده دخي
كذلك ثلث دية وارد راكر بر طرفدن بر طرفه نافذ اولورسه ايكي جائفه اولور هر بري اچون
ثلث دية واجبدر و في كل من الخارصة وهي التي تشق الجلد خارصه شول شجه در كه
دمعه شبيه قان چيقار و الدامغة وهي التي تخرج منه الدم تشبه الدمع دامعه شول شجه

شجه

شجه دركه ومعه شبيه قان چيقار والدامية وهي التي تسيل الدم دامية شول شجه دركه قان اسالر ايله
والباضعة وهي التي تبضع الجلد باصقه شول شجه دركه جلدي قطع ايليه والمتلاحمة وهي التي
تأخذ من اللحم متلاحمه شول شجه دركه لحمي اخذ ايليه والتمعاق وهي جلدة فوق العظم تصل
اليها الشجة سمعاق شول جلده دركه فوق العظم واقع اولمشدر شجه اول جلده يه واصل اوله
بونلرك جمله سنده حكومة عدل وارد روحكومت عدل مؤخر مبتدا در وفي كل من الخارصة مع
طو فاتيله مقدم خبر در وعند محمد رحمه الله فيها القصاص كالموضحة امام محمد دن روايت اولنمشدر
ذكر اولنان شجاجن موضحه كبي قصاص وارد روالشجاج يختص بالوجه والرأس شجاج وجهه
ورأسه مخصوص در والجائفة بالجوف والجنب والظهر جائفه جنب وجوف وظهره مخصوص در
وما سوي ذلك جراحات وفيها حكومت عدل وجه ورأسه جوف وجنب وظهر دن غيري يعني
جراحاته ايسه حكومت عدل وارد روهي ان يقوم عبد بلا هذا الاثر ومعه فيها نقص من قيمته
وجبت بنسبته من دية به يعني حكومت عدل شول اثر سز بر عبدي تقويم ايلمك در واول اثر ايله
وجبت بنسبته من ديته به يعني حكومت عدل شول اثر سز بر عبدي تقويم ايلمك در واول اثر ايله
وفي تقويم ايلمك در شول شيكه اولكي قيمتندن ناقص اوله نسبتي ايله ديه ثندن نقصان واجب
اولور بونكله فتوي اولمشدر وفي اصابع اليد وجدها اومع الكف نصف الدية ومع نصف الساعد
نصف الدية وحكومت عدل بالكز بدك اصابعندن وباجود كف ايله معا قطع اولدقده نصف
ديت واجب در اصابع نصف ساعده قطعنده نصف ديت وحكومت عدل وارد روفي كف
فيها اصبع عشر الدية بر كف ده كه بر رمق اوله قطع اولنسه عشر ديت وارد ربعني واجب روان
فيها اصبعان فخمسها ولا شئ في الكف اكر كفده ايكي رمق اوله قطع اولنسه خمس ديت واجب اولور
كفده برشئ يوقدر ابو حنيفه قتنده وعند محمد وابي يوسف رحمه الله يجب الاكثر من ارش الكف
ودية الاصبع او الاصبعين ويدخل الاقل فيه امام محمد وابي يوسف رحمهما الله قتلرنده ارش كفده
ودية اصبع واصبعين دن اكثر اولان واجب اولور اقل اكثره داخل اولور امام مسنيك دليلي
وامام اعظمك دليلي مطولاتده ذكر اولنمشدر وان كان فيها ثلث اصابع فدية الاصابع وهي ثلث

اعشار اجماعاً اگر کفنده اوچ برمق وارایسه اصابعك دیمکدر اوچ برمغك دیمکدر اجماعاً اوچ عشردر
زیرا هر برمق ایجون عشر دیت وارایدی اوچ برمق اولمغله اوچ عشر لازم کلور کف ایجون برشئ یوقدر
وفی اصبع الزائد حکومة عدل زائد اولان برمقده حکومت عدل وارد زیرا اجزاء ادمیه دن شریف
ایجون ارش واجب اولور وکذا فی الشارب بیقده دیمکدر کذلك حکومت عدل وارد والحمة الکوسج
کوسج یعنی کوسه لك صقالنده دیمکدر حکومت عدل وارد وتدی الرجل رجلك مهمسنده دیمکدر
حکومت عدل وارد وذکر الخصیتین والعینین ولسان الاخرس والید الشلاء والعین العوراء
والرجل العرجاء والسن السوداء حصتی وعنینك ذکرنده واحرسك لسانندہ ویدشلاده وعین
عوراده ورجل عرجاده وسن سوداده یعنی بولدرك قطعنده دیت واجب اولمازحکومت عدل
وارد وکذا فی عین الطفل ولسانه وذکره ان لم تعلم صحة ذلك بمایدك علی بصره وتحرك ذکره
وکلامه وینه عین طفلده ولسانندہ وذکرنده حکومت عدل وارد اگر بولدرك برینك صحتی کورنمسه
وتحرك ذکره وکلامندہ دال اولورشئ ایله بلنمازایسه دیت لازم کلمز آنجق حکومت عدل لازمدر
اگر بوشیلر ظاهر ایسه ده لکن الزام ایجون ظاهر حجت اولمازواستهلال صبی کلام دکلدر
بلکه مجرد برصورتده لسانك صحتی کلام ایله معلوم اولور وذکرك صحتی تحرك ایله درو عینك
صحتی ابصارده دلالت ایله بیان شئ ایله دراگر بونك صحتی معلوم اولورایسه بالغ کبیدر عمداً اولور
قود حصاء اولورسه دیت لازمدر وان شج رجلا فذهب عقله او شعر رأسه دخل ارش الموضحة
فی الدیة برکسنه بررجلك باشنی یارسه واول تجه سبیل عقلی ذاهب اولسه ویاخود باشنك قبلی یتمسه
موضحه نك ارشی دیته داخل اولور وان ذهب سمعه او بصره او کلامه لایدخل اگر شج الملك ایله سمعی
ویاخود بصری ویاخود کلامی ذاهب اولسه موضحه نك ارشی دیته داخل اولمازوان ذهب
بماعیناه فلا قصاص ویجب ارشها وارش العینین اگر موضحه سببیله ایکیکوزی ذاهب اولسه
قصاص یوقدر وشجه نك ارشی وایکیکورك ارشی واجب اولور ابی حنیفه قتنده وعندهما القصاص
فی الموضحة والدیة فی العینین امامین قاتنده موضحه ده قصاص عینینده دیت واجب اولور ولا

ولا قصاص في الاصبع التي قطعت فشلت اخرى اصلا قصاص بوقدر شول قطع اولنان برمقدم
آنك سببيله اخري تشل اولسه بلكه ديت واجب در ابو حنيفه قتده وعندهما بقتص في المقطوعة
ويجب الدية في الاخري اما مين قتده اصبعده قصاص اولنور مثل اولان اصبعده ديت واجب در
ولو قطع مفصلها الاولى فشل ما بقي فلا قصاص بل الدية فيما قطع وحكومة فيما شل واكر برمفك
مفصل اعلا سنده قطع اولنسه باقي مفصلك مثل اولسه قصاص بوقدر بلكه قطع اولنانده ديت ومثل
اولانده حكومت وارد در واجماعا ولو كسر نصف سن فاسود باقيسنها بل ديت السن كلمها بنه قصاص
بوقدر اكر برکسنه نك سننك نصفي كسر اولسه اول سببيله باقي دخي شل سياه اولسه بلكه جمله ديشلرك
ديتي واجب اولور وكذا لو خضرا واصفرا واحمر بنه قصاص بوقدر اكر اول كسر سببيله باقي قالان
ديشلر قرمزي و ياخود صاري و ياخود ديشل اولسلر ديت كل وارد رولو اسودت كلمها بضربة
واحدة وهي قائمة فالدية في الخطاء على العاقلة وفي العمد في ماله اكر ديشلرك كليسي برضربه ايله
سياه اولمش اولمه حال بوكه سن سوده قائم اولسه خطاده ديت عاقله سي اوزره در عمده كندو
مالي ايله در ولو قطعت سن من رجل فنبتت مكانها اخري سقط ارشها خلافا لهما بر رجلك
ديشي قلع اولنسه وبرينه برآخر ديش بتسه اول ارش ساقط اولور ابو حنيفه قتده اما مين ايكون
خلاف وارد رانلرك قتده ارشي ساقط اولماز وفي سن الصبي يسقط اجماعا صبينك ديشنده
ارش اجماعا ساقط اولور زيرا برينه غيري بيتر وان اعاد الرجل سنه المقلوعة الى مكانها فنبتت
اللحم لا يسقط ارشها اجماعا بر رجل جقمش ديشني مكانينه اعاده ايلسه واول ديشك اوزرينه لحم
بتسه ارشي ساقط اولماز اجماعا قالع اوزرينه كمال ديت واجب در وكذا لو قطع اذنه فالصقها
فالتحمت برکسنه نك قلاغي قطع اولنسه وبرينه الصاق اولنسه وبتسه بنه ارش لازم در زيرا اولكي حالي
اوزرينا ولمق ممكن دكلدر ومن قلعت سنه فاقتص من قالعها ثم نبتت فعليه دية سنه ان المقتص منه
برکسنه نك ديشي قلع اولنسه قلع ايليان کسنه نك ديشي قصاصا قلع ايلسه لر بعده مقدما ديشي قلع اولنان
کسنه نك ديشي بتسه صكره قصاصا ديشي قلع ايلدكلري حالده نك ديشنك ديتني ويرر ظاهر اولديكه بعيد حق

استیفا ایدوب جنایت منعدم اولدی ویستانی فی القصاص الستن والموضحة حولا دیش قصاص
موضحه ده برسنه ثانی ونوقف اولنور وکذا الوضرب سنه فتحرکت برکسنه نك دیشی ضرب اولنه
ویرندن متحرك اولسه بینه برسنه ثانی ونوقف اولنور ولو اجلة القاضی وجاء المضروب وقد سقطت
سنه فاختلفا فی سبب سقوطها فان قبل مضی السنة فالقول للمضروب وان بعد مضیتها فللضارب
اکر قاضی برسنه تأجیل ایلسه یعنی مهلت ویرسه ومضروب کلسه تحقیقاً دیشی ساقط اولدی
دیسه وضارب ومضروب سبب سقوطده اختلاف ایلسه لر اکر سنه تمام اولمزدن مقدم
ایسه قول مضروبدر یعنی ایلیه اکر سنه تمام اولدقدن صکره اختلاف ایدرلر سه قول ضاربدر
زیرا ارش فعل منکردر اکر دیشی ساقط اولماز ایسه ضاربه برشیء لازم کلمز اما امام ابو یوسفدن
روایت وارد رکه حکومت عدل لازمدر ولو تیخ رجلا فالتحمت ونبت الشعر ولم یبق لها
اثر سقوط الارش اکر برکسنه بر رجلی تیخ ایلسه یعنی باشنی یارسه وبتون کلسه وقیل یسه
اول یارقدن براثر قالمسه ارشی ساقط اولور ابو حنیفه قتنده زیرا شیء موجب اولان شینی زائل
اولمشدر وعند ابی یوسف یجب ارش لازم وهو حکومت عدل ابو یوسف قتنده الملك ارشی
واجب اولور واول ارش حکومت عدلدر زیرا قیمت یوقدر وعند محمد اجرة الطبیب
امام محمد قتنده اجرت طبیب لازمدر وکذا الوجرحه یضرب فزال اثره بینه بو اختلاف
اوزرینه درکه برکسنه ضرب ایله برکسنه جرح ایلسه اثری زائل اولسه ابو حنیفه قتنده ارش لازم
کلمز ابو یوسف قتنده ارش لازم کلور امام محمد قتنده اجرت طبیب لازمدر وان بقی اثره
فحکومت عدل بالاجماع اکر یاره المنك اثری باقی قالسه بالاجماع حکومت عدل لازمدر
ولا ینقص جرح اوطرف اوموضحة الا بعد البرء جرح ایجون وطرف ایجون وموضحه ایجون
قصاص اولنماز زیرا ثانی دن مراد جائز درکه سرایت ایدوب قتل واقع اولا اما اولاد قدن
صکره جراحت ایلدوکی معلوم اولور وکل عمد یسقط فیه القود لشبهة کقتل الاب ابنه قالدیه
فیه فی مال القاتل هر عمد ده انده شبهه ایله قصاص ساقط اولا بابانك اوغلنی قتل کبی پس امری آنده

الله ویت قاتلك ما لندن در وعمد الصبی والمجنون خطاء ودیة علی عاقلة صبینك ومجنونك عمدی
خطا در وانك ویتی عاقلة سیاوزرینه در ولا کفارة فیه ولا حرمان ارث صبی ومجنونك عمده
کفارة یوقدر وحرمان ارث دخی یوقدر حرمان ارث عقوبت انجون بونلرایسه عقوبت اهلی در کلام
والمتوه کالمجنون معتوه مجنون کبیدر **فصل** یوفصلده مصنف اجزاء حقیقه احکامندن
فارغ اولدیسه اجزاء حکمیی احکامنه شروع ایلدی کی اول جنین درامك جرحی حکمنده در من ضرب
بطن امرأة فالقت به جنینا میتا فعلی عاقلة غرة خمس مائة درهم برکسنه برخاتونك قارنینه ضرب
اول ضرب سبیله خاتون برجنین میت دوشرسه اول صاربك عاقلهسی اوزرینه غرة لازمدر اول
بش یوز درهم مساوی اولهکرك عبد اولسون کرك امه اولسون فان القته حیا فمات فدیة جنین
حیا فمات فدیتة دوشرسه وجنین فوت اولسه انك دیتی واجب اولور وان میتا فمات الام فغرة
ودیة واکرمیت دوشرسه وام دخی فوت اولسه جنین انجون غره وام ولدانجون دیت واجبدر یعنی اولور
وان ماتت والقته حیا فمات فدیتها ودیته واکرخاتون فوت اولسه وجنینی حیا دوشرسه وجنین
دخی فوت اولسه خاتونك دیتی وجنینك دیتی لازم اولور وان میتا فدیتها فقط اکرام فوت اولوب
جنینی میت القا ایلسه انجق لمك دیتی لازم اولور جنین انجون دیت یوقدر ومایجب فی الجنین
یورث عنه ولایورث منه الضارب سنول شیئه کجنینده واجب اولور یعنی دیت اونمشدر اول
شیئ میراث اولورامّا اول شیئدن میراث اولنمز یعنی ضارب وارث اولیماز وفی جنین الامة نصف
عشر قیمة لوذکرا اوعشر قیمة لوانثی جاریه نك جنینده واجب اولان جنینك قیمتنك عشریندر
نصفیدر واکرذکر اولورسه اکر اونثی اولورسه جنینك قیمتنك عشری واجب اولور امده
دیت کبیدر وعند ابی یوسف ان نقصت الام ضمن نقصانها والا فلا ضمان ابو یوسف قتنده
اکرجنینی دوشرمکله جاریه نك قیمتی ناقص اولورسه ضارب اولان کسنه قیمتنك نقصانی
ضامن اولور واکر قیمتنه نقصان کلمامش ایسه ضاربه ضمان لازم کلماز فاضربت فحبست حملها
حملها فالقته حیا فمات یجب قیمة لادیة اکرجاریه ضرب اولنسه وافتدیسی جاریه نك مملکی

اعتاق ايلسه واول جاريه حاملي حياً دوشرسه دوشدكن فوت اولسه ضاربه جنينك قيمتي واجب
اولور يوخسه ديتي واجب اولماز زيرا جنينك قتلي ضرب سابق اوزره در اول وقت ايسه
جنين رق ايدي اعتبار ايسه حالت رميه در يوخسه وصوله دكلدر ولا كفارة في الجنين جنينك
كفارت يوقدر زيرا قتلي متحقق دكلدر جنين ده حيوه اولمامق جوازي ايجون والمسببين بعض
خلقة كالمباشرين جنينك بعضي خلقي ظاهر اولمه احكام مذكوره ده تمام الخلق كبيدر انك جاري اولان
احكامي بوندن دخي جاريدر وان شربت دواءً او عالجت فرجها الطرح جنينها فالغرة على عاقلتها ان فعلت
بلا اذن ابيه وان باذنه فلا اكر خاتون دوا ايچسه ويا خود جنيني طرح ايلمك ايچون فرجنه معالجه ايلسه
ودوشرسه اول خاتونك عاقله سي اوزرينه درغره لازم اولور اكر خاتون بابا سنك اذنيله معالجه ايلسه امتا
بابا اذني ايله ايدرسه برشئ لازم كلمز اب ديدوكي جنينك ابيدر خاتونك روجيدر بابي مايحدث
في الطريق بوباب طريقده حادث اولان شيئك احكامي بيانندر من احدث في طريق العامة كنيفاً او ميزاباً
او جرصاً او دكاناً وسعه ذلك ان لم يضر بهم بركسنه طريق عامه ده كنيف ياخود ميزاب ويا خود جرصين
ويا خود دكان احداث ايلسه اكر عامه يه ضرر اولماز ايسه اول كسنه يه بونلري احداث وسعتي وارد ر
جرصين بور جدر ديمشلر وبعضيلر بحراي ماء در ديمش بو تقديرجه صوتراز وسي اولمش اولور
بعضيلر جرصين عربي دكلدر ديمشلر برقوري ديوار يا بمق ايجون اسكله در ديمشلر وكل منهم
نزعه عامه دن صهريي ايجون اول احداث اولاني نزع ايلمك واردر زيرا جمله سنك اول طريقده حقوقي
وارد ر وفي طريق الخاص لا يسعه بلا اذن الشركاء وان لم يضر طريق خاصده شركاسنك اذني اولمدقجه
برشئ احداث ايلمكه وسعت يوقدر اكر ضرر اولماز سه ده زيرا نافذ اولميان طريق خاصه اهلنه مملوكدر
وعلى عاقلته دية من مات بسقوطها فيها اول محدثك عاقله سي اوزره در شول كسنه نك ديتي طريق
عامه ده طريق خاصه ده اول محدثك سقوطي فوت اولمش اوله وكذا لو عثر بنقضه انسان وان وقع
العاشر على اخر فما تا فالضمان على من احدث وبنه مسئله مرور ايدن مسئله كبيدر واكر بر انسان
اول محدث اولان شيئك نقضي سببيله دوشسه اكر سور وجوب دوشن كسنه بر آخر اوزرينه دوشمز

دوشمز

سه والیکیسی دخی فوت اولسه ضمان یعنی دیت اول محدثی احداث ایدن کسنه نن عاقله سی اوزرینه در وان
اصابه طرف المیزاب الذی فی الحایط فلا ضمان وان اصابه الطریق الخارج ضمن لکن حفر بئرا او وضع حجرا
فی الطریق فتلف به انسان اکر میزاب ساقط اولدقده دیواردن اولان طرفی انسانه اصابت ایلسه ضمان
یوقدر زیرا کندو ملکنده وضع ایلمشدر متعدی اولمامشدر اکر خارج طرفی اصابت ایلمش ایسه ضامن
اولور شول کسنه کیم کی طریقده برقیو قازدی و یاخود حجر وضع ایلدی انکله انسان تلف اولسه دیتی
عاقله سی اوزرینه ایدی بو مسئله دخی دیت عاقله سی اوزرینه در وان تلف به بهیمة فضمانها فی مالة
اکر حفر و یاخود وضع و یاخود سقوط ایله بهیمه تلف اولسه اول بهیمه نک ضمانی کندو مالندندر
عاقله سی اوزره دکلدر والقاء التراب واتخاذ طین کالحجر طاش وضع ایلمك کبیدر بونلرك جملهسی
یعنی در وهذا اذا فعله بلا اذن الامام فان فعل شیئا من ذلك باذنه فلا ضمان ما ذکرنه نك جمیعه
امامك اذنی اولدین اشلدکده در واکر امامك اذنی ایله اشلدیسه ضمان لازم کلمز امانبعض مشایخ
دیدیلرکه امام المجون اذن ویرمك اول زمان جایز اولورکه برطرفده ضرر اولمیه وطریق واسع اولسه
وبعضیلر دیدیلرکه اول احداث اولان شی مصلحت ایسه اذن ویرمك جایز در یوخسه مفسده
اولوسه ضمان اولور ولو مات الواقع فی البئر جوعا او غما طریقده احداث اولان دوشن کسنه ایچ
آجلقدن و یاخود غمدن قیونك هو اسندن اختناق اولسه یعنی بوغلسه فلا ضمان علی حافره وان
بلا اذن حافر اوزرینه ضمان یوقدر اکر امامك اذنیله حفر ایلمش ایسه ابو حنیفه قدس سره وعند محمد
علیه الضمان امام محمد المجون حافر اوزرینه ضمان وارد روکذا عند ابی یوسف فی الغم التی للجوع
کذلك ابو یوسف قدس سره غمده زمان وارد ر لکن جوعا فوت اولمش ایسه ضمان یوقدر وان وضع
حجرا فتعاه آخر فضمان تلف به علی الثانی اکر بر کسنه طریقی اوزره برحجر وضع ایلسه آخر کسنه اول
اول طاشی یولدن بعید ایلسه اول طاش سبب بیله تلف اولان مالك ضمانی ثانیا اوزرینه در زیرا اولکی
ادمك فعلی متخلل اولدی ولو اشرع جناحا فی دار ثم باعها فضمان ما تلف به علیه بر کسنه بر دارده
جناح اخراج ایلسه اندن صکره اول داری بیع ایلسه جناح سبیله تلف اولان شیئدك ضمانی اول

اغراع ايدن كسنه نك اورزينه درحنا حك معناسنده اختلاف اولمغدر صاحب قاموس جناح
روشندر ديمش اذنصكره روشن كوندوزد ريعني كوندوزدر ديمش وصاحب مغرب روشن علوه ممر اولان
شبيه در ديمش وصاحب كفايه روشن خشبه در كه سطحين اوزرينه موضوع عدر مرور تمكن اولسون
ايجون وصدر الشريعه صاحبي ديمشدر كه اغراع جناح طريقه اخراج اولان جدوعه در كه اوزرينه بنا اولنه
وكذا الووضع خشبة في الطريق ثم باعها وبراء الى المشتري منها فتركها المشتري فضمان ما تلف
بها على البايع بينه مرو رايدن مسئله كبي در بركسنه طريقنه برخشبه وضع ايلسه اذنصكره اول خشبه بيع ايلسه
واول خشبه دن بري اولدوغني مشتريه ديسه مشتري اول خشبه يي ترك ايلسه بس امدي اول خشبه
سببيله تلف اولان شيئك ضماني بايع اوزرينه در زيرا انك فعلكه وضعه در زوال ملكي ايله اولما مشدر
ومن وضع في الطريق جمرا فاحرق شيئا ضمنه بركسنه برطريقه جمره وضع ايلسه وبرشئ احراق ايلسه وضع ايدن اول
شئ ضامن اولور زيرا متعدي در ولو احرقي بعد ما حركه الريح الى موضع آخر لا يضمن ان كانت ساكنة عند
وضعه اكر اول جمر ريح موضع آخره حركت ايدوب ردكدن صكره برشئ احراق ايلسه ضامن اولماز اكر اول
جمري وضع ايلدكده ريح ساكن ايسه ويضمن من كل شئ في الطريق ما تلف بسقوطه عنه ضامن اولور شول
كسنه كه باشنه ياخود ظهرينه برشئ حمل ايلدي طريقده اول حاملدن اول شيئك سقوطي سببيله برشئ
تلف اولسه وكذا من ادخل حصيرا او قنديلا او حصاة الى مسجد غيره بلا اذن فعطبت به احد شول
كسنه كه محله سي مسجدندن غيري مسجده حصير ويا خود قنديل ويا خود فرشئ ايجون حصاة يعني حرده
طاشلر ادخال ايلسه اهالي محله نك اذنسز ذكر اولنان اشيا سببيله بركسنه هلاك اولسه ادخال
ايدن كسنه ضامن اولور ابو حنيفه قنديلا خلافا لهما اما مين ايجون خلاف وارد ذكر اولنان اشيا
قربت ايجوندر هركس ايجون خلاف وارد قربتده ايسه بشرط السلامه قيدي بو قدر ولو ادخل هذه
الاشياء الى مسجد حيّه لا يضمن اجماعا اكر ذكر اولنان كذوب محله سي مسجدنه ادخال ايلسه اجماعا
ضامن اولماز زيرا مسجده متعلق اولان شيلرده تدبير اهلي ايجوندر فعل المري مطلقا ما احدث
بشرط السلامه ايله مقيد دكلدر وكذا لو تلف شئ بسقوط رداء هو لابسه بركسنه رداسين كيسه

كيسه

کیسه ورد ایرانسان اوزرینه ساقط اولسه اول سقوط سببیله انسان هلاك اولسه ضامن اولماز بونك
ایله محمول اولان غیرك سقوطنده فرق حاصل اولان کسنه نك قصدی اول شیئی حفظ در امدی انك
بنرط السلامه وصفی ایله مقید اولمسیله حرج دکلدر لابسه کسنه نك قصدی حفظ دکلدر بوتقدیرجه بنرط المذکور
وصفنك تقییدی لازم کلمز ومن جلس فی المسجد غیر مصل فعطبت به احد ضمنه مسجد کبروب اوتورسه
اما مصلی اولسه یعنی صلاته کبرمش اولسه واول من سببیله برکسنه هلاك اولسه ضامن اولور خلافا لهما
امامین ایجون خلاف وارد ر الترك قتنده ضامن اولماز ولا فرق بین جلوسه لاجل الصلاة او للتعلیم
او بقراءة القرآن اونام فیه فی اثناء الصلاة بین ان یمر فیه او یقعد للحدث ولا بین مسجد حیّه وغیره
بومسئله دخی خلاف اوزره در ابو حنیفه قتنده ضامن اولور واما مین قتنده ضامن اولماز یوقرده
غیر مصلی دیو تقیید اولنمشدی امدی فرق یوقدر اول کسنه نك غیر مصلی اولدوغی جلوس ایله
صلاة ایجون وایاخود تعلیم ایجون وایاخود قراءت قرآن ایجون وایاخود نشاء صلاته اولورسه
اصلا فرق یوقدر مسجد دن مرور ایدوب حویت استماع ایجون اوتورمش بلنده دخی فرق
یوقدر وبنه فرق یوقدر کرای محله سی مسجدی اولسون کرك غیری مسجد اولسون واما المعتکف
فعلی الخلاف وقیل لا یضمن مصلیا لاجماعا وان من غیر اهله مصلی اولدوغی حالده حالس
اولان کسنه اجماعا ضامن اولماز واکراهلندن غیری ایسه ده زیرا مسجد صلاة ایجون بنا اولمشدر
ولو استأجر رب الدار عمله لاخراج الجناح او الظلة فتلف شئ فالضمان علیهم ان قبل فراغ
عملهم وان بعده فعلیه اکرد ار صاحبی جناح وظلة اخراجی ایجون عمله یعنی بجار استیجار ایله
جناح وایاخود ظلة سببیله برشئ تلف اولسه ضمانی عمله اوزرینه در عمالردن فارغ اولمادن واقع
اولورسه اکر فراغ لرندن صکره واقع اولورسه رب الدار اوزرینه در ویضمن من صب الماء فی
الطریق العام ما عطب به برکسنه طریق عامده صو دوکسه انکله هلاك اولان شئ ضامن اولور
وکذا ان رشه بحیث یزلق او توضأ به واستوعب الطریق بنه ضامن اولور صوی یی رش ایلیسه بر حیثیت
ایله که اقدامی ازلاق ایلیه یعنی صیرلدوب دوشوره وایاخود صوایله طریق اوزرینه تعذر ایله واولور

طريق استيعاب ايليه وبركسنه اول صو سبيله هلاك اولسه ضامن اولمز اول زيرا متعدي اولمش اولور
وان فعل شيئاً من ذلك في سكة غير نافذة وهو من اهلها او قعد فيها او وضع متاعه او يضمن
ذلك يعني صبب ماء ورش ماء وصودن جقمار صوقاقده برشيء اشلسه مال بوكه اول فعلي اشليين
اول سكه نك اهلندن اولسه وياخود اول جقمار صوقاقده اونورسه وياخود متاعني اوصوقاقده
وضع ايلسه بو احوالرك ايله برشيء وياير آدم هلاك اولسه ضامن اولمز وكذا ان رش ماء الطريق
عادة او بعض الطريق فتعمد المار المرور عليه بينه ضامن اولمز عادتا دوشورميه جك مقداري
رش ايلسه وياخود ابدست آلوب طريق استيعاب ايليه جك مقداري دكيوب طريفك بعضنه
دوكيلوب لكن مرور ايدن كسنه قوري يردن كمك ممكن ايكن كچيوب صودوكيلن يردن ضرورت
تعمد ايليه ضمان لازم كلمز ووضع الخشبة كالرش في استيعاب الطريق وعدمه طريقده وضع خشبه
رش كبيدر اكر طريق استيعاب ايلمز ايسه ضامن اولمز وان رش فناء خانوت باذن صاحبه في البعض
على الامر استحسانا اكر بركسنه خانوت اطراغنه صاحبنك اذني ايله صو رش ايلسه ضمان استحسانا
آمر اوزرينه در كما لو استاجرت لبنى له في فناء خانوته فتلف به شيء بعد فراغه سنه كم خانوتي اطرافنه بنا
ايلمك ايچون آخر استحسانا استيجار ايلسه اول بنا سبيله اجيرك فراغندن صكره برشيء تلف اولسه ضمان
آمر اوزرينه اولدوغي كبيدر ولوكان امره بالبناء في وسط الطريق فالضمان على الاجير اكر صاحب خانوت
اجيره امري وسط طريقده بنا ايلمكه اولمش ايسه ضمان اجيره اوزره در ولو كنس الطريق لا يضمن ما تلف
بموضع كسنه اكر طريقي جاروب ايله سپورسه سپورديكي موضع سبيله تلف اولان شيء ضامن
اولمز زيرا متعدي دكلدر وبرشيء احدات المدي قصدي ازالة الاذى عن الطريق ولو جمع
الكناسة في الطريق ضمن ما تلف بها اكر سپورندي بر طريقه جمع ايلسه اول جمع اولان سپورندي
سبيله تلف اولان شيء جمع ايدن ضامن اولور ولا ضمان فيما تلف بشيء فعل بشيء في الملك
او فنائه له فيه حق التصرف بان لم للعامة ولا شركا لاهل سكه غير نافذة بركسنه كندو ملكنده
برشيء اشليوب اول شيء سبيله تلف اولان شيئده ضمان يوقدر وياخود اول ملكك فنا

فنا سنده اسلسه كه اول فناده صاحب ملكك حقى تصرفى وارد رعامه نك اولميه وجهتاز صوقاق
صاحبلريله دخى مشترك اولميه ذكر اولندوغى اوزره اولورسه ضمان لازم كلمز اكر جماعت مسلمينك اولوب
ومشترك اولورسه وجهتاز صوقاقده اولورسه تلف ايلدوكى شئ ضامن اولور غيرك ملكنده كندو
فعلى ايله متعدى اولور وان استأجر من حفر له من غير فنايه فالضمان غير المستأجر ان لم يعلم
الاجير انه غير فنايه وان علم فعلى الاجير اكر بركسنه غيرك فناسنده حفر ايجون بركسه استيجار ايلسه
ضمان مستأجر اوزرينه دراكر اجير غيرك فناسى ايدوكنى بلمز ايسه واكر غيرك فناسى ايدوكنى بيلوب
حفر ايلمش ايسه ضمان اجيرك اوزرينه در وان قال هو فنايي وليس له فيه حق الحفر فالضمان على الاجير
قياسا وعلى المستأجر استحسانا اكر مستأجر اجيره ديسه كه شول محل بنم فنامدر وحال بوكه بنم ايجون
بو محله حفر حقى يوقدر بوكلامدن صكره حفر ايلسه ضمان اجيراوزرينه لازم در قياسا زيرا مرك
فساد نه علم حاصل ايلدي ومستأجرك اني معذور ايلدي زيرا بوندن بنم ايجون حق حفر يوقدر
ديدي اما استحسانا ضمان مستأجر اوزرينه در لازم كلور زيرا انك فناسى مملوكى منزله سنده در طبراق
دولمك كبي واودن قومق كبي ودابه سن بغلمق وبوكا مشابه شيلر اشلمك كانه مستأجرك امريله
بحسب الظاهر كندو ملكندهاولور يعنى اولمش اولور ومن نصب قنطرة بغير اذن الامام فتعمد احد المرور
عليها فعطبت فلا ضمان على الباني بركسنه امامك اذ نسز برنهر عظيم اوزرينه قنطره بنا ايلسه بركسنه
اول قنطره اوزرينه مرور قصد ايلسه وهلاك اولسه باني اوزرينه ضمان لازم كلمز بابده باني تعدي
ايلدي زيرا انهار عظام اوزره وضع قنطره نك تعيين مكان وضيق ووسعتى امام اوزرينه لازمدر
بو اعتبار اوزره جنايتي تحقيق در پس امدي باني متعدي اولدي لكن تعدي بسبب بطريق السببيه
ومرور ايدن ايسه تعدي ايلم متعمد اولدي كه اول مباشر تدر بو تقدير جه اضافت مباشره اولي
اولدي زيرا فاعل مختار ك فعلنه تخلل بابنده نسبت هلاك قطع ايلدي بوكا نظير بر مسئله بركسنه
طريقنده بر فيو حفر ايلسه بركسنه كلوب بر طرفندن برآخر طرفنه صچرايه وقيوده دوشوب هلاك اولسه
حافر اوزرينه بر شئ لازم كلمز **فصل** ان مال حائط الى الطريق العامة فطولب ربه بنقضه من مسلم

اودعني واشهد عليه فلم يقضه في مدة يمكن قضاه فتلف به نفس او مال ضمن عاقلة النفس والمال
اكر بركسنه ديوار طرفي عاميه ميل ايلسه يعني هدوم مشرف اولسه مسلم ودعي طرفندن ديوار صاحبندن بورلمي
طلب اولنسه يعني ديوارك يقلمق اوزره در احتمال در برادم هلاك اليله ديو نهي ايلسه لروانك اوزرينه
نقضني مراد ايدكلري اشهاد اولنسه بوزمسي ممكن ايكن اول مدتده بوزمسه وديوار يقلمق سببيله برنفس هلاك
اولسه وياخود مال هلاك اولسه اول ديوار صاحبنك عاقله سي نفسي ضامن اولور كندوسي ماله ضامن
اولور وكذا الوصي طولب به من يملك نقضه كاب الطفل ووصيه والراهن بفك الرهن والعبد التاجر
والمكاتب بنه هلاك اولان نفس ايسه عاقله سي اوزرينه در مال ايسه كندو اوزرينه در اكر ديوارك
نقضي طالب اولنسه شول كمسه دن كه اول ديوارك نقضنه مالك اولا طفلك يا باسي ووصيسي كبي
وفك رهنه مالك اولان راهني كبي وعبد تاجر ومكاتب كبي ولا يضمن ان باعه بعد الاشهاد وسلمه
الى المشتري فسقط اكر بعد الاشهاد صاحبي ديواري بيع اليله ومشتري به تسليم اليله وديوار يقيلوب
دوشسه برشي ضامن اولماز ولان طولب به من لا يملك كالمرتهن والمستاجر والمودع شول كمسه
نقضه مالك اولميه مرتهن ومستاجر ومودع كبي بونلردن نقض طلب اولنسه بعد المطالبه ساقط
اولوب بركمسه هلاك اولسه ضامن اولماز وان بناه مائلا ابتداء وضمن مائلف بسقوطه وان لم يطالب
بنقضه كما في اتراع الجناح ونحوه اكر صاحب حايط ديواري ابتداء مائل بنا ايلسه سقوطي سببيله
تلف ايلدوكي شيئه ضامن اولور اكر اول ديوارك نقضي طلب اولنماميش ايسه ده اتراع جناحه ووضع
جمره وحصر بردون طريقدن ضامن اولدوغي كبي بونده ضامن اولور فان مال الى دار رجل فاطلبه
لربها او ساكنها فبضع تاجيله وابراؤه اكر ديوار برادملك دارينه مائل اولسه نقض ايلك طلبي صاحبي
ايجوندر وياخود اول داردة ساكن اولان ايجوندر واول صاحبنك تاجيلي وجنا سدن
ابراسي صحيح اولور اكر ابرادن صكره ساقط اولسه ومدت تاجيل مرور ندن اول برشي تلف اولسه
وتاجيل وابراسي صحيح اولدوغجون ضمان لازم كلمز ولا يصح التاجيل فيما مال الى الطريق ولو من
القاضي او المشهد طريقه مائل اولان شيله يعني ديوارده نقطي ايجون تاجيل صحيح دكلدر اكر اول

اول تاجيل قاضي طرفندن و ياخود مشهد طرفندن صحيح دكلدر و لو كان الحايط بين خمسة فاشهد علي
احدهم ضمن خمس ما تلف به و عندهما نصفه اگر طريقه مائل خائط بش كسنه نك اولسه اول بشدن برينك
اوزرينه اشهاد اولنسه تلف اولان شيئك خمسي ضامن اولور ابو حنيفه قتنده و امامين قتنده تلف
اولان شيئك نصفي ضامن اولور و ان حفر احد ثلثة في داره حتى لهم بئرا بغير اذن شريكيه او بنى
حايطا ضمن ثلثي ما تلف به و عندهما نصفه اگر اوج شريكك بري داره ده كه اول دار آنلرندر
ايكي شريكك اذني يوغيكن بر قيو قازسه و ياخود بر ديوار بنا ايلسه اول قيو ياخود اول ديوار
سببيله تلف اولان شيئك ثلثي ضامن اولور ابو حنيفه قتنده و امامين قتنده تلف اولان شيئك
نصفي ضامن اولور مرور ايدن مسئله ده ذكر اولندوغي اوزره

باب بوباب

بهيمه نك جنايتي و بهيمه اوزرينه اولان جنايتك احكامي بيانندهدر يضمن الراكب ما
طئيت دابته او اصابت بيدها او رجلها او راسها او كدمت او حبطت او صدمت راكب
اولان كسنه دابه سي بصدوغي شئ ضامن اولور و دابه نك اوك اياغي اصابت ايلدوكي شئ
دخي ضامن اولور و ياخود قيبج ايله قاريي ايله و ياخود باشي ايله و ياخود كدم يعني صرمق ايله و ياخود
اوك اياغي ايله و ياخود نفسي ايله اورمق يعني دوشمك سببيله اولان شيلري ضامن اولور لاما
نفحت برجلها او ذنبها الا اذا اوقفها ضامن اولماز شول شئ كه قيبج اياغي طرناغنك اوجي ايله تلف
ايلسه و ياخود قويروغي ايله تلف ايلسه مكر كه دابه ي ايقاق ايلسه اوزرنده اولان كسنه دابه يي اليقويوب
اول محله برشئ تلف ايلسه ضامن اولور زيرا تعدي ايلمش اولور و لاما عطب بروثها او بولها سائره
او موقوفة لاجله فان اوقفها لاجله ضمن ما عطب به و دخي شول شئ ضامن اولماز كه دابه نك
رويثي و بولي سببيله هلاك اولسه سائره اولدوغي حالده و ياخود روث و بول ايچون اولمايوب
كندو حظ نفسيچون ايلسه اول موقفه اولان دابه نك فعلي سببيله هلاك اولان شئ ضامن اولور
فان اصابت برجلها او يدها حصاة او نواة او اثارت غبارا او افسدت ثوبا لا يضمن و ان كبيرا ضمن
اگر دابه اوك اياغي و ياخود قيبج اياغي حرده طاش اصابت ايلسه و ياخود غبار قالدرسه و ياخود

كوجك طاس فالدرسه وبركمسنه نك كوزني چيقارسه وياخود براسباب افساد ايلسه ضامن اولماز
واكر طاس بيوك اولورسه ضامن اولور ويضمن القائد ما يضمنه الراكب وكذا السابق في الاصح
راكب ضامن اولدوغي شيخ ضامن اولورسابق دخي كذلك ضامن اولور اصح روايتده وقيل
يضمن النفحة ايضاً سابق نفحه سبيل اولاني ضامن اولور مرورايدن مسئله كبي نفحه دبدكاري
دابه نك قيمتي اياغي طرنا غنك اوجيدر ولاكفارة عليهما ولاحرمان ارث اووصيته بخلاف
الراكب فائد وسابق اوزرلرينه كفارت يوقدر حرمان ارث ووصيت دخي يوقدر راكب
بونك خلافيدر راكبك هلاك ايلدوكي موريثي ايسه حرمان ارث ووصيت مقرردر
وان اجتمع الراكب والسابق فالضمان عليهما وقيل على الراكب وحده اكر برادمي هلاك كردر راكب
وقائد وسائق جمع اولسه لر بعض كمسنه لرقتنده قائد ايله سابق اوزرينه دروديناديكم بالكز راكب
اوزرينه درزيرا راكب مباشردر قائد وسابق متسببدر مباشره اضافت اولنيدر وان
اصطدم فارسان اوماشيان فما تا ضمن عاقلة كل دابة الاخر اكر فارس ياكبي بياده كمسنه لر
دوشسه واكبي سي دخي فوت اولسه لر هر بريندك عاقله سي آخرك ديتني ضامن اولور وان
تجاربا حبلا فانقطع فماتا فان وقع على ظهرها فهما هدر اكر ايكي كمسنه برحبلي بري برطرفندن
وبري برطرفندن دوتوب جرب ايلسه لر وحبل قيرلسه واكبي سي دخي فوت اولسه اكرار قولري
اوزرينه دوشمشلر ايسه ايكيسنك دخي دمي هدردر زيرا هر بريندك قوتي كندو فعلنه وقوت
نفسه مضاف اولور آخرك قوتنه مضاف اولمزوان على وجههما فعلى عاقلة كل واحد دية
الآخر اكر ايكيسي دخي يوزلري اوزرينه دوشوب فوت اولمشلر ايسه هر بريندك عاقله سي اوزرينه
آخرك ديني لازمدر زيرا بونلرك يوزي اوزرينه سقوط ايلسه هر بريندك صاحبنك قوتي وجرحي
ايله دروان اختلفا فدية من على وجهه على عاقلة من على ظهره اكر اختلاف اولسه مثلا بري
يوزي اوزرينه دوشوب بري ارقه سي اوزرينه دوشسه يوزي اوزرينه دوشن كمسنه نك ديتي
ظهري اوزرينه دوشن كمسنه عاقله سي اوزرينه دروان انقطع اجر الجبل فماتا فدية هما على عاقلة

قتله

عاقلته على قتل بوندر حيلي تجارب ايدركن اكر بركسنه حيلي قطع ايلسه وايكيسي دخي فوت اولسه لر ايكيسنك
ديتي قطع ايدن كسنه نك عاقله سيجاورزينه دروان ساوق دابة فوقع سرجها او غيره من اوانها على
انسان فمات ضمن بركسنه بردابة بي سوق ايلسه اول دابة نك اكري وغيري شيئكه دابة نك
اد واتندندر برانسانه واقع اولسه سابق دابة اولان ضامن اولور وكذا قائد قطار وصحن بعير
منه انسانا والنفس عاقلته والمال في ماله بينه ضامن اولور قائد قطار اول قطار دن
برده برانساني باصسه ضمان نفس قائد قطارك عاقله سي اوزرينه درضمان مال كندو مالندن
وان كان مع القائد سابق فالضمان عليهما اكر قائد ايله سابق معا اولسه لر ضمان ايكيسنك
اوزرينه دروان ربط بعير على قطار بعير علم قائدة فعطب به انسان ضمن عاقلة القائد
الدية ورجعوا بها على عاقلة الرابط ربط اكر دوه بر قطار دوه به قائدك علم وخبري يوغيكن
ربط اولدنسه واول ربط اولان بعير سببيله برانسان هلاك اولسه قائدك عاقله سي
ديتي ضامن اولور اذ نصكره ربط ايدن كسنه نك عاقله سي اوزرينه اول ديت ايله رجوع
ايدر لر ومن ارسل بهيمة اوكلبا وساقه ضمن ما اصابه في فوره وفي الطير لا يضمن والتي
ساقه بركسنه بهيمه بي وياخود كلبي ارسال ايلسه وكذا وسيي دور مبوب عقبنجه سوق ايلسه
ضامن اولور شول شيئكه فوري اصابت ايليه فوري فتح وسكون واو ايله ارسالده يمين ويسار
وشماله ميل الحمامك دركذا في الاكل طيرا ارسالنده ضامن اولماز اكر سوق ايلمش ايسه وكذا
في الدابة والكلب اذا لم يسق او انفلت بنفسها ليلا او نهارا فاصابت مالا او نفسا ينه ضامن
اولماز دابه ده وكلبده فجان سوق اولنمسه وياخود اول دابة قيد ندن بوشانسه ليلا ونهارا
بوروسه ماله وياخود نفسه اصابت ايلسه ضامن اولماز انفلت الشئ اي خلص من قيده من غير
صاحبه ديمك دروصن دابة عليها راكبا وبجسها فنفحت او ضربت بيدها احدا او نفرت
فصدمته فمات ضمن هو لا الراكب ان فعل ذلك حال السير بركسنه صاحبي اوزرنده اكن
بردابه بي اورسه وياخود اغاج ايله دابه بي طعن ايلسه يوقروده ضرب دينلدي يو محلده

نخس دیلدی ظاهر امراد دورتمك در دورتسه وقیچ اياغنك طرناغی اوجیله اورسه لر و یاخود
اياغیله برکسنه یی ضرب ایلسه و یاخود ضربدن و یاخود دورتمدن اورکوب کندوسی برکسنه اورسه
اول کسنه فوت اولسه ضارب و یاخود ناخس ضامن اولور راکب ضامن اولماز اکر ضرب و نخس
حال سیرده اولورسه و ان اوقفها لاجل ملکه فعلیهما اکر راکب دابه یی ایقاق ایلسه ملکدن اولسه
طریقده اولسه ضمان مناصفه اوزره در ایکیسنك اوزرینه در لاجل ملکه فیدی اکر ملکدن ایقاق
ایلسه راکب ضامن اولماز و ان نفحت الناخس فدیة هدر اکر دابه ناخسی نفح ایدرسه یعنی قیچ
اياغنك طرناغی اوجیله اورسه و هلاك اولسه دیه هدر زیرا کندو نفسنه جانی اولمش
اولدی و ان القت الراکب فضمانه علی الناخس اکر ناخس دابه یی طلمن ایلدکده راکب القا
ایلسه یعنی دوشرسه وفوت اولسه راکبك ضمانی ناخس اوزرینه در و ان فعل ذلك باذن الراکب
فهو کفعل الراکب اکر ناخس راکبك اذنی ایله اشلمش ایسه اول افعل راکبك فعلی کبیدر ناخس
برشیء ضامن اولماز لکن ان وطئت احداً فی فورها بعد الناخس اللخس بالاذن فدیته
علیهما ولا یرجع الناخس علی الراکب فی الاصح لکن اکر دابه برکسنه یی اذنی ایله نخسدن نصکره
فوریی یاصمسه و هلاك ایلسه دیتی ناخس ایله راکب اوزرینه در اصح روایتده ناخس راکب
اوزرینه رجوع ایلماز کما لو امر صبیا یستمسك علی دابه یسیرها فوطئت انسانا فمات لا یرجع
عاقلة الصبی بما غرموا من الدیة علی الآمر لانه کم برکسنه برصبیی به امر ایلسه دابه یی کذر مکه و سره
واول دابه برانسانی یاصمسه و هلاك ایلسه ضمان صبینك عاقله سی اوزرینه در و صبینك عاقله سی
حکمکه کاری غرامت ایله امر اوزرینه رجوع ایلماز و کذا لو ناول الصبی سلاحاً فقتل به احداً و یه
مرور ایدن مسئله کبیدر برکسنه برصبیی به سلاح ویرسه و صبیی دخی برکسنه اول سلاح ایله هلاك
ایلسه ضمان صبینك عاقله سی اوزرینه در و صبینك عاقله سی حکمکه کاری غرامت ایله صبینك
الله سلاح ویرن کسنه اوزرینه در رجوع ایلماز و کذا الحکم فی نخسها و معها قائد و سائق یه عدم
رجوعده حکم مرور ایدن مسئله کبیدر دابه یی نخس و اول دابه ایله قائد و یاخود سائق

سابق اولسه ضمان ناخس اوزرینه در فان نخسها شئ منصوب فی الطریق فالضمان علی من
نصبه اکر طریقون نصب اولنمش بر شئ دابه یی نخس ایلسه ضمان اول شئ نصب ایدنلك
اوزرینه در زیرا ناصب اولان مکلف متعدیدر طریقی مشغول ایلدیکی کابی کندو فعلی ایله ایلمشدر
ولا فرق بین کونه الناخس صبیاً او بالغاً ناخس صبیی و یاخود بالغ اولسی بینلرنده اصلا فرق
یوقدر زیرا صبی بالغ کبی افعالی ایله مؤاخذ اولنور ضمان جانینلك مالندن اولور فان عبداً
فالضمان فی رقبته اکر ناخس عبد اولورسه ضمان عبدك اولور مولی سی و یاخود عبدی
ویررو یاخود فدی ویررو جمیع مسائل هذا الفصل و ماقبله ان کان الهالك ادمیاً فالدیة
علی العاقلة و ان غیره فالضمان علی مال الجانی شو فصلك جمیع مسائلی و بو فصلدن اول
اولان مسائلك غمیبسی اکرهالك ادمی اولور ایسه دیت عاقله سی اوزرینه در و اکرهالك
اولان ادمیدن غیری ایسه ضمان جانینلك مالندندر و من فقاء عین شاة فصاب ضمن نقصها
اکر بر کسنه بر قصابك قیونی نخنك کوزنی چیقارسه شاتدن نقص ایلدوکی شئ ضامن اولور
زیرا قیوندن مقصود اولان لحمدر انجق اعتبار اولان نقصانیدر و فی عین الفرس او البغل او الحمار
او بعیر الجزار او بقرة ربع القیمة فرس و یاخود بغل و یاخود حمار و یاخود قصابك بعیری یعنی
دوه سی و یاخود بقری بونلرك عینلرنده ربع قیمت وارد زیرا روایت اولنمشدر نبی علیه السلام
عین دابه ده ربع قیمت قضا ایلدی و حضرت عمر رضی الله عنه ربع قیمت قضا ایلدی **باب**
جنایة الرقیق و علیه بو باب رقیقك جنایتی احکامی بیانندهدر و جنایات المملوك لا توجب
الا دفعا و احدا لو محلا فی للدفع مملوكك جنایتی جوق اولسه مولی اوزرینه واجب اولماز الا
برکره دفع ایلمك واجب اولور اکر دفعه محل ایسه یعنی اسباب حریه دن تدبیر و کتابت و ام ولد
کبی بونلردن برشئ منعقد اولمامش ایسه و الا قیمة واحدة لو غیر محل له اکر عبد جانی دفعه غیر
محل ایسه ذکر اولنان شیلرانجون انحق قیمت واحده ایجاب ایدر لو جنی عبد خطاء فان شاء
مولاه دفعه بها و یمسکه ولیها و ان شاء فداه بارشها حالا اکر عبد خطاء جنایت ایلسه دیلرسه

مولی سی اول عبدی جنایت مقابله سنده دفع ایدر و ولی جنایت تملیک ایدر و یا خود ولی جنایت
اول عبده مالک اولور و مولی سی دیلرسه ارشی ایجون فدا ایدوب عبدی خلاص ایدر حالا یعنی
فی الحال تأجیل یوقدر فان مات العبد قبل ان یختار شیئا بطل حق المجنی علیه اگر عبد جانینك
مولاسی دفع و فدادن برشئ اختیار ایلمزدن مقدم عبد فوت اولسه مجنی علیهك حقی باطل اولور
وان بعدما اختار الفداء لا یبطل مولی سی عبد ایجون فدا اختیار ایلدکدن صکره فوت ایلسه مجنی
علیهك حقی باطل اولماز وان فداه مجنی فالحکم کذلك اگر عبد جانی ایجون مولاسی فدا ایلسه
تکرار جنایت ایلسه پس امدی حکم کجن حکم کبیدر دیلرسه دفع ایدر دیلرسه فدا ایدر وان جنی
جنایتین دفعه بهما فیقسمانه حقوقهما او فداه بارشهما اگر عبد ایکی جنایت ایلسه مولی سی
عبدی ولی جنایته دفع ایدر حقوق قلری نسبتی اوزره تقسیم ایدرلر و یا خود مولاسی ایکیسن
ارشك مقابله سنده فدا ایدر فان باعه او وهبه او اعتقه او دبره او استولدها غیر عالم بها ضمن
الاقل من قیمته و من الارش اگر مولی عبد جانی بی بیع ایلسه و یا خود هبه و یا خود عتاق و یا خود
مدبر و یا خود استیلاد ایلسه اما جنایته عالم اولدوغی حالده ایسه اول عبد جانینك قیمتندن
اقلی ضامن اولور وان عالما بها ضمن الارش اگر جنایتنه عالم اولدقدن صکره ایلسه ارشی ضامن
اولور کما لو علق عتقه بقتل زید او رمیه او شجه ففعل عبدك عتقنی زیدك قتلنه و یا خود
رمیته و یا خود شجته یعنی باشنی یا رمغه تعلیق ایلدوکی کبی عبد دنی بو فعللری اشلسه
مولاسی ارشنی ضامن اولور وان قطع عبد ید حر عمدا فدفع الیه فاعتقه فسری فالعبد
صلح بالجنایة اگر عبد بر حرك یدینی عمدا قطع ایلسه مولی سی عبدی مقطوع الید اولان کسنه یه
دفع ایلسه و مقطوع الید اولان دنی عبدی اعتاق ایلسه و قطع او نفسه سرایت ایلسه پس امدی
عبد جنایت مقابله سنده صلحدر وان لم اعتقه برد علی سیده فیقاد او یعفی اگر عبدی
مقطوع الید اولان کسنه اعتاق ایلمش اولدی ایلمامش اولدی سیدینه رد اولنوب قصاص
اولنور دی و یا خود عفو اولنور دی وکذا لو کان القاطع حرا فصالح المقطوع علی عبد

عبد

عبد ودفعه اليه فان اعتقه اليد ثم سرى فهو صلح بها مرور ابدن مسئله كبيد راكر قاطع اولان
حراولسه مقطوع اليد ايله برعبد اوزرينه صلح ايلسه لر وعبدي مقطوع اليده دفع ايلسه اندن صكره قطع
سرايت ايدوب فوت اولسه اول عبد جنايت مقابله سنده صلحدر وان لم يعتقه فسرى ردّ وافيد
اكر عبد مقطوع اليد ويرد كندصكره اعتاق ايلسه قطع سرايت ايدوب فوت اولسه اول عبد قاطعه
رد اولنور قاطع قصاص اولنور وان جنى مأذون مديون خطاء فاعتقه غير عالم بها ضمن لربّ
الدين الاقل من قيمته ومن ديته ولولي الجناية الاقل من قيمته ومن ارشها اكر عبد مأذون مديون
خطاء جنايت ايلسه ومولي سي جنايته عالم اولمدوغنى حالده عبدي اعتاق ايلسه عبدك مولاسي
دين صاحبنه قيمت ودينندن اقلّي قنقى سي ايسه اني ضامن اولور ولي جنايته دخي قيمتندن
وجنايتك ارشندن اقلّي ضامن اولور ولو ولدت مأذونة مديونة ولد اباع معها في دينها
اكر جاريه مأذونه مديونه برولد كتورسه يعني دوغرسه اول ولد اناسيله معاً بيع اولنور دينى ايچون
ولو جنت لا يدفع في جنايتها اكر جاريه جنايت ايلسه ودوغرسه ولد ويرلمز جنايتي مقابله سنده
فرق بودركه دين جاريه يك رقيه سنده متعلقدر ودين برو صف حكميدر ولد سرايت ايدر
زيرا اصاله ثابته اولان صفات شرعيه فرعه سرايت ايدر ملك ورق وحريت كبي جنايت بونك خلافيدر
ولو اقر رجل ان زيداً حر عبده فقتل ذلك العبد ولي المقرّ خطاء فلا شئ له بر رجل اقرار ايلسه كه تحقيقا زيد
عبدي اعتاق ايلدي ومذكور عبد معتق مقرك وليسنى خطاءً قتل ايلسه اول مقرّ ايچون برشئ يوقدر
اول مقرّ زعم ايلديكه مولاسي اول عبدي اعتاق ايلدي مقرك اقراري بو اولديكه عبدك مولاسي
عبدي دفع ايلمكه وباخود ارشى فدايه مستحق دكلدر انجق عاقله سي اوزره دينى مستحق در اوقال المعتق
فقتلت اخاه قبل عتقي وقال زيد بل بعده فالقول للمعتق اكر معتق اولان عبد زيدك قرنداشنى
معتق اولمازدن مقدّم قتل ايلدم ديسه وزيد اعتاق قد نصكره قتل ايلدم ديسه قول معتقدر
زيرا ضمانه منكر در وان قال المولي لامة اعتقها قطعت يدك قبل العتق وقالت بل بعده فالقول
لها اكر مولي اعتاق ايلدوكي جاريه يه ديسه كه سنك يدني قبل العتق قطع ايلدم وجاريه ديسه كه

بلکه بعد العتق قطع ایلدم بس امدی قول جاریه نکدر زیرا مولی سبب ضمان اقرار ایدوب اذ نصکره
براه تنی ادعا ایلدی وجاریه ایسه منکره در قول ایسه منکر ندر وکذا کل ما نال منها الا الجماع والعلة بینه
حکم بویله در هر شیکه جاریه دن مولی سنه واصل اولور و یا خود هر شیکه جاریه مولاسنه نائل اولور
قول جاریه نکدر الا اجماعله غله ده وکل بوایکیسنده قول مولی نکدر وعند محمد لا یضمن الا شیا بعینه
ویؤمر برد الیها امام محمد قتنده مولی بعینه قائم اولان اشیایی ضامن اولماز بلکه اول شئ جاریه
رد ایله امر اولنور مثلا مولی بی بعینه اخذ ایلدوکی شئ اقرار ایلسه واول اقرار ایلدوکی شئ بعینه قائم
اولسه جاریه به امر اولمق امر اولنور ولو امر عبد مجور اوصبی صبیا بقتل زید فقتله فالدیة علی عاقلة القاتل
ورجعوا علی العبد بعد عتقه لا علی صبی الا مر اکر بر عبد مجور و یا خود بر صبی بر صبیی زیدی قتل ایله
دیو امر ایلسه واول صبی دخی زیدی قتل ایلسه دیت قاتلك عاقله سی اوزره در وعزامت جیکن عاقله
عبدك عتقدن صکره اوزرینه رجوع ایدر اما صبی امرك اوزرینه رجوع الیماز لر وصبینك عمدی
وخطاسی برابر در وعبد مجور وصبی اقوالری اوزرینه اخذ اولنماز لر ولو کان مامور العبد
مثله دفع السید القاتل او فداه ان کان خطاء والمامور صغیرا لا یرجع علی الامر فی الحال ویجب
ان یرجع علیه بعد عتقه بالاقل من قیمته من الفداء اکر عبد مجور مثلی اولان عبد مجوره قتل ایچون
قتل ایجون امر اولنسه یعنی امر ایلسه مولی سی قاتلی دفع ایدر و یا خود فدا ایدر و یا خود مامور اولان
عبد صغیر اولسه سید امر اوزرینه فی الحال رجوع ایده زیرا امر قولیدر وقول مجور اعتبار اولنماز وواجب
اولور که عتقدن صکره قیمت و فدادن اقلی ایله عبد امرك اوزرینه رجوع ایله مانع زائل اولدیکی اولحق
مولیدر وان کان عمدا والمامور کبیرا اقتص الکر قتل عمدا اولسه ومامور دخی کبیر اولسه قصاص اولنور
زیرا قصاص عبد ایله حر بینده جاریدر وان قتل عبد حرین لکل منهما ولیان فعفاه احدهما وفی کل منهما
دفع نصفه الی الاخرین اوفدی بدیة لهما اکر بر عبد ایکی حری قتل ایلسه ومقتول اولان ایکی
حرك بریدر ایکی ولی سی اولسه اول مقتولك ولیلری اولان ورثه ولینك ایکیسی عفو ایلسه
اول عبدك سیدی مختار در دیلرسه عبدك نصفی اخرینه یعنی عفو ایلمیندره دفع ایدر دیلرسه دیت

دیت کامله ایکی یی ایجون فدا ایدر زیرا ایکی ولینك عمدی ایله جمله سی حقنده قصاص ساقط اولدی
ساکن اولنلرك نصیبی حاله منقلب اولدیکه اول دیت کامله در عفو ایلیه فدا ایدر وان قتل احدهما
عمداً والآخر خطاء فعفا احد ولی العمد فدی بدیة لولی الخطا وینصفها الاحد ولی العمد ودفع
الیهم یقتسمونه اثلاثا عولا اکر عبد قتل ایلدوکی ایکی ولیسنك بری عفو ایلسه عبدك سیدی دیت کامله
خطاء مقتولك عبدی وولیلره دفع ایدوب اثلاثا عولا تقسیم ایدر لرابو حنیفه قتله اوج بلوك اولور
ایکی بلوك خطاء مقتول اولانك ولیلرینه ویرر وبر بلوکی عمداً قتل اولانك ولیسی نك برینه ویرلور
وعندهما ارباعاً منازعة امامین قتله بطریق المنازعه ارباعاً تقسیم اولنور وان قتل عبد لاثنین فعفا
لهما فعفا احدهما بطل الکل ایکی کمسنه مشترینك بر عبدی اول افندینك قریبی قتل ایلسه مثلا ایکیسنك
اوغلنی وباخود ایکیسنك قرنداسنی قتل ایلسه وایکیسندن بری عفو ایلسه جمله سی باطل اولور ابو حنیفه قتله
وغیر عافی اولان دخی برشی مسترق اولماز وقالا یدوم العافی بنصف نصیبه الی الآخر او یفدیه
بربع الدیة وقیل محمد مع الامام امامین دیدیلرکه عفو ایدن کمسنه نصیبنك آخره یعنی غیر عافی یه
دفع ایدر وباخود ربع دیت مقابلنده فدا ایدر ودینلدیکه امام محمد امام اعظم ایله برابر در
یعنی کلسنده باطل اولمغله بیله در **فصل** مصنف وقتاکه عبدك جنایتی احکامندن فارغ اولدی
ایسه عبد اورزینه اولان جنایتك احکامنه شروع ایلدی دیة العبد قیمته فان کانت قدر دیة الحر او
اکثر نقصت عن دیة الحر عشرة دراهم عبدك دیتی قیمتی مقداریدر یعنی مقداری اولور وباخود
اکر عبدك قیمتی حرك دیتی مقداری اولورسه وباخود دخی زیاده اولورسه دیت حرکه اون بیك درهمدر
اندن اون درهم نقصان اولنور درجهٔ رقیقك درجهٔ حردن انحطاطی اشعار ایچون وکذا لو کان قیمته
الامة کدیة الحرة او اکثر عبده نقص اولندوغی کبی اکرامه نك قیمتی حرنك دیتی کبی ایسه ابو یوسف وثانی فعلی
قتله بالغة ما بالغت واجب اولور وفی الغصب بحسب القیمة بالغة غصبه عبده بالغة عصبده عبدك قیمتی بالغة ما بالغت
واجب اولور اجماعاً بر کمسنه بر آخرك یوز دینار قیمتلو بر عبدینی غصب ایلسه ویدنده هلاك اولسه
اول کمسنه یه یوز دینار لازم اولور زیرا غصبده اعتبار اولان مالیتدر ادمیت دکلدر وما قدر من دیة

الحر قدر من قيمة الرقيق شول شيكم حر ديندن تقديرا اولور عبدك قيمتندن دخي اولجه تقدير اولنور
زيرا قيمت رقيق دية حر كبيدر ففي يده نصف قيمته ولا يزاد على خمسة الاف الا خمسة عبدك قطع يده
قيمتنك نصفي واجب اولور نته كم حرك قطع يده نصف ديت واجب اولدوغي كبي رقيقك
قيمتي حرك ديتي مقداري اولميجق نصف قيمتي بين بيك درهمدن زياده قلنمار الا بين درهم نقص
اولور مصنفك الا خمسة قولي قدري قيمة الرقيق قولندن استثنادر ومن قطع يد عبد عمدا فاعتق
فسري اقتص منه ان كان وارثه سيده فقط والا فلا بركسنه بر عبدك عمدا يدني قطع ايلسه وسيدي
عبدي اعتاق ايلسه و قطع سرايت ايدوب عبد فوت اولسه قاطع قصاص اولنور اكر وارثدن
بر فرد اولسيوب الجمق سيدي ايسه اكر سيدن غيري بر وارث دخي اولورسه قصاص اولنماز وعند محمد
لا قصاص اصلا وعليه ارش اليد وما نقصه الى حين العتق امام محمد قتله كرك باكر سيدي وارث
اولسون وكرك غيري وارث اولسون اصلا قصاص يوقدر فاقطع يدا وزرينه يدك ارشي وحين
عتقه دكين نقص اولان شيئك ارشي لازمدر وبرمعي دخي بويله اولمكه قاطعك اوزرينه يدك
ارشي وحين عتقه دكين نقص اولان شيئك ارشي لازمدر والحال ونقص ايلدوكي شي عتقه دكين توقف ايدر
ومن قال لعبديه احدكما حر فسمجا فيتين احدهما فارثهما له بركسنه ايكي قولنه ايلجكزدن بركثر حر دركسه
بيان ايلزدن مقدم سمج اولنسه لربعيني باشلري بارلسه وبعده هر فنقي سبي ايدوكين بيان ايلسه ايكيسنك دخي
دخي ارثي مولي انجوندر وان قتلا فله دية حر وقيمة عبدان كان القاتل واحدا كر قبل التعيين قتل
اولنسه لرانه نصكرن احدهمانك عتقني بيان ايلسه بر حرك ديتي وبر عبدك قيمتي مولاسي انجوندر
اكر قاتل بر اولورسه وان قتلا كلاهما واحد قيمة العبدين اكر بو ايكيسنك مصيري برادم قتل ايدرسه
ايكي عبدك قيمتي لازم كلور زيرا متعين دكلدر كه حرمي فنقيسي قتل ايلدي وعبدي فنقيسي قتل ايلدي
ايكيسي دخي منكر پس امدي ايكيسنك اوزرينه قيمتلري لازم كلور ومن قفا عيني عبد فان شاء سيده
دفعه اليه واخذ قيمته اوامكسه ولا شيء له وعندهما ان امسكه فله ان يضمنه نقصانه بركسنه بر عبدك
ايكي كوزني چقارسه عبدك سيدي ديلرسه عبد جاني اولان كمسنه به ويروب قيمتني اخذ ايلر

ویلزمه ویأخود عبدی امساك ایدر امّا مولی ایچون برشی یوقدر ابو حنیفه قتنده اکر عبدی امساك ایدرسه
عبدك نقصانی جانیدن نقص ایدر ممك واردر **فصل** وان جنی مدبر وام ولد ضمن السید
الاقل من القیمة ومن الارش اکر مدبّر ویا خود ام ولد جنایت ایلسه سیّدی قیمت وارشدن اقلنی
ضامن اولور وان جنی احدهما جنایة اخری شارك ولی الثانیة ولی الاولی فی القیمة ان دفعت الیه بقضاء
والّا فان شاء اتبع ولی الاولی وان شاء اتبع المولی اکر مدبّر ویا خود ام ولد بر آخر جنایت دخی
ایلسه ابو حنیفه قتنده ولی ثانیه اولی قیمته شریك اولور لراکر ارش جنایت ولی اولی یه قضا وقناعة
الیه تسلیم اولنمش ایسه اکر دفع اولنمامش ایسه ولی ثانیه ویلرسه ولی اولی یه اتباع ایدر ویلرسه ثانینك
مولاسنه اتباع ایدر وعندهما یتبع ولی الاولی بکل الحال اما من قتنده ولی جنایت ثانیه هر حالده
ولی جنایت اولی یه اتباع ایدر مولی ولی اولی یه قیمتی کرك قضاء قاضی ایله کرك رضا ایله دفع
ایلسون برابر در مولی اوزرینه برشی لازم کلمز وان اعتق المولی المدبّر وقد جنی جنایات لا یلزمه
الّا قیمة واحدة واکر مولی مدبّری اعتاق ایلسه حال بوکه اول عبد مدبّر نیجه جنایات اشبالسه
مولی اوزرینه لازم کلمز الّا قیمت واحد لازم کلور وان اقرّ المدبّر بجنایة خطاء لا یلزمه شیء فی
الحال ولا بعد عتقه اکر مولی عبد مدبّر خطاء جنایة اقرار ایلسه اول عبد مدبّره فی الحال برشی لازم
کلمز وعتقدن صکره دخی برشی لازم کلمز عبدك خطاء جنایتنك حرمحکمندو اوزرینه اولیوب
مولاسی اوزرینه اقراری نافذ اولماز امّا عمداً جنایتنه اقرار یونك خلافنه ملا بسدر عمدده نفسی
اوزرینه نافذ اولور **فصل** غصب العبد والصبی والمدبّر والمکاتب والجنایة فی ذلك بوباب
عبد وصبی ومدبّرك غصبی وغصبده جنایتك احکامی بیانندر ولو قطع سیّد ید عبده
فغصب فمات من القطع من ید الغاصب ضمن قیمته مقطوعاً اکر برکسنه عبدینك یدینی قطع ایلسه
واول یدی قطع اولنان عبد غصب اولنسه ویدغاصبده ایکن اول قطعدن فوت اولسه
غاصب اولان کسنه مقطوعاً اول عبدك قیمتنی ضامن اولور وان قطع سیّده ید علی الغاصب
فمات برئ الغاصب اکر سیّدی عبدك یدینی غاصبده ایکن قطع ایلسه وفوت اولسه غاصب

غاصب ضمانين بري اولو ر ولو غصب مجور مثلا فات في يده ضمن اكر عبد مجور بر عبد مجور بي
غصب ايلسه ومغصوب يد غاصبده فوت اولسه ضامن اولور زيرا مجور عليه افعالي ايله مؤاخذ
اولور اكر غصب بينه ايله ثابت اولسه في الحال بيع اولنور افوالي بوكا مخالفدر اكر غصب اقرار ايله بيع اولنماز
بلكه بعد العتق مؤاخذ اولور ولو غصبه مدبر فجنى عند غاصبه ثم عند سيده او بالعكس ضمن سيده قيمة
لهما بركسنه بر عبد مدبري غصب ايلسه وغاصب قتله جنايت ايلسه بعده سيدي قتله دخي جنايت ايلسه
وياخود عكسي اولسه يعني اول سيدي قتله جنايت ايلسه اول عبد مدبر ترك سيدي فيمتي ولي جنايتك
ايكي سنه ضامن اولور ورجع بنصفها على الغاصب ودفعه الى رب الاولى في الصورة الاولى
ورجع به ثانيا عليه سيد نصف قيمتي ايله غاصب اوزرينه رجوع ايدر ونصف قيمتي الدوقدن صكره
صورة اوليده جنايت صاحبنه دفع ايدر وسيدينه ثانيا غاصب اوزرينه رجوع ايدر وعند محمد
لا يدفعه ولا يرجع ثانيا امام محمد قتله غاصبدن الدوغي شئ ولي جنايت اولايه دفع ايلماز
وثانيا غاصب اوزرينه رجوع ايلماز وفي الصورة الثانية يدفعه ولا يرجع ثانيا بالاجماع صورت ثانيده
يعني ابتدا سيدك بحقنده جنايت ايلدكده سيد غاصبه رجوع ايدوب اخذ ايلدوكي شئ ولي جنايت
اولايه دفع ايدر اما ثانيا رجوع ايلماز بالاجماع زيرا جنايت اولي كندو قتله اولمشدر وفي القن في
الفصلين كالمدبر الا انه يدفعه وفي المدبر يدفع القيمة وحكم تكرار الرجوع والدفع كما في المدبر اختلافا
واتفاقا فان ايكي فصلده دخي يعني مقدم غاصب قتله بعده سيد قتله جنايت ايلم وياخود اول
سيد قتله جنايت ايدوب بعده غاصب جنايت ايلدوكي صورتلرده مدبر كبيده الا بوقدر وارك
قتي جنايت ايلدكده ولي جنايته دفع ايدر اما مدبره قيمتي دفع ايدر ولو غصب رجل مدبر امرتين
فجنى عنده في كل منهما غرم سيده قيمته لهما ورجع بهما على الغاصب ودفع نصفها الى الاولى
ورجع به ثانيا اتفاقا وقيل فيه خلافا محمد اكر بر رجل بركسنه نك مدبريني قوللي ايكن بر دفعه غصب
ايلسه مثلا بر دفعه عضب ايلدوكي غاصب قتله جنايت ايلدي سيدينه ردّ اولندي تكرار غصب
اولندي ينه غاصب قتله جنايت ايلدي بوتقدير جه سيدي اول عبد مدبر ترك قيمتي ولي جنايتلره

بتلفه غرامت چکر غرامت جکدوکی شئ ایله غاصب اوزرینه رجوع ایدر و غاصبدن الدوغی نصف قیمتی
ولی اولی یه دفع ایدر والدوغی شئ سببیله غاصبینك اوزرینه اتفاق اوزره رجوع ایدر و دینلدیکه
امام محمد ایجون خلاف وارد ر ومن غصب صبیاً حراً فمات فی یده فجأة او تحتی فلا شئ علیه برکسنه
برحر صبی غصب ایلسه و غاصبك یدنده فجأة یاخود حمادن فوت اولسه غاصب اوزرینه برشئ دکلدر
وان یصاعقة اونهش حیة فعلی عاقلته دیته واکر مجاعة دن و یاخود بیلان صوقمدن فوت اولسه
غاصبك عاقله سی اوزرینه صبینك دیتی لازم در ولو قتل صبی عبداً موذیاً عند ضمن عاقلته اکر برصبی
کندو قتنده مودع اولان یعنی امانت اولان برعبدی قتل ایلسه صبینك عاقله سی عبدك بهاسنه ضامن
اولور لو ان اکل طعاماً او اتلف مالاً اودع عند فلا ضمان خلافاً لابی یوسف اکر صبی طعامی اکل ایلسه
و یاخود کندو قتنده ودیعت قونیلان مالی اتلاف ایلسه ضمان لازم کلمز ابو حنیفه و امام محمد قتنده
لکن ابو یوسف ایجون خلاف وارد ر انك قتنده ضمان لازم اولور ولو اودع عند عبد محجور مال فاستهلکه
ضمن بعد العتق لا فی الحال خلافاً له اکر برعبد محجورك مال امانت قونلسه واول مالی استهلاك
ایلسه بعد العتق ضمان اولور فی الحال ضامن اولمز ابو یوسف ایجون خلاف اید وب انك قتنده
فی الحال ضمان لازم اولور والاقراض والاعارة کالایداع فهما اقراض واعاره یعنی صبینك وعبد
محجورك حقلرنده ایداع امانت کبیدر والمراد بالصبی العاقل وفی غیر العاقل یضمن المال ایضاً
بالاتفاق کما یضمن العاقل ایضاً مالا اتلفه بلا ایداع ونحوه صبی ایله مراد صبی عاقله در کافیده مسطور در
خلاف یعنی امامك اختلافلری صبی عاقله ده در وغیر عاقله ده بالاتفاق مالی ضامن اولور صبی شول
مالده ایداع واعاره واقراض اولمیه اول مالی اتلاف ایلدکده ضامن اولدوغی کبی زیرا صبی غیر عاقلك
تسلیطی هدر در عقلی اولمدوغی ایجون اما فعلی معتبره ر

باب

بو باب قسام احکامی
بیانندہ در قسام لغتده قسم معناسنه در کر مطلقا یمین در شرعده یمین بالله در اذا وجد میت
فی محلة به اثر القتل من جرح او خروج دم من اذنه او عینه او اثر خنق او ضرب ولم یدر قاتله وادعی
ولیه قتله علی اهلها او بعضهم ولا بینة له حلف خمسون رجلا منهم یختارهم المولی باللہ تعالی

ما قتلناه ولا علمناه له قاتلا ثم قضى على اهلها بالدية فجان برمحله ميت بولدنه اول ميته
جرح وياخود قولاق وياخود كوزدن خروج دم كبي اثر قتل بولنسه وياخود بوغمق اثري
وياخود ضرب اثري اولسه اما قاتلي بلنمسه وولي اهالي محله نك كلسي اوزرينه مدعك قتلني
عمداً وياخود خطاءً ادعا ايلسه وياخود بعضك اوزرينه ادعا ايلسه حال بوكه ولينك بينه سي
اولسه اهالي محله دن ولي اختيار ايلدوكي اللي ذمه يمين ويرليور يعني الله تعالى نك اسم شريفيله
يمين ورليور برقتل ايلدك وقاتلني دخي بلمز ديو اندن صكره اهالي محله به ديت ايله قصاص
اولنور خلف خمسون اداناك جوابدر بالله ما قتلناه وعلمنا له قاتلا يعني خلف الخمسون حال
كونهم قائلين بهذا القول وهذا على سبيل الحكاية عن الجميع اما يمين ويرلدكده هر بريني بشقه به
بالله ما قتله وما علمت له قاتلا ديو يمين ورليور زيرا جائز دركه بالكز قتل ايلش اولسه ويمين ايلدكن
ما قتلناه يعني جمله مزقتل ايلدك ديو بيتنه اجرا ايليه وما ثم خلفه كالكبير خلفي تمام اولان سقط
دخي احكامده كبير كبيدر ولا يحلف الولي وان كان لوث وولي اهالي محله يي تحليف ايلزمدن
اكر علامت وياخود قرينه دخي اولورسه لوث ديدوكي ياعلامت اولورسه وياخود محله اهالي ايله
قتل ايلدوكنه برقرينه اولسه وياخود مابينلرنده عداوت اولسه دعك دربويله اولدوغي تقديرجه
تحليف اولنماز فان نقص اهلها على الخمسين كررت اليمين الى ان اكمل محلة اللايدن ناقص اولسه
اللي تمام اولنه حق يمين مكرر اولور ومن نكل حبس حتى يحلف بركسنه عيبدن نكول ايلسه يمين ايدنجه حبس
اولنور وقال منهم قتله فلان استثناه في يمينه يمين ايدنلردن بريدسه كه اني فلان قتل ايلدي ديو
يمينلدن استثنا ايلسه مثلا يمينده بالله ما قتلت وما علمت له قاتلا غير فلان ديسه زيرا امر ايدي
بوقتل ايلكندو نفسندن خصومتي اسقاط ايدر بوقول مقبول اولماز يوقوده ذكر اولندوغي
اوزره تحليف اولنور وان ادعى الولي القتل على غيرهم سقط عنهم واكر ولي اهل محله دن غيري
برر جل اوزرينه قتل ادعا ايلسه اهل محله دن قسامه ساقط اولور ولا تقبل شهادتهم على غيرهم خلافا
لهما اهل محله نك شهادتي اهل محله دن غيري كسنه اوزرينه قبول اولنماز ابو حنيفه قتله امامين قتله

قتنده شهادتلري مقبول اولور قبل الخصومه عزل اولان وكيل بالخصومه نك شهادتي كبي ولاعلى بعضهم
ادعاه اجماعاً واهل محلّه نك شهادتي بعضينك اوزرينه مقبول دكلدر اكر ولي القتل اجماعاً يعني جمله
سندن ادّعا ايلسه واهل محلّه دن ايكي شاهد شهادت ايلسه شهادتلري مقبول اولماز زيرا خصومت
جمله سنك اوزرينه قائمدر بو محلده اجماعاً اولسه احسن ايدي و وجود اكثر البدن او نصفه
مع الرأس كوجود كلّه بدنك اكثرنك موجود اولمسي و ياخود نصفي باشيله موجود اولمسي
لزوم قسامه ده كلك موجود اولمسي كبيدر ولاقسامة على الصبيّ والمجنون وامراة وعبد
صبي اوزرينه ومجنون وخاتون وعبد اوزرلرينه قسامه يوقدر قولنده بونلر ايسه صحيحه دكلدر
ولاقسامة ولادية في ميت لااثر به او يخرج الدم من انفه او فصّه او ذكره او وجد اقل من نصفه
ولو مع الرأس او نصفه متقوّماً بالطول قسامه و ديت يوقدر شول ميت حقنده كه انده اثر قتل
اوليه و ياخود بورنده و اغزنده و دبرنده و ياخود ذكرنده قان جقمش اوله بونلر علامت قتل
دكلدر اكر كوزندن وقولاغندن قان كلسه علامت ضرب شديد در كما قتل حكم اولنور و ياخود نصفندن
اقل بولنسه اكر باشيله دخي اولورسه و ياخود نصفي بولنسه اما طولاً شق اولمش بونلرك اوزرينه
حكم كل و يرملاز زيرا بو ايكيسي اكثر اجزا اولنور و ان وجد على دابّة يسوقها رجل فالدّية على عاقلته
اكر قتل دابّه اوزرنده بولنسه و اول دابّه بر رجل سوق ايلسه پس امدي ديت سائقك عاقله سي اوزرينه
وكذا ان كان يقعودها او راكبها وان اجتمعوا فعليهم بينه حكم سورن كبيدر اكر بر دابّه يي
يدسه و ياخود بنسه بينه عاقله سي اوزرينه در و اثر فائدو راكب جمع اولسه لر ديت بولنرك اوزرينه
وان وجد على دابّة بين قربتين فعلى اقربهما اكر بر دابّه نك اوزرنده بر قتيل اولسه و ايكي قريه بينلرنده
بولنسه ديتي اقرب قريه اوزرينه در و ان وجد في دار نفسه فعلى عاقلته وعندهما اكر قتيل
كندو دارنده بولنسه ديت قتيلك عاقله سي اوزرينه در و ورثه سيمون ابو حنيفه قتنده امامين
برشيء يوقدر و فتوى دخي امامين قولي اوزرينه در و ان وجد في دار انسان فعليه القسامة
وعلى عاقلته الدّية اكر قتيل بركمسه نك اوده بولنسه قسامه صاحب دارك اوزرينه در ديت

عاقله سی اورزینه دروان کانت العاقلة حضور ایدخلون فی القسامة ایضاً خلافاً لابی یوسف والا
کبرت علیه اکر عاقله حاضر لرایسه قسامیه داخل اولور لرابو یوسف ایجون خلاف وارد رانك قتل حاضر
ایسه لرد ذخی قسامیه داخل اولمازلر اکر عاقله غائب اولوب حاضر دکللر ایسه صاحب دار اوزرینه یمین
تللرار اولور اللیه واربعه والقسامة علی الملاك دون السکارة وعند ابی یوسف علی الجمیع قسامه
ملاك اوزرینه در یعنی دارك صاحب لری اوزرینه یوخسه سکانلری اوزرینه دکلدر ابو حنیفه والمام
محمد قتل و ابو یوسف قتل جمله سینك اوزرینه دروهی علی اهل الخطة ولو بقی منهم واحد دون المشتری
قسامه اهل خطه اوزرینه یعنی اصحاب املاك قدیمه اوزرینه درحین فتحد والمام برشهری فتح
ایدوب بین الغانمین قسمت ایلدکده نصیبلری قسمت اولمق ایجون خط جکمس اولدقلرینه دن
برکمسه ذخی باقی ایسه قسامه انك اوزرینه در مشتری اوزرینه دکلدر وعند محمد علی المشتری ایضاً ابو یوسف
مشتری لر اوزرینه دروان لم یبق من اهل الخطة فعلی المشتری اکر اهل خطه دن براحد قالمامش ایسه
بالاجماع مشتری اوزرینه دروان بیعت دار ولم یقبض فعلی البایع وعندهما علی المشتری اکر بردا بیع
اولنسه اما مشتری قبض ایلمدین ایجنده برقتیل بولنسه ابو حنیفه قتل قسامه سی بایعك اوزرینه اما مین
قتل مشتری اوزرینه دروفی البیع بخیار علی ذی الید وعندهما علی من یصیر الملك له خیار ایلیه مشروط
اولان بیعده دیت ذی الیدك عاقله سی اوزرینه در ابو حنیفه قتل والمامین قتل شول کمسه نك اوزرینه در
انك ایجوندر ولا تدعی عاقلة ذی الید الا بحجة انها له ذی الیدك عاقله سی دیه بیچه ویرمز اکر بحجت ایله
ویررلرکه اول ذی الید ندر دیو شهادت ایلیه لر وان وجد فی دار مشترکه سهاما مختلفة فالقسامة
والدیة علی الراس اکر قتیل سهاملری مختلف بر دار مشترکه ده بولنسه قسامه ودیت راس اوزرینه در
نصیب لرینك تفاوتی اعتبار اولنماز وان وجد فی سفینة فعلی من فیها من الملاحین والرکاب اکر
قتیل سفینه ده بولنسه قسامه ودیت سفینه ده اولان ملاحین ورکاب اوزرینه در ملاحیندن مراد
بولجیلردن غیریدر بو محلده مالك وغیر مالك برابر دروان وجد فی مسجد محلة فعلی اهلها وان
بین قریتین فعلی اقربهما اکر قتیل ایکی قریه بینده بولنسه قسامه ودیت اقرب اولان قریه نك اهالیسی

ليسي اوزرينه در وان في سوق مملوك فعلى المالك اكر قتيل سوق مملوكده بولنسه قسامه وديت مالكي اوزرينه در
ابو حنيفه وامام محمد قتله وعند ابي يوسف على السكان ابو يوسف قتله سكاني اوزرينه در وفي غير المملوك
كالشوارع على بيت المال غير مملوك اولان اسواق شوارع بعض طريق اعظم كبيدر بوندن بولنان قتيلك
ديتي بيت المال اوزرينه در زيرا الغرم بالغنم ايدوكي متحققدر وكذا ان وجد في المسجد الجامع اكر قتيل
مسجد جامعده بولنسه ديت بيت المال اوزرينه در زيرا مسجد جامع عامة المحوندر برفرده مخصوص
دكلدر وكذا ان وجد في السجن اكر قتيل زندانده بولنسه ديتي بيت المال اوزرينه در ابو حنيفه وامام محمد
قتله وعند ابي يوسف على اهل السجن امام ابو يوسف قتله قسامه وديت اهل سجن اوزرينه دروان
في برية بقربها قرية يسمع منها الصوت فهو هدر اكر قتيل برية ده بولنسه كه اول برية نك قريبنده بر قريه
اولسه كه اول قريه دن صوت استماع اولنه بو مقوله ده دم هدر در وكذا في وسط القرات وسط قراتده
بولنان قتيلك حكمي مرور ايدن مسئله نك حكمي كبيدر وان محتسبا بالشط فعلى اقرب القريين منه
اكر قتيل شاطى نهرده محتسبا بولنسه اقرب قريي اوزرينه در زيرا شط آنلرك الرين در اندن استقا
ايدرلر واريه لري سوار رلر آنلره مخصوص اولمش اولور وان التقى قوم بالسيوف ثم اجلوا عن
قتيل فعلى اهل المحلة الا ان يدعي ولية على القوم او على معين منهم فتسقط عنهم اكر بر قوم سيوف
ايله محاربه ايلسه لر اندن نصكره منكشف اولسه لر حاصل تفرق ايدوب موضع اجتماع لرندن بر قتيل بولنسه
قسامه وديتي اهل محله اوزرينه در مكرکه قتيلك وليسي اول قومك اوزرينه دعوي ايليه ويا خود اول
قومدن برمعين كسه نك اوزرينه ادعا ايلسه پس لمدي يوقدير حه اهل محله دن قسامه وديت ساقطدر
اولور زيرا بو دعوا اهل محله نك برائتي متضمن اولور ولا يثبت على القوم الا بحجة قتل قومك اوزرينه
ثابت اولماز الا بحجت ايله ثابت اولور بجرد دعوي ايله حق ثابت اولماز لكن اهل محله دن
ساقط اولور زيرا اولينك قولي كندو نفسي اوزرينه حجت اولور ولو وجد معسكر بارض
غير مملوكه فان في خباء او فسطاط فعلى ربه والا فعلى الاقرب منه اكر قتيل ارض غير مملوكه
نك معسكرين بولنسه اكر خباده ويا خود فسطاطده بولنورسه صاحبنك اوزرينه در

اخبا و یاخود قسطاطان هر قنقیسی اقرب ایسه انك صاحبنك او زرینه در عسکر الرجل فهو
معسکر والموضع معسکر بفتح الکاف بو محلده مراد ارض غیر مملوکه در حبا صوفه خیمه در قسطاط
خیمهٔ عظیمه در حاصل کلام خیمهٔ کوچك حباد رخیمهٔ بیوك قسطاطدر وان کانوا قد قاتلوا عدوا فلا
قسامة ولادیة اکر عدو ایله مقاتله ایلسه لرو بینلرنده قتیل بولنسه قسامه ودیت یوقدر ظاهر دلالت ایدر که
اول کمسنه نك قاتلی عدود رودیی هدردر وان الارض مملوکه فالعسکر کالسکان والقسامه علی المالك لا
علیهم خلافا لابی یوسف اکر عسکر نزول ایلدوکی مملوکه ایسه بس امدی عسکر سکان کبیدر قسامه ودیت
مالك ارض اوزرینه در عسکر اوزرینه دکلدر ابو حنیفه واما محمد قتنده اما ابو یوسف خلاف ابدوب
قسامه ودیت ملاك وسکان اوزرینه در ومن خرج فی قبیلة ثم نقل الی اهله ولم یزل ذا قرابتهن حتی مات
فالقسامة علی القبیلة عند الامام وعند ابی یوسف لاشیء فیه برکمسنه برقبیله ده مجروح اولسه اندن صکره
اهلنه نقل اولنسه اما صاحب فراش اولمقدن زائل اولسه واول جرحدن فوت اولسه وقسامه ودیت
اول قبیله نك اوزرینه امام اعظم قتنده وابو یوسف قتنده برشی لازم کلمز زیرا قبیله بولنان دون النفسه
قسامه یوقدر ومع الجریح رجل فحمل فمات فی اهله فلا ضمان علی الرجل عند ابی یوسف اکر مجروح
الیه بر رجل اولوب واول رجل مجروحی اهلنه کتورسه واهلی یانده فوت اولسه رجل هامالك
اوزرینه ضمان لازم کلمز ابو یوسف قتنده وفی قیاس قول الامام یضمن امام اعظمك قیاسنده رجل
ضامن اولور زیرا انك بدیی محله منزله سنده درو انك یدنده جریحك وجودی موجود اولمسی
محله جریحك وجود کبیدر وان رجلین کانا فی بیت فوجد احدهما مذبوحا ضمن الاخر دیته
عند ابی یوسف خلافا لمحمد رحمهما الله اکر تحقیق ایکی رجل بر بیده اولسه لر ایکیسندن بری
بوغازلنمش بولنسه مذبوحك دیینی آخر ضامن اولور ابو یوسف قتنده امام محمد ایجون خلاف
وار درانك قتنده کندو نفسنی قتل ایلمك احتمالی ایله وباخود آخر قتل ایلمك احتمالی ایله ضامن اولماز
خصوصا سنك ایله ضمان لازم کلماز ولو وجد القتل فی قریة لامرأة کربت الیمین علیها وتدرء
عاقلتها اکر قتل برخانون قریه سنده بولنسه خانون اوزریه یمین منکر اولور وخانونك عاقلهٔ

سی دیتی ویرر ابو حنیفه قتنده قسامه نفی یمت ایجوندر خاتونك ایسه تهمت متحققدر وعند
ابی یوسف علی عاقلتها القسامة ابو یوسف قتنده دیت واکر قسامه دخی خاتونك عاقله سی اورزیه در
زیرا قسامه اهل نصرت اورزینه درخاتون ایسه اهل نصرت دکلدر صبی یه مشابه اولدیغی قال
المتاخرون والمرأة تدخل فی التحمل مع العاقلة فی هذه المسئلة متأخرون دیدیلرکه بو مسئله
خاتون تحمل قسامه ده عاقله سیله داخل اولور وبو مسئله ده خاتونی تحمل قسامه یه ادخال
طمعا وبنك اختیاریدر واصح قولده اولان بودر شول محلده بنفسها قتله مباشرت ایلیه انزه
دخی داخل اولور ولو وجد فی ارض رجل فی جنب قریة لیس صاحب الارض منها فهو صاحب الارض
اکر بر قریه نك یاننده بر رجلك ارضنده بر قتیل بولنسه صاحب الارض اول قریه دن اولمز تحمل قسامه
ودیت صاحب ارض اورزینه در

کتاب المعاقل

بو کتاب معاقلك احکامی بیاننده در وهی
جمع معقلة وهی الدیة معاقل فتح میم وضم قاف ایله معقلة نك جمعیدر کة دیتدر ودیته عقل ومعقلة
تسمیه سی سفك دمانی منع ایلمدیکی ایجوندر عقل دخی بوندندر کة صاحبنی قبایحدن منع ایدر
صحاحده عقل دیتدر والعاقلة من یؤدیها عاقله شول کمسنه در کة دیتی امره ایلیه وهم اهل الدیوان
ان کان القاتل منهم عاقله اهل دیوان دن اکر قاتل اهل دیواندن ایسه صاحب مغرب دیوان
حربده درتؤخذ من عطایاهم فی ثلثة سنین دیتی اهل دیوانك عطایاسندن وقت قضادن
اوچ سنه یه دکین اخذ اولنور بویلجه اولدوغنی نبی علیه الصلاة والسلام حضرلرندن مروی در کة
زیرا عطایادن اولمق تحقیقا درشافی قتنده فی الحال واجب اولور فان خرجت ثلث عطایاهم
فی اقل او اکثر اخذ منها اکر عطایالرینك ثلثی اوچ سنه دن اکثرده چیقارسه چیقان عطایادن
اخذ اولنور ومن لم یکن منهم فعاقلته قبیلته تؤخذ منهم فی ثلث سنین فی کل واحد ثلثة دراهم
او اربعة کل سنة درهم وثلث لا ازید هو الاصح اکر قاتل اهل دیواندن دکل ایسه انك عاقله سی
قبیله سیدر وفیله سندن اوچ سنه ده هر بندن اوچ درهم و یاخود دورت درهم اخذ اولنور
زیاده اخذ اولنماز اصح اولان بودر زیرا تخففك معنا سنك رعایتی بودر وقیل فی کل سنة

ثلث دراهم اوا ربعة دينار دیکه هر سنه ده اوج درهم یاخود دورت درهم اخذ اولنور بوتقدیرجه مأخود
اولان اوج سنه ده طقوز درهم یاخود اون ایکی درهم اولور اخذ تخفیف چقمش اولور وان لم تتسع القبیلة
لذلك ضم الیهم اقرب القبائل بنبا علی ترتیب العصبات و القبائل کاحدهم اکر قبیله دیت ویرمکه کفایت
المیسور قدرتلری یوغیسه و یاخود قبیله سی قلیل ایسه ترتیب عصبات اوزره نسبا اقرب قبائل اول قبیله یه
ضم اولنور وقائل دخی انلرك برییدر اذا اولان شیدیه یعنی دیتجادا ده قبیله ایله داخل اولور وان کان
ممن یتناصرون بالحرف او الحلف فعاقلته اهل حرفته او حلفه اکر قاتل حرفت ایله تناصر ایدنلردن
ایسه و یاخود حلف ایله تناصر ایدنلردن ایسه اول کمسنه نك عاقله سی اهل حرفتدر و یاخود اهل حلفیدر
حلف کسرحا ایله وسکون لام ایله بر قوم بربرینه تناصر الملك ایچون عهد و یمین ایلمکدر مراد ولاء موالات
وعاقلة المعتق و مولی الموالات مولاه و عاقلة معتقك عاقله سی و مولای موالاتك عاقله سی
مولاسیدر و مولاسنك عاقله سیدر و عاقله ولد الملاعنه عاقله امه و ولد ملاعنه نك عاقله سی
انا سنك عاقله سیدر فان ادعاه الاب بعد ما عقلوا عنه رجعوا علی عاقلته بما غرموا اکر امك عاقله سی
دیتی ویردکده نصفکه بالغ اولدملاعنه بی ادعا ایلسه امك عاقله سی ویردکلری غرامه ایله بابانك عاقله سی
اوزرینه اوج سنه یه دکین رجوع ایدر و انما تعقل العاقلة ما وجب بنفس القتل فلا تعقل جنایة
عمد ولا جنایة عبد وما لزم بصلح او باعتراف الاان یصدقوا اولا اقل من نصف عشر الدیة بل ذلك
علی الجانی عاقلة نك دیت ویرد و کی نفس قتل ایله واجب اولان شبه درکا اول خطا ایله واجب
اوله و یاخود شبه عمد و یاخود تسبیب ایله واجب اوله جنایت عمدی ویرمزلر و جنایت عبدی
دخی ویرمزلر و صلح ایله لازم اولانی دخی ویرمزلر و اعتراف ایله اولانی دخی ویرمزلر بوتقدیرجه
دیت اوزرلرینه واجب اولور و دیتك عشر بینك نصفندن اقلنی ویرمزلر بلکه جانی اوزرینه
زیرا نبی علیه السلام لا تعقل العاقلة عمدا ولا صلحا ولا اعترافا ولا ما دون ارش الموضحة العواقل
قول شریفی واقع اولمشدر و لا یدخل النسا و الصبیان فی العقل نسا و صبیان عقلده داخل اولمازلر
زیرا حضرت عمر رضی الله عنه لا یعقل مع العاقلة صبی ولا امرأة بیور مشلردر اهل نصرت اوزرینه عقلك

عقلك واجب اولسي مراقبه يي ترك ايلمكدر ي ايجون در ناس ايسه صبيان ونسا ايله تناصر ايلمكدر ي محققدر
اول اجلدن آنلرك اوزرلرينه واجب دكلدر ولا يعقل مسلم عن كافر ولا بالعكس مسلم كافردن وعكسي كه
كافر مسلمدن عقل ايلمز يعني دينت وبرمز ياعدم تناصر محققدر واختلفا ملة ان لم يكن العداوة بين الملتين
ظاهرة كاليهودي والنصاري كافردن كافر عقل عقل ايدر اكر ملت لر مختلف دخي اولورسه الكفر ملة
واحدة ايدوكي محققدر اكر اختلاف اولان ملتين بينلرنده عداوة ظاهره يوغيسه نصاري ويهودي كبي
بونلرك بينلرنده عداوة ظاهره وارسه بربرلرينه عاقله اولمازلر وان لم يكن الذمي عاقلة فالدية في ماله
ثلث سنين اكردمتينك عاقله سي يوغيسه بيس اميدي قضا اولندوخي كونون اوج سنه يه دكين كندو
مالندن ر والمسلم يعقل عنه بيت المال اكر مسلمك عاقله سي يوغيسه بيت المال عقل ايدر زيرا دينك
وجوبي يضرورت اعتباريله در جماعت مسلمين ايسه بربرينه تناصر ايدر لر وقيل كالذمي دينالديكمسلم
وخي ذمي كبيدر مالندن ديت ويرمكده بونلك دخي اوج سنه يه دكين مالندن ويرلور اما اوج سنه
حسابي قضا اولندوخي كونون حساب اولنور وان جنى حر على عبد خطا فعلى العاقلة اكر بر حر بر عبد
اوزرينه خطاءً جنايت ايلسه ديت حرك عاقله سي اوزرينه در **كتاب الوصيه** بوكتاب
وصيت لرك احكامي بيانندهدر وصيت مصدر معناسنه اسمدر انذنصكره موصي له كه وصيت
اولان شيدر كما تسميه اولندي كاهي وصيت لام ايله استعمال اولنور اوصى فلان لفلان بكذا
بمعنى ملكه بعد موته كبي ووكله الى اليه استعمال اولنور اوصى فلان الى بمعنى جعله وصيا له
يتصرف في ماله واصغاله بعد موته الوصيه تمليك مضاف الى ما بعد الموت شرعده وصيت
تمليك در اولهتمليك كه بعد الموت اولان شيئ مضاف در وصيتك شرطي جوقدر جمله دن بري
موصي به كه وصيت اولنان شيدر بعد الموت موصي تمليكه قابل شيئ اوله وبر شرطي تمليكه اولمقدر
صبي وعبدك وصيتي صحيح دكلدر وبر شرطي دخي مستغرق بالدين اولمامقدر وبر شرطي ثلثدن زياده
اولمامقدر اكر وارثه وصيت اولورسه جائز اولمز مكر كه سائر ورثه نك اجازتي اوله وبر شرطي دخي
موصي له قابل اوليه وبر شرطي دخي موصي له حي وموجود اوله وهي مستجبة بما دون الثلث ان كان

الورثة اغنيا او استغنون بانصبائهم والا فتركها احب وصيت ثلث مالدن زياده ده مستحب
اكر ورثة اغنيا ايسه لر و يا خود نصيبلرندن استغنا ايدرلرسه اكر ورثة اغنيا اولميوب و يا خود
نصيب لرندن استغنا ايلمز لرايسه وصيتمى ترك ايلمك احب در وصيتمك مستحب اولمق يحان
اوزرلرينه اللهه مستحق اولور حق اولمقده در اكر اللهه مستحق اولور حق و ايسه زكوة وصيام وحج
وصلوة كبي اول وقت وصيت واجبدر وبنى عليه السلام ثلث مال وصيتى كثير در ديور مشلردر
وعلى رضى الله عنه دن روايت اولنمشدر كه بنى عليه السلام بيور مشلردر لان اوصى بالخمس احب الى
من ان اوصى بالربع ولان اوصى بالربع احب الى من ان اوصى بالثلث زيرا خمس و ربعده اقربا يحون
صله وار در اما ثلث تام ده صله يوقدر وبنى عليه السلام افضل الصدقة على ذي الرحم الكاشح
بيور مشلردر ولا تصح بما زاد على الثلث ثلث اوزرينه زياده اولان وصيت صحيح اولماز ولا قاتله
مباشرة وصيت مباشره قاتل ايحون صحيح دكلدر زيرا بنى عليه السلام لا وصيت لقاتل بور مشلردر
بو حديث شريفك اطلاقي كرك عمداً وكرك خطاءً متناول اولور اما مباشرة قتل بالتسبيب دن
احترازدر زيرا بو تسبيب اليم قتل وصيتك صحتنه مانع اولماز وتسبيب قتل حقيقة قتل دكلدر
ولا لوارثة الا باجازة الورثة ورثة ايحون وصيت صحيح دكلدر مكرر كه ورثة نك اجازتيله اولور و تصح
بالثلث للاجنبي وان لم يجيزوا ثلث مالدن اجنبي ايحون صحيح اولور اكر ورثة اجازت ديرمز لرايسه
وتصح من المسلم للذمي وبالعكس مسلمك ذمي ايحون وصيتي صحيح اولور وعكسى دخي يعني ذمي
مسلم ايحون وصيت ايلسه صحيح اولور وتصح للحمل وبه ان كان بينها وبين ولادته اقل من ستة اشهر
فلانك حملى ايحون بو قدر درهم وصيت ايلسه صحيح اولور فلان جاريه نك حملى فلان ايحون
وصيت ايلدم ديسه صحيح اولور وبه قولنك معناسى بودر واول حملك ولادتى بينى و وصيت
بينى التى آيدن مقدم اولور سه صحيح اولور زياده اولور سه صحيح اولماز ولا تصح الهبة لحمل ايحون هبه
صحيح دكلدر زيرا هبه نك شرطى قبول وقبضدر جنينده ايسه بو متصور دكلدر وان اوصى بامه
دونه صحت الوصية والاستثنا اكر حملك امتى وصيت ايدوب حملى استثنا ايلسه صحيح اولور

لور زيرا حمل لفظ اسم جاريه متناول اولماز اطلاق ايله تبعاً متناول اولور قجاغن وصيت ايلم
ام افراز اولسه صحيح اولور حمادنجي وصيت ايله افراز اولور اول دخي جائز درامدي استثنايي دخي
جائز در وهر شيئ كه اوزرينه عقد ايرادي جائز اوله عقد دن اخراجي دخي جائز اولور لكن استثنايي
منقطع اوله ولابد في الوصية من القبول وصيتي قبول دن لابد در يعني قبول لازمدر ويعتبر بعد
الموت الموصى ولا اعتبار بالرد والقبول في حيوته قبول موصينك موتندن صكره معتبر اولور
يوخسه موصينك حيوتنده رد قبول اعتباري يوقدر مثلا بركسنه خاتونه انت طالق غداً
درهم ديسه عدد دن اول خاتونك رد وقبول باطلدر وبه تملك الآن يموت الموصى له بعد
موت الموصي قبل القبول فانه يملكها وتصير لورثتها قبول ايله وصيت ايندوكي شيئه مالك اولور
زيرا وصيت ملك جديدي اثبات در بوتقدير جه بلا اختيار غير ايجون اثبات ملك الملكه قادر دكلدر
مكر كه موصى له موصيدن صكره قبول القبول فوت اولمش اوله زيرا موصى له وصيته مالك اولور
موصى به موصى لهك وصيتي ايجون اولور زيرا وصيت موصى طرفندن موجب ايله تمام اولدي
فسخ لاحق اولماز موصى لهك ملكنه داخل اولمق ورثه سنه انتقال اندر قياس بوايدوكه وصيت
باطله اوله امّا استحسانا صحيح اولدي ولا تصح من صبي ولا مكاتب وان ترك وفاء صبينك
وصيتي ومكاتبك وصيتي صحيح دكلدر اكر مكاتب وفاء ترك اولمش ايسه ده عبد مكاتب اولمغله
سيدك ملكندن جقماز مادامكه ادا بدلني اداايليه بوتقدير جه متبرعاني جائز دكلدر والوصية
مؤخرة عن الدين ولا تصح ممن يحيط دينه بماله الآن ببراه الغرماء وصيت دينلدن مؤخر
اولمغين جميع مالني احاطه ايدن كسنه نك وصيتي صحيح اولماز مكر كه غرماسي تبرعاً ايليه لربو
نفذ رجه مانع زائل اولمغله وصيت صحيح اولور وللموصي ان يرجع في وصيته قولاً اوفعلاً
يقطع حق المالك في العصب يرسل ملكه كالبيع والهبه موصى ايجون وصيتدن
قولاً وفعلاً رجوع ايلمك واردر قولاً ديدوكي رجعت عن وصيتي ديمك در وفعلاً ديدوكي
موصى به ده بر شيئ اشلركه رجوعه دلالت ايدر وان اشتراه اورجع بعد ذلك اويوجب

في الموصى به زيادة لا يمكن التسليم الا بها كالت السويق والبناء في الدار والخشب في القطن اكر موصى
وصيت ايلدوكي شئ بيع الملدلد نصكره اشترا ايدر ايسه ده وياخود بيع وهبه ايلدلد نصكره رجوع ايدرسه
وياخود موصى به ده بر زياده لك ايجاب ايلمه كه تسليمي ممكن اوليوب الا اول زياده لك ايله ممكن اولمغله
سويق وصيت ايلمش بعده ياغ ايله لت ايلمش بردار وصيت ايلمش بعده اخنده بنا ايلمش قفتان ايجيه
دولدورمش امدي موصى موصى به ده بوفعللر زياده في موجب در تسليمي ممكن دكلدر زيرا غيري شئي ايله
مختلط اولدي رجوع ايلمكه دلالت ايدر وقطع الثوب وذبح الشاة رجوع قطع ثوب وذبح شاة
رجوع در مثلا بر ثوب وبر شاة وصيت ايلمش بعده ثوب قطع ايلمش وشاني بوغاز لمش بوفعل استهلاكدر
ووصيت باطل اولوب رجوع ايلمش اولور لاغسل الثوب وتجصيص الدار وهدمها وصيت ايلدوكي
ثوبي غسل ايلمك وداري كرج ايله صواماق وهدم ايلمك رجوع دكلدر والجحود ليس برجوع عند محمد رحمه الله
وصيتي انكار ايلمك امام محمد قتنده رجوع دكلدر زيرا رجوع ماضيده اولا شئ اثبات وحاله اولاني
نفيدر مجحود ايسه ماضيده وحاله اولاني نفيدر بس امدي مابينلرنده تناقي وارد ربو اجلدن كاجي
انكار ايله فرقت واقع اولماز خلافا لابي يوسف ابو يوسف انجون خلاف وارد رانك قتنده انكار
رجوع در ولاقوله اخرت الوصية اكر موصى به دينلسه كه اخرت الوصية اول دنجي اخرت الوصية ديسه
رجوع اولماز زيرا تاخير اسقاط دكلدر اما ترك اسقاط در مثلا داين مديونه تركت دينك ديسه ابرادر
اما اخرتها ديسه ابرا اولماز وكل وصية اوصيت بها لفلان فهي حرام وياخود هر وصيتي كه فلان
انجون ايلمش ايدم اول وصيت حرام در ديسه وصيتدن رجوع دكلدر زيرا وصف جهت اصلك بقاسني
مقتضيدر بو تقدير جه متحقق اولماز اما فهي باطلة ديسه بو كلام رجوع اولور زيرا باطل اذ اهب شيئا
لا اصل له قبيلندن در ولو قال ما اوصيت به لفلان فهو لفلان فرجوع الا ان يكون فلان الثاني ميتا
اكر موصى ديسه كه شول سيكه فلان انجون وصيت ايلمشدر اول شئي فلان ممكنه انجون در بو كلام وصيتدن
رجوع در زيرا بو لفظ شركته وفلان انجون تخصيص واثباته دليلدر فلان اولدن رجوع مقتضيدر
مكر كه فلان ثاني ميت اولسه بو تقدير جه اول وصيت صحيح اولوب رجوع اولماز وتبطل هبة

هبة المريض ووصيته لاجنبية نكحها بعدهما مريضك اجنبي خانونه هبه سي ووصيتي باطله اولور
اوله اجنبي كه هبه ووصيتدن صكره نكاح المشدر وكذا اقراره ووصيته وهبته لابنه الكافر او الرقيق
ان اسلم او اعتق بعد ذلك موصينك كافر اوغلنه وعبدنه اقراري ووصيتي وهبه سي باطلدر اكر اقرار
ووصيت وهبه دنصكره ايمانه كلورسه وعبد ازاد اولورسه وهبة المقعد والمفلوج والاشل والمسلول
من كل ماله ان طال ولم تخف موته منه والا فمن ثلثه مقعدك ومفلوجك واشلك ومسلولك
هبه سي كلي مالدن اولور اكر مدتي اوزار ايسه واكر مدتي طويل اولميوب بو مرضلردن موتي خوف
اولنورسه هبه سي ثلث مالدندر ومقعد شول كمسنه دركه آيق اوزره كزمكه قادر اولميه مفلوج
شول كمسنه دركه نصف بدني عمله ونصف بدني حس وحركت ارادي دن قالمش اوله اشل شول كمسنه در
يدنده ارتعاش وحركت اوله مسلول شول كمسنه دركه انده علة سيل اوله آوجكرده برقرحه دركه بونلر
امراض مزمنه دندر **باب** الوصية بثلث المال بو باب ثلث ماله وصيتك احكامي بيانندة در
ولو اوصى لكل من اثنين بثلث ماله ولم يجز ورثة قسم الثلث بينهما نصفين اكر بركمسنه وارثي
اجازت ويرمسه موصينك ثلث مالي نصفين اوزره ايكيسي مابينده تقسيم اولنور زيرا سبب
استحقاقده برابردر ولو لاحدهما بثلث والاخر بسدسه قسم اسلاسا اكر برر جل ايكيسنك برينك
اجون ثلث مالني وآخرايجون سدسني وصيت ايلسه وورثة اجازت ويرمسه موصينك ثلث مالني
ايكيسي مابينده اثلاثا تقسيم اولنور ولو لاحدهما بثلثه اوبنصفه وللاخر بثلثه اوبكل نصف الثلث
بينهما اكر اول ايكي كمسنه نك بري ايجون ثلث مالني وآخرايجون مالنك ايكي ثلثني وصيت ايلسه وبنحو
كلي مالني وصيت ايلسه امام اعظم رحمه الله قتنده ثلث مال ايكيسي مابينده مناصفه اوزرينه تقسيم اولنور
ثلث مالدن زياده وصيت ورثة اجازت ويرمدكجه باطلدر وعندهما بثلث في الاول وبخمس خمسين
وثلاثة اخماس في الثاني وبربع في الثالث اما مين قتنده ثلث مال وصيت اولنه كه ثلثين وصيت اولمش ايدي
اوج خصه اولوب برسهمي ثلث وصيت اولنه وبربلوب ايكي سهمي ثلثين وصيت اولنه وربلور
وصيت ثانيه كه نصف وصيت اولمش ايدي بو صورتده ثلث مال اخماسا تقسيم اولنور ايكي خمسي

صاحب ثلثه ربعي وريلور صاحب كل اوج * ربعي وريلور ولا يضرب للموصي له بالزايد على الثلث عند
الامام الاعظم في المحاياة والسعاية والدراهم المرسلة موصى له بمجهول ثلث او زرينه زياده ايلم ضرب يوقور ابو حنيفه
قتله صاحب مغرب ديمشدر فقهاء ممشلركه فلان يضرب فيه بالثلث اي يأخذ شيئاً كانه قال لا يجعل ابو حنيفه
للموصى له شيئاً فيه ولا بعطيته بو محلدن ضرب اصطلاح حسابدن اولان ضربدر ولونده ضرب جعل معناسنه در
صاحب مغرب بيان ايلدوكي اوزره الا محاياتدن زياده ايلم ضرب اولنور يعني ثلثدن زياده اخذ اولنور وتبطل
الوصية بنصيب ابنه برمكسنه اوغلندن نصيبني آخره وصيت ايلسه باطل اولور زيرا حق سبحانه وتعالينك
فرض ايلدوكي شوق تعيين الملش اولور وتصح بمثل نصيب ابنه اوغلك نصيبني مثلي ايله وصيت ايلمش اولسه
صحيح اولور زيرا مانع يوقدر شيئك مثلي اول شيئك غيريدر فلو كان له ابنان فللموصي له الثلث اكر وصيت
ايدن مكسنه تك اوغلي ايكي ايسه موصى له مجهول ثلث وارد روان ثلثه فالربع موصى تك اوغلي اوج ايسه مثل
نصيب ابنه عبارتي ايله اولان موصى له ربع وارد روان اوصى له بخمس ماله فالتعيين الى الورثة اكر موصي ماله دن
برجزئي وصيت ايلسه تعيين ورثه نكدر وورثه يه دينلور كه مراد بكوز مقداري ويرك زيرا جزء مجهول له
قليله وكثيره متناول وصيت جهالت ايله ممتنع اولماز بوقدر برجه موصينك قائم مقامي اولور اروان برهم
فالسدس اكر ماله دن برسهمي وصيت ايلسه موصى له مجهول سدس وارد زيرا عرف متقدمينده سهم سدس
ماله اطلاق اولنور وعندهما مثل نصيب احدهم الآن يزيد على الثلث ولا اجازة امامين ديديلوركه
ورثه تك برينك نصيبني مثلي درمكركه ورثه تك نصيبي ثلث اوزرينه زياده اولسه وورثه اجازت ويرميه
اكر براوغلي اوله موصى به نصف مال ويرلمز ثلثي وريلور زيرا بلا اجازة الورثة وصيت ثلث
اوزرينه زياده اولمز قالوا هذا في عرفهم وفي عرفنا السهم كالجزء ديديلوركه سهم دن اراده سدس ائمه
متقدمين عرفيدر امامتاخرين عرفنجه سهم جزء كبيدر وان اوصى له بثم يسدس ماله ثم يسدس ماله واجاز
الورثة الثلث اكر فلان المجهون سدس مالني وصيت ايلسه اندن صكره اول مجلسده يا خود آخر مجلسده
ثلث مالني وصيت ايلسه ورثه اجازت ويرسه لر موصى له ثلث مالي اولور وسدس ثلثه داخل اولور وان بسدسه
ثم بسدسه فله السدس سواء اتخذ المجلس او اختلف اكر موصى سدس مالني فلان المجهون وصيت ايلسه

یلسه واندنصکره بینه سدس مالنی وصیت ایلسه موصی له ایجون سدس وارد رکرك مجلس متحد اولسون
کرك مختلف اولسون برابر در وبو محلده سدس مالله مضاف اولمغله فیجان شئی معرفة اعاده اولنمسه ثانی
عین اوّلدر ابن عباس رضی الله عنهما حضی سبحانه وتعالیك ان مع العسر یسراً ان مع العسر یسراً قول شریفین
عسر اوّل عسر ثانیدر دیو بیور مسلدر اویله اولسه بر عسر ایکی عسره غالب اولمز ولو بنلث دراهم اوغنمه
اوثیابه وهی من جنس واحد فهلك الثلثان فله ثلث الباقی ان خرج من الثلث اکر موصی دراهمك
ثلثنی ویاخود ثیابك ثلثنی وصیت ایلسه حال بوکه اول ثیاب جنس واحددن اولسه ثلثانی هلاك
اولسه باقی قلان موصی له ایجوندر اکر باقی ثلثدن جفارسه مثلا موصی نك اوج بیك درهمی اولسه
ثلثنی وصیت ایلسه اندنصکره ایکی بیك درهمی هلاك اولسه باقی قلان بیك درهمك جمله سی موصی له
ایجوند رامام زفر قتده ثلث مابقی وارد رزیرا هالك اولان وباقی قلان مالله ورثه وموصی له مشترکلر در
مال مشترکك هلاکی شرکت اوزرینه در وکذا کل مکیل وموزون هر مکیل وموزون دنجی مرور ایدن
مسئله کبیدر وان بثلث ثیابه وهی متفاوته فهلك الثلثان فله ثلث مابقی اکر ثیابك ثلثنی وصیت ایلسه
واول ثیاب متفاوت اولسه وثلثانی هلاك اولسه موصی له ایجون ثلث مابقی وارد رزیرا ثیابات متفاوت
اولیجق جنس واحد اولمامش اولور وان بثلث عبیده وکذلك اکر عبیدینك ثلثنی وصیت ایلسه وثلثانی
هلاك اولسه کذلك موصی له ثلث مابقی وارد رامام ابو حنیفه قتده وعندهما کل الباقی امامین قتده جمله سی
موصی له ایجون اولور اکر صوره ظاهرده متفاوت ایسه ده امّا حقیقة جنس واحد در وقیل بوافقان
ودینلدیکه ابو حنیفه حضرتلری ایله امامین هالك مابیندرنه اولوب موصی له ایجون ثلث مابقی اولسون
موافقت ایلمشلر در والدّواب کالعبید ودواب خلافا واتفاقا عبید کبیدر وان اوصی بالف وثلثه
عین ودین وله فهی ان خرجت من ثلث العین والّا دفع ثلثا العین والثلث مایستوفی من الدّین حتی
یتم اکر موصی برکمسنه ایجون بیك درهم وصیت ایلسه وحال بوکه موصی ایجون عین وغیر بلر ایجون
اوزرینه دین اولسه اول وصیت عیندندر اکر وصیت ایلدوکی عینك ثلثندن جفارسه اکر جفارسه
ثلثنی ودیندن تحصیلی ممکن اولانك ثلثنی موصی لهه دفع اولنور حتی بیك درهم تمام اولنجه وان

اوصى بالثلث لزيد وعمرو واحدهما ميت فكل الحي بركسنه ثلث ما لمن زيد وعمرو وصيت اليه حال بوكه
ايكيسندن بري ميت اولسه وصيتك كلبسي حي ايجوندر موصى كه ك موتنى بلسون كه ك بلمسون
برابر در زيرا ميت وصيت ايجون اهل دكلدر حي اولانه مزاحم اولميز وان قال بين زيد وعمرو ح
فالنصف للحي اكرمين وصيتدن ثلث مالمن زيد ايله عمرو بينده اولسون ديسه وايكيسندن بري
ميت بولنسه ثلثك نصفى حي ايجوندر زيرا لفظ مقتضيدر كه ايكيسينك مابينده نصفين
اولهوان اوصى بثلث ماله ولامال له ما اكتسب فله ثلث ماله عند الموت اكر بركسنه برجله
ثلث مالمنى وصيت ايلسه حال بوكه حين وصيتده مالى يوقدر وصيت دن صكره مال كسب ايلسه
عند الموت ثلث مالى موصى له ايجون در زيرا وصيت عقد استخلافدر موت دن صكره مضافدر
بس امدي بعد الموت حكمي ثابت اولور مالك وجودك شرطى عند الموت در بوخسه قبل الموت
دكلدر وان بثلث غنم له اوكان فهلك قبل موته بطلت وان استفاد غنما ثم مات صحت فى الصحيح
بركسنه برجله غنمك ثلثنى وصيت ايلسه حال بوكه حين وصيتده غنم اولسه وياخود غنمى اولسه
موصى لك موتندن اول هلاك اولسه وصيت باطل اولور اكر وصيتده غنمى اوليوب صكره غنم
استفاده ايلسه وبعده فوت اولسه اصح روايتده وصيت صحيح اولور مصنفك والصحيح قولى
بعض مشايخك قولندن احتراز در بعض مشايخك قولنده وصيت باطلدر زيرا وصيتى مال
حاصله اضافت ايلدي بوتقدير جه تعيين منزله سنده اولدي امام فقيه ابو الليث بوقولى صحيح
دكلدر ديمش زيرا وصيتى تعيين تعيين غنم مرسله اضافت ايلدي بوتقدير جه ثلث ماله اضافت
ايلمش اولدي كما فى العنايه وان اوصى بشاة من ماله ولاشاة له فله قيمتها اكر بركسنه برجله
كندو مالندن برشاة وصيت ايلسه حال بوكه صيغ شاتى اولسه موصى ايجون شاتك قيمتى
واردر زيرا ماله مضافدر قيمغله معلوم اولديكه وصيتدن مرادى شاتك مالينى در وتبطل
لو بشاة من غنمه ولاغنم له وصيت باطل اولور اكر غنمدن برشاة وصيت ايلسه حال بوكه غنمى
اولسه وان اوصى بثلث ماله لامهات اولاده وهن ثلث وللفقراء وللمساكين فلهن ثلثه اثلاثا

احماسه ولكل فريق خمس برمكسه ثلث مالني امهات اولادي ايجون وصيت ايلسه وامهات اولاد اوج
مكسه اولسه وامهات اولاد وفقرا ومساكين اشترات ايدوب مثلا ثلث مالم امهات اولاد مه
وفقرا ومساكين وصيت اولسون ديسه اوچ امهات اولاده وبر خمسي فقرايه وبر خمسي مساكينه
وريلور ابو حنيفه وابو يوسف قتنده ثلث مال بش بلوك قلنور وعند محمد اسباعه ولكل فريق سبعان
امام محمد قتنده ثلث مال بدي خصه قلنوب اوچ خصه سي امهات اولاده وابكي خصه سي فقرايه
وابكي خصه سي مساكينه ويريلور امام محمد جمعي اعتبار ايدر زيرا مذكور اولان لفظ احمد واقل جمع ايسه
ايكيدر بو تقديرجه هر فريقه ايكي خصه وريلور ابو حنيفه وابو يوسف ايجون خلاف وارد دليل
الف لام ايله اولان جمع محلي ايله مراد جنسدر جنس ايسه ادنايه متناول اولور كلي احتمالي ايله اولان
مفرد محلي كبي زيرا ابو ايكيسي ايله جنس مراد اولنور قحان معهود اولماسه نته كم حق سبحانه وتعالينك
لا يحل لك النسآء من بعد ومحل آخرده وجعلنا الماء كل حي قول شريفلرنده واقع اولمشدر پس امدي
ادنى متعين اولور كه واحد درارادت كل متعذر اولور بو تقديرجه هر فريقه واحد متناول اولوب
سهام بش اولور اوچ امهات اولاده وبري فقرايه وبري مساكينه وريلور وان اوصى بثلث ماله لزيد
وللفقرا وفله نصفه ولهم نصفه اكر ثلث مالني زيد وفقرا ايجون وصيت ايلسه ثلث مالك نصفي زيد
ايجون نذر ونصفي فقرا ايجون اولور ابو حنيفه وابو يوسف قتنده وعندله ثلثه ولهم ثلثاه امام قتنده
زيد ايجون ثلث وفقرا ايجون ثلثان وارد روان اوصى بمائة لزيد ومائة لعمرو ثم قال لبكر اشركتك
معهما فله ثلث مالكل اكر بركسه زيده يوزدرهم وعمره يوزدرهم وصيت ايلسه صكره بكر سني ايكيسنه
شريك ايلدم ديسه بكر ايجون ماذون هر بريندن ثلثي وارد رولو بمائة لزيد وخمسين لعمرو البكر
نصف مالكل منهما اكر زيده يوزدرهم وعمره الفي درهم وصيت ايلسه وبكر ي ايكيسنه شريك
ايلسه بكر ايجون ايكيسنك هر بريندن نصف وارد ربو نده اشتراك اعتباري ممكن دكلدر اقتضا
ايلدوكي مفهوم اشتراك ايله عمل اولنه حتى يوزدرهمك نصفي زيد ايجون ونصفي بكر ايجون اولوب
والفي درهمك نصفي عمرو ايجون ونصفي بكر ايجون وان قال لفلان على دين فصدقوه فانه يصدق

الی الثلث اگر موضی ورثه سنه فلان یکسنه تک بنم اوزرمده دینی وارد رسز اول دینی تصدیق ایلک
دیسه وابن ثلث دن تصدیق اولنور قیاس بو ایدیکه تصدیق اولنمیه زیرا موصینک ورثه یه مدعی اولدیغی
بغیر بینه تصدیق الک دیوامر ایلمسی خلاف حکم شرعیدر علی دین لفلان دینمک مجهوله اقرار در
بوصحتی بیانه موقوفدر اول ایسه موفی ایلم فوت اولدیی امتا استحسانا صحیحدر فان اوصی
مع ذلک بوصایا عزل ثلث لها وثلثان للورثه اگر موصی فلانک بنم اوزرمده دینی وارد ر دیو اقراری
ایلم نیچه وصایا اوصیت ایلسه موصینک ثلث مالی اصحاب وصایا ایچون عزل اولنور وثلثا ورثه
ایچون عزل اولنور وه یقال لکل صدقوه فیما شئتم فیوخذ اصحاب الوصایا بثلث ما اقروا به والورثه
بثلثی ما اقروا به وبخلف کل علی العلم بدعوی الزیادة علی ما اقروا به ولاکن اصحاب وصایا یه وورثه
دانی تصدیق ایلک دیلدوکنور مقدار ده دینلور مثلا اصحاب وصایا یوزدرهم ایلسه لر اقرار ایلدکلری
شیئک ثلثی ایله اخذ اولنور لر یعنی یوزدرهمک دابن ایچون یوزحتی ثلثی ورثه اکر ورثه اوچ یوزدرهم
اقرار ایلسه لر اقرار ایلدکلری شیئک ثلثانی ایله اخذ اولنور لر یعنی ایکیوزدرهمی دابنه ایچون ویرلور
واصحاب وصایا ورثه دن هربری اقرار ایلدکلری شیئک اوزرینه زیاده ایله دعوی ایلدکلرندعملری
اولمدقلرینه تخلیف اولنور لر مثلا اصحاب وصایا یوزدرهم اقرار ایلدیلر وورثه اوچیوزدرهم اقرار
ایلدیلر موصینک اقراری یوزدن زیاده اولدوغنه عملری اولمدقلرینه تخلیف اولنور لر وان اوصی
بعین لوارثه ولاجنبی بنصفها ولاثنی للوارث اگر موصی برعینی وارث واجنبی ایچون وصیت ایلسه
اول عینک نصفی اجنبی ایچوندر وارث ایچون برشی یوقدر فان اوصی لکل من ثلثه بثوب وهی
متفاوته فضاع ثوب ولم یدر ایتهاهو والورثه یقول لکل هلاک حقک بطلت الوصیة فان اسلموا
مابقی فلذی الجید ثلثا جیدها ولذی الردی ثلثا ردیتها ولذی الوسط ثلث کل منهما اگر بکسنه
اوچ کسنه تک هربرینه برثوب وصیت ایلسه حال بوکه لفظ ثوب دال اولدوغی ثیاب متفاوت
اولسه یعنی جید ووسط ورذی اولسه واوثیابدن برثوب ضایع اولسه ودینلسه کم اول ضایع اولدی
قتفسید رووررثه هربرینه سنک هلاک اولدی دیسه لر وصیت باطل اولور زیرا مستحق اولان

اولان بر مولود رحم مالت ایسه صحت قضا منع ایدر واکر ورثه باقی قلان نیابی تسلیم ایدر لرسه ایکی حصید
ثوبك ثلثانی جبد صاحبی ایجوندر وایکی ردی ثوبك ثلثانی ردی صاحبی ایجوندر وصاحب وسط
ایجون جبد در دخی ایکی ثوبك ثلثی وارد رولو اوصی ببیت معین من دار مشترکه قسمت فان خرج
البیت من نصیب الموصی فهو للموصی له اکر دار مشترکه دن بر بیت یعنی بر رجله وصیت ایلسه اول دار در
قسمت اولنور اکر وصیت اولان بیت معین موصینك نصیبنده چیقارسه اول بیت موصی له ایجون
والا قله قدر فدوعه عند محمد قدر نصف دزعه اکر دار قسمت اولندقدن صکره بیت معینی موصینك
نصیبنده چیقارسه بینك درعی مقداری موصی له ایجون در بیت نه مقدار دزاع ایسه اول مقدار
دزاع موصی له ایجوندر امام محمد قتنده بیت نه مقدار دزاع ایسه انك نصفی مقداریدر والا قرار کما
کالوصیة اقرار وصیت کبیدر مثلا دار مشترکه ده بر بیت معینی آخره اقرار ایلسه وصیتده اولان
کلامم نه ایسه بونده دخی بویلجه در وقیل لا خلاف فیه لمحمد وهو المختار ودنیلدیکه اقراردہ امام
محمد ایجون خلاف واردر یوقدر شیخین الیه در ومختار اولان بودر وان اوصی بالف عین من
مال غیره لزمها الاجارة بعد موت الموصی وله المنع بعد الاجازة برکسنه غیرك مالندن معین
بیك درعی بر رجل ایجون وصیت ایلسه بیك درهمك صاحبی ایجون موصینك موتندن صکره اجازت
ویرمك وارد راجازت ویردکدن صکره منع ایلمك وارد ر بخلاف الورثة لو اجازوا ماذا دعلی الثلث
ورثه بونك خلافیدر اکر ثلث مالدن زیادیه اجازت ویرسه لر بعده رجوع ومنعه قادر دکللر در
وان اقر احد الابنین بعد القسمة بوصیة ابیه بالثلث فعلیه دفع ثلث نصیبه اکر ایکی اوغلك
بری بابالرینك ترکه سنی قسمتدن صکره بابا سنك ثلث وصیتنی اقرار ایلسه اقرار ایدن کندو نصیبنك
ثلثنی دفع ایدر یعنی موصی له ویرر وان اوصی بامة فولدت بعد موته فهما للموصی له ان خرجا من
الثلث والا اخذ الثلث منهما ثم منه اکر برکسنه بر رجله بر جاریه وصیت ایلسه وموصینك موتندن
صکره بر ولد کتورسه اکر ثلث مالدن چیقارسه لر جاریه وولد موصی له ایجوندر اکر ثلث مالدن حصه
ایسه موصی له ثلثی جاریه دن اخذ ایدر اکر فضله قلورسه اولنصکره ولددن اخذ ایدر وعندهما علی

السواء اما مين قمتده ايكيسندن يعني ام ولدون على السواء اخذ ايدر تبعا وصيتده داخلدر انفصال
وصيتدن جمله بس امدي وصيت على السويه در ايكيسندن اخذ اولنور باب الوصية في المرض بيانده
حال مرضده واقع اولان عقلك احكامي بيانده در العبرة لحال المتصرف في المتصرف المجز حال
تصرف ايجون اعتبار مجز تصرفده در ومجز تصرف شول شيدر كه في الحال حكمي ايجاب ايدر
انت حر ووهبتك كبي فان في الصحة من كل المال وان كان في مرض الموت فمن ثلثه اكر متصرف
مجز دخي صحتنده اولورسه كل مالندن در اكر مرض موتنده اولورسه ثلث مالندن در تصرف الميراث
تصرف انشائيدر زيرا تصرف انشائيده معناء شرعي وارد رحتى مرضنده دينه اقرار كل
مالندن نافذ اولور ومرضنده نكاح ايلسه مهر مثل كل مالندن اولور والمضاف الى الموت
من الثلث وان كان في الصحة موته مضاف اولان تصرف ثلث مالندن در اكر اول حال
صحتنده اولمش ايسه ده مثلا انت حر بعد موتي اوهذا المزيد بعد موتي ديمك كبي بونلر ثلثدن
اعتبار اولنور ومرض صح منه كالصحة وبر مرض كه اندن صحت بوله صحيح كبيدر زيرا حق ورثه
وغرما انك مالنه تعلق ايلمازلار مرض موتنده تعلق ايدر واول مرض كه بر حاصل اولدي ظاهرا اولديكه
مرض موت دكل ايمش انك مالندن برفردك حقى تعلق ايلماز والتحرير في مرض الموت والمحاباة والكفالة
والهبة وصيته في اعتباره من الثلث مرض موتده تحرير ومحاباة وكفالت وهبت وصيتدر
هر بريتك اعتباري ثلثدندر واذا اعتق وحاباوصاق الثلث عنهما فالمحاباة اولى ان قدمت
وهما سواء ان اخرت اكر اعتاق ايلسه ومحاباة ايلسه ونوايكيسنده ثلث ضيق اولسه جمله سي بس امدي
محاباة اولديكر نقدير اولنمامش ايسه واكر تأخير اولنمش ايسه ايكيسي برابر در وان اعتق بين
محاباتين فنصف للاولى ونصف بين العتق والاخيرة اكر ايكي محاباة بينده اعتاق ايلسه
ثلث تقسيم اولنور نصفي محاباة اولى به ونصف عتق ايله محاباة اخير بينده تقسيم اولنور
وان حاباباين عتقين فنصف للمحاباة ونصف للعتقين اكر بين عتقين محاباة اولسه ثلثك
نصفي محاباة ايجون ونصفي ايكي عتق ايجوندر صورت مسئله بر كمسنه يوز درهم قيمتلي بر عبدي

بي اعتاق ايلسه بعده قيمتي ايكيوز درهم بر عبدي يوز درهم بيع ايلسه وبعده يوز درهم قيمتلي بر عبدي
دخي اعتاق ايلسه وموصينك بونلردن غيري شيئ اولمسه ثلثك نصفي محاباتي ايجون ونصفي
ايكي عتق ايچوندر ابو حنيفه قتندن وعندهما العتق اولي بالجميع اما مين قتندن عتق اولميدر
اما مينك دليلي عتقه فسخ لاحق اولمدوغيدر ابو حنيفه حضرلرينك دليلي محاباتي اقويدر
محاباتي عقد معاوضه ضمنندن واقع اولمشدر وان اوصى بان يعتق عنه بهذه المائة عبد
فهلك منها درهم بطلت الوصيه اكر بركسنه وصيت ايلسه كه يوز درهم ايله كندوايجون
بر عبد اعتاق اولنسه واول يوز درهمدن يوز درهم هلاك اولسه وصيتي باطل اولور
ابو حنيفه قتندن وعندهما يعتق بما بقي اما مين قتندن باقي سي ايله اعتاق اولنور زيرا وصيت
قربتك برنوعيدر وممكن اولدوجهي مرتبه تنفيذ واجبدر ولوكان مكان العتق حج حج بما بقي
اجماعا اكر وصيت عتق مكانندن حج ذكر اولنسه اجماعا باقي ايله حج اولنور وتبطل الوصيه
بعتق عبده ولو جني بعد سيده فدفع بها وان فدي فلا موصينك كندو عبدينك عتقنه وصيتي
اكر اول عبد سيدك موتندن صكره جنايت ايلسه بوتقديرجه اول جنايت مقابله سنده عبد
ولي جنايته دفع اولنور ودفع اولنمسي صحيحدر زيرا ولي جنايتك حقي موصينك حقي اورزينه
مقدمدر كذلك موصى لهك كه عبدك كندو نفسيدر انك حقي اورزينه مقدمدر اكرورثه ولي
جنايته فدا ايلسه لر وصيت باطل اولماز ولو اوصى لزيد بثلث ماله وترك عبدا فادعى زيد
عتقه في الصحة والوارث عتقه في المرض فالقول للوارث ولا شئ لزيد الا ان يفصل الثلث
عن قيمة او يبرهن على دعواه اكر موصى زيد ايجون ثلث مالني وصيت ايلسه وبر عبد ترك
ايلسه زيد ادعا ايلسه كه مرضنده اعتاق ايلدي پس امدي قول وارث ايجوندر زيد ايجون بر شئ
يوقدر مكر كه ثلث عبدك قيمتندن زياده اوله مثلا عبدك فيمتي بيك درهم اولوثلث ايكي بيك
درهم اوله وياخود زيد حال صحتنده اعتاق ايلدوكنه بينه اقامت ايلسه اول وقت قول
موصى لهك اولور حاصل كلام زيدك حال صحتنده اعتاق وصيت دكلدر ثلث جميع

مالندن چقار کندوبه زیاده جه نفع اولور اما مرض موتنده اعتاق وصیتیدر جمله وصایادن
مقدم ربویله اولیجق ثلثه نقصان طاری اولور ولوادعی رجل علی المیت والعبد اعتاقه
فی صحته وصدقهما الوارث سعی العبد فی قیمته وتدفع الی الغریم وعندهما لا یستسعی اکر رجل
میت اوزرینه دین ادعا ایلسه وعبد فی حال صحتنده کندوسنك اعتاقنی دعوی ایلسه حال بوکه
عبددن غیری مالی اولمسه ووارث دین دعوی ایدن رجلی وعتق دعوا ایدن عبدی تصدیق
ایلسه عبد قیمتی ایجون سعی ایدر وسعی ایلدوکی شئ غریمه ویریلور یعنی دین دعوا ایدنه ویریلور
ابوحنیفه قتنده واما مابین قتنده عبد معتق اولور وسعی ایلماز وان اجتمعت وصایا وضاق
الثلث عنها قدمت الفرایض وان اخرها فان ساوت فی الفرضیة اوغیرها قدم ما قدمه اکر
وصایا جمع اولسه وثلث وصایادن ضیق اولسه یعنی قلیل اولسه فرایض تقدیم اولنور اکر موصی ذکر ده
اول فرایض تقدیم ایلمش ایسه ده حج وزکوة وکفارت کبی اکر فرضیتنده مساوی اولورسه یعنی
وصایانك جمله سی فرض اولورایسه موصی مقدم ذکر ایلدوکی شئ تقدیم اولنور زیرا ظاهرحال موصی
نك حالیدر کندو وقتنده مهم اولانی مقدم ذکر ایلدی ظاهر ثابت اولان نص ایله ثابت اولان
کبیدر وقیل ان ساوت فی الفرضیة یقدم الزکوة علی الحج دینلدیکی اکر وصایا فرضیتنده مساوی اولسه
زکوة حج اوزرینه تقدیم اولنور بوقول امام محمدك قولیدر ابو یوسفدن ایکی روایت وارد روایت
اولینك وجهی بودرکه زکوة ایله حج فرضیتنده مساوی اولدیغی ایسه زکوة حق عبد تعلق ایلمك ایله
تقدیم اولنمق اولیدر روایت اخرینك وجهی حج مال ایله ونفس ایله قایم اولور زکوة انجق مال ایله
قایم اولورپس امر حج اقویدر وتقدم الحج والزکوة علی الکفارات فی القتل والظهار والیمین حج وزکوة
وکفارة قتل وکفارة ظهار وکفارة یمین اوزرینه تقدیم اولنور زیرا حج وزکوتك فریضی وارد رکفارت اوزرینه
حتی نبی علیه السلام من مات وعلیه حجة الاسلام ان شاء مات یهودیا وان شاء نصرانیا وان شاء
مجوسیا قول غریبی واقع اولمش در نهایه ده بوبحثه در والکفارات علی صدقة الفطر علی الاصحة کفارات
صدقة فطر اضحیه اوزرینه تقدیم اولنور زیرا صدقة فطرده وجوبنه اتفاق وارد راما الضحیه ده اختلاف

ف وارد ربو تقدیر جه اقوی تقدیم اولنور وان اوصی بحجة الاسلام احجوا عنه رجلا من بلده راکبا
ان وقت النفقة والامن حیث بقی اکر حجت الاسلام وصیت ایلسه ورثه موصی ایجون
کندو بلدندن راکبا حج ایتدیرر لر اول بلددن نفقه وفا ایدرسه مکاندن حج ایتدورر لر وان اخرج
حاجا مات والطریق واوصی ان یحج عنه حج عنه من بلده اکر بر کسنه اوندن حاجا چقسه وطریقده
فوت اولسه وکندو ایجون حج اولمیوب ایسه وصیت ایلسه موصی ایجون کندو بلدندن حج ایتدورر لر
ابو حنیفه قتنده وعندهما من حیث مات استحسانا اما مین قتنده فوت اولدوغی مکاندن حج
ایتدورر لر استحسانا زیرا حج نیتی ایله اولان مسفردن قریب واقع اولدیکی موصینك قطع
مسافر ایتدوکی مقداری فرض ساقط اولدیکی اجری علی الله در وحق سبحانه ونعالینك ومن
یخرج من بیته مهاجرا قول شریفی وارد اولمشدر وموصینك موتی ایله سفری قطع اولدیکی بلکه
انك ایجون حج مبرور ثابت اولدیکی پس امدی بو تقدیرجه فوت اولدوغی مکاندن بداء اولنور
امام اعظم ایجون دلیل تخفیف بلدندن حج ایتدورمکه متصرف در وعلی فوت ایله منقطع اولدیکی
زیرا نبی علیه الصلوة والسلام ك اذا مات ابن آدم انقطع عمله الا عن ثلثه حدیث شریفی واقع
اولمشدر وعلی هذا الخلاف اذا مات الحاج عن غیره فی الطریق بنه بوخلاف اوزرینه غیری
ایجون حج ایدن کسنه طریقده فوت اولدقده امام اعظم قتنده موصینك بلدندن احجاج ایتدورلور
امامین قتنده فوت اولدوغی بردن احجاج ایتدورلور والله اعلم **باب** الوصیة للاقارب
وغیرهم بو باب اقارب واقاربدن غیری ایجون واقع اولان احکامی بیاننده در جار الانسان
ملاصقة انسانك جاری ملاصق دیکدر ابو حنیفه قتنده وعندهما من یسکن محلته وبجمعهم مسجدها
امامین قتنده جار سول کسنه در کہ انك محلته سکن ساکن اولہ وانلرك ایله مسجده جمع اولہ عرفا
وشرعا بونلرك کلیسنه جار تسمیه اولنور زیرا نبی علیه السلام لاصلوة لجار المسجد الا فی المسجد
بیورمشلردر ویستوی فیه الساکن والمالك والذکر والانثی والمسلم والذمی وصیته دخولده
ساکن ومالك وذکر وانثی ومسلم وذمی برابر در زیرا جار اسمی جمله سنه شامل اولدر وصهره من هو

ذو رحم محرم من امرأته انسانك صهري حاتونك ذو رحم محرمي اولان كمسنه در وصحاحده الاصهار
اهل بيت المرأة ديمشدر وختنه من هو روج ذات رحم محرم منه انسانك ختني ذات رحم محرمنك
روجي اولان كمسنه در بركمسنه ختني ايجون وصيت ايلسه اول وصيت زوج ذات محرم اولان كمسنه ايجوندر
قزلرك زوجلري كبي قزقرنداشلرك زوجلري عمات وخالاتنك زوجلري كبي بونلرك جملهسنه حتن
تسميه اولنور ودينلدي كه بونلر ائمهٔ متقدمين عرفنده اما بزم عرفزده ازواج محارمدن غيريدر يعني
غيريه متناول اولماز يستوي في ذلك الحرّ والعبد والاقرب والاقرب بعد مهر وختنده حر وعبد
واقرب وابعد برابر در زيرا لفظ جملهسنه متناولدر واقاربه واقراؤه وذو اقرابته وارحامه وذوه
ارحامه وانسابه الاقرب فالاقرب من كل ذي رحم محرم بركمسنه اقاربي وياخود اقربايي وذو
قرابتي وياخود ارحامم وياخود ذو وارحامي وانسابي ايجون وصيت ايلسه اقربي ايجون اولور
واقرب اول كمسنه ذو رحم محرمي اولان كمسنه لردن امدي اقرب اولان تقديم اولنور ولا يدخل
فيه الوالدان والولد بوالفاظك كليسنده باباوانا واوغل داخل اولماز زيرا اسم قريب بونلره اطلاق
اولنماز زيرا قرب اهل لغت عرفلري اوزره غيرك واسطهسيله بركمسنه يه تقريب ايلمكدر والد وولد
بنفسهلرنه تقرب ايلمشلردر مابينلرنده واسطه بولمقدر بو اجلدندر حق سبحانه وتعالينك الوصيّة
للوالدين والاقربين بيورمشلردر قربتي والدين اوزرينه عطف ايلدي ايسه مغايرت ايجوندر اكر والدين
اقربيندن اوليدي عطف اولنمازدي وفي الحدّ روايتان جدّه امامينه ايكي روايت وارد
زيرا وصيّت اخت ميراثدر ميراثده اقربيّت اعتبار اولندوغي كبي بونده دخي اعتبار اولنور ظاهر
روايتده جد در والد ولد داخل اولور لرواين لم يكن ذو رحم محرم بطلت اكر موصي ايجون
ذو رحم محرم اقاربندن بركمسنه اولمسه وصيّت باطل اولور ابو حنيفه قتنده وتكون للاثنين فصاعدًا
اقاربه ايجون وصيّت ايكي ودخي زياده ايجون اولور زيرا وصيّت اخت ميراثدر مذكور اولان
جمع اثنائدر وصيّت دخي اويلمجه در وعندهما من ينسب الي اقتضى اب له في الاسلام بان اسلم
او ادرك الاسلام وان لم يسلم اما مين قتنده وصيّت شول كمسنه داخل اولور كه موصينك اقصاي

اقصاي ابنه نصبت اولنه زمان حضرتده اسلامه كلمش اوله وياخود اسلامه ادراك المش لكن
مسلمان اولمامش اوله اقصاي اب بو اولمش اولور بو مسئله ده مشايخك اختلافي وار در
عمر خلاف ابوطالب وحضرت علي رضي الله عنهما مثالوده ظاهر اولور بركسنه اولاد علي
افرهاسندن برينه وصيت ايلسه شمول كسنه اسلامه ادراكي في اكتفا ايلدي وصيتي اولاد علي يه
صرف غيري يه صرف اولنماز وبالاجماع اولاد عبد المطلب دنجد اهل اولماز زيرا عبد
المطلب اسلامه ادراك ايلمدي فمن له عمان وحالان الوصية لعمه بركسنه اقاربي ايجون
وصيت ايلسه واول كسنه نك ابكي عمي سي اولسه وابكي خالي اولسه وصيت عمي سي ايجوندر زيرا
ابوحنيفه قتنده عمان وحالان هر بري برابر در ابكي فرقه دنجي موصي له در على التسوية تقسيم
ايدر لر اعتبار اولنماز ومن له عم وحالان نصف الوصية لعمه ونصفها بين خاليه بركسنه نك
بر عمجي سي وابكي خالي اولسه واقارب وصيت ايلسه نصف وصيت عمجي سي ايجون ونصفي ابكي خالي
بينده در يعني بينلرنده تقسيم ايدر لر عم ترجيح اولنور زيرا اب طرفندر وان كان له عم فقط
فنصفها له اكر موصينك بر عمي سي اولسه وصيتينك نصفي عم ايجوندر زيرا اقاربي جمعدر اقل جمع اثنان در
پس امدي جمعك اعتباري لابد در بو تقديرجه نصفي عم ايجون وبردكي نصفي ورثه ايجون ردّ
اولنور وان له عمّة وخال وخالة فالوصيت للعم والعمّة على التساوي واكر بركسنه اقاربه وصيت ايلسه
وموصينك بر عمي وعمّه سي وبر خال وخالة سي اولسه پس امدي وصيت عم وعمّه ايجوندر زيرا قرابتلرنده
ابكيسي برابر در ومعنايي جمع ابكيسي ايله متحقق اولور كرجه عمّه عم ايله وارث اولماز اما وصيتلرده
على التساوي مستحقه اولور وعند الوصية لكل على التسوية جمله سي ايجوندر زيرا تحت اقاربه داخل اولور
بو مسئله ده افريدن اعتبار اولنمز واهل الرجل زوجته رجلك اهلي زوجه سيدر ابوحنيفه قتنده
مثلا اكر فلانك اهلنه وصيت ايلسه اول وصيت اول فلانك زوجه سي ايجوندر وعندهما
يعولهم وتضمنهم نفقة امامين قتنده رجلك اهلي شمول كسنه در كه كندونك عيالنده اوله
ونفقه سني تضمن ايليه واله اهل بيته وابوه وجده من اهل بيته انسانك آلي اهل بيتندر

برکسنه فلانك الله دیو وصیت ایلسه وصیت اول فلانك اهل بیتی ایجوندر زیرا شول قبیله درکه
اسلامدن اقصای ابه دکین باباطرفندن منسوب اولانك جمله سی داخل اولور لربونده اقرب
وابعد وذکر وانثی ومسلم وکافر وصغیر وکبیر برابر در اولاد بنات واولاد اخوات آل تعریفه
داخل اولماز لرباباسی وجدّی اهل بیتیدندر واهل نسبه من ینسب الیه من جهت الاقرب
موصینك اهل نسبی شول کسنه درکه اول کسنه یه باباجهتندن منسوب اولدوجنسه اهل
بیت ابیه انسانك جنسی باباسنك اهل بیتیدر زیرا انسان باباسنه اندر بو تقدیرجه آل
کبی اولدی قرابت بونك خلافیدر زیرا قرابتده باباواناطرفندن اعتبار اولنور برکسنه اهل
بیتنه وباخود نسبه یاخود جنسه وصیت ایلسه بوعبارت اب طرفندن اولان کسنه یه
متناول اولور والوصیة لبنی فلان وهوان صلب للذکور خاصة بنی فلان ایجون وصیت
ایلسه حال بوکه اول فلان اب صلبدن اول وصیت خاصة ذکور ایجوندر واناث داخل
اولماز ابوحنیفه قتنده وصیت مبتدادر للذکور خبردر وعندهما وهو روایة عن الامام
یدخل الاناث امامین قتنده لمرك امامدن روایتدر ذکور داخل اولدوغی کبی اناث دخی داخل
اولور تجان ذکور واناث مختلط اولسه رجاله حتی خطاب جمله سنه عام اولور ولو ورثة فلان
للذکور مثل حظ الانثیین فلانك ورثه سی ایجون ایلدوکی وصیت للذکر مثل حظ انثیین تقسیم
اولنور ولولد فلان للذکر والانثی علی السواء اکر فلانك ولدي دیو وصیت ایتسه ذکر وانثی
برابردر زیرا اسم ولد انثی یه شاملدر صاحب اختیار دیرکه ولد مولود ایجون اسم جنسدر
ذکر اولسون کرك انثی اولسون کرك جوق جمله سی داخلدر حتی حملی دخی داخلدر
ولایدخل اولاد الابن عند وجود اولاد الصلب ویدخلون عند عدمهم دون اولاد البنت
اولاد ابن واولاد صلب وار ایکن فلانك ولدي ایجون وصیته داخل اولماز اما اولاد
صلب یوغیکن اولاد ابن داخل اولور اما مطلقا اولاد بنت داخل اولماز وان اوصی
لبنی فلان وهوابو قبیلة لایحصون فهی باطلة اکر برکسنه فلانك بنینی ایجون دیو

ديو وصيت ايلسه حال بوكه اول فلان احصيا اولنمز ابو قبيله اولسه اول وصيت باطله اولور
زيرا بهر كسك حقى صحيح اولمق ممكن دكلدر جهالت فاحشه وارد رصرف ايلمك متعذر
اولدوغندن باطل اولور وان لايتامهم اوعميانهم اورمنائهم اوارامليهم فللغنى والفقير منهم
والذكر والانثى ان كانوا محصورين وللفقراء منهم ان كانوا لامحصورين اكر موصى بنى فلانك
ايتامى ايچون ياخود اعمى لرايچون ياخود زمناسيچون يعنى مقعدلر ايچون ويا خود ارامل
ايچون ديو وصيت ايلسه ذكر اولنان طائفه نك غنى وفقيرى وذكر وانثاسى وصيتده داخل
اولور اكر موصى لهك احصاسى ممكن اولورسه والمرك خاصته فقراسى ايچون اولور اكر موصى
لهك احصاسى ممكن اولمازايسه وصيتدن مراد قريبدر امدى فقرانك حاجتى ادا ايلمك
قريبدر اراميل ارملهنك جمعيدر صاحب مغرب ديمشدر كه ارملة شول خاتوندر كه زوجى
فوت اوله وفقيره قاله ابن سبكى الارامل المساكين من الرجل والنساء والموالية فهى لمن انعقدهم
فى الصحة والمرض ولاولادهم بركسنه مولاى سى ايچون وصيت ايلسه اول وصيت شول كمسنه
ايچوندر كه موصى اول مولاى اعتاق ايلمشدر حال صحتنده ويا خود حال مرضنده وذمى
موالينك اولادى رجال ونسادن انلر دخى داخلدر موالى ايكى معنايه محتملدر بريى اعتاق
ايلدوكى عبيد وبرى دخى كندو يى اعتاق ايدن افندبلر يدر امابو محله مراد اعتاق اولان
عبيدر ولايدخل مولى الموالات لموالية لفظيله اولان وصيتده مولاى موالات داخل اولماز
زيرا اولاد اعتاق عتقله دكر ولاى موالات عقد ايله دكر ولا موالى الموالى لاعند عدمهم موالى
موالى داخل اولماز الاحقيقة اولان موالينك عدمى قتنده داخل اولور موالى الموالى غير نيك
موالى يسيدر ولد الولد منزله سنده در صلب ولد وار ايكن ولد الولاء برشئ بوقدر وحقيقة موالى
شونلردر كه انلرك اورزينه عتق واقع اوله بركسنه نك بر مولى سى اولسه وصيتنك نصفى مواسنه
ونصفى ورثه يه ويرلور موالى الموالى برشئ بوقدر وتبطل ان كان له معتقون ومغشعون
لموالية لفظيله اولان وصيت باطل اولور اكر موصينك معتقلرى ومغشعلرى

وارايسه مثلا موصي بعد ايمش كندوبي اعتاق ابدن معتقلردن موجود اولسه اسم مولي ايكيسنه
دخي متناول در ولكن معتاد ري مختلفدر وبري منع وبري منع عليه در عموم لفظ اليه عمل ايسه متعذر در
زيرا اسم مشترك معنيين مختلفين ايجون حالت واحده موضع اثبات ده منتظم اولماز بو مسئله
خلافيدر بركسنه فلانك موالي سنه تكلم ايلميه يم ديو يمين ايله اعلى واسفله متناول اولور زيرا نفي
واقع اولمشدر واقل الجمع اثنان في الوصايا كالمواريث الوصيت بالخدمة والسكنى والثمرة بوبابده
خدمت وسكنى وثمره ايله واقع اولان وصيتنك احكامي بيانندر وتصح الوصية بخدمة عبده
وسكنى داره وبالعكس مدة معينة وابدا عبدك خدمتي ودارك سكناسني وايكيسنك غلة سني
مدت معينه ايجون وابدي وصيت صحيح اولور مثلا بركسنه عمرني برسنه وياخود ابدي خدمت
البلسون ديو وصيت ايلسه وفلان كسنه دارمدة معينه وابدي لفظيله ساكن اولسون ديو
وصيت ايلسه صحيح اولور زيرا منافعك تمليكي حياتنده بدل وبغير بدل صحيح اولور كذلك بعد الموت
حاجت ايجون اعيانده اولدوغي كبي منافعده دخي صحيح اولور بو تقديرجه حق منفعت ايجون مثلا
ماكنده محبوسي اولور زيرا موت حاجتي ازاله ايلمز اكر موصي له فوت اولسه عبد وياخود دار
موصينك ورثه سنه تسليم اولنور وغلة وصيتي دخي بويله در فان خرج ذلك من الثلث سلم الى الموصى له
والا قسمت الدار وتهايئا في العبد يومين لهم ويوما لهم اكر مذكور اولان رقبه عبد رقبه دار وصيتي
ثلث مالدن جقارسه عبد ودار موصى له تسليم اولنور اكر ثلث مالدن جقمازسه دار قسمت اولنور
اثلاثا ثلثي موصى له ايجوندر انتفاع جهتندن وعبده ورثه وموصى له تهائي ايدرلر عبد ايكي كون
ورثه يه خدمت ايدر وبركون موصى له خدمت ايدر زيرا موصى لهك حقي ثلثده ورثه نك حقي ثلثيندر
عبدنده اولان وصيتي كبي فاذا مات الموصى له ردت الى ورثة الموصي فان موصى له فوت اولسه
عبد ودار موصينك ورثه سنه رد اولنور موصى لهك ورثه سي استخدامه قادر دكلدر زيرا
موصى موصى له ايجوندر تمليك ايلمامشدر وارثة انتقال ايليه فاذا مات في حيوة الموصى بطلت
اكر موصى له موصى نك حيوتنده فوت اولسه وصيت باطل اولور زيرا وصيت موت دنصكره

يه مضاف تمليك در في الحال ايسه موصى نك ملكندن نابتدر ومن اوصى له لغلة الدار او العبد لايجوز له
التكني والاستخدام في الاصح اكر بركسنه ايجون بر دارك غلّه سي وياخود عبدك غلّه سي وصيت اولنسه
اول كسنه ايجون دار ده ساكن اولمق وعبدي استخدام ايلمك جائز اولماز اصح روايتده معتمك اصح
روايت ديدوكي بعضيلر استخدام وسكنانك تجويز المشلر در اول اجلدن اصح روايت قيد في المشدر
ولالمن اوصى له بالخدمة والتكني ان يؤجر ودخي شول كسنه ايجون نكه بر عبد استخدام وبر دار سكنايه
وصيت اولنسه اول كسنه ايجون عبدي ودار ي اجاريه ويرمك جائز دكلدر وان اوصى له بثمرة
بستانه ذات وفيه ثمرة فله تلك فقط وان اراد ابداً فله وهي ما يستقبل اكر بر بستانك ثمره سي ايله
وصيت اولنسه ووصيت ايدن كسنه فوت اولسه وبستاندن ثمره اولسه آنجق اول موجود اولان ثمره
موصى له ايجوندر اكر موصى ابداً لفظني زياده ايلسه موجود اولان ثمره وكلجك ثمره موصى له ايجوندر
وان اوصى له بغلّة بستانه فله الموجود بالمستقبل اكر بر كسنه بستانك غلّه سي ايله وصيت اولنسه
موجود اولان وكلجك موصى له ايجوندر غلّه ايله ثمره نك فرقي وار در غلّه ايله وصيت اولنسه دائما
مستحق اولور ثمره ايله وصيت اولنسه آنجق قائم وموجود اولانه مستحق اولور مكر ابداً لفظني زياده
اوله اول زمان غلّه كبي اولوب دائما مستحق اولور وان اوصى له بصوف غنمه اولبنها اولاثمارها
فلم مايوجد من ذلك عند موته فقط قال ابداً اولم يقل اكر بر كسنه غنمك صوفي وياخود سودي
وياخود اولادي يعني قوربسي ايله وصيت اولنسه موصينك موتنده مذكور اولان شيك آنجق
موجودي ايجوندر موصى كرك ابداً ديسون كرك ديمسون برابر در موصينك موتنده نصكره موجود
اولان شيئه مستحق اولماز

باب وصيتك الذمي بوباب ذمتينك وصيتنك احكامي بيانندة در

ولو جعل ذمي داره بيعة او كنيسة في صحته ثم مات فهي ميراث اكر بر ذمي كندو داري في صحتنده يهودية
بيعه ايلسه وياخود نصارايه كنيسه ايلسه اندنصكره فوت اولسه اول ميراثدن بالاتفاق ولو اوصى
لقوم مسمين جاز من الثلث بر ذمي كندو داري معين بر قوم ايجون بيعه وياخود كنيسه قلمق
ايجون وصيت ايلسه ثلث مالدن جائز اولور اتفاق اوزره مسمين جمع مستمدر اصلي مسميين ر
ايدي

یا اورزینه کسره نقتل اولدوغندن بائی حذف ایدوب اجتماع ساکنین ایجون یانك بری دوشدی مسمین
قالدی وکذا فی غیر المسمین خلافا لها غیر مسمین یعنی متعین اولمیان قوم غیر محصور ایجون دنمی وصیت
جائز اولور ابو حنیفه قتنده امامین ایجون خلاف وارد رزیرا بو وصیت حقیقده معصیتدر اکر کندو
اعتقادلرنده قربت ایسه ده پس امدی معصیته وصیت باطلدر ونصح مسئامن لاوارث له فی دارنا
بکل ماله لمسلم اوذمی وارثی اولمیان مسئامنك بزم دارمزده یعنی اسلامده کلی مالنی مسلم ایجون ویا خود
ذمی ایجون وصیتی صحیحدر زیرا ثلث اورزینه زیاده ده وصیتك امتناعی ورثه نك حقی ایجوندر رویه
اجازتلری اولدقده اول تنفیذه اولور بونك ایسه دار اسلامده وارثه سی بوقدر جمله مالنك وصیتی
صحیح اولوروان اوصی ببعضه ردّ الباقی الی ورثته اکر مسئامن بعض مالنی وصیت ایلیه وفوت
اولسه باقیسی دار حربده اولان ورثه سنه رد اولنور دار حربده ورثه سنه رد حق ورثه یه مراعات
ایجون وحق مسئامن مراعات ایجوندر ونصح الوصیه لما دام فی دارنا من مسلم اوذمی مسئامن
مسلم وذمی یه وصیتی صحیح اولور مادامکه بزم دارمزده در دار اسلامده ذمی منزله سنده
وصاحب هوی ان لم یکفر بهواه فهو کالمسلم فی الوصیه والا فکالمرتد صاحب هوا هوسی
سبیله اکر کفرینه حکم اولنمامش ایسه وصیتده مسلم کبیدر اکر کفرینه حکم اولنمش ایسه مرتد کبیدر
صاحب هوا شول طائفه در که علی رضی الله عنه الهی اکبر دردیرلر وبعضیلری اصغر دردیرلر
وبعضیلری حضرت عائشه رضی الله عنها نك برائتی ونزاهتی بوقدر قرآنده نازل اولمش
ایکن مخالف نص شریف قذف ایدرلر ومرتد احوالی ابو حنیفه وامامین قتلرنده اختلاف
اوزره در اکر برمسلم مرتد اولسه یهودی ونصرانی ومجوسی صرف قیاسی اولورسه اولسون
عیاذا بالله تعالی شو وصایا الردن بعضسنی وصیت ایلیه ابو حنیفه قولی اوزره مسلمك
وصایا سندن صحیح اولان شیلر توقف اولنور اول شی که مسلمك وصایا سندن صحیح اولماز
اول وصیت باطل اولور امامین قتنده مرتدك تصرفاتی نافذدر فی الحال صاحب الهوا کی
مبتدع فهو کالمسلم خبریدر ووصیة الذمی یعتبر من الثلث ذمیدن وصیتی ثلث دن اعتبار

اعتبار اولور ولاتصح لوارثه ذمّيك وصيتي ورثه سيحون صحيح دكلدر مسلمك وصيتي صحيح
اولمز وعجون يعني اولمز وعجكي زيرا انلر احكام اسلامي معاملاته رجوع ايدن شيده التزام المنكر
ويجوز لذمّي من غير محلّة ذمّيك وصيتي كندو ملتدن غير ذمّي ايجون صحيحدر زيرا الكفر ملّة واحده در
لاذمّي في دار الحرب ذمّيك دار حربده اولان حربي ايجون وصيتي صحيح دكلدر زيرا ارث متباين
دارين ايجون ممتنعدر وصيت وخي اخت ميراثدر باب بوباب موصي اليهك يعني وصيتك
احكامي بيانندهدر ومن اوصى الى رجل فقبل في وجهه وردّ في غيبته لايرتدّ بر كمسنه بر رجلي وصي
ايلسه يوزنده قبول ايلسه غيبتنده ردّ ايلسه وصايتي ردّ ايلمش اولماز زيرا موصي كلّيا اعتماد ايلدوكي
حالده فوت اولمشدر اكر غيبتنده ردّي صحيح اولسه موصي معذور اولمق لازم كلور وان ردّ في وجهه
يرتدّ اكر مواجهه سنده ردّ ايدرسه ردّ ايلمش اولور وان لم يقبل ولم يردّ حتى مات الموصي فهو
مخيّر بين القبول وعدمه اكر موصي بر رجلي وصي ايلدكده اول كمسنه وصايتي موصي فوت اولنجه نه
قبول ايلسه ونه ردّ ايلسه اول كمسنه قبول ايلمه عدم قبول بينده مخيّر دردبلرسه قبول ايدر ودبلرسه ردّ ايدر
وان باع شيئاً من التركة لم يبق له الردّ وان غير عالم بالايصاء اكر وصي تركه دن بر شيء بيع ايلسه
اول كمسنه ايجون وصايتي ترك ايلمك يوقدر زيرا انك بيعي وصايتي قبولدر اكر بيع ايلدكده وصايته
عالم دكل ايسه ده بيع ايله وصيتي قبول ايلمش اولدي فان ردّ بعد موته ثم قبل صحّ مالم ينفذ قاضي ردّه
اكر وصيتي موصينك موتندن صكره ردّ ايلسه وردّ ايلدكدن صكره بنه قبول ايلسه قبولي صحيحدر مادامكه
قاضي ردّي تنفيذ ايلميه اما فجان لا اقبل ديدكده قاضي ردّي تنفيذ ايدوب وصايتدن اخراج
ايلسه صحيح اولماز وان اوصى الى عبد او كافر او فاسق اخرجه القاضي او نصب غيره وان الى عبده
اكر بر كمسنه وصايتي بر عبده وياخود بر كافره وياخود بر فاسقه وصيت ايلسه قاضي اول وصي يجب
اخراج ايدوب مكانندن غيري نصب ايلسه اكر كندو عبدنه وصيت ايدرسه ده فان كان الورثة صغاراً
صحّ اكر جمله ورثه صغار اولورسه ذكر اولنان طائفه نك هر قنيسي ايجون ايصا ايدرسه صحيح اولور
ابو حنيفه قتده خلافا لهما امامين ايجون خلاف واردر انلرك قتلرنده صحيح دكلدر وان فيهم كبير

بعلل اجماعاً اکر ورثه ده کبیر اولورسه کندو عبدنه بالاجماع باطل اولور ولو کان الوصی عاجزاً
عن قیام الوصیة ضم الیه غیره اکر وصی امور وصایه قیامدن عاجز اولورسه قاضی وصی به
برغیر کسنه ضم ایدر وان کان قادرا امیناً لایخرج وان شکا الیه الورثة او بعضهم مالم یظهر منه
خیانة اکر وصی وصایه قادر اولوب امین اولورسه قاضی اول وصیی وصایتدن اخراج
ایلماز اکر ورثه قاضی یه شکایت ایدرلرسه ده وبا خود ورثه نك بعضی بی شکایت ایدرسه ده مادام
وصیتده خیانت ظاهر اولمیه خیانت ظاهر اولورسه وصایتدن اخراج ایدر واوصی الی اثنین
لاینفرد احدهما اکر موصی ایکی کسنه وصی نصب ایلسه هریری بی مال میتی تصرف منفرد اولیماز
ابو حنیفه وابو محمد قتندن الاشیاء معدوده ده منفرد اولور الا بشراء کفن وتجهیز الاشراء کفن
وتجهیزده منفرد اولور وخصومة وقضاء دین طلبه موصینك حقوقی خصوصنده ودیننی
قضاده وطلب دیننده منفرد اولور وشراء حاجة الطفل وقبول الهبة لطفلك حاجتی اولان شئ
وطفل ایچون اولان هبه قبولده منفرد اولور وردّ ودیعة معینة وتنفیذ وصیة واعتاق عبد معین
ودیعة معینه ده ردده وصیة معینه یی تنفیذه وعبد معینی اعتاقده منفرد اولور زیرا جمله بی معینلر
غیر معین اولسه منفرد اولماز اجماع رایلری لازمدر وردّ مغصوب ومعصوبی ردده منفرد اولور وردّ
مشتری شراء فاسداً وجمع اموال ضایعة وحفظ المال وبیع مایخاف تلفه وشراء فاسد ایله اشترا اولنان
شئ ردده واموال ضایعه یی جمعده ومالی حفظده وتلفی خوف اولان شئی بیع ایلمکده منفرد اولور
وعند ابی یوسف یجوز الانفراد مطلقاً ابو یوسف قتندن اشیاء معدوده دن غیریده دخی مطلقا تصرفده
منفرد اولور فان مات احد الوصیین اقام القاضی غیره مقامه ان لم یوص الی احد اکر وصینك بری
فوت اولسه ایکی کسنه وصی اولسون دیو وصیت ایلدکده نصکره قاضی برغیری کسنه آنك یرینه اقامت ایلمز
اکر موصی برکسنه یه وصیت ایلمش دکل ایسه وان اوصی الی الحی جاز وینصرف وحده اکر موصینك بری
فوت اولوب حی اولان یرینه مستقل وصی اولسون دیو وصیت ایلسه جائز در بالکز تصرف ایدر
وصی الوصی فی الترکتین وصیتك وصی یی آیکن ترکه وصیدر مثلا وصی فوت اولسه وآخر کسنه

كذوبه ومیتت اولا وصی بنصب الیه ایکی ترکه یعنی میت اولمك ومیتت ثانیك ترکه سنه وصی
اولور کذا ان اوصی الیه واحد یهما اکر فوت اولان وصی ایکی ترکه نك بر ینی تصرفه اخری وصی بنصب الیه
بنه ایکی ترکه یه وصی اولور ابو حنیفه قتده امامین انجون خلاف وارد ر ونصح قسمت الوصی عن الورثة
مع الموصی له وصیتك ثبابت ورثه الیه موصی له انجون قسمتی صحیح اولور مثلا برکسنه فوت اولسه واول
کسنه نك غایبنده ورثه سی اولسه وثلث مالنی بکره وصیت الیه وزیدی وصی بنصب الیه وصی انجون
جائز در کربین الورثة والموصی له ترکه یی تقسیم الیله فلا یرجعون علی الموصی له لو هلك خطهم فی ید الوصی
ورثه موصی له اوزرینه رجوع ایده مزلر اکر وصیتك بدنده نضیبلری هلاك اولسه زیرا وارث میتك
خلیفه سیدر وبجانب وارث اولسه وصیتك قسمی نافذ اولور نافذ اولور لامقاسمة معهم علی الموصی له فیرجع
علیهم بثلث مابقی لو هلك خطه فی ید الوصی وصیتك مولد غایبدن ورثه الیله مقاسمه یی صحیح دکلدر
اکر وصیتك بدنده موصی لهك نضیبی هلاك اولسه ثلث مابقی الیله ورثه نك اوزرینه موصی له رجوع ایدر
زیرا موصی له من کل وجه میتك خلیفه سی دکلدر غیبتنده ورثه یه خصم اولیمز غیبتنده اولان مقاسمه
نافذ اولمازیرا وصی انجون مقاسمه الیله لزوم قاضی موصی له غایبك حصه سنی اخذ الیله جائز
زیرا غایبك نضیبنده نظری یوقدر ووصیت صحیحدر اکر موصی له قبل القبول فوت اولسه ووصیتده ورثه یه
میراث اولور اما فوت اولیوب غایب ایکن کلوب حاضر اولسه ومقبوض اولان حصه یی ذکر
هلاك اولسه وورثه اوزرینه رجوعه قادر دکلدر وفی الوصیة یج لو قام الوصی الورثة فصاع عنه
یؤخذ للحج ثلث مابقی حج الیله اولان وصیتده یعنی حج انجون وصیت الیله ووصی ورثه الیله مقاسمه
الیله موصی به اولان حج انجون وصی اخذ الیله وکذلك وقتده صایع اولسه اباده ورثه ده اولان
ثلث مابقی دن حج انجون اخذ اولنور وکذا الودیعه لمن یحج فی یدینه مرور ایدن مسئله کبیدر حج الیمك
برکسنه یه دفع الیله لزوم اولحج ایده جك کسنه نك بدنده صایع اولسه مابقی دن مال حج اخذ اولنور وعند
ابی یوسف رحمه الله ان بقی من الثلث شئ اخذ والا فلا ابو یوسف قتده اکر ثلث دن برشئ برقی
وارایسه اخذ اولنور اکر یوغیسه اخذ اولنماز زیرا محل وصیت ثلثدر محلی باقی اولدقده تنفیذ یی واجبدر

نجان باقی قالمیه وصیت باطل اولور زیرا محلی فوت اولمشدر وعند محمد رحمه الله لا یؤخذ شیء امام
محمد قتله برشیء اخذ اولنماز زیرا قسمت حق وصیدر اکر موصی حج ایچون برمقدار مال اقرار ایلسه و هلاك
اولسه برشی لازم کلمز وصیت باطل اولور وصیتك دخی اقرازی آنك کبیدر زیرا مقامنه قائمدر ولو
باع الوصی من الترکة عبدا ثم غیبت الغرماء جاز اکر وصی موصینك ترکه سندن برعبدی غرمانك
غیبتنده بیع ایلسه بیعی جائزدر زیرا وصی موصینك قائم مقامیدر وان اوصی ببیع شیء من الترکة و
التصدق فباعه وصیه وقبض ثمنه فضاع فی یده فاستحق المبیع ضمنه ورجع به فی الترکة اکر موصی
ترکه دن برشیئك بیعنی واول شیئك بها سیله مساکین تصدق ایلمك ایچون وصیت ایلسه ووصی
دخی امر اولان شیء بیع ایدوب ثمنی قبض ایلسه و وصینك یدنده ثمن ضایع اولسه ومبیع دخی
مستحق چقسه وصی اول ثمنی ضامن اولور وضامن اولدوغی ثمن ایله ترکه یه رجوع ایدر ولو قسم
الوصی الترکة فاصاب الصغیر شیء فقبضه وباعه وقبض ثمنه فضاع واستحق ذلك الشیء رجع
فی المال الصغیر والصغیر علی ورثة بقیة الورثة بحصة اکر وصی ترکه یه قسمت ایلسه وارث
صغیره برشیء اصابت ایلسه یعنی حصه سنه دوشدکده واول شیء وصی قبض ایدوب بیع ایلسه
وثمنی قبض ایلسه وثمن وصی یدنده ضایع اولسه واول بیع اولان شیء مستحق چقسه وصی اول
اچه ضامن اولور وصغیرك مالنه رجوع ایدر وصغیر دخی حصه سیله ورثه اوزرینه رجوع ایدر
ولا یصح بیع الوصی ولا شراؤه الا بما یتغابن فیه وصینك غبن فاحش ایله بیع وشراسی صحیح اولماز
الا شول شیء صحیح اولورکه انده ناس تغابن ایدرلر زیرا وصیتك نظر در غبن فاحش ده ایسه
نظیری یوقدر غبن فاحش شول شیدرکه تحت تقویمه داخل اولمیه ویصح ان کان
فیه نفع وصیتك بیع وشراسی صحیح اولور اکر وصی کندو مالندن اون بش درهم مساوی
شیء صغیره اون درهم بیع ایلسه ویا خود صغیرك مالندن اون درهم مساوی شیء اون بش
درهم اشترا ایلسه صحیح اولور زیرا نفع وارد رخلافا لهما امامین ایچون خلاف وارد روکیله
قیاسا ولو دفع المال مضاربة وشرکة وبضاعة وصی ایچون مال یتیمی مضاربه یه وشرکته وسر

سرمایه ویرمك وارد رزیرا بابادہ بو تصرفات وارد ر وصی دیمك بابانك قائم مقامی دراول دیمك
تصرف ایدر وقبول الحوالۃ علی الاملاء لا علی الاعسر ووصی ایجون حوالۂ ملی اورزینہ قبول
قبول ایلمك وارد راما مفلس اورزینہ قبول ایلمك یوقدر زیرا معسر اورر زندن قبول الملك اولسہ مال یتیم
ضایع اولمق لازم کلور ولا یجوز لہ ولا للاب الاقراض وصی وبابا سی ایجون مال یتیمی آخرہ قرض
ویرمك یوقدر ویجوز للاب الاقراض لا للوصی بابا ایجون مال یتیمدن اقتراض یعنی کندو ایجون
قرض اولمق وارد ر وصی ایجون اقتراض یوقدر ولا یجبر فی مال الصغیر وصی ایجون مال صغیر دہ
تجارت ایلمك یوقدر ایجون حفظہ مامور در ویجوز بیعہ علی الکبیر الغایب غیر العقار وصیدنك
غایب کبیرك مالنی بیع ایلمك جائز در اما عقاری بیع ایلمك جائز دکلدر ووصی الاب احق بمال
الصغیر من جدہ بابانك نصیب ایلدوکی وصی مال صغیرہ احقدر جدك جدك نصب
ایلدوکی وصیتندن وان لم یوص الاب فالجد کالاب اکراب کسنہ وصی نصب ایلسہ جد دخی
اب کبیدر یعنی وصی نصب ایلمکہ قادر در حتی نکاحہ قادر در **فصل** وشہد الوصیان ان
المیت اوصی الی زید معہما الا یقبل الا ان یدعیہ زید ایکی کسنہ تحقیقا برلم ایلم معا زیدی وصی
نصب ایلمشدر دیو شہادت ایلسہ لر اما زید ادعا ایلسہ شہادتلری قبول اولماز مکر زید دعوی ایلیلہ
اول زمان شہادتلری قبول اولور قیاس بو ایدیکہ مقبول اولہ لکن استحسانا مقبول اولماز
وکذا لو شہد ابناء المیت بہ مرور ایدن مسئلہ کبیدر اکر میتك ایکی اوغللری شہادت ایلسہ
لر کہ بابامز زیدی اول ایکی وصی ایلہ معا وصی نصب ایلمشدر اکر زید دعوی ایلماز ایسہ
شہادتلری مقبول اولماز اکر زید دعوی ایدرسہ شہادتلری مقبول اولور ولغت شہادت
الوصیتین بمال الصغیر مال صغیردہ ایکی وصیتك شہادتلری لغو در مثلا ایکی وارث
صغیر ایجون بر مالہ شہادت ایلسہ لر شہادتلری باطل در کرك اول مال میتدن انتقال
ایلسون کرك غیریدن انتقال ایلسون شہادتلری باطلہ در زیرا بو ایکی شہادتلری ولایت تصرفی
کندو نفسلری ایجون اثبات ایلدکلری اجلدن متہم اولمشلر در وبا خود خصم اولور

شهادتلري قبول اولماز وكذا الكبير في مال الميت مسئله مرور ايدن مسئله كبير وارث كبيره متيددن
انتقال ايدن مال مالدن دخي ايكي وصينك شهادتلري مقبول اولماز زيرا بو ايكي وصي ولايت حفظي
و ولايت بيع منقول كبيرك غيبتنده كندو نفسلريه اثبات ايلدكلري ايچون متهم اولديلر و صحت
له في غيره شهادتلري كبير ايچون ايكي وجهده دخي صحيحدر كرك مبتدن انتقال ايلسون كرك
غيريدن انتقال ايلسون برابردر وشهادة الوصي على الميت جائزة لاله ولو بعد العزل وان
لم يخاصم وصينك ميت اوزرينه شهادتي جائزدر بو شهادتده تهمت يوقدر اما ميتك
له سي ايچون شهادت جائز دكلدر زيرا بونده تهمت وارد رمثلا ميت فلان كمسنه يه مدير
ديسه وشهادت ايلسه جائزدر لكن فلان كمسنه ميته مديون دردديسه وشهادت ايلسه جائز
دكلدر اكر وصايتدن عزل اولدقدن صكره شهادت ايدرسه ده ومخاصمه الماميش ايسه ده
شهادت عليه سنه جائز دكلدر زمان وصايتده نفسيچون برمغنم جرايليش اوله واول
مغنمك زوالي خوفيدن شهادت ايليه انك ايچون قبول اولماز ولو شهد رجلان لآخرين
بدين الف على ميت والآخران لهما بمثله صحت اكر ايكي رجل ايكي آخر كمسنه ايچون ميت اورزنده
بيك درهم دينيي اولدوغنه شهادت ايلسه لر وآخران يعني ميت اورزنده بيك درهم وارد
ديو شهادت ايلسه لر شاهد لرك ايكي فرقه نك دخي شاهد لري صحيح اولور خلافا لهما لابي يوسف
ابي يوسف ايچون خلاف وارد رانك قتنده شهادتلري صحيح اولماز ولو شهد كل فريق
للآخر بوصيته الف لا تصح اكر هر فريق آخر ايچون ميت بيك درهم وصيت ايلدي ديو شهادت
ايلسه لر صحيح اولماز ولو شهد كل فريق للآخر بوصيته الف لا تصح اكر هر فريق آخر ايچون ميت
بيك درهم وصيت ايلدي ديو شهادت ايلسه لر صحيح دكلدر مثلا ايكي آخر كمسنه ايچون
ميت بيك درهم وصيت ايلدي ديو شهادت ايلسه لر صحيح دكلدر مثلا ايكي مشهود اولان شاهد لري
اولان كمسنه لر ايچون ميت بيك درهم وصيت ايلدي ديو شهادت ايلسه لر صحيح دكلدر
دينده صحيحدر ولكن وصيتده صحيح دكلدر ولو شهد احد الفريقين بوصيته جاريه و الا

الآخر ابو صيته عبد صحت اكر احد فريقين اخر ايجون برجاريه وصيتنه شهادت ايلسه وآخر دخي
اولي ايجون برعبد وصيتنه شهادت ايلسه شهادتلري بالاتفاق صحيح اولور زيرا بونده شركت
وتهمت يوقدر وان شهد الآخران بوصيته ثلث لانصح فريق اولكه آخر ايجون جاريه وصيتنه شهادت
ايلدكلرنده اكر فريق ثانيكه آخر در انلر دخي ميته ثلث مالني فريق اولايه وصيت ايلدي ديو
شهادت ايلسه لر شهادتلري صحيح اولماز زيرا بونده شهادت في ميته مثبته در

باب

حنثي نك احكامي بيانندە در وهو من له ذكر وفرج حنثي شول كمسنه در كه انك ذكري وفرجي اولە
فان من احدهما اعتبر به اكر حنثي سندن بتوّل ايدرسه اعتبار اولنور مثلا ذكردن بتوّل ايدرسه
انثي اعتبار اولنور وان بال منهما اعتبر الاسبق اكرهم ذكردن وهم فرجدن بتول ايدرسه
حنثي سندن اول بتوّل ايدرسه اكا اعتبار اولنور وان استويا في السبق فهو مشكل اكر سبقده
ايكيسي دخي برابر اولورسه حنثي بي مشكل در ولا اعتبار في الكثرة بعد الاستواء بولك كثرتنه
اعتبار يوقدر خلافا لهما امامين ايجون خلاف وارد در انلرك قتنده كثرة اعتبار اولنور زيرا
كثرة بول اول عضوك قوتنه علامتدر اكثرده حكم كل وارد در امدي كثرت بول رجحان اولنور
امام اعظم ايجون دليل كثرت خروج قوتنه دلالت ايلر بعضي سنده اتساع مجاري بعضي سنده
ضيق مجاري وارد در كثرت دليل اولماز وكثرت ايله رجحان ابو حنيفه استقباح ايلمشدر
بركون ابو يوسف ابو حنيفه حضورنده يورث من اكثرهما بولا ديدكده ابو حنيفه حضرتلري
ارايت قاصيا يكيل البول بيورمشلردر فان بلغ فاظهرهما بعض علامات الرجال من نبات
لحيته او قدرة على الجماع واحتلام كاحتلام الرجال فرجل اكر بالغ اولسه اكر بعض علامات
رجال كه صقال بنمك كبي وجماعه قادر اولمق كبي ويا خود رجل احتلامي كبي احتلام اولمق
علامتلري ظاهر اولسه اول حنثي رجلدر وان ظهر بعض علامات النساء من حيض وحبل
وانكسار ثدي ونزول لبن فيه وتمكين من الوطء فامرأة اكر بالغ اولدقده علامات نسادن حيض
وحبل ومحمه لرن صارقمه سندن ومملردن سود نزولندن ووطى تمكندن بومقوله علامات

ظاهر اولسه خانونذر وان لم يظهر شئ او تعارضت مشكل اكر ذكر اولنان اشيادن برشئ ظاهر اولسه وجهيله
تعارض ايله يعنى هم علامت رجال وهم علامت نسا ظاهر اولسه خنثاى مشكلدر قال محمد رحمه الله الا
شكال قبل البلوغ فاذا بلغ فلا اشكال امام محمد ديدكى اشكال قبل البلوغ دريوخسه بعد البلوغ اشكال قالمز
زيرا البت برعلامت ظاهر اولور وتعارض خود قيمتا در دريناد رات ايله حكم شرعى اولماز واذا ثبت الاشكال
اخذ فيه بالاحوط امدى بجهان اشكال ثابت احوط واوثق ايله اخذ اولنور فيصلى لقناع ويقف بين
صفى الرجال والنساء خانون اولمق احتمالى ايله قناع ايله اداء صلاة ايدر وامامك خلفنده طور مق
لازم كلدكده رجال ايله نسا صفنك مابينده دور خانون اولمق احتمالى ايله بين الرجال تخلل ايلمازصلاة تلمزى
فاسد اولماز امام ايجون ورجال اولمق احتمالى ايله نسا صفنه تخلل ايلمازكه كذونك صلاة فاسد اولماز
ايجون فلو وقف فى صفهم بعيد من لاحقيه من جانبيه ومن بحذائه من خلفه اكر رجال صفنده موافق
اولسه ايكى جانبنه ملاصق اولان ايكى كسنه وخلفنده وحذاسنده اولان كسنه صلاتنى اعاده ايدر وان فى
صفهن اعاده هو اكر خنثا نسا صفنده واقف اولورسه صلاتنى اعاده ايدر رجالدن اولمق احتمالى ايله
ولا يلبس حريرا ولا حليا خنثى حرير كيمك وحلى تقمك رجل اولمق احتمالى ايله بوايكيسى دخى انك
اوزرينه حرام در ويلبس المحيط فى احرامه احرامده محيط كير يعنى ديكمش كير نسا كبى ولا يكشف عند
رجل ولا امرأة عورت اولان رجل قتنده كشف ايلمه عورت اولمق احتمالى ايله وخانون يانذه دخى
كشف ايلمه رجل اولمق احتمالى ايله ولا يخلوا به غير محرم من رجل وامرأة اول خنثى ايله محرمندن غيرى
رجل وامرأة دن برفرد ايله خلوة اولمه لرذكر اولان احتمالات ايجون ولا يسافر بلا محرم اول خنثى محرم
سفرد خى ايلمه ولا يختتنه رجل ولا امرأة بل يتباع له امه تختنه من ماله ان كان له مال واول خنثاى رجل
وامرأة سنت ايلمازلكه خنثى ايجون اكرمال وارايسه كندو مالندن برجاريه اشترا اولنور وسنت
اولنور والا فمن بيت المال ثم يتباع اكر اوخنثى نك مالى يوغيسه بيت المالدن برجاريه اشترا اولنور
وسنت المالدن نصكره بيع اولنور فان مات قبل ظهور حاله لا يغسل بل ييتمم ويكفن فى خمسة اثواب
اكر اول خنثى نك حال ظهور ندن اول يعنى زوال اشكال دن اول فوت اولسه غسل اولنماز بلكه صعيد

صعيد ايله تيمم اولنور وبش نوبه تكفين اولنور احتياط احمالدركه انثى اولمه ولا يحضر ما بعد راهق غسل
رجل ولا امرأة واول خنثاي مشكل مراهق اولدقده نصكره رجل وامرأتك غسلنه حاضر اولمق جائز
دكلدر ذكر اولنان احتمالات ايجون وندب تسجية قبره خنثى تك قبرينه تسجيه مندوب
اولور تسجيه نك معناسي نسايي دفن ايلدكلرنده رجال نظري دقتمسون ديو برده جكلرى تسجيه
اولدركه اكر انثى ايلم ماوجب بي اداالمش اولور لراكر رجل ايسه بر شئ لازم كلمز ويوضع الرجل
مما يلي الامام ثم هو ثم المرأة ان صلى عليهم جملة مثلا دفعه ده جنازه جمع اولسه بري خنثى
وبري خاتون اولسه رجل امامه ولي ايليان محلده وضع اولنور صكره خنثى اندنصكره انثى وضع
اولنور خنثى رجلدن مؤخر اولور نسا اولمق احتمالي ايله ونساء دن مقدم اولور رجل اولمق
احتمالي ايله ولهاخر النصيبين من الميراث عند الامام خنثاي مشكل ايجون ميراثدن ابوحنيفه
قتن نصيبنك اختسي وارد رفلومات ابوه عنه وعن ابن فللابن سهمان ولهسهم اكر خنثى تك
بابا سي فوت اولسه براوغلنى وبردخي خنثاي قوسه ابن ايجون ايكي سهم وخنثى ايجون برسهم وار در
وعند الشعبي نصف النصيبين وتعبى قتن خنثي ايجون نصيبنك نصفي وارد ر وهو ثلثة من سبعة
عند ابي يوسف خنثانك نصيبى ابو يوسف قتن يديدن اوجدر يعنى يدي سهم اولور د ردي ابنه
وريلور اوجي خنثاي مشكله وريلور وخمسه من اثنى عشرة عند محمد امام محمد قتن ميراث اون ايكي
سهم اولور بش خنثايه سائري ابنه وريلور ولو قال سيدة كل عبد لي حر او كل امة لي حرة لا يعتق
ما لم يستبن اكر خنثانك سيدي بم قولدم حر در ديسه وياخود جملة جاريه لرم حرة در ديسه
خنثاى مشكل معتق اولماز بعد البلوغ حالى ظاهر اولمينجه ولو قال بعد تقرر اشكاله اما ذكر او انثى
لا يقبل وقبله يقبل اكر اشكال يعنى خنثاي مشكل اولدوغى مقرر اولدقده نصكره خنثى اولان كمسنه دن
اركلكم وياخود خنثى بم ديسه جوابي مقبول اولماز اشكال مقرر اولمازدن مقدم ديسه مقبول
اولور باب مسائل منثوره ومسائل متفرقه ذكرى مصنفك دأبي در يعنى مسائلك
ذكرلازم ايكن محلى واقع اولمالغله ذكر اولنمنوب حالا تداركي لازم اولمغين مسائل شتى ديو

ذكر ايدر لركتابة الاخرس وايماؤه بما يعرف به اقراره بي زبانن كتابتي وايماسي يعني شول ايماسيكه اقراري
اول شيئله بلنور عباده اولان بالايمايه متعلقدر وبخور تزوج وطلاق وبيع وشراء ووصية وقود عليه
اوله كالبيان بنحوده اولان بالكتابت وايمايه متعلقدر يعني احرسك تزوج وطلاقي وبيعي بيان كبيدر
ولايحد لقذف وغيره احرس قذف ايجون حد اولنماز وغيريكه زنا وشرب خمر دراله كتابت وايمايله
اقراري بيان دكلدر حد اولنماز زيرا الحدود تندرئ بالشبهات اولمغله بيان اولماز ومعتقل اللسان
ان امتد به ذلك وعلمت اشارته فهو كالاخرس والا فلا معتقل اللسان اكر ممتد اولورايسه
اول اعتقال واشاراتي بين الناس بيلنورسه اول معتقل اللسان احرس كبيدر يعني احرس حكمنده اولان
احكام بوندهدنجي جاري اولور اكر اعتقال ممتد اولمازايسه وبين الناس اشاراتي بيلنمازايسه
احرس كبيدركي دكلدر معتقل اللسان شول كسنه دركه تكلمه قادر اوليه والكتابة من الغايب
لبس بحجة غايبدن كتابت حجت دكلدر عمل اولنماز زيرا حاضر اولمغله قادر در حجت اولمغه
ضرورت يوقدر اخرس بونك خلافيدر قالوا الكتابة انما مستبين مرسومة وهو كالنطق في
الغايب والحاضر ديديلركه كتابت مستبين يعني كاتبك مرادي ظهور اولسه يعني على وجه المعتاد
عنوان ايله مقدر اوله امدي ذكر اولندوغي اوزره كتابت غايب وحاضره نطق كبيدر اما في زماننا
ختم شرط در زيرا معتاد اولمشدر واما مستبين غير مرسوم ككتابة على الجدار واوراق الشجرة
وسنوي فيه وياخود مستبين يعني مراد في مظهر اوله غير مرسوم له يعني على وجه المعتاد عنوان ايله مقدر
اوليه ديوار اوزرينه واوراق شجر اوزرينه بازمق كبيدر واندن نيت ايله بومقوله كتابت لغو در
زيرا بوطريق ايله امري اظهار ده عرف ناس يوقدر حجب اولنمار الا انضمام ايله مندرجت ابدوب
اوزرينه اشهاد اتمك ايله حجت اولور واما غير مستبين كالكتابة على الهواء والماء ولا عبرة فيه وياخود
غير مستبين اوله يعني مظهر اوله هوا اوزرينه كتابت كبي بوغير مستبين اعتبار يوقدر واذا اختلط
الذكية بميتة اقل منها تحري واكل والا فلا توكل حالة الاختيار وتحري حالة الاضطرار ذكية
يعني بوغار لمش لحم كندودن اقل ميته يه مختلط اوله تحري ايله وحالة اختياريده اكل ايليه

ایله واکرمیته دکیه دن افل اولیوب مساوی اوله ویاخود اکثر اوله تحری اولنماز وحالة اختیاریده اکل اولنماز
امّا عند الاضطرار اکلده تحری اولنور واذا احرق راس الشاة المذبوح بدم وزال دمه فاتخذ منه مرقة
جاز والحرق کالغسل فجان برکسنه دم ایله ملوث اولمش قیونك باشنی احراق ایله ودمی زایل اولسه واولمق
احراق ایله دوکی باشدن مرق اتخاذ ایله جائزدر حرق غسل کبیدر زیرا نار نجاستی احراق ایدر یعنی
ازاله ایدر برشی بابی قالماز ویاخود رماد ایدر استحاله سببیله طاهر اولور ونجاستی احراق ایلمك
رماد اولسه استحاله سببیله طاهر اولور حمر تخلّل اولنه باك اولور وخنزیر مملحه یه دوشسه وملح
اولسه باك اولور وتنور نجس ایله نار ایله طاهر اولور ولو جعل السلطان الخراج لرب الارض جاز
بخلاف العکس العشر کرسلطان ارض صاحبنه خراج ایله جائزدر عشر یونك خلافیدر خراج ارض ایچون
وصیفه در ولو دفع الارض المملوکة الی قوم لیعطوا الخراج جار اکر امام اراضی مملوکه یی صاحبی ذراعت
ایلمامك ایله خراج ویرمك ایچون آخر کسنه لره ویرسه جائزدر فاصل زیلعی دیرکه فجان اصحاب
ارصادن دراعتدن عاجز اولسه لر خراجی دخی ویرمکه قادر اولسه امام اول ارض مملوکه یی
قادرین اولان کسنه لره اجرت ایله ویرر وخراجی اخذ ایدر زیاده سنی املاك صاحبلرینه ویررولو
نوی قضاء رمضان ولم یعیّن ای یوم صح برکسنه نك رمضاندن برکون ویا ایکی کون قضاسی اولسه قضاسنه
نیت ایله امّا قنقی کون ایدوکنی تعیین ایلمسه قضاسی صحیح اولور ولو عن رمضانین فلافی الاصح اکر
قضاسی رمضانیندن اولورسه وایکی رمضاندن نیت ایلمسه صحیح اولماز مادامکه فلان سنده
اولان رمضانك قضاسیدر دیو نیت ایلمش روایت اصح بودر وکذا فی قضاء الصلاة لونوی
ظهراً علیه مثلاً ولم ینو اوّل ظهر او آخر ظهرا وظهر یوم کذا وعینه قضاء صلاته دخی صحیح اولماز مثلا
اوزرینه واجب اولان ظهرنیت ایلمسه امّا کندونك ابتداء قضاینه فلان ظهرنیت ایلمسه ویاخود
فلان کون ظهرنیت ایلمسه مجرد صلاة دیو نیت ایلسه صحیح اولماز وقیل نصح فیهما ایضاً دینلدیکه
قضاء صوم ده وقضاء صلوته یعنی رمضانین ایچون نیت ومجرد صلاة ظهر ایچون نیت
صحیح اولور کبیر وکچن مسئله کبیر بوقول بعض مشایخك قولیدر لکن اصح اولان اوّلکی مسئله

ولو ابتلع الصائم بزاق غيره فان جبيه لزمه الكفارة والا فلا اكر صائم غيرك بزاقني يوتسه اكر
اول ابتلاع ايلدوكي بزاق حبيبك ايسه كفارة لازم اولور اكر حبيبك دكل ايسه قضا لازم در انجق
وقتل بعض الحاج عذر في ترك الحج حاجيلرك بعضيسنك قتلي ترك حج ايلمكه عذر در زيرا امن
طريق وجوبنك شرطيدر ومناسكي بيان اولندوغي اوزره اداسنك دخي شرطيدر ومن قال
لامرأة عند شاهدين تؤذن من سدي فقالت شدم لا ينفذ النكاح بينهما الم يقول قبول
كردم بركسنه برخاتونه ايكي شاهد قشده فارسي لسان ايله سز بنم خاتونم اولدوكزمي خاتون
دخي اولدم ديسه مابينلرنده نكاح نافذ اولماز مادامكه رجل قبول كردم ديمه ولو قال
خويشتن رازن من كردانيدي فقالت كردانيدم فقال بر برفتم ينفذ واكر بر رجل برخاتونه
كندوني بنم خاتونم ايلدنمي خاتون دخي ايلدم ديسه ورجل دخي قبول ايلدم ديسه نكاح منعقد
اولور زيرا كرديندم ايجابدر وبر برفتم قولي قبول در لابد نكاح منعقد اولور ولو قال الرجل
دوختر خويشن رابسر من ارزاني داشتي فقال داشتم لا ينعقد بركسنه بر رجله قزني بنم اوغلومه
ارزاني ديدمي يعني لايق كوردمي ديسه واول رجل دخي داشتم ديسه نكاح منعقد اولماز
ولو منعت المرأة زوجها من الدخول عليها وهو يسكن معها في بيتها كانت ناشزة اكر برخاتون
زوجني كندويه دخولدن يعني جماعدن منع ايلسه حال بوكه اول زوج خاتونك اولدوغي يرده
ساكن اولور اول خاتون ناشزه اولمشدر زيرا نفسني بغير حق زوجدن حبس ايلمشدر بو تقديرجه
خاتونه نفقه واجب دكلدر واكر بنشوزي منزلي نقل ايجون ايسه ناشزه اولماميش اولور زيرا سكني
واجبدر بو تقديرجه نفسني بحق حبس ايلميش اولور نفقه سي ساقط اولماز ولو سكن في بيت
الغصب فامتنعت منه فلا اكر زوج غصب اولنمش بيتده ساكن اولسه وخاتون جماعدن
كندويي منع ايلسه ناشزه دكلدر زيرا خاتون سكني طلبنه قادر در ولو قالت لا اسكن مع
امه تك واريد بيتا على حدة فليس لها ذلك اكر خاتون سنك جاريك ايله معاً براوده ساكن
اولمم ديسه على حده بر بيت مراد ايلسه اول خاتون ايجون مراد ايلدوكي شيء يوقدر البتة

برخذ شکار لازمدر منعی یمکن دکلدر ولو قالت مرا طلاق ده فقال داده کیر اوداده اوکرده باداد
توایقع والا فلا اکر خاتون زوجنه بکا طلاق ویر دیسه زوج دخی داده دیسه یعنی ویرملش دوت و
یاخود کرده کیر اولمش دوت و یاخود داده باد یعنی ویرملش اولسون دیسه اکر نیت ایلمش ایسه طلاق
واقع اولور اکر نیت ایلمامش ایسه واقع اولماز ولو قال داده است اوکرده است و ان لم ینو اکر خاتون
مرا طلاق ده دیدکده داده است وکرده است دیسه طلاق واقع اولور اکر نیت ایلمامش ایسه ده
ولو قال داده انکار لا یقع وان نوی اکر داده انکار دیسه طلاق واقع اولماز اکر نیت ایدرسه ده زیرا
بوسوز ایقاع دکلدر ولو قال دی مرا نشاید تا قیامة او همه عمر لا یقع الا بالنیة اکر دیسه که اول بکا
تا قیامة دکین لایق دکلدر مدة عمرده ایسه طلاق واقع اولماز زیرا لیاقت صریح طلاق دکلدر
الا نیت ایله واقع اولور بو لفظلر کنایه در ولو قال لها حیلة زنان فهو حیکنه اقرار بالطلاق
الثلث اکر بکمسنه خاتونه حیله زنان کن دیسه طلاق ثلاثیه اقرار در زیرا حیلهٔ نسا ایله طلاق دن
تعبیر اولنور ولو قال حیلهٔ خویشتن کن فلا اکر خاتونه حیلهٔ خویشتن کن دیسه طلاق واقع اولماز
ولو قالت له کابین ترا بخشیدم مرا جنبك بارواد فان طلقها سقط المهر والا فلا اکر خاتون زوجنه
کابینی سکا بغشلدم النی بندن جك و یاخود بنم ایله مجادله ایلمه دیسه اکر طلاق ویرر سه مهر ساقط
اولور اکر طلاق ویرمز سه مهر ها قط اولماز ولو قال لعبده یا مالکی اولامته انا عبدك لا یعتق
اکر بر رجل عبدنه یا مالکی دیسه و یاخود جاریسنه انا عبدك دیسه عتق واقع اولماز بو لفظلر
عتقه دلالت ایلماز لر ولو دعی الی فعل فقال برمن سوکندا ست که ان کار بکنم فهو اقرار بالیمین
بالله تعالی اکر برفعله دعوت اولنسه واول کمسنه اول شیئ ایتملیمکه بنم اوزریمه یمین وارر دیسه
بو کلام یمین بالله اقرار در وان برمن سوکندا ست بطلاق فاقرار بالحلف بالطلاق اکر بکمسنه
برفعله دعوت اولنسه واول کمسنه بنم اوزریمه طلاقه یمین وارر دیسه بو کلام حلف طلاقه اقرار در
فان قال فلت ذلك کذبا لا یصدق اکر اول کمسنه بو سوزی بن کذب یا سویلدم دیسه تصدیق
اولنماز زیرا انسان اقراری ایله مؤاخذ اولنور وکذا لو قال مرا سوکند خانه است که این کار نکنم

اگر برفعله دعوت اولنوقده بواسی اشلیمکه سوکندخانه دار دردیسه بنه خلف بالطلاقه اقرار
عزمه اعتبار ایله ولو قال المشتری للبایع بهارا بازده فقال البایع بدهم یکون فسخا للبیع
اگر بعد المشتری بایعه بهاسنی کیروویرم یعنی فیمتنی رد ایله دیسه وبایع دخی بدهم یعنی ویرم
دیسه بیع فسخ اولنور زیرا مشتریدن رد ثمنی طلب وبایعدن رضا جانبیندن اقاله در العقار
المتنازع لایخرج من ید ذی الید مالم یبرهن المدعی متنازع فیه اولان عقاری دی الیدك
یدندن جبرا مدعی دعواسی اورزینه برهان اقامت ایلیه ولا تصح قضاء القاضی فی عقار
لیس فی ولایته والی ولایت اولیان قاضینك قضاسی عقارده صحیح دکلدر یعنی عقار اولان
مکانده قاضی اولمدقجه حکمی صحیح دکلدر واذا قضی القاضی فی حادثة بینة ثم قال رجعت عن
قضایی اوبدا لی غیر ذلك او وقعت فی تلبیس الشهود اوابطلت حکمی ونحو ذلك لایعتبر
والقضاء ماض ان کان بعد دعوی صحیحة وشهادة مستقیمة فجان برقاضی برحادثه یعنی بر
اشده بینه ایله قضا ایلسه اندنصکره بن قضا ایلدکمدن رجوع ایلدم دیسه وباخود بکا قضا
ایلدکمدن غیری شی ظاهر اولدی دیسه وباخود شهودك تلبیس اولدوغنه واقف اولدم
دیسه وباخود حکمی ابطال ایلدم دیسه وباخود بوکا مشابه شیئله سویلیوب رجوع ایلدم دیسه
قاضینك سوزینه اعتبار اولماز زیرا قضا ماضیا نافذ اولمشدر اگر قضا دعوی صحیحه وشهادة مستقیمه
صکره اولمش ایسه حکمی نافذ در تغییر اولماز ومن له علی آخر حق فجحده فقام وترکه ثم سأله عنه واقر به وهم
بروبه ویسمعون وهو لایراهم صحت شهادتهم علیه وان سمعوا کلامه ولم یروه فلا برکسنه آخر کسنه
اورزنه حقی اولسه وصاحب حق برقومی اخفا ایلسه اندنصکره صاحب حق اول آخرزدن حقنی
طلب ایلسه واول کسنه دخی اقرار ایلسه حال بوکه اول قوم اول کسنه یی کورر لردی وکلامنی استماع
ایدر لردی واول مدیون اولان آخر اول قومی کورمزدی اول قومك مقر مدیونك اورزینه
شهادتلری جائز اولور اما اگر کلامی استماع ایدوب کندویی کورمز لرسه شهادتلری جائز اولماز
ولو بیع عقار وبعض لمقاربالبایع حاضر بعلم البیع وسکت لاتسمع دعواه اگر عقار

عقار بيع اولنسه بايعك بعض اقاربى حاضر اولسه وبيع اولندوغنى بيلسه وسكوت ايلسه بعد البيع
دعواسى مسموع اولماز ولو وهبت امرأة مهرها من زوجها ثم مات فطلبت اقاربها المهر وقالوا كانت
الهبة فى مرض موتها وقال بل فى صحتها فالقول له اكر برخاتون مهرينى روجندن هبه ايلسه اندن صكره فوت
اولسه وخاتوندك مهرينى زوجندن طلب ايلسه لرودييسه لركه هبه مرض موتنده اولمشدر وزوج ديسه كه
بلكه صحتنده اولمشدر قول زوجندر قياس بوايديكه قول ورثه نك اولە زيرا هبه حادثدر حوادث ايسه
اقرب اوقاته مضاف اولور اما استحساناً قول زوجندر ولو اقر بحق ثم قال كنت كاذباً فيما اقررت
خلف المقر له ان المقر لم يكن كاذباً فيما اقر وليست بمبطل فيما ندعى عليه عند ابى يوسف رحمه الله وبه يفتى
اكر برکسنه آخر کسنه يه حق اقرار ايلسه اندن صكره بن اقرار ايلدوكم كاذبم ديسه مقر له تحليف اولنور تحقيقاً
مقر اقرار ايلدوكى شيئده كاذب اولمدوغنه اكا يمين ويريلور وابو يوسف قتنده وفتوى دخى بوقول
ايله در مثلا زيد عمره الجون برشئ اقرار ايلسه اندن صكره زيد بن اقرارمدن كاذبم ديسه عمره يمين ويريلور
والاقرار ليس سبباً للملك اقرار ملكه سبب دكلدر مثلا زيد عمره بيك درهم الاجق حقمدر واردر
ديسه وزيده سبب ايله حقندن دنيلسه عمروك اقراري سبيله دربنم مديونم در ديسه دعواسى
مقبول اولمز مجرد بلكه سبب دكلدر بلكه قرضدر ويا خود مبيعك ثمنندن ثمنندر ديو ثبوتى لازمدر
ولو قال الآخر وكلتك ببيع هذا فمكث صار وكيلا برکسنه آخر کسنه يه شو شئى بيع ايلكه سنى وكيل
ايلدم ديه مخاطب سكوت ايلسه وكيل اولور سكوتى وعدم ردى عادتا دليل قبول در ومن وكل المرئة
بطلاق نفسها لا يملك عزلها برکسنه خاتونى كندو طلاقنه وكيل ايلسه عزل ايلسه مالك اولماز زيرا توكيل
كندو جانبندن يمين در ويمينندن رجوع صحيح دكلدر ولو قال الآخر وكلتك بكذا على انى متى عزلتك
فانت وكيلى فطريق عزله ان يقول عزلتك واكر برکسنه آخره ديسه كه شو قدره سنى وكيل ايلدم
شونك اوزرينه كه نه وقت سنى عزل ايليم سن بنم وكيلم سن ديسه انك طريق عزلى عزلتك ثم عزلتك
ديمك در زيرا وكالتك شرطه تعليقى جائز در امدى وكالتدن عزله تعليقى دخى جائز در فحان
انى وكالتدن عزل ايلسك وكالت منجره دن منعزل اولور ومعلقه منجزا اولوب وكيل جديد

اولور اندن صكره نانيا عزل ايليه وكالت ثانيه دن منعزل اولور ولو قال كلما عزلتك فانت وكيلي
فطريقه ان يقول رجعت عن الوكالة المعلقة وعزلتك عن المجرة اكر ديسه كه سنى شو قدره وكيل
وكيل ايلدم شونك اوزرينه كه هر بار كه سنى عزل سن بنم وكيلم سين انك طريقي عزلي وكالت
معلقه دن رجوع ايلدم وسنى وكالت مجرده دن عزل ايلدم ديمك در زيرا كلما افعالك تكراري
مقتضيدر بوحسه نهايتنه وكين دكلدر وقبض بدل الصلح قبل التفرق شرطدر ان كان دينا بدين
والا فلا بدل صلحي قبض مجلسده قبل التفرق شرطدر اكر صلح دينا بدين اولور مثلا صلح التوندن
اقچه اوزرينه اولسه وياخود زمتده اولان شيدن غيري اوزرينه صلح اولسه قبل التصدق
بدل صلحي قبض شرطدر واكر دينا بدين دكل ايسه قبل التفرق قبض شرط دكلدر ومن ادعى
على صبي دارا فصالحه ابوه على مال الصبي فان كان له بينة جاز الصلح ان كان بمثل القيمة
او اكثر بما يتغابن فيه وان لم يكن له بينة او كانت غير عادلة بركسنه برصبي اوزرينه برادعويي
ايلسه يعني صبيك اندن اولان بنمدر ديو ادعا ايلسه اول صبيك باباسي دعواسني مال
مال صبي دن صلح ايلسه كر مدعينك شاهدي وار ايسه صلح جائزدر وصلح دخي دارك قيمتي مثلي
اولورسه وياخود دارك قيمتي مثلي اولورسه وياخود دارك قيمتندن اكثر اولورسه ناس تغابن
ايده كلمش اولسه صلح جائزدر اكر مدعينك بينه سي يوغيسه وبينه سي اولدوغي تقديرجه عادله
اولسه بابانك صلحي جائزدر كلدر زيرا مال يتيمه تعدي ايلمش اولور ومن قال لا بينة لي ثم برهن
صح بركسنه برد عويي خصوصنده بنم شاهدم يوقدر ديسه صكره شاهد كتورسه صحيحدر كرچه
صورة ظاهرده تناقص در لكن ايكيسينك بينني يوقيق ممكندر بوادمك شاهدي وار ايمش
لكن اونو تمش وياخود شاهدي وار ايدوكني مقدما بلميوب صكره بلمش اولمه وابو حنيفه دن
روايت اولنمش كه تناقص اولمغله شاهدلري قبول اولميه امّا اصح قولده بودر وكذا لو قال
لا شهادة لي في هذه القضية ثم شهد بينه مرور ايدن مسئله كبيدر قبول اولور بركسنه شو قضيه
بنم ايچون شاهد يوقدر ديسه بعده شهادت ايلسه شهادتي قبول اولنور توفيق ممكندر اولدن

لدن اونمش ایدیم شمدی حاطرمه کلدی دیمك ابو حنیفه قتنده قبول اولماز تناقض قیلمق ظاهردر اما
وفاقاً قبول اولور کذا فی المختلط المنتقط اما برکسنه فلان کسنه نك اوزرنده بنم حقم یوقدر دیسه وبعده دعوی
ایلسه مسموع اولماز زیرا اقرار ایله دعوی بینلرنده مناقضه قیلمق ظاهردر توفیقی ممکن دکلدر والامام
الذبدولاه الخلیفه ان یقطع انساناً من طریق الجاده دن لم یضر بالمارة خلیفه نصب ایلدوکی امام
ایچون انسانی طریق جاده دن قطع ایلمك یعنی کچور مك وارد راکر مرور ایدنلره ضرر و برمز ایسه زیرا
امامك حق کافیدر تصرفی وارد راکر قطع مروردہ برمصلحت کورمش ایسه حاصل کلام مسلمانلره
نفع اولان شیده علی مقبولدر ومن صادره السلطان ولم یعین بیع ماله فباع ماله نفذ شول
کسنه یی سلطان مصادره ایلسه مالنی بیعه تعیین ایلسه واول کسنه مالنی بیع ایلسه نافذ اولور مثلا
برکسنه نك اوزرنده مال میری اولسه مالنی پادشاه طرفندن اخذ ایلسه لر کندوسی مالنی بیع ایدوب
دینی ادا ایلسه اول بیع نافذ اولور زیرا اکراه وکلدر اختیاری الیه ایلمش اولور ولو خوف امراته بالله
بالضرب حتی وهبت مهرها منه لاتصح الهبة ان قدر علی الضرب اکر برکسنه خاتونینی خلع ایلمیه
اوزرینه اکراه ایلسه وخاتون دخی اول فعلنی اشلسه طلاق واقع اولور خاتون اوزرینه مال واجب اولماز
زیرا خلعك صدوری زوج طرفندن اولمشدر خاتونك رضاسی یوغیدی آنجق اکراه الیه اولمشدر ولواحالت
انساناً بالمهر علی الزوج ثم وهبته من الزوج لا یصح الهبة اکر خاتون زوجی اوزرنده اولان مهرینی برکسنه
حواله ایلسه وبعد الحواله مهرینی زوجینه هبه ایلسه هبه سی صحیح اولماز زیرا حواله الیلك الیه مهر خاتونك
ملکندن چقمشدر ملکندن اولمیان شیئك هبه سی صحیح دکلدر ومن اتخذ بئراً او بالوعة فی داره فنز
منها خایط جاره وطلب تحویلا لا یجبر علیه برکسنه کندو دارنده بئر و یاخود بالوعه یی آخره بئره تحویل ایلمك طلب ایلسه تحویل
دیوارنه دنشه ایلسه قونشوسی اول قیوبی و یاخود بالوعه یی آخره بئره تحویل ایلمك طلب ایلسه تحویل
ایلمك ایچون جبر اولنماز بالوعه شول قیودرکه اعزی طارو ایچی بول تازیلوب یغور صویی وسایر
چرکاب جمع اولمق ایچون وان سقط الخایط منه لا یضمن اکر قونشونك دیواری اول قیولرن دنشمکله
ساقط اولسه صاحب اولماز زیرا قیو قازان کسنه کندو خالص حقنده تصرف ایلمشدر ومن عمر دارزوجته

بملك بادنها فالعمارة لها والنفقة دين لها عليها برمكسنه زوجه سنك وارثي كندو مالي ايله زوجه سنك اذني ايله
عمارت ايله خاتون ايجون درنفقه سي يعني صرف ايلدوكي مال زوجك دينيدر زوجه سي اوزرينه
ملك خاتوندر آنجق صرف ايلدوكي اچون خاتونك دينيدر اولمز وان عمرها لها بلا اذنها فالعمارة لها
وهو متبرع اكر زوجه سنك وارثي بلا اذن روجه سي ايجون عمارت ايله خاتون ايجندر زوجه
متبرعدر يعني صرف ايلدوكي اچون متبرع اولمش اولدي زيرا بلا اذن تعمير المستدر وان عمر لنفسه بلا
اذنها فالعمارة لها اكر زوجه سنك دارنه بلا اذن كندو نفسي ايجون بنا ايله بنا ايلدوكي شئ زوجه
ايجوندر آنجق عرصه بي غاصب اولمشدر اكر زوجه مراد ايدرسه قلع ايتدورر ومن اخذ عرصة مالك فترعه
انسانا من يده فلا ضمان على النازع برمكسنه غرمي اخذ ايله نازع اوزرينه ضمان لازم كلمز يعني حقي
اولان خصمني الندن خلاص ايدن مكسنه نك اوزرينه ضمان لازم كلمز ومن في يده مال انسان فقال
له السلطان ادفعه الي والا قطعت يدك اوضربتك خمسين سوطا لا يضمن لو دفع برمكسنه نك ويدنده
برمكسنه نك مالي اولمه سلطان اول مكسنه يه فلانك سنده اولان مالني بكا ويرو والا يدني قطع ايده رم
وياخود سكا اللجي بجي اورورم ديسه واول مكسنه آخرك كندوده اولان مالني ويرسه بعده ضامن
اولماز زيرا دفع بابندر اول مكسنه مكروهدر ولو وضع في الصحراء منجلا ليصيد حمار وحش وسمي عليه
وجاء في الغد ووجد الحمار مجروحا ميتا لا يحل اكله برمكسنه حمار وحشي صيد ايلمك ايجون صحراده
براوراق وضع ايلسه وحين وضعنده اوراغك اوزرينه بسم الله الرحمن الرحيم ديسه واوراغي وضع
ايدن مكسنه يارن كلسه برحمار وحشي بي مجروحا ميت بولسه اول حمار وحشينك اكلي حلال اولماز
زيرا شرط اني انسان ذبح ايلمك در بونده ايسه جرح ايدن اول وضع اولنان منجل يعني اوراقدر
ومتردده كبيدر يعني ديواسو سمش ويوكسك يردن دوشوب مجروح اولمش شئ كبي اولمشدر
منجل شول اوراقدركه انكله اكلن بچلور ويكر من الشاة الحيا والخصية والمثناة والذكر
والغدة والمرارة والدم المسفوح شاتدن يعني قيوندن اكلي مكروه اولان دينشي ايسه فرجي
اركك ايسه خصيتين ومثانه سي يعني قاووغي وذكري وغدسي كه بزدبوكلري شيدر ومرارة

ر یعنی اودی یوم مسفوح یعنی قاینمدر بونلری اکل المیك مکروهدر ومکروه اولانلرك جمله سی
بوبیت جمع ایدر **فصل** اذا ذکی الشاة کلها سوی سبع عضو فلا کلها فیاء وضاد وتاء وذال
وغین وراء ومهن وللقاضی ان یقرض مال الغائب والطفل واللقطة قاضی ایچون مال غایبی ومال
طفلی ولقطه یی آخره قرض ویرمك واردر زیرا استخلاصنه قادردر وولایت عامه سی
واردر اما اب ووصی بونك خلافنجه در یعنی طفلك مالنی آخره قرض ویرمکه قادردکلدر
ولو کانت حشفة الصبی ظاهرة من راه ظنه ولا یقطع جلدة ذکره الا بمشقة جائز ترك
ختانه اگر صبینك حشفه سی ظاهر اولسه واول حشفه یی کورن اول صبی یی ختان اولنمش
ظن ایلسه حال بوکه ذکرینك جلده سی قطع اولنمیوب الا مشقت ایله قطع اولنسه اول صبینك
ختانی ترك اولنمق جائزدر وکذا شیخ اسلم وقال اهل البصر لا یطیق الختان براختیار
کسنه اسلامه کلسه اهل بصر یعنی اهل وقوف اولان کسنه شیخ فانی بوکه یعنی ختانه طاقت
کتورمزدیسه صبی ترك اولندوغی کبی بونك دخی ترك ختانی جائزدر ووقت الختان غیر
معلوم ووقت ختان معلوم دکلدر ابو حنیفه حضرتلرندن سؤال اولندقده لا ادری بیور مشلردر
وقیل سبع سنین دینلدیکه وقت ختان یدی سنه در یعنی بدی یاشنده ایکندر ولا یجوز ان
یصلی علی غیر الملائکة والانبیاء الا بطریق التبع ملکدن وانبیا حضرتلرندن غیری اوزرینه صلی الله
علیه وسلم دیمك جائزدکلدر الا بطریق التبع جائزدر ولا الاعطاء باسم النیروز والمهرجان
نیروز ومهرجان اسمیله اعطا جائزدکلدر یعنی نیروز ومهرجانك شرفی ایچون عبد هدیه سی
کبی هدیه ویرمك جائزدکلدر بو ایکیسی مجوسیلرك عیدیدر ابو حفص کبیر بیور مشلردر کی
برکسنه اللی سنه الله عظیم الشانه عبادت ایلسه اندن صکره نیروز ومهرجان کونی کلسه وبعض مشرکینه
برنیو مرطه ویرسه اول کونی تعظیم ایچون تحقیقا کافر اولور وجمله عملی باطل اولور جامع الصغیر
صاحبی دیمشدرکه یوم نیروزده برکسنه برمسلمه برشی اهدی ایلسه اما اول کونك تعظیمی
مراد اولنمسه ایچون بعض ناسك اعتباری اولدوغی اجلدن ایسه کافر اولمز اما لایق اولان

اولى اعلى اشلماكدر زيرا نبي عليه السلام من تشبه قوما فهو منهم بيورمشلدر ولا باس بلبس القلانس فاوق
كيمك لا باسدر والشاب العالم ان يتقدم على الشيخ الجاهل شاب عالم ايجون شيخ جاهل اوزرينه تقدم
ايلمك واردر زيرا حق سبحانه وتعالى هل يستوي الذين يعلمون والذين لا يعلمون بيورمشدر وبنه موضع
آخرده اطيعوا الله واطيعوا الرسول واولي الامر منكم بيورمشدر اولي الامردن مراد اصح اقوالدن علماء در
خصوصا العلماء ورثة العلماء الانبياء بيورلمشدر كه نبي عليه الصلاة والسلام صحابه دن رضوان الله تعالى
عليهم اجمعين شاب اولان علماي علماء الدن دون اولنلرك اوزرلرينه تقديم بيورر لردي
وحافظ القران ان يختم في اربعين يوما قران عظيم الشانك حافظي ايجون قرق كونده برختم
ايلمك واردر زيرا قرآن دن مقصود معاني شريفه سني فهمدر ومضمون شريفنده اولان فرمان الهيه دن
عبرت آلوب امر ايسه دوتمق نهي ايسه اجتناب ايلمك در مجرد تلاوت دكلدر حق تعالى بنيك افلا
يتدبرون قول شريفي فهم معانيه دالدر كتاب الفرائض بو كتاب فرايضك احكامي بيانندهدر
فرايض فريضه نك جمعيدر وفرض بنيچه معنايه كلور اول معانيدن برسيله تقديردر وبو محلده مراد
اولان تقديردر زيرا حق سبحانه وتعالى هر كسك نصيبني ملك وانبيادن برفرده تفويض اليه يوب
بالذات كندوسي اصحابه بيننده نصف وربع وثمن وثلث وثلثين وسدس حصه بيان بيورمشدر
سائر احكام بونك خلافيدر انلرده نصوص مجمله در وفرايض اشرف علوم اولمغين نبي عليه السلام
تعلموا الفرايض وعلموها الناس فانها نصف العلم بيورمشدر ريدا اومن تركه الميت بتجهيزه
وتكفينه ودفنه بلا اسراف ولا تقتير ميتك تجهيز وتكفين ودفني تركه سندن بداء اولنور اسراف بعده
وني زياده تقتير اولنور ترك ايلدوكي شئ غيرك حقي اولمازايسه اكر غيرك حقي اولورسه منلا رهن
كبي وجنايت ايلمش كبي بونلري صاحبلرينه ردتجهيز اوزرينه تقديم اولنور حيا تنده تقدير
اولندوغي كبي اكر ميتك مديونيسه غيسه حيا تنده نفقه سي واجب اولان كسه نك اوزرينه تجهيز وتكفين
واجب اولنور مصنفك بلا اسراف قولي باعدد ايله در ياخود وقمت الله در اما عدد ايله اولان
رجلك اوج كفندن زياده سي وخاتونك بشدن زياده سي اسرافدر بونلردن اشغي اولسه تقتير

تقتير دريغي تقصير در اما قيمت ايله اولمسي اكر مبت حال حيوتنده يوز درهم قيمتي اولور تو بي
كيسه كفني يوز درهمدن زياده اولسه اسراف در بونلردن نقصان اولورسه تقصير در وبر اعتبار
دخي مثلا بر كمسه نك عيد شريفده كيجك بر توبي اولسه وبرده بين الاقران كيسه اولكه اوسطدر انك
بر اسي مقداري ايله تكفين اولنور ثم تقضى ديونه اندن صكره ميتك ديوني قضا اولنور ديندن
مراد عباد طرفندن مطالبه اولان ديندر يوخسه زكوة وكفارات وغير ديون كبيلدن دكلدر زيرا
بو مقوله ديون ميت موت ايله ساقط اولور ورثه اوزرينه اداسي لازم اولماز مكر كه وصيت
ايلميش اوله وياخود ورثه كندو حصه لرندن تبرع ايليه لر زيرا عباد الله ركن ملكنك نيتي وفعلي
بو ايسه موت ايله ساقط اولدي يعني اولور ثم تنفذ وصايا ه من الثلث ما بقي من الدين اندن
صكره ميتك وصايا سي بعد الدين باقي قلان شيك ثلث دن تنفيذ اولنور ثم يقسم
الباقي بين ورثته اندن صكره باقي قلان بين الورثة على ما فرض الله تقسيم اولنور ويستحق الان
بالنسب ونكاح وولاء ارثه استحقاق نسب نكاح وولاء سببيله در بونلردن غيري ايله وارث
ارثه مستحق اولماز لر وولاء فتح واولي ممدود در وولاء ايكي نوعدر بر نوعي ولاء عتاقه در بوكا
ولاء نعمت دخي ديرلر زيرا ولاء نعمت عصويه در سببي نعمت عتقدر رقيق اوزرينه اولان عتق
كرك بدل ايله كرك بغير بدل كرك كفارات ايچون وكرك نذر ايچون اولسون برابر در وبيداء باصحاب
الفرايض تركه تقسيم اولندقده ابتدا اصحاب فرايض ايله بدا اولنور اصحاب فرايض كتاب الله ده
سهام مقدره سي اولان لردر انلر اون ايكي نفر در وردي رجالدن سكزي نسادن رجالدن
بري بابادر وبري جد صحيح در وبري اوم قرنداشي در وبري زوجي در نسادن اولانك بري زوجه
وبر اوغل قزي وبري لابوبين قز قرنداشي وبري لاب قز قرنداسي وبري دخي اوم قز قرنداشي
وبري انا سي در وبري دخي جده صحيحه سيدر بو جمله زوج وزوجه ارثه استحقاقلري نكاح ايله در
يعني نكاح سببيله در باقيسي نسب سببيله در ثم بالعصبات النسبيه اصحاب فرايضدن صكره
عصبات نسبيه ايله بدا اولنور زيرا عصويه نسبيه سببيه دن اقوادر اصحاب فرايض نسبيه

اوزرینه ردّ اولنور امّا اصحاب فروض سببیّه اوزرینه ردّ اولنماز انلر زوج وزوجه در بونلره من لا یردّ علیه
تسمیه اولنور ثمّ بالعتق انذنصکره معتق الیه بداء اولنور کاکه مولای عتاقه دینلور مثلا برکسنه بر عبدی
و یاخود بر جاریه اعتاق الیله انلرك مولاسی معتق ایمیش در مولای عتاقه کرك مذکر اولسون کرك
مؤنث اولسون برابردر ثمّ عصبته انذنصکره معتقك عصبهٔ ذکوری الیله بداء اولنور یوملاه ذکور
قیدی لازم در زیرا اولا اولمدوغنه نبی علیه الصّلاة والسّلام بیور مشدر لیس للنساء من الولاء الّا
من اعتقن هن حدیث شریفی بیور مشدر ثمّ الردّ اصحاب فرایض حقلرینی الدوذنصکره باقی
شیلری عصبه اولور بولنمدوغی وقتده ذوی الفروض نسبیّه اوزرینه ردّ اولنور ثمّ ذوی
الارحام انذنصکره ذوی الارحام الیله بداء اولنور ذوی الارحام دخی ورث صنفدر
صنف اوّلی میّته منسوب اولور انلر اولاد بناتدر کرك ذکور وکرك اناث برابردر واولاد
بنات بنات ابتدر صنف ثانی میّت انلره منسوب اولور انلر اجداد فاسددن وجدّات
فاسد اتدر هرنقدر عالی اولورسه وصنف ثالث میّتك ابویننه منسوبدر انلر اولاد
اخوات وبنات اخوه در ودخی لام اخوه نك اوغلّریدر هرنه قدر سفلی اولورسه صنف
رابع میّتك حدّیننه منسوبدر انلر بابانك بابامی و یاخود اناناك بابامیدر و یاخود جدّیننه
منسوبدر انلر مطلقا عمّاتدر ولام اعمامدر ودخی اخوال وخالاتدر بوجمله وبونلرك سببیله
منسوب اولانلر ردّ ذوی الارحامدر ثمّ مولی الموالات بالاده مذکور اولنلر بولنمدوقده
جمیع میراثده مولی الموالات الیله بداء اولنور کم مجهول النسب کسنه آدمه سن بنم مولام اول
بن اولورسم بنم وارثم اول واکر جنایت ایدرسم عاقله مجی یعنی دیت وارثمی و یردیه واول
دخی قبول ایلیه وآخر دخی اولکی کبی اویوب اول دخی قبول ایلیه بر بر بنك وارثی اولور وارثمی
وارثسنی اداذن مقدم رجوع ایلمکه قادر در ثمّ المقرله بنسب انذنصکره مقرله بنسب الیله
بداء اولنور برنسب الیله مقرکه اول نسب اکا ثابت اولمدی مثلا برکسنه مجهول النسب کسنه یی
بنم قرنداشمدر دیو اقرار ایلیه لکن موصینك بابامی بنم اوغلمدر و یاخود بنم قرنداشمدر

شمدر دیو سببنی اقرار المدین اقراری اوزرینه موصی فوت اولسه بو مقوله مقرله بالنسب
لم یثبت دیو تسمیه ایلمغله در تم الموصی له باکثر من الثلث یوقروده ذکر اولنان کسنه لر بو اعدادقده
ثلثدن اکثرده موصی له ایله بدا اولنور وصیتی تکمیل اولنور ثلث اوزرینه زیاده منع اولنماق
ورثه اچون ایدی بوندن ایسه ورثه اولمامغله منع اولنماز تم بیت المال ذکر اولنان لردن برفرد
موجود اولمادقده بیت المال اچون اخذ اولنور و تمنع ارث الرق رقك ارثی منع اولنور
کرك کامل اولسون عبد کبی کرك ناقص اولسون مکاتب و مدبر کبی والقتل کما مر قتل
دخی ارثی منع ایدر ننه کم کتابت و باتره ذکری مرور ایتمشدر و اختلاف الملتین اختلاف
ملتین دخی ارثی منع ایدر اختلاف دینین دیمدی زیرا یهودی نصرانیدن و نصرانی
یهودیدن وارث اولور لر مع هذا دینلری مختلفدر بو تقدیرجه الکفر ملة واحدة اعتباری
ایله وارث اولور لر اما بعض فقهامز ین الیهود والنصاری نوارث اولمامغه ذاهب اولمشلردر
زیرا اعتقادلری مختلفدر یهود دینك عیسی علیه السلام و انجیله اعتقادلری یوقدر بو تقدیرجه
یهودی ایله نهاری ملتین اولمش اولور لر و اختلاف الدارین حقیقة اختلاف دارین حکما
حقیقة ارثی منع ایدر اول اختلاف دارین حقیقة اولسون حربی ایله ذمی کبی مثلا برحربی
مرد اولسه و دار اسلامده برذمی اوغلی اولسه و باخود دار اسلامده برذمی فوت اولسه دار
حربده باباسی اولسه تباین دارین سببیله وارث اولماز لر اکر ملتده معا ایسه ده اوحکما یاخود
حکما یعنی اختلاف دارین حکما اولسه مسلمان کبی مثلا برحربی امان ایله دار اسلامه جقسه
و اول حربینك برذمی قریداشی اولسه و حربی بربور مرد اولسه دار اسلامده اولان ذمی
قریداشی کما وارث اولماز لر کرچه حقیقتده دار واحده در لکن حکما مختلفدر والمجتمع علی
توریثهم من الرجال عشرة ورثه دن توریث اوزرینه جمع اولان رجالدن اون نفر در الاب
اون نفرك اولکی سی باباد اوج حالی وار در بری فرض مطلقدر ولد ولدابن اولدقده حتی
سدسدر ننه کم حق سبحانه و تعالی نك ولابویه لکل واحد منهما السدس ان کان له ولد

شریفی واقع اولمشدر وبردخی تعصب محصدر ولد ولد ابن اولمدقوه نته کم حق سبحانه وتعالی
نك فان لم یکن له ولد وولد ابواه فلامه الثلث قول شریفی واقع اولمشدر وبری دخی فرض مع العصبه در
فری واوغلنك قزی ایله اولدقده فرض جهتیله سدس اولور وبر قز اولورسه نصف ایکی اولور
ثلثان الدقدنصکره باقی سنی بابا تعصیب جهتیله الور وابوه ان نفرك ایلیجی بابانك باباسیدر
جد صحیحدر وجد صحیح اولدرکه مینه نسبتله ام داخل اولمیه اوغل اولمدقوه جد صحیح بابا کبیدر
الا دورت مسئله ده دکلدر وبرحالی دخی بابانك وجودی قتنده ساقط اولمقدر اول
دورت مسئلهنك اولکیسی بابانك اناسی بابا ایله وارث اولمازجد ایله وارث اولور مسئله
ثانیه برکمسه ابوینی ترك ایلسه وزوجیندن بریسی ترك ایلسه وترك اولنان احد وجیندن نصیبندن
صکره اناایجون ثلث مابقی واردر اما بابا یرینه جد اولسه اناایجون جمیع مالك ثلثی واردر
مسئله ثالثه بنوالاعیان وبنوالعلاة کلی بابا ایله ساقط اولور لراجماعا جد ایله ساقط
اولمازلر بنوالاعیان اخوه واخوات دن لاب وام اولاندر بنوالعلاة اخوه واخواتدن
لاب اولنلردر مسئله رابعه معتقك باسی اوغل ایله اولسه ثلث ولاء اخذ ایدر ابو یوسف
قتنده اما معتقك جدی اغلی ایله بولونسه ولانك جمله سی اوغلنندر حد ساقط اولور
والابن وابنه والاخ وابنه والعم وابنه والزوج ومولی النعمة اوجلبی سی اوغلیدر دیمکدر
اوغلنك اوغلی دیشمکدر قرنداسی دیمکدر قرنداشی اوغلی دیمکدر عمی دیمکدر عمکزنجی سی
اوغلیدر بونلرنسب ایله ارثه مستحقلردر طفوزنجی سی مولا ونعمتدر یعنی مولاءعتاقه دیرلر
ارثه استحقاقی نکاح سببیله دیرمولانك استحقاقی ولاء ایله دیرومن النساء سبع ورثه دن
تورپشلاوزرینه جمع اولان نسادن یدی کسنه در الام والجدة والبنت وبنت الابن والاخت
ومولاة النعمة بری اناادر وبری انانك اناسیدر وبری دخی اوغلك قزیدر وبری قزقرداشیدر
وبری دخی زوجه در وبری دخی مولاة نعمتدر یعنی معتقه اولان خاتوندر وهم ذو فرض
وعصبة بورجال ونسادن مذکوراولانلر ایکی نوعدر بری صاحب فرضدر وبرنوعی

سهم مقدر

نوعي عصبه درود والفرض من لهم سهم مقدرة واصحاب فروض شول كمسة دركة انلرايجون
واردر والسهام المقدرة في كتاب الله تعالي ستة كتاب اللهده مقدره اولان سهام التيدر النصف
بري نصفدر حق سبحانه وتعالي بيورمشدر ذكر ايلمشدر وان كانت واحدة
فلها النصف وموضع آخرده ولكم نصف ماترك ازواجكم وبر موضعده دخي وله اخت فلها
النصف ماترك بيورمشدر والربع بري دخي رابعدر كتاب اللهده ايكي موضعده ذكر اولنمشدر
ولكم الربع مما تركن وموضع آخرده ولهن الربع مما تركتم بيورمشدر والثمن بري دخي ثمندر
حق سبحانه وتعالي ثمني بر موضعده ذكر ايلمشدر فلهن الثمن مما تركتم بيورمشدر والثلثان
بري دخي ثلثاندر كتاب اللهده ايكي موضعده ذكر اولنمشدر حق بناتده فان كن نساء فوق
اثنتين فلهن ثلثا ماترك وحق اخواتده دخي فان كانتا اثنتين فلهما الثلثان بيورمشدر
والثلث بري دخي ثلثدر كتاب اللهده اول ثلث ايكي موضعده ذكر اولنمشدر فلامه الثلث
وبر غيري موضعده وان كانوا اكثر من ذلك فهم شركاء في الثلث بيورمشدر والسدس بري دخي
سدسدر وكتاب اللهده سدس اوچ موضعده ذكر اولنمشدر ولابويه لكل واحد منهما السدس
وموضع آخرده فان كان له اخوة فلامه السدس وموضع آخرده فان كان له اخوة ولابويه فلكل
واحد منهما السدس بيورلمشدر فالنصف للبنت بس امدي نصف صلبيه ايجوندر ولبنت
الابن عند عدمها ودخي نصف اوغل قرني ايجوندر بنت صلبيه اولمدقده زيرا بنت صلبيه
نص شريف صريحاً واقع اولمشدر لكن بنت صلبيه منعدم اولمغله بنت ابن انك مقامنه
قايم اولور وللاخت لابوين وللاخت لاب عند عدمهما ونصف لابوين قزقرداشي ايجوندر
ولابوين قزقرداشي اولمدقده نصف لاب قزقرداشي ايجوندر اذا انفردت بوذكر اولنان
حكم قزقرداشلرندن بري منفرد اولدقده درامّا فجان مختلط اولسه لر عصبات للذكر مثل
حظ الانثيين حكمي واقع اولمش درانشاء الله تعالي محلنده ذكر اولنور وللزوج عند عدم
الولد وولد الابن ودخي نصف زوج ايجوندر ولد وولد ابن اولمدقده بس امدي مجموع

اصحاب نصف بش كسي اولوب دردي نسادن وبري رجالدن والربع لرعند وجود احدهما وزوج
ايجون ربع وارد ر ولد وولد ابندن بري موجود اولدقده وللزوج وان تعددت عندعدمها وزوجه
ايجون دخي ربع وارد ر متعدد اولورسه ده ولد وولد ابن اولمدقده والثمن لهما كذلك عند وجود
احدهما ثمن زوجه ايجون در ربع اولد وعمي كبي ابن ولد ابن اولمدقده ربع اولور اولد قده ثمن اولور
والثلثان لكل اثنين فصاعدا ممن فرضهن النصف ثلثان شول كسنه لر ايجون در كه فرضلري نصف
اولمكدر ولر ايكي وياخود دخي زياده اولدقلرنده ثلثان آلورلر وفرض نصف اولان طائفه درت
صنفدر بنت صلبيه وبري بنت ابن وبري اخت لابوين وبري لابدر والثلث للام عند عدم
وولد الابن والاثنين من الاخوة والاخوات ام ايجون ثلث جميع مال وارد ر ولد وولد ابن
واخوة واخواتدن ايكي كسنه اولمدقده بونلرامي ثلثدن بمدسه حجب ايدر ولها ثلث مابقي بعد
فرض احد الزوجين امك ايكي حالي احد روجينك فرضندن نصكره ثلث مابقي وارد رفي زوجتي
وابوين اوزوجته وابوين احد روجين فرضندن الدقدن نصكره ام ايجون ثلث مابقي وارد ر
ودنيلديكه ايكي مسئله ده درمثلا فوت اولسه زوجني وابوينني ترك ايلسه مسئله التيدندر
نصفني زوج الدقدن نصكره اوچ باقي قالور وثلثي برآدم الور باقي سني بابا الور وابلغي بركسنه
فوت اولوب زوجه سني وابوننيي ترك ايلسه مسئله مزاوندن ايكي دندر ربعي اوجدر زوجه ويردك
باقي طقوزقالدي ثلثي امه ويردك باقي سني بابا يه ويردك ولوكان مكان الاب فيهما جد فلها
ثلث الجميع خلافا لابي يوسف اكر ذكر اولنان ايكي مسئله ده اب مكانند جد اولسه ام ايجون
ثلث جميع مال وارد ر ولكن ابو يوسف ايجون خلاف وارد ر آنك قتنده جد ايله معا ثلث مابقي
وارد ر وللاثنين فصاعدا من ولد الام تقسيم لذكورهم واناثهم بالسويه انابر اخوة واكوك
اخواتدن ايكي ودخي زياده ايجون ثلث وارد ر واولاد امه بنو الاخياف تسميه اولنور
والسدس للواحد منهم ذكرا اوانثى اولاد امه دن ذكر اولسون انثى اولسون واحد ايجون
سدس وارد ر وللام عند وجود الولد وولد الابن والاثنين من الاخوة والاخوات

اخوات ولد ولد ابن موجود اولدقده وباخود اخوه و اخواندن باکی موجود اولدقده ام ایچون
سدس وارد ر وللاب مع الولد او ولد الابن ولد و ولد ابن اولدقده بابا ایچون سدس وارد ر
وکذا الجد الصحیح عند عدمه وهو من لم یدخل فی نسبته الی المیت ام وان دخلت فجد فاسد جد صحیح
دخی سدس الور جد صحیح شول کمسنه درکه میته نسبتنده ام داخل اولمسه اکرام داخل اولور سه
صحیح فاسد اولور وللجدة الصحیحة وان تعددت وهی من لا یدخل فی نسبتها الی المیت جد فاسد
جد صحیح اولدوغی کبی حد صحیحه سدس الور اکر متعدد دخی اولور سه حدهٔ صحیحه شول کمسنه درکه
میته نسبتنده جد فاسد داخل اولمیه ولبنت الابن وان تعددت مع الواحدة من بنات الصلب
بنات صلبیه دن بری ایله اولدقده بنت ابن ایچون سدس وارد ر اکر متعدد دخی اولور سه
وللاخت لاب کذلک مع الاخت الواحدة لابوین کذلک اخت لاب ایچون سدس وارد ر
لابوین اختک بری ایله معا اولدقده **فصل** هو فصل عصباتک احکامی بیاننده در
صاحب مفروض دیمکدر کم عصبه رجالک بابا طرفندن اولان قرابتی در صحاحده عصبه الرجل
بنو و قرابته دیمکدر وعصبه لغنده بنو البنون والجماعة المحیط بالرجل من اقربائه الکابنة من
الاب وعصبات اوچ نوعدر عصبه بنفسه عصب بغیره عصب مع غیره والعصبة بنفسه ذکر
لیس فی نسبته الی المیت انثی وهو یاخذ ما ابقته الفرایض عصب بنفسه شول مذکر درکه میته
ینسبتنده انثی اولمیه وعصب بنفسه اولان مذکر اصحاب فرایضدک بابی قوده وغی شئ اخذ
ایدر وعند الانفراد یحرز جمیع المال عصبه بنفسه بالکز اولدقده جمیع مالی جهت واحده ایله احراز
ایدر وعصبه بنفسه دورت صنفدر برصنفی جزء میتدر اوغل واوغل اوغلی هرنه قدر اشغل اولور
ایکنجی اصل میتدر بابا در وجد صحیح در اوجنجی صنفی جزء ابدر لاب وام قرنداشلر در دنجی
صنفی جزء جد درکه عمیلر در بونلر ذکور اعتباری اولنور زیرا انثی عصبه بنفسه اولمازلر وقرنداشلر
جزء المیت وهو الابن وابنه وان سفل درت صلبک اقربی یعنی میراث اولی سی جزء میتدر
اول ابن میت وابن ابنیدر نه قدر اشغی اولورسه ثم اصله وهو الاب ثم الجد الصحیح

وان علا اندنصكره ميتك اصليدر اول اصل اب وجد صحيحدر هرنه قدر بوقرواولور اولسون
ثم جزء ابيه وهو الاخوة لابوين او لاب ثم بنوهم وان سفل اندنصكره ميتك باباسنك جزئيدر
النلر لابوين اخوه در وياخود لاب اخوه در اندنصكره بونلرك اوغليدر هرنه قدر اشغى اولورسه
اولسون ثم جزء جدّه وهم الاعمام لابوين اولاب ثم بنوهم وان سفلا اندنصكره عصباب بنفسه
ميتك جدّينك حرئيدر كه النلر لابوين اعمام وياخود لاب اعمامدر اندنصكره بونلرك اوغليدر هرنه
قدر اولورسه اولسون ثم جزء ابيه كذلك اندنصكره ميتك باباسنك جدّينك جزئيدر اعمام اولدوغى
كبي بونلر باباسنك عميليدر والعصبة بغيره من فرضه النصف والثلثان يصير عصبة باخوته
ويقسم للذكر مثل حظ الانثيين عصب بغيره شول كمسنه در كه انك فرضى نصف در وياخود
ثلثاندر بونلر قرنداشلريله عصبه اولورلر مال للذكر مثل حظ الانثيين تقسم اولنور مثلا عصبه
بغيره بنت صلبيه در ابن ايله عصبه اولورلر بري دخي بنت ابن در محاذيسنده اولان غلام ايله
عصبه اولورلر وبري دخي لابوين در قرنداسيله ميتك صلبيه قرى ايله عصبه اولورلر وبنت
ابني ايله عصبه اولورلر وبري دخي اخت لاب قرنداشي ايله عصبه اولورلر ومينك صلبيه قرى
وبنت ابني ايله عصبه اولورلر ومن لا فرض لها واخوها عصبة لاتصير عصبة به كالعمة وبنت
الاخ انا ندن شول كمسنه در كه صاحب فرض اولميه حال بوكه قرنداسي عصبه در ذكر اولنان اناث
قرنداشيله عصبه اوليماز عمه وبنت اخ كبي قرنداشيله اصبه اوليماز وابن عم لابوين وياخود لاب
وياخود لاب ايله بنت العم لابوين وياخود لاب جمع اولنه ابن عم وارث اولورلر بنت الاخ ايله
عم محجوب اولورلر بنت الاخ ايله جمع اولنه مالك كليسي ابن اخ ايجوندر والعصبة مع غيره الاخوات
لابوين او لاب مع البنات او بنات الابن عصبه مع غيره لاب وام اخواندر وياخود لاب قرنداشي
بنات ايله وياخود بنات ابن عصبه اولورلر زيرا نبي عليه السلام اجعلوا الاخوات مع البنات
عصبة بويرمشدر وذو الابوين مع العصبات مقدم على ذي الاب حتى ان الاخت لابوين
مع البنت تجعل الاخ لاب عصبا تدن ذوي الابوين اولان يالكز ذو الاب اورزينه مقدمدر

مدر عصبه ایکی وجه ایله ترجیح اولور قرب درجه و بری قوت و رابت ایله قرب درجه ایله اولان عصبه
یوقرده ذکر اولنمشدر قوت قرابت ایله اولان لابوین اخوات لاب اخواتدن میراث اولیدر
حتی لابوین قز قرنداشی میت اولدقده لاب اولان ارقرنداسی حجب ایدر یعنی میراثدن منع ایدر
وعصبه ولد الزنا و ولد الملاعنه مولی امه ولد زنانك وولد ملاعنه نك عصبه سی انا سنك
معنیدر زیلعی دیمشدر که ولد زنا وولد لعان انجق ام جهتیله وارث اولور زیرا اب جهتندن
نسبی منقطعدر والاب مع البنت صاحب فرض وعصبه بابابنت ایله فرضدر وعصبه در
بنت کرك صلبیه اولسون کرك بنت ابن اولسون فرض جهتیله سدس الور عصوبت جهتیله
باقی سنی الور وآخر العصبات مولی العتاقه عصبه نك آخری مولای عتاقه در یعنی معتق در
ثم عصبته علی الترتیب المذکور اندنصکره مولای عتاقه نك عصبه سیدر ترتیب مذکور اوزره
یعنی عصبه نسبیه ده ذکر اولنان دورت ترتیب اوزره فمن ترك اب مولاه وابن مولاه فماله
کله لابن مولاه شول یکسنه که مولا سنك یا باسی ایله اوغلنی ترك ایلسه پس امدی مالك کلیسی
مولی سنك اوغلی انجوندر ابوحنیفه ایله امام محمد قتنده زیرا جزء میت اصل میت اوزرینه
مقدمدر وعند ابی یوسف رحمه الله للاب السدس والباقی للابن ابو یوسف قتنده اب انجون
سدس وار در باقی سنی ابن الور ولوکان مکان الاب جد فکله لابن اتفاقا اکراب مکانته جد
اولسه اتفاقا مالك کلیسی ابن انجوندر ولوترك جد مولاه واخاه فالجد اولی برمعتق
مولی سنك جدی ایله قرنداسنی ترك ایلسه پس امدی میراثه جد اولیدر وعندهما ایسه بابن
امامین قتنده میراثه برابر در والعصبه انما یاخذ ما فضل عن ذوی الفروض عصبه ذوی
الفروضدن فضله قلان شئ اخذ ایدر فلوترك زوجا واحوة لام واخوة لابوین
واما فالنصف للزوج والسدس للام والثلث للاخوة للام ولا یشارکهم الاخوة لابوین
وتسمی المشترکه والحمار یه مثلا برخاتون فوت اولوب زوجنی ولام قرنداشنی ولابوین
قرنداشنی وانا سنی ترك ایلسه نصف زوج انجون در وثلث لام اخوه انجوندر لابوین اخوه

بولمز شریك اولیمازیرا مسئله مزالتیدندر وبو مسئله یه مسئله مشترکه و حماریه تسمیه اولنور
وتسمیه سبب حضرت عمر رضی الله عنه بو مسئله ده سبعه سوال اولندقده مقدما اولان اولاد بحی
کبی جواب ویردی لابوین اولان اولاد دن برینی یا امیر المؤمنین فرض ایده لم که بابا مز حماریمش ایکیز
برادان کلمیوز دیدکده حضرت عمر رضی الله عنه تکفره وارو ب فی الواقع برادان دیو تلفده دن
شریك ایلدی اول اجلدن حماریه ومشترکه وعثمانیه تسمیه اولنمشدر **فصل** حجب الحرمان متنف
فی حق سته الابن والاب والبنت والام والزوج والزوجه حجب حرمان التی لمکسنه حقنده منتفی در
اب ابن بنت ام زوج زوجه در ومن عداهم یحجب الابعد بالاقرب ذکری مرور ایدن التی لمکسنه
دن ماعدا سی ابعد اقرب ایله محجوب اولور وذو القرابتین بذی القرابتین برقرابت صاحبی ایکی قرابت
صاحبی ایله حجب اولنور مثلا اخ لاب اخ لابوین ایله محجوب اولور ومن یدلی بشخص لایرث منه
الاولاد الام حیث یدلون بها ویرثون معها شول لمکسنه که بر شخص سببیله میته مستحق اولور اول
شخص موجود معا وارث اولیمازابن الاب کبی الا اولاد ام وارث اولور اولاد ام میته ام سببیله
مسمی اولور ایکی ام ایله وارث اولور وبحه یحجب الاخوه بالابن وابنه وان سفل وبالاب والجد
اخوه ابن وابن ابن ایله محجوب اولور هرنه قدر اشعی اولور ایسه اولسون واب ایله دخی محجوب
اولور زیرا اخوه کلاله در وتوریث کلاله ایسه عدم ولد وولد ابن مشروطدر وجد ایله دخی
ساقط اولور وبحجب اولاد العلات بالاخ لابوین ایضا اولاد علاتکه اخوه واخواتدن
لاب اولنلر در لابوین اخ ایله محجوب اولور لر وعندهما لایحجب الاخوه لابوین اولاب بالجد
بل یقاسمونه وهو کاخ ان لم تنقصه المقاسمه عن الثلث عند عدم ذوی الفرض وعن السدس
عند وجوده والفتوی علی قول الامامین امامین فتنده لابوین اخوه و یاخود لاب اخوه جد ایله
محجوب اولمازلکه مقاسمه اولنور واول جد اخ کبیدر اکر ذی فرض اولمدقده مقاسمه ثلثدن
نقص ویرمز ایسه ویاخود ذی فرض موجود اولدقده مقاسمه سدسدن نقص ویرمز سه حالا بوکه
فتوی امام اعظم قولی اوزرینه درکه اخوه واخواتك جد ایله سقوطی در وان استکمل بنات

بنات الصلب الثلثين سقط بنات الابن الآن يكون بجذ انهن او اسفل منهن ابن ابن فيعصب من بجذايه ومن فوقه من ليست بذات سهم ويسقط من دونه فجان بنات صلبيه ثلثي تكميل ايليس بنات ابن ساقط اولور وارث اولماز زيرا بنانك حقي ثلثاندر بنات صلبيه ثلثاني تكميل ايليس بنات ابنه برشيء قالماز الا بو قدر وارد ركه اول بنات ابنك جذاسنده و ياخود اسفلنده غلام اولورسه اول غلام كندو حذاسنده وكندوندن فوقنده اولوب ذاسهم اولميان بنانى عصبه قيلور وكندودن اشغه اولان بنانى اسقاط ايدر ابن مسعود رضى الله عنه دن روايت اولنمشدر بنى عليه السلام حضرتلريندن استماع اولندىكم بركون بنت صلبيه دن وبنت اخت مسئله سى سئوال اولندقده النصف للبنت والسدس لبنت الابن والباقى للاخت بيور مشلردر زيرا حق بنات ثلثاندر زياده اولمق احتمالى يوقدر چونكه بنت صلبيه بنصفنى اخذ ايليه ثلثان تكميل ايچون سدس بنات ابن ايجوندر كرك براولسون كرك زياده اولسون بنانك ثلثانتى تكميل ومابقى دخى عصبه ايجوندر چونكه بو مقاله بويله اولدقده صورتى بوكونه تصور اولنمشدر

مسئله	فريق ثالث	فريق ثانى	فريق اول
٤	ابن	ابن	ابن
٢٤	ابن	ابن	ابن
	ابن	ابن	بنت ١٢
	ابن	ابن	بنت ٢
	ابن	بنت ١٢	ابن
	ابن	بنت ٢	ابن
	ابن	بنت ١	ابن
	بنت ١	ابن	
	بنت ١		

فريق اول بنت عليانك مقابله سنده برشيء يوقدر و فريق اولك وسطا سنك حذاسنده

فريق ثانينك عليا سي وارد ر فريق اولك سفلا سنك حذا سنده فريق ثانينك وسطا سي ايله فريق
ثالثك عليا سي وارد ر وفريق ثانينك سفلا سنده اولان بنتك حذا سنده فريق ثالثك سفلا سي
وارد ر وفريق ثالثك سفلا سنه براحد محاذي دكلد ر بو اوغلانلرك بري صاغ اولمليوب طسقوز قر
قالسه لر فريق اولدن عليا ده اولان بنته نصف وبريلور وفريق اولدن وسطا ايله فريق ثانينك
عليا سنده اولان قزه سدس وبريلور غير بلره برشئ اصابت ايلمان باقي ولادكندو اوزر لرينه
يعني اوزر لرينه رد اولنور سورة مزبوره ده مسئله مز التيدنر التينك نصفي كه اوجد ر عليا يه
ويريلور كه بنت صلب مقامنه قايمد ر والتينك سدسي برد ر وسطا ايله فريق ثانيدن محاذي سنده
اولان قزه ويريلور باقي اوزر لرينه رد ايلدك مسئله ده من لا يرد عليه بوق من يرد عليه جنسان
اولمغله مسئله يي سهامله رندن قلدق فريق اولانك عليا سنك ندده اولان سهامي عدد راسنه
مستقيم وسطا ومحاذي يسنده اولانك ندده سهامي برعدد راسلري ايكي برايله ايكي مابينده
مباينت وارد رعدد راسلر بني رد مسئله اولان د رده ضرب ايلدك سكز حاصل اولدي
وبنت عليا نك ندده اولان اوچ سهامي مضروب اولان ايكي يه ضرب ايلدك التي اولدي
بنت عليا يه ويردك وسطا مع من تؤديها ندده اولان بري مضروب اولان ايكي يه ضرب
ايكي حاصل اولدي انلره ويردك جمله سي سكز اولور مثلا ذكر اولنان ورثه نك مال متروكي
يكرمي بيك ايكيوز ايكي اقچه اولسه مال متروك اصل مسئله اولان د رده تقسيم اولنور هرنه
حاصل اولورسه ندده اولان سهامي حاصل تقسيمه ضرب اولنسه كندو نك حصه سي اولمش
اولور تصحيح سكز دندر مال متروك تصحيح اولان سكزه تقسيم اولنسه ومصححدن اللرنده اولان
سهام حاصل تقسيمه ضرب اولنسه اندن خي موافق كلور يعني ايكي وجهله تقسيم صحيحد ر فريق
اولانك سفلا سنده اولان غلام صاغ فرض اولنسه عليا يه نصف ويرورز وسطا مع من
تؤديها سدس ويرورز اول غلام كندو حذا سنده اولاني وفريق ثانينك وسطا سي
وفريق ثالثك عليا سي عصبه قيلور قلور مابقي يي مابينلرنده اكحا ما للذكر مثل حظ الا

الاثنين تقسم اولنور اصل مسئله التيدندر نصفي كه اوجدر عليايه ويردك وسدس كه بردر وسطامع
نوادنهايه ويردك باقي فلان ايكي سهمي عصبانه ويردك عليانك الندن اوچ سهم عدد راسنه مستقيم
وسطامع من نوادنهانك الرنده اولان برعدد راسلريله مستقيم وكل مباينلر عدد راسلرينك كلبسي
موقوف وعصبانك الرنده اولان بنه مباين الماك دخي عدد راسلري موقوف موقوفلره نظر
ايلدك ايكي ايله بش مابينده مباينت وارد رتجان موقوف اولان رؤس بينده مباينت بولنسه
احد موقوف آخرك كلنسنه ضرب اولنور ايكي بنه ضرب ايلدك اون حاصل اولدي مبلغ مزبوري
اصل مسئله اولان التي يه ضرب ايلدك التمش اولدي عليانك الندن اولان اوچي ضرب ايلدك اولنور
اولدي بنت عليايه ويردك وسطامن نوادنهانك الندن اولان بري اونه ضرب ايلدك اون التي
اولدي انلره ويردك عصبانك الندن اولان ايكي بي مضروبنز اولان اونه ضرب ايلدك يكرمي حاصل
اولدي ويردك عصبانك جميعسنه اصل مسئله مز التيدندر صحيح مسئله مز التمشدندر مضروبنز اوندندر
يوقرودده ذكر اولندوغي اوزره مال متروك اصل مسئله اولان التي يه تقسيم اولنور حاصل تقسيم هربرنه
ايسه هركسك الندن اولان سهمي حاصل تقسيم ضرب اولنسه هركسك خصه سي اولمش اولور وتصحيح
اولان التمشه دخي ضرب اولنورسه وتصحيحدن الرنده اولان سهملري ضرب اولنسه اولدخي راست كلور
تخالف ايلماز اكر فريق ثانيدك سفلاسنده اولان غلام صاغ فرض اولنسه يه مسئله التيدندر ونصفي كه
اوجدر بنت عليايه ويردك وسدس بردر وسطامع من نوادنهايه ويردك باقي ايكي عصبانه ويرلدي
اسباعا تقسيم اولندي بنت عليانك الندن اولان اوچ عدد راسنه مستقيم وسطامع نوادنهانك
الندن اولان برسهم عدد راسلرينه مباين عدد راسلرينه موقوف ايلدك عصبانك الندن اولان ايكي
عدد راسلري اولان يديه مباين عدد راسلرينه موقوف ايلدك ورؤس موقوفات بينه نظر
ايلدك ايكي ايله يديه مابينده مباينت بولندي ايكي بي يديه ضرب ايلدك اون درت حاصل اولدي
مبلغ مزبوري اصل مسئله مز اولان التي يه ضرب ايلدك سكسان درت حاصل اولدي تصحيح مسئله مز
سكسان درت در عليانك الندن اولان اوچ سهمي مضروبنز اولان دورده ضرب ايلدك فرق ايلدي

بنت علیایه ویردك وسطامع نواذیها النده اولان برسهمی مضروبغ اولان دردده ضرب ایلدك
اون درت حاصل اولدی وسطایه ویردك عصبانك اللرنده اولان ایکی یی مضروبه ضرب ایلدك
یکرمی سکز حاصل اولدی عصبانه ویردك تصحیح مسئله اولان سکسان دردده تقسیم اولنه وتصحیحدن
اللرنده اولان حاصل نفتیه ضرب اولنه صحیح اولور اگر سائل سؤال ایدرسه دورت اچه کسر کلدی
کلمامك کرك ایدی اگا جواب ویریلور کربع ثمن وسدس وثلث اخراج اولندقده لابد کسر کلور
مثلا اون ایکی ببك بشیوز اللی اچه تك سدسی اخراج ایلدك درت اچه راست کلدی لابد هر فریقی
یوزدن اولورسه فرق اللی ببك اچه دده دورت اچه کسر کلور اصل کسر کلمامك سرهامده در اگر فریق
ثالثك سفلاسنده اولان صاغ فرض اولنه بنه اصل مسئله التیدندر التی تك نصفی کی اوجدر
بنت علیایه ویردك سدسی بردر وسطامع من نواذیها ویردك باقی قلانی ایکی عصبانه ویرلدی
اثمانا تقسیم اولنور بنت علیانك النده اولان اوچ سهم عدد راسنه مستقیم وسطامن نحاذیها
تك اللرنده اولان برسهم عدد راسلرینه موقوف ایلدك عصبانك اللرنده اولان ایکی سهم
عدد راسلرینه اولان سکزه منقسم دکل لکن مابینلرنده موافقت بالنصف وار در عدد راسلرینك
نصف موقوف رؤس موقوفات بینه نظر ایلدك موافقت بالنصف بولدق احدهما یی آخره
ضرب ایلدك سکز حاصل اولدی مبلغ مذکوری اصل مسئله مز اولان التی یه ضرب ایلدك
فرق سکز حاصل اولدی تصحیح مسئله فرق سکزدندر بنت علیانك النده اولان اوچ مضروب اولان
سکزه ضرب ایلدك یکرمی دورت حاصل اولدی بنت علیایه ویردك وسطامع من نحاذیها
یدللرنده اولان برسهمی سکزه ضرب ایلدك سکز حاصل اولدی اللره ویردك عصبانك اللرنده اولان
ایکی یی سکزه ضرب ایلدك اون التی حاصل اولدی عصبانه ویردك تصحیح اولان فرق سکزه دخی تقسیم
اولنسه راست کلور عفلت اولنمیه واذا استکمل الاخوات لابوین الثلثین سقط الاخوات لاب
الا ان یکون معهن اخ لاب فحینئذ اخوات لابوین ثلثی تکمیل ایله اخوات لاب ساقط اولور
مکر که بونلر ایله لاب برارکك قرنداش اولسه ذکر اولنان باقی قلانی ایکیسابینلرنده للذکر مثل

مثل حظ الانثيين تقسيم ايدر لر والجدات كلهن يسقطن بالام جدّ لك كليسي ام ايله ساقط اولور ولا
يورن حاصة بالاب ايضاً خاصة ابويات اب ايله ساقط اولور امّيات ساقط اولماز مثلاً بركسنه
باباسني وباباسنك اناسني ترك ايلسه باباسنك اناسي باباايله ساقط اولور اناسنك اناسي
انا ايله ساقط اولماز وكذا بالجد لام الاب باباطرفندن اولان جدّ لر باباايله ساقط اولدوغي كبي
جد ايله دخي ساقط اولور الّا ام اب ساقط اولماز زيرا ام اب جدك قبلندن دكلدر بلكم
جدك زوجه سيدر والقربي صرهن من ايّ جهة كانت يحجب البعدي من اي جهة كانت جدّات
جدّة قربي هرنه جهتدن اولورسه كرك اب جهتندن كرك ام جهتندن اولسون بعد اي جهتدن ايدر
اول بعدي دخي هرنه جهتدن اولورسه اولسون وارثة كانت القربي او محجوبة كام الاب معه
فانها تحجب ام ام الام جدّة قربي كرك وارثة اولسون كرك محجوبه اولسون جدّة بعدي كبي
تحجب ايدر باباسنك اناسي كبي باباايله بيله اولدقده زيرا ام اب اناسنك اناسنك اناسني
تحجب ايدر فاذا اجتمع جدتان احديهما ذات قرابة كام ام الاب والاخري ذات قرابتين
كاب كام اب الاب وهي ايضاً ام ام الام فثلثة السدس لذات القرابة وثلثاه للاخري عند محمد و
نصفه عند ابي يوسف فجان ايكي جدّه جمع اولسه بري قرابت صاحبي اولسه كه باباسنك اناسنك
اناسيدر واخريكي اول بر جدّه در ايكي قرابت صاحبي اولسه كه باباسنك باباسنك اناسيدر اول
باباسنك باباسنك اناسي اولدوغي كبي اناسنك اناسنك اناسيدر پس امري سدس كه ثلثي
بر قرابت صاحبنه وثلثاني ايكي قرابت صاحبنه ويرلور جهات اعتباريله امام محمد قتده والامام
ابو يوسف قتده سدس تنصيف اولنور ابدان اعتباريله ذات قرابتين ذات قرابه والمحروم بالقتل
نحو لا يحجب قتل ايله ودخي ردّت ايله وكفر ايله ورق ايله ميراثدن محروم اولان غيري حجب ايلماز
كرك حجب حرمان وكرك حجب نقصان اولسون والمحجوب يحجب كما مرّ في الجدّة تحجب حرمان
ايله محجوب غيري يحجب ايدر نته كم جدّه ده مرور ايلدي مثلاً باباسنك اناسيني ترك ايلسه
واناسنك اناسنك اناسيني ترك ايلسه باباسنك اناسي اب ايله محجوب ايكن اناسنك

اناسنك اناسني حجب ايدر وكالاخوات والاخوة يحجبهم ويحجبون الام من الثلث الى السدس ودخي
اخوات واخوه كبي بونلري اب ميراثدن حجب ايدر وبونلردخي محجوب ايكن انايي ثلثدن سدسه
حجب ايدر مثلا بركسه فوت اولوب باباسيني واخوه واخواتون ايكي وياخود دخي زياده
ترك ايلسه وانا سيني دخي ترك ايلسه واخوات بابا ايله محجوب ايكن انايي ثلثدن سدسه حجب
ايدر اكر اخوه واخوات اولمامش اولسه ام ثلث الوب بافي سيني بابا الوردي وحجب نقصان
بش كسنه يه در زوج نصفدن ربعه وزوجه ربعدن ثمنه ام ثلثدن سدسه بنت ابن اخت
لاب نصفدن سدسه محجوب اولور فصل بو فصل عول بياننده در عول لغتده جوت
معناسنه استعمال اولنور فلان يعول علي دينلور اي يميل جايزاً وغلبه معناسنه دخي استعمال
اولنور عاله دينلور اذا غلبه ورفع معناسنه دخي استعمال اولنور عال الميزان دينلور اذا رفعه
بو محلده رفع معناسنه در اصطلاح علم فرايضده عول كندو اجزاسندن مخرج اوزرينه
برشيئ زياده اولمقدر بحان مخرج فرضندن ضيق اوزره اولسه حاصل كلام بحان مخرج فروض
مجتمعه ايله وفادن معنايقه اوزره اولسه تركه مخرج مذكوردن عدد اكثر رفع اولنور واذا زادت
سهام الفريضة على الفريضة فقد زالت بحان اصحاب فريضه نك سهامي فريضه اوزرينه بازده
اولسه اول فريضه عول ايدر معلوم اولكه مجموع مخارج يديدر زيرا كتاب اللهده مذكور اولان
اولان فرايض التيدر مخارجي بشدر زيرا ثلث ايله ثلثانك مخرجي بردر واربعة مخارج لانقول مجموع
مخارج يديدر ذكر اولنان يديدن دردي اصلا عول ايلمازالاثنان والثلثة والاربعة والثمانية
عول ايلميان مخارج اثنانك ثلثة دراربعه در ثمانيه در وثلثة نعول اول يديدن اوجي عول
ايدر حق سبحانه وتعالى نك كتاب كريمين نصف وربع وثمن وثلث وثلثان وسدس بيور مشدر
وفقهاء رحمه الله ذكر اولنان نصيبلري ايكي نوع ايدوب نصف وربع وثمن نوع اول تسميه ايدوب
وثلث وثلثان وسدسي نوع ثاني تسميه المشلدر فحان نوع اولدن نصف نوع ثانينك كليسنه
ياخود بعضي سنه مختلط اولسه مسئله التيدن اولور واكر اولدن ثمن نوع ثانينك كليسنه ويا خود

ياخود بعضى سنه مختلط اولسه مسئله بكرمي درندن درنهايتي بعضى سي رد وبعضى سي عول ايدر محلله
كوره رعايت اولنور والستة الى عشرة وترا ونصفا عول ايدن اوج بحرجك بري سته دراونه دكين
وترآو شفعا عول ايدر يدي نصف ايله ثلثان جمع اولسه ودخى التيدن طقوزه عول ايدر پخان
مسئله ده نصف وثلثان وثلث جمع اولسه ودخى التى اونه عول ايدر پخان مسئله ده نصف وثلثان
وسدس جمع اولسه مثلا مال متروكي تحرير ايدوب عوليه اولان مسئله يه تقسيم ايده سين تقسيم دن
نه حاصل اولورسه هر كسك الندن اولان سهمي تقسيمدن حاصل اولانه ضرب ايليه سين هر حاصل
اولورسه مال متروكدن كندو نك حصه سي اولمش اولور ذكر اولنان تقسيم كبي عوليه دن الله اعلم
نصف وثلثان وثلث وسدس اخراجي ممكن دكلدر زيرا اوج التيدن نصف اولمش ايدي
واختين لابوين ثلثان واختين لام ثلث وام سدس اولمش ايدي مال متروكك نصفني زوج
وثلثاني اختين لابوين وثلثني اختين لام وسدسني ام ايلسه مال متروك وفا المازدي
مثلا زوج صاحب نصف مال متروكك نصفني طلب ايلسه ومال متروكك اون سبك بشيوز
اللي بش اقچه نصفي اللي سبك ايكيوز يمش اقچه ايدر زوجه ويرلسه وذكر اولنان اقچه نك ثلثاني كه سبك اوچيوز
يمش اقچه ايدر اختين لابوين اچون ويرلسه وثلثني درت سبك يوز سكسان بش اقچه ايدر لام اخويلنه
ويرلسه وسدسي كه ايكي سبك طقسان ايكي اقچه ايدر امه ويرلسه مجموعي يكرمي سبك طقوز يوز نكرمي بش اقچه
ايدر بو تقديرجه عوليه ده نصف وربع وثلثان وثلث وسدس وثمن رعايت اولنمق ممكن دكلدر
بو فقير بر تقصير تحرير ايلدوكي تقسيم اوزره اسان وجهله توزيع وتقسيم اولنور وبو قاعده ايله
عوليه نك جمله سنه رعايت اولنور وحضرت علي كرم الله وجهه دن عوليه مسئله سي منبر ده ايكن
سؤال اولندقده زوجه حقي ثمندر لكن ثمني تسعه رد ديو بالبداهه جواب ويرمشلردر واما
عوليه اولميوب اصل مسئله ده نصف وربع وسايررعايت اولنوب واقع اولان متروكاتدن
نصفني وربعني وسايريني اخراج ايلمك ممكن در واصل مسئله اولنوب عوليه اولمازايسه مسئله يه
تقسيم اولنور والاثنى عشر يعول الى سبعة عشر وترا الاشفعا واربعة وعشرون الى سبعة وعشرين

عولا واحد في المئة وحمامئة وبنتان وابوان عول ابدن مخارجك ايكنجي سي اثني عشر دوترا اون
يدي يه عول ايدر شفعا عول ايلمان اون ايكي دن عوليه يه مثال درت مسئله تحرير اولندي اون
اون ايكي دن اون يدي يه واريخ عوليه اولان مسئلتك تقسيمبدر مال متروك عوليه يه تقسم
اولنور حاصل تقسيم هركسك عوليه دن الدن اولان سهمي تقسيمدن حاصل اولانه ضرب
اولنور ضربدن حاصل اولان انك خصه سي اولمش اولور وبركون حضرت علي كرم الله وجهه
كوفه ده مسجده ايكن بومسئله دن سؤال اولندقده بالبداهه جواب ويردي سائليه سؤال
ايدوب زوجه ايجون ثمن دكلميدر ديدكده ثمندر لكن ثمني تسع اولمشدر ديو بيور مشلردر
هركس فطانتنه تعجب ايلدي وحضرت علي كرم الله وجهه علم حسابده غايت مرتبه ده ماهر
ايدي روايت اولنور كه بر نصراني حضرت علي عنه يه كلوب سز كتابكزده ثلثمائة سنين ولرخو
وازداد واتسعا قرأت ايدرسز بزم كتابمزده ثلثمائة سنين در بو تقديرجه سزك كتابكز بزم
كتابمزه مخالفدر ديدكده حضرت علي رضي الله عنه جواب ويروب سزك كتابكزده ثلثمائة
سنين نوايين حسابنجه در وعرب حسابنجه اوجيوز طقوز سنه اولور نصراني جونكه حضرتي
بالبداهه جواب ويردكه تعجب ايدوب ايمان كتوردي وبالبداهه جواب ويردوكنك
بريدخي بودركه حضرت علي حضرتلرينك خلافتنده برخانون كلوب يا امير المؤمنين
برقرنداشم فوت اولوب التي يوز دينار ي قلدي قسام بكا ظلم ايدوب بيك دينار ويردي ديو
جواب ايلدي پس امدي حضرت علي كرم الله وجهه نور ولابت ايله بيلوب وخانونه خطاب
ايدوب نعم ديوجواب ويردي امدي بوحساب اوزره سكا بر دينار دوشر غيري بوقدر ديو جواب
ويردكده حاضر اولان اصحاب بالبداهه جواب ويردوكنه استحسان المشلردر وابن مسعود
رضي الله عنه حضرتلري بكرمي درت اونوزيره دكين عول ايدر بيور مشلردر حتى ابن محروم روجه ثمن
ربعدن ثمنه تعجب ايدر ديمشدر لكن بومسئله زمانمزده مقبول دكلدر والرد عند العول رد
عولك ضدد ردك تعريفنده يفضل المخرج على السهام ديمشدر وعولك تعريفنده يفضل السهام

السهام على المخرج بيور مشدر بان لا يستغرق السهام الفريضة مع عدم العصبة فيرد الباقي على ذوي السهام
سوي الزوجين بقدر سهامهم رد عولك ضيدير سرهام فريضه بي مستغرق اولما مغله عصبه دن
مستحق عدمي بو تقدير حبه باقي رد اولنور سهام صاحبلرينه سهاملري مقداري روجين غير سبه
روجينك او زرينه رد يوقدر فان كان من يرد عليه جنسا واحدا فالمسئلة من عدد رؤسهم اكر
من يرد عليه جنس واحد دن اولورسه مسئله عدد رؤس لردن اولور زيرا جميع مال انلرا بجوندر
مثلا ايكي قز قرنداشي ويا خود ايكي قز قرنداشي ويا خود ايكي جده ترك ايلسه مسئله ايكي
دندر هر برينه نصف ويرلور ايكي قزك مسئله سي بو در حقلري ثلثاندر مسئله اوحدندر ثلثاني
ايكيدر باقي برقلدي بري دخي اوزرينه رد ايلدك من يرد عليه جنس واحد مسئله يي عدد
راسلردن قلدق ايكي قز قرنداش دخي كذلك جدتين دخي كذلك وان كانوا جنسين او اكثر
فمن عدد سهامهم اكر من يرد عليه جنسين ويا خود جنسيندن اكثر اولورسه مسئله سهاملرينك
عددندن قلنور فمن اثنين لو كان في المسئلة سدسان اكر مسئله ده ايكي سدس وار ايسه مسئله
ايكيدن قلنور مثلا بركسنه فوت اولوب جده سبين ولام قز قرنداشي ترك ايلسه اصل مسئله
التي دندر لكن سهاملري ايكي او لمغله ايكي يه رد اولندي نصفين اوزرينه تقسيم اولنور ومن ثلثة لو
سدس وسدس وثلث مسئله اوجدن قلنور اكر مسئله ده سدس وثلث البجي بولنورسه مسئله بركسنه فوت
اولسه اناسي ولام ايكي قرنداشي ترك ايلسه اصل مسئله التيدندر ردّ مسئله اوجدندر مذكور لرمّاحودي
اوله حق سهام اوجدر بس اوجي اصل مسئله اولوب اثلاثا تقسيم اولنور ومن اربعة لو سدس ونصف
اكر مسئله ده سدس ونصف اولورسه مسئله درددن قلنور مثلا بركسنه فوت اولسه برقزي ويرا وغلي
قزيني ترك ايلسه مسئله التيدندر لكن سهاملري درتدندر ردي اصل مسئله ايدوب ارباع اوزرينه
تقسيم اولنور ارباعك اوجني بنت ابجون وبريني بنت ابن ابجون ويرلور ومن خمسة او ثلث
ونصف اكر مسئله ده ثلث ونصف بلنور ايسه مسئله بيتدن قلنور مثلا بركسنه فوت اولوب
لابون قز قرنداشي ولام ايكي قز قرنداشي ترك ايلسه اصل مسئله التيدندر سهاملري بيتدر اولمغله

مسئله نبشدن قلنور النبك نصفي او جدر لابون قزقرنواشه وريلور ثلثي ايكي درام اختنه وريلور مجموع بشدر
وان كان مع الاول من لايرد عليه اعطى فرضه من اقل مخارجه ثم قسم الباقي على رؤسهم اكر مسئله ده من لايرد
عليه دن حبش و احوالي من لايرد عليه اولسه يعني زوج و زوجه دن بري اولسه من يرد عليهك نصيبني
اقل مخارجدن اعطا اولنور اندن صكره ذلك المخرجدر باقي فلان من يرد عليهك راسلري اوزرينه تقسيم
اولنور فان استقام اكر باقي فلان من يرد عليهك رأس لرينه مستقيم اولورسه فبها ونعمه ضربه حاجت يوقدر
وثلث
كزوج و بنات بروج اوج قزكي من يرد عليهك اقل مخرجيدر درتدر بخان زوجه ويرلسه اوج باقي قلور
من لايرد عليهك عدد راسلرينه مستقيم ضربه حاجت يوقدر اصل مسئله اون ايكيدنر ردّ مسئله درتدر
والّا اكر باقي فلان من يرد عليهك عدد رأسنه مستقيم اولمازسه فان وفق ضرب وفق رؤسهم في
مخرج فرض من لايرد عليه كزوج وست بنات اكر من لايرد عليهك عدد رؤسنه موافق اولوسه من يرد
عليهك عدد راسلرينك وفقي كه ايكيدر من يرد عليهك فرضي مخرجنه ضرب اولنور زوج والتي بنات
كبي مثلا بركسنه فوت اولسه روجني والتي قزني ترك ايلسه من لايرد عليهك اقل مخرجي دورتدر بريني
روجه ويردك اوجي باقي قالدي وباقي فلان اوج قزك عدد رؤسنه مستقيم دكل مابينمزده موافقت
بالثلث وارد رو موافقت بالثلث اولمغله عدد راسلرينك وفقيكم ايكيدر دردده ضرب ايلدك
سكز حاصل اولدي سكزدن ايكي سهم زوج ايجون والتي سهم بنات ست ايجون ويرلدي اكر قزني
بنانه دكين خصه دن هر فردنه نه مقدار دكر ايدوكنه قاعدهٔ قزني بنانه طقوزيك يوز التمش سكز ايچه
دكمش ايدي اويله اولسه ذكر اولنان مبلغ عدد راسلرينه تقسيم ايدرسن هر كسك هر فرده بيك يوز
يوز بكرمي سكز ايچي سائري خصه سي معلوم اولور بوكا قياس اولنور وان بابن ضرب كل رؤسهم
فيه كزوج وخمس بنات اكر باقي فلان من يرد عليهك عدد رؤسنك كليسني من لايرد عليهك
فرضي مخرجنه ضرب اولنور يزوج وبش قزكي مثلا برخاتون فوت اولوب روجني وبش قزني
ترك ايلسه ربع ايله ثلثان جمع اولمغين اصل مسئله ان ايكيدنر لكن دردده رد اولنور زوجك
اقل مخرجي درتدر بريني روجه ويردك اوج باقي قالدي اوج سهم بش قزك عدد رؤسنه مستقيم

مستقيم دكل مباينت وار مخرج من لا يرّد عليه كه درتدر عدد روس بنات بشدر اكا ضرب ايلدك
يكرمي حاصل اولدي ومسئله يكرميدن تصحيح اولندي زوجك الندن اولان بري مضروبمز اولان
بشه ضرب ايلدك بش حاصل اولدي بموزوجه ويردك وبنات خمسك الرندن اولان اوچي
بشه ضرب ايلدك اون بش حاصل اولدي قزلره ويردك وان كان مع الثاني من لا يرّد عليه
قسم الباقي على مسئله من يرّد عليه اكر من يرد عليه دن جنسدن وياخود ثلثه اجناس ايله من لا
يرّد عليه جمع اولسه من لا يرّد عليهك فرضي مخارجندن باقي قلان من يرّد عليه مسئله سي اوزرينه
تقسم اولنور فان استقام باقي قلان من يرّد عليه مسئله سي اوزرينه تقسم اولنور قبها ونعمت
يعني مرحبا بهن الاستقامه بوتقدير جه ضربه حاجت يوقدر كزوجه واربع جدات وست
اخوات لام بروجه ودرت جدات ولام التي اخوات كبي من لا يرّد عليه كه زوجه دراقل مخرجي
درتدر برينه اخذ ايلسه اوچي باقي قلان من يرّد عليه مسئله سي اوزرينه مستقيم درزيرا حقّ
اخوات لام ثلثدر وحق جدات سدسدر بوصورتده دخي مستقيم دركن سرهاملري عدد راسلرينه
مستقيم دكلدر مثلا نصيب جدات بردر عدد راسلرينه مباينديرعدد رؤسي حفظ ايلدك
ودخي اخوات ستك نصيبيني كرعدد راسلري اولان التي مستقيم دكل لكن مباينلرنده موافقت
بالنصف وارعدد رؤس اخواتك نصفي كا وجدراكا رد ايلدك اندنصكره جدات واخوات
رواسلري بينلرنده موافقت طلب ايلدك مباين بولدقده رؤس جدات كه درتدر ورؤس اخوات كه
اوجدر اكا ضرب ايلدك اون ايكي حاصل اولدي اندنصكره من لا يرّد عليهك اقل مخرجي اولان
درتن ايكي يه ضرب ايلدك فرق سكز اولدي تصحيح فرق سكزدنذر زوجه نك الندن اولان
بري مضروبمز اولان اون ايكي يه ضرب ايلدك اون ايكي اولدي روجه يه ويردك واخواته
وريلان ايكي يي مضروبه ضرب ايلدك يكرمي درت حاصل اولدي اخواته ويردك وجداتك
الندن اولان برسهم اون ايكي يه ضرب اولندي اون ايكي حاصل اولدي جداته ويردك ردّ
مسئله كه درتدر زوجه مشروح اوزره تقسيم اولنور تصحيح كلدوكي كبي تصحيح مسئله سي كه قرق

سکز در اکاد خی تقسیم اولنسه وتصحیحدن بدلرنده اولان حاصل تقسیمه ضرب اولنسه اولدغی
صحیح اولور والاضرب جمیع مسئلتهم فی مخرج فرض من لایرد علیه کاربع زوجات وتسع بنات وست
جدّات اکر من لایرد علیهك فرضی مخرجدن باقی قلان من لایرد علیه مسئله سی اولور زیرینه مستقیم اولمایه
ایسه من یرد علیه مسئله سنك جمله سنی من لایرد علیهك فرضی مخرجنه ضرب اولنور درت
زوجه طقوز قزالتی ده اصل مسئله یکرمی درتدر ثمن ثلثین وسدسه مختلط اولدوغیچون
لکن مسئله ردّیه اولمغله من لایرد علیهك فرضی مخرجنه رد اولندی اول مخارج سکز در سکزك
ثمنی یردر روجانه ویردك باقی یدی قالدی یدی من یرد علیه مسئله سی اولان بشه مستقیم دکل
بلکه ایکیسی مابینده مباینت وارد رمن یرد علیه ایسه ایکی جنسدندر برجنسی صاحب ثلثاندر
وبرجنسی صاحب سدسدور مثلا زوج اولسه بوایکی سنك مسئله سی ومخرجی التیدور التیدك
ثلثانی درتدر وسدسی بردر مجموع بشدر من یرد علیه مسئله سی بودر ذکر اولنان بشئ من یرد
علیهك فرضی مخرجی اولان سکزه ضرب ایلدك قرق حاصل اولدی ثمّ بضرب سهام من لایرد
علیه فی مسئلة من یرد علیهك حصّه سنی بلمکدن طریق بودرکه من یرد علیهك سهام من یرد علیهك
فرضی مخرجدن باقی قلان یدی یه ضرب اولنور حاصل ضرب من یرد علیهك نصیبی اولور
مسئله مذکوره ده زوجات اثمون برجی من یرد علیه مسئله سی اولان بشه ضرب ایلدك حاصل
ضرب بش اولدی زوجانه ویرلدی ومن یرد علیه مسئله سنده ابنك التیدن اولان درتدی
من یرد علیهك فرضی مخرجدن باقی قلان یدی یه ضرب ایلدك یکرمی سکز اولدی بنانه ویرلدی
وجدّاتك یدیدن اولان برجی برجی ذکر اولنان یدی یه ضرب ایلدك یکرمی سکز اولدی بنانه ویرلدی
وجدّاتك یدیدن اولان برجی ذکر اولنان یدی یه ضرب ایلدك یدی حاصل اولدی جدّانه ویرلدی
ویصحّ بالاصل الاثنیه بو مسئله اصول آتیه الیه تصحیح اولنور صورة مذکوره ده زوجات اربعه نك
فرقدن نصیبی بشدر وعدد راسلری درتدر سهاملری بینده مباینت وارد رعدد راس لرینك
کلیسی موقوف ونبات تسعك فرقدن نصیلری یکرمی سکز در وسهاملری ایله عدد راسلری

سلري ما بينده مبابنت وارد ركذلك عدد راسلرينك كليسي موقوف وجدّانك قرقدن نصيبلري
يدي دربدي ايله التي بينده مبابنت وار كذلك عدد راسلرينك كليسي موقوف بوندن صكره رؤس موافقات
بينده موافقت طلب ايدك زوجانك رؤسي ايله جدّانك رؤسي بينده موافقت بالنصف بولدق پس
امدي دردك نصفي ايكي درجدّانك عدد راسلرينك كليسنه ضرب ايلدك اون ايكي حاصل اولدي واون
ايكي ايله بنات تسعك مابينده موافقت بالثلث وار پس امدي طغوزك ثلثي اوجدر اون ايكي يه ضرب
ايلدك اوتوز التي حاصل اولدي ومبلغ مذكوري بو قرده مذكور اولان قرقدن ضرب ايلدك بيك
درت يوز قرق اولدي تصحيح مسئله مز مبلغ مذكوردن اولور مثلا روجانك قرقدن الذه اولان
اولور التي به ضرب ايلدك بوز سكسان حاصل اولدي زوجانه ويرلدي وبناتك بدلرنده اولان
يكرمي سكزي اوتوز التي به ضرب ايلدك بيك سكز حاصل اولدي بناته ويرلدي وجدّانك قرقدن
يدينده اولان يدي يي اوتوز التي به ضرب ايلدك ايكييوز اللي ايكي حاصل اولدي جداته ويرلدي
بو مسئله ايكي دفعه تصحيح اولمشدر مضروبزاوتوز التي دندر مسئله مز يكرمي درتدندر لكن
سكزه رد اولندي مثلا اربع زوجات وتسع بنات وست جدّات ايجون قسيم اولندي اولتماسنك
قاعده سنك برنوعي بو دركه تصحيح اولان اصل مسئله ايدوب مال متروكي اكا تقسيم ايليه سين
وتقسيمدن حاصل اولان هر نه ايسه قرقدن هر كسك الذه نه مقدار بولنمش ايسه حاصل تقسيمه
ضرب ايليه سين كندونك خصه سي ظاهر اولور مثلا اللي بيك اچه مال متروك اولسه
تصحيح اولان قرقه تقسيم ايده رز حاصل تقسيم بيك ايكييوز اچه اولور ذكر اولنان بيك
ايكييوز اچه اولور ذكر اولنان بيك ايكيوز اچه تصحيح مسئله دن زوجاتك يدينده اولان يتمش
ضرب ايلدك التي بيك ايكيوز اچه حاصل اولدي زوجات مجموعنه ويردك وبناتك
تصحيح مسئله مز قرقدن بدلرنده اولان يكرمي سكزي بيك ايكيوز اللي به ضرب ايلدك
اوتوز بش بيك اولدي بناته ويردك وجدّاتك يدينده تصحيح مسئله اولان قرقدن يدي
يدي يي بيك ايكيوز اللي به ضرب ايلدك سكز بيك يدي يوز اللي اچه اولدي جداته

ویردك كامل اللي ببك انچه اولدي وهر فردك حصه سنه قاعده بودركه هر فريقك حصه سي عدد راسلرينه
تقسيم اولنور ونفيسعدن حاصل اولان مبلغ هر بنك حصه سيدر زوجاتك حصه سي انبي ببك اكيوز
اللي انچه درعدد راسلري اولان درده تقسيم اولندي هر بريه ببك بش يوز التمش اكي شر انچه دكر وبناتك
الذي اولان حصه لري اوتوز بش ببك انچه در طقوزه تقسيم اولندي هر بريه اوچ ببك سكر يوز سكسان
سكز دكر وجدانك حصه لري اولان سكز ببك بدي يوز اللي انچه بي عدد راسلرينه انبي يه تقسيم
اولندقده هر بريه ببك درت يوز اللي سكز انچه ذكر **فصل** بو فصل ذوي الارحام نوارينك
احكامي بيانندر ذوي الرحم هو قريب ليس بعصبة ولا ذي سهم ذو الرحم متك شول قريبي سيدر
عصبه دي سهم اوليه يعني كتاب اللهده واخود سنت رسول اللهده واجماع امتده ذو فرض
اوليه ذي رحم لغتده مطلقا دي قرابت معناسنه در وبرث كما ترك العصبة عند عدم ذي
السهم ذو الرحم وارث اولور عصبه وارث اولدوغي كبي صاحب سهم موجود اولمدقده فمن
انفرد منهم احرز جميع المال ذوي الارحامدن بري منفرد اولسه جميع مال احرازايدر هر فنقي
صنفدن اولورسه اوقسمون برابر در ويرجحون بقرب الدرجة ثم بقوة القرابة ذوي الارحام قرب
درجه ايله ترجيح اولنور انذنصكره قربت قرابت ايله ترجيح اولنور مثلا بركسنه خالني ترك ايلسه خالك
قرب درجه سي اولدوغي اجلدن جمله مالي اخذ ايدر وقوت قرابت ايله ترجيح اولندوغنه مثال
بركسنه لابوين حالني ترك ايلسه وبردخي لاب خالني ترك ايلسه لابوين خالني ترجيح اولنور ثم يكون الاصل
وارثا عند اتحاد الجهة انذنصكره اصلك وارث اولمسيله ترجيح اولنور اتحادي قتنده مثلا قجان
درجه ده وقوة قرابتده واتحاد جهتده برابر اولسه لرميته وارث ايله موتى اولان ترجيح مثلا بركسنه
قوت اولوب اوغلنك قزينك قزيني ترك ايلسه وبردخي قزينك قزينك اوغلني ترك ايلسه اوغلنك
قزينك قزي اولدر زيرا اوغلنك قزينك قزي صاحب فرض وليدر اما قزينك قزينك اوغلي ذوي
الارحام وليدر واذا اختلف فلقرابة الاب الثلثان ولقرابة الام الثلث اكر جهت قرابت مختلف
اولسه قرابت اب ايجون ثلثان وقرابت ام ايجون ثلث وارد رمثلا بركسنه بابا سنك باباسنك

سنك باباسنى ترك ايله وبردخى باباسنك باباسنك اناسنى ترك ايله باباجهتندن اولان ثلثان
واردر وام جهتندن اولان ثلث واردر زيرا قرابت اب اقويدر واب ايله منتسب اولان اب مقامنه
قائمدر وام ايله منتسب اولان ام مقامنه قائمدر مابينلرنده مال اثلاثا قسمنور كانه اول كمسنه ابوينني
ترك ايلمش اولدى ثم يعتبر الترجيح في كل فريق كما لو انفرد اذ نصكره هر فريقك ترجيحي اعتبار اولنور
منفرد اولدقلرنده اعتبار اولندوغي كبي اب طرفندن اولان ايكي جد ايجون ثلثان وير يلور اناطرفدن
اولان ايكي جد ايجون ثلث وير يلور وعند الاستواء في القرب والقوة والجهة للذكر مثل حظ
الانثيين قرابتده وقوة درجه ده وجهتده برابر اولسه لر للذكر مثل حظ الانثيين تقسيم اولنور زيرا
موارثده ذكر وانثى اوزرينه تفصيل اولنور اما اخوه واخواته لامده اصل مذكور ترك اولندي
وترك اولنمسي على خلاف القياس نص ايله دركرچه اولاد امك ذكوري وانائي قسمت واستحقاقده
برابر در لكن اولاد لرنده برابر دكلدر والا رحامدندر ويعتبر ابدان الفروع ان اتفقت الاصول
اكر اصول متفق اولورسه ابدان فروع اعتبار اولنور امام محمد ابو يوسف رحمهما الله قتنده وكذا
ان اختلف ابو يوسف كذلك ابدان فروع اعتبار ايدر اكر اصول مختلف اولورسه ده ابو يوسف
قتنده وعند محمد يؤخذ الصفت من الاصول والعدد من الفروع امام محمد قتنده اصولدن
صف فروعدن عدد اخذ اولنور ويقسم على اول بطن وقع فيه الاختلاف مال تقسيم اولنور
اوبطنده كه انده اختلاف واقع اولمشدر ثم يجعل الذكور على حده والاناث على حده فيقسم
نصيب كل طائفه على اول بطن اختلف انده نصكره ذكور على حده بر طائفه واناث بر طائفه
قلنور هر طائفه نك نصيبني تقسيم اولنور اختلاف اولنان اول بطنده كذلك ان كان بينه
ذكور باشقه طائفه اناث باشقه طائفه قلنور اكر اختلاف بر قاج بطنده نصكره اولورسه
والا دفع خصه كل اصل الى فرعه اكر بطنده اختلاف اولمازايسه هر اصلك خصه سني
فرعنه دفع اولنور وبقول محمد يفتى امام محمد قولي ايله فتوي ويريلور وفتوايه اولى اولان
بودر امام ابو يوسف قولنجه فروعده اولان ايكي اوغلان درت قز حساب اولنور واوج قز

دخي مجموع يدي مال اسباعا تقسيم اولنور امام محمد اصولدن صفت فروعدن عدد اولنوب
ابدان اعتبار ايدر سورة مذكوره ده اصل مسئله يديدر و خلاف واقع اولان بطن ثانيده
برابن بولندي و اول ابنك بطن رابعده ايكي قزي بولندي فروعدن عدد اعتبار ايده جك
برابن ايكي قز منزلدن قلنور يدي سهمك درديي ابنه ورياور وينه بطن ثانيده اولان بر قز ك
بطن رابعده ايكي ابني بولندي اصولدن صفت فروعدن عدد اعتباري ايله اول بر قز ايكي
منزله سنده اولدي يدي سهمك ايكيسي بو قزه ويرلدي و بري محاذيسنده اولان
قزه ويرلدي و ذكر اولنان اوچ سهم بطن ثالثده تقسيم اولنور و بطن ثالثده برابن بولندي
اول ابن بسيط اولنوب ايكي قز قلندي و اول بر قز دخي تقدير ا ايكي قز حساب اولنمش ايدي
عدد راسلري درت سهملري اوچ مابينده مباينت وار بو تقديرجه عدد راسلري اولان
درديي اصل مسئله مز اولان يدي يه ضرب ايلدك يكرمي سكز حاصل اولدي اصل
مسئله مز يديدر مضروبمز در تدر تصحيح مسئله مز يكرمي سكز در بو ندن صكره بطن ثانيده ابنك
الثده اولان درت سهمي مضروبمز اولان درده ضرب ايلدك اون التي حاصل اولدي
فروعي اولان ايكي قزه سكز ويرلدي زيرا حدث لرينك نصيبي در قز لرك الثده اولان اوچ
مضروبمز اولان درده ضرب ايلدك اون ايكي اولدي بطن ثالثده بر وجه مناصفه تقسيم
ايلدك التي سنى ابنه والتي سنى ايكي بنت مقامنده قائم اولان بنته ويردك هر كسك خصه
سي فروعده اولان يكسنه لره ويرلدي مسئله مز يديدندر تصحيح مسئله مز يكرمي سكز دندر امام
محمد قتنده بطن ثانيده تقسيم اولنوب بو فروعده ذكر اولنان اوزره اصولدن صفت فروعدن
عدد حسابي اوزره بنته باباطرفدن اون التي واناطرفدن التي سهم اولور وسائر لر
دخي بوكا قياس اوزره اصولدن صفت فروعدن عدد اولوب تقسيم اولنور و تقدم جزء الميت
وهم اولاد البنات و اولاد بنات الابن وان سفلن جزء ميت تقديم اولنور اول جزء ميت
اولاد بنات در و دخي اولاد بنات ابنده رهرنه قدر اشعه اولورسه ثم اصله وهم الاجداد

اد الفاسدون والجدات الفاسدات اندنصكره اصل ميت تقديم اولنور كه انلر اجداد فاسدون
وجدات فاسدات در مثلا جدات فاسدات ميتك اناسنك باباسي وانا سنك باباسنك باباسيدر
وجدات فاسدات ميتك اناسنك باباسنك اناسي در وانا اناسنك وباباسنك اناسنك اناسيدر
ثم جزء ابيه وهم اولاد الاخوات واولاد الاخوة لام ونبات الاخوه اصل ميتدن صكره جزء اب
تقديم اولنور انلر قرنداس اولاديدر ولام ارقرنداشلر اولاديدر ونبات اخوه دركه ارقرنداشلر
اولاديدر ونبات اخوه دركه ارقرنداشلريدر وانا برعميلر در لام ذكر اولندي زيرا لابوين وياخود
لاب عميلر عصبه دندر اندنصكره بونلرك اولاديدر ثم جزء ابيه اندنصكره باباسنك جدينك
جزئيدر وامه ياخود اناسنك جزئينك جزئيدر وهم عمات الاب اوالام وخالاتهما واخوالهما
واعمام الاب لام واعمام الام ونبات اعمامهما واولاد اعمام لام انلر بابانك وياخود
اناسنك عمه لريدر وخاله لريدر وحالريدر ولام بابانك اعماميدر وامك اعماميدر ودخي
اب ايله امك عميلرينك قرنداشلريدر ودخي امك اعمامينك اولاديدر بومذكور انك جميع سنى
دوى الارحامدندر فصل في العرف والهدي بوفصل غرفي وهدي احكامنك
بياننده درغرفي غريقك جميدر اليكبسي دخي مفعول معناسنه درغرفي برطائفه دركه برلكميده
اولوب جمله سي دفعهٔ واحده ده غرق اوله لر وهدمي دخي برطائفه دركه اوزرلرينه ديوار وياخود
سقف يقيلوب براوغرمدن هلاك اوله لر اذا لم يعلم ايتهم مات اولا يقسم مال كل على
ورثة الاحياء بونلردن فيان قنقيسي اولا فوت اولدوغي معلوم اولمسه هربرينك مالي
حياتدن اولان وارثه تقسيم اولنور حرقي وقنلي دخي بومنوال اوزره درمونلردن تقدم و
تأخر معلوم اولمسه بونلرك جمله سي معا فوت اولمش قيلنور ولا يرث بعض الاموات من بعض
ذكر اولنان اموالك بعضيسي بعضيسندن وارث اولمازائمهٔ ثلاثه قنقنه رحمهم ومختار اولان
بودر وان اجتمع ابناعمهم احدهما لام اعطى السدس فرضا ثم اقتسم الباقي في العصوبة
برمكسنه نك عميسنك ايكي اوغلي جمع اولسه كه برسي آخرك لام قرنداشي اولسه اخ لام ايجون

وفرض جهتندن سدس اعطا اولنور اندنصكره اول ايكي اوغلان باقي عصوبت جهتندن تقسيم
ايدرلر مثلا زيد عمرو ايله ايكي قرانداش اولوب زيد فوت اولدقده ايكي اوغل قالوب بري برخاتوندن
وبري برآخر خاتوندن اولسه عمرو زيدك زوجه سنى تزوج ايله وبر اوغلان وجود كلسه اول اغلان
زيدك اوغلى نك لام قرنداشى وابن عمسى اولور وعكسى دخى كذلك بعده عمروك اوغلى فوت
اولسه فوت اولان اوغلان ايكيسنك دخى ابن عمسى وبرينك لام قرنداشيدر لام قرنداسنه فرض
جهتندن سدس وبريلور باقي سنى بينه ايكي عصوبت جهتيله تقسيم ايدرلر ولايرث المجوسي
بالانكحة الباطلة الباطلة باطله ايله مجوسى وارث اولماز فرجان مجوسى انا سنى تزوج ايلسه
وياخود محارمندن بريني تزوج ايلسه نكاح باطله ايله امنه وارث اولماز وان اجتمع فيه قرابتان
لواتفرد في شخصين ورثا بهما ايرث بهما اكر مجوسيده ايكي قرابت جمع اولسه واكر اول ايكي قرابت
بر برينه قرابتين ايله وارث اولان ايكي شخصده منفرد اولسه بر برينه اول ايكي قرابت ايله وارث
اولور وان كانت احديهما تحجب الاخرى يرث بالحاجبة اكر قرابتك بري احرابي حجب ايدرسه
قرابت حاجبه ايله وارث اولور مثلا برمجوسى انا سنى تزوج ايلسه اندنصكره ولدكور سه اول ولد
خاتونك اوغليدر واوغلنك اوغليدر خاتون فوت اولسه اول اوغلان حاجبيت ايله وارث اولور
ويوقف للحمل نصيب ابن واحد هو المختار حمل ايجون بر اوغلان نصيبنى موقوف قلنور مختار
اولان بودر وعند ابي يوسف نصيب ابنين ابو يوسف قتنده ايكي اوغلان نصيبى موقوف
قلنور فان خرج الكل حيا ثم مات ورث وان اقل فلا اكر ولدك اكثري حيا خروج ايلسه
اندنصكره فوت اولسه وارث اولور اكر اقلى خروج ايلسه وارث اولماز باب المناسخات
المناسخة ان يكون بعض الورثة قبل القسمة مناسخه مفاعله وزنى اوزره نسخدن مأخوذ در نقل
وتحويل معناسنه بو محلده مناسخه قسمتدن اول موتى ايله بعض ورثه نك نصيبى كندو دن وارث
اولنلره نقل اولمقدر بويله اولدوغى اجلدن منصف مناسخه قبل القسمة بعض ورثه نك موتيدر
فصحح المسئلة الاولى ثم الثانية باب تصحيحدن مذكور اولان قاعده ايله مسئله اولى يى تصحيح ايله

وركنيه اول تصحيحدن سهامني اعطا ايله اندن تصكره بينه اول قواعد ايله مسئله ثاني بي تصحيح ايله اندن تصكره
ميت ثانينك تصحيح اولدن الده اولان سهام ايله تصحيح مابينده اوچ حاله نظر ايلمكه محتاجدر اول
اوچ حال استقامت وموافقت ومباينتدر فان استقام نصيب الميت الثاني على مسئلة اكى
ميت ثانينك نصيبي ميت اولك فريضه سندن كندو مسئله سي اوزرينه مماثله سبيله مستقيم اولسه
فبها ونعمه ضربه حاجت يوقدر والا فالضرب وفق الصحيح الثاني في الصحيح الاول ان وافق نصيبه
مسئلة اكر ميت ثانينك الده اولان تصحيح ثاني مابينده استقامت اولمازسه تصحيح اولك جمله سنه ضرب
ايله اكر نصيبي مسئله سنه موافق اولورسه والا فالضرب كل الثاني في الاول اكر اول نصيبي مسئله سنه
موافق اولمازسه تصحيح ثانينك كليسني تصحيح اولك كلدسنه ضرب والحاصل من الضرب مخرج المسئلتين
پس امدي ضربدن حاصل اولان ايكي مسئله نك مخرجيدر ثم اضرب سهام ورثة الميت الاول
في وفق الصحيح الثاني اوفي كله ميت اولك ورثة سنك الده اولان سهامني تصحيح ثانينك وفقنه
ضرب ايله اكر موافق اولورسه وكلدسنه ضرب ايله اكر مباينت اولورسه وسهام ورثة
الميت الثاني في وفق مافي يده اوفي كله فما خرج فهو نصيب كل فريق ميت ثانينك
ورثه سنك سهامي يدنده اولان ستيك وفقنه وياخود كليسنه ضرب ايله شول شيكه
ضربدن حاصل اولور كل فريقك نصيبيدر فان مات ثالث فاجعل المبلغ مكان
الاول والثالث مكان الثالث الثاني وكذا تفعل ان مات رابع اوخامس وهلم جرا اكر ورثه دن
ثالث فوت اولسه مسئله اولي وثاني ايله تصحيح اولان مبلغي تصحيح اول مكانه قل وثالثي تصحيح ثاني به
قل ميت اول وثاني ميت واحد منزله سنده فلنور ثالث ميت ثاني مرتبه سنه تنزيل اولنور اكر رابع وخامس
دخي فوت اولورسه بويلجه درصور بي كاعدك اوته طرفنده تصوير اولمشدر مكابي ضيق اولمغله

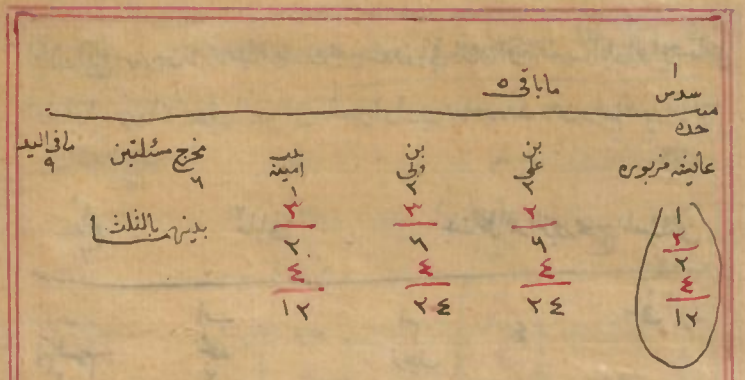
زوج	ام	بنت	مخرج المسئلتين
احمد	عائشه	فاطمه	١٦
٤	٣	٩	٢
٢	٢	٢	
٨	٦	١٨	٢٢
٤	٤	٤	٤
٣٢	٢٤	٧٢	١٢٨

مسئله ده ربع و نصف و سدس جمع اولسه اصل مسئله اون ايكيدن زيرا انواع اولدن ربع نوع ثانيدن بعضيسنه مختلط اولدي اوجنجي زوج ايجون ويردك التي سني بنته ويردك ايكيسني امه ويردك اون براولدي بلدك كه مسئله ردّيه در مسئله ده من لايرد عليه وارد ركه زوجدر ومن يرد عليه كه ايكي جنسدندر برجنسني بنت و برجنسني ام در مسئله بي ايكي قلدق نته كم ردّيا نده بيان اولنمشدر ومن لايرد عليه‌ك اقلّ مخرجي دورتدر زيرا ربعك مخرجنك اقلّي دورتدر ومن يرد عليه مسئله سي ايكيلين دورتدر زيرا ربع مختلط اوليغق مسئله لري التيدن اولور التنك نصفي اوجدر بنته ويردك سدسي برامه ويردك بجموعي دورت مسئله لري سهامله‌ر ندن قلندي من لايرد عليه‌ك فرضنك مخرجيندن باقي قلان اوجدر من يرد عليه مسئله سي كه دورتدر مابينلرنده مبايندر واردر بس امدي من لايرد عليه مسئله سنك كليسي من يرد عليه مسئله سنك كليسنه ضرب ايلدك اون اون التي حاصل اولدي بصحيح مسئله مز اون التي دندر زوجك التدن اولان برسهمي من يرد عليه مسئله سي كه دورتدر اكا ضرب ايلدك دورت حاصل اولدي زوجه ويردك بنتك التدن اولان

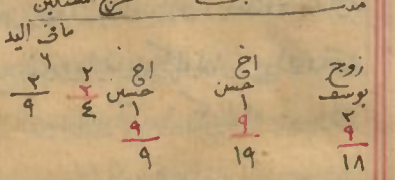
اولان اوج سهامي من لا يرد عليه فرضنك مجرجندن باقي فلان اوجه ضرب ايلدك اوج حاصل اولدي امه ويردك مجموعي اون التي حاصل اولدي بوصورت دخي بولجه تصوير اولندي

١ رابع	٢ تماباقي	١ بنت كل احد المزبور مخرج المسئلتين
مسـ		مافي اليد
زوجه ام كلثوم ١ ٢ ٢ ٤ ٨	اب محمد ٢ ٢ ٤ ٤ ١٦	ام زينب ١ ٢ ٢ ٤ ٨ ٤ بينهما استقامة

مسئله مرد رتدر سهاملري عدد راسلرينه مستفيم ضربه حاجت يوقدر وتصحيح ثاني اليه الرتن اولان سهاملري مابينده استقامت وارد رومتيت اولدن امك النده اولان تصحيحدن وريلان اوج سهامي تصحيح ثاني وفقيكه اكيدر اكا ضرب ايلدك التي اولدي بالاده اولان امه ويردك ومتيت اولدن زوجك يدنده اولان دردي تصحيح ثانينك وفقي اولان ايكي يه ضرب ايلدك سكز حاصل اولدي زوج ايجون ويردك بنه كندو ورثه سنه تقسيم اولنور ومتيت ثانينك ورثه سنك سهامي زوجك يدنده اولان دردك وفقنه ضرب ايلدك صركسه خصته سي ويرلدي مثلا زوج النده بروار ابدي ذكر اولنان دردك وفقنه ضرب ايلدك ايكي اولدي زوجه بابانك النده اولان ايكي يي مذكور اولان دردك وفقنه ضرب ايلدك درت اولدي بابايه ويردك امك بريني وفق مذكوره ضرب ايلدك ايكي حاصل امه ويردك سيت بوصورت اردنه تصوير اولندي

مسئلہ مزالتیدر ونصحیح ثانی دیدو لکمزبو التیدر تصحیح ثانی ایلہ مبت ثانینك بدنہ اولان طقوز ایلہ مابینلرنده موافقت بالثلث بولدق وتصحیح ثانینك وفقی ایکیدر وتصحیح اوّل کہ اون التیدر اکا ضرب ایلدك اوتوز ایکی اولدی ذکر اولنان اوتوز ایکی مخرج مسئلتین اولدی مبت ثانینك البدنہ اولان دردی مبت ثانینك بدنہ کتورد وکی طقوزك وفقی کہ اوچدر اکا ضرب ایلدك اون ایکی اولدی ابنینہ ویردك بنتك البدنہ اولان بریمذکور اولان اوچہ ضرب ایلدك اوچ حاصل اولدی بدنہ ویردك جدّتك البدنہ اولان بری اوچہ ضرب ایلدك اوچ حاصل اولدی جدّہ ویردك

ورثة الاحیا علی الاجمال

٨	حصۂ ام کلسوم
١٦	حصۂ محمد
٨	حصۂ زینب
٢٤	حصۂ ولی
	امینہ
٢٤	حصۂ یوسف
١٢	حسن
٩	حسین
١٢٨	

اصل مبحث

اصل مسئله مزايكي دندر زير انصف وارد در ايكي نك برينجي روح انجون وبرينجي اخوه تبنه ويردك
برسهم عدد راسلري ايكي مستفيم دكل مباينت وارد رعدد راسلري اولان ايكي بي اصل مسئله اولان
ايكي يه ضرب ايلدك درت حاصل اولدي دردك ايكيسي زوجه ويردك ايكيسي دخي اخوينه ويردك
مستفيم اولدي تصحيح مسئله مزدرتدن اولدي ومتيت ثاني كه جده در الندن اولان طقوز ايله تصحيح ثاني
اولان درت مابينده مباينت وارد رتصحيح ثانينك كليسي كه دورتدر تصحيح اولك كليسي كه اوتوز
ايكيدر اكا ضرب ايلدك يوز ايكي سكز حاصل اولدي فيها تصحيح المسئله ثانيا فوت اولان
كمسنك زوجه سنك يدنده اولان ايكي سهم تصحيح ثانينك كليسي كه درتدر اكا ضرب ايلدك
اون التي اولدي بابايه ويردك وامك الندن اولان ايكي بي كه تصحيح ثانيكه درتدر اكا ضرب
ايلدك سكز اولدي امه ويردك ابنتك الندن اولان ايكي بي تصحيح ثاني كه درتدر اكا ضرب
ايلدك فرق سكز حاصل اولدي ابنته ويردك بينك الندن اولان اوخي دردنه ضرب
ايلدك اون ايكي اولدي بنته ويردك ميت ثانيكه جده در ورثه سنك سندن زوجك الندن
اولان ايكي بي جده يدنده كتورد وكي طقوزه ضرب ايلدك اون سكز اولدي زوج انجون
ويردك اخك يدنده اولان بري ذكر اولنان طقوزه ضرب ايلدك طقوز اولدي اخه ويردك
مثلا مال متروكك تقسيمنه قاعده بودركه مال متروكي تصحيح مسئله اولان يوز ايكي سكزه
تقسيم ايليه سين ونقسيمدن حاصل اولان مبلغه وبنه تصحيحدن كدولره ويرلان سهامي ضرب
ايليه سين ضربدن نه حاصل اولورسه كندو حصته لري اولمش اولور **فصل** حساب
الفرايض بو باب فرايضك حسابي بيانندر در الفروض نوعان الاول النصف ونصفه
وهو الربع كتاب اللتهن مقدره اولان فروض ايكي نوعدر نوع اول نصفدر ودخي نصفك
نصفيدر كه ربعدر ونصف نصفه وهو الثمن دخي نصفنك نصفنك نصفيدر كه ثمندر
والثاني ثلثان ونصفهما وهو الثلث ونصف نصفهما نوع ثاني ثلث وثلثانك نصفي كه
اول ثلثدر وثلثانك نصفنك نصفي در كه اول سدسدر فالنصف يخرج من الاثنين والربع

من اربعة والثمن من ثمانية والثلثان والثلث من ثلثة والسدس من ستة پس امدي نصف اثنيدن
ربع اربعه دن وثمن ثمانيه دن جقار وثلثان وثلث ثلثه دن وسدس سته دن چيقار زيرا نوخرضدن
هر فرضك مخرجي اعداد دن كذونك سميتيدر مثلا ربعك سميسي اربعه در وثمنك سميسي
ثمانيه در وثلثان وثلثك سميسي ثلثه در وسدسك سميسي سته در لكن نصف سميسي بوقدر مثلا
مسئله ده انجق نصف اولسه مسئله ايكيدندر بركسنه فرضي ولابوين ارقرنداشني ترك ايله مسئله
ايكيدندر ونصفي قرق وريلور باقي سي قرنداسنه وريلور اكر ربع البجي بولنسه مثلا زوج ايله ابن كبي
مسئله دردندر زوج ايجون ربع وريلور باقي سي ابن ايجوندر اكر مسئله ده ثمن البجي اولسه زوجه ايله ابن كبي
مسئله سكزدندر ثمن زوجيه وريلور باقي سي ابن ايجوندر اكر مسئله ده انجق ثلث البجي اولسه ام اخ
لابوين كبي ام ايجون ثلث وارد رباقيسي اخ ايجوندر اكر مسئله ده انجق ثلثان البجي اولسه
بنتين ايله عم كبي بنه مسئله اوجدندر ثلثاني بنتيه باقيسي عمه وريلور اكر مسئله ده انجق سدس
البجي اولسه اب ايله ابن كبي مسئله التيدندر سدس بابا ايجون باقيسي ابن ايجوندر حاصل كلام
كتاب الفرض مقدر اولان فرض التيدر نصف ربع ثمن ثلثان ثلث سدس اوج اولكك
نوع اول تسميه اولنمشدر اوج صكره كه نوع ثاني تسميه اولنمشدر فرض ستة تنصيف اولدوغي كبي
تضعيف دخي اولورنته كم متن سراجيه ده وهو على التنصيف والتضعيف دينلمشدر مثلا
نصفي تنصيف ايله سك ربع اولور وربع تضعيف ايلسك ثمن اولور وثمني تنصيف ايلسك
ربع اولور وربعي تضعيف ايلسك نصف اولور نوع ثانيدن ثلثاني تنصيف ايلسك ثلث
اولور وثلثي تضعيف ايلسك سدس اولور سدسي تنصيف ايله سك ثلث اولور وثلثي تضعيف
ايلسك ثلثان اولور ايكي نوع دخي جمع تنصيف وجمع تضعيف اولدوغي جمار سني اولانه خفي وكلدر
قحان مسئله ده بو فرضدن ايكيسنر و باخود اوجر كلسه حال بوكه نوع واحددن اولسه اول زمان
مخرج عدد ذلك النوع كسري ايجون مخرج اولور وبنه اول عدد ذلك الكسرك صعفي ايجون
دخي مخرج اولور مثلا سته سدس ايجون مخرج در نصفي اولان ثلث ايجون دخي مخرج در ونصفك

نصفك صفعتي اولان ثلثان ايجون دخي مخرجدر وغائنه دخي بو ثلثه در زيرا ثمانيه ثمن ايجون مخرجدر
دخي ثمنك نصفي اولان ربع ايجون مخرج اولور ودخي نصفنك نصفي اولان ربع ايجون مخرج اولور تكرار اولنمز
ودخي نصفك نصفي اولان نصف ايجون مخرجدر وان اختلط النصف بالنوع الثاني كله او بعضه
ثمن ستة اكر نوع اولدن نصف نوع ثانينك كلسنه وياخود بعضي سنه مختلط اولسه التيدندر او الرابع
ثمن اثني عشر ياخود نوع اولدن ربع ثانينك كلسنه وياخود بعضيسنه مختلط اولسه مسئله اون ايكي
دندر كلمه مثال بركسنه فوت اولوب خاتون وانا سك ولابوين ايكي قزداشك ولام ايكي قزداشك
ترك ايلسه زوجنك حقي ربع امك حقي سدس لابوين اختينك حقي ثلثاندر ولام اولان اختينك
حقي ثلثدر اصل مسئله اون ايكيدندر اون بدي عول ايدر وبعضه مثال برخاتون فوت اولوب زوجك
وايكي قزك ترك ايلسه مسئله اون ايكيدندر زوجك حقي ربع وقزلرك حقي ثلثان باقي فلان برقزلرك
اوزرينه رد اولنور او ثمن ثمن اربعة وعشرين نوع اولدن ثمن نوع ثانينك بعضه وياخود كلسنه
مختلط اولسه مسئله يكرمي درتدندر لكن كله مختلط اولسي متصور دكلدر الا ابن مسعود رضي الله عنه
قول اوزرينه متصور اولور زيرا انك قزنده بالكليه محروم اولمز حجب نقصان ايله حجب ايدر مثلا
بركسنه بركا قزاوغلني زوجه سني وانا سني ولابوين ايكي قزقزداسني ترك ايلسه ابن محروم زوجه يي
ربعدن ثمنه حجب ايدر اما بزم ائمه مزراي اوزره متصور دكلدر بزم ائمه مزرايي اوزره ثمن
نوع ثانينك بعضيسنه مختلط اولسه مسئله يكرمي درتدندر مثلا بركسنه فوت اولسه زوجه سين
وايكي قزين وانا سين ترك ايلسه زوجنك حقي ثمندر اوجه زوجه وبرادي وقزلرك ثلثاندر
اون التي انلره وبرادي امك حقي سدسدر دردي امه وبرادي مسئله ذبه در وان انكسر سهام
فريق عليهم وباينت سهامهم عددهم فالضرب عددهم في اصل المسئلة كامرأة واخوين
قجان برفريقك سهامي اوزرينه منكسر اولسه يعني قسمت صحيحه ايله منقسم اولسه وسهامله ري
دخي عدد راسلرينه مباين اولسه عدد راسلريني اصل مسئله يه ضرب ايلسه برخاتون ايكي
قزقزداش كبي مثلا بركسنه فوت اولوب برخاتون وايكي قزقرداش ترك ايلسه اصل مسئله

در تدندر ربعی برد زوجه ویردك باقی فلان اوجی اخوینه ویردك عدد راسلری ایکی اولمغین
اوج ایکی یه مستقیم دکل بلکه مابینلرنده مباینت وارد رکسر کلان طائفه نك عدد راسیکه ایکیدر واصل
مسئله کدرتدر کما ضرب ایلدك سکزیماصل اولدی زوجه نك اللری اولان مضروب ایکی یه ضرب
ایلدك ایکی حاصل اولدی زوجه ویردك اخوینك اللری اولان اوجه مضروب عمز اولان ایکی یه ضرب
ایلدك التی حاصل اولدی اخوینه ویردك وان وافق سهامهم عددهم فاضرب وفق عددهم فی اصل
المسئله کامرّه وستة اخوة اکر سهاملری عدد راسلرینه موافق اولورسه عدد راسلرینك وفقنی اصل
مسئله یه ضرب ایلدك رخاتون والتی ارقرداش کبی مثلا برکسنه فوت اولوب خاتونینی والتی ار
قرداشینی ترك ایلسه اصل مسئله درتدندر ربعی که برددر زوجه ویردك باقی فلان اوج سهمی التی اخوه یه
ویردك لکن سهاملری ایله عدد راسلری مابینلرنده موافقت بالثلث اولمغله عدد راسلرینك
وفقیکه ایکی دراصل مسئله یه ضرب ایلدك سکزیماصل اولدی صحیح سکزدندر اصل مسئله د ت
زوجه نك اللری اولان بری مضروب اولان ایکی یه ضرب ایلدك ایکی حاصل اولدی زوجه ویردك
اخوه نك اللری اولان مضروبه ضرب ایلدك التی حاصل اولدی اخوه یه ویردك ان انکسر سهام
فریقین اواکثر مماثله اعداد رؤسهم فاضرب احد الاعداد فی اصل المسئله کثلث بنات
وثلثة اعمام اکر فریقینك واخوده فریقیندن اکثر سهامی منکسر اولسه وعدد راسلری مابینلرنده
مماثلت اولسه یعنی فریقی اخرلرك مثلی اولسه اوج قز واوج عم کبی اصل مسئله اوجدندر
زیرا بناتك حقی ثلثاندر باقی سی اعمام ایچون دراوجدك ثلثانی ایکیدر بنات ثلثانه ویردك
باقی بری اعمام ثلثه یه ویردك بنات ثلثه نك اللری اولان ایکی عدد راسلری اولان اوجه
مستقیم دکل عدد راسلری موقوف رؤس موفوفات مابینلرنده نظر ایلدك مماثلت بولدق
صحیح بارکه رؤس موفوفات بینلرنده مماثلت بولنه احد اعداد رؤس اصل مسئله یه ضرب ایلدك
اولنور مثال مذکورده بناتك عدد رؤسی اولان اوجه ضرب ایلدك طقوز حاصل اولدی
بناتك اللری اولان ایکی یه ضرب ایلدك مضروب عمز اولان اوجه ضرب ایلدك التی حاصل

حاصل اولدي بنانة ويرك هر برينه ايكيشر سهم دوشدي اعمامك الذه اولان رسهامي مضروب اولان
اوجه ضرب ايلدك اوج حاصل اولدي اعمامه ويردك هر برينه رسهم دوشدي وان تداخلت
الاعداد فاضرب اكثرهما في اصل المسئلة كاربع زوجات وثلث جدات واثنى عشر عما اكر اعداد مداخل
اولسه يعني اعدادك بعضيسي بعضيسنه داخل اولسه بين اولوي اعدادك اكثرني اصل مسئله به ضرب
ايليه درت زوجات واوج جدات وان ايكي اعمام كبي اصل مسئله اون ايكيدر زيرا نوع اولدن
ربع نوع ثانيدك بعضيسنه مختلط اولدي اون ايكي ك ربعي اوچ در زوجانه ويردك لكن سهامله
اليه عدد راسلري مباينده مباينت اولغين عدد راسلرينك كليسي موقوف وان ايكينك سدسي
ايكيدر جدانه ويردك انلك دخي عدد راسلرينك بينده مباينت وار در عدد راسلرينك كليسي موقوف
واون ايكيدن اني قلان يدي يي اعمامه ويردك لكن سهامله اليه عدد راسلري مابينده مباينت
اولغين عدد راسلرينك كليسي موقوف بوندن عسكر رؤس موقوفات بينده درت حاله نظر
ايلدك تداخل بولدق زيرا درت واوج اون ايكيده داخل اولغين اون ايكي راس كه اعمام ايدي
اني اصل مسئله اولان اون ايكيه ضرب ايلدك بوز قرق درت حاصل اولدي بصحيح مسئله موزون
قرق درتدن زوجاتك اصل مسئله دن الذه اولان اوچي اون ايكي به ضرب ايلدك اوتوز اني
حاصل اولدي زوجانه ويردك جداتك الذه اولان ايكي سهامي اون ايكي ضرب ايلدك يكرمي درت
حاصل اولدي جدانه ويردك اعمامك اصل مسئله دن الذه اولان يدي يي اون ايكي به ضرب
ايلدك سكسان درت حاصل اولدي اعمامه ويردك وان وافق بعض الاعداد بعضاً فاضرب
وفق احدهما جميع الثاني والمبلغ في وفق الثالث وان وافق والأجمعه والمبلغ في الرابع كذلك
ثم الحاصل في اصل المسئلة كاربع زوجات وخمس عشر جدة وثماني بنتاً وسنة اعمام اكر بعض
اعداد بعضنه موافق اولسه ايكيسندن برسنك وفقني ثانيدك جميعسنه ضرب ايلد انصكر حاصل
اولان مبلغي ثالثك وفقنه ضرب ايله اكر ثالثه موافق اولورسه واكر موافق اولمازسه
ثالثك جميعسنه ضرب ايله وحاصل اولان مبلغي رابعك وفقنه ضرب ايله اكر مبلغي رابعه موافق

اولوزسه اكريق اولور اولمازسه رابعك جميعه سنه ضرب ايلا ايله تصكره حاصل اولان اصل
مسئله يه ضرب ايله درت روجات واون بش جدّه واون سكز قز والتى عم كبي اصل مسئله مز
بكرمي درتدر ويكرمي يه ردك ثمنى اوجدر زوجاته ويردك وسدسي درتدر جداته ويردك
وثلثاني التيدر بناته ويردك باقي برقالدي اعمامه ويردك زوجاتك الندن اولان اوجي
عدد راسلرينه مباين اولمغله موقوف ايلدك جدّاتك الندن اولان درت عدد راسلري
اولان بشه مباين عدد راسلرينك كلمسي موقوف بناتك سهمي ايله عدد راسلري مابينلرنده
موافقت بالنصف در بناتك عدد راسلرينك نصفي موقوف اعمامك الندن اولان برسهم
عدد راسلري اولان التى يه مباين عدد راسلرينك كليسي موقوف رؤس موفوقات
مابينلرنده نظر ايلدك درت ايله التى مابينلرنده موافقت بالنصف بولدق احدهما نك
وفقنى اخرك جمعسنه ضرب ايلدك مثلا دردك وفقى كه ايكيدر التى يه ضرب ايلدك
اون ايكي حاصل اولدي واون ايكي كه عدد ثالث كه طقوزدر مابينلرنده موافقت بالثلث
بولدق طقوزك وفقى كه اوچدر اون ايكي يه ضرب ايلدك اوتوز التى حاصل اولدي واوتوز
التى ايله اون بش مابينلرنده موافقت بالثلث بولدق اون بش وفقى بشدر واوتوز التى يه ضرب
ايلدك يوز سكسان حاصل اولدي ويوز سكسان دخي اصل مسئله اولان يكرمي دردن
ضرب ايلدك درت بيك اجيوز يكرمي حاصل اولدي هر فريقه نه مقدار دكر انك قاعده سيجه
كلدك زوجاتك اصل مسئله دن الندن اولان اوچي يوز سكسانه ضرب ايلدك بشيوز قرق
اولدي زوجاته ويردك جداتك يدنده اولان دردي يوز سكسانه ضرب ايلدك يوز يكرمي
اولدي جداته ويردك بناتك يدنده اولان اون التى يي يوز سكسانه ضرب ايلدك ايكي بيك
سكز يوز اولدي بناته ويردك اعمامك الندن اولان برمي يوز سكسانه ضرب ايلدك
يوز سكسان اولدي اعمامه ويردك وان تباينت الاعداد فاضرب كل احدهما في جميع
الثاني ثم المبلغ في الثالث ثم المبلغ في الرابع ثم الحاصل في الاصل المسئله كامر انين وعشرين

بنات وستة جدات وسبعة اعمام اكر اعداد مابينده تباين اولسه احد هماك كلبسنه آخرك
جمعسنه ضرب ايلدك اندنصكره حاصل اولان مبلغ ثالثه ضرب ايله اندنصكره حاصل اولان
مبلغي اصل مسئله يه ضرب ايله ايكي خاتون واون قرو التي جزء وبدي اعمام كبي اصل مسئله مزدرت
در اوجي اخته ويردك سدسي درتدر جدّاته ويردك ثلثاني اون التي دربناته ويردك
باقي برقالدي اعمامه ويردك زوجاتك اصل مسئله دن بيدنده اولان اوچ سهم عدد راسي
اون التي يه مستقيم دكل لكن مابينلرينده موافقت بالنصف وار عدد راسنك نصفي كه اوچ در
موقوف وبناتك بيدنده اولان التي سهم عدد راسلرينه مستقيم دكل لكن مابينلرينده موافقت
بالنصف وار عدد راس لري اولان بدي يه مباين عدد راسلرينك جملسي موقوف وموقوف
اولان عدد رؤس بينه بظر ايلدك جملسي مباينده در زوجينك عدد رؤسي جدّاتك موقوف
اولان عدد راسنه ضرب ايلدك التي اولدي ذكر اولنان التي بي بناتك موقوف اولان
بش عدد راسنه ضرب ايلدك اوتوز حاصل اولدي اوتوزي دخي اعمامك موقوف اولان
بدي عدد راسلرينه ضرب ايلدك ايكيبوز اون اولدي اندنصكره ايكي بوز اوني اصل مسئله كه
يكرمي درتدر اكا ضرب ايلدك بش بيك قرق حاصل اولدي ثمنها تصحيح المسئله مضروبمر ايكي بوز
اونذر هر فريقه نه ذكر قاعده بودر كه اصل مسئله دن بيدن اولان مضروب كه ايكي بوز اون در
اكا ضرب اولنور حاصل اولان كندوناك مصححدن اولان حصه سيد مثلا روحينك بيدنده
اولان اصل مسئله دن اوچي مضروب اولان ايكي بوز اونه ضرب ايلدك التي بوز اوتوز اولدي
زوجينه ويردك جدّاتك اللده اولان دردي ايكي بوزه اونه ضرب ايلدك سكز بوز قرق
اولدي جدّاته ويردك وبناتك اللده اولان التي بي ايكي بوز اونه ضرب ايلدك اوچ بيك
اوجيوز القمش اولدي بناته ويردك واعمامك بيدنده اولان برى مضروبه ضرب ايلدك ايكي بوز
اون اولدي اعمامه ويردك هر فرده نه ذكر قاعده بودر كه هر فريقك بيدنده اولان فريقني
عدد راسنه نسبت ايدوب اول نسبتي مضروبدن ويرمك درمثلا زوجينك اوچ سهم

وارد رعدد راسي ايكي درايكي اوچ مثل رؤس ونصف رؤس دوتر بردخي هر بريه مثل مضروبك
ايكي بوز اوندر ونصف مضروب كه بش درابي وبرن هر فرده اوچر بوز اون بش اولور حد انك الندة
درت سرهم عدد راسلري اولان نصف رؤس وسدس رؤس نسبت دوتار هر بريه مضروبك
نصفني وسدسني وبروز بش نصفي ايدر واوتوز بش سدسي ايدر هر بريه بوز قرق بر ايلور بنانك
يدنده اولان اون التي سرهمك عدد رسي اولان اونه مثل رؤس ونصف رؤس وعشر رؤس
بردخي مضروبك متلني ونصفني وعشريني وبروز زاوتوز التي شر دكراعمامك يدنده اولان برسرهم
عدد راسلريه سبع نسبت دوتر بردخي اعمامدن هر بريني مضروبك سبعني وبروز هر بريه
اوتوز دكر فاعدهء اخريي هر فردك نصيبني بلمكده قاعده بودركه ورثه نك عدد راسلريه مضروبه
تقسيم ايليه سين بعد حاصل اولان الندة اولان سرهمني ضرب ايليه سين حاصل ضرب كندو
خصة سيدر برقاعده دخي هر فردك نصيبني بلمكده بودركه تصحيح دن كندو لرم دكن خصة يي هر
بريك عدد راسنه تقسيم ايليه سين حاصل قسمت هر فردك خصة سيدر وان كانت المسئلة
عايلة فاضرب ماصرتبه في الاصل فيه مع العول ثم جميع ذلك اكر مسئله عوليه اولورسه ضرب ايله
اصل ضرب ايلدوكين شئ عول اله معاذ لك نك جمله سنه مثلا برخاتون فوت اولوب زوجك
ولابوين بش قرانداش ترك ايلسه مسئله مزالتيدر نصفي اوجدر زوج ايجون وثلثاني دوتدر
اخوات خمس ايجون دربو تقديرجه مسئله يدي يه عول ايدر اخوات عمنك يدنده اولان اصل
مسئله دن درت عدد راسلري مابينده مباينت وارد رعدد راسلري اولان بشه عوليه اولان
يدي يه ضرب ايلدك اوتوز بش حاصل اولدي زوجه ويردك واخوانك يدنده اولان دردي
مضروب اولان بشه ضرب ايلدك يكرمي حاصل اولدي اخوانه ويردك **فصل** وتداخل
العددين يعرف بان تطرح الاقل من الاكثر مرتين اواكثر فيفيه اوبقسم الاكثر على الاقل فيقسم
قسمة صحيحه كالخمسة مع العشرين تداخل عددين افلي الكثر دن طرح ايلمك اله ايكي دفعه وياخود
زياده طرح ايلمك اله افل الكثري افنا اليه تداخل عددينك تعريفي بودركه وياخود اكثر افل اوزريه

اورينه تقسيم اولنه وقسمت صحيحه ايله منقسم اولمديغي اولدوغي مثلا ثلثه في سنه دن ايكي دفعه
طرح ايلسك سنه في افنا ايدر وثلثه في بشعه دن اوچ دفعه طرح ايلسك افنا ايدر اصلاح علم فرايضده
بوكا مستداخلين تسميه اولنور اما ثلثه في ثمانيه دن ايكي دفعه طرح ايلسك ايكي باقي قالور ثلثه ايله افنا ممكن
دكلدر واثنى في ثمانيه دن دركه طرح ايلسك افنا ايدر بوده مستداخلاندندر مثلا خمسه في عشرينده
درت كره طرح ايلسك عشرين افنا ايدر وبكرمي بشته قسمت ايلسك بلاكسر رمنقسم اولور و
توافقهما بان تنقص الاقل من الاكثر من الحاجبين حتى يتوافقا في مقدار فان توافقا في واحد
فهما متباينان دخي عدد دينك توافقي بيلنور ايكي جانبدن اكثردن اقلى نقص ايلمك ايله حتى
برمقداردده متوافق اولنجه يه دكين اكر بردده متفق اولورسه متباينان در خمسه ايله سبعه كبي
مثلا سبعه دن برشئ طرح ايلسك ايكي قالور وبشدن ايكي في طرح ايلسك برقالور وايكيدن برى
طرح ايلسك برقالور بردده اتفاق ايلدكلري ايچون معلوم اولدي كه خمسه ايله سبعه بينده مباينت
وارد ر وبش ايله طقوزدخي بويلجه در طقوزدن برشئ طرح ايلسك درت قالور وبشدن
درت طرح اولنسه برقالور بودخي مباين اولور وان كان في الكثر فهما متوافقان واحددن اكثر
اتفاق ايلسه لر متوافقلر در فان اثنين فهما متوافقان بالنصف اكر بردن زياده اولان اكثر
ايكي اولور ايسه اكا موافقان بالنصف تسميه اولنور سكز ايله اون سكز كبي مثلا اون سكزدن
سكز طرح اولنسه واوندن سكز طرح اولنسه ايكي قالور سكزدن ايكيشر طرح اولنسه ايكي عود قالور
بوكا بالنصف دير لر فان ثلثة فبالثلث اكر بردن اكثر اولان اوچ اولورسه موافقت بالثلث
تسميه اولنور مثلا طقوز ايله اون ايكي كبي اون ايكيدن طقوزي طرح ايلسك اوچ قالور
واوچي طقوزدن ايكي دفعه طرح ايلسك اوچ قالور بوكا موافقت بالثلث تسميه اولنور اوارابعة
فالربع اكر بردن اكثر اولان درت اولورسه موافقت بالربع تسميه اولنور سكز ايله اون ايكي
كبي اون ايكيدن سكز طرح اولنسه درت قالور وسكزدن درت طرح اولنسه درت قالور
هكذا الى العشرة اونه دكين بومنوال اوزره در وان في احد عشر فيجزء من احد عشر اكر عدد

دنيك اتفاقي اون يرده اولورسه موافقت بجزء من احد عشر تسميه اولنور بكرمي ايكي اليه اوتوز اوچ كي
اوتوز اوجدن بكرمي ايكي طرح اولنه اون برقالور ويكرمي ايكيدن اون برطرح اولنه اون برقالور وهلم
جرى الى غير النهاية چيكه بلدكك قدر چيك وان اردت معرفة نصيب كل فريق من التصحيح فاضرب
ماكان له من اصل المسئلة فيما ضربته في اصل المسئلة فيما خرج فهو نصيب اكرسن يتصحمدن وهر
فريقك نصيدنى بلمك مراد ايلسك اصل مسئله دن اول فريق انجون اولان شئ ضرب ايليه اصل
مسئله ضرب ايله وكل شيئ ضرب ايله اول مضروب دن شول شيكه بعد الضرب حاصل اولور
اول شئ اول فريقك نصيدر فلانه ضرب ايله ديدوكي مضروبه ضرب ايله دعكدر وكذا العمل
في معرفة نصيب كل فرد وان شئت فانسب سهام كل فريق من اصل المسئلة الى عدد رؤس سهم
ثم اعط بمثل تلك النسبت من المضروب لكل فرد منهم هر فردك نصيبنك معرفتنه دخي
عمل بويلجه دراكرسن ديلرسك هر فريقك اصل مسئله دن سهامنه عدد راسلري مابينه نسبت
اندنصكره نسبت اينه دكلك سنك مثلي مضروبدن هر فرده اعطا ايله هر فردك نصيبي
اولور وان اردت معرفة التركة بين الورثة والغرماء فالنظر بين التركة والتصحيح اكر بين الورثة
وباخود بين الغرماء تركه يي قسمت مراد ايلسك تركه ايله تصحيح مابينه نظر اولنه فان كان بينهما موافقة
فاضرب سهام كل وارث من التصحيح في وفق التركة ثم اقسم الحاصل على وفق التصحيح فما خرج
نصيب ذلك الوارث اكر تركه ايله تصحيح موافقت اولورسه تصحمدن هر بر وارثك سهامي ضرب
ايله تركه نك وفقنه اندنصكره حاصل اولان تصحمك وفقنه تقسيم ايله شول شيكه تقسيمدن
حاصل اولور ذلك الوارثك نصيدر مثلا بركسنه زوجك وانا سك ولابوين ايكي قرقرناتك
ترك ايلسه اصل مسئله اثنيدر سكزه عول ايدر اثنك نصفي اوجدر زوج انجوندر سدسي
بردر ام انجوندر وثلثاني درتدر لابوين ايكي قرقرناسي انجوندر تصحيح سكزدندر مثلا جميع تركه
الى دينار فرض اولنسه تصحيح ايله تركه مابينلرنده موافقت بالنصف بولنور تصحمدن زوجك
الندن اولان اوچ سهمي تركه نك وفقي اولان بكرمي بشه ضرب ايلدك يمش بش حاصل اولدي

اولدي ذكر اولنان يتمش بشي تصحيحك وفقي اولان درده تقسيم ايلدك اون سكز دينار وثلث اربع
دينار اولوب زوجيه ويرلدي وتصحيح امك الندن اولان برسهمي تركه نك وفقي اولان بكرمي بشه ضرب
ايلدك بكرمي بش حاصل اولدي وتصحيحك وفقي اولان درده تقسيم ايلدك التمش دينار وربع دينار اولوب
امه ويردك اختيندن هربرينك سهمي اكيسيد تركه نك وفقي اولان بكرمي بشه ضرب ايلدك اللي حاصل
اولدي بعد تصحيحك وفقي اولان درده تقسيم اولندي اختيندن هربري اليمون اون اكي دينار
ونصف دينار حاصل اولدي وان لم يكن بينهما موافقة فاضرب سهام كل وارث في جميع المسئلة
ثم اقسم الحاصل على جميع التصحيح فما اخرج فهو نصيبه اكر تصحيح ايله تركه مابينده موافقت اولماز
ايسه هر وارثك سهامني تركه نك جمله سنه ضرب ايله اندنصكره ضربدن حاصل اولان تصحيحك جمله
سنه ضرب ايله اندنصكره ضربدن حاصل اولاني يتصحيحك جمله سي اوزرينه تقسيم ايله پس امدي
تقسيمدن خارج اولان والرثندر كزوج وام اختين لابوين مسئله من الندندر عول مسئله
سكزدندر تركه يكرمي بش دينار فرض اولنسه زوجك الندن اولان يكرمي بشه ضرب ايلدك
يتمش بش حاصل اولدي عول مسئله سكزدر اكا تقسيم اولنور امك الندن اولان بري يكرمي
بشه ضرب ايلدك يكرمي بش حاصل اولدي سكزه تقسيم اولندي اختينك الندن اولان درديي
يكرمي بشه ضرب اولندي يوز حاصل اولدي سكزه تقسيم ايلدك وزوجك الندن اولان
اوچ يكرمي بشه ضرب ايلدك يتمش بش حاصل اولدي سكزه تقسيم اولندي هركسك حقي كندويه
ويرلدي وكذا العمل لمعرفة كل فريق ورثه دن هر فريقك نصيبنك معرفتي اليمون عمل بولمجه در
يعني اصل مسئله دن هر فريقك الندن اولان سهم تركه نك وفقنه ضرب اولنور وبعد حاصل
اولان مبلغي تصحيح مسئله نك وفقنه تقسيم اولنور اكر تركه تصحيح مسئله مابينده موافقت
اولورسه تصحيح مسئله ايله تركه مابينده مباينت اولورسه هر فريقك سهمي تركه نك كلبسنه ضرب
اولنور وحاصل اولان تصحيح مسئله نك جمله سنه تقسيم اولنور تقسيمدن حاصل اولان فريقك
نصيبيدر موافقته مثال برخاتون فوت اولوب روجك ولابوين درت قرنداشك

ولام ایکی قرق ریز اشك ترك اصل مسئله التیدر نصفی اوجدر زوج ایجون ثلثانی ویرتدر لابوین
اخوات ایجون ثلثی ایکیدر لام اختین ایجون ثلثی مسئله مخرجه عول ایدر مثلا ترکه اوتوز دینار فرض
اولنسه ترکه ایله تصحیح مابینندہ توافق بولنور بو تقدیرجه زوجك الندن اولان اوچ سهمی ترکه نك
وفقی اولان اونه ضرب ایلدك اوتوز حاصل اولدی ذکر اولنان مبلغ یتصحیح مسئله نك وفقی اولان
اوچه تقسیم ایلدك اون حاصل اولدی زوجه ویردك لابوین اخوانك الندن اولان درت سهمی ترکه نك
وفقی اولان اوچه تقسیم ایلدك قرق حاصل اولدی یتصحیح مسئله نك وفقی اولان اوچه تقسیم اولندی
اون اوچ دینار وثلث دینار اصابت ایدر ولام اختین اولان ایکی سهمی اونه ضرب ایلدك یکرمی
حاصل اولدی یکرمی یی اوچه ضرب ایلدك التمش دینار وثلثان اصابت ایلدی وفی القسمة بین
الغرماء اجعل مجموع الدیون کالتصحیح وکل دین کسهام وارث ثم اعمل بالعمل المذکور غرمابینده
اولا قسمتده مجموع دینی تصحیح کبی قیل وهر دینی وارثك سهامی کبی قیل بعد قسمت ترکه بینندہ مذکور اولان
عمل کبی عمل ایله معلوم اولدیکم تجهیز وتکفیندن باقی قلان مال اکر دیونه وفا ایدرسه فبها انزه اشکال اولمقدر
زیرا غرمانك حقی مال اولور واکر وفا ایلمزسه وغرمادن متعدد اولسه ترکه قاصره دن هر غرمانك نصیبی
ویرمك ده طریق بولدرکه غرمادن هر برینك دینی تصحیحدن چهر وارثك سهامی منزله سنده قیلنور
مثلا برکسنه فوت اولوب طقوز دینار ترك ایلسه زید اون دینار عمرو بش دینار دینی اولسه بو ایکیسنك
دینی اون دینار اولور مذکور اولان بش تصحیح مسئله منزله سنده در زیدون اون التوفی ترکه نك وفقی
اولان اوچه ضرب ایلدك اوتوز حاصل اولدی وحاصل اولان مبلغی تصحیحك وفقی اولان
بشه تقسیم ایلدك التی حاصل اولدی صاحب عشره ویرلدی وعمروك الندن اولان بش التوفی
ترکه نك وفقی اولان اوچه ضرب ایلدك اون بش حاصل اولدی وحاصل اولان مبلغی تصحیحك
وفقی اولان بشه تقسیم ایلدك اوچ حاصل اولدی صاحب خمسیه ویردك اما صورة مذکوره
ترکه بی اون اوچه فرض ایلسك ترکه مابینك مباینت واقع اولوب بو تقدیرجه صاحب
عشره نك دینی کلیسنه ضرب اولنوب یوز اوتوز اولور مبلغ مذبوری مجموع دیونکه تصحیح منزله

مزاسنده اولمش اولدي انك جمله سنه تقسيم ايدوب سكز دينار وثلثان دينار حاصل اولوب
صاحب عشر اولان زيده ويرلدي وعمرو انك بش التوني تركه سنك جمله سنه ضرب اولنوب التمش بش حاصل
اولدي بو صحيح مسئله سنده اولان ليشه تقسيم اولنوب درت دينار وثلث دينار حاصل اولوب عمرو ويرلدي
مجموعي اون اوچ اولدي مثلا بركسنه فوت اولوب زيده اللي اقچه وعمرو يتمش اقچه وبكر سكسان اقچه
دينى اولسه مجموع ديونى ايكي يوز اقچه اولوب متروكاتي يوز اقچه اولسه ذكر اولنان متروكاتي يوز اقچه
هر كسك ضرب ايليه سين حاصل ضرب بي مجموع ديونه تقسيم ايليه سين مقرنه حاصل اولورسه
كندولره اصابت ايدن حصه لريدر ذكر اولندوغي اوزره تقسيم غرمانك نوع نك فاعده سي بودر
مال متروكه ايكي نقطه زائده قويه سين ومجموع ديونه تقسيم ايليه سين تقسيمدن حاصل اولان هرنه
ايسه ارباب ديونك دينلرينه ضرب ايليوب ايكي خانه سين طرح ايليه سين حصه لرينه دوشك
اول مقداردر ومن صالح من الورثة او الغرماء على شئ فاطرح نصيبه من التصحيح اولديون
واقسم الباقي على سهام من بقي اوديونهم شول مكسنه كه ورثه دن ويا خود غرمادن برشئ اورزينه
مصالحه ايلسه اول مكسنه نك نصيبني تصحيحدن ويا خود ديوندن طرح ايليه وباقي سني ورثه دن باقي
قلان مكسنه لرك سهامي اورزينه ويا خود غرمادن باقي قلانك ديونى اورزينه تقسيم ايليه زوج وام وعم كبي
اصل مسئله اثنى دندر ونصفي او جدر زوج ايجوندر ثلثي ايكي دام ايجوندر باقي بر قالدي عم ايجوندر زوج
نصيبي اولان نصيبندن زوجه سي ايجون ذمتنده اولان مهر اورزينه صلح اولوب بين الورثه مخرج اولدي
مهردن اولان ماعدا سي اولان تركه ام ايليعم مابينده سهاملري مقداري اثلاثا تقسيم اولنور بو
تقديرجه باقي دن ايكي سهم ام ايجون بر سهم عم ايجون اولورسه كم نصيبندن سهاملري بو منوال اوزره
اولمشدر قال الفقير هذا آخر ملتقى الابحر فتيمركه ابراهيم حلبي شول كتابي ملتقى الابحر اسميله مسمى اولان
كتابك آخريدر ولم آل جهدا في عدم ترك شئ من مسائل الكتب الاربعة كتب اربعه نك مسائلندن
برشئ ترك ائمه مكدن بن جهدي يعني اجتهادي منع اليدم يعني تقصير ايليدم والتمس من الناظر فيه
ان اطلع على الاخلال بشئ منها ان يلحقه بجمله بو كتابه ناظر اولان برشيك خللي اورزينه مطلع

اولورسه محلّنه الحاق ايلمك لكن اول ناظر دن التماس ايدرم ان بلحظه جمله سي النمسك مفعولدر
فان الانسان محل النسيان زيرا انسان محل نسيان در ولكن ذلك بعد التامل في مظان تلك
المسئلة اكر ابتداء حالده اوليوب اول مسئله نك مظانندن يعني بو مسئله نك بو موضعده
اولدوغي تحقيق ظن اولدوغنى تاملدن نصكره محل اصلنه الحاق ايليه فانه ربّما ذكرت بعض
المسائل في بعض الكتب المذكورة في موضع وفي غيره في موضع آخر جوف واقع اولوركه بعض
مسائل كتب مذكوره نك بعضى سنده بر موضعده ذكر اولنمشدركه كتب مذكوره دن غيريده
آخر موضعده ذكر اولنمشدر فاكتفيت بذكرها في احد الموضعين بس امدي اول مقوله مسئله
نك بر موضعده ذكري اليه اكتفا ايلدم ناظر اولان ظن ايدركه او مسئله نك محل ذلك
الموضع دكلدر لكن تامل اولنسه وجهى ظاهر اولور ثمّ اني زدت مسائل كثيرة من
الهداية ومن مجمع البحرين انذ نصكره هدايه ومجمع البحرين انذ نصكره هدايه ومجمع البحرين
دن مسائل كثيره زياده ايلدم ولم ازد شيئا من غيرهما هدايه ومجمع البحرين دن
غيريدن بر شئ زياده ايلدم حتى يسهل الطلب على من اشتبه عليه صحة شي مما ليس
في الكتب الاربعة حتى كتب اربعه دن اولميان شيدن بر شيك صحتى مشتبه اولان
كمسنه يه اول شيك طلبى سهل اولمق ايجون هدايه ومجمع البحرينيدن غيريدن زياده ايلدم
والله حسبى ونعم الوكيل ولله الحمد تمّ

حرره الحقير الفقير المحتاج الى ربه القدير سيد اسمعيل الشيخ القزانجامع طوبجانه من تلاميذ ابو محمد
عبد الله ابن محمد الشهير بيوسف افندي زاده رحمهم الله اختم لنا بالخير واجعل اللهم عواقب امورنا
بالخير واكتب السلامة والعافية في كل ازمة واوقات جميع المؤمنين والمؤمنات واختم اواخر انفاسنا
بالايمان الكامل مع مشاهدة جمالك يارب العالمين وبحرمة سيد المرسلين وخاتم النبيين ورسول
رب العالمين ورحمة للعالمين صلوات الله تعالى عليه وعلى اله واصحابه اجمعين امين يارب
العالمين تحريرا في عشر ذي الحجة لسنة ثمانين ثمانيه ومائة والف من هجرة من له العز والمجد
والشرف

